

OBNOVA

Číslo 1.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 3. ledna 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poletné.

Ročník IX.

Obnova v hlavě i v údech.

(15). Konečně jsme v novém roce! Stihlo nás to loni mnoho ran a neštěstí tak, že bez lítosti přešli jsme práh roku starého, abychom s nastávajícím rokem počali znova chutě pracovat na národa roli dědičné. Přec však jednu zkušenost s sebou jsme vzali jako odkaz léta minulého, jenž nám všem připomíná starou pravdu: reformaci či obnovu v hlavě i v údech, a to v rodinách, v spolcích a obcích.

Hlavou rodin jsou otcové s matkami, jejich údy pak jsou děti, synové a dcery. Odkud to jen, že v některých rodinách je zle? A přec je tam dosti zdraví, hojně jmění, ba často i nadbytek! Nerí tam pokoje, protože tam není dobré vůle. V hlavě je nepořádek, v údech jest rozháranost. Či je to pořádek, když manželé, kteří si před oltářem slíbili lásku, věrnost a trpělivost až do smrti, na jednom začínají na sebe nevražiti a když zrovna proklínají ten okamžik, v němž se poprvé seznali? Ať je to kdokoliv, princ nebo princezna, je to nepořádek, ba zlořád, když se svatokrásně ruší základ spořádané rodiny, posvěcený svazek manželský, který emi bez-trestně zrušiti pouze smrt! Ký div, že i v údech rodiny to vše a že mezi sourozenci není upřímnosti, svornosti a vzájemné lásky! A přec jak jinačeji by všemu bylo, jak často i ráj, ba na čas i nebe na zemi by bylo, kdyby celou společnost rodinnou pronikal řád Kristův! Jenom chťti, říkával sv. Tomáš Akvinský, jenom chťti, a s pomocí Boží vše se podaří. I v rodinách katolických zavládne zas pokoj, štěstí a požehnání, jen když každá taková rodina v hlavě i v údech bude míti dobrou vůli: vždy a ve všem řídit se příkazy Božími i církevními!

Ale též ve spolcích některých jest potřeba obnovy v hlavě i v údech. Především nechť jví se čilý život v rozmanitých našich jednotách a to hlavně v poučování a vzdělávání jejich členů. Představení i členové ať jsou za jedno. Když nám Pán Bůh zdraví a sílu dá, přičiníme se, prve než všechno nestatečností a mdlou padne a klesne. Bedlivým, pracovitým a dobré rady užívajícím lidem všechno se daří a šťastně se vede. Kdož se na lenost, zahálku a nedbalost oddal — nadarmo se Bohu modlí a pomoci od něho žádá; hněvá se Bůh všude na takového a má ho v nenávisti. A proto předsedové sami nejprv konejte své povinnosti, a činite to, co náleží vaší bedlivosti, pilnosti a stálosti. Vždy jen na paměti míti: Budeš-li zahálet, žádný svatý umění do tebe nevdechne! A čeho sám nemáš, jinému nedáš! Pakli zavládne horlivost v hlavě, bude i v členech, a radost bude všeobecná. Jsmeť v začátcích, nemáme skoro nikoho pro sebe leč Boha. A byt nás i málo bylo, co na tom; jenom když je svornost, mužnost, jednota! A pak ještě něco. Nikdo ať není soběhrd! A nikdo mladý nechť nepohrdá starším a opět starší mladším!

Posuzujme pracovníka ne dle jeho let, ale dle jeho zdatnosti a rozhledu. Na každé místo budiž postaven ten, kdo se tam hodí a kdo má také schopnosti své místo zastávat. Kdo pracovat chce, budiž ve spolkovém životě vítán. Starší nebudte žárlivi na mladší síly; mladší nepodceňujte rozvážlivý postup starších. Ve společnosti lidské musí to býti jako u dobrého vozu, jenž má 4 kola i brzdu. Mladší přinášejí do společné práce nadšení a vzlet, jsou koly vozu. Starší svými zkušenostmi udržují postup ve stejnoměrném chodu, brzdi. Chybje proto starší, jestliže nerudně sleduje rušnou činnost mladších pracovníků. Nespravedlivě soudí mladší, jestliže rozvážný krok starších prohlašuje ihned za neschopnost a pobodlí.

Proto pryč s šalbou, klamem, podvodem, nepoctivostí! Jinak běda! Marno podepírat, co se držet nedá! Bude-li v těch kusích náprava v spolcích konána v hlavě i v údech, pokročíme šťastně mnoho ku předu v tomto roce. Též v našich obcích nejedné jest zá-

donci obnova v hlavě i v údech, má-li národ býti v tomto roce a později šťastnější. Říká se: Praha je hlava království. A jak to tam vypadá? Ještě tam jakýs chaos v hlavě i v údech, jak lze souditi z minulých voleb. Avšak to už není tak zlé, jako za časů Veleslavínových, kdy příslovím bylo: Města Pražská samým neřádem stojí, a jak v nich rád býti počne, ihned zahynouti musejí. Jen když z té doby přechodní, z té směsice povstane zas nová, zlatá hlava království českého. Kéž jen brzy tam nahoře dobrým příkladem se začne, a kéž i jiné obce všude dobrý příklad následují, v hlavě i v údech! Pak jistě vzejde jistě lepši budoucnosti celé vlasti!

Troji tato obnova v rodinách, spolcích i obcích — ať tak díme zárukou jest lepších časů, na něž stále se těšíme všichni! Však třeba též, abychom se všichni o to přičinili, abychom sami sobě nebyli v cestě.

Kdo sám sobě podrývá půdu pod nohama, těžko jiného přesvědčí, že stojí pevně a že jinému může býti prospěšen. Podnikněmež obnovu každý na sobě a oblecme člověka nového, jenž jedině může býti zárukou šťastného nového roku.

Z pastýřského listu věnovaného památce + ndp. biskupa Brynychy.

ALOISIUS FRÝDEK,

kapitulární vikář osiřelé diecese Královéhradecké, vzkazuje důstojnému a velebnému duchovenstvu i veškerým věřícím téhož biskupství pozdravení a požehnání ve jménu Pánu.

„Kdo dá očím svým studnici slzí? neboť hlas naříkání slyšen jest ze Siona. Vyvedte oči mé slzu přes den i přes noc; neboť potřením velikým potřena jest dcera lidu mého, ranou přetěžkou náramně!“ (Jerem. 9. a 14.) Tak, Nejmilejší, nařiká v písmě svatém prorok Jeremiáš nad spustošením chrámu Jerusalemského na hoře Sion i celého města Jerusalema, jež nazývá dcerou lidu Israelského z dopuštění Božího skrze nepřátele.

A podobně, Drazí Bratři a Sestry v Pánu Ježíši, nařikají ode dne 20. listopadu tohoto roku všichni věrní katolíci milé naší diecese Královéhradecké, — ne sice, že by bylo v diecesi té něco skrze nepřátele spustošeno, ale že z dopuštění Božího skrze smrt osiřel náš velechrám v biskupském městě Hradci Králové, osiřela úmrtím svého biskupa celá Královéhradecká diecese, jež jest jednou ze čtyř církevních dcer vlasti naší České.

Ó jak se tu opět, což se i jindy stává, ukázala pravda písem Božích: „Nejsou jistě myšlení má — myšlení vaše, ani cesty vaše — cesty mé, praví Hospodin; neboť jako povýšena jsou nebesa od země, tak povýšeny jsou cesty mé od cest vašich a myšlení má od myšlení vašich.“ (Isaiáš 55.)

Měli jsme opravdu biskupa velikého, biskupa horlivostí apoštolskou skrz na skrz prochnutého, biskupa převzácnými dary Ducha svatého bohatě nadaného, biskupa, věru, úplně podle srdce Božího. A biskup ten byl ještě dosti mlad; vždyť teprv dokončeným věku svého rokem šedesátým počíná býti člověk stárce, a biskup náš neměl ještě let ani sedmapadesát. Nuže — očekávali jsme proto bezpečně, že — uzavíraje právě první desetiletí svého biskupování a ukončiv spolu co do visitací a udílení svatého břimování prvou oběžku rozsáhlé své diecese — šťastně přestoupí v desetiletí druhé, a když již z vlastního názoru poznal veškeré jemu svěřené farnosti, a ovečky jeho všechněch stavů i každého povolání, seznávše osobně jeho nejlepší úmysly, jeho moudrost a dovednost, jeho výmluvnost a obětavost, jeho bedlivou o blaho jednotlivců, vlasti, státu i národu pečlivost, jeho v pravdě otcovskou lásku, více a více s dětinnou důvěrou i oddaností k němu lnuly, že tím požehnaněji a tím zdárněji rozvine svou činnost biskupskou.

A ejhle — vzdor všemu tomu očekávání, vzdor všemu tomu doufání — ten náš vroneně milovaný Vrchní Pastýř, ten nyní již všeobecně vysoce vážený nejdůstojnější biskup zemřel!

Proč se tak stalo? proč nám byl odňat, když právě tolik a tolik dobrých nadějí v něho se skládalo? — Neznáme k těm otázkám odpovědi jiných, nežli z písma svatého slov sv. Pavla: „Nevyzpytatelní jsou soudové Boží a nevystižitelný cesty Jeho (Řím. 11.), a svatého Petra: „Pokořte se tedy pod mocnou rukou Boží, aby vás povýšil v čas navštívení, všelikou péči svou uvrhouce na Něho, neb On má péči o vás (I. Petr 5.), a starého zkušeného Joba: „Hospodin dal, Hospodin vzal; jakž se Hospodinu líbilo, tak se stalo; buď jméno Hospodino pochváleno (Job. 1), a slov samého Pána Ježíše: „Zdaliž neprodávají dvou vrabců za penízek, a jeden z nich nepadne na zem bez vůle Otce vašeho v nebesích? i vaši vlasové na hlavě všickni sečtení jsou; protož nebojte se: lepší jste vy nad mnoho vrabců! (Mat. 10.) a slov žalmisty Páně: „Nezajde žádný z těch, kteříž doufají v Hospodina.“ (Žalm. 33.)

Tak, Nejmilejší, všemi těmito slovy písem Božích těšme se v nynější osiřelosti své i my! Zesnulý náš biskup doufal jistě v Hospodina, řídě a spravuje se všude a ve všem podle příkázání Jeho; a proto není pochybnosti, že nezašel; alebrž pevně a nezvratně se důvěrujeme, že přijal již Hospodin duši služebníka svého dobrého a věrného do blaženosti nebeské a že tak učiní v poslední neb soudný den i s jeho tělem; — pevně a nezvratně se důvěřujeme, že ani nám nedá Hospodin, jelikož též v Něho doufáme a Jeho vůli plniti se suazíme, zahynouti, a že i v přítomné osiřelosti naší zařídí to tak, aby, jako čteme v písmě svatém (II. Mach. 15.) o duších zemřelého nejvyššího kněze Oniáše a zemřelého proroka Jeremiáše, že mnoho modlily se za veškeren lid svůj i za všechno město Jerusalema, aby podobně duše dobrého našeho zesnulého biskupa modlily se tam v nebesích za lid svůj zde na zemi, za své diecéšany, za svou diecesi, a vyprošovala osiřelé diecesi té zase biskupa nového, biskupa opět v pravdě apoštolského.

Jestliť dojísta každé diecesi potřebí takového Vrchního Pastýře, kterýž má s důstatek veškerých k těm přecetným posvátným úkonům a k tomu nad míru důležitému vedení potřebných a žádoucích ctností, vlastností a sil ducha i těla, a tím více diecesi naší, kteráž co do počtu duší náleží k největším celého katolického světa, čítajíc na půldruhého milionu katolíků, mozi nimiž bydlí ještě více než sedmašedesát tisíc jinověrců a přes pět set osob bez náboženského vyznání.

Pročž ovšem v této společné naší potřebě k té prosící duši zvěčnělého našeho biskupa připojmež se i my všickni, Nejmilejší, se společnou modlitbou svou, a to tím spíše, jelikož na modlitbě společné spočívá zvláštní požehnání a zaslíbeno jí bezpečnější vyslyšení; volat k nám sám Syn Boží: „Jestliže by dva z vás sylvili se na zemi o jakoukoli (dobrou) věc, za kterouž by prosili i stanet se jim od Otce mého, kterýž jest v nebesích; neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tuť jsem já uprostřed nich.“ (1.) „Proste, a bude vám dáno.“

Ty! ó patronu země české nejpřednější a největší, Václave! Vratil jsem (obnovitelem slávy) budiž a Čechům svým navrát slávu divnou! Opět na to postavíš nás místo, z něhož vlastní netečností a hříšnou zlouhou jiných neb pozhlebnictvím mnohých nezaslouženě jsme upadli, nejvěrněji aš do skonání sloužice Tobě i víře nejsvětější, i králům! Ty národa našeho zástíto a podporo! Zahyneme-li, Tobě zahyneme! Od nových obyvatelův, marně bys očekával porý té, kterouž Tě země česká od tolika věkův velebí a miluje. Tudíž v pohorě prosíce, toto opakujeme: Nedej zahynouti nám i budoucím. Neráčíš-li snad vyslechnouti synův svrhých, slyšíš a vyslyšíš prosby předkův

kteří orodovali za potomstvo své a v nebi na Tebe hledí! Svätý Václave, mučenníku Kristův, jediný dědic semě české, oroduj za nás.

Jesuita Bohuslav Balbín.

Obrana.

Vraťte nám matky! „Dostaví-li se nesrovnalosti, zklamání aneb odpor, tu káže morálka, aby manželské spojení, jež stalo se tím nepřirozeno a nemravno, bylo zrušeno“. Tak vykládá své názory o manželství předák socialistický Bebel ve své knize „Žena“, která vyšla již v několikátém vydání. Kniha s podobnými zvrácenými zásadami jdou na dračku, mají dle všeho přístup do nejvyšších kruhů, kdežto slovo Boží v písmě sv. obsažené bývá na posledním místě do koutka zakládáno. Tím se stává, že zapomíná se na slovo Spasitelovo „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj“ a provádí se v praxi zlobová nauka zvrácených lidí. Mravnost na základě náboženském budovaná prohlašuje se za „klerikalismus“, sebezápor považován za obmezování svobody jednotlivce. Požívavost i těch nejnižších pudů prohlašuje se za mravnost, kdežto odřikání prohlašuje se za nemravné pokrytectví. Pohlavní pud měl by se dle „socialistických nauk státi středem veškerého smýšlení i snažení lidstva. Pohlavnímu pudu nemá prý nikdo odpírati, nechce-li se prohřešovati těžce proti zákonům přírodním a mravním. Tato nauka bezuzdné požívavosti pronikla společnost naší doby a vynáší na veřejnost pohoršlivé skandály. Může-li matka 4 dětí a velikého království zapomenouti se k vůli prchavému citu na svou posvátnou přísahu manželské věrnosti, může-li celé řadě dosud snad kolísajících žen dáti špatný příklad k vůli bezcharakternímu dobrodruhu, pak ovšem lze se právem obávat, že duchovní statky lidstva jsou ve svrchovaném nebezpečí.

Když byl Napoleon I. otázan, čeho jest třeba ku povznesení osvěty národa, odpověděl: Dobrých matek. Slovy těmi chtěl císař naznačiti, že francouzský lid má zapotřebí dobrého vychování domácího, vedeného ctnostmi a rozumnými ženami. Vzdělaná, ctnostná žena má nepopíratelně mocný umravňující vliv na charakter svého muže a svých dětí. Mravní stav národa řídí se tedy vlastně výchovou rodinnou, proto mravní vychování žen patří ku důležitosti národní. Mravní silná žena jest nejlepší oporou duševní síly mužovy a nejlepší zárukou mravní silného národního dorostu.

FEUILLETON.

Nový rok.

Píše J. S.—a.

„Šťastný nový rok, příteli!“

„Děkuju srdečně; přeji Ti též, aby Tě provázelo v tomto novém roce Boží požehnání. Což Ty se těch nových roků ještě něco dožiješ? Vypadáš stále kulatější a mladší.“

„Nu a co z toho? Leda že bude ze mne bezky nebožtík. Půjďme stejně oba brzy tam, odkud nikoho ven nepouštějí; jeden dřív, druhý později. Pěkný pohřeb, to bude už náš poslední pozemský triumf, přátelé ze zvyku zaplačou, některý ze slušnosti řekne, že jsme nenahraditelní; za několik dní pohřbí smutné vzpomínky, zapomenou na naši „nenahraditelnost“ a nad naším rovem se ozve veselý jasot jako dřív.“

„Však já hrůzou před tím okamžikem opuštení přestávám raději svá léta přepočítávat; stejně mi je nikdo neukradne a kdyby vzal, nic bych se nemrzela. Stále větší klouzačka na blavě mi přes to napovídá, že stárnu, značně stárnu a že mne stihne brzy to, čemu ani Methusalem před mnoha tisíci lety neunikl. A co potom? Kdyby našinec neměl naději na šťastný život záhrobní, kde stárnutí a umírání přestává, zoufat by si někdy musil. Šťastný člověk, který ví, že pozemské pachtění a trápení není jeho posledním cílem. Každé novoročí mi do duše zahučí, že jsem smrti blíže. Zatím s Bohem! A ještě jednou: šťastný nový rok; přinese-li Ti skutečných slastí málo, ať Tě uklidní aspoň krásnou, noochvějnou nadějí lepších časů.“

Věru plují ta léta do bezedného moře věčnosti rychle a bez zastávky jako vítr; zpět se obrátiti můžeš jen vzpomínkou. Člověk by chtěl závidět skotačící mládeži její upřímnou radost z mládí; vzpomene si však, že table veselá přítomnost bude za několik let uložena jen v archivu vzpomínek, jak to právě jest u člověka staršího; při téhle úvaze hned v sobě záviast stlumí. Rok za rokem a smrti blíže. A než nad námi hroudy zaduní, kolik bolestných zklamání zažijeme! Právě v nynější době jsou ty radosti pozemské až příliš prchavé a nestálé. A čím si více hledí lidstvo jen pozemského blahobytu a čím víc zapomíná na život posmrtný, tím jest zde na zemi hůře. Stále

Trvá francouzská revoluce podala nejlepší důkaz, jaká společenská zlouha plyne ze zanedbání mravního působení žen. Když vypukly ony brozné zvířecí výjevy, byla celá společnost francouzská naválka neřestmi a prostopášností. Mrav, cnost, náboženství byly zaplaveny smyslností. Manželské věrnosti nedbáno, mateřství bylo považováno za nešikovnost, cudnost byla prohlašována za přežitý cop. Francie neměla tou dobou matek a proto revoluce vypukla za ryku a řevu opilých žen. Hrozné ono sociální poblouzení zaviněno bylo nedostatkem dobrých matek a zjevná porušenost našich žen jest výstražným signálem před budoucími věcmi. Naším dívkám a ženám vštěpují se zásady bezuzdné svobody, výchova ženy směřuje ku vyhubení všeho studu a ženské cudnosti, na charakter ženy podnikán ze všech stran účelně vedený útok. Stojíme nad propastí sociálního bankrotu a padáme do ní, zmizí-li ze společnosti mravně silná žena. Nechte si, státníci, všechny své paragrafy a vraťte nám dobré ctnostné matky!

Politický přehled.

Sněm království Českého sešel se 29. prosince m. r. ku krátkému zasedání, jež 30. prosince m. r. skončeno. Dlouhá debata rozpředla se toho dne o nové osnově zem. zákona, kterým se zavádí v zemi dávka z piva. Vláda odepřela předložiti osnovu zákona, na níž se sněm usnesl již v červenci a v níž ustanovil dávku z piva na 2 K, císaři ku schválení, ač zmíněné usnesení stalo se za souhlasu celé sněmovny, Čechů i Němců. Vláda vnutila sněmu dávku 1 K 70 h a sněm ji tentokráte též přijal. Zákon o zvýšení učitelských platů může nabýti platnosti již dnem 1. ledna 1903. Zleží teď na vládě.

V této schůzi došlo též k politování hodné srážce mezi Mladočechy a jejich odpůrci, pokrokovými radikály a čes. agrárníky, kteří postavili se proti schválení zákona jmenovaného, ostře dotírajíce na jednání strany mladočeské. Po schválení prozatímního rozpočtu místodržitel hrabě Coudenhove prohlásil snem za odročený.

Pozvání k českoněmeckým konferencím byla už ministerským předsedou dr. Körberem rozeslána. Při konferencích těch zastoupeny budou všechny strany a všechna sdružení, jež mají své zástupce na českém i moravském sněmu. Poslední přípravy vykoná dr. Körber trprv tehdy, až bude znám konečný výsledek jednání ve příčině vyrovnání s Uhrami. Jest však pramalá naděje na smír národnostní. Dr. Schücker, jeden z předáků německých v Čechách, už napřed hlásá, že se ani dr.

mnozíci se sebevraždy neukážij právě na veliký ráj pozemský, ač moderní osvícenci zatlačováním vzpomínky na věčnost chtějí mermomocí zpříjemniti a nejpestřejšími barvami vykrášliti život zdejší. Umírání bez naděje na posmrtné štěstí jest zajisté hrozné a přec jen stoupenci moderních ideí sami si ukratí léta, aby nemusili žíti tam, kde si chtějí sami bez Boha ráj rozkoše připravit. Za to právě ti lidé, kteří myslí svou žijí více nad hvězdami než na zemi, jsou o mnoho spokojenější se svou pozemskou poutí, ať je už drsná anebo hebká; kouzlo té spokojenosti spočívá v tom, že pozemský život tací lidé nepovažují za svůj hlavní cíl, ale jen za průchodní bránu do života nadpřirozeného, žádným žalem nezkaleného. Proto také v „temném“ středověku byla sebevražda věcí téměř neznámou. Čtete i české kroniky z těch dob a přesvědčíte se, že byl tehdy i u nás sebevrah větší vzácností než bílá vrána. Tenkrát platilo pravidlo: „Hleďte nejprve království Božho;“ a za odměnu Bůh sám odměňoval své věrné na zemi stonásobně.

Podívejme se, jak se nyní moderní lidstvo o těch několik let života lidského úzkostlivě stará, zapomínajíc zcela na život nekonečně delší než jaký jest nám na zemi údělem. Některý student se namáhá horlivě třináct, šestnáct let, aby následujících dvacet, třicet let mohl užívatí pozemského blahobytu. A často v prostřed studií zákeřná smrt jej odveče v klín hrobu, ukazujíc všem jeho přátelům, jak vratké a zrádné jest to štěstí pozemské. A možná, že týž studující ani okamžik času nevěnoval přípravě na největší a poslední zkoušku, která každého člověka po smrti před trůnem nejvyššího očekává. A co všechno od takové zkoušky závisí. Oč trvá déle příprava na šťastnou věčnost než příprava k šťastnému povolání pozemskému? Není zajisté o mnoho let delší než čas věnovaný pachtění za pozemskou existencí; trvá jen potud, pokud nás zde Bůh ponechává a spěje za cílem jistým a nejvyšším. A zajisté nějakých padesát, sedmdesát let upřímné přípravy stojí za šťastnou věčnost.

Nedávno ještě byly otevřeny insertní rubriky českých denníků jednomu zázračnému muži z Vídně, který sliboval, že svou methodou důvěřivým klientům prodlouží život do nekonečna. Snad nachytil onen genialní nadčlověk na své návěstí bejlů dost a dost, ač se posud jeho zázračná věda nijak neosvědčila. Ale i kdyby ten člověk do opravy dokázal, co slibuje, jaké by

Körbrovi nepodaří vyrovnati protivy mezi Čechy a Němci. A moravští Němci žádají zavedení německé státní řeči, aby na Moravě stala se nemožnou česká vnitřní úřední řeč. Z tohoto odmítavého jednání nejlépe poznati „velkou německou lásku“ k Rakousku.

Ohledně rakousko-uberského vyrovnání nastalo zhoršení. Konference mezi rakouskými a uberskými ministry ve Vídni dne 28. pros. nepřivodila sblížení ani v jediné sporné otázce. Očekává se, že oba ministerstva předsedové podají žádost za propuštění.

Ruský ministr zahraničních záležitostí hr. Lamsdorff po návštěvě své v Srbsku a Bulharsku dne 29. prosince zavítal do Vídně, kde bude rozhodnuto o společném postupu Rakouska a Ruska ve příčině zavedení skutečných oprav ve správě Macedonie.

Na základě § 14. uveřejnil vídeňský list úřední prozatímní rozpočet státní na šest měsíců.

Tou dobou poutá k sobě velkou pozornost útěk korunní princezny saské a jejího bratra arciknížete Leopolda Ferdinanda do Švýcarska. Arcikníže vystoupil už ze svazku rak. panovnické rodiny a přijal jméno Wölling, hodlaje se oženiti se slečnou Adamovičovou. Právě prý požádal francouzskou vládu, aby se mohl usaditi jako farmář na Madagaskaru. Korunní princezna Louisa opustila saský dvůr pro rodinné neshody a návrat její už vyloučen.

Athény od posledních voleb do řecké sněmovny poslanců jsou jevištěm neustálých výtržností a bouří. Oposice (většina) vystupuje prudce proti vládní straně.

Spor venezuelský odkázán byl haagskému rozhodčímu soudu.

Z činnosti katol. spolků.

Ze Skutče. Na svátek sv. Štěpána sešla se katolická jednota k vyslechnutí poučné přednášky o kulturním pokroku v době Karlově a v době husitské. Předseda vldp. Št. Dvořák, zabývíc schůzi srdečným prosllovem, udělil slovo vp. Jiřímu Sabulovi z Hradce Králové. Pozvaný řečník v delší řeči stavěl před oči shromážděných význačnou fakta z doby katolické i husitské, pokud se táž týkala světské kultury. Na základě mnohých ukázek z obou dob poznali přítomní, že husitství i pozemský pokrok v Čechách na dlouhou dobu zastavilo, co za Karla IV. byla česká země středem a ohniskem pokroku vzdělanosti v celé střední Evropě. V době Karlově měli všichni národové před vysoce vzdělanými Čechy velikou úctu, která se změnila po válce v zášť a pohrdání. Husité nadělali za války ve vlastní zemi spoust daleko větší než cizinci. Po přednášce pozorně vyslechnuté rozpředla se

to bylo vlastně pro lidstvo štěstí? Prodloužil by toliko čas trampot a svízeli a o to málokdo stojí. Není lépe hledati pomoci u Toho, který může a chce dáti život nekonečný beze všeho trápení?

Na tomto světě každý nový rok přináší tolik změn! Každý rok tisíce nadějných snah prosaicky zdrtí, dovolí na krátký čas vzpučení snahám jiným, aby je přenechal k zmaření zase svému nástupci. A při těchto změnách a ranách osudu svítí hvězdná světla na nebi stále v stejné kráse; pohyb jejich ani nepozorujeme. Jako by ta světla říkala člověku: Vidíš, na nebesích není trapných změn, není umenšení slavoráže; žádná pohroma pozemská ani dlouhá staletí nepůsobí rušivě na zdejší posvátný klid. Zde jest věčné mládí; i po dlouhých tisíciletích budou státi zdejší obyvatelé stále na počátku svého blaženého žití. U nás je stále nový rok beze všeho stárnutí.“

Co se nabojují každým novým rokem jednotlivci i celé společnosti, aby svoji existenci uhládili? Naši Mladočeši se tolik každý rok k vůli svému bytí nasmlouvali, že se z nich stali důkladnější Staročeši než ti oficiálně pojmenovaní. „Evangelium“ protestantské každým rokem se nadělalo tolik ústupků mocným tohoto světa, aby je z milosti podepřeli, že by Melanchthon ani své žáky nepoznal; a přes to se přezívá to „evangelium“ přec a neomiálně ani pod ochranou politických křiklounů. Každý rok i vědy světské musejí pokorně vyznávat, že se v tom neb onom myšlily; i ta věda prodělává netoliko pokrok, ale i zásadné změny. Jen to učení víry katolické trvá beze vši změny, beze všech ústupků rozmarnému světu jako ty hvězdy na nebi, spoléhajíc na Nezměnitelného, který jí svěříl pravdu nejryzejší. A hle, trvá přece stále přes všechny vnější otřesy; pravda věčná, k věčnému blahu vedoucí, nemůže podlehnouti ani změnám ani zmaru millionů let. Jest stále svěží, slaví trvale nestárnoucí nový rok již od Kristova narození nepotřebujíc přistihování a úpravy dle měnivé mody lidské moudrosti.

Kdyby takhle naši zemi navštívil na Nový rok obyvatel jiné oběžnice, myslil by, co zde panuje mezi lidmi lásky. Druh ke druhu se blíží se sladkým úsměvem, potřásá rukou, všechno se líbí. Někdo si té celý rok ani nevšimne, ale v novoročí ti vyznává nejoddanější lásku ústy, perem i tiskem. Některého gratulanta jsi třeba ani nikdy neviděl a na jedinou na Nový rok takový neznámý muž odhalí ústy záclonu „svého nitra“ a ty

čilá debata. Člen jednoty p. Fr. Jehlička praví, že každá válka přináší spousty a neobejde se bez oaudných vyšetřností; sluší-li tudíž krutosti Táborů přisněji posuzovati než vyšetřnosti při jiných válkách spáchané? Vldp. předseda přivádí, že nekřesťanské výjevy se odehrávaly i v takových válkách, kde sami vůdové barbarské skutky přisně zakazovali. Leč Tábor ke krutostem vedl vlastní jejich náboženský program, jímž přikazováno ničení kulturních pomníků katolické církve a vyhlazování katolictva. Vp. Sahula přivádí k tomu vysvětlení a poukazuje na některé body tábořské věrouky a mravouky, které přímo sváděly k nelidskosti a ničení kulturního pokroku. Vyšetření se soubílasem přijato a projeveno přání, aby řečník v nejbližší době přednášel v jednotě o příčinách husitské války. Předseda po té povzbuzoval členy k úsilovné práci, vyslovuje přání, aby schůze byly stále častěji navštěvovány a aby spolek číselně vzrůstal. Tím zdatil schůze skoučena. Činnost jednoty jest teprve v začátcích, ale pokroky její jsou mnohosičné. Neří-li jednotu posud družinou široce rozvětvenou, vyniká za to inteligencí, uvědomlostí svých členů, kteří dovedou s pravým pochopením ovšem uvažovati a blýskavé plané fráze po zásluze odbyti. Zdaž Bůh činnosti další!

Zprávy místní a z kraje.

Z kroniky Hradce Králové. (K měsíci lednu). Dne 11. ledna 1787 v neděli bylo málo lidu jak na zpívané mši, tak na kázání pro velikost zimy; též 18. na Jméno Pána Ježíše bylo málo lidu v kostele pro zimu. Tabě r. 1768 byla od 1. ledna až do března tuhá zima. — Roku 1786, dne 10. ledna v Broumově v klášteře sv. Benedikta byl zvolen za opata dvojsetihodný pán Jakub Chmel, roku 1727. dne 26. října v Hradci Králové rodilý. — Když se toho měsíce v Hradci Králově držela, najednou z nejvyšší císařského rozkazu pro budoucnost přestati musela. Koleda byla v Čechách roku 1098. od bisk. Kosmase ustanovena k tomu cíli, by farář aspoň jednou v roce, kdy lid od práce odpocívá, v příbytech ho navštívil, tím očišči své sezna a jim s políbením ukřiveného Krista požehnání udělil příbytky jejich vyšetil. Ten 688 let starý katolický obyčej v Čechách zahynul. — Dne 10. ledna 1784 náhlou nemocí zachvácen, že sotva udělením rozřčení a posledním pomazáním zaopatřen býti mohl, v Hradci Králově pan Jiří Alexandr de Kuhn, jenerál a města komandant, věku svého 58 let; pohřben při kostele sv. Duha, když již do krypty pochovati ve všech kostelích císařským rozkazem zakázáno bylo. Měl v domě svém již dospělého věku hospodyně, kteráž v mnohém v podezřelosti byla, jiného však jména než hospodyně do smrti jeho neužívala. Jak ale po smrti k pečatění přišlo, (s) proukázanou písemností nejenom řádnou manželkou, ale spolu omlpou dědičkou se býti vyjvíla. — Dne 8. ledna 1785 P. Karel Přikryl, poslední tovaryšstva Ježíšova rektor koleje Královéhradecké, v bisk. seminariu, kde od vypuzení z koleje obýdl i vyživení mezi kněžstvem biskupským užíval, katarom udušen, nedě v oděvu kněžském, (v kterém, jak se tobo dne oblekl, také pohřben byl), všemi svátostmi

poznáš, že vlastně na tebe pamatoval s úctou a láskou celý rok a že by ho k smrti zarmoutilo, kdyby té měla v nastávajícím roce sebe menší nehoda stihnouti. Našinec by zaplakal nad tou překypující láskou k bližnímu, kdyby tak trochu neznal své! Prostý člověk svou gratulací zaobaluje do rukaviček ponižující slůvko »deja« a ten v lepším kabátě přec nemůže jednati proti moderní etiketě, která v jistých případech neúprosně prikazuje přetvářku a lež.

Leč tací gratulanti aspoň příliš neublíží; za to však chodí v nynějším čase celé boufy gratulantů jiných, kteří přednášejí valetně sestavené »vinšování« celým massám prostého lidu; a při tom neříkají, že chtějí za svou gratulaci peněžitou odměnu. Nikoli; tvrdí zcela určitě, že sami lidu dají, co mu přejí. Pošetilci tomu věří, ale chytřejší ze všeho zaříkávání vycpouřují toužebné slůvko Dej. — Učin mne poslancem, měj mne dobře placeným předsedou, podporuj peněžité můj list. A když do opravdy lid »nezištně«, horoucí gratulaci a pochlebování uvěří, ztěžka se shledá s úroky svých výdajů. U takových osvěcných gratulantů bývá upřímnosti méně než u novo-ročních gratulantů. Lid stále čeká, kdy zasvitne velkými slovy oblašovaný nový rok, v němž bude trochu poklidu a štěstí, ale nové roky jsou žalostnější než léta uplynulá. A kdo chce povědět pravdu beze vši přepjaté gratulace a dušování, nepochodí u posluchačstva, které jest planým po-chlebenstvím příliš zbyčkováno. Teď se neupřímnost vžíla v krev až příliš.

Ale bylo by lépe, abychom na místo přemrštěné radosti nad různými gratulacemi v tomto novém roce bez samolibosti a důkladně prohlédli své nitro, tážíce se jeden každý: Co jsem vykonal? Bylo vše mé počínání v minulém roce řádné a přivádělo mne k srdci Božímu blíže? Nezanedbal jsem mnoho prospěšného, nač mi již času nezbyvá? Písmo praví: Léta mšejí a cestou, kterou se nevrátím, se беру. Vážné to připomenutí, jež zasluhuje důkladného rozjímání právě nyní, když opět jeden rok náleží jen vzpomínkám a nový se přiblažuje s rozdílením mnohých důležitých povinností každému jednotlivci. Nuž tedy v novém roce s pevnou odhodlaností ku předu!

Čerpejme z roku minulých zkušenost a budíž nám rok počínající blahou nadějí, že spravedlivá, bohumilá práce nezůstane bez odměny.

zaopatřen. běh svého pracovního ve světě putování skončil. Narodil se v Praze r. 1719., do tůvaryšstva vstoupil 1734, v něm již knězem učiněn ze žádosti zjevení duší spasení r. 1748. do Indie vyslaný odešel, kdežto vzdálen od vlasti dvacet let ztrávil. Deset let v městě Goa ve vyšších školách theologii vyučoval, spolu byl kazatelem v řeti portugalské. Odtud šest měsíců na moři se plavě do Lisabonu odvezen, tam 6 let pod zemí neb pod šancem v sklepě neb v kamatu vězněn, na žádost Marie Terezie propuštěn roku 1767 do vlasti se navrátil. Načež v Jičíně Ter-tiaros evičil, pak 1 1/2 roku kolej Královéhradeckou spravoval. Muž nevinného jak života tak způsobů, rozšafný zpovědník a bedlivý, věčnost v myslí mající, na ni odešel v létu svého 66. věku. Byl první z duchovenstva královéhradeckého na obecném krchově sv. Pavla na Poučově po straně epistolý podle zdi uložen. — Na měsíc leden připadají tři výroční dny jmenování biskupů Královéhradeckých: 6. 1. 1812. jmenován byl 16tým biskupem Alois Jos. hrabě Krakovský z Kolovrat, 9. 1. 1721. sedmým biskupem Václav Frant. svobodný pán Košínský z Košínova a 19. 1. 1893. dvacátým biskupem Edvard Jan Nepom Brynych. — Dne 20. ledna 1819 zemřel Maria Tadeáš hrabě z Trautmannsdorfu, arcibiskup Olomoucký, který od 30. VIII. 1794. do 26. XI. 1811. jako 15tý biskup Královéhradecký diecési spravoval. — Dne 21. ledna 1694 poslal biskup Jan Fr. z Talmberka do Hradce Král. vypůjčit z kathedrálního chrámu Páně stříbrné svícny, lampu a pacifikál za příčinou jisté slavnosti v Chrašti, což však (jako praepudiosum) odepřeno bylo. — Švenda se domnívá, že tehdy vyavěcen byl v Chrašti sufragán biskupa Vratislavského.

Nový spolek majitelů domů. Hradec Králové trpí nadbytkem spolků, čímž opět trpí spolky samy. Jest pochopitelné, že připadá na každého oby-vatele našeho města několikazobné člensví, čítá-li malé poměrně město téměř 70 spolků. Tim se stává, že mnohý člen nemoha účastniti se několika současně odbyvaných schůzí, zůstává raději doma, nejdě nikam a omezí se na pouhé placení příspěvků. Působnost pak funkcionářů spolkových sevrkuje se na hodnot obyčejných výběrůch, kteří si podávají některý den v měsíci zrovna dvěře. Nový spolek majitelů domů nechce snad pouze peníze od členů vybírat, ale dle nastíněného programu spolkovými stanovami chce hmotný blahobyt svých členů zvelebovati. Bude pracovati o odstranění zastaralé daně činžovní, která nespravedlivě zatěžuje majetek nemovitý. Hodlá věsti černou kuhu nepořádných nřjemeníků, z nichž stanou se slibovanou kontrolou pořádní lidé. Zavede právní ochranu svých členů před nedopatřením státních orgánů a zejména před optimistickým odhadováním vý-nosu domů občanskými důvěrníky berními. Krátce hodlá spolek ujeti se hradeckých domácích, jimž po-slední léta stala se nezbytnou pomůckou při správě domu dříve neznámá tabulka: „Byt k pronajmutí“. Cíl nového spolku jest mnohosičný, ale volené pro- středky nezalají se nám býti vesměs účelnými. Tak zrovna ve čl. 6. stanov, pojednávajícím o právech členů, vylučují se majitelky domů z passivního volebního práva. Rovněž korporace mají pouze aktivní volební právo. Řád tento vzhledem k ženám jest zrovna tak zastaralý, jako jest zastaralou domovní daň. Spolek chce potírati přežitě bernictví a sám hovi ne-modernímu právu. Vyloučení korporací z aktivního volebního práva odpuzuje celou řadu majitelů domů ze spolkového svazu. Dostí značný počet domů jest v rukou obce, pravovárečného měšťanstva, duchovenských kruhů, kteréž korporace sotva vstoupí do spolku, v němž budou jenom polovičními členy. Hylo by zá-hodno, aby na tyto nesrovnalosti byl vzat zřetel při valné schůzi, neboť důležitá působnost nového spolku nedá se podečňovati.

Vánoční stromčeky v Hradci Král. Hradecké obecnstvo jest velmi vnímavé pro potřeby chudiny, proto strojívá na několika místech pro chudé školní dítky vánoční stromky s nadílkami. Chvály hodnou péči výboru byl vystrojen vánoční stromek v Živnostenské Jednotě. — Tklivou byla slavnost tato v ústavu hluchoněmých „Rudolfinu“. Chovanci pro- vedli v přívětivé nové budově obraz ze života ve 3 dějstvích posnůky, k nimž výklad pro obecnstvo po-dával napověda. Ke konci představení byl proveden efektní živý obraz „Mladáček“ nesoucích Ježíška na křží ve vítězoslavném průvodu. Slavnost byla zakon- čena rozdílením dárek, jež připravil obětavě dobro- činný komitét dam. Slavnosti účastnili se vsdp. kap. vikář prelát Dr. Frýdek, vsdp. kanovník Dr. Soukup, p. finanční rada Šimek a četní členové zjejšího du- chovenstva a bojně byly zastoupeny dámské kruhy. Rovněž dojmavou, ale již značně veselejší byl vánoční stromek v mateřské škole. Malí umělci a umělkyně produkovali se zde tak zdatilými a zajímavými de- klamacemi i zpěvy, že dovedli náležitě upoutati hojně shromážděné posluchačstvo, mezi nímž vedle svrchu zmíněných vsdpp. církevních hodnostářů a vsdp. dá- kane Musila jsme pozorovali p. místodř. radu Stein- felda, p. inspektora Danovského, p. prof. Miřovského etc. Městská reprezentace však scházela, patrně bude i při nastávajícím tříletí tato otázka předmětem oprá- věných stesků. Rozdílení dárek chudým dítkám řídila pí. Pilnáčková, choť městského rady. Slavnost vánoční v mateřské škole byla velmi zdařilou a slouží správě její ke cti.

Divadlo v „Adalbertinu“. Jednota ka- tolických tovaryšů pořádala za účasti pěveckého dá- mského sboru Zelinkovu vánoční zpěvohru „Narození Páně“ na svátek sv. Štěpána. Práce Zelinkova jest cenným dílem, jehož hudební krásy lze poznati neví- čenému uchu teprv při častějším opakování. Jinak ovšem zdárné provedení činí dosti značné požadavky na dirigentovi, zpěvácích i hudebnících. Letos bylo „Na- rození Páně“ provedeno téměř zcela novými silami. Operu řídil p. vicerektor Jurkovič, ve zpěváckém sboru byly až na malé výminky úplně nové síly, rovněž hudba byla nová. Přes tyto okolnosti provedena byla hra celkem zdařile. Na několika místech v II. jednání sice distonovali solisté se sborem za kulisami, ale vada takovou sledáváme často i u pěvců z po- volání. Sbory byly precizní a vysnily mohutným efektem. V solových partiích vynikly zejména pí. Řeb-

cova, sl. Kulhánkova a sl. Náhlíčková. Mezi druhým a třetím jednáním bylo vystaveno 6 živých obrazů znázorňujících tajemství radostného růžence. Kompo- sice obrazů byla malebnou a zamlouvala se. Obe- censtva sešel se dosti slušný počet, ačkoliv pro ne- obyčejně nevládné počasí nemohl se venkov účastniti. Pro příští vánoční dobu připravuje se úplně nové pů- vodní dílo, kterým bude vyhováno požadavku rozma- nitosti. Dosud byl malý výběr ve vánočních hrách, ale touto novinkou bude repertoír zajímavější. Zdaž Bůh!

Ze Všeodbor. sdružení v Hradci Králové. Zpráva o schůzi užšího výboru ústřed- ního. Přítomni pp.: st. Urban, čl. Jenšovský, Lněnička, Zoubek, Pochman, Andrlík. Podpory uděleny byly: Vítkové v Litomyšli 16 K nemoc., J. Hanzlovi v Ko- stelci n. Orl. 4 K v nezam., J. Kučerovi v Ústí n. Orl. 4 K 66 h nemoc., V. Lžičarovi v Parníku 12 K 54 h, J. Ciprovi v Mýtě 10 K 26 h nemoc., J. Kučerovi ve Vamberku 2 K 28 h nemoc., A. Mikysovi v H. Jelení 8 K v nezam., J. Tučkovi 8 K v nezam., J. Jelfinkovi v Týništi 6-13 K nemoc. — Přijati členové: Mýto u Zb.: V. Fikar III., Jos. Kopp III., Dom. Bastl II., V. Puzmann II., Karel Jedlička II., Jar., Klier II., Ant. Chochola III., J. Jedlička II., Josef Chochola I., J. Matoušek III., V. Kopp II., J. Balej I., Em. Novák II., Frant. Bina II., J. Goss III., Em. Goss II., J. Prachař I. Praha: J. Maštalík III. Úpice: J. Křech III., M. Hájková III., Filom. Rückrova III., Jul. Pa- zourková III. Ústí n. Orl.: J. Tobian II. Vamberk: Em. Šlesinger II. Polná: Fr. Štastný III. Blatná: Fr. Kovář I. — Do ustavující valné hromady odbočky v Hoře Kutné dostaví se jako řečník starosta pan Urban. — Do Úpice a Parníku vyřídí se dopisem. — Za přednášku při založení sdružení v Týništi povo- luje se p. Myslivcovi 6 K.

Nebezpečné hnutí ledu. Po velkých mrazech zavalul na sv. Štěpána teplý vítr, který valem změnil sněh ve spousty vod. Vlažné počasí trvalo na i následující dny, tak že již 28. t. m. ráno silný led na Labi u Hradci Král. praskal a mohutné jeho plochy se kupily před Pražským i Hučavým mostem. Hučavý most byl již ráno značně poškozen; bylo velikého úsilí zapo- třebí k částečnému odklizení ledových ker, aby nebyl docela stržen. Večer se přiblížil nový led od Plácek v nevidaném množství; nakupené kusy vzepřely se o most a za stálého přibývání nových útesů se ani část vzepřené množství nehybala dále. Vše stálo před mostem jako broziva zeď. Množství diváků dlouho do noci sledovalo nezvyklé divadlo. Hasičský sbor, který byl povolán k záchranné práci, teprv o 11. hodině prolomil u jednoho mostního oblouku dlouhým sochoram ledovou hradbu, tak že asi polo- vice ledu se hnula ku předu. Pracovníci usilovně dále, tak že do rána většina ledu od mostu odplula. Vojsko bylo připraveno k případné pomoci. Po celou noc rozestaveny policejní hlídky u Hučavého mostu i u obou postranních lávek mostu Pražského, bráníce vstupn na ohrožená místa. Na Orlici se hnuly ledy též v ohrovských plochách. Temně duněly kamenné pilfe mostu za Moravskou branou. Leč zácpa ledu nenastala žádná; jsou zde mostní pilfe dále od sebe stavěny, než u mostu Pražského, tak že odchod ledu měl zde daleko volnější průchod. Orlice se v noci rozvodnila tolik, že zaplavila všechna luka u cesty k Malšovicům. Na Pražském Předměstí učiněno v noci 28. t. m. záchranné opatření pro případ povodně, po- něvadž se i zde stávalo nebezpečnoství stále hrozi- vější. Bohudík druhý den již bylo u obou řekách volnější, ač odchod ledu stále pokračoval. Nyní další nebezpečnoství zatím zažehnáno; spousty rmutné vody poněkud poklesly a odchod ledu ustal.

Výstavka uměleckých pomůcek ku výchově mládeže, již uspořádalo Průmyslové museum pro severovýchodní část království Českého v Hradci Králové, překvapila uspořádáním a bohatostí původ- ních obrazů, reprodukcí i ilustrovaných děl pro školu i dům. Tu podali si ruku umělci výtvarní i vcho- vatelé mládeže, aby ukázali, jak třeba mládež, lid vůbec věsti, aby prostředkem krásna duše jeho byla povznesena, a zjemňována. Od prvního kroku do školy života pro- vázen a sesilován zde nový poznatek dítěte uměleckými vyobrazeními. Holandsko, Zaponsko, Francie, Německo a Slovanstvo ukazují nám na výstavě postup umě- lecké výchovy. Kráson vynikají vývěsné obrazy pro školu a obdiv budí samostatné práce žáků měšťanských škol v Hořicích a žáků kladenské realky. Výstavka tato, kterou se projevílo opravdové pochopení umě- lecké výchovy dítěte se strany velesnaživých zástupců Průmyslového musea, potrvá do 6. ledna.

Vojenská zábava. Práce žádná — peněz však na svátky dosti; proto nelze se divit, že i v míru statečným obrancům vlasti vzkypl krev. Dne 26. pro- since m. r. strbla se velká rvačka mezi rozbujnými vojiny v hostinci „u krále Jiřího“ na Pražském Před- městí u Hradce Král. v „boji“ tom bylo mnoho vojáků těžce poraněno. — Téhož dne v Malšovicích v ho- stinci p. Matějky porvalo se do krve několik vojinů, kteří i jinak mnoho škody způsobili. Bylo by záhodno, aby mysl vojinů obracela se na ušlechtiřejší zábavy.

„Pozlacovač“. Josef Bouz z Poučova jest sice jen 23letý, ale v tuláctví a krádeži již dobře obe- znalý. Chlapík tento snadným způsobem chtěl zbohat- nouti; z tak zvaných „Spielmark“ pozlacením dělál „dvacetikoruny“. Při kupování doutníků byl však podvod poznán, a umění milovný tulák nahodivším se strážníkem odveden do věznice krajského soudu na ocenění svého díla.

Přesídlení úřadu. Berní referát c. k. okr. hejtmantství v Hradci Králové přesídlil v těchto dnech z dosavadních místností v budově c. k. okresního hejtmantství se nalézajících do protějšího domu čp. 186., 190. a 191. bývalého Rudolfinu.

Sobotní trh povánoční byl tak slabý, že v Hradci Králové není pamětníka podobného. Oby- čejná neděle je obchodem živější než tento trh, na nějž přivezeno pouze 81 hl. obilí, zelenina žádná, ve- přového dobytka jen 48 kusů, drůbeže a másla něco málo. Domácí obchodníci své zboží ani nevykládali, takže náměstí bylo úplně prázdné.

Měst. Kileperovo divadlo v Hradci Král. 29. prosince. sehraja společností páně Trnkovou Prodaná nevěsta podruhé. Souhra byla v mnohém dokonalejší než při prvním předvedení. Zvláště p. J. Perál v úloze Kecalá uplatnil co nejlépe svůj dramatický temperament. Za to p. Kudláček v úloze Vaška nebyl právě na svém místě. Na rozloučenou dáván následujícího dne Flotová Alessandro Stradella při návštěvě velice slabě. I v této klasické opeře solisté vedli si rutovaně. Největší pochvalu odnesla slečna Vl. Boubelová, jejíž lehký, žhavý přednes strhl obecenstvo k potlesku i v prostřed bry. Pannu Fr. Procházkovi bychom doporučovali větší smélost v přednesu; rozhodně vadila jeho jinak vyspělému orgánu nevhodná stísněnost. Sbory tu a tam pokulhávaly, ale celková souhra při dobrém doprovodu orchestru přijata s hlučnou pochvalou. Druhý den odjela společnost do Pardubic. Mnoho zdaru na další umělecké pouti! — V úterý dne 6. ledna 1903 uspořádá mladistvý mistr Emanuel Ondříček za spolupůsobení Karla Leitnera, klavírního virtuosa z Prahy, velký koncert. Pořad: 1. 1. Paganini: Houslový koncert D-dur s kadencí Emile Souret a. 2. Suk: Suita pro klavír. 3. a) César Qui: „Cavatina“ op. 25. b) Pablo de Sarasate: „Serenata andalusa“ op. 28. II. 4. a) J. S. Bach: „Fuga“, Cavotta a rondo. b) Jindř. Z. Káanů: „Ukolébavka“. Novinka. 5. Schumann: „Carneval“. Drobne scéný pro klavír. 6. Emanuel Ondříček: „Vzpomínka na Paganiniho.“ Théma a variace. Novinka. Mezi I. a II. oddělením přestávka. Začátek o půl. 8. h. večer. Konec o 9. hod. večer. Předprodej lístků z ochoty převzal p. Jar. Peřina, knihkupec v Hradci Král.

Zošilela Antonie Macková, služka u p. Jos. Hájka, a byla dne 24. prosince odvezena do Kosmonos.

Z Hroneva n. M. Zdejší křesť. sociální spolek žen a dívek za příchodu vánoč. nadílky shromáždil dne 21. prosince m. r. v domě tkalcov. výrobního společenstva „Vzájemnost“ 54 chudých dítek místních a z okolních vesnic. Po vhodné promluvě dp. V. Šitínou a po občerstvení kávou a zákusky poděleny byly děti novými obleky. Látku na obleky ty k úplné spokojenosti dodalo místní tkalcovské společenstvo „Vzájemnost.“ Díky všem dobrodincům, kteří jakýmkoliv způsobem k nadílce této přispěli.

Sv. Missie v Chlebičích. Na třetí neděli adventní započali v naší osadě sv. missii dpp. missionáři B. Čáka, superior, P. Zapletal a P. Schroller, redemptoristé z Prahy. Byla to první sv. missie konaná ve zdejší farnosti, silně nábožensky smíšené. Kruté mrazy ohrožovaly započaté dílo a byla obava, že sv. missie nebude moci být ani dokončena. Než Bohu díky obava se nesplnila. Přes tuhé mrazy chrám Páně plnil se denně věřícími, z nichž mnozí přinášeli oběti vzkutku veliké. Návštěva byla čím dále četnější a když v neděli následující, čtvrtou adventní, sv. missie slavností posvěcení kříže missionárního se ukončovala, byl nával tak veliký, že svatyně zdejší nemohla toho množství lidí pojmáti. Povznášející a nanejvýš dojemné byly slavnosti: odpros P. Ježíše v Nejv. Sv. Oltářní a slavnost Mariánská, ku kterým naše ženy a dívky hojně osvětlila opatřily a oltáře květinami krásně ozdobily. Dobrá třetina farníků mimo školní dívky přijala sv. svátosti. Byly to pro nás hodý duchovní, povznesení a zvelebení naší sv. víry v osadě zdejší. Horlivým missionářům voláme: Zaplať Pán Bůh!

Z Nov. Města n. M. Odbočka Všeodborového sdružení křesťanského dělnictva pro Nové Město a okolí pořádala veřejnou schůzi spolkovou dne 21. prosince m. r. v místnostech Františka Barše v Šonově o 2. hod. odpolední, ve které velmi vážně promluvil p. Jaroslav Astr z upice o účelu odborových spolků křesťanských. Účastenství bylo veliké. Řeč jeho vyslechnuta byla s nadšením. Po té přednášel dp. J. Novotný z Nového Města n. M. o svém cestování po Bavořích. Rovněž i tato přednáška s pochvalou byla skončena. Pozvání sociální demokraté schůze se neúčastnili. Byli jsme překvapeni, že mezi přistouplými členy nalézala se většina zdejších děvčat. Tím naši mládežníci částečně zahabeni. Vzdávající srdcečné díky pp. řečníkům za dobře promyšlené řeči a všem přiznivcům, kteří se schůze účastnili, voláme „Zdať Bůh!“

Ze Skutče. Zatím co se v kat. jednotě klidně o kulturních dějinách poučovali, uplatňovali zdejší socialisté svůj vtip a svou osvětu trochu jiným způsobem. Právě v ten den hráli divadelní ochotníci „Návrat“ od Zelenského. Toto drama nevybázněj právě sociální demokracii za spasitelku světa a proto natato pochopitelné bouření soudruhův. Protože socialisté už jinde představení tohoto dramatu svými hrdly a silou paží několikrát překazili, nesmí zůstat Skutečská četa pozadu; vady by je jinak mohly vinit hlavní štáb ze šosáctví anebo dokonce by ji podezřívá z kacířství proti dogmatům socialistické společnosti. Proto na třicet soudruhů navštívilo stánek Mus, aby při představení svorným randálem ukázali, jak si váží svobody a volnosti slova, vychází-li od jiného než od nich. Ze chtěli své „mínění“ také ještě ostřejším způsobem dáti na jevo, o tom není pochybnosti. Ale nezvedlo se; když zavřel sálem jejich kulturní křik podporovaným nebezpečnými posuňky pádných dlaní, pomohli jim jiní diváci bez dlouhých okolků ven na ulici, kdež jim v jejich „mravním“ roztrpčení už nikdo nepřekážel a divadelní kus dohrán přec. Že „Právo lidu“ bude nyní roniti slzy nad novými „mučeníky“ sociální demokracie, o tom není pochybnosti. My však voláme: Pán Bůh nás chraň před takovými šířiteli volnosti a bratrství! Za takovou osvětu pěkně děkujeme.

Z Německého Brodu. Křesťanští rodičové projevují lásku a dobrotu k dětkám svým tím, že jim rozličnými dárky vystrojují štědrovečerní stromek. Ubohé jest dítko, které na Štědrý večer dří mimo rodinu a přebobě, které pro těžkou chorobu nuceno trávit svatou noc vzdáleně domova v nemocnici, byť byla sebe lépe zařízena. Ve zdejší okres. nemocnici dlelo o svatevečer Božího narození as 40 dítek; ale nezaťesklo se jim v té chvíli příliš po domově, — díky za to ctihodným šedým sestram, které je opatroují. Tyto vystrojily jim krásný stromček a uspořádaly hojnou nadílku z milodarů. Dvacet chlapců a

sedmáct děvčat z chudých rodin obdarováno bylo celým oblekem, ostatní dítky jednotlivými částmi šatstva, malíčké hračkami; ani na dospělé nebylo zapomenuo. O tak neobyčejnou štědrotnu Ježíška v naší nemocnici mají zásluhu tyto slavné ústavy: Městská rada, okresní výbor, pravovář. měšťanstvo, spolek sv. Vincence, spošitelna a záložna a tito P. T. dobrodyncové: bratři Čížkové, Donát a spol., P. Dufek, gymn. prof., Fischerová, choť c. k. rady v Třebíči, Gottwald firma, Hanek, obchodník, hrab. Hardtmanová, sl. Harochová, Hauptmanová, choť hostinského v Mor. Budějovic, Hüfer, c. k. official, Sladký firma, Chvoj, Jahoda, c. k. asistent pošt., Janke, městský radní, Jetmar, kaplan, Kabeláčová, choť měšťansty, Kabeláč, měšťanosta, sl. Kabeláčová, Kacafírek, c. k. notář v Čáslavi, P. Kadeřávek, prof. univ., Kašpar, magister farmacie, P. Keatler, převor kanonie želivské, Klement, obchodvedoucí, P. Kratochvíl, gymn. prof., Krauszer a Lizner, firma, sl. Kryštofková, Malinová, obchodnice, Matějka, c. k. okres. hejtman, Matoušek, Neunerová, choť advokáta, Neumann, gymn. prof., Pachnerová, choť lékaře, Panek, řezník, sl. Patocková, Pilný řezník, Pokorný, c. k. nadporučík v Čáslavi, Rauch, kaplan, Raupach, speditour, Rychlík, firma, Seidl, obchodník, Slavík, měšťan, Stolz, městský radní, Strádal, obchodník, Stránský, pekař, sl. Šášková, Školník, obchodník, Šteflíková, choť ředitelky gymn., Šubrtová, choť obvod. lékaře, Šupichová, choť inženýra, Trnková, obchodnice, Vančura, děkan, Vítková, choť c. k. rady, Vondřerová, vdova po lékaři, Zahradnická, choť primáře, Dr. Zahradnický, primář, Zahradníková, choť učitele, Zaruba, řezník, Znojemský, řezník. Na penězích darováno asi 300 K, mimo to dány byly rozličné dary: cukroví, hračky, ovoce, potraviny a šatstvo. Všem šlechetným dobrodincům srdečně „Zaplať Bůh“!

Hospodář. průmyslová a umělecká výstava v Hořelích od 1. srpna do 6. září 1903. Účast Králové-Hradecká na výstavě této je zajištěna. V Hradci Králové zvoleno bude zvláštní výstavní komité. Blahovolnou ochotou Královéhradeckého starosty p. Dra. Fr. Ulricha a kruhů příslušných podařilo se získati pro výstavu v muzeu hradeckém uložené památky archeologické, jakož i válečné z r. 1866. Poněvadž však mnoho válečných památek z oné doby nachází se v soukromém držení, výstavní odbor v Hořelích prosí o jich zapůjčení. — Za výstavy pořádán bude měsíční kurs pro učitele škol měšťanských ku poznání nových moderních směrů v kreslení zvládnutích, dále sjezd hasičstva českého severovýchodu, zemský sjezd „Jednoty samosprávného úřednictva v království českém a sjezd vřestudentský (školy vysoké, střední a různé odborné). Také svaz lékařů a interestů o veřejné zdravotnictví severovýchodních Čech uspořádá o výstavě svůj manifestační sjezd. — Dne 8. srpna 1903 pěvecké jednoty provedou velkou produkci župní a 9. srpna odhalen bude pomník Smetanův. — Velkopřímým dnem bude den českých menšin 15. a 16. srpna 1903, kdy na výstavu zavítají bratři naši z území uzavíraného a Sokolové z celého severovýchodu čes. — Právě vydán situační plán výstavy této. Výstava nachází se na úpatí vrchu Žižkova, kol půvabných sadů Smetanových.

Veliký biskup. Pohrobni vzpomínka na nejdp. biskupa Brynychy s podobiznou zesnulého. Piše dr. Fr. Reyl. **Právě vyšlo** jako 1. číslo „Časových Úvah“ ročníku VII. Stran 32, cena 8 h. Při hromadných objednávkách až 50 procent slevy. Doufáme, že si každý katolík opatří toho času jediný zvlášť vydaný životopis velikého biskupa. Objednávky vyřídí obratem administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«
lze dostati ve knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Naším přátelům. Prosíme, aby se nedoplatky za Obnovu, Časové Úvahy i Duchu katolické Obnovy vyrovnaly co nejdříve. Peníze za vše možno zaslati na jedné poukázce; dlužno však na ústíšku přesně udati, nač se která suma platí. Ziskávejte nové předplatitelé! Kdyby každý dosavadní odběratel získal jen jednoho nového předplatitele, jak veliká služba by se tím prokázala našemu katolickému tisku! Doufáme, že naše prosby nebudou bezvýslednými.

Pro Sv. václavskou záložnu v Praze. Vlastenecká a křesťanská provanutá snaha mnohých pánů, pomoci záložně na nohy, jest prý též odměňována hojným výtěškem. Dle některých časopisů dostávají prý týdně dr. Hubáček, dr. Hronek, dr. Heller jun. a dr. Heller sen. po 500 K, dr. Rašín 300 K, dr. Hermann a dr. Bizan po 150 K. Je vidět, že v záložně mají dost peněz.

Na símu. Žádný králík dosud se nenachladil od nohou, který si pořídil obuv ať již s kůže králíků nebo jiné a dal ji vyloučiti králíkův šiml koše-

šinou dobře vydělanou. V takové obuvi jsou nohy stále v suchu a v teple. Králík by by po ledu a sněhu chodil a na kamenech stál, má nohy jakoby v peřinách. K tomu netřeba žádných speciálních kůží. Stačí k tomu dáti si vydělati šiml kůží obyčejných stájových králíků.

Válka v míru. Za rok 1901 událo se u 10. armádního sboru v Přemyšlu v Halici 808 sebevražd prostých vojáků, 12 sebevražd poddůstojníků, 70 případů zmrzačení vojínů. Mimo to 40 vojínů sešlelo a 728 odesláno do šale. Válečná výprava spojených mocností proti Číně neměla ztrát tak značných.

Zemská jednota soukromých úředníků v král. českém. Založena v r. 1892, jest Jednota tato dnes střediskem československého úřednictva v Čechách, na Moravě a ve Slezsku a to závodů průmyslových a obchodních, úřednictva hospodářského a lesnického, hor a hutí, ústavů peněžních a úvěrních, pojišťoven, advokátů a notářů atd. Stará se zejména o sjednání zákonitých norem pro upravení služebních poměrů, pracuje o dosažení úplného klidu nedělního, zabývá se otázkami pojišťování nemocenského a úrazového a jest vynikajícím způsobem účastněna při domáhání se povinného penzijního pojišťování soukromých úředníků. Bezplatným zaopatřováním míst a zajištěním peněžitých podpor v době nezaměstnanosti snaží se úspěšně řešiti tuto vážnou otázku. Nedostatečnosti nemocenského pojišťování čelí rovněž podpůrné fondy Jednoty, z nichž také dostává se podpor pozůstalým po členech zemských. Pro podporování vdov a sirotek zřízen jest zvláštní odbor. Dále skytáním bezúročitelných půjček na mírné měsíční splátky odvrací se od členů nebezpečnost drahého zadlužení v dobách okamžité tísně hospodářské. Jednota soukromých úředníků počíná nový správní rok a v ohlasku tom appelle na cit i rozum oněch jednotlivců, kteří stojí dosud mimo kruh její, aby řady sdružení rozmnožili. Ústřední kancelář Jednoty nalézá se v Praze II., Spálená ul. č. 24., kdež lze obdržeti všech informací bližších. Zápisné 2 K, roční příspěvek (čtvrtletně splatný) 12 K.

Líska v plotě. Naši rolníci ohrazují zahrady své raději plotem dřevěným nebo zdí, než by si vypěstovali plot živý. Kdo by se díval, když to hospodářství nic nevynášá, rozumuje mnohý rolník. K čemu plot živý? Z polí se už dukatý nesypon do kapsy rolníkovy a ze živého plotu že by nějaký groš zacínal na stolku sedlákové, leckdoš dosud ani nepomyslel. Nyní se nejvíce zatizují ploty hlohové a akátové. A přece není vďečnější rostliny v plotě nad lísku obecnou. Jest velmi trvanlivou proti zimě, nemilující půdy suché, ani příliš vlhké. V půdě suché sešloutne, v půdě příliš vlhké dostává dříví skvrny. Mnozí se sezeny i odpruči. Semena sejí se s jara; již jedno-roční sazenice možno na určené místo přesazovati. Rozmnožování odpruči děje se velmi snadno, neboť dostačí pouhé založení ratolesti. V plotu prospěje líska nejen včelám, jimž v únoru a březnu poskytuje hojně medu a pelu a v červnu medu máčicového, ale prospívá též svými plody a mladými pruty, jichž lze použiti k rozmanitému pletivu. Konečně i jemné uhlí z lískového dřeva je výhodné pro výrobu prachu. Naše obyčejné lískové ořišky se ku pěstování nedoporučují. Tuť třeba vybrati si druhy velkoplošné, sladké, jež některým výrobcům nahrazují úplně drahé mandle a ciziny k nám dovážené. Velkou úrodností vyznačuje se zvláště „Halský obrovský ořeš“, jehož plod váží průměrně 4-2 gr. a „Zázrak z Bollweillerů“, vážící až 5 kg. Plod z lískové ořeši překládáním nabude pevností a uhlédnosti. Krása a prospěch má se i u našich rolníků spojovati. Přiležitosti k tomu je hojně.

Drahota masa na obzoru. Není dneš v Německu listu, který by se nezabýval rostoucí drahotou masa. Stojí ho 1 kg včude více jak 2 K. Za těch okolností nemohou si tuto nejdůležitější živinu opatřiti kruhy dělného lidu a nespokojenost stoupá. Magistráty všech větších měst po příkladu Berlína a Mnichova podali k vládě žádosti, aby hranice zvláště Rakouské byly vysokých cel sprostěny a přívoz uvolněn. Není pochyby, že stane se tak v nejbližší době, neboť i naše zemědělské korporace pracují k tomu, aby odbyť jatečného dobytka do Německa byl usnadněn. U nás stál r. 1912. 1 kg hovězího masa 37 h, r. 1880 již 66 h a nyní dokonce i 140 h. Jisto jest, že se na dlouho ani při této „nízké“ ceně při vzrůstající spotřebě masa nezůstane a drahota masa všeobecně zavládne. Té hledí nemajetnější venkované nejen v Německu, ale již i u nás po příkladu Francie, Belgie a jiných zemí čeliti racionelním chovem králíků. V zemích zmíněných stojí chov králíků na vysokém stupni a skýtáje každé domácnosti nejen zdroj výtečného masa, ale i kůže na obuv, kožošinu na šat, a celou řadu průmyslových produktů (vinu na kašmír, vlas na klobouky atd.), jest vysoce ceněným zdrojem práce a výdělku. Ku žádoucí propagaci chovu králíků u nás založeno několik spolků a v nejbližších dnech vejde v život i Ústřední Jednota Králíkářů Československých. Jisto jest, že rozumné hledění králíků jest zaměstnání nejen zábavné, ale i velice výnosné, a proto měl by každý, kdo jen trochu má okolnosti příznivé, s chovem králíků se seznámiti. Poučení naléze v odborném časopisu „Králíkář Československý“, který vychází v Bernardicích u Tábora redakcí učitele a spis. J. Kálala. Celoroční předplatné jest pouze 2 K 40 h.

Antispiritistický časopis. V předešlém čísle uvedli jsme přání, by v Podkrkonoší vycházel časopis, který by rejdy spiritistů odrážel, horaký lid poučoval a p. a již dnes můžeme oznámiti že takový časopis, v duchu katolického vedení, vydávati bude za pomoci svých přátel známý antispiritista, žurnalista p. Pavlík, red. Jizerana v Ml. Boleslavi. Čtenářům „Časových Úvah“ jest p. Pavlík znám svou brožurkou „Spiritism čili mediánství“, uveřejněnou pod pseudonymem (V. Bledý). P. Pavlík pořádá již na Pojizeraku, kam se spiritisté hledí také vtrfiti, několik schůzí, kdež z vlastního přesvědčení zdrcujícími fakty spiritismu potírá. Časopis má čeliti spiritistickému listku „Posel sáhrbní“, K. Sezemským vydávanému s jmenováním se bude „Posel Pravdy.“ Vycházeti bude jednou měsíčně

o 16 str. velké osmerky za roční předpl. 1 sl. Najde-li dostatek porozumění, bude předplatné sníženo aby tím hojněji mohl vniknouti do obaloupek ubohých horalů, kteří stali se obětí spiritistických šejdů. Avšak nejen časopisem bude liga antispiritistická působiti, ale i hojnými přednáškami. Jedna dědina vezme se po druhé, tam uspořádá se každému tedy i mediánům přístupná schůze a zde se odhalí rouška spiritistického tajemství. Pan Pavlík, zvláště zaslouží si v té akci vši podpory. Veškeré rady a pokyny i příblásky abonentů i inserentů, zaslání časopisů otázkou duchovní se obírajících atd., budtež řízeny na adresu: V. Bol. Pavlík red., „Jizerana“ v Ml. Boleslavi. Časopis se bude jmenovati „Posel Pravdy, sborník antispiritistický“, věnovaný otázkám politickým v Podkrkonoší. Podnik doporučujeme přízní našeho čtenářstva. Zaslajte vydavateli adresy lidí, kteří by list mohli odebrati.

Výstraha přede hrou v uherské třídní loterii. Ačkoliv obecenstvo již častěji bylo upozorněno, že hra v uherské třídní loterii v Rakousku jest zakázána, vyskytují se přece ještě četné případy, že jednotlivci přijímají a si ponechávají dopisy z Uher, obsahující prospekty, hrací plány, losy atd. zmíněné loterie, že do Uher za losy peníze posílají, aneb je také přímo od různých agentů a sběratelů kupují. — Jest nutno uvéstí opět na pamět, že každé účastenství se hry v uherské třídní loterii tvoří přestupek trestního zákona přisane tresce. — Již pouhé přechovávání bytí i neobjednaných losů zakládá pokus přestupku důchodkového a trestá se rovněž jako shora uvedeno. — Upozorňujeme proto obecenstvo, aby ve vlastním zájmu veškeré prospekty a losy uherské třídní loterie poštou došle zničilo aneb nejbližšímu bernímu úřadu, oddělení finanční stráže aneb přímo c. k. finančnímu okresnímu ředitelství v Praze odevzdalo a od agentů vůbec žádných nabídek a losů této loterie nepřijímalo. —

Ze soudní síně. V prosinci dne 7. b. r. byla pořádná veřejná schůze lidu, při níž mluvil též „fečník z Prahy“, kustos dělnické akademie, G. Lukeš. Mluvil o stísněných hospodářských poměrech, podnikl též útok na duchovenstvo, používaje defraudace ve Svatováclavské záložně ku výtkám celému stavu. Na nájezdy tyto odpovídal přítomný p. Jos. Urban námitkou, že pokladník „schodek“ předáka socialistického Reisse také nikdo nepřipisuje na vrub celé strany. Touto včasnou odvetou rozčilil se „fečník z Prahy“ tou měrou, že spustil otřepanou píseňku o zatemňovací činnosti kleru a na důkaz toho pronesl urážlivý výrok o správě bisk. Borromea, dokládaje se zprávou časopisu „Samostatnosti“. Výrok p. fečníka se však nekryl s obsahem „Samostatnosti“ a proto naň správa „Borromea“ podala žalobu pro urážku na cti. Stání bylo určeno na 29. prosinec před okresním zdejším soudem, kamž se dostavily obě strany se svými svědky bez právních zástupců. Soudce, p. sekretář Sedláček, před počtím přelčení vyzval obě strany ku smírnému narovnání, k čemuž přítomný p. Dr. Reyl ihned přistoupil prohlásiv, že mu nejde o trest žalovaného, nýbrž pouze o satisfakci. Když se obžalovaný přesevřel, že žalovaného tvrzení užil a že obsah tvrzení nekryje se ani s výmysly redaktora Horkého, prohlásil též ochotu ke smíru, dle něhož uvolil se v „Právu lidu“ a v „Ratiboru“ uveřejnění následující prohlášení: „Pronesl jsem na veřejné schůzi v Hradci Králové obvinění správy bisk. stud. semináře „Borromea“, která se těžce dotýká cti její. Výrok tento učinil jsem pouze na základě nesprávné informace, proto prohlášu, že jsem neměl v úmyslu správu „Borromea“ zlehčiti a výrok odvolávám. Jest žádoucí, aby socialistický štáb poslal za fečníky aspoň takové lidi, kteří vědí, že není všechno pravda, co se tiskne a že mnohé daremné pomluvy tiskem spáchané jenom proto nejsou napadenými žalovány, protože poroty trpívají blahosklonně zvláště radikálním redaktorům žurnalistické zákernictví. Kdo se však spálí a urážlivý článek před svědky vykládá, ubíhá v nebezpečí trestního stíhání, jež může nepředloženému kritikovi vynéstí třeba čtrnácti let.“

(Z a s l á n o.)

Na článek ve věstníku „Všeobor. sdružení“ v „Lidovém Listě“ č. 16. ze dne 24. prosince 1902 dovoluje si užší „výbor ústřední“ ve své týdenní schůzi výborové 28. prosince 1902 dáti následující objasnění:

Zpráva o plenární schůzi výboru ústředního ze dne 14. prosince 1902 v „Obnově“ a „Našich Listech“ starostou podepsaná byla protokolu uznána za správnou a tudíž výtka p. Kolečky jest bezdůvodnou. Prosíme sl. redakci „Lid. Listů“, by laskavě uveřejňovala zprávy tajemníkem neb starostou zasláné a podepsané, aby členstvo nebylo klamáno zprávami mylnými a od jiného psanými.

Dle § 15. stanov „Ochrany mládeže“ zasedají v ústředním sboru téhož spolku zástupcové tří hlavních odborových organizací dělnických: sociálních demokratů, národních dělníků a křesťanských sociálů. Následkem znění § 15. „Zemské sdružení katolických spolků“ nemá práva vyslati tam svého zástupce, nýbrž „Všeoborové sdružení křesťansko-sociálního dělnictva pro království české.“ To však dosud nemohlo tam svého zástupce vyslati, poněvadž nebylo vyzváno. Nebo snad přišlo „vyzvání“ na nepravou adresu? Proto se uctivě těžeme, kterou odborovou organizací zastupuje p. Hovádek v „Ochrane mládeže.“

Za Všeoborové sdružení křesťanského dělnictva pro království české:

JOSEF URBAN, t. č. starosta, V. JENŠOVSKÝ, pokladník, OLDŘICH ANDRŠLÍK, zapisovatel, ALOIS LNĚNIČKA, JOSEF ZOUBEK, ANTONÍN POCHMON, členové ústředního výboru.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 27. prosince 1902. 1 hl. pšenice K 11.90—12.10, žito K 10.10—10.60, ječmene K 7.20—8.30, oves K 5.40—6.20, proso K ———— vike K 10.00—12. —, hrachu K 19. ——23. —, čočky K 23. ——25. —, jahel K 20. —, krup K 16.00—24.00, bramborů K 2.40—2.60, jetelového semene bílého K —.00— —.00, jetelového semene červen. K 102.00—120.00, máku K 28.00—31.00, lněného semene K ————, 100 kg. žit. otrub K 11. —, pšenič. otrub K 10.75, 1 kg. másla K 1.80—2.10, 1 kg. sádla vepřového K 1.80—2.00, tvarohu k 0.28—0.36, 1 vejce 8 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jeden hl. cibule K 0.00—0.00, jedna kopa drobné zeleniny K 0.00—0.00, 1 kopa zelí 0.00—0.00 K, 1 pytel mrkve 0.00—0.00, 1 hl. švestek K 0.00—0.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa celere K 0.00—0.00.

Malínský křen

— letošní sklizně —
5 kg. 15 kořenů . . K 6.—
5 kg. 20 kořenů . . K 5.20
5 kg. 25 kořenů . . K 4.50
franco na každou poštovní
stanici dobírkou zasílá

Jos. Mikulecký,

vývoz malin. křenu v Kutné Hoře.

Epochální vynález jest

AETERN

jehož mechanism a duchaplné sestavení
staví nám

úplně samočinně a okamžitě

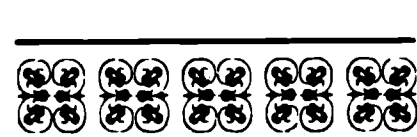
před oči kalendář katolický i pravoslavný každého žádaného at' minulého či budoucího roku, tak že možno jím **ihned a bez nejmenšího počítání** stanovit, na jaký den kterékoli datum jakéhokoli roku připadlo neb připadne.

Velenutné pro každého, zvláště pro úřady farní.

Úspora každoročního zakupování kalendáře.

Zasílá vyplaceně proti předem zaslánímu obnosu 2 K autor

Ch. Pelzl, Smiřice.

Kostelní náčiní

vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

První
strojní kruhárna na zeli
v Malíně

FRANTIŠEK JANSÁ
nabízí kyselé zeli jemného řezu a chuti
od 50 kg. počínaje.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bohatému
figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, sí-
tění i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Již letošní v nejjemnějším cukru

savařené
brusinky

v 5ti kilových nádobkách franco
poštou za 6 K zasílá

Jan Fáborský

v Týništi nad Orl.

Malínský křen

ze svých křenovek nabízí

FR. JANSÁ,

rolník

a člen spolku křenářů

v Malíně u Kutné Hory.

Jen ten křen, který opatruje „Spolek křenářů v Malíně“
svým členům zde připojenou ochrannou známkou lze
považovati za pravý malínský.

Úžasné,
neslýchané,
avšak pravdivé!

Za 3 koruny! Za 3 koruny!

Při svém velkozávodě dopisnicemi zavedl
jsem oddělení pro vytizování drobných zakázek
za báječně levné ceny a zasílám franko

pouze za 3 koruny

1 vkusnou kasetu dopisního papíru (100 obálek,
100 papírů) a 25 skvostných vianočních, novoroč-
ních a uměleckých dopisnic, vešmés novinky. —
Zásilky dobírkou neb po zaslání obnosu předem.

K. Kuba v Jičíně, Čechy.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Vsestarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných přispisů vyloženo
k nahlédnutí.

Zubní lékař
MDr. J. Král
ordinuje od 8—4 h.
Hradec Králové.
Velké náměstí číslo 136.

Právě vyšlo.

KRÁSA DUŠE.

Obrázky náležitých žen a dívek.
V cizině i doma nasbíral **Karel Vrátný**.
Stran 134 — 8°. Cena K 120.
Objednávky vyřídí
Cyrillo-Methodějské knihkupectví
Gustav Francel v Praze I.,
Melantrichova ulice, v paláci měst. spořitelny.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

K čís. 11.497.

Konkurs.

Při katedrálním chrámu Páně
sv. Ducha v Hradci Králové

uprázdnilo se místo choralisty

dnem 1. ledna 1903 počínajíc.

S místem tímto spojena jest
remunerace 480 K ročně s osob-
ním přídatkem 60 K.

Kdo o místo toto hodlá se
ucházeti, podejž žádost svou do-
klady opatřenou podepsanému
úřadu purkmistrovskému do 31.
ledna 1903.

Purkmistrovský úřad
král. věnn. města Hradce Králové,
29. prosince 1902.

Starosta:
Dr. Ulrich m. p.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel
v **Jablouném nad Orli. č. d. 86**

doporučuje P. T. veledůst. duchovenstvu
svůj vůdež osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenáný

c. a k. dv. výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy doslovně úplná.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

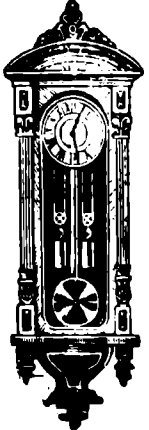
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v **Sychrově (Úechy),** založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 800 oltářů.

Svojí k svému!

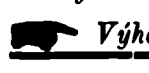

**Václav
Francák,**
hodinářský a slatnický závod
v České Třebové.

*Každé hodiny jsou řádně
obtašeny (re-
pasťovány) a
ručí se 3 roky
na správný
chod.*

*Veškeré správký hodin a šperků vyřizují se
se zručnou a rozesílají franko.*

*Mnoho pochvalných uznání a poděkování
po ruce.*

Ku výběru nástěnných hodin pošlu fotografie
 Výhodné podmínky platební bez zvý.

8000 1000

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seiden-
gasse čís. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Továrna na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve **Vysokém Mýtě**

*dřívce závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách*
— nabízí —

**koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vina sladká a vino šumivé (šampaňské.)**

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti **velmi levný koňak a výbornou
slivovici**, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: **stříbrnou medailí**
**státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medaille.**

Vzorky zdarma a franko.

Nábytek na splátky

bez zvýšení cen na každou stanici dodává
výroba a sklady nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

Hradec Králové.

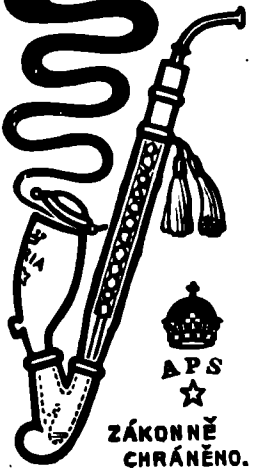
B. Skarda, Brno.

Odborný velkovývod pro malbu
chránových oken. K
Umělecký ústav pro malbu na skle.

Ona, chránová, každé-
ho slohu a provedení
se zručným práce nej-
modernějším poža-
dávám vyhovějí.
Zkrát prvními cenami
vyznamenána.

Cenníky zdarma.

PATRIA

jest nejlepší dýmka
nové doby.

Čistě, příjemně,
lékařsky doporučené
kouření.

**Ladný tvar,
levná cena.**

K dostání
ve všech obchodech
s dýmkami
v Rakousko-Uhersku.

První česká továrna
dýmek

A. Patrná a syn

... v Jaroměři.

Založeno 1842.

Cenníky zdarma a franko.

Sklad u firmy: Karel Skrovný v Hradci
Králové — Václav Vodička v Chrudimi a
F. L. Prokop v Chrudimi.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod.

Veškeré práce v oboru stavby a obnovování oltářů, kazatelů, soch, křížových cest atd. provádějí se ve všech slozích solidně a levně s odbornou dokonalostí a zvláště s trvanlivým zlacením a polychromií.

Výroba
● rámců

všech moderních vzorů a
zasklívání obrazů
ve vlastní dílně.

Obchod

umělecký a papírnický.

Na skladě největší výběr

obrazů
a zrcadel

všech možných druhů, olejomalby a umělecké reprodukce. Sochy všech velikostí, kříže, římsy, lišty a různé umělecké výrobky.

Veškeré druhy papíru,

pasce, kreslicí a školní potřeby, alba, kasety, knížky modlitební, obrázkové a obchodní atd. atd.

— **DOPISNICE** —

umělecké a místní vždy nejnovější v obrovském výběru.

Josef Kieslich v Hradci Král.
Jiráskova třída, vedle c. k. berního úřadu.

Paramenta.

Ignace V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Pravé, vyležené burg.

víno

z vlastních vinic nabízí ku koupi
a zasílá v nádobách od čtvrt do
jednoho hektolitrů, litr za 80 hal.

JAN TUREK,

majitel vinohradů v Mlázovicích u Mělníka.

S **vičky kostelní** **voskové**
i polovoskové

doporučuje P. T. veleředstojnému duchovenstvu

— za podmínek nejvýhodnějších —

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

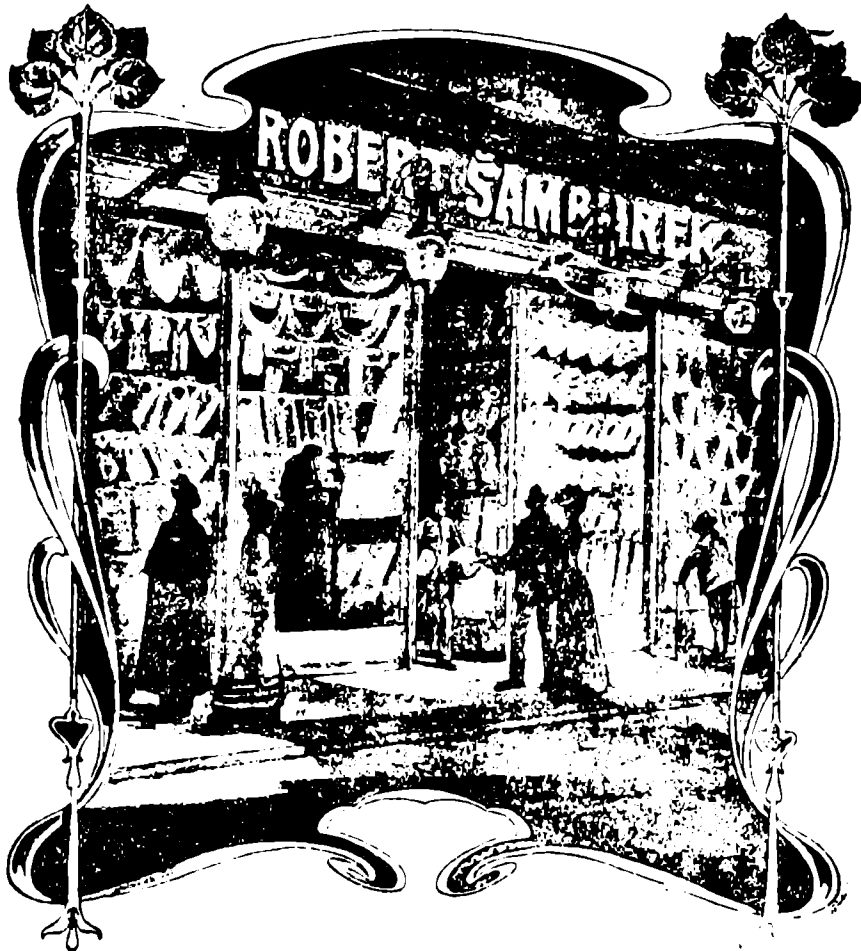
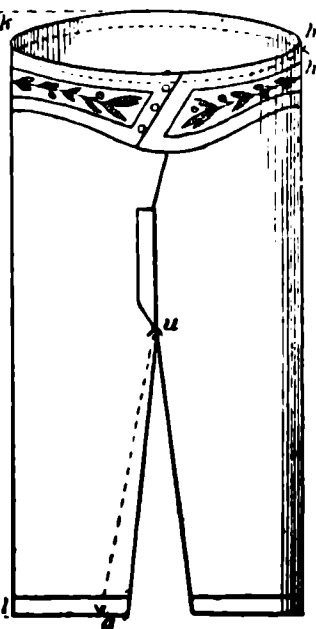
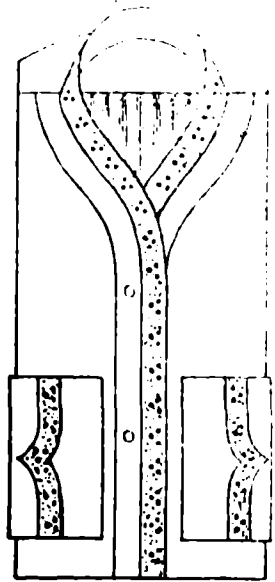
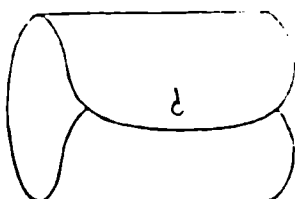
Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený
Ordinar. listem nejdůst. bisk. konsistoře v Hradci Králové
z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské: Svíčky oltářní z čistého vosku včelího i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky známé, besvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Závod počten dne 12. září r. 1902 návštěvou Jeho Excelence pana Karla
hraběte Coudenhove, c. k. místodržitele v království Českém.

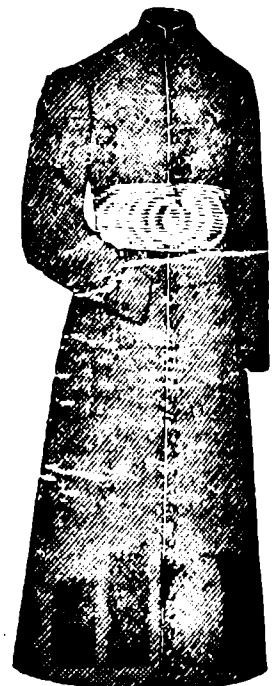
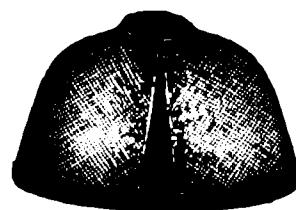
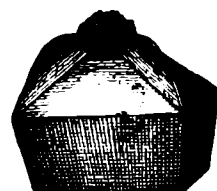
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vešme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Navštívenky
všech druhů
nabízí
Biskupská
knihtiskárna.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčinní bohoslužebného
se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrené, zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej
levněji vyřídit. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi
losti. Starý závod můj může se vykásat četnými pochval
nými přípisy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditeln
táčků na křest, avicnů, pacifikálů, schránek na Nejsvě
tější, patenek atd. co nevíce.

„SLAVIA“
vzájemně pojišťovací banka v Praze,
uzavírá
pojištění na úmrtí a dožití, věna dítkám, penze a
pojištění množné.
26letý muž zanespečí za čtvrtletní pojistné K 6.42 posádalým kapitál K
1000.—, splatný hned po jeho úmrtí nebo při dožití 60. roku. Po
pětiletém placení pojistné se zmenšuje o dividendu.
Nejvýhodnější podmínky. Všechny sisk náležejí členům — pojištěncům.
V posledních letech vyplaceno 10 proc. pojistného.
Vyplacená dividendy 930.165.84 korun, rezervy a fondy
24,189.840.65 kor., dosavadní výplaty 70,232.873.58 kor.
Vysvětlení a sazby ochotně zasílá
Generální ředitelstvo banky „Slavie“ v Praze, Havlíčkovo náměstí,
jakož i generální zastupitelstva:
v Brně, ve Vídni, v Lublani, ve Lvově a v Záhřebě.

Svým velectěným příznivcům

K NOVÉMU ROKU

uctivě blahopřeje a o zachování přízně prosí
vždy oddaná

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damašk.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem poštý
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po
volujeme zvláštní výhody.

SÁNĚ

nejnovější soustavy nabízí

ČENĚK BUBEN,
kočárník
v Hradci Králové.

Práce vzorná. — Ceny mírné.

● **Největší sklad** ●

všech druhů koberců, záclon, pokrývek, přikrývek flanelových i proší
vaných, různých předložek k postelím, jakož i čínských kožešin, před
věsků na okna, cestovních potřeb, jako: tašek, kufrů, košů, cestovních
dek, deštníků, županů, rohožek, železného nábytku atd.

— firmy —

JAN STOUPA

v Praze, Václavské náměstí č. 32.

J.F.

Langhans c. k. dvorní fotograf odporučuje ctěn.
P. T. obecnostu svůj v Král. Hradci (v Adal
bertinu) nově zařízený závod fotografický.

— Jméno firmy ručí za nejlepší obsluhu. —

Velectěným P. T.

navštěvovatelům
„GRAND HOTELU“

v okresním domě v Hradci Králové.

Podepsaný klade sobě za milou po
vinnost vzdáti všem P. T. navštěvovatelům

✱ ✱ **vřelé díky** ✱ ✱

za dosavadní a prositi za další vsácnou
přízeň.

Ku změně roku pak vyslovuje své
nejsrdečnější blahopřání.

V dokonalé účtě

Josef Morávek,
hotelier.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděrá

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

☛ Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu. ☛

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z raby i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

OBNOVA

Číslo 2.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 9. ledna 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Jerusalém či Betlém?

(2) Přišli tři mužové z daleké ciziny a táží se, kde jest nově narozený král. Hvězda jasná na obzoru vzešla přivedla je k tomu, že opustili domov svůj a vydali se s četným komonstvem a se skvělými dary na dalekou cestu. Vypravují v rozmařilém městě Jerusalemě o hvězdě jasně zářící a diví se, že obyvatelstvo v tak blízkém sousedství Betléma hvězdy nebývalé si nepovšimlo. Teprv na upozornění cizinců pátrají učenci židovští po zápisech proroků a nalézají rodiště dávno touženého krále svého. Ale i při tomto nálezu místo radosti lekají se příchodu nového krále domnívajíce se, že v nastávající občanské válce bude majetek jejich valně ztenčen.

Tak bylo před staletím a tak bývá až dosud. Blahé ovoce křesťanství září jasným třpytem v záplavě lidského sobectví, ale Jerusalemě, to jest moderní lidstvo, jasný tento třpyt nauky Kristovy podceňuje. Ba došlo to již tak daleko v křesťanské Evropě, že se obyvatelstvo i jeho vláda leká slov: Kde jest nově narozený král? Lekají se vlády těchto slov, protože pro samý shon po nových vražedných nástrojích zapoměly skutečně na nově narozeného krále betlémského. Tak blízko leží klíč ku šťastnému a spokojenému životu národů, ale vlády zúmyslně zavírají oči, aby klíče toho použití nemusily. Příkladem jejich následují i národové, zapomínajíce pozvolna na příčinu příchodu Kristova na svět. Cesta ku Betlému zarůstá travou zapomenutí a národové libují si v Jerusalemě, kde pyšnému rozumu dovoleno i blouditi, kde nikdo nepřipomíná ohled na zákon věčný a kde sebezápor nikdo neukládá.

Žijeme skutečně již drahá léta ve víru Jerusalema a zapomněli jsme úplně na tak blízko ležící Betlém. Žijeme v sebeklamu, že nám nádherná Jerusalema úplně dostačí ku spokojenosti a ku štěstí. Domníváme se, že nám výmysly lidského rozumu prospějí více nežli zjevená nauka rozumu božského. Věda má nám nahraditi úplně víru. Božská nauka betlémská přišla se prý svobodě ducha a zdržuje osvětový postup. Nic prý tak neujarmlilo lidstvo, jako právě křesťanství. Takými a podobnými výtkami zahrnují jerusalemská socialisté působení skromného a tichého Betléma. Jen v jednom století právě uplynulém lidstvo odtrhlo se od Betléma, přidavši se k Jerusalemu a již stopy tohoto poblouzení jsou patrné. Mnohými užitečnými vynálezy vykořistila věda skryté dosud síly přírodní. Ale spontané tyto síly, na něž má právo veškeré lidstvo, prodala věda pouze bohatým a mocným tohoto světa. Kterak jest prospěšno hladem zmořenému mrzáku, že nejmodernější parostroje probíhají kraj šíleným letem 120 kilometrů za hodinu, jestliže nemá peněz na jízdní lístek? Supající hlasatel vědy prolétne bleskem nekonečně dlouhou kolejí, ale chudás plahočí se o berli jako blemýžď dále, upadáje v trudné úvahy, proč nemůže také on, tvor lidský, pohovětí svým údům na sedadle vedle zámožných a zdravými údý opatřených spoluobčanů.

V Německa na př. pracuje ročně dle vědeckých výpočtů 255 milionů železných otroků, kteří vyrobí za 12 miliard marků zboží. Jak veliký podíl připadne z tohoto obrovského zisku jednotlivému živému dělníku? Proč nedovede tento získaný peníz uspokojiti dělnické zástupy, které v počtu rok od roku rostoucím kupí se v davy nespokojených, usilujících o úplný převrat společenských poměrů? A přece dle výpočtů vede se dělnictvu v Německu mnohem lépe nežli před 30 lety. Počátkem let 70tých připadlo na jednoho obyvatele říše německé 81 litrů piva, 51 kg. pšenice, 25 kg. masa. V roce 1897 připadlo již na každého jednotlivce 123 litrů piva, 84 kg. pšenice a 41 kg. masa. Poměry žaludkové se tedy rozhodně zlepšily až o 40 procent, a přece nespokojenost těchto lépe živých lidí vzrostla o 100 procent. Proč nedovede tento rozmach průmyslové výroby učiniti člověka

spokojenějším? Vždyť věda slibovala zříditi na zemi ráj. Působením nevěreckých učenců náboženství bylo značně na své vážnosti v lidstvu poškozeno, proto nemůže již tou měrou „poutati“ lidskou svobodu jako dříve a přece štěstí na světě nepřibýlo. Škol nastaveno v každé i nejdlehlší visce, středními školami opatřeno každé větší město, celé spousty pěkných slov o lidskosti chrlí časopisy svobodomyslné do lidu, ale káznic a bláznů neubývá, nýbrž stále a stále nutno tyto nezbytné ústavy přistavovati, poněvadž dosavadní rozměry nepostačují.

Naděšení proroci humanity získali pro své zásady téměř všechnu evropskou inteligenci, ale proto přece slzy utiskovaných ze středu našeho nevymizely. Ba patrně, že nářky utlačovaných, kletby znásilňovaných a okrádaných i při velebené humanitě vzrůstají. Vědomosti sice množstvím škol se do šířky rozmnožují, ale za to čím dále jsou vzácnějšími lidé s hlubokým opravdovým vzděláním. Polovzdělanci chápou se tisku a stali se pravou kletbou národů. Nedoučený proletariát jest paskvilem chlumné vědy. Zdravotnictví ne zlepšilo, za to však choroby lidské se zvětšily. Každý druhý člověk jest dnes nervosní. Dříve než vůbec počíná pracovati, jest již pouhým pomyslem na práci k smrti unaven. Nervositou trpí i destileté děti, takže celý svět časem stane se obrovskou nemocnicí, ačkoliv věda lékařská zná povahu lidského těla daleko lépe nežli před 100 lety.

Všecek ten pokrok vědy a potlačení víry nedovedly zastaviti úpadek člověčenstva a jeho bídy. Rozervanost života, ochablost sil, zášť společenská, necitelnost srdce, mělkost duševní, malátnost tělesná atd. jsou těmi poklady moderního Jerusalema, jenž i při vši své patrné nicotě a malomocenství leká se pomyslením, že by měl svou nadutost umenšiti uznaním prvenství pokorného Betléma.

Zůstaneme stále v těch rozbahněných vodách, kam nás zavedli hlasatelé pošetilých nauk a pak vlastní naše vášně? Nepovšimneme si, že ku zářivým jeslím betlémským obrací se přirozený pud nezkaženého srdce lidského? O nechme přemoudřelý moderní mudrce jejich snům a následujme raději staré zbožné mudrce v jejich cestě ku Betlému. Vezmeme však s sebou též podar pro Božské dítě. Složme u nohou Jeho zlaté ryzí srdce, které v pokoře uznává světovou vládu Boha věčného nad veškerým lidstvem i nad celou přírodou. I kadidlo zbožného ducha a věřícího rozumu rozžehnáme u jeslí Beránka. Myrhou sebezáporu a trpělivé odevzdanosti do vůle Nejvyššího doplníme podar královský. Bude-li nám obtížno podstoupiti tuto oběť ve prospěch nově narozeného Krále světa, pak budeme i na dále platiti krvavou nesmyslnou daň zhyralému Jerusalemu, jenž za svou krátkou rozkoš dává si platiti dlouhým utrpením. Nuže, za jasnou hvězdou víry ku Betlému!

Svatováclavská záložna.

Myslilo se do nedávna, že Drozd sám značné peněžité obnosy defraudoval a někde v cizí bance si je uložil. Bylo i mezi kněžími veliké roztrpčení, proč Drozd nechce udáti, kde ony veliké sumy má. Určité tvrzení o velikých defraudacích Drozdových působilo na katolické kněžstvo překvapením ohromujícím; těžko však nevěřiti, když závažné okolnosti zdály se nasvědčovati skutečně tomu, že Drozd nebyl pouze passivním vinníkem. To hlavně pohnulo naše duchovenstvo k heroickým peněžním obětím. Nyní, když první vzrušení poněkud se uklidnilo a když hrubá střelba „Práva lidu“ již ovšem ztichla, počíná se podstata hrůzná zvěsti rozvážně pytvati; přichází se k přesvědčení, že nezvratný důkaz pro defraudace Drozdovy posud chybí.

Metropolitní kanovník vsdp. Dr. Doubrava došel nyní ke Drozdovi a důrazně ho vybízel, aby pověděl konečně, má-li jaké peníze v cizině; všemožným způsobem snažil se ho přiměti, aby je vydal. Drozd byl dojemnou domluvou pohnut až k pláči, ale odpověděl: „Tázal jste se mne téměř pod přísahou, zdali mám jaké peníze v cizině; mohu Vám s nejčistším svědomím říci, že nikde peníze nemám. Vše, co jsem měl, jsem vydal — i svůj nábytek; a až trest svůj si přestojím — budu-li odsouzen — zbudu mi jediná pense, a i ta mi zabavena bude, tak že vyjdu jako hotový žebrák.“ Neříkáme, že rozhodné popření Drozdovo nás zbaviti musí veškeré pochybnosti; ale kdo by je chtěl již předem prohlašovati za směšnou vytáčku, nechť vysvětlí, proč by se chtěl Drozd vykrucovati i v čase nynějším. Tolik rozumu mu jistě zbývá, aby poznal, že mu též pranic nepomůže a že při soudním líčení zcela jistě hříchy hlavních vinníků vyjdou na světlo. Lhaní v nynějším čase by bylo pštroším strkáním hlavy do písku. Drozd má též nyní dosti času k úvaze, co by si za utajené miliony asi mohl koupiti, ztrávil-li většinu dalšího svého života v žaláři. Nemáme tedy vážné příčiny prohlášení vinníkovy házeti beze všeho na smet. Ale přes to vše zůstane na bývalém předsedovi vždy palčivá vina, že k tureckému hospodaření v založné mlčky přihlížel a že se urputně stavěl proti řádné, nestranné revisi; zklamal velikou důvěru tisíců.

Šikovný „Čas“ na oko s nevinnou tváří referuje o schůzce vsdp. dra. Doubravy s Drozdem: „K Drozdovi dostavil se kanovník Doubrava, aby ho vyzpovídal. Při tom domlouval mu, aby pověděl, kde má peníze uloženy, ale Drozd se slzami v očích tvrdil neustále, že nic nemá.“ Nevybízí to, jako by se dostalo do veřejnosti zpodobnění tajemství? Prostý člověk si z toho může vyvoditi podivné důsledky.

Nepřátelé naší církve potupnými pošklebkami stihali počátku umírněné referaty „Katolických listů“. Na všech stranách bylo plno křiku, že chce „klerikální“ tisk omývat mouřenina. Když však byly uváděny věcnější doklady hříchu Drozdova, tu i katolický tisk zcela poctivě užil proti Drozdovi slov přísnejších. A ejhle, jaký obrat v logice štvaných listů! Nové nadávky se sypaly na katolický tisk, který prý proti Drozdovi zuří hůř než žurnalistika protikatolická. Prý Obnova se vyřítla proti Drozdovi též s hroznou nešetností. Co jsme předpovídali již dříve, stalo se; ať si katolíci povedou v této palčivé záležitosti jakkoli, biti budou vždycky. Ať nám ony farisejské útloucí listy podají aspoň jediný důkaz, že jsme vinu spáchanou kárali přehnaně; paušální podezřívání zmásti dovede jen lidi slaboduché. Poněvadž bylo se zřejmou tendencí protikatolickým tiskem živě roztrušováno, že církevní kruhy chtějí chrániti Drozda před obvyklým průchodem světského zákona, řekli jsme otevřeně, že Drozdovi přísluší takový trest jako každému vinníku toho druhu. Že u „Práva lidu“ i při této příležitosti se jevila dvojitá duše, to ovšem nepřekvapí nikoho, kdo jen trochu do duševní dílny socialistické demokracie měl příležitost nahlédnouti. Katolickým listům spílalo, že vnitřní stav záložny tůlaly a Drozdovi nadávalo též důkladně. Když se však objevily peněžní nepořádky v pokladní knize samé socialistické knihtiskárny, tu zase potrestala jako hlavního vinníka toho, který — ony nepořádky objevil. A kasír sám se těší na dále blahovolné přízni soudruhův. Že tak „důsledně“ jednání spravedlivým a poctivým není, to snad i každý slušnější žid uzná. Čas ovšem ve své logické a učené povýšenosti sekundoval „Právu lidu“ až příliš poniženě.

Páni pastoři zažili při krachu Svatováclavské záložny ovšem slavnostní dny. Sgustem si pochutnávali na nedokázaných defraudacích katolického kněze. Zatím však i jim osud připravil málo příjemné překvapení, o němž se ve svých listech ovšem ani slovem nezmiňují. Co se stalo? Pokladník protestantského spolku Gustava Adolfa, jménem Jubisch, by

odsouzen pro zpronevěření spolkových peněz do dvouletého vězení a ke strátě cti na dobu tří let. Snad nyní evangelické listy zastaví na čas chválení neporušitelné protestantské poctivosti. Jubisch z evangelické kasy jistě málo nechal; kdyby si byl vzal z kasy jen malou, nepoukázanou diskreci, byli by hlasatelé Luthe-rova evangelia jistě rádi přimhouřili oko k uva-rování se veřejného skandálu. A věru nejvýš zajímavá jest, že se naše veřejnost o tomto šikovném kousku dověděla teprve po odsouzení defraudantové. Patrně, že umějí i lutherští „reformatoři“ pravdu obratně utajiti, neni-li jim příliš příjemná. Že „Čas“ kodhalení anebo kritickému proklepání celé té věci ničím ne-přispěl, není ovšem nápadno ani nám, ani jeho bratřím kamarádům.

Nyní mimo mnohé jiné defraudace v našich zemích objevena citelná malversace v rolnické záložně v Kateřinkách. Mnoho protikatolických listů vyzývá českou veřejnost, aby defraudaci účetního a pokladníka hleděla napravit. Oba zpronevěřili v krátkém čase maličkost — 200.000 K. A hle, při této příležitosti své blesky a pumy schovaly protikatolické listy pod lavici. Vyrukují s nimi zase, až nabude aféra „Svato-václavské“ zase nějaké nové zajímavosti. Pro neslýchané oběti katolického kněžstva v liberálním tisku není téměř slova uznání; to raději každý list hájí všechno kněžstvo s Drozdem do jednoho pytle. „Čas“ má při tom až hrůza slabou paměť! Nedávno pochválil jednoho katolického kněze, který od pohřbu nic nechal, ale věnoval pozůstalým ještě čtyry koruny. Ta chvála čpí až příliš farizejstvím, poněvadž hned dodává, že jest takový kněz bílou vranou mezi havrany.

Můžeme ujistiti redakci Času, že na hu-manní potřeby vydají katoličtí kněží daleko víc peněz než realističtí mlůvkové. Až bude mít katolický kněz u nás aspoň třetinu příjmů Masarykových, pak jistě štolu vybíratí nebude a bude ještě štedřejší než dosud. Chudí kaplani a faráři prodávali i nábytek a šatstvo, jen aby mohli něčím přispěti nešťastným obětem zálo-ženského krachu. O tom Čas nechtěl věděti nic a teď najednou zaznamenává celé — čtyry koruny s nezbytným potupným dodatkem.

Snad nově se ustanovující záložna „Dů-věra“ uspíší s pomocí Boží záchrannou akcí. Do výboru z vůle arcibiskopátu Pražského není navržen ani jeden kněz, což za nynějších okolností jest jen chvalitebným rozhodnutím. — Každé neštěstí jest k něčemu dobré. Pro-zrazena těžká chyba kněze, jednoho, aby se v nejkrásnějším světle ukázala poctivost a obětavost duchovenstva v celku. Naše kněžstvo prošlo zkouškou ohněm velice čestně.

Obrana.

„Úvahy o lidském poznání světa a života“. (Ohlas Drtinovy přednášky). Důsled-

FEUILLETON.

Obrázky z Českomoravska.

Kreslil Josef Váňa.

II.

Od břehů Želivky.

„S tou půdou na pláni, srostl jsem, skování velcí, malí; tady jsme nejradši, tady nám dostačí třeba skály“.

K. V. Rais.

Tak je nepatrná ta řeka Želivka, tak neslavná jako ta krajina, kterou se proplétá a jako ten lid, který u ní a kolem ní má svá pole a své chatrče. Sotva vznikla a sotva se trochu k životu propo-covala, již jest konec jejímu toku. A pere se každým krokem o kus toho života, bije ve skály, láme a kručí je, rozrývá s napjetím všech sil tu tvrdou prahorní půdu, jen aby měla a mohla kudy téci, zápasí do úpadu, do únavy, jako ten lid okolo ní.

A při tom je klidná, tichá, sama sebou spo-kojena, neznající dalekých zemí a krajů, jako ten lid u ní. A tiché jsou ty hluboké stráně okolo ní, hluché, jakoby samy v sebe zamlklé, zaražené, jako by už ani touhy po jiném životě v nich ne-bylo, jako by to takhle od vždy musilo být, jako by se takovýto život rozuměl sám sebou. A ne-ozve se ani pláče v rozervaných těch stráních, jen tu a tam uchytí se na nich jalovec a za něčí zvloudilá ovce, tak je tam ticho, tak hluchó, tak smutno, že se až chytáte za hlavu. A jen vlny hučí, jen ty perou se každým krokem o kus lepší cesty a hučí stále stejně a perou se stále tvrdo-šijně a zdá se, že nadarmo. — Jako ten lid!

Nepískne údolím jejím parostroj, neletí zdě-šené po její srázných stráních; nehučí ve svislých, bílých zvoncích a v napjatých drátech telegrafů a telefonů nové zvěsti z cizích krajů po její březích; neznám jest ji horečný shon světa po chlebě a zábavách; klidně, monotónně, den ode dne stejně, konservativně, bez rozčilení, bez vyrušení běre se

kem novověkého názoru na svět jest dle prof. dr. Drtiny pantheismus, moderního pak názoru na život humanita, lidakost.

Pantheismus tvrdí, že není osobního Boha, jak jej křesťané znají. Bůh pantheistův nemá osobní jsoucnosti, nýbrž je v celém světě, svět jest jeho skutečností a on toliko jeho pravdou. Bůh pantheistův ani nemyslí, ani necítí, on nemá vůle, on jest jakási mrtvá síla, on se nemůže přiblížiti k nám, ani my k němu. On nemůže znáti našich citů, našich bolův, marné jest k němu naše volání. Dle učení toho možno mysliti si za část Boha i kus nějaké mrtvé hmoty, neb neuvědomělou sílu přírodní, buď člověka samotného. Dle Hegela „věčný rozum“, dle Spinozy „věčnou substanci“ atd. Slovem, důsledkem novověkého názoru na svět má být zase kus starověkého pohanství.

Princip všeho světa Bůh má býti něco neosobního, když snaha po osobnosti jest světa zákonem? Všecko tvorstvo snaží povznést se k osobnosti a dosahuje snaha ta v člověku svého vrcholu. Bůh jest nárokem svědomí i srdce člověka. Člověk pak stvořen jest k ode-vzdání se ve svého Boha, aby v něj věřil, jej miloval, v něho naděje svou skládala a konečně v něm kýžené své blaženosti došel. Bez osob-ního Boha však není víry, není lásky, není naděje. Tyto nutnosti ducha lidského jsou darem jediného osobního Bohu, Boha kře-standův.

Svědomí naše vyžaduje vládu zákona mravního, my však nemůžeme si mysliti jsouc-nost zákona mravního bez jsoucnosti osobního Boha, kterýž jedině může býti nejvyšším zá-konodárcem a sudím. Že zákon mravní není výmyslem lidským, jest nepopíratelné, on přišel z nejvyšší autority Boží. Zákony a ustanovení lidská, byť sebe lepší, přece po-dléhají změně. Zákon mravní však jest jen jeden, po všechny doby, u všech národův, on jest zákonem věčným z nadlidského principu právního plynoucím, a tento princip může býti toliko osobní Bůh. Z toho také plyne pojem o nejvyšší, neomylné spravedlnosti, které vin-níku uniknouti nelze. Musí státi tato pravo-mocná stolice, ku které nevinný odvolati se může a které viník neunikne. Dle novověkého názoru není ovšem ani nebe, ani pekla, tedy ani věčné odměny a zadostučinění, ani trestu. Praví se, že svědomí samo jest tu zákonodárcem i trestajícím soudcem. Ale což, není-li ono jedním ani druhým? Ono může býti zakaleno, oslabeno i otupěno, ono může i mlčet; kde potom zůstala spravedlnost? Či snad žádná není?

Miliony lidí deptaných, nešťastných, tr-pících ne vždy vinou svou vlastní, ale vinou okolností neblahých, vinou jednotlivých netvorů v podobě lidské, miliony lidí připravených o čest, zdraví, lásku, mladost, krásu, jmění vinou druhých, udržuje a utěšuje zde ještě jen pevná víra v osobního Boha, totiž víra a naděje ve věčnou odplatu a spravedlnost. Co

životem jako ten lid okolo ní. A i když zabučí za horami hrom a když prudký příval rozbouří její tok, vyzní vztek jeho malomocně a nadarmo a rozbije se v šíleném zápase o tvrdou kolébku toku jejího.

I ta krajina, kterou Želivka protéká, pra-zvláštní. Brzy divoce romantická až k neporoz-umění, brzy až k zoufalí jednotvárná a unavující, ale stále stejně chudá, bídná, zapomenutá. Jako ten lid v ní! Nenávidíte ji až k smrti, ale hned zase jste do ní zamilováni až k zbláznění a když ztratí se vám s obzoru, alza vstoupí v oko vaše a tesknost, kterou ani vypověděti nelze, vstoupí v srdce a kdyby možno bylo, letěli byste v ní zpět. A přec nedá vám než bídu a nouzi a dření, dření strašné, dření vysilující, dření s krvavými mozoly na rukou i na nohou a celou spoustu vrásek na čelo a šedin na hlavu. Ba i to lůno její jest samá skála, samý kámen, když vám v něm kopou hrob a přece k ní lnete, přece ji milujete jako ten tvrdý, divný, hrubý, ale přece jen v jádru vždy dobrý lid na ní. . . .

Sedl jsem na břehu Želivky a chytal pstruhy. Divoce zmltala se nástraha v roztržštěných o ka-mení vlnách, nestěčil jsem popotahovati ji, ale pstruzi — nebrali. I lehl jsem na znak na kraji lesa a zahleděl se v protější vysokou strán a v malebně na ní položený panský dvůr. Celá tříst paprsků slunečních zahrála v roztroušeném ja-lovcovi. A olšový na břehu řeky zdálo se posypáno zlatem. A bylo tak ticho, tak svátečné, že mi šla až hlava kolem. Jen řeka hučela svůj stále stejný hymnus a jen někdy zahučela silněji, jako by s větší pietou Tvůrce velebiti chtěla. A lesy kolem do kola jako by modlitbu řeky v duši svou vpíti chtěly, tak slavnostně stály. . . .

A já na vše to se díval u vytržení, bloudil zrakem z místa na místo, jako bych se bál, aby mi z té krásy nic, pranic neušlo, až zrak můj utonul v nedozírné hloubce blankytné. . . .

„Bože můj, jak hrozná to musí býti dimenze, takle věčnost. . . .!“ trysklo mi duší jako za-blesknutí na dalším západu za večerů srpnových.

na místě toho může dáti lidem těm moderní učení? Resignaci — zoufalství!

Nebe dnes jest prý lidstvu blíže, než se zdá, totiž to projektované teprv nebe zde na zemi, která, jak tisíciletá zkušenost učí, byla a jest dosud, aspoň pro ohromnou většinu dítek lidských jen údolím alží. To nebe utvoří se, jakmile lidstvo vyspěje k té dokonalosti, pokročilosti, k tomu stupni, jakého je k tomu nezbytně třeba. Budiž — pak ale nesmí býti slabosti a nemoci tělesných, stáří a strachu před smrtí i když lidé anděly se stanou, tyto věci nebe to nemálo kaliti budou.

O důsledku novověkého názoru na život, humanitě (lidskosti), kterou moderním filosofům následkem nevěry v osobního Boha nutno bylo postavití podle tisícileté křesťanské lásky k bližnímu, netřeba se šíře rozepisovati. Lidstvu vůbec, trpícímu lidstvu pak zvláště zajisté že prospěje se dobrem, láskou, milosrdenstvím, prokazováním mu v každém čase z lásky ku Kristu, za odměnu v nebi, tedy po křesťansku, jako dobrem vykonaným pro dobro samo, bez nároku na odměnu posmrtnou, tedy dle učení humanity. — Uvěřejní ji jsme bez změny, jak nám to napsal prostý řemeslník, účastník před-nášky učeného p. prof. Drtiny. (Pozn. red.)

Něco pro zasmání. Ostatky, koruna masopustu, vítězství den Gambrina a bláznivé Therpsichory, sice ještě nenastaly. Ale čte-nářové naši snad laskavě odpustí, že jim již nyní předkládáme jednu ostatkovou legraci. Nedalo nám její sestavení příliš námahy, po-něvadž se o to postarala „Stráž lidu“, orgán národních socialistů, bytem a rozumem v Če-ských Budějovicích. Tento list, který dovede ve své moudrosti ze základu vyvracet histo-rické zásady Palackého a Tomka, píše ve vá-nočním čísle s posvátným rozhorlením: „Řím! Přímou otřásti se musí sebe klidnější duše česká! — Řím! — město osudné, město pro-klaté!“ (Snad proto, že římský papežové za Karla IV. povýšili českou zemi v ohledu poli-tickém, národohospodářském a kulturním na panovnici a vůdkyni zemí okolních; židé se jistě starají o náš národ lépe. Pozn. red.) „Vspo-meňme jen, kolik to srdcí vychladlo po ne-šťastném roce 1620 po Hoře bílé — jak do-brodruh Karel Veliký (!!) přitáhnul do vlasti našich „šifit“ katolictví. A církev katolická „Svatým“ jej nazývá.“ Atd. Až se laskavý čtenář do syta nasměje těmto epochálním hi-storickým objevům, necht dobrotitivě sám říkne, jaký je to mozek, jenž vypaňuje takové ne-smysly. Karel Veliký, jak každý školáček ví, žil na rozhraní VIII. a IX. století, a ten dle učené „Stráže lidu“ po bitvě na Bílé hoře šel šířit do Čech katolictví. Že by pak onoho Karla Velikého prohlásila církev za svatého, to snad ani vyvracet nemusíme. Nastává nyní vážná otázka, proč v pota tváři Tomek, Ka-lousek a Winter s dějezpyskem českým tolik se namáhají, když „národní“, vlastenecké duše, snad ani jména jejich spisů neznají a přes to chtějí historicky „uvědomovati“ docela i

V tom: Hup! — Za hlavou ozvala se mi dunivá rána, jako by někdo hodil plným pytle m na zem. Trhl jsem zděšeně sebou.

„Nemohu dál, pro Boha tě prosím, ženo, počkej!“

A stařík, jenž tato slova trbavým a dušeným hlasem pronášel, upustil trakař naplněný lesním roštem na zem a rukávem hrubé, plátěné košile utíral si s tváře a s čela pot.

„Za nic už nestojíš, všechno abych už jen odřela já! — odsekla žena a shazovala s ramenou provaz, kterým táhla mužovi v předu trakař.

„Bodejť, z čeho mám mít sílu? — Z těch bramborů leda. — Chleba celý čas nevidím a když, jest to samý luštinec.“

„Vida mláouna, chtěl by chleba a snad ještě docela bílý, jako mají páni. — Vydělej si naň! — pošklebovala se žena.

Stařík však na její traktát nedbal. Sedl si na jedno nosidlo u trakaře, vytáhl dřevěnou, smrdutou fajtku, vyklepal ji, prošťoural drátem a začal cpáti.

„Že tě nechce rarach i s tím cumlem vzít! — zakřikla ho žena v práci. — „Zas už musí čmu-dit!“

Stařík ani nedutal.

„Pán Bůh mne netrejtej, ale probafáš ty peněz. Čtyři krejcarey skoro za týden! To je do roka nákych šestáků! — Pán Bůh mně hříchy odpust a solit brambory večer taky chceš, vid, ty mláoun. e?!“

A žena spráskla ruce a vztáhla je zas ku předu, jako by na nich mužovi před očima počí-tati chtěla, co do roka probafá. Ten však nepo-slouchal ženinu litanii. Vytáhl zcela klidně sirku, štrejchl o plátěnky a pomalu zapaloval.

„Probafal bys celou chalupu, kdyby nebylo mne, ty marnotratníku.“ . . .

„Co se tu zas hádáte, vy čeládko nekáraná!“ ozvalo se najednou z čista jasna nedaleko.

Do hástředí se dvojice jako když uhodí hrom.

„Bando zlodějská, odnesli byste pomalu celý les a mne s ním, vidíte?!“

tištěm náš lid. Ale v tom vánočním článku jest přece jedno místo vášnějšího jádra. Píše se tam totiž: „V prsou našich (snad spíš v hlavě?) seje jakási prázdnota! Zdá se, že schází nám něco, něco velkého, mohutného, uchvacujícího.“ Jak by takovému utenci také mnoho nescházelo, když i jeho vědomosti z vlasteneckých dějin klesají pod úroveň žáčka z obecné školy? A teď to nejlepši; pověstný, častěji z úmyslné proľhanosti ošvědčený Machar napsal svého času do „Naší Doby“ malou, ale vydatnou sbírku nekritických nadávek na Řím. A protože „Stráž lidu“ ani sile svého nadávkového talentu nedůvěřovala, opisovala nadávky již z hotového, přičinivši jen některé směny. A právě při této reproduktivní a meliorační práci si popletla Ferdinanda s Karlem Velikým. Mysleli jsme, že k nadávání není potřeba žádného zvláštního talentu a že to dovede každý. Nyní „vlastenecký“ list nás přesvědčuje svým výplodem, že ani nadávku nedovede sesumírovat samostatně. Dle zprávy Času se zrovna týž malér přihodil jednomu Bydžovskému „pokrokovému“ listu. Zbývá tedy ještě otázka, kdo Machara parafrazoval dříve: zda Bydžov či Budějovice a kdo prostě novinářský výstřížek poslušným rukám sazeče k vysazení svěřil. Ale tuto otázku již luštití nebudeme. Kdyby takový „redaktor“ vzal do ruky motyku a rýč místo péra, jistě že by vlasti víc prospěl než takovými překvapujícími objevy historickými. Ale kdo ví, zda by ve společnosti slušných dělníků byl trpěn, neboť hned v následujícím čísle prozrazuje podivné mravní názory. Nedávno byla vzrušena naše veřejnost zprávou, že jedna matka opustila manžela a svých pět dětí a šla za — milencem. A tu podařená „Stráž lidu“ v genialní básni se horší nad nepřátelými, končí:

Žurnály píší zděšené:
„Je matkou pět dětí!“
Na jihu kdes však v bezpečí
dvě srdcí svátek (!) světlí! . . .

Takovýhle mravní názor jest nejspíš asi důsledkem horlivého pokřiku národních socialistů: „Blíže k Husovi a jeho umravňujícím ideám!“ I ta pardubická „Osvěta lidu“ má lepší názor o právech a povinnostech rodinných lež pro Husa nadšená „Stráž lidu.“ Čtenáři nám zajisté pro tentokrát odpustí, že jsme vůbec bahnem „vzdělavacích“ názorů „Stráže lidu“ papír Obnovy třásnili. Jest potřeby někdy i k takovému zboží pozornost k vůli výstraze obrátit. Jednou jako jednou; podruhé budeme hodnější.

Vědoma jest věc, že stav panský a rytířský na díle po pyše, po ouřadech, po titulích, po místech bez míry se vylil, na díle po lakomství, po ušitcích, po dachodech, po dařích, shromáždění peněz a statků dokonce spět odešel, na díle k sahálce, k rozkošem, k kratochvilám, k myslivosti, k frejgám, k hodům napořád se obrátil. Netoliko mezi osobami v stavích, než ani mezi stavy samými žádná svornost, nerčili důvěrnosti není. Páni na to

A zarostlý, statný lesník láleřil a bromoval, až se les třásl a až i sama řeka zdála se chvěti strachem. I honící pes vedle něho schlípl strachy ohon a třásl se jako osyka.

„Prosím, milostpane, my jen tuhle kousek roští . . .“

„Já vám dám roští, tohleto je nic?“ zahřměl dále lesník a ukázal sukovicí na balíky soušky v suchém roští ukryté.

„Prosím, milostpane, chudý člověk chce taky . . .“

„Ani muk, Krupičko, povíte mi to jinde!“

A lesník vytáhl z náprsní kapsy knížku a něco si do ní zapsal. Pak hvízdal na psa a zmizel jako blek v lese.

Uaivený a ulekáný párek jako kdyby byl na místě přimrzl.

„Vidíš, to všechno pro tu tvou zlořečenou fajšku!“ vzpomatovala se první Krupičková.

„Pro tu tvou nekřesťanskou dráčku!“ odsekl jí statečně muž a zapřáhl se na novo jako spráskaný soumar do trakaře.

* * *

Za tři neděle pykal Krupička svou vinu na tvrdých prytnách v žaláři okresního soudu v N. A když mu v poledne žalářník přinesl polévku a kus dobrého chleba, zabořil doň hlavě své bezzubé dásně a labužnický prohodil: „Ach, můj Bože, přece mám zas jednou za čas posvícení v životě. Takhle jsem se už dlouho a dlouho neměl.“

Pak se zaškrabal za ušima a dodal: „Na mou tě kuši, toť zrovna abych jen krad už pro ten dobřej chleba tady . . .“

„Ale ne, nebudu!“ opravil se po chvíli. „Tady si nesmím zadumlat a doma přece jen někdy ženu osídím.“

myslí, aby sami kralovali; stav rytířský, aby se od pánův krom vojsku (způsobu pečování) ničím nedělil. Co by k vzdělání, k srážce, k vnesení semě a obecného dobrého bylo, nehodí se sem; staré jsou to věci, dává je v moc nejvyšším ouřadníkům a soudcům zemským aneb odloží k budoucímu sněmu. S jedné strany práva potřeby, svobody v nic, obyčejové shnutí, pořádkové s paměti vyšli, přišel (státní) se koutem lež; s druhé muži platnější vyhnuli, císařemci do semě se vloudili. Obyvatelé schudli, dluhové obecní náramně vsrostli . . . a co mám šití, od spodku nohy až do vrchu hlavy, ať slovy proroka Isaiáše nás nynější způsob vysamením, není místa celého, ale rána a snalost a sbítky sahnojené.

Český bratr Karel starší ze Žerotína
r. 1606 o politickém a hospodářském
stavu národa českého.

Politický přehled.

Pan ministrpředseda dr. Körber zimničně pracuje na vyjasnění politických poměrů v naší polovici říše. Kolik už překážek nastavilo se mu v cestu, které brozily pádem ministerstva, změnou ústavy atd. a přece vždy šťastně z nebezpečného úskalí vyvázl. Šťastným sice jest dr. Körber v zažehnavání různých sporů a neshod, ale dosud nepodařilo se mu Rakousko národohospodářsky povznést. Není silné ruky, která by přes hlavy bouřících a o nadvládu usilujících prusofilů zamířila kormidlo vládní ve stranu bezohledné rovnoprávnosti a blahobytu národního.

Po dlouhém vyjednávání konečně je mezi oběma vládami smlouveno rakousko uherské vyrovnání a sice kompromisem, dle něhož poslední překážky týkající se konverse renty a placení hotovými byly z vyrovnací úmluvy vyloučeny. Výsledek vyrovnání posuzuj „Jihočeské Listy“: „Vyrovnání, uzavřené p. drem. Körbrem, ukončuje hospodářskou porážku tohoto státu Uherskem tak důkladně, že do desíti let předpokládaného trvání nového vyrovnání bude stát uherský nejen politicky, ale i hospodářsky silnější polovicí mocnářství, neshodí-li Rakousko již dříve jeho, do něhož se vyrovnáním dostalo.“ Druhá část, totiž jeho projednání v obou parlamentech teprv nastane a tu asi sotva zastupitelstvo lidu schválením ujednaných právě smluv vydá Rakousko k novému poplatnictví Uhrám.

Ruský ministr zahraničních záležitostí hrabě Lamsdorf už opustil Vídeň, kde byl předmětem neobyčejné pozornosti, jsa i od samého císaře vyznamenán. Jisto jest, že dohodnutí Rakouska s Ruskem ohledně poměrů na Balkáně bylo uskutečněno.

Dorozumívací konference českoněmecké zahájeny minulý týden ve Vídni, trvaly dva dni a páni se už zase rozjeli domů. Dr. Körher předložil konferenci vládní osnovy zákonů týkající se v Čechách úpravy jazykové otázky u zeměpanských úřadů a zřízení krajských úřadů, kdežto pro Moravu navrhuje vláda toliko úpravu jazykové otázky při zeměpanských úřadech. V návrzích těchto jeví se snaha vytlačit Stremayerovo nařízení o nepochopné rovnoprávnosti obou zem. jazyků v zevnějších úřadování. Tato okolnost a i že čestí účastníci konference si přejí, aby úprava jazyková vztahovala se také na ostatní země, kde žijí Slované, k tomu odpor Němců k dorozumění, to vše dalo konferencím dorozumívacím ráz nejistoty a neupřimosti, tak že delegáti schůzí se rozešli, aniž určen den příští schůzky.

V Marokku vede Abu Hamara svatou válku proti sultanu Abdul Asisovi, jež chce s trůnu svrhnouti.

Milujeme všechny národy, žádného nesavrhuje, tím méně nenávidíme; avšak v pošelilé pověře jsme nesabředli tak daleko, abychom sa to měli, že v úřadech není se ohlížeti k té vlasti, v nížto jsme zroseni, a i těš k národu a jazyku našemu. Praví velemoudrý spisovatel Tacitus: „Jest to částí svobody, od svých Římenů býti“. Na úřady dosazovati lidi domoré, toť pro vládu spojeno s prospěchem. Vlady, které přecházejí v tyranství, matou jazyky národův a nejvíce císařce poddaným na šíje vkládají, kteréžto rady, tuším, nikdo neschválí, než snad nějaký šosák v šílenost upadlý nebo jiným přeludem pomatený.

Jesuita Boh. Balbín v „Rospravě na obranu jazyka slovanského, svláště pak českého“.

Z činnosti katol. spolků.

Z Třebouchovic. Dne 6. ledna přednášel v jednotě katolické vp. J. Sahula o následcích prvního českého odpadu od Říma. Rečník mnohými fakty dovedl, že se Řím dobře staral o náš národ, kdežto odpad od katolické církve ztrestal nás vnitřní rozervaností a velikým národním úpadkem; v době husitské stratili národové okolní k naší zemi všecku úctu. Přednáška byla navštívena tak častě, že ani

prostranný sál všem účastníkům stačiti nemohl. Před přednáškou pronosen vlnetý proslav k oslavě svatého otce Lva XIII; po přednášce přednesena mnohá zábavná čísla. Vše provedly síly ošvědčené. Přestávky vyplňovalo sextetto ošvědčené kapely Třebouchovické. Tříkrálový večer se znamenitě vydařil po stránce vzdělávací i zábavné. Další schůzku voláme: Zdať Bůh!

Z Červeného Kostece. Jednota naše vykasuje za poslední měsíc m. r. činnost potěšující. 30. listopadu m. r. pořádána byla mikulášská zábava. O bohatý, zábavný program postaral se k uspokojení všech četných přítomných zábavní výbor. Ku konci rozdávány dárky. — 17. prosince konána měsíční spolková schůze katol. jinoců a mužů spolu se spolkem „Ludmila“, při níž dp. předseda Fr. Prudic přednášel „o křesťanské dobročinnosti“. Za všeobecné pozornosti hájil oprávněnost majetku osobního, ze stanoviska křesťanského pojednal o nerovnosti majetku, o poměru bohatce k chudině. Církev anašila se a snaží odstranit bídu ve společnosti lidské. Podány doklady z historie. Přednáška časová a významná, za níž posluchači dp. předsedovi ze srdce děkují. — 25. prosince sehrána pouťavá hra vánoční „Pouť sirotka“ od Flekčka. Hra byla zdařile provedena. Četné obecenstvo a dojmutím, ale zároveň s uspokojením a mravním požitkem místnost divadelní opouštělo. Jednota vzdává srdečné díky vlt. pánu Gustavu Neumanovi, řídícímu učitelu ve Stolsně, který se vsácnou ochotou dítky školní nacvičil zpěvům a sborům, a pánu J. Linhartovi, řediteli choru, za doprovod na harmonium. 26. prosince byla dojemná tato hra opakována. — 7. a 8. prosince pořádal spolek katol. žen a dívek „Ludmila“ div. představení „Sv. Alžběta“ ve prospěch vánočního stromku chudé školní mládeže. Sv. Alžběta zdařile sehrála pí. Nečásková a Žofie al. Vlčková. — 21. prosince pořádána slavnost vánočního stromku za účasti mnohých P. T. hostů. Po případném proslavu dp. Fr. Prudice k dítkám rozdány dárky 66 škol. dítkám v ceně as 300 K. Srdečné „Zaplat Pán Bůh“ všem, kteří k ošacení dítek značnými obnosy a dary přispěli. Pan Jos. Chrástka jako každoročně podělil 17 dítek obce Radechovy šatstvem, obuvi a prádlem. — To byla činnost Jednoty na konci minulého roku. Kéž Bůh žehná Jednotě v roce novém. Zdať Bůh!

Z Týnletě. V neděli dne 11. t. m. o 7. hod. več. přednese v našem spolku vp. J. Sahula „o protestantství v Čechách“.

Zprávy místní a z kraje.

Evangelici ve Svatováclavské záložně. V „klerikální“ záložně byli členy docela i pravověrní — evangelici. „Hlas z Siona“ to potvrzuje v 1. svém čísle b. r. Kdo čítal liberálních a protestantských listů platební rozkazy, jimiž zavazovaly celý katolický klerus ku placení za několik členů z řad duchovenstva, čekal by, že p. Šálek po spravedlnosti vypíše daň i na své souvěrce ku sanování nešťastné záložny, která neprávem zvala se katolickou. Ale chyba lávky! „Hl. ze Siona“ spokojily se prozatím jenom s touto důtkou evangelickým dlužníkům: „Evangelici (v záložně) zaslouží zajisté našeho politování, ale také výtky. Evangelici nemají se obracet na ústavy, které stojí pod patronací nějakého svatého a kde vládne kněz. Tolik evangelického ducha a uvědomění měli bychom míti“. Tedy přízné provádění hesla „Svůj k svému“ odporoučí p. Šádek i v obchodním světě dle přesvědčení náboženského. Slova tato zasluhují povážlivosti i v kruzích katolických, které z nemístné snášenlivosti dávají přednost evangelikům i před katoliky. Poslední městské volby v Hradci Králové ukázaly v kráklavém světě nenvědomělost katolickou voličstva III. sboru. Na komando radikální volili katoličtí voličové zrovna 2 evangeliky do zastupitelstva obecního, ačkoliv bylo skoro všem známo, že zúmyslně kandidují radikální kortešové evangeliky, aby pozlobili duchovenanské kruby. Jak asi respektují čestí evangelici takovou kulturní nevyspělost katolického voličstva, lze ze svrchu uvedených slov helvetského listu uhodnouti. Duševní omezenost jest vždycky předmětem posměchu aneb politování ať již se vztahuje na přesvědčení vlastenecké aneb náboženské, proto nelze se diviti, že mohou evangelické listy psáti o menší inteligenci katolické.

✓ **Z kroniky hradecké.** Výnosem c. k. zemského prezidia v Praze (hrabě Kar. Chotek) ze dne 31. srpna 1835. bylo nařizováno, aby v každé obci dnem 1. m. ledna 1836. počínajíc vedena byla pamětní kniha. Magistrát král. věnného města Hradce Králové obrátil se v příčině té na pana c. k. profesora Václava Klementa Klicperu, svého čestného měšťana, který zde od r. 1819. působí, žádaje jej, aby založení a vedení pamětní knihy převzal. Profesor Klicpera podjal se obtížné té práce s nevědní horlivostí, použiv všech známých pramenů historických, jmenovitě Bienenberga, Švandy, Libri documentorum a j. Do knihy velikého formátu, v křtíži vázané, čítající 1182 stran, napsal: v I. části krátký přehled předhistorický (16 stran), v II. části dobu přítomnou (str. 17.—91.) ukončiv svým odchodem z Hradce Králové v m. únoru 1846. v III. části podává seznam všech velitelů pevnosti, ve IV. dějiny biskupství a ústavů vyučovacích, v V. dějiny kostelů, v VI. stručné dějiny krajského úřadu, v VII. popisuje požáry ve městě a na ústí Královéhradeckém, v VIII. statistiku narozených a zemřelých, v IX. podává popis místního ústavu chudých, v X. dějiny c. k. kamerálního úřadu, v XI. dějiny nemocnice, v XII. seznam a popis starožitností a historických památek. Po odchodu Klicperově přejal vedení pamětní knihy p. Antonín Fülllek, výpomocný referent c. k. hrdebního soudu, bývalý žák Klicperův. Týž psal do dne 20. m. prosince 1849. Na to na základě snesení zastupitelstva města purkmistrovský úřad dekretem ze dne 19. m. února

1860 ustanovil, aby p. Karel Collino, měšťan, obchodník a člen zastupitelstva města u vedení pamětní knihy pokračoval. Pan Collino, rovněž bývalý šák Klicperův, konal práci na vznesenou a velikou píli až do 15. prosince 1862. Zde třeba připomenouti, že všichni tři páni zapisovatelé záznamy do pamětní knihy vписovali v řeči německé, jak to uvedený výnos ukládá. V době od října 1862. do prosince 1860. vedl ústřední pan Josef Šrůtek, t. č. archivář bisk. konsistoře, vepsal do pamětní knihy též v řeči české: na str. 172—191 opis listiny „Potomstev na památku“, která byla vložena do bání věže radnice, nynějšího c. k. soudu; na str. 314—318 opis „pamětního listu“, uloženého do základů Borromaea a na str. 383—387 opis listiny, která je v bání věže kostela Panny Marie. Dne 29. prosince 1862. purkmistrovský úřad požádal pana profesora Václava Jandečku, aby vedení pamětní knihy převzal (viz str. p. kn. 412). Pan profesor, taktéž někdejší šák Klicperův, vedl pamětní knihu velmi pilně až do r. 1867. Roku 1867 svěřeno bylo vedení pamětní knihy panu Kristiánu Štefanovi, bývalému zatím. profesorovi při zdejších gymnasiu, který pak r. 1869. se stal ředitelem měšťan. dvíř školy. Kr. Štefan do uvedeného pam. knihy sice ničeho nevpisoval, vydal však r. 1872. spisek o 62 stranách malé osmerky (tiskem Ed. Grégra — nákladem V. F. Červeného) pod titulem „Hradec nad Labem“. Po smrti K. Štefana (r. 1872.) odevzdána pam. kniha panu řediteli c. k. gymnasia Jana Klumparovi, který od té doby další historický materiál sbírá a pořádk. — (Únor). Za prvního biskupa v Králové Hradci vyhlášen si císař Ferdinand III. věhlasného církevního učenice Caramuea, opata benediktinů Emauzských v Praze a Montserratských (španělských) ve Vídni, generál. vikáře arcidiecése Pražské s titulem biskupa Míšenského. O tom svědčí dopis kardinála z Harrachu ze dne 11. měsíce února 1854 zasláný opatu Mat. Ferd. z Bilenberka, jímž sděluje, že „Caramuea na officialat resignuje a od J. Majestátu praebendu v Uhrách s Expectantiam ad Episcopatum Reginae Hradecensem“ (s očekáváním biskupského stolce Královéhradeckého obdržel.) [Originál dopisu jest v archivu bisk. v Hr. Král.:]

Veřejná čítárna a knihovna průmyslového musea v Hradci Králové v r. 1902. Návštěva čítárny těšila se i v roce uplynulém zvýšené pozornosti našeho obecnstva. Návšteviti ji za celou tu dobu v 72 večerech 4060 osob (v loni 2667). Největší návštěva byla v měsících lednu 587 osob a října 632 osob, kdy místnosti čítárny naprosto nestačovaly. Nejmenší návštěva byla v červnu a prosinci 286 osob. Domů zapůjčeno během roku 1902 2062 osobám na 6500 různých předloh a odborných knih. Přes pole zapůjčeno do 28 míst v okolí Hradce přes 230 předloh. Okolní řemeslníci jeví pomalu větší zájem o čítárnu a dovedou lépe výhody z ní jim plynoucí lépe využít, než místní domácí, neboť z velkého počtu návštěvníků čítárny nepatřila ani čtvrtina stavu řemeslnickému neb jiným třídám. Doufejme, že podaří se je časem přesvědčiti všechny o prospěšnosti průmyslového musea a jeho činnosti nesoucí se jedinou snahou, všemožné našemu řemeslnictvu prospěti. Čítárna otevřena jest v úterý a v pátek od 6 1/2 hod. do 8 1/2 hod. več., ve středu od 6 1/2 — 7 1/2 hod. več. v budově c. k. odb. školy v přizemí, dvéře č. 12.

Záložna v Hradci Králové. Za měsíc prosinec 1902 vloženo korun 105.138.57, vybráno K 114.611.49, zůstatek K 1.338.104.63. Půjčeno korun 67.808.70, splaceno K 66.410.33, zůstatek K 1.189.328.76. Počet účtů 2 474, pokladní obrát K 496.660.19, záruční fondy K 99.311.48.

Dobročinný komitét dam opatřil ku slavnosti „Vánočního stromku“ dne 23. prosince m. r. ve zdejší ústavě pro hluchoněmé konané, 60 m. hnědého barchetu na kazajky pro hochy, 50 m. červeného barchetu na spodní sukně pro děvčata, 100 m. temnějšího kartounu na pokrývky šatů, 24 kartounových šátků pro děvčata, 6 obleků pro hochy, 3 zimníky, 6 volných pláštěků pro děvčata, tkanice, knoflíky, černé a bílé nitě, háčky a zbytky podšívky na kapsy. — Mimo to zaslaly následující dámy tyto dary: p. Anna Czarbová 6 K, sl. Adéla Eiglová: 2 trikové košile a teplý šátek na hlavu, p. Božena Franková: 4 1/2 m barchetu a 2 tucty kapesníků, p. Julie Ganzová: 3 páry punčoch, jedny nátepníčky, jedny poloviční rukavice a 4 vlněné čepce; p. Aloisie Janečková: 8 1/2 m modré látky na sváteční šaty; p. Karolina Mahrlová: 12 párů punčoch, 3 tucty kapesníků, obrázky, ořechy, perník a cukroví; p. Anna Nováková: 1 1/2 tuctu kapesníků; p. Albína Řepišová: 6 párů nátepníček, 3 páry rukavic a 5 m barchetu; p. Aloisie Šantrůčková: 6 1/2 m barchetu; p. Anna Skabradová: 4 K, p. Pavlína Tolmanová: 2 zástěrky a 10 obrázkových knízek. — Pp. Darchánek, Malý a Šejnoha darovali cukroví, p. Ráží: ořechy, fíky, pomeranče a čokoládu, p. Jelínek: avičičky na vánoční stromek, p. továrník Albrecht Malburk ve Smičích zaslal bednu vína; p. prof. Havránek věnoval 10 K; p. cis. rada Nekvasil z Karlína 10 K; nejmenovaný 20 K; anonyma 30 K a p. Josefa Wegrachtová 3 K. — Ředitelství ústavu jménem svěřených cho-anců vzdává ct. dobročinnému komitétu dam a všem šlechetným dobrodincům nejuctivější díky a volá za všechny ty dary upřímně: „Zaplať Bůh!“

Ze Všeodborového sdružení v Hradci Králové. Zpráva o schůzi užšího ústředního výboru 3. ledna 1903. Přítomni: pp. Urban, Jenšovský, Pochmon, Andrlík. Podporu obdrželi: Jarolm Kučera z Ústí n. Orli 11 K 46 h. J. Cipr v Mýtě 4 K 56 h. Fr. Řeháková v Úpici 4 K 56 h. Přijati za členy: Karel Skodný v Cholticích I. Jan Sochr I. Karel Lump v Čáslavi I. Jakub Diviš v Klatovech III. Josefa Štantejská v Ústí n. Orli. Jan Novák, Josef Maksa, Ant. Kuneš, Ant. Bina z Mýta. — Starosta Josef Urban svolává řádnou valnou hromadu „Všeodborového sdružení křesťanského dělnictva pro království České“ na den 25. ledna 1903 o půl 3. hod. odpol. v Hradci Králové, Adalbertinum. Program: 1. Zahájení valné hromady. 2. Zpráva starosty, pokladníka, tajemníka. 3. Zpráva dozorců rady a udělení absol-

torie ústřednímu výboru. 4. Doplnovací volba ústředního výboru. 5. Volba dozorců rady. 6. Změna stanov od § 3.—45. 7. Změna podpůrného řádu. 8. Volné návrhy. (Tyto masejí, jakož i přání a stížnosti, podány býti deset dní před valnou hromadou Josefu Urbanovi, t. č. starostovi Sirašen; na pozdější nebude brán sřetel, vyjímajíc případy, které výbor za dobré uzná.) Odbočky a skupiny jsou povinny vyslati delegáta, který má tolik hlasů, kolikrát 15 členův zastupuje, taktéž členové výboru ústředního mají povinnost do valné hromady se dostaviti. Účastníci valné hromady obdrží cestovné v Hradci Králové. Odbočky vzdálené mohou za sebe zvoliti delegáta z „ústředního sídla“ vzhledem k finanční stránce.

Pražský most přes Labe v Hradci Králové posledními spoustami ledovými jest velmi poškozen. Plovoucí led zpřetrhal mocné sošny okolo pilířů, silné obrouče železné s pilířů srušil a zohýbal a několik pískovcových kvádrů bylo jím vylomeno a rozbito. Pod jedním klenutím nakupeno jest množství písku, že vyčnívá nad hladinu.

Oheň. Dne 4. t. m. kolem 8. hod. večer spozorováno bylo domácími v domě p. Gabrielové v Jiřkově třídě, že z uzavřeného bytu p. Dr. Mečků v II. patře vychází čpavý dým. Městskou policií včas přivolán sbor hasičský, nemoha pro množství kouře vniknouti dveřmi do bytu, teběřky vyrazil ve II. patře okno, kde v jednom pokoji byl nábytek již v plamenech. Úsilí hasičů podařilo se ovšem oheň utlumiti, ptes to však utrpěl p. Dr. Mečků velikou škodu, neboť většina nábytku byla poškozena.

Nehoda v Bílé věži. Na nový rok právě při poledním zvonění přerazilo se obrovské srdce zvonu „Augustina“ na dvě; odlomená část prorazila svou tíhou prkna podlahy.

Z Klicperova divadla v Hradci Král. Vpravdě umělecký večer ztrávili jsme dne 6. t. m., kdy koncertoval v Klicperově divadle mladistvý mistr, jeden z rodiny „králů houslí“, Emanuel Ondříček. Hra jeho uchvacovala i okouzlovala jak prociťeným přednesem (koncert Paganiniho D dur, tak závratnou technikou v jeho vlastní komposici v „Vzpomínce na Paganiniho“. Nadšení pro mladistvého umělce byla veliké, bouře potlesku nentuchala, až mistr přidal svoje „Perpetuum“ a „Variaci na Hymnu anglickou“. K uměleckému večeru přispěl nemálo i klavírní virtuos z Prahy, Karel Leitner. Hrál s pravým porozuměním zejména „Carneval“ Schumannův. I on, odměňován hojným potleskem, přidal jedno číslo. Návštěva byla četná, hlavně se strany studujících.

Z Černilova. Katolická národní jednota pořádá v neděli dne 11. ledna o 7. hod. večer v sále p. V. Jindry velkolepý ples spojený s tombolou a žertovnými výstupy.

Stříbrná svatba. Jeden z přednějších českých kavalírů rodem i duchem, kníže Frant. Jos. Auersperg, slaví stříbrné jubileum svého sňatku s jasnou svou chotí na svém zámku ve Zlebicích. Připojujeme se k řadě četných gratulantů a voláme: Mnohá leta!

Východočeská výstava v Pardubicích r. 1903. Všechno právem již obyté povrchní fangličkářství, všecko, co by upomínalo na bezobsažné slavnosti a formalnosti, má býti z výstavy této vyloučeno, aby podnik ten stal se skutečně tím, k čemu byl původně určen: podnětem k nové práci, vzpruhou k novým myšlénkám a vynalézavosti, osvězením přmyslu, osvěžením obchodu. Dík těmto zásadám nalézá výstava tato vůdne nejvšeobecnější souhlas a to nejen v nejbližším okolí, ale i u všech orgánů samosprávných, zemských i státních, takže je nyní nejen hmotně, nýbrž i morálně a ideálně úplně zaručena. Součinnost, na kterou výstavní výbor ovšem na prvním místě spoléhal, se dnes v hojně míře dostavuje. Ze všech krajů našich vlastí docházejí již přihlášky, takže právem možno souditi, že číselo vystavovatelů, jež výstavní výbor vzal na základ svých rozpočtů, bude daleko převyšeno. Rovněž okazalo se již na schůzi interestentů v Chrudimi, že rozměry původní průmyslového paláce nestačí a že musí býti rozšířeny. To záleží ovšem v prvé řadě na docházejících přihláškách, poněvadž jediné dle počtu jejich bude možno buď rozměry původních se přidržeti nebo je překročiti. Jest proto záhodno, aby ti, kteří výstavu tuto obelati miní, raději ihned se přihlásili, třeba že přihlašovací lhůta končí teprve dne 1. dubna 1903. Přihlášky k vystavování se konají na přihlašovacích listech, kteréž buďtež zaslány „Výkonnému výboru východočeské výstavy v Pardubicích“. Kdož by těchto listů neměl a vystavovati hodlal, dostane je na požádání od „Výstavní kanceláře“. Všeho ostatního, o podmínkách, poplatcích, právech i povinnostech vystavovatelů i pořadatelska lze se dověděti ve výstavním programu i řádu, který se zaslá zároveň s přihláš. listy.

Z Nového Bydžova. Katolická národní jednota v Novém Bydžově pořádala dne 4. ledna t. r. zábavný večer s velice bohatým programem. Večer zahájen byl přednáškou vldp. ThDr. J. Kašpara, který věcně a poutavě promluvil „o národním vychování“. Poukázav slovy vřelými na povinnosti naše k vlasti a národu, dovodil, že láska opravdová, nezištná přjítí se jediné ze srdce proniknutého upřímnou zbožností. Vylíčil některé chyby národní, z nichž pochází mnohé nezdarý v boji o naši existenci! Jest to neuvinnost, záviast, nedostatek národní hrdosti, přlišná servilnost k vše postaveným a pánovitost k podřízeným. Opravdové národní vychování má odstraniti chyby ty. V rodinách matky a otcové mají učiniti počátek. V národní dobré výchově spočívá naše budoucnost. — Po přednášce, kteráž odměněna hojnou pochvalou, připravil nám zábavní odbor za regisaurství dp. Matouše a V. Hornova velice animovanou zábavu. Sehrány dvě veselohry „Deputace“ a „Na staré léta“ a dramatický žert „Břetislav a Jitka“. K nim družily se spřávné a sólové výstupy, z nichž zvláště dvojspěv „Praha“ svým vlasteneckým obsahem a zdařilým přednesem se zamlouval. — Veškerá čísla byla pečlivě nastudována a účinkující zasluhují plného uznání.

Účast obecnstva byla velká; obavlivě hosti bylo více než obyčejně. Těšme se na další podobné sbavy. Zdat Bůh!

Z Lešna u Kolína. V sousední Radboři je obvodní lékař sice ustanoven, ale již dva roky službu nezasává pro duševní chorobu, která jej činí úplně nespůsobilým. Je skoro pořád pryč a jak postaráno o zástupce? V čas onemocnění jde se do Kolína došti vzdáleného pro lékaře. Než ten přijde, může být i pozdě. Pomoc tedy posndějí, nejlíst a zajiště dražší. V případě úmrtí je opět třeba vyvéeďení od lékaře, který léčil. Bývá to p. Dr. Dvořák z Peček as 2 hodiny vzdálených. Mimo to nutno konati cestu do Kolína k zástupci radbořského obvodního lékaře, tak že lid má při tom jen zbytečné cesty a dražší, jakož i pozdější pomoc lékařskou. Doufáme pevně, že okresní výbor uzná oprávněnost a spravedlnost požadavku našeho, aby místo po neschopném lékaři brzy obsazeno bylo řádným odborníkem.

Z Hory Kutné. Dne 4. ledna 1903. konala odbočka „Všeodborového sdružení“ svou ustavující valnou hromadu, kterou zahájil starosta p. Urban z Hradce Králové vztetným proslovem o tomto důležitém novém spolku, načez přikročeno ku svolení komise na sestavení výboru odbočky. Předsedou zvolen p. Březský z Ploskovic, malř v Kutné Hoře, místopředsedou p. Bartůšek z c. k. tabákové továrny, pokladníkem p. Vrána z c. k. tabákové továrny, zapisovatelem dp. Zelený, kaplan ze Sedčce. Přisedicmi výboru p. Hrdina, sl. Zuzová z c. k. tabákové továrny. Revisory účtů pp. Beránek, Šimek. Pak následovala přednáška p. Maštalife z Prahy: „O liberalismu“. Po zdařilé přednášce této, za níž byl p. řečník odměněn hluchým potleskem, ujal se slova starosta p. Urban. Úkázav na nepříteli dělného lidu liberalismus, dovodil, že úkolem odbočky jest proti tomuto nepříteli bojovati a hájiti práva pracujícího lidu. Odbočka má býti druhou rodinou, druhým domovem. „Podvysoké Listy“ svou nepřizní proti Všeodborovému sdružení učinily mu vlastně velikou a prospěšnou reklamu. Za národně-socialní demonstrace před spolkovou místností schůze skončena. Jest s podivením, že z duchovenstva kutnohorského nebyl nikdo přítomen.

Z Čáslavi. Značného vděku všech lidí dobré vůle získal si zdejší p. c. k. místodržitelský rada V. Krejčí. Odvolává se na vys. nařizení a výnosy zákazal hostinským pod pokutou trpěti při tanečních zábavách mládež pod 16 roků. Spolu dán pokyn příslušným orgánům, aby překročení toto bezohledně stíhali. Pan c. k. místodržitelský rada ukázal se tu opět mužem, který svému postavení náležitě rozumí a jemuž jde o povznesení lidu. Bylo by si přáti, aby příkladu jeho bylo následováno i jinde.

Z Miskovic u Kutné Hory. (Svépomocný podnik). Družstevní olejna, kterou zdejší hospodářska besídka vyvolala, už jest zakotvena. Při ustavující schůzi konstatováno, že odebráno bylo tolik podílů, že možno přikročiti z jara ku stavbě a již také svolení funkcionáři příslušní. Celé okolí vítá s radostí svépomocný podnik ten a z dále přicházejí rolníci žádající, aby se mohli zúčastniti. Odporučujeme olejnu vše a přáli bychom rolnictvu, aby vydatně ji podporovalo. Pracuje se tím jenom k uvolnění stísněných hospodářských poměrů. — (Vánoční nadílka). Jako minulá léta i tentokráte obec naše vzpomněla na chudé děti a vystrojila jim vánoční stromček, při čemž dostalo se jim hojného podělení. K dětkám promluvil svým laskavým způsobem vldp. děkan V. Spurný ze Suchboly spolu s p. řidicím školy a p. starostou. Doporučovalo by se k následování.

Z Malešova u Kutné Hory. Vzácnou píli ct. sboru učitelského nacdvena byla s dětkami zdejší školy vánoční hra „Budečské ješičky“. Poprvé hráno bylo za četné účasti obecnstva ze všech kruhů na svátek sv. Štěpána a to s takovým zdarem, že musilo býti alfbeno opakování. Čistý výnos hry věnován na šlechtný účel, na podporu dětek chudých. Gratulujeme učitelstvu, že podjalo se této práce a bylo by si přáti, aby to nebyla poslední hra vánoční.

Z Polabí. Letošní zima se stala postrachem obyvatelstva našeho. Nemine týdne, aby nebyla spáchána v některé z obcí kolínské a kutnohorského okresu odvážná krádež. Patrně jedná se o dobře organizovanou bandu lupičskou, která rozvinula tu svoji rafinovanou činnost. Přes veškeré úsilí četnictva a přes četné zatýkání podezřelých individuí nelze přetrhnouti odvážlivé působení dlouhopřetrků, jímž žádný zámek a žádná stěna neodolá. Někde přikročeno již k mimofádným opatřením, aby majetek byl uchráněn.

Veliký biskup.

Pohrobni vzpomínka na nejdp. biskupa Brynychy s podobiznou zesnulého. Píše dr. Fr. Reyl. **Právě vyšlo** jako 1. číslo „Časových Úvah“ ročníku VII. Stran 32, cena 8 h. Při hromadných objednávkách až 50 procent slevy. Doufáme, že si každý katolik opatří toho času jediný zvlášť vydaný životopis velkého biskupa. Objednávky vyřídí obratem **administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.**

Různé zprávy.

Sloup německví v Praze. Letošního roku na německých měšťanských školách a s nimi spojených obecných jest zapááno celkem 2812 šáků. Z těchto šáků náleží šidovskému vyznání 1551, katolickému

1286 a evangelického 96. Z úhrnného počtu jest jich 998 české národnosti. Tedy na německých měšťanských školách jest 55-10 procent židů, 35-40 procent Čechů, takže pravých německých dětí jest zde pouze 9-50 procent. Kdyby tedy s těch německých škol odešli děti české a židovské, musily by se zavřít, poněvadž by se počet žáků o celých 90-50 proc. zmenšil. Tedy hlavně židé ony německé školy udržují v květu, poněvadž přes polovici žáků jest v nich vyznání židovské; tak milují židé v Praze českou národnost, s ní jedině tyjí. Že by německé divadlo a různé německé spolky bez účinné pomoci židovské dávno zkrachovaly, jest též každému známo. Ale liberální listy pražské, které se všech sil bojují proti „nenárodním“ katolíkům, šetří blahovůli největší protivníky českého národa. Žid doveče tučně placeným inzerem zalepiti okamžitě chvástavé „vlastenecké“ ústa liberální žurnalistiky. Pražské časopisectvo každý den vidí křiklavou vyzývavost israelitů proti českému národu, ale před tím faktem zavírá násloné oči. Lépe se vyplatí zrádčovati šmahem kněžstvo, protože toto za inzeraty tržiti nedá. I v nejzastřenější české vesnici repetí žid německy a počne dlatiti „Čecha“ jen tehdy, když vidí, že by okázalé němčení jeho křestu povážlivě škodilo. V takovém případě se dokonce probleskuje za „cititele Husova“; vyvěsí Husův transparent, a co se bláhové české dušičky diví židovskému „vlastenectví“, disputuje celá židovská rodina za clonou transparentu po německu. Židé drží v Čechách s Němci odjakživa. Za Karla IV. čítala Praha skoro čtyry pětiny Čechů. Ale pražští židé ani neuznávali za vhodné český se naučiti. Když kázal v Praze Němec Konrád Waldhauser, tu přicházelo plno židů ze zvědavosti poslouchat znamenitého kazatele. Čech Jan Milič z Kroměříže lákal k svým řečem posluchačů daleko víc; ale že by židé také poslouchat jeho, o tom se v žádné kronice nečte; zkrátka židé český nerozuměli a odtud ten špatný zájem. I v husitských dobách si židé v Čechách vedli po německu. A teď liberální žurnalisté se nestydí namlouvat, že spíš žid jest schopn vlastenectví než katolický kněz. Slachným znakem se sbírá každé, třeba sebe více prohané tvrzení o nevlastenectví toho neb onoho katolíka, ale celé moře cizáctví, jež semitský kmen do našich měst vnáší, soustavně se umlčuje. Raději sekati do pokrevního bratra, než dopustiti na germanisujícího israelitu, u něhož jest české vlastenectví věcí neznámou. Politikou českou točí dle svého žid Penížek a v politice moravské má hlavní slovo žid Stránský. Pak se divíme, že tak znamenitě proti Němcům postupujeme. Pokud vyzývavé chování židů pražských nebude důsledně a spravedlivě kritisováno, potom těžko věřiti vlastenectví pražské žurnalistiky. V Praze naši papíroví vlastenci každý den o židovskou germanisaci brkají, ale — ticho, pueto v dědině.

Úpadek rolnictva. V prosinci bylo 277 exekucních dražeb usedlostí a nemovitostí v úhrnné odhadní ceně 4,350.711 K, soudní útraty obnášely 81.290 K. Z těchto 277 exekucních dražeb bylo pouze 9 zastaveno. Na německé kraje připadlo exekucních dražeb 111 v odhadní ceně 2,064.484 K a 166 na obce české v odhadní ceně 2,290.217 K. Od 1. ledna do 31. prosince 1902 bylo v království Českém v úředním oznamovateli 3294 exekucních dražeb usedlostí a nemovitostí v úhrnné odhadní ceně 51,018.845 K prohlášeno, soudní útraty obnášely 385.106 K. Během r. 1902 bylo pouze 399 exekucních dražeb usedlostí v odhadní ceně 6,606.840 K zastaveno, takže 2895 usedlostí v odhadní ceně 44,412.005 K skutečně do dražby přišlo. Největší počet případů na malé rolnické usedlosti totiž 168 čili téměř 61 proc., čímž úpadek maloroľnictva se jeví.

Reformace. Známý kazatel a vydavatel „Německého evangelického církevního listu“ Adolf Stöcker uveřejnil v orgánu svém několik článků pod názvem: „Církev reformační.“ V čísle 6. ze dne 8. února 1903 úvahy své zakončuje slovy: „Evangelická církev v Německu prodělává dnes velmi velikou krizi. . . . Jedná se totiž při ní o otázku, zůstane-li ve společenství křesťanských církví čili nic. Pronikne-li moderní theologie s upíráním božství Kristova a Trojice, s popíráním nadpřirozeného původu a nabebevatoupení Ježíšova, s odmítnutím biblického učení o posledních věcech, pak nastoupí odloučení její od církve předcházejících století a od společenství všech křesťanských církví. Tím bude podán důkaz, že reformace byla velikou chybou a těžkým hříchem. . . . Dá-li se církev reformační zmítnuti moderní theologií, upustí-li od prastarých posic křesťanské víry, utrpí nezměrnou škodu a ztratí nejen svou dějinnou podstatu, ale i ty, kdož pravdu hledají a u ní jí už nenalézají.“ K tomu netřeba poznámek. (Hlídky).

Čas zapovězený v církvi. Kdo pracuje delší dobu v duchovní správě, zajisté měl již mnohé nepřijemnosti, když doléhal v osadě na to, aby věřící také ve svých zábavách hleděli k době církevní a zdržovali se tanečních zábav tenkrát, když se to s dobou církevní nesarovává. Pracuji již na 33 roků v jedné a téže osadě, v které ostatní řád církevní dosti slušně se zachovává, kde lid, jak se říká, na kostal ještě drží, kde sv. misie s pěkným výsledkem se potkala — ale obledně V. příkazání církve přes všechno úsilí duchovní správy nelze docíliti poslušnosti. Tak daleko, jako v městech se děje, aby zábavy taneční odbyvali se v adventě a postě, jsme si ještě nepokročili, ale dosti na tom, že zejména svátek sv. Štěpána, neděle před Zjevením Páně a neděle I. po Velikonoci jsou dny častého úrazu církevního příkazání. Mluví se o tom s kazatelnou zajisté každý rok, při křesťanských cvičeních často, i při sv. misii bylo na to důrazně poukázáno — ale zůstává to více méně při starém zlořádu. Letos jsem konečně již důtklivě prosil, že po 33leté svědomité práci nepodařilo se mi uvésti osadu v pravého ducha církevního a výsledek byl — ples hasičský dne 4. ledna a ples mládežnický s přifazené osady dne 6. ledna — jakoby k plesům těm nestačil dlouhý letošní masopust. Tu vpravdě již dochází trpělivost i chuť mluvit o pátém příkazání církve. Víím dobře, že tuto mou žalost sdílí se mnou bez výminky snad všichni duchovní správcové v die-

cesi — ten šťastný, jemuž se tak na osadě neděje, sotva se najde, a proto dovoluji si tvrditi, že třeba jest zde opravy. Jsou-li církevní příkazání ad constructionem ecclesiae, účele toho se v případě tomto nedochází. nýbrž opaku. Mám za to, že nejvyšší autoritou církve mohl by dekret Tridentský v té příčině se posměniti — aby tempus clausum byl od I. ned. adv. do Hodu B. vánočního incl. — a od I. ned. postní do Hodu B. Velikonočního incl. a že by tím kázání církevní jen získala. Souhlasu všech duchovních správ jsem předem jist — a proto videant consules. (Jeden farář).

Ze starého rukopisu. „Kniha lékařská znamenitých lékařů vybraná a v jistých kusech již zprubírovaná“, podává V. P.—s. — Komu schne mozek v hlavě. Zvrtej hrnc a nasyp z venku mouky z jářého žita a přikroj pokličkou dobře a vstav po devětkráte do pece, když chléb pekou, potom tu mouku vař v strdi a požívej celý týden. — Proti bluchotě. Roztrhni žluč vepřovou a pusť ji hluchému do ucha tři krůpěje; bude zdráv. — Item. Nařez onoho živého nad ocasem a té krve pusť žluč do ucha tři krůpěje. — Item. Zdvíh vejce mravencové a vytiskni z nich tu vodu pusť hluchému v ucho; také dávno hluchého tím uzdravíš. — Proti škvoru v uchu. Jablko farlejšové rozkroj v půli, přilož k uchu a vyleze škvor k němu. — Item páleného vína pusť v ucho a vyleze ven. — Proti bálmu na očích. Moč člověčí se strdí vařený přikládej na oči. — Item zeměžluč se strdí stlučená, když se ní oči promývají, valice oči čistí. — Aby měl jasné oči. Vezmi žluč bejkovou, onohořovou a zaječí, s čistou vodou s málem medu to rozdelej a když máš jíti spat, v oči pouštěj; toho jest taková moc, že hvězdy ve dne spatřiti moci budeš.

Osobní daň z příjmů a daň důchodová. Lhůta k podání přiznání k osobní dani z příjmů a dani důchodové pro rok 1903 stanoví se do 31. ledna 1903. Podání přiznání k osobní dani z příjmů povinen jest každý poplatník, jehož poplatný roční příjem 2000 K převyšuje, aueb kdo vyzván byl zvláště, aby je podal; doporučuje se však, aby i ti, kdož mají příjem menší než 2000 K ale větší než 1200 K, ve vlastním zájmu přiznání podali, byť i zvláště vyzváni nebyli. Přiznání budež podána buď písemně na zvláštních úředních formulářích neb ústně u berních úřadů I. instance (berních správ, okresních hejtmánství, v jejichž obvodu daň předepati se má. Kdo dále ve lhůtě předepsané nepodá povinného přiznání osobní daně z příjmů a daně důchodové, může očekávati, že bude vzat do vyšetřování pro zatajení daně. Osoby, které se stanou během berního roku 1903 poplatnými tím, že se přistěhují do území, kde zákon platí, nebo že nabudou stálých placů služebních v obnosu daní podrobeném, mají ve 14 dnech po tom, co nastala okolnost, která zakládá povinnost berní, učiniti příslušnému bernímu úřadu I. instance oznámení s připojením patřičně vyplněného přiznání.

Pivovarů na celém světě je 43.149. Nejvíce jich má Německo a sice 21.443, Anglie 8728, Rakousko 1598, Uhry 108, Bosna 7, Belgie 2977, Francie 2568, Rusko 1518, Holandsko 451, Švédsko a Norsko 876, Švýcarsko 203, Itálie a Španěly 138, Řecko, Srbsko, Bulharsko a Rumunsko 70. V Evropě jest celkem 40.649 pivovarů. V Americe, Indii, Japonsku a v Australii 2500 pivovarů. V přetných pivovarech na celém světě působí jako sládci většinou Čechové.

„Matice Česká“, literární sbor Společnosti Musea král. česk. pro vydávání poučných a vědeckých spisů, snesl se v poslední schůzi prodloužiti lhůtu přístupu nových zakladatelů s právem na podíl za rok minulý 1902 do 15. ledna letošního roku. Kdo do té doby složil první vklad 21 K na příspěvek 105 K splatných v pěti ročních lhůtách, dostane ještě lonský podíl 20 K, za které bude každého roku do- stávat knihy doživotně. Přihlášky nových zakladatelů přijímá a na všechny dotazy odpovídá expedice „Matice Česká“ v Museu král. česk. — V roce uplynulém vzrostl počet zakladatelů o 72 nových členů. Všechny zakladatelů vymírajících jest 6858, z toho žijících přes 4000, nevymírajících, jako spolků, ústavů, knihoven, 423. — Letos vydá „M. Č.“ opět několik nových spisů vedle svého „Časopisu Čes. Musea“, jehož obliba za redakce Dra. Č. Zlátrta a Frant. Kvapila v českém čtenářstvu stoupala, že jest se potřeba zvýšiti náklad letošního ročníku na 2500 výtisků. Dnes je „Čas. Čes. Musea“ nejrozsáhlejší českou revuí.

V PRAZE »OBNOVU«

Lez dostati ve knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 3. ledna 1903 1 hl. pšenice K 11-40—12-10, žito K 10-10—10-60, ječmene K 7-00—8-40, oves K 5-10—5-40, prosa K 9-50—10-—, vřkve K 9-60—12-—, hrachy K 22-—23-—, čočky K ———, jable K 10-—, krup K 16-00—24-00, brambor K 2-40—2-50, jetelového semene bílého K 115-00—140-00, jetelového semene červen. K 110-00—124-0, máku K 28-00—30-00, lněného semene K 16-—17-—, 100 kg. žit. otrub K 11-—, pšeníc. otrub K 11-75, 1 kg. másla K 1-80—2-08, 1 kg. sádla vepřového K 1-80—2-00, vřarohu K 0-24—0-32, 1 vejce 7 h. Jedna kopa okurek K 0-00—0-00, jeden hl. cibule K 2-80—3-20, jedna kopa drobné zeleniny K 0-00—0-00,

1 kopa zelí 0-00—0-00 K, 1 pytel mrkve 4-00—0-00, 1 hl. švestek K 0-00—0-00, 1 kopa petržele K 0-00—0-00, 1 kopa celere K 0-00—0-00.

Čtěte!

Předplácejte!

Rozšiřujte!

OBNOVU!

Předplatné obnáší:

čtvrtletně 2 k 50 h
pololetně 5 k
celoročně 10 k

do Německa celoročně . 10 k 52 h
do semí balkánských . 11 k
do Ruska 11 k
do Ameriky 11 k 56 h

Předplatiti možno počínajíc kterýmkoliv číslem.

Redakce a OBNOVY v Hradci Král. administrace Adalbertinum.

KŘESTAN

Nejsvětější Svátosti Oltární posvěcený.

Sestavil **Abbé A. Henry**, čestný kanovník a řed. ústavu Nejsv. Trojice v La Marche. Dle III. vydání přeložil **Vojt. Kameš**, farář v Chřenovicích. Nákladem biskupské konsistoře.

Stran 514 — 8°. — Cena brošované výtisku 1 K 40 h, franko 1 K 60 h; v tuhé vazbě celopletenné 1 K 80 h, franko 2 K; v káži 2 K 60 h, franko 2 K 90 h.

Recenzi pochvalnou této výtečné adorační knihy viz v červencovém sešitu „Rádce duchovního“ r. 1896. Časopis: *SS. Eucharistia* (roč. 1. 1896) čís. 10. (říjnové) str. 160 podává o spisu tomto úsudek skvělý. Píše: „Jame vděční ctěné bisk. knihtiskárně v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po srovnání s *Walsere* máme knihu tuto za lepší a příhodnější pro členy věčného klanění nežli onu, poněvadž podává nejen hojnost modliteb, ale i myšlenek k rozjímání, čehož se v *Walseru* nedostává. Proto ji doporučujeme všem při zavádění věčného klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění tento spis, nepotřebuje dlouho ničeho nového.“

Knih obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hodí se zvláště pro lid, chovaje pěkně, jasně a dojemně poučení o N. S. O., o mši svaté, o sv. přijímání, hojnost krásných příkladů. — Díl II. doporučuje se kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím a kázáním. — Díl III. uvítají zbožné duše pro hojnost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt., k sv. přijímání, ke mši svaté; z té příčiny kniha došla i v našich klášterech hojného rozšíření.

Biskupská knihtiskárna.

Neračte přehlédnouti!

Vánoční odprodej dopisnic.

Následkem změny obchodních místností jsem nucen své obrovské zásoby dopisnic vánočních i novoročních, čítajících 500.000 kusů, v krátké době vyprodati, a proto snížil jsem jich ceny, takže prodávám 100 kusů skvostných vánočních a novoročních (50 druhů) za 1 zl. 50 kr. franko, proti dobírce neb po zaslání obnosu předem. — Co se nehodí, vyměněno bude obratem.

K. KUBA v Jičíně, Čechy.

Jediný závod zaslátelský na českém venkově.

Právě vyšlo.

KRÁSA DUŠE.

Obrázky ušlechtilých žen a dívek.

V cizině i doma nasbíral **Karel Vrátný**.

Stran 134 — 8°. Cena K 1-20.

Objednávky vyřídí

Cyrillo-Methodějské knihkupectví
Gustav Francel v Praze I.,
Melantrichova ulice, v paláci měst. spořitelny.

První výroba
věžních hodin
v Časlavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

ZPRÁVA

o druhém sjezdě českoslovan. katolíků v Hradci Králové.

K tisku upravil Dr. Fr. Reyl, jako 10., 11. a 12. číslo „Časových Úvah“ letošního ročníku.

Tato obsáhlá, zevrubná zpráva, obsahující 142 stran, prodává se pouze po 24 haléřích, tak že si ji každý účastník sjezdu může lehce opatřit. Spis tento osvěží u každého účastníka milé upomínky na krásný manifestační projev našeho katolictva a každému čtenáři se stane znamenitým zdrojem poučení.

Upozorňujeme znovu na důležité, s hluchým souhlasem přijaté řeči:

1. O významu papežství se zřetelem na papežské jubileum sv. Otce Lva XIII.
2. O úpravě sociálních a pracovních poměrů dělnictva.
3. O svépomoci rolnictva.
4. Úkol katolíků ve XX. století.
5. O sociálním působení ženy.
6. O vědě a víře.

Všecky tyto řeči, pronesené slovatnými odborníky, skytají nám mnohostranné pohledy do působení, ústrojí a úkolů sv. církve.

Doufáme pevně, že tyto řeči s podobným nadšením budou čteny, a jakým byly vyslechnuty při sjezdě.

Objednávky vyřídí

Administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

KDO JEDEŠ DO
AMERIKY
POŽÁDEJ DŘÍVE ORADU
APOKYNÝ KANCELÁŘ
ČENĚK ŠULC & SPOL.
CESTOVNÍ
V PRAZE - FERDINAND-TR. 33.
PROSPEKTY ZDARMA.

Oznámení.

Pokládám sobě za čest oznámiti velectnému duchovenstvu, že jsem na mnohostrannou žádost mnoha veledujících pánů

otevřel v Hradci Králové

filiální sklad
své vlastní výroby

kostelního náčiní.

Sklad nalezá se v obchodě p. Skuherského proti hotelu „Mercur“.

Objednávky a prodej laskavě vyřídí pan K. V. Skuherský tamtéž.

Poroučuje se do přízné velectného duchovenstva znamenám se v plné účtě

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi.

Oltář

poučná i modlitební kniha i zpěvník pro diecési královéhradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°

v plochých arších při odebrání nejmenší 50 kusů franko
za 20 K, 100 kusů za 40 K

cena knihkupecká
brožovaný 42 h
vázaný v polooplátně 58 h
vázaný v celoplátně 68 h
vázaný v celoplátně se slaceným klískem 74 h
Oltář, vydání na velinovém papíře vázaný celý
v kůži se slaceným klískem a ořádkou K 1:80

Biskupská knihtiskárna.

Navštivenky všech druhů

nabízí

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Šicí stroje

všech různých druhů, nejosvědčenějších a nejlepších soustav, Těž na mírné splátky, stále na skladě v hojném výběru; jediné k dostání v prvním sportovním závodě

Františka Jiráčka,

ve Vysokém Mýtě u Chocenské brány.

XXX

Odborná dílna na opravy velocipedů a šicích strojů. Strojové jehly a součásti k šicím strojům stále na skladě.

OBRÁZKY

zemřelého nejdůst. pana biskupa

EDVARDA JANA NEP.

zhotovené dle poslední jeho fotografie (před 2 roky) na křídovém kartoně 12/9 cm., vhodné na památku pro školní děti 100 kusů za 8 K, jako dopisnice pohledové (menší formát) 100 kusů za 5 K

nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Vademecum

seu Brevis Synopsis

materialem et casum in cura animarum frequentiorum. Ad usum potissimum clericorum et neo-sacerdotum juxta optimos fontes et probatos auctores concinnavit

Dr. Antonius Brychta.

Stran 541 — 8°. — Cena broš. K 3:20, poštou K 3:50.

Kniha se schválením Ordinariátu vydána sestavena je po způsobu slovníku abecedně, podávající kněží bez obtíže hledání poučení bezpečné ve všech pochybnostech kněžského působení se naučujících, se všech oborů vědy theologické. Dodatek podává v autentickém znění regulas Juris Canonici, seřazení bludů Wiklefových, Husových a Lutrových, důležitou konstituci Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách církevních a konečně připojen jest celý Syllabus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochybnostech.

Biskupská knihtiskárna.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus
katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus
katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus
katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupské rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knihoskladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež nedáje se více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11 listků — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vysvětlením do každého výtisku — vydají se z výtisky příslušného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spravedlivě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu **zdarma pro chudé.**

Instrukce o katechismu a Oltáři

— vydána —

nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Král.

1. výtisk brožovaný 4 h.

Velkozávod

koberců, záclon a všech druhů pokrývek.

Zboží lůžkového.

Železný nábytek.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Úplné vybavy nevěstám.

Ilustrované ceníky zdarma a franko.

JAN STOUPA V PRAZE,

— Václavské náměstí 32. —

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
 (protokolovaná firma)
 v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
 (bratr P. J. Neškudly, šarže ve Výprachtelích)
 doporučuje P. T. veleddůstojn. duchovenstvu
 svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a keřového náčiní.
 Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
 se na požádání franko zašlou.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty
 jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
 dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
 k. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
 lidového podniku
„VZÁJEMNOST“,
 tkalcovské výrobní společenstvo
 v Hronově nad Metují,
 které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
 v domácnosti jest třeba.
 Vzorky a cenník zasílají se obratem pošty
 zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
 volujeme zvláštní výhody.

Malínský křen
 — letošní sklizeň —
 5 kg. 15 kořenů . . K 6.—
 5 kg. 20 kořenů . . K 5.20
 5 kg. 25 kořenů . . K 4.50
 franco na každou poštovní
 stanici dobírkou u zasílá
Jos. Mikulecký,
 vývoz malín. křenu v Kutné Hoře.

K době
velikonoční
Boží hroby se slohem kostelní
Křížové cesty v reliéfu řezá-
 né neb lité.
 Sochy „Vzkří-
 žení“, sochy, oltáře a veškerá ko-
 stelní zařízení doporučuje uctivě
 umělecký závod sochařský a řez-
 bářský

Josefa Krejčíka v Praze.
 Písárna a dílny na Letné 612-VII Sklad Karlova ul. č. 30
 v domě Sr. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Illustr. cen-
 níky, nákresy a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky.

J. F.
 Langhans c. k. dvorní fotograf odporučuje ctěn.
 P. T. obecnstvu svůj v Král. Hradci (v Adal-
 bertinu) nově zařízený závod fotografický.
 ————— Jméno firmy ručí za nejlepší obsluhu. —————

Oltáře, sochy a j.
 ve vkusném a levném provedení
 přesně dle předpisů církevních v každém slohu
 odporučuje firma
Petra Buška synové,
 uměl. závod řezbářský a sochařský pro
 práce kostelní
 v Sychrově (Čechy), založena roku 1853.
 Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na
 hlednutí franko zašleme.
 Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
 Provedeno ke 300 oltářů.

Jan Horák,
 soukeník v Rychnově n. K.
 zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
 nových vzorků pravých vlněných látek
 vlastní výroby
pro podzimní a zimní dobu.
 Též velejemně
látky na taláry.
 Četná uznání zvláště z kruhů veleddůstoj-
 něho duchovenstva svědčí o poctivé ob-
 sluze mého křesťanského závodu.
 Učiňte prosím, malou objednávku na
 zkoušku.
 Při hromadném objednání větší výhody.
 Též na splátky bez sřídění cen!

Zubní lékař
MUDr. J. Král
 ordinuje od 8—4 h.
Hradec Králové.
 Velké náměstí číslo 136.

ROBERT ŠAMBUREK
Robert Šamburek,
 Založeno r. 1890. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1890.
 Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
 rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
 obora tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.
 Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.
 Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

ČUPR

BAZAR se zbožím galanterním a modním

odporučuje za ceny nejlevnější a pevné:

Cotillony

Bigotfony, papírové hudeb. nástroje

Škrabošky

Čepice, komické z papíru

Confety

Serpentiny

Květiny

Vějíře, plovákové a plové

Lakované střevičky

Rukavice

Šňerovačky zaručené jakosti

Košile bílé a barevné pro pány

Limce

Manžety

Náprsenky

Nákrčníky nejnovější fačony

Trika

Punčochy

Ponožky

Deštníky

Hole, též ebenové a se stříb. rukověti

Tobolky jen kožené, 1a qualita

Elektrické lampičky kapesní

Šperky pro masky a t. d. a t. d.

Celoroční výstava

dárků a hraček.

FRANT. ČUPR,

Klipsperova ulice proti kavárně pana Flaly
v Hradci Králové.

Ctěným spolkům a pp. pořadatelům zábav a plesů zvláštní výhody.

**Továrna
na spracování ovoce**

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medic-
nální), víno sladká a víno čumivé (šampaňské).

Uposorňujeme zvlášť na výtěčný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vysnamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medaille.

Vzorky zdarma a franke.

Pravé, vyleželé burg.

víno

z vlastních vinic nabízí ku koupi
a zasílá v nádobách od čtvrt do
jednoho hektolitrů, litr za 80 hal.

JAN TUREK,

majitel vinohradů v Mladé Boleslavi u Mělníka.

Stoletý hostinec

na Slezsk. Předměstí.

Oznamuji, že jsem svůj hostinec předal
do rukou zkušeného odborníka Jana
Špačka a že týt na dále čepovati bude

králohradecké pivo
půllitr za 6 kr. - -

Dobré kuchyni a vzorné obsluze bude
věnována největší péče.

Kulečník v snížené ceně.

Prosím, by přiznání mému hostinci věno-
vaná i na dále jemu zachována byla.

S úctou

JAN FIŠER.

**Kostelní
náčiní**

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

OBRAZY

olejomalby, rytiny, krajiny, nádherné re-
produkce náboženské a historické, svícny,
rámce, listy, římsy, křesla, sochy a umělecké
výrobky všech druhů v moderní úpravě,
solidně a levně.

Všecké druhy papíru, psací a kreslicí
potřeby, vždy nejnovější

dopisnice

a vše do oboru papírnického spadající
v nejbohatším výběru doporučuje

Josef Kieslich

v Hradci Králové,

Umělecký závod pro kostelní práce a výrobu
rámců založen r. 1891.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svojí hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbřené, což se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
anovzalacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykazati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelnic,
táček na křest, svícenů, paciálků, schránek na Nejsvět-
ější, patenek atd. co nejvíce.

Svíčky kostelní voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veledušojnému duchovenstvu

— za podmínek nejvýhodnějších —

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený
Ordinar. listem nejduš. bisk. konsistoře v Hradci Králové
z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskarské: Svíčky oltární z čistého vosku vše-
liho i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné.
Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky snímé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Závod počten dne 12. září r. 1902. návštěvou Jeho Excelence pana Karla
hraběte Coudenhove, c. k. místodržitele v království Českém.

Co ztratil rolník na cenách obilních a cukrovky loňského roku proti předloňsku.

Minulý právě rok možno nazvat pro rolnictvo skutečně neblahým. Nepříznivou pověstí na začátku jara z velké části zničena cukrovka. Druhá zpozděná setba byla pak o dobrých 20 q po korci slabší. Na půdách lučních a chmourovitých pomrzly ječmeny a ovsy tou měrou, že i ty částečně byly zaorány neb daly pozdější a špatnější sklizeň. A konečně, když přišly žně chladné a deštivé, bylo skutečně divem, sklídl-li kdo aspoň kousek obilíčka jen trochu suchého.

Za nynějších dob nemívá rolník přede žněmi na sýpce žádných zásob obilních, ba on namnoze má zálohu od žida, že to po žních vyrovná. Jest celá řada hospodářů, kteří donuceni nouzí vyprodávají své zásoby obilní; zpozdi-li se však žně, vržení jsou do trapné situace, neboť nemají co jísti i s čeládkou. Nelze vypsati, co takový rolník se nastará, než se mu dostane nového úvěru. Když pak žně nastaly, tu se zachmuřené oblohy spustil se každé chvíle déšť a ve stodole obilí vlhké, zrno měkké a nabubřelé. Rolník potřebuje peněz; na trhu se mu obchodník směje, že má dosti uherského suchého obilí, nebo podává mu za ně tak směšnou cenu, že by je za to nemohl dát i kdyby je ukradl. A veze-li rolník čerstvé obilí do mlýna, nechce je mlynář ani mlít, že se nemele, ale jen maže.

Nejhůře je to s ječmenem. U žita, pšenice i ovsa jest naděje, že, až se vypaří, hodí se přece na mletí i prodej. Ale ječmen, byv sklizen vlhký, stuchne a není na sladování ani na vývoz. Až dosud byl ječmen jednou; nehlavnějších našich vývozních plodin. Letos však utrpěl dešti na jakosti a nejse na malé výminky způsobily jako jindy hned po žních k vývozu, klesl na tak nízkou cenu, na jaké nebyl za celých posledních 30 let. Znám židovského obchodníka, který nabízel a i kupoval q ječmene za 11 korun.

Porovnáme-li ceny obilí roku právě minulého proti předloňskému, zasneme, o jak obrovské sumy jest rolnictvo zkráceno. Na pražské plodninové burse stál dne 26. listopadu 1901:

q pšenice	K 17.60—19.60
„ žita	16.30—16.60
„ ječmene	15.00—16.80
„ ovsa	15.20—15.40

roku 1902:

q pšenice	K 15.70—16.70
„ žita	14.60—15.00
„ ječmene	13.50—16.00
„ ovsa	12.20—13.00

rozdíl činí při

pšenicí	K 1.90—2.90
žitě	1.60—1.70
ječmenu	0.80—1.50
ovsu	2.00—3.00

To jsou však ceny bursovní. Na trzích venkovských to vypadá ale jinak. Kdežto předloňského roku obilí šlo dobře na odbyt a ceny tržní venkovských kryly se s cenami bursovními, ba je i v případech výborné jakosti převyšovaly, vozili loni rolníci obilí s trhu domů při ceně mnohem nižší než na burse. Možno celkem říci, že rozdíl činil až 2 K, dle toho, jak kde obilní žid byl pánem.

Když roku 1897. velká část ječmenné sklizeň zmokla a porostla, platilo se přece za q 16—17 korun. Příčina klesání cen ječmene jest neustálé zdanění piva a německý celní tarif. Vše nasvědčuje, že našemu ječmenářství hrozí pohroma. Stejně tak jest s druhou naší plodinou cukrovkou. Vždyť se vypočetlo, že má rolník z pěstování cukrovky vlastně škodu, totiž že výnos nekryje náklad, což by se loni mohlo říci o veškerém hospodářství.

Počítáme jen, co ztratil rolník proti předloňsku, kdyby loni prodal:

50 q pšenice se ztratou K 2.90 na 1 q činí 145 K	
50 „ žita „ „ 1.70 „ 1 „ „ 85 „	
50 „ ječmene „ „ 1.50 „ 1 „ „ 75 „	
50 „ ovsa „ „ 3.00 „ 1 „ „ 150 „	

Uhrnem ztratil 455 K.

Dejme tomu, že týž rolník měl 1000 q řepy a že mu ji cukrovar zaplatil se srážkou 25 h na 1 q proti předloňsku, což činí 250 K; dle toho ztratil tento rolník nejméně 705 K. Kdybychom se mohli zeptati všech rolníků českých, o jejich kapsy byly lehčí, žasli bychom nad tou obrovskou sumou.

Nepopíratelným faktem jest: Rolnictvo chudne, a mělo-li by to tak pokračovati dále, pak mu nezbude než šetrná hál. Co mu pak budou platná sebe lepší jazyková nařízení, když se jich nenají. Leč toho všeho naše vůdčí kruhy nevidí. A přece, dokud jest půda v rukou našich, dotud nás nikdo nezmůže. Národ bezzemků přestává být národem. Fpk.

Literatura.

Šest neděl v Orientě. Dojmy z cest pouťavě jsou tu líčeny Jos. Kousalem, farářem v Mělně. Objeďnáky vyřizuje administrace biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

Nákladem „Unie“ v Praze. „Otčenáš“ od Alf. Muchy; populární, velmi levné vydání za 4 K; francouzské vydání s týmž počtem listů stálo 300 K. Tisk proveden ve třech barevných tónech. Dílo toto, jsouc nádherně vypraveno, jest samo nejvroucnější modlitbou. — Babička od Boženy Němcové, v novém skvostném rouše uměleckém, provázena kresbami A. Kašpara. V 1. seš. nalézáme neméně než sedm skvostných akvarel a šest reprodukcí černých. Levnější subskripční cena 20 K, jinak sešit za 2.50 K. — Spisy Jul. Zeyera VI. Zahradka mariánská. Román. Seš. 2. a 3. po 40 h. — Sof. Podlipské spisy. V. Peregrinus. Román. Seš. 10. a 11. po 30 h. — 28 let bouře a slunečna v již. Africe. Burské boje za svobodu a nezávislost. Lfči Schiel. Seš. 9. za 50 h. — Paměti presidenta P. Krügra. Z burských bojů s Anglií v již. Africe. Překlad Dr. J. Gutha. Seš. 4. za 60 h.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. Dr. J. Kosina: Velikáni našich dějin. Seš. 8. a 9. po 25 h. — A. Dumas: Tři mušketýři. Seš. 9.—11. po 25 h. — V panské službě. Román J. Klecandy. Seš. 11. a 12. po 25 h.

Máj, nakladatelské družstvo v Praze. Máj, beletristický týdeník, redakce Fr. Heritesa. Seš. 12.—15. Roční předplatné 10 K. — Rok na vsi. Kronika moravské dědiny od Al. Mrštíka. Seš. 3. za 36 h.

Serafinské Květy. Roč. II., seš. 4. Časopis terciářů československých, opravdu dobře řízený, neměl by žádnému terciáři scházeti. Předplatné na rok 2 K zasílá se administraci do Olomouce.

Růže Dominikánská. Katol. časopis bratrstva růžencového a třetí řehole dominikánské. Redaktor P. G. Konečný. Roč. XVI., seš. 8. a 9. Předplatné 2 K 40 h zasílá se administraci v Praze 234 I.

Náš Domov, obrázkový měsíčník zábavně-poučný pro lid. Vychází redakcí J. Vévody v Prostějově za 4 K ročně. Seš. 12. s bohatým obsahem.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá Fr. B. Vaněk. Roč. I., seš. 2. Vychází ve lhůtách 4—6 týdních. Roční předplatné 6 K 60 h. Nákladem Rud. Rappa v Pelhřimově.

Meth. výklad nov. katechismu od ThC. M. Lhotského. Seš. 25.—28. jedná o víře, apošt. vyznání víry, o lásce a přikázáních. Seš. za 36 h. Nákladem V. Kraus v Táboře.

České Listy hospodářské. Vydává feditelství Ústřední společnosti hospodářské redakce dr. Fr. Sitenského. Seš. 9. a 10. Předplatné pro nečleny ročně 12 K zapravuje se u feditelství Ú. S. H. v Praze, Vodičkova ulice.

Obrázková čítanka pro mladé přátele zvířat za 30 h, vydána spolkem ku ochraně zvířat pro království České v Praze, obsahuje povídky, básně a články zábavně-poučné. Knížku objednat lze možno v knihkupectví A. Reinwarta v Praze.

Nový Život v Nov. Jičíně počíná právě 8. ročník. Čís. 1. přináší vybrané práce od umělců Jeneweina, Alše, Bílky atd. a od spisovatelů: X. Dvořáka, Dr. Al. Langa, A. Hella, J. Š. Baara, K. Doštála-Latinova atd. (Na rok 8 K).

Čeho nám třeba! Napsal Astyanax. Naléhavé slovo k úkolům doby. Cena 30 h. V komisi knihkupce Fr. Hovorky v Praze.

Přehled. Týdeník věnovaný veřejným otázkám. Vydavatel a red. Aug. Žalud, Vinohrady. Blanická ul. 3. Roč. I., seš. 6. Předpl. roč. 12 K.

Různá doporučení, kterýchž se dostalo uměleckému ústavu

B. ŠKARDA, Brno,

za dodaná malovaná okna v roce 1902.

Velečtý pane!

Okna v kapli jsou velmi pěkně provedena; děkuji mnohokrát, že jsou tak krásně provedena.
Baronka Helena Offermannova.
15. 2. 1902.

Velečtý pane!

Na Vaši ct. žádost ze dne 4. dubna dosvědčuji Vám, že jsem s provedením malovaného okna „Vzkříšení Páně“ ve Kdousově velmi spokojen.
Ve Kdousově 4. 6. 1902.
Karel Florián, farář.

Vaše Blahorodí!

S provedením oken jsem velmi spokojen.
Znamenám se v účtě
dr. F. Reyl, fed. stud. sem. „Borromea.“
V Hradci Králové 19. 7. 1902.

Blahorodý pane!

Vzorek je hezký a průsvitný a vůbec okna ta se všem zamlouvají. Srdečný pozdrav a díky za dodání, což k mé radosti bylo.
Kuželov 30. 7. 1902. J. Kačer, farář.

Blahorodý pán B. Škarda, Brno!

Za odeslaná okna vyslovuji Vám nejserdecnější dík. Provedení jest velice pěkné a tímto právě vystihl jste mé přání. Rád chci a mohu Vaši ct. firmu každému doporučiti.

Dol. Vistonic 15. 8. 1902.

Otm. Karlický, farář.

(Pan B. Škarda, Brno!)

Jménem stavebního komitétu pokládáme si za čest Vám oznámiti, že jste si u Vás objednanými a dnes v dobrém stavu došlými 4 malovanými okny kostelními našeho plného uspokojení vydobyl.

Rovně 9. 8. 1902.

Civilní feditel komitétu: Petr Igonda, okres. notář.
Pokladník komitétu: Arnošt Koszecz, kaplan.
Josef Istranyavsky, tit. kanov. na Dómě, děkan a farář.
Notář komitétu: Alexandr Ballay, nadučitel.

Blahorodý pán B. Škarda, Brno!

Okna s poprsím sv. věrozvěstů „Cyrilla a Metoděje“ pro náš chrám Páně vyhotovená velmi se zdařila. Život v obrazech, jemnost v barvách skla a přiměřená pestrost ornamentiky mile působí na pozorovatele a dodává malbám pravý ráz umělecký. Jelikož cena je poměrně mírná, nemohu jinak, než umělecký ústav Vás vřele doporučiti.

Vel. Olkovic 19. 8. 1902.

Ve vř. účtě se znamenám Vašnostin
Cyrill Otava, kons. rada a farář.

P. T. pan B. Škarda, Brno!

Jsem oblažen Vaším korektním provedením, muou pro zdejší městský kostel objednaným oknem. Neopomenu též Vaši ct. firmu každému co nejlépe doporučiti.

Prostějov 3. 8. 1902.

V plné účtě
Karel Postler.

Pan B. Škarda, Brno!

Vrátil se z mé cesty, prohlédl jsem mnou objednané kostelní okno a musím Vám za provedení tébož největší svou chválu vysloviti. Přičiním se, bude-li zde neb v okolí podobná práce, Vaši ct. firmu co nejvřeleji doporučiti.

Prostějov 23. 8. 1902.

V nejlubší účtě Ad. Procházka.

P. T. pan B. Škarda, Brno!

Na Vaši ct. žádost dosvědčuji Vám, že malovaná okna v chrámu Páně v Provodově se ne pouze lidu venkovskému, ale i všem kněžím, co Mariánský chrám v Provodově navštívili, velmi líbila a toť se ví, že mně také.

Uh. Hradiště 28. 10. 1902.

S veškerou úctou J. Havlíček, farář.

Blahorodému pánu B. Škardovi!

Okno, vlastně roseta je provedena ku všeobecné spokojenosti, zvláště, že jsou barvy dobře voleny. Okno činí dojem veselý a radostný. Dá Pán Bůh, že budem brzy pokračovat, abychom ta stará okna v presbyteriu odstranili. Zavolám Vás v čas.

V Kroměříži 10. 11. 1902.

Vašemu Blahorodí oddaný Jos. Droběna, kanovník.

Vážený pane!

Krásné provedení okna, vzornou dodávku v čas a dle ujednání zdvořile potvrzují a neopomenu ústav Váš každému nejvřeleji doporučiti.

V Bystřici pod Pernátnem 14. 11. 1902.

S úctou B. Sašecí, c. k. rada zem. soudu.

Závod g. B. Škardě u Brna!

Izradivje za župnu crkvu sv. Jurja na Šipku sedam novih bojadisanih prozora. Raduja je izvedena čisto, solidno a umětički. Boje razporedane su skladno a slike su toli divno izvedene, da nužno potiču na sazbranost i pobožnost. Ciena je umjerena. Mirne duše preporučam ovaj zavod svakomu.

Na Šipku, dne 8. ožujka 1902.

Ant. Obad, nač. kosist. přised. i župnik.

Velečtý pán B. Škarda, Brno!

Obě dodaná figurální okna ze skel katedrálních a antických jsou krásnou ozdobou kaple Zvěstování Panny Marie ve farním chrámu Páně. Každý chválí dílo Vaše a obdivuje mírnou cenu. Jsem úplně spokojen.
Farní úřad ve Žďáře 8. 11. 1902.

J. Laštovička, farář.

Velečtý pane Škardo!

Tímto dosvědčuji, že se všemi 6. figurálními okny Vaší firmou pro chrám Páně v Krumvíři vyhotovenými úplně spokojen jsem a proto Vaši firmu všestranně doporučuji.

V Krumvíři 19. 12. 1902.

S veškerou úctou Josef Beránek, děkan a farář.

Velevážený pane!
Jsem s provedením všech oken s'arobylého
obrámu Páně sv. Jakuba v Podolí úplně spokojen.
Těším se na okna ve farním chrámu Páně v Jemnici
V Jemnici 22./12. 1902.

Frant. Hlavička, farář

Vaše Blahorodí!
Jsem s okny dodanými úplně spokojen.
V Bochoři 27./12. 1902.

Se váš účtou se znamená Ant. Dolák, farář.

Velectěný pane!
Okna s obrazy sv. Augustina a sv. Antonína,
jež jste do kaple školských sester v Morav. Třebové
dodal, všeobecně se líbí. Těším mne, že jsem se ne-
klamal, důvěřuje v ústav domácí a rád při vhodné
příležitosti Váš závod doporučím.
V Morav. Třebové, 22/12. 1902.

Alois Liška, spiritual.

Mnohovážený pane!
Malované okno s obrazem Panny Marie Dubské
Vámi do našeho chrámu Páně dodané svým krásným
provedením uspokojilo mne úplně a zamlouvá se všem
kněžím, kteří během pontí do našeho domu Božího
navítají. Znamenám se v účtě oddaný
V Dubě 22./12. 1902. Štěpán Palásek, probošt.

P. T. pan B. Škarda, Brno!

S oknem pro mne dodaným jakož i s oním pro
P. Quardiána jsme úplně spokojeni. Vyslovuji Vám
ještě jednou největší dík za ta krásná okna, na která
mohu být úplně hrdým a znamenám se se srdečným
pozdravem

Fiume, 4./6. 1902. Mateo Ballas,
prefektor kostela sv. Jeronýma.

Pan B. Škarda, Brno!

Dodal jste mně 4 okna pro nové kaple při farním
našem chrámu Páně s obrazy: „Obětování Páně“,
„Ukřižování Páně“, „Sv. Cyrill a Methoděj“, „Sv. Jan
Nepomucký a bl. Jan Sark.“ Obrazy jsou v bohatém,
barokovém, architektonicky provedeném rámcu a pozadí
a jest vše odborně uspokojivě provedeno. Z té příčiny
mohu Vás u provádění prací Vašeho oboru dále do-
poručiti.

Farní úřad ve Vyškově, 30./11. 1902.

Frant. Krutlík, děkan a farář.

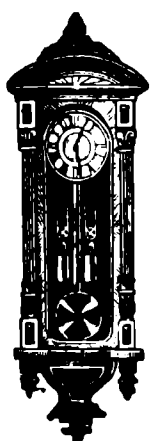
Velectěný pán B. Škarda, Brno!

Během roku 1902 dodal jste do našeho děkan-
ského chrámu Páně 9 malovaných oken. S dovednou
prací Vaší jsem já i osadníci úplně spokojeni.

Děkanský úřad na Kladně 20./12. 1902.

A. Maděra, děkan

Souj k svému!

Každé hodiny
jsou řádně
obtašeny (re-
pasťovány) a
ručí se 3 roky
za správný
chod.

Žádné ceníky ilustrované; za
to všem dár. pp. kněží poše
se hned franco výběr hodin ka-
pesních panských i dámských,
slatých neb stříbrných. Tulla
atd. — Zlaté zboží, řetězy, ná-
ramky, prstěny, vůbec veškeré
druhy skvostů. Optické zboží,
brýle, skřipce, dalekohledy, di-
vadelní kukátka atd.

Václav
Francák,
hodinářský a slatnický závod
v České Třebové.

Veškeré správký hodin a šperků vyřizují se
se zárukou a rozesílají franko.

Mnoho pochvalných uznání a poděkování
po ruce.

Ku výběru nástěnných hodin pošlu fotografie

Výhodné podmínky platební bes svý.

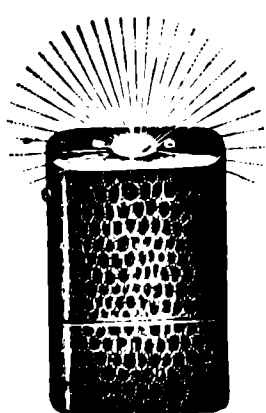
sem cen.

Nábytek na splátky

bez zvýšení cen na každou stanici dodává

výroba a sklady nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové.

Meteor

je nejdokonalejší
elektrická kapesní
svítilna nové doby.

Jednoduchý stisk a žárovka zazáří jasným
světlem. Svítí při bouři i větru, vylučuje ne-
bezpečí požáru i výbuchu a vydrží při každo-
denním upotřebení zaručeně po mnoho týdnů
Pak lze vysvícenou baterii nahraditi novou.

Nesčetná pochvalná uznání. — Krásný dárek.

Cena svítilny „Meteor“ 4 K, poštou o 45 h více.

Vývozní dům praktických novinek
A. Patrná a syn v Jaroměři.

Založeno 1842.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veleduš. duchovenstvu
svůj všudež osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenáný

c. a k. dv. výrobní závod

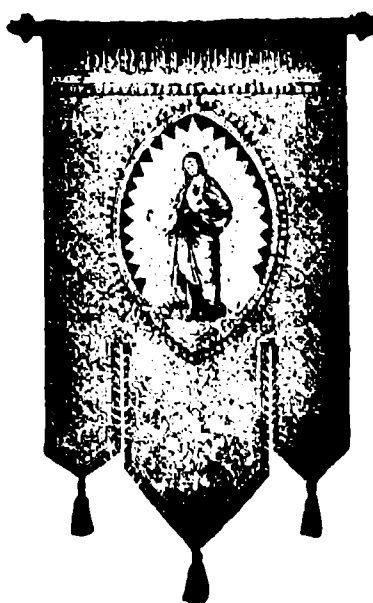
všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
ceníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy doslovně úplná.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

B. Škarda, Brno.

Umělecký ústav pro malbu na skle.

Odborný velkovývod pro malbu
chrámových oken.

Okna chrámová každé-
ho slohu a provedení
re zaručením práce no-
modernějším poža-
dávám vyhovující.
Těším prvními cenami
vyznamenán.

Ceníky zdarma.

První
strojní kruhárna na zeli
v Malíně

FRANTIŠEK JANSÁ

nabízí kyselé zeli jemného řezu a chuti
od 50 kg. počínaje.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 146 st., Malá Karlova ul. č. 39
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
ste i se železnými rámy, st-
ěmi i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

Již letošní v nejjemnějším cukru

savařené
brusinky

v 5ti kilových nádobkách franco
poštou za 6 K zasílá

Jan Fáborský

v Týništi nad Orli.

Malinský křen

ze svých křenovek nabízí

FR. JANSÁ,

rolník

a člen spolku křenářů

v Malíně u Kutné Hory.

Jen ten křen, který opatřuje „Spolek křenářů v Malíně“
svým členům zde připojenou ochrannou známku lze
považovati za pravý malinský.

Úžasné,
neslýchané,
avšak pravdivé!

Za 3 koruny! Za 3 koruny!

Při svém velkovývodě dopisnicemi zavedl
jsem oddělení pro vytizování drobných zakázek
za báječně levné ceny, a zasílám franko

pouze za 3 koruny

1 vkusnou kasetu dopisního papíru (100 obálek,
100 papírů) a 25 skvostných vánočních, novoroč-
ních a uměleckých dopisnic, vesměs novinky. —
Zásilky dobírkou neb po zaslání obnosu předem.

K. Kuba v Jičíně, Čechy.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných přípisů vloženo
k nahlédnutí.

OBNOVA

Číslo 3.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 16. ledna 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Něco o moderní humanitě.

II.

(3) Soudní zákony moderního světa jsou ovšem protidřívějším dobám neobyčejně humaní. Ale jak i nynějšího trestního řádu dovede využívat moderní „humanita“ k zavilé pomstě na svém protivníku! Pro neopatrné slovo žene tě beze všeho slitování na soud, i kdyby mu říkal, že svého pochybení lituješ; žaluje tě i kdyby řekl věc nejpravdivější, jen když ví, že se pro potvrzení tvého výroku svědkové neseženou. Při tom sudičství jest mu rádcem a vůdcem nikoli vlastní svědomí, ale znalost advokátních praktik. Než se tvůj osud rozhodne, jsi volán k soudu několikrát; rozsudek se stále vznáší nad tvou hlavou jako Damoklov meč třebaš několik měsíců a ty v bezesných nocích s chřadlou lící očekáváš, až se nit přetrhne a meč hlavu bolestně zasáhne. Jsi člověkem stokrát lepším než tvůj protivník, který s každou maličkostí hned běží k soudu. Uznává to celé tvé okolí, ale při tom ti mnozí vytknou, proč jsi opatrnější v ostříhání zákonů do srdce vložených než v zachovávání zákonníka občanského. Raději bys trpěl tělesné bičování než ty strasti, jež ti připravuje osvicený znatel paragrafů. Dojde k hlavnímu přelíčení, tvůj žalobce mluví při něm s tebou hladce, elegantně, v ničem tě neurazí, tak že se zdá, že jest jen hluboce zarmouceným přítelem; ale při tom každý pokus o smíření zamítne rozhodně, poněvadž ví, že jest paragraf na jeho straně. Co má soudce dělati? Vyřkne trest — třebaš velmi mírný. Ale jak tento rozsudek zostří tvůj nepřítel! V několika dnech troje noviny staví na pranýř tvoje provinění s šikovnými narázkami, aby i lidé nejspatnější jízlivě se mohli smáti, že aspoň nepatrná část jejich špatnosti také tvou duši v nestřeženém okamžiku zasáhla. Stydíš se dlouho jíti na ulici, abys nebyl terčem sterých jízlivých pohledů. A snad onen rozsudek zničil tvoji existenci. Budeš-li se někdy hlásiti o lepší zaopatření, všude ti bude kariéru kaziti tvůj na světlo vynešený přestupek. Pomsta protivníka jest dokonalá a trvalá.

Tak daleko zcela bez urážky světského zákona dovedou přivesti svého bližního i ti, kteří mají humanitu plná ústa. Sešli se dva venkovští mladíci. Francek si stýská: „Považ si, tehle Vodvarka mi dal v podnapilosti pohlabek jako cent, až se mi v očích zajiskřilo. A to jen proto, že jsem mu domluvil, aby tolik nepil a nekarbanil.“ „To abys ho kamaráde teda žaloval; já bych si tohle libit nechal,“ rozumuje Pepík. „I dej pokoj se žalováním; vždyť má chudák ženu a děti. Copak ostatně nevíš, že se máme vždycky vyrovnati s nepřitelem po křesťanskou?“ „A jak se s ním teda vyrovnáš?“ „Inu vrátil jsem mu tu ránu hned na místě a teď je zas dobře; podruhé dá jistě pokoj.“ Takové vyrovnání ovšem právě křesťanské nebylo; humanita křesťanská káže vůbec odpouštět. Ale tento Francek, neznající cest a úkoků moderní humanity, myslil to lépe a lidsěji než některý humanitař v rukavičkách, který by otce rodiny dal na několik dní ze msty do žaláře zavřít. Teď je plno tak humaních a osvicených lidí, že schválně různým způsobem horkokrevnější bližní dráždí, jen aby se zapomněli a něco trestného proti nim provedli. A pak hned k soudu; že jsi neporozuměl probranosti svého soka a že jsi v jeho léčky upadl, odpýváš to občanskou cti. Tvůj nepřítel tě uváděl v posměch a potupu takovým chytráckým způsobem, že ho sám žalovat nemůžeš. Kdyby se ještě tisíc právních paragrafů vymyslelo na obranu lidskosti, nezamezí se skutky nehumaní; těchže paragrafů dovede nadužívat člověk k nepěkné pomstě, jestliže nezná bázně před spravedlností Božskou a neposlouchá-li hlasu svědomí. Humanita bez bázně Boží jest jen slova frází. Fariseové, týrající a pronásledující Krista, ospravedlňovali své jednání samým jménem svatým.

Nejpodivnějším, křiklavým příkladem moderní humanity jest hnusný obchod lidskými těly, jež židé bez přitruže provádějí. V pohan-ském Římě se prodávali otroci k vůli tuhé tělesné práci; nyní se prodávají obelstěné dívky k věcem horším v celých tisících. Policisté v liberálních zemích, dovedou zatknouti a trestu vydati i nuzného mrzáka za to, že prosí za chléb milosti; ale ničemové, kteří násilím odnímají zklamaným dívkám čest, lehce jejich rukám uniknou. Tak daleko humanita v „temném“ středověku mezi křesťanskými národy nikdy neklesla; takhle humanitu zvelebují však národ, jež protikatolické časopisy všemožně hájí a jeho šmejdy umlčují. A jest to pokrokem lidskosti, jestliže někdo snižuje svého bližního na nástroj pustých hříchů?

Nedávno jsem četl v liberálním listě: „Celá Pešť páchne jodoformem a pořádný člověk bojí se sednout na veřejnou lavici. Ženy se svolením mužů vybírají si u policie knížky na tropení prostituce. Babizny chytají školní děti, omamují a volají zhyřilce k preparované oběti. A když se věc pronese, tu noviny dělají chvíli poplach, ale pak desítkami ba i pětkami vykupují se vysoce postavení zločinci z nepřijemnosti, vyšetřováni. Rektor vysoké školy technické v Pešti pravil, že dvě třetiny studentů tamních chodí s otrávenou krví.“ Inu, není divu, v tomto městě hrají židé prim. Podle toho tam také dopadá humanita. Almužna se zde neudělí z křesťanské, nezištné lásky, ale za cenu lidské cti. Jest jistě každému známo, jak nespravedlivě si Maďaři počínají proti jiným národům v Uhrách usedlým. Nikdy v středověku nebyli tak kruté olapování národové o svá nejpřirozenější práva, o svůj jazyk, jako se děje nyní v Uhrách. A jest to nějaká humanita, jestliže jest člověk pronásledován z té příčiny, že nepohrdá jazykem, jímž k němu matka mluvila? A kdo by mohl nejspíše takovému nehumanímu jednání odpomoci? Ti, kteří mají na politiku a národohospodářské otázky v Uhrách největší vliv. A těmi lidmi jsou židé. K. Kálal napsal v „Osvětě“ (z r. 1900, str. 308): „Židé jsou v Uhrách velikým činitelem politickým. Oni věnují maďaršaci důvtip i kapitál, ale za hrozné úroky; jsou pány Uher. Všichni vládní činitelé, od obecního notáře, od služného až do předsedy ministerstva, bojí se židů. Mezi žurnalisty maďarskými je 80 procent židů. V Pešti je 40 nakladatelských firem, z nichž je 30 židovských; 60 knihkupectví, z nich 40 židovských; 38 antikvariátů, z nich 32 židovských, 137 knihtiskáren, z nich 103 židovských, 32 litografií, z nich 22 židovských. Židé v Uhrách redigují 68 rozličných živnostenských časopisů.“

Židovský rolník jest v této zemi víc než bílou vranou, za to na 100 obchodníků připadá židů 70, na 100 advokátů a lékařů 50, na 100 universitních posluchačů rovněž 50. Z těchto čísel jest zcela zřejmo, že židé mají zde v moci tvrze politiky, národního hospodářství i kultury. Tělesnou dřinu a podřízené sloužení ponechávají křesťanům. Kdo tam tedy jest hlavním vinníkem při utiskování Slovače, vysávání a znemravňování lidu? Kdo za to nejvíce může, že v této zemi pravá humanita spí? Necht nám někdo jmenuje jediný židovský list v Uhrách vycházející, který by se rozhodně utiskované Slovače ujal.

Slovákům se daří pod židovskou kuntou tak znamenitě, že na př. r. 1897 jich odplulo do Ameriky 27 tisíc, roku následujícího 25 tisíc, atd. Za to v této zemi přibývá stále víc židů, kteří kořalnami „humanitu“ šíří na všechny strany.

Moderní humanitaři svolávají náš národ o závod pod prapor Lutherův; při tom ovšem se snaží zapomenouti, jaký rozdíl je mezi humanitou katolickou a luteránskou. Veliký katolík Karel IV. se pečlivě staral, aby se ani nejprostšímu sedlákovi neublížilo; katolická hierarchie za jeho doby chránila rolnický lid proti hamižným přehmatům šlechty. Za to Luther, aby se zalíbil mocné aristokracii, luštil takto otázku rolnickou: „Vrchnost musí sprostý

lid poháněti, bít, dusiti, věšeti, páliť, popravovati, v kolo vlétat, aby se bál a byl na uzdě držán... Kdo se nad sedlákem slituje, upírá Boha, Bohu se rouhá.“

A co Luther rozkazoval, to „reformovaní“ pánové prováděli prakticky. Že protestanští pánové v Čechách nezůstali za svými německými kollegy, rozumí se samo sebou. Se sedlákem zacházeno jako s němon tvář. Když čeští nevolníci chtěli panskou humanitu se sebe střísti, potěšili je pánové aspoň trochu. Dali totiž přeložiti do češtiny knížku „evangelického“ Luthera, v níž tento bouří proti sedlákům a pokazuje pouze na jejich povinnosti, ale o jejich lidských právech se nezmiňuje. Jak může tedy moderní humanitař tolik horovati pro onu církev, jež měla tak nehumaní původce a zastance? Řekli nám, že jsou nynější protestanté lepší, můžeme zase odvětit, že nynější katolické kněžstvo jest též řádnější než v době roztržky papežské. Můžeme se tazati, proč podporuje nepěkné skandály proti kněžstvu nynějšímu líčením zlořádů minulých a proč se při tom také o nehumaních minulých zlořádech lutherské církve nezmiňuje.

Když v středověku křesťanstvo zvědělo o ukrutnostech, jichž se Turci dopouštějí na jejich spolubratrech, všechno křesťanstvo se pozdvihlo na ochranu utiskovaných. Nynější liberální státníci však rozumějí humanitě poněkud jinak. Když Turci hanebně mučili ubohé Armény, bylo docela ticho; nyní zakoušejí Makedonci též neslýchané surovosti od barbar-ského národa a mlčí posud i sám Baťuška. Za to mnohé evropské vlády o závod s Amerikou se pokoušely utlačit menší národy. Srovnáme tedy apřímuost humanity katolické s tou frázovitou humanitou moderního světa. „Miluj bližního svého, jako sebe samého.“ Kdy tento krásný příkaz zúrodni znovu srdce všech k humanitě účinně?

Překonané stanovisko.

(14) Je to známý český vlastenec, k němuž národ s úctou pohlíží, jenž však kdysi v okamžiku nestřeženém uniklo slovo: „náboženství nezajímá dnes myslí národu“, což zní skoro jako ten náš nadpis.

Je to pravda, že náboženství nezajímá dnešní národy, dohrálo náboženství svou úlohu? Otázka tato je dojista zajímavou v té míře, aby stála za novinářskou diskusí zvlášť katolického listu. A poněvadž jsme zároveň Slovany, musíme nejprve sami ruce položit na srdce a tazati se, jak to vypadá s náboženstvím ve světě slovanském.

Slovanům patří prý budoucnost; dej to Bůh. Ale kdo pozoruje postavení Slovanstva v Evropě, mimovolně vzpomene si na pohádku o Popelce. Ať Němci v zemích koruny české neb Poznani, ať Maďaři na Slovačku a v Chorvatsku, ať Italové v Istrii, všickni považují nás za národ druhé třídy a tak s námi též zacházejí. A jaké jsou toho příčiny? Je jich hned několik. Nepřiblížíme-li k minulosti, kdy vlastní nesvorností rozbili jsme si říši velkomoravskou, srbskou, českou a polskou, jsou to okolnosti nahodilé, za něž nemůžeme a jež Prozřetelnost nám téměř do klína byly položeny. Především je to zeměpisné naše položení, jež z nás nadělalo klínů těžko zcelitelných, je to věc, jež nás činí rovněž navzájem cizějšími, než jsou Němci, kteří, třeba si těžko rozuměli, spojení jsou přece jedním spisovným jazykem, jednou literaturou, jednou abecedou; je to konečně náboženství, jež ze všech těchto okolností zaujímá místo přední.

Úcty hodný věru je to plán stařečka na stolci Petrově, spojití církev východní se západní a učiniti konec starému rozkolu; ale pokud naučil jsem se znáti poměry v Orientu, kde církev východní se západní tak blízko se stýká, nedoufám v jeho brzký zdar, zvlášť dožud půlměsíce nezmizí z Cařihradu, odkud

systematicky se rozkol tento živí. Nikde nevystupují sice rozkolníci východní tak neurvale proti latiníkům, jak nám tam katolíkům říkájí, jako v Jerusalemě, avšak i jinde po celém východě stojí tato dvě nejmocnější vyznání příkře proti sobě. Ortodoxní Řekové, jsouce poddanými Turecka, jsou jisti padisachovou ochranou a proto dovolují si mnoho proti nám, kteří zastoupení jsme tam číselně i kulturně, kteří na Orient máme staré práva a kteří tam máme národy, autoritu papežskou uznávající, jako Řeky sjednocené, katolické Kopty a j. Při nízké úrovni kulturní, na níž stojí popstvo, dochází to často k výstupům nedůstojným, jakých svědkem byl k. př. Jerusalemě před rokem a nelze říci, že by Rusko, jehož hlas by tu nejvíce padnoucí mohl na váhu, hrálo zde úlohu smířčí, prostřednickou, třeba že mnozí fran-tiškáni, o něž tu šlo, byli národnosti slovauské. Proč nezakročilo ono rázně, proč nezakáže svým lidem fanaticism náboženský, proč nepůsobí stejně na Řeky ortodoxní a na tureckou vládu, proč trpí výstupy svatých míst tak nedůstojné? Kdyby poslední vražedný útok byl skončil jinak než odsouzením popů, hlásalo by se dnes světu, že vinny byly obě strany, avšak když Turek přistupuje k odsouzení lidí svých, tu již vina musí býti naprosto patrná. Francie má k vůli Rusku ruce svázané, Rakousko nemá pro jiné starosti kdy, všímáti si dnes věci katolických na východě a tak zůstala tu jediná Itálie, již katolický protektorát v Orientě takto spadl do klína. Nebýt Itálie, dnes jediný katolík nemohl by v Jerusalemě klidně se k odpočinku uložit. A proč nehnulo Rus o na východě ani prstem, kdy je ochotno ku své malé cti celé pluky vyslati na Balkán na osvobození bratří slovanských? Odpověď zní: náboženství. Nešťastný rozkol je vinen, že, ač vlivu svého v turecké říši snad nejhojněji užívá, mlčí, i když se jedná o křivdy tak zjevné, o křivdy páchané jeho poddanými na přísluš-nících Říma. A pak ať někdo řekne, že náboženství nezajímá dnes již myslí národů, nebo dokonce, že úlohu svou dohrálo a že je překonaným stanoviskem. Nepatrný konflikt náboženský byl příčinou války křimské, a kol náboženství se točí v Orientě až do dnes veškerá diplomacie, veškerá politika. Kdyby Slované v Macedonii byli katolíky, Lamsdorf nevážil by cestu tak dalekou; a kdyby byla opět někdy namířena s Hradčan děla proti Praze, v Petrohradě nehnou ani brvou, leda bychom se zrekli napřed svého náboženství a své národní individuality. To by bylo však mnoho žádáno od národa, jenž má svou literaturu a slavnou minulost, jenž těší se dobrému zdraví a doufá s pomocí Boží uhájiti svou existenci uprostřed národů evropských, jak možno všim právem doufati od Poláků a nás Čechů. Trentino má svou Itálii, naši Němci mají své Německo, ale koho máme my? Bůh vysoko a bafuška daleko.

Rozkol východní a náboženství vůbec hraje a hrátí bude i v politice povždy úlohu větší, než se na první pohled zdá; a kterému nástupci Lvovu podaří se církev východní se západní smířiti, ten bude žebnán na věky věkův nejprve od nás Slovanů, jimž prokáže službu neocenitelnou.

FEUILLETON.

Lékař a kněz.

Dupuytren, proslulý francouzský lékař, pracoval v povolání svém bez únavy. Není mnoho lékařů, kteří by se mohli takovou prací honositi. V zimě v létě vstával o páté hodině, o sedmé hodině byl již v hotelu de Dieu, ve slavné parížské nemocnici, z níž o 11. h. vycházel. Tu navštěvoval nemocné v privatních domech, a pak teprv šel domů, kde zástupky nemocných nemohly se proslulého lékaře dočkat. Ač k nemocným se měl nevlídně, nelaskavě, ano skoro krutě, nicméně přicházeli v tak hojných zástupech, že trvalo ohledávání nemocných až do noci.

Jednoho dne, kdy visita trvala neobyčejně dlouho, a lékař unavený chtěl si odpočinouti, klepal někdo ještě v pozdní chvíli na dvéře obydlí lékaře. Byl to stařecček drobné postavy.

Dupuytren upřel naň zrak přísný a ledový. „Co chcete?“ oslovil ho lékař pánovitě. „Pane doktore“, odvětil staroušek, „smím-li se posaditi? Mé nohy jsou již trochu staré a často mi vypo-vídají službu. . . Před dvěma lety udělala se mi boule na krku. Lékař v níši vsi — jsem farářem v Belleville u Nemouru — mi řekl, že jest to pouhá malickost; avšak boule rostla čím dále tím více, až během pěti měsíců praskla. Musil jsem dlouho ležeti, ale nemoc se nezlepšila. Byl jsem konečně donucen povstati; vždyť jsem v duchovní správě bčz kaplana a mám přiděleny čtyry filiální osady. . .“

„Ukažte mi krk“, pravil suše lékař. „Moji milí faráři mi ovšem radili“, pokračoval stařecček, nedávaje se rušiti v hovoru, „že v neděli v jedné osadě všickni se shromáždí, abych nemusil do každé osady filia ní docházeti, že tam mohu mši sv. sloužiti. Leč ti lidé se celý týden

A je to nemožné? — Dokonce ne; jsmef tak si nábožensky blízko, že jen politika a světské panství, řekněme krátce ctižádostivost, jež klín mezi nás druhdy vrazila, klín ten i na dále v tělo národů v první řadě slovanských vráží. Vždyť církev východní je právě živým důkazem pravosti apoštolské církve Kristovy, chovajíc v sobě mnohé známky apoštolského původu. Právě že církev východní zachovala si oběť mše sv., sedm sv. svátostí, kult mariánský a téměř celou víru apoštolskou a že rozdíl spočívá v otázkách podřízenějšího druhu, jež by bylo lze zajisté snadno vyrovnati, kdyby nebylo té duchovní superiority, na níž si v Petrohradě a Cařihradě tak velice zakládají; právě proto je církev východní důkazem, že takovou, jakou je, víra Kristova vždy byla a že co z ní udělalí protestanté, je moderním rozumářstvím, jež má k původnímu učení tak daleko, jako moderní secesse ku klassické škole italské neb holandské. Že rozkol je nešťastím Slovanstva i v národním ohledu a že úkol náboženství, t. j. sloučení obou církví je proň dalekosáhlým, to znova a znova dokazují neblahé spory Chorvatů a Srbů, jež právě nedávno nabyly opravdu bouřlivého a politování hodného útvaru.

A proč nemohou se Poláci srovnati s Rusy o své národní práva po bratrsku a jako bratři žíti v jedné a téže zemi? Politikové by ovšem uvedli důvody kulturní a sociální, ale hlavní a hlubší příčina je zase — náboženství.

A že národ náš v odvěkém svém boji proti mocnému nepříteli, jemuž podařilo se před časy průlom učiniti do národního zdiva našeho a se mezi námi usaditi, nepostupuje svorně a jednolitě, nýbrž roztržštěn na frakce sám si boří, co na jedné straně vystavěl, jaká toho příčina? Ta je malichernější a nicotnější věru než u ostatního Slovanstva, ježto nespočívá v starém chronickém neduhu, za nějž nynější pokolení nemůže, nýbrž v aktuální chybě, již je možno při dobré vůli se ihned zbaviti; nespočívá v rozdílu náboženství, nýbrž spíše v rozdílu náboženského přesvědčení, jež, jsouc konečně věci rozumu a srdce, nemá nikdy stíny své házeti na veřejný občanský život, tím méně překážeti si navzájem v národních práci. Máme ovšem i my svůj náboženský rozdí, ale ten nemůže se státi při mizící menšině jinověrců národně nebezpečným, ač-li dovede národ v pravý čas zakřiknouti vlastizrádné snahy, jež pod známým německým heslem již i mezi české protestanty se vnášíjí, důkaz to, že i zde náboženství není stanoviskem překonaným, nýbrž že u některých lidí převáží daleko vlastenectví, ikdyby setoto na oko sebe více nadarmo bralo. — Nebo jest-li universitní asistent protestant, jenž doma míval na vsi vlastenecké přednášky k českému lidu, píše svým příbuzným, aby vážili cestu do L., kde právě německý pastor obrací katolíky na víru, a aby tam působili též na své, náhodou německé a katolické příbuzné, by čisté evaangelium přijali, co je to jiného než humbug a braní jména „vlastenectví“ nadarmo? Tedy ani náboženství protestantů nedohrálo svou úlohu, nýbrž jsou i dnes lidé, intelligenti a na slovo vzati vlastenci,

nalopotí, a nemají k o. počínku leč neděle a svátky. I pomyslíl jsem si: Nebylo by přece dobře, aby všickni faráři pro mne musili na jednom místě se scházeti, a pak mám také dítky k prvnímu sv. přijímání a katechismu. Pan biskup mi sice radil, abych se nenamáhal, že mi pošle kaplana. Ale faráři moji mi radili, abych si zajel do Paříže a s Vámi, pane doktore, se poradil. Bylo třeba času než jsem se k tomu odhodlal. Vždyť taková daleká cesta stojí peníze, a já mám v osadě mnoho chudiny, kterou musím podporovati. Ale konečně jsem se musil přece poddati a učiniti dle jejich rady. I dojel jsem poštou. . . Taková tedy, pane doktore, jest má nemoc! skončil kněz vyprávění, ukazuje na krk.

Dupuytren dlouho prohlížel a zkoumal. V krku stařeckové byl otvor asi jeden centimetr v průměru. Byla to boule na dolní čelisti, spojená s vředovatinou. Rána byla na četných místech rakovinou rozežrána. Případ byl tak podivný a nebezpečný, že se Dupuytren nemálo divil, jak může stařecček státi ještě na nohou.

Rozevřel kraje boule tak daleko, jak jen se daly, při čemž vředovatinu vyšetřoval tlakem také bolestí působícím, že stařecček div neomdlel. Když byl s vyšetřováním hohov, obrátil Dupuytren hlavu stařeckovu, již držel oběma rukama a prohlížeje mu pevně ve tvář, pravil hlasem, který brozně zněl:

„Velebný pane, abych nedělal dlouhých okolků, vězte, že jste syn smrti.“

Kněz vyňal kapsu bílý šátek, jímž ovinul bolavý krk, při čemž jediného slova nepromluvil. Dupuytren nespouštěl s něho zraku. Když byl kněz s ovinutím hotov, sáhl do kapsy; vyňal pak pírek, v němž byl zavínut pěti frank. Rozbalil jej a položil na stůl se slovy:

„Nejsem, pane doktore, bohatý,“ tak mluvil, klidně se usmívaje. „Prosím, byste mi laskavě odpustil, že nemohu porady, kterou mi p. doktor

u nichž přijde nejdřív náboženství, rozuměj náboženský ohuvinismus, pak ale a dlouho nic a teprv ku konci také trochu té vlasti. Jak jinak bylo by možno si vysvětliti uvedený skutečný případ, v němž „česká vlast“ a „los v. Rom“ v jednéh pojilo se sestersky nádhrech?

Ještě napjatější poměry jsou snad v Krajině, kde rovněž není rozkolu a kde takměř pro náboženské přesvědčení, lépe k vůli němu, vede se boj na nůž, tak že jedna strana raději s národními odpůrci se pojí, než by podala ruky straně druhé.

A pak prý náboženství mehraje již v politice a osudech národů úlohy žádné! Moderní duchové rádi by se ovšem přes ně přenesli a náboženství Kristovo z veřejného života vytlačili, ale to zas jen tak dalece, aby na jeho místo své náboženství t. j. kult rozumu neb hmoty postavili; avšak to se nepodařilo jiným a nepodaří se ani jim. Co pak píše veliký anglický historik Macaulay? „Ktera z dnešních institucí byla svědkem, kdy ještě z Pantheonu dým vzhůru vystupoval a kdy v amfiteátru Flaviově lvi a tygři řevy vyrazili? Nejpyšnější domy panovnické jsou od včerejška, postaví-li se vedle řady papežů. Republika benátská byla nejstarší, ale ta byla dítětem u porovnání s papežstvím a té dnes není. Papežství žije a to nikoli jako sešlá památka dávno zaslých časů, nýbrž plno života a mladistvé síly a ani dnes nic nenaznačuje blízký jeho konec. Církev katolická zřela všechny vládní formy, všechny ústavy se vyvíjeli, jež dnes jsou na světě a není žádné jistoty, že neuvidí i jich konce. Ona byla velkou a mocnou dříve, než Anglosasové na britskou vstoupili půdu, než Frankové Rýn přešli, než v Mekce účtivaly se obrazy model a může se státi, že bude tu svěží i pak, až přijde obyvatel Nov. Zelandu a uprostřed pustiny prohlížeti bude trosky londýnského mostu a velechrámu sv. Pavla.“ Tak Macaulay. To zní trochu jinak, než že křesťanství je stanoviskem překonaným.

Ku konci malou anekdotu, na něž úvodníky tohoto listu bývaly tak bohaty. Když jednou řečník jeden s komickým pathosem deklamoval o rozpadávání se papežství a katolické církve, kroutil nevrle starý jeden posluchač šedivou hlavou a odcházejce bruchel: „To jsem před padesáti lety slyšel též; to se to dlouho rozpadává.“

Obrana.

Lidumilná duše rozepsala se v č. 2. „Osvěty lidu“ o poměrech lidu na Litomyšlsku. Prý alkohol a klerikalism dusí celý kraj, ať nad tím prolévá humanní pisatel slzy nevýslovné lítosti. Jenže jsou to slzy krokodílů. Pamatuje se prý, jak kněz za desítku vždy chválil při pohřbu v řeči největšího ničemu jako nejlepšího člověka. Kde a kdy se to stalo, to nepovídá. Bezpochyby se mýlí tak trochu v adrese. Kněží katoličtí jak jinde tak i zde se pohřebním řečem vyhýbají. Za to však pi-

Dupuytren udělil, draze zaplatiti. . . Jsem šťasten, že jsem Vás navštívil; aspoň jsem připraven na to, co mi nastává. Snad byste mi byl mohl říci výsledek, na nějž jsem byl připraven, způsobem mírnějším a šetrnějším, pravil s nádechem zvláštní přívětivosti a vlídnosti. „Jsem sice již šedesát pět let star, ale i stařec miluje život pozemský. Avšak nedomnívejte se, že se snad na vás hněvám. Také jsem nebyl odpovědí Vaší nikterak překvapen; vždyť jsem předvídal, co na mne čeká. Mějte se dobře, pane doktore. Rád bych zemřel ve své farní osadě.“

Po těch slovech odešel.

Dupuytren stál pohroužen v myšlenkách. Tato železná, neústupná povaha, tento výtečný, proslulý lékař, jenž neměl sobě rovného, byl přemožen prostým výrokem vetřechého starce, kteréhož měl ve svých rukou, s nímž mohl nakládati dle svého rozmaru a vůle. V tomto slabém a chorém těle tlouklo srdce, kteréž bylo tvrdší, než srdce lékařovo, zde se mu namátla vůle, kteráž byla pevnější, než vůle jeho, lékař padl na soupeře.

Avšak netrval dlouho v zamyšlení. Rychle vyrazil ze dveří. Kněz sstupoval zvolna po schodech, opíraje se o zábradlí.

„Velebný pane.“ volal doktor, „raďte ještě jednou na horu.“

Kněz ihned jako dítě rozkazu lékařova uposlechl.

„Snad by vám mohlo býti ještě pomoheno, ale musil byste se podrobiti operaci.“

„Ach, pane doktore!“ pravil kněz, odkládaje hůl i klobouk, „proto jsem právě do Paříže se vypravil. I jenom operujte jak a mnoho-li vám libo a mile.“

„Ale může se také státi, že se nám operace nezdaří a ta bude trvati dlouho, bude bolestná.“

„Jenom operujte, pane doktore, jen operujte! Já se všemu podrobím, čeho k operaci třeba. O jak

satel nepoznamenal, že pastoři rozplývají se chválou nad nebožtíkem každým, až nad tím často i poslušné jejich ovečky vrtí hlavou. Štůlové poplatky jsou dle slov oné zaroučené duše příliš vysoké. Prosíme, aby se tato roztrpčená dušička informovala aspoň u některého evangelíka z Proseče nebo z Pusté Kamenice (o níž se též zmiňuje), kde jsou štůlové poplatky větší: zda u faráře katolického či evangelického. Pisatel těchto řádků byl též v oné krajině kaplanem a měl zde i s farářem příjmy až příliš znamenité. Od pohřbu nebo od kopulace dva, tři zlaté. Od křtu 50 krejcarů, od výkropu 63 krejcarů (z toho 13 kr. do záduše), od úvodu 10 kr. (4 kr. z toho do záduše). A při tom právě lidé nejprostší byli přesvědčeni, že jest na faře největší blahobyť; zatím pan farář, který zbytečně neutratí ani krejcaru, posud nepoplatil peníze, které si vydlužil při počátku farářování do hospodářství, ač je farářem již na sedmý rok. Dobrá čtvrtina funkcí, za něž se štůla vybírá, konala se zdarma. Co by tomu tak řekl některý „pokrokový“ advokát, kdyby za množství psaní a za namáhavé plahočení sněhem měl bráti takovou odměnu? Při konkursech založen si počítají někteří „vlastenečtí“ advokáti za svou práci statisíce, ale o tom liberální žurnály mlčí. Co musí v takové nuzné krajině farář lidu rozdat, o tom může jen mluvit ten, kdo to poznal. Rada nuzáků se některý den ani netrhne. Nefikáme, že by měli naopak všichni faráři evangeličtí na různých ustláno. Kdyby na př. jeden ev. farář statečně v „reformovaném“ listě proti katolíkům neútočil, neměl by příliš stkvělou existenci. Když se obsazovala sousední výnosná ev. fara, dostal ji mladý pán, který právě přišel ze studií; evangelické ovečky nebyly k britkému péru staršího duchovního příliš vděčné. — Ale když chce někdo mluvit o příjmech duchovenstva katolického, nechť mluví poctivě a ať je přirovná nestranně k příjmům pastorů, advokátů atd.

Ze alkohol dusí celý kraj, má ovšem pisatel pravdu; leč zapomněl (zeela po pokrokové) udati, kdo této mravní i tělesné otravy jest zde hlavním šířitelem. Kostel katolický rozhodně nikoliv; odtud slyší věřící stále varování před jedem alkoholismu. Ale napomínání farářů kazí soustavně kapličky židovské. Když již chudák nemá v kapse ani haléře, pantáta židovský s ochotným úsměvem nalévá dál; vždyť to prý může počkat. Za nějaký čas nuzák přijde o chalupu. Pije se v některých obcích i denaturovaný lih; prý jest potřebí k „posile“ něco silnějšího. Faktum! Jednou se ptám p. faráře s podivem, proč má jeden žid zastrčenou hospodu až u lesa, kde skoro nikdo nechodí. Poučil mou nezkušenost, že „kladáci“ (dřevorubci) nechají v té hospodě všechny těžce vydělané peníze. Jen kdyby se prý každému hostinskému v městě tak dobře vedlo jako onomu židovi v zastrčeném koutě! Kamkoli do osady zavítá žid, všude šíří kulturu alkoholu; v kostele se lid nezkaží. Pan pisatel věnoval dlouhou kapitolu „vydírání“ a „ohlupování“

by se těšili moji farníci, kdybych se domů ve zdraví navrátil!

„Dobře tedy, jděte do hotelu de Dieu do sálu sv. Anežky. Tam budete dobře chováni a obslouženi. Jsou tam sestry ošetřovatelky, a ty chválí každý nemocný, přirovnávají je andělům. Dnes večer si pěkně odpočnete, zítra a pozítřku také, a vše ostatní se již nějak spraví.“

„Jsem připraven, pane doktore, na všechno,“ doložil kněz, a připojil povinný dík za ochotu lékařovu.

Dupuytren načtl několik slov na lístek papíru, který knězi doručil. Šel pak přímo do nemocnice, kde milosrdné sestry vlídné a laskavé staříckého kněze přijaly.

Druhého dne byli již posluchači lékaře Dupuytrene, jichž bylo šest set, a kteří každodenně na klinice přednášky jeho poslouchali, shromážděni, když Dupuytren se objevil. Bez odkladu odebral se k loži knězovu. Všichni následovali mistra, aby byli přítomni neobyčejné operaci.

Dupuytren fezal nožem a stříhal nůžkami srdnaté a jisté. Pak fezal pilkou nakažené kusy svalů a kostí na dolní čelisti. Pilka skřípěla, kdykoliv měla kost fezati. Každou dobu musela býti vytlačována houbou, která byla krví přeplněna. Krev tekla proudem. Operace trvala dvacet pět minut. Kněz nepohnul ani brvou. Teprv když okolo stojící blubokým povzdechem útrpnost dávali na jevo, a všichni nepohnuté stáli nanevšňst dojatí, a Dupuytren se ozval: „Již jsme hotovi,“ zbledl stařícký kněz jako stěna, ta tam byla červenost tváře.

„Mám za to, že operace šťastně jest ukončena,“ řekl vlídně a laskavě, „mnoho jste při operaci vytrpěl?“

„Já jsem pamatoval na utrpení Páně,“ odpověděl kněz.

Pak kněz omdlel.

Dupuytren pohlížel drahnou dobu na kněze mlčky; však na tváři bylo znáti, jak velmi byl dojat neobyčejnou stálostí a trpělivostí jeho. Pak zatáhl bílou záclonu u postele, aby prohlédl ostatní nemocné.

kužetva; proč nevěnoval ani nejmenší úvahu šířitelům alkoholu? Idu pro strach židovský; věděl jistě napřed, že by to p. Hajn škrtl.

Politický přehled.

Obsah vládní osnovy zákona o úpravě jazykové otázky v Čechách a na Moravě a zároveň návrh zákona o zřízení krajském v Čechách jest už znám. Ale neposloužil si tím dr. Körber ani u Čechů ani u Němců. Tímto vládním návrhem přiklonil se ministerský předseda sice k Němcům, ale ti žádají víc. Vnitřní úřední češtinu chtějí mít ještě více omezenou, ale největší odpor kladou proti ustanovením, jež obsahuje vládní osnova o zevnější služební řeči úřední. Pan dr. Körber dělí i tuto království České na část německou, na část českou a smíšenou, kdež však němčina všude požívá většího práva. Do výhradně německého kraje může býti ustanoven za úředníka pouze Němec, jenž česky nemusí umět; jemu jsou též otevřeny okresy české i smíšené. To má býti rovnoprávnost a rovnocennost? Pod záminkou upravení otázky jazykové zdánlivým zavedením čes. vnitřní úřední řeči připravují se Němci vzít nám právo cenější, nařízení Stremayerovo, kterým od 22 let aspoň v zevnějším úřadování v Čechách zaručuje se do jisté míry rovnoprávnost. Toto právo jest nyní Němci ohroženo, a vláda svou osnovou jazykovou jest jim v tom nápomocna. Krajským zřízením má býti království České rozkouskováno, aby bylo tím závislejší na Vídni.

Hrne se to na nás ze všech stran. Všecky české strany v Čechách i na Moravě vstoupily proti vládní osnově, vyhlašujíce ji za nepřijatelnou, v níž i Moravy málo všimáno a na Slezsko docela zapomenuto.

Minulou neděli vyjednával v Praze ministr dr. Rezek s výkonným výborem stranv mladočeské. Poslancové z Čech účastní se i dále dorozumívacích konferencí. V nynější situaci opravdu vážné záručí nerozhodnost a polovičatost mladočeská. Říšská rada ode čtvrtka už opět zasedá, a tu poslancové naši ukáží, jak porozumeli situaci.

Němci s Poláky prý chystají se překazit českou obstrukci.

Turecko prý se chystá na jaro k válce; sultán raději podnikne válku, než by v Makedonii zavedl opravy, jež se mu mocnosti chystají vnutiti. Též Bulharsko a Srbsko prý zbrojí. Turecké násilnictví v Makedonii neustává.

Z činnosti katol. spolků.

„Vzdělávací a podpůrný spolek uř. soc. paní a dívek v Hradci Králové“ koná v neděli dne 18. ledna výroční valnou hromadu o 2. hod. odp. v sále „Adalbertina“. Program: Zahájení schůze a zprávy funkcionářek. — Volby nového

Kněz byl zachráněn.

Každého dne, když Dupuytren do nemocnice vkročil, proti dávnému zvyku nezastavil se u prvních loží, ale nejdříve navštívil stařečka — kněze, který se stal jeho miláčkem. Později, když kněz povstal, přicházel Dupuytren po skončené obhlídce ku knězi, a uchopiv jej za ramě, procházel se s ním nemocnici.

Kdokoliv Dupuytrene znal a o jeho bezohlednosti slyšel, s kterou nemocné ošetřoval, nemálo se tomu podívil, jaká změnase s ním stala.

Konečně byl kněz tak posílněn, že mohl pomýšlet na návrat.

I poděkoval lékařovi slovy neličenými, a rozloučiv se s ním, radostně spěchal ku svým farníkům.

Uplynulo několik měsíců; tu spatřil Dupuytren stařečka — kněze v nemocnici, jenž v sále sv. Anežky na lékaře čekal. Na ruce měl kněz velký, vrbový koš, omotaný motouzem. Dupuytren přijal kněze velmi vlídně, a přesvědčiv se, že operace nemá zlých následků, otázal se spolu, proč stařeček do Páříže zavítal?

„Pane doktore!“ odpověděl kněz, „dnes právě připadá výroční den mé operace, nechtěl jsem, aby šestý máj uplynul bez povinných děků, jimiž jsem Vám zavázán, nedalo mi to, musil jsem Vás navštívit a donésti Vám malý důkaz lásky. Zde v košíku mám dvě kufátka vlastního chování, a k tomu ovoce z farské zahrádky tak chuťné, že ani v Páříži takového nedostanete. Muště mi rukou dáním slibiti, že oběho okusíte.“

Dupuytren stiskl starci srdečné ruku. Nutil stařečka, aby s ním dnes poobědval; však kněz se slušně poděkoval. Právě, že nemá času nazbyt, a že musí pomýšlet na návrat. Ještě po dvakrát spatřil lékař šestého května kněze staříckého s dvěma kufaty a ovocem. Lékař nemohl se ubrániti vnitřnímu pohnutí, kdykoliv stařečka v sále sv. Anežky spatřil. Právě tyto návštěvy byly příčinou, že mezi lékařem a knězem povstalo upřímné a pravé přátelství.

Konečně i Dupuytren pozoroval, že pokouší

výboru. — Volné návrhy. — Členky, které dosud dluží příspěvky, se žádají, aby je do valné hromady zapravily. Účast všech členek jest žádoucí.

Z Kostelce n. Orli. V měsíční schůzi Katolické Jednoty v neděli dne 18. ledna o půl 8. hod. večer na Rabštejně bude přednáška vdp. děkana a předsteda Ant. Kaška o předmětu: „Zda hanbou jest býti katolíkem?“ — Za týden 25. ledna 1903 pořádá týž spolek taneční vínek, k němuž se připravuje několik žertovných překvapení. Začátek o 7. hodině večer na Rabštejně. —

Z Čáslavě. Zdejší „Svornost“ pořádala 7. m. m. měsíční svoji schůzi s přednáškou dp. P. M. Záruhy ze Želiva „o povinnostech katolíků dnešních dnů“. Po přednášce šel náš dramatický kroužek sebrál dvě jednoaktovky ve prospěch Ústřední Matice Školské. Zdař Bůh!

Z Čejova a Humpolce. „Okřesťanské rodině“ přednášel v našem katolickém spolku dp. Milo Zaruba ze Želiva. Po přednášce uvedl v rozhovor předseda „Svornosti“ P. Justin Zelenka otázku dobré četby. Několika produkcemi pp. Malátta, Smiřovského skončena tato zdařilá schůze.

Z Hor. Studence. Katolická jednota mužů a jinochů v Horním Studenci koná dne 18. ledna ve 4 h. odpol. v Novém Studenci v místnostech p. Václ. Pátka svoji spolkovou schůzi. Na programu jest přednáška: „O životě a působení biskupa Edvarda Jana Brynnycha“, již přednese předseda jednoty.

Z Kněžle. Polit. klub Křesťansko-sociální pro okres Králové Městský v Kněžicích koná v neděli dne 18. ledna o 8. hod. odpol. v místnostech spolku u „Soboty“ III. řádnou valnou hromadu spojenou s přednáškou p. Hynka Buriana, ředitele hospodářské školy v Novém Bydžově, o chovu domácích zvířat a o chybách, jichž se hospodáři při tom dopouštějí. Hosté uvedení p. členy jsou vítáni! — Dne 25. ledna t. r. pořádá týž klub pleš v místnostech spolku. Další činnosti přejeme mnoho zdarů!

Katol. Jednota v Kostelci n. Orli. sebrala s neočekávaným úspěchem 6. t. m. vánoční zpěvobru „Čarovnou noc.“ Každý odcházel uspokojen jak mistrnými výkony dospělých, tak krásnými zpěvy vánočními malých pastýřů, pastýřek a andělů. Všechno bylo naplněno. Po představení byly dítky p. t. členů a členek poděleny dárky vánočními. — Krátce před tím konal spolek 8. řádnou valnou hromadu, kterou zahájil obětavý vdp. předseda A. Kaška krásnou promluvou o nepřátelích katolíků a o zbrani proti nim. Z jednatele zprávy, podané vp. Novotným, vynímáme toliko toto: V tomto roce uspořádal spolek v městě 13 měsíčních schůzí, na venkově 3 s přednáškami vynikajících řečníků, vystupy, zpěvy, produkcemi hudebními při účasti 200—300 mužů a žen. Konány dvě mimořádné valné hromady. Výbor odbýval 16 schůzí, ve kterých s obětavostí pracoval na svém programu. Počet členů dostoupil letos počtu 285 (přibýlo 75 čl.), členek 136 (přibýlo 42 čl.) Založeny dvě odbočky venkovské, poboční bibliotéka; do hlavní bibliotéky čítající 739 sv. přibýlo knih za 138 K, novin odbíráno 26 ex. mimo čtené, jež si členové předplácejí sami. Sebráno 7 divadelních představení s velkým úspěchem mravním i hmotným, uspořádan 1 taneční víneček v masopustě, v říjnu zábavní večerek, zakoupeno nové joviště za 1000 K, do šatny divadelní obleků za 250 K, věci do majetku spolkového za 245 K. Korunou činnosti spolku je podpůrný odbor, který během roku utvořil si krásný základní fond 875 a jest nyní v plné činnosti. Uděleny dobrovolné dary nemocným, místním školám. Ústř. M. Školské, kostel v Čáslavě a j. Zdar spolku vznikl ze zprávy

se o něj choroba, proti níž ani neprosulejší lékař léku účinného najiti nemůže. Cestoval do Italie v naději, že tam porušené zdraví napraví.

Cela fakulta lékařská provázela Dupuytrene a přála mu, by zdrav se vrátil. Po návratu z Italie, v měsíci květnu roku 1834 zdálo se, že zdraví opět se vrací. Avšak zdalo se, ve skutečnosti tak nebylo, což Dupuytren dobře vystihl. Věděl, že okamžik rozhodný nastává, počítal ještě dny, které mu zbývaly.

Od té chvíle byl nemluvný, nevrlý a zádušný, a čím dále tím hůře.

Snad byla příčinou té nevrlosti i jeho osamělost a nesdíllost.

Jednou z rána obdržel kněz stařícký v Belleville lístek tohoto znění:

Milý velebný Pane!

Nyní došla řada na doktora! Potřebuje Vás. Přijďte jistě a rychle. Snad přijdete již pozdě.

Váš přítel Dupuytren.

Již druhého dne byl farář na místě. Dlouho zůstal s Dupuytrenem sám uzavřen. Nikomu není známo, co ti mezi sebou měli. Avšak když kněz z komnaty lékařovy vkročil, byly oči jeho uplakané, ale tvář jeho zářila leskem radosti a blaženosti.

Druhého dne, osmého února 1835, byl Dupuytren na věčnosti.

V den pohřbu bylo nebe od rána až do večera zasmušilé, bylť potaženo šedými, deštivými mraky. Jemný, drobounký, stálý déšť, časem i sněhovými vločkami provázený, projímal ledové nepřehledné davy diváků, kteří na náměstí Svato-germanském a na nádvoří bytu lékařova s nedočkavostí čekali. Chrám, do něhož tělo bylo neseno, nemohl pojmouti všech účastníků.

Po smutečných obřadech vynesli žáci mrtvolu proslulého lékaře na ramenou na hřbitov. Stařícký kněz z Belleville provázal s pláčem průvod pohřební.

p. pokladník Kučery, z níž střežmo, že spolek vydal 3785 69 K a na hotovosti má 1114 86 K. Členové spolku účastnili se vždy v hojném počtu s praporem všech slavností církevních, přistoupili na Květnou neděli ke stolu Páně, četně přibylí na sjezd královéhradecký, na slavnosti jiných spolků, na porady jak politické organizace, tak ústředního sdružení. Činnost to zajistě veliká a úspěšná, za níž shromáždění s nadšením odměnilo vdp. předsedu i výbor a všechny, kteří spolek podporovali. Nuže, ve jménu Všemohoucího Boha a pod praporem kříže ještě statečněji ku předu!

Z Horního Jelení. O Novém roce pořádala Katol. soc. Jednota spolkovou schůzi, na níž přednášel p. V. Myslivec „o povinnostech katolíků ve veřejném životě“. Schůze byla velice čteně navštívena. Ku zdaru její přispěli však také soc. demokraté s občanem Pavlákem v čele, kteří se do schůze veřili. Když začali rušiti klid svými výkřiky, byli p. předsedou vyzváni, aby, mají-li co namítati, přihlásili se o slovo, které jim také po přednášce p. Myslivce bylo uděleno. „Řečník“ Pavlák začal potom „řečniti“, jako když bičem mraká. Vyčítal katolíkům jmění sv. Otce (Rothildovo ovšem socialisté počítati nesmějí), vyčítal katolíkům velké kostely a to se rozumí, že na Svato-václavskou záložnu také nezapomněl a j. Když však počal vytýkati všem účastníkům, že také nežijí tak jako křesťané, a když varoval před nebezpečným klerikalismem, který předstíranou národností hledí se všude vetřít, byl nucen přestat. Red. Myslivec za hlučného souhlasu všechny námitky vyvrátil tak, že občané uznali za dobré se schůze se vzdáliti. Tato schůze zajisté utkví všem, kdož přítomni byli, dlouho v paměti a jest si jen přáti, aby život náš veřejný byl opravdu takový, jakým ve skutečnosti býti má. Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Církevní zprávy. Sv. Otec Lev XIII. slavit bude letos Bohdá trojí jubileum: diamantové biskupské dle 19. února; stříbrné papežské dne 20. února a zlaté kardinálské dne 19. prosince. — V Hradci Králové slavit budou padesátileté jubileum kněžské pl. t. vdpp. prelátů: Mgn. František Hampel a Mgn. Antonín Suchánek. — Dne 14. ledna slavil vdp. kanovník Antonín Pogerth 70 leté narozeniny. Ad plurimos annos!

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou: pan Jos. Šimek, b. vikář, b. notář a děkan v Polné, jmenován čestným konsist. radou; p. Fr. Kotrbaelec, vik. sekretář a farář v Přibyslavi, čestným děkanem, p. J. Laštovička, farář v Nížkově, druhým vik. sekretářem a čestným děkanem, p. Al. Pínl, farář ve Šlapánově, čestným děkanem, p. Václav Havlík, farář v Sopotech, bisk. notářem, p. Frant. Vítek, farář ve Zdrči a pan Josef Machka, farář ve Štokách, obdrželi expositorem canonice. Farní synodalié: p. Alfons Hornák, špit. kaplan v Polné a p. Ant. Rohlík, administr. ve Vojnově Městci. Ustanoveni jsou: p. K. Brandejs, kaplan v Žehuni, za kaplana do Kyšperka, p. Frant. Rejníš, kaplan v Solnici, za koop. do Krucemburku, p. Adolf Morávek, administr. Pílníkovský, za administr. do Javorníku, p. Jan Snížek, za kapl. do Solnice, p. Jan Bruckner, administr. ve Vosicích, za kapl. do Labského Týnce, p. Jos. Palouš, kapl. v Sezemicích, za kaplana do Pardubic.

Osobní. Substitut zdejšího návladnictví pan Dr. Hubáček stal se státním návladním v Jičíně. Nový pan návladní jest bystrým právníkem a velmi obratným techníkem. Ve společenských kruzích zdejších těšil se pro svou milou povahu všeobecně oblíbě. Okrašlovací spolek ztrácí v něm horlivého člena. Přijeme p. návladnímu mnoho zdaru v novém působení.

Protest III. sboru. Vnitřní obecní záležitost předneslo 9 zástupců třetího sboru před forum veřejnosti a učinilo z ní otázku politickou, volající po opravě volebního řádu do obecního zastupitelství. Nejsme proti opravě volebního řádu, poněvadž dosavadní řád připouští volební šmejdů různých druhů zvláště tím, že ženy mají sice volební právo, ale smí je vykonávati pouze plinomocníky. Jestliže zástupcové našeho III. sboru proti zneužívání plných mocí chtějí podotknouti veřejnou akci, budeme vždy na jejich straně. Ba můžeme s nimi jíti i při požadavcích správnější úpravy seznamů voličských v naší obci, ježto seznamy tyto obsahovaly dosti nesprávností. Nepokládáme však za správné, když se prohlašují pánuv za mučenníky „méně cenného materiálu volebního“, poněvadž jest v Hradci každému známo, že zástupci III. sboru činili předběžné volební přípravy do městské rady dříve nežli zástupcové I. a II. sboru. Dle těchto dřívějších příprav byla by městská rada ovšem jinak složena nežli jest nyní, ale zdaž skutečně bylo by tím postaráno „o zájmy malých“ zdejších lidí, jest ještě spornou otázkou. Zástupcové III. sboru byli ovšem poučeni spojením I. a II. sboru, že dvě platí více nežli jedna a proto měli podepsaní pánuv ve svém protestu býti upřímní a nalíti veřejnosti čistého vína. Když se důležitá věc zamlejí, vzniká ovšem falešný názor ve veřejnosti, která nezná celý vývin situace. Již druhou periodu volební snazi se zástupcové III. sboru provozovati rozhodující politiku v obci, ale zapomínají, že kdyby se mělo město naše omeziti pouze na těch 800 voličů třetího sboru, že by nastala zde hrozná hospodářská krize a ta by znemožnila každou vyšší politiku. Radíme proto k rozvaze a ku správnému posuzování poměrů.

Malý Hradec. Nedělní plesy ukázaly, že Hradec jest přece trochu malý na takový luxus. Živnostenský ples měl as 15 párů, matiční as 20 párů, jedině ples vysloužilců v Adalbertinu měl as 100 párů. Matiční ples zdá se nám přece býti zbytečnou výlohou. Ti lidé, pro které se matiční ples již po několik let pořádá, ozeleli by také tu „zábavu“. Místo plesu mohla by se pořádáti jenom sbírka, aneb když by již něco musilo býti, tedy nějaký koncert neb večerok.

Tři bály najednou jsou přece na Hradec trochu moc veliký podnik.

Z Bertramova. V neděli provedli chovano výpravnou vánoční zpěvohru „Hrátky v Budečské jeřábce“. Jak zpěvně tak i hudební party byly obsazeny vesměs domácími silami, které vedly si v každém ohledu jistě a přesně. Výkony mladých umělců byly přijaty neliběnou pochvalou od obecenstva, jehož se sešlo k produkci této počtem 400 osob. V prostorné jídelně ústavu zbudováno jest přenosné úhledné jeviště, na němž chovanci pořádají občas dramatické a hudební produkce, z čehož patrně, že mají dosti pozorování pro náležitou povznášející zábavu. — V úterý v den studentského plesu uspořádána byla rovněž v ústavě domácí taneční zábava s žertovnými deklamacemi a tombolou. Při zábavě této 4 hodiny trvajících bylo vypito 150 l piva, čímž nepřipadá ani na jednoho chovance průměrně 1 litr, ježto zábavy účastnilo se i několik studentů městských. Zábava tato jest tím „freem“, jež vyšetník Horký v „Samostatnosti“ tak prohaně vyčítal jako zámýslně pořádanou pitku, při níž prý každý chovane vypít s dovolením představených 15 půllitrů piva. Kdyby daremné vypravování Horkého bylo pravdivo, musili by chovanci vypít 1125 l piva. Nezmiňovali bychom se o věci, která jest soukromou záležitostí správy ústavu a rodičů chovanců, ale radikální novináři pomlouvají katolické ústavy, proto jest třeba sčas toto řemeslo potírati.

Ředitelství c. k. ústavu ku vzdělávání učitelů v Hradci Králové přijímá náležitými doklady opatřené žádosti za přijetí ke zkoušce dospělosti učitelské nejdříve do dne 1. března 1903.

C. k. zkušební komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá opovědi ke zkouškám způsobilosti učitelské pro období květnové t. r. opatřené náležitými doklady do dne 1. dubna t. r. Žádosti za dispens podány buďtež nejdříve do dne 1. března 1903. Přihlášky ke zkouškám ze ženských ručních prací dodány buďtež témuž ředitelství do dne 1. května 1903.

Jednota katol. tovaryšů v Hradci Králové pořádá dne 22. února 1903 ve dvoraně Adalbertina ples s hudbou vojenkou.

Zábava. Spolek železničnických zřizenců „Dobroslov“ na Pražském Předměstí v Hradci Králové pořádá 8. února 1903 ve dvoraně Adalbertina ples. Vstupné 2 K, člen 1 K 20 h. Začátek o 7. hod. večer. Hudba spolková.

V nebezpečí uhoření. Dne 11. ledna o 10¹/₂ h. v noci p. M. Součková, manželka cestujícího v čís. 100. v Hradci Král., postavila hořící svítilnu na skřín, chtěla si z ní vzíti nějakou knížku ku čtení. Při otvírání skříně spadla však lampa a rozbila se, při čemž petrolej vnikl do bedny, která naplněna byla střížním zbožím, a hned vše ocitlo se v plamenech. P. Součková při tom leknutím omdlela. Na štěstí probudila se 13letá Anna Kracíková, která jest u p. Součkové na vychování a spatřivši plameny šlehat a světnici naplněnou kouřem, vyběhla ven a volala o pomoc. Na pokřik děvčete přispěchal náhodou kolem jdoucí p. c. k. soudce dr. Durdík, který nejdříve hleděl zachrániti tři malé dívky a p. Součkovou, což se mu přispěním zatím na pomoc došlých lidí podařilo, načež obeš uhašen. Věrn jest štěstím, že se Kracíková probudila, jinak mohla p. Součková, která ve mdlobách ležela u hořící bedny, uhořeti a dívky se udusiti.

Agenda při obci Královéhradecké r. 1902. Do podacího protokolu zapsáno bylo r. 1902 12.060 čísel. Schůzi měst. zastupitelstva bylo 9 a na programu bylo 56 článků. Na programu schůzí měst. rady, jichž bylo 56, bylo 2395 článků. Městská rada s pevnostním odborem konala 7 schůzí. C. k. okres. školní rada měla 3 schůze. Podací protokol školní rady vykazuje 1294 čísel.

Lidová knihovna. V roce 1902 půjčeno bylo 2289 osobám 6931 svazků. Ode dne 4. října 1896, kdy lidová knihovna byla otevřena, půjčeno bylo 14.889 osobám 42.474 svazků.

Ne Sanatorium v Janských Lázních dále přispěli: Jeho Jasnost vysoce urozený pán Jan panující kníže Liechtenstein 1000 korun; vdpp. Fr. Ringel, farář v Rokytě, 40 kor.; Ad. Seidl, farář v Chotěbořicích, 5 K, vikariát Hostinský, 82 K, z Pardubického vikariátu 5 K, Dobroslov Orel, prof. na realce v Hradci Králové, 27 K, V. Zörnig, děkan v Labském Týnci, 20 K, Jos. Holzmann, kaplan ve Vojanovicích, 6 K 70 h, Expediit Nyklíček, děkan v Mladých Bukách 10 K, Jindř. Kolář, kaplan v Nechanicích, 5 K, Ant. Svatoš, děkan ve Vys. Mýtě, 20 K, Al. Dokonal, farář v Zámrsku, 5 K, z Polenského vikariátu 2 K, vdpp. J. Otčenášek, děkan na odpoc. na Opocně, 10 K. Srdečně díky vzdává a o další příspěvky prosí kapit. Konsistorium v Hradci Králové.

Epidemie. V Hradci Králové ve dvou rodinách rozsemohly se dívky spalou. Vzhledem k tomu vybízí purkmistrovský úřad zdejší obyvatelstvo, aby každý případ onemocnění spalou pod trestními následky na měst. úřadě ihned hlásilo. Návštěvy v rodinách, kde onemocnění spalou se vyskytlo, přísně se zakazují. Děti z domů, kde jsou spalou nemocní, nesmějí choditi do školy.

Nesvědomitost. Dne 9. t. m. provedena byla u zdejších obchodníků s nhlím prohlídka lvah. Při tom na policejním komisařství u přítomnosti měst. rady p. Růžičky shledáno, že jednomu obchodníku na putně uhlí chybí až 5 kg. Jiným nepřál zatopení, za to mu teď zatopí páni sami.

Místo telete koupil opici. Pan Fr. Vychytil, řezník z Jablonného, 11. t. m. poslal svého tovaryše Fr. Duška do Bystrce pro zamluvené tele, dav mu na to 58 K. Dušek však místo do Bystrce šel do Hradce a rovnou do hostince. Marně se sháněl mistr po tovaryši, až jej konečně stopa zavedla do Hradce. Tu pomocí strážníků podařilo se mu Duška nalézt v jistém hostinci, kdež statně popíjel. Z 58 K zbylo

mu pouze 5 K 32 h. Nepoctivec byl zatčen a odveden do věznice krajského soudu.

Vzorná čestná. Zdejší národní polepna byla tyto dny reklamním plakátem, doporučujícím cigarety dutinky „Odalisko“ tímto nápisem: „královna všech troubek“. Snad se dozorčí orgány postarají, aby se podruhé takové skomoleniny na rohy nelepily.

Městské Kileperovo divadlo v Králově Hradci. V sobotu 17. a v neděli 18. ledna 1903 pořádá „Eliška“, dámský pěvecký spolek v Hradci Králové, za spoludělníkův p. J. Jitiny Schulzové-Matěškové, virtuosky na harfu, p. Františka Koláře, koncertního pěvce a pp. Ferdinanda Knepra, Přikryla, Matouška, Paulusa a Karla Paula 2 koncerty se stejným programem po oba dny. Dirigent Ludvík Knepr. Klavír „Petrof“. Program: 1. Vítězslav Novák: Ze slovenských lidových písní. a) Ej mám já koňa faku. b) Dolina, dolina. c) Už som sa vydala. d) Pod tým našim okeňom. e) Dievča, dievča. — Ženský sbor unizono s průvodem klavíru. 2. Bedřich Smetana: Recitativ a arie Přemysla z „Libuše“. P. Kolář. 3. Divoké labutě. Báseň dle Andersenovy pohádky. Pro solo sopranové, altové, barytonové, ženský sbor trojhlasý a deklamaci s průvodem klavíru, harfy, 2 corů a violoncella. Složil Karel Reinecke. — 1. Zpěv princů, deklamace. 2. Kletba královny, deklamace. 3. Modlitba Elfriedy. 4. Sbor světlušek, deklamace. 5. Sbor andělů. 6. Elfriedin posravní moři, deklamace. 7. Zpěv labutí, deklamace. 8. Tužba Elfriedy, deklamace. 9. Věštba vily, deklamace. 10. Píseň princova, deklamace. 11. Svatební průvod, deklamace. 12. Sbor přišer, deklamace. 13. Sbor myši a sýčků, deklamace. 14. Zpěv labutí, deklamace. 15. Závěrek. Sopranové solo p. Jančové, altové solo al. Novobradecká (členky spolku), barytonové solo p. Kolář. Deklamace p. K. Paul. Klavír p. F. Knepr. Harfu p. Schulzová-Matěšková. Corno I. p. Přikryl, corno II. p. Matoušek, violoncello p. Paulus. Začátek v sobotu přesně o půl 8. hod. večer, v neděli přesně o 3. hod. odpol. Předprodej lístků nachází se v knihkupectví p. B. E. Tolmaua, kdež možno obdržeti i slova ku sborům.

Ze Všeobor. sdružení v Hradci Králové. Zpráva o schůzi národního výboru ústředního 11. ledna 1903. Přítomni: pp. starosta Urban, Lněnička, Jenšovský, Pochmon, Kolaš, Zoubek, Andrlík, Hlavatý a z dozorčí rady p. Sváták. Starosta sdělil, že od komise k vypracování podpůrného řádu dosud nic nedošlo, načež jednáno o návrhu p. Poláka, který v tomto čís. „Obnovy“ uveřejněn, aby o něm členstvo uvažovalo. Také p. Kolaš uveřejnil v Lid. Listech svůj návrh. Přechten návrh odborů z N. Města n. M. Starosta četl pak stilisované změny stanov a zmínil se o svém úmyslu, aby při sloužení založen byl odbor žen. Na to jednáno, kdo má býti přístím tajemníkem a usneseno, by starosta vyjednával sp. Polákem. Starosta zpravuje o svých informacích, kterých se mu dostalo stran čilejšího zprostředkování práce, aby se vstoupilo ve styk se zemskými inspektory stravovacích stanic. Přijati byli: Hradec Králové: Luštěnice I., Košťálová II. Litomyšl: Mlejnek I. Třebetice: dp. Světlý III., Černý II. Praha: Řejcha I. Sušice: Mirwald III., Pochr I., Bendl I., Bendlová I. Ústí n. Or.: Čipová I., Faltejsová I. Úpice: Fidler I. N. Město n. M.: Hronovská III., Suk III., Suková III., Jan Duhač III., Přítický III., Barešová III., Barešová III., Černá III., Černá III., Uhlířová III., Kobrt III., Hüblová III., Ronšková III., Ježková III., Žďárek II., Martinek II. Hora Kutná: Zinková III., Pelčíková III., Němec II., Šlejtr III., Kubát III., Zuzová III., Holubová II., Němcová II., Jelínek III., Jírek III., Douša III., Kment II., Vosická III., Chudoba III., Havlíček III., Levinský III., Vacík II., Šarovec III., celkem 48 členů za minulý týden. — Podpory obdrželi: Třebetice: Václav Loudík, hrnčíř, 12 K 64 h v nemoci. Horní Jelení: Josef Valenta, zeměděl. dělník, 8 K, Josef Tuček, brašnář, 8 K v nezaměstnanosti. Frant. Schejbal, zedník, v nemoci 8 K. Čáslav: Josef Svíták 8 K v nemoci. Mýto: Karel Brantner v nemoci 8 K. Praha I.: Josef Lebl, krejčí 9 K v nezam., Frant. Vrla, barvíř, v nezaměst. 8 K. M. Čermá: Jos. Myšík, obuvník, 5 K mimořádné podpory v nemoci. Rychnov n. K.: Vytoušová v nemoci 5 K. Hradec Král.: J. Sváták, stolář, v nemoci 8 K, J. Urban, obuvník, 8 K v nezam. Týniště: Frant. Jelínkovi dodatečná podpora vyplatí se příště. Miletín: Janáková Anna, švadlena, 8 K v nemoci. Ústí n. Or.: Jar. Kučera 8 K v nemoci.

Z Dašic. Místní farní chrám Páně, ježž, díky četným a obětavým dobrodincům, ve třech posledních letech jest uvnitř důstojně vyzdoben, postrádá pék-ných, nových varhan. Takové varhany vyžadují nákladu nejméně šesti tisíců korun, což jest částka zvláště na nynější stísněné hospodářské poměry velmi velká, k sebrání najednou téměř nedostupná. Základ k této jistíně, na němž bude lze stavěti v budoucnosti, položen již v prosinci r. 1901, když ochotnický spolek náš na žádost místní duchovní správy pořádal jednou divad. představení, jehož čistý výnos 25 K věnován fondu na postavení nových varhan; k této pak částce přibyl obnos 89 K 05 h, nalezený v knížce záloženské, do níž již od r. 1881 ukládáno a vybíráno po částkách na opravu sešlých varhan; tak vzrostl varhanový fond na 124 K 05 h. Když pak krom úroků odkud nepřibývalo ku fondu onomu, tu pojal místní kaplan dp. Frant. Náhlík s fidelem choru p. Boh. Kašparem šťastnou myšlenku, pořádati se školními dětmi vánoční představení ve prospěch varhanového fondu a k tomu vybrali si ladnou sice, ale velice obtížnou vánoční zpěvohru Zelinkovu „Narození Páně“. Poněvác v Dašicích dosud něco podobného provozováno nebylo, jest pochopitelno, že všeobecný rozruch a horečné očekávání vzbudily o vánočních na rozích cedule, oznamující, že ve dnech 28. prosince a 4. ledna b. r. hráti se bude v městském sále zpěvohra „Narození Páně“, k níž zvláště pořízeny úplně nové biblické obleky dle klassických obrazů „zlaté bible Doreovy“. V prvý den představení byl útulný a prostranný sál v městské radnici, (jakým se ze všech okolních měst jediné Dašice honositi mohou), obecenstvem v pravém smyslu namačkan. Po každém jednání hojný potlesk dosvědčoval, že zpěvohra tato se zamlouvá. Malí i velcí herci — školní děti i slečny ochotnice zpěvačky — drželi

se státní, ač většina z nich poprvé vystoupila na divadle. Jak dojemná byla celá tato spěvohra, dovedl již alky, jež pozorovali bylo v očích přemnohých posluchačů. Druhé představení dne 4. t. m. bylo následkem nevládného počasí méně navštíveno, nicméně však vybraná při obou představeních obnos neobyčejný, 327 K 50 h. Čáslavce tato při mírném vstupném dokazuje sjejmé, jaké účasti se tato dvě představení od obecnosti těšila. Celkový a všeobecný úsudek vyznívá v ten smysl, že úprava byla lahodná, nastudování pečlivé a spěvy vesměs zdařilé. Jak oběma pádům pořadatelům, tak i všem, kteří spolupůsobili při provedení této spěvohry a sice: slečnám zpěvačkám a pp.: Frant. Hornískovi, dr. Liebichovi, Ant. Hrušovi, Ant. Koutakymu, J. Vornáčkově, J. Soudkovi a J. Vojdovi dlužno k dosaženým výsledkům jak hmotným tak i mravním opravdové blahopřání. Očekáváme a těšíme se, že na rok, dá-li Bůh, uvidíme o vánocích nejnovější spěvohru, kterou skladatel Zelinka právě nyní dokončuje!

Odměna za vypátrání zločince. Dne 7. ledna 1903 k 8. hod. večer přepaden byl u hostince Hůrky v Nechanicích účetní občanské záložny v Nechanicích p. Frant. Pavelka. Občanská záložna v Nechanicích vyplátí odměnu 200 K tomu, kdo by přivedl na stopu dosud neznámého pachatele. Komu jsou tedy známy takové okolnosti, které by vedly k vypátrání pachatele, nechť je oznámí c. k. okres. soudu v Nechanicích.

Z Vys. Veselí. Na sv. tři krále sehrály školní děti ve prospěch zařízení polévkového ústavu vánoční hru „Mladí pastýři betlémské“, melodrama od Jos. Baara. Ještě nikdy neviděli jsme sál do posledního místa tak vyplněný jako tentokrát. Dle toho byl také příjem 114 K 79 h, k čemuž dlužno přičísti dar p. okresního hejtmána Dr. Volcára 10 K. Hra byla velmi pěkně v každém ohledu vypravena, čisté blásky dětí, hudební sextetový doprovod, vkusné kostymy pastýřů, tři králů a zejména čiperného drotáře, to vše jímalo mysl obecnosti tak, že s napjetím vyslechlo celou hru. Námaha mladistvých herců, kteří všichni dobře se drželi, byla odměněna dlouhým potleskem. Zde nejlépe viděti, že lid náš v jádru srém přece jen váží si svého náboženství, kterážto smýšleni dosud na jevo dává, kdykoli se vhodná příležitost naskytne. Z mnohých úst vyšlo zjasně upřímné přání, aby tato hra byla opakována, což se také stane, jak jsme doslechli, příští neděli. Ke konci děkujeme p. učitelu Václavu Vichovi za navičení hry a p. řídícímu za laskavé obstarání hudby. Výsledek v každém ohledu znamenitý — ze srdce gratulujeme.

Ze Svinčeva. Že dosud ze srdcí lidových nevymizela vděčnost a láska k těm, kteří dobrodini jim prokázali, toho stkvělý doklad podali kollaturníci Svinčanskí minulý týden. Slavil totiž zde ve Svinčanech 8. ledna své 80leté narozeniny vážený a ode všech milovaný zdejší duchovní pastýř vdp. František Kvěch, jubilovaný kněz, bývalý vikář chrudimský, konsistorní rada, příseďící konsistoře atd. Příležitosti této uchopili se zdejší osadníci a připravili milovnému svému duchovnímu vůdci tichou, avšak dojemnou slavnost, již se účastnilo mnoho set osob z celého okolí. V předvečer významného dne odebrala se deputace obecního výboru s p. starostou Petráněm v čele a deputace místního sboru dobrovolných hasičů do fary, kde slovy dojemnými děkovali svému pastýři za všechnu lásku a péči v pravdě otcovskou, s kterou vycházel vatřic svým světcům ve všech dobách a přály mu z plna srdce, by dobrotivý Bůh ještě dlouhá léta jej zachoval ku prospěchu celé osady. Po té místní sbor dobrovolných hasičů s hudbou v čele uspořádal průvod lampionový kolem fary a vypálil stkvělý ohňostroj. Druhý den stařícký jubilant slonžil mši sv. za assistance četných kněží. Jubilant dočkal se 80letých narozenin svých v plné svěžesti duševní i tělesné. Narodil se v Kutné Hoře 8. ledna 1823, vysvěcen byl na kněze 16. července 1848. Ve Svinčanech blahodárně působí již plných 29 let. Jest čestným občanem ve Svinčanech, Turkovicích a Podhořanech. Přejeme staříckému jubilantovi z plného srdce, by Bůh mu popřál ještě mnohá léta.

Z Krehleba a Čáslavě. Stříbrná svatba Jejich Jasností Františka Josefa knížete z Auersperga a jasné choti jeho byla oslavena i v kostele Krehlebském dne 10. t. m. ráno v 8. hod. službami Božími, jimž služebnictvo z přifařených dvorů knížecích v Zakách a Strampouchu (panství žlebského) v předešlém počtu obcovalo. Pán Bůh dočkati se dej blahetným, dobročinným jasným manželům v pevném zdraví svatby zlaté!

Ze Žleby u Čáslavě. Významné dny prožilo město naše 9. a 10. ledna. J. Jasnost kníže Frant. Jos. z Auersperga, slavnostní svatbu se svou chotí J. Jas. Vileminou, roz. hraběnkou Kinskou. K památné této události vyvolila knížecí rodina Žleby, kde všichni louč k jasné této rodině jako ku štědré a laskavé dobroditelce. Také občanstvo ukázalo tuto úctu a lásku svou. Celé město odělo se v slavnostní háv, a večer provedeno velkolepé osvětlení, jehož úč byl zvýšen ještě lampionovým průvodem s huu ou. Před zámek uspořádáno zastaveníčko, při němž zapěl sbor pěvců velebný chorál: „Dlouho buď zdráv“ a jiné písně. S pohnutím přijala knížecí rodina tento spontanní projev úcty, která tlumočena byla také četnými deputacemi okolních obcí, v níž má knížecí rodina své statky a zástupci sousedních měst, mezi jinými i král, města Čáslavě. Knížecí úřednictvo podalo při tom adresu blahopřejnou. Druhého dne konány byly slavné služby Boží nejprve ve farním chrámě a pak v kapli zámecké, při nichž vdp. vikář Schreiber poukázal na význam této slavnosti a přál požehnaní Boží pro jasnou rodinu. Pro služebnictvo a dělnictvo toho dne bylo vystrojeno počastování ve všech dvorech a na památku tohoto dne obdrželi všichni každoročně zvláštní peněžité dary. — Jako do každého poháru radosti musí krápný žlučí, tak i tu nedal si ujíti smutné pověstný orgán kutnohorský příležitost, aby blátem nehodil po našem městě a Jasně knížecí

rodině vysmívaje se, že české Žleby slaví podivnou slavnost ústavčického kavalíra jako velikou událost. Nechceme poučovati politika jádra Hajnicova o politickém smýšlení J. knížete Jasnosti, mohl se na to septati svého protektora a našeho poslanca Dra. Pacáka, ale že mají proč české Žleby knížecí rodinu oslavovati, to vědí nejen ony, ale vědí to všechny obce, kde kníže pán své statky má. Zapamatujme si tento utěšený poškľebek pro budoucnost.

Mnoho povyku. Vamberčtí občané k popadu šidovských kruhů mermomocí chtějí se zaslonšiti o vřst postavením sochy Husovy. Sbírají již delší dobu na monumentální pomník a vybízejí kde které umělce v kraji, aby podal skizy a návrhy. Na nejlepší návrh vypsal obec celých 60 K. V umělecké porotě vedou hlavní slovo dva na slovo vsatí kritické p. Šmoranc, jenž má se známým architektem sáhodou stejné jméno a pak p. šenkýř Müller. Ale požadavky obou kritiků jsou velmi přesné, proto dosud žádný umělec svým návrhem královské odměny 60 K nevyžádal. Ostatně ve Vamberku na vypisování cen a plánů si potrpí. Mají pěkné plány na měšťanskou školu, mají regulační plány, mají plány na pomníky — krátce plánů dost, ale jenom plánů.

Z Miskovic a Kutné Hory. Jak naše obec chápe potřeby nové doby, svědčí nejlépe usnesení ob. zastupitelstva, jež při rokování o rozpočtu obecním schválilo, aby nastávajícím rokem dostávalo se všem dětkám bez rozdílu zdarma školních potřeb. K tomuto kroku vedla zástupce naše snaha, aby jednak v srdcích všech obyvatel povzbuzena a udržena byla láska ke škole, jednak také aby chudší dětky nečtily toho rozdílu stavu již od útlého mládí. Přáli bychom si, aby našla obec naše na Kutnohorsku hojně následovníků.

Z Kutné Hory. Restaurování památek pokračuje utěšeně. Právě bylo skončeno s obnovou památného „kamenného domu“, jehož nádherná ornamentika v celé kráse se objevila. — Na jaro připravuje se úprava okolí chrámu sv. Barbory, které bude přetvořeno v ladný park, podobný asi onomu před Vlašským dvorem, který svou úpravou vábí zraky cizinců a vyvolává souhlas obdivu. A po té přijdou na řadu sochy před bývalou kolejí jesuitskou, nyní kasárnami 21. pluku. — Mezitím co naši otcové vpravdě otcovsky starají se o povznesení města, obecnostvo hledá vyražení v planých novinářských hádkách, jež pěstuje soustavně zdejší orgán s kolínskými „Lab. Průdny“ a časopis nár. socialistů nebo v nepodařených demonstracích, jaké provedeny byly na př. o sylvestrovské noci zdejšími akademiky. Poslední bude mítí snad dohru u soudu. A tak obecnostvo ze zábavy nevyjde. — Projekt dráhy Kutná Hora — Zruč blíží se k definitivnímu rozhodnutí. V nejbližších dnech koná se vyvlastňovací pochůzka a v červenci má býti se stavbou započato.

Z Čestína. Podvysocké listy přinesly v posledním čísle opět neurvalý útok na zdejšího duchovního správce, že nesouhlasí totiž se vším, co zdejší známý reformátor provádí. O jeho duševní vyspělosti a pokrokové umravněnosti svědčí nejlépe výroky: špína, smrad, hnusný a pod. Na místa, kde takové věci se sbírají, mladého dopisovatele následovati nebudeme. Nám stačí ono opovržení, jehož se nad tímto neslušným výpadem proti knězi, který své povolání řádně zastává a příkazu náboženských dle povinnosti své hájí, od všech soudných lidí dopisovateli do Kutnohorských listů dostalo.

Z Michovky. Katolický spolek Místního odboru Národní jednoty Severočeské uspořádá dne 28. prosince 1902. první své divadelní představení „Strašný hrdeční soud v Kocourkově“ a „On je hluchý.“ Ochotníci byli členy spolku a sehráli oba kusy poprvé tak znamenitě, že si dobyli cti a všeobecného obdivu od obecnosti, kterým byl sál takřka přeplněn.

Z Čáslavě. Mezi tím co mládež vesele propokává masopust, naši uvažují pilně o tom, jak zavést do král. města nějakou tu „osvětu“, zdali plynovou nebo přece elektrickou. Rada velice těžká, zvláště proto, že je málo, tuze malo peněz. Kdyby takhle šlo podplatiti měsíček, bylo by po starosti. Nedočkavci by to osvětlení chtěli mítí už do projektování výstavy hotovo, ale to by se možná nedočkali ani za svého života. Bylť rozběh k výstavě učiněn velice pěkný, než se dostala věc do poradní komise — a ty mají svou pověst. Ještě též starostem že teď Dr. Körber ulehčil tím, že ve své vládní předloze o krajském zřízení vynechal Čáslav. Snad se dovedel, jak Kutná Hora s Čáslaví se už svařily o tu nedopečenou kachničku a proto, aby nezarmoutil jedny ani druhé — královské, staroslezné krajské město — vynechal. — Aby se v masopustě těšili i staří, chystají se pomaloučku nové volby obecní. Bude prý z toho také veselý rej — povídá se. U nás se totiž moc a moc povídá. Nejráději ovšem za stodolou nebo za stolem v hostinci — a skutky utíkají. A bylo by jich tolik potřebovat!

Z Polabí. Nový rok začíná pro obyvatelstvo v pořtí Labe velice smutně. Letošní náhlá obleva po prukých mrazích přinesla nám pohromu, z jaké snad po celý rok se nevzpamatujeme. Zátopa a ledy způsobily ohromných škod na lukách a polích. Zimní osev je pryč. A regulace Labe odpočívá i s nescetnými peticemi klidně ve vládních stolech, není, kdo by jí pomohl na světlo. Snad až to Labe horem pádem se ponese do Prajzka, potom teprv se hnou povolani orgánové — ale bude pozdě!

Z Kutnohorska. Není pamětníků takového poplachu, jaký způsoben byl v kružích rolnictva v posledních dnech, když se rozhlásilo, že kutnohorský cukrovar počíná uzavíratí řepu pro letošní kampaň za 1 zl., 1-13 zl. až 1-20 zl. Rolnictvo nechtělo tomu zprvu ani věřiti, ale bylo to potvrzeno úředníky cukrovaru, kteří se rozjeli na všechny strany, aby rolnictvu ceny tyto nabídli. Veselo je zase na venkově,

neschází ovšem černošlů, kteří tomu všemu trvání dlouhého nepřipisují, ač cenu 1 sl. za mtr. cent sli-bují smlouvou stvrditi na 5 budoucích let. Jako příčinu toho někteří prohlašují prasknutí kartelů, jiní připravovanou osnovu o kontingentu řepy, jiní opět boj konkurenční, který má vésti k ubití surováren v okolí k dobrou sdejší rafinerie. Co na tom pravdy, ukáže budoucnost; rolnictvo těší se, že s minulé bídy jde stříic lepším dnům. Přáli bychom mu toho se srdce!

V Petrovicích a Humpolce odbyvalo se 27. m. m. vánoční podělování. Poděleno 38 dětek nejnutnějšími částmi oděvu. Všem spanilomyslným do-brodincům (zvlášť humpoleckým, hradeckým a pražským dámám) ardečně „Zaplat Bůh!“

Těžce zraněn koňem. Dne 9. t. m. mekal p. Václ. Drozen, rolník na Kozákově, za nějakou prací ve stodole; bylo to v samý večer. Tou dobou nřhl se ve stáji kůň a vešel pootevřenými dveřmi do síně, což však se stodoły do světlice vracející se p. Drozen nezpozoroval. Kůň se vatoupivěho hospodáře snad ulekl a vyhodil zadkem, při čemž vyrazil mu zuby a velice povážlivě ho zranil. Povolal lékař měl co činiti, aby omráčeného přivedl k životu.

Školská hlídka.

(8) „Uzákonění“ zákona o zvýšení platů učitelských blíží se k svému uskutečnění. Svém povolil vládě a vlada nyní má povoliti sněmu a předložiti zákon k sankci. Dopadne to u nás tedy snad lépe, než v jistém státu jihozámočném, kde ministr říkával učitelům, žádajícím zvýšení platů: Sie meine Herrn, sollten am wenigsten an derlei denken. Das Brot der Lehrer ist der Idealismus. (Vy páni na takové věci byste nejméně měli mysliti. Chlebem učitelů jest idealismus). Říkává se, že není nad útechu! U nás byl nejvyšší čas, aby na místo slov nastoupily skutky a úpravou platů oddělila se křivda, která učitelstvu za práci jeho těžkou činěna byla. — Smutným úkazem doby jest, že v některých paedagogických časopisech českých zahajuje se prudký boj proti náboženství vůbec. Zdá se, že jest to systematický útok dobře vypočítaný a podporovaný osobami vlivuplnými. „Česká Škola“ (příloha ústředního orgánu organizovaného učitelstva) žádá, aby náboženství naprosto ze školy bylo vyloučeno. V čísle lednovém jest článek povšimnutí hodný, ve kterém p. pisatel vyslovuje se rozhodně pro očistění školy ode všeho klerikalismu katolického, evangelického i židovského. Školy buďtež bez vyučování náboženského — vyučování náboženské omezuj se na chrámy. Ve školách budiž pěstován cit „božnosti“, který prý s náboženstvím určité formy nemá ničeho společného. — Orgán ústředního spolku moravské organizace „Věstník“ zle hněvá se na křesťanský smýšlejší učitele, kteří vedeni citem svým náboženským předcházejí žáky příkladem a plní horlivě povinnosti své náboženské. Přijímání svátosti prohlašuje za servilnost, účastenství při církevních obřadech (na Hromnice, na Květnou Neděli) za symbol otroctví. Ze článku celého číší přímo nenávisť proti všemu, co ve spojení jest s náboženstvím. Ze způsobu psaní znatelná jest snaha chikanisovati nábožensky smýšlejší učitelstvo, zastrašiti slabé, zneuctiti silné, odloučiti od náboženství ty, kteří jsou na váhách. — Velikou částí učitelstva přetřásá se otázka (a stává se akutní): „Jest třeba k organizaci učitelské prováděti boj protináboženský na celé čáře? Prospeje to věci, kterou hájíme? Rozmnoží boj takový lásku ke škole, důvěru k učitelům?“ — Toť jsou otázky týkající se jen stavu samého. Ještě vážnějšími by se staly, kdyby rozšířeny byly na okolí. — Pod záhlavím „Čeho národu třeba?“ napsal nedávno „Nový Život:“ „Mimo jiné národní rady z pracovníků všech směrů, která by vedla národ v době zmatků.“ Dále třeba smíru mezi učitelstvem a kněžstvem. Nadbejte štváči!“ — Slova ta zasluhují úvahy, rozumné a nepředpojaté úvahy! — Jakkoliv z některých stran ozvaly se hlasy varovné proti přílišnému ředrování ženského studia, zdá se, že myšlenka ženské emancipace rázi si u nás vítězně dráhu. Ku „Minervě“ v Praze přidruží se snad za nedlouhou druhá Minerva na Moravě. Spolek pro vydržování ženského gymnasia na Moravě se právě nastavuje. (Gymnasiajní fond obnáší nyní 371 K 10 h. — V paedagogických listech často čítáme o zdravotnictví ve škole. „Česká Mysl“ přináší zprávu, že ve vévodství Sachsen-Meiningen působí od r. 1900 as 33 školních lékařů, z nichž každý má dozor nad 1200—1500 dětmi. Vláda měla zprávy o 40.000 dětí a na základě jich podává dr. Lenbuscher zajímavé úvahy. V době statistiky jsou takováto data velice důležitá. Zavedení podobného dozoru lékařského na našich školách bylo by velice časové z přitřin nejrůznějších. Jest to někdy až do nebe volající, v jakých místnostech a za jaké atmosféry nedospělé orgány dětské se mají vyvíjeti. Kolik zárodků nemoci přináší si často děti z místnosti vlhkých, všemi možnými miasmy naplněných. Podávají se sice „nahoru“ zprávy o stavu místností školních a čeho by si bylo přáti, aby se vady odstranily. Zůstává to však obyčejně při přání. Dozor lékařský u dětí školních ukázal by snad, že třeba již i děti nějakým zákonitým způsobem chrániti před děsnou otravou alkoholem, které podléhají požíváním ranních polévek, připravených z vody a kořalky. Toto systematické otravování dětí děje se nejen mezi dělnickým lidem ve městech, nýbrž i na venkově. Slabé jsou síly jednotlivce učitele proti tomuto hroznému nepříteli lidstva. Třeba jest, aby věci této ujal se stát. Mnohobližný krok učiněn byl tím, že místodržitelství poukázalo na prospěšnost polévkových ústavů pro chudé děti a vydělo kompetentní úřady, aby zřizování jich podporovaly. Tím spůsobem dostane se chudým dětem alespoň jednou za den řádné stravy. — Počet činitelů účastněných při výchově občana dvacátého století rozšiřuje se vždy víc a více. Ve velkém okruhu činitelů těch nesmí se podceňovati ani noviny. Děti čtou noviny — to jest faktum. Redaktori stali se royněž podílníky na vychování mládeže. Zajímavá jsou

data, která podává Ed Storch ve své studii „Děti v severočeském revíru“ (Naše Doba r. IX.). Z 92 žáků IV. tř. četlo: Nár. Politiku 19, Denník 5, Dělnickou Besídku 1, Vyšehrad 1, Právo lidu 10, Nár. Listy 3, Severočeského dělníka 2, Ilustrovaný Svět 1, Kurýra 1, Zeleničský Listy 9, Zelený List 2, Zář 1, Volgszeitung 2, Wahrheit 1, Brüxer-Zeitung 3, celkem četlo se ve třídě 61 ex. časopisů. Toť již opravdu škola jako malý parlament, v němž zasedají zastupci nejrozličnějších směrů a frakcí. — Dr. Johnson napal o vědách výchovatelství, že už ji tak dobře známe, že ani snad více není možno. Ale takováhle malá statistika poplete celý koncept. — Při vychovávání dětí nynějšího století tolik působí složek, že ani nejlepší vychovatel nemůže říci, jaký bude výsledek. Chce-li však dosáhnouti výsledků uspokojivých, musí napjatí všechny síly. Uvažme-li však, že často ve třídě tísni se až 100 malých světoobčanů a že učebná osnovy obsahuje 13 předmětů, které ponejvíce vyžadují cvičení paměti, aniž by při tom mohli žádomci zřetel brán býti na pěstování vůle, soudnosti atd., musíme doznati, že učitel i nejvševmocnější všem požadavkům ztěžka vyhověti může. Erasmus (o křesť. manželství) soudí, že učitel, má-li dobře vychováti, nemá mít více než 5—6 žáků. Vzpomněl jsem si naž často, když přede mnou vlnilo se moře 120 dětských hlav Erasmus, co bys tomu říkal? — Ještě jest mnoho palčivých otázek, které čekají svého vyřízení, aby umění výchovatelství ve škole nabylo toho významu, který mu náleží. —

Letní hospodyňská škola v Opočně zahájí štiměsíční běh vyučování 1. dubna t. r. S ústavem spojen jest vzorně a účelně zařízený internát, kde ubytované chovanky jsou pod stálým dozorem odborné učitelky. Ústav má malé školní hospodářství spojené s chovem dojců, vepřů a drůbeže. Za opatření v internátu platí se měsíčně 28 korun — Školné činí za 6 měsíců 20 K. Přihlášky mohou se ústně neb písemně kdykoliv učiniti. Hlavní záznam koná se dne 1. a 8. března t. r. Bližší sdělení říditelství hospodářské školy v Opočně na st. dr. prospekty, jež na požádání zdarma a franco zašle.

Různé zprávy.

(11) „Čas zapovězený v církvi“. Pod tímto záhlavím stěžuje si jakýsi p. spolupráce na zábavy pořádané v zapovězený čas. Zle je okamžitě pomoheno. Zkoumání církevního zákona jasně: „svatebního veselí nedržeti“. Ve slovech těch není řeči o „jakých tanečních zábavách, proto nemůže býti také o zákona vtažováno, co v něm nestojí. Namítá-li p. spolupráce, že dle otázky 507. (Vel. katech.) svatba zapovězena jest z toho důvodu, že při ní bludné radovánky se odhývají, odpovídám všeobecně platným principem moralisty: „Fini legi non cadit sub lege“. Kdyby to církev chtěla zapověděti, učinila by to slovy jasnými. O nějakém právu lokálním není zde řeči. Pražský koncil mluví výslovně jen o svatbách a náš direktor opatrně praví: „tempus clauum quoad celebrandas nuptias“ — a dost. Právo zvykové zde nemá místa — poněvadž zvykem opačným by dávno pozbylo platnosti. Proto: Ač zábavy v čase zapovězeném nejsou chvalitebné, poněvadž se s svatostí dob nesrovnávají, přec nelze u astníky ihned obviňovati z těžkého hříchu, poněvadž zde žádného pozitivního zákona církve nestává.

Udělení patentu Umělecký závod c. a k. dvorního fotografa J. F. Langhansse v Praze obdržel nyní ku svému již stávajícímu uměleckému patentu také patent na ku ký na apparát pro fotografické přijímání při světle umělém.

(Zasláno)

Jeden farní kostel zdejší diocese obdržel nové obrazy křížové cesty, po stoupí své dosavadní jinému proti pouhému krytí dopravních výloh.

Kdo by po těch obrazech toužil necht se sem písemně obrátí.

Kapitulární Konsistorium v Hradci Králové dne 15. ledna 1903.

(Zasláno.)

Volná konference

vikariátů: Kosteckého, Králčického, Lanškrounského a Býchanovského konati se bude dne 22. ledna t. r. o 1/4 h. odp. v Kostelci nad Orlicí.

Porad jednání:

1. Úvaha asketická.
2. O přiznání daně z příjmů.
3. Praktické pokyny o přípravě dětí ke sv. zpovědi a k sv. přijímání.
4. Ustanovení času, místa a programu příští schůze.
5. Volné návrhy.

Josef Kaplan,
svolavatel.

Listárna redakce.

Liga 11. Vaš návrh předložíme výboru k úvaze.

Liga 7. Opatřime žádaný list.

Dp Kr Uvažujeme v příštím čísle.

V. K. St. Hodí se Vám kat. týdeník „Das Volk“, polit. orgán pro něm. krajany naše. Vychází v Litoměřicích za čtvrtletní předpl. 1 K 80 h, roční 7 K 20 h.

Některé články odloženy do čísla příštího. — Dopisy bez udání jména pisatelova a jeho působení házíme do koše.

Cténé firmě

Adolf Novotný

továrna nábytku a veškerého kobercového zboží
v Týništi nad Orlicí,

vyslovuje své díky za solidní obsloužení a mírné ceny a doporučuje ji všem kolegům a známým co nejvšeleji

Marie Pazourková,
učitelka.

VEJVANOVICE u Hrochova Týnce, 1903.

KDO JEDEŠ DO
AMERIKY
POŽÁDEJ DŘÍVE ORADU
A POKYNY KANCELÁŘ
ČENĚK
ŠULC & SPOL.
V PRAZE - FERDINAND-TR. 33.
PROSPEKTY ZDARMA.

Nábytek na splátky

bez zvýšení cen na každou stanici dodává

výroba a sklady nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orlicí č. d. 86

doporučuje P. T. veleřádk. duchovenstvu
svůj všudež osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy doslovně úplná.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hraby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Za hospodyni

na faru hledá místo starší (39 r.), osamělá dívka
z vážené rodiny a bezvadné minulosti. Ovládá
dobře oba jazyky zemské, umí vařit, rozumí
hospodářství, a jelikož obcovala také v kruzích
šlechtických, doporučovala by se i tam, kde jest
fale stýkati se s patronem. Máže nastoupiti ihned,
a může také nějaký čas čekat. Nároky skromné.

Nabídky do „Obnovy“ pod zn. 1×39.

Již letošní v nejjemnějším cukru

**savařené
brusinky**

v 5ti kilových nádobkách franco
poštou za 6 K zasílá

Jan Fáborský
v Týništi nad Orlicí.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, sí-
tění a vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, beze vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Neuctetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

První výroba

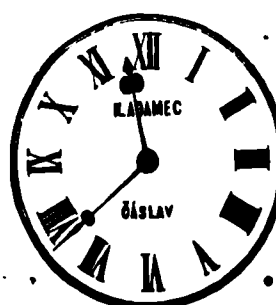
věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd., doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Svíčky kostelní voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veleřstojnému duchovenstvu
— za podmínek nejvýhodnějších —

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

c a k. dvorní dodavatel

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený
Ordinar. listem nejdřst. bisk. konsistoře v Hradci Králové
z roku 1888.

Doporučuje veřkeré výrobky voskářské: Svíčky oltářní z čistého vosku včeliho i druhy levnější. dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

ČUPR

BAZAR se zbořím galanterním a modním

odporučuje za ceny nejlevnější a pevné:

Cotillony
Bigotfony, papírové hudeb. nástroje
Škrabošky
Čepice, komické z papíru
Confety
Serpentiny
Květiny
Vějíře gázové a pérové
Lakované střevičky
Rukavice
Šněrovačky zaručené jakosti
Kořile bílé a barevné pro pány
Limce
Manžety
Náprsenky
Nákrčníky nejnovější fařony
Trika
Punčochy
Ponožky
Deřtníky
Hole, též ebenové a se stříb. rukověti
Tobolky jen kožené, la qualita
Elektrické lampičky kapesní
Šperky pro masky a t. d. a t. d.

Celoroční výstava
dárků a hraček.
FRANT. ČUPR,
Křiřperova ulice proti kavárně pana Fialy
v Hradci Králové.

Otěným spolkům a pp. pořada-
telům zábav a plesů zvláštní výhody.

Velký výběr
zlatých a stříbr. skvostů, svateb. darů, kapesních i nástěn. hodin v krás. provedení doporučuje - - -

JAN KALIS
hodinář a zlatník v Rychnově n. K. přiseřný znalec c. k. okr. soudu. Obrazkové cenníky zařle.

Kostelní náčiní

vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbí.

Mnohá odporučená po ruce. Ceny výrobní.

Paramenta.
Ignáce V. Neřkudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neřkudly, řářiře ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleřstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
věřech kostelních paramentů,
praporů a kovořého náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zařlou.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buřka synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Čechy), zalořena roku 1853.
Fotografie a nářkry u velikém výběru na přání k na
hlédnutí franko zařleme.
Nejlepší odporučená! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

PATRIA jest nejlepší dýmka nové doby.

Čisté, příjemné, lékařsky doporučené kouření.

Ladný tvar, levná cena.

K dostání ve všech obchodech s dýmky v Rakousko-Uhersku, První česká továrna dýmek

PATRIA A. Patrná a syn
- - v Jaroměřu. - -

Zalořeno 1842.

Cenníky zdarma a franko.

Sklad u firmy: Karel Skrovný v Hradci Králové — Václav Vodička v Chrudimi a F. L. Prokop v Chrudimi.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.

zařlá na požádání právě výřlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleřstojného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Zubní lékař
MUDr. J. Král
ordinuje od 8—4 h.
Hradec Králové.
Velké náměstí číslo 136.

Pravé, vyleřelé burg.

víno

z vlastních vinic nabízí ku koupi a zařlá v nádobách od čtvrt do jednoho hektolitrů, litr za 80 hal.

JAN TUREK,
majitel vinohradů v Mlázecích u Mělníka.

J.F.

Langhans o. k. dvorní fotograf odporučuje ctěn.
P. T. obecnstvu svůj v Král. Hradci (v Adal-
bertinu) nově zařízený závod fotografický.

— Jméno firmy ručí za nejlepší obsluhu. —

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ru-
čnílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
ského zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

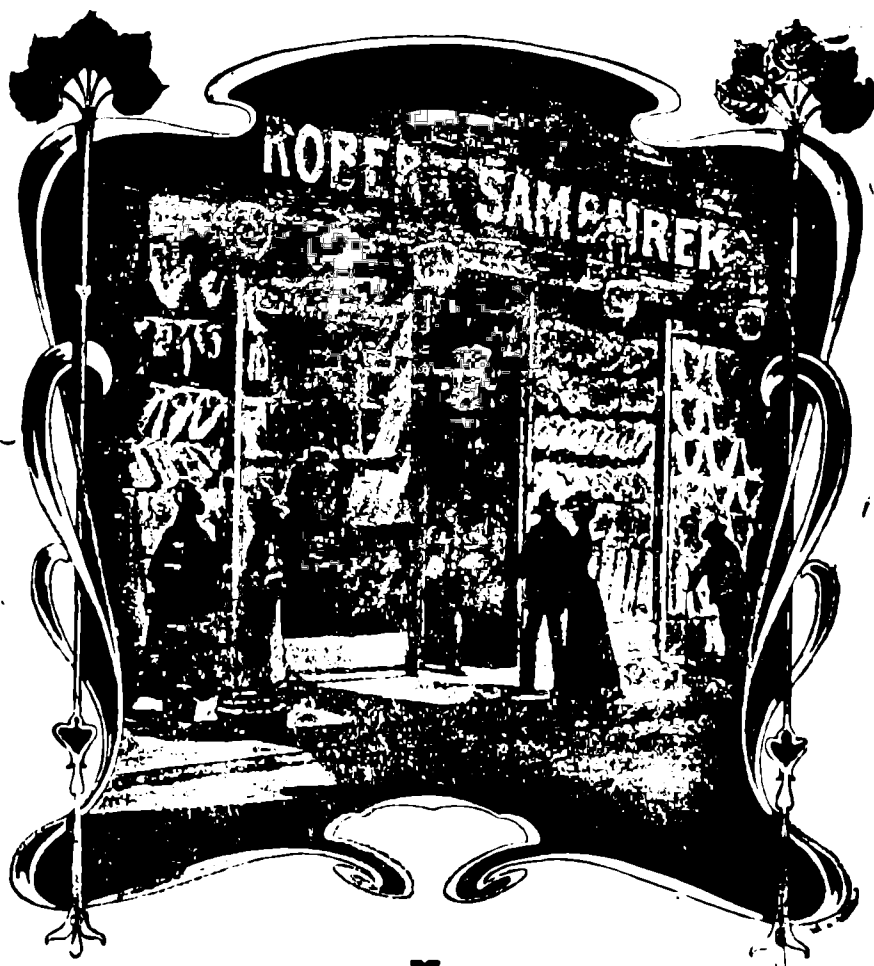
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem poštou
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Každé hospodyňce

možno blahopřáti, které s ohledem na zdraví, úsporu
a lahodnost Kathreinerovy sladové kávy užívá.
Zdvořilá prosba: Při nákupu nenechte pouze
„sladovou kávu“, nýbrž výslovně vždy — Kath-
reinerovu — sladovou kávu Kneippovu žádati a to
pouze v původních zde zobrazených balíčkách.

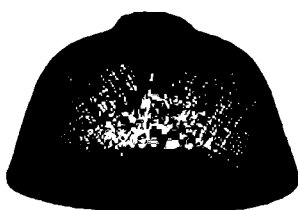
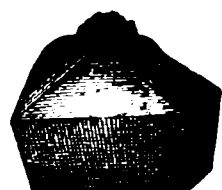
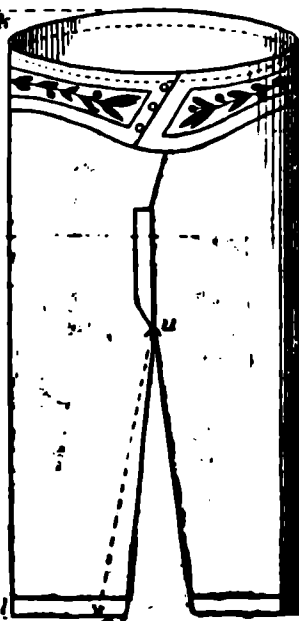
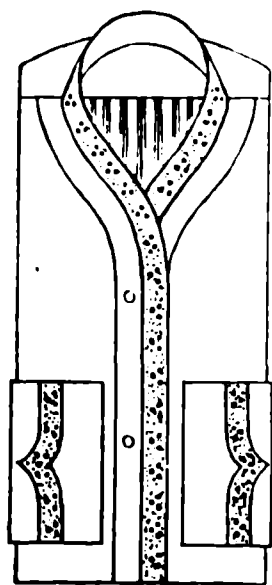
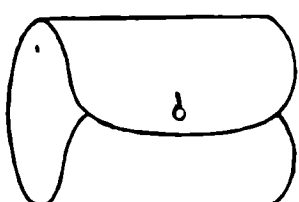
Robert Šamburek,

Založeno r. 1890. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1890.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárek, náprsenky,
rochetky jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do-
bory tohoto spadající věci pro veškeré P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platba podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Zprávy hospodářské.

Nejistota majetku peněžitého.

Jak často slyšíme rolnický lid naříkati na tu polní dřinu. Mnohý rolník si nic jiného nepřeje, než aby se mohl s hospodařením rozloučit. Proto také vidíme na venkově usilovnou snahu rodičů, aby synové a dcery šli do města a nemuseli se na polích plahočit.

Jak jinak žije kapitalista. On má různé akcie a čeká, až dostane od valné hromady odhlasovanou dividendu. Nebo má státní papíry a vyčkává, když dojde kupon, anebo má spořitelni knížky a když přijde půlletní lhůta, dojde si pro úroky. Jak se to pěkně žije! Takový kapitalista nestará se ani o dešť nebo o pěknou pohodu, jemu je jedno, zda prší nebo praží slunce. Nezlobí se ani s děvečkou, ani s čeledínem, ani netrne strachy o dobytek. Krátce a dobře nejšťastnějším člověkem na světě jest zazobaný kapitalista.

Ale světe div se, v žádné třídě lidské není tolik samovrahů jako mezi kapitalisty a na jisté úřednické peněžní ústavy jakoby přišel mor, ani vězení a trestnice pomalu nestačí. Kapitalisté se těší na úroky, na dividendy a zatím přinesou noviny jednoho dne poplašnou zprávu: Záložna je okradena, účetní prchl, atd.

Dnes máme v denních listech stálou rubriku, že tam a tam praskla záložna, nebo banka, že účetní nebo ředitel peněžního ústavu byl zatčen, neb že náhle prchl. Zde máme tedy tu stinnou stránku majetku peněžitého. My se svým předkům posmíváme, že si ukládali stříbrňáky do dubových truhlic. Dnes po tolik již smutných zkušenostech se nesmějeme, naopak chválíme obezřetnost svých předků a myslíme, že jich příkladu budeme co nejdříve následovati, a že si každý bude zakládati svou vlastní spořitelnu doma, aby se nemusel obávat, že přijde Winkler, Ort, Herzig a tuti quanti. Dnes máme v českých zemích čtyři záložny na pospas záhuby, Svatováclavská v Praze, pak ve Smečně, ve Měsné u Budyně a v Kateřiněch ve Slezsku. Záložnu ve Smečně zachránili nyní členové vzavše na sebe veškerá břemena způsobená zloději. Jak to dopadne v Praze, musí rozhodnouti nejbližší budoucnost; jisto jest, že ve Svatováclavské záložně jest vykradeno 8 milionů korun. Dojde-li ke konkursu, pak z toho vzejde taková národní pohroma, že její hrozné následky nikdo dnes nedovede předem naznačiti. Záložny se zakládaly u nás před 50 lety počínajíc a stále se množily. Ukazovalo se k tomu, že záložny jsou zde, aby přestalo soukromé lichvaření. A co z toho vzejde, pak-li po léta záložnu vykrádají její vlastní úředníci a představení? Následky toho jsou mnohem strašnější, než kdyby řádilo v krajině na sta židovských lichvářů.

Děsná katastrofa Svatováclavské záložny v Praze snad pohne vládu, aby se veškeré záložny a peněžní ústavy toho druhu postavily na zcela jiné základy. Tak jak jsou dnes, tak to dále jíti nesmí. Dále budoucnost doplniti trestní zákon. Dosud se zacházelo se všemi zloději z peněžních ústavů příliš humaně, dokonce stihli vinníky jen nepatrné tresty, jako se stalo u hospodářské záložny v Praze. Následky toho jsou, že se zlodějství v záložnách a peněžních ústavech nepovažuje za zločin, nýbrž za jakýsi sport. Lid dnes všeobecně tvrdí, že, kdo kradе miliony, vůbec nebude a není trestán, kdo však ukradne málo, ten se do káznice dostane jistě.

My jsme národ chudý a každý stracený tisíc zlatých znamená hroznou ztrátu národního majetku. Následky pádu Svatováclavské záložny cítíme všude. V Praze jsou obchody prázdné. Samovraždy se již vyskytují a co bude následovati ještě dále, to suď Bůh! Koncem r. 1899 bylo v Rakousku 550 spořitel, ve kterých bylo uloženo vkladů v obnosu 3.802.570.000 K.

Založen a úvěrních spolků s ručením omezeným bylo 1819, s ručením neomezeným 2626. První ústavy měly vkladů 364.497.000, druhé 531.562.000 K. Založen Raiffeisenových bylo v Rakousku koncem r. 1895 2055, v kterých bylo vkladů 93.086.000 korun. Můžeme říci, že spořitelny a záložny všeho druhu v Rakousku spravují okrouhle na ten čas 5000 milionů korun vkladů, nasbíraných a uštěpených to peněz. A to vše spočívá na základech nejistých. Pakli nebude právní podklad těchto ústavů upevněn a trestní zákony na zloděje založené zůstaveny, bude národní tento majetek stále ohrožován zlosyny, na které naše doba jest tak pozeňána. Snad jest to kletba kapitalismu, že podléhá pohyblivý majetek takové nejistotě, ale pak se máme postarat, aby poctivě nasbíraný groš byl náležitě chráněn.

Rudolf Vrba.

Zpráva

O situaci „Všeoborového sdružení kř. dělnictva“

odělaná dne 14. prosince 1902 v plenární schůzi tajemníkem p. Jos. Polákem v Hradci Králové.

(Činnost ústředního výboru a odůvodnění různých důležitých ustanovení) Ústřední výbor schází se každou neděli odpoledne k vyřizování běžných záležitostí a v nutných případech i ve dnech jiných. Po zvolení nového výboru dne 26. října učiněna ihned revize knih a shledalo se, že, ačkoliv menší položky nebyly zaplány a přeneseny pokladnictví s Kostece n. O. do rukou dp. tajemníka nebylo mnohých zanecháno, nalezena pokladna jinak v úplném pořádku. Knihy se dne 26. října uzavřely a uloženy peníze v záložně královéhradecké ponechány jako rezervní fond. První vyhláškou bylo ustanoveno, aby se zasílali zprávy pokladniční každých 14 dní a veškerý příjem aby byl zasílán do ústřední pokladny, podpory že se budou vydávati pouze z centrály. Proč se tak stalo? V prvních 14 dnech nedošlo výboru ani haléře, ani pokl. listiny, ani stvrzenky ku vydání, nýbrž samé rozkazy o peníze. Po této době došlo sice něco peněz, ale nedostatečně, ledabyle vyhotovené stvrzenky na vydané podpory; též se shledalo, že někde vyplátili neoprávněné podpory ne snad ze švindlu, nýbrž z nepochopení stanov nebo z nerozumnosti. Jelikož ústřední výbor shledal, že by tím nastal zmatek v knihách a při revizi knih, učinil hořejší rozhodnutí; z mnohých stran došel úplný souhlas, pouze od jedné odbočky odpor.

Dále byl zřízen agitační fond, ale bohužel není pevně vázán jako u soc. demokratů a proto zůstal na papíře. Jméno sice v začátku, ale pro takový účel mělo by býti více porozumění, aby Sdružení bylo rozšířeno a členové vzděláváni. Neptáte-li se dobře, kde jsou peníze, tam je také síla a proto jejich účelem sdružování není podporování členů, ale sháňení peněz na agitační fond a tím také vítěz. Do fondu by mělo přijíti aspoň tolik vedlejšího příjmu, aby se mohly ty nejnutnější výlohy na agitaci vésti. Z kmenového jmění nelze činiti velké agitace, jelikož příjem stačí jenom na nutné podporování vydaní. Rozšířte a podporujte tento fond dle největších svých sil! — Členové, když dostanou výpověď z práce, mají to ihned oznámiti výboru, aby se mu dle možnosti našla práce a tak Sdružení ušetřilo vydání. Bohužel tohoto pokynu se nehlásí a členové hlásící svoji nezaměstnanost chtějí hned podporu. Proto jest nutno tento bod uložiti do nového spolkového řádu.

Když jsme převzali vedení Sdružení, bylo členů 500, nyní o čtvrt roku později 710. Mezi těmito členy jest: 1/2 textilníků, druhá tř. řemeslníci a příspěvkující členové a třetí dělníci sezonní a denní. Tkalci platí dobře, řemeslníci nejméně a sezonní a denní dělníci nejlépe, ale také bývají nejvíce podpor. Shledal jsem, že mnozí členové nejsou ve Sdružení z přesvědčení o odborovém sdružování a z křesť. socialismu, to jim španělskou vesnicí, nýbrž hledí na Sdružení jako na pojišťovací ústav. Za to na druhé straně někteří nástiní přínášejí velké oběti jak finančně, tak i morálně. Mnoho těchto členů budeme mít každý rok, jak se říká, na krku a to jsou po většině dělníci sezonní a denní, kteří budou na úkor druhých. — Mnohde přijímají se členové chofí a to s vleklou nemocí; v tomto případě představenstvo odbočky nehledí na prospěch Sdružení, nýbrž jeví pouze potěšení z množství členů. Zde jest potřeba opatrnosti a též nutná jest praktická úprava přihlašovacích listků. — Někteří členové berou podpory větší než mají slušného a to je také pobádá k simulování.

Nyní má nárok na podporu 350 členů a přijatí členové starým výborem dokončí čekací dobu v únoru; tím bude se vydávati víc a více podpor. Na příspěvcích, darech (600 K) sešlo se do 26. října 2100 K, jež jsou uloženy v záložně jako rez. fond. Za října a část září činí příjem příspěvků a darů 320 K 81 h, za listopad až do 12. prosince 280 K 36 h, celkem za tyto tři měsíce 600 K 97 h. — Vydání činí od 1. listopadu do 24. listopadu 95 K 69 h a od 24. list. do 12. prosince 172 K 12 h, celkem za 6 neděl na podporách 267 K 81 h. Různého vydání 52 K 38 h, zůstává tedy čistého 280 K 78 h; ale z tohoto příjmu musí se vypláceti podpory až do poloviny ledna 1903, jelikož veškeré příspěvky za minulý měsíc sem došly. Z toho jest vidno, že asi v lednu, budou-li se pp. členové podporovati v prosinci tak jako nyní, příjem vyrovná se vydání, což naprosto nemůže se dít tak dále. Náprava jest nutná a musí se dít z praktické stránky a nikoliv s účelnými výpočty, jelikož ty někdy selhávají. Studoval jsem moravské stanovy a ustanovení t. j. spolkový řád a shledal jsem, že tam mají vše mnohem lépe zařízeno než my, ale jedno mají pochybeno a to mně dají za pravdu jest to finanční stránka. Také nemají ještě praxi a až ji budou mít, tož zajisté změní nejdůležitější bod, to jest výši podpor, což i my musíme učiniti a to co nejdříve. Některá zásoba peněz musí býti pro dobu stávkovou nebo epidemické nemoci, což nutno též do ustanovení vřaditi.

Dnes máme úřední knihu pokladni, jež by se vlastně měla nazývati matriční knihou. Kniha dobrá pro kontrolu došlých příspěvků, ale nikoliv jako kniha pokladni. Dále jest pokladni denník, který jest zároveň knihou kasovní a jiných knih nestává. Kdyby se chtělo věděti, jak si ten který obor stojí, musí se hledati položka za položkou, což vyžaduje mnoho času, zvláště při dělení bilance. Knihy jsou dobré, ale pro tak rozsáhlý spolek naprosto nedostatečné. Zle třeba přemýšlet. Tyto knihy by stály jako hlavní, ale přidalo by se k nim několik vedlejších k lepšmu přehledu a okamžité kontrole. — Na jistější hospodaření mohl by se celý příjem příspěvků rozdělit na 6 dílů. 2/5, pětina vydáno by se na podpory, 1/5 na rezervní fond, 1/5 na stávkový fond a 1/5 pětina na správní výlohy a zápisné. Každý tento obor by měl svoji zvláštní knihu, jež by se každý měsíc ušatovála a předkládala veřejně členům ve zvláštních správách

Přehled by byl v malé chvíli hotov a vědělo by se, jak si ten který obor stojí. Z té příčiny musely by se zreformovati podpory, aneb zvýšiti příspěvky. Pro zvýšení příspěvků bych nebyl, jelikož členové jsou většinou velice chudí, nýbrž pro snížení podpory. Počítáno s praxí: Členů by bylo 700 a když se vezme průměrná platba třídy t. j. II, obdržela by ústřední pokladna týdně 105 K, ale po odražení 2 h pro odbočky pouze 91 K. Zůvš 12 K na potřeby správní, na rezervní fond atd., což jest naprosto nedostatečné. Že by se v létě stav zlepšil, záruka není žádná a může býti, že se stav také zhorší. Takto by byla ze Sdružení pokladna nemocenská neb pojišťovací ústav. Potom by o nějaké odborové organizaci bez peněz nebylo ani řeči a kulhali bychom neustále za soc. demokraty. Kdyby se určilo na podpory pouze 2 1/2 pět. t. j. 40 K týdně, musela by se upravit podpora nem., tak jak jest nyní, pouze na 6 neděl ku vybírání, ale bez předcházejících 4 dnů, jak jest dosud ustanoveno; tedy podpora by se vyplácela teprv 7. dnem 8 K týdně po 6 neděl jdoucích v roce. Podpora v nezaměstnanosti by se snížila vůbec na polovic aneb o jednu třetinu. Byly-li by přebytky peníze ve fondu tomto, zmocnil by se ústřední výbor v případě potřeby prodloužiti tuto podporu. Pro sezonní dělníky a denní musí býti zvláštní ustanovení.

Dále jest zapotřebí upravit cestovní řád. Dnes dle stanov může cestující člen cestovati skoro celý rok a vybrati cestovné a mimo to může ještě bráti podporu nezaměstnaných. Může přijíti denně na několik odboček a někdy vůbec na žádnou. To se mi zdá nesprávné a neupravené. Cestující člen, který si hledá práci, měl by dostávati asi po 3 měsíce denní plat as 40 h neb dle třídy a po návratu, kdyby si nenalezl práci, bral by podporu nezaměstnaných, když by cestoval 2 měsíce, po 21 dní a když 3 měsíce, 14 dní. Ve větších městech, jako je Praha, mohl by se zdržeti 3 dny a v Plzni, Liberci, Budějovicích 2 dny. Cestoval by se zvláštní knížkou pro cestování upravenou, nikoliv s knížkou členskou, ta by se mu před cestováním odebrala a zaslala centrále. Mladí lidé do určitých let by museli cestovati a hledati si touto cestou práci a tím by se ulehčilo také burse práce, která jest beztoho špatně používána. — Dále se zamlouvá úprava příspěvku pohřebního. Členů zajisté více nezmeže do roka než asi 3, a tu mohl by se po zůstatkém vyplátní pohřebního 20 K. Arci že by se musel nějaký příjem zvýšit a to na př. zvýšením zápisného (nyní 50 h) na 1 K bylo by úplně zpmoženo. Jest ještě mnoho zkušeností třeba, aby se Sdružení řádně vyvinulo, by mohlo existovat; k tomu však jest potřeba pile, rozvahy a nikoliv planých rozměsek a zbytečných řečí.

K uveřejnění této zprávy pobídla mne schůze odbočky v Kutné Hoře, kde se jeden nepřijatý vyjádřil, aby se vyslovila nynějšímu výboru nedůvěra. Pokládám to za úplně nesmysl; ačkoliv nejsem členem tohoto výboru, musím uznati plným právem blahodárnou činnost a neutralitu ústř. výboru. Stalo-li se nějaké nedorozumění, byly tím vinny strany jiné, nikoliv výbor, ten, jak jsem shledal, chrání jenom jmění před úskoky a nerozvažností mnohých členů. Jest-li jest velké vydání, za to výbor nemůže, ale valná hromada. A jest-li bude valná hromada taková, jako byla plenární schůze dne 14. prosince 1902, tak se zase mnoho neprovede. Hádek různých nutno se vystríhati a hleděti si práce svorné; tuž jest křesťanské — Co se týká sídla Sdružení, bylo ustanoveno na mimořádné valné schůzi, aby jím byl Hradec Králové. Kdyby snad někdo předem dal valné hromadě návrh o změně sídla, budiž sídlo jen tam, kde jsou pro to lidé schopní a dobří pracovníci a aby nevzešly častými schůzkami výboru Sdružení velké výlohy a kde se zavázali výbori a funkcionáři, že budou vésti Sdružení úplně nezávisle, jelikož dnes čítáme třetinu členů ze strany dr. Horského, třetinu Dlouhého-Pokorného a třetinu různých pol. stran nebo žádné. Stane-li se malý sklon k jedné straně, bude zle a bude to jen na škodu celku a nesváry nevezmou konce. Vše bude záležeti na předních silách. Šťavé lidi, třeba byli dobřími pracovníky, odsuňte. Jen tak nastane společný mír. K tomu dopomáhej Pán Bůh!

Různá doporučení, kterýchž se dostalo uměleckému ústavu

B. ŠKARDA, Brno,

za dodaná malovaná okna v roce 1902.

Veletěný pane!

Okna v kapli jsou velmi pěkně provedena; děkuji mnohokrát, že jsou tak krásně provedena.

15. 3. 1902.

Baronka Helena Offermannova.

Veletěný pane!

Na Vaši ct. žádost ze dne 4. dubna dosvědčuji Vám, že jsem s provedením malovaného okna „Vzkříšení Páně“ ve Kdousové velmi spokojen.

Ve Kdousové 4. 5. 1902.

Karel Florián, farář.

Vaše Blahorodí!

S provedením oken jsem velmi spokojen.

Znamenám se v účtě

dr. F. Reyl, řed. stud. sem. „Borromea.“

V Hradci Králové 19. 7. 1902.

Blahorodý pane!

Vzorek je hezký a přívitný a věnovala ta se všem samlouvají. Srdečný pozdrav a díky za do-
dání, což k mé radosti bylo.

Kuželov 30.7. 1902.

J. Kačer, farář.

Blahorodý pán B. Škarda, Brno!

Za odeslané okna vyslovuji Vám nejserdečnější
díky. Provedení jest velice pěkné a tímto právě vystihl
jste mé přání. Rád chci a mohu Vaši ct. firmu
každému doporučiti.

Dol. Vistonic 15.8. 1902.

Otm. Karlický, farář.

(Pan B. Škarda, Brno!

Jméno stavebního komitétu pokládáme si za
čest Vám oznámiti, že jste si u Vás objednanými a
dnes v dobrém stavu došlými 4 malovanými okny
kostelními našeho plného uspokojení vydobyli.

Rovné 9.8. 1902.

Civilní ředitel komitétu: Petr Igonda, okres. notář.
Pokladník komitétu: Arnošt Koscecz, kaplan.
Josef Ietranyavský, tit. kanov. na Dóme, děkan a farář.
Notář komitétu: Alexandr Ballay, nadučitel.

Blahorodý pán B. Škarda, Brno!

Okna s popraim sv. věrozvěstů „Cyrilla a Me-
thoděje“ pro náš chrám Páně vyhotovená velmi se
zdačila. Život v obrazech, jemnost v barvách skla a
přiměřená pestrost ornamentiky mile působí na po-
zorovatele a dodává malbounám pravý raz umělecký.
Jelikož cena je poměrně mírná, nemohu jinak, než
umělecký útav Váš vřele doporučiti.

Vel. Olkovic 19.8. 1902.

Ve vší účt se znamenám Vašnostin
Cyrill Otava, kons. rada a farář.

P. T. pan B. Škarda, Brno!

Jsem oblažen Vaším korektním provedením,
mnou pro sdejší městský kostel objednaným oknem.
Neopomenu též Vaši ct. firmu každému co nejlépe
doporučiti.

Prostějov 3.8. 1902.

V plné účt
Karel Postler.

Pan B. Škarda, Brno!

Vrátil se s mé cesty, prohlédl jsem mnou ob-
jednané kostelní okno a musím Vám za provedení
této největší svou chválu vysloviti. Přičiním se,
bude-li zde neb v okolí podobná práce, Vaši ct. firmu
co nejvšeji doporučiti.

Prostějov 23.8. 1902.

V nejhlubší účt Ad. Procházka.

P. T. pan B. Škarda, Brno!

Na Vaši ct. žádost dověděl jsem, že malovaná
okna v chrámu Páně v Provodově se ne pouze lidu
venkovskému, ale i všem kněžím, co Mariánský
chrám v Provodově navštívili, velmi líbila a toť se
ví, že mně také.

Uh. Hradiště 28.10. 1902.

S veškerou účt J. Havlíček, farář.

Blahorodému pánu B. Škardovi!

Okno, vlastně roseta je provedena ku všeobecné
spokojenosti, zvláště, že jsou barvy dobře voleny.
Okno činí dojem veselý a radostný. Dá Pán Bůh, že
budem brzy pokračovat, abychom ta stará okna
v presbyteriu odstranili. Zavolám Vás v čas.

V Kroměříži 10.11. 1902.

Vašemu Blahorodí oddaný Jos. Droběna, kanovník.

Vážený pane!

Krásné provedení okna, vzornou dodávku v čas
a dle ujednání zdvořile potvrzuji a neopomenu útav
Váš každému nejvšeji doporučiti.

V Bystřici pod Pernátným 14.11. 1902.

S účt B. Šaščí, c. k. rada zem. soudu.

Závod g. B. Škard u Brnu!

Isradivje za šupnu crkvu sv. Jurja na Šipku
sedam novih bojadisanih prozora. Radnja je izvedena
čisto, solidno a umětički. Boje rasporedane su skladno
a slike su toli divno izvedene, da nužno potiču na
sabranoš i pobožnost. Ciena je umjerená. Mirne duše
preporučam ovaj závod svakomu.

Na Šipku, dne 8. ožujka 1902.

Ant. Obad, nač. kosist. přised. i šupnik.

Veletěný pán B. Škarda, Brno!

Obě dodaná figurální okna ze skel katedrálních
a antických jsou krásnou ozdobou kaple Zvěstování
Panny Marie ve farním chrámu Páně. Každý chválí
dílo Vaše a obdivuje mírnou cenu. Jsem úplně spokojen.

Farní úřad ve Žďáře 6.11. 1902.

J. Laštovička, farář.

Veletěný pane Škardo!

Tímto dověděl jsem, že se všemi 6. figurálními
okny Vaší firmou pro chrám Páně v Krumvíři vyho-
tovenými úplně spokojen jsem a proto Vaši firmu
všeobecně doporučuji.

V Krumvíři 19.12. 1902.

S veškerou účt Josef Baránek, děkan a farář.

Veletěný pane!

Jsem s provedením všech oken starobylého
chrámu Páně sv. Jakuba v Podolí úplně spokojen.
Těším se na okna ve farním chrámu Páně v Jemnici
V Jemnici 22.12. 1902.

Frant. Hlavinka, farář.

Vaše Blahorodí!

Jsem s okny dodanými úplně spokojen.

V Bochoři 27.12. 1902.

Se vší účt se znamenám Ant. Dolák, farář.

Veletěný pane!

Okna s obrazy sv. Augustina a sv. Antonína,
jež jste do kaple školských sester v Morav. Třebové
dodali, všeobecně se líbí. Těším mne, že jsem se ne-
klamal, důvěruje v útav domácí a rád při vhodné
příležitosti Váš závod doporučím.

V Morav. Třebové, 22.12. 1902

Alois Liška, spiritual.

Mnohovážený pane!

Malované okno s obrazem Panny Marie Dubské
Vámi do našeho chrámu Páně dodané svým krásným
provedením uspokojilo mne úplně a zamlouvá se všem
kněžím, kteří během ponti do našeho domu Božího
zavítají. Znamenám se v účt oddaný

V Dubě 22.12. 1902. Štěpán Palásek, probošt.

P. T. pan B. Škarda, Brno!

S oknem pro mne dodaným jakož i s oním pro
P. Quadiána jsme úplně spokojeni. Vyslovuji Vám
ještě jednou největší díky za ta krásná okna, na která
mohu býti úplně hrdým a znamenám se se srdečným
pozdravem

Fiume, 4.8. 1902.

Mateo Ballas,
prefektor kostela sv. Jeronýma.

Pan B. Škarda, Brno!

Dodali jste mně 4 okna pro nové kaple při farním
našem chrámu Páně s obrazy: „Obětování Páně“,
„Ukřižování Páně“, „Sv. Cyrill a Metoděj“, „Sv. Jan
Nepomucký a bl. Jan Sark.“ Obrazy jsou v bohatém,
barokovém, architektonicky provedeném rámcu a pozadí
a jest vše odborně uspokojivě provedeno. Z té přičiny
mohu Vás u provádění prací Vašeho oboru dále do
poručiti.

Farní úřad ve Vyškově, 30.11. 1902.

Frant. Kroutilík, děkan a farář.

Veletěný pán B. Škarda, Brno!

Během roku 1902 dodali jste do našeho děkan-
ského chrámu Páně 9 malovaných oken. S dovednou
prací Vaší jsem já i osadníci úplně spokojeni.

Děkanský úřad na Kladně 20.12. 1902.

A. Maděra, děkan

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě
dlívce závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vina sladká a vino šumivé (šampaňské.)
Upozorňujeme zvláště na výtrčný a při takové
jakosti **velmi levný koňak a výbornou**
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze **stříbrnou medailí**
státní a diplomem slatě medaille, a **mnohými ji-**
nými diplomy s právem ražení slatě medaille.
Vzorky zdarma a franke.

Založeno r. 1850

Veletěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj bojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše slatě v ohni zlatené a stříbrné, za se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
zavazlacení a stříbrní starších věcí vykoná se rychle a
sáhou se již avěcně se stvrzením jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj může se vykázat četnými pochval-
nými příklady P. T. zákazník a doporučuje se tedy k sa-
koupání a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů,
látek na křesl, svícen, pacifikátů, schránek na Největ-
ší, patenek atd. co nejvíce.

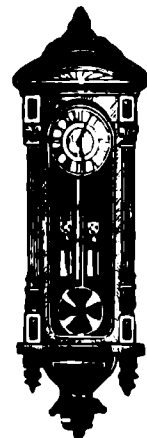
Bursa práce v Hradci Králové.

V Hradci Králové jest mnoho míst pro
učeníky všech odborů. — Též řádný dělník zá-
mečnický nalezne práci. — Vše podrobnější oděti

Jos. Polák st. v Hradci Kr.
v bisk. residenci.

(K dotazům přiložen budiž korresp. listek.)

Souj k svému!

*Žádné cenníky ilustrované; sa
to všem dást. pp. kněžím pošle
se hned franco výběr hodin ka-
pelních panských i dámských,
slatých neb stříbrných, Tulla
atd. — Zlaté sborů, řetazy ná-
ramky, prsteny, vůbec veškeré
druhy skvostů. Optické sborů,
brýle, skřipce, dalekohledy, di-
vadelní kukátka atd.*

Václav

Frančák,

*Každé hodiny
jsou řádně
obtašeny (re-
pasirovány) a
ručí se 3 roky
sa správný
chod.*

hodinářský a slatnický závod
v České Třebové.

*Veškeré správký hodin a šperků vyřizují se
se zárukou a rosesílají franco.*

*Mnoho pochvalných usnutí a poděkování
po ruce.*

Ku výběru nástěnných hodin pošlu fotografie.

Výhodné podmínky platěbní has své.

BRNO

Právě vyšlo.

KRÁSA
DUŠE.

Obrázky ušlechtilých žen a dívek.

V cizině i doma nasbíral Karel Vrátný.

Stran 134 — 8°.

Cena K 120. Výtisk skvěle vázaný K 240.

Objednávky vyřídí

Cyrillo-Methodějské knihkupectví
Gustav Francel v Praze I.,
Melantrichova ulice, v paláci měst. spořitelny.

OBRAZY
*olejomalby, rytiny, krujiny, nádherné re-
produkce náboženské a historické, sradla,
rámce, listy, římsy, křídla, sochy a umělecké
výrůbky všech druhů v moderní úpravě,
solidně a levně.*
*Veškeré druhy papíru, psací a kreslicí
potřeby, vždy nejnovější*
dopisnice
*a vše do ohoru pantrnického spadající
v nejbogatším výběru doporučuje*
Josef Kieslich
v Hradci Králové,
*Umělecký závod pro kostelní práce a výrobu
rámců založen r. 1891.*

Již letošní v nejjemnějším cukru

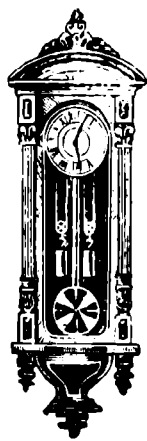
savařené brusinky

v 5ti kilových nádobkách franco
poštou za 6 K zasilá

Jan Fáborský

v Týništi nad Orli.

Svoj k svému!

Žádné ceníky ilustrované; za to všem dárst. pp. kněží posle se hned franco výběr hodin kapesních panských i dámských, stálých neb stříbrných, Tulla atd. — Zlaté zboží, řetězy, náramky, prsteny, vůbec veškeré druhy skvostů. Optické zboží, brýle, skřipce, dalekohledy, divadelní kukátka atd.

Václav

Frančák,

Každé hodiny jsou řádně obtaženy (re-pastrovány) a ručí se 3 roky za správný chod.

hodinářský a slatnický závod
v České Třebové.

Veškeré správy hodin a šperků vyřizují se se zárukou a rozesílají franko.

Mnoho pochvalných usnutí a poděkování po ruce.

Ku výběru nástěnných hodin pošlu fotografie.

Výhodné podmínky platební bez zvy.

Sezn. č. 7.

To zde dosud nebylo!

Následkem obrovských nákupů jest mi umožněno zasílati za pouhý obnos

3 korun

1 eleg. kasetu (100 kusů velejem. dopisního papíru a 100 obálek) a 25 skvostných umělec. dopisnic. Zásilky dobírkou neb po zaslání obnosu předem vytizuje obratem pošty

Kubův světový závod dopisnicemi
v Jiříně (Čechy).

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veleduš. duchovenstvu svůj všudež osvědčený a mnoha doporučení nejčastěji vyznamenáný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy doslovně úplná.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na
hlédnutí franko zašleme

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Továrna na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

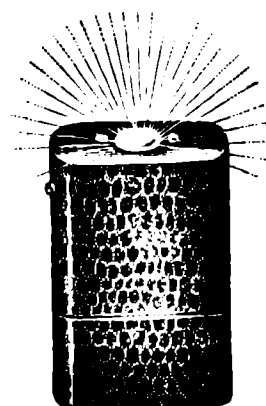
— nabízí —

koňak, slivovici, borovíčku, jeřábinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medicinalní), vino sladká a vino šumivé (šampaňské.)

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem slat medaili, a mnohými
jinými diplomy s právem rašení slat medaili.

Vzorky zdarma a franko.

Meteor

je nejdokonalejší

elektrická kapesní
svítilna nové doby.

Jednoduchý stisk a žárovka zazáří jasným
světlem. Svítí při bouři i větru, vylučuje ne-
bezpečí požáru i výbuchu a vydrží při každo-
denním upotřebení zaručeně po mnoho týdnů.
Pak lze vysvícenou baterii nahraditi novou.

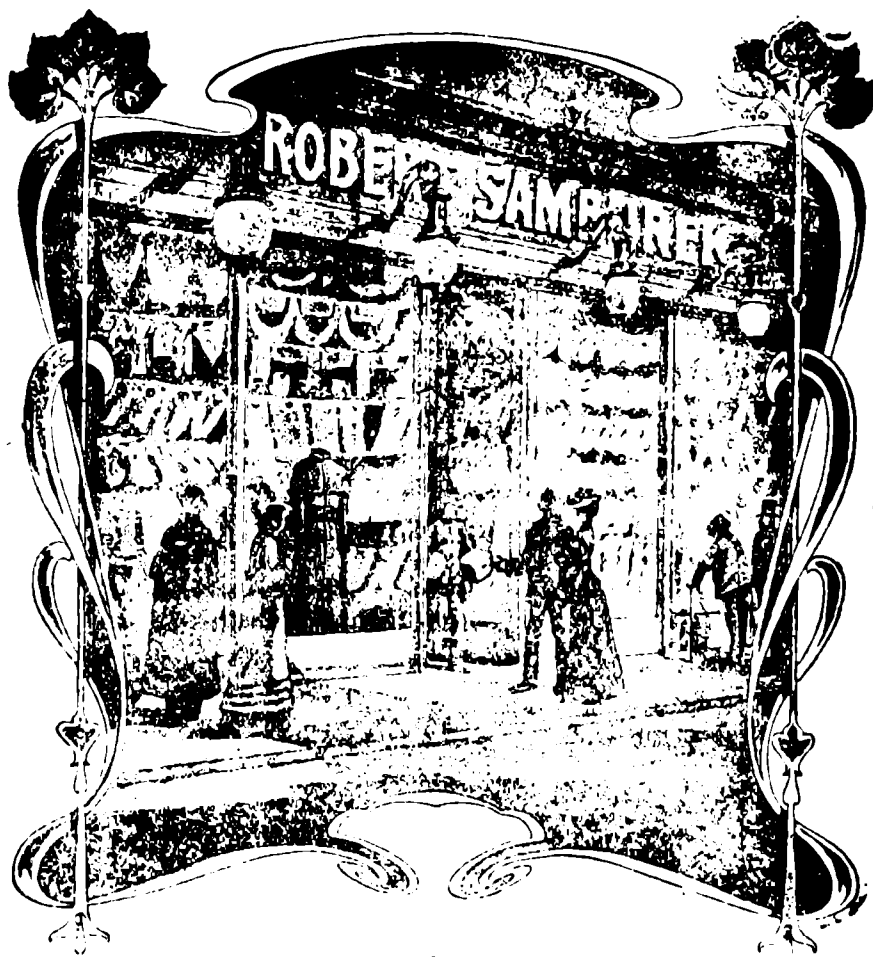
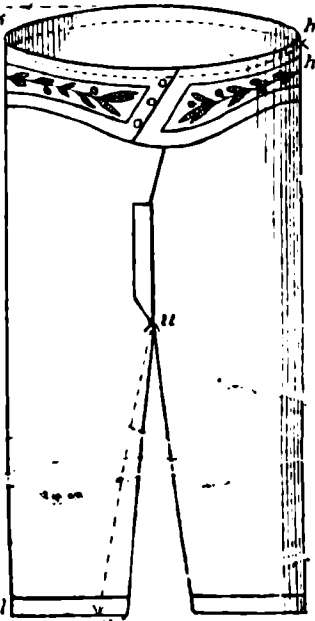
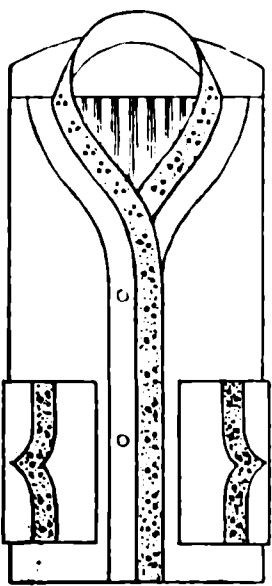
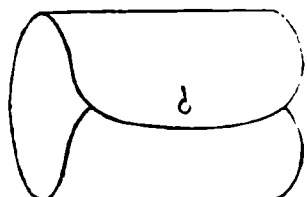
Nesčetná pochvalná usnutí. — Krásný dárek.

Cena svítilny „Meteor“ 4 K, poštou o 45 h více.

Vývozní dům praktických novinek

A. Patrná a syn v Jaroměři.

Založeno 1842.

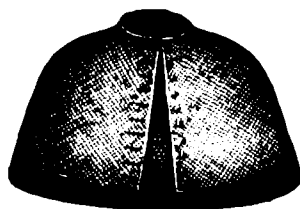
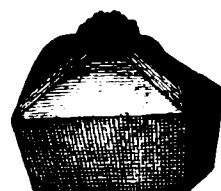
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro velectené P. T. duchovenstvo.

Zakázky vytizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu naspět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
 (protokolovaná firma)
 v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
 (bratr P. J. Neškudly, farář ve Východních)
 doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
 svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a keřevého náčiní.
 Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
 se na požádání franko zašlou.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty
 jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
 dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damask.
 zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
 lidového podniku

„VZAJEMNOST“,
 tkalcovské výrobní společenstvo
 v Hronově nad Metují,
 které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
 v domácnosti jest třeba.
 Vzorky a cenník zasílají se obratem poštý
 zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
 volujeme zvláštní výhody.

Velký výběr
 zlatých a stříbr.
 skvostů, svateb.
 darů, kapsoních
 i nástěn. hodin
 v krás. provedení
 doporučuje . . .

JAN — KALIS
 hodinář a zlatník
 v Rychnově n. K.
 přísečný znalec
 c. k. okr. soudu
 Obrazkové
 cenníky zašle.

Jan Kryšpin,
 (J. Syvalterův synovec, ná-
 stupce)
odborný umělecký závod
 pro
malbu oken kostelních
PRAHA — I.,
 č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
 nové blíže Malého náměstí (dříve
 přes 60 roků na Malém náměstí
 pod loubím) doporučuje se
 ku dodání oken chrámových,
 od nejjednoduššího až k boha-
 tému figurálnímu provedení a
 sice i se železnými rámy, sí-
 tlemi i vsazením.
 Veškeré rozpočty, skizy i odborná
 rada bezplatně, bez vší závaznosti
 ku definitivní objednávce.
 Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
 Založeno roku 1836.

Nábytek na splátky
 bez zvýšení cen na každou stanici dodává
 výroba a sklady nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
 Hradec Králové.

První
strojní kruhárna na zelí
 v Malíně
FRANTIŠEK JANSÁ
 nabízí kyselé zelí jemného řezu a chuti
 od 50 kg. počínaje.

Malinský křen
 ze svých křenovek nabízí
FR. JANSÁ,
 rolník
 a člen spolku křenářů
 v Malíně u Ktné Hory.

Jen ten křen, který opatřuje „Spolek křenářů v Malíně“
 svým členům zde připojenou ochrannou známku lze
 považovati za pravý malinský.

OBRAZY
 olejomalby, rytiny, krajiny, nádherné re-
 produkce náboženské a historické, svateb.
 rámce, lišty, římsy, křídla, sochy a umělecké
 výrobky všech druhů v moderní úpravě,
 solidně a levně.
 Veškeré druhy papíru, psací a kreslicí
 potřeby, vždy nejnovější
dopisnice
 a vše do oboru papírnického spadající
 v nejbohatším výběru doporučuje
Josef Kieslich
 v Hradci Králové,
 Umělecký závod pro kostelní práce a výrobu
 rámců založen r. 1891.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber
 Dílna ku vyšívání
 a zhotovení ko-
 stelních rouch,
 korouhví (balda-
 chinů), nebes a
 spolkových prapo-
 rů; na požádání
 obstarám též ko-
 vové nádoby, kříže
 a t. d.
 Vídeň,
 VII. o., Seiden-
 gasse č. 35.
 Na ukázkou zašle
 se vše franco.

Odborný velkozávod pro malbu
 chrámových oken.
 Umělecký ústav pro malbu na skle.
B. Škarda, Brno.
 U nás chrámová keždě
 ho slouhu a provedení
 e zartčením práce nej-
 modernějším poža-
 davkům vyhovějí.
 7krát prvními cenami
 vyznamenán
 Cenníky zdarma.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
 ve Všetarech u Hradce Král.
 zhotovuje zručně a levně
 kazatelny,
 Boží hroby,
 křížové cesty,
 oltáře, sochy svatých a pod.
 Mnoho pochvalných přepisů vyloženo
 k nahlédnutí.

Za hospodyně
 na faru hledá místo starší (39 r.), osamělá dívka
 z vážené rodiny a bezvadné minulosti. Ovládá
 dobře oba jazyky zemské, umí vařit, rozumí
 hospodářství, a jelikož obcovala také v kruzích
 šlechtických, doporučovala by se i tam, kde jest
 farní stykati se s patronem. Může nastoupiti ihned,
 a může také nějaký čas čekat Nároky skromné.
 Nabídky do „Obnovy“ pod zn. 1x39.

KDO JEDEŠ DO
 AMERIKY
 POŽÁDEJ DŘÍVE ORADU
 A POKYNY KANCELÁŘ
 ČENĚK
 ŠULC & SPOL-
 V PRAZE - FERDINAND-TR. 33.
 PROSPEKTY ZDARMA.

Kostelní náčiní
 vlastní výroby
 v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,
 výrobce kostelního náčiní.
 Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
 Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
 v ohni zlatí a stříbří.
 Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Pozdrav
 z českého ráje.
 10 skvostných dopisnic z Jičína, Pra-
 chovských skal, Trosek, Hrubé Skály, Kostí a
 sotatního romantického okolí, zasílám za 1 K
 i se známky. Každá dopisnice je zvlášť adreso-
 vána, tedy ne pod křížovou páskou.
K. KUBA, umělecký závod a nakla-
 datelství pohlednic v Jičíně.

Svíčky kostelní voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veleřádnému duchovenstvu
— za podmínek nejvýhodnějších —

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

c. a k. dvorní dodavatel

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený
Ordinar. listem nejvyš. blak. konsistoře v Hradci Králové
z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské: Svíčky oltářní z čistého vosku vše-
lího i druhy levnější, dále paschaly, triangle, srna kadidlová, sloupky a jiné.
Nejemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

ČUPR

BAZAR se zbožím galan-
terním a modním

odporučuje za ceny nejlevnější a pevné

Cotillony

Bigotfony, papírové hudeb. nástroje

Škrabošky

Čepice, komické z papíru

Confety

Serpentiny

Květiny

Vějíře gázové a péřové

Lakované střevičky

Rukavice

Šněrovačky zaručené jakosti

Košile bílé a barevné pro pány

Limce

Manžety

Náprsenky

Nákrčníky nejnovější fašony

Trika

Punčochy

Ponožky

Deštníky

Hole, též ebenové a se stříb. rukověti

Tobolky jen kožené, 1a qualita

Elektrické lampičky kapesní

Šperky pro masky a t. d. a t. d.

Celoroční výstava

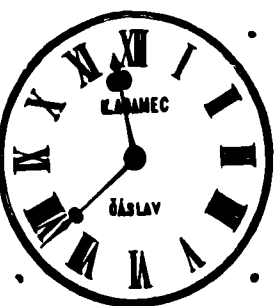
dárků a hraček.

FRANT. ČUPR,

Kileperova ulice proti kavárně pana Fialy
v Hradci Králové.

Ctěným spolkům a pp. pořada-
telům zábav a plesů zvláštní výhody.

První výroba
věžních hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd., odporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

ATELIER OTTMAR

v Ústí nad Orlicí.

Odporučuje se k malování chrámů
jakoukoliv technikou přesně dle slohu.
Oprava starých obrazů, jakož i ma-
lování nových obrazů oltářních, kři-
žových cest a p. Dekorální malby
pro slavnosti, jakož i dekorace pro
divadla při cenách značně levných.
Rozpočty a plány bezplatně, beze vší
závaznosti.

Mnoho pochvalných uznání po ruce.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleřádného
duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez svýšení cen!

Stoletý hostinec

na Slezsk. Předměstí.

Oznamuji, že jsem svůj hostinec předal
do rukou zkušeného odborníka **Jana**
Špalka a že též na dále čepovati bude

králohradecké pivo
půllitr za 6 kr. - -

Dobré kuchyni a vzorné obalaze bude
vénována největší péče.

Kulečník v snížené ceně.

Prosím, by přízeň mému hostinci věno-
vaná i na dále jemu zachována byla.

S úctou

JAN FIŠER.

500.000 kusů

velikonočních dopisnic, překrásné nové
vzory zasílám za dosud neslýchané ceny: 100 kusů
za 80 kr., 1 zl., 120 zl., 150 zl., 180 zl. a 2 zl.

2.000.000 kusů

uměleckých dopisnic prvního řádu, samé
vynikající novinky mám vždy na skladě za ceny
původní.

Ukázkové základy po 2, 3 a 5 zl. franko, po
zaslání obnosu předem neb dobírkou. — Nehodící
se bude vždy ochotně vyměněno.

K. KUBA v Jičíně, Čechy.

Největší závod popisnicemi ve velkém na pevnině.
Přijme se několik spolehlivých zástupců.

ZÁCLONY

krajkové bílé, záclony krajkové crème, záclony krajkové barevné,
záclony muselinové, záclony tylové, záclony jednoduché (story), záclony
látkové, záclony axminsterské, záclony marokánské, záclony šinilkové
atd. v nejbohatším výběru a továrních cenách.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

OBNOVA

Číslo 4.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 23. ledna 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Něco o moderní humanitě.

III.

(3) Jedna nuzná matka měla syna v donucovací pracovně; přišla chlapíka navštívit a ptala se ho, jak se mu teď vede. Syn jí do podrobnosti popisoval každodenní pořádek. Když domluvil, přikazovala mu milující maminka s přetmavtýčením: „To ti povídám, ať se tady dobře chováš a ve všem posloucháš, aby tě nevyhnali. Doma se takhle dobře nikdy mít nebudeš.“

Ba věru v našem humanitářském věku jest na tom mnohokrát líp trestanec, než sebe poctivější nuzný dělník, který ze čtyřiceti krejcarového denního výdělků má živiti celou rodinu. Poctivý pracovník i ve stáří se namáhá, aby nemusil žebrotu nebo krást a musí svou poctivost vykoupiti nesčíslným sebezaporem a bídou. A zatím lump si často bezstarostně a spokojeněji hovoří za mříží. Kdyby se mu něčeho nedostávalo, stěžuje si a hned se stane náprava. Společnost lidská má osud vězně stále na zřeteli; nuzný dělník, který nikomu neublížil, nemůže často ani práci nalézt, ač o ni žádá.

Otrhaný darmochleb se domáhá žebrotonu výživy, ač je zdrav jako buk a práci by dostal. S pokryteckým žalem vykládá, že neměl „celý týden teplou lžici v žaludku;“ ale když jeho lkání nějak málo spomáhá, schválně něco zcela veřejně ukradne, aby se o jeho „vnitřní záležitosti“ postarali pánové od soudu. Ve vězení nemusí žebrotit, nemusí obcházet, vše se mu přinese až k hubě. Často však i člověk do nedávna poctivý k takovému skutku se odhodlá, nestará-li se nikdo o jeho nezaviněnou bídu. Slyší od jiných, že vězení není právě místem velikého strádání.

Pan soudce sděluje obviněnému, že jeho trest bude trvati tři neděle.

„Poníženo prosím, nechají mne v kriminále aspoň do března; teď žádná práce není, nikdo se o mne nestará a topení je drahé. V březnu zas práci dostanu.“

A jest to pravda, že pro mnohého bývá vězení humanitářským místem, než chata, kde požíval svobody.

Nesprávný chod humanity nezavíhují toliko ti, kteří mají v rukou prostředky k umlácení bíd. Jsou zde vinníky i mnozí proletáři sami. Almuznu vymáhají vším způsobem často lidé zpustlí, kteří vlastním hýřením o jmění přišli a pracovati nechtějí. Taci lidé pak svou přetvářkou mají podpory, jež byly určeny pro mrzáky nevinné; když pak se hlásí žebrař poctivý, již se na něho nedostane. Když některý dárce byl několikrát pokryteckými šejdři napálen, oboří se pak nespravedlivě i na prosebníka řádného. Když charakterní nuzáci vidí, v jaké společnosti by se to ocitli, kdyby šli také žebroti, raději krutou bídu bez hlesu snášejí; a drzým dotěrům jest takto lépe. Beze studu líčí prohnání darmochlebové u zámožných lidí největší bídu, aby pak doma z hlouposti lidské tyli.

Znal jsem jednoho dělníka, který vydělal týdně víc než některý studovaný člověk. Jednou počal na ulici bouřiti: „To je nějaký učitel? On si řekne mému dítěti, abych mu koupil čítanku sám; takový pán a nemůže mu dát knížku! Mámu v kapse čtyřicet krejcarů, ty jdu propít na kuráz a pak mu zazpívám koncert, že na něj tak hned nezapomené!“ Faktum. Týž člověk si stýskával, že prý jeho žena málo co řádně v domácnosti obstará; musí ji někdy napravovat bitím. Ale žebrař prý dovede jako žádná jiná, až paničky rozpláče. A pak se mají dobře oba.

Často taková matka ze zvláštní péče vystřídit dítě s uzlem přede dveře: „Ať mi domů s prázdnou nechodíš, nebo se podíváš, jak s tebou zatočím.“ A chytře informované dítě žebrař s naučeným nářkem pro sebe, a „nemocnou maminku.“ A když přijde s plným rancem domů, užívá matka ovoce nucené dětské přetvářky. Také humanita milující matky.

Ve větších městech, zvláště v Londýně, jsou hotové organizace vyděračných lenochů. K zdůraznění svých proseb nosí nebo vodí s sebou zmrzačené děti, které třeba sami zmrzačili, nebo zmrzačené za peníze ve svou moc dostali. Šikovná ale darebácká pomůcka k rozvoji žebrařského kšeftu. Lehce se jim uvěří, že jsou to děti jejich a že se již mrzáky narodily. Daří se takým nesvědčivým lidem velmi dobře, co v těchto městech hynou celá sta poctivých mrzáků hladem, nenalezajíce pomoci odjinud.

Nesmíme se tak chorobnému zjevu naší doby příliš diviti. S chladnutím citu náboženského klesá rovnoměrně obětavost, stoupá sobectví a nepoctivost ve všech vrstvách. A proto není divu, že přes všechny moderní fráze humanita pokulhává stále víc; každý touží, aby humanita jen jemu pomáhala na nohy, ale sám ji nepodpře ničím. Právě humanitě přistihují křídla zámožní lidé i nepoctiví proletáři, kteří sahají smělou rukou po tom, co náleží jinému.

A jiný obrázek moderní humanity. Spanilomyšlná, romány odchovaná slečna se zapomene a jde své provinění utajit do „červeného domu“. Tam zanechá dítě jeho osudu; vychovají je za malý poplatek lidé jiní; a rozumí se samo sebou, že mu sotva stý díl té lásky věnují jako svým dětem. Takové nešťastné, odstrkované dítě jest na nejlepší cestě stát se později postrachem svého okolí. Kdo za to bude jednou odpovídat? Není kolikrát na tom lip osud takového děcka, jež krkavčí matka po narození utratí?

Také nesvědčí o veliké a obětavé lásce mateřské, jestliže zcela zdravá panička dá živiti své nemluvně ženě jiné. Ubylo by jí třeba krásy a ta je jí milejší než zdraví a přirozená výživa děcka. I vychování dítěte v mnohých domech zastává víc osoba služebná než matka. Což na tom, že dítě málo užije lásky mateřské a že se počíná i srdci matky odcizovati? Panička se může aspoň více věnovati nejruznějším „společenským povinnostem“. Pěkná to mateřská humanita. Pak chtějte, aby taková cítila upřímný, křesťanský soucit s lidmi jinými.

A dějí se v našem humanitním věku věci ještě daleko horší; tisíce dětí hyne pro strach světský dřív než se zrodily. A takový skutek jest ještě od mnohých liberálních humanitářů schvalován. Ale nevzpomenou si taci lidé, že proti takovému nepřirozenému skutku celý přírodní řád přímo křičí? Inu s pokrokem vzdělanosti „pokračují“ také názory mravní. Kdož za to, že zbožní křesťané o takovém skutku soudili jinak. Když se ve středověku prozradilo, že některá žena život děcka zmařila, zakopali ji živou do země. Byl to trest zajisté přísný; kdo však byl krutějším: její soudcové nebo ona sama, která usmrtila dítě vlastní krví? U nás v Čechách úřady každou chvíli mají jednání s krkavčí matkou; ale jest nepochybno, že daleko víc případů zůstává před veřejností utajeno. Za vlády humanity křesťanské ani stý díl takových nepřirozených, krutých skutků spácháno nebylo jako v nynějším osvíceném čase.

Při požárech se můžeme velmi často přesvědčiti, jak jest nyní humanitní cit vyspělý. Sta zevlujících přikvačí na místo neštěstí s radostí, že mají lacinou podívanou. „Pojďte taky trochu pomoci,“ volá spocený hasič. „Od čeho jsou hasiči?“ odpovídá několik výrostků odmlatých. Taková scéna se odehrává velmi často. Jiný člověk bere humanitu zase v jiném směru. Nyní chytají nejvíce pojištěné, veliké budovy; hoří častěji než pro oheň lehce stravitelné doškové střechy. Pan majitel se ocitl pro nádherný život v úzkých; ale má ještě útočiště v pojišťovací pokladně. Nastrojí vše chytře, tak že pokladna chtěj nechtěj odklopí nepoddajné víko, kam se scházejí peníze jiných poctivých pojištěných. Šikovný pohotový se napije plným douškem z číše humanity; ať jiní méně chytří žijí! Však mu nikdo nic nedokáže. Moderní humanita vítá s otevřenou náručí většinou jen lidi chytře.

Ale již dost! humanita bude mítí potud schlíplá křídla, pokud neprovane lidstvo duch nezlopné poctivosti a vřelé křesťanské lásky k bližnímu. A tyto dvě ctnosti zapustí pevné kořeny jen v půdě té nauky, kterou světu na úlevu bíd přinesl největší lidumil, sám Kristus Pán.

Probudme se!

(8) Co se to jen děje? Tato otázka, delším přemýšlením zhuštěna, dere se mi přímo do pera, jsouc opakovaním toho, co pronesl pan kanovník dr. Soukup ve smutné chvíli ve chrámu Chrástském nad tělesnými pozůstatky slavného našeho biskupa. Otázku tuto upínám ku přítomné posici českých katolických kněží i laikův a k veřejnému mluvení, pokud mu aféra Svato-václavské záložny vtiskla svůj zvláštní ráz. Neohlédaje se fakta samého, spáchaného za účastenství kněze, upozorňuji hlavně na duši většiny české žurnalistiky, která vyhodivši přes palubu elegantní druhdy výpovědi o mravním pokroku a vzdělanosti a uchopivši kořist ve dravčím zachvěvu, v pouličních cárech a se vzteklym obličejem vyrazila proti českému katolickému knězi, aby ho zhanobila. Ta jistá část české žurnalistiky provedla přesvědčující důkaz o tom, jakou má lásku ku pravdě a účtu ku právu a spravedlnosti, a kdo se domníval, že právě jmenované statky všech kulturních národů jsou mimo stranné zájmy i v té jisté části české žurnalistiky, byl vyléčen z bludu svého radosti a chtivosti, se kterou slavné redakce k onomu bodu se soustřeďovaly. Prohlásily ony slavné redakce na všechny české katolické kněze výmínečný stav dokazující svými štvanicemi, že axiom: „za jednoho nemůže vinnen býti celý stav“, v příčině defraudace v záložně Svato-václavské neplatí.

Vizte tu galerii: Právo Lidu, Národní Listy, Čas, Český Učitel a mnohé jiné časopisy odstíně radikálních a liberálních vůbec. O Právu Lidu delších poznámek potřeby není, neboť zásadou surovosti udušný intelekt jeho nemůže přičetně reagovat na odsouzení své a jakoukoli kritiku. Národní Listy při veškeré diplomacii, se kterou rozeznávaly duchovenstvo vyšší a nižší, v nejednom čísle rozdávaly záluďné seky všemu katolickému duchovenstvu, a člověku hrůzou se otrásajícímu vyvstávala otázka, to je li ten list, jenž jindy o důležitosti svého poslání kulturního uml tak přesvědčivě hovořil. Od Času již předem nemohli jsme spravedlnosti očekávat, neboť ustáleným themeatem jeho jest, ubíjeti katolicismus prostředky sebe nemravnějšími.

Napsav strany denuncianství dra Čuhela, že „náboženství nebo náboženské vyznání některé obviňovat za skutky jednotlivce, jest nehodno vzdělaných a slušných lidí“, s pamětihodnou důkladností Čas sám sebe pověsil. Předně nemožno u něho hledat slušnosti a vzdělanosti, ježto nad činem Drozdovým jako nad skutkem katolického kléru metal šílené kotrmelce, a za druhé postihován jsa in flagranti v konání proti zásadě jím právě uvedené, plije na svůj filosofický humanism a učí bezcharakternosti. Český Učitel napsal: „Drozd přece ne jediný, v drobných nesčíslných družích žije po celých Čechách, po Moravě a Slezsku. Po některé stránce má ho každá ves, každý zalehlý kout.“

Tak nás pobaněl list vzdělavatelův a vychovatelů mládeže, list, jenž nadhernými slovy líčí vždy úkol školy, obestíraje ji nejideálnějším ovzduším a projevuje až vášnivý zájem o vzrůst a vývoj dětské duše. Ovšem i bez Českého Učitele uvědomujeme si úlohu školy vědouce, že tam vyrůstá národ a vzhledem k tomu, že tam pěstí jest smysl i pro nejnepatrnější rozdíly ctnosti a hříchu, pravdy a lži, spravedlnosti a bezpráví. Ano i druhým chrámem škola se druhdy jmenuje. Ale kde jest posvátnost chrámu toho, když v něm mladé duše zušlechťovati má učitel, který na všechny kněze

Poslanecká sněmovna vykonala již první čtení cukerní předlohy. Předlohu brannou usnesli se Mladočeši vypustiti z obstrukce; pouze poslanci všenečtí chystají se proti ní provádět obstrukci. V Ubrách sám předseda sněmovny je v čele opozice proti této předloze.

Konference o dohodu českoněmeckou, svolaná na 20. leden, skončila po dvouhodinném jednání snad nadobro. Čechové v konferenci všichni do poslední chvíle trvali na tom, že chtějí jednati o dohodě. Na konec ještě ve smyslu projevu min. předsedy dr. Körbera chtěli zvoliti zvláštní komitét pro porady o jednotlivých sporných částech. Avšak česká ústupnost rozbila se i tentokrát o umíněnost zástupců něm. stran. Když totiž dr. Körber prohlásil, že vláda netrvá na znění svých předloh, pronesl dr. Eppinger jménem zástupců něm., že volba komitétu, jak si dr. Körber přeje, jest zbytečnou. A tu zase něm. listy prohlašují Čechy hlavními vinníky nezdaru těchto konferencí.

Česká strana agrární konala v neděli v Praze sjezd, jehož se účastnilo na 500 rolníků a zástupců strany.

V pruském rozpočtu žádá se 2 1/2 milionů marek na odměňování a povzbuzování něm. učedníků a učitelů v polských částech země pruské, aby ještě horlivěji pracovali na úplném potlačení národa polského.

Německý korunní princ od 16. ledna dle návštěvou u carského dvora v Petrohradě.

Španělsko zbrojí na ochranu svého afrického území proti Maroku, kdež prý panuje úplné bezvládní.

Z činnosti katol. spolků.

Z Týnlíste n. O. Dne 11. t. m. pořádala zdejší katolická jednota schůzi spojenou s poučenou přednáškou „o protestantství v Čechách.“ Rozsáhlý sál byl naplněn do posledního místa. Pozvaný řečník vp. Jiří Sahula z Hradce Králové vyložil v delší řeči, že není na správné cestě, kdo by chtěl stotožňovati protestantství s husitstvem. Protestantství bylo zásadním bojem proti Římu, co se kalíšnická věrouka jen v několika bodech od katolické lišila. Nikdy nebyli kalíšníci tak vzdornými nepřáteli Říma, jako němečtí protestanté. Přilivem lutherství z Němec zničena byla církev husitská a zmatek náboženský se ještě více rozmnožil. Po ukončení přednášky s pochvalou přijaté se bavili členové ještě delší čas solovými výstupy a mistrnou hrou na piano slečen Merzových, janz vzdán za jejich ochotu srdečný dík.

Z Vamberka. Dne 4. ledna pořádala katol. vzděl. spolek Svornost ve Vamberku valnou hromadu, aby z předložených zpráv posoudil činnost minulého roku. — V přítomné době čítá spolek 63 členů. Během roku pořádala 9 schůzí výborových, 9 spolkových (z těch 2 veřejné, jeden večírek a dětem svých členů vystrojil vánoční stromek. Přednášek bylo 10. Z časopisů hlavně odbírány: Časové Úvahy, Česká žena, Katolické Listy, Obnova, Selské Hlasy, Lidové Listy, Naše Listy a j. Spolek účastnil se různých

to líbí, ačkoliv směle tvrditi se může, že by svoboda byla jim milejší, než-li všechna ta sláva, v jakéž tonou. Konečně započíná posvátný obřad . . . Než kam by mne to vedlo, kdybych tímto způsobem chtěl vypravovati dále; a proto ještě jen krátce něco o dalším osudu památných beránek. Že po vykonaném svěcení při odnášení s oltáře každý za šťastného se pokládá, kdo nežná a posvěcená ta zvířátka může pohladiti aneb se jich alespoň dotknouti, rozumí se samo sebou. I já chtěl jsem projevit jim svou spokojenost za to, že tak bezky se chovala. Chvátám s kůru, odkudž vše mohl jsem pohodlně přehlédnouti, do kostela, tu však k žalu svému slyším: „Sono già partiti al Vaticano“ — již odjeli do Vatikánu. — Hned po svěcení odvázejí se totiž milí beránkové do Vatikánu, kde sv. Otcí odevzdávají se v dar; sv. Otec odesílá je do jednoho kláštera jeptisek na ošetřování. V pasiovém týdnu se stírhají, z vlny pak, kteráž ihned se zpracuje, zhotovují se tak zvaná pallia, roucha to na způsob štol, jež v předvečer svátku sv. Petra a Pavla sv. Otec světlí, načež ukládají se do zvláštní nádoby v konfesi (na hrobě) sv. Petra; konečně udílí sv. Otec roucha tato patriarchům, arcibiskupům a někdy výminkou jako zvláštní vyznamenání i biskupům. Propůjčením pallia udílí sv. Otec významným hodnostářům vyšší moc, nežli jest moc biskupská, jež jaksi od hrobu knížete Apoštolského vychází. A tak slavnost sv. Anežky — abych snad již trochu rozvlácně líčení zakončil, ve spojení stojí s jedním z nejvyšších církevních vyznamenání.

Pro nás pak všechny kéž zůstane sv. Anežka povždy líbezným předmětem něžné úcty a ten bělostný beránek po boku jejím nechat stále zvěstuje nám nehynoucí, nebeskou cenu nevinnosti a čistoty srdce, kterážto andělská nevinnost ve spojení s neobrozenou statečností u vyznávání víry v Ježíše Krista hlavní jest příčinou, že sv. Anežka nejen v Římě, ale po veškerém okrásku zemském mezi věřícími tak vroucně se ctí a vyzývá.

ných manifestačních průvodů církevních, přijal hromadně sv. svátosti a staral se o rozšíření katol. tisku i uvědomění. Na rúších za to utráčeno neměl. Byloť hrozně odpadem ke starokatolicismu, denuncováno c. k. hejtmanství, ano i šaloba plná smyšlenek podána adp. biskupovi. Přes tyto však a jiné nízké útoky přenesl se spolek klidně dál a dočkal se ve mnohém již v krátké době minulého skvělého zadostoučinění a může všem svým odpůrcům ukázati, že jen věc máje na zřeteli proti nízkým útokům zachoval se velkomyslně a skoušku obstál čestně. Zdať Bůh!

Z Benova. Dne 6. ledna t. r. konal zdejší katolický spolek „Rovnost“ svou řádnou valnou hromadu. Předseda vp. Fr. Opátka zahájil schůzi a srdečnými slovy uvítal přítomné. Byli nejen členové hojně zastoupeni, ale i mnoho pozvaných hostů a zvláště žen bylo viděti. Milou a poutavou přednáškou „o alkoholismu“ poučil a pobavil nás p. K. Bláha, katecheta. O významu spolku našeho věcně promluvil a ku přistupování za členy vyzval přítomné p. Ant. Pátek, mistr truhlářský. Po předsevzaté volbě zůstalo skoro vše při starém pořádku. Kéž by jen hojně členů přistupovalo a přednášky sledovalo, aby vzkvétal spolek uvnitř i zevně. Zdať Bůh!

Z Červeného Kostelce. Činnost Jednoty v novém roce 1903 zabývána byla zábavním večírkem, pořádaným 6. ledna ve spolkové místnosti. Byl pozván dp. Alois Svojsík, kaplan z Prahy, aby obohatil večírek přednáškou „o své cestě po severní Africe a sev. Americe“. Řečník pontavě líčil všechny podrobnosti své cesty po sev. Africe, po té po sev. Americe, živými barvami podal cestu po moři, dojmy z měst, která navštívil, vylíčil kulturní život v Alžírsku a v Maroku, světlé i stinné stránky života amerického, zvl. pak život amer. našich krajanů-Čechů. Přednáška líbila se všem četným posluchačům, k čemuž přispělo jednak zajímavé thema, jednak živý přednes řečníkův. Ostatní čas vyplněn zpěvy, solovými výstupy a hudbou. Jednota vzdává srdečné: Zaplat P. Bůh dp. Svojsíkovi, který nedbaje námahy tak příjemný večírek jí připravil. — Dne 11. t. m. konána měsíční členská schůze s přednáškou dp. předsedy Fr. Prudíče „o pravém a nepravém vlastenectví“. Z dějin křesťanských, hlavně ze života sv. Ludmily a sv. Václava vyvozeny zásady pravého vlastenectví: zbožnost, sebevzdělání, obětavá láska k bližnímu, sebezápor a odříkání ve prospěch vlasti. Patriotism pravý nespočívá ve vyhledávání válek a v zášti proti jiným národům. Za Karla IV. národ náš se nejvíce povzněl, doba pozdější přinesla bratrovražedné boje a pustošení vlasti. Dále pojednáno o moderním vlastenectví, které staví na základě mimonáboženském. Kde není lásky k Bohu, nemůže být lásky obětavé k bližnímu, lásky obětavé k vlasti; proto též dnes totiž fangličkářství, frásí, sobectví i zášti a tříštění sil. Nezná duše česká, kdo jí náboženství béře! — Po různých návrzích vyhlášení přítomní, aby v evšším zájmem účastnili se schůzí členských a povzbudili i druhých, aby Jednota v novém roce prospěšně pokračovala. Zdať Bůh!

Z Pardubic. Ve zdejší Jednotě katol. mužů a jinochů dne 1. února t. r. ve 4 hod. odpol. přednášl p. J. Urban, starosta Všeodborového sdružení v Hradci Králové.

Zprávy místní a z kraje.

Dary. Jednotě katol. tovaryšů v Hradci Králové daroval J. M. ndp. kapitlánrní vikář dr. Alois Frýdek 40 K a cyrilské jednotě 10 K. Zaplat Pán Bůh!

Vzdělávací a podpůrný spolek kř. soc. paní a dívek v Hradci Králové pořádá v neděli dne 25. ledna b. r. veselohru „Růžová pouta“ od Ant. Lokaye. Předprodej lístků v Adalbertinu č. dveří 1. Začátek o 7. hod. večer.

Ze Všeodbor. sdružení v Hradci Králové. Schůze užšího výboru ústředního. Přítomní: st. Urban, Lněnička, Zoubek, Jenšovský, Anorlík, Pochmon. Podpory dostali: Z Hradce Král.: St. Lněnička nemoc. pod. 8 K, Fr. Škarýd mim. pod. 3 K. Z H. Jelení: Fr. Schejbal nem. pod. 8 K, Jos. Valenta dod. pod. v nezam. 4 56 K. Bar. Škeříkova z Litomyšle nemoc. podp. 8 K Jos. Kábrt z Náchoda nem. podp. 7 71 K. Jos. Sviták z Čáslavě nem. podp. 5 70 K. — Noví členové: Praha: vdp. dr. Rud. Horský III. tř., vdp. Tomáš Škrdl III. tř. Paraík: Karel Šumpík, barvíř II., Fr. Rybka, tkadlec I., Al. Rybka, tkadlec I., Ant. Voleský, tkadlec, Jos. Dvořáček, pekař III. Rychnov: Ant. Růček, zámečník I., Vojt. Nezmeškal, topič I. Kr. Vinohrady: Ferd. Dufek, obch. sluha III., Karel Pavlát I., Jos. Mayer, pomocník ozdob. III., Jos. Petrák, štukatér I., Karel Novák, vláseňkář I., Josefa Holmichová, manželka dělníka II., Frant. Klínot, mistr ob. I. Polná: Jos. Vítek, tkal. mistr III., Leop. Polák, holič II. Čáslav: vp. Ot. Semerád III., Jos. Musil, obuvník I. Mýto u Zb.: Jan Seřiz, obuvník II. N. Město: Václ. Škoda, tkadlec II. Hora Kutná: Anna Zuzová, švadlena II., Aloisie Křížková, dělnice z tabák. továrny III., Jos. Matlach, dělník z tabák. továrny III. — Odbočky se ještě upozorňují, aby 25. ledna v neděli neopomenuli vyslati na valnou schůzi své delegáty, kteří nechť s sebou přinesou k revizi pokladniční knihy odboček.

Místní odbor České společnosti národohospodářské v Hradci Králové pořádá v neděli 25. ledna ve 2 hodiny odpol. ve velké sni Obchodní akademie přednášku disponenta p. Pátka: „Obrana českého národního majetku v ústavech peněžních proti ztrátám vůbec a defraudacím zvláště.“

Společnost Kralohradecká oznamuje, že podle usnesení výboru se dne 21. ledna t. r. nebude se počínajíc 1. únorem t. r. vůbec v neděli úřadovati.

Necitelnost. Leckdoz už v Hradci Králové pochutnával si na žabím stehénku, ale nepomyslíl si, co ubohé žabí havěť pro tuto pochoutku musí vytrpět. V okolí Hradce žijí se dosti lidé chytáním žab za vlažného počasí zimního a jarního. Chycená žába krátce v pldi se přefízne, zadní část hodí se do koše a zadek na zem. Že ubohé zvíře na zemi ještě několik hodin se trápí, při tuhém životě žabím samozřejmě. Proto ať labužníkům chutné sousto v ústech nezhořkne!

Host z laciného kraje. Do jednoho zdejšího hostince zavítal jistý obuvník z N. Hradce Kr. a poručiv si jídla, pít a k tomu doutníky, pochvaloval si, že se také jednou dobře má. Vzácný host uživ všeho do sytosti, zkoumavě měřil dvěře, jak by se nepozorovaně dostal ven. Ale čiperný sklepník upozornil hosta na ulici, že zapomněl vyrovnati účet. Že však kapsa jeho byla prázdná, vyplatil mu jinak.

Vojsenský koncert kapely pěš. pluku č. 42. pořádaný jest v neděli 25. ledna o 7. hod. večer v hotelu „Merkur“.

Eman. Ondříček podruhé v Hradci Králové. Na základě velkého úspěchu při prvním koncertě v Hradci Králové rozhodl se mladistvý mistr uspořádati drabý koncert a to za spolupůčinkování velkého orchestru pěš. pl. č. 36, spolu s klavírním virtuosem p. Leonem Kestenbergem, po případě též i s koncertní pěvkyní, chotí pražského advokáta p. JUDra. A. Jeřábka, bez zvýšení cen. Mimo jiné má býti proveden Dvořákův houslový koncert s průvodem orchestru. Bližší zprávy přineseme příště.

Na vánoční stromek chudých dětí hluchoněmých v Rudolfinu přispěli: P. T. 20 K + Jeho Milost ndp. biskup Edvard Jan Brynych, 10 K Zálazní úvěrní ústav v Hradci Králové, po 6 K: Vědp. kapitlánrní vikář dr. Alois Frýdek, vřdp. kanovník Frant. Fiala, p. vicepresident Kvěch, p. c. k. místodrž. rada Steinfeld, p. dr. Ulrich, měšťanosta, pl. August Urbanová. Po 5 K: p. Josef Morávek, hotelier a p. Collino. 4 K: vřdp. M. Musil, děkan. Po 2 K: pp. a ppl. Okenfus, president, Pirchan, kanovník Antonín Pogorl, dr. Ruth, dr. Czurba, dr. Šimek, Matouš, dr. Scheiner, Matuš, Zelner, Draslar, Ant. Spora, Antonín Sluka, J. E. Duchánek, Antonín Petrof, dr. Tausík, dr. Procházka, Karel Hubáček, Sommer, B. Weis, Božena Franková, Pilnáček, Ant. Šabrt, Al. Janečková, Marie Špalková, Karel Richter, V. Javůrek, M. Píšová, p. Honke, Jan Javůrek, Láblér, Jos. Fránki, Voleniková, Frant. Součková, Tolmanová, Heřma Šantrůčková, etih. školské sestry, řed. Sekera, Marie Svobodová, Vil. Plesnivá, Jul. Pátková, Aug. Pokorná, Cecilie Strnadová, Anna Holečková, Marie Krušvicová, Jan Pátek, Josef Šolc, Weinbengat, Josef Novák, c. k. fideřl, Helena Branžovská, Emilie Steinmanová, Robert Schmidt, M. Schulzová; po 1 K pp. a ppl.: Mrhálek, Fischer, Viewegh, Svoboda, Nernuth, Srp, Lendecke, Petřík, Bartheldy, Křikava, Hochman, z Isakovců, dr. Domabyřl, prelát Suchánek, dr. Novotný, dr. Hejčl, Jar. Havelka, dp. Frühbauer, Rich. Cerný, Orel, Sahula, Jarkovič, dr. Reyl, Tondl, dr. Fr. Šolc, Ant. Hrubý, kanovník dr. Soukup, kanovník Barták, Pospíšil, dr. Hrouzek, Vacek, Veverka, dr. Jindra, dr. Janatka, dr. Musil, dr. Hubáček, J. Bozděch, dr. Hodoval, Arelt, kanovník Fr. Hampl, dr. Tvrzský, V. Bouček, Berger, A. Singer, Aug. Malá, R. Hallwich, Fanny Riemrova, J. Nebeský, Steindler, Jan Uher, A. Šteřková, Jind. Jelínek, Hanuš, Gergurič, M. Růžičková, Chrudimský, Karel Popper, Jan Dvořáček, Fr. Holatová, G. Stein, Nepořeny, dr. Ippen, Trapp, Petříček, Jan Klumpar, Krist. Dvořáčeková, Rudolfová, Jan Dnnovský, A. H. Lhota, Brtnická, Fr. Lexa, Fr. Koutníková, An. Stejskalová, M. Hrušková, E. Jitřiková, M. Kulřová, M. Faltová, Marie Bařková, J. Košťál, Aug. Novotný, Em. Racková, Jan Riedl, V. Formánek, H. Česák, K. Štěpánský, Ant. Pazourkova, Fr. Černý, Tausig, Russ, Stein. Dále darovali: pp. Paldus & Pour 6 šátků v ceně 6 K, p. Bergman 3 páry punčoch za 3 K, pl. Julie Ganzová 4 šátky za 2 K, p. Jirásek 5 šátků za 2 K, p. Fischer 3 páry rukavic za 2 K, p. Zeiner 4 čepce za 2 K.

Východočeská výstava v Pardubicích r. 1903. Aby výstava tato co možno nejúplněji obelána byla, rovněž i za příčinou zjednodušení rozsáhlé již agendy ustavují se v nejcelnějších městech českého východu místní výstavní výbory. Nyní jsou již v Chrudimi, Vys. Mýte, Holicích, Hlinísku, Humpolci, Dobrušce a Opocně. Zástupcové těchto výborů budou nyní též za účelem jednotného postupu do nejdůležitějších schůzí výstavního výboru zváni. — Schůze interessentů odbyvati se budou v době nejbližší též v Humpolci, České Skalici, Chotěboři, Dašicích a v Opocně, na které dostaví se též zástupcové ústředního výboru. — Do 1. ledna došlo výstavní kanceláři již téměř 400 přihlášek, mezi nimi celá řada našich největších závodů průmyslových. — Dne 6. ledna konala se v Pardubicích schůze zástupců lesních správ z východ. Čech, na které se jednalo o uspořádání výstavy lesnické a s ní souvisícího průmyslu. — Technologické museum, které vůbec výstavu tuto účinně podporuje, slíbilo uspořádati ústřední výstavu prací učňů na jiných výstavách již významných. — Ježto doba ku přihláškám stanovená značně pokročila, upozorňujeme všechny ty, kdož výstavu obelati mňi, aby co nejdříve se přihlásili a tím sobě místo co nejpříznivější pojistili. — Výkonný výbor učiní jistě výhody oním vystavovatelům, jejich výrobky mají zvláštní důležitost pro podnik výstavní, rovněž i všem expozicím veřejných ústavů a jiných všeobecně důležitých korporací. — Školství, učebné pomůcky a předměty nmění výtvarného jsou od poplatku vůbec osvobozeny.

Z Kněžic. Politický klub křesťansko-sociál. pro okres Král. Městecký v Kněžicích konal dne 18. ledna t. r. svou III. řádnou valnou hromadu spojenou s přednáškou vřdp. pana Hynka Buriana, fideřle hosp. školy v Novém Bydžově. Ve velmi poučné přednášce své poukázal pan fideřl na to, že břemena, která

rolníkovi vznikají placením daní a různých přirážek, dosahují již takové výše, že pozemědělců stráví nepatrný výtěžek jeho z polí. Zvláště u větších měst, kde všichni lidé i venkovští hrnou se do továren, následkem čehož sil pracovních jest veliký nedostatek, při větším hospodářství rolník pole svá nemůže ani řádně vzdělávat a chce-li je pěstovat, že náitku z nich po zaplacení daní nemá žádného. Vážně-li k tomu na statku jeho nějaký dluh — co mu zbývá? Stihne-li úrodu jeho nějaká pohroma — z čeho může býti živ? Poněvadž však velkou spotřebou ceny masa a produktů z něho stoupají a přirozeně stoupají musejí, chov dobytka jak hovězího, tak i vepřového, ano i drůbeže má budoucnost! Již nyní často slyšíme od rolníků: „Kdybych si nepomohl chovem dobytka, pole mé ani nevyživí!“ Proto vybízí pan řídící k tomu, aby si rolnictvo hledělo více chovu dobytka a to nejprve tak, aby mu více péče a ošetřování bylo věnováno. Poukazuje i na chyby, jichž se hospodáři při tom dopouštějí, blavně na nedostatečné chlévy, na nečistotu, nedostatek světla a jiné vady jejich. Tak nemůže se dobytek ani řádně vyvinouti, ani užitek nésti takový, jaký by jistě nesl, kdyby více péče mu bylo věnováno! Tak vzrostl by u nás výtěžek mléka i masa a nemuselo by se k nám dovážeti i z ciziny, nemuselo by se připravovati umělé (margarin.) Vzrostl by i chov dobytka vepřového, a nemuseli bychom ročně vydávati do Uher, Polska i Haliče až 69 mil. zlatých! Vezměme si příklad z hospodářů ku. př. v Dánsku, kteří následkem intenzivního chovu hovězího dobytka dovážejí mléko i do Londýna a Paříže, masem pak všelikým a různě připravovaným (zásobují) opatřují zvláště Hamburk a lodí, jež se tam zásobují. Toho všeho bylo by lze docíliti i u nás! Věnovati chovu dobytka náležitou péči, postarati se o ušlechtilá a užitečná plemena a užitek se zmnobonásobí! Dále poukazuje pan řídící i na různé nemoci, které nejvíce špatným opatřováním u dobytka vznikají. Upozorňuje i na kostní mouchu, která nejvíce přispívá k vývinu kostí u zvířat, ku konci pak vybízí přítomné rolníky, aby si chovu dobytka více a lépe hleděli, ten že při nynějších levných cenách obilí i všech produktů zemědělství dosud nejvíce vynáší!

Z Krouné. Kritický duch pana Šádka zná nejtajnější hnutí katolického klerikalismu; možná, že právě pro tuto velkou pozornost nám věnovanou nevidí všelikých nežitů ve straně vlastní, anebo se je vůbec léčiti otyčá, a to je tím horší postavení. A tak pod samými okny jednostranně bdělého strážce se připravuje událost, jež ho příliš nepotěší. Dlouhou dobu hledali evangelici šikovného pastora pro obec Krounou, jako by ani nevěděli, že si pan Šádek po tak perné práci s katolictvem také lepšího sousta zaslouží, než jaké mu je skýtáno v Ranné. Choceňský p. senior již při uprázdňení fary v Proseči se ukázal jako málo vědným horlivým harcovníku za čest evangelictva. Fara v Proseči jest výnosnější než všechny evangelické fary z okolí. Proč by tedy měl dávat přednost zásluhám před přirozenou láskou otcovskou? Proto se postaral o to, aby evangelici Prosečtí dostali za duchovního správce jeho mladého syna, který právě po studiích čekal na úřední praxi. Pátadvacetiletému kazateli dána přednost před tak horlivým apoštolem kalvínské reformace z Ranné. Ani nyní nenalezl přední reformátor českého východu milost před očima Choceňského pána. Konkurs na faru Krounou končil 16. listopadu minulého roku. Hlásili se zdatní bojovníci z českého východu, ale marně. Choceňský arcipastýř druhého syna již k zadání nemá. Proto až ze Vsetína na Moravě se ubírá přes hory a strmé stráně do českého východu mladík sotva čtyřladvacetiletý, aby si sám nasbíral na luzích Švýcarských zaslav rukou umělců v srdce evangelického sboru v Krouné, který čítá asi tři tisíce duší. Pan Šádek ovšem musí položit dlaně na ústa a jen tajně vzdychnouti: „To's ty, Pane Choceňský, učinil!“ — K tomuto dopisu si dovolujeme projevití mínění, že snad Choceňský pan senior není tolik všemohoucí, aby mohl prosaditi vždy vůli vlastní. Ale to jest jisto, že si evangelické presbyterstvo rádo potrpí na fešného, mladého kazatele, který mluví pěkně a „dá si ve všem říci.“ Co jiného od něho potřebují, než hladká, krásná slova, která by jim mile v sluch zaznívala a — nikoho neroztrpčovala. Pan Šádek, jako starší pán, by přece nechtěl být pastýřem na provázku vedeným a jeho vystoupení se též příliš nezaslouží; proto raději mladíka s fešnou postavou a krasořečnickými ústy; správu církve si již obstarají evangeličtí velmoži podle svého. Snad by pak dokonce panu Šádkovi při lepším blahobytu a větší pastorální práci péro rezavělo a toho si neppure žádný evangelik rozohněl svatým bojem protikatolickým. — A ještě se nám píše z Krouné: Stále a stále se činí narážka na sv. církev katolickou, chrámy Páně a pod., jak velké mají jmění, ale žida neb evangelíka, kdyby měl sebe víc, žádný sociální demokrat ani si nevšimne. Zkušenost tomu navede: u nás ubohé obci. V polovici září zemřel zdejší evang. farář p. Opočenský, který na zdejší kolatuře působil asi 25 let a zanechal dle doslechu jmění na 80.000 zl. Tážeme se ubohého zdejšího lidu evangelického, kolik tak asi měl, když se svou manželkou v Krouné se usadil a jakým způsobem obnos ten nabyl? Paní farářova obdržela na svoji žádost od zdejšího fondu nábož. evangel. 400 K, aby mohla „chudákov“ vystrojit pohřeb a z Hře německé se jí podpory též dostalo. Platby do zdejšího fondu evangelického jsou značné. Kdyby takové placení dalo se na farní katolické, to by zajisté židovské „Červánky“ nebo „Právo Lidu“ psaly o tom celé romány, jaký je farář vydrhouch, jaké má jmění; ale zatím ani muk, třeba že máme u nás několik, kteří „Červánky“ a „Právo Lidu“ odbírají. Od pohřbu p. Opočenského jezdí sem každou neděli kazatelé, z nichž si vybírají, ale dosud tak neucínili, neb prý žádný nekáže jak oni si přejí. Tak ku př. jistý farář minulou neděli jim radil, aby si dali do kostela kříž třeba bez Těla Pána Ježíše, že každý člověk má nějaký kříž a pěkně kázal o Panně Marii. Již sem neomí ani přijít; takou rebelii zde učinit, kříž a Pannu Marii! To by tak scházelo! Prosíká se, že zde v neděli bude mít kázání „Sebesta“, jakýsi kazatel z Moravy.

Z Čáslavě. Toneme v plesích a scházích. Plesy letos ale nějak se nedají. Pánům pořadatelům jde blava kolem z čísel vydání, proti nimž čísla přijímá sou velmi velice hubená. Na všech stranách jeden stesk na málo peněz. Jestli jde blava kolem pořadatelů plesů, jde ještě více pořadatelům schůzí. Rozmáhá se nějak tuze radikalismus v řadách našeho živnostenstva. Je nespokojeno, nafuká na bídné poměry a domnívá se, že je vyléčtí nové volby. Mezi živnostenstvem pozoruje se nápadný sklon k intencím sociální demokracie. Je zvláštní, že vedoucí kruhy si toho dosud nevšimají, nebo to podceňují. Není také divu! Toho, co má naše město držeti — kasárníctví, využitkuje sousední Kutná Hora. Zálodníci, kteří do města přinesou nějaký groš, jdou do Kutné Hory a nám zbývá tu jenom pěkná podívaná na dlouhé řady prázdných kapes. — Chvály hodnou snahu projevil dámské kruhy. Soustředily se v dobročinný spolek, který vzal si za účel nasycování chudé mládeže v zimních měsících. „Zaplát Bůh“ malíckých budiž jim odměnou!

Ze Žlebu. Slavnostní dnové knězeři uplynuli, ale památka na ně má býti každoročně připomínána obdarováním zasloužilých dělníků a služebníků v závodech a dvorech knížecích. Podobně na chudé má býti pamatováno každého roku. Ukázala se tu knížecí rodina opět jako rodina pravých šlechtických rodem, duchem i srdcem. — 27. ledna bude konán ve Vídni sňatek nejstarší princezny s princem Croyem. — Pěti vdp. vikáře Antonína Schreiebra a obětavostí osadníků dostalo se chrámu na zimní dobu koberců z vláken kokosových, jež dodala chvalně známá továrna pana Novotného v Týništi. Koberce jsou velmi praktické. Návštěvníci chrámu libují si, že od nobou není cítiti prázdného chladu. Jsou lepší než podlaha dřevěná. — Minulých dnů postižen byl smrtelným úrazem dělník ve zdejších cukrovárně A. Muha, zaměstnaný v nové postavené kostelně. Neopatrností dělníků roztrhl se jeden z kotoučů centrifugy a kus železa přerazilo nešťastného dělníka téměř vejpůl. Rodem Polák nalezl smrt daleko od své vlasti.

Z Kutné Hory. Minule jsme oznámili, jak se naše město baví. Aby nebylo smutno nadále, postaral se p. Domočil, který, máje dosti útoků proti osobě své se strany některých „přátel“ podnikaných, posvítit si na vše zvláštním letáčkem, který dal rozhoditi po našem městě a v němž otvírá oči těm, kterým byly dosavad uměle zavírány. — Otcové naši mají větší štěstí než p. Körber, už mají rozpočet pod střechou — schválený. Redakce zdejšího orgánu použila té příležitosti, aby se otfela o tento list. Patrně chtěla tím zamarkýrovati vlastní nespokojenost s jistým odvětvím hospodářství obecního, kterou nemůže dáti na jevo jinak. Přejeme jí té radosti. — Do čtyř měsíců má zbavena býti Kutná Hora snad navždy svého jména, města horního, stříbrnosného. Dolování bude úplně zastaveno. To, do čeho se takové naděje skládaly, je pohřbeno. Nepomohou ani obrněné protesty. — Hřbitov u Všech svatých jest již o značnou část rozšířen a úprava této části dokonána. Na nové části bude lze zakoupiti hrobky ve skále tesané, jež obec dala zhotoviti.

Důvěřivost našeho venkova. Říká se: „sedláček vychytralý ptáček“, ale platí-li to snad někde a někdy, ne vždycky a všude. Dobře to musil odkoukati prohnany světoběžník Čeněk Sourek z Chlumu (okr. Uhřetěves-Janova), který si vymyslel v masopustě zvláštní sport — šiditi rolníky o vozíky a koně. Nedávno provedl to v Chlívě u Kutné Hory a brzy po té ve Lhotě u Chrudimě. Přijde do statku, vydává se za čeledína hledajícího službu a když ho hospodář přijme, prosí, aby mu půjčil vozík a koně, že si dojede pro šaty. Zatím ale jede do nejbližšího místa, koně prodá, vozík zastaví a jde dále. Upozorňujeme na to Dnes v nouzi o čeledě hospodář je rád, přijde-li čeledín, ale důvěřovati každému se nevyplácí. Sourek je hledanou osobou četnictvem.

Z Polabí. Kruté mrazy zimy letošní měly velice neblahý účinek na naše neupravené toky Mělní. Utvořením se až na 70 cm. silného ledu utrpěly v přední řadě ryby, které následkem nedostatku vody a přístupu vzduchu v nesčetném množství zahynuly. Ano, vpravdě říci můžeme, že to byla hotová pohroma pro naši zvířenu vodní beztoho dosti sporou. Vlak větší zlo dostavilo se po prudkém tání, kdy se přihnuly přivaly velkých vod z neupravených přítoků nesoucí s sebou množství velikých ker ledových, které, dravým proudem hnány jsouce, hned ničily vše, co jim v cestě stálo aneb utvořice nehybné hráze vzvednuly vodu tak, že zaplavila široce půdy zemědělského obyvatelstva polabského. Zejména na stf. Labi rozkácený živel — voda — z části změněný v ohromné kusy ledové, způsobil škody nezměrné. Dávno tomu již, co tak bádný pohled neposkytovalo v měsících letních krásnou zelení se honosící pobřeží stf. Labě. Hájení a břehy strhány, prutiny polámaný, stromy mladší zlámány a starší silně poškozony, strhána pole a luka nesou zřejmé stopy řádění ledů a poslední záplavy labské vůbec. Veliká škoda způsobená jest i na vodních stavbách a komunikacích, tak že bude místy zapotřebí velikého nákladu na oprávu jejich restauraci. Výbor Středolabského komitétu věren jsa záměrem spolku předsevzal sobě škody tyto vyšetřiti a dáty těchto sebranými povolaným činitelům ukázati, že, nemají-li se tak hrozné katastrofy, jež majetek příčinlivého obyvatelstva středolabského v nivec uvádějí, opakovati, jest nutno postarati se záhy o brzkou nápravu — účelnou regulaci a kanalizaci stf. Labě. Na tou příčinou rozeslany všem okr. výborům zvláštní kvestionáře, jež budou těmito městům a obcím polabským dodány k vyplnění dáty o škodách, jež poslední záplava tato v jich obvodu říčním způsobila. Nemůžeme jinak, než vše se přimlouvati, by akce tato „Středolabským komitétem“ podniknutá nalezla v kruzích interessentů plného porozumění a aby byla všemi postiženými co nejvšedomíteji a nejuplněji provedena. O výsledku jejím podána bude svým časem jak v časopise „Střední Labe upravené a uplavené“, tak i v listu našem obšírná zpráva.

Veliký biskup. Pohrobní vzpomínka na + nejdp. biskupa Brynychy s podobiznou zesnulého. Piše dr. Fr. Reyl. **Právě vyšlo** jako 1. číslo „Časových Úvah“ ročníku VII. Stran 32, cena 8 h. Při hromadných objednávkách až 50 procent slevy. Doufáme, že si každý katolík opatří toho času jediný zvlášť vydaný životopis velkého biskupa. Objednávky vyřídí obratem administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

se dostati ve knihkupectví p. Františka Hovorky a Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopěch.

Zapovězený čas. Ve 2. čísle Obnovy ze dne 9. ledna t. r. trpce stěžuje si jeden pan farář na zlořád, že taneční zábavy odbyvány jsou v nepatřičný čas — v jeho osadě totiž letos 4. a 6. ledna. Ku konci má pan pisatel za to, že by bylo nejlépe, kdyby nejvyšší autoritou církve dekret Tridentský byl pozměněn a sice v tom smyslu, že by tempus clausum končil již Hodem Božím vánočním a velikonocím. Prostředek tento byl by ovšem velice pohodlný, zda by ale církev tím čeho získala, nevím. Předně táž se: co by nám na konec z církevních přikázání ještě zbylo? První a druhé závisl beztoho již jen na dobré vůli a mnoho-li té dobré vůle jest, či jak se to přikázání plní, vidíme v továrnách, v panských dvorech, na poli i v lese, ve městech a ve vesnicích. Zasevěných svátků, zdá se, jako by již ani nebylo. A co nám zbylo z neděle, víme také Bohužel všichni. Podle analogie musela by tudíž církevní autorita i tady říci: „Nuže, popustíme a — zasevěné svátky zrušíme nadobro. Počítal p. pisatel i s touto možností? — Z přikázání třetího jest již tolik výmínek, že bezmála (mimo farní a klášterní dům) nebude nikoho, kdo by se postil a kolik jich vykoná povinnost přikázání čtvrtého, víme všichni z vlastní zkušenosti — a teď ještě má se slevit z přikázání posledního? Bylo by to k užítu? Pochybují. Teď aspoň vědí lidé, že je to jejich povinností, hlavu církve poslechnouti a neposlechnout-li, že se dopouštějí hříchu a tím aspoň trochu ještě zůstává mezi lidem — vědomí o autoritě církve. Těmi ustavičnými — řekneme až přílišnými výminkami ochraňuje se sice jednotlivec před hříchem, za to ale všeobecnost, totiž církev sama — trpí. Za druhé ptám se: Kdo ručí za to, kdyby skutečně církve povolila, jak si toho pan pisatel přeje, že pak se páni pořadatelé zábav s tím ústupkem spokojí? Což, když jim napadne, že by se to na Boží hod také pěkně tancovalo a sice ještě pěkněji než na sv. Štěpána nebo na pondělí velikonocní, poněvadž by se mohli ten druhý den práce pohodlně vypati a nezaměstnají proto žádné dělnice? Zda by pak nebyla církev zase nucena povoliti a říci: nuže, necháme toho docela a dělejte si co a jak chcete, vy páni, na vesnicích zrovna tak, jako si již děláji velicí páni ve městech? Dost možná, že by to netrvalo dlouho a — došlo by to k těmto koncům. Neboť kdo povolí jednou, povolí i podruhé a při jídle roste, jak známo, chut. Myslím tudíž, že si to asi církevní autorita dobře rozmyslí! — V mnohé obci by se dalo nepleše oně předejítí jiným způsobem. Oznamím jak. Když jsem před lety přišel za faráře do jedné osady, našel jsem tam zrovna týž nezpůsob, o němž pan pisatel se zmiňuje. Abych tomu zabránil, došel jsem k pánům hostinským, kde se plesy odbyvaly. Byli dva; v jednom hostinci byl sál, ve druhém tancilo se v šenkovně. Vyložil jsem oběma, oč se jedná a prosil jsem je, aby mi k zamezení toho zlovyku podali pomocné ruky. Sál taneční jsem najal já sám, zaplativ povinný poplatek hostinskému (byl nájemcem hostince) a druhý pan hostinský sálbil ochotně, že tanciti nedovolí. A hle! Z počátku se páni pořadatelé plesů trochu durdili, ale vidouce nezbytí — spokojili se též a — zlořád přestal. — A ještě jedna neplecha tu byla a sice obyčejná dupanda na masopustní úterý večer; muzika hrála dlouho přes půlnoc a když jiní šli na popelec, hrabal se mnohý teprve z hospody domů. Zaprošil jsem tudíž hudebníky a pozval je všechny (je jich 14) na masopustní úterý do fary, kdež jsem je pohostil; poseděli až k půlnoci, pak šli páni hudebníci spokojeni domů a já rovněž spokojen šel spát a to dělám rok od roku a — mám pokoj. O popelci nikdo už z hospody nevrátorá. Prosím, aby pan pisatel přemýšlel, zda by na ten či onen způsob nedalo se to spravit také v jeho osadě.

(7) Vliv manželství na mravnost!

Dr. Břet. Foustka ve svém článku „Vliv dnešní monogamie na mravnost“ (Česká mysl 1 str. 25.) píše: Kriminalita ženatých jeví se menší než svobodných a to ve všech stupních věkových, vyjmouc kategorií časné ženatých (mezi 18—25 rokem). Číselným obrázkem znázorněn jeví se poměr takto: Na 100 odsouzených (resp. obžalovaných) mužského pohlaví připadlo pro zločin a přešupek odsouzených:

	v Německu (1889—93)	v Rakousku (1881—7)	ve Francii (1879—88)
svobodných	58.8%	58.4%	59.4%
ženatých	41.6%	39.8%	35.0%
odvozených a)			
ozvedených)	2.6%	2.3%	5.6%

Jedlé lepšího obrazu nabudeme, srovnáme-li zločinost jednotlivých kategorií věkových. Kdežto v období věkovém od 18—25 roků dopouštějí se ženatí více zločinů, od 26. roku méně se poměr a je pro ženaté stoupajícím věkem vždy příznivější, až v období 40—50 let je rozdíl pro svobodné nejnepříznivějším (22087 svobod. odsouzených proti 14878 ženatým na 100.000 osob každé kategorie). Také kriminalita vdovců od 30—50 let je značně vyšší než u ostatních civilních stavů. Ženaté více šetří majetku bližního, za to uchylují se k prostředkům méně nebezpečným, méně zastoupeni jsou v deliktech proti mravnosti, proti lidskému životu i proti státnímu zřízení. Příznivý vliv, který vykonává manželství na muže, je značný.

(7) **Nejbohatší národ na světě.** Dle amerického týdeníku „Národ“ jest to indiánský kmen Osaze. Dostali v roce 1901 nájemného za pastviny 145.025 dolarů a 579.898 dolarů úroků ze svého fondu. Těchto Indiánů jest 1800 a 847 je plnokrevných. Hotoových peněz v pokladně mají 5.584.499 dol. a k tomu 1.400.000 akrů pozemků.

V židovském chomentě. „Lidové Noviny“ zaznamenávají zprávu, že sociální demokraté v Králově Poli u Brna dostali od Židů na obecní volby 900 zl. Přes to však soudruzi prohráli. Židé jim nyní vytýkají, že šetřili a tím porážku zavinili. S tím souhlasí tvrzení „Rovnosti“, že agitátoři sociálně-demokratičtí pracovali o hladu a žízni. Soudruzi patrně šetřili, poněvadž peníze potřebovali jinam. Za to ovšem si počítali na sebe židovské mecenáše. A tito lidé vytýkají jiným — zaprodanost!

Tanec ve prospěch polévkového ústavu. Dle pokynu vyšších školních úřadů zavádí se na školách obecných stravování přespolních dětí polévkou. Podnik zajišťuje humánní a chvalitebný, ale nebývájí vždy k tomu voleny prostředky působivé a rovněž chvalitebné. Tak n. p. v obci K. pořádá dle „Času“ učitelský sbor „sylvestroveskon“ taneční zábavu ve prospěch polévkového fondu a zval k této taneční zábavě místního p. faráře. Když tento nepřijal pozvání k zábavě, pořádání v zapovězeném církevním čase, stěžívali si na to páni v Času. Vše ovšem přehodnotili tak, jako by z ohledu na vstupné p. farář pozvání odmítl, ačkoliv jim bylo dobře známo, že při nedávném divadelním představení k témuž účelu pořádáném p. farářem dal dvojnásobné vstupné. Jsem to nhladu, že by se byl v masopustě našel nějaký ještě den, kdy se mohla taneční zábava zcela dobře odbyti bez porušování náboženských předpisů, jež každý duchovní správce bez ohledu na účel zábavy hájiti musí.

(7) **Kde ležel biblický Ophir?** Dle Písma sv. vypravili Salomon a pak Josafat judaští králové Ochoziášem loďstvem do Ophiru, aby se obohatili. Kde ležela bohatá tato země, odpovídají angličtí učenici R. A. Hall a W. G. Neal, kteří podnikli pětiletou výpravu do sev. Transvaalu a v zemi Bečuanů odkryli 200 zřícenin chrámů, tvrzí a pod. pod vrstvou až 15 m. hlíny. Seznali, že již 1000—2000 roků před objevením Arabů byla tu už kultura. Nalezli podobnost staveb se Sabejskými, množství šperků zlatých a jiných drahocenných památek. To je prvá perioda. Druhá ukazuje se tu stavbami feničtími. Rhodesie byla asi pramenem bohatství již za Salomona, který ve spojení s Hyramem Tyrským a královnou ze Sáby odtud poklady shromažďoval. (Geogr. u. Stat. 1902. XXXV., 12.)

Socialistická agitace. „Deutsche Arbeiterzeitung“ (děl. noviny německé) oznamuje, že členové dřevařského svazu štutgartského od 1. července 1901 do 30. června 1902 zaplatili 20 500 m. příspěvků. Z těch bylo členům na podporách vráceno 1660 m. Místní agitace stála 6036 m. Ústřední vedení spotřebovalo od 1. dubna do 30. června 1902 a vyplatilo na podporách stávkářů a propuštěným dělníkům 21.394 m., kdežto na agitace vydáno bylo 69.950 m. Náklad na jediný ajezd dřevařského dělnictva činil 11.879 m. Z uvedených čísel je patrné, že sociální demokracie žije a tyje z agitace, kteráž pohlcuje takměř všechny příspěvky dělnictva, tak že na podpory pak skoro nic nezbude.

Šlechtná paní. V prosinci m. r. zemřela v Praze p. Barb. Sudová, vdova po finančním radovi. Mimo jiné odkázala České akademii pro vědu, slovesnost a umění 17 akcií Buštěhradské dráhy, student. kolejím čes. vysokých škol v Praze část domu svého v Praze v ceně asi 70.000 K, muzeum království čes. různé sbírky, město Polici n. M. dům v Polici a velikou zahradu v ceně asi 30.000 K, aby tam umístěna byla opatrovna a škola mateřská a na jiné dobročinné a vlastenecké účely pamatovala, dohromady asi 150.000 K. Šlechtná paní na sobě šetřila a střádala, aby jiným pomohla.

Rozsah živnostenských oprávnění. Hostinským nelze zameziti ani pořádání vepřových hodů, ani prodej jaternic, jeliť, klobásů a tlacinky přes ulici, děje-li se prodej ten na porce, které jsou způsobily k bezprostřednímu konsumu, čili jinými slovy, jsou-li to takové porce, jaké se předkládají hostům v hostinci samotném. — Pokrývači jsou oprávněni nejen ku krytí střešních břídlů a taškami, ale i jinými látkami, vyjmouc plech. — Krejčí jsou též oprávněni k výrobě mužských podvlekaček. — Obchodníci se zbožím uzenářským nejsou oprávněni vyráběti salámy, tlacinku, huspeninu atd., poněvadž se jim nedostává práva k produktivní práci.

Výstava drábežnická na Mělníce. Spolek pro chov drůbeže a ochranu ptactva pořádá o svátcích svatodušních od 30. května do 2. června t. r. svoji II. výstavu veškeré drůbeže, holubů, králiků, ozdobného ptactva a odborných pomůcek, spojenou s výstavou entomologů a veškerých potřeb včelařských v rozsáhlých místnostech zámku mělnického za protektorátu sl. okres. zastupitelstva a rady král. vědného města Mělníka a čestného předsednictví J. J. knížete Ferdinanda z Lobkovic, t. č. předsedy zemědělské rady. Výstava tato zajišťuje hojně obelána bude jako výstava první ze všech končin naší milé vlasti a kynou všem vystavovatelům mimo státní medaile a ceny čestné odměny peněžité ve zlatě a stříbře místo obvyklých již medailí a diplomů. Tyto poslední

dvě ceny obdrží vystavovatel jen na výslovnou žádost v archu přihlašovací uvedeno. — Blíží správy obratem soud. i předsednictvo spolku pro chov drůbeže na Mělníce.

Na zamezení týrání zvířat vyhlásilo e. k. místodržitelství pro království české následovně: § 1. Svobodné týrání zvířat vůbec, kruté zacházení se zvířaty, když se jich používá ku práci, nebo při jich dopravě a hnaní, jakož i hrubé opomenutí povinné, zvířatům potřebné péče trestá se jako týrání zvířat dle ustanovení této vyhlášky. — § 2. I. Ustanovení pro povozy vůbec. Náklad povozů musí býti v náležitém poměru ku způsobnosti zapřažených tažounů (koní, hovězího dobytka, psů atd.); třeba i tu bráti ohled na to, v jakém stavu jsou cesty, jichž se má použiti, a jaké stoupání jest překonati. — Lze-li udržeti povoz zapřaženými tažouny v pohybu jen surovým jich pobádáním, jsou dozorcí orgánové silniční a orgánové bezpečnostní, nehledě k tomu, že okolnost ta po případě jest základem trestního řízení, povinni další jízdu na tak dlouho zapověděti, až si kočů opatří připeř, nebo náklad přiměřeně zmenší. — § 3. V lomech, cihelnách, dolech, na staveništích, při pozemních pracích, na místech, kde nakládá se led a pisek, v lesích atd. jest povinností dotčeného podnikatele postarati se o dobré a pevné přijezy, po případě náklad a potah špatným cestám přizpůsobiti. Tam, kde stoupání, jež jest překonati, nebo špatný povrch půdy toho vyžaduje, může politický úřad I. stolice uložití těmto podnikatelům za povinnost, aby nřivali připeře. Ti ručí za šetření tohoto zařízení.

Stará a nová výměra pozemků. V posledních letech užívají úřady pouze nové plošné míry pozemkové (hektary, ary, m²); v pozemkových arších nových jenom tato míra je uvedena, čemuž mnohý náš hospodář nerozumí. Časopis „Milotický Hospodář“ vydal pro své odběratele úplně zdarma velmi cenou a praktickou knížku nadepsanou „Stará a nová výměra pozemků“. Z tabulek pečlivě a přehledně spisovatelem dílka p. Horňanským sestavených použijeme se okamžitě a přesně nejen o poměru staré míry k nové a naopak, ale jest zde přehledně vypočtena i cena pozemků dle staré výměry a to ve zlatkách a v korunách; jistě velecenné dílko pro každého rolníka. Žádejte na ukázkou právě vyšlé číslo „Milotického Hospodáře“ v Miloticích u Hranic. Když se vám list zalíbí a předplatíte se i zl. 20 kr. ročně, obdržíte výše jmenovaný praktický spisek zdarma.

Letní pětíměsíční kurs hospodyňský při královské české zemědělské střední hospodářské škole v Chrudimi zahájeno bude ve čtvrtek dne 19. února t. r. Vážné úkoly, jež přikázány jsou ženě v domácnosti rolníka, na nichž závisí u veliké míře blaho domácnosti, štěstí rodinné a velmi často i zachování a rozhojnění majetku, jsou přirozenou příčinou, že přimlouvá se za četnou návštěvu odborných kursů pro dívky rolnické. Ku školám těm náleží, a ne na místě posledním, pětíměsíční kursy hospodyňské v Chrudimi. Do letního kursu přijímají se přihlášky již nyní až včetně do 15. února t. r. Jest doporučitelnou činností přihlášek záhy, poněvadž se může přijmouti jen omezený počet dívek. Chovanky ubytovány jsou ve vzorně řízeném internátu a jsou pod stálým dozorem svých učitelek. Vyučování obstarávají vedle učitelek, výhradně jen pro školu ustanovených, též profesoři král. české zemědělské střední hospodářské školy a bohaté pomůcky učebné této školy jsou i kursu přístupny. Zvláštní odbor dámeký bdí nad vedením domácnosti a kuchyně. Výlohy a návštěvou kursu spojené jsou velice nepatrné. Mimo zápisného 20 K neplatí se jiných školních plateb. Za celé opatření v internátu platí chovanky měsíčně 30 K. Blíží zprávy na požádání podá a prospekty zašle ředitelství král. české zemědělské střední hospodářské školy v Chrudimi.

Šest neděl v Orientě. Knížka tato, na niž jsme již v 2. čísle t. l. upozornili, není tuctovým cestopisným povídáním, kde by cestovatel obracel hlavně pozornost k svému „já“, s kým se mu dostalo cti mluvit a t. d. Jest to kniha nejvyšší poučavá a poučná, svižným slohem psaná. Již jméno spisovatele Jos. Kousala ručí za nevědní obsah. „Katol. Listy“ dílko to s pochvalou vítají; docházejí pochvalné přípisů těch, kteří práci prohlédli. Cena (franco 1 K 30 h) jest velice mírná. Objednávky vyřizuje Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Karel Vinařický, kanovnický vyšehradský, básník a proslulý pedagog český, snad byl vzpomenuť některými dne 24. ledna 1903. Téhož dne připadla památka stého výročí jeho narození. Zemřel v Praze 3. února 1869.

Z pošty. C. k. ministerstvo obchodu prodloužilo lhůtu k výměně poštovních poukazek a průvodních adres starého vydání za nové do 31. ledna t. r.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 17. ledna 1903 i hl. pšenice K 11:20—12:40, žito K 9:50—10:20, ječmene K 8:20—8:40, oves K 5:00—6:00, prosa K 9:00—10:— včeve K 10:00—10:70, hrachu K 18:—22:—, čočky K ———, jablek K 20:—, krup K 16:00—24:00, bramborů K 2:40—2:60, jetelového semene ruského K 60:00—82:00, jetelového semene červen. K 110:00—120:0, máku K 27:00—31:00, lněného semene K 15:—17:—, 100 kg. žit. otrub K 11:—, pšenič. otrub K 10:—, 1 kg. másla K 1:60—1:88, 1 kg. sádla vepřového K 1:80—2:00, tvarohu k 0:24—0:32, 1 vejce 7 h. Jedna kopa okurek K 0:00—0:00, jeden hl. cibule K 2:60—3:00, jedna kopa drobné zeleniny K 1:00—2:00, 1 kopa zelí 0:00—0:00 K, 1 pytel mrkve 1:30—2:00, 1 hl. ževřetka K 0:00—0:00, 1 kopa petržele K 3:00—4:00 1 kopa celere K 1:20—2:00.

Listárna redakce.

Pan T. P. v B. Jen 60 h za „Štít víry“, jinak vyrovnáno!

Otčené firmě

Adolf Novotný

továrna nábytku a veškerého koberečného zboží

v Týništi nad Orlicí,

vyslovuje své díky za solidní obsloužení a mírné ceny a doporučuje ji všem kolegům a známým co nejvřeleji

Marie Pazourková,
učitelka.

VEJVANOVICE u Hrochova Týnce, 1903.

Nová postní kázání.

P. Rob. F. Soukup.

Postní promluvy o posledních věcech člověka.

(Připojeno kázání na velký pátek.)

Na základě udaných pramenů ve slohu populárním upraveno.

Cena 90 h, poštou 1 K.

Žádejte v knižkupectvích nebo přímo u vydavatele B. Prombergera v Olomouci.

Hodí se i za domácí četbu zbožným rodinám.

Pravé, vyleželé burg.

víno

z vlastních vinic nabízí ku koupi a zasílá v nádobách od čtvrt do jednoho hektolitrů, litr za 80 hal.

JAN TUREK,

majitel vinehradů v Mlázovicích u Mělníka.

Malínský křen

— letošní sklizně —

5 kg. 15 kořenů . .	K 6:—
5 kg. 20 kořenů . .	K 5:20
5 kg. 25 kořenů . .	K 4:50

franco na každou poštovní stanici dobírkou zasílá

Jos. Mikulecký,

vývoz malin. křenu v Kutné Hoře.

Hospodyně

v stáří třiceti let, která v lepším domě po deset let domácnost k nejlepší spokojenosti obstarávala a jen pro úmrtí svého pána nemá nyní zaměstnání, přijala by místo hospodyně v některém katolickém domě, nejraději na faře.

Dotazy zodpoví administrace t. l.

OBNOVA

Číslo 5.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 30. ledna 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Zpět k ideálu!

(14) Minulý týden konali jsme památku sv. rodiny, svátek, jež ustanoviti za potřebné uznal dělnický papež Lev XIII., aby ukázal křesťanskému světu, kde má hledati své ideály, jako svou encyklikou dokázal, že porozuměl duchu času a že zná prostředky k ozdravení nynější občanské společnosti.

Rodina jest jedničkou v řadě čísel; je-li základ počtu správný a je-li vlastnost číselnice řádně označena, k čemuž slouží, jak známo, v algebře značka + a —, pak při další pozornosti počítání bude správné. Ze špatných rodin špatná obec, ze špatných obcí špatné okresy, špatný národ. Silný, zdravý, příčinlivý a zámožný národ je znamením, že i v jednotlivých obcích je pořádek, blahobyt. A proto zpět k ideálu pravé křesťanské rodiny!

A to je, čeho se nám dnes namnoze nedostává — spořádaného rodinného života. Kdo zná rozháranost v mnohých rodinách, městských i venkovských a porovná s rodinným životem ještě před 50 lety, přisvědčí nám. Především je tu nedostatek kázně. Dobré slovo, smutný pohled staré hlavy rodiny již nestačí, aby přivedl mladší členy k rozumu, ano dnes nestačí již ani bouřlivý výstup a staří, cítíce se proti odrostlým dětem slabými, usedají s resignací do kouta, přenechávajíce práva mladším dříve, než tito převzali snad povinnosti. Mladší pokolení, jež ovšem učinilo jakýsi pokrok, dívá se s výškou na staré, nic neceníc zkušenost, matku všeho umění. V dnešní době svobody necítí se mladí závislími od rodičů a jich chování na venek je dle toho, zavdávajíc příčinu k neustálým sporům a rodinné nesvornosti a vedouc nezřídka k smutným koncům, jimiž trpí celá rodina. Ty časy, kdy otec a matka mohli žádati od syna, aby navštěvoval pravidelně kostel, vyhýbal se společnosti, již do rodiny vnáší se svár, jsou ty tam; starý je u katolického spolku, mladý u socialistů, máje ve 20. roce docela jiné přesvědčení než otec. Že mladým k tomu jejich svobodnému sebeurčení nestačí jich zkušenost, ukazují důsledky. Nikdy tak bezuzdně, tak bez ostychu a bez bázně neprováděla se theorie socialistická o volné lásce v praxi, jako v době svobody, nikdy nepáchalo se v tomto jméně — výsledek válečné a revoluční převraty — více, než dnes; nikdy heslo: „užiti za každou cenu, vypiti až do dna“ nešlo více od úst k ústům, jako v dnešní době kultu hmoty. Že to vše vřhá dlouhé stíny na rodinný život, do něhož tato mládež vstupuje, je samozřejmo. Vzájemná nechuť a výčitky jsou na denním pořádku. Chtěli míti svobodu a mají bezuzdnost porušené nejsvětější ústavy a řády.

K jednotce rodiny náleží i čeleď, jež ovšem nemůže býti lepší, než jsou rodiny, z nichž vyšla. Přistoupí-li k tomu úkaz dnešní doby, že chleboďárci tuto čeleď méně a méně považují za členy rodiny a že se se strany t. zv. humanity, jež ne zřídka mnoho zbytečného bere si na starost, pro tuto, na sebe odkázanou čeleď, o její zábavu v prázdných chvílích, o její poučení se strany inteligentnějších tříd neděje ničeho, pak ať se nikdo nediví, že mladistvý lid baví se, jak umí a vyhledává společnosti, v nichž je vítán. Taková čeleď není doplňkem rodiny, ale její, často obtížnou přítelkyní, stojící nezřídka i v existenčním boji proti ostatním členům. Neutěšené dnešní poměry má na svědomí nešťastné heslo: „udělej si svou práci a pak si jdi, kam chceš, mně po tvém soukromém životě ničeho není!“, tedy nejen čeleď, ale i chleboďárci, kteří, jak dřív nebývalo, sotva škole odrostlou mládež služební v kázní nedrží. Proto znechucují si i nižší třídy tento, při vši svobodě nedůstojný člověka poměr víc a více a nebude to dlouho trvati, že nebude v obci, kde jsou továrny, lepší pracovní síly a rolníku nezbude než brak k práci neschopný, který si však dá stejně dobře platiti, an vidí, že je nezbytným.

„Mám-li sloužiti“, myslí si i venkovské

děvče, „nepotřebuji sloužiti kravám, půjdu do města, kde mám volnost, kde něco uvidím a užiju“; druzí spěchají do továren, aby aspoň po 6. hodině náleželi sobě, kdežto městský chudší lid při hojných prostředcích a příležitostech ku vzdělání aneb aspoň ku vycvičení, jaké města poskytují, přivéstí to chce aspoň do komptoirů, po příp. k jehle. Proto hyne stav rolnický, ježto při všech vymoženostech mechaniky potřebuje přec jen lidské ruky a té se mu dostává jen za cenu, jež k nynějším bídným hospodářským poměrům v žádném nestojí poměru a půjde-li to tak dále, zvlášť dojde-li k socialistickému státu budoucnosti, bude muset zemědělský pracovník k stavu tomuto býti assestován čili násilnými prostředky donucován.

Na rolnickém stavu vymstily se změněné výrobní a životní poměry nejvíce a nebude-li zákonným opatřením učiněno přítrž odlidňování venkova — zákon o domovské příslušnosti je jen krok k tomu — nebude-li zemědělskému úveru opatřena nižší úroková míra, nebudou-li všeobecná břemena obmezením militarismu zmírněna, nebude-li postaráno patřičně upravenou celní politikou o zvýšení výrobků zemědělských, pak přestane býti stav rolnický tím, čím odjakživa býval — nejsolidnější základem občanské společnosti.

Nevyhnutelná však cítí se všeobecně potřeba pojištění i zemědělského pracovníctva pro případ stáří a choroby, aby naň nečekala bída, chudobinec, nebo kde toho není, žebrácká mošna. „Co z toho tady mám?“ tak táže se vesnický lid sama sebe, „trochu dřiny a až nebudu moci dříti, pytel“. A je to bohužel pravda.

Vedle snížení a obmezení presenční služby je toto opatření dnes již nutností, což vyznává i vláda sama. Též musí, jak již dnes zavedeno v kancelářích zemských výborů, o to býti pečováno, aby přebytek pracovních sil poslán byl tam, kde jich je třeba; taková ústřední zprostředkovací kancelář osvědčila by se nejen v Praze, ale i ve větších průmyslových místech.

Konečně je třeba i mravních opatření, nad nimiž se obyčejně krčí rameny, jako by tato patřila pouze církvi a náboženským společnostem.

Evropské státy nemohou se za žádnou cenu vymaniti z liberálních klepet, ač měly dost času se přesvědčiti, že většinou vše zlé, jež moderní společnost stihlo, má na svědomí liberalismus. I ten nejryzejší agrárník zarazí se, má-li hlasovati proti něčemu, co by obmezovalo něčí svobodu, i kdyby sebe více byl přesvědčen, že to lidu na škodu nebude. Není divu; vyrostl i on v liberálním ovzduší a bojí se, aby ho nevrátili do novin jako zpátečníka, což je horší slovo než „darebák“.

Též nebylo by na prospěch, kdyby se polovice výčepů a zábavních místností pozavírala, výčep líhovin, svobodná konkurence, neobmezená nesolidní výroba, jež podporuje přepych a ožebračuje lid, obmezila? Někdo si pomyslí, že je to klerikální nápad, obmezovati v 20. století svobodu výroby, vlastně nesolidní výroby; ano, je to, chcete-li, nápad klerikální, ale časový, když jsme to s liberálními nápady dopracovali tam, kde jsme. A což premie pro věrné čeledíny a služky? V městech to leckde mají, rovněž v cizině; neznamená to nápravu, ale premie byly od jakživa dobrým pedagogickým prostředkem a jsou posud i pro pány všech dietních tříd.

Tedy chyba je v jedničce a proto počet nesouhlasí. Ta základní rodinná jednička má při sobě mnoho negativního (záporného) a tu, kde je — a má býti +, je ovšem počet těžký. Zpět k ideálu křesťanské rodiny musí se vrátiti i dnešní křesťanská rodina; proto podává světu stařec na stolci Petrově, co jako strážce víry po ruce má — ideál, vtělený v rodině Páně. Z tohoto ideálu nechť učí se křesťanský svět vzájemné lásce a snášlivosti, trpělivosti a důvěře, prostotě a spokojenosti ve všech poměrech života.

Ať nikdo útrpně nekrčí rameny a nemyslí si: poměry jsou jiné! Jest-li lid moderními

poměry trpí, pak mu nezbývá nic jiného, než aby se vrátil k nemodernímu, ale osvědčenému léku. Probatum est. . .

Církev reformy neschopná.

(3) Víte, která to církev jest? Inu katolická; vždyť to řekl sám professor Masaryk. Smrtelného hříchu by se dopustil tak veliký znalec katolické církve, kdyby nevmísil svůj hlas do názorů katolických theologů. On, který zná dokonaleji historii českou než dr. Kalousek, který ovládá nejlépe sociální vědu ze všech Čechů, on, filosofická i filologická autorita prvního řádu, muž poučující i doktory medicíny při procesu Hilsnerově, zajisté musí také dobře znáti i nejtajnější záchvavy všech křesťanských církví. Jak by tedy nerozuměl vnitřní podstatě katolicismu lépe než tací mužové, kteří výhradně studiu katolických záležitostí věnují celý svůj život? Masaryk musí všemu rozuměti dobře, poněvadž se mu jistě dostává dosti času, aby se ve všech vědách dokonale vzdělal; jiní smrtelníci, ač vynikají třeba velikou bystrostí, jsou rádi, když aspoň jednu vědu dovedou po pracovních studiích dobře ovládati. Ale Masaryk jest takový chlapík, že dovede všecko; hotové unikum, jemuž není rovno v celé učené Evropě. Se starostlivým výrazem v tváři nechá kolem sebe defilovati různé náboženské společnosti a pozná bez dlouhého zkoumání, která jest na tom nejhůř; bystrost nadlidská. Nitsche hledal nadčlověka, tu ho má.

A tak se již pečlivý otec českého národa mohl vyjádřiti: „Žádný znalec katolické církve a jejího rozvoje v nové době nebude považovati za možnou pronikavou reformu, jak co do dogmat, tak co do morálky. Co se týče učení, zeje mezi moderní vědou a filosofií a mezi katolicismem nepřeklenutá propast. Poctivý katolicismus poctivé myšlení moderní zásadně se vylučují.“ V příčině pronikavé reformy katolické morálky a věrouky má pan professor pravdu, jistou pravdu. Svě věroučné a mravoučné zásady katolické církve nikdy nezmění a „nezroformuje“, poněvadž tyto zásady pocházejí od věčné Pravdy, která se nemění. Církev vůbec nemá ani práva měniti něco na svatém učení Nejvyššího, poněvadž toto učení jí nemá býti pružnou hříčkou různých a měnivých rozmarů; církev má býti pouze bdělou strážkyní tohoto učení, nikoli kritickou kathedrou nad tímže. Nemůže působovati nauku Kristovu každému prchavému rozmaru světské filosofie, nemůže činiti učení Nejmodřejšího poddanou služkou všelikých zvrácených výmyslů lidských. Otevřte, pane professore, prostě třebas jen stručný katechismus katolického náboženství a vyjádřete se určitě, které body katolické mravouky by se měly „zreformovati“. Snad ten příkaz, který nás nabádá k účinné lásce k bližnímu? Nebo snad příkaz snad pokory a sebezáporu? V katolické mravouce se prikazuje mluvení pravdy, láska k nepřítelům, poctivost, vděčnost k dobrodincům, cudnost, horlivé plnění povinností stavovských. Která z těchto zásad by se měla tedy moderně zreformovati? Jestliže některý katolík nežije vzorně, dokonale, za to nemohou pravidla katolické mravouky, ale zlá vůle jeho, která by se měla zreformovati právě podle pravidel naší mravouky. A pak bude každý prostý člověk rozhodně vynikati ctnostným životem nad každého moderního učenice. Anebo si snad představujete mravní život přece jinak, než jak jej hlásá mravouka katolická? Zdá se; vždyť Vy a Vaši stoupenci žijete podle nějaké morálky jiné, která je fešáctější a modernější než mravouka naše. Kdyby na př. chtěl někdo žíti dle charakteru Macharova, měl by sic mravní zásady velice jednostranné, ale při tom lehouchké, v pravdě švihácké.

Machar na př. napsal, že mu byl sympatickým jeden jeho professor pro svou mstivou

povahu. To je ovšem záliba zcela moderní. Poněvadž si Váš Machar té nereformované nauky katolické nechce hleděti, odhodlal se k rafinovaným lžem, jimiž chtěl do prachu pováliti katolického kněze Dostála-Lutinova. Tak prohnaných lží v skutku těžko bychom hledali i v posledním listu socialistickém. To nebylo překrucování nebo strannické zabarvení některého fakta; to byla celá vymyšlená báj rozbitá nejednotlivě podrobnosti s takovou sešáckou jistotou, že by i přítel Dostálův řekl: „No, tohle jistě musí být pravda; takové podrobnosti by si Machar přece z prstu nevysáhl.“ A zatím svědkové stvrdili, že Machar rozhodně lže. Jak tehdy se choval, pane professore, Váš moderně umravňený „Čas“? Otiskl celou povídku z „Naši Doby“ ve feuilletonu a když se napadený kněz ohradil, prohlásil, že věří přece panu Macharovi. Když pak pro svědectví jiných zákeřné lži „Čas“ vůbec hájiti nemohl, pojmenoval aspoň útok Macharův „neovládnutím se.“ Skryl pod široký plášť své umravňenosti svého miláčka jako člověka nejhodnějšího. A tento týden se ještě beze studu na Macharovy vývody odvolává. A jestliže Vaši stoupenci takhle si počínali, co jste aspoň Vy, pane professore, měl vykonati? Přesvědčil jste se, že v „Naši Době“, jejíž redaktorem jste, byla spáchána nespravedlnost. Povinnost Vám tedy kázala, abyste takové křiklavé bezpráví ve sloupcích Vašeho časopisu spachané odčinil, anebo abyste se aspoň pro svou osobu ohradil proti takovému skutku. Učinil jste tak? Nikoli; ničím jste nedal na jevo, že Vás tento skutek Vašeho přispívatele mrzí. Při aféře Drozdově ukázali ostatní katolíci zcela charakternější povahu než Vaši realisté při odhalení prolhanosti Macharovy. Čas uznává za rozhodnou povinnost katolického kněžstva, aby i velkými obětmi peněžními očištilo vinu Drozdovu. Ale tento farizejský mravokárce neškrtil ani péro, aby napravil vinu spáchanou jeho čelným stoupencem; a napsati několik řádek jest přece věc lehčí než zaplatiti celé miliony. Z tohoto jediného příkladu by se dalo souditi dostatečně, jak jsou povýšeny „reformované“ mravní zásady Vaší strany nad mravouku katolickou. Váš jemný Machar prohlásil ze vzteku „klerikály“ za škodnou zvěř, do níž má každý kopnouti; prý musíme býti postaveni mimo zákon. Váš Machar dovedl v hmotné nouzi vylákati pětkové podary na těch, z nichž si za chvíli v „Božích bojovnících“ tropil z vděčnosti posměch.

Váš Machar má křesťanství vůbec za překonané stanovisko. V „báseň“ jedné dokonce vypravuje posměšně, že Kristus Pán sliboval svým učenníkům v nebi havanuah a kamna vytopená. Dělá si surový posměch, nedůstojný vzdělaného člověka, ze světců; píše na př., že jazyk Svatojanský dodává na Hradčany každý rok řezník z Malé Strany. Jest to důstojný boj proti katolictvu? Jak byste nazval některý katolický list, kdyby se tak neomaleně dotýkal náboženství jiného? Machar tak dokonale demaskoval své jemné nitro. Ale když chtěl potrestat Pražského arcibiskupa, tu honem s farizejskou přetvářkou píše: „pěstoun našeho Spasitele“, „nám naše církve“ atd., jako by byl chudinka zbožným a útlacitým katolíkem, který ve svých katolických citech byl hluboce zasažen — že několik výrostků pokřikovalo za vlakem, jenž s Vámi odjížděl. Za to všechno

mohl arcibiskup a jeho kněžstvo. Efektu přetvářka; a Vám se nezhrusila? Při zmínce o katolickém antisemitismu a o Hilsnerovi ještě Machar arcibiskupovi připomíná: „Z Vašich seminářů vycházejí vlci draví, zůfivci nesnášliví“, jako by se theologové vedli v seminářích od svých učitelů k fanatismu. Má na to doklad? Pisatel těchto řádků studoval také čtyři léta v semináři a nepamatuje se, že by kdy od profesorů jeho bylo vůbec proti israelitům nynějším mluveno. Tolik jen ví, že jeden profesor připomínal: „Chce-li býti někdo antisemitou, ať jest jen antisemitou spravedlivým; nynější israelité jsou potomci národa toho, který byl dříve vybran od Hospodina za národ vyvolený.“

A nyní najednou Machar metá tak drsnou a nespravedlivou pohanu na katolické semináře. Jak pak kdyby štvací činnost socialistů proti všem katolíkům chtěly přičítati katolické listy Vašemu protikatolickému žurnálu? Ne-protestovali byste?

To také nijak nevykrouťte, že Váš „Čas“ užije každé i malicherné příčiny k snižování katolictva a že soustavně, pravím soustavně umlčuje a omlouvá všechny hříchy židovstva, sociální demokracie i českého evangelictva. Organ, který chválí Husa, který se nadšeně dovede rozpovídat o jednotě československé, podkuňuje s patolizalskou oddaností protikřesťanské sociální demokracii. Jest to čestné, seděti na třech stolicích najednou? Divná to reformovaná morálka, jež příliš důslednosti nemá. Když „Právo lidu“ zrovna zběsile bilo do všeho kněžstva pro Drozda, objeveno náhle v socialistické pokladně „manco“. A tu Čas, aby se socialistům zavděčil, nebouchal do pravého vinníka, ale do toho socialisty, který pouhou pravdu na světlo vynesl.

„Zrádce“ byl ze socialistické družiny prostě vyhozen, ale pokladník podržen v socialistických službách dále.

Když se už „Čas“ tehdy tolik o celé záležitosti rozpovídal, čekali jsme, že se stolce své mravní povýšenosti pronese aspoň slovíčko odporu proti tak podivné spravedlnosti. Ale — nestalo se. Kritika Vašeho žurnálu by se ovšem brala cestou zcela opačnou, kdybychom nechali Drozda stranou a zasypávali pohanou „zrádce“ Dra Vondrušku.

Když Čas vmetl ve tvář sboru zdejších doktorů theologie neodůvodněnou urážku na cti, byl vyzván k odvolání. Ale toho si umravňený žurnál nevšiml, ač věděl, že bezdůvodně ublížil. Když se tedy zastal cti na padených sám státní úřad, co tu bylo nářku! Čas mluvil s roztrpčením jen o formě donucení, ale o tom ani nemluvil, že slušný žurnál má odvolati dobrovolně, jakmile pozná, že nespravedlivě ublížil.

Pane professore, takové mravní kotrmelce pocházejí z lepší mravouky než je katolická? Uvažte také ještě tuto věc. Jest to nějaké upřímné vlastenectví, jestliže Vaše orgány dělají horlivého advokáta germanisujícímu židům v jejich boji s Vašimi pokrevními krajany? Nepochází katolický Čech z téže krve jako Vy? Či jsou Vám bývalí obyvatelé Jerusalema pokrevně bližší než přirození Čechové?

Vysvětlete nám, proč katolické učení každou chvíli jest ve Vašich orgánech napadáno a proč se neodhodláte také k pytlání

jež namáčena jsouce v zolovské tinktuře substituují ročně na sta stranek bělostného, neposkvrněného papíru. Ubohá duše papíru! Třikrát ubohá duše lidiček, tím papírem se nenasytně živících!

Ted čtím povinnost své péro představit. Odpravit dovede lečjaký kátek, není-li pravda, pane Machare?

Nuže, je subtilní a z ocele! Smáčím je v krvi — ne jalovic a býků — v krvi srdce svého. Nevím, jak hluboký je ten kalamář srdce. Vim tolik, že dosud nejsem u dna. Krev chutná nasladle. Proto pro variaci a jako protivník vši přenasladlé, sentimentální sladkosti časem častěji péro spustím se hloub až kamsi ke kalamári jater svých. Že byla by má játra jak u holubů bez žluče, o tom mi dovoľte, čtenáři drahoušku, blahosklonně pochybovat.

Tak znáte péro, znáte inkousty. Lístkem, jak patrné, jest podčárí Obnovy. Nezbyvá než feuilletonista s programem.

Feuilletonista? Miluji Dostojevského. Dostojevský?

Realita a fantastičnost. Nejrvavější realita, nejbezuzdnější fantastičnost, toť geniální můj miláček. Póly protilehlé, pro Dostojevského nejcharakterističtější! Nikde jinde se nesetkáš s životem bezprostřednějším, nikde jinde s kombinací a osvětlením pravděpodobnějším. Pravda jest zde obsahem, fantastičnost formou. To nikterak není pravda, jak ji na veřejnost upravenou, ulizanou, hezkou, pocukrovanou, kuřecky stravitelnou propouštějí omezenécké grandžurnály, tichošlápských, směšných veličenstev, ale pravda drzá jak ruka hladem mrouciho proletáře a řvoucí jak modlitba

Talmuda. Inn, pro strach židovský i mocný Pilát na nestranný soud zapomněl.

Podali jsme jen několik ukásek, jak Vaše strana mravnosti rozumí; takovou „pronikavou reformu“ morálky, jak ji provádějí lidé Vámi odchovaní, ovšem katolická církev nikdy chváliti a k ní raditi nebude.

Milý pane, zreformujte nejdřív sám sebe a svou stranu a pak teprve máte právo odsuzovati mravouku katolickou. Když tak často socialistům přednášíte, zahrňte jim do duše, že jest to chyba, jestliže chtějí zvítěziti takovým bojem, jaký provádějí v „Červánkách“ a v „Záři“; rcete jim otevřeně, že nesmějí kupiti lež na lež ani v boji proti katolíkům. Nebojte se tolik o svou popularitu a obětujte ji pravdě. Vyražte svým mocným vlivem z rukou evangelických agentů jidašské groše, za něž zakupují náboženské přesvědčení. Nebo máte do opravdy účtu před tou církví, do níž jste z katolické církve přestoupil? Ta církev se spokojila pouhým Vaším přestupem a nepripomněla Vám, že byste měl také její bohoslužby navštěvovati, jestliže jste to myslil se svým přestoupením upřímně. Stačilo jí zcela, že tak vážený pán přistoupil aspoň za čestného člena. Nám se však nezdá, že by to bylo důsledné, přestoupí li někdo k církvi, jejíž bohoslužbě se vyhýbá.

Když se již tolik o naši církev staráte, měl byste tím důkladnější pozornost věnovati té církvi, ku které jste přistoupil — už z lásky k ní. Ta potřebuje Vaší kritiky víc než církev naše.

Pamatujte si, že reformy není schopna právě taková církev, která se o reformu vůbec nestará a myslí, že jest u ní vše v pořádku. Naši katolíci dobře vědí, kde jim co schází a podrobují nestranné kritice slabosti své strany; někteří to činí s přísností bezohlednou. Jak si počínají však časopisy evangelické? Ani menší chyba katolíka neujde jejich bdělému zraku; hned takové chyby věnují celé sloupce, zvětčují ji a podezřívají katolictvo o přítrž; ale celé keře býlí ve své církvi nevidí; tam se jim zdá všechno v pořádku. Kde jest větší snaha po dokonalosti, kde je upřímnější sebezpyt?

Když se za dlouhou řadu let svého trvání ocitla církev někdy v mravní pokleslosti, vyskytli se v samé církvi horliví reformátoři, kteří s pomocí Boží mocným slovem církev obrodili. Neznáte na př. nic ze života sv. Jeronyma, sv. Bernarda, sv. Ignáce? Nevíte nic na př. o reformaci sněmu Tridentského? Tu provedli hlavně žáci sv. Ignáce; o nich mluví sám protestant Denis takto: „Jsou skromní a učení, milí v obcování, oddanost jejich jest upřímná a svůdná, zbožnost shovívavá a laskavá, tvrdí jsou k sobě než k jiným, znají svět a ač ovládají jej, povrhují jím.“ Kdyby se některý český evangelický list odvážil požadovati pronikavější reformu v církvi vlatní, zanikne.

Vždycky za ponížením církve následovalo mravní oživení. Leč podívejte se na osud církvi protestantských. Jakmile začne u nich klesání, nikdo takovou církev nevytrhne; uschne jako ulomená haluz, ač svým učením a zřízením dělá často až otroci ústupky rozmarnému duchu času.

Pan Masaryk tvrdí, že mezi morálkou sv. Alfonsa z Ligori a moderním životním

Rodinova sílence. Pravda je: obsahem, fantastičnost hranol, jenž pravdu zestonásobňuje a usiluje do nekonečna prodloužit. To a takový je Dostojevský.

A feuilletonista Obnovy?

Má levhardsí chrup a tupý nos,
rád třeskot má rytířských pranic!
Kdo za to, že čichá v něm ledaccs
lečjaký plešatý panic.

Pozn. redakce. Bravo, příteli, jste rytíř od hlavy k patě; kritické péro Vaše je jemnější broušené než ostří břitvy; jest citlivější a nedůtklivější než vážky Jolibo. Podáváte své náhledy krátce, úsečně a obsažně, tak že sotva stačí sledovati průměrný člověk překotný náhrn, rychlý spád, Vašich sentencí. Úvaha à la Bilek pro duchy maiorum gentium. Tak kombinované, rychlé pochody duševní, spíše logicky než formálně seclánkované, takový myšlenkový tésnopis není pro každého knihou otevřenou.

Souhlasíme s Vámi, že by bylo dobře more prosy do sloupců nynějších časopisů rozlévané zredukovati v třípytné krůpěje poesie. Dlouhé rozbředlé povídky už sami Spartané nenáviděli. Tu by se břitkost ovšem musila snoubiti s evangelickou prostotou. Necht tedy zaznívá z novinářských sloupců pravda tak směle jako z úst Isaiášových. Rytíři chrupu levhardsího, tiskneme Vám ruku, očekáváme, že nějakým tím feuilletonem à la Dostojevský obmyslíte také Obnovu.

FEUILLETON.

0 feuilletonu.

(10) J. K. Huysmans blouzní o románu, zhuštěném ve stranku jednu nebo dvě, prostředkujícím myšlenkové spojení mezi spisovatelem a ideálním čtenářem.

„Slovem — praví — báseň v prose takto složená, představovala by konkrétní trest, podstatu literatury, olejovou essenci umění, umění tlachavé, redukované v strážlivé mlčení, moře prosy redukované v krůpěj poesie!“

Takovou básni v prose chtěl bych mítí feuilleton. A správně pojat, feuilleton nemůže být, než básni v prose. Je v slově feuilleton naznačena nepatrnost rozsahu. Feuilleton = lístek. Přiznáváte, rozatomili ideální čtenáři, že lístek může prozraditi víc, než kniha čtyřlůdková, brichatá? Tatana Onéginu!

Ba Vy, jichž intelligence jest svrchovaná, Vy jdete ještě dál a tvrdíte, že mnohdy ani lístku netřeba, že stačí výřez tváře, pohled, pohyb, gesto, otevření úst! Ježíš, intelligence sama, poněvadž Bůh na papír nepsal. Psal jedenkrát do písku. Nejsa spisovatel, bez knihy jediné, bez jediného listu, jako bez jediného výstřelu dobyl veškerenstva, nedobytných srdcí propastných! Kde Kristus se objeví, tam zbytečno jest mluvit, tam zbytečno jest psát!

Ale já, čtenáři, neznámý, chci-li se Vám sdělit, musím sáhout k péro. Ježí se Vám vlasý? Nelekejte se! Sám padám do mdlob před péry,

názorem není pro čestné (!) lidi kompromis možný. Inu, kdyby byl psal sv. Alfons k takovému účelům, jako na př. Zola, tu by ho již „čestní“ moderní lidé milovali více. Přijde ovšem na to, co moderní názory pokládají za čestné. Pan professor bez pochyby zná morálku Alfonsovu pouze z pamfletu Grassmanova a z kritiky čestného rytíře Wolfa. Milý pane, viděl jste aspoň hřbety svazků morálky Alfonsovy? Přes čtvrt roku by Vám trvalo, než byste vůbec mravonku Alfonsovu jednou přečetli; a pak byste teprve mohli aspoň přibližně posouditi její cenu. Ale Vy mluvíte jako slepý o barvách a odvažujete se tvrditi, že tohoto velikého učence „theologicko-vědecké nedostatků leží na bíledni.“ Je Vám s podivem, že tento vzorný muž jest církví prohlášen za světce. A to Vám není divné, že posud protestanté Lutheru horlivě hájí a že ho probírají za jednoho z největších synů evangelictva? Přirovnajte život a učení Lutherovo k životu a učení sv. Alfonsa a řetez poctivě, kdo měl šlechtetnější snahy. Nemožno věřiti v upřímné reformační snahy u té církve, která vidí v Lutherovi zářící příklad reformovaného křesťana. Dovolte tedy, abychom obrátili Vaše protikatolická slova proti Vaším souvěrcům a řekli: „Poctivý protestantismus a poctivé myšlení moderní zásadně se vylučují.“

Vždyť v pravdě humánní člověk nemůže s Lutherem schvalovati hrozný útisk rolnického lidu, všení a topení katolických hierarchů, lehkomyšlné dvojčestství, nemůže s Lutherem tvrditi, že postačí k spáse víra i bez dobrých skutků křesťanských, nemůže Boží desatero prohlášovati za kacířství. A proto „protiva mezi protestantismem a moderním myšlením je nepřeklenutelná.“ Pozměnili jsme dobře Vaše protikatolické vyjádření?

Vaše „reformační“ práce záleží posud jen v lehkovážném boření a důsledek její — šíření náboženské lhovestnosti, poněvadž plány k zřízení nové křesťanské společnosti nepodáváte. A Vaše skutky i činy Vašich škodolibých přátel nejméně ukazují na zásady zdravé reformované morálky.

Obrana.

(2) **Český Učitel štve.** Organ zemského ústředního spolku učitelských jednot přináší v č. 19. trhanský útok proti stavu kněžskému pod názvem „Proti klerikalismu.“ Již v předchozím čísle uveřejnil „Český Učitel“ tuto potupu, ale obsah zdál se býti i státnímu návladnímu nevhodným pro časopis „vychovatelů“ národa a proto sprostší výrazy konfiskoval. Páni se však chtějí světu ukázati v plné své nahotě a proto se postarali, aby učitelský poslanec Černý zabavená místa přečetl v říšské radě a tím umožnil podati světu důkaz o kulturní vyspělosti českého učitele. Domnívali jsme se, že poslanec Černý pojímá trochu vážněji svůj poslanecký úkol, ale dle této ukázky nevyniká ničím nad tuctové poslance, proto ta agitace učitelstva ve volbách proti posl. Doležalovi byla zcela zbytečná. Na učitele Černém nechytli jsme pranic. Aby si čtenářstvo učinilo pojem o slušnosti učitelského listu, uvedeme několik ukázek z interpelovaného článku, ale zaměníme všude jméno klerikalismus a kněz jménem kantorismus a učitel, aby páni seznali, jak vypadá dvojsečný meč: „Kantorismus čili stavovská politika učitelská jest všeobecně uznávána za nepřitele moderní kultury, vzbuzuje odpor proti sobě a svým počínáním přímo vyzývá k boji. Jest to netajný program svátků v učitelském šosáku, kteří s veškerým úsilím zakládají a upevňují království hmoty. Sami nevěří, čemu vyučují. Ví se to, všeobecně to lid ví a ví ještě více. Zná i podrobné záležitosti domněle tajných poměrů školských personalit. Jsou známy projevy jejich vzájemné snášelivosti, lásky ke statkům a požitkům, jež i policii, molům i myším činí starosti. Jsou známy i projevy lásky křesťanské ku bližnímu, jaké by často ani žádný prostý člověk schopen nebyl. A znajíce jejich poslání, vidouce pak zároveň tu chabost, uedostatečnost i lehkomyšlnost, neupřímnost i faleš v praktickém plnění jejich poslání, nedůtklivost a zlobu vůči nedůvěře kolem — nemůžeme prominouti nic takovým učitelům mládeže, jakými je ve skutečnosti shledáváme. I prostý lid, ač jim prokazuje falešnou úctu, vidí a cítí ten rozpor mezi posláním jejich a skutečným jejich počínáním. Ale nezmohl se ještě na odpor plně odůvodněný a zevní, poněvadž není dosti samostatný a ozbrojený vzděláním, aby vždy byl pohotov klásti meze rozpínavosti a arroganci učitele organizovaného.“ A tak bychom mohli pokračovati v duchu Českého Učitele ještě dále, ale nevíme, zdaž by se pánům taková oplátka líbila a mimo to se nám hnuší opakovati projevy tak nízkých duší. Ignorujeme stále různé pichlavé urážky učitelských listů a potlačujeme vytrvale docházející stesky na učitelstvo,

poněvadž víme, že snižováním autority vychovatelů národa poškozují se vůbec mravní cit, ale citovaný výron učitelské žurnalistiky překročil meze shovívavosti. Jest to téměř neuvěřitelné, že organ učitelských spolků propůjčil se ku nízkému štvání davů proti duchoven-skému stavu, s nímž učitelský stav má nejčas-tější styky a společné poslání, výchovu mládeže. Kdyby názory učitelské žurnalistiky měly býti ohlasem celého učitelstva českého, pak by bylo nutno katolické žurnalistice vystoupiti z dosavadní rezervy a celou frontou obrátiti se proti nepochopnému poslání národního učitelstva. Úkolem žurnalistiky každé jest výchova čtenářstva a výchova záleží v krocení vášní. Kdo však štve a budí nízké vášně, ten nevychovává, nýbrž znemravňuje. Má-li mít národ důvěru ve vychovavací snahu svého učitelstva, musí učitelstvo reprezentovati se jinými časopisy nežli „Českým Učitelem.“

Politický přehled.

Uznává každý, že to za nynějších politických poměrů v Rakousku nikam nepřivedeme. Všecky strany mají chuť něčím se proslavit, ale schází dobrá a poctivá vůle, která by je spojila v práci na povznesení Rakouska. Parlament náš, který v práci své může býti zadržán i 5 lidmi, věru není schopen k dalšímu plodnému životu. Dle receptu levicáckého bylo by nejlépe, aby Slované rakouští byli podrobeni nadvládě německé. Ale poroba těžká věc. To uznávají mnozí, též katol. střed a antisemité, kteří podali v poslanecké sněmovně návrh na změnu jednacního řádu, aby jakákoliv obstrukce učiněna byla nemožnou. Tim ovšem přihnuto zase do vosího hnízda. Něm. liberální strany se obávají, že by se utužením jednacního řádu nemohli v jistých případech vrátit k obstrukci. Proto namáhají se, aby návrhy na změnu jednacního řádu byly odvolány nebo aspoň odstaveny, v čemž podporováni jsou minister. předsedou dr. Körbrem, jakož i předsedou poslanecké sněmovny hr. Vetterem. Strach před obnovením pravice je veliký. Neschází ovšem také škarohlídů, kteří v utužení jednacního řádu vidí porobení Čechů. K tomu ještě obstrukce čes. radikálů, jimž jaksí na pomoc přispěli sociální demokraté. A Mlado-češi teď jsou hezky kryti, vyrazili si z ruky klín a čekají, co jak dál. Ale i v jejich straně nyní bouří. Někteří kloní se k „rozumné“ politice, jiní opět zvlášť ústy dr. Fořta volají k obstrukci. Národe, měj se pak dobře!

Zákony cukerní jsou výborem posl. sněmovny dojednány a schváleny.

Na pozvání křesť. sociálů radily se 27. ledna v parlamentě některé strany ohledně branné předlohy. Požadují dvouletou službu voj., osvobození selských synů, kteří musejí vyzivovati celou rodinu, od služby, dovolenou po dobu žní a opravu voj. trestního řádu. Nepřistoupili-li vláda na tyto požadavky, potom prý branná předloha uzákoněna nebude.

Ve středu předložila vláda poslanecké sněmovně vyrovnací předlohy. Mnohé z výhod pro naši polovici říše jsou úplně převáženy úspěchy docilenými uherskou vládou a mnohé ustanovení celní jednoty slouží vlastně k vybavení se Uher z této jednoty, na čemž Uhři krok za krokem pracují.

Německý korunní princ vrátil se už ze své návštěvy carského dvora.

Předseda francouzské sněmovny Combes, když posl. socialista Allari žádal vypovězení konkordátu a zrušení kultu, odpověděl, že, kdyby sněmovna se usnesla, aby stát byl odloučen od církve, uvedena by byla republika do velikých rozpaků. Combes přese všechno své bouření proti církvi považuje otázku náboženskou také dnes ještě za nutnou.

V belgickém senátu schválena osnova zákona, jenž týká se boje proti nemravnosti. Potrestán bude i ten, kdo by ve schůzích nebo na veřejných místech předčítal, zpíval, přednášel atd. neslušnosti.

Něm. válečné lodi ostrým bombardováním pevnosti San Carlo vynutili si vjezd do přístavu venezuelského Maracaiba. Spousty, které něm. děla působila, jsou veliké.

Z činnosti katol. spolků.

Valná hromada jednoty katol. tovaryšů v Hradci Král. koná se v neděli dne 1. února o 2. hod. odpolední s obvyklým pořadem.

Z Chrudimě. Katolicko-národní Jednota žen a dívek v Chrudimi odbyvala dne 25. ledna 8. roční valnou hromadu po prvním roce svého trvání. Schůzi zahájila předsedkyně p. Röhringová a přítomnosti duchov. rádce dp. Jana Šandery, katechety a 62 členek. Na počátku promluvil duch. rádce několik slov o zvěčněném velkém biskupu Eduardu Janu Nep. Brynychovi. Zmínil se o jeho zásluhách o církev, vlast a národ český a dělnický lid zvlášť. Zásluby tyto teprv ku konci života jeho uznány byly, takže rozál dlouholetý led na srdcích mnohých Čechů katolíků. Pak vy-

zval přítomné, aby vzdaly čest památce zesnulého povstáním a v modlitbách svých prosily Božského Páně, by naše diecése dostala takového nástupce, jenž by předchůdce svého následovati se snažil. Vysvětlil dále, že správu diecése nyní již podruhé vede J. M. ndp. Dr. Al. Frýdek, kapitulární vikář, maje téměř takovou pravomoc jako biskup. Na to ze zprávy jednatelek slečny Svatošovy a pokladní p. Daňkové bylo viděti, že jednata rozvíjí blahodárnou činnost hned ze začátku svého trvání. Pořádala poučné přednášky (dp. Dlouhý-Pokorný, duchovní rádce Jan Šandera čtyřikrát), účastňovala se všech církevních slavností, odbírá poučné časopisy. Čítá činných členek 81, přispívajících 9. Nyní též bude jednata vypláceti podporu nemocným členkám a sice denně 40 h a na pohřeb 20 K. — Funkcionářům vzdán dík za jejich práci. — V nastalých volbách zvoleny: předsedkyně p. Röhringová, místopředsedkyně p. Benoni, jednatelekou sl. Svatošová, pokladní p. Daňková. Do výboru: p. Podhajská, p. Alingrová, p. Stejskalová, p. Bartoňová, p. Horáková, p. Trojanová, p. Petrová, sl. Mynatíková, p. Cervinková. Za revisory účtů: p. Borovcová a p. Bartoň, člen jednoty katolických tovaryšů. Na to p. předsedkyně poděkovala všem za horlivou účast a působení pro blaho jednoty a ukončila schůzi pozdravem „Zdař Bůh!“

Zprávy místní a z kraje.

Z hradecké kroniky. Dne 2. února 1734 přijel do Hradce Králové 9. biskup Jan Josef hrabě Vratislav, kterého císař Karel VI. dne 6. července 1733 jmenoval a papež Klement XII. dne 18. prosince potvrdil. V měsíci březnu 1734 odejel nový biskup do Chrásti. — Vys. dvor. dekretem ze dne 2. února 1787 ustanoven počet pánů kanovníků při katedrálním kostele sv. Ducha v Hradci Králové na osm. — Dne 2. února 1789 biskup Josef Hay posvětil nový hlavní oltář v katedrálním kostele. Oltář, v lednu t. r. postavený, byl renesanční a velice jednoduchý. Dva ploché římské pilastry, trojhranným štítem v podobě lomenice svrchu spojené, tvořily rám hlavního obrazu, představujícího seslání Ducha sv. Obraz vídeňským malířem Unterbergem malovaný měl mírnou uměleckou cenu a stál 1800 zl. (Obnos zaplacen byl z dědictví, které po 31. dne 30. dubna 1786 kanovníku Ferdinandu Zelízskovi částkou 6000 zl. kostelu bylo přiknuto.) Nad jednoduchým svatostánkem byl kulatý antický chrámeček s modrým zaklenutím, v němž stál alabastrový kříž s pozlacenou září. Ve výši chrámečku byly po obou stranách oltáře, ve zdi výklenky s dvěma dřevěnými pozlacenými urnami, podobnými řecko-pohanským obětním nádobám. — Roku 1833 usadil se jako zvonář v Hradci Králové Karel Vil. Paul, narozený dne 6. února 1810 v České Lípě. Po-cházel ze staré zvonářské rodiny. V Hradci Králové bylo v dílně Paulově přes 500 zvonů rozličné velikosti ulito; největší byl pro Čáslav 130 centů, pro Týnec na Labi 50 centů, pro Roveň 40 centů. Od Paula pochází také značný počet stříkaček, vodovodů, pump a pod. — Dne 7. února 1636 dal císař Ferdinand II. povolení k tomu, aby panství Žampáské a dům v Hradci Králové, kteréž dle poslední vůle pána českého Fridricha z Oppersdorfu řádu Jesuitského r. 1632 připadly, na zřízení residenci v Hradci Králové obráceny byly. Následkem toho dal povolení své také arcibiskup Arnošt z Harrachu (28. února), i počalo se hned po tom jednati o místo k vystavení residenci. Jesuité vyhlídli si místo na náměstí v řadě na straně polední, kde stálo 9 domů vedle sebe hrozně spustošených za minulých let od nekázaných vojáků, tak že jen dva z nich byly obydleny, ostatní plny hnoje a neřádu, bez oken, bez dveří, bez střeš a stropů, což všecko bylo vytlučeno a vybořeno. Jesuité s povolením konšelů ještě téhož roku koupili tři z těchto domů od kraje uličky k vřzi Kropáčově vedle sebe stojící, z nichž dva stály na místě nynějšího kostela Panny Marie, třetí pak hned dále byl dům pozůstalý po zname-nitém měšťanu Hradeckém Lukášovi Škornicovi, jinak Halbinovi z Orlicné († 1622), otec proslulého dějepisce českého Bohuslava Halbina. Prodala jej vdova jeho Zuzana, matka Bohuslavova. Roku 1637 koupili Jesuité tři a roku 1638 opět tři domy další v téže pořadí. Hned pak po zakoupení prvních tří domů roku 1636 do nich se vstěhovali v počtu devíti osob, a zavedli školu v nich, která roku 1639 vzrostla již na pět tříd; také pak udělali v ní kapli k pobožnosti své ke cti sv. Ignatia. — Z prvních těchto počátků působení svého byli Jesuité téhož roku 1639 vyrušeni dobytím Hradce Král. od vojska Bannerova, před nímž se zachránili útekem na Moravu. Vrátili se po vybavení města teprv roku 1640, našli v residenci své vše spustlé a oloupené; z kaple bylo od Švédů uděláno vězení, a všecko z ní vyházeno; na staveních byly střechy, stropy, trámy větším dílem spáleny, bezpochyby od střelby při dobývání města od císařských, tak že bylo potřeba čtyř měsíců k opravám nevyhnutelně potřebným, po kterých teprv zase počaly se mše sv. sloužiti v kapli a potom obnoveny také školy ve čtyřech třídách. Nicméně již po dvou letech doplnila se škola na šest tříd ve způsobě gymnasia, a zřízeno při ní seminarium pro ubytování mládeže, k čemuž ustanoveny jsou dva poslední domy v zakoupené řadě na straně západní (1642). Téhož času posavadní residenci Hradecká povýšena za kolej. (Z Dra. V. V. Tomka, místopisné paměti města Hradce Králové.)

Uznání. Připisem ze dne 20. prosince 1902 rada král. věnného města Hradce Králové vzdává díky pl. t. panu Janu K. Klumparovi, c. k. gymnasiálnímu řediteli v. v. v Hradci Králové, za vynikající a blahodárné služby, jež po dlouhou řadu (přes 30) let, jakožto člen městského zastupitelstva a c. k. okres. školní rady města prokázal.

Úmrtí. Hradecké kruhy velmi vzrušila minulou neděli zvěst, že zesnul náhle p. náměstek starosty Viktor Weinhengst, architekt a člen mnohých zdejších

datavě i spolku. Bylo sice známo, že zesnulý stýskal si již delší dobu na ardeční vadu, ale statné jeho vzezření nezbuzovalo žádných opravdových obav. Proto také vydal se p. Weinhengst na „poslední leč“ harrachovského úřednictva do Nechánic, odkudž přivezli jej již mrtvého, neboť na cestě v samém městě již náhle skonal zachráněn jím mrtvici. V zesnulém ztrácel obec dlouholetého člena občanského výboru a městské rady. Dnes nemáme v obecním zastupitelství ani jediného technického odborníka, ačkoliv technická agenda jest životní tepnou města. Ku cti zesnulého nutno doznati, že věnoval zájmu obce značnou část své životní činnosti. — P. Josef Majer, městský policejní strážník zdejší, zesnul po dlouhé a trapné nemoci ve středu dne 28. ledna 1903 ve věku 60 let po 21 leté věrné činnosti své. Pohřeb koná se dnes odpoledne na hřbitov Pouchovský.

Poslední leč (promenádní koncert a výneček) přátel myslivosti z Hradce Králové a okolí, na den 1. února 1903 stanovená, se po jednolusném usnesení pořadatelů z úcty k památce jejich spoludruha a předseď, pana Viktora Weinhengsta, letošního roku pořadateli nebude.

Růžová pouta v „Adalbertinu“. Dámský křesť.-sociální spolek „Anežka“ sebral v neděli na novém jevišti v „Adalbertinu“ působivou hru Lokayovou „Růžová pouta“. Hra tato má ušlechtilou mravní tendenci, že poctivá práce fcebníková jest zrovna tak čestná jako práce duševní. Není to však žádná suchopárná a nudná hra, nýbrž morálka kusu jest zahalená v říznou satiru, která oplývá rozmarinými vtipy. Proto již obsah děje přispěl značnou měrou ku zdaru představení, o jehož výpravu ne menších zásluh získali si zaměstnanci ochotníci. Nejpозoruhodnější výkon podala pí. přednostová Haková, která 3 dny před představením obětavě převzala hlavní roli elč. Novohradské. Paní Haková přinesla spolkovým zájmům vzácnou oběť a osvědčila se býti rutinovanou ochotnicí. Z pánů sluší uvést na předním místě p. Svátáka a p. Beránka, jenž ve svém pekalském mistru nesl tíhu celé hry velmi statečně na svých bedrách. Než i epizodní role nalezly šťastné tlumočnice v pí. Marjánové, el. Němečkové, el. Komedové, el. Babnové, el. Hoffmanové a sl. Náhlíčkové. Pánové Polák st., Soudil a Sýkora zhostili se čestně svých úkolů. Obecenstva sešlo se velmi v hojném počtu a odměňovalo zdařilé výkony bouřlivou pochvalou.

Statistika z farnosti hradecké. V uplynulém roce 1902 narodilo se v Hradci Králové 146 dětí, o 40 více než roku 1901. Z nich pohlaví mužského 68, ženského 77. Mrtvorozených dětí bylo celkem 7, 5 chlapců a 2 dívky. Z dětí živě narozených a pokřtěných zemřelo dosud 18. Dvojčata v roce uplynulém narodila se troje, z nichž jedna byla srostlá a zemřela za 5 minut po narození. Pohřbena nebyla, nýbrž zachována pro universitu. Nemanželských dětí bylo pouze 6, z nich jedno per subsequens matrimonium bylo legitimováno. Kopulací bylo v uplynulém roce úhrnem 43, z nich 6 z farností jiných. Zemřelo v Hradci Králové celkem 156 lidí (počítány jsou i mrtvorozené děti). Z toho připadá na okresní nemocnici 55, tedy více než třetina. V přifařených obcích: Malšovicích, Náhoně, Zámostí, Malš. Lhotě a Svinarech narodilo se celkem 68 dětí. V Malšovicích 21, v Náhoně (jedna dvojčata) 22, v Zámostí 3 (jedna mrtvorozená dvojčata), v Malš. Lhotě 12, ve Svinarech 10. Kopulací z těchto obcí bylo pouze 9. Co úmrtí se týče, jmenované obce přifařeny jsou k Novému Hradci Král., kde úmrtní matriky se nacházejí.

Schody z Kavčího plácku. Na vzdálenost obecních škol bylo zehráno od prvního počátku jejich otevření. Obecné školy na Eliščině nábreží byly by mládeži mnohem přístupnější. Dnes se nedá této vadě již odpomoci. Ani ne schody z Kavčího plácku vedoucí neukrátkí cesty do školy, již z toho důvodu, že by jich na zpáteční cestě vůbec děti nepoužívaly, nýbrž šly raději po silnici obvyklou cestou. Ostatné schody tyto byly by pouze as pro 1/2 všech dětí, protože dobrá polovina dětí chodí Žižkovým náměstím do školy. Silnice u bývalé Mýteké brány jest dostatečně prostrannou a není nebezpečnější pro mládež nežli kterákoliv jiná ulice hradecká, proto vzhledem ku značnému nákladu s projektem s tím spojenému a ku bídným našim financím sotva as bude lze přikročiti ku zřízení schodiště dosti problematické ceny. Kdyby to finance dovolovaly, měl by se upravití přejezd do města u Pražské brány. Tam jde zrovna o život každodenně nejen dětí ale i otců rodin. Jenom mírnosti takových zvířat a bedlivosti chodců lze děkovati, že se dosud nepřihodila vážnější pohroma na uzočké této jižní dráze. Máme projekt technickou kancelář vypracovaný ku novému průlomu vedle Klicperova divadla a projekt tento pomohl by jak povozům tak školním dítkám do školy jdoucím. Nová tato silnice ulehčila by značně jak západnímu tak i východnímu vjezdu do Hradce. A tento projekt zasloužil by nejbedlivější pozornosti městské rady.

Pohoršení. Ve výkladní skříni obchodu p. Singrova v Tomkové ulici ocitly se dne 27. ledna t. r. kolem poledne postavy čtyř jeptisek. Kolem jdoucí se zastavovali, co ten nevidaný úkaz má znamenat. Teprv při bližším ohlednutí poznáno, že to jsou děvčata ze závodu p. Singrova, přestrojená za jeptišky. Tímto nerozvážným jednáním vzbuzeno zbytečně velké pohoršení. Snad ani p. Singer o tom nic neví?

Ze Václavského sdrůžení křesťanského dělnictva v Čechách. V neděli 26. ledna t. r. konala se v Hradci Králové v Adalbertinu řádná valná hromada Sdrůžení. Starosta pan Jos. Urban zahájil o 2. hod. odpo. schůzi za účastenství 23 delegátů, členů ústředního výboru a dozorčí rady. Dle odělení předsedova čítá nyní Sdrůžení s centrálou 21 odboček: Hradec Král., Kostelec n. Orli., Litomyšl, Třebechovice, Týniště nad Orli., Praha, Hlinsko, Ústí nad Orli., Parník, Vamberk, Rychnov n. Kn., Čáslav, Kutná Hora, Úpice, Polná, Sušice, H. Jelení, N. Město n. M., Náchod, Mýto u Zb. a Píseň; 12 skupin a po venkově je hustě přifařeno po dvou po třech. Do 31. pros. 1902 bylo členů celkem 766, v I. tř. 379, ve II. 157 a ve III. 220, k nimž patří i 33 členů přispíva-

jících. Do 26. ledna stoupl počet členů na 900. Dopis bylo přijato 1024, z nichž 357 vyřizováno. Schůzi pořádáno 48 výborových a 32 spolkových. — Přijem činil úhrnem 3326 K 75 h, vydání 1189 K 55 h, čistý zisk 2137 K 20 h. Na příspěvkách dlužno ještě 161 K 54 h. — Dosavadní zkušenost vedla též ku změně stanov. Poněvadž se během roku shledalo, že někteří členové vykonávají Sdrůžení nesmírně, byl opraven i podpůrný řád, čímž dosavadní podpory v nezaměstnanosti sníženy na polovici. Pro dělníky sezonní učiněno zvláštní opatření, dle čehož ústřednímu výboru dána pravomoc, o udělení podpory od případu k případu rozhodovati. Každý člen jest povinen výpověď z práce ihned ohlásiti prostředkem odbočky ústřed. výboru, jinak strácí nárok na podporu. Podpora při utěhování a cestovní byla rovněž upravena. Stávkový řád přijat v tom smyslu, že ústřed. výbor sám určí v čas stávky daň na členy dle třídy rozvrženou. Zavedení pohřebního bylo po zralém uvážení odloženo na dobu pozdější. — Na to přikročeno k volbám. Za polovici vylosovaných 7 členů výboru zvoleni pp.: Dr. Fr. Reyl, Lužnička, Jenšovský, Zoubek, Luštinec, Pochmon, vesměs z Hradce Králové a J. K. Maštálík z Prahy; náhradníky pp.: Hlavatý, Labus, Gross, Joudal. Do dozorčí rady zvoleni pp.: V. Myslivec, P. Fr. Jukl, Malý, Astr, Hurdálek. — Ústřednímu představenstvu z řady dělníků, které po klopotné denní práci věnovalo se ochotně často spleťtým záležitostem Sdrůžení, provázeno jsouc při své poctivé anaze i bolným podezříváním, budiz všechna čest. — Dle rozhodnutí našeho výboru 28. ledna obdrželi podpora: Praha: J. Lebl 8 K, Fr. Vrla 16 K, J. Hanzl z Chlen 8 K, Jos. Valný z Třebechovic 771 K, Václ. Hlavatý v Týništi 912 K, Josef Bartoš v Týništi 8 K, Bar. Škeřtková v Litomyšli 4 K, Frant. Andr. v Lipovce 4 K, Anna Vitoušová v Rychnově 4 K, Váv. Šperl v Sušici 4 K, Ant. Oberreiter v Hlinsku 8 K, St. Lužnička v Hradci Král. 8 K. — Přijati následující členové: Polná: Vojt. Sedlák, lékařník, přisp. v I. třídě, Al. Hornek, kaplan, přisp. v I. tř. Jan Jambor, domovník III. tř. — Hora Kutná: Jan Jusl, děl. elévač III. tř., Eva Zádáková, děl. v tab. tov. III., Frant. Motlová, děl. v tov. tab. III., Marie Karlíková, děl. v tov. tab. III., Frant. Karlík, šafář I., Ant. Johanya, děl. v cukrov. I., Matěj Lončý, koč II., Marie Doušová, děl. v tov. tab. III., Rozalie Matlachová, tov. děl. III., Václ. Svoboda, pomoc. klempíř III., Marie Svobodová, jeho manželka III., Jos. Školný, obuvník III., Frant. Hron, obuvník III., Aloisie Buková, děl. v tov. tab. III., Barb. Bernášková, manželka horníka III., Antonie Lazinková, děl. tab. III., Terezie Roženská, děl. v tov. tab. III. — Parník: Fr. Taraba, tov. dělník I., Aug. Kejval, tov. děl. I., Frant. Beran, tov. děl. I., Pírk Čeněk, tov. děl. I., Suchodol Čeněk, tov. děl. I., Jos. Smíd, tov. děl. I., Jan Šípek, tov. děl. I., Berger Fr., tov. děl. I., Em. Sršen, tov. děl. I., Mathilda Ryšanová, tov. děl. III., Anna Řeháková, majitel. hospod. III., Marie Ryšanová, tov. děl. III., Božena Přivráteká, tov. děl. III., Rosalie Balcarová, v domácnosti III., Marie Zoubelová, děl. tov. III., Anežka Balcarová, tov. dělnice III., Anna Balcarová, v domácnosti III., Jul. Keler, barvíř I., Josefa Lžičarova, tov. dělnice III. — Třebechovice: Frant. Koleč, kadeřník III., Josef Kolc, obuvník III., Frant. Břížická, koželuh II., Frant. Macháček, tov. koč II. — Nov. Město n. M.: Anna Jáklová, tovární dělnice III. — Praha: Petr Košťák, obuvník III., Jan Košťák, obuvník III. — Litomyšl: Marie Bartová, šička I., Helena Fišerová, lepička I.

Z Nového Hradce Králové. Zdejší filiálka spolku sv. Vincence z Paula pro dobrovolné ošetřování chudých v království Českém, konference sv. Antonína Poust., vykazuje za uplynulý rok 1902 tuto činnost: Každého týdne konána ve farním domě vždy v pátek schůze činných členů; pravidelně navštěvováno a podporováno bylo týdně 15—20 chudých rodin poukázkami na potraviny aneb penězi. V zimě a zvláště o vánocích byla podpora větší. Celkem rozdáno mezi choré chudasy 250 K 14 h, což sebráno jednak od štědrých dárců, jednak kolektami týdny, jednak vybráno z „chleba sv. Antonína“ v chrámu farním. Konference utrpěla úmrtím vznešeného otce chudých v diecési ndp. biskupa Eduarda Jana, jenž ji každoročně 40 K obdařil, a úmrtím svého velezasl. předsedy říd. učitele p. Frant. Grunda, jenž ji od založení (r. 1886) obezřel řídil, ztráty bolestné. — Poslední valná nížepasle konference Pánu Bohu za hojně požehnání nejvroucenější díky a volá všem P. T. štědrým dobrodincům srdečné, tisíce: „Zaplať Pán Bůh!“ Konference sv. Antonína poust. jest zde jediným spolkem katolickým a charitativním, který čelí celé záplavě soc.-demokratické říd se zásadou: „Kdo do tebe kamenem, ty do něho chlebem.“ Jestli kde platí ona prűpověď „paupertas meretrix — chudoba zaprodávka“, pak zde platí dvojnásob, neb obyvatelstvo je ve svém jádru úplně nuzné a na cizí dlaň poukázáno, často pro zmírnutí bídy své prodává i náboženské přesvědčení — a tu přichází vstříc naše konference, která jednou rukou stírá elzu nedostatku a druhou otvírá knihu útěchy sv. náboženství. Jak rozsáhlé zde pole k vykonávání skutků dobrých pro ty, kteří chtějí osvědčiti skutkem lásku k svým trpčím bratřím! Mnoho nouze sice zmírněno, ale bída dále klepá na srdce dobročinná. Spolek sv. Antonína chce pracovati na zmírnutí bídy těla i duše dále a proto prosí všechna srdce dobré vůle o podporu pro tak chudou naši farnost a mnoho chudých získáno bude zase církvi a vráceno v společnost věřících, užitečných údů společnosti lidské. Všichni členové konference při týdenní schůzi shromáždění i podělení nebožáci modlí se za dobrodince své, aby vyplynulo se na nich ono zaslíbení Spasitele: „Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.“

Kde není víra, tam je pověra — starodávne pořekadlo, ale platí posud a zvláště v nejnovější osvěcené naší době. Okolí hradecké v poslední době zaplavováno jest celou spoustou modlitbiček v podobě lětáků tištěných, které má jejich majitel buď stále u sebe nosit, nebo několikrát opsat a p. Zvláště rozšířeny jsou v Novém Hradci, Pouchově, Kytlově a v okolí. Člověk žasne při čtení těchto vytvářek nemocného mozku, že se najdou lidé, kteří podobnými nesmysly chtějí živit své čtenáře, ač i roz-

umnější dítě musí se těm plodům dát do nehorázného smíchu. Ať pomíneme všech nekálých protestantsko-šidovských intrik při tom — aspoň je tu až trochu moc počítáno na bloupost lidáku. A se svých spoleblišních činit nevědomce, v tom je málo lásky k bližnímu. Na důkaz stáží zde čast jedné takové modlitby, v jejímžto nadpisu srozumělo jsem nejavětějších: Modlitba Ježíš, Maria, Josef . . . Kdo tuto modlitbu každodenně se modlí, neb modlit se slyší, neb tu samou při sobě nosí . . . náhlou smrtí nezemře, žádný oheň mu neuhodí, žádný ve vodě se neutopí, v žádném boji nezhyne a žádný mu neuhodí . . . od padoucí nemoci osvobozen bude, vidí-li kdo člověka padnouti na cestě a tato modlitba s pravé strany mu položena bude, hned vstane a ze svého zdraví radovati bude . . . a tak to jde v básni Boží dál. Vytyká se církvi sv. nepřátelství k vědě a k pokroku, přičítá se jí tmářství. „Právo lidí“ hlásá, že jen samo má patent na všechno vědění, ostatní všichni jsou „nevědomý lid“. A z těchto modliteb, jež nejsou ničím jiným než opíčením se po německých protestantsko-šidovských firmách, z těch vyjde bojnost „světla“ do té klerikální „tmy!“ Ovšem, kdo je trochu jen při rozumu, s útrpným úsměvem podákuje za ten „kompliment“, který se od autora takové modlitby a jeho rozumu stal. — V posledním čísle „Vlasti“ upozorňuje „Liga“ na různé neslušné pozvánky k plesům, na nichž též kněží namalován v maskarum průvodě, a které se tiisknou v mnohých známých tiiskárnách, jichž majitelé, byť se na oko stavěli katolíky, přece skutky svými dávají na jevo svou „pokrokovost“.

Dar. Manželé Tleskotovi na upomínku sňatku své dcery Anežky věnovali Jubilejní kapli ve Lhotě pod Libbany velký nástonný kříž s tělem Páně a oltářní květiny. Zaplať Bůh!

Východočeská výstava v Pardubicích 1903. Nečečkávané účastenství k výstavě této přimělo výstavní výbor k tomu, aby dosavadní rozměry výstaviště, které již nyní všechny dřívější výstavy na českém venkově pořádané daleko převyšily, ještě o značnou míru rozšířil. Rovněž i původně stanovené rozměry průmyslového paláce vzhledem k došlým a přijatým přihláškám už nepostačují a bude palác tento, na jehož konstrukci již nyní se pracuje — v rozměrech svých dvojnásobně zvětšen. — Vedle průmyslového paláce dostaveny budou zvláštní rozsáhlé budovy, totiž strojnický pavilon, strojovna, budova pro zemědělství a celá řada menších budov, z nichž uvedeme zvláště rázovitou budovu pro průmysl domácký. Se stavbou budovy administrativní započato bude v době nejbližší. — Z velkého průmyslu přihlásil se též již velký počet firem se samostatnými pavilony, z nichž mnohé úhledností a rázovitostí svojí výstavě zvláštní půvab a zajímavosti dodávají budou. Jmenovitě záhodno uvést významné přihlášky okolních velkostatkářů, kteří postaví zvláštní budovy pro hospodářství lesní, rybářské, honební. Pro dobu výstavní zajištěny jsou různé výstavy dočasné, při kterých budou pořádaný odborné kurasy a přednášky. Pro vystavovatele zajištěny jsou též různé medaile a čestné odměny státní, zemské, okresní i místní. Výstava bude zahájena dne 26. července a potrvá do 15. září 1903. Poplatky z místa jsou: 1. Na volné prostoto místo stavební 1 m² 2 K, k jinému účelu 1 m² od 50 h do 1 K. 2. V místnosti polokryté za 1 m² 2 K. 3. V místnosti kryté za 1 m² a) na místě ze všech stran přístupném 6 K, b) na stolech se stěnou 6 K, c) na stolech 5 K, d) na stěnách 3 K, e) na stěnách v chodbě 2 K. Nejmenší možné místo, které vystavovatel může býti propůjčeno, jest 1 m² a místo ze všech stran přístupné 2 m². — O podrobnějších podmínkách vystavování lze se informovati ve výstavním řádu, který se na požádání zašle.

Ve Chlemech konati se bude v neděli dne 1. února 1903 o 2. hodině odpolední v hostinci pana J. Bartoše řádná valná schůze katolicko-hospodář.-politického spolku „Lipa“. Přednášeti bude pan V. Špaček, říd. učitel z Košatek, o spokojenosti a p. J. Chajnovský, rolník, o cukerní otázce. Hosté obojího pohlaví jsou ke schůzi vítáni!

Z Čáslavě. Minulé neděle odbyly se dvě valné hromady katolických spolků — spolku sv. Ludmily pro výzdobu chrámu Páně a spolku křesť. sociálního. Valná hromada sv. Ludmilská ukázala, jak intenzivní činnost vyvinuly naše dámy v minulém roce, sebravše mezi sebou téměř 1300 K, které věnovány byly na potřeby bohoslužebné. Spolek snímá veliké břemeno s beder patronátu a bylo by snad už proto aktem slušné uznalosti, kdyby navštívil valnou hromadu zástupce patronátu a tím jaksi dámm oněm vyšel vstříc. Spolek chystá se k důkladné opravě kaple „pod věží“ a kapitál na opravu tu sebrány uložen jest bezpečně v peněžním ústavě. Do výboru spolku zvoleny byly p. t. dámy: ppí. Burdová, z Hořrů, O. Kuřesová, Petrovičká, Baierová, Kollarová. — Křesť. sociální spolek po debatě více méně pohnuté usnesl se na vnitřních opravách života spolkového, které mají posloužiti jak hmotnému tak mravnímu prospěchu spolku. Při volbách zvoleni vesměs bývalí členové výboru. V době postní počne se s přednáškami, k nimž získáni již někteří páni. — V těchto dnech počato se instalováním telefonického spojení. Zase krok ku předu. — Protože spála úplně ze zdi našeho města vymizela, počne se s vyučováním a vychováním dítek počátkem měsíce února ve zdejší opatrovně.

Z Nových Dvůrů. Vpravdě stojatými vodami má býti konečně hnuto. Myslíme regulaci Vrchlice či Páchnu, který dnes správněji by mohl býti etymologicky vykládán nikoliv od německého Bach, ale od zápachu, který se za letních měsíců z něho do okolí šíří. Nešťastným pobořením četných rybníků v hořejším toku stala se kdysi dosti vodou bohatá tato říčka smrdutým rozlezlým potokem za léta a dravou bystřinou na jaře a o přívalech. Teď ale má přijíti pomoc. Kutnohorské zastupitelstvo chápe se myšlenky řádné regulace Páchnu a chce ruku v ruce s okr. zastupitelstvem věc tu také provésti. Budou vypsaný odměny na plány regulační, při nichž se má přihlížeti na lepší sušitkování vody, na stejnoměrný přítok a odtok tak, aby Kutná Hora měla vody do-

statek a aby okolí při Vrohlíci netrpělo. U nás nachází podnik Kutnohorských šivého oblasu a zastupovné našeho okolí v okr. zastupitelstvu jistě budou v tom město podporovati. — V poslední době vatoupila tu v život nová záložna, jejíž úkolem bude jednak v nálehavých případech býti lidu k ruce, jednak buditi v občanstvu smysl pro šetrnost! Přijeme ji hojně zdaru!

Ze Sedlce a Kutné Hory. Po vzoru jiných míst sestoupilo se i tady dělnictvo katolické a založilo sobě odbočku podpůrnou, aby v čas nemoci a jiných nebezpečí mělo čím v bídě si ulehčiti. Stanovy byly právě c. k. místodržitelstvím potvrzeny a to zavdalo příčinu kutnohorskému svobod. orgánu, že se na nás vyřítí s celou známou svou noblesou. Píše: „Několik bojovných kohoutů tedy i u nás zdvihá prapor Dromed poáramocného klerikalismu. Dobře pánové! Povíme si to! A hezky od plíci Vůbec buďte ujištěni, že svědomitě se postaráme, aby klerikální balamucení a ohlupování lidu u nás nepřekročilo meze pokusu“. Když tedy dělník z mozolně sehnané mzdy chce několika krejcarů pamatovati na dny bída a k vůli tomu vatoupí do podpůrného sdružení, demokratický a svobodomyšlný orgán s klackem v ruce hotoví se jej vytloukati ze společnosti. Bohudík, že ještě máme pro strach uděláno, vědouce, že to povídání Podvysokých Listů je vždy jenom povídání od plie — frázovitě štvání. Až vy pánové z tábora Podvysokých místo tluchubovatví chopíte se práce ve prospěch dělnictva, zvláště dělnictva nevinné v bídu vechnaného, pak budete moci snad mluvíti, ale do té doby uděláte dobře, když zametete před svým prahem a o nás přestanete se starati, jako my nestaráme se o vás.

Ze Zbraslavi. Po příkladě měst okolních usnuly se některé zdejší dámy pečovati o chudé dívky obecné školy za zimních měsíců podáváním polívek. Šlechtný úmysl uskutečnily blahovolností a dobročinností občanstva zdejšího i okolního, jež jednak penězů jednak naturaliemu přispělo. Jménem malých: Zaplat Bůh!

Z Míčova. (Dobrá káva). Z venkovských osad malých a chudých, jako je naše, přichází málokdy aneb nikdy něco na veřejnost; a když se něco přec ocitne v listech nějakých, působí to napřed podivení a ku konci také i nářek. Tak je to i se zprávou touto. Myslím, že nejen fara Míčovská, ale i fary jiude, školy a jiné domy bývají obřastňovány, vlastně obtěžovány zásilky 5 kilovými „zelené kávy“, a to buď z jižních krajů aneb zase ze severních; káva ta však jest tak „výtečná“ ohuť, že se arci želádce dát nesmí, vlastně nemůže. Na faru Míčovskou se dostalo před nějakým rokem takové zásilky 5 kilo zelené kávy obsahující z jižní krajiny. Tehdy jsem si ji ponechal, poněvadž jsem ještě nikdy nebyl takto napálen. Už, když se pražila, vydávala převýbornou vůni, ale když se pak měla požívat, tu nikdo z domácích, ani ti nejbudší z obce bez ošklivosti ji pít nemohli. To byla zásilka z jihu a hle, tu pojednou dne 18. t. m. přihnul se posel zase se zásilkou 4-90 kilo zelené kávy, ale v takovém pytlí, který už svým zevnějškem chuť na onu kávu vzbuzoval; tuto zásilku jsem však hned vrátil. — Jména ani sídla těch firem o naše žaloudky tak se starajících teď ještě neuvádím ale, mělo-li by se takovéto opakování buď od těchto firem z jihu aneb ze severu — buď od jiných firem ze západu nebo z východu — pak beze všech ohledů zakročíme proti tomu na příslušných místech.

Z Křesetic. Ples sboru dobr. hasičů Křesetických bývá vždy pěkný a hojně navštěven, tentokrát se však vydařil nad obyčej skvěle. Konal se minulou neděli dne 25. ledna. Hostů se dostavilo hojně jak domácích, tak i z Chrastu, Krupé, Osmolína a Byčkaně. Při výtečné hudbě celé kapely Křesetické mile a nenuceně plynula zábava. Na rok na shledanou!

Vodní družstvo pro Černilov a okolí bude obdávati vodoprávní řízení o svém generálním projektu od 18. února do 7. března t. r.

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

se dostati ve knihkupectví p. Františka Hovorky Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

K jubileu Svatého Otce věnoval na haléř svatého Petra nejmenovaný, ale od celé diecése milovaný pan autor veskerý čistý výnos knížky o milostivém létě vydané, totiž 1273 K 15 h.

Z „knihy lékařské“ sepsané roku 1597. (Bakopis z r. 1629.) Proti rýmě. Vezmi řetev a krájej ji dlouze a vtrč sobě do chřpě a do druhé kuse, a budeš zdrav. — Komu krev z nosu tékává aneb z rávy. Vezmi žabvu vodní, spal ji v hrnci na prach, setřij dobře a nos u sebe; přestaneš. K témuž: Vezmi kořen žihavkový, drž mezi zuby a přestaneš krev téci, to jest na mnohých skušeno. Kdo chce krev staviti: Vezmi kámen, kde slunce nesvítí a nedochází, ten na ránu polož a zastaví krev, a potom jej zas tak na jeho místo polož a doneš. Krev staviti takto můžeš: Vezmi dřevo, jenž slove žandal, nejdeš je v hapatyce, dej v ruku nemocnému a přestaneš krev téci. K témuž: Vezmi lípkové pecky, vapp na uhlí a pokud tím dýmem nos a vloží jednu pecku do nosu, totiž do chřpě a přestane krev téci. — Koho zuby bolejí: Vezmi kořen opichový a nos jej u sebe na hrdle a onť odejme bolest zubův. K témuž: Vezmi kořen kopřivový žahavek a stlač jej s solí a klad na zuby, ale měsíc trpěti; budeš bohdá sdřáv. K témuž: Vezmi mouku ječnou, s octem smíchej a potři zubův; mineš bolest

zubův. K témuž: Vezmi zrao semene opichového, drž mezi zuby stlač dobře v bromađu a odejmeš bolest. K témuž: Vezmi skočec a vař jej u víně, vymývej tím ústa a nikdy tebe boleti nebudou. K témuž: Vezmi posed a vař jej v octě a drž dlouho v ústech, výborné lékařství, to poznáš. — Proti otrávení jedem aneb čím koliv. Vezmi anděličku hryz ji anebo pij vařenou, anebo vezmi por a vař s vínem nebo s octem a pij což nejhořeji můžeš, anebo zetři hořčici s octem a pij, také hořec s rontou a s pepřem vař a pij. K témuž. Vezmi zemělnič a vař ji u víně a dávej nemocnému a vyženeš jed z něho. Kdo by co zlého snědl aneb vyplil. Vezmi jelení kořen, zázvor, kadlkan, skrąjeje v malé kousky, zapíjej starým pivem a nepij potom hodinu anebo déle, a budešli se potom polití, dobře bude. Na snědek. Koření černé t. j. elebor, praškvorec a hořec dej tomu, kdo má snědek, zřeží drobně v teplém pivě jednou, podruhé i potřetí. — Komu játra a plíce hnijí. Vezmi vodu z břízy toho času, když ona se z ní prýští, potom baziliky, routy a omanu, ale ať jest víc baziliky, zvař spolu dobře, toho plíť požívej ráno a večer; byt malý kus jater neb plíť bylo zůstalo, zase narostou a v tobě se doplní.

(7) K čemu jsou řády katolické? Na to odpovídá něm. geografický a stat. Obzor, uváděje s pochvalou práci missionářskou v Africe. Dle něho pracují bílí Otcové kardinála Lavigerie v Kongo, Nyasse, Tanganje, Unjanjembe, Viktorii Nyanze, Sudanu, Sahaře, Tunisu, Alžiru společně s Otcí svatého Srdce, Redemptoristy a Trappisty. Jesuité působí na Kwango, Zambezi, Madagaskaru, Praemonstrátě ve střední Kongo; Otcové svatého Ducha v Gabunu, Sierra Leone, francouzské Guineji, Senegambii; Minorité v Marokku, Tripolisu, Hoř. Egyptě; Lazaristé v Abessinii, missionáři z Lyonu v Beninu a Dahomeji; missionáři z Mill-Hill na hořejším Nilu, missionáři z Verony v angloegyptském Sudanu, Pallotiné v Kamerunu.

(7) Národohospodářský spolek pro Palestýnu. V Berlíně utvořil se spolek pro národohospodářský výzkum Palestýny. Za účel má důkladně se obeznámiti s poměry hospodářskými země, aby kolonizační snahy jistě části židovstva došly pevného podkladu. S pracemi přípravnými bylo již započato. Kdož by spolků nepřál mnoho zdaru?

(7) Přítomný stav obchodního loďstva obnáší 29.628 lodí, které stavěny jsou pro náklad 32.437.763 tun. Ze států obchodních prvé místo zaujímá Anglie, pak přijdou Spojené Státy, Německo, Norvéžsko, Francie, Itálie, Rusko, Španělsko, Japan, Švédsko. Rakousko jde v řadě poslední, jako ve všem vědu.

(7) Výroba másla na zeměkouli. Michal Mulhall uvádí ve své statistice, že země osídle bílým plemenem chovají 63.880.000 krav, které ročně dají 2.640.000 tun másla. Máslo toto reprezentuje cenu 8278.600.000 K. Nejvíce másla co do rozlehlosti území a počtu obyvatelstva vyrobí Dánsko, které zásobí máselem Anglii, potřebující mimo vlastní výrobu ještě 169.000 tun z ciziny. Dánsko jest v ohledu rolnickém jednou z nejpokročilejších zemí a my Čechové mohli bychom se od nich mnohému přiučiti.

(7) Řepná produkce ve Spojených Státech. Spojené Státy v posledních letech obrovských skoků pokračují v řepařství. R. 1900 sázala se řepa na 132.000 akrech, roku 1901 na 138.000 akrech, r. 1902 však již na 260.000. Rozmnožilo se pěstování řepy téměř o 100% proti r. 1900. Kdežto dříve Kalifornie byla první zemí řepařskou, předstihl ji Michigan, který sází řepu na 98000 akrech. I tu Spojené Státy chtějí Evropu udusiti.

Návrh reformy dobročinného fondu v Paříži. (Hodí se i jinde). Pod tímto titulem kritizuje J. Descaves v Journalu činnost pařížské „assistance publique“. Praví: „Peníze jsou takřka vyhozeny a nic nepomáhá chudým, když dostávají od města 10—15 franků i více příspěvku na činži. Kde bydlí chudí? Bydlí v bídnych starých domech, ve špelunkách a nezdravých komorách, v nichž nakažlivé nemoci jsou doma. Chce-li však město Paříž opravdu prospěti svým chudým, nepomohou statistice, ba miliony, vyhozené jako podpora činžovní od starých domů, nýbrž třeba jest, aby Paříž napodobila vzory švédské a německé. V předetných městech německých (v Kolíně n. R.) provádějí systém elberfeldský: nákladem dobročinných fondů zakládají pro chudé nové domy, v nichž chudí buď zadarmo, buď za lacinou činži bydlí. Staré domy město kupuje s bourá, nové staví, dle všech požadavků moderní hygieny. Paříž musí následovati dobré a osvědčené vzory cizí.

(7) Mrzutá nehoda stala se ruskému badateli Ramstedtovi, který proslavil se pracemi řetí a literatury mongolské. Ztrávil v Mongolsku dvě leta, odebral se v létě 1902 do Irkutaku, aby odtud odjel do Helsingforsu. Výtězek dvouletého pobytu, bedny s manuškripty a sbírkami odeslal sibiřskou drahou. Jaké ale bylo jeho překvapení, když doma místo poukazu na očekávané bedny dostal poukaz na zásilku — stolic. Na jeho dotaz u dráhy bylo mu odpověděno, že stolic mu sice nepatří, ale bedny jeho že se ztratily. A tak dvouleté bloundění pustinami mongolskými neopatrností dráhy přišlo v nivěč.

Zpráva umělecká. K poučení a aplu k trvalé upomínce na velikého vlasteneckého mistra E. K. Liška vyšlo právě nákladem c. k. dvorního uměleckého závodu Mikoláše Lehmana v Praze menší, v umělecké barevné reprodukci provedené vydání slavného v Římě malovaného Liškova obrazu „Kristus na hoře Olivetské“, anázorující tklivě okamžik, kdy Spasitel pokleknuv modlil se řka: „Otče, chceš-li, vezmi kalich tento ode mne, však ne má, ale Tvá vůle staň se!“ (Velikost i s rámem 58 cm. výšky, 48 cm. šířky, cena 6 zl.) Dříve již týž uměleckým nakladatelstvím vydaná velká barevná umělecká reprodukce tohoto obrazu (velikost i s zlac. rámcem 138 cm. výšky,

108 cm. šířky, cena 24 zl.) došla nejen ve vlasti naší, nýbrž i na obou polokoulích velikého rozšíření, takže dosajista i toto právě vyšlé menší vydání stane se všeobecně populárním. K projevenému přání našle se i k dřívějšímu laskavému prohlédnutí.

Na samezemí týráni zvířat vyhlásilo c. k. místodržitelství pro království Česká následovně: § 4. Při provozování vozby jest zejména zakázáno: a) surově a přílišné tlouci nebo bodati tahouny, zejména do hlavy, břicha nebo do nohou; pak kopati tato zvířata nebo bítí a bodati je tvrdými, špičatými nebo ostrými předměty jakéhokoli druhu, obzvláště také tlouci je násadkou biče, dále svévolně a surově trhati otězemi při silném podepnutí uzdy; b) užívati tahounů značně kulhajících, zjevně vyšetřených nebo s většími odřenými ranami; tahounů do živa otláčejících možno jen tehdy užívat, netlačí-li postroj na ránu; c) používatí nevhodného postroje, udidla (ozubů) atd. a to tehdy, jestliže se tím může tahounům způsobiti zvláštní bolest nebo zranění; d) otáčeti tažnému dobytku hovězímu, jak se to místy děje, oprať kolem ucha, dále pak jako v některých krajích je zvykem, zapřáhati dobytek ten do tak zvaného „jařma“, což záleží v tom, že se hlavy přivážíou ku dvojitému jhu, které na konci voje nehybně je připevněno. Zakáz užívati jařma nabyt platnosti dnem 1. ledna 1903 e) ve studené době roční (t. j. od 1. listopadu do konce března) nechati tahouny státi ve vodě při nakládání nebo skládání břemen na náplavkách nebo místech, kde se nakládá led. — § 5. Také může býti dle okolností týráním zvířat, opomen-li se při jízdě kola staviti; když se nezaloží nebo nestaví kola a zastaví-li se na stoupající cestě, jest opomenutí toto pak trestným dle tohoto nařízení nehlédě ku řízení, které po případě nastane dle předpisů policie silniční.

Kdo si chce opatřiti Vlčekovu Osvětu, má k tomu vhodnou příležitost. Posavadní ročníky Osvěty, jsouce podstatnou částí české literatury posledních tří desetiletí, tvoří bibliothéku nejvýbranějších původních prací básnických, románových a novelistických, jakož i prací ze všech vědních oborů naučných. Jsou to práce od nejpřednějších českých spisovatelů a vynikají jak svým výborným obsahem, kat. i svou dokonalou formou. Proto by Osvěta neměla scházeti v žádné české veřejné ani domácí knihovně. Nyní v novoročním období prodávají se ročníky Osvěty 1878—1895 za cenu velmi levnou, totiž jen po 8 K, a kdo vezme za hotové 5 ročníků, dostane šestý nádvkem. Tato sleva jest jen dočasná, pak nastoupí zase obyčejný plat. Ani nejstarším ročníkům Osvěty neubývá ceny, naopak, co rok stávají se vzácnější.

Vlastenecká firma. Matice školská v Olomouci, jež lonským školním rokem otevřela soukromou českou reálku, potřebovala k účelům školské harmonie. Obrátila se tudíž na české firmy s prosbou, aby jí přišly vsčic, jmenovitě pokud se cen týče. Tomuto vyzvání vyhověla v míře skutečně vynikající et. firma Jana Tučka v Hoře Kutné, která dodala nám výtečné harmonium za 380 K s 50% slevou, tedy za 190 K. Matice školská v Olomouci mileráda sděluje tento vlastenecký čin s čes. veřejností děkujíc za dar tak značný veřejně i doporučujíc zároveň tuto vlasteneckou firmu celé české veřejnosti. — Za Matice školskou v Olomouci: JUDr. Jan Žáček, předseda JUDr. Jan Ošťádal, jednatel.

Českému lidu! Krásné a pln požehnání pro český lid na Moravě uplynul právě minulý rok. Jeden z velkých a důležitých úkolů — stavba důstojného českého Národního divadla v Brně — zaujala jeho srdce a lid český ve všech zemích s horlivostí, nadšením a obětavostí počal uváděti jej ve skutek. Během dvou měsíců v uplynulém roce sebral a odvedl český lid 300.000 K na stavbu našeho divadla. Naše náše, rozpočty naše počaly se plniti a s radostí ukončili jsme minulý rok s vroucím díkem, žebráním českému lidu a pevnou nadějí, že nový rok dílo započaté přivede ku zdárnému cíli. Výbor Družstva českého Národního divadla v Brně se srdcem rozachvělým vzdává upřímně a všel díky všem, kdož s takovou horlivostí a rychlostí provedli úkol svůj a tak úplně podle našich rozpočtů sebrali a odevzdali obnosy poměrům jejich přiměřené. Těm prvním v naší akci náleží náš dík! A k těm, kdož chystají sbírky, provádějí je po venkově a městech, zuť naše vroucí prosba, aby s horlivostí, obětavostí, nadšením prvních štědrých dárců pracovali pro velký náš úkol, aby ani oni nesklamali naše naděje, aby splnili svou povinnost. Zbudování důstojného českého Národního divadla na Moravě, jež pro náš osvětový a národní život je významu velkého, stane se skutkem v brzké době, bude-li všude v obcích a městech provedena sbírka, věnují-li naše peněžní ústavy, spolky vzdělávací, odborné, záboavné, divadelní a sportovní, naše obecní a okresní zastupitelstva dary, přiměřené velikosti úkolu a jejich hmotným poměrům. Jako celá řada obětavých Čechů s radostí a ochotou složila hřívnu bohatou, budící úctu a uznání na oltář českého Národního divadla, tak učiní všichni ostatní, aby projevila se zde jednotná vůle národa, láska a obětavost všech, abychom tak dokázali, že český národ zmůže i úkoly největší a nejtěžší. O to prosíme na prahu nového roku všechny dobré Čechy, na něž jsme se obrátili přímo i nepřímě, aby rychle, obětavě provedli sbírky, věnovali své dary.

Skrvny inkoustové z plátna odstraníme, když je třeme smíšeninou dvou částí vinného kamene a jednoho dílu kamencového prášku. Namočme do roztoku hadčici a tou pak třeme potřísněné místo tak dlouho, až skvrna zmizí. Také rezavé skvrny lze tímto roztokem odstraniti, aniž by se porušila tkanina.

Něco z oboru cestovatelského. Rok 1904 chystá pro nás dvě důležité události. Jest to v první řadě projektovaná „Všeslovenská výstava v Petrohradě“, dále pak Světová výstava v St. Louis v Americe. Obě výstavy slibují si dle činěných příprav úspěch velkolepý a jsou obě pro český národ zvláště zajímavé. Na „Všeslovenské“ výstavě v Petrohradě dojde ponejprv český národopis a česká kulturní práce za hranicemi k náležitěmu, důstojnému uplatnění. Výstava

v St. Louis je pro nás Čechy tím zajímavá, že právě město toto je obydleno značným procentem Čechů a že zcela přirozeně na výstavě této bude bráti podíl i též práce české. Dá se očekávat, že bude příliv obecnosti českého na obě výstavy velmi značný. Jak nám právě Cestovní kancelář Čeněk Sulc & Spol. v Praze na Ferdinandově třídě č. 33 oznamuje, vyjednává se již nyní s interesovanými činiteli za účelem dosažení výhodnějších sazeb a cen pro případné výpravy české a začátkem ledna příštího roku začne firma Čeněk Sulc a Spol. rozesílati programy a prospekty týkající se společných výprav na výstavy tyto. Především informace budou již nyní na žádost podávány.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 24. ledna 1903. 1 hl. pšenice K 11.40—12.40, žito K 8.80—10.10, ječmene K 7.40—8.20, oves K 5.00—5.60, proso K 9.60—10.—, vike K 10.80—12.—, hrachu K 22.—24.—, čočky K ————, jabl K 20.—, krup K 16.00—24.00, brambor K 2.60—3.00, jetelového semene ruského K 76.00—84.00, jetelového semene červen. K 96.00—130.00, máku K 28.00—35.00, lněného semene K 14.60—17.—, 100 kg. žit. otrub K 11.—, pšenič. otrub K 10.60, 1 kg. másla K 1.60—2.00, 1 kg. sádla vepřového K 1.60—0.00, tvarohu K 0.28—0.32, 1 vejce 7 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jeden hl. cibule K 3.00—4.00, jedna kopa drobné zeleniny K 1.00—1.70, 1 kopa zelí 0.00—0.00 K, 1 pytel mrkve 1.10—1.60, 1 hl. švestek K 0.00—0.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa celere K 0.00—0.00.

Listárna redakce.

F. V. v S. Obnova zaplác. do 31. pros. 1901; doplatiti třeba 10 K, na Ducha obnovy 3 K.

V. K. Přece jsme Váš dopis uveřejnili; poslední až přistě.

Výborová schůze

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu, dne 4. února 1903, o 2. hod. odpo.

v diecéšním spolkovém domě „Adalbertina“, Jiřikova třída č. 300—I. v Hradci Králové.

Dr. Jan Soukup,
předseda.

Dr. František Beyl,
jednatel.

ATELIER OTTMAR

v Ústí nad Orlicí.

Odporučuje se k malování chrámů jakoukoliv technikou přesně dle slohu. Oprava starých obrazů, jakož i malování nových obrazů oltářních, křížových cest a p. Dekorační malby pro slavnosti, jakož i dekorace pro divadla při cenách značně levných.

Rozpočty a plány bezplatně, beze vší závaznosti.

Mnoho pochvalných uznání po ruce.

Hospodyně

v stáří třiceti let, která v lepším domě po deset let domácnost k nejlepší spokojenosti obstarávala a jen pro úmrtí svého pána nemá nyní zaměstnání, přijala by místo hospodyně v některém katolickém domě, nejraději na faře.

Dotazy zodpoví administrace t. 1.

Otčené firmě

Adolf Novotný

továrna nábytku a veškerého koberecového zboží

v Týništi nad Orlicí,

vykazuje své díky za solidní obsluhu a mírné ceny a doporučuje ji všem kolegům a známým co nejvíceji

Marie Pazourková,
učitelka.

VEJVANOVICE u Hrochova Týnce, 1903.

Navštivenky všech druhů

nabízí

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Ojetý polokrytý kočár

má na prodej

správa velkostatku v Hoděčíně,
pošta Častolovice.

OBRÁZKY

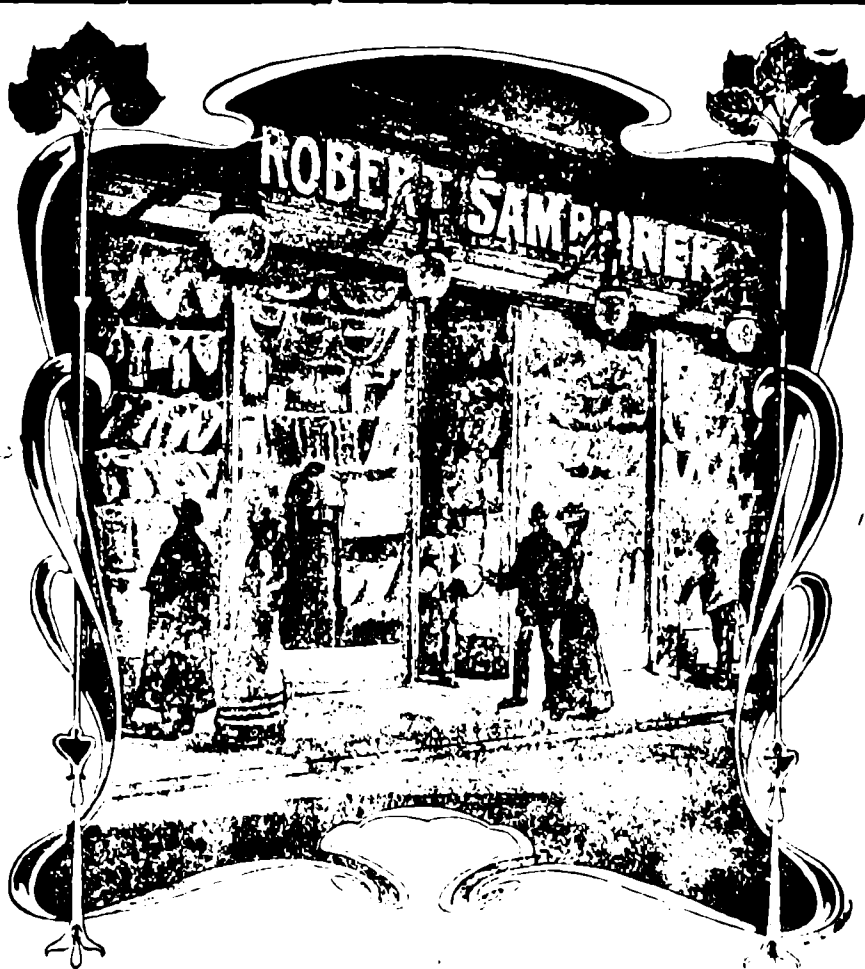
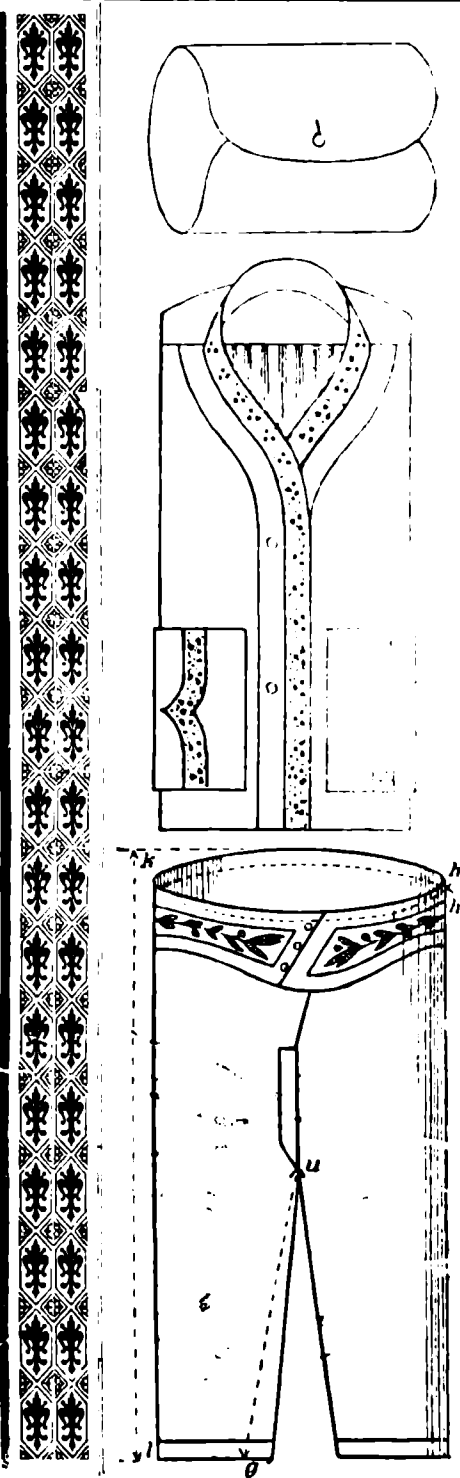
zemřelého nejdůst. pana biskupa

EDVARDA JANA NEP.

zhotovené dle poslední jeho fotografie (před 2 roky) na křídovém kartoně 12/9 cm., vhodné na památku pro školní děti 100 kusů za 4 K, jako dopisnice pohledové (menší formát) 100 kusů za 5 K

nabízí

Biskupská knihtiskárna.

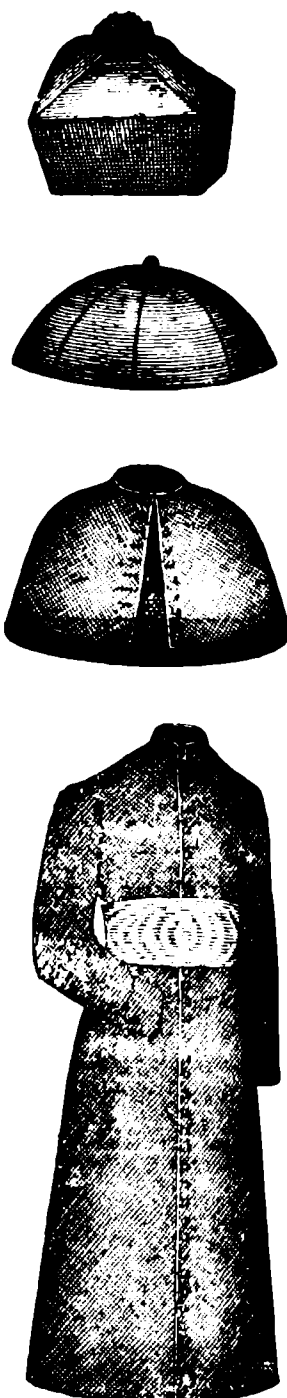
Robert Šamburek,

Založeno r. 1890. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1890.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro veškeré P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veledušojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty
ještě nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukou
děláno, lněného, vlněného, bavlněného a damaškového
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku
„VZÁJEMNOST“,
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,
které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti je třeba.
Vzorky a cenník zasílají se obratem poštou
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Velký výběr
zlatých a stříbrných
svateb, darů, kapesních
i násten. hodin
v krás. provedení
doporučuje — — —
JAN — KALIS
hodinář a zlatník
v Rychnově n. K.
přísežný znalec
c. k. okr. soudu
Obrázkové
cenníky zašle.

Pozdrav
z českého ráje.
10 skvostných dopisnic z Jičína, Pra-
chovských skal, Trosek, Hrubé Skaly, Kostí a
ostatního romantického okolí, zasílám za 1 K
i se známky. Každá dopisnice je zvlášť adreso-
vána, tedy ne pod křížovou páskou.
**K. KUBA, umělecký závod a nakla-
datelství pohlednic v Jičíně.**

K době
velikonoční
Boží hroby se slohem kostelů
Křížové cesty v reliéfu řezá-
né neb lité.
Sochy „Vzkří-
šení“, sochy, oltáře a veškeré ko-
stelní zařízení doporučuje uctivé
umělecký závod sochařský a řez-
bářský
Josefa Krejčíka v Praze.
Písárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 80.
v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. cen-
níky, nákresy a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky.

Zubní lékař
MUDr. J. Král
ordinuje od 8—4 h.
Hradec Králové.
Velké náměstí číslo 136.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber
Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.
Vídeň,
VII. o., Seiden-
gasse čís. 35.
Na ukázkou zašláš-
te vše franco.

Šicí stroje
všech různých druhů, nejosvědče-
nějších a nejlepších soustav, Těž
na mírné splátky, stále na skladě
v hojném výběru; jediné k dostání
v prvním sportovním závodě
Františka Jiráčka,
ve Vysokém Mýtě u Chocenské brány.
Odborná dílna na opravy velocipedů
a šicích strojů. Strojové jehly a sou-
části k šicím strojům stále na skladě.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Věstarech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

KDO JEDEŠ DO
AMERIKY
POŽÁDEJ DŘÍVE ORADU
A POKYNY KANCELÁŘ
ČENĚK
ŠULC & SPOL.
V PRAZE-FERDINAND-TR. 33.
PROSPEKTY ZDARMA.

500.000 kusů
velikonočních dopisnic, překrásné nové
vzory zasílám za dosud neslýchané ceny: 100 kusů
za 80 kr., 1 zl., 1-20 zl., 1-50 zl., 1-80 zl. a 2 zl.
2.000.000 kusů
uměleckých dopisnic prvního řádu, samé
vynikající novinky mám vždy na skladě za ceny
původní.
Ukázkové zásilky po 2, 3 a 5 zl. franko, po
zaslání obnosu předem neb dobírkou. — Nehodící
se bude vždy ochotně vyměněno.
K. KUBA v Jičíně, Čechy.
Největší závod dopisnicemi ve velkém na pevnině.
Přijme se několik spolehlivých zástupců.

**Odborný velkovývod pro malbu
chrámových oken.**
Umělecký ústav pro malbu na skle.
B. Škarda, Brno.
Okna chrámová každé-
ho slohu a provedení
se zaručením práce nej-
kvalitnějšího po-
dáváním vyhovující.
7krát prvními cenami
vyznamenán.
Cenníky zdarma.

Založeno r. 1850
Velectěnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů
vše úplně v ohni zlatené a stříbrné, zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
anovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykázati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů,
táček na křest, svícenů, paciříků, schránek na Nejsvět-
ější, patenek atd. co nejvíce.

Hledá se
truhlářský mistr,
jsoucí a to vésti strojní dílnu aspoň s dvaceti tru-
hlářskými dělníky, kde se vyrábí výhradně jen
nábytek.
Týž musí rozuměti kresbě a dle výkresů
pracovati.
Podmínky odměny se pak projednají přímo.
Členové katolické organizace mají přednost.
Přiblížení staniž se v Hradci Králové v ad-
ministraci t. l.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Pravé, vyleželé burg.

víno

z vlastních vinic nabízí ku koupi a zasílá v nádobách od čtvrt do jednoho hektolitru, litr za 80 hal.

JAN TUREK,
majitel vinohradů v Mlázovicích u Mělníka.

Již letošní v nejjemnějším cukru

savařené

brusinky

v 5ti kilových nádobkách franco
poštou za 6 K zasílá

Jan Fáborský
v Týništi nad Orli.

To zde dosud nebylo!

Následkem obrovských nákupů jest mi umožněno zasílati za pouhý obnos

3 korun

1 eleg. kasetu (100 kusů velejem. dopisního papíru a 100 obálek) a 25 akvostných umělec. dopisnic. Zásilky dobírkou neb po zaslání obnosu předem vyřizuje obratem pošty

**Kubův světový závod dopisnicemi
v Jičíně (Čechy).**

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veledůst. duchovenstvu svůj vůdeň osvědčený a mnoha doporučeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Illustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy dolevové špičce.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Čechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákreby u velikém výběru na přání k na
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Továrna na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vino sladká a vino šumivé (šampaňské.)

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem státní medaili, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medaili.

Vzorky zdarma a franko.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

**odborný umělecký závod
pro**

malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, sí-
tění i vsazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná
rada besplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

— Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání. —

Založeno roku 1836.

Všem, kdož za příčinou úmrtí našeho ne-
zapomenutelného manžela a otce pana

VIKTORA WEINHENGSTA,

architekta, náměstka starostova atd. v Hradci Králové,

projevili nám svou soustrast způsobem jakým-
koli, vyslovujeme své

nejvroucnější díky.

V Hradci Králové, dne 29. ledna 1903.

Pozůstali.

Rolnictvo jinde.

II.

(4) U nás rolník dře se do úpadu, novot nemiluje, a když v hospodaření nastanou poměry neutěšené, smutně skloní hlavu a nafíká. Volá se na poslance, aby tam ve Vídni zburta na vládu zaklepali, rolnictvu že třeba pomoci, zvláště když ono tolik obětí ve prospěch státu přináší. Jako hladové dítě s třesoucí rukou očekává od matky lžici sousta, tak mnozí z řad rolníků očekávají něco od vlády, jež s poslanci stále se radí, ale přes to rolnictvo strádá dále. Zapomíná se, že v jednotné organizaci rolnictva, jako stavu základního, jest síla, která ho může povznést a přenést přes ona úskalí, jež mu podrážejí nohy.

To viděti na př. v Dánsku. Tamní rolník jako naši hleděl si před lety ponejvíce obilí, ale když ceny jeho úžasně klesly, nevěšely hlavu, nýbrž vrhli se na pěstování pícnin a s ním spojené dobytkařství. A když i tu vývoz dobytka zavřený brány, chopili se mlékaření, jímž stali se nyní světoznámými. Zakládány tak zvané družstevní čili podílové mlékárny; počet jich od první mlékárny roku 1882 koncem r. 1901 stoupl na 1056.

Zřízení mlékáren děje se beze složení ani jediného haléře se strany rolnické. Potřebný kapitál opatří se výpůjčkou z peněžního ústavu na mírný úrok; vše musí býti splaceno v 10 letech. Tu každý rolník dle počtu svých krav ručí za určitý obnos, který obyčejně obnáší 10 K za jednotlivou dojnicu. Spolu se rolník zavazuje, že do mlékárny bude dodávat po 10 let veškeré nadojené mléko.

Mléko slouží většinou pouze k výrobě másla, při čemž člen jest povinen vzíti zpět sbírané mléko i podmásli dle množství dodaného mléka teplého. R. 1898 zpracováno 1014 mlékárnami dánskými 1628 mil. litrů mléka a vyrobeno 65 mil. kg másla v ceně nejméně 100 mil. korun. Slušný to kapitálek, který do Dánska plynul výhradně z ciziny. V českých zemích je kapitálu až dosti. Záložny a spořitelny naše vykazují stamiliony korun, které, k průmyslovým a obchodním podnikům použity byvše, nejen by byly vráceny těmto ústavům i s úroky, ale přitáhly by do vlasti naší nové miliony. Schází nám však podnikavost.

Právě podnikavost a obchodní duch působí, že rolníci dánští dobrovolně stavějí se pod kontrolu. Vždyť to „nejlepší na krám“ nelze si ani mysliti bez patřičného dozoru. Ovšem důvěra a dozor musí se i tu jaksi spojovati. U nás rolník, živnostník vůbec atd. je hrozně uražen a bez milosti žene před soud toho, kdo poněkud důkladněji posuzuje veřejnou činnost jeho, aneb se snaží prozkoumati hospodářské poměry ústavů a zařízení veřejných, jsoucích pod vládou „nejlepších synů“, kteří pro samou „vlasteneckou a humanitní“ činnost nemají ani času plniti vlastní své povinnosti. Drzé čelo a spousta jemných vybraných slov omamuje často důvěřivost ochotných dozorců orgánů. Doma chceme býti neobmezenými pány, kdežto v nepřející cizině pokorně se skláníme.

Státní létatí komise obyčejně nenadále dvakrát týdně zkouší v mlékárnách dánských jakost mléka určeného nejen za potravu, ale i za krmivo. Vedle toho rolníci tamní spojují se v tak zvané spolky kontrolní. Spolek takový čítá zřídka přes 25 blízko sebe bydlících rolníků s počtem krav nejvýše 900 kusů. Účelem této kontroly jest, aby se chovaly dojnice skutečně výborných vlastností. Zkouší se tučnost mléka, určuje se množství a jakost píce atd. Na základě tom vede se o každé dojnicu kniha, v níž zaznamenáno množství denně a za rok spotřebované píce, váha mléka a tučnost jeho, váha másla, denní dojnost, výrobní náklad, váha dojnice, kolik jí na váze přibýlo atd. Práci tu vykonává spolkem placený asistent. Tím jest obyčejně mladší vzdělaný rolník, který se stěhuje od statku ke statku, aby na místě samém zkoumal. Za každou krávu připadá tu asi 2 K ročního vydání, k čemuž stát sám přispívá někdy až polovičkou. Náš rolník se takovému jednání snad útrpně zasměje a namítne, že nemá ani času hráti si vážením a odměřováním píce. Ale zapomíná při tom, že jen ten získává, kdo často majetek svůj prohlíží a spolu pilně počítá.

Literatura.

Nákladem graf. společnosti Unie v Praze: Spisy Julia Zeyra VI.: Zahrad Mariánská.

Román. Seš. 4., 5., 6. po 40 h. Zvlášť doporučitelné. — Sofie Podlipské spisy VI.: Paměť a smrt a jiné novelly. Seš. 1.—3. po 80. h. — Paměti presidenta P. Krágra. Z burakých bojů. Překlad dr. J. Gutha. Seš. 5.—6. po 60 h. — 28 let bouře a slunce na j. Africe. Buraké boje, líčí plukovník Schiel. Seš. 10.—12. po 50 h. — Dějiny umění národa čes. Píše F. J. Lehner. S četnými ilustracemi a barvot. přílohami. Seš. 13. za 70 h. — Bož. Němcové Babička ve skvostné úpravě s kresbami akad. malíře A. Kašpara. Seš. 2. za 250 K.

Nákladem J. Otty v Praze. Ottova Laciná knihovna národní zahrnuje znamenitou práci slovně spisovatelky G. Preissové „Zmítané baluze“ 26. ročníci svého trvání. Vychází ve lbtých týdenních v sešitech po 20 h. — J. Arbesa Sebrané spisy. Díl VI. Romanetta III. Seš. 3.—5. po 30 h. — Sebrané spisy Karol. Světlé: Novelly, Seš. 5.—8. 30 h. — Angl. knihovna: Zkouška R. Feverela. Od J. Merditha. Seš. 24.—26. po 24 h. V Lidových rozpravách lékařských vyšla velmi poučná pojednání. Řada III. Snahy veřejného zdravotnictví v otázce smlouvy manželek. Napsal dr. L. Haškovec. Čís. 12. za 60 h. — Řada IV. Náhlá smrt, její příčiny a ochrana. Od dr. VI. Slavíka. Čís. 1. za 2 K. — Čís. 3. Poučení o tyfu břišním. Napsal dr. Lad. Čech. Cena 30 h. — K protinožcům. Cestopis J. Kořenského. Seš. 10. za 60 h.

Nákladem V. Kotrby v Praze: České Květy. Rodinná obrázková revue pro zábavu a poučení. Pořádá dr. A. Podlaha. Seš. 3. a 4. Vycházejí 15. každého měsíce za příletní předplatné 6 K. — Rádce duchovní. Časopis kušetva československého. Redaktor Magr. Dr. Jos. Burian. Roč. X., čis. 1. a 2. Roč. předpl. 8 K. — Rajská Zahrádka. Časopis pro mládež. Řídí V. Špaček. Roč. XII. Seš. 3. s bohatým obsahem. Roč. se předplácí 1 K 60 h. — Spravedlnost. Kapesní kalendář křesť. sociálů československých na rok 1903. Od J. H. Dobroslava. — Jos. Ehrenbergra Sebrané spisy záhavní. Sv. V.—VI. Seš. 53.—56. Kaplička pod lipami a invalida. Dvoješit za 64 h.

E. Beaufort v Praze. Přítel Domoviny s přílohou Hádanky: Na rodné hroudě. Od J. Šandora Gjalaského. Z chorvatštiny přeložil J. Hudec. Seš. 8. a 9. po 20 h. — Neznámá země. Obrázky ze života Peršanů. Píše S. Lomnický Redkyp. Seš. 3.—5. po 36. h.

Družstvo „Vlast“ v Praze. „Vlast“. Časopis pro poučení a zábavu. Redaktor Tomáš Škrdl. Ročník XIX., čis. 4. Předplatné na rok 10 K. — Vychovatel. Časopis věnovaný zájmům křesťanského školství s přílohou katechetickou. Redaktor Dr. R. Horák. Vychází 1. a 15. každého měsíce za roč. předpl. 6 K. — Vzdělávací četba katol. mládeže. Redaktor Fr. Jelínek. Roč. II. čis. 1.: Na cestu životem. Napsala L. Grossmannová-Brodská. — Kvítka z rajské zahrádky. Podává Fr. Jelínek. Vychází šestkrát do roka za 40 h.

Vychovatelské Listy. Časopis věnovaný zájmům křesť. vychování. Ročník III. Čís. 2. Redaktor Al. Adamec. Vycházejí v Brně na Petrově č. 1. dvakrát měsíčně za roč. předpl. 6 K.

Křesťanská Škola. Časopis pro šíření ideí nábož. v čes. školství. Redaktor V. Špaček. Roč. II., č. 3. S přílohou „Obrana“ pravdy křesť. ve veřejném životě. Expeduje Cyr.-Method. knihkárna v Praze za 6 K roč.

Poklad věřících. Lidový list k účtění Nejv. Sv. Olt. Řídí V. Roudnický. Roč. IV., č. 9—12. Vychází jednou za měsíc v knihkárně V. Kotrby v Praze za roč. předpl. 1 K 20 h.

Rozhledy po lidumilství. Ve prospěch „Jub. ženského asylnu císařovny Alžběty v Praze.“ Vycházejí 15. každého měsíce redakcí JUC. F. Cyr. Vika. Roč. XI., č. 1. Předplatné 4 K roč. přijímá pt. L. Trkalová v Praze 128-III.

Náš Domov, nejilacinější obrázkový měsíčník zábavní poučný pro lid. Vychází redakcí J. Vévody v Prostějově za roč. předpl. 4 K. Roč. XII., č. 1. s bohatým obsahem.

Máj, beletristický týdeník, vydávaný spolkem čes. spisovatelů „Máj“. Red. Fr. Horites. Roč. I., čis. 17. a 18. Roč. předpl. 10 K přijímá administrace v Praze ve Štěpánské ul.

Epoche, čtrnáctidenník, podává pěkné články o průmyslu, dopravě, vynálezech atd. Redaktor J. Jindra. Roč. VIII., čis. 7. a 8. Vydává E. Weinfurter v Praze za roč. předpl. 6 K.

České časopisectvo XX. věku. Seznam a statistika veškerých vycházejících čes. časopisů v Čechách, na Moravě, ve Slezsku, na Slovensku, v Německu a v Americe. Sestavil V. Kudlata-Probošt v Praze II. 161. Cena 1 K 20 h.

Různá doporučení, kterýchž se dostalo uměleckému ústavu

B. ŠKARDA, Brno,
za dodaná malovaná okna v roce 1902.

Velectěný pane!

Okna v kapli jsou velmi pěkně provedena; děkuji mnohokrát, že jsou tak krásně provedena.
15./2. 1902. Baronka Helena Offermannova.

Velectěný pane!

Na Vaši ct. žádost ze dne 4. dubna dovědčuji Vám, že jsem s provedením malovaného okna „Vzkříšení Páně“ ve Kdousově velmi spokojen.
Ve Kdousově 4./5. 1902.

Karel Florián, farář.

Vaše Blahorodí!

S provedením oken jsem velmi spokojen.

Znamenám se v účtě

dr. F. Reyl, řed. stud. sem. „Borromea.“

V Hradci Králové 19./7. 1902.

Blahorodý pane!

Vzorek je hezký a přehledný a vůbec okna ta je všem zamlouvají. Srdečný pozdrav a díky za dodání, což k mé radosti bylo.

Kuželov 30./7. 1902.

J. Kačer, farář.

Blahorodý pán B. Škarda, Brno!

Za odeslaná okna vyslovuji Vám nejserdečnější dík. Provedení jest velice pěkné a tímto právě vystihl jste mé přání. Rád chci a mohu Vaši ct. firmu každému doporučiti.

Dol. Vistonic 15./8. 1902.

Otm. Karlický, farář.

[Pan B. Škarda, Brno!

Jménem stavebního komitétu pokládáme si za čest Vám oznámiti, že jste si u Vás objednanými a dnes v dobrém stavu došlými 4 malovanými okny kostelními našeho plného uspokojení vydobyli.

Rovně 9./8. 1902.

Civilní ředitel komitétu: Petr Igonda, okres. notář. Pokladník komitétu: Arnošt Koszecz, kaplan. Josef Istranyavsky, tit. kanov. na Dómě, děkan a farář. Notář komitétu: Alexandr Ballay, nadučitel.

Blahorodý pán B. Škarda, Brno!

Okna s poprásm av. věrozvěstů „Cyrilla a Metoděje“ pro náš chrám Páně vyhotovená velmi se zdařila. Živoat v obrazech, jemnost v barvách skla a přiměřená pestrost ornamentiky mile působí na pozorovatele a dodává malbounám pravý ráz umělecký. Jelikož cena je poměrně mírná, nemohu jinak, než umělecký ústav Váš vřele doporučiti.

Vel. Olkovic 19./8. 1902.

Ve váš účt se znamenám Vašnostin
Cyrill Otava, kons. rada a farář.

P. T. pan B. Škarda, Brno!

Jsem oblažen Vaším korektním provedením, mnou pro zdejší městský kostel objednaným oknem. Neopomenu též Vaši ct. firmu každému co nejlépe doporučiti.

Prostějov 3./8. 1902.

V plné účt
Karel Postler.

Pan B. Škarda, Brno!

Vrátiv se z mé cesty, prohlédl jsem mnou objednané kostelní okno a musím Vám za provedení téhož největší svou chválu vysloviti. Přičiním se, bude-li zde neb v okolí podobná práce, Vaši ct. firmu co nejvřeleji doporučiti.

Prostějov 23./8. 1902.

V nejlubší účt Ad. Procházka.

P. T. pan B. Škarda, Brno!

Na Vaši ct. žádost dovědčuji Vám, že malovaná okna v chrámu Páně v Provodově se ne pouze lidu venkovskému, ale i všem kněm, co Mariánský chrám v Provodově navštívili, velmi líbila a toť se ví, že mně také.

Uh. Hradiště 28./10. 1902.

S veškerou úctou J. Havlíček, farář.

Blahorodému pánu B. Škardovi!

Okno, vlastně roseta je provedena ku všeobecné spokojenosti, zvlášť, že jsou barvy dobře voleny. Okno činí dojem veselý a radostný. Dá Pán Bůh, že budem brzy pokračovat, abychom ta stará okna v presbyteriu odstranili. Zavolám Vás v čas.

V Kroměříži 10./11. 1902.

Vašemu Blahorodí oddaný Jos. Droběna, kanovník.

Vážený pane!

Krásné provedení okna, vsornou dodávku v čas a dle ujednání zdvořile potvrzují „neopomenutí“ ústav Váš každému nejvřeleji doporučiti.

V Bystřici pod Pernátným 14./11. 1902.

S úctou B. Sašec, c. k. rada zem. soudu.

Závod g. B. Škarda u Brna!

Isradivje za župnu crkvu sv. Jurja na Šipku sedam novih bojadisanih prozorů. Raduje je izvedena čisto, solidno a umětički. Boje razporedane su skladno a slike su toli divno izvedene, da nužno potiču na sabranost i pobožnost. Ciena je umjerena. Mirne duše preporučam ovaj závod svakomu.

Na Šipku, dne 8. ožujka 1902.

Ant. Obad, nač. konsist. přised. i župnik.

Velečtý pán B. Škarda, Brno!

Obě dodaná figurální okna ze skel kathedrálích a antických jsou krásnou ozdobou kaple Zvěstování Panny Marie ve farním chrámu Páně. Každý chválí dílo Vaše a obdivuje mírnou cenu. Jsem úplně spokojen.

Farní úřad ve Žďáře 8./11. 1902.

J. Laštovička, farář.

Velečtý pane Škardo!

Tímto dosvědčuji, že se všemi 6. figurálními okny Vaší firmou pro chrám Páně v Krumvíři vyhotovenými úplně spokojen jsem a proto Vaší firmu všestranně doporučuji.

V Krumvíři 19./12. 1902.

S veškerou úctou Josef Beránek, děkan a farář.

Velečtý pane!

Jsem s provedením všech oken starobylého chrámu Páně sv. Jakuba v Podolí úplně spokojen. Těším se na okna ve farním chrámu Páně v Jemnici

V Jemnici 22./12. 1902.

Frant. Hlavička, farář.

Vaše Blahorodí!

Jsem s okny dodanými úplně spokojen.

V Bochoři 27./12. 1902.

Se vši úctou se znamenám Ant. Dolák, farář.

Velečtý pane!

Okna s obrazy sv. Augustina a sv. Antonína, jež jste do kaple školských sester v Morav. Třebové dodal, všeobecně se líbí. Těším mne, že jsem se neklamal, důvěruje v ústav domácí a rád při vhodné příležitosti Vaš závod doporučím.

V Morav. Třebové, 22./12. 1902.

Alois Liška, spiritual.

Mnohovážený pane!

Malované okno s obrazem Panny Marie Dubské Vámi do našeho chrámu Páně dodané svým krásným provedením uspokojilo mne úplně a zamlouvá se všem kněžím, kteří během pontí do našeho domu Božího zavítají. Znamenám se v účtě oddaný

V Dubě 22./12. 1902. Štěpán Palásek, probošt

P. T. pan B. Škarda, Brno!

S oknem pro mne dodaným jakož i s oním pro P. Quadiána jsme úplně spokojeni. Vyslovuji Vám ještě jednou největší dík za ta krásná okna, na která mohu být úplně hrdý a znamenám se se srdečným pozdravem

Fiume, 4./6. 1902.

Mateo Ballas, prefektor kostela sv. Jeronýma.

Pan B. Škarda, Brno!

Dodal jste mně 4 okna pro novou kapli při farním našem chrámu Páně s obrazy: „Obětování Páně“, „Ukřižování Páně“, „Sv. Cyrill a Metoděj“, „Sv. Jan Nepomucký a bl. Jan Sark.“ Obrazy jsou v bohatém, barokovém, architektonicky provedeném rámci a pozadí a jest vše odborně uspokojivě provedeno. Z té příčiny mohu Vás u provádění prací Vašeho oboru dále doporučiti.

Farní úřad ve Vyškově, 30./11. 1902.

Frant. Kroulík, děkan a farář.

Velečtý pán B. Škarda, Brno!

Během roku 1902 dodal jste do našeho děkan-ského chrámu Páně 9 malovaných oken. S dovednou prací Vaší jsem já i osadníci úplně spokojeni.

Děkanství úřad na Kladně 20./12. 1902.

A. Maděra, děkan.

OBRAZY

olejomalby, rytiny, krajiny, nádherné re-produkce náboženské a historické, scadla, rámce, lišty, římsy, křídla, sochy a umělecké výrobky všech druhů v moderní úpravě, solidně a levně.

Veškeré druhy papíru, psací a kreslicí potřeby, vždy nejnovější

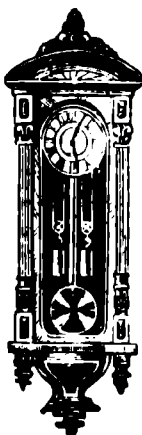
dopisnice

a vše do oboru papírnického spadající v nejbohatším výběru doporučuje

Josef Kieslich
v Hradci Králové,

Umělecký závod pro kostelní práce a výrobu rámců založen r. 1891.

Souj k svému!

Žádné ceníky ilustrované; sa to všem dást. pp. kněžím pošle se hned franco výběr hodin ka-pesních panských i dámských, slatých neb stříbrných, Tulla atd. — Zlaté zboží, řetězy, ná-ramky, prsteny, vůbec veškeré druhy skvostů. Optické zboží, brýle, skřipce, dalekohledy, di-vadelní kufálka atd.

Václav Francák,

Každé hodiny jsou řádně obtaženy (re-pastrovány) a ručí se 3 roky za správný chod.

hodinářský a slatnický závod

v České Třebové.

Veškeré správký hodin a šperků vyřizují se se zárukou a rozesílají franko.

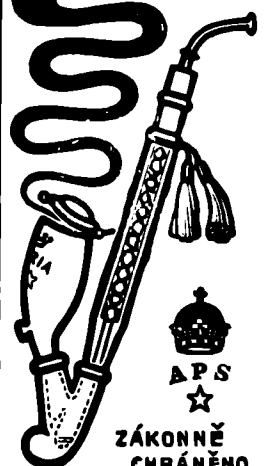
Mnoho pochvalných usnutí a poděkování po ruce.

Ku výběru nástěnných hodin pošlu fotografie

Výhodné podmínky platební des svý

seni cen.

PATRIA

PATRIA

jest nejlepší dýmka nové doby.

Čisté, příjemné, lékařsky doporučené kouření.

Ladný tvar, levná cena.

K dostání ve všech obchodech s dýmkami v Rakousko-Uhersku. První česká továrna dýmek

A. Patrná a syn

v Jaroměři.

Založeno 1842.

Ceníky zdarma a franko.

Sklad u firmy: Karel Skrovný v Hradci Králové — Václav Vodička v Chrudimi a F. L. Prokop v Chrudimi.

Nábytek na splátky

bez zvýšení cen na každou stanici dodává

výroba a sklady nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové.

Kočárek

(t. zv. SALZBURKA)

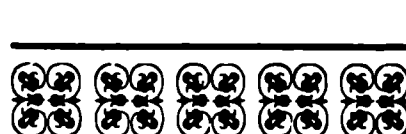
půlkrytý, ojetý kočár levně na prodej u

Čenka Bubna,

kočárníka v Hradci Králové.

Nové kočáry nejnovější soustavy

stále na skladě.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

První výroba věžních hodin v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Svíčky kostelní voskové i polovoskové

doporučuje P. T. velečtému duchovenstvu

za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

c. a k. dvorní dodávateľ

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený Ordinár. listem nejdůst. bisk. konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské: Svíčky oltární z čistého vosku všeliho i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

OBNOVA

Číslo 6.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 6. února 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Podivný parlament.

(14) Uvažujíc o poměrech ve vídeňské říšské radě, mimovolně vzpomněli jsme si na slova „podivná společnost“, jež před devíti lety padla s vysokého místa a vypůjčili jsme si je pro tento svůj článek.

Byly doby, ovšem doby krvavé, na něž nerado se vzpomíná, kdy parlamenty rozhodovaly nejen o osudech zemí, ale i panovnických rodin a jich vlád. Třeba násilnické, byly tyto sbory přec jen nejvyšší mocí ústavní a zákonodárnou, ony vlády odstraňovaly, ony nové dosazovaly. Dnes — toť jisté — nabývají živly demokratické většího a většího významu v moderní společnosti, že by však rostla stejně moc parlamentů, jež mají býti výslednicí těchto vlivů, toho nepozorujeme, naopak poskytují ony v mnohých státech konstitučních dosti smutné divadlo vládní odvislosti a vnitřní rozháranosti. Vážnost této instituce klesá a národové přesvědčují se při vši touze po svobodě, že je lepší prostřední absolutismus než zřízení konstituční se špatným parlamentarismem v čele a jsem jist, že by ti, kteří v r. 1848. za konstituci krev prolili, byli ní šetřili, kdyby předvidali ty konce, k jakým to parlamenty dopracují, že se v nich neprojednávají otázky kulturní, národohospodářské, sociální, ale že se v nich marně probíjí čas a peníze a to jen proto, že jeden z národů na říšské radě zastoupených nemůže pochopiti, že by mu mohli býti ostatní národové při stejných povinnostech rovni. Měli jsme při psaní nadpisu na mysli v první řadě parlament rakouský, avšak i jinde není on tím, čím býti má. Či je to v pořádku, když předseda odjímá řečníkovi slovo, zavádí-li o mocnáře, a parlament si to dá líbiti? Osoba panovníkova nemá se sice zatahovati ani tam, kde jinak je naprostá volnost slova, avšak není-li panovník politicky neutrálním? Co pak? Kde je jinde místo, aby mu to dotčená strana pověděla? Zde se jedná o princip, o vážnost zákonodárného sboru a ta se musí hájiti vždy a proti každému. To se odehrálo nedávno v říšské radě německé.

A ve Francii není lépe; právě v tyto dny pověděl to francouzským násilníkům vládním Deschanel, nazvav vládní většinu podivně sbrabanou sebráňkou. Jak tam si liberálové pomáhají k většině, zvláště v méně pokročilejších okresech a koloniích, zasluhuje, aby vedle jiných jejích činů na věky zaznamenáno bylo v černé knize Francie.

Nejlépe se nám zamlouvá svým starým, přísným řádem parlament anglický, ač ani ten není, čím býval, což se zvláště v burské válce ukázalo, kde mu Chamberlain namluvil, co chtěl.

Nejsmutnější divadlo však poskytuje a po celou dobu, co je na světě, poskytoval parlament rakouský, jenž byl a je více parádním, než zákonodárným sborem, aby národové nezapomněli, že mají konstituci a dobře pojmenoval vládu posl. Kramář v poslední debatě o branné předloze „byrokratickou parlamentární vrchností“. Tak tomu je; když jde o vojsko, vystřelí se tabulka s nápisem: „státní nutnost“ a vlak jede dál, t. j. poslanci mlčí a hlasují pro ni. První léta po r. 1848. byl rakouský parlament pouze na papíře, národové byli zkrocení a šlo to; Bach byl horším absolutistou, než sám Metternich. Dokud ostatní národové mlčeli, bylo dobře; parlamentární většina a vláda bylo jedno a totéž a proto si rozuměly. Později, když skupiny se již pozměnily a národové slovanští se přiblížili k slovu, bylo často třeba zasáhnutí vlády a toho ona si též pilně hleděla, t. j. dělala si většinu, jakou chtěla a potřebovala, aby v ní rozhodovali Němci. Jinde parlament dělá vlády, u nás naopak; jinde stačí odhlasovaná nedůvěra, řízná interpelace, pád sebe menšího vládního návrhu a vláda se poroučí, aby udělala místo jiné; u nás propadne celá vládní osnova, u nás vyslovuje se vládě nedůvěra každý den a ona se tomu v duchu směje, jakoby se jí to netýkalo a vládne s „vyčkávacím klidem“ dále.

V tom ohledu byl pověstným nebožtík Taaffe, přímo však nepřekonatelným a opravdu hors concours je p. dr. Körber, na něhož přišly jen v tom ohledu zlé časy, že se nemůže do dělati většiny, jako jeho předchůdce, hledaje ji jako Diogenes s lampíčkou v ruce po couloirech. Tu, která se mu nabízí a která by mu mohla podati ruky ihned, ježto není umělou nýbrž přirozenou, nechce a tu druhou slepiti nemůže, ač na tom již tři leta pracuje. Dr. Körber hledá většinu, v níž by nescházeli čemečtí nacionálové, ti jsou však tak vyhlášení, že se nikomu s nimi do železného kruhu nechce. Jen ty kruhy, jež jsou v první řadě na tom intereso-vány, aby se jich zlekly, nemohou se k tomu odhodlati a nám mimovolně připadají slova Saulova k synu Jonathanovi: „miluješ syna Isaiova k vlastní své záhubě a škodě“. Již od 17. října 1897., co opanovali parlament, sbírají Němci na většinu, níž by nás udolali, ale posud se jim to nepodařilo. Kdyby se s námi v otázce jazykové poctivě vyrovnali, bylo by to hned; to oni však nechťejí, sami většinu vládě nabídnouti nemohou a přec jsou vlastně při vládě. Jaké to abnormální poměry! Po celém avšak dojde po debatě k hlasování a strany se dle vlastních zájmů třídí, jen v rakouském parlamentě k třídění to nedochází, ježto Němci hrozí obstrukcí, utvoří-li se většina bez nich. Silná a spravedlivá vláda by toho ovšem nedbala a vzala by většinu, jaká cestou přirozenou se utvořila, ale vláda rakouská má jinou praxi proto, že není vládou parlamentu, nýbrž jedné strany a blaho této strany jde jí nad blaho říše.

Když katoličtí Němci učinili návrh na změnu jednacího řádu, byli Češi ihned ochotni podati k tomu dílu své ruky, jen Němci liberální, pokrokaři atd. jsou proti, ježto se právem obávají, že by to pak došlo k většině slovanské, což by dle jejich úsudku znamenalo konec říše, jež jen s nimi stojí a padá. A vláda? Vláda, která měla již dávno k této změně první krok učiniti, smýšlí stejně s Němci, ježto rovněž myslí, že by to bez nich nešlo. Všecko marno, svalovati vinu na zlé Čechy, kteří se vyrovnati nechťejí, věc je příliš průzračná a mimo to našly se listy, jež se k tomu oez obalu přiznaly. Tak píše dopisovatel vídeňského Arbeiterzeitungu do berlinského „Vorwärts“: „V tom okamžení, kdy z parlamentu zmizí možnost obstrukce, utvoří se ihned stará majorita ze slovanských národností a německých sběhů a drobení státu, jaké panovalo do r. 1897., začne znovu. Obstrukce je institucí liberální a jako taková ukázala se při dnešních poměrech, jako mnohá jiná liberální vymoženost, neudržitelon; nemožno, aby 20 poslanců trvale udržovalo celý sbor v šachu a aby jediný pilný návrh mohl pošinouiti i tu nejdůležitější debatu do neurčita, i kdyby Hanibal byl ante portas (před branami).“

Největší chybou vídeňských politiků je, že ani rok 1866., ba ani 1870. nepřivedl je k poznání, že Rakousko není více státem německým, nýbrž soustátním zemí na říšské radě zastoupených. Z „buntu“ vyloučeno, pracuje Rakousko pro „bunt“, ježto živí živly, jež do ciziny tluou. Nyní byl by svrchovaný čas, aby obnoven byl starý železný kruh, což by bylo velmi snadné, ježto většina od případu k případu skutečně zde je. Vzehopí se vláda k činu? S Němci ať nepočítá! Ti jsou pro vyrovnání ale pro takové, po němž by panovali jako druhdy; ti jsou pro potlačení obstrukce, ale té české, pro ně mají býti vždy otevřena zadní dvířka. U jiných je obstrukce těžkým hříchem, u nich je to věcí dovolenou. A ještě něco je, co udržuje rakouský parlamentární stroj v nehybnosti; je to starý rakouský cop centralizační, jenž ovšem má svůj původ zase jen v ohledech na Němce. Parlament až doposud stoletý tento systém podporoval a protože ze změny jednacího řádu i jemu hrozí nebezpečí, zřídka se vláda něčeho, co by každá jiná vláda považovala za svou tvrz a ochranu. A přec není pro Rakousko jiného vládního systému, než je ten, jež si již v kolébce na světě přineslo; dokud nebude postaveno na svůj při-

rozený základ autonomní a foederativní, nebude tu míru, nebude tu pokoje. Proto nepovažují věru za úlohu českého národa, držeti tento neudržitelný systém centralistický a jeho hlavní sloup — parlament. Ať padne instituce, nemá-li býti zdrojem práva a spravedlnosti pro všechny národy v míře stejné! Podporování vlády, jež krom křiku německého nic jiného neslyší, je za dnešních poměrů podporováním vídeňského centralismu a v takové době zdá se obstrukce věru býti jediné možnou českou politikou. Že by vláda sáhla proti českému národu k prostředkům násilným, nevěřím; to si jistě rozmyslí a to tím více, že zahraniční obzor zastřen je uraky, z nichž strhnouti se může každé chvíle bouře. Povolávání vojnů z dovolené a to na hodinu, výprava rakouské eskadry do vod Levante něco jistě znamená, i kdyby p. Welsersheimb sebe krásněji ujišťoval, že je to jen obvyklé cvičení.

V takové chvíli třeba bít národu v po-
davcích svých neustupným; dějiny posledních 50 let učí nás, že v takových rozhodných chvílích barometr vídeňský stoupá a pro slovanské národy že nadechází jiný kurs. Před r. 1866. přišel Belcredi po Šmerlingovi, před 1870. Potocki a Hohenwart po Beustovi, před 1859. po Bachovi Goluchowski. Čím dříve padne neudržitelný stav, aby minorita diktovala a majorita poslouchala, tím lépe. Snad změna jednacího řádu v parlamentě povede k cíli; jen s tou přijde přirozená většina k platnosti, již si vláda musí vážiti bez ohledu, co tomu říkají vyhyčkané děti a jich zahraniční protektor. Český národ nemá žádných zájmů nynější systém podporovati; je-li v Rakousku něco špatného, je to on. Na perutích nových ústavních řádů povznese se Rakousko jako Fenix k novému životu a ku štěstí svých národů.

Program českých agrárníků.

(2) Dnes jest již modou, že každý chce býti titulován výše, nežli jakou zastává hodnost. Kdo vůbec nemá žádné hodnostní třídy a jest neodvislým občanem, zakrývá své neodvislé zaměstnání hodně zvuchým titulem, aby nikdo vlastně nevěděl, čím jest. Tak již dávno nemáme mistrů obuvnických, nýbrž samé majitele obuvnických závodů. Rovněž zmizeli nám z Čech všichni sedláci a zbyli nám jenom sami ekonomové, agronomové, agrárníci, zemědělci a zemani, jak říkávaly „Národní Listy.“ Rozdíl mezi bývalými sedláky a nynějšími agrárníky jest dosti citelný.

Dřívější sedláci nosili sice národní malebný kroj a měli grunty své čisté jako sklo, kdežto nynější agrárníci nerozeznávají se moderním úborem od pařížských elegantů, ale mají za to hypotečních dluhů na statcích jako kvítí. Starobylé jméno sedláka přišlo v takovou neváznost, že to je skoro urážkou rolníka, nazve-li ho někdo sedlákem. Ale názor tento jest rozhodně pochybeným, jako bylo celé hnutí rolnictva českého za předcházejících 50 let pochybeným. Zapomnělo se na to, že slovo sedlák znamená tolik co usedlík čili majitel usedlosti, majitel půdy, kterou svým potem skropil a svými mrazy ve výnosný pramen výživy přetvořil. Když ovšem sedláci ztráceli svými dluhy usedlosti své, nelze se diviti, že nechťeli býti již přezdívaní jménem sedlák, protože usedlíky již nebyli. Sedláci bez usedlosti dávali si název agrárníci, aby tím naznačili, že zemědělství bývalo jejich obživou. Před několika dny vydala česká strana rolnická svůj program, v němž na str. 22. vrací starému historickému jménu sedlák původní čestný význam a tím chce naznačiti, že z nynějších prodlužených agrárníků má se vytvořiti opět silný zámožný seleský stav, jenž by byl jádrem a srdcem českého národa, jakým byl po staletí.

Dlouho to trvalo, nežli naše rolnictvo

vystřízlivělo z opojných frází o živé svobodě čili vlastné nevázanosti a nežli se vyzulo z područí liberalních českých stran. Rolnictvo české ve své vrozené důvěřivosti poodložilo svůj vlastní stavovský zájem před zájmem celého národa a proto volávalo za pravidla do sborů zákonodárných samé vlastence ale žádného rolníka. Výsledek této důvěřivosti a přímo bezstarostnosti byl, že vlastenečtí poslanci vyzískali toho rolnictvu zrovna tolik co národu. Totiž veliké nic. Tato bezstarostnost rolnictva měla při národnostních neúspěších vlasteneckých poslanců ještě ten smutný následek, že rolnictvo i v době politické a občanské svobody ztratilo valnou část půdy rodné, kterou dovedlo zachovati si i za doby nejhorší roboty a osobní nevolnosti. Rolnictvo se spoléhávalo za dob feudální roboty na poctivost svých pánů, kterým ožebračený lid poddaný nemohl býti k žádnému prospěchu a proto se dělávalo rolnictvo se svými nedobrovolnými ochránci pouze o zisk své práce, ale zůstávalo přece majetníky své půdy. Tutéž důvěru věnovalo rolnictvo v moderní svobodářské době svým poslancům, ale neshledalo v nich ani tak svědomité ochránce svých práv, jakými bývali robotní vrchnosti. Zástupcové rolnictva, prosáklí světoběžnickým liberalismem, podporovali všemi silami nenasytný veliký kapitál i vlastní své zájmy, ale pro rolnické požadavky neměli žádného smyslu a porozumění. Netečnost tuto zaplatilo rolnictvo nejen vysokými úroky ze svého lopotného výtěžku, ale i značnými ztrátami rodné půdy, která přišla do rukou cizích. Zadlužení v zemích rakouských, kde jsou vedeny pozemkové knihy, obnášelo v roce 1867 celkem 1405 mil. zl., za 25 let v r. 1892 dluhy vzrostly již na 2184 mil. zl. Následky zadluženosti nese děsné ovoce. Od roku 1870 každoročně přišlo v Cislajtanií nucenou exekucí na prodej 10 000 usedlostí a to ponejvíce v Čechách, na Moravě a v Krájině. V Čechách v r. 1892 činily pozemkové dluhy právě 1000 millionů zlatých a od r. 1868—1892 bylo exekučně prodáno 73.855 usedlostí. Od té doby jich bylo jistě prodáno kolem 30.000, poněvač průměrně se u nás prodává ročně 3000 usedlostí. Ztráta půdy, která byla za dob pánů Franců téměř nemožnou, jest zcela obvyklým zjevem v době úplné svobody a moderní pokročilosti před zraky politických zástupců národa.

Tak bezohledné vyhlazování českého rolnictva nemohlo přece již déle zůstatí lhotejno příslušníkům tohoto stavu. Když nemohlo se rolnictvo vůbec nadíti od samých právníků a filosofů v poslaneckých kruzích ochrany, vzalo řízení a hájení svého stavu do svých rukou a ustavilo si vlastní selskou stranu, která po 7 letém svém trvání formulovala letos své programové zásady a svou taktiku. Programová tato brožura jest dosti objemnou, čítajíc 74 stran a proto nelze její posudek odbyti jediným článkem. Dnes však můžeme vyjádřiti povšechně své uspokojení nad obsáhlostí a přesností nastíněných zásad a cílů české selské politiky. Programové myšlenky mohou naši rozředenou politiku přivést na pevnou půdu. Staročeská politika, šířená již po leta „Hlasem Národa“, slaví v rolnickém programu rozhodné vítězství nad vlastencií mladočeskou politikou „Národních Listů.“ Rolnický program volá po práci

a tím svolává na pole národní vzdělané a pracující hlavy, odsuzuje pak do pozadí všechny prázdné mluvky a lenošivé prospěcháře. Ponechávajíc si rozbor jednotlivých bodů programu na příští dobu, vyslovujeme se dnes pouze o mezeře, kterou jsme shledali v kulturním programu českých zemědělců. Kulturní program selské strany jest velmi podobný programu realistické strany, která při vši své nerudnosti vůči životu církevnímu žádá výslovně proti mladočeským liberalům náboženskou výchovu ve škole. O této výchově náboženské nemá selský program ani zmínky. Nevylučuje ji sice ve svém názoru na úkol školy, ale také ji nikde nepožaduje. Ba v tom opěťovaném volání po úplném osvobození školy ode všech vlivů cítíme téměř známou již tužbu radikálních stran po „odcírkevnění školy.“ Moderní výroba vůbec chce se obejiti bez Boha a bez náboženských zásad, proto přichází k tak žalostným výsledkům bezohledné výrobní soutěže.

Ale ještě dnes řemeslník a tovární dělník může na nějaký čas se spoléhati na vlastní své síly a na nezkrácený výtěžek své práce. Proto mnoho nynějších výrobců zapomíná na Boha. Rolník však při vši své lopotě nemůže nikdy před ukončenou sklizní se spoléhati na plný výnos své práce, protože zdar jeho práce závisí od požehnání Božího. Jestliže rolník nesílí v jeho těžké práci důvěru v pomoc Boží, stává se mu jeho námaha bezradostnou a dvojnásob těžkou. Nebude-li dorost rolnický veden ku víře v Boha ve škole, kde se má této víře naučiti? Proč byl tento bod o náboženské výchově vynechán? Pletli si snad autoři programu pojem náboženství s nepochopeným pojmem klerikalismu a vynechali snad ze strachu před touto vidinou zmínku o náboženské výchově? Či vůbec chtějí zakladatelé a vůdcové strany agrární budovati lepší existenci rolnictva bez ohledu na náboženské zásady a požadavky zákona přirozeného, jako to učinil neblahý liberalismus, jenž o tolik majetku ožebračil stav rolnický? K těmto otázkám snad bude nám dána odpověď, protože bylo a jest známo vůdcům strany agrární, že náboženské zásady nepoškodily české rolnictvo, nýbrž právě odchylky od nich. Vůdcům těmto musí býti známo, že právě strana křesťansko-socialní na svém sjezdě v Praze 1896 přijala do svého programu rolnického prospěšné zásady, které teprv po 6 letech čteme v nově sestaveném programu české strany agrární. Celé znění nového programu rolnické strany nese se tak opravdovým tonem, že nechceme ani věřiti, že by v otázce náboženské hráli si vůdcové selské strany na skrývačku ku snázšímu šíření své organisace mezi nábožensky věřícím lidem českým. Otázka náboženská jest nám tak důležitou veřejnou otázkou, že chceme míti v tom ohledu zcela jasno.

Ubrana.

Fanatickou leptičku předvádí jeden pokrokový žurnalista před oči uvědomělejšího čtenářstva. Setkal se s ní ve vlaku a ona hned začala rýpat do Komenského, Husa, atd. Ro-

Nikde se tak důkladně otázka vodní nelušila jako v chalupě Strouhalové. Sotva u tří muzik tolik piva vyteče, co spotřebovala paní Barča na jedno vyprání vody. Její zdržování u domácího krbu uplynulo vždy od začátku až do konce ve znamenitě Vodnáře. Ze světnice ozývalo se stále sykové ždímání a pleskot kapek, veliký hrnec na plotně bublal pod velkým nákladem pařícího se prádla, bílé kotouče páry valily se z oken jako ze zakletého zámku.

Zvláštní péče a trpělivosti vyžadovalo drhnutí čtvrt Strouhalových puten. Na ten den se musila Terezka do práce velmi časné dostaviti. Srdce se vždycky Terezce úzkostí a hořkostí v těle třásl, když po mnohonásobném drhnutí a splachování studenou i teplou vodou došlo k poslednímu, hlavnímu aktu.

„Tak, tak, Terezko“, zavelela obyčejně tetka Strouhalovic chraplavým hlasem; „pospěš si, pospěš. Teď naposledy čistě opláchni povrchu i zevnitř a pak už jen „vyžblunkni“ všecko ve studni.“

To „vyžblunknutí“ bylo u Terezky aktem největšího sebezáporu, zvláště nešla-li s ní ke studni její velitelka. Tu musila přesechnouti mnoho kousavých poznámek sousedek. Ona sama dovedla v případě potřeby čeliti vítězně třeba pěti jazykům najednou, ač byla dle sčítacího archu jen jednoho jazyka mocna. Leč nyní platilo pravidlo: „Mnoho slyš a málo mluv“, poněvadž si na sebe chleboďárkyni popuditi nesměla a sousedky z ulice rozněvati nechťela. Ještě štěstí, že se putny přilíží často nedrhlý, sice by se nestačila Terezka uboze vymlouvat. Jednou, když byla Strouhalka právě na obchodních cestách, ocitla se na jednom domě veliká tabule s reklamním ná-

zumí se, že své útoky argumentovala velice slabě, ba počítala. Věděla, že Hus sedí dosud v pekle, že všichni pohané před Kristovým narozením jsou zatraceni, odsuzovala také učitele do pekla, a t. d. Věříme rádi, že by dovedl takové jeptišce i dosti obmezený člověk dosti dobře čeliti — kdyby ten celý rozhovor nebyl chytře vymyšlenou bajkou. Tak hloupou jeptišku na př. by těžko i dalekozraký pokrokář vypátral, která by odsoudila všechny pohany do pekla. A pak — kdo jakživ slyšel nějaké náboženské útoky jeptišek ve vlaku? Tyto osoby jsou vždycky rády, když mají od jiného pokoj; častá zkušenost učí, že každou chvíli některý moderní neurvalec si potrpí ve vlaku na dráždění osob duchovních obojího pohlaví. A teď najednou objevena jeptiška, která sama zle dotýrala — a k radosti redaktora pokrokového listu velice nešťastně. Přejeme mu tu radost.

Politický přehled.

Politická situace jest nyní velmi vážná. Mladočeši zkusili to zase s povolností. Projednány a schváleny nejen v poslanecké, ale i v panské sněmovně cukerní předlohy, jimiž zrušeny premie v obnosu 18 mil. korun ročné, které stát vyplácel našim průmyslníkům při vývozu cukru za hranice. Tím vyhověno brusselské úmluvě. Aby se zamezila zhoubná konkurence, ustanoveno jest, mnoho-li cukru smějí jednotlivé závody vyrobiť. Ale radost tuto nad schválením cukerních předloh zkazili vládě její chráněnci, něm. poslanci lidoví, Všeněmci a socialní demokrati. Beze všeho totiž vyházeli z poradní síně posl. sněmovny vládou tam pozvané delegáty surovarů a rafinerií. „Kulturní“ tento skutek omlouván jest p. dr. Korbrem jako „následek nepříjemného spletení okolností.“ Čechové by jinak v plné nahotě vystaveni byli na pranýři.

Proti branné předloze Mladočeši nejsou rovněž a dle všeho vyrovnaní rakusko-uherskému dají také projíti. Přes to páni nevědí kudy kam; k tomu ještě mezi nimi není jednoty. Z ohledu na to vůdce mladočeský dr. Pacák oznámil výboru své strany, že se vzdává svých mandátů. Ale po nedělní schůzi výboru národní strany svobodomyšlné v Praze dr. Pacák své rozhodnutí odvolal.

Za všechnu ochotu vládě stihá už nyní Mladočechy nevděk. Vodní stavby v království Českém vyhlášovali páni za svou vymoženost. K naléhání čes. poslanců přidala vláda na úpravu Labe ještě 16 mil. Ale minulý týden v poradním sboru pro vodní stavby na návrh dra. Luegra zvýšení toto bylo škrtnuto, jakož zamítnuto zvýšení nákladu na úpravu Vltavy. Proto čeští zástupci s protestem odešli z poradní síně.

Podobný neúspěch stihl Mladočechy 3. února při volbách čes. odboru zemědělské rady. Připojením se šlechty k agrárníkům strana mladočeská úplně poražena. Na to mladočeští delegáti ovšem také s protestem opustili zasedací síň.

Dne 29. ledna konal se v Záhřebě sjezd opozičních stran charvatských k vůli sjednocení v jediný tábor. Dostavilo se asi 500 zástupců z Charvatska, Slavonie, Dalmacie a Istrie a přijalo společný program a to i když jméno charvatské strany práva.

pisem: „Schichtovo mýdlo je nejlepší.“ „Nejlepší mýdlo“ se ovšem těšilo s počátku velikému odbytu. Každý chtěl na zkoušku mýdlo „s pradlenkou.“ Někteří zlí jazykové po tichu šuškali, že ta pradlenka do mýdla vrytá jest paní Barbora, a když se Strouhalka vrátila z cesty, bylo toho plné městečko, že si ji chtěl někdo dobrati a její vlastní podobu do mýdla vtiskuje.

Když se pověsti ty i k sluchu paní Barbory donesly, koupila si tato nenapádně kousek „šlichtového“ mýdla. Zaradovala se, když po důkladném studiu poznala, že portrét pradlenky svědčí osobě o mnoho mladší než jest ona sama. Ale dopálila se pak, když zkoušela vnitřní hořnotu koupeneho mýdla. Svěřila Terezce, že kouskem koupeneho nenamýdlila ani celou košili po rubu; na líc už musila vzít mýdlo jiné, tak že jí ten kousek po prstech a po košili rozlezl. Víckrát jej nechce ani zadarmo; prý je to právě „šlichtové“ mýdlo. Možná, že se po něm nemusí sukně už škrobit, ale bylo by to drahé vyprání. Terezka aspoň do očí ztrápenou Berboru litovala; věděla že se jí pokus nezdařil právě pro její velikou důkladnost. A ostatně — praní před týdnem nikdy stejně hotovo nebude, ať je mýdlo jakékoli.

Důležitou roli při prádle měl starožitný, rozviklaný trekař; odváželo se na něm prádlo s košem k potoku nebo před jednu primitivní studánku za město k promáchnutí. Mnoho a mnoho vody jeho staré dřevěné údy stále svažovalo. „Ten by mohl vypravovat!“ říkaly sousedky, když se osy jeho kolečka s žalostným skřípotem k potoku pohybovaly.

Tento nejjednodušší komunikační nástroj našeho století stal se jedenkrát na čas osudnou překážkou

FEUILLETON.

Pradlena.

Píše Františka Skutečská.

„Strouhalovic přijeli včera z jarmarku; to začne jistě dnes Strouhalka prát. Pojďme si raději hned načerpat vody; večer už bude studně prázdná.“ Tak a podobně rokovaly tetky seskupené kolem mlékařčina vozíku.

Byla paní Barbora Strouhalová opravdu vášnivou milovnicí vody. Ač byla již hezky letitá, nepoznala starostí mateřských; proto uplatnila svou starostlivou, pečlivou mysl na jiném poli. Pěstovala s neoblomnou vytrvalostí nejzornější čistotu v domácnosti. Byla takto ženou jarmarečnického obchodníka střížným zbožím. Kdykoli se však s mužem s cesty vrátila, pouštěla se do čištění a praní zrovna po továrnicku. Čím byla starší, tím byla zvláště na praní posedlejší, až ji vůbec v celé osadě zvali „pradlenou“. Vlastnoručně sic prala málo; měla k ruce totiž pilnou a ochotnou pomocnici, Terezku Fáblovou, vdovu se třemi dětmi. Nad tou však paní Barbora stála celý čas jako kaprál, poroučela, vysvětlovala, opravovala, hubovala; vdova si nechala všecko líbit, poněvadž její velitelka na jídlo lakoma nebyla a navařila vždy tolik, že se mohla Terezka i se svými třemi caparty každý den znamenitě nasýtit.

Však svým ostrým jazykem nejezdila jen po Terezce; její muž také každou chvíli byl vyrušen z klidného báfání britkým pokáním, že ani té vody bez říkání do chalupy nedostane. Inu — osoba tolik čistotná musila přec taky umět vytříst zrak.

Turecko pokračuje ve své vyzývavosti proti velmocem, které by si přály, aby včasným zavedením oprav v Macedonii zabráněno bylo vypuknutí povstání. Libovůle tureckých úřadů v Macedonii řadí víc než dříve.

Z činnosti katol. spolků.

Velná hromada jednoty katol. tovaryšů v Hradci Králové. Schůzi zahájil předseda p. Dr. Reyl krátkým prolovem, v němž poukázal na 14 letou činnost jednoty a na další její úkoly. Řečník praví: „Kdo pobyl ve spolku našem několik let, může vypravovati o četných protivěstích, jež ho za tuto příslušnost stihly. Pracuji ve spolku již přes 13 let a během této doby byl jsem terčem útoků ze všech stran. Kdybych nestál v čele nenáviděného spolku, měl bych klidný život, jako jiní, kteří si mimořádných prací ve spolecích nepřidávají. Vůde jinde ze spolků plyne hmotný prospěch a sláva, jenom spolky katolické vyžadují hmotných obětí a velkého sebezapření“. Na vzdory této nesnázi nutno uvědomělu křesťanskému sociálu pracovati a neuvědoměle buditi a organizovati. Jednatelská zpráva podaná jednatelem p. Polákem ml. nastiňovala přehledně činnost jednoty v uplynulém správním roce. Spolek má dosti obtížné postavení. Některým horlivcům dělá v náboženském ohledu příliš málo, jiným zase příliš mnoho. Horlivci považují mylně spolek za křesťanské bratrstvo, lhostejní myslí zase, že náboženství jest věcí soukromou a ve společnosti nepřetřásatelnou. Střední cesta jest asi nejprávnější. Spolek hájí otevřeně nutoost zásad náboženských i ve veřejném životě, proto účastňuje se spolkových pobožností, ale nezapomíná na pozemskou stránku člověka, jež vyžaduje rozumného vzdělání i občanské zábavy po loptné práci. O vzdělání pečováno v jednotě pondělními rozpravami a časopisy. Ušlechtilou zábavu poskytl 4 divadelní představení, i výlet na bojiště a i ples. Členstvo osvědčilo svou zdatnost při pořádání obrovského katolického sjezdu ve dnech srpnových minulého roku. Bez tovaryšské jednoty bylo by těžko tak rozlehlý spolkový aparát v Hradci uspořádati. Jako v tomto případě, tak i při jiných projevech života katolického v našem městě tvoří členové tovaryšské jednoty buďto jádro těchto projevů, aneb mají na nich značnou účast. Členové hradecké jednoty osvědčili se též náležitě při založení a vedení Všeodborového sdružení ku podpoře katolického dělnictva v celém království českém. Během několika měsíců vyřizeno bylo po důkladném prozkoumání přes 1000 dopisů a zapsáno bylo do všech knih účtů přes 700 členů sdružení. Agenda tuto obstarávají v týdenních schůzích dlouho do noci členové hradecké jednoty úplně zdarma, což svědčí o náležitém pochopení sociální úlohy katolického dělnictva. V činnosti své byl spolek zdrcován různými překážkami a nehodami. V přední řadě dlužno uvéstí úmrtí protektora jednoty ndp. biskupa. Rovněž společenská krise a nechuť ku veřejnému životu jevíly patrné stopy v rozvoji spolkovém. Málo přibývá nových členů, ačkoliv hradeckí místní a zaměstnavatelé mohli za tolik let již dávno poznati, že ve členech tovaryšské jednoty nalezli vždy ochotné a svědomité pomocníky. Proto v farnostnických kruzích měl by míti spolek katol. farnostnického podrosto daleko větší porozumění nežli jaké se dosud jevílo. — Knihovna spolková čítá 684 knih. Podpůrný fond nemocenský vzrostl na 418 K a podporoval letos 4 nemocné, z nichž jednoho i dle přes stanovenou dobu. Vydání bylo K 1437 a příjem pouze K 1308. Větší vydání odůvodněno stavbou nového jeviště. Při volbách zvoleni: za místopředsedu vp. vicedirektor Jurkovič; do výboru: pp. Jenšovský, Polák st., Polák ml., Dvořáček, Jakubec, Lába, Luštinec, Jakubský, Beránek, Zoubek, Andrlík, Urban; za ná-

hradníky: pp. Bína, Svaták, Chraстина, Soudil. Při volbách návrhů učiněna některá usnesení ku prospěchu spolku. Zdať Bůh!

Z Pardubic. Dne 1. února konala zdejší katol. jednota společně se spolkem dámským měsíční schůzi, při které p. J. Urban, starosta „Všeodborového sdružení“ z Hradce Králové, přednášel o všeodborovém sdružování křesťanského dělnictva. Za přednášku tuto, v níž objasněn účel tohoto sdružení, odměněn p. přednášející potleskem a což nejdůležitější, že se ihned přihlásil značný počet členů; tím odbočka zabezpečena. Dej Bůh, by i jinde katol. spolky tohoto příkladu následovaly!

Z Nov. Bydčova. Dne 8. února pořádá katol. úrodná Jednota večer na počest 100letého jubilea narození českého buditele a spisovatele K. Vinařického s přednáškou a divadlem.

Z Červeného Kostelce. Dne 1. února konána měs. schůze Jednoty za četné účasti. Na programu byla přednáška historicko-poučná dp. Frant. Kratochvíla, kaplana zdejšího. Dva listy vytrhl z historie české, listy nejkrásnější, kteréž nesly jména: sv. Václav a Karel IV. Po stručném životopisu líčil dp. něžnou vůli světcovu, z kteréžto vypučela vláda láska k národu, která pečovala o rozkvet země a o pokřesťanění poddaných. Byla to mistraň apologie sv. Václava, vzorného křesťana a vlastence, proti těm, kteří světce tendenčně ze slabocha vyhlásují. — S nadšením vylíčil dp. tu zlatou dobu země české za Otce vlasti, která povznese národ z hmotného i duševního úpadku. Pojednáno o všech kulturních činech Karla IV., jichžto památky podnes bláslají zlatého Otce vlasti. — Ty slzy v očích mnohých posluchačů mluvily, jak dojal ony dva listy historie české. — Na to zazpívána píseň svatováclavská. O další zábavu postaralo jednak hudbou, jednak sdělily výstupy od pp. J. Škody, A. Kejlara a J. Libnara.

Z Čer. Pečok. Spolek „Svornost“ se sídlem v Červených Pečkách pořádá dne 8. února měsíční spolkovou schůzi, na níž přednese vp. Jiří Sabula z Hradce Králové o Karlu IV., Otci vlasti. I neblenům vstup volný.

Zprávy místní a z kraje.

Biskupská konference. Ve středu 4. t. m. konala se v kníž. arcibiskupské residenci v Praze důvěrná konference všech nejđ. pp. diecesních arcibiskupů a biskupů z Čech a Moravy, kteréžto konference se také účastnil vsdp. kapitulární vikář královéhradecký dr. Al. Frýdek jako správce této osiřelé diecese.

Zprávy diecesní. Vyznamenání jsou: p. Ant. Trávníček, bisk. vikář, bisk. notář a farář v Krásné Hoře, jmenován čestným konsistorním radou; p. Jos. Matoušek, farář ve Skále, jmenován vikariátním sekretářem. Expositorium canonice obdrželi: p. Vinc. Němeček, farář v Kněžicích, p. Jan Vaněk, farář v Dušejově, p. Ant. Běhal, farář v Ousobí a pan Frant. Kameník, farář v Lipnici n. S. Ustanoveni jsou: p. Frant. Puchmajer, kaplan v Limberku, za faráře do Knapovsi; p. Josef Najert, kaplan v Žumberku, za faráře do Čechovic; p. Ant. Rohlík, administrátor, za faráře do Kruceburku; p. Karel Kučera, administr. v Knapovsi, za kaplana do Limberka; pan Jan Biskup, koop. v Libici, za kaplana do Žehně.

Ze Všeodborového sdružení v Hradci Králové. Schůze užšího výboru ústředního dne 4. ledna t. r. Přítomní: Lněnička, Jenšovský, Andrlík, Luštinec, Pochmon a taj. Polák. Podpory uděleny: Jos. Nedvídek z Malé Čermné 8 K, Matějka Antonín z Klatov 684 K, Frant. Andrš z Lipovky 4 K, Václ. Horáček z Choltic 684 K, Just. Bíbusová z Ústí n. Or. 4 K, Ant. Dostál z Úpice 10 K 28 h, Ant. Štěpánský

v očekávání úderu dvanácté hodiny. Před očima jí zatáčely plné mísy a hrnce Strouhalkiny, které mizely v temnou dále jako prchavá vidina z pohádky. I Honzík se před jejím duševním zrakem zjevil. Trakař, který stál jako nehybná přísera mezi ní a hněvem sptící tetkou, jako by jí do mozku lezl. Vše jí v hlavě třetilo a vířilo. „Pro všechno na světě mi, tetičko, odpusťte; já Vám trakař zaplaťm, anebo si jej odeperu.“

„I jen si jej nech a nechod mi už na oči; já vidím, že jsi taková falešná osoba. Váš mi prádlo už obstará jiná.“ A s očima zoufale zdviženými spráskla Barča znovu ruce: „Ona si dá na můj trakař slavník po Honzíkovi! A ten lump ani po smrti nedá pokoj!“

Tak zcela bezvýsledně skončil smířící návrh zavržené Terezy. Ozvala se v ní uražená hrstost; beze slova se chopila nešťastného trakaře, který plachtivě skřípal do chaty. Když se Strouhal dověděl o příčině toho vášnivého nepřátelství, chtěl se Terezy zastati, ale se zlou se potázal. Svě rozhodnutí mu odůvodnila Barča takovou květnatou řečí, že se mohl při tom i největší nepřítel Čechů dokonale přesvědčiti, že jest naše řeč na příkladné výrazy velice bohata. Francek Peřáček šel právě kolem Strouhalových ze školy, kde se učil před chvílí písni: „Zpěvem českým cti se Bůh a libě k druhu mluví druh.“ A teď si nějak nemohl v malé hlavičce srovnati onu theoretickou poučku s praktickým provedením, jak je právě slyšel.

Druhý den doprávala již Strouhalkino prádlo Anča Vránová, která beztoho již dlouho Tereze egyptské hrnce záviděla. Ale nedovedla vyhověti; Tereza byla nenahraditelná jak v zručnosti tak v trpělivosti. Když se už čtyry dny prádlo patilo, mydlilo a ždímalo a tetka Vránová při všem musila slyšeti samé opravy a výtky, praštila konečně

ze Suchovrátce 16 K, Fr. Vrla a Jos. Lebl z Prahy po 8 K. — Noví členové: Ustí n. Or.: Kateř. Kaplanová, soukačka III. tř., Josef Seifert, cukrář, pomocník III. Polička: Radiměřský Karel, strojmistr II. Pardubice: František Profous, zahradník III., Jos. Hlaváček, obuvník II., Josef Náblík, dělník I., Václ. Křížek, obuvník II., Jan Štátný, tov. dělník II., Theod. Zástěra, kanc. pomocník I., Jos. Jaroš, čeledín III., Lud. Balcar, tov. dělník II., Jos. Svoboda, soukromník, přispívající III. tř. Nepřijati: Václ. Štadler, dělník v cukrovaru, Jos. Kulich, děl. v cukrovaru a Ad. Benda, krejčí. Přes 50 r. staří se vůbec nepřijímají. — Připomíná se, by se příspěvky dle nového ustanovení zasílaly předsed. — Veškeré dopisy sdružení se týkající zasílány buďtež na ustanoveného tajemníka Jos. Poláka, strojmistra v Hradci Král., Adalbertinom.

Úmrtí. Pan Jan Nep. Šimek, professor na c. k. vyšší státní reálce ve Štýrském Hradci, bratr pana JUDr. Adolfa Šimka, c. k. finančního rady v Hradci Králové, zemřel dne 27. ledna t. r. ve stáří 46 roků. Tělesné pozůstatky převezeny byly ze Št. Hradce do Nového Města n. M., kdež se v neděli 1. února konal pohřeb. — Právě o pohřbu měst. strážníka p. Jos. Mayera dne 30. ledna zemřel zdejší měst. strážník p. Jos. Jirásek ve věku 32 let. Pohřbu jeho dne 2. února jakož i předešlého účastnilo se množství lidu i cizích strážníků.

Stavitelelská kancelář zemaného p. architekta Viktora Weinbengsta dostala se v těchto dnech do rukou osvědčeného odborníka p. Rob. Schmidta, stavitele z Prahy a dosavadního zástupce podnikatelstva staveb V. Nekvasila v Karlíně. — Vitáme nového pana stavitele v městě našem, v němž památku činnosti jeho vždy hlásati bude mládovna a lednice pravovárečného měšťanstva, zvláště pak nová budova ústavu pro hluchoněmé „Rudolfinum“, na kterýchžto stavbách svoji avědomitost a dovednost nejlépe osvědčil. Odporučujeme tudíž kancelář p. stavitele Roberta Schmidta (naležající se v domě č. p. architekta Weinbengsta čp. 6 na Málem náměstí) přízni veškerého obecnstva; neboť znamenité jeho vědomosti odborné jsou zárukou, že svěřený mu úkol se zdarem vykoná. Novému podnikatelstvu staveb přejeme mnoho zdaru!

Sňatek. Pan Jan Svaták, dlouholetý člen kat. tovaryšské Jednoty zdejší a sl. Františka Svatošová ze Svob. Dvůrů dne 10. února t. r. slaví svůj sňatek. Mnohaja leta!

Na trh královéhradecký přivezeno bylo za rok 1902 celkem 10.309 hektolitřů pšenice, 14.206 hl žita, 17.803 hl ječmene, 19.151 hl ovsa, 162 hl prosa, 1648 hl vikre, 188 hl brachu, 89 hl čočky, 3004 hl jetel. senínka, 625 hl luěného semene, 1288 h' olejky, 513 hl máku, 8220 hl bramborů, 541 hl jablel a 377 hl krup.

Překvapení. Dne 31. t. m. u jistěno zdejšího obchodníka zabavila c. k. finanční stráž 15 láhviček cukerinu a 32 balíčků vojenského tabáku.

Útlouctým. Zakázáno jest svazovati drábež tak, že se pontka zafazávají, stěsnávají ji do vozů, košů, klecí a podobných schránek, že dobře dýchati nemůže, nositi drábež v pytli, za krk neb za nohy, že hlavy dolů visí, jakož i smýkati drábež. Nešetření tohoto místodržitelského nařízení trestá se politickými úřady.

Měst. Klicperovo divadlo v Hradci Králové. Jednota zdejších divadelních ochotníků „Klicpera“ sehraje v neděli 8. února 1903 novinku: Teta z Ruska. Žert o 3 jednáních. Napsal K. Želenský. Regisseur J. Růžička. Začátek v 7 hod. Předprodej lístků obstará p. Jos. Růžička na Velké podlaží.

Vojenský koncert. Kapela pěš. pluku č. 42. pořádá v neděli 8. února t. r. o 7. hodině večer v hotelu „Merkur“ koncert.

Na Sanatorium v Janských Lázních přispěli dále: Vsdp. kanovník Ant. Pogert 20 K.

mýdlem o stůl, vybuchnuvši zlostně: „No, poslouchejte, panímámo, ať Vás Pán Bůh za tohle týrání netrestá! Z prádla už samým drhnutím nitě litají, a to všechno ještě není dost?“

Barča hned sekla jazykem: „Za to mě má Pán Bůh trestat, ty jedna osobo hříšná, že chceš mít pořádek? Já, milá brachu, nebudu práť z jedné vody šup na plot; a za čistotu se do pekla nedostanu.“

„Ba máte ostatně pravdu, panímámo,“ podepřela si Anča boky s jizlivým úšklebkem; „skoro se pekla bát nemusíte, protože by Vás brzy vyhnali, až byste tam chtěla všechny černé do běla vydrhnouti, a je tam prý o vodu a mýdlo hrozná nouze . . .“

Na odpověď ovšem už nečekala a vyrazila rychle ven.

Druhý den na to již Tereza znovu vévodila nad Barčíným prádlem. V poledne se její caparti mazlily ještě s větší mísou knedlíků než kdy jindy. Od té doby ani Barča ani Tereza o trakaři nepromluvily. Jen když někdo zanotoval „já mám trakař nověj,“ zahrál Tereze nad levým koutkem úst potutelný úsměv; Barča opravdu měla nyní pěkný nový trakař.

Strouhalka brzy ovdověla, dočkala vysokého věku, ale k malé radosti svých příbuzných. „Propřala všechno,“ říkali lidé. Jak jí bylo chudákovi líto, když musila u příbuzných chatrně a z jedné vody na čisto vyprané cáry oblékat!

— — — Věku jí to ukrátilo; a před jejím pohřbem se spustil mohutný déšť, tak že nebožku s truhlou zrovna do vody potopil. „Užila chudinka té vody i po smrti,“ řekl jeden mladík. Ale Tereza zaplakala nad mrtvou „pradlenou“ upřímně, vděčně si vzpomínajíc, že se nikdy tak dobře neměla jako pod velitelstvím přehorlivé pradleny.

Z Kutnohorského vikariátu I. obřad; vdpp. Monsignor K. Vorlíček, b. vikář a arciděkan v Hoře K. 50 K, Ant. Dvořák, vik. sekretář a děkan v Nebovidech 20 K, Frant. Macháček, farář v Malešově 30 K, Dr. K. Truxa, ředitel dívčího pedagogia v Kutné Hoře 10 K, Jos. Zuzánek, katecheta v Hoře K. 10 K, Jos. Sládek, děkan v Sedlici 10 K, Jos. Sedláček, děkan v Solopkách 15 K, Stanisl. Červ, farář v Nových Dvorcích 7 K, Fr. Klus, farář v Koticích 2 K, Al. Novák, farář v Křeseticích 2 K, Ferd. Jehlička, koop. v Kácově 10 K, Al. Dvořák, katecheta v Kostelci n. Orli 2 K, Vinc. Blažek, katecheta v Poličce 10 K, Vojt. Kouba, b. notář a farář v Souticích 4 K, Jos. Teplý, katecheta v Kutné Hoře 4 K, Jan Král, kaplan v Suchdole 8 K, J. Horký, konsist. rada a děkan v Heřmanově Městci 30 K. Za příspěvky ordočné díky vzdává a o další snažně prosí kapit. Konsistorium v Hradci Králové.

Z černé kroniky. J. Kolínský, ztizenec dráhy ve výslužbě, bytem na Pražském Předměstí u Hradce Králové, vrhl se dne 31. ledna t. r. ráno blízko přibytka svého pod kola vlaku, která jej na místě usmrtila. Rodině nešťaví jsou prý příčinou zoufalého jeho skutku.

Ku zprávě z Krouné v čísle 4. se nám píše: 1. Není pravda, že jsem se postaral o to, aby evangelici Prosečtí dostali za duchovního správce svého mladého syna, a že „Choceňský p. senior již při uprázdňování fary v Proseči se ukázal jaksi málo vděčným horlivému harcovníkovi za čest evangelictva“, nýbrž pravdou jest, že evang. ref. sbor v Proseči zvolil si svého syna téměř jednohlasně za faráře dne 28. května 1899 bez jakéhokoliv odjinud vlivu a že volbu tu řídil důst. p. konsenior Šádek z Ranné jako administrátor sám, kterýž o místo faráře v Proseči se neucházel. 2. Není pravda, že proto, poněvadž „Choceňský arcipastýř druhého syna již k zadání nemá“, až ze Vsetína mladík sotva čtyřadvacetiletý do českého východu se ubírá atd. atd. a „pan Šádek musí položití dlaní na ústa a jen tajně vzdychnouti“: „To's ty, pane Choceňský, učinil!“, nýbrž pravdou jest, že evang. sbor v Krouné pozval si na jednu neděli p. vikáře Sebestu ze Vsetína a že týž tak se sboru zalíbil, že si jej dne 25. ledna t. r. jednohlasně za faráře zvolil a že důst. p. konsenior Šádek z Ranné ani o místo faráře v Krouné se neucházel. V Chocni, 2. února 1903. R. Novák, senior. — V téže záležitosti nám píše sám dvojčetihodný p. M. Novák z Proseče: Není pravda, že místo duchovního správce v Proseči, jak v čís. 4. „Obnovy“ v dopise z Krouny, bylo napsáno, obdržel jsem proto, že se mi otec o ně postaral, nýbrž je pravda, že na místo ono povolán jsem byl na základě volby od členů evangelické církve ve sboru prosečském k hlasování oprávněných zákonitě provedené, při níž toto bez nejmenšího vlivu odjinud jednomyslně pro mě se rozhodli. — Děkuje oběma pánům za to, že zprávu nám z Krouné zaslano doplnili a naše mínění o celé té věci potvrdili. Napsali jsme totiž sami že snad p. Choceňský senior není tak všemohoucí, aby mohl vždy prosaditi vůli vlastní, ale že si potrpí samo presbyterstvo na mladého kazatele. Patrně tedy, že oba pánové naše mínění jen utvrdili. Leč jedna věc nám při tom všem je přece jen nevysvětlitelná. Dle vysvětlení obou pánů by se skoro zdálo, jako by p. senior o kandidatuře pana syna ani nevěděl. Každý evangelický učitel musí svou žádost podati farnímu evangelickému úřadu. A o obsazení fary by neměl aspoň p. senior žádné slovo? Pánové zajisté odpustí, že jsme se jednou za čas míchali také do záležitosti jejich, jestliže evangelické listy skoro všechny strany vyplňují jen nářeky na církev katolickou.

Výstava v Hořelích. O zájmu, jaký tato výstava na českém severovýchodu budí, svědčí ta okolnost, že výstavní schůze agitační živnostenských společenstev, spolků, městských rad a jiných interestů v různých městech pořádané vždy s největšími sympatiemi všude výstavu Hořickou uvítaly. Takové schůze výstavní, do nichž vyslání byli zástupci z Hořic, konány byly dosud v těchto městech, jež vesměs jak o hojnou návštěvu, tak o hojnou vystavovatelů svými pracovními, výstavními komitáty se starati přislíbila: Nechanice, Semily, Lomnice, Nymburk, Ml. Bolešlav, Bakov, Železný Brod, Mnichovo Hradiště, Vysoké n. Jiz., Dobruška, Opocno, Nové Město n. M., Červ. Kostelec, Hronov, Police, Náchod, Česká Skalice, Smiřice, Bělohrad, Miletič, Josefov, Jaroměř, Hradec Králové, Králové Dvůr a Nový Bydžov. V pořádní nových výstavních schůzi se pilně pokračuje. — Pro oddělení umělecké získán dále jako vystavovatel Nestor českých malířů Novopacký J., rodák Nechanický a bývalý custos vídeňského Belvederu. — V uměleckém oddělení výstavy bude nejen u nás, ale v Čechách vůbec novinka uměleckého průmyslu: plastika — leptání plastických reliéfů — vynález to p. K. Jelínka, profesora zdejší sochařsko-kamenické školy.

Z Chrudimě. 173. valná hromada I. českého spolku pro zvelebení včelařství, zahradnictví a chovu hospodář. zvířat v Chrudimi odbyla se v Chrudimi v zem. střední hospod. škole v I. poschodí v neděli dne 8. února 1903 o 10. hodině dopol. V případě, že by se v ustanovenou hodinu dostatečný počet členů nesešel, koná se druhá valná hromada o hodinu později bez ohledu na počet členstva. Vzhledem k důležitosti této schůze snažně žádá se o hojně účastenství.

Z Červ. Kostelce. Dne 25. ledna konal spolek „Ludmila“ obvyklou měs. schůzi, při níž vlp. V. Hernych, katecheta, přednášel „o cestě ku víře.“ Moderní člověk jest nespokojen, rozerván — schází mu víra. Mnohý chlubí se nevěrou fka, že víra je překonaným stanoviskem, věda prý jen život zpřijemní. Než potěšitelné jest, že v posledních letech mnozí mužové, a to vzdělání, věhlasní ku víře zpět se vracejí. Po mnohých bojích a utrpeních nabyla jejich duše opět klidu a míru a Krista. Hello, Fr. Coppée, Joergensen a j. jsou toho důkazem. A náš Zeyer? Hledal stále upřímně pravdu, až v evangeliu Kristově jeho nážná duše pokoje našla. A z lásky ku Kristu a k Marii Panně, z pokory a víry uklidňující vyšel nejkrásnější plod Zeyerovy duše: Zahradka Marianská! Z vlastního doznání mnohých konvertitů

se dovídáme, že trojí cesta je ku víře spět přivedla: pokora, upřímné pokání a praktický život křesťanský dle nové poznání víry, o čemž dále bylo pojednáno. — Život náboženský i u nás poklesl v Čechách. A tu jest též úkolem katol. žen českých, by i ony vátépo-váním prvníků základů sv. víry do útrob duší dítek spolupůsobily k šťastnější budoucnosti naší drabé vlasti! Ku konci schůze přetčetla p. Štěpánská článek z pěkné knihy „Krása duše“. — Dne 8. února pořádá Jednota ples ve spolkových místnostech. Další činnosti: Zdař Bůh!

Okrašlovací spolek v Dobrušce koná dne 10. února 1903 o 8. hod. večer v hostinci p. V. Rýdla výroční valnou hromadu. — Již na 17. rok působí jmenovaný spolek vykonáv mnohé, co slouží nejen městu na okrasu, ale i všem obyvatelům města Dobrušky na prospěch. Na př. r 1898 zřízen u špýcharu nákladem 1030 K nový pohodlný chodník se stromofadím a opraven chodník u parku nákladem 110-20 K. Roku loněkého postaral se spolek o vkusnou úpravu okolí děkanského chrámu Páně vynaloživ na to pomocí přiznivců 3500 K. Nepatrným obnosem 20 h měsíčně může mnohý občan jako člen spolku platně přispívat na okrašlení města. — Za rok 1902 přijato celkem 4069 K 29 h, vydáno 3843 K 70 h.

Hosp.-čtenářský spolek v Měle-jedech na památku svého dvacetiletého trvání uspořádá v neděli 15. února o 2. hod. odpoledne v hostinci „u Korunního Prince“ slavnostní valnou schůzi, na níž promluví pan Ph. Dr. J. P. Pražák z Prahy: „Dvacet let českého zemědělství a jeho vyhlídky do budoucnosti.“ Večer bude věneček.

Ze Skutče. Jednota zdejší pořádala dne 1. února schůzi spojenou s přednáškou dp. katechety Janna Sokola o smrti Marie Stuartovny. Následujícího svátečního dne pak za četného účastenství přednášel vp. J. Sahula z Hradce Králové o učení mistra Jana Husi a o náboženských zásadách Čechů po smrti Husově. Po přednášce rozvinula se neucená zábava. Pan Kohout nás pobavil hrou nového gramofonu, sleč. Brychova jemným přednesem několika skladeb na ceteru, sleč. Hromádková a p. Kuřý přednesli pěkně některé básně.

Školská hlídka.

(6) Poslední výpad „Č. U.“ proti katolickému kněžstvu nepřekvapil nikoho, kdo poněkud jen nahlíží za kulisy „organizovaných“. Výpad ten přišel se všemu taktu společenskému a jest stylem svým i obsahem velikou urážkou učitelstva, pokud zachovalo si v duši trochu vědomí přelidskosti ku církvi katolické a ku společnosti inteligentů. Kdyby dnes bič organizace nevznášel se jako Damoklův meč nad hlavami 7716 organizovaných kolegů, kdyby vědomí lidské svobody a samostatnosti nebylo ubito novinářským chikanováním, rozrytím domácí spokojenosti, bojkotem jdoucím až k nejvítělnějším podmínkám životním — kdyby zkrátka bázeň před knoutou zemského synedria nedržela spontánně ruce a zamknutá ústa — domnívám se a vím, že by celé řady rozváznějších kolegů povetaly proti řádění jednotlivců, jímž systematicky podkopává se autorita učitele, jako vychovatele a jako inteligenta. Jest jisto, že dosud velká část učitelstva jest proniknuta vědomím náboženským a že za prospěšné uznává, aby učitel a kněz vedle sebe a spolu pracovali. Jsou vázáni tímž zákonem školním: mravně nábožensky vychovávají mládež. Jsou vázáni tímž zákonem společenského taktu: zachovávat i k sobě vzájemnou úctu a šetrnost! Co se však hlásá ve článku „Proti klerikalismu“, jest skutečně politování hodným projevem nejkrásnějšího fanatismu, jakého nikdy nemůže býti schopen člověk mravně smýšlející. Důsledkem zásad tam přenesených (o zdivění bezohledného boje proti kněžstvu a výchově náboženské) musil by býti bezohledný boj mezi stavy, které dnes vedou výchovu národa: mezi učitelstvem a kněžstvem. Kam by to vedlo, jaké by to mělo následky, lze posouditi z toho, v jak smutném stavu jsou venice a osady, kde buď vinou kněze, neb učitele osadníci jsou rozeštváni a na strany rozděleni. Vlastenecky smýšlející kněz a učitel rozhodně musí odmítnouti tento fanatický signál organizovaného učitele. Jest nám dnes bojovati za vyšší statky, než jest caprice pražského synedria, hlásajícího ve znamení trojúhelníka vyhlazovací kulturní boj náboženství katolickému. A pak nesmí se zapomínati na následující takt: Jestliže pranýřováním jednotlivých chyb a nedostatků společnosti církevní a žurnalistické zneužitím a generalisováním poklesků jednotlivce podařilo se protináboženské straně otfásti úctou lidu katolického ku knězi, že týž lid nezřetane chladným, jakmile pozná, že vlastně nejedná se o osoby hlásající náboženství, nýbrž o náboženství samo. Idea náboženská v lidu českém jest příliš silná, než aby tak snadno ze srdce jeho mohla býti vytržena. Dějiny nám dokazují, že špatné služby prokázali vlasti naši ti, kdo pochoďen svárů náboženských vrhli do českých duší. V této věci nikdy duše česká nehouvála diletanství. V poměru svém k Bohu zaujímala vždy vážné stanovisko. Pamatujte na přeloví: Kdo seje vítr, klidí bouři! Kdo působí mezi lidem, ví dobře, co přizve má učitelstvo mezi lidem! Zvýšením platu přizve ta — počítejme se skutečnosti povahy lidské — ani nevzroste. Pamatuju se, co jsme musili jednou přelachnouti, jdouce se starším kolegou o prázdninách na trochu zdravého vzduchu do lesa. Nechci toho opakovati — i při vzpomínce na to krev se mi žene do hlavy. Jak směšné si tedy počíná jeden z kolegů referentů v „Naší Době“ (čís. XII. IX. r.) kde poukazuje na brzké provedení zákona o platech a vybízí nepřímé učitelstvo: „aby proti klerikální akci fary čelila protiklerikální akce školy!“ Učitelstvo ze zvýšení platu má nabýti „mravní sílu“ proti faře. Takovouto urážku učitelstva snad ani učitel učiniti nemohl. Zvýšení platu mělo by býti řádem k boji protináboženskému? — Myslím, že každý učitel své domytí vyčítí v nabídku též snižující perfidnost „protiklerikálního klerikalismu.“ Nedomnívejme se, že bojem

protináboženským vzrostla by důvěra lidu ke škole. Starý socialista a radikál Combes zastavil se před Rubikonem vyhlazujícího boje protináboženského. Viděl, že bez náboženství nemůže býti societa lidská. Prostý, vášniví nezkalený rozum lidu přichází skrušenosti k témuž náhledu. A nejsou to jen „šobné maminky“, o které se také „Český Učitel“ v posledním čísle nešetřně otfel, nýbrž i tatínkové, kteří neradi by vydali své děti experimentům protináboženské výchovy. Bojem proti náboženství přizve učitelstvu by nezískala, důvěra k učitelstvu by nestoupila. Již nyní třeba s celou rozhodností poukázati k tomu, že následky takového boje s celou tíhou by dolehly na velké naše národní a společenské poměry. Z té příčiny výzva „Č. Učitele“ může působiti jediné u těch, kteří stratili všechn cit náboženský a upřímnou lásku k vlasti. Chybou by bylo, kdyby snad duchovenstvo „nřký výpad“ „Česk. Učitele“ považovalo za „casus belli“. „Nedbejte stvátů“ platí i o tomto případě. Na venkově až na nepatrné výjimky jest dosud shoda mezi knězem a učitelem v zájmu školy a v zájmu společenského života osady. A shoda ta se také zachová, pokud kněz i učitel pamatujíce na zodpovědnost svou Bohu a svému lidu, vždy taktně věsti si budou.

Povinnosti katolického kněžstva a učitelstva jest, důstojným způsobem hájiti vmešené zásady víry katolické, nestavěti náskost proti náskosti, urážky proti urážkám, nýbrž klidnou a věcnou obranou ukasovati vmešenost zásad, k nimž vede výchova v duchu náboženství Kristova. Jisto jest, že šílené stupňovaný boj proti katolickému náboženství musí konečně otevřiti oči všem rozumnějším kolegům a vzdubiti jejich protest. Dnes v organizaci jsou zůfiv předstihy protiklerikální. Pp Benešovi a Frumarovi jest všechno málo, co dělá p. Černý a p. Rašín. Referent v „Naší Době“ zlobí se na nynější vedení, že v „Č. Učiteli“ vynechal rubriku „Klerikální propaganda“ a „Farešé hostiny.“ Oposice mladých a nejmladších roste — a staří vzdalují se všeho, aby měli pokoj a nebyli vláčeni — novinami.

Jako sprcha dotkla se všech zpráva, kterou přinesl „Přehled“ v čísle ze dne 10. ledna t. r.: „V hospodářství Zem. Ústř. Sp. jednot učitelských v posledních čtyřech měsících jeví se trvalý schodek. V srpnu K 6899-32, v září K 1131-24, v říjnu K 1798-67, v listopadu K 614-69, dohromady za čtyři měsíce K 10.443-92, což se rovná ročnímu příspěvku 4350 členů. Na celkové hospodářství má vystačiti příspěvek asi 7550 členů (18.120 K). — A k tomu fondy všechny vyčerpány.“

Registrujeme pouze zprávu „Přehledu“ — a dokládáme, že zajisté schodek tento nikterak neohrožuje organizaci svobodomyšlného a pokrokového učitelstva. Na své časopisy přináší obětí veliké a nikde není služba novinářská tak zorganizována jako mezi námi. Přehledněte jejich kroužky a odbory a poznáte, proč tak bluboce zasahují do ústrojí společenského a proč učitel i katolicky smýšlející musí držeti se zpět, nechce-li si naprosto ztrpčiti život — ano musí se státi organizovaným, aby měl pokoj.

V mnohých vikariátech jest naprostá netečnost k organizované práci katolické. Nejedná se tu o politiku! Tu nechme zatím stranou. Náboženské vychování lidu, zachraňování odrůstající mládeže, rozšíření dobré četby — toť jsou nutné postuláty doby. Vše to dá se provésti v rámci nepolitických jednot. Jest to rozšířené působení vychovatelů katolických — kněze a učitele. Ale zdá se, že už jde dvanáctá a pod okny hraje flašinet stále snivou ukolébavku zlatých časů, kdy stačilo udělati si své — a dost!

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

se dostati ve knihkupectví p. Františka Hovorky Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

III. všeobecný sjezd českoslovanských katolíků v Brně. Dne 26. ledna 1903 uneseno bylo v místnostech katol.-politické jednoty v Besedním domě v Brně, aby byl letos pořádán sjezd českoslov. katolíků v Brně. Hned také nastaven přípravný komitét. Do předsednictva zvolen Hš. a zem. poslanec dr. J. Koudela předsedou, I. místopředsedou J. M. opat Fr. Sal. Bařina, II. místopředsedou magr. dr. Jos. Pospíšil.

Lurdy. Na votivní dar národa českoslovanského do svatyně v Lurdech věnoval nejřádn. pan Dr. Martin Josef Říha, biskup z Č. Budějovic, 50 K. Do 1. února 1903 sešlo se 22.519 K 34 h. Z 1024 far (z r. 1900) posnd nic. — Další milodary přijímá Leopold Kolísek, farář v Předklášteří u Tisbova na Moravě.

Německá snášelivost. Co nevidět má se ve Vídni konati všeobecný sjezd lékařský, který má na programu sociální otázku lékařskou. Pozvání lékaři celé Hše; v přípravném komitétu však vyslovil se dr. Gruss, aby slovanským účastníkům nebylo povoleno mluvit v jejich mateřském jazyku, zejména ne v českém, jinak že něm. lékaři z Čech, Moravy a Slezaka sjezd neobešlou. Na to čeští lékaři odpověděli, že se sjezdu účastní jen tehdy, budou-li mít slo:anští lékaři právo mluvit vo svém mateřském jazyku a budou-li náležitě zastoupeni v předsednictvu. Přes to vídeňští lékaři trvají na tom, že se nesmí připustiti, aby čeští lékaři mluvili česky, jinak že se sjezdu neúčastní. To že je německá zářící kultura?

Mravnest ve Vídni. Dle posledních statistických výkazů jest skoro třetina dětí ve Vídni narozených nemanželských; počet matek do porodnických

klinik přijatých jest 10 600. Z manželky narozených dětí bylo jich 4744, které manželským sňatkem byly legitimovány, tak že jsou nyní manželé, ač původ jejich hledati dlužno mimo manželství. K této „mravnosti“ velice přispívají Čechy a Morava, odkud ročně sta pořádných děvčat za štěstím do Vídně se žene, a hnabou však se potom vrací.

Náboženská vyznání v Rakousku. Podle posledního sčítání lidu v roce 1900 jest v Rakousku (Předlitavsku) 15 náboženských vyznání. Převládá většina obyvatelstva hlásí se ku katolické církvi. Katolíci tvoří 79·01 procent všeho obyvatelstva, bez mála čtyři pětiny. Za posledních deset let přibýlo katolíků o 9·12 procent. Vzdát katolíků byl tedy mírnější než vzrůst všeho obyvatelstva, který činí 9·44 procent. Po katolíci, hlásících se k Římu, bylo nejvíce napočteno řecko-sjednocených, 11·39 procent všeho obyvatelstva. Pak následují židé se 4·68 procenty obyvatelstva. Vzdát židů byl menší než vzrůst všeho obyvatelstva vůbec a než vzrůst římských katolíků zvláště. Přirůstkové procento židů obnáší pouze 7·14. Konečně jsou tato vyznání: řecko-východní (tvoří 3·32 procenta všeho obyvatelstva), evangelíci augsburské konfese (1·4 procenta) a všechna jiná vyznání (0·60 procent). Lidé bez vyznání tvoří pouze 0·024 procent všeho obyvatelstva. Značný poměrný vzrůst vykazují evangelíci konfese augsburské v Čechách (20·08 procent) a na Moravě (12·92 procent). Za to v Čechách ubylo židů o 1·84 procent a na Moravě o 2·34 procent. Naproti tomu stojí značný jejich přírůstek v Haliči o 5·07 procent a v Bukovině o 16·24 procent.

Žena, paní, manželka. David Strauss píše: Rozdíl těchto tří nadepsaných jmen jest: Když se dva vezmou z lásky, jsou mužem a ženou; když se vezmou z pohodlí, jsou pánem a paní; když se vezmou k vůli penězům, jsou manželem a manželkou. Žena miluje muže, paní šetří pána, vůči manželovi je manželka trpělivá. Žena upatuje hospodářství, paní vede dům, manželka reprezentuje. Nemocného muže obsluhuje žena, navštěvuje paní a na jeho zdraví přeptává se manželka. Na procházku chodíme se svou ženou, na výlety s paní, na cesty s manželkou. Když zemřeme, oplakává nás žena, želi paní a smutek nosí manželka.

Vyznamenání. Jeho císař a kr. Výsost. pan arcivévoda Ferdinand Karel vyznamenal c. k. dvorního fotografa J. F. Langhansa v Praze dne 1. února t. r. k účelu fotografování svých nejvyšší návštěvou. — V témž závodě v nádherně upravené výkladní skříní vystaven obraz elektry M. Heritesové, vynikající virtuosky na housle. Podobu na obraze tom vyniká svěžestí a dopodrobna provedenou plastikou životní.

Souchotiný mezi dělnictvem. Dr. Kögler, ředitel dolnorakouské úrazovny, vydal spis o bytové otázce. Zajímavá jsou data u souchotinách v řadách dělnických tak strašné řádících. Na jeden milion lidí v letech 1890-97. již zemřeli na souchotiny, připadlo: v Anglii 1357, v Škotsku 1727, Norvéžsku 1737, Belgii 1767, Itálii 1861, Nizozemí 1884, Dánsku 1912, Irsku 2029, Švýcarsku 2031, Německu 2246, Švédsku 2310, Francii 3023, Uhrách 3384, Rakousku 3626 a v Rusku 3987.

Z „knihy lékařské“ sepsané roku 1597. (Rukopis z r. 1629). Koho játra holi aneb huiji též i plíce, ten a takový pij šalvějovou vodu a budeš zdrav. K témuž. Vezmi brezovou vodu a vař v ní baziliku a oman a pij to. K témuž. Vezmi sliz, opich, stred, fimbachu a krupici, to smes spolu, učině flastr vlož na horkost, kde tě boli; budeš zdrav. K témuž. Vezmi kořen jazejček a vař to dlouho u vodě, pij a jez často často šalvěj; naštítrobu a budeš se dobře míti. Proti souchotinám. Mléko kozí teplé pij, k tomu vezmi flkův, vař a pij tu jichu, bryž lekořici a varuj se zimy a perného jisti. K témuž. Měsíce dubna když přibývá, zatni osyku a naceď vody, a tu vodu večer a ráno pij; tím mine. Proti vodnatelnosti těla. Vezmi kozí mléko a česnek a vař to u víně, a dále pijti nemocnému vezma k tomu jitrocl; také se máš mazati velmi po životě a často, chceš-li zdrav býti. K témuž. Vezmi jedmen, izop a šalvěj kosatec červený, čtyři pinty vody, vař ty věci spolu až polovice uvře, zcedě vlož v to teplého medu čistého, pij ráno a večer jeden trunk asi čtvrt žejulíka. Zkušeno jest a jesti pravda jista. K témuž. Vezmi krev havranovu, a vínem smíšeje pij naštítrobu ráno a večer. K témuž. Vezmi kámen z hlavy hadové, polč jej nemocnému pod mezní prst a toť jest zkušeno toho kamene a učin takto: vlož ten kámen pod pinou kád vody, všecku vodu vypije, to máš jisté. K témuž. Vezmi vošku, mléko a olej a maž tím nemocného okolo pupku, budeš zdrav.

Obrovský parník. Pro severoněmecký Lloyd nedávno postavený parník „Císař Vilém II.“, určený k rychlé dopravě osobní do Spojených států severoamerických, vyniká ohromností strojního zařízení. Parník tento hnán jest dvěma stroji. Na výrobu páry v jednom pouze stroji třeba je 12 dvojítych a 7 jednoduchých kotlů. Pod kotly topí se na 124 ohništích o 290 čtverečních metrech plochy roštu a 10 000 čtver. m. vytápěcí plochy. Od kotlů jdou čtyři komíny 40 m dlouhé, v průměru 5 m. Celý stroj je 13·2 m vysoký a 23 m dlouhý, zaujímá tedy přibližně místo dvoupatrového domu. Parník popluje rychlostí 24 uzlů čili 45 km za hodinu.

Bramborové víno. Vynálezem jeho jest francouzský odborník Moulin. Výroba vína tohoto jest jednoduchá. Z rozstrouhaných brambor vylisuje se vařící voda a přidá se trochu sladu, čímž se bramborový škrob změní v dextrin a cukrovou šťavu, která se pak musí zahřátí na 160° C. Potom se nechá teklutina vstýdnout na 25° a přidá se k ní kvasnic,

jichž se užívá při výrobě šampaňského vína. Dále se s výrobkem zachází podobně jako u přípravy ovocných vín. Ze 40 kg syrových brambor a 1 kg sladu možno vyrobiti až 50 l dobrého vína. Brambor je u nás dosti, proto rolníci měli by se chopiti tohoto nového vynálezu na rozhojnění svých příjmů.

Německé Brno. Nedávno konaly se v Brně volby výboru pomocnické hromady společenstva živností stavebních a skončily přes nátlak se strany zbeile německého společenstva vítězstvím českým většinou 46 hlasů.

Učitelské platy. Nový zákon zemský rozděluje učitelstvo v království českém na čtyři třídy: 1. Učitelé měšťanských škol budou míti základní služné 2000 K 2. Učitelé obecných škol I. třídy 1600 K. 3. Učitelé II. třídy dosavadní podučitelé) základní služné 1200 K. 4. Zatímni učitelé se zkouškou maturitní dostanou 900 K. Kvinkvenálkové bude 6 po 200 K. V obcích a obyvatelstvem 8000—16000 bude aktivní příplatek 240 K, v obcích od 16 000—30 000 pak 320 K, v obcích přes 30 000 obyvatel a v předměstích pražských 480 K, v Praze 640 K. Kvinkvenálky učitelů škol měšťanských budou po 250 K, aktivní příplatek jsou stejné s ostatním učitelstvem dle velikosti měst.

Svatevácavský dar Ustřední Matici Školské měl býti odevzdán do 31. prosince 1902; velká část obcí však dosud sbírky ani nevykonala, ani peněz neodvedla. Je potřeba, aby pp. obecní starostové a důvěrníci Ustřední Maticy Školské co nejrychleji sbírky ukončili, a peníze pokladně matiční odevzdali.

Čistý příjem z českých plesů a zábav případně také letos většinou Ustřední Matici Školské a rozumí se, že nesmí býti menší, než léta minulá. Právě tím, že i v době zábav pamatujeme na vzdělání dětí ve školách matičních a na veliké potřeby Ustř. Maticy Školské, dáváme zábavám svým význačný ráz český, kterým se liší plesy naše od zábav cizích, jež bývají samy sobě účelem, bez jakéhokoli ušlechtilějšího cíle a vznětu. Tajemství leckterého úspěchu spočívá v tom, že šetří se starého rčení „spojovati příjemné s užitečným.“ Nuže, snažme se, aby český masopust byl nejen pro nás veselým, ale také Ustřední Matici Školské prospěšným.

Banka Slavia. Životní odbor tohoto českého ústavu pojišťovacího vykazuje za správný rok 1902 pozoruhodné výsledky. Bylo v něm totiž podáno fideletstvu 6836 přihlášek na kapitál 18 503 248 korun, z čehož bylo vyhotoveno 5806 smluv pojišťovacích na kapitál 15 921 540 kor. V témže roce vyplaceno bylo kapitálů na dožití a úmrtí pojištěných, jakož i pensí úhrnem 1 335 680 75 kor. — V době svého trvání vyplatila banka Slavia ve všech oborech již přes 72 milionů korun, v rezervních fondech pak uchovává přes 25 milionů korun. Vedle zmíněných výplat banka rozdělila pojištěncům odboru životního 930 165 korun 84 hal. dividendy; rozděljuje totiž Slavia jakožto ústav vzájemný všechny zisk svým členům. — Z uvedených čísel jest zřejmo, že obecnost uznává přednosti tohoto velkého českého ústavu, který svým mohutným rozvojem vstoupil již mezi přední pojišťovací ústavy v Rakousku. Samu naše stanovisko národohospodářské ukládá pak každému poctivému Čechu, aby při volbě pojišťovny obracel se jen k tomu ústavu, o kterém jest nade vši pochybnost známo, že je rovněž dobrý jako veskrze český.

Na zamezení týrání zvířat nařizuje c. k. místodržitelství pro království české dále: § 6. Tažní psi musejí míti náležitou výšku a silný vzrůst. Užívati břežích nebo kočících fen k tahu jest zakázáno. — § 7. Tažných psů nesmí se upotřebiti ku řízení vozíku, nýbrž pouze k tahu, jako pomoci pro průvodce; psi nesmějí ani ku voji, ani ku vidlici býti zkrátka přivázáni. Naopak mají býti psi tažní přivázáni pouze volně, a to tak, aby vozíkem nebyli smýkáni, nebo nemusili držeti převahu nákladu a mohli si ulehčovati. — § 8. Aby si průvodce psího potahu, nebo někdo jiný za jízdy sedal na vozík, jest zapovězeno; dále zapovídá se užívati oprati nebo biče. Průvodce vozíku má voj nebo vidlici držeti stále v ruce a tak vozík říditi. Dále má se postarati o obsluhu zapřažených psů, zejména aby byli v čas napájeni, a za tou příčinou má s sebou vždy míti nádobu k napájení a v drsné době roční (od 1. listopadu do konce března) užívati podložky a příkrývky na psy. — § 9. Svažovati neb poukati dobytek, až se punta zařezávají, dopravovati dobytek tak, že hlavy dolů visí, nebo jinakým pro něj bolestným způsobem, dále stěsnávati jej dohromady, že dobře dýchati nemůže, jakož i zavazovati zvířatům tlamu a poháněti je surovým způsobem, jako kroucením ocasu atd., jest zapovězeno. — § 11 Každé hrubé zanedbání zvířat domácích ohledně krmení, napájení, umístění a čistoty vůbec, zejména také uvazování psů na krátké řetězy a neposkytnutí teplejšího opatření v zimě psům uvázaným tresce se jako týrání zvířat. — § 12. Přestupky této vyhlášky trestají se politickými úřady dle ustanovení císař. nařízení ze dne 20. dubna 1854, č. 96 ř. z.

Beseda v Hradci Králové odbyvá v neděli dne 8. února 1903 o 3. hodině odpolední ve spolkových místnostech fádou valnou hromadu s přednáškou na paměť svého 30letého trvání. — Pořad: 1. Zahájení valné hromady starostou Besedy. 2. 30 let Besedy v Hradci Králové, přednese pan JUDr. Fr. Ulrich, starosta města Hradce Králové. 3. Zpráva funkcionářů: a) jednatele, b) pokladníka, c) revisorů účtů, d) správce domu, e) knihovníka, f) správce novin. 4. Rozpočet na rok 1903. 5. Volba starosty, místostarosty a pokladníka. 6. Volba 10 členů výboru a 4 náhradníků. 7. Volba 2 revisorů účtů. 8. Návrhy výboru. 9. Volné návrhy. 10. Prodej novin.

Oznámení. Právě vyšlo 2. a 3. čís. Časových Úvah roč. VII. redakcí Th. Dra. Fr. Bayla. Pčináš poučnou úvahu „O důležitosti pravého náboženství“ z pera Jiřího Sahuly. Spis čítá 64 stran a prodává se po 16 haléřích; při hromadných objednávkách až 50% slevy. Objednávky obratem vyřídí administrace Časových Úvah v Hradci Králové.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 31. ledna 1903. 1 hl. pšenice K 11·20—12·70, žito K 9·60—10·30, ječmene K 7·40—8·10, oves K 4·80—5·30, prosa K 9·40—10·—, vike K 11·00—12·—, hrachu K 17·—22·—, čočky K ————, jablek K 10·—, krup K 16·00—24·00, bramborů K 2·40—2·80, jetelového semene ruského K 68·00—80·00, jetelového semene červen. K 110 0—138 0, máku K 27·50—30·00, lněného semene K 17·00—19·—, 100 kg. žit. otrub K 11·—, pšenič. otrub K 10·50, 1 kg. másla K 1·60—1·88, 1 kg. sádla vepřového K 1·60—1·76, tvarohu k 0·28—0·32, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 0·00—0·00, jeden hl. cibule K 3·40—4·00, jedna kopa drobné zeleniny K 0·40—1·60, 1 kopa zelí 0·00—0·00 K, 1 pytel mrkve 0·00—0·00, 1 hl. švestek K 0·00—0·00, 1 kopa petržele K 0·00—0·00, 1 kopa celere K 0·00—0·00.

Listárna redakce.

Do Skutče. Kvituje příjem 5 K na chléb sv. Antonína. Fp k. Díky! Uživeme v číslech následujících. P. T. pp. čtenářů svých prosíme, aby nám hojně zasílali všeobecně zajímavé zprávy ze svého okolí.

Výkaz darů na Adalbertinum

za dobu od 1. července 1902 do 1. února 1903. *)

Z vikariátu chrausteckého darovali:

20 K: p. vikář Kobr v Chrašti, p. vik. sekretář Konvalinka v Hrochově Týnci, p. far. Plocek v Trhové Kamenici, p. far. Šinkora v Bojanově, p. děkan Pfeiffer v Žumberku, p. far. Kučera v Seči, p. far. Holub ve Vtelákově, p. far. Beránek ve Vejvanovicích, p. farář Neuzil ve Vrbatově Kostelci. 180 K.
10 K: p. spirituál Štěpina ve Slatinanech, pan Hvězda, kaplan v Chrašti, p. Zítka, kaplan v Trhové Kamenici, p. Štěpánek, kaplan v Hrochově Týnci, p. Eisler, kaplan v Chrašti. 60 K.
8 K: p. Holzman, kaplan ve Vejvanovicích „
3 K: p. far. Prokůpek v Pračově 3 „
2 K: p. far. Najvrt v Čechčicích 2 „
Celkem 243 K.

Z vikariátu kutnohorského darovali:

30 K: p. vikář, arciděkan Monsignor Vorlíček v Kutné Hoře. 30 K.
25 K: p. bisk. notář Macháček v Malešově 25 „
20 K: p. vik. sekret., děkan Dvořák v Nebovidech, p. far. Bartoš v Červ. Janovicích. . . 40 „
12 K: p. děkan Preclík v Církvici. 12 „
10 K: p. prof. Frydrych v Kutné Hoře, p. děkan Spurný v Suchdole, p. děkan Vašak v Bykání, p. děkan Sedláček v Solopiskách, p. far. Záruba v Gruntě. 50 K.
6 K: p. Dr. Truxa, ředitel dívčího učit. ústavu v Kutné Hoře, p. far. Tauchman v Radboři, p. farář Novák v Křeseticích. 18 K.
5 K: kaplani: p. Pavel v Bykání, p. Král v Suchdole, p. Pekárek v Kutné Hoře, p. Prudič v Nebovidech, p. Velebný v Kutné Hoře. 25 K.
4 K: p. převor Kočárník v Kutné Hoře, p. far. Mejznar v Zábofi, p. katecheta Zuzánek v Kutné Hoře, p. kaplan Volenec v Církvici. 16 K.
2 K: p. farář Cerv v Nových Dvorech, p. farář Český v Konárovicích, p. prof. Müller v Kutné Hoře, p. katecheta Kneval v Kutné Hoře, p. kaplan Petr v Solopiskách. 10 K.
Celkem 226 K.

Z vikariátu jičínského darovali:

21 K: p. far. Mrstík v Nové Vsi. 21 K.
20 K: p. vik. Sehnal v Bělohradě, p. far. Říha v Levíně, p. far. Vomočil v Nové Pace. 60 K.
14 K: p. far. Brož v Železnici. 14 K.
10 K: p. far. Boukal v Pecce, p. Synáček, kazatel u sv. Ignáce v Jičíně, p. far. Dohnálek v Libštátě, p. far. Vaněk v Popovicích, p. kaplan Plichta v Bělohradě, p. kaplan Beneš v Libštátě. . . 60 K.
6 K: p. kaplan Salický v Nové Pace. 6 „
5 K: p. bisk. notář Balcar v Lužanech, p. prof. Přibyl, p. prof. Kovařík, p. prof. Fayka v Jičíně, p. far. Okrouhlický v Robousích, p. Gabriel, první duchovní správce v Kartousích, p. far. Groh v Radimi, p. far. Malý ve Staré Pace, p. kaplan Šimberský v Jičíně, p. Hocke, kaplan v Pecce, p. katech. Černý v Jičíně. 56 K.
4 K: p. far. Weiss v Chotči. 4 „
3 K: p. Baborovský, druhý duch. správce v Kartousích. 3 „
2 K: p. kaplan Kouba v Nové Vsi, p. katecheta Svoboda v Lomnici. 4 K.
Celkem 227 K.
226 „
248 „
Úhrnem 696 K.

*) Místo zvláštních stvrzenek jednotlivým dárcům.

Hospodyně

v stáří třiceti let, která v lepším domě po deset let domácnost k nejlepší spokojenosti obstarávala a jen pro úmrtí svého pána nemá nyní zaměstnání, přijala by místo hospodyně v některém katolickém domě, nejraději na faře.

Dotazy zodpoví administrace t. l.

Svičky kostelní voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veleďustojnému duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svičky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

c. a k. dvorní dodavatel

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený
Ordinar. listem nejvyšší bisk. konsistoře v Hradci Králové
z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské: Svičky oltářní z čistého vosku včelího i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh kadidla, svičky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejnižší.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Vyhláška

českého odboru rady zemědělské pro
království české

o změně předpisů pro slevu dopravného pro
krmivo a stelivo na drahách.)

Dle vyhlášky úředního listu pro železnice a plavbu
č. 147 z r. 1902 (d. vyhlášky 3378) zavedena byla na c. k.
rakouských státních drahách (spolu s připojenými míst-
ními drahami), na tratích rakousko-uherské společnosti
státní dráhy (spolu s připojenými místními drahami), na
severní dráze císaře Ferdinanda, na rakouské severo-
západní a jihoseverní německé spojovací dráze (spolu
s připojenými místními drahami), na jižní dráze, Buště-
hradské dráze, České severní dráze, Ústecko-teplické
dráze, na českých obchodních drahách a na Košicko-
bohumínské dráze, na trati Vídeň Aspang mimořádná sleva
dopravného pro krmivo a stelivo.

Sleva tato zavedena jest pro tyto předměty:

1. jetel, jetelové seno, krmné rostliny, krmnou řepu,
řezanku, úbrabky, výpalky, plevy, mláto, matoliny (slupky
z vinné révy, sladový květ, seno a sláma, dřevěné štěpiny
dle — pol. H — 18 a neb 19 klasifikace zboží, a pro
dřevitou vlnu;

2. pro rašelinné stelivo a rašelinnou meč dle pol.
tar. 27.

Sleva poskytuje se pod podmínkou, že zboží do-
pravuje se jako zboží nákladní od stanice odeslání do
stanice určení přímými nákladními listy.

Jako příjemce zboží musí na nákladním listě
uvedena býti obec, která není v píci neb stelivo
jest postizena sleva netýká se tedy zasilek adreso-
vaných na jednotlivé osoby; obec taková musí nachá-
zeti se v jednom z těchto okresů soudních:

Benešov,	Kolín,	Prachovice,
Bochoř,	Kouřim,	Rakovník,
Broumov,	Králíky,	Roketnice,
Budějovice,	Kraslice,	Rokycany,
Cvikov,	Křivoklát,	Sedlec,
Dobruška,	Ledeč n. Sáz.,	Sedlčany,
Dolní Královice,	Libáň,	Soběslav,
Falknov,	Liberec,	Sušice,
Hartmanice,	Loket,	Vlašim,
Hluboká,	Mělník,	Volyně,
Chlumec n. Cidl.,	Netolice,	Votice,
Jablonec,	Neveklov,	Vysoké,
Jesenice,	Nový Bydžov,	Zbítov,
Kamenice n. L.,	Nýdek,	Zámberk,
Kašperské Hory,	Počátky,	Žlutice,
	Police,	

Zásilka musí zahrnovati nejméně 10.000 kg na
nákladní list a vagon, a zboží musí ze stanice určení
odváženo býti sllučnicí povozky. Že se tak stalo, stvr-
zeno má býti úřadem železničním na nákladním listě.

Tato sleva platí až do odvolání, nejdéle do 30.
června 1903

Jako slevná sazba platí na tratích c. k. státních
drah výjimečný tarif č. II. Na tratích soukromých drah
platí u předmětů pod č. 1. uvedených tarifní sazby dle
třídy C; u předmětů pod č. 2. naznačených sazby spe-
ciálního tarifu 3

V obou případech slevuje se na soukromých dra-
hách s dutými sazbami 15 procent, avšak s tou výhradou,
že na každou součastněnou drahu případnosti musí nej-
méně 0 26 h sa 100 kg a 1 km

Sleva neposkytuje se již při kartování, nýbrž cestou
náhrady a to tím způsobem, že ihned po skončení dopravě
musí obec jakožto objednatel a příjemce zboží u správy
té které dráhy nejdéle do konce srpna 1903 o slevu se
přihlásiti, předloživši původní nákladní list.

Na nákladním listě musí představenstvem obce,
která jako příjemce zboží byla označena, býti stvrzeno,
že tato obec leží v okrese, pro který vyhoda tato platí a
že v době, kdy zboží odvážeti má, nouda navštívena
byla. (Předkládání tak sv. kumulativních listů úplně
odpadá)

V PRAZE, dne 28. ledna 1903.

Český odbor rady zemědělské
pro království české.

Předseda:

Heřman Janda.

*) Změněné předpisy jsou označeny písmem le-
žatým.

Založeno r. 1850

Veleďtému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrené, zač se ručí
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod má může se vykázati četnými pochval-
nými příspisy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel,
táček na křest, svíců, paciálků, schránek na Nejsvět-
ější, patenek atd. co nejvíce.

Josef Neškudla,

c. a k. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veleďust. duchovenstvu
svůj všudež osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy došlovně úplná.

Továrna
na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vina sladká a vino šumivé (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem státní medailie, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medailie.

Vzorky zdarma a franko.

Pozdrav

x z českého ráje.

10 skvostných dopisnic z Jičína, Pru-
chovských skal, Trosek, Hrubé Skály, Kostí a
ostatního romantického okolí, zasílám za 1 K
i se známky. Každá dopisnice je zvláště adreso-
vána, tedy ne pod křížovou paskou.

**K. KUBA, umělecký závod a nakla-
datelství pohlednic v Jičíně.**

Vždy 50 zinených matrací
na sklade.

Velkolepý výběr vzorů povlaků
na zíněny.

MATRACE

žíněmi plněné od zl. 17. — do zl. 60. —, lesní travou plněné od zl. 5 50 do
zl. 8 50, dřevitou vlnou plněné od zl. 4 50 do zl. 7 50.

Slamníky

plněné čistou dlouhou žitnou slamou od zl. 2 50 do zl. 3 50.

Za čisté plnění žíněmi se ručí.

Cenníky zdarma a franko.

Jan Stoupa

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Oznámení.

Pokládám sobě za čest oznámiti veleďtému
duchovenstvu, že jsem na mnohostrannou žádost
mnoha veleďustojných páud

otevřel v Hradci Králové

filiální sklad

své vlastní výroby

kostelního náčiní.

Sklad nalézá se v obchodě p. Skuherského
proti hotelu „Mercur“.

Objednávky a prodej laskavě vyřídí pan
K. V. Skuherský tamtéž.

Poroučuje se do přísné veleďtého ducho-
venstva znamenám se v plné účtě

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi.

Zubní lékař

MUDr. J. Král

ordinuje od 8—4 h.

Hradec Králové.

Velké náměstí číslo 136.

Nábytek na splátky

bez zvýšení cen na každou stanici dodává

výroba a sklady nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové.

Kočárek

(t. zv. SALZBURKA)

půlkrytý, ojetý kočár levně na prodej u

Čenka Bubna,

kočárníka v Hradci Králové.

Nové kočáry nejnovější soustavy

stále na skladě.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných připisů vyloženo
k nahlédnutí.

To zde dosud nebylo!

Následkem obrovských nákupů jest mi umož-
něno zasílati za pouhý obnos

3 korun

1 eleg. kasetu (100 kusů velejem. dopisního papíru
a 100 obálek) a 25 skvostných umělec. dopisnic.
Zásilky dobírkou neb po zaslání obnosu předem
vyřizuje obratem poštou

Kubův světový závod dopisnicemi
v Jičíně (Čechy).

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělá ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse čís. 35.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

KDO JEDEŠ DO
AMERIKY

**Kostelní
náčiní**

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyřlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledušoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malcu objednávku na
zkoušku

Při bromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veledušojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

500.000 kusů

velikonočních dopisnic, překrásné nové
vzory zasílám za dosud neslýchané ceny: 100 kusů
za 80 kr., 1 zl., 1 20 zl., 1 50 zl., 1 80 zl. a 2 zl.

2.000.000 kusů

uměleckých dopisnic prvního řádu, samé
vynikající novinky mám vždy na skladě za ceny
původní.

Ukázkové zásilky po 2, 3 a 5 zl. franko, po
zaslání obnosu předem neb dobírkou. — Nehodící
se bude vždy ochotně vyměněno.

K. KUBA v Jičíně, Čechy.

Největší závod dopisnicemi ve velkém na pevnině.

Přijme se několik spolehlivých zástupců.

Pravé, vyleželé burg.

víno

z vlastních vinic nabízí ku koupi
a zasílá v nádobách od čtvrt do
jednoho hektolitrů, litr za 80 hal.

JAN TUREK,

majitel vinohradů v Mlázovicích u Mělníka.

Již letošní v nejjemnějším cukru

savařené

brusinky

v 5ti kilových nádobkách franco
poštou za 6 K zasílá

Jan Fáborský

v Týništi nad Orli.

Obrázky

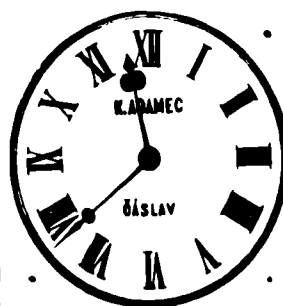
k sv. přijímání

— nabízí —

ve velkém výběru a za sv. ašně výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vzorky jsou na požádání k dispozici.

První výroba

věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd., doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

POZVÁNÍ.

Správní rada Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové

sve tímto pány akcionáře ku

XXXIV. řádné valné hromadě ústavu,

která konati se bude v neděli dne 22. února t. r. o 10té hodině dopolední v sále „Besedy“ v Hradci Králové.

Pořad jednání:

- 1.) Výroční správa obchodní a účetní.
- 2.) Zpráva dozorčího výboru.
- 3.) Volba 2 revisorů a 4 skrutatorů.
- 4.) Rozdělení čistého zisku.
- 5.) Návrh správní rady na zvýšení akciového kapitálu o 1.000.000 korun vydáním 2500 akcií po K 400 dle § 6. a 7. stanov; dle těchto mají majitelé starých akcií právo na nové akcie za hodnotu jmenovitou.
- 6.) Doplňovací volby do správní rady.

Správní rada Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové.

V. Formánek, t. č. předseda.

Dle § 13. stanov mají právo hlasovati ve valné hromadě všichni akcionáři, kteří uložili své akcie 9 dní před sejitím se valné hromady do pokladny společnosti. — Lhůta ku deponování akcií uplyne dne 14. t. m. o 4. hodině odpolední.

SLAVIA,

vzájemně pojišťovací banka
v Praze.

Sazby a podmínky vynikají osvobozeními výhodami a liberálností.

Všechn zisk náleží členům, neboť Slavia jest ústavem vzájemným.

Pozoruhodny jsou zvláště sazby:

- IIa.) 1 pro případ úmrtí,
IIa.) 4 pro případ úmrtí a dožití,
Ia.) 4 a Ia.) 5 na věno dítkám,
IIg.) na výsledky množné,
Ia.) 6 a IIa.) 6 se 4% stoupajícím
zúrokováním.
Ib.) na pojištění pensí.

V posledních letech vyplácela se
10% dividendy.

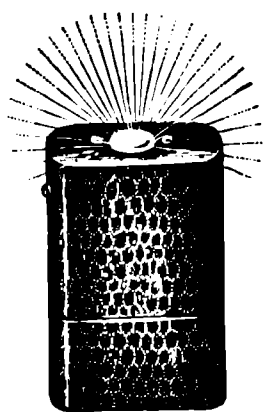
Reservy a fondy K 24,189.840.65
Dosavadní výplaty K 70,232.873.58

Vysvětlení a sazby zdarma zašle

Generální ředitelstvo banky Slavia

v Praze, Havlíčkovo náměstí,

a generální zastupitelství v Brně, ve Vídni,
v Lublani, Lvově a Záhřebě.

Meteor

je nejdokonalejší
elektrická kapesní
svítilna nové doby.

Jednoduchý stisk a žárovka zazáří jasným světlem. Svítí při bouři i větru, vylučuje nebezpečí požáru i výbuchu a vydrží při každodenním upotřebení zaručeně po mnoho týdnů. Pak lze vysvícenou baterii nahraditi novou.

Nesčetná pochvalná usnání. — Krásný dárek.

Cena svítilny „Meteor“ 4 K, poštou o 45 h více.

Vývozní dům praktických novinek
A. Patrná a syn v Jaroměři.

Založeno 1842.

OBRAZY

olejomalby, rytiny, krajiny, nádherné reprodukce náboženské a historické, svadla, rámce, lišty, římsy, křídla, sochy a umělecké výrobky všech druhů v moderní úpravě, solidně a levně.

Veškeré druhy papíru, psací a kreslicí potřeby, vždy nejnovější

dopisnice

a vše do oboru papírnického spadající v nejbohatším výběru doporučuje

Josef Kieslich

v Hradci Králové,

Umělecký závod pro kostelní práce a výrobu rámců založen r. 1891.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

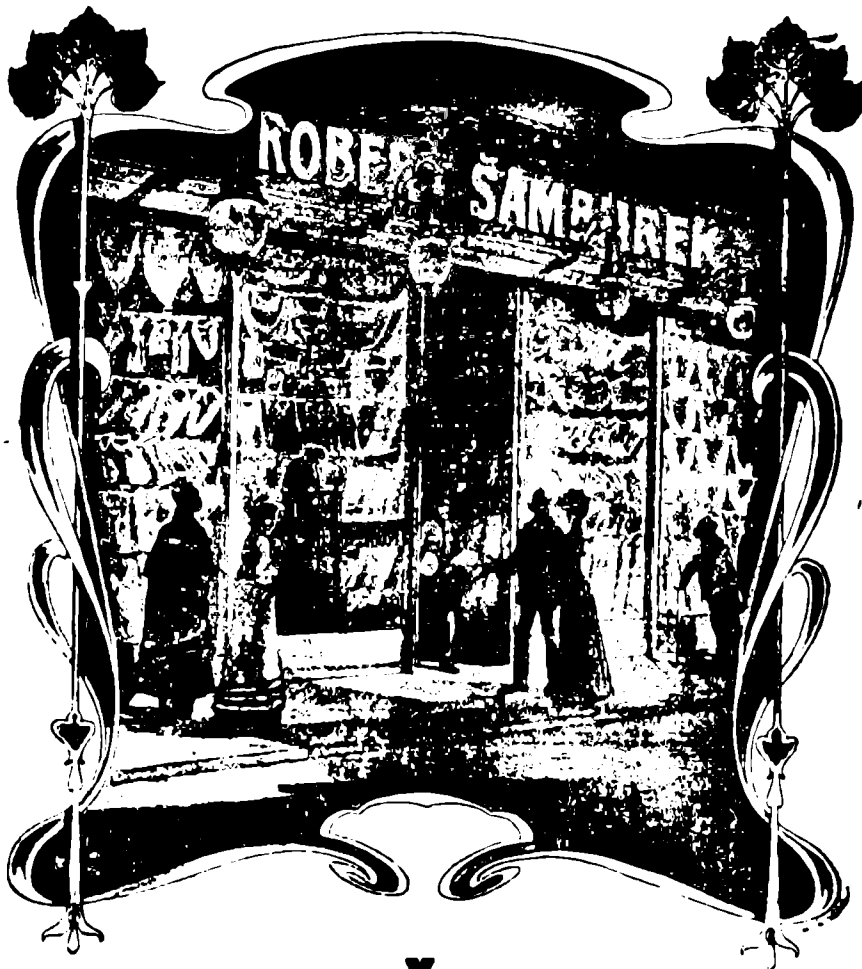
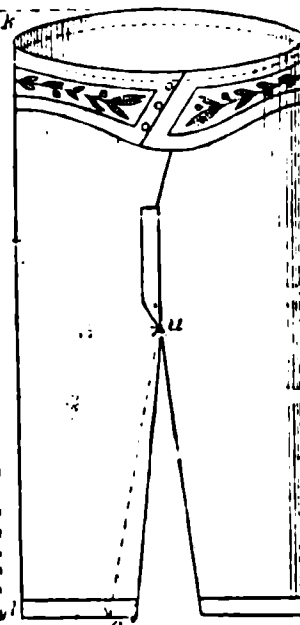
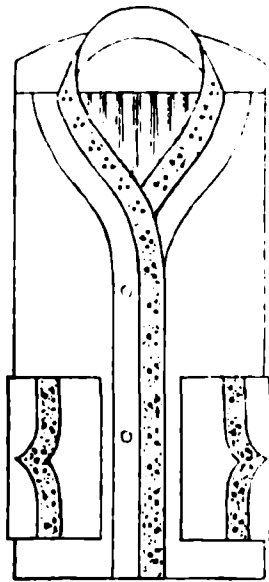
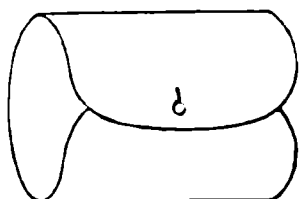
jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodilného, lněného, vlněného, bavlněného a damaškového zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem poštou zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

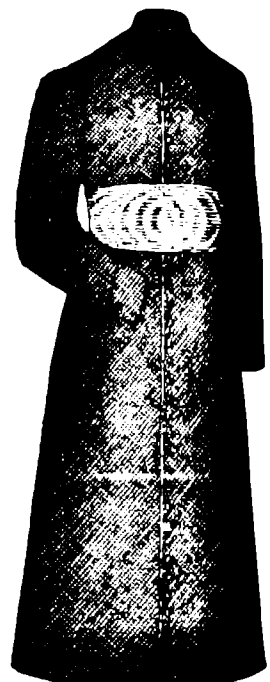
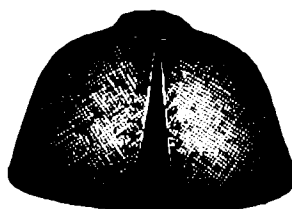
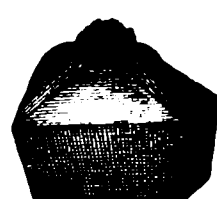
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro veškeré P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu naspět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

OBNOVA

Číslo 7.

Předplatné na čtvrt rok 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 13. února 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Nový biskup Královéhradecký.

Na stolec biskupský, předčasným úmrtím velikého biskupa Edvarda Brynychy osiřelý, dosazen byl dosavadní kanovník pražský Msgr. ThDr. Josef Doubrava. Nikdy dosud nebyla česká veřejnost tak napínána neustále uváděnými kandidaturami na osiřelý biskupský stolec královéhradecký, jako v uplynulém čtvrtletí Neunavná pastýřská činnost právě zesnulého biskupa a četné jím započaté kulturní a náboženské podniky, značně vyvinuté demokratické smýšlení jak laiků, tak i kněží na českém východě, dosti napjaté národnostní poměry v diecési, jakož i silná organizace protináboženských stran přicházely vždy v úvahu královéhradeckých diecésanů, kdykoliv se vyskytli v novinách kandidáti s neprokázanou kvalifikací na tak důležité místo, jakým jest bez odporu úřad českého biskupa v moderní době. Všem, jimž zdar katolické myšlenky a vážnost staroslavného Českého království na srdci ležely, přáli si mítí muže, jehož dosavadní životní činnost byla by zárukou správného názoru na význam biskupského úřadu. Netajíme se tím, že ze všech uváděných kandidatur zamlouvala se nám poměrně nejlépe kvalifikace kanovníka dra. Doubravy, protože jeho jméno má tou dobou v českém vědeckém i v církevním světě nejlepší pověst.

Učenost a apoštolská horlivost jsou nezbytnými vlastnostmi pro každého kněze, tím spíše žádá tyto dvě přednosti moderní doba od biskupa. Naše diecésní poměry sociální vyžadují při všem respektu ku vznešené osobě Vrchušího Pastýře také porozumění pro lidové tužby a toto porozumění nově jmenovaný ndp. biskup také mítí bude, vždyť kolébka jeho stala v prosté světničce řemeslnické a celá jeho dosavadní dráha jest při požehnání Božím vlastní jeho píle. Kdo prodělal dráhu chudého studenta a vesnického kaplana, zná z vlastního názoru potřeby lidu a proto vítáme v novém ndp. biskupovi lidového Vrchušího Pastýře. Životopisná data nového ndp. biskupa Královéhradeckého dle „Katol. Listů“ jsou krátce tato:

Msgr. ThDr. Josef Doubrava narodil se dne 29. února 1852 v městečku Mníšku v okresu zbraslavském. Rodiče jeho byli úplně chudí, prostí lidé. Na mníšecké škole, kde tehdy byl farářem osobní děkan František Heřman, muž velice vzdělaný a lidumilný, byl hošík Doubrava jako doma, jelikož pan děkan byl jeho příbuzným z matčiny strany. Veliký vliv na mysl jeho měl též známý pedagog a vlastenecký učitel, řídící mníšecké školy František Přibík, na nějž až dosud rád a s vděčností vzpomíná. Otec, Josef Doubrava, a matka Terezie s největším napjetím sil starali se svědomitě o rodinu, sestávající z dětí Johanny, Josefa a Karla. Otec zemřel r. 1875, matka 1870, a pochování jsou na útulném hřbitově mníšeckém. Bratr ndp. biskupa, Karel Doubrava, jest nyní správcem

obecního dvora malostranského, sestra, paní Holznerová, vdova po důchodním velkostatku mníšeckého, vede domácnost ndp. biskupa.

Nižší gymnasium studoval ndp. biskup na akademickém gymnasiu v Praze; jelikož byl přijat později do k. a. konviktu, jehož chovanci navštěvovali gymnasium Piaristů, dokončil na tomto ústavě svá studia r. 1872 maturitou. Všechna studia i zkoušku maturitní konal s výborným prospěchem. Od r. 1872—76 studoval teologii v Praze a dne 16. července 1876 vysvěcen byl na kněze; první mši sv. sloužil ve svém rodišti v Mníšku v tamním krásném chrámu Páně sv. Václava. Jako novosvěcenec působil v Petrovicích u Sedlčan. Po generální visitaci r. 1877 ustanoven byl za administrátora in spiritualibus v Dublovicích u Sedlčan, kterážto faru spravoval po 3 leta. Až dosud lid tamní a úctou a láskou vzpomíná mladého, nadšeného a laskavého kněze Doubravy. V plné činnosti pastorální složil tři rigorosa theologická a povolán byv za adjunkta theologické fakulty pražské, doplnil je čtvrtým a promován byl 26. června 1883 za doktora theologie.

Jako adjunkt theologické fakulty zastával spolu úřad subprefekta kníž. arcib. konviktu, později od 7. února 1883 úřad vicerektora k. a. semináře. Od r. 1884 pověřen byl suppluváním stolice kanonického práva na c. k. theologické fakultě, tehdy ještě nerozdělené, kterýžto úřad zastával i po rozdělení jejím ještě jeden rok na c. k. české fakultě theologické. Ovládaje dokonale jak theoreticky, tak i v praxi důležitý předmět církevního práva, přednášel v obsažných, výborně zpracovaných svých přednáškách methodou velmi praktickou a snažil se hojnými příklady vysvětliti a prohloubiti obtížné partie své discipliny. — 18. prosince 1890 jmenován byl rektorem kníž. arcib. semináře, v kterémžto úřadu působil po 8 let. Jako představený semináře byl přísný, dbalý pořádku a discipliny, ale spravedlivý.

Uznávaje, že kněz musí si za dnešních vážných časů osvojiti i vědomosti mimotheologické, vybízel za každé příležitosti k doplňování praktických profánních vědomostí. Li-

terární jednota českých bohoslovců „Růže Sůšilova“ měla v něm příznivce a podporovatele nad jiné nadšeného; slovy i skutky staral se o její rozkvět, a nebylo téměř schůze, aby nebyl přítomen a nesúčastnil se jednání.

Znače z vlastní dlouholeté působnosti nezdravé a nepřiměřené místnosti kn. arc. semináře, staral se ze všech sil o zbudování nové vyhovující, moderní budovy pro seminář a není si opravdu přáteli, leč aby snahy ty došly usku-
tečnění. Dne 3. prosince r. 1897 odvolán na jiné bohaté pole činnosti — za metropolitního kanovníka vždy věrně kapitoly u sv. Víta na Hradčanech. Installace vykonána 6. února roku 1898. Ačkoliv již před tím od roku 1894 jako kněz, arcibiskupský konsistorní rada měl obsáhlý referát v konsistoři, nyní jako kanovník, rada k. s. diecésního soudu a předseda manželského soudu rozvinul teprve obsáhlou, pronikavou činnost. Vyřizoval přerozmanité, často velmi spletité věci z oboru církevního práva, zvláště praktické otázky z práva patronátního a interkonfessního. Po léta zastával úřad examinátora při přísných doktorských zkouškách theologických, při konkursní zkoušce farářské a synodální, a byl ordinariátním komisařem při zkouškách na c. k. české bohoslov. fakultě. Při všech obtížných pracích konsistorních, jež mu téměř celý den zabíraly, našel msgr. Doubrava přece vždycky aspoň chvíli volnou, již věnoval svým oblíbeným předmětům, církevnímu umění a hudbě. Kdekoli se konala restaurace nějakého chrámu, byl jistě dr. Doubrava rádcem. Za své dlouholeté činnosti jako funkcionář Akademie křesťanské získal si velikých zásluh o rozkvět křesťanského umění v Čechách. Jest též předsedou sekce církevního umění ve společnosti Musejní a členem správní rady téhož musea, a podporoval vlivem svým celou řadu výtvarných umělců. Nový ndp. biskup jest též velmi vřelým přítelem hudby. Nebylo snad koncertu komorního spolku neb České Filharmonie, aby mezi ostatními posluchači s nadšením nenaslouchal i msgr. Doubrava.

Ač vědomostí svých od rána do večera měl příležitost až příliš hojnou užívat i zá-

ležitostech úředních, nezapomněl ani v množství práce na činnosti vědeckou. Msgr. Doubrava přispíval cennými, vždycky hluboké založeními články vědeckými do celé řady časopisů, z nichž zvláště připomenouti dlužno „Časopis katolického duchovenstva“ a „Archiv für das katholische Kirchenrecht.“

V „Archivu“ (z r. 1889) jest to pojednání „Der Diacon als Spender der Taufe.“ „Ein Beitrag zur Lehre von den Irregularitäten;“ v „Časopisu katol. duchovenstva“ uveřejnil pak pojednání celou řadu, zejména: „Tajnosnub v manželství smíšeném“ (1889), „Nárok nemanželského dítěte na legitimaci per subsequens genitorum matrimonium“ (1896), „Mají židé jako starší obce, již náleží patronát, účast v podacím právu?“ (1897), „Jest možno změnit patronátní poměry?“ (1899) a „Otázka patronátní v Čechách“, kterážto široce založená vědecká práce, tak časová a do života kleru velice zasahující, vychází tu již od r. 1900, jsouc sledována všeobecně s velikou pozorností. Kromě toho jest též přispívatelem „Ottova Slovníku Naučného,“ a jednatelem „Dědictví Svatopetrského.“ V mladších letech pracoval v oboru belletrie, a některé ukázky z této tvorby jeho přinesl „Blahověst“ („Perly“) a „Lumír“ („Kresby z Rudohoří“).

Pražské duchovenstvo a pražští katolíci znají msgra. Doubravu velice dobře, nescházíť na žádné katolické schůzi a účastní se vůbec všech zjevů katolického života v Čechách. V poslední době podal nový důkaz své obětavosti a porozumění pro akutní otázky společenské a církevní tím, že přes spoustu své vlastní práce stal se členem kuratoria pro sá-naci Svatováclavské záložny, kde svými zkušenostmi a reálním vystupováním získal si nejen sympatií všech účastníků, ale i značných zásluh o tuto akci.

Za své četné zásluhy vyznamenán byl msgr. Doubrava papežským řádem Pro ecclesia et pontifice, rytířským řádem Frant. Josefa a titulem papežského komoří.

V osobním svém jednání jest nově jmenovaný ndp. biskup milý, laskavý, lidový.

Z prostého rodu vyšel, a prostému lidu nikdy se neodcizil. Politicky u veřejnosti nikdy nevystupoval, ale srdce jeho bije upřímně nejen pro církev, ale i pro vlast a národ.

Ač upřímně oddán jest nový ndp. biskup národu, z jehož středu se zrodil, přes to úplně neustranně choval se vždy k příslušníkům druhé zemské národnosti.

Účastní se horlivě též ruchu charitativního. Jest členem správní rady Vincentina, místopředsedou spolku pro zřizování sanatorií pro tuberkulosní a členem a podporovatelem celé řady jiných spolků a korporací humanitních.

Uvedený posudek pražského listu o dosavadní činnosti nového duchovního vůdce diecése královéhradecké opravňuje nás k nejlepší naději, že církevní role bezpříkladnou obětavostí nezapomenutelného biskupa Bryncha zkyplená našla neméně apoštolsky horlivého vzdělavatele. Vyslovujeme plnou naději, že nalezneme v novém Vrchním Pastýři neohroženého vůdce, obozřelého rádce a laskavého otce. Proto vítáme radostně nového svého Pastýře, přinášíme mu srdce oddaná vstříc a vyslovujeme vřele cítěnou prosbu: „Bože, žehnej krokům a snahám našeho nového biskupa!“

Na čerstvém vzduchu?

(8) Schůze, ve které řečnili doktoři Pacák, Kramář a Herold o politické situaci, znamená rozhodný obrat v taktice našeho poselstva na říšské radě. Z řečí jejich vyčetli jsme opatření obstrukce nadobro a mimo to s uspokojením můžeme konstatovati, že poslanci jednou řekli zdravé slovo objasnění, kterého v povrchním frásování bylo již nanejvýš potřeba. Musí tedy býti již vypuzen z hlav tuctových politiků našich názor, že obstrukce jest jediným spásným prostředkem, jímž lze vyčleněného cíle dosáhnouti, musí romantisování politické ustoupiti objektivnímu poznání daných poměrů, jejichž nám nepříznivá povaha nedá se vyhostiti jen pouhým přáním. Ovšem bylo mluveno též o výhradě obstrukce od případu ku případu, ale umějíci čísti mezi řádky pozná, že to byla malá a neškodná koncese oně radikální části národa, jejíž politickou výchovu obstarávají „Národ. Listy.“ I alkoholikovi nesmějí se odníti lihové nápoje najednou, nýbrž jen vždy v obmezenějších dávkách.

Hledíme-li ku poměru poslanců k „Nár. Listům“, jest jejich otevřená a přímá mluva vlastně odvahou. Vždyť do únavy v listě tom jsme se načítali, kterak vrácení jazykových nařízení jest prvou a hlavní metou všeobecného národního snažení a práce poslance. Neméně řinčivě vykládáno, že nejprve tu musí býti státní právo a to ostatní že bude přidáno. Kdo odvážil se pochybovati a kladl důraz na současné obstarávání prospěchů národohospodářských, prohlášen ihned za hamižníka a materialistu, jenž pospolitě statky ideální zrazuje za skyvu chleba. Sotva jsme se však vyspali,

již tu „Nár. Listy“ stejně ochotně uveřejňují názory právě opačné. Aspoň dr. Kramář mluvil: „Dovolil bych si to formulovati asi tak: Dříve jsme chtěli české státní právo napřed, aby Rakousko bylo lepší a jiné, dnes, kdy na dobytí státního práva rázem není pomyšlení, formule praktické a cíle vědomé politiky české musí býti jiné: Rakousko musí býti jiné a lepší, abychom my došli státního práva.“ A dále týž poslanec: „Vedle toho jest usilovné potřeba organizace práce hospodářské a kulturní. Musíme dohnati, co jsme zameškali a také v hospodářském životě pracovati na výchově národa k opravdové práci, solidnosti a poctivosti.“ Dr. Pacák děl: „Mně zdá se ta politika rozumnou, nepustit se našich politických ideálů na osamostatnění našich vlastí, ale v mezidobí hledět vše vyzískat, co našemu národu prospěje a vše zamezit, co může mu uškodit.“ Ačkoli mezidobí, jako právnícký termin technický předpokládá nastoupení určité budoucí skutečnosti, v této příčině tedy nastoupení státního práva, nicméně přece ve výroku řečníkově spatřovati jest zase jen vedlejší ohled na státoprávní náladu lidovou, kdežto hlavní smysl směřuje ku pozitivní práci. Dr. Herold pak prohlásil zcela určitě: „na jeden hřebík jazykové otázky všechno všeti nelze.“

Ale řečníci tito nepřestali pouze na ohlášení nového nazírání, nýbrž přímo a nepokrytě odsoudili též dosavadní výchovu politickou. Nechceme tady odvažovati, jak mnoho nesou viny sami, řeční o dvojí duši jejich, jedné ve Vídni a druhé v Čechách, u dobrých pozorovatelů nabylo již práva domovského, ale tolik třeba jim aspoň vytknouti, že ono nepřímé odsouzení „Národ. Listů“ měli publikovati již dříve.

Mezi příčinami politických našich neúspěchů uvádívá se dnes také nedostatek politického vzdělání. Pojem politického vzdělání nesmí se však, jak často se děje, zaměňovati se zájmem a politickým probuzením nejširších vrstev lidových. O politickém vzdělání v pravém významu u lidu nemožno mluvit v té míře, v jaké dlužno ho žádati a očekávati u stavů inteligentních a vůbec u těch, kdož jako okresní a obecní veličiny mlčky udělili si hodnost vůdcovskou nad příslušníky svého politického vyznání.

Pozorně jen některého takového politika, jenž jest pravověrným Mladočechem dle stříhu „Nár. Listů“. Překvapí vás uzounký rozhled, neznalost význačných skutečností politické historie starší i novější, ubohé poslušensství hesel, krkolomné přemety od mínění včerejška do opačného mínění dneška, nejistota úsudku, záchvaty citového radikalismu. „Národ. Listy“ prohlášenou revisi, jak ji nastínilo poslanci, sice otiskly, ale bohužel nevázaly se, že budou v důsledcích jejich jednati. Bude-li potřebí chrániti obchodní zájmy, vydají za týden znovu manifest k národu, jak to učinily před tím, aby nebyly předstízeny v radikalnosti od státoprávníků a národních sociálů, z jejichž řad vylétl vtip, že zmíněný manifest

lože. A nejhůře bylo, že hospodář přes celý růženec klečel, a že všickni musili následovati příkladu jeho. Také Růžena klečela, ale zdálo se jí, jakoby jí kolena hořela, a jakoby nejednu bolest a nemoc takovým nepotřebným trýzněním těla si přivodila.

Kromě toho netajila se i míněním, že prý jeden Otčenáš, nábožně-li se kdo modlí, jest lepší a Bohu milejší, nežli deset špatně a ledabylo pomodlených. Ostatně říkala Růžena, že se modlí v duchu a v pravdě a ne jako ostatní jenom povrchně.

V prvních dnech nemohla si Růžena nikterak na nový pořádek v domě Zátkově zvyknouti. Po večeri pokaždé tížila ji nemoc a choroba. Hned ji bolely zuby, jindy zas měla píchnutí u uší, často také měla křeče a proto musila hned po večeri na lože. Později nemoc trochu polevila; tu zůstávala sice mezi růžencem v čeledníku, ale nemyslela si, že snad poklekla s druhými; usedla si pohodlně do lenošky jako královna, ale nemohla se, ač se její rty při růženci pohybovaly.

Zátka jakoby byl hluchý a němý. Konala se domácí pobožnost pravidelně, ať se Růžena líbila nebo ne. Ale konečně došla trpělivost a milá Růžena musila naslouchati kázání, které se jí asi dvakrát nelíbilo.

Pravila Zátka bez obalu a přímo, že děle trpěti nebude, aby hospodyně špatným příkladem kazila čeládku. Křesťanství a modlitba byla v příbytku jeho ode dávna zavedena a nikdo prý zvyku toho nesmí odstraniti. Mohla prý by se před čeládkou stydět, ježto jí dává špatný příklad.

Účinek výmluvnosti mužovy byl však zcela opačný, než jak si kazatel představoval. Buď nebyl dobře připraven, anebo si látku kázání nedobře rozřídl. Zapomněl-li Zátka na kázání dáti znamení zvonek, paní Zátková za to tím hluchěji vyzváněla po kázání. Ač zprvu byla tak zaražena, že nad smělostí mužovou nemohla se ani vzpamatovati, vřelo a kypělo to v ní jako ve výhni

nevydala redakce „Nár. Listů“, nýbrž administrace.

Jest to velmi smutné, že politická výchova vinou listu, do dnes ještě velikému vlivu se těšícímu, tak mizerně jest obstarávána. Těšíme se pokroku ve všelijakých oborech národního života, ale politické poznatky stále jsou ve prá. Není žádným tajemstvím, že poslanci již několikrát zatoužili po vlastním listu a kdyby tato potřeba nejen jejich, nýbrž též celého národa byla skutečnou, zmizelo by naše domácí politické tápání, které též škodlivě působí na povahu a mravní charakter lidový. Kde bychom se již brzy na tom čerstvém vzduchu ocitli!

Nový rakouský celní tarif a zájmy našeho rolnictva.

Déle než 2 roky trvá zápas mezi Vídní a Peští o ustanovení poměrů obou polovin říše habsburské. V zápasu tom padlo ministerstvo Thunovo, které se snažilo zájmy Rakouska oproti Uhrám alespoň do té míry hájiti, aby Uhry nevykořisťovaly Rakousko tak, jak se dosud dělo. Ale marný byl zápas; Thun byl nucen odstoupiti a s ním rozbita byla také pravice spojených poslaneckých skupin na radě říšské. Nyní přineslo ministerstvo Körbrovo do říšské sněmovny po 2letém boji mezi zastupci obou vlád tak zvané vyrovnávací předlohy, ve kterých jest projednán poměr obou polovin říšských, který má platit na dalších deset let, to jest do r. 1910, odečteme-li totiž od toho dobu vyjednávání.

Předlohy ty jsou obsahu velice obsáhlého a tvoří velké svazky, tak že jest třeba několik dní pilného čtení, než se pročtou. Nej důležitější z předloh těch jest nová celní sazba, která má platit na 10 let. Celní sazba obsahuje okrouhle 700 položek pro dovoz a tolik položek pro vývoz, kterými se stanoví celní poplatky na zboží z ciziny k nám dovážené. Sazby tyto mají společnou závaznost a žádná obou polovin říšských nesmí na nich o své vůli nic měniti.

Přihlédneme nyní blíže na ony položky celního tarifu, kterými se stanoví dávky na dovezené k nám obilí z ciziny:

za 1 metrický cent v korunách

	stará sazba	nová sazba
pšenice	3.57	6.30 až 7.50
žito	3.57	5.80 „ 7.—
ječmen	1.79	2.80 „ 4.—
oves	1.79	4.80 „ 6.—
kukuřice	1.19	2.80 „ 4.—
slad	3.57	5.40
luštěniny	2.38	4.50
mouka	8.93	15.—
rýže	3.57	6.—

Z čísel těchto vidíme, že celní sazba na dovezené z ciziny obilí je v novém tarifu v některých položkách dvoj- až trojnásobněna.

Platila-li se z cizí pšenice ze 1 metrický

kovátské, až konečně si ulevila proudem výmluvnosti, jakým prý kazatelem byl by muž její, a že by mu lépe slušelo, kdyby místo obilí rozávil slovo Boží.

Zátka pokojně naslouchal jako prve jeho drabů polovice. A když byla ženuška u konce, dodal v duchu amen, ale nicméně stál na svém.

Růžena, která se rozplývala v slzách, pravila, že se nedá mužem týrati, a že půjde, odkud přišla. A Zátka nato, že si asi nejprve vše dobře rozmyslí, než krok tak vážný a důležitý učiní.

A čeho by se byl nikdo nenadál, stalo se skutečně. Druhého dne složila Růžena nejpotřebnější věci do kufru, a třetího dne odjela rychlíkem do Zlámáně Lhoty k bratrovi, aby muže obměkčila a pokořila.

Avšak u Zátků jakoby se bylo nechumelilo. Nikdo ani jedné slzy neuronil za uprchlou hospodyní. Zátka obstarával s čeládkou polní práce, první děvečka vařila pro celý dům, a vše šlo obvyklou kolejí. Růžena se těšila, že Zátka jistě druhého dne zapálí oba bělouše a že rychle pojede za Růženou, asi jako kdysi král Pharao jel za národem israelským, když vyšel z Egypta. Ale v tom se Růžena přepočítala. Zátka ovšem hned zapálil koně, ale ne do bryčky, nýbrž do pluhu, a chopiv opratě, jel na pole, kde hluboko pole rozbrázdil, popěvuje si při tom známou notou, aby nepotřebné starosti zaplašil.

Po čtyřech nedělích donesl posel Zátkovi list, a sice byl psán rukou jakéhos neznámého velebného pána. V listu se týž pán dotazoval Zátky, neví-li, že jest s Růženou oddán, a že muž a žena mají spolu žíti. Zátka zkrátka odpověděl, že jemu pravda tato dobře jest známa, a že by nebylo na světě nesvárů, kdyby i jiní lidé o pravdě té nezvratně byli přesvědčeni.

Zátka zajel si pak na výroční trh do blízkého města, dobře věda, že i Růžena na trhu bude. A dobře počítal. Spatřil v davu kupujících tvář Růženinu. Po trhu bral se Zátka rovnou cestou

FEUILLETON.

Vyléčená svéhlavost.

Napsal F. K.

Již od pradávna se říkalo, že u Zátků kromě komářích sádla jest všeho dostatek.

U Zátků však panovala nejenom zámožnost, nýbrž i pobožnost. Starý Zátka netrpěl v domě čeládky, která se nemodlila. Klíči čeládka nesměla. V sobotu odpoledne zametl se dvůr a s klekáním odpočívala práce. V neděli a ve svátek musila čeládka nejenom do chrámu Páně, ale musila nad to i z kázání vyloužiti, co si pamatovala. Dobrou postní a adventní modlilval se hospodář s čeládkou každodenně po práci růženec, a běda tomu, kdo by se byl k růženci nedostavil.

Kromě toho bylo u Zátků zásadou, že, co jednou uznáno za hodno a spravedlivé, od toho za celý svět neodstoupeno.

Mladý Zátka, který v zásadách rodinných byl vychován, konečně také pomyšlel na to, aby nějakou tu nevěstu do domu uvedl, protože stará matka často si naříkala, že má v kříži bolesti, a že bolest v koleně již předem označuje každou změnu v povětrnosti.

Zahleděl se mladý Zátka do Růženy Stýskalovy, jediné dcery ze statku, která byla bohatá krásná, vzdělaná, ale při tom o náboženství pramálo dbala. Říkala, že prý lidé, kteří se mnoho modlí, obyčejně málo a nerádi pracují. A všedního dne prý by se neměl chrám Páně ani otvírat, aby tam lidé něco neukradli.

Leč u Zátků i všedního dne bylo cos cítiti, co zaváňelo kostelem a kadidlem, z čehož Růžena jako mladá Zátková někdy tak se nakazila, že nezdědka naříkala na katarh plicní a jaterní. Nej hůře bylo, když hospodář u večer začal se modliti růženec. Tu jakoby ji vosy byly poštipaly. Vždyť prý pro růženec nemůže ani včas dostati se na

cent dosud jednotná sazba 8 K 57 h, má se dle nového tarifu vybírati z cizí pšenice na našich hranicích 6 K 30 h až 7 K 50 h cla. A rovněž tak jsou zvýšeny ostatní položky. Na 1 metr. cent cizí mouky stanoveno dokonce clo 15 K.

Toto zvýšení celních sazeb na dovoz cizího obilí a mouky musí mít svůj účel a svůj význam.

Zvýšením obilního toho cla má se zabráni dovozu cizího obilí k nám. Nastává nyní otázka, zda my skutečně kupujeme z ciziny značné množství obilí a mouky a tu poznáme překvapující skutečnost, že my nic podobného nekupujeme a proto musí tato zvýšená obilní cla mít docela jiný význam, který také hned poznáme.

Do celního území rakousko-uherského bylo dovezeno r. 1900 pouze 218.207 metrických centů ječmene, 67.379 q ovesa, 1.826.763 q kukuřice, 75.361 q žita a 359.223 metrických centů pšenice, vše to v ceně 31.326.545 korun. Naproti tomu bylo od nás do ciziny prodáno, tedy vyvezeno 2.996.899 metr. centů ječmene, 332.217 q ovesa, 21.691 q kukuřice, 1.853.692 metr. centů sladu, 3.715 q žita a 81.741 q pšenice, to vše v ceně 109.010.947 korun, z čehož připadá na prodaný slad 50.802.018 K a na ječmen 51.785.606 korun.

Z těchto čísel jde na jevo, že my z ciziny kupujeme jen nepatrné množství obilí a pouze okrouhle za 20 milionů korun kukuřice ze Srbska a Rumunska. Tato kukuřice jde nejvíce do pověstných velikých mlýnů v Pešti, kde se semele spolu s pšenicí na známou uherskou mouku. Dále vysvětlá z uvedených čísel, že my za hranice žádné obilí neprodáváme vyjmouc sladu a ječmene. Polovina vývozu toho bude asi původu uherského. Jelikož nic z ciziny nekupujeme a jen ječmen a slad prodáváme, není u nás naprosto žádné příčiny, abychom obilní cla zvyšovali a hranice naše cizímu obilí takovým kráklavým způsobem chránili.

Proč tedy jsou obilní cla tak najednou zdvoji až ztrojnásobena? Poněvadž Německo zvýšilo obilní cla, nastává obava, že americké a ruské obilí přijde místo do Německa nyní do Rakouska a poněvadž my ročně kupujeme od Maďarů za 500 milionů korun uherského obilí a mouky, ztratili by Maďaři náš trh, který si takovým způsobem ale zabezpečili na dalších 10 let!

Tot obrovské vítězství Maďarů. Kdyby naše obilní cla zůstala při starém, nemohli by Maďaři nikomu svoje zásoby obilí a mouky odprodati a tím by Maďarie se ocitla v krátké době ve všeobecném peněžním úpadku, nastal by nutně v Maďarii státní a všeobecný krach.

Naši státníci ve Vídni měli tentokrát Uhry úplně v rukou a mohli si velmi dobře diktovati výhodné podmínky, ale nečinili tak.

Nyní mají se předlohy ty na říšské radě projednati a odhlasovati. Zde nastává povinnost našich poslanců, aby jednou ukázali svoji sílu a uplatnili váhu českého národa.

k domovu. Tak asi na dostřel následovala Růžena. Cesta vedla Zátka vedle kaple zasvěcené Rodičce Boží. I zastavil se v kapličce, kdež klekl do lavice a vroucně se modlil. Nedlouho vešla i Růžena a klekla v téže lavici, v níž klečel Zátka, Zátka ani brvou nedal znáti, že by ji byl poznal, ba ani slova s Růženou nepromluvil; jenom tiše a vroucně modlitbu svou konal. Růžena šelestila růžencem v stolici a modlila se tak vytrvale, jako by měla akordem ujednáno, že se dnes tolik musí pomodlit. Kdo by však byl mohl nahlédnouti do srdce jejího, ten by byl poznal, že si umínila dokázati muži svému, že v krátké době stala se již z polovice svatou.

Po chvíli chopil Zátka klobouk a pozdraviv Růženu slovy: „Pochválen buď Ježíš Kristus!“, bral se k domovu. Růžena zbledla, div že neomdlela, a pak také z kaple vykročila. Zátka rychlým krokem bral se k domovu a ani jediným pohledem nevšímal si ubohé Růženy, jež vrátila se opět do kapličky, kdež nanovo se modlila, při čemž se jí hojné slzy z očí perlily.

Po čtyřech nedělích dostal Zátka zase psaní od bratra Růženina. Dával Zátkovi vědět, že by si mohl přijít pro ryzáka, na kterého měl kdysi chuť, ale který tehda nebyl na prodej. Aby prý co nejdříve přišel a ryzáka řádně si prohlédl, zda by se mu líbil. A při té příležitosti prý by mu rád také ještě něco přidal, co Zátka ztratil, a bez čeho se prý nesnadno může obejít. Ku konci připsal pěkné pozdravení od sestry Růženy.

Zátka odpověděl, že nemůže již ryzáka potřebovati, protože před krátkým časem koupil hnědouše. Že by pak byl něco ztratil, o tom nic neví; vždyť celý dům prohlédl, ale vše vidí v pořádku a na svém místě. Také ještě Růženě posílá pěkné pozdravení.

Netrvalo ani čtrnáct dní a Zátka zase dostal psaní. Tentokrát psala Růžena sama. Oznamovala Zátkovi, že ve čtvrtek večerním vlakem dojde, aby prý ji přijel naproti. Zátka se srdečně a upřímně zasmál, ale ani slova nepromluvil.

Ve čtvrtek k večeru přisupal vlak, v němž

Dosud ani jeden český list na tento ohromný význam nového celního tarifu nenpozornil. Doufáme proto, že někteří naši poslanci si toho našeho pokynu povšimnou. V—a.

Obrana.

Resumé Národních Listů ovšem nyní už málokdo bere vážně. Inu — kšeftovní podnik musí vycházeti většic přáním a náladám svých předplatitelů. Co by bylo po nejkrásnějších výchovných, vzdělávacích článcích, kdyby trpěla kasa administrace? „Čas“ ubral „Národním“ abonentů mnoho; zvláště kruhy evangelické ochladly ve své dřívější horlivé podpoře „Národních“. To jest ovšem věc velice mrzutá; běda, kdyby tenhle odliv měl trvati dále. Proto si 7. února zahrály „Národní“ na obhájce vlastenectví českých evangelikův. Ale činí to až příliš nešikovně, tak že by se jim snad i mnohý vzdělanější evangelík za takovou obranu poděkoval. „Národní“ se na př. osmělují tvrditi, že nynější evangelické vyznání jest zbudováno „na podkladech Husových.“ Důkaz by se ovšem sháněl s náramnou obtíží. Pěkné to „podklady Husovy“, když již předkové nynějších evangelikův rozbíjeli církev Husovu a přikazovali, aby se věřilo spisům Husovým jen potud — pokud neodporují „Písmu“ (totiž vlastně nauce Lutherově). Hus by se pěkně poděkoval za tu věronku, jakou nynější evangelici mají.

Prý také známo, proč u intelligence (I) v Čechách jest katolicismus tolik oblíben; jest to prý vyznání „velmi pohodlné“. Sami-li, kde jsi byl, když tohle redakce „Národních“ psala? Nevíme, jak by se líbilo evangelikům na př. to pohodlí, až by musili všechny své hříchy při zpovědi upřímně vyznávat i před knězem každý zvlášť polepšení slibovati. A ještě méně by se líbilo pastorovi všechny ovečky trpělivě vyslyšeti; celibát není také právě pohodlnou věcí, a zaopatřování nemocných není příliš pohodlné ani pro kněze ani pro nemocného. A pak — žádný reformátor katolický neřekl, že spasí pouhá víra bez dobrých skutků; za to však se tak vyjádřil jeden z hlavních sloupů „reformace evangelické“, kterého posud evangelici považují za jednoho z největších mužů světa. Samo světské panstvo v Čechách po onom zvláštním objevu Lutherovu si mulo radostně ruce říkajíc: „Co peklo? Strašidlo! V pekle budou jenom nevěřící, neboť věřícím žádní hříškové neuškodí, neb za ně již Kristus dost učinil, prve nežli jsme se jich my dopustili.“ (Winter: Život církevní. 68). Vyznání evangelické jistě vyžaduje od svých přívrženců velkou dokonalost mravní, když jeho vůdcové shánějí do evangelického ovčince takové dušičky, které změní své „přesvědčení“ za několik grošů. Taková úplná ovečka ovšem sotva do tábora protestantského kráčí k vůli sebezdokonalení.

seděla Růžena, červená jak pivoňka. Div si krk nevyvrátila, jak slédila oknem, kde a v kterou stranu asi Zátka se postavil. Ten však nedošel a ubohá Růžena se notně zmýšlela. Poslední seskočila z vlaku. Oči její bloudily a hledaly sem a tam, ale marně, hledaného nenašla nikde. Krácejíc sama k domovu svého muže, přemýšlela v duchu, jak se mu pomstí za jeho nevěřivost a nezdvořilost. Ale když zdál vynořil se Zátkův statek, bušilo jí srdce úzkostí a strachem. Jak pak, kdyby ji Zátka nepřijal? Jak pak, kdyby řekl: „Kdes byla dosud, můžeš tam jít zase?“ Avšak ne, to neučiní, to se nesmí státi. Snad ani dopis nedostal; až jenom se ukáže, pak muž ruce rozestře a řekne: „Ach, Růženko, přiznávám se, že jsem zhrěšil před Bohem a před tebou, nejsem hoden slouti. . .“ Růženka stanula u dveří. Slyšela, jak se všickni ve světnici hlasitě modlili.

Právě dokončili růženec a nejstarší čelední začal se modliti loretánskou litanii. Růžena chrčela počkati, až by se litanii domodlili; avšak nedalo jí to, nemohla se opanovati, neměla u dveří státi. Otevřela a vkročila do světnice. Všickni hospodář, čeledínové a děvečky, přestali se modliti a obrátili se zvědavě ke dveřím. Zátka však nejdříve se vzpamatoval a pokynul čeledínovi, aby v modlitbě pokračoval. Čeledín předfíkával, ostatní pak odpovídali: „Oroduj za nás!“

Růžena stála jako opařená, nevědouc, co by měla činiti. Konečně se vzchopila a přiklekla k Zátkovi. Zátka poněkud se odchýlil s místa, aby neklečel těsně vedle ní. Na to Růženka dotkla se loktem muže, při čemž tiše pravila:

„Mužičku, já jsem už zde!“

„Oroduj za nás!“ odpovídal Zátka důrazným a hlubokým hlasem.

„Mužičku, víd, že nyní zase budeme společně a svorně hospodárit!“ šeptala Růžena.

„Oroduj za nás!“ odpovídal mužiček ještě důrazněji a nábožněji, jakoby o Růženě ani nevěděl.

„Mužičku, já se na tebe nehněvám, a všechno ti mileráda odpouštím!“ šuškala Růžena.

„Oroduj za nás!“ Zátka na to.

Rozumí se, že „Národní“ podle starého osvědčeného vlasteneckého zvyku připomínají, že katolicismus nebyl nikdy přítelem a pomocníkem našeho národa, že náš národ ubíjel, že jest zatvrzelým nepřitelem Slovanstva atd. Kdo nechce znáti ani abecedu našich dějin, s tím jest ovšem spor těžký; toho ani poznání doby Karlový k jinému úsudku neptivede. My si však při tom vzpomínáme, že to zkusili Čechové s „evangelickým“ panovníkem jenom jednou a už v několika měsících litovali; zvláště lid volal po katolickém Ferdinandovi, když poznal „evangelické“ skutky Fridricha Falckého. Že to tehdy se svobodou, pokrokem a vlasteneckým duchem v Čechách dopadalo velmi blbě, to uzná i ten, kdo se o té době poučuje pouze z historie protestanta Pavla Skály. Protestantští vůdcové si vedli tak osvěceně a bezúhonně, že se jejich společnosti musil zřici sám Karel ze Žerotína; že byl pak od souvěrců za svůj protest pronásledován, tomu se nemůže diviti nikdo, kdo jen trochu povahu protestantské svobodomyšlnosti zná.

Projev „Národních“ ovšem není ničím jiným, než nešikovným prospěchářským manévrem. Vždyť dne 7. července r. 1902 psaly zcela obráceně, dokládajíce: „Je nejvyšší již čas, aby hnusnému koketování Čechů se Vše-němci byla učiněna energicky přítrž“. A takový chameleonský list má rozumným lidem imponovat!

Dvojit loket. Loni volal litoměřický „Volk“ po organisaci všech katol. živil v Rakousku bez rozdílu národnosti. To bylo Času důkazem „klerikálního internacionalismu“; z toho prý zřejmo, že barvy národní jsou „klerikalismu“ pouhým pláštěm. Čeští evangelici nyní zřejmě vyznávají, že z evangeliků českých je každý, kdo může, členem německého spolku Gustava Adolfa. Ale „důsledný“ Čas ani slovem své spoluvěrce z internacionalismu nekárá. Ergo dle logiky „Času“ spojení katolických živil Rakouských jest známkou nevlastenectví, ale spojení českých evangeliků se spolkem proušáckým se dá úplně s ideou vlastenectví srovnati asi tak, jako když čeští protestanté před bitvou bělohorskou dávali v šanc česká práva německým dobrodruhům z říše.

Politický přehled.

Rakouský parlament najednou zase chtěl pracovat. Voláno proto se všech stran po opravě jednacího řádu posl. sněmovny. Znamení dali Němci, jen že se milým pánům o poctivou opravu nejednalo. Dva dni se mluvilo minulý týden ve sněmovně o opravě, a konec všeho, že podrobnější projednání přikázáno 48člennému výboru, což znamená, že oprava asi zase pochována. Němci na levici jsou pro změnu, ale takovou, která by pouze jim zaručovala prováděti obstrukci, kdyby prý byli jinými stranami (slovanskými) „znásilňováni“.

„Mužičku, slibuji ti svatosvatě, že již vícekrát od tebe se nevzdálím!“ slbovala Růžena.

„Oroduj za nás!“

Zátka bil se v prsa, když čeledín předfíkával:

„Beránku Boží!“

Nyní konečně i Růžena sejala ruce a modlila se hlasitě s ostatními. Když byla litanie domodlena, setrvali všickni ještě chvíli mlčky a pak vstali.

Zátka obrátil se k nejstaršímu čeledínovi se slovy: „Josefe, zítra musíme na dlouhou louku, kde bude seno nejspíš suché; ať mi všickni jdete záhy na lože, abyste nezaspali. Na to se čeládka pokropila svěcenou vodou a vyšla ze světnice, když byla hospodáři přála dobrou noc. Venku se teprve čeládce rozvázal jazyk a nemohla se dosti nadiviti, jak se hospodyně pojednou naučila nejenom modliti, ale také poslouchati.

Po odchodu čeládky obrátil se Zátka k Růženě, jižto oslovil vevlečlivě, řka: „Růženo, mám za to, že jsme dnes oba unaveni. . . já jsem celý den sekal na dlouhé louce, a ty's vykonala dalekou cestu. Máš-li hlad, můžeš si ještě nějakou večerí upravit!“

Růžena se začervenala, hanbou by se byla propadla. Ujišťovala však muže, že nemá ani po-mýšlení na jídlo.

Druhého dne časně ráno vypravil se Zátka s čeládkou na dlouhou louku, Růžena pak vařila, smažila, pekla a poklízela v domě tak hbitě a obratně, jako by se nebylo nic přihodilo. Zátka ani slovem se nezmínil nikomu o útěku a návratu Růženině a tato také nikomu se tím nepochlubila.

Od té doby byla Růžena dobrou, tichou, poslušnou, zbožnou a křesťanskou manželkou, jakých v Čechách bohudíky máme ještě dostatek. A Zátka nemohl se dosti nachváliti své drahé a milé Růženy. Ku konci připomínám milým čtenářům a čtenářkám, že celý ten děj není ani vymyšlený ani vyprávěný, nýbrž že jest pravdivý od první až do poslední literky.

Slovanům musí prý býti obstrukce vyražena z rukou. A pak strach před obnovením staré pravice odvádí levici od provedení důkladnější opravy. Tak tedy hrstka Němců chce vládnouti sama dál, Slované pak mají jim býti podnožím.

Ministerský předseda dr. Körber prohlásil, že vláda sama předloží brzy osnovu zákona o změně jednacího řádu posl. sněmovny.

Té doby v poslanecké sněmovně o obstrukci není památky. Ve schůzi sněmovní 10. února skončeno první čtení předlohy o konversi společného dluhu státního, jež pak přikázána výboru. Zákon o konversi i branny dle všeho projde hladce sněmovnou. Pak ocitne se před sněmovnou první čtení rozpočtu. Klub český oznámil už dr. Körbrovi, že mu nebude propuštěno tak snadno ani první čtení rozpočtu na r. 1903, ani první čtení předlohy vyrovnacích. Zase tedy páni hrozí.

Zákon o zemské dávce z piva císařem potvrzen; od prvního března zdrazí se tedy pivo o 4 haléře na litru.

V posl. sněmovně uherské minulý týden prováděny bouřlivé výstupy proti branné předloze; vládě to působí velké starosti.

Ponevadž polští kněží zdráhají se v polských osadách Poznańska kázati německy prázdným lavicím, zamýšlí pruská vláda ustanovit tam katol. kněze nem. narodnosti, kteří by po obcích jezdili a německy kázali. Veřící budou prý nuceni kázání těm naslouchati.

Rozvrat šíří se po celé Macedonii, vše chystá se k povstání. Bulharsko a Srbsko prý úsilovně zbrojí.

Burové, jimžto anglická vláda nechce splniti ujednané podmínky míru, vyhrožují v Oranžsku novou vzpourou.

Z činnosti katol. spolků.

Z Cudavli. Na den Očišťování Pauny Marie konala katol. jednota naše ve Velké Skrovnici valnou hromadu. Kromě zpráv spolkových byla na programu řeč vp. katechety Jana Řezníčka „o práci ve světle víry“ a řeč místního vlp. „o tisku.“ Obě řeči vyslechnuty byly od posluchačů, více než 200 osob čítajících, s pozorností a pochvalou. Po přednáškách krásnou zábavu připravili nám 2 páni z Vamberka solovými výstupy. — Ze zprávy jednatele uvádím následující: Jednota, čítající 140 členů, konala v uplynulém roce 8 schůzí spolkových se 12 přednáškami a jedno divadelní představení. Schůze, zvláště v některých obcích, byly velice časté návštěvovány; při divadelním představení vybráno 123 K. Zvláštní péči věnovala jednota rozšiřování dobrého tisku. Mezi členy kolovalo časopisů v ceně 300 K; ze spolkové knihovny která obsahuje 284 svazků cenných knih, čteny byly po celý rok hojné výpůjčky a různé časové brožury rozdávány členům v každé spolkové schůzi. — Další činnosti jednoty Zdar Bůh!

Z Nového Bydžova. (Čestný večer K. A. Vinařického). V neděli dne 8. února uspořádala katol. jednota čestný večer K. A. Vinařického na paměť jubilea česko stoletého narození. Večer zaujali byli přednáškou dp. Vladimíra Hornova, který vyložil stav českého národa ke konci 18. století a na počátku století 19., nakreslil obraz života a působení K. A. Vinařického, jako vlasteneckého kuče, buditele, spisovatele a lidumila. Ku konci poukázal na to, jak celým životem Vinařického prochvívají dvě největší a nejvznešenější ideje: plamenná láska k své a vlasti. Hlubokým studiem a zkušeností dospěl V. . . k tomu přesvědčení, že jedině z osvicené, žive víry rodi se charaktery, rodi se mravosti, bez níž národu ne mohou míti budoucnosti. — Pracujeme v zářných stopách našich obětavých buditelů. Národ náš nespasí bouření proti náboženství, tupení citů nejvyšších, kacířování tech, jimž víra otců jest pokladem drahocebným — nýbrž ušlechtilá vzdělanost, pracovitost, mravnost prýstici se z hlubokého přesvědčení nebo ženského. — Po přednášce sebrali členové zabavivši odboru tři jednoaktové veselohry: „Za stěnou“, „Nohody pana Šukálka“, „Už tahnou“. Souhra byla živa a velice zdařila. Těž solové zpěvné výstupy zasloužily si plné pochvaly četné shromážděného obecenstva. Účast obecenstva byla tak velká, že sotva místnosti spolkové stačily. Zdar Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

✓ **Z kroniky hradecké.** Povodně v únoru. (Dle F. Šrendy). Roku 1762. dne 20. února voda u Králové Hradce velmi se rozlézla. Toho dne utopil se na Pražském Předměstí pacholek, který na koni do města přijeti usiloval. Pater rektor jedá z Pardubic, a velikou těžkostí do kláštera sv. Anny vodou až k fortě dosahující se dostal. Zde nejen na oběd, nýbrž i na noc zůstati musel, až druhého dne, když voda mrazem opadla a cesta trochu se utvrdila, do města pěšky se dostal. Roku 1775. byla zima s počátku tuhá, ku konci ledna však ulevila. Dne 5. února voda zvlášť na Orlici vystoupila, k 11. hodině Labu v novém řečišti u kláštera sv. Anny břeh protřhlo a zde celý dolejší ambít naplnilo. Ponevadž voda neměla dosti průchodu, obrátila se k východu a Orlici zedmulá; okolo poležné veškeren přístup do města byl vodou zamezen. Odpoledne, když podměstí Mejské okolo sv. Pavla zcela bylo zatopeno, tlačila voda Záměstím, kde dříve odpad ke Střebši býval („Mrtrvice“ zvaný), a na bráz (silnici) k Novému Hradci vedoucí

narážela, ano také ji převýšila a cestu zamezila. Na tehdejší Mejské podměstí bylo dosud ještě mnoho dvorů a domů nejen domácími lidmi, nýbrž i vojskem obydlených. Z té příčiny poručil velitel pevnosti, aby se lid ku pomoci zvonek svolával. Mimo jedinou rybářskou lodici, jejíž řízení prudký mrazivý vítr činil nemožným, nebylo jiných ochranných prostředků tou dobou po ruce. Po celou tmavou noc hlídky s hořícími pochodněmi město obcházely. O 1. hod. v noci voda protřhla bráz t. j. silnici k Novému Hradci a proudila od sv. Pavla Záměstím starým řečištěm ke Střebši. Podle toho proudu stál tu v Záměstí nejbližší dvůr Náblov a vedle dvůr Cejpův. U dvora Cejpova voda rozkotala stodolu, u Náblova všecko, jak stodolu a chlěvy, tak i celé dvorské stavení podemlela a odnesla. Na místě tom utvořila výmol 16 loket hluboký. Hovří díbytek ze dvorce vyhnán šťastně k Novému Hradci vyplaval, 21 kusů vepřového se utopilo. Obyvatelé dvorce Náblova nechtěli v neděli odpoledne (5. II.) brodit se vodou k vozu, s nímž mladý Náblov blíže dvora pro ně přijel, a uchýlili se na půdu, kde se ukryli do stěn. Když pak proti všemu nadání celé stavení pohybovat se počalo a lomenice se již naklonila, vházeli na ni děti a sami pak za nimi seekávali. Ač nešťastí to již v noci bylo ve městě známo, nemohl nikdo pro velikou tmu pomoci poskytnouti. Na štěstí zanesla voda ubohé obyvatele dvorce Náblova asi na osm set kroků ke Střebši, kde se lomenice mezi křovím zachytila. O 1/8. ráno (v pondělí) byli na prámu do města dopraveni: hospodář, Václav Klemens a manželkou Annou, první Náblovou, která synáčka pana Václava Náblov, vnuka svého, asi 7miletého, avšak zmrzlého v rukou držela; Gutfryd Dittan, kaprál pluku Aremberského s manželkou Annou, rozenou Cejpovou, s třemi dětmi, z nichž dvě, 5tiletá a 3 letá, zmrzlé, otec pak, který více o děti než o sebe pečoval, byl ustydnutím umřen; matka díky třetí as. Jnedělní u prsou skrývající s ním se zachovala, dítě však brzy zemřelo. Mimo jmenované osoby nikdo více nezahynul, avšak v zatopených a podemlelých budovách na 250 kusů dobytka se utopilo. Tak ve dvoře cis. rychtáře Schneidra vyvedli 35 krav z ohrožených chlěvů do obytného stavení výše položeného, avšak i tu voda všechny prostory vyplnila. Ve dvoře pana Šrendy, primasa, sedm koní a hříbě utonulo; v čeledníku až na chlebovou pec voda vystoupila a ve stodole, nejvýše položené, dosti vysoko obilí promočila. Tim, že si voda přes silnici k Novému Hradci vedoucí dosti široký průchod prolomila, bylo mnoho budov na Slezském podměstí i v Záměstí před úplným zničením zachráněno. Ještě dne 9. února byl místy přechod pouze po prknech a řebříkách na cesty položených umožněn. —

Spála v Hradci Králové. Nezvaný tento host, jenž zůřil ve značných rozměrech v okolí Čarudimé, ukazuje se v městě našem ojedinělými zjevy. Lékaři našli-li byla mu věnována náležitá pozornost, proto se mnoho neružmohl. Přesou vši opatrnost vyškrtá se spála opět, zejména u mladších studentů. Ježto nemoc tato jest velmi nakažlivá a mnohdy i velmi těžká, radíme rodičům a zodpovědným dozorcům, aby neváhali vyhledati pomoci lékařské, jakmile se dostaví příznaky nemoci. Příznaky tyto jsou: bolení hlavy a krku, horečka a pak červené skvrny na prsou. Jakmile onemocnělý jeví horečku, hudiž bez obavy použito metody Kneipovy. Ve studené vodě, do níž se dá hrst soli, namočíme kušili aneb prostěradlo, jež dobře vyždímejme, nemocného do něho zabalme a pak náležitě přikreje peřinami. Obvinky tyto střídajme každou půl hodinu. Hnedlo při třetí obvinke klesne teplota nemocného a urychlí se vyražka kůže. Při všem tomto léčení, jímž se nemocnému velmi ulehčí, neopomeňme vyhledati pomoci lékařské a nemocného raději odevzdáme ku léčení do veřejné nemocnice, protože styk s nemocným působí nakažlivě na mladší lidi. Do 20 let bývají lidé velmi náchylni ku nákaze spalou. V pozdějších letech bývá nákaza vzácnějším zjevem. Hledme předejiti nemoci tím, že nedovolíme mládeži brodit se v blátivých cestách aneb na vodnatém kluzišti a chráníme ji vůbec před nastožením. Proto nepřetápějme přibytky a školní světoice. V přetopené síni vězí větší nebezpečí nastužení nežli v mírně topené. Dbejme toho, aby v přibytcích a ve školách nebylo více nežli 15 stupňů tepla a nedovolmo mládeži vycházeti ven bez zimního šatu. Zářivé slunko nyzdějších dnů není ještě sluncem jarním, proto se nesmí dosud zimní šat odkládati. Snáze lze nemoci předejiti nežli ji vyléčiti, proto, rodičové, pozor na děti!

Hudební večer. Diecéšní jednota Cyrilleká v Hradci Králové pořádá v neděli dne 15. února 1903 o půl 8. hod. večer ve dvoraně Adalbertina hudební večer. Pořád: 1. Vendler: Tronbáké písně. Smíšený sbor s průvodem klavíru. 2. O. Horník: Shledání. Ballada. (Novinka). Pro sólový hlas s průvodem klavíru. 3. a) Novotný: Jako do skoku. b) O. Horník: Jitro. Dvojpěv. 4. a) O. Horník: Byly dvě boží myšlenky. b) Fibich: Kohoutek. c) Novák: Stará melodie. Pro sólový hlas s průvodem klavíru. 5. Frant. Gaal: Suita na české písně. 6. a) Novák: Píšťalka. b) O. Horník: Jaro. Dvojpěv. 7. Fr. Gaal: Suita na ruské písně. Koncertní křídlo a harmonium ze vzácné ochoty zapůjčila P. T. továrna Al. Hugo Lhota. Přispěvek ku krytí výloh za osobu 20 h. Ve dvoraně se topí. Při stolech.

Z měst. Kleperova divadla. Jednota zdejších ochotníků divadelních „Klepera“ sebrála v neděli 8. února t. r. novinku: Teta z Ruska. Žert o 3 jednáních od K. Zelenkého. Celý děj kusu, jež se právě do našich společenských poměrů hodil, obecenstvo nejen pobavil, ale i vzdělal. Ochotníkům našim všechna čest za jejich umělecký výkon. A obecenstva se sešlo hojně, které dalo přednost této ušlechtilé zábavě před jinými téhož večera právě konanými.

Ze Všeoborového sdružení v Hradci Králové. Ve schůzi užšího výboru dne 7. t. m. ulé-

leny podpory: Janda Hynek z Hlívát pod. nezam. 4 K, Just. Bibusová z Ústí podp. nemoc 4 K, Jos. Neuvílek z M. Černého pod. nem. 8 K, Jar. Bartoš z Týniště podp. nem. 13-68 K, Janáková Anna z Miletina podp. nemoc. 16 K.

Pohlednice a podobizna ndp. biskupa Jos. Doubravy prodávají se ve prospěch Všeoborového sdružení křesť. dělnictva po 10 hal. Objednávky za předem za launý únos (i ve smáčkách) vyřizuje Jos. Polák, tajemník Sdružení v Hradci Král. v Alalbertinu.

Podpůrný spolek pro propuštěné trestance v Hradci Králové obrací se na sl. obce, peněžní ústavy, živnostenské sdružení, zaměstnavatele a vůbec každého lidumila a uctívou žádosti, aby podporovali ráčili spolek přispěvků členskými (nejméně 1 K ročně), zadáním práce neb vhodného zaměstnání pro polepšené trestance. Vzhledem na šlechetný a důležitý úkol spolku a ježto tento i podporováním nešťastných a nevinných rodin trestanců, pokud hodnými toho se shledají, bmotnou i morální úpravu způsobiti se snaží, zasluhuje činnost spolková zajisté vydatné podpory všech povolanych krubů a zvlášť obcí, jejichž chudé přispěvatelky podporuje. — Spolek jmenovaný koná v neděli 22. února t. r. o 10. hod. dopol. v jednací síni c. k. kraj. soudu v Hradci Králové řáduou valnou hromadu.

Záložna v Hradci Králové. Za měsíc leden 1903 vloženo K 213.840.10, vybráno K 149.817.96, zůstatek K 1.430.111.84. Půjčeno K 77.323, splaceno K 78.779.86, zůstatek K 1.193.471.91. Počet dětí 2421, pokladni obrát K 817.880.80, záruční fondy K 107.746.69.

Odbor zemské Jednoty soukrom. úředníků v království Českém v Hradci Králové pořádá v sobotu dne 14. února 1903 třetí programový večer s věnečkem za laskavého a vzácného spoluoúčinkování spanilomyslných dam pl. Louise Jirákové, virtuosky na klavír, sl. Pauly Gasserové, virtuosky na housle z Nov. Bydžova a p. Jar. Gallata, salonního komika z Čarudimé. Dvorana Besedy. Jen pro zvané. Vstupné: Osoba 2 K, rodina 3 K. Začátek o půl 8. hod. večer. Hudba sukola Kukulského. Čistý výnos ve prospěch podpůrného fondu.

Krádeže. Dne 9. února t. r. vloupal se do stáje povozníka hradeckého p. Jana Poláka jakýsi Ant. Pohl, mnohokrát již trestaný, a odcizil tu části postroje koňského, načež zmizel. Byl však přece nedlouho na to strážníkem zadržen. — Podobná návštěva byla zde v Hradci 6. února u pl. Marie Horké. Nevítaný host otevřel byt a sebrav 16 K 80 h zmizel. Na to navštívil přibytěk pl. Karoliny Böhmové, kdež uloupiv 25 K, zavřel pokoj a beze stopy zmizel. V posledních těchto krádežích jest jakýsi Fr. Liška, zámečnický pomocník, nebezpečný to lupič, který po krádeži vždy místo své činnosti opouští.

Hříčka přírody. Těchto dnů zatřepetal se v redakci náš motýl žltásek, který před tím vlétl oknem do pokoje p. Al. Šandy, vlásenkate zdejšího. I u p. J. Schlaufa, advokát. úředníka, ukázal se bělásek. Vlázné počasí v minulém týdnu nedalo již spáti nedečkávkým posílům jara.

Z Černilova. Živnostenská jednota různých živností pro Černilov a okolí se sídlem v Černilově zřídila pro své členy nemocenskou a podpůrnou pokladnu, která započala svou činnost dne 1. března 1902. Jménem této pokladny podalo ředitelství žádost k přislušeným obcím o podporu. Sl. obecní zastupitelství Černilovské vyhovělo této žádosti povolivši podporu 100 K v 5 roč. lhůtách splatnou. Předsednictvo Jednoty vyslovuje tímto sl. obecnímu zastupitelstvu Černilovskému svůj nejupřímnější dík za tento šlechetný čin. — Jmenovaný spolek konal 4. ledna t. r. výroční schůzi. Přijem za 10měsíční činnost činil 433 K 30 h. P. 14 není dosti smyslu pro tento podnik, neboť ze 110 členů živnost. Jednoty přistoupilo k podpůrné pokladně teprve 47. Doufáme, že, co není posud, brzy se dostaví a že budoucí zpráva v ohledu tom vyzní příznivěji. Jméni spolkové uloženo jest v záložně domácí.

Z Dobřenic. Pan František Pačour, cís. k. poštovní a starosta obce v Dobřenicích, jmenován poštmistrem I. třídy pro Nusle 2 u Prahy.

Z Librantice u Černilova. Ctěný pane redaktor vod Obnovy! Nastotienkrát jich pozdravuju a bejval bych k nim přišel v sobotu v trhu sám, ale má stará chtěla zabíjet prase, to vědí pane redaktor má to chuděj člověk jednou za ten rok, tak sem nemoch a proto jim posílám tohle psaní, kdyby líbili ho dát vytisknout do těch jejich novin. Píšu málokdy jen tak někdy synoji, máme ho v učení a do novin oště nikdá, jak vidíš ani kalej jinkoust nemám a na vesnici člověk dostane jen břečku ale přeci to sprubuju nějak to složit, aby taky v těch novinách věděli, že Librantice oště sou na tom Božím světě. Vědí pane redaktor Librantice sou mezi Černilovem a Třebechovicema a do toho božío kostelíčka chodíme do Černilova. Ale abych jich nezdržoval, bez toho těch psaní dostanou víc a mají málo času, tak jim napíšu jak my katolíci sme vyplatili naše utrhače a pomlouvače. Bože už to je na tom světě skazenost, kde pak kdo kdy slyšel, tupit víru a katolíkova naši církve tak jako dnes. Ale šak se jim to u nás špatně vplátilo. Tak jen si pomyslej pane redaktor u nás v Libranticích na Hromnice byl koncert — nebo přednáška nebo jak bych to napsal; ale to je to vedlejší ať to byl koncert nebo nějaká ta řeč a pořádala to všechno slavná, — odpustěj pane redaktor, jsem slušnej člověk a proto taky umím dávat tiduly, teda ta slavná naše beseda s předsedou p. Rejchrtem, rychtářem a to v přízračných místnostech hotelu p. Drahoráda. Oni taky maj v Hraci koncerty jak to čtu v těch novinách, ale u nás to bylo něco ynějšího. To voni by v Hraci nedokázali jako my ukázat dvě chlapíkovy, když se sápal na katolíky. Iou bolt u nás oště je moc tmy a jinde zas moc světla, tak že až sou z něj slupky a neviděj si před nos. Ale kam pak to zas jsem zajel, pomalu popíšu celej papír a na ten koncert zapomenu.

Pan Machač už má krám zavřené a jiné papír nemá proto musím jim to vypsat zkrátka. Tak jim na Hromnice před tím koncertem či přednáškou byla šenkouna u pana Drahoráda nabita, inu každé byl zvědavý na ty páni co byli posvátní od té besedy. Šelma hostinský měl radost, že p. předseda besedy takovou schůzi u něj udělal, ale dlouho se neradoval. Než nesmím předbít, to hlavní teprva tečkou přijde. Najednou jim přijeli tři páni v kotěch. Menovali je, ale dyž už mám tu paměť divnou, ale všechno se mi zdá že má stará povídala, že ten jeden je někde ze Střebě a taky povídala, že to je nějaký píl mistr anebo co; dyž holt jsem neštudiroval, ale se mi zdá že ho menoval náš p. starosta dyž ho vítal jako Macek, nebo Marek, Matěj nebo jak — no já jim až se to dovím — tak jim to do té Obnovy napíšu. Tak teď jim přišli k Drahorádům zasedli, naštimovali fláineti ale byl už nějaký moc rozlámaný a vohra-nej, p. předseda Rejchrt dal noty a koncert nebo ta přednáška začala. První písnička estě ušla, hrál ji nějaký moc študýrovaný pán. Dyž pak válec v tom fláinetu došel, natáhl ho ten jak pak mu říkali, věděl ten ze Střebě a fláinet hrál zas. Všichni posloucheali ani nedutali a p. předseda spokojeně kejal. Ale v tom prosím ich pane redaktor nelibě se lekat jako když odpusť Pán Bůh Hchy brom uhoď do toho fláinetu, nějak se ten válec vohrátil, prasklo to a teď to bylo; fláinet hrál písničku o tmářství a zpátečnictví, že Křísť a Marie, ředí co vydávají tam někde v Praze a my tak rádi čteme, znemravňují naše děti a Pán Bůh ví co by estě ten fláinet bejval hrál, kdyby sme my katolíci nebejvali si dupli a neuděli koncertu konec. To by tak estě scházelo, aby nám katolíkům nadávali porád dál a třeba to byl pan píl mistr ze Střebě. To věděl pane redaktore my sme inak hodni lidi, ale tupit si katolíky naše luty ne-dáme. A tak milej pan fláinetář se svým odřeným fláinetem musil pálit, sotva jsem našel díru kerou toasť nechal. Jen chvíli se opozdil a měl všechny písňalky z fláinetu po podlaze. Ani pan předseda Rejchrt neměl čas poděkovat za tak krásnou řeč či koncert. Upaloval jim a s nim estě dva vodkud přišli. To jim byla mela; jo holt katolíci se nedají už. Tak viděj pane redaktor takhle to u nás dopadlo a já jim to všechno věrně vypisuju, aby měli z nás radost. Za sme se drželi, a budeme se držet dál, jen ať přide zas nějaký — třeba to byl píl mistr, pak nebude už čas ani díru hledat. Má stará porád brumlá že jim to pišu, že prej mi do toho nic není ale věděl vona je z té druhé strany a držel na Kalvína a Lutra a proto má radost dyž do nás katolíků někdo rejpně ale já na truce jim to pišu aby to všechno z gruntu věděli. A potom na konec napíšu tam pane redaktor p. Rejchrtovi, aby se staral o něco yušho, a fláinetáře s písničkama proti katolíkům nám sem nezval. Pochází ze starí a dobří katolický rodiny a proto sme ho volili, tak bylo by dobře aby se podle toho spravoval. A tak prosím ich pane redaktor iňk to daj do těch novin, aby katolíci měli příklad a udě-lali to všude tak jako my, když iňkej rejpoň je přide nebo je pozvanéj tupit. A estě jednou ich pane redaktor pozdravuju a přidom se k nám někdy podivat a nám něco povědit, jich budem rádi poslouchat. Nakou to itrnici a nebo uzeny už máme a lepší než voni v tom Hraci a dyž to vytisknou, tak jim toho napíšu vod nás estě víc, já toho moc vím. — Jejich do hrobu tmavýho věrný citel účastník toho koncertu.

Východočeská výstava v Pardubi-cích 1903. Zájem o výstavu tuto den ke dni stoupá. V posledních dnech konány schůze interesentů v celé řadě měst, jmenovitě v Náměč Brodě, České Třebové, Poličce, Přelouči, Dašicích a Bobadně, které vesměs vyznaly pro výstavu tonem naprosto příznivým a povzbuzujícím. K řadě měst těch a ve zprávách dřívějších již uvedených přidruží se dle sdělení předsednictva ještě města jiná a lze tudíž plným právem doufati, že i tato města s nemenším zájmem výstavě této přijdou vstříc. Důležitá přihlášek stále přibývá a dostoupil tyto dny jich počet celého půl tisíce. V poslední schůzi výkonného výboru zadána byla stavba budovy pro zemědělství a budovy administrativní — a jejich stavbou v době nejbližší již započato bude. K řadě stávajících již odborů pracovních připojen byl na základě usne-sení výkonného výboru „odbor damský“, který činnost svoji také tyto dny téměř započal.

Z Bělé u Přelouče. Rozlehnal se s námi milý „poluobčan, oblibený pěstitel mládeže, p učitel Josef Capek. Po dvoutleté trapné nemoci vznesl se duch jeho avatými svátostmi po křesťanskou na život věčný připraven do výšin nadhřezdných. Pohřební průvod a mši sv. i dojemnou pohřební řeč měl vldp. místní děkan Václav Kudrna. Tři jiní duchovní mimo domá-cího p. kaplana vyprovodili spolupracovníka svého na východě mládeže na poslední jeho cestě. Pan c. k. inspektor Krémf a na 90 soudruhů učitelů, hasičský sbor a množství obecnstva prokázali mu poslední službu křesťanské lásky. Zpěvy pohřební dovedně provedeny učitelstvem. Ze kněz a učitel patřil dobro-mady jako Dominus vobiscum ku Et cum spiritu tuo, ná-zorně každému při tomto pohnu se ukázalo. — Proto pryč s kazimíry, kteří mezi těmito stavy rozdmýchati chtějí boj a sehnati učitele s chora, jako by služba církevní ubírala mu na cti.

Od Železných hor. Naše pahorkatina byla kdysi zásobárnou čeledi kraje Chrudimského a Čáslavského. A byla čeled z hor vážena. Lid ve většině osad jest zachovalý, pracovitý a zbožný, proto nacházeli jednotlivci místa stálá a výhodná. V po-sledních dobách se to však změnilo. Vynutil se u nás zvláštní druh průmyslu, který lidu přináší sice výdě-lek, ale chvílky a zdánlivý, pro nějž zůstávají všichni členové rodiny doma. Je to tak zvané necování a v některých obcích vyžívání. Prvý výdělek záleží v tom, že s vlasů dělají se sítky, které vy.ážejí se do ci-ziny, druhý pak v tom, že bavlnou na prostém kusu plátna vyřád se umělý nebo neumělý vzor, který putuje pak do velkoměst. Oba výdělky lákají náš lid proto, že zdají se mu práci velice snadnou, v pravdě jsou však otročinou, která zničí pomalu lid tělesně i duševně. Dnes celá rodina od těch maličkých 6 a 7

letých dětí od rána do večera navazuje a necuje nebo skloněná nad vyřádáním pracuje v tmavých světnicích kuzle si tak zdraví. Školy zejí v některém místě prázdnotou a marné jsou pokuty a tresty. A kdyby ten výdělek byl tak značný! Vyřádají-li se průměrně při práci dvou a tří členů 2 K, to je nejvyšší mzda, hlavní užitek mají ovšem agenti — hlavně židé. Divným se do práce kází se oči a jsou raznamenány přínady ulepnutí. Vlasy dopravovány jsou prý až z Či-y a mnohé chuchvalce nedatou zrovna čpí, jsou prý i z mrtvol. K vyřádání někde musí si kupo-vati bavlnu dřívečata suma a dostanou od metru jedno-dachého vyřádání 3 nebo 4 krejcarey, není-li ovšem pro nějakou vadu i tato hubená mzda o polovic sni-žena. Kéž by tyto kraje našly nějakého dobrodince, který by sem zavedl úruh průmyslu českého a po-žehnaného. My pro samé hádky nemáme času na tohle myslit. Až uam cizácká agentura nadělá z horského zdravého lidu mrzáků, pak budem teprv o tom mluvit, uvažovati, litovati a kdo ví co všechno!

Z Lipnice u Světlé. V poslední době pro-létla některými listy zpráva, že panství Lipnické, při-náležející knížeti Trautmannsdorfovi, odkoupeno bude mnichy Benediktiny ze Cnartreusu. Tato zpráva za-vadla kutnohorskému orgánu příležitost, aby s celou „ušlechtilostí“ svého svobodomyšlného ducha vmetl zdejšímu obyvatelstvu do tráse urážku hlupství, do něhož stráženo prý bylo klerikální agitací agrárníků. Zapamatujeme si velmi dobře tento výron redaktorské noblesy a zatím se dle toho, až přijdou pánové zdejšího okolí kutnohorskému orgánu blížící dovolávati se politické vyspělosti a intelligence našeho občanstva. Tolik prozatím.

Z Třebošic u Kutné Hory. Sarovost, jaká zavládá na našem venkově, projevila se i tady výsmí všeho opovržení hodným výstřelky. Podél sil-nice zdejší vysázeny jsou značným nákladem krásné stromky třešňové ušlechtilých druhů. Jakási zločinná ruka od času láme a řeže stromky tyto, aniž by mohla býti dopadena. Vypásná byla proto také již odměna 100 K, kdo by pachatele udal. Zasloužil by bídák takový trestu příkladného.

Z Čáslavě. Úřednictvo zdejší letos počíná sousředeně vystupovati na venek. Jako první krok jeho má býti věneček 19. února v hotelu „u Královic“ pořádaný. Že proti tomu na jistých stranách panuj: ledový chlad, v našich poměrech ani nepřekvapuje a že zuržují se jisté kruhy demonstračních projevů jenom vzhledem k nastávajícím volbám obecním, při nichž úřednictvo tvoří značnou stranu, zná každý. — O jednu vymoženost velkoměstskou bude i naše kral. město bohatší. Správa velkostatku Auerspergských zří: tu v polovici února prodej mléka a sounvislých s tím výrobků. Obceustvo doufá, že tím bude odpo-moženo citelnému časem nedostatku této hlavní potravy. — K jaru chystá se řada novostaveb, které mají rozumnosti číslu vhodných moderních bytů, jichž pořádu tu není dostatek. Že to není špatná spekulace, patrnó z toho, že, kde novější byt se vyskytne, je kolik přihlášek a některý dům už při vypracování planů jest pronajat. — V poslední době počínají se tu objevovati dlouhopřetáči. Nevybírají si. Berou vše, ať je to s chlupy, štetinami nebo s perím. Bláta policie naše ma s nimi zas kus práce.

Z Kutnohorska. Novinek málo v tom masopustě! Neutí také na nic zvláštního čas; letos se s bály, věnečky, nobl plesy a dupandami pytel roztrhl. — Vetejnost poburcovala trochu zpráva, že Dr. Pacák se chce vzdati mandatu, ale přijata byla došti chladu, ani se Kutnohorsko neozvalo, jenom sousední Čáslavsko. Inu není nikdo prorokem ve své vlasti. Zvláště zle je, jsou-li dva konouti nebo do konce tri na jednom smetišti a tu máme v Kutné Hote poslance zrovna tři. A to povídá také mnoho. K tomu placený orgán chvalí ještě řepářskou jednotu a řekne jí a ona se vyklube jako agrárníka bašta. To už aby to Autoušek vzal!

Z Chotěbořska. Dne 8. února pořádal okresní hosp. spolek veřejnou schůzi ve Sviném za hojnou účastenství. O starobním pojišťování a jiných otázkách, zajmů rolnického lidu se týkajících, promluvil p. farář Víček, jenž přednášel přeú tím o zeměděm pojišťování na hospodářské schůzi ve Žďirci, o záložně řázejenské v Oudolenu, o přičinách zadlužování a konverzi hypotekárních dluhů ve střízové. v Nové Vsi bude schůze dne 22. února a bude jednáno o zá-ložení spolkové mlékárny.

Z Německého Brodu. Ze zprávy o pá-sobnosti všeobecné veřejné okresní nemocnice císaře a krále Františka Josefa I. v Německém Brodu za rok 1902 a doutkem o činnosti za první pětiletí od r. 1898—1902 nabude každý přesvědčení, že tato ne-mocnice již dávno překročila působnost zdravotnickou sloužící pouze okresu a že slouží již celému jiho-východnímu cípu Čech, ba i části Moravy. Primárním lékařem a operateurem ústavu jest Dr. Fr. Zahrad-nický, který operativními a chirurgickými výkony i vědeckými publikacemi svým vřay cestujícího místa v řadach lékařů domácíu i zahraničních získává. Ošetřování nemocných vykonávají s nežnou pečlivostí a starostlivostí a úvedností Šest sestry III. řadu sv. Františka Serafského z Prahy, počtem deset. V roce 1902 ošetřováno bylo celkem 1574 mužů, 892 žen, uohromady 2466 nemocných. Z tech během roku pro-puštěno bylo vyléčených 1086 mužů, 531 žen, zep-šených 313 mužů, 237 žen, nevyléčených 6 mužů, 3 žen, zemřelo 89 mužů, 66 žen, uohromady 1494 mužů, 837 žen. Konceu roku 1902 zůstalo v ošetřo-vání 80 mužů, 55 žen. Největší počet ošetřovaných byl 9. prosince 149 osob, nejmenší pak dne 2. října 96 osob. Průměrem připadá na jeden den 129 ošetřo-

vaných nemocných a součet všech ošetřovacích dnů byl by asi 47.290 dní. Operativních a chirurgických výkonů provedeno bylo 1215 Operace provedeny byly ponejvíce v narkose chloroformové neb kombinované s aetherem a předcházející injekcí atropino-morfiovou nebo za místní anaesthezie Schleichovy. Medullární anaesthezie dle Biera užito bylo ve 148 případech. Z uvedeného počtu operovaných zemřelo 17, což od-povídá 1.3 % úmrtnosti. Kyl operováno bylo 128 a sice 100 volných a 28 uskfinitých. V lo ošním roce nákladem zdejšího obětavého okresu zařízeno v ne-mocnici elektrické osvětlení, což stálo kcl 14.000 K. Elektrickým proudem se sterilisuje vaseptickém ope-račním sále, téhož užito též pro účely Röntgenování. Pri-stroje Röntgenovy, této cenové diagnostické pomůcky, užito bylo letos více jak ve 200 případech. — V pětiletém trvání nemocnice ošetřováno bylo celkem 9261 nemocných; zemřelo 647 lidí, tedy = 7.1%; Operaci provedeno 5166 a 68 úmrtími, tedy = 1.3%. Z těchto pchých čísel možno seznati, jak v poměrně krátké době ústav tento blahodárný rozkvétal a se rozvínil. Nový pavillon pro 30 až 40 nemocných jest další životní nutností tohoto ústavu, o čemž již v rozho-dujících kruzích jest všeobecně ustálené přesvědčení. Letošního roku zavítalo do zdejšího ústavu více pa-cientů ze řad kněžstva jak naší diecése, tak z Moravy; vš ckni, kteří z nich podrobili se operaci, šťastně se pozdravili a milou jim zajisté zůstane upomínka na krásnou nemocniční kapli vytopenou a elektricky osvětlenou, kde měli příležitost tu nejlepší, obětovati nejdražší obět máe sv. Jeden z nich vymaloval po svém návratu pro kapličku ústavu obraz sv. Josefa, zatež buďtež mu díky srdečné i ostatním dárcům pacientům z kněžstva i laiků, kteří jakýmkoliv způ-sobem na kapličku nemocniční Panny Marie Růžen-cové pamatovali: Zaplať Bůh!

Blouznivci našich hor. V našich horách jmenovitě v Krouné, Vojtěchově, Zábofi a i jinde rozšířuje se nová „spasitelná“ víra, která je tou „nej-lepší“ z dosud stávajících věr na zeměkouli. Naš selský lid nazval ji sekton „hopřackou“ (Sekta prý vznikla ve Drýcarském údolí, zvaném Wupperthal). Přivrženci sekty té dříve nevěděli, co se s dušemi jejich stane, ale nyní vědí jistě, že přijdou do nebe, neboť jim to víra jejich úplně „zaručuje.“ Jan Melichar z Krouné vydává se za „Syna Božího.“ Cbo:í ještě s několika jinými po včkolních vesnicích na potkání člověka přemlouvající, by se stal jejich bratříčkem; avšak na mnohých místech se jim již stalo, že byli velmi „laskavě“ přijati. — Jest u nich též jakýsi Brychta, odpadlý kněz katolický, jenž často do Krouné a Vojtěchova dojížděl, ale štěstí mu zde ani za mák nepřálo; minule se s ním nejen v Krouné ale i ve Vojtěchově tak nepohodli, že se nesmí u nich ani ukazat. — Věřt pouze v Ježíše Krista a jmenó to mají stále na jazyku, na př. jde-li jeden k druhému něco vypůjčiti, řekne: Poslal mne sem Pán Ježíš, bratříčku, bys mi půjčil . . . , Pán Ježíš té zdraví a p. Scházejí se škráti týdně konajíce modlitby a zpěvy mnohdy až do 3 hod. ráno, pak mají společnou večeři. Jedna stránka snad ještě u nich je chvalitebná, že se zuržují všech naruživosti světských, pití líh, nápojů, kouření, hraní karet, návštěvy hostinců a p. Ale již se této zásad snad tak nedrží. Jistá vdova z Krouné navštívila o posvícení svého zetě hostinského ve Vojtěchově, kuez při taneční zábavě pomahala ze-řackovi roznašeti pivo a již j: bratříčkové vyobcovali ze svého cechu, třeba že byla jedna z nejhorlivějších zakladatelů. Avšak p. Peterka, mistr krejčovský, již mohl kompti hostinec; pro něho snad ty paragafy neplatí! Sředistěm jejich je Vídeň a jejich orgán „titel Lidu“ též ve Vidni vychází. Pozornodno, že k akte té přistupují výhradně evangelici. V Krouné, kde je nejvíce sekta rozšířena, není přivržencem ani jeden katolík.

Evangelické poměry. K tomu: není pravda v č. 6. Obnovy taky já, katol. farář v Krouné, jdu s troškou do mlýna, a prosím za otisknutí v bu-ducím čísle tohoto dodatku: Není pravda, že zprávu z Krouné v 4. č. Obnovy jsem napsal já, jak se mně na vrub tady a v okolí u velebných i dvojetihodných, u laiků katolických i nekatolických mylně připisuje, ale pravda jest, že, kdybych já o obazování místa evang. kazatele v Krouné byl do Obnovy psal, byl bych uvedl třeba tohle, co teď napíšu: 1. Jest pravda, že p. senior z Chocně, jehož pozornosti, zdvořilosti a taku při pouhbu evang. faráře v Krouné vůči mně i vdp. bisk notafí v Pusté Kamenici do dnes uznale vzpomínám, kladí „starším“ církve Krouné na srdce, aby volili muže už zkušenějšího, ne mladíka — jak takového poměry duchovní správy v Krouné vyžadují. 2. Jest pravda, že někdo ze starších dvojetihodných pánů těžce anebo aspoň nemile nesl a dosud nese, že do Krounéti nechtěti. Mluvil jsem s jedním z nich ne-dávno o obsazování míst u nich, a on si upřímně, jak už jest otevřený, na to stýskal a povídá: Vy to máte lepší! Játe na patronátě, a když na vás dojde řada, podáte si žádost ke knížeti a dostanete faru aspoň k staru lepší. Ale u nás? U nás nerozhoduje jeden, ale celý sbor, a ne podle stafi nebo podle zásluh, umopak! Musím se sboru představit kázáním, a teď mne prohlaší kde kdo v kostele: jak vypadám, jaké mám vlas-y, vousy, zuby, vrůst, jak chodím, jak do-vedu mluvit atd. Běda, jsem li starší. U, toho ne, vždyť nema zuby! Neai mu dobře rozumět. Anebo: Vždyť má už šedivý vous, jest starý! Anebo: Tenhle? Vždyť jest maličký, to by nebyl „důstojný“! Dejte pokoj a timhle — špatně káže. A tenhle? Pane, je náko slabý na prsa, mohl by nam brzo zas umřít — atd. A tak my starší jsme odsouzeni sedět až do smrti tam, kde nás jednou vzali, když jsme byli mladší. Teď jen všude mladěno! A víte, proč? Hm, pan kurat má dceru na vdání, jak pak kdyby — víte? A když

ne pan kurátor, tak někdo se „starších“ — a máte po volbě. — To mně tenkrát tak povídal jeden ze starších dvojjetihodných, a já to opakuji věrně, jen to jsem z toho vnučel, co řekl trochu „sprostonárodněji“. Co jest dále na tom pravdy, o tom, nejasa zasvěcen do taktiky, nechci sám rozhodovati, ale že se zvláště ženským lépe zamlouvá mladý, tak třeba bezvonný, anebo jen tak s „fešným“ knírkem, nežli bradatý a celý zarostlý, o tom jsem se sám přesvědčil při pohledu dvojjet. p. v Krouně. Byli tu i páni bradatí a zarostlí, ale taky dva bez vonů, a taky jen tak s „feš“ knírkem, a ti dva z „pánů“, co neměli ani pod nosem „nic“, ti se nejlíp líbili! Potom teprve ti s „feš“ knírkem, a ti „bradatí“? Koukejte, ten je jako — foť! — slyšel jsem sám na své uši posudek. Ale k věci! Jest 3. pravda, že „církev“ Krounská si trochu vybírala. V tom jí dávám za pravdu. Když musel kazatel platit, ať má toho, kdo se jí nejvíce líbí, a o kom se domnívá, že se jí nejvíce hodí, třeba že po prvním kázání a nahodilém dojevu těžko si voliti do budoucna a lze se taky napáliti. Ale to mne nepálí, co bych bažil? Jen chci říci, že jsou u nás vybiraví. Na př. nelíbil se jim jeden, že prý „na tej kazatelně apí“, jiný kázal tak „prudce“, že z toho jedna paní „dva dni stonala“, jiným se zdál jeden zas „moc mírný“, a konečně pravdou jest, že sbor Pánů byl rozdělen: jedni, menšina, chtěli, aby byl „mírnější“, druzí většina, aby nebyl „mírný“. Jest to škandál s našima lidma, povídá mi jeden z nich, každý chce mítí faráře dle své chuti, jeden tak, druhý jinak. A jak si to vy přejete? Inu, povídá, my chceme, aby byl důstojný, aby to byl opravdu pán, ne jen tak. Ať umí dělat pána, však mu dáme 8 stovek, a kdo si ho požádá, ať mu řádně zaplatí! U nás zěbrákem nebude, ale pána dělat musí umět. — Dále jest 4. pravda, že, když šli z „prony“ domů, jak kázal br. Šebesta, (jest členem modrého kříže, který potírá alkohol a tedy k nám do kofalečného kraje jako stvořený), kdosi z jeho posluchačů pod čerstvým ještě „dojmem“ v židovně rozpálený snad „páleným“ nápojem ze sklínky povídal kamarádům z mokré čtvrti katolickým: pane, to máme kazatele! Teď budeme teprve katolíky „klestit“. — Přítel mně to jeden z těch „žiznivých“ za tepla pověděl — polekaný nad tím slíbeným „kleštěním“, že jsem se tomu „leknuť“ upřímně zasmál, poněvadž jsem byl přesvědčen a přesvědčil jsem se, že pan kazatel nic o kleštění nepovídal, leda o kleštění — kofalky, a tu kěz vykřešl na dobro! 5. Konečně jest pravda, že farnost Krounská evangelická jest četná a rozsáhlá, takže starší pán by tu mnoho nevedl, a i mladý pán bude mítí práce až po krk. Tohle asi bych býval do Obnovy napsal já, ale ještě jsem si vzpomněl na něco! Jdu dnes do Otrádova do školy, a přijdu mezi zástup u jednoho statku. Co pak to? J má býti pohřeb, a p. farář že nemůže na pohřeb. (Jezdí k nám teď z Borové jako administrátor). Tak? A co pak se stalo? — J dostal telegram, že se jeho paní těžce rozetonala, tak musel za ní do Prahy — Chudák, lituji ho (protože jest výminkou hodný člověk a umírněný, což jest ještě větší výminka), a co budete dělat? Ale, poslali jsme honem do Ranné pro p. Šádka, jen aby byl doma. — Když jsem šel k polední ke školy, vcházeli konečně průvod s p. šádkem na hřbitov. — Jáku, tohle se tak státi u nás, to by byl uboh a hluk mezi lidem, a reptání a nadávky na faráře! A co pak noviny! To by bylo tak „sousto“! Takhle pro „Právo lidu“ a jiné! — Takhle čekat venku dvě hodiny — to, pane! Ale tady — jakoby nic! Opravdu, hodný lid ke svým kazatelům, všechna čest! Ale — to mně tak napadlo — není přece lepší, když v té službě církevní jest kněz neženatý, kterému sice vyčítá zas i leckterý dvojjetihodný „kuchařku“, ale který právě proto, že bez ženy jest, každou chvíli a za všech poměrů jest svému lidu v potřebách jeho k službám? Pamatuji se dobře na jednoho „pána“, když čekal v rodině první „radostnou událost“, že odejel každé chvíle na neurčito za paní k rodičům a faru a beránky nechal tak třeba celý týden, ač bylo v církvi přes 3000 duší počtem a mohl býti každé chvíle volán k nemocnému. — Ale — fiat justitia, pereat mundus! Naše „moderna“ zas by radši se a za — ženou! A tak jest přece pravda snad, co napsal o tom ženění a neženění jeden můj známý dvojjetihodný: každá liška (rozuměj ženatá) svůj ocas chválí, a která ho nemá, (třeba pro mne ta neženatá) říká, že jest lepší bez něj! — A tak jdu domů, a dohoní mne jedna nekatolíčka od pohřbu. Jáku, co pak už domů? Nejsi ještě po pohřbu! „Ale vědí, je tam ten — vědí z té Ranny—Borovskéj musel k paní — a tenhle to nedělá hezky“. — Inu, to! Vám se nelíbí? „Toť, kdo pak by ho poslouchal! Měla jsem toho dost tady u stavení, tam na hřbitově bude zas kázat, ale to já už radši jdu pryč. Jak otevře hubu, už rejpe, a mně se to protiví!“ — Chudák, starý rannský lev! Nelíbí se. — A do třetice všeho dobrého, když už mne podezřívali z toho psaní do Obnovy — Ztratil se u nás mladý pan Opočenský, pastora syn. Matinka ho už oplakala, bádalo se, že si něco „udal“, a on, šelma, si udělal jen malý výlet pryč do Prahy. Mají ti dvojjetihodní někdy „smůlu“ s těmi syny! Zase si vzpomínám na onoho upřímného pastora, jak mně povídal: Co pak vy! Vy jste sám, ale tihle člověk s rodinou, a když kluci nedělají dobrotu — nic po všem! Jen starost a trochu trápení a někdy ještě ostudy! — Jo, jo, každá liška svůj ocas chválí, ale někdy i ten — mrzí! Taký doslychám, že církev krounská nechce dvojjetihodné paní dáti pensí. Co si ta „ubohá“ s „ubohými“ sirotky počne, když jí nebožtík zanechal jen prý 80 tisíc dobrých zlatých? Ubohá paní! — Takhle kdyby těch 80 tisíc zůstalo po katolickém faráři, to by byla hned „mrtvá ruka“ ve všech svoboda i nevolobodominých novinách, ale takhle, to nic, to není klerikální, a proto noviny budte zticha! — A teď už opravdu dost.

Kniže Mořic Lobkovicz, jako hlava jednoho z nejstarších rodů šlechtických v Čechách, v každém směru šlechtitný muž, zemřel na svém sídle v Roudnici n. L. dne 4. února t. r., kdež také 7. t. m. pohřben v knížecí rodinné hrobce za účastenství mnohých členů šlechty, různých zástupců a nečetného množství obecnosti.

Lísterna redakce.

Libuň. Do 1./4. 1903.
Š. ve Starčově. „Obnova“ zaplacená, „Č. Ú.“ r. VI. a VII. třeba platiti. „Duch obnovy“ sa 1 - 16 seš. K 3.—

(Zasláno.)

Velectnému obecnstvu v Hradci Král.
a okolí uvádím ve všeobecnou známost, že obchod uhlím a dřívím po panu Františku Hlavatém v Plotištích převzal můj syn pan J. Kolland jako majitel firmy. V nepřítomnosti jeho (pro aktivní službu u vojska) veškeré obchody uzavírá a peníze výhradně přijímá uctivě podepsaná

Františka Hlavatá
v Plotištích

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Úechy), založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na
hlédnutí franko zašleme
Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Oznámení.

Pokládám sobě za čest oznámiti velectnému duchovenstvu, že jsem na mnohostrannou žádost mnoha veledůstojných pánů

otevřel v Hradci Králové

filiální sklad
své vlastní výroby

kostelního náčiní.

Sklad nalézá se v obchodě p. Skuherského proti hotelu „Mercur“.

Objednávky a prodej laskavě vyřídí pan K. V. Skuherský tamtéž.
Poroučejte se do přízné velectného duchovenstva znamenám se v plné úctě

Karel Zavadil,
zlatník a pasť v Chrudimi.

K době
velikonoční

Boží hroby se slohem kostelní souhlasné
Křížové cesty v reliéfu řezané neb lité.
Sochy „Vzkříšení“, suchy, oltáře a veškerá kostelní zařízení doporučuje uctivě umělecký závod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Písárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 80. v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. ceníky, nákresy a rozpočty frko. Výhodné plateb podmínky.

OBRAZY

olejomalby, rytiny, kresby, nádherné reprodukce náboženské a historické, sradla, rámce, lišty, římsy, křídla, sochy a umělecké výrobky všech druhů v moderní úpravě, solidně a levně.

Veškeré druhy papíru, psací a kreslicí potřeby, vždy nejnovější

dopisnice

a vše do oboru papírnického spadající v nejbohatším výběru doporučuje

Josef Kieslich
v Hradci Králové,

Umělecký závod pro kostelní práce a výrobu rámců saloňů r. 1891.

Prodá se várečný dům

v Hradci Králové

pouze za cenu stavebního místa a várečného práva. Dům jest v assanaci, poskytne dostatečné místo ku vystavení 2 patrového rohového domu v Dlouhé ulici. Při přestavbě ponese dobrý úrok.

Přímé dotazy zodpoví administrace t. l.

Malínský křen

— letošní sklizně —

5 kg. 15 kořenů . . K 6.—

5 kg. 20 kořenů . . K 5.20

5 kg. 25 kořenů . . K 4.50

franco na každou poštovní
stanici dobírkou zasílá

Jos. Mikulecký,

vývoz malin. křenu v Kutné Hoře.

Pozdrav

s českého ráje.

10 skvostných dopisnic z Jičína, Prachovských skal, Trosek, Hrubé Skaly, Kostí a ostatního romantického okolí, zasílám za 1 K i se známkami. Každá dopisnice je zvláště adresována, tedy ne pod křídlovou paskou.

K. KUBA, umělecký závod a nakladatelství pohlednic v Jičíně.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovicku, jeřabinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinné), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výběrem slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí státní a diplomem první medaille, a mnohými jinými diplomy s právem ražení státní medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

**odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních**
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
stejně i se železnými rámy, stí-
němi i vsazením.

Věkové rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bezesvaznosti
ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
ského zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodávají všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem poštou
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

**odborný velkovýrobce pro malbu
chrámových oken.**
Umělecký ústav pro malbu na skle.
B. Škarda, Brno.
Okna chrámová každé-
ho slohu a provedení
se zaručením práce nej-
modernějším poža-
dávám vyhovějí.
7krát prvními cenami
vyznamenán.
Cenníky zdarma.

PATRIA

PATRIA

jest nejlepší dýmka
nové doby.

Čistá, příjemná,
lékařsky doporučené
kouření.

Ladný tvar,
levná cena.

K dostání
ve všech obchodech
s dýmkami
v Rakousko-Uhersku.

První česká továrna
dýmek

A. Patrná a syn

— v Jaroměřích —

Založeno 1842.

Cenníky zdarma a franco.

Sklad u firmy: Karel Skrovný v Hradci
Králové — Václav Vodička v Chrudimí a
F. L. Prokop v Chrudimí.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

KDO JEDEŠ DO
AMERIKY

**Kostelní
náčiní**

vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleústoj-
ného duchovenstva svědčí o pečlivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. veleústojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keřového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franco zašlou.

500.000 kusů

velikonočních dopisnic, překrásné nové
vzory zasílám za dosud neslýchané ceny: 100 kusů
za 80 kr., 1 zl., 1.20 zl., 1.50 zl., 1.80 zl. a 2 zl.

2.000.000 kusů
uměleckých dopisnic prvního řádu, samé
vynikající novinky mám vždy na skladě za ceny
původní.

Ukázkové zásilky po 2, 3 a 5 zl. franco, po
zaslání obnosu předem neb dobírkou. — Nehodící
se bude vždy ochotně vyměněno.

K. KUBA v Jičíně, Čechy.

Největší závod dopisnicemi ve velkém na pevnině.
Přijme se několik spolehlivých zástupců.

Pravé, vyleželé burg.

víno

z vlastních vinic nabízí ku koupi
a zasílá v nádobách od čtvrt do
jednoho hektolitrů, litr za 80 hal.

JAN TUREK,

majitel vinohradů v Mladěch u Mělníka.

Již letošní v nejjemnějším cukru

**savařené
brusinky**

v 5ti kilových nádobkách franco
poštou za 6 K zasílá

Jan Fáborský

v Týništi nad Orlicí.

Obrázky

k sv. přijímání

— nabízí —

ve velkém výběru a za zvláště výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vzorky jsou na požádání k dispozici.

První výčka
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd., doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Založeno r. 1850.

Velectnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej
levněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již sváčené se stvrzením Jeho biskupské Mi
losti. Starý závod můž se vykázati četnými pochval
nými písmeny P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k za
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditeln
táček na křest, svícenů, paciškálů, schránek na Největ
tější, patenek atd. co nejvíce.

Svíčky kostelní voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veledůstojnému duchovenstvu

— za podmínek nejvýhodnějších —

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

c. a k. dvorní dodavatel

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený
Ordinar. listem nejduš. bisk. konsistoře v Hradci Králové
z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskárské: Svíčky oltářní z čistého vosku vše
liho i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné.
Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Josef Neškudla,

c. a k. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 88

doporučuje P. T. veledušt. duchovenstvu
svůj vřadně osvědčený a mnoha doporu
čeními nejčastěji vyznamenáný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy došlovně úplná.

K jarnímu období

nejlépe a nejsolidněji poslouží Vám

Frt. Komárek,

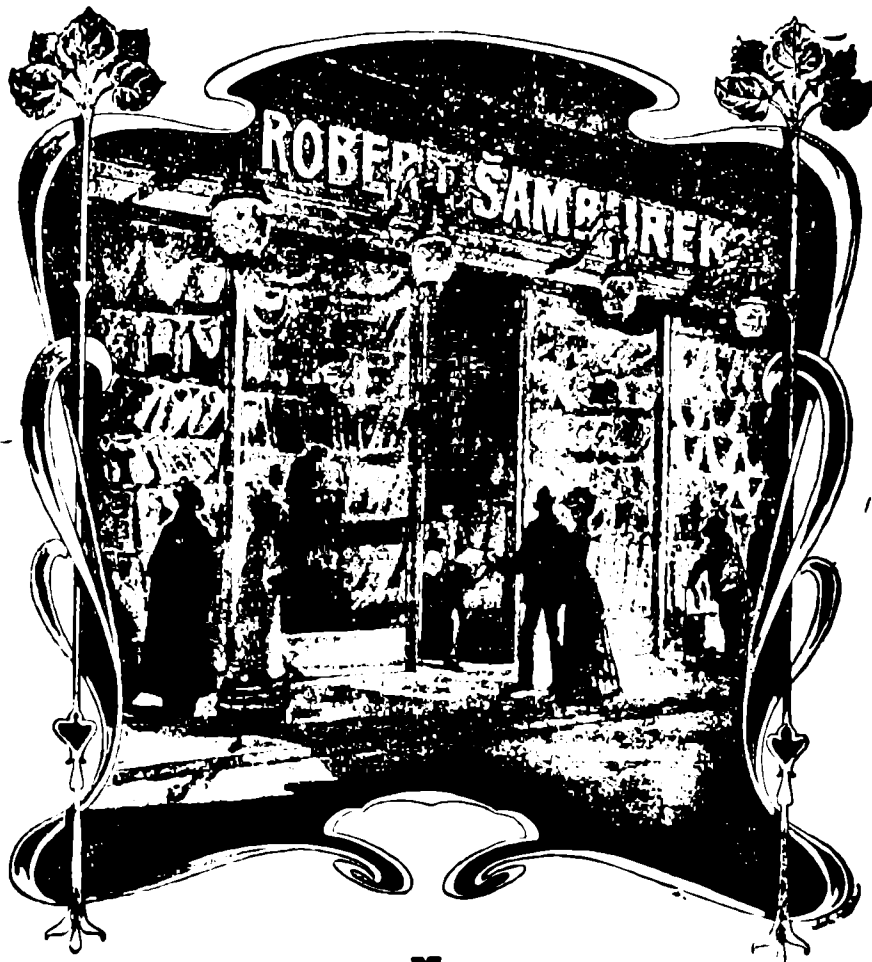
mužský krejčí

v Hradci Králové, Velká podsín č. 145.
v domě pí. Šteffkové.

Plná záruka za elegantní prove
dení a jakost látek.

Dlouholetá praxe v prvních
modních závodech Drážďanských.

Na požádání příjdu se vzorníkem do domu.

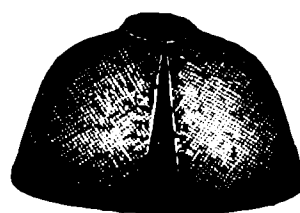
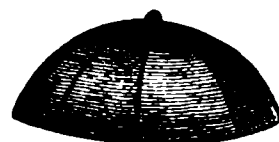
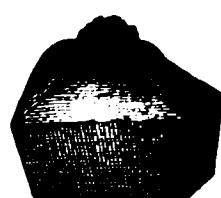
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro velect. P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu naspět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Spolkový řád na rok 1903

»Všeodborového sdružení křesť. dělnictva pro království České«, přijatý ve valné hromadě dne 25. ledna 1903.

Řád správní.

A. Člen.

1. Člen přistupující ke Sdružení vyplní podrobně list přihlašovací a zaplatí zápisného 1 K a nejméně jeden příspěvek týdně.

2. Za řádné členy se nejvýše přijímají 50letí, jež představenstvo za zdravé uzná; lékařského vysvědčení k tomu s pravidla netřeba.

3. Přijetí obdrží od pokladníka vyplněnou členskou knížku s datem přijetí, podepsanou ústředním představenstvem a označenou razítkem Ústředí a číslem hlavní knihy, jakož i výtisk řádu správního a podpůrných.

Za stracenou aneb zkaženou knížku členskou vydá se nová s řádu za 25 h.

Odmítnutému vrátí se zápisné a příspěvky už zaplacenými.

4. Vystoupí-li člen a do 8 dnů se nevrátí, jedná se s ním ve všem na pť. co do zápisu a podpor) jako s nově přistupujícím.

5. Člen přispívající platí pak nejméně 10 h týdně. Ústřední výbor má právo vřadit člena do některé platební třídy dle svého uznání. Jsou tři: v I. platí se za týden 30 h, v II. 16 h a ve III. 10 h.

6. Příspěvky platí se týdně napřed v odbočkách a skupinách; jednotliví členové, kde není odbočky neb skupiny, platí aspoň 1 měsíc napřed Ústředí cheky, jež jim ústřední pokladník předem na celý rok dodá.

7. Příspěvky se slevují pouze při vojenském cvičení a žádost o slevu budiž ústřednímu výboru představenstvem podána.

8. Vystěhuje-li se z obvodu své odbočky či skupiny, ohlásí to její správě a požádá o stvrzení v členské knížce, že se odhlásil a zda vůči Sdružení všechny povinnosti vyplnil.

Přistěhoval-li se v obvod jiné skupiny neb odbočky, přihlásí se správě její za člena; jinde platí a jedná přímo s Ústředím, jemuž ihned každou změnu bydliště musí ohlásiti.

B. Správa.

1. Členskou knížku vyhotovuje generální tajemník a odevzdá pokladník Ústředí pro jednotlivce, pokladník odbočky či skupiny pro její členy.

2. Každý přijímá odbočky neb skupiny a každé vydání budíž ihned na týž den zapečatý:

- do knihy pokladní.
- na měsíční listinu pokladní.
- po případě do knihy členské.

Mimo to stvrzeny budíž v knížkách členských (příspěvků týdně razítkem).

3. Posledním dnem v měsíci budiž denně pokladník uzavřen. Pokladník (důvěrník) pak sepiše závěrečnou zprávu pokladní, v níž udá:

- souhrn všech příjmů,
- úhrnný obnos srážky správní (za měsíc),
- souhrn výdání,

d) výkaz 1. o nezaplacených neb 2. prominutých příspěvcích a 3. prodloužených lhůtách platebních, e) seznam členů k odbočce (skupině) přibylých neb vystoupilých.

Tuto 1. závěrečnou zprávu měsíční, 2. všechny doklady k výdání a 3. pokladní listinu předloží důvěrník skupiny Ústředí, není-li dozorců ve skupině; jinak jako i pokladník odbočky, dozorcům.

Dozorci, kteří ručí s pokladníkem za škodu jejich vinou pokladně vzniklou, vše přepočítají, s knihami podrobně srovnají, výsledek prohlídky oznámí předsedovi a napišou na závěrečnou zprávu pokladní. Listiny zašlou pak (v odbočce skrze předsedu) vždy do 15. druhého měsíce Ústředí, kdež listiny tyto po tři léta budíž uschovány.

4. Ze zaplacených příspěvků členských za člena a týden (kterékoliv třídy) erazí si odbočka 3 h na správní výlohy (t. j. poštu, kancelářské vydání, spolkovou místnost a pod.) a účely vzdělávací schůze odbočkové, přednášky, noviny, knihovna a pod.)

Výnos této srážky správní i výdaje zapisuje pokladník podrobně do zvláštní účetní knihy správní odbočkové, dle řádu schváleného představenstvem odbočky, jež o výdajích těchto samostatně rozhoduje.

Důvěrníkovi skupiny hradí Ústředí všechny výlohy správní.

Jinak správu veškerých ostatních peněz má ústřední představenstvo.

5. Na jeho účet jdou výlohy: 1.) na podporu v nemoci, 2.) v nezaměstnanosti, 3.) při stěhování, 4.) cestovní, 5.) mimořádnou, 6.) právní ochranu, 7.) sprostředkování práce, 8.) odborový časopis.

Výlohy uvedené 3., 6., 7. a 8. hradí ústřední pokladna. Podpory 1., 2., 4. a 5. vyplácí pokladna odbočky neb skupiny, když schválení i peníze od Ústředí došly.

6. Důvěrník skupiny zašle všechny peníze, jež mu po vyplacení cestovních podpor sbyly, každý měsíc s měsíčními poklad. zprávami ústřední pokladně.

Odbočka zašle s toutéž zprávou měsíční všecko zaplacené zápisné, jakož i vybrané příspěvky po odečtení srážky správní a vyplacených snad podpor cestovních.

7. Peníze Sdružení nelze zapůjčit — Obnosy přes 20 K budíž ukládány v poštovní spořitelně. Jistiny přes 50 K nebudíž z pravidla ponechány v poštovní spořitelně, ale v ústavěch peněžních, jež po návrhu odbočky určuje Ústředí. Veškeré peníze vkládá pokladník, předsesta pak uschovává vkladní knížky.

8. Ustanovení o vedení pokladních platí i pro pokladnu ústřední se změnami samostatnými, až na hotovost, jež nepřevyšuj 50 K.

Dozor vykonává rada dozorců.

Řády podpůrné.

Všechny druhy podpor, dokud zvláštní pokladny podpůrné pro ně zřízeny nejsou, udělují se dle stanovených řádů, pokud prostředky Sdružení stačí. Nelze jich též na Sdružení právně vymáhat.

I. Podpora nemocenská.

Řádný člen, onemocní-li a stal-li se proto nezpůsobilým, aby šel za svým povoláním (výdělkem), má právo na peněžitou podporu nemocenskou, platil-li už 6 měsíců příspěvky člena řádného a nedlužil-li přes 2 příspěvky týdně ústřední pokladně.

Spůsobil-li si však nemoc svévolně či zavinil účastnictvím ve výtržnosti aneb opilostí, nároku na podporu nemá.

2. Provdaným šestinedělkám, jež po tři čtvrti roku platily příspěvky řádné členky a nedlužil přes 2 týdenní příspěvky, přisluší tato podpora jeden týden; dále jen, stvrdí-li lékař nemoc.

V šestineděli neprovdaným se tato podpora nedává.

3. Podpora se poskytuje, trvá-li nemoc déle než 7 dnů. Činí v I. třídě 8 K, v II. 6 K, v III. 4 K týdně. Právo na podporu nemocenskou má každý řádný a přispívající člen jednou po 8 týdnů v roce.

Platil-li onemocnělý člen posledních 6 měsíců příspěvky vyšší nebo nižší než v den, kdy onemocněl, určí výši podpory mezi 8—6, 8—4 či 6—4 K dle doby, jak dlouho ve vyšší a nižší platební třídě pobyl, Ústředí.

4. Onemocnělý (a) požádá lékaře o stvrzení nemoci, při šestineděli porodní bábu; stvrzenku zašle předsedovi odbočky (nepatří-li k řádné, Ústředí), aby zjistil (o) nárok na podporu a ji pak poukázal (o) u pokladníka.

Podpora se vyplácí po srážce povinných snad příspěvků týdně a to dodatečně, jakmile se vždy předloží lékařské stvrzení, že nemoc ještě v uplynulém týdnu trvala.

5. Správy odboček i dozorců jsou povinni své domitě přihlížeti, aby podpora se dávala jen člena, kdo na ni má nárok.

Kdo úpravou podpory obdržel, ztrácí nárok na ni po 12 následujících měsících a povinen jest do půl roku, co nepravem obdržel, vrátit, sice ztrácí nárok a jakoukoli podporu ve Sdružení po dalších 12 měsících.

Po vybrání celé podpory nemocenské v jednom roce má člen nárok na další podporu po opětovém zaplacení 52 týdenních příspěvků.

Hlášení nemoci může se dít u Ústředí nejdéle do 14 dnů po vzniku nemoci, jinak podpora propadá vůbec, v pokračování každý týden.

II. Podpora v nezaměstnanosti.

1. Právo na tuto podporu mají všichni řádní členové, jsou-li již 6 měsíců členy Sdružení, nedlužil-li příspěvků za více než 2 týdny.

2. Podpora obnáší: pro členy třídy I. 4 K, pro členy třídy II. 3 K a pro členy třídy III. 2 K týdně a vyplácí se, trvá-li nezaměstnanost déle než 8 dnů. Nárok na tuto podporu má každý dělník celkem po 8 týdnů v roce.

3. Platil-li nezaměstnaný posledních 6 měsíců příspěvky jiné než v den, kdy přišel o zaměstnání, určí Ústředí výši podpory mezi 4—3 K, 3—2 K dle doby, po kterou buď v nižší, buď ve vyšší třídě platební pobyl.

4. Členové, kterým se může dokázat, že z práce byli propuštěni pro své nesolidní jednání nebo nedodržování od organizovaného dělnictva přijatých podmínek pracovních, nebo že své propuštění nějakým způsobem vyprovokovali, ztrácejí právo na podporu.

5. Každý podpory této se dožadující člen musí hned po výpovědi z práce se ohlásiti u předsedu odbočky, jenž ihned oznámí výpověď člena ústřednímu tajemníkovi.

6. Předsesta vydá mu „list nezaměstnaných“ (tiskopis č. 3.), který musí býti pravdivě vyplněn a od předsedu i člena podepsán. V případě nějaké pochybnosti jest povinností revisorů zjištit pravdu. Obdržel-li člen během prvních 8 dní práci, jest povinen list nezaměstnaných předsedovi vrátiti; nedostane-li po té době práci, slouží tento list též jako poukázka ku placení podpory v nezaměstnanosti. Tímto listem řádně podepsaným jest člen povinen vždy se pokladníkovi vykáhati.

Je-li žádost člena za podporu uznána, buďte o tom předsedou spraveni i revisori, kteří povinni jsou o pravdivosti údajů se přesvědčiti. Každá revize budiž na listě nezaměstnaných poznamenána.

7. Podporu v nezaměstnanosti potkávající jest povinen dvakrát za týden k předsedovi odbočky se dostaviti a po práci se tázati. — Podpora vyplácí se po srážce povinných příspěvků dodatečně nejvýš za jeden týden.

8. Členům jednotlivě ústřed. představenstvu přímo platícím bude se podpora v nezaměstnanosti vypláceti jen tehdy, když je potvrzena a list nezaměstnaných podepsán buď od v místě stávajícího vzděl. křesť. soc. spolku nebo farního úřadu, nebo „dvou svědků“.

9. Odbočky vyplácí podpory svým členům jen ve svých spolkových místnostech, když schválení i peníze od Ústředí došly; zasílání podpor poštou jest nedovoleno; je-li toho třeba, obstarává toto [zasílání samo ústř. představenstvo.

10. Onemocní-li člen nezaměstnaný, nebéte pod-

pory dvě — nýbrž toliko nemocenskou — trvá-li nezaměstnanost i po uzdravení, vyplácí se podpora ve výši dřívejší a doba, po kterou bral podporu před nemocí, se započítá do 8 týdnů. Členové sezonní nemají nároku na podporu v době sezonní, dostanou pouze podporu mimořádnou. Podpory nemocenské, v nezaměstnanosti i mimořádné nesmějí přestoupiti dobu trvání v jednom roce 8 neděl.

11. Pro funkcionáře, kteří byli toliko pro svoji činnost ve prospěch spolku směřující z práce propuštěni, nestává žádná doba karenční (čekací) a podpora jejich obnáší o polovinu více, ať platí v té neb oné třídě.

12. Člen, který přijme práci na některém místě, kde mu to bylo Sdružením zapovězeno, ztrácí nárok na podporu nejen v běžném roce, ale i v roce následujícím.

Bod 5. řádu nemocenského platí i zde.

13. Nastala-li nezaměstnanost stávkou (či bro-madnou výlukou), podpora se udílí dle řádu stávkového.

III. Podpora při stěhování.

1. Stěhuje-li se řádný člen s domácností a rodinou jako její živitel pro nezaměstnanost nebo nedostatečnou mzdu, má nárok na podporu, kterou určuje a vyplácí pouze Ústředí. — Ústředí rozhoduje i v pochybnosti, zda příčina stěhování stačí na právo podpory.

2. Podpora se uděluje při stěhování do vzdálenosti větší 8 km a činí pro vzdálenost 8—20 km 5 K, za každý další km 10 h, nejvýše však 25 K.

3. Podpora při stěhování skýtá se témuž člena jen jednou ve 2 letech a to, platil-li již 6 měs. příspěvků řádného člena, a nedlužuje-li přes 2 příspěvky týdně.

4. Kdo o podporu žádá, dej si stvrdit i příčinu proč i místo, kam se stěhuje, předsedou odbočky (neb důvěrníkem skupiny) a dozorců, kde není ani odbočky, ani skupiny, místním křesťansko-social. vzdělávacím spolkem, a kde není ani toho, farním úřadem. Stvrzení (z dosavadního i nového bydliště) zašle pak se žádostí Ústředí.

IV. Právní ochrana.

Právní ochranu poskytuje spolek všem svým řádným členům po 6 měsíčním členství, nedlužil-li déle 2 neděl.

Právní rada a ochrana zatím se uděluje v záležitostech a sporech vzniklých z námezdného poměru dělnického, bytových a domovských — jestliže spor nepovstal dříve, než člen do Sdružení vstoupil. Radu i ochranu v „urážkách“ na cti a to i před 6 měsíci členství i přispívajícím členům udílí Sdružení, byli-li napadeni pro svou činnost ve prospěch Sdružení. Ústřední představenstvo má právo žadatele odmítnouti, uzná-li, buď že stanovisko jeho je nesprávné, buď že by spor, ač je žadatel v právu, byl bezúčelný, nebo nevedl ke kýženému výsledku (pro nedostatek zákonných opatření a pod.). Právní rada a ochrana poskytuje se bezplatně; jen hotové výlohy hradí žadatel (na pť. poštovné, kolky, vyhotoví-li se mu listina nějaká atd.)

Při spolkovém orgáně budiž zřízena rubrika „Právní rádc“, v níž budiž odpovídáno členům o poradu právní se tážajícím. Právní přítel poskytne se spolkem tahdy, žádá-li toho zákon. Kdo činí nárok na právní radu a ochranu, ohlásí věc svou předsedovi odbočky (důvěrníkovi skupiny) a nedostane-li se mu snad tam též dostatečné pomoci, obrať se prostednictvím dotčených na ústřední představenstvo. Kde není odbočky (skupiny), třeba obrátiti se přímo na ústřední představenstvo.

V. Cestovní podpora.

Člen, jenž má cestováním si hledati práci a má zapravené veškeré příspěvky, odevzdá svému předsedovi členskou knížku a obdrží za malou náhradu knížku cestovní. S knížkou členskou cestovati dovoleno není.

Obdržel-li někde práci a jest v místě skupina neb odbočka, odevzdá cestovní knížku představenstvu neb důvěrníkovi a ten se postará o navrácení jeho členské knížky, jinak, není-li v místě odbočky ani skupiny, jedná se s Ústředím.

Cestující člen povinen jest uraziti denně 24 km; obdrží pak denního platu v I. tř. 50 h, II. 40 h, III. 30 h po 6 neděl jdoucích jednou v roce. Po nastoupení do práce jest člen do 4 neděl povinen veškeré členské příspěvky doplatit. Po cestování 6 neděl, je-li dále nezaměstnan, nemá nárok na podporu nezaměstnaných, teprv až po nějaké době pracovní 5 neděl v témž roce; též i v podpoře nemocenské.

Obočky a skupiny jsou povinny cestovní knížku řádně prohlédnout, vyplnit a svými podpisy stvrdit, přicestovalému člena podporu vypláciti a oznámit Ústředí. Člen, jenž by obtěžoval jiné korporace, budiž knížka odhata, taktéž tomu, jenž by podpory nesprávně vybíral.

VI. Sprostředkování práce.

1. Sprostředkování práce jest jak pro dělníka, tak pro zaměstnavatele bezplatné.

2. Místním sprostředkovatelem práce budiž vždy představenstvo odbočky neb důvěrník skupiny.

3. Každý řádný člen, jakmile pozbude práci, jest povinen ihned to oznámit spolkové sprostředkovatelně a vykáhati se pracovní knížkou nebo propouštěním vysvědčením. Sprostředkovateli musí přesné udati své řemeslo, po pť. jeho kategorii a být. Sprostředkovatel vydá mu „list nezaměstnaných“ (odst. II. o nezaměstnanosti), s nímž povinen jest v každém týdnu dvakrát ku sprostředkovateli se dostaviti, o práci žádati a nedostane-li ji, dáti si list nezaměstnaných znovu potvrditi. Nedostaví-li se, bude považován za pracu-

jícího. Člen, jakmile obdrží výpověď, neb po věcných důvodech sám dá výpověď, jest povinen toto ihned oznámiti sprostředkovateli práce. Jestliže tak neučiní, nemá nároku na podporu v nezaměstnanosti.

4. Sprostředkovatel nechť hlásí svého výpověď nezaměstnaného, jakož i místa k obsazení v obvodu odbočky zapíše hned do zvláštní knihy dle formuláře (tiskopis č. 5. a 6.) a ihned ohlásí správci buray práce, jež obstarává ústřední tajemník.

5. Členové jsou přinejmenší povinni, aby všechna jim známá neobsazená místa sprostředkovateli oznámili.

6. Na členy o práci žádající, ale dosud zaměstnané, může býti vzat zřetel, když žádných nezaměstnaných v dotčené kategorii není.

7. Sprostředkovatel jest povinen všechna známá místa nezaměstnanými členy ihned obsaditi — vůbec úřad svůj co nejrychleji zastávat.

8. Přikazování práce vždy musí se děti s ohledem na řemeslo nezaměstnaného. Každý člen jest povinen práci mu sprostředkovatelem nabízenou přijati, odpovídá-li jeho schopnostem; nechce-li ji přijati, musí udati důvody nepřijetí; nesouhlasí-li však s nimi sprostředkovatel, nechť předloží vše k rozhodnutí představenstvu místní odbočky a tato ústřednímu výboru.

9. Do míst, kde dělnictvo jest v boji mzdovým nebo před cestováním do místa toho jest varováno, nesmí býti nikdo sprostředkovatelem poukázán a sám též práci přijímati. Místa taková buďtež v každém číle spolkového listu uveřejněna.

10. Sprostředkovatel přinejmenší jest povinen na konci každého týdne ústřední sprostředkovatelské oznámiti všechnu nabídku a poptávku po práci v uplynulém týdnu a zvláště vyznačiti místa, jež sám pro nedostatek nabídky nebo poptávky obsaditi nemůže, aby se tak stalo, možno-li od sprostředkovatelské ústřední.

11. Členové, kteří tato ustanovení nedodrží, nebo hledí je obejít, buďtež na jeden rok zbaveni práva na podporu v nezaměstnanosti, cestovní a při stěhování.

12. Sprostředkovatel nechť vede si o všech jemu oznámených, jakož i v odborovém časopise uveřejněných přestupcích zvláštní knihu záznamů a při správě ústřednímu spolku nechť všechny nabyté zkušenosti své oznámí.

VII. Odborový časopis.

Ústřednímu představenstvu se ukládá, by v čase příhodném a aniž by tím Sdružení veliké finanční oběti vznikly, postaralo se o odborový věstník, jenž budiž vhodným způsobem členstvu dodáván.

VIII. Mimořádná podpora.

1. Členu, jenž upadl do nezaviněné nouze a nemá nároku na některou z řádných podpor, může Ústřední představenstvo povolit podporu mimořádnou, nedluží-li přes 3 příspěvky týdnem. Předem zde budiž brán zvláštní ohled na členy dle povahy jejich práce pouze nějakou dobu v roce zaměstnané.

2. Zda a jaké podpora se uděliti má, rozhoduje ústřední představenstvo, majíc zřetel jak k potřebě člena, tak i k prostředkům Sdružení.

3. V žádosti k Ústředí o podporu budiž udána podrobně příčina nedostatku, osvědčená předsedou a dozorcí odbočky (důvěrníkem skupiny), kde jí není, křesť. sociálním spolkem vzdělávacím, a kde ani toho není, příslušným farním úřadem.

IX. Stávkový řád.

Resoluce, přijatá na I. zemském sjezdu křesťan.-sociální strany v král. Českém v Praze dne 27. a 28. září 1896, odstavce VI. „Stávky“, jest tu hlavním vodítkem.

Vedle toho platí ještě tato pravidla:

1. Při náhle povstalých pracovních diferencích (neshodách) mezi členstvem spolku a zaměstnavateli musí býti o tom představenstvo spolku ihned vyrozuměno a za rady, po případě sprostředkování dožádáno.

2. Hodlá-li však některá odbočka sama počíti nějakou akci za příčinou upravení mzdových nebo pracovních poměrů, musí býti o tom ústř. představenstvo nejméně 4 neděle napřed vyrozuměno a žádáno za schválení kroků těch. Ve zprávě musí býti obsaženo řádné a pravdivé vylíčení stavu věcí.

3. Představenstvo na základě těchto sdělení zkoumá situaci a uradí se na dalších krocích. Chce-li se správněji informovati, může vyslati na místo některého svého člena nebo může si některého člena z dotčeného místa na poradě povolati.

4. Nesouhlasí-li představenstvo s připravovanou akcí, jest povinno žadatele nejméně týden před ustanoveným termínem ku podání požadavků vyrozuměti a odmítnutí své řádně odůvodniti. Odbočky, které proti vůli představenstva stávku zahájí, nesmí býti ze spolkového jmění podporovány.

5. Souhlasí-li s obmyšlenou akcí ústř. představenstvo, nechť volí si účastníky komisi, která celou záležitost bude říditi. V této komisi musí býti představenstvo místní odbočky nejméně jedním členem zastoupeno. Komise má se pokusiti o dosažení příznivých výsledků cestou smírnou, a pokud lze komisi v akci té neúčastněnou.

6. Nemůže-li býti vyrovnání docíleno po dobrém, nechť se svolá schůze účastníků, která rozhodne, zda má býti práce zastavena.

Hlasování nechť děje se listky a práce budiž jen třetdy zastavena, když se dvě třetiny veškerého dělnictva, jehož se týká, dvojím, ne téhož dne konaným hlasováním pro stávku vysloví. Podpora při stávce jest v té velikosti, jako v nezaměstnanosti. Otcové dítek obdrží na každé dítě 20 h denně ze sbírky. Každý člen jest povinen přispěti na stávkový fond, v I. tř. 1 K, v II. tř. 75 h, v III. tř. 50 h.

7. Žádný člen nesmí práci se své moci zastaviti anebo práci u zaměstnavatele, kde bylo uzeno stávkovati, přijmouti dříve, než toto nuzení bylo zrušeno.

8. Ústřední představenstvo má právo v každém případě jednoho svého člena vyslati, aby pokusil se vše vyrovnati. Tomuto buďtež od představenstva místní odbočky i stávkové komise všechny řádné in-

formace podány; ve stávkovém komitě může zasedati a také hlasovati. Přesvědčí-li se ústř. představenstvo, že stávkování by bylo bezvýsledným, může další podporu zastaviti. Dříve však musí se o tom se stávkovou komisí porozuměti.

9. Nárok na podporu mají jen členové spolku a to teprve ve druhém týdnu stávky.

10. Sbírký na podporu stávkujících vypisati může toliko ústř. představenstvo a také jen jemu se musí peníze zasýlati.

11. Po ukončení stávky nejdéle do 4 neděl buďtež ústřednímu představenstvu od stávkové komise podány účty s příslušnými doklady, jakož i se sbývajcími penězi.

12. Jeou-li v místě kromě organizace naší ještě jiné odborové skupiny, může odbočka s nimi jako člen rovnocenný společný postup nastoupiti, když dříve se k tomu vyžádá schválení ústř. představenstva

Navržená změna stanov.

§ 1. Sídlo: Hradec Králové.

§ 2. Účel Sdružení jest: mravní a hmotné povznesení dělnictva, upravení mzdových a pracovních poměrů v mezích zákona; domáhati se všeobecného nemocenského, nezaměstnaných, úrazového, invalidního a starobního pojišťování, jakož i vdov a sirotků. Přiblížeti k tomu, by zákony na ochranu dělnictva byly důsledně prováděny a nové vydány na základě programu křesť. soc.

§ 3. a) zůstává, b) seznamování dělnictva se řádem živnostenským, živn. inspektoráty, zákonem nemocenským a úrazovým atd.; c) — b) zůstává; ch) doplatek: zasahovati do všech voleb nepolitických, jako živnostenských soudů, úrazové pojišťovny, společenstev, nemocenských pokladen atd.; i) doplatek: Tyto podpory jsou čistě humanitní, dobrovolné a nikoliv ziskové; j) zakládati odbočky a skupiny a různé odbory dle práce, odbor žen, fečnické, dramatické, tělocvičné, literární atd.; k), l) zůstává, přidáno m) zakládati dělnické útulny, učebnícké besídky, spolky pro stavění laciných dělnických domků, družstva výrobní, prodejní a nákupní.

§ 4. zůstává až — v místech však, kde jest zřízena místní odbočka u představenstva téže od padá; ad 2) zůstává, ad 3) zůstává, § 5. zůstává, § 6. do daték: Člen přispívající může obdržeti též podporu nemocenskou, pakli o ni žádá. § 7., 8., 9., 10. zůstává. § 11. doplatek: a 4 náhradníků. Od § 12. až 27. vše zůstává. § 28. doplatek: vzdálená odbočka může ze sídla Sdružení sobě delegáta zvoliti k vůli úspore cestovního, by ji ve valné hromadě zastupoval. § 29. a 40. zůstává.

§ 41. Všecky úřady jsou čestné, tudíž i bezplatné, toliko tajemník ústřední (i odborů dle práce) jest za svou funkci honorován. Členové ústředního výboru, jakož i dozorcí rady a delegáti k valné hromadě vyslaní dostávají náhradu cestovního i za případný promeškaný čas práce. V případě, že by agenda Sdružení příliš vzrostla, může ústřední výbor ustanoviti zvláštního úředníka.

§ 42. a 43. zůstává.

§ 44. Zruší-li se Sdružení, veškeré jeho jmění připadne na dobročinné podniky ve prospěch českého dělného lidu křesťanského v Čechách. Na které, a jak se mezi ně rozdělí, rozhodnou většinou hlasů osoby, které v posledním představenstvu ústředním a dozorcí radě zasedaly. Svolá je k tomu nejstarší z nich

Právě tiskem vyšly COMMEMORATIONES CONSUEAE

pro kněze diocese královéhradecké
vytištěné v úpravě a písmem přesně dle
nejnovějších vydání breviáře římského.
Mezera pro připsání zvláštní commemo-
race pohodlně upravena. — Papír psací.

1 výtisk za 15 h (bez porta), 4 kusy (pro
4 díly breviáře) za 55 h; 8 kusů (pro 2
pány) za 1 K, 12 kusů za K 1.45.

Pro dobu postní
nabízíme

Křížová cesta

Pána našeho Ježíše Krista.

Z pramenů českých
čerpá a českému
lidu katol. podává

Antonín Kaška,
farář v Chlenech.

— Stran 20—8°.

Cena 16 h;
50 kusů po 14 h,
100 kusů po 12 h.

Kratší předešlé
od

Aegidia Jaise.

Stran 20—8°.

Cena 14 h.

Při větším množství
přiměřená sleva.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Zubní lékař

M2Dr. J. Král

ordinuje od 8—4 h.

Hradec Králové.

Velké náměstí číslo 136.

Nábytek na splátky

bez zvýšení cen na každou stanici dodává

výroba a sklady nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové.

Kočárek

(t. zv. SALZBURKA)

půlkrytý, ojetý kočár levně na prodej u

Čenka Bubna,

kočárníka v Hradci Králové.

Nové kočáry nejnovější soustavy

stále na skladě.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných připsů vyloženo

k nahlédnutí.

To zde dosud nebylo!

Následkem obrovských nákupů jest mi umož-
něno zasýlati za pouhý obnos

3 korun

1 eleg. kasetu (100 kusů velejem. dopisního papíru
a 100 obálek) a 25 skvostných umělec. dopisnic.
Zásilky dobírkou neb po zaslání obnosu předem
vyřizuje obratem poštý

Kubův světový závod dopisnicemi
v Jičíně (Čechy).

OBNOVA

Číslo 8.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 20. února 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Konverse státního dluhu.

(14) Jak známo, platil stát ze svých dlužních úpisů 4-2 proc., tedy více než většina ústavů peněžních a než ta která země sama. Ve válce anglicko-burské byla poptávka po hotových penězích čilejší a úroková míra stoupla až na 6 procent. Válka skončena, v stavbě velkých podniků elektrotechnických a železářských se ustalo, ježto jich je již tolik, že novým firmám těžko konkurovati se starými, míra úroková klesá, což se jeví hlavně živou poptávkou po státních a zemských papírech, jež znamenají dnes všeobecně nad parí. Tuto dobu má stát náš za vhodnou, aby snížil úrok ze 4-2 proc. na 4 proc., ba jak někteří chtějí, i pod 4 proc. ze svých dluhopisů, jež obnášejí pět miliard. Tím ovšem kapitalisté utrpí, čehož netřeba v zájmu veřejném litovati, ježto se kapitál beztoho vymykal spravedlivému zdanění při tak zv. dani osobní, přiznáv jen částečně kapitálové hodnoty. Vedle toho je dobře 30 procent státních dluhopisů v cizině uložených, kam asi orgány pro vyměňování osobní daně z příjmů nemohou, k př. v anglické bance a j. Rozhodně dobrodružím však bude konverse pro naše průmyslnictvo, obchodnictvo, zvláště ale rolnictvo, ježto hypoteční úvěr nebyl v žádném poměru s čistým výnosem polí. Spíše může v drahých našich záložnách zaplatiti 6 procent obchodník, jenž svůj peníz do roka několikrát obrátí, než rolník, jenž jej obrátí jen ve žních a jenž při laci obilí a drahotě výrobních sil není věru s to, aby hospodářil s čistými 5 proc., zvláště v krajinách horských, kde půda je špatná a dělnictvo následkem továren drahé a nešťastné. Proto příčinou hypotekárního zadlužení poslední doby byly i naše spořitelny a záložny, jež ztratily brzy s očí svůj humanitní účel, proměnivše se v ústavy spekuláční a výdělkové. V poslední době snížila se sice úroková míra, a to však klesly ceny obilí o jednu tolik,

tak že naprosto není možno, aby hospodářství, není-li blíže většího města, kde se hospodářské výrobky lépe zpeněží, neslo úrok, jež ústavy peněžní žádají, následkem čehož přestává rolník býti pánem své renty a stává se nádeníkem na své hrouď.

Poměrně vysoká úroková míra ležela dlouho jako mýra na našem zemědělství a hypoteční banky byly by, majíce hlavně s hypotečním úvěrem co dělati, dávno již a rády snížily úrok, kdyby to ve svém poměru učinily peněžní ústavy jiné. Je to nepatrný obnos, oč úroková míra novou konverzí klesne, ale znamená to pro veškerý peněžní oběh mnoho. Že stát volí zrovna dobu nynější, vyplývá z věci samé, t. j. z peněžních kursů samotných a dojde-li na jaře k válce, bude poptávka po penězích větší, papíry klesnou, ale konverse zůstane.

Že by přišel finanční ministr do rozpaků s výplatou kapitálu zpět, to se nepodobá; to si mohou snad dovoliti majitelé rakouských rent v cizině žijící, jak učinili r. 1893 a 1894, ale my? Kam bychom s penězi šli? Avšak i tu je postaráno; bude vydána 3 $\frac{3}{4}$ %ní renta se státním zaručením, že úroková míra její nesmí do 10 let býti snížena — tedy jako hotové peníze.

Velká část obligací je uložena v nadacích, sirotčích a dobročinných fondech a tyto papíry má stát ve svých rukou a jsem zvědav, co by mi asi odpověděli, kdybych jako farář a zádušní účetní učinil návrh na uložení kostelního jmění v jiných papírech, k. př. dlužních úpisech zemské banky.

Čtenáře „Obnovy“, kteří jsou většinou duchovními beneficiáty, aneb jimi budou, nemůžeme novou konverzí potěšiti, ježto všickni, kdo berou úroky ze státních papírů jako část svých příjmů, budou o něco zkráceni a poněvadž dle nejnovějšího kongruentního zákona jsou příjmy z nádař vyloučeny z příjmů fassovních, nesmíme ani pokus učiniti, bychom

nedbalostí, kdyby každý se svou troškou do mlýna neběžel; vždyť by byl mrakem bez deště a ten ubohý český lid by bez jeho pomoci a varovného hlasu mohl hrozou zkázu utrpěti.

Některému gymnasišovi bylo již delší čas těsně ve školní šatně. Ten, v jehož hlavě tolik stkvělých myšlének a plánů k majestátnímu vzletu se chystá, má poslouchati obmezeného profesora! Často ho skoro tísní vědomí, že má větší důvtip než jeho učitel. Ale když už jest desetkrát moudřejší než starý jeho vychovatel, musí přece již z úcty k sobě a z lásky k lidstvu vůbec obrovské vlohy svérázně a samostatně uplatniti. Při nejbližší příležitosti tento „vyvolený mezi všemi“ dá profesorovi čísti svou duševní převahu zcela nepokrytě; dokáže mu, že již mentorování nepotřebuje, jsa již zralým mužem. A je to taky na něm vidět; nosí skřípec, dlouhé kudrnaté vlasy a vyšlapuje si sebevědoměji než pan oficír. Že má pod nosem teprve nepatrné chmýří, to nic vážnosti jeho neubírá, poněvadž dovede stafecky, důležitě chmuřit čelo, při hovoru ohrovnat spodní ret a protahovat levý koutek úst. Pověsí na hřebík to učení, které stejně jeho mohutný, svérázný vzlet duševní zdržovalo; dá se k žurnalistice, kde může svým vznešeným citům dáti nejvolnější průchod. Ted se posadí na učitelskou a soudcovskou stolicí sám; počne kritisovati a vyšetřovati a pak běda takovému obmezenému člověku, který by byl vůbec s nčím spokojen! Obuvník odhodí kapyto a začne také zkoušet své štěstí v péře, malíř pokojů zamění rád putynku s barvou za kalamář a začne čmárat místo po stěnách po papíru; krejčí přestane píchat jehlou do sukna, aby mohl píchat pérem do svých blůžínek, kupecký mládenec praští vážkami, zvčne psát a místo pepře prodává prostřednictvím tisku své rozumy. Čím pak by byl Hans Sachs, Schliemann, čím byl spočátku náš Ign. Hermann, a ruský Maxim Gorki? Byli to vesměs nestudovaní proletáři a hle jak slavnými pro své péro učiněni jsou! Proč tedy nepodati slávy ruku? Smělým štěstěna přeje. A tak spotřebová papíru tak drahé

schodek dostali do fassovního vydání. Rovněž utrpí kostely, jichž vydání s všeobecnou drahotou neklesá, spíše stoupá; utrpí i ostatní percipienti nadačních úroků. Též zádušní účetní necht se těšit! Všecky obligace musí býti přepočítány a obnosy percipientů dle nových úroků rozpočteny.

A ještě dvě věci jsou, na něž žádný řečník ve Vídni neupozornil. Když roku 1893 provedena byla konverse, dostaly to do ruky bankovní závody a vydělaly statisíce. Nešlo by to tentokrát bez nich? Dále: Nabylo by lépe, aby stát výtěžku konverse užil k účelům hospodářským, než k. př. na kanony a nemohli by pp. poslanci učiniti přímý dotaz na pana ministra financí, jak užije získaných obnosů?

A konečně naše obchodní bilance je aktivní, t. j. my dostáváme z ciziny více za své výrobky, než platíme. A přec je náš státní dluh jeden z největších a to je právě příčinou, že přes aktivní bilanci chudeme proto, že ohromné sumy platíme na kupony do ciziny, čili jinak, že neopatřujeme si půjčku venkoncem doma, nýbrž obracíme se pro ni jinač, své pak kapitály ukládáme na nižší úrok v anglické bance a j. Anglie s Francií skoupí státní dluhopisy doma, doma zůstane i úrok. Leroy Beaulien, národní hospodář francouzský, počítá, že Francie dostává na 1 miliardu ve způsobu cizích kuponů a to nejvíce z Rakouska. I to stojí v době konverse za uvážení.

Obrana.

(8) **Všelless.** Žijeme v době t. zv. individualismu. Nechat všude uplatnit osobu, popřát jí rozvíti všech sil, ničím ji neomezovat. Tak se tomu nějak rozumí. Ovšem bylo by to velmi hezké, kdyby ten individualismus se pohyboval v mezích práva i mrava vyměřených a kdyby nezasahoval do práv jiných osob.

stoupá, že nyní továrny zvyšují ceny. Za to klesá rychle cena papíru potíštěného, poněvadž o ten není nikde nouze — ani v trafikách a hokynářských krámcích — a poněvadž jest potíštěn obyčejně ledajakým povídáním. Kdo už se nemůže vyživit ničím, komu nejde řemeslo od ruky, kdo nemůže zdolat maturitu, počne vzdělávat a vychovávat národ, počne busiti do těch, kteří pro své schopnosti a pro svou plli měli se svou existenci lepší štěstí. Vždyť k žurnalistice není potřebí skládati žádných zkoušek, k tomu se vyžaduje jen trochu kuráže a chuti ku kritice. A tak často dušičky zcela malicherné postaví se v popředí národa a prostřednictvím tisku hovoří k tisícům a — poučují. Vždyť není trpělivějšího druhu nad papír; ten snese bez odmluvy náklad největších nesmyslův.

Žurnalista povoláný, vzdělaný spráskne rukama, když vidí, kdo se všechno hlásí za jeho kollegu. Míží mu půda pod nohama a přes všechnu plli topí se jeho dobré snahy a často i jeho existence v záplavě cizího papíru. Jeho hlas zaniká v chaotickém pokřiku jiných taky-žurnalistů. Vždyť nyní drzost imponuje víc než pravá vzdělanost. Veliký počet krajinských listů se ještě stále rozmnožuje často z té příčiny, že některá neuznaná „osvícená“ veličina se neměla právě čeho chopit. Rozhodují ovšem také jiné, pro národ veledůležitější příčiny. Ostrostelci vzplanou záštim proti místním hasičům nebo sokolům a následek toho — založení místního časopisu. Strana protivná odpoví založením listu vlastního. Městská rada trpí nájezdy nespokojenců a proto — rychle sežene nějakého člověka, který by mezi protivníky metal papírové granáty. Kolik opravdu svobodných náhledů takový třeba sebe více „svobodnomyslný“ redaktor může v časopise takto založeném proměstit, to si může každý na prstech vypočítat. A čím více psátí polknuto na pravou vyzdobu, tím více se přispívá k národním hádkám; číselný vzrůst krajinských listů podporuje osobní tahanice na úkor blaha veřejného, odvrací pozornost od věcí obecně důležitých, zaměstnává čtenářstvo

FEUILLETON.

Pravé století.

Píše J. S—s.

Kamkoliv vkročíš, všude uvidíš plno popsaného nebo potíštěného papíru. Vždyť konečně k umění psacímu stačí tři prsty pravé ruky; rozum, přemýšlení, to jsou u mnohých moderních pisatelů věci vedlejší. Proč se tedy v tomto snadném umění necvičíti? Často zcela nuzný a odstrčený človíček si pomohl perem k větší slávě než některý mocný král svým zlatým žezlem. „Jestliže mohli jiní, proč pak ty ne, Augustine?“, pomyslí si moderní mladík a píše také; jest ostatečně rozhodně přesvědčen, že se v jeho duchu něco velkého skrývá, něco tak velkého, jako v málokterém člověku. Jest ovšem při tom obyčejně ta malická nesnáze, že to „něco velkého“ pořád se jen skrývá a stále se to nechce objeviti venku, aby to svou nádhrou veřejnost oslnilo. Mladický pisatel nutí „to něco“ s nadlidskou námahou na papír, ale ruka čmárá pořád jen o malichernostech. Rozumnější lidé mu třeba řeknou, aby se raději chopil práce jiné. Ale kandidát nesmrtelného jména jest pevně přesvědčen, že to „něco geniálního“ přece v některém zapadlém koutě jeho nitra vězí. Jestě na to sice ani sám nepřišel, ale to nic nevádí; vždyť Kolumbus taky Ameriku neviděl, nikdy o ní neslyšel a přece o její existenci nepochyboval, přece ji objevil. A proto je dobře zatím se cvičit, psát o přítrž, až se oslňující diamant konečně v plné záři objeví. A tak slastná naděje rozehřívá srdéčko k novým a novým pokusům, třeba by rukopisy častěji vandrovaly do redakčního koše než do ruky sazečovy.

Blahoslavený, koho naděje neopouští! Máme již sice literátů celé regimenty, ale jejich řady přece ještě houstnou přlivem nových a nových literárních praktikantů. Ted přece každý mladíček mnoho ví, a tu by bylo velkou škodou, ano hříchem na národu páchaným a nevlásteckou

Vždyť přece podmínkou společenského života lidského jest, aby kdož v něm účastenství má, zachoval se k ostatním podle určitých pravidel závazných. Ještě však hůře jest, jestliže individualismus rušivě zasáhá do všelidských statků náboženských a mravních, což stává se pomalu zjevem pravidelným. Takový individualismus pak není ničím odůvodněn, leč zlobou, jednostranností a pouhým osobním názorem. Toho druhu individualismus pěstují nejvíce dělníci sociálně demokratičtí i národní. „Zpověď, přijímání jest vynálezem lidským“, houkne si řečník na schůzi. A proč by si nehoul? Vždyť mu zatleská dav nevzdělaných i některých vzdělaných. A tu musíme říci, že taková opo-vice náboženská jest nejosobnější názor beze všeho theologického proniknutí věci, bez jakéhokoli širšího rozhledu v otázkách všeobecnějších a bez jakéhokoli úsudku o výsledcích, které, bude-li umožněna i dále podobná mluva o náboženství, zničí všelikou mravnost — základ to sporádané lidské společnosti, státu, autority úřadů. V tom jest nerozlučitelná spojitost psychologická, které nepozorují jen duševní slepci.

Lidé jsou již dnes všemělci a vševědci. Autorita v jednom vlastním oboru chce rozhodovat v oboru jiném a jí cizím. Strojník neb řemeslník může býti rozhlášeným mistrem ve své věci, ale každý advokát by rozhodně protestoval, aby se proti paragrafům zákona dokládali zákony mechaniky, neb kdyby krejčí původními stříhy poučoval advokáta o tom, co jest proces. Odborník se naučí dobře svému, ostatní zná neúplně.

A že žurnalistika liberální všech odstínů řeší hravě otázky náboženské, o nichž největší duchové vždy s úctou mluvili, jest známo všeobecně. Ta žurnalistika, která nezná pojmů sobě nejbližších a nejčastěji vyslovovaných! Nedávno „Nár. Listy“ popadly se do křížku s „Časem“ o konstituci a ústavě. „Čas“ ironisoval „Nár. Listy“ radou, aby si zjednaly učitele, jenž by jim vysvětlili, že ústava a konstituce není totéž. „Národní Listy“ však místo aby se opatrně poučily, neopatrně si vyjely, že asi kočka není kočkou a Herben že není Herbenem. Jest to podivná, že i my, jako list „klerikální“, musíme „Nár. Listy“ poučovat.

Ústava jest pojem nadřazený, konstituce jest zvláštní forma ústavy. U Římanů byla ústava královská, republikánská, ústava principátu a absolutné monarchie, a přece nebylo tam konstituce, leč že bychom chtěli v jistém smysle nazývat konstituci hlasování v komitěch a konciliu plebis. — Hroudu nemohouce překročiti, opovažují se slézati výšiny náboženské a filosofické.

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna zase pustila se do práce. Dne 12. února schválena ve 2. i 3. čtení předloha

klepy nejmalichernějšími. Čím více toho potíštěného papíru naše pošty expedují, tím jest s obecným blahem a národní vzájemností hůře. Otče Guttenberku, kdybys byl tak věděl, k čemu všemu tisk bude sloužit, jak by se ti bylo zle umíralo!

Ted se vyrovnávají všemožné spory, hádky výhradně souborem papírovým. Žurnalisté mají takové hádavé články rádi, poněvadž to dělá mezi škodolibými lidmi jejich listu reklamu. A k vůli kšeftu se již hoví spodním vášním davů; žurnalista, který by měl vzdělávati a vésti své čtenářstvo k záživým ideálům, dělá bez dlouhých rozpaků povolného sluhu všelijakým choutkám čtenářstva, přispívaje k zmohutnění špatnějších vlastností jeho. Jen když se podporuje „literatura“! Ted už zásluhou nejrozumnějších literátů to vypadá tak, jako by neliterární človecenstvo žilo jen proto, aby bylo o čem psát. Venkovský človec učiní dva kroky z chalupy a už má za zády dva literáty, kteří sebevědomě lupou svého zkumu a vkusu sledují každý jeho krok; pytají a analisují ve své duševní laboratoři každé jeho hnutí. Vidí v něm vhodnou učební pomůcku literární; nic víc, nic máh. Kdyby takový rolník věděl, proč vlastně mnohý pán z města tolik si ho všimá, snad by se po něm ohnal a řekl by, aby se uchýlil se svými studiemi někam jinám; on že mu komedianta k vůli jeho psaní dělati nebude. Spišovatel prohrabává se nemilosrdně srdcem i ledvím takové literární oběti; při tom jest pevně přesvědčen, že se mu povahová diagnosa co nejlíp podařila a hned shání papír a inkoust, aby svou důležitou studii učinil nesmrtnou. Ale zatím třebať ani neví, že se stal sám předmětem důkladnější studie než je sám. Štěstí ještě, že vtipné poznámky venkovana o své osobě neslyší; ty by se třebaš hodily spíš na papír než studie jeho. Kdyby tak slyšel, jak bítce dovede i neseštelý venkován kritisovati jeho povýšenou mluvu, jeho blahosklonné, vypočítavé úsměvy!

Páni spisovatelé si ostatní lidstvo představují jako armádu, která je zde jen proto, aby před jejich zraky defilovala a prohlídce se podrobavala, aby bylo dosti látky k popsání papíru.

Jest nutnou věcí, aby se dělo na světě plno

o konversi jednotného státního dluhu. Pokud se týče míry úrokové, chtěl ministr financí, aby sněmovna schválila 3 $\frac{1}{2}$ % ní konversi. Proti tomu povstala opovice, jež se rozhodla pro konversi 4% ní. Vláda tedy poražena. Pro vládu hlasovali pouze Poláci a hr. Stürgkh. Na to vyřízena i předloha o protestování smének. Panská sněmovna pak dne 16. února schválila od posl. sněmovny vyřízenou tuto předlohu vládní o konversi. Dne 13. února vyřídila posl. sněmovna v prvním čtení vládní předlohu o změně zákona tiskového, jež odkázána 48 člennému výboru tiskovému.

Tento týden na denním pořádku je předloha branná, která zase rozčiluje myslí všech. Ač důležitou jest jednání o této předloze, přece ji někteří poslanci nevěnují příliš pozornosti. Na př. 13. února zamítnuta byla 10 proti 8 hlasům v branném výboru resoluce posl. dr. Stojana, v níž se žádá, aby na povolávacích listcích vedle němčiny užívalo se také jazyka mateřského. Scházeli tu 3 mladočestí poslanci, kteří by byli pro návrh rozhodli. Dne 17. února zahájeno bylo za značného rozruchu druhé čtení branné předlohy, k němuž se přihlásilo přes 100 řečníků. Z české strany zvlášť ostře a přesvědčivě mluvil posl. dr. Herold. Kolo polské usneslo se jednohlasně hlasovat pro brannou předlohu. Klub čes. poslanců na říské radě usnesl se hlasovati ve druhém čtení proti branné předloze. — Páni poslanci mají býti snad ponuknuti k povolnosti vládě milé návrhem, podaným ve sněmovním výboru pro změnu jednacího řádu, aby jim místo dosavadních diet vyměřen byl jistý roční plat. Dle něho měli by poslanci platu 7000 K, předseda 36 000 K a místopředsedové po 24.000 K. K tomu je peněz dost!

V uberské poslanecké sněmovně obstrukce menšiny proti branné předloze nabývá stále většího rozsahu.

Ruská a rakouská vláda dohodly se o návrzích na zlepšení správy v evropském Turecku. Požadavky tyto budou prý předloženy Portě v nejbližších dnech. Bulharská vláda, k nátlaku velmocí dala zatknouti v Sofii předsednictvo macedonského výboru, ale zároveň poslala na hranice silný vojenský kordon. Činnost povstaleckých tlup se v Macedonii organizuje; Turecko pak posílá tam víc a více vojska, jež obyvatelstvu tamnímu je pravou metlou.

Snahou francouzské protikatolické vlády Combesovy jest vzítí sv. Stolicí všecko právo jmenování nových biskupů.

Následkem dohodnutí Spojenými státy sprostředkovaného bylo obklíčení pobřeží venezuelského zrušeno. Tím i zanikla revoluce ve Venezuele.

Z činnosti katol. spolků.

Z Liěna. Národní katolická jednota v Liěně konala měsíční schůzi dne 16. t. m. Přednášel dp. farář F. Andrlíček z Černikovic o pokroku a poněvadž mluvil živě a přesvědčivě, zalíbil se všem a

nešťestí, poněvadž by se literáti neměli čím bavit. Co zamilovaných srdéček krvácí, aby se srdce spisovatelovo potěšilo! Kdyby bylo méně požárů, válek, úrazů, vražd, co by si spisovatelstvo počalo! Jaký byl pamlsk pro žurnalisty, když se počalo zde v Hradci rozhodovati o osudu vraha Jaroše! Každé sousto, které tento neobčejný muž do úst dával, bylo žurnalisty počítáno. Na každý jeho šnupeček obracen pilný zřetel. Dlouhé sloupce časopisů byly svědectvím, že žurnalistům více záležel na každém dechu toho znamenitého muže než na celém životě některého vynikajícího státníka nebo básníka. Proč jen budrý a málo vypočítavý Jaroš nežádal za tu zábavu žurnalistům připravenou slušný honorář! Zasloužil by si ho. Jako by ten človec pro jiného neučil tak velkolepou vraždu a tak zajímavé krádeže, než aby se klidnější bladiny živořící literatury poněkud rozvínily! A v duši žurnalistů vřelo při tom všem osvicené přání: Jen houš, jen houš, aby nám přera nerezavěla; ať žijí lidé à la Jaroš!

Někde se stane něco zajímavého. Hned jest tam žurnalistů více než osob jednajících. A obecnost samo úsilně podporuje psací horečku. Někdo by třebaš odíral, aby tam a tam byla schůze; ale zmlkne, vzpomene-li si jen, že se o ní bude psát. Někomu by ani nenapadlo skočiti do Vltavy; ale jest v Praze, v středisku naší žurnalistiky, která na nějaké nešťestí lačné čeká a proto jen do chladných vln! Nezapomene před tím napsat tklivé psaní a pak může být jist, že ho žurnalistika za tak velkolepý čin, za tak znamenitou podporu českého písemnictví srdéčně polituje. A to není k zahození. Nejlip a nejlépeším způsobem si zachovají v dějinách veliké jméno mezinárodní anarchisté. Jen stisknou křehoutek revolveru a již jejich jméno letí od ús k ústům v celém světě, již žurnalisté dlouhými články vzdávají jim hold, připojujíce jejich podobizny. Rozumí se, že papírové vavříny nedají jiným individuíům spát a proto se snaží o podobné „rekovné činy.“

Poslanci si sice přilíhají práci v parlamentě nedají; mnohemu by ani docela nenapadlo k prázdným stěnám sněmovny hovořiti. Ale když

přáli bychom si častěji ho poslechnouti. Těmi sebovými výstupy, jež přednesli J. Jehlička, Fr. Kopecký a Jos. Samek, byla schůze skončena a četní účastníci rozecházeli se s vědomím, že se toho večera v katolické jednotě mile pobavili a poučili. — Příteli schůze bude jistě zase tak častě navštěvována. Horlivým našim příslivcům a přátelům: Zdravě Bůh!

Z Vamberka. Křesť. kat. sociální spolek Svornost pořádá v neděli dne 15. t. m. schůzi v hostinci p. J. Frydrycha v Zářetí, při níž jednatel promluvil o papežství. Tyž spolek bude dne 1. března opět o 4. h. odp. pořádáti schůzi, při níž promluví o křesť. socialismu p. V. Myslivec, redaktor z Prahy.

Z Červených Pečok. Člty zdejší politický klub pořádá dne 8. února obvyklou měsíční schůzi spojenou s přednáškou o Karlu IV., Otci vlasti. Přes velice nepříznivé počasí sešel se slušný počet členů, kteří naslouchali delší řeči o slaté době země České s napjatou pozorností až do konce. Další činnosti Zdravě Bůh!

Z Kněžic a Městec Králové. Dne 22. t. m. oslaveno bude papežské jubileum v místnostech spolkových přednáškou „o významu papežství“, kterou prosloví vp. J. Šahula z Hradce Králové. Schůze bude veřejná.

Z Lomnice n. P. Katolická jednota konala dne 18. ledna výroční valnou hromadu, kterou zahájil předseda dp. Fr. Knížek. Dle jednatele správy p. J. Kozáka bylo v minulém roce 11 schůzí výborových a 8 členských. První schůze konána 16. února s přednáškou p. V. Myslivec z Prahy o křesťanském socialismu. Dne 31. března přednášel předseda dp. Fr. Knížek o práci a zábavě. Při této schůzi sebráno bylo „Sedm posledních slov Krista Pána“ od Haidna. Dne 4. května přednášel p. Ant. Pochmon z Hradce Králové o povinnostech občanů k obci. Dne 3. srpna přednášel dp. J. Koukal, farář ze Mlýčného, o své cestě do Palestiny. Dne 28. září odbyvána byla schůze na oslavu patrona Jednoty sv. Václava, při čemž přednášel p. K. Karásek ze Studence o českém státním právu a dp. Fr. Knížek sestaven živý obraz, představující hold českého národa sv. Václavu. Dne 16. října přednášel jednatel p. Jos. Kozák o bitvě na Blšé Hoře, a p. předseda promluvil o Svatováclavské záložně. Dne 26. listopadu přednášel dp. J. Koukal, farář ze Mlýčného, o Kairu v Egyptě. Dne 26. prosince přednášel vlp. Jar. Dlouhý ze Semil o nepřátelích dělnictva. Mimo to provedeny 2 scény s vánoční hry „Narození Páně“ se zpěvy a živým obrazem. Jelikož zásluhou p. předsedy podařilo se jednotě naší poříditi si spolkové jeviště, přikročeno 3. srpna ku sebrání jednoaktovky „Prodaná láska.“ Pokud úplně se zdařil a zábavní odbor provedl na to 7. srpna se zdarem Mikulášskou zábavu. Zvláštností naší první Mikulášské zábavy bylo, že při ní účinkoval koncertista na fletnu dp. Ant. Boháč, jehož umělecká hra dodala zábavě naší pravého lesku. Dp. Jos. Kniesovi sluší vzdáti srdečný dík za láskavé nadvízení a doprovázení na pianu. — Dne 24. srpna účastnila se jednota naše 26 členy sjezdu českoslovanakých katolíků v Hradci Králové i při jiných příležitostech veřejně vystupující. Jednota naše čítá 101 členů činných, 14 přispívajících, a 76 členů čenského odboru. Následovaly volby funkcionářů a zvoleni následující pp.: za předsedu dp. Fr. Knížek, za místopředsedu p. V. Rada, písařkář, za jednatele p. Jos. Kozák, za pokladníka p. Jan Mikule. Dámský odbor zvolil sobě za protektorku paní Bertu

takový poslanec vidí boufy lačných stenografů, aspoň jim do péra něco naučtuje — a jeho sláva jest zachráněna, třeba ví, že to všecko pro parlament nemá významu. Čtenářstvo pak jest přesvědčeno, že ta řeč působila velkolepě.

A tak už pomalu opravdu žijí jedni lidé hlavně proto, aby psali a druzí, aby bylo o čem psát. A píšících jest stále víc, takže, přijde-li to takhle dál, bude celý svět jednou velikou redakcí. Jen je při tom chyba ta, že záplava nejrozumnějších knih a časopisů mate každého tolik, že i přes nejlepší vůli zhltná plno literárních braků než se dostane ku knize skutečně cenné. Psavá horečka takto spíš pravě vzdělání zdržuje než podporuje, poněvadž skutečné vzdělávací kniha jest obklopena hradbou tolika bezcenných sester, že po ní musí pátratí vzdělání chtivý jako po perle v kupě písku. Ale nic platno; podle rozumu mnoha moderních lidí jest přece jen záplava potíštěného papíru znakem pokroku a proto nutno literaturu podporovati ze všech sil. Proto nutno žurnalistům všemož. ou podporou vycházeti vstříc. Předně odbírejme časopisy, pokud kapsa stačí; provádějme neobvyklé věci, mučme se něčím a žurnalistům své trápení (zvlášť je-li zajímavé) sdělujeme, pamatujeme, že jsme zde na světě hlavně proto, aby bylo o čem psát; hádejme se, tvořme nesvorné strany a tím zvláčíme nejlíp půdu pro vzrůst nových časopisů. Nešetřme úzkostlivě svůj oblek, ale trhejme jej rychle, poněvadž bude pak lacinější papír na psaní. Mnohá dáma, která se každý měsíc stkvěje v nových šatech, ani neví, jak častým odkládáním šatstva podporuje láci papíru. Ovšem ještě více psavou horečku podporují samy moderní továrny módních látek; ty hotoví látky tak pevně, že se v čase nejkratším musí poslati k přeměně na papír. Jest tedy potřeba, aby se hotovily látky ještě chatrnější a pak bude mít literatura pravý ráj.

Pokud tolik časopisů nebylo, žili sic lidé svorněji a spokojeněji; ale co platno! Nynější doba má požadavky jiné, miluje pokrok — a proto není dovoleno mohutnému vzeletu moderní literatury peruti podvazovati, třebaš by se tak stávalo století psavé stoletím psím.

Mastajoh, za ředitelku sl. Bar. Dlouhou, za jednatelek sl. Marii Mikulovou.

Z Hronova. Dne 25. ledna t. r. konal „Podpůrný a vzdělávací spolek křesť.-sociálních žen a dívek z Hronova“ 4. řádnou valnou hromadu v místnostech spolkových. Schůzi zahájil předseda modlitbou. Vzpomenul zvláště dvou událostí, které v poslední době zasáhly rušivě do spolkového života a činnosti ve spolkových ochromily; totiž pohroma ve Sv. václavské záložně, kterou nepřítel bese všeho práva a spravedlnosti přičítají na vrub všem kněžím, házející bílým potupy pro jednotlivce po všech, jenom aby mohli z této neblahé události vytloukat kapitál pro své vlastní zájmy; pak předčasná smrt velikého biskupa a organizátora spolkového života katolického Eduarda Jana Bryncha. Pohromy tyto mají však tím více semknouti věrné katolíky a vspružit k novému životu. Ze správ jednotlivých funkcí uvádějí věci hlavní. Uplynulého roku konalo 11 schůzí výborových, 5 měsíčních, přičemž přednášel: předseda „O mrtvé ruce“, „O významu mistra Jana Husa“, sl. Josefa Prouzova („O důležitosti náboženství zvláště v životě rodinném“), dp. Al. Dostál z Nového Města n. M. („Upomínky z cest do Říma“), pořádaný byly 4 zábavné večírky, jeden spolkový ples a sehrán byl divadelní kus: „Obraz Panny Marie“. V tom čase odebraly se též na věčnost dvě horlivé členky: sl. Marie Vajsařová a p. Anna Hlaváčková, které deputace členek doprovodila k poslednímu odpočinku. Dne 17., 18. a 19. května 1902 zastoupen byl spolek třemi delegátkami na sjezdu strany v Praze, dne 24. srpna 15ti členkami na sjezdu katolíků v Hradci Králové. Několik členek účastnilo se též plesu a divadelního představení sesterského spolku v Červeném Kostelci. V době vánoční poděleno bylo 58 chudých dítek štátním v obnosu asi 160 korun, z nichž asi za 100 korun zakoupeno bylo látek od „Vzájemnosti“. Nemocenské fond obnáší 300 korun a v pokladně naležá se 42 K 76 h. Spolková knihovna čítá 246 vázaných knih, jest si však přáti, by více byly vypůjčovány a čteny. Spolek odebírá „Čechii“, „Rodinné vychování“, mimo to jednotlivě odebírají členky svůj orgán „Českou ženu“ (35 ex) a „Kříž a Maria“ (50 ex). Při konaných nových volbách zvoleny do výboru a za funkcionářky až na nepatrné změny všechny členky z období předešlého. Další činnosti: „Zdať Báh!“

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Vyznamenání jsou: p. Vinc. Novotný, rytíř řádu Frant. Josefa, čestný kanovník, čestný konsist. rada, bisk. vikář a děkan v Dolní Krupě, jmenován skutečným konsist. radou a asesorem; p. Antonín Vachura, bisk. sekretář, děkan v Nám. Brodě, p. Bohusl. Neumann, katecheta a gymn. profesor v Nám. Brodě, p. Jos. Uhlíř, farář ve Skuhrově, jmenování bisk. notary; p. Jan Ráček, farář v Heralci, p. Josef Břiza, farář v Habrech, p. Ant. Janáček, farář v Pohledu, jmenování děkany. Expositorium canonické obdrželi: p. Vinc. Jůzl, vik. sekretář, farář v Libici, p. Jos. Ruml, farář v České Bělé, p. Frant. Koten, farář v Čachtovicích, p. Vinc. Laštůvka, farář v Chotěboři. Farní synodalié: p. Josef Forman, katecheta škol měšť. v Chotěboři, p. Al. Calka, kooperátor v Dolní Krupě. Ustanovení jsou: p. Vojt. Briz, farář v Dittersbachu, za faráře do Králík, p. Josef Haka, kaplan v Pece, za koop. do Žamberka, p. František Jirásko, kaplan v Borzi, za kaplana do Ústí n. Orli., p. Josef Soukup, kaplan v Nekofi, za kaplana do Rovné, p. Josef Kepl, zatímní katecheta v Jaroměři, za kaplana do Nám. Bělé, p. Alex. Novotný, kaplan v Čermné, za kaplana do Pecky, p. Ant. Wích, administrator, za kaplana v Králíkách, p. Jos. Honek, kaplan v Třebovské, za koop. do Limberka, p. Karel Kučera, kaplan v Limberku, za administr. do Dittersbachu. Uprázdňené místo: Dobrouč Horní, Dittersbach, fara patr. téže obce; právo jmenování náleží nejdp. biskupovi, od 4. února 1903.

Ve schůzi městského zastupitelstva dne 13. února 1903 učiněna tato usnesení: Městským radním zvolen p. K. Haloušek. Do technic. odboru a kuratoria průmyslového musea zvolen p. J. Santrůček, c. k. živ. inspektor. Pan náměstek Pilnáček zvolen do c. k. okres. školní rady pro město místo p. Vikt. Weinhangata. Do pevnostního odboru zvoleni pp. J. Santrůček a V. Cibor, do požárního odboru p. Dr. V. Durdík. Zástupcem nemocného kontrolora zastavárny p. Jos. Petříčka jmenován p. Arn. Dvořák. Stížnost p. Ant. Sluky proti vyměření kanálové taxy z domu čp. 151 a 152 byla zamítnuta. Žádosti c. k. okres. inspekt. p. Al. Krémáře za opravu předpisu stočného z novostavby čp. 353 bylo vyhověno. Schváleno jmenování p. JUDra. Frant. Zachovalu definitivním učitelem a p. Ot. Šimka suplujícím učitelem obchodní akademie. Schváleno bylo bezplatné propůjčení nových místností pro veřejnou čítárnu v čp. 33. Při jednání o žádosti p. Jiřího Malého za povolení k výčepu lihovin a sladkých vín nedošlo se většiny při žádném z návrhů. Schválen nový stěhovací a vypořádací řád pro město Hradec Král. Lesním praktikantem zvolen p. Josef Tykal. Pí. Majorové, vdově po měst. strážníku, udělena měsíční podpora 24 K a na každé dítě do 18. roku po 4 K, celkem 44 K měsíčně. Pí. Jiráskové, vdově po strážníku, mimo pohřeb. výloh, jež hraseny též pí. Majorové, 150 K odbytného. Pan Dr. Durdík přimlouval se za kontrolu mléka do města přiváženího a zrušení některých nevěstic. K žádosti společenstva řezníků a uzenářů za některé změny v jateč. řádě usneseno podati hejtmanství žádost za obnovení enkoty v příčině poplatků jatečních.

Hudební večer v Adalbertinu. Produkcce cyrilské jednoty dovedou shromáždit ve dvořané Adalbertina značný počet posluchačstva, protože předvádějí vždy vybrané novinky s uměleckým poručením. Také tentokrát hudební večer dne 15. února pořádaný umožnil nám pokochati se pravými skvosty předních našich hudebních skladatelů Fibicha, Nováka, Horníka a Novotného. Pěvecký sbor Hzený pv. vikariem Říhem imponoval přesnou intonací, dynamickým

odstihováním a jistotou nástupů. V solových partiích podaly výkon v pravdě umělecký sl. Novohradská Horníková balladou „Sblodáním“ a sl. Kulhánková třemi solovými skladbami. Těba celého večera neunavňm právodem na klavír při všech sborech i solových partiích nesl obdivuhodné dp. prof. Orsl. Velmi vděčně přijaty byly Gaalovy suity na české a ruské pláň, které na klavíru, harmoniu, houslích, viole a celu přednesli pp. Orsl, Sekera, Jurkovič, Dr. Beyl a Sahula. Po skončení tomto večírku vzdán byl též tribut velmoci masopustu několika rydnými tanečky. S úspěchem hudebního večera může býti cyrilská jednotu spokojena.

Ze Všeobecného sdružení v Hradci Králové. Starosta p. Urban svolává ústřední výbor k plenární schůzi na den 1. března do Adalbertina v Hradci Králové, kde se o 9^h hod. dopoledne bude jednati o velmi důležitém bodu. Členové dostavě se všichni. Schůze ústředího výboru dne 14. února. Přítomní: Urban, Luňáček, Pochmon, Jenšovský, Zoubek, Luňáček a tajemník Polák. — Dopis ze Sušice vyřizen kladně. Dopis z Hor. Jelení vzat na vědomí. Dopis z Ústí — záporně. Nemocenské podpory uděleny: Ant. Štěpánskému v Snehovských 16 K. Nedvídkovi v M. Čermné 8 K. Ant. Matějovi z Klatov 8 K. Šandarovi v Sušici 16 K. Lad. Luňáčkovi v Hradci Král. 8 K. Anně Zoubkové v Hradci Králové 4 K. V nezaměstnanosti: V. Královi v Hlince 3 K. Josefa Šulcovi v Hlince 3 K. Al. Primusovi v Praze 4 K. Mimořádná podpora J. Morávkovi z Parníku 5 K. — Přijati členové. Sušice: V. Novák III. Píseň: N. Čojka III, A. Hrubý I. Polná: V. Minář I, L. Tůma I. N. Město: A. Ježková III, J. Škoda III. Třebechovice: Fr. Luňák II. Přispívající členové: vdp. Fr. Dušanek z Hor. Jelení III a p. K. Jirka z Hlince III. Nejmenovaný z Třebechovic daroval 1 K. — Pohlednice s podob. J. B. M. dr. Josefa Doubravy, nového biskupa královéhradeckého vydány jsou Všeob. sdružením. Tajemník J. Polák v Hradci Králové v Adalbertinu vyřizuje objednávky za předem zaslaný obnos po 10 h (i ve známkách).

Ples jednoty katolických tovaryšů bude pořádán v neděli dne 22. února b. r. o 7^h 8. večer. Vstupné 2 K. Zvaní jest skončeno, ale reklamacce pozvánky přijímá dosud zvací výbor v „Adalbertinu“. Subakrice jest sice slabší nežli jiná leta, ale není pochyby, že ples sám bude opětně tak zdařilým jako jindy. Dosavadní plesy v Adalbertinu v letošním masopustu pořádáné čítaly na sta účastníků.

Měst. Kleperovo divadlo v Hradci Králové. V neděli dne 22. února 1903 uspořádán bude druhý velký koncert Emanuela Ondříčka za laskavého spoludělníkování Ludmily Javůrkové, koncertní pěvkyně z Prahy, Leona Kestenberga, virtuosa na klavír z Berlína, Karla Leitnera z Prahy a úplné kapely c. a k. pěšího pluku č. 36. z Josefova. Dirigent: Max. Heyda. Program: 1. Dr. Dvořák: Overtura „Kde domov můj“ k dramatu „Jos. Kaj. Tyl.“ Přednese orkestr. 2. a) Dr. Dvořák: „Kde duch můj sám“; b) Bendl: „Opustěná“; c) Lamb: 1) „Výpověď“, 2) „Lubi se mi“. Zapěje Ludmila Javůrková, u klavíru Karel Leitner. 3. Bruch: Houslový koncert G-mol se závěrečnou kadencí Emanuela Ondříčka. Přednese Emanuel Ondříček s průvodem orkestru. 4. Smetana: „Rhapsodie d'Auvergne“ pro klavír s průvodem orkestru. Přednese Leon Kestenberg. 5. V. Novák: „Slovenské písně lidové“ Zapěje Ludmila Javůrková, u klavíru Karel Leitner. 6. Čajkovskij: Overtura „Solennelle 1812“. Přednese orkestr. 7. a) Smetana: „Skočná“; b) Em. Ondříček: Variace na thema od Paganiniho. Přednese Em. Ondříček. Začátek v 7 hodin večer.

Domevské právo v Hradci Králové ve schůzi měst. zastupitelstva dne 13. února 1903 uděleno bylo těmto pt. osobám: J. Čáslavskému, Barb. Čiháčekové, K. Dixovi, Fr. Javůrkové, Magd. Jiřkové, Marii Kokrdové, Jos. Menčíkové, Jos. Pacákovi, Ant. Palmovi, Petroně Pickové, K. Pokornému, Kat. Přibyllové, Jos. Záteček, Marii Záteček.

Úmrtí. Pana Em. Miřiovského, profesora na zdejší c. k. učitelském ústavě, stihla bolestná rána úmrtím matky jeho paní Františky Miřiovské v Jindřichově Hradci, kdež zemřela 16. února ve věku 79 let. Pohřeb konal se tamtéž dne 18. února. — Paní Anna Černá roz. Meřířová, manželka p. Jos. Černého, společníka zdejší stavitelské firmy, zemřela v neděli dne 15. února po krátké a trapné nemoci v 29. roce věku svého. Tělesná schránka zesnulé byla ve středu dne 18. t. m. odpol. v domě smutku v Pospíšilově třídě vykropena, do Černilova převezena a tam pochována.

Elektrina v Hradci Králové. Pan Karel Novák, docent c. k. vyšší školy technické a přednosta ústřední elektrárny v Praze, vypracoval projekt, dle něhož jest možno za poměrně i snadno elektrickou energií okolí Hradce Králové do vzdálenosti as 30 km zásobovati. Spojenými silami podnikavých účastníků bravě daly by se překonati peněžní překážky, které dosud omda ovaly zřízení vlastní elektrárny v Hradci Králové.

Beseda v Hradci Králové pořádá v úterý 24. února t. r. věneček. Úbor domácí. Začátek v 8 hod. Jen pro členy a jich hosty.

Místní komité na obelání hořické výstavy pro Hradec Králové byl rozšířen o zástupce přím. musea p. Lad. Haněla, c. k. ředitele a p. M. Oehma, taj. musea. Ve schůzi konané dne 18. února zvolen za místopředsedu p. J. Jelínek, mydlář, za jednatele p. M. Oehm, učitel. Funkci pokladnickou převzal rovněž p. Jelínek. Přijat návrh na stavbu pavillonu, který vypracoval p. Rejchl, stavitel zdejší. Jelikož jest financování podniku zabezpečeno, vyzývá komité ku hojněmu přihlašování vystavovatelů. Přihlášky přijímají p. J. Jelínek a K. Haloušek. Cena stanovena 6 korun za 1 m plochy. Doufáme, že hojnými přihláškami a vydatnou podporou se strany místních korporací zabezpečen bude jak morální, tak i finanční úspěch snahy po čestném zastoupení našeho města na výstavě v Hořicích.

„Kleper“, spolek divad. ochotníků zdejších, připravuje na 1. března Hauptmannovu veselohru „Bebí kožich“ a k 23. březnu na paměť padlých narozenin Jar. Vrchlického téhož „Rabínkou moudrost“.

Schůze hostinských z berního okresu královéhradeckého ohledně semské dávky z piva konati se bude dne 26. února o 2. hod. odp. v Hradci Králové v Adalbertinu.

Pozor na podvodníky. Jakási M. Heizerová připadla na „šťastnou“ myšlenku. Opatřila si padělanou listinu a té se dovolávaje dům od domu vybírávala podporu pro nemocnou prý sestru. Chování její bylo zdejší policii nápadné, byla proto zatčena a pak z podvodu uvězněna.

Na Sanatorium v Janských Lázních dále darovali: Druhá sbírka vikariátu Kutnohorského 568 K 20 h, k níž přispěli vdpp.: Fr. Precilík, rytíř řádu Frant. Josefa, děkan v Církvici 25 K 60 h, K. Volenec, kaplan tamtéž 12 K 80 h, Fr. M. cháček, zám. kaplan v Malešově 25 K 60 h, Fr. Mart. Rosa, děkan v Krcblově 12 K 50 h, J. Petr, farář v Třeboníně 6 K 40 h, Josef Martinek, farář ve Zbýšově 12 K 80 h, Václav Bartoš, farář v Červ. Janovicích 19 K 20 h, Fr. Pour v Červ. Janovicích 6 K 40 h, Josef Hovorka, farář na Kaňku 32 K, Fr. Klus, farář v Košicích 19 K 20 h, Josef Týplý, katech. v Kutné Hoře 19 K 20 h, Frant. Pekárek, kaplan v Kutné Hoře 32 K, Frant. Velebný, kaplan v Kutné Hoře 32 K, Frant. Frydrych, katecheta na paedagogiu v Kutné Hoře 29 K 50 h, Vil. Kneysal, katecheta při měst. dívčí škole v Kutné Hoře 17 K 30 h, Josef Teplý, katecheta chlap. měst. školy v Kutné Hoře 11 K 80 h, Dr. Karel Truxa, ředitel dívčího paedagogia v Kutné Hoře 11 K 80 h, Josef Zuzánek, katecheta měst. dívčí školy klášterní v Kutné Hoře 11 K 80 h, Josef Marek, kněz na odpočinku 11 K 80 h, Karel Hubert, kazatel u sv. Barbory v Kutné Hoře 11 K 80 h, P. Václav Kočárník, fundatista v Kutné Hoře 11 K 80 h, Václav Spurný, děkan v Suchdole 17 K 70 h, Jan Král, kaplan v Suchdole 11 K 80 h, Josef Eliáš, farář v Sudějově 5 K 80 h, Jan Sládek, děkan v Sedleci 11 K 80 h, Josef Mejzner, farář v Zábofi. 11 K 80 h, Frant. Kratochvíl, kaplan v Zábofi 11 K 80 h, Jos. Prndič, kaplan v Nebovidech 11 K 80 h, Jan Záruba, farář v Gruntě 23 K 60 h, Fr. Tauchman, farář v Radboři 23 K 60 h, Gust. Čenský, farář v Konárovicích 23 K 60 h, Josef Vašák, děkan na Bykání 23 K 60 h, Josef Kaplan, kaplan na Bykání 11 K 60 h, Al. Novák, farář v Křeseticích 5 K 80 h. — Vikariat Kutnohorský nejštědřejší složil příspěvek. Srdečné díky vzdává a o další příspěvky snažně prosí kapitulární Konsistorium v Hradci Králové.

Záložní úvér. ústav v Hradci Král. Z bilance vyjímáme následující data: Aktiva: Hotovost pokladniční K 89.235.39, směnky v zásobě K 1.346.042.72, cenné papíry K 315.103.09, devisy, valuty, mince a kupony K 29.780.39, dlužníci K 2.924.174.91, zástavy K 12.444.—, nemovitosti a skladiště K 352.213.16, movitosti K 4.197.—, celkem K 5.037.190.66 Passiva: účet akciový K 1.000.000.—, různé fondy K 451.390.25, vklady K 1.432.020.53, dopisovatelé K 2.086.154.97, nevybrané dividendy K 1.316.— zisk K 162.308.91, celkem K 5.037.190.66. Výroční zpráva poukazuje na nynější neuvrnané poměry úvěrnictví, kde peněžní ústavy nuceny jsou postupovati s velkou rezervou oproti osobám úvěr hledajícím, na druhé straně čeliti jest jim nedůvěře širokých vrstev ukladatelských, která nepravděpodobnostmi v peněžních ústavech stále a stále jest živena. —

Choromyslný. Dne 13. t. m. nemalé vzrušení vyvolala tu událost, která se stáhla ve hradbách zdejšího města. Pan Frant. Linhart, hostinský z Předměří, na kterém již delší dobu bylo znáti známky choromyslnosti, jmenovaného dne nepozorovaně přehl z domu, ač byl domácími střežen. Přišel do hradeb městských, vrhl se s výšky as 6 m do hradebního příkopu vodou a lesem naplněného, odkud sám vylezl na kus ledu, na němž nějakou dobu polozmrzlý ležel. Na štěstí zpozorovali jej vojín z protějších kasáren a přispěvše mu na pomoc, dopravili ho do okresní nemocnice. V noci 15. t. m. podařilo se mu ale z nemocnice uprchnouti. Obleden pouze v košili a spodky, bos pobíhal nevládnou nocí; přece však byl v čas noční hlídkou zpozorován a odveden opětně do nemocnice.

Sv. Missie. V Černilově konati budou tři dpp. misijní z Kongregace Nejev. Vykupitele od sv. Kajetána z Prahy od 26. února do 7. března t. r. sv. misii. Počátek bude na popeleční středu o 7^h 1/2. hod. ráno. — Apoštolské práci žehněj Bůh!

První česká pouť do Lurd, k jejímuž uspořádání nejdůstojnější biskupská konsistoř v Brně dala své svolení, bude se konati letos koncem srpna. Provolání k této pouti bude uveřejněno, až vyjednávání s technickým vůdcem bude ukončeno.

Z Jičína. Valná hromada „Spolku pro okrášení města Jičína“ konala se dne 8. února 1903 ve 2 hodiny odpoledne v „Občanské Besedě“. Ze zprávy jednatele za rok 1902 uvádíme: Od 17. června 1873 stará se „Spolek pro okrášení Jičína“ a veškerým úsilím o svůj účel. Imposantní číselice K 40.000, které již vydány byly, jsou toho výmluvným dokladem. Četná místa druhdy zevnějšku neladného proměněna v útěšená zátíší. Činnost spolková rozšiřuje se i za zdi města. Park Husův opatřen na jižní straně důkladnou terassou a obehnan celý vkusným zábradlím. Okolí sochy Komenského jest pravou okrasou předměstí holínického a zejména málo vábného vjezdu do města po nákl. rybníčné. Úprava tam podnikl spolek s nemalým nákladem. Nejblížeji veřejným parkem jičínským jest obecní lesík Četovka, kterýž je atal

ještě nejlepším dokladem spolkové činnosti. Tu udržovány nákladné terasy, cesty, ploty, vyzarovány křoviny a holá místa zalesňována. Stejná pozornost věnována přetrávení našemu lipovému stromofadu. Značné práce i času a nákladu zabírá udržování všeho toho, co spolek pořídl. Spolek okrašlovací dal intervenovat svým předsedou o urychlení úpravy chrámu děkanického a pořízení nových varhan na místě kompetentních a to se zdárem. Nejnákladnějším dílem spolku v letošním období sluší označiti zřízení prostorného chodníku podél Cidliny od městské plovárny k Bílému mlýnu. Pohodlný chodník ten je upraven v délce téměř 1000 metrů a jest počátkem důležité komunikace do Železnice a na Tábor rozkošným údolím jmenované říčky. Stavbou dráhy Jičín-Turnov hrozilo nebezpečí chloubě našeho města, lipovým alejím Albrechtů z Valdštejna založeným tím, že měly býti za obcí Soudnou v délce bez mála 100 metrů protunty a vyhlazeny. Zakročením výboru byla však trať posunuta mimo aleje. Bez součinnosti četných příznivců jako J. J. Karla knížete Trauttmansdorffa a ředitele jeho p. Arnošta Hellriegla, děle p. t. obecního zastupitelstva, al. místních ústavů dělnických atd. nebyla by činnost spolková v takovém rozsahu možnou. Účel spolku pro okrašlení Jičína a jeho výsledky jsou postačitelny důvodem k přistupování za člena a zve me tudíž k tomu všechny, kteří osudem v město naše k trvalému přebývání poukázáni jsou a v pěkně upraveném Jičíně rádi bydlí.

Letní hospodyňská škola v Opočně, jež zahájí letošní běh dne 1. dubna, zavedla též pětiměsíční kurs vyučování kreslení dámských stříhů a šití šatů.

A ještě jednou z Krouné. Paní Marie Opočenská posílá na vysvětlenou tento literární příspěvek: 1. Není pravda, že farář Opočenský, jenž v září m. r. v Krouné zemřel působiv tu asi 25 let zůstavil jmění na 80.000 zl., ale jest pravda, že též farář, působiv v Krouné přes 30 let, vůbec nezůstavil vlastního jmění, neboť dle soudního výměru, týkajícího se pozůstalosti po něm ze dne 6. listopadu 1902 č. A 323. P. 1412—9, byla pozůstalost po něm o obnos 22 korun 16 haléřů pasivní. 2. Není pravda, že vdova po něm „obdržela od zdejšího náboženského fondu 400 K, aby mohla „chudákovi“ vystrojit pohřeb a že z říše německé se jí podpory též dostalo, nýbrž jest pravda, že se státního podpůrného paušálu obdržela na výlohy nemocí vzniklé obnos 200 K na žádost, kterou bylo presbyterstvo ještě za života dotyčného faráře podalo, kdežto podpor z německé říše pozůstalí ani nežádali ani neobdrželi.“

Z Lanškrouna. (Dar—novostavby). Po celou dobu vánoční krásili nás děkanický chrám nové, skvostné jesle, jež štědrosti několika zdejších paní byly pořízeny. Denně bylo vidět hojně návštěvníky u jeslíček, obdivující umělé to dílo, jež svým dokonalým provedením oko i srdce k sobě vábilo. Nové jesle byly zhotoveny v ceně pěti set korun v závodě p. Jana Schmalzla, sochaře v St. Ulrich — Gröden v Tyrolsku, kdež zvláště sochařské umění slaví své triumfy. Sochařské dílny Schmalzla, Stuflessera, Rifessera a jiných jsou známy široko daleko a díla jejich jsou pravým církevním uměním. — Na jaře započne se u zdejšího nádraží se stavbou nových plynáren, kterých dosud naše město postrádalo. — Ježto dosavadní tkalcovská škola již nestačí, bude též nahrazena novou budovou, jejíž stavbou se též na jaře započne.

Ze Želiva. O modle Bálu velmi vtipně v časopise Kříží započíná psáti ve svých mžikovských obrazcích fotograf amatér. Této starobabylonské modle klání se při nyní všechno vědu zvláště v masopustě těmi zábavami, jež pod rozličnými jmény plešů, báľů, věnečků, muzik křepčením a někde i pitkami se oslavují. U nás sice neschází Bálu horlivých ctitelů, kteří slušným spůsobem hold svůj mu přinášejí, avšak konkurenci mu činí Thalie, zvláště když do její stanů zvou členové zdejší Jednoty. Tak bylo možno viděti v neděli dne 15. t. m., kdy za spolupůsobení některých čiperných děv želivských sešli členové Jednoty klieperovu vesolohru „Každý něco pro vlast“ a Šamberkův „Bláznec v prvním poschodí.“ Divadlo vzor nepříznivému počasí bylo obecenstvem domácím i venkovským v pravdě nabito. Z účinkujících, kteří již několikrát o štěstí na jevišti se zdarem se pokusili, hráli všichni s porozuměním svých úloh, ba někteří vedli si již s pravou hereckou rutinou a výkoleností. Ti pak, kteří poprvé na prkna se odvážili, ukázali, že budou v našem dramatickém kroužku nadějným dorostem. Obecenstvo naše, které jsouc animováno hrou účinkujících pochvalou nešetřilo, dalo na jevo, že má smyslu pro ušlechtilou zábavu a že Thalii ne-li více aspoň stejně přeje jako Bálu.

Odvod. V obvodu doplňovacího velitelství pěšího pluku č. 18 v Hradci Králové, zaujímajícího obvody okresních hejtmanství: Hradec Král., Rychnov n. K., Králové Dvůr, Náchod, Nové Město n. M. a Broumov, konati se bude odvod dne 2., 3., 4. a 5. března v Kostelci n. Orli; 7., (8.), 9. a 10. března v Rychnově n. K.; 12., 13. a 14. března v Králové Dvoře; 16., 17. a 18. března v Jaroměři; 20., 21., (22.), 23. a 24. března v Holíčích; 26., 27. a 28. března v Nechanicích; 30. a 31. března a dne 1. a 2. dubna v Hradci Králové; 3. a 4. dubna v České Skalici; 6., 7. a 8. dubna v Náchodě; 14., 15. a 16. dubna v Opočně; 18. (19.), 20. a 21. dubna v Novém Městě n. M.; 22. a 23. dubna v Polici; 24. a 25. dubna v Teplici a dne 27., 28. a 29. dubna v Broumově. — V doplňovacích okresech vysokomýtského pěšího pluku č. 98 koná se odvod v Přelouči 21., (22.), 23., 24. března; v Holíčích 26., 27., 28. března; v Pardubicích 30., 31. března, 1., 2., 3. dubna; v Králíkách 20., 21. dubna; v Žamberku 23., 24., 25., (26.), 27. dubna; v Rokycnici 29., 30. dubna.

Různé zprávy.

Arcikněžna Alžběta, matka královny španělské Kristiny, zemřela ve Vídni v pátek 13. února ve věku 73 let. Pohřeb nekonal se do císařské hrobky

v kostele kapucínském, nyníž dle vůle zemřelé na hřbitově v Helenině Údolí a Baden.

Jubiläum Jaroslava Vrchlického.

Právě tento měsíc dovršil padesátý rok svého věku vynikající básník, přední český snatel literatur cizích, muž pila přímou železnou. Jaroslav Vrchlický (vlastním jménem Emil Frida), narodil se 16. února r. 1853., právě když se jeho rodiče vraceli ze Slaného do Loun. Otec našeho básníka byl lounským kupcem; brzy po narození Emilově předsídlil do Slaného. Tam počal Emil studovati na gymnasiu jako hořík sotva devítiletý; odtud přestoupil na gymnasium piaristické v Praze, a pak na soukromé gymnasium Jungmannovo. Sedmou třídu gymnasia však již studoval v Klatovech; tehdy byla uveřejněna již první jeho básně ve Světozoru. Po maturitě r. 1872. vstoupil Vrchlický do pražského semináře, ale již za půl roku se dal zapasati na fakultu filosofickou. R. 1876. jako absolvent filosofie se stal vychovatelem v italském Mazaně u hrab. Montecuccoli-Laderchi. Po roce se vrátil do Čech, redigoval „Světozor“, (v letech 1883—1884), stal se spolupřijímá učitelem na pražském ústavě ku vzdělání učitelů a rok po té byl jmenován sekretářem české techniky; v tomto úřadě setrval až do r. 1893, kdy oslavil čtyřicátou ročníci svého života. V ten rok dostalo se básníkovi mnoho uctivostních ovací od vděčných ctitelů jeho neúporné literární práce. V uznání velikých literárních zásluh byl jmenován r. 1892 českou universitou čestným doktorem filosofie; rok na to stal se mimořádným a r. 1898 řádným profesorem cizího písemnictví na české universitě. Vrchlickému se dostalo mnoho vyznamenání. Byl mu udělen čestný odznak „za vědu a umění“, je doživotním členem panské sněmovny, čestným členem Tovaryšstva polského v Paříži, členem felibrů (sdružení básníků provençalských v Marsilii, čestným členem „Umělecké besedy“ v Praze atd. Otec Vrchlickému zemřel již r. 1874, nedočkav se slávy svého syna; státnická matka jeho však žije dosud ve Svobodných Dvóřích u Kutné Hory. Literární činnost Vrchlického jest v pravdě obrovská; jubilační vydal 62 knih básní původních, 27 dramát, 7 libret, 3 knihy krásné prosy. Mnohými zdařilými překlady cizích básníků znamenitě rozšířil literární obzor českého obecnictva; přeložil 13 velikých básní světových literatur vydal 7 velikých anthologií cizojazyčných a přeložil 15 dramát Calderonových. Celkem vydal 181 knih; tolik knih nepsal žádný ze současných evropských básníků. Kolosální práce Vrchlického má nepopírný pronikavý vliv na zdokonalení básnické tvorby české v přelíné formy. Vrchlický jest pravým mistrem slova. To se jeví zvláště v překladech, kde překonává Vrchlický a hravou lehkostí a elegancí i nejvážnější obtíže; na zvelebení české spisovné řeči má v skutku lvi podíl. Snad žádná česká píra nedokázala, jak velikou pružností a bohatostí náš jazyk může vyniknouti, jako právě píra Jaroslava Vrchlického. A co říci o vnitřní podstatě jeho děl? Vrchlický nechtěl a nechce býti za každou cenu originální, jak se snaží právě v nynějším čase každá řada lidí zcela prostředních schopností. Odkojen jsa vzory nejen umělců českých, ale i grandiosními zjevy literatur světových, jest veleplodným eklektikem všech směrů a všech odstínů básnické literatury. Leč při tom potřebí držeti se jistých mezí a netřásti si přílišně; potřebí vybrati a obecnictvu předkládati z nastřádaného jen věci nejlepší. A toho u Vrchlického postrádáme; každý prchavý dojem, každý duševní rozmar jest mu vhodným předmětem básnění; a není to právě nějakou předností, jestliže při tom básník zapomíná docela i na filosofickou důslednost. Básník se sám přiznává, že postrádá filosofické ustálenosti světového názoru; přý to není v chaosu nynějším tak lehoučká věc. Myslíme však, že veliký muž má vyniknouti nad chaos; básník není jen služebníkem krásy, působí vzletnou formou myšlenky na výchovu lidu pronikavěji než učenec. Není tu tedy nutným požadavkem ustálenost přesvědčení? I básník musí býti filosofem důsledným. Doufáme pevně, že Vrchlický konečně nalezně také svůj stabilní filosofický bod, jako se to podařilo Čechovi, Zeyerovi a jiným, a že pak ovoce jeho obrovské pily přinese plody ještě chutnější a prospěšnější. Bůh poptejž našemu velikánovi ještě dlouhý čas plnou svěžeš duševní a žehnej mu v každé dobré snaze!

(8) Aprilové přehánky v „Čas.“

Realistický orgán v domnění svém jest sama důslednost a samá logika a na všech článcích svých zakládá si nemálo, že nesou se duchem střízlivosti, které pohřešuje každý časopis jiný. Běhlému pozorovateli však neujde s onou strojenou seriózností křiklavě se peroucí malichernost, se kterou „Čas“ z jiných časopisů svého, kdy konkají se udivené do světa a kdy sebe menší prostředek postaví jim k ukojení junačské ctižádosti. Zatím však metoda tato nestačila by právě u Času pokřizeti. Na příklad. Hnán jsa požidovátelou přirozeností, „Čas“ nemohl Luegrovi na jméno přijíti. Křikl do Vídně o prázdném demagogovi, šarlatánu a mlukovi. V tom zas běže houbu a smazav napsané, v „Beadě“ hovoří: Lueger stal se pánem Vídně. „Nezkřivil žádnému židovi ani vlasu na hlavě, ale liberální (pro škytnutí nemohl říci židovská) žurnalistika se nesmířila. A jak hloupě vedla kdysi boj defenzivní proti Luegrovi, tak hloupě chopila se nyní boje ofenzivního.“ Následuje chvála o výbornosti Luegrovského hospodářství ve Vídni. A zase: „Ten člověk ví, co chce a jedná konsekventně. Malá episoda ilustruje jeho debaterský talent. Člověk „nezlomné energie“ atd. Nuže, co mají čtenáři „Času“ věřit: Jest Lueger chlapík anebo šarlatán a prázdny mluk? Nejlepší bude, když osvojí si přesvědčení alternativné o šarlatánu—výtečnickovi. Tak se aspoň nezmýlí a podle svého orgánu pravdu budou mluvit tak i tak.

Vzdělanost překážkou duševního pokroku. „Čas“ píše o novém ndp. biskupa královéhradeckém, že jest muž „bystrého pohledu“ a

dočará: Na octau vystupuje tedy tím nebezpečnějším nepřítel duševního pokroku, čím je — vzdělanějším.

V maďarském ráji. Z Uher do cítiny se stěhovalo obyčejně měsíčně 6 až 7 tisíc lidí; tyto číselce výmluvně dosvědčují, jak blahobyť vládně v zemi, kde hrají šidé prim. Počet vystěhovalců však stále stoupá, tak že v prosinci minulého roku se vystěhovalo z Uher dokonce jedenáct tisíc lidí. Proč se tolik lidí stěhuje z té země, která jest tolik úrodná, jež má tak příznivé podmínky obchodu a průmyslu? Protože sice se všech podniků uvázne výhradně v kapsách židovských. Židovští spekulanti ovšem sledují vystěhovalce proud dělníků s velikým rozměsem. Pějde-li to takhle dále, kdo se bude díti na blahobyť židovských spekulantů? A nejen z Uher ale i z Halic plno dělného lidu odchází; není divu, jestliže i zde existence dělného lidu závisí na židovských boháčích. Zkrátka, kdekoliv šidé dostanou do rukou moc, tam jest asi takový ráj, jako v Uhrách: ráj pro šidy a bída pro křesťanský lid.

Angorské kozy jsou u nás v Čechách téměř neznámé, ač jinde jsou hojně rozšířeny; ve Francii chov angor. koz vynášá ročně 16—20 milionů franků. Pocházejí z turecké Malé Asie, vynikajíce dlouhou a hebkou srstí, barvy černé, šedé, hnědé neb slutě skvrnitě. Z jara vylínají množství jemné vlny, která se dá jak ovčí seplsti. A mléko jejich je hojné, chuťi výborné a výživné. Chov těchto koz nečiní zvláštních požadavků. Chudší lid měl by tu dvojí užitek: mléko a vlnu. Té doby nabízej se roční kozlík za 30 K, roční koza za 24 K. Prostřednictvím hospodářských spolků byla by cena jejich mnohem mírnější.

Včely. Die účinnosti z r. 1900 vykazují království České 199.804 úlů včel, ač by se tu stkvělo ušívilo na 500.000 včelstev. Z toho plyne zvláště rolníkům našim ztráta několikrát. Dokázáno přece, že včely přeletováním přenášejí a květu na květ prázek, kterým se zárodky květné oplodňují a úroda sama je pak bohatší a lepší jakosti. To se týká zvláště pěstnic a ovocného stromoví. Dokud v Australii nebyly zavazeny včely, nerodilo se tam ovoce, ač stromy bývaly květem obaleny. — Nebleděním si včel připravuje se rolník o med, který v přírodě jinak na zmar přichází, jehož by však mohl užiti v domácnosti nebo prodati. Kdyby oněch 300.000 včelstev, jež by se vedle shora výtčených u nás ještě vyživilo, dalo průměrně rok od roku jen po 3 kilogramech medu, to jest 900.000 kg. medu po 1.20 K, jest ztráta jmění národného 1.080.000 K. Mnohý rolník se tímto výrodům jen poumaje namítá, že za nynější doby je ze včel jenom škoda. Domnívá se, že „odkoukání“ při včelách je všechno, a že netřeba tu nic hlubšího vědět. A pak odbude vás leckdo, že nemá času hráti si s včeličkami. Na marné povídání, tlachy v hospodě atd. je však času dosti. Jinak v cizině. V Krajině, Italii, Švýcarsku, odkudž tisíce včelstev do celého světa i k nám se rozestíla, mají ročně od včeliček pěknou hromádku peněz. V Uhrách sama vláda inspektorátem včelařským bdí nad včelařstvím. Za rok 1901 odprodáno v Uhrách 1105 metr. centů medu a 29 metr. centů vosku. Ač med uherský jakostí svou daleko je pod českým, přece i v Čechách se ho mnoho skoupí. A tak klesáme, neumějící hospodařiti nejen s penězi, ale i s časem. Každý haléř má pro nás význam. Brzy nastane jaro. Někdy ten laciný oulek a včelky může si ještě leckdo připravit.

Z „Knihy lékařské“ roku 1897 sepsané. (Rukopis z r. 1629.) Lékařství proti dnům (dně). Koho dna lomí, vezmi volavčí sádlo a maž se tím, kdež potřebu, a bude líp. K témuž. Vezmi žabinec v jaře, kde ho nadělají žáby, a když z něj voda vysáhne, dej jej do alembiku a pal z něho vodu a když napálíš, smáčeji v té vodě šatu a přikládej, kde tě bolí, budeš prospěšně. Ano proti tomu dobrá ta voda jest, kdyby se komu noha neb ruka zapálila chtěla. — K témuž. Vezmi jitrocelovou vodu a smáčeji šatu přikládej, kde tě dna láme. — K témuž. Vezmi bobrové sádlo a maž se ním; velmi prospívá. — Komu dna v hlavě jsou. Vezmi šalvěj rukověť, jalovce s půl číše, bobrového stroje jako ořech vlašský a to spolu vař v víně dobrém v hrnku zahrdlitěm, zahrad dobře hrnek, ať pára nevyjde a tím horkým maž hlavu. — K témuž. Vezmi koření stýlového a to před slunce východem a zvař dobře a myj hlavu horkým, což můžeš zdržeti, a s tím jdi spat. — Proti kameni lékařství. Vezmi octa litého, nalij do sklenice a vlož tam lejna holouběte a nechej státi za sedm dní a toliko nocí, a dej pít nemocnému a zruší se kámen. — K témuž. Vezmi stropky česneku a zkráj jej, vezmi čtvrtku páleného, ten česnek moč v tom páleném, potom to pálené pij, když se líbí budeš zdrav. Zkušeno jest. — Proti témuž. Vezmi zajecí sádlo a pij v teplém pivě, přestaně bolest. — K témuž. Vezmi jablka a rozkroje na dvě vezmi jádra z jablka, vlož na uhlí, ať se pekou; tehdy vezmi síru dobře zetřenou a posyp ta jabka hustě a přijma vříž do prachu a ihned se kámen zruší a lomiti se bude, když to učiníš. — K témuž. Vezmi raky živé a spal je na prach v novém hrnci, zamaže hrnec dobře a požívej toho prachu v pití i také v jídle; toť jest velmi prospěšno. — K témuž. Vezmi smahu řepnou a smahu řetkovou, nechej ať toho požívá nemocný, a toť jest zkušeno na jednom opatovi. — K témuž. Vezmi liščí krev a dej nemocnému a vínem, a kámen, který jest v měchýři, přes noc zlomí jej. — Proti řezavce lék. Vezmi majkové koření a to vař v vodě, a učiň šlastr a přilož jako víd. — Kdo nemůže močiti, vezmi zajecích chlupů, spal je na prach a pij s teplým pivem, a hned vyžene vodu z měchýře. — K témuž. Vezmi řetkev a vař ji v bílém víně a přimíchej k tomu prachu zajecího, sádla a dej pít nemocnému, hned se umočí. — Kdo nemůže vody držeti, vař startek u víně, ať třetina uvře, a přičiň soli a pij to naštitrobu, a budeš vody držeti. — Kdo krví močí. Vezmi Matky Boží slzy a bedrník, setři to spolu a jez to, anebo zvař u vodě, pij tu vodu; také kdo má kámen, jest to dobré. — Kdo se umočí na lože. Vezmi měchejř kancový, upeč a sněž a zabráni vody těci, a žádná věc neposílaje měchejře jako ta. — K témuž. Vezmi svrchu jmenovaný měchýř a učiň z něho prach a požívej v čem chceš. —

Valná hromada „Slavina“ generál. podpůrného spolku pro Čechy, Moravu a Slesko na Smíchovské, odbyvá se ve středu dne 26. února 1903 v 8 hodin večer v místnostech spolkových u „Libuše na Smíchovské“.

Matice Školské a Národní divadlo v Brně. Český národ v boji o své bytí, o svůj kulturní a hospodářský pokrok mnoho musí přinášeti obětí. Sbíráni obětí těchto třeba organizovati a proto dohodly se národní korporace na návrh Družstva Národního divadla v Brně o tomto postupu: 1. Sbírána na Národní divadlo v Brně nemají býti na újmu Ústřední Matici Školské, brněnské Matici Školské, Matici Školské v Olomouci, spolku Komenický ve Vídni, pak ostatním Maticím Školským a národním Jednotám obranným. 2. Všeobecná sbírka ve prospěch stavebního fondu českého Národního divadla v Brně provede se ihned v celém rozsahu na Moravě a pak mezi Čechy v cizích dílcích. 3. Sbírána v království Českém omezí se pro tuto dobu na samosprávné korporace, pokud se týče vlastního majetku, na záložny a peněžní ústavy vůbec, na průmyslové podniky, šlechtice a lidi bohaté. 4. Všeobecná sbírka dům od domu v Čechách ve prospěch českého Národního divadla v Brně vykoná se na jaře r. 1903.

Církevní umění. Před svátky vánočními r. 1902 darovala jistě zbožná rodina v Zámruku do tamějšího chrámu Páně obraz Bolesné Rodičky Boží, jež maloval a provedl známý umělec malíř dp. Eduard Neumann, farář v Bohosně u Poličky. Obraz ten jest originálem, jehož proctitná malba dýše pravou poesíí katolické víry. Večer sklánějící se nad Jerusalemem v dálece se rozprostírajícím jest tak krásně vytištěn, že v duchu mluví k srdci zbožného věřícího katolíka. Na klíně Bohorodičky mrtvé tělo Božského Syna v tak vznešené póze — vůbec ladný celek — kde každý, kdo ho spatřil, řekl, že mluví obraz k duši a neodolatelně vybízí k pravé zbožnosti. A k tomu uměleckému dílu je cena obrazu přiměřeně levná, tak že duchovní správce v Zámruku může jen co nejlépe odporučiti svrchu jmenovaného umělce malíře dp. faráře veledůstojnému duchovenstvu v podobných pracích, jež v pravdě jde o to, by naše chrámy byly ozdobeny malbou nejen uměleckou, ale skutečně náboženskou!

Z Lanškova. Občanská záložna v Lanškově koná v neděli 22. února 1903 o 9. hod. dopol. v hostinci p. Josefa Chládky výroční valnou hromadu. — Za rok 1902 vloženo 25.190.81 K vybráno 35.335.36 K, půjčeno 57.930.18 K, splaceno 57.001.88 K, pokladniční obrát 227.262.91 K, počet členů 200. Účty záložny prozkoumány dne 7. února t. r. Frant. Stejskalem, revisorem Jednoty záložen. — Vzorové vedení této záložny zajišťuje slouží ke cti zvláště řediteli její dp. Jind. Kučejovi, faráři tamnímu. K též i v novém působení svém v Zámruku, kde jmenován farářem, zdárně působí dp. na tomto praktickém poli.

Východočeská výstava v Pardubicích 1903. Dle usnesení předsednictva konána bude v neděli dne 22. února t. r. o 2. hod. dopol. v sále měšťanské besedy v Pardubicích schůze pp. důvěrníků jmenovaných v jednotlivých městech a místech na českém východě. Nutnost schůze takové uznána všeobecně jak se strany interresentů, tak se strany výstavního výboru, na které pp. delegátům veškeré podrobnosti o podniku výstavním sděleny budou. — Zemědělský odbor vydal tyto dny svůj zvláštní program, dle kterého konati se budou dočasné výstavy a to: výstava koní spojená s udělováním státních a zemských odměn ku zvelebování koní v král. Českém dne 8. a 9. srpna t. r. na výstavišti — a výstava skotu s odměňováním skotu ze 7. obvodu oblasti českého odboru rady zemědělské, který obsahuje okresy: Chrudim, Přelouč, Nasavrk, Pardubice, Holice, Vysoké Mýto, Litomyšl, Ústí n. Orli, Žamberk a část okresu lanškrounské, dne 29. a 30. srpna t. r. Přihlášky přijímá výkonný výbor východočeské výstavy v Pardubicích a sice přihlášky koní až do 30. června 1903. Přihlášky skotu až do 10. srpna. K přihláškám potřebné tiskopisy lze dostati v kanceláři výkonného výboru výstavního v Pardubicích.

Upozornění. Právě počínáme rozesílati upomínky na nedoplatky za Obnovu a Časové Úvahy. Bylo by nám velice milo, kdyby nám páni dlužníci ušetřili tuto ne právě příliš příjemnou práci rychlým zaplacením, dříve než jim upomínka dojde. Odstraní se tím mnohé nesnáze na obou stranách.

Administrace.

Výkaz darů na Adalbertinum.

Z vikariátu novobydžovského darovali:

20 K: p. vikář Šrámek v Novém Bydžově, pan prof. Kašpar v Nov. Bydžově, p. děkan Khun v Chlumci, p. děkan Krátký v Lovčicích, p. vik. sekretář Pospíšil v Lužci, p. far. P. Holub v Metličanech, p. far. Šrám, ve Smidarech, p. far. Jofáček v Žehuni, p. far. Vintera v Žiželicích. 180 K.

10 K: p. far. Honzák v Kratonohách, p. farář Rámeš v Ohnišťanech, p. kaplan Janák v Žiželicích, p. kaplan Janoušek v Lužci, p. far. Dvořáček v Babicích, p. far. Bažant v Mlýkovech. 80 K.

5 K: p. kaplan Matouš v Nov. Bydžově, p. far. Novák v Dobřenicích, p. kaplan Šmejkal v Nov. Bydžově, p. kaplan Žofák v Chlumci, p. katech. Kyšela v Chlumci, p. katech. Hornof a p. katech. Čihák v Nov. Bydžově, p. kaplan F. Holoubek v Metličanech 40 K.

Celkem 280 K.

Z vikariátu chrudimského darovali:

100 K: p. kanovník a bisk. vikář Tomáš Střebský v Mikulovicích. 100 K.

40 K: p. děkan a vik. sekretář Hajzler v Přelouči, p. děkan Zörnig v Lab. Týnici. 80 K.

20 K: p. arciděkan Dr. Mrátek v Chrudimi, p. far. Brdčíek v Jestbovicích, p. děkan Broul v Heřm. Městci. 60 K.

10 K: p. prof. Dr. Plešinger, p. kaplan Mikulocký, p. katech. Dvořák, p. spirituál Sobotka v Chrudimi, p. farář Vykonkal v Cholticích, p. bisk. notář Klopal v Kladně, p. far. Tichý v Lipolticích, p.

kaplan Bruckner v Labeké Týnici, p. Bartoš farář ve Zdechovicích. 90 K.

6 K: p. far. Sál v Lánech, p. katech. Liebich, p. katech. Šandera, p. kaplan Horák v Chrudimi, p. sám. kaplan Čuda v Cholticích, p. admin. Černík ve Váp. Podole, p. katech. Balcar v Přelouči, p. kaplan Vaněček, p. a kaplan Jílek v Mikulovicích. 54 K.

5 K: p. katecheta Jelínek a p. kaplan Havran v Heřm. Městci. 10 K.

Celkem 394 K.

Z vikariátu vysokomýtského darovali:

25 K: p. far. Mašek v Knířově. 25 K.

10 K: p. vikář Vlach v Ludi, p. děkan Cvrk v Chocni, p. děkan Svatoš ve Vysokém Mýtě, p. děkan Richter v Chroustovicích. 40 K.

6 K: p. farář Doležal ve Sv. Jiří. 6 K.

5 K: p. farář Melichar na Vraclavi. 5 K.

4 K: p. katech. Novotný a p. kaplan Novotný ve Vys. Mýtě, p. kaplan Jaška v Chocni. 12 K.

2 K: p. prof. Dušek ve Vys. Mýtě. 2 K.

Celkem 90 K.

Z vikariátu skutečského darovali:

40 K: p. vikář Kopecký v Nových Hradech, p. děkan Dvořák ve Skutči. 80 K.

20 K: p. farář Marek v Hlinsku, p. kapl. Zrzavecký v Ranné. 40 K.

10 K: p. farář Elitzer v Ranné, p. kaplan Kostkan ve Svatce. 20 K.

5 K: p. far. Selichar v Kamenickách, p. farář Doubravský ve Svatce, p. farář Mimra v Krouně, p. far. Richter v Pusté Kamenici, p. far. Habal v Rychm. burku, p. expos. Nepokoj na Chlumu, p. kaplan Bečička ve Skutči, p. kaplan Němec ve Skutči, p. kapl. Nováček v Nov. Hradech, p. kapl. Vobejda v Hlinsku. 50 K.

4 K: p. prof. Kopecký na odp. v Nových Hradech, p. katech. Sokol ve Skutči. 8 K.

Celkem 198 K.

90 „

394 „

280 „

dřívějších 696 „

úhrnem 1658 K.

(Zasláno.)

Ze Záměstí do Malšovic!

Panu MATĚJKOVI, bývalému lesnímu hajnému a nyní hostinskému v Malšovicích!

Přičiněním mým jako odborníka vzrůstá moje živnost hostinská v té míře, že p. Matějka obrací k ní svůj zřetel více než slušno, používaje při tom zvláštních prostředků.

Má největší vina jest, že čepuji dobré vylezlé pivo kvasnicové (smiřické) a to snad bylo podnětem, že p. Matějka dopsal sl. správě pivovaru Královéhradeckého, kde udává, že zaměstnaní v pivovaru královéhradeckém pijí u mne pivo smiřické. To má být důkaz lásky k bližnímu.

Když i Vy, p. Matějko, mimo hradecké odebíráte též novobydžovské, může Vám to někdo vytýkati, proč takovou manipulaci vedete? Vždyť já mám pouze jedno pivo a nemusím nikoho klamati.

Za dnešní miserie živnosti hostinské ještě abych si dal poroučeti, jaké pivo mám odebírat! To by již věru většího porobence nad hostinského nebylo.

Další manévry: Chození a vyzvídání jeho zřízenců pod okny mého hostince, pokládáti musí každý za nepěkné jednání.

Co se týče tvrzení p. Matějky, že strílím vrabce a vrany a že je hostům předkládám, podotýkám, že tak dalece moji pp. hosté jsou zkušeni, než aby jim bývalý hajný přírodopisné lekce udílel.

Pan Matějka říká chlubně rád o sobě, že jest stoupencem čistého učení Kristova; patrně pokládá se za proroka jakési nové sekty, hlásající ponižování svého bližního.

Já jsem se jako odborník, jako vyučenec živnosti hostinské z mladých let, tímto málo elegantním způsobem nenaučil.

Co by měl říkati plzeňský světoznámý pivovar, když je v Plzni tolik cizího piva; správa pivovaru plzeňského by každému udávající odpověděla: „Příteli, dejte sobě prohlédnouti mozek“.

Dodávám, že, bude-li p. Matějka nadále proti mně brojiti, budu nucen dovolávati se pomoci jiné; snad mu toto připomenutí postačí, aby byl opatrnějším!

V Záměstí, dne 17. února 1903.

Alois Celler, hostinský.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 14. února 1903. 1 hl. pšenice K 11.60—12.10, žito K 9.50—10.00, ječmene K 7.50—8.10, oves K 5.40—5.80, prosa K 10.—10.40, vikve K 9.50—10.—, hrachu K 17.50—18.—, čočky K —.—.—, jablek K 20.—, krup K 16.00—24.00, brambor K 2.40—2.80, jetelového semene ruského K 56.00—82.00, jetelového semene červen. K 114.0—124.0, máku K 27.00—30.00, lněného semene K 16.70—20.—, 100 kg. žit. otrub K 11.—, pšenič. otrub K 10.00, 1 kg. másla K 1.68—1.80, 1 kg. sádla vepřového K 1.76—0.00, tvarohu K 0.28—0.32, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jeden hl. cibule K

2.80—4.00, jedna kopa drobné zeleniny K 1.00—1.80, 1 kopa selí 0.00—0.00 K, 1 pytl mrkve 0.00—0.00, 1 hl. švestek K 0.00—0.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa celere K 0.00—0.00.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-gasse čis. 35.

Na ukázkou zasílá se vše franco.

OBRAZY

olejomalby, rytiny, krajiny, nádherné reprodukce náboženské a historické, zrcadla, rámce, listy, římsy, kříže, sochy a umělecké výrobky všech druhů v moderní úpravě, solidně a levně.

Veškeré druhy papíru, psací a kreslicí potřeby, vždy nejnovější

dopisnice

a vše do oboru papírnického spadající v nejbohatším výběru doporučuje

Josef Kieslich
v Hradci Králové,

Umělecký závod pro kostelní práce a výrobu rámců založen r. 1891.

Pozdrav

*** z českého ráje.**

10 skvostných dopisnic z Jičína, Prachovských skal, Trosek, Hrubé Skály, Kostí a ostatního romantického okolí, zasílám za 1 K i se známkami. Každá dopisnice je zvláště adresována, tedy ne pod křížovou páskou.

K. KUBA, umělecký závod a nakladatelství pohlednic v Jičíně.

Průmyslové museum

pro severo-východní část království českého
v Hradci Králové

pořádá ve středu dne 26., ve čtvrtek dne 26., v pátek dne
27. února a v neděli dne 1. března

v městském Klicperově divadle

cyklus přednášek

pojednávajících

o vzniku a vývoji moderního umění.

Přednášet bude prof. dr. **Max Dvořák**, soukr. docent
na vídeňské universitě.

Celý cyklus provázen bude skvělými světelnými
obrazy promítanými spioptikou, jehož řízení laskavě
převzal p. dr. **J. Pospíšal**, c. k. prof. reálky zde, a
sloužití má ku vysvětlení a uvedení do

kočovní výstavy,

přes 200 reprodukcí uměleckých děl nové doby čítající a
sestavené na podnět c. k. ministeria kultu a vyučování
a umělecké rady.

Výstava bude zahájena dne 1. března a potrvá až
do 21. března v **slavnosti. síni obchodní akademie.**
Otevřena bude denně od 9h do 12h dopol. a od
2 do 4 hod. odpoledne

— při volném vstupu. —

Ceny míst do cyklu přednášek: Lože na celý
cyklus 2 K, jednotlivě 60 h. sedadla na balkoně a křesla
na celý cyklus 1 K, jednotlivě 30 h; ostatní sedadla v při-
zemí 20 h, na celý cyklus 60 h. Na místa ku stání a se-
dadla na galerii **vstup volný.**

Předprodej listků převzal z lask. ochoty knihku-
pectví p. Jar. Peřín.

KONKURS.

Při městské obci Hradci Králové obsadí se provisorně
na jeden rok

dvě místa policejních strážníků III. třídy

s ročním platem 480 korun, 15% drahotním příspěvkem, svobodným bytem, po případě
s ročním bytným 240 K, pak oděvem a jiným příslušenstvím dle zvláštního ustanovení.

Žádosti za udělení míst těch vlastnoručně psané podány budtež podepsanému
úřadu purkmistrovskému do 28. února 1903, opatřené průkazy, že žadatelé jsou úplně
zdraví, statné postavy, zachovalí a ne starší 30 roků.

Přednost dána bude těm, kteří podají doklady o chvalné činnosti své u někte-
rého sboru hasičského ve větším městě.

Osobní představení jest vyloučeno.

Po osvědčené jednorocní službě stane se postoupení z III. do II. třídy se zvý-
šeným platem na 600 K a drahotným.

Nastoupiti nutno nejdéle dne 1. dubna 1903.

Purkmistrovský úřad v Hradci Králové,

13. února 1903.

JUDr. FRANT. ULRICH, starosta.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské.)
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaille.
Vzorky zdarma a franko.

Kněz hledá pro svého bratra
**místo šafáře anebo les-
ního hajného.** Týž rozumí
dobře hospodářství, neboť sám po
kolik let samostatně hospodářství
vedl. — Lask. nabídky do admin.
t. l. pod značkou J. Š. 31.

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílneho, lněného, vlněného, bavlněného a damašk.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Hostinští!

Vyzýváte se z celého berního okresu Králové-Hradeckého

k poradní schůzi

ke dni 26. února t. r. ve 2 hod. odpoledne

do sálu „Adalbertina“

za příčinou dohodnutí se o prodejné ceně piva vzhledem
k nastávající zemské dávce.

Spolek hostinských pro Hradec Králové a okolí.

Oznámení.

Pokládám sobě za čest oznámiti velectěnému
duchovenstvu, že jsem na mnohostrannou žádost
mnoha veledůstojných pánů

otevřel v Hradci Králové

filiální sklad

své vlastní výroby

kostelního náčiní.

Sklad nalézá se v obchodě p. Skuherského
proti hotelu „Mercur“.

Objednávky a prodej laskavě vyřídí pan
K. V. Skuherský tamtéž.

Poroučeje se do přísné velectěného ducho-
venstva znamenám se v plné účtě

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrástě.

Právě tiskem vyšly COMMEMORATIONES CONSUEAE

pro kněze diocese královéhradecké

vytištěné v úpravě a písmem přesně dle
nejnovějších vydání breviáře římského.

Mezera pro připsání zvláštní commemo-
race pohodlně upravena. — Papír psací.

1 výtisk za 15 h (bez porta), 4 kusy (pro
4 díly breviáře) za 55 h; 8 kusů (pro 2
pány) za 1 K, 12 kusů za K 1.45.

Pro dobu poštovní
nabízíme

Křížová cesta

Pána našeho Ježíše Krista.

Z pramenů českých
čerpá a českému
lidu katol. podává

Antonín Kaška,
farář v Chlencích.
— Stran 20—8°.

Cena 16 h;
50 kusů po 14 h,
100 kusů po 12 h.

Kratší předešlé
od

Aegidia Jaise.

Stran 20—8°.

Cena 14 h.

Při větším množství
přiměřená sleva.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, libotivému,
uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Vino

přirodní, všech druhů, 1 litr od 85 kr.
je dostati u

J. Kadečky v Hradci Králové
v „Adalbertinu“.

Chemický rozbor c. k. zkušební stanice
v Klosterneuburgu se na požádání předloží.

ED. AD. MALBURG A SYN Smitice.

Továrna na nejjemnější likéry.

Vegétal,

francouzský likér z bylin.

CRÈME CORDIAL,
francouzský vinný likér.

CHERRY BRANDY
MANDARIN.

Punč Crèmes.

K dostání ve všech lepších obchodech
s lahůdkami a v podobných obchodech.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
slatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, sad se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej
levněji vyřídit. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
umovuslacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svícené se stvrzením Jeho biskupské Mi
losti. Starý závod můj může se vykásat četnými pochval
nými přísply P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelen,
táček na křest, svíců, paciškálů, schránek na Nejsvé
tější, patenek atd. co nejvíce.

Svičky kostelní voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veledůstojnému duchovenstvu

za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

c. a k. dvorní dodavatel

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený
Ordinar. listem nejvyšší bisk. konsistoře v Hradci Králové
z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské: Svíčky oltářní z čistého vosku vše
liho i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné.
Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky smámé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

 Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Josef Neškudla,

c. a k. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 88

doporučuje P. T. veledúst. duchovenstvu
svůj všudeš osvědčený a mnoha doporu
čeními nejčastěji vyznamenáný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy došlovně úplná.

K jarnímu období

nejlépe a nejsolidněji poslouží Vám

Frt. Komárek,

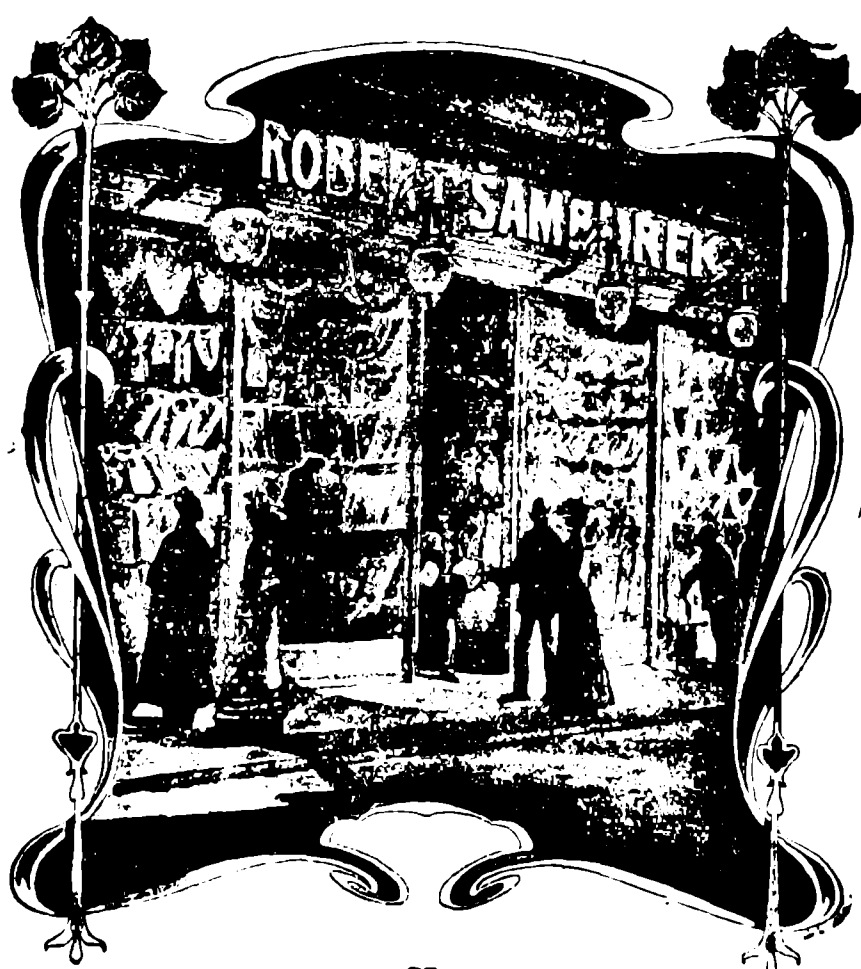
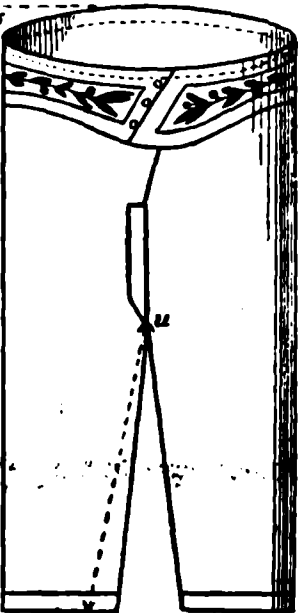
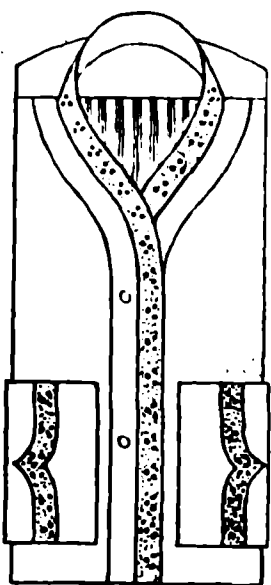
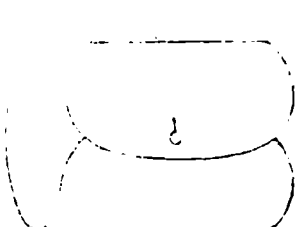
mužský krejčí

v Hradci Králové, Velká podsín č. 145,
v domě pí. Šteffkové.

Plná záruka za elegantní pře
vedení a jakost látek.

Dlouholetá praxe v prvních
modních závodech Drážďanských.

Na požádání přijdu se vzorníkem do domu.

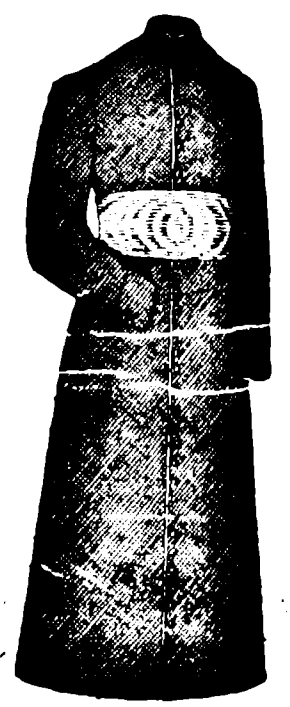
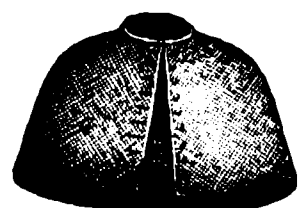
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, koiárky, náprsenky,
rochety jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez přitahu nazpět.

 Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Díkůvzdání.

Dobrotivý Bůh zaplať všem, kteří při úmrtí
a pohřbu mé nezapomenutelné choti, paní

ANNY ČERNÉ

jakýmkoli způsobem můj krutý žal zmírnili. — Na prvním místě vzdávám upřímný dík slečně Terezii Styblíkové, industriální učitelce, za obětavou péči a velikou lásku projevenou drahé zesnulé v posledních okamžicích, vlp. Janu Brabcovi za poskytnutí poslední útěchy, veledůstojnému duchovenstvu v Černilově, zvláště veledúst. p. děkanovi Seidlovi za dojemnou a útěšnou řeč nad hrobem, katolické národní jednotě v Černilově, všem dárcům stkvostných věnců, všem, kteří v domě smutku útěšným slovem k zmírnění bolu přispěli, jakož i všem, kteří z blízka i z dále pohřebního průvodu až do Černilova se s překvapující obětavostí účastnili a tak trpký zármutek všech truchlících pozůstalých zmírniti se vynasnažili.

Josef Černý,

truchlící manžel.

==== Panu H. Richtrovi vzdávám dík za pečlivé vypravení pohřbu. ====

Stíny naší samosprávy.

Z kruhu rolnických píse Fpk.

Nedávno uveřejněn byl v jednom časopise hospodářském článek pojednávající o změně zákona ohledně voleb do obecních zastupitelstev. Pan pisatel zcela právem ukazoval na panující stranictví v obcích našich, a jaké následky mívají tyto rozhárané poměry. Proto navrhol, zdali by nebylo lepší, by volební řád našich obcí byl přizpůsoben pražskému, dle něhož každoročně se volí jen jedna třetina obecního zastupitelstva, čímž se předchází tomu, že uelze jako při volbách nyníšších sméstí hned celé zastupitelstvo s jeviště činnosti, při čemž mnohá dobrá věc, započata minulým zastupitelstvem, beze všeho zachází.

Souhlasím s ním úplně, ač nedoufám, že by touto změnou volebního řádu vzešlo naší samosprávě úplné obrození. Stíny její potáhnu se dále, ne vinou zákona, ale naší dědičné nesvornosti, závistivosti, netečnosti a neschopnosti. Jak často slychávám od občanů z té neb oné obce stesky na poměry samosprávy a přece náprava leží v nich samých. Kdyby místo žalob chopily se plodné práce, nebylo by třeba stesků a zbytečného ostouzení. Nerad dotýkám se této bolavé stránky našich poměrů vesnických. Vždyť není v celé společnosti lidské stavu, který by byl tak rozerván, rozeštěván, nesjednocen, jako stav rolnický, a to nejen na venek v ohledu politickém a hospodářském, ale nejvíce v nejužším svém kruhu, ve vlastní obci.

V jakém stupni tato rozervanost jest, možno posouditi, že jsou sousedé, kteří se chlubí, že spolu nemluví už 5—10 let. Tito sousedé se spolu soudí o každý drnek na mezi, o každou stopu způsobenou dobyt看m souseda druhého. S každým sousedem drží několik strýčků a tak celá obec rozpadá se na několik stran, ne sice politických, ale co možná nejvíce se nenávidějících. Tyto ve svém hněvu neznají mezí. Zájmy a prospěch obce jsou jim věci vedlejší; proto o volbách nerozhoduje, kdo by byl nejschopnější. Každá strana chce prosadit do výboru své přívržence, či lépe řečeno své „kejvaly“. Jaké pak je to obecní zastupitelstvo, nelze vypsat.

Jinak však i skutečně schopní lidé nemají chuti státi se starostou obce. Proč? Buď z přílišné pohodlnosti, nebo jsou opatrní, vědouce, že starosta obce mívá ve svém úřadě celou řadu nepřijemností, jimž se nelze vyhnouti. Jest to v prvé řadě rovnání rozepří, vzniklých mezi sousedy z rozmanitých příčin a jež v zákonníku označeny jsou jako polní pých. Ten, kdo rozumně a poctivě chce pracovat, bývá odměněn nevděkem a prostým podezříváním, že se později voleb vůbec neúčastní. Proto se stává, že velevýznamnou hodností obecního starosty obdařeni bývají lidé poměrně dosti neschopní a nekarakterní. Znáám mnoho případů, kde nerozumný a jen po cti bažící starosta přivedl obec do dluhů a sebe také. Jinde zas jest starosta tak vyškolen, že dovede místo 3 let úřadovati 5—6 let, a obecních účtů neložil také za kolik let. Velice často se stává, že zámožnost jest příčinou důvěry občanstva a tu pak hromadí se obyčejně na jednu osobu celá řada placených a čestných hodností. A přece, kdyby dotčený je měl jen trochu poctivě a přiměřeně zastávat, nestačil by ani na jednu. Starostou má býti vždy celý muž, vzdělaný, energický, nestranný a poctivý.

Že v našich obcích z větší části obecním starostou voleni bývají lidé buď méně schopní nebo pohodlní, svědčí, že na radu a pomoc uchylují se k místním učitelům. Tito pak domobli se takové vlády v obci, že stali se rozhodujícím činitelem nejen při volbách obecních, ale zároveň při volbách poslanců zemských a říšských. Ze toto učitelství škodno nebylo, je všeobecně známo.

Co té naší neschopnosti jest a bylo vinou? Částečně netečnost a nerozšafnost. Když po zrušení roboty nabyl rolnický stav kýžené volnosti, tu sedláci, jsouce zachovalým i dosti majetným stavem, počali se panštit. A jelikož rolník sám nemohl se v nic jiného proměnit, hleděl to učiniti aspoň u svých dětí. Tu, je-li kluk jen trochu k světu, hajdy s ním na študie. Doma zůstal jen přiblouplý Honza a kejvavý Vašek. A tito svým mudrlantstvím se neparují dosud na našich vesnicích. Pak se nedivme, že se nám vede stále hůř, že propůjčujeme svá záda a své kapsy takovým lidem, kteří za našimi zády zcela po uličnicku nastavují k nosu paleček roztaženými prsty u ruky.

Začínají se i ozývati hlasové, by pořádány byly kursy pro starosty, ale myslím, že uplyne ještě mnoho let, než k tomu dojde. Jest sice i na našich vesnicích dosti inteligent

ních rolníků mladších, ale tito buď nemohou, aneb nechť působiti. Vydáváme sice veliké peníze na naše školy, ale pro praktickou potřebu životní se děti kromě čtení, psaní a počtům nenaučí ničemu. Malá změna v osnově učební by jistě neškodila. Myslím, že by o tom měla promluvití povolanejší autorita než moje a proto prozatím do toho zahýhati nebudu.

Literatura.

V. Kotrba v Praze II. Charles Dickens: Život a příběhy Mikuláše Nicklebyho. Přeložila M. Charburská. Seš. 1. za 80 h. — Knihovna Kříže a Maria: Vybrané spisy Petra Kopala. Seš. 7.—14. po 20 h. V každé rodině měly by čteny býti spisy Kopalovy. — Čechie, obráskový a zábavně poučný měsíčník pro českou domácnost. Řídí J. Pauly. Roč. II., sešit 2. Předplatné na rok 640 K.

Grafická společnost Unie v Praze. Boženy Němcové Babička. Seš. 8. za K. 250 — 23 let bouře a slunečna v již. Africe. Burské boje. Lidi Schiel. Seš. 13. a 16. po 60 h. — Paměti presidenta P. Krügra. Z burských bojů s Anglií. Přeložil dr. J. Guth. Seš. 8. a 9. po 60 h. — Soňa Podlipská spisy VI.: Pamět a smrt a jiné novelly. Sešit 4., 5. a 6. po 30 h. — Spisy Julia Zeyera: Kristina záračná a jiné práce. Seš. 1., 2. a 3. po 40 h.

J. R. Vilímek v Praze. Devatenácté století slovem i obrazem. Vzácného tohoto díla vydán už seš. 47. a 48. po 60 h. — Velikáni našich dějin. Přel. prof. dr. Jar. Kosina. S ilustracemi. Seš. 10.—16. po 25 h. — A. Dumas: Tři Mušketýři. Román. Přeložil Jar. Vrchlický. Sešit 12.—17. po 25 h. — J. Klecandý spisy: Hrdinové malých románů. Seš. 2.—6. po 25 h.

J. Otto v Praze. Nová země na severu. Výprava kapitána O. Sverdrupa k severní pól. Nové cestopisné zajímavé dílo s četnými ilustracemi. Překlad od dr. J. Gutha. Seš. 1. za 60 h. — Anglická knihovna: Jan MacLaren: Drumtochtické obrázky. Přeložili F. Žilka a J. Bartoš. Sešit 1.—4. po 24 h. — Básnické spisy Jar. Vrchlického: Má vlast. Seš. 5.—7. po 32 h. — Sebrané spisy Karol. Světlé: Novelly. Seš. 9.—11. po 30 h. — J. Arbesa Sebrané spisy. Díl VI. Romanetta III. Seš. 6.—8. po 30 h.

Hejda a Tuček v Praze. Srdeční vady, zkor natiní tepen a jiné choroby srdce a cívstva. Napsal dr. Jan Stock. Bibliotéky lékařských spisů populárních sv. XVII. Cena 2 K. Spisek tento lehce a přece dokonale poučuje čtenáře o okolnostech, za nichž vznikají srdeční vady a o prostředcích, jimiž lze čeliti jejich zhubnému vývinu. — Humoresky Oldřicha Kosteckého dospěly k seš. 13. Po I. díle „Na ledě“ vychází díl II. „Ze stráně“. Humoresky tyto jsou věru oavěšující četbou. Cena seš. 30h.

E. Beaufort v Praze. Přítel Domoviny seš. 10. a 11. přináší další část románu J. Šandora Gjal-ského Na rodné hroudě. Seš. za 20 h.

Družstvo Máje v Praze. Týdenník Máj. Řídí Fr. Herites. Roč. I., seš. 20. a 21. — Dr. J. Guth: Za horama Pyrenejskýma. Čty turistické a causerie z cest. Cena K 450. — Máky v žitě od Gab. Preis-sové. Obsahuje 4 pěkné povídky z Korutan. Cena 2 K. — Cestou podle moře. Kniha básní od Ant. Klášter-ského. Za 240 K.

Meth. výklad nov. katechismu. Složil ThC. Mat. Lhotský. Seš. 29. a 30. po 36 h. Nakla-datel V. Kraus v Táboře.

Právní rádce pro duchovní správu. Sepsal ThC J. Pauly. Seš. 38.—45. Na 10 seš. předplácí se K 440. Administrace u J. Kotíka na Smíchově.

Obzor. Časopis zábavně poučný vychází redakcí VI. Štátného v Brně dvakrát měsíčně za roč. před-platné 4 K.

Babička. Ruský překlad Babičky Boženy Něm-cové právě vydán byl ve II. vydání knihupectvím A. Písy v Brně. Cena 3 K.

Družstvo „Vlast“ v Praze. „Vlast“. Časopis pro poučení a zábavu. Redaktor Tomáš Škrdl. Roč. XIX., čís. 6. Roč. předplatné 10 K. — Hlas Svato-václavské. Roč. III. Čís. 1.: Sociální postavení ženy. Vychází šestkrát ročně za 40 h.

Českoslov. vzájemnost. Časopis věnovaný československé vzájemnosti. Vydává Československé družstvo redakcí K. Kučery v Olomouci za roč. před-platné 3 K. Roč. I., čís. 1.

Duchovní knihovna. Roč. XXIII. Čís. I. Největší Svátost olt. Vzdělá V. Pokorný. Sešit 1. za 50 h. Nákladem knihtiskárny benedikt. v Brně.

Nový háj a Lověna. Lesnický a lovecký časopis. Red. lesní inž. Jar. Hemmr. Čís. 2. Vychází dvakrát měsíčně v Táboře za 10 K ročně.

Serafské Květy. Každému terciáři jest časopis tento vřtaným a milým vodítkem. Redaktor Fr. Švábeník. Administrace Ser. Květy v Olomouci přijímá předplatné 2 K na rok.

Poklad vřřřřřřř. Lidový list k uctění Nej Svátosti olt. Řídí V. Roudnický. Roč. V., čís. 1. Předpl. roč. 1 K 20 h. Expeduje V. Kotrba v Praze II.

Růže Dominikánská. Katol. časopis bratrstva růžencového a III. řehole dom. Redaktor P. V. Bubenský. Roč. XVI., čís. 10. Předplatné 2 K 40 h ročně. Administrace v Praze 294—1.

České Listy hospodářské. vydávané Ústřední společností hospod. v království Čes. a redig. dr. Fr. Sitenský. Roč. XI., čís. 1. Předpl. 12 K roč. přijímá ředitelství Ú. S. H. v Praze.

Nový Život. Měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu. Vydává a vede P. Kar. Lutínov v Novém Jičíně. Roč. 8., čís. 2. Předpl. na rok 8 K

Slavské dílo. Básně. Knihovničky „Času“ čís. 25. Cena 1 K.

Obrázková čítanka pro mládě. Kátele zvířat, vydaná spolkem k ochraně zvířat v království Českém. Koupiti lze za 80 h v redakci „Světa zvířat“ v Praze nad Klamovkou.

Měsíc sv. Josefa. V malé a laciné knižoče této, která se hodí jak pro mládež, tak pro dospělé, prakticky naznačena je účta sv. Josefa. Cena 4 h. Růžencová výroba v Praze—I. prodává 60 výtisků po 150 K, poštou o 80 h draže.

Různá doporučení, kterých se dostalo uměleckému ústavu

B. ŠKARDA, Brno,

za dodaná malovaná okna v roce 1902.

Veletčný pane!

Okna v kapli jsou velmi pěkně provedena; děkuji mnohokrát, že jsou tak krásně provedena. 15./2. 1902. Baronka Helena Offermannova.

Veletčný pane!

Na Vaši ct. žádost ze dne 4. dubna doovědčuji Vám, že jsem a provedení malovaného okna „Vzkříšení Páně“ ve Kdousové velmi spokojen. Ve Kdousové 4./5. 1902.

Karel Florián, farář.

Vaše Blahorodí!

S provedením oken jsem velmi spokojen.

Znamenám se v účtě

dr. F. Reyl, řed. stud. sem. „Borromea.“

V Hradci Králové 19./7. 1902.

Blahorodý pane!

Vzorek je hezký a průsvitný a vůbec okna ta se všem zamlouvají. Srdečný pozdrav a díky za dodání, což k mé radosti bylo.

Kuželov 30./7. 1902.

J. Kačer, farář.

Blahorodý pán B. Škarda, Brno!

Za odeslaná okna vyslovuji Vám nejserdečnější dík. Provedení jest velice pěkné a tímto právě vystihl jste mé přání. Rád chci a mohu Vaši ct. firmu každému doporučiti.

Dol. Vistonic 15./8. 1902.

Otm. Karlický, farář.

Pan B. Škarda, Brno!

Jménem stavebního komitétu pokládáme si za čest Vám oznámiti, že jste si u Vás objednanými a dnes v dobrém stavu došlými 4 malovanými okny kostelními našeho plného uspokojení vydobyli.

Rovné 9./8. 1902.

Civilní ředitel komitétu: Petr Igonda, okres. notář.

Pokladník komitétu: Arnošt Koszecz, kaplan.

Josef Istranyavsky, tit. kanov. na Dómě, děkan a farář.

Notář komitétu: Alexandr Ballay, nadučitel.

Blahorodý pán B. Škarda, Brno!

Okna s popraim sv. věrozvěstů „Cyrilla a Metoděje“ pro náš chrám Páně vyhotovená velmi se zdařila. Život v obrazech, jemnost v barvách skla a přiměřená pestrost ornamentiky mile působí na pozorovatele a dodává malbooknám pravý ráz umělecký. Jelikož cena je poměrně mírná, nemohu jinak, než umělecký ústav Váš vřele doporučiti.

Vel. Olkovic 19./8. 1902.

Ve vši účtě se znamenám Vašností

Cyrril Otava, kons. rada a farář.

P. T. pan B. Škarda, Brno!

Jsem oblažen Vaším korektním provedením, mnou pro zdejší městský kostel objednaným oknem. Neopomenu též Vaši ct. firmu každému co nejlépe doporučiti.

Prostějov 3./8. 1902.

V plné účtě

Karel Postler.

Pan B. Škarda, Brno!

Vrátiv se z mé cesty, prohlédl jsem mnou objednané kostelní okno a musím Vám za provedení téhož největší svou chválou vysloviti. Přičiním se, bude-li zde neb v okolí podobná práce, Vaši ct. firmu co nejvřeleji doporučiti.

Prostějov 23./8. 1902.

V nejlubší účtě Ad. Procházka.

P. T. pan B. Škarda, Brno!

Na Vaši ct. žádost doovědčuji Vám, že malovaná okna v chrámu Páně v Provodově se ne pouze lidu venkovskému, ale i všem kněším, co Mariánský chrám v Provodově navštívili, velmi líbila a toť se ví, že mně také.

Uh. Hradiště 28./10. 1902.

S veškerou úctou J. Havlíček, farář.

Blahorodému pánu B. Škardovi!

Okno, vlastně roseta je provedena ku všeobecné spokojenosti, zvláště, že jsou barvy dobře voleny, Okno činí dojem veselý a radostný. Dá Pán Bůh že-

budem brzy pokračovat, abychom ta stará okna v presbyteriu odstranili. Zavolám Vás v čas.

V Kroměříži 10./11. 1902.

Vážená Blahorodí oddaný Jos. Droběna, kanovník.

Vážený pane!

Krásné provedení okna, vzornou dodávku v čas a dle ujednání zdvořile potvrzují a neopomenou ústav Váš každému nejvšeleji doporučit.

V Bystřici pod Pernátným 14./11. 1902.

S úctou B. Sašecí, c. k. rada zem. soudu.

Závod g. B. Škarda u Brna!

Isradivje za župnu crkvu sv. Jurja na Šipku sedam novih bojadisanih prozora. Radnja je izvedena čisto, solidno a umětički. Boje rasporedane su skladno a slike su toli divno izvedene, da nužno potiču na sabranost i pobožnost. Ciena je umjerena. Mirne duše preporučam ovaj závod svakomu.

Na Šipku, dne 8. ožujka 1902.

Ant. Obad, zač. kosist. přised. i župnik.

Obě dodaná figurální okna ze skel katedrálních a antických jsou krásnou ozdobou kaple Zvěstování Panny Marie ve farním chrámu Páně. Každý chválí dílo Vaše a obdivuje mírnou cenu. Jsem úplně spokojen. Farní úřad ve Žďáře 8./11. 1902.

J. Laštovička, farář.

Velečtý pane Škardo!

Tímto dosvědčuji, že se všemi 6. figurálními okny Vaší firmou pro chrám Páně v Krumvíři vyhověnými úplně spokojen jsem a proto Vaší firmu všestranně doporučuji.

V Krumvíři 19./12. 1902.

S veškerou úctou Josef Beránek, děkan a farář.

Velevážený pane!

Jsem s provedením všech oken starobylého chrámu Páně sv. Jakuba v Podolí úplně spokojen. Téžím se na okna ve farním chrámu Páně v Jemnici.

V Jemnici 22./12. 1902.

Frant. Hlavička, farář.

Vaše Blahorodí!

Jsem s okny dodanými úplně spokojen.

V Bochoři 27./12. 1902.

Se vší úctou se znamená Ant. Dolák, farář.

Velečtý pane!

Okna s obrazy sv. Augustina a sv. Antonína, jež jste do kaple školských sester v Morav. Třebové dodal, všeobecně se líbí. Téžím, že jsem se neklamal, důvěřuje v ústav domácí a rád při vhodné příležitosti Váš závod doporučím.

V Morav. Třebové, 22./12. 1902.

Alois Liška, spiritual.

Mnohovážený pane!

Malované okno s obrazem Panny Marie Dubské Vámi do našeho chrámu Páně dodané svým krásným provedením uspokojilo mne úplně a zamlouvá se všem kněžím, kteří během poutí do našeho domu Božího zavítají. Znamenám se v úctě oddaný

V Dubě 22./12. 1902. Štěpán Palásek, probošt.

P. T. pan B. Škarda, Brno!

S oknem pro mne dodaným jakož i s oním pro P. Quardiána jsme úplně spokojeni. Vyslovuji Vám ještě jednou největší dík za ta krásná okna, na která mohu být úplně hrdým a znamená se se srdečným pozdravem

Piume, 4./6. 1902.

Mateo Ballas, prefektor kostela sv. Jeronýma.

Pan B. Škarda, Brno!

Dodal jste mně 4 okna pro nové kaple při farním našem chrámu Páně s obrazy: „Obětování Páně“, „Ukřižování Páně“, „Sv. Cyrill a Metoděj“, „Sv. Jan Nepomucký a bl. Jan Sark.“ Obrazy jsou v bohatém, barokovém, architektonicky provedeném rámci a pozadí a jest vše odborně uspokojivě provedeno. Z té příčiny mohu Vás u provádění prací Vašeho oboru dále doporučit.

Farní úřad ve Vyškově, 30./11. 1902.

Frant. Kroutilík, děkan a farář.

Velečtý pán B. Škarda, Brno!

Během roku 1902 dodal jste do našeho děkan-ského chrámu Páně 9 malovaných oken. S dovednou prací Vaší jsem já i osadníci úplně spokojeni.

Děkanství úřad na Kladně 20./12. 1902.

A. Maděra, děkan.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení přesně dle předpisů církevních v každém slohu doporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Sychrově (Čechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velkém výběru na přání k nahlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují. Provedeno ke 300 oltářů.

To zde dosud nebylo!

Následkem obrovských nákupů jest mi umožněno zasílati za pouhý obnos

3 korun

1 eleg. kasetu (100 kusů velejsem. dopisního papíru a 100 obálek) a 25 skvostných umělec. dopisnic. Zásilky dobírkou neb po zaslání obnosu předem vyřizuje obratem pošty

Kubův světový závod dopisnicemi v Jičíně (Čechy).

Zubní lékař

MUDr. J. Král

ordinuje od 8—4 h.

Hradec Králové.

Velké náměstí číslo 136.

Nábytek na splátky

bez zvýšení cen na každou stanici dodává

výroba a sklady nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové.

Kočárek

(t. zv. SALZBURKA)

půlkrytý, ojetý kočár levně na prodej u

Čenka Bubna,

kočárnika v Hradci Králové.

Nové kočáry nejnovější soustavy

stále na skladě.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně

kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvů vyloženo k nahlédnutí.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výpračticích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a kováčského náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

500.000 kusů

velikonočních dopisnic, překrásné nové vzory zasílám za dosud neslýchané ceny: 100 kusů za 80 kr., 1 zl., 120 zl., 150 zl., 180 zl. a 2 zl.

2.000.000 kusů

uměleckých dopisnic prvního řádu, samé vynikající novinky mám vždy na skladě za ceny původní.

Ukázkové zásilky po 2, 3 a 5 zl. franko, po zaslání obnosu předem neb dobírkou. — Nehodící se bude vždy ochotně vyměněno.

K. KUBA v Jičíně, Čechy.

Největší závod dopisnicemi ve velkém na pevnině. Přijme se několik spolehlivých zástupců.

Již letošní v nejjemnějším cukru

savařené

brusinky

v 5ti kilových nádobkách franco poštou za 6 K zasílá

Jan Fáborský

v Týništi nad Orli.

Obrázky

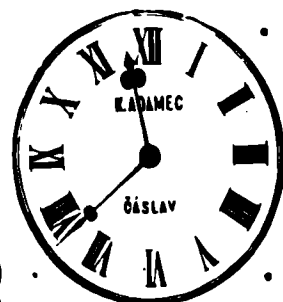
k sv. přijímání

— nabízí —

ve velkém výběru a za slevěné výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vzorky jsou na požádání k dispozici.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Pravé vyleželé, burg.

víno

z vlastních vinic nabízí ku koupi a zasílá v nádobách od čtvrt do jednoho hektolitrů, litr za 80 hal.

JAN TUREK,

majitel vinehradů v Mladicích u Mladé.

OBNOVA

Číslo 9.

Předplatní na čtvrt roku 3 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 27. února 1903.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Stříbrné jubileum sv. Otce Lva XIII.

(2) Zvláštní zjev spatřujeme v našem století. Ze všech stran dějí se útoky na papežskou vládu a vatchý kmet na stolci Petrově po 25 let řídí obezřele lodičku církve vysoko vzdutým příbojem nepřátelských vln. Nejsilnější muž by se zachvěl, kdyby měl ujeti se kormidla v rozpoutané bouři vášní lidských, protože by vždy při bedlivé rozvaze musil vyznati, že zdařilá plavba lodičky Petrovy za takových poměrů přesahuje lidské síly. A to, co se zdá býti světu vůbec nemožným, vykonává s nevšedním zdarem stříbrolasý veleouný kmet vatikánský, jenž hnedle při své volbě za papeže dne 20. února 1878 zdráhal se přijati úřad tak zodpovědný při svém vetchém zdraví a při svých 68 letech života. V letech, kdy obyčejně duševně pracující lidé odcházejí na odpočinek, započal Lev XIII. činnost na stolci Petrově. A činnost tato nebyla snad pouze reprezentační, nýbrž byla to činnost daleko sáhlejší, na obdivuhodné činy požehnaná a v rozvoji církevního života pronikavá. Papežové jsou, dnes zbaveni světského panství, uvězněni v pravém smyslu slova na svůj vatikánský palác, odkázáni ve svých životních potřebách na almužny věřících a přece význam Stolicе apoštolské jest mnohem větší nežli v jiných stoletích. Úcta k papežství neklesla, nýbrž značně stoupla a jest tím cennější, že se neopírá o žádnou moc pozemskou, nýbrž vyplývá čistě z náboženského přesvědčení. Kdo by mohl zavíratí oči před patrnou milostí Prozřetelnosti Boží, která tak obdivuhodným způsobem sílí vetchého jubilara v obtížném úřadě hlavy křesťanstva.

A kdo není veden ani citeu zbožnosti ku vděčnému holdu jubilujícího Náměstka Kristova, musí z příkazu spravedlnosti skloniti hlavu před papežem, jakých málo vykazují dějiny církevní. Evangelický list „Nord. Alg. Ztg.“ napsala loni ku 20. únoru na počátku 25. roku pontifikatu Lva XIII. tato slova: „Chápeme pocity úcty našich katolických spoluobčanů při počátku stříbrného jubilejního roku. Vláda papeže Lva XIII. má nárok na stkvělé místo v dějinách církve. Málokterý předchůdce jeho zosobňoval myšlenku papežství ve své osobě jako Lev XIII.“

A skutku Lev XIII. jest stkvělým představitel papežství.

Slova Kristova: „Ty jsi Petr t. j. skála a na té skále vzdělám církev svou“ platí měrou svrchovanou o Lvu XIII. V dobách politických útlaků obrací se katolíci němečtí za boje kulturního ku skále Petrově a železný kancléř Bismark ustupuje nástupci rybáře galilejského. Rozptýlené ovečky v zámořských krajinách uvádí neunavně v jeden ovčinec Kristův a v krajinách civilisovaných vymáhá

svobodu náboženskou pro katolíky. Když podvrtné bludy sociální zachvátily široké массы lidové a společnost lidská v úzkostlivé bezradnosti hleděla vstříc zdánlivě neodvolatelné pohromě, zavzněl z velitelského můstku lodičky Petrovy povzbuzující hlas prozíravého papeže státníka. Okružním listem o otázce dělnické poskytl Lev XIII. spolehlivý kompas všem státníkům, vládařům i všemu lidu křesťanskému a silně bloudící loď společnosti lidské obrátila se ke kytčenému přístavu společenských oprav. V době svrchované rozhárané nastoupil Lev XIII. na stolec Petrův, ale tak znamenitý papež ulehčil svým vhlásem těžké chvíli katolickému lidu, čímž podán světu důkaz, že papežství jest katolické církvi prospěšné. Věřící musí Lva XIII. milovati, protože jest církvi vskutku „sloupem a utvrzením pravdy.“ Ale i jinoverci nemohou odapřiti svůj obdiv papeži filosofu a učenci. Proslulé sbírky vatikánské obohatil Lev XIII. vzácnými obrazy a mnohým cenným předmětem. Ve vzdělaném světě nebude nikdy zapomenuto na Lva XIII., že otevřel archiv vatikánský svobodnému bádání učencům celého světa. Tím podán byl světu důkaz, že církev nepotřebuje se báti pravdy a vědeckého bádání. Netřeba nic z dějin církevních skrývat, protože před zrakem kritické vědy zmenší se značně vybájené přehmaty správce církve. Když nejsou prostudovány původní prameny historické, pak ovšem otevřeno je hanopiscům volné pole ku zlomyslným pomluvám. Do dějin světových vpašovány byly nespravedlivé úsudky zejména o vládě papežů. Účel tohoto podvodu jest průzračný.

Čím hůře bude vylíčena působnost katolické církve, tím nutnějším a blahodárnějším bude se světu zdáti vystoupení samozvaných opravců v 16. století. Dle francouzského historika de Maitre provádí se již po 3 století účelné a soustavné falšování dějin na úkor církve katolické. Proto zaslouží si sv. Otec Lev XIII. náš vděk, že otevřel původní prameny ku volnému studiu. Pravda církvi nikdy neublíží. I když se shledá, že mnozí z povolaných obhájců a služebníků církve místo podpory poškozovali církev svými činy, vynikne tím spíše věroučná pravda, že církev katolická jest zřízením Božím, tak pevně na skále Petrově založeným, že mu žádná zloba lidská nemůže ublížiti. V historii bude to vždy pro Lva XIII. čestným záznamem, že umožnil církvi očistiti od vymyšlených klevet otevřením archivu vatikánského.

O vědeckém rozhledu jubilujícího papeže svědčí to, že zřídil ve Vatikánu velikolepou hvězdárnu, již bylo světovým kongressem hvězdářů svěfeno podávání zpráv o italském nebi. Badiž též poznamenáno, že Lev XIII. patří ku přednějším vládkům básníkům. Básnické nadání projevil již na studiích v 9. roce věku svého péknou latinskou básničkou.

Ve Lvu XIII. spatřujeme apoštolskou horlivost, státnický důmysl, vědecké porozumění v ušlechtilém souladu spojeny. Ejhle, zářivý vzor velekněze!

Když před lety francouzský spisovatel Boyer d' Agen rozeslal vynikajícím státníkům, učencům, básníkům, žurnalistům i biskupům všech národností dotazník, co sondí o nynějším papeži, nepřekvapilo nikterak veřejnost, že všichni tázaní měli pro Lva XIII. nelíčený obdiv a pochvalné uznání. Jas slunce nelze popírati. Posudky tyto vyšly tiskem v zajímavé knize. Zemřelý již žurnalista Blovič ocenil význam Lva XIII. slovy: „Sv. Stolicе vykazuje snad neoblomnější zápasníky, neuprosudnější zákonodárce, zářnější apoštoly — ale nebude mítí duše, která by byla posvěcenější láskou ku pravdě, ducha, který by byl více proniknut láskou k Bohu a k náboženství a jenž by byl více očištěn láskou k lidem. A poněvadž Lev XIII. vším tím jest, zdstane v mých očích jasností, pravdou a láskou.“

A tomuto jasnému veleknězi dopřál Bůh dočkatí se stříbrného jubilea papežského, zlatého jubilea kardinálského, démantového biskupského a železného jubilea kněžského. Nebudí

vaši pozornost tento vzácný zjev, jenž se udál za celých 1900 let pouze po třetí v dějinách církevních? Nepozorujete patrnou milost Boží na vznešeném jubilaru spočívající? Chtěli byste odporovati vůli Boží a nesouhlasiti s modlitbou celé církve, která zbožně želá: „Bože, Ty Lva XIII. žehnej nám a zachovej!“

Co teď?

(14) Rozvažují li o politickém boji českého národa v posledním půlstoletí, mimovolně vzpomínám si na Napoleona I. Tento dobýval ovšem toho, co mu nepatřilo, český národ pak vede boj za postavení, jež mu náleží právem Božím i lidským; v něčem jsou si však podobní. Napoleon, zdecimovav dlouhými válkami národ, nucen byl doplňovati své prapory konečně i chlupci. Národ český nucen k tomu sice není, ale vida, že ti staří harcovníci, jež do Vídně posílá, utndlévají, pozbývají kuráže a nesplňují po 6, po 12 letech, co kdysi slibovali, ohlíží se po bojovnících nových a tu je zcela přirozeno, že nevolí, nýbrž sahá k těm, kdo mu jsou nejbližší, kdo se mu nabízejí a slibují nejvíce. A tak jsme u nás v Čechách čím dál mladší a čím dál radikálnější; pravá politika va banque. My víme, že tam ti mladí také mnoho nedokážou a že, nenastanou-li příznivější poměry zahraniční, rozbijí se všechny snahy a všechny boje, ale my to zkusíme přec — horšího se nám státi nemůže nic, než že ani mladí s tou károu z bláta nevyjedou. V tom postavení nalézali se Mladočeši r. 1891., kteří jako opatrní lidé počali nejdříve shazovati onu přítěž, již si s sebou do Vídně přinesli z lidových táborů a shromáždění. Shodili všeobecné hlasovací právo a rozešli se se socialisty; když se balon v těch „vyšších“ s ferách opět zastavil, zbavili se protiklerikalismu; když doma začali se hýbatí sedláci, odsvpali trochu pisku na moderní školu a řekli učitelům: „co jsme mohli, to jsme udělali, více k vůli národu nemůžeme“ a když bylo nejhůře, ohlíželi se, kde na který hřebík by pověsili státní právo, ba ani s odvoláním jazykových nařízení neberou to dnes tak vážně jako kdysi v Misdroi. V našem táboře mají pro to kritiků těch nejmiračejších; my uznáváme jejich přičinění, jsme jim vděční za to, že se nespojovali s nepřitelem náboženství a katolické církve, ale to vše neuznávají jiní, neuznává národ v mladších, činů a ctí žádostivých svých vrstvách, chce viděti ne sliby, ale skutky a připravuje jim poznenáhla r. 1891.

Nezmoudří-li národ, nevybere-li do svého poselstva muže opravdu nejlepší, pravé aristokrately duchem, nýbrž poženě-li do tohoto svého svatého boje kádry lidí mladých, snad bojovných a nadšených, ale nezkušených, pak obtěžuje je balastem, jež oni dnes neb zítra odhoditi musí a vštěpuje jim již napřed zárodek politické smrti, neboť — toť jisto — ani oni nevyplní sliby své a očekávání národa a i přes jejich hlavy raziti si budou cestu noví šplhavci k politickému Parnassu.

Kdyby si byli Mladočeši přinesli do Vídně lesklý štít národních bojovníků bez radikálního chochole, byli by se mnohé nedůslednosti uvarovali a ve Vídni pevnější půdu pod nohama našli. Ovšem bez chochole toho by se tam ani nedostali a tu jsme zase tam, kde jsme byli — u národa a jeho politické neschopnosti, vybíratí si do svého zastupitelstva muže ne nejkurážnější, ale opravdu nejlepší.

Tato radikální politika je pro národ tím povážlivější, že při ní upadá víc a více do radikalismu náboženského, jehož, jak poměry jsou, ve Vídni naprosto potřebovati nemůže. A to je také vždy ten první pytel s pískem, jež čeští poslanci se svého balonu shoditi musí; udělali tak Mladočeši a udělají i radikálové, až se do těch vrstev dostanou. Pravda, je to kus historického dědictví, že český národ viděl ve Vídni Řím a v Římě Vídeň; při historické

věrnosti katolických Habsburgů a husitské minulosti českého národa je to zcela pochopitelné, ale je nepochopitelné, jak může střízlivý člověk navazovat politiku své doby na historii, jež je sice učitelkou, ale ne vůdkyní národa. Z historie své může se český národ mnohému učiti — ovšem z té pravé historie, nezkalené předsudky z pramenů svých nepřátel — ale jí se říditi v dobách přítomných, zcela změněných, to by byl nerozum.

Již od té doby, co jsme vstoupili do vídeňského parlamentu, musili jsme poznati nejzavilejší nepřátele svého národa v Němcích t. zv. liberálních, sloupcech to onoho centralismu a byrokratismu, jímž jsme jako svérací kazajkou stísněni; k těm přistoupili v poslední době němečtí nacionálové, kteří pracují na rozbití říše, v níž dle Palackého, Havlíčka a i dnešních politiků spočívá nejen rovnováha Evropy, ale pro menší národy slovanské i přirozená tvrz a zástíta. Zde tedy je svorý postup do celé další budoucnosti vyloučen, není však vyloučen s katolickými Němci, s nimiž tvořili jsme za Hohenzwartha a Taaffa železný kruh a mezi nimiž nalézá se mnoho mužů, kteří pro naše požadavky, ku př. úřední češtinu v okresích českých, mají porozumění a s nimiž bychom se byli dávno dohodli, kdyby nebylo prvních, před nimiž ti druhí musí se míti na pozoru, nechťají-li přijíti o své mandáty, zejména nesmí přistoupiti na české státní právo. Mladočeši ihned vycítili, že, nechťejíce zůstatí ve Vídni osamoceni, musí voliti ze dvou zlo menší, hledali tedy záhy cestu do tábora německých katolíků, kterou tak dalece našli, že aspoň pro některé požadavky českého národa a aspoň v části německého lidu je porozumění, ano že bývalá pravice aspoň od případu k případu dá o sobě věděti. Nepřátelé českého národa dobře cítí, že by sláve jejich byl konec, kdyby obě národnosti v Čechách se vyrovnaly a proto štvou, a zase štvou, protože ze štvání žijí a existují.

Hlavní chybou Mladočechů však bylo nejen že více slibovali, než splniti mohli, ale že, i když do Vídne přišli, nezůstali si důsledni, troubíce hned k útoku, hned k ústupu. Jich postavení nebylo ovšem závidění hodné, ježto bylo se jim bítí nejen ve Vídni, ale i doma, což jiným stranám obstarává tisk, který však Mladočechům špatných prokázal služeb, tak že není snad druhé politické strany, jež by kdy měla se svým tiskem větších potíží. Je to věru zvláštní poměr mezi Národními Listy, až posud formálně repraesentacním orgánem Mladočechů a mezi těmito samými. Nám se zdá, že by se oba milenci dávno byli rozešli, kdyby se jeden druhého nebál a jeden druhého nepotřeboval. Kdyby byli Mladočeši hned na počátku své politické kariery založili vlastní list, byli by daleko lépe na tom, ježto rozporu mezi jich orgánem a mezi vídeňskou jich politikou by nebylo, věděl by národ, věděli by poslanci, na čem jsou, kdežto dnes jinak ve Vídni volají a jinak se to z Mariánské ulice ozývá. Či dovede někdo v Čechách

v souhlas uvéstí politiku mladočeskou a poslední slavnostní manifest N. L., dovede někdo vysvětliti, jak mohou býti poslanci pro změnu jednacího řádu, jich orgán pak vlastně proti ní? Kde, odkud mají bráti poslanci jistotu ve svém jednání, nečestupnost ve svých požadavcích, než odtud, kde byli svými mandáty pověřeni? A jak má míti k nim národ důvěru, když vlastní list jejich politiku odsuzuje? Kdyby nebylo N. L., jež žádné příležitosti posud ujíti si nedají, aby proti straně katolické a staročeské neštvaly, již dávno byl by poměr mezi stranami těmito a nynější českou repraesentací upraven a Mladočeši byli by aspoň s této strany mocně podepřeni, když všichni, s nimiž se kdysi milkovali, stali se jim nevěrní.

Když již k utvoření t. zv. národní rady došlo, měli ji Mladočeši využítovati a dáti si aspoň sem tam svůj postup ve Vídni ověřiti; toho však oni, aby se o zásluhy nemusili s nikým děliti, v časech lepších neučinili a nyní, když je zle, tak učiniti se bezpochyby stydí. Je ovšem těžko, dáti si maršrutu předpisovati tam, kde se situace každý den jako v kaleidoskopu mění, ale v hlavní věci, ku př. zda do oposice či ne, byli by kryti a nemusili by prodělávati celou stopnici od Stránského až k Fořtovi.

Řeklo-li se jednou určitě: „nepřipustíme jednání, dokud nebudou jazyková nařízení obnovena“, pak se měly vyvoditi i důsledky, zvláště když vláda v celém tomto zimním zasedání ani v hospodářském ohledu pro národ český prstem nehnula. A to celá řada věcí prošla, úprava učitelských platů, konverse státního dluhu, branná předloha a nyní zve si předseda ministerstva dr. Pacáka do svého boudoiru, aby ho i pro vyrovnání s Uhry, ano i pro budget, kde je vyložena příležitost, aby vláda zvíděla, kdo je s ní spokojen a kdo ne, přepracoval. Co teď? Rozbijí-li Mladočeši parlament, užije vláda § 14. a užije no nepochybně proti českému národu; propustí-li budget, využítují radikálové nedůslednosti Mladočechů, jako tito využítkovali situace r. 1891. Ano, co teď? . . .

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 25. února.

(Ke všeobecné veřejné situaci. — Poměry a organizace katolicky smýšlejících. — „Velká Praha“ a k volbě nového primátora.)

Stísněnost a rozvrácenost stávajících veřejných a politických poměrů českých nejdůrazněji naznačuje na všech stranách jevíci se touha, aby před třemi lety ustanovená „Národní rada“ ze svých dřímot se probudila a příslušnou jí působnost zahájila. Není totiž u nás pamětníka, aby naše české vlastenecké důležitosti necházely se v tolika slepých uličkách, jako jest tomu dnes. A nejpovážlivějším zje-

vinou rozhoupaných rolníků a funíků a frkajících koně odevšad hnali se jen k budově ohromné, k budově tonoucí v záři světél a žárovek. A jako posměch z jiných světů jakýchsi lepších zaznívaly sem v drsné zvuky rolnícké stlumené melodie sladkého valčíku. A v osvětlených a zářících oknech bylo viděti jen stíny mihotajících a otáčejících se tanečnicků . . .

„Milostpaní, kočár už stojí venku a milostpán už připraven čeká.“

„Dobře Fanny! — Podívejte se, sluší mi ta růže tam v zedu ve vlasech?“

„Výborné, milostivá paní! Každý by myslel, že ráčte být ještě svobodna.“

„Mlčte, vy breptě! — A dejte mi tu dobrý pozor na děti . . .“

A milostivá paní otočila se, sblédla se ještě jednou celá v obrovském zrcadle a již odůstěl celý její zjev za téžkou portierou ve dveřích. Jen omamující a pronikavá vůně zůstala po ní v pokoji.

„Taak, konečně mám pokoj!“ povzdychla si z hluboka Fanny. „Člověk, aby byl otrokem. Fanny sem, Fanny tam a Fanny aby byla všude. A když takhle mi dá pokoj, abych se zlobila zas s jejími fakany.“

A v tom svém rozhořčení Fanny postavila se před zrcadlo a obhlížela se na vše strany.

„Hm, takovou milostpaní bych taky dovedla dělat. Jen mít peníze!“

Za těch slov otevřela toaletní milostpanin stoleček a líčidlem natírala si tváře a voňavkou napouštěla si šaty. Pak rozložila kahanec a kadeřila si vlasy.

„Hezky mi to sluší, jen co je pravda . . .“

„Fanny, Fanny!“ ozvalo se najednou ve dveřích a dvě roztomilých hlaviček nahlédlo do pokoje, hoch a holčička.

„Fanny, budete nám dnes povídat pohádky?“

„Nic nebudu! Půjďte spat a hned!“ rozkřikla se Fanny.

„Spat a tak brzy. . .?“

„Už jsem řekla a dost!“

vem při tom jest, že na místě všeobecného doznání těch či oněch vad nebo chyb, jež by jednání umožnilo jejich napravení, panují ve veřejnosti plané hádky a jalové spory o to, kdo je v tom všeobecném zmatku větší vinník.

Tyto hádky a spory o větší nebo menší míru viny ve stísněných a neblahých dnešních poměrech jsou však také užitečné, neboť ony poučují celou veřejnost, že se v ní jedná jenom o většího nebo menšího vinníka, to jest, že vina na nynějším zbláhnutí českého života jest všeobecnou. Všecky strany, všechny veřejné osoby nesou v ní svůj určitý podíl.

Hlavní příčinou dnešní žalostné doby jest, že pravda přestala býti u nás pravidlem a říditelem veřejného života. Někomu se u nás promítají i nejhorské neřesti a jiný jest bit za tu nejplatnější a nejpoctivější práci. U nás si nezkušené, nevzdělané lidé někde v hospodě zkonstruují nemožné ideály a podle nich chtějí potom upravit celý svět. Kdo je nechce poslechnouti, ten jest hned zpátečníkem, tmářem a nepřitelem lidu, jemž vlastně jenom oni drancují kapsy, aby byli lehce živi. U nás proklamovaná svobodomyslnost nese dnes veškeré nejenom příznaky, ale vlastnosti veřejného tyranství. Pláštěm svobodomyslnosti přikrývají se dnes dokonce společenské násilnosti. Soudek tohoto u nás dnes zobecněného veřejného napoje však již dochází, neboť svobodomyslné strany tlukou a potýkají se ze samé svobodomyslnosti mezi sebou nejvíce. Dnes dokonce již ani vlastní bratr vlastního bratrovi nechce popřáti právo napsati na kus papíru kousek mínění, jež se s jeho náhledy nekryje! Tak se u nás svobodomyslnost zdokonalila, že jest konečně na nejvyšším vrcholu své dokonalosti. V tomto bodu mění se v komiku.

Když jde u nás po ulici tele, tu jest pravda od něho tak daleko, že jedni říkají, že to tele je slon a druhí praví, že je to komár. Ale, že je to tele, bojí se říci i ti, kdo to dobře vědí a bojí se to říci proto, aby za to nebyli ostouzeni jako blázni, že mluví pravdu. Tím se pak stává, že v našem veřejném životě panuje obecný zmatek, hotová komedie.

Tuto sešmodrchanou situaci by ovšem že ani procitnutí dřímajících „Národní rady“ ihned nerczmotalo. Zejména kdyby ta „Národní rada“ probudila se v těch osobách, z nichž byla své doby složena. Ti pánové jsou od tehdejšího svého smýšlení a svých stanovisk dnes tak vzdáleni, že jsou to většinou vlastně jiní lidé . . .

U nás se za poslední doby náramně rychle žije. Před desíti lety pozvedlo české rolnictvo Mladočechy k ovládnutí samosprávných institucí v Čechách a dnes české rolnictvo Mladočechy odevšad vypazuje. Před desíti lety vystalo české učitelstvo Mladočechy na místě Staročechů do Vídne na říšskou radu, odkudž české učitelstvo svými hlasy a vlivy je dnes vytlačuje. Před desíti lety byla celá řada dnešních mladočeských vůdců nadějnými kandidáty existence kulturní staročeského a celá řada před desíti lety Mladočechů smýšlela dnes

A navoněná a nakadeřená Fanny chytla dítko jedno po druhém, svlékla je do kušile a položila do postýlky.

„A nebudete-li tiše, tak vám povím. . .“

Děti ani nedutaly. Schovaly se pod perinu a zavřely oči. Fanny se baly velmi. Ta stáhla pak rychle světlo a skokem byla v kuchyni.

Dítka však usnouti nemohly. Házely sebou, obracely se se strany na stranu, ale nic naplat. Těšily se tolik, že jim Fanny bude povídat pohádku, ale zatím . . .

„Prosím vás, Fanny“, ozval se asi po hodině nesměle hošíček. „Prosím vás, my nemůžeme usnout, pojďte nám povídat pohádku!“

Ale Fanny neslyšela. Oči jí hořely, tváře pářily, prsa se vlnila a celé její tělo chvělo se touhou a vášní — v náručí milencově.

Nevinnost a hřích!

A milostivá paní?

Budila v plesu obdiv. Ústrojem i postavou byla královnou

„Milostivá paní, teprve mateřstvím zvýšila se vaše krása!“ šeptal jí v ucho drze jeden lichotník. „Ani neračte věděti, jak jste nyní okouzlující, jak jste na kráse získala. Teprve nyní uplatňuje se váš půvab a vaše elegance.“

„Pochlebníku!“ zvolala jakoby uražena milostpaní a zdálo se, že i pod líčidlem se začervenala. Ale zatím v duchu celá se v marnivosti rozplývala. A jen to slovo mateřství jaksi ji v náladě zarazilo a v tom zdálo se jí, jakoby se jí byl ozval v duši i sotva slyšitelný, ale tolik dojímavý a smutný hlasek: „Mami pohádku!“

Nevinnost a hřích!

* * *

Byl v karnevalu večer . . .

V začazené jizbě pokoutní kofaliny seděl muž v prostředních letech. Čepici měl vraženu až do týla, hlavu podepřenu v dlaň a ze širokých dásť vypouštěl celé mraky dýmu ze smrdutě dýmky. Ani světlo špinavé lampy nemoblo řádně svítiti.

FEUILLETON.

Motiv masopustní.

Napsal Josef Váňa.

Byl v karnevalu podvečer . . .

Slunce na západním nebi dohořelo a jako poslední pozdrav poslalo ještě na slabé posněženou zemi celou potopu paprsků, jež rozstříkla se v šíři v dál, jako když vylítne spousta barevných jisker z rozžhvené výhně. A hořely, jiskřily, zářily. třpytily se poslední ty proudy světelné, jakoby někdo neviditelný mohutným dechem je rozjiťoval.

Zahofel po polích sníl na vyčouhlých hroudách, zaplaly kalužky v kolejkách a příkopech a neviditelná síla jakási tvořila na jejich hladině kouzelné hvězdice a ozdoby. Mrzlo.

Zachvěla se země pod posledním polibkem světla, zachvěla se naposled a již nalila tvář svou v temnější a temnější stíny, jakoby ji zachouliti chtěla před narávajícím mrazem.

Zčernaly stíny více, lehly za každou hruď v brázdě, roztahovaly se odtud dál a dále, rozprostřely se pomalu v celou pláň a pohlcovaly nenasytným svým jícnem poslední záchvěvy světla. Jako příšerná medusa rozprostřely své neviditelné chňapadla v šíři v dál a jako upír zatínaly je nemilosrdně v mizící šero, svíraly je těsněji a těsněji, až konečně všude se rozprostřela úplná — tma. Noc zvítězila nad dosud šedivým dnem. Byl to zápas krutý, zápas vysilující, zápas na život a na smrt, zápas světla a tmy, nevinnosti a — hříchu . . .

* * *

A byl v karnevalu večer . . .

V ulicích velkoměsta zaplaly elektrické žárovky. Jako když náh vrazí do husté, mrazivé mlhy. A odevšad jen zazníval hrkot kočárů a

rozhodně konservativně. Loni byl vůdcem sociální demokracie a jejím kandidátem poslance pan Ant. Rais, který dnes o ní smýšlí již zcela jinak, jako smýšlí jinak ona o něm. Loni hrál v agrární straně nejřednější úlohu pan Emanuel Hrubý a letos pánu tomu agrárníci nemohou přijít na chuť. Loni Josef Ort a professor Drozd platili za vzácné muže a dnes? Dále chtěli jsme udělati vtip o panu dru Herbenovi, ale na to jest dost času.

Proto, když tento rychlý život v české veřejnosti, jež bychom mohli nazvati „letem poměrů“, blíže sledujeme, nepochybně dospěje ku přesvědčení, že se u nás žije bez důsledného provádění vážné pojetých cílů a programů a že se u nás nepolitizuje a nepůsobí ve velkém jednotném rámci vzdělaného národa, nýbrž že se náš veřejný život proměnil v jakousi Sitč, jak jest vyličena v Gogolově „Tarasu Bulbovi“.

Takové hospodářství ovšem že na dlouho nepostačí. Reakce v něm nastane dříve nebo později přirozeně sama. Rozmanité figury z našeho veřejného života zmizí tak rychle, jako se v něm objevily. Avšak jde o to, aby nastávající a příští doby našly v české veřejnosti dostatek osob a hlav, které by se po nynějších poměrech vážné a platně dovedly ujmuti řízení a uspořádání rozvrácených veřejných záležitostí.

Stáli jsme na těchto místech nejrozhodněji na stanovisku, že v našem veřejném českém životě působícím činitelům především třeba jest vyhledávati to, co nás v silnou a mocnou národní a společenskou jednotu spojuje a vystříhati se všeho, co nás tříští ve slabé, málo-mocné a komicky malicherné frakce. Mnění toto začíná v poslední době pronikatí vrstvy inteligence a zevšeobecnění jeho stane se nepochybně tou tvrdou půdou, na níž se v ne-dálké budoucnosti nezbytná nová veřejná česká národní a politická organizace uplatní.

Potud, dokud bude v našem veřejném životě na místě zájmu všeobecně národního a vlasteneckého staven dnešní justament osobní, oposice „z principu“ a snahy soukromé, jsou veškeré snahy po urovnání dnes rozervaných českých záležitostí a poměrů zatím pouze zložitým přáním. Jen pravda a přísné její sledování vysvobodí nás!

V posledních měsících pronášívá se mínění, že strana katolická jest na několik let zabita, znemožněna. Nechceme nikomu bráti radost nebo zármutek z tohoto mínění, proto ponecháváme každému jeho náhled. Ale sobě ponecháváme svůj náhled také.

Jako nejřednější příčina tohoto smutného stavu strany katolické uvádí se pád Svatováclavské záložny v Praze. Měli jsme v této záležitosti také své vlastní „všeobecné“ náhledy. Žádali jsme především rychlé jasno v ní; z laického svého stanoviska nesouhlasili jsme s tím, že české duchovenstvo převzalo zodpo-

A zápach z tabáku a z všude rozlité kofaly až zarážel a dusil.

„Hej, povídám, ještě půlček, vždyť je masopust.“
Výčepník žid přiskočil a nalil. Muž pozavíhl půlček a zachechtal se z plna hrdla, jakoby se smál sobě.

„E co, houby! Vždyť jsme jen jednou na světě!“ rozkřikl se najednou. „Proč bychom tedy nebyli veselí!“

A muž se notně napil, bouchl plecháčkem o stůl a začal zpívat:

„Kofalička teta moje
často se mnou postrkuje,
kofalička teta má
často se mnou strkává.“

Otevřely se dvře a do jizby vkročil blýdý a vyzábýl hošík.

„Tatínku, maminka mne pro vás posílá, máte jít domů!“

„Co že?!“ rozkřikl se muž. „Ta mi bude něco poroučet? Vydělává mi snad na pití?“

A muž uchopil plechový půlček a uhodil jím do stolu, až setekutina rozstříkla na vše strany.

„Tu máš a pij a tuble si sedni!“

A napilý muž podával chlapci půlček a nutil ho, aby se napil. Tomu oči se zajasřily, uchopil dychtivě půlček a napil se hlávě.

„Kofalička teta má
často se mnou strkává.“

žal muž zase zpívat. Ale chlapec už ho neslyšel. Rozložil si ruce na políty stůl, sklonil na ně hlavu a — usnul. Silným douškem kofalky nadobro se spil. A musilo se mu něco pěkného zdáti. Usmívá se stále. Najednou však otevřel ústa, jakoby chtěl lepati čerstvý vzduch, pohnul několikrátě těle rty, ale pak najednou docela hlasitě promluvil: „Tatínku, máte jít domů . . .“

Nevinnost a — bříh!

A mezi oběma zápas, zápas krutý, vysilující, zápas na život a na smrt . . .

Byl v karnevalu večer . . . — — —!

vědnost za skutky, které v nejřednější řadě spáchal radikální pokrokat a Mladočech Josef Ort; přáli jsme si rychlé vysvětlení číslíc vkladů, k nimž se dle úředních vyhlášek do polovice prosince nikdo nehlásil; pokládali jsme za potřebné uveřejnění jmen dlužníků do záložny. Měli jsme za to, že zjednání a opatření těchto požadavků postaví otázku Svatováclavské záložny do značně jiného světla, než li v němž se jevílo a že skoncování její urychlí a usnadní. Jako vždy chtěli jsme tak zde dosíci toho nejlepšího t. j. *pro vkladatele i dlužníky posice té nejjasnější a nejvýhodnější*.

Jak však byla věc za všeobecného zmatku zavařena, musí býti nyní pěkně tiše snědena. Dnes má o celé věci každý soudný muž své mínění a proto máme za zbytečné, kterýmkoliv způsobem o ní se zde nyní šířiti. Až bude čas, promluvíme své slovo. Jenom to bychom si přáli, aby pro památku byla otištěna jména všech dlužníků v záložně, aby se vědělo, za koho duchovenstvo a vkladatelé platili. Jest toho zapotřebí věděti stejně „pro praeterito“, jako „pro futuro“. Tím zatím o Svatováclavské záložně z této stránky puntík.

Ze druhé stránky o Svatováclavské záložně mluvíce, musíme k tomu poukázati, že české duchovenstvo prokázalo při ní, jak jsme v rozmanitých protikatolických listech čtli, heroickou sílu a moc. Proto o straně, jejíž stoupenci heroickou sílu a moc prokázali, nemusí se mluvíti jako o zabité, znemožněné. Katolicky smýšlející vkladatelé a katolické duchovenstvo udělalo pro mnohé a mnohé hodně nekato-lické dlužníky do Svatováclavské záložny více, než-li bylo povinno a musilo a více, než-li oni učinili sami pro sebe. Jest-li je tím z bryndy vytáhlo a ruce jim uvolnilo, a oni snad jenom kamení na cestu katolíkům budou za to znovu házetí, tím také katolická strana zabita není.

Naopak! Po pádu Svatováclavské záložny katolické smýšlení sesílilo, zmohutnělo a oživilo. S taškářstvími, v záložně té kdykoliv a kým-koliv páchanými, žádný poctivý člověk nesouhlasí, proto netřeba jich ani odmítati. Avšak charakteristické a pozoruhodné jest, že právě v době, kdy proti katolickému smýšlení na všech stranách jest usilovně mobilisováno, jeví se býti katolická strana v národě stranou — nejsilnější. V době, kdy není výhodno ani „Otčenáš“ na hlas se modliti, v době, kdy ani sochy svatých nejsou ušetřeny výčitek pro hříchy paně Ortovy, svolána byla v Praze katolická společnost k důvěrné schůzi, k níž se dostavilo přes padesáte vážných, inteligentních osob, z nichž bylo pouze sedm kněží. A při tom nebyla nijak zúčastněna křesťansko-sociální strana ani starší, ani mladší.

Nechťce a nemohouce nijak předbíhati událostem a nechtíce vyzváněti něčemu, co teprva klíčí, nesmíme předce o tom mlčeti, že se jedná o novou organizaci katolicky smýšlejících. Vyhýbajíce se předčasným i nečasným výkladům všech podrobností uvádíme, že v katolické organizaci stojíme v momentě, jež se v pruské taktice říká „Front und Flügel verändern“. Rámeček organizace této bude upraven v takovém rozměru, že žádné osoby si v něm překážeti nebudou. Více zatím netřeba sdíleti, neboť k veřejnému realizování těchto zámyslů a příprav nedojde asi dříve, dokud nebude veškeren kal a rmut, jež se z afery Svatováclavské záložny vyprýštily, uklizen.

Jak poměry dnes v Čechách stojí, má zde katolické smýšlení tolik vážných stoupenců, jako za naší paměti nemělo nikdy a nyní záleží jenom na tom, aby katolická organizace stala se zájmem nejširší všeobecnosti a nejrozhodnější vyloučením veškerých třídních, soukromých a osobních ambicí. Poznamenati třeba, že v řízení organizace této již dnes jest zastoupeno tolik inteligentních živlů laických, že sotva kdy bude třeba nedostatek jejich vyplňovati povoláváním duchovních, kteří na jiných místech, jiným směrem a jiným způsobem mohou mnohem platněji působiti, než-li jim činiti lze na exponovaných místech veřejného politického postupu.

Tolik prozatím! Doufáme totiž, že počátky těchto snah k opatření nové nejširší organizace katolicky smýšlející inteligence a katolického lidu v Čechách nikdo z nerozumu a nebo osobní zavidlosti zlovolně ve vlastním táboře nebude chtít ničit nebo znemožňovat. Nepráteleům bude pak možno čeliti snadno. Ti na katolickou stranu útočí jenom tehdy, když proti nim někdo nestojí. Když však ucítí odpor a oplátku útoků, utíkají, co jim nohy stačí. —

Avšak důtklivě podotýkáme, že organizace tato není řízena proto, aby vyhledávala nějaké malicherné kořkování nebo dětské boje, ale proto, aby sjednala pokoj. Si vis pacem, para bellum!

* * *

Končícce svůj dopis z Prahy, skoro by ohom na „Prah“ zapomněli.

Matička Praha má ve přítomné době před sebou na denním pořádku dvě důležité otázky:

První jest řešení staré chyby, již se representace král. hl. města Prahy po r. 1848 dopustila. Chybou tou jest, že tehdy nepřivtělila ke své obci do r. 1848 náleževší k ní „hory viničné“ a že připustila, aby si je okolní obce rozebraly, a nebo aby na nich nové obce vznikly. „Hory viniční“ Praha po r. 1848 nechťela proto, že by prý na nich musila vykonávati — policejní dozor. Kdyby byla tehdejší representace její na tomto úsporném stanovisku nestála, stála by dnes všechna předměstí a okolní obce v jejím katastrálním obvodu. Nyní hledí je dostati pod společný klobouk „Velké Prahy“. Práce ta jest nsnadná a těžká.

V posledních dnech konala se za příčinou tou za předsednictví nejvyššího maršálka Jeho Jasnosti knížete Jiřího z Lobkovic schůze zastupců král. hl. města Prahy a okolních měst a obcí. Ve schůzi té proneseny byly náhledy a přání ve příčině splynutí jejich v jednu obec. Debata vyzněla v tom smyslu, že další jednání v otázce této bylo odloženo na pozdější dobu. Nejvyšší pan maršálek tímto odkladným opatřením nanejvýš včasné a mou-dře ulámal ostří, jež se při jednání tom začala objevovati. Není pochybnosti, že za jeho blahovlnné působnosti otázka tato mohla by býti šťastně rozluštěna.

Jak dnes poměry stojí, může býti „Velká Praha“ jenom jakýmsi federálním městem, jehož samostatné obce budou míti pouze některé záležitosti společné. Jinak se spojení to, aby předměstí nebyla citelně a zbytečně poškozena, provéstí nedá.

Druhou důležitou pražskou otázkou jest volba nového primatora. Mladočeši mají dnes v 90členském sboru 49 hlasů. To jest většina. Proto asi volba nového primatora podle toho dopadne. Má se za to, že po dvou primátorech právnících bude následovati opět primator technik. Jako příští pražský primator jmenuje se nyní dosavadní první náměstek primatora, pan inženýr Eustach Neubert. Tím není ovšem řečeno, že primátorem nemůže býti zvolen někdo jiný. Když se uváží, že dnes Staročeši do sboru obecních starších dostávají se jedině pomocí kompromisu a když Mladočeši mají již nyní při tom většinu, která při příštích volbách letos na podzim jistě opět vzroste, nedá se očekávati, že by vcházeli na nějaké tak závažné ústupky, jako jest postoupení místa primatora na tři roky.

S katolickou stranou se dnes v obecních záležitostech v Praze vůbec nepočítá. Ale to se doznati musí, že mladočeští obecní representanti, až na pana Dr. Vojtěcha Friče, vždycky hleděli se k jejím přáním po možnosti šetrně zachovati; kdežto při staročeských obecních representantech byla zase naopak patrnou snaha, vyhověti požadavkům frakcí radikálních a liberálních. Doklady toho možno posloužiti. Proto katolické straně jest v této otázce za nyní stávajících poměrů jedno, jde-li pešky anebo za vozem.

Obrana.

Ve vlastní věci. Neblahý stav Svatováclavské záložny stále ještě jest líčen „vzhůru nohama“, jak náš dopisovatel z Prahy několika dopisy před Vánoce dokázal. Po celé 4 měsíce hledají vinníky této miserie v Praze, ba i po celých Čechách. Poslední týden hledají vinníky docela v naší redakci. Zastavili jsme prý svým nesprávným líčením pravých poměrů peněžité sbírky duchovenstva v hradecké diecési. Takové tvrzení jest zrovna zase defraudací pravdy, kterou spáchaly na náš úkor i Katolické listy. „Času“ se nedivíme, ten obdržel svým časem v pražských dopisech svůj díl, proto vyhledal si příčinu k odvětě, ačkoliv má nejméně příčin hráti si na obháje záložny, ježto se sápal na ni se socialistickým tiskem jako od řetězu utrhlý. Obviňování „Obnovy“ proběhlo všemi listy a proto se ohražujeme proti tomuto překrucování pravdy tímto upozorněním: Proti sbírkám na záložnu nikdy a nikde jsme se nepřičili. Protestovali jsme jenom proti dobráctví, jakým katolické kruhy převzaly si na bedra zodpovědnost za defraudaci Drozdovu. Ukazovali jsme na to, že za defraudací jednotlivce nikde žádný stav dosud neručil a ručiti také nebude. Tyto protesty proti zbytečnému přebírání špinavého prádla záloženského počali jsme uveřejňovati teprv v měsíci prosinci v číslech 49., 50., 51. a 52., tedy v době, kdy již veškeré hromadné upisování kněžstva v naší diecési bylo ukončeno, protože se dále nejdělo do poloviny listopadu. K úpisu se vázal každý svým čestným slovem, proto naše úvahy o záložně nemohly nikoho od splnění čestného závazku dispensovati. Spočívá tudíž obviňování „Obnovy“ na osudném přehlédnutí a bude jistě u lidí dobré vůle náležitě

opraveno. Úsudek zlých lidí jest nám lhostejný. Nebylo by ani třeba hájiti obětavost diecévního duchovenstva, protože již po dobrých 20 let platí dobrovolnou daň na prospěšné podniky náboženské a kulturní. Přes to, že kněžstvo diecése královéhradecké na diecéšní podniky přináší příkladné oběti, proto přece sebralo a upsalo na sanaci záložny obnosy do tisíců jdoací. Ať si pánové dříve prohlédnou seznamy upsaných obnosů a pak teprv vynášejí soud. My se co nejrozhodněji přimlouváme, aby každý dostal co nejsvědomitěji čestnému svému závazku, jenž není žádnou povinností, nýbrž dobrovolnou almužnou. A to jsme chtěli také konstatovati.

Politický přehled.

Ze všech stran hrnulo se to na ministerského předsedu dra. Křibra, když se mělo jednati o branné předložce. Co tu zařikávání a bouření u mnohých stran, předloha branná že žádným způsobem nesmí býti propuštěna. A hle 20. února přece spadla dr. Křibrovi do klína. Velká břemena, jež zvláště zvýšením posavadního počtu nováčků o 22.000 mužů uvalena budou předlohou na poplatnictvo, zmizela z myslí mnohých poslanců, když si s nimi páni od vlády rozumně promluvíli. Největší křiklouni, něm. lidovci a pokrokáři, ku konci ztichli, ovšem že se to neobešlo bez nějakého „ujištění“. A antisemité dolnorakouští nečinili rovněž obtíže, když prý jim slíbeno bylo splnění jistých tužeb ve věcech vídeňských. Katolický střed a Jihoslované při hlasování odešli. Ochotní poslanci všemožně se přičiňovali, aby předloha branná byla vyřízena a proto poslední schůze 20. února trvala plných 15 hodin až do 1/23. hod. ranní. Zvýšení břemen odhlasováno 217 proti 108 hlasům, jedním hlasem nad potřebné dvě třetiny všech hlasů. Tak ochotného schválení břemen tu ještě nebylo.

Přítíž schůze posl. sněmovny koná se v pátek 27. t. m. Na denním pořádku je rozpočet na rok 1903 a předlohy o vyrovnání s Uhrami. Proto předseda dr. Körber pilně už vyjednával s předsednictvem českého klubu, aby mu nedělal obstrukci. A mnozí páni se již na ten slíbený „drobeček“ těší.

Němci v Čechách nemohou se dočkat splnění svých požadavků. Dotsazovali se v minulých dnech, kdy že už vláda přikročí k administrativnímu a církevnímu rozdělení království Českého dle národnosti a kdy jim zřídí zvláštní železniční a poštovní ředitelství pro německé území. Dr. Körber na to je ujistil, že ve věcech národních nepodnikne ničeho bez shody obou národností. Choutky německé rostou.

V Uhrách odpor proti branné předložce roste, tak že dosud nemohla býti projednána. Proto ministr honvedů baron Fejervary ohlásil, že se letoš odvod odkládá. Vida, co to bylo posměchu v Maďarii, že rakouský parlament je k ničemu a zatím se lístek obrátí.

Stav v Macedonii se sice na oko zlepšil, ale pronásledování křesťanských Bulharů macedonských hordami tureckými neustává. Nesčetní uprchlíci hledají útočiště v Bulharsku. Sultán turecký sice schválil opravy pro Macedonii, Rakouskem a Ruskem navržené. Bude prý ustanoven zvláštní guvernér s rozsáhlou plnou mocí nejméně na tři léta. Ale s prováděním oprav v Turecku dosud nevedlo to nikam. V případě nesplnění těchto požadavků dohodlo se Rusko a Rakousko na dalších krocích.

Z činnosti katol. spolků.

Z Liběšátek. Dne 18. ledna b. r. konala zdejší katolická jednota svou II. řádnou valnou hromadu. Zahájil ji předseda p. Frant. Sedláček a udělil slovo p. Josefu Sedláčkovi, který promyšlenou řečí nabádal členy k svorné a vytrvalé práci spolkové, ukazuje na smutných poměrech ve Francii, kam vede netečnost katolíků k životu veřejnému. Řeč jeho přijata byla hluchým potleskem. Z jednatele zprávy vyjímáme: Členů a členek čítá spolek 103. Schůzi výborových konání 7 a členských s přednáškami spojených 10. Knihovna čítá 70 svazků. Z časopisů odebrali členové: „Křesťan“ a „Maria“ (10⁵ ex.), „Lidové Listy“ (10 ex.), „Naše Listy“ (8 ex.), „Českou Ženu“ (10 ex.), „Časové Úvahy“ (8), „Ludmilu“ (8 ex.), „Knihovnu Kř. a M.“ (4 ex.). Kromě toho čtou se Obnova a Katolické Listy. — Spolek účastnil se třikrát korporativně služeb Božích a vyslal delegáty na sjezd křesťancko-sociální do Prahy a na sjezd katolíků do Hradce Králové. Zábavný odbor staral se o pobavení členstva pořádáním různých šertových výstupů při schůzích spolkových. — Zpráva pokladníka p. Josefa Plichty vykazuje 298 K 26 h příjmů a 247 K 67 h výdání a s díky vzpomíná darů: 20 K od dp. Frant. Dohnálka, místního faráře, 20 K od p. A. Šádkovy a 4 K od p. Jos. Fejvara, rolníka ze Svojků. Obě správy jednatele a pokladní schváleny a konány volby na r. 1903. Za předsedu zvolen opět p. Frant. Sedláček, který obětavostí svou nemalých zásluh o spolek si získal. — První členská schůze v novém správním roce konána dne 15. února. Po přednášce jednatele, v níž odpovídal na otázku „Zdali se víra přehlíbí“, sehráli členové zábavního odboru sl. M. Fišerova a J. Petrova

a pp. J. Sedláček a Junek s úspěchem šertovou jednoaktovku: Rosudek purkmistra Šalomouna. Pp. Fr. Sedláček a Ferd. Práček přednesli po té šertový výstup. Úspěchu největšího dosáhla pl. Růžena Pacholisková, členka výboru, pročitáním přednesem dojemných, básní: „Láska mateřská“ a „Širotek“. Účastníci schůze velmi čteně navštívené rozcáhli se a ptáním, aby tak krásných schůzí bylo co nejvíce. Deje Bůh, aby jednota naše v novém správním roce rostla a mohutněla ke cti Boží a k prospěchu členů i svaté věci naší!

Z Ústí n. Orli. Odbočka Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva vystoupila dne 15. února poprvé na veřejnost. Toho dne odp. o 4. hod. pořádala veřejnou spolkovou schůzi v hostinci p. Frant. Zajíčka. Schůzi zahájil předseda p. Bibus a udělil slovo p. Václavu Myslivcovi z Prahy, který 3 hod. mluvil na thema: Proč se odborové sdružujeme? Zastoupeny byly všechny strany dělnické, soc. demokraté, národní dělníci a neodvisti, naších (potěšili nás přítomností svou naši z Parníku, Č. Třebové, Dolní Dobruče a zdejší velební páni Sokol a Jirásko) bylo poměrně málo, všech posluchačů se na 300. Pan řečník zmínil se nejprve o starých cechách, které byly r. 1859 rozpustěny; uváděl, že nyní právě spolčováním všech stavů kráčí se zpět ku křesťanství. Dnes každý člen svého stavu spojuje se na zachránění své existence jak řemeslník, rolník, učitel i kněz, tak i dělnictvo. Dělnictvo má se bráti dvojí cestou; první cestou jest politika, druhá svépomoc. Do politiky máme co mluvit, poněvadž platíme 1/4 nepřímých daní, a daň z krve. Musíme žádat odstranění práce žen v továrně, domáhati se toho, by muž vydělal tolik, aby mohl býti řádně s rodinou živ, zvýšení mzdy, zkrácení doby pracovní, upravení nemocenského a úrazového pojišťování a zavedení pojištění pro stáří, též by řádně zachován byl nedělní a sváteční klid. Liberalismus to jest, který přivedl dělnictvo na ta místa, na kterých se nyní nalézá. Církev katolická naproti tomu opět volá slovy Ježíše Krista: hoden jest dělník mzdy své. A sv. Otec Lev XIII. ve své encyklice o „Otázce dělnické“ dává radu, jak se má pracedárce a stát o své podřízené starat. Poněvadž ale se dnes toho hlasu nedbá, jest dělnictvo nuceno se sdružovat a vlastní silou se domáhat toho, co mu vším právem patří. Továrníci mohou býti dělnictvu vděční za to, že se organizují, neb takový organizovaný dělník se nepouští nějakého přehmatu. Tedy cestou politiky a svépomoci se domůžeme lepšího žití; musí však oboje býti provázáno křesťanstvím. Po přednášce odměněn byl p. řečník hluchým potleskem. K slovu se přihlásil občan Markl, vůdce zdejších soc. demokratů, narážející na p. arcibiskupa Khona a vídeňské křesť. sociály. Byl však redaktorem p. Myslivcem řádně odbýt. Panu V. Myslivcovi srdečný dík za přednášku a doporučení jemu jej všem odborům. Naším helem budiš, vymanit se z rukou velkokapitálu pomocí Všeodborového sdružování na zásadách křesťanských. V. B.

Zprávy místní a z kraje.

Osobní. Professor stát. gymnasia zdejšího p. Karel Novák jmenován okres. inspektorem školním pro české školy ve škol. okrese mělnickém a v něm. škol. okresích v Ústí n. Lab., Litoměřicích, Děčíně, Mostě a v Teplicích.

Prámyslové muzeum v Hradci Králové pořádá právě v Klicperově divadle cyklus přednášek o vzniku a vývoji moderního umění. Pan profesor dr. Max Dvořák, docent na vídeňské universitě, přednáší ještě dnes o půl 8. hod. večer a v neděli o půl 3. hod. dopol. Pan docent započal výkladem dějin malířství, provázející zajímavé přednášky své atkvělymi světlými obrazy, promítanými skioptikonem. Přednášky tyto jsou uvedením do kožovné výstavy reprodukcí, skulptur a obrazů přes 100 čísel čítající. Výstava zahájena bude dne 1. a potrvá do 21. března v slavnostní síni vyšší obchodní akademie. Otevřena bude denně od 9 do 12 hod. dopol. a od 2 do 5 hod. dopol. bezplatně.

Umělecké zámečnictví. Působení umělecké školy zámečnické jest patrné v městě našem. Zámečnické práce světlují se absolvovaným škákům této školy a tak lze spatřiti u nás mnohé skvosty obrozeného tohoto umění řemeslnického. Na výtvořech těchto má zajištěn lvi podíl firma p. Radulovičova, umělecké zámečnictví v Předměstí, neboť všechny ozdobné práce na novostavbách pensionátu, Borromea a Rudolfiny zmíněná firma provedla. Zejména hluchoněmý ústav opatřen byl vzorným dílem ve svých domovních i plotových vrátech, ve svém zábradlí atd. Pan Radulovič jest talentovaný umělec a při tom jest solidní řemeslník. Pražská úvěrní banka vyzdobena jest přepychovou výpravou zámečnické práce p. Radulovičovy. Není divu, že práce p. Radulovičova dochází uznání. A také vším právem, neboť snadivě talenty nutno podporovati.

Ples jednoty katolických tovaryšů vydal se velmi pěkně, sčkoliv předchozí slabší subakripce budila poněkud obavy. Návštěva byla velmi četnou, jakkoliv se řemeslnické kruhy dělily současně pořádáním zábavou v Jednotě. Ples navštívily též mnohé osobnosti z inteligentních kruhů. Čistý výnos plesu přispěje slušnou měrou ku očištěným finančním jednoty. — K účelům spolkovým přispěl osvědčený příznivec jednoty vdp. kanovník Dr. Soukup 10 K. Zdař Bůh!

Koncert Eman. Ondříčka v Klicperově divadle v Hradci Králové v neděli 22. února vydal se znamenitě. Mistr Ondříček svou technikou a prosetím uchvacoval. Výkony kapely c. k. pěšího pluku č. 36. z Josefova Hrozenim p. Max Haydy byly nade vše očekávání. Rovněž p. Leon Keatenberg mistrnou hrou na klavír prokázal se dokonalým umělcem. I výkony sl. Ludmily Javůrkové, koncertní pěvkyně z Prahy, řadily se důstojně k produkci hvězdy koncertu, mistra Ondříčka.

Ze Všeodb. sdružení křesť. dělnictva. Schůze ústředního výboru dne 21. února t. r. v Hradci Králové. Přítomní: Urban, Zoubek, Lučníčka, Lučníček, Pochmon, Polák. Podpory nemoc. udděleny: Šandaroví v Sušici za 14 dní 18 K, A. Matějkovi v Klatovech 8 K, J. Jirňákovi v Černém Váru 8 K, L. Lučníčkovi v Hradci Králové 8 K. Podpory v nezaměstnanosti: Alois Primusovi v Praze 4 K, Janu Hanslovi z Chlen 4 K, Jos. Urbanovi v Hradci Králové 7 K. Podpora mimořádná: Střihavkovi z Mileřina 3 K, Vojt. Červenému z Krásné Lípy 10 K. Noví členové: Tubaň: Fr. Jakubcová II. Hora Kutná: J. Střemcha III., Jan Exner III., Jan Šimek. M. Čermá: Frant. Weinbauer I., A. Kudrna II. Parník: Anna Stránská III., Teresia Stránská III. Úpice: Fr. Jursák III., Ad. Kroužel III., A. Mikšová III. — Plenární schůze výborová koná se v neděli 1. března o 1 1/2 hod. dopol. v Hradci Král. v Adalbertinu.

Hradec Králové na výstavě v Hefelích. Pan stav. Rejchl předložil místnímu komitě pro obeslání výstavy bořické zdatilý náčrt a podrobný rozpočet samost. pavillonu, kterým má se Hradec na výstavě bořické reprezentovati. Po sdělení podrobného rozpočtu, jehož výše nebude přesahovati 7000 K, usneseno projekt tento přijmouti za základ a vši silou se přičiniti o jeho provedení. Za tím účelem obrací se komitě na všechny místní podniky a jiné korporace se snažnou prosbou o finanční podporu podniku. Stkvělým příkladem působila vstřícná zdejší záložna, která po usnesení výboru věnovala na zmíněný účel 500 K, začož jí vzdává komitě vřelý dík. Zároveň sděleno komitétu, že i slavná obec jako patronka celého podniku přispěje značnějším obnosem na jeho zabezpečení. Jest nyní na našich kruzích výrobních, by hojným přibíháváním se k vystavování přispěli ku atkvělnému vystoupení a zachování dobrého jména, jaké naše město v celém českém severovýchodu požívá. Přihlášky přijímají pp. K. Halounek a J. Jelínek, kteří na požádání veškeré bližší okolnosti ochotně sdělí. Za 1 čtver. m plochy počítá se 6 K. Pavilon má 264 čtver. m plochy.

Daň z piva. Vedle zákona ze dne 27. ledna 1903 z. z. č. 17, jímž zavádí se zemské dávky ze spotřeby piva a jenž nabude platnosti dne 1. března 1903, jsou zásoby piva, pokud nepřevyšují 5 hl., podrobeny dodatečnému zdanění. Ustanovení vykonávacího předpisu ze dne 15. února 1903 č. 24. z. z. (§ 12), jenž se týče dodatečného zdanění zásob piva, zní takto: „Osoby, které provozují výcep, nebo prodej (§ 1 čl. 2) piva, jehož samy nevyrobily, jakož i soukromníci, kteří-li dne 1. března 1903 v království Českém zásobu piva většinu pěti hektolitřů, povinni jsou zapříviti zsemkou dávkou z této zásoby piva po odečtení pěti hektolitřů. Za účelem předepání zemské dávky z nazečených zásob piva jsou majitelé zásob piva, z něhož dávku zapříviti jest, povinni podati nejdéle včetně do 5. března 1903 u příslušného oddělení c. k. finanční stráže přihlášku o množství piva čítající v to pěti hektolitřů dávky prostých, jakož i o místě, kde pivo jest uschováno. Potřebné formuláře předepsané přihlášky budou na požádání vydány u úřadu purkmistrovského osobám, jež mají dávku podrobenou zásobu piva.

Volby do okres. zastupitelstva královéhradeckého konají se dne 3. března o 9. hodině dopol. v zasedací síni městského zastupitelstva.

Koncert Heroldova kvarteta v Klicperově divadle v Hradci Králové připravuje se na první dny měsíce dubna. Přihlášky přijímá knihkupec pan Jaroslav Petina.

Vážnost k jazyku českému ve Vídni je známa. V poslední době natáhla se zvlášť na poštovní spojitelnou vídeňskou. Pravopis pánů z této spojitelný jest zkomolený až hrůza. Tento týden došla z poštovní spojitelný do Hradce peněžní poukázka, jež však pro znetvořenou adresu nemohla býti hned přijatou vydána, až poukazatel oznámil do Vídne adresu přesnou. Náprava snadná, ale té si ve Vídni nepřejí.

Hěst. Klicperovo divadlo v Hradci Král. V neděli dne 1. března t. r. sehraje zdejší Jednota divadelních ochotníků „Klicpera“ novinku: Bobří kožich. Zlodějská komedie o 4 jednáních. Napsal Gerhart Hauptmann. Přeložil Pavel Nebešák. Regisseur Karel Paul. Inspicent Jan Pažout. Začátek urbitě v 7 hodin. Konec o 10. hodině. Hudba v meziaktě vyplní s laskavé ochoty p. t. „bor tamburašů.“

Vídeňský kat, který si prohlíží Hradec, tak představoval J. Š. (známá to hradecká osobnost, jistého obchodního cestujícího K., vodě ho z hostince do hostince. Poněvadž představování to dělo se již v pozdních hodinách a spůsobem neobvyklým při takových příležitostech, pozvala si policie „kata“ i jeho průvodce na strážnici, kde uložena „katu“ pokuta.

Z Poncheva. Pošta kázání ve chrámu Páně sv. Pavla bude i letos, jako léta předešlá, každou nedělí o 3. hod. dopol. konati oblíbený řečník vldp. Dr. bohoslaví a prof. pastoralky Jan Nep. Jindra z Hradce Králové.

Úmrtí. Dne 24. února zemřel v Pardubicích p. Jan Vosáhlo, jub. řídící učitel ve výslužbě, otec p. Kateřety Otokara Vosáhly v Pardubicích, ve stáří 73 roků. Pohřeb stáříkého a váženého veterána učitelského konal se v Pardubicích dne 26. t. m. — V Tuchově v Haliči dne 17. února ukončil svůj činný, spásu nesmrtelných duší zasvěcený život vdp. Antonín Jedeč, rektor kolleje a horlivý kněz kongregace Nejev. Vykupitele. V Pánu zemřelý narodil se ve Slaném u Náchoda, v českém to místě v Pruském Slezsku. Působil mnohá léta v Praze, na sv. Hoře, ve Vídni a posléze v Haliči v Tuchově. Jako horlivý kazatel je znám velice častí staršího duchovenstva českého. Pohřeb jeho konán ve čtvrtek dne 19. t. m. za neobvyklého účastenství.

Z dopisu českého sklepníka v Mandušské. Z nechanického okresu odešel chlapec Rudolf po vyjití ze školy za štěstím do světa. Šel jako hu-

debašk na dálnou Rus a odtud až do Mandžurska. Svým rodičům napsal mimo jiné toto: Já Vás všechny maehokrát pozdravuju a líbám. Chvála Pánu Bohu zdáv jsem a musím Vám psát, že jsem od Chmelafe pryč. Nevěřte, co to je za pána; byl na nás dva, na mne a na tu holku, jako pes, tak jsem já povídal, že u něj nebudu a „vona“ mně dala facku, tak jsem pořádl šel na policii, tak mně musel dát knísku a já jsem šel za kelnera. Mám 10 sl. měsíčně a u něj jsem měl 6 sl. a aspoň jsem v pořádku. Chodím jako ze škatulky pořádl. Jak jsem do toho hotelu přišel, tak mně pán zrovna koupil boty a letní bílé šaty, košili, šálky a vůbec všechno. Takto tady budu mít desetkrát lepší nežli u něj. Koupil jsem si hodinky. Musím Vám psát, kdyby sem tak mohl přijít bratr Franci, ten by tady vydělal náramnou sílu peněz, ale že je to moc daleko, je to až co jsou aspoň ty černoši, tady jim říkáj kytaji atd. — Co já jsem, jmenuje se to město Inkov. — Pro zajímavost ještě sdělujeme, že kamenci z Hořicka pracují na stavbě mostu až v Port Arthuru!

Východočeská výstava v Pardubicích bude zahájena 23. července a potrvá do 15. září. Pro menší náše bude zřízen na výstavišti zvláštní menší pavillon a mimo to také dělnický domek, v nichž budou znázorněny některé domácí práce z českého východu. Zvláštní specialitou a ozdobou výstavy bude „Perníková chaloupka“, v níž bude se prodávati „pardubický perník“. — Technologické průmyslové muzeum obchodní a živnostenské komory v Praze uspořádá na výstavě této expozici, která obsahovati bude živnostenské motory a stroje pracovní pro veškeré obory živností. Mimo to zřízena bude při expozici strojové i výstavka prací zhotovených na kurzech muzeem pořádaných. — Všeobecná výstava drobného hospodářského, domácího a jiného užitečného zvířectva konati se bude dne 15., 16. a 17. srpna t. r. na výstavišti „na Olšinkách“. Výstava tato pořádati se bude za součinnosti „Spolku ku zvelebení chovu hospodářských drobných zvířat pro Pardubice a okolí“. Přihlášky přijímá nejdéle do 15. července t. r. výstavní výbor.

Výstava v Hořicích. Dne 21. února vydan byl jako příloha „Hořického Obzoru“ výstavní věstník v 5000 exempl. Věstník tento zašle se na požádání všem P. T. páním důvěrníkům výstavy v žádaném počtu. Současně rozesílají se proz. reklam. plakáty archit. Blažka „pohled ze ptací perspektivy na výstavu“, obsahující 26 pavilonů, kdežto nyní je 6 pavilonů nově přibáleno, jež nemohly býti již nakresleny.

Z černé kroniky. Pekařský pomocník N. N. v Jeřicích u Hořic zašel do chléva svého zaměstnavatele, kdež se polil petrolejem a napil se ho též, podpalil se. Dýmem z chléva vycházejícím domácí upozornění našli ubožáka hrozně popáleného. Místní p. farář udělil mu ještě general. absoluci, načež odvezen do nemocnice hořické, kde za jhoduinu zemřel. Nešťastník býval zádumčivý.

Z Chmelavi. Raiffeisenova záložna zdejší, založená roku 1896, utěšeně vzkvétá. Čítá nyní 242 členů a přes 800 vkladatelů. Půjčky poskytuje na úrok 4 1/2 % a vkladatelům se vkladů vyplácí úrok 4 1/4 %. Účet za rok 1902 vykazuje na vkladech 147.096 K a na půjčkách 164.414 K. — Velikou zásluhu o rozkvět záložny mimo ostatní funkcionáře má zvláště předseda záložny vldp. vikář Jos. Kaplan. Ředitelstvo záložny v uvážení zásluh jeho naneslo se v poslední schůzi své jednomyšlně na tom, aby vldp. vikáři za jeho horlivé a nezištné působení v záložně vydán byl veřejný dík a zároveň vyslovena prosba, aby vldp. vikář v zájmu záložny předsednictví i na dále podržel.

Občanská záložna v Modleticích. Za rok 1902 vloženo 70.849 K 96 h, vybráno 87.764 K 30 h, zůstatek 193.543 K 04 h, půjčeno 39.906 K 42 h, splaceno 27.686 K 13 h. Celkový obrát 286.914 K 11 h. Dle výroční zprávy je vidět, že záložna pod správou vasp. kanovníka Tomáše Štefáňského z Mikulovic a ostatních funkcionářů utěšeně vzkvétá.

Z Hořiměvsi. Dne 8. února t. r. pořádaly dívky račické zábavu, jejíž čistý výnos 22 K odevzdaly pro farní chrám Páně v Hořiměvsi na zakoupení pláštíku na ciborium. Srdečné díky!

Veřejná schůze v Kněžicích. Za příčinou jubilea sv. Otce Lva XIII. svolána vldp. V. Němečkem na den 22. t. m. schůze lidu do spolkové místnosti katolického klubu. Sál byl naplněn do posledního místa. Za předsedu zvolen akklamací p. lesní Josef Šíma, za zapisovatele vp. J. Mencl. Bylo uděleno slovo vp. J. Sahulovi z Hradce Králové, který proslavil delší řeč o významu papežství vůbec, o významu Říma pro náš národ a končil úvahou o zásluhách nynějšího slavného jubilanta pro celý svět a o jeho účinné lásce k národům slovanským. Řeč přijata s pochvalou. Na to p. předseda Šíma slovy nehladanými ale jadrnými odsuzoval vlašné katolíky, kteří schvalují tupení církve, z níž vyšli. Končil přáním, aby každý takové štěstí poznal, jaké cítí sám z pevné své víry. Slova jeho byla provázena nadšeným souhlasem. Po té na vybidnutí vldp. Němečka přijata byla shromážděním jednohlasně tato resoluce: „V uoděnění, že církev katolická, jejíž členy jsme, ukazuje se všech národů bez rozdílu upřímnou a věrnou matkou, žádáme naše pp. poslance, aby ve všech otázkách, týkajících se naší sv. církve katolické a naší katolické víry, nepřidávali se ku stranám protikatolickým, nýbrž jakožto zástupci lidu, který 94 procent je katolický, toho katolického lidu a jeho nejen národních a politických, ale i náboženských zájmů poctivě se ujímal“. Večer na to pobavili znamenitě členové katolického spolku přítomné hosty a překvapující rutinou provedenými solovými výstupy, čtyřhlasým spěvem a hrou. Dojem ze sdělené schůze byl vskutku velkolepý. Nuž tedy, vzhůru k pilné práci další!

Sv. misie v Seči u Chrudimě. Svátá misie započala ve farním chrámu Páně sv. Vavřince

dne 1. února b. r. a trvala do 10. Sv. misii konali vldpp. misijní P. B. Čáka, superior a P. B. Matěj, redemptoristé z Prahy. Ve farnosti zdejší nebyla až doposud nikdy konána sv. misie a napětí bylo veliké, jak asi dopadne. V neděli dne 1. února za blaholu zvonn uvedení byli pp. misijní v průvodu do chrámu Páně, kdež uvítání duchovním správcem dp. Josefem Kuderou. Po celý čas trvání sv. misie byl zdejší prostraný farní chrám od 8. hodiny ránní vyplněn věřícími tak, že o 7. hodině bylo těžko projíti kostelem. Nejen zdejší ale i se sousedních farností přicházeli věřící dojemně kázání poslouchati, a odpolnední pobožnosti konati. Veliký nával věřících byl v neděli odpol. dne 8. února, když svěcen misijní kříž, ačkoliv počasí bylo deštivé. Před kostelem se řadil se slavný průvod s novým sv. křížem misijní křížem, jež mladenci zdejší a z přifařených obcí vyzdobili a v průvodu až na místo určené nesli. Také sl. sbor hasičů a živnostenský spolek s praporem se účastnili v hojném počtu. Dojemný byl okamžik, když nový sv. kříž byl vztyčen a vldp. superior jej posvětil a v kostele kázáním oslavil. Též dívky zdejší a z přifařených obcí na ten den olátá Panny Marie květinami vyzdobily a hojnost světla opatřily. V úterý dne 10. února sv. misie apoštolským požehnáním a chvalospěvem ambrosiánským „Te Boha chválíme“ ukončena, když byl duchovní správce vldp. misijní poděkoval. Nejlepší důkazem, jak velké bylo účastenství po celou dobu trvání sv. misie, jest 1820 komunikantů mimo školní děti. Večer po ukončení byli vldpp. misijní překvapeni průvodem s lampiony a zastaveníčkem, při kterém vlp. měšťanosta Ant. Hájek oslovil vldpp. misijní vztetnou řečí. Ve středu dne 11. února ráno za blaholu zvonn odjeli vldpp. misijní přes Žleby do Prahy.

Různé zprávy.

Upozornění. Právě počínáme rozesílati upomínky na nedoplatky za Obnovu a Čas. Úvahy. Bylo by nám velice mílo, kdyby nám páni důvěrníci ušetřili tuto ne právě příliš příjemnou práci rychlým zaplacením, dříve než jim upomínka dojde. Odstraní se tím mnohé nesnáse na obou stranách.

K dvacáté ročníci úmrtí biskupa J. V. Jirsíka. Právě 23. února bylo tomu dvacet let, co zemřel veliký biskup vlastenec, Jan Valerian Jirsík. Čechové Budějovičtí všech politických stran a bez rozdílu náboženského vyznání oslavili velikolepě 22. t. m. památku nezapomenutelného národního velíkána. Před půl 11. hod. dopolední spěchalo do kostela sv. Václava takové množství lidu, že chrám ani nestačil, tak že velká část se těnila před vchodem. Dp. prof. dr. Statečný sloužil zde za zesnulého tichou mší svatou; mezi mší svatou přicházely nové a nové zástupy před kostel. Po skončení zádušní bohoslužby krádele obrovské masy na staroměstský hřbitov, kdež odpočívá zvěčnělý biskup v prosté dubové rakvi. Náhrobek byl pokryt obrovským věncem z maticních obětí, nesčetným počtem listků jednotlivých, několika věnci a kyticemi. Ani hřbitov nepojal obrovský zástup ctitelů Jirsíkových. Nad hrobem zapěl mužský sbor „Blaholu“ Bendlovu „Modlitbu“, načež dr. J. Heský nadšeně promlouval o významu biskupa Jirsíka pro naše národní snahy. Když ku konci provolal památku zvěčnělého slávu, nalezl jeho projev bouřlivý ohlas v obrovském shromáždění. Po zapění národní hymny se davy rozcházely. Památce Jirsíkově vzdán krásný, ale zcela zasloužený hold. Nikdo z vrstevníků Jirsíkových se nestaral tak horlivě a neunavně o upevnění národnostních tvrzí v jižních Čechách jako právě zvěčnělý biskup vlastenec Jan Valerian Jirsík se narodil 19. června 1798 v Kácově nad Sázavou. Gymnasium studoval v Hradci Králové a v Praze, filosofii v Litomyšli. Na to studoval bohosloví v pražském semináři a 28. prosince 1820 byl vysvěcen na kněze. Kaplanovav na různých místech, stal se r. 1832 farářem v Minicích u Velvar; od roku 1846 až do roku 1851 byl kanovníkem kapitoly pražské a českým kazatelem u svatého Víta. Na to se stal biskupem Českobudějovickým. Jsa mužem velice skromným, přijel do Budějovic v nové hodnosti své v říjnové noci r. 1851 tiše a nepozorovaně Počal pracovati horlivě jak na vinici Páně tak na poli vlasteneckém. Jemu jedinému děkuje národ náš za zřízení českého gymnasia v Budějovicích. Nebyla to malá obětavost a skrovná statečnost, s jakou se Jirsík za zřízení české střední školy zasazoval. Místní Němci kladli úmyslu Jirsíkovu odpor tak tuhý, že se zdálo jejich vítězství nad vlasteneckým biskupem jisté. Když již vláda podlehala zcela bouřlivé protiakci německé, prohlásil vlastenecký harcovník, že založí střední školu na vlastní pěst! Ač jeho finanční prostředky byly velice skrovné, zřídil skutečně hned úplně (nižší i vyšší) gymnasium (r. 1857), které za čtyry roky na to přešlo přece do správy státní. První tři léta ovšem musil nésti finanční břímě ústavu sám a vydal za tu dobu na gymnasium 90.000 zl. Probozval národního ducha všude, kde se mu příležitost naskytla. V semináři Budějovickém na jeho rozkaz se počalo přednášeti o české mluvnici a slohu; biskup chtěl, aby se i němečtí bohoslovci přiučili řádně jazyku českému. Počal vydávati české ordinariátní listy, zavedl české duchovní exercicie pro i nižšího své diecése, staral se též o to, aby čeští katolíci v Americe měli dostatek kněží krajanů. Jemu náleží zásluha o zřízení české školy dívčí u svatého Josefa; místnosti piaristického kláštera propůjčil českým obecným školám. Pro chudé študentstvo zřídil chlapčeský seminář, vystavěl ústav pro bluhoněmé. Jeho vlastenecká a humanitní činnost získávala mu velikou oddanost celé diecése. Sami spravedlivější Němci vysoce si českého hodnostáře vážili, poněvadž viděli, že Budějovický biskup neztentuje spravedlivá práva druhé národnosti. Jirsík v skutku i při své vlastenecké horlivosti usilovně pečoval o uklidnění národnostních svárů. Vždyt hned po dovednutí na stolec biskupský prohlásil v pastýřském listu: „Já k vám přicházím zároveň k Čechům i Němcům, jako biskup

váš, a by možno bylo, přivínu bych vás všechny k srdci svému, Čecha i Němce. Nuže tedy, jako já vás všechny zároveň a stejnou měrou miluji: nejinak i vy všichni vespolek bratráky se milujte co synové jednoho Otce na nebi. Nenadsazujte jedné národnosti nad druhou. — Nechtějte se pro národnost sváťiti, trhající tudy svazek bratrské lásky. Milujte národ svůj, miluj Čech i Němec jazyk svůj. Hoden jest národ, z kterého jsme pošli, abychom ho milovali, a jazyk, kterýmž naše matka udíla modliti se k Bohu, hoden jest, abychom si ho vážili.“ Šlechetné jeho snahy došly bohdíků náležitěho porozumění již za jeho života, a vděčný národ nezapomíná velikých a obětavých prací biskupa vlastence do dnešního dne; zvláště v Budějovicích každý národní pracovník si jest dobře vědom, že staví na oněch mohutných základech, které položila v době nejnepříznivější neumdlévající ruka Jirsíková. Jirsík spravoval diecési Budějovickou po 32 léta a zemřel r. 1893 jako kmet 85 letý. Slavná mu budiž paměť!

Národní uvědomělost. Již delší dobu uveřejňuje „Čas“ insert Frankfurtské továrny na psací stroje s obrázkem, na němž čteme: „Adler“ Sichtbare Schrift vom 1. bis zum letzten Buchstaben“, atd. „Čas“ ovšem nemá žádné příčiny žádati od firmy cliche a nápisem českým, poněvadž většina odběratelů „Času“ se rozhodně líp vyzná v němčině než v češtině. Ponze to jest nám podivné, že v realistickém denníku posud nevycházejí inserty hebrejské jako v Tagblattu. Líbily by se valně většině čtenářů „Času“ vic než české.

Rovnocennost jazyková v Čechách. Okresní výbor Českolipský odešel vyřízení českého podání městské rady Semileské, načež okresní výbor v Semilech odešel vyřízení německého podání obce Podmoklic. Obě strany podaly stížnosti, které se dostaly až ku správnímu soudu. Správní soud zamítl však obě stížnosti, fide se podstatně názorem, že samosprávné obce jsou sice oprávněny zvoliti si jeden z obou jazyků v zemi obvyklých za řeč úřední, že však nemohou odíratí úřední jednání, o něž byly stranou požádány proto, poněvadž podání bylo sepsáno v jiném jazyku, než v úředním jazyku obce, pokud jest tento jazyk jen v zemi obvyklý a uznal že v České Lípě, třebaž většina obyvatelstva je německá, jazyk český jest přece v obci jazykem v zem obvyklým; dále, že v odpor vzaté rozhodnutí přitě se také čl. 19. st. z. z.

Analphabeti v Paříži. Mezi rekruty pařížskými počtem 16.110 našlo se 112 naprostých analphabetů, kteří vůbec ani čísti ani psát neumějí. Dále bylo 110, kteří jen trochu četli a 569, kteří jen trochu četli a ještě méně dovedli psát. To jsou jistě zajímavé cifry — zvláště nvážili se, že jsou z Paříže, kde katol. školské řády vyhánějí, poněvadž přý se „utát“ dostatečně stará o vzdělanost a šíření osvěty!

Sjezd řepářů českých pořádá se v neděli dne 1. března o 10. hod. dopol. v sálech Žofinských v Praze. Jednati se bude o otázce, co čeští řepaři žádají na svých poslancích a na vládě. Rozšiřuje se zpráva, že vlivy nám nepřátelské nasazují veškeré síly, by zákaz rayonu cukrovarnického pod trestními následky vešel v platnost teprve roku 1904. Proto nutno, aby se řepaři dostavilo do schůze co nejvíce.

Užitečnost slunečnice jest dosud málo známa a sází se více pro okrasu než pro užitek. Především měla by se slunečnice vysazovati poblíž úřd, poskytuje málo rostlin tolik pastvy včelám jako právě slunečnice. Jako krmivo pro slepice sotva lze slunečnici něčím jiným nahraditi. Po slunečnici slepice hojněji nesou a kufata i kapouni po ní znamenitě rostou a tloustnou a již po hebkém a jasné zbarveném peří lze takovou drůbež poznati. Olej ze semene slunečnice vytlačený a přecházený jest výborným krmivem pro šír. Také listi slunečnicové lze zužitkovati tím, že se uvaří a v zimě na řezanku počte. Pěstování u velikém se nedoporučuje, pouze vmísena do řepy, brambor, kolem polí, v zahrádkách kolem plotů atd., ale dále od sebe, ježto se jinak rostliny zastíňují a rostou pak jenom do výšky.

Fotografie. Umělecký závod c. a k. dvorního fotografa J. F. Langhause vystavuje a uvádí do obchodu velice zdařilý obraz zesnulého dvorního rady Dr. Františka Jos. Studničky, professora matematiky na české universitě. Podobizna tato zajisté s povděkem od širšího obecnstva uvítána bude.

Šest neděl v Orientě — od P. Koukala. Dp. J. Rössler z Vel. Oufima píše: Musím doznati, že se líbí tato knížka úplně od ostatních cestopisů. Kdežto různí cestovatelé napíší to, co někde opsali, tož v této knížce dp. spisovatel líčí to, co sám zažil. A v tom právě spočívá přednost spisku tohoto. Myslím, že ani jeden kněz, jemuž knížka tato na ukázkou zásluha byla, ji nevrátí, neboť vskutku zasluhuje výše uvedená publikace bojného rozšíření.

Perosiho La risurrezione di Cristo pro soli, mužský, ženský a smíšený sbor, pro veliký orchestr a varhany, provedeno bude v Brně v Besedním domě dne 1. března t. r. o 5. hod. odpol. za spolučinkování 110, pravím sto desíti zpěváků a 70 hudebníků. Varhany zapůjčí varhaňická škola v Brně. Konec o půl 7. hod. Vstupenky po 10 K, 8 K, 6 K, 5 K, 4 K a 2 K lze objednat i telefonicky v knihkupectví p. Barviče (č. telef. 901.). Vítejte s nadšením a povděkem zprávu tuto a jsme hrdi na to, že na Moravě v naší společnosti umožněno tak velikolepé a nesmírně nákladné (přes 3000 K) dílo provésti. Zdař Báh!

Z „Knihy lékařské“ roku 1897 sepsané. (Rukopis z r. 1899). Lékařství proti žloutenici. Žloutenice, věs, že trojí jest: žlutá, černá a zelená. Proti každé žloutenici. Vezmi tři přehráte járého ječmena, 16 listů šalvěje, 6 kořenů petrželných, hrst máku, to vař spolu v novém hrnci pintu neb dvě vody, a když se ječmen spuká, tehdy jest dobře; to dávej nemocnému pít ráno a večer. A vezmi vlasých ořechů a hrst nebo dvě máku, učiň z toho

mléko, nadrob do něho bílého chleba, uvař kaši a jez ji třikrát za den, jak mnoho můžeš, tak byt byla sloučenice od kolika let, pomine, dokavád člověk jenom jísti a pítí může, a Boží pomocí. — Item. Holoubě živé holé na pupek uvař nahoru hlavou, druhého dne druhého, nos je též až umře, a pomineš a chutí k jídlu nabudeš. — Item. Vezmi koňské lejno, pař lejno, též bílé lejno vepřové a tak ty věci vař s vínem, procedíš čistě skrze čistou šatnu, dvakrát pij, s rána a večer, přestaneš; jedno pij zhlítvaje. Mužům ty věci ber od samce a ženám od samice; zkušenost jest. — K témuž. Vezmi kosatec, vař jej u víně nebo v pivě a dej pítí nemocnému teplý, a mineš jemu. — Item. Čistě kolomasti do stěpinky vezmi a vzhlížej se do ní často; také zpomáhá. — Proti zimnici. Zkrájěj drobně čekanku s kořenem, vař dobře v octě, dej pítí nemocnému ráno a večer; zpomáhá. — K témuž. Vezmi všedobru, vrátič, čekanku a pampelišku, toliko všech kořen a vař v dobrém octě a zabrad čistě, až pára ven nejde, a potom když potřebu, uživej. Zkušenost. — Proti zimnici, jenž přes den bývá. Benedíků, bukvici a bílý benedíkt spolu v octě vař za celý den a to skrz rouchu proced; dává nemocnému pítí ráno a večer. —

Vykas darů na Adalbertinum.

Z vikariátu polenského darovali:

12 K: p. far. Laštovička v Nížkově. 12 K.
10 K: p. vikář Šimek v Polné, p. vik. sekretář Kotrbaec v Přibyslavi, p. far. Machka ve Stokách, p. far. Havlík v Sopotech. 40 K.
6 K: p. kanovník Veselý v Polné. 6 K.
6 K: p. kaplan Hornek a Máka v Polné, p. far. Vítek ve Žďirci, p. farář Pinl ve Šlapánově, p. farář Schönberg ve Studenci, p. far. Rohlík v Kruceburku. 30 K.
4 K: p. far. Žďarský ve Smrčné, p. far. Sahan ve Voj. Městci, p. exp. Váha ve Stříteži, p. kaplan Winkler v Losenici, p. kaplan Pavel ve Voj. Městci. 20 K.
2 K: p. far. Moravec v Borové, p. kaplan Ješek v Borové, p. kaplan Hybš ve Šlapánově, p. kaplan Tošovský v Přibyslavi. 8 K.
Celkem 116 K.

Z vikariátu lipnického darovali:

20 K: p. vikář Trávníček v Krásné Hoře 20 K.
10 K: p. farář Běhal v Ousobí, p. farář Vaněk v Dušejově. 20 K.
6 K: p. farář Kameník v Lipnici, p. farář Vavroušek v Jeřicích. 12 K.
6 K: p. farář Matoušek ve Skále. 6 K.
4 K: p. farář P. Roubíček v Želivě. 4 K.
2 K: p. exp. Pecka ve Větr. Jeníkově, p. farář Škoda v Branišově, p. farář Bezdek ve Vyskytně, p. děkan Dr. Blatenský v Humpolci, p. farář P. Šlegr ve Vojslavicích, p. farář P. Valenta v Senožatech, p. far. P. Křikava v Ml. Bělí, p. kaplan Kraus v Krásné Hoře. 16 K.
1 K: p. farář Hyxa v Kališti. 1 K.
Celkem 78 K.

Z vikariátu náchodského darovali:

12 K: p. vikář Pecka v Náhodě. 12 K.
10 K: p. děkan P. Kaněra v Polici, p. prof. Novák v Náhodě, p. děkan Dvořáček v Červ. Kostelci, p. děkan Dvořák v Oupici, p. farář Krihl v Hořicích, p. farář Stejkal ve Studnici, p. farář Bakes v České Skalici, p. kaplan Vojtěch v Náhodě, p. kapl. Kulda v Hořicích. 90 K.
5 K: p. farář Hrdina v Bohušíně, p. far. Šourek ve Btýni, p. farář Slavík v Brusnici, p. katecheta Kvasnička ve Skalici. 20 K.
4 K: p. kaplan Jandák v Brusnici. 4 K.
2 K: p. kaplan Prudíř a p. Kratochvíl v Červ. Kostelci, p. kaplan Mensinger v Oupici, p. kaplan Šitina v Hronově, p. kaplan P. Krieshofer v Polici, p. farář P. Laudín v Machově, p. farář P. Khunt v Bezdekově. 14 K.
1 K: p. kaplan P. Lelek v Machově. 1 K.
Celkem 141 K.
116 K.
78 K.
dřívějších 1858 K.
úhrnem 1993 K.

Pokračování.)

(Zasláno.)

První česká pouť do Lurd

v jubilejním roce papeže Lva XIII., se svolením nejd. biskupské konsistoře v Brně ze dne 14. ledna 1903 čís. 109, za protektorátu Jeho Milosti ndp. Benedikta Korčiana, opata a preláta benediktinského kláštera rajhradského, člena pauské sněmovny, rytíře řádu Františka Josefa atd.

Katolíci české národnosti!

Otítelé Panny Marie Neposkvrněné!

Mnozí, mnozí touží shlédnouti místo ono posvátné, dle vůle a Prozfetelnosti Boží světové proslavené Lurdy, proto z důvodů rozumných, z pohnutí čistých a za účelem náležitým rozhodnuto, aby pořádána byla roku 1903

první česká pouť do Lurd.

Českou nazýváme ji proto, že vedení její bude české, záležitosti cestovní budou účastníkům vyřizovány český, český budou se konati poutní pobožnosti, modlitby, kázání atd.

Zveme ku pouti této co nejserdecněji všechny katolíky české národnosti, zvláště pak upřímné otítelé Marianské. Jiných národností neodmítáme, ale upozorňujeme, že účastníkům jiných národností bude se podvoliti jednotnému vedení.

Ačkoli k této první české pouti na proslavené místo Panny Marie Neposkvrněné co nejvšelejší zveme, nechceme nikoho snad zdržovati od pouti jiných, zvláště na poutní místa v našich vlastech českomoravských, nechceme také nikoho poutí touto uváděti do peněžní tísně a hmotného poškození. Komu je opravdu možno, a kdo touží Lurdy navštívit, tomu uspořádáním české pouti chceme poskytnouti vhodné a pohodlné příležitosti.

Také naši krajané Američtí hodlají v tu dobu podniknouti pouť do Lurd, aby se tam setkali s přáteli ze staré vlasti. Odjezd z Vídně 28. srpna.

Doba zvolena proto počátek září, poněvadž v dřívějších měsících je tam nesmírné vedro, a poněvadž z kruhů rolnických projeveno přání, aby se na ně vzal ohled, by se pouti mohli účastniti také rolníci.

Směr pouti: Vídeň — Innsbruck — Buchs — Einsiedeln (zastávka) — Arth — Luzern — Bern — Geneva — Macon — Paray-le Monial (zastávka) — Lyon — Tarascon — Tarbes — Lurdy (4 dní a 4 noci) — Tarbes — Bette — Lyon (zastávka) — Ženeva — Curych (zastávka) — Buchs — Innsbruck — Vídeň.

Ceny: S celým zaopatřením cestou, na zastávkách, v Lurdech, tedy celé zaopatření z Innsbrucku a zase do Innsbrucku pro poutníky I. třídy 520 K, II. tř. 400 K, III. tř. 250 K. — Ostatní obsaženo v programu, jež na požádání zasílá a přihlášky přijímá podepsaný duchovní vůdce pouti.

Leopold Kolísek,

farář v Předklášteří u Tišnova, duchovní vůdce pouti.

Oténé firmě

Adolf Novotný

továrna nábytku a veškerého kobercového zboží v Týništi nad Orlicí,

vyslovuje své díky za solidní obsloužení a mírné ceny a doporučuje ji všem kolegům a známým co nejvšeleji

Marie Pazourková,
učitelka.

VEJVANOVICE u Hrochova Týnce, 1903.

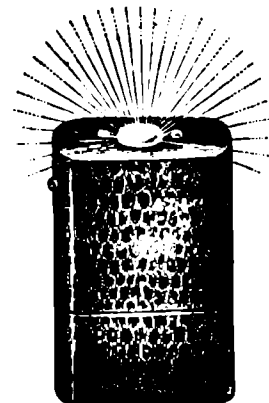
Tržní zprávy

V Hradci Králové, dne 21. února 1903 1 hl. pšenice K 11.00—11.80, žito K 9.50—10.00, ječmene K 7.60—8.20, oves K 5.00—5.80, prosa K 10.—10.40, vike K 10.00—11.50 hrachu K 1.75—2.20, čočky K 24.50—25.—, jahel K 10.—, kroup K 16.00—24.00, bramborů K 2.40—2.60, jetelového semene ruského K 45.00—76.00, jetelového semene červen. K 90.00—120.00, máku K 28.50—32.00, lněného semene K 18.00—20.—, 100 kg. žit. otrub K 11.—, pšenič. otrub K 10.00, 1 kg. másla K 1.80—2.00, 1 kg. sádla vepřového K 1.76—0.00, tvarohu K 0.28—0.32, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jeden hl. cibule K 3.10—4.20, jedna kopa drobné zeleniny K 1.20—4.40, 1 kopa zelí 0.00—0.00 K, 1 pytel mrkve 1.80—2.00, 1 hl. švestek K 0.00—0.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa celere K 0.00—0.00, 1 hl. jablek 6.40—12.80.

Dva mravné hochy • do učení •

přijme závod strojního a stavebního zámečnictví; též vlastní výroba všeho druhu vah tabulových, decimálních, přezmenů, vahadel a veškerého závaží obchodního. Opravy a znovuzřízení mostních vah provádím rychle a levně.

František Příbyl.

Meteor

je nejdokonalejší
elektrická kapesní
svítilna nové doby.

Jednoduchý stisk a žárovka zazáří jasným světlem. Svítí při bouři i větru, vylučuje nebezpečí požáru i výbuchu a vydrží při každodenním upotřebení zaručeně po mnoho týdnů. Pak lze vysvícenou baterii nahraditi novou.

Nesčetná pochovalná uznání. — Krásný dárek.

Cena svítilny „Meteor“ 4 K, poštou o 45 h více.

Vývozní dům praktických nevěmek

A. Patrná a syn v Jaroměři.

Založeno 1842.

Oznámení.

Pokládám sobě za čest oznámiti velectěnému duchovenstvu, že jsem na mnohostrannou žádost mnoha veledůstojných pánů

otevřel v Hradci Králové

filiální sklad

své vlastní výroby

kostelního náčiní.

Sklad nalézá se v obchodě p. Skuherského proti hotelu „Mercur“.

Objednávky a prodej laskavě vyřídí pan K. V. Skuherský tamtéž.

Poroučeje se do přízné velectěného duchovenstva znamenám se v plné účtě

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dřívě závod na sušičkování ovoce, založený r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinu, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinné), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí státní a diplomem slatě medaili, a mnohými jinými diplomy s právem rašení slatě medaili.

Vzorky zdarma a franke.

Boží hroby se slohem kostelů souhlasné v reliéfu řecké nebo lité. Sochy „Vzkříšení“, suchy, oltáře a veškerá kostelní zařízení doporučuje uctivé umělecký závod sochařský a řezbářský

K době velikonoční

Josefa Krejčíka v Praze.

Písařna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 40. v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. ceníky, nákrepy a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky.

Malínský křen

— letošní sklizně —

5 kg. 15 kořenů . . K 6.—
5 kg. 20 kořenů . . K 5.20
5 kg. 25 kořenů . . K 4.50

franco na každou poštovní stanici dobírkou zasílá

Jos. Mikulecký,
vývoz malín. křenu v Kutné Hoře.

Prodá se várečný dům

v Hradci Králové

pouze za cenu stavebního místa a várečného práva. Dům jest v asanaci, poskytne dostatečné místo ku vystavení 2 patrového rohového domu v Dlouhé ulici. Při přestavbě ponese dobrý úrok.

Přímé dotazy zodpoví administrace t. l.

● Největší sklad ●

všech druhů koberců, záclon, pokrývek, přikrývek flanelových i prošitých, různých předložek k postelím, jakož i čínských kožešin, předvěsků na okna, cestovních potřeb, jako: tašek, kufrů, košů, cestovních dek, deštníků, županů, rohožek, železného nábytku atd.

— firmy —

JAN STOUPA

v Praze, Václavské náměstí č. 32.

To zde dosud nebylo!

Následkem obrovských nákupů jest mi umožněno zasílati za pouhý obnos

3 korun

1 eleg. kasetu (100 kusů velejem. dopisního papíru a 100 obálek) a 25 skvostných umělec. dopisnic. Zásilky dobírkou neb po zaslání obnosu předem vyrizuje obratem pošty

Kubův světový závod dopisnicemi v Jičíně (Čechy).

Zubní lékař

MUDr. J. Král

ordinuje od 8—4 h.

Hradec Králové.

Velké náměstí číslo 136.

Kočárek

(t. zv. SALZBURKA)

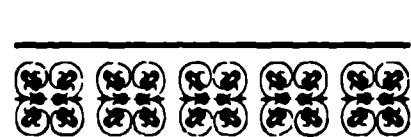
půlkrytý, ojetý kočár levně na prodej u

Čenka Bubna,

kočárníka v Hradci Králové.

Nové kočáry nejnovější soustavy

stále na skladě.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

VARHANY

soustavy kuželové a pneumatické, labodného zvuku a důkladného provedení, s praktickým zařízením hracích stolků doporučuje (i harmonia) sl. farním a patronátním úřadům majitel c. k. výsady a zásluž. kříže budev. akademie belgické

Bedřich Čápek,

stavitel varhan a harmonií v Poličce.

Právě tiskem vyšly

COMMEMORATIONES CONSUETÆ

pro kněze diocese královéhradecké vytištěné v úpravě a písmem přesně dle nejnovějších vydání breviáře římského. Mezera pro připsání zvláštní commemoratione pohodlně upravena. — Papír psací. 1 výtisk za 15 h (bez porta), 4 kusy (pro 4 díly breviáře) za 55 h; 8 kusů (pro 2 pány) za 1 K, 12 kusů za K 1.45.

Pro dobu postní nabízíme

Křížová cesta

Pána našeho Ježíše Krista.

Z pramenů českých čerpal a českému lidu katol. podává

Antonín Kaška,
farář v Chlencích.
— Stran 20—8°. —
Cena 16 h;
50 kusů po 14 h,
100 kusů po 12 h.

Kratší předešlé od

Aegidia Jaise.

Stran 20—8°.

Cena 14 h.

Při větším množství přiměřená sleva.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodilného, lněného, vlněného, bavlněného a damaškového zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

ATELIER OTTMAR

v Ústí nad Orlicí.

Odporčuje se k malování chrámů jakoukoliv technikou přesně dle slohu. Oprava starých obrazů, jakož i malování nových obrazů oltářních, křížových cest a p. Dekorační malby pro slavnosti, jakož i dekorace pro divadla při cenách značně levných. Rozpočty a plány bezplatně, beze vší závaznosti.

Mnoho pochvalných uznání po ruce.

Kněz hledá pro svého bratra **místo šafáře** anebo **lesního hajného**. Týž rozumí dobře hospodářství, neboť sám po kolik let samostatně hospodářství vedl. — Lask. nabídky do admin. t. l. pod značkou J. Š. 31.

Akciový kapitál K 2,000.000.—

Fondy K 471.390.25

Založen roku 1868.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

*nabízí své služby ku obstarání všech
v obor bankovní spadajících záležitostí.*

NB. Kupon č. 49. akcií ústavu našeho vyplácí se dnem 23. t. m. počínaje u pokladny banky 7% jmenovité hodnoty čili K 28 — na 1 akci

Správní rada.

Odborný obchod kávou.

Velečtému duchovenstvu doporučuji svůj křesťanský obchod kávou; zvláště činím ctěné duchovenstvo pozorné na znamenité, pečlivě vyzkoušené druhy zelené i pražené, chuti zaručené.

Máje dlouholeté působení v odboru tom, sestavil jsem druhy osvědčené, čisté, tak se mohou, pokud se chutí a levnosti týče, s každou soutěží konkurovati. —

Není třeba již kupovati kávu z Terstu

od firem cizích, ba i nám někdy dost nepřátelských. Račte, prosím, učiniti sebe menší zkonáku, abyste se o jakosti přesvědčili; 5ti kilové balíčky zasílají se franco.

Doporučuji zvláště tyto tři druhy:

1 balíček 5 kg. kávy zelené „C“ specialita K 16.—
1 „ „ „ „ žluté „G“ „ „ 16.—
1 „ „ „ „ pražené „ „ „ 20.—

Tato káva pražená jest směs nejlepších druhů; nazývám ji „Královská směs“.

Děkuji za přízeň, která mi byla až dosud od ctěného duchovenstva věnována v naději, že račte i na dále užívati mých služeb.

F. K. CHVOJKA,

obchod kávou a vlastní pražírna
Nový Bydžov.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných přípisů vyloženo
k nahlédnutí.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syhrově (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a nákrepy v velikém výběru na přání k na
hlédnutí franco zašleme.

Neflejší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

Pravé vyleželé, burg.

v í n o

z vlastních vinic nabízí ku koupi
a zasílá v nádobách od čtvrt do
jednoho hektolitrů, litr za 80 hal.

JAN TUREK,

majitel vinohradů v Hlázdovicích u Mladé Boleslavi.

SLAVIA,

vzájemně pojišťovací banka
v Praze.

Sazby a podmínky vynikají osvědčenými výhodami a liberálností.

Všechen zisk náleží členům, neboť Slavia jest stávkou vzájemnou.

Pozoruhodny jsou zvláště sazby:

IIa.) 1 pro případ úmrtí,
IIa.) 4 pro případ úmrtí a dožití,
IIa.) 4 a IIa.) 5 na věno dítkám,
IIg.) na výsledky množné,
IIa.) 6 a IIa.) 6 se 4% stoupajícím
zúrokováním.

IIb.) na pojištění pensí.

V posledních letech vyplácela se
10% dividendy.

Reservy a fondy K 24,189.840-68
Dosavadní výplaty K 70,282.878-58

Vyvěstění a sazby zdarma zašle

Generální ředitelstvo banky Slavia

v Praze, Havlíčkovo náměstí,

a generální zastupitelství v Brně, ve Vídni,
v Lublani, Lvově a Záhřebě.

Bursa práce v Hradci Králové.

Hledá se místo pro kamnářského dělníka. —
Nabídky přijímá Jos. Polák, tajemník v Hradci
Králové, Adalbertinum.

Každé hospodyňce

možno blahopřáti, která s ohledem na zdraví, úsporu
a lahodnost Kathreinerovy sladové kávy užívá.

Zdvořilá prosba: Při nákupu neračte pouze
„sladovou kávu“, nýbrž výslovně vždy — Kath-
reinerovu — sladovou kávu Kneippovu žádati a to
pouze v původních zde zobrazených balíčcích.

Školská hlídka.

(6) Slavili jsme jubileum Vinařického, buditele, jednoho z nejvýznamnějších pedagogů českých v době našeho národního probuzení. Všechny vzpomínky památky jeho listy liberální (Národní listy) i konservativní, pedagogické listy katolické — ale ticho mrtvé a hluboké v realisticko pokrokových školských referátech a ve sloupcích organizovaných časopisů Vědecká vzpomínky také K. Vinařického české učitelky, které právem ctí v obětovném tomto a vlasteneckém knězi prvního bojovníka za právo ženy vychovatelky ve školách. Na slavnostní schůzi spolku českých učitelů v Praze konané dne 24. ledna pronesl p. J. Šafránek stkvělou řeč, z níž vyjímáme následující: „Bylo to dne 26. května r. 1868, kdy v Týně nad Vltavou v okresní poradě učitelské u přítomnosti šedesáti učitelů vyložil tehdejší dozorce školský, vikář Karel Alois Vinařický, myšlenky své o potřebě vzdělání dívčího a nezbytném upravení jeho na zásluh, že učíme se nikoli pro školu, nýbrž pro život. Té doby měli samostatné dívčí školy toliko v Praze a na venku jen tam, kde řádovou školu mohl městu opatřit místní klášter. Na většině spokojovali se zvláštní třídou pro dívky ve školách městských a hlavních. Do této jediné třídy chodila dívka 3—4 léta a v ní skončilo se všecko její obecné vzdělání. Že ho mnoho nebylo a že nad to ozdobováno bylo politurou cizozemskou, je známo obecně. O dívčí svět na venku nestaral se nikdo. Převládalo mínění, že mu není třeba školního vzdělání. Proto s nadšením přivítali shromáždění nové myšlenky, nesoucí se za ideálem tak vznešeným, jako bylo obecné povznesení vzdělání a osvícení ženského světa v národě našem. A tu výmluvnými ústy předneseny byly důvody, které žádaly si vyššího vzdělání pro ženy; neboť nemůže postoupiti intelligence národa k cílům vyšším, nestoupá-li též uvědomění jeho matek a dcer.“

Vinařický ujal se v národě našem první myšlenky vzdělání dívčího. Horlil, aby: 1. založeny byly na tehdejších farních školách zvláštní samostatné třídy pro dívky; 2. aby vyučování v třídách těch konalo se dle zvláštních učebních osnov, které by hověly povolání ženy ve společnosti a v národě; ano přál si, 3. aby pro dívky školní pořízeny byly zvláštní čítanky a knihy učebné, v nichž by jako budoucí pomocnice svých matek v živnostech a pracích domácích nabyly vhodného poučení a navedení. Z čítanek těch, řekl dále, mohou se učiti i dospělé dcery a hospodyně, a poučení bezpečného jistě dojdou, 4. bude-li jim v místě radou a vůdkyní literární učitelka. To slovo on první pronesl veřejně a žádaje si literárních učitelů pro dívky, jakož i 5. zvláštního ústavu ku vzdělání českých literárních učitelů, jehož protínky ovšem obraz 6. i osnovu sám nastínil, upozornil spolu 7. na sociální jeho význam, budou-li do něho přijímány především dcery učitelů. Tak Vinařický stal se zákopníkem blahodárných, praktických myšlenek, která národu našemu přinesla požehnání. Tisíce samostatných dívčích tříd a škol, zástupy uvědomělých a nadšených učitelů, které úkol poslání svého konají v národě, toť praktický důsledek myšlenek, která ne nepodobna zrnu horčičnému vyrostla a zmohutněla k našemu společenskému dobru. — Koná tedy spolek učitelů českých akt povinné piety, když oslavuje stou ročníci narození Karla Vinařického a obnovuje tím památku vlastence — buditele, jenž byl vřelým obhájcem práv jazyka českého a také šťastným jeho vzdělavatelem, jenž vychovatelskými a vyučovatelskými pracemi prokázal sílu tvůrčí, samostatnou, původní a platně přispěl k utěšenému rozvoji našeho školství i našeho života pospolitého. Sám, jak často trpěl si stěžoval, kráčet za vzděláním cestou v pravdě trnitou; proto planulo srdce jeho nadšením a touhou, aby budoucím pokolením upravil cestu svou bohatou zkušeností životní.“

K tomuto spravedlivému posouzení vynikajícího významu K. Vinařického v dějinách českého školství netřeba čeho přidávati. Přec však na mysl přichází porovnání skutečných fakt a frázovitě útoky některých protináboženských listů pedagogických na činnost církve na poli školství. Nepředpíjají čini si úsudek samostatný a dospívá k tomu přesvědčení, že nespravedlivý fanatismus, hlásající boj až na vyhubení, může se roditi v půdě naprostého duševního a náboženského rozvratu.

Úprava platů učitelů v Čechách, odpovídající spravedlivé postavení a povinnosti učitele v životě veřejném, vyvolala i na Moravě čilý ruch pro úpravu služného. Požadavky učitelstva formulovány na zemském sjezdě německého učitelstva v Brně v těchto bodech: 1.) Zrušení míst podučitelských, 2.) základní služné 1200 K pro zatímního učitele, 1600 K pro definitivního učitele a postup na 1800 a 2000 K na školách obecných, 1800, 2000 a 2200 K na školách měšťanských s pětiletým postupem služebním a 7 kvin-kvenálkami po 200 K na obecných školách, 250 K na měšťanských školách od skoušky způsobilosti.

Funkční přídavek by měl býti na školách 1—2 třídních 250 K, na 3—5 třídních 300, 350, 400 K, ředitel měšťanské školy 400 K a 600 K. Po 20 letech služby příslušní učitel osobní přídavek. Kromě toho se žádá příbytečné neb naturální byt, aktivní příplatek podle míst a snížení služebné doby na 35 let. Výslužné po 5 letech 40%, a pak za každý rok další 2%. Nejmenší výslužné by činilo 800 K. Příspěvek výchovný do 24 let, zvýšení penze vdov o 25%, když před rokem 1900 byla vyměřena a vpočítání let na soukromých školách strávených do služební doby. — Lidové poslání přý se zavázali všemi silami podporovat požadavky moravského učitelstva. Přejeme kolegům moravským, aby cesta ku spravedlivému upravení hmotných poměrů jejich nevedla je pod gaudinské jho nějaké odložené dávky, jako se stalo u nás.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyřlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-gasse č. 35.

Na ukázkou zasílá se vše franco.

OBRAZY

olejomalby, rytiny, krajiny, nádherné re produkce náboženské a historické, sradla, rámce, listy, římsy, kříže, sochy a umělecké výrobky všech druhů v moderní úpravě, solidně a levně.

Všecké druhy papíru, psací a kreslicí potřeby, vždy nejnovější

dopisnice

a vše do oboru papírnického spadající v nejbohatším výběru doporučuje

Josef Kieslich v Hradci Králové,

Umělecký závod pro kostelní práce a výrobu rámců založen r. 1891.

Pozdrav

z českého ráje.

10 skvostných dopisnic z Jičína, Prachovských skal, Trosek, Hrubé Skály, Kostí a ostatního romantického okolí, zasílám za 1 K i se známkami. Každá dopisnice je zvláště adresována, tedy ne pod křížovou páskou.

K. KUBA, umělecký závod a nakladatelství pohlednic v Jičíně.

Nábytek na splátky

bez zvýšení cen na každou stanici dodává

výroba a sklady nábytku

K. V. SKUHERSKÝ, Hradec Králové.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha botová na ukázkou se na požádání franco zašlou.

500.000 kusů

velikonočních dopisnic, překrásné nové vzory zasílám za dosud neslýchané ceny: 100 kusů za 80 kr., 1 zl., 1-20 zl., 1-50 zl., 1-80 zl. a 2 zl.

2.000.000 kusů

uměleckých dopisnic prvního řádu, samé vynikající novinky mám vždy na skladě za ceny pů. odní.

Ukázkové zásilky po 2, 3 a 5 zl. franco, po zaslání obnosu předem neb dobírkou. — Nehodící se bude vždy ochotně vyměněno.

K. KUBA v Jičíně, Čechy.

Největší závod dopisnicemi ve velkém na pevnině. Přijme se několik spolehlivých zástupců.

Již letošní v nejjemnějším cukru

savařené brusinky

v 5ti kilových nádobkách franco poštou za 6 K zasílá

Jan Fáborský

v Týništi nad Orli.

Obrázky

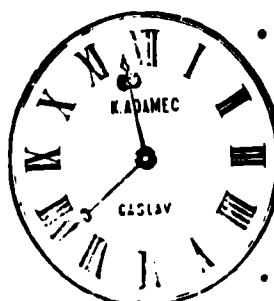
k sv. přijímání

— nabízet —

ve velkém výběru a za svlaště výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vzorky jsou na požádání k dispozici.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Víno

přírodní, všech druhů, 1 litr od 85 kr.
lze dostati u

J. Kadečky v Hradci Králové
v „Adalbertinu“.

Chemický rozbor c. k. zkušební stanice
v Klosterneuburgu se na požádání předloží.

ED. AD. MALBURG A SYN Smiřice.

Továrna na nejjemnější likéry.

Vegétal,

francouzský likér z bylin.

CRÈME CORDIAL,
francouzský vinný likér.

CHERRY BRANDY
MANDARIN.

Punč Crèmes.

K dostání ve všech lepších obchodech
s lahůdkami a v podobných obchodech.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej
levněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
znovulaceni a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svícené se stvrzením Jeho biskupské Mi
losti. Starý závod můj může se vykámati četnými pochval
nými příspisy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů,
táčků na křest, svícenů, paciříků, schránek na Největ
šího, patenek atd. co nejvíce.

Svíčky kostelní voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veledůstojnému duchovenstvu

— za podmínek nejvýhodnějších —

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

c. a k. dvorní dodavatel

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený
Ordinar. listem nejdůst. bisk. konsistoře v Hradci Králové
z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské: Svíčky oltářní z čistého vosku vše
lího i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné.
Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

 Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Josef Neškudla,

c. a k. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 88

doporučuje P. T. veledůst. duchovenstvu
svůj všudeš osvědčený a mnoha doporu
čeními nejčastěji vyznamenáný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Illustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy doslovně úplná.

K jarnímu období

nejlépe a nejsolidněji poslouží Vám

Frt. Komárek,

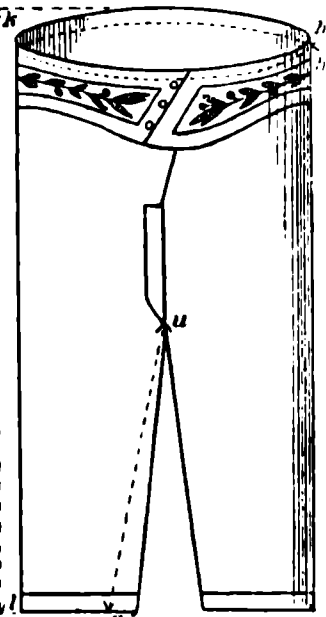
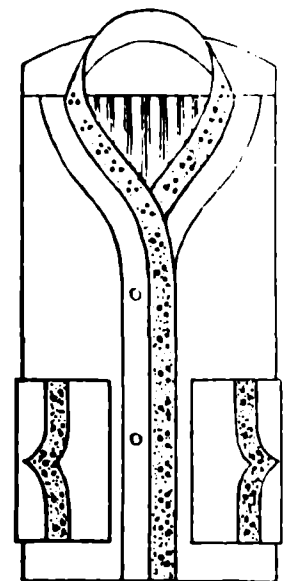
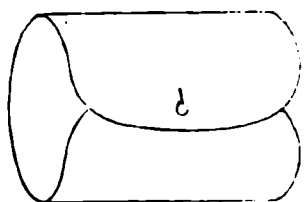
mužský krejčí

v Hradci Králové, Velká podstěh číslo 145,
v domě pi. Šteffkové.

Plná záruka za elegantní prove
dení a jakost látek.

Dlouholetá prakse v prvních
modních závodech Drážďanských.

Na požádání přijdu se vzorníkem do domu.

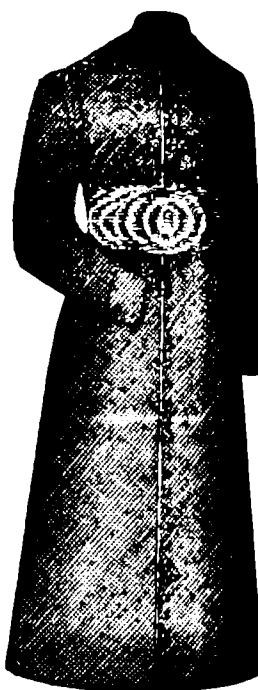
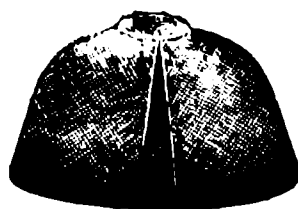
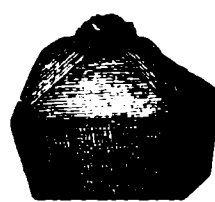
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochetky jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu naspět.

 Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

OBNOVA

Číslo 10.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 6. března 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Úřední oznámení o jmenování nového nejdůstojnějšího pana biskupa.

V úterý dne 3. t. m. došel z Prahy zdejší biskupské konsistoři tento telegram:

Jeho cis. a král. apoštolské Veličenstvo ráčil nejvyšším rozhodnutím ze dne 9. února 1903 kanovníka metropolitní kapituly u sv. Víta v Praze **Dra. Josefa Doubravu** nejmilostivěji jmenovati **biskupem Královéhradeckým**. O tom pokládám si za čest veledůstojné biskupské konsistoři sdělení učiniti.

Místodržitel hrabě Coudenhove.

† JUDr. Fr. L. Rieger.

Tiše se rozloučila 3. března se svým národem duše slachetného otce národa; v osobě Fr. L. Riegera umřel vlastenec ryší, obětavý, publicista jména světového. Rozloučil se s námi ten, který stál u kolébky našeho organizovaného boje politického v minulém století; Rieger byl druhem Palackého, Havlíčka, Štolce, Máchy, Jablonského, Erbena. Přechkal všecky, pokračuje ještě dlouho v práci té, při níž druhové z mladších let v stín hrobu klesli. Přes půl století nálezel mezi nejdůstojnější předkopníky našich politických a kulturních snah.

Narodil se 10. prosince r. 1818 v Semilech jako syn mlynářův. V desátém roce počal studovati na gymnasiu Jičíněm, kdež absolvoval čtyři nižší třídy. Pokračoval ve studiích v Praze, kdež měl učitelem slavného Jungmanna. Skončil studia filosofická, studoval v Praze rok práva; druhý ročník studoval ve Vídni a poslední ročníky opět v Praze. R. 1848 povýšen byl na doktora. Pak se vydal k vlastnímu zotavení na delší cestu do zemí jihoslovanekých a do Italie. Právě v Římě se dověděl o pohnutých událostech březnových ve Vídni a v Praze i o zřízení konstituce. Rychle spěchal přes Vídeň a Olomouc zpět do Prahy. Zde vstoupil do výboru národního a horlivě pracoval na poli politickém. Zasadil se vši silou o provedení plně rovnoprávnosti a stavěl se s Havlíčkem s největší zručností proti obešání frankfurtského parlamentu.

Vstoupil též do řady pořadatelů slovanského sjezdu. Při volbách do Říšského sněmu byl Rieger zvolen za poslance osmi okrese. Nezklamal důvěry svého lidu. Zastával se národních práv tak statečně, tak rozhodně, až počala jeho bezpečnost vídeňská chůtra obžehovati, jeouc poštována nacionalistickým tiskem. Luza si počínala stále zběsileji, takže se odhodlal Rieger s Havlíčkem potají opustiti Vídeň; jen veliké opatrnosti měli co děkovati, že z Vídně bez pohromy vyvázli. 9. března přibyli do Prahy a téhož dne svolali schůzi sedmadvaceti poslanců na radnici; zde sepsal Rieger prohlášení protestující proti právoplatnosti kusého vídeňského parlamentu. Říšská rada však se odvažovala dále rokovati; proto 29. března prohlásili čeští poslanci její nesezení za neplatné. Sněm brzy přeložen do Kroměříže; nyní se účastnili čeští poslanci jednání znova; Rieger již druhého dne protestoval rázně proti nesezení ve Vídni, poněvadž parlament podléhal vášnivému pokřiku vídeňské luzy. Zvůněn řeč Riegerova se dodělala plného úspěchu. Verifikace protokolů vídeňských byla členy sněmu Kroměřížského po právu zamítnuta. Řeč, kterou měl Rieger 10. ledna 1849 o prvním paragrafu základního práva ústavního, vzbudila živý zájem i daleko za hranicemi Rakouska. V Itálii se rozšířila po celém venkově.

Když nastala po násilném rozbití parlamentu truchlivá reakce, bylo Riegerovi v Rakousku dusno.

Odebral se do Francie a Anglie, zkoumajíc z blízka národohospodářské a politické poměry ciziny. Koncem r. 1850 se vrátil do Prahy a pojal za choť dcera slavného svého přítele Palackého. Byla to dáma velice vzdělaná, srdce zbožného a slachetného. Do nejposlednějších okamžiků nepřestal Rieger opakovati, že mu byla vzornou manželkou, pravou podporou a útechou v trnitém životě. Tehdy psal horlivě do většiny tehdejších českých časopisů a počal redigovati důležitý „Slovník naučný“.

V únoru 1850 se vydal do Nizzy, kde psal do různých francouzských časopisů články o rakouských Slovanech. Když se vrátil, nalezl politickou situaci pro Čechy příznivější a proto zasáhl znovu s plnou energií do národního ruchu. V českém sněmu si dobyl svou bystrostí opět vůdčího stanoviska. Činnost přímo horečnou vyvinul v radě Říšské, když se mu bylo podařilo přiměti české poslance k obešání Říšské rady. Svými břitkými, jadrnými řečmi rozmožnil svou slavnou pověst značně; bohužel přes to vše zůstal Rieger i jeho přátelé ve Vídni plno příkoří od centralistického režimu. V ničem se jim nevyšlo s ochotou vstříct, takže se následujícího roku Říšských porad vůbec nezúčastnili. Když roku 1862 český sněm po druhé zasedal, zasadil se Rieger o prospěšnou reformu volebního řádu a o zřízení české techniky.

V té době byl Rieger nehorlivějším pracovníkem pro zřízení českého divadla. Jeho snaha přinesla kýžené ovoce r. 1863, kdy otevřeno české prozatímní divadlo.

V následujících zlých dobách podnikl Rieger s Palackým známou „moskevskou pouť“ a sepsal (r. 1869) zvláštní pamětní list adresovaný francouzskému císaři Napoleonovi. Protivníci našeho národa ovšem neopomenuli podezřívati neúporného vůdce českého národa z nevěrnosti k státu, ale Rieger jejich pomluvy v hřzných odpovědích vyvrátil. Přes tuhou nepřítel centralistů neustával ani v následujících letech vyjednávati s Vídní o uplatnění českých spravedlivých požadavků. Jeho horlivost měla konečně aspoň ten výsledek, že povolán k samému císaři roku 1871 na delší audienci, a jako důsledek tohoto důležitějšího slyšení vydán 12. září 1871 památný císařský reskript, jenž vlil novou naději do srdcí umdlévajících. Leč nastaly znovu doby těžkého strádání hned po pádu šlechtetného Hohenzwartha. K tomu všemu ztratil Rieger r. 1876 nejlepšího pomocníka v úporném boji, samého Palackého. Neztratil však ducha a vedl národ statečně dále. Zakusil nových trpkostí, když vášnivou agitací Němci utvořili v českém parlamentě r. 1878 většinu a stavěli se proti české menšině s naprostou nesmiřitelností. Marná byla i památná adresa Riegerova, již hleděl náš vůdce působiti na právní cit Němců.

Rak na to vyjednával Rieger s hrabětem Taaffeem o nové vstoupení českých poslanců do Říšské rady. Čechové se ukázali povolnými, ale české poslanectvo s Riegiem vstoupilo 8. března 1879 do Říšské rady s ohradou, že nedopustí ublížení státoprávnímu postavení země koruny české. Jako stálý předseda českého klubu získal si hlavní zásluhu o utvoření většiny pravice; za to získal mnoho zbytečných předhůzek od vlastních krajanů, jako by krajní radikalismus byl nejistější spásem národa. Rieger však dokazoval pádujmi doklady, že se výstřednostmi tuhá opozice německá přelomiti nedá. Protivníci se mu posmívali, že se uchýlil k politice drobečkové, ale když se z opatrné cesty Riegerovy přešlo k politice etappové, byly její výsledky mnohem slabší než plody taktiky Riegerovy. Nyní jsme na tom hůře než za éry punktaří, jejichž uskutečnění zmafil prudkým odporem Mladochů. Nyní nám nabízejí Němci se samolibou vyzývavostí daleko horší návrhy vyrovnávací, než jak se dělo za vlády Taaffeovy. Punktače aspoň otvíraly východisko k postupu dalšímu. Nyní toneme však úplně v bahně bez programu, bez jakékoli pevnější báse. Rieger stál předsedou českého klubu až do roku 1891. Vida, že se proti němu soustavně stře od vlastních krajanů, prohlásil 17. dubna 1890 na českém sněmu: „Věnoval jsem služby své národu nezištně. Tak chci působiti dále, pokud mi národ věnuje důvěru. Vezme-li mi ji, bez lítosti odejdu z politické arény a vědomí, že jsem povinnost svou všude a poctivě plnil.“ Rieger nastoupil Mladochům beze všeho zvláštního roztrpění. Ignoroval stále jízlivé nájezdy svých protivníků, kteří zvláště v Šípech neustávali nezištného genia zběsile rváti; věděl, že mu události přístí samy dají náležitou zadoostupnění. U příležitosti jeho osmdesátých narozenin r. 1898 sám předseda mladocheského klubu dr. Engel mu blahopřál vroucně, osloviv jej: „Tatičku náš.“ V sněmu českém vytrval až do r. 1895. Dvě léta na to jmenován za své zásluhy doživotním členem panské sněmovny.

Nebylo žádného důležitějšího národního podniku, který by nebyl spojen s jménem Riegerovým. Rieger se přičinil o zřízení „Ústřední Matice Školek“ a byl dlouhá léta jejím předsedou. Do poslední chvíle byl členem Svatoboru, mimořádným členem král. české společnosti nauk. Od r. 1900 byl předsedou správního výboru Národního divadla až do své smrti. Všechno národní náš život uplynulého padesátiletí nese značku Riegerovu.

Rieger vstoupil na veřejné kolbiště v době nejnepříznivější; nejhorší nesnáze neslomily jeho horečnatou energii; zanechal nám etkvělý příklad, jak i my máme neobroženě postupovati i po cestě nejtrnitější za hvězdou národního blaha. K vlasti lnul tak upřímnou láskou, že pro její dobro byl hotov obětovati všecko svou popularitu. Dobrotivý Bůh popřál zasluženému osmdesátému kmeťovi do poslední chvíle průzračnou mysl. Z jeho soudruhů s mládí zbývá sde již jediný slavný dějepisec V. Tomek.

Tento tak slavný publicista si zachoval při svém vystupování příkladnou skromnost; byl též mužem zbožným, jakých málo. Při oslavě svého osmdesátého roku pravil pokorně: „Především děkuji Bohu, který nejlépe ví, co dobrého jsem učinil a který mi zaplatil tím, že mně dopřál dosáhnutí věku tak vysokého v poměrně sile a svěžesti.“ S novým ruchem našeho katolicismu rozhodně sympatisoval, hlásal se veřejně za věrného syna církve katolické. V národních bojích nezapomínal nikdy spravedlnosti, takže sami Tyrolané r. 1818 vděčně veřejně jeho snášelivosti dík vzdávali. Umřel veleduch, který byl hned obklopen velikou slávou, hned provázen demonstracemi nepřátelskými i u vlastních. Zavřel však zrak s tím blahým vědomím, že v posledních letech celý národ souhlasně vzdával mu hold jako svému velikému otci. Věčný pokoj budiž odměnou slavnému synovi národa!

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 4. března.

(*Pražský švec a parčíský žurnalista čili líná huba, holé neštěstí. — Několik slov k situaci „České spořitelny“ v Praze.*)

V červenci roku 1889 účastnili se čeští Sokolové, při příležitosti tehdy konané světové výstavy v Paříži, závodů francouzských gymnastů a dobyli při tom slavně několik prvních cen. Následkem této účasti českých Sokolů v evropském životě mluvilo se tehdy o Čechách, o českých snahách a českých pracích nejenom v Paříži, ale psalo se o nich po celé Francii a po vzdělaném světě vůbec. Dnes totiž o tom, kdo je pořádek za pecí schovaný a kdo mlčí a o své příslušné mu místo ve světě a v životě národu se sám nehlásí, nemluví se vůbec. Spíše je za svou skromnost umlčován a zkracován. Tehdy, k obecnému podivu, přinesly o českých politických snahách obzvláště lapidární a zajímavé pojednání také londýnské „Times.“ Pod pojednáním tím podepsán byl nedávno zesnulý novinářský machr Blowitz, z českých Blovic rodilý a pocházející, nedávno v Paříži zesnulý žurnalista světového jména, pan Popper.

V Praze ve krizích, v nichž se o ocenění českých snah v londýnských „Times“ mluvilo, panovalo překvapení, kdo pana Blowitze dovedl tak nadchnouti, že anglickou společnost skutečně zřetelně, zajímavě a sympaticky a při tom stručně o českých snahách zpravoval. Hádalo se sem, hádalo se tam, koho mohl pan Blowitz z Čechů v Paříži tehdy meškajících interviewovati. Že ho informoval upřímný a rozhodný Čech, to bylo z každého řádku paně Blowitzova zřejmo přes to, že opatrný a vybíravý, naturalisovaný blovicový Pařížan dovedl, jako biblický velbloud, projíti dírkou jehelnou, když psal o politických záležitostech, zejména o takových, jež mu k srdci zrovna nepřirostly. V Praze pronášeno tehdy zbožné přání, kdyby takovým jasným způsobem světové časopisy častěji o českých záležitostech, poměrech a o českých snahách vůbec psaly a svět o nich zpravovaly.

Krátce po tom, když bylo také v Londýně na starý, ale svěží, snah i práce plný český národ sympaticky poukázáno a když bylo v Praze po původci toho a informatoru paně Blowitzově marně pátráno, zapadl pisatel těchto řádků s několika svými dobrými přáteli do zahrady proslaveného pražského pivovaru „u Fleků.“ Byl příjemný večer vysokého léta, pivo jako malvaz se ve svém prochlazeném stavu v ústech jenom přelamovalo a proto „u Fleků“ pod zelenou panovala pravá flekovská nálada.

V hluku a šumu na všech stranách panujícím přecházel zde od stolu ke stolu zavřítý muž, širokých ramen, s plechovou krabicí v ruce. Z dobráckého velkoměstsky bledého obličejce zářily mu modré, jakoby v radostných slzách plovoucí oči a prohledávěla koží brada, jakouž si nechávali růsti v letech šedesátých v muže dospívající vlastenci, se jen třásla. Byl to populární mistr Bílek, který „u Fleků“ denně obcházel stoly s krabicí, do níž od hostů sbíral tribut k rozmanitým národním účelům.

Došel k našemu stolu usedl k nám, aby si drobatko na své ponti odpočal. Vlastně jsme ho zdrželi. Mistr Bílek dostal totiž „od Fleků“ ondyno „dovolenou“, aby si mohl se Sokoly zaskočit do Paříže. Kdosi z jeho přátel obvyklou jeho funkci „u Fleků“ za něho na několik dní převzal a milý Bílek skutečně si vyjel do Paříže, odkudž se před týdnem šťastně a všechen nadšen navrátil. Tázali jsme se ho, jak se v Paříži měl a jak se mu líbila. Proto bodrý mistr ihned usedl, aby nám o tom vyprávěl. Jadrným, lapidárním svým srozumitelným „slohem“ jal se líčiti některé své dojmy, když najednou se hlasitě zasmál. Napadla mu patrně veselá a příjemná vzpomínka. A ihned začal ji s námi sdílet.

„Ale také mne v Paříži potkala zvláštní na konec šťastná nehoda. Jaký já jsem, rád jsem tu a tam něco okoukl. Mne, ševce, zajímalo docela něco jiného, než-li zajímalo ostatní bratry, všelijaké doktory. Jednou se na něco omámím a když se zase vzpomatuju, byli bratři kdo ví za kterým rohem. To jsem to vyvedl! Mistr Bílek z Prahy stál prostřed Paříže sám! Co teď? Francouzsky neumím, jenom něco z ministrance si pamatuju, co se francouzským slovům podobá. Ale v tom si vzpomenu, že Čech všudy bratry má a proto jsem do proudu kolem mne shonu lidí nazdařbůh zvolal: „Kdo jsi Čech, přístup ke mně!“ A co se nestalo? Ze proudu lidí najednou vymrštil se v mě jako soudeček kulatý, dobře vypasensý, pomenší padesátník. Na první pohled jsem poznal, že je to židáček. Ale nobli židáček! Tvář měl jako zoun červenou, vyholenou, jenom u uší měl šedivě, krátce přistřižené liscousy, jako nosí angličtí státníci, co je pan Kolár panu Vilímkovi do „Humorů“ maluje. A na prsou hořel mu z čisté forhemetky diamant jako třesňová pecka veliký.

„Pozdrav Pán Bůh, krajaně,“ ihned na mne přivětivě spustil. „Čím mohu posloužit?“ Mně bylo, jako bych se octl v nějaké báchorce. Na mé zavolání Čecha u prostřed Paříže hlásí se mně ke službám alespoň český žid! Div, že jsem leknutím nad tím nezaklel. Bdim anebo se mi to zdá? Abych se přesvědčil, na čem jsem, rychle kouknou hláscím se ke mně krajanu na boty. A to mně, pánové, věřte, všechna čest, jak byl fajnově obut. Lakýřečky jako zrcadlo a na nožky padly mujako rukavičky. Patrně pořádný, hodný člověk! Já totiž podle obuvi tak trochu posuzuji lidi. Kdo chodí ve křápech a nevyhledá si pořádného řemeslníka a nosí od fušérů posady na kuří oka, ten u mne moudrým člověkem není.

Židáček ihned ke mně s rukou, jest-li jsem

v Paříži taky se Sokoly. Já mu vyložil, kdo a co jsem, že jsem mistr Bílek z Prahy, že jsem dostal od „Fleků“ dovolenou a že jsem si tedy vyjel podívat se na Paříž, kde jsem nyní zůstal opouštěn státi, nevěda kudy kam. Židáček mne těšil, vedl si při tom nobli a panský důležitě, jako kníže Auersperg, když jako nejvyšší maršálek řídil sněm království Českého. Že prý to nevádí, že mne do svého bytu dovede. A začal se mne vyptávat na to, na ono, jak je v Čechách. Já mu povídal s radostí, jak to u nás vyhlíží. Hotel, kde jsem bydlil, měl jsem v kapse v notese zapsaný, ukázal jsem mu to, aby si to přečetl. On kývl hlavou a vedl mne tam a při tom se pořád na něco vyptával. Podle otázek, které mně dával, má jak se patřil za ušima! Já se rozmluvil a pověděl jsem mu nejenom, co a jak u nás je, ale jak by co mělo vlastně u nás býti. Panáček dával svůj souhlas nebo nesouhlas na jevo takovým podivným vraščením kůže na čele. Konečně mně napadlo, abych se ho zeptal, co on v Paříži dělá. „Zůstařám tady“, odpověděl mně vlídně „a jsem tuze rád, že jsem se s vámi sešel. Chtěl jsem nějakého krajana na několik slov pohovora o českých věcech vyhledati. A náhoda nás hodila jednoho druhému do náruče“, liboval si. „Vy jste mne poučil a já vás dovedl do bytu“ — řekl, když jsme stáli před mým hotelem. „A s kým jsem měl to potěšení?“ ptám se ho poznovu. „Když vám tak na tom záleží, tak si myselete, že jste mluvil třeba s Popperem z Blovic. Adieu!“

Po tomto Bílkově výkladu se mně rozjasnilo, od koho měl pan Blowitz své zprávy a náhledy o českých záležitostech, když o nich do „Times“ psal.

Bodrý mistr Bílek ani pan Blowitz-Popper nejsou více mezi živými, proto toto vyprávění o nich vyhlíží snad jako anekdotka. Buďsi. Ale proč jsme ji vypravovali? Proto, abychom poukázali k tomu, že i když pražský švec pařížského žurnalistu o českých záležitostech a poměrech informoval, že to bylo pro českou věc jevem prospěšné.

A tato prospěšnost česká veřejnost nejenom že systematicky nepěstuje, ale ona ji systematicky zanedbává. Ačkoliv potřeba informací ciziny o našich poměrech, potřebách, snahách a zápasech všeobecně se u nás uznává, ačkoliv ve směru tom chvalitebné pokusy se děly a dějí, tedy to pořáde ještě nepostačuje, aby širší, přátelsky nám nakloněný nebo spravedlivý svět o nás zvěděl pravdu. Většina zpráv, jež světovým tiskem o nás proběhne, pochází ze strany našich nepřátel a odpůrců, tak že národ náš v ohledu tom uachází se ve veliké a patrné nevýhodě. Proto jest nutno, aby celou českou veřejnost proniklo vědomí potřeby, aby za dnešních poměrů bylo ze strany české postaráno o příslušné informování ciziny, kamž o nás zluvolné šířeny jsou pověsti a zprávy nejdemornější. A z české strany se k tomu většinou jenom mlčí, což má za následek, že se cizinci našim vlastem a zejména Praze vyhýbají, neboť se o nás bájí historie kanibálů důstojně.

Žejména dnes bylo by s celým kulturním

novin a uražený výbor se radí o formě odvety. Naposled se přece někde přikřelá a divlá se, jak borečná pokroková pšle celý svět zachvacuje, když se ani při častém prázdňení sklenice nezapomíná na organisované provádění kultury.

Hned bys si dal políček, že jsi tak netečný a že nepokládáš hospodu za nejvhodnější útulek organisovaného osvětového snažení. Tolik lidí i při té plné sklenici organisované postupuje za zářivými ideály, a ty do prostřed jarého ruchu přichází jako vyzývavý, drzý trubec. Čím svou ospalost omluvíš?

Ted už je tolik spolků pro podporu různých snah, že je pro moderního občana zrovna ostudou, není-li zapsán aspoň ve čtyřech. A jsou to spolky nejružnějších barev. V Londýně jest široce rozvětvený spolek žebráků; ten hájí zájmy svých členů i takovým způsobem, který je velice na útrhu s paragrafy; vždyť tam ostatně kápné policie často i na skromné spolky zlodějů, kteří pracují sice tiše, ale geniálně a vydatně.

V Praze bylo jednou zatčeno asi šest ostrých hochů, kteří založili ku blabu lidstva prospěšný spolek „randalistů“. Chlapci vyvinuli tak znamenitou spolkovou činnost, že si již v několika nedělích rozhodnutím vysokých pánů vysloužili za svou horlivou členství jednoho státního přítanca kdež na útraty státu byli delší čas chováni.

Taky se již v naší milé vlasti vyskytují spolky „volů“, „lumpů“, atd. Není také divu; volů bylo zaveženo za Přemyslovců do říše německé ve formě českého poplatku takové množství, že jich je u nás po skrovnu. Jest tedy potřebí umělé pěstění těchto živočichů, aby naše země za Německem nezůstala pozadu. A že uslechtilý sport lumpáctví u nás rychle hyne, o tom různé putyky nejlépe vědí; proto jest potřebí tento pokrokový ideál oživit organisovanou činností. Policie sic nedávno dala výstrahu; zatkla jednoho

světem spojení mající informační české kanceláře zapotřebí, aby si vzdělání národové dle došlých o nás zpráv mohli učiniti správné poněti o tom, jak naši nepřátelé o českých poměrech do celého světa lhou, jako právě činí při příležitosti vybírání českých peněz a vkladů z tak zvané „České spořitelny“. Cizina nemá tušení, že si tam naši vyzvedají své vlastní úspory, svůj majetek, ale ona je informována, jako by český lid chtěl něco neavého. K potřebě nejdokonalejší české informační kanceláře se svým časem vrátíme.

* * *

V nejkrajnější popředí pražských záležitostí vynikla situace „České spořitelny“, již denně od více nežli týdne vyhledávají tisíce její věřitelů, aby si z ní své vklady vyzvedli.

V prvních dnech se tomu spořitelně té blízcí pánové smáli, německý tisk si dělal z celé věci blázný, ale nyní najednou hledá se v tom nepravu, když se někdo o svůj majetek hlásí, aby si ho jinde uložil.

Patrá se po lidech, kteří prý o České spořitelně rozšiřovali nepravdivé pověsti. Z toho je zřejmo, že pány nyní již netěší, když si vkladatelé pro své peníze přicházejí, ačkoliv německý tisk to v prvních dnech radostně vítal. Nyní to pány již uráží. Německý tisk svaluje vinnu situace té na české noviny, že prý český lid proti spořitelně popuzují.

To jest brozný blud! Český tisk v Praze v prvních dnech po návalu věřitelů do České spořitelny choval se ostatně skoro až odporně zdržlivě v uvážení toho, co ihned mohl správe její právem povědět! Český tisk v posledních desíti letech měl vícekrát příležitost o ústavu tom mluvit a také jadrně mluvil. Uvedeme jen, že, když Česká spořitelna koupila „Grandhotel“ a věnovala ho ostentativně účelům výhradně německého studentstva, a když Česká spořitelna na oslavu padesátiletého panování císaře a krále, našeho zeměpána, slíbila Prahu opatřiti pitnou vodou, a potom posměšně na místo pitné vody nalila Praze pohár peluně, tu české noviny s největším rozhořčením psaly o její správě, ale snad ani jediný český vkladatel tehdy na jejich volání v vlasteneckých dávkách nebo s národních ohledů do spořitelny pro peníze si nešel! Proto jest nesprávně tvrditi, že nějaké a nijak prokázané české agitace měly vliv na nynější situaci České spořitelny.

Několik slovíček!

Když padla Svatováclavská záložna a když byl předseda její ponechán ve vyšetřovací vazbě, tu všechny pražské noviny, bez ohledu národnosti, věnovaly afeře této takovou rozsáhlou pozornost, jaká tiskem věnuje se leda nějaké blízké a důležité věci.

Noviny byly od října do února denně plněny nejpodivnějšími, nejloupějšími a nejdobrodružnějšími zprávami o padlé záložně. V listopadu jsme na těchto místech příslušné činitele upozorňovali a varovali, aby tomuto řídění novinářských klepez učinili přítrž. Poukazovali jsme k tomu, jak tím trpí úvěrnictví vůbec. Avšak novinářská kampaň o Svatováclavské záložně trvala vesle dále skoro celého

„lumpu“, když na spolkovém báie vyvedl silácky kousek lumpáctví; ale — pronásledování plodí nové přívržence, a proto není pochyby, že takové spolky pokvetou dále přes nepřítelů mnohých.

Některé emancipované dámy se činí též příkladně. Nevíte nic o spolku „krav“? Jest to rozhodně spolek založený k zjemnění srdce ženského s „obkravou“ v čele. Bude-li tento spolek vydávati vlastní činnosti přiměřený hospodářský list, ještě se neví. Jeho působení totiž nedochází dosud náležitěho ocenění.

Za to více členstva a citelů mají některé spolky kuřácké. Jest to nutný požadavek času, protože stát nemá peněz na zbyť. Musí se již proto podporovati ušlechtilý sport kuřácký, aby mohl stát rozmnožit z důchodů tabákového monopolu brannou moc k ochraně milé vlasti. Někdo řekne, že se miliony peněz kouřením obracejí „v dým“, ale ony ty miliony zase na druhé straně působí blahodárně. V Praze se již vyskytl dokonce učitel kuřáckého umění; slušnost a povinnost žádá, aby tento zasloužilý muž byl zvolen za čestného předsedu všech kuřáckých korporací.

Také jsou spolky pijácké, protože při stálém zdražování piva pomalu nikdo do hostinců nechodí; žádá to již vlastenecká povinnost, aby se neopouštěl odkaz našich předků, kteří „bývali, pivali“.

Znám jedno gymnasium, kdež byl odkryt mezi žactvem spolek „antiklassistů“, sotva první mnohoslibné plodv vydal. Skonfiskovány stanovy, jichž paragrafy byly ostrým útokem proti jazyku Ciceronovu a Homérovu. Bylo sic již před tím dávno od mnohých pracovně horlivě proti latině i řečtině naprostou zdržlivostí, třeba že páni professoři týrali dvojkami a tatínkové nad tím osvěcům ignorováním klassického studia lomili rukama. Leč scházal organisovaný postup; věčná škoda, že sbor méně osvěcovaných profesorů zá-

FEUILLETON.

Ty nynější spolky!

Píše J. S.—a.

I.

„Kam tak, brachu, pospícháš?“

„Inu, do klubu šachistů; máme dnes důležitou schůzi.“

„A v kolika spolkách jsi vlastně za člena zapsán? Skoro každý večer spěcháš do jiného.“

„Zrovna v jedenácti; ve dvou jsem předsedou, v pěti jednatelem a ve čtyřech výborem. Někdy ani nevím, jak to všecko zastat; ale našinec se musí umět pro obecné blaho obětovat. Zatím s Bohem, abych nepřišel pozdě.“

„Tedy mnoho zdaru! Pracujte v dnešní schůzi horlivě na národa roli dědičné; klub šachistů jest jistě jedním z nejdůležitějších a nejužitečnějších vlasteneckých spolků.“

Odházející šachista ovšem neřekl, že hlavním bodem schůze bude jednání o přeložení klubu do jiného hostince, protože hostinský častoval šachisty nakyslou bryndou.

Kam se nynějšího času obrátíš, všude spolek. Pomalu bude na každém domku nějaká tabulka hlásati, že se zde provádí některá pokroková myšlenka spojenými silami. Vejdeš do cizího hostince a chceš usednouti. „Odpusťte, pane,“ kloní se sklepník, „tento stůlek obsadí dnes klub hádan-kářů; za chvíli zde členové budou.“

„Snad bych si tedy mohl sednout tam k oknu k oněm pěti pánům?“ Prý jest s tím také svízeli; sedí tam výbor „rejpálů“ a radí se o přístřiž zábavě.

Obrací svůj zrak rozmrzele k stolku u piana, ale tam bouřlivě přetřásá výbor „filků“ jednu pohoršlivou mrzutost; nějaký ničema dal filky do

půl roku. Co průběhem doby té bylo všecko otištěno, jak obecná důvěra podvrácena, jak v ohledu tom nepřislusně jednáno, nechceme zde rekapitulovati. Z afery Svatováclavské záložny uděláno bylo zbytečně moroviště, jehož nepřetržitým přehazováním bylo obecně veřejné mínění otráveno tak, že již kolem nového roku prozíraví lidé trnuli před těmi konci, jež nekonečnými poplašnými správami o Svatováclavské záložně veřejnosti novinami všech stran i obou národů vočkované panika a nedůvěra donese.

Panovaly totiž dokonce i obavy o některé slabší ústavy a tu najednou los padl na nejstarší a nejsilnější finanční závod v Čechách, jemuž uložena duchem času zkouška, aby Svatováclavskou záložnou podvrácenou veřejnou důvěru svou finanční pohotovostí a správností zase vzpřímil. Jináho totiž dnešní nával vkladatelů do České spořitelny neznamena, než-li nezastavitelný projev ustrašeného ducha doby, který byl v masách probuzen a vypěstován nekonečným a zbytečným rozvážováním špinavého prádla ze Svatováclavské záložny.

Že vyzdvihování peněz z České spořitelny není žádnou národní agitací, tomu nasvědčuje to, že vybrané miliony do pražských českých finančních ústavů uloženy nebyly —

Taková je situace!

Ale jednu praktickou stránku dnešní situace České spořitelny má. A to jest nepochybně ta, že německý tisk sám upozornil český lid na jeho finanční moc, vliv a sílu, když začal se mrzet, že čeští vkladatelé své peníze od německé správy spořitelny vybírají zpět.

V tomto případě jest jediná cesta správná: „Zachovati klid a ticho platit, je-li svědomí čisté a pokladny přislusně plné!“

Bludy dra. Stránského.

(8) Historie národů se neopakuje, pravda, ale metody politického postupu ano. Kdo by se byl před dvanácti lety nadál, že vítězové mladočeští po nějakém čase tiše zabočí na ujetou dráhu staročeskou! Obrat tento ovšem připravoval se již dlouho; aspoň bystřejší hlavy mladočeské, zejména dr. Kramář, v různých projevech dávali jej dosti tušiti. Etapy Kramářovy byly jen bezkým slovem pro Riegrovy drobečky. A slyšel jsem již před pěti roky jistého moravského poslance upřímně vyznati, že se vlastně již dělá politika staročeská, jenže mnozí se k tomu nechťejí přiznati. Veřejnému projevu o nutnosti staré metody dlouho bránily „Nár. Listy“, které ve dne v noci bříkaly činelami a tloukly na turecký buben. Poslanci sytíci se duševním chlebem „Nár. Listů“ nic nevěděli a ti bystrozrací se vlastního listu báli. Jest to anomalie, ale jest to také smutná pravda. Vzdávající zmatky v nazírání, hrozící škody z přímochárného radikalismu a frásavná politická výchova donutily konečně rozvázně

služné združení tak záhy rozptýlit! Pak ať někdo přijde s otázkou, proč se některý student sotva v septimě slušně s českým pravopisem obeznámil, za všecko může nešťastně nucen do latiny a řečtiny; pro ně nemá student na češtinu času. Nešťastní professoři, kteří proti antiklassickým organisacím tak bezohledně zakročují!

Také se již sdružují spolky pro blahobyt sestářských koček. Vyplněna tak důležitá kulturní mezera. Co pak je takovým kočičím spolkům do starých neduživců! Ti dostanou pensi anebo mohou jít zbrat. Ale ta ubohá nemá tvář za všechny své zásluhy by zůstala bez útloučitných spolků k stáru bez veš podpořky. Již stačí Egyptané a Indové měli tolik kulturního smyslu, že se o některá zvířata starali víc, než o své bližní. A nynější pokrokový věk?

Ti lidé nynější nemají k zvířeti kouska srdce. Ergo rychle nutno sehnat spolky na ochranu zanedbávaných čtvernožců, aby dobrá pověst osvěceného století netrpěla a aby lidé následujících věků nemluvíli s pohorčením o necitelnosti lidí nynějších!

A přece kočičími spolky vykonána jen nepatrná část povinnosti k ubohé němé tváři. Mají se též ustanoviti spolky proti barbarskému zabíjení živočišstva. Jaká to mravost, podřizne-li hospodyně krk slepici, která jí tak dlouho vejce snášela! Nevědeckostí největší jest, zabije-li někdo dojnici, která dlouho mléko cedila, aby bylo kašičko stravitelnější; každá kávová společnost útloučitných dam by měla býti zároveň spolkem proti zabíjení kraviček z vděčnosti. Jest již nejvyšší čas, aby se utvořily spolky pro vystavení starobních útulků pro nebohou zvěř. Posud se takové pěti těš jen kočičky a pejskové. Doufáme, že se spolková ochrana rozšíří i na zvířata jiná. Starý člověk se už nějak protluče, ale ta ubohá sestářská zvěř!

Zatím dost, protože čas utíká a sazeč želma nečeká. Přítště se podíváme na spolkářskou borečku s jiné strany.

muže k vytažení opony. Ale jak to ve hlavách mladočeského voličstva vypadá, obáváme se, že se vůdcům poslancům neporozumí. Vždyť i v samém poslaneckém klubu jest děsný zmatek politických názorů, jež představuje zejména místopředseda dr. Stránský. A povážlivě by klesla vážnost klubu říšských poslanců, kdyby se politická zdatnost jeho měla oceňovati podle přeskakování a kolísání místopředsedova. Obrana poslanců pak, že chyby jednoho nesmějí se sevšeobecnovati, snadno oslabena byla by poukazem, že nanejvý v politice uplatňuje se princip autority vůdců, u nichž obecně se předpokládá jasnost rozhledu a pevnost zásad.

Nedávno četli jsme řeč dra. Stránského, v níž potíral zásadně obstrukci v parlamentě slovy přímo žravými. Řeč ta byla by snad pochopitelná, kdyby byla bývala promluvena v dobách německé obstrukce proti jazykovým nařízením Badeniovým. Zájem národní a vzrušení citové byly by ji v tom čase úplně odvodnily. Mimo to máme zkušenosti, že česká obstrukce jak v Praze tak na říšské radě určitě zla nepopíratelně odvrátila. Také pro poměry právě přítomné poslanci naší obstrukci vlády vyhrožovali, ač o výslednosti její jsou nejvážnější pochyby, které vyslovil přesvědčivě dr. Kramář. Přese všecko to však takového vystoupení dra. Stránského potřeby nebylo. Bylo to šílené sebe zmrskání celého klubu, a byl to cynický posměch na část politické naší činnosti, pokud se projevila v činech obstrukčních, takže všichni, kdož politické události doma se zájmem sledujeme, pocítili jsme políček mravní úhany. A jak asi bylo českým poslancům, kteří řeč Stránského poslouchali? Slovem politická vážnost našich poslanců a jimi zastupovaného národa drem. Stránským byla před očima celého světa až příliš lehkomyslně kompromitována, a divíme se, že české časopisy v této mravní otázce proti řečníkovi nepromluvíly důrazněji. Však je tu ještě jeden vroubek a snad ještě větší onoho: pán Stránskýho bagatelisování nebezpečností velkoněmeckého. Věru, nosili bychom dříví do lesa, kdybychom určitými skutečnostmi chtěli pangermanismu dokazovati. Každodenně takoruka dovidáme se, že úmysly všenněmecké mezi Němci rakouskými skutečně jsou a že docházejí mravní a hmotné podpory z říše. Ano se samou možností pokusův o jejich uskutečnění účtují nej přednější hlavy politické v Evropě.

Uskutečnění pak myšlenky velkoněmecké převyšovalo by vše, co nepřítel událostí minulých českému národu vůbec způsobila. Patrně tedy, že aktivní politikové čeští ve všech svých podnikáních tohoto momentu nemohou nedbat. V té příčině otázka česká jest otázkou rakouskou a tlačí se vždy houževnatěji do veřejného evropského mínění. Dr. Kramář vyličil význam její v anglické „National Review“ a článek jeho vzbudil všeobecnou pozornost. Jádro napaomenutí do Vídně adresovaných pověděl dr. Kramář takto: „Ve Vídni nechtělo a nechce se porozuměti tomu, že táž síla národní myšlenky, která v Německu zvrátila trůny a vedla ke zřízení nové Německé říše, nezastaví se na hranici rakouské; bude-li Rakousko německým, že dvě německé říše vedle sebe jsou nemožností, že jsou hříchem proti logice německonárodní myšlenky a že německé Rakousko musilo by se dostat do nerozlučného spojení s ostatním Německem. Utvořte německé Rakousko, Rakousko pod německým vedením, jak tomu chtějí Němci, a oni provedou důsledky národní myšlenky, zákonně zaračený svazek a celní jednotu s Německem klidně a pokojně, kdyby opozice neněmeckých národů nebyla dosti silna, aby to překazila.“

A tu z čista jasna, jak oznamuje „Samostatnost“, dr. Stránský taktéž v anglickém časopise „The Monthly Review“ omračuje náměsíčným tvzením, že prý vlastně žádného nebezpečnosti pangermánského není. „Rakousko nanejvýše prý by mohlo přijíti o to, neb ono pohraniční území, kmen monarchie by zůstal však zachován“. Kdyby mohlo se předpokládati, že dr. Stránský promluvil tu v dobrém vlastním přesvědčení, řekli bychom, že poslancova dlouhou dobu někde za pecí, kde ničemu se nepříčil a mnoho zapomněl. Takto však pravdu staví na hlavu tak směle, jako frivole hazarduje s životními zájmy národa. „Neue Freie Presse“ a jiné německé časopisy téže tendence tolik se namáhají, aby vyličily neškodnost a bezvýznamnost ideí rytíře Schönerera a souduhů, a hle, kde nic tu nic pojednou přiskakuje jim na pomoc ve služebné horlivosti i dr. Stránský, jenž i jinak vládě upravuje medový bombonek, aby jej laskavě spolkl a těšila vírou v to, čeho si toužebně přeje. Dr. Stránský obrátil také logiku na ruby. Nebezpečnosti velkoněmecké není, ale přece by se mohlo to neb ono pohraniční území stratiti. Prosím vás, co pak také nějaké pohraniční území znamená? Jakoby jen čamrda od šatu se utrhlá. Nebezpečnosti pangermánského není, ale což kdyby to pohraniční území dra. Stránského bylo německé

ké uzavírané v království Českém a což kdyby to bylo dokonce království celé? Chť Němci přece k tomu mají dosti. Když dr. Edv. Grégr ve sněmě na Němce zvolal: „Čert vás měl vzíti v roce 1866!“ odpověděl mu na ručest Bareuther: „Ten čert nás vezme oba!“ Dr. Stránský tomuto čertu ochotně přislubuje pohraniční markou, jako bychom nebyli historii poučení, že trháním a připojováním marek vznikla mohutná skupina zemí rakouských a že v těch markových proměnách pohlcen byl veliký kmen Slovanů korutanských. Ostatně dobře se též dá vyloučiti projev Stránského osobní polemikou s drem. Kramářem. Ale pak věci poslední jsou horší prvních. Chce-li tedy dr. Stránský dělati politiku staročeskou, a svými projevy to přiznává, pak žádáme od něho více důslednosti a politické serióznosti. Nejnovějším vynálezem svým aspoň provokuje kde kterého uvědomělého Čecha.

Obrana.

Židovské rážky se věru těžko dají skryti pod čepicí předstíraného vlastenectví. Ukázalo se to v „Časové“ nekrologu nad baronem Riegrem. Prý bychom se měli na životě Riegrovi mnoho učit; zejména tomu, že našemu demokratismu hrozí vždy a všude jediný (!) nepřítel: šlechta a klerikalismus. Inu, požidovštělé péro něco jiného ani napsati nemůže. My bychom zas radili „Času“, aby proklepal pořádné srdce i ledví přátelství a nezištnosti živlu židovského. Kdo to tolik ve Vídni proti Riegrovým vlasteneckým snahám brojil? Byla to právě židovskoliberalní žurnalistika. Kdo nejvíce ohrožoval a dosud ohrožuje kulturní rozvoj a svobodu národů, to vidíme každodenně na těch zemích, kde židé hrají prim. Neví „Čas“ nic o úsilné madarisaci židy uherskými a o alkoholové kultuře židů haličských? „Klerikalové“ nejen za Karla IV. ale i na úsvitu století XIX. stáli mezi předními průkopníky ideí národnostních; a starají se posud rozhodně líp o vlastenecké potřeby než „Čas“, sprážen s židovským „Zeitem“ a „Právem lidu“. Zkrátka „Čas“ vystrkuje své nefalšované rážky až příliš nejasně; nedíváme se, poněvadž i champion v přetvářce přizná v nestřeženém okamžiku pravou barvu. Když se před soudem ptali jednoho pokřtěného žida na jeho náboženství, odpověděl: „Katholisch.“ Ale když se ho tázali na zaměstnání, dostali odpověď: „Handelsjude“. Malé podřeknutí, ale charakteristické. A podobně ten „Čas“, který se chlubí eminentně vlasteneckým křtem, v nestřeženém okamžiku sám na sebe prozradí, či vlastně je.

Politický přehled.

Minulý týden jednala poslanecká sněmovna o zákoně ve příčině revise výdělkových a hospodářských společenstev, jenž ve třetím čtení byl i schválen. Za rozpravy došlo též na „Českou spořitelnu“ v Praze, při čemž čeští poslanci uváděli na pravou míru výpady německých poslanců a německých novin na český lid.

Zemské sněmy dle určitého prohlášení min. předsedy dr. Körbera nebudou letos na jaře zasedati, ale prý až koncem září. Takovým odkládáním zemské sněmy stávají se popelkou.

V uherském říšském sněmu trvá obstrukce proti branné předloze dále. Odpor proti ní nabývá půdy i mimo sněmovnu. Nepovolí-li oposice, zamýšlí vláda rozpustiti říšský sněm.

Předloha o dvouleté vojenské službě ve Francii byla senátem schválena.

Dne 4. března (19. února v Rusku) slavilo Rusko nový národní svátek, výročí to dvou největších upomínek na světě slovanském, osvobození ruského lidu z nevolnictví r. 1861 a osvobození balkánských národů od jha tureckého válkou roku 1877 a 1878.

(14) Jak již v Turecku jinak není, nejisto, zda sultán provede v Macedonii opravy v té míře, jak se žádají a jak snad i slíbil; stahování vojska a zbrojení povstalců aspoň nijak neždá se nasvědčovati, že intervence diplomatická bude co platná, naopak je téměř jisto, že dojde k rozluštění balkánské otázky pomocí zbraní a to co nevidět. Jak se věci dále vyvinou, nelze předvídati, ale povstalci měli by dobře uvážiti, že Rusko, jak prohlásilo, nehodlá tentokrát obětovati ani kapky ruské krve, dojde-li k revoluci a povstalci budou poraženi. Jednání Ruska je zajisté poctivé a nikdo by mu to nemohl míti za zlé, neboť již jednou obětovalo potoky krve a dočkalo se i nevděku. Poměry diplomatické dnes jsou zcela jiné, než za dávna, kdy ten, kdo vyhrál, bral; Rusové vyhráli a nedostali téměř ničeho, ačkoli jim patřil již tenkrát Cařihrad, zrovna asi jako my jsme r. 1866 vyhráli a ztratili za to Benátky. Dnes se dělá mapa světa nikoli na bojišti, ale po válce za zeleným stolem a lze si představit, jak by tato vy-

padla, kdyby se dělala, jak pravdě podobno, v Berlíně.

Stejně poctivě jedná i Rakousko, na něž musilo se Rusko, jako na stát nejbližší interessovaný, obrátiti a jeho součinnost si pojištit.

Německo sice balkánský program, jako jiné státy, schválilo, avšak vyhradilo si, že se nesmí suverenity sultánova porušiti, tedy klausule, jež v pádu potřeby oprávněuje ke všemu, čili jinak, že čeho slovanský národ se domáhá, nemůže se mu dáti cestou diplomatickou. Politika žádného evropského státu nezapustila v Cařihradě tak hlubokých kořenů, jako politika německá a je zcela pochopitelné, že, třeba německá ústa plna byla křesťanské humanity, o téže humanitě neví, když se jedná o porobený národ slovanský a o cařihradského přítele, jehož štědrá ruka si tolikrát v Berlíně pochvalovali. Ku stavbě největší dráhy světa z Cařihradu, resp. ze Skutari přes M. Asii, Syrii, Mesopotamii do Bagdadu a od Persieho zálivu k suezskému kanálu, dostali koncesí Němci a kdo rozpínávisť německou zná, ví, co to znamená. To neznamená pouhý obchodní podnik, v tom spočívá budoucí kolonizování, neboť za německými úředníky přijdou němečtí kolonisté a za německými kolonisty německé bodáky. Běda, šlápnou-li pak někdo německému vojáku na kuří oko! Ihned tu bude Venezuela; dojde-li pak jednou k rozpadnutí tureckého panství i v Asii, spadnou země tyto jako zralé jablko Německu do klína. Dráha tato je dalekosáhlého významu a divím se, že si dal ruský kapitál něco podobného ujtí. To je veliká služba, kterou v Cařihradě Německu prokázali a budou ty reformy na Balkáně asi tuze krotkého rázu, když proti nim v Berlíně ničeho nemají.

Co se Francie týče, ta bude ovšem v otázce balkánské za jedno s Ruskem; této alianci obětovala Francie v Orientě celý svůj protektorát nad katolíky, tak že tento po posledních krvavých výstupech v Jerusalemě připadl Italii, jež se jediná františkánů rázně ujala. Není též divu; přepadení byli katolíci, jich vrazi pak ortodoxní duchovní, čímž měla Francie oproti Rusku ruce svázané. Vliv Francie v říši osmanské je právě působením Německa přiveden na minimum a v nedávných třenicích mezi oběma říšemi mělo asi Německo své ruce.

Též Italie se přihlásila se svými zájmy na Balkáně; máť jak v Makedonii, tak v Albánii své příslušníky, t. zv. Zinzary, již jsou původu vlášského, v Albánii pak severní mají katolickou duchovní správu františkáni vláští. Na jihu Albánska je obyvatelstvo mohamedánské a to protestovalo proti zamýšleným opravám v Makedonii. Jak viděti, hořlavé látky dost a až padne ta pravá první rána, t. j. až vzplane všeobecná revoluce, ukáže se, jaké zájmy má ta která mocnost na nešťastném poloostrově.

Konečně je tu Bulbarsko, jež bude mít asi hlavní slovo; třeba vláda stále ujišťovala, že komitety nepodporuje, nýbrž potírá, nějak se jí to dílo nedaří a bulharští vlastenci mají jiné mínění, než vláda, cítíce, nyní že je nejlepší příležitost k uskutečnění snu o říši velkobulharské.

A že by ani Srbsko nemělo, ukázal v nedávné řeči král, mluvící o Staré Srbii. Tot v blavních rysech obraz politické situace na Balkáně, k němuž upírají dnes zraků svých diplomati celé Evropy a k němuž stín a světlo dodají asi dnové nejbližší přístí.

Křesťanské náboženství provedlo umravňování pohlavního života. Posvědlo ženu na úplně stejný sociální stupeň s mužem a přetvořilo svasek lásky mezi ženou a mužem v náboženskou řízenost. Ustanovilo manželství za svátost, což úplně odpovídalo požadavkům, aby lidstvo stojící na vyšším stupni civilisace šlo ve svazku monogamickém (jednomanežském), by šlo v jednoženství usavřeném po celý život.

MUDr. O. Robánek.

Z činnosti katol. spolků.

Z Hradce Král. „Vzdělávací a podpůrný spolek křesť. sociál. paní a dívek v Hradci Králové“ konal v neděli 1. března měsíční členskou schůzi. Schůze zahájena deklamací básně „Hora Olivetská“ od K. Silény (Karla Novotného). Běsň přednesena předsedkyní Veronikou Hakovou tak zdařile, procítěně a živě, že celé shromáždění bylo výkonem jejím uchváčeno. Na to promluvil dp. Jiří Šahula o době Karla IV. a dokázal, že slávu a velikost Čech v této době hledati máme a nikoliv v době husitské. Pouťavá přednáška tato se všeobecně líbila a doufáme, že p. řečník opět o některých dobách historie české nás poučí. Na to dp. Frant. Jukl krátce zmínil se o životě bl. Anežky české, patronky spolkové a vyzval členky, aby v pondělí 2. března v hojném počtu sůstastnily se slavné mše sv., již obětovati bude v 10 hod. v kostele sv. Ducha za blaho spolku. Po vyřízení některých záležitostí spolkových byla schůze skončena. Přítště budou se schůze opět oznamovati listky.

Jednota katol. tovaryšů v Chrudimi pořádá na oslavu 50. narozenin genia českého verše dra. Jaroslava Vrchlického v neděli dne 8. března t. r. o půl 8. hod. večer slavnostní večer v síle hostince „u Rychlíků“.

Z Červ. Pečok. Křesťansko-katol. vzdělávací podpůrný spolek „Svornost“ se sídlem v Červ. Pečokách konal v neděli dne 8. března t. r. o 4. hod. odpol. měsíční spolkovou schůzi ve spolkových místnostech v hostinci p. Josefa Kuchaře. Program: 1. Čtení protokolu minulé schůze. 2. Sdělení spolkových zpráv. 3. Přednáška pana Františka Štábla, sekretáře národní katolické strany a redaktora Hlasu na Moravě v Brně: „O nutnosti obraně zemědělců v nynější krizi rolnické a svépomoci fomeselnictva“. 4. Placení měsíčních příspěvků a přihlašování se nových členů. 5. Volné návrhy. I nečlenům vstup volný.

Z Vamberka. Křesťansko-katolický vzdělávací spolek Svornost ve Vamberku odbyval dne 1. března schůzi v hostinci p. J. Frydrycha v Záteři. Po zahájení schůze zmínil se jednatelem několika slovy o jubileu sv. Otce, načež njal je slova p. V. Myslivec, redaktor z Prahy, aby promluvil o křesťanském socialismu. Stručný obsah byl tento. Liberalismem pokozeno bylo dělnictvo, živnostnictvo a rolnictvo. Má-li se povznášeti, musí se všichni jednotlivci sdružiti ve stejnorodá skupení, která však opět musejí míti na mysl zájem celku a to se stane, pakli jako tmelem jim bude Kristus a jeho náboženství, aby sice každý svého dbal prospěchu, ale bez poškození druhého. Tomu vzpírají se sobečtí kapitalisté a jejich představitelé šidě. Oni zmocnili se tisku, oni mají vliv na všechny poměry pomocí peněz svých, jež stále rozmnožují, křesťany pak ochuzují. Jim slouží i sociální demokracie, jejímiž vůdci jsou již nyní šidě. Oni dobře vědí, že moci jejich překážá církev a proto štvou novinami proti církvi a kněžstvu katolickému zvláště těšce nesouce doby, kdy církev málo moc nedovolovala jim vykořisťování a nadvládu nad křesťany a doby ty nazývají temným středověkem. A křesťané jim v tom pomáhají. Nebo jako za Jungmanna, kdo něco měl, nebo něčím býti chtěl, stydl se za češtinu, tak i dnes stydl se tak mnohý katolík, že by veřejně i sraelem udržování mluvené mohlo ho nazvat katolíkem. Pokud však tak budou činiti, petud poměry se nenapraví. Přednáška 2 1/2 hod. trávající přítomně uchvátila.

Z Polné. Křesť. soc. vzděl. podpůrný spolek paní a dívek pod ochranou bl. Anežky Přem. v Polné pořádá v neděli dne 8. března t. r. na počest 70letých narozenin zdejšího vldp. Josefa Šimka, děkana, bisk. vikáře, kons. rady, divadelní představení „Svatá Julie“ od Paillera. V lednu sebrána se stkvělým zdarem od téhož spisovatele vánoční hra „Chudý Ježíšek“, v únoru pak „Prababiččin kalendář“ od K. Jonáše. V měsíci březnu koná spolek svoji první řádnou valnou hromadu. Další činnosti „Zdať Bůh!“

Zprávy místní a z kraje.

Osobní. Ndp. biskup královéhradecký Mgr. Dr. Josef Doubrava odejel ve středu ráno do Vídně za příčinou informačního procesu. Není pochyby, že v brzké době bude i sv. Otcem jmenován ndp. biskupa potvrzeno a tím snad v dubnu aneb nejdéle v květnu ujme se Vrchní Pastýř vlády osiřelé naší diecése. — Ndp. biskup zvláštním latinským přepisem, zaslaným dne 3. března t. r. vysoced. p. kapitulárnímu vikáři Msgr. Dru. Al. Frýdkovi, vyjádřil první vřelý pozdrav celé diecési jako důkaz a záruku lásky, již věnuje všem katolíkům, a na konci upřímně žádá o modlitbu. — Z Hradce Králové chystá se k J. B. M., jakmile z Vídně do Prahy se vrátí, čtyřčlenná deputace, aby mu jménem celé diecése blahopřála a první hold vzdala.

Ze Všeodb. sdružení křesť. dělnictva. Plenární schůze výborová dne 1. března 1903 v Hradci Králové. Přítomní pp.: Dr. Fr. Reyl, Urban, Hurdálek, J. Maštalář, Lněnička, Jenšovský, Andrlík, Luštinec, Pochmon, Lábus a Polák. Výbor podrobil kritice tendence psanou zprávu v č. 45. „Katolických Listů“, kde sociální referent prohlašuje, že „nemalou překážkou rychlého rozvoje Všeodborového sdružení jest dosavadní sídlo v Hradci Králové, ježto přý jest tam nedostatek sil k agitaci nutných.“ Zpráva tato jest rozhodně mylná, protože za celý rok trvání Všeodbor. sdružení přes dosti značnou agitaci přemění i ústní povstaly v diecési pražské toliko 3 odbočky a v budějovické 2, kdežto v hradecké diecési při tom „nedostatku agitacních sil“ jest celkem 25 odboček. — Jediný pohled na mapu poučí i nezkušeného stoupence, že při dosavadním počtu členstva jest Hradec nejbližším a nejpřirozenějším střediskem Všeodborového svazu. Až nadbytečné a dosud odpovídající síly někde jinde se přičiní, že i mimo hradeckou diecési povstane šířící síť odboček, pak přirozeně beze všeho nedočkavého hartusení přejde se středisko Sdružení do Prahy. Hrozit, že v Praze založeno bude nové Sdružení pro království České, to je věru špatné vysvědčení lásky a svornosti křesťansko sociální. Nač potom poukazovat na Moravu, kde jest více lásky a upřímnosti? — Výbor v uvážení stávajících poměrů vyslovil politování nad tím, že se mu místo účinné pomoci dostává pouze málo spravedlivé kritiky. Výbor pracuje nezištně a obětavě, proto členstvo má více ceniti tichou práci nežli ryčnou křiku. Žádá se tudíž členstvo, aby zejména při šádostech o podpory šetřilo obvyklé slušnosti. Kdo jest v právu, obdrží podporu ihned na pouhé oznámení. Kdo však jest v nepravu, nevynutí si nesprávnost ani květnatými frásemi. — Ježto výbor má písemné doklady, že někteří ze členstva z nedostatku správného náboru poškozují zájmy Sdružení, připomíná se, že stejní šádovcové spolkové věci vyloučí se ze svazu bez ohledu na osobu. — Resignace starosty p. Urbana nepřijata a vyslovena mu plná důvěra. Čtení dopis p. Primusa z Prahy a odkázán tajemníkovi k vyřízení. — Parník — nemocenské listky musí lékař předpisovati. — Člen J. Ryšanovi dovoleno přestoupiti do jiné třídy pla-

tabní s nárokem zvýšené podpory po 6 měsících. — Členstvu se dává věděti ještě jednou, že určování a přeměna třídy platební jest dovolena pouze účelovému výboru; o přeměnu musí se prostřednictvím odbočky napřed šádati. — Ústí nad Orli — vyloučení člana Strán vzato na vědomí, přeměna knížky č. 940 se nepovoluje, č. k. 339 povolena. — Dě se tisknou 5.000 letáků a prosobní listy. — Podpory nemocenské uděleny: Oberreitrové v Hliněku 8 K, J. Zemliškovi v Sušici 9 K, J. Jondalovi v Třebochovicích 13-68 K, Jar. Astrovi v Úpici 13-68 K, J. Jiránkovi v Ústí n. Orli 8 K. Podpory v nezam.: V. Královi v Hliněku 8 K, J. Urbanovi v Hradci Král. 4 K. Noví členové: Parník — Fr. Balcar III., Jan Horský II., Fr. Klecker I. Nábod — A. Janák III., J. Janák II. Voj. Nedoma z Ústí n. Orli. I. E. Řehák z Třebohovic přisp. I.

Duchovní přednášky v mariánském chrámu Páně v Hradci Králové konal se budou od II. neděle postní až do III. neděle incl. t. j. od 8.—15. března každý den o půl 7. hodině večer, k nimž se věřící všech stavů účtívě svou.

Nedělní klid. Na podnět starosty zdejšího a advokáta p. JUDra. Frant. Ulricha aneseno, aby ve zdejších advokátských kancelářích (a notářské) saveden byl od 1. dubna t. r. celoroční nedělní klid. Pouze jeden pán s tímto novým pořádkem nesouhlasí.

Oslava Vrchlického v Borromeu. Abrahamoviny velkého básníka byly důstojně oslavovány chovanci b. Borromea v sobotu dne 28. března. Slavnost zahájilo pěkné nacvičené domácí sexteto zvířnou overturem. O výnamu básnickově promluvil vznešl. oktáván Kratochvíl. Básně Vrchlického „Tvář Jidášovu“ přenesl s porozuměním septimán Vodák a odou na Vrchlického zavděl se posluhačstvem oktáván Sobota. Mužské sbory „O vlasti má“ a „8 polárů dýmem“ odpovídaly slavnostní náladě. Po vášných číslech sebrána řízením oktávána Šira rozmarná opera Nejedlého „Zábava v lázních“, ve které držel se znamenitě domácí orchestr i solovi pěvci: Kaube, Vodák, Šolc a Sokol. Domáci jeviště bylo vkusně ozdobeno květinami a podobiznou oslavencovou, septimanem Šolcem malovanou. Slavnostní večer poctili návštěvou vsedpp. inspektoři útava: kapitulní vikář dr. Frýdek, kanovník Pogert a kanovník Mašil vedle četných hostů. Se zdarem večera mohli býti celý útav úplně spokojeni.

Dar. Pau Viktor Collino, předseda pravovárního měšťanstva v Hradci Králové, věnoval u příležitosti oslavy své stříbrné svatby penzijnímu fondu administrativních úředníků pivovaru královéhradeckého 500 K; za velký tento dar projevila deputace pravovarního úřednictva šlechtnému dárci díky.

Z městského Klieperova divadla. Zdejší jednota divad. ochotníků „Kliepera“ sebrála dne 1. března t. r. „Bobří kořich“, slodějskou to komedii od G. Hauptmanna. Děj, který odvírá se na Sprévě v Prusku, až příliš realist. Dva kontrasty zde, lidé spravedliví, karakterní, a na druhé straně slodějská banda, která výborně umí hráti si na nevinnou. A nemůže se těm veličinám přijíti na kloub. Ale přece, již jsou po ruce pádné důkazy! A facit? Sám přednosta okres. pruského úřadu, typ to domýšlivého, ale neprozíravého soudce, jest přesvědčen o nevinosti slodějův. Souhra byla precizní, všechny úlohy, zvláště pl. Wolfové (pl. Rajšlové) našly výborné interprety. V meziaktí „sbor tamburašův“ sebrál pěkně některé skladby, čímž nemálo p. t. obecenstvu se zavdělil. —

Zdražení piva. Spolek hostinských pro Hradec Králové a okolí avolal na den 26. února 1903 do „Adalbertina“ v Hradci Král. schůzi, na níž jednáno o zemské dávce z piva dnem 1. března t. r. zavedené a přibližující ještě k všeobecnému zdražení potřeb a různým obtížím na stav hostinský se navlivším neneseno, prodávati od 1. března litr piva v místnosti o 4 h draže, přes ulici o 2 h. Schůze této zúčastnili se i zástupcové pivovarů: Hradec Kr., Nová Paka, Hořice, Josefuv, Králové Dvůr, Obora, Medlešice, Smitčice, Nový Bydžov. — Ovšem neschází nyní nespokojenců, kteří zdražením piva jsou rozhořčeni na hostinská, jakoby zdražovali pivo jenom na úkor spotřebitelů, svou kapsu ubohacující; v nemilost u mnohých upadli též páni učitelové, jímé platy zvýšeny a pivo proto zdraženo; sapomíná se však při tom na jiné činitele, kteří k tomu všemu působili.

E. St. Vrás v Hradci Král. V sobotu dne 7. března 1903 pořádají spolky sdružené ve „Veřejné čitárně Palackého“ přednášku cestovatele E. St. Vráze, 1. Korea a Sibiř napříč do Evropy. 2. V Arizoně, mezi Indiany Hopi a u Velkého Kažonu. Přednáška provázena bude množstvím původních, dle přírody kolorovaných obrazů, které promítány budou velkým strojem při světlo jasnosti 1000 svítek. Začátek o půl 8. hod. večer. Konec o půl 10. hod. Předprodej listků v knihkupectví p. B. E. Tolmana.

Z Rudolfiny. K obvyklému přilepšení chovanců ve zdejších útavě hluchoněmých v masopustní neděli věnoval p. továrník Jaroslav Červený se svou chotí 10 K; po 5 K darovali: pl. Anna Czarbová a pl. Marie Steinfeldová; po 2 K: pl. Adéla Egllová, pl. Anna Nováková, pl. Albina Řepišková, pl. Teresie Stefanová, pl. Aloisie Šantrůčková a pl. Pavlína Tolmannová; pl. Aloisie Janěčková zasílala cukroví a pl. Karolína Mahrlová koláče. — Ředitelství útavu vzdávající šlechtným dárcům vřelé díky, doporučuje chovance dalším jich přání, „Zaplať Bůh!“

Místní odber Národ. Jednoty Seve-ročeské pro Hradec Král. a okolí ve čtvrtek 12. března t. r. o půl 8. hod. večerní v místnostech Živnostensko čtenářské Jednoty bude odvívat valnou hromadu s obvyklým programem. P. T. páni členové se šádají, aby se v plném počtu dostavili.

V závědě p. Klenícha ve výkladní vitřině vystaven jest vkusný menší oltář nedávno dohotovený, který budí značnou pozornost obecenstva. Oltář sho-

toven v pravdě umělecky z dubového dřeva. Pěkrasný obraz Panny Marie a slavné osoby svyšeji jeho krásu; určen jest do kaple nedaleké obce.

Zmařený život. Ve čtvrtek skočil dopoledne v sebevraždou úmyslu student V. třídy gymnasia a chovane Borromeo O. B. v důstojnickém parku do Labe a ihned utonul. Nerovný čin svůj provedl následkem duševní přemítanosti, jejíž stopy spojující na něm již po delší dobu pozorovali. Den před sebevraždou nepřišel do útavu v obvyklou hodinu z pro-ohásky, nýbrž až večer. Druhý den ráno oznámil řediteli útavu, že z útavu vystupuje, a že bude bydlet ve městě. Ředitel útavu to vzal na vědomí, ale upozornil ho na to, že do útavu edělí rodičům. Po snídani odešel soufaly student z útavu společně s jinými chovanci, jako by šel do školy, ale místo do školy zamířil do parku. Za ním šel až do parku jeho společník J., ještě mu O. B. edělil, že se jde utopit. Společník soufale přemlouval a celé jeho počínání za nemístný šert považoval. Když však O. B. ve svých řečích neustával a odevzdával mu psaní na rodiče i na p. katechetu a s světlou vrchní kabát elásaje do vody, pospířil společník J. do útavu, aby vše oznámil. Dříve než však bylo lze soufajícím pomoci poskytnouti, zmizel beze stopy ve známé blouhce rozvodné řeky. V dopise p. katechetovi i rodičům prosí nešťastný jinosh o odpuštění a výslovně poznamenává, že příčina jeho smrti jest neznáma. Jak společník utonulého edělili, bývalo to jeho obvyklým rčením, že se musí utopit, ještě prý není na světě nic platen. Nikdo ovšem tomu nepřikládal víry, protože nebylo k tomu skutku žádné podstatné příčiny. Nerovný čin spáchal veliký bol sarmouceným rodičům.

Záložní úvěrní útav v Hradci Kr. Ve 34. řádné valné hromadě dne 22. m. m. edbývané usneseno bylo dle návrhu správní rady rozdělit čistý zisk per K 102 808-91 následovně: Zjmenovaného zisku vyplácí se dle § 48. stanov 5% dividendy z akc. kapitálu K 50 000, ze zbytku K 52.308-91 srazí se přenos z roku 1901 K 1.140-62, zbude K 51.168-29, 5%ní odepis inventury K 209-85, zbude celkem K 50.958-14, načež přidělí se dle ustanovení: 5% záložnímu fondu eboru úvér. K 2.547-90, pensijnímu fondu úředníků K 5.000, 10% tantiému správní radě K 5.098-84, odměna výboru dozorcům K 1.500, speciálnímu fondu pro stráty z obchodů kont. a rozdílu kursových K 10.000, fondu opotřebování realit K 5.000, celkem K 29.148-74, zbude K 21.814-70, k tomu přenos z roku 1901 K 1.140-62, celkem K 22.955-32, z nichž splatí se jako 3% další dividendy K 20.000, načež zůstatek K 2.955-32 se přenesse na rok 1903. Dle toho vyplácí se dnem 23. m. m. počínajíc dividendy na kupon č. 49. K 28. — rovná se 7% za 1 akci. Do správní rady zvoleni byli znovu pánové Václav Formánek a Čeněk Mahrie na dobu 3 let, za zensulého pana Viktora Weinbenguta pan Jan Janeček, emer. správce panství a majitel domu, na dobu jednoho roku. Za revisory účtů zvoleni pánové Václav Ctibor a Frant. Vachek. Současně usneseno zvýšit akciový kapitál o K 1.000.000 vydáním 2.500 akcií nových po K 400 nominále, takže mimo rezervní fondy obnášeti bude provozovací kapitál útavu K 2.000.000. Formálnosti emise svěřeny ku provedení správní radě a přinesou podrobnosti poselže/prospekty, jež publikovány budou, jakmile usnesení valné hromady obdrží schválení státního. Význam zvýšení akciového kapitálu jest velmi značný, netoliko z ohledu na stránku hospodářskou pro místo samé i pro celý okrese českého severovýchodu, ale i po stránce duchodové, jelikož poplatnost útavu se zdvojnásobením kapitálu stoupne. Také z vyššího hlediska národohospodářského není věc bez významu, poněvadž dnešního dne jest Záložní úvěrní útav jedinou českou samostatnou bankou venkovskou, takže instituci podobnou žádné druhé město zemí koruny české vykázati se nemůže.

Na Sanatorium v Janských Lázních vnoval dp. Jos. Vomořil, farář v Nové Pace, 50 K.

Východočeská výstava v Pardubicích 1903 pro průmysl, zemědělství, školství, národopis a umění vydá v době nejbližší katalog, který bude rozšířen po všech vlastech českých. Poplatky jsou vzhledem k velikým výhodám malé. Na obálce platí se za celou stranu 40 K a za půl strany 20 K. Uvnitř se platí za celou stranu 15 K, za půl 8 K, za třetinu 5-20 K a za čtvrtinu strany 4-50 K. Insertní poplatek se platí hned při objednávce. — Výstava strojního oddělení obsahovati bude: I. Soubor nářadí orného k obdělávání rolí a luk. II. Nářadí k rozměškování půdy: brány, válce, kypřidla, ježky a pod. III. Stroje sečí, žací, mlátičky, žantoury, mlýnky, větráky, stroje na třídění obilí a plevy, stroje na sázení atd. Přihlášky přijímají se do 1. května t. r. — Odborná výstava mlékařská pořádána bude ve dnech 1. a 2. srpna t. r. a bude obsahovati: 1. Výrobky mlékařské všeho druhu; 2. Stroje a přístroje pro mlékařství potřebné; 3. Pomocné látky pro mlékařství; 4. Vědecké pomůcky. Dne 1. srpna t. r. bude závodění ručních odšťedivek. Stroj nejlepší bude zvlášť vyznamenán. Přihlášky k výstavě této přijímá do 15. července t. r. odbor zemědělský východočeské výstavy. Výstava tato zahájena bude dne 1. srpna t. r. o 9. hod. dopol. a skončí dne 2. srpna o 6. hodině večer.

Z Vamberka. Dne 22. února měla raiffeisenka pro farnost vambereckou valnou hromadu. Činnost svou začala 1. března 1900. Koncem minulého roku měla 56 členů a 73 vkladatelů. Vkladů bylo 57.091-26 K, zápůjček 22.222 K, zápůjček na běžný účet 8.309-59 K. Rezervní fond je 501 65 K. Platilo se ze vkladů 4% a půjčovalo se na 4 1/2 %. Starostou byl opět zvolen p. V. Uhlíř, rolník v Zářeči. Týž promluvil o nynější soustavě daňové v našich zemích. Ukázal na křiklavý nepoměr mezi daní pozemkovou, výdělkovou a osobní, jenž se systemem příráskovým ještě stupňuje. Osobní daní stížen opět rolník, jenž pozemkovou daní nadbytečně berní povinnosti učinil sadost. V jiných státech stala se náprava, o níž musí se i u nás rolnictvo sázovat. Jiní mu nepomohou, nepomůže-li si samo. Proto musí se užívatí odpisů

daní a pracovatí, aby poslanci, majíce za sebou cíle vědomé, organizované rolnictvo, dosáhli srušení nebo spravedlivé úpravy daně pozemkové, aby snad ještě nemusil rolník sám zaplatiti přáplavy, jež ho poškodí. — Dále ukázal náměstek starosty na útoky proti raiffeisenke, a dokázal prohanost útočníků, jímž jest trnem v oku. Soustřeďuje v sobě lidi různých náborů, jen když mají smysl pro práci a nemyslí, že vlastenecký spočívá ve planých frázích a křik, ale ve skutečném hmotném a mravním povznesení lidu. Všichni v ní pracují bez prospěchu, ano odměnou jsou jim nadávky. Vosy hledají dobré ovoce. Na konec sděluje, že pro každou obec dává se z čistého zisku po 10 K (50) K pro vzorného čeledína nebo sláčka jako odměna, nechť tedy se přihlásí u výboru, jenž jim vloží onu částku jako vklad do zemského fondu císaře Františka Josefa.

Dobyčtí trhy ve Světlé m. Š. První trh na dobytek bude u příležitosti trhu výročního ve čtvrtek 19. března 1903. Následující trhy konati se budou každé první pondělí v měsíci, počínajíc dnem 6. dubna 1903 a mimo to o všech výročních trzích. Přímé spojení drahou. Tržné se neplatí. Zvěrolékař vždy přítomen.

Výstava v Hořelích zdárná a slibně připravována je čilými a snaživými odbory. Hospodářský odbor mezi nimi zaujímá přední místo. Aby snáze a účinněji pokračováno býti mohlo, rozděleno rozsáhlé pole činnosti na odbory: pro chov koní, skotu, pro pěstování semene, pro zahradiectví, lesnictví, melioraci. V čelo každé té sekce postaveni muži odborující, kteří důmyslně a pilně v odboru svém pracují. Postaráno též o hojné odměny státní a zemské k výstavě koní. Výstava skotu pořádána bude v posledních dnech měsíce srpna. — Ve dnech 10., 11., 12. a 13. srpna bude na výstavě sjezd československých včelářů; tehdy koná se včelařská výstava ve zvláštním včelařském paviloně. — Katalog „Výstavy česk. severovýchodu v Hořelích“ vydán bude ve velikém nákladu a proto inserování v něm je úspěšné. I vybiřme pp. tovaryníky, obchodníky, živnostníky atd., aby v čas své inserty výstavní kanceláři zaslali. Poplatek inserční činí: za celou stranu 15 K (hned před deskami 40 K), půl strany 8 K, třetina strany 6 K, čtvrtina 4 K 50 h. Velikost katalogu 12×19 cm.

Z Renova. Konečně počíná venkov náš se probouzeti a chápati se svépomoci. Dlouhé ovšem k tomu třeba bylo doby, aby lid venkovský pochopil, že třeba jest pozemek zvelebovat i vymoženostmi moderní techniky zlepšovati. Této tak na výsoat důležité myšlénce přišli ochotně vetříc rolníci obec Licoměřic, kteří sjednotili se v meliorační družstvo a pomocí subvence hodlají pozemky svoje v náležitý pořádek přivést. Hlavní zásluhu má o to mimo rolníky i p. řídící učitel z Tuchova Karel Tomásek. Stanovy jsou schváleny a volby vykonány. Nyní přikročí se k práci. Kde by to bylo povzbuzením okolním obcím!

Z Orlicí u Kyšperka. Zdařilá schůze rolnická konala se tu dne 1. března. Pozvaný řečník p. Josef Šamalik, redaktor „Selských Hlasů“, pojednal o požadavcích rolnictva, jež musí býti uskutečněny, má-li rolnictvo býti zachráněno před zkázou. Rolnictvo musí mítí právo jakožto vyrábětel, samo určovati obilnám plodinám ceny, dále třeba zrušení termínových obchodů, ochrany obilí našeho proti uherakému, odstranění daně pozemkové a zavedení jednotné vzetupné daně z příjmů, zřizování obilních skladišť. K tomu všemu je potřebí sjednocenosti rolnictva a společný, pravidelný postup. Pan řečník vytýká jako chybu, že česká strana agrární nepovažovala za hodné, dati náboženství do svého programu, jelikož bez náboženství není poctivosti, bez poctivosti nelze zavést ani udržet pořádek ve stavu žádném, tudíž ani ne v rolnickém. My sedláci katoličtí majíce prapor kříže v čele, chceme vytrvale bojovat za svá práva selská, tak končí oblíbený řečník selský a bouřlivý potlesk byl mu skrovnou odměnou za obětavost jeho a nadšená, ohnivá slova. Nadšení přítomných vrcholilo v projevu, že se letos v čteném počtu účastní na selské pouti Velehradské. Přítomných bylo přes 300 a zastoupeny všechny okolní obce, ba až na 4 hodiny cesty přišli z selští synkové za Šamalíkem. Další práci na organizaci rolnictva: Zdař Bůh!

Obnova sv. missie. V Janovicích bude od 8.—13. března t. r. konána obnova sv. missie od dvou dpp. kněží z řádu Redemptoristů od sv. Kujetána z Prahy. Začátek bude v neděli 11. posní o půl 3. hod. ranní.

Z Čáslavě. Bylo by celkem mrtvo, kdyby ještě nedosáhly poslední vlny, kterými rozčeřena byla hladina našeho života a to manifestační zábavou c. k. úřednictva. Až dosud bylo úřednictvo považováno tu za jakýsi trpěný, nezbytný přívězek, který byl dobrý, jenom když se jednalo o zachraňování hořelích posic té neb oné strany, jinak byli všichni napofád v ústech místních patriotů a patriciů přivandrovalci, dobří k placení. Letos však díky některým energickým pánům, zvláště p. c. k. zvěrolékaři Wagnerovi vzhopilo se úřednictvo a srazivši se v šik vystoupilo na veřejnost poprvé zábavou, aby již i nadále uplatnilo svoji vážnost a sílu. A bylo přijato velmi vědecké ba nadšené, ač brojeno bylo tajně dost a dost. Snad bude nyní respektováno i nadále. Pokud ze sousedních míst jest nám známo, zaujímá c. k. úřednictvo významná místa v korporacích spolkových i v korporaci obecní, u nás se o úkoly a místa přední děl dva tti, zárlivě utěhuje, aby nikdo jiný se tam nevlnul. Doufáme, že na povoláních místech uzná se, že dosavadní počínání bylo pro úřednictvo zahanbující a že a jinou taktikou počne se vystupovati. Snad tím bude tak mnohemu zpomoženo, co nyní s místa hnouti se nemůže neb nechce.

Z Něm. Brodu. Rozvířená hladina veřejnosti počíná se uklidňovati. Resignace dosavadního

váženého p. purkmistra Kabeláče, která, ač bylo známo: že pro poměry těžce odkliditelné sotva bude vzata zpět, přece tak překvapila svým vyplněním, a politování vzata na vědomí obecním zastupitelstvím a zvolen za purkmistra p. Dr. Brzord. Slíbil pokračovati v intencích svého předchůdce pro blaho a povznesení města. Otáček čeká dosti, kde by bylo také dosti síly k jich rozluštění, zodpovězení a vyplnění.

Ze Žlebě. Štědrostí Jasně knížecí rodiny a munificencí dobrodinců nahrazena byla stará křísťová cesta v našem chrámu Páně novou ku stylu kostela přiléhající. Novou křísťovou cestu u přítomnosti velikého počtu osadníků posvětil dne 1. března vdp. kvardián z Kolína po krásné, bluboce dojímavé řeči. Všem štědrým dárcům, kteří přispěli k nové ozdobě chrámu, „Zaplať Bůh!“

Z Podvysoka. Značné vzrušení mezi naším rolnictvem způsobila zpráva Dra. Janovského na schůzi řepatů v Praze v neděli 1. března, že Dr. Pacák slíbil, že kontingent jen tenkrát se stane zákonem, bude-li zároveň rayonováno srušeno. Poukázováno jest na neupřimnost listů mladočeských, které věc zcela jinak líčily a líčí a nedávěra tato běže na sebe vzhled úplné desertace z pod praporů mladočeských. Agrární hnutí získává tím opět značný počet stoupenců a — jenom sedláci rozumí. sedláku — ozývá se vřude. Stavovské hnutí, které zdálo se tu býti zanehnáno, roste a nevíme, podaří-li se je již utlumiti. I ti nejvčetnější počínají obracet se vzad a utíkati v řady p. Kubrovy a Práškovy. Přáli bychom našemu rolnictvu, aby našlo konečně splnění svých tužeb a svůj cíl.

Z Kolína. O rozprouzení krve našeho občanstva, o něž v masopustě staraly se horlivě zábavami všemožné spolky a společnosti, teď v době postu postaralo se naše obecní zastupitelstvo, vlastně nyní vládnoucí strana, která si sice dává říkati mladočeská, ale která má mezi sebou mnoho i jiných živlů. A hešlo, kolem něhož se všecko točí, jest: cinsgroš. Aby pozdvihla finance města, nynější správa si umínila uvrhnutí na čínžovní groš 5%, přirážku. Z počátku líbilo se to mnohým, domnívali se, že má to stihnouti pány, co berou své příjmy na arch. Ale brzy otavřely se oči i těm, kteří potají si mnuli ruce, jak se gázištům přitáhne šroub, když zpozorovali, že stihne to neobšáhlou řadu živnostníků, kteří při dnešních bídných poměrech jenom živoří. Teď počala agitace, proti níž však vládnoucí strana zaujala pevnou posici, až došlo ku scénám v obecním zastupitelstvu, jichž není v Kolíně nikdo pamětníkem. Z radnice boj přenesen na ulici a tak od toho alibovaného, klidného rozvoje nového života, který měly volby ve znamení kompromien vykonané městu přinéstí, nastává nový a horší rozvrat. Nejhuře dopadá úřednictvo, které za to, že nynější většíně pomohlo do sedla, dostává nadšení zdražených bytů. Ku charakteristice našich zbahnělých poměrů slouží i to, že jako zbrauě proti nepohodlným odpárcům používá se anonymních a hanebných listků — ba i denunciací.

Z Červeného Kostelce. Dne 22. února t. r. seřála Jednota ve svých spolkových místnostech veselohru F. Šamberka „Jedenácté přikázání“. Souhra byla zdařilá. Zvláště p. Josef Chráška, kterýž letos slaví 30leté své herecké jubileum, pobavil četné obecenstvo. Za tou příčinou byl 23. února uspořádan zá- bavným a divadelním kroužkem na počest p. Chrásky večírek slavnostní. Přejeme ze srdce oblíbenému p. jubilantovi, by Bůh nám jej ještě mnohá léta ku zduaru Jednoty zachoval! V upomínku darovali pp. a el. herci p. Chráskovi velké tableau svých podobenek. — Jednota vzdává „Zaplať Pán Bůh“ dp. katechetovi Jos. Procházkovi za dar 17 cenných knih, jimiž spolková knihovna byla opět obohacena. — V měsíční schůzi spolku „Ludmila“ přednášel vlp. Vojtěch Herych, katecheta, o zesnulém ndp. biskupovi Ed. Brynychovi. V pohrobni této vzpomínce podán jeho život a blahodárná činnost biskupská i vlastenecká. — Všichni dobré vůle těší se nyní u nás na hody duchovní, sv. missie, které, dá-li Pán Bůh, budou konány v Červ. Kostelci od 22.—29. t. m. — Zdař Bůh!

Z Renova nad Doub. Den 1. března utkví zajisté v milé paměti občanů zdejších, kteří toho dne vyslechli veřejnou přednášku P. Milo Záruby, kněze řádu Praemonstratů v Želivě, uspořádanou katol. vzdělávacím spolkem „Rovnost“ v Ronově. Lahodným svým hlasem promluvil obratný p. řečník způsobem nanejvýš poutavým „O základech společnosti lidské.“ Rozsáhlé horní místnosti hostince Brudrova byly přeplněny, tak že i na chodbě bylo některým státi. Ne- líčené díky vzdány p. řečníkovi veškerým posluchač- stvem, jež projevovalo mu vroucí přání, by opět brzo k nám zavítal.

Z Přelouče. Naše jednota „Svornost“ pořádá dne 8. března o 4. hod. dopol. měsíční schůzi spojenou s přednáškou. Přednášeti bude vp. Jiří Sa- hula z Hradce Králové o poměru Říma k národu českému.

Různé zprávy.

(7) **Jesuité a věda.** Právě vyšla kniha: „P. Christoph Scheiner S. J. a jeho výzkumy sluneční,“ v níž se ukazuje, jak tento učený Jesuita brzy po vynalezení dalekohledu mezi r. 1626—1630 popisoval skvrny sluneční a podával vyobrazení jich, výzkum to, jež teprv moderní věda jako epochální objev si přivlastňovala. On určil primitivními nástroji polohu aquatoru slunečního tak určitě, že výzkumy nejnovější nemohou vytknouti žádné chyby. Zkrátka to, co nynější spektroskopie a matematická analýse o stavu sluneční koule jako vymoženosti devatenáctého století oslavovaly, k tomu učený Jesuita přiblížil se již ve století sedmnáctém. A pak církev je nepřítelkyní vědy!

Z „Knihy lékařské“ roku 1597 sepsané. (Rukopis z r. 1629). Proti čtvrtodenní smičce. Kopr a petrál i s kofenem val dobře přikryté přes noc a ráno proceed to skrze rouchu, dej pti nemocnému na

lačný život, a omoč rouchu v té vodě a obvaš nemocnému hlavu, pak vař červené mladistvé vrby dobře, tu pak vodu ochladě vlej v novou nádobu, až dá nemocný do ní noby, tak dlouho nechá, až velmi stýdne, potom procházej se sem i tam dobrou chvilí, až usne, a bude zdráv. — Proti tajné zimnici. Jez cívár a závor na lačný život, obě spolu neb každé zvlášť, též i s pitím přijmouti to můžeš. — Item. Vezmi semínko hořkého lupenu a to zetři. což se zdá, dej píti nemocnému ráno a večer. — Čtvrtého dne zimnice. Vezmi balšán, peluňku, kmín polní a vař v vínem nebo s vodou a dej nemocnému píti několikrát přes den. — Proti každé zimnici. Kopytník zetři a vydat z něho smahu, dávej píti nemocnému, a bude mít stolici a zdráv potom bude. — K témuž. Vezmi svatého Petra kořen i listí i s kořenem a vař v starém pivě; pij ráno a večer a budeš zdráv. — Item proti zimnici. Nakroj jedenácte kousků perníku a piš na něm tyto sylaby: „Abracadabra“ vždy na každém kusu o písmeno méně a tak na poslední kus přijde jedno písmeno, totiž „A“. Nemocný však takto ho požívati má: každé ráno kus a na noc druhý a po nocích at více nejl. Poslední kus, na němž „A“ zůstane, až pen enísti dá. Zkušeno jest. — Item výborný lék proti zimnici. Vezmi kousek tenoučké pavučinky, jak bys rozumněl, nesmíš. velký kus dáti, zvlášť kdyby malému dítěti bylo, musíš ji ale vařiti v takovém mlátě tmavém, kde nikdy slunce nesvítí proti vejchodu slunce, tu rozmchej v čisté vodě a dej píti nemocnému, aby nevěděl, co to je, aby si to nez- ošklivěl. P. I.

Nehoda „Času“. Nežádný si ještě „Čas“ pochvaloval výrok redaktora Pavlíka: že prý myslící člověk musí býti realistou. Koncem února však prohlásuje „Čas“, že prý s p. Pavlíkem přerušuje novinařské styky a báží ho přes palubu. Nebude to přece ještě v Čechách s nami tak zlé, když výrok p. Pavlíka o těch myslících lidech jest zase odvolán.

Smutné zjevy. Arcibiskup-primas ostřihomský Vaszary vydal oběžník k duchovenstvu, který má význam přímo revolučního obratu v katolické církvi v Uhrách proti národnostem nemadarským. Účelem oběžníku je, aby kněžstvo v Uhrách od nynějška považovalo pomadarsťování za nejdůležitější cíl, vše ostatní za vedlejší. „Rozšíření madarštiny“ — píše arcibiskup — „jest nejhlavnější věcí. Proto nechť kněží a učitelé všemi prostředky rozšiřují madarštinu. Jmenovitě klademe na srdce pánům děkanům, aby ve smíšených obcích učilo se náboženství jen madarsky, aby tak čím dříve, tím lépe mohlo se s kazatelnou všude kázat jen madarsky. . . Dej Bůh — končí oběžník — aby za krátký čas úsilím kněží a učitelů v katolických chrámech v celé zemi právě tak jako u rodinných krbů panovala madarština až do věčnosti.“ — Oběžník arcibiskupa ostřihomského otfášá samotníky základy věrouky křesťanské a jest ze stanoviska církve katolické i kultury lidské něčím tak barbar- ským, co bychom byli považovali ve XX. století za nemožné. Toť dílo židovsko zednářských intrik.

Roury ze skla. Jistá firma v Pensylvanii zabývá se hotovením skleněných rour pro plyn- a vodovody a očekává, že se jí zkoušky vydaří.

Výživnost cukru. Zkouškami bylo doká- záno, že požíváním cukru činnost svalů se zvyšuje a že malá přísada cukru ke stravě na úsporu bílkoviny účinkuje. Dále se shledalo, že přísada cukru v pokr- mech při větší činnosti svalů dýchání a tep pracni- cího snižuje a činí jej vytrvalejším. Cukr působí na rychlé potlačení hladu i žízně.

Mýdlo jest výborným desinfekčním prostředkem. Jž před více lety dokázalo se zkoušením rozličných prostředků při čištění úst, že upotřebení obyčejného mýdla nejistěji čtené bakterie ničí. Doporučuje se tento lacný desinfekční prostředek zvlášť po návštěvě nemocných. Častějším upotřebením mýdla při umývání rukou mnohé nákazy se přetejde.

Čech vůdcem výpravy. „Američan“ sdě- luje: „Novyorské listy přinášejí právě zprávu o výpravě k severní tučně, kterou povede Čech Antonín Fiala. Výpravu podniká Wm. H. Ziegler, jenž byl hlavním peněžním podporovatelem výpravy Baldwinovy- Zieglerovy, která se nezdařila a v níž se společníci nepohodli. Fiala byl na lodi fotografem a získal si u Zieglera plné důvěry, neboť jediný z mužstva dostal svému úkolu dokonale. Fiala provedl v severních krajinách přes 1000 fotografických snímků, z nichž některé mají nemalou cenu vědeckou. Ziegler si jej tak oblíbil, že jej nyní postaví v čelo výpravy, která už v květnu vypluje z Nového Yorku.

Z Vídně. Stříbrné jubileum sv. Otce Lva XIII. oslavili Čechové vídenská v neděli 22. února t. r. slavnými službami Božími v chrámu Páně sv. Anny v I. okresu. Dp Tomáš Bláha, český kazatel, nadšenými slovy líčil život sv. Otce Lva XIII. Po kázání sloužil op. N. Kosík slavnou mši sv., kterou doprovázel zpěvy pěvecký kroužek Jednoty sv. Methoděje vedením pp. V. Veselého, Fr. Halouska, sbor- mistra a Jana Horáka, truhlářského dělníka, jenž v Jednotě jest nejčinnějším. Do chrámu dostavily se Jednoty se svými prapory. Jak dojemně působí česká bohoslužba ve Vídni na každého Čecha! Ač tolik Čechů ve Vídni, udržována jest tu česká bohoslužba pouze milodary hlavně ze strany dělnictva a Jednotou sv. Methoděje, která po většině skládá se z dělníků. Ve Vídni není porozumění proto, aby se tisícům dělného lidu českého po týdenní klopotné práci po- skytlo útěchy náboženské v jeho vlastním jazyku, není prý třeba zřizovati Čechům vídeňským české školy. A následek? Mnohý český jinech a mnohá dívka, kteří se do Vídně odebrali za práci, ač dobře vychováni a zdravím kypěl, utonuli přece v mravním kalu velkoměsta docela, aneb se časem vrátili na žalost drabých, sešli tělem i duchem. Otravný vzduch velkoměsta šíří se takto i po našem venkově. To nebezpečností před očima majíc sve Jednota svatého

Methoděje ve Vídni do svého středu všechny Čechy do Vídně za živobytím spěchající, a nahrazující jim milý domov stará se též, aby jim hlášeno bylo slovo Boží jazykem českým. Aby se ve Vídni za nynějších poměrů udržely české bohoslužby, nutno, by tam byl povolán nějaký český řád. Bez součinné pomoci z Čech a Moravy toho dokázati ovšem nelze. Komu tedy záleží na mravním obrozění a povznesení Čechů vídeňských a národa našeho vůbec, ten zajisté neo- pomene obdařiti veličinnou Jednotu sv. Methoděje ve Vídni (X. okres, Pelzgasse č. 17.) nějakým grošem. Další účinné práci „Zde Bůh!“

Lurdy. Na votivní dar národa českoslovan- ského do svatyně v Lurdech sešlo se do 1. března 23.424 K 10 h. Z 1007 far (z 1900) nepřišlo posud nic. Peníze tyto uloženy jsou v záložnách. Sběratel nemá u sebe ani peněz ani vkladních knížek; všechno je bezpečně uloženo. — Mnozí namítali, že je ne- správné dávat peníze na dar do ciziny; námitka tato odpadá, neboť práci tuto konati bude náš český chvalně známý umělec p. Viktor Fueter, akademický malíř a sochař z Prahy, který se mosaikového umění naučil na Monte Cassino v Itálii. Když tedy náš národ věnuje do Lurd umělecky provedenou práci, mosaikovou a ne peníze, které přijdou našemu umělci, pak zajisté kde kdo ještě přispěje na dar ten a 30.000 K v brzkú se docílí. Další milodary přijíma Leopold Kolisek, farář v Předklášteří u Tišnova na Moravě.

(Zasláno.)

Pozvání k výborové schůzi Zemské jed. česk. katol. duchovenstva, která se koná ve čtvrtek dne 12. března 1903 v restaurantu u „Choděrá“ v Praze. Program: 1. Sdělení předsednictva. 2. Jednání o odstranění farních hostin. 3. Otázka patronátní. 4. Otázka kongru- ová. 5. Zákon o farních obcích. 6. Volné návrhy

V Praze, dne 4. března 1903.
T. Střebeký, Fr. Kreiher,
předseda, jednatel.
J. Pauly,
místopředseda.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 28. února 1903 1 hl. pšenice K 11.00—11.80, žito K 9.50—10.00, ječmene K 7.60—8.20, oves K 5.00—5.80, prosa K 10.—10.40, vike K 10.00—11.50 hrachu K 1.75—2.2.—, čočky K 24.50—25.—, jahel K 10.—, krup K 16.00—24.00, bramborů K 2.40—2.60, jetelového semene ruského K 45.00—76.00, jetelového semene červen. K 90.00—120.00, máku K 28.50—32.00, lněného semene K 18.00—20.—, 100 kg. žit. otrub K 11.—, pšeníc. otrub K 10.00, 1 kg. másla K 1.80—2.00, 1 kg. sádla vepřového K 1.76—0.00, tvarohu k 0.28—0.32, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jeden hl. cibule K 3.10—4.20, jedna kopa drobné zeleniny K 1.20—4.40. 1 kopa zelí 0.00—0.00 K, 1 pytel mrkve 1.80—2.00, 1 hl. švestek K 0.00—0.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa celere K 0.00—0.00, 1 hl. jablek 6.40—12.80.

VARHANY

soustavy kuželové a pneumatikové, lahodného zvuku a důkladného provedení, s praktickým zařízením hracích stolků doporučuje (i har- monia) sl. farním a patronátním úřadům majitel c. k. výsady a zásluž. křtise hudeb. akademie belgické

Bedřich Čápek,
stavitel varhan a harmonií v Poličce.

To zde dosud nebylo!

Následkem obrovských nákupů jest mi umož- něno zaslati za pouhý obnos

3 korun

1 eleg. kasetu (100 kusů velej. dopisního papíru a 100 obálek) a 25 skvostných umělec. dopisnic. Zasilky dobírkou neb po zaslání obnosu předem výtizuje obratem poštý

Kubův světový závod dopisnicemi v Jičíně (Čechy).

Nábytek na splátky

bez zvýšení cen na každou stanici dodává

výroba a sklady nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů ra- kouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jakož i c. k. školního kniho- sklada s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozšíření výtisků pro chudou školní mládež neděje se více prostřednictvím c. k. okr. školicích rad, nýbrž za 11 letků — jež po jednom vlepenu jsou s příslušným vy- svícením do každého výtisku — vydají se z výtisky pří- padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spraved- livě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu

zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři

— vydána —

nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Král.

1 výtisk brožovaný 4 h.

KŘESTAN

Nejsvětější Svátosti Oltářní
posvěcený.

Sestavil **Abbé A. Henry**, čestný kanovník a fed. ústavu Nejav. Trojice v La Marche. Die III. vydání přeložil **Vojt. Kameš**, farář v Chřenovicích. Ná- kladem biskupské konsistoře.

Stran 514 8°. — Cena brožované výtisku 1 K 40 h, franko 1 K 60 h; v tvrdé vazbě celoplošné 1 K 80 h, franko 2 K; v káži 2 K 60 h; franko 2 K 90 h

Recenzi pochvalnou této výtečné adorační knihy viz v červencovém sešitu „Rádce duchovního“ r. 1896. Časopis: **SS. Eucharistia** (roč. I. 1896) čís. 10. (říjnové) str. 160 podává o spisu tomto úsudek skvělý. Píše: „Jame vděční ctěné bisk. knihtiskárně v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po srovnání s **Walsorem** máme knihu tuto za lepší a přímějši pro členy věčného klanění nežli onu, poněvadž podává nejen **hojnost modliteb**, ale i **myšlenek k rozjímání**, čehož se ve **Walsoru** nedostává. Proto ji **odporučujeme všem** při zavádění věčného klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění tento spis, **nepotřebuje dlouho ničeho nového**.“

Knihla obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hudi se zvláště pro lid, chovaje pěkná, jasná a dojemná poučení o N. S. O., o má svatě, o sv. přijímání, hojnost krásných příkladů. — Díl II. odporučuje se kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím a kázáním. — Díl III. uvítáji zbožné duše pro hoj- nost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt., k sv. přijímání, ke má svatě; z té příčiny kniha došla i v našich klášterech hojného rozšíření.

Biskupská knihtiskárna.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ěmi i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada besplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

K době velikonoční
Boží hroby se slohem kostelní
Křížové cesty v reliéfu řez-
né neb lité.
Sochy „Vakří-
šení“, suchy, oltáře a veškerá ko-
stelní zařízení doporučuje uctivé
umělecký závod sochařský a řez-
bářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Písárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 80.
v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI 1899. Ilustr. cen-
níky, nákreby a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

**Dva mravné hochy
do učení**

přijme závod strojního a stavebního zá-
mečnictví; též vlastní výroba všeho druhu
vah tabulových, decimálních, přezměň,
vahadel a veškerého závaží obchodního.
Opravy a znovuzřízení mostních vah pro-
vádím rychle a levně.

František Příbyl.

Pravé vyleželé, burg.

víno

z vlastních vinic nabízí ku koupi
a zasílá v nádobách od čtvrt do
jednoho hektolitrů, litr za 80 hal.

JAN TUREK,

majitel vinohradů v Mlázovicích u Mělníka.

Již letošní v nejjemnějším cukru

savařené

brusinky

v 5ti kilových nádobkách franco
poštou za 6 K zasílá

Jan Fáborský

v Týništi nad Orli.

Oznámení.

Pokládám sobě za čest oznámiti velectěnému
duchovenstvu, že jsem na mnohostrannou žádost
mnoha velečestných pánů

otevřel v Hradci Králové

filiální sklad

své vlastní výroby

kostelního náčiní.

Sklad nalézá se v obchodě p. Skuherského
proti hotelu „Mercur“.

Objednávky a prodej laskavě vyřídí pan
K. V. Skuherský tamtéž.

Poroučeje se do přízně velectěného ducho-
venstva znamenám se v plné účtě

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimí.

Malínský křen

— letošní sklizně —

5 kg. 15 kořenů . . K 6.—

5 kg. 20 kořenů . . K 5.20

5 kg. 25 kořenů . . K 4.50

franco na každou poštovní
stanici dobírkou zasílá

Jos. Mikulecký,

vývoz malín. křenu v Kutné Hoře.

Kočárek

(t. zv. SALZBURKA)

půlkrytý, ojetý kočár levně na prodej u

Čenka Bubna,

kočárníka v Hradci Králové.

Nové kočáry nejnovější soustavy

stále na skladě.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. velečestná duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a koveého náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Odborný obchod kávou.

Velectěnému duchovenstvu doporučuji svůj křesťanský
obchod kávou; zvláště činim ctěné duchovenstvo po-
zorna na znamenité, pečlivě vyzkoušené druhy zelené
i pražené, chuti zaručené.

Maje dlouholeté působení v odboru tom, sestavil jsem
druhy osvědčené, čisté, tak že mohu, pokud se chci
a levnosti týče, s každou soutěží konkurovati. —

Není třeba již kupovati kávu z Terstu

od firem cizích, ba i nám někdy dost nepřátelských.
Račte, prosím, učiniti sebe menší zkoušku, abyste se
o jakosti přesvědčili; 5ti kilové balíčky zasílají se franco.

Doporučuji zvláště tyto tři druhy:

1 balíček 5 kg. kávy zelené „C“ specialita K 16.—

1 „ 5 „ „ žluté „G“ „ 16.—

1 „ 5 „ „ pražené „ „ 20.—

Tato káva pražená jest směs nejlepších druhů; na-
zývá se „Královská směs“.

Děkuji za přízeň, která mi byla až dosud od ctěného
duchovenstva věnována v naději, že račte i na dále
užívatí mých služeb.

F. K. CHVOJKA,

obchod kávou a vlastní pražírna

Nový Bydžov.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně

kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných přípisů vyloženo
k nahlédnutí.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

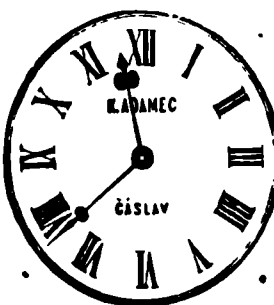
Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrovově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákreby u velkém výběru na přání k na
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd., doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Obrázky

k sv. přijímání

— nabízí —

ve velkém výběru a za smláské výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Všecky jsou na požádání k dispozici.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem poštou zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Zubní lékař

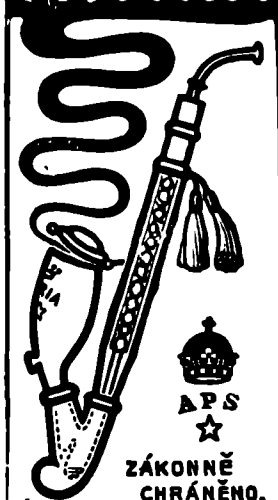
MUDr. J. Král

ordinuje od 8—4 h.

Hradec Králové.

Velké náměstí číslo 136.

PATRIA

PATRIA

jest nejlepší dýmka nové doby.

Čisté, příjemné, lékařsky doporučené kouření.

Ladný tvar, levná cena.

K dostání ve všech obchodech s dýmkami. v Rakousko-Uhersku.

První česká továrna dýmek

A. Patrná a syn

.. v Jaroměřích ..

Založeno 1842.

Cenníky zdarma a franco.

Sklad u firmy: Karel Skrovný v Hradci Králové — Václav Vodička v Chrudimi a F. L. Prokop v Chrudimi.

500.000 kusů

velikonočních dopisnic, překrásné nové vzory zasílám za dosud neslýchané ceny: 100 kusů za 80 kr., 1 zl., 1-20 zl., 1-50 zl., 1-80 zl. a 2 zl.

2,000.000 kusů

uměleckých dopisnic prvního řádu, samé vynikající novinky mám vždy na skladě za ceny původní.

Ukázkové zásilky po 2, 3 a 5 zl. franko, po zaslání obnosu předem neb dobírkou. — Nebodici se bude vždy ochotně vyměněno.

K. KUBA v Jičíně, Čechy.

Největší závod dopisnicemi ve velkém na pevnině. Přijme se několik spolehlivých zástupců.

Právě tiskem vyšly

**COMMEMORATIONES
CONSUETÆ**

pro kněze diecese královéhradecké vytištěné v úpravě a písmem přesně dle nejnovějších vydání breviáře římského.

Mezera pro připsání zvláštní commemoratione pohodlně upravena. — Papír psací.

1 výtisk za 15 h (bez porta), 4 kusy (pro 4 díly breviáře) za 55 h; 8 kusů (pro 2 pány) za 1 K, 12 kusů za K 1-45.

Pro dobu postní

nabízíme

Křížová cesta

Pána našeho Ježíše Krista.

Z pramenů českých čerpal a českému lidu katol. podává

Antonín Kaška, farář v Chlencích. — Stran 20—8°.

Cena 16 h; 50 kusů po 14 h, 100 kusů po 12 h.

Kratší předešlé od

Aegidia Jaise.

Stran 20—8°.

Cena 14 h.

Při větším množství přiměřená sleva.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Bursa práce v Hradci Králové.

Hledá se místo pro kamnářského a zámečnického dělníka, pro tkalcovského mistra a pro zkoušeného topiče. — Přihlášky přijímá Josef Polák, tajemník Všeob. sdružení v Hradci Král.

Veškeré
dlažební práce

jako:

chodníky pískovcové, mosaikové a betonové; dlažby z různého kamene, dlažby terasové, stavby silnic a to jak dlaždených tak štětovaných, stavby betonových kanálů a veškerých zemních prací provádí

JOSEF ŠTĚP,

mistr dlaždičský

✠ v Hradci Králové. ✠

Závod nachází se v Pospíšilově třídě čp. 371. (ve vlastním domě).

E. 1593/2 4.

Edikt dražební.

K žádosti Královéhradecké spořitelny bude dne

24. března 1903

dopoledne v 9 hodin u podepsaného soudu v síni č. 33 konána

dražba právozárečného domu

čp. 77 v Hradci Králové se stavební parcelou č. 106 a zahradou č. kat. 78 ve vložce č. 77 obce Hradce Králové zapsaného.

Nemovitost do dražby daná jest obnosem 48 026 K 37 h oceněna. Z toho připadá:

a) na jednopatrový dům se zahradou 37 026 K 37 h
b) na právo várečné 11 000 K — h

Přislušenství nestává. Nejnižší podání činí 24 013 K 19 h; pod tímto obnosem prodáváno nebude.

V podmínky dražební tímto schválené a listiny k nemovitosti se vztahující mohou koupěchtivi nahlédnouti u tohoto soudu v síni č. 34.

Práva, která by nedopouštěla této dražby, buďte nejpozději před počátkem dražby u soudu ohlášena, jinak by vzhledem k nemovitosti nemohla již ku platnosti přivedena býti.

O dalších událostech dražebního řízení budou osoby, pro které na nemovitosti jsou neb za dražebního řízení zřízena budou práva neb břemena, jež však ani nebydlí v obvodě tohoto soudu, ani jemu nepojmenují zmocněnce pro doručování v soudním místě bydličního, toliko vývěskem u soudu zpravovány.

C. k. okresní soud v Hradci Král., odděl. V., dne 24. února 1903.

Novotný.

Velkozávod

koberců, záclon a všech druhů pokrývek.

Zboží lůžkového.

Železný nábytek.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Úplné výbavy nevěstám.

Ilustrované cenníky zdarma a franco.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí 32.

NOVOTINY

tu- i olozozemské pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro vele-
důst. duchovenstvo a sukna ku chrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.

Vzorky se na požádání zašlou.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechmon. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

Zprávy hospodářské.

Drobení majetku pozemkového.

Ráz nynější doby zraží se v rychlé proměně a nestálosti všech poměrů. Vědy rychle žijeme. Také stálost a usedlost obyvatelstva jest valně porušena. Mame nové obce s novým obyvatelstvem, staré obce třeba řídnu a hynou. Nestálost a nejistota nynějších poměrů ukazuje se v přední řadě mezi lidem rolnickým.

Dříve bývalo zvykem, že rolnická živnost byla po celá desetiletí i staletí v držení jednoho rodu. Dnes tomu není již tak. Rolnické živnosti mění své vlastníky úžasně. Muoň obec za několik let není ani k poznání, má jiné obyvatelstvo. Jakým způsobem se majetek pozemkový drobí a mění své vlastníky, podáme několik číselných dokladů

Rolnický stav vzkvétá v oněch zemích, kde má dobrou část orné půdy ve vlastním držení, kde jest dostatečný počet rolnických usedlostí řádné velikosti. Kde je majetek pozemkový v držení velkostatkářů a jsou nepatrné dílce jsou v rukou rolnického lidu, anebo kde pozemkový majetek jest roztržštěn v nesčíslné zlomky, majetek to baráčnícký, tam o nějakém selském stavu nemůže býti ani řeči. Drobení majetku pozemkového ve stále větší počet dílců či parcel znamená úpadek stavu zemědělského, poněvadž se tím muoží živnosti baráčnícké a přibývá zemědělského proletariatu.

Dle výkazu berních úřadů bylo r. 1879 zaneseno v Rakousku 49,492,133 pozemkových parcel. Roku 1901 vzrostl tento počet na 54,572,021 dílců. To jsou parcely pozemkové, dani podrobené. Za 22 let přibýlo tedy v Rakousku nových pozemkových dílců počtem 1,449,435. A přece jest známo, že se půda sama nemůže množiti, že tedy stávající majetek pozemkový stále se roztržťuje a drobí na více dílců, aby se jimi mohly podělit nové zřízené rolnické živnosti, které ovšem podle toho vypadnou čím dále tím menší.

Všimněme si blíže drobení majetku pozemkového v zemích českých. Zde bylo u berních úřadů zaneseno parcel:

	r. 1879	r. 1901
v Čechách	9,077,926	9,715,139
na Moravě	5,036,490	5,381,739
ve Slezsku	802,411	857,087

Tato čísla nám jasně ukazují drobení majetku pozemkového v českých zemích během 22 let. Totéž seznáme, přihlídneme-li k počtu oněch osob, které platí pozemkovou daň. Berní úřady vydávají pro svůj berní obvod všem majitelům pozemků gruntovní archy. Takovýchto gruntovních archů bylo r. 1879 v celém Rakousku vydáno 4,886,075, roku 1901 vzrostl tento počet pozemkových platebních archů v celém Rakousku na 6,335,510. Poněvadž ně kteří majitelé pozemků platí i na více berních okresích, v kterých jest jich majetek roztroušen, platilo r. 1901 v celém Rakousku pozemkovou daň 5,016,574 osob. Tolik jest tedy šťastných smrtelníků, kteří mohou o sobě říci, že jim patří ve vlastnictví kousek rodné země. Přihlídneme-li na země české, bylo zde vydáno platebních pozemkových archů:

	r. 1879	r. 1901
v Čechách	898,541	1,070,318
na Moravě	506,611	671,791
ve Slezsku	87,077	86,367

Pozemkovou daň platilo r. 1901 v Čechách 894,626, na Moravě 575,123 a ve Slezsku 76,330 poplatníků. Dlužno ovšem připomenouti, že ve městech se značně rozmnožily stavební pozemky a že tyto parcely městského majetku pozemkového mají valný podíl na velikém drobení majetku pozemkového. Nejhuře v tom vyniká ubohá Halič.

Pozemkový katastr v Haliči vykazuje nic míň a nic víc než 18,015,078 pozemkových parcel, dani podrobených. Zde se jasně zraží příšerná činnost židovských lichvářů v Haliči působících. K tomu ke všemu musíme ještě připomenouti, že velkostatky na mnoha místech stále pohlcují parcely selské půdy a skupují pozemky od zadlužených rolníků. A přece vidíme, že stále nových dílců přibývá.

Lid se množí, ale půda se nemnoží. Nabývá tedy, než stávající plochu na nově přibylé stráněky roztržťovati. Zda se ještě jednou nevrátí čas, kdy členové selských rodin budou hospodářiti společně, aby zabránili stálému drobení dědičné živnosti? Je přece známo, že na větším statku se hospodáří jinak než v chalupě, ku které patří na příklad jen 10 korců polí a opět jinak než při baráku, který má jen 2 neb 3 korce polí. Na hospodářství chalupnickém neb baráčníckém nemůže se přece mluvíti o nějakém důkladném zpracování půdy,

užívání hnojiv, pěstění vydatných druhů obilí, o účelném chovu dobytka a pod., co všecko nutně se musí díti na rolnické živnosti aspoň prostřední velikosti, 40 neb 60ti korců polnosti. Z číslíc, které jsme zde uvedli o drobení majetku pozemkového, vychází na jevo, že povolání činitelů budou nuceni vydati účelný dědičný zákon pro stav zemědělský, aby se jím nekonečnému drobení majetku pozemkového učinilo přítrž. Státu nemůže býti lhostejno, aby rolnický stav propadal zkáze a stále rostoucí proletariaci, na kterou se těší nejvíce sociální demokracie, která očekává, že když na-
dejde okamžik úplného ozebračení a vyvlastnění rolnictva, že také nadešel tím okamžik sociální revoluce. Pravda jest, co tuto sociální demokracie očekává, ale jiná jest otázka, zda by v této sociální revoluci zvítězila sociální demokracie.
Rud. Vrba.

Literatura.

Grafická společnost „Unie“ v Praze: Spisy Julia Zeyera VII: Kristina zázračná a jiné práce. Seš. 4. a 5. po 40 h. — Sofia Podlipské spisy VII: Dva rodokmeny. Seš. 1. a 2. po 30 h. — Zburaských bojů s Anglií v jižní Africe: Paměti presidenta Pavla Krügra. Seš. 10. a 11. po 60 h. — 3 let bouře a slunečna v jižní Africe. Seš. 16. a 17. po 60 h. Obě díla překládá dr. Jiří Guth. — Dějiny umění národa českého. Napsal mgr. Ferd. J. Lehner. Seš. 14. za 70 h.

J. Otto v Praze. Ottova Laciná knihovna národní. Serie XXVI. Zmítané haluze od Gab. Preisnerové. Seš. 4.—5. po 20 h. — J. Arbes: Sebrané spisy. Díl VII. Knihy novel a povídek II. seš. 1. a 2. po 30 h. — Sebrané spisy Karol. Světlé: Miláček lidu svého. Seš. 1.—4. po 30 h. — Jar. Vrchlického básnické spisy: Breviř moderního člověka. Seš. 1.—3. po 32 h. — Anglická knihovna. J. MacLaren: Drumtochtové obrázky. Přeložil F. Žilka a J. Bartoš. Seš. 6.—7. po 24 h. — Česká knihovna zábavy a poučení. Čís. XV. Sto lidových písní československých s rozboru a výklady vydal Fr. Bartoš. Seš. 1. a 2. po 24 h. — Jor. Kořenský: K protinožcům. Seš. 11. a 12. po 60 h. — Nová země na severu, výprava kapitána Otty Sverdrupa k severnímu pólu. Překládá dr. Jiří Guth. Seš. 2. za 60 h.

Knihotiskárna V. Kotrby v Praze. Ludmila. Sběrka zábavné četby. Redaktor J. Pauly. Ročně vyjde 6 k. za 2:20 K poštou. Sv. 3. Ustoupila. Povídka od Al. Dostála. — Český Jinoch, časopis pro dospělejší mládež. Pořádá prof. V. Müller. Roč. VIII., čís. 2.—5. Roční předplatné na 10 čís. 1 K. — Čechie. Obrázkový a zábavný poučný měsíčník. Řídí J. Pauly. Roč. II., seš. 2. Roč. předpl. 6:40 h. — Rajská Zahradka. Časopis pro mládež. Řídí V. Špaček. Ročník XII., čís. 6. s bohatým obsahem. Ročně se předplácí 1 K 60 h. — Rádce úchevní. Časopis kněžstva československého. Redigují dr. J. Barian a Fr. Vaněček. Roč. X., seš. 3. Předpl. 8 K ročně.

Náš Domov, zábavně poučný časopis. Řídí Jos. Vávoda. Roč. předpl. 4 K zasílá se administraci do Olomouce.

Pud pohlavní a prostitute, její vývoj, dějiny zřízení a vliv na choroby pohlavní jakož i ženské. Napsal odborný lékař pro choroby ženské MUDr. Otakar Rožánek, lázeňský lékař ve Františkových Lázních. Sešit 1. 60 hal. Nákladem firmy Hejda & Tuček v Praze. Upozorňujeme na tento spis, který sleduje při otázce tak choulostivé vysoké cíle etické a nač zvláště klademe váhu, energický protest zvedá nejen proti nynějšímu režimu v otázce prostitute platnému, ale i proti této instituci vůbec, jejíž vinou hygienický stav celých generací nesmírně trpí.

Továrna na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, zložený r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, silvevici, borovicku, jeřabinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), win-sladačká a víno šumivé (šampaňské.)

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou silvevici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili státní a diplomem slatě medaille, a mnohými jinými diplomy s pracem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledušojného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na spidky bez zvýšení cen!

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vyšívání a zhotovení ko-
stejních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse čís. 35.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

Nejdůstojnější bisk. konsistofí doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich
v Hradci Hrálově

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. a od-
bornou dokonalostí přesně dle slohe. Zvláště
trvanlivé zlazení a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přečetná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, ceny atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
saložen r. 1891.

Pozdrav

x s českého ráje.

10 skvostných dopisnic z Jičína, Pra-
chovských skal, Trosek, Hrubé Skály, Kostí a
ostatního romantického okolí, zasílám za 1 K
i se známými. Každá dopisnice je zvláště adreso-
vána, tedy ne pod křížovou páskou.

K. KUBA, umělecký závod a nakla-
datelství pohlednic v Jičíně.

Vino

přírodní, všech druhů, 1 litr od 35 kr.
lze dostati u

J. Kadečky v Hradci Králové
v „Adalbertinu“.

Chemický rozbor c. k. zkušební stanice
v Klosterneuburgu se na požádání předloží.

ED. AD. MALBURG A SYN Smiřice.

Továrna na nejjemnější likéry.

Vegétal,

francouzský likér z bylin.

CRÊME CORDIAL,
francouzský vinný likér.

CHERRY BRANDY
MANDARIN.

Punč Crêmes.

K dostání ve všech lepších obchodech
s lahůdkami a v podobných obchodech.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše silné v ohni zlatené a stříbrné, zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zálohou se již svěřené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykázati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, cílorů, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditeln,
táčků na křest, svícňů, paciříků, schránek na Největ-
ší, patenek atd. co nejvíce.

Svíčky kostelní voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veledůstojnému duchovenstvu

— za podmínek nejvýhodnějších —

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

c a k. dvorní dodavatel

 Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený
Ordinar. listem nejduš. bisk. konsistoře v Hradci Králové
z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskárské: Svíčky oltární z čistého vosku vše-
liho i druhy levnější, dále pasohaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné.
Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky snámé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

 Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Josef Neškudla,

c a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veledušt. duchovenstvu
svůj všudež osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenáný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy doslovně úplná.

K jarnímu období

nejlépe a nejsolidněji poslouží Vám

Frt. Komárek,

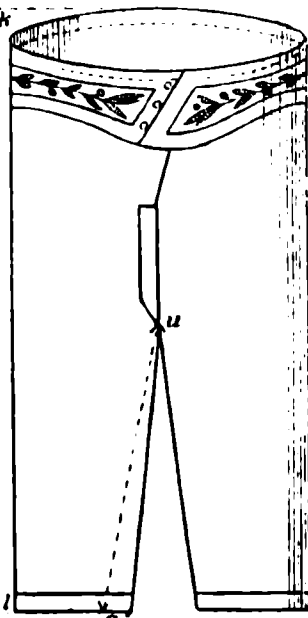
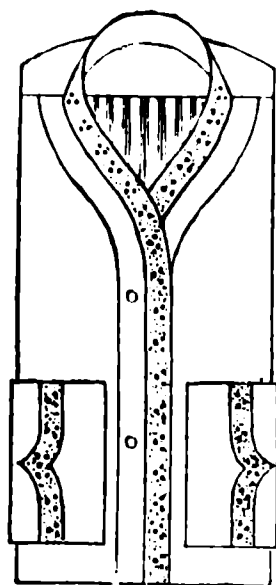
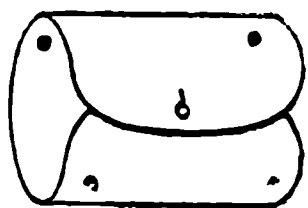
mužský krejčí

v Hradci Králové, Velká podšíň číslo 145,
v domě pi. Šteffkové.

Plná záruka za elegantní prove-
dení a jakost látek.

Dlouholetá praxe v prvních
modních závodech Drážďanských.

Na požádání přijdu se vzorníkem do domu.

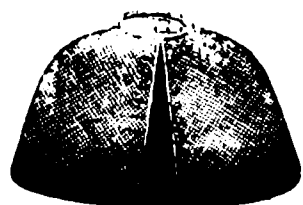
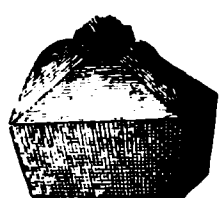
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do-
oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

 Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

OBNOVA

Číslo 11.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 13. března 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Něco o vlečkách.

(3) Říká se: jak jde kraj, tak se stroj. Ale tyhle vlečky jsou přece jenom tak nepraktickým rozměrem módy, že si pohněvaly proti sobě i takové lidi, kteří se pohybují výhradně na leštěných parketách. Vlečka se zdá mnohým lidem znamenitou okrasou ženských šatů; ale co pro tu zbytečnou parádu zkusi nepohodlí jak panička, tak její okolí! V sále i na ulici se bouří tímto šatním přilepkem zbytečně neposedný prach, který se hned mstí, usedaje v celých chomáčích na šatstvo pánův i dam; víří vzduchem, dává se pohlcovati dýchadly, aby drze otravoval zdraví i osobností nejváženějších. A co bývá teprv mrzutostí, když se někdo splete a nešikovně vlečku dámě přislápně! V plesu každou chvíli hrozí pohroma, jestliže se třeba jen na půl minuty nechá vlečka klesnouti k podlaze. A přece se posud té nebezpečné parády naše paničky zbavit nechťejí.

Leč neubližujme příliš ostrou kritikou slabému pohlaví. Ono to silnější pohlaví taky trpí slabými záchvaty; má zálibu zase ve vlečkách jiného druhu. Mnoho a mnoho pověstných myslitelů zavěšovalo na sebe i na jiné spoluobčany vlečky nejrůznějších druhů; nedbali toho, že se tak stěžuje postup lidstva a že se takovými cáry bouří všude otravný prach.

Na př. první protestanté honem chtěli reformovati celý svět. Ale v reformační sukničce se jim chodilo tak těžce, jako by byla z plechu. Zavěsili si totiž na ni vlečku drsného aristokratismu. Šlechta německá i česká řekla, že bude reformaci podporovat; ale za to jí musí býti popřána tak velká práva, jakých užívá v politice a sociálním postavení. „Reformátoři“ s úklonou přijali mocné přispění, projevovali k panstvu až neevangelickou úslušnost, a podle toho také reformace dopadla. V Německu ve jménu reformace bylo tisíce hladových sedláků pobíjeno a věšeno. V Praze sic prostý kazatel Matěj Poustevník již roku 1519 chválil Luthera o překot, ale přece se protestantským reformátorům nelíbilo, protože pojímal reformaci demokraticky a šlechtě nijak nepochleboval. Sami náhončí Lutherovi ho pronásledovali. Farář Týnský Jan Poduška, který měl s Lutherem osobní styky, sám zle proti Matějovi bouřil. Ubohý Matěj nerozuměl modě a zapomněl si připnout vlečku aristokratismu. Snažil se sic dokázati, že bez té vlečky by byl krok reformace jistější a že by se v Čechách bez ní nezvedal otravný prach, ale panstvo řeklo, aby s takovými rozumy na ně nechodil, že je teď moda jiná. Matěj nad tím kroutil hlavou a proto ho „reformátoři“ vypudili z Prahy.

Naši mladočeští poslanci se chtěli ukázati světu v plné parádě; proto si připjali na své politické ponty na šat parádnou vlečku liberalismu. Myslili, že český národ nad tou vlečkou bude v nadšeném údivu celé věky; stále tuto vlečku natřásali, překládali a rozkládali, aby každý nasýtil své oko její jarmareční krásou. Katolíci říkali Mladočechům, že jest to jen malicherná cetka, přes kterou se snadno brká a klopýtá; říkali, že by se to lépe šlo ku předu, kdyby si páni poslanci vzali při svém tažení na Vídeň štít pravé víry. Ale marně domluvy; kde pak by se nechaly takové svobodomyšlné hlavy od zpátečnických klerikálů poučovat! Vždyť se ta vlečka líbila samým evangelíkům, a ti jsou přece ještě lepší křesťané než katolíci.

A přece jen mladočechům začala ona vlečka brzo překážet. Nechtěli si ani s počátku všimati, že rozvířili pyšným cárem plno dusivého prachu. Když jim však konečně vlečka pletla krok a když jim ji páni ve Vídni několikrát přislápli, začali se přece trochu stydět. Nyní teprve upozorovali, jak je ta vlečka uprášená, ušpiněná. Musili často slyšeti, že se už tento cár ani evangelíkům nelíbí; ti čekali, že tím přívěskem mladočeští aspoň trochu smetí zametou a oni jím zatím jen na

všechny strany koptili. Hned by byli vlečku odpárali a někomu prodali, ale báli se posměchu. Aspoň tedy volali na katolíky: „Bratři, držte s národem, držte s námi a trochu nám tu vlečku nadzvedněte, abychom si nohy nepolámali.“ Bohužel že přicházejí s pokáním poněkud pozdě, skoro po kampani.

„Česká“ spořitelna si přispědila na svůj šat šustivou vlečku německého strannictví; ušila si ji za podpory samých Čechů. Kroutila se v té vlečce dlouhý čas hezky pyšně. Ale teď ji nějak ta vlečka netěší. Sami Čechové ji prosí v celých zástupech o taneček; nemůže nikomu dát košem a proto tančí, až jí je horko. Překáží jí ta nešťastná německá vlečka. Nejraději by ji nyní odpárala a svinula aspoň před českými hosty. Ale ti ji nechťejí pustiti ani z kola a vlečku jí nenadnášejí. Inu, kdyby bývala méně parádivou, snad by se nyní čeští vkladatelé v taneční vášni mírnili. A ty zatrolené české časopisy při tom tanci stále na onu vlečku ukazují a ještě ji přislapují. Zkrátka nevěčasná poráda vždycky škodí.

Říká se, že jest naše století osvícené, pokročilé. Ale ten pokrok i ta osvícenost má své veliké nedostatky. Páni ministři všech států připínají lidstvu na šat předlouhou, tu hou a velmi těžkou vlečku, ušitou z vojenského sukna. A v této vlečce se státům nejhůře chodí, s tou se velmi těžce kráčí ku předu. Tahle vlečka zvedá tolik dusivého, černého prachu, že jím jen málo paprsků osvěty může proniknouti. Pokud vlečka militarismu nebude aspoň o polovic kratší, potud pokrok bude jen pochodem hlemýždím a potud bude osvěta pouhou blikavou lampičkou. Jest to nějak po divný pokrok humanity a lásky k bližnímu, když se státy tak milují, že se vzájemného strachu proti sobě staví miliony ozbrojených mužů. V tom méně pokročilém středověku bylo v této příčině o mnoho lépe. Tenkrát se nemusil stát proti státu opevňovati takovým množstvím nelitostné zbraně jako nyní. Bez vlečky militarismu se chodilo i dýchalo daleko volněji než nyní.

Ještě mnoho jiných vleček různého druhu překáží lidstvu v pravém, bohumilém pokroku; není divu, poněvadž jsou lidé nynějšího věku velice samolibí a parádiví. Ale pro nás musí platiti pravidlo: jestliže některá paráda škodí, zbavme se jí okamžitě, kdyby svým zevnějškem sebe více oko vábilo. Nedbejme příliš vrtkavé módy a místo různých obtížných vleček připneme si křídla náboženského nadšení. Tak se přiblížíme k cíli blaha a klidu daleko jistěji, než budeme-li vléci za sebou obtížné a krok zdržující vlečky.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 11. března.

(Piae memoriae Doctoris Francisci L. Rieger. — K volbě nového primátora měst pražských a její význam.)

Ačkolivěk tomu, kdo šťastně přečkal osm desítek let přeletět přes svou hlavu, nadchází nepochybný podvečer života, přece zpráva o smrti dra. Riegra všeobecně překvapila. Nikomu totiž v Čechách do té chvíle ani nenapadlo, že by dr. Rieger mohl také zemřít. Tak jsme si všichni na něho zvykli a takovou důvěru jsme v jeho v každém ohledu obři konstituci měli. Týden však jest již kniha života Riegrova ukončena a nyní veškeré české inteligenci náleží, aby v ní pro své poučení pilně čtla. Život Riegrův jest nejenom životem vynikajícího soukromníka, ale život Riegrův jest kusem historie českého národa, on jest souborem zkušeností, mezi nimiž každý mnoho poučného, užitečného a platného nalezne. Jednak proto, aby se tím ve svém jednání a snažení spravoval, jednak proto, aby se mnohým případem z Riegrova života od možných chyb odvarovati dal.

Dr. Rieger podrobně znal své Čechy a poměry rakouské od dobrých šedesáti let a proto byl v posledních dobách svého života skutečným patriarchou, mužem nejvzácnějším, který byl nejenom svědkem a účastníkem, ano spoluvůrcem netoliko historie, ale skutečného vývoje české otázky po celé půlstoletí.

Za Riegrova života se svět skoro čtyři krátě přerodil. Za jeho mladosti svítilo se loučí, lněným olejem a lojem, za jeho mužných let petrolejem a plynem a v době jeho staroby elektřinou! Za jeho mladých let chodilo se obecně pěšky, nebo člověk chytil se u formana, za jeho stařeckých let nejenom že se všude jezdí, ale i vandruje se po železnici. Během jeho věku pokrok svět úplně změnil a to všechno viděl Rieger, jak se přetvořuje. On vyrostl v době „roboty tmě“ a umřel v době „ujarvení osvětě“.

Kolik různých situací a citů prožil a jak různě bylo naň patřeno!

V nadšení a síly plných svých letech v parlamentě hrimal, že „všecka moc pochází z lidu“, jehož byl miláčkem a na stará léta byla mu „vděčným“ lidem vytlučena okna.

Do Havlíčkova „Slovana“ napsal fulminantní článek proti výsadní a povýšené instituci šlechty a na stará kolena byl za své hojné a platné zásluhy o obecně dobré povýšen do stavu panského.

Své doby unikl stíhání úřadů dlouhým pobytem v Paříži, habilitace jeho na universitě byla z politických důvodů nemožností. A dnes ruka jeho pokryta byla věncem zeměsprávce, v pohřebním průvodu kráčel zástupce vlády v osobě ministra Jeho Veličenství císaře a krále, kterýž sám, při došlé Ho zprávě o úmrtí Riegrově hluboce dojat, ráčil vysloviti Svůj žal a litost, že zemřel jeden z nejpřednějších, nejhorlivějších a nejvěrnějších občanů Jeho států. Branná pak moc státní zastoupena byla na pohřbu Riegrově osobou velitele pražského armádního sboru podmaršálka Fabiniho.

Pohřeb Riegrův konal se z nejnádhernejší pražské budovy, z Pantheonu musea království Českého, kde pohřební obřady za assistance celého zástupu kněží, mezi nimiž však neradi pozorovali jsme mnohou zbytečnou mezeru, vykonal primas království Českého Jeho Eminence kardinál pražský kníže arcibiskup svob. pán Lev Skrbenský ze Hříště a pohřební průvod celou Prahou až pod Vyšehrad provedl ndp. biskup Dr. Krasl.

Tato okazalost, s jakou se nejvyšší kruhy pohřbu vůdce českého národa účastnily, jest takové povahy, že se jí jistý politický význam upřítí nedá. Poněvadž pak byl Rieger až do posledního svého dechu jenom služebníkem svého lidu, tedy logický závěr jest ten, že počty jemu za zásluhy jeho na národa roli dědičné prokázané, vzdány byly vlastně české národní a politické pospolitosti. Nelze to přehlížeti bez povšimnutí, když český národ a jeho politikové jsou pokládáni za stranu státní, což jest zejména za nynější vážné doby velice důležité.

Dr. Rieger za svých mladých let stál s celým plamenem svého vznětlivého temperamentu v největší opozici oproti nastalým poměrům, avšak když zápalné látky jeho mladosti rozutíli v plamen a zár jeho mužnou soudnost, tu se tato roztavila ve zlato poznání, že prostřední cesta jest nejlepší cesta, že hlavou zeď se neprorazí a že křik není politika.

Discite moniti! Jest-li kdo měl dostatek všechných darů, kterých muž politik potřebuje, byl to dr. Rieger; jest-li kdo jich nejhorlivěji užíval, byl to dr. Rieger; jest-li byl kdo ve své mladosti hodně radikální, byl to dr. Rieger. A tento muž, jemuž byla nezištná služba svému národu jediným cílem a zaměstnáním života, když použil veškerých prostředků, jež jsou českému politiku po ruce, naznačil zcela jasné výsledky svých zkušeností, jež byl při tom nabyt. Plané rámušení, jalové kritisování, bezmocnou zlobu radil odložit do skladiště českých odložených politických přesvědčení.

„V práci a vědění jest naše spasení!“

napsal jako heslo na titulní list „Naučného slovníka“, jež redigoval. A hesla toho se také sám držel. Nejenom že byl jedním z nejpilnějších a nejpracovitějších lidí českých, což nám netřeba dokazovati, ale dr. Rieger vynikal hojností svých vědomostí nad své současníky kolem sebe jako věž.

A docela správně a místně ve svém testamentě doporučil českému lidu radu, aby se vystříhal „závisti.“ Ano, u nás jest to v nejpřednější řadě jenom a obyčejně závist, která zlobou svou působí mezi námi neblahé zmatky a smutný rozvrat. Do smrti Riegrovy říkalo se příčinám a pohnutkám k těmto zmatkům „nesvornost“, ale ctihodný kmet Rieger na doběrku svého vysokého věku dal ve své poslední vůli této nefesti příslušné a pravé její jméno. Ano, kdekoli v naší národní společnosti nastanou nějaké boje, jenom pevnou rukou strhněte škrabošky útočící straně a spatříte pod nimi zlobou závisti sešklebené tváře!

Pod zástěrou a předstíráním nejspánilejších cílů „závist“ u nás otravuje a maří veškerý klidný, vážný a rozumný věcný rozvoj a pokrok našich poměrů již skoro celé půlstoletí.

Náš český lenivec nebo outrata nemůže snést, když někdo z naší české společnosti hospodářsky prospívá, když umělecky nebo vědecky vynikne, když postaven jest na vynikající místo, když mu je svěřen důležitý a vysoký úřad! Ihned pod rouškou nejrozmanitějších výtek zahájeno jest ze strany naší lajdavé společnosti proti každému, komu Prozřetelnost bylo uloženo nad prostřednost některým způsobem vyniknouti, tažení na jeho zostouzení —

Proti dru. Riegrovi zdviženo bylo své doby pole obzvláště pronikavé. Bylo to před 23 lety, když se pisatel těchto řádků dostal v bezprostřední blízkost jeho osoby a ve kruhy s ním se stýkající. A dnes mohl by vypravovati a doložiti sta případů, že lidé a rodiny, z nichž jenom a právě dr. Rieger něco udělal, byly nejzaritějšími jeho nepřáteli. Obecně se za to mělo, že své doby dra. Riegra z politického jeviště vypudili Mladočeši. Avšak to v celku není správné! Dr. Riegrovi nohy podvrátili hlavně jeho „stoupenci“, kteří ho v davech opustili a zrádně přeběhli k opozici proti němu. Dr. Rieger zůstal počátkem let devadesátých v naší společnosti zástupy svých vlastních lidí opuštěn! On poražen nebyl, neboť přes odpor všelijakých politických špekulantů, jimž se dnes prozíraví lidé vyhýbají, byli to „původní Mladočeši“, kteří při příležitosti osmdesátých jeho narozenin na opuštěného kmeta dra. Riegra nezapomněli a na příslušné mu místo v národě ho s uctivostí a vážností posadili. A od celé řady let byl dr. Rieger s největší šetrností uctíván a zbožňován jako národní patriarcha, na něhož se rozhorlil jediný pan prof. Masaryk, což tomuto zajisté že

na stará kolena bude měrou autou a vrchovatou někým z blízkých mu osob oplaceno.

Ve průvodě za rakví Riegrovou, když se smetličkou Prahou v tuchy jara zvěstujících slunečních paprscích valil, sešly se veškeré strany české. Přišly, aby doprovodily starého vlastence na jeho poslední cestě a každá z těch stran cítila a uznávala, že stoupenci její vlastně v dru. Riegrovi ztrácejí svého vůdce. Byť ne ve všem, ale většina toho, co dr. Rieger po celý svůj věk hájil, zastupoval a prováděl, proniká veškeré strany české, že jest to také vlastně rámcem jejich politických zásad. A když o tom klidně uvažujeme, tu musíme nutně uznati, že jest toho velice málo, co nás v politickou tříšť, v dětinsky se kočující společnost dělí, ale cítíme, že vlastně všichni stojíme na téže půdě, že jsme vyšli z téhož východiska a že chceme dojít k týmž cílům.

Viděli jsme na Riegrově pohřbu Staročechy, Mladočechy, radikály, pokrokaře, lidovce, socialisty, pohřeb ten byl povahy nejpřísněji české a katolické, všichni jsme se dohromady mužně snesli, nikomu povaha ta nepřekážela a proto zajisté, že jsme jedna a taž rodina, v níž zuří jenom „závist“, která jednotlivce k nepokojům popichuje.

O odložení této „závisti“ dr. Rieger český lid ve své závěti prosil, před dalším hověním jí český národ varoval a český lid nikomu více neprospěje, český lid nikomu více neposlouží, než li sobě, když posledním slovům Riegrovým uvěří a když poslechl jeho vůli vyplní a rady jeho poslechne.

* * *

V černých dnech hlubokého smutku, ve který se Praha nad úmrtím dra. Riegra minulý týden zahálila, do jisté míry zanikla a ztratila se jedna z nejdůležitějších pražských občanských záležitostí. Dnes týden byl totiž volen nový primátor měst pražských. Po dvaceti letech bojích domohla se strana mladočeská na pražské radnici většiny, čítající zde svých dobrých 49 hlasů. Poněvadž pražská politika strany mladočeské po celá dvě desetiletí s největší houževnatostí o to usilovala, aby se většina na pražské radnici domohla, aby se zde tonto většinou vlády ujala, zcela přirozeně se musilo očekávati, že nyní při volbě nového primátora tuto svou moc ve správě obce uplatní, že nového starostu zvolí si ze svého středu a že pak s ním v čele začne energicky prováděti veškeré sliby, jimiž po dvacet let při volební vřavě provoláními na nárožích a v novinách voličstvo o hlasy a důvěru prosila.

Nyní konečně octla se Praha a její obecní správa v rukou mladočeských. Mladočeši byli mravně povinni svému voličstvu ukázati a do kázati, proč se po dvacet let proti straně staročeské houli, proč tuto stranu z radnice hle-

děli vytlačiti. Toto předchozí faktum jim nezbytně ukládalo, aby je nyní odůvodnili a aby lepší poměry v pražském obecním hospodářství a v politické reprezentaci hlavy Českého království zavedli, nežli dle jejich tvrzení byly ty, proti nimž pro léta brojili a bojovali. Všeobecně se očekávalo, že novým primátorem bude zvolen stoupenec strany mladočeské.

Proto bylo všeobecným překvapením, (zejména po tom, že nedávno ještě starostů náměstek p. dr. Groš prohlašoval, že mladočeskou stranu na pražské radnici zkonsoliduje), když opět zvolen byl novým primátorem náčelník radniční strany staročeské p. dr. Srb, který při předšlé své volbě ani jediného mladočeského hlasu nedostal.

Mladočeši volili ho sami, čímž před stranou staročeskou pokorně kapitulovali. Proč se na radnici drali, pro po léta Prahu volbami boji obtěžovali a znepokojovali, jest dnes po této jejich kapitulaci vlastně nejasno. Mladočeská strana na pražské radnici prokázala překvapující slabost a malomocenství, když 49 vyslovených její stoupenců nedovedlo na některé osobě ze svého středu skupiti 46 hlasů.

Tím její politický důvěr v Praze klesl pod nulu a příště všechny stranické hokusy mladočeských listů při volebních aktech budou zbytečnosti, neboť se nedá očekávati, že by více někoho rozehrály, tak, aby se namáhal chůzi k volbě osob, které potom při volbě primátora samy si vysloví nedůvěru. Že vlastně nikdo z nich jako starosta Prahu spravovati nedovede. Pánové dali se na radnici navolit, ale řízení obce uložili straně staročeské.

Rádi to vítáme, neboť to znamená dobrovolný ústup a obrovské pokání, jež pražští Mladočeši s nejlepšími srdcem provedli. Tím jest dnešní politická situace u nás jasnou, neboť čin ten znamená, že Mladočeši sami řízení a reprezentační zastupování českých veřejných záležitostí ze zřejmých důvodů postupují žilvům konservativním jež tím docházejí značného sesílení. Politikové mladočeští nemají buďto síly, nebo způsoblosti, aby sliby voličstvu dané, aby své programy provedli a uplatnili. Tomu lid a voličstvo dobře porozumí.

Nechťice do podrobná rozebíratí další příčiny a důvody, proč Mladočeši ve svých většinách přidávají se ke Staročechům, musíme uvést, že nás uspokojuje, že počet žijících bývalých pražských primátorů nebyl rozrušen o novou svazí postavu, ku které by za tři leta bezpochyby přibyla zase ještě jedna.

V posledním čtvrtstoletí ovládala totiž Prahu vašeň nebo jakási libůstka, ménili primátory. Primátorem býval obyčejně zvolen mladý muž, který před padesátým rokem svého věku poslán byl na odpočinek, aby učinil místo osobě nové. Snad žádné druhé

nějším úmyslu než je tanec nebude hledeti na to, že jest děvčátku skoro třicet let. Sedávej, panenko, v koutě, nezapřádej sama známosti, a — nechaj té sedět v pokoji dál; jest to sice nespravedlivé, ale duch času jest teď jiný než před padesáti lety.

Jednou se mne ptal mladý známý, má-li si koupit bicykl či sokolské šaty. Ani jsem sám nevěděl, jak té dobré duši poradit. Naposled jsem se přesvědčil, že láska k vlasti přece jen zvítězila nad sportem; přítel srdcem i uniformou se spojil s vlasteneckým spolkem.

Inu — spolky bývají výrazem a ukojením všeho možného. Některé spolky zrovna jako by byly zřízeny k podpoře zahálky nebo bumbání. Nedivme se, že se spolky stále více ideální činnosti odcizují, jestliže se přijí e do cechu každý. Ustaví se krejcarový spolek „Včela“ a hned se mezi včelícky vetře nějaký sobecký čmelák. Zřídí se spolek „Naděje“, ale mnoho členů jeho by mělo spíš vstoupit do spolku „Resignace“. Spolek „Pokrok“ s chutí přijímá členy, kteří by měli přistoupit do sdružení „Rak“ nebo „Hlemýžďe“. Spolek „Svornost“ trpí řáděním krocánů, atd.

Tyhle spolky socialistické jsou přece aspoň v jednom odvětví velice pracovitě; nestrpí totiž, aby hostinští obmezili sport pijácky zdržením piva.

Ale kdyby byli hostinští před tuhým útokem žiznivých hrdeč hned zbraně nezahazovali, snad by přece jen zvítězili. Vždyť za nynějšího času si lze těžko spolky bez pivečka představit. Padesát procent spolků by se musilo rozpadnouti, kdyby byla ze schůzí odstraněna ječná vláha, nejznamenitější pomůcka energie spolkové. Jelikož pak spolky stále rostou, musí vzrůstati i spotřeba pivečka a proto — plané strachy před vytrvalou stávkou. Podpora živnosti hostinské bude zajisté stále větší; pivo, toť klíč našeho společenského života. Také se již dovedou leckde spolky obejít bez toho, ale těch dosud málo.

Století dvacáté, století spolkářské! Dělej, co dělej, váude zavádíš o spolek. Již se pomalu vše koná ve službách spolků. Schází dosud jen spolek konkurentů, ačkoli se dějí v našem století věci dle zdání téměř nemožné. Ale jestliže jsou již spolky rozvedených, ba dokonce v Americe ženské spolky proti vdávání, kdo ví, čeho se ještě při vynalezávém duchu našeho století dočkáme.

FEUILLETON.

Ty nynější spolky!

Píše J. S.—a.

II.

Jsou ovšem také spolky velice potřebné, jejichž stanovy sledují cíle nejkrásnější. Ale kolik takových spolků do opravdy čestně své programy provádí? U většiny víc se věnuje času všelijakému panáčkování a zabavám než vlastní spolkové činnosti. Některá špice města nebo spisovatelská kapacita slaví jubileum. Hned se sejde výbor k důležité poradě; vždyť přece jest zahodno, aby se korporativně gratulovalo. V městě X jest nějaká slavnost; hned se tam musí vyslat deputace, aby nezůstal spolek za jinými pozadu. Jeden spolek pořádá nauberný ples. Ples spolku zárlivým okem pozoroval místní společek. Čítá asi půldeváta členů, ale musí dokázat, že taky něco svede. „Bratři, pozveme si ještě jinši kapelu a dekorátéra z krajského města. Ať už na to praskne nějaká pětka z našich vlastních kapes. To nejde, aby si o nás někdo myslil ledacos“. A bratři přisvědčují předsedovi o překot. Z-činá horečná agitace; vždyť by ještě lidé mohli říci, že se ten společek o blaho vlasti ani za mák nestará. Teprve tančením a podporováním živnosti hostinské a muzikantské přece dokáže každý uvědomělý Čech, jak dovede pracovat na národa roli dědičné. A věru právě bál býva nejvíc svědkem, že vlastenectví v českých srdcích ještě nevyhmřelo. Co pak se v taneční přestávce zpívá ještě malo vlasteneckých písní? A zvláště takový člověk, kterému prostředky dovolují důkladnou posilu, div se radostí nerozplácě, že jest také Čechem.

A když se usmívá na lidstvo „překrásný letní den a vůkol růží květ“, to se zas musí spouštěti výlet, aby národní práce nestála. U některého občana cítí výbori peníze a vědí, že zdvořilost odměňuje. Tedy ho učiní výbori za mnohé a mnohé zasluby čestným členem; k tomu kus práce pro spásu lidstva vykonáno. Umře nějaká kapacita v městě; spolek vzdá úctu sčastněním se pohřbu, což nebývá vždycky zadarmo.

Všecko jsou to sice věci velmi hezké, ale zda se tak provádí jádro spolkových programů? To právě, prospěšné kypření půdy národní pro utěšenou žeň provádí jen málo spolčených. Jest ovšem jisto, že i u nás valná většina spolků má programy krásné, obecnému blahu národnímu velice užitečné. Ale přes to vše nějak pořád s národním pokrokem vázeme, poněvadž se činí něco málo, jen tak pro formu, aby se nedostalo spolkům výsměchu. Přecasté zabavy stlačují a uspávají cit pro nehluchou a namáhavou práci kulturní. Kdyby horlivější člen chtěl prosaditi větší ukáznění spolku, kdyby chtěl donutiti spolučleny k většímu sebeobětování, urazí tak většinu spolčených. Vždyť tolik lidí vstupuje do spolků k vůli zábavám a jiným ještě malichernějším věcem. Někomu se líbí uniforma, jinému výborství, třetí přistupuje k spolku k vůli vlastní živnosti. U některého hostinského rozbije svůj stánek spolek socialistický; šenkyř musí dokázati, že si nějaký groš od soudruhu pro své „zásady“ zaslouží a proto se dá zapsat za člena. Ale za krátký čas soudruhům třebaš pivo nechutná; hostinskému se soudruzi zprotiví zase velmi opatrným a váhavým placením. A tak se soudruh nalévající rozejde v kyselosti se soudruhy pijícími i s členstvem spolku. Vždyť už se ostatně u něho dříve hlásili o kvartýr „národní“. A když se bratři ohřejí, již slouží hostinský zase Klofáčovi. A za nějaký čas zase hrde si vykračuje s čáskou ostrostřečskou.

Holičové mívají jemný čich a brzy při svém intimním styku s tvářemi zákazníků vypozerují, jakému spolku mají celé srdce své věnovati, aby břitva nerezavěla. Knihtiskař, chce-li rozuměti duchu doby a prospěchu svého závodu, musí také přece vědět, jak upravit a oklestit své zásady, aby v době masopustního víru práce akcidenční nestála.

Některá holička by mezi ochotnické družstvo k vůli blahu národnímu nevstoupila. Ale počíná pozorovati vážnou zdržlivost mládenců, protože se o ní může již pomalu zpívat: „Ach ty růže, krásná růže, čemu jsi ranně odkvetla?“ Dá se tedy zapsati a pak už v bále vzbudí spíš pozornost tanečnicků. Už se jí nyní nebude bratříček smát, že by si měla dřív namastit v sále lavici, než na ni sedne, aby se při dlouhém sedění nepřilípala. A možná dost, že některý mládenec ani při váž-

velké evropské město nepotřebovalo za dvacet pět let tolik primátorů, jako Praha, ač mimo jediného p. Vališe, který jako starosta zemřel, mohli by všichni ostatní doposud nejplatněji starostovati. Jsou to pánové Emilian rytíř Skramlík, dr. Tomáš Černý, dr. Jindřich Šolc, stavitel Čeněk Gregor a dr. Jan Podlipný. Kdyby byla nová volba nad očekávání tak nepřírozeně nedopadla, bylo by jich nyní zrovna celého půl tuctu a mohli si dokonce, kdyby chtěli, založit zvláštní „klub“ nebo „besedu“ bývalých pražských primátorů.

Pan dr. Srb bude mít jako primátor postavení nesnadné, daleko choulostivější, než li v období minulém, když jako stonpenec strany konservativní bude muset počítati s pestré barevnou a ve smýšlení nestálou většinou mladočeskou. Jindy zase více.

Ubrana.

Pastorská upřímnost. Kolínský pastor Dušek měl dle „Hl. ze Siena“ loňského roku ve valném shromáždění Gustavo adolfského spolku v Kasselu řeč o protestantismu v českém národu. Mezi jiným omlouval se před německými souvěrci z nepatrného úspěchu prusácké agitace „Pryč od Říma“ v národě českém. Za to ubezpečoval Němce, že čeští protestanté drží k sobě „jak helvetská víra“. Udal také za důvod této houževnatosti českých evangeliků mlékem mateřským přijatou nenávist a odpor proti Římu. „Neznam protestantů, kteří by Řím tak nenavíděli, jako protestanté čeští. Znít to neevangelicky, ale bylo to naší nejpevnější hradbou“, pravil doslovně hlasatel „čistého“ evangelia. Kristus pravil: „Po tom jenom pozná svět, že jste moji učenníky, budete li se vespolek milovati“, ale evangeliky české při existenci drží nejpalčivější nenavist ku katolickým křesťanům. Klademe si otázku: Lze české evangeliky ještě považovati za učenníky Kristovy, významávající li se pravým opakem smýšlení křesťanského? Může ještě prof. Masaryk tvrditi, že jeho souvěrci čeští jsou potomky a dědici humanitních snah českočeských? Lze nenávist k lidem srovnati vůbec s pojmem lidskosti a vzdělanosti? Odpověď na tyto otázky ponecháváme veřejnosti. Sami pak ve výroku dvojčetného kazatele p. Duška nalezneme vysvětlení ku dosavadnímu podivnému stanovisku českých protestantů vzhledem ku kulturním snahám našeho katolického národa. Nenávist zakaluje zrak a vede ku zlobě a k pomstychtivosti. Od tud si vysvětlujeme, proč se nemůže český klerus zachovati Masarykovi a jemu oddané inteligenci. Vašeň a vztek bývá špatným radcem člověka proto nenavist českých evan-

Kdyby mezi nás spadl člověk z třináctého století, myslil by, že musí býti na zemi pravý raj, když takové tisíce spolků se zavazují nejrůznějším organizovaným způsobem působiti ku blahu lidstva. Ale ono jest to horší, než když těch spolků nebylo. Kdyby každý jednotlivec plnil soukromě příkaz lásky k bližnímu, nemusil by k tomu býti poháněn obrannými sdruženími. Čím méně má jednotlivec porozumění pro své povinnosti, tím více nastává potřeba povzbuzení organizovaným postupem. Ale ani to neprospívá, poněvadž i přes nejrůznější spolková nařízení chladne obětavý sebezápor jednotlivců a činí se mnohé věci, jen co by se formě vyhovělo.

A jaká příčina toho všeho? Že lidstvo přestalo býti věrno spolku největšímu, nejhumánnějšímu a nejprospěšnějšímu, jímž jest církev svatá. Ochladla chuť k sebezáporu církví prikazovanému, bez něhož ani zde na světě společnost lidská v míru a spokojenosti žíti nemůže. Spolek svaté církve nesvolává svých věrných do míst požitkářských, ale do kostela, kde tak není veselo jako v místnostech jiných; tudž také příčina, proč se k ní i členové spolků nejrůznějších obrácejí zády. Až všickni lidé upřímně přilnou k tomuto vele-spolku Ježíšovu, až svatý řád neviditelnou hlavou církve hlásaný budou zachovávat, zajisté že to bude znamenati pro blaho lidstva víc, než tisíce spolkův a společků jiných.

Nechtěli jsme přítomným článkem nijak ublížiti spolkům v skutku pracovitým a prospěšným; zvláště ne takovým lidem, kteří věnují obětavě každou prázdnou chvíli k podpoře zdárných, bohumilých spolkových snah.

Když již cit povinnosti k Bohu i bližnímu rychle chladne, účinně probouzejme spáče spoštností spolkovou. A když již spolek chceme založiti, nezakládejme spolek malicherný, zbytečný, ale spolek vážný, pracovitý, obecnému blahu užitečný. A přijímejme do něho za členy jen muže dobré a pevné vůle, neboť jen z pevných, tvrdých kvádrů lze postaviti budovu mohutnou a nezdolnou.

líků proti Římu nemůžou nésti ovoce dobré. Konfesse tato jest sice početně slabou v Čechách, ale výborně organizovanou jednotkou, která více může, nežli rozptýlený zástup neuvědomělých jedinců. Protestanté čeští dovedli zmocniti se vlivu v Čechách, neboť získali pro sebe veřejný tisk a českou inteligenci. Již svěřena výchova mládeže. Většina profesorů a učitelů jest ve vleku prof. Masaryka. Většina denních listů nezná z českých dějin nic jiného, leč rozkvět protestantské politiky ve středověku. Právě ti, kteří tvoří veřejné mínění v Čechách a kteří rozhodují o smýšlení příští generace, jsou ve vleku protestantských nenávistných tradic. V tom vězí veliké nebezpečí poruchy národního charakteru. Ve světovládním Římu zajati pedagogové tajně otravovali zhoubnou naukou syny svých pánů a tak přivedli v seutiny pyšné toto město, které bylo jinak útokům zřejmých nepřátel nepřístupno. Jak to dopadne jednou v Čechách, lze si na prstech vypočísti. Historie se sice neopakuje, ale stejné příčiny mívají stejné následky. Za pár let budeme tak otráveni pozvolnými dávkami protestantské zluče vůči katolicismu, že budeme o závod spílati své víře s evangelickými rodáky, kteří v této naší zaslepenosti naleznou nejlepší útěchu pro svou nenávist ku papežencům. Nechceme snad touto úvahou o významu výroku pastorského vyvolávati nějaký vyblazovací boj proti evangelickým rodákům, ale chceme jen upozorniti, že ani zdánlivě nepatrnou jednotku protestantskou nesmíme pouštěti ze zřetele, protože řídí se jinou morálkou nežli křesťanský lid. Nechme protestanty české v jejich přesvědčení, ale nedejme si své přesvědčení jimi otravovati.

Politický přehled.

Pan ministr-president dr. Körber mne si teď jistě spokojeně ruce. Po obstrukci ve sněmovně ani památky; poslanci sami nutí vládu, aby jejich jednání blahosklonně podporovala a možno li, zkratila. Nejvýznačněji jeví se tento shon po práci u Mladočechů, kteří najednou podporují rychle vyřízení vládních předloh, jako zákona proti rayonování cukrovky, projevováním přání, aby se předlohy s pominutím prvního čtení rychle odkazovaly výborům. Takovým žádostem ovšem vláda přechoťně vyhoví.

Dne 10. března došlo k prvnímu čtení státního rozpočtu na letošní rok. Že se tak stalo, mají zajisté zásluhu Mladočeši, kteří všechny své pilné návrhy prý na prospěch rozpočtu položili, ač svého času do světa trouhili, při rozpočtu že vláda uvidí, jakým jsou oni mocným činitelem. Poznali paní, že ve sněmovních výborech při dobré vůli a obezřetosti dleko více se dokáže, než plánními řečmi sněmovními, či byla jim slibena zase nějaká pokoutka, jejíž sladkosti se už nemohou dočkat? — Rozruch při rozpočtech dřívějších tentam.

Dne 10. t. m. sešel se také užší komitét zvolený výborem pro změnu jednacího řádu sněmovního. Dobře tu píše polský list „N. Reforma“, že jednací řád neuzdraví rakouského parlamentu, neboť choroba tkví mimo zdi sněmovní, v organizaci státu. Dokud se tato v duchu decentralistickém nezmění, dokud poměry národnostní ve státě nebudou uspořádány a zemím neposkytne se samospráva v širokém smyslu slova, dotud parlament nepřestane býti jevištěm zápasů o práva národní, jež jim ústavou byla slibena, ale dosud nedána.

Proti branné předloze v Uhrách pracuje se už na ulici. Strana neodvislosti svolala do Budapešti na den 8. března tábor svých přívrženců. Ale socialisti počtem četnější obsadili místo k táboru určené, načež Košutovci pole opustili tropíce po ulicích velké výtržnosti; u mnohých budov vytloukli okna a zpívali revoluční písně. Dle všeho Maďaři neustanou, až dosáhnou svého účelu.

Pruská vláda zase na jiném místě vystupuje proti Polákům. V Poznaňsku totiž jest asi 300 železničních úředníků, rodilých to Poláků, nebo mírných Němců, kteří se oženili s Polkami. Tito úředníci se svými rodinami budou nyní přesazeni do Porýnska a Hanoverska; na jejich místo dostanou se pouze ti, kdož slíbí, že budou mluvit jen německy a svobodní že si nevezmou Polky za manželky. To je vyšší zářící kulturní!

Hnutí povstalecké v Makedonii roste. Četv povstalecké objevují se již nyní na všech místech Makedonie současně. V Srbsku připravují se už pro případ mobilisace. — Vlastní poslové sultánovi podněcují mohamedánské Albance k bouřlivým protestům proti opravám.

Z činnosti katol. spolků.

Z Přelouče. Měsíční schůze pořádaná dne 9. t. m. se vydatila znamenitě. Spolkové místnost byla naplněna do posledního místa; k vyslechnutí oznámené přednášky se sešli posluchači i se vzdálených obcí. Schůzi zahájil vldp. předseda Fr. Hajšler spolkovým pozdravem a věnoval vřelou vzpomínku

jubilaeu sv. Otce; na to promluvil stručně, ale jadrně o zásluhách zesnulého otce národa Fr. Lad. Riegro. Po přečtení zprávy jednatele uděleno slovo vp. J. Sabulovi z Hradce Králové. Řečník přesvědčivými důvody dokázal, že přátelský poměr Čechů k Římu nesl pro nás rozhodně ovoce užité. Čím byl Řím mocnější a čím více jsme ho byli poslušni, tím lépe prosperoval všestranný pokrok v Čechách. Stručně vyloučil též, že odpad od Říma oloupil naši zemi o veliké kulturní vymoženosti. Přednáška sledována až do konce s napjatou pozorností. Pak se rozproutila delší čilá debata ve směru skončené přednášky. Nálada, v jaké se brzy po té jednotě k domovým rozházel, byla v skutku povznesená.

Z Týmistě. Křesťansko-soc. lidový spolek náš pořádá v neděli dne 15. března schůzi na oslavu 25letého pontifikátu sv. Otce Lva XIII., při níž promluví dp. Kar. Dvořák, místní kaplan.

Z Časlavě. Dne 8. března t. r. konala zdejší odbočka „Všeoborového sdružení křesť. dělnictva“ ustavující valnou bromadu, ku které byl delegován starosta p. Josef Urban z Hradce Králové. Za předsedu zvolen p. Josef Tomášek, pokladníkem dp. kaplan Ot. Semerád, zapisovatelem p. Kar. Tlampa, přísedícím výbor p. K. Soehr, cihl. mistr. Po volbě následovala přednáška p. J. Urbana „O účelu, potřebě a výhodách Všeoborového sdružení“. Vývody p. přednášejícího byly pozorně sledovány a často dan souhlas na jevo. Schůze byla čteně navštívena jak členstvem, tak pp. členy křesť. sociálního vzdělávacího spolku „Práce.“ Další práci „Zdať Bůh!“

Z Kutné Hory. Zdejší odbočka Všeobor. sdružení křesť. dělnictva konala v neděli dne 8. t. m. svou druhou členskou schůzi. Po zahájení schůze věnována vzpomínka nezapomenutelnému šlechtnému otci národa, Dru. Fr. Lad. Riegrovi. Nato promluvil p. Milo Záruba ze Želiva o tématu: „Jak si křesť. sociálně představují lidskou společnost.“ Schůze byla členy, jejichž čítá odbočka 83, a hosty jimi uvedenými čteně navštívena a přednáška oblíbeného p. řečníka, jenž dovede ve věcné řeči své posluchače i pobavit, s pozorností vyslechnuta. Další činnosti odbočky „Zdať Bůh!“

Z Hlinska. Kat. Jednota „Svornost“ pořádala dne 8. t. m. spolkovou přednášku, při kteréž promluvil vlp. Ant. Vojáda „O Janu Husovi“. — Vlp. řečník vylíčil dobu před Husem, zvláště poměry v církvi, přešel pak k Husovi samému a nastívil krátce život jeho, vyvrátil bludné učení Husovo a dokázal, že nynější oslavování Husa není nic jiného, nežli umělým způsobem vyvolaný boj proti naboženství. Žel, že nebyla přednáška tato tak čteně navštívena, jak toho pro svůj poučný význam zasluhovala. Doufáme však, že při přednášce, která dne 15. t. m. pořádána bude a ku které zavítá k nám vlp. Jiří Sabula z Hradce Král., by promluvil „O zlaté době národa českého“, bude účastnění daleko větší. J. K. 3.

Zprávy místní a z kraje.

Diecéšní deputace u Jeho Biskupské Milosti nového nejvyššího Vrchního Pastýře. Po návratu nově jmenovaného nejvyššího biskupa Královéhradeckého pl. t. pana Dru. Josefa Doubravy z Vídně, kde s ním byl od Jeho Excellence apoštolského nuncia u přítomnosti dvou svědků přelozvat tak zvaný informační proces, odebrala se odtud dne 9. t. m. čtyřčlenná deputace zaležející z kapitulárního vikáře, kanovníka seniora, rektora křižského semináře a vikáře venkovského okresu královéhradeckého do Prahy, aby jmenem diecése nového Vrchního Pastýře co nejslušněji pozdravila a Janu nejvornější blahopřání přednesla. Kapitulární vikář zdav Jeho Biskupské Milosti díky za první blahovonné diecése poslaný pozdrav, který se po ářím biskupství Ordinariátním listem rozšiřuje, ubezpečil, že všickni věrní diecésané budou se rádi za svého biskupa modlivati, aby mu jho a brimě, jež Pán Bůh na jeho hedra skládá, bylo vždy co možná sladkým a lehkým; pronesl též touhu, aby z milosti Boží šestému biskupu z Pražské metropolitní kapituly do Hradce přebízejícímu vedlo se zde tak dobře, jako pátému odtamtud předsedámu, kterýž (Karel Borromejský Hanl) zde dožil věku přes 92 roků a biskupoval přes 42 let, a byl při tom téměř ustavičně zdrav a naskrze šťasten i spokojen. Posléze přednesena proba, aby Biskupská Milost tu lásku a přízeň, kterou svým prvním listem diecési slíbila, ba již i dokázala, na celou budoucnost veškerým diecésanům otcovsky věnovala, začaž tito budou hled-ti, seč síly stačí, činiti se jí vždycky hodnými. — Nejvyššího Pán Biskup u velikém pohnutí myslí i srdce co nejprvějšíji poděkoval, a při vzkazování opětného nejsrdčejšího pozdravu neličeně se vyjádřil, že za pomoci Boží všechny síly svého ducha i těla diecési sobě svěřeně ochotně obětovati bude; přijal pak od kanovníka seniora jako fidiotele konsistorní kanceláře diecéšní direktát i katalog, a každým členem deputace velmi vlídně pohovořil, a s upřímným výkladem, že, poněvadž se vše ještě u Svatého Otce v Římě zdrží, nebude do blízké se svátků velikonočních na biskupství posvěcen a tudíž také k nám na ty svátky ještě nezavítá, deputaci co nejhlavněji propustil, ba i po malé chvíli ji ještě v klášterě Otců Redemptoristů svou vřelou návštěvou potěšil. Zdať Bůh — na mnohá, přemnohá léta! —

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Jindřich Kuczej, farář Laužovský, za faráře do Zlaté, p. Jos. Svoboda, farář Chřenovický, za faráře do Bondanče, p. Jos. Unger, exposita v Libčicích, za faráře do Kbel (Buděj. dioc.), p. Jos. Dítě za administrátora v Laužově, p. Josef Klement, administrátor, za koop. v Zlaté, p. Jan Adamec, kaplan Jenenický, za pros. koop. do Zdanic, p. Josef Dudek, kaplan Moravický, za kaplana do Sebranic, p. Frant. Zrzavecký, koop. v Ranně, za kapl. do Morašic. Uprázdňena místa: Laužov, fara, patr. kněží Boey Croy od 24.

února, Chřenovice, fara, patron. ústava šlechticů na hradech Pražském od 27. února b. r.

„Národní Listy“ proti Borromeu. Bývalý všemocný list německé rodiny stárne a proto často přemýšlí o mravní zodpovědnosti každého jednotlivce, ač by se na sebe měl nejdříve obrátiti. Při nedávné sebevraždě 16letého chovance Borromea připealy „Národní Listy“ nerozvážený tento čin k vině ústava, jenž „přijíždí mladé duše, sehnane bídou, pod záminkou dobrodružství“. Nebudeme se vůbec ptáti, kdo více studentů pokázal, zda „Národní Listy“ aneb hradecké „Borromeu“, protože o tom jest důdek veřejnosti již ustálen. Poukážeme jenom k daremnému charakteru tohoto žurnálu, jenž i mrtvol dovede pro sebe vykořistiti. Zoufalý jinouch nebyl vůbec bídou o ústavu veznán, nýbrž pocházel ze zámožné rodiny o přijetí do ústavu se sám ucházel a také výchova ústavu k zoufalství jeho nepřispěla, neboť při prvním projevu nespokojenosti byli by mu rodiče vyhledali byt jinde. Jeví se tedy útok „Národních Listů“ na církevní ústav zcela obyčejným zákeřnictvím, jež u slušného listu nebývá obvyklé. Nemáme práva vtráti se do psychologického stavu zoufalého studenta, ale tolik jest jisto, že ústav zrovna tak jest nevinen na jeho smrti, jako zemská správa, která neupravuje stráž vodní, aby se v níh nikdo nemohl utopiti.

K organizaci učitelstva. Nedávno odbyla se v našem okrese malá novinářská šarvátka při volbách do okresního výboru, protože kandidoval do výboru též zástupce učitelstva, učitel Merkl z Pouchova. Rolnictvo kandidatury nepřijalo, proto bylo při zvláštní poradě učitelstva uvažováno, zda mají učitelé i na dále zastávat funkce obecních tajemníků atd. Jak jest známo, byly podobné úvahy dávno již přetřásány, zda má učitelstvo zastávat úřad varhaníků a řídících kůrů ve chrámech. Nedivíme se pranic, že se chce zbaviti učitelstvo při nynějším zlepšení platu vedlejších služeb, které je o čas připravují. Ubude tím sice učitelstvu na vedlejších příjmech, ale tomu hledí stav tento odpočívá vybudováním jiných podpůrných fondů a ústavů. V hradeckém okrese založeno bylo a do obchodního rejstříku bylo dne 1. ledna 1903 zapsáno úvěrní družstvo záloženské a neomezeným ručením pro učitelstvo českoslovanské. Družstvo čítá již 38 členů. Učitelstvo rozhodně prospěchu svého stavu rozumí.

Kečována umělecká výstava, sestavená na podnět c. k. ministerstva kultu a vyučování a umělecké rady, pod správou Průmyslového musea zdejšího, otevřena jest od 1.—21. března v slavnostní síni obchodní akademie. O sympatickou pozornost se zde hlásí přední umělci Rakouska, Francie, Německa, Anglie, Holandska a Španělska. Umělecké obrazy, vynikající vesměs nad prostřednost, poskytují divákovi pohled nejpestřejší. Nejruznější směry genialních umělců XIX. století vybízejí k vděčnému studiu, jsouce seřazeny v ladných, účelných skupinách. Obrazy biblické a mytologické, reprodukce plastických děl stídnají se s prostými žánry, podobiznami, originálními obrazy bitev, krajinnoumalbou atd. Zájem o tak nádhernou výstavu by mohl býti poněkud větší.

Nehoda. Vážná nehoda, která ohlala si vyžadati i život, stihla dne 6. t. m. studujícího III. tř. c. k. vyšší reálné školy F. Š. Ubíral se klidně s jinými studujícími odpoledne do školy. U chodníku stál voják s koněm k jízdy osedlaným. Když se F. Š. přiblížil, ačkoli dosti daleko, kůň vyhodil a udeřil jej do hlavy. Stěží, že rána svezla se po klobouku, čímž valně oslabena byla, takže v krátkém čase žák F. Š. mohl do školy. Žádoucně, aby nikdy na místech pro chodce, zvláště u škol, s koni se nestálo, a na druhé straně, aby obecná zbytečně se jim nepřiblížovalo. Nehoda studujícího F. Š. budiž výstrahou.

Na dobytčí trh dne 10. t. m. přivlečeno bylo do Hradce Králové: koní 374, krav 238, volů 64, býků 42, telat 23, kozy 3, celkem 744 kusů. Přístří dobytčí trh bude se konati dne 7. dubna 1903.

Ze Všeob. sdružení křesť. dělnictva. Schůze užšího výboru dne 7. března 1903. v Hradci Králové. Přítomni: Urban, Jenšovský, Pochmon, Luštinec, Andrlík, Lušnička, náhr. Lábus a taj. Polák. Podpory nemoc. uděleny: M. Čermná: Fr. Pavlíček za 7 dní 8 K, Fr. Sedláček za 7 dní 8 K. — Úpice: A. Štěpánský za 14 dní 16 K, Jan Modrý za 7 dní 8 K, Anna Dubová za 7 dní 8 K, Marie Hetflejšová za 7 dní 6 K. Za členu III. tř. přijat p. Kulička Jan, obchodník v Rychnově n. Kn.

Requiem za Frant. Lad. Riegra. Za duši vznešlého veličana sloužil dne 11. t. m. o 9. hod. vadv. kapit. vikář Mgr. Dr. Al. Frýdek slavné requiem. Přítomni byli členové kathedrální kapituly, míst. rada Steinfeld s úřednictvem, velící generál št. Karel s deputací důstojnického sboru, městská rada, všichni členové zastupitelstva, dvorní rada Okenfus s úředníky krajského soudu, státní návladní Matouš; dále jsme viděli zdejší bohoslovce s představenstvem, deputaci gymnasia, reálky, obchodní školy, pedagogia, spolek soukromých úředníků, hasičů, katolickou jednotu, cyrilskou jednotu, deputaci obecných škol, Sokol, vojenskou vysloužilce, atd. Velkolepě se neslo prostornou kathedrálou nádherné requiem Ettovo; ještě více uchvátila klassická sekvence Mozartova. P. regenschori Wünnch i celý jeho sbor věnovali přednesu plni a pozornost vskutku vzornou. Na všech středních ústavech súčastnilo se žactvo zádušních služeb Božích ve svých kaplích. Obrovská účast na smutečních službách Božích byla stkvělým svědectvím, že i v našem městě každý s úctou a vděčností tatíčka Riegra vzpomíná. Lidé všech povolání v dojemné svornosti dali výraz upřímnému žalu.

„Beseda“ v Hradci Králové pořádá v sobotu 14. března t. r. večer na počest 50tých narozenin Jar. Vrchlického pro své členy a jich hosty. Laskavě účinkují: slečny B. Nepeřená, M. Petrová, Em. Scheinerová, F. Vocásková; pánové J. Nepeřený, Dr. R. Urbánek. Začátek o půl 8. hod. večer.

Tamburaši. V Jednotě katol. tovaryšův královéhradeckých utvořil se sbor tamburašův. Dirigen-

tem jest místopředseda jednoty, bývalý dirigent tamburašův Chrástecský, dp. Václav Gyrkovics. Doume tudíž, že jako chrastecští, tak i hradečtí tamburaši brzy se tak zdokonalí, aby pobavili p. t. obecenstvo. Nástroje objednány jsou od firmy T. Kovačič v Záhřebě.

Z kroniky královéhradecké. Dne 29. února 1776. komise, do níž povoláni byli zástupcové vojska i krajského úřadu, odhadovala (za přisluhou zřízení pevnosti) na Pražském předměstí hospodu u „černého koníčka“ a dal na pravo (proti kostelu sv. Petra) dvorec Hefertovský, pak čtyři místa v Zámostí. Na to druhého dne (1. III.) odhadnut byl kostel sv. Pavla na Střežině na předměstí Slezském. Od toho dne přestalo pohřbívání při tomto kostele a nový hřbitov byl na Pouchově vykazán. Mimo předsední měřány, jenž se posavad u sv. Duha pochovávali, pohřbívání ostatní u sv. Petra na Pražském předměstí; z Malšovy Lhoty, z Malšovic a Zámostí k sv. Janu na vinici, (u sv. Antonína na Novém Hradci posud hřbitova nebylo); z Rasku, Pletic, ze Slatiny a Svinar své mrtvé až do Lochanic ku pohřbu donášeti neb dovážeti museli. (Die Fr. Švendy). — Dne 1. března 1776. narodil se Josef Rautenkranz, který zemřel jako farář v Sedlici r. 1818. Napsal 11 spíků větším dílem obsahu náboženského a mnoho českých básní, které v „Hlasateli“ a jiných časopisech uveřejnil. — Dne 8. m. března 1856. prodala Anna Eusebie hraběnka z Harrachu, roz. svobodná paní ze Svanberka, své dědičné panství Chrást, rytířské sídlo Onufice se vsí Dvakačovicemi a Zásadím, jakož i ves Chlum a Vortovou se všemi náležitostmi Jeho Eminenci kardinálu z Harrachu, knížeti arcibiskupu Pražskému za 80.000 zl. rýnsk. pro nové biskupství Královéhradecké. Na summu trhovou bylo hned při smlouvě 50.000 zl. složeno, zbytek pak splácen v ročních lhůtách po 10.000 zl. i s prošílymi úroky v d. sv. Havla. Svědkové trhu podepsáni jsou: Maxmil. Valentin hrabě Martinic a Ferdinand Vilém hrabě Slavata z Chlumu a Kozumberka.

Počasi v měsíci březnu. Na počátku měsíce r. 1794. bylo několik mrazů, od 16. až do 28. trvala mlha, toho dne se blýskalo a hřmělo. — R. 1796 Na začátku měsíce napadlo hodně sněhu, přičemž dne 2. a 3. byly veliké vánice, od 6.—18. mrzlo, tak že Labe a Orlice u Hradce Králové zamrzly; drnáz zima trvala až do 27. Na velký pátek (25.), na bílou sobotu i na velkou neděli byly opět veliké vánice, 28. slunečno, pak následovaly pohodlné dny. — R. 1797 Od počátku března zima počala, 18. byl „poprašek“ — celou zimu sněhu nebylo — načež až do 12. dubna mrzlo. — R. 1798. Do 9. „znamenítejší“ mrazy, 10. a 11. (jarmark v Hradci Králové) dešť, že i sněh druhého dne roztál, 25. trochu mráz „přitůžil“ a zase deště následovaly až do 5. dubna. — R. 1800. Březen toho roku s mrazy dodržel, byly však dni jasné a teplejší, čímž se sněh pomalu ztratil. (Ze Švendy.)

Na Sanatorium v Janských Lázních přispěli vdpp.: Vojt. Kouba, b. notář, farář v Souticích 6 korun, J. Král, kaplan v Suchdole 5 korun, Josef Teplý, katecheta v Kutné Hoře 6 korun, Jindř. Kolář, kaplan v Nechanicích 7 korun 20 hal., Ang. Žďárský, farář ve Smrčné 6 korun 70 hal., Frant. Vacek, katecheta v Kostelci n. Orli 67 korun, Karel Kuhn, farář v Liberku 5 korun, J. Vlach, b. vikář v Luži 29 korun 60 hal., Jos. Hlavsa, farář v Nechanicích 29 korun, J. Brukner, kaplan v L. Týnci 6 korun, Anonymus farář 10 korun, Vinc. Novotný, k. kanovník, b. vikář, děkan v Dolní Krupě 20 korun, Anonymus L. 34 korun, 60 hal., Ed. Kasal, administrator ve Vamberku 29 korun, Jindř. Dudek, farář v Mladočově 32 korun, Jos. Vaněček, kaplan v Mikulovicích 20 korun, Vl. Žid, zám. kaplan v Žehušicích 3 koruny, Josef Vomočil, farář na Nové Pace 50 korun. Srdečně vzdává díky a o další příspěvky prosí kapitulární konsistorium v Hradci Králové.

Z Černilova. (Sv. Missie). Dne 25. února na popeleční středu dočkali jsme se toho, nač tak velice jsme se těšili a připravovali, totiž sv. missie, kterou toho dne u nás začali vdpp. otcové Redemptoristé z Prahy: P. Bernardin Čáka, P. Tomáš Zapletal a P. Bohumil Matějů a kteráž potrvála až do 7. března. Těžko věru vypsat i vyličiti, co krásných a dojemných okamžiků zažili jsme v době sv. této missie. Říká se, že mnohdy v novinách se píše více než jest pravda, ale případ ten u nás v Černilově věru není. Nechtě dosvědčí to ty nepřehledné zástupy katolíků, kteří tak horlivě sv. missie se zúčastnili a veřejně osvědčovali svou sv. víru katolickou, necht pravdu toho dokáží i mnozí „také katolíci“ — Bohu díky ještě že by je na přestech spočítal, kteří vztekem a záští jen sršeli. Ano sv. missie u nás stala se překrásným ovocem na pevném a mohutném stromu katolického života, který u nás hluboké zapustil kořeny a odolá již všem bouřím několika malomocných lideček, kteří neradi by byli považováni za tmáře a klerikály. Vdpp. misijní mohli věru býti hrdi, pohlednou-li na to, že příchod jejich k nám marný nebyl. — Účastenství při každém kázání, cvičení dle stavů, bylo takové, že prostorný chrám Páně nestačil, a měli-li všichni slyšeti, muselo se kázati venku. Ke stolu Páně přistoupilo 2300 duší kromě školní mládeže — A jak velkolepě byly to slavnosti misijní: slavnost odprosu Nejsv. Sv. Olt., které se zúčastnil i vdpp. prelát Antonín Suchánek s pány bohoslovci z Hradce Králové, dále slavnost Marianská, svěcení sv. kříže a průvod s Nejsv. Sv. Olt. Slavnosti těchto zúčastnilo se pokaždé na pět tisíc lidí. — Zvláště pak průvod při svěcení sv. kříže a s Nejsv. Sv. Olt., jehož se zúčastnila katol. jednota s praporem a hudebou, byl tak ohromný a uchvatný, že všichni se slzami v očích vyznávali: něco takového ještě Černilov neviděl. Ano, to bylo veřejné a slavnostní se přihlížení k Ježíši Kristu a jeho sv. církvi zvláště se strany mládeže a mužů, to bylo něco podobného, jako když Kristus Pán prostředím jasnějšího lidu slavnostně vjížděl do Jeruzaléma. Než každá i ta nejkrásnější slavnost má svůj konec, a tak také my ani jsme se nenadáli a musili jsme se loučiti. Loučení bylo bolestné, již v pátek večer při posledním kázání; a když místní

vdpp. děkan Jan Fr. Seidl děkoval vdpp. misijnářům za jejich obětavost, propukli všichni přítomní v pláč. Ještě v sobotu ráno přišli všichni účastníci sv. missie, aby se rozloučili s vdpp. misijnáři. V průvodu, který zahájila katolická jednota s praporem a hudebou, vyprovázeli jsme vdpp. misijnáře za obec, ano mnozí až na hradecké nádraží a z útů všech vděčně se ozývalo: „Zaplat Pán Bůh.“ Ano zaplat Vám Pán Bůh za všecko, vdpp. otcové Redemptoristé, tak my všichni dobří katolíci čestně voláme za vámi. Slibujeme Vám, že budeme katolíky dobrými a rozhodnými.

Český vynález. Panu Matzkému, chemikovi cukrovary v Syrovátce u Hradce Králové, podařilo se vynalésti sirnou lázeň vůně lesního jehličí. Quantitativně složení sirné lázně této jest totéž, jako sirných lázní Pišťanekých. Pan Matzko však odstranil nepříjemný zápach sírovodíkový, nahradiv ho jmenovanou vůní. Dav si vynález svůj patentovati, vstoupil pan Matzko ve spojení s Čechách s p. J. Veselým, majitelem rašelinových lázní v Bohdánči a v Německu s akciou společností ve Wechelde a zřizuje v obou místech továrny na výrobu praeparátů svého. Poněvadž pak továrna v Bohdánči co nejdříve počne pracovati, bude možno tamtéž již počátkem letošní sezony lázeňským hostům užívatí sirných lázní vůně jehličí. Kdo zná nepříjemnost lázní sirných z odporného jich zápachu, dovede oceniti vynález p. Matzkého a musí přáti podnikovi tomu zdaru co největšího.

Z Dobřenic. V neděli při službách Božích poukázav na poctivost, pevnost i pevné náboženské přesvědčení zesnulého otce Riegra, ohlásil dp. farář za něho na středu zpívané Requiem, abychom svou lásku a vděčnost i po smrti mu projevíli. Ač počasí bylo nepříznivo, přišlo se za 7 vřdece národa hojnost ctitelů jeho, mezi nimi i školní mládež a pp. učitelé pomodlit. Bůh mu dej radost věčnou a národu za něj náhradu.

Z Radimě a Jičína. Farní chrám Páně sv. Jiří v Radimě volá již dlouhá léta po důkladné vnitřní opravě. Příchodem nového faráře dp. Jana Groha učiněny potřebné kroky, aby velenutá oprava byla uskutečněna. Slavný patronátní úřad J. Janosti knížete Karla z Trauttmansdorff a nevědní ochotou nákladem záduší kostela provade následující: Hlavní oltář celý nový; varhany z děk. chrámu Páně Jičínského budou sem přeneseny a důkladně opraveny, k čemuž i kůr hlavní přiměřeně bude přispůsoben. Chrám Páně bude celý malován v presbytáři i v lodi a to nákladem dosti značným. Náklad na malbu hrazen bude z dobrovolných sbírek, které dp. farářem po farnosti naší byly konány a k nim farníci všech tříd a stavů s nevědní ochotou a s příkladnou obětavostí přispěli. K tomu účelu věnovali osadníci: v Radimě 443 K 34 h, v Studňanech 346 K 40 h, v Dřevenicích 267 K, v Tužíně a Podhájí 191 K 20 h, v Soběrazí 135 K 40 h, ve Lháně 75 K 6 h, společný dar 30 K, celkem 1488 K 94 h. Ve prospěch malby chrámu Páně pořádána též divadelní představení a odvedli: sl. ochotníci v Radimě 22 K, v Soběrazí 17 K, I. sbor dobr. hasičů v Radimě 32 K, celkem 71 K, v Dřevenicích sl. čten. beseda divadelní představení k těmž šlechtěnému účelu připravuje. I četní rodáci z farnosti Radimské v cizině rozptýlení ochotně přispěli značnými obnosy: P. T. vdpp. Boh. Neumann, bisk. notář, c. k. gymn. profesor v Něm. Brodě 100 K, převor Štoviček v Mladé Boleslavi 10 K, Jan Vik, katech. a zámecký kaplan v Smiřicích 15 K, Josef Sedláček, děkan v Solopiskách 20 K, Jan Kaška, děkan v Kuklenách 20 K, Václav Strnad, děkan v Karli 25 K, Josef Valenta, kaplan ve Vrsicích 20 K, Jindřich Kolář, kaplan v Nechanicích 10 K, slovatný pán Jan Luňák, doktor filoz. a universitní profesor v Olšově v Rusku 50 K, MUDr. Václav Vindýš z Plavě 20 K, rod Strakův z Jablonce n. N. 10 K, Alois Frýba, říd. učitel ve Volanicích s rodinou 30 K, c. a k. setník Jirásko v Kutné Hoře 10 K, pl. M. Dlouhá, soukromnice v Žel. Brodě 20 K, pl. Frant. Dolanská, choť c. a k. vojen. lékárnicka v Pešti 30 K, pl. Schimanová v Benešově 10 K, důchodní Fr. Herzl v. v. v. Budňanech 2 K, odkaz p. Kat. Purmové z Tužína 30 K. Nejmenovaný dobrodinec z Radimě složil 250 K. Všem těmto dobrodincům a přiznivcům našeho farního chrámu Páně platí naše vřelci „Zaplat Pán Bůh!“ Našemu dílu „Zdat Bůh!“

Výstava čes. severovýchodu v Holíčích má bez odporu veliký význam a důležitost, což všeobecně se uznává. Mimo cíle výstavami obecně sledované má výstava tato i cíle eminentně národní: Dokázati, že české obyvatelstvo v uzavřeném území není živlem pouze fluktujičím, stěhovavým, ale že jsou to dovední živnostníci a řemeslníci, — dokázati, že požadavek rozdělení obchodní komory v Liberci a zřízení nové české komory v Hradci Králové je přesně odůvodněný, oprávněný a nutný. Za tím účelem uspořádána bude výstava čes. severovýchodu v Holíčích ve velikém, na krajinářských výstavách dosud nebyvalém slohu. Pořadatelstvo výstavy, město, okres, a j. interresovaní činitelé učiní vše možné, aby výstava nejen po stránce věcné, ale i po stránce vnější byla důležitosti a významu svému přiměřena.

Východočeská výstava v Pardubicích 1903. V neděli dne 22. února t. r. konala se v Pardubicích ve dvoraně měšťanské besedy schůze důvěrníků výstavy a byla nejen velmi četně navštívena, ale byla i neobyčejně významnou tím, že četní přítomní zástupcové téměř všech měst východočeských vyslovili upřímný souhlas s myšlenkou, programem i rozdělením výstavami a této výstavou podporu i účastenství přislíbili. — Odbor stavební vypsal konkuru na budovu pro státní výstavu hospodářskou, otevřeně káňny pro stroje, hudební pavillon a více menších budov, nač páni podnikatelé zvlášť se upozorňují. — Umělecká výstava. V době nynější, kdy tolik se mluví o popularisaci Umění, v tento vhodný čas připraví výstavní výbor příležitost, že popřáno bude nadšeným ctitelům umění, nejširšímu obecnatru a mládeži pokochati se výtvoři nejprřednějších našich umělců výtvarných, kteří slíbili již určitě výstavu obelati. Těž odbor připraví též expozici fotografův — amateůrů. — Na schůzi učitelův okraku rosičského usneseno a přítomným obecnatvem nadšen

přijato, aby jednotlivé obce v teraínu od Kunětické Hory k Pardubicím až po Bohdaneč pořádaly na výstavě lidové slavnosti. — Sjezdový odbor výstavy usnešl se uspořádati 2 srpna t. r. manifestační sjezd všech podpůrných a humanitních spolků na českém východě. Žádají se proto jmenované spolky, aby svoji adresu oznámily: Jos. Konešovi, předsedovi „Remešnické jednoty“ v Pardubicích. —

Ze Skuhrova. Projev úcty k památce avé-
nělého velikána vlastence Riegra učiněn ve Skuhrově u Solnice zasláním telegramu od tamní „čtenářské besedy“: „Nad úmrtím velikého vlastence, čestného občana zdejší obce Dra. Frant. Ladislava Riegra, projevuje svou nejlíbivější soustrast „čt. beseda“. Ve středu pak dne 11. t. m. bylo obětováno zpívané rekviem za spásu duše avénního na podnět této besedy. Súčastnili se sbor učitelský s mládeží školní, zástupcové obcí, spolků zdejších a dosti četný počet zbožných osadníků s farností skuhrovské. Členové „čtenářské besedy“ zapěli jímavé rekviem. Tak i podhorská naše dědinka podala díky, jak velice váží si náš lid velikých zásluh Riegrových o národ veškerý a o tu naši milou zemi českou!

Z Křehleba u Čáslavě. Vzácnou a řídkou slavnost konali jsme dne 4. a 5. t. m., památku zlaté svatby jaených manželů Karla knížete ze Schwarzenberga a jasně choti jeho Vilminy, roz. kněžny z Oettingen-Wallerstein. Odpoledne ve středu zavíaly prapory v barvách knížecích a národních s budovy farní, s bytu nájemce knížecího dvora p. Frant. Výborného, kníže. Zahradníka p. J. Šrutta a se zámku; u večer pak o půl 7. hodině zaplála okna jasnou a září ve farní budově a v bytu kníže. zahradníka. O slavnosti samé konány slavné služby Boží, jímž obcovali nájemce knížecího dvora p. Frant. Výborný, kníže. zahradník p. J. Šrut, četné věřících jakož i převážná část dělného lidu p. nájemce a z knížecí školky. Pomodlili jsme se zbožně po ukončených službách Božích, aby nebeský Pán zehnatí ráčil jasným jubileantům zřevím, dlouhým panováním a blahem časným i věčným!

Z Lanškrouna. (Pohřeb). V pondělí dne 9. t. m. konal se zde slavný pohřeb pana Vojtěcha Křehleba šlechtice z Geyssingu, syna zdejšího pana vrchního správce knížecího Liechtenšteinského panství. Týž zesnul ve čtvrtek dne 5. t. m. v mladistvém věku, stár jsa teprve 27 let, po těžké operaci na klinice vídeňské. Zesnul převezen do Lanškrouna a rakev s pozůstatky jeho vystavena na květinami skvostně ozdobeném katafalku ve zdejší děkaněm chrámu Páně. O 4 hodině odpolední započal slavný pohřeb, jehož se zúčastnilo 18 duchovních knížecího Liechtenšteinského patronátu, pp. úředníci patronátní, úředníci c. k. okresního hejtmánství, c. k. okres. soudu, c. k. berního úřadu atd., rovněž slavná městská rada, c. k. školní inspektor atd. a nečíslné mnoho účastníků z blízka i z dál. Po skončených obřadech v kostele ubíral se kondukt na nový městský hřbitov. Týž vedl nejdp. vikář Fr. Krihl z Dobručky, za assistance městského duchovenstva. Na hřbitově zapěli duchovní řezm „Lauda anima mea Dominum“ a rakev s pozůstatky zesnulého vložena do vlastní broby vedle rakev jeho bratra, který rovněž před lety v mladistvém věku na věčnost se odebral. — V úterý dne 10. t. m. celebrou zdejší vdp. děkan Fr. Michalitschke za assistance zdejších duchovních za spásu zesnulého slavně zpívané „Requiem.“

Záložna v Hradci Králové. Za měsíc únor 1903 vloženo K 135.286-10, vybráno K 102.100-95, zůstatek K 1.463.296-99. Půjčeno K 44.195-60, splaceno K 45.002-36, zůstatek K 1.192.665-05. Počet účtů 2.419, pokladní obrát K 474.726-91, záruční fondy K 107.630-29. — Dnem 31. prosince 1902 bylo v závodních podílech K 60.675-13 (proti loňsku o K 3.478 43 více), vkladů K 1.305.414-44 (proti loňsku o K 60.593-01 více), půjček směnecných K 312.163-05, hypotečních K 877.765-71, pokladní obrát K 8.214.455-07.

Různé zprávy.

Odkaz národu. Dr. Fr. Lad. Rieger ukázal, jak ušlechtilou byla duše jeho v lásce k národu českému. Národní dar 200.000 K, jenž mu byl u příležitosti 70tých narozenin r. 1888 věnován, odkázal úplně národu českému. 150.000 K odkázal spolku Svatobor, aby z úroků udílel ročně na den jeho úmrtí podpory nebo odměny osobám, jímž by se v každé době dle potřeby potřeb národa a dle poměrů doby nejvíce posloužilo všeobecnému zvelebení jeho, jako osvěty, cti a blaha. Rovněž mohou se z tohoto fondu, k němuž, jak sobě přeje a doufá, i jiní národovci přispívají, věnovati prostředky ke kulturnímu i hospodářskému povznesení příslušníků našeho národa ve krajích národně smíšených, jakož i všude tam, kde vzdělanost obecná pro nepřipravené poměry méně pokročila anebo pro utiskování národnostní vzniknouti nemůže a vydáváním spisů a časopisů jim prospěšných, ovšem českých, šířením českých knih, zakládáním škol a knihoven českých, udílením stipendií pro mládež a prostředky podobnými. 50.000 K odkázal k tomu cíli, aby s tohoto odkazu tisíce korun vždy po 3 letech bylo udělováno jako odměna za nejschůbnější skutek vlastenecký neb národní, aneb za výtečný čin obětavosti, hrdinného sebezapření, křesťanské lásky, nebo lidumilství, vykonaný ve třileti právě minulém některým příslušníkem národa českého. — Povinností tento odkaz prováděti dle vůle zvěčnělého patří hlavně „Svatoboru“, podpůrnému to spolku čas. spisovatelů a „České akademii věd a umění.“ K hmotnému tomuto odkazu přidružil šlechtitý vlastenec radu nad zlato vzácnější, jejíž plněním národ český stal by se šťastným a vzácným. — Národu mému pak přeji z té duše, aby sebe sama nikdy neopouštěl v malomyslnosti, ani nezpyšněl v domýšlivosti; radím jemu, aby sice trval na svém právu jasně a neustranně poznáním, ale aby se nikdy nedal svéstí vášní ke krivdění komu jinému; přeji mu, aby, dbaje vždy jen rady mužů ve všem čestných a skutky

vlasteneckými ovdáčených, nedbal na slova zvučná a besla jalová, jeho samolibosti lichotící, jaká pronášejí často lidé nezralí, mravnosti pochybné, anebo sobcové, zisku, popularnosti a moci politické žado-
stiví; radím mu, aby důvěřoval hlavně vlastním silám — ovšem správně oceněným, aby nepřeceňoval sil svých a nepouštěl se do podniků pošetilých, samo bytí jeho ohrožujících, jsa toho vždy pamětliv, že jen poctivou prací duševní i hmotnou, a i tu jen postupně sice, ale bezpečně založí si lepší budoucnost. Přeji si dále, aby národ můj nikdy nespouštěl ve snah ideálních, křesťanských, věčných to pravidel cti, práva a lidskosti, aby především nikdy se nespouštěl požadavků práva, aniž klonil se k násilí, byt by okamžitě opouštěl spravedlnosti slibovalo ohlívkový úspěch, jsa toho pamětliv, že obecná mezinárodní úcta před právem je nejpevnější ohradou národů, zvláště národů malých, jímž je zvláště nebezpečno vyjít z této bradby a vydati se na vratkou půdu moci, čili práva silnějšího. Konečně si přeji, aby národ můj dušil v sobě všemožné hříchy záviati, u nás bohužel dosti častý. Tento ohavný hřích, jenž ani samému hříšníku neprosipává, nýbrž jej otravuje, hřích, jenž duši vznik a vzlet člověka, jenž pokálí každou zásluhu, podestívá každou nezištnou práci, strhá v bláto každou velikost ano potlačuje ji v samém zárodku, nedopouští skutkům šlechtitým, aby povzbudily jiných. Hřích ten býval od věků Slovany nejbojovnějším pramenem nesvornosti, podkopáním vůle autority, ano pramenem ujačmení od jiných aneb aspoň závadou tvorby mohutných organizací. Budou-li synové a dcery našeho národa vždy dle těchto zásad moudré, svorné a bez záviati pečovat o všeobecné zvelebení jeho, pak důvěřuji pevně, že povznesou sílu jeho kulturní i hmotnou v té míře, že odolá všem událostem a všem převratům politickým, jichž směr a dosah napřed vyměřiti, netku-li dle přání národa, zvláště malého jako náš, upravití není ovšem dáno. Avšak nechtějme se spouštěti víry ve spravedlivé vyšší řízení osudů národů.“

(11) **Zašlá sláva.** Ticho po pěšině, kudy chodíval . . . Ba, zarůstají travou ony pěšinky slávy z Vrchlabí do Trutnova, z Trutnova do Weiskendorfu, z Broumova do Landškrouna. „Der deutsche Mann“ (nejněmečtějšímu), „Zierder deutschen Nation“ (ozdoba něm. národa), kteréhož do nedávna zářící kultura na rukou nosila, topí se nyní v morálním bahně a možno říci již teď, že v něm dokoná. Věřejnost směje se nejnovějším skandálu, v kterém se ocitl nepřemožitelný rek K. H. Wolf. Jeho paní žádá za rozvod. Kdo by se tomu divil? Přičin má zajisté dosti. Ale jaké světlo vrhá to na Wolfa samotného, který přec po afféře Seidel na schůzích prohlašoval: „Moje paní, jakožto pravá Němka (!) mi odpustila . . .“ — který tak rád honosil se „spofádaným“ rodinným životem, aby tím více kalu vrhal na kněžstvo. Nuž, chcete věděti, jak mu jeho manželka odpustila? Chcete věděti, jak jeho rodinný život vypadá? Odpověď podává „Reichspost“ ze 6. března t. r.: „Wolf obviňuje svou paní (v Grazer Tagbl.) z nedovoleného poměru k Schönererovi (!) A to praví Wolf o téže paní, která ho svým mlčením až dosud chránila před úplnou porážkou při volbách a processu v Mostě. Teď už to není „das edle, deutsche Weib!“ — Připadá mi celý ten německý komediant jako Napoleon. Jak si začal s papežem, pohrál. A Wolf začal se sv. Alfonsem a Bůh ho ztrestal. Od té doby je zničen. Stydí se zaň i vlastní jeho přívrženci i spustilci, kteří na jeho jednání s afféře Seidel „wacker“ volali. Onehdy jsem mluvil s Wolfiánským panem učitelem, který ještě před rokem na Wolfa přisahal. Ptám se ho: Tak co jste teď? „Ali“ — nebo „Ost“? „Nic“, odpověděl mi zutivě; „je to hanba, co ti chlapí vyvádějí.“ U nás jsou teď tři hlavní strany: Schönererova (Alldeutsche), Wolfova (Ostdeutsche) a neutrální (Čechy ale žerou všichni). Oslavy Wolfovy řídí. Onehdy přáli si hosté v jednom hostinci, aby Wolfův pochod nebyl více hrůz. Wolf přijde a zas odejde jako by nic. Kde jsou ty časy, kdy ho mračna všenečeských trikolor vítala! Všecko fuč a Liguoribo morálka stojí pevně dál. Inu, to už ten světa běh . . . pan Wolf dobral svou roli na politickém kolbišti, a mater Germania může roniti krokodíly slzy a notovati staročeskou: „Ticho po pěšině, kudy chodíval.“

Statistika diecése královéhradecké. Na počátku r. 1903 jest v diecése této 1.443.996 řím. katolíků, 44.051 evangelíků helv. vyzn., 10.926 evang. aug. vyzn., 251 hernbutů, 22 starokatolíků, 15 anglikánů, 36 pravoslavných, 57 řec.-armenských, 59 řecko-egyptských, 20 evang. bratří, 5 irvingiánů, 11.221 židů a 595 bez vyznání.

Jubiläum korunovace svatého Otce Lva XIII. Dne 3. března dopoledne konala se v Římě v basilice sv. Petra velkolepá slavnost na oslavu jubilea korunovace sv. Otce. Slavnost vykonána byla za nádhery od r. 1870 nevidané. Námeti Sv.-petrské obklopeno bylo kordonem italského vojska, aby přístup do velechrámu byl volný. Papežští četníci, švýcarská a palácová garda, papežští komorníci, dále pak členové katolických spolků v Římě, kteří měli na starosti přístup k tribunám. Už od časného rána valily se veliké zástupy k basilice sv. Petra všemi ulicemi. Bylo pozorovat přetékající poutníky z Itálie a z ciziny. Do velechrámu na vstupenky povolen přístup 60.000 lidí. O 11. hod. byl velechrám zcela naplněn. V tu dobu zasílil velechrám záplavou elektrického světla a ozval se slavnostní zpěv. Blížil se sv. Otec ve stkvělém průvodu provázen jsa množstvím duchovních hodnostářů. Na to sv. Otec kleče přítomen byl mši sv., po níž udělil apoštolské požehnání. Dojem slavnosti byl úchvatný. — Dne 8. března přijal papež 5000 poutníků z Rakouska, Německa a z Belgie.

Česká spořitelna. Do středy večer vybráno s této spořitelny 34.454.992 K 43 h po většině českých peněz. Nával do paláce spořitelního se sice uvolnil, přes to však denně vydává spořitelna přes milion korun vkladů. Boj národnostní jeví se i tu na poli národohospodářském. Že ubozí Čecháčkové teprv nyní vybírají si peníze z německé pokladny t. sv. České spořitelny, tím přece se ničím neprovinili. Kdo si vítr, klidí bouři.

Učený sedlák. Ve Sv. Leonardu (Horní Rakousy) semřel nedávno svobodný selský synek Ferd.

Haunschmied. Jméno jeho známo bylo po širém okolí, jelikož to byl muž vzácných vědomostí. Zejména v botanice a historii byl výtečným. Za mladších let také hodně cestoval, navštívil Řím, Neapol a Pompeje, procestoval téměř celou Itálii a Německo. Na těchto cestách zazívil různé příhody, jež pak doma ve volných chvílích shromážděným kol něho sousedům vyprávěl.

Chov kachem možno rolníkům již z té příčiny doporučiti, že nestojí mnoho námahy, ani času, ani mnoho peněz. Nezbytnou věcí k výnosnému chovu kachen jest prostranný chlívek se suchou podlahou, suchou slámou nebo senem vystlanou. Kachny mohou postrádati rybníka, potoka, mají-li jen pitné vody dostatek. Tu prospívají stejně dobře, jako když mají přiležitost k plování, pouze v tom je rozdíl, že nedávají tak čisté peří. Kdo chová jen několik kachen, může je ušiti na dvoře, zapravil-li jim do země prostranné kamenné korýtka a naléval-li do něho dvakrát denně čerstvé vody. Z druhů vzácnějších doporučuji se zvláště kachna rouenská, barevná a velká kachna pekingská, bílá. Vejce k násadě lacino možno si teď opatřiti.

České spolky, obecní zastupitelstva čes. obcí a každý jednotlivec uctí památku Dra. Frant. Lad. Riegra, prvního starosty a spoluvůdce největšího a nejdůležitějšího českého spolku Ústřední Matice Školské, tím způsobem, že zašlou Ústřední Matici Školské každý podle prostředků svých příspěvek na fond Dra. Frant. Lad. Riegra.

Spolek sv. Josefa pro nemocné kněží sídlem v Gorici. Monsignorem Filipem svého času založený spolek změnil na generálním shromáždění 1899 statuty, dle nichž každá diecése vysílá na shromáždění své zástupce, kteří hájí zájmy svých diecése. Zástupcem královéhradecké diecése od ndp. bisk. Konsistoře byl jmenován p. Dobroslav Orel, katecheta c. k. vyšší realky v Hradci Králové, na nějž se obraťtež všichni p. t. členové v záležitostech spolku. Týž přijímá i nové členy.

Členům jednoty kat. učitelstva v království Českém se dává na vědomí, že pro odbor královéhradecký dosud jest pokladníkem p. Dobr. Orel, katecheta na c. k. realce v Hradci Král., který přijímá členské příspěvky za IV., V., VI. správní rok.

Matice Česká, literární sbor společnosti Musea král. českého, vydala právě 1. svazek letošního, již LXXVII. ročníku „Časopisu Musea“, jehož rozmanitý obsah jistě upoutá pozornost nejširších vrstev českého čtenářstva. Obsah: Přednáška Jar. Vrchlického „O Vocalu básníku“, počátek úvah Alb. Pražáka „Jaroslav Vrchlický“, stať dra. Sutnara „K padesátému výročí Erbenovy „Kytice“ a studie Pavly Maternové o slavné básničce polské „Marii Konopnické“. Studie Frant. Vacka „Legenda Kristianova, prameny její a čas eposání“, která po zevrubné práci prof. J. Pekala s nového hlediska osvětluje živý zájem k uvedené legendě. Dra. Jos. Stupeckého „O českých překladech rakouského práva civilního v souvislosti s kodifikací“ a stať K. Adámka „Ze smolných knih východočeských měst“. Životopis „Valtasa Bogišče“, slavného právníka jihoslovanského z pera dra. K. Kadlce, úvaha Jos. Mikše o ruském učenci A. N. Pypinovi a o ruské literární historii ve stati „Z ruského písemnictví“. Obsah svazku doplňuje „Korespondence Mikul. Drábka“ z let 1627—1671, vydaná bibliotékářem Ad. Paterou a stať dra. V. J. Šimáka o rodině Fortunata Durycha proslulého slavisty českého.

Osvěty, listů pro rozhled v umění, vědě a politice, redakci Václava Vlčka vydán na rok 1903 sv. III. s obsahem: Na věky od Čechů! Poznámky k maďarskému programu pro slovenský lid. Od K. Kálala. — Jan Městecký z Opocna. Od Karla Jonáše. — Na výpravě. Kresby z Tater od Jana Havlasy. — Soud. Od A. Klášterského. — E. K. Liška. Od dr. Fr. X. Harlasy. — O vyrovnání rakousko-uherském z r. 1867 a jeho důsledcích. Podává dr. Bohuslav Rieger. — O nových zákonech cukerních. Píše Vladimír Fáček. — Hoj o Jižní Ameriku. Od Jos. J. Toužimského. — Dva opatrovníci. Z vědeckých vzpomínek Štěpána Radiče. — Rozhledy v umění výtvarném. Od dr. Fr. X. Harlasy. — Osvěta vychází každého měsíce v šestnácti číslech kniháček veliké osmerky. Předplatné obnáší na čtvrt roku 3 K 60 h. Administrace na Král. Vinohradech, Čelakovského ul. 165.

Z „Knihy lékařské“ roku 1597 sepsané. (Rukopis z r. 1629.) Proti uhrům na tvaří. Vezmi lilium a koží mléko, a smáčeje to lilium v tom mléce přikládej na noc a sejdou. Proti otoku. Vezmi list psího vína, též lneého semena, stluč to spolu a usmaž to v nepraženém másle a potom proced' skrze čistý šat, a tak co proteče, bude z toho masť. Tim se maž a budeš zdrav. — Kdo má zášimovanou žaludek, z něhož pochází záha a nemoc hlavy. Vezmi izcpu půl hrsti, anýzu se dvě lžice, kminu s půl lžice přidada do seune i lot a kus zázvoru na drobno zřezanáho, to vše uvař v čisté vodě a po uvaření sceď oslad medem a dobře teplé pij. Místo jiného nápoje pij nápoj ječnej, a tak jej učiníš: vezmi přehrátli ječmene a vody čisté šest žejdlíků, vař tak dlouho, až se ječmen rozpuká a potom vystydl budeš moci pít místo jiného nápoje. — Proti moru ním u nakažení jistý lék s pomocí Boží. Jez ráno anděličku, tou mnoho neduhův zbaven budeš; aneb šupiny vlašských ořechů buď vařené v víně a pít; buď stlučené dobře, do řídkosti přilejíc trochu vína, smíseti nad uhlím v rendličku s medem; buď suché jísti s odvádkou aneb odvádku s tím udělati; buď opět na prach zdělati a s vínem pít jest téže moci jako andělička aneb horní janoklika. — Proti oplavici. Vezmi červené víno teplé, žalud starý, lískové ořechy staré, kus cibly červené a brušky plané. — Proti červu líkařství. Vezmi terpentynu z jedle a dělej flastr a přikládej. Zkušeno jest. — K témuž. Vezmi med, sklo stlučené na prach, bochánek terpentynu, z toho udělej pokroutku a přikládej. — Pro napravení žaludku. Vezmi peluňku, čekanku, Boží dřevce, plesnivec, benedikt, růži suchou, zeměluč, balzám, vař to všecko spolu a pij; pak-li by byl potom velmi měkký v žaludku, užijvej gdouble.

První česká pouť do Lurd. Dle říjých přihlášek lze očekávati, že tato pouť s pomocí Boží

dopadne velmi pěkně. Že missionáři — duchovní správci a posvátné jeskyně — nezřetelnou v Lurdech, jest sice železi, ale tím pouti na tak slavné místo Mariané nepřestanou, neboť kromě missionářů je v Lurdech duchovní správa svátých kněží, kterým zajisté bude nyní sv. žena duchovní správa a posvátné jeskyně. Přiblíží k pouti přijímá Leopold Kolísek, farář v Předklášteří a Tišnově.

Výstava v Třebíči. K četným dotazům ze všech vlastí československých docházejícím adéložje výstavní výbor, že stačí, aby každý — hodlající vystavovat — vyžádal si program výstavní a přihlašovací listy na dopisnici. Přihlašovací listy nutno vyplnit dvojmo a to ve všech rubrikách a obě přihlášky náležitě podepsati. Poplatek z místa zasílá se z pravidla s přihláškami a obnáší: 1. pro oddělení průmyslové a živnostenské: a) v místnosti uzavřené, kryté: za 1 m² místa s dodáním stolu ve volné prostotě nebo při stěně K 5.—, za 1 m² stěny v pokojích K 3.—, za 1 m² stěny na chodbách K 2.—; b) v místnostech ohrazených, nekrytých: za 1 m² místa K 1.—, za 1 m² plochy k postavení pavilonu K 2.—. 2. Pro oddělení hospodářské za 1 m² nekryté prostory od 1—10 m² —80 h, za 1 m² nekryté prostory od 11—50 m² 60 h, za 1 m² nekryté prostory od 50 m² výše 40 h, za 1 m² kryté prostory K 1.—. Každý vystavovatel hospodářských strojů musí přihlásiti nejmeně 5 m². Poplatky ze zvířat a hospodářských výrobků uveřejněny budou s určením dne těchto výstav v nejbližších dnech. Předměty v oddělení zemědělském, předměty vědecké, učebné, puškové a literatura jsou od poplatku osvobozeny. Inzeráty do katalogu výstavního dlužno zaslati co nejdříve. Veškeré dotazy a informace řízeny buď až na „výstavní výbor v Třebíči“.

(Z a s l á n o.)

Z HRONOVÁ N. M.

Dne 15. března b. r. o 4. hod. odpol konati se bude v místnostech společenstva v Hronově

III. řádná valná hromada

tkalcovského výrobního společenstva - - „Vzájemnost“,

zapsaného společenstva s ručním obmezeným v Hronově,

ku kteréž se tímto p. t. členové k hlasování oprávnění uctivě zvou

PROGRAM:

1. Zpráva výroční a účetní.
 2. Navrh na rozdělení čistého zisku.
 3. Navrh na změnu stanov.
 4. Volba členů správní a dozorní rady.
- Účetní zpráva uložena je v místnostech společenstva k volnému nahlédnutí.

Vykaz darů na Adalbertinum, došlých cestou vikariátů.

Z vikariátu vrchlabského darovali:
20 K p. děkan Pacholik v Roztokách . . . 20 K
10 K p. děkan Votočka v Roketnici, p. farář Kousal ve Mlýně, p. farář Ehl ve Schwarzenthalu 30 K.
5 K p. farář Stříbrný ve Branově . . . 5 K
2 K p. vikář Kuba ve Soudenci, p. děkan Tschertner ve Vrchlabí, p. farář Koblischke v Huttendorfu, p. děkan Bettlach v Jilemnici, p. děkan Sedláček v Kalné, p. vik. sekretář Proschwitzer v Niederhofu, p. farář Kavan v Poniklé, p. farář Březský ve Štěpanicích, p. farář Kejzlar ve Vidochově, p. kaplan Tomiček v Roztokách . . . 20 K.
1 K p. farář z Altenburger ve Vítkovicích, p. farář Šimek v Dolní Branově, p. farář Holeček v Roketnici . . . 3 K.

Celkem 78 K.

Z vikariátu kopidlenského darovali:
16 K p. farář Jedlička ve Vrsicích . . . 16 K.
10 K p. vikář Tichý v Ostružně, p. v. sekretář Vohnout ve Žlunovicích, p. farář Vašítko v Králově Městci . . . 30 K.
5 K p. farář Vintera v Běronicích . . . 5 K.
4 K p. kaplan Kušpar v Král. Městci . . . 4 K.
2 K p. farář Němeček v Kněžicích, p. farář Kohout v Němčevsi, p. děkan Rašín na Velici, p. farář Sladomel ve Slatině, p. kaplan Khau a p. kaplan Okrouhlický v Kopidlně, p. kaplan Menci v Kněžicích, p. kaplan Valenta ve Vrsicích, p. kaplan Knapp ve Vys. Veselí, p. kaplan Šetina v Žlunovicích . . . 20 K.
1 K p. kaplan Klepl a p. Nožička na Velici, p. kaplan Kubánek v Ostružně . . . 3 K.

Celkem 76 K.

Z vikariátu rychnovského darovali:
10 K p. vikář Klepřík v Rychnově, p. prof. P. Kouřil v Rychnově, p. farář Král v Bílém Olešně, p. vik. sekretář Šrámek v Nebeské Rybné, p. farář Fink v Kunštátě, p. farář Janáček v Říčce, p. farář Košťál ve Skuhrově, p. bisk. notář Rozsnek na Skalce . . . 25 K.
4 K p. katecheta Kosa v Rychnově, p. farář Konečný v Bělé, p. farář Audrlický v Černíkoviciích, p. farář Tomiček ve Vel. Ouhřimí . . . 16 K.
3 K p. děkan Biecha v Solnici . . . 3 K.
2 K p. kaplan Kubánek v Rychnově, p. kaplan Bösel v Ouhřimí, p. kaplan Kračmar v Kunštátě, p. kaplan Jelínek ve Skuhrově, p. admin. Kasal ve Vamberku, p. farář Pohl v Javornici . . . 12 K.
1 K p. kaplan Sedláček ve Vamberku . . . 1 K.

Celkem 67 K.

78 K.

78 K.

dřívějších 1998 K.

Pokračování.

úbrnem 2236 K.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 7. března 1903 1 hl. pšenice K 11.00—12.30, žito K 9.80—10.00, ječmene K 7.50—8.10, oves K 5.50—6.00, proso K 10.——10.25, vike K 10.60—11.00 hrachu K 14.50—20.—, čočky K —.00—, jable K 10.—, kroup K 16.00—24.00, brambor K 2.30—2.40, jetelového semene ruského K —.00—, jetelového semene červen. K 10.40—14.00, máku K 30.00—32.00, lněného semene K 20.00—22.—, 100 kg. žit. otrub K 11.—, pšenič. otrub K 10.00—1 kg másla K 1.92—2.08, 1 kg. sádla vepřového K 1.76—0.00, tvarohu K 0.24—0.—, vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jeden hl. cibule K 3.80—4.00, jedna kopa drobné zeleniny K 1.00—3.60, 1 kopa zelí 0.00—0.00 K, 1 pytel mrkve 1.60—2.40, 1 hl. švestek K 0.00—0.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa celere K 0.00—0.00, 1 hl. jablek 5.00—15.00

Výborová schůze

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu, dne 18. března 1903, o 2. hod. odpol.

v diecézním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jitřkova tř. č. 300—I. v Hradci Králové.

Dr. Jan Soukup, Dr. František Reyl,
předseda. jednateř.

Paramenta.
Ignace V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleřduštojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
vše křestelních paramentů,
praporů a obojového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání frank. zašlou

Obrázky k sv. přijímání

— nabízí —

ve velkém výběru a za sv. ástě výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vzorky jsou na požádání k dispozici.

Obrazy oltářní, obrazy na stěně, křížovou cestu a pod.

vykonává v církevním slohu v cenách mírných a spolehlivě

Tomáš Scheuchl,

akademický malíř,

vícekrátě doporučený od umělců-malířů benediktinů Emauských,

t. č. na faře v Oubislaviciích,

pp. Nová Laka v Čechách.

K době velikonoční
Boží hroby se slohem kostelů souhlasné
Křížové cesty v reliéfu řezané neb lité.
Sochy „Vzkříšení“, suchy, oltáře a veškeré kostelní zařízení doporučuje uctivé umělecký závod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Písárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 30. v domě Sv. Vá. lavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. ceníky, nákresy a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě
dřívě závod na zpracování ovoce, založený v. 1886. nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinné), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami roku 1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí, státní a diplomem slatě medaili, a mnohými jinými diplomy s právem rašení slatě medaili.
Vzorky zdarma a franko.

Meteor
je nejdokonalejší
elektrická kapesní
svítilna nové doby.

Jednoduchý stisk a žárovka zazaří jasným světlem. Svítí při bouři i větru, vylučuje nebezpečí požáru i výbuchu a vydrží při každodenním upotřebení zaručeně po mnoho týdnů. Pak lze vysvícenou baterii nahraditi novou.

Nesčetná pochvalná uznání. — Krásný dárek.

Cena svítilny „Meteor“ 4 K, poštou o 45 h více.

Vývozní dům praktických novinek.

A. Patrná a syn v Jaroměři.

Založeno 1842.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-gasse č. 35.

Na ukázkou zasíla se vše franco.

Nábytek na splátky

bez zvýšení cen na každou stanicí dodává výroba a sklady nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové.

Víno

přírodní, všech druhů, 1 litr od 85 kr.
lze dostati u

J. Kadečky v Hradci Králové
v „Adalbertinu“.

Chemický rozbor c. k. zkušební stanice
v Klosterneuburgu se na požádání předloží.

ED. AD. MALBURG A SYN Smiřice.

Továrna na nejjemnější likéry.

Vegétal,

francouzský likér z bylin.

CRÈME CORDIAL,
francouzský vinný likér.

CHERRY BRANDY
MANDARIN.

Punč Crêmes.

K dostání ve všech lepších obchodech
s lahůdkami a v podobných obchodech.

Založeno r. 1850

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř Chrudim
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše silné v ohni zlatené a stříbrné, zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již avéce se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykazati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zakazníků a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp luceren, lustrů, kaditelní-
táček na křest, svíců, paciříků, schránek na Nejsvět-
ější, patenek atd. co nejvíce.

Svíčky kostelní voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veledůstojnému duchovenstvu

za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

c. a k. dvorní dodavatel

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený
Ordinar. listem nejdůst. bisk. konsistoře v Hradci Králové
z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské: Svíčky oltární z čistého vosku vše-
liho i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné.
Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

VARHANY

soustavy kuželové a pneumatické,
labodného zvuku a důkladného provedení, s prak-
tickým zařízením hracích stolků doporučuje (i har-
monia) sl. farním a patronátním úřadům majitel c. k.
výsady a zásluž. kříže hudeb. akademie belgické

Bedřich Čápek,

stavitel varhan a harmonií v Poličce.

Bursa práce v Hradci Králové.

Místa hledají: dělník kamnářský, zá-
mečnický, mistr tkalcovský a zkušný
topič; přijat bude též učen na maliřství.
Příhlášky přijímá J. Polák, tajemník Sdru-
žení křesť. dělnictva v Hradci Králové
(Adalbertinum).

Josef Neškudla,

c. a k. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veledůst. duchovenstvu
svůj všudež osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Illustr.
cenušky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy deslovně úplná.

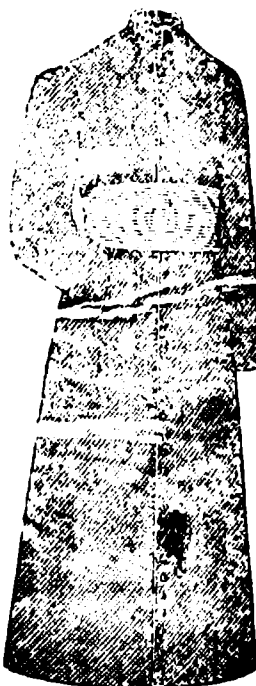
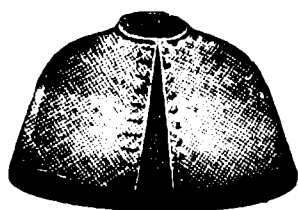
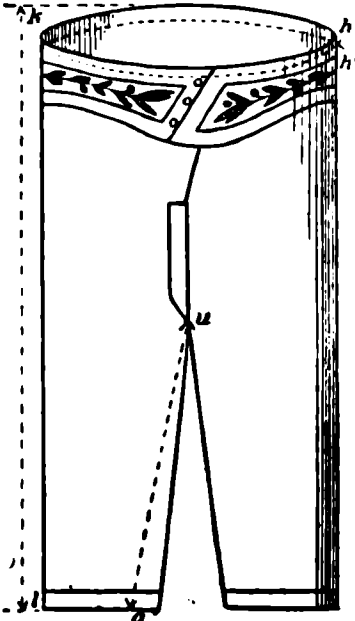
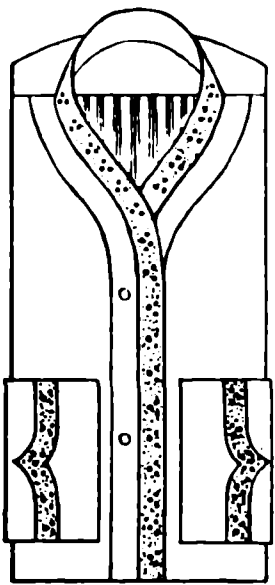
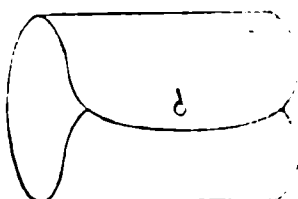
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochety jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do-
oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu naspět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Štěpařský vosk

dle odborného předpisu zhotovený,
rafi (lejří) k vázání doporučuje a
žlutý vosk včelí
za nejvyšší ceny v každém množství
kupuje

Alois Jelínek,
mydlář
v Pardubicích.

Muž spolehlivý, inteligentní přijme
se za

výběrcího

a ku prodeji v rodině dobře zavedeného
předmětu pro Králové Hradec a okolí.
Uchazeči musí složit malou kauci. Nabídky
pod značkou T 300 poste restante Hradec
Králové.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemně
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ru-
dílneho, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
ského zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Zubní lékař

MUDr. J. Král

ordinuje od 8—4 h.

Hradec Králové.

Velké náměstí číslo 136.

LIQUEUR
VEGETAL
ED-AD. MALBURGASYN, SMÍŘICE

Kostelní náčiní

vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

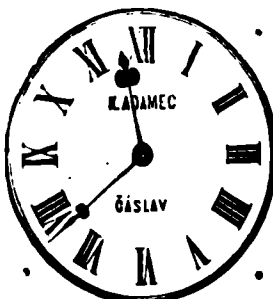

Pravé vyleželé, burg.

víno

z vlastních vinic nabízí ku koupi
a zasílá v nádobách od čtvrt do
jednoho hektolitrů, litr za 80 hal.

JAN TUREK,
majitel vinohradů v Mlázovicích u Mělníka.

První výroba
věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomé-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd., doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarcích u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Kočárek

(t. zv. SALZBURKA)

půlkrytý, ojetý kočár levně na prodej u

Čenka Bubna,

kočárník v Hradci Králové.

Nové kočáry nejnovější soustavy

stále na skladě.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ěmi i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada besplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

NOVOTINY

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.

Vzorky se na požádání zašlou.

tu- i oizozemské pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro vele-
důst. duchovenstvo a sukna ku ohrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

OBNOVA

Číslo 12.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 20. března 1903.

Inzeráty se počítají levoč.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Věci zalitavské.

(14) Již 400 let je koruna sv. Václavská se sv. Štěpánskou pod jedním žezlem a byly doby, kdy oba národové, český i uherský, v přátelském žili styku. Od těch dob mnoho vody uplynulo a mnoho se změnilo; přes národ český převalilo se mnoho pohrom, jichž Maďaři byli ušetřeni a je věru div, že český národ existuje, když se všechny skoro evropské války na českém jevišti odbyly. Maďaři zachovali si více životní síly, bylo jim tedy možno s větší energií pracovat na dosažení cíle, uznání a dobytí svého státního práva. A to oni též učinili, jenže s bezohledností a sobeckostí, jaká nemá v dějinách téměř příkladu. V samých nepokojích dožil se národ uherský r. 1848; revoluce, jež po celé Evropě vzplála, přišla mu právě vhod. Maďarští emissari to byli, kteří podněcovali revoluční živly jak ve Vídni, tak v Praze, připravujíce vládě nesnáze jak mohli, jen aby revoluce v Uhrách tím spíše potkala se s kýženým výsledkem. Avšak zmýlili se; hlavně silou slovanských praporů byli poraženi a teprv po válce r. 1866. dodělali se pomocí Němců dualismem jisté samostatnosti. Jak si od té doby vedou, je již v živější paměti; plují ve znamení liberalismu, ale liberálními v pravdě nikdy nebyli, rozumějící svobodu jen tak dalece, pokud je pro ně dobrá. Ač české státní právo je tak staré jako jejich, oni je uznávají, ale s Němci proti němu zuřivě bojují.

Od r. 1867 neměli jsme v boji za své národní práva zavilejšího nepřitele nad Košuta a jeho Maďary, kteří jednak z obavy před slovanskými národy, s nimiž jim je rovněž počítati, jednak ze závislosti, že by mohlo v Rakousku dojít k trialismu, systematicky potlačují slovanské národy a ač sami nejlépe vědí, jak se jim za dob josefinských vedlo, udržují v druhé polovici říše německý centralismus při vládě. Kde bychom byli a s námi všichni rakouští Slované, kdyby nebylo Pešti a Berlína! R. 1871. byli jsme za Hohenwarta téměř již u cíle, z úst panovníka ozvala se spasná slova: „zjednejte mír mezi národy!“; měli jsme již botovy své fundamentálky, jimiž stanoven poměr koruny české k říši a jednotlivým zemím, když Giskra dojel si k Andrassyemu; vyrovnání přišlo na zmar a my jsme pod Kollerem měli potěšení počítati svou sysifovskou robotu znova.

Avšak chuť roste s jídlem; Maďaři nespokojí se již s dualismem, oni žádají více; snad prozatím vezmou za vděk s personální unií, ale k čemu vlastně pracují, o tom svědčí jich sen o říši velkokuherské. Když po obstrukci německé přišla česká a Rakousku hrozilo nebezpečí, že parlamentární stroj bude zastaven, že tedy vyrovnání s druhou polovicí se nevydělí, drželi se Maďaři v posici vyčkávací, ježto doufali, že přirozenou cestou dojde k tomu, k čemu pracují, že budou mít totíž státoprávní příčinu k odtržení se od Rakouska, s nímž mají úmluvu jako se státem konstitučním, tedy parlamentárním; avšak selhalo jim.

V Cislaitanii nedošlo k § 14. a bezpochyby ani nedojde, zvláště dnes, kdy poslanec Kramář jménem českého poselstva prohlašuje, že poslanci čeští od obstrukce ustupují, třeba v nejkrajnější opozici oproti vládě zůstati chtěli a kdy i opoziční strany německé o překot nabízejí vládě služby své. Jeť tedy parlament rakouský dělnější než kdy jindy a Maďaři, vidouce, že mají po naději, chápají se první příležitosti, aby obstruovali a to brannou předlohu, kterou ani za koncese, jež jim vláda činí, projíti dáti nechtějí. K samostatnosti „magyar országu“ je třeba ne koncesí, nýbrž vlastního vojska a proto sem nasazují se páky a je s podivením, že se stranou t. zv. neodvislou a se socialisty jdou tentokrát i katolíci, což je nejlepším důkazem, že revoluční hnutí v Uhrách zmocnilo se všech vrstev krom strany vládní, jež hraje falešnou hru věrného Fridolína na tak dlouho, dokud nebudou všechny nástroje k maďarskému čaroději sladěny.

Je-li lidová strana na cestě dobré, ne-

chceme předem rozhodovati, soudíme-li však ze zkušenosti, že liberálové, a k tomu liberálové zrna Košutova, nikdy a nikde to s konservativní stranou dobře nemyslí a ji odkopli, když jí více nepotřebovali, přicházíme k důsledku, že to jinak nedopadne ani v Uhrách, neboť, že by patentovaní vlastenci uherští rozdělili se o své vavříny sklerikály, je více než pochybné. Rozumíme však straně lidové; ti lidé, jako vůbec každý v Uhrách, vidí, kam věci spějí a proto hledí zachovati v čas, co se zachovati dá, vliv náboženství v lidu, by se jim neřeklo, jako se říká nám v Čechách, že sloužíme každé vládě a že jsme nejednomyšlní klerikály a pak teprve vlastenci. Katolíci maďarští napsali politický radikalismus a národní chauvinismus na své prapory — budoucnost ukáže, bude-li jim to co platno a podaří-li se jim vytrhnouti to koleso katolického náboženství, zapjaté řetězem státní moci, z bahna, v němž následkem servilnosti vládním kruhům uvízlo. Musila by to býti zvláště chytrá a šťastná taktika, kdyby vedla k svobodě katol. církve tam, kde jsou židé a protestanti pány. Spíše chováme obavu, že Košut naloží jednou s katolickými Maďary, jako Combes nakládá s katolickými Francouzi.

Trochu boje církvi nikdy neškodilo, jak učí dějiny, jím třífila se pravda jako zlato v ohni; spíše shnilý mír jí nešel nikdy k duhu. Dnes se může říci, že Košutovci jsou v zemi pány, ježto ti ostatní, až posud stydlaví, při nejbližší příležitosti ocitnou se v jich táboře. Proto také myslíme, že přes slavné prohlášení koruny o nutnosti jednoty vojenské správy, přes vážné hlasy rakouských pairů, ano i přes protesty Chorvatů, kteří dobře cítí, že by upadli z bláta do louže, Maďaři svou předce jen prosadí. Pak bude za Litavou zase jen jedna řeč vojenská, totiž maďarština, neboť na stanovisko, že co pro jednoho je dobré, musí i pro druhého býti spravedlivé, nevyšinuli se Maďaři nikdy. Personální unie byla by jen novým políčkem té dnešní jakés také samostatnosti chorvatské, o jiných národnostech ani nemluvíce.

Co vláda uherská udělá, je do té doby nejisto; buď provede brannou předlohu cestou administrativní, čili jak tam říkájí zákonem výmínečným, aneb rozpustí parlament a vypíše nové volby. Pak se ukáže, jest-li se katolíci uherští předce jen nezmylili, když se s radikály a se socialisty zapřáhli do jednoho vozu.

Pro národ náš mají věci maďarské význam jen potud, pokud samostatnost maďarské říše znamená pro Rakousko zeslabení, ne-li ztrátu velmocenského postavení v Evropě a tudíž jen další krok k rozpadnutí říše Habsburků, při čemž národ český nezůstal by pouhým divákem. Více nežli jindy nabývají platnosti slova Palackého, že kdyby Rakouska nebylo, v zájmu evropského míru musilo by se na jeho vytvoření přikročiti. Bohdá neporostou maďarské stromy do nebe!

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 18. března.

(Založení a první doby „České Spořitelny“ v Praze. — Velice mírné vytknutí jisté svrácenosti a jistého nedostatku v českém společenském vystupování.)

Spolek „Spořitelnice Česká“ založen byl r. 1824 od několika šlechtických dobrodinců, kteří potřebný základ akciemi po 300 zl. ve stříbře nebo takových dlužních úpisech složili. „Spořitelnice Česká“ založena byla za tím účelem, aby živnosti a řemesla provozující drobní lidé a služební měli příležitost a místo k bezpečnému ukládání svých úspor na založení lepší existence, na výpomoc v pádu nemoci a ve stáří nebo k dosažení chvalitebných účelů. Zřízena byla dle vzoru rakouské spořitelny a vstoupila v život 12. února 1825, v den narození císaře a krále Františka I. (Valná její shromáždění napotom konána 12. února.) Ve

shromáždění dne 29. března 1825 konaném byly stanovy „Spořitelnice České“ definitivně ustanoveny, v sezení dne 5. dubna t. r. navržena pravidla jednacího řádu a dne 29. listopadu 1825 určeny zásady při půjčování na hypoteku.

Riditelství rakouské spořitelny vyslovilo ochotu, že ony částky, jež by „Spořitelnice Česká“ v Čechách nemohla umístiti a jež by jí byly svěřeny, převezme za úrok 4 1/2 %. To značilo, že se očekával veliký nával vkladů.

Císař a král František I. přispěl na založení „Spořitelnice České“ darem 2000 zl. a mimo to arcivévoda Karel, arcivévoda Leopold a velkovévoda toskánský přistoupili mezi zakladatele její. Jako první zakladatel „Spořitelnice České“ podepsal se Rudolf kníže Kolárodo-Mansfeld a po něm František hrabě Vrtba, Augustin kníže Lobkovic, Josef kníže Schwarzenberg, Fr. Josef kníže Dietrichstein, Josef hrabě Vratislav z Mitrovic, Filip hrabě Kinský, Karel kníže Rohan Guéméné, Jan hrabě Kolovrat Krakovský, kníže arcibiskup Pražský Václav Leopold rytíř Chlumčanský, František hrabě Deym a Jiří hrabě Buquoi.

K těmto prvním zakladatelům „Spořitelnice České“ připojili se dále jako zakladatelé: Kristian hrabě Clam-Gallas, Arnošt hrabě z Waldsteinu Wartenbergu, Josef Matyáš hrabě Thun, velkokupec Leopold z Laemlé, velkokupec Karel Augustin Fiedler, Prokop hrabě Hartmann z Klarsteina, pražské velkokupectví Ballabene a Spol., velkokupec Mořic Zdekaner, velkokupec Josef Schicht, Karel Alexandr kníže z Thuru a Taxis a Karel Egon kníže Fürstenberg. Jako nápomocníci (podporovatelé) přistoupili JUDr. Karel Václav Wolfrám, Karel hrabě Rey, c. k. úřednictvo vrchní pošty v Praze, Bedřich hrabě Schönborn, Josef rytíř Hoch, Antonín svob. pán Brettfeld, Vincenc hrabě Kounic, Karel hrabě Künburg, kníže-biskup pasovský Leopold hrabě Thun-Hohenstein, Hynek hrabě Unwerth, Maximilian kníže z Thuru a Taxis, Jan Hoch, c. k. správce kasy v riditelství celních důhodů, Matyáš Ehrlich, praemonstrát strahovský, Karel z Helly, kupec Jan Josef Havránek, JUDr. Ant. Feiertag, budějovický biskup Arnošt Konstantin Růžička, Václav Novotný, probošt svatovítské kapituly Frant. Caroli, Jan Lexa baron Aehrenthal, Leopold hrabě Kinský, Eugen hrabě Wrba, Frant. Doubek, Lékařská fakulta vysokých škol pražských, Právní fakulta vysokých škol pražských, několik poštmistrů v Čechách společně a JUC. Jan Weitlof, měšťan pražský.

Vrchním kuratorem (ochrancem) byl nejvyšší purkrabí království Českého František Antonín hrabě Kolovrat-Liebsteinský a v sezení dne 19. března 1825 konaném zvolen byl „velkým výborem“ t. j. od zakladatelů a podporovatelů tento první „menší výbor“ „Spořitelnice České“: náměstkem vrchního kuratora ustanoven Jan hrabě Kolovrat-Krakovský, členy výboru zvoleni: Frant. hrabě Vrtba, Christian hrabě Clam Gallas, velkobochník Mořic Zdekaner, Rudolf kníže Kinský, Prokop hrabě Hartmann, Bedřich hrabě Schönborn, Josef rytíř Hoch, Ignác Kleinwächter, Leopold z Lámlů, Antonín baron Brettfeld, JUDr. Karel Wolfrám, Jan Hoch a Josef Mat. hrabě Thun. Náhradníky zvoleni: Karel Aug. Fiedler, Maximilian kníže z Thuru a Taxis, Hynek hrabě Unwerth. Riditeli zvoleni: Josef rytíř Hoch, Leopold z Lámlů, Ignác Kleinwächter a Mořic Zdekaner. Přednosty kanceláře zvoleni Antonín baron Brettfeld a JUDr. K. Wolfrám.

Za příčinou uvarování výloh byla „Spořitelnice Česká“ umístěna ve stavovském zemském domě při stavovském kreditním knihvedení a prozatímni obstarávání její záležitostí svěřeno kreditnímu knihvedoucímu Aloisu z Treumuthů, depositoru Janu Schubertovi, kontroloru kreditní pokladny Ignáci Echerovi a ingrosistovi Matyáši Schmutzovi. Za příčinou možnosti podrobné kontroly měl druhý klíč od hlavní pokladny přednostu kanceláře Ant. baron Brettfeld.

Na konci roku 1825 ohlásilo základní

jmění od zakladatelů 4200 zl. v úpisech a 4480 zl. na hotovosti, od podporovatelů 100 zl. v úpisech a 1585 zl. na hotovosti, dohromady 4800 zl. v úpisech, 6045 zl. na hotovosti. Vložen bylo r. 1825 do „Spořitelnice České“ od 1545 stran 118.892 zl. 41 kr. Papíru zakoupeno za 12.728 zl., na hypoteky půjčeno 7100 zl. a na zástavy státních úvěrních listin zapůjčeno 104.500 zl. Koncem r. 1825 obnášelo veškeré čisté jmění „Spořitelnice České“ dohromady 11.234 zl. 55 kr. konv. mince.

To byly první počátky „Spořitelnice České“, která se napotom v prvním desetiletí rozvíjela takto:

Roku	uloženo	vybráno	zůstalo	jmění spořitelny	počet vkladatelů přistoupilých abýlých
1825	130.770 zl. 15 kr.	13.489 zl. 29 kr.	118.992 zl. 41 kr.	11.234 zl. 55 kr.	1.434
1826	218.217 zl. 3 kr.	57.843 zl. 43 kr.	285.898 zl. 6 kr.	13.455 zl. 1 kr.	2.501
1827	336.126 zl. 44 kr.	124.465 zl. 57 kr.	511.874 zl. 40 kr.	18.180 zl. 35 kr.	3.763
1828	465.979 zl. 37 kr.	241.819 zl. 22 kr.	859.236 zl. 5 kr.	26.087 zl. 51 kr.	4.988
1829	731.224 zl. 13 kr.	350.543 zl. 21 kr.	1.175.571 zl. 42 kr.	40.331 zl. 58 kr.	6.578
1830	902.148 zl. 8 kr.	629.976 zl. 2 kr.	1.498.334 zl. 51 kr.	50.811 zl. 11 kr.	7.640
1831	803.015 zl. 35 kr.	702.745 zl. 55 kr.	1.655.608 zl. 39 kr.	62.744 zl. 16 kr.	7.926
1832	1.220.026 zl. 58 kr.	656.609 zl. 7 kr.	2.296.044 zl. 42 kr.	89.059 zl. 12 kr.	10.131
1833	1.224.129 zl. 37 kr.	694.134 zl. 31 kr.	2.925.255 zl. 30 kr.	109.393 zl. 44 kr.	12.795
1834	1.639.468 zl. 13 kr.	943.843 zl. 32 kr.	3.648.240 zl. 38 kr.	126.961 zl. 20 kr.	14.854

Po desíti letech trvání „Spořitelnice České“ a sice r. 1835 byl vrchním ochráncem jejím nejvyšší purkrabí Karel hrabě Chotek, jeho náměstkem Hartmann rytíř z Hesů, nejvyšší zemský hofmistr a prezident c. kr. apelací. Údy většího výboru byli všichni na živě jsoucí zakladatelé a podporovatelé její, dále údové menšího výboru a údové fidejistva. Údy menšího výboru byli: Prokop hrabě Hartmann z Klarsteinu, Kristian hrabě Clam Gallas, spoluměstek ochránce (kurátora), Mořic Zdekauer, spolutitel, Bedřich hrabě Schönborn, spolutitel, Josef rytíř Hoch, spolutitel, Leopold z Lámbl, spolutitel, dr. Karel Wolfrám, spolutitel, kancelář, Josef Matyáš hrabě Thun Hohenstein, velkoobchodník Karel Aug. Fiedler, spolutitel, dr. Frant. P. Schlosser, jako zástupce právnické fakulty, Jan z Hennigerů, vrchní fidejst, Petr rytíř Spořil, *pražský purkmistr*, spolutitel, Karel rytíř Horn, spolutitel, Vincenc Falk, spolutitel, kancelář, Karel šl. Helly, spolutitel, Josef z Edlenbachu, spolutitel, Jan Jos. Havránek, Jan Weitlof, Václav Bohuš rytíř z Ottošic, náměstek vrchního fidejste, JUDr. Jos. Theunert. Čestní údové výboru: Václav Blasky, c. kr. rada a adjunkt měst. hejtmanský, Karel Breinl, c. k. gub. rada, Bedřich hrabě Cavriani, Josef kníže Dietrichstein, Leopold Hasner, c. kr. prokurátor dvořské komory, Leopold Otomar z Henetu, předseda zemského výboru, Michal hrabě Kounic, Josef Köhler, velmistr křižovnícký, Hynek Kolb, představený kupectva, Václav šl. Kopec, c. kr. profesor, Jan rytíř z Kronenfeldu, c. kr. gub. rada, Jan z Limboku, c. k. app. rada, Jarolím hrabě Lützow, c. kr. dvořský rada, Pavel Lud. z Maaderu c. kr. app. rada, Frant. Mysliveček, *městský representant*, Ant. hrabě Mitrovský z Mitrovic, c. kr. zem. rada, dr. Hynek Nádherný, c. kr. gub. rada a protomedicus, Jos. rytíř Procházka, c. kr. gub. viceprezident, kníže arcibiskup pražský Ondřej Alois hrabě Skarbek Ankvíč z Poslavice, Fr. hrabě Thun Hohenstein, Bedřich Mor. šl. Wagemann, c. k. prezident při zemském právu a Karel Vlček, *městský representant*.

Z tohoto výpočtu členů výboru „Spořitelnice České“ jest patrno, že na její správu měly účast zástupcové všech nejvyšších zemských tříd a především *obce král. hlav. města Prahy, její purkmistr se dvěma representantů městského výboru spořitelny seřadil*.

Nechť se o záležitosti této nijak šířiti, pokládáme za docela dostatečné pro každého uvedené zde objasnění počátků a účelů „Spořitelnice České“, a na konec poznamenáváme, že po celá desetiletí sídlila, ovšem darmo, ve stavovském domě zemském, kdež se v pondělí, úterý, ve čtvrtek a v pátek od hodiny 9. až do 12 „aulohy“ přijímaly a v těch též dnech se i zpět vyplácely.

ovšem podstatně spojena byla s jeho mravní povahou. Přednost ta byla tak působivá, že i prostí lidé, jinak psychologickým pozorováním se nezabývající, brzy ji vycitili. „Ten pan jest tak hodný, že jsem mu celé srdce otevřel“, pravil mi vesnický starik, který s Riegrem ve své záležitosti vůbec poprvé v životě mluvil a jenž nehladanou a sobě vlastní formou dosvědčil toho, čeho jsem zakusil sám na sobě.

Pak docházel jsem do Malce často. Dělo se tak ovšem jenom v létě, protože Rieger zimního času bydlil v Praze. Kdož by také neužil příležitosti, jež skýtá mu možnost viděti lidi znamenité? Ostatně jest v tom i kus národní pedagogiky, jestliže mladí přicházejí k starším, aby se od nich učili. U Riegra pak rostla chuť k učení jako málokde jinde a člověk cítil, jak roste ve styčných s obsáhlým jeho duševním životem. Rozhovor s ním jímá všechnu pozornost, myšlenky jeho ve formě vždy hotové zvolna se šinuly a usazovaly se pevně v paměti toho, kdo přišel svůj obzor duševní rozšířit. Často jsme se s Riegrem procházeli parkem, při čemž se zastavoval, zejména při věcech důležitějších, a dívaje se pevně do očí, vykládal. Tak něco peripatetického v tom bylo. Mimo otázky, týkající se života veřejného, nevyhýbal se Rieger předmětům povahy speciální. Doklad to, že i v pozdním stáří těšil se duševní pružnosti, s podivem uznané i od „Neue Freie Presse“, která jako zvláštnost přede dvěma roky uvedla dvouhodinnou jeho řeč v panské sněmovně bez pomocných prostředků poznámkových.

Dotčeno toho, vzpomenuť onoho, a Rieger hned pevně zachytil nit a rozváděl látku do nejmenších podrobností, jasností myšlenek a logikou, jež spjata byla ocelovými svorami. Se zvláštní pobotovostí uváděl výroky básníků, filosofů a vědců vůbec, dovolávaje se mínění jejich v záležitosti, která právě byla předmětem hovoru, takže ukul soud nebo vybudoval názor v plné jeho objektivnosti.

Nežádka setkáváme se s lidmi, kteří dovedou mluvit o problémech, vymykajících se všedním potřebám a běžnému nazírání, slovy naučenými a poučkami pečlivě na cizích lánech sebranými. Rieger v podobných případech zachovával podivobornou samostatnost. Byl mistrem zejména ve

Výroční zprávy „Spořitelny České“, jež pod titulem „Přednesení“ podával o ní vědecky nejvyšší purkrabí t. j. místodržitel království Českého jako „vrchní ochránce“ (t. j. *vládatel*), vydávány byly tiskem již r. 1835 *jazykem českým*. Když v oné době byla oproti české veřejnosti tato šetrnost ze strany „Spořitelnice České“ potřebou, není třeba dále vykládati, co jsme chtěli tímto vypsaním počátků a prvních dob „České spořitelny“ dosvědčiti a oověditi.

Doufáme, že historie tohoto útvaru bude ze strany povolanych k tomu činitelů podrobená příslušné revisi, z níž jasné vysvitne, kdo veřejným svým postavením do správy jeho náležel a kdo se tam dostal jenom — nedopatřením či náhodou.

* * *

Kdo hnedle již čtvrtstoletí český veřejný život den ze dne z bezprostřední blízkosti jeho proudů sledujeme, tomu nenšlo, že jednou ze slabých stránek české povahy jest vděčnost. U nás jest jak jednotlivec k jednotlivci, tak celek k jednotlivci velice zapomenlivým často i za velice důležité a platné služby. Ostatně to může každý sledovat ve veřejných listech. V posledních desetiletích pomřela u nás sta velice zaslonžilých, šlechtných a významných lidí, mužů i žen a dle zpráv o jejich pohřbech, nebylo-li na ně vůbec dokonce zapomenuto, dovídáme se, že na jejich rakev nebyl položen od těch, kdo ke vděčnosti vůči zemřelému byli povinni, ani kvítek a jeden při čtení novin žurnalistického reportera zrovna vidí, jak se namáhá, aby do průvodu za rakev několik všelijakých jmen sehnal, aby tam alespoň někdo šel.

V posledních dnech v Praze zemřel v požehnaném věku historik *Tomáš Bílek*, druhdy fidejst gymnasia v Hradci Králové a napotom fidejst českého akademického gymnasia v Praze. Muž tento byl vzorem počestnosti, vlastenecké věrlosti a mužné důslednosti. Roku 1873 byl dán vládou za svou národní horlivost do výslužby. Odstraněn ze školy oddal se namáhavému a obtížnému historickému bádání zejména v archivu místodržitelství království Českého. Velecenným výsledkem tohoto mnoholetého bádání bylo sepsání důležitého spisu „Dějiny konfiskací“, v němž Bílek první osvětlil hospodářské důsledky nešťastného českého novátání. Třebas že leccos bude v díle tom třeba doplniti, přes to znamená nanejvýš vážný čin na poli naší historie a politiky. Fidejst Bílek měl v Praze sta vůči sobě pozornosti a slušnosti zavázaných mužů, kteří se pod jeho vedením vzdělali a tím se chlubili a budou chlubit; fidejst Bílek měl u nás vysoký společenský význam také jako historik. A jeho pohřeb?

Ten náležel mezi nejménější zjevy, jež vyspělost, slušnost a vůbec společenskou zra-

vytěčení hlediska, se kterého věc měla se osvětliti, nespouštěje se zřetele spojitosti k okolí projednávané otázky a k možným konsekvencím. Nazval bych to pragmatičností a chápou dnes úplně, kterak odůvodněna byla taktika politického postupu na říšské radě v posledních letech jeho činnosti, kdy proti českým tužbám vystávalo tolik zjevných i kombinovaných překážek. Touto pragmatičností tedy byla podmínována ona rozvážnost, která vynesla Riegrovi názvy vládního lokaje a chabého hofráta, ač dnes již bystřejší hlavy chápou, že jest to jediná rozumná metoda, máme-li na palčivé půdě a v potměšilém ovzduší vídeňském vyhnouti se nepřijemným sklamaním a hořkým nezdarům.

My teprve dnes musíme se učiti oceňovat pronikavost jeho intelektu, jenž bedlivě uvažoval prospěchy a ztráty jako nutné konsekvence předchozích rozhodnutí. Dnešní politická generace musí doceniti mravní síly jeho. Vždyť věděl, jak proti němu roste v lidu nevole a postačilo tedy na zachránění mandátu a popularity, zatočiti po větru všeobecné nálady. Krušné to asi byly duševní boje u muže, obklopeného politickou slávou a slyšícího již výkřiky o zradě. Rieger však setrval, aby padl a padl, aby dožil se satisfakce a slyšel, kterak přední vůdcové mladočestí probíhají, jak nespravedlivé bylo proti němu bouření.

Veliká povaha ve spojení s ostatními přednostmi duševními a tělesnými vytvořila z Riegra zjev oslňující. A jaká povaha! Hlavní a podstatné rysy její byly otevřenost, přímlost, milování pravdy a šlehta srdce. Všechny tyto, zdobící člověka, uškodily někdy politikovi. Svoji upřímnost promítal na všechny lidi, s kterými měl co činiti, jak ve veřejném životě, tak ve styku soukromém. Na obhájení svých názorů neuzíval chytrosti a nešel na nikoho od zadu. Každému důvěřoval, protože v každém viděl člověka nezkaženého v oněch vlastnostech, kterých potřebí jest ke společenskému, organicky vyvíjejícímu se životu. Toť ovšem nemohl se státi Bismarkem, jak v nekrologu jeho „Neue Freie“ sebevědomě podotkla, protože bylo ho daleko, aby dosahoval svých cílů vérolovností, úskoky, hekatombami mrtvých, potoky krve a náfkem vdov a sirotek. I kdyby byl měl Bismarkovy prostředky mocenské, Rieger byl by vždy dle své lidumilnosti dával přednost blahu společ-

FEUILLETON.

Za Riegrem.

Napisał Ferd. Vlček.

Mohutný kmen skácel se a zastenala sířá česká země. Zachvěla se srdce všech věrných Čechův a zejména těch, kteří s velikým mužem tím v životě se stýkali a ve všech stránkách života ho poznali. Veliké jméno jest Rieger a třeba před ním v duši hluboce se skloniti, jméno, jež obsahuje celý program, jméno, jež zrodilo se ke slávě své a českého národa. Klesl bojovník a mysl českých synův a dcer ovjví jeho lví hlavu laurem úcty, nejvyššího uznání, upřímného obdivu a srdečných diků za vykonanou práci národní.

12. června budou tomu čtyři léta, kdy jsem se mu šel představit do Malce, od mého působistě půl hodiny vzdalé, kamž zavítal na letní pobyť. Konečně, myslil jsem cestou, uvidím muže toho tvář v tvář. A jak s touhou z domu jsem vykročil, tak jsem kroky zdržoval, když jsem se blížil Malci, kdež z objetí vysokých stromů díval se na „Železné Hory“ starý zámek. Tíseň duševní, před prvním setkáním s velikánem člověku přirozená, napadla i mě, takže rozličným přemlouváním odvahy jsem si dodával. S tlukoucím srdcem vkročil jsem do parku a vyvolil si na zďařbůh jednu z pěšin písčiny posypaných, pojednou ze záhybu jejího za křovím vidím vynořovati se statnou po stavu se skloněnou k zemi hlavou, jež pokryt. byla bílým slaměným kloboukem. Toť on!

Ostýchavě a uctivě představení se, přátelské uvítání; laskavý úsměv, zvuk hlasu probírájící do brotou srdce — a již větrem ulétla stísněnost a všelijaké jiné obavy. Po chvíli bylo mi, jako bych se byl znal s Riegrem ode dávna a jakoby mnohaletý již styk odůvodnil důvěru, která nepozorovaně stoupla mi do mysli a po čas návštěvy hluboce se zakořenila. Mnohá přísloví, zkušenosti života a rady moudrých poučují nás, abychom důvěry své bližnímu jen tak hned nevěnovali, a hle, Rieger všechny tyto zákony pro svoji osobu usvědčil ze lži. A jako mně, stalo se i všem ostatním. V tomto ohledu tedy byl Rieger nadán vlastností, o níž snad ani sám nevěděl a která

lost neznamenají! V Praze je každý listonoš a policejní strážník organisovanějším způsobem ku hrobu dopraven, než-li byl tento vysoce založený a příkladný vlastenecký stařáček. Než to se nestalo jemu prvnímu ani poslednímu! Taková nevyčválanost spočívá již v duchu masy české společnosti.

Avšak obraťme list!

Současné s velezasloužilým řiditelem Bílkem, jehož památka v české historii stojí a státi bude jako socha ze sněžného mramoru vytesaná, zemřela dáma, v posledním roce smutně populárního jména. S největší rozhodností bychom odmítli každý hyenismus nad jejím hrobem. To však neznamená, že k vůli tomu musí býti pravda a veřejný mravní cit lidu spoličkován. K rakvi dámy této bylo položeno 57 věnců a pohřebního jejího průvodu účastnila se tak četná společnost, že s úžasem divajícím se na to davům lidu slzy hněvu a vzteku zraky zalévaly. Při vyslovení jména té dámy kolik tisíc vkladatelů a dlužníků jistého nešťastného peněžního ústavu se svými rodinami s kletbou na rtech brozí se nedaleké budoucnosti a tady byla vzdávána jménu tomu počest nejvácnější! Skutečně dobré stránky a skutečně čisté zásluhy zesnulé osoby mohly býti uctěny jinakým a vhodnějším způsobem, než-li bylo vystrojení pompesního funusu a ostentativní účast při něm.

Naše buržoasie se potom rozčiluje a durdí, když tiskové orgány drobného lidu se o podobných případech příslušným jménem vyslovují a důvěru naší inteligenci vypovídají. Srovnájte spolu pohřby ku př. řiditele Bílka a oné dámy a pak nehubujte, že jistí činitelé se naší společnosti vzdalují a že se jí posmívají, pak nepište v novinách žaloby, že je mně české venkovské rodiny posílají své dcery do ciziny a do klášterů!

Nechceme dále o tomto případě psáti, každý učiní a učinil si svůj úsudek o něm sám, avšak trochu šetrnosti ke spravedlivost a pravdu milujícím citům mas lidu a konečně trochu ohledů také ke vlastním osobám, zkratka abychom nikde neurazili a nenarazili, trochu rozumu a rozmyslu by na jistých místech a v jistých případech v Praze neškodilo. Máme za to, že tato poznámka bude vřídne přijata jako nepopíratelná pravda a kdyby ji chtěl někdo rozesnovati a upíral nám k ní právo, doufáme, že bychom to právo nanejvýš stkvěle obhájili proti každému.

Neškodilo by, kdyby se sestoupila v Čechách společnost, která by spravedlivě a nestranně sledovala zvrácenosti českého života listem, jež by nejlépe svědčilo jméno „Česko-

nosti a ctnosti před její opakov. Pak nemě. Rieger dvě duše, nýbrž jen jednu, a tu vždy ukazoval přímo, ať již vytýkal stíny, aneb uznával stránky světlé. Miluje a konaje spravedlnost ve všech slovech svých a skutcích, odpustil všem, kdož proti němu spravedlnost porušili. Nechtěl uci se od něho u nás ti lidé, kteří ze zaslepeného strannictví nemohou zapomenouti, že jejich přesvědčení vzepřel se někdo tím, že hájil práva přesvědčení vlastního. Zapomenutí křivd a odpuštění nepřekážela mu však, určitě rozlišovati mravní rozdíly. Při nesmírné dobrotě srdce nebyl tedy národním pedagogickým slabochem na rozdíl od mnohých povah, které, jakmile se jedna o jejich stranu, s obdivuhodnou přimykavostí přijímají měřítko, dle kterého přestupky a úhany činí nárok na uznání právě tak, jako skutky nevinné a zákonné. Ne, sofistických kejklí Rieger neznal.

Opakuji, Rieger byl povaha veliká. Když jednou byla učiněna nářážka na otevřený list, kterým ho trhavě počastoval prof. Masaryk, od pověděl s úsměvem: „Ach, to mi nevadí, abych v něm (Masarykovi) i dále viděl znamenitého učence.“ Věta tato šla ze srdce a nebyla polapena ze vzduchu.

Jsem přesvědčen, že ochota, se kterou každému odpůrci odpouštěl, byla založena na křesťanském příkazání lásky ku bližnímu, jakož vůbec považoval za důležitou apologii našeho náboženství společenskou normativní sílu a kulturní jeho výsledky. A kdybych uvedl ještě některé jeho výroky o církvi katolické, jaké dnes smýšlení jest, uskodil bych snad jeho památku. Ve spojitosti s tím není nezájímavé našim čtenářům, že Rieger byl ctiťelem nezapomenutelného biskupa našeho Brynychy. Vzpomínaje jeho smrti, když jsem v prosinci v Praze při příležitosti ho navštívil, projevil zájem o jeho nástupce. Jmenoval jsem kandidáty, pokud jména jich pronikla na veřejnost. Rieger potakával hlavou a pak označil dva, kteří podle jeho soudu byli by hodnými nástupci Brynychovými. Jeden z obou jest již naším biskupem.

Končím krátkou tuto vzpomínku. Shromáždění národa, jež jsem s mohutnými dojmy obžral ze schodiště musejního, bylo imponantním epilogem účty, která při pohřbu velikého Čecha a vzácného člověka v nejviditelnějších formách byla projevena. Budeme-li mlíti jako on ryzí úmysly, duševní a mravní odkaz jeho nevybledne minulostí.

moravský mlátící stroj“, neboť cepy by na příkladné vytloukání plev z rozmanitých řekněme „pobloučení“ u nás za dnešní doby nestačily.

Obrana.

České světle ve tmách středověku. Tak jest nazván v jednom liberálním učitelském listě náš slavný Tomáš ze Štítného. Myslí tedy naivní pisatel, že bystrost a učenost Štítného byla tehdy u nás jen čestnou výjimkou? Kdo jen trochu zná poměry, v jakých Štítnému dopřáno tak vysokého vzdělání, soudí ovšem jinak. Ta Pražská universita, která byla kulturním ohniskem celé střední a severní Evropy, působila rozhodně pronikavě na vzdělanost celého národa. Tomáš Štítný měl potěšení patřiti na celou řadu slovatných učenců krajanů. Litomyšlský biskup Jan ze Středy upoutal na sebe pro své všestranné vzdělání horlivou pozornost samého genialního básníka Jana Petrarky. Vojtěch Raňkův byl zvolen za rektora vysokého učení Pařížského; Štítný sam se k němu často obracel o radu. Bystrost a učenost Arnošta z Pardubic i Jana z Jenštejna posud hlasají mnohé zachované spisy. Milič z Kroměříže, který denně až čtyřikrát uchvacoval posluchače dlouhými promluvami, budi údiv do dnešního dne atd. Čechové pro svou učenost na cizích universitách i na cizích dvorech panovníckých dosahovali vysokých úřadů. Nesvítila v Čechách hvězda jedna, zde bylo plné světle. Kdyby se bývali tmářští klerikálové nepostarali o Pražskou universitu a kdyby se nebyli zastávali selské svobody, sotva by byl Hus studoval. Vždyť čeští neklerikálové rozuměli osvětě poněkud jinak. Tito právě pod vlajkou kalicha universitu oloupili, selský lid zotročili a synům zotročených sedláků studovati nedovolovali. Teprv za husitství v Čechách nastaly středověké tmy; před tím však zde bylo světle.

Politický přehled.

Nejtvrdsím oříškem v státnickém umění minister. předsedy dr. Körbra za nynějších poměrů politických ohlašovány byly mnohými předlohy o rakousko-uherském vyrovnání. První čtení těchto předloh vyrovnacích zahájeno bylo v poslanecké sněmovně dne 17. března. Obstrukce vymizela z denního pořádku toho dne. Dr. Herold dne 13. března při ukončeném projednání prvního čtení státního rozpočtu jménem mladočeského klubu prohlásil, že hlavní boj proti vládě nadejde teprve při jednání o rakousko uherském vyrovnání. Ale hned na počátku Mladočeši ustoupili prohlásující, že se hlavní bitva prozatím odkládá, dosti času na to pry při druhém nebo třetím čtení. Dle všech známek i potom nebudou páni činit vládě obtíží. Tento ústup prohlášen jest se strany mladočeské za taktický počín velikého významu, ježto vládě má býti takto odňata možnost, aby vyrovnání provedla na základě § 14. Konečným cílem politiky české delegace jest prý dle „Politika“ reforma říše s ohledem na historická práva naše a dále kulturní a hospodářské sesílení národa českého. To tedy jest prý příčinou obratu mladočeské taktiky. Dříve to páni nevěděli? Vládní listy vzdávají českým poslancům pochvalu, že upustili od obstrukce.

Jak se pochopuje hájení hospodářských zájmů této poloviny říše, viděti z toho, že prvního dne při jednání o vyrovnání v zasedací síni posl. sněmovny přítomno bylo sotva dvacet poslanců a řečníci odflákávali své výklady před prázdnými lavicemi.

Čechové usilují o brzké sestátnění společ. státní dráhy a dráhy severozápadní, kdežto Poláci naléhají na dr. Körbra, aby i severní dráha byla co nejdřív sestátněna. To činí vládě značné obtíže.

V Pětikostelí v Uhrách po protestní schůzi proti branné předloze 16. t. m. udály se demonstrace, na jejichž potlačení musilo býti povolano vojsko; v Pešti pak demonstrovali při zahrání císařské hymny.

Car Mikuláš II. vydal manifest, hlásající novou opravní činnost na Rusi v oboru církevním, hospodářském a samosprávném. Tím vyvolán v celé zemi mohutný ohlas.

V Portugalsku došlo zvláště v městě Coimbre k vážným nepokojům, na jichž potlačení užilo vojsko stělné zbraně, čímž bylo několik osob zabito.

Z činnosti katol. spolků.

Z Hlilaska. Dne 15. t. m. konala jednota „Svornost“ schůzi, spojenou s poučenou přednáškou. Přednášel vp. J. Šabula z Hradce Králové o zlaté době národa českého. Mnohými fakty dotvrdil, že poslušnost k Římu Čechům v ohledu kulturním pranic nepřekážela; naopak právě v té době, kdy náš národ hlul k Římu láskou neoddanější, vynikl v kulturním

zápolení, bohatství a spokojenosti nad všechny země okolo. Před přednáškou i po ní zazpívány byly pěkné některé písně; po přednášce se bavilo shromáždění ještě delší čas hudbou. Zdať Bůh další záslužné činnosti!

Z Mýta u Zbýrova. Odbočka Všeodborového sdružení křesť. dělnictva konala dne 15. března t. r. schůzi členskou. Předseda p. Fr. Gros objasnil spolkový nový řád a vybral členy k řádnému navštěvování schůzí a k řádnému placení příspěvků. Cvořáci jsou na všem takřka nejhůře, neboť všude každý dělník má nemocenskou pokladnu, kdežto cvořák takového nic nemá a proto Sdružení může se pokládati pro náš kraj pravým dobrodínem. Jen aby členstvo neochabovalo, zvláště co se týká řádného placení příspěvků. Představenstvo dalo zříditi návštěvní tabuli a bude vyvážovati spolkový věstník, který uznán za velmi praktický. Též i bursá práce bude se vyvážovati.

Zprávy místní a z kraje.

Přípravy k oslavě Tomkových narozenin. Městská rada pozvala zvláštním oběžníkem všechny místní spolky ku předběžné poradě o příležitosti oslavě 55tých narozenin hradeckého rodáka historika V. V. Tomka, jenž se narodil v domě, na jehož místě zbudováno bylo staré Borromeum, nynější pošta. Rodný domek Tomkův stával vedle domu p. řezníka Česáka, tedy průčelím proti Velikému náměstí. Tato pozornost městské rady ku slavnému rodáku našla též nálezitý ohlas v místních spolcích, které vyslaly přesné v určenou hodinu své delegáty do schůze v zasedací síni měst. zastupitelstva pořádané. Schůzi zahájil p. Dr. Batěk jménem městské rady, sděliv, že městská rada míní oslaviti 31. květen přednáškou prof. Pekaře v divadle a vydáním brožury o životě oslavencově. Z přítomných delegátů navrhoval p. Dr. Reyl, aby k vůli studentstvu, které v týž den bude meškati na svátcích, byla oslava přeložena na jiný den. Návrh tento, podporovaný p. řiditelem Kulšem a Drem. Posejpalem, byl přijat, takže oslava bude pořádaná dne 24. května. Pan řiditel Šeda a p. Dr. Posejpal přejí si, aby přednáška o Tomkovi byla opřena ještě nějakým slavnostním sborem a živým obrazem. Prof. Krýzl navrhuje, aby vedle přednášky v divadle byla též pořádaná na náměstí pro lid veřejná schůze. Mimo to navrhuje založiti nadaci Tomkovu ku podpoře studentstva. Dr. Reyl navrhl ještě, aby v městském muzeu byla postavena vitrina s popráim oslavence a se všemi jeho spisy. Rovněž pronášá myšlénku, že by rodné místo Tomkovo mělo se označiti pamětní deskou. Když se během debaty vystřídaly různé návrhy, zvolena byla ku jejich ocenění 5členná komise z přítomných, kteří se ku úkolu tomu přihlásili. Zvoleni byli pp. Dr. Batěk, Dr. Urbánek, prof. Krýzl, Dr. Gouldiger a pan Hajek. Jest to zajisté otěšitelno, že městská rada všimá si vedle správy města též kulturních otázek národních. Tím se aspoň předejde velkému vykořisťování vlasteneckých mužů pro strannické zájmy politických stran.

Znamení doby. Úsměv vzbudil úžas jistého katolického listu nad tím, že studující mládež v katolických domech povšimla si jubilea Vrchlického. Dnešní materiální doba potřebuje světlých vzorů ideálního snažení a takovým idealistou Vrchlický bez odporu jest. Mohou tedy ideální snahy Vrchlického v každém třebas kláštere býti mládeži pobídkou ku zápasům za ideální statky lidstva. Tohle každý v Čechách pochopil a kdo nestojí zrovna v táboře realistů a dekadentů, pracovnímu jubileu Vrchlického vzpomínku čestnou věnoval. Slaví-li se práce jistého člověka, nechce se tím tvrditi, že by neměl též svých vad. Stíny jsou na každém obraze, ale přispívají ku výrazu světlých barev. Oko umělecky vzdělané dovede na každém obraze najiti světlý rys, jenž zasluhuje ocenění. Nechceme ani věřiti, že by katolický některý list nedovedl Vrchlického práci oceniti. V takovém znamení snad dosud nejsme.

Ze Všeodborového sdružení křesť. dělnictva. Schůze úzáho výboru v Hradci Králové dne 14. března t. r. Přítomní: Urban, Jenšovský, Pochman, Luštěnek, Andrlík, Luštěčka a Polák. — Podpory nemoc. uděleny: Ústí u. Orli: Jos. Jiruška za 7 dní 8 k., Kat. Čipova (7 dní) 8 k., Vavřín (7 dní) 8 k., Hlilsko: Oberreitrova A. (7 dní, 4 k. Úpice: A. Dubová (7 dní) 8 k., Rychnov: A. Vitoušová (7 dní) 4 k., Litomyšl: ausý Václav (7 dní) 6 k. Přijati členové: Paruk: rakertová Em. III. tř., dp. Jan Matějka, farář, dp. Leonard Sycra, katecheta, dp. Alexander Stancel, kaplan, Rypková Em. II. tř., Junek Jos. I. tř., Litomyšl: dp. Fr. Šrnad, kaplan. Hora Kutná: Větrovský Antonín II. tř., Voelvo M. III. tř., Matinová Anna III. tř., Švab Jan III. tř., Moravec Jos. III. tř., Hurt Karel III. tř., Linhart Ant. III. tř., Hurtová Josefa III. tř., Pokorná Anna III. tř. — Bratři, pamatujte na agitační fond!

Z městského Kileperova divadla. V neděli dne 22. března 1903 uspořáda Filialka „Typografické Besedy“ v Hradci Králové pohostinské představení dramatického odboru „Typografické Besedy“ v Praze ve prospěch fondu pro podporování vdov a sirotků po zemřelých členech. Hrati se bude: Světec či blázen? Drama o 3 jednáních v prose. Napsal Jóné Echegaray. Ze španělského přeložil Jar. Vrchlický. — Vystavil režisér V. Štátka. Otevření pokladny v 6 hod. Začátek v 7 hod. Meziaktí vyplní hudba. Předprodej lístků převzal z laskavé ochoty p. Jar. Peřina, knihkupec.

Stavební družstvo „Sokola“ v Hradci Králové kona v pondělí 23. t. m. o 8. hod. večer v tělocvičně „Sokola“ valnou hromadu. Na programu čtení a schválení lonského zápisu valné hromady, zprávy výroční jednatele a pokladníka, volba starosty, členůného výboru, 3 náhradníků a 2 předsízlitelů účtů, volné návrhy. — Členem se stává, kdo ročně buď z K neb 5 K přispěje, t. j. činní a přispívající; zakladající pak K 100 pro vždy. Přihlášky u br. Tolmana neb b r

Bedičky. Zakladající členové obdrželi vkušané diplomy. Nesejde-li se třetina členů, svolá se po 8 dnech nová, při každé účasti kompetentní valná hromada.

II. živnostenská společnost v Hradci Králové odbývá svou řádnou valnou hromadu dne 25. března o 2. hod. odpol. v zasedací síni obecního zastupitelství. Vzhledem k důležitosti programu jest hojně účastenství členů žádoucí.

Místní odbor České společnosti Národohospodářské v Hradci Králové pořádá ve středu dne 25. března t. r. o 2. hod. odpol. ve velké síni obchodní akademie přednášku prof. dra. Zachovaly: „O naší tržbě zahraničně a tržební politice.“

Velký koncert uspořádán bude v sobotu dne 4. dubna t. r. Heroldovým kvartetem za spolupůsobení Eduarda Treglera, dvor. varhaníka. Pořad: 1. W. A. Mozart: Kvartet XII. s C dur. a) Allegro vivace assai. b) Menuetto, allegretto. c) Andante cantabile. d) Finale, molto allegro. 2. N. Paganini: Koncert pro housle Přednese Jiří Herold. 3. a) Rubinstein: Melodie. b) G. Popper: Gavotta. Přednese Max Švor. 4. Dr. Ant. Dvořák: Kvintett s A. dur. a) Allegro ma non tanto. b) Dumka, andante con moto. c) Scherzo, molto vivace. d) Finale, allegro. Začátek o půl 8. hod. večer. Konec po 9. hod. Předprodej lístků převzal p. Jaroslav Peřina, knihkupec v Hradci Králové.

Podpůrný spolek pro propuštění trestance v Hradci Králové konal dne 22. února 1903. valnou hromadu. Dle výroční zprávy měl spolek v r. 1902 členů 227, nových přistoupilo 9, vystoupilo 14, přesídlo 6, zemřeli 3. Přispěvků členových přijato 477 K, — přírůstek úroků 90 K 60 h; podpor vydáno 338 K, — na různé výlohy správní 53 K 31 h. — Ve výborových schůzích vyřízeno bylo 125 podání; z 41 žádostí o podporu vyřídil spolek příznivě 32, udělil podpory peněžité 7 žadatelům, 18 rodinám žadatelů, postaral se o zadání práce 3 žadatelům, jinak opatření učinil ve 4 případech; zamítavě vyřízeno 9 žádostí; dne 31. prosince 1902 jest pokladní hotovost K 2286.84 a uložena v Kralohradecké spošitelně na folio 15290. — Oběžníky, provolání v časopisech a výročními zprávami zjednával a šířil zájem pro činnost spolkovou a zval obecnost ku přistupování — (členství přispěvek obnáší ročně 1 K).

Místní odbor Národní Jednoty Severočeské pro Hradec Králové a okolí konal dne 12. března t. r. výroční valnou hromadu. Do výboru byli zvoleni pp. MUDr. Leop. Batěk předsedou, J. Janáček místopředsedou, J. E. Durčánek jednatelem, B. Kohout pokladníkem; členy výboru pp. K. Halounek, Z. Ježek, J. Kulíš, J. Tolman a C. Vlach; náhradníky pp. J. Divěcký a Fr. Hlávka; revisory účtů: pp. JUDr. M. Kukla a A. Zimmer. Z jednatele zprávy vyjímáme: Výbor zaslal knihy a časopisy do četných míst v území smíšeném a ohroženém. Zakoupeno panorama vyhovující všem moderním požadavkům, které trvale umístěno bude v t. zv. starém klášteře. V téže místnosti vystaví výbor odboru vzorky českých výrobků zvláště z území smíšeného, plakáty českých výrobců, mapy, diagramy, knihy a časopisy Jednoty Severočeské se týkající. Obrázky panoramy budou dodávány činnou firmou v Paříži a měněny každý týden. Valná schůze přijala návrh výboru, aby panorama byla v měsíci srpnu t. r. zaslána na výstavu Hofickou. Daru dostalo se odboru od záložny K 20, od spošitelny K 10, od záložního úvěr. ústavu K 10, od pana purkmistra Dra. Fr. Ulricha K 10, od pravovárného měšťanstva K 10, od III. živnostenského společenstva K 6 a od IV. živnostenského společenstva K 10. Přetčené časopisy a knihy darovali odboru: čítárna Palackého, p. Václav Bouček, obchodník, p. Tolman, knihkupec a jednatel odboru, p. J. E. Durčánek. Výbor vyslovuje všem dárčům peněžité podpory, časopisů a knih dle nejrůznějších a prosí opět o darování přetčených časopisů a knih pro naše menšiny. — Ústřednímu výboru v Praze zasláno K 484. Ku konci schůze oceňuje předseda odboru p. Dr. Batěk zásluhu dlouholetého člena výboru p. Aleše Andryše, který odchází do Brna. Po té končí předseda krátkým došlovem valnou schůzi, které přítomno bylo celkem — deset členů.

Okrašlovací spolek v Hradci Králové koná v sobotu dne 21. března t. r. o půl 8. hodině večer v „Besedě“ valnou hromadu. V případě, že by se v určenou hodinu k usnášení se dostatečný počet členů nesešel, odbývá se druhá valná hromada o půl hodiny později, bez ohledu na počet přítomných.

Z Káranic (Ze zastávky). Ve čtvrtek dne 12. t. m. jel rolník p. Vošáhlo z Babic na poště do Káranic. Když přijížděl k prvnímu zábradlí (sráňkům) od zastávky Káranické, byly tyto náhle spoutány; následkem toho lekl se kůň, ulomil voj od bryčky, hospodář pak nárazem tím vyhozen byl na zem a utrpěl lehčí pohmožděninu na noze. Případ tento upozorňuje, by něco horšího na zastávce zdejší se nepříhodovalo. „Sránky“ se obvykle zavírají, když vlak jest již na „zádech“ strážníkovi a tu kvapem se to děje. Kdyby zavírány byly v čas, tu strážník mohl ještě nechat p. Vošáhlů přejeti, aniž došlo jest viděti, zdali někdo jest u sráňků. Těško jinak raditi k opatrnosti.

Z Dašle. Dne 10. t. m. o 9. hod. slouženy byly místní duchovní správou slavné, zpívané zádušní služby Boží za zvěčněního šlechtického a nezištného vůdce našeho Dr. Fr. Lad. Riegra. Smuteční tato slavnost obcevali mimo školní mládež členové městské rady, místní školní rady, místní spolky a mnoho obecnosti.

Z Koštěnic. Zdejší místní školní rada nevyhověla žádosti p. učitele N. N. za upravení bytu ve škole. To pohnulo p. učitele k tomu, že se odtěhoval z Koštěnic a vyhledal sobě byt v Pardubicích, odkud ráno vlakem do školy přijíždí.

Z Chrudimě. Slavnostní večer na oslavu 50tých narozenin dra. Jaroslava Vrchlického v Jednotě katolických tovaryšů v Chrudimi v neděli dne 8. t. m.

pořádaný, podal důkaz o ušlechtilých vlastnostech anabach tohoto spolku. Lvi podíl večera náležel panu K. J. Gruberovi, jenž vystoupil v devíti článech programu. Po introdukci na harmoniu, přednesené virtuózně předsedou Jednoty dp. Fr. Horákem, přednesl pan Gruber se zápalem jím napsaný slavnostní proslav, který podal důkaz, že autor Vrchlického velmi doboře prostudoval. Skupení se sádrovým velkým reliéfem Vrchlického bylo velmi vkusně provedeno a daleko ladněji nežli při slavnostním představení společnosti p. A. Janovského v městském divadle. Jednoaktové drama „Nad propastí“ sehráno plynule a s porozuměním. Největší sobě vedl ve hře žurnalista Proskovec (p. Sládek); více moderní hře svým přednesem přiblížoval se p. Gruber jako Bohdan Navrátil. A též se nám i z této stránky samlovala Cecilie (sl. Medunová), manželka Proskovcova, na jevu svou procištěnou, oduševnělou hrou; i zjev její jest divadelní. Palnu večera dobyli sobě slečna M. Štěpánková a p. K. Seemann, první výtečným přednesem několika písní, z nichž „Kovářova Andula“, odpovídající temperamentu slečny, vyvolala pravou bouři pochvaly. Pan Seemann ukázal, že dovede mistrně ovládati svůj nástroj a klidil též bouři pochvaly. Ovšem velkou zásluhu má též dp. P. Fr. Horák, jako výtečný hudebník na harmonium. Celkem se večer nade vše očekávání i finančně vydatil a Jednota podává důkaz své snahy ušlechtilé, vykáže se veřejnosti častější činností, kterou letošním rokem, jak se zdá, slavnostním tímto večerem důstojně zahájila.

Východočeská výstava v Pardubicích r. 1903. Zemský výbor král. Českého usnesl se v sezení svém dne 18. února t. r. na tom, aby nejbližší útvar, král. čes. zem. polepšovna v Opatovicích účastnila se východočeské výstavy a to ve zvláštním pavillonu. — Program výstavy zemědělského průmyslu jest tento: III. odděl. a) Cukrovarnictví, b) Pivovarnictví a sladovnictví, c) Lihovarnictví, d) Škrobařství, e) Mlynářství, f) Zpracování česanky, g) Octářství. IV. Odděl.: 1. Strojenská hnojiva. 2. Oleje vegetabilní. 3. Mazadla všeho druhu. 4. Krmivo obchodní. 5. Léky zvířecí. 6. Různé do téhož oddělení příslušné předměty výstavy. — Vědecký odbor výstavy zeměděl. bude obsahovati: 1. a) práce šátek a žáků; b) úkazy sbírek učeňských, zejména pomůcky učitelů zhotovené; c) plány budov školních; tiskopisy školami vydané. 2. Pokračovací hosp. školy. 3. Odbornou literaturu zeměděl. 4. Pomůcky učeňské pro školy zeměděl. obchodníky vystavené. 5. Diagramy a výkazy statistické všech odborů. 6. Oddělení meliorační. 7. Pokusnictví zemědělské. Přiblížky přijímá výkonný výbor a zašle potřebné tiskopisy na požádání výstavní kancelář — ve kterých veškeré podrobnosti sou uvedeny.

Z Nechanic. V sobotu dne 14. t. m. oslaven byl lesní J. O. hraběte Jana z Harrachů p. Jan Seifert ze Zvíkova medailí za své služby přes 40 roků jmenovanému českému kavalírovi prokázané. Před desátou hodinou bylo mu toto vyznamenání u přítomnosti všeho úřednictva jak lesního, tak i hospodářského připjato na prsa, načež v 10 hodin vedli si páni úředníci zasloužilého veterána, pro jeho milou povahu oblíbeného, do farního chrámu Páně, kde sloužil dp. farář Josef Hlavena slavnostní mši sv. a významnou řečí všecky přítomné, jichž i kromě úřednictva J. O. bylo veliké množství, povzbudil ku vytrvalé práci, samým Bohem ustanovené a Symem jeho posvěcené. Po službách Božích odebral se slavnostní průvod do hostince J. O. na „Hůrku“ ku společnému obědu, kde rozprondila se veškerá přátelská zábava. O pobavení celé společnosti, v níž se i mnoho dam přítomných pp. úředníků náležalo, postarali se hlavně pp.: p. adjunkt Schreier svým fonografem; p. správce Pazderka v průvodu písní p. Just. Vaníčkem koncertními čísly na housle; p. správce Zámečnick přednesem krásných písní a hlavně p. lesní ing. Trdlica svými zpěvy, časovými kuplety. Finale všeho bylo objevení se tří duchů (pp. John, Zámečnick, Trdlica), z nichž každý stěžoval si na ten bídný svět. Při této příležitosti nebylo také zapomenuto na „Matičku“ a za píseň „Veverku“ vybralo se 33 korun. — Oslavení přejeme ještě: „Mnogať ljeta!“

Z Jenšovic. — (Obnova sv. misie). Těch několik dní od II. neděle postní až do pátku minulého týdne (8.—13. března) zůstanou ve věčné paměti všem katolickým osadníkům farnosti Jenšovické. Byliť v ty dny účastni velikých duchovních hodův, obnovy sv. misie a ve velikých zástupcích přicházeli, aby nejen slyšeli slovo Boží, které hlásali dpp. Otcové Redemptoristé z Prahy: P. Frant. Kalina a P. Frant. Schroller, ale i veliká většina z nich přijala sv. svátosti. A lid vědom si velikého dobrodiní toho, nemoha jinak aspoň veřejně se modlit k nebes Pánu, aby Otcům misijnářům hojně odplatiti ráčil. Kde by obnova sv. misie přinesla jim i budoucím stonásobného užítu!

Hudba chrámová. Dne 25. t. m. provedena bude v děkaněm chrámu Páně Hofickém 8mi hlasy Palestrinova mše „Hodie Christus natus est“.

Výstava česk. severovýchodu v Hořicích. Zadání staveb pavillonů. Ústřední správa vypisuje již ofertní řízení na zadání následujících dřevěných staveb výstavních: pavillonu průmyslového, pro zemědělství, krkonosského, hudebního a uvítacího. Plány event. rozpočty i podmínky vylošeny jsou k volnému nahlédnutí v zasedací síni radnice v Hořicích. Oferty podány býti mají do 31. března t. r. výkonnému výboru výstavnímu v Hořicích. — „Društvo „Český národní dům ve Vídni“ usneslo se pořádati bromačnou návštěvu výstavy česk. severovýchodu v Hořicích a to ve dnech 15. a 16. srpna t. r. Mimo družstvo připojí se ještě pěvec, spolek „Tovačovský“ a „šupa cyklistů Dolnorakouských.“

Z konference vikariátu opočenského. Dne 11. března t. r. sešla se valná konference vikariátu opočenského, aby porokovala o důležitých otázkách, týkajících se života duchovenstva. Jednáno hlavně o návrhu ve „Věstníku“, o farních obcích. Po delší debatě ustanovila se konference na tom, že návrh ve Věstníku podaný se nepřijímá, po-

něvadí ve své formě je nepřehledná a trpí nedostatky. Návrhu se vyjádřilo: 1.) Pan navrhovatel žádal smedlní lhůtu, ale sám jí nedodržel. 2.) Chce všemu možnému odpomoct — než organizace dle návrhu je neúplná a není provedena důsledně ve všech institucích (farní obce, diecéšní správa?, zemská správa?) 3.) Zástupcem farních osad připisuje se v návrhu právo přilís obašlil. 4.) Ku krytí potřeb farních osad a zejména na sustentaci kněžíva nutná třeba saručiti závazek i se strany státní i pro přilís časy a to z toho právního titulu, poněvadž a) stát církevní jmění skonfiskoval, b) když byl osvobozen desátek, výslovně bylo řečeno, že stát třetinu ze svého nahradí, c) kněžíva až dosud vykonává funkce pro stát důležité a vede matriky, d) pro soudní účely podává listiny. 5.) Modna, jakým se má provázeti presentací právo, odpírá do-savadním právním zařízením, jak se od církve provádí. Po rozhovoru o tomto předmětu, k němuž dle cenových svých zkušeností přispěl hlavně vsdp. předseda, usnáší se skupina na tom, že konference v principu uznává sice potřebu a důležitost farních obcí a jich organizaci, musí však tyto upraveny býti zákonem církevním, poněvadž se to týká hlavně vnitřního církevního života. Aby pak zákon nabyl závazku pro forum občanské, musel by býti předložen k sankcionování zákonodárným sborům. — Ustanoveno dále, aby se návrh v Zemské Jednotě přepracoval a elaborát se poslal vikariátním skupinám, které se o něm vysloví; avšak až dá se k posouzení jeho lhůta aspoň 1/2 roku; návrh pak ve skupinách vikar. posouzený ať se projedná ve valné hromadě a pak ať se předloží bisk. ordinariátům. — Prosatím žádá konference, ať stát zvýší duchovenstvu plat aspoň o 30%, a o kvinkvenáliky. — Dále navrhuje směnu těchto §§ řádu organizace pro skupiny: § 1. Každý vikariát království Českého utvoří skupinu a to buď sám, nebo ve spojení s jiným vikariátem. — § 4. Každý člen skupiny platí ročně 4 K, z čehož připadá polovice ústřednímu výboru a polovice skupině. Aby se předešlo všemu nedorozumění při vybírání členových přispěvků, ať tyto vybírá pouze předseda skupiny. — § 9. Všichni, kteří na valnou hromadu se dostavili jako delegáti skupiny, ať mají od předsedy skupiny potvrzeno, kolik hlasů zastupují a ať zapíší se v listině presentční. — Na to zaslán byl novému adp. biskupu holdovací telegram do Prahy.

Ze Sázkava. Jaro se začíná krásně otevírati, už sem tam mihne se nedočkavý turista, aby potěšil se krásnými partiemi našeho kraje. Ale pro nás je jaro vždycky dobon ne radostné naděje, ale vzrušujícího a trapného očekávání, nebudeme-li sase na dlouhý čas od světa odříznuti. Divoká Sázkava zvláště na jaře dovede naháněti strachu a pověsí-li se, že tu po tolika letech proseb a volání nemáme potěšit ještě řádného mostu, přechází amich. Náš most dřevěný a kolísavý je pravým unikem. Sabá totiž jenom do proutřed řečiště a když voda se na jaře rozleje, nemůžeme ani na krok. Pomýšlí se na to, aby byl poslán jeho obraz jako specialita stavitelského umění všem technikám světa a o velké vodě vypraveny byly obzvláštní vlaky k shlédnutí této nevidané a neslýchané rarity. Divíme se jenom e. politickým úřadům. Kdyby někde hrozil plot spadnutí, už je tam komise a majitel musí se starat o nápravu, ale tu na okres nikdo nedošlápne. Jinde, nejde-li dítě do školy, musí otec sedět a tady, když děti nemohou jít do školy, se mlčí. Daleká cesta — marné volání.

Z Německého Brodu. Doufali jsme všichni, že po volbě nového našeho purkmistra rozbourené vášně poněkud utichnou, ale zdá se, že čím dál bude hůře. Začíná to pomalu otravovati společenský život, vzrůstá se nedůvěra vzájemná a jeden bojí se před druhým promluvit, aby snad nevyužítkovalo se slova inkriminací, udavačství a pod. A boj toť se ne o zájem veřejný, o zájem obce, ale o zájem několika osob, které zdají se samy míti toliko patent na rozum a na všecko. A když jim nevyhovoval muž tak koncilantní, jako byl bývalý p. purkmistr Kabeláč, o němž ani nejúhlavnější politický nepřítel nemohl ničeho neoprávněného se domýšleti, natož mluvit, nevyhoví jim nikdo. Chťejí veřejný život reformovati a zatím ho deformují tak, že pro nesnesitelné napadání kde kdo ustoupí v ústrani. O to se jim také vlastně jedná, aby pak nad sutinami všeho mohli nechat zřítí své vlastní veleby. Smutné to poměry.

Z Kolína. Do třetice všeho dobrého se sice říká, ale to, co začíná třetí mesera u nás vyplňovati, nevíme, jak mnoho dobra přinese. Přichází nás obšťastnit pokrokovatím red. Dubský z Chrudimě, aby tu vydával „Českou Stráž“. Chce jí ubodit zrovna do srdce Čech a v provolání na vše strany rozesezaném oznamuje své apoštolování laskavými slovy. Doufáme ale, že naše obecnost na lep nepřijde. Máme toho tady už dost!

Z Kutnohorska. Pěkný agitační prostředek opatřil nový zákon o dani z piva sociálním demokratům. Na všech stranách svolávají a pořádají protestní schůze a všude lidé jako much. Posluchači si pochvalují přednášky povolavých i nepovolavých řečníků, kteří dovedou rozsekat všecko na padrť. Páni šenkýři, kterým při tom zuř v náčích, však na to přespřlší nedbají a někteří nepřejí si nic jiného, než aby takové schůze odbyvaly se každodenně — byly by to káfty. Kde se hodné mluví, tam se i hodné pije. Nejvíce ovšem utrpí výčepníci malí, protože ti jsou na dělném lidu závislí a tak sleviti musí. Ještě jedni se těší z nového zákona a to jsou „pantátové“, majitelé putyk. Pro povznesení jejich obchodu je to přímo geniální nápad zdražiti hodné pivo. Jeme opravdu na konce dychtivi.

Z Čes. Třebové. (Bezbožnost). Před třemi roky postavena byla u nás na mostě socha sv. Josefa nákladem p. Suchánka z České Třebové. Avšak za několik týdnů zločinná ruka sochu tu blátem pomazala a tento týden v noci z pondělí na úterý opět někdo přikádel. Neznámý darebák urasil soše hlavu a sice jak sv. Josefa, tak i Božského dítěti, jež sv. Josef v náručí drží. Obě hlavy pak schoval pod most na kamenný pilřst. Na vypátrání pachatele jest vy-paena odměna 50 K. — Socha na svátek sv. Josefa jest už opět v náležitém pořádku. Kam jenom dospěje za takového surování mravů?

Z Polné. Dne 9. t. m. slavil vdp. Josef Šimek, bisk. vikář, konsist. rada a děkan v Polné, své 70. narozeniny. Významného toho dne poukázalo vikariátu kaděstvo, městské zastupitelstvo a celá kolatura, aby vzdali hold svému osvědčení uznání a oddanost svému oteckému představenému a vzornému pastýři. Katolická jednota paní a dívek ku počtu vdp. jubilanta dávala v neděli večer div. představení: „Sv. Julie“, již předcházela slavnostní proslov. Provedení kusu mělo ráz slavnostní a bylo provedeno bezvadně, umělecky. — V pondělí o 1/10 hod. uvedl vik. kněz. stvo k vdp. jubilantovi vdp. vik. sekretář Frant. Kotrbelec, děkan v Přibyslavi, zde jej oslovil a odevzdal umělecky provedenou holdující adresu. Vdp. vikář hluboce dojat děkoval za tyto důkazy lásky, načež v průvodu knězstva ubíral se do kostela, by zde sloužil mši sv. Prostranný, děkanův chrám Páně, ač byl všední den, byl lidem naplněn. Dostavila se i městská rada, zástupcové všech p. t. úřadů, školní mládež škol místních i přifařených s p. t. učitelstvem, téměř všechny místní spolky a množství věřících lidí. Vdp. sekretář Frant. Kotrbelec krátkými, vhodnými slovy z kazatelny vyhlásil život vdp. jubilanta a ukázal na to, že může vdp. děkan býti spokojen s činností svého života; neboť nežil nadarmo, vykonal mnoho. Obnovený chrám Páně a nová věž i pozdějším věkem budou hlásati jeho zápal a energii o čest a slávu domu Božího. Onyť dílem jeho! Slavná městská rada v uznání zásluh vdp. jubilanta věnovala krásné provezenou blahopřejnou adresu. Dopisů a telegramů došlo vdp. jubilanta veliké množství. Bůh dobrotivý dopře vdp. děkanovi zdraví a síly, aby mohl dočkat se uskutečnění dalších svých snah: vnější opravy děkanského chrámu Páně a obnovy důstojné kostelíka sv. Kateřiny! K tomu voláme: Ad multos annos!

Z Babic. Zbožní kollaturníci zdejší farnosti, želice nenahraditelné ztráty, kterouž utrpěl národ český úmrtím neohroženého bojovníka pro svaté právo a vůdce národa českého dr. Frant. Riegra, sešli se dne 10. března na vyzvání místního faráře dp. P. J. V. Dvořáčka ve farním chrámu Páně sv. Petra a Pavla, by obcovali slavným zádušním slavnostním božím a pomodlili se za spásu duše tak šlechtěné. Týmž slavným božím přitomna byla školní mládež se svými pp. učiteli, obecní zastupitelstva obcí přifařených a sbor dobrovolných hasičů z Babic.

Školská hlídka.

(6) Jest to opravdu někdy k zbláznění, když pod obnem zaznívá zoufalý zvuk nedělního fláinetu v různých variantech rozvrzaných svých útroh. Vezmeme do ruky kterákoliv číslo pokrokových a svobodomyšlných listů vychovatelských a slyšíme z nich zavznívati jediný zoufalý tón rozvrzaného liberalismu: „Ve jménu vědy a pokroku vylučte pozitivní náboženství ze škol!“ Netřeba citovati, poněvadž celý článek proměnil by se v nechtuté reprodukování myšlének, které svým zpátečnictvím musí buditi soustrast a politování. S nechutenstvím odkládá člověk tyto časopisy, jež otravují mladší, nezkušené pracovníky a vychovatele, vštěpující jim zásady, které nutně vedou k duševnímu rozvratu a mají vliv svůj i na ty, kteří jejich vedení svěření jsou.

Ze všech frašů však, které čteme v pokrokových listech učitelských, nejvíce zaráží uvědomělého a vzdělaného křesťanského vychovatele a vůbec každého nepředpojatého vzdělance fráze nahodě uvedená: „Ve jménu vědy a pokroku vylučte pozitivní náboženství ze škol!“ — Což věda a pokrok trpí tím, když lidstvo vychováváno jest pod aegidou pozitivního náboženství, když zásady křesťanské, které byly a jsou základem civilisace, vštěpují se do útlých srdcí mládeže, aby dle nich zařídila život svůj, zocelila mravní svůj charakter? Naopak čím hlouběji pronikne živá víra srdce člověka, čím ardečněji přilne ku základním pravdám pozitivního náboženství (křesťanství), tím hlouběji položeny jsou základy jeho duchovního a mravního života, tím bohatší a cennější fond zušlechťujících idejí nese si do života, vnáší i do kruhu společnosti. Musí to býti však náboženství pravé, náboženství pronikající srdce člověka, o němž praví sv. Jakub, že „neporušeného zachovává člověka od tohoto světa“ — ne náboženství liberální, které snese a strpí jméno křesťana, ale nemá života dle víry. A takovéto liberální náboženství bohužel poněkudli proniká ve vřetvy stále širší a širší. Jest to nevěra, jež akryvává se stydlivě za plášť náboženského liberalismu jak dogmatického, tak morálního a vnáší do lidských srdcí nepokoj a mravní porobu, do společnosti pak sociální rozvrat, plný nedůvěry a bolestných controverzí.

Slavný hvězdář a filosof Flammarion (v díle svém „Dieu dans la nature“ pag. VII. sqq.) praví: „Trápný kontrast důlnu nám znamenatí, že tou měrou, kterou velkolepý pokrok věd a stoupající nadvláda člověka nad přírodou povznese našeho ducha, touže měrou uvedly v porobu a poníženi naše srdce! Bolestno zajisté jest, kterak na jedné straně rozum čím dále, tím více rozšiřuje svou moc, na druhé straně cit hyne a nejvnutřnější život duše utichá pod tíhou hmoty. Příčinu našeho úpadku společenského důlnu hledati v nedostatku víry.“

To, co doznává Flammarion, doznati musí každý člověk, který nepředpojatě sleduje přítomné poměry: „Nejvnutřnější život duše utichá pod tíhou hmoty!“ Jest třeba, aby do srdcí vrátilo se teplo lásky, teplo idejí, plynoucích ze vznesených zásad nauky Kristovy, aby se přestalo o křesťanství a osobě Kristově filosofovat, a začalo se jednat — t. j. aby život lidské společnosti položen byl opět na ten důlný kámen, a nebož ho smetly racionálnístí stolci, aby lidstvo svou výchovu a svůj veřejný životem vrátilo se ku Kristu! — Nikoliv tedy: „Náboženství ze škol“, nýbrž: „Více náboženství do škol!“ musí býti časovým a pokrokovým postulátem každého učitele, který mluví se zkušeností a upřímně. Vynikající dějepisec francouzský Guizot (protestant) praví: „Všechny předměty učebné musí se podříditi mravně-náboženskému vychování. Zvláště vyučování

náboženství (jak jest nyní na školách) nestačí nikterak; jest rozhodně potřebno, by národní škola nábožensky mravním duchem byla provonuta. — Neopírá-li se veškeré vychování o morálku a náboženství, nedojde se cile, kterého první vyučování má dosáti!“ —

Okřídlené heslo „popularisace vědy“ svádí mnohé duchy, aby národní školství učiněno bylo skutečným polem tohoto hesla. Všeobecně jest střísnost, že ve školách misí moment vychovatelský a individuální pedagogika ustupuje šablonovitému promrskávání učebných osnov a předepsaných přípravek. To však nevadí mnohým, aby dále hnali se jako oslepení za zářivým fantomem, který uniká (upřímně řečeno) rozpjatí vlastních jejich schopností. A čím více se zanedbává moment vychovatelský v nynějším vedení mládeže, tím více brojí se proti nejmocnějšímu činiteli ve výchově mravní: proti náboženství. Náboženství (2 hodiny týdně) jest ještě poslední hrází, která zdržuje nynější směr liberálního vychovatelského, aby nepropadl úplnému zpronevěření se zásadám arciocté vychovatelské. Ale i ta hráz má padnouti, aby škola změnila se v pokusnou stanici, kde naprosto svobodní hlasatelé vědy očekávají budou do křesťanských duší všechny možné vymoženosti filosofických hypotéz. Čtete organizované časopisy a naleznete to černé na bílém, že mezi požadavky organizovaného učitelstva jest naprosté vyloučení vyučování pozitivního náboženství ze škol a „svoboda vyučování ze strany učitele“ čili jinak, aby v bernáboženském škole mohl učitel své individuální názory učiniti základem vychovávání a vyučování mládeže. Byl by to rozhodně krok zpět. Jednotný názor výchovy křesťanské, jak vybudoval jej Komenský, ustoupil by staropohanckému systému, kdy každý filosof svým zákům byl zdrojem pravdy a moudrosti. Jen že tenkrát návštěva školy nebyla nucená a rodičové mezi matenici filosofických názorů mohli si vybrati takový, který zdál se jim býti aspoň poněkud rozumný. Při nynějším nuceně návštěvě školy bylo by splnění tohoto požadavku barbarským útokem na práva rodičů, na svobodu svědomí. Nikdo nemá práva nutiti rodiče, aby dali děti své jako pokusné objekty do takovéhoto škol, kde názory jednotlivců bez pozitivního podkladu náboženského měly by budovati mravní charakter dítěte. — Popularisování věd ve škole v tom smyslu, aby individuální názory filosofické v náhradu pozitivního náboženství staly se základem výchovy — jest nerozumem. Takovéto přeměněné počínání odsuzují i moderní pedagogové. — Gerhart Amyntor praví: „Není pochyby, že snaha po popularisování věd, která mnohdy dosahuje stupně chorobného, jest s to poškoditi jádro národa po stránce rozumové a mravní, ana svádí ku povrchnímu posuzování, přeceňování sama sebe a k podřívání autority veškeré. Neboť jistě nauky vědecké, vržené do nevyzpytých hlav, podobají se noži v rukou hrajícího si děčka. Nejvnutřnější jádro vědy zůstane vědy esoterické a kdo vstoupiti chce v tuto avatyni, musí dříve odložit špinavé střevice nízkého smýšlení!“ —

Pokusy, postaviti výchovu a vyučování na jiný základ, než-li na základ pozitivního náboženství (mírně křesťanství), budou vždy končiti porobou a ponížemím srdce. Všechny platnými zůstanou ve výchově člověka slova Kristova: „Já jsem cesta, pravda a život!“ —

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

Je dostati v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Překopech.

Upozornění. K dnešnímu číslu připojeny jsou „Všeoborovým sdružením křesť. dělnictva pro království české“ složení listky poštovní spořitelny, při čemž se prosí, aby jich dle možnosti bylo náito.

Z „Knihy lékařské“ roku 1897 sepsané. (Rukopis z r. 1829.) — Proti dušnosti a kašli výborné lékafství. Vezmi žahavky, řepiček, šalvěj, plicník, routu, izop, červenou bukvici, cibulí deset a lot feckého vína, nabera vody proti vodě vař v novém hrnci a to pij ráno a večer, budeš zdrav. — K témuž. Vezmi bobek, bílé kadidlo a svatého Jana chléb, vař to v bílém víně a zamaž, aby z něho pára nešla ven. — Proti zlámání nohy anebo ruky, buď že by ji sobě vyvinul, výborné lékafství: Vezmi koření chebbové a proštikej okolo kořenů to drobně, ztlučíš s vymočeným sádlem starým a obkláděj okolo nohy anebo ruky, jakož umíš, neb jest se jeden nemohl u lékaře zhojiti a tím jest se lékafstvím zhojil. — Kdo sobě vyvine ruku nebo nohu. Vezmi pětiprstici, pař dobře a oblož dlahky a přilivěj okolo toho. — K témuž vyvinutí. Vezmi staré sádlo, ztlučíš to v hromadu a modré sukno vezmi a vložíš na to sukno té masti a obviň tím suknem. — Komu ruka anebo noha schne. Vezmi mravence i s kopeništěm a zvaře je přikládej a pař sobě kdeť potřeba. — Komu nohy otékají. Vezmi monky bílé a bobků, což se zdá, vař u vodě dobře a obvasuj na otok nemocnému; zkušenost jest věc.

Zase pěkná hračka k vraždění. Rakouskému vojsku má se dostati nové zbraně, tak zvané strojní pušky. Stojí na třínožce a může býti snadno jedním konem z místa na místo dopravována a jedním vojákem obeluhována. Váží 50 kg a dává 600 ran za minutu. Šest takových pušek nahradí celý pluk. Poprvé jí užili Angličané proti Matabelům a tu 50 Angličanů se čtyřmi těmito puškami pobilo 8000 černochů. Bude to radost z takového masakrování.

Videňští Čechové. Podle posledního sčítání lidu je ve Vídni 1,674,957 obyvatel, z nichž přísluší do Čech, na Moravu, a Slezska 551,928, v zemích těchto narozených 439,695 — čili příslušníků česko-

moravsko-slezských narodilo se jich 113,233 už ve Vídni samé. Z osob narozených v našich zemích narodilo se jich v okresech převážnou většinou českých (přes 50 pct. českých obyv.) 304,563 duší, v okresech většinou německých 106,474 duší. Ale k obcovací řeči přiznalo se 325,559 k německé a jen 78,485 k české. Když i všechny šidy českomoravské do Vídně přistěhovalé (28,151) přenecháme beze všeho Němcům, tedy ještě musíme nad svou národní strátou uzavřítí takovouto rozvahu: Poslali jsme do Vídně 276,412 lidí svých (304,563 bez oněch 28,151 šidů, ač nejsou všickni šidě do Vídně se stěhující jen z českých okresů — ale jistě víc z českých než z německých, protože v těchto je šidů vůbec málo), z těch se k češtině přiblížilo jen 78,485 duší, tedy ztratili jsme ve Vídni 197,927 duší. Jedna čtvrtina nám zůstala, tři jsme ztratili. Rozdělíme-li pak ještě ve Vídni zrozené poměrným dílem mezi přistěhovalé Čechy a Němce, tu se ztráta česká světší o 85,700 duší.

Valná hromada „Slavína“, generálního podpůrného spolku pro Čechy, Moravu a Slezsko, konala se dne 25. února 1903. Správní radě bylo uděleno absolutorium a s povděkem vzata zpráva o její činnosti v r. 1902 na vědomí. Pohřebné bylo vyplaceno 55 členům v obnosu 5500 K. Do správní rady na rok 1903 zvoleni byli: ThC. Jan Pauly presidentem, V. Kotrba vicepresidentem, Jan Vokoun říditelem, Fr. Horňák místopředsedou, Jos. Malina jednatelem a Jos. Šindler kontrolorem.

(Z a s l á n o.)

Odbora bohoslovců Královéhradeckých na zakládání venkovských knihoven v místech nábožensky a národnostně ohrožených zaslali laskavé příspěvky:

20 K vdp. Ant. Žák, c. k. profesor v Rychnově; 10 K vdp. Lamb. Vichta, farář v Stěřešech; 5 K vldpp. A. Bobák farář ve Chvalci, Josef Krajčák, farář ve Vosicích, Tom. Štěpánek, čest. kanovník a bisk. vikář v Mikulovicích, Josef Kava, kaplan v Bílém Újezdě, Jindř. Kolář, kaplan v Nechanicích.

4 K vldpp: Ant. Hrubý, říd. bisk. tiskárny v Hradci Králové, Fr. Stejskal, farář ve Studnici, V. Běský, farář v Horních Štěpanicích, J. Svoboda, kaplan v Přelouči, J. Honěk, kaplan v Limberku, Vlad. Hornov, kat. v Novém Bydžově, Fr. Novotný, kaplan ve Vysokém Mýtě, Fr. Pospíšil, farář v Nov. Hrádku.

3 K vldpp. Ant. Brdítěk, farář v Jestbovicích, Jan Ráček, č. děkan v Heralci, Pelhř. Novák, kanov. a děkan v Nov. Městě n. M., Jos. Tajovský, kaplan v Pardubicích, Jos. Scheitz, adm. v Kačerově, Antonín Schreiber, bisk. vikář a děkan ve Lebčích, Jos. Zelinka, kaplan na Nov. Hradci Král., Vl. Žid, zámeč. kaplan v Chotusicích, Josef Beran, bisk. vikář v Král. Dvoře, Fr. Velebný, kaplan v Kutné Hoře, Jos. Hypš, koop. v Šlapanově. (Pokračování.)

(Zasláno.)

Naši veřejnosti!

Bystrý pozorovatel společenského života vidí, že hnutí, vzniknuvší za účelem organizovaného boje proti alkoholismu, začíná více v řadách českého národa kotviti. Boj proti alkoholismu jest nutností. Neboť, pohlédneme-li kamkoliv, všude zříme jeho neblahé vlivy. Ústavy pro choromyslné a nemocnice udávají nám vzrůst osob onemocnělých pijáctvím, polepšovny a trestnice znamenají vzrůst zločinů spáchaných v opilosti, země a obce pak znamenají vzrůst chudinství, a zároveň vzrůst finančních výdání na oběti pijáctví — děti alkoholiků. Proti této záplavě moru alkoholického stavíme nového bojovníka ku předu a sice: Protialkoholickou knihovnu, která má vzniknouti do širokých mass lidu. Pro tuto knihovnu jest již připravena celá řada prací jako: Rodičové, neotravujte děti alkoholem!, Dělnická otázka a alkoholism, Žena a alkoholism atd. Knihovna bude vycházeti vždy 15. každého měsíce. Předplatné na celý rok pouze 2 K 60 h, půl. 1 K 30 h. Obrácíme se tímto k celé naší veřejnosti, by odebráním této knihovny podporovala náš těžký boj. Račtež tedy již nyní činiti hojně objednávky, jakož i možno též zasílati předplatné na administraci protialkoholického čas. „Blaho Lidu“ Brno, Frömlova ul. 16. Žádejte číslo na ukázkou.

(Zasláno.)

Kdo z p. t. duchovních pánů při renovaci sv. missie v Chrudimi zapomněl na arciděkanství své brejle, nechť se o ně tamtéž přihlásí.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 14. března 1903. 1 hl. pšenice K 11:00—12:30, žito K 9:60—10:00, ječmene K 7:40—8:00, oves K 5:40—6:00, prosa K 9:90—10:50, vikev K 10:00—10:40, hrachu K 16:00—19:50, čočky K —:00—:—, jabel K 10:—, krup K 16:00—24:00, bramborů K 2:40—2:60, jetelového semene ruského K —:00—:00, jetelového semene červen. K 128:00—140:0, máku K 30:00—31:00, lněného semene K 22:00—30:—, 100 kg. žit. otrab K 11:—, pšenici. otrab K 10:00, 1 kg. mála K 1:80—2:00, 1 kg. sádla vepřového K 1:76—1:86, tvarohu k 0:24—0:32, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0:00—0:00, jeden hl. cibule K 2:00—2:40, jedna kopa drobné zeleniny K 1:00—1:60, 1 kopa zelí 0:00—0:00 K, 1 pytel mrkve 1:60—2:40, 1 hl. švestek K 0:00—0:00, 1 kopa petržele K 0:00—0:00, 1 kopa celere K 1:00—5:00, 1 hl. jablek 5:00—15:00.

Listárna redakce.

De Plzně. Příklad uvedený spočívá na skutečné události a v redakci „K. L.“ mají písemné toho doklady. Předsedou ve vzdělávacím spolku může býti každý člen bez rozdílu stáří. Pouze v politickém spolku žádá se stáří 24 let. Nezbyvá tedy, leč věřit.

Vino

přírodní, všech druhů, 1 litr od 85 kr.
Ize dostati u

J. Kadečky v Hradci Králové
v „Adalbertinu“.

Chemický rozbor c. k. zkušební stanice
v Klosterneuburgu se na požádání předloží.

ED. AD. MALBURG A SYN Smiřice.

Továrna na nejjemnější likéry.

Vegétal,

francouzský likér z bylin.

CRÈME CORDIAL,
francouzský vinný likér.

CHERRY BRANDY
MANDARIN.

Punč Crêmes.

K dostání ve všech lepších obchodech
s lahůdkami a v podobných obchodech.

Založeno r. 1850.

Velectnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše silné v ohni zlatené a stříbrené, sač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svícené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykázati četnými pochval-
nými příspisy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelen,
táček na křest, svíců, pacifikálů, schránek na Nejsvět-
ější, patenek atd. co nejvíce.

Svíčky kostelní voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veledůstojnému duchovenstvu

— za podmínek nejvýhodnějších —

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

c. a k. dvorní dodavatel

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený
Ordinar. listem nejdůst. bisk. konsistoře v Hradci Králové
z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské: Svíčky oltářní z čistého vosku vše-
liho i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné.
Nejemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

 Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

VARHANY

soustavy kuželové a pneumatické,
labodného zvuku a dokladného provedení, s prak-
tickými zařízeními bracích stolků doporučuje (i har-
monia) sl. farním a patronátním úřadům majitel c. k.
výsady a zásluž. kříže hudeb. akademie belgické

Bedřich Čápek,

stavitel varhan a harmonií v Poličce.

Vzdělaný řemeslník,

který po více roků zastává místo domovníka, prosí
za jakékoli místo lepšího sluhy

v továrně, v obchodě neb v kanceláři.

Vysvědčení zachovalosti I. třídy, stáří 40 roků.

Laskavé nabídky pod značkou „Věrnost“
poste restante Hradec Králové.

Josef Neškudla,

c. a k. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 88

doporučuje P. T. veledůst. duchovenstvu
svůj všudež osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Illustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy doslovně úplná.

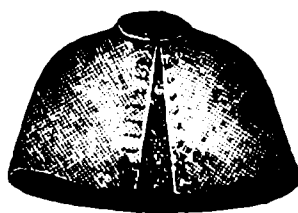
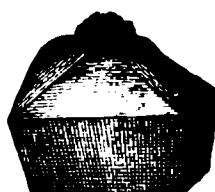
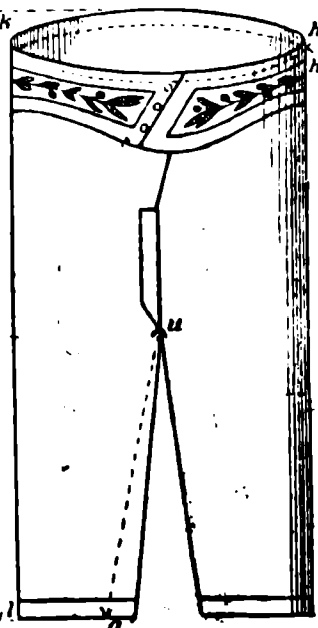
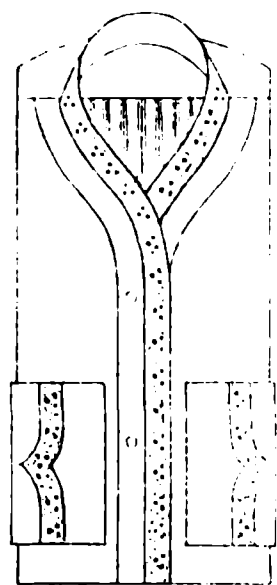
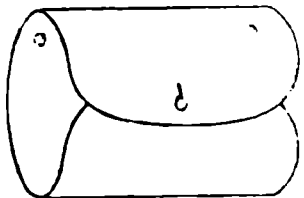
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do-
bohu tohoto spadající věci pro velectené P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

 Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
 (protokolovaná firma)
 v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
 (bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)
 doporučuje P. T. veleduštojn. duchovenstvu
 svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.
 Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
 se na požádání franko zašlou

Obrázky
k sv. přijímání
 — nabízí —
 ve velkém výběru a za sv. ústě výhodných podmínek
Karel Šimek v Č. Budějovicích.
 Vzorky jsou na požádání k dispozici.

Kostelní náčiní
 vlastní výroby
 v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,
 výrobce kostelního náčiní.
 Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
 Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
 v ohni zlatí a stříbří.
 Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Veleduštojný Pane!
 Raďte si dopsati o ilustrovaný
CENNÍK PAMÁTEK
 na první sv. přijímání a zpověď
 české katolické firmy
EM. WERNER, devotionale,
 Brno (Morava)
 a při potřebě shledáte, že koupíte levněji než
 všude jinde.

Boží hroby se slohem kostelů
Křížové cesty v reliéfu řezané
 K době velikonoční
 Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškerá ko-
 stelní zařízení doporučuje uctivé
 umělecký závod sochařský a řez-
 bářský
Josefa Krejčíka v Praze.
 Písařna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 30.
 v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. cen-
 níky, nákresy a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty
 jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
 dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaškov-
 zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
 lidového podniku
„VZÁJEMNOST“
 tkalcovské výrobní společenstvo
 v Hronově nad Metují,
 které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
 v domácnosti jest třeba.
 Vzorky a cenník zasílají se obratem poštou
 zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
 volujeme zvláštní výhody.

Kočárek
 (t. zv. SALZBURKA)
 půlkrytý, ojetý kočár levně na prodej u
Čenka Bubna,
 kočárníka v Hradci Králové.
Nové kočáry nejnovější soustavy
 stále na skladě.

Veškeré
dlažební práce
 jako:
 chodníky pískovcové, mosaikové a
 betonové; dlažby z různého kamene,
 dlažby terasové, stavby silnic a to
 jak dlaždených tak štětovaných,
 stavby betonových kanálů a veške-
 rých zemních prací provádí
JOSEF ŠTĚP,
 mistr dlaždičský
 v Hradci Králové.
 Závod nachází se v Pospíšilově třídě čp. 371.
 (ve vlastním domě).

● **Právě se rozesílá** ●
 16. až 21. číslo
DUCHA KATOLICKÉ OBNOVY
 Cena 1 K 50 h.
 Všecka předcházející čísla (po 25 h)
 dosud na skladě.
 Objednávky obratem vyřídí
administrace Obnovy
 v Hradci Králové

Pozdrav
 z českého ráje.
 10 skvostných dopisnic z Jičína, Pra-
 chovských skal, Trosek, Hrubé Skály, Kostí a
 ostatního romantického okolí, zasílám za 1 K
 i se známky. Každá dopisnice je zvláště adreso-
 vána, tedy ne pod křížovou paskou.
**K. KUBA, umělecký závod a nakla-
 datelství pohlednic v Jičíně.**

Nejdůstojnější bisk. konsistoří doporučený
 umělecký závod
Jos. Kieslich
 v Hradci Králové
 provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
 novování
oltářů,
kazatelen,
 křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s od-
 bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvlášť
 trvanlivé zlatění a polychromování, vše solidně
 a levně při výhodných platebních podmínkách.
 Přecetná pochvalná uznání po ruce. Roz-
 počty, cesty atd. ochotně a bezplatně.
 Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
 založen r. 1891.

Muž spolehlivý, inteligentní přijme
 se za

výběrcího
 a ku prodeji v rodině dobře zavedeného
 předmětu pro Králové Hradec a okolí.
 Uchazeči musí složit malou kauci. Nabídky
 pod značkou T 300 poste restante Hradec
 Králové.

J. FLANGHANS
 c. a k. dvorní fotograf
HRADEC KRÁLOVÉ
 ADALBERTINUM.
 PRAHA-PÍZEŘ-BUDĚJOVICE
 MAR. LÁZNĚ.

Obrazy oltářní, obrazy na
stěně, křížovou cestu a pod.
 vykonává v církevním slohu v cenách mírných a spo-
 lehlivě
Tomáš Scheuchl,
 akademický malíř,
 vícekrát doporučený od umělců-malířů benediktinů
 Emauzských,
 t. č. na faře v Oubislavicích,
 pp. Nová Paka v Čechách.

Jan Horák,
 soukeník v Rychnově n. K.
 zasílá na požádání právě výslou kolekci
 nových vzorků pravých vlněných látek
 vlastní výroby
pro jarní a letní dobu.
 Též velejemné
látky na taláry.
 Četná uznání zvláště z kruhů veleduštojn-
 něho duchovenstva svědčí o poctivé ob-
 sluze mého křesťanského závodu.
 Učiňte prosím, malou objednávku na
 zkoušku
 Při hromadném objednání větší výhody.
 Též na splátky bez zvýšení cen!

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber
 Dílna ku vyšívání
 a zhotovení ko-
 stelních rouch,
 korouhví (balda-
 chinů), nebes a
 spolkových prapo-
 rů; na požádání
 obstarám též ko-
 vové nádoby, kříže
 a t. d.
Vídeň,
 VII. o., Seiden-
 gasse č. 35.
 Na ukázkou zasílá
 se vše franco.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných přispů vyloženo
k nahlédnutí.

Pravé vyleželé, burg.

víno

z vlastních vinic nabízí ku koupi
a zasílá v nádobách od čtvrt do
jednoho hektolitrů, litr za 80 hal.

JAN TUREK,
majitel vinohradů v Mladé a Mladka.

Nábytek na splátky

bez zvýšení cen na každou stanici dodává
výroba a sklady nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové.

SLAVIA,

**vzájemně pojišťovací banka
v Praze.**

Sazby a podmínky vynikají osvědče-
nými výhodami a liberálností.

Všechny zisk náleží členům, neboť
Slavia jest stavem vzájemným.

Pozoruhodny jsou zvláště sazby:

IIa.) 1 pro případ úmrtí,
IIa.) 4 pro případ úmrtí a dožití,
Ia.) 4 a Ia.) 5 na věno dítkám,
IIg.) na výsledky množné,
Ia.) 6 a IIa.) 6 se 4%, stoupajícím
zúrokováním.
Ib.) na pojištění pensí.

V posledních letech vyplácela se
10% dividendy.

Reservy a fondy K 24,189.840-65
Dosavadní výplaty K 70,282.873-58

Vysvětlení a sazby zdarma zašle

Generální ředitelstvo banky Slavia

v Praze, Havlíčkovo náměstí,

a generální zastupitelství v Brně, ve Vídni,
v Lublani, Lvově a Záhřebě.

Každé hospodyňce

možno blahopřáti, která s ohledem na zdraví, úsporu
a lahodnost Kathreinerovy sladové kávy užívá.

Zdvořilá prosba: Při nákupu neražte pouze
„sladovou kávu“, nýbrž výslovně vždy — Kath-
reinerovu — sladovou kávu Kneippovu žádati a to
pouze v původních zde zobrazených balíčcích.

Cena balíčku 50 haléřů.

Obsah 500 gramů.

Kathreinerova
sladová káva Kneippova
v celých zrnkách.
Kathreinerovy továrny
Mnichov.

Oznámení.

Pokládám sobě za čest oznámiti velectnému
duchovenstvu, že jsem na mnohostrannou žádost
mnoha veledůstojných pánů

otevřel v Hradci Králové

filiální sklad

své vlastní výroby

kostelního náčiní.

Sklad nalézá se v obchodě p. Skuherského
proti hotelu „Mercur“.

Objednávky a prodej laskavě vyřídí pan
K. V. Skuherský tamtéž.

Poroučeje se do příslušného velectného ducho-
venstva znamenám se v plné účtě

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi.

Již letošní v nejjemnějším cukru

savařené

brusinky

v 5ti kilových nádobkách franco
poštou za 6 K zasílá

Jan Fáborský

v Týništi nad Orli.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, lichotivému
usnání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

NOVOTINY

tu- i oizozemské pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro vele-
důst. duchovenstvo a sukna ku chrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.

Vzorky se na požádání zašlou.

Beseda.

Motiv jarní.
Napsal Josef Váňa.

„Přijde jaro z daleka
a všude plno touhy...“
V. Hálek.

Jaro je tu, jaro je tu!
Tak rozevřely se najednou hluboké lesy
a světlí tou tajemnou zachvěly se stráně, po-
rostliny, příkopy, potoky, řeky. A celá příroda
vpadla v jásavý ten výkřik a rozvířeným
vzduchem letělo od travíčky k travíčce: „Jaro
je tu, jaro je tu!“

A jako když švihne čarovným proutkem.
Vše ožilo, vše se pohnulo, vše poskočilo. I ten
vydoutnalý, vyšeptalý pařez na kraji lesa jako
by se byl usmál. Kosmatou jeho parukou za-
třásl silný proud vzduchový a vyšeptalá ústa
zdála se také volati: „Jaro je tu, jaro je tu!“

Zakrákoraly kavy a vrány v korunách
stromů, vznesly se jakoby poplašený do výše,
zakroužily sem a tam a již rozléty se na vše
strany po dvou. Ptačím jejich srdíčkem projela
najednou podivná zvět: „Jaro je tu, jaro je tu!“

A z lesa vyběhl zajíc, za ním druhý,
rozhlédl se plaše po okolí, zastříhal ušima, za-
čínal nozdrami a již honil se jeden za
druhým po zeleném žitě. A skřivánek vyplašen
vylétl divoce z brázdy, zděšeně zacvrlikal,
a již vznášel se jako střela k nebesům a v ja-
savých akkordech a zvonivých trilcích ozna-
moval v šíř i v dál: „Jaro je tu, jaro je tu!“

Vzdychla země, vzdychla z hluboka, jako
by se byla probudila, protáhla zkřehlé údy,
protřela si srak, viděla smáti se slunce, slyšela
jásati skřivany, zvoniti pěnkavy, usmála se
jako znovuzrozená a již počala údy své krá-
šliti jako nevěsta. Oblékla se v křišťalový
vzduch, do vlasů vetkala si stříbrnou mlhu,
do šader zatkla rubíny a smaragdy slunečních
paprsků a pak ještě jako dráždící koketa skro-
pila se celá sladkou vůní šalek.

Vylezl z úkrytu brouk. Vyběhl divoce
jako by honěn, ale najednou se zarazil. Zakýval
hlavou, rozehnal se tykadly v pravo a v levo
a pak stál jako ztrnulý. Nohy jasev slunečním,
vůni a silou vzduchu pod ním klesaly. Stál
jako přibitý a s pravým požitkem labužníka
zhříval se v paprscích slunce a naslouchal
neviditelné hudbě, která táhla ovzduším a jež
hučela ve větvích stromů a keřů jako v drátech
telegrafu. A zvláštní ta symfonie vrcholila
v mohutném a jednolitěm akkordu: „Jaro je
tu, jaro je tu!“

I motýl vylétl z dubiny. Zakroužil něko-
lika smělymi křivkami vzduchem a pak najed-
nou padl jako opilý na sežloutlý list, roztáhl
křídla, zatočil se sem a tam a již hrál všemi
barvami v zátopě světelné. A všechno ostatní
sežloutlé, deštěm a sněhem vyprané listí
v dubinách se chvělo, kmítalo, tetelilo a třáso
a šepotalo tisíci a tisíci neviditelnými jazyky
a rty: „Jaro je tu, jaro je tu!“

Zahořel jasev slunečním trávník, zhnědl,
zbrunátněl, zrudl, ožil tisíci a tisíci živočichy
a již v šadrech jeho klíčily sedmikrásky, sa-
sanky, pampelišky, chudobky, blatouchy, orseje,
podbilky a všechny ty ostatní dítky jarní kvě-
teny. Budil se a vstával k životu, k radosti.

A tam v rohu třásla hlavinkou bleďounká
sněženka, chvěla se celá, tak útlá, tak něžná,
tak jemná, tak slabounká jako kvetoucí dívka
s nádechem tuberkulózy a souchotin. Vykvetla
v mrazu a sotva vykvetla, již nvádá, končí,
hyne. Život její není radost, jest umírání, smrt.

Opředly se jehnědami a kočičkami vrby
a jivy, osyky a lísky. A svítily ty podivné
květy jako vyleštěné stříbro a leskly se a zá-
řily a třpytily se. A tisíce a tisíce včel hou-
palo se na nich, jako by někdo neviditelný je
tam byl najednou vysypal. A bzdučely a šuměly
a broukaly a povídaly si ty zvláštní pracovnice
stále něco a vláčely těžké své nohy po květech,
jako by je ani unést nemohly. Nachytal se
jim na ně pel, navěsil se jim všude i na křídla,
byly jim obaleny na všech stranách a stále a
stále ještě hledaly, lezly, pobíhaly. Zasvištěl
najednou prudký přívál větru a sta a sta pil-
ných pracovnic smetl do dravých vln zjištěné
řeky. Utonuly bez milosti...

Život jest práce, práce jest zápas o chléb,
a v zápasu o chléb často člověk hyne.

Zaleskly se světem prazvláštním i kalužiny,
močály a rybníky. Každá stroužka omládla
a rozhovořila se hovorem nezvyklým. A vše
se chvělo, vše se třáso, vše se probouzelo
k životu, k radosti. A v každé kalužině pro-
budil se život a v každém močále zajasal nový
svět. A žáby opouštěly své zimní úkryty, roz-
tahovaly namáhavě zkřehlé údy a již se draly
na povrch vodní hladiny blíž k vzduchu,
k světlému, k teplu, k životu. A každá z nich

rozložila se jako znovuzrozená na povrchu
hladiny a sála celou svou bytostí a plnými
doušky vzduch, světlo, teplo, život. A v ne-
hnuté poloze snila z nich každá o vlažných
a měsíčních májových večerech, snila o sladkém
a tolik opojném kouzlu lásky, snila o celém
zástupu pulcových svých potomků, jak rejdit
budou v kalužině v žáru a úpalu slunce čer-
nového.

Přeletěl přes kalužinu stín, jako když
černý mrak přelítne sluncem. Lekla se žába,
vytrhla se z opojného snění, ale už bylo —
pozdě. Jakási dravá ruka ji uchopila, stiskla
jako ocelové kleště, vytáhla spěšně z vody,
rozvřela zrezavělý, tupý nůž a již cítila ubohá
žába v půli těla jakýsi pal. Několik okamžiků
křečovitě bolesti a již plazil se ubohý tvor
vedle kalužiny v trávě a v sítí v bolestech
ukrutných. Plazil se namáhavě, chtěl utéci,
napínal síly veškery, ale — marno. Vylezla
střeva roztahovala se po travinách, vážla na
nich a krví kropila půdu kolem. A paprsky
sluneční nemilosrdně pražily v zjitřenou bolest
a pálily jako rozžhavená ocel a přisušovaly
rozlezlá střívka k ostřici a k travinám. Ubohý
tvor hynul, hynul v bolestech děsných, hynul
zdlouhavě, hynul způsobem etrašným, bezcituým,
bestialním...

Radost života jest krátká, život jest
umírání!

Z chaloupky vyrojilo se klubičko dětí.
Jako když hospodář rozhodl hrst obilí. A ská-
kaly, běhaly, točily se a honily, jen se jim
hlavičky třepetaly. Jedno upadlo, druhé přes
ně, třetí vedle a bylo výskotu a křiku a hluku
až uši zaléhaly. A tváře jim hořely, jako by je
zapálil a oči svítily jako rozžhavené uhlíky.

Vyšourala se za dětmi shrbená oabčička.
Byla kost a kůže. Tělo nahnuté, hlavu šedivou
a ruce a nohy třesoucí se. Jenom z tváře zá-
řala jí dobrotá, jako by se ty vrasky tam
jinak než k dobrotě sestavit nemohly.

„Jen se točte, točte!“ zabroukala. „Bez
toho ta radost nebude vám dlouho trvati.
Půjdete do školy, vyjdete z ní a pak... Chudý
člověk má těch radostí v životě pomalu. Samá
starost, samé soužení, samá bída...“

„Přijde jaro, přijde,
bude brzy máj...“

A děti rozepěly se jako skřivánci. Babička
se pousmála.

„Máj, bude brzy máj!“ — Kdy já ho
měla, kdy já měla máj? — Hm nikdy, nikdy!
— Mládí není ještě máj. — V máji musí býti
radost, štěstí, láska, touha a já...? — Ubohá,
nepoznala jsem, co to radost v životě, co to
štěstí... V chudobě jsem se zrodila, v chu-
době jsem vyrostla a ta chudoba stále po celý
život věšela se mi na nohy jako centová zá-
važí. Ne a ne se hnout. V chudobě jsem žila,
v chudobě umírám...

A babička pozdvihla třesoucí se ruku
k oku a zamáčkla tam slzu.

„Ještě že má člověk tamhle z té drobo-
tiny trochu radosti, jinak by ten život nestál...“

Babička se náhle zakuckala a nemohla
mluviti. A děti se smály, křičely, skotačily,
běhaly, jako by ten život na světě nebyl
ničím jiným než jen radostí.

„Dřela jsem se, namáhala jsem se, shá-
něla jsem, šetřila jsem a co mi to vše bylo
platno? K čemu byla všechna ta má práce,
svědomitost a přičinlivost?“

A babička se zakuckala znovu a znovu
utírala slzu deroucí se mocně z vyhaslého oka.
A slunce svítilo, větérek laškoval, skřivani a
pěnkavy pěli a děti stále a stále zpívaly:

„Přijde jaro, přijde,
bude brzy máj,
rozkve se růže,
rozkve se háj.“

Ale babička už neslyšela. Zamyslela se,
jak to tak divně na tom světě chodí...

...

...

Milá babičko! Pracovitost a svědomitost
je v životě nullou, na světě platí jen štěstí a
— protekce!

...

Zprávy hospodářské.

Pěstování bobů není zemědělsky vřele
se doporučuje rolnictvu v „Hospodářském
listu“ chrudimském. — Jistý rolník nasázel r.
1902 na pozemku odvodněném, s těžkou nepro-
pustnou spodinou a černou humusní ornici, na
polovici brambory samotné, na druhou polovici
brambory o 5 cm řídceji od sebe, avšak mezi
ně dal vždy po 1 zrna bobu. Počasí bylo až
do léta suché; avšak právě přede žněmi na-
staly husté deště, které — jak známo — zdraví

brambor bývají nebezpečné. A výsledek? Na
měřici pole sklídl na pozemku jen brambory
osázené 26 q hlíz brambor zdravých a 260
kg. hlíz hnilobou napadených. Na měřici pole,
kde pěstovány brambory s bobem, získal krás-
ných zdravých hlíz 24 q a znamenitého bobu
220 kg. Nahnulých brambor sebráno jen 40 kg.

Výsledek v penězích jest asi tento:

Po míře sklizenou:

brambory samotné 26 q po 4 K =	104. — K
brambory s bobem 26 q po 4 — 96 K	136 60 K.
bobu 220 q po 18 K =	39 K 60 h

Z cifér těchto viděti jasně, že bob bram-
borům na výnosu neuškodil, neb sklídilo se
jich pouze o 2 q méně než na poli s brambo-
ry samotnými; za to ale přispěl bob svému
výtěžkem k výnosu pozemku, nepočítajíc ani,
že po sobě zanechal půdu kyprou, kořáním
prostoupenou.

Velice důležitým jest poměr množství
brambor nakažených Kdežto při samotné kul-
tuře bramborové nalezlo se 260 kg. brambor
nakažených, našlo se jich při kultuře smíšené
40 kg. Bob, jsa rostlinou velmi žízňovou,
všechnu přebytečnou vláhu spotřeboval pro
sebe a hojně narostl. bramborám pak tím
odejmul jednu z hlavních příčin hniloby, vlhko.

Získaného bobu užil rolník ouen při kr-
mení vepřů. V listopadu počal krmiti 7mě-
síčního vepře brambory pařenými, rozmělně-
nými spolu s vařeným bobem a ukončil krmení
dne 20. února, kdy vepře zabil. Dle tarifu
domácích řezníků obnášela cena tohoto, nyní
10 1/2 měsíčního, dobře vykrmeného vepře 168
K, což jest výsledek více než uspokojivý. Bobu
vařeného spotřeboval vepř ten 200 kg., syro-
vého jako pokroutku 20 kg.

Význam tohoto praktického pokusu je pro
rolníky veliký. Jestli u nás zvykem, že rolník,
aby si opatřil pro svou domácnost potřebný
tuk, krmiti si často vepře kukuricí, které 100
kg. kupuje za 16—18 K, ač mohl by bez újmy
výnosu brambor vypěstovat jako meziplodinu
potřebný bob pro několik krmeníků — zadarmo.
— Nač vyhazovat zlato do ciziny, když se i
na našem poli úrodí!

Literatura.

Grafická společnost „Unie“ v Praze.
Spisy Julia Zeyera VII. Kristina záračná. Seš. 6. a
7. po 40 h. — Sofie Podlipské spisy VII. Dva rodo-
kmeny. Seš. 3. a 4. po 30 h. — Bož. Němcové Ba-
bička. S kresbami akadem. malíře A. Kašpara. Troj-
barvotisky v textu. Seš. 4.—5. Cena 5 K.

J. Otto v Praze. Básnické spisy Jar. Vrchlic-
kého: Breviář moderního člověka. Seš. 4.—6. po 32 h.
— Anglická knihovna. Jan Maclaren: Drumtochté
obrázky. Přeložil F. Žilka a Jos. Bartoš. Seš. 8.—10.
po 24 h. — Lidové rozpravy lékařské. Řada IV., č.
3. Poměry nalezinectví a sirotčensství v král. Českém.
Napsal MUDr. Jan Dvořák. Za 2 K. — Nová země
na severu. Výprava kapitána Otty Sverdrupa k severní
točce. Překládá dr. Jiří Guth. Seš. 3. za 60 h.

Knihotiskárna V. Kotrby v Praze Charles
Dickens: Nicholas Nickleby. Román. Z angličtiny pře-
ložilo M. Charbuska. Seš. 2. a 3. po 30 h. — Rajska
Zahrádka. Časopis pro mládež. Řídí V. Špaček. Seš.
7. roč. XII. Předplácí se ročně 1 K 60 h. — Čechie.
Obrázkový a zábavně-poučný měsíčník pro českou do-
mácnost. Řídí J. Pauly. Roč. II. Seš. 3. Vychází ka-
ždého měsíce za roční předpl. 6 K. — Rádce duchovní.
Časopis kněžstva československého. Řídí mgr. dr. J.
Burján a Fr. Vaněček. Roč. X., seš. 4. Roční předpl.
8 K. — Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí
nábož. v českém školství. Redaktor V. Špaček. S pří-
lohou „Obrana“ pravdy křesť. ve veřejném životě.
Roč. II., sešit 6. Vychází dvakrát měsíčně za roční
předpl. 6 K.

Nákladem družstva „Vlasti“ v Praze.
Vlast, časopis pro poučení a zábavu. Redak. Tomáš
Škrdl. Roč. XIX., č. 6. Předpl. na rok 10 K. — Vy-
chovatel. Časopis věnovaný zájmům křesť. školství.
S přílohou katechetickou a učitelskou. Redaktor dr.
Rudolf Horský. Roč. XVIII., čís. 4. a 5. Vychází dva-
krát měsíčně za roční předpl. 6 K.

Jos. R. Vilfmeke v Praze. J. Klecandys spisy:
Hrdinové malých románů. Seš. 7.—10. po 25 h. —
Devatenácté století slovem i obrazem. Seš. 49. a 50.
pojednává o sociálních proudech. Cena seš. 60 h. —
Velikáni našich dějin od dr. Jar. Kosiny. Ve s:opách
Žižkových a na Sioně. Seš. 16.—19. po 25 h. — A.
Dumas: Tři mušketýři. Seš. 18.—21. po 25 h.

Družstvo „Máj“ v Praze. „Máj“, belletri-
stický týdeník. Redaktor Fr. Herites. Roč. I., čís. 28.
—25. Předplácí se ročně 10 K. — Rok na vsi. Kro-
nika moravské dějiny. Napsal Al. Mrštík. Seš. 6. a
8. po 36 h.

Vychovatelské Listy. Časopis věnovaný
zájmům křesť. vychování. Redaktor Al. Adámec. Roč.
III., seš. 3.—5. Předpl. na rok 6 K zasílá se admini-
straci v Brně na Petrov č. 1.

Kronika královské Prahy a obcí soused-
ních. Sebral a vypravuje prof. Frant. Ruth. Obrazem
doprovází a nákladem svým vydává Pavel Körber v
Praze. Seš. 4. a 5. po 60 h.

Kazatel. Homiletický čtvrtletník. Redaktor dr. Is. Zahradník a dr. Rob. Neuschl. Roč. X., čís. 2. Nákladem R. Prombergera v Olomouci. Předpl. na rok 7 K. (Redakci po dr. Is. Zahradníkovi převzal Method Zavoral, český kazatel v Jihlavě).

Obzor, zábavně-poučný časopis, vychází v Brně dvakrát za měsíc redakci magr. Vl. Štastného. Roč. XXVI. Seš. 4. a 5. Celoroční předpl. 4 K.

Potulný zpěvák. Písně Karla Skřivana. S 2 kresbami Mik. Alše. Vydal „Nový Život“ v Nov. Jičíně. Cena 1 K.

Serafské Květy. Časopis terciářů českoslovanských. Redaktor Fr. Švábeník. Předpl. 2 K ročně zasílá se administraci Sev. Kv. do Olomouce.

Růže Dominikánská. Kat. časopis bratrstva růžencového a třetí řehole dominikánské. Redaktor P. V. Bubník. Předpl. na rok 2 K 8 h. Administrace v Praze 234.—I.

Poklad věřících. Lidový list k uctění Nejev. Svátosti olt. Řídí V. Roudnický. Roč. předpl. 1 K 20 h. Nákladem spolku „kněží odoratorů“. Expedice v knihtiskárně V. Kotrby v Praze.

Slovník umění kuchařského. Sbírka 10.000 předpisů jídel, nápojů, cukrovinek atd. kuchyně české i cizozemské. S kresbami a barevnými obrazy. Seš. 2. za 40 h. Nákladem Jos. Bursíka v Praze.

Střední Labe upravené a uplavené. Spolkový orgán „Středolabského komitétu“. Redaktor V. Váňa. Předpl. 3 K ročně přijímá V. Pilař, majitel mlýna ve Valech n. L. u Přelouče.

Nákladem Hejdy a Tučka v Praze. A. P. Čechov: Rozmarňá humoresky. Část II. Přeložil dr. Boř. Prusák. Sobálkou V. Olivy. Cena 90 h. — MUDr. O. Walter: Tabák, pěstování, výroba jeho a zejména zdravotní význam pochutiny této na člověka.

Továrna na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě
dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, olivovici, borovičku, jeřabinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), vína sladká a vína šumivá (šampaňská).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou olivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili státní a diplomem slatě medaille, a mnohými jinými diplomy a právem rašení slatě medaille.
Vzorky zdarma a franko.

Odborný obchod kávou.

Velectnému duchovenstvu doporučuji svůj křesťanský obchod kávou; zvláště činným ctěným duchovenstvem pozorná na znamenité, pečlivě vyzkoušené druhy zelené i pražené, chutí zaručené.

Maje dlouholeté působení v odborní tom, sestavil jsem druhy osvědčené, čisté, tak že mohou, pokud se chutí a levnosti týče, s každou soutěží konkurovati.

Není třeba již kupovati kávu z Terstu

od firem cizích, ba i nám někdy dost nepřátelských. Račte, prosím, učiniti sebe menší zkonáku, aby se o jakosti přesvědčili; 5ti kilové balíčky zasílají se franco.

Doporučuji zvláště tyto tři druhy:
1 balíček 5 kg. kávy zelené „C“ specialita K 16.—
1 „ 5 „ „ žluté „G“ „ 16.—
1 „ 5 „ „ pražené „ „ 20.—

Tato káva pražená jest směs nejlepších druhů; nazývám ji „Královská směs“.

Děkuji za přízeň, která mi byla až dosud od ctěného duchovenstva věnována v naději, že račte i na dále užívati mých služeb.

F. K. CHVOJKA,
obchod kávou a vlastní pražárna
Nový Bydžov.

LIQUEUR VEGETAL
ED-AD. MALBURGASYN, SMÍŘICE

První výroba
věžních hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

To zde dosud nebylo!

Následkem obrovských nákupů jest mi umožněno zasílati za pouhý obnos

3 korun

1 eleg. kasetu (100 kusů vešlejem. dopisního papíru a 100 obálek) a 25 skvostných umělec. dopisnic. Zásilky dobírkou neb po zaslání obnosu předem vřizuje obratem pošty

Kubův světový závod dopisnicemi v Jičíně (Čechy).

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní
v Sychrově (Čechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nahlédnutí franko zašleme.
Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

B. Škarda, Brno.
Odborný velkovýrobce pro malbu chrámových oken.
Umělecký ústav pro malbu na skle.
Ona chrámová každého slohu a provedení se zaručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovějí.
Těžit prvními cenami vyznamenan.
Cenníky zdarma.

PATRIA
jest nejlepší dýmka nové doby.
Čistě, příjemně, lékařsky doř ručené kouření.
Ladný tvar, levná cena.
K dostání ve všech obchodech s dýmkami v Rakousko-Uhersku.
První česká továrna dýmek
A. Patrná a syn
— v Jaroměř. —

Založeno 1842.

Cenníky zdarma a franko.

Sklad u firmy: Karel Skrovný v Hradci Králové — Václav Vodička v Chrudimi a F. L. Prokop v Chrudimi.

Velký výběr
zlatých a stříbr. skvostů, svateb. darů, kapesních i nástěn. hodin v krás. provedení doporučuje —
JAN — KALIS
hodinář a zlatník v Rychnově n. K. přísežný znalec c. k. okr. soudu
Obrázkové cenníky zašle.

500.000 kusů

velikonočních dopisnic, překrásné nové vzory zasílám za dosud neslýchané ceny: 100 kusů za 80 kr., 1 zl., 1-20 zl., 1-50 zl., 1-80 zl. a 2 zl.

2.000.000 kusů

uměleckých dopisnic prvního řádu, samé vynikající novinky mám vždy na skladě za ceny původní.

Ukázkové zásilky po 2, 3 a 5 zl. franko, po zaslání obnosu předem neb dobírkou. — Nehodící se bude vždy ochotně vyměněno.

K. KUBA v Jičíně, Čechy.

Největší závod dopisnicemi ve velkém na pevnině. Přijme se několik spolehlivých zástupců.

ZÁCLONY
krajkové bílé, záclony krajkové crème, záclony krajkové barevné, záclony muselinové, záclony tylové, záclony jednodílné (story), záclony látkové, záclony axminsterské, záclony marokánské, záclony šinilkové atd. v nejbohatším výběru a továrních cenách.
JAN STOUPA
v Praze, Václavské nám. č. 32.

OBNOVA

Číslo 13.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 27. března 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Čtěte!

Předplácejte!

Rozšiřujte!

OBNOVU!

Předplatné obnáší:

čtvrtletně 2 k 50 h

pololetně 5 k

celoročně 10 k

do Německa celoročně . 10 k 52 h

do zemí balkánských . 11 k

do Ruska 11 k

do Ameriky 11 k 56 h

Předplatiti možno počínajíc kterýmkoliv číslem.

Redakce a administrace **OBNOVY** v Hradci Král. Adalbertinum.

Táborské cepy — zlaté cepy.

(3) „My purkmistr a radda města Hory Tábor, vám richtáři, konšelóm i vše obci města Milevska přiezeň naši vzkazujem, prikazu-jíc přísně, aby konečně do neděle nyní přístie tři sta žita čebrův a padesát kop grošův nám bez výmluvy dali. Pakli toho neučiníte, tehdy s pomocí boží (!) vás k tomu všelikým obyčejem a nad to ohněm připravíme, že naše zoz-kázanie musíte učiniti“. Takle poníženou žá-dost psali Táboři Milevským r. 1438, tedy v době, kdy jejich moc byla porážkou lipan-skou značně ohromena. Ani při své fyzické mdlobě nezapomínali na provádění svého po-krokového programu, který prikazoval znásil-ňovat protivníky cepem a pálením; proto se nedivme, že i Milevským brožila bohumilá operace ohněm, jestliže by se zpěchovali dáti výpalné.

Učenci říkají, že se lidé velmi málo z dě-jepisu přiučují, ač má každý považovati děje-pis za učitele života. Ale bagatelisování dě-jinných zkušeností má své výjimky; na př. tyhle táborské cepy jsou mnohým lidem ještě po pěti stech letech povzbuzujícím příkladem. Toho si mnozí nevšimají, že by si měli z hi-storie vybrat příklady trochu ušlechtilejší. Právo pěstní se zamlouvá i mnohým osvícen-cům posud víc než všechna práva zákonem Bo-žím chráněná. Německý učenec Momsen dostal chuť na rozbíjení „českých lebek“ a také svou ušlechtilou snahu sdělil svým soukmenovcům. Rvačky pověstného poslance německého Wolfa uváděly v nadšení statisíce protikatolických Němcův. Když se kariéra našeho poslance Vojty Holanského viklala, zachránily jeho reputaci dvě facky, kterými jeho řeznická ruka obmyslila hlavu Wolfovu. Agitátoři Holanského všu-de před novou volbou vykřikovali rytířský čin svého kandidáta. A holubičímu národu se ta-kový příklad parlamentní práce tolik líbil, že Vojtu zvolil znovu za svého parlamentního zá-stupce. Jak Holanský, tak jeho věrní dokázali, že na táborské cepy s pravou vlasteneckou uznalostí stále vzpomínají a že dle zážného pří-kladu Táborů chtějí pracovati na slávě českého jména důsledně a vytrvale. Pomalu náš holu-bičí národ bude měřiti poslaneckou způsobi-lost dle síly a tvrdosti péstí. „Národní“ bo-jovník dle vzoru Táborů si vedoucí jest po-važován ve vědeckém století za nejschopnějšího.

A násilnické, barbarské cepy dopadají ny-ní nejvíce na hlavy našeho katolictva. Jedná-li se o katolika, tu naši protivníci zahodí vše-cku vědu, všechnu lidumilnost a mlátí a bijí zrovna šíleně. Katolický spolek si svolá schůzi; ale sotva se započne rokovati, již se ozve ne-kulturní rámus demokratických vetřelců, již se zdvihaají pésti „strážců svobody“ proti po-

kojným katolíkům, tak že se musí schůze roz-pustiti. Inu, nelze-li bojovati s katolíky důvo-dy, vezmou se na pomoc cepy. Takle jeden český básník nazval nás katolíky škodnou zvěří, do které jest povinnen každý kopnouti. A žádný nekatolický časopis toho moderního Táboritu za jeho surový útok nepokáral. Ta-borské cepy — zlaté cepy, jen když dopadají na hlavy katolíkův. Kdyby to tak napsal o protivnicích některý katolik, psaly by se na všech stranách roztrpčené resoluce proti „kle-rikálnímu mousenismu“.

Katolické časopisy zvláště v pražských restauracích zakusí často pro správné názory neomalených cepů pokrokařských. Největší ignoranti připisují k článkům posměšné, jízli-vé poznámky. A čtou-li v nich nepřijemný pro sebe citat z některého v pravdě učeného díla, přeškrtnou jej a připsí poznámku, že toho citátu nestává a pod. Aby se napřed přesvěd-čili, zda citát jest správný, to jim nenapadne, i kdyby stránka příslušného díla byla uduana. Víme to dobře ze zpráv, které nám byly po-dány z Prahy o škrtání citátů v Obnově. Pi-satelé těchto řádků dostala se do rukou kniha sepsaná i biskupem Brynchem. Spisovatel v ní zaznamenává výrok Palackého, dle něhož sněm kostnický musil Husa odsouditi, neměl-li se dáti od něho mistrovati. Ale hned u tohoto zcela správného výroku připsáno několikrát: „Lež, hanba!“ Mluvíte potom s fanatiky, kteří místo vyslechnuti hned cepem nad hlavou má-vají. Čekejme pak od takových zfanatisovaných lidiček kousek spravedlnosti ke katolictvu! A kdo přispívá k takovému zvlčení, k takové ne-spravedlnosti pokrokových individuí? Katolíci to nejsou; to patrně mimo jiné též z toho, že liberální listy mají od škrtání pokoj.

Žádná náboženská společnost své nedo-statky a potřeby tak nestranně a upřímně ne-zpytuje, jako právě církev katolická. Necht někdo dokáže, že na př. časopisy „Hlídka“ a „Aletheia“ nahlédají co nejušlehlěji a nejsvědo-mitěji při všech otázkách ryzí pravdu! Co v našem táboře jest v skutku potřebí opravit, na to se zde bez rozpaků poukazuje. Tu by-chom čekali, že takový vzácný sebezpyt dojde i u protivníků náležitěho ocenění. Ale marné čekání. Nanejvýš některý liberální jízlivec vy-trhne ze souvislosti reformního článku několik ostřejších slov a předloží je české veřejnosti se škodolibými poznámkami. Ale co by z článku reformního svědčilo ve prospěch církve, to se chytře liberálnímu čtenářstvu zamlčí. Z upří-mného sebezpytu katolického se udělá cep, jenž dopadá na hlavu církve tak nelitostně jako cepy hotovené samostatně v liberálních fabri-kách.

Jiné náboženské společnosti reformují své věřící hlavně nadávkami na naši církev, ale toho si už nikdo nevšimne, ač každý vidí, že tyto církve potřebují reformace stokrát víc než církve naše.

Mnohý moderní lev hřímá zle mezi svými na „byrokracii“. Ale stojí-li před vyšším úřed-níkem nebo důstojníkem, strčí opatrně radika-lismus do kapsy a rozplývá se sladkostí. Za to i mnohý takový člověk, který se dušuje, že je „taky katolík“, ukazuje své katolictví hlavně tím způsobem, že při setkání s knězem stále „poučuje“ o chybách katolické církve. Táborský cep vždycky dobrý, jen když při-lehne na záda upřímného katolíka.

Neznabožským fariseům ježily se hrůzou vlasy, když se dočetli, že sv. Alfons v dobrém úmyslu psal o bříšších proti šestému Božímu prikázání. Hned padaly rány liberálních cepů na hlavy katolíků; o tom se však nikdo z těchto fariseů nezmínil, že „reformátoři“ jiných ná-boženských společností právě ony hříchy sami páchali.

Nedivme se těmto smutným úkazům; hi-storie nás učí, že zlá vůle ani nejlepším pou-čováním se od své zloby odvrátiti nedá. Před očima fariseů Kristus činil tak veliké zázraky, že se mohli dokonale poučiti o Božském po-slání Syna člověka. Právě vzkříšení Lazara, jež bylo divem největším, jim sloužilo za zá-

mínku, že musí Kristus zhynouti co nejdříve. A přece místo pokorné oddanosti, místo kajic-ného sebezpytu přemýšleli, jak by Syna Božího zabili. Když Kristus Pán bolestnou smrtí zemřel, nastaly tak podivné, zázračné úkazy v celé přírodě, že mohl každý poznati účel těchto hrozných výjevů. A účinek toho? Fariseové přemýšleli, jak by se pomstili ještě úředníkům Kristovým. A trestali je beze všeho studu, ač jejich učení ani slovem vyvrátiti nedovedli.

Nedivme se tudíž té lásce nynějších libe-rálů k táborským cepům. Čím více se volá po „humanitě“, čím více se velebí ústy „nestranná kritika“ a spravedlnost, tím hustěji dopadají barbarské rány na šíji katolictva.

Zachovávají-li se ke každému jinému jistě ohledy, s „klerikálem“ nemá soucit nikdo, jen Hospodin zkoumající srdce i ledví. Tato smutná situace budiž nám katolíkům mocným povzbuzením, abychom zanechali všech různých a semkli se v pevný obranný šik. Jen přítulná pospo-litost bude ochranou proti barbarským ranám nepřátelských cepů.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 25. března.

(K volbě do Říšské rady na Starém Městě v Praze.
— Boj proti zdražení piva. — Vypravování staré
příhody při nové přiležitosti.)

V popředí pražských událostí posledních dnů stojí ve středu 18. března na Starém Městě konaná volba poslance na říšskou radu na místo na mandát resignovavšího architekta Quida Bělského. Při volbě té zůstal v menšine oficielní mladočeský kandidát oproti kandidátu směrů radikálních a politické kázně nedbajících stoupenců strany mladočeské i staročeské, kteří své hlasy soustředili na osobě dra Baxy.

Výsledku této volby přikládá se nyní v tisku význam, jakého vlastně — nemá. Volba ta jest pouhá epizodka v nekonečné řadě českých překvapujících politických zjevů posledních let. Některé noviny dokonce lomí rukama, jakoby v Čechách nastávala vláda nejostřejších živlů a myslí, že se nyní svět zbořil! Kdy však klidně a věcně na výsledek této volby pátří, ten po vážné ciferní úvaze o ní přistoupí k ná-hledu, že poslední staroměstská volba znamená leda projev vystrizlivění voličstva.

Počítejme!

K volbě oprávněných voličů bylo ve vo-lebních listinách zapsáno 3787. K volbě dosta-vilo se voličů 1470 čili k volbě nepřišlo jich 2317 t. j. více než li tři pětiny. Při volbě z dostavivších se 1470 voličů hlasovalo pro mla-dočeského kandidáta 572 voličů, tedy sedmina všech voličů, pro dra Baxy odevzdali hlasy 884 voličové, tedy asi pětina veškerých zapsa-ných voličů. Čtyři pětiny voličů pro dra. Baxy a jeho politický program nchlasovaly a šest sedmiu voličů mladočeského kandidáta odmítlo. Z toho sluší vyvoditi, že při volbě té nejhůře pocho-dila strana mladočeská. To však neznamena dohromady rozhodného nic. Faktum jenom jest, že mandát drží dr. Baxa, který si ho s nej-větším úsilím po 13 na Starém Městě konaných voličských schůzích vyagitoval, což mu bylo umožněno jedině tím, že 2317 voličů k volebnímu osudě se nedostavilo!

Taková jest situace!

Mladočeského kandidáta si přála sedmina všech voličů, dra Baxy volila pětina voličů a tři pětiny voličů nepokládaly za potřebné, aby se chůzi k volbě vůbec namáhaly. Dle toho se dá souditi, že na Starém Městě pražském pa-novala nespokojenost s kandidáty oběma, jak s mladočeským, tak s radikálním a dnes podle počtu volby nezáčastnivšího se voličstva dá se třeba říci, že by byl prošel jistě kandidát kon-servativní, kdyby byl býval zde ve vhodné a sympatické osobě postaven. Příště bude s tím asi počítáno.

Proto chtějí vyvozovati z toho, že tři pětiny voličstva k volbě nepřišly, trvalé vítězství radikálních proudů v Praze, které při volbě té s největším úsilím sebraly jednu pětinu hlasů, znamená zatím jenom bujnou fantasi. Poslední volba staroměstská neznamena žádného vítězství radikálismu, ale spíše značí, jak jsme ciferně poukazem na abstinenci dvou třetin voličstva dokázali, populárně pověděno bujení politické pohodlnosti a vzrůst „šosáctví“ v Praze. Politický efekt nebude mít volba ta žádný, leda ten, že poplašený ní poslanec dr. Fořt vystoupil z mladočeského klubu ve Vídni, což ho bude brzy zajisté zase mrzet.

Pro mladočeskou stranu jest při tom ovšem velice žalostné to, že právě když na všech stranách vračí se na půdu zásad konservativních, nechávají pražští konservativci jejího kandidáta na holičkách. To pak znamená, že veřejný zájem touží patrně po osobách a manýrách nových —

V politickém ohledu stojíme tedy na prahu docela nového pojmání veřejných záležitostí a osob, což dvě třetiny voličstva na Starém Městě dne 18. března srozumitelně, třebaže se mlčky, naznačily.

* * *

Za nynější doby žijeme zde jako v mobilisaci. Pijáci piva totiž bojkotují a pronásledují pivovary a hostince, které následkem zavedení nové zemské dávky z piva zvýšily cenu tohoto v Praze v obrovských kvantech potřebovaného nápoje přes míru, k níž je tato nová dávka oprávněna. Odpor proti tomu veden jest v Praze především drobným člověkem, jemuž v zápasu tom ovšem že pocho-pitelně tiše drtí palec celá veřejnost, třebaže se všechny vrstvy její boje toho nahlas neúčastnily.

Avšak nynější odpor proti *nepoměrnému* sdražování piva — proti poměrnému k nové dávce není námitka — má kořeny své ve všeobecném rapidním přehánění cen potravin a sdražování požívatin, s nimiž se provozuje skutečná lichva na úkor konsumentů.

Když srovnáme cenu na krámě ku prodej vyloženého chleba — s cenou obilí, již rolník tržlí; když srovnáme cenu masa a výrobků z něho s cenami živého jatečného dobytka; když srovnáme náklad na vydolování uhlí s jeho cenou ve městě, tu jest jasnou oprávněnost, že se zejména dělný lid obražuje proti tomu řetězu lichvářů, kteří od producenta ku konsumentu s potravinami lichváří.

Dnes jest kusem sociální otázky, aby ceny potravin byly zákonem stanoveny a aby se lichváření při jejich dodávání od producenta konsumentu učinila přítrž. Netřeba se o tom šířiti, každý ze svého okolí dovede tuto nerosovnalost posouditi a proto stavěti se proti

oprávněným hlasům dělného lidu, žalujícího na drahotu životních prostředků, znamenalo by *zmačkání živůt*, kteří stejně jak producenta, tak konsumenta vykořisťují a obecnou nespokojenost jedním svým vyvolávají.

Spisovatel Jakub Malý ve své knize „Vzpomínky a dvahy starého vlastence“ vyprávěje na str. 36. a 36. toto faktum:

„Řiditel gymnasií v Čechách, pražský kanovník Pölnner, býval hlavním tryznitelem gymnasiijního praefekta Josefa Jungmanna, kdykoliv tento učinil nějaký slabý pokus, vyhověti na akademickém gymnasiu vládním nařízením strany českého jazyka.

Důtklivého pokárání za to dostalo se mu při následující příležitosti: Když r. 1839 Jungmann obdržel — jest — od císaře Ferdinanda — za své literární zásluhy řádem Leopoldovým, dávána mu ke cti od jeho kolegů slavná hostina, ku které pozván také Pölnner. Veselost hodovníků dosáhla značného stupně, an ta profesor náboženství Pösel, maltezák, Němec ale muž poctivý a spravedlivý, rozjaten vínem, jal se chváliti a vynášeti vlastenecké působení Jungmannovo, při tom ale také ostře vytýkati Pölnnerovi jeho odpor proti němu. Končil pak těmito slovy: „Und was ist die Folge davon? Unser allverehrter Collega ist von der Regierung mit Verleihung des Leopoldordens ausgezeichnet worden, und Sie — haben ein D—k davon!“

Příhoda tato napadla nám v posledních dnech, když bylo zasloužilým způsobem vzpomínáno skutečně uznání a účty hodných literárních prací prof. Jaroslava Vrchlického. Po našem mínění nemá býti tento muž vděčným národem nechávan bydleti ve třetím patře ve třech skrovných pokojích, kde ho representanti cizích literatur a národů musí vyhledávati, aby mu svůj hold složili. Básník a literát Vrchlického pile, dovednosti, ochoty a významu u každého jiného národa byl by obdařen příbytkem pro jeho zásluhy a styky mu náležejícím; město Praha a okolní obce snadno takové opatření mohly společně učiniti. Tím by nebyla uctěna pouze osoba Vrchlického, ale byla by tím projevena příslušná vážnost k významu naší literatury. —

Než skromný Vrchlický spokojil se rád gratulacemi, jež ho k dalším pracím silily. Zásluhy a význam jeho uznán byl již dávno universitou, která jej jmenovala doktorem filosofie a zařadila ho v řadu svých profesorů, zeměpán jmenoval jej řádným členem České Akademie a doživotním členem panenské sněmovny, při příležitosti pak jeho padesátých narozenin blahopřála mu vedle tisíce nejvážnějších laiků také řada přátel a ctitelů z duchovenstva nejvyššího s nřp. biskupem králo-

„piazza grande“, slov. „trávník“, (snad proto, že tam skutečně nedávno trávník byl), t. j. na náměstí podoby asi nepravidelného trojúhelníka, v jehož středu stojí stará, otlučená kašna s bránatým Neptunem, nymfami a velmi sporou vodou, a jež ničím nevyniká leda kostelem sv. Ignáce při jedné své straně; kostel byl dříve jezuitským s kolejí, proměněnou nyní jako skoro všude v kasárny, nyní jest farní, ohromně zanedbaný (patronus: fundus religionis), se stěnami zčernalými, špinavými, věžemi otlučenými, až červeně cihlového zdiva proniká, a s pozoruhodným pro pietu gorických Vlachů k domu Božímu nápisem na boční stěně do živé ulice ústící v náměstí: „E proibito di lorjare.“

Náměstí i ulice gorické byly deštěm proměněny v louže špinavého, řídkého bláta, jelikož nejsou dlažďeny, nýbrž pouze vroubeny úzkými chodníky, mezi nimiž středem ulice vede obyčejná cesta, podobná na vlas silnicím v některém zanedbaném českém okrese. Tuto cestu posypávají cestáci drobným vápencovým štěrkem, jež těžké nákladní vozy koly svými na prach rozemílají a bluboko do půdy se zařezávají. V Gorici jest ovšem i množství drožkářů a vřvozčků. Kočáry všemi směry jezdí městem nepřetržitě. Je hrozno za sucha potkati takový kočár. Spousty protivného, ostrého prachu zabaluji okolí, usedají na chodnících, domech, chodcích a dýchání činí těžkým a svý: puchem nesnesitelným. Kropení ulic jest nedostatečné! Město má vozy s „lejtlami“ t. j. kropičními sudy; ráno seprach trochu pokropí, ale skorem tak, aby se nezamokfil. Onehdy stýskala si „Gorica“ na to, že by se město mělo jmenovati spíše „prašna Gorica“, že městská správa prachu nevidí snad pro jeho hustotu, že kropič vůz ubáňí ulicemi, jako by ho sám Menelich honil. Jestliže do tohoto prachu zaprší, promění se ulice v jedinou velkou louži plnou ošklivé, smrduté kaše. Moudří otcové města racionálně se tohoto městského bláta zhošťují. Ve všech ulicích objeví se „lidé obecní“ s lopatami a škrabáky, seškrabou toto bláto dohromady, nalezí a nákladou do dřevěných truhel na vozích a odvezou tuto šedou kaši na most stále suchého potoku „torrente Corno“, který městem protéká a u Podgory, čtvrt hodiny za Gorici, do Soče ústí, a s mostu jednoduše tuto

věhradeckým v čele a proto jest nanejvýš podivné, když se proti tomuto namýšlení prací a násluh jeho a rozhodněním staví listy „katolický list“.

Proto při sledování tohoto jeho boje proti Vrchlickému připadla nám na mysl příhoda, již jsme zde ze „Vzpomínek“ Jakuba Malého citovali, čímž zajisté bude po dobrém a nejlépe celá ta záležitost odbyta a na pravou svou míru uvedena.

Katolická věc má dnes tolik nepřátel a odpůrců, že netřeba nový oset rozlévati. Podotýkáme, že onen jistý katolický list, který by byl své stanovisko také zřetelně naznačil, kdyby si byl oslav prací a zásluh Vrchlického nevšímal, pokáral i „Katolický Listy“, že konaly svou novinářskou povinnost oproti svému čtenářstvu, jemuž prostě sdělily, jakým způsobem byly padesátileté narozeniny Vrchlického v Praze oslaveny: Měli se snad katolíci o tak důležité a významné akci dovídati z listů nekatolických?

Za takových poměrů jest ovšem těžko mlčeti! Mlčeti bývá ovšem zlato, ale někdy srozumitelně promluvití jest — potřeba.

Zřídte národní radu.

(8) Dr. Kramář ve jménu klubu na říšské radě prohlásil, že čeští poslanci vyrovnaní obstruovatí nebudou. V zápětí vyrojilo se mnoho vytknutí a otázek v české publicistice, jakoby nedávna schůze v Praze všeho toho nebyla předpovídala. Některé časopisy udivily se v dobrácké a upřímné naivnosti, jiné až hřívité příležitosti popžily, aby mladočeský kořich pořádně byl vyprášen. Krise politického rozumu zejména povážlivě postihla „Nár. Listy“, které v posledních dnech vůbec nevěděly, či jsou. Od zrušení jazykových nařízení Badeniových v každé filipice protivládni hřímaly obstrakci. A tu nastojte, jednoho krásného pondělí bez poznámky, tedy se souhlasem, otisknou řeči Heroldovu, Pacákovu a Kramářovu o neprospěšnosti obstrukčního radikalismu, v který zase chtějí s Fořtem všechno rozbiti, ve středu přináší, ač ovšem stisněné, ono prohlášení Kramářovo o možnosti vlády paragrafem 14., ve čtvrtek dostačí jim pouhá slova Heroldova: „Pánové, nevěřte, že jsme definitivně odložili zbraň obstrukční“, aby po veškeré té utrácenosti prohlásily: „Děk za toto slovo, které překvapuje zbudlé hlasy našich nepřátel jako netušená ledová sprcha, kdežto tisíců stisněná prsa česká si po něm z hluboka oddychla“. S frásovitou nabubřelostí a neupřímným komediantstvím, jak patrně, nemohou se rozloučiti ani tehdy, když již samy dobře vědí, že prohlášení Heroldovo naprosto nic neznamena.

kuši vylejí a seškrabou do potoka, kterýž v deštivém počasí trochu se rozvodní a vodu svou zkalenou a nasycenou blátem gorickým donese do Soče a touto do moře. Myslím, že takovéto hospodářství je také z příčin, proč ústí Soče neustále u moře se zanášá, tvoří smrduté bažiny „laguny“, výpary svými otravuje vzduch a způsobuje brozné nemoce, zvláště zimnici, již přímořské obyvatelstvo stále trpí. — Močalovitě krajiny při moři mají velmi ne zdravý a zimniční vzduch. Když slunce rozebrže takovéto kaluže, které stále vodou naplněny nejsou, a v nichž leží shnilé rostlinné součástky, začnou se z nich zdvihati smrtonosné výpary, jež lidi z oněch končin vyháňejí. A vskutku nebylo by možno bydleti na ostrůvcích „lidských“ („lidské“), kdyby už od starodávna pro zdraví i plavbu nedělali tam jezů a nečistili ústí řek a příkopů, aby mohly odtékat do moře ony vody, jež přinášejí s sebou množství „bláta“ — tak píše S. Rutar ve svém apise: „Poknežena grofija Goriška in Gradiščanska“ str. 38. Onoho posledního dne v letošním masopustě magistrát vodou nešetřil; snad to měl býti také masopustní žert! Nafidil kropiti ulice, ač déšť byl na spadnutí, a tím ovšem odpolední bláto ještě rozhojnil. Gorice byla proměněna z prašné v blátivou.

Přirozený následek nepříznivého počasí onoho ovšem byl, že většina odřekla účast na „corso“, a že z celého připravovaného masopustního mumraje zbyla jen část. Probrodil jsem se vodou a blátem až do středu náměstí a zaujal „pozorovací stanici“. Lidstva bylo i přes nepohodu množství veliké! Celý les deštníků pokrýval náměstí zvláště na chodnících při domech. Zábava začala se házením cukroví, konfektů a zrní barevným škrabávkovým obalem pokrytého. Po celé délce náměstí u chodníků stály stoly, u nichž prodáváci a prodavačky vykřikovali a nabízeli svoje zboží. A obecnstvo kupovalo a zas kupovalo, Gorice se bavila! Celé hrstě těchto drobných krulek metali si páni i dámy do očí, v obličej, do vlasů, za krk. Smích, výkřiky, útek, líčený hněv, domluvy, prosby — a zase výskot, chechtot mísilo se s pleskotem dešťových kapek ve veliký šum a hukot jako by rozvodněné řeky.

Iluze byla tím věřá, že s neočhubující silou padal na vše hustý déšť, rozmácel šaty, poléval

FEUILLETON.

Ostatky v Gorici.

Napsal — j.

Jest sice již doba postní, doba vážná, opravdová kající, to však nevyklučuje zmínky o posledním dnu masopustním zažitém v Gorici, a zejména o maskárním průvodu, po způsobu jižních krajín, zvláště Itálie, slaveném. Jako vzpomínka nejasná zní mi v hlavě slova „karneval či masopust v Benátkách“, a obdobně tudíž nazval jsem tuto črtu Ostatky v Gorici. Myslím tím zejména odpůldne před popeleční středou, den, ježmy zveme „ostatky“, Slováci po německém „fahiangy“, Slovinci „pustni torek“.

Byl to letos den 24. února, svátek sv. Matěje, den nevládný, mlhavý a zachmuřený již od rána. A přece již předem dělaly časopisy gorické, slovinské i italské, pro něj náladu oznamující, že bude celá slavnost končícího se masopustního veselí lepší, důstojnější a zajímavější nežli léta minulá, oč slovinská „Gorica“ v zájmu slušnosti žádala. Mluvílo se o tom s napjetím a očekáváním po městě, že chystá se na 60 vozů květinových, že kterýsi baron pojedě též v historickém kroji se čtyřspřežím atd. My, cizinci od severu, s pocho-pitelnou zvědavostí čekali jsme tudíž rovněž na tuto ve vlasti naší nevidanou podívanou. A zatím poslední bravurní výkon bláznivého masopustu skoro většinou pokazila a překazila nepohoda. Ráno již bylo nebe zamračeno, vzduch prosycen mlhovou vlhkostí, jež se nepřítjemně dýchala a svou sychravou tíhou dusila prsa, a k polednímu začal padat drobný déšť, který se pomalu seslíl v hustý liják, jehož proudy chvílemi zmítaly a třástily návaly intenzivního severáku, všední, ale pověstné bóry. Gorice, tato „rakouská Nizza“, jak ji plebeastický velebí různé monografie baedekrovské, vypočtené na to, aby přivábily hojnost cizinců do tohoto tuctového, špinavého města, jež za vlády Italů nižádným zvláštním pokrokem nevyniká, ale trpí nedostatkem vodv vůbec a obrovskými spoustami prachu ve všech svých ulicích a prostorech — byla tohoto dne celá rozrušena. Zástupy lidí valily se před 3. hod. odpolední na

a vystupovala atd." K tomu ještě prolihané dodává: „Či nejednal dobrotivý pater v duchu církevním?“

Na, tohle musí odpovědět i každý slušnější žid: „I kdyby pověrečnost onoho jesuity byla věci dokázanou, nesluší se k vůli poblouzení jednotlivce tupiti celou církev“. A že čarování s duchem církve se nesnáší, o tom se může Čas poučiti z kteréhokoli katolického katechismu od dob Canisiových až na naše století. Ale o takové poučení „Čas“ nestojí; vždyť musil aspoň takovou komediantskou zprávou „potvrditi“ Masarykovu důležitou zásadu, že jest katolictví „v rozporu s moderním myšlením“. Jiný důkaz neměl a proto — z nouze dobrá voda z louže, třebaš by páchla na sto mil.

Ale když již Čas podezřívá církev, že proti pověře nevystupovala, ať si přečte v Tomkovu dějepis Prahy, jak na př. arcibiskup Arnošt z Pardubic vystupoval proti pověrám zaháněným nejen mezi křesťany, ale i mezi židy. A ty židovské pověry byly tak esthetické, že jednu Tomek uvádí z ohledu na krasochuť čtenářů pouze řečí latinskou. (Srv. Tomek: Dějepis m. Prahy IV., 221). Byl tedy onen katolický biskup, všestrannějším odpůrcem pověry než naši realisté.

Nic tak neutvrzuje katolika v pevné víře, jako patření na zběsilost útoků našich nepřátel. Kdyby se naše víra dala povaliti prostředky poctivými, neutíkali by se nepřátelé k zbraním tak nízkým.

Jel sajistě na čase, aby bezbožectví a to slepé popírání víry, jím jsme zavázáni se vzrůst té civilizace, jež vládne nyní celému světu, došlo rozhodného odporu, ano se nyní tak povážlivě šíří a hrozí ohrožení samými základy společnosti

Dr. Fr. L. Rieger u příležitosti katolického sjezdu v Hradci Králové.

Politický přehled.

Mladočeští poslanci na říšské radě konečně uznali, že dosavadní svou politikou ve Vídni ničeho nezmohou, že jsou v koncích s rozumem svým, a aby vysvětlili, proč zanechali tak často hlášené a někdy užívané obstrukční taktiky, a spolu aby těžkou zodpovědnost svou poněkud si ulehčili, vydali k národu českému manifest. Prohlašují, že neustupují z poznání vlastní slabosti, nybrž že je k nedávnému obratu přiměla toliko taktika vlády, která jest odhodlána vyříditi všechny záležitosti státní pomocí § 14. Dokládají, že od buje proti vládě Körbrové neupustili a že nevzdali se obstrukce nadobro. Pěkně to páni poslanci národu povedli, jen jestli za-e jednou na slova svá nezapomenou. — Proč vlastně Mladočeši zanechali obstrukce, vysvětluje také „Podřipán“, orgán mladočeského poslance Špindlera. Tu se dozývá, že mnozí poslanci správně vykonávají své povinnosti, ve Vídni se pouze časem ukazující, aby vybrali diety a pak zase tam, kde není starostí. Takto ovšem klub mladočeský neměl ani síly, obstrukci provozovati.

V Praze za Staré Město zvolen říšským poslancem radikál dr. Baxa, jinak velmi příčinlivý politik, jehož volbou ovšem mnozí odsoudili mladočeské vedení.

Minulý týden ukončeno v poslanecké sněmovně první čtení předloh vyrovnacích a celního tarifu. Slovo zůstaveno nyní vyrovnacímu výboru.

Nový ministr vojenství podmaršálek Pittreich jest pro pěstování souboje. V oběžníku ku všem vojenským velitelstvím nařizuje totiž, aby aktivní i neaktivní důstojníci, pokud jsou členy nedávno zřízeného spolku proti soubojům, ihned z tohoto spolku vystoupili a v záležitostech čestných výhradně se podrobovali čestným radám vojenským, t. j. aby dále pěstovali souboj.

V Uhrách dosud trvá obstrukce proti branné předloze. Při oslavě výročí úmrtí revolucionáře Košuta stržení byli nesvědomitými agitátory minulý týden studenti vysokých škol v Pešti ke krvavým výtržnostem. Došlo ke srážce policie se studenty, při čemž bylo mnoho lidí raněno. Ministr. předseda Szell studentům o zakročení proti policii se dožadujícím odpověděl, aby se raději čili, načež studenti vynutili si zastavení přednášek. — Slovenští národovci v Uhrách jsou dále pronásledováni. Dne 21. března odsouzen byl v Pešti slovenský spisovatel Svetozar Hurban Vajanský pro pobuřování prý proti Maďarům na 2 měsíce do státního vězení atd.

Sněmovna francouzská schválila rozpočet kultu, v senátě pak zamítnut byl návrh na zrušení vyslanectví při papežské Stoli.

Po návratu Chamberlainové z jižní Afriky povolila dolní sněmovna anglická pro jižní Afriku úvěr 20,265.000 liber št.

President republiky venezuelské Castro, aby urovnal zápletku s Německem a Anglií, vzdal se úřadu.

Z činnosti katol. spolků.

Z Hradce Králové. Ve spolku vzdělavacím s podpůrným katol. paní a dívek přednášel dne 25. t. m. vdp. dr. Rejl za četného účastenství členek. Za thema obral si řečník časovou otázku „o zpodobení“. V tovaryšské jednotě přednášel též p. řečník dne 23. t. m. „O sociálním významu večere Páně“.

Zprávy místní a z kraje.

Z kroniky královéhradecké. Dne 16. března r. 1860 kardinál z Harrachu, kníže arcibiskup Pražský, vybral Cbrudimské děkana Jana Vojtěcha Švandu, aby do obsazení děkanství Královéhradeckého duchovní správu i v Královéhradecku obstarával. (List kardinála z Harrachu uložen jest v archivu kláštera v Broumově.) Jan Vojt. Švanda, dříve než se děkanem v Cbrudimi stal, působil plynch 14 let jako farář v Rosicích u Chrásti, kamž z kláštera Jezovitů v Niši dle „propustného“ listu ze dne 14. února 1836 byl dosazen. — Dne 17. března 1786 zaslalo bývalé „latinské bratrstvo“ čili „bratrstvo nanebevzaté Panny Marie“ v Hradci Králové, r. 1783 zrušené, k zemskému guberniu stříbrnou sochu Rodičky Boží s pozlaceným měděným paprskem, klečící na kouli měděné, taktéž pozlacené, nad oblaky od andělů držaných. Veškeré stříbro na této soše vážilo 13 liber 27 lotů. Mimo to byla připojena k základu pokladniční hotovost 48 zl. 55 krejcarů. „České bratrstvo“ pod jménem „Navštívení Panny Marie“ mělo sochu stkvostnější: podobizna klečící Panny Marie obsahovala 10 liber stříbra, anděl zvěstující 14 liber; uprostřed byl sice paprsek měděný pozlacený, však oblak a Duch sv. dvě libry 4 1/2 lotů, v celku tedy vše 26 liber 4 1/2 lotů stříbra obsahovalo. Bylo taktéž z nařízení úředního do Prahy odevzdáno. (Fr. Švenda).

Z průmyslového musea v Hradci Králové. Průmyslové museum zdejší blíž se k první desítce let svého trvání. Pohlédneme-li zpět, vidíme, že mnohé v zájmu pokroku průmyslu i uměleckého vzdělání bylo dosaženo, že ale přes to zbývá ještě mnoho vykonati, než dospěje se nejen cíle vytčeného, ale hlavně než probudí a ocení se zájem pro tyto snahy kuratoria v širších kruzích obyvatelstva města našeho. Aby získalo kuratorium co největší počet příznivců a spolupracovníků při záslužném svém úkolu, snížilo dosavadní roční příspěvek členů přispívajících z ročních K 25 na K 2 i doufá, že krok ten povzbudí ku hojněmu přihlašování se za členy přispívající průmyslového musea zdejšího. Nejtěžší začátky jsou překonány, potřeba jen součinnosti širších vrstev, aby dosaženo bylo cíle. Přihlášky za členy přijímá ředitelství musea, jakož i knih. a taj. musea p. M. Oehm v čítnárně průmyslového musea v úterý, ve středu a v pátek od půl 7. h. do půl 9. h. več. otevřené. — Výstavu reprodukcí moder. maleb a plastiky navštívilo po dobu její trvání 2232 osob. — Frekvence věř. čítnárny průmyslové jest utěšující. Navštívilo ji od počátku roku 1896 osob. Domů zapůjčeno na 811 žádánek na 3460 jednotlivých předloh neb odborných knih.

Ze Václavoborového sdružení křesť. námluvců. Schůze ústředního výboru v Hradci Král. dne 21. března t. r. Přítomní: Urban, Jenšovský, Ant. Pochmon, Luštinec, Andrlík, Lábur a Jos. Polák. — Podpory nemocenské uděleny: Náchod: J. Tuček (14 dnů) 8 K., Beran (7) 8 K., Hradec Král.: Lušnička A. (14) 16 K., A. Zoubková (7) 4 K. Ústí n. O.: Kateřina Čípová (7) 8 K. Úpice: A. Štěpánský (10) 10 K. 26 h. Duová (doplatek) 2:26 K. — Mimořádná podpora: Parník Pirkel 3 K. Podpora při stěhování: Procházková z Polné 5 K. — Přijaté členové: Podhora V. Pardubice, K. Lumpova I., K. Prokop I., A. Severova I., Jan Lump I., Al. Lump I. z Čáslavě; J. Prouza II. z Náchoda, V. Karel III. z Úpice.

Slavnostní akademie. Katol. sdružené spolky královéhradecké pořádají ve dvoraně Adalbertina v neděli 29. března t. r. slavnostní akademii na uctění stříbrného vládařského jubilea sv. Otce. Pořadí: 1. Proslav od VI. Štaštného. 2. D. Orel: Hymnus, smíšený sbor. 3. Slavnostní řeč. 4. a) Hofmeister: Vánoční pantom., píseň na slova J. Kvapila. b) B. Smetana: Což ta voda, arie z op. „Tajemství“ III. jednání. 5. a) B. Vendler: Přehánky a b) A. Rublíč: Písně. Solový čtverhlas. 6. Beethoven: Rondo. Klavírní kvartet. 7. Mendelssohn: a) Jak mohl být veselou? b) Mezi klasy. Dvojhlasy sbor. 8. J. Procházka: Vraný koník. Dvojzpěv. 9. Hold sv. Otcí. Báseň od J. Z. 10. Eug. Ruthe: Dudáček, dvojhlasy sbor. Začátek písní o půl 8. hod. večer. Sedadla při stolech. Vstupné k ubrání výloh 20 h. Klavír z c. k. dvorní továrny Petrofovy.

Nedělní klid na obzoru. Obchodní pomociectvo královéhradecké bez rozdílu, ku které straně se hlásí, svolává na neděli 29. t. m. do sálu Živnostenského-čtenářské jednoty velkou veřejnou schůzi ve prospěch nedělního klidu, ku které dostaví se delegáti dvou ústředních spolků z Prahy a k níž jsou též poslanci pozváni. Na schůzi této bude požadavek nedělního klidu zevrubně odůvodněn, a dokázána též snadná možnost jeho provedení. Obecenstvu se doporučuje, by se této schůzi co nejčastěji zúčastnilo a vyslechlo tužby obchodních příručí, tohoto v našem národě tak eminentně důležitého stavu. Schůze koná se o půl 3. hodině odpolední.

Z Berromca. Dne 21. t. m. vystoupili na domácí jevišti „quintáni“ veselohrou Vrchlického „Noc na Karlštejně“. — Souhra, ačkoliv úlohy v rukou nováčků, byla ladná.

Z pensionátu otčin. školských Sester. Chovanky sehrály dne 25. t. m. „Chudou pasačku z Lurd.“ Hra byla dobře nastudována a obsazena dobrými silami. Živý obraz a objevení se Panny Marie velice se zamlouval. — Hudební čísla mezi jednáními také precizně byla provedena. Při

celém večeru bylo viděti horlivé a dobré vedení chovank, což zajiště všichni přítomní uznali. — Přítomen byl vdp. kapitulní děkan, pan okresní školní inspektor a mnoho jiných vznešených hostů.

Ústřední Matice školské věnovala záložna královéhradecká na uctění památky zesnulého člena výboru p. Jos. Petříčka místo věnce na rakev 20 K.

Dar. Vdp. Monsignore Frant. Hampl, kanovník senior atd., daroval katol. Jednotě na odbor tamburašský 6 K, začež mu sbor vzdává upřímně „Zaplat Bůh!“

Z městského Klicperova divadla. Během týhodně dvakráte oživilo naše jeviště. Poprvé dne 22. t. m., kdy pohostinně vystoupil dramatický odbor „Typografické Benedy“ v Praze. Sebráno a to výtečné drama Ju-éa Echegarayho „Světce či blázen?“ — Bohužel, že návštěva mohla být čtenější, jak si toho psychologické ono drama zasloužovalo. — Dne 25. t. m. zase divadelní ochotníci zdejší ku počtu 50tých narozenin J. Vrchlického sehráli jeho veselohru „Rabínská moudrost“. Návštěva byla četná, a nikdo zajiště nelitoval, neboť mile se pobavil Václav p. t. účinkující snažili se s procítěním a porozuměním zhostiti se svých úloh, což se jim také v plné míře zdařilo. — Mezi jednáními výkony svými pobavil nás „sbor tamburašův“.

Zda potrvá již? Co pak? To krásné, vskutku letní počasí. Teploměr vykazoval v posledních dnech až 27° — Tu by příroda ihned se probudila k životu; jen aby zase, jako loni, nepřišly mrazy, a nezničily naději hojného ovoce, zvláště třešní.

Heroldovo kvartetto, které v sobotu 4. dubna t. r. uspořádá v Klicperově divadle velký koncert, zjednává si zatím svými výkony po Moravě a Čechách pláňho uznání. Těšíme se věru i my na vzácný posítek, který nám umělci za nedlouho připraví.

Ze „Sokola“ královéhradeckého. Družstvo pro stavbu tělocvičny „Sokol“ v Hradci Králové. Výroční valná hromada konala se v pondělí dne 23. března t. r. večer. Zvoleni byli pro běžící rok za starostu pan Jiří Tolman, do výboru pp. Dr. Ot. Klumpar, Jihlavec, Rejchl, Udalyk, Čermák F., Bulíček, Bečicka a Nádvorník M. Náhradníky pp. Zachoval, Neuman a Valenta. Revidenty účtův pp. Kolářský a Košťál Josef. Přispívající členové platí ročně K 5, činní K 2; přihlášky přijímá každý sbor uvedený. Je v zájmu města a přístí generace, by všestranným podporováním podniku družstva urychlena byla stavba nutně tělocvičné budovy, jež by zúplna odpovídala potřebám tělocvičny, prostorností dovozovala veškeré draby tělesných cvičení a sloužila městu ke cti i okrase. Porovnáváme jen jiná, i menší města, kde důstojný tělocvičný stánek dávno již jest a čekáme, že P. T. obecenstvo zdejší nepůjde pozadu za městy i menšími a bude oprávněný tento podnik podporovati.

Vrátil se do lána církve katol. Dne 26. t. m. konala se v kapli sv. Josefa při Marianském chrámu Páně v Hradci Králové řídka slavnost. Baron Oskar Parisch Senftenberg, majitel panství v Žamberku a Brandýse n. Orl., náboženství protestantského, konfesse augsburské, složil vyznání víry katol. v ruce J. M. nej důstojnějšího mgr. Al. Frýdka, kapitulárního vikáře v Hradci Králové. Při té příležitosti promluvil odp. kap. vikář o důležitosti tohoto kroku, k němuž odhodlal se p. baron po zralém uvážení a důkladném poučení ve sv. víře katol. Na to při mši sv. přistoupil p. baron k sv. přijímání, jehož se také účastnila poprve nejstarší dceračka jeho Maya, i paní jeho roz. baronka Vidarsbergova, která s dětmi svými už od narození je vyznání katolického.

Z Nového Hradce Králové. Dne 23. t. m. vzdán byl ve farní osadě naší velezasloužilému a nesmrtelnému Otcí i vůdci národa našeho, Frant. Lad. baronu Riegrovi, zesloutený a povinný hold lásky i vděčnosti tím, že slouženy byly za jeho šlechtnou duši slavné zádušní služby Boží od vdp. Antonína Vitvara, os. děkana a faráře zdejšího. Kol ozdobeného a četnými voscovicemi ozářeného katafalku shromáždila se všechna sl. zastupitelstva: místní i přifařených obcí, jakož i veškerá školní mládež v průvodu pp. učitelů. Lablerovo requiem jakož i ostatní liturgické zpěvy ze vzácné ochoty dovedně zapěl sl. místní sbor učitelský. Po vykonaných obřadech veškeren lid vysal vroucí vzdech k Otcí nebeskému, by našeho nesmrtelného tatíčka Riegra za jeho poctivou práci tam na nebesích nevadnoucím vavřínem ozdobiti ráčil. R. i. p.

Z Lechenic. Také u nás slaveno bylo dne 24. března requiem za + Dra. Fr. L. Riegra při veliké účasti obou slavných obcí, všech škol i spolků.

Z Kostece n. O. Sdružené spolky a sbory v Kostelci nad Orl. pořádají v neděli dne 29. března v sále na Rabštejně Večer Vrchlického. Na programu jest několik hudebních a zpěvních čísel a Vrchlického komedie „K životu“. Začátek o půl 8. hod. večer.

Z Horního Jelení. V poslední době pozorovati lze téměř horečnou snahu jistých pánů učitelů o vzdělání všech vrstev společenských. Povinnosti učitelů, vytčené ve školském zákoníku, snad přibíhají k větší platnosti. Řádnost, poctivost a pravdy milovnost vzrůstá, jenže ta pravda mívá někdy obrácené nohy. Tak nedávno přišla dívka jednoho zdejšího dělníka ze školy a ironicky vypravovala: pan učitel povídal, že Hus byl prohlášen za kacíře, ale on přý nebyl kacíře! Tak, tu to máme! Vzdělaný člověk — p. učitel obecné školy v Hor. Jelení má snad i přece nějaké větší vzdělání. — To já nejsem tak vzdělaný, ale přece dle toho, čemu jsem se ve škole naučil i dle toho, co jsem kdy o Husovi četl (a nebylo to veškeré klerikální), mám jiný náhled. A dokážu to, p. učiteli, ne klerikálními daty, ale svým přítelem Husovým, Mistrem Jeronýmem. Soudruh Husův, Mistr Jeroným, psal s Kostnice panu Lackovi z Kravař dne 12. září 1415 o učení Husově takto: (p učitelu pozor!) „Slyším, že drahá buře byla v Čechách i na Moravě pro smrt“

Husovu, jakoby byl křivě odsouzen a kvaletem upálen. I já jsem myslil, že se mu křivda stala, ale když jsem mi dány byly ty kusy jeho (završených 30 článků) ku ohledání, pro kteréžto byl potupen, ohledav je velmi pilně a rozsmítav v rozumu i sem i tam ně s jedním mistrem, úplně jsem to sbláhl, že s těch kusů někteří jsou kačičtí, někteří bludní a jiní apósbuví pohoršení a škodliví. Ale ještě jsem vždy některak pochyboval, nejmaje za to, že by jeho nebožička ti kusové byli, ale nadál jsem se, že by to byli drobkové (zlomky) jeho řeči a útokové (skomoleniny), kteří by smysl změnili. I počal jsem státi pilně o vlastní knihy jeho, i dalo mi k ohledání koncilium jeho vlastní rukou psané. A tak s mistry písmu sv. velebnými ty kusy, pro které jest upálen, srovnal jsem a přirovnal ku knihám jeho vlastní rukou psaným a nalezl jsem ty veškeré kusy tak úplně a v těch omylech státi u knihách. Nemohůf tenci jinak spravedlivé, než že nebožiček mnohé kusy psal bludné i škodlivé, a já, který jsem byl přítel jeho i svými ústy obránce cti jeho na vše strany, sledav toto bludů v těch nechci obránce bít, jakož jsem také dobrovolně vyznal před vším sborem. (Palacký, Documenta 598). Co pak tomu říkáte, p. učiteli? Jest to také klerikální? Buďte tak lašakav a přemýšlejte o tomto a podruhé si promluvíme zase o „důstojnosti“ člověka a o těch „chlapec“ u „Katol. Jednoty“.

Z Cyrillské jednoty Jičínské. Dle výroční jednatelské zprávy p. prof. Trnky nadvicila zdejší Cyrillská jednota tyto skladby: 1. J. C. Sychra, Mše k účtů sv. Václava pro 4 hl. a varhany; 2. B. Koenen, Misa in hon. Sa. Trium Regum ad 4 voc. inaequales (opět studováno a několikrát provozováno); 3. B. Koenen, Misa in hon. S. Joannis Chrysostomi ad 4 voc. et org. (Studováno, ale dosud neprovozováno); 4. L. Ebner, Misa de Spiritu Sancto ad 4 voc. et org.; 5. V. Goller, Misa in hon. St. Stephani Protomartyris ad 4 voc. et org.; 6. J. C. Sychra. — Mimo to byly zopakovány některé skladby ze stálého repertoaru a v minulém adventu opakována část rorálních zpěvů, dříve již zpívaná a nově studována část nová. Zpívány byly letos již třikrát v týdnu. Tento vzrůstající zájem pro krásné zpěvy staročeské ve sboru pěveckém samém nezůstává bez vlivu ani na lid, jak svědčila návštěva kostela v ony dni, kdy Rorate zpívány. Budiž zde hned připomenuto, že ku slavnosti, konané dne 28. září 1902 na oslavu 600leté památky povýšení Jičína na město, nadvicena v den slavnosti při měi sv. zpívány některé staročeské chorály. Slavnosti účastnila se Jednota plným počtem svých členů a zapěním oněch chorálů, zvláště pak chorálů sv. Václava, jež vhodně zharmonisoval p. řed. Jirásek, přispěla dle všelého uznání přítomných hostů platně k důstojné oslavě významné pro město památky. — Liturgický sbor čítal 16 sopránů a altů, 10 tenorů a basů. Stále vzrůstající tiseň „sopránová“ pohula konečně výbor, aby škola pěvecká (7 sopránů a 5 altů) byla přibrána ku zkouškám sboru pro pokus, bude-li možno sbor ženský jimi sesliti. Pokus se zdařil. Ovšem ani tím není ještě všechno zlo začteno. Trpíme dosud značné nedostatky hlasů mužských, účpoměry se trochu zlepšily, jednak že do Jičína se dostal známý horlivý pěstitel myšlenky Cyrillské, p. prof. Fayx, jednak ochotou několika studujících zdejšího gymnasia, jimž dovoleno činnosti Jednoty se účastniti. Co se týká plněné chrámové, hleděl výbor provésti usnesení loňské valné hromady ze dne 11. března 1902. Vše bohužel nebyla snadna, jak se na první pohled zdálo. — Po provedení tohoto úkolu seznal výbor, že při nepatrných příjmech spolkových musí se s opatřováním lidových pianí pro kostel postupovati jen zvolna, poněvadž nutno i pamatovati na zakupování hudebnin pro sbor Jednoty. Výbor spoléhá se v té příčině hlavně na lašakovou podporu všech, kdož na věci mají nějaký zájem, hlavně na veledůstojné duchovenstvo našeho města. Nechci se zde šířiti o věci známé, že totiž zpěv krásný a důstojný věřící do chrámu přímo zve právě tak, jako zpěv ledabylý nebo dokonce nevkusný přímo z kostela vyháň. K ostatní činnosti Jednoty v posledním správním roce podotčeno, že obvyklý koncert velkopáteční zdařile byl proveden i loni. — Loni ztratila Jednota úmrtím člena, který od jejího založení býval jí neupřímnějším a nejoblíbenějším přítelem. Jest to profesor, katecheta zdejšího paedagogia p. Příkop. Čest budiž jeho památce. Poznámek ještě dlužno, že Jednota, jsouc v úzkém styku se svými členy, sdílí s nimi upřímně všechny jejich radosti a žalosti. — Letošním rokem má konečně dojít k opravě zdejšího děkanického chrámu Páně. Cyrillská Jednota pokládá to za splnění dlouholetých tužeb svých, neboť doufá, že dostane se chrámu našemu konečně varhan uměleckých, bez nichž náležitě ocenění reformní hudby církevní není možno. Výbor podporován jsa ochotou některých zdejších pánů, ujal se horlivě akce, aby stavba varhan zadána byla některé firmě, jejíž pověst předem zaručuje, že se děkanickému kostelu a tím i městu dostane varhan vyhovujících všem požadavkům uměleckým.

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

lze dostati v knihupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Francouzští odpárcové kongregací. Známo, že se ve Francii právě odehrává zuřivý boj za zrušení řeholí. To však nikterak nevaří předním vůdcům v tomto boji, že na jiné straně usilují blahodárné působení pouze v theorii nenáviděných kongregací. Překvapilo minulý týden, že manželka bývalého předsedy francouzského ministerstva Waldeck-Rousseaua, původce zákona proti řeholím, uchýlila se

do léčebného ústavu, řízeného sestrami Augustinkami Svátého Srdce Panny Marie, aby se tam podrobila operaci, která se také úplně zdařila. Proti vůli svého manžela jestž se zmíněná paní nejednala. — Místopředseda franc. sněmovny Jaurès, který ve sněmovně bouřil proti řeholím, rád viděl u lože nemocné své matky řeholní sestry a vše jim za ošetřování nemocné děkoval. — Nynější poslanec Lozé, který nedávno prohlásil, že bude hlasovat pro vypuzení mužských řádů, kteří se zaměstnávají vyučováním mládeže, jako francouzský velevyšelanc ve Vídni posílal svého synka do gymnasia k benediktům, aby se mu snad na svetském gymnasiu — nepokazil. — Předseda franc. sněmovny Bourgeois má dceru, která se právě léčí ve francouzském lázeňském městě Cannes. Na ošetřování nemocné dcery povolal dvě milosrdné sestry. Ve sněmovně však hlasuje pro vypuzení kongregací. — Tak i u nás liberální velikáni jednají; v theorii vystupují proti náboženství a církevním ustanovením vůbec, v praxi však jsou docela jiného mínění. To pak jsou charaktery!

Jem budme snášeliví. V Chlumci nad Cidlinou je usazeno 14 protestantů a proto si městská rada ochotně jim povolila, aby v zasedací síni radnice mohli občas vykonávati evangelické bohoslužby. — Jak bolno tu katolíku, když si vzpomene, že v protestantském Sasku nesmí katolíci ani na mši sv. do záuku knižete Schönburga, nepatří-li mezi jeho služebníky; v Brunšviku až do nedávna katolický otec musel křesťan štolu platit pastorovi a v Anglii dosud není zrušen zákon že katolíci nesmí zastávat veřejné úřady. — Milí pánové, to není snášelivost, ale fedrování protestantismu. Snášeliví musíme býti k osobám jinověrců, to nám velí láska k bližnímu, to přikazuje nám naše katolické přesvědčení a láska k pravdě, ale nesmíme podporovat šíření jejich bludů. Školu židům, radnici protestantům, my ubozí katolíci, abychom se už báli o svůj kostel. Kam vede náboženská neuvědomělost a strach před radikálními a protestantskými novinami?

Příkladný umělec. Minulý týden zemřel v Praze přední herec Národního divadla Vojta Slukov. Umělec tento ukázal, že i ve věru velkoměsta na prknech divadelních může žíti duše šlechtná, Bohu oddaná. Dojemnou je závěť umělce, která zasluhuje pozornosti každého. Zníť následovně: „Má závěť. Ústřední Matici Školské a Pošumavské jednotě vyplát, má zbožňovaná ženo, na mou památku po 100 zl. Bůh milostivý popřej Ti, má dobrá, šlechtná ženo, ašly, abys trpělivě snášela svůj osud a bez velikých útrap žila s mými drahými dětmi počestný život! Poslední má prosba k Tobě, nade vše milovaná ženo, jest, abys naše děti vychovala v bázni Boží za řádné křesťany, v lásce k práci naší vlasti, v úctě a lásce k našemu drabému národu. Nauč je znát a plnit povinnosti! S Bohem, má dobrá, šlechtná, nade vše milovaná ženo! Ty vznešená, vzácná duše buď klidná, vždyť se zase shledáme! S Bohem, můj milý a hodný Tomášku! Vzpomínej na otce a cti a miluj vždy matku svoji! Láska k matce bude Ti ochranou a věrná hvězdou po celý život. S Bohem, má dobrá, má něžná dceruško, má přítulná zbožňovaná, rozmilá Liduško! Buď matce k radosti! Bůh milostivý všechny Vás posiluj a ochraňuj! — Pohřeb můj budiž prostý, bez nádhery, po občanskou křesťanský! Napsáno v Praze, dne 11. dubna r. 1899. Jakub Vojta Slukov v. r., herec při Národním divadle. Dodek dne 27. prosince 1901. Pro případ, že by mne manželka moje nepřezila, odkazuji všechny svůj majetek svým dětem Tomášovi a Lidušce stejným dílem. Úroků a ostatních užitek, z majetku mého vyplývajících, budiž až do jejich zletlosti užito na jejich vychování. Vychovány ať jsou na školách českých v duchu vlasteneckém! V Praze, dne 27. prosince 1901. Jakub Vojta Slukov v. r.

Příběh a smrt. „Nár. Polit.“ píše z Týna nad Vltavou: Před okr. soudem tamějším projednávána byla v úterý dne 17. března rozepě židovského obchodníka Baštyře z obce Dřítas s rolníkem Řezankou z Kočína ohledně částky 120 K, jichž zaplacení se Baštyř na Řezankovi dožadoval. Jako hlavní svědek vzat byl Baštyř do přísahy, kterou také dle obvyklé, soudcem mu předřikávané formule vykonal. Leč sotva byl poslední slovo přísahy vyřknul, pojednou jako podlat klesl v bezvědomí k zemi. K soudu byl ihned povolán lékař p. dr. Viktor Žezulka, jehož úsilovná snaha však, navrátit obchodníka k životu, byla marnou. Po půl 4. hod. odpolední se soudní budovy za přítomnosti úředníků a přčetného obecnstva vyvezena a do Nezdařova dopravena byla mrtvola, kdež po třech dnech na tamním israelit. hřbitově pochována. Že případ vzbudil po celém městě nesmírný rozruch a trošil až do noci výhradně předmět všeobecného rozhovoru, rozumí se samo sebou.

Kdy končí u člověka schopnost k učení? Nikdy, tak dokazují životopisy mnohých slavných mužů. Kdo se domnívá, že jest nemožno něčemu novému se naučiti po 30. — 40. roce věku, mylí se. Slavný římský státník Kato počal se učiti řečtině ve svém 80. roce. Sokrates v pozdním stáří počal se učiti hře na hudební nástroje. Plutarch učil se latině od 70 do 80 let. Franklin počal studovati filosofii po dosažení 50. roce. — Ludvík Manaldesco sepsal „Paměti ze svého života“ ve věku 115 let. Ogilby, překladatel Homéra a Vergilia, neznal řecky ani latině do svého 50. roku. Boccaccio počal pěstovati literaturu po svém 35. roce. Sir Henry Spellman neuměl ve svém 20. roce ani čísti, ani psáti, a stal se přece jedním z nejvěstších anglických učenců.

Desatero přikázání včelařských. Kdo chce a prospěchem včelařiti, zachovávej těchto deset přikázání: 1. Podporuj včely krmením hned záhy z jara. 2. Snaž se, aby mělo každé včelstvo ku přezimování dostatečnou zásobu potravy a mladou, nejvíce tříletou královnu. 3. Slabší včelstva sesiluj mladými plásty ze včelstva silnějšího. 4. Netrp v úle mnoho trubčího dšla s plodem. Takovéto plásty hled nahraňovati buď dělničními plásty neb umělými mezistátními. 5. Staré, černé plásty s úli vyklíď a nahraňuj plásty novými nebo mezistátními. 6. Pečuj o to, aby měly včely v čas jarní i letní dosti pastvy.

Buď tedy též zahrádkem. 7. V čas hojné snášky používej medometu na vyprakování medu. 8. Naplňeno-li plodiště dílem, otvírej medníky a opatruj je prázdnými plásty. 9. Je-li v sousední obci hojnost pastvy, přestěhuj tam několik úlův a odnášej je od tamtad teprve po skončení pastvy domů. 10. Pěstuj mladé královny do zásoby, abys jimi mohl buď osířelým včelám vypomoci nebo staré královny na podzim jimi vyměňovati.

Z „Knihy lékařské“ roku 1597 sepsané. Proti července. Vezmi lejna vlašového a dej píti nemocnému rozetra, a nepřestane-li pojednou, dej mu podruhé i potřetí; lépe jest s muškátem, a přestaneť. Toť jistě a zkušené lékařství. — K témuž. Vezmi nátrník (die Blatwarz) a dubový list, na prach zetři oboje, pij ráno a večer, nebo třikrát za den v bílém pivě. — K témuž. Vezmi lípové uhlí, stluč s pepřem, ocet, med rozpust, to spolu zchvíraje; pij ráno a večer. Zkušeno jest. — K témuž. Vezmi strd a vař v dobrém víně červeném, což nejlépe můžeš a dej píti nemocnému; anebo červotočiny zchvěj a pij po několikráte. — K témuž. Vezmi vodu deštovou v ty časy, když se střechy teče, do nějaké nádoby prv nežli země dopadne, a pak tu vodu vař tak dlouho, až polovice uvře, nechť se ustojí, a to pij na moc studené; budeš zdrav. — Komu se staví v životě. Vezmi polévku z hovězího masa, když počíná vřít, vsyp do ní zásvorn třeného a pij naštitrobu. — K témuž. Vezmi bobek, kmín, šalvěj, routu, každého zároveň, učiň z toho ze všeho prach a požívej v pití a v jídle, toť mšeřší dobře. — K témuž. Vykopec tři kořeny bílé bukvice a vař ve starém pivě anebo v bílém, pij ráno a večer a budeš zdrav. K témuž. Vezmi česnek, zetři s kozím mlékem a dávej píti nemocnému. — K témuž. Vezmi kořeny bílnové, zetři se starým sádlem, zchvěj a přikládej na život. — Komu se pysky sedají. Vezmi strdi a rozchvěj čistě a pomazuj jich horkou tonž strdi, a rozchvěj dobře, a zarostou ti rozsedliny. — Kdo má lišej. Vezmi koňský štvák a oloupej kůru s kořene, zetři to spolu se solí a octem a přičiň syrový bílek z vejce, tři se tím v lázni potřikrát a pomineš lišej ten. — Proti šlaku. Vezmi bílou hořčici, rozetra ji mažiž se tím a také bílé hořčice často požívej, a potom vezmi bobrový stroj a šalvěj a zvonček a vař to dávaje nemocnému píti. — K témuž. Vezmi cibuli a jalovec, stluč dobře a naklaď na ten oud, kterýž jest umřel. — K témuž. Vezmi jalovec, bílou hořčici, zetři to spolu a směš s vínem vetrčiz v to mydla benatského, to vše spolu zdělej, maž se v teplé ráno i večer, aneb v lázni bez oblití; také bílého kadidla můžeš k tomu přičiniti. Zkušeno jest. — K témuž. Vezmi celidonicu a vař ji v pivě a nedej kypěti a to pij ráno a večer; a vařiz celidonicu u vodě, pařiz ten oud, kterýž jest poražený tou nemocí šlakovou.

Úmrtí. Jindřich Pardubský, zasloužilý purkmistr chrastecský, zemřel ve čtvrtek ochrnutím srdce. Pohřeb se koná v neděli 29. března o 3. hod. odpol. na tamní hřbitov. — V Hradci Králové zemřela téhož dne pí. Františka Koutníková, choť c. k. vrchního berního. Pohřeb koná se v neděli dne 29. t. m. o 2. hod. odpol. na hřbitov Pouchovský.

Východočeská výstava v Pardubicích r. 1903. Návštěvníkům letošní Východočeské výstavy v Pardubicích naslytne se též příležitost mimo jiné památky historické poznati také bývalé hrdé sídlo mocného rodu Pernštýnského — zámek pardubický. — Podle usnesení výkonného výboru bude městské museum pardubické tvořiti součást výstavy i má zastupovati okres pardubický po stránce národopisné a kulturně historické. — V neděli dne 15. března t. r. pořádná byla informační schůze interesentů pardubické východočeské výstavy v Hofe Kutné. Velice zdařilá schůze tato, na níž usneseno bylo pořádati soubornou výstavu z Kutnohorska, ukázala opět, že výstava tato též se všude neobyčejně účasti a že bude skvělou kulturní manifestací českého východu.

Připomenutí. P. T. pp. odběratelů „Obnovy“ prosíme, aby složních lístků, které do předešlého čísla byly vloženy, nepoužívali na zaslání předplatného, ježto s „Obnovou“ nemají nic společného, darmo obtíže v účtech působíce. Složními těmi lístky prosí „Všeodborové sdružení křesť. dělnictva pro království České“ o sebe menší příspěvek.

(Zasláno).

Odboru bohoslovců královéhradeckých na zakládání venkovských knihoven v místech nábožensky a národnostně ohrožených zaslali lašakavé příspěvky:

2 K 20 h vdpp. J. K. Vaněček, děkan v Josefově; 2 K vdpp. V. Hák, kaplan v Potštátech, Josef Janský, děkan v Zahradce, Fr. Kašák, farář v Sobčicích, Ant. Sindelář, farář v Potštátně, K. Kotrbolec, farář v Pouchově, Al. Novák, farář v Křeseticích, Josef Okrouhlický, farář v Robousích, Jan Záruba, farář v Gruntě, Jos. Elitzer, farář v Ranně, Mik. Šimon, děkan v Morasích, Jos. Moravec, koop. v Bystrém, Václav Šitina, kooperator v Hronově, Al. Vašátko, farář v Král. Městci, Josef Vlček, děkan v Dolním Újezdě, Josef Klapálek, farář v Sloupnici, Pavel Rozínek, zámecký kněz ve Skalce, V. Vykonkal, farář v Cholticích, J. Volánek, farář v Běstvině, V. Pišl, děkan v Opatovicích n. L., J. Ublit, farář ve Skuhrově, J. Forman, kat. v Chotěboři, J. Vohnout, farář v Žlunicích.

2 K vdpp. E. Starý, osob. děkan v Rovni, J. Nosek, kaplan v Dol. Kalné, Jos. Šádek, děkan v Kopidlne, Fr. Dittrich, kaplan v Poličce, Vinc. Dvořák, osob. děkan v Kostelci Červ., Ant. Mikan, kaplan v Jenčovicích, V. Střibný, kaplan v Chlumci n. C.,

J. Kaška, děkan v Kuklenách, Fr. Kraus, I. kaplan a J. Paulus, II. kaplan v Kuklenách, Ant. Dvořák, děkan v Nebovidech, Jan Roháček, kaplan v Habrech, J. Vaněček, I. kaplan a Jilek, II. kaplan v Mikulovicích, Václav Měsíček, farář v Knežicích, Fr. Janoušek, kaplan v Lužci, Josef Melichar, farář ve Vratlavě, 1 K 20 h Josef Holzman, kpl. ve Vejvanovicích, 1 K St. Hlína, zám. kaplan v Náchodě, Josef Zahálka, farář v Schirmdorfu.

Za obdržené příspěvky všem vděp. Zaplat Bůh. O další příspěvky uctivě prosí za Odbor venk. knihoven:

Edvard Hatouš,
t. č. jednatel.

Výkaz darů na Adalbertinum.

Z Hradce Králové darovali:

200 K p. t. p. kapit. vikář Dr. Frýdek, p. prelát Fiala 400 K.
40 K p. kanovník Pogert, p. kanovník Dr. Soukup 80 K.
20 K p. kanovník Musil, p. kanovník Barták, p. profesor Tondl 60 K.
10 K p. kanovník Kerner, p. prof. Dr. Šolc, p. profes. Dr. Rath, p. profes. Dr. Domaby, p. prof. Dr. Jindra, p. prof. Dr. Hejčl, p. prof. Dr. Novotný, p. prof. Fröhner, p. ředitel Dr. Rayl, p. ředitel Hrubý, p. vicerektor Trnka 110 K.
5 K p. prelát Mons. Suchánek, p. ředitel Sekera, p. spirituál Černý, p. archivář Šolc, p. protokolista Bayer, p. katecheta Jukl 80 K.

Celkem 680 K.

Z vikariátu čáslavského darovali:

10 K p. vikář Schreiber ve Žlebicích, p. vikariální sekretář Jenček v Chotusicích, p. děkan Foltá v Čáslavi, p. tisk. notář Svoboda v Heřmaně, p. děkan Semerád v Potěbách, p. b. notář Hlaváč v Ronově 60 K.
6 K p. zám. kaplan Žid v Žehuňicích 6 K.
5 K p. farář Volánek ve Bestvíně, p. děkan Fencel v Jenkovicích, p. děkan Teplý ve Vilémově, p. farář Michl ve Zbislavi, p. farář Limberský v Bučovicích, p. kaplan Dvořák v Chotusicích 30 K.
4 K p. kaplan Cvejn ve Vilémově, p. kaplan Wagner ve Zbislavi 8 K.
3 K p. kaplan Budinský v Heřmaně 3 K.
2 K 40 h. p. prof. Kohout v Čáslavi, p. kaplan Semerád a p. kaplan Pospíšil v Čáslavi 7 K 20 h.
2 K p. farář Kráček v Turkovicích, p. farář Flum ve Vlčenci, p. farář Vlček v Nové Vsi, p. katecheta Špáta v Čáslavi, p. katech. Novák v Jenkovicích, p. kaplan Opatřko a p. katech. Bláha v Ronově, p. kaplan Novák a p. kaplan Machač ve Žlebicích 18 K.
1 K p. kaplan Háek v Potěbách 1 K.

Celkem 133 K 20 h.

dřívějších 2236 K.

úhrnem 3049 K 20 h.

(Pokračování).

Tržní zprávy.

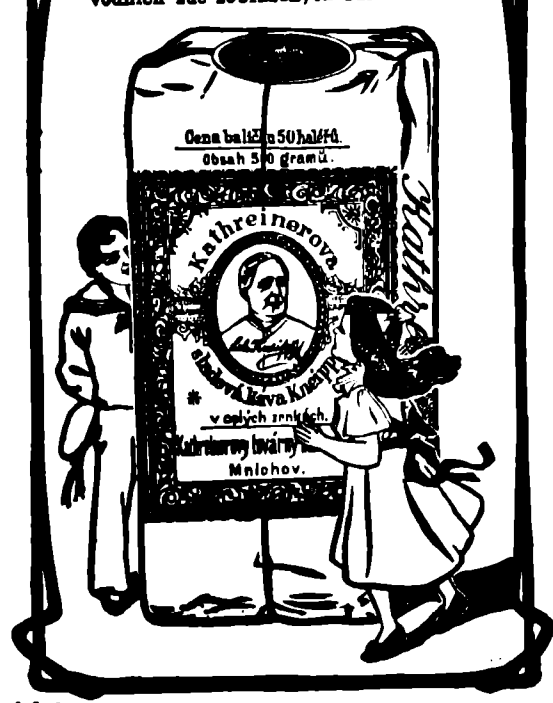
V Hradci Králové, dne 21. března 1903 1 hl. pšenice K 11:20—12:20, žito K 9:40—10:00, ječmene K 7:20—8:50, oves K 6:40—8:10, proso K 9:60—10:00, vike K 10:00—10:40 hrachu K 15:00—19:50, čočky K —:00—:00, jablek K 0:—:00, krup K 16:00—24:00, bramborů K 2:40—2:60, jetelového semene ruského K —:00—:00, jetelového semene červen. K 128:00—140:00, máku K 30:00—31:00, lněného semene K 22:00—30:00, 100 kg. žit. otrub K 11:—:00, pšenič. otrub K 10:00, 1 kg. másla K 182—2:75, 1 kg. sádla vepřového K 1:76—1:80, tvarohu K 0:28—0:36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0:00—0:00, jeden hl. cibule K 2:00—2:00, jedna kopa drobné zeleniny K 1:00—2:30, 1 kopa zelí 0:00—0:00 K, 1 pytel mrkve 1:60—2:40, 1 hl. švestek K 0:00—0:00, 1 kopa petržele K 0:00—0:00, 1 kopa celere K 1:00—5:00, 1 hl. jablek 4:00—8:00.

Listárna redakce.

Odpověď některých. O plat pomocných kněží sadává se teprv tenkrát, když tyto místo své nastoupí a den nastoupení sem oznámí. Když se to opomene, musí se nezdávka i rok na plat čekat. Či vinou?

Zdvorná prosba:

Při nákupu neberte pouze sladovou kávu, nýbrž výsledný výděl — Kathreinerovu — sladovou kávu Kneippovu šádati a to pouze v původních zde sobrasených balíčkách.

Na počátku nového čtvrtletí obnovte předplatné!

Vyrovnejte též nedoplatky za „Ducha katolické Obnovy“.

500.000 kusů

velikonočních dopisnic, překrásné nové vzory zasílám za dosud neslýchané ceny: 100 kusů za 80 kr., 1 zl., 1:20 zl., 1:50 zl., 1:80 zl. a 2 zl.

2,000.000 kusů

uměleckých dopisnic prvního řádu, samé vynikající novinky mám vždy na skladě za ceny původní.

Ukázkové zásilky po 2, 3 a 5 zl. franko, po zaslání obnosu předem neb dobírkou. — Nehodící se bude vždy ochotně vyměněno.

K. KUBA v Jičíně, Čechy.

Největší závod dopisnicemi ve velkém na pevnině. Přijme se několik spolehlivých zástupců.

Malínský křen

— letošní sklizně —

5 kg. 15 kořenů . . K 6:—

5 kg. 20 kořenů . . K 5:20

5 kg. 25 kořenů . . K 4:50

franco na každou poštovní stanici dobírkou zasílá

Jos. Mikulecký,

vývoz malin. křenu v Kutné Hoře.

Pozdran

* z českého ráje.

10 skvostných dopisnic z Jičína, Prachovských skal, Trosek, Hrubé Skály, Kostí a ostatního romantického okolí, zasílám za 1 K i se známkami. Každá dopisnice je zvláště adresována, tedy ne pod křížovou paskou.

K. KUBA, umělecký závod a nakladatelství pohlednic v Jičíně.

Ovocné stromky

nejlepších a velmi úrodných druhů.

Vysokokmenné jabloně silné, 100 kusů po 25 zl. slabší 100 kusů po 15 zl.; velice krásné a velmi silné třešně a višně kus po 40 kr., třešně nešlechtěné po 27 kr., ořechy po 50 kr., zákrsky jabloně a švestky po 30 kr. kus prodá

Josef Kulíř,
ředitel měst. dívčí školy v Hradci Král.

To zde dosud nebylo!

Následkem obrovských nákupů jest mi umožněno zasílati za pouhý obnos

3 korun

1 eleg. kasetu (100 kusů velejem. dopisního papíru a 100 obálek) a 25 skvostných umělec. dopisnic. Zásilky dobírkou neb po zaslání obnosu předem vytizuje obratem pošty

Kubův světový závod dopisnicemi v Jičíně (Čechy).

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna

Vademecum

seu Brevis Synopsis

matarum et casuum in cura animarum frequentiorum. Ad usum potissimum clericorum et neosacerdotum juxta optimos fontes et probatos auctores concinnavit

Dr. Antonius Brychta.

Stran 541 — 8°. — Cena broš. K 3:20, poštou K 3:60.

Kniha se schválením Ordinariátu vydána sestavena je po způsobu slovníku abecedně, podávající knězi bez obtížného hledání poučení bezpečné ve všech pochybnostech kněžského působení se naskytujících, ze všech oborů vědy theologické. Dodatek podává v autentickém znění regulas Juris Canonici, seřazení bludů Wiclefových, Husových a Lutrových, důležitou konstituci Pia IX „Apostolicae Sedis“ o censurách církevních a konečně připojen jest celý Syllabus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochybnostech.

Biskupská knihtiskárna.

Bursa práce v Hradci Králové.

2 dělníci zámečnickí a jeden zkušební topič hledají práci. Přiblížky přijímá Jos. Polák, tajemník Všeoborového sdružení v Hradci Král.

Krásný byt

v I. patře, s rozkošnou vyhlídkou na sluneční stranu v nové vystavěné vile v Hradci Králové. sestávající ze 4 velkých pokojů, s jizbou pro služku, koupelnou, balkonem a verandou, pod jedním uzavřením, s veškerým příslušenstvím pronajme se od 1. července 1903. — Blíží se administrace t. l.

KŘESTAN

Nejsvětější Svátosti Oltářní posvěcený.

Sestavil Abbé A. Henry, čestný kanovník a řed. ústavu Nejav. Trojice v La Marche. Die III. vydání přeložil Vojt. Kameš, farář v Chřenovicích. Nákladem biskupské konsistoře.

Stran 514 — 8°. — Cena brožovaná: výtisk 1 K 40 h, franko 1 K 60 h; v tuhé vazbě celoplošné 1 K 80 h, franko 2 K; v káži 2 K 60 h, franko 2 K 90 h.

Recenzi pochvalnou této výtečné adorační knihy viz v červencovém sešitu „Ráde duchovního“ r. 1896.

Časopis: SS. Eucharistia (roč. I. 1896) čís. 10. (říjnové) str. 160 podává o spisu tomto úsudek skvělý. Píše: „Jáme vděční ctěné bisk. knihtiskárně v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po srovnání s Walsem máme knihu tuto za lepší a přehlednější pro členy věčného klanění nežli onu, poněvadž podává nejen hojnost modliteb, ale i myšlenek k rozjímání, čehož se ve Walsu nedostává. Proto ji doporučujeme všem při zavádění věčného klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění tento spis, nepotřebuje dlouho ničeho nového.“ Kniha obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hudební se zvláště pro lid, chováje pěkná, jasná a dojemná poučení o N. S. O., o máj svatě, o sv. přijímání, hojnost krásných příkladů. — Díl II. doporučuje se kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím a kázáním. Díl III. uvítají zbožné duše pro hojnost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt., k sv. přijímání, ke máj svatě; z té příčiny kniha došla i v našich klášterech hojného rozšíření.

Biskupská knihtiskárna.

Novinka! Novinka!

PURITIM

jest dnešní dobou nejlepší prostředek ku čistění zubů a úst, předčí veškeré kremy, prášky atd., nezůstává mezi stěnami zubními, jako křem a podobné, což pak bnisá a podlehá zápachu, zabírá zápachu z úst atd. Puritim lze obdržeti franko za 1 K 50 h 100 gr. láhvičku u firmy

Josef Pátý,

drogerie u Matky Boží v Pece, sev. vých. Čechy.

Jelikož u mne každý solidně obslužen jest, získal si můj obchod dobrou přízeň, tak že dnes mnoha důstojným pánům jiné různé zboží dodávám.

Zásilky franko. — Na požádání zašlu seznam svého zboží.

Stěpařský vosk
dle odborného předpisu zhotovený,
rafin (lejší) k voskům doporučuje a
žlutý vosk včelí
za nejvyšší ceny v každém množství
kupujícímu.
Albín Jelínek,
mydlář
v Pardubicích.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové
nabízí a prodává knihy:

1. Malý katechismus
katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus
katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus
katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů
kouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knih-
ovny s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež neděje se
více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11
listů — jež po jednom vlepny jsou s příslušným vy-
světlením do každého výtisku — vydají se z výtisků pří-
padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém
katechismus pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spraved-
livě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu
zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři

vydaná

nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Král.

1 výtisk brožovaný 4 h.

Velečestojný Pane!
Raďte si dopředu o ilustrovaný
CENNÍK PAMÁTEK
na první sv. přijímání a zpověď
české katolické firmy
EM. WERNER, devotionale,
Brno (Morava)
a při potřebě shledáte, že koupíte levněji než
vůde jinde.

Oltář
poučná i modlitební kniha
i zpěvník
pro diecési královéhradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°

v plochých artech při odebírce nejméně 50 kusů franko
za 20 K, 100 kusů za 40 K

cena knihkupecká
brožovaný 42 h
vázaný v polopletně 58 h
vázaný v celopletně 68 h
vázaný v celopletně se slazeným křídlem 74 h
Oltář, vydání na velinovém papíře vázaný celý
v kůži se slazeným křídlem a ořizkou K 1-80

Biskupská knihtiskárna.

K době velikonoční
Boží hroby se slohem kostelní
souhlasné
Křížové cesty v reliéfu řez-
né neb lité.
Sochy „Vzkří-
šení“, sochy, oltáře a veškeré ko-
stelní zařízení doporučuje učivě
umělecký závod sochařský a řez-
bářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Písárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 80.
v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. cen-
níky, nákreby a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vyšívaní
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku saslá
se vše franco.

Právě tiskem vyšly
**COMMEMORATIONES
CONSUEAE**

pro kněze diecése královéhradecké
vytištěné v úpravě a písmem přesně dle
nejnovějších vydání breviáře římského.

Mezera pro připsání zvláštní commemo-
race pohodlně upravena. — Papír psací.

1 výtisk za 15 h (bez porta), 4 kusy (pro
4 díly breviáře) za 55 h; 8 kusů (pro 2
pány) za 1 K, 12 kusů za K 1-45.

Pro dobu postní
nabízíme

Křížová cesta

Pána našeho Ježíše Krista.

Z pramenů českých
čerpá a českému
lidu katol. podává

Antonín Kaška,
farář v Chlencích.

— Stran 20—8°.

Cena 16 h;

50 kusů po 14 h.

100 kusů po 12 h.

Kratší předešlé
od

Aegidia Jaise.

Stran 20—8°.

Cena 14 h.

Při větším množství
přiměřená sleva.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Navštívenky všech druhů
nabízí
Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Nejdůstojnější bisk. konsistoři doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich
v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvlášť
trvanlivé zlatění a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přesná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, cesty atd. ocbotné a bezplatné.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
saložen r 1891.

Veškeré
dlažební práce
jako:
chodníky pískovcové, mosaikové a
betonové; dlažby z různého kamene,
dlažby terasové, stavby silnic a to
jak dlaždených tak štětovaných,
stavby betonových kanálů a veške-
rých zemních prací provádí
JOSEF ŠTĚP,
mistr dlaždičský
v Hradci Králové.
Závod nachází se v Pospíšilově třídě čp 371.
(ve vlastním domě).

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma
Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Syrové (Ústí), založena roku 1853.
Fotografie a nákreby u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zadáme.
Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd., odporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Odborný
obchod kávou.

Velečestnému duchovenstvu doporučuji svůj křesťanský
obchod kávou; zvlášť činním ctěné duchovenstvo po-
zorna na znamenité, přelivá vyzkoušené druhy zelené
i pražené, chuti zaručené.
Maje dlouholeté působení v oboru tom, sestavil jsem
druhy osvědčené, čisté, tak že mohu, pokud se chuti
a levnosti týče, s každou soutěží konkurovati. —

Není třeba již kupovati kávu z Terstu
od firem cizích, ba i nám někdy dost nepřátelských.
Raďte, prosím, učiniti sebe menší zkušku, abyste se
o jakosti přesvědčili; 5ti kilové balíčky zasílají se franco.
Doporučuji zvlášť tyto tři druhy:
1 balíček 5 kg. kávy zelené „C“ specialita K 16.—
1 „ 5 „ „ „ „ „ „ „ „ 16.—
1 „ 5 „ „ „ „ „ „ „ „ 20.—
Tato káva pražená jest směr nejlepších druhů; na-
zývám ji „Královská směs“.
Děkuji za přízeň, která mi byla až dosud od ctěného
duchovenstva věnována v naději, že raďte i na dále
užívati mých služeb.

F. K. CHVOJKA,
obchod kávou a vlastní pražírna
Nový Bydžov.

LIQUEUR
VEGETAL
ED-AD. MÄLBURGASYN, SMIRICE.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vina sladká a vino šumivé (šampaňské.)

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franco.

Nábytek na splátky
bez zvýšení cen na každou státnici dodává
výroba a sklady nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové.

Oznámení.
Pokládám sobě za čest oznámiti velectnému
duchovenstvu, že jsem na mnohostrannou žádost
mnoha veleduštojných pánů
otevřel v Hradci Králové
filiální sklad
své vlastní výroby
kostelního náčiní.

Sklad nalézá se v obchodě p. Skuherského
proti hotelu „Mercur“.
Objednávky a prodej laskavě vyřídí pan
K. V. Skuherský tamtéž.
Poroučeje se do příznivé velectného ducho-
venstva znamenám se v plné účtě

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby
pro jarní a letní dobu.

Též velejemně
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleduštoj-
ného duchovenstva svědčí o poutivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty
jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
k. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku
„VZÁJEMNOST“,
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,
které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.
Vzorky a ceník zasílají se obratem poštou
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Klobouky
k jarní a letní sezoně
plstěné a vlněné vlastní výroby.

Klobouky plstěné
nedostižitelně jemné a lehké z továrny P. a G.
Habig, c. k. dvorní dodavatelé.

Lovecké klobouky lodenové
z továrny Ant. Pichlera v Štýrském Hradci.

Klobouky slaměné
nejjemnější i nejlevnější od pražských, českých
firem. — **Formy.**

Sportovní čepice
různých druhů.

**Dětské čapky, barety, letní
mikado.**

Vše v nejhodnější výběru má na skladě
Jos. Dvořáček,
kloboučník.
Hradec Králové, Palackého třída č. 83.
u Pražské brány.

Již letošní v nejjemnějším cukru
**savařené
brusinky**
v 5ti kilových nádobkách franco
poštou za 6 K zasílá
Jan Fáborský
v Týništi nad Orli.

**Obrazy oltářní, obrazy na
stěně, křížovou cestu a pod.**
vykonává v církevním slohu v cenách mírných a spo-
lehlivě
Tomáš Scheuchl,
akademický malíř,
vícekrát doporučený od umělců-malířů benediktinů
Emauzských,
t. č. na faře v **Oubislavicích,**
pp. Nová Paka v Čechách.

J. FLANGHANS
c. a k. dvorní fotograf
HRADEC KRÁLOVÉ
ADALBERTINUM.
PRAHA-PÍZEŇ-BUDĚJOVICE
MAR. LÁZNĚ.

Pravé vyleželé, burg.
víno
z vlastních vinic nabízí ku koupi
a zasílá v nádobách od čtvrt do
jednoho hektolitrů, litr za 80 hal.
JAN TUREK,
majitel vinohradů v Mlázotech u Mělníka.

**Kostelní
náčiní.**

vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.
Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.
Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Velký výběr
zlatých a stříbr-
skvostů, svateb-
darů, kapesních
i nástěn. hodin
v krás. provedení
doporučuje

**JAN —
KALIS**
hodinář a zlatník
v Rychnově n. K.
přisežený znalec
c. k. okr. soudu
! Obrazkové
ceníky zašle.

NOVOTINY tu- i oizozemské pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro vele-
duš. duchovenstvo a sukna ku ohrámovým účelům doporučuje
v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny
Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.
Vzorky se na požádání zašlou.

OBNOVA

Číslo 14.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 3. dubna 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Pojď sem, já tě zdvihnu.

(3) Zuámá historie. Francek seděl na kopečku; k němu běžel z dluhi jeho bratříček Josef. Ale v kvapu se smekl a poranil si nohu tak, že nemohl ani vstáti. Když počal bolestí bédovati, volal na něho Francek: „Viš co, pojď si ke mně, já tě zdvihnu; mně se nějak dolů nechce.“

Takových dobrodinců bylo na světě vědecky dost. Zvláště tací, kteří si hoví na povýšeném, výslunném kopečku, neradi sestupují ku pomoci chorým a zemdlým.

Vzpomínám si na př. na církevní poměry na rozhraní XIII. a XIV. století. Kdo pak zavínil hlavně, že byla tehdy církev v největším ponížení? Byla to moc světská, která si reformace nejméně všimla. Králové francouzští dali papežům Avignonským na ruce tuhá pouta; rozkazovali sami, co má papež s kardinály činiti. Že by se takové poddauství nejvyšším církevním hlavám líbilo, to snad nebude nikdo tvrditi; také se papežové snažili rozličným způsobem pouta roztrhati. Ale byla to věc velmi těžká. Konečně papež Urban VI., muž mravů apoštolských, přec jen myslil, že se mu uvolnění podaří. Přes veliký hněv Francie chtěl setrvati v Římě; počal reformovat bezohledně.

Ale tu se francouzský král Karel V. postaral za tepla, aby reformační činnost Urbana byla zastavena. Přemluvil francouzské kardinály — kteří beztoho svou hodnost děkovali francouzské vládě — aby zvolili za papeže „vládnějšího“ Roberta Generského, příbuzného králova. A tak vznikla v církvi strašná roztržka; jedni poslouchali Urbana VI., druzí se připojili k Robertu Generskému, který přijal jméno Klementa VII.

A když z takové roztržky povstaly zmatky nejhorší, staralo se samo duchovenstvo o ráznou nápravu. Ale jak jen ji provést? Myslílo si tolik: „Když ta světá moc tolik neštěstí v církvi způsobila, ať nám teď pomůže!“

Ale panstvo volalo na duchovenstvo: „My víme, že pod břemenem bez naší pomoci klesnete a litujeme vás; ale až teprve doopravdy upadnete, pak si k nám přijďte a my vás zdvihneme.“ Do sněmu v Pise a Kostnici přicházela v plné parádě vyslanectva mnohých mocnářů; tito pánové s blahosklonným úsměvem přijímali hold sněmovníků, ale nějak málo pomohli. Mluvil o nápravě veleučení kněz Jan Gerson, mluvili horlivě kněží jiní. Ale všechno bylo málo platno. Ti vládcové, kteří chránili papeže nepravé, nezákonné, udržovali ze sobeckých příčin církevní roztržku dál. Vyslanectva se ze sněmu zase ve všem lesku rozjížděla — a nepomohla nic.

A tak se církev potácela ještě v horší nemoci. Na její nářek odpovídali vládcové nejvyšších kopečků: „Proč pak si, blahová, nepřijedeš k nám? My bychom tě jistě potom na nohy postavili. My sami k tobě sestupovat nemůžeme; kde pak by byla naše reputace?“ A tak skutečně jen milý Pán Bůh zdvihl církev svou z kalu ponížení.

S odbojnými stavy českými bylo krátce před Bílou Horou opravdu zle. Šlechtici, kteří měli plno peněz, nechtěli dáti na stavovské vojsko ani groše a měšťanstvo s rolnictvem naříkalo zle, že pod tíhou vojenských berní klesá. „Už nemáme čím platit na odboj proti Ferdinandovi; ať teď sáhnou do kapsy taky protestantští páni šlechtici!“ Tak se ozývalo z řad zuboženého lidu. A jak na to šlechtici odpovídali? „Milí bratři, chcete li se z pádu svého vzpamatovat, musíte platit dál. Každý nemůže všechno dělat. Děláme pro vás dost, když vás duchaplně vedeme. Chcete li, aby obom vás zdvihli, musíte si k nám přijít!“ A při tom zůstalo, ačkoli smlouci právě v tom čase stejnými vspourami si chtěli vynutiti na „evangelických“ pánech trochu snesitelnější existenci.

Když byla kasa stavovské vlády prázdná jako kasa nebožtíka Milána, myslilo panstvo,

že mu pomůže falckrabě Fridrich a proto mu nabídl českou korunu. Ale to se šeredně přepočítali. Němec a nést do Čech peníze! Vždyť dosud všichni němečtí přátelé českých protestantů pořád jen brali. Fridrich nebyl z jiných. Dal si u nás vystrojiti několik slavných hostin, kurážně tancoval, ale vyhříval se pořád jen na kopečku. Do nížiny české bídy se mu sestoupiti nějak nechtělo. Když se slovně a opatrně pánové počali „dorozumívati“, poznali, že to kavalírský Němec myslil obráceně. Chtěl, aby český lid povstal ze svého pádu na vlastní útraty. A až dobře zaplatí také svému králi, pak půjde všechno dobře. Takového zvláštního doktora čeští podagristé nikdy neviděli. Vždyť jim rozkazoval: „Jen s chutí ke mně na kopeček; a pak vás již nějak na nohy postavím.“ Při takových nápadech ovšem ani král na kopečku nezůstal, a celá operace české podagristy ještě důkladněji na zem porazila.

A podívejme se na nešťastné oběti Svato-václavské záložny. Celá liberální a socialistická společnost v Čechách prolévá nad nimi proudy farisejských slz, volajíc při tom: „Jen chutě na kopeček; jakmile tam budete, hned vás zdvihneme.“ Katoličtí kněží s nasazením všech sil místo slibů oněm nešťastníkům pomáhali skutky, ačkoliv se dosud nemůže s určitostí říci, že mimo husity bral v záložně také kněz. A za všechno neobyčejnou obětavost kněžstva liberálové a socialisté, stojící se založenými rukama na kopečku, házejí na církev bláto potupy. Ač nečiní ve prospěch nešťastníků nic, nejraději by podrazili nohy i těm, kteří bez otálení klesající zvedali.

Tobě „pojď ke mně a já tě zdvihnu“ volají liberálové na celou církev, kdykoli si tato stěžuje, že jest nespravedlivě srážena do bahna potupy. A když přece s napjetím všech sil šplhá na kopeček, házejí se jí celé balvany do cesty; a pak se ozývá jízlivý výsměch, proč duchovenstvo tak loudavě vzhůru se vleče. A jestliže přes všechny překážky některý kněz vzhůru se vyšine, nemají naši přítelíčkové nic pilnějšiho na práci než ho srazit do propasti.

Duchovenstvo, které za těžkou námahu na mnoze těžce zápasí za denní chléb, obrátilo se často k laikům za pomoc. Ale odpověď vždy zněla: „Pojďte k nám a my vás zdvihneme.“ Jest jistě pohodlnější nadávati na štolární poplatky než se postarat o kněžstvo tak, aby štolu vybrat nemusilo.

Naši Mladočeši měli s počátku kuráž víc než kavalír-kou; každý myslil, že dovedou i bez Archimeda kladkostrojem pohnouti celým světem. Když se však před jejich chlapeckým křikem neulekl ani neobmezenější levičák, když svými nedůslednými experimentacemi národ ochromili, začali zpívat: „My, za to nemůžeme, že ty, lidé český, ležíš v bahně; nic se o nás nestaráš a jen nám práci stěžuješ. Seber se, pojď k nám a my tě zdvihneme.“

A nyní po prohrané bitvě docela už jenom říkají, že bude jejich úkolem vyplniti vůli národa, čili místo vedení podrobit se rozkazům. Tak, tak; až vysloví sám národ bez ohledu na nádelníky své přání, připojí se na výpravě poslanci do zadu, aby ukázali, že i poslanec a-pouh někdy dovede dle příkladu ostatních dělat vlastence. Až se prodereme s napjetím všech sil sami na kopeček, pak nás naši šlechtetní nádelníci postaví na nohy. Ale my takových generálů nepotřebujeme, třeba se tito v nejnovějším manifestu dušují horlivě, že to s námi myslí nejlépe.

V našem národě jest na tisíce lidiček nabízejících pomocnou ruku jen těm, kteří by sami z pádu povstali.

V PRAZE »OBNOVU«

Les dostati v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Přtkopech.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 31. března.

(Pustota okolí Prahy. — Kandidáti profesury učitelů měšťanských škol. — Jak se v Praze smýšlení vůči panu místodržiteli změnilo.)

Zevnější přítomné vzezření i vnitřní stav král. hl. města Prahy a jeho předměstí jsou jako obrazem a výrazem celého českého nynějšího veřejného života a snažení. Zanedbané, pobožené čtvrti města, nevyřízené a po celá desetiletí o vyřízení volající otázky, s cynismem přehlížené nepřístojnosti, na berlách nepotismu ploužící se nenáležitosti trkají dnes v Praze do očí již i každému cizinci. Kdyby za dnešních poměrů Humboldt Prahu navštívil, sotva by ji co do krásy a spořádanosti zařadil na třetí místo mezi městy evropskými! „Vlastenecké ohledy“ a obecná lenivost ustavičně přikrývají tu spoustu různých občanských a společenských neřestí, jež se v Praze a kolem Prahy kupí a z níž budoucnosti jako dědictví zůstanou sta milionů obecních dluhů a nevypuditelný tyfus.

Ještě před padesáti lety tonula naše matička Praha ve věnci štědrých štěpníc a požehnaných vinic, jimiž ji již otec vlasti Karel IV. nádherně ověnil. V letech padesátých a šedesátých minulého věku, jako všude v Čechách, tak i v Praze a v jejím okolí nastala jistá stagnace, která měla v zápětí ve mnohém směru na místě pokroku ku předu, ústup do zadu. V dobách těch pochovali jsme nejenom své národní kroje, ale také druhdy kvetoucí své sadařství a štěpařství a při tom také vyhynuly bývalé staré vzácné sady a štěpuice kolem Prahy, když o zanedbaní vinic nemluvíme...

Tam, kde po staletí vinná réva byla pěstována, tam, kde po staletí požehnané sady kolem Prahy kvetly a pod bohatou úrodou se prohýbaly, tam trčí dnes k nebesům holé, pusté stráně, s nichž nad indolencí dnešního našeho pokolení plačící obloha svými přívaly a dešti poslední prst sbírá a splachuje.

Jděte si po celém Českém království ke všem městům a vesnicím a kolem žádné osady v celé zemi nenaleznete tak nepořádných cest a takovou zanedbanou poušť, jaká obklopuje kolem do kola matičku Prahu. Tisíce hektarů půdy, jež by nejenom svěží zeleň, ale také i víno a vzácné ovoce mohly poskytovat, leží zde hříšně ladem.

Nepravíme tím zde docela nic nového! Na to se běduje a naříká již — čtyřicet let; v letech šedesátých sestoupil se v Praze dokonce i zvláštní spolek, který měl za úkol v okolí Prahy stromoví vysazovati; avšak za těch čtyřicet let nečinilo se ve směru tomto platného zhruba nic. Poušť kolem Prahy nejenom že zůstává dále pouští, ale sad za sadem, jež se zde nacházely, ještě pohlcuje.

Za dnešní doby má v Čechách skoro každé městečko svůj „okrašlovací spolek“, kterýž vydatně a účinně pečuje o zvelebení a zpříjemnění okolí svého; jenom obyvatelstvo král. hl. města Prahy a jeho pyšných předměstí zůstává v tomto směru za celou zemi pozadu, na místě, aby stálo tomuto úspěšnému ruchu příkladně v čele.

Mnohý povýšenec, jež maminka do Prahy přinesla v ranci nebo který sem přijel jako hoch s formanem hledati živobytí, nadme se dnes ve svém přepychu a odpoví na tuto výtku: „Nač my pořebujeme v Praze a kolem Prahy nějaké sady a stromy? V zimě nejsou k ničemu a v létě si vyjedeme na luft do Všenor, na Špičák a do Hering-dorfu!“

Ovšem že za takovýchto poměrů a náhledů spoušť kolem Prahy spíše roste, než-li by mizela. Ale je to ohromná hanba, že obyvatelstvo hlavy království, zapominajíc sadových a vinných historických tradic, jimiž ji otec vlasti Karel IV. ověnil, nedbá, aby tyto krásy kolem svých měst na pusté a smutné stráně opět nevrátilo, aby luznosti okolí svého dbalo. —

Zemský výbor království Českého vydržováním Str. movky činí svým povinností v

tomto směru po možnosti zadost, obec král. hl. města Prahy konečně také neváhá mnoho dobrého v této otázce vykonati, avšak kolem ní ležící města a osady, jež stále rády o pokroku deklamují, dělaly a dělají z nejnádhernejších starých parků, sadů a zahrad paseky a se skutečnou neomálenou indolencí nedbají o to, aby okolí Prahy mělo slušnější vzezření, než-li má okolí Arizony.

V některých obcích kolem Prahy provozují dokonce jako závody, která obec jest nečistější a zaneřáděnější. Zde podle všeho, když se totiž již čtyřicet, třicet, dvacet a deset let o zalesnění a ozelenění pustých strání a míst kolem Prahy marně mluví a když toto mlouvení nedochází příslušného uposlechnutí, pomohl by jenom z český zákon, jehož třeba schválne za touto příčinou co nejrychleji vydati.

Dnes mají rolníci poslanci na sněmu království Českého značný vliv. Zajisté že s lítostí a bolestí pozorují tu spoušť kolem Prahy, nuž zde mají vděčný kus půdy k záslužné a žádoucí působnosti. Mohou se o zákon ten postarati a zemědělská rada království Českého potom nad vykonáním jeho, jež by nutilo okolí Prahy zalesniti, může bdíti a o provedení jeho pomocí svou pečovati.

* * *

Nově upravené platy učitelstva v království Českém budou míti nepochybně v zápětí, že povolání učitelskému bude se v nadcházejících letech věnovati poměrně více inteligentního dorostu. Když se dnes uváží a srovnají příjmy a povinnosti jiných stavů s platy a povinnostmi učitelstva, tu vyjde na jevo, že učitelstvo dopracovalo se na poměrně výhodnou půdu společenského postavení, jež bude nyní pochopitelně hojněji lákati, než-li lákalo za posledních let.

Zejména postavení učitelstva měšťanských škol bude nyní předmětem touhy mnohých a mnohých kandidátů existence. Naši českou měšťanskou školu k její nynější výši a oblíbě dovedly dvě okolnosti, při nichž ovšem že zaplatily účet osoby, jež byly nimi postiženy, jsouce nuceny měšťanské škole se věnovati.

Předně na našich měšťanských školách uvázla koncem let šedesátých a počátkem sedmdesátých spousta výborného učitelstva, jež bylo původně připraveno za učitele škol realných a potom koncem let sedmdesátých a počátkem osmdesátých česká měšťanská škola zvelebena byla vydatným zástupcem absolvovalých filosofů a techniků, kteří v tehdejších přeplněných a nadbytku těchto stavů byli nuceni v obecném školství své postavení hledati a tady po většině i na dále působiti zůstali.

Živlové tito byli a jsou kardinálními sloupy dobré a platné kvality naší měšťanské školy. Ostatní její učitelstvo samo na svých sjezdech ochotně přiznává, jak za vzděláním jejich daleko stojí a proto dovolává se samo zvýšení úrovně učitelské vzdělanosti, a rádo doplňuje své scientifické mezery kursy, extensemi, atd.

FEUILLETON.

Před dvaceti lety.

Z denníku svého podává P. J. Z.

Velmi trapný činilo to na mne dojem, když jsem nedávno četl zprávy o zemětřesení v krajinách okolo Karlových Varů a Kraslic. Tu zalétal jsem duchem do Casamicioly, města to na ostrově Ischii, kteréž v červenci 1883 ani ne v 10 sekundách zemětřesením úplně bylo zničeno. Tři měsíce jen uplynuly od doby té, kdy dopráno mi bylo ve společnosti miléných dvou bratří navštívit místo děsného tohoto neštěstí — a jestliže nyní — po 20 letech — s milými čtenáři „Obnovy“ sděliti chci, co o Ischii nejen jsem slyšel a četl, nýbrž i to, co jsme při návštěvě ostrova toho a zvláště města Casamicioly ku hrozném zděšení svému na vlastní oči viděli, nečiním tak, abych je snad zbytečně děsil, nýbrž povzbudil, aby v době, kde i u nás pod zemi stále to vře a duní, častěji s vroucím srdcem volali, jak nás tomu církev sv. učí: Od metly zemětřesení, vysvobod nás, Pane!

Ischia, jeden z ostrovů v moři tyrrhénském, leží as 8 kilometrů jihozápadně od Neapole; měří 69 čtverečních kilometrů a čítá 24.000 obyvatelů. Již od básníků věku starého opěvován byl ostrov ten jako druhý ráj! Líbezná podnebí, jež působí, že i v zimních měsících plno tu pestrobárevných vonných květin, — báječná úrodnost, — překrásné sady plné viných rév a pomerančových, citronových a fíkových stromů, jakož i přečetné léčivé prameny proměňují v pravdě povrch ostrova v malý ráj. . . avšak nitro jeho jakoby přechovávalo zuřivě mocnosti demonické!

Již ve starém věku střížena byla Ischia zemětřesením; tak na př. již v roce 655 před Kr. 700 lidí pohřbeno bylo v sutinách. V našem pak století počala řada pohrom v únoru r. 1828, kde Casamiciola zemětřesením úplně byla zničena; ku podivu však — město bylo na téměř místě

Živlové tito z první kategorie nyní již vymírají a se škol mizí a druhá sestává v padesátileté pány, tak že se začalo zdáti, že vysoká škola posbýla u nás dalších vlivů na školu měšťanskou a že se akademicky vzdělaní řiditelé a učitelé měšťanských škol záhy vytrati úplně.

Avšak zdání to jest pouhým přeludem. Co nejdříve bude naše měšťanská škola zase zaplavena celou spoustou absolvovalých kandidátů profesury na školách středních. Za přítomné doby studuje v Praze na universitě o dobrá 300 kandidátů profesury na filosofické fakultě více, než-li jich je průměrně na českých středních školách zapotřebí. Tito lidé jistotně ve svých dvou třetinách obrátí se z university na školu měšťanskou, aby zde buďto na místo na střední škole vyčkali, anebo zde docela zůstanou působiti, jako učinili přebytní kandidáti profesury a technické z konce let sedmdesátých.

To bude pro měšťanskou školu českou znamenati značné zvýšení úrovně jejího významu a kdo konečně z absolvovalých kandidátů profesury na střední škole se jí věnuje, ten jako řiditel měšťanské školy nebo jako okresní školní dozorce také nijak si budoucnost svou nezakope. Upozorňujeme na to, že k tomu co nejdříve dojde, neboť již letos vyjde z university dobré sto českých kandidátů profesury, z nichž sotva polovina na středních školách zaměstnání a místa nalezne. Proto dá se s mathematickou bezpečností očekávati, že již ve příštím roce budou kandidáti profesury na středních školách hledati zaměstnání a postavení také na škole měšťanské.

Na středních školách českých jsou nyní veškeré odbory mladým učitelstvem tak zaplněny, že pro měšťanskou školu zbudě nyní hojnost dokonale vzdělaného učitelského dorostu, který při zlepšených zde platech tím ochotněji se jí bude věnovati, čím tíže bude možno na střední škole místa dosíci.

Česká veřejnost a přátelé školství zajisté že rádi tyto na měšťanské škole z let minulých výborně osvědčivší se živly uvítají.

* * *

Když před dvěma lety po návštěvě Jeho Veličenstva císaře a krále v Praze začaly některé české listy pakovati nábytek Jeho Excellenci panu místodržiteli a již ho na jiné místo vyprovázely, byli jsme v Čechách snad jediným listem, který se oproti takovému novinařeni opřel a ponkázali jsme, jaké je to pošetilé a daremné psaní. A na naše slova došlo! Pan místodržitel hrabě Coudenhove jest doposud mezi námi a onehdy byli u něho na soire dokonce i někteří pánové, kteří ho před dvěma lety v novinách posílali z Prahy pryč. Když již také pan poslapec Březnovský pana místodržitele při soire svou návštěvou poctil a se stranou, k níž náležel, i on z tiché abstinence oposice vůči němu vystoupil, to svědčí,

vystavěno Nasledovalo zemětřesení roku 1881 a konečně děsná katastrofa ze dne 28. července 1883, v níž Casamiciola podruhé úplně byla zničena.

Jak to v nitru ostrova vypadati musí, o tom pojem učiniti si může každý, kdo viděl některé z horkých zříděl, jichž výpary až 71 stupňů Cel. dosahují. Voda, jak jsme sami okusili, jest namnoze slaná a nad míru léčivá; z jediného pramenu, jichž ostrov přes dvacet čítá, více nežli milion litrů v láhvích ročně se vyváželo. Obyvatelé ostrova užívají minerální této vody i v kuchyních a netřeba jim tedy pro vaření ohně. Byl-li někdo dlouhou chůzí unaven, vykopal na cestě do země díru, vložil do ní noby a okamžitě následovalo občerstvení a posílnění.

Vpravdě, nad míru vzácné by to byly dary přírody, kdyby jen ustavičně nehrozilo nebezpečí; tak ale na mnohých místech stále slyšeti hřmot podobný víření bubnů, anebo hluku kotle plného vařící vody, známky to blížícího zemětřesení!

Páry, jež ze zříděl vystupují, jsou pravidelně čisté a průhledné; kdykoliv ale zemětřesení má nastati, stávají se hustými a černými; a podobně bylo i před katastrofou poslední. V pátek 27. července bylo počasí ještě překrásné, i noc na sobotu byla nad míru líbezná, v sobotu však nastala nápadná změna; nesnesitelné vedro, jakož i podezřelé páry, jimiž vzduch byl přeplněn, neštěstí děsné věštily. Nápadné to, že zvířata, zejména psi, kočky a koně, kteří obyčejně při blížícím se zemětřesení zvláštní žalostně vydávali zvuky, tentokrát ani nehlesli.

Obyvatelé tušili prý sice hroznou událost, avšak jak to bývá, z bázně, aby četní hosté se jim nerozutfkali, nečinili žádných ochranných příprav a mlčeli. . . . toliko sedmdesátiletý stařeček jeden, jenž již jako chlapec podobnou bouří zažil a jenž se také potom zachránil, přišel večer k biskupovi a na blížící katastrofu jej upozornil. Bylo však již pozdě. Okolo 10. hodiny nastalo troje třesení, doprovázené děsným hřmotem pod-

že se v Praze poměry ale hodně podstatně změnily.

Nechceme uvedením toho řici docela nic jiného, než-li co skutečně se stalo a co je: že totiž v Praze panují docela jináči náhledy, než-li jaké zde panovaly před dvěma lety.

Nynější pan místodržitel vede si do jisté míry podobně, jako si vedl. na počátku let šedesátých místodržitel Forgach. Je ochotný, blahovolný, leccos přehlídne, co by jiného popudilo, nikoho schválně proti sobě nedráždí, rád se pohybuje mezi lidem a sice bez pompy, předstihování a odstrkování jiných. Že není rodilý Čech, proto právě sluší míti za tím větší jeho zásluhu, když bez nucení a ochotně česky mluví. Jeho nástupcem snad bude již Čech rodilý.

Širší veřejnost může zajímati rekapitulace některých charakteristických příhod z doby jeho působnosti jako králova náměstka v Praze, jak se zde vypravují.

Jednou před několika lety vyjel si pan místodržitel na kole ve společnosti osobností sobě blízkých do pražského okolí, kde potom společnost ta zasedla v jistém hostinci a bavila se zde česky. „Hej Slované“ ovšem že žádný z ní nezpíval, ale i pouhý tichý český hovor její nelibil se v hostinci tam přítomným několika mladičským důstojníkům, kteří proto svou nelibost dávali na jevo tak, že konečně jeden z nich se šel česky hovořící společnosti představit. Proč, to suď Bůh! Snad ji chtěl postrašit. Pan lajtnant se představil a přednosta společnosti mladý, sympatický pán v občanském oděvu mu to klidně oplatil: „A já mám tu čest býti místodržitelem království Českého.“

Pan místodržitel velmi rád vášeň pýchy a domýšlivosti, když se s ní setká, utiší. Tak jednou se stalo, že s jistou společností seděl v občanském obleku kdesi ve veřejné zahradě kolem stolu, když sem přitáhl v uniformě jistý hodnostář, který se společností té ihned milostivě představoval: „Státní úředník v osmé hodnostní třídě!“ Pan místodržitel na to vstal a představil se mu vzájemně: „Státní úředník ve třetí hodnostní třídě!“ A bylo po pýše!

Za jedné z posledních krásných neděl letošního jara hemžily se odpoledne na Letné tisíce lidí, přihlížejíce na nacházející se zde různá hřiště, na nichž bylo obzvláště živo a čilo. Mezi těmi davy procházel se také jistý tatík z lidu, jemuž se chtělo kouřiti. Doutník měl, ale sirky scházely. Ale tu byla lehká pomoc! Proti němu kráčí fešný pán, vedoucí na rameni dámu ušlechtilého zjevu a pokouje si doutník, vesele a vřídne na ruch kolem sebe panující pohliží. Tatík ho zastaví a osloví: „Nemohl byste mně dát připálit?“ Fešný pán ihned se zastavil, oklepal ze svého doutníku popel a se slovem „s radostí!“ ochotně dal tatíkovi „ohně“. Tatík si své cigáro zapálil, rozbáfal a pánovi na poděkování na střechu svého klobouku mlčky zasalutoval. Darce ohně mu salutování to s úsměvem oplatil a bral se se svou dámou dále.

zemním a kvetoucí dříve město bylo zničeno. Deset děsných třetín — a Casamiciola nebylo více! Na několik domků u moře, jež každým okamžením sesutím hrozilo, vše jedna zřícenina!

Líčení pozůstalých připomíná zkázu měst Herkulanea a Pompej Četné rodiny docela jsou zničeny. Nás ve zříceninách provázal mladičský bohoslovec ze semináře biskupského města Ischie, jenž trávil u rodičů svých v Casamiciole prázdniny. Zachráněn tím, že mezi katastrofou nalezal se v zahradě — rodiče jeho pohřbeni v sutinách. . . O děsných jednotlivostech dala by se napsati obšírná kniha; podávám toliko zprávu kněze, jenž, jsa vychovatelem u vznešené jedné rodiny římské, v době neštěstí byl právě v Casamiciole. Vyvážnů šťastně z nebezpečí, vypravuje takto: „Dne 28. července odebral jsem se jako obyčejně ve čtvrt na 9 do svého pokoje, a poněvadž jsem byl unaven a poněkud churav, ulehl jsem a také bled tvrdě usnul. Najednou však byl jsem hrozným lomozem ze spánku vyrušen. Cítil jsem, kterak postel má prudce se zmítá, všecken nábytek v pokoji se převracel, sklo z rozbitých oken řinčelo, v okamžení na to sřícením množství domů způsobilo ránu, jakouž nejsilnější hrom způsobiti nemůže — a to vše stalo se ani ne v 10 sekundách. — Vyskočil jsem z postele a přesvědčiv se, že dva moji svěřenci jsou zachráněni, chtěl jsem chvátati k matce, kteráž s ostatními dětmi a s komornou ve vedlejší pokoji se zdržovala. Volal jsem váš silou: „Madame!“ Když však nikdo se neozýval, otevřel jsem násilně dveře a viděl před sebou jen děsnou propast naplněnou zříceninami, pod nimiž matka s dítkami a služkou byly pohřbeny. Nevýslovná hrůza a bolest sevřely srdce mé, stál jsem tu chvíli pln zděšení. Teprv vzpomínka, že jedná se o zachránění ubohých sirotek, jež o smrti svých miláčků neměli ani tušení, dodala mi nové síly. — Svíčky nemohl jsem nalésti — na štěstí však visela před soškou Rodičky Boží lampa, kterouž jsem rozsvítil. V okamžení poznali jsme, v jak děsném postavení se na-

Posuzující to potom se tatíka ptali, jest li ví, koho žádal o oheň a pověděl mu, že to byl pan místodržitel. Tatík kývl na to hlavou. „No a vidíte, jaký je to ochotný a vřelý člověk!“ pronesl spokojeně.

Vypravování těchto po Praze tradovaných příhod jenom dodatečně ještě odůvodňujeme své stanovisko, jež jsme před dvěma lety zde zaujali a tehdejší útoky proti místodržiteli jako marnou zbytečnost zavrhovali. Pán ten začíná býti dokonce populární a z nepřátel dělá si — přátely!

Obrana.

Ohrazení. Páně Mužikův „Ilustrovaný svět“ píše v čísle 22.: „Aspoň jedna stará kněžská instituce bude prý dojista odstraněna: kněžská škola — ta pověstná dračí (!) tlapa, která v nenasytné lakotě a hltaivosti (!) vztahovala se na každého, komu neblahý osud dal zavazditi jen o faru a církevní nějaký výkon! „Darmo jste vzali, darmo dávejte“, řekl Ježíš a vyhnal kupce a peněžníky z chrámu! . . . To se hlásá neustále s kazatelen, ale tato ruka kněžská ty Jeho dátky necítíla — zavinutá v pevné a teplé (!) štole!“ Pan Aug. Eug. Mužík ve svém časopise pro lid již častěji se staral o vzdělání lidu nespravedlivými útoky na církev. Jest tedy záhodno konečně se důrazně ozvati.

Přáli bychom p. Mužíkovi, aby aspoň na měsíc poznal slasti té „teplé“ štole. Můžeme p. redaktora ujistiti, že by se kněžstvo rozhodně vzdalo školární „lakoty a hltaivosti“, kdyby bylo postaráno o jeho aspoň trochu slušnou výživu jiným způsobem. Na některých místech kaplani jsou odkázáni vůbec jen na školu. A teď najednou přijde dobře situovaný mravokárce s farisejským pohoršením nad „nenasytnou lakotou“ kněžstva. Pane redaktore, ptejte se sám sebe, ptejte se svého okolí, kolikrát kdo byl zasažen tou „dračí tlapou“ štole a zda koho nějaký školární poplatek ožebračil. Sta a sta zlatých zanášejí lidé zcela zbytečně do hospod a do trafik — ale dvakrát, třikrát za celý život dát něco knězi, to je již podle Vás „neblahým osudem.“ Když již jste se tak jízlivě o štole vyjádřil, bylo potřebí poraditi, jakým jiným způsobem lze kněžstvu opatřiti oostojných příjmů. Ale to se nestalo. Již i evangelické a slušnější socialistické časopisy jsou přesvědčeny, že katolický kněz nemá v příčině důchodů na různých ústláno.

Ale p. Mužík tomu rozumí jinak. A když již proti kněžstvu nřívá slov Kristových, my mu také můžeme posloužiti výrokem Kristovým, dle něhož „hoden jest dělník mzdy své“. Kristus zřejmě prohlásil před apoštoly, že se mají věřící o jejich výživu starati. Kdyby takhle p. Mužík byl aspoň měsíc ve správě církevní, poznal by jistě, co je příjemnější: bráti pravidelný slušný plat anebo být odkázan na milost nepravdivých a často velmi

skrovných školárních poplatkův. A co při tom získá často kněz nespravedlivých hrubostí, o tom by se dalo psáti mnoho. A víte, kdo za tohle všechno může? Nikoli kněží, ale ti, kteří se již dávno měli postarati o duchovenstvo, aby „příjemností“ spojených s vybíráním škol zakoušeti nemusilo. Radíme našim čtenářům, aby si dobře povšimli, jak triviálně dovede psáti český básník, jedná-li se o katolické kněžstvo.

A ještě pověrečný Jesuita. Stalo se něco neobyčejného: Čas přece jednou na naše mínění o realističtém protiklerikalismu odpověděl. Ale ta odpověď také stojí za poslechnutí. Jestliže se prý Čas s oním pověrečným jesuitou blamoval, proto duch oné lokálky není nesprávný. Pokračuje doslovně: „Jestli ten jesuita X. právě letos nevykonával zažehnavací proceduru na dobytku, učiu to nepochybně za rok, za dva jesuita Y. s velikou vážností.“ Ejhle, realističtý důkaz, který jest čerpán — z budoucnosti! Takhle by se všem dalo dokázati všechno. Řekli bychom na příklad, že je přivrženec některé politické strany prolhanec a za to bychom nadali celé straně. Dokázalo by se patrně, že jsme se mylili; ale my bychom řekli: „Jestliže nelhal pan X, jistě bude brzy lhat p. Y. A z toho je vidět, zač taková prolhaná strana stojí.“ Pane Masaryku, jak málo jste vycvičil v základech logiky své nejblížejší přátele! Co prý „Čas“ napsal o nadřívání a podporování pověry, toť prý základní ráz jesuitismu! Milý Čase, na takovéhle klepaření bez důkazu nikoho nechytneš. Řekneme-li, že jest základním rysem realismu soustavná jízlivost proti všemu katolickému a soustavné zakrývání chyb židovstva, máme na to pádné důkazy; ale kdybys ty měl skutečné důkazy o pověrečnosti katolické církve vůbec, nemusil bys se utíkat k průhledným, nešikovně vymyšleným báchorkám.

Bylo by rozhodně na čase, aby se páni realisté poučili u sv. otcův i jiných církevních spisovatelů, jak církev bojovala proti pověře po všechny časy. Přiblížneme na př. trochu k dějinám pověry v Čechách. Pověra nejvíce u nás bujela právě za věku husitského a protestantského. Za to za „nejklerikálnějšího“ věku Karlova na př. Tomáš Štítný psal: „Však každý čar jest smrtelný hřích. A uemám věřiti ani v čary, ani mám státi po věštěb, ani vědmě kterém, ani sniech (snech), aby má víra nebyla porušena.“ Tomáš se staví prudce proti kouzelnému zažehnavání a čarodějným nápisům. O boji arcibiskupů Pražských proti pověrám ani nemluvíme.

Za to by se mohlo mnoho napíati o pověrách židovstva od prvního století po Kristu až do nynějška. Balbinovo „Epitome“, „Starší letopisové čeští“, jakož i jiné české zprávy samy odkrývají všelicos. Ale o tom Čas vědětí nesmí. Po nezdařeném pokusu o kapucína a jesuitu nezbyvá zase „Času“ nic jiného, než hledati znovu takové exempláře v Bengálii nebo Patagonii. Takovým kachnám se už bude věřiti spíš.

odnímání ruky, ani nepovzddechla. Po operaci pohléžela klidně kolem sebe, prohlédla si i uříznutou ruku, načez sklonivši hlavu, žalostně zvolala: „Měla jsem otce, měla jsem matku, měla jsem chotě a čtyři milé dítky . . . nyní nemám nikoho více!“

Než na chvíli něco utěšenějšího: Arcibiskupa neapolského, jenž neohroženě procházel zříceninami, poskytuje pomoci raněným a nebeské útěchy umírajícím a osiřelým, i svobodomyšlné a církvi svaté nepřátelské listy porovnával se sv. Karlem Bor. Všickni bdují a utíkají ze zřícenin, aby, zřítivše všechny své milé, alespoň život svůj zachránili, avšak šlechtitý arcibiskup neopouští ubožáky, již útekem více zachrániti se nemohou. Zde pukají, zbytky domů s hrozným rachotem se řítí, ale statečný rek lásky křesťanské, až ze všech stran nebezpečí brozí, chvátá po zříceninách z místa na místo, těší umírající a připravuje je ku nastávajícímu soudu. Hlasitě vzbuzuje s nimi víru, naději, lásku a dokonalou lítost, vztahuje rukou svých prosebně k nebesům, avolává je milosrdenství Boží na nešťastníky a uděluje jim posléze převážný dar — svaté rozřěšení . . . Nasazuje život vlastní, jen aby jiným život věčný pojistil. Hle, poťehnané ovoce křesťanské lásky!

Nyní v Casemiciole pusto — mrtvo! Kvetoucí druhy a od lázeňských hostů četné navštěvované město proměněno v jediný hrůzný hřbitov. Vůdce na hromadu kamení ukazuje se slovy: „To byla kanovnická residence“. Jednoduchý kříž, na němž pověšen rozmačkaný biret, naznačuje hrob kanovníka Manziho, jenž v sutinách své residence pochován, jméno jeho na kříži napsáno bezpochyby nějakým dřívkem! . . . Tu opět kříž — malý, bledý holčička poučuje nás, to že náhrobek čtyřiceti v sutinách pohřbených lidí.

Zde chrám! Ach, kdo poznal by, že býval to druhy stánek Nejvyššího? Vidíš pouhé sutiny. . . . Tu residence biskupská — všem okolním domům docela podobná — zřícenina, z níž mrtvé tělo šlechtetného a v pověsti svatosti žijícího biskupa bylo vytaženo. Ten na smrt zajisté byl připraven. . . . Přicházíme ku rozsáhlým lázním;

Politický přehled.

Politické napětí se v parlamentě vídeňském uvolnilo, pracují poslanci pozvolna sice, ale přece dle přání ministerského předsedy dr. Körbra, jenž se nyní věru těšiti může ze zdaru vládních přání. V Čechách pak a na Moravě mnozí lámou si hlavu nad změnou taktiky Mladočechů, buďto s nimi souhlasíce, nebo proti nim vystupující. Že páni byli ve Vídni na celé čáře poraženi, samozřejmo, proto právě tolik o loupání se strany mladčeské. Posl. dr. Kramář 25. března mluvil v Táboře o politické situaci. Vysvětloval mladočeskou politiku, varoval před radikalismem a rozbroji a volal ku společné práci. Přimlouval se za takovou politiku, která by dokázala, že zájmy národa totožny jsou se zájmy dynastie. Na den 26. dubna chystají Mladočeši sjezd zemských důvěrníků v Čechách, doufajíce, že opět naleznou cestu, která by je povznesla jak v očích voličstva, tak i vlády.

Ve schůzi poslan. sněmovny 31. března podala vláda různé předlohy zákona. Zajímavou jest odpověď ministra zemské obrany na interpellaci, týkající se známého výnosu ministra války, jímž se důstojníkům zapovídá členství v lize protisoubojové. Ministr hájil podivný výklad zákonů vojen. správou a dovolával se při tom zákona, jenž podřizuje čestné rady a celý systém pestování ducha armády ministerstvu války. Práce sněmovny soustřeďuje se hlavně ve výborech a tento týden se odroči na celé tři neděle.

Něm. rada lidová v Čechách po velikonočních bude skutkem. Každá strana bude míti v radě po pěti členech. Hlavní váha klade se na opatření peněžních prostředků. Něm. obce, ústavy peněžní a j. chystají prý se závazně odváděti lidové radě značné příspěvky. A u nás národní rada ze samé lásky dosud leží v prachu.

Vládě naší činí jakousi starost poslanec Klofáč, který se odebral do Turecka, aby z vlastního názoru poznal, jak se mají věci makedonské. Ve Srédci jednal s bulharskými státníky a v Caribradě přijal sultánových generál. tajemníkem.

Poměry v Uhrách se dosud nezlepšily; vše točí se kol branné předlohy, která nemá ve sněmovně naděje na přijetí. Při tom se lid víc a více uměle šve.

V Záhřebu, hlav. městě chorvatském, došlo minulý týden ku velkým protimaďarským a též protiněmeckým výtržnostem, v nichž hlavní slovo měli studenti. Maďarské a německé nápisy byly předmětem hněvu. Podkladem těchto událostí jest ovšem bezohledné vystupování Maďarů. Vojsko mělo dosti práce s výtržníky, při čemž i krev tekla.

Franc. sněmovna poslanců zamítla minulý týden všechny žádosti (90), které podaly mužské řehole, aby dle ustanovení zákona o kongregacích byly státem uznány, z toho důvodu, že jsou prý nejnebezpečnějšími nepřáteli republiky a zásad demokratických. Zastoupeny jsou tu řehole vyučovací, kazatelské a zabývající se průmyslovou výrobou.

V Macedonii hnutí povstalecké neutuchá. Čtyř povstalecké vyplňují nyní měštáci a intelligeni vůbec. Povstalci trestají smrtí ty, kdož o nich podávají Turkům jakoukoliv zprávu. Albanci

dle zbytků patrně, že úprava musela býti velmi vkusná. . . . Který lázeňský host se sem nyní odváží, když jich na sta ve zříceninách pochováno? Majitel neapolského hotelu „De la Ville“, v němž jsme bydleli, ztratil zde dvě dospělé dcery. Léčivé zřídlo žhavé, sirnaté vody proměněno v prádelnu; jezdině při tom výhoda, že při vyváření prádla netřeba topiti. Zničený to poklad! — Ulicemi mrtvého města plíží se stařeček, jenž celých šest dní byl pod sutinami. . . . Nežebra, neprosí, ale tvář, na níž doposud zračí se zděšení a hrůza, přivolává ku kolemjdoucím: Miseremini mei — slitujte se nade mnou!

Jinde opět volným krokem přichází nám vstříc bývalý, věrný strážce domu — vychrtlý pes. Domu, jehož by střetl, není více — avšak i majitelové jeho v sutinách jsou pohřbeni, a není tu nikoho, kdo by o opuštěné zvířátko se postaral. — Více takových opuštěnců bloudí městem a za každé soustečko sebe tvrdšího chleba, jež se jim podá, po svém způsobu, radostně vděčnost projevu; slze nás polily, když jsme pozorovali, kterak i uschlé drobečky z ruky dárce dychtivě vylizovali. . . . Citronové a pomerančové sady plny jsou překrásného ovoce — avšak není nikoho, kdo by ovoce to sklízel. S bázní, aby nikdo tě neviděl, blížíš se ku stromu, abys na památku jeden pomeranč si utrhl; neboj se, majitel nebude tě stíhati a tu malou upomínku ti dopřeje — odpočíváť blízko tebe v sutinách; jdi a pomodli se za spásu duše jeho zbožné otčenáši!

Na růžovém keři píše ptáček; píše tak krásně, tak líbezně — a přece zároveň tak smutně, tak žalostně, že až srdce usedá: vždyť to píseň pohřební!

S pocity nevýslovné bolnými vraceli jsme se ulicemi ubohého, mrtvého města k přístavišti a dali se ihned loďkou dopravit na parník, kde oběd náš byl tenkrát kořeněn podivnými, avšak nad míru spásitelnými vzpomínkami.

Od náblé a nenadále smrti — vysvobod nás, Pane! Od metly zeměřesení — vysvobod nás, Pane!

lézáme. Abychom se nezalkli prachem, jež v pravém smyslu slova rukama mohli jsme hmatati, obvázáli jsme si ústa namočenými šátky. Nejprve udělil jsem svěřencům svým svaté rozřěšení, natož šatstvem, jež právě po ruce bylo, jsme se oděli; to vše bylo dílem jedné minuty. Otevřev okno, volal jsem o pomoc; brzy ale přesvědčil jsem se, že pomoci se nám nedostane; rychle svázal jsem prostěradla, upevnil je v pokoji a spustiv nejprve své svěřence na ulici, sám jsem je následoval. Tu však octli jsme se v hrůzné směsici . . . celé vrchy zřícených zdí a domů kolkolem . . . vše zdálo se mi býti věrným obrazem toho, co diti se bude při skonání světa! — Kam jíti, co si počíti? Smrt hrozila nám ze všech stran; vždyť zbytky zdí v každém okamžení mohly se sřítiti a nás v sutinách pochovati. . . . Konečně podařilo se mi naléztí poněkud bezpečnější místo. Ach, jak nevýslovně děsná to byla noc! Stále ještě ozývalo se strašlivé rachocení v útrokách země, jež žijící, kteříž každého okamžení opětně zeměřesení očekávali, novým zděšením, novou hrůzou naplňovalo. Brzy po půlnoci zmizel prach a při svitu jasného, hvězdnatého posetého nebe mohli jsme alespoň poněkud přehlédnouti to nevýslovné neštěstí. Jaká to hrůza! Ulice, v nichž na sta leželo mrtvých, podobaly se bojišti. Mnozí z pozůstalých zářeli a bloudili s vyřeštěným zrakem po zříceninách, z nichž stále ozýval se zoufalý křik a úpěnlivé volání o pomoc a poslední vzdechy těch, kteří již ze smrti zapásili. . . . a přece odkud nepřicházela pomoc. . . . Tak probdělí jsme hrůzyplnou tuto noc, až konečně o 5. hodině ranní na jedné lodi dopraveni jsme by i do Neapole. — Krátké, avšak hrůzné to líčení kněze — očitého svědka celé katastrofy.

Mnozí ze zachráněných následkem zléšení docela oněměli, jiní pak, ac žádné pohromy neutrpkli, ani nohama, ani rukama vládnouti nemohli; stáli tu s otevřenými ústy, z nichž časem nerozumitelné ozývaly se zvuky a blbě se usmývali. Nevýslovným žalem mnozí docela utrpěli, tak že mi žádných bolestí necítili. Jedna paní při

pak důrazně prohlašují, že budou bojovati na život a na smrt za svá stará práva a svobodu a že postaví se na odpor všem opravám. Nové jmenování četníci bulharské národnosti jsou Albanci vraždění. Povstalci počínají nyní užívati dynamitu; na výhodní dráze vyhodili do povětří železniční most.

Carským manifestem bylo zrušeno ustanovení, dle něhož venkovské obyvatelstvo muselo se zaručovati za daně. Dlužné daně v obnosu 112 mil. rublů lidu odpuštěny. Spolu nařídil car odeslati na Černou Horu jako dar 10 baterií rychlopalných děl s příslušnou zásobou střeliva. Úkazem carovým nařízeno trestati vyzvědačství smrti.

Z činnosti katol. spolků.

Z Jilemnice. Zdařilá schůze konána zde 25. března. Za čteného účastenství promluvil ve spolku večer vp. Jiří Sabula z Hradce Králové o životě Karla IV. Dokázal, že upřímné katolictví Karlovo a jeho veliká úcta k Římu nijak nepřekážela našemu velikánovi v dalekosáhlých pokrokových plánech. Když příkladem svého vládců národ náš našel celou duši k Římu, byla u nás možnost a spokojenost největší. Ku konci ještě stručně vysvětlil, jakým neblahým, nekulturním změnám podlehly plody práce Karlovy, když náš národ od Říma odpadl. Přednáška přijata s pravým porozuměním vděčně. Jednota — díky uvědomělosti a obětavé snaze členstva — kráčí v před stále jarým pochodem. Bůh posiluj v další činnosti!

Z Červ. Kostelce. Spolek katol. žen a dívek „Ludmila“ vzdává „Zařít Pán Bůh“ dp. Frant. Kratochvíli, kaplanu zdejšímu, za duchovní cvičení, která konal ve spolkových místnostech 1., 2. a 3. neděli postní; přednášel o smrti, o soudu soukromém a veřejném, o věčnosti šťastné a nešťastné. Při cvičeních těch byla místnost vždy přeplněna. — V pondělí velikonoční přednáška bude v Jednotě oblíbený řečník dp. Alois Dostál z Nov. Města n. M. o cestě po Německu. O další zábavu bude postaráno. Zdař Bůh!

Z Nového Bydžova. Dne 25. března pořádala Katolická národní Jednota večer ve prospěch „Ústřední Matice Školácké.“ Večer zahájen byl proslouvením od Vladimíra Hornova a sebráno pak velice zdařile drama „Na zdar Matice“ od F. Košťála a jednoaktový obraz „Napřed matinka.“ Úlohy byly pečlivě nastudovány, souhra precizní, tak že zábavný odbor připojil ku řadě letošních zábavních večerů opět úspěšnou zábavu, která čestně faš se ku předešlým. Matiční tento večer vzbudil pozornost širších kruhů obecnosti, tak že návštěva byla značná. Výtěk 63 K odevzdán místnímu odboru matičnímu. Jest úplně chvilýhodná snaha jednoty, že i v ohledu vlasteneckém chce kráčet s ostatními národními spolky. Zároveň však jest, aby snaha tato byla oceněna a neležela v kružích kompetentních uznání a potřebné podpory.

Z Libštátu. Dne 25. března pořádala naše Katolická Jednota svou členskou schůzi, při které promluvil měl p. J. Tůma, rolník z Rožkopova, o vělařství. Když však pro nenadálé onemocnění přijíti nemohl, převzal téměř v poslední chvíli přednášku člen Jednoty p. Josef Saska, rolník z Valdic a promluvil velice pěkně — dle svých zkušeností „O péčování ovocného stromu.“ Potom rozebral p. jednatel spolku časovou frázi „Náboženství jest věc vedlejší“ a ukázal, že pravý opak jest pravdou. Členové zábavního odboru sl. Julie Petrova, Marie Fišerova, pp. Ferd. Prásek a Frant. Sedláček, sebráli na prozatímním jevišti svižné a s citem rozmarou hru „Fotografický atelier“ a pp. František Bílek a Frant. Jurek rozebrali obecnost solovým výstupem „Plozor.“ — Na konec překvapila nás sl. Mar. Fišerova vřelou přednesenou básní „Zastaveníčko v ráji.“ — Po zapění písně „Kde domov můj“ rozházeli se na duchu občerstvení předstírní účastníci, mezi nimiž rádi jsme viděli členy bratrské Jednoty z Lomnice n. Popelkou a hosty z Kundratice. — Příští schůze konati se bude dne 19. dubna. „Zdař Bůh!“

Zprávy místní a z kraje.

Poeta a gratulace Jeho Milosti ndp. biskupa královéhradeckého. V pondělí dne 30. března konalo se v budově Musea království Českého v Praze výroční valné shromáždění Společnosti musejní, v jejímž správním výboru ndp. biskup královéhradecký dr. Josef Doubrava zasedá a valného shromáždění tohoto se také účastnil. Při tom byl ndp. biskup ze všech stran a od všech vynikajících osobností pražské společnosti zahrnut nejvýznamnější pozorností. President Společnosti Musea království Českého Jeho Osvícenost pan hrabě Jan Harrach při jeannatelské zprávě pronesl radost nad jmenováním Jeho biskupem, celé pak shromáždění při vřelých gratulačních slovech páně presidentových povstalo, ndp. biskupovi radostně blahopřejíc s prosbou, aby dosavadní svou lásku a oddanost Museu království Českého zachoval i na dále.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Václ. Hvězda, kaplan v Chrásti, za faráře do Vamberka, p. Václ. Groh, farář v Č. Verneřovicích, za faráře do Zvole, p. Fr. Křivohlávek, farář v Jetřichovsi, za far. do Č. Hefmanic, p. J. Kofínek, administr., za faráře do Lučic, p. Jos. Moldan, kaplan Zlonický, za faráře do Váp. Podolí, p. Jind. Láš, kaplan v D. Lib-

chavě, za kaplana do Damušova, p. Václ. Vačkař, administrátor v Bohdáně, za administrátora do Chřenovic, p. Jos. Hladký, kaplan v Něm. Bělě, za katecheta škol měšť. v Jaroměři, p. Ed. Kasal, administrátor ve Vamberku, za kaplana do Petrovic, p. Jos. Kepl, pros. katecheta v Jaroměři, za kaplana do Chrásti, p. Ant. Vích, kaplan v Králíkách, za administrátora do Těchořova, p. Ant. Bartoš, administrátor ve Zvoli, za administrátora do Boháňky, p. Václav Demel, kaplan, za administrátora v Č. Verneřovicích, p. Vilém Kekstein, kaplan v Litrbachu, za administrátora do Jetřichovsi, p. Frant. Stejskal, kaplan v Janově, za kaplana do Litrbachu, p. Václav Kozá, kaplan v Bělě, za expozitu do Libtic, p. Jan Kabrhel, kaplan, za administrátora v Poděbradech. — Na odpočinek vstoupil: vdp. Leopold Mazáč, probost v Poděbradech a p. Frant. Bečička, farář v Boháňce. — Uprázdňené místa: Česká Verneřovice, fara patron. nejd. kathe. dralní kapitoly v Hradci Králové, od 18. března; Boháňka, fara patron. nábož. matice, od 18. března; Jetřichov (Ditterdorf), fara patron. kníž. Thurn Taxise, od 2. března; Poděbrady, probostství; právo jmenovací přísluší Jeho Veličenství císaři Frant. Josefu I.; od 1. dubna 1903.

Oslava papežského jubilea v Králové Hradci. Sdružené katolické spolky lidové Politické družstvo tiskové, Jednota katol. tovaryšů, Cyrillická jednota a dámský sociální spolek uspořádaly manifestační jubilejní slavnost v Adalbertině dne 29. března za veliké účasti obecnosti. Prostranný sál stěží pojal všechny účastníky slavnosti, mezi nimiž uvádíme vdp. papež prelátu Dra. Frýška, vdp. kanovníka Dra. Soukupa, p. stát. návladního Matouše, p. zem. radu Fischera, vdp. kons. radu Tondla vedle četných osobností z duchovenkých, inteligentních a živnostenských kruhů. Oslava nesla se směrem moderním, neboť středem večera byla poučná přednáška „O významu vlády sv. Otce Lva XIII.“, již proslavil se značným úspěchem p. redaktor Myslivec z Prahy. Přednáška byla podeptána pěveckými a deklamatorními čely. Zahajovací proslov od Vl. Štastného přednesl s porozuměním p. Jenšovský, starší tovaryšské jednoty. Básnický hold sv. Otci nadšeně vzdala sl. Němečková. Pěvecká čísla, vesměs samé novinky, řízené energickou taktovkou vdp. prof. Orla, byla do podrobnosti propracována a poskytla umění milovním posluhačstvu znamenitý duševní požitek. V solovém zpěvu vzbudil obdiv vysoký hlas sl. Pětioké, šákný pěvecké školy. Dvojzpěv sl. Kulhánkové a Novohradské upevnil u nás dávno již vyslovený nábor, že obě pěvkyně nemají v jistotě intonace vůbec sokyň v našem městě. Vlastní skladba p. prof. Orla, Hymnus pro smíšený sbor, vystihla uměleckým vkusem velebnost papežské hymny. Průvod na pianu při sborech obstarali ochotně dpp. ředitel Sekera a viceretor Jurkovič. Zmínky zasluhuje též Beethovenovo klavírní kvartetto pro piano, housle, violu a cello, jež přednesl dpp. Sekera, Jurkovič, Dr. Reyl a Sabula. Nálada celého večera byla slavnostní a oduševněná, k čemuž značnou měrou přispěl vybraný a zdařilý program slavnosti. Poznamenati dlužno, že v městě našem bylo dosud každého jubilea papežského povážlivě též representační slavností. Zájem pro tyto manifestační projevy — občanstvu stále stoupá, jak bylo lze při poslední slavnosti pozorovati. Historicky významnému jubileu papežskému věnována byla pozornost pp. katechety na všech zdejších vzdělávacích ústavech, neboť již v únoru při nedělních promluvách význam této události byl žactvu vysvětlen. Politické družstvo tiskové též během minulého roku pořádalo katolický jezd k utčení 25leté vlády papeže Lva XIII. Trvale bude významné toto jubileum zaznamenáno kamennými pomníky v našem městě, neboť 2 monumentální budovy, Borromeum a Rudolfinum, byly v témže roce posvěceny a účelu svému odevzdány, jak to pamětní desky čtoucími hlásají. Nežutal tedy Hradec za jinými pokročilými městy, která závažná leta Petrova okázale oslavovala.

Ve schůzi obec. zastupitelstva královéhradeckého dne 31. března t. r. učiněna tato usnesení: Učitelské místo při obecné škole chlapecké uděleno p. Al. Vackovi. — Na žádost p. uč. Boh. Ryby za podporu v nemoci uděleno 150 K. — Policejními strážníky zvoleni Jos. Tkadlec a Fr. Král. — Projeven souhlas s návrhem zákona o osvobození dělnických domků od obecních přírůžek. — Usneseno, aby taxa za práce komínické nebyla zvyšována, avšak pomocníkům komínickým povoleno vybíratí novoročné. — Žádost p. Jiřho Malého, cukráře a perníkáře, za povolení k výčepu líhovin a sladkých vín opětne nebyla doporučena okr. hejtmantství k příznivému vyřízení. — Na žádost okres. výboru svoluje se věnovati pozemek na stavbu isolačního pavilonu. — Dělostřelecké cvičiště pronajato c. k. eráru naposledy na jeden rok. — P. J. Smetákov, kancelistovi soud., prodán stavební pozemek v bl. IV. na Praš. Předměstí a sice se změnou parcelací. — Travinu na obec. lukách na r. 1903 pronajaty pl. Riemrové. — Článek o zprávě odboru zastavárenského vzat pro pokročilou dobu z programu. — Kontrolorem zastavárny místo p. Josefa Petříčka zvolen p. Arn. Drofák. — Schválena koupě pozemků na rozšíření kmenového majetku lesního. — Nadace p. Colliny K. udělena Al. Jetmarovi. — Do odboru lesního zvolen p. Jos. Huňáček, jenž nastoupil do odboru po p. Jos. Petříčkovi.

Život dle náboženství. Přese všechny snahy nepřítel sv. víry jeví se život náboženský u valně většiny hradeckého obyvatelstva utěšeným spůsobem, neboť přistupují mnozí v nynější velikonoční době ku Stolu Páně. Na smrtelnou neděli vykonali tuto povinnost katolického křesťana členové a členky jednoty katol. tovaryšů a vzdělávacího spolku dámského. Členové tovaryšské jednoty účastnili se téměř všichni spolkové bohoslužby v kapli sv. Josefa, kdež mši sv. obětoval předseda jednoty vdp. dr. Reyl. Členky dámského sociálního spolku přijaly sv. svátosti v imponantním počtu v chrámu sv. Ducha, kdež opět duchovní rádece jednoty dp. katecheta Jukl měl sv. sloužil. Chvalitebné zmínky zasluhou i značná účast při večeři Páně vojínů zdejší posádky. Kolem 1400 mužů přijalo sv. svátosti, jimiž ochotně posl-

hávali téměř všichni hradeckí duchovní. Zdařilý tento počet křesťanských vojáků jest důkazem, že vojenská správa náboženskému přesvědčení vojáků nepřekážá, nýbrž je šetrně respektuje. Jednání toto mohlo by býti povzbuzením i pro jiné kruhy, aby u lida citu náboženského šetřili.

Demovské právo v Hradci Králové uděleno ve schůzi měst. zastupitelstva dne 31. března 1903 těmto p. t. osobám: Jos. Černému, J. Dídovi, Jindř. Donátovi, Frant. Dorov, K. Felgrov, Dr. Jos. Holečkovi, Frant. Klazarovi, Barb. Kutínové, Emilii Němcové, Anně Poltarové, Anně Sajfrtové, Marii Šafránkové, Kateř. Vrabcové a Eman. Vávrovi.

Podivný mrav. Nedávno do Hradce Králové přišel farmaceut projevil nedostatečnou společenskou kvalifikaci pro kulturně vyspělé naše město. Když byla do závodu jeho chefa dodána pozvánka na papežskou jubilejní slavnost, vzal tento „vzdělanec“ pozvánku do ruky a potřínil ji svou sinou. Nevíme, kde se zmíněný pan učil společenskému taktu, ale tolik jest jisto, že taková drůvň slavnosti nestačí v Hradci ani na obecního metafe, tím méně na lékařnického asistenta. Tedy trochu cviku ve slušnosti, pane farmaceute!

Divadlo v Borromeu. Velmi zdařilým provedením Stroupežnického „Fariantů“ rozloučila se oktava borromejská s divadelními prkny ústava. Hlavní role v rukou oktavů: Kaubého, Kratochvíla a Soboty došly náležitě interpretace. Septiman Vodák umožnil přiměřenou úpravou děje provedení působivé této hry na borromejském jevišti.

Heroldovo kvarteto uspořádá v sobotu 4. dubna t. r. v měst. Klipcorově divadle za spolupůsobení Eduarda Treglera, dvorního varhaníka, velký koncert. Členové kvarteta: pp. Jiří Herold, Al. Paleček, Oldřich Vávra, Max Škvor. Pořad: 1. W. A. Mozart: Kvartett XII. a G dur. a) Allegro vivace essai. b) Menuetto, allegretto. c) Andante cantabile. d) Finale, molto allegro. 2. N. Paganini: Koncert pro housle. Přednese Jiří Herold. 3. a) Rubinstein: Melodie. b) G. Popper: Gavotta. Přednese Max Škvor. 4. Dr. A. Dvořák: Kvintett s A-dur. a) Allegro ma non tanto. b) Dumka, andante con moto. c) Scherzo, molto vivace. d) F.nale, allegro. U klavíru dvorní varhaník p. Ed. Tregler. Začátek o půl 8. hod. večer. Konec po 9. hod. Předprodej lístků u pana Jaroslava Peřiny, knihkupce v Hradci Králové.

Záložna v Hradci Králové. Za měsíc březen 1903 vloženo K 132.926, vybráno K 105.290, stav koncem měsíce K 1.431.533. Půjčeno K 69.153, splaceno K 44.150, stav koncem měsíce K 1.317.668. Počet účtů 2301, rezervní fondy K 112.755, závodní podíly K 58.789, pokladní obrát K 481.794.

Na ochranu služebných. Na lučinatém břehu Orlice blízko okresní nemocnice vidati zase služby prádlo v řece máchající a na slunci bílé. Ledová voda, v níž musí služby leckdy stát, ovšem zdraví nepřídá a pak i dosti prudká řeka může případně neopatrnou služebnou ve svůj vír strhnouti. Jest proto záhodno, aby sl. městské obec dala při břehu upevniti nějaké prkno se zábradlím, a něhož bylo by možno prádlo pohodlněji vymáchat. Žádost tato vychází zřejmě ze srdce mnohých služek i jich pp. chlebohárců.

Úmrtí. V úterý 31. března za velikého účastenství pochován p. Vojtěch Havrda, abiturient reálky, který skončil po dlouhé a trapné nemoci. K hrobu jej doprovodil mimo jiné sbor profesorův a sbor zpěváků z reálky. Odpočívaj v míru! — Dne 1. dubna zemřela zde pl. Antonie Urnerová, vdova po měšťanu, po krátké a trapné nemoci. Pohřeb se koná 4. dubna o 3. hod. odpolední z domu smutku č. 41. na Velkém náměstí.

Ze Všeodborového sdružení křesť. dělnictva. Schůze ústředního výboru v Hradci Králové dne 28. března t. r. přítomni: Urban, Jenšovský, Luňáček, Luštinec, Andrlík, Lábur, Pochmon a Polák. — Podpory nemocenské uděleny: J. Pecháčkovi a J. Kaufmannovi z Ústí n. O. po 8 K; Jos. Hozákovi ze Šonova 6 K a Jos. Oberreitrovi z Hlinska 8 K.

Jízda dětskými vozíky po chodnících. Na chodnících v Komenského třídě, na Eliščině nábřeží, v Rokycanově třídě i na jiných místech jezdí chůvy vozíky, často několik pohromadě, zabírajíce takto chůzi na chodnících těchto. Purkmistrovský úřad upozorňuje, že na chodnících není dovoleno vozíky jezdit a že chůva, která bude policií s vozíkem na nich přistižena, bude pokutována.

Osobní. Dp. Rudolf Šetina, kaplan v Teplici, doktor bohosloví na Hněské universitě „De propaganda Fide“, podrobil se dne 26. března t. r. doplňovacím zkouškám na c. k. universitě v Praze, čímž jeho doktorský titul nabyl práva veřejnosti. Dp. Šetina čítá necelých 25 let a jest zřejmě nejmladším doktorem bohosloví v Čechách. Již v Římě dobyl si několik prvních cen svými pracemi. Jest odchovancem vdp. Hajzlara, děkana v Přelouči, který z pokroku svého žáka zřejmě upřímně se těší.

Z Červ. Kostelce. Od 22.—29. března byly radostné dny pro farní osadu zdejší. Konali zde sv. missie dšst. OO. T. J. P. Ant. Rejsek z Hradce Králové, P. Ant. Řehoř a P. Fr. Videný z Prahy. Návštěva chrámu Páně den ode dne rostla, jen litování jest toho, že malý chrám nemohl pojeti všechny, kteří z města i z okolí přicházeli, aby vyslechli k užítku duší svých dšst. pp. missionáře, kteří spůsobem důstojným objasňovali důležitě pravdy sv. víry naší a připravovali ku přijetí sv. svátostí. Během missií na 4000 věřících přijalo Tělo Páně; zvláště radostně dojímala účast mužů a to nejen při kázání, ale i při stole Páně. Nejkrásnější a nejpůsobivější byla slavnost svěcení kříže misionářského v neděli 29. m. m. Na náměstí u sochy Rodičky Boží za důstojného ticha nadšeně kázal dšst. p. superior P. Antonín Rejsek o kříži. Na to právě se odebral do chrámu Páně, kde spíváno „Te Deum“ a uděleno sv. poše-

naší na poděkování Pánu Bohu za dar misie. Vys. důstojný p. bisk. vikář s Náchod Fr. Pecka jako dříve byl přivítal, tak po ukončení misie dojemným způsobem rozloučil se s dšat. pp. misijními. Zaplať jim Pán Bůh za ty hody duševní, které poskytli osadě zdejší sv. misie. Zaplať Pán Bůh též vedleš. p. os. děkanovi Vinc. Dvořákovi, kterýž do Červ. Kostece dšat. pp. misijními povolal, čímž nejkrásněji oslavil své padesátileté kněžské jubileum. 50 let pan jubilar neuváží na osadě zdejší působit! Kde jeho stálí osadí mu hojně pošeňují se sv. misii! —

Ze Skromenle. K oslavě vznešeného letošního jubilea sv. Otce Lva XIII. uspořádal domácí křesť. lidový a národní spolek schůzi ve středu dne 26. března 1903. Četnými účastníky, mezi nimiž s radostí jsme pozorovali dp. faráře Jos. Portmanna z Chlen a námce velkostatků Borovnice vlt. Bud. Klöckera, zapějí nejprv chorál „sv. Václave.“ Po něm přecházeli vstetnou báseň Pakostovu k úctě Lva XIII. p. Karel Průdiš, jednatel. O životě a působení našeho slavného Otce křesťanstva promluvil pak účinnou přesvědčivou řečí p. Václav Špaček, zasloužilý katolický učitel a spisovatel. Zdařilá přednáška ta působila na posluchačstvo hlubokým dojmem a vylechnuta za napjaté pozornosti. Po skončení řeči, s hluchým souhlasem přijaté, povstali všichni účastníci schůze, až na několik tak zvaných národních dělníků do schůze se vetřevších a zapěli velebnou hymnu papežskou. V povznesené náladě přítomných schůze zakončena. Byl to sice skromný, nepatrný, ale upřímný projev všech katolíků naší farnosti, projev úcty a oddanosti k vedleš. neobyčejnému, jakým skutečně náš slavný panující sv. Otec jest. Další činnosti zdejšího spolku voláme ardečně: „Zdať Bůh!“

Z Branné. I v naší obci uctěna světlá památka zesnulého Dr. Fr. Lad. Riegra slavným requiem, které sloužil za přítomnosti spolku a pp. učitelů s mládeží dp. Dr. Looskost. Po mši svatě měl celebrant případnou, tklivou promluvu k mládeži o zesnulém velkáně.

Z Rokytнице. (Sv. misie). Ve dnech od 22. až do 29. března t. r. konala se zde sv. misie vedením P. T. rektora P. Langa a spolupracovníků P. Inerkofera a P. Bureše, redemptoristů z Hory Matky Boží u Králík, s výsledkem velicelepým. Kázání byla tak uchvatná, že chrám Páně nestačil pojímti všechny zbožné posluchače, tak že při posledním kázání o sv. křtí, kde bylo posluchačů do tisíců, volká část ani do kostela se nedostala. Dle posledního sčítání žije zde 2664 katolíků, a z těch přistoupilo, nečítajíc v to 70 prvokomunikantů, 1947 k stolu Páně a co hlavně důležitého, že celé městské zastupitelstvo, úřednictvo a učitelstvo až na nepatrné výjimky sv. svatosti přijalo. — Kdo poměry naší doby zná a všechny okolnosti jak politické tak národnostní uváží, musí doznat, že zde patrně působila vyšší moc; bylo to jistě pošeňováno sv. Otce, které před tím místní duchovní správe za dar sv. misie u nobou Jeho Svatosti si vyprosil — vždyť i zdejší židé misii se zúčastnili.

Z Ústí n. Orli. Od těch dob, co podařilo se odpůrcům všeho katolického vypudit katol. jednotu z místnosti, ve které pořádal divadelní představení, myslelo se, že katol. jednotu v městě našem úlohu svou už dohrála. Avšak páni se přepočítali. Ve středu, dne 26. března na svátek Zvěstování Panny Marie, pořádal katol. jednotu zase v té místnosti na oslavu 25letého pontifikátu Sv. Otce Lva XIII. slavnostní večer. Účastenství bylo dosti četné, třeba že zde jest divadelní společnost. Program byl následující: 1.) Proslov. 2.) Papežská hymna. 3.) Přednáška dp. P. Frant. Jiráka „O významu papeže Lva XIII. pro naši dobu“ a 4.) Divadelní představení „Andělé života“. Proslov od Prokopa Zalešela, vztahující se na Sv. Otce, přednesla s citem sl. Ruthová. Papežskou hymnu zapěli členové jednoty za přispění vlt. dam, které při divadle laskavě účinkovaly. Největší požitky poskytl nám dp. P. Jirásko svojí přednáškou, kterou nadchli myslé všech přítomných Budiť mu zde vysloven ardeční dík a též přednesena prosba, by neopouštěl jednotu v její trudných dobách, a byl nápomocen na uvědomování katolíků vůbec. — Po přednášce sehrály dámy divadelní představení „Andělé života“ a takovým porozuměním, že souhlas obecněstva v mocném potlesku po představení nebral konce. Díky ardečně všem, kdož jakýmkoliv způsobem přičinili se o důstojné provedení tohoto večírku. Necht tímto opětným vystoupením jednotu naše sesílá a vytrhne se z mrákot nečinnosti. Spolu doufáme, že nynější důstoj. pánuv budou nás hledět podporovat ve všech našich pracích. Zdať Bůh!

Výstava v Pardubicích 1903. Pány vystavovatele natoo upozorniti, že doba přihlašovací dnem 1. dubna t. r. skončí a třeba tudíž lhůtu tu dodržeti. — Vystavování předmetů na této výstavě jest nemalé důležitosti, neboť již město samo, čítající přes 18 tisíc obyvatel, jest značným odběratelem i konsumentem všech výrobků a přiblíží si se k okolnosti, že výhodné spojení drahou ze všech stran umožňuje snadno návštěvu výstavy, čímž očekává se dá i značný počet návštěvníků, jest pro každého vystavovatele úspěch téměř již předem sejištěn. — Slevy dovozného na všech drahách jsou povoleny a sdělí potřebné vysvětlení výstavní kancelář. — Veškeré výstavní předměty pojišť se proti škodám z ohně ode dne převzetí až do vrácení v prodejné ceně. — Umělecký odbor vydal tyto dny svůj zvláštní program „Uměleckého oddělení“. Výstava umělecká potrvá od 26. července do 6. září 1903 a obsahovati bude výtvary z oborů malířství, sochařství, architektury a uměleckého tisku, jakož i moderního průmyslu uměleckého. Přihlášeti se třeba nejpozději do 1. července 1903 formulárem přihlašovacím, odborem výstavním vydaným.

Výstava čes. severovýchodu v Heřlicích. Vzhledem k rozměrům výstavy a naléhavým páním z kruhu vystavovatelů unesl se výkonný výbor výstavní, aby výstava zahájena a otevřena byla již v den sv. Anny, v neděli dne 26. července t. r.

Stavba nového chrámu v Náchodě. V době od 10. do 26. března 1903 věnovali kromě

abírek kostelních ku vznešenému účelu tomu: 1800 K p. František Wols a rodinou, velkoobchodník v Petrohradu; 30 K: slečna Josefína Šafářová v Náchodě; 20 K: JUDr. Fr. Dvořák a choť na uctění památky po zvěčnělém bratru P. Václavu Dvořákovi, čestném konsistorním radovi, biskupským notáři a děkanu v Drábově a Soběslavě; 5 K: jistý kněz a 2 K: dp. P. Ferdinand Gottwald, katecheta v Náchodě. Veškerým šlechetným dárcům vyslovují se nejvšeobecněji díky se snažnou prosbou ku ctěné veřejnosti za další dobrotivé přispívky, jež se přijímají na děkanství aneb zasílají mohou též poštou přímo na spolek pro vystavování nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě.

— Dne 29. března 1903 obdržela byla valná hromada tohoto spolku, jež projevila posmrtnou úctu zvěčnělým členům spolku, kteří horlivou přízní pro účel spolku zvláště záslužnými se stali, totiž p. biskupovi Eduardu Jan Nep. Brynychovi v Hradci Králové, p. Aloisi Tučkově, vdově po řediteli škol v Náchodě, p. Františku Kočarovi, synu továrníka v Náchodě, p. Václavu Marešovi, c. k. vrchnímu officialu soudního v Náchodě a p. Mathildě Neumanové, choti boesenského strážníka ve Vaku. — Spolek čítá 16 zakladatelů, 53 řádných a 157 přispívajících, celkem 226 členů. — Stav spolkového jmění obnášel koncem roku 1902 . . . 57,859 K 93 h, k čemuž od 1. ledna do 28. března 1903 přibýlo nově celkem 2861 K 38 h, takže dosáhlo výše úhrnem 60,721 K 31 h. — Valná hromada usnesla se na návrh p. Jana Tichého, aby otázka na podání petice na slavnou obec města Náchoda za věnování starého obecního domu na náměstí pro stavební místo nového chrámu Páně odložena byla na dobu pozdější a příhodnější.

Z Časlavě. Volební mraky se stahují a už začíná z hluboka hřmít do svědomí voličů, aby se vyburcovali z pohodlnosti a přiznali barvu. Sbírají se plné moci a jedna strana předhání druhou, aby byla, jak náleží, zálohou opatřena. A všechno točí se kol osob, ne kol prospěchu města. To je při tom to nejsmutnější! Že se vytahují zbraně i méně ušlechtilé, v našem životě patří už k volbám. Podezřívání, tajné zatínání pěstí, vyhrůžky, to všechno volební boj nese sebou. Jednomu se divíme, že oni mužové, kteří stáli dosud ve správě města, tak bouřevnatě drtí se mandátů, o nichž prohlašují, že nesou jen nepřijemnosti a mrzutosti. Proč tedy nepopustili nějaké to místečko těm kritikům z druhé strany? Až poznají, že tady nelze jednat jinak, než jak bylo jednáno, utiší se a bude dobře. Ostatně, v tom třeba souhlasit, že mnohé místo je obsazeno osobou, která tam vůbec jenom sedí a která z nedostatku jiného zaměstnání místo to má jenom na ukrazení dlouhé chvíle. Adresy jsou známé. Jako novinku třeba zaznamenati, že jednotlivým úřadům podán byl návrh, aby navrhli si zástupce do obecního zastupitelstva; ovšem podán byl toliko od strany jedné. Úřednictvo k uhájení svých zájmů zakládá právě klub, jehož činnost má obsáhnouti všechny potřebné otázky. Bude to veselé jaro.

Z Kolína. Vojna, ukrutná vojna se mele v našem královském městě. Vytrhly proti sobě tři papírové velmoci a leží si ve vlasech, až z toho hlava jde kolem. „Kolínské Listy“, „Labské Proudny“ a „Česká stráž“ vyrovnávají si staré i nové dluhy a bijí do sebe hlava nehlava. Mladochci, státoprávníci, realisté, všechno na jedné hromadě. A kdyby se to mělo bráti vážně, co jedni o druhých napíší, pak nebylo by dnes u nás poctivého člověka, zvláště v těch řadách, které staví se v popředí, aby repräsentovaly tu neb onu stranu občanskou. Poslední dobou spojenými silami vrhají se na „Labské Proudny“, „Kolínské Listy“ a „Českou Stráž“ a to proto, že napsaly o znamenitěm objevu, kterak dvojjetihodnému pánu Duškovi docházejí peníze z Němec a poznámkou: „Sende für Loos von Rom“ (posílám pro prýd od Říma). Tohle je ovšem opovážlivost, napesti to o evangelickém pastorevi, který má plná ústa českého vlastenectví, bratrských ideálů a husitského entusiasmu, že opravdu přijímá peníze na vlastizrádné volfianské a schönerserovské hnutí. Napesti takhle něco pikantního smyšleného o jeptiškách neb kněžích, to je něco jiného. Ale osoba pastora, ta je nedotknutelná. „Labské Proudny“ dostaly se najednou na index jako listy klerikální. Stojí za zapamatování!

Z Kutné Hory. Po dlouhém projednávání vyřizena byla konečně záležitost městské školy řemeslnické. Byla v minulých dnech převzata do správy zemské. Malichernost našeho života jeví se při tomto aktu v tom, že někteří členové obecního zastupitelstva cítí se uraženi, že nebyli pozváni k hostině, která na počest hodnostářů byla uspořádána. Snad se k vůli tomu dočkáme i interpelace v obecním zasedání. — Po příkladě sousedního Kolína chystají se zdejší domácí páni zarazit spolek majitelů domů k hájení práv svých. Podnět k tomu zavdává prý přílišné šroubování berního inspektorátu. Zás bude jedna citelná mezeza vyplněna. Jen aby pak nájemníci nemusili zarážeti spolek proti domácím pánuv. — S otevřeným jarem počnou návštěvy našeho, tolika památkami se honosícího města. Upozorňujeme zvláště na obnovený „Kamený dům“ a v nové kráse se stkvoucí veselechrám sv. Barborský, jehož oko lí právě účelné a vkusné se proměňuje na krásný park. — V těchto dnech konána jest v arciděkanském chrámu Páně u sv. Jakuba sv. misie. Proti ní vyřídili se listy zaměstnávající se pěstováním zpráv denních z Kutné Hory — ovšem ku své vlastní škodě. Udělali ctihodným pp. kasatelům reklamu velmi účinnou, která také v obrovské návštěvě se po všechny dny jeví.

Ze Sedlic. Nebude to dlouho trvati a Sedlice stanou se předměstím Kutné Hory. Letos ruch stavební zmáhá se utěšeně. Firma Tellerova parceluje pozemky své na stavbu domků a jest-li splní se i pověst kolující, že bude provedena za 400.000 K stavba administrativních budov v továrně tabákové, pak naše osada získá velice. K tomu přistoupí snad letos i stavba dráhy Kutná Hora Zruč a tak dočkáme se nemalého vspružení dosud dřímajícího života.

Z Ném. Brodu. Strana reformní a pokroková, nebo jak dle přiležitosti a potřeby si říká, nedá našemu obecněstvu lenivěti v starosousedské pohodlnosti. Každý týden přinese občanstvu nový objev, nové překvapení. U některého vyloučí ovšem správy

ty, nyní horlivě do „Osvěty lidu“ zaslané, úměv, a jiného satnutí pět a někomu snad po čase vyloučí také opletání se slavnými úřady. Dříve nestaral se o náš život nikdo ve světě, nyní pak nestáří nejbližší časopisy plníti sloupce tu obviňováním, tu hájením. Mnoho křiku, ale málo vlny. Místo prádného stavu přiložit ruku k dílu, pracovati na skutečném pokroku města, to by bylo účelnější než celé kupy popsaného papíru se správami sennými ale prádnými podkladu.

Požár. Dne 26. t. m. na den Zvěstování P. Marie vznikl krátce po půlnoci v osadě Loučkách tak strašný oheň, že mohl býti všem v obci Loučká i nám ve včkolních vesnicích přifateňých následkem velikého větru, který jiskry a vznícené došky daleko roznášel, velice osudným. Stalo se to následovně. Sbor dobr. hasičů v Loučkách pořádal ve jmenovaný den divadelní představení „Krásná Sidonie“. Po divadle, sotva že se odebrali lidé na odpočinek, probuzeni byli velkým poplachem. Ve stodole p. Cvrčka vznikl neznámým způsobem oheň, jenž se rozmohl tak, že v 10 minutách bylo v plamenech 7 statků a 4 stodoly. Blízko stojící statek představeného, škola, hostinec, fara a kostel i jiné chalupy byly v takovém nebezpečení, že jen po velké námaze podařilo se přikvapivším z okolních osad sborům hasičským a lidu s pomocí Boží dalšímu rozšíření ohně zabrániti. Z Turnova 5 km vzdáleného, odkud bylo požár viděti, vypraveny na pomoc 2 čtyř vojáka, ráno pak vyslána jiná četa na prohlídku. Škoda je značná. Velké zásoby slámy a obilí, nábytek, hosp. nářadí a m. j. vše leblo popelem. Všichni jsou pojištěni až na rolníka Vaiee. Značně popálen jest rolník p. Cvrček a jiní lehce.

Lehká smrt. 86letá výměnkářka Kat. Vacátková byla na své stálí čilou, usměvavou babičkou, jeouc pro svou bodrou povahu v lásce všech občanů v obci Leskové i v okolí. V neděli 22. m. m. šla ke správě Boží. Potom ji navštívily její dcery, s nimiž se večer pobavila, pak se pomodlila s vnukem a ráno již nebyla mezi živými. Pohřeb měla na den Zvěst. P. Marie; účastenství lidu a přátel bylo značné.

Rejdy spiritistické. Poslední dobou rozmáhá se nápadné v obcích Suché a Nerošově pořádání tajných schůzek spiritistických, při nichž se, jak zkušenosti jinde nabyté nasvědčují, proti stávajícím platným řádům brojí a které ku klamání a v částech případech též k vydírání lidu směřují a v obcích těch veřejné pohoršení působí. Na základě § 7. císařského patentu ze dne 20. dubna 1854 ř. z. č. 96 zakazuje c. k. okr. hejtmantství v Hradci Kr. všeliké odvívání podobných tajných schůzek spiritistických a doložením, že na přestoupení zákazu tohoto se stanoví pokuta od 2 K do 200 K neb trest vězení v trvání od 6 hodin do 14 dnů, aniž jest tím dotčeno případné snad trestní stíhání soudní.

Pěvecké sdružení v Žamberku provede v neděli dne 5. dubna o 2. hod. odpolední v chrámu Páně v Žamberku a ve středu dne 8. dubna o 6. hod. odpol. v chrámu Páně v Kyšperku Dvořákovo „Stabat mater“.

Různé zprávy.

Pastorská evangelická láska. V čísle 11. jsme podrobili zcela spravedlivě kritice výrok kolínského pastora: „Neznám protestantů, kteří by Řím tak nenáviděli, jako protestanté čeští. Zní to ne evangelicky, ale bylo by to naší nejpevnější hradbou.“ A hle! už Hlasy ze Siona známým evangelickým tónem odpovídají: „To byla kůstka pro klerikální listy, na kterou se vrhly jako supi. „Obnova“ dokonce...“ Předně nevíme o žádném katolickém listě mimo „Obnovu“, že by se byl vůbec o té věci rozepsal. Ale „Hlasy“ vědí, že se na slova Duškova vrhly naše listy dokonce jako supi. Vyzýváme tedy evangelické pero, aby ty „supi“ nějak odůvodnilo. Dále „Hlasy“ vyvěstují, že prý se výrokem Duškovým nemyslíla nenávisť proti katolíkům, ale k Římu jako principu znevažování katolického učení. Škoda, že to „vysvětlení“ nepřičinil p. Dušek k svému výroku sám. Ostatně víme dobře, jak se chovali protestanté od jakživa k svým bližním z katolického tábora. Snad aspoň trochu naši evangelici vědí, jaké lásce k bližnímu se naučil už sám Luther z „čistého evangelia.“ Málo kde se najde tak velká sbírka nejdrsnějších nadávek proti katolíkům, jako ve spisech Lutherových. Tento „reformer“ docela radil, aby císař i pánové papeže a kardinály „i s celou holotou jejich do moře vehnali a utopili, anebo jim jakožto rouhačům a modlářům jazyky v zadu vytrhali a řadou na šibenici je přibíli.“ Tak píše Luther v hanopise: „Proti papežství v Římě, založenému od ďábla.“ „Bůh vás naplní záští proti papežům“ tak napomínal tento hlasatel „čistého evangelia“ své souvěrce. Takovým způsobem se mělo uplatňovati evangelium sebezáporem a lásky na zemi! Při tom nespouštějme se zřetel, že se tohoto muže dosud naši evangelici nezřekli a že jej naopak považují za vzor evangelika. Ale nemusíme choditi ani k Lutherovi; na př. každé číslo „Hlasů“ svědčí, jak miluje evangelická duše nejen katolicism, ale i katolíky samé. Ani „Čas“ ani protináboženské „Právo lidu“ tak neurvale nepsalo o p. biskupu Brynychovi jako právě evangelické „Hlasy“. Nejnovější výklad o katolických „supech“ byl z větší části skonfiskován; můžeme si tedy domyslet, jaké asi láska z konfiskovaných řádků vanula. A nejméně při tom jest, že takové neurvalé červánkové výpady se dějí za podpory a za souhlasu evangelictva českého vůbec. Ani jeden evangelik nevystoupil veřejně s protestem proti takovému zcela nekřesťanskému psaní. Nedivíme se; výklad evangelické lásky dle smyslu Lutherova a Kalvína jest našim evangelíkům posud pohodlnější než výklad svatých otců církevních.

Prýd od Říma. „D. evang. Corr.“ podává o postupu hnutí „Prýd od Říma“ tato data: Roku 1902 přestoupilo v Císlajtánii k evangelické víře obou vyznání 4824 osob (v Čechách 2042, ve vídeňských superintendencích 1492). Roku 1899 přestoupilo k evangelictví v Císlajtánii 6885, roku 1900 6058, roku

1901 6689 osob. Celkem přestoupilo tedy v Cislantii od počátku přestupní propagandy k protestantství 22.706 osob. Z toho připadá na Čechy 11.635 přestupů. Ke starokatolictví přestoupilo od 1. ledna 1899 do 31. prosince 1901 8390 osob. S výsledkem přestupů za rok 1902 obnášel by počet osob přiblíživších se ke starokatolictví 9469. Počítají-li se osoby bez vysvěcení a rakouští státní příslušníci, vystoupivší z katolické církve v cizině, k počtu přestupu, činí stráta katolické církve, vzešedší z přestupního hnutí, nejméně 35.000 duší.

Obrovské stromy. V Kalifornii vyvrácen byl nedávno strom 141 m vysoký, na jehož pni napařována byla svatební hostina pro 32 osob. Když ho svalili, zlámal pod sebou 174 stromův. Podobných stromův jest ještě asi sto na hoře Mariposa v Kalifornii. Kolik asi století minulo, než se tyto obrové vyvinuli? Dle věncův stromů myslí se, že asi 5 až 9 tisíc let od té doby uplynulo. To jsou asi stromy, které z prvotní síly zemské vyrostly. — Tyto stromy nelze tak snadno sklátit k zemi. Zvláštní jich síla spočívá v tom, že mají také na půldruhého metru hrubou a jako kámen tvrdou kůru. Pilou se tu něčeho nepofidí, pouze vrátáním pomocí parní síly dá se strom sklátit. Avšak i to trvá dlouho. Na vyvrácení stromu „Starý Hekules“ pracovalo 5 dělníkův 37 dní. Avšak i když byl úplně podfát, stál přece dále maje v průměru 71 m. Tu museli půlmetrové klíny do stromu vrážet, aby ho naklonili. Když se po celých 5 dní marně namáhali, pomohl jim ho vítr vyvrátit. Lidská síla také těchto obrovských stromů používá k účelům průmyslovým. Nyní už 42 parních pil proměňuje kalifornské obry na prkna a břevna a přijde čas, že ani stopy nezůstane po těchto stromech. Kdo uvěří po několika stoletích, že byl strom, v němž se mohlo 34 kusů hovězího dobytka před víchem ukrýti a do kterého na 18 metrů mohli 3 jezdci vedle sebe vniknouti.

(Z a s l á n o.)

Vikariát Chrudimská skupina Z. J. K. D. koná svou volnou konferenci v Přelouči na faře dne 14. dubna o 10. hod. dopoledne. Duchovenstvo sousedních vikariátů zvláště pardubického a chrastického jest vítáno.

Fr. Klupal,
předseda skupiny.

(Zasláno.)

Návrh.

Duchovenstvo tísňeno jsouc nedostatkem volné kompetence v příčině beneficií, dychtivě chápe se kde jaké nápovědi, která slibují, že jest nadějným začátkem definitivního rozuzlení poměrů. Po odvolání návrhu o farních obcích v přítomné chvíli jsou důležité dvě skutečnosti: jednak návrh poslanců polských, aby iniciativy ujala se vláda, jednak u nás doma zajímavý jest modus procedendi, vyložený vldp. vikářem Střebským „v Katol. Listech“. Jest tu tedy kombinace dvou směrů, o nichž zase dlužno můžeme hovořiti, vleklost postupu našeho jen podporuje. A přece řešení jest nutno v době co nejbližší. Nevímeť dnes, jaké bude složení sněmoven po volbách příštích, a pak čekají na nás úkoly všeobecně důležité, jejichž plnění bude tím obtížnější, čím déle duchovenstvo bude zdržováno olověnou přítěží nevyřízené otázky patronátní a kongruové. Záležitosti tyto třeba i psychologicky ovládnouti a umístiti je, kam patří, neboť nebude, tuším, nikdo popíráti, že jsou v úzkém spojení s činností duchovenstva a tím i s prospěchy náboženskými a církevními. A ozývají-li se tu a tam hlasy, že lépe jest zůstat při obmezených patronátech nynějších, pak věru neznám takové české situace, která by tuto vznešenou bezstarostnost odůvodňovala. Činím tedy návrh: Slavný výbore ústřední jednoty katol. duchovenstva, račiž po úradě s nejdůstojnějším episkopátem sformulovati návrh a předložiti jej na schůzi vikariátních delegátů k tomu účelu zvlášť svolané. A pak ku předu s určitým plánem, myšlenkou solidarity a pevným postupem!

Po nejnovější akci, vldp. vikářem Střebským v Katol. Listech oznámené, jest tento návrh ovšem bezpředmětným.

Ferd. Vlček,
farář v Nové Vsi.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 28. března 1903 i hl.
línice K 10:40—12 70, šita K 9 60—10 00, ječmene K 7 60—8 60, oves K 5 40—6 00, pšen. K 9 50—10 00, vike K 10:00—10 50, brachu K 15:00—19 50, čočky K —:00—:—, jahel K 10:—, krup K 16:00—24 00, brambor K 3 40—4 40, jetelového semene ruského K —:00—:00, jetelového semene červen. K 100 00—106 0, máku K 30:00—31 50, lněného semene K 18:00—23:—, 100 kg. tit. otrab K 11:—, pšenič. otrab K 10:00, 1 kg. másla K 1 92—2 20, 1 kg. sádla vepřového K 1 76—1 80, tvarohu k 0 28—0 36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0 00—0 00, jeden hl. cibule K 2 00—4 00, jedna kopa drobné zeleniny K 1 00—2 60, 1 kopa zelí 0 00—0 00 K, 1 pytel mrkve 1 60—2 40, 1 hl. švestek K 0 00—0 00, 1 kopa petržele K 0 00—0 00, 1 kopa celere K 1 00—5 00, 1 hl. jablek 8 00—10 00.

Listárna redakce.

P. T. pp. příznivce své prosíme, aby nám za příčinou svátků velikonočních zaslali zprávy do příštího čísla o něco dříve.

Oznámení.

Pokládám sobě za čest oznámiti velectěnému duchovenstvu, že jsem na mnohostrannou žádost mnoha veledůstojných pánů

otevřel v Hradci Králové

filiální sklad

své vlastní výroby

kostelního náčiní.

Sklad nalézá se v obchodě p. Skuherského proti hotelu „Mercur“.

Objednávky a prodej laskavě vyřídí pan K. V. Skuherský tamtéž.

Poroučuje se do příslušného duchovenstva znamenám se v plné účtě

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, zač se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zálohou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázati četnými pochvalnými přípisy P. T. záznamník a doporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, tácků na křest, svíců, paciškálů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nevíce.

Josef Neškudla,

c a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veledůst. duchovenstvu svůj všude osvědčený a mnoha doporučeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy dolevové úplná.

K době velikonoční
Boží hroby se slohem kostelní souhlasné
Křížové cesty v reliéfu řezané neb lité.
Sochy „Vykříšení“, sochy, oltáře a veškeré kostelní zařízení doporučuje uctivě umělecký závod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Písárna a dílna na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 40. v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. ceníky, nákreby a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky.

Nábytek na splátky

bez zvýšení cen na každou stanici dodává
výroba a sklady nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové.

ED. AD. MALBURG A SYN Smiřice.

Továrna na nejjemnější likéry.

Vegétal,

francouzský likér z bylin.

CRÈME CORDIAL,
francouzský vinný likér.

CHERRY BRANDY
MANDARIN.

Punč Crèmes.

K dostání ve všech lepších obchodech s lahůdkami a v podobných obchodech.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporčuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Sychrově (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a nákreby u velikém výběru na přání k nabídnutí franko zašleme

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Nejdůstojnější bisk. konsistoři doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich

v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a obnovení

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, roch atd. s dokonalostí přesně dle slohu. Zvlášť trvanlivé zlatení a polychromování, vše solidně a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přehledná pochvalná uznání po ruce. Rozpočty, cesty atd. ecotné a bezplatné.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
založen r 1891.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-gasse čis. 35.

Na ukásku saslá se vše franco.

Veledůstojný Pane!

Raďte si doposati o ilustrovaný

CENNÍK PAMÁTEK

na první sv. přijímání a zpověď

české katolické firmy

EM. WERNER, devotienalle,
Brno (Morava)

a při potřebě shledáte, že koupíte levněji než všude jinde.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dlíve sávod na sušičkování ovoce, založený r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinné), vinná sladká a vinná šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili státní a diplomem státní medaille, a mnohými jinými diplomy a právním rašení státní medaille.

Vzorky zdarma a franko.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny** v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako: **retízky, prstony, náramky, jehly** a j. v nejmodernějším provedení *s úplnou zárukou!*

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným zásilkou na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

Štěpařský vosk

velmi dobrý, levně nabízí

Josef Pilnáček v Hradci Král.

c. a k. dvorní dodavatel.

Víno

přírodní, všech druhů, 1 litr od 35 kr. lze dostati u

J. Kadečky v Hradci Králové
v „Adalbertinu“.

Chemický rozbor c. k. zkušební stanice v Klosterneuburgu se na požádání předloží.

První výroba

věžních hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty
jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodílného, lněného, vlněného, bavlněného a damask. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druby, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem poštou zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Klobouky
k jarní a letní sezoně
plstěné a vlněné vlastní výroby.

Klobouky plstěné
nedostižitelně jemné a lehké s továrny P. a C. Habig, c. k. dvorní dodavatelé.

Lovecké klobouky lodenové
s továrny Ant. Pichlera v Štýrském Hradci.

Klobouky slaměné
nejjemnější i nejlevnější od pražských, českých firem. **Formy.**

Sportovní čepice
různých druhů.

Dětské čapky, barety, letní mikado.

Vše v nejhojnějším výběru má na skladě

Jos. Dvořáček,
kloboučník.

Hradec Králové, Palackého třída č. 83.
u Pražské brány.

Paramenta.

Ignace V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, sítěmi i vsazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez větší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleředstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Krásný byt

v I. patře, s rozkošnou vyhlídkou na sluneční stranu v nově vystavěné vile v Hradci Králové. sestávající ze 4 velkých pokojů, s jizbou pro služku, koupelnou, balkonem a verandou, pod jedním uzavřením, s veškerým příslušenstvím pronajme se od 1. července 1903. — Blížší sdělí administrace t. l.

Kostelní náčiní.

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Čistý včelí vosk

v nejvyšší ceně kupuje

Josef Pilnáček v Hradci Král.
c. a k. dvorní dodavatel.

Ovocné stromky
nejlepších a velmi úrodných druhů.

ysokokmenné jabloně silné, 100 kusů po 25 zl., slabší 100 kusů po 15 zl.; velice krásné a velmi silné třešně a višně kus po 40 kr., třešně nešlechtěné po 27 kr., ořechy po 50 kr., zákrasky jabloně a švestky po 30 kr. kus prodá

Josef Kulíř,
ředitel měst. dívčí školy v Hradci Král.

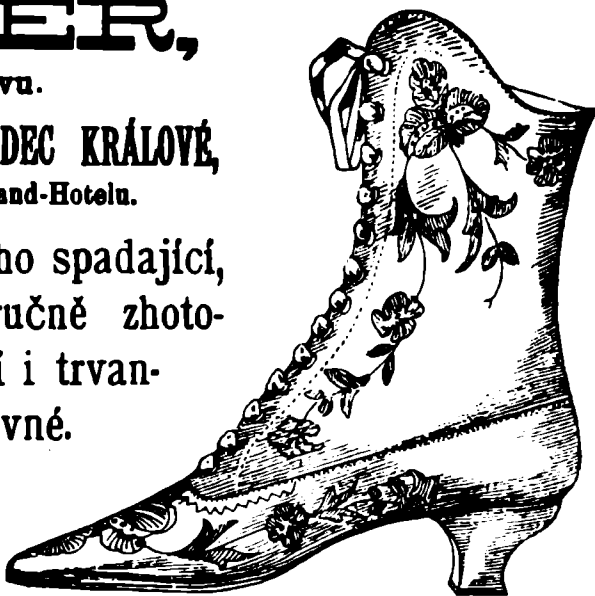
F. FÜGNER,

dodavatel c. k. vojen. unif. ústavu.

Hlavní závod: HORA KUTNÁ, Filialka: HRADEC KRÁLOVÉ,
proti Vlašskému dvoru. vedle Grand-Hotelu.

Přijímá veškeré práce do oboru jeho spadající, které ve vlastních dílnách jen ručně zhotovuje a ručí za elegantní provedení i trvanlivost svých výrobků za ceny levné.

Nejtrvanlivější kůže jsou Oscaria a Ševro, cídíme-li je krémem neb jemným olejem.

Velikonoční svíce, paschály a triangle

doporučuje

P. T. veleřádnému duchovenstvu v jakosti nejlepší sa ceny velmi levné

Jos. Pilnáček v Hradci Král.
c. a k. dvorní dodavatel,

továrna na svíčky voskové a jiné.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Všeštech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Důstojní Pánové!

Kdo kdy potřebujete koupit různé domácí medikamenty, toaletní, kosmetické, desinfekční, z oboru parfumerie a jiné prostředky, dopište a požádejte o seznam zboží u firmy

JOSEF PÁTÝ,

drogerie u Matky Boží v Pece, sev.-vých. Čechy.

Upozorňuji na novinku „Parfita“, nejlepší ústní vodičku dnešní doby. — Vše zašlu franko, v sebe menším množství dle libovůle. — Každý z pánů zákazníků jest ku veškeré spokojenosti obslužen, deňož nejlepší důkazem jest, že mnoho důstojných pánů u mne různé věci objednává.

Závod můj jest český a křesťanský.

Do Hradce Králové a okolí.

Největší královéhradecký

sklad nejmodernějších

Vídeňských klobouků

od známé české firmy Jan Rozhon
ve Vídni

— nachází se u —

FR. BERANA

v Hradci Králové,

na Svatojanském náměstí č. 170.

Velký výběr a ceny nejlevnější.

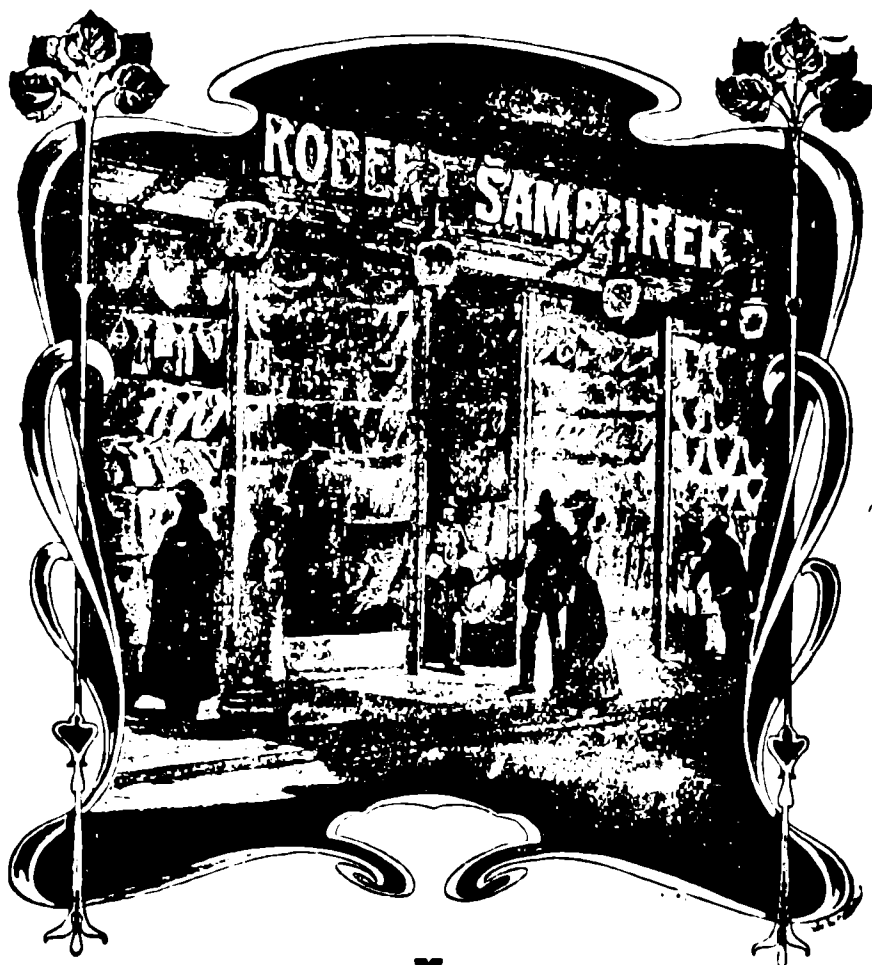
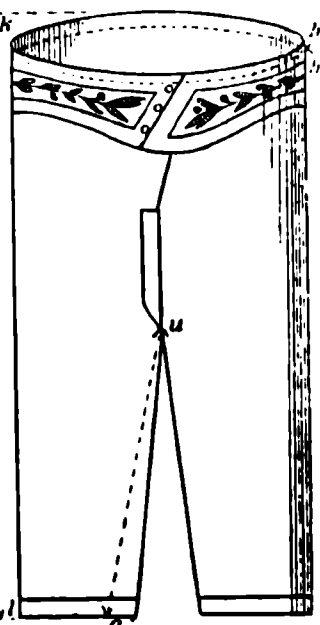
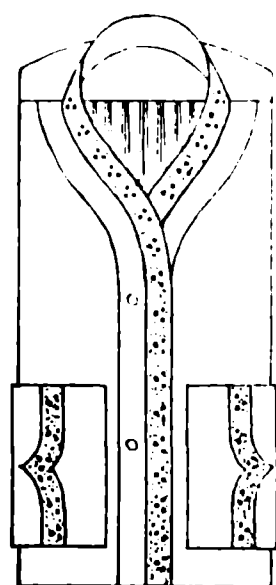
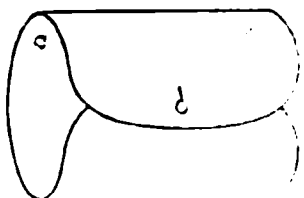
NOVOTINY

tu- i obozemske pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro vele-
důst. duchovenstvo a sukna ku ohrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Gbchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.

Vzorky se na požádání zašlou.

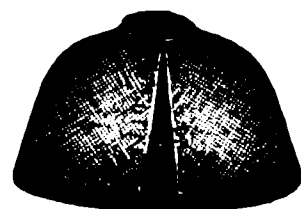
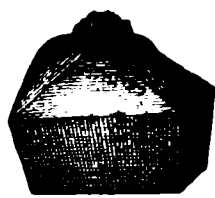
Robert Šamburek,

Založeno r. 1890. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1890.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Svépomoc dělnictva.

Již v počátcích hnutí křesť. sociálního projevovala se snaha zakládati spolky odborové křesťanské vedle vzdělávacích katolických, a sjezd Litomyšlský v resoluci o organizaci praví:

„Budtež zakládány spolky dělnictva katolického. Kde to možno, zakládány budtež spolky odborové“. Tedy pokyn, ano přímá direktiva, jak nejlépe pomoci dělnictvu a uskutečnit ideu křesť. sociální. Bohužel, dlouho leželo pole odborového sdružování ladem, než přikročili křesť. dělníci za pomoci několika kněží ku založení „Všeodborového sdružení křesť. dělnictva“. A co jest úkolem tohoto sdružení a jaké výhody poskytuje dělnictvu? Sledujme zápas dělnictva o svou existenci a život, jeho boje za právo a spravedlnost. Hle, dva protivníci.

Kapitalista, pracedárce, vyzbrojen moderně k tomuto boji s dělnictvem místo rukou dělnických strojů, jimž netřeba platit mzdu, aniž kdy stávkují, nedovolávají se spravedlnosti; a čím více továrník těchto železných dělníků má, tím výše roste jeho majetek a dělníkovi bída, a množí se počet těch, kteří práci hledají a práci musí za každou cenu nalézt v zájmu zachování vlastního života i své rodiny za každých podmínek.

Z toho pak hledí nesvědomitý zaměstnavatel koristiti, vida, že jest velká potřeba po práci a následkem toho továrník určuje mzdu dělníkovu, která nikterak nestačí na výživu jeho a rodiny dělníkovy, a jest nucen posílati ženu a často i útlé dítky do továrny, by pomohly sháněti chléb a musejí často i svou čest obětovati, by nepřišly o práci a tím o výdělek. Že musí matka jíti nabízet svoje ruce, zdraví a čest místo vychovávání svých dítek, to jest pro pracedárce opět příležitost, by snížil mzdu mužovu, jelikož žena pracuje levněji. Jak se dělník musí stravovat, je všeobecně známo; potraviny se stále zdražují, oděv, topivo, byty rovněž atd., mzda však stále klesá; následkem toho dělník a jeho rodina nemůže se do syta najísti výživných a zdravých pokrmů, nemůže sobě opatřiti řádného oděvu chránícího jej před zimou a nahotou (přes to přese všechno sklady jsou všeho plné, nemůže sobě najmouti zdravého bytu, musí přechasto bydlet v nezdavých místnostech podobných chlévu neb sklepu, a to vše má v zápětí neduživost, chorobu, nemoc.

Jen stručně poukázali jsme tu v hrubých rysech na příčiny, jež přivádí i mravní i hmotný úpadek dělnictva a tím i malořemeslníků, obchodníků, rolníků a samo zřejmo jest, že za podobných okolností veškerý boj a snaha směřující ku zlepšení postavení dělnictva jsou těžké, skoro bezvýsledné a to zvláště, když dělnictvo bojuje zdobeně, každý na svou pěst a nechá se od různých nesvědomitých vůdců vésti a agitátorů z povolání štváti mezi sebou a zejména když toto není odborové sdružení, spojeno.

Dělnictvo nechce však býti stále utiskováno, ujařmeno, proto snaží se zlepšiti svoji hmotnou i mravní bídu „svépomocí“. Jednotliví dělníci se toho nedomohou, proto se združují, organizují, zakládají spolky odborové a pomocí těchto hledí sobě a svým rodinám pomoci. I vůči státu mají odborové organizace velkou důležitost; nechť-li stát slyšeti jednotlivce dělníka, musí tu slyšeti hlas mohutný, pronikající až k nebesům, o pomoc volající hlas všeho dělnictva organizovaného, jenž tím mohutnější bude, čím déle odkládána bude otázka úpravy poměrů dělnických, mající za účel zlepšiti postavení dělnictva. Tyto organizace dělnické nejen že dovolávají se zákonné úpravy mzdových a pracovních poměrů a chrání před vykořisťováním, ony jsou též středisky, v nichž dělnictvo se vzdělává a v pádu nemoci, nezaměstnanosti, úrazu, stěhování, porodu, stávky vzájemně se podporuje. Při vzniklých mzdových a pracovních sporech poskytuje bezplatně právního přítele, sprostředkuje práci atd.

Tedy jakýsi druh spolků vzdělávacích a vzájemně se podporujících, jenže cíl a účel spolků odborových jest mnohem vznešenější neboť ony nestarají se pouze o dočasnou chvilkovou pomoc, nýbrž o všeobecné zlepšení poměrů dělnických a jejich zákonnou ochranu. To jest hlavní úkol „Všeodborového sdružení křesť. dělnictva“ a proto:

Muži a ženy pracující!

S úmyslem poctivým a vůlí opravdovou obrácíme se k Tobě, chť jsi zlepšiti postavení Tvé — a prosíme Tě, uvažuj svědomitě o tomto — a uznáš-li správnost a potřebu toho, učin, k čemu Ti radíme a pouč i známé a přátele své, aby také jim bylo pomoci a staňtež se členy „Všeodborového sdružení křesťanského dělnictva pro království České“.

Účelem spolku tohoto jest, poskytovat členstvu podporu: v nemoci, nezaměstnanosti, cestovní, při stěhování, právní ochranu, mimořádnou podporu, sprostředkování práce a odborový časopis. Jak vznešený to účel! Považ: Onemocníš — nebudeš moci pracovati, živobytí si vydělávati — jak smutná to

vyhlídka do budoucnosti pro Tebe a Tvoji rodinu. Vždyť podpora, kterou vyplácí Ti nemocenská pokladna, není taková, abys v nemoci i s rodinou s ní vystačil a máš-li nějaké úspory, brzy je nemoc stráví. Nutno jest, zajistiti si nějakou podporu vedlejší. Takovouto podporu máti budeš, staneš-li se členem spolku výše jmenovaného. Členové spolku toho dělí se ve tři třídy. V I. třídě platí týdně 20 h — a za to v čas nemoci dostávají týdně po osm neděl v roce 8 K podpory; ve II. třídě platí se týdně 15 h — a podpora v nemoci obnáší týdně po osm neděl v roce 6 K; členové III. třídy platí týdně 10 h a dostávají v nemoci týdně po osm neděl 4 K. — Než můžeš Tě stihnouti neštěstí jiné. Tvůj zaměstnavatel Tě propustí z práce a Ty hned nemůžeš práci jinde dostati, všude mají dělnictva dosti, přijmú však též odnikud nemáš, úspory, máš-li jaké, znenáhla mizí, hlad a bída počíná roztahovati se v rodině Tvé a pomoc, naděje na práci odnikud nekyne. Zcela jinak však Ti bude, staneš-li se členem uvedeného sdružení. Budeš-li propuštěn z práce, spolek Ti práci bude hleděti obstarati — po dobu pak, pokud budeš bez práce, spolek Tě bude podporovati a sice budeš máti v I. třídě 4 K týdně, ve II. 3 K, ve III. 2 K týdně — po osm neděl v roce. — Stane se, že budeš musiti opustiti dosavadní své bydliště a jinam se přestěhovati. Co tu starostí, kde vzíti peněz na stěhování? Jsi-li členem spolku, jest Ti pomoci. Výlohy se stěhování spojené oznámíš představenstvu Sdružení a ono Ti dle množství výloh určí náhradu. — Nemáš-li rodiny a chceš-li jíti do světa na zkušenou, dostáváš podporu cestovní. — Stane se, že Tvůj zaměstnavatel poruší smlouvu pracovní nebo přijdeš s ním vůbec do nějakého rozporu. Sám nevíš si rady. — Jsi-li členem spolku, obdržíš právníickou poradou ve své záležitosti a žádá-li zákon zastoupení advokátem, opatří Ti spolek bezplatně i jej. — Stihne-li Tě nějaké neštěstí zvláštní, na př. že vyhoříš nebo pod., poskytne Ti spolek podporu mimořádnou. — Těchto všech výhod můžeš požívat za nepatrný členský příspěvek, jenž obnáší — jak již bylo řečeno — v I. třídě 20 h týdně, ve II. třídě 15 h, ve III. třídě 10 h týdně. Zápisného při vstupu do spolku jednou pro vždy zaplatíš 1 K, za něž obdržíš členskou knížku.

Zajisté, že uznáváš veliké výhody, jež spolek členstvu poskytuje. Proto co učiníš? Chceš-li s myslí klidnou hleděti budoucnosti své vstří, chceš-li o sebe i rodinu v čas nemoci, nezaměstnanosti atd. máti postaráno — pak nerozmýšlej se a staň se členem Sdružení. Je-li v místě, kde se nacházíš, odbočka neb skupina, přihlas se u ní za člena, jinak obrať se přímo na centrálu Všeodborového sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové Adalbertinum. Žádáš-li bližší vysvětlení, obdržíš jej hned od představenstva odbočky v místě tvém neb u představenstva centrály v Hradci Králové.

(Kdo se chce lépe poučiti o „Všeodborovém sdružování křesť. dělnictva“, objednej sobě v biskupské knihtiskárně v Hradci Králové brožuru za 8 hal. „Svépomoc dělnictva“ a „Praktické pokyny při vedení a zakládání odborných spolků křesťanských“.)

Co lepšího?

Rolníci a cukrovarníci dosud nemohou se dohodnouti o ceně cukrovky, ač spotřeba cukru má budoucnost. Z houževnatého tohoto sporu se zdá, jakoby jen cukrovka udržovala rolika na hladině. Tak myslí i mnozí rolníci. A přece na jiné straně téměř po lopatě podává se rolnictvu nový pramen příjmů. Drahoty masa vepřového, hovězího atd. známa. Co nejlepšího máme, to se vyveze za hranice a brak nám zůstane. Z Polska a z Uher sežene se pak kde jaké nedochůdce a cecháček si zase za drahé peníze do ciziny vyhozené pochutnává. Laciné obilí a traviny zužitkovat doma k účelům racionálního chovu hovězího a vepřového dobytka mnohemu ani nenapadne. Leckdos by ovšem měl chuť, ale obává se řady rukou, které už už se natahují, jak by ten užitek rolníkovi shráblí.

Roku 1900 vyvezeno bylo z naší říše za 100.2 mil. korun drůbeže, vajec a peří. Že z tohoto obnosu jen nepatrná část dostane se do kapsy rolníkovy, známo, ostatní shrábnou překupníci. Na zlatou radu a pomoc inteligentů z řad rolnictva vyšlých, aby i sedláček popřál si někdy na posilnění vajílka nebo kuřátka, jest rovněž veliká nouze.

Zvýšením cla z jeteleového semene, ze řepky, maku, cibule, česneku, zelí, čekanky, anýzu, kmínu, ovoce a j. otvírá se rolníku jiný pramen příjmů, neboť zvýšením cel zatlačena jest tu cizozemská konkurence a tím ceny jmenovaných plodin opět stoupnou.

Podobně i na jiných stranách dalo by se leccos vyzískati. Tu pak záleží na hospodářských spolcích a různých besídkách, aby v činnosti

jejich jevilo se více praxe; lid dříve přesvědčiti jenom skutky. Zanechme všeho planého křiku na nevšímání si a utiskování rolnictva a hledejme neustále, kde by nám z práce kynul nějaký zisk. Neprospělo-li jedno, prospěje snad jiné. Právě ustavičnému zkoumání děkují Dánové, že ocitli se na nynějším stupni národního blahobytu.

Literatura.

J. Otto v Praze. Ottova Laciná knihovna národní. Serie XXVI. Seš. 7. a 8. Gab. Preisové Zmítané haluze a seš. 9.—12. Lačné rty Dvě novelly od J. V. z Finberka. Sešit za 20 h. — Sebrané spisy Karol. Světlé: Miláček lidu svého. Seš. 5.—8. po 30 h. — Česká knihovna zábavy a poučení: Sto lidových písní československých s rozborů a výklady. Vydal F. Bartoš. Seš. 3. a 4. po 24 h. — Anglická knihovna: Laurence Sterne. Sentimentální cesta po Francii a Italii. Přeložil Ed. Görlisch. Seš. 2.—4. po 24 h. — J. Arbes: Sebrané spisy. Díl VII. Knihy novel a povídek III. Seš. 3.—6. po 30 h. — Nová země na severu. Výprava kapitána Otty Sverdrupa na severní pól. Překládá dr. J. Guth. Seš. 1. za 60 h. — Vychoďní Čechy, zvláštní vydání z velkolepého díla „Čechy“. Seš. 6. Lídí T. Nováková, ilustruje K. Liebacher. Spisovatelka provádí nás Jarošovem, Vranicí, Roudnou, Čerekvicí, Bobovicemi a mnoha jinými dědinami! Obsahuje patnáctero vyobrazení a přílohou „Návodů zámku Litomyšlského“. V seš. 7. líčí se krajiny na Polísku. Obsahuje 15 pohledů a přílohou „Pohled na Vys. Mýto“. Cena seš. 1.80 h.

J. R. Vilímek v Praze. Devatenácté století slovem i obrazem. Sešit 51. Obsah: České státní právo, ze sněmu — do říšské rady atd. Seš. za 60 h. — Velikáni našich dějin (Husitský král) od dr. Jar. Kosiny. Seš. 20 a 21. po 25 h. — A. Dumas: Tři mušketýři. Seš. 22. a 23. po 25 h. — J. Klecandy Spisy. Karacson Aladar. Vojenský příběh. Seš. 1. a 2. po 25 h.

„Unie“ v Praze. Spisy Julia Zeyera. Fantastické povídky. Sešit 1. a 2. po 40 h. — Sof. Podlipské spisy. VII. Dva rodokmeny. Seš. 5. a 6. po 30 h. — Paměti presidenta Pavla Krügera. Z burakých bojů s Anglií. Seš. 12. za 60 h. Přeložil dr. J. Guth.

V. Kotrba v Praze. Jos. Ehrenberga sebrané spisy záb. Seš. 59.—61. Bratr Renát. Kdo by to byl řekl a toho by — byl teprv nikdo neudal. Seš. 62.—64. obsahuje obrázky ze života: Sedlák a statkář. Dvojsešit za 64 h. — Knihovna Kříže a Marie. Seš. 17. a 18. přinášejí „Sebraných spisů Petra Kopala“ díl IV., Do Kartouz, obrazů truchloher života sv. II. „Memoary kocoura“. Seš. za 20 h. — „Čechie“, obrázkový a zábavný poučný měsíčník pro českou domácnost. Redaktor J. Pauly. Seš. 4. Předplatné „na rok“ 6 K — České Květy. Rodinná obrázková revue pro zábavu a poučení. Pořádá dr. A. Podlaha. Čís. 6. Obsahuje obraz dr. Fr. L. Riegra, obrazy z jeho pohybu a vedle toho ještě 17 jiných obrazů s bohatým obsahem textovým. Vycházejí měsíčně za roční předplatné 12 K.

E. Beaufort v Praze. Přítel Domoviny: Xav. Šandor-Gjaleki: Na rodné hroudě. Seš. 13.—15. po 20 h. — S. Lomnický-Redžep: Neznámá země. Obrázky a črty ze života Peršanů. Seš. 9. a 10. po 36 h.

Dějiny české hudby. Napsal dr. Zdeněk Nejedlý, nákladem Hejdy a Tučka v Praze. Ilustrované katechismy naučné VIII. S 34 vyobrazeními a podobiznou Smetanovou. Autor podává tu první skutečné dějiny naší hudby v celé jich bohatosti. Vedle skladatelů všimáno i virtuosů, theor. spisovatelů, kritiků, nakladatelů atd. Cena 4 K.

Názorná květena zemí koruny české. Seš. 63 a 64. obsahuje slovník terminologický a věcný. Cena seš. 60 h. Nakladatel R. Promberger v Olomouci.

Česká Žena. Časopis křesť. sociálních žen a dívek. Red. M. Hasmauová. Roč. V., čís. 11. a 12. Předpl. na rok 2 K. Expedice v Praze 200—II. Křesť. paním a dívkám doporučujeme.

Ženské Listy. Vydává Ženský výrobní spolek český v Praze. Řídí Eliška Krásnohorská. Roč. XXXI. Čís. 1.—4. Předplatné 4 K ročně.

Serafinské Květy. Časopis terciářů československých. Red. Švábeník Fr. Předpl. 2 K na rok přijímá administrace v Olomouci.

Střední Labe upravené a uplavené. Spolkový orgán „Středolabského komitatu. Číslo 7. Řídí V. Váňa. Předpl. 3 K ročně. přijímá V. Pilař, mlynář ve Valech u Pílovců.

2 vozy, válníky

(štrafký), jeden těžký, jeden lehký,

2 vozy obyčejné,

jeden těžký (kára), jeden lehký (kraváček),

vesměs zachovalé, prodá levně

JINDŘICH JELÍNEK,

mydlář v Hradci Králové.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vino sladká a vino šumivé (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakoosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medaille.
Vzorky zdarma a franko.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.
nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skřínkách.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, lehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!
Solidní obsluha při mírných
cenách.
Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.
Důvěry hodným zásluhy na výběr též i na splátky
bez svýžení cen. — Založeno r. 1843

Štěpařský vosk
velmi dobrý, levně nabízí
Josef Pilnáček v Hradci Král.
c. a k. dvorní dodavatel.

Víno
přírodní, všech druhů, 1 litr od 35 kr.
lze dostati u
J. Kadečky v Hradci Králové
v „Adalbertinu“.
Chemický rozbor c. k. zkušební stanice
v Klosterneuburgu se na požádání předloží.

První výroba
věžních
hodin
v Časlavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd., doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemající obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty
jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
k. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku
„VZÁJEMNOST“,
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,
které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.
Vzorky a ceník zasílají se obratem poštou
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Klobouky
k jarní a letní sezóně
plstěné a vlněné vlastní výroby.
Klobouky plstěné
nedostižitelně jemné a lehké z továrny P. a C.
Habig, c. k. dvorní dodavatelé.
Lovecké klobouky lodenové
z továrny Ant. Pichlera v Štýrském Hradci.
Klobouky slaměné
nejjemnější i nejlevnější od pražských, českých
firm. — **Formy.**
Sportovní čepice
různých druhů.
**Dětské čapky, barety, letní
mikado.**
Vše v nejhodnotnější výběru má na skladě
Jos. Dvořáček,
kloboučník.
Hradec Králové, Palackého třída č. 83.
u Pražské brány.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)
doporučuje P. T. veleduštojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 146 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, sí-
těními i vsazením.
Veškeré rozpočty, akvizity i odborná
rada besplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě výslou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby
pro jarní a letní dobu.
Též velejemné
látky na taláry.
Četná uznání zvláště z kruhů veleduštojn-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez svýžení cen!

Krásný byt
v I. patře, s rozkošnou vyhlídkou na aluneční
stranu v nově vystavěné vile v Hradci Králové,
sestavující ze 4 velkých pokojů, s jizbou pro
služku, koupelnou, balkonem a verandou, pod
jedním uzavřením, s veškerým příslušenstvím pro-
najme se od 1. července 1903. — Blíží se dělí
administrace t. l.

**Kostelní
náčiní**
vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.
Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.
Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

**Čistý
včelí
vosk**
v nejvyšší ceně kupuje
Josef Pilnáček v Hradci Král.
c. a k. dvorní dodavatel.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma
Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Syhrově (Ústí), založena roku 1858.
Fotografie a nákrety u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.
Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

OBNOVA

Číslo 15.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 10. dubna 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Francie.

(14) Není našemu listu možno, věnovati zahraniční politice té pozornosti, jaké třeba v zájmu církve, rakouské říše a i užší naší vlasti; poněvadž však zraky celého katolického světa upřeny jsou dnes na Francii, je povinností i krajinského katolického listu, nespokojiti se pouhým „politickým přehledem“. Kdosi upozornil na zjev, že Francie každých třicet let musí prodělati svou revoluci. Od poslední války a spolu revoluce uplynulo více než třicet let — tedy víc než Francouz snese. I dnešní Francie je prachárnou — schází jen doutnák a tím může se státi v této podivné zemi každá malíčkost. Důvěra lidu francouzského ve vládní kruhy je jako za Ludvíka XV. otřesena; neslýchaná prodajnost a mravní porušenost i prvních mužů národa působí nespokojenost a bouři ve veřejném mínění.

Jsou dva mylné názory o Francii; první, že je to země nevěrců, druhý, že je to země bohatá. Tam, kde sebere se v době krátké 30 millionů na kostel Božského Srdce Páně na Montmartru, může se sice mluvit o nevěrecké vládě, o zednářské většině vládní, nikoli však o nevěreckém lidu, právě jako se nemůže mluvit o blahobytu země, jejíž finance jsou dnes nejvíce zatíženy, kde zemědělství udržuje se jen při příslušné spóřivosti a skromnosti francouzského rolníka, byť i ostatní mocnosti dlužily se v Paříži a třeba francouzský kapitál razil si cestu do ciziny. Přes svůj praktický duch neporozuměli si Francouzi, aby svůj kapitál především doma investovali, aby jej nestahovali do pařížského peněžního centra, kde si s ním nevědí ovšem jiné rady, než aby proň hledali místo v cizině. Francie má světové peněžní ústavy, ale nemá menších peněžních závodů na venkově, což je příčinou úpadku zemědělství a spolu důkazem, že je Francie dnes v rukou židů a zednářů, kteří jsou všude stejní. Jen tak je možno, aby sto tisíc kapitalistů vládlo čtyřicetimilionovým národem. Republika a nejtuzší centralismus — jaký to consens (shoda)!

Že se v této obzvláště katolické zemi k vládě dostaly tak výstřední živly, toho příčinu třeba hledati jednak v povaze, jednak v revoluční minulosti francouzského lidu, na kterou se tam nikdo neopovazuje patřičně posvítiti, zrovna jako na dobu husitskou u nás. Napoleon I. je národním heroem (rekem) mužů a ideálem kavalíra žen, přes propast, k níž národ svůj dovedl; postavy komunny přes krví zbrocené ruce jsou národními bojovníky a mučedníky. S tímto směrem, jenž pravdu směle bije v tvář, nemohla přec souhlasiti katolická církev a proto ona především trpěla, kdykoli „muži budoucnosti“ nabyli vrchu, ona vztek sansculotů (bezkalhotáků, stoupenců luzovlády) za jiné vždy vypila. Ještě před osmi lety byla naděje, že pro tyto revoluční proudy najde se turbina, již by se tyto odvedly a byl tu i poctivý muž čistých rukou, který netajil se svým protiradikálním, mírně republikánským smýšlením a který i přistoupil k vyčištění chléva Augiášova. Byl však president Kazimír Perier na svou dobu slabým, neboť Francie stála již ve znamení revoluce a v takových chvílích je, jak známo, každý krok nazpět národním zradou. Vždyť ho chtěli dáti již v obžalobu, jako Aristida, pro zradu na národě! Co je lehčího, než přivesti zaslepený lid na nepravou stopu? Patří k tomu jen trochu rafinerie a špatnosti; to se podařilo parlamentu, v němž radikální živly zvítězily a Perier, obžalován ze slabosti oproti německé vládě, i s mírnějším předsedou ministerstva Dupuyem ustoupil. Dobře počítali; není národa ve věci národní cti citlivějšího nad francouzský.

Zákon proti kongregacím byl by za Periera a i jeho nástupce, mírného republikána Faura, nemožným; v době, kdy radikálové a socialisti obsadili ministerstvo, nemohl naraziti na odpor nepřemožitelný. Na tom však nebylo dost; „l'appétit vient en mangeant“. Dalo se očekávati,

že nepřátelé církve nezůstanou státi na poloviční cestě a že za příznivé pro sebe situace přistoupí k provedení svého starého snu — odloučení církve od státu, odepření rozpočtu ministru kultu a vyzdvižení konkordatu, jež Napoleon III. s papežskou stolicí uzavřel. Teukrát zabral stát církvi její statky, převzav povinnosti vydržování její a dnešní radikálové byli by věru schopni dopustiti se té hanebnosti, aby sprostí zloději kradli a nic za to nedali. Tak daleko došlo by to i u nás, kdyby státu církevní statky se vydaly za cenu upravení platů kněžských. To nechť uváží ti, kdo ve věci farních obcí přestřelili!

Zrušením řeholí dopustil se francouzský stát pod heslem svobody násili, jaké nemá v dějinách nové doby hned tak příkladu; avšak čin jeho není zlodějstvím, pokud kongregaci je volno, majetek svůj zpeněžiti. Je to skutek násilnický, skutek pekelného záští proti církvi, ale není špinavý; tím by se teprve stal, kdyby po zabrání církevních statků byla církev ponechána sama sobě a stát její byl škrtnut.

Ani tentokrát se náběh radikálů nezdařil; i sami mužové, jako předseda ministerstva Combes, ministr zahraničních záležitostí Delcassé, ano i Bourgeois, jenž se dal na tento program zvoliti, byl jako ministr s ohledem na zevnější politiku, bezpochyby cara, proti. Zrušení konkordátu znamenalo by ve Francii boj proti církvi, jaký posud nikde bez těžkých pro sebe škod neskončil a jenž by otřásl postavením Francie na venek, ještě více však vnitřní situaci poškodil. Bývalý kněz, jinak však, jako každý odpadlík, zavilý kněžstva nepřítel, svými slovy: „nemůžeme přece víry úplné postrádati, rozum nemůže býti sám jediným vůdcem ve zmátcích tohoto života, lid nemůže býti ve svých duševních zvycích, do nichž se za 14 set let vžil, vyrušován,“ poštval proti sobě socialisty, kteří mu vyčítali desertaci před nepřitelem, avšak on si je ostřejším vystoupením proti kongregacím sice jakž takž usmířil, slov svých však v příčině o nutnosti náboženství pro občanský a státní život neodvolal.

Proto otázka, jaké stanovisko zaujme francouzská komora i na dále proti katolické církvi, je jednou z nejdůležitějších ve Francii, dokazujíc, že ani tam není náboženství překonaným stanoviskem, jak je i u nás někteří rádi nazývají. O tuto otázku rozbije se bezpochyby celá vládní majorita, která odhlasování, že konkordát má zůstat i boj proti církvi že se nemá dále vésti, utrpěla vlastně trhlínu, již žádný tmel již nezacelí. Horšího již ve Francii při normálním běhu nastati nemůže, naopak lze očekávati další třídění duchů a buď revoluci, aneb nastoupení zpáteční cesty k církevnímu smíru. Co Pavel Deschanel předpověděl, že totiž nynější majorita je nahodilá a nynější vládní většina uměle, t. j. násilím a peněží vypěstovaná a že v žádné větší politické otázce nebude za jedno, ukázalo se pravdivým. Nové seskupení politických stran je na obzoru a tím i nový kurs.

Kož sama Prozřetelnost zasáhne v osudy této rozhárané země! Katolické církvi na Francii mnoho záleží; jeť francouzský lid přes svou vládu eminentně katolickým.

Dopis z Prahy.

V Prase, dne 8. dubna.

(K politické situaci. — Relata refero o velmi veloučitebném paedagogickém závodu inspekce profesorů na chodbách budov některých českých středních škol.)

V politických našich poměrech přítomné doby nastal obrat nanejvýš důležitý. Taktický postup většiny nynějších zástupců národa českého ve sborech zákonodárných spočíval na programu radikálním, pod jehož hesly pánové

ti dali se zvoliti. Tak zvanou „drobečkovou politiku“ a „nasavršské krajice“ české voličstvo na konci let osmdesátých nejrozhodněji zamítlo a volilo za representanty svého smýšlení muže se zásadou „ryc nebo nic“. Při volební vřavě deklamovalo se o „paláci blahobytu“, o „promluvení s králem“, o „oposici až do nejposlednější české chyšky“. Český lid tato silná slova a tlusté fráse s libostí poslouchal. Avšak od slov ke skutkům jest obyčejně velmi daleko, zejména když ke všemu ještě těm, kdo je mluví, není dán dar důslednosti a vytrvalosti. Více jinačích nedostatků zde ani vytýkati nechceme.

Faktum jest, že dnešní zástupcové českého národa na říšské radě ve Vídni z většiny dílu své stanovisko, na jehož půdě byli zvoleni, zaměnili na stanovisko jiné. Heslo „ryc nebo nic“ odložili mezi opotřebované politické rekvisity a na ten čas se určitě nevyslovili, co vlastně počítí hodlají. Mluví se, že bude svolán do Prahy sjezd důvěrníků národní strany svobodomyšlné, jehož jeduání by nynější nejasnou situaci osvětlilo. Jinaké medicíny pro přítomné schrádlé politické poměry české nikdo ani nezná. To jest ovšem velice málo pomoci, zejména když by usnešení svolaného sjezdu důvěrníků nebylo jistě jednomyslným. Nedá se totiž očekávati, že by se docílilo při něm souhlasného směrodatného výrazu smýšlení voličstva, jež mohou projevit jedině nové volby.

Proto nynější rozháraný stav ve smýšlení českého lidu, pokud se týče politické taktiky českých členů zákonodárných sborů, nezbytně potrvá do nových voleb. Veškeré jiné pokusy, jež by směřovaly k rychlému vyjasnění nynější politické situace, musí vyzněti na prázdno, leda že by způsobily po Čechách mezi lidem sponsty zbytečných mrzutostí a odkryly mnohou slabou stránku českého veřejného života.

Mladočeská strana nade všechnu pochybnost zřetelně vrchního a zodpovědného řízení českých veřejných záležitostí se vzdala. V hospodářském a zemědělském ohledu, v němž především spočívá síla a moc našeho politického významu, ustoupila již činitelům, kteří její stoupence ze všech rozhodujících míst vytlačují. Správa finančních a průmyslových závodů nikdy od mladočeských činitelů nebyla opanována. Na obchodní poměry zůstaly vlivy mladočeské ery beze vší působnosti. Pokud se vědy a literatury týče, ty zůstaly mladočeskou pracovitostí netknuty. Mladočeši na své vítězné cestě dobyli především jenom samosprávné hodnosti a poslancecké mandáty. Jak volby poslanců za posledních let ukazují, zůstávají nyní mladočeští kandidáti v menšinách a pokud o držení samosprávných hodností ze strany mladočeské mluvíti lze, tu jsme viděli, že dokonce i mladočeská většina sboru obecních starších král. hl. města Prahy postoupila řízení a reprezentaci hlavy království dobrovolně a ochotně nejrozhodnějšimu stoupenci směru konservativního.

Tím jest srozumitelně pověděno, že při příštích nových doplňovacích volbách do sboru obecních starších v Praze stavění zvláštních mladočeských kandidátů bude naprostou zbytečností. Mladočechů není dnes na pražské radnici zapotřebí, poněvadž to, co oni tam opatřují a provádějí, opatří a provedou stoupenci konservativní strany také. Poněvadž také výkonný výbor národní strany svobodomyšlné dal k tomu své „placet“, aby mladočeská většina na pražské radnici v čelo pražské obce postavila Staročecha, bylo by další drání se mladočeských živlů do správy pražské obce jenom obtěžováním voličstva.

Vzpomínáme, co to stálo své doby práce, shonu a agitací, aby do sboru obecních starších v Praze byli zvoleni pánové řezník František Sokol a rukavičkář Václav Březnovský, kteří tam byli pod vlajkou nejradikálnějšího mladočestství vysláni. A nyní ti, kdo je tam svého času s obětí svých vlastních osobních styků, se přetrháním vlastních přátelských poměrů se Staročechy pomohli umístiti, byli těmito pány vlastnoručně nejdůkladněji poučeni o tom,

jaké opatrnosti jest českému voliči zapotřebí, když svůj lístek do volebního osudí odevzdává. Pánům těm to docela nijak ve zlé neběháme, nijak ve zlé jim to nevytýkáme, ale pro mladé české jejich voliče a agitátory musel to býti zdrcujícím pocitem, když pan Sokol aranžoval pochodňový průvod a zastaveníčko v předvečer instalace staročeský smýšlejšího pražského primatora p. dra Srba a když pan Březnovský při instalaci slavnostně s radšenými slovy pověsil mu na šíji primatorský řetěz.

Opakujeme, že tyto jejich skutky nás v tom nejmenším nepohoršují a nemrzí, ale politická jejich důslednost a mladočeská víra v jejich neochvějně stranické smýšlení jsou nimi samými uvedeny v niveč. Tyto dva významné činy mladočeských zvolenců jsou dnes pro celou Prahu důtklivou výstrahou, aby se voličstvo přístě nedalo žádnými deklamacemi o stranicí a ilusemi o radikalismu rozdujovat v nějaké nepřátelské táhory!

Politika osob, jež vyparáděny rosmantými hesly honily voličstvo v hotové volební bitvy, a nás patrně skandává. Skutky a jednání na základě mladočeského programu zvolených dočasných hodnostářů hromovým hlasem do české společnosti volají, aby při výběru vykonavatelů své vůle měla především na zřeteli prospěchy věci pospolitě a varují každého, aby se nikdo pro žádnou osobu nijak neexponoval!

To jsou první paprsky světla, jež do nyní nejšednější politické situace vrhá pravda, kterouž každý z jednání různých politických osob může vystihnouti. Správnost principu, jež v tomto listě od počátku jeho vycházení hájíme, aby totiž naše česká společnost vyhledávala především a jenom to, co nás všechny v jednotu spojuje a aby se varovala všeho, co by nás mohlo třístiti a znepráčetelovat, dochází dnešními poměry nejkvělejšího potvrzení. Politika osob musí u nás ustoupiti prospěchu věci, již často nelze každému své osobní zájmy a poměry přispůsobiti a obětovati, aby svou důslednost nekompromitoval a dané slovo a učiněný slib nebyl nucen zrušiti.

Doufáme, že stojíme na počátku potlačování a přemáhání „hrachu závisi“, jenž naši společnost po celá desetiletí otravoval a otrávenou ze správné cesty rozumného a vážného veřejného postupu na různá scestí sváděl.

* * *

Pisatel těchto řádků kráčet onehdy po jedné hodině odpoledne ze Král. Vinohradů do Prahy. Na cestě této došel staršího, sympatického pána, dávného svého přítele, profesora sedmé hodnostní třídy na jisté vážené pražské střední škole. Zdvohl ho pozdravil a když se na roli školské sešedivělý paedagog k němu družně připojil, dovolil si k němu otázku.

„Kam pak pan profesor ráčí?“

„Pospíchám na inspekci!“ zněla zasmušile pronesená odpověď, která pisatele těchto řádků přivedla do nemalých rozpaků. Nečetl totiž, že by vážený přítel profesor byl jmenován zemským nebo alespoň okresním školním inspektorem a proto mu za tou příčinou negratuloval. Lekl se proto, jest li se snad nedo-

pusil nějaké společenské nepozornosti vůči starému, vzácnému příteli. Některá, jinak i velice rozumní pánové nesou totiž taková přehlédnutí od známých velice těžce. Pisatel těchto řádků byl sám toho jedenkrát svědkem, že starý známý oslovil dobrého svého známého pouze: „pane Vomačka!“ Pan Vomačka se však po tomto oslovení zle zamračil a na starého známého vyhrkl výčitkou: „Co pak vy nečtete noviny, že ani nevíte, že já jsem císařským radou?“ A pisatel těchto řádků nyní oslovil na inspekci jdoucího pána pouhým titulem „pane profesore!“ Hruza ho pojala, jak špičaté bude na patrnu mezeru ve svých vědomostech upozorněn. Až se zajeřil a nemohl učiněné mu sdělení formálně vzíti k vědomosti. Starý pán to postřehl a uctil, že pisatel těchto řádků musí vysvětliti, o co vlastně běží.

„Na některých středních školách, — zákon nebonařizení o tom citovati neumím — jest totiž zavedeno“, ujal se vážně a s jistou kousavou mrzutostí slova, „že čtvrt hodiny před zahájením vyučování a v pauzách, nebo li respiriích mezi vyučováním koná se nyní na chodbách školních budov inspekce. Inspekci ton pověření jsou členové sboru profesorského. Je to pro každého akademicky vzdělaného profesora skutečně nanejvýš důstojný a nemálo povznášející paedagogický úkon, dozírat, aby některý chlapec na chodbě k záchodu a od záchodu si neposkočil, aby se nějaké nevinné daremnosti hlasitě nezasámál, aby si po kolikahodiném sezení slovíčkem nezačtverčil. Inspekce tato má také v pravdě obrovský vliv na mravní vývin povahy žactva. Ono si zvykne považovati školu za poloviční káznici, naučí se od malička přetvařovati se, když musí i každý nejmenší bezděčný projev mladé své mysli potlačit a v duši jeho následkem násilného tlumení přirozených pocitů klíčí a roste zvilost, faleš, dovednost a náchylnost ku klamání a přetvářce. Profesorstvo tímto nanejvýš paedagogickým závodem také velice na své vážnosti ve škole získává. Studenti vyšších tříd se patřolování svých šedivých učitelů po chodbách a v okolí záchodů tiše posmívají, všelijak je slovy, verši i malbami persiflují; člověk to postřehne, ale raději moudře mlčí, aby sebe neudělal směšným a rodičům studenta nezpůsobil nezasloužené nesnáze. Na vojné nehledkuje již ani frajtr, ale paedagogu třeba i sedmé hodnostní třídy dostává se té cti zapatrolovati si po chodbě patrně podle zásady Komenského, že „moudrý otec a učitel má u syna a žáka více neviděti, než li viděti“. Důstojník sedmé hodnostní třídy má právo na dva sluhy a na dva koně a paedagog sedmé hodnostní třídy nemá při svém hlídkování ani pokojík, jaký má každý poručík nebo kadet, když má kasárni inspekci, což profesory cvičí ve způsobilosti, aby se na nich mohly pařezy štípat. Ovoce tohoto znamenitého paedagogického opatření, k jehož otcovství svým časem nikdo se ze skromnosti hlásiti ani nebude, jest nanejvýš požehnané! Profesori se při něm ve průvanu na chodbách nachladi, stávají se předmětem poznámek a vtipů dorůstající studentující mládeže, studentstvo se přetvařuje, jeho

horká krev a přirozený vzrůst se tlumí a duši šehož jest za nynější doby nanejvýš zapotřebí proto, poněvadž se v posledních dobách stalo, že studenti z některých středních škol vyháněli se tříd okny lavice ven na ulici, že mezi hodinami na chodbách třída na třídu z revolverů střelila a vzájemně se povraždila, na dvou místech dokonce studentstvo celou školní budovu rozbořilo a se zemí srovnalo, aby do nového jejího zbudování mělo prázdnu, když o jiných případech nemluvíme. A tomu všemu zavádění inspekce na chodbách školních budov nyní předejde, poněvadž hlídkující má povinnost každého, kdo vykřikne, nebo rozběhne se, ihned udati. To také znamená veliké rozšíření a zvýšení společenské moci a zlepšení postavení profesorského stavu. Do nedávných dob nebylo toho všeho zapotřebí.

My všichni nynější profesori, řiditelé i P. T. páni zemští inspektoři vyrostli jsme bez požehnaní závodu inspekce vážených svých učitelů po chodbách školních budov, většina řiditelů jest ním přiváděna do nemalých rozpaků, ale některým pánům není celému ostatnímu světu nepochopitelný ten závod ani dost málo poválivým, tak že ho i ochotně velebí jako vrchol moudrosti a důvtipu — — —

V tom došel pisatel těchto řádků s váženým svým přítelem na křižovatku ulic, kde se museli rozejíti, aby pan profesor v čas na chodbu na inspekci došel. Starý pán se zastavil, vytáhl chronometr a spokojeně si oddechl.

„To jsem rád, že jsem se neomeškal. On si toho rektor sice nevšímá, když se člověk opozdí, ale kollega“, čekává pravidelně pět minut před třemi čtvrtěmi u školní budovy a když školník otevře, ihned slídí, jestli jsou „inspekce“ na svém místě. Náhodou scházejícího kollegu ihned ochotně na minutu zastoupí a potom řiditeli sladounce oznamuje, že na místě jeho (t. j. řiditele) nedostavivšího se kollegu dvě minuty v inspekci na chodbě srdcerád zastal, aby třeba zrovna zavítavší zemský pan inspektor nenalezl chodbu prázdnu — — —

Přítel profesor po tomto sdělení se s pisatelem těchto řádků rozloučil a s nadšením odcházel na svou inspekci a pisatel těchto řádků na základě jeho sdělení zpravuje širší veřejnost o znamenitém závodě, o němž byl od něho tolik krásných věcí slyšel. Zajisté že bude každého tato znamenitá novota v našem středním školství nanejvýš zajímavá a že naši poslanci na říšské radě v nedostatku užitečného zaměstnání podají návrh, aby Jeho Excellence pan ministr kulta a vyučování ráčil dovoliti postaviti na chodby těch ústavů, v nichž tyto inspekce jsou zavedeny, zvláštní šildrhauzy a aby také dovolil, aby hlídkující profesor nosil jako odznak této své paedagogické služby v zimě bufy a v létě veliký čínský fechr, kteréžto zvláštní výhody mohly by zároveň platiti za remuneraci této v některých školních budovách zavedené vynikající paedagogické služby, k níž se vyžaduje universitní studium a učitelská kvalifikace pro vyšší gymnasia a realky, případně spolu s doktorátem filosofie.

FEUILLETON.

Motiv velkopáteční.

Napsal Josef Váňa.

„Otče, odpusť jim, nebo nevědí, co činí!“
Luk. 23, 34.

„Jste rabulistou!“ zvolal na mne kdysi hněvivě velmi učený pán s professorské katedry a díval se při tom z vysoka přes brejle.

Zůstal jsem, jako když do mne uhoří. Nic jiného jsem na tomto světě tehdy nespáchal, než že jsem mu řekl do očí — pravdu.

„Rabulistou, rabulistou!“ stále mi znělo v uších a v mozku a v duši a v celém nitru a nemohl jsem si to nijak srovnati v hlavě.

„Tak tedy ra-bu-li-stou!“ zvolal jsem posléze táhle a uvěřil jsem tomu. Rekl to učený pán. Do dnes však nepozorují, že by mi to bylo bývalo přičteno k spravedlnosti jako kdysi Abrahamovi.

„Bouř lid počínaje od Judska až do Galilee!“ volali ne učení pánové s brejlemi, nybrž luza, luza těmi učenými pány rozeštvaná, rozjštěná, rozdrážděná. A pěsti se zatínaly, ruce se zdvihaly, rty se svíraly a zástupem to burácelo jako pralesem divoký orkán.

A uprostřed rozvášněné luzy stál Beránek tichý a neotevřel ani úst. Jedovaté sliny střikaly, nadávky přely, kletby se sypaly, zlořečení se chrliilo a on . . . ?! — Neotevřel úst svých.

Bůh milý ví, proč vždy si na tento motiv vzpomínati musím o velikém pátku. A kdyby mi někdo paměť snad zabil, vzpomínati musím.

„Bouř lid počínaje od Judska až do Galilee . . . !“

A proč bouř? — Proč ho takto zločina ústa obviňovati mohla? — Proč rozeštváný lid takto řváti se opovážil?!

Mané člověk běže hlavu do ruky a mané přemýšlí.

„Jestliže pravdu mluvím vám, proč mi nevěříte . . . ?“

Ano, to jest to! — „Jestliže pravdu mluvím!“ — Ta se nerada slyší, ta se nelíbí poslouchá od jakživa.

„Kdo z pravdy jest, slyší hlas můj . . .“

Z pravdy, hm z pravdy!

„A co jest pravda?“ řekl Pilát, pokrčil úsměšně rty a díval se přes rameno zkoumavým zrakem na Ježíše. A zdálo se mu, že ten prorok Nazaretský jest snilkem, že jest podivínem, že nezná, jak to ve světě chodí.

„Mluvit pravdu a chytiti mezi lidem obstatí! — Směšno, věru směšno! — Spíše úhoz hromu se snese, než jedno jediné slovo pravdy!“ — A Pilát se hlasitě rozchechtal.

„Jestliže pravdu mluvím vám, proč mi nevěříte . . . ?“

„Jaký to podivín, ten Nazaretský! — A jaký neapraktikus! — Svět, lidé a — pravda!“ A Pilát se rozchechtal na novo, až mu slzy vatoupily do očí a stále jen vrtěl hlavou.

„Pravdu, pravdu!“ pobručoval si a usmíval se stále ironičtěji a ironičtěji.

„Jaka to smělost, jaká odvaha! — Pravdu?“ A kynul služebníku, natáhnul bílé ruce a již voda tekla přes štíhlé prsty na stříbrný podnos.

„Vezměte si jej a ukřižujte, já na něm viny nenalézám“, prohlásoval slavnostně. Byl politik a věděl, jak se musí k lidu mluviti.

„Nenalézám na něm viny, ale nicméně si jej vezměte a ukřižujte!“ A perlové krůpěje vody stále dopadaly na široké dno stříbrné mísy a tříštily se úpadem v tisíce a tisíce jiskřivých démantů.

„Pravda, pravda! — A co jest pravda?“

Pravda jest cností krásnou, cností velebenou a odporučovanou, jest cnost všech cností, ba jest cností, abych tak řekl ideálem.

I náš slavný Kollar o ní peje:

„Pravda jest co cedry na Libanu,
ti jenž na ni dují větrové
jen víc šíří vonnou její mannu.“

Ale pravda jest i cností trpkou, cností na světě obávanou, ba téměř nenáviděnou. Lidé ji rádi nemají a neradi ji vidí. Přijde li pak někdy mezi ně, žádá se, aby měla vždy vybraný a pečlivý ústroj. Zanedbá li to a ukáže-li se najednou z čista jasna někde bez závoje, bez rukaviček, působí právě zděšení.

„Jestliže pravdu mluvím vám, proč mi nevěříte . . . ?“

Zaburácelo to náhle zástupem, jako když z hluboka zahřmí. Tisíce pěstí se zafalo, tisíce zubů zaskřípalo a tisíce ramenou k hrozbě se pozdvihlo. Jako když nějaký odvážlivec do vos píchne.

„Ukřižuj ho, ukřižuj ho!“

A dunělo to se všech stran jako temné rachocení hromu a zástup se vlnil, jřřil, zmřtal jako když do žitného pole zalehne prudký severák.

„Ukřižuj ho, ukřižuj ho!“

Můj Bože, co . . . yslének dere se tu najednou do hlavy. Jako vodní přřval hrne se to tam a člověk neví kudy a kam . . .

„Ukřižuj ho, ukřižuj ho!“ Pro pravdu tedy křřž, umučení, utrpení, smrt — — —

Jaký to podivín, ten Nazaretský, jaký to neapraktikus! Ukřižovat se dří! A ještě na křřži otevírá ústa, ještě na křřži volá: „Otče, odpusť jim, nebo nevědí, co činí!“

Jaká idealnost, jaká neapraktičnost! Spasit lidstvo chtěl, naučiti pravdě, přřvésti ho k životu, ale lidstvo tomu neporozumělo, ba nechťelo. Ukřižovat se dal a vysmáli se mu: „Sestup s křřže a my ti uvěříme!“

Jaký to snilek, jaký idealista! — Pravdou a křřžem chtěl obřšťstniti svět, chtěl založit krřlovství Boží na zemi, chtěl . . . — — —

Obrana.

Vzorná akademická polemika. Slovatně učenému „Času“ nejsou nijak vhod resoluce katolického lidového spolku v záležitosti Husova pomníku. Tomu se ovšem nepodiví nikdo, kdo jen trochu zná duši tohoto „akademického“ orgánu. Advokát židovstva, list takový, který dovede pokorně lízat i dťky internacionálního „Práva lidu“, ač jimi byl několikrát sešlehan, nebude zajisté chválit projev katolického spolku. Ale důvody, jichž užívá akademický „Čas“ proti katolictvu, jsou příliš málo akademické. Takové důvody by „objevil“ snadno i poslední prohaný dopisovatel „Červánků“. Akademický orgán na př. píše: „Že působení Husovo přineslo Čechům pohromy nesmírné, jest fráse (!!) tak stará, že se jí zabývat nebudeme.“ Inu — šikovnost žádné čary. Čas přece aspoň tolik ví, že by se dalo proti takové „staré frási“ velmi těžko bojovat. Že následkem husitství rolnický stav v Čechách upadl do otroctví a že vysoké učení Pražské bylo právě husity oloupeno, až ztratilo svůj kulturní význam, to akademickému Času neznámá nic. Že husité při své „svobodomyslnosti“ pobili a upálili statisíce vlastních krajanů, to také nebyla asi žádná pohroma.

Ničení nádherných staveb a celé spousty krásných českých kněh, obrazů a soch — to také neznámá nic. Zničení staroslavného Vyšehradu, spálení téměř celé Malé Strany a Hradčan, to bylo všechno v pořádku a srovnávalo se to s pokrokem; vždyť to činili „pokrokoví“ husité. Zběsilé ženy tábořské upálily tisíce katolických žen, ale to se jim musí odpustit; kdyby se takového pohanského barbarství dopouštěly někdy v Čechách ženy katolické, psaly by o tom liberální listy bez přestání. Před vystoupením Husovým byla Praha nejlidnatějším, ujmocnějším městem střední a severní Evropy; odtud se rozhodovaly i osudy říše Německé. A jak to vyhlíželo, když byla Praha husitskou a protestantskou? I když se Praha vzpamatovála z hrozných pohrom husitských, čítala ještě r. 1594 málo nad 50.000 duší. (Srv. časopis musea r. 1899, str. 322.).

Zkrátka není v dějinách příkladu, že by některá strana politická nebo náboženská tak nekulturně ve vlastní zemi řádila, jako to činili — vlastenečtí husité. V každé válce se stanou mnohé surovosti a nekulturní výstřednosti; ale strana tábořská, a s ní spojení novoměstští husité prováděli takové pustošení soustavně, zavazavše se k tomu programem. O tom by měl rozhodně aspoň něco vědět list — akademický. Čas se smiňuje též, že hrabě Schönborn kladl důraz na katolický ráz Prahy; k tomu dodává: „Dovolili bychom si akcentovati český ráz Prahy a pro ten se strany „klerikální“ se v historii stalo tuze málo.“ Žase čistě realistický a židovský objev. Karel IV. byl tak horlivým „klerikálem“, že jednou dokonce vedl koně papežova za úzdu. A ten právě dříve poněmčenou Prahu učinil skoro ze čtyř pětín českou. (Srv. Tomek: Dějepis

O Kriste, proč jsi nevzal chléb milosti a spásy nehodným synům, proč jsi jim ho nevyrvál z vražedných a krví zbrocených rukou a nehodil ho raději psům. . . ?!

A maně se člověk zadumá, maně se zamyslí a kdyby se snad rozmyslil, dobrotě Boží a milosrdenství Božímu na dno se nevrhí. A kdyby si hlavu rozlámal, zlobu a zatvrzelost a zaslepenost lidskou nepředělá, nenapraví. Lidé stále stejní. Jako před devatenácti stoletími, tak zrovna nyní, jen že snad nyní ve zlobě a zatvrzelosti modernější a raffinovanější. Jako bylo na počátku, tak i nyní. . . — — —

„O šťastná vřo, požehnaná buď!
Kdo tobě vzdá se, snad můž šťasten být,
ty zdeptáš všech, ty upoutáš cit
a liješ úkoj blaženosti v hrud!

Nad žití klamy, pochyby a rmout
ty zvedáš se jak skály přikryt štít,
na kterém kříže znamení lze zřít,
jež hlásá: „Lichý svět tě nezarmutí!“

Co síly, krásy, lásky, dobra k všemu
v tom sladkém jhu se roztavilo k štěstí
a v úkoj tisícovým bolestem.

Ó křtí! Musíš lidstvo k blahu vésti,
rád chci to věřit, šťastný jsem tím snem —
V tom okno snu kdos rozdrtil mi pění..

(Vrchlický: Votivní desky.)

Rozumíte této znělce moderního básníka. . . ?

Než zdá se mi, že jako kdysi na Kalvarii, tak že až dosud a každé chvíle volají ta zasnáá ústa Ježíšova úpěnlivě: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí. . . .“

města Prahy II., 512). Rozkázal, aby žádný pouhý Němec na radách nesedal a aby každý obyvatel české země své děti k české řeči držel. Právě za Karla i jiná velika města rychle stírala se sebe ráz německý.

Ža to však předkové nynějších přátel „Času“, totiž protestanté a židé, starali se horlivě, aby se moc německého jazyka v „zlaté“ době husitské a protestantské v Praze i jinde v Čechách šířila. Jaké vlastenectví u našich protestantů před Bílou horou vládlo, o tom píše protestant Denis takto: „V samém středu země jazyk český jest ohrožen; obchod skoro všechno jest v rukou cizinců. Slované přijímají zvyky a jména cizinců, posílají děti své do škol jejich, zapomínajíce je učiti jazyku českému. Zpozdilá mládež tváří se, jakoby mluvila jen německy, nechce odpovídati česky, zakládá společnosti, ve kterých zakázáno jest promluvití slůvko české, v hospodách a při tanci německy dotazuje se přítomných. Školy zaplaveny jsou učiteli německými; páni osazují fary Němci, kteří svým jazykem káží věřícím, neznajícím než česky.“ (Denis-Vančura: Konec samostatnosti české, 634).

Tak si vážili českého jazyka stavové protestantští! Kdyby byl Karel IV. z hrobu vstal, byl by všechny takové „vlastence“ z Čech bičem vymrskal. Židé ovšem měli z toho radost, poněvadž němčili v Čechách statně i za Jiřího z Poděbrad a za Vladislava II. Že se jejich nynější potomci dosud otcům nezpřonevěřili, o tom snad ví dobře každý realista. Stačí nahlédnouti do seznamu žactva v německých pražských školách nebo poslouchati, jakým obcovacím jazykem se v Praze židé baví. Kdyby židé přestali podporovati v Praze vládu němčiny, zahynulo by dobře devadesát procent německých ústavů v Praze úbytými; ale o tom „Čas“ psáti nesmí. Že by se Času daleko více zamlouval židovský ráz Prahy než katolický, o tom není pochybnosti.

Dějepisné vědomosti akademického orgánu ještě lépe se zračí v tomto výroku: „Že přijata byla (katolickým spolkem) resoluce, v níž působení Husovo nazývá se revolučním, to jest třeba zaznamenati. Ovšem klerikálům je pokrok a revoluce tožný.“ Tak se nestydí psáti akademický orgán. Hus nazýval papeže antikristem a říkal, že papežství jest institucí nepotřebnou. Vyzýval, aby se velmožové ujali správy církevní, čili aby stávající poměry převrátili. Prý právo na majetek a úřední hodnost má jen člověk nedopustivší se smrtelného hříchu. Jaký důsledek by přivedlo praktické uplatnění takové zásady? Takové pohledy dle Času nebyly revoluční, ale jen pokrokové; že na základě Husových myšlenek vznikla v Čechách revoluce zrovna vášnivá, na to akademický orgán nevzpomíná. — A takovouhle „vědu“ šíří Čas za souhlasu našich akademických protivníků. Inu, proti katolíkům ve strannické zášti užívají i akademikové zbraní zcela neakademických, jakoby ani stručný katechismus českých dějin neznali.

Politický přehled.

Dne 3. dubna byla poslední schůze v parlamentě vídeňském před svátky velikonočními. Z přítomnosti velmi malého počtu poslanců podoben byl ostré kritice známý výnos ministerstva vojen. stran protisoubojové ligy a odpověď ministra zeměbrany. Posl. sněmovna seje se po svátcích 21. dubna, kdy započne jednati o novém řádu jednání.

Německá parlamentární řeč byla zamítnuta ve výboru pro záležu jednáního řádu. Jak si poslancové přes přání národa našeho všimají svých povinností, poznati z toho, že ve schůzi ústavního výboru, v níž schválen návrh na zrušení § 14. většinou jednoho hlasu, nebyl přítomen ani jediný mladočeský člen.

Panská sněmovna vyřídila ve II. a III. čtení zákon o podomním obchodu, ale předloha bude zase vrácena posl. sněmovně.

Zemské sněmy dolnorakouský, štyrský a korutanský svolány jsou na den 16. dubna ku krátkému zasedání.

Té doby přetřásána je řeč posl. dr. Fořta, pronesena na schůzi voličů v Českém Brodě, kde co nejostřeji odsoudil obrat v mladočeské taktice, nazvav útup od obstrukce porážkou a katastrofou pro český národ. Většina přítomných vyslovila mu důvěru a odsoudila mladočeskou politiku; spolu ho vyzvala, aby vystoupil z klubu mladočeského.

V Uhrách dosud nestalo se vyjasnění. Strana neodvislých chce upustiti od obstrukce proti všem předlohám a vyjednávat, bude-li odvolána branná předloha. Košutovci se spoléhají, že jim panovník povolí. Sněmovna jest do 16. t. m. odročena, a až se seje, bude se jednati o prozatímním rozpočtu. V Charvatsku panuje silné hnutí pro finanční samostatnost Charvatska.

Vláda francouzská již předminulý čtvrtek nařídila, aby 28 kazatelským řečím bez odkladu dodán byl rozkaz rozpouštěcí. Do 14 dnů musejí

všichni členové řádů těch opustiti kláštery. Řádům vyučovacím dává se lhůta po většině do konce školního roku. Počet mnichů kazat. činí 3040, vyučováním se zabývající 15.964. Ohledně řečolných ústavů dobročinných lhůta rozpouštěcí zatím neustanovena.

Ve Španělsku pořádají studenti v celé řadě měst universitních velké demonstrace proti vládním opatřením na školách vysokých. K studentům přidávají se houfně nespokojenci. Na několika místech došlo již ke krvavým srážkám s ozbrojenou mocí.

V Nizozemsku zahájena právě stávka všech železničních zřízenců v zemi, k nimž přidali se i dělníci v přístavu amsterodamském a rottramském. Zákon čelící proti zastavení práce a zlepšení mzdy jsou vlastně podnětem stávky.

V Srbsku zrušena stávající ústava a stará zavedena zase na krátkou dobu.

V Macedonii se poměry víc a více zhoršují. Albanci obořují se již i na některá města. Při obléhání Mitrovice byl jimi raněn ruský konsul. Albanci ohlásili sultánu, že nebude pokoj, dokud sultán neupustí od provádění oprav a všechny křesťanské četníky ze služby nepropustí. Vesnice Karbince byla s povrchu země vojskem tureckým shlazena, její obyvatelstvo s četou povstalců postříleno a upáleno. Povstalci zničili už druhý most na trati Soluň-Cafihrad a poškodili tunel. Proti Turkům používají už dynamitu a pum. List angl. „Times“ přímo obviňuje Německo z piklů v Cafihradě, které mají za účel, zameziti opravné snahy velmocí.

Ve Finsku zřízena diktatura. Úkazem carovým zmocněn general. guverner, aby sám na vlastní zodpovědnost všeliké, dle jeho soudu vhodné kroky učinil v případech, kdyby se opatření finských úřadů jevila nedostatečnými.

Z činnosti katol. spolků.

Z Ličma. Ve značném počtu se sešli na květnou neděli členové zdejší jednoty, aby vyslechli přednášku vp. J. Sahuly o Karlu IV., Otci vlasti. S napjatou pozorností naslouchali přítomní, jak velkým a mocným náš národ byl, právě v té době, kdy nejvíce k církvi katolické lnul. Řečník končil přáním, aby se náš národ učil na zlaté době Karla IV. poznávat, co mu poslouží k štěstí a spokojenosti. Bůh požehnej další činnosti horlivé jednoty!

Z Vamberka. Na květnou neděli 5./IV. přistoupili členové křesť. katol. vzděl. spolku Svornost ve Vamberku ku sv. přijímání a odpoledne sešli se ve schůzi, v níž jednatelem promluvil o rodině, základu společnosti lidské.

Z Polčáky. Sv. Jos. jednota katol. jinochů a mužů konala dne 22. března svoji valnou hromadu. Za přítomnosti 35 členů zahájil předseda dp. Frant. Dittrich schůzi proslouvením, v němž vyřídil život náš spolkový za 10letého trvání spolku. Dle zprávy jednatele bylo schůzí výborových 7, přednášek 4. Jednota má členů: činných 64, příspěvkových 33, zakládajících 28, čestné 3. — Příjem činil 531 K 73 h, vydání 469 K 90 h, pokladní hotovost 71 K 83 h. — Zpráva knihovny: Knihovna čítá 98 sv. nábož., 401 zábav. pouč., knih půjčeno 695krát. K tomu má jednota vypůjčených 105 sv. od cthpp. bohoslovců Hradeckých. Jednotě zvláště milé přiznává věnuje místní vldp. děkan J. Le-tošník zapůjčováním Katol. Listů, jakož dp. předseda půjčuje Obnovu, začal jim vřelý dík. — Pan senior uvádí ve své zprávě, že hlavní zásluha o spolek má zábavní kroužek, který jej finančně podporuje. Ano, měl-li spolek zůstat na pevných základech, byli jsme nuceni koupiti si jednu polovici domu bývalého kláštera, náležejícího Školským sestrám ve Slatinaech za 12 set. Aby místnost divadelnímu účelu vyhovovala, museli jsme přestavovati. Tím ovšem se pokladna zase vyčerpala. Máme sice svůj dům, jsme však opuštěni jako Hagar a Ismael na poušti; nikde naděje na ulehčení. Členských příspěvků jest málo (čin. člen platí 1 K 20 h, přísp. 2 K ročně), ostatní spočívá na bedrách zábav. odborů, aby takto aspoň divadlem uhrazena byla největší část výloh. Hlavní zásluhu o činnost v kroužku zábav. má režisér p. K. Fixa. Pro fenešnicka, který si musí každý haléř neúpornou prací po celý den těžce vyděláti a po práci zase činnosti spolkové se věnuje, toť opravdu velká obět a ne vždy oceněna. Starost finanční ovšem brání nám věnovati se více otázkám sociálním, doufáme však, že a pomocí Boží postupíme šťastně dále. Zdať Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Opat Ferdinand Bursík zemřel.

V úterý 7. t. m. duše nad jiné šlechetná valétla k svému Otci. P. Ferdinand Bursík, opat král. kanonie Želivské, komandér rytířského řádu cis. Františka Josefa I., infulovaný prelát, biskupský notář, atd. narodil se 20. května r. 1827 v Plásku, kdež také započal své studium. Po dokončených studiích filosofických v Českých Budějovicích vstoupil do praemonstrátského kláštera v Želivě; složiv zde r. 1850 slavné sliby, byl vysvěcen roku 1852 na kněze. Následujícího roku se stal gymnasiálním učitelem na řádovém gymnasiu v Německém Brodě. Zde pobyl 19 let, pozabuzuje žactvo horlivě slovem i příkladem k vroucí lásce k Bohu i vlasti. Roku 1872 se odebral z Ně-

meckého Brodu do Vojslavic, je zde ustanoven farářem. Jeho loučení s gymnasijsním šachtem bylo těžké, zejména s každým šachem se loučí sváží jako s nejlepší přítelem; vše plakalo pohutím. Ve Vojslavicích se postaral o nákladnou opravu chrámu Páně. R. 1883 se stal děkanem v Humpolci, kde si získal jak svou milou povahou, tak duševní bystrostí všeobecnou přízeň, tak že byl zvolen do městské rady a brzy na to do okresního zastupitelstva. Za svého pobytu v tomto městě se postaral o vnitřní zvelebení chrámu Páně, zasadil se o zřízení hospodářské školy a pracoval horlivě o povznesení průmyslu textilního. Lvi podíl měl na přípravě práce ku stavbě úraby mezi Humpolcem a Nám. Brodem. R. 1890 byl jednoblasně zvolen Želivskými bratřími za opata; 8. září téhož roku byl slavnostně infulován biskupem Haisem. I v tomto úřadě si vedl nad jiné vzorně, takže úmrtí zaslaného starce jest bolestnou ranou pro Želivské řeholníky. Jest ku podivu, jak tento etimodný kmet až do poslední chvíle s největší horlivostí sledoval a podporoval rozvoj katolického tisku a vzrůst našich spolků. Církev i národ ztrácí v zesnulém mnoho. Byl vzorným mužem jako kněz, jako vlastenec; srdcem jeho vanula nejčistší, obětavá láska k bližnímu. Kdo-li s tímto velezaslaným a při tom nanejvýš skromným hodnostářem přišel do styku, vřelou láskou přilnul k tichému samému císaři, jmenován čestným občanem města Humpolce, Jitice, Lhotice. O šlechtnosti zesnulého se názory nikde neruší; je. Po smrti velkého biskupa Bryncha dlouho smrt nevztláhla ruku do řad kněžských v naší diecési; spokojila se dlouhý čas lupem jediným, královským. Až teprve teď se vrhla do ledového náručí jiného kněze velkého. Odplatí Bůh šlechtnému starci stonásobně!

Městská rada pro pálení mrtvol. V posledním zasedání městského zastupitelstva dne 31. m. m. adloval p. starosta, že městská rada vyslovila souhlas se spalováním mrtvol. Na to navrhol p. Dr. Durdík, aby obec naše stála se příspěvkem 50 K jednou pro vždy členem spolku, jenž se o tuto novotu zasazuje. Jak soudí městská rada o spalování mrtvol jako reprezentací sbor zdejšího občanstva, nemůže nám býti lhostejno a mohli bychom toho bez povšimnutí nechat jen tehdy, kdyby páni radní vyslovili svůj souhlas každý za sebe jako jednotlivce. Proti chuti jednotlivce netřeba činiti námitky, ale proti souhlasu městské rady protestujeme a prohlašujeme jménem katolického obyvatelstva, že se spalováním mrtvol nesusouhlasíme právě pro motivy náboženské. A tím rozhodněji protestujeme proti tomu, aby se jméno zdejšího poplatníka byly podporovány spolky, které jsou řízeny svobodnými zednáři. Máme naléhavějších potřeb v obci samé a mnohem palčivějších podniků v Čechách, proto nelze přispívat na luxusní choutky několika pražských sportemanů. Kdo se chce dáti spálit, ať si to sám zaplatí a nepočítá na podpory. Nejen ohled na náboženský cit, ale i na obecní finance nás vede k tomu, abychom veřejně protestovali proti zbytečnému plýtvání penězi na luxusní podniky.

Z průmyslového musea v Hradci Králové. Letošní kursy musejní hodlá tentokrát kuratorium ukončit uspořádáním třídního kursu pro chemické barvení, zdobení a pokovování kovů. Kurs tento skládá se bude ze tří tříhodinových přednášek, spojených s praktickými pokusy, ve kterých probírány budou postupně veškeré spůsoby galvanotechniky. Upozorňujeme naše kovopracovníky na tento kurs již z té příčiny, že ku praktickým pokusům nebude možno velký počet účastníků připustiti; proto je nutno, aby každý v čas učinil přihlášku u ředitele musea p. Lad. Handla, nebo v čítnárně přím. musea u tajemníka pana M. Oehma. Kurs uspořádán bude koncem dubna a bude úplně bezplatný. — Čítnárnu průmyslovou navštívilo v měsíci březnu 681 osob a domů zapůjčeno na 316 žádánek a 1170 předloh neb odborných knih.

Městský park. S radostí uvítali jsme zprávu, že „Okrašlovací spolek“ zdejší okrašlovacím odborem měst. zastupitelstva rozhodly se pro postupné zakládání velkého měst. parku za „hučavým mostem“ v Labekých kotlinách po obou stranách Mariánského aleje až k Sustenám a podle nové lípové aleje až ku Sítelnici. Doufáme však také, že pro dílo toto v budoucnosti tak významné zvolen bude plán ten nejlepší, v němž by zvlášť vážmáno bylo i finanční stránky. Nadějeme se proto, že hlavní naše obec neodkladně vykáže potřebný pozemek na založení větší školky, kde by se ihned počaly pěstovati ozdobné keře, stromy a jiné rostliny, jichž by se pak postupně použílo. Bez toho ani myslit se nedá, že by slibný podnik tento bez finančních obtíží došel šťastného zakončení.

Péče o mravnost. V nedávném čase zvlášť mnoho psalo se o prostituci a obchodu s lidským tělem; za tím účelem založen ve Vídni zvláštní spolek na potírání této otravné hlízy lidské společnosti. Ale v Hradci Králové péče povolaných orgánů o veřejnou mravnost snad usnula. Ať se zdá, že na t. kv. Pětidomí se dozor povolaných orgánů nevztahuje. Či snad je tam vše dovoleno?

Dar. Vdp. kons. rada Tondl daroval Jednotě katol. tovaryšů v Hradci Králové opětně 20 K. „Zaplác Pán Bůh!“

Podivný mrav. Dostalo se nám ujištění, že naše správa z minulého čísla o neobvyklém přijetí posvátnky na papežskou akademii jistým zdejším farmaceutem vznikla na jednostranném názoru. Přijeli jsme s uspokojením vysvětlení tohoto případu a proto milerádi kritiku svou odvoláváme. Kde není zlého úmyslu, nemůže býti ani sonda. — Pana asistenta K. S. se záležitost tato vůbec netýká, jak to se snění správy naší bylo patrné.

Heroldovo kvarteto schystalo 4. t. m. hudbymilovnému obecenstvu našemu pravou uměleckou pohoutku. Jiří Herold precizním přednesem těžkého Paganiniova koncertu přímo oslnil. Všácná souhra umělců přestála vítězně i nejtěžší skoušku při přednesu ohoulostivého Dvořákova kvinteta do A-dur. Ze

p. Eduard Tregler na sdaru produkce měl svým virtuozním doprovodem na piano lví podíl, netřeba ani připomínati. Křž přispěl naši umělci častými produkcemi k náležitému ocenění oslnivých, postrých krás klassických kvartet. Tuctovou přesádkou hudbou salonní se leckde vkus obecenstva ocitl na seostí; potřebl tudíž šititi zájem pro veeledla hudby komorní. Tomuto úkolu zajistě Heroldovo kvarteto dostojí čestně.

Na Sanatorium v Janských Lázních dále přispěli: Veleddstojní pp.: Jos. Vomočil, farář na Nové Pace 50 K, Aug. Stránský, kaplan v Trutnově 20 K, Karel Zieria, kaplan v Trutnově 30 K, Anonymus v Trutnově 20 K, Václav Vaněk, kaplan v Trutnově 20 K, Jindřich Kolář, kaplan v Nechanicích 5 K 60 h. — Z vikariátu Jaroměřského po 20 K vdp.: Josef Beran, vikář a děkan ve Dvoře Králové, Ant. Štěpánek, děkan v Jaroměři, Ant. Kozák, děkan v Hololavech, po 5 K: Václav Rosecký, farář ve Žitči, Josef Herkner, farář v Bílé Třemešné, Rud. Kühnel, farář v Kocléřově, po 2 K: Jan Vaníček, děkan v Josefově, Jaroslav Horák, farář v Jáseně, Petr Polreich, farář v Hermanicích, Josef Matouš, fand. v Kuken 1 K. — Druhá sbírka: Josef Kavan, farář v Zálužově 27 K 20 h, Josef Mynářik, kaplan v Černilově 13 K 60 h, Josef Unger, farář v Kbelích 23 K 12 h, po 13 K 60 h: Frant. Čejnovský, farář v Sedrašicích, Fr. Jeřábek, farář v Cibuzi, Frant. Urválek, farář v Koutově, Frant. Gebert, farář v Hradišti, Fr. Kadlec, kaplan ve Dvoře Králové 6 K 80 h, Fr. Wolf, kaplan ve Dvoře Králové 2 K 72 h, Josef Štastný, gymnast. katecheta ve Dvoře Králové 6 K 80 h. Srdečné díky vzdává a o další přispěvky prosí kapitulární Konsistorium v Hradci Králové.

Ze Všeodborového sdružení křesť. dělnictva. Schůze užšího výboru v Hradci Král. dne 4. dubna t. r. Přítomní: Urban, Jenšovský, Luštinec, Andrlík, Lábur, Pochmon a Polák. — Podpory nemocenské uděleny: Úpice: A. Štěpánský (7 dní katar žaludku) 8 K, Ad. Hurdálek (14 dní scrophulosa) 12 K. Náchod: J. Tuček (7 dní zánět ruky) 4 K, Anna Samková (10 dní zánět dásní) 10-66 K. Rychnov a. K.: Anna Vitoušová (7 dní průduškový katar) 4 K. Ústí n. O.: Jos. Kaufman (7 dní zánět pohrudnice). — Přijetí členové: Kostelec n. O.: Stěblíkova A. III., Anna Kapuciánová II., Jindrová A. III., Rychnov n. K.: Divišek Josef III. Náchod: Nyč J. II. Ústí n. O.: dp. Jirásek Fr. III., dp. Sokol Václ. III. za členy přispívající. — Pokladní zpráva za měsíc březen. Přijem: Členové přispěvky, zápisné, za spolkové řády a tiskopisy 526 K 78 h. Vydání: Nemocenská podpora 231 K 36 h, v nezaměstnání podpora 15 K, mimořádná podpora 13 K, stěhovací podpora 6 K, cestovné delegátům ku plenární schůzi 9 K 40 h porto 8 K 16 h, za skříň 38 K, za vazbu členských knížek 24 K 10 h, cheky, slovní listky 43 K, kolky 13 K 60 h, tiskopisy 18 K. Úhrnem 417 K 62 h.

Župní jednota hospodářská severovýchod. Čech koná v pondělí velikonoční 13. dubna 1903 o 1. hod. odp. v místnostech hotelu „Hutla“ na Pražském Předměstí v Hradce Králové výroční valnou schůzi delegátů. Na programu jsou volby funkcionářů, přednáška p. J. Jarose o rak. uher. vyrovnání atd. Nesejde-li se dostatečný počet členů v ustanovenou dobu, odbyvá se o hodinu později druhá schůze, která platně rozhoduje bez ohledu na počet přítomných.

Na dobytčí trh v Hradci Král. dne 7. dubna 1903 přivezeno bylo: 201 koňů, 208 krav, 22 volů, 38 býků, 24 telat a 2 kozy, úhrnem 495 kusů. Příští dobytčí trh bude dne 27. května 1903.

Krádež. V sobotu dne 4. t. m. byla neznámým pachatelem odcizena 6 roků zakořeněná, krásná hrůška, nacházející se na poli u silnice vedoucí od Malšovic k Svinarům a náležející panu Jindř. Jeřákovu. Majitel jest ochoten vyplatiti odměnu 4 K tomu, kdo by mu podal zprávu o pachateli.

Z Pouchova. Na Pouchově bude velkopáteční a božihodové kázání letos činiti ct. bohoslovec p. Frant. Červený z Hradce Král. — Tělocvičný odbor Sokola královéhradeckého v Pouchově pořádá v pondělí velikonoční „Pomlázkovou zábavu“ v hostinci „Na staré“. Na programu jest jednoaktovka „Vzletem sokolím“. O další volnou zábavu pečovatí budou členové hradeckého Sokola. — Okrašlovací spolek pouchovský pustil se již horlivě do práce; upravuje chodníky podél silnice a vysazuje stromky v novém parku pod hřbitovem i v ulicích.

Pochvalné uznání. Panu Fr. Valentovi, řídícímu učiteli v Librančicích u Černilova, dostalo se od Nejdůstojnější kapitulární Konsistore v Hradci Králové pochvalného dekretu za opravdu záslužné jeho působení jako vzorného katolického učitele. — Vyznamenánemu upřímní jeho přátelé srdečně gratulují.

Správa severozápadní dráhy vydala již loni humánní nařízení, aby každý železniční zřízenec bez výjimky měl každou čtvrtou neděli prázdnou; zřízenecům se tak měla poskytnouti příležitost k plnění náboženských povinností a k žádoucím oddechům. Leč na některých stanicích páni přednostové na tento rozkaz zapomněli a zřízenecům zákonně prázdné neposkytují. Proč? Doufáme, že se stane chvalitebná náprava.

Východočeská výstava v Pardubicích 1903 potrvá od 26. července do 15. září. Ješto z mnoha stran od pp. vystavovatelů projeveno bylo přání, aby doba k přijímání přihlášek se prodloužila, vyhovělo předsednictvo tomuto přání a usneslo se, lhůtu tu do 1. května t. r. prodloužiti. — Zemědělský odbor vydal další program a to: Odborné výstavy lnářské, která pořádána bude ve dnech 22. a 23. srpna 1903. Všeobecná ustanovení, platící pro výstavu vůbec, vztahují se i na výstavu lnářskou; přihlášky přijímají se nejdéle do 1. srpna 1903. Předměty, určené pro výstavu, musí býti dodány nejdéle do 18. srpna 1903. Tiskopisy k přihlášce potřebné zaslati na pořádání výstavní kancelář, která také ochotně veškeré bližší správy podává.

Sv. Mislav. Ve farním chrámu Páně Nejev. Trojice Boží v Hor. Štěpanicích u Jilemnice konati

budou vdp. misionáři Otcové Jesuité svatě misie od 1. neděle po Velikonoci do 11. neděle po Velikonoci t. j. od 19. do 26. dubna b. r.

Z Jaroměře. Svátky velikonoční slibují a nás státi se i svátky uměleckými a svátky projevů slovanské vzájemnosti. Vzácný host ruský, paní Gorlenko-Dolina, primaltistka carské opery petrohradské, a přítelkyně její paní Michajlovna, primadonna téže opery a pianistka naše alečna Nedbalova zavítají k nám, aby ve dvoraně Sokolského domu nejen rozhlabolily se pianí ruskou a českou, prohlátou uměním po celém světě slaveným, nýbrž p. naly i bodrost, umělecký zájem a vřelost našeho venkova k přibuzným umělkyním slovanským, jež s energií a nadšením opravdovým propagují slovanské a české písně po všech jevištích evropských. — Velikonoční pondělí, kdy o 5. hod. odpolední počiná u nás velký ruský koncert, bude pro Jaroměř a širé okolí dnem slavným. — Město naše jistě přičiní se všemožně, aby pobyt slovutným ruským hostům učinilo co nejpríjemnějším. Listky ke koncertu možno si předem samlaviti (těš písemně) u pana JUDr. Arnošta Kaliny v Jaroměři. — Spojení s vlaky na všechny strany je výhodné. — Přiblíšky k vešernímu banketu po koncertě v Sokolském domě přijímá bratr Václav Hejna, hostinský v Jaroměři. — Restauraci ve dvoraně má p. Jindřich Rýdl. — Celý český severovýchod učiní si na pondělí velikonoční helem: Vzhůru do Jaroměře na koncert p. Gorlenko-Doliny; 14. t. m. je koncert v Pardubicích.

Středolabský komitét konal dne 5. t. m. ve Dvoře Králové za velkého účastenství odborných a interessovaných kruhů výroční valnou hromadu. Vládu zastupoval místopředseda J. Filip, dále přítomni poslancové V. Formanek, J. Jaros, H. Srdínko, a j. Schůzi zahájil vřelým uvítáním všech přítomných předseda Středolabského komitétu p. JUDr. Fr. Ulrich, zemský poslanec a starosta král. v. m. města Hradce Králové. Předseda JUDr. Ulrich přednesl věcnou a zajímavou zprávu předsednictva, v níž rozvinul obraz nynějšího stavu otázky splavnění českých řek, zvlášť středního Labe, vystihl podrobně veškerý důležitý stránky tohoto kolosálního projektu a naznačil stěžejními liniemi přísti činnost komitétu. Dovedil, že svýšená subvence z 20,600,000 K na 38,947,868 K nikterak ještě se nesusrovnává s potřebami a hospodářským významem obyvatelstva kraje středolabského. Na konec pojednává věcně o uplavnění Labe od Jaroměře do Dvora Králové. Zpráva předsednictva, jakož i obšírná, jednatelem p. V. Vaňou přednesená zpráva jednatele, dále zpráva pokladní byly schváleny. Slovo uděleno pak poslanci Jarosovi, jenž dovazuje nutnost uplavnění Labe od Dvora Králové, což jest beze sporu významné pro celý projekt, neboť králové-dvorská krajina oplývá dobrým stavebním kamenem, kterého by se mohlo pro celou středolabskou stavbu lacině a výhodně po uplavnění trati Dvůr Králové-Jaroměř použiti. Přijat pak návrh udělovatý místo předsedou Karlíkem: 1) C. k. říditelství pro stavbu vodních cest se vyzývá za vypálení ceny na jez stavidlový, při kterém by se dala použiti vodní síla, 2) Výbor opatří si potřebná data v příčině konsumu vodní síly na zdřích. 3) Výbor bude subvencemi podporovati vypálení cen na nejlepší projekty, řešící otázku využitkování vodní síly při těch zdřích, které se nejdříve mají stavěti a kde se pro tuto otázku bude jeviti činný zájem. Na to byla schůze doslovem předsedy p. dr. Fr. Ulricha skončena.

Z České Třebové. (Nedostatek kněží). Vystoupení bývalých kaplanů ústeckých z církve katolické počítujeme nejvíce u nás. Jsou totiž ve farnosti česko-třebovské pro 12,000 duší toliko dva kněží, což u porovnání s jinými farnostmi, kde třeba ani ne pro 3 tisíce duší jsou také dva kněží, jest opravdu až moc málo. Při tom sluší uvážiti, že ve farnosti jest filiální kostel ve Skuhrově přes hodinu cesty vzdálený, kamž každou neděli jezdí jeden kněz na celé dopoledne, tak že vždy v neděli dopoledne zůstane doma kněz jeden, který slouží dvě mše sv. a při jedné má kázání. Mnoho li času mu zbývá na zpovídání věřících a jinou práci, může si každý vypočítati. Upřímní věřící teče nesou, že třetího kněze dostanou teprve tehdy, až budou noví vysvěceni; nechází ovšem i všelijakých řečí, proč se tak děje. Není se však také diviti, že se všelicos v rozhorlení řekne. Příklád: Na květnou neděli odpoledne konal se pohřeb, který ustanoven na 3¼ hod. Ale pro nával práce se křty a zaopatřování nemocného zdržel se pohřeb skoro o celou hodinu, což by se rozhodně nestalo, kdyby byli kněží tři; lidé by pak neměli příčiny k pomlouvám a řečem utrhačným. A že i jiné důležité práce se zdržují, myslím, že s předcházejícího je jasné. Dokud neustane nepřátelské vystupování proti stavu kněžskému, dotud asi sotva odstraněn bude nedostatek kněží.

Z Ch. litic. Dne 5. dubna konala se valná hromada odbočky Všeodborového sdružení křesť. dělnictva. Pan Urban z Hradce Kr. zahájil ve 4 hod. odp. schůzi stručným prolovem. Za předsedu schůze zvolen p. J. Bednář. Pan Urban ve své přednášce pojednal o účelu spolku, o poměrech dělnictva, o zakládání nových odborových křesť. spolků, o programu všeodb. sdružení, o domáhání se všeobecného nemocenského pojišťování. Zmínil se též o nezaměstnanosti dělnictva, o starobním a invalidním pojišťování, o poměrech dělnictva v továrnách atd. Důstojný p. farář objasňuje poměry zdejší, navrhuje odebrání případných časopisů a poukazuje na svou knihovnu, která jest spolku k dispozici. Volba provedena aklamací a svolení pp.: předsedou Bednář, pokladníkem vdp. farář Vykonkal, místopředsedou Pulpán, revisory účtů Horáček a Dvořák, zapisovatelem Kutil a předsedícím Severin. Podotknouti sluší, že zdejší úřednictvo, ntelligence vůbec v soukromí i ve veřejnosti laskavě chová se k dělnictvu.

Z Úpice. Dne 25. března konal náš politický klub křesť.-socialní veřejnou schůzi, do níž se dostavilo téměř více národních socialistů než nářinců a v níž mluvil předseda politického klubu podkrkonošského dp. Jos. Koneal, farář s Mlýnské, o politické situaci. Po promyšlené, hodinu trvající řeči, byl na programu politické dotazy, avšak nikdo se přes trojnásobné vyzvání nepřihlásil. Dotaz národního socia-

listy o stanovisku klubu k všeobecnému hlasovacímu právu zodpověděl ředitel k spokojenosti tazatele; jest také rovně hlasovací právo otázkou, jest nejmeně jednotlivé sociální strany od sebe dělit, slyšet přisnávat-li se politický klub křesťansko-sociální k směru demokratickému jako u nás.

Školská hlídka.

(4) Práce na poli školském jest tolik, že upřímnému příteli školství jest líto, co stránek vyplývá se v pokrokových listech učitelských na sbytečný boj proti „klerikalismu“. Význam slova toho objasněn již s mnohých stran a šádouco jest, aby již jednou listy naše vychovatelské, vkládající pod slovo klerikalism zavržitelné zneužití náboženství ve prospěch jakési moci politické, neustávaly slova toho tam, kde ideální zájem náboženský povznáší se nad všeliké ohledy světské. Mnoho by se vyjasnilo, pojmy určitěji by se vybranily a směřoval by se boj, který vřetědní fanatické rozplaměňují, aniž by hleděli ku žalostným koncům, k politování hodným důsledkům na výchovu celých generací.

Zajímavý jest list českého učitele (ve „Vychovatelských listech“), v němž líčí poměr učitelstva k náboženství v pruském a rakouském Slezsku. Píše: „V Prusku, pokud mi známo, ode dávna vynucují učitelé svátosti náboženství spolu s duchovenstvem a to tím způsobem, že učitelé svátosti učí biblické děje, pravě, vyznávajíce z ní nábožensko-mravní a etické zásady, zatím duchovenstvo obírá se speciálně katechismem a liturgií. Jelikož pro obouj vynucování stanoveno po 2 hodinách týdně a práce učitelova tvoří jistý podklad k oně katechet, dlužno uznati, že náboženská vyučování ve školách pruských je pro hloubenější než ve školách rakouských, jakož pak i poměr učitele ke knězi přátelský. Pruské učitelstvo (a už i občanstvo) spatruje ve výstředním boji radikálně pokrokového učitelstva rakouského s duchovenstvem něco „divokého“ — Dále pak mluví o přátelské součinnosti učitele a kněze praví: „Vždyť jsou to dvě duše pracující společně na jedné lísce osvěty, jichžto autorita u lidu je tak spolu spřízněna, tak vzájemně na sobě odvislá, že nelze jednu snižiti, aniž by druhá zároveň neutrpěla. Společná tato harmonie však mezi knězem a učitelem vylučuje stávající dosud představy stavovské, všechnu stavovskou nevrávnost, nedůtklivost a nedůvěru. Nesmí nás dělit, jako snak rovnosti stavu, ale musíme vzájemně hledati cenu člověka u jeho povaze a usavřati přátelství na posnání srdcí a duší sobě přibuzných, na týmž šlechtěným a velikým cílem života společně jdoucích“

Pro učitele nábožensky citlivého jest potěšitelným úkazem, že právě v době, kdy mezi některými vrstvami radikálně-pokrokovými šíří se až k fanaticismu stupňovaná nenávisť proti všemu, co nese na sobě znak katolického náboženství, vyskytují se mezi opravdovou inteligencí učitelstva, kněžstva ano již nyní i občanstva vážné hlasy volající po zastavení se na ploše nachýlené.

Ku shodě kněžstva s učitelstvem píše „Nový Život“: „Pro zdárnou výchovu národa je velmi důležité, aby učitel a kněz působili svorně, aby jeden neřušil, co druhý staví. Království proti sobě rozdělené spustne. Proto velice záslužnou akcí začaly „Selské listy“ v Olomouci otiskováním článků z obou stran, v nichž jedná se o dohodu. Ve výchově má hlavní slovo strana třetí, rodiče, a jejich jménem mluví známý rolník publicista p. Tomáš Dofek, přítel Stroumayerův. Učitelé, který poukazuje na jisté přehmaty v životě církevním, které přý učinily směr vědy a intelligence s vírou nemožným, odpovídá p. Dofek mimo jiné:

„My víme, že i mezi vlastenci jest mnoho charlatánů a přec ctíme vlastence i ideu vlasteneckou; my víme, že i v ideu národní dosti farizeů a přec to vážíme si buditelů národa a ctíme ideu národnostní; my víme, že jménem zájmů vlasteneckých tisíce povah šlechtěných na bojišti a na lešení zabývalo, že jménem zájmů národa vlastní národ vysaován a jiní národové potlačováni a hubeni jsou; my víme, že prostřednictvím právních zákonů tisíckrát bylo právo potlačeno a bezpráví a nadpráví k moci přivedeny; my víme, že charlatáni vědy mnoho sločinů spáchali a že samé vědy k největším sločinům snesitelné bývaly; my víme, že jménem kultury celé země a celé národové dnes jako dřve bývají přepadáni, hubeni a vysaováni a přec — kdo by s těchto nepopíratelných historických fakt vyvoditi chtěl, že vlastenectví, cit národní, cit právní, věda a kultura stratily proto své oprávněnosti ve vývoji a vyšlechtění lidstva, aneb dle logiky pana učitele — že učitelstvo jako vychovatelé dítek nemohou stotožniti a sjednotiti se se své úloze vychovatelské s hlasateli vlastenectví, národnosti, zákonodárství, vědy a kultury — právě jako nemohou se sjednotiti s hlasateli víry v Boha a z ní plynoucí náboženské mravouky, — jesto všech těchto ideí v historii lidské — sločinná ruka k sločinům použila!“

Toho faktu dnes již popřítí nelze, že fanatický boj jistě části protinábožensky směřujícího učitelstva zneuhucuje se i liberálnějšími kolegy, poněvadž bojující se své osamotnění a za rovnocenné postavení učitele s knězem ve škole, nemínili hnáti věc do krajnosti, v jakých se nyní ocitla zásluhou některých jednotlivců. Každý nepředpojatý uzná, že nábožensko-etická součinnost učitele s knězem jest nutným postulátem sdárné výchovy a kdo má trochu svědomí, také se dle toho zařídí — a těch jest většina. Slavný dějepisec francouzský Quizot svědčí: „Nic není více žádoucího, nic potřebnějšího, nežli svorné působení kněze a učitele — svornost tato již sa nějakou obět stojí. Dále jest to majisté čestný úkol učitele, upovrhovati v duši děcka víru v Boží Prosvětelnost!“

Horlivou činností rosvínuje učitelstvo moravské, soustředěné v katolickém spolku českého učitelstva.

Ve echůzi, konané v měsíci únoru, učinilo (dle spávy „Hlídky“) tři důležité usnesení. Předně rozhodlo se, že propracuje a veřejnosti předloží podrobný program svých vychovatelských, mravní a sociální, jakož i přesně vytkne poměr k učitelstvu směrů jiných. Dále usneseno pořádati *univerzální extenze*. Letos má býti kurs národohospodářský. A konečně předloží spolek sněmu zemskému požadavky učitelstva *saoplatěné hmotného* se týkající.

V posledním čísle „Vychovatelských listů“ vyází pan M. Kadlčák kolegy, aby ujali se vedení a organizace *feriálních osad*. Odporučuje sdružování křesťanských žen a dívek ku zakládání a vydržování feriálních osad dětských.

Takové činnosti čest! Místo resolucí papírových skutky. To dnes platí!

Různé zprávy.

Příhly hmotné bíd. Z Itálie se vyšlo do Ameriky 136.000 lidí; roku následujícího stoupl počet vystěhovalců již na 178.000. Jistě jest to počet obrovský; z toho je vidět, jak bídne se vede lidu italskému pod komandem liberálních a zednářských státníků. Z řádného státu evropského tolik lidí pro hmotnou bídu do Ameriky se nestěhuje, jako právě z Itálie. Rakousko-Uhersko zaujímá v příčině vystěhovatelství po Italii místo první. Odtud odjelo přes oceán r. 1901 vystěhovalců 118.000 a r. minulého již 172.000; a z těchto vystěhovalců bylo nejvíce Slováků (21-8%) a pak Poláků (17-5%). Z toho zas je patrno, že se dělnickému lidu nejbliž vede v našem státě tam, kde hrají židé prim. Uhry a Halič jsou rájem pro židy, ale neblahým místem pro pracovní lid slovanský. Židé všude mezi lidem šíří osvětu a blahobyt kořalkami v takové míře, že na konec nezbyvá jiného, než aby si ošebračení lidé hledali chleba jinde. Až se společnému úsilí realistů a sociálních demokratů podaří u nás překřičeti varovné hlasy katolíků a utvrditi nadvládu židovstva, začne u nás takové stěhování jako v Uhrách a v Haliči.

Řeč hejtmanova. Pařížské listy uveřejňují doslovné znění řeči, kterou měl hejtman Poirrier 104. pěšího pluku ku svým vojákům a kterou si chtěl hejtman dáti vytiisknouti. Co Poirrier svým vojákům řekl, přehazuje všechno, co dosud nacionalističtí důstojníci před frontou pováděli. Poirrier řekl vojákům: „Vojáci! Ptám se vás, proč bych měl poslouchati zákonů, které utvořili darebáci, kteří námi vládnou! Proč mám platiti daně a proliti svou krev, protože se o tom rozhodli politikové, kterým opovrhují a kterých bych neposlechl, kdybych nečetl v bibli, že každá vrchnost Bohem jest ustanovena.“ Hejtman Poirrier rozebral pak podrobně heslo republiky: „rovnost, volnost, bratrství“ a řekl: „Heslo „volnost, rovnost, bratrství“ jest veliký podvod. Jsou mezi vámi dva, kteří by si byli rovni? Republikánská rovnost — poznáte ji, jak by vás trestali, kdybyste prezidentu republiky narazili cylindr a když byste dělníkovi narazili klobouk. Jest možné bratrství mezi lidmi, když ani vlastní bratři bratrsky spolu nejednají? A jaká jest volnost v tomto státě, kde bezbranné jeptišky ze škol vyháňají násilím — nechci a nemůžu ani podrobněji vykládati.“ Hejtman Poirrier byl za svou řeč k vojákům volán k zodpovídání a odsouzen. „Mučeníkem mezi důstojníky“ jmenují nyní Poirriera nacionalistické listy pařížské.

Kartusiáni ve Francii. Obecní zastupitelstva, obchodnická sdružení, dělnické spolky, obchodní komory a j. žádaly vládu francouzskou, aby řád kartusiánských zrušen nebyl; neboť s ním bude zničen blahobyt celého okolí. Kartusiáné živili velmi mnoho dělnických rodin na svých průmyslových podnikcích, do kraje toho putovalo velmi mnoho cizinců, kteří chtěli spatřiti památný klášter ten; pro navštěvovatele ty, jichž bylo ročně přes 100.000, byla tam zřízena zvláštní dráha, pak i povozy mnoho vydělaly. Dělníci, kteří v závodech pracovali, měli ve stáří roční penze 400—800 franků, které pozbudou. Také vinari na Midi nařikají; Kartusiáné jim odkoupili ročně přes 100.000 hektolitrů vína na různé essence. Také dělníci ve sklárnách dostavili se k poslanci isérskému a upozorňovali, že i průmysl sklářský velmi utrpí; asi 180 dělníků bude pak bez práce. Sněmovna Kartusiány zrušila přec.

Malý kostel na venkově přeje si bezplatně vymalovati ak. malíř K. Vaněk na Smíchově, poste rest.

Nový tiskový bojovník. Naproti různým protináboženským listům a jich potírání všeho křesťanského staví se nový katol. list „Meč“, řízený známým pracovníkem, redaktorem V. Myslivcem. „Meč“ vychází každý čtvrtek a jednotlivé číslo stojí 1 kr. Obsah prvního, právě vyšlého čísla, jest bohatý, časový a lidu přístupný. Aby mohlo i na venku býti čísla za krejcar (2 hal.), jest třeba vždy v místě aspoň nejméně 10 odběratelův získati. Na deset výtisků jest jeden zdarma a předplácí se na 11 výtisků přiletně 2 zl. 80 kr. Při zásilce menšího počtu výtisků nežli 10 nutno účtovat čísla za 2 kr. (4 h). Číslo na ukásku zdarma. „Meč“, Praha 200-II. Doporučujeme.

Výkaz darů na Adalbertinum.

Z vikariátu poděbradského darovali:

60 K p. Monag. Klein, apošt. protonotář v Činěsvi	60 K.
40 K p. vikář Pažout v Sadské	40 K.
38 K p. farář Chaloupka v Chlebsích	38 K.
10 K p. kaplan Kaska v Chlebsích	10 K.
7 K p. farář Petřík v Kovanicích	7 K.
6 K p. admin. Kabrbel, p. kaplan Dražner, p. katech. Šrámek v Poděbradech	16 K.
4 K p. farář Bonaventura v Libici, p. kaplan Duffek v Činěsvi	8 K.
3 K p. farář Dvořáček v Kostelní Lhotě	3 K.
2 K p. farář Pátek ve Vrbici, p. adm. Kalina	

v Oumylovicích, p. kaplan Šťastný v Sadské, p. kat. Endrie v Sadské, p. kaplan Císer ve Vrbici

10 K.

Celkem 191 K.

Z vikariátu německobrodského darovali:

20 K p. prof. Neumann v Ném. Brodě	20 K.
10 K p. katecheta Forman v Chotěboři	10 K.
5 K p. farář Laštovička v Chotěboři, p. farář Břina v Habrech	10 K.
4 K p. far. Oliva, p. far. Uhlíř ve Skuhrově	8 K.
3 K p. farář Stejskal ve Sv. Kříži	3 K.
2 K p. kaplan Rauch a p. katecheta Oliva v Německém Brodě, p. farář Janáček a p. kaplan Bychter v Pohledu, p. farář Ruml v Bělé, p. farář Kofínek v Lučici, p. farář Sova v Uhelné Přibrami, p. kaplan Lebdůška v Chotěboři, p. farář rytíř Holejšovský ze Slavětína v Modletíně, p. farář Vlček v Nové Vsi	20 K.
1 K p. kaplan Tuček v Pohledu	1 K.

Celkem 72 K.

191

dřívějších 3049 K 20 h

úhrnem 3312 K 20 h.

Pokračování).

Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva laickavě věnovali P. T. pp. a vdpp.: 50 h J. Macoun, administ. v Libuni, farní úřad v Seči, 66 h Josef Kofínek, farář v Lučici; po 1 K: Fr. Urválek, farář v Kohoutově, Ant. Drahozal v Humpolci, V. Kudrna, děkan v Bělé, A. Javorský, katecheta v Hořovicích, V. Dědek, spirituál v Čes. Skalici, Aug. Novák, farář v Dobřenicích, Fr. Zrzavecký, kaplan v Morašicích, Štěpána Fr., rolník v Roztěži, Leop. Mazáč, probost v Poděbradech, Jan Tichý, děkan v Ostružné, Al. Kolář, em. farář ve Vepřku, J. Rejzek, děkan v Nymburce, P. V. Oliva, em. farář v N. Brodě, Al. Kavan, farář v Poniklé, Jandík, hajný ve Zhoři, Tom. Kontník, kaplan ve Zbraslavicích, Fr. Klus, děkan v Košicích, Fr. Kerner, kanovník v Hradci Král., Kollej Tovaryšstva Ježíšova v Hradci Král., V. Kotrch, probost v Roudnici, farní úřad v Markvarticích, J. Petr, farář v Třeboníně, Al. Filip, farář ve Štítně, J. Kočvara, kaplan v Dubenci, Em. Balcar, katecheta v Přelouči; po 1 K 10 h J. K. Vaníček, děkan v Josefově, J. Procházka, katecheta v Červ. Kostelci. 1 K 20 h: J. Holzmann, kaplan ve Vejevanovicích; po 2 K: Dr. Jan Soukup, kanovník v Hradci Králové, B. F. v Hradci Král., J. Tvrdý, farář ve V. Řetově, Fr. Horáček, farář v Babině, Fr. Kraus, děkan ve Zlonicích, V. Ština, koop. v Hronově, Vinc. Tittel, farář ve Zdicích, Jos. Moravec, koop. v Bystřem u Nov. Města, Josef Kašpar, kaplan v Král. Městci, Josef Ruml, duch. správce v Praze — II., Em. Kapoun, farář v Jenšovicích, P. B. Holub, farář v Metličanech, Fr. Vohnout, farář ve Zlonicích, Ant. Zikeš, kněz v Nov. Městě n. Met., Ant. Sokol v Hlinsku, Ant. Rypka, farář na odpoč. v Litomyšli, P. Richard Randák, kvardián v Opočně, Štěpán Dvořák, děkan ve Skutči, Josef Závodní, vojen. farář v Innsbruku, J. V. Dlouhý, ředitel měšť. školy v Dobrušce, Ant. Sindelář, farář v Potátně, Fr. Zeman, kaplan ve Švihově, Jan Janáček, farář v Říčce, Polit. klub křesť. soc. v Kněžicích, V. Kleprlík, vikář v Rychnově n. K., ndp. Ferd. Kalous, biskup, Fr. Kašák, farář v Subčicích, Voj. Kameš, děkan v Ledči, Komárek, klempíř v Hradci Král., 2 K 44 h Mat. Proisl v Praze, 2 K 50 h: Josef Sládek, farář ve Svojsicích, Jan Šembera, děkan v M. Svatoňovicích; po 3 K: Václav Vaněk, kaplan v Trutnově, Josef Dejl, em. farář v Jabloném n. Orli, Fr. Červenka, barvíř v Pardubicích, V. Lankaš, deficient ve Vel. Lukově, Frant. Němeček, rolník v Černilově, Em. Maule, katecheta v Michli, Petr Slavík, farář v Ném. Brušnici, Jos. Tichý, farář v Lipolticích, Fr. Vogel, farář ve Forstě; po 4 K: Ant. Žák, c. k. profesor v Rychnově n. Kněž., Stan. Bambas, praefekt v Přibrami, Fr. Bědička, farář v Bohárně, Josef Tuma, tov. mistr. ve St. Pace, Dr. Jan L. Sýkora, c. k. univer. profes. v Praze; po 5 K: P. Berth. Hejhal, převor ve Vrchlabí, Božena Bobkova v Brandýse n. Orli, P. Al. Majer, převor řádu sv. Aug. ve Lnářích, V. A. Fišera, statkář v M. Barchově; 5 K 25 h Iv. Markošek, vikarij. Maribor, 10 K slav. důchodenský úřad bratře ze Kolovrat v Rychnově n. Kn. 16 K 50 h Jan Křivohlávek, děkan v Jablonném n. Orli. — Všem dárčům srdečně „Zaplať Bůh!“ O další dary prosí představenstvo Všeodbor. sdružení v Hradci Králové.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 4. dubna 1903. 1 hl. pšenice K 11 00—12 60, žito K 9 30—10 00, ječmene K 7 50—8 50, oves K 5 40—5 90, pšen. K 0 00—00 00, vike K 9 50—11 00, hrachu K 16 00—22 00, čočky K — 00—, jable K 10 —, krup K 16 00—24 00, brambor K 2 40—2 80, jetelového semene ruského K — 00—, jetelového semene červen. K 00 00—00 00, máku K 30 00—31 50, lněného semene K 18 00—24 —, 100 kg. žit. otrub K 11 —, pšenič. otrub K 10 50, 1 kg. másla K 2 40—2 72, 1 kg. sádla vepřového K 1 92—2 00, tvarohu k 0 28—0 36, 1 vejce 4 h. Jedna kopa okurek K 0 00—0 00, jeden hl. cibule K 3 00—3 80, jedna kopa drobné zeleniny K 1 00—2 40, 1 kopa zelí 0 00—0 00 K, 1 pytel mrkve 2 00—2 60, 1 hl. švestek K 0 00—0 00, 1 kopa petržele K 0 00—0 00, 1 kopa celere K 1 00—5 00, 1 hl. jablek 4 60—10 00.

Listárna redakce.

Do Chlumce n. C. Skutečně se divíme, že někteří lidé považují za pisatele správy v 13. čísle Obnovy dp. Kysely. Ten pán sice Obnovu předplácí dosud, ale ode dvou let není s redakcí v žádném styku. Že mu odpadla po známé aféře všechna chuť k dopisování, pochopí snadno každý. Litujeme, že se týž pán činí neprávem zodpovědným za dopisy jiných; proto však přece již v zájmu čtenářstva budeme uveřejňovati dále správy z Chlumce, jež nám jsou zasílány nikoliv od dp. Kysely, ale od dvou zcela jiných dopisovatelův.

Z pochvalných přípisů

— zaslaných —

panu R. Šamburkovi v Plzni.

Veletěný Pane! Děkuji Vám za rychlé vyřízení mé zakázky a jsem se zaslanými kolary, biretem a náprsenkami zcela spokojen.

Mnoho zdaru přeje

Josef Hevorka, kaplan.

Netolice, 22./8. 1901.

—:—

Zboží Vámi mně zaslaué mě co nejlépe uspokojilo a budu i na dále Vaším stálým odběratelem. K zakázce račte ještě přiložit jedny ruské přezůvky 29 cm. S úctou

Josef Mayer, boboslovec.

Litoměřice, 7/12. 1901.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NESKUDLA,

c. k. dvorní dodavatelství

v Jabloném n. Orli. č. 86.

Dílna ku vyřívání a hotovení mečních rouch, počínaje od 24 K, pluvialů, dalmatik, korouhví, praporek, církevního prádla atd., pak dle patřících i tuzemských vzorů spracované kalichy, cibore, monstrance, svícní, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného nákupu z doby patřické výstavy a všelikých novotín v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obluze.

O realnosti závodu svědčí mnoho tisíc doporučení. — Velké obrázkové cenníky a paramenta k výběru franko.

Adresování vždy došlovno se vyprošuje.

Veledůstojný Pane!

Račte si dopis o ilustrovaný

CENNÍK PAMÁTEK

na první sv. přijímání a zpověď

české katolické firmy

EM. WERNER, devotionale,

Brno (Morava)

a při potřebě shledáte, že koupíte levněji než všude jinde.

Bursa práce v Hradci Králové.

Práci hledají: 3 zámečníci, jeden topič a 3 tkalci. — Kdo by věděl o uprázdněném místě, necht to oznámit Jos. Polákov, tajemníkovi Všeodborového sdružení v Hradci Králové, Adalbertinum.

ED. AD. MALBURG A SYN Smiřice.

Továrna na nejjemnější likéry.

Vegétal,

francouzský likér z bylin.

CRÈME CORDIAL,

francouzský vinný likér.

CHERRY BRANDY

MANDARIN.

Punč Crêmes.

K dostání ve všech lepších obchodech s lahůdkami a v podobných obchodech.

K době
velikonoční

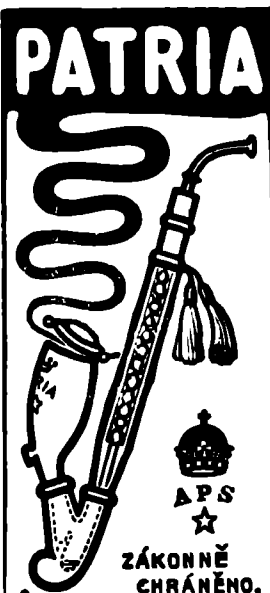
Boží hroby se slohem kostelů souhlasné

Křížové cesty

v reliéfu řezané neb lité. Sochy „Vzkříšení“, suchy, oltáře a velkerá kostelní zařízení doporučuje uctivé umělecký závod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Pisárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 20. v domě St. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. cenníky, nákreby a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky.

PATRIA

Založeno 1842.

Cenníky zdarma a franko.

Sklad u firmy: Karel Skrovný v Hradci Králové — Václav Vodička v Chrudimi a F. L. Prokop v Chrudimi.

Oznámení.

Pokládám sobě za čest oznámiti veletěnému duchovenstvu, že jsem na mnohostrannou žádost mnoha veledůstojných pánů

otevřel v Hradci Králové

filiální sklad

své vlastní výroby

kostelního náčiní.

Sklad nalézá se v obchodě p. Skuherského proti hotelu „Mercur“.

Objednávky a prodej laskavě vyřídí pan K. V. Skuherský tamtéž.

Poroučeje se do přísně veletěného duchovenstva znamenám se v plné účtě

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi.

Vždy 50 žíněných matrací na sklade.

Velkolepý výběr vzorů povlaků na žíněny.

MATRACE

žíněmi plněné od zl. 17.- do zl. 60.-, lesní travou plněné od zl. 5.50 do zl. 8.50, dřevitou vlnou plněné od zl. 4.50 do zl. 7.50.

Slamníky

plněné čistou dlouhou žitnou slámou od zl. 2.50 do zl. 3.50.

Za čisté plnění žíněmi se ručí.

Cenníky zdarma a franko.

Jan Stoupa

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Obrázky k sv. přijímání

— nabízí —

ve velkém výběru a za sv. účtě výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vsorky jsou na požádání k dispozici.

Malínský křen

— letošní sklizně —

5 kg. 15 kořenů . . K 6.—

5 kg. 20 kořenů . . K 5.20

5 kg. 25 kořenů . . K 4.50

franco na každou poštovní stanici dobírkou zasílá

Jos. Mikulecký,

vývoz malin. křenu v Kutné Hoře.

Založeno r. 1850.

Veletěnému duchovenstvu doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbrn, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlacené a stříbrené, sač se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykazati četnými pochvalnými přípisy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp lucern, lustrů, kadidel, táček na křest, svíců, patřících, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

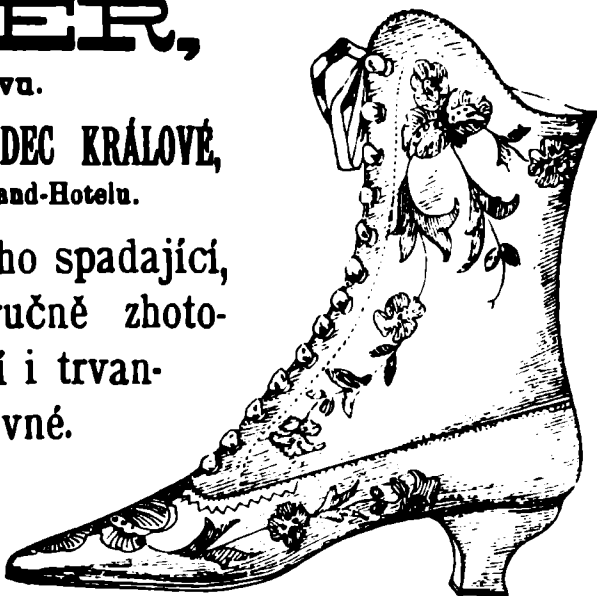
F. FÜGNER,

dodavatel c. k. vojen. unif. ústavu.

Hlavní závod: HORA KUTNÁ, Filialka: HRADEC KRÁLOVÉ,
proti Vlašskému dvoru. vedle Grand-Hotelu.

Přijímá veškeré práce do oboru jeho spadající, které ve vlastních dílnách jen ručně zhotovuje a ručí za elegantní provedení i trvanlivost svých výrobků za ceny levné.

Nejtrvanlivější kůže jsou Oscaria a Ševro, cídíme-li je křemem neb jemným olejem.

Velikonoční svíce, paschály a triangle

doporučuje

P. T. veleddůstojnému duchovenstvu v jakosti nejlepších a ceny velmi levné

Jos. Pilnáček Hradci Král.
c. a k. dvorní dodavatel,

továrna na svíčky voskové a jiné.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Všeštech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných přípisů vyloženo
k nahlédnutí.

LIQUEUR
VEGETAL
ED-AD MALBURGASYN, SMÍŘICE

VARHANY

soustavy kuželové a pneumatické,
labodného zvuku a důkladného provedení, s praktickým zařízením hracích stolků doporučuje (i harmonia) sl. farním a patronátním úřadům majitel c. k. výsady a zásluž. kříže hudeb. akademie belgické

Bedřich Čápek,

stavitel varhan a harmonií v Poličce.

Do Hradce Králové a okolí.

Největší královéhradecký

sklad nejmodernějších

Vídeňských klobouků

od známé české firmy Jan Rozhon
ve Vídni

— nachází se u —

FR. BERANA

v Hradci Králové,

na Svatojanském náměstí č. 170.

Velký výběr a ceny nejlevnější.

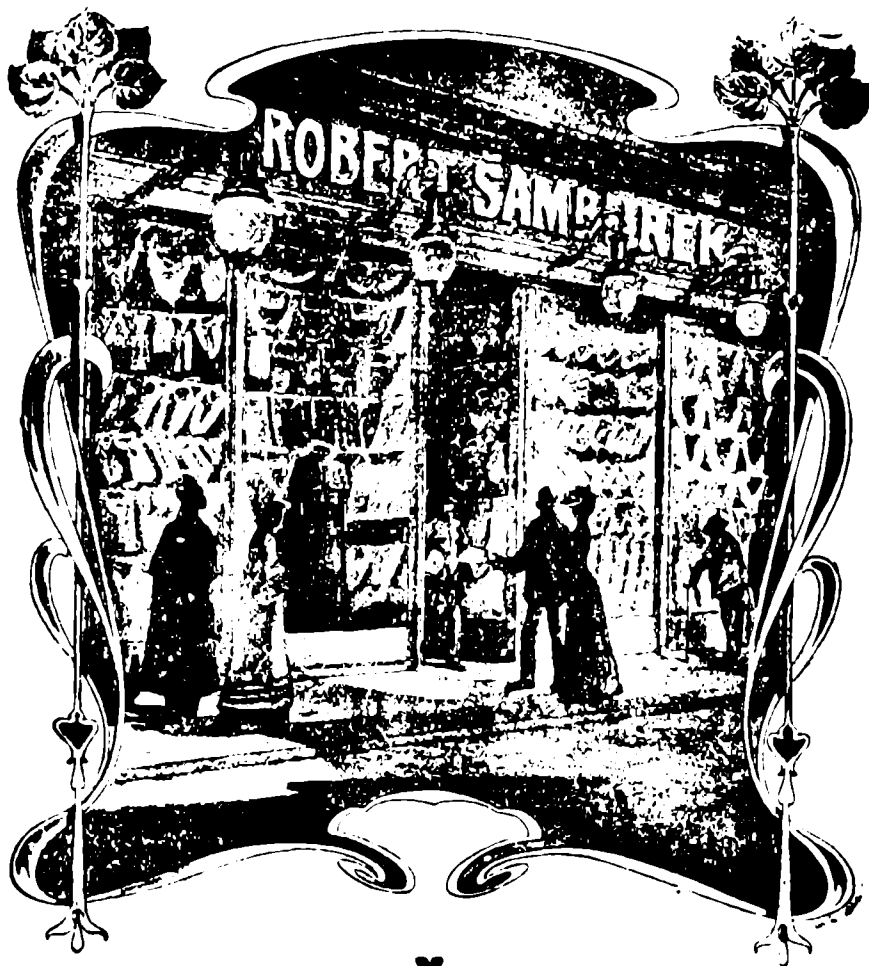
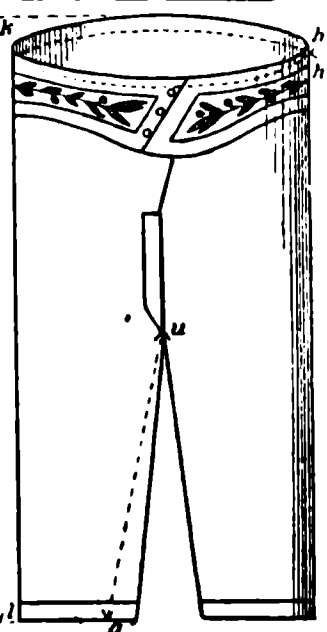
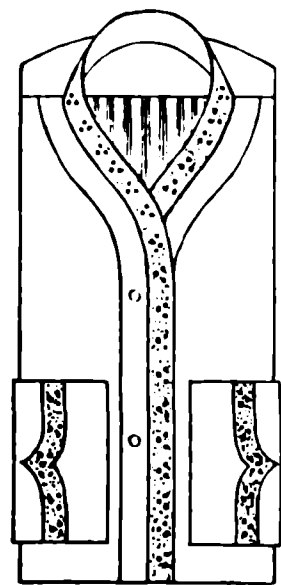
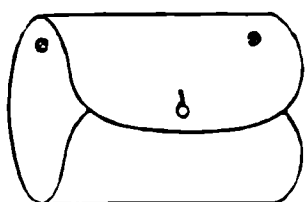
NOVOTINY

tu- i cizozemské pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro veleddůst. duchovenstvo a sukna ku ohrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.

Vzorky se na požádání zašlou.

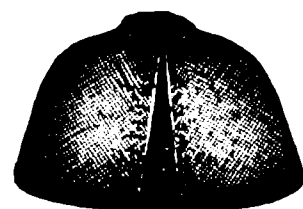
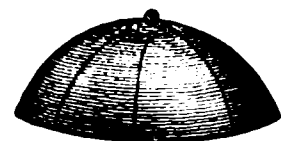
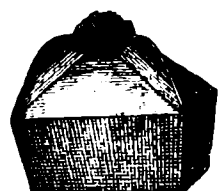
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Vestník díků, bych ku počtu jeho poslední a rakve jeho několik slov promluvil a když vzpomínaje jeho života uvažoval jsem, kterou dobrou vlastností jeho měl bych zvláště vytýkati, tu byl jsem ve velikých rozpacích. Nebo zdálo se mi, že vidím celou řadu andělů kol mrtvoly jeho, z nichž každý blásl se jako zástupce některé z cností jeho. Viděl jsem jeho dobrotu a laskavost ku každému, které jako dva andělé strážní provázely ho po všech cestách otvírající ruku jeho do bezpečí každému, kdož pomocí potřeboval, aneb kde sám stačiti nemohl, splnajíce ty šlechetné ruce jeho ku prosbě či — jak sám říkával — k zbroťe ku mocnějšímu, kteří zase jen pro dobrotu a laskavost jeho chudáčkům k němu se utíkajícím po máhali a dobře činili. O kdyby všichni jen ti, kterým sám nebo přimlouvou svou pomohl a pomoci se snažil, z vděčnosti u rakve jeho se shromáždili, nevím, zda by ještě nějaká místačko v tomto prostorném chrámu prázdné zbylo. — Vedle dobrot a laskavosti jeho viděl jsem jeho zbožnost, která zase jako anděl Rafael obklopovala každodenní důvěry plné modlitby jeho Hospodinu, ruku jeho vedla a řídila při opravách a zpodobě stánek Božích péči jeho svěšených a ústa jeho naplňovala slovy tak nadšenými a přesvědčujícími, že celé davy zbožných křesťanů sklánělo radostně s ním kolena svá ve zvláštní jednotě před Největějším velebné Svátosti a před tajemstvím neposkvrněného počtu Rodičky Boží, ku které tak něžnou láskou lnul. — Vedle Rafaela zbožnosti viděl jsem jiného anděla — anděla to moudrosti jeho vychovatelské, kterýžto anděl stával u něho jako učitele na školách obecných i středních a korunoval úřad jeho učitelský tím, že ze žáků péči jeho svěšených vyrůstli mužová vzácných povah, jaké jsou přechou a radostí obcí a měst, chloubou vlasti i ozdobou církve sv. — a kteří dobře si vědomi, že za vše, čím se stali, děkovati musí jen jeho péči v pravdě otcovské — vždy a úctou tou největší na něho vzpomínají a ač mnohem výše než on sám vysokou důstojností svou postaveni, přece vždy, kdykoliv se s ním v životě potkali, s pietou v pravdě synovskou ruku jeho líbali. — Ten anděl moudrosti, doprovozen andělem starostlivosti o veřejné dobro lidstva, stál u něho i jako starosta okresu a korunoval péči jeho o okres podniky, kteréž, pomáhajíc ku jeho zdatu a rozkvětu jak hmotnému tak mravnímu, ještě staletí bláslati budou jméno zakladatele svého velikého opata Ferdinanda. Když tak v rozpacích jsem byl, kterého z těchto andělů život jeho doprovázejících — ku počtu jeho poslední měl bych v této chvíli bolestně líčiti, začal jsem si ku mrtvoly jeho a pokleknuv u ní prosil jsem vroucně ducha jeho, by propůjčil mi anděla moudrosti své, který by mne poučil, o čem bych mluvit měl, a dal mi dar slov, kterými bych dovedl povzbuditi vás všechny, kdož z blízka i z dále jste přišli doprovodit tělo jeho ku odpočinku poslednímu, byt zbožné „odpočinutí lehké dej mu o Pane“ za ním zvolali; tu když v slzách zableděl jsem se naposled ještě po smrti v usmívající se milou jeho tvář, zdálo se mi, jakoby ta na věky již oněmělá ústa jeho ještě jednou ke mně promluvit chtěla, aby mne prosila, bych ani slova ku počtu jeho nemluvil, ale jen za něho děkoval Hospodinu, že pomohl mu šťastně úkol jeho životní dokončiti. V této poslední posmrtní již prosbě jeho spatřil jsem ten nejkrásnější tah jeho povahy a nejlepší stránku jeho života — sám všem dobře známou — totiž bezpříkladnou jeho skromnost a pokoru, které — jako Cherub a Seraf vhlásem a krásou převyšují ostatní anděly — zastihují všechny ostatní jeho cnosti. Ano skromnost a pokora táhnou se jako zlatá nit celým jeho životem, takže až mnozí mu to zazlívají. Skromným byl ve všech svých životních požadavcích, skromnost v ústraní uváděla jej od oslav a vyznamenání tohoto světa, a když již nemohl se nějaké oslavě nebo nějakému vyznamenání vyhnouti, přijímal je s vděčností, velebě při tom v pokorě své jako Rodička Boží Pana, jehož jméno svaté. Nikdy však vyznamenání svá, ač z míst nejvyšších se mu jich dostalo, na odív nenosil, nikdy se jimi nechlubil, takže skoro všichni z Vás jedno z těch vysokých vyznamenání teprv dnes u rakve jeho vidíte. — Dožil se z milosti Boží — jak říkával — dvou vzácných slavností: 50letého jubilea slibů řeholních a 50letého jubilea kněžství, slavností to, jež ne sláví se zvláštní okázalostí. Kdo z vás o těch slavnostech zvěděl u zemřelého p opata? Nikdo téměř, protože je slavil v pokorě a skromnosti své tiše v ústraní — beze vši okázalosti světa. A snad aby Bůh nejvyšší dobrotivý korunoval pokoru a skromnost jeho — povolal ho k Sobě právě v těchto dnech, aby i ten pohřeb jeho byl tichý a skromný — jako celý život jeho — aby při něm umkl i ten velobný zvonů hlas, ku kterému tak rád spěchal ve slzách božím. Ano mlčí dnes zvon tohoto chrámu Páně — a tento chrám Páně, který po 11 let zbožná ruka zesnulého zdobila a v němž celé hodiny na kolenou svých v modlitbě vroucně mluvil a Největějším, tento chrám Páně dnes naposled vítá jej jen v prostotě beze všech okras a ozdob. A právě pro tuto příčinu pevně doufám, že šlechetná duše jeho se raduje a plesá, a z nebes výšin k nám volá, bychom radovali se a plesali s ní, neboť obkličena jest anděly, kteří připravují jí místo u stolu ve večeradle nebeském, aby zasedla ku hostině věčné, kterou Bůh připravil těm, kdož jej milují. Ano miloval Boha nade všecko a pro Boha každého člověka, třeba i věděl a cítil, že láska jeho splácena nevděkem a nenávistí anebo láskou pokryteckou, jež horší ještě jest než nenávist. Po Bohu lásku největší věnoval klášteru svému a nám řeholním synům svým, a ač často jako představený mohl užiti přínosti — nikdy tak neučinil — a když vytýkáno mu, že slaboch — říkával si v duchu s Libuší slova — která jí do úst klade básník, když Chrušdů proti vládě její bouřil

ještě v pondělí k večeru seděl s ním u postele na smrt nemocného p. převora, a tento v blouznění po mně volal, ptal se ho p. opat, proč mne stále volá; a když p. převor opět v blouznění snad odpověděl: „když já ho mám moc rád“, doložil p. opat tiše: „a já ho mám také rád.“ O děkuji Ti — tatíčku náš předobý — za tento poslední projev lásky ke mně nehodnému synu svému — který si jako vzácné dědictví po Tobě navždy uchovám v srdci svém, a který mne utvrdil v přesvědčení o veliké lásce tvé ke všem řeholním synům tvým, jménem jichž nyní obracím se k Tobě s prosbou: „O otče — když již tělesně od nás odcházíš a nás opouštíš, aspoň duchem svým zůstaň u nás, a ať se sejdeme, bychom nového otce sobě vyvolili, vypros nám — prosíme — u Pána svého, s Nímž zasedl jsi dnes ve večeradle v Jeruzalémě nebeském ku hostině věčné, ducha moudrosti a svornosti, bychom zvolili sobě toho, jenž by rád vzkročil ve šlechetné šlépěje tvé — a jemu prosíme — vyžádej aspoň stý díl té lásky k nám, kterou Ty jsi nás miloval a za kterou Ti nyní děkujeme voláme zbožně: „odpočinutí lehké dej Ti, o Pane, a světlo věčné ať Ti svítí, odpocívej v pokoji.“

Čestí katolíci v Trutnově obrací se ku svým českým bratřím: Když Severočeská Jednota v roce 1899 poprosila Vás o příspěvek na české slavnosti Boží v Trutnově, tu mnohá štědrá ruka otevřela se na pomoc naši. S vroucním díkem to dnes vyznáváme a sdělujeme zároveň, že z příspěvků těch byla zřízena prozatímni kaple v soukromém domě, kde s mnohou obětí konají se půldruhého roku služby Boží pro český lid v Trutnově. Dnes opět přicházíme k Vám s prosbou o podporu k tomuto účelu. Šlechetný dobrodinec daroval nám pozemek, na němž bychom mohli si vystavět kapli pro svou potřebu. Až do této chvíle byla veškerá péče naše zabrána stavbou spolkové našeho domu. Ač dosud úplně vyrovnání nejeme, přece odvažujeme se k tomuto novému podniku v důvěře v Boha a ve šlechetné srdce našich bratří. Víme, že na všech stranách Vás prosí o příspěvky, ale jsme také přesvědčeni, že neodepřete halfe svého ubohým dětem českým, o jichž zachránění se jedná, že neopouštíte tu odlehlou větev českého lidu na severním východě českém. Voláme o podporu zvláště k našemu důstojnému kněžstvu. Německý spolek Gustava Adolfa vystavěl tady modlitebnu svou pro vyznání, kterého zde dosud není. Mohlo by se uzavřítí srdce české, když bratří prosí o zachování víry a řeči od otců po staletí zděděné? Tomu nevěříme. Když naše dívky prosily o chléb, Vy jste nám ho neodepřeli; dnes prosíme i my s nimi, za sebe i za budoucí, aby ten chléb slova Božího byl stálým. Prosíme tudíž každého, kdo může, aby nám přispěl ku stavbě českého kostelíka v Trutnově; za každý halif voláme Vám: „Zaplať Bůh!“ Výkaz příspěvků bude uveřejněn v denních listech; zaslány budtež: panu Adolfu Menzlovi, materialistu v Trutnově.

Vojenský sběh. Dne 24. března t. r. uprchl od svého pluku č. 98 z Josefova pěšák Jan Slezák, a od té doby potlouká se okolím Hradce Králové. Nedávno vloupal se na Slezském Předměstí do bytu p. Jana Slabého, kdež sebral 3 kabáty a různé části oděvu s hodinkami. Dne 16. dubna podařilo se zdejší městské policii vypátrati uprchlíkovu skrýš, kterou mu byla dřevěná stavba na tak zv. Národním kluzišti. Tu nalezen vojenský šat sběhův a vedle jiných věcí i oběšený pes p. J. Slabého ze Slez. Předměstí, který zajiště pronásleduje zloděje ostražitost svou zaplatil smrtí.

Různé zprávy.

Boj proti chorobám rostlin. (Dle Živý.) Boj proti chorobám rostlin opovězen v Severní Americe zcela systematicky. Carruthers podává přehled chorob rostlinných i s významem jeho národohospodářským. Máce chmelová stojí Indii ročně 91 mil. kávová choroba na Ceylonu 15 mil., v Austrálii pšenice 3 mil. liber sterlingů. I možno jistými opatřeními a prací nebezpečí se vyvarovati a chorobu v zárodku udusiti. Spojené Státy mají v stát. rozpočtu roční náklad tři milionů dolarů na výzkum chorob bylinných, na pokusy k zamezení neb odstranění epidemii rozsáhlé kultury ničících. Hygiena rostlin spočívá na těchto zásadách jako hygiena lidí i zvířat, mrtvé rostliny následkem chorob nakažlivých dlužno ničiti, chorobné odstraňovati a páliť. V Americe těší se v novější době největšími ohledům kukuřice, jejíž choroby se velmi pilně studují. Jest to rostlina velmi cenná, jejíž výživnost pro dobytek od kuřete do skotu i pro člověka jest znamenitá. Mouka z kukuřice stojí Unii jen polovinu co mouka pšeničná a co všechno dá se z ní upravovati. V Paříži jest restaurant, v němž podávají hostem přerozmanitá jídla kukuřičná. Mouka z kukuřice vyniká co do efektu spalného množstvím látek bílkovitých i tuků nad obilniny, i dá se nejen přímo požídati (mladé klasy jsou delikatesou), nýbrž i její zkažené produkty píti, její klas zpracovati na vatu a celulosu třaskavou. Rovněž povímli si Američané bananů s jejich skvoznou chutí. Banan jest mnohem výnosnější než pšenice a brambor. On jest 133krát plodnější než pšenice a 44krát výnosnější než brambor t. j. pole, které by dalo 33 liber pšenice neb 99 liber zemáček, dalo by 4000 liber bananů, aniž by vyžadovalo tolik práce. Velký jest rejstřík významu bananového v kuchatství. To jsou plodiny budoucnosti pro chudinu, ale i vládku jejich lze zpracovati na provazy, papír, ba i inkoust a leštadlo na boty.

Nový proroek. „Lidové Proud“ z Mýta prorokují v číle 13. v lokálce „Počátek konců“ — konec „Všeobdobového sdružení křesť. dělnictva pro království České“ zvavše si za důvod, že duchovenstvo přestalo na tento spolek přispívati. — Předčasně této radosti přejeme „Lid. Proud“ — myslíme však, že by bylo rozumnější, aby orgán strany národ. sociál. pečoval především o to, aby vlastně jemu brzy nastal konec. Snad jest také v zájmu národním, aby si pánové sáfili všeob. sdružení národ. dělnictva a ne jenom mazali dělnictvu kolem úst medem a je pak

vycucali, když nastanou volby. Uhlídáme, co potom dají jejich předáci s Kiofáčem ze svých tačných přímů do začátku.

Českoslovanských Letopisů Musejních (redaktor a vydavatel Václ. Vl. Jeníček v Čáslavi) vyšlo č. 7. a 8. s hojným odborným obsahem. A. Tomíček, podává významný článek Český duch, v němž líčí podstatu české duše, českého citění. F. J. Peřinka vzpomíná literární činnosti Publičky v článku Zapomenuté jubileum. Ostatní články: Městské museum ve Vys. Mýtě, Museum pro západní část království Českého v Plzni (s obrazovou přílohou), Naše starožitnosti a naše musea, Českoslovanská musea nad hrobem dra. Fr. L. Riegra a Tomáše V. Bílka (s dvěma obrázky), atd. Úpravný sešit doprovází cenná a praktická příloha „Numismatické štítky“ (doba předhistorická) list 1.—4.

Kosti v domácnosti. V každé skoro domácnosti jsou kosti jako odpadky, jež bývají leckdes nepotřeby a obyčejně vyhozeny na hnoj. Pak se po kolik roků povalují na poli, nežli je voda a vzduch úplně rozloží. A přece lze jich upotřebiti jinak s dobrým prospěchem. Posekáme-li měkké části kostí na drobné kusky, jsou tyto slepicím pravou pochoutkou. Dbáti jest při tom, aby kusky byly co nejmenší, neboť je slepice hltavé polykají a mohla by se nám některá snadno udusiti. Tvrdé kosti pak dáme do pece (plotny) na stranu, tak aby přikládání nevadilo, a necháme je tam přes dvoje topení, aby se upálily do běla; pak je utlučeme na jemný prášek a máme levné pícní vápno, které přimícháváme dobytku.

Lázeňské období vairnatých lázních v Kostece na Stýpy na Mor., spojených s ústavem léčebným p. Dra. J. Stavěla, započne dnem 1. května 1903. Lázně leží na úpatí karpatských hor, kolem chráněny horami proti větrům. Položeny jsou v krásném údolí lučinatém uprostřed lesů. Dálko široko není tovarny, jež by znečišťovala čistý horský vzduch. Lázně vřetně hodí se ku léčení chorob ústrojí dýchacích, zažívacích, rheumatismu, ischias, chorob ženských, jakož i pro rekonvalescenty. Ústav léčebný Dra. Stavěla otevřen byl teprve loni a doclelo bylo v něm těch nejlepších výsledků. Správa se může vykázáti těmi nejlepšími vysvědčeními. Léčí se vodou dle soustavy prof. Dra. Winternitze, pak massagi, švédským tělocvikem a elektřinou. Veškeré metody léčebné s nemocnými provádí lékař osobně a tomu hlavně dlužno ony příznivé výsledky přičítati. V kuchyni vládne neobmezeně choť pana lékaře a to samo už jest za rukou, že hosté obdrží vždy to, co bylo předepsáno v nejlepší úpravě! Ceny jsou velmi mírné. Nedostatků bytů odpomoženo bylo přístavbou dvou krásných vill, a aby naše duchovenstvo i v lázních svým povinnostem snadno dostáti mohlo, vystavěna kaple nákladem přes 6000 zl. V lázních pořádají se týdne koncerty; pro zábavu slonží překrásné procházky do okolí atd. Oporučujeme podnik tento našim trpícím co nejlépe už proto, že do roka odveze se mnoho našich peněz do ciziny, jež sice ráda naše peníze vidí, ale nás nenávidí! Veškeré bližší informace ochotně sdělí správce lázní Dr. J. Stavěl v Kostece u Stýpy okres Holešov.

Na votivní dar národa českoslovanského do svatyně v Lurdech, jímž má býti oltářní mosaikový obraz, představující 3. tajemství bolestného růžence, laekavě přispěli: 20 K: Ctih. Školské sestry, kandidátky a chovanky; 18 K 06 h: Ctih. sestry, čekatelky a dívky z Rudolfiny; 10 K: sl. Barbora Hladká z Trábechovic; 6 K 80 h: Ctih. sestry a čekatelky z Boromea; 6 K: J. M. ndp. kapitulární vikář dr. A. Frýdek, vsdp. Fr. Fiala a vsdp. M. Musil; 5 K: J. M. P. Bursík ze Želiva, vdp. dr. Jan Jindra; 4 K: Jan Ferbas a choť z České Skalice; 3 K: vsdp. dr. Brychta, vsdp. Frant. Tondl, vsdp. Václ. Uhlíř, vikář z Přepych, pí. Marie Vrabcová; 2 K: vsdp. Pogerth, vdp. Barták, vdp. dr. Jan Soukup, vdp. dr. Ruth, vdp. dr. Fr. Šule, vdp. Ant. Hrubý, vdp. Kernar, vdp. Suchánek, dp. Václ. Bayer, dp. Fr. Hrubant z Přepych, vdp. Vlad. Sekera, pí. Marie Špaíková, pí. Adela Verková, pí. Adela Mouchová, pí. Jos. Nováková, sl. Marie Vrabcová, pí. Anna Skabradová, pí. Cecilie Strnadová, sl. Frant. Taucová, sl. Marie Vojáčková, pí. Anna Nejedlá, pí. Klára Proysová, pí. Anna Vaničková, pí. Anna Steřiková, pí. A. Jančková, pí. M. Steinfelldová, pí. Frant. Holatová, pí. F. Spitznerová, slečny M. A. G. Mrhovy z Trábechovic, pí. Bohumila Kořínková, pí. Alba Řepišová, p. Jan Michalek, rodina Sochorova, rodina Topinkova, rodina Binova, rodina Divišova, rodina Hlávková, rodina Pechova, rodina Bitnarova; 1 K: vdp. dr. Domahyl, vdp. dr. Novotný, vdp. dr. Hejčl, dp. Jan Černý, dp. Trnka, pí. Terezie Topinkova, sl. Frant. Frýdkova, dp. Jos. Kopecký, dp. Jan Braheč, dp. Frant. Jukl, p. Odo Vorlíček a p. Prokop Novák, klerikové f. praem., vdp. Fröhbauer, vdp. Dob. Orel, vdp. dr. Reyl, dp. Václav Gyurkovič, Marie, pí. Emilie Uhrová, p. Št. Fischer, pí. Marie Netřvalová, pí. Frant. Peškova, pí. Marie Rottrová, pí. Jos. Lisinská, pí. Konst. Bitterlichová, sl. Anna Lendecká, pí. Dobrokovská, pí. Marie Mrbová z Trábechovic, sl. Anna Uhlířová z N. Hrádku, sl. Frant. Uhlířová z Přepych, sl. Julie Ladkova, dp. Salesius Roubíček ze Želiva, dp. Kosmas Pytlík, dp. Milo Zaruba ze Želiva, dp. Lohel Prechal ze Želiva, dp. P. Ludolf, Karel Kořinec, Lidunka Kořínková, pí. F. Hoffmanova, pí. Anna Javůrková; 80 h: paní Antonie Růžicková; 60 h: p. Alex. Kastner, Františka Peškova; 50 h: pí. Alžběta Šandová; 40 h: pí. Karolina Krajáková; 20 h: sl. Anna Friedrichová.

Výborová schůze

politického družstva tiskového
pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

ve středu, dne 22. dubna 1903, o 2. hod. odpol.
v diecniím spolkové domě „Adalbertinu“, Jiřikova tří-
da č. 300—I. v Hradci Králové.

Dr. Jan Soukup, Dr. František Reyl,
předseda, jednatel.

„Opravdu nedovedl ten dobrý tatíček náš víc — než milovat. Na věky utkví mi v paměti slova, která poslední jsem slyšel z úst jeho a která — bez chlouby to pravím — týkala se mé maličkosti. Když jsem

že pouhou láskou vládnout možno jest, já myslila, že sllou největší

ta láska jest, a byl to klamný sen.

Vy vidíte, že vládnout neumím,

neb nedovedu víc — než milovat . . (Zeyer).

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 11. dubna 1903. 1 hl. pšenice K 11.30—12.10, žito K 9.00—10.00, ječmene K 7.60—8.10, oves K 5.60—5.80, proso K 0.00—00.00, vikev K 9.30—10.50, hrachu K 16.00—21.50, čočky K —.00—, jablek K 20.—, krup K 16.00—22.00, bramborů K 2.40—2.60, jetelového semene ruského K —.00—, jetelového semene červen. K 00.00—00.00, máku K 30.60—00.00, lněného semene K 00.00—00.—, 100 kg. žit. otrub K 11.—, pšenič. otrub K 10.50, 1 kg. másla K 2.60—2.80, 1 kg. sádla vepřového K 1.98—2.00, tvarohu k 0.32—0.36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jeden hl. cibule K 1.60—2.40, jedna kopa drobné zeleniny K 1.00—2.40, 1 kopa zelí 0.00—0.00 K, 1 pytel mrkve 1.80—1.90, 1 hl. švestek K 0.00—0.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa celere K 1.00—5.00, 1 hl. jablek 4.60—10.00.

Právě vyšlo.

Kříže a kalichy.

Napsal **† Edvard Brynych** r. 1888.

8°, stran 439. Cena 2 K, s vazbou 2.70 K.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Panu Karlu Adamcovi,
hodinář v Čáslavi.

Nížeapsaný dosvědčuje, že vřezové hodiny, které pro náš kostel v prosinci 1902 pracoval a postavil, až dosud bezvadně jdou a bijí, jakož i čistou prací nás těší. — Milerád doporučuji Vás nejen co svědomitého hodináře, nýbrž také co řádného katolíka.

V Chornicích, dne 8. dubna 1903.

Josef Baygar,
děkan a farář m. p.

Razítko děkanství chornického.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,

c. k. dvorní dodavatelství

v Jabloném n. Orli. č. 86.

Dílka ku vyšívání a hotovení mešních rouch, počínaje od 24 K, pluviálů, dalmatik, korouhví, praporek, církevního prádla atd., pak dle patřících i tuzemských vzorů spracované kalichy, cibore, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného nákupu z doby patřické výstavy a velikých novotín v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obsluze.

O reálnosti závodu svědčí mnoho tisíc doporučení. — Velké obrázkové cenníky a paramenta k výběru franko.

Adresování vždy došlovné se v; proěnuje.

Nábytek na splátky

bez zvýšení cen na každou stanici dodává

výroba a sklady nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové.

K době
velikonoční

Boží hroby se slohem kostelní souhlasné
Křížové cesty v reliéfu řezané neb lité.
Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškerá kostelní zařízení doporučuje uctivě umělecký závod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Písárna a dílna na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 30. v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. ceníky, nákresy a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky.

Bursa práce v Hradci Králové.

Zámečníci, knihaři a bednáři hledají místo. Krejčí dostane hned práci. — Přihlášky přijímá **Josef Polák**, tajemník Všeoborového sdružení v Hradci Králové, Adalbertinum.

Pilnáčkově mýdlo lanolínové

● Jest nejlepší mýdlo toaletní. ●

Činí a udržuje pleť svěží a jemnou. — Jest naprosto neutrální. — Jest nejlepším toaletním mýdlem, které i těm nejpřísnějším požadavkům úplně vyhoví.

Vyrábí již od r. 1897 výhradně

JOSEF PILNÁČEK, c. a k. dvorní dodavatel
— v Hradci Králové. —

Nejdůstojnější bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich
v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů,

kazatelen,

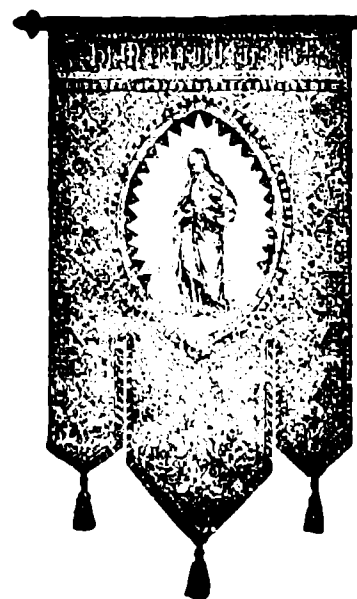
křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvlášť
trvanlivé zlacení a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přehledná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, cesty atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
saložen r 1901.

Veledůstojný Pane!
Raďte si dopsati o ilustrovaný
CENNÍK PAMÁTEK
na první sv. přijímání a zpověď
české katolické firmy
EM. WERNER, devotionale,
Brno (Morava)
a při potřebě shledáte, že koupíte levněji než
všude jinde.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber

Dílka ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstaram též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Založeno r. 1860.

Nejstarší závod kamenický

Zdenka Ježka

v Hradci Králové

v ulici Čelakovského (ve vlastním domě).

**Stálý sklad
hotových pomníků**

z mramoru, žuly domácí,
sienytu a černé žuly švédské.

Provádí stavby rodinných hrobek a
veškeré práce hřbitovní solidně a levně.

Obrázky
k sv. přijímání

— nabízí —

ve velkém výběru a za sv. výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vsorky jsou na požádání k dispozici.

ED. AD. MALBURG A SYN Smiřice.

Továrna na nejjemnější likéry.

Vegétal,

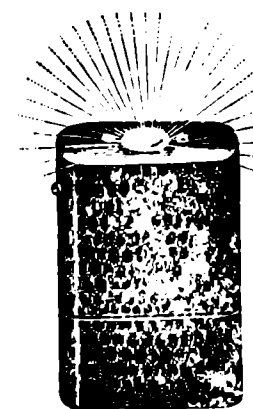
francouzský likér z bylin.

CRÈME CORDIAL,
francouzský vinný likér.

CHERRY BRANDY
MANDARIN.

Punč Crèmes.

K dostání ve všech lepších obchodech
s lahůdkami a v podobných obchodech.

Meteor

je nejdokonalejší

elektrická kapesní

svítilna nové doby.

Jednoduchý stisk a žárovka zazáří jasným
světlem. Svítí při bouři i větru, vylučuje ne-
bezpečí požáru i výbuchu a vydrží při každo-
denním upotřebení zaručeně po mnoho týdnů.
Pak lze vysvěcenou baterii nahraditi novou.

Nesčetná pochvalná uznání. — Krásný dárek.

Cena svítilny „Meteor“ 4 K, poštou o 45 h více.

Vývozní dům praktických novinek

A. Patrná a syn v Jaroměři.

Založeno 1842.

Založeno r. 1850

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlacené a stříbrené, zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zálohou se již svěřené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máž může se vykázati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k ná-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů,
táčků na křest, svícenů, paciňků, schránek na Nejsvět-
ější, patenek atd. co nejvíce.

Unicum proti
dne, rheumt., lachia,
slabost a t. d.

XIX. Bělohradě
sezona hraběcích
Annenských státních lázní
(sov.-záp. dráhy Čechy).
Sezona trvá
od 11. května do 20. září.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vysazený byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaile, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaile.
Vzorky zdarma a franco.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skřínkách.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Dávěry hodným zásluhy na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

Štěpařský vosk
velmi dobrý, levně nabízí
Josef Pilnáček v Hradci Král.
c. a k. dvorní dodavatel.

Víno
přírodní, všech druhů, 1 litr od 85 kr.
lze dostati u
J. Kadečky v Hradci Králové
v „Adalbertinu“.
Chemický rozbor c. k. zkušební stanice
v Klosterneuburgu se na požádání předloží.

První výroba
věžních hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd., doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty
ještě nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damask.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,
které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti je třeba.
Vzorky a ceník zasílají se obratem poštou
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Klobouky
k jarní a letní sezoně
plstěné a vlněné vlastní výroby.
Klobouky plstěné
nedostižitelně jemné a lehké z továrny P. a C.
Habig, c. k. dvorní dodavatelé.
Lovecké klobouky lodenové
z továrny Ant. Pichlera v Štýrském Hradci.
Klobouky slaměné
nejjemnější i nejlevnější od pražských, českých
řím. **Formy.**
Sportovní čepice
různých druhů.
**Dětské čapky, barety, letní
mikado.**
Vše v nejhojnějším výběru má na skladě
Jos. Dvořáček,
kloboučník.
Hradec Králové, Palackého třída č. 83.
u Pražské brány.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franco zašlou.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nově blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, sí-
těními i vsazením.
Všecké rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez větší záručenosti
ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě výlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby
pro jarní a letní dobu.

Též velejemné
látky na taláry.
Četná uznání zvláště z kruhů veleředstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Krásný byt

v I. patře, s rozkošnou vyhlídkou na sluneční
stranu v nové vystavěné vile v Hradci Králové,
sestavující ze 4 velkých pokojů, s jizbou pro
služku, koupelnou, balkonem a verandou, pod
jedním uzavřením, s veškerým příslušenstvím pro-
najme se od 1. července 1903. — Blíží sdělí
administrace t. l.

**Kostelní
náčiní**
vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.
Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.
Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

**Čistý
včelí
vosk**
v nejvyšší ceně kupuje
Josef Pilnáček v Hradci Král.
c. a k. dvorní dodavatel.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma
Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Sychrově (Úechy), založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velkém výběru na přání k na-
hlédnutí franco zašleme.
Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

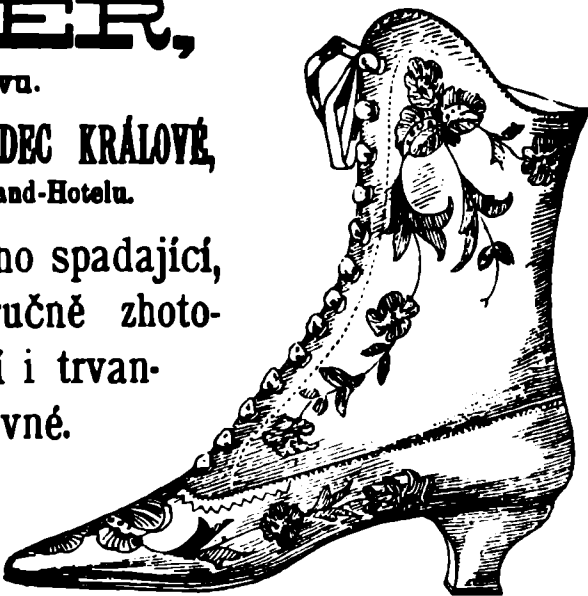
F. FÜGNER,

dodavatel c. k. vojen. unif. ústavu.

Hlavní závod: HORA KUTNÁ, Filialka: HRADEC KRÁLOVÉ,
proti Vlašskému dvoru. vedle Grand-Hotelu.

Přijímá veškeré práce do oboru jeho spadající, které ve vlastních dílnách jen ručně zhotovuje a ručí za elegantní provedení i trvanlivost svých výrobků za ceny levné.

Nejtrvanlivější kůže jsou Osearia a Ševro, cídíme-li je krémem neb jemným olejem.

Důstojní Pánové!

Kdo kdy potřebujete koupit různé domácí medikamenty, toaletní, kosmetické, deodoranty, z oboru parfumerie a jiné prostředky, dopište a požádejte o seznam zboží u firmy

JOSEF PÁTÝ,
drogerie u Matky Boží v Pecoce, sev.-vých. Čechy.

Upozorňuji na novinku „Parfita“, nejlepší ústní vodíčku dnešní doby. — Vše zasílám franko, v sebe menším množství dle libovůle. — Každý z pánů zákazníků jest ku veškeré spokojenosti obalován, čehož nejlepší důkazem jest, že mnoho důstojných pánů u nás různé věci objednává.

Závod můj jest český a křesťanský.

Do Hradce Králové a okolí.

Největší královéhradecký

sklad nejmodernějších

Vídeňských
klobouků ●

od známé české firmy Jan Rozhon
ve Vídni

— nachází se u —

FR. BERANA

v Hradci Králové,

na Svatojanském náměstí č. 170.

Velký výběr a ceny nejlevnější.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

 Boží hroby,

 křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných přispisů vyloženo
k nahlédnutí.

VARHANY

soustavy kuželové a pneumatické, lahodného zvuku a důkladného provedení, s praktickým zařízením hracích stolků doporučuje (i harmonia) sl. farním a patronátním úřadům majitel c. k. výsady a zásluž. kříže hudeb. akademie belgické

Bedřich Čápek,

stavitel varhan a harmonií v Poličce.

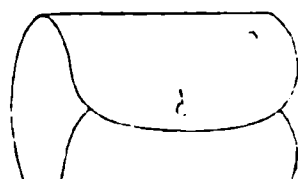
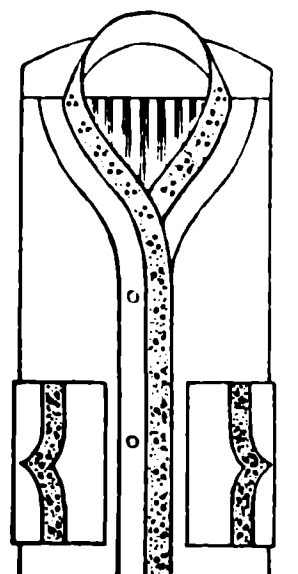
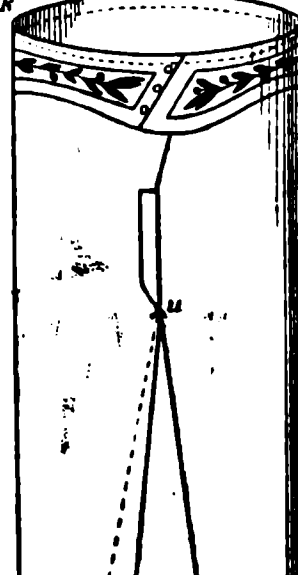
NOVOTINY

tu- i oizozemské pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro vele-
důst. duchovenstvo a sukna ku ohrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Gbchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.

  Vzorů se na požádání zašlou.

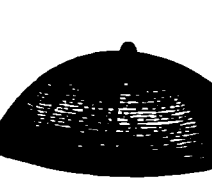
Robert Šamburek,

Založeno r. 1890. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1890.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všeobny do oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu naspět.

 Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

OBNOVA

Číslo 16.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 17. dubna 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Vzkříšení.

(3) Radostná vzpomínka na vzkříšení Páně zachvívá mocně srdcem pravého křesťana; vzkříšení jest nám jistě nejpádnejší zárukou moci Boží a pravdy Kristovy; jest svědectvím, že pravda nezná ustoupiti zlobě a zároveň účinným utvrzením křesťanské naděje. Když se zdá, že některé právo nadobro jest umlčeno, přichází mocná pomoc Boží a právo zase nabývá platnosti.

Když byl Ježíš ukřižován, báli se i přátelé Kristovi, že jest veta po krásném díle Jeho. Ale Kristus vzkřísil Sebe, vzkřísil k jasnému rozmachu i zdánlivě poraženou nauku Svou.

Od té doby prodělala katolická víra celou řadu bojů nejtěžších. Ti, kteří poklad víry opatrovali, za žádnou cenu nechtěli ustoupiti duševním náladám samolibých myslitelů; měli totiž zásadu, že pravda Boží se nikdy měniti nemůže. A při takovém boji se snadno stalo, že v některých krajinách opanovali pole bludaři. Leč bludařství vždy zhyulo a v troskách jeho se znovu ujal a mohutněl blaživý strom pravé víry; pravda Kristova přes nepřítel synů tohoto světa slavila vždy znovu své vzkříšení.

Když však se počaly otrásat základy církví bludařských, vždy to byl počátek konce úplného. Bludaři, aby zachovali svou společnost před zánikem, opravovali své názory dle přání světa, vcházeli v ponižující kompromisy, a přece bylo vše málo platno. Církev jejich zhybnula, a nikdo se pak nepokoušel o jejich vzkříšení. Nebylo zde posvěcení sbůry od Otce světů. Bůh vždy mohl chrániti jen pravdu jedinou, pravdu svou. Jak svatý slib Ježíšův, tak všechny dosavadní zkušenosti jsou nám stkvělým svědectvím, že v skutku pravda církve katolické bude trvati až do skonání světa. Proto není potřeba malomyslnosti, jestliže na některých místech naši protivníci uberou půdy církvi katolické. Vždyť jest to pouze prospěch dočasný, chvílkový; vidíme to na historii všeho bludařství. Na místě zkázy znovu bude vztyčen vítězný prapor blahodárné, ryzí pravdy Kristovy. A ti lidé, kteří se kolem praporu pravdy s jasným nadšením seskupili, velebiti budou bojovníky, kteří dávno dříve za tytéž ideály bojovali, třeba jim tolik štěstí nepřálo.

Proto s radostí má každý bojovati za idey pravdy věčné; třeba by v boji padl se zdánlivým nezdarem, nalezne vždycky nadšené nástupce ve svatém zápase, kteří v pozdějších letech zlatým písmem vpiší jeho jméno do dějin lidstva. Se vzkříšením svatých ideálů vzkřísí se i dobrá pověst jejich; až do skonání světa bude jejich památka slavena od věrných křesťanů. Horší osud čeká již zde na světě bludaře. Jakmile se rozpadnou náboženské společnosti, které založili, pobledne na dobro i pověst jejich jména; nikdo se na obranu jejich nepostaví. Kdo chválí nyní Aria, Manichaela, Donata a jiné otce zaniklých církví? Bývalá falešná sláva jména jejich se nikdy nevzkřísí. Za to sv. Augustin, Jeronym, Cyprian a jiní učitelé pravdy Kristovy do skonání světa budou velebeni.

Jako již v dobách pradávných, tak i v minulém století se zdálo, že liberálové a zednáři svrhnu celou církev do propasti zkázy. Na mnohých místech podkopali úplně oddanost ku katolické víře. Ale nyní nastávají zvolna časy jiné. Mnozí nahlížejí, že svůdcové za uloupený poklad víry nedávají náhradu prázdnotou, pozorují s bolestí strašný zmatek nevěrou způsobený; v jejich duši znovu svítá, osvěžující van Ducha svatého nalézají průchod do srdcí dříve nepoddajných a tvoří divy. Jestliže v Evropské pevnině za bídný groš leckterý člověk prodá své katolické přesvědčení, tož za to v Anglii, Americe a v jiných končinách statisíce katolíků přibývají.

Zabouří-li na jednom místě do květnice Kristovy zimní severák, na jiném místě vládne jaro, které teplými paprsky milosti Boží veliké množství zdárných květů ze spánku probouzí.

Vypravuje prastará báj o krásném ptáku, který nazýván Fénix. Když prý tento pták cítil, že se jeho smrt blíží, vystavěl si hnízdo z nádherného kvítí a zde se sám spálil; z vlastního popela však vzlétl Fénix znovu k nebesům mladší a pružnější než dříve. Tak to opakoval Fénix vždy, kdykoliv se stáří blížilo; upálení, zdánlivé zničení, působilo na něho silou omlazující. Osudy tohoto báječného ptáka jsou jistě velice podobny dějinám církve katolické.

Kdykoli se zdálo, že oheň lidské zloby zničí dílo Kristovo, vzlétla církev z lačného plamene vždy pružnější a krásnější než byla dříve. Byla-li stížena pokleslostí mravní, tu v okamžicích nejnebezpečnějších povstávali v ní nadšení reformátoři, nesoucí nápravu; zafalo-li bludařství svůj spár do těla církevního, rázem učenci dovedli útoky odraziti. A tak po zdánlivé smrtelné mdlobě nastávalo vždy radostné vzkříšení.

A jako Bůh působí vždy silou obrozující na své jedině pravé náboženství, tak nedává zahynouti ani spravedlivým právům jiným. Když se nespravedlivý útočník domnívá, že právo bližního na věky zničil, přijde pomoc Boží, která právo utlačeného k novému životu vzkřísí.

Národ náš byl často ve smrtelné mdlobě; leč s milostí Boží slavila jeho práva vždy nové vzkříšení. Jak hluboce byla ponižena česká země po smrti Otakara II. Vše, co měla, vydáno v pospas loupeživým Braniborcům. Tito pustošili zemi a pobíjeli obyvatelstvo domácí tak dlouhý čas, až byla naše vlast skoro pouští. Bůh však přece neoslýšel úpěnlivé prosby národa. Mladický král Václav II. se vrátil ze zajetí, a Bůh mu tak zehnal, že v krátkém čase byla česká země politicky i hospodářsky znamenitější než všechny státy okolní. Vzkříšení nejkrásnější slavil český lid. A zase nové, zlé pohromy za Jana Lucemburského. Za tohoto dobrodružného, marnotratného panovníka všechno právo, všechn řád v Čechách zhybnul. Soused nebyl před sousedem životem svým bezpečen. Právo pěstní panovalo v Čechách tak dlouho, že se zdálo, jako by staré zákony země české na dobro byly zničeny. Když Karel IV. vládu nastupoval, říkalo se, že se musí vypracovati úplně znova politické a sociální zřízení naší země; vždyť již staré řády upadaly v zapomnění. Otec vlasti však věděl, že jest rozhodně potřeba nový život vdechnouti do starobylého práva českého, aby státní stroj pracoval přirozeně a úspěšně. Podařilo se; stará práva vzkříšena a novými prospěšnými nařízeními doplněna. Byly to řády dobré a proto Božskou prozřetelností v okamžicích nejzoufalejších byly k novému životu vyvolány. A tak v několika málo letech byly všechny krvavé rány naší vlasti vyhojeny; nad to bohatství, kultura a politická síla českého státu zmohutněla ještě daleko více než za Václava II.

Nyní jistě bojujeme těžký národní zápas. Zdá se, jako by naše české státní právo bylo na dobro pohřbeno. Leč marná bude zloba nepřátel, bude-li při nás pomoc Boží, a budeme-li míti v účtě svaté dědictví předkův. To můžeme poznati dokonale z předcházejících století. Bůh dovede dle slov Písma z bláta povznášeti nuzného. Kristus vzkřísil sám Sebe, vlévá obrodnou sílu do své církve, stírá kal z pošlapaných práv; ve stopách Kristových všude zřítí posilu, osvěžení, obnovu všeho dobra a vši krásy.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 15. dubna.

Nová „betlemská kaple“ v Praze. — Ke sdrážení ceny masa. — „Jak se v Praze podporuje umění“ — — —

V jednom ohledu bývala naše česká veřejnost do nedávna nanejvýš citlivou. Jakmile

totiž začal si někdo z naší minulosti nebo z některého jejího významného momentu budto dělati blázný, nebo vážnost jeho uváděti ve směšnost, tu byl každý takový vždycky po náležitosti odbyt a poslán, aby se někde schoval. Cit vážného historismu byl u nás velice dobře vypěstován a mysl česká byla pro nejvážnější pojmání dějin vzdělána a připravena. Avšak spanilý a důležitý tento smysl v povaze české veřejnosti začíná se v posledních letech povážlivě tratiti. Z našich dob dochází takřka k tomu, že zejména na Husa a Husity a na nešťastné české voliče krále Bedřicha Falckého věší se dnes hotové maskary podle toho, jak toho jejich nahodili ctitelé ve své fantasii potřebují. Pokud se týče oněch politiků, kteří dovedli českou říši na Bílou Horu, vládne nyní mínění méně již poetické, tak že v posledních dnech i svobodomyšlný pražský deník srovnával docela klidně a moudře následky Bílé Hory a Vilagoše. Avšak pokud se mistra Jana Husa týče, z toho vlastní jeho národ činí pilně a neunavně karikaturu podle toho, jak kdo méně o něm, o jeho působnosti a zásadách ví. Ze rozmanité historické nehoráznosti, jež fantasii nejenom našeho lidu, ale i inteligence doposud omamují a mysl jejich k pojmání rozumných, z dějin plynoucích pouček nezpůsobí a nejinavou činí, a tím našemu přirozenému politickému i hospodářskému pokroku nohy i ruce vážou, to se u nás stále přehlíží.

Doba Husova a doba českého povstání jsou v historii českého státu a tím tedy v historii českého národa periodami světové důležitosti. Chtít je zamlčeti, z dějin vytrhnouti, nebo překroutiti, bylo by pouze pošestlosti nevzdělaných lidí nebo vzdělaných ignorantů. V tomto mínění jest veškerá naše skutečná inteligence všech směrů smýšlení již jednomyslnou. Z toho důvodu také se všemožně pracuje o prohloubení vědomostí o těchto dobách. Potřeba toho byla všeobecně za naléhavou uznána.

Proto v naší době a za tohoto všeobecného náhledu nanejvýš překvapuje, když se na temeno nejvýznamnějšího obratu v českých dějinách docela kliduě staví něco, jako čepice za pár krejcarů ze sebe sama blázný tropického si paňác. Mistr Jan Hus konával totiž kázně, kteréž byly kvasem k další české historii, v památné „betlemské kapli“ v Praze, odkudž kus nejvýznamnějších českých dějin vypramenil. „Betlemská kaple“ následkem toho stala se kusem historické půdy národa českého a když v XVII. věku následkem barbarských opatření tak zvaných osvícenců s povrchu zemského zmizela, zůstala po ní vážná tradice a ve světových dějinách záznam, k nimž se každý s největší šetrností chová. „Betlemská kaple“ náleží české minulosti. Proto historický význam její nemá býti žádným novodobým tajrdlictvím zastíhován, aby nebyl obecný lid a mládež, jejichž historické vědomosti nejsou příslušně prohloubeny, nijak maten a kašparován. Proti tomu třeba se každému vážnému muži ozvati.

A ve pražských listech najednou objevují se v poslední době zprávy o „betlemské kapli“, jako o nějakém kuse z věku do věku přenosného nábytku. Za nynějších okolností nemůže to nikdo zakázati, aby někdo historického názvu toho třeba i pro své obchodní místnosti nezneužíval. Avšak pražské žurnalistice netřeba, aby pod firmou „betlemské kaple“ dělala reklamu něčemu, co bylo vícekrát již v naší veřejnosti více než-li dostatečně tak zkompromitováno, že seriosní tisk všude jinde by se přímo proti dalšímu toho tradování nejrozhodněji ohradil.

„Betlemskou kapli“ nazval a v pražských novinách dává nazývati bývalý katolický kněz p. Iška modlitebnu své církve. Tato p. Iškova „betlemská kaple“ nachází se v Jerusalemské ulici v domě nakladatelů knih panů bratří Šimáčků a zřízena jest v bývalé expedici jejich skladu. Ani z daleka nám nenapadá panu Iškovi brániti, že svou modlitebnu tak nazval; ani z daleka nám nenapadá diviti se, že pán

bratři Šimáčkové, kteří se s největším úsilím a s největší horlivostí opřeli zamyšlené stavbě nové synagogy v Jerusalemské ulici, ve svém domě to schvalují. Proto také nebude nám vzájemně nijak ve zlé vykládáno, že my na-proti tomu máme tento název „betlemské kaple“ za profanaci české historie a že nám užívání; jeho připadá jako komediantská reklamní čepice, jež byla posazena na temeno vzpomínek a tradic historické kaple, v níž Mistr Jan Hus kázával.

Hus kázal v „betlemské kapli“, pan Iška káže v „betlemské kapli“. Závěr z toho plyne: Husův nástupce v Čechách jest pan Iška, což má být snad českému lidu namluveno. Kdo tomu věří, nechť si jest tím spasen. Avšak v jiných případech bývá česká veřejnost mnohem citlivější, když jest české historie daleko méně zneužíváno! Zaznamenáváme to!

Když někdo změní národnost, vyčítá se mu renegátství. Když se dá žid pokřtít, potomci jeho do kolikátého kolena vystaveni jsou proto posměchu. Když někdo v politickém ohledu dojde k jiným názorům, zazlívá se mu to jako nedůslednost. Když švec zřídí si obchod s fortepiany, předhazuje se mu stále ko-pyto, jehož prý se měl držet. Pouze nevěra ku katolické víře a dokonce apostasie kněze platí u nás v jistých kruzích za hrdinství, za nejslavnější čin!

Když své doby dr. Sladkovský z politických důvodů, jež bez jisté vážné stránky nebyly, odporučoval stoupencům své strany, aby přestoupili ku pravoslavi, zůstal v ohledu tom samojediný a nejbližší jeho přátelé slyšeli jsme nazývat ho proto dokonce bláznem. A co nebylo chváleno u dra. Sladkovského, muže to úspěšného a ideálního, politika bystrého a vážného, to najednou se dnes pražským tiskem horlivě a ochotně podporuje při bývalém, svému slibu a přísaze nevěrném knězi. Nechceme o tom pronášeti žádných posudků, ty si učiní každý za jisté sám. To jest nám však volno, že způsob užívání nynější firmy „betlemská kaple“ pokládáme za paškvil na českou historii a na nejvážnější tradice, paměti a vzpomínky, jež z bývalé historické „betlemské kaple“ do českého národa plynuly.

* * *

Není tomu dávno, co jsme zde pronesli řadu důvodů proti bezdůvodnému zdražování potravin a poživatin. Poukázali jsme k tomu, jak se u nás vypěstovaly samozvané kasty lidí, kteří s potravinami na cestě jejich od výrobce ku konsumentovi provádějí ohromnou lichvu. Popatřte jen, kdo má dnes obilní obchod v rukou a kdo diktuje u nás ceny chlebička; zkoumejte, kdo se zmocnil obchodu s dobyt看em a odpovíte, kdo určuje u nás ceny masa. A dnes v Praze vidíme, že již i obchodu s vejci, s máslem a dokonce i se syrečky zmocňuje se táž společnost, která také ovládá obchod s topivem, ať si je to dříví, nebo kamenné uhlí.

Ku předmětu tomuto vracíme se proto, poněvadž v posledních dnech vyskytly se ve pražských listech zprávy, že bude v Praze

FEUILLETON.

Velikonoce v Římě.

Z denníku svého podává P. J. Z.

Ne každému dopráno zažiti Velikonoce v Římě, proto snad mnohého z milých čtenářů „Obnovy“ baviti budou zprávy vyňaté z denníku mého; bylot mi jodpráno třikrát slaviti Velikonoce ve věčném městě. Aby popis ten zejména pro diecéány královéhradecké stal se ještě poutavějším, volím ty Velikonoce, o nichž v Lateráně na kněžství posvěcen byl a pak u hrobu svatého Petra své prvotiny slavil milý rodák náš, tehdejší chovanec Propagandy — nyní vicerektor české koleje v Římě, Monsignore František Zapletal, jehožto jméno za příležitosti obsazení biskupského stolce Královéhradeckého nejednou bylo proneseno . . . A poněvadž předložit tato záležitost již jest rozhodnuta, dovoluji si ve své skromnosti připojit toto: Královéhradecká diecése má vrchního pastýře podle Srdce Páně, jenž s milostí Boží podporován dětinou láskou, úctou a důvěrou oveček sobě svěřených, důstojným osvědčil se nástupcem výtečného svého předchůdce — a Monsignore Zapletal, jenž by též výborným byl biskupem, zůstane z jisté ku velikému prospěchu milé naší vlasti české i na dále zdárným vůdcem a vychovatelem naší omladiny římské, statečným zastancem našich zájmů v Římě a laskavým, ne-unavným a obětavým rádcem římských poutníků z Čech a z Moravy . . . Nevím, zdali bych jako upřímný ctitel obou osobní své přesvědčení mohl přiměřeněji pronésti, nežli těmito slovy, jimiž bych také rád nový podal doklad osvědčené pravdy: „Co Bůh činí, dobře činí“ — a milý čtenářové tuto nevinou odchylku jistě laskavě mi promi-nou . . . Tedy Velikonoce v Římě — a to dle zápisků denníku mého, Velikonoce z roku 1884.

zdraženo maso a sádlo a uváděny jsou k tomu docela liché důvody. Když prý se zdražuje všechno, proto musí býti také maso dražší! Náš zemědělec si nařiká, že dobytek chovati nemůže proto, poněvadž mu zaň patrně tiše skartelovaný handlíř nechce nic dáti a naproti tomu maso jest drahé tak, že přestane býti ve vlasti naší pokrmem a stane se lahůdkou. Příčiny toho hledati především v tom, že není ani naše dobytkařství, ani náš výsek masa řádně zorganizován a že obě jest kořisti drzé a smělé špekulace, jejíž činitelé podle bibli-ckého rčení ani neořou, ani nesejou, ale všude jenom bez práce klidí.

Charakteristickým zjevem pro naše do-bytkáře a pro naše druhy tak pyšné a slavné řezníky jest, že jejich odborný orgán řídí a rediguje bývalý obchodník s peřím a kostmi p. Isaiáš Kraus. Když pánové ti své zájmy sami osobami ze svého středu nedovedou si obhájeti, tu stane se nutností, že proti diktátu, jež na účet jejich různí spekulanti s dobyt看em a masem obecenstvu oktrojují, musí celá kře-stánská společnost povstati a žádati za pří-slusnou ochranu proti vykořisťování, jehož oběti se stává.

V otázce přiměřeného upravení cen po-travin, jež by odpovídaly požadavku výrobce i konsumenta, musí se u nás co nejdříve něco pronikavého státi. Ve příčině té by se měla naše samospráva ujmouti iniciativy a především naše vesnické i městské obce měly by v me-zích zákona na ochranu jak výrobců, tak i konsumentů zakročiti proti pijavicím, z nichž postupem doby vyrůstají hotoví draci, kteří naše sociální poměry přímo ohromují a zotro-čují.

Potravin y a poživatiny nemají býti žádným předmětem daremné špekulace, proti tomu se musí celá společnost ohraditi. V tom ohledu jest nutnou revise životních prostředků u nás, jejich kvality a jejich cen, aby se také neopakovaly případy, jako se stal onedhy jeden v Praze. Večer totiž koupila si zde v obchodě v nejbližší ulici žena z lidu na kus svého bídného chleba za několik krejcarů laciného sýra a ráno byla na prkně, následkem — otravy.

Dohled na ceny, jakost a výživnost po-travin jest u nás pořád ještě i přes ně-kerá nová opatření nepostačitelým a proto v zájmu veškerých společenských vrstev jest třeba, aby této otázce byla u nás věnována vážnější pozornost. Při veškeré své nesympatii k Prusku musíme přiznati, že v tomto ohledu bychom rádi viděli u nás zavedené mnohé opatření, jež tam zemědělci i konsumentu prospívá a nepřipouští, aby se s potravinami lichvařilo a aby se s chlebem a masem pro-váděla ažiťotáž.

* * *

Vedle Národního divadla máme v Praze stálá divadla na Smíchově, na Král. Vinohra-dech, v Holešovicích „Uranii“, vedle toho jest zde Varieté, řada zpěvních sálů, stále konají se tu umělecké výstavy, koncerty, vydávají se časopisy a knihy. v letě půl Prahy cestuje po

Nepovedu milé čtenáře do těch chrámů, kde do-cela na způsob divadelních představení dávají se ty rozličné „Stabat Mater“ a „Miserere“. Snad by to mnohé bavilo, mnozí však pohoršovali by se mohli na tom, která „zbožné“ publikum, obrá-y ceně zády k oltáři, napnuté naslouchá, aby an-jediný ton mu neušel . . .

Pominu popis překrásně ozdobených svato-stánků na Zelený čtvrtek, z nichžto onen v Ani-mě jest pravidelně jeden z nejkrásnějších a nej-četněji navštěvovaných . . .

Nebudu líčiti, jak smutně, jak pustě to vy-padá v Římě na Veliký pátek odpoledne, kde ze všech těch 400 chrámů ani v jediném nenalézá se Velebná Svátost, jež i ve farních chrámech ukrývá se v některé tmavé komůrce vedle sakristie. (Utěšené naše Boží hroby a slavnost Vzkří-šení v Římě neznají.)

Přišly ke mně na Veliký pátek dvě zbožné poutnice z Moravy a daly se do usedavého pláče, že prý v těch velebných chrámech je tak prázdn-o a tak pusto bez milého Pána Ježíše. Hluboce byl-jsem dojat tímto projevem živé víry v skutečnou přítomnost Syna Božího ve Velebné Svátosti; a kdykoliv od té doby kráčival jsem kolem těch ji-nak vkusných ano nádherných chrámů protestant-ských v Římě, vždy na ty zbožné stařenky mo-ravské jsem si vzpomněl a vždy mi napadlo: To nejhlavnější zde schází — a více pocit upřímné soustrasti s bloudícími bratry to byl, jenž zmoc-ňoval se srdce mého při vzpomínce: Ubozí, ma-jí krásné modlitebny, ale nemají zdroj milosti — nemají Velebnou Svátost Oltářní . . .

Nepovedu milé čtenáře do chrámu sv. Kříže, kde na Veliký pátek uděluje se požehnání svatými ostatky z utrpení Páně — ač by při pouhém po-bledu na ty přesvaté reliquie alžám se neubránili.

Nepůjdeme tentokrát ani do Vatikánu, kde na Zelený čtvrtek přítomen jsem mohl býti při

cizině, proto nelze říci, že by bylo nějakého cizího „importu zábav“ do Prahy zapotřebí, aby zde statisece shrábl a bez poděkování odjel, jako před dvěma lety učinil cirkus Barnum Baileyův, o němž se teprve potom po-vídalo, že to všechno dohromady byla dávno viděná daremnost, když byl s naopanými kap-sami z Prahy a z Čech pryč.

Četli jsme tehdy úvahy mnohých českých časopisů, které litovaly, proč prý ty tisíce českých peněz, jež z Prahy a z Čech Barnum za své cirkusové kudrlinky odvezl, nebyly vě-novány na zakupování dobrých knih, obrazů českých malířů atd. A čtli jsme úmysly, že příště bude třeba vážného rozmyslu, aby český národ pomáhal svým grošem vydržovati nějaký cizí cirkus.

Proto si také naši národohospodáři a přátelé pokroku vlasteneckých důležitostí v Praze vzali tyto úvahy k srdci tak, že pro-najali po kadetní škole nacházející se prázdnou prostoru u Pražské brány podnikatelství Schu-mannova cirkusu, kterýž ade ve velikánské dřevěné boudě o svátcích velikonočních své představení t. j. vyprázdňování kapes českého lidu zahájil.

Na podporu české literatury, na podporu českého umění, na ulevení bídy různých ubo-žáků jsou v Praze kapsy na kolik knoflíků zapjaté. Ale vyplatiti půl milionu korun cizímu cirkusu, to anot! Něco takového se v Praze podporuje!

Nechceme se o tom šířiti, neboť to, co jsme napsali, postačí úplně, aby byl jako „ne-popíratelný přítel“ podpory českých uměleckých zájmů co nejvíce povleбен ten rozsáhlý pod-porovatel české věci, který umožnil, aby se Schumannův cirkus mohl uprostřed Prahy na-diti a z českého obecenstva co nejvíce „na podporu umění“ určených peněz vyrajtovat.

Spolek českého herectva, spolek českých spisovatelů „Máj“, Umělecká Beseda, spolek českých malířů „Manes“, Česká Matice, Ústřední Matice Školská, Svatobor atd. mají nyní vhod-nou příležitost, aby toho pána jmenovaly v uznání jeho zásluh o českou věc svým vzácným — podporovatelem.

Proto máme české finanční „životnostenské“ ústavy, aby uprostřed Prahy usazovaly cizí cirkusy s pumpami a čerpadly na české peníze! Tyto řádky však nejsou psány proto, aby z venkova byl do Prahy snad dokonce pořá-dán „cirkusový vlak“! Čhtěli jsme pouze uká-zati, jak český finanční ústav za pár desí-tek nájmů dá příležitost k vývozu statisec českých peněz!

Obrana.

O spalování mrtvol. Mrtvá těla lidí a byla u všech národů, vyjmouc snad lidožrouty, předmětem úcty a proto pohřbívání mrtvol dále se za různých zvyků, obřadů a poet. dle toho na jakém stupni kultury ten který národ stál. Ježto i pohanští národové mrtvol y ze smulých aktivě pochovávají, jest patrné, že

nejdražší oběti, kterouž Svatý Otec přinášel a z ruky jeho přijímal Nejsvětější Tělo Páně; vše to mohu vyličiti při jiné příležitosti. Dnes popí-tím především památné obřady Bílé soboty v Lateráně, kterýžto chrám jest „mater et caput omnium ecclesiarum Urbis et Orbis“, to jest ma-ka a blava všech chrámů města Říma i celého okrásku zemského; volím obřady tohoto chrámu i proto, poněvadž tu i milený kraján náš, Mora an vp. František Zapletal na kněžství byl posvěcen. Mne zvolil si za „compagno“ (společníka), a tak stalo se, že po celou dobu velebných těch obřa-dů, jež trvaly plných sedm hodin, dliti mohl i en docela na blízku „efficient“ J. E. ndp. kar. řádla Parocchi-ho, jenž mimochodem řečeno milené rodáky z kláštera rajhradského, kteříž tenkrite v Římě na regestech pracovali slyše, že js u So-vaně, něžnými a nadšné pronesenými uvíral slo-vy: „Slavos diligo!“ (Slovany miluji).

Po svěcení nového ohně, velebném „Exultet“ a profecích ubíral se průvod do baptisteria, v němž dle podání od papeže Silvestra i Kon-stantin Veliký byl pokřtěn, ke svěcení křestní vody.

Ve velikolepém tomto průvodu, jehož účast-nili se všickni světenci, veškerá assistance a kapela lateránská se svým pověstným sopranistou, ubí-ra-la se též s tvátí bílým závojem zakrytou židov-ská dívka, zolětá dcera Arbiba, redaktora známé „Liberta“, jednoho z nejčtetnějších liberálních li-ů římských.

Doprovázena byla od dam, kteréž při křtu a později při sv. birmování měly ji býti knot-a-mi. Hned po svěcení vody vykonán velebný ob-řad křtu. Neofítka na předkládané otázky srdnatě odpovídala; šlo jí to patrně od srdce; když po-ka na poslední otázku: „Vis baptizari?“ (Chceš býti pokřtěna?) odpověděla hlasitým: „Volo!“ (Chci!) — odhalen závoj, vznešený křtitel vz l stríb nou mušli a velebným hlasem pronášeje formuli křestní,

četa k mrtvému tělu odpovídá požadavkům lidské přirozenosti. Zneuctivání mrtvol i nepřítel považuje se vždy za hyenismus, za čin člověka snižující. Dodnes na př. nemůže zapomenouti česká historie protestantskému kazateli Skultetymu, že za pobytu zimního krále Bedřicha v Čechách zneuctil hroby českých králů ve chrámě svatovítském.

Mrtvá těla byla buď ukládána do země aneb spalována. U židů n. př. byly mrtvoly jenom do země pohřbívány, pouze mrtvoly některých zločinců měly býti dle zákona Mojžíšova (Lev. 20, 14) na potupu spáleny. Jest pravda, že židé v době zajetí babylonského spalovali mrtvoly, ale tomu nelze se diviti, poněvadž v zajetí hleděli se přizpůsobiti mravům svých podmanitelů. Jinak však zůstali židé věrni národnímu a náboženskému svým tradicím a pohřbívají mrtvá těla do země, jak to činili jejich patriarchové před 4000 lety v zemi kananejské. Neopíči se židé po pohřbení a nesvěřují svá těla po smrti peci na přání svobodných zednářů, nýbrž ponechávají tento „pokrok“ chytrým křesťanům. Pohanští Řekové a Římané pálivali své neboštiky, rovněž pohanští Slované ukládali popel svých předků do popelnic.

Když však pohanští národové přijali víru Kristovu, přijímali též obyčej křesťanský při pohřbívání mrtvol a ukládali těla mrtvá do země, chtějíce naplniti i v tomto ohledu písmo, které říká: „Navrátíš se v zemi, ze které vzal jsi, neboť prach jsi a v prach se navrátíš.“ Církev katolická řídila se příkladem Spasitele, jehož tělo nebylo ovrženo po smrti na hranici, nýbrž bylo počestně pochováno do skalního hrobu. Těla zemřelých křesťanů nejsou pouhými pytlíky na kosti, jak domníval se professor Büchner, nýbrž jsou schránkou Ducha svatého, určena pro budoucí z mrtvých vzkříšení. Ukládají se po smrti do země, jako se ukládá klíčivé zrno, čímž jest symbolicky naznačen též článek víry o příštím vzkříšení těl v den poslední. Tělo v zemi uložené naznačuje naši víru v život posmrtný, neboť vyznáváme tímto způsobem pohřbívání, že tělo v hrobě tlejí větane jednou k životu novému, jako vzhází zetlelé zrno v živoucí rostlinu. Oheň jest na-proti tomu znakem destrukce, znakem úplného zničení. Co ohněm bylo jednou stráveno, byne navždy. Spalováním mrtvol naznačujeme, že vyhaslý vesedejší životem přestal pro člověka také život posmrtný, čili jinými slovy, že smrti vymizí člověk nadobro z tvorstva. Tuto myšlenku chtějí vyjádřiti a lidstvu vštíkovati zastánci spalování mrtvol. O nic jiného pániům neběží leč o provokaci náboženských citů katolického lidu. Chemický proces při tlení mrtvoly v hrobě není ničím jiným než pozvolným spálením, proto jest zcela zbytečno přirozený tento proces urychlovati drahým palivem a nákladně stavěnou pecí. Pániům však běží o demonstraci proti pohřbívání církevním a proto staví krematoria čili spalovací pece.

Že běží zde hlavně o protest proti církevnímu pohřbívání, dokazuje nejlépe vznik těchto paličských společností. Myšlenka tato byla poprvé pronesena r. 1797 za revoluce frau-

coasské a znovu byla uvedena na přetřes v revolučním roce 1848. Novotu tuto šířili jenom naprostí nevěrci jako Moleschott, Balzac, Grimm, Cobbe a zejména italská svobodná zednáři. Lidem tímto člověk není leč souborem vělejších chemických prvků a proto s lidským tělem také jinak nezacházejí než s jinou hmotou. Vystavěli během posledních 30 let celou řadu spalovacích pecí hlavně v italských a německých zemích a není dalekou doba, kdy se mrtvoly budou ve zvláštních továrnách používatí ku výrobě umělé mrvy. Mnozí nevěrečtí ekonomové beztoho litají tolika úrodných látek, které šetrností ku lidskému tělu ztrácejí se prý národním blahobytu.

Svobodní zednáři učinili závazným spálení mrtvoly po smrti, proto lze poznati z tohoto způsobu pohřbu, kdo náleží tajemnému podvrtnému spolku zednářskému. Zvláště od r. 1886, kdy apoštolská Stolica zavrhlá spalovací způsob pohřbu, zahájily zednářské leže usilovnou agitaci pro spalování. Oposice a vzdor k církevnímu úřadu vede i v Praze několik přívržených zednářstva ku postavení krematoria, na něž se konají již sbírky po českých městech. Není pochyby, že se vyskytne dosti neuvědomělých měst, která přispěvek tomuto zbytečnému podniku poskytnou, ačkoliv chudým svým obecním příslušníkům pro zachování života by přispěvek tento odepřela.

Příležitostně oceníme ještě pádné „důvody“, kterými paliči mrtvol svou žebrotu po přispěvcích provázejí, dnes jenom upozorňujeme na to, že pálení mrtvol přiči se kázni církevní a katolíci ke spalovacímu spolku přistoupí stihán jest klatbou. A nejenom katolická církev, ale i evangelická zavrhuje spalování mrtvol jako zvyk pohanický. Dle výnosu církevní evangelické rady nesmí ani pastor provázeti mrtvolu evangelika ku krematoriu. Kdo zná původ a vlastní příčinu zednářské paličské snahy, nebude podporovati nevěrce v jejich podvrtných podnicích, protože nestává ani jediného rozumného důvodu pro spalování mrtvol. Katolíci křesťané musí dbáti více hlasu své církevní vrchnosti, nežli svévole nevěrců, kteří nečiní žádného rozdílu mezi tělem zvířecím a lidským. Kdo se považuje za zvíře, nechť se dá spáliti, ale ať si to sám zaplatí a nikoho k tomu nenutí.

Politický přehled.

Doba velikonoční vnesla sice do ovzduší politického u nás jakýsi klid, ale po svátcích ukazuje se na obzoru opět mráček mladočeské obstrukce. Jisto, že Mladočeši jen tak zhola nerozhodli se na opuštění od obstrukce, ale že jim odměnou za zanechání obstrukce minist. předsedou dr. Korbrem slíbeny nějaké ústupky. Před svátky měli předáci mladočesti s dr. Korbrem vážné porady. A že se opět řinčí obstrukci, patrně, že se sliby p. Korbroy zase už rozplynuly před přáním a hrozbou národu našemu nepřátelských stran. Dle všeho divné tu hraji Mladočeši svou poslaneckou úlohu, ať už přece po t. lita letech mohli se postaviti na stanovisko pevné a nekulisavé. Zaduje li parlamentem opět česka ob-

nickou smrtí pravdu učení Kristova potvrdu; ale i jemu září radost s tvář, jakoby říci chtěl: a co bych se té mučnické smrti bál, vždyť jest to ta nejkratší cesta do nebe! . . . Kdož by při pohledu na apoštolskou tuto omladinu nevzpomněl si na slova Páně: „Žeň sice mnohá, ale dělníků málo!“

Ač nikdy tolik světců jsem neviděl, a ač čtyřikrát do roka v Římě svěcení se koná — což to přece na tak mnohé? Krůpej do moře! Vedle každého svěcence klečel kněz compagno — já klečel vedle milého krajana, jehožto příkladnou zbožností nejednou k slzám jsem byl pohnut. — Což divu, že snažil jsem se použití požehnané této příležitosti ku vyplnění napomenutí apoštolského, na kteréž my kněží častěji měli bychom pamatovati: „Napomínám tebe, abys opět vzbudil milost Boží, kteráž jest v tobě skrze vzkládání rukou mých.“ (II. Tim. 1, 6). A nyní nevyrušuj me milého rodáka a nechme jej klidně rozjímati o slovech Matky Páně, jež každý novosvěcený kněz i o sobě říci může: „Veliké věci učinil mi Ten, jenž mocný“ — a jdeme připraviti stůl k prvnímu hodům lásky. Na Boží hod okolo 9. hodiny ranní vidí scházeti se u hrobu sv. Petra účastníky prvotín našeho novosvěcence. Mluví se jen, čeho nutně zapotřebí, aby posvátné, velebné nerušilo se ticho, a přece zdá se ti, jakobys ne v dálném Římě, nýbrž v milé vlasti české dlel. Okolo hrobu sv. Petra sami Češi a Moravané. Jsouť tu mimo šesti soudruhů vp. primicianta z Propagandy oba naši, slovatní krajane z Rajbradu (v. pp. Štátný a Navrátil) a vzácní poutníci z Prahy pan civ. ingénieur Wolf s chotí a slč. dcerou. Přisluhoval jsem vp. primiciantovi, jehožto tvář zářila posvátnou radostí; bylť si toho jistě dobře vědom, jak neocenitelná to pro něho milost, že dopřáno mu první svou mái sv. přinášení na hrobě sv. Petra; my pak všickni, kteříž

strukce, nesmí se pak jen ukazovati na trpělivé Čechy, ale hlavně na vládu, která jakoby o spravedlivých požadavcích našich nevěděla. Trpělivost českému lidu již dochází.

Minist. prezident dr. Körber vydal místodržitelstvím všech zemí nařízení týkající se divadelní censury. Úředníci pověřeni divadelní censurou, musí míti k tomu povolání plnou způsobilost a literární vzdělání.

Císař propůjčil řád zlatého rouna zem. maršálkovi království Českého knížeti J. Lobkovizcovi a jiným ještě osobnostem. Rovněž i předseda min. dr. Körber vyznamenán velkokřížem řádu sv. Štěpána, nejvyšším to vyznamenáním, jaké mu mohlo býti uděleno.

V Uhrách strana neodvislosti trvá sice dále na svém odporu proti branné předloze, ale přes to počíná se už ozývati maďarský odpor proti obstrukci poukazováním na to, jaké by to mělo následky, kdyby vyrovnání s Rakouskem nebylo přijato a státní rozpočet nebyl projednán.

Okružník Combesův, jímž se biskupům zakazuje povolávaní mnichy za kazatele, zvláště pobouřil kruhy duchovenské. Aféra Dreyfusova na novo rozčuluje nešťastnou Francii; má prý se obnovit vyšetřování.

Povstání v Makedonii se stále šíří a to i v krajinách od bulharských hranic vzdálených. Povstalci připravují četání tureckým cítnelé nesnaze. Zí to se Turci mstí přepadáváním vesnic. K tomu stále obracejí na sebe pozornost různé zprávy o valečných přípravách v Bosně, v Rusku, Turecku a ostatních státech balkánských.

Z činnosti katol. spolků.

Z Police n. M. Ve zdejší jednotě bude přednášeti dne 19. t. m. vp. Jiří Šahula z Hradce Králové o slávě a úpadku českého národa.

Zprávy místní a z kraje.

Pařížový týden. Obřady sv. týdne vykonal s neomdlévající srážostí vesp. kapitulární vikář mgr. dr. Frýdek. Veliké zástupy věřících přijaly sv. svátosti v kathedrále i ve chrámě P. Marie. Sv. oleje byly letos svěceny p. kardinálem v Praze, odkudž byvše přivezeny do Hradce ve čtvrtek odpoledne, byly dle obvyklého způsobu vikariátním posluhům rozděleny. — Slavnost Vzkříšení v kathedrále u sv. Ducha vydatila se úplně, zato však vojenské vzkříšení u P. Marie utrpělo deštěm. Okna Velikého náměstí byla s řidkými výminkami téměř všecka osvětlena. Círou temnotou halila se dlouhá fronta vojenského místního velitelství, domu spojitelný a letos též osvětlený dosud bielné residence.

Nesbytnost městského parku. Píše se nám z kruhů poplatnictva: „Popřejte laskavě městskému poplatníku ve svém čteném listě místo ku výlevu radostných citů nad vaší zprávou o brzkém zřízení velikolepého parku městského v labských kotlích. Zpráva tato naplnila mne tím větším potěšením, poněvadž podnik tento bravě luští pesimistické obavy zdejších kruhů farnostních, že v nastávající stavběni krizi budou míti nepřijemný pobyt v našem městě. Pravě naopak! Dlouhá chvíle následkem nedostatku práce dlu se snadno zabnati v moderně seřazeném parku, kdež ve stínu košatých stromů za se-

svedky jsme byli blaženosti jeho, na ten Boží hod velikonoční z roku 1884 nikdy — nikdy nezapomeneme.

Zvláště v okamžení, kde p. primiciant podával spolubratřím svým a zbožným poutníkům pražským Tělo Páně a kde po mši sv. uděloval krajanům svým kněžské požehnání, oči všech slzami posvátné radosti byly zaroseny . . . a když na to pozván jsa do Propagandy na oběd procházel jsem se s novosvěcencem po velebných chodbách světového ústavu, svědkem jsem byl nevýslovné blaženosti milého rodáka a dopřáno mi bylo i nahlédnouti do mladistvého, ale klidnou rozvahou ovládaného a horlivostí pro svatou věc naplněného srdce jeho . . . A abych vesele skončil, uvádím milé čtenáře ještě do ozdobného refektáře Propagandy, kde na počest šesti primiciantů odbývá se hostina. Utěšený to pohled! — Uvidíme, dá-li Bůh, v některé z budoucích vzpomínek ty mladistvé iinochy ze všech končin světa přistupovati k stolu Páně — dnes pozorujeme je v refektáři. A kdož by jim zazlíl, že vyjma veselého Čínana, jenž mimo rýži skoro nic jiného nejí, měli se zde všickni čile k dílu? — Mezi obědem na dané znamení jakoby z jednéh úst velebný zavněl zpěv: „Evviva, evviva, i novelli sacerdoti!“ (ať žijí novosvěcenci!), načež blučný potlesk platící pániům primiciantům, kteříž stydlivě sklaněli hlavy, zastupoval obvyklý u nás přípítek. Naproti mně seděl mouřenín, výtečný bassista, jenž při nadšeném zpěvu mimovolně pochlubil se nám svými bělostnými zuby, jež v tom černém obličejí zdály se ještě bělejšími. Za počtu prokázanou musili novosvěcenci roznášeti ke všem stolům cukroví a nalévatí víno malaga. Na dané znamení odebrali jsme se do svatyně, a touto návštěvou milého Syna Božího končím dnešní dopis.

lestu nádherné fontany bude lze ukolébati se v sladký sen o velkém Hradci, který aspoň hodlá občanstvu připravit líbezného koření, když mu nemůže dát živného chleba. Zlomyslní lidé si šeptají, že městský park má být zřízen na útraty městských přírůstek pro pány, kteří žádných přírůstek neplatí a mají dosti času denní procházky atřítati jednou do městského, podruhé do důstojnického parku. Ale na takové škrtily, kteří hnedle křičí, kdykoliv se obecni přírůstek mají o několik procent zvýšiti, nesmí moderní člověk nic dáti, zvláště když ho to nic nestojí. Městského parku dobrodiní budou moci užiti nejenom nezaměstnaní živnostníci, nýbrž i z přepracovanosti vyvobuzení domácí páni ve starém městě. Tito páni domácí nemají nyní ani polovinu dřívějších starostí a nájemnisky, protože třetina bytů jest v domech jejich prázdna. Těmto lidem přijde zrovna vhod projektovaný park, aby v něm užili v prázdno chvíli trochu čistého vzduchu, jehož mají ve svých domech citelný nedostatek. Mladšímu světu, zejména krásnějšímu pohlaví ovšem zřetelně to asi stejně. Láska nezná rozdílu mezi civilistou a vojenským stavem, proto dostaveníčka budou se odbyvati se stejným úpěchem v městském jako dříve ve starém důstojnickém parku. Nejvíce snad starostlivé matky zakusí nepřijemností a novým parkem, protože budou míti obtížnější hledání pohřbovaných dcerušek. Doud bylo vyhledání jich v důstojnickém parku snazší, neboť park tento má pouze jedna vrata a není tak příliš prostorný. — Myslénka nového městského parku jest naprosto zralá k neodkladnému provedení. Necht se jenom začne s přípravami. Zrušit může se počkati a úpravou některých rumišť, které dosud hýzdí naše město zrovna při veřejné silnici. Bude-li známo, že se zakládá nádherný park hodný kus za městem, nebude si z toho obyvatelstvo nic dělati, je-li několik rumišť v jeho středu. Bodří venkovské nebudou si nic dělati z bezedného bahna na Žižkově náměstí; Borromeuum vydrží ještě nějaký rok za barikádou starých cihel a realka již snese rumišť u vojenské záchodárny. Mnohé neodkladné podniky, jako novostavba pukajících gymnasií, rozšíření plynového potrubí, kanálové sítě, předláždění ulic atd. mohou snadno počkati až po městském parku, protože všude odjakživa shání se každý dříve po kofení nežli po chlebě. Doufám, že několik těchto pár řádků povzbudí ke čilosti zejména zástupce III. sboru, neboť k tomu přece byli do zastupitelstva městského zvoleni, aby podporovali prospěch většiny městského poplatnictva. Neří pochyby, že lidové zástupci prosadí, aby nový park byl zřízen před rozáhlou kolonií nových dělnických domků a že v parku budou zřízeny též tak dlouho slibované lázně. Problém tento zajisté vábíví a vděčný poskytne vzácnou příležitost zástupcům města ku získání si vděku všeobecného.

Z tábora pokrokářů. Tento týden zemřel v Hradci Králové dlouholetý posluchač práv J. Macák na součotiny. Zesnulý vládl obratně perem a mohl při řádně ukončených studiích dobře uplatniti své vlohy ve všeobecně prospěšném působení. Věnoval se však pokrokařské agitaci, obstaráváje stálou rubriku v Hájnově „Osvěta“ z města našeho a náležel k nejzákladnějším odpůrcům našeho listu. Při takovém rozptylování sil studií ovšem nedokončil.

Přednáška při zavřených dveřích. Professor Marsaryk pořádá v Hradci Králové dne 19. dubna přednášku jen pro členy strany a pro spolehlivé hosty, jimž legitimaci opatří obuvník Hanousek. Jsme toho náhledu, že při politické vyspělosti hradeckého občanstva mohl p. professor uspořádati veřejnou schůzi a nemusil se svými věrnými schovávat se za dveře. Vyslechli jsme již hezkou řadu různých řečníků bez ferušení, vyslechli bychom i p. professora.

Divadlo v „Adalbertinu.“ Tovaryšská jednota sehraje v neděli dne 19. dubna b. r. Jeřábkovu původní historickou hru „Syn člověka“ ve t dějstvích. Děj historické této hry, která nebyla dosud na hradeckém jevišti vypravena, vážen jest z dob pruské invase za krále Bedřicha a z dob probuzení českého národa. Začátek jest přesně o půl 8. hodině.

„Nebožtík Toupinet“ v Klicperově divadle byl sice dobře sehrán, ale měl si vybrati jiný den ku provozování nežli den normální Hodu Božího a pak též jiné interpretky. Pro naše dámy ochotnice jest méně vhodný.

Ze Všeoborového sdružení křesť. učeníctva. Schůze užšího výboru v Hradci Král. dne 10. dubna. Přítomní: Urban, Pochmon, Jenšovský, Luštěnec, Andrlík, Lábus a Polák. Podpory nemoc. uděleny: N. Město n. M. Janu Grimovi (7 dní chřipky) 5 K. A. Světlíkové (porod) 6 K. Hlinsko: Josefu Oberreiterovi (7 dní katar žaludku) 8 K. Předměřice: Aloisu Dostálovi (7 dní zánět pohrudnice) 4 K. Mýto: Stěpánu Grossovi (8 dní zánět ruky) 5 K. Praha: Fr. Vrlovi (7 dní zánět lůžka nehtového) 8 K. Podpora stěhov.: Janu Černému z Předměřic 5 K do Král. Dvora. Přijetí členové: Pardubice. Karel Bachman I., Emil Truhlář III. Úpice. Ant. Bednář I. Choltice. Josefa Kalinova III. Hora Kutná. A. Vilimovská III. Sedlec. A. Vidrova III., Josef Najman III. Semily. Správcem stávkového fondu zvolen p. Jenšovský; neračte proto zapominati na stávkový fond.

Z měst. Klicperova divadla. Dámský pěvecký spolek „Eliška“ v Hradci Král. pořádá v sobotu dne 18. dubna t. r. v městském Klicperově divadle koncert za spoluúčinkování p. M. Masilové, koncertní pěvkyně a p. V. Kuchynky, skladatele a virtuosa na kontrabas. Začátek o půl 8. hod. večer. Předprodej vstupenek v knihkupectví p. B. Tolmana.

Úmrtí. Ve středu dne 15. dubna 1903 zemřel vdp. Antonín Procházka, farář v Sebranicích. Narodil se v Nové Pace dne 5. října 1844. a na kněze vysvěcen byl dne 14. července 1870. — R. i. p.

Požár v Třebechovicích. V noci dne 6. t. m. vypukl v Třebechovicích neznámým způsobem oheň, jenž strávil 6 stavení, patřících nejchudší třídě. Obyvatelé poplachem probuzeni zachránili pouze holý život, vše ostatní jim shořelo. Majitelé domků Leopold Luňáček, Jos. Černý, Ottilie Štanderová, Frant. Joudal, Frant. Šmola, Jan Tomeš prosí dobrodinců o nějakou podporu.

Výstava čes. severovýchodní v Hradci. Přihlášky se skupiny malých živností a průmyslu přijímají se budou včetně do 30. dubna, aby se vyhovělo naléhavým přáním pp. živnostníků. Výstavní výbor prosí pp. předsedy a jednatele místních komitétů v městech čes. severovýchodu, aby ve svých rayonech přihlášky sebrali a výstavní kanceláři zaslali. Počet přihlášek do dnešních dnů činí 793. — Vlastní pavilony na určité staví: město Hradec Král., město a okres Jičín, okres Nechanice a hrabě Harrach. Své restaurace míti bude pivovar Král.-Hradecký, Novopacký, Oborský a Hofický.

Ovocnický spolek pro Jičínsko pořádá za spolupůsobnosti zemědělské rady pro království české, zemského ovocnického spolku a ústřední hospodářské jednoty pro král. české dne 20. dubna 1903 o 9. hodině dopol. v knížecích sadech pod Čertovkou Soutěž rozstřikovačů na ničení plísni na stromech ovocných; sbor soudců rozhodne o výkonu a jakosti jednotlivých vyskousšených strojů a na místě je odporučí. Majitelé sadů a zahrad mají zde nejlepší příležitost, aby se s rozmanitými druhy stříkaček na atromy a k ničení plísele obeznámili. Kdyby přelo, pořádá se soutěž rozstřikovačů druhý den — Veřejný škpařský kurs praktický při hospodářské škole koná se od 21. do 25. dubna.

Ze Staré Paky. Zřízení nové duchovní správy v osadě naší bylo třeba pořídití Boží hrob. Aby pak důstojný pro náš chrám zakoupen býti mohl, obrátil se duchovní správce k vělcím s prosbou o dobrovolné přispívky, kterých se sešlo celkem 508 K 20 h. A sice přispěli: Urozená paní Marie Goskova ze Sachtenthalu v Hoře Kutné 100 K, Katolická vzdělávací Jednota v Nové Pace 16 K, Ženský odbor téže Jednoty 36 K, J. Štekr 14 K 40 h, p. Petr Vávra s manželkou z Oustí 20 K. Různí dobrodinci ve Staré Pace 260 K, v Oustí 49 K 20, v Kramolíně 29 K 40 h, v Rožkopicích 16 K 60 h. V minulém týdnu byl postaven a ladným uspořádáním a provedením činil na každého mocný dojem, a došel všeobecného uznání. Světlo věnovala paní Marková a květinovou dekoraci paní Fidiťlová Havránková. Závodu pana Ant. Suchardy v Nové Pace náležel za vypravení jeho čest a uznání. Všem dobrodincům vroucí „Zaplať Bůh.“

Dvojí loket. Píše se nám: Dne 13. t. m. zašel jsem do Kolína, kde jsem v „České Stráži“ ze dne 10. dubna b. r. četl lamentaci o klerikalismu mezi katol. učitelstvem na Kolínsku. Hostiny, regenschorství, předzpěvování za 20—30—40 zl. ročně jsou dle „Č. St.“ hlavní známky klerikalního učitelstva katol. Na ukoejní „Č. St.“ slouží toto: Pastoři — hlavní maďarský šlechtic, superintendent Szalatnay ve Velimi, dosavádčí orgánu helvetů a židů, kdo u něho byl na hostině, kdo zadarmo drží s několika babičkami „nedělní školy“, předzpěvují při funsech atd. — Také některý žid na Kolínsku dobře ví, který evangelický učitel jeho milostpaní nucen dálati komplimenty za propůjčení povozu, v němž sám dělá kočího. To dodává veliké vážnosti ne katolicko — ale helvetiko a židovsko klerikalnímu učitelství! — Katolicko-klérkální učitelové na Kolínsku nejsou vůbec na farní hostiny zváni a kde katol. řídící učitel je regenschorim, je slušně placen a dodává mu to i větší vážnosti mezi poplatníky — osadníky. Ti katol. klerikálové nechodí na fary pro poučení, jak třeba helvetickou a prúšáckou propagandu „Pryč od Říma“ fedrovati. Evangelické učitelé jsou fici-pastoři ve smíšených obcích. —

Z České Třebové. Asi přede dvěma roky měli jsme „na splavě“ sochu sv. Václava. Jedné noci však socha s podstavce dosud nevyvěštitelným způsobem spadla a na několik kusů se rozbila. Téže noci byl velký vítr, jímž snad nejspíše byla zvrácena. Pan Ant. Feleman, továrník, dal kusy odvézti ku zdejším sochaři Fr. Voleskému a od té doby se málem na sochu zapomnělo. Obec má jiná vydání a starosti a nikoho nebylo, kdo by se o sochu tu staral. V pondělí velikonoční při valné hromadě občanské záložny, když již asi deseti různým spolkům byla odhlasována podpora po 50 nebo 100 K, žádal také p. Václav Gregar, předseda Literátského spolku, by valná hromada darovala také nějakou částku na zřízení nové sochy sv. Václava, jelikož starou nelze dle výroku p. Voleského vůbec spraviti. Přes prudký odpor sociálních demokratů povolilo se 50 K, které ovšem na zřízení sochy nestačí, ale začátek přece je učiněn. — V úterý 14. t. m. konal se zde zvláštní pohřeb bývalého učitele zdejšího p. Václava Hausmana, jak si sám usťanoval. Docela jednoduchý výkrop o 5. hodině ranní. Podobného pohřbu Česká Třebová v takovou dobu ranní ještě neviděla.

Stavba nového chrámu v Náchodě. V době od 28. března do 14. dubna 1903 k účeli tomu kromě sbírek kostelních věnovali a odvedli: po 20 K: p. Josef Holzbach, magister pharmacie a lékárník v Náchodě, nejmenovaná z Náchoda a p. Jan Poličanský, řídící učitel v České Skalici, na uctění památky drahého syna t. p. Ph. C. Jana Poličanského, kandidáta professury v České Skalici; 16 K 72 h: spolek křížové cesty u sv. Michala v Náchodě; 16 K: citilelé křížové cesty u sv. Vavřince v Náchodě; po 10 K: p. Karel Berger, úředník c. k. priv. české sev. dráhy v Praze a p. Vilém Berger, c. k. prof. na české průmyslové škole v Brně, každý na uctění památky svého zvěčněného otce t. p. Jana Bergra na místo pohřebního věnce; p. JUDr. Marian Dvořák, c. k. okresní adjunkt soudní v Kadani, dp. P. Václ. Šitina, kooperátor v Hronově a sl. spolek divadelních ochotníků na Kramolíně; 5 K: p. Frant. Dvořák, c. k. vrchní official soudní v Plzni; 4 K: p. Jos. Felr v Bělovsi; po 3 K: dp. P. St. Hlína, zám. kaplan v Náchodě od obyvatelů fary Vrbické u Poděbrad, dp. P. Václav Kvašnička, katecheta v České Skalici; po 2 K: paní Alžběta Čejchanová v Babím, p. Karel Černoch v Náchodě, p. Jos. Lanta, obchodník v Náchodě, p. Václ. Maráň, rolník v St. Městě n. M., pl. Růžena Trunečková v Náchodě a p. A. Tuček, továrník v Hoficích; 1 K: p. Frant. Kalousek, topič na dráze v Náchodě. Veškerým šlechtetným dárčům projevují se nejvšelejší díky se snažnou prosbou za další dobrovolné přispívky, jež se odvádějí na děkanství aneb zasílají mohou též

poštou přímo na spolek pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě.

Riegrův večer v Chotěboři. Basenai výbor poslal všechny naše spolky na schůzi, konanou v pondělí velikonoční za příčinou důstojné oslavy památky Riegrovy. Za řečníka poslán byl vdp. farář Vlček z Nové Vsi, který charakteristickými rysy vykřikl celkový význam působení Riegrova pro národ se majímavými podrobnostmi. Řeč jeho, s ohnivým nadšením pronesená, takofka elektrisovala přetvárné obecenstvo, jehož většinu tvořila inteligence z města i okolí. Přímo uchvacujícím byl zvláště doslov, ve kterém známý řečník poukázal na povinnost národní, které pro každého Čecha s činností zesnulého vyplývají. Řečníku bylo se všech stran gratulováno.

Novíme dne ani hodiny. V Polbitimově 14. t. m. odpoledne měl vyjít pohřební průvod se zesnulým p. MUDrem. Neureitrem z domu p. prof. Vyuňálka, kdež bydlil též c. k. berní adjunkt p. Rudolf Stolejda. Když se již na rakov výlo kladlo, šel se p. Stolejda rychle převléknouti, lituje hlasitě zesnulého. Pojednou si v bytě posteskli na silné přichnutí u srdce a hned na to klesl mrtav na podlahu. Když MUDra. Neureitra z domu vynášeli, byl p. Stolejda již chladnou mrtvolou. Událost tato způsobila zde veliké vzrušení.

Mladočeský polit. klub v Králově Městci svolal na den 13. dubna schůzi voličů okresu Král. Městského do Král. Městce, jež byla čteně navštívena a na kteréž promluvil zemský a říšský poslanec p. Dr. Fr. Fiedler o nynější politické situaci. Pan poslanec doznal, že nynější naše poměry politické jsou těžké, neutěšené. Prohlásil mimo jiné, že obvinění mladočeského klubu, jakoby vždy jen malicherné vládě vyhrožoval a vždy zase téže vládě ustupoval a povoloval, není oprávněno, poněvadž prý politika klubu toho vzhledem ku jednotlivým zájmům národohospodářským, jichž opatření na zřeteli měla, pro ně od obstrukce v jednotlivých případech upouštěla, ale hlavní zbraň se sobě ponechala v rukou, totiž obstrukci proti schválení předloh vyrovnacích. Předlohy tyto sice připuštěny ku 1. čtení, ale stalo se prý tak proto, aby nyní vláda tak snadno nemohla předlohy tyto §. 14. prosaditi. Ostatně prý nejbližší doba, kdy 21. dubna sestoupí se zase říšská rada, situaci jistě objasní. Vývody p. poslance pozorně vyslechnuty, místy také provázeny pochvalou až na ty rozličné nejasné interjeke ze strany social. demokratů internat., anebo některých jiných účastníků schůze, kteří — bez ohledu na stáří, či vlastně na mládí, holdují heslu „volnost“. — Ovšem nescházelo i stížností vážných proti vedení politiky české nynějšími zástupci našeho lidu, které kromě jiných některých přítomných voličů zejména v historickém postupu vykřikl Dr. J. Moník, advokát v Králově Městci, který, ač — jak pravil — Mladočech, přece vytýkal mladočesk. klubu na r. f. nedůslednost a chabost, z které jen vláda a nepřítelem naší věci silu čerpají a důrazně protestoval proti tomu, aby odhlasována byla resoluce, která zněla na souhlas s působením poslance p. Dra. Fiedlera a to proto, že by se z toho snadno mylně souditi mohlo, jakoby voličstvo okresu Král. Městského i také s politikou klubu mladočeského spokojeno bylo, což ale, jak řečník — ovšem ne bezdůvodně tvrdil, daleko pravdou není. A proto potom ku resoluci první připojen a přijat dodatek p. Dra. Moníka, v němž se vyslovuje nelibost nad dosavadním postupem mladočeského klubu na radě říšské! — Komický moment poskytla této schůzi „řeč“ zástupce místních internat. socialních demokratů, zvláště když mezi jiným vyčítal Mladočechům na říšské radě, že na hájení státního práva českého zapomněli. Starou písničku „Ach jsou to zlé časy — přišli k nám Prusáci“ také jsme tu slyšeli, ovšem s obměnou „přijdou k nám Prusáci“, a každý o budoucnost vlastní starostlivý občan zajistě při tom trdně se zamyslel vzpomene Türkových pruských kanonů, které prý hnedle udělají v Rakousku pořádek, vzpomene „dohovřívajícího františku“ Klotzova či Knotzova a vzpomene jak marně je to volání „Adámku náš, co pak děláš, na louce ti pasou — ty nic neděláš!“ Ba trdně pomysli — a p. Dr. Herold & Comp. porovnáním situace naší politické s temnou komorou, kde na neznámém místě propadliště — kteréhožto porovnání, bohužel, není ještě zastaralé — nás nepotěší. — Jenom vzpomínáme, že snad v Starém Zákoně řada proroků se přece neukončila, poněvadž se zdá, že prorocství jistého Dra. Eduarda v Mělníku se plní: „Měl bych to za neštěstí pro náš národ, kdyby naše strana v národě většiny se domohla.“ Než, nechme výčitek; raději se spojme a hledejme společně cesty šťastnější pro budoucnost!

Pohřeb J. M. P. Ferdinanda Buršíka, opata želivského, konán 9. dubna odpol. na hřbitov želivský za velkého účastenství obecenstva i četných hostů pohřebních, zástupců úřadů, obcí, duchovních správ, spolků atd. Zesnulý též mnoho telegrafických projevů. Obřady pohřební vykonal Jeho Milost vasp. Josef Karásek, opat praemon. kanonie novohrádké. V opatském chrámu Páně rozloučil se vroucí řečí vldp. P. Norbert Beneš jménem všech ostatních bratří s milovaným představeným: „Cur nos pater deserie, ant cui nos desolatos relinquis?“ volali s pláčem řeholní bratři k umírajícímu biskupu a představenému svému sv. Martinu. O proč jsi nás otče opustil a komu nás sirotky zanechal's, tak s bolem a žalem voláme dnes my nad rakví předobrého tatíčka svého, Ferdinanda opata. Dlouho již nepřekvapila širší veřejnost nějaká zpráva tak, jako smutná zvěst ohlašující, že dobrý zlaté srdce želivského pana opata na vždy již umklo. Nikdo nechtěl věřit, někdo nedovedl pochopit, že by to bylo možno, aby ten ctihodný kmot složil již stříbrné své šediny do hrobu ku spánku mrtvých, ač to bylo to nejpřírozanější pod sluncem, neboť všeobecně známo bylo, že již dlouholetá nezhoditelná choroba život jeho ohrožovala. Proč tak překvapila a slzu žal tak přemnohé oko zrosila svěst, že náš milovaný opat zemřel? O kdo jej dobře znal, ten se tomu nediví, ten ví, že s ním zase zhaslo ve společnosti lidské jedno slunce vzácné dobroty a krásy. Když dnes ráno vp. spolu-bratři naši vznesli na mne ten čim čestnější tím bo-

OBNOVA

Číslo 17.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 24. dubna 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Pokoj v Čechách!

(15) Je právě doba velkonoční, kdy tak často slyšíme slovo Páně k apoštolům: Pokoj vám! Což pak byli učenci Kristovi takoví neposedové a svárlivci, že je musil těmito slovy Spasitel konejšiti? Bezpochyby někdy takovými byli; tu však po vzkříšení chtěl jim Vykupitel na srdce vložiti, že největším štěstím v tomto slzavém údolí jest pokoj — jako naopak největším neštěstím jest nepokoj. Pokoji, svatý pokoji, kdož by si tebe nepřál? Není-liž nešťasten každý jednotlivec, jenž ho nemá, každý národ, z něhož pokoj ten zmizel?!

V klidu, míru a svornosti jest nám křesťanům vůbec žiti. Se všemi lidmi, což na vás jest, pokoj mějte — napomíná nás učitel národů. Vždyť jsme všichni dítky jednoho a téhož nebeského otce; tudíž zajisté jsme vespolek bratři a sestry k tomu zde povoláni, abychom snášeli se navzájem v jednom srdci, a jedenkráte v blaženosti věčné pospolu se radovali! O jak krásné a utěšené jest to, když přebývají bratři v jednotě! — Proč však tu a tam tolik bolu a bídy? Chybí pokoje. V mnohé rodině jest bohatství, zámožnost ba nadbytek dosti; sourozenci jsou mladí, zdraví, bujaří. A přec není tam štěstí — protože tam spory, sváry, různice jakoby otravovaly jednomyslnost, protože tam není pokoje. Ztraceno jest ono přeslavné darování Páně: Pokoj svůj dávám vám. A proč? Pro hřích neupřímnosti, nelásky! O kéžby se ti a takoví jednotlivci v Čechách vzpamatovali a ku Kristu, knížeti pokoje zpět navrátili! Budiž pokoj v Čechách!

V jednotě bez roztržitosti a v pokoji jest zvláště nám katolíkům žiti. O jak dobré by to bylo, kdyby jen rozličné odrůdy a odstíny a jednoty, spolky a strany katolické v naší vlasti byly za jedno, tvoříce pevně semknutý a dobře zřízený šik, jenž by dobře čelil protivníkům viry i vlasti naší! Radujeme se, že konečně podati se alespoň základ položiti k společnému postupu při třech předních stranách katoliků v Čechách! O kéž zavítá nyní klid a mír do srdcí zbratřených, aby tím úsilovněji pracovali se mohlo pro blaho národa na základě zásad Kristových! Necht' již se klidí z řad katoliků sjednocených satan i každý jiný duch zlý. Mezi katolíky budiž pokoj v Čechách!

Doba naše je doba pokroku a vynálezů. Co vše jen smělý duch lidský vymyslel a učinil, jen aby zpříjemnil a osladil život jak jedincům, tak i společnost! Než proč as není toho popřáno jednotlivcům ani národům, aby se z toho ze všeho těžili a radovali? Protože všude neústupnost, pýcha, nesvornost, protože ve společnosti zavládá býti bez Boha, bezbožnost, při níž nemůže obstáti pokoj a štěstí. Proto také — žel Bohu — povstává národ proti národu, říše proti říši, a smutno, přesmutno občas i po vlastech našich! Nešlechtní lidé — jak už známo — jsou drzí a nestydatí, a štvou jedny proti druhým, jen aby těžiti mohli z obou. Však všeho do času, Bůh na věky! I na ně jednou dojde. Staří Čechové říkali: Když Pán Bůh umíní trestati koho, protože páchal nepravosti mnoho: nejprve mu zdravý rozum odjímá, a zrak očí jeho slepotou jímá, by šel úprkem k svému zahynutí, k čemuž ho hříškové vedou a nutí, až vždy dojde pokuty a trestání, jehož zasloužil v zlém hříchův páchaní. O kéž i v naší vlasti oba národové usedli prohlédnou a zapudí ze středu svého všechny štváče, a konečně na poctivých zásadách Kristových se vyrovnají! O jak by pak radostně hlaholilo po všech nivách českých slovo Pokoj v Čechách!

Státní dluh.

(14) Nedávno rozepsal jsem se na tomto místě o revisi státního dluhu; něco jsem zůstal však svým čtenářům dlužen a sice, co státní dluh jest, jaká jeho povaha a forma.

Je převrácený názor, měřiti finanční stav některého státu dle jeho zadlužení; není úhrn státních dluhů měřítkem finančního stavu země, nýbrž poměr mezi čistým příjmem a výdáním. Francie při svých 20 tisících milionů franků dluhu, při svých však 3000 milionů ročních důchodů je vlastně méně zadlužena než Turecko, jež dluhuje sice jen asi 6000 milionů, nemá však při svém tureckém hospodářství ani čtvrt milionu svého příjmu. Vznikl státní dluh ovšem též z potřeby, jako u každého jednotlivce, avšak zde třeba bráti jiné měřítko a sice upotřebení vypůjčených kapitálů. Veliký díl státních dluhů vznikl z okamžité potřeby, aniž by v nejmenším prospěl obecnému blahu, k. př. na vedení války, jako společný rakouský státní dluh, avšak větší díl je rázu produktivního, čili upotřeben byl na takové položky v státním rozpočtu, jichž bylo nutně třeba k hospodářskému a kulturnímu vývoji státu. Jako moudrý továrník, ač vlastně žádných dluhů nemá, vypůjčí si větší obnos, aby závod svůj opatřil nejnovějšími stroji, by vydržel konkurenci světovou a zvýšil výrobní sílu svou, tak činí i stát. Proto většina státního dluhu není té povahy, jako ony mrtvé číslice, jež jsou faktickým břemenem poplatnictva a jež jeden finanční ministr po druhém beze změny přejímá, nýbrž jsou dluhy opravdu produktivními, t. j. takovými, jež se nejen samy zúčastňují, nýbrž mohou býti pro stát i pramenem nových příjmů, jak je tomu k. př. u drah, jež si dobře stojí, neb u podniků melioračních, jimiž se opravdu zvýšila výnosnost půdy, takže katastrální výnos v té krajině stoupá.

Je i takový produktivní státní dluh, jenž sám sebou nekryje úroky, avšak investován byl na takové podniky, jichž bylo třeba pro blaho státu, bezpečnost a pohodlí občanstva atd. Tak k. př. vyžadovalo moderní trestnictví, s nímž stát náš po roce 1866 počal, pěkné miliony a jediná trestnice plzeňská, která prý dnes hrozí sesutím, sáhla hluboce do kapes rakouského poplatnictva, avšak tu rozhodoval právě takový moment mravní. Kdyby stát chtěl, aby veliké reformy v politice, obchodu, nebo průmyslu zaplatily se hotovými penězi, musil by předepsati vysoké daně, jež by těžce dopadly na jedno pokolení; je tedy zcela slušné a spravedlivé, aby budoucí generace, jež z oprav těch rovněž těžiti bude, spolu nesla břímě a tu ovšem nezbyvá státu nic jiného, než aby si potřebnou částku vypůjčil a šikovnou finanční operaci úroky vypadající na jiné straně domů dostal. Je-li menší a uzavírá-li se státní výpůjčka pro okamžitou potřebu, ukryje se snad z hotovosti, jakou si žádný finanční operátor z ruky nedá; není-li to možno a nevystačí-li běžné příjmy, pak se takový dluh konsoliduje, čili promění ve fundovaný.

A jak se dluží stát? Především je tu tak zv. dnes neobvyklá nucená výpůjčka, k níž se sahá jen v největší nouzi a kde stát nařídí občanstvu, mnoho-li mu musí ono na jistý úrok opatřiti. Jiná cesta je t. zv. subskripce, čili národní půjčka, proto tak zvaná, že si národ půjčuje vlastně sám sobě a státní dluh jeví se býti velkou státní spořitelnou. K tomu slouží t. zv. státní dluhopisy čili obligace, jinde pak jako k. př. ve Francii a Anglii t. zv. rentové státní dluhopisy, jimiž stát negarantuje svým věřitelům kapitál, nýbrž pouze jistý roční důchodek. Takovými státními dluhopisy liší se od dlužního úpisu soukromníkovy v tom, že nemůže býti vypověděn, takže majitel státního dluhopisu má právo žádati od státu splacení úroků, nikoli však vyplacení kapitálu. Ovšem je každému státnímu věřiteli volno, prodati svůj dluhopis na burse čili v hotový peníz proměnit, nedostane však cenu nominální, na niž obligace zní, nýbrž kursovní, jež varíruje (se mění) dle toho, jaká je úroková míra a hlavně, jaká je všeobecná, hospodářsko-politická situace, čili jak si ten který stát stojí. Je-li zapleten do války, klesají jeho papíry, vyhrává-li, stoupají, čili jak se říká, jsou

jednou pod, jednou nad parí. Když je válka potřebuje stát hotových peněz, úroková míra stoupá, papíry však klesají, poněvadž není po nich taková poptávka. 40 milionů, jež vyplatila Česká spořitelna svým vkladatelům, putovalo zase do peněžních ústavů a nebylo by divu, kdyby byly úpisy zemské banky silnou poptávkou stoupaly. Dle toho jak si stát nebo země stojí, dává jistý počet těchto obligací k vylosování, t. j. splácí kapitál, což též činí, podaří-li se mu zaopatřiti si peněz na menší úrok. Takovýmto splácením kapitálu byla vlastně též nedávno provedená konverze, jenže do nemalých rozpaků přišel by stát, kdyby státní věřitelé žádali svých kapitálů zpět a nespokojili se i s menšími úroky.

Státní losy jsou vlastně též státními dluhopisy, jenže úroků užije se zde částečně na výhry. Ježto při nich je jakási třeba nepatrná naděje na výhru, těší se všeobecně oblíbené a jsou neškodnější, než t. zv. malá loterie.

Dlužním úpisem jsou i papírové peníze, jichž stát může vydati jen tolik, mnoho-li obnášejí jeho běžné příjmy. Tyto státovky, nebo, vydává-li je rak.-uherská banka, bankovky, jsou vlastně nejpraktičtějšími státními dluhopisy, jenže stát nemůže nikoho přinutiti, aby je přijímal v ceně nominální, čili aby jím vynutil kurs, nýbrž musí platiti jakousi diferencí mezi penízem kovovým a papírovým, t. zv. agio, jež je tím menší, čím pevnější poskytuje stát záruku. Dnes nemáme u nás agio žádné, avšak v cizině papírových peněz našich vůbec neberou, v bankovních obchodech pak agio žádají. V Itálii jsou zase hledanější papírové liry, ježto mezi stříbrnými je mnoho falešných v oběhu. Za franc. revoluce a za revoluce v Uhrách neměly assignáty a košтовky ceny téměř žádné, až ji ztratily nadobro. Nejobyčejnější však cesta, jakou si stát peníze opatřuje, zvláště v čas války je, — že se obrací na bankéře a bursy; pak ale je to rozhodně dražší, ježto musí platiti provise nejen bankovním domům, ale i sprostředkovatelům, Tito pak navzájem těm, kteří jim obchod dohodili. Je tedy národní půjčka cestou nejen nejsolidnější, ale i nejlepší, ježto zlato, v němž se úrok do ciziny musí odváděti, zůstává doma a je nevlastenecké, zrovna jako neprozřetelné, kupovati cizí papíry, třeba nesly o mnoho vyšší procento, ježto takové papíry jsou podezřelé, zrovna jako ony peněžní ústavy, jež, ačkoli je zavedena 4% úroková míra, nabízejí ještě 5 a přes 5%.

Státní dluh je tedy nutné zlo, ale spolu vhodná příležitost k bezpečnému uložení kapitálu a proto je on, dokud stojí v patřičném poměru k státním příjmům a poplatné síle, mocným činitelem v národohospodářství.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 22. dubna.

(„Pro domo“ čili zase jednou někomu drobiček přes prsty. — K reakci v českém spolkaření.)

Mezi obzvláště horlivé a udatné obránce všech, jiným lidem nepochopitelných nebo nesympatických kroků a podniků jisté frakce mladočeských politiků náleží od řady let v Kutné Hoře tištěné a v Praze na Smíchově nyní vycházející noviny, jež jsou jakýmsi politickým tajemstvím. Neví se totiž veřejně, či vlastně jsou majetkem, kdo je píše, kdo je vydržuje a kdo na ně platí. Jejich žurnalistická činnost záleží v tom, že každého, kdo se nezdá s jednáním jistých mladočeských výtečnicků souhlasiti, ve svých sloupcích v žádných jiných českých jazykem tištěných novinách neužíváním způsobem popravují, ač popravovaný je při tom dále živ, zdrav, dobře spí i chutná mu jísti. Časopisu tomu se totiž musí přiznati a nesmí se mu popřati ta sláva, že umí nejsurověji jednotlivé osoby z české

společnosti napadati. V ohledu tom náleží mu bez odporu v českém veřejném životě prvenství. Po Praze se sice šepťá, kdo jest duchovním otcem tohoto jeho působení. Sehnal by ho jeden velice snadno, neboť vyslovuje se při tom dokonce i obdiv, že pán s hodnou hroudou mäsle na hlavě na sluníčko veřejné diskuse leze a lidé se dokonce smějí, když z tajně skrývané své posice často užívá také obratu, že prý „drzé čelo jest lepší, než-li poplušní dvůr.“ Patrně se o pravdivosti pořekadla toho přesvědčil a dokonce se sám snad jenom pomocí drzého čela živí a má se při tom lépe, než-li by měl poplušní dvůr. Avšak což kdyby tak někdo silnou rukou pro pána toho do jeho ústraní hmátl, popadl ho za pačesy a vytáhl ho ven na světlo a zde zavolal všechny ty, do nichž pán ten během let tloukl a pak s nimi „spojenými silami“ pověděl náležitě mu dí! To by mu mohlo býti kapitálně nepříjemným!

V jednom z posledních svých čísel věnuje časopis ten také svou pozornost pražskému dopisovateli do „arciklerikální Obnovy.“ Vykládá totiž svému čtenářstvu, že prý dopisovatel ten spisuje životopis královéhradeckého biskupa — Haise a kárá při tom Českou Akademii, proč mu dala 200 K na náklady s dalším badáním o působení biskupa toho spojené. S rozhorlením vyčítá pražskému dopisovateli do „arciklerikální Obnovy“ jeho styky s — katolickými Čechy a potom obratně leze mu do portmonky a potěškává mu kapsu. Shledav je v pořádku, odlehčuje si zamilovanou svou zásadou, že prý je „drzé čelo lepší, než-li poplušní dvůr.“

Pražský dopisovatel do „Obnovy“ k rozmanitým hloupým a malomocným útokům, jež jsou od let na něho pro důvěrné styky s tímto listem z různých stran podnikány, pravidelně ze zásady mlčí. Jenom výmínečně různé pozornosti tomu či onomu oplácí. A to má za potřebné učiniti nyní také duchovnímu otcovi onoho listu, jehož osobu zatím ponechá v jejím ústraní, neboť na veřejném zneemožnění „starého přítele“ nemá v této chvíli žádného zájmu. Držíme se zásady „fortiter in re, suaviter in modo.“ Pán zajisté do bře rozuměl!

Pražský dopisovatel do „Obnovy“ slyšel mnoho a viděl ještě více, jak se od Škrejšovského mladočeským politikům vyčítané heslo „Drzé čelo je lepší, než poplušní dvůr“, praktikuje! On však pro svou osobu toto heslo vždycky zavrhuje a zavrhuje a sice tím způsobem, že pojmy v něm obsažené přestavuje. Pražský dopisovatel do „Obnovy“ totiž během své veřejné činnosti nabyl toho přesvědčení, že „poplušní dvůr je lepší, než-li drzé čelo.“ Proto se přiznává, že u každého veřejné působícího muže daleko raději vidí a více cení „poplušní dvůr“, než-li „drzé čelo“, jehož vláda u nás snad právě konečně skonává. Pražský dopisovatel do „Obnovy“ sám nikdy „drzého čela“ neměl; kdyby je měl, dohrával by dnes s některými výtečníky neslavnou politickou roli v dějinách českého národa. To nezapírá, že je mu trvalé držení a řádná správa poplušního dvora daleko milejší, než-li pomíjející sláva, moc a užitky „drzého čela“. Pražský dopisovatel do „Obnovy“ nechce rozvínovati celé řadě jinak slušných mužů z české veřejnosti nepříjemná fakta, jež by mohl a má

právo zde jako odpověď na pozornost mladočeského časopisu uvést i dokázat, že ziskuchtivost jest jeho osobě vlastností cizí a dalekou. To mu však budiž dovoleno, že vřele všem veřejné působícím a působiti chtějícím osobám doporučuje, aby se do veřejné činnosti vždycky raději vrhli vyzbrojeni jsouce „poplušním dvorem“, než-li spoléhajíce se pouze na — drzé čelo!

Dále se list onen rozčiloval, že prý pražský dopisovatel do „arciklerikální Obnovy“ spisuje životopis královéhradeckého biskupa — Haise, který prý dle onoho časopisu „velikým přítelem národa našeho nebyl“.

Zde tiskopis ten jedním otevřením huby, (budiž nám na silný útok dovolena přiměřená útok ten charakterisující odvěta), zrovna dvakrát zabučel.

Pražský dopisovatel do „Obnovy“ již druhý rok uveřejňuje obsáhlé a nejpodrobnější „Vypsání života a působení královéhradeckého biskupa Jana Leopolda Haise“, kterýž byl otcem tolerančního patentu a původcem různých náboženských zmatků ve východních Čechách. Zajímavá a důležitá tato studie o Haisovi vychází již dvě leta v „Časopise Českého Musea“, ve všech českých novinách byla během té doby šestkrát ohlášena, těší se nejširší pozornosti, jenom onen výborný list o tom ničeho neví a své čtenářstvo informuje nehoráznou zvěstí a novinou, že prý pražský dopisovatel do „Obnovy“ spisuje klerikální životopis biskupa — Haise.

Při tom pak jedním dechem biskupu Haisovi vyčítá, že prý velikým přítelem národa našeho nebyl! To dále svědčí, jakou má onen časopis vážnost ke svým čtenářům a s jakým fondem vědomostí při jejich obsluze operuje! Roku 1893 zemřelý královéhradecký biskup dr. Josef Hais byl synem českých rodičů a rodákem české vesničky Budčic pod Šumavou a byl jako profesor bohosloví v Budějovicích nejdůvěrnějším přítelem a rádcem příkladného českého biskupa Valeriana Jirska při zakládání českého gymnasia v Budějovicích, atd., což jest všeobecně známo, jenom onen mladočeský žurnál to neví!

Tyto dva doklady ukazují atlantický velikou mělkost a novinářské diletantství onoho časopisu, jehož svobodomyšlnost jeví se nyní také v tom, že druhdy při kandidaturách mladočeských poslanců praktikovanou nešťastnou zásadu: „tomu ten mandát dojde, ten toho více potřebuje“, podstrkuje dokonce i české Akademii věd a umění, již patrně pokládá za zopatřovací ústav nebo špitál pro potřebné a „potřebnější“ existence, jakým před lety bývala kandidátní listina mladočeské strany, kde za poslance navrhován a prosazen ten, kdo byl toho více — potřebnější. Snad by onen časopis mohl dokonce navrhnouti, aby se nadace a podpory na hotové výlohy různých vědeckých badatelů udílely jenom na základě od otce chudých vystaveného „atestu chudoby“, jako se děje pro ty, kdo mají dostati oběd v „obecní kuchyni“.

Když takové noviny, jako je onen tiskopis, mohly a směly se vydávati za orgán velké, důležité politické strany, není jinak možno, než-li že potom na konec odstěheli ji snadno třebaš jednoduchý — fořt. Pražský dopisovatel

„Obnovy“ nikdy mladočeskou stranu nijak neprovokoval, ano jeho působením při posledních volbách celá řada ještě mandáty držících Mladočechů udržela se nad vodou tím, že buď katolické hlasy dostala, anebo že nebyly odězdány jejich protikandidátní; pražský dopisovatel „Obnovy“ nikdy onen časopis neposuzoval a neodsuzoval, vůbec si ho nevšímal a proto nebylo příčiny ke hranatým laskavostem, jimiž byl tímto orgánem „dávného přítele“ pro své styky s „Obnovou“ zahrnut. Odpovídal na to proto, aby třebaš také i jiní si nemysleli, že musí pořád jenom mlčet a že „Obnova“ nemá publika a souhlasu!

Jeden zjev začíná býti v našem veřejném životě všeobecným. Na všech stranách a ve všech poměrech a okolnostech, a to i v nejdůležitějších a nejzávažnějších, jeví se býti nedostatek zájmu pro projednávání jistých otázek a záležitostí.

To ovšem neznamena, že by snad naše obecnost bylo pro veřejné potřeby a důležitosti tupým nebo nechápavým, ale to také docela dobře může znamenati, že většina naší společnosti pokládá způsob, jakým se největší díl českých veřejných otázek luští, za děle nepřipustný a malicherný tak, že pokládá za hotovou ztrátu času, aby se tím obírala anebo meškala. Když se podíváme na činnost celé spousty našich politických spolků, čtenářských besed, hospodářských jednot, tu pochopíme, že způsob činnosti té nemůže žádného jenom drobet otevřenějšího člověka zabavovati a naplňovati vědomím, že se tím něco vážného a platného koná.

V našem veřejném životě bylo naplozeno tolik zbytečných spolků s nicotnými účely, že jejich krach jest nevyhnutelnou nutností. Když o tom klidně a střízlivě uvažujeme, tedy musíme vlastně doznati, že pokračujeme, když se naše obecnost vyhýbá hračkám, ať si jsou jakoukolivě barvou nalakovány.

Před řadou let založen byl v Praze s nemalým povykem a hlukem k návrhu žurnalisty, který jest dalek skutečnému životu českého národa, národní podnik obchodní a průmyslový, jež měl celý národ na akcie založiti.

Pisatel těchto řádků opíral se tomu, aby celý národ sbíhal se za tou příčinou, aby ku př. uvařil a prodával vědro inkoustu, což jednotlivcovi snadno dovede a poukazuje na jiné potřeby a cíle obecného sdružování. Napsal tenkrát satyru na takové malicherné, zbytečné grůdnerství a vydal ji pod titulem „Národní zlatodol.“ Byl proto rámus, povyk, jaký to spáchal zločin! Div, že nebyl za to lynčován!

No a konce? Nechceme se o tom šfíti, které obory průmyslu a obchodu za deset let podnik ten „ovládl“ užbrž omezíme se, že budeme citovati počátek novinářského referátu o jeho poslední valné hromadě. Nuže:

„K výroční valné hromadě (Národního podniku obchodního a průmyslového) do zasedací síně obchodní komory pražské nesešel se včera o půl 10 hodině dostatečný počet členů a proto zahájena byla druhá valná hromada o hodinu později za přítomnosti pouze 7 členů

*) Národní zlatodol. Napsal Autor Nejménovaný. Mudrá knihovna č. 28.

FEUILLETON.

Pan delechtor.

Vysocký.

Tak jako náhodou při pořádání starých papírů přišlo mi do ruky sešle, zažloutlé parte, ohlašující po jedné straně česky, po druhé německy, že „Všemohoucímu zalíbilo se povolati na věčnost Jana Svobodu, řiditele panství atd. na výslužbě.“

Předeti jsem starý, rozpadávající se papír a sotva jsem zvěděl, co obsahuje, vyhoupla se razem přede mnou zajímavá figurka pana řiditele Svobody, zvaného vůbec panem delechtorem.

Viděl jsem jeho zarůžovělé obličej, lemovaný jako passapartoutem šedými vousy, obličej tak milounký s těmi přimrkávajícími očky, že by nikdo ani neuvěřil, jak uměl se kaboniti, jak ta očka dovedla se blýskati a jak ty usmívající se rty dovedly nepěkně nadávati. Pan delechtor jsa ještě jedním z těch panských úředníků, kteří odkajeni byli mlékem robotním, nemohl nikdy pochopiti, že lze svěsti něco s lidem po dobrém. Pro něho platila stále jenom lavice a mušketýrský výprask a protože nemohl ho nyní již používat, odlehčoval si aspoň křikem a spíláním. Jak uměla ta jeho hubená postavička se rozpřáhati, dupati, kásat se, když kočárek, bez něhož do polí se nevydal, zastavil na rozjezděné cestě. Dostával správce, dostával adjunkt, dostával šafář, poklasný, zkrátka kde kdo. A když se dosti vykríčel, když vyčerpal celý slovník přezdívek a nadávek, pak bylo dobře. Jeho drobná osůbka schoula se zase do kouta kočárku, oheň v očkách pohasl, rty se nabraly do úsměvu a obličej oblekl starý rózový slunečka. Pan delechtor dal rozkaz k návratu víceck

šťasten a spokojen, že teď to půjde v pořádku. Jak mu pak chutnávala posnídanka nebo svačinka!

Hůře bylo, když nemohl ven pro špatné počasí, nebo když chytla ho nemoc, obyčejná u takových starých pánů a když musil se šoulati jen po kanceláři nebo nahoře v pokojích. Pak křiku jeho nebylo konce. Tam užíval totiž jazyka německého a tu buď že tento překrásný jazyk skutečně obsahuje daleko větší zásobu ozdobných slov nebo že pan ředitel více se jich naučil, býval v spílání nevyčerpatelný. Častoval jimi dole starého důchodního a příručího, že se jim všechny cifry popletly a nahoře paní a slečnu dceru, že jim všecko z ruky padalo.

Jinak ale neublížil nikomu. Aspoň neutekl ze služby za něho nikdo a všem se dobře vedlo, od majitele panství až do posledního — voláka. Platu nebylo tak mnoho, ale nekoukalo se zase na kousek trávy nebo na nějaké zrníčko. A to také něco vydá!

Ostatné do hospodářství tuze se nepletl, neměl v tom také ani mnoho chodit. Vyrůstl v kanceláři a na polích že tak poznal obilí. Kdež pak také tehdy byly jaké hospodářské školy nebo akademie! A konečně k vůli čemu byli by správci nebo šafáři? Nebylo toho dost, že den co den vyjel si za nimi a na ně? A proč by si byl také hlavu lámal tím, má-li býti dejme tomu „na bílých“ řepa nebo brambory, nebo „na černých“ ječmen nebo oves, má-li se „na jezírku“ vozit brňoj nebo dělat kompost, vždyť to ani milostivá vrchnost od něho nežádala. Nasmál se dosti majitel panství, když uslyšel, co pan direktor provedl už po dosti dlouhých letech své správy na př. se šafářem Kurkou.

Pan ředitel vyjel si do polí. Bylo to po jaře, když obilí už vymetávalo. Na poli „u kříže“ ze-

lenala se pšenicka jako dlouhé jezerc. Pan ředitel zastavil se a díval, když v tom zrak jeho zůstal upřen na jednom místě.

„Ty, pítsem“ zakývl na šafáře Kurku, který žmoule čepici vpletl se mu do cesty.

„Poníženě rucičku líbám, milostpane, co ráčej poroučeti?“

„Tam koukat“, ukazoval na pšenici, „co to je? Tady z kraje takový fajr a tam nyl.“

„Prosím poníženě, milostpane, to že je tady souvraf, na souvrati je vždycky obilí lepší.“

„A tak ty, chováto, proč netelaš samy sófratě?“

Kurka zůstal ovšem jako omračen! Pan delechtor pak prásknuv do koní s několika peprnými ještě nadávkami odejel. Od té doby ty „sófratě“ staly se zamilovanou anekdotou milostivého pána.

Na všechny si vyjížděl pan ředitel Svoboda, jen na vodáka Psotu ne. Ten také jediný mu nemlčel. Povídalo se o tom všelicos. Mély v tom býti nějaké zamilované pletky ještě z mladých dob pana řiditele, dokud jako písař tlačil se v koutku staré, klenuté kanceláře vrchnostenské.

Pan direktor také na Psotu mnoho se neodvažoval a odvážil-li se, však to dlouho netrvalo a nebylo to tak zlé. Uměl mu totiž tento velmi pěkně pariovati, takže s ním ničeho nesvedl.

Psota měl pod sebou rybníky a ačkoliv kapři a jiná ta šupinatá havě byla velmi hledána, on sám na ni mnoho nedržel. Říkal, že není ctitelem postu, u něho platila více do června upечená pecinka štetinatého krmlíka a proto neupomenul rok co rok takové chrochtavé potěšení si zaopatřiti. Tentokrát učinil také tak, ale byl v tom háček. Brambory mu na polovic shnily a deputátního obilí nebylo tak tuze! Usmyslil si, že půjde na pana direktora, neboť beztoho on tím byl vinen; proč

representačních 44 hlasů. Žalostný to věrný obraz ve spolku, který dítá více než 6400 členů!

Dále bylo konstatováno, že závodní kapitál podniku obnáší 445.680 korun, které za poslední rok vynesly za podpory, účasti a zájmu celého národa ve průmyslovém a obchodním obratu dohromady 4928 korun 32 hal. čistého zisku. Kolik je to procent?

Proč a nač dále psát? Fakta a výsledky mluví, že naše spolkaření a veřejný život vlastně mase naší české společnosti dvoji velice citelnou škodu, jednak hmotnou, co totiž naše spolky na penězích stojí a za druhé ztrátu drahého času, který se při nich promarní.

Proto nápadná abstinence obecnstva v dalším spolkaření znamená u nás vlastně zdravou reakci proti němu, kterážto reakce jest nepochybným pokrokem, dovolávajícím se něčeho lepšího.

Obrana.

Důvody pro spalování mrtvol. Dnes chce každý zváti se pokročilým a proto rádi se pyšní tímto jménem i ti, kteří horují pro čiré zpátečnictví. Takovými pouze zdánlivě pokročilými lidmi jsou krematoristé čili spalovači mrtvol, protože uvádějí pro svou myšlenku celou řadu důvodů, které vlastně ji potírají. Krátký rozbor těchto důvodů nás o tom přesvědčí. 1. Spalování čistým ohněm prý lépe odpovídá krasochuti nežli pohřbívání do špinavé vlhké země. Rovněž jest velmi poetické mlti popel svých miláčků uložený v ozdobných popelnících a vystavený v příbytku našem. Podle názoru vědy jest spalování ohněm a setlení v zemi vlastně stejný způsob rozkladu, jenže v ohni jest rozklad rychlejší, kdežto v zemi volnější a přirozenější. Člověk nemusí se zajisté po smrti štítiti matky země, z níž bral po celý život svůj potravu. Popelnice s popelem předků vzbuzovaly by v lidech jen poněkud vyukajících oprávněnou hrůzu, že přijdou do obchodu jako starožitnické zboží a že budou v malých gramových dávkách obšťastňovati vlastenecká musea. Ound balsamovaných mumii v Egyptě jest zajisté výstrahou pro uschovávání popela v popelnících. 2. Jest to prý trapný pocit pro pozůstalé, když si vzpomenou, že drahý zesnulý stane se v hrobě kofistí ohyzdných červů. Daleko trapnější pocit by se nás zmocnil, kdybychom byli očitými svědky spalení mrtvol v krematoriu. Jistý pařížský žurnalista popisuje tuto proceduru: „Sotva dvěře krematoria zapadnou, vyšlechnu v peci děsný zážeh, jenž ztráví okamžikem rakev, rubáš a vlny mrtvol, takže tato obnažená spočívá na žhavém rožni. Tu nastává příšerné divadlo: Mrtvý koulí očima, jakoby se rozhlížel kolem, spodní čelist se uvolní a otevřená ústa dodávají obličej příšerného rázu. Nohy a ruce se pohybují, život nadýmá se plyny zahřívány čim dál rychleji, až s rachotem pukne a rázem celé tělo tone v záplavě lepkavé tekutiny, na kterou neúprosně dotírá syčící žár. Během 3 hodin ztráveno jest všecko maso, zbývají jenom tvrdé kosti a lebka, které zřizenci od čmoudu očistí a do malé dřevěné skřínky uloží.“

dával sázet brambory deputátníků na takový motál? A šel! Šel hezky s poníženou. Čepici mačkal v ruce už za dveřmi, neboť věděl, to že má pan direktor rád. Tehdy mu to však bylo kozla platno. Pan ředitel byl ve své ráži, lital po kanceláři jako divoký a sypalo se to z něho jako krupobití. Důchodní seděl za vysokým psacím stolem jako úkropeček a nosem zavrtával se zrovna do svých účtů.

Psota poznal hned špatnou situaci, ale nezelekl se. Zůstal státi v koutě u dveří a čekal, až si pan direktor schladí záhu. Najednou proud řeči páně direktorovy se zastavil, ruka s červeným šátkem povznese se k nosu a pan ředitel kýchl, až se okna otřásla. Za první salvou šla druhá, třetí a čtvrtá.

„Pán Bůh rač pozdravit, milostpane!“ ozval se Psota. Pan direktor překvapen se obrátil: „Co tu chceš?“

„Takovou malinkou prosbičku, kdyby milostpán ráčil . . .“

„Sáz už něco?“

„Prosil bych milostpána o trošičku zadiny, brambory mi shnily . . .“

„Co, jaký sádyny?“

„Nemám, co dát drůbeži a všecko to doma hladem křičí. Také krmit . . .“

„Já ty dám krmit. Nyc nedostaneš, marš.“

„Tak to mám nechat pojit hladem?“

„Tak chod na řepu a nepojde to.“ Psota se zarazil na chvíli, ale pak maličký úsměv zahrál mu obličejem.

„Milostpán tedy dovoluje, abych chodil na panskou řepu?“

„Bodet na selskou.“

„A můžu jít hned?“

Popsaný způsob pohřbu v peci jest tak příšerný, že lidé slabších nervů nevydrží do konce tohoto „poštičského“ divadla a vyvracejí svými mdlobami nejlépe pochybnou krasochut krematoristů.

8. Svobodní zednáři nenasilují získati pouze báseň a esthetiku pro svůj podnik, ale i národní hospodáře, tvrdíce, že hřbitovy zaujímají zbytečně velkou část plodné půdy a že dříví na rakev potřebné bylo by lze k něčemu užitečnějšímu použití. Důvod tento může postačiti jen obmezeným hospodářům. V Itálii na př. půda hřbitovní obsahuje pouze 20 km² čili 0.0006%, kulturní půdy. Krematoria, vybudovaná též na kulturní půdě, vyžadovala nákladu téměř 147 milionů lir. Že pak k vytvoření pece jest mnohem více dříví zapotřebí nežli na rakev, pochopí i člověk bez státní topičské zkoušky. Ostatně poplatky za spalení n. př. v Gothě as 80 K, odměny zřizencům, doprava mrtvol drahou atd. naznačují, že spalení po smrti budou si moci dopřáti zase jenom boháči, kteří si život na zemi vždy dovedli náležitě zahřáti. Chudšasové svými obecními přírážkami budou přispívati na sport rozkošnických pánů, ale sami si takového luxusu nedopřejí. Sociální a hospodářské stanovisko odhaluje s paličů mrtvol škrabošku pokrokovosti a vystavuje je v pravém světle třídního a mrhavého zpátečnictví.

4. Veliké slovo o pálení mrtvol mají lékaři a zdravotníci, zejména ti, kteří vědomosti své mohou dokázati jedině papírovým diplomem. Tito vědátoři tvrdí, že hřbitovy jsou stálým sídlem nákazy. Tuto učenost vyvracejí i bez chemických rozborů vody a půdy hřbitovní hrobníci, kteří z pravidla dožijí se ve svém „nezdravém“ povolání vysokého věku. Ostatně při nakažlivých epidemiích aneb ve válce trvalo by to několik neděl, nežli by se všichni nebožtíci spálili, proto na př. Prusové ve francouzské válce r. 1870 mrtvol nepálili, nýbrž v šachtách hromadně pohřbívali a rovněž v Hamburce, kde krematorium mají, při poslední choleře také nepálili, nýbrž pohřbívali. Z čehož vysvitá, že právě v nejkritičtější chvíli pec na mrtvolu jeví se býti obyčejnou hračkou, která hoví podivínským choutkám hrobařských sportmanů, ale pro lidstvo vůbec jest zcela bez významu.

Spalování mrtvol nestane se nikdy všeobecným závodem, nejenom z toho důvodu, že lidé se zdravím mozkiem jest více nežli výstředníky, ale i z důvodů právnických. Různé zločiny proti životu bližního spáchané lze na mrtvole pohřbené zjistiti třeba po 10 letech, kdežto na spálené mrtvole zločin se zjistiti nedá. Našla se celá řada spekulantů, kteří své příbuzné vysoko pojistili pro případ úmrtí a pak je pozvolnými otravami připravili do hrobu, aby vysokou pojistku získali. Mohli bychom celou řadu zajímavých případů uvést ze soudní praxe, kde pitva mrtvol vedla ku potrestání vinníka a proto jest na hle dni, že se spravedlnost nesmí vzdáti této jediné možnosti ku vypátrání skrytého zločinu.

Ani jediný rozumný důvod nemají paliči mrtvol pro svou demonstraci proti církevnímu pohřbu, proto rozumný člověk nemůže nikdy moderní tuto zbytečnost podporovati, protože jest celá řada užitečných podniků, které podporu potřebují a také ji zaslouží.

„Řekl jsem a tamhle sou dvéře.“

„Počkej, já ti dám řepu, ty . . .“ zabrozil Psota, když vyšel z kanceláře, „však ty mně tu zadinu dáš.“

Shodil doma sváteční kabát a natáhnou starou kašlu, vyhledal pytel a šel přímo na pole, kde klestily řepu.

„Kampak jdete, kmotře?“ směly se baby, když se octnul mezi nimi.

„I říkal jsem starému o trochu zadiny pro čuníka a on mne poslal, abych chodil na řepu. Tak na ni budu teď chodit; a kde mám začít, holky?“

„I pojďte krájet třeba s námi.“

„Co — krájet? Ani mne nenapadne. Já budu na ni chodit, víte, na okrájenou. Koukám jen, z které hromady bych měl začít nejdřív brát.“

Všechny baby znajíce Psotu daly se do smíchu.

„Ale až vás starý zhlédne. . .“

„Tak ani necekne.“

Psota navázal pytel a nesl ho domů. Bylo to hrubě těžké, ale on nepopustil. Ačkoliv šafář protestoval, Psota nepovolil. Nosil celé dopoledne a odpoledne začal znova. Nesl právě druhý pytel odpůldne, když za ním zahrčel kočár páně direktorův.

Psota šel svou cestou, jakoby se nechumelilo. Kočár se zastavil za ním a z něho ozval se pan direktor.

„Co to neseš, dej to sém!“

„Poníženě ruku líbám, milostpane, to ráčej být hodný, hned to tam dám.“ A už letěl pytel do kočáru.

Pan direktor zůstal jako opášený. Překvapilo ho to. Psota to také zpozoroval a proto nepustil už řiditele k řeči.

Rozumové a praktické důvody odesnují zbytečnost novomodní hříčky ve fakultativním spalování mrtvol, proto dobrý katolík milerád se podřídí hlasu Apoštolské stolice, která spalování mrtvol zavrhla jako pohanský zvyk a zednářskou agitaci.

Ani jeden slavnější lékař nevyaložil se pro nutnost spalování mrtvol, pouze vědci třetího a čtvrtého řádu kolportují tuto zbytečnost, proto tím ochotněji můžeme respektovati hlas hlavy křesťanstva a ponechati pohanské zvyky jenom moderním pohanům.

Politický přehled.

Dne 21. dubna bylo zahájeno opětně zasedání poslanecké sněmovny. Hned v této schůzi došlo k bouřlivým výstupům. Když minister. předseda dr. Körber odpovídal na jakýsi dotaz posl. Daszyńského, vznikla velká vřava sociálních demokratů, kteří dr. Körber zahrnuli spoustou nejostřejších výrazů a také předsedy sněmovny hrab. Vettera nešetřili. Rovněž čestí poslanci národní sociální bouřlivě vystoupili. Mimo schválení některých návrhů nic jiného v této schůzi neprovedeno. Příští schůze poslanecké sněmovny bude 28. t. m. Zatím pracuje se v celním a vyrovnacím výboru.

Rozhodující kruhy vojenské dohodly se o zavedení dvouleté služební doby u pěchoty a jedné části dělostřelectva. Za to ovšem bude přesunění stav v míru značně zvýšen, což bude vyžadovati značného nákladu. Osnova zákona o dvouleté době služební jest již v práci a má býti již v červnu oběma parlamentům podána.

Dle „Jihočes. Listů“ připravuje se ve Vídni tužší centralisace. Dr. Körber má prý v plánu, aby na úkor jednotlivých odborných ministerstev obor ministerstva vnitra valně byl rozšířen.

Dr. Lueger u příležitosti skládání přísahy 16. t. m. ve slavnostní řeči pronesl tuto lež: My nejsme nepřáteli žádného spoluobčanstva, třeba byla matkou jeho jiná národnost. Boje národnostního ve Vídni není. My všichni podrizujeme se požadavkům jednoty a rozkvětu našeho města a německého jeho charakteru.

V Uhrách se situace nezměnila. Předseda ministerstva šl. Széll prohlásil, že vstoupí do stavu bezzákonného v plném vědomí své zodpovědnosti, když oposice nechce povolit. Vojenský odvod odročen tu opět na dobu od 2. června do 25. července. V Chorvatsku opětují se demonstrace proti maďarské libovůli. K demonstrantům náleží celé uvědomělé Charvatsko.

Celá řada listů francouzských zjišťuje, že z kruhů vládních poslanců bylo kartuziánským mnichům nabídnuto, aby bezodkladným zaplacením 300.000 fr. určité skupině parlamentní a zaručením dvou milionů fr. pro volební fond mnichové zabezpečili si uznání řehole. Tím nastává ve Francii nové rozčilování.

Povstalecké hnutí šíří se v Macedonii na všech stranách. Sultán proti Albancům dosud nezakročil, obává se jich, ježto v kruzích tureckých mají mocné přátele. Císař Vilém II. podporuje výzbroj turecké armády. Dal totiž továrnám Kruppové a Mauserové určitý rozkaz, přerušiti zatím veškeré zakázky, které dostaly od vlády německé a pracovati výhradně a s největší rychlostí na zakázkách, došlých od armády turecké.

„To jsem se pronesl, ah!“ prohnul se v křži, „ale já to vzdycky říkal, že je milostpán ten nejhodnější pán na světě. Do zlata ho zafasovat. Však milostpána znám jako nikdo jiný. Srdce už od mládí samá dobrota. No já také nedal už tehdy na milostpána dopustit a teď teprv ne. Na řepu mi dovolí chodit a teď ještě mně to svez.“

„Franc forverc!“ křikl pan direktor duše se hanbou z nárazek na mládí a hněvem nad opovázlivostí Psotovou. A kočár dal se do trysku, mezitím co řepa sypala se na silnici a za ní vykopnut letěl poloprázdný pytel.

„Vy si to vypijete, kmotře!“ křičoval se šafář, který tam přiběhl.

„Možná, že byste si vzal se mnou úctu“, usmál se Psota sbíraje rozházenou a rozjetou řepu znova do pytle.

Za dva dny přišel z kanceláře sluba, aby přišel k panu direktorovi. Psota přišel zase v staré poníženosti. Pan ředitel seděl za stolem zabrán v listiny. Teprv po chvíli se zvedl a přistoupil k Psotovi.

„Tu řepu dáš nazpátky. Sádynu dostaneš“ pan ředitel zakašlal, „to mládý nechci slyšet, rozumíš?“

„Pán Bůh rač tisíckrát nadělit milostpánovi,“ a Psota vlepil na zdráhající se ruku páně direktorovu polibek až to mlasklo.

„Pamatuj, to mládý a dy, marš.“

Vikrát Psota na řepu nechodil a o mládí pána direktora nemluvil. Teď už jsou oba na pravdě Boží. Zbyly po nich jen ty povídky . . .

Z činnosti katol. spolků.

Ze Seml. Politický klub křesťansko sociální pro politické okresy: jičínský, jilemnický, a semilský konal dne 13. dubna t. r. v hotelu „Slavie“ svou výroční valnou hromadu. Schůzi zahájil vldp. Josef Koukal, předseda klubu, načež proslovil delší řeč o politické situaci. Po některých dotazech a návrzích ze strany členstva sdělil vldp. předseda, že zvlášť z ohledů zdravotních úkol předsedy dále mu konati nemůže a prosí, by tudíž za předsedu více volen nebyl. Podobné přání vyslovil i jednatel klubu dp. Josef Filler, kaplan semilský. Členové uváživše oprávněnost prosněného přání, se uhradili, vyhověli žádostem obou odstoupivších pánů. Při nastalé volbě zvolen za předsedu p. Václav Čistěcký, příjmač zboží ve Staré Pace, za místopředsedu p. Antonín Zach, krejčí v Semilech, za II. místopředsedu p. Stanislav Mušček, tkadlec z Roztok, za jednatele p. Josef John, tkadlec a za pokladníka p. Fr. Styc, úpravník, oba v Jilemnici. Revisory účtů zvoleni pp.: Čeněk Havrda v Semilech a Josef Lukeš z Liběšatic. — Projevujeme přání, by klub náš v budoucnosti rozvinul činnost co možno největší, neboť i u nás, jako všude jinde, platí slova arcibiskupa Darbóy-e: Zlí jsou silnými, protože dobří jsou línými!

Křesť. sociální lidový spolek v Čáslavi uspořádal dne 17. dubna svým členům přednášku, k níž uvolil se p. c. k. prof. V. Marek. Velmi zajímavým a poučným způsobem promluvil „o věčném Římě“. Slova jeho, provanuta dechem jemu vlastní zbožnosti, dojala členy a vyzněla v mocný projev díky. Kés by brzy opět přišel svou nám prokázat!

Z Políčky. Sv. Jos. jednota kat. jinochů a mužů v Políčkách konala v neděli 29. března 1903 členskou schůzi, při které pojednal knihovník p. Janelo Fr. o důležitosti katol. tisku. Po přednášce přednesli členové sol. výstup: „Školní p. inspektor,“ který se velice líbil. — Na ukončení seance v neděli dne 19. dubna 1903 sešla jednota v spol. místnostech div. představení „Hra osudu aneb z čeledína statkář,“ dram. obraz v 5 děj. od B. Mellanové. Ačkoliv bylo počasí velmi nepříznivé, sešlo se přece obecenstva v počtu slušném. Kue ten znamenitě byl sehrán, což obecenstvu častým potleskem najevo dávalo. Budiž tu vzdán díky ct. obecenstvu za návštěvu; díky všem účinkujícím, kteří statečně k dovršení zdatilě souhry té se přičinili. Zároveň budiž vzdán díky p. B. Šimáčkovi za ochotné doprovázení hry na harmoniu. Další činnosti spol. Zdař Bůh!

Z Červeného Kostelce. V neděli dne 19. t. m. pozván byl opět zdejší Jednotou známý nám a milý řečník dp. Alois Doštal, kaplan z Nov. Města n. M., aby nás poučil a pobavil přednáškou „o své cestě po Německu.“ Poutavě líčena byla velká a krásná města německá: Berlín, moderní Babylon, Norimberk, upomínající na středověké umění stavitelské, Drážďany s obrazárnou, historicky památné Řezno a Mnichov, oplývající vším uměním. Nesmazatelný, živý dojem zanechal přednáška v posluchačstvu, které se zájmem naslouchalo řeči kofeněné místy případnými poznámkami a aplikacemi. Jednota vzdává srdečný díky důst. pánu, který nedbaje obtížné cesty v husté vánici sněhové přijel nás poučit. Po přednášce následovala čísla hudební a solová. — Ludmila, spolek katol. žen a dívek, má v neděli 26. t. m. členkou svoji schůzi s přednáškou. — Druhý zdejší vzdělávací a dobročinný spolek „Dagmar“ pořádá pětkrát dětské divadlo „Tři haléře“ ve prospěch osázení chudé školní mládeže, a to každé s velkým úspěchem jak morálním tak finančním. Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Otokar Řádouš, administrátor, za faráře v Nekoři, p. Jos. Cerman, kaplan v Těchoníně, za kapl. do Něm. Bělé, p. Al. Černík, admin. ve Vápeném Podolí, za kapl. do Heřm. Městce, p. V. Havran, kapl. v Heřm. Městci, za koop. do Bělé a Pardubic, p. Boh. Konečný, kapl. v Chvalčích, za kapl. do Č. Třebové, p. Jan Daňša, kaplan, za administ. v Sebranicích. V Pánu zasnuli: Jeho Milost pan P. Ferd. Bursík, opat král. kanonie Praemonstratů v Želivě, zomský praelát král. Českého, komthur řádu Františka Josefa, konsist. rada, b. notář, atd. (naroz. 1827, prof. 1850, vysvěcen 25. července 1852, opatem od r. 1890) + dne 7. dubna; p. Ant. Procházka, (V. Vln.) farář v Sebranicích, + dne 16. dubna, (naroz. 1844, vysv. 1870); p. Jarosl. Hannů, kapl. v Petrovicích, + 16. dubna (naroz. 1877, vysv. 1902); p. Václ. Vaško, farář ve Vřešově, + dne 19. dubna (naroz. 1857, vysv. 1885); p. Jan Hůlek, (V. Vln.) farář v Lomnici, + 19. dubna (naroz. 1846, vysv. 1870); p. Frant. Flegel, kapl. na odpoc., + 21. dubna (naroz. 1861, vysv. 1888). Uprázdňena místa: Sebranice, fara patron. kníž. Thurn Taxise, ode dne 17. dubna. Vřešlov, fara patron. nábož. matice, ode dne 20. dubna. Lomnice, fara patron. kníž. Alaina z Rohanu, ode dne 20. dubna b. r.

Pokrokařská ignorance. „Osvěta lidu,“ horší se nad tím, že jsme u zasnulého Macáka nepochválili neukončené studie. Dokud vědecká práce bude výše ceněna nežli kratochvilné hříčky, dotud nebudeme nikdy studující mládež schvalovati potulný život na universitě bez přínosných zkoušek. Až se podaří pokrokařům přesvědčiti veřejnost, že studenti se zkouškami jsou tuctový šosáci a že nekoneční studenti bez zkoušek jsou výřevem národa, pak ovšem o pokrokařských žurnalistech budeme též psati dle módy. Prozatím ale přidržíme se dosud platných názorů. Při této příležitosti musíme upozorniti pokrokovou „Osvětu“ na značnou ignoranci, jakou projevuje v opakování již názoru, že jednotlivá rigorosa doktorátu theologie jsou snad známkou lenosti. Názor tento vyplývá buď z nevědomosti aneb ze zlomyslnosti. Ku odborné kvalifikaci kandidátů kněžství dostačí dle

studijního řádu zkoušky vykonané během 4letého studia na universitě aneb na diecéšním ústavě. Doktorát není knězi ku předepsané kvalifikaci srovnatelným, jako není nutným právníkům doktorát soudci a filosofickým doktorát profesorů. Nikoho nezapadne soudce aneb profesora tupiti z té příčiny, že vykonal jenom předepsané odborné zkoušky a že se nepodrobil ještě dalším zkouškám ku dosažení doktorátského diplomu. Jenom „Osvěta lidu“ činí výtku zasnulému velikému biskupu Edvardu Brynychovi, že po ukončení studií bohosloveckých dobrovolně složil ještě jednu přínosnou zkoušku na universitě pražské, ačkoliv předepsané kvalifikace již dříve dosáhl. Jenom nevědomost aneb zlomyslnost může haněti vyšší snahy lidské! Kdyby byl zasnulý právník Macák získal si odbornou kvalifikaci právníkou přínosnými zkouškami i bez doktorátu, byli bychom rádi konstatovali, že studia ukončil, ale takto jsme to jinak ani nemohli napsati, leč bychom byli použili vzácné fráze, „že mu studia nestačila a že toužil výše.“ Odpovíme „Osvěta“ její nevědomost a chápeme její strojené rozhořčení. Čce máti se svých stoupenec slavně muže a proto se složí, když málo pokročilý národ posuzuje cenu člověka vždy podle pracovní výkonosti a ne jenom dle nabubřelých fraš. My dráme se též starého způsobu v posuzování hodnoty lidské, proto pana Macáka za velkého muže jsme nikdy neměli a míti nebudeme, kdyby „Osvěta“ třeba ještě jednou tak obrovskou spoustou obojetných slov zakryla pravdu.

Městské Průmyslové museum pro severovýchodní část král. Českého pořádá za přispění technologického musea v Praze přednáškový kurs „o chemickém pokovování a barvení kovů“ ve dnech 29. a 30. dubna a 1. května. Kurs, který povede p. Břetislav Šedlák, přednosta chemického oddělení na techn. museu v Praze, odbývá se bude vždy o 5. hod. odpol. a potrvá do 8. hod. večer v čitárně přím. musea v budově c. k. odb. školy v přilehlé dvéře č. 11. — V neděli dne 3. května uspořádána bude v čitárně výstavka prací kursu musejních a prací provedených v uvedeném kursu pro chem. zdobení kovů.

Professor Massaryk v Hradci Králové. V neděli dne 19. t. m. konal u nás štáb realistů důvěrné námluvy u pokrokařů, zdaž by se nespojili s jeho stranou. Jeme jisti, že ku spojení tomu dojde, protože hlavní sloupky obou stran t. j. židovstvo a protestantství spojení tomuto přejou. Tak tedy se snad dočkáme strany, o níž píše bývalý odchovalec p. Massarykův Dr. Hajn v Samostatnosti: „Celá strana jest veliký klam; vyrostle-li někdy ve stranu velikou — což Pán Bůh račiž od národa tak těžce zkoušeného odvrátiti — bude se říkati pak: velikolepý klam.“ Katolickému náboženství se hůře již nepovede, nežli jak se mu vede nyní od samostatných dosud stran, proto přejeme námluvám realistů „dobrý vítr!“

Jeřábek „Syn člověka“ v Adalbertinu shromáždil přes sibiřské počasí dosti značný počet obecenstva, kteréž s uznáním přijalo provedení značně obtížné hry. Děj dramatu jest pro svou vlasteneckou tendenci velmi sympatický, ale zpracování hry nese se ještě přešlým romantismem. Hra by získala na působivosti, kdyby byly učiněny ještě značnější škrtky, protože shodinová hra jest přece unavující. Hráno bylo s porozuměním a rovněž souhra byla dosti hladká i v lidových scénách. Výtečnou byla hra sl. Němečkové. Znamenitým byl výkon p. Beránka v úloze Abrahama. Větší role v rukou pp. Dvořáčka, Soudila, Poláka, Luštěnce, Svatáka byly obvykle zdatilě a rovněž i epizodní role pp. Jakubského, Jakubce, Lábusa, Dvořáčka ml., Svatáka ml., Andrlíka, Chrástiny a Škory došly uznání.

Zábava v Adalbertinu. Vzdělávací a podpůrný spolek křesť.-social. paní a dívek v Hradci Králové pořádá v neděli 26. t. m. o 1/8. h. večer zábavu v Adalbertinu, při níž sehraje se tři veselohry: „Pensionát paní Borové“ — „Bílá růže“ a „Veselohra v kuchyni.“ Seděti se bude při stolech. Vstupné 30 haléřů.

Ze Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva. Schůze ústního výboru v Hradci Kr. dne 18. t. m. Přítomni: Urban, Pochmon, Jenšovský, Luštěnec, Lábus a Polák. Podpory nemocenské uděleny: M. Rejzkové (7 dní dysenterie) z Nov. Města n. M. 4 K, J. Kábrtovi (7 dní katar žaludku) 6 K, Frant. Prouzovi (12 dní ischias) 13 K 70 h; oba z Náchoda. V. Horáčkovi (7 dní nemoc hrtanu) z Choltic 8 K. Em. Pražákovi (7 dní chřipky) 8 K a Jos. Kaufmanovi (14 dní zánět pohrudnice) 16 K; oba z Ústí n. O. Přijati členové: Kříž Jos. II. Praha, Al. Černý II. M. Čermá.

Schůze učitelstva měšť. škol. Královéhradecký spolek krajanský při „Jednotě učitelů měšť. škol“ bude konati v neděli 10. května t. r. po 2. hod. odpol. svou valnou schůzi v kreslárně měšťanské školy dívčí v Hradci Králové dle čl. 10. stanov. Po zprávách a volbě funkcionářů jednati se bude o těchto otázkách: 1.) jak by měl býti udělán náš konkrétní status? 2.) jaké výhody měli by míti naši žáci vstupující do škol pokračovacích? 3.) v čem bylo by záhodno změnit organizaci „Jednoty učitelů měšťanských škol“? Otázky tyto uvedou v rozhovor postupně koll: J. Divěcký, B. Ryba, M. Šimová. 4.) konečně rozhodne se o volných návrzích.

Výstava prací žáků průmyslové školy pokračovací v Hradci Králové otevřena bude v neděli dne 26. dubna 1903. v budově zdejších reálných škol ve 2. patře od 10 do 12 hodin dopol. a od 2 do 4 hod. odpol. Udělování odměn pilným a hodným žákům této školy, jakož i rozdávání vysvědčení konati se bude touž nedělí o půl 12. hod. odpol. tamtéž. Vstup volný.

Ještě o městském parku. Na vysvětlení mnohým píše se nám s kruhů zajímavě: Zdejší okrašlovací spolek již před mnoha lety pojal myšlenku, zříditi městu našemu dštojně sady. Za tou příčinou svého času podána a opětována městskému zastupitelství žádost za určení vhodného místa. Konečně lonského roku usnešlo se městské zastupitelství, ustaviti ve svém středu odbor okrašlovací, který ve spojení s výborem okrašl. spolku dospěl k tomu do-

znání, že možno bez mnohého vydání svým časem zříditi městské sady. Dosavadní činnost okrašlovacího spolku stejně ukazuje, že se při podniku tom netřeba nikomu lekati nějakých vydání na bedra poplatníků. Vždyť nejen mnohé místo uvnitř města, ale i celé nejbližší okolí má jímá oko každého otitele přírody svým uspořádáním, ukazující zároveň, že spolek okrašlovací za více než 20letého svého trvání prokázal městu službu nemalou. Vydání spolku činila každého roku 1000 až 1400 K, ovšem že také s ročním příspěvkem města dříve pouze 200 K, teprv nedávno 400 K. Soustředě-li nyní okrašl. spolek činnost svou na městském parku a ukáše-li městské zastupitelství jen poněkud větší přizná, jisto, že se v nových 20 letech zaskvějí na labeckých kotlínách městské sady, aniž by snad někdo natíkal nad rozhrášením mnohých grošů. Důležitost městského parku netřeba zvlášť odůvodňovati. — Velmi mnoho dalo by se napsati o vlastní činnosti a důležitosti spolku okrašlovacího a také o tom, jak by se měl lépe zorganizovati. Vedle toho třeba i větší přizná občanstva ku spolku, aby řady jeho nových členů v působnosti své se vzspružily. Členství příspěvek činí měsíčně pouze 20 haléřů.

„Beseda“ v Hradci Králové pořádá pro své členy a jimi uvedené hosty v sobotu dne 2. května b. r. ve svých místnostech „Rigrdv večer“.

Koncert Elišky měl značný úspěch — morální; obecenstva dostavilo se málo, srovná jako na Heroldovo kvarteto. Podruhé, tuctové zábavy, jimiž se naše město nyní jen hemží, třífá pozornost obecenstva upjatou k produkcím prvního řádu; tak se peníze vykutálejí na zbytečnosti, a na večer v pravdě umělecký již se nedostává.

Slavnost na Chlumě. Studující z Plotiště, Svob. Dvůrů, Kuklen, Břizy, Rosnic, Všeat, Světl, Lochenic, Stáňer a Střesetic uspořádají dne 2. srpna t. r. velkou manifestační slavnost lidovou hradeckého venkova na Chlumě s bohatým a vybraným programem. Zájem našeho venkova na této slavnosti jest velký, jak toho také zasluhuje, jelikož čistý výnos připadne zvlášť Ústřední Matici Školáků.

Z Častolovic. Katolický lidový spolek pro Častolovice a okolí pořádá v neděli dne 26. dubna 1903. 1/8. hod. večer v hostinci „u Lva“ v Častolovicích divadelní představení: „Obraz Panny Marie,“ činohra o třech jednáních. Vlastky napsal G. B. Lemoyne — český upravil Jan Květ.

Visitace s překážkami. Nová letošní zima pokazila lidem již mnoho radostných nadějí a měla pokazit radost i školním dětkám v celé osadě Dobřenic, kde minulé pondělí dne 20. dubna t. r. měl Novobydžovský děkan a vikář vldp. Jos. Šrámek odbývati každoroční visitaci kanonickou. Časné ráno dp. farář v rukavicích a nejlépeším kočárem, od pana patrona laskavě vypůjčeným, čekal na nádraží, na věži zvonice s provazy v rukou, aby uctili zástupce nejvyšší diecéšní vrchnosti, před farou kostelník se svými adjunkty, ve škole plno droboty dětské, ba i vůně z kuchyně prozrazuje, že dnes bude něco „extra“: a vlak přijel, odjel zas, ale vldp. visitator nikde. — Svatba bez ženicha! Co se asi stalo? A za chvíli telegrafický drát přinesl zprávu: železniční jízda přerušena, visitace nemožná! Na trati Nový Bydžov — Chlumec se nejedzí. Po radosti! Děti, ač zlé počasí, přišly, aby rády podaly ukázky své píle a mravního pokroku, a jdou chudinky smutny domů. Hostitel píše pozvaným: Bude svatba bez ženicha, přijďte jen — ale mezi tím kys dobrý duch v Bydžově radí: Ale milostpane, jen si ráčej pomyslit, všechuo je v Dobřenicích přichystáno, ráčej si povozez dojete do Chlumce a v 10. hodin budou už v Dobřenicích. — „Zlatá rada“ myslí si starostlivá hlava vikariátu, ač sám vlastní zdraví dává v šanc, jede, zkouší, visituje. A byla radost na všech stranách, že ani sníh a větrů vání nepokazily visitaci.

Z Čáslavě. Sezona v Dufkové divadle ukončena a prováděná komedie s prken začnou se asi odehrávati v občanském životě. Už je načrtnuta expozice, už se objevují figúrky. A bude to asi hodně veselé, ovšem jenom pro diváky z dálky, pro zúčastněné osoby může to skončiti smutně, nejsou-li náležitě vyzbrojeni do toho rumlu — kterému se říká volební zápas a jenž na papíře se odehrává pro ideály, ve skutečnosti ale zatím často pro malicherné neb složitější zájmy osobní. Voličské seznamy jsou vyloženy, na pině moci je valká poptávka a jdou hausse, paničky, které je vydávaj jsou náramně hledány a obléhány. Při tom pozorováno jest neobyčejné stoupnutí veřejné zdvořilosti. Mimo tuto zábavu voličskou nezapomíná se ovšem i na zábavy jiné. Státní úředníci po skvěle zdařeném plese uspořádali koncert, k němuž pozváni výborní umělci a umělkyně a jenž měl značný mravní i hmotný výsledek. A důsledek toho jest založení klubu úřednického, který ovšem v jisté části občanstva působí kysele. Zdaž oprávněné, ukáže budoucnost.

Z Cirkvice u Kutné Hory. Pravopástickou pověstnému orgánu kutnohorskému je správa, že zdejší velezasloužilý p. děkan Preclík uložil fond chudinský do Svatováclavské záložny a že při pádu záložny defraudovaný obnos byl nucen nahraditi ze své vlastní kasy. Ano nahradil ho, nahradil ho proto, že je katolickým knězem. Kdyby byl svobodomyšlným redaktorem nebo třeba jenom administrátorem, kdo ví, byl-li by tak učinil. Kasa Podvysockých Listů by mohla podobný případ vypravovati, při němž nad výdělkem zaplakali zakladatelé 50letými podlly. Nevoní, co?

Z Kolína. Do boje našich dvou stran blaholí nyní také týdně trouba ze Zahradní ulice, burcuje poslední věrné Mohykány proti radikálně-klerikální přý alianci, která ohrožuje naši slavnou obec. Jaké štěstí pro Kolín, že nalezl svého spasitele. Co nezmoohl Dušek et consortes, to nyní zmůže katolicko-atheisticko protestantský redaktor. Jenom — že u nás v jeho posláních nikdo nechce věřiti. Na klerikalismus obouává se v každém čísle, a ti prožlukli Kolíňáci ne aby ho fedrovali. Ani v hostincích nechťají jeho švarný orgán vykládati. A přece má zkušenost, tolik měst přelst, tolik táborů politických vysejčil. Nuže „jen do toho“!

Aspoň ospalé svědomí mnohých se probudí a našim tajným lidovým škroboška s tváře se strhne.

Z Nám. Bredm. Neurvalé útoky, podnikané na zdejší město, zavdaly příčinu, že založen byl nový týdeník „Hlas z českomoravské vysočiny“. Slibuje bráti se směrem seriálním a pracovat na uvědomění a výchově lidu v našich okresech.

Z Litomyšle. V neděli, dne 19. t. m. dostalo se městu našemu té cti, že mohlo uvítati ve svých sdech slovného cestovatele a spisovatele českého p. E. St. Vráze, který se uvolil, posvát bý Besedou zdejší, pořádati v exhortním sále obecných škol dvě: přednášky, jednu pro dospělá a jednu pro školní mládež. Prvá byla určena na 7 1/2 hod. večerní v neděli, druhá odbývala se v pondělí v 10 hod. dopol. Předmětem avšak povinných přednášek těch byly věci dvě. I. Nástin všech cest, p. Vrázem konaných; II. Procháška paláci, bojišti a ulicemi města Pekingu za doby jeho obživení vojsky spojených velmocí. Přednáška svou provázal slovný p. cestovatel původními, převážnými, přesně dle přírody kolorovanými obrazy, které, jsouce promítány anglickým strojem projekčním (ektiptikon) a světlou jasností 1000 světek, ve velikých rozměrech jevíly se na plátně. — Statná postava p. Vrázova, výsoco inteligentní a duchapřítomnost prozrazující jeho obličej, příjemná a melodická mluva a nesmírné pontavý obsah jeho řeči učinily nejen na jeho ctitelce, ale na každého posluchače, jimiž byl sal v pravém slova smyslu přeplněn, dojem nesmazatelný, a každý, kdo ho viděl a slyšel, dlouho bude na něho vzpomínati.

Z Nové Paky. (Slavnost Vzkříšení Páně.) Píše se nám z Nové Paky: Letošní Vzkříšení v Nové Pace mělo zvláštní ráz. Ač drobný děšť hrozil každou chvíli proměnit se v silný lijavec, přece nepřehledné zástupy a deštálky nad hlavami plnily náměstí. Všeobecná illuminace i domy krásnými obrazy „Vzkříšení Páně“ ozdobené — jak to zde bývalo odedávna zvykem, dodávaly městu v tuto večerní dobu rázu přímo pohádkového. Před 7. hod. děšť poněkud ulevil, tak že průvod mohl vyjít. Zúčastnila se ho městská rada, obecní zastupitelstvo, chefové politických úřadů se svým úřednictvem, veškeré téměř místní spolky (kromě Sokola) a nepřehledný zástup věřícího lidu. Za jasných zvuků vznešeného staročeského chorálu: „Vstaň jest této chvíle“, jež hrála městská kapela řízená horlivého ředitele kůru p. Hynka Tomáše, ubíral se průvod kolem náměstí, načež se slavným „Te Deum“ ve farním chrámu Páně a požehnaným nejev. Svátosti Olštátní celá slavnost skončila. S velikou radostí účastnilo se zdejší obyvatelstvo této slavnosti. Příčinou radosti kromě důvodů náboženských byla i ta okolnost, že po 5 letech bylo opět povoleno nejd. kapitulární konsistoři v Hradci Králové, aby tato slavnost se slavně po náměstí konala, a čímž souvisí též slavný průvod o Boží Těle, jakož i obnovení slavných pontů do zdejšího klášterského chrámu Páně, jak se konaly až do r. 1898. Neboť Nová Paka je odedávna rozkláděným a oblíbeným místem pouťovním, které honosí se chrámem, jakým se málokteré město chlubit může. Už Raisův „Pantáta Bezoušek“, probázející kostely pražské, vzpomíná si zdejšího kláštera a praví, že se mu žádny pražský kostel tak nelíbí, jako kostel klášterní na Nové Pace. Proto je velice nepochopitelné, že se proti žádosti zdejších spolků, mezi nimi i katolické vzdělávací jednoty — za opatrné povolení těchto slavností pracovalo, a sice se dvou stran sobě úplně protivných. Máme za svou povinnost, na tuto věc upozorniti, poněvadž byla předmětem všeobecných úvah ve městě i v okolí. Z jedné strany se odepřelo odporučením této žádosti ze strany městské rady. Dle mínění jinak váženého p. starosty je to prý vůči farnímu úřadu, který jedině je prý kompetentní, tuto žádost podati. Zatím ale se po nedávné schůzi zdejší katol. vzděl. jednoty alarmovaly v jistém listu zdejší spolky k úsilovné činnosti proti vzcházejícímu se prý klerikalismu v Nové Pace. Duchovní správa ujišťuje, že není tak nízkého smýšlení, aby chtěla slavností tak vznešených, jako je Vzkříšení Páně a Boží Tělo, využívat k nějakým účelům agitacním, anebo docela snad politickým, ale nikdo také nemůže na ní žádati, aby střílela do svých vlastních řad a rušila snad to, co zde bylo pracně vybudováno. Katolické spolky jsou dnes již skoro ve všech městech, a bylo by směšné, obhřti jejich činnost potlačovati. Sírší, chudší, neuvědomělé vrstvy lidu poučovati a zaslouchati ve věcech, o kterých, nelze mluvit v kostele, a tak šířiti vzdělání — byt na základě křesťanském — proti tomu nemůže nicého namítati ani největší radikál. Na druhé straně pak třeba odpověditi těm, kteří v žádosti anonymní z důvodů úplně opácných protestovali proti znovupovolení této katolické manifestace ve městě zdejší. Nám se tento protest, který prý pro znalost poměrů i přes svou anonymitu učinil jistý dojem na kruhy povoláné, dostal náhodou do ruky a musíme naň odpověditi, neboť ta věc má velikou důležitost pro celou veřejnost v době, kdy se pomníky Husovy počínají stavěti na mnohých místech. Poněvadž jsou podepsáni „cititelé nejev. Svátosti Olštátní“, domníváme se, že to považují za zneuctění této svátosti, kdyby se šlo kolem sochy Husovy. Myslíme, když to jinak není možno, a když není úmyslu, oslavovati někoho jiného, než Ježíše Krista, že to není provinění. Vždyť by pak musel kněz, kdykoliv vychází z kostela s Nejev. Svátostí Olšt. k nemocnému, obcházejí někde kolem města, aby se nepřiblížil soše Husově. — Dále se tam vyslovuje obava, že ta slavnost bude potupou p. biskupa Brynychy, jakož i předešlého duchovního správce zdejšího. Nejme toho náhledu. Jsouce upřímnými ctiteli p. biskupa Brynychy, domníváme se, že zajisté neměl úmyslu, aby tento stav trval věčně a kdyby byl živ, již dnes by zajisté při své velkodušnosti a šlechetnosti přání zdejšího obyvatelstva vyšel veřejně. V boji se stálím a tam, ale konečně se také zapomíná a odpouští. Nepřijímá pasu je v onom protestu, kde se praví, že „nynější duchovní správce příliš vyhovuje přáním zástupců města, oni že však mu to ničím neopětují a hledí ho využívat k svému prospěchu.“ Myslíme, že hlavní podmínkou zdárného působení kněze jest, aby počíval důvěry u osadníků vobě svěřených. A jak by mohl se těšiti důvěře ten, kdo se

svých nezastává, ale stále na ně jen šaluje? Nechtějí jsou tito jedině patentovaní katolíci přesvědčení, že novopachá duchovní správa, majíc na všechny strany ruce volné, dovede říci pravdu do očí a nepotřebuje po způsobu tajných referentů stálým udáváním církevní vrchnosti upravovat půdu svému vznešenému úkolu. Měli by si vzpomenouti na slova Dra. Luegra, vůdce křesť. sociálů ve Vídni, že „více věleček přivoláme na lásko među než na celý sud octa.“ Co platí o českých vídeňských, to platí také o situaci strany katolické a pastorálního působení v době nynější a proto doufáme, že obezřetné rozhodnutí nejd. kapit. konsistoře přinese v Nové Pace věci katolické užitek a zdar, a to je důležitější než všechny intriky a obledy osobní.

Poučná schůze „Vlastimila“ v Po-
lici m. M. Katolická jednota „Vlastimil“ pořádala 19. dubna přednáškovou schůzi. Úkol řečníka převzal posvátý vp. J. Sahula z Hradce Králové, zvoliv si thema: „Kulturní proudy v Čechách v XIV. a XV. století.“ Dřívější schůze přítomností svou poctivou různými randališti, kteří pracovali „s chutí usilovnou“ na zmaření schůzi, utíkající se k obstrukčním prostředkům skoro parlamentním. Proto spolek rozdával vstupenky jen lidem dobré vůle. Leč rafinovanou leť domohli se vstupenek i někteří národní socialisté; nemohouce sami vstupenek se domoci, posílali si pro ně osoby nenápadné, které dle umravňené instrukce se hlásily o vstupenky pro „maminky“ a „tatínky.“ Když tenhle manévř pomohl jen na polovic, pořádatel schůzku v sobotu večer, jež s usnolením také v neděli provedeno. Přes velikou nepohodu sešli se statní bojovníci do sálu dávno před započetím přednášky bez vstupenek; vždyť by se přece dopustili hrozného hříchu proti vlastenectví, kdyby popřáli klerikalům volnost jednání; tady přestává všecka osvěcená snášelivost. Po uvítacím proslovu dp. Krieshofera počala přednáška. Ačkoli a počátku řečník nemluvil nic, co by se se zásadami Klořáčovců srovnati nedalo, přece už nyní bylo zřetelné na tvářích národních socialistů spravedlivé rozčilení nad tím, že se katolíci vůbec mezi sebou vzdělávati opovazují. Když řečník podotkl, že se zakládáním klášterů v Čechách bylo spojeno i zakládání škol, ozvalo se ze středu „uvědomělých“: „Šlechta a kněží byli obohacováni, ale lid byl ošetrován.“ A hned celá uvědomělá četa jásala s potleskem: „Výborně, výborně!“ Řečník ovšem učeným občanům musil připomenouti, že právě za Karla IV. prostý lid se těšil svobodě i blahobytu; za to však právě v době husitské byl lid spoután okovy nevolnictví a ozebračen. To byla jen malá přehánka. Hůř bylo, když se řečník odvážil drze připomenouti, co bychom měli v Čechách nádherných knihoven a jiných kulturních památek z doby Karlovy, kdyby nám je byli husité nezničili. Tohle bylo už moc; to byla veliká pohana Božích bojovníků. Jest sice pravda, že Táboři zpustošili zemi českou tolik, že se sami musili živiti včety do Německa, ale taková věc se říci nesmí. Ustatné Klořáčovci byli rádi, že se konečně našla aspoň záminka k raundálu. Nejméně se vedl předtím František Tůma, který jest právě nositelem již třetího přesvědčení náboženského; teď se drží prozatím avangolia Iškova. Co mluvil, byly ovšem z brusů nové objevy historické; a ještě to nebylo z jeho hlavy. V sadu totiž byla improvizovaná redakce. Tam jeden občan měl po ruce dva notesy napěchované nejilejnějšími šupei z trafiky Klořáčovy; z těch horlivě vypisoval a posílal výpisky tlumočnicku „veřejného mínění.“ Jakmile občan papírek přelouskal, už vždycky přestala jeho moudrost, ačkoli řečník sám jednou vyběhl, aby jen mluvil dál. Katolíci se dověděli z úryvkovitých výlevů občana Tůmy a soudruhů věci vskutku podivuhodné. Uslyšeli citát z „historika“ Choe, jímž se činnost Karlova odsuzuje. Také jsme se seznámili s jedním jesuitou, který prý si troufal celé Čechy poměnit. Vp. Sahula několikrát žádal Klořáčovce, aby mu vytkli, co promluvil v přednášce nepravdivého. Ale přes opakovanou výzvu — žádná odpověď a přece tolik bouření. Když se pánové trochu vyběhli, pokračoval řečník dále o vlastenectví Karla IV. Nyní nasloucháno již s větším klidem. Ale ku konci se dopustil řečník opět těžké urážky vlasteneckých citů Klořáčovců; řekl totiž, že byl Karel IV. nejslavnějším naším panovníkem a že jej právem nazývá český národ Otcem vlasti. Panstvo dupalo a hlučelo. A to prý jen klerikalové nazývají Karla IV. otcem vlasti. Kdyby byl prohlásil řečník za otce národa Klořáče, to by už ovšem bylo zcela v pořádku. Poněvadž by nebylo vytrhování konce, skončil řečník stručným doslovem za potlesku našich. Dp. Krieshofer připojil ke skončené přednášce několik bystrých poznámek. Když skončil, ozval se nový potlesk a nadšené volání slávy dp. Krieshoferovi. Teď dostal slovo p. Tůma; ale jemu teď do řeči nebylo, protože, jak se vyjádřil, byl dříve „vyrušován.“ Zatím však čekal na čerstvou vědeckou zásluku ze zadu. K slovu za to se přihlásil p. Holinka, který přece promluvil několik věcných vět. Uznal, že doba Karlova byla dobou slávy a moci českého lidu; jen mělo vše tak daleko potrvat. Že následující bída zaviniili vlastně sami husité, o tom opatrně pomlčel. Zmínil se také cosi o neblahém kastovníctví. Pochvaloval si taky pruského krále, který se českých bratří „ujímal.“ O tom ale nic nevěděl, jak sami husité v XVI. století zrovna zběsile bratry pronásledovali, a že tehdy byla českým bratřím dobrá ochrana i katolických hierarchů. Vp. Sahula navázal na slova p. Holinky a připomenul mimo jiné, že stavovské kastovníctví kvetlo nejvíce za doby husitské. V tom pokračoval v před zarmoucený Tůma a kurážně žádal, aby byla odhlasována resoluce: „My občané...“ Větu mu přetrhl dp. Krieshofer, řka, že návrh resoluce nepřipustí. Tůmova smělost byla ovšem víc než smělost; na schůzi katolického spolku nezvaní veřejníci chtěli uplatnit vlastní resoluci! Že by bývali „národní“ katolíky překřičeli, bylo ovšem nepochybno. Katolíci se ztráceli ven již za řeči Holinkovy a hrdla Klořáčovců se oavědčila znamenitě už dříve. Ten pán, který ubohého Tůmu za sebe naskrtoval do předu, mohl se přece aspoň trochu zardít a počínat si otevřeněji. Předseda za velikého hluku ukončil schůzi, ale „národní“ zahlaholili píseň o „mnichů rotě líné,“ aby dokázali, že si svou snášelivostí a vzdělaností dobře zasloužili prokázanou blahobylí katolíků. — Ať šije svoboda a snášelivost! Úsudky nestranných svědků o rekovství Klořáčovců se nijak nerozházel. Katolická věc nemohla mít lepší reklamy, než jaká se jí dělá ze strany Klořáčovců. Páni se postavili na prany sami. Kdo se podlouhdě vtírá bez pozvání do cizí společnosti, kdo nemůže slyšet chválu na největšího českého panovníka a stojí o randál za každou cenu, ten veliké vzdělání právě nedokazuje. K pěkné kulturní práci vzdělávají náš lid liberální vůdové! Zda tropí takové výtržnosti při schůzích socialistických členové jednot našich? Naposlady bude platit za nejlepší známku pokroku jizlivost a zdivočilost. Představme si, jak by to dopadalo s katolíky, kdyby měli tací lidé volnost slova i v kostele. Deset hrdel by stačilo na překřičení kazatele, ať by mluvil pravdu nejzřejmější. Katolíci by nevěděli kam se uchýliti, aby měli od veřejných truchu pokoje, neboť by škodolibé čety byly všude pohotové. Katolíci Polští poznali kulturní úroveň našich protivníků v plném světle a učinili si o tom jedině správné úsudky hned na místě a schůze nedělní jim bude nejlepší povzbuzením k práci dále.

Různé zprávy.

(7) Odkud člověk? My křesťané věříme, že z ruky Boží. Materialistická věda ovšem původ jeho odvádí z hmoty a z říše zvířecí. Zvláště důkladná věda německá si na to potrpí. Nejnovější náhled předvádí knihy Wiederaheimovy, Alebergovy a Sokolowskyho, dle nichž tak zvaný Pithecanthropus erectus (opicočlověk) není předkem lidí, ale jenom postranní odřodou praoce, z něhož vyšel člověk. Praozec ten náležel k poloopím. Proměna na člověka stala se v Australii, kde nebylo dravců nebezpečných, kteří by ho sežrali, kde ale bylo dosti malých zvířat, které prvý člověk mohl přemoci a tak z býložravce státi se všežravcem. Protože v Australii byla rovina a nebylo pralesů, naučil se žiti na zemi a nezůstal tvorem na straně žijícím. Rozdíly plemen nastal putováním po světě. Až dosud prvý člověk se přeměňuje a proměně je časem v nový druh. Při tom tyto německé učenci žádají, aby tyto fenomenální objevy staly se předmětem vyučování ve školách. Upozorňujeme na to, aby to naše čtenáře nepřekvapilo, až české časopisy liberálních odstínů počnou tuto německou vymoženost paponškovati.

Děti o prázdninách v Dánsku. Venkované dávají své děti o prázdninách městákům, kteří opět své na venkov posílají. Stát povoluje k tomu volnou jízdu, a školy odesílají dívky dle přání rodin. Děti cestují samy, každé má svůj list na prsou upevněný. Stane-li se někdy výjimečně, že zabloudí, jsou pohostěny v místě nejbližším. U vlaku očekávají trpělivě sedláci a selky malé cestovatele. Dětem dostane se u nich péče, již doma často postrádají, a vracejí se pak domů vždy se zdravím pevnějším. Měšťáci opět ukazují dětem venkovským pomníky, důležitosti a okolí hlavního města. Kdež posílá ročně přes 10.000 dětí na venek a přijímá právě tolik obyvatelů venkova. I ve Francii anaží se již zavěsti tento chvalitebný obyčej.

Výhody při stavbách. Dle ustanovení ř. z. ze dne 25. března 1880 a výk. nařízení ze dne 1. prosince 1880 povoluje se na 12 let osvobození od placení domovní daně třídní a činovní a) ze stavení, ze základů nově zřízených, b) ze stavení, ze základů nově přestavěných a c) z přístavků k řídel domů ze základů zřízených aneb z přístavěných poschodí. Za tím účelem se požaduje: 1. podati žádost (nekolikovanou) do 45 dnů po ukončení stavby aneb určení dřívě před nastalým upotřebením stavby. Žádost lze také ústně přednésti do protokolu buď u c. k. berního úřadu aneb u c. k. okres. hejtmantství (berní referát). K žádosti nutno přiložiti: 1. stavební plán přílohovým kolhem opatřený a obecním úřadem stvrzený, 3. povolení ku stavbě (nekolikované), 4. povolení ku obýváním, pokud se týče — upotřebením budovy (nekolikované), 5. stvrzení obecního úřadu ohledně dne, kterým stavba dokončena byla (nekolikované, obsahující pojmenování místností, jež ve skutečnosti zřízeny byly. Nemohou-li býti veškeré přílohy zároveň se žádostí podány, určí se lhůta pro dodatečné jich předložení. Na základě žádosti, jež se opožděně podají, povolí se osvobození od daní od lhůty platební, jež následuje na podání žádosti do konce doby dvaceti let, ode dne dokončení stavby počítaje.

Němectví v Praze. Poslanec Březnovský a soudruzi podali 21. dubna ministerstvu vnitřní dotaz ve příčině zuřivě germanizační činnosti některých německých spolků pražských zvláště při posledním sčítání lidu, kdy použito všech možných prostředků a každého nátlaku, jen aby se v Praze napočítalo Němců co možná nejvíce. Zvláštní zřetel obrácen k židům. V dotazu tomto uvádí poslanec Březnovský, že na dolejších Novém Městě v Praze je více než čtyři sta židovských obchodníků, kteří i s rodinami, ač narodili se v ryze českých a jiných neněmeckých obcích, přece se k německé řeči přihlásili. Z toho je vidět, kdo v městech našich udržuje němectví. V Praze bylo Němců proti jiným letům opět značně, tak že dnes netvoří již ani se šidý pláň 10 procent všeho obyvatelstva.

Pohlednice s obrazem J. B. M. nřp. Dra. Jos. Doubravy jest možno opět dostati u Všeodborového sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové za předem zaslaný obnos ve známkách.

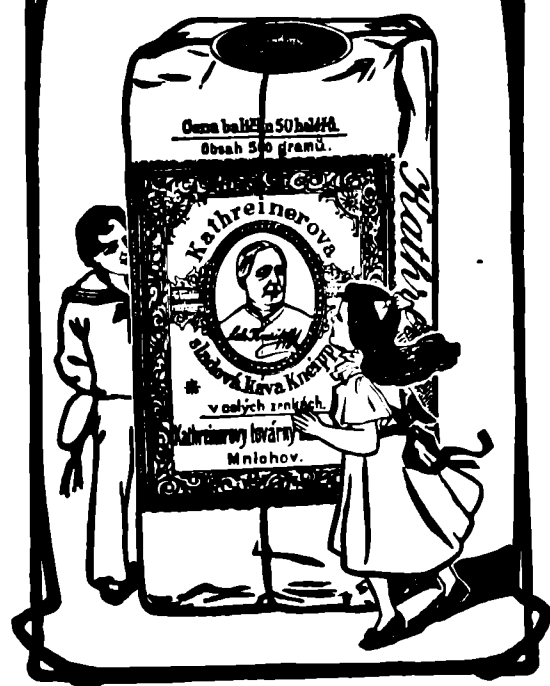
Městské Kileperove divadlo v Hradci Králové. Ve čtvrtek dne 30. dubna 1903 pořádá Česká Filharmonie z Prahy velký symfonický koncert. Začátek o půl 8. hou. večer. Konec po 9. hod. Křeslo zl. 1. — Lože zl. 4. — Sedadlo I. třídy 80 kr. — Sedadlo II. třídy 60 kr. — Tribuna 1. zl. Sedadlo na galerii 50 kr.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 18. dubna 1908. 1 hl. pšenice K 11.40—12.60, žito K 9.00—10.20, ječmene K 7.00—8.00, oves K 6.00—6.00, proso K 0.00—00.00, vřes K 10.00—10.40, brambory K 16.50—21.00, čočka K —.00—, jablek K 20.—, krup K 16.00—22.00, bramborů K 2.60—3.00, jetelového semene ruského K —.00—00, jetelového semene červen. K 00.00—00.00, máku K 32.00—00.00, lněného semene K 19.00—26.00, 100 kg. žit. otrub K 11.—, pšenič. otrub K 10.50, 1 kg. másla K 2.40—2.80, 1 kg. sádla vepřového K 1.80—2.00, tvarohu K 0.28—0.36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jeden hl. cibule K 3.20—4.00, jedna kopa drobné zeleniny K 1.00—2.40, 1 kopa zelí 0.00—0.00 K, 1 pytel mrkve 1.20—1.60, 1 hl. švestek K 0.00—0.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa celere K 0.00—0.00, 1 hl. jablek 0.00—00.00.

Zdvorná prosba:

PM nákupe neradíte pouze sladovou kávu, nýbrž výsledně vždy — Kathreinerovu — sladovou kávu Kneippovu šátek a to pouze v původních zde sobrasných balíčkách.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,

c. k. dvorní dodavatelství

v Jabloném n. Orl. č. 86.

Dílka ku vyšívání a hotovení mešních rouch, počínaje od 2. K, pluvliů, dalmatik, korouhví, praporek, církevního prádla atd., pak dle patřících i tuzemských vzorů spracované kalichy, cibore, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného nákupe z doby patřících vystavy a velikých novotín v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obsluze.

O realnosti závo u svědčí mnoho tisíc odporučen. — Velké obrázkové ceníky a paramenta k výběru franko.

Adresování vždy do-lované se v proěnje.

Marie Benešová

PRAHA, Celetná ulice, 12. I. p.

dop. ručuj

svůj chvalně známý, hojně zásobený

sklad pian a pianin,

nejdokonalejších soustav od světov. renom. firem, za ceny nejlevnější, s plnou zárukou.

Též výměna a půjčka.

Obehrané nástroje, 7 oktáv, od 50 zl. výše.

Četná doporučení!

Četná doporučení!

Výhodná koupě.

Prodá se úplně zachovalý, pouze 2 leta v činnosti trávící

acetylenový aparát

pro 60 plamenů za 40 procent tovární ceny. — Záruka za správný chod zaručena. — Blíží sdělí administrace t. l.

Právě vyšlo! Kříže a kalichy.

Napsal + Edvard Brynych r. 1886 7.

8°, stran 439. Cena brožov. 2 K.

Lze dostati i vázané v obyčejné vazbě pro knihovny.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

Malínský křen

— letošní sklizně —

5 kg. 15 kořenů . . K 6.—

5 kg. 20 kořenů . . K 5.20

5 kg. 25 kořenů . . K 4.50

franco na každou poštovní

stanici dobírkou zasílá

Jos. Mikulecký,

vývoz malin. křenu v Kutné Hoře.

Vzorné zařízení

slatinné lázně VELICHOVKY

u Jaroměře v Čechách.

Osvědčené proti rheumatismu, dně, ischias, dále pro chudokrevné, skrophulezu, nemoci ženské atd.

Průkopující účinky léčby.

Favbná lesnatá krajina. — Osvědčený lázeňský lékař MUDr. V. Maxm z Prahy.

Pošta a telegrafní stanice v budově lázeňské. Pohodlné spojení s Prahou čtyřikrát denně.

Výtečná restaurace v regii. — Ceny mírné!

Obšírné prospekty zasílá správa lázní zdarma

— Dvakrát týdně koncert. —

Založeno r. 1850

Velectěnému duchovenstvu
doporučuj

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, sač se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy znovuzlacení a stříbření starších věcí vykona se rychle a zálohou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázati četnými pochvalnými přípisy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k sa koupení a opravě kalichů, monstranci, ciborů, reliquiářů, uadobek na sv. oleje, lamp luceren, lustrů, kaditeln, váček na křest, svícenů, pacifikálů, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

Založeno r. 1860.

Nejstarší závod kamenický

Zdenka Ježka

v Hradci Králové

v ulici Čelakovského (ve vlastním domě).

Stálý sklad

hotových pomníků

z mramoru, žuly domácí, sienytu a černé žuly švédské.

Provádí stavby rodinných hrodek a veškeré práce hřbitovní solidně a levně.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporek; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-gasse čis. 35.

Na ukásku zasílá se vše franco.

Unicum proti

dně, rheumt., ischias, slabost a t. d.

sezona hraběcích
Annenských slatinných lázní
XIX. v Bělohradě
(sev. záp. dráhy Čechy)
Sezona trvá
od 11. května do 20. září.

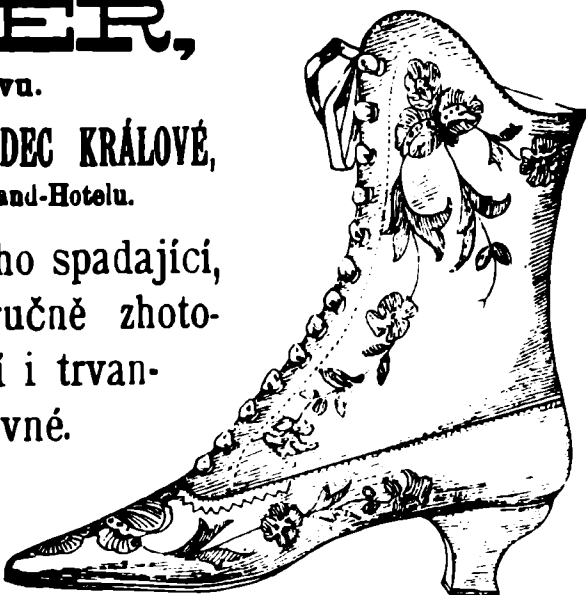
F. FÜGNER,

dodavatel c. k. vojen. unif. ústavu.

Hlavní závod: HORA KUTNÁ, Filialka: HRADEC KRÁLOVÉ,
proti Vlášskému dvoru. vedle Grand-Hotelu.

Přijímá veškeré práce do oboru jeho spadající, které ve vlastních dílnách jen ručně zhotovuje a ručí za elegantní provedení i trvanlivost svých výrobků za ceny levné.

Nejtrvanlivější kůže jsou Osearia a Ševro, cídíme-li je krémem neb jemným olejem.

K době
velikonoční

Boží hroby se slohem kostelů souhlasné
Křížové cesty v reliéfu řezané neb lité.
Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškerá kostelní zařízení doporučuje uctivé umělecký závod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Pisárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 30. v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. ceníky, nákresy a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných připisů vyloženo k nahlédnutí.

LIQUEUR
VEGETAL
ED-AD. MALBUREASYN, SMÍŘICE

VARHANY

soustavy kuželové a pneumatické, lahodného zvuku a důkladného provedení, s praktickým zařízením hracích stolků doporučuje (i harmonia) sl. farním a patronátním úřadům majitel c. k. výsady a zásluž. kříže budoř. akademie belgické

Bedřich Čápek,

stavitel varhan a harmonií v Poličce.

Do Hradce Králové a okolí.

Největší královéhradecký

sklad nejmodernějších

Vídeňských klobouků

od známé české firmy Jan Rozhon ve Vídni

— nachází se u —

FR. BERANA

v Hradci Králové,

na Svatojanském náměstí č. 170.

Velký výběr a ceny nejlevnější.

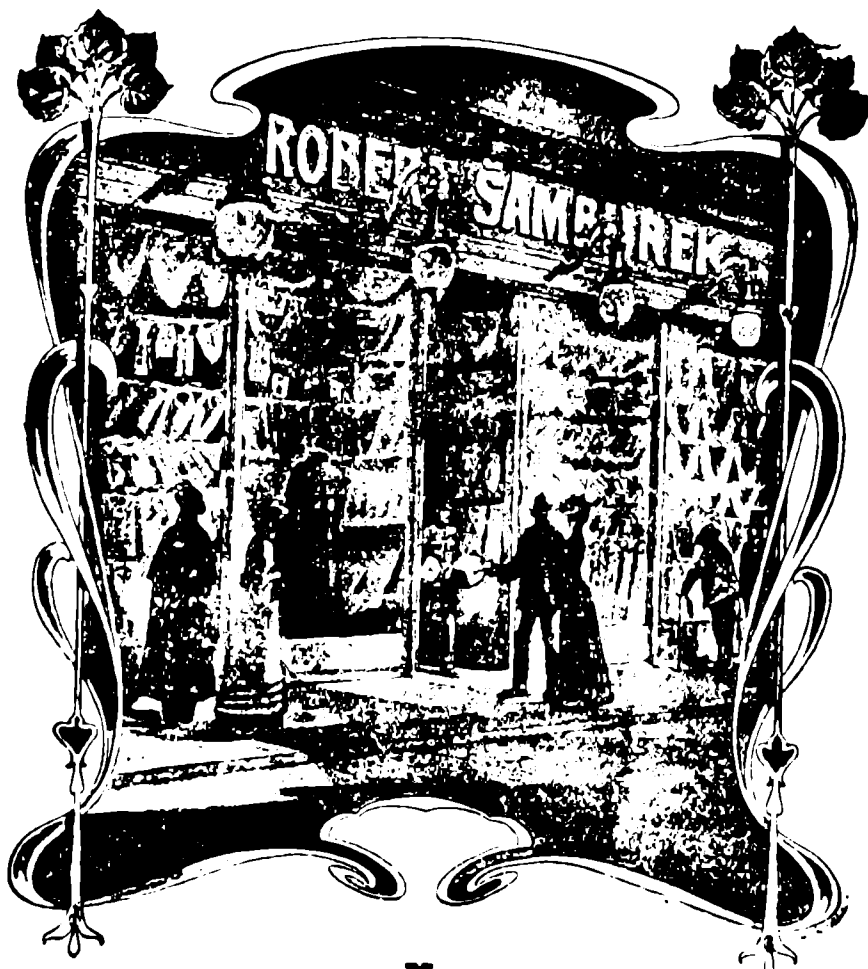
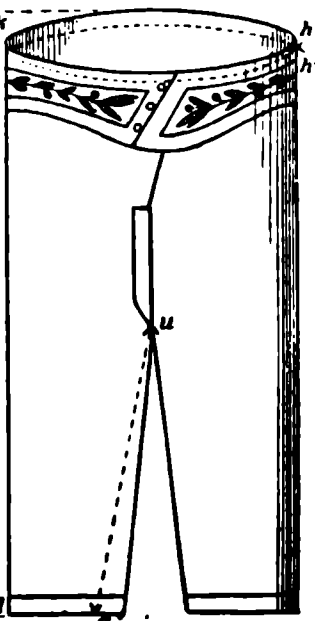
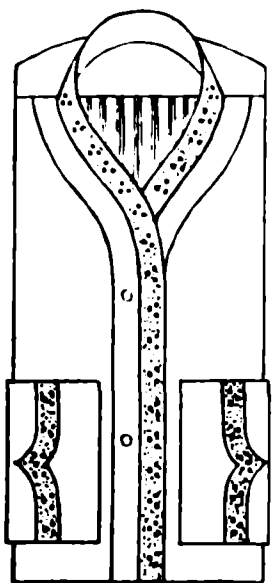
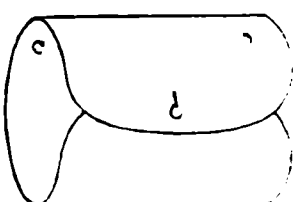
NOVOTINY

tu- i cizozemské pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro vele-
důst. duchovenstvo a sukna ku ohrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Gbchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.

Vzorky se na požádání zašlou.

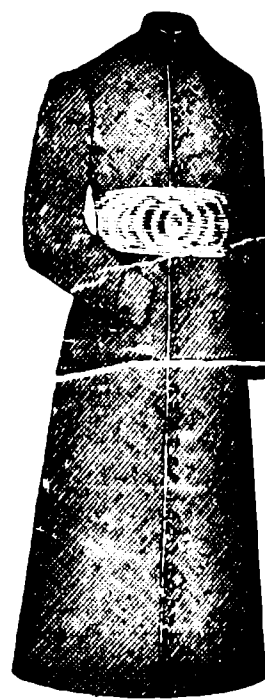
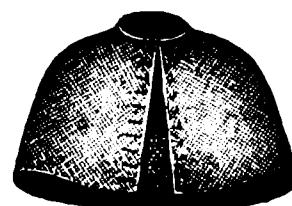
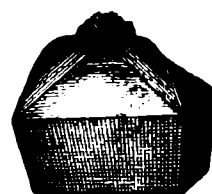
Robert Šamburek,

Založeno r. 1890. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1890.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Pilnáckovo mýdlo lanolínové

● jest nejlepší mýdlo toaletní. ●

Činí a udržuje pleť svěží a jemnou. — Jest naprosto neutrální. — Jest nejlepším toaletním mýdlem, které i těm nejpřísnějším požadavkům úplně vyhoví.

Vyrábí již od r. 1897 výhradně

JOSEF PILNÁČEK, c. a k. dvorní dodavatel
— v Hradci Králové. —

Pro důst. farní úřady.

Výkazy dotačních nadací při farním obročí

destati lze 1 arch za 6 haléřů

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Nábytek na splátky

bez zvýšení cen na každou stanici dodává

výroba a sklady nábytku

K. V. Skuherský, Hradec Král.

Bursa práce v Hradci Králové.

Upravovatel pláten, 2 topiči, knihař, bednář a zámečníci hledají práci. Truhlář a krejčí dostanou hned práci. — Přihlášky přijímá Josef Polák, tajemník Všeodborového sdružení v Hradci Králové, Adalbertinum.

● Největší sklad ●

všech druhů koberců, záclon, pokrývek, přikrývek flanelových i prošitých, různých předložek k postelím, jakož i čínských kožešin, předvěsků na okna, cestovních potřeb, jako: tašek, kufrů, košů, cestovních dek, deštníků, županů, rohožek, železného nábytku atd.

— firmy —

JAN STOUPA

v Praze, Václavské náměstí č. 32.

SLAVIA,

vzájemně pojišťovací banka
v Praze.

Sazby a podmínky vynikají osvědčenými výhodami a liberálností.

Všechny zisk náleží členům, neboť Slavia jest stavem vzájemným.

Pozoruhodny jsou zvlášť sazby:

- IIa.) 1 pro případ úmrtí,
- IIa.) 4 pro případ úmrtí a dožití,
- IIa.) 4 a IIa.) 5 na věno dítkám,
- IIg.) na výsledky množné,
- IIa.) 6 a IIa.) 6 se 4% stoupajícím úrokováním.
- Ib.) na pojištění pensí.

V posledních letech vyplácela se 10% dividendy.

Reservy a fondy K 24,189.840.65
Dosavadní výplaty K 70,232.873.58

Vyvěštění a sazby zdarma zažle

Generální ředitelstvo banky Slavia
v Praze, Havlíčkovo náměstí,

a generální zastupitelství v Brně, ve Vídni,
v Lublani, Lvově a Záhřebě.

Obrázky k sv. přijímání

— nabízí —

ve velkém výběru a za zvlášť výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vzorky jsou na požádání k dispozici.

Díkůvzdání.

Stižení jsouce hlubokým bolem, kterým v posledních dnech navštívil nás Pán, vzdáváme jménem svým a jménem nešťastného svého syna

nejvřelejší dík

především slovutnému panu Th. Dru. Františku Šulcovi, professoru theologie v Hradci Králové, za všecky jeho opravdovou láskou křesťanskou posvěcené činy, dále panu Josefu Janouškovi, obchodníku v Hradci Králové a jeho panu bratrovi Václavu Janouškovi, majiteli parní pily v Tuří, všem spolužákům Otta-karovým i spoluchovancům jeho a vůbec všem, kdožkoli s účastí neštěstí naše sledovali.

Zaplať to všem Bůh!

Truchlící rodiče:

Vojtěch Bodenštejn,
kn. lesmistr v Jičíně.

Anna Bodenštejnová,
jeho choť.

Placení zlatem.

Na nátlak finanční dynastie Rothsildů byla r. 1891 odhlasována v Rakousku i Uhersku zlatá měna, ovšem jen na papíře. Dosud se platilo papírovými sátkami a stříbrnými mincemi.

Když r. 1871 zavedlo Německo zlatou měnu a přestalo rašení stříbrných tolarů, když pak následkem toho byla zavedena zlatá měna i v Sev. Americe, Rusku a dokonce i v Indii, klesla náhle cena stříbra tou měrou, že kov ten dosud všeobecně považovaný za platební minci stal se tak znehodnoceným, že pomalu bude se s ním nakládati jako se starým železem. Až do roku 1871 platilo se všeobecně za jedno kilo zlata patnáct kil stříbra. Zlato mělo na základě mincovního zákona, vydaného r. 1808 ve Francii, všeobecně uznanou hodnotu, jež jest patnáctkrát dražší než stříbro; poměr ten či jak finančníci praví „relace“ zlata a stříbra byl vyjádřen číslicemi 1: 15, to jest za 1 kilo zlata musí se dáti 15 kil stříbra. To platilo až do r. 1871. Od té doby začala ale cena stříbra klesati. Na burse v Londýně platilo se za 1 kilo stříbra 200 korun nynějších našich peněz. Dnes možno na téže londýnské burse koupiti 1 kilo stříbra za 80 korun!

R. 1879 bylo nařízením obou ministrů finanční rašení stříbrných zlatníků u nás zastaveno. Razilo se tehdy z 1 kilogramu stříbra 90 zlatníků. Jeden kus zlatého ve stříbre váží 12 3457 gramů a obsahuje 11 $\frac{1}{2}$ gramů jemného stříbra. Do r. 1871 platilo se na burse v Londýně za 1 kilo stříbra 167 marek německé říšské měny. Kdo by si byl tehdy koupil stříbro a dal si ho na svůj účet raziti na zlatníky, byl by něco prodal. Kdo by ale dnes koupil v Londýně 1 kilo stříbra za 67 marek a dal by z něho raziti zlatníky, vydělal by při nejmenším 100 korun, poněvadž z 1 kila stříbra se razí 90 kusů stříbrných zlatých.

Kdyby bylo u nás dovoleno rašení stříbrné mince, byli bychom za krátko zaplaveni stříbrem z celého světa. Kdo jest původcem toho, že stříbrné mince dosud všeobecně k placení užíváme, že stříbro všeobecně považováno za kov mincovní nejednou této důležité hodnoty jest zbaveno? Kdo jest původcem toho, že následkem zavedení zlaté měny uměle v lidu ubývá stále peněz a bída z toho se rozmáhá?

To jsou předléžité otázky, které se dotýkají velmi citlivé hmotných zájmů našeho lidu. Obzvláště rolnictvo má si této otázky velmi bedlivě všimati. Zavedení zlaté měny pozorovati možno současně také klesání cen výrobků, především obilí. Na příklad americký farmář dostával za 1 hl pšenice před 20 lety 72 cents, dnes dostává sotva polovinu. Věc se má tak. Veškerý majetek bývá oceňován podle jistého měřítka. Měřítkem tím jsou peníze, alespoň se jim poslední dobou staly. Nyní rozhoduje o tom, z jakého předmětu peníze jsou. Dokud stříbro mělo úplnou hodnotu mincovního kovu, dokud za 15 kilo stříbra bylo lze koupiti 1 kilo zlata, dotud cena ostatních všech výrobků a tovarů byla podle toho poměru oceněna. Nyní ale musím dát 34 kil stříbra, abych za ně koupil 1 kilo zlata. Z toho následuje, že cena zlata více než dvakrát stoupla a cena stříbra více než dvojnásob klesla. Poněvadž se má všecko nyní platit zlatem, musím dle toho dávat dvakrát tak veliké množství zboží abych obdržel totéž množství zlata v mincích. Jestliže dal náš rolník před 25 lety jeden metrál pšenice na trh a prodal ho, obdržel řekněme 32 korun dnešní měny; dnes dostane 18 korun! Cena obilí dvojnásob klesla, poněvadž cena měřítka všeho, to jest zlata, dvojnásob stoupla.

Dle stanov rakousko-uherské banky nastává povinnost veškeré bankovy u pokladny vypláceti hotově zlatou minci počínajíc od 28. února 1903. K tomu ovšem nutno, aby záležitost ta byla zvláštním zákonem upravena. Zlatu k tomu dojde, nevíme, ale oba finanční ministři dali na jevo, že se k tomu pilně pracuje ze strany bankovního řízení. Jest ovšem jiná otázka, zda by se bance rakousko-uherské podařilo, zasoby zlata udržeti v oběhu. Dosud bylo dáno do oběhu za 127 milionů korun zlatých dvacet a desetikorun, ale ku podivu, mince ty neunalezají v obecnstvu obliby, za krátký čas plynou do pokladen banky zpět.

Není pochyby, že, jak věci se dnes mají, oba finanční ministři se asi sotva odváží k tomu, aby přikročili k placení hotově zlatem. Musíme uvážiti, že platíme nyní asi 120 milionů korun ročně cla za zboží z ciziny k nám dovezené. To by však méně vadilo. Ale my platíme ročně 400 milionů korun úroků a dividend za cenné papíry našeho původu, které jsou v rukou zahraničních kapitalistů. Kdyby se tyto úroky

musely platit ve zlatě, pak by dlouho to netrvalo, a sklepy banky rakousko-uherské by se brzy vyprázdnily a celá akce zavedení zlaté měny by vlastně byla zmařenou. Proti nebezpečnému tomu tlaku finančních velmožů, aby za jejich spekulace trpěly státy a národy, musí se co nejdříve veškeré vlády a parlamenty opřít.

Zprávy hospodářské.

Ochrana zahrad proti mrazům.

Přírodnický časopis „Živa“ přináší v čís. 2. zajímavé pokyny sadám a vinám ku ochraně sadů proti mrazům. Pokyny tyto jsou vyňaty z amerického spisu prof. W. Hammona, jenž za pomoci mnohých odborníků činil mnoho zkoušek ku záchraně ovoce před mrazem. Největší škodu způsobují noční mrazy, které se vyskytují v pozdním jaře, poněvadž rostliny jsou ještě příliš něžné. Velice mnoho záleží též na poloze zahrady. Tam, kde vzduch jest v pohybu, bývá škoda vždy menší než tam, kde se nalézá v klidu; zvláště zle bývají postiženy uzavřené kotliny, kam studený, těžký vzduch stékáje tvoří nehybná jezera klidného vzduchu. Jiným zajímavým zjevem bylo potvrzení náhledu, že škoda mrazem způsobená může býti značně zmírněna, když namrzlé ovoce bylo ochráněno před náhlým oteplením při východu slunce; místa největších ztrát byla tam, kde sluneční paprsky náhle padly na stromy. Mnoho i z namrzlého ovoce bylo zachráněno, kdež byla vložena stříška na ovoce, čímž toto se vlivem slunečních paprsků jenom znenáhla zahřívalo. Mnoho případů bylo zaznamenáno, že i ovoce tenkou vrstvou ledu pokryté se zachránilo, když bylo dokonale skropeno studenou vodou, při čemž bylo nutným opatření, aby táni vrstvy ledové zvolna pokračovala.

Methody, jichž se ku zmírnění aneb zamezení nočních mrazů užívá, jsou následující: I. Methoda, záležející v míchání vzduchu pomocí plotů, na nichž proud studeného vzduchu se třísťe míchá se s okolním. II. Methoda, zakládající se na ohřívání vzduchu v ovocných sadech v stejných vzdálenostech od sebe jsou rozestaveny drátěné koše, v nichž hoří uhlí, čímž se docílí zvýšení teploty o několik stupňů. III. Methoda, užívající umělé vytvořených mlh a oblaků. Navihl sláma, staré dříví, suchá mrvá zapáleny hoří čmoudivým plamenem a vydávají velké množství kouře, zvláště když jsou kropeny vodou; taková mlha v sadě působí jako skleník a latentní teplo páry se zde znamenitě uplatňuje. IV. Methoda, záležející v zavlažování; ohřátá voda, která pro svoje velké specifické teplo znamenitě se hodí ku hromadění tepelné energie, rozvádí se po sadě ve stružkách. V. Methoda, záležející v kroupení, které se koná, když mráz ukončil a když teplota počíná opět stoupati. Účel této metody jest, zabrániti rychlému oteplení ovoce vrstvou ledu pokrytého. Tak v Rinertide v Kalifornii v sadech Mr. Everesta jest velká část těchto ochráněna pomocí kropicích přístrojů, upravených na vrcholech stožárů 50 stop vysokých. VI. Methoda, záležející v přikrývání. V principu podobá se skleníku, zahrnuje úplnou ochranu a jedinou námitkou proti této jest obrovský náklad spojený s konstrukcí těchto laťových stříšek z lehkého dříví, potažených kanafasem neb muselinem, neboť obnáší na 1 akr půdy až 400 dolarů. —

Literatura.

V. Kotrba v Praze. Jos. Ehrenbergra sebrané spisy záb. sv. VI., seš. 63. — 66. Obsahuje povídky: Obrázek z ponti Svatojánské a Staří Houkalovi na živnosti a na výminku. Dvoješit za 64 h. — Obrázky vojenské. „Sebraných spisů“ Bohumila Brodského sešit 1. Bohumil Brodský jest dnes již všemu čtenářstvu znám, po všech beletristických časopisech a sbírkách roztroušeny jsou jeho práce. Teprve tímto souborem bude moci se všestranná činnost a mravnost píle Brodského oceniti. Právě vyřel první sešit přináší „Na postupu“, první práci z jeho Obrázků vojenských. V tomto sešitě jest plno jasů, života, svěžesti, tak jak jaro a čilý vojenský život. Seš. za 30 h.

Unie v Praze. Babička od B. Němcové ve skvostné úpravě, s kresbami akadem. malíře A. Kašpara. Trojbarvotisk v textu. Seš. 6. a 7. za 5 K. — Dějiny umění národa českého. Napsal Ferd. Lehner. S četnými ilustracemi a barvotiskovými přílohami. Seš. 15. za 70 h. — Spisy Julia Zeyera VIII. Fantastické povídky. Seš. 3.—5. po 40 h. — Sofie Podlipské spisy VII. Dva rodokmeny seš. 7. a Lásky budoucnosti seš. 1. a 2. po 30 h.

J. Otto v Praze. Jos. Kofenského „K proti-noščám“. Z cest po Australii. Seš. 13. a 14. po 60 h. — Nová země na severu. Výprava kapitána Otty Sverdrupa k severnímu pólu. Překládá dr. Jiří Guth. Seš. 4. a 5. po 60 h. — J. Arbesa Sebrané spisy VII. Knihy novel a povídek II., seš. 7. 9. po 30 h. — Sebrané spisy Karol. Světlé. Z rodinných podání. Seš. 2.—4. po 30 h. — Básnické spisy Jar. Vrchlického. Hudba v duši. Seš. 2.—4. po 32 h.

J. R. Vilímek v Praze. Dr. Jar. Kosiny Velikáni našich dějin. Seš. 23. a 24. po 25 h. — A. Dumas. Tři mušketýři. Seš. 25. a 26. po 25 h. — J. Klecandý spisy: Karacson Aladar. Vojenský příběh. Seš. 3. a 4. po 25 h.

Družstvo „Vlast“ v Praze. Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Redaktor Tomáš Škrdl. Roč. XIX., čís. 7. Roční předplatné 10 K. — Vychovatel. Časopis věnovaný zájmům křesť. školství. (S Katechetickou přílohou, roč. VI., čís. 4. Redaktor Frant. Zundálek). Redaktor dr. R. Horský. Vychází 1. a 15. v měsíci za roční předplatné 6 K.

Nakladatelské Družstvo Máje v Praze. Ignáta Hermanna Na různé adresy. Cena 4 K. Spisovatel známým svým způsobem promlouvá tu o různých otázkách. — Poslední květ. Lyrické básně Aloise Škampa. Některé básně v části „Z přírody“ zvlášť vynikají. Úprava knihy skvostná. Cena 1.50 K.

Dr. Frant. Bačkovský v Praze. Sebrané Drobné básně od Jana Kollára. II. vydání. Za 40 h. — Máj. Básně od Karla Hynka Máchy. Za 20 h. — Tatrská múza s lyr. slovenskou. Od Pavla Josefa Šafatika. Za 40 h. — Malé Noviny pro děti, které se nedávno naučily čísti. Sobrázky. Pořádají Fr. Hrnčíř a Fr. Křeh. Ročník má 10 čís. za 1 K.

Křesťanská Škola. Časopis pro šíření ideí nábož. v čes. školství. Řídí Václav Spaček. S přílohou „Obrana“ pravdy křesť. ve veřejném životě. Roč. II. Čís. 7 a 8. Vychází 10. a 25. v měsíci za roč. předpl. 6 K. Expedice v Praze 200.—II

Vychovatel. Časopis věnovaný zájmům křesť. vychování. Roč. III., čís. 6. a 7. Řídí Al. Adamec. Předplatné na rok 6 K. Administrace v Brně, na Petrově č. 1.

Epocha, čtrnáctidenník, přináší velmi poučné články z oborů průmyslu, obchodu, o vynálezech atd. Seš. 11.—13. řídí J. Jindra. Předpl. na rok 6 K. Administrace v knihkupectví E. Weinfartra v Praze H.

Vzájemnost československá. Časopis věnovaný československé vzájemnosti. Vydává Československé družstvo. Redaktor Kar. Kučera. Ročník I., číslo 2 Vychází jednou za 2 měsíce v Olomouci za předpl. 8 K.

František Sušil. Životopisný nástin od dra. Pavla Vychodila. Seš. 5. za 80 h. Vychází v benedikt. knihtiskárně v Brně.

Klíč k určování lišejníků okolí německobrodského. Napsal Jos. Novák, ředitel c. k. pedagog. v Hradci Králové.

Dědictví Svatojánské v Praze. Čís. 90. na rok 1903 obsahuje dvě pěkné povídky: Irena. Povídka z dob Domicianových. Z polštiny přeložil V. T. Kamejaky. — Pro Boha a pravdu. Povídka z nedávných dob. Z polštiny přeložil Jos. T. Kajetan.

Obzor, zábavně poučný časopis. Roč. XXVI., čís. 6. a 7. Vychází dvakrát za měsíc redakci Vlad. Štaetného v Brně. Předplatné na rok 4 K.

Rozhledy po lidumilství. Vycházejí redakci JUC F. C. Vika ve prospěch „Jub. ženského azylu císa. a král. Alžběty“ v Praze. Roč. XI., čís. 4. Předplatné 4 K přijímá Lotty Trakalová v Praze III.

Náš Domov, obrázkový měsíčník zábavně poučný pro lid. Vychází redakci Jos. Vévody. Ročník XII., čís. 1. a 4. s bohatým obsahem. Roční předpl. 4 K přijímá administrace v Olomouci.

Volečlatojny Pane!

Raďte si dopati o ilustrovaný

CENNÍK PAMÁTEK

na první sv. přijímání a zpověď

české katolické firmy

EM. WERNER, devotionalle,

Brno (Morava)

a při potřebě shledáte, že koupíte levněji než všude jinde.

Vše s návody k upotřebení.

Zkuste!

Purttin, nejlepší čistící vodičku, 100 gr láhvička 74 h. — Pomádu na uhyry, 1 kelímek 74 h. — Vodičku na uhyry, 1 láhvička 74 h. — Vodičku na plhy, láhvička 74 h. — Lepidlo na sklo a porcelán, láhvička 64 h. — Kanecelákové lepidlo, kelímek 64 h. — Vodičku na skvrny na oděvu láhvička 64 h. — Vodičku na skvrny inkoustové na papíru, láhvička 64 h. — Esenci, na dobrý rum kubanský, láhvička 74 h. — Proti předem zalanému obnosu jednotlivě franko zasílá

JOSEF PÁTÝ,

drogerie „U Matky Boží“ v Pecce,
severo-východní Čechy.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

*dlíže sádov na sušičkování ovoce, spložený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách*
— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punče, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vysnamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medaille.

Vzorky zdarma a franco.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

*Důvěry hodným zásilkou na výběr též i na splátky
bez svýběrní cen. — Založeno r. 1843*

Štěpařský vosk

velmi dobrý, levně nabízí

Josef Pilnáček v Hradci Král.
c. a k. dvorní dodavatel.

Víno

přírodní, všech druhů, 1 litr od 85 kr.
lze dostati u

J. Kadečky v Hradci Králové
v „Adalbertinu“.

Chemický rozbor c. k. zkušební stanice
v Klosterneuburgu se na požádání předloží.

První výroba
věžních hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd., doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty
jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damask.
sboží u ryze českého, křesťanského, svěpomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodávají všechny druby, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem poštou
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Klobouky
k jarní a letní sezoně
plstěné a vlněné vlastní výroby.

Klobouky plstěné
nedostižitelně jemné a lehké s tovary P. a C.
Habig, c. k. dvorní dodavatelé.

Lovecké klobouky lodenové
s tovary Ant. Pichlera v Štýrském Hradci.

Klobouky slaměné
nejjemnější i nejlevnější od pražských, českých
firm. — **Formy.**

Sportovní čepice
různých druhů

**Dětské čapky, barety, letní
mikado.**

Vše v nejhojnějším výběru má na skladě

Jos. Dvořáček,
kloboučník.

Hradec Králové, Palackého třída č. 83.
u Pražské brány.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franco zašlou

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 146 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k bohu
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, sí-
těními i vsazením.

Veskeré rozpočty, skissy i odborná
rada besplatně, bez vešlé závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání

Založeno roku 1886.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyřlou kolekci
nových vsorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleddstoj-
ného duchovenstva svědčí o poutivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Ukážte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody
Též na splátky bez svýběrní cen!

Krásný byt

v I. patře, s rozkošnou vyhlídkou na sluneční
stranu v nové vystavěné vile v Hradci Králové,
sestavující se 4 velkými pokoji, s jizbou pro
služku, koupelnou, balkonem a verandou, pod
jedním uzavřením, s veskerým příslušenstvím pro-
najme se od 1. července 1903. — Blíží aděli
administrace t. l.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Čistý včelí vosk

v nejvyšší ceně kupuje

Josef Pilnáček v Hradci Král.
c. a k. dvorní dodavatel.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
doporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrovově (Čechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franco zašleme

nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se nosíluji.
Provedeno ke 300 oltářů.

OBNOVA

Číslo 18.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k -- k

V Hradci Králové, dne 1. května 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

I se známinkem.

(3) Student Frantík obdržel od otce užaslé hezky těžkou zásilku, jako mimořádnou pochoutku, když už paní kvartýrská byla na jídlo až příliš opatrná. S Frantíkem sdíleli společný byt ještě dva šelmovští kollegové, kteří také rádi všelicos mimořádně smlsli, jen když k tomu mohli přijít zadarmo. Frantík se však nyní ustálil na pevném úmyslu, že kamarádům nedá nic; není potřeby stále holdovati myšlénkám komunistickým, zvláště když z toho sám pro sebe nikdy užítka nemá. Proto objemnou zásilku zatají. Vstříčil všecko v postranní komůrce do kufru a hodoval několik dní tajně. Když však jednou po tajném mlsu z komůrky vycházel, bylo chytrému Honzíkovi velice nápadno, proč se Frantíkovi tolik ústa blýští. Za hodinu na to šel tajně Josefovi: „Poslouchej, Francek jistě dostal z domova puchutnání, a teď to šelma před námi tají. Lakota lakomá, jako bychom kdo ví jak o ten nějaký kus salámu stáli. Ať si to nechá.“ „Víš co,“ odpovídal ještě chytřejší Josef, „za tuhle neupřímnost se mu vymstíme; vezmeme si sami, aby věděl.“

A skutečně v okamžiku nestřeženém prozkoumali oba rozhněvaní kamarádi útroby kufru a našli tam dlouhý kus vonného salámu, že by ho měl sám Rybrcoul k obědu dost. Ušmíkli hezký kousek a hajdy pryč. Druhý den se oba šibalové potichu smáli, když viděli, jak vychází Francek z komůrky nějak rozpačitý.

Okradenému se skutečně zdálo, že se salám trochu seschl. Nerozčilil se proto příliš, leč přece při té příležitosti vyšplhl na salámu kousek od kraje známinko, aby druhý den tím spíše poznal zda se s ním nedělí některý samozvanec. A následující den vskutku našel až příliš makavý důkaz, že jest bezohledně okrádán. Vzkypěl v něm veliký hněv, s tváří zarudlou vrazil do pokoje a vyjel: „Tohle už, hoši, přestává všecko; já jsem si na salámu udělal známinko, a vy mně to sníte i se známinkem. Kdybyste si užili menší kousek, nic bych neřekl; ale i se známinkem?!“

Nezvedená dvojice se jen jízlivě chtěla a Josefek poznamenal, že si měl Frantík tedy místo dělání známinka raději kufr na klíč zavřít, když již jest tolik skoupý. Francek poznal, že šibalům ani známinko nepřekáželo v násilnictví; litoval své neopatrnosti, ale byl raději zticha, aby si hospolubydlící ještě víc nedobírali pro to známinko, které již bylo snědeno.

Jako ten Francek, tak i jiní lidé při rozličných příležitostech místo důkladných ochranných prostředků spokojují se všelijakými známinkami, kterými se nenasytný člověk nedá stejně nijak ve svých šibalských úmyslech zmásti. Tatínek synáčka, maminka dcerušku pouštějí večer ven, dávše jim „známinko“, v kolik hodin se mají domů vrátiti, ačkoli často dobře mohou věděti, že by bylo nejlépe nezvedené děti provázeti nebo zavřít u dveří zámek; mládež předrží přes známinko a pak doma zbytečně dochází k výstupům skoro parlamentním.

V těchto českých dějinách se často někteří politikové se známinkem přepočítali; ostatně se mnozí z nich i k těm známinkům odhodlávali jen tak pro formu, aby se neřeklo, že protivníkům beze všeho ohrazení z válečného pole ustupují.

Na př. na počátku století XVI. byli čeští protestanté k Němcům velice přívětiví; ale když spozorovali, že by česká práva pomalu úplně zmizela v lačných útrobach synů protestantské germanie, udělali si roku 1615 na právech známinko, aby Němci znali míru, jak dalece z české blahovůle týti mohou. Nařídili, aby žádný cizozemec, kterýž by jazyka českého neuměl a potřeby své v něm srozumitelně přednésti nemohl, do země za obyvatele ani do měst za měšťánina žádným způsobem přijmán nebyl, nýbrž aby každý ten, kdož by

žádati chtěl toho, aby do království přijat byl, nejprve se jazyku českému naučiti povinen byl a když by se naučil, tu teprv aby mu se toho dostati mohlo a prvé nic; však s tou podmínkou znamenitou výminkou, aby žádný takový v nově do země přijatý cizozemec ani děti jeho do třetího kolena na žádné úřady zemské neb městské i jiné, ani také do žádných soudů dosazován nebyl. Všichni němečtí faráři, kteří kázali v osadách českých, mají se do sv. Jiří vystěhovati. — Ale tahle nařízení nebyla žádnou skutečnou závorou proti lačnosti německé; bylo to jen takové neškodné známinko, jako to Frantíkovo na salámu.

Usnešení z r. 1615 se nemusilo brát vážně; Němci to dobře věděli a proto pohlcovali ve své lačnosti práva národa českého i se známinkem. Jak se to srovnávalo s nařízením z r. 1615, jestliže za několik let na to Mates z Thurnu, cizinec neznající česky, byl protestanty uznán za politického vůdce? Za jednoho generála stavovského vybranu Jindřicha z Hohenlohe, který mluvil jen německy; za krále zvolen kovaný Němec z Falce a v chrámu sv. Víta kázal po německu pastor Skultěty, atd. Němci pohlcovali zkrátka práva lidu českému příslušná i se známinkem r. 1615. učiněným.

Když se jednalo r. 1609 o to, aby byl potvrzen týmž protestantům majestát, sami někteří mocní katolíci podporovali snahy protestantů. Ale udělali si ve smlouvě známinko, jež mělo chrániti před záplavou protestantismu také svobodu a volnost vyznavačů katolického náboženství. Protestanté řekli, že jest takové známinko zcela spravedlivou věcí Václav z Budova dokonce ve jménu protestantů prohlásil: „Znajíce od Vašich Milostí tu lásku přátelskou, pokud by kdy toho potřeba nastala, my všickni stavové podobojí Vaším Milostem připomínáme, že proti jednomu každému nejinače než jako sami sebe a naše vlastní náboženství chrániti a do nejtěžšího přemožení našeho opatrovati nápomocni rádi býti chceme“. Katolíci byli dojatí nad tou velikou láskou; věděli sice, že budou jejich práva nyní záviseti na libovůli protestantů, ale nač se báti? Vždyť tito slíbili, že nebudou mlsati přes spravedlivé známinko. Ale brzy protestanté schrupli práva katolíků i se známinkem; pronásledovali i ty muže, kteří jim k majestátu dopomohli. Nejvyšší purkrabí Adam ze Sternberka byl od nich uvězněn a když z vězení prchl, pobrali mu statky a vyhlásili jej za nepřitele vlasti. Podobného vědu se dočkal i Adam z Valdštejna, Purkhart Točník z Křimic, Jan z Klenového a jiní. A to všecko proto, že nechtěli upevňovati v české zemi vládu německých evangelických velmožů. Katolické město Plzeň, že zůstalo věrno zákonitému panovníkovi, nazváno „zpronevěřilým“; proto vyšší stavové r. 1619 chtěli, „aby z gruntu zbořeno a na věčnou památku nevěrnosti k vlasti vyvrácené zůstalo. Obyvatelové pak jeho aby všickni na věčnost ze země vypovědáni byli“. Tohle byla snaha, která směřovala hodně daleko přes známinko. Ještě štěstí, že byla u protestantů mocnější chuť než prostředky.

Když r. 1866 pruské vojsko dobylo u Hradce Králové vítězství, chtěli prusští politikové mermomocí slaviti kopulaci s vůdci našeho národa. Nač prý české státní právo před pruskými „přáteli“ na dovaterý zámek zamyskat? Necht se svěřit k přátelskému ohledání a uschování do pruských rukou; jestliže si na něm Prusové trochu pochutnají, nebudou tím Čechové nic zkráceni; ať si jen udělají známinko! Leč tehdy naši vůdcové dobře věděli, že by takové pěkné sousto zmizelo v německých útrobach i se známinkem a proto před dlouhými prsty zamkli truhlu. Však je to vidět nyní na Poláckých poznaňských, jak dovede německá říše šetřit spravedlivého známinka.

Aby nás němečtí nacionálové samou láskou i se všemi našimi právy nesnědli, jsou udělána v našem státním zřízení aspoň některá známinka. Znamínka zakazují Němcům porušovati práva historická; uznává se jimi, že všichni

národové mají stejné právo k svobodnému vývoji na poli vzdělanosti a hospodářství. Ale Němci hltají dále bez ohledu na známinka. Mladočeši tedy udělali na státním právu aspoň kousek dále několik znamínek, čekajíce, že se Němci aspoň nyní leknou. Ale ti jedli klidně dále, vědouce, že mladočeské experimenty se nemusí bráti vážně; viděli dobře, že poslanci naši pracují jen tolik, aby práce nestála. A když se Badeniova nařízení shroutila, tu vyskočili překvapení Mladočeši s křikem: „Tohle už přestává všecko; vzít nám to všecko i se známinkem!“ Pozdní lítost; mělo se pracovati rázně a důsledně již dávno dřív, pokud se Němci do našich práv už příliš nezakousli. —

Teď se všude nadělá plno znamínek, až z toho hlava přechází. Volá se kurážně: „Až sem a ne dál!“ Ale jde-li v skutku někdo přes známinko, nechá se klidně přejít; a pak se mu teprve spílá, jako by to něco pomohlo. Kdo na místo vytrvalé obrany chce odstraniti nepřitele všelijakým známinkem, dopadne jako ten oloupený student. Kde není dobré vůle, tam známinka nepomohou, tam jistě pomůže pouze neunnávná ostrážitost a houževnatá práce. Jinak nám nepřítelé našeho jazyka i naši víry poberou bezohledně všecko i — se známinky.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 29. dubna.

(Spor o stáří tak zvané Kristianovy „legendy“ o sv. Ludmíle a sv. Václavu. — Ke spjzdru mladočeských důvěrníků v Praze.)

Po čtyři, pět měsíců poslední doby zaměstnávána jest společnost českých historiků novým sporem. Protože začíná se ve kruzích naší inteligence jevit o jeho podstatu patrný zájem, pokusíme se zde záležitost tu stručně vysvětliti.

Koncem minulého roku vystoupil p. prof. dr. Pekař v „Českém časopise historickém,“ (jež pražský knihkupec a nakladatel p. Kohout se vzácným za dnešní doby sebezapřením a fídkou obětavostí blahovůlně vydává hlavně podle všeho za tím chvalitebným účelem, aby mladý historický dorost měl veřejné kolbiště, na němž by se cvičil a zejména povedenější seminární práce zde otiskoval), s pozoruhodným nápadem. Snažil se totiž dokázati, že tak zvaná legenda „Passio s. Ludmilae et s. Venceslai“ jest nejstarší českou kronikou a kladl původ její do X. století. Zmíněná legenda připisuje se Christianovi de Scala, mnichu kláštera hřevnovského a Dobrovský, Palacký a Kalousek pokládají ji za dílo doby mnohem pozdější.

Když také profesor František Vacek proti překvapujícím míněním prof. Pekaře v zasedání král. společnosti nauk činil věcné a podstatné námítky, když dále prof. dr. František Kryštůfek upozorňoval prof. dra. Pekaře na některé v X. století nemožnosti, tu zcela místně a správně v debatě o této záležitosti zasáhl prof. dr. Goll, kterýž loyálně prohlásil, že bez seznání a vyšetření westfalského rukopisu, jenž by Kristianovu legendu osvětlil, nedá se surcitostí nic tvrditi. Tím bylo v této choulostivé věci dáno nejsnadnější východisko z možného ukvapení. Prof. dr. Pekař totiž přiznal, že studie a důkaz, že legenda Kristianova jest nejstarší kronikou českou, stály ho s napsáním i vydáním zrovna tři měsíce práce. Když sám jeho příznivec prof. Goll veřejně pronesl mínění, že ve studiu tom nachází se následkem neprobádání rukopisu westfalského vlastně rozhodující mezera, bylo by bývalo nejlépe, aby se klidně a věcně dále bádalo nebo aby se nechala věc případně usnutí — —

Kdyby byl prof. dr. Pekař vystoupil s hotovou věcí, příslušnými k ní vědomostmi a nepochybnými doklady obrněn a kdyby byl tvrzení své skutečně dokázal a doložil, náležel by mu nepochybný vděk celé české veřejnosti. Co on však uvedl, to nepostačuje, aby byla

mínění Dobrovského, Palackého, Kalouskova, Vackova atd. vyvrácena. Vždyť ani dosavadní vědecká činnost a práce pana prof. Pekaře nejsou dosti způsobilými, aby autoritu jeho obklopovaly nimbem vědecké důvěry, které by ho oprávněvala za tři měsíce hravě rozlouknouti otázky a záhady, jimž Dobrovský a Palacký věnovali leta nejsvědomitějšího bádání, když se o žijících osvědčených a skutečných historických odbornících nezmínujeme. Vědecké práce, spisy a bádání p. prof. Pekaře dohromady při nejhovívavějším jejich posuzování neznamenaají vlastně v české vědě docela nic ani nového, ani platného. Pan prof. Pekař doposud nemá dle vlastního přiznání ani vlastností publikujícího historika, neboť sám o sobě praví, „pracuji nejen rychle, ale horečně.“ Proto taková „rychlá a horečná práce“ nemůže se chytiti stavěti na roveň zrale uváženým vývodům autorit, jež chce pan prof. Pekař vyvracet a kantorovati.

Profesor František Vacek vyvrací nyní jeho náhledy o stáří Kristianovy kroniky resp. legendy v „Časopise Musea“ a profesor českých dějin na universitě dr. Kalousek pronesl své mínění o vynálezu páne Pekařově v „Osvětě“. Pan profesor Pekař mohl se těmito poučeními docela dobře a rád spokojiti a zejména po místním a věcném upozornění prof. Golla na nedostatek a mezeru ve své práci, pokud se týče rukopisu westfalského, měl zachovati muze zdobící a kandidátu učenectví slušící klid.

Avšak pan prof. Pekař nedovedl se do posud v postavení rozsařného zralého muže vpraviti, ale hově své známé kritické a polemické unáblenosti, pustil se v „Českém časopise historickém“ do vývodů prof. Kalouska způsobem, ve kterémž ho tento nemůže nijak následovati a vůbec mu nelze na takovouto polemiku svého příliš mladého kolegy na universitě a svého nedávného posluchače ani vůbec nějak vážně odpověděti. Leda že ho po zásluze odbude! Pan prof. Pekař užil noblesy a metody nebožky staré Blažkové. Když totiž staré Blažkové někdo něco dokázal o voze, spustila ona proti tomu úvahy o — koze.

Tak stojí spor o stáří Kristianovy legendy! Když v ní začal prof. Pekař spatřovati nejstarší českou kroniku, byly nám jeho vývody a snahy nanejvýš sympatické i přes podrobnou znalost veškerých jeho vědeckých slabín a slabostí a lidských křehkostí. Loyálně jsme vítali, že otázku tuto na denní pořádek uvedl. Avšak způsob a metoda, jichž dále potom při hájení zbytečně rozváděných tvrzení užil a užívá, se nám nezamlouvají. Pan prof. Pekař postrádá ve svém publicistickém působení žádoucí míry gentlemanství, historikovi nezbytného klidu a píše, moderního stupně snášlivosti ku pracím a snahám druhého. Z každé jeho stránky číší neodůvodněné pohrdání jinými, vyvyšování sebe, násilnictví proti jiným a neuvědomění, že se proto stylistickým jeho pokusům za zády i přátelé jeho tiše smějí. Litujeme, že se dal i v této záležitosti nezpůsoby své musy docela zbytečně strhnouti a že dal svým vystupováním podnět k novým projevům a publikacím, jež mu ve vědě a literatuře žádné slávy nezjednájí.

FEUILLETON.

Motiv májový.

Napsal Josef Váňa.

„Byl pozdní večer — první máj —
večerní máj — byl lásky čas.“
K. H. Mácha.

První máj!

Zvláštní, prazvláštní čas!

Kdyby měl snad člověk srdce z kamene a kdyby měl už hlavu jako mléko, roztouží, rozesmutní se a změkne jako dítě. A vzpomínky a myšlenky táhnou nitrem jako obláčky po obloze, brzy růžové a zardělé, brzy smějící se a láskovné, hned zas smutné a zamračené, dýšící jen led a sněh.

První máj! — Óh, jaký to divný čas!

Jako když někdo otevře zarezavělé zámky do krásných, čarovných komnat. Nač po celý rok nevzpomenete, připadne vám na mysl, a kdybyste celý rok byli jako žula, rozteskníte se, rozcitlivíte . . . — — —

Byl první máj, krásný, vonný, slunný, nádherný první máj. Ležel jsem na znaku v husté trávě na mezi a díval jsem se do nebe. Jako nekonečné mysterium táhlo se hluboké modro v závratnou výš a hloub. A v nekonečném tom oceánu modra pluly obláčky tak volné, tak tiše, tak majestátné, jako by tam byl někdo hrst chmýří rozsypan.

„O mráčky nebeské, kam se ženete?! — Jak závidím vám ten závratný let, tu vzdušnost, tu spokojenost, tu svobodu. Neznáte bolů a utrpení, neznáte zápasů a pokoření, neznáte bludé zášti, pomluv, potup, očerňování, neznáte svárů a různic, neznáte hladu, béd a starostí, neznáte . . . — — —“

O působení pana prof. Pekaře rozepsali jsme se zde jenom proto, poněvadž sám na sebe šířil pozornost veřejnosti v poslední době obrátil, žádaje o její rozsudek. S největší radostí přijali bychom zdar jeho snah o provedení důkazů, že Kristianova legenda o sv. Ludmíle a sv. Václavu jest „nejstarší českou kronikou“, avšak želíme nepřipustného způsobu, jakým to hledí dokázati. To se dalo skoncovati jinak a nebylo potřebí, aby zejména studentstvo mělo nežádoucí divadlo, jak se vědecké otázky a spory nevyřizují. Pan prof. Pekař přízni svých dobrodinců vyletěl do výše k zenitu slávy rychle jako raketa, deset let měl následkem toho příležitost, povinnost a prostředky nejplatnější vědecky působiti a na děje v působnost tu kladené vyplňovati. Avšak pan prof. Pekař pořád jenom horlivě a pilně kritizuje práce jiných, čímž nejkrásnější a neplodnější leta svého věku tak roztrfítil a rozbýřdal, že se dnes zdá, jako by ta raketa slávy jeho vědecké zdatnosti nejenom dostoupila již temene svého vzletu, ale jako by zde již praskla a roztrfštěná v řadu zklamanych nadějí a nesplněných očekávání začala klesati zpět dolů — — Podobá se, že, nebude-li ho vzácná přízeň jeho dobrodinců dále podporovati, jeho vlastní vědecká platná a vážná činnost při nynějším jejím způsobu mu k další autoritě a slávě nepomůže.

Avšak kdyby měl u nás nastati, což jest dle dnešní situace možno, politický a společenský obrat a kdyby se veřejným záležitostem, plli a schopnostem jednotlivců začala věnovati tiskem přísnější a spravedlivější pozornost, nežli se činí dnes, „vědecká působnost“ pana prof. Pekaře musila by nezbytně k vůli zachraně a spásě své reputace hledati shovívavost a blahovolnost především u těch, jimž dodnes různým způsobem ubližoval a jež k vůli snad bezděčnému vyvyšování vlastní činnosti marně a zbytečně snižoval. Řádky tyto nenapsali jsme k vůli tomu, abychom snad pana prof. Pekaře k polemice vyvábili, třebaž že jsme měli v patronaši dostatek munice, nýbrž vysvětlili jsme svému čtenářstvu podstatu a způsob právě vedeného sporu o stáří Kristianovy legendy a tu jsme se zmínce o vědecké působnosti a válečné taktice především a hlavně zúčastněného při tom pana prof. Pekaře při nejlepší vůli vyhnouti nemohli. Šetřili jsme chudičké jeho vědecké minulosti všemožně, neboť pomůžeme i širšího rozvádění toho, že jako redaktor „Českého časopisu historického“ ze samé vědeckosti připustil, že v něm z citátu jistě práce nebožtíka probošta Dra. Lenze byl schválně vypuštěn řádek, aby si potom časopis ten na základě zkomoleného textu mohl z osoby ctihodného vyšehradského probošta a z jeho vědecké působnosti tropiti chlapců dostojný smích a blázný.

* * *

Proti postupu politiky poslanců národní strany svobodomyšlné a hlavně proti jejich vystupování ve Vídni vybuchlo v českých zemích „povstání“. Netajená nespokojenost s některými jejich kroky došla zejména u všech

Ó mráčky nebeské, jak závidím vám tu volnost! Letíte v nekonečno, neznáte překážek, nejste připoutáni ke broudě, ke krůu, k rodině, k úřadu, jste svobodny, ach tak svobodny . . .! A očima vpíjel jsem se v tu nekonečnou modř nebes a díval jsem se stále a stále na plynoucí v ní obláčky. A zdálo se mi, že jsem skřivánkem třepetajícím se v azuru nebes. Nade mnou závratná výš, pode mnou bezendá hloub. Nekonečno na stranách obou. A když jsem se lépe v tu bezendnou hloub zadíval, viděl jsem v ní své nitro, svou duši a své myšlenky. A ty myšlenky táhly duši jako tam ty obláčky na nebi a bylo jich do tisíců a tisíců. A byly ještě rychlejší než ty obláčky a svobodnější — — —

Svobodnější?! — Ha, co to?! — Jaký to podivný výkřik?! — Až nebe se zatlásko a země ozvěnou výkřiku toho se zachvěla.

Svoboda, volnost myšlenek!!

Už nezávidím vám, vy obláčky, tu volnost vaši, už nezávidím vám tu vaši svobodu, lette si, lette, kde není zášti, kde není nenávisti, kde není žalářů, nelásky, lette si, lette! — I moje myšlenky jsou svobodny!

Myšlenky svobodny! — H, až jsem se lekl, aby mne snad někdo neokřikl . . . — — —!

„Byl pozdní večer — první máj —
večerní máj — byl lásky čas.“

Byl lásky čas!

Co zas tohle, kam to zas zbloudily mé myšlenky?! Kamž jinam než k lásce nekonečné, k lásce bez konce?! — Ano do nebe zalétly mé myšlenky — až do nebe. A tam jsem viděl trůn, jakého oko lidské nevidělo, trůn jiskřící blaživým světlem a slásljící blahodárným teplem. A všude, všude, kde jen oko spočinulo, třeptil se nápis v zářících písmenách: „Bůh jest láska.“

Bůh jest láska! — Jaké to slovo! Nikdy a

tajných kandidátů poslaneectví nijak do oplatek nezaobalovaného výrazu na všech stranách. Proto byl následkem toho k vůli objasnění a vysvětlení situace položen na neděli dne 26. dubna sjezd mladočeských notáblů do Prahy, do zasedací síně sboru obecních starších v staroměstské radnici. Pánům dána příležitost, aby pověděli, co mají na srdci.

Nikdy jsme na těchto místech proti parlamentárnímu zastoupení národa českého jako proti celku, kterýž jest výrazem vůle a mínění většiny voličstva, nevystoupili. Jsme toho mínění, že tento celek jako celek českou věc a české zájmy vědomě nikdy nezradil a nesradí. Avšak proti jednání některých jednotlivců jsou velice závažné důvody vystupovati a s ním nesouhlasiti.

Protiví se nám, když jednotlivci proti mínění většiny hledí své náhledy uplatniti proto, aby se svému voličstvu mohli planým radikalismem honositi. Odporuje to zájmům a důstojnosti českého národa, když jednotlivci provozují naproti tomu službovolnou politiku osobních zájmů, aby se ve Vídni libili. Není srovnatelné s povinnostmi poslance, když v parlamentě na svém místě z pravidla schází a touto svou nepřítomností prospěchům české věci citelné porážky přivozuje. Jest nepřipustno, když jednotlivci doma v českých zemích stávajíci ve Vídni situaci jinak líčí, než-li jaká tam ve skutečnosti jest.

Avšak to všechno, když o více věcech povšechně nemluvíme, týká se jednotlivců, kteří mají býti ku přesnému konání svých povinností a dodržování programu, na jehož základě byli zvoleni, prostě přieně přidrženi. Celek však, reprezentaci českého národa připravovati všeobecným mu podrážením nohou o váhu jeho, nemáme nikdy za politické. K tomu dochází příhodná chvíle vždycky až o volbách, aby osobní vzhled celku toho byl dle potřeby pozmeněn. Mínění toto jest tak všeobecné, že jsme také na těchto místech, když jsme zde poprvé o zamyšleném sjezdu mladočeských notáblů psali, pronesli, že sjezd ten spletitou a zatemnělou situací neobjasní. A na naše slova došlo. Sta lidí se sice kasalo, že na sjezdu na činnost našich pánů poslanců ve Vídni posvítí, jak ji zkritizují a při sjezdu v neděli byla poslancům těm vyslovena — d ů v ě r a. Nespokojenost nespokojenců pohasla tak rychle, jako zapálená šita slámy.

Jsme smírným tímto výsledkem tažení proti zvoleným zástupcům zcela spokojeni. Co by bylo výsledkem vítězství nespokojenosti, třebaž že i dost silně důvodné? Poslanci složili by své mandáty a důsledky toho každý rozváží a vypočte si za dnešní doby sám. A ze dvou zel jest lépe voliti menší.

Tu jest ovšem jisto, že dnes za nynějších poměrů český klub na říšské radě ve Vídni do velké míry podobou jest onomu „přednotovi domácnosti“, kterýž jsa nalezen pod postelí a tázan, kde že to vězí a co to tropí, hrdě odpověděl: „Dokazuju, že jsem pánem, který může dělati, co chce a seděti, kde chce.“

Kdyby pánové ti mohli a dovedli jednati jinak, než-li jak jednají, chceme za to míti, že by tak jistě činili. Avšak ve kruzích českých

nikde nevyřkla lidská útta něco mohutnějšího, dokonalejšího a hlubšího.

Bůh láska jest a kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm.

A od trůnu Božho zalétly mé myšlenky jinam. Zalétly do paláce na zemi, v němž obývá služebník toho Boha, jenž láska jest a jenž z lásky k nám trpěl a umřel. I tam viděl jsem trůn, trůn jiskřící a sráící podivnými paprsky na vše strany. Ale paprsky ty neblály, nýbrž pálily, nešířily blaživé teplo, nýbrž jen roztrpčení, nenávisť, zlobu a zničení. A kolem trůnu stáli služebníci a skláněli se ustavičně před tím služebníkem sedícím na trůnu a obhýbající hřbety své úlisnými slovy stále zpívali: „Jako Bůh mluvíš a ne jako člověk . . .“ A marně jsem tam hledal nápis o lásce, marně jsem očima bloudil sem a tam, marně jsem . . . — — —

Vari, přišel! — Myšlenky jen svobodny jsou, slova nikoli . . .

„Byl pozdní večer — první máj —
večerní máj — byl lásky čas.“

Láska nezávidí, netíní nic na chloubu, nenadýmá se, není ctižádnostivá, nehladá, co jejího jest . . . — — — — —

Stala se pak i hádka mezi nimi, kdo by z nich zdál se býti větší.

I řekl jim: Králové národů panují nad nimi a kteří moc mají nad nimi, dobrodincové slovou.

Ale vy ne tak: nýbrž kdo větší jest mezi vámi, budiž jako menší a kdo předchází, budiž jako sloužící . . . — — —

Nejmilejší, poněvadž Bůh tak miloval nás i my máme jedni druhé milovati. Boha nikdy žádný neviděl. Milujeme-li se vespolek, zůstává Bůh v nás a láska jeho v nás dokonalá jest . . . — — —

Starších pak (představených církve), kteříž

politických ochotníků se zapomíná a neví, jaké vlastně postavení zástupcové českého národa ve Vídni mají.

Dnes se v Čechách skoro ani neuvažuje o tom, co vlastně máme na říšské radě žádati a ještě méně uvažuje se o tom, co tam žádati můžeme. Naše národní a politické hospodářství jest tak nepořádné povahy, že ani nemáme alespoň spolehlivé přibližné spočteno, kolik kde nás Čechů na světě žije, jaký jest okrouhle náš majetek t. j. naše moc a síla; my nevíme, kolik Čechů zaměstnáno jest u německých podnikatelů; my neznáme své obchodní poměry; my nemáme přehled zkrátka v ničem. Takovéto nespořádané poměry napotom vedou nezbytně k tomu, že obyčejně nedovedeme v čas a na pravém místě promluvit. Buďto útočíme ve stranách, kde jsme slabí, anebo posloucháme a sloužíme, kde se hraje za naše peníze.

Sjezd mladočeských důvěrníků byl obrazem takovéto slabosti. Důvěrníci na poslance jenom více méně láli, správné cesty jim neukázali, žádnou platnou oporu pro ně jim nezabezpečili, poslanci pak zase deklamovali jenom staré pohádky. Aby však intenzivní paprsky z této schůze zazářily a lid vzpružily, to se nestalo. Jednání sjezdové činilo skoro dojem, jako by účastníků jeho nejhlavněji šlo o to, aby bylo co nejdříve ukončeno, aby pánům — nevystydli oběd.

Zajímavým také pro nás bylo, že se shromáždění toho účastnila celá řada notáblů, kteří se v září 1888 účastnili také památného sjezdu notáblů staročeských. Poznáváme to jenom proto, abychom ukázali, jak se časy mění a lidé v nich. Na konec je všechno jedno! Obzvláštní pak pozoruhodnou roli sehrál pan poslanec Dr. Fořt. Nejprve dva měsíce chrabře bouřil národ proti vedení mladočeské politiky a na sjezdu potom vlastně loyálně činil — pokání. Máme to za velikánskou šikovnost. Voličové byli s ním spokojeni, když na voličských schůzích na ostatní poslanecké své kollegy huboval, tleskali mu; a na sjezdu byli s jeho uznalostí a pokáním spokojeni zase kollegové poslanci, tleskali mu také, když se pro své buřičské řeči veřejně kál. Tak panu dru. Fořtovi tleskalo se za nynějších zlých časů pořad. Srdečně mu to přejeme, neboť tak výborně se dovede protlouci jenom obratný politikář. Poslancům dostalo se napomenutí a pan dr. Fořt, který to hlavně vyvolal, je zase hodný muž, jemuž se vždycky jenom tleskalo.

Důvěrníci z Prahy rozjeli se upokojeni, poslanci jsou také tuze rádi, národ je rád, čili dohromady jsme rádi všichni, že jsme svornost, klid a pokoj mezi sebou zase na nějaký čas udrželi. To však znamená, že celý náš veřejný život zarejdoval hodně do konservativních směrů a že radikální povyk začínají býti u nás hlasem volajících při pivě. Těšilo by nás, kdyby při sjezdovém jednání zachovávaná slušnost a vážnost razila si cestu do veškerého veřejného jednání u nás a pak brzy bychom se všichni nenášli každý na svém příslušném místě. Mladočeská strana začíná mizeti v národě — Čím dříve zmizí, tím lépe pro ni i pro národ!

mezi vámi jsou, prosím: Paste stádo Boží ne bezděky, ale dobrovolně podle Boha (dle vůle Boha, jenž láska jest), ani pro mrzký zisk, ale z dobré vůle, ani jako panující nad dědictvím (dělající se pány církví), ale příkladem jsouce stádu ze srdce . . . — — —

Jáť pak pravím vám, abyste neodpírali zlému (abyste se nikterak nemstili a neodplacovali rovným za rovné), ale udeřte-li té kdo v pravé líc tvé, nastav mu i druhé a tomu, kdož se s tebou chce souditi a sukni tvou vzíti, nech mu i pláště a nutil-li by tě kdo (jiti) mšlí jednu, jdi s ním i jiné dvě. Prosciťmu tebe dej: a od toho, kdo by chtěl od tebe vypůjčiti, neodvracuj se.

Slyšeli jste, že řečeno bylo: Milovati budeš bližního svého a nenáviděti budeš nepřitele svého. Ale já pravím vám: Milujte nepřátele své, dobře činite těm, kteří vás nenávidí a modlete se za ty, kteří vám protivenství činí a utrhají vám, abyste byli synové Otce svého, jenž jest v nebesích, jenž slunci svému velí vycházeti na dobré i na zlé a déšť svůj dává na spravedlivé i nespravedlivé.

Nebo milujete-li ty, kteří vás milují, jakou odplatu míti budete? — Zdalíž i publikáni toho nečiní? — A budete-li pozdravovati toliko bratří svých, což více činíte?! — Zdalíž i pohané toho nečiní?!

Budtež vy tedy dokonalí, jakož i Otec váš nebeský dokonalý jest . . . — — —

Vari, přišero! — Myšlénky jen svobodny jsou, slova nikoli, byt to byla i slova věčné Pravdy . . . — — —

— Byl pozdní večer — první máj —
večerní máj — byl lásky čas. —

Z let minulých.

(8) S Riegrovým jménem spojeno jest 60 let národního života. Hlavní obor jeho ovšem byla činnost politická, v kterémžto ohledu dlouho mocně bude působiti stkvělá tradice muža, jenž mluvil s ministry a králem. V politice poprvé mocně zavznělo jméno Riegrovo na úsvitě konstituce r. 1848. Ježto pak mnohé události od toho roku širšímu čtenářstvu jsou nejasny, nebude od místa, když budou poněkud vysvětleny.

V roce 1848. počíná naše probuzení politické. V předchozí době absolutistické byly zemské sněmy beze všeho významu. Obnoveným zřízením zemským 1627 odňata jim zákonodárna iniciativa, ač právo povolovati berně, jim ponecháno. Ačkoli Ferdinand II. stanovil pro sebe právo stanoviti zákony, přece jen zevnější státní právo české nebylo zrušeno; nemohli zejména spojovati země české s jinými v nový stát. Státoprávní individualita českých zemí trvala pak neporušena a důležitou známkou její bytuosti byla česká dvorská kancelář až do Marie Terezie, nejvyšší instance politická a soudní. Marie Terezie 1749 kancelář českou zrušila a z absolutní zeměpanské moci země české spojila administrativně se zeměmi rakouskými. Od té doby sněmy zemí českých, jak již praveno, pouze živořily, protože vládnuto všude absolutisticky, a české státní právo v historickém vývoji tím přetrženo.

V Čechách teprve od r. 1842 nastal mezi stavy živější ruch, jehož výsledkem byla deduce o právní nepřetržitosti ústavních práv a svobod českých. To bylo potřebí předeslati, aby bylo porozuměno snahám, jež v r. 1848 se projevíly.

Vlivem zprávy, jež o revoluci Pařížské do Prahy přišla 1848 v únoru, sešlo se v lázních Svatováclavských shromáždění lidu, které zvolilo zvláštní výbor, od té doby Svatováclavský zvaný. Úkolem jeho bylo sepsati některé žádosti k císaři. Teprve druhá deputace výboru navrátila se z Vídně do Prahy s velkými nadějemi, které skládány do kabinetního listu, poslaného císařem Ferdinandem ministru vnitra Pillersdorffovi. Otevírala se jím perspektiva vývoje od starých řádů k novému státnímu vývoji. V příštím sněmě českém totiž, vedle dosavadních zástupců šlechty, duchovenstva a královských měst, měli býti i volení zástupci měst a venkova. Guberniální komise o 24 členech ze šlechty a stavů inteligentních, nejvyšším purkrabím hr. Stadionem zřízená, siončena byla pak se Svatováclavským výborem. Nový sbor přijal jméno Národního Výboru a měl se raditi o potřebných opravách veřejné správy, o nichž měl rokovati příští sněm. Rieger, jenž navrátil se domů z Itálie, byl zvolen do Národního Výboru, kdež s jinými přičiňoval se o to, aby k budoucímu ústavnímu sněmu zemskému potřebné předchozí práce byly vykonány. Nejúčinněji projevila se působnost Riegrova v Národním Výboru, když po vypsaných volbách do sněmu Frankfurtského do Prahy přišla německá deputace, aby pracovala o přivtělení západních zemí rakouských k Německu. R. 1815 na místě dřívější říše Německé byl zřízen Německý Bund t. j. mezinárodní svazek svrchovaných knížat a svobodných měst „Německa“, jehož úkolem bylo, hájiti neodvislosti a neporušitelnosti jednotlivých státův a udržovati zevnější i vnitřní bezpečnost Německa. Císař František přistoupil ke spolku za dědičné země rakouské, země koruny České i s knížectvím Zátorským a Osvětimským. Přistoupení k „Bundu“ mělo sice jen ten účel, aby císaři Rakouskému pojištěno bylo mocné postavení v Německu, ale nicméně hrozilo odtud pěstování německé politiky a naposled i nebezpečení pro státní samostatnost císařství Rakouského. „Bund“ měl totiž netoliko mocný vliv na vnitřní poměry států, zvláště pak také na stavovské ústavy, nýbrž choval v sobě základy k dalšímu vývoji ve státní spolkový. V tom smysle učiněn byl pokus zejména r. 1848, kdy nové Německo mělo se státi státem spolkovým s králem Pruským jakožto císařem v čele, a při tom pojati do sebe polovici mocnářství Rakouského na újmu celistvosti monarchie a svrchovanosti dynastie Habsbursko-Lotrinské. V Čechách volby do sněmu Frankfurtského nabyly důležitosti listem, kterým byl zván Palacký do Frankfurta, aby tam zasedal jakožto jeden se šesti zástupců Rakouska. Palacký však odmítl. Rovněž i Rieger v Národním Výboru promluvil řeč proti Kurandovým námluvám. Vláda sice volby do shromáždění Frankfurtského vypala, ale Čechové nevolili.

U nás pozoruhodno jest, jak na opoziční hledisko protifrankfurtské dívá se Masaryk. Ve spise „Karel Havlíček“ nerozpakuje se tvrditi, že politické důvody Palackého (důvod státoprávní — starost o Rakousko — odmítání německé republiky) před kritikou neobstojí. Naši prý mohli do Frankfurta směle jíti, neboť ani stanovisko státoprávní ani rakouské nebylo

by vadilo. Rakousko se staralo samo o sebe, Češi prý se o ně starati nemusili. Jíti nebo nejíti, prý bylo otázkou taktiky.

Obeslání nebo neobeslání bylo otázkou zásadní. Účelem českých politiků přece bylo, zdůrazňovati myšlénku státoprávní. Návrh ústavy, o níž mělo býti na Frankfurtském sněmu usnášeno, neponechával jednotlivým účastnícím státům skoro ničeho. A když již státům takovým loktem bylo měřeno, kde pak by se bylo ocitlo české státní právo? Frankfurtský sněm byl přece jako kterýkoli jiný parlament, v němž by byli čeští poslanci docela jistě většinou přehlasováni, a obeslání bylo by bývalo tedy bezhlavou lehkomyšlností. A neméně nemístna jest výtka Masarykova, že se Palacký a ostatní starali o Rakousko. O Rakousko politika česká stará se i podnes a musí se starati. Ostatně myšlénky Palackého o nutnosti Rakouska přijímá jinde Masaryk sám. Ne tedy důvody Palackého pro neobeslání, nýbrž před kritikou neobstojí důvody Masarykovy pro obeslání. (Pokračování.)

Obrana.

Hlasům ze Slona znovu musíme zcela určitě připomenouti, že mezi germanisací a protestantstvím byla zcela rozhodně příčinná souvislost. Historikové, kteří jásají, že od dob Přemyslovců nic tak nepůsobilo na upevnění námetva v Čechách jako protestantství, jsou poněkud v historii zběhlejší než „Hlasý“. Ostatně se optimismu „Hlasů“ nedivíme; vždyť tento list i historii Husova života tak důkladně prostudoval, že beze všech rozpaků přejal do svých sloupců pamflet Poggiův a posud svůj omyl neodvolal. Kdo pak po stvrzení majestátu vydával v Praze české kostely Němcům? Kdo se staral o to, aby cizí dobrodruzi, kteří slůvka českého neuměli, nejvyšších úřadů a nejučenějších příjmů v Čechách užívali? Kdo trhal lehkomyšlně svazek zemí koruny české? Ochraně usnešení z r. 1615. mělo platnost pouze na papíře, jak ukázaly křiklavé zlořády dalších let. Denis připomíná, že se „Němci nepokládali za ohrožené“. A ještě něco: není-li Řím nepřitelem Němců, proto ještě není protivníkem Čechů; či snad logika „Hlasů“ není tak vyspělá, aby to pochopila? Úkolem Říma jest a musí býti spravedlnost ke všem.

Politický přehled.

Rozháranost mladočeské strany vůbec a její vedení na říšské radě vzbuzovalo v zemích království Českého opravdové obavy, na straně pak nepřátelské jevila se škodolibost a vřelé přání, aby neshoda ve středu zástupců lidu ještě více se rozšířila. Výsledek schůze zemských důvěrníků strany mladočeské v Praze dne 26. dubna přinesl však trochu jasna do politického ovzduší českého. Resoluce na sjezdu tomto jednohlasně přijatá hledí vyhověti oběma směrům v táboře mladočeském, mírnějšímu i radikálnímu. Ohledně programu trvá se v resoluci v zásadách v dřívějších letech vyložených. Uznání státního práva zemí koruny české, nedílnost království českého, rozmnožení a utužení politické a národní moci, provedení a zabezpečení práv jazyka českého, zřízení nových a důstojné vypravení dosavadních vysokých škol v Čechách a na Moravě, zřízení přiměřeného počtu středních škol, reforma obecného školství, hospodářské seslení a sociální povznesení veškerých vrstev národa, toť úlohou zástupců národa. Z tohoto již dřívějšího programu dosud pramálo provedeno. Ohledně taktiky usnesl se sbor důvěrníků, že ponechává poslancům, aby přihlížejíce k základnímu programu strany zařizovali vždy své kroky dle poměrů a jak toho prospěch národa vyžaduje, při čemž i prostředky obstrukční mohou se v určitém případě státi politickou nutností. Ve příčině organizace strany klade se důraz na nutnost svolání Národní rady. Jen aby páni Mladočeši ve svém dobrém úmyslu nezůstali pouze při těchto pěkných slovech, jak už často ukázali.

Dne 28. dubna zasedala opět jednou poslanecká sněmovna ve Vídni, ale plodného nevykonala nic. Skoro polovici schůze vyplnily odpovědi na interpellace, druhou polovici pak debata o pilném návrhu na vypovězení obchodní smlouvy se Srbskem. Schůze skončila velkou hádkou o jednacím řádu příští schůze a o otázce, kdy se tato schůze má konati.

Minister. předseda Szell už ohlásil opoziční, že je odhodlán vstoupiti do stavu mimozákonního a že o odvolání branné předlohy nemůže býti ani řeči.

Saský král Jiří na své cestě na jih zastavil se 27. t. m. na císařském dvoře ve Vídni, kdež byl s náležitými poctami přijat.

Král anglický Edvard mešská právé v Římě, kdež navštívil i papeže.

Ve Francii jsou fcholníci z klášterů dále vyháněni, při čemž ze strany lidu dějí se protivládní hluché demonstrace.

Zprávy místní a z kraje.

Dusné ovzduší. Čtouce překvapující správy o církevním životě v diecési olomoucké, trneme přímo nad takovými událostmi. Organizovaný spolek nespočinku v řadách kněžských, neodůvodněné zatýkání a věznění nevinných kněží, vypovídání talentovaných a ideálních kněží z diecése, zrádcové v táboře bratří, toť jsou všechno zjevy, které by nás nepřekvapily, kdyby se byly udály před 300 lety a kdyby dějištěm jejich byla turecká říše a ne kulturní země. Ovzduší olomoucké jest k zalnutí dusné a nevyčisti-li se v čas pronikavým obratem, otráví se jím celý církevní život v provincii české. Máme ještě v čerstvé paměti neblahé působení „Rozvoje“ a poslední události v této nešťastné diecési vzbuzují větší pohoršení, než-li se snad povoláním činitelům zdá. Prožili jsme desetiletou vládu velkého biskupa Brynycha a uvykli jsme přísle církevní kázně, proto také nepřejeme žádnému anarchismu v církevním životě, ale náhle soudy pro pouhé podezření v olomoucké diecési schvalovati nemůžeme. K zodpovědnosti jest volati neschopné rádce, kteří přednostovi diecése špatně radí. Velcí páni mívají téměř vždy nesprávné informace od svých důvěrníků, jimž vlastní prospěch bývá nad přesnou pravdu. Víme ze zkušenosti, že i zvůlný biskup Brynych často pykal za neschopnost aneb zlomyšlnost svých „rádců“. Při všem má být respektována ošatnost a láska, neboť kapkou medu lze více much nachytati, než-li celým sudem octa. Nemůžeme pochopiti, proč se jedná tak přísne se spisovatelem Dostálem, jehož časopis „Nový Život“ dovedl v záplavě atheistickej spíše vzbuditi zájem pro katolickou četbu ve studující mládeži a inteligenci. Je-li spisovatel Dostál knězem pravověrným a své cti dbalým, pak není zákonitě příčina, pro niž by mohl býti z diecése náhlým soudem vykázán. Jak časopisy sdělují, odvolal se p. katecheta Dostál ku papežskému nunciuovi ve Vídni. — V dobře zřízené společnosti jsou nejenom povinnosti, ale též práva a církev přece jest a musí býti vzorem dobře zřízené společnosti. Doufáme, že právě propuklá krize dospěje ku smírnému rozřešení nesnesitelných poměrů. Již běží o náboženskou víru a ne pouze o kult osoby.

Nový městský park. Píše se nám opět z kruhů poplatníků: Po vysvětlení našem v předchozím čísle uklidní se jistě mysl poplatníků zdejších a nenajde se občana, který by proti novému parku brojil. Nebude-li park počítati na zvýšení obecního rozpočtu a založí-li jej okrašlovací spolek, pak budí i já pro park hlasovati třeba oběma rukama. Proti parku nemůže býti vůbec rozumný člověk a není třeba ani moderních názorů ku založení parku, jak se domnívá n. p. dopisovatel „Ratibora“. Stačí rozuměti půvabu stinného stromoví ještě lépe než moderní frasiště a proto vysazovali pilně stromy kolem příbytků, aby mohli se i při práci těšiti výhodě košatého stromu. Park v samém městě jest zajištěn nejším závodem nežli ve větší vzdálenosti. A na tuto potřebu jsem chtěl obrátiti pozornost okrašlovacího spolku, jakož i obecního zastupitelstva, neboť v samém městě máme ještě mnoho zastrčených a neupravených koutů, jimž by několik hřbí travního semena a nějaký smrček velice posloužili. Cítí-li se však okrašlovací spolek dosti silným, aby založil i mimo město park většího slohu, nemůže mu v tom nikdo brániti, uýbrž každý musí této snaze býti nápomocen. Nepatrným ročním příspěvkem lze tuto podporu spolku prokázati. Uzáviráme výměnu názorů o městském parku, jemuž přejeme brzký rozkvět.

Z obecního úřadu v Hradci Král. Od 30. dubna 1903 vloženo jest dle § 72. zř. ob. roz. počet příjmů a vydání městských důchodů, měst. plynných, měst. vodáren, účtu pevnostního, měst. jatek a veškerých fondů a nadací král. věnn. města Hradce Králové, jakož i c. k. okresní školní rady pro král. věnn. město Hradec Králové a všech školních nadací a fondů na r. 1903 u úřadu purkmistrovského, kde lze po 14 dní do něho nahlédnouti a připomínky k němu činiti.

Ze Všeoborového sdružení křesť. dělnictva. Schůze užšího výboru v Hradci Král. dne 24. dubna. Přítomni: Jenšovský, A. Pochmon, Luštinec, Lněnička, Lábus a Polák. Podpory nemocenské uděleny: V. Horáčkovi z Choltic (14 dní nemoc hrtaňu) 16 K; Pelcovi Janu (7 dní nečitelnost) 8 K, Pražákovi (7 dní chřipka) 8 K, oba z Ústí nad Orli., Fr. Soukupové (14 dní reumatismus) 8 K. Cestovní podpora: Suchánkovi z Miletína 3 K. Přijati členové: Fr. Zemlička I., Jan Čuba III., oba ze Sušice. Noška II., Filipi Fr. III., oba z Poličky.

Zábava v Adalbertinu. Křesť.-sociální vzdělávací a podpůrný spolek paní a dívek v Hradci Král. připravil nám v neděli 26. dubna večer zase příjemnou zábavu. Veselohr. jednoaktovka Pensionát paní Borové a Veselohra v kuchyni svou časovou tendencí dobře se hodily na naše poměry. V prvním kusu chovanky ústavu slečny Schreibrová, Soudilová a Černá se školníkem p. Svatákem ml. znamenitě provedly své úlohy. K nim družily se zdařilé výkony sl. Polákové a Merhautové, p. Marvanové a pp. Luštince a Lábusa. Veselohrou v kuchyni ukázali se sl. Komedová a p. Beránek pravými umělci. Ve veselohře „Bílá růže“ s pravým procítěním a obvyklou rutinou vedla si sl. Němčková; rovněž i p. Soudil ziskala uznání. — Kápešským tercetem pobavily nás velmi slečny Babnová, Hofmanová a Náhličková.

Společná nemoc. pokladna I., II., III. a IV. živnost. společenstva v Hradci Králové konala v pondělí 27. dubna řádnou valnou hromadu v místnostech Živnost. čtenářské jednoty. Do valné hromady dostavilo se čtené jako zaměstnávatelé tak i zaměstnaných. Schůze zahájena byla o 8. hod. večer starostou p. Jar. Hájkem. Zprávy funkcionářů jednoblasně schváleny a program podrobně probírán. Potom byla provedena volba 3 členů do rozhodčího soudu, jimiž zvoleni pp. Richter Karel, obchodník, Frant. Vlačíha a Jos. Žalský. Další debata rozpráda se při volných návrzích, zvláště stran rozdělení ne-

mocenské pokladny, aby každé společenstvo mělo svou vlastní pokladnu, v čemž se konečně jevil velký souhlas. Panem Třasákem vyvolána živá debata o tom, kdy také má obhobdárce přihlásiti zaměstnané. — Po společné valné hromadě konala se hned valná schůze všech čtyř společenstev za přímou volbu dvou delegátů a jednoho náhradníka do dozordního výboru nemoc. pokladny. Dále se odbyla val. hromada čtyř hromad pomocnických za účelem zvolení delegátů a 1 náhradníka do správního výboru nemocenské pokladny.

Strážlivé koncerty. Málokde lze poalechnouti takovou spoustu hudebních produktů jako v našem městě. Letošním jarem sestoupilo se zvláštní konsorcium vojenských trubců všech zdejších oddílů a provozuje strážlivé koncerty každé odpůldne na cestě do Střebše. Umělci tito jsou dosti domýšliví na své výkony a proto nechodí daleko ke Střebši, nýbrž sčítávají poblíž Orličného nábreží, aby tamní obyvatelé nepřišli ani o jediný falešný ton. Kdo přestojí v pravdě křížovou cestu tímto pekelným chaosem nejdívočejších tonů bez rozehřívání, může se honositi silnými nervy. Kdyby tito umělci produkovali se o půl km dále na silnici ku Střebši vedoucí, zasloužili by vděku všech lidí, kteří zrovna neaspírají na štábní trubáče. Při dobré vůli lze leccos provést.

Úmrtí. Ve Stračově zemřel 24. dubna ve stáří 57 r. p. František Panzner, J. O. hraběte Jana z Harrachů ředitel velkostatků „Sadová“ a patronátní komisař, člen okresního výboru Nechanického atd. Pohřeb konal se v pondělí dne 27. dubna na hřbitvu Stračovském. — Dne 28. dubna t. r. zemřel v Hradci Král. v 86. roce věku svého p. Antonín Rejthárek, měšťan Královohradecký. Pohřeb konal se 30. dubna na hřbitově Pouchovském.

Z Černilova. Katolická národní jednotka jiných a mužů v Černilově pořádá v neděli dne 3. května t. r. divadelní představení: Růžová pouta. — Začátek o půl 8. hodině. Po divadle taneční zábava.

Ze Střesetlic. Čtenářsko-hospodářská beseda ve Střesetlicích pořádala v neděli dne 19. t. m. svůj první poučný a zábavný večer. Po proslovu předsedy dp. L. Opletala promluvil kočovný učitel zemědělské rady p. R. Pughart věcně o důležitých otázkách hospodářských vzhledem k místním poměrům. Slavnostního a vlasteneckého rázu dostalo se onomu večeru řečí o významu Riegrově, kterou p. předseda ze srdce a formou uhlazenou pronesl. Na to přednášel opět koč. nč. p. R. Pughart o své cestě a o svém pobytu ve Skotsku. První svou přednáškou jakož i poslední cestopisnou dovedl náš milý host svým obvyklým způsobem vzbuditi takový zájem a pozornost k věci samé, že doba určená k poučné části večera musila být značně prodloužena oproti té, určené k programu zábavnému. Jakkoliv výše uvedený den byl v pravdě dnem kritickým, zdál se onen večer zvláště účastí domácích úplné.

Východočeská výstava v Pardubicích 1903 poskytne i v ohledu národopisném zajímavý obraz českého Východu. Četná musea východočeská a jednotliví majitelé sbírek alibili vystaviti předměty, které jsou pro náš kraj významné, aby mohl býti sestaven kulturní obraz českého Východu časů minulých, při čemž kladen bude důraz na památky z dob reformačního hnutí náboženského, postup vzdělání, styky, zvyky, obyčeje a zábavy Východu vlastní a práce literární. Odbor národopisný žádá všech, kdo by památkami zde zmíněnými výstavy účastniti se mínili a dosud přihlašovací archy neobdrželi, aby se o ně v kanceláři výstavní v Pardubicích přihlásili a tím umožnili odboru podati úplný obraz kultury našeho minulosti. — Elektrické osvětlení výstaviště a ulic od nádraží k výstavě obstará 100koňová lokomobila, denní osvětlení a pohon 50koňový výbušný stroj, se stejným mocným elektrodynamickým strojem. Elektrárna jest již postavena, palác průmyslový i strojovna se staví. Zajímavá bude výstava strojů obráběcích a výrobních pro živnostníky, zvláště po dobu, kdy jednotlivé stroje budou pracovati. Hojně nejnovějších strojů hospodářských poskytne zemědělcům příležitost, je blíže poznati, posouditi i oceniti.

Výstava čes. severovýchodu v Hořicích. Slavnost odhalení pomníku Smetanova v Hořicích a jezd pěveckých spolků československých konati se bude místo 9. již 2. srpna t. r. — Program sjezdu živnostníků ze zemí československých: 1.) Jednání o potřebě zřízení nové české obchodní komory pro český severovýchod. 2.) Řemeslnicko-živnostenská otázka a hlediska národohospodářského. 3.) Jednotná organizace stavu živnostenského. 4.) O starobním pojišťování řemeslnictva. — Výkonný výbor právě zase vypsal ofertní řízení za účelem zadání dalších staveb pavilonů a to: pro sochařství a kamenictví, pavilonu pro velkopřímý textilií, pavilonu pro Vrážův skioptikon a pavilonu uvítacího. Dále zadá zasklení všech objektů sklem 2—3 mm. silným a krytinu všech pavilonů svým nákladem, stavených černou lepenkou č. 3 neb i lepenkou barevnou. Plány, rozpočty i podmínky jsou vyloženy ve výstavní kanceláři v městské radnici.

Dar. Tkalcovské družstvo „Vzájemnost“ v Hrovně darovalo na opravu chrámu Páně v Kratochovicích 20 korun, začož duchovní správa vzdává uctivý dík.

Z Nov. Bydčova. Dne 26. m. m. konal se pohřeb prof. E. Malýho. Účastenství bylo obrovské. Zesnulý pan profesor byl velice oblíben ve všech kruzích občanstva a jako učitel byl upřímně milován ode všeho žactva. Tělesné ostatky zesnulého převezeny do Bechyně. Po obřadech, které při nlození rakve do vozu železničního vykonal vdp. vikář J. Šrámek, promluvil k obecenstvu a žactvu vldp. Th. Dr. S. Kašpar úchvatnou řeč, při níž snad jediné oko nezůstalo nesaroseno. Po zesnulém sčítaly hojné zápisky, týkající se historie města Bydčova.

Z Čes. Třebové. Ve dnech 21. a 22. dubna konaly se u nás volby do obecního zastupitelstva, které mnoho lidí, jako vůbec každé volby, rozváděly a rozhněvaly. Nejvíce rozhněvání jsou sociální demokraté; za každou cenu chtěli dobýt třetí sbor, avšak

selhalo jim. Ze dvanácti výborů ve třetím sboru jsou toliko dva socialisti, ač před volbami pracovali za pomoci pokrokové plnou parou. Zajímavé je, že se strany pokrokové nebyl zvolen ani jeden, ačkoliv vůli měli. Sociální demokraté proti volbě ve sboru třetím podali protest. Kdyby bylo protestu vyhověno a sociální demokraté pak zvíťazili, nebyl by dosavadní purkmistr p. Josef Glügeman ani ve výboru, jelikož právě ve sboru třetím je zvolen. — V neděli dne 3. května konati se bude valná hromada záložny Raiffeisenovy v hostinci p. V. Frimla.

Přehlídka chovného skotu v Opočně pořádá tamní družstvo v neděli dne 10. května t. r., aby rolnictvo i na dále sledovati mohlo vývoj a svelobování chovu. Přehlídka ta poskytne také možnost nákupu plemeného dobytka členy družstva vychovaného.

Z Podvysocka. Známé jest, že, když tače nynější straně politické voda do bot, tu vždy, aby odvrátila pozornost obecnictva od svých nesdárů, počne statně bušiti do klerikálů. Také u nás počíná mladočeská tvrď dostávatí značné trhlíny a mezitím, co mají býti zamazány, počíná se bít do klerikalismu. Podvysocký orgán přináší totiž v posledních číslech články o klerikalismu v pokračováních, v němž patrně nesmírně oběhlý politický historik vylývá své rozmary, napojené frázovitostí románů a bombastických úvodníků. Člověk musí se diviti, že ještě dnes po vydání historických prací Rezkových, Wintrových a pod. možno něco tak nesmyslného uváděti. Vypočítávati věsky neamysly, které v několika sloupcích pisatel nahromadil, bylo by opsati vlastně celou tuto „údenou“ stať. Co všechno jenom jezuité provedli: Ukradli Čechům statky, ujařmili lid robotami, posmívali se českému jazyku, trestali žáky za český hovor, zkrátka zrovna „pekelné plány“ měli s Čechy. Vždyť způsobili, i že národ český, jenž dříve osvětou ostatní národy předčil, neměl jediné dívčí školy! To je věru pekelné, povázli-li se, že už jinde měli dívčí gymnasia! S těmihle dívčími školami se to povedlo. V pravdě fenomenální objev! Karel IV. byl nepřitelem Jesuitů a klerikálů, stavové odbojní byli vlastenci nejčistší, patrně protože většina ani česky neuměla atd. Kdyby články ten vyšel v masopustě, nedivil bychom se, či snad je, protože v dubnu vychází, aprílovým žertem? A to má býti drobná, vázná národní práce! Ostatně víme dobře, odkud basa bručí. P. autoru bychom odporučovali, aby nejprve sedl a nechce-li čísti obšířlá díla historická vědecká, přečetl si aspoň Rezníčkovu „Bílou Horu“ a literární dílo „o našem buditelstvu“. Podvysocké občanstvo tímto způsobem podezřívati v jeho soudnosti, je mírně řečeno opovážlivostí!

Z Portálce. Dne 13. t. m. podala naše hospodářská beseda nový důkaz blahodárné činnosti své. Pořádala v den ten svoji veřejnou schůzi. Sál vkusně vyzdobený hostil přes 70 účastníků z města i okolí, též i mnohých dam. Po zahájení schůze o 3. hod. odpol. vřelými slovy starostou dp. Václ. Šafránkem, kterýž přítomné ku sdružení se povzbuzoval a po přečtení a schválení zápisu jednatele, kterýž přečetl jednatel B. Kopecký, říd. učitel, ujal se slova ku dni tomu v střed náš zavítavší p. ředitel J. Šafránek z Prahy, by promluvil „O národohospodářské a buditelské činnosti J. Krouského“. V řeči plynulé, téměř dvě hodiny trávící a pozorně vyslechnuté nakreslil p. ředitel přítomným krásný obraz činnosti J. Krouského, rolníka z Katusic, kterýž jasně zářícím vzorem měl by býti zvláště za dob našich rolníků všem. Řeč p. ředitele a vděkem přijata a jemu poděkováno. Na to přítomným pániům řídícím učitelům rozdan spisek o životě J. Krouského pro školu. Po rozhovoru o různých hospodářských otázkách schůze s večerem skončena. — V neděli dne 19. t. m. pokřtěna byla u nás slavným způsobem židovka Anna Veiskuplová, při kteréž příležitosti promluvil dp. farář V. Šafránek slova od srdce k srdci jdouc. Bůh buď mu odplátimelem za vše, co v úřadě i mimo tento pro dobro osadníků koná, nešetře sebe sama, neb pan farář v skromnosti své veliké uznání se strany osadníků odmětá, říká, že koná jen svou povinnost. — Činnosti našeho milého p. faráře ve sboru hasičském, jím též před osmi lety založeném, povímily si sbory hasičské v šupě Dolno-Kralovické a zvolily si jej za šupního starostu, přesvědčeny jsouce, že podají se mu umírající téměř župě ku novému přivstání života. Škoda však, že mimo čilého jednatele pf. J. Richtera málo má spolupracovníků, jichž zvláště letos ku připravovanému sjezdu hasičstva československého v Praze zapotřebí by mu bylo.

Z Kutné Hory. Poslední dny předvelikonoční byly nám důkazem, že staroslavné město naše přes všechny odstíny různých zbarvení společenských zůstává městem katolickým. Přepíněný chrám sv. Jakubský, v němž konaly sv. misie vyluční kazatelé řádu Nejav. Vykupitele, dovědčoval to co nejokvěleji. Bylo sice na mnohých stranách tajně, z jedné i veřejně rozhazovanými plakáty štváno proti misii, ale tím jenom zjednávala jim byla reklama a pod klenbou chrámu octli se i ti, kteří by tam jinak nebyli přišli. Dozněla sice slova kazatelů, ale vztek odpůrců všeho katolického se nevybouřil. Jako na zavalení přispěchal jim na pomoc nový kolínský realistický (čti helvetický) orgán, v němž způsobem, hodným pára Bambasova, líčí se sceny ze závěrečného kázání a pak v hrozném lamentu nařká se na vdp. arciděkana, že tam misie přivolal. A aby míru své bezhlavosti dopisovatel dovršil, oblaňuje slavnostně, že přý missionáři byli povoláni, aby svobodomyšlné straně se pomohlo v její pošpatnělé situaci politické. Patrně pokládá tento list své čtenáře za strašně zelené, když jim takovouhle věc chce pověsiti na nos. Že při tom otírá se o zpodobě a že katolické paní a dívky charakterisuje způsobem v pravdě gaminským, to u listu podobného genu neví divu. Až dr. Herber přijde do helvetické modlitebny konat misii, jako se stalo loni, bude ovšem pln chvály a odporučování.

Výroční trhy na dobytek v Sobotce. Nové povolené trhy na dobytek v městě Sobotce konati se budou v pátek dne 1. května a v pátek dne 12. června t. r.

Z Nymburka. Smutně známý red. Dubek z Mladé Boleslavi přišel svou oficii do Kolína, aby odtud pozounem svého rozumu probouzel Polabí ze spánku. V čís. 10. věnuje i našemu městu neobyčejnou pozornost, láme kopí za zřízení střední školy u nás. Snaha tato by ovšem nebyla špatná, ač přichází s křikem po fanuse, kdyby jednalo se mu jenom o školu a nekoukalo z toho čertovo kopýtko. Hlavní účel celé úvahy jest, štěstí proti mladoboleslavskému konviktu, při čemž ohlíží a drží láj písařka ze „Samostatnosti“ v hradeckém Borromeu a kolleji Arnoštově. Konvikty jsou prý pašeníště mravní škáry. „Slavná“ redakce patrně zapomněla, že k pašeníšti mravní škáry má ona neskonalé blíže; Chradim by mohla vypravovat, kde a u koho pašeníště takové bylo a kdo v pašeníšti tomto vělel jak vydělané peníze užíval. Patrně domnívá se Česká Stráž, že v Polabí jsou tak na rozum padlí, že neprohlédnou tento manévr helvetickopokrokařský. Inu konviktisté nemohou nositi peníze do místností redakci blízkých a odtud snad ty slsy a ta hrozná starostlivost. S mäslem na hlavě není radno choditi na slunce.

Jan Trnka, měšťan českoskalický a obchodník v Josefově zemřel v pondělí dne 27. dubna u svého zedě p. Kurky na Král. Vinohradech a ve středu dne 29. dubna odpoledne byl za účasti v Praze šijících krajanů na hřbitově vinohradském pochován. Jan Trnka dožil se požehnaného věku 80 let a náležel mezi ctihodné, typické postavy královéhradeckého kraje. Poctivostí a šlechetností proniknutá jeho povaha byla vzorem občanských ctností, vlastenecké horlivosti a vzácné moudré pokrokamilovnosti. V dějinách města České Skalice, kde měl Jan Trnka v letech padesátých a šedesátých pekařský závod a potom hostinec, zapasáno jest jméno jeho v nejvděčnější paměti. Jan Trnka býval zde dlouhá léta školodozorcem a jeho blahovolné porozumění, co škola pro město znamená, umožňovalo tehdejší škalským znamenitým učitelům Josefu Koliakovi, Vilému Nolfovi, Františku Červenému a Franti. Bártovi, že školy škalské byly po celé čtvrtstoletí všem svým žákům nejdokonalejší přípravou v další život, ač si volili studia nebo ihned po vychodění školy věnovali se praktickému zaměstnání. Jan Trnka lnul s neuvroucnější láskou k působení školy, tak že jeho pomocí a přispěním mohl, směl a musil vynikati duch škalské školy nad obyčejnou prostředností. V nejlepší osobní shodě s vikáři pečoval především o vlastenecký ráz a praktický směr ve škole dozoru jeho svěšené a učitelstvo mělo v něm nejochoťnějšího přítele a podporovatele svých snah. Podotknouti dlužno, že jeho vlivy mezi žactvo rozšířovány užitečné knihy a pořádky pro ně hodnou doprovázené slavnostní výlety do volné, krásné přírody již v letech šedesátých, při nichž žactvo deklamovalo, zpívalo a jinak spanile se bavilo. Výroční zkušky pak za jeho školodozorství bývaly dnes nepochopitelnými svátky pro škalskou školu, její žáky a jejich rodiče. Výborní, svým žákům nikdy nezapomenutelní učitelé ve spojení s ním pomocí školy vykouzlili z tichého, chudého podhorského městečka České Skalice uvědomělou, čistou a živnou obec, která také celou řadu věhlasných a dovedných rodáků v různé obory veřejné působnosti a obchodní nebo řemeslné zdatnosti exportovala. Důležitou epizodou v životě Jana Trnky byla válka r. 1866, kdy on město a závod svůj neopustil a bitvu u Náchoda, u České Skalice a u Sviniště doma ve Skalicích přechal. Ve vážných oněch dnech se známým starým vlastencem a bývalým poslancem drem. Aug. Kordinou, doposud starostou okr. českoskalického, jehož zásluhy o město a celé okolí a lze říci o všechny tamní rodiny jsou převážné, prokázal Trnka za pruské invase služby nedoceněné. Jan Trnka napotom po válce tyto své zkušenosti, jež za návštěvy Prusů zažil, sepal v obáhlou upomínku, s níž část pomocí přítele svého zaslužilého archeologa Josefa Duška z Josefova vydal své doby tiskem pod názvem *Paménka* na rok 1866. Jeden exemplár rukopisu těchto Trnkových pamětí bude pečl. pisatele tento řádků uchován ve knihovně Musea království Českého. Charakteristickou črtou pro povahu Trnkovu jest tato afora. „Po bitvě u Skalice pruské vojsko dalo se ve městě do bohupustého rabování a při tom, jsouc hladové a žíznivé, snědlo a vypilo, na co přišlo. Jeden z Prusů pak se tak přepil, že na-prosto zmožen padl před domem soustrážníka Bíla, tehdy starce sedmdesátiletého. Když byl svými soudruhy v tomto stavu nalezen, uvaleno na starého Bíla podezření, že Prusa otrávil. Hned byl za to stýrán a vlečen před náhlý vojenský soud, kterýž pod předsednictvím samotného generála Steinmetze usadil se na kamennou lavičku na náměstí před domem tehdy kupce Martinka. Bílovi přisouzen trest smrti, což mu měl Trnka, poněvadž Bíl německy nerozuměl, oznámiti. Trnka se však statečného souseda tak statečně u vítěznych, ale vspoury českého lidu proti sobě se obávajících Prusů ujal a moudrými svými vývody dokázal, že bylo vykonání ortele na Bílovi zatím odloženo. Domněle od něho otrávený pruský voják se šťastně na některou hodinku ze svých mrákot probíral a starý Bíl byl napotom ovšem ihned propuštěn na svobodu, když voják doznal, že mu nijak neublížil. Odvaha a rozhodnost Trnkova, kterýž zapomínaje při tom na sebe, u generála Steinmetze se ho ujal, zachránila Bílovi ještě dvacet let života. Počátkem let sedmdesátých odstěhoval se Trnka ze Skalice do Josefova, kde si zařídil rozsáhlý obchod s potravinami a s milou svou Škalici trval ve stálém přátelském spojení, jako všichni tamní občané na něho rádi a s úctou vzpomínali. Tuto poménku klademe za ně na jeho čestný rov. Budiž pokoj jeho popelí a čest jeho jménu! (Dr. Řezníček.)

Když byla roku 1804 otevřena císařská krypta v Praze, obrovské množství lidí proudilo do kostela sv. Víta. „Já jsa jeden s prvňch dolů puštěných, hned jsme náhle vysvedli víko od truhly Karla IV. Zde spatřivše Karla v tyktylovém, pěkně červeném, ještě dobře zachovalém pláštíku ležet, na hlavě korunu se dřeva silně postáčenou,

líc takové bylo v pravé ruce a říléké jablko pod nohama, padli jsme na kolena a pomodlili se, počali někdeť kolleti a natřkati, až se jim srdce usadalo, jeden pak s nás zvolal povýšeným hlasem: „Karle, ach Karle, vstaň a pohleď na své opuštěné, docela uhlazené Čechy!“ Když lid nahore v kostele čekajíc toto svolání s krypty uslyšel, dal se i on do kollení a svolávání těch neb jim podobných slov, tak že policejní kommisar, dosor v kostele majíc, všemožně se vynasnažil musel, aby v chrámu Páně ticho sjednal. Po nastalém utišení hleděl si pak skoro každý v kryptě na svou památku, v největší počestnosti koušeček od Karlova pláštíku utřihnout, což jsem i já tak učinil.“

Zápisky letopisceovy v Mikovcově Lumíru s r. 1861, str. 851.

Školská hlídka.

(6) Jaká radost by to byla, aby na roli naší školské možno bylo znamenati příznaky blísčícího se rozednění, příznaky lepších poměrů. Komu by to více prospělo, než národnímu školství, o jehož zdar opírá se budoucnost celých generací? — Čas, poměry, duch doby, chyby jednotlivců zasely mnoho nedůvěry mezi učitele duchovní a světské; chyb minulých a snad i některého přehmatu přítomného dobře se využije od těch, kteří jsou zlé vůle a propast rosta. Vzpomínám však také slov jednoho zkušeného kolegy, který říkával, že protináboženský duch v učitelstvu má často příčinu jednak v neznalosti ideje náboženské, tak hluboce pronikající kulturní život národů, jednak v protináboženském fanatismu, který od let sedmdesátých uměle se vočkoval české literární produkci, jednak — což jest pro nás nejdůležitější — ve způsobu polemiky, která i v listech katolických opustila někdy klidný směr ducha křesťanského a přispůsobila se duchu, vanoucímu v polemikách a nájezdech stran protináboženských. Nemůže tu platiti: „zub za zub, oko za oko!“ *Staví-li se proti knise kniha — musí kniha ta, byť i postavena byla proti knise sáhlím infernálním dýchajícím, nésti na sobě neurušitelné sigillum křesťanského ducha, projevujícího se nejen pravdou, nýbrž i láskou.* Nesmíme bojovati, abychom někoho porazili a v posměch uváděli, nýbrž abychom získávali ty, kteří, stojíce mimo boj, očekávají ovoce vítězné a užitejší pravdy. — V těchto zásadách zkušeného, vše katolicky smýšlejícího učitele jest mnoho pravdy, které třeba si povážniti. Jak dobře na př. působily věcné a klidně psané články „Vychovatele“, jež byly odpovědí na odmítnutí smíru ze strany organizovaného učitelstva! Položme vedle sebe orgán organizovaného katol. učitelstva moravského „Vychovatelské Listy“ a orgán organizovaného liberálního učitelstva „Českého Učitele“. Fanatismus nevěry zaráží každého myslícího člověka. A jeví-li se v listu, zastávajícím zájmy vrstev vzdělaných, vrstev, které mají ducha svého dáti jiným, vzbuzuje naprostý duchovní odpor u lidí opravdu vzdělaných a šlechtně smýšlejících. Dnes doznává se to již otevřeně, že listy, zastávající liberální směry v učitelstvu, jsou v úpadku morálním. Fanatickým a často nespravedlivým bojem proti náboženství schýlili se na srážnou cestu listů sociálně-demokratických, odbodily všechny ohledy, že jsou orgány učitelstva, které dosud má býti vychovatelem křesťanské mládeže, dospěly až tam, že výpady jejich pozbyly veškeré váhy, stojíce na stejné úrovni jako agitací články psané pro neuvědomělé, k jádru věci nepronikající masy polovzdělaných čtenářů. Velikou by bylo chybou domnívati se, že učitelstvo jednoceno jest s duchem těchto listů. Ve článku „Č. U.“ „Vychovávat či pranýřovat“ píše pan pisatel: „Otroku zotročilému těžko se chodí bez jha a nám nemožno v organizaci obejti se bez pevných otěží a pranýřů.“ — A dále píše: „Dokud všichni členové z vnitřního přesvědčení nebudou si potřeby organizace jasně vědomi, dotud pevná ruka a pranýř musí pomáhati!“

Snad (?) omluvitelná by byla tato příkrá slova, kdyby jednalo se „čistě o stavovskou organizaci, nutně podmiňující prospěch celého stavu. Ale u nás vytýčilo organizaci několik lidí s určitým světovým názorem, čili pod určitou vlajkou vnitřního přesvědčení, neohlížeje se na to, že bylo by to nejhorším barbarstvím, pod rouškou organizace pouštati i duše a pranýřováním vbičovati jim světový názor několika předůků. Kdož by se byl z řad učitelských kdy nadál, že ze zvůněných hesel bláskajících svobodu a volnost přesvědčení rozepne kovovou, ničící ruku násilí a pranýř. Nevspíráme se organizaci, ale budiž ona svobodná, nechávajíc každému jeho náboženské přesvědčení! Pak stane se organizace mocným vojem, budícím vážnost všech. Tmelem organizace musí býti svoboda vnitřního přesvědčení, vzájemná úcta. Pranýřováním vženou se do organizace slabosti, kteří zaprou Krista z bázně; povahy silné nuceny budou k novým organizacím, které by shodovaly se s jejich vnitřním přesvědčením. Násilí a pranýř může imponovati nevzdělaným masám, ale chtít tím způsobem organizovat vzdělané lidi, vychovatele mládeže, kteří pevný charakter mají vtisknouti rozvíjejícím se duším — jest při nejmenším unikem vychovatelského umění „Čes. Učitele“ a hrabou urážkou všeho učitelstva. Kdož bude stav náš ctít, bude-li jej list organizovaných takovýmto způsobem zneuctvát?

Vzpomínám, co napsal Bořek v Pelclových „Rozhledech r. 1893“: „Snad to bylo jednou s těch příčin, že společnost římská tak rychle se střítila ve zkázu mravní a později i hmotnou . . . že ve starém Římě světovali vychování svých synů — otrokům!“

Svobodný nedá si přesvědčení vbičovat ani pranýřem ani pevnou otěží!

Ať podíly pod nohou se svíjí —

klid koupí otroctvím a lřbá pána ruku —

— — — — —
já vzpřimem sřstánu. (Leconte de Lisle. Kain.)

S povděkem sluší zasnamenati projev orgánu katolické nřr. strany moravské „Náčince“, který v čísle ze dne 17. dubna ujmá se vřele sdělitosti učitelských a lřč výsnam školy pro národ! Mezi jiným obraceje se k rodičům píše: „Vám staratí se jest o to, abyste nejen svým dětem denní chléb seopřítřili, avšak vař svatou povinností jest též, byste se co nejlépe i o vzdělání jejich duševní postarali; neboť duševní vzdělání dodává každému člověku úcty a vážnosti, ono mu dodává pravě ceny a hodnoty a činí ho i schopným a zpřisobilým k boji o hmotné prostředky životní.“

Kdo své děti opravdu miluje, kdo svůj národ v srdci nosí, ten musí především celý svůj zřetel obracet ku školství vůbec, zvláště ale ku školství národnímu, aby bylo co nejdokonalejším. A od čeho to závisí, má-li mládež ze školy větší neb menší užitek? To závisí od mnohých okolností, jako ku př. posílají-li rodiče děti pilně do školy, vzbuzují-li ve svých dětech úctu a lásku ke škole a učitelstvu, váimají-li si náležitě prospěchu v umění a mravech svých dětí; nemálo však též závisí prospěch dětí ve škole od toho, jsou-li též rodičové učiteli nakloněni, považují-li ho za přítele a dubroince dětí svých, uvažují-li, že učitelé přisluži sa téžkou ano umornou a veledůležitou uměleckou práci školskou též sákonem mu připověděna mřda, je-li, jak toho zdar výchovného díla předpokládá, učitel spokojen a bez starostí.

Článek pak končí ubezpečením, že katoličtř poslanci vynasnaží se, aby hmotné i právní poměry učitelstva upraveny byly podobně aspoň jako v Čechách, aby tak prakticky uznána byla obětavá činnost učitelstva.

A nyní vedle tohoto věcného, přátelského článku orgánu katolického, který s úctou chová se k učitelstvu, neohlížeje se na některé frakce jeho náboženství nepřátelské, postavme některý z „protiklerikálních“ článků „Čes. Učitele“ (z čís. 30. a 31.). Zarází vášnivost, nespravedlivost! Jme venku a známé poměry! Jestli někde vinou toho neb onoho jest napjetí mezi řarou a školou, jest dosud většina míst, kde jest shoda upřímá, založená na vzájemné úctě. Signál pranýř proti těm, kteří mají své přesvědčení zalekne jen slabochy! Charakterní, náboženským citem proniknutý učitel řekne s básníkem: „Ať podlý pod knoutou se svíjí, já vzpřimem zřstánu!“

Četné a kvetoucí školy za doby Karla IV. utrpěly velice v době válek husitských jednak následkem smatků a obecné břdy, jednak hlubokým úpadkem, jakým sastiřena byla universita. Protože studujících na ní bylo velmi pořidku, neměla dosti kandidátů na místa, jež měla opatřiti a často k úřadu učitelskému ustanovovala kantory, svonníky, řemeslníky. Nikdo nevesme sa slé rodičům, že dětem svým raději brali jiné učitele.

Denis-Vančura: Konec samostatnosti české, str. 618.

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

Isa dostati v knihkupectvř p. Frantiřka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Přřkopech.

Když kříž ve škole schází! „Olomoucké noviny“ sdělují s čtenáři svými následující událost pod názvem: Strašné obhajování. Před jistým porotním soudem udál se výjev, jenž významně světlo vrhá na dobu naši. Na lavici obžalovaných seděl mladík 18letý, Emil Sandot, na jehožto vyžilé trávě jevíly se patrně známky mravní spustlosti. Předseda soudu oslovil jej: „Sandote, vy jste zavraždil stařenu Rosinu Měníš, abyste ji o jeden frank oloupil. Kdybyste byl věděl, že tak málo u ní naleznete, byl byste ji jistě nezabil.“ Sandot: „A proč ne? Co pak mně zaleželo na tom, zdali u toho starého kostlivce naleznu více, nebo méně, — já pracuji za každou mřdu!“ Předseda: „Vaše neslýchaná jizlivost i v netvoru vzbuditi by musela zděšení. Teprv 18 let jste stár a přec již tak děsnou vinou jste obtřžen; kdo pak vás naučil tak hrozné zlobě?“ Sandot: „Což pak já to vím?“ Předseda: „Přiznáváte se ke všemu, z čeho jste zde obviněn?“ Sandot: „Ke všemu se přiznávám a směju se tomu.“ Předseda: „Porotci vytknou svůj rozsudek, dávám slovo obhájci“ Saint-Appert obhájce: „Pánové! Svěšený mi úkol jest velmi snadný. Obžalovaný se ke všemu přiznal — obhajování jest tedy nemožné — ale několik slov přece chci připojiti. Žádá-li soud počet ze zločinu obžalovaného, pak mi dovoľte, abych také od soudu žádal počet z jeho rozsudku, z ortele, jež nad ním vynesl. Jak bude zníti rozsudek ten? To aevím, ale jedno vím, že totiž mnohý z těch, kteří zde shromážděni jsou, větší vinu má, nežli mladistvý tento zločinec. A tohoto vinníka, — či lépe řečeno tyto vinníky vám ukazuji. Témito vinníky jste vy, pánové, kteříž zastupujete společnost, onu společnost, kteráž nucena se vidí trestati zločiny, jež svou nedbalostí aneb dokonce svou zkažeností a ničemností zameziti nedovedla. (Mocné pohnutí mezi shromážděným lidem). Vidím zde před sebou a uctivě pozdravuji obraz Ukřižovaného. Stojí zde v soudní síni, kde vinníka odsuzujete. Ale táži se, proč není tento obraz Ukřižovaného ve školách, do nichž voláte dítky, abyste je vyučovali? Proč trestáte nyní při pohledu na Boha? Proč na Golgotě Ukřižovaný po-nejprv na oči staví se nešťastnému Sandotovi, kde dle neuprosného zákona ortel má býti nad ním vyřčen? Kdyby Sandot na Ukřižovaného býval upozorněn hned tenkrát, kdy sedával v lavici školní, nemuseli

bychom ho dnes viděti hanbou poskvrněného na la-
vici obáslavany! Kdo mluvil kdy k němu o duši,
o účtu, jakouž bližnímu prokazovali byl povinen, kdo
poučoval ho kdy o lásce k Bohu, kdo ho kdy učil
přikázání Božímu: Nezapínej? Vydána byla ubohá
jeho duše v plen všem špatným náruživostem. Mladík
tento vyrůstal jako ti dravci na poušti sám a sám
uprostřed společnosti, kteráž nyní jako tyglice usmr-
titi jej chce, kdežto mohla a měla z něho vychovati
tichého a mírného beránka. Ano, pánové, vy to jste,
na něž žalobu vznáším, vy, kteříž vzdělaností se
chvástáte a při tom surovými jste (barbary) divochy.
Vy, učitelové mravnosti, kteříž nevěru a mravní spust-
lost mezi lidem šíříte a pak se divíte, že ten lid
splácí vám zločiny a surovosti. Odsuďte si mého
klienta — máte k tomu právo, já ale žaluju na vás,
— jestli to má povinnost.“

Průmysl v Uhrách. Dle úřední statistiky
za rok 1901 věnuje vláda uheraká velikou péči o
povznesení domácího průmyslu. Toho roku vydáno
státem hotově na podporu průmyslu 636.000 K, za-
jištěno zřízení 21 nových továren s vloženým kapi-
tálem 11.260.000 K a rozšíření několika továren do-
savadních nákladem 5 mill. K; v těchto závodech
najde zaměstnání přes 4400 dělníků. Státní podpora
vyměřena těmto závodům 2.156.000 K a rozdělena na
stejně splátky po deset let. Z dotčených závodů za-
bývají se 4 zpracováním dřeva, 8 průmyslem textilním,
6 kovovým, 2 potravinám a 2 výrobou prádla.

Městský pivovar v Plzni. Pivovar
tento postaven je na rozloze 550.000 m². Sýpky pivo-
varu pojmu 200.000 hektolitřů ječmene a sladu.
Slad šrotuje se ve třech amerických mlýnech na slad.
Ve středu závodu nalézá se pět elegantních varen,
kde na 13ti pánvích lze denně 2600 hektolitřů piva
vyrobiť. Chlazení je 6 a 26ti železnými štokami na
chlazení mladinky. V 10ti spilkách spočívá 2500 ky-
sacích kádí, kde se provádí kvas. Skladní sklepy
tvoří celé podzemní rozsáhlé město a dvě hodiny je
třeba k jich projití; obnášejí 8 kilometrů délkou a
sestávají z 92 sklepů do skály tesaných. Zde mimo
jiné spočívá též 6500 padesátí až osmdesátí hektoli-
trových sudů. Doprava piva obstarává celkem 250.000
sudů a jiných nádob různé velikosti. Pivovar má ve
svém vlastnictví dvě stě vagonů a lokomotivy, jež
dopravují pivo po vlastní spojovací dráze, jejíž trať
táhne se celým pivovarem. Vozy ty obstarávají přímou
dopravu z Plzně po celé pevnině evropské až k moři
a nikde se na pevnině pivo z nich nepřekládá. Vel-
kolepá jest bedárna, v níž pivovar sám si sudy vy-
rábí pomocí strojů, jež hobluji, řezají a ohýbají
dužiny a obruce narážejí; vše děje se s takovou rych-
lostí, že než-li chodec dojde na konec dílny, válí již
z ní dělník hotový sud, na nějž při vkročení do
dílny teprve se dřevo řezalo a hoblovalo. Pivovar má
také vlastní rafinerii na smůlu. Pro vodu, z níž pivo
se vaří, zřízena obrovská cisterna. Ročně spálí mě-
šťanský pivovar plzeňský na 3000 vagonů uhlí. Závod
osvětlen jest 40 oblonkovými lampami a 3000 žárov-
kami elektrickými. Parních motorů o 1200 koňských
sílech má závod dvacet. Dělníků zaměstnává pivovar
700. Agendu pivovaru řídí 20 úředníků. V prvním
roce činnosti 1842 vyráběl pivovar 3.657 hl, dnes
stoupá výroba jeho na 751.950 hektolitřů.

Roľnická záložna v Kateřinkách
před konkursem. V nejpříznivějším případě
možno očekávati snížení schodku v obnosu 257.909-37
K na 90.000 K, kteroužto část členové záložny ni-
kterak už nemohou vyrovnati. Konkursem záložny
bylo by nejen na sta chudých našinců ve Slezsku
zničeno, ale i každá naše národní a hospodářská
činnost ve Slezsku na nedozírnou dobu ochromena.
Proto se sanační výbor záložny naposledy obrací
k české veřejnosti, prose zvlášť české ústavy
peněžní a různé korporace o větší příspěvky na za-
chránění záložny.

Pro zastaralé kočky mají v Londýně
útulnu s přepychovým zařízením, zatím co tu ročně
na tisíce chudších mře hladem.

Sjezd českých lnářů pořádán bude dne
10. května o 10. hod. dopol. v Nám. Brodů. Účelem
sjezdu tohoto jest jednak protest českých výrobců lnu
proti úmyslům vlády, která dle svého návrhu celního
tarifu zamýšlí ponechat dovoz cizího lnu na dále beze
cla, čímž lnářství našemu hrozí naprostá záhuba;
jednak však také pokus o založení zemské organizace
lnářské, která by pečovala o zakládání a jednotnou
činnost družstev pro výrobu, zpracování a zpeněžení
lnu. Poněvadž již co nejdříve bude rozhodnuto o celní
a obchodní politice na nejbližších deset let, jest svrcho-
vaný čas, aby také čeští výrobci lnu dožadovali se přimě-
řené ochrany celní, bez které by lnářství podlehl na
dobro cizí soutěži. Na sjezdu Německo-Brodském, který
pořádán bude za účasti českého odboru rady zeměd.,
Sdružení českých zemědělců a Ústřední Hospod. Spo-
lečnosti, má dojít k velikému protestu českých lnářů
proti celní a obchodní politice vlády; účast všech in-
teressentů jest tedy velmi žádoucí.

Léčení tuberkulosity. Tiše a bez doporu-
čování různých autorit zabíjel před půl letem p.
MUDr. Fr. X. Holman nejmodernější dosud léčení
chron. chorob plic v Praze na Palackého nábřeží po-
mocí statické elektřiny, zejména léčí tuberkulosu plic.
Statická elektřina, která v elektroterapii velmi časté
místo zaujímá a pod jménem franklinisace v léčení
celé řady různých nemocí s prospěchem a výtečným
výsledkem se používá — upotřebena při metodě dr.
Holmana — která spočívá ve vynálezu Crottové, vy-
hradně v léčení nemocí plic. A tu nejen tuberkulosu
plic léčiti možno se zdarem, nýbrž všechny chronické
choroby plic, průdušek, asthma, rozšíření průdušek,
následky po zánětu pohrudnice atd. a zejména při
asthma jeví se účinky záhy. Hlavním spolupracovní-
kem ve veškerých pracích jest již déle 3 měsíců zku-
šený odborný lékař p. dr. Kahler. Léčení je pro nemocné
naprosto bez nebezpečí. V uplynulém pololetí přijato
bylo do léčení 64 nemocných tuberkulou plic.
Z těch 16 opustilo neb přerušilo léčení před časem,
ve většině případů téměř uzdravení. Z 48 bylo jich
ve stupni I. celkem 24 — ti všechny vyléčeni, tedy

100 proc. v době od 1 1/2—3 měsíců. Ve II. stupni
bylo nemocných téměř 14; z těch úplně vyléčeno
v době od 3 1/2—4 měsíců celkem 9, zbývajících 5 ne-
mocných valně zlepšeno, bez subjektivních příznaků.
Ve III. stadiu léčeno 10 nemocných. Z těch 8 skorem
vyléčeni, u ostatních 7 proces zastaven, obmezen a
stav těla učiněn snesitelným. Kromě toho léčeno ně-
kolik případů asthma, vesměs s výsledkem dobrým.
Z uvedeného vyavítá naprostá prospěšnost léčení
elektřinou.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 25. dubna 1903. 1 hl.
pšenice K 11:30—12:00, žito K 9:70—10:00, ječmene
K 7:50—8:00, oves K 5:10—6:00, prosa K 0:00—00:00,
vikev K 9:20—10:20, hrachu K 18:40—00:00, čočky
K 20:00—24:50, jablek K 20:—, krup K 16:00—22:00,
bramborů K 2:60—3:00, jetelového semene ruského
K 00:00—00:00, jetelového semene červen. K 00:00
—00:00, máku K 30:00—32:00, lněného semene K 22:00
—26:00, 100 kg. žit. otrub K 11:00, pšenič. otrub K 10:00,
1 kg. másla K 2:00—2:20, 1 kg. sádla vepřového K
1:80—2:00, tvarohu k 0:28—0:36, 1 vejce 5 h. Jedna
kopa okurek K 0:00—0:00, jeden hl. cibule K
5:00—6:00, jedna kopa drobné zeleniny K 1:20—2:00,
1 kopa zelí 0:00—0:00 K, 1 pytel mrkve 2:40—3:00,
1 hl. švestek K 0:00—0:00, 1 kopa salátu K 3:15—4:20,
1 kopa celere K 0:00—0:00, 1 hl. jablek 8:00—10:00.

Listérna redakce.

V odpověď mnohým! Nejbližší Konsistorium
v Římě bude v druhé polovici května, nejdéle v první
polovici června. Stane-li se co mimořádného, v čas se
oznámi.

Některé dopisy odloženy do čísla příštího. Ne-
podepsané listy házíme do koše.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod
JOSEF NEŠKUDLA,
c. k. dvorní dodavatelství
v Jabloném n. Orli. č. 86.

Dílka ku vyšívání a hotovení **mešních rouch,**
počínaje od 24 K, **pluvliálů, dalmatik, korouhví,**
praporek, církevního prádla atd., pak dle patřič-
ných i tuzemských vzorů spracované **kalichy, cibore,**
monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod
zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného ná-
kupu z doby patřické výstavy a velikých novotín v cenách
snaze sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé
obalaze.

O realnosti závodu svědčí mnoho tisíc
odporučen. — **Velké obrázkové ceníky a**
paramenta k výběru franko.

Adresování vždy došlovne se vyprošuje.

Vzorné zařízení

slatinné lázně VELICHOVKY

u Jaroměře v Čechách.

Osvědčené proti rheumatismu, dně,
ischias, dále pro chudokrevné, skro-
phulosu, nemoci ženské atd.

Léčení studenou vodou. Elektrické
lázně dle prof. Gartnera.

Prekypující účinky léčiv.

Přívabná lesnatá krajina. — Osvědčený lázeňský
lékař MUDr. V. Maxa z Prahy.

Pošta a telegrafní stanice v budově lázeňské.
Pohodlné spojení s Prahou čtyřikrát denně.

Výtečná restaurace v regii. — Ceny mírné!

Obtírné prospekty zasílá správa lázní zdarma.

— **Dvakrát týdně koncert.** —

Oznámení.

Pokládám sobě za čest oznámiti velectěnému
duchovenstvu, že jsem na mnohostrannou žádost
mnoha veleúctojných pánů

otevřel v Hradci Králové

filiální sklad

své vlastní výroby

kostelního náčiní.

Sklad nalézá se v obchodě p. Skuherského
proti hotelu „Mercur“.

Objednávky a prodej laskavě vyřídí pan
K. V. Skuherský tamtéž.

Poroučuje se do příslušné velectěného ducho-
venstva znamenám se v plné účtě

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi.

Nejdůstojnější bisk. konsistoři doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich
v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. a od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvlášť
trvanlivé zlazení a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přesvědčivá pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, ceny atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
založen r 1891.

Obrázky
k sv. přijímání
— nabízí —

ve velkém výběru a za zvlášť výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vzorky jsou na požádání k dispozici.

Založeno r. 1860.
Nejstarší závod kamenický

Zdenka Ježka
v Hradci Králové
v ulici Čelakovského (ve vlastním domě).

Stálý sklad
hotových pomníků
z mramoru, žuly domácí,
sienytu a černé žuly švédské.
Provádí stavby rodinných hrobek a
veškeré práce hřbitovní solidně a levně.

Vyhláška.

Městská obec Hradec Králové zadá
offertním řízením:

1.) **Vybírání dávek z piva** dle pravidel
schválených výnosem zemského výboru ze dne
8. května 1900 čís. 34 080, na jeden rok, t. j. na
dobu od 16. května 1903 do 15. května 1904 a
současně

2.) **vybírání dávek z vína** na tutéž
dobu jednoho roku od 16. května 1903 do 15.
května 1904, a sice tuto dávku z vína s výhradou
schválení zemského výboru.

3.) **Vybírání dávek z kořalky a lí-**
hovin na dobu jednoho roku od 16. června 1903
do 15. června 1904, rovněž s výhradou schválení
zemského výboru.

Uchazeči mohou v podmínky v úředních ho-
dinách a místnostech nahlédnouti.

Zapečetěné oferty budtež purkmistrovskému
úřadu v Hradci Král. odevzdány do 4. května
1903 do 12. hod. dopolední. K offertám budiž
ve zvláštním obalu připojeno vadium 10% nabí-
nuté sumy.

Městskému zastupitelstvu vyhražena jest
úplná volnost rozhodnutí o podaných offertách.

Za starostu:

J. Pilnáček.

Unicum proti
vše, rheumt., ischias,
slabost a t. d.

sezona hrabečích
Annenských slatinných lázní

XIX. v Belohradě
(sov. záp. dílny Čechy).

Sezona trvá
od 11. května do 20. září.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinné), vína sladká a vína šumivá (šampaňské.)

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí státní a diplomem slatě medaille, a mnohými jinými diplomy s právem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franko.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny** v krásných ořechových skřínkách. Zlaté a stříbrné skvosty, jako: **řetízky, prsteny, náramky, jehly** a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným zásilkou na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

Štěpařský vosk

velmi dobrý, levně nabízí

Josef Pilnáček v Hradci Král.

c. a k. dvorní dodavatel.

Výhodná koupě.

Prodá se úplně zachovalý, pouze 2 leta v činnosti trvající

acetylenový aparát

pro 60 plamenů za 40 procent tovární ceny. — Záruka za správný chod zaručena. — Bližší sdělí administrace t. l.

První výroba
věžních hodin
v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaškového zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem poštou zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Klobouky
k jarní a letní sezoně
plstěné a vlněné vlastní výroby.

Klobouky plstěné
nedostižitelně jemné a lehké z továrny P. a C. Habig, c. k. dvorní dodavatelé.

Lovecké klobouky lodenové
z továrny Ant. Pichlera v Štýrském Hradci.

Klobouky slaměné
nejjemnější i nejlevnější od pražských, českých firem. **Formy.**

Sportovní čepice
různých druhů.

Dětské čapky, barety, letní mikado.

Vše v nejhojnějším výběru má na skladě

Jos. Dvořáček,
kloboučník.

Hradec Králové, Palackého třída č. 83.
u Pražské brány.

Paramenta.

Ignace V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řádky ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních
PRAHA—L,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové bláze Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, síťmi i vsazením.

Všecké rozpočty, akvizice i odborná rada besplatně, bez výslovnosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleředstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Koncertní klavír

mahagonový,

c. a k. privil. firmy, báječně levně u

Marie Benešové

v Praze, Celetná ulice, 12. I. p.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Čistý včelí vosk

v nejvyšší ceně kupuje

Josef Pilnáček v Hradci Král.

c. a k. dvorní dodavatel.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení přesně dle předpisů církevních v každém slohu doporučuje firma

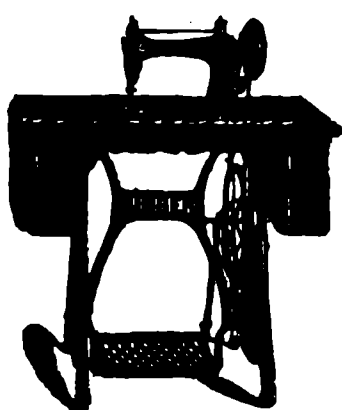
Petra Buška synové,

uměl. závod rezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Sychrově (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a nákrepy u velkém výběru na přání k nahlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují. Provedeno ke 300 oltářů.

Singerovy šicí stroje.

Jednoduché ovládání!

Velká trvanlivost!

Nejvyšší výkonnost!

PAŘÍŽ 1900:

GRAND PRIX

nejvyšší cena výstavy.

Bezplatné vyučování, též modernímu umělému vyšívání.
Elektromotory pro pohon šicích strojů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, Jiřikova třída, 270.

Bursa práce v Hradci Králové.

Práci hledají: Upravovatel pláten, 2 topiči, zámečníci a bednáři. Práci obdrží: Truhlář a krejčí. Přihlášky přijímá **Josef Polák**, tajemník Všeodborového sdružení v Hradci Králové, Adalbertinum.

ZÁCLONY A GARNISSE

(římky)

do několika oken

se prodají.

Blíží sdělí administrace t. l.

Velebuhotojny Pane!

Raďte si dopaati o ilustrovaný

OENNÍK PAMÁTEK

na první sv. přijímání a zpověď

české katolické firmy

EM. WERNER, devotionale,
Brno (Morava)

a při potřebě shledáte, že koupíte levněji než
všude jinde.

P. T. obchodníkům a milovníkům chřestu

žadá se ku každodenní neb občasné dodávce větší
i menší množství výborného chřestu za mírnou
cenu. — Koupěchtiví hlase se u

správy pivovaru v Červených Pečkách
u Kolína.

● Jest nejlepší mýdlo toaletní. ●

Činí a udržuje pleť svěží a jemnou. — Jest naprosto ne-
utrlní. — Jest nejlepším toaletním mýdlem, které i těm
nejpřísnějším požadavkům úplně vyhoví.

Vyrábí již od r. 1897 výhradně

JOSEF PILNÁČEK, c. a k. dvorní dodavatel
— v Hradci Králové. —

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Áks. kapitál 1 milion korun. Fondy ca. 400 tisíc.
Založen roku 1888.

Oddělení bankovní.

Úvěry všeho druhu, zejména na cenné papíry,
směnky, varranty, resp. přijímací recopisy na
odvedené zboží etc. Půjčování cenných papírů
ku skládání vadí a kaucí dodávkových, úvěry
remboursní atd. Akkreditivy do ciziny, inkasa
smének a poukazek. Informace všeho druhu.
Úhrady na cizinu. Zakázky bursovní za pod-
mínek nejvýhodnějších.

Přijímání vkladů

na vkladní knížky, pokladniční poukázky, na
běžný účet a na účet žirový proti vydání šeků.

Daň důchodkovou neseme ze svého.

Směnárna

kupuje a prodává cenné papíry všeho druhu
přesně dle denního kursu. Inkasso hodnot slo-
sovaných a kuponů, obstarávání nových kupo-
nových archů, vinkulace a devinkulace cenných
papírů. Pojištění proti ztrátám kursovým. —
Promessy vlastního vydání. — Revize čísel losů.
— Přijímání papírů do depôt ku opatrování. —
Pronajímání schránky pancéřové s vlastním
uzávěrem strany (vlastní zámek). — Devisy,
valuty a mince vyměňují se co nejlépe.

K ukládání peněz

odporúčujeme vynikající domácí papíry, jako:
komunální dlužní úpisy Zem. banky kr. Českého,
železniční dlužní úpisy Zemské banky kr. Českého,
základní úpisy Zemské banky království Českého,
všechny úpisy Hypoteční banky král. Českého,
bankovní úpisy České průmyslové banky, a po-
sloužíme původními kurzy.

Eskont smének

a jich domicilování za nepatrnou provizi.

Pilnáčkovo mýdlo lanolínové

Poděkování.

Za všechny důkazy upřímné soustrasti a přátelství, kterých
se nám dostalo za příčinou úmrtí naší nezapomenutelné a
vroucně milované choti, matky a dcery, paní

ANNY FRYDRYCHOVÉ,

vzdáváme tímto všem své nejsrdečnější díky.

Všem dárcům krásných věnců a všem, kteří naši vřele
milovanou v Pánu zesnulou na poslední cestě. Její dopro-
vodili, voláme

Zaplat Pán Bůh.

V Hradci Králové, 28. dubna 1903.

Jménem rodiny:

František Frydrych,

c. k. okresní zvěrolékař.

Beseda.

Matka Boží Foyenská v mariánské svatyni v Hradci Králové.

V kalendáři „Štítu“ na rok 1903 vydaném dočísti se jest o milostné sošce Matičky Boží Foyenské s jejím obrázkem v pojednání „Poklad nalezenný v mariánském kostele v Hradci Králové“. Popisána jest její podoba, pak odkud se dostala do Hradce Králové dle historických dokladů, jak se stala za morové rány r. 1650 zvláště milostnou, načež pomáhala od r. 1653 stavěti mariánskou svatyni v Hradci Králové tak vydatně, že již dne 8. prosince l. P. 1658 započaly se v ní sloužit mše sv. a konečně následovalo několik slov o jejím původu a významu.

Ctitelům bl. Marie Panny Foyenské se trvám zavděčím, podáme-li ještě nějaké zevrubnější zprávy zaručené o milostné sošce této. Jestli zajisté vzácný skvost, který chová mariánská svatyně v Hradci Králové; proto ji oslavujeme a uctíváme výhradně v květnu s důvěrou neoblomnou a horlivostí opravdovou. Jakákoliv strast, veliká tíseň a záležitost budiž na oltář u její nohou složena.

Původ její hledati jest v Nizozemsku. Bylo to r. 1619 dne 21. listopadu, kdy v zámku Celles, 8 km toliko vzdáleném od města Dinant v Belgii, shromáždili se vzácní hosté. Biskup lůtišský kníže Ferdinand, bratr kurfirsta bavorského Maximiliána, z bitvy na Bílé Hoře čtenáři asi známého, stál v čele jejich. Kanonický process měl býti sepsán o všem tom, co se tu bylo za doby desíletí od r. 1608—1618 mimořádného událo. Komise složená byla z odborných pánů stavu duchovního i světského, kteří měli povinnost důkladně vše prozkoumati, o čem se mluvilo.

Prvé nežli výroky své svědkové podati směli, přísahali, že toliko, co na jisto vědí, povědí a jako očití svědkové zvěstovati budou, co viděli. Vyslyšán byl prvý svědek Innocenc De Limoit, majitel nákladních lodí z města Dinant, jenž zakoupil od svrchu jmenovaného urozeného pána staré duby, mezi nimiž vynikal jeden 2 1/2 metru v průměru. Silná prkna na lodě to budou, myslil si při koupi pan De Limoit. Než když největší dub skáceli a rozřezali, našli uvnitř na metr červotočiny, tak že nezbylo nežli dáti jej rozštípati a na palivo veřejnou dražbou prodati. Tak se též stalo.

Objednaný drvoštěp, jenž dub kácel, Jilji Vanlin z Foye, byl druhý přísední svědek. Vyjádřil se, že, když dub řezali a klín do špalvu vráželi, objevila se ve dřevě uložená kamenná soška (na 20-25 cm) i s podstavcem na píd vysoká. Ve zprávě své se odvolával na pomocníka Gerharda Thiery-ho, který byl čeledínem v panském dvoře.

Třetí tento svědek sdělil, že jemu bylo kázáno zarazit klín do špalvu, jenž se rozpoltil, až se na sošku přišlo, které hlava náhodou uražena byla. Udivení vzkřikl jsem v tu chvíli: Zázrak! Zázrak! Volání naše zaslechlo služebné děvče ze dvora, které přiběhlo dívaje se, co se to děje.

Bylať čtvrtým svědkem a otevřeně doznala, že vše sebrala, sošce hlavičku přilepila na její místo, načež si sošku v kuchyni postavila na trám, jako ozdabu místnosti a věnovala jí svoji pozornost. 6 neděl byla v držení mém, pravila a nikdo se po ní neptal; až po 6 týdnech dal si mě zavolati urozený pán vzkazuje zároveň, abych s sebou vzala svou sošku a na zámek ji odvedla. Dále nevím ničeho.

Konečně předstoupil sám pán, rytíř z Celles, jako pátý svědek, jenž učinil následující sdělení. „Ulyšev“, dle „co se přihodilo, ujal jsem se sám mariánské sošky a kázal jsem, aby mi ji přinesli. Zamlouval se mi její dřívější úkryt, proto jsem dal navrtati a vydlabat dub jiný, do něhož pak podobně soška Panny Marie uložena byla. Jako v starém dubě nalezena byla zamřížovaná, i zde jsme ji železnými pruty zamřížovali. Lid se u ní zastavoval a pobožnost svou vykonával víc a více. Po 4 letech dobývali se na ni zloději a mřížky vylámali. Aby snad nějakým zneuctěním vystavena nebyla, vzal jsem ji do zámecké kaple, kde byla postavena na oltář. Kaple byla veřejná. Přístup byl volný. Než od té chvíle takové množství lidí z blízka i zdáli k nám přicházelo a s takovou důvěrou Marii Pannu vzývalo, že se dály v skutku až divy a zázraky. Slepí, kulhaví všelijak neduživí a nemocní navštěvovali nás. To mně bylo příliš na obtíž. I ustanovil jsem se raději na tom místě, kde stával onen dub v lese, postaviti kostelíček. A nyní prosím uctivé Vaši kníž. bisk. Milost, by ráčila hotový kostelíček posvětit a do něho milostnou sošku Foyenskou zanesiti.“ Tak zanesena byla úřední správa do protokolu tu sestaveného.

Ještě budiž dovolena poznámka tato. Tím, že oni 2 muži v útasu svém zvolali: Zázrak, zázrak! není řečeno, že v skutku zázrak se tu udál. Soška tato, o níž napočteno, že alespoň 200 let v dubě byla ukryta, zarostla docela přirozeně. Z množství kruhů pak ve kmenu dřeva soudili dřevaři správně na věk stromu a tak napočtli ve kmenu, majícím průměr 2 1/2 metru, na 200 kruhů kolem sošky mariánské.

Veškerá krajina kolem Celles vzrušila se v útasu nad tolikými milostmi, kterých se dostávalo u Panny Marie Foyenské, tak že daleko široko Foy vyhlášena byla jako místo, kde Matka Boží divy tvoří. Ký div, že kostelíček brzy nestačoval, tak že potřeba bylo stavěti kostel, s jehož stavbou také za nedlouho započato bylo. Dne 8. září 1624 bylo jeho svěcení, při němž přes 12.000 věřících se zúčastnilo a na sto neduživých přítomno bylo.

Jest zaznamenáno, že prvý svědek se vyjádřil netoliko o tom, jak dal červý dub rozřezati a rozštípati a pak veřejnou dražbou prodati, nýbrž i o tom též, co se dále s těmito poleny dubovými stalo. Sdělili prý mu, že namnoze ze dřeva toho naděláno sošek podobných nalezenné. A co pan De Limoit toliko od slyšení doznal, dosvědčili pod přísahou noví svědkové pravdivost výpovědi této, ba netoliko ze starého dubu naděláno malých i větších sošek a soch, i ze dřeva dubu druhého, v němž krátký čas původní soška Marie Panny uložena byla, podobně vyřezáno sošek dle listin úplná spolehlivých a zaručených. A k tomu přiloženy doklady, že sošky z obou dubů či dřeva obou dubů proslavené se stalo. Myslili si trvám zbožní ctitelé omilostněné této sošky, že dřevo z oněch dubů, v nichž uložena byla soška zázračná Marie Panny, jaksi touže mocí obdařena jest, kterou se prokázala býti soška původní. Znám jest, jak železo běže na se magnetu vlastnost, přijde-li do styku s magnetem. Také to není nic neslýchaného. Víme, jak lid se domáhal dotknouti se roucha Krista Pána, jsa přesvědčen, že i z roucha Jeho božská moc jaksi vytryskuje a také zázraky ve sv. evangelii zaznamenané nasvědčují tomu. A co se vypravuje v Skutcích Apoštolských (hl. 19. 12.) o Apoštolu národů sv. Pavlu, jaké divy činil Bůh skrze ruce Pavlovy, tak že i šátky a pásky s jeho těla na nemocné kladli a odstupovaly od nich nemoci a zlí duchové vcházel. Měli tudíž za to, že skrze přesvaté osoby tyto i třeba nepatrné věci divotvornou mocí opatřeny jsou proto, že jich v životě užívaly. Táž myšlénka trvám jest také původem účty a důvěry podnes, která se vzdává věcem dotknutým na tak zvané konfessi sv. Petra v Římě; neboť věřící křesťané mají za to, že všechny předměty, které do styku se dostaly s hrobem sv. Petra, mají zvláštní omilostnění a posvěcení, jak dokládá Dr. Ant. de Wasl, kaplan kolejního chrámu Páně dell'Anima v Římě, ve svém spise. Zde však mluví skutečnost. Dokázána jest věc, že brzy na to sošky, z obou dubů svrchu jmenovaných shotovené podle původní kamenné, se staly zázračné t. j. že blahosl. Maria Panna se prokázala býti pomocnicí křesťanů, kdo se před soškou k ní utíkali, již kdekoli v takové sošky za vyslyšení prosili. Za nemožné se nepokládá, leč pravdě nijak podobné není, že by Maria Panna touže přízní srovnávala sošky mariánské z jakéhokoli dubu dle Foyenských řezané, které by získuchtivci podlouhne za Foyenské prodávali zbožným křesťanům. To trvám postučí.

Jisto jest, že jako za naší doby Panna Maria Lourská všady v nemalé oblibě jest, tak podobně v XVII. věku byly to sošky Panny Marie Foyenské, ba netoliko sošky, nýbrž každá tříska z dubů oněch a co tam z kamínků nalezeno bylo, vzaly na se účast v moci Boží na přímluvu Marie Panny. Byli pak to právě OO. Tovar. Ježíš. v blízké koleji Dinantské, kteří skoupivše dotčené kusy dubů oněch dali nadělati sošek mariánských, načež majíce styky s celým téměř světem rozestlali je do rozličných zemí a měst. Takové sošky jsou podnes před mětem účty v Belgii a Holandsku jako v Alostu ve městech Iperu, Oudenburgh, Maastricht, Limbourg, Bergen, Breda a j. Ve Francii jsou města Rheims, Lill, Hesdin (Depart. Pas de Calais), Gravelines (Depart. Nord), Montmartre, Bailliet, Amiens, kde se uctívala Panna Maria Foyenská. V Amiens-u byla zvláštní jednota pod ochranou (Divae Foyensis) Matky Boží milostné, k níž přináležel král Ludvík XIII., Anna Rakouská, Ludvík XIV., královna Marie Theresie, Ludvík XV. a nejprřednější rodiny v Picardii. V Němcích v Pasově a Ingolstadt byly sošky Foyenské v uctivosti. Ve Vídni jako Virgo refugii, „Panna útěšitel“, bývala ctěna členy mariánské kongregace. Ctih. panny Voršilky ve Vídni jako v Kutné Hoře, kde dosud

se těší ze sošky Foyenské, mají k ní velké důvěry. V Praze byly sošky ve 2 jesuitských chrámech u sv. Salvatora na Starém Městě a u sv. Mikuláše na Malé Straně, kde se podnes uctívá a má objemnou historii ctitelů svých. Hradec Králové a Jindřichův, Krumlov a Chomutov v Čechách; na Moravě Znojmo, Brno, Jihlava, Olomouc; ve Slezsku Opava, Svidnice, Vratislav a Kladsko byly v držení Matky milosti sošky Foyenské.

Ještě se zmíniti jest o Americe, kde jmenovitě jedna z jesuitských redukcí Parakvajských t. j. ze založených dědin novokřesťanů nesla jméno Divae Foyensis Matky milosti a měla také zázračnou sošku Foyenskou, aniž tím všechny sošky vypočteny jsou. Než každá z nich má zaručenou jistotu své pravosti. A více trvám nežli nějaká listina úřední dokazuje střízlivě mysli křesťanské, že tu není klam nýbrž pravda, obdivuhodná moc shůry, která s těmito soškami Matky Boží Foyenské co nejúžeji spojena jest a souvisí. Proto jako jiní před námi se k Matce milosti utíkali a vyslyšení došli, pokusme se také a dovíme se, jak mocná jest přímluva Marie Panny. Přispěj nám také, o Matko Páně, všichni vroucným srdcem žádáme!

Zprávy hospodářské.

Vrba košíkářská.

Kolem našich potoků a na mokřinách tu a tam viděti vrbu jakosti obyčejné méně cenné, již si hospodář mnoho nevšimá, a které někdy není ani možná užití ku pletení. Na mnohých však místech v Čechách, zvláště na Polabí, pěstují se již vhodné druhy vrby k účelům průmyslovým, poskytující pilným pracovníkům slušné výživy. Výrobky košíkářské z Polabí vyváží se do celé Evropy. Na výrobu obyčejných košů hospodářských používá se proutí špatnějšího a neloupaného. Na jemnější práce třeba proutí po několik hodin v kotli vařiti, kůru oloupiti, jež pak sluje proutí vařené, majíc barvu tmavě růžovou. Největší cenu má proutí bílé, jehož nabudeme, když se v době rašení mízy kůra s proutí sloupne. Přípravy tohoto proutí si naši lidé pramálo všimají, proto nám cizina zase ochotně za drahý peníz vypomáhá. — Ku pěstování hodí se zvláště druh tak zv. zelenice, vyžadující půdy silnější. Vrba konopina šlutá snese půdu slabší, při bujném vzrůstu vyhání však košíkáři nemilé větvičky. Vrba rakovice jest úplně hladká, spokojí se s půdou lehkou (i s pískem) a jest košíkáři více hledána, ježto vařena jenom tři hodiny dá proutí barvy bílé. Vrby sázejí se v řadách i na celé plochy. Ovšem musí se pak půda připravit, vzrostlé pruty okopávati a pleti. Při dobrém ošetřování nelze se také diviti, že prutnice dá nám někdy více užitku, nežli stejný lán pšenice. Co u nás vhodného místa, na němž by se vrba s užitkem dařila! Kde se nedaří ovocnému nebo jinému druhu stromoví, snad se uchytí vrba. A kdyby vrboví nebylo možno nijak zpeněžit, přece nám uschlé znamenitě v kamenech poslouží. Kolem zahrad, zvláště na vlhčích polích, pěkně by vynikal plot vrbový, jenž již prvním rokem zahradu náležitě ohradí. Beze všech obtíží přeloží se přes sebe v ostrém úhlu na způsob mřížoví do země vetknuté a přes i m dlouhé pruty, přiváží se horním koncem k vodorovně položené latce a plot hotový. Další opatrování plotu děje se snadno dle vkusu hospodářova. I nepatrná vrba podává tedy rozumnému hospodáři prostředek na rozmnožení a okrášení majetku jeho.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše alimé v ohni zlacené a stříbrené, což se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevnější vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zadlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod máj máše se vykázati četnými pochvalnými příklady P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k nakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, táček na křest, svícnů, pacišků, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

F. FÜGNER,

dodavatel c. k. vojen. unif. ústavu. |

Hlavní závod: HORA KUTNÁ, Filialka: HRADEC KRÁLOVÉ,
proti Vlášskému dvoru. vedle Grand-Hotelu.

Přijímá veškeré práce do oboru jeho spadající, které ve vlastních dílnách jen ručně zhotovuje a ručí za elegantní provedení i trvanlivost svých výrobků za ceny plevné.

Nejtrvanlivější kůže jsou Oscaria a Ševro, cídíme-li je krémem neb jemným olejem.

K době
velikonoční

Boží hroby se slohem kostelní souhlasné v reliéfu řezané neb lité. Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškerá kostelní zařízení doporučuje uctivé umělecký závod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Plátna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 30. v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. cenů, nákresy a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky.

Do Hradce Králové a okolí.

Největší královéhradecký

sklad nejmodernějších

Vídeňských
klobouků ●

od známé české firmy Jan Rozhon
ve Vídni

— nachází se u —

FR. BERANA

v Hradci Králové,

na Svatojanském náměstí č. 170.

Velký výběr a ceny nejlevnější.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Všeštech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných připisů vyloženo
k nahlédnutí.

LIQUEUR
VEGETAL
ED. AD. MALBURGASYN, SMÍŘICE

VARHANY

soustavy kuželové a pneumatické, lahodného zvuku a důkladného provedení, s praktickým zařízením hracích stolků doporučuje (i harmonia) sl. farním a patronátním úřadům majitel c. k. výsady a zásluž. kříže hudeb. akademie belgické

Bedřich Čápek,

stavitel varhan a harmonií v Poličce.

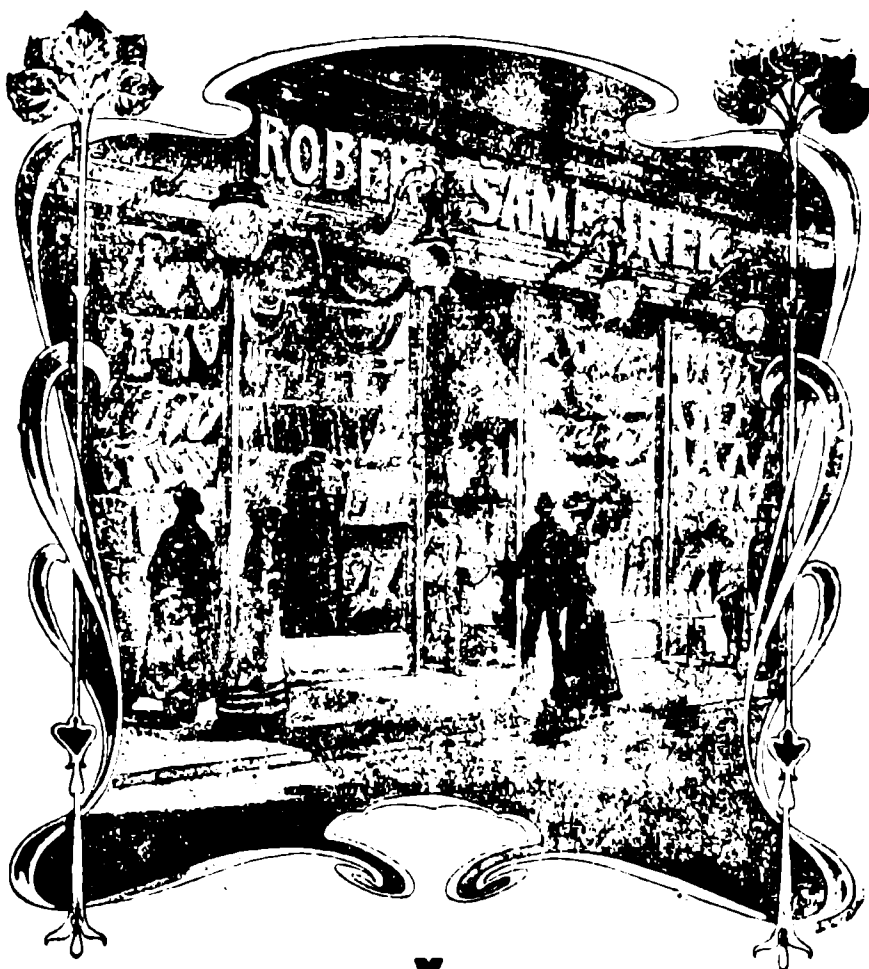
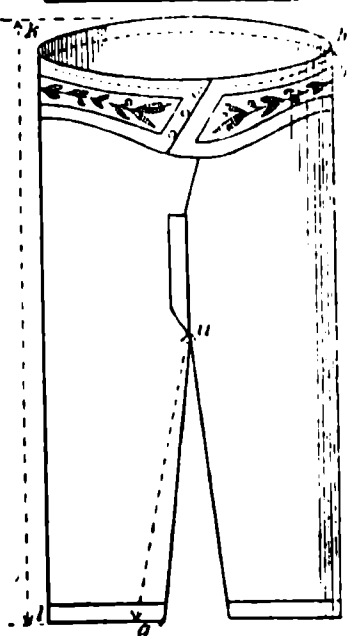
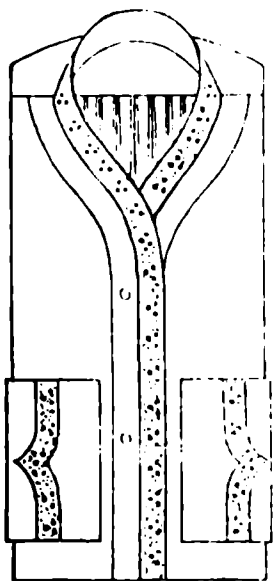
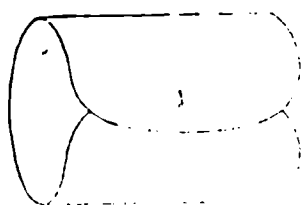
NOVOTINY

tu- i oizozemské pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro veledůst. duchovenstvo a sukna ku chrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.

Vzorky se na požádání zašlou.

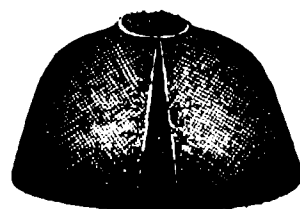
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro velectené P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez přitahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

OBNOVA

Číslo 19.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 8. května 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Naše odpověď „Husovi“.

(3) Pan farář F. K. věnuje v č. 5. „Husa“ otevřený list katolickému kněžstvu. Článek psán formou celkem slušnou, což nebývá u českých evangeliků věci právě obvyklou. Nebude nevhodno úvahu páne farářovu vzíti pod kritický nožík. Pisatel nabádá katolické kněžstvo k větší snášlivosti k pánům pastorům. Prý není pravda, že by nás evangelické duchovenstvo zlehčovalo; ono se obmezuje po pravidle jen na obranu, odrážejíc rány; osoby téměř vždy nechává stranou. — Zdá se se jistě pisatel mylí; my máme zkušenosti zcela jiné. Pane faráři, račte si vzíti do ruky kterékoli číslo „Hlasu ze Siona“ a nabudete přesvědčení rozhodně jiného. Kde jaký klep proti katolickým kněžím lze sebrati, hned jej s netajenou škodolibostí předkládají svým čtenářům k pochoutce. Nemohou-li právě něco vysliditi v Cechách, spěchají pro takové koření třeba až za hory Pyrenejské, ba i za oceán.

Tento list evangelický jest hotovou sbírkou možných i nemožných pikanterií, vyhovujících znamenitě vkusu těch, kteří hltaji Bambasiady. O snášlivost a lásku mezi křesťany se rozhodně daleko méně přičiňuje, než kterýkoli list katolický; rozhodně miluje „osobní šarvátky, které málo kdy poskytují co vzdělávatelného“. A klepy proti nám vypisuje hlavně z realistického „Času“, jehož tendenci snad dobře znáte. Když měly být znovu vydány v Německu pověstné Lutherovy „Tischereden“, které rozhodně málo k vzdělání slouží, opřeli se tomu katolíci důrazně; a přece sám uznáte, že by se takovou četbou gloriola Lutherova značně zatemnila. Ale — vzdělávatelné to čtení právě není. Právě, že v semináři do srdce theologa jest vštípeno vědomí stavovské pýchy, jako by řád kněžský byl sám sebou světější než jiní stavové; mysl jeho jest nezdravým bohosloveckým výcvikem nepřátelsky zaujata proti jinověrcům a zvláště proti protestantům —. Tak opakujete po jiných Svých spolubratřích výtky zcela oездůvodné. Vám stačilo podezření Vašich souvěrců. O poměru katolického kněze k jinověrcům se pojednává v našich seminářích nejvíce v odboru theologie pastorální. I naše náboženské učebnice pro mládež by Vás o jiném pončily. Ex ipso fonte haurite aquam — čerpajte vodu ze samého pramene. Bylo by tedy dobře, kdybyste nám Svě obvinění dokázal z našich pastorálních učebnic. A že ani v ústních přednáškách naši professoři proti protestantům neštvou, můžeme též s dobrým svědomím dosvědčiti. Podstatnou obranu katolických zásad proti výkladům jinověrců zajisté sám nenazvete štváním; zde se jedná o věc, nikoli o osoby. Mám byla doporučována zásada mírnosti a spravedlnosti k jinověrcům; poučujeme se v seminářích, že ostrými šlehy lze spíše roztrpčiti než získati. Ozve-li se při obraně v našich listech proti slovu hrubému též slovo drsnější, neděje se to z žádné zásady jako u listů nám nepřátelských; jest to lehce vysvětlitelné, ač takový způsob polemiky hájiti nemíníme. — Naše církev světuje novosvětcenci nejvzácnější duchovní poklady; proto se bohoslovci v semináři stále připomínají, že má žítí životem svatým; čím větší dary přijímá, tím má být pokornější. Má vyniknouti nad laiky svatostí, žitostí, poněvadž jest svěcí na světě, při tom však se nemá vyvyšovati nad jiné, poněvadž milostí Boží jest, co jest. Spíše se má báti, aby, an jiným káže, sám nebyl zatracen. — Tolik si pamatujeme ze semináře. Nějakému kastovnímu separatismu jsme se nenúčili; neudrží-li katolický kněz s prostým lidem styky srdečnější než farář protestantský, tož jistě za ním pozadu nezůstává; myslím, že není potřeba, abychom to ještě zvlášť dokazovali. Píšíte: „Mluví se o nás, jako bychom ani křesťany nebyli. Jsme kacíři, kteří přijdou do pekla a o nichž se nesmí a nemá nic dobrého mluvíti a psáti“. Trochu příliš důvěřujete, pane faráři, mylným zprávám Svých souvěrcův. Který professor v seminářích našich kdy takto

o Vás přednášel? My jsme se učili v semináři něčemu jinému.

Dle našeho učení nejen křesťan z jiné církve, ale i pohan může spasení dosáhnouti, žije-li dle přirozeného zákona a touží-li po poznání ryzí pravdy, aby ji vyznával. A to snad uznáváte i Vy, že svévolné odírání poznání pravdy není cestou ku spasení. Naše morálka nám také káže i o jinověrcích i o protivnících jen pravdu psáti. Ovšem takového protestanta, který ani nevěří v Božství Ježíšovo a který křest pokládá za prázdnotu formalitu, ani Vy pravým křesťanem nenazvete.

Myslíte, že v protestantských polemických spisech jest zachován vždy slušný tón. Máme citovati něco ze spisů samého Luthera? Nebo podati ukázkou některý z mnohých nesnášlivých hanopisů XVI. a XVII. století? Ostatně četba spisů páne Šádkových a jiných Vašich spolubratřů také není vzorem slušného tónu a snášlivosti. Snad sám dobře víte, proč Vaše náboženská obec nestojí o souborné vydání spisů Lutherových; kdyby k takovému vydání došlo, poznal by i nejprostší protestant, že polemika zakladatele protestantství se nenese duchem evangelickým. Pouhé citování některého výroku Lutherova se strany naší bouří ve Vašich vyznavačích krev; proč?

Nazýváte úroveň naší žurnalistiky velice nízkou; přý tak i jiní stejně smýšlejí. Milý pane, to jest už naším údělem, že když se některý našinec proti neustálým útokům aspoň někdy drsnějším slovem opře, již volají nepřátelé a mezi nimi i takykatořci: „Mluvíte stejně jako Červánky; nadáváte hůř než všichni vaši protivníci.“ Jestliže se katolický žurnalista jen jednou neovládne, již se mu vpaľuje na čelo značka soustavného štvání. Soustavné nadávky jiných proti nám považují liberální čtenáři zase jen za otevřenost a ráznost.

V zájmu našeho listu nechceme zde sami rozsuzovati; ale vezměte, prosím, do rukou na př. Bílý Prapor, Hlídku. Pročtete důkladně třeba všechna čísla, která dosud vyšla; a pak rcete, zda tyto katolické listy nějakým drsnějším, nespravedlivým slovem Vaším souvěrcům ublížily. I ti Vaši literáti, kteří slídí po přestřelcích, aby je veřejnosti s radostí předkládali, dosud mlčí. Uznáváme, že Váš „Hus“ si poněkud více všimá pozitivní práce na poli křesťanství než jiné listy Vaše, které dle našeho zdání se domnívají, že nejlépe Bohu slouží hrubou střelbou do našich řad.

Polemika tohoto listu jest též věcnější; již jednou se Obnova v tomto směru vyjádřila. Ale čtete jiné listy evangelické a listy jim příbuzné. Co tu jízlivosti a překrucování! Čím to, že z českých evangeliků, obírajících se historií, ani jeden se nepovznáší k takové spravedlnosti, jako protestant Denis? A jakkoli se nepodařilo Vaším souvěrcům jeho myšlenky nahraditi něčím lepším, bje se do nás dál, jako byste o jeho dle nevěděli. Kdo listy Vašich souvěrců čte, ví o Římě jen věci zlé, jemu jest církev naše vůbec představou vši zkaženosti.

Není to právě zdravým zjevem, že v tomto čase teprve cizí protestant musí poučovati české nekatolíky, že pro nás Řím žádnou příšerou nebyl. A jeho hlas posud ve Vašem středu nevzbudil příslušnou ozvěnu. Práce Deniso, Tomkova, Palackého i Kalouskova byla pro Vaše souvěrce skoro bezúčelná. Za to bezpodstatné protiřímské fráze Machara nehistorika byly ve Vašich listech otiskovány jako projev závažné autority Citujete z Písma: „Pravda osvobodí Vás“. Nuže, necht ukáží Vaši přátelé sami skutkem, že si ryzí pravdy historické váží. Na př. v otázce Husově a husitské vůbec rádo se u Vás všelicos zveličuje a jiné věci se přikrývají systematicky rouškou mlčení.

A přece kdo z Vašich lidí dobu XV. století jen poněkud lépe zná, ví, že všechno na straně husitů v pořádku nebylo. Nač všeti na husity značku, která jest jim cizí, jen aby se posloužilo slávě protestantismu? Katolíci si vedli dosud v této otázce vědeckěji a důsledněji než Vaši stoupenci; nad to na př. Obnova

sama vyzývala častěji kompetentní autority, které se právě mezi klerikaly nepočítají, aby samy konečně vrhly do zmatených mlh promíkané světlo. Nechceme se spokojiti polovičatostí; jsme zásadně proti tomu, aby za vážnou historii byly pokládány fantastické povídky, ať již se do nich přidívá Hus nebo Karel IV., neboť — pravda osvobodí nás. Čiňte i Vy podobně a nebojte se pravdy celé.

Voláte po snesitelnějším soužití s námi. My rozhodně uznáváme, že by bylo dobře, kdyby křesťané místo vzájemných sporů až na nůž raději obraceli hrot své obranné zbraně proti společnému nepříteli, který nám v hádce vpadá vítězně do boku a jenž docela i Kristovo Božství popírá se odvažuje. Kdo však si vede v tomto zápase rozumněji? My vystupujeme proti odpovědným nepřátelům křesťanství důsledně. Na Vaší straně však se jeví k vůli časným výhodám Vaší církve častá rozpačitost.

Nad to se dovedete přáteliti i s těmi, kteří pokládají křesťanství za překonané stanovisko, jen když Vám pomáhají bojovati proti církvi naší. Talmud necháváte celkem s pokojem, ale na naši nauku útočíte bez přestání, jako by Vám israelské náboženství bylo bližší než naše. A víte přece, jaké stanovisko zaujmají židé vůči křesťanství od časů Kristových až do časů našich.

Spojovali jste se nejprve s mladočechy, ač jste věděli, že to tato strana s pozitivním křesťanstvím nemyslí upřímně. Teprve teď jí to vytýkáte; my jsme to učinili dříve, odsuzující bombastický čachr prováděný od Mladočechů s osobou Husovou. Nyní se Vaši souvěrci chytají zase strany realistické; a víte přec, že tito lidé posud své pozitivní kredo nevyšlovili a že nadřžují okatě jak židům tak našim společným nepřátelům socialistům demokratům. Přátelství Času k socialistům přechází zrovna v patolizalství. Snad též v dobré paměti máte, jak soudí na př. Machar o křesťanství vůbec. Zasluhuje snad tento pán větší šetrnosti od Vás než my? „Hlas ze Siona“ chválily nejednou „Osvětu lidu“, ač táž nepokrytě hledá pro národ spásu v učem jiném než v pozitivním křesťanství. Když se loni hovořilo na vzdorosejzdu pokrokovském v Králové Hradci, že idea věčné odplaty a věčného trestu jest pro moderního člověka překonaným stanoviskem, víte, kdo tam seděl jako zapisovatel? Byl to Váš spolubratr duchovní.

Nepopíráme, že Váš „Hus“ aspoň někdy, pozvedl hlasu proti rušivým snahám domácích nepřátel křesťanství, ale při tom dával pozor, aby si protikatolíky příliš nepohnával; leč jinde jsme ani takové odvahy nenašli. A jest přece věc nejvš potřebnou, abyste bez rozpaků objasnili dokonale své stanovisko k socialistům, realistům i židům, jako jste je objasnili vůči nám, a jako jsme to učinili my vůči všem nekatolíkům, nemilujíce pštrost politiky. A marně hledáme některého člověka z Vašich řad, který by takové nedůsledné jednání odsoudil.

Můžete lehce přece uznati, kdo je Vám bližší a která strana větší šetrnosti od Vás zaslouží.

Než zatím dosti. Snad někdo i z našich bude souditi, že jest tato odpověď mdlá. Ale necht; nechtěli jsme zasahovati do věcí choulostivějších, nemínili jsme, po slušné výzvě rozčilovati. A jestliže jste pane faráři, měl při své výzvě dobrnou vůli Vy, měli jsme ji při své odpovědi měrou nemenší. Aby mezi námi bylo snesitelnější spolužití, k tomu musí i Vaši stoupenci větší hrivnou snášlivosti dopomoci. Svou víru dlouhými věky utvrzenou a krví tisícerych mučenníků potvrzenou nikdy zaprodati za úsměv tohoto světa nechceme, ale nehodláme též svévolně ubližovati nikomu.

V PRAZE »OBNOVU«

lze dostati v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Z let minulých.

(8) Dne 15. a 16. května 1848 rozbouřily se ve Vídni revoluční události, kterými spojení Pražského gubernia s vládou vídeňskou bylo přerušeno. Proto předseda gubernia hr. Lev Thun dne 19. května v Národním výboru oznámil, že nebude dbáti rozkazů vlády vídeňské, jsoucí pod nátlakem ulice. Za tou příčinou zřízena byla prozatímní česká vláda, o jejíž povolení měl býti císař Ferdinand zvlášť poprosen, a do Inšpruku k císaři byli vysláni Rieger a hr. Nostic. Deputace tato nesla list, ve kterém správce země hr. Thun prosil zejména o potvrzení prozatímní vlády a o brzké zřízení místodržitelství rady s arciknížetem Františkem Josefem v čele. Místodržitelství tato rada měla býti nejvyšší instancí zemskou v těch záležitostech, které před tím vyřizovány byly dvorskými úřady ve Vídni. V pamětním spise, v Inšpruku sepsaném, Rieger s Nosticem dokazovali prospěšnost zemské české samosprávy, opíraje se o historické skutečnosti, o blaho země a o zájmy dynastie, jejíž svrchovanost ohrožována byla samým ministerstvem, ve služby se dávším nezřízeným nápadům tak zvaných demokratů vídeňských.

Že na rozklad Thunův sepsati odpověď bylo svěřeno Riegrovi, svědčí, jaký dojem Rieger učinil na císaře a jaká byla ochota k českému právu. V odpovědi té císař schvaluje zřízení prozatímní vlády české a nařizuje ustanovení místodržitelství rady české v Praze s působností bývalé kanceláře dvorské; mimo to povoleno zřízení nejvyššího soudu v Praze, a příští sněm český měl sestaviti články zákonů ústavních. Patrně tedy, že tu nastupovala určitá samospráva království Českého, ač na druhé straně o ostatních zemích koruny České není v učiněných proposicích žádné řeči.

Rieger s velikými nadějemi spěchal do Prahy. Ale na cestě Bavorskem přilétla mu vstříc zvěst, že v Praze vypukly pouliční nepokoje. Přišed do Prahy, zúčastnil se pilně vyjednávání o pokoj, ale Windischgrätz vida, že jest pádem situace, všeliké ujednání naprosto odmítl a přímo do očí Riegrovi prohlásil, že „vláda jest nyní on sám.“ Zatím přišly též rozkazy ode dvora, aby patent na svolání sněmu a koncese Inšprucké uveřejněny nebyly. Všechno bylo ještě jiné následky nepokojů pražských. Slovanský sjezd, jenž měl býti jakousi protiváhou sněmu Frankfurtského, se rozešel; šlechta, české věci získaná, se odvrátila, aby nebyla podezřívána z choutek revolučních, a Národní výbor rozpuštěn. Sněm český se rovněž nesešel a tím také odzvoněno bylo české zemské ústavě a odpoutání Čech od svazku centralistického. Povstání pražské bylo dílo nezralé a nešťastné. Všechny tajné nitek jeho ovšem dnes již vystopovati nelze, ale nechybíme, tvrdíme-li, že mnoho působil příklad z Paříže, Vídne a Uher. Tam jest revoluce, budeme ji dělat také, — tak asi romanticky znělo v uších našich radikálů z roku 1848. Ovšem přicházely do úvahy i zájmy

blízkí a speciálnější, nicméně i v těch zjevna jest rozháranost a bezplánovitost. Frič, jak píše ve svých Pamětech, žádal naprosto samostatnosti českého státu, jinému tanul na myslí nejasný socialism, a že nescházelo též zabarvení anarchistického, dokazuje v Praze přítomnost Bakunina a jeho styky s Fričem. Snad též mají svůj podíl provokatéři.

Rozhledli mužové, jako Palacký, Havlíček, Rieger a jiní ovšem revoluci úplně odsoudili. Zejména Rieger uvědomil si hned osudné následky její, ježto v rozmluvách s císařem v Inšpruku nabyl přesvědčení, že při opatrném postupu a vedení politické tužby české pravděpodobně dojdou svého splnění. Neprávem tedy mluví Masaryk ve spise svrchu citovaném: „A proto také nemyslím, že bouře svatodušní měly ty politické následky, které jim Rieger a sám Palacký (a po nich posud Malý a j.) připisují. Kdyby radikalismus r. 1848 byl překazil koncesse, jež dr. Rieger přinášel do Prahy, bylo by se s ním později účtovalo, jako se účtovalo s Maďary a s Vídni. Povstání svatodušní překvapilo trochu, ale nikoho nezaleklo, leda některé staré pány strany národní.“

Masaryk, jak na prvý pohled zjevno, dopouští se anachronismu. Pozdější slabost české věci a neúčtování s ní potahuje na r. 1848 a interpretuje, že by byly překazily koncesse Inšprucké i kdyby nebylo bývalo revolučního radikalismu. Zatím však ono pozdější neúčtování s českými právy jest jen rubem skutečnosti, že se účtovalo s Maďary, kteří těšili se již před tím vlastní zemské ústavě, a že se účtovalo s Vídni, protože tam bylo sídlo vlády a panovníka.

Jest zajisté velmi nepragmatické, když Masaryk sahá po událostech po roce 1848, aby jimi odůvodnil svůj subjektivní názor, že pražské povstání vlastně koncesse Inšpruckých nepřekazilo. Nuže, co je tedy překazilo? Beze všeho hledaného filosofování jest potřeba se podívat na situaci, jaká skutečně byla: absolutismus, jehož vídeňským rozkazem a příkladem všechno posavad se řídilo, pojednou jest v koncích, ve Vídni vláda podléhá živlům revolučním, Vídeň jest bez hlavy, dvůr odebral se do Inšpruku a jest v očividné tísní. Tu přichází Rieger, jemuž císař ochotně povoluje, aby aspoň v Čechách byly poměry pevné. Na to vzbouří se branným odporem i Praha — a to jest dostatečným důvodem odvolání. Ba, onen mimořádný stav byl naší samostatnosti mnohem příznivější, než-li doba Hohenwartova a fundamentálek. (Pokračování.)

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 6. května.

(Profesora dra. Jana Kryštůfka „Dějiny nové doby.“ — *Potřeba komunálního programu obce král. hl. města Prahy. — Ke stávající situaci, aby nikdo nehasil, koho nepálí.*)

Mezi nejvýznamnější české historiky přítomné doby, jejichž jméno a význam z veřej-

nosti odstoupením jejich osob z různých zkušebních komisí nezmizí, náleží jub. profesor českého gymnasia budějovického dr. Jan Kryštůfek, bratr kanovníka kapituly u Věchavských a profesora bohosloví na české universitě v Praze dra. Františka Kryštůfka.

Profesor dr. Jan Kryštůfek, muž vysoce vzdělaný, povaha ryzí a důsledná, nepachtící se pomocí rozmanité slušlivosti po všelijakých výhodách, muž nezaslepený hříchem marnivě ctízádnosti, ujal se po předchozí zdárné historické práci, již byl vtělil v řadu důležitých a na slovo branych historických statí, ještě v Budějovicích před desíti lety sepsování „Dějiny nové doby“, v němž nyní v Praze s největším úspěchem pilně pokračuje.

Profesor dr. Jan Kryštůfek, stojí ve věku 58 let jako zralý, života znalý muž, širokého vědeckého rozhledu, pracuje na tomto svém epochálním díle se vzácnou u nás znalostí věci a s nejpilnějším vědomím a pochopením, že historie nemá býti služkou ani osob ani stran, ale že má býti učitelkou pro budoucnost. Proto nečpí dílo Kryštůfkovo nikde omamující vlní pourpuri, ale když jest již někde zápalné oběti potřeba, užívá vážený autor k nezbytnému podkuřování jalovce, což českému čtenáři obzvláště se zamlouvá a jde k duhu.

Za přítomných neutěšených, osobními zájmy zastíněných vědeckých poměrů u nás vůbec a v oboru dějepisném zvláště, jest na jisté straně patrnou snaha, význam díla Kryštůfkova zmenšiti nebo dokonce zneplatniti „pětrosí taktikou“. Jisté kruhy, jež by práci Kryštůfkovu měly vlastně podporovati, veřejnost na ni pilně upozorňovati, staví se jednak — ke vlastní své necti — jakoby o ni vůbec ani nevěděly, anebo mluví o ní stručně, jako o nějaké hračce všelijakého historického diurnisty.

Toho netřeba dokazovati, že česká inteligence jaderných, obsažných dějin nové doby především potřebuje, aby z nich další své politické, národní a hospodářské cíle mohla správně vyvozovati. Prof. dr. Kryštůfek sepsal díla takového bez ohledu na své osobní zájmy a proat všechněch ambic, jež tu a tam mohly by býti někomu svůdcem zvláště při psaní historie doby nové, doby ještě čerstvé, jejíž posuzování vyžaduje obzvláštní lásky ku pravdě platné celé obecnosti, se ujal a dovedl je přese všechnu zmíněnou „pětrosí taktiku“ většiny české historické obce již k dílu pátému, jehož první dva sešity právě nákladem p. Václava Kotrby, majitele cyrillo-methodějské knihtiskárny v Praze, vyšly.

První čtyři díly vydalo pražské universitní knihkupectví firmy Bursík a Kohout v Praze.

První díl Kryštůfkových „Dějiny nové doby“ čítá v lexikonovém formátu 460 stran. Prof. dr. Jan Kryštůfek začíná v něm dějiny nové doby návratem královského rodu bourbonského do Francie a kongresem vídeňským. V prvním tomto díle vykládá hlavně dějiny západoevropské do smrti francouzského krále Ludvíka XVIII.

za smíchu přítomných vyzvaný a usedl si na patník

„Človče, utečte“ vykřikl na něho někdo. Obrátil se zvolna a odplivnuv si, řekl: „Že melou. Dají mně na nocleh?“

Za chvíli přiběhl pan Válek celý udýchaný se šavli? Uviděv kliduše sedícího delikventa, byl překvapen. Myslí, že jistě utekl. Ačkoliv chystal se na důkladný rámus, teď obrátil se jen polohlasem: „Tak teď jděte!“

„No — tak si to nechám líbit,“ usmál se zatčený, „člověk se nemusí aspoň stydět za průvod.“

Syčáka zavřeli na dva dny a pak měl býti poslán postrkem do rodné obce. Nebyl, jak se ukázalo, z daleka. Proto na doprovod dán mu pan Válek. Za vazby skamarádili se trochu spolu, takže cestou šli spíše jako dva známí než jako hnaec a průvodce. Ba pan Válek neopovrhl ani, když mu nabídl šupák skleničku „dobré.“ Přijal ji ochotně, neboť posilniti se nikdy neškodí.

Za stálého vypravování dostali se až na určené místo. Když měli přijíti k vesnici, obrátil se najednou šupák k panu Válkovi a povídá:

„Poslouchej, něco bych jim rád řekl.“

„Co pak?“

„Vědí, ještě jsem jim to nepověděl.“

„No tak!“

„Starosta je můj bratranec, a to vědí, jak by ho to potěšilo, kdyby najednou viděl, jak mne vlečou přes ves. Byla by to pro něj hrozná ostuda.“

„Tak co?“ ptal se pan Válek.

„Vědí, jdou tam sám, já půjdu do vsi druhou stranou a u něho se jako namátkou sejdem. Bude jim za to moc vděčen a nebude také na něco koukat. Něco na zab a do hrdla už sežene.“

„Jen jestli.“

FEUILLETON.

Pan Válek.

Vysoký.

Postava: pomalá; oči: modré; nos: dle proporce; vlasy: profídle; zuby: jen sem tam nějaký; vousy: pod nosem hodně proředivělé, někdy zašňupané; ruce: eh! ty má také; už mě to skoro zlobí, že jsem takhle začal, no ale začít se nějak přece musí, tedy, prosím, odpusťte.

Řeknu to jedním otevřením úst. Jest to zkrátka jedno rameno naší bdělé spravedlivosti, vždycky: „pan“ policajt Válek. Zevnějškem vypadá jako každý jiný ze strážců naší veřejné bezpečnosti až na to, že nenosí šavle, jen za zvláštních význačných příležitostí. Nekoná totiž již plachotivou službu pouliční, on postoupil výše, vybírá obecní dávky z piva a vína, obstarává poštu a někdy v nedostatku zaměstnání vodí obecní šupáky. Činnost, jak patrně, mnohostranná, ač ne vždycky příjemná. Nejpráhjemnější jest to nejpráhjemnější, neboť šenkýř už nekonká na nějakou tu skleničku a p. Válek nekonká zase na nějakou tu chvilku posezení. Úřední hodiny zrovna nemá a má na prázdno sedět v předšíní kanceláře nebo v hospodě, to je přece jedno.

Nasloužil se dost, než-li si na stará kolena mohl trochu odpočinouti. Nastal se na rozích, napřecházel se ulic a nadělal se nějakého pořádku. Má ostatně po tom svoje památky.

Že se jimi nechlubí, tím je vinna jen ta jeho skromnost; býti u nějakém buršáckém spolku, byl dávno fuchsmajorem. Nuž ačkoliv nemá již na starosti bezpečnost veřejnou, tož přece nemůže do teďka snést něco, co se přičíí zákonitému pořádku.

Jeho heslem je stále to staré, výborné

„Sebere se, zavře se.“ Že se někdy něco při tom šustne všelijakého, jako onehdy, inu . . . Ale raději povězme si to! — Pan Válek vybatolil se z hospody od „zlatého slunce.“ Pod ramenem svůj kožený portefeuille, pomačoučku šlapal kolem domů. Bylo mu tak pěkně; vylízl si svoje dvě a dneska bylo jako křen. Přf, pan Válek cítil ještě teď, jak to fíčí nosem. „To je přece jenom gušto, když to tak šimrá v nose“ liboval si, přemýšleje, jak to přijde, že v takové dírcce je tak výborné pivko.

Sotva ale sklonil hlavu k přemýšlení, najednou div ho někdo neporazil. Podívá se a uřed sebou vidí skvostný přímo exemplář fechtujícího vlastence. Mžikem byly všechny myšlenky na pivo ty tam.

„Hej! počkat!“ Křikl na chlapíka, který ubáhněl přes ulici do druhého domu.

„Ráčeji si přát, milostpane?“ obrátil se tento s ponížným úsměvem.

Tento obrat překvapil pana Válka.

„Hm, tento, co tu děláte?“

„I prosím, milostpane, tak po nějaké té almužničce.“

„Půjdete se mnou!“

„To snud ráčeji špásovat?“

„Což nevidíte, kdo jsem?“

„Prosím ne!“

„Jsem strážník.“

„Hebe, to by mohl každý říci; kde mají šavli?“

Pan Válek sáhl si po boku. Šavle opravdu neměl. „Eh, co šavli, nešavli, zkrátka půjdete se mnou a basta!“

„Až budou mít šavli, ano, jinak ne!“ Zatím shromáždilo se kolem plno diváků, kteří resolutnímu fechtýři se smáli na celé kolo. Jeho patrně to také bavilo Pan Válek ohlížel se chvíli kolem a pak náhle se rozhodl.

„Počkejte tady!“

„Když si to přejou, proč ne?“ ujistil ho

Drahý díl Kryštofkových „Dějiny nové doby“ čítá 476 stran a pojednává o dějinách ruských od r. 1812—1825, o dějinách rakouských v letech 1814—1846, kterážto partie Kryštofkovy historie jest skvělým kusem historické práce o dějinách babuburského soustátí za panování císaře a krále Františka I. a jest v naší literatuře dílem svého druhu jediným. Dále ve druhém dílu obírá se dějinami Pruska, německého spolku a životem ve středních a drobných státech německých. Potom líčí dějiny turecké, historii Italie, Anglie a Francie, konče výkladem vzniku samostatnosti belgické.

Třetí díl, čítající 489 stran, obírá se dějinami Ruska a Polska od r. 1625 do r. 1835, dějinami Španělska, další historii francouzskou, dějinami Německa a Italie.

Čtvrtý díl zaujímá 582 stran a pojednává o francouzské republice z r. 1848 až do státního převratu a obnovení císařství francouzského. Další pak tři čtvrtiny dílu tohoto věnovány jsou vypsaní nové historie Rakouska. Jako vyličení doby předbřeznové v Rakousku, jež obsaženo jest ve II. dílu, jest vzácným kusem domácí historie, tak tato partie jest skvělým dílem o r. 1848 a počátku nové doby v soustátí habsburském a stojí v popředí všeho, co o r. 1848 bylo v české literatuře a z českého stanoviska doposud napsáno.

Partie tato jest skvostnou a svého druhu jedinou monografií politického probuzení českého národa a sluší na ni veškerou českou inteligenci co nejdůtklivěji upozorniti s podotknutím, že prof. Kryštofek v ní v pátém dílu pokračuje.

Laskavý čtenář se asi pozastavuje nad tím, jakou novinu zde sdělujeme, že mu totiž vypravujeme o existenci znamenitého historického díla nové doby, po němž se u nás všeobecně dávno již touží, na něž se již dávno čeká! Ano, takové jsou naše české poměry! Kolik péče a pozornosti věnuje se u nás zprávám nejpodřízenějšího, zbytečného rázu a příslušného sdělení o užitečné, důležité a vynikající historické knize obecenstvu našemu se nedostává.

Jinde by byl spisovatel spisu, jakým jsou Kryštofkovy „Dějiny nové doby“, posazen jako zkušený, osvědčený, dlouholetý učitel na středních školách, mezi profesory, jimž jsou svěřeny výchova a výcvik učitelského dorostu pro naše střední školy. Avšak u nás se v ohledu tomto jednalo v poslední době způsobem, na který nevyhnutelně řeč ještě přijde, jakmile se příslušný pořádek v našem veřejném ústrojí začne zaváděti. Soudíce podle vážného smýšlení dospívající generace, jejíž povaha nespokojí se s rozmanitými diktáty osob nebo koterií, není do toho daleko.

Vykládající o vynikajícím, všemi moderními vlastnostmi vyzbrojeném díle Kryštofkově, nemůžeme při tom exkurzovati v poznamenávání různých potřeb, pravd a přání a omezujeme se pouze na příslušné upozornění na dílo to, přes něž se z jistých stran přecházelo a doposud přechází do velké míry nehodně k dennímu pořádku.

„Dovolej, oklamal jsem jich už? Prosím, u mne co muž, to slovo! Nemoh' jsem jim utéci hned v městě, když si šli pro šavli, nemohl jsem jim fouknout teď? Tak viděj!“ stavěl se šupák. „Pomyšlej, starosta, to vědí, co to platí na venku.“

„No víte, tak já vás nechám, ale ať tam přijdete.“

„Zač mne maj?“

Pan Válek po nějakém ptaní dostal se k starostovi. Nalezl ho doma vyslečeného a pokuřujícího. Představil se mu jako průvodce hnance a žádal za potvrzení.

„A kde ho máte?“ otázal se starosta.

„Prosím, pane starosto, řekl, že přijde sám, jste prý jeho bratrancem a dělal by vám prý ostudu.“

„Bože?“ rozkřikl se starosta, „ten lump řekl, že jsem jeho bratrancem?“

„No ano! Ostatně...“

„Ostatně vám pověsil na nos bulíka. Je to pravypálený darebák.“

„Možná, že přijde“, podotkl pan Válek.

„No — to se načekáte! To vyvedl už jednou!“

Pan Válek zůstal jako dřevěný. „Že by do něho...“ zaklel, „a já teď šlapu nadarmo. Přijít mi ale takhle ještě jednou do ruky!“

„No víte, nezlobte se“, musil se smáti starosta, vida rozrušeného pana Válka, „tím ho nazpátek nepřivoláte. Já vám to sice potvrdím, ale jen tak z dobré vůle a dejte si podruhé pozor!“

Všecka chuť na něco na zub a do krku pana Válka opustila. Byl rád, jen když dostal svoje potvrzení. Ačkoliv s tím mlčel jako s teplou buchtou, rozneslo se to přece a od té doby má věčný kříž s kluky.

Půjde asi s tím starostovým bratrancem až do hrobu...

Když si mladočeská většina sboru obecních starších král. hl. města Prahy za primatora zvolila Staročecha p. dra. Vl. Srba, očekávalo se, že co nejdříve bude tato volba odůvodněna vydáním dávno žádoucího obecního čili komunálního programu města Prahy.

Otázka připojení předměstí, úprava příslušné kanalisace, zavedení pitné vody, ječný program postupu asanace, stanovisko oproti zavilým škůdcům pověsti Prahy, opatření potřebného rozsahu nemocnic a lázeň pro lid, účelná restaurace staroměstské radnice, úprava chudinské otázky na základě spojení s předměstími, nové době vhodné volební řády do správy obce, zalesnění okolí Prahy, sesplavnění Vltavy, aby holešovický přístav dále nebyl úrokem svého nákladu ročně přes 100.000 K stojící zbytečností, moderní duch ve správě elektrické tramwaye, dejme tomu také nahrazení již 13 let scházejících soch na Karlově mostě, odstranění spáleniště bývalého Odolkova mlýna atd. atd. volají o své dokonání a slavné representaci pražské obce nade všechnu pochybnost příslušní povinnost, aby své stanovisko, své cíle a své programy v těchto otázkách vyložila, aby je s veřejností sdělila, aby přibližně náklady s tím spojené vypočetla, aby vyřízení jejich v jakési určité pořadí sestavila.

Když byly dlouholeté strannické zápasy o konšelská křesla na staroměstské radnici volbou nynějšího starosty udušeny, dalo se s bezpečností očekávat, že veškerá péče otců města věnována bude jeho žádoucímu rozkvětu a upravení jeho hospodářství.

Avšak čas utíká, nastávající léto jako sen prchne a v palčivých pražských otázkách ne stane se za společného souhlasu na staroměstské radnici patrně zase obvyklé nic, co zatím předměstí cvalm rostou a dále bez ohledu na Prahu se rozvíjejí. Zdá se, že pro Prahu jest opětne jeden rok ztracen —

* * *

Rozmanité chyby, různá přehlédnutí a nedopatření, jež se dnes katolické straně a jejím stoupencům z různých stran vyčítají a předhazují, sluší všem, kdo ve vřavě té přímo osobně zúčastnění nejsou, bráti s mužným klidem. Třeba totiž povážiti, že se při tom všem jedná pouze o pomíjející osoby. Chyby a nedopatření vyskytují se ve všech společenských vrstvách a stranách a pak li šíří veřejnost jest přísnější a bezohlednější v jejich posuzování na osobách náležejících straně katolické, přičítáme tuto nedůtklivost a podrážděnost ve prospěch věci katolické.

Z ruchu a vřavy, která z celé řady důvodů a příčin dnes ve vlastech našich bouří, sluší bezpečně a právem souditi, jak celá naše veřejnost nerada právě na věci katolické neslušící jí úhonu nese. To jest vlastně nanejvýš potěšitelným zjevem pro věc katolickou, že se její čistotě, blahovůli, velikosti a úkolům s takovou pozorností všichni přicházejí! Jako ve všem u nás, tak i v této záležitosti tu a tam nezachovává se sice míra, uplatňuje se zlozvyk „prašť nebo uhoď“, jenom když se mlátí, avšak konec konců bude ten, že z těchto zlých zkoušek vyjdou katolická věc, katolické základy a katolické instituce silnější, než-li byly v dusném vzduchu, kterýž dnešní doba rozhání.

Jak dnes vidíme, každý toužil, aby katolický princip byl u nás co nejryzejší a proto jenom nastal dnešní povyk, když jest možno to a ono některým osobám vytýkati. Před tím, co se dnes ve veřejnosti mluví, nesluší si uši zacpávati, nesluší to nevrle odmítati, avšak katolické věci v budoucnu jenom prospěje, když se důvodné i nedůvodné výtky, jež se dnes proti ní staví, pečlivě sestaví, každé ve svou zvláštní rubriku.

Důvodné proto, aby přístě všechny povolané k tomu osoby pečlivě dbaly, aby se příčiny k těmto důvodným výtkám opakovati nemohly. Nedůvodné proto, aby v čas bylo působeno, aby nikdy nenadešla příležitost, aby se k bezdůvodným útokům mlčeti musilo.

Koho se dnešní bouře proti katolické straně přímo osobně netýká, ten může zcela pokojně čekat, že se bouře ta, dříve či později, přechene a že potom nadejde pro každého, proti němuž dnes nebylo žádných oprávněných nebo podstatných výtek, doba lepší.

Bouře stávající nebude žádnou škodou pro katolickou věc, která nutně a nevyhnutelně potřebovala u nás jisté míry obrození, k němuž se ostatně již dávno pracovalo a pracuje v katolické straně samotné. Dnešní poměry jsou tedy vlastně prospěchem pro ni, neboť jest docela dobře, když nastala doba, aby se řeklo, co má býti jinačí. Ze souhrnu toho vznikne nová cesta, kterouž se bude katolická věc napotom klidně bráti dále v před.

Je toho sice velice mnoho najednou, co se dnes na denní pořádek dostává, ale je to lepší, že je to najednou, než-li kdyby to při-

cházel po kusech. Konstatovati se musí, že v české veřejnosti ku podivu skvěle osvědčuje se smysl pro spravedlivost v oceňování a rozlišování jednotlivců a že *aferami poslední doby duchovenstvo jako celek velice stáskalo* právě tím, že jenom jednotlivci jsou potahováni k zodpovídání za své nepřislušné skutky nebo k vysvětlení svého jednání. Koho zrovna nic nepálí, cizí spor nehas!

Obrana.

Z aféry elemenecké bere si „Čas“ i listy spřízněné podnět k heslu „Pryč od Říma“. Jsou to dobrotivská škoda, že dosud nevynalezl Masaryk novou určitou formu křesťanství, aby věděli čeští katolíci, kam se přece mají od Říma vrhnouti! A přece už tak dlouho o všem přemýšlel. Ani „Čas“ neví, kam jinam bychom se právě měli hnouti. Utéci ze světa do temné noci a blouditi ve tmě bez pozitivního cíle — to by ovšem bylo věcí lehkomyšlnou. Nu, zatím by snad stačilo podrobiti se obřizce. Realisté by proti tomu nic nenamítali, protože talmud obsahuje jistě ryzejší a pokrokovější nauku než katolický katechismus. Soudíme tak aspoň z toho, že realisté posud proti talmudu nic nenamítají, ačkoli naši víru na pokoji nenechávají. A židé jsou přece velice hodní lidé. Tahle poslanec Březnovský v parlamentě prozradil, že čtyři sta židovských obchodníků v Novém Městě v Praze se hlásí k národnosti německé, ač pocházejí z českých obcí. Podobně je tomu ovšem i jinde. A těmto lidem udělili realisté generální pardon. Z toho je vidět, jak by naše dobrá pověst byla šetřena, kdybychom přistoupili od Říma k náboženské obci židovské. Zatím by snad Masaryk přece nějak z Luthera, Bezy, Zwingliho a jiných reformátorů sestavil nějakou nauku ještě pokrokovější a mohli bychom směle sáhnouti po kameni moudrosti nejlepší. Přistoupili bychom k německému spolku Gustava Adolfa. A až bychom spolu s našimi evangelíky hojnost peněz do říše posílali, pak by nám lehce odpustili nějakou tu věroučnou odchylku. Co na tom, že by se slovo Boží jinak vykládalo u nás a jinak v Německu? K vůli většímu sbratření a za odměnu našich peněžních služeb by nám pak Němci poslali do Čech nějakého faleškraběte, který by se ještě víc přičinil, aby mezi Němci a Čechy byl — pokoj. Připomínáme pouze, že by Masaryk nesměl do svého učení pojeti zcela odmítavě Lutherovo stanovisko proti židům. Pak by si ublížil na reputaci značně.

Vzácná logika! „Katolíci, vzdejte se svých ideí, vzdejte se své věky utvrzené nauky proto, že jeden váš člen těchto ideí neplní; vzdejte se ideálu k vůli osobě!“ Tak se na nás křičí se strany našich přítelů. To jest tak logické, jako by někdo volal: „Vzdejte se, Čechové, svých národních práv, hoďte otázku národnostní přes palubu, protože právě vaši poslanci nestojí za nic, protože sami vlasteneckého ducha nejeví; k vůli osobám boďte ideál vlastenectví do starého haraburdí!“ Rozumný katolík ovšem dovede dobře rozeznávat a usměje se zbrklým nápadům našich protivníků. Že zvláště z kašpárkování Machara, který chce svou postavku za každou cenu všude uplatniti, nikoho hlava boleti nemusí, netřeba ani zvlášť dokládati.

Politický přehled.

V poslanecké sněmovně dne 1. května přikázán návrh o vypovězení obchodní smlouvy se Srbskem výboru národohospodářskému. Po vykonané volbě do kvotové deputace jednáno o pilném návrhu posl. dra. Stránského v záležitosti knížete arcibiskupa dra. Kohna. O věci té pokračováno i ve schůzi dne 5. května a přece ještě nedošlo k žádnému rozhodnutí, ježto sněmovna pro slabou účast byla neschopna k usnášení. A zase zvlášť mladočeské stoly sněmovní skvěly se prázdnotou, ač na nedávné schůzi mladočeských důvěrníků v Praze bylo usneseno, že nutno, aby poslanci nacházeli se vždy na svých místech. Dokazují páni stále, že politika jejich je jen ve slovech, ale ne ve skutcích. Také právě zasedající tři výbory sněmovní pro malou účast byly neschopny usnáseti se. Zde je už třeba, aby voličové pilně bděli nad konáním povinností svých zástupců a rázně proti nedbalým vystoupili.

Agrárníci čeští považují předlohy vyrovnací za otázky hospodářské a vyhoví-li se požadavkům jejich, budou hlasovati pro vyrovnání i celní tarif.

Dnem 1. května nastal v Uhrách stav bezzákonný, což značí, že státní správa nemá žádného ústavního svolení k vybírání daní a dávek, jichž vymáhání tedy zastaveno. Tím stavem i řádné projednání vyrovnacích předloh oddáleno. Z toho opoziční ruch na venkově se vzrývá a v Pešti na ulicích dochází opět k demonstracím.

Sotva král anglický Edvard VII. opustil Řím, zavítal tam císař Vilém se svými syny, kdež byl návštěvou u sv. Otce a krále Viktora Emanuela. Král Edvard zatím zase byl vítán v Paříži.

Někteří důstojníci francouzští, kteří byli určeni vyhnati řeholníky z kláštera, podali žádost za propuštění z vojaka.

Přes zakročení velmocí klid v Macedonii nenastává. Porta se k opravám nemá. Bulharští povstanci v noci s 29. na 30. duben pumami zničili v Soluni dvě banky a na různých místech města způsobili přes 50 výbuchů dynamitových. Mnoho osob bylo zabito i poraněno. Činem tím chtěli vynutit rozhodné zakročení velmocí. Turci vojáci pak v zuřivosti vrhli se s bodáky do bulharských domů, ubíjejíce kde koho, ženy i děti. Tak více než 400 lidí zavražděno, nejvíce bulharských Makedonců.

Z činnosti katol. spolků.

Z Přelouče. Křesť.-sociální spolek „Svornost“ v Přelouči pořádá dne 10. t. m. o půl 4. hod. odpol. v místnostech spolkových měsíční schůzi, při níž jednatel promluví o svépomoci dělnictva.

Z Chrudimě. Zdejší jednota pořádala na oslavu sv. Otce 26. dubna slavnostní večeř. Pozvaný řečník vp. Sahnla přednesl zde úvahu o poměru Říma k Čechům, jež byla s pozorným zájmem vyslechnuta. Zajímavou cestopisnou črtu vdp. arcid. kana Mrátka přednesl dp. Horák. Mistrným zpěvem i hrou pobavili přítomné zvláště slečna Součková, pp. Siegl a Řihovský. Průvod obstaral s výskolenou rutinou dp. Horák. Nálada byla v skutku slavnostní, ale schůze mohla býti čtenější. Doufáme v naprávu.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Antonín Rejzek, farář v Telci, za faráře do Borové u Poličky; p. Jos. Elitzer, administr. za faráře v Ranné; p. Jan Novohradský, neomyt, za kaplana do Rychnova n. K.; p. Jos. Knies, kaplan, za administrátora v Lomnici n. P.; p. Jos. Profous, kaplan v Čechtích, za koop. do Míčova; p. Fr. Kubánek, kaplan v Rychnově, za admin. do Lukavice; p. Jos. Kotyk za duchovního správce v nemocnici v Pardubicích; p. Václ. Říha, administrator v Borové, za admin. do Telce. Na odpouštění vstupil p. Frant. Šafránek, děkan v Lukavici. Zemřeli: p. P. Otm. Kestler, O. Praem., převor kanonie Želivské † 18. dubna (naroz. 1844, prof. 1870, vyav. 1971); p. Ant. Váš, (V. Vuln.) Těchonínský farář na odpou. † 30. dubna b. r. (naroz. 1849, vyav. 1875). Uprázdněná místa: Telci, fara patron. nábož. matice, od 27. dubna; Lukavice, fara patron. hrab. Bohuše Kolovrata Krakovského, od 1. května 1903.

Olomoucké záležitosti. Proti neslýchanému uvořování olomouckého p. arcibiskupa ze svádní ku porušení zprávnosti tajemství obražuje se napadený církevní hodnostář rozhodným a důstojným způsobem dne 2. t. m. veřejně vydaným oběžníkem diecéšního duchovenstva i věřícímu lidu. Nikde v soudní praxi není dovoleno uveřejňovati obsah žaloby před skončením vyšetřování, ale liberální listy nedbaly této zásady a vzbuzují tím v nesoudném čtenářstvu domněnku, jakoby žaloba byla již dokázanou pravdou. Zde děje se p. arcibiskupu zjevná křivda, takže se zdá, že nebýt jistým lidem tak o pravdu, jako o štvaní proti katolickému biskupu. Není pochyby, že vyšetřováním zavedeným vyjde na jevo ona pověstná česká nevrstivost, před kterou nás zesnulý Rieger v závěti své tak důtklivě varoval. Čech může býti portýrem, sluhou a kostelníkem, ale nesmí býti ministrem, generálem a knížetem arcibiskupem. Neeseeme, aby to někdo také někým dále přivedl, nežli naši otcové před 50 lety. Kdyby vládl v olomoucké diecési nějaký německý kavalír, měl by jistě o 50 procent nepřátel méně. Snad jednou také povznese se nad skřesné své názory a dovědeme ceniti člověka dle jeho schopností a pracovitosti. Odložme anad přece jednou podřízavou povahu, která mimovolně přivádí poměry svobodných lidí nedůstojné. Buďme slušnými bez podřizavosti a opět usahlými bez závisli. Nebude potřeby pak sennacími affairami reformovati věci, které se dají zcela přirozeným způsobem opravit.

Diecéšní Jednota Cyrillská v Králově Hradci koná v úterý, dne 12. května t. r. o 6. hod. večerní ve spolkové místnosti u Adalbertinu svou výroční valnou hromadu a následující program: 1. Zprávy funkcionářů. 2. Doplnovací volby výboru. 3. Volné návrhy, podané výboru do dvou dnů před valnou hromadou. — Výbor Jednoty činí tímto P. T. členatvu uctivě pozváním k valné hromadě se zdvořilou prosbou za četné účastenství.

Himěřadná schůze měst. zastupitelstva v Hradci Králové koná se dnes o 5. h. odpol. v zasedací síni. 1. Předloží se ku schválení konečná úprava účtu za stavbu obecných a měšťanských škol. 2. Rozhodne se o prodeji pozemků pevnostních. 3. Zadá se výběrání dávky s piva, vína a líhovin na další jeden rok a předloží se ku schválení pravidla o výběrání dávky z vína a líhovin.

Měst. Klieperovo divadlo v Hradci Králové. V sobotu dne 9. května 1903 sehraje Jednota divadel. ochotníků „Kliepera“ v Hradci Králové ve prospěch stavby nové tělocvičny „Sokola“ Královéhradeckého divadelní představení: Komedie lásky. Veselohra o 1 jednání. Napsal M. V. Karhájev. Zruštiny přeložil Jiří Ščerbinský. — Regisseur: K. Paul.

Na to: Lapení samečků. Fraška o 1 dějství. Napsal Fr. X. Svoboda. Regisseur: Jos. Řádk. Začátek arditě o pól 8. hod. Konec o 10. hod.

Divadlo v Berromau. 2. května sehraji chovanci a plným zdarem za režie Václava Vodáka „Maloměstské diplomaty“, svižnou veselohru Stolbovu.

Ze Všeoborového sdružení křesť. dělnictva. Schůze užšího výboru v Hradci Králové dne 2. května. Přítomní: Urban, Jenšovský, Pochmon, Lušinec, Lábus, Polák. Podpory nemocenské uděleny: O. Hurdáčkovi (21 dní scrophulosa) 18 K, A. Čepelkovi (13 dní zánět ledvin) 7.48 K, oba z Úpice. Fr. Vrlouvi v Praze 5 dní (dodatečně) zánět lůžka nehtového) 5.70 K. M. Svobodové (7 dní rheumatismus) 8 K, J. Stankovi (9 dní zápal trubic) 7.70 K, oba v Sušici. V. Horáčkovi v Cholticích (7 dní nemoc hrtnu) 8 K. Fr. Duškovi Ústí n. O. (7 dní chřípka) 8 K. Podpora v nezaměstnanosti: Jos. Bakusovi v Langanau 4 K. Přijetí členové: J. Vacek v Dol. Beřkovicích I., B. Kuba v Jablonci II.; Nocar Jar. I., Hartych Rud. I., Šipal A. I. z Hradce Králové; Židlický Jos. II., Provaszková A. II., oba z Kostelce n. O. Rybka K. III., Vilimovský III., Rath K. II., Rybková M. III. z Kutné Hory. — Ze spolku vyloučen Mikuláš Koukal z Paršíku.

Výpovědní a stěhovací řád pro Hradec Králové. C. k. místodržitelství a c. k. vrchní zemský soud pro království České dohodnuly se ustanovují na základě čl. XI. čl. 1. zákona se dne 1. srpna 1895, č. 112 říš. zák. pro král. věnné město Hradec Králové tento výpovědní a stěhovací řád: § 1. Ohledně předmětů nájmu s roční činší vyšší nežli 240 K platí čtvrtletní výpověď a tyto lhůty a sice: lhůta únorová od 1. února do 30. dubna; lhůta květnová od 1. května do 31. července; lhůta srpnová od 1. srpna do 31. října; lhůta listopadová od 1. listopadu do 31. ledna. V každé z těchto lhůt budiž dána výpověď smlouvy nájmu v prvních osmi dnech, totiž od 1. až včetně do 8. Placení nájmu ve lhůtách měsíčních při takovýchto předmětech nájmu nezabývá povinností, aby dána byla výpověď čtvrtletní. — § 2. Při předmětech nájmu s roční činší 240 K neb méně stanoví se výpověď měsíční a lze ji dáti jen v prvních třech dnech každého měsíce kalendářního. — § 3. Při předmětech nájmu smlouveným jednoměsíčním trváním nájmu (nájmy měsíční) budiž dána výpověď nejméně osm dní před uplynutím doby nájmu. Při nájmech dle úmlavy kratších, zejména též při nájmech týdenních, dlužno dáti výpověď alespoň tři dny před uplynutím doby nájmu. — § 4. S vyklizením jest počítati při předmětech nájmu s činší vyšší nežli 240 K prvního dne po uplynutí lhůty, tudíž 2. února, 2. května, 2. srpna a 2. listopadu a dlužno je dokončiti dne následujícího. Při nájmech s činší nejvýše 240 K budiž počato s vyklizením předmětu nájmu 1. dne měsíce kalendářního, jenž po výpovědi následuje a nutno je dokončiti ještě téhož dne. Vyklizení při nájmech měsíčních staniž se nejpозději do hodiny polední onoho dne, jenž následuje po posledním dne doby nájmu. Při nájmech kratších staniž se vyklizení nejpозději do hodiny polední posledního dne nájmu. — § 5. Připadli by poslední den určený v § 4. k úplnému vyklizení na neděli neb zasvěcený svátek, prodlužuje se lhůta k úplnému vyklizení ustanovená až do hodiny polední příštího dne všedního. — § 6. Nastupujícímu nájemci budiž přenechána polovice najatých místností k uložení části jeho svršků a to při předmětech nájmu s činší vyšší 240 korun prvního dne k vyklizení určeného počínaje od 2. hodiny odpolední a při nájmech ostatních v den k úplnému vyklizení ustanovený od 9. hodiny dopolední. — § 7. Nestalo-li se vyklizení předmětu nájmu ve lhůtách shora uvedených, může se řádati u soudu za vyklizení nucené a to ihned po uplynutí určené lhůty. To platí také tehda, nebylo-li nastupujícímu nájemci přenecháno místo v § 6. určené k uložení části jeho svršků. — § 8. Jakmile byla smlouva nájmu výpovězena, jest nájemce až do opětného pronajmutí (pokud se týče až do projití smlouvy) povinen dovoliti, aby si ti, kdož najmouli hodlají, předmět nájmu za přítomnosti pronajímatele neb jeho zástupce směli každodenně mezi 11. a 12. hodinou dopolední prohlédnouti. Při prohlédnutí tom budiž sobě počináno se všemožnou šetrností k nájemci a nechť děje se jen potud, pokud jest toho třeba, aby najímající nabyl vědomosti o povaze předmětu nájmu. — § 9. Ustanovení předchozí platí nejen o bytech, nýbrž i o nájmu kramů, skladišť, sklepů, půd, chlévů, a příslušenství domu vůbec. — § 10. Pokud nebylo ani smlouvou ani tímto řádem výpovědním a stěhovacím něco jiného ustanoveno, platí všeobecné předpisy zákonné. — § 11. Tento řád výpovědní a stěhovací počne působiti po 30ti dnech po jeho vyhlášení v zákoníku zemském a tímto dnem posbývají platnosti veškeré obyčeje, jež posud v příčině té v Hradci Králové se zachovávaly. — Řád tento vyhlášen byl c. k. místodržitelstvím dne 15. dubna 1903.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc duben 1903. Stav vkladů počátkem měsíce K 1,490,381.50, vloženo během měsíce K 136,171.21, vybráno K 137,988.57 K, stav koncem měsíce K 1,478,564.14. Stav půjček počátkem měsíce K 1,217,667.53, půjčeno během měsíce K 138,283, splaceno K 149,819.39, stav koncem měsíce K 1,206,831.14. Počet účtů 2,290, rezervní fondy K 112,801.08, závodní podíly K 58,207.49, pokladní obrát K 717,690.25.

Místní výstavní odbor Královéhradecký usnul se ve schůzi své dne 23. dubna, aby hradecký den na výstavě hofické byl dne 2. srpna. Nemile všude došlo, že právě v týž den pořádají studijní s okolí Hradce Králové slavnost na Chlumu.

Z průmyslové pokračovací školy v Hradci Králové. Školní rok zakončen obvyklým způsobem v neděli 26. dubna. Na škole působilo 16 učitelů. Žáků započato celkem 252. Dle rodiště bylo z Hradce Králové 26 žáků, z okresu královéhradeckého 129, z ostatních Čech 91, z jiných zemí 6. Dle náboženství bylo 241 žáků náboženství katolického a 11 evangelického. Čechů bylo 251, Němec 1. Návštěva školy o třech třídách, z nichž každá měla tři oddě-

lení, byla celkem velmi slušná, rovněž i prospěch byl po většině dobrý.

Peníz na pay. Dnominista jest zde v Hradci již jako doma; není dne, by se mu nepodařilo chytit do pytle několik pat bene známek. Není však také bezneznázi a bohatí tento zastanec pořádku. Často se mu otiisknou do ruky ostré saby psovy a chytí-li psa, náležejícího některému důstojníkovi, seběhnou se na vojnové a psa mu vyrvou. Majitelé psů měli by proto náležitě dbáti nařízením obecních, aby sami ušetřeni byli různých nepříjemností.

Roháč velký, pták vodní (sameček), který osdoben jest na hlavě dvěma ráčky a kolem krku obojkem s pěti, zastřelen p. Al. Sejvlm v Blešné nad Orlicí dne 26. dubna. Pták ten sdružuje se pouze na velkých rybnících a jest u nás vzácností.

Osobní. Dne 7. t. m. slavil vdp. Tomáš Střebek, čestný kanovník, bisk. vikář a děkan v Mikulovicích své 70leté narozeniny. Duchovenstvo české věčně vzpomíná obětavosti a ochoty tohoto pracovníka neunavného, jenž po celou dobu svého kněžství, zvláště ale nyní jako předseda zemské jednoty kat. duchovenstva nezištně bojuje za práva kněží a zlepšení poměrů našich. Věduce, že pan kanovník i dále dle sil svých s námi v prvních řadách kráčet bude, dovolujeme si v den 70tých narozenin jemu přáti ještě mnohá léta!

Z Dobrušky. Na uctění památky dr. Frant. Lad. Riegra pojmenovalo obecní zastupitelstvo nově vysázenou alejí třesňovou alejí Riegrovou. Následujeme ho i v jeho dobrých vlastnostech a skutcích.

Východočeská výstava v Pardubicích 1903. Návštěvníci výstavy této se všech stran království a markrabství i z ciziny budou míti velice výhodné železniční spojení s Pardubicemi. Výstavní výbor pečje o to, aby směrem ke Kolínu, k Něm. Brodu a k Josefově byly vypraveny zvláštní vlaky po 11. hod. večerní. — K této výstavní slavnosti rozlétnou se brzy po vlastech i po cizině pozvání v podobě plakátů nevšední ceny umělecké, pocházející od výtečného plakativy českého Županského.

Výstava českého severovýchodu v Hořelích. Závodí jednot divadelních ochotníků nabudou, jak již nyní jisto, značných rozměrů; jsou přihlášeny jednoty z těchto měst: z Bělohradu, Dvora Král., Hradce Král., Milešína, Nechanic, Rychova n. K., Vojic, Vysokého Veselí a Hořel. Účastenství přislíbily ještě jiné jednoty. — Výstavní plakáty dle návrhu mistra A. Muchy budou se co nejdříve rozseřovati. — Inzeraty pro katalog výstavní zaslány býti musel výstavní kanceláři do 20. května.

Ze Žamberka. Pěvecké sdružení v Žamberku uspořádalo ve středu v pašijovém týdnu duchovní koncert Dvořákovu „Stabat Mater“ tak úchvatně, že jest se jen diviti, jak možno na venkově tolik výtečných sil shromáždit a v tak krátkém čase vycvičiti. Náleží tu všechna zásluha výtečnému snalci hudby a zpěvu komisaři při c. k. hejtmanství panu Froldovi, jemuž pod rukou zvláště varhany mluví tak dojemně. Výtečné nacvičené sbory a talentovaní pěvci solových zpěvů rozchevili dušemi posluchačstva, jež z daleka se do Kyšperského chrámu Páně čtně dostavilo. Největější dík ct. sdružení bratrského Žamberka!

Z Kyšperka. Konečně i u nás na Kyšpersku zapustilo „Všeoborové sdružení křesťanského dělnictva“ kořeny. Dne 3. května svolána v Kunčicích n. Orli. důvěrná schůze přičleněním dp. Hnbálka, kaplana Kyšperského. O úkolu a potřebě odborového sdružování promluvil v řeči 2. hod. trávající p. Urban z Hradce Králové. Přednáška byla účastníky schůze pilně sledována, při čemž dáván často souhlas na jevo; i přítomní rolníci s vývojem souhlasili. Po přednášce se ihned 25 členův přihlásilo a jest naděje, že ještě celá řada dělnictva bude následovat. Pozoruhodno jest, že jest to první křesť.-sociální organizace na hejtmanství Žamberckém. Další činnost „Zdať Bůh!“ — V Kyšperku konečně dne 28. dubna došlo k volbě hlavy obce. Zvolen p. dr. Vepřek, praktický lékař, za starostu města.

Z Kutné Hory. Ode dne 29. března do 7. dubna konána zde byla sv. misie OO. Redemptoristů z Prahy, P. Bernardinem Čákon, superiorem, P. Frant. Schrollerm a P. Bohumilem Matějí. Účastenství bylo přehojné a horlivost veliká. Dojemné byly slavnosti ku cti Nejv. Svátosti, P. Marie a svátého kříže. Při této poslední slavnosti posvěcen byl kamenný kříž, stojící u chrámu Páně sv. Jakuba, za misionární, pak se šlo, poněvadž prostranný chrám arciděkanův ohromnému počtu lidí nestačil, průvodem do velechrámu sv. Barbory, kde konáno bylo kázání o svatém kříži. Při té příležitosti poprvé zavazely nové varhany, právě dostavené zdejší firmou J. Tučkem. — Sváté svátosti přijalo 7500 kajítníků; velmi čtně zúčastnila se i zdejší intelligence. — Misionáři navštívili též vesnici zdejšího c. k. krajského soudu, měli promluvu ku trestancům, jež pak vyspovídali. — Dojat děkval při závěru pobožnosti o Kutnou Horu tolik zasloužilý p. arciděkan monsignor Vorlíček ve jménu věčného lidu misionářům. — O snaze některých lidí, kteří, snažíce se sv. misii uškoditi, pořádali zvláštní „tábor lidu“ se účastenství velmi slabého a rozšířovali „duchaplné“ létačky, se nerozšířujeme; podotýkáme jen, že soudní lidé, kteří výplod ducha pisatelů létaček těch četli, odbyli tento jejich listek, otištěný s Červánků, pohrdlivým úsměvem. Škodili pak pisatelé více sobě než sv. misii.

Zprávy záloženských. Dle výroční správy Obč. záložny v Chrudimi za rok 1902 činí: půjčky směnné K 2,392,526.84, půjčky hypoteční K 7,016,124.53, vklady K 11,530,661.46, pojistné fondy K 671,822.23, celkový obrát K 26,751,688.76. Členů bylo 1666. — V Občanské záložně v Červ. Kostelci za r. 1903 vloženo K 541,302, vybráno K 469,773.78, půjčeno K 260,125, obrát pokladní K 1,639,681.42, rezervní fond K 71,747.61. Členů bylo 2997. — V Občanské záložně v Úpici za rok 1902 vloženo K 422,578.17, vybráno K 314,139.36, půjčeno K 508,990.55, obrát pokladniční K 1,692,611.64, rezervní fond K 68,408.79. Členů bylo 624.

Z Horních Štěpanic. V neděli dne 19. dubna t. r. započali tu vdpp. misionáři Otčová z To-varyšstva Ježíšova P. Antonín Ostrčilík, superior a P. František Vídeňský sv. misii. Až počal bylo ve-lice nepřítomné, dostavili se osadníci Štěpaničtí v dosti četném počtu na uvítání vdpp. misionářů v staro-býlém kostelíku — 600 let stojí — který doposud nebyl svědkem sv. misie. Špatný a smutný byl za-čátek! Špatný pro velice nepřítomné počasí a smutný: uložili jsme právě v neděli I. po velikonoce dne 19. t. m. k věčnému odpočinku spolubratra dp. Jaroslava Hanuše, bývalého kaplana ve Velkých Petrovích u Neobanic, který v těžké nezhoditelné nemoci své hledal útěchu u své statické matky ve svém rodišti v Dol-ních Štěpanicích u Jilemnice, ale v krátkém čase odpočinku časného povolal Pán mladého a hodného kněze k odpočinku věčnému. Obřady pohřební vykonal vdpp. vikář Jan Kuhn za asistence mistra dp. faráře a obou vrchu jmenovaných vdpp. misionářů. V pon-dělí, až opět bylo velice špatné počasí, horlivost osad-níků vzrůstala, tak že v další dny malý kostelíček Štěpanický četné ty zástupy lidí ani pojeti nemohl, zvláště o II. neděli po velikonoce, kdy rano společně přistoupilo na 800 mužů ke stolu Páně, a kdy o velké mši sv. učinila vyznání víry konvertitka Marie Ja-noušková, evang. a v. ze Zákoutí; odpoledne toho dne posvěcen slavně vdp. P. Ant. Ostrčilíkem za asistence sedmi kněží krásný misionářský křst, dar to věno-vaný vysoce urozeným panem patronem J. O. Janem hrabětem z Harrachu, při kteréžto slavnosti sešlo se asi na čtyry tisíce lidí, tak že není pamětníka takové schůzky lidu ve Štěpanicích. Následkem počáteční nepohody přidali vdpp. otčová misionáři ještě dva dny a zakončili požehnanou tuto práci svoji v úterý 28. m. m. slavným přijímáním školní mládeže, potom pobožností dušičkovou, při níž posvěcen vdp. supe-riorem nově rozšířený hřbitov, načež po requiem za 11 osadníky rozloučivše se tklivě ve chrámu Páně s velice četné shromážděnými osadníky s vřelým díků vzdáváním ode všech zakončili bohumilé dílo své. Ke stolu Páně přistoupilo 1736 poenitentů.

Z Těchonína u Králík. (Pohřeb dp. fa-ráře Antonína Vázy). Dne 30. dubna t. r. zemřel náhle zlatilím krve dp. Antonín Vázo, bývalý farář Těchonínský, v Mladkově, kde teprv jeden měsíc na odpočinku dlel. Narodil se v Bosíně u Chocně dne 2. listopadu 1849. Studoval gymnasium v Litomyšli a byl v Hradci Králové dne 10. srpna 1875 na kněze vysvěcen. Život jeho byl poměrně krátký, ale za to plný strasti a utrpení. Před 20 let byl farářem v chudé horské osadě Těchonínské, kde těžce o ten vzdejší chléb bojoval. Vloni se nachladil na cestě do vzdá-lené školy venkovské a ztratil hlas musel se podrobit těžké krční operaci. Život mu byl sice na krátký čas zachován, ale k duchovní správě stal se neschopným a proto musel na odpočinek. Nezanedbal sice žádných časných statků, za to ale upomínku a lásku v srdcích svých spolubratrů a kolaturníků; byl to bratr upřímný, kněz zbožný a horlivý, který nezarmoutil nikoho. Mrtvola jeho přenesena byla z Mladkova do Těcho-nína, kde 4. května t. r. byl slavný pohřeb. Účastenství bylo veliké, duchovníci sešlo se 26, mezi nimi nalézal se jediný z jeho kolegů dp. Václav Havla, farář Pe-čínský. Ostatní snad o úmrtí jeho ani nezvěděli, aneb nebylo jim lze pro velkou vzdálenost přijeti. Pohřební úkony vykonal vdp. vikář Václav Tejkl, děkan Ky-perecký. Mile též dojala přítomnost staříků vdp. vikáře Františka Krihla. — Jak oblíben byl zesnulý u svých kolaturníků, bylo vidět při pohřební řeči, kterou měl vikariátní tajemník dp. Václav Hlavsa, a při níž místy celý kostel plakal. Obec Těchonínská chce milovanému svému duchovnímu správci postaviti na hrobě jeho pomník. Odpočívá si v pokoji — po boji.

Z Jemšovic. (Požár). Obyvatelé přifate-né osady Zalažan budou mít den sv. Floriána dlouho v neblahé paměti. — Dne 4. května o půl 10. hod. v noci za hrozného větru vypukl ve statku p. Vrátila oheň, který ve 1/4 hod. rozšířil se tak, že šest used-lostí s chlévy a stodolami stálo v jednom plameni. Vyhořeli pp. Vrátil, Houdek, Hemerka, Benda a Slavík, tomuto shořel nejen statek, ale i chalupa. Štěstí pře-veliké bylo, že vítr vál v opačnou stranu od ostatní části vesnice, jinak byla by celá ves padla ohni za obět. Jedenáct sborů hasičských a nesmírnou námahou mělo pernou práci, než oheň na hořící již stavení omezen. Několik kusů hov. dobytka, prasat a koz zabýnulo, také vozy a všecko hospodářské nářadí a mnoho obilí na sýpkách shořelo. Ale to nejmutnější bylo, že i lidský život zabýnul. Babička Slavíková vyběhla sice se špýchárku, kde spala, ale zmámena dýmem a stra-chem domnívala se, že tam zanechala malého chlapce, vnoučka — vběhla tam znova, ale již se nevrátila; dýmem se udusila. Vnouček byl již dříve vyveden. Nešťastí této velice hodné a zbožné ženy každého mozně dojala. — Škoda je velmi značná, pohořelí jsou ale pryč aspoň částečně pojištěni.

Z Jablonce n. J. Obnovu sv. misii v Ja-blonci n. Jiz. konati budou od 16. do 24. května t. r. dčat. OO. ze řádu sv. Dominika, z kterého před 2 roky tamtéž sv. misie konány byly.

Pro českou menšinu. Téměř plných tři-set let soustřeďuje „Česká Beseda“ v Jablonci n. N. Čechy Jablonecké i vůkolní k společné práci a obraně proti společnému nepříteli nás všech Čechů. Práce její byla dosud požehnaná adarem. Nepatrný hlouček Čechů, hlásivších se veřejně k svému jazyku, rostl rok od roku, tvořily se nové spolky české, menšina naše zorganizována, mohutněla, takže nyní čítá přes 3000 Čechů, nepočítaje v to Čechy okolní. Úplného rozkvětu česká menšina jablonecká se však dosud nedomohla, což patrně z toho, že česká veřejnost sama v ní má dosti málo. Výbor České Besedy uváží okolnost tuto, shledal, že úplný rozkvět menšiny sježdů, její soustředění, uplatnění její práce a jejího významu jest jen tehdy možným, bude-li mít česká menšina jablonecká vlastní národní dům. Ač vysta-vení národního domu pro českou menšinu jabloneckou její nepatrný finanční prostředek České Besedy sježdů je věcí vešleštěnou, přece podvolil se výbor České Besedy n. N. tomuto úkolu, spoléhaje ovšem na pomoc české veřejnosti. Vyřádný dluhopis neú-

ročitelné, splatné dle zvláštního ku každému členu přiloženého umotovacího plánu a sjezdů na 10 K. Vydání bloky o 100 „ciblich“ po 10 K — „cibla“ po 10 hal. Výbor Besedy, znaje pochopení, lásku a obětavost české veřejnosti pro menšiny české, prosí všechny dobré vůle, by dle možnosti buď dluhopisy neb bloky, buď „cibly“ jednotlivě hojně kupovali, prodej těchto podporovali a takto k dosažení cíle jejího přispěli.

Stavba nového chrámu v Náchodě. V době od 13. do 27. dubna 1903 k účelu tomu kromě sbírek kostelních odvedli: 120 K: p. R. Wüsch v Náchodě čistý výnos koncertu s 19. dubna 1903; 24 K: p. Karel Dostražil, c. k. okresní hejtmán v Ná-chodě; po 20 K: p. JUDr. Josef Slavík, advokát v Náchodě a nejménovaná paní; po 10 K: pl. Terezie Müllerová, majitelka domu v Žitči n. L.; p. Ig. Opa-trný a chotí, cís. kr. vrchní celní oficial v Praze, p. Aug. Píkrýl, obchodník v Náchodě a Bohumila Šta-lová z Hronova; po 5 K: p. Antonín Falta, továrník v Náchodě, a p. Albert Housák, hostinský na Píhová; 4 K p. Fr. Marák v Č. Čermé a po 2 K: p. Frant. Mikšíček z Malé Počiče a Ant. Nehyba z Bělova. Veškerým šlechetným dárcům projevují se nejvšejší díky se snažnou prosbou ku ctěné veřejnosti za další dobrotivé přispěvky, jež se přijímají na děkanství aneb zasílají mohou též poštou přímo na spolek pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Ná-chodě.

Různé zprávy.

Beneš Methoděj Kulda.

Ve středu 8. t. m. o 1. hod. v noci zemřel v Pánu v požehnaném věku 83 roků zasloužilý epis-ovatel a básník, horlivý vlastenec, kněz vzorný, kanovník kapitoly vyšehradské, Beneš Methoděj Kulda, jeden z nej-ušlechtlejších buditelů národa. Narodil se 16. března 1820 v Ivančicích na Moravě. Gymnasium studoval v Jihlavě a bohosloví v Brně, kdež byl žákem nesmr-telného Frant. Šubla. Na kněze vysvěcen byl r. 1845. Na to ustanoven kooperátorem v Židlichovicích, kde pracoval o vlastenecké, náboženské a mravní povzne-sení lidu. Odtud přesazen za kooperatora do Lodenic. Tu vystoupiv proti frankfurtským volbám, vyšetřován jako panslavistický smýšlejší kooperator a přesazen za trest do Hozbít. R. 1850 stal se duchovním rádcem v ochranné pro zanedbanou mládež v Brně, kdež rozvinul blahodárnou činnost svou, je tu jako jed-natel „Dědictví Cyrillo-Methodějského“ takřka středem všeho vlasteneckého, literárního a katolického života. R. 1859 stal se farářem v Chlumci v Čechách, působě též jako poslanec zemský od r. 1861—1864. R. 1870 zvolen kanovníkem na Vyšehradě, kdež se cele věnoval práci literární až do posledních let života; ač stížen sle-potou, přece byl činným, diktuje svoje spisy. Vydal 4 velké svazky mor. národních pohádek, množství básní, povídek, epiků náboženského obsahu atd., k též řadu literárních podniků katolických. R. i. p.

Důslednost a horlivost mladočeských poslanců jest už přelovčena. Na sjezdu mladočeských důvěrníků dne 26. dubna bylo usnešeno: „Jest nezbytno, aby veškerí poslanci čeští horlivě se účastnili jednání parlamentního.“ Tato přátelská pobídka byla velice včasou, ano nezbytnou, poněvadž naši ná-rodni zástupcové se parlamentní práci jen skrovně z idyllického klidu rušiti dávali. Také bylo v reso-luci řečeno: „Sbor zemských důvěrníků uznává, že zachování národní strany svobodomyšlné jako strany vedoucí poskytuje tou dobou nenahraditelnou záruku politické váhy a významu českého národa.“ Mladočeský „Píseňský Obzor“ dne 29. dubna v pří-čině sjezdu napsal: „Zásadně přijato provést opravu vzeštranné — v hlavě i v údech! Jáme přesvědčení, že strana ve vlastním zájmu tak učiní, že ztrojná-sobí svou sílu. Důvěřujeme, že sjezdová usnesení nezřetlanou mrtvou literou a materiálem pro archiv strany.“ — Však se také tyto naděje již mnohoslibně počínají plnit. Dne 5. května, deset dní po refor-mačním sjezdu bylo ve sněmovně z 61 poslanců pouze 16, pravíme šestnáct. Veliká většina po-slanců mladočeských nebyla vůbec ve Vídni přítomna, ač se měl projednávat návrh podaný právě klubem mladočeským. Takhle chtějí nabýt slušné placení zástupci českého lidu v národě opět důvěry! A titi lidé se neostýchali nedávno tvrditi, že na „práci“, kterou vykonali, mohou pohlížeti s klidným svědomím. V jakých rukou to vězí osud našeho národa? Ovšem Mladočeši se opět budou rozháněti horlivě kopířti, ale teprve tehdy, až bude nápeč bez jejich asistence dávno ve smyslu Němců hotova. Pořád se volá pro kladnou, usilovnou práci národní, ale při tom dále slaví triumf jen nechutné fráze. Mohou pak před námi a před našimi právy míti protivníci účtu? Mla-dočeši po novém krachu budou znova ovšem volati, aby nikdo v národě nerušil avornost, aby se jim vě-novala důvěra plná.

Pěče o mravnost v Australii. Veškeré Zolovy spisy v originálu francouzském i v překladě jsou od úřadů australské kolonie Viktorie za oplátě vyhlášeny. Z té příčiny celní úřad v Melbourne ne-propouští je přes hranice. U nás však po těchto „umravňujících spisech“ mládež dychtivě se dále shání.

Ryzost německé Vídně. Dle obcho-dnicko živnostenského sborníku Čechů vídeňských jest ve Vídni celkem 9797 samostatných českých živnost-níků, kteří jako Češi své adresy podali. Kromě těchto žije ve Vídni přes 10.000 českých živnostníků, mezi nimiž 2155 mužských krejčí a 1875 obuvníků, takže počet samostatných českých živnostníků lze bez přehánění odhadnouti na 20.000. Přes tento makavý důkaz národní bytnosti neplatí pro Čechy vídeňské ani práva jazyková ani národní.

Manifestační sjezd čes. rolnictva. Na dny hospodářského výstavního trhu ode dne 18.—22. května, pořádaného Ústřední společností hospo-dářskou, svolán do Prahy sjezd českého rolnictva. Na sjezdu uvolili se přednáseti professoři vysokých škol pražských o otázkách stavu rolnického se nejvíce do-týkajících. Vše podrobněji uvedeno bude na admini-strativní tabuli na výstavišti.

Pověra panuje nejen mezi nevzdělávanými, ale i mezi vzdělávanými. Důkazem toho jest, že 13. lože ve vídeňském dvorním divadle a 13. lože v opeře dostanou čís. 14., poněvadž tato lože s obavy před číslem 13 bývala prázdná.

Studentské noclehárny. Dle vydané právě zprávy klubu čes. turistů v Praze zjevo, že zájem o studentské noclehárny pečí jeho zřízené v roce 1902 vzrostl. Téhož roku přibýlo jich o 34, cel-kem jest jich 189. Nocleháren užilo 6426 studujících. V Hradci Král. vykazuje návštěva nocleháren 60 náv-štěvníků a 64 noclehů. V kraji orlickém vůbec 473 návštěvníků užilo 605 noclehů, v kraji krkonošském 1186 návšt. a 1344 nocl. Důležitostí nocleháren zvlášt v budovách školních jest pro naši mládež z důvodů výchovných a mravních veliká.

Pěstování růží. Důležitým činitelem při pěstování růží jest sestřihování. Každá činná vyhanějíci růže nesmí se krátce sestřihovati, poněvadž bychom našli dřevo, z něhož vyháší květy a místo aby kvetla, vyháňala by silné výhony dřevné. Oproti tomu sestřihávají se krátce všechny slabé vyhanějíci růže, poněvadž tyto kvetou na čerstvém dřevě. Roste-li vůbec růže velmi silně, smí se ostřihnouti jen omrzlé a zčernalé špičky a slabounké větvičky, neschopné květ vyvinouti. Tu dbáti jest na udržení souměrné koruny, při čemž mnohdy třeba větvičku některou dolů ohnouti a přivázat, čímž jest k tím vydatněj-šímu nasazení květů přinucena. Slovem krátké seřiz-nutí (krátký řez) rozumíme, že přihneme z větve více než polovku, kdežto při řezu dlouhém ujmeme menší část větve, třeba jen špičku.

„Osvěta“ v květ. čísle přináší práce Ol. Joska „Karel Havlíček dle své korespondence“, Jar. Vrchlic-kého básně „Život duše“, Milana Fučíka „Na bled-ském jezere“, Jana Vranického „Vdova“ a Fr. Leub-nera „Na pouť“, vzpomínky na dra. F. J. Studnicku od dra. K. Zahradníka a na Jakuba Vojtu Slukova od Fr. Ad. Šuberta, dra. Albina Bráfa „O poslední předloze nápravy měnové“ a Josefa Mikše Gorkého drama „Na dně“. V. Vlček pokračuje ve svých vzpo-mínkách „Druhé mládí“. „Osvěta“ vychází na Král. Vinohradech a předplácí se na ni ročně 14 K 40 h.

Růž. Dominikánská. Katolický časopis bratrstva růžencového a třetí řehole dominikánské. Redaktor P. Václ. N. Bubeník, Ord. Praed. Právě vyšlo 1. číslo XVII. roč. s následujícím obsahem: 1. „Deo gratias“ sv. Antonína Florenského. Básně. Napsal Jos. Kratochvíl. (S vyobrazením). — 2. Neřík tu tu, ale vstať jest! Napsal Prokop Zlatěhl. — 3. Měsíc květen, zasvěcený úctě nejblah. Panny Marie. Píse S. M., O. P. — 4. J. M. Vianney, farář z Ars. Duším pokor-ným vypravuje Josef Kratochvíl. — 5. Obět květů. Básně. Napsal Fr. Vorov. — 6. Vína a pokání. Děje-pisný obraz. Napsal Al. Dostál. — 7. Obraz našeho Spasitele na pohřebním rouchu Kristově v Turině, prozkoumaný akademii věd v Paříži. Píse. Kl. Gr. — 8. Modlitba sv. růžence zachránila vojáka od smrti. — 9. Zprávy řádové atd. Roční předplatné 2 40 K. Doporučujeme.

Největší závod s vínem v Praze jest na Karlově náměstí v městském parku firmy Josef Šalč. Zde prodávají se zaručené přírodní a jen čirá vína, výtečné jakosti za levné ceny. Mešní vína, speciální druh s úředním a přísežným dokladem o čistotě a neporušenosti. Majetník firmy jest c. k. soudní znalec vín a dodavatel do veškerých human-ních a léčebných ústavů a lázní v Praze a do mnoha na venkově. Račte požádati ceník. Jediný pokus postačí, aby firma dokázala největší zdátost vsoutěži.

Všecdob. sdružení křesť. dčlnictva laskavě věnovali P. T. pp. a vdpp.: 40 h: V. Regál, farář ve Lhotě, 50 h: N. N. v Bohuslavicích; po 1 K: P. Fr. Hoppe, farář ve Vrbně, Josef Tangl, farář ve Chválenicích, Jind. Kostlivý, farář v Dláždově, V. Rosecký, farář v Žitci, Vojt. Kouba, děkan v Souticích, Al. Blatto, hostinský v Ostřetině, Fr. Štautný, farář v Loučeni, K. Kotrbelec, farář v Pouchově, Th. Kaš-pářík ve Vídni, V. Botšchan, děkan ve Frauenreuthu, Ant. Adámek v Suchbáticích, Josef Zelený, kaplan v Sedlici; 1 K 20: Dr. Fr. Xav. Kryštůfek, kanovník v Praze; po 2 K: Václav Kvasnička, katech v České Skalici, Fr. Totzauer, farář v Sangerbergu, Jos. Herk-ner, farář v B. Třemešné, Fr. Smutný z Doudleb, V. J. Sedlák v Polné, P. Felix Fábura v Praze, Jind. Sommer, děkan ve Fridlandu, Al. Štěpina, spirituál ve Slatinanech, Jos. Soldát, zám. kaplan v D. Luka-vici, Vavř. Jakš, farář v Slovincích, Fr. Havrda, vikář v Soběslavi, Fr. Pecka, vikář v Náchodě, Katol. jednota v Tejně, Anna Sukovská v N. Bydžově, 2 20 K V. Majer, farář ve Vodňanech; po 3 K: Jan Vlach, děkan v Luži, Frant. Svoboda, kaplan v Pře-louči; 3 K 86 h: Ant. Konvička, kaplan v Česticích; 4 K: Kat. jednota sv. Václava v Dobrušce, Pol. klub křesť. sociální v Jilemnici; 5 K: Martin Velický, farář v Říčanech, tkalcovské sdružení „Vzájemnost“ v Hronově, P. Vilém Rudolf, kaplan v Broumově, Katol. jednota v Lomnici n. P.; 10 K: Baronka Berta Beasová ve Velichovkách. — Všem dárcům srdečné „Zaplát Bůh!“ O další dary prosí představenstvo Všecdob. sdružení v Hradci Králové.

(Zasláno.)

Z Lukavické fary na trvalý odpočinek do Rych-nova n. K. odcházející farář František Šafránek tuto srdečně děkuje svým milým přifašencům za neoby-čejnou počtu, jakou svému duchovnímu správci vzdali. Již v neděli druhou po velikonoci, v kterou očekávali, že odcházející farář se s nimi rozloučí, byl kostel jako o velkých svátcích přeplněn; loučení po mši sv.

bylo velmi dojemné pro duchovního správce, který po 38 letech se svými ovečkami v dobré shodě žil. Smutné tváře a slzou zarosené oči svědčily, že neradi ztrácejí svého duchovního pastýře. Ještě dojemněji, milé překvapení způsobili milí příslušníci dne 30. dubna svému faráři, v kterýžto den loučící se farář měl svou poslední kázni za blaho svých oveček obětoval. Až to bylo vědomí dne a v době jarního osvětlení, dostavilo se do kostela tak velké množství příslušníků, jak to jen o velkých svátcích bývá; tu teprve nastalo tklivé loučení; školní děti, velká řada družiček přistoupily k oltáři; ve jménu školních dětí přednesly dvě družičky: Marie Čermáková a Antonie Štěpánková dojemné poděkování, podávají faráři krásnou kyticí na rozloučení, za což jim srdečně děkují; napotom přistoupilo obecní zastupitelstvo početných obcí Lukavice a P. Habrové v plném počtu. Dojemné bylo poděkování a loučení obou pp. starostů početných obcí Lukavice i P. Habrové; na to všichni společně odešli sejmého faráře vyprovodili půl hodiny cesty až ke zvonečku u sv. kříže v P. Habrové — průvod byl nepřehlédlný; po krátké modlitbě u sv. kříže se odcházející farář ještě jednou se svými ovečkami rozloučil a poslední s Pánem Bohem jim dal. Za tyto projevy upřímné lásky a vděčnosti opětně děkují. Všemohoucí, dobrotivý Bůh budiž a zůstane s Vámi a udělí Vám všem hojných darů jak nebeských, tak i pozemských. S Pánem Bohem!

V Rychnově n. Kn. 5. května 1903.

František Šafránek,
farář Lukavický a o. děkan
na odpočinku v Rychnově n. Kn.

(Zasláno).

Farní úřad ve Vamberce vzdává upřímně „Zaplať Pán Bůh“ velectěné firmě Antonína Bednáře & synové za krásný kalich, věnovaný chrámu Páně sv. Prokopa ve Vamberce.

Václav Hvězda,
farář.

Josef Sedláček,
kaplan.

(Zasláno).

„Zaplať Pán Bůh!“

všem P. T. příznivcům, citelům a kolegům v Pánu zesnulého dp. Václava Písy, faráře v Liberku, kteří mnou vyzváni, rádi a ochotně přispěli na pořízení sv. kříže na hrob Jeho. Přispěvků sešlo se hojně, takže po společné úradě pořízen a k sv. Petru a Pavlu t. r. postaven — a na ten svátek posvěcen bude sv. kříž z bílého mramoru na hrobě a založena bude tichá mše sv. v Liberku za spásu duše v Pánu zesnulého pastýře. S laskavostí přispěli následující P. T. páni a dámy: J. M. Bohuslav hrabě Kolovrat — patron — 40 K, farář Hovorka 6 K, farář Kracík 4 K, děkan Strnad 5 K, kaplan Hovorka 2 K, kaplan Bössler 2 K, farář Jakubička 2 K, prof. Müller 2 K, vik. Klepřík 6 K, sládk. Plachetka Kar. 3 K, sládk. Plachetka Ant. 3 K, farář Kapoun 5 K, prof. Žák 20 K, farář Žďárský 4 K, děkan Šafránek 4 K, farář Kuhn 3 K, farář Andrlíček 4 K, farář Košťál 5 K, farář Fink 6 K, kaplan Kráčmar 4 K, kaplan Pohl 3 K, not. Rozinek 5 K, farář Havla 4 K, vik. Sehnal 4 K, katecheta Černý 3 K, farář Janáček 5 K, děkan Blecha 5 K, vikář Schreiber 10 K, farář Kubek 8 K, sekr. Čížek 5 K, sl. Baudyšová 2 K, farář Barvít 7 K, obch. Malý 2 K, lék. Wolf 1 K, not. Tomčík 5 K, řed. Věelák 2 K, prof. Ruth 5 K, MUDr. Kalenský 4 K, kaplan Kubánek 2 K, adm. Schoitz 2 K, prof. Přibyl 4 K, farář Křižík 5 K, sekr. Macháček 5 K, sl. Bošová 4 K, farář Severa 2 K, lesní Micka 5 K, kaplan Jelínek 1 K, sekr. Hlavsa 5 K, sl. Šumpíkova 2 K, farář Pohl 1 K, farář Jelen 2 K, sl. Jehličková 5 K, řed. uč. Stejskal 1 K, farář Kašpar Radiměřský 5 K, farář Brdčík 3 K, vikář Kopecký 10 K, kaplan Nováček 2 K, pl. Biedermannová 2 K, Dr. Kouřil 5 K, sl. Hamplová 3 K, Nejmenovaní 17 K.

V Nebeské Rybné dne 20. dubna 1903.

Jan Křt. Šrámek,
farář.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 2. května 1903. 1 hl. pšenice K 11:00—12:40, žito K 9:40—10:00, ječmene K 7:40—8:00, oves K 5:40—6:00, proso K 0:00—00:00, vike K 12:00—14:00, hrachu K 20:00—21:00, čočky K 24:00—42:00, jable K 20:—, krup K 16:00—22:00, brambor K 2:60—3:00, jetelového semene ruského K 00:00—00:00, jetelového semene červen. K 00:00—00:00, máku K 30:00—33:00, lněného semene K 21:00—26:00, 100 kg. žit. otrub K 10:00, pšenič. otrub K 11:00, 1 kg. másla K 2:32—2:40, 1 kg. sádla vepřového K 1:80—2:00, tvarohu K 0:32—0:36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0:00—0:00, jeden hl. cibule K 5:00—8:00, jedna kopa drobné zeleniny K 0:40—2:00, 1 kopa zelí 0:00—0:00 K, 1 pytel mrkve 8:00—0:00, 1 hl. švestek K 0:00—0:00, 1 kopa salátu K 0:00—0:00, 1 kopa celere K 0:00—0:00, 1 hl. jablek 0:00—00:00.

Obrázky
k sv. přijímání

— nabízí —

ve velkém výběru a za výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vsorky jsou na požádání k dispozici.

Vino

přirodní, všech druhů, 1 litr od 85 kr. lze dostati u

J. Kadečky v Hradci Králové
v „Adalbertinu“.

Chemický rozbor c. k. zkušební stanice
v Klosterneuburgu se na požádání předloží.

Navštívenky všech druhů

nabízí

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse čis. 35.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Ohrudími
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše ostatní v ohni zlatené a stříbrné, což se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
umozulacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a
sálou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod má může se vykásat četnými pochval-
nými příspisy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditeln,
táček na křest, svíců, pacifikálů, schránek na Nejsvět-
ější, patenek atd. co nejvíce.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,

c. k. dvorní dodavatelství

v Jabloném n. Orl. č. 86.

Dílna ku vyšívání a hotovení mešních rouch,
počínaje od 24 K, pluvciálů, dalmatik, korouhví,
praporů, církevního prádla atd., pak dle paříž-
ských i tušenských vzorů spracované kalichy, cibore,
monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod
zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného ná-
kupu s doby pařížské výstavy a všelikých novotín v cenách
značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé
obsluze.

O realnosti závodu svědčí mnoho tisíc
odporučení. — Velké obrázkové ceníky a
paramenta k výběru franco.

Adresování vždy deslovné se vypruňuje.

Pro důst. farní úřady.

Výkazy dotačních nadací při farním obročí

dostati lze 1 arch za 6 haléřů

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Abs. kapitál 1 milion korun. Fondy ca. 400 tisíc.
Založen roku 1868.

Oddělení bankovní.

Úvěry všeho druhu, zejména na cenné papíry,
směnky, warranty, resp. přejímací recepisy na
odvedené zboží etc. Půjčování cenných papírů
ku skládání vadií a kaucí dodávkových, úvěry
remboursní atd. Akreditivy do ciziny, inkasso
směnek a poukásek. Informace všeho druhu.
Úhrady na cizinu. Zakázky bursovní za pod-
mínek nejvýhodnějších.

Přijímání vkladů

na vkladní knížky, pokladniční poukázky, na
běžný účet a na účet široký proti vydání šeků.

Úroky na knížky a pokladniční
poukázky 4%, jinak dle ujednání.

Daň důchodkovou neseme ze svého.

Směnárna

kupuje a prodává cenné papíry všeho druhu
přesně dle denního kursu. Inkasso hodnot slo-
sovaných a kuponů, obstarávání nových kupo-
nových archů, vinkulace a devinkulace cenných
papírů. Pojištění proti ztrátám kursovými. —
Promessy vlastního vydání. — Revise čísel losů.
— Přijímání papírů do depôt ku opatrování. —
Pronajimatelův schránky pancéřové s vlastním
uzávěrem strany (vlastní zámek). — Devisy,
valuty a mince vyměňují se co nejlépe.

K ukládání peněz

odporučujeme vynikající domácí papíry, jako:
komunální dlužní úpisy Zem. banky kr. Českého,
železniční dlužní úpisy Zemské banky kr. Českého,
základní úpisy Zemské banky království Českého,
všechny úpisy Hypoteční banky král. Českého,
bankovní úpisy České průmyslové banky, a po-
sloužíme původními kurasy.

Eskont směnek

a jich domicilování za nepatrnou provizi.

Nejdůstojnější bank. konsistenci doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich

v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. a od-
bornou lokálností přesně dle slohu. Zvlášť
trvanlivé zlatění a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přecetná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, ceny atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu vámců
založen r. 1891.

P. T. obchodníkům a milovníkům
chřestu

zadá se ku každodenní neb občasně dodávce větší
i menší množství výborného chřestu za mírnou
cenu. — Koupěčtívi hlase se u

správy pivovaru v Červených Pečkách
u Kolína.

Nábytek na splátky

bez zvýšení cen na každou stanici dodává
výroba a sklady nábytku

K. V. Skuherský, Hradec Král.

Váženému obecnstvu z Hradce Králové a okolí!

Nížeapsaný dovoluje si co nejuctivěji oznámiti, že převzal dnem 1. května 1903

zahradní restauraci v důstojnickém parku v Hradci Králové.

Doporučuji velectěnému obecnstvu svoji známou **výtečnou kuchyni**, dobře vyleželé **pivo plzeňské** z měšťanského pivovaru a **královéhradecké**. — Dosud obvyklé **koncerty**, pořádané v úterý a v pátek odpoledne, budou při pěkném počasí pořádány někdy v tyto dny večer, což ohlásí se praporem na domě obchodu p. Řezáče.

O vzácnou přízeň P. T. obecnstva prosí

ALOIS HOFBAUER, hotelier v »Mercuru«.

Burské

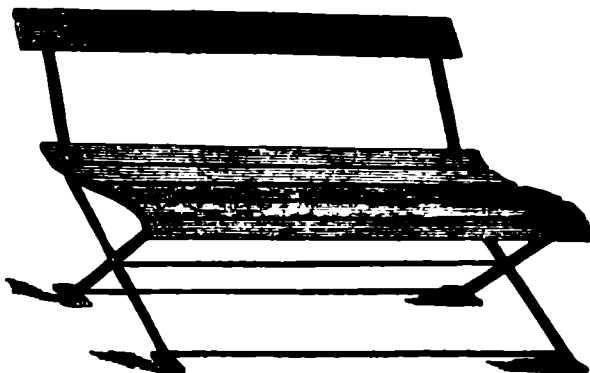

kosy.

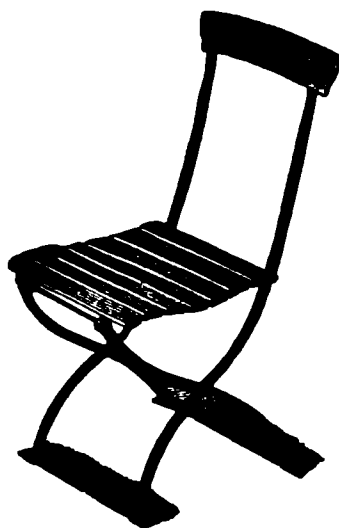
Již v minulém roce zavedené v původním zevnějším provedení **burské kosy** osvědčily se pro jejich dobrou jakost takovou měrou, že dnes zaujímají stejné místo s nejlepšími výrobky tuzemskými, takže je na základě zkušeností nabytých pro letošní letní období co nejlépe doporučiti mohu.

Za každý kus ručím, t. j. každou kosu, která ostří nedrží, ihned za novou vyměním.

Avšak pak mají velkou zásobu různých jiných druhů kos vyprázdnili, přenechám tyto za obzvláštně levné ceny.

Při příležitosti té pak, ku nastávající saisoně, dovoluji sobě tímto na výrobky mé

Pilsdorfské slévárny a továrny na železné zboží

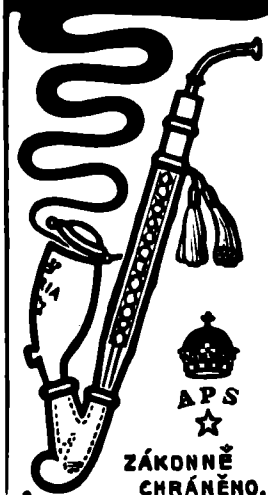
(oddělení pro železný nábytek, drátěné ploty a zboží státní) zde upozorniti, a sice:

- a) skládací a rákosové židle, stoly, lavice, věšáky, na šatstvo zahradní pavilony atd.
- b) pozinkovaný ocelový ostonový drát, drátěné ploty a ohrazení pro obory, zahrady, louky, traviny a záhony, ochranné mříže pro stromoradi, síta pro písek a zeminy, což vše v solidním provedení a v cenách nejlevnějších dodávám.

JOSEF HÜBNER,

velkoobchod železem v Trutnově.

PATRIA

PATRIA

Založeno 1842.

Cenníky zdarma a franko.

Sklad u firmy: Karel Skrovný v Hradci Králové — Václav Vodička v Chrudimi a F. L. Prokop v Chrudimi.

jest nejlepší dýmka nové doby.

Čisté, příjemné, lékařsky doporučené kouření.

Ladný tvar, levná cena.

K dostání ve všech obchodech s dýmkami v Rakousko-Uhersku. První česká továrna dýmek

A. Patrná a syn

v Jaroměři.

ED. AD. MALBURG A SYN Smiřice.

Továrna na nejjemnější likéry.

Vegétal,

francouzský likér z bylin.

CRÈME CORDIAL,
francouzský vinný likér.

CHERRY BRANDY
MANDARIN.

Puňč Crèmes.

K dostání ve všech lepších obchodech s lahůdkami a v podobných obchodech.

C. k. dvorní a komorní továrny

EHRBAROVY

koncertních

a salonních klavírů nová zásilka.

K nahlédnutí u

Marie Benešové

v Praze, Celetná ulice, 12. I. p.

Malínský křen

letošní sklizně
5 kg. 15 kořenů... K 6.—
5 kg. 20 kořenů... K 5.20
5 kg. 25 kořenů... K 4.50
franco na každou poštovní
stanici dobírkou zasílá

Jos. Mikulecký,

vývoz malín. křenu v Kutné Hoře.

Stoletý hostinec

Jana Fišery na Slezském Předměstí

čepuje královéhradecké pivo půl litru za 13 hal.
přes ulici za 12 hal. — Zahradní restaurace, kůželník,
kulečník. — Kuchyně a obsluha vzorná.

K hojné návštěvě uctivě zve

Jan Špalek.

Velkozávod

koberců, záclon a všech druhů pokrývek.

Zboží lůžkového.

Železný nábytek.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Úplné vybavy nevěstám.

Ilustrované cenníky zdarma a franko.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí 32.

Šule — víno — Praha

Každé hospodynce

možno blahopřít, které s ohledem na zdraví, úsporu a lahodnost Kathreinerovy sladové kávy užívá.

Zdvořilá prosba: Při nákupu nenechte pouze „sladovou kávu“, nýbrž výslovně vždy — Kathreinerovu — sladovou kávu Kneippovu žádati a to pouze v původních zde zobrazených balíčkách.

Cena balíčku 50 haléřů.
Obsah 500 gramů.

Bursa práce v Hradci Králové.

Práci hledají: Upravovatel pláten, 2 topiči, zámečníci, bednáři, kočí a knihaři. Práci obdrží: Truhlář a krejčí. Přihlášky přijímá Jos Polák, tajemník Všeoborového sdružení v Hradci Králové, Adalbertinum.

Oznámení.

Pokládám sobě za čest oznámiti velectnému duchovenstvu, že jsem na mnohostrannou žádost mnoha veledůstojných pánů

otevřel v Hradci Králové

filiální sklad

své vlastní výroby

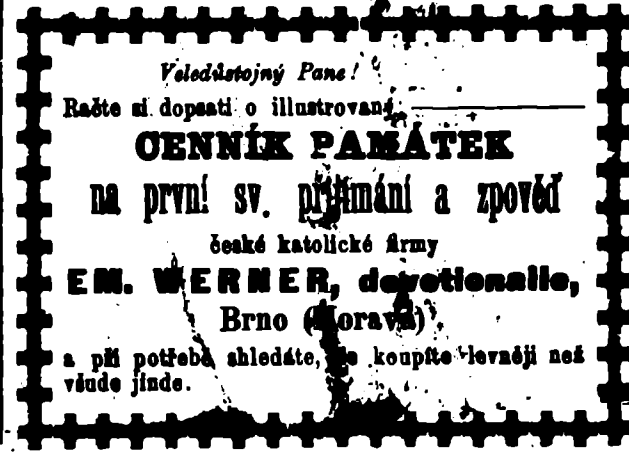
kostelního náčiní.

Sklad nalézá se v obchodě p. Skuherského proti hotelu „Mercur“.

Objednávky a prodej laskavě vyřídí pan K. V. Skuherský tamtéž.

Poroučeje se do příjmu velectného duchovenstva znamenám se v plné účtě

Karel Zavadil,
zlatník a písař v Chrudimi.

Pilnáčkově mýdlo lanolínové

● jest nejlepší mýdlo toaletní. ●

Činí a udržuje pleť svěží a jemnou. — Jest naprosto neutrální. — Jest nejlepším toaletním mýdlem, které i těm nejpřísnějším požadavkům úplně vyhoví.

Vyrábí již od r. 1897 výhradně

JOSEF PILNÁČEK, c. a k. dvorní dodavatel — v Hradci Králové. —

Lidový nápoj. Zázvorové pivo.

půl litr piva

zázvorového přípravku

jen za 5 haléřů

pomocí nových šumivých bonbonů firmy

A. MARŠNER, Kr. Vinohrady.

Vždy k dostání, hlavně ve skladě Praha, Ferdinandova tř. 36.

Prospěšno zdraví a kapse!

Veledůst. duchovenstvu.

Vím, že obtížnou práci, hlavně na venkově, jest holení vousů. Nabízím proto ku zkoušce, nezávadaje předem peněz,

pravé anglické břitvy

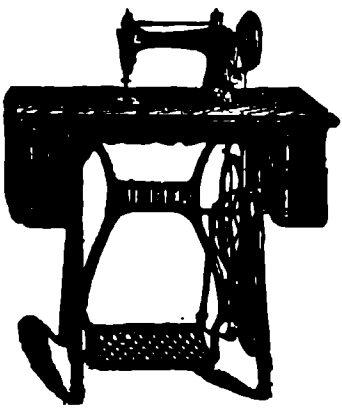
dokonalé jakosti, jichžto značka „Roxo“ s dělovým křížem pokývá světové, chval. pověstí. Cena kusů s pouzdrem 5 K s nejménějším zárukou.

Jen vyskousíte, osvědčené břitvy zasílám, s ochotou vyměním anebo na přání obnos ihned vrátím za zpět poslané zboží.

Zároveň doporučuji štetce, obtažovací česmy, výborné creamy ku mytí a vůbec všeho druhu toaletní zboží za tovární ceny.

Václav Dvorský, sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém Praha I., Eliščina tř. 1 n

Insertní příloha „OBNOVY“ k číslu 19.

Singerovy šicí stroje.

Jednoduché ovládání! Velká trvanlivost! Nejvyšší výkonnost!

PAŘÍŽ 1900:
GRAND PRIX
nejvyšší cena výstavy.

Bezplatné vyučování, též modernímu umělému vyšívání
Elektromotory pro pohon šicích strojů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, Jiřikova třída, 270.

Albertinum

(Albertova vila) v Žamberku

o o d o l ě č e b n í ú s t a v.

Prospekt zasílá majitel Dr. J. Wieser, Praha 557-II.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

VARHANY

soustavy kuželové a pneumatické,
labodného zvuku a důkladného provedení, s praktickým zařízením hracích stolků doporučuje (i harmonia) sl. farním a patronátním úřadům majitel c. k. výsady a zásluž. kříže hudeb. akademie belgické

Bedřich Čápek,

stavitel varhan a harmonií v Poličce.

K době velikonoční
Boží hroby se slohem kostelní souhlasné v reliéfu řezané neb lité. Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškerá kostelní zařízení doporučuje uctivé umělecký závod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Písárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 20. v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. ceníky, nákresy a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky.

Do Hradce Králové a okolí.

Největší královéhradecký

sklad nejmodernějších

Vídeňských
klobouků ●

od známé české firmy Jan Rozhon
ve Vídni

— nachází se u —

FR. BERANA

v Hradci Králové,

na Svatojanském náměstí č. 170.

Velký výběr a ceny nejlevnější.

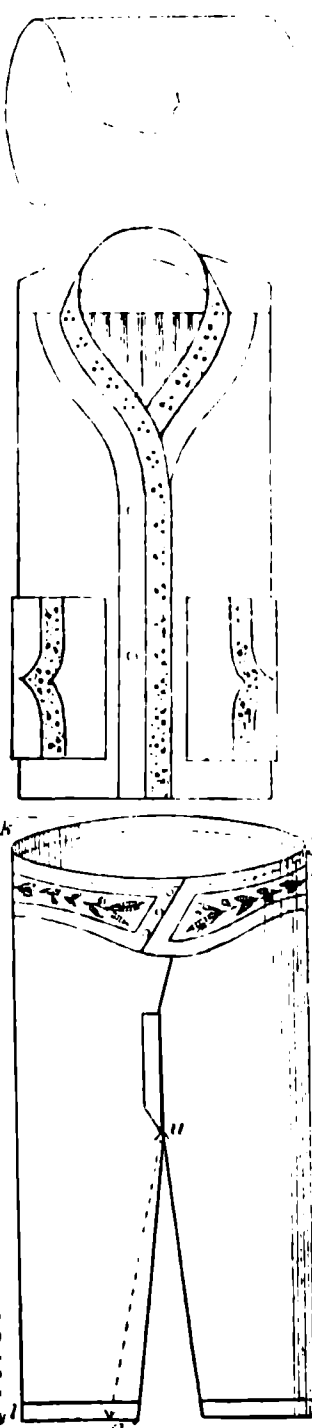
NOVOTINY

tu- i olozozemské pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro veledůst. duchovenstvo a sukna ku chrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.

Vzorky se na požádání zašlou.

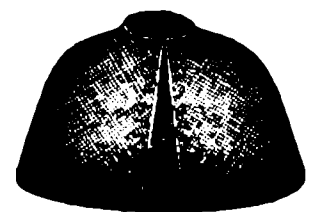
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve sídlo na sublikování ovoce, založený r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinu, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili státní a diplomem státní medaille, a mnohými jinými diplomy s právem rašení státní medaille.

Vzorky zdarma a franke.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny** v krásných ořechových skřínkách.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako: **řetízky, prsteny, náramky, jehly** a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným zásilkou na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

Štěpařský vosk
velmi dobrý, levně nabízí

Josef Pilnáček v Hradci Král.
c. a k. dvorní dodavatel.

Výhodná koupě.
Prodá se úplně zachovalý, pouze 2 leta v činnosti trvající

acetylenový aparát
pro 60 plamenů za 40 procent tovární ceny. — Záruka za správný chod zaručena. — Bližší sdělí administrace t. l.

První výroba
věžních hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty
jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodilného, lněného, vlněného, bavlněného a damaškového zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,
které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.
Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Klobouky
k jarní a letní sezoně
plstěné a vlněné vlastní výroby.

Klobouky plstěné
nedostupně jemné a lehké z továrny P. a C. Habig, c. k. dvorní dodavatelé.

Lovecké klobouky lodenové
z továrny Ant. Pichlera v Štýrském Hradci.

Klobouky slaměné
nejjemnější i nejlevnější od pražských, českých firem. — **Formy.**

Sportovní čepice
různých druhů.

Dětské čapky, barety, letní mikado.
Vše v nejhojnějším výběru má na skladě

Jos. Dvořáček,
kloboučník.
Hradec Králové, Palackého třída č. 83.
u Pražské brány.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtělech)
doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franco zašlou.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, nástupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, stěmi i vsazením.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada besplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě výslou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby
pro jarní a letní dobu.
Též velejemné
látky na taláry.
Četná uznání zvláště z kruhů veleředstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Kostelní náčiní
vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.
Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.
Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Čistý včelí vosk
v nejvyšší ceně kupuje
Josef Pilnáček v Hradci Král.
c. a k. dvorní dodavatel.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporčuje firma
Petra Buška synové,
uměl. závod rezbářský a sochařský pro práce kostelní
v Sychrově (Ústí), založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nahlédnutí franco zašleme.
Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Unicum proti
Gne, rheumt., Ischias,
slabost a. t. d.
sezona hraběcích
Annenských slatiných lázní
XIX. v Belohradě
(sest. záp. ústříhy Čechy)
Sezona lázní
od 11. května do 20. září

OBNOVA

Číslo 20.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 15. května 1903.

Inserty se poštují levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Tanec na sopce.

(14) Tentokrát není to žádná novinářská fráse, řekneme-li, že politické ovzduší Evropy prosyceno je parami a že bouře je na ozoru. Jaké jiné východiště, než válka a revoluce mohou vzniknouti z otázek, jakou je macedonská, nebo kulturní boj ve Francii? Evropa tančí na sopce.

Od války rusko-turecké uplynulo čtvrt století; nadarmo krváceli chrabří Rusové za pobratimy balkánské, evropská diplomacie podrazila Rusku nohy v poslední chvíli, kdy dokončeno mělo býti osvobození národů slovanských od jáhna tureckého a evropská diplomacie je to dnes, jež nemocnému muži dodává odvahy, aby proti reformám, jež dvě velmoci za nutné uznaly, se bránil, neb aspoň s nimi odkládal. Až nebude Turecko v Evropě, budou se naši potomci diviti, jak bylo něco podobného možným a s ošklivostí budou se od takových příkladů odvracet. Je-li jednání Rakouska a Ruska poctivé, nelze to říci o Německu a Anglii, jež ve věci té hrají úlohu nepřeknou, ba ani ne o Francii, jež při vši své rozháranosti vnitřní chce si hráti na ochránce národů balkánských a přes dvoj-spolek úlohu Ruska ztěžuje.

Nejpodivnější je chování Německa; na jedné straně ubezpečuje vláda svým souhlasem s reformami státu interesovaných, na druhé straně posílá tam své důstojníky a na rychlo dává zhotoviti zbraně, aby Saracén lépe čelil svým evropským protivníkům. Pro takové jednání není v poctivé řeči ani významu; je to politika židovského machra, který musí udělati kšeft, i když tvrdí, že o něj nestojí. Po něvadž mnohými svými koncesemi, jako je dráha anatolská a přenechání přístavu Haidar-paša, otvírá Turecko Německu cestu do Orientu, je zcela přirozeno, že vzbudilo žárlivost Anglicka, jemuž se vyčítá, že povstalec podporuje dynamitem a penězi.

Povstání na Balkáně trvá již dlouho a Macedonci vidouce, že Rakousko i Rusko mají ruce svázané evropskou diplomacií a že od tak zv. reform nemohou se nadíti trvalých oprav, hledí násilím přivoditi stav, který by vojenské zakročení mocností činil nutným a namlouvají lidu, že je Rusko podporuje a že si ono revoluci přeje. Posledním dynamitovým atentátem vstoupila macedonská otázka do nové fáse a vyslání rakouské eskádry, jakož i válečných lodí jiných mocností do zálivu tessalonického bude asi počátkem ráznější akce, třeba se to formálně upíralo a ochranou těch kterých příslušníků omlouvalo. A věru, kdo uváží, jak turecká vláda evropskou diplomacií má k lepšímu, diví se, že to tak dlouho trvalo a že mohly obě mocnosti tak dlouho se divati, jak Turecko navrhované reformy provádí. Nezmoderní-li v serailu, budou-li sultanovi jeho Albánci milejší než celá Evropa, pak to ani jinak nedopadne, než že ozve se v brzkou první na Balkáně rána. Vše je k tomu připraveno.

I ve Francii mohou o sobě říci: „nous dansons sur Volcan.“ V této nepokojné zemi trvá to vlastně již moc dlouho bez revoluce a nebude to revoluce sociální, k níž se tam dnes zimníčně pracuje, nýbrž politicko náboženská, jaké bývaly v obyčeji za starých, temných časů. Buď zvítězí socialistický stát, k němuž má Francie dnes již jen krok a upraví vládní systém dle svého programu, aneb zůstane státi před dílem nedokončeným a bude muset ustoupiti poměrům dynastickým. Republika sama se záplavě socialistické neubrání a tak zv. mírní republikáni jsou sice lidé rozumní, avšak vůči dvěma proudům bezmocní. Rozhodující úloha v budoucnosti náleží bezpochyby vojsku, jehož čas se dostaví, až národní strana se lépe zorganizuje a vhodný pretendent uzří svůj čas. Že by se duchovenstvo francouzské oddalo ještě nyní klidu, nelze věřiti; ti vypuzení synové Francie budou duchem stále doma a možná, že více z ciziny vykonají pro odstranění nynější zednářské vlády než doma. Jako diamant

září ve tmě a zlato tříbí se v ohni, tak vyjde bohda vítězné Francie z tohoto boje, jak jí též prorokuje stařeček na stolci Petrově. Nechtě nemyslí nynější vláda, že vypuzením kongregací zničila katolickou církev, že bude dělati, co bude chtít a že bude míti pokoj! Teprve nyní ponese následky svého, ve jménu svobody páchaného násill. Tu mezeru, která povstala potlačením klášterního školství, nebude moci vláda nikdy vyplniti svým prozatímním opatřením a těmi vyházenými miliony z národního jmění. Že důstojníci někteří nechť se spolupůsobiti při násill na bezbranných mniších a jeptiškách, je jen důkazem, že takových mužů je ve francouzské armádě více, než si vláda myslí a ti všichni přihlásí se, až uvidí svůj čas, a pak smeten bude celý ten, na klamu a lži založený, zednářský systém, jenž přivedl zemi tam, kde dnes je, tak daleko totiž, že nelze již žádnému veřejnému funkcionáři důvěřovati. Tančí věru celá Francie na vulkáně.

O Španělsku nemluví. Země tato je rejdištěm francouzských zednářů, kteří z ní chtějí míti republiku.

Avšak i věci rakousko uherské nutí k vážnému přemýšlení; před Litavou zmlnily se poměry parlamentární aspoň na oko a aspoň na okamžik, ale za to v druhé části říše nastal od prvního května výmínečný stav, kdy ústavní povinnosti a práva přestávají, daně se neplatí, platy nevyplácejí, branci neodvádějí, krátce zmatek nad zmatek a příčina? — Obstrukce t. zv. strany neodvislé čili Kotušovců, kteří vybírají vlastně jen kaštiny z ohně za jiné. V Uhrách pracuje se již od r. 1902. o vytvoření magyar országu t. j. odtržení od Rakouska.

O finanční rozluku by Maďaři nestáli, ježto se jim takto lépe daří, ale k úplné samostatnosti je třeba vlastního vojska a sem nasadili maďarští radikálové páku „Pryč s Rakusany! Rakusan nedostane od nás již ani rekrutu! Nic s nimi nechceme míti společného, ani minulost, ani budoucnost, ani peníze, ani sukno, ani řeč, ani vzdělanost. Ať nám dají pokoj! Bylo toho již dost; Uhry jsou naši vlastní, zde si to zařídíme po maďarsku. To je náš ultimát.“ Ať se zeptá vláda ve sněmovně: chcete rakouské vojsko, chcete rakouské důstojníky? Tam se doví pravdy, neboť pro národní vojsko je většina. To jsou slova, jež zajisté nepotřebují výkladu. Nejlepší je, že Kotušovci ex lex stav, jež sami přivodili, na vládu nyní strkají a slibují proti ní bojovati na celé čáře, ježto doufají dosáhnouti tímto způsobem spíše svých národních požadavků. Nehodlají nechati projíti ani jednu vládní předlohu, takže dnes v Uhrách přestál nejen parlament, ale i ústava. Pro Chorvaty výmínečný stav neplatí, ježto mají s Uhry zvláštní finanční vyrovnání a rozpočtu nepotřebují.

Není to zrovna důkazem opatrnosti maďarské, tak úsilně se domáhati odtržení od Rakouska a v téže chvíli rozněcovati nespokojenost Chorvatů jednáním tak drsným. Taci jsou však páni liberálové všude; svobodu mají jen pro sebe, jiní ať křepčí, jak oni pískají. V Chorvatsku to vše, lid se rotí, strhuje maďarské nápis, jež nemají jiného účelu než provokovati národní cit chorvatský, přichází do konfliktu s ozbrojenou mocí a páni Maďaři neznají jiného východiště, než šlapání národních chorvatských práv, potlačování tisku, obmezování shromažďovacího práva, žalářování nejlepších synů národa, místo ústavou zaručené rovnoprávnosti a šetření národního citu. Toho všeho odvažují se v době, kdy na druhé straně usilují setřásti se sebe i ten poslední zbytek odvislosti od Rakouska. Však ty maďarské stromy neporostou do nebe a pýcha předchází pád. Národ mariánský zapomíná na Boha a zapomíná na spravedlnost a to nezůstalo nikdy bez odplaty. Byli to slovanští národové, kteří mu připravili Villagoš a mohou jej připraviti znova.

Evropa tancuje na sopce a snad doba nejbližší přinese jí překvapení mnohé.

K aféře olomoucké.

(3) Že z olomouckých záležitostí budou naši přítelíčkové vytloukati kapitál proti katolíkům všem, o tom ovšem žádný zkušenější našinec ani dost málo nepochyboval. Protikatolické časopisy ve své jízlivé škodolibosti jsou zrovna raněny slepotou a lhou jen což; jim nestačí fakta zjištěná, musí se přidati hříchy nová, aby naše katolictvo bylo přebarveno na hotovou příšeru. Nebude nevhodno postaviti na pranýř, jak si počíná v té věci orgán akademický, stojící pod protektorátem humanitáře Masaryka. V Novém Jičíně vyšlo provolání proti p. arcibiskupovi olomouckému s několika podpisy; četli jsme i podpis c. k. školního inspektora Mňuka. Tu najednou „Čas“ v čísle ze 7. května učinil zcela neočekávaný objev. Psal: „Příborský okr. školní inspektor je volán telegraficky na c. k. hejtmanství, by se zodpovídal ze svého vystoupení proti J. M. olomoucké. A tu vyjde na jevo, že uvedeného vyzvání nepodepsal ani on, ani ostatní páni — nýbrž, že důstojný pan Dostál Lutínov napsal si provolání a jmenované osobnosti sám podepsal. Panáčci se mezi sebou perou, a ostatní občané mají platit útraty jejich zábavy. Není nad klerikální, pardon, katolicko-moderní mužnost! Pěkně se vyhadil novojičínský P. Dostál, Machareu tak nevystižně (!) charakterizovaný. Co tomu řekne „Pozor“, který Macharavini ze mstivosti pro jeho článek? Věděli jsme hned, že celý tento objev jest rafinovanou smyšlenkou zrovna tak jako lži Macharovy, na které se počestný „Čas“ nestydí znovu se odvolávati jako na pravdu. Falsšovati v tak vážné chvíli podpisy na provolání! K takové hlouposti by se uentekl ani poslední žid, poně-adž by věděl, že by ve chvílce vyšel podvod na jevo a ztrestal by původce.

A na tohle balamucení se chytla hned jiná spřízněná duše, totiž „Přehled“, časopis pro naši inteligenci. Jeho úsudek na základě živých zpráv „Času“ byl tento: „Dostál Lutínov byl Macharem tak zuamenitě (!!) charakterizován, že netřeba dále o něm mluvit; podlouhý způsob, jakým vyvolal známé protesty proti „znásilňování cyrilomethodějského kněžstva“ arcibiskupem Kohnem, potvrzuje stkvěle charakteristku, již podal o něm Machar (!!)“ Takhle farisejsky dovede psát list, který přece ví dobře, že Machar vědomě lhal.

Zatím však nikoli napadený kněz, ale sám protikatolický moravský „Pozor“ vysvětlil, že na schůzi v Novém Jičíně učinil návrh na vyhlásku jeden starosta a že bylo ujednáno za souhlasu všech přítomných protest sepsat a rozeslat. Sám pisatel provolání pak některá jména přítomných připojil k protestu, když viděl, že všichni stejně souhlasí. Pak se přece některým nelíbilo, že právě jejich jména jsou dána pod provolání. Z přirozených příčin se to nejméně mohlo líbiti státnímu úředníku, p. inspektoru Mňukovi. Nebylo to ovšem v pořádku, ale má býti volán za chybu jiného k zodpovědnosti Dostál?

„Čas“ se pokusil nyní ze své blamáže vybřednouti listivým zatusováním svého přematu. Aby se zdálo, že jest nestranným, uveřejnil 12. května část vysvětlení „Pozoru“ a k tomu s neviňoučkou tváří dodal: „Uveřejňujeme tedy výklad „Pozoru“, ale na úsudek svém nic (!!) neměníme. Náš dopisovatel věděl, že se věc takto sběhla.“ Žádný žid nemá tolik drzosti jako „Čas“. Jeho dopisovatel věděl, jak se věc má a přece lhal a ostouzel; dopustil se tedy zámyslné lži, ale „Čas“ se proto na něho ani dost málo nehněvá. Kdyby takové žurnály aspoň trochu nezdržoval hlas veřejné kontroly, psal hlavu by na nás katolíky při své „pravdymilovnosti“ vstrčili. A v témž čísle pokrytecky odporňuje „Čas“ moravskému učitelstvu při téže příležitosti, aby se učilo „střízlivostí, chladnokrevností, rozvaze.“ Kdyby učitelé moravští vesměs s „Červánkami“ a s „Časem“ o závod katolíkům spílali, pak by ovšem byli — „rozvázní.“ Kdybychom ani ne-

měli před očima celou řadu úmyslných lží jiných z táboru realistického, možno poznati pravou duši „Času“ již z tohoto případu. Nepoctivý manévr se ostatně „Času“ stejně zdařil. Tento list věděl, že jeho lež bude kolovati ve všech spřízněných židovských časopisech, dříve než bude nucen opravu sám uveřejniti a že vzdálenější židovské listy stejně opravu neuveřejní. Inu — účel posvěcuje prostředky. Zde se nejedná o Dostála, zde nám jde o ukázkou, jakou slepon vášní jest pronásledován „Časem“ každý, kdo ku katolictvu náleží.

Také páně Mužikův „Ilustrovaný svět“ si neodpěl opeřiti celou aféru bezpodstatnou pomluvou. Píše: „Kohn — prý přímým nátlakem na zpovědníka a dosaženým porušením zpovědního tajemství — dověděl se, že prý autorem článků „Pozorových“, jest P. Fr. Ocásek.“ Pane Mužiku, víte, co to znamená, psáti s ledabylou povrchností takové zprávy do časopisu určeného pro nejširší vrstvy lidové? Tehdy, když jste číslo 28. vydával, mohl jste se z denního tisku dostatečně poučiti, že to „prý“ jest naprostou nepravdou a že zpovědní tajemství od nikoho nikomu prozrazeno nebylo.

Hofer-Rectus hned z počátku nám příliš neimponoval. Název „rectus“ (přímý, spravedlivý) sotva si může osobiti člověk bojující ze zákeří, zbraní příliš hrubou a podporující svou polemikou nejvíce tisk protikatolický. Ostatně se nyní ukazuje, že tento pán žije trochu dle jiných zásad, než jak se z článků jeho zdálo. V úkrytu může dělati hrdinu každý. P. Svozil vystupoval a vystupuje v nynější krizi o mnoho statečněji a karakterněji. Hofer psal v dopise adresovaném arcibiskupovi: „Ty jsi zvlízl Galilejský.“ Nebylo toto zcela nesmyslné zakončení dopisu vypočteno pouze na laciný efekt? Nebyla to pouze nejapná fráze? Taci frázovití reformátoři církevní očistě víc uškodí než prospějí. Nedivíme se pranic P. Lepaříkovi, že se odhodlal k odhalení tohoto sanguinického spolubratra, který se oháněl kyjem z úmyslu ne příliš karakterních. Když počal hořeti Ukalegon, vyjadřoval se Hofer každou chvíli jinak. Taková poplašenost a nejistota se nejméně hodí na — recta, i když nevězí právě v nejlepší kůži. Prohlášený „Čas“ se ovšem chopil železa pokud bylo žhavé a snažil se veřejnost přesvědčiti, že se sveril Hofer Lepaříkovi jako „duchovnímu rádci“ a že tedy prozrazení bylo rovno porušení zpovědního tajemství a zatím se ukázalo, že Lepařík dávno o všem věděl, a že se k mlčení ničím nezavázal. „Pozor“ ovšem neuveřejňoval Hofrovy články ani z lásky k církvi, ani z lásky k nižšímu kléru. Byl mu vítán zápasník jakýkoli, a běželo mu o kšeft. Kdyby byl Hofer psal do listu jiného, snad by nyní proti němu sám útočil, jako to činí mnohé jiné protikatolické listy. Takto ovšem chtě nechtě musí všelijak svého dopisovatele umývat, aby aspoň poněkud blamáž zatušoval. Sympathie k osobě Rectově do nedávna i v některých našich listech projevovaly byly poněkud předčasné. „Bílý Prapor“, ježž nikdo viniti nebude z pochlebenství k vyšším hodnostářům, byl opatrnější a tušil již dávno před vyrazením v Rectově akci kus nedůsledného dobrodružství.

Mimo Svozila se zachovali v celé věci

statečně i oni církevní hodnostáři, kteří nyní přímo na svého arcibiskupa naléhají, aby smyl ze sebe obvinění řádným šetřením za přítomnosti kompetentních svědkův.

P. arcibiskup Rectovy odpustil — teď, kdy jiné cesty nebylo. Články Rectovy ovšem se ve všem s pravdou nesrovnávaly. Ale zde jest otázka, co by bylo prospělo víc: důkladnější sebezpyt napadeného, či to houževnaté pátrání po osobě pisatelově? Bylo potřebí tolik příkrosti proti kněžstvu té diecése, jež prokazovalo dříve svým arcipastýřům nejvšelejší lásku synovskou? Kněží jsou nyní pronásledováni ze všech stran; jak se má pak katolickému knězi s chati pracovati, jestliže trpí i příkrosti svého představeného, jenž mu má býti největší oporou, pravým otcem?

Každý si může učiniti úsudek sám, na které straně byla vina větší.

Pamatujeme se dobře na poměr zvůnělého biskupa Brynychy k diecésnímu kléru. Když některému knězi nemohl při nejlepší vůli vyhověti, aspoň potěšil. „Bez vás já bych nebyl nic“, vyjádřil se jednou skromně gratulujícímu kněžstvu Hradeckému. Když jednou obdržel méně galantní dopis od kněze, který se domníval, že mu bylo ublíženo, pravil k pisateli těchto řádků: „Já mu to všechno odpouštím, poněvadž psal hned v prvním pohnutí bez rozmyslu.“

Liberální a židovské listy pálí velice ta okolnost, že i v nynějším pokušení se u moravského lidu jeví nezlomná duše katolická. Inu, nemějte, pánové, Moravanům za zlé, že nechť putovati z Říma do Jerusalema; ti Vás podráždí svou stálostí ještě vícekrát.

Počínání arcibiskupovo vzbudilo bouři ve vlastním stádu; leč čekat, že vzbudí důrazný odpor realistů a sociálních demokratů sebe větší švindl židovský. Židé se mohou spolehnouti na své služebníky a jejich ochranu zcela bezpečně, kdyby germanisovali ještě hůř než v Praze. Nechť se každý upřímný Čech táže, kde jest asi více svobodomyšlnosti a citu pro právo: zda v táboře katolickém, či protikatolickém. Jsme přesvědčeni pevně, že Řím neblahý spor rozluští sám nejspravedlivěji. Židovské listy s průhlednou tendencí již vykřikují, že se stane p. arcibiskup kardinálem, vědí už kdo bude jeho nástupcem, atd. Opakuje se zde úmyslné lhaní jako po smrti biskupa Brynychy.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 13. května.

(Komu nebylo rady, tomu nebude pomoci. — O smrtelném architektu Janu Zeyerovi. — Několik slov „o hračce na souboj“, která se mezi pražskými chlapci vmáhá.)

Když jsme onehdy na těchto místech ocenili výsledky sjezdu mladočeských důvěrníků v Praze na nicku, měli jsme pravdu na fous! Mladočeští důvěrníci předvolali si při sjezdu tom pány mladočeské poslance před svou soud-

svědčivě prohlašuje, že jsem potomkem Majestátu pekelného. Nemám věru příčiny k lásce“...

Představte si hospodu, kdež na výzvu dryádnických plakátů shromáždilo se obecenstvo, jež, nezvykle jsouc vážné stravě duševní, očekává zvědavě kočujícího umělce, který sólovými výstupy p. t. publikum má pobaviti. Vložte v ústa takového ordinárního žvanila tento úvod Macharův a poznáte, kde všudy český básník, dítě Foiba Apollona, může populárně proniknouti. S nějakým tlustým titulem, tak nějak jako: „hrůzostrašné pronásledování lidí poctivých a nevinných“ (rozuměj Machara), může nám citovaný úvod českého básníka též soutěžit na jarmarcích s těmi výrobky, které tištěny jsou švabachem a jejichž cena vykřikuje se za šesták.

Však obraťme frontu od Machara, jakým skutečně jest, k Macharovi, kterým chce býti před vážnou veřejností. Již v citovaném úvodu kult drahé osobičky bije do očí. Že ohledně rozkazu, v naší diecési vydaného, Machar lže, rozumí se samo sebou, neboť Machar lhal, lže a bude lhat. Proti redaktorovi „Nového Života“ vyhlal celou hospodskou činohru, a když mu Dostál nešlechternost tu četnými svědky dokázal, Machar sice na obranu ani neopl, ale nezapomněl. Tak aspoň dokazuje jeho článek, kterážto slátanina nejapných smyšlenek, řvoucích neohrabaností, boucharonstvími proti katolické církvi a náboženství má vlastně východisko v osobní nenávisti proti Dostálovi, jenž nechtěl se jeho dobře vypočítanému sobectví klaněti. Již ta genealogie, ve které si Machar prisuzuje původ od „Majestátu pekelného“, svědčí o dotěrném velikášství, které šilhá po obdivu a uznání. Zatím však věc se má docela jinak, a velmi vstřícně Macharovi na záda přišel Eisler tento epigram:

nou stolicí, aby jim sumárně pro celou řadu nepřistojností vyčinili a do duše zahřmili. Co páním poslancům bylo při této příležitosti pověděno, nebylo sice zrovna mnoho, ale bylo toho právě tolik, že to každému slušnému muži mohlo docela dobře postačit, aby se alespoň na nějakou dobu vzpamatoval. Jak si však mladočeští páni poslanci vzali důvěrníky jim učiněné dárky a napomenutí k srdci a jak dbají vlastních resolucí, to nejlépe charakterizuje faktum, že zrovna za týden po slavném sjezdu důvěrníků v Praze bylo při důležitém jednání na říšské radě ve Vídni ve sněmovně přítomno celých 15 českých poslanců, z nichž ovšem ke všemu ještě Mladočechy všichni nejsou.

Ani z daleka nám nenapadá páním poslancům nesvědčitost a nedbalost ve vykonávání jejich poslanceckých povinností vytkati. Příhodu tuto uvádíme jenom proto, že podle všeho mladočeské straně není více žádné pomoci, neboť když v bezprostředním zápětí sjezdu důvěrníků poslanci její takto jednají, tu národu při největší shovívavosti nezbude, než-li při nejbližší přístíhých volbách nahraditi je napořád osobami poněkud mužněji a vlastenečtější smýšlejícími.

* * *

Předošlý týden znamenal pro český Slavin „bohatou zeň“. Zesnuli během jeho vyšehradský kanovník a zasloužilý spisovatel Beneš Method Kulda, herec Národního divadla a spisovatel Jiří Bittner a věhlasný český architekt Jan Zeyer. Prvním dvěma věnoval pražský denní tisk příslušnou zaslouženou pozornost, avšak památky posledně jmenovaného musíme se zde ujmouti a nechtějce opomenutí nebo nevědomostí jistých redakcí a redaktorů na místě opravovati, povíme tady o Janu Zeyerovi několik dat, jež význam jeho v české společnosti a v českém veřejném životě přiměřeně osvětlí.

Minulý týden kmitla se pražskými denními listy stručná zpráva: „Včera (t. j. 6. května) zemřel zde architekt p. Jan Zeyer. Pohřben bude z ústřední kaple hřbitovů Olšanských.“ Kdy, toho udání scházelo. Čekali jsme na další zprávy, jež byly pražské listy o tomto vynikajícím a znamenitém muži přinésti povinny, avšak marně.

Kdo to byl ten architekt Jan Zeyer?

Architekt Jan Zeyer byl rodilý Pražan, syn proslulého zdejšího velkoobchodníka dřívím a mladší bratr slovného spisovatele Julia Zeyera. Po absolvování nižšího gymnasia a vyšší reálky oddal se Jan Zeyer studiím technickým oboru stavitelského a byl jedním z nemnoha českých architektů, kteří tohoto titulu právem užívají. Jako student byl horlivě činným ve starém „Akademickém čtenářském spolku“, mezi jehož činnovníky uprostřed let šedesátých v minulém století náležel. Po odbytí studií technických a po složení přísných zkoušek odebral se Jan Zeyer na cesty po Evropě a proniknout vzácným smyslem pro umění a jsa všestranně vysoce vzdělán, oddal se ideálnímu snahám, že vlasti své a rodnému svému městu z ciziny přiveze co nejvíce

Předomýšlivý Machar pán
zas ukřivdil nám velice.
Tím satanem já tulipán
nemyslel cara geheny.
Prý s kohoutími hřebeny,
jež nasazují slepice!
Jen satánka jsem v očích měl
jak právě z bedny vylétl
bludného chéfa opery.

Vždyť znáte krásné večery,
kdy takový pekelník,
vyrázel z dětských hrdel křik,
na rudém jezdě sochárku,
slintaje, břepece, blekoce,
hned potichu, hned divoce!
Nu, abych slovem všechno řek:
já v očích měl jen potvůrku
dle Kopeckého tradice.

Když však chce, Machar jest také hodný a citlivý člověk. Slyšte jen, jak jest rozbolestněn: „A přece od několika dní nemohu se zbaviti přímo fyzické bolesti, myslím-li na olomouckého arcibiskupa!... Podivná věc! Vidím jej v nějakém pokoji jeho residence. Je sklíčen, zlomen“. A když si Machar utřel slzy, jež na komediantské tváři komediantské duše jeho vyplakala, začíná výstup jiný. Jevišťe jest prázdno, kulisy opatřeny podobiznami Masaryka, Hilsnera, Anežky Hřázovy, Hála. Ze vzdálí zaléhá hluk zmatených hlasů. V pozadí jeviště shromáždí se pomalu dav lidu, jenž rozechvívá se „všeobecným jakýms rozhořčením“. V tom vystoupí na otevřenou scénu Machar a jaksi velebně a věštecky vysvětluje ono všeobecné rozhořčení lidu: „Vyvolali je proti příteli Masarykovi pro rukopis, pro Hilsnera, vyvolali je proti mně pro Hála, pro hymnu o šibenických, pro řvoucí vlastenecká hrdla, ale nezachránili ani rukopis, ani Hála, nepře-

FEUILLETON.

Machar promluvil.

Referuje Ferd. Vlček.

Machar v příčině smutných událostí v diecési Olomoucké napsal článek do Vídeňského „Času“ (Zeit), odkudž otiskl jej „Čas“ Masarykův a Herbenův. Domníváme se oprávněně, že tito pánové Machara milují. Ale takové služby, jaké přeložením a uveřejněním článku Macharova dotčení páni učinili, přátelům se neprokazují, lečby se měli intelektuálně a mravně ubiti. Ve Vídni Němci Machara po stránce povahové, v literárních jeho plodech se obražející, posud úplně neznají, ale u nás přece dostatek jest již známa jeho psychopatická ctižádost, která chápe se i nejhnušnějších prostředkův osobní msty proti těm, kteří o jeho děravý majestát nějak zavadili. Uveřejněním článku „Arcibiskup dr. Th. Kohn“ „Čas“ důtky o duševním marasmu Macharovu dovršil pak již úplně, takže skoro vnucuje se nám domněnka, jako by ho chtěl vydati všeobecněmu a zaslouženému posměchu. Tak čteme ten chvástavý začátek: „Mne nikdo nebude dojista viniti, že bych lhal nějakou zvláštní láskou ku knížatům kněžským. Pražský arcibiskup se radil se svými šialovými pány, může-li mně dát zavřiti; páter Brynych, nebožtík biskup kralovohradecký, nařídil kněžím sobě podřízeným, aby sami četli mé knihy bedlivě, ale za každou cenu je vymítali z rukou svých oveček; v diecési brněnské a olomoucké upírá mi, jak nejtlustší kanovník tak nejhubejší kooperátor, že bych byl legitimním dítětem Foiba Apollona a s důrazem a pře-

uměleckých poznatků, jímž by v Praze cestu rasil a smysl pro umění a krásu zde šířil. Maje k uskutečnění tohoto španilého zámyslu svého dostatek prostředků, navštívil veškerá stavitelsky důležitá a vynikající města a místa evropská a konečně za příčinou nejdůkladnějších studií pobyl přes dvě léta v Itálii, najmě v Římě, kde bydlel s přítelem svým věhlasným sochařem Bohuslavem Schnirehem.

Vrátiv se jako vyspělý muž, (jemuž se co do vzdělání, uměleckého smyslu, důmyslu, bystrosti rozumu, jemného a proto každou nízkost a nečestnost rozhodně odmítajícího mravu, uhlazené a příjemné výmluvnosti těžce bylo hned někomu ze příslušníků jeho oboru rovnati,) do vlasti, s nadšením ujal se provádění ušlechtilých svých snah. V tom dostalo se mu horlivé pomocnice ve slečně Františce Švagrovských z Roudnice, dcery tamní proslulé vynikající patricijské rodiny, jež uprostřed let minulého věku hrála v Čechách nemalou úlohu v ohledu vlasteneckém, pokrokovém i blahovonném. Jan Zeyer vstoupil se jmenovanou ušlechtilé smýšlejší a vysoce vzdělanou slečnou ve šťastné manželství. Napotom svaky jeho se stali universitní profesor p. Dr. František Vejvodský a pražský advokát, nedávno též náměstek starosty měst pražských p. Dr. Vojtěch Frič. Bratři pí. Zeyerové, zejména vzácný a vzorně obětavý vlastenec p. August Švagrovský, jsou v české veřejnosti osobnostmi šíře známými.

Architekt Jan Zeyer usadil se v Praze, kde otevřel vlastní stavitelskou kancelář a provedl na vlastní účet celou řadu staveb, o nichž se své doby tak pochvalně mluvilo, že jméno jeho nemělo již proto vejíti v nehodné zapomenutí. Avšak Jan Zeyer nevěnoval se celým úsilím své dovednosti a svých zkušeností rozmnožování vlastního bohatství, nýbrž jeho osobní i hmotné přispění platilo všem krásným a umění týkajícím se snahám v Praze zvláště a v Čechách vůbec.

Zejména byly to „Národní Listy“, kteréž od let sedmdesátých až do konce let devadesátých přinášely Zeyerovy věcné odborné články, jež ve mnohých a mnohých veřejných záležitostech jeho oboru bývaly namnoze směrodatnými.

Zeyer byl činným v „Umělecké Besedě“, v jejíž výtvarném odboru náležel mezi jeho nej přednější členy; býval předsedou „Společnosti přátel starožitností“ a vůbec účastnil se účinně a obětavě všeho, co rozmnožení nebo zachování krásných a uměleckých důležitostí v českých zemích sledovalo.

Od něho pochází původní návrh na upravení městského parku před nádražím dráhy císaře Františka Josefa. Co na parku tom není vhodného, toho zásluhu nesou jiní. A Zeyer to přede všemi byl, kdo se před 15 lety nejrozhodněji ohradil proti dalšímu vandalskému ničení stavitelských a uměleckých památek v Praze a on také po důkladných studiích uveřejnil soupis památek, jež byly v Praze v XIX. století zbytečně zbořeny, odstraněny a zničeny. Toto jeho vzácné stanovisko a pochopení drahoceenného zevnějšku města Prahy, jež s nadšením hájil, vzbudilo mu mezi jistou třídou „pražské inteligence“ nepřítel a nelásku,

svědčili nás dodnes, že Hilsner nachytal krev Anežky Hrušové pro velikonoční macesy, a že bych jim ty šibeničky stavěl dnes a s větší chutí ještě, tímto je slavné ujišťuji.

Necht stojí kdo proti realismu jakkoli, vytrvalosti v jistém předmětu upříti jim nemůže. Jest to ona houževnatost, se kterou ať slunce svítí, ať hrom bije, mluví a píše o rukopisném boji, o Hálkovi, o Hilsnerovi atd. Jest to jejich výměnkářský inventář z minulých časů, jenž nabyl u nich určité ctihodnosti a bez něhož jejich články, polemiky a řeči jsou již nemyslitelný. Začne se třeba o severní točnou a laskavý čtenář musí býti již tak trpěliv a vyslechnouti na příklad tento refrén: „Český realism v sporech rukopisných zahájil boj o svobodu kritiky a protestoval proti vlasteneckému hlasování v otázkách vědeckých; rovněž i v boji o Hála ukázala se celá ta bída našeho domácího copatství a vlastenecký, klerikální ritualism provalil se v aféře Polenské“. Hle, tento refrén nikde jsem neopsal, a podívejme se, jest přece čistě realistický. A není se proč diviti, protože to člověku zní do uší stále se všech stran.

I Machar ve svém článku této osuňtělé praktiky se uchýlil, jednak aby se osvědčil přítelem Masarykovým, jednak aby se mohl svést se svými šibeničkami. Historie s těmi šibeničkami jest jednoduchá. Machar boje se, aby se nepřestalo o něm v Čechách mluvit, vlastenci totiž se žlutými pergameny ve Vídni, vyrobil papírové šibeničky počtem prozatím půl milionu. Na ty roztomilé šibeničky chtěl pověsiti půl milionu vlasteneckých, vroucích hrdel; sám totiž ob čas zařve nevlastenecky. Potom čekal, brzo-li v Čechách pro ty šibeničky počne bouře, ale ta se nedostavovala.

Jež Zeyerovi na cestu životem neopomenuly nastlati trní, co nejvíce jen mohly.

Pisatel těchto řádků žil se Zeyrem po dvacet let v důvěrných přátelských stycích a proto dovede oceniti to nadšení, lásku, vroucnost a obětavost, s nimiž Zeyer ke zvelebení rodného svého města Prahy pracoval a krásy jeho chránil.

On byl první, kdo zuření, jež zde tak zvaná „bestia triumphans“ prováděla, silnou svou rukou zastavil. Jemu náležel zásluha, že se proti tomu ozýval, když se ještě všeobecně mlčelo. Jaký to měl Zeyer těžký boj a jak si v něm dovedl obrátit věsti, doložíme příkladem.

Koncem let osmdesátých neměla správa obce král. hl. města Prahy nic důležitějšího na práci, než-li starati se, aby při starobylém chrámu týnském stojící kaple sv. Ludmily byla zbořena. Tomu se jistě část inteligence pražské již protivila, uváděje proti tomu celé řady nejvážnějších důvodů, přes něž však na staroměstské radnici přecházeli k dennímu pořádku a konečně se městská rada usnesla na tom, že jest kapli sv. Ludmily potřeba zbourati z toho důvodu, aby nezaměstnaný lid našel při bourání tom — zaměstnání.

To byl ovšem ze silný tabák pro obhájce restaurace ke zbouření odsouzené kaple a proto Zeyer dal do „Národních Listů“ zasláno, v němž slavné městské radě za její blahovonnou péči o nezaměstnané vroucně děkoval žádaje ji, aby v tomto svém lidumilném počínání jenom dále pokračovala a nezaměstnané ihned zaměstnala také — rozbouřením Pražské brány.

Nyní teprve se pánům na radnici rozbřesko, když se celá Praha a celé české království jejich „lidumilnosti“ hlasitě smály.

Největším pak a nejdůležitějším dílem Zeyerovým byl návrh na asanaci Starého Města a Josefova, jež do nejmenších podrobností vypracoval a rozpočetl a spolu opatřil společnost, která by asanaci tu na svůj účet a k nemalému prospěchu a výhodě obce král. hl. města Prahy provedla. Ačkoliv Zeyrem navrhované vnější rozluštění asanace té v principu se nyní provádí, (za jaké oběti a za jakou cenu, o tom se nechceme šířiti,) nebyl návrh Zeyerův přijat, ač v opačném případě mohly býti dnes Staré Město a Josefov v nové své tvářnosti již zbudovány, mostem přes Vltavu s Letnou spojeny, což by bylo také bývalo zadrželo zbytečný a přehnaný stavební ruch na předměstích, kterýž Praze obrovské a nenahraditelné škody donášel a působí. Dnes se cítí, ví a přiznává, jaká to byla chyba, že Zeyerovy projekty na radnici nebyly akceptovány, avšak pozdě bycha honiti.

Architekt Zeyer pro věčnou paměť, když si pražská obec s asanací ruce spoutala a miliony dluhů na sebe uvrhla, ve „Spolku architektů a inženýrů“ pověděl, jak se s jeho návrhy jednalo, a přednášku tuto, jež provázela byla nejširším veřejným zájmem i souhlasem odborných kruhů, uveřejnil ve měsíčníku „Alethei“.

V posledním pak desetiletí vydal nádherný a nákladný popis vynikajících pražských slohových staveb, který bude věky přetrvávajícím pomníkem vznešených, vážných a nad jiné vynikajících snah, jímž život architekta Jana Zeyera byl zasvěcen.

Machar dále čeká, a ono pořád nic. Lidé jdou okolo a šibeniček si nevěšmaji, takže Piperger stává se již netrpělivým. Až tu smíloval se redaktor „Osvěty“, Václav Vlček, jenž do milých šibeniček udeřil širavým vtípem a ostrou satirou. Machar zajásav, vyzdvihl šibeničky na otázku národní a chce od té doby zavěsti svůj nový letopočet. O tom nás slavně ujišťuje.

A slyšte ještě jiná překvapení: „Že jsem předem ukázal trochu faible pro arcibiskupa, nic nevádí. Je to rys povahy. Caesar mi byl protivný až do té chvíle, kdy přišel šosák Brutus a vernal mu k srdci dýku, s Napoleonem III. sympathisuji teprv u Sedanu“. Kdyby to tak mohli slyšet Caesar a Napoleon, s jakým vděčným úžasem by skláněli své majestáty před Macharem! Takové veliké psychologické datum, s tak suverenní jistotou pověděné — a žádné nebeské těleso ještě neprasklo a ta naše hloupá zem se nezastavila a točí se dál.

Roztomilé jest též místo v traktátu Macharově, kde vytýká dvěma moravským kněžím mstu. Pln posvátného ohně pro zásadní důslednost a odpuštění vin spáchaných, hřmí jim do duší: „Má jest pomsta a jež odplatím“.

Namítáš, milý čtenáři, vyhrůžky jeho, že Dostálovi neodpustí, že ho rozmačká a zničí? Ale to přece nepsal Machar, nýbrž tak zasyčelo druhé jeho já, na něž nařiká si ve svých „Konfessích“, jaké s ním má trápení a jak se s ním často musí popadnouti do křížku. A s téhož hlediska musíš posuzovati všechny ostatní důvody, které vedeš za svědky jeho zavlité stranníckosti a jedovaté pomstychtivosti. Ostatně na veliké lidi, jejichž každé slovo jest událostí, nemůžeme jíti vždycky se svými uzoučnými obzory a Machar podává nám přímo po lopatě, že jest člověkem skutečně neobyčejným.

Nemohouce zde do dalších podrobností veřejného působení Zeyrova zabíhati, musíme přiznati, že v něm skonala v Praze jeden z nejznamenitějších její synů, který ji nejvroucněji a nad své síly obětavě miloval. Po odpůrcích jeho návrhů a snah nebude více ani zmínky, ale jméno Zeyerovo spravedlivá budoucnost bude zajisté ráda a vděčně nváděti a ceniti. Jak jsme výše poznamenali, byla poslední leta jeho života postlána trním, o čemž nemáme se za oprávněné šířiti, jelikož zdatní synové jeho i přes to dojdou svým časem zajisté že mužným svým působením náhrady za utrpení, jež otce jejich v předčasný hrob sklátila. Podotýkáme, že starším ze synů vzácného našeho architekta jest nadějný malíř *Angelo Zeyer*, jehož práce vzbuzují nejširší pozornost a oprávnějí ho k nejlepší budoucnosti.

Jan Zeyer zemřel více než-li po celoroční těžké chorobě. Pražské listy úmrť jeho zaznamenaly tak lhotejně, jako by umřel tuctový krejčí Přetřhřdilo z Kozího plácku, což ovšem není nectí Zeyerovou, když pražské noviny o tak vynikajícím českém muži pověděti nedovedly ani hodinu, kdy bude mít pohřeb, aby ho nesčetní přátelé a ctitelé ke hrobu mohli doprovoditi.

Zeyer pohřben byl za účasti rodiny a několika přátel, jež by na prstech jedné ruky spočítal, v pátek dne 8. května o 6. hodině večerní za ohromné bouře a lijavce, jež nebesa v tu chvíli spustila, jakoby sama oplakávala a omluviti chtěla tu českou pražskou společenskou a veřejnou zbídačelost, s níž byl tak vynikající muž a vlastenec, jako byl architekt Jan Zeyer, sponuštěn do hrobu.

To jsme měli za vhodné a za potřebné ve stručnosti zde pověděti jako charakteristiku a obrázek pražských veřejných a společenských poměrů.

* * *

Jedním z komických zjevů nynějšího pražského života jest, že v jisté části zlaté pražské mládeže stala se oblíbenou „hračka na souboj“. Někteří panáčekové totiž, jejichž čest záleží především v tom, aby se pilně učili, tatínky a maminky poslouchali, do přednášek chodili, představují si „čest“ jako něco, s čím se mohou pářati.

Pro daremnosti, plané tlachy, nechutné plácání štvání jsou jednotlivci k tomu, aby své přátele vyzývali na souboj! Ovšem že jsou to pouze dětinské hračky, když chlápci, kteří si ani cerbulát k večeri nedovedou pořádně oloupiti, a kteří dostali snad teprve o posledních vánocích od Ježíška péřofizek, vyzývají se na souboj se šavlemi, jež ani držeti nemějí. Avšak právě proto sluší tyto hračky, jež se k obveselení širšího publika častěji v Praze vyskytují, uvést ve veřejný posměch.

Není nic daremnějšího, jako když všelijací štvanci a zvlouni seštvou dva dětinské blázinky proti sobě, aby se vyzvali na souboj a když potom v saloním úboru v černých rukavičkách jako sekundanti jejich fangují tím způsobem, že na účet duellantů jezdí po Praze ve fiakrech a při tom se především starají, aby se o nastávajících soubojích nedověděli rodiče kombatanťů.

Byť bychom ono poučování o pomstě vážili za vrtochy druhého jeho já, nicméně nemůžeme Machara jen tak propustiti tam, kde volá po „španglich“: „Nic to není. Vzpouora. Meuterei. U vojska by sborový velitel (Machar byl lajtnatem) takovéhle kadety pozavíral, až by zmokrali, a rozšufná žurnalistika by ani necekla“. Bude tedy asi pravdivá pověst, která o Macharovi obíhá, že se v něm ozývají často ideály pusté soldatesky. Máme na to své doklady. Na příklad špiónstvím začal v novojičinské formance, tam odtud podnikl též důmyslnou půllitrovou strategii proti Dostálovi a dokonce nyní chce právo a spravedlnost vyřizovat způsobem zpuštěného komisišního feldvébla. Pak mu věřte, až se bude ve svých verších naparovati ušlechtilými city a rozhořčenými gesty rozhánět se proti bezpráví! Slovem, švec ke kopytu a Machar do kasáren! Tam jest ovzduší a místo, přiměřené jeho instinktům. Ve slušné a vzdělané společnosti necítí se doma; to dokázal již většími a menšími mizernostmi, které na účet české literatury a národa již napáchal.

Končíme. Vytkne mi snad někdo, že jsem takto psati neměl. Psal bych jinak, kdybych aspoň zázvil touhy po spravedlnosti a pravdě u Machara zpozoroval. V skutku však celý článek nesen jest vztekem nejen proti Dostálovi, ale též proti všem kněžím katolickým bez rozdílu. A nejhorší jest, když člověk povahy Macharovy ujme se úřadu censorsa mravův a začíná citovat písmo sv. tam, kde proti obzoru mluví celý jeho život. Elaboratum Machariacum.

*) Machar počítal sklenice piva v Novém Jičíně.

Máme za to, že jest veřejnou potřebou, aby tací štváči dětí do hraní si na souboje byli exemplárně potrestáni, neboť sváděti chlápce k nepředloženým skutkům jest daremností, která se nemůže a nesmí trpěti, třeba nějakým lajdákům působila legraci a byla vlastně jenom hloupým špásem.

Doufáme, že toto odbyti a ocenění v Praze v oblíbenou přicházející „hračky na souboj“, jež u dospělých zavrhuje, postačí, aby si jistí panáčkové vyhledali zábavu, se kterou by se nemusili alespoň před rozumnými lidmi tajiti. Čest, dobrý mrav a ušlechtilý společenský ton jsou těmito komedii vlastně uváděny v posměch a neváznost. Až „hračkou na souboj“ posedlí panáčkové časem dorostou ve skutečné muže, dají nám za pravdu.

Obrana.

„Jezovítství.“ Naši protivníci udělali z jezuitů nestvůrné maskary; bujná jejich fantazie vybájila, že jest jesuita hotový typ potouchlosti, pokrytectví a lsti. Že se to s pravdou nerovnává, o tom by se mohli pánové poučiti aspoň z klassického historického spisu protestanta Denise — kdyby chtěli. Ale jim se líp líbí šosácké báchorky čerpané z krvků než všecko svědectví novější historie. Nyní při aféře Kohn Rectus uštědřují nepřibranou měrou název „jezovítství“ kněžím v aféře sčastněným. Ale když již mají příliš malou paměť, není nevhodno připomenouti, že vlastností, jež pod slovo „jezovítství“ shrnují, byly majetkem nikoli jezuitů ale protestantů, a to plnou měrou. Na př. Luther psal příteli Spalatinovi, že neví, je-li papež sám Antikristem či jen jeho apoštolem; a několik dní před tím tento hrdina psal pokorně témuž papeži Lvovi X., že neměl nikdy v úmyslu podrážeti autoritu svatě stolice, která jest po Kristu na nebi (!) i na zemi nade všecko. Stál při sedlácích potud, pokud se domníval, že zvířetí; když se válečný los obrátil, přidal se zase na stranu šlechty. Dovolil jednomu mocnému tohoto světa, aby žil v dvoježenství; zároveň však mu připomenul, aby se s tím mnoho nechlubil. Věděl, že by to chtěl také některý sedlák a tomu to přece dovolit nemůže. Hlásal svobodu, ale pronásledoval zle jiné náboženské novotáře. V tom bylo ovšem „jezovítství“ víc než dost; takovou dvojí tvář neměl jesuita žádný.

V Čechách přes osmdesát let tvrdili protestantští stavové, že jsou vlastně „kališníci“; z té příčiny prý se na ně vztahují privileje Sigmundovy, Jiříkovy a Vladislavy, dané husitům. Když byl uveden protestantským pánem do osady kališné pastor, dovedl týž potouchle se trátiť s počátku jako kněz kališný, přisluhoval svátostmi, v které navěřil a teprve znenáhla zaváděl novou víru. Nebylo to pořádné „jezovítství“? Jesuité vykládali vždycky a všude beze vší obojakosti celé své přesvědčení; přednášeli do podrobností celou katolickou nauku bez rozpaků, bez potouchlé obojakosti.

Protestanté a bratři bez velikých okolků od r. 1575 začali veřejnost přelhávat, že mají jednu víru, jen aby tím snáze dosáhli privilejí platných dosud jen pro kališníky a kutolíky. Na základě tohoto tvrzení si vymohli r. 1609 majestát; a se zlou se potkal ten „evangelik“, který se odvážil proti přetvářce vystoupiti. Na př. protestantský děkan Chrudimský byl pro svou přímou zblazen úřadu a uvězněn. Když po čase přece někteří upřímnější čeští bratři důrazněji odkrývali nepěknou masku „sjednocené víry“, prohlašovali je potouchlí vůdcové protestantismu za zrádce. Nejlépe se jevila „přímou“ protestantů krátce před bitvou bělohorskou. I když byli místodržící s oken svrženi, když povstalecké zbrojení bylo v plném ruchu, stále „ponížené“ ohlašovali protestanté svou nejlepší loyaltitu. Snad ani mladočeská hrdla neberou slova „vlast“ a „vlastenectví“ tolik nadarmo, jako obojná protestantská šlechta tehdejší; ale při tom panstvo na vedení války nic nedávalo, za to však pilně péchovalo kapsy své i kapsy cizích dobrodruhů. Zatím české vojsko chodilo polonáhle a bouřilo se pro zadržování žoldu. I v čase svrchovaného nebezpečení velká část sněmovníků chodila v Praze místo do sněmovny do hospod, až je musil Vilém z Roupova napomínati, aby „neprosívali“ hrdla a svobodu. Nebyla při těchto frázistech notná porce „jezovítství“?

Vybrali jsme z četných dokladů jen něco, ale snad již toto stačí k dorozumění. O „jezovítství“ našich protivníků nyní již se přesvědčujeme každodenně.

Politický přehled.

Parlamentarismus ve Vídni pomalu zkomírá. Co v něm bylo mocnějšího, obstrukcí vyvrhlo a

nade vši plodnější práci uzavřelo se hladina nečinnosti. Parlament nemůže hnout ničím, není v něm pána, většiny, která se nyní utvořit nesmí, aby různí rozhyčkanci bez ohledu na práva národů lovili jen pro sebe a své zahraniční strejčky. Zlaté časy mají poslanci, kteří nyní jenom jednou za týden si zajedou do Vídně na schůzi, aby si tu mnozí vybrali diety a pak hajdy zase do světa. A pan dr. Körber ochotně pánům každého týdne daruje 55.000 K za 6 prázdných dní. Poslancové přestávají choditi i do výborů. Ve výboru vyučovacím zvolen byl odbor, který se má také zabývatí důležitou věcí, reformou disciplinárního řízení s učitelstvem na školách obecných a měšťanských. Do tohoto odboru zvoleno bylo 7 Němců, 1 Polák a 1 Čech. Že tu zvolení byli toliko dva Slované, příčinou jest odsouzení hodná nedbalost poslanců slovanských, kteří se do výboru nedostavili. Dobře praví Budivoj: „Mladočeským poslancům vede se jako židu na zelené louce: o nic se nestarají, v parlamentě nejsou (tam posílají jen avantgardu), vládu nechají v Čechách dle libosti býti, nejvšé že se podá interpelace, která se hodí bez odpovědi do ministerského koše, usnesení sjezdu důvěrníků vlastní strany nedbají, za to však vedou akademické rozhovory, byl-li výsledek sjezdový potěšitelný pro oportunisty či pro radikály ve straně. Ve schůzi posl. sněmovny dne 12. května byla spousta odpovědí na interpelace, schválen návrh posl. dra. Stránské ohledně události v diecési olomoucké a konečně odhlasována jedna podřízená předloha, to bylo vše, k čemu se sněmovna vzmožila.

Insprucká universita zůstane i nadále ústavem německým, italské pak kursy přeloženy budou do některého města mimotyrolského. Tak se stalo ale přání Němců.

Císař 11. května odebral se do Pešti, aby i tam přispěl k vyjasnění rozháraných poměrů parlamentních. V uherské sněmovně se poměry nezměnily, rovněž i protimaďarské hnutí v Charvatsku neustává. Celá řada železničních stanic jest pro maďarské nápisy venkovským lidem ohrožena a na ochranu jejich posláno už bylo vojsko až z Uher.

Proti záměrům Combesovým, hnáti ve Francii boj proti katol. církvi až do krajností, chystá se již odpor i v řídicích kruzích republikánských. Tak sám ministr zahraničních záležitostí Delcassé považuje další kroky na dráze proticírkevní za povážlivé viklání dobrými poměry zahraničními.

Mezi Bulharskem a Tureckem panuje napětí. Turci činí vše možné, aby donutili Bulhary k válce. Sesazují bulharské biskupy, zavírají nevinné učitele, professory, kněze a vůbec vzdělanější Bulhary, vraždíce nepohodlné, anebo posílají je do vyhnanství v Malé Asii. Srážky povstaleckých čet Bulharů makedonských s tureckým vojskem jsou na denním pořádku.

Z činnosti katol. spolků.

Z Nov. Bydžova. V neděli dne 10. května konala katolická národní Jednota měsíční schůzi, která byla čteně navštívena. Dp. katecheta Vladimír Hornov přednášel o thematu „Náboženství a společnost.“ Po přednášce rozvinula se debata o dobré čestě, jakožto nutném prostředku ku dalšímu sebevzdělání jak rolníka, tak řemeslníka. Schůzi zakončil p. místopředseda Králíček srdečným doslovem, v němž zmínil se o vlasteneckém působení biskupa Brynychy, vybízaje přítomné, aby sebevzděláním a pracovitostí přispívali ku zdraví vlasti.

Ze Sedlce a Kutné Hory. — Letos v lednu počala se zde organizovati strana křesť.-sociální, nejprve ovšem a přirozeně v Kutné Hoře a síce v odbočce Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva. Poněvadž však část členů (jichž jest nyní již kolem sta) jsou dělníci a dělnice ze Sedlce, založena tedy i samostatná odbočka v Sedlci. Dne 10. května odbyvána byla ustavující valná hromada v Sedlci „u České koruny“ za předsednictví delegovaného člena dozorců rady p. Malého z Kutné Hory. Na schůzi provedena jednomyslně volba výboru a po volbě při dosti četném účastenství členů a hostů členy uvedených přednesl vp. Jos. Zelený, kaplan, kritiku sociálních dějin XIX. století; poukázav dle zásad na bludné zásady liberalismu o volnosti a sociální demokracie o rovnosti, vyhlásil a dokázal, že jen v křesťanském bratřství dojde lidstvo, nanejvýše dělnictvo svých práv a toužených reformy. Řeč s pozorností a porozuměním vyslechnuta. Mravnímu upevnění odbočky a uvědomění křesť. dělnictva v Sedlci provoláno „Zdař Bůh!“

Z Čermilova. Dne 3. t. m. pořádká katolická jednota nábož. divadelní představení „Růžová pouť“ s výsledkem stkvělým. Celá souhra byla téměř bezvadná. Jednotlivci pochopili úlohy své velice dobře a neutuchající potlesk četného obecenstva byl důkazem, s jakým zájmem všichni sledovali ušlechtilou tendenci celé hry. Přijme mladistvému divadelnímu odboru jednoty naší hojněho sdaru i na dále! — Dne 16. t. m. ve svátek sv. Jana Nepom. bude přednášeti v jednotě naší o 8. hod. odpolední jednání vp. Josef Mynář: „o sv. Janu Nep. a jeho odpůrcích.“ V neděli pak dne 17. t. m. odpoledne bude přednášeti dp. katecheta Jukl s Hradce Králové o českém státním právu. Zdař Bůh!

Takhle Pán Bůh na Čechy dopustiti a je trestati ráčil a to bez pochybnosti pro hříchy jich, pejschu, marnost, nesvornost, nespravedlnost: nebo sádávaje (sádávajice) před tím v marnostech a rokošech světa tohoto, nesmírnou nádhernost v šatstvu bohatém, kroji, mustry rozličnými potvornými, starým Čechuom, předkám svým nepovodomými, páchali a provozovali v slavném hodoování a pangelování, s soužením chudých lidí, jenž (kteří) se práva a spravedlnosti dovolati nemohouce, upěli, k Bohu na pomstu volali a kálovali.

Mikuláš Dačický o katastrofě Bělohorské v Pamětech I, 268.

Zprávy místní a z kraje.

Vzácná návštěva. Tento týden zavítal do Hradce Králové a tam užil pohostinství u OO. Jeuitů J. M. nejdp. Maximos Sedfaoui, katolicko-koptický biskup z Minia v Egyptě, aby vyprosil tu nějaký milodar pro svěřené křesťany koptické, kteří postrádají kněží, kostelů i škol. Počet koptických katolíků za posledních let stoupl z 10.000 na 25.000; jsou pak pod zvláštní ochranou Rakousko-Uherska, těšíce se velké přízni císaře Fr. Josefa I. Domorodých kněží jest mezi nimi asi 60. J. M. vzbudil v Hradci veškerým svým zjevem zvláštní pozornost.

Oslava Tomkova v Hradci Králové. Nestor českých historiků W. Wladivoj Tomek, rodák královéhradecký, slaviti bude dne 31. května osmdesátileté narozeniny. Významný tento den oslaví také město naše v sobotu dne 23. května důstojným způsobem. V Klicperově divadle bude večer přednáška universitního profesora J. Golla „O působení Tomkově.“ Dva slavnostní sbory zvýší lesk této slavnosti. Městská rada pozvala osobně zvláštní deputaci, sestávající z p. starosty dra. Ulricha a p. náměstka Pilnáčka, slavného svého rodáka a lze očekávati, že staříček Tomek osobní svou účastí zaváže si nás všechny ku vděku. Před přednáškou bude rozdáván pamětní list o působení oslavěncově, psaný p. drem. Urbánkem. Po slavnosti v divadle bude přátelský dyhánek v Besedě. Při významu jména Tomkova lze očekávati, že narozeniny slavného rodáka budou také pravým svátkem všem uvědomělým Hradečanům. Jen ten jest cti hodný, kdo umí ji jinému prokazovati.

Očkování dětí v Hradci Králové. Dosud neočkovaných provede měst. lékař ve dnech 18., 19., 20. května 1908 vždy od 10¹/₂ hod. do 11¹/₂ hod. dopol. a od 2 do 3 hod. odpol. v „Sokolovně“. Přehledka letos očkovanych, jakož i očkování další konati se bude ve dnech 25., 26. a 27. května v tuže dobu a v téže místnosti. K očkování tomu užito bude animální látky z ústavu v Jindř. Hradci. Rodičové dítek dosud neočkovaných důtklivě se vyzývají, aby v uvedené dny dítky své k tomuto očkování přivedli, ježto by jinak předvolání byli c. k. okres. hejtmanstvím.

Ze Všeodb. sdružení křesť. dělnictva. Schůze užšího výboru v Hradci Králové, dne 9. května. Přítomni: Urban, Pochmon, Jenšovský, Andrlík, Luštinec, Lábus a Polák. Podpory nemocenské uděleny: Krist. Jelínkové z Úpice (10 dní rheumatismus) 11.48 K, Františkovi Duškovi z Ústí a. O (7 dní chřipka) 8 K, Frant. Vokolkovi z Hlinska (14 dní katar plíc) 16 K, V. Horáčkovi z Choltic (7 dní nemoc brtanu) 8 K. Několik odmrštěno. Přijati členové do III. tř.: Fr. Richter, F. Štěpánková, A. Hrdinová, A. Balášová, Fr. Hrdina, B. Tachová, J. Suchomel, J. Macháček, L. Novotná, J. Motýčka, O. Novotná, M. Motýčková, F. Peterka, J. Koloný, V. Lorenz, J. Poláček II., všichni z Kyšperka; M. Formánková III., M. Horníčková III. z Čáslavě; J. Kairlík, A. Jirásek, Jos. a Jan Kovář, J. Harcuba, L. Vacková, M. Kubínová, všichni do III. tř. a z Hronova. — Plenární schůze výboru koná se v neděli dne 24. května o 1¹/₂ hod. odp. v Hradci Králové v Adalbertině s tímto programem: 1.) Zprávy. 2.) Rozhovor o nemocen. podporách a upravení jeho řádu. 3.) Postup odborové organizace a konání přednášek a jich financování. 4.) Stávkový fond. 5.) Výsledek agitace v celých Čechách a další postup. 6.) Petice o zdražování potravin na říšskou radu. 7.) Volba tajemníka za odstouplého p. Poláka. 8.) Střídání a návrhy odboček a členů, jež musí býti podány nejdříve do 24 hodin před schůzí do rukou tajemníka p. Poláka. 9.) Týdenní rozhodnutí o podporách a rozhovor.

Na mimořádné schůzi městského zastupitelstva v Hradci Králové, dne 8. t. m. schválena konečná úprava účtu za stavbu obecných a měšťanských škol. Posuzují pevnostní prodává p. Ant. Petrovi za 2167 K 20 h a p. staviteli Novotnému za 3520 K. Vybírání dávky z piva ponecháno bylo opět pivovaru. Vybírání dávky z lihovin svěřeno p. Fránkovi a spol. za 3600 K. Vybírání dávky z vína zadáno za 1290 K p. C. Vlachovi.

Smrť. Dne 7. t. m. odpoledne jel jistý řeznický učeň se spřežením dvou pař se Svob. Dvůrů do Hradce Králové. Před městem, když už psi únavou nemohli nikam, nemilosrdný učeňšák do nich kopal a tloukl je násadkou, až se lidé zastavovali. Snad mladému tyranovi náležitě vysvětlili na policii paragrafy.

Z Týmlitě m. Orl. Křesťansko-sociální lid. spolek náš pořádal v neděli dne 3. t. m. známé divadelní představení „Pasečku z Lúrd“ a to s takovým úspěchem, že dne 10. t. m. byl ku všeobecnému téměř přání nucen je opakovati. První vystoupení jeho na scéně divadelní s dychtivým napjetím od našich příznivců i odpůrců stejně očekávané přivábilo do rozáhlého sálu Panského domu nevídané množství obecenstva, dle sběrného odhadu jistě přes 500 hlav účastníků a bylo nad očekávání šťastné, neboť důkazem to, že i při opakování kusu přes špatné počasí bylo účastenství silné. Přirozený, nelicovaný, ale přece tolik živě vroucí a prooštěný přednes jednotlivých úloh promy-

šlešné mezi účinkující rozdělených a pečlivě jimi nastudovaných s čarokrásným zjevem dívky Marii Pannu představitelky s magickým přímým zjevem účtů, pruhů, takto vadných postav andělů a andělem strážným v čele působily v mysl shromážděných dojmem hlubokým i silou v nejednom oku se jevil, k jehož svyšení také nemalo přispěly ladné úbory za mírný poplatek firmou p. Fridovou z Prahy ochotně napsj čeně. Naše naděje mladé sily ukázaly, jaký dříma v nich talent, ješ sakopati a ladem nechati lešeti bylo by věru v zájmu spolku škoda. Docleňj úspěch ne pouze mravní, ale i hmotný, který i při nízké ceně vstupného a vysoké režií byl značný a obrácen bude na rozmnožení spolkové knihovny, mše jim býti jen povzbuzením k další práci. Budíš jim všecha čest a vytrvalé činnosti jejich „Zdať Bůh!“

Z Jičína. Každého dne ráno známým krokem, pospíráván snad všemi lidmi, ubírá se ve svém vačeném stáří krásný a prostý kněz k chrámu Páně, aby konal Nejevětší Oběť, po přepadě uděloval svatě pokání „svým“ z celého jičínského okolí. V pondělí, v 80. roce svého života, šel též — šťastný jako novosvěcenec. Sila radosti vkrádala se mu do očí, když krácel za asistence všech duchovních tétož dne k oltáři sv. Ignáce. Srdce jeho se chvělo štěstím, že mu Bůh udělil tolik sil životní, že mu popřel tolik již milostí Božích rozdati věřícím na všechny strany. — Jan Bičíst, bisk. notář, osobní děkan, majitel zlatého zásluž. kříže s korunou, čestný občan Bělohradský a Popovický, bývalý zaslužilý farář Popovický a horlivý kaplan v Bělohradě, nyní na odpočinku v Jičíně, jest tím u nás vyznamenaným knězem jubilářem. Při tak řídkých slavnostech kněžských bývá vzpomínáno života oslavence. Ličiti však trnitý život vldp. děkana Bičístě a jeho kněžské práce, jimž věren jest ještě v 80. roce obdivuhodný statec, bylo by naprosto proti jeho zásadám. Otázku však si přece osmělíme položit: Co Vás, vld. pane, pohnuo, abyste za práce celého života kněžského trpěl zimu i hlad — mluvíme Vaši nuznou pétiistovou, pranepatrnou penai — abyste ještě nyní pracoval a vydával se větrům a ohladnu v kritických dobách nynějšího života kněžského? Víme, co byste odpověděl laskavým, upřímným něžně otcovským způsobem: láska k duším! — Přijmete za to díky od těch duší, které Vás také milují!

Z Proseče. Otevřením letní sezony naskytá se příležitost upozorniti výletníky na roztomilý koutek českomoravské výsočiny na městyse Proseč, ležící asi uprostřed měst Vys. Mýta, Poličky, Litomyšle a Hlinska. Jeť to koutček v pravdě roztomilý, velice bohatý na krásy přírodní. Městys je takřka lesy obklopen. Zdravý, horaký lesní vzduch, levné byty, velmi mírné ceny ve všech zdejších hostincích, klid nerušený — to jsou asi podmínky, které požaduje ten, kdo letního pobytu hledá na venkově. Městys neleží sice těsně u dráhy, právě však tato okolnost jest milá tomu, kdo se vzdáliti chce aspoň na čas ruchu městského. Z okolních měst konají se sem v letní době časté výlety jednotlivců, spolků, avšak ne tou měrou, jak by krajina ta pro svou krásu zasluhovala. Kdo by nereflektoval na rozsáhlý byt a chtěl tiše a mile strávit několik týdnů v čilém a hezkém jinak městě, nechť informuje se u zdejšího spolku okrašlovacího, který podá potřebné správy.

Z Malých Svatoňovic u Úpice. Od 3. do 10. května t. r. konal ve zdejší poutní kepli Marianské duchovní cvičení dp. P. Jindřich Šaíp, člen Dominikánského konventu z Prahy. Obětavou horlivostí bylo veliké, zejména ve čtvrté při pobožnosti k Velebné Svátosti, kdy přes 40 mládenců stálo kolem oltáře se svícemi a v sobotu při pobožnosti Marianské, kdy družičky v rukou držíce růženec a kytičku obklopovaly oltář. Mnohý z mládenců, jeť továrním dělníkem, s dovolením milerád zanechal čtvrtedenní práce a oželel výdělek, aby se účastniti mohl tak vzácné slavnosti. Při té příležitosti na začátku této pobožnosti byla posvěcena nová vkusná křížová cesta a školní mládež, poučena a povzbuzena důstojným exercitorem, vykonala velikonoční sv. zpověď a přistoupila slavnostně k sv. přijímání. V neděli odpoledne doprovodil lid sám od sebe milého P. Jindřicha ke dráze. Byl to dojemný průvod, sváděcí o lásce a vděčnosti dp. misionářů, kterýžto potěšil, poučil a povzbudil tak mnohého. Buď jméno Páně za vše pochváleno!

Hus v Kozojedech. Již několik let slaví moderní husitismus v obci této své triumfy. V čele jeho kráčí několik „uvědomělých a pokročilých“ rolníků, kteří svou osvětou ozařují celé, v temnotách klerikalismu tonoucí okolí. Z počátku oslavován Hus vždy 8. července tiše při sklenici piva a při plápolající hranici nedaleko „valů“, kde Žižka kdysi se svým vojskem tábořil a vůkolní krajinu pustošil. Později objednána k tomu i hudba, aby těm „neuvědomělým“ oslava se zalíbila a chasa na náves se vytancovala. Na této skromné oslavě se však nepřestalo. V každé, vlasteneckým citem nadšené obci musí státi Husova socha a na účet třeba krupobitím ožebračených poplatníků z obecního jmění se musí na oslavu Husovu přispěti. Proto také i zde bude pořízena sbírkami Husova socha v životní velikosti a snad nějakým panem profesorem z Prahy 8. července t. r. „posvěcena“. — Ze Kozojedy mají ze všech vůkolních obcí nejvíce příchů oslavovati dobu husitskou, možno dokázati z dějin. — Na počátku XV. století, v době husitských válek, byla v Kozojedech tvrz, jež patřila nejvyššímu zemskému purkrabím Čechu z Vartenberka. Tento purkrabě milovný muž, ač z počátku husita, nemoha bezudělný vandalismus husitů, spojených se živly tak eurovými a rozšepánými, udržeti na uzdě, odpadl od kalicha a přidal se na stranu královu. (Viz Palacký „Dějiny české“, kniha XII. čl. 1.) Za to Žižka vedl proti němu voje své, pustoše v Hradecku statky jeho. Poraziv vojsko panašké u Hofie 30. dubna 1423 na vrchu sv. Gotharda, odkud Čeněk z Vartenberka jen s málem lidu svého utekl, obrátil se Žižka na západ, dobyl tvrze Kozojed, zapálil faru a kostel, v němž uhořelo 60 kozojedských občanů, před surovým vojskem Žižkovým tam se skrývajících. (Čes. Kronika). Roku 1689. vystavěn chrám Páně v Kozojedech nákladem nádušního jmění a pomocí sousedů této obce, kteří

dali povozy, vozce dříví až na 3 míle, nač ani jeden den roboty pasírovaný nebyl. Za kostelníka tehdy nastaven pověřil muž Jan Sehnal, soused z Kozojed. (Pamětní kniha fary žilnické.) Nuže, mají tedy Kozojedští potomci nešťastných, více katolické věrných svých předků dosti vážných důvodů k oslavování pro náš národ „tak slavné“ doby husitské. — (Viz „Časopis historický“, kde dr. Pekat ukazuje, jak Husa se sneužívá v boji proti katolické církvi).

Smutný pohřeb. Jak v minulém čísle oznámeno bylo, zemřel v Štěpanicích vlp. Jaroslav Hanuš, téměř ještě novosvěcenec a pohřben 19. dubna. Tak smutného pohřbu jsme ještě neviděli. Byl to právě onen den, kdy v měřtku nejbroznějších přišla se s námi rozloučiti sima, jež snad se domnívala, že v době zákonitě své vlády byla k nám příliš milosrdnou. Za bouře sněhové a mrazivého víchru vyšel průvod pohřební veden jediným knězem, za rakví jediný host pšepsoň, jediný kněz cizí (vlp. Ed. Kasal). Nebylo obvyklých družiček, za to ale celá příroda, celé ty tak majestátní hory a údolí krajiny té vzaly na se roucho bělostné, jež i hrob jeho, rakev, hřbitov celý důstojně vyzdobilo. Téměř s nasazením života rakev konečně stanula před oltářem v záplavě světla tonoucím, vykonány obřady pohřební, rakev donesena ke hrobu; tam nebylo možno si věru ani zaplakati, neboť zde „Čechovy“ zmizlé slzy staly se skutkem. Rozcházel se již smuteční hosté a každému na tváři čísti bylo obavu — svláště vzdálenějším — jak domů se dostanu?

Ohně. Při bouři dne 8. t. m. večer uhořel blek do hostince p. Edvarda Juppe v Maršovicích u Jablonce n. N. Hotel byl ihned v plameni. Vše shořelo, bohatý nábytek a mnoho jiného. Řízením Božím, že neuhorely dvě dívky hostinského. Byly však v nejvyšší čas vyneseny. Téže doby uhořel blek do chlěva rolníka Berana na Fridštejně u Malé Skály a zabil 2 krávy a jalovici. Děvečka byla při tom omráčena.

Trh na dobytek v Opočně a sice čiatokrevný siemenský pořádek rada zemědělská pro král. České dne 21. května t. r., aby tam nakoupila býky a materiál pro stanice plemenné.

Peníze ani život nezachoval si chalupník Tulka v Podmoklicích u Semil dne 8. t. m. Na večer jmenovaného dne strhla se nad Semily veliká bouře; blesky se křízily — oblaka byla takřka otevřená — a déšť tak veliký a prudký, že voda brala úrodnou prať s pole a odnášela do Jizery. Chalupník Tulka odpočíval po celodenním namáhání ve světnici, čekaje až bouře přejde, že se odebeře na lážko. Bylo tak asi 10 hod. večer. Najednou probuzen z dřímot ohromující ranou — blek uhořel do stavení. Když se v domě vzpomatovali, bylo již stavení v jednom plameni. Tulka vyběhnuv s rodinou ven, vzpomněl si, že zapomněl na půdě uložených dvě stě korun, které před týdnem strčil za krávu. I vběhl pro ně do hofického stavení, kde se mu je podařilo vzliti, ale nazpět nemohl. Rozzuřený živel tak mocně šlehal, že na něm chytlo všecko. Sřítiv se z půdy, vykřikl jen „pomoc“ a sřítal bez vědomí v síni ležeti. Venku stojící dva sousedé zaleschnuvše výkřik a temný pád, odvážili se do stavení a vynesli ho ven. Žalostné bylo podívání na ubožáka a na truchlící rodinu. Chalupník Tulka byl všecek opálený. V ruce křečovitě avíral spalené papírové peníze. Byl bez vědomí. Ihned přivoláni lékaři a velebný pán. Lékařům podařilo se jej sice vzkřísiti, ale ubožák skonal za čtvrt hod. v hrozných bolestech.

Predávej, z čeho ti kyme největší zisk. Toho hesla se statně drží u nás v Michovce, vesnici to 32 čísel čítající, dva kupci. Když jdeme pro mouku, nemá ji ten ani onen, chleba také nelze vždycky dostati a jiné vařivo rovněž. Když však si přejáš piva nebo kofalky, dostaneš žádaného, že bys se v tom mohl utopit; líhoviny jim nescházejí nikdy. Hostinec jest při tom ovšem prázdný. Před morem asijským máme hrozný strach, ale moru alkoholu bez bázně vrháme se v náruč, vyprazdňující také své kapsy a ožebračující tak své rodiny. Od moru všelikého vysvobod nás Páne!

Stavba nového chrámu v Náchodě. V době od 27. dubna do 11. května 1903 k účeli tomu kromě sbírek kostelních odvedli: 60 K p. Emilie Jásenská, choť řídícího učitele v Strážkovicích; 20 K vdp. P. Fr. A. Pecka, biskupský vikář a děkan v Náchodě; 10 K p. Antonín Dvořák, mlynář v Modliskové; 8 K mládenec a panny v C. Čermé; 6 K 96 h oratorium č. 2; 6 K p. Roman Plodek, učitel na měšťanských školách v Náchodě a 2 K p. Anna Bucká v Náchodě. Šlechtným dárcům projevují se vřelé díky se snažnou prosbou za další dobrotivé příspěvky, jež se přijímají na děkanství aneb zasílají mohou přímo poštou na spolek pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince.

Z Třebechovic. Na votivní dar národa českoslovanského do svatyně v Lurdech laskavě přispěli v Třebechovicích: 9 K p. Anna Syřůčková, 5 K p. Vachková, p. nejmenovaná, p. Anna Pamrová z Týniště, p. Anna Škaredová, p. Antonie Klárková, dp. Josef Kava, p. Anna Kavová, al. Anna Čermáková, al. Josefa Svobodová, p. Vojtěška Ebenová, p. nejmenovaná, 4 K p. Weissová, al. Frant. Šrámková, al. Marie Krbová, 3 K pp. Chrová a Cecilie Rambousová, 2 K: p. Marie Jirušková z Týniště, p. Anna Škaredová, al. Josefa Laufová, p. Marie Medková, p. Aloisie Horáková, p. Anna Šmídová, p. Anna Medková, p. Anna Svobodová, p. Antonie Černá, p. Václav Hájek, p. Zelený, p. Marie Bujetová, p. Vilemina Urbanová, p. Mar. Mertlová, p. Josef Svoboda, p. Frant. Uhř, al. Pavlina Zounavová, al. Marie Lancmanová, p. Anna Svobodová, 1 K: p. Anna Elišáková, dp. Josef Světlý, p. Řeháková, p. Kolencová, p. Josefa Slabá, p. Frant. Koubová, p. Marie Kubínová, p. Marie Hladíková, p. Františka Černá, p. Marie Borovcová, p. Machová, p. Barbora Manková, p. Anna Urbanová, p. Marie Černá, p. Františka Jeremiášová, p. Marie Probošťová, nejmenovaná, p. Chudá, p. Josef Kava, p. Svobodová, p. Vincenc Šenk, nejmenovaná, p. Šotola, p. Kopecký s Krnovic, p. Marie Nováková, 80 h p. Kristina Hajková, 60 h al. Ada Vochočová, p. Marie Kolenová, p. Hožek, p. Marie Rajchrtová, p. Martincová.

60 h p. Ungrádová, 40 h p. Alois Fáborský, p. Václ. Satrapa, p. Josef Kupeko, p. Anna Pitrová, p. Hloušková.

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

Is dostati v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Pštkepech.

Pokyn vystěhovalcům do Ameriky. (Podává Kapitulární Konsistorium v Hradci Králové v Ordinariátním listě) V Ordinariátním listě z roku 1900 č. 54 str. 338, jakož i z roku 1902, č. 12, str. 64, byly důležité pokyny pro vystěhovalce dány. Ale dosud nikdo se nepřihlásil u biskupské konsistoře o doporučení k odevzdání spolehlivým důvěrníčkům spolku sv. Rafaela v Brémách neb Hamburku a místo toho ku své škodě obrací se na různé agentury paroplavebních společností. Duchovní správce učiní dobrý skutek, když ty ubohé, kteří vlast svou opouštějí a jinak již nedají, na to upozorní, jakož i na tu okolnost, že, kdo by v přistavním městě americkém již byl bez peněz, nebyl by mu ani vstup na pevninu americkou dovolen. Tentokrát ještě mimo to uveřejňujeme varovný hlas kněze dp. Aloise Svojska, aby nebrali si vystěhovalci listky do mezpalubí, nýbrž do kajuty 2. třídy. Pro důležitost věci vynámáme ze statů v Katol. Listech (čís. 227 dne 19. srpna 1902) tolik: „Na palubě není přístřeší proti prudkému dešti a proto kde kdo uchýliti se musí dolů, do hrozného vězení mezpalubí. Ličiti vzduch a místnosti dole v mezpalubí, k tomu mi schopnosti naprosto scházejí. Vězení, žalář sebe horší a nezdávající, jsou proti tomu pravým rájem. Je to vlastně zcela rafinovaně zorganizované nesvědomitě vykořisťování opuštěnosti vystěhovalců. Paroplavební společnost má agentury ve všech řečech, jimiž vystěhovalci mluví. Někdo v Čechách se chce na p. vystěvati do Ameriky. Obrátí se na „vlasteneckou, lidumilnou“ agenturu severoněmeckého Lloyd v Brémách. Sotva svůj úmysl oznámí, obdrží z Brém dopis, v němž svůdnými barvami líčen jest převoz na lodích severoněmeckého Lloyd v mezpalubí. Podívejme se nyní na skutečnost. Cestující v mezpalubí spí pod palubou ve třech odděleních. Jedno, největší, je pro rodiny, druhé pro svobodné muže, třetí pro svobodné dívky. Co mají všechna tři oddělení společné, jest: nesmírná nečistota, strašný puch a naprosto nedostatek všech hygienických zařízení. Představte si ohromnou místnost s nízkým stropem, kde vedle sebe srovnány jsou jedna postel vedle sebe a to vždy dvě nad sebou. Dohromady v jednom oddělení jest 140 postelí. Ventilace není žádná, ježto jediným prostředkem k provětrání jsou malé, kulaté okénka, jež ani při tichém počasí naprosto nestačí. Jelikož však okénka ta jsou umístěna zcela nízko nad hladinou vodní, musí býti neustále zašroubována, aby dovnitř nenatekalo. A nyní si představte takové množství lidstva zavřené v případě nepříznivého počasí po celý den v strašné té atmosféře. Sneau velmi mnoho, ale přiznávám se, že tak strašný, otrávený vzduch od plíce ještě nikdy před tím nedýchaly. Ve všech odděleních v mezpalubí probíhá množství německých myší. Nikde není lavice nebo židle k usednutí a bída tomu, kdo se sem odváží v lepším šatě — jediná jízda v mezpalubí ho zničí úplně. A co se týče stravy, jest taková, že by ji u nás ani nemá trávět nechtěná. Řikává se, že „hlad jest dobrý kuchař“, ale tady mnozí raději trpí hlad, než by té stravy požili. Kdyby to aspoň bylo čisté. Ale pro mezpalubí vezmou vše nejhorší, vaří to ve špině a ve špinavé nádobě to podávají. Nejvíce se zlobili Češi v mezpalubí na firmu, že výluvně píše ve svém dopise „stravou nepotřebuje se tudíž nikdo zásobovati.“ Šťastní, kteří této rady neposlechli. Vezou si kávu, cukr, pečivo a vaří si sami. Hůř jest těm, kteří poslechli a nevzáli si nic. Stravu mezpalubí jísti nemohou, jsou nuceni proto kupovati si stravu v kuchyni druhé třídy a ta stojí peníze. Mnozí mezi Čechy z mezpalubí utratí denně přes 1 doll. jen za stravu a mají při tom ještě hlad. A nyní to spočítejme! Rozdíl v ceně mezi druhou kajutou a mezpalubím činí v našich penězích 38 zl. Kdo vydal již 100 zl. za převoz v mezpalubí, ten by byl vydání 38 zl. také ještě vydržel. Cestující v kajutě nemusí utratiti během jízdy ani pšeniku. Jídla jest nadbytek, při každém jídle podává se káva neb čaj, takže nepožij kupovati taktéž není zapotřebí a jinak ani utráceti nelze. Naproti tomu cestující v mezpalubí za 10denní cestu utratí asi 10 dollarů, t. j. 26 zl. — za 13 zl. mohl by si tudíž dopřáti všemožného pohodlí a výborné stravy II. kajuty. Agentury dobře vědí, jak bídně cestující v mezpalubí jsou opatřeni, přes to však písemně a ústně každého přemlouvají, jen aby nejel v kajutě, že jest to v mezpalubí stejně pohodlné a pěkné. Patrně ovšem má agentura z cestujících v mezpalubí mnohem větší zisk než z cestujících v kajutách. Zvlášť pro dívku neb dámu jemnější povahy stane se pobyt v mezpalubí hned prvý den naprosto nesnesitelným. Námořníci mnozí jsou hrubí, nemravní a dovolí si vůči ženám toho největšího sprostáctví. Též mezi cestujícími mezpalubí jsou všelijaké bídné, mravně zchátralé existence a mezi takovou společností trávit 10 dnů jest ovšem pro jemnější duši pravým očištěm. Personál lodní jest si ovšem vědom, jak miserné jest o cestující v mezpalubí postaráno, a proto nechtějí ani cestujících z vyšší třídy do mezpalubí pustiti — snad se bojí, aby někdo všecko to nepopsal. Jen potají, „incognito“ dostal jsem se až dolů. Učin proto každý z laskavých čtenářů, svláště pak z kněží, dobrý, bohumilý skutek, jestliže, nahodí-li se mu příležitost mluvit s někým, kdo do Ameriky chce jeti, všecko to mu vyloží. Jedeme-li ve druhé třídě za poměrně málo peněz (cesta se stravou a vším ostatním stojí z Brém do New Yorku 230 marek), máme všemožné pohodlí a výbornou stravu.

Naše vlastenectví. „Slovan“ zasnamenal: „Videňské nakladatelství Rakouského ústředního katestru poslalo prostřednictvím okresních hejtmanských českým obcím otisky svého německého díla se žádostí o doplňky a opravy. Při tom výslovně bylo připomenuto, že nakladatelství má české alfy překladatelské a netřeba tedy vyplňovat německy. Přes to tři čtvrtiny obcí odpověděly německy, mezi nimi na př. i Čáslav, Karlín, Nusle, Plzeň, Kroměříž, Uherské Hradiště.“ Co už bylo namínáno řeči na poslaň národního vědomí, div že se už „fantas“ mnohých nechytla. Tolik příkazů brnulo se od vlasteneckých předáků mezi lid, aby každým slovem, písmenem jevílo se naše vlastenectví. Vnitřní úřední řeč česká mezi prvními požadavky českými. A najednou vlastenecké páni odpovídají německy, ač jsou vyzváni k české odpovědi. Dle toho naše vlastenectví jest u mnohých jen otřepanou frazí.

Z logiky nadčlověka. Machar napsal: Ta krásná Morava, ze které vyšlo kdysi pokřtěné vše Slovanstvo arcibiskupem Methodějem, jest dnes klasičnou zemí římské tmy.

Sjezd dolnorakouských katolíků. Dne 10. a 11. t. m. konal se ve Vídni sjezd katolíků dolnorakouských. Sjezd tento byl jakousi generální přehlídkou vykonané práce a povzbuzením k další činnosti. V první schůzi mluvil vůdce katol. dělnictva Leop. Kunschak o kulturním významu sociálního povznesení dělnického stavu. O významu katolické university v Rakousku promluvil na to princ Alois Liechtenstein. Odpůrci naši — pravil — označují náš úmysl: založit katolickou university, jako přání, všechny obory vědy podrobiti pokroku a kultuře nepřátelské víře. Nikoliv, tak tomu není. Každá stránka dějin světových dokazuje, že náboženství chránilo vědu a umění jako zřetelníci oka svého. Vysoké školy byly vesměs dílem církve. Chceme založit katolickou university, která by sloužila státním vysokým školám za vzor a přiměla je ke blahodárné konkurenci; k tomu university státní jsou většinou z katolického nadání zřízené a z příspěvků našich daní vydržované. Má-li naše reforma školství uspokojiti, musí především podati záruku, že na vysokých školách, z nichž vycházejí státní úředníci, kteří nás spravují, zdaňují a soudí, víra našeho lidu chována bude v účt, idea říše třímána, láska k vlasti a domu panovníckému pěstěna. Tomu dosáhneme v dostatečné míře tak nebylo.

Rečník pojednal pak o protekcionářství nejen v Rakousku, ale i na jiných universitách panujícím. Dokazoval, že mnozí učenci proto se nemohou státí profesory na universitách, že jsou věrnými katolíky. Jméno nován profesorů děje se někdy na účet domácích a křesťanských učenců, kteří ve své vlasti jsou židy zatlačováni. Ve Vídni na právnické fakultě ze 27 profesorů je 12 židů, na lékařské z 81 prof 27 židů, na filosofické ze 79 prof. 22 židů a 12 cizinců. — Druhý den sjezdu konaly se porady odboru pro katol. organizaci, odboru tiskového, sociálního, školského a pro katol. život. Na druhé slavnostní schůzi téhož dne večer promluvil jesuita P. Fr. Boissel z Prahy o úkolech katolíků. První povinností jejich jest starat se o budoucnost, o mládež naši. Naše mládež musí být vlasteneckou a vzdělávána na škole náboženské učitelů vlasteneckého smýšlení (rakouského). Druhá péče katolíků nésti se musí ku povznesení a zachování křesť. rodiny. Katolíci má se i účastnit života veřejného a podporovat dobrých tisk. Dale třeba kat. řádné organizace. Sjezd pak brzy ukončen.

80 let služkou. V Šilperku na Moravě sloužil už po 80 let v jedné a téže rodině Königové svobodná služka Anna Šemberová z Heřmanic u Lanškrouna. Je dosud čila a zdráva. Neobvyklý tento zjev zajisté má příčinu svou ve vzorném chování se služby, jakož i v příkladném vystupování zaměstnavatele.

Nemusí se vdávat. Nedávno byl v Japonsku slavnostním způsobem prohlášen zákon, jímž ponechává se Japonkám právo zůstati svobodnými, pakliže si toho přejí. Dosud platil staletý zákon, jímž každá Japonka byla nucena do 36 let se provdati. Neměla-li po uplynutí této doby ještě žádného manžela, byl jí tento vnucen cestou úřední.

Protižidovské výtržnosti v Kyšimě v Rusku. Dle zprávy ruského ministerstva vnitra bylo při výtržnostech v Kyšimě 45 osob zabito, 74 těžce a asi 300 lehce zraněno, 700 domů a 600 obchodů židovských bylo vydrancováno. Nepokoje vznikly z rozmlísek mezi křesťany a židy. Podnětem protižidovských bouří bylo, že jistý židovský majitel povozů strčil do křesť. ženy tak prudce, že jí dítě z rukou vypadlo.

Kolik Rakušané prokouří. Dle statistických sdělení vyrobí se v našich královstvích a zemích ročně průměrně 1.286,715,020 kusů vnitrozemských doutníků, za které kuřáci zaplatí 86,000,724 K. „Dlouhých“ prodáno nejvíce, totiž 540,078,883 kusů, „Kuba“ 216,474,000, „Portorik“ 188,489,000, „Viržinek“ 161,896, „Krátkých“ 74,974,000, „Trabuk“ 40,550,000, „Britanik“ 34,432,000. Cigaret prodáno 2,885,252,328 kusů, za které strženo 45,447,287 K. Nejvíce vykouřeno cigaret „Drama“, totiž 1,403,952,692 kusů; „Sportek“ 944,267,000 kusů, „Sultánek“ 189,501,000 kusů, „Dámských“ 181,632,000 kusů, Havanských doutníků prodáno 1,031,093 kusů za 289,443 K; nejvíce se kupují druhy: „Galanie“, „Regalia“, „Media“ a „Conchas“. Bylo by zajímavé zjistiti, zda-li kouření jest znamením blahobytu nebo lehkomyšlného požitkářství.

Největší sklad vína mešního v diecézi Královéhradecké je u Jos. Kadečky, restaurátéra v „Adalbertinu“ v Hradci Král. Víno mešní jest úplně přirozené, zkoušené c. k. zkusební stanicí v Klosterneuburgu a bere se pouze ze sklepů křesťanských firem. Tento závod můžeme všude co nejlépe doporučiti; jest také nejd. Konsistoří v Hradci Král. doporučen, u níž p. Kadečka skládal slib, že bude dodávati pravé přírodní mešní víno. Má na skladě vína všech druhů dobré jakosti a levné ceny.

Janské Lázně (český Gastýn) v Krkonoších. Brožura, již vydal MUDr. Ar. Hamáček, lázeňský lékař v Janských Lázních. Ličené krás přírodních provázeno jest tu zdařilými ilustracemi. Janské Lázně mají

mnohé přednosti nejen v ohledu přírodních krás, ale zvláště v ohledu léčivém. Kdož by se blížil o Janské Lázně zajímal, nechť požádá dopisem o jmenovanou brožurku.

Voskový tmel na zuby. Kotlavé zuby chráníme před další skáznou a bolestem předejdeme, když dutinu zubní vyčistíme a pak vyplníme tmelem voskovým, kterýž po domácku zhotovíme ze 3 dílů čistého vosku bílého a 3 dílů mastixu. Součástky ty nad mírným teplem roztavíme, promícháme a pak několik kapek výtažku máty peprné přidáme. Když masť uschla, vyválíme kuličky přiměřené velikosti a v uzavřené nádobě uschováme k další potřebě.

Zakázané léčivo. C. k. místodržitelství prohlásilo, že přístroj, jenž jest určen k léčení hluchoty a nazván „neviditelný Audiphon Bernard“, jest galvanický člunek, kterýž má se nositi na holém těle prý k účelům léčebným a na kterýž platí ustanovení nařízení ministerstva vnitra, obchodu a financí ze dne 3. prosince 1899 z. ř. č. 257. Dle toho jest dovoz, jakož i prodej tohoto šalebného přístroje zakázán.

Sky-akrapers (Skaj-skrépre) čili po česku „škrabače nebe“ zovou se v Americe domy o 12, 16 až i 80 poschodích. Cizinci, jež za krásného letního podvečera nese okéňanský parník ponejprv do přístavu nowyorského, zůstane nezapomenutelným úchvatný pohled na toto světové město. Mimovolně od úchvatného toho obrazu obrací se však zrak přichozícího na jižní část New-Yorku, kde zvedá se řada pověstných budov nowyorských „škrabačů nebe“. Tážeme se ovšem, proč stavějí v Americe takové věžovité domy, proč věšejí poschodí na poschodí a zřizují takové velikány na nepatrném poměrně půdorysu. Odpověď leží na snadě: V New Yorku, Chicagu a j. velkoměstech amerických dostupuje místy cena pozemku až i půl i dvou třetin milionu korun za — jeden sáh. O tom, jak se domy ty stavějí a vůbec bližších podrobností lze se dočísti v posledním 15. čísle „Epochy“ (E. Weinfurter v Praze).

Výkaz darů na Adalbertinum.

Z vikariátu královéhradeckého (venkov) darovali:

42 K.	p. děkan Hulata ve Věstarech	42 K.
20 K.	p. farář Soukup v Lochenicích	20 K.
10 K.	p. vikář Rychlík v Kuklenách, p. farář Bečička v Bohárně, p. farář Kaška v Kuklenách, p. děkan Šmidt v Libčanech, p. farář Vitvar v Novém Hradci Král., p. farář Martinec v Plotištích, p. farář Vichta ve Stěšerách	70 K.
8 K.	p. P. Kraus a p. P. Paulus, kaplani v Kuklenách	16 K.
4 K.	p. kaplan Celar v Pouchově	4 K.
2 K.	p. kaplan Hrobek v Libčanech	2 K.
Celkem 164 K.		

Z vikariátu ledečského darovali:

20 K.	p. vikář Chaloupka ve Světlé, p. děkan Kameš v Ledči	40 K.
10 K.	p. děkan Illem ve Zbraslavicích, p. farář Jadránek v Perltovicích, p. kaplan Koutník ve Zbraslavicích	30 K.
5 K.	p. kaplan Bartoš a p. kaplan Šimek v Ledči, p. farář Peměkl ve Zruči, p. farář Svoboda v Bohdánči	20 K.
2 K.	p. farář Panek v Kácově, p. děkan Dobruška a p. kaplan Havelka ve Smrdově, p. kaplan Teska v Souticích, p. kaplan Kuhn v Habrech	10 K.
Celkem 100 K.		

Z vikariátu kosteleckého darovali:

16 K.	p. vikář Kaplan v Cudlavi	16 K.
10 K.	p. farář Portman ve Chlenech, p. farář Klenka v Častolovicích, p. farář Šourek v Týništi	30 K.
12 K.	p. farář Seidl v Ličně	12 K.
8 K.	p. farář Bezdiček v Sopotnici	8 K.
6 K.	p. kaplan Dvořák v Týništi, p. kaplan Beran v Cudlavi	12 K.
4 K.	p. farář Šindelář v Potátně, p. farář Císař ve Voděradech	8 K.
2 K.	p. farář Mencl v Libchavách, p. farář Jičínský v Hnátnici, p. kaplan Novotný v Kostelci, p. prof. Vacek v Kostelci, p. kaplan Bedrna v Častolovicích, p. farář Dušanek ve Veselí	12 K.
1 K.	p. bisk. notář Häusler v Kostelci, p. farář Fiala v Písečném	2 K.
Celkem 100 K.		
100 K.		
154 K.		
dřívějších 3992.20 K.		
Úhrnem 4348.20 K.		

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 9. května 1903. 1 hl. pšenice K 11.30—12.80, žito K 9.50—10.00, ječmene K 7.60—7.90, oves K 5.40—5.80, proso K 0.00—00.00, vikev K 9.20—13.00, hrachu K 18.40—20.00, čočky K 00.00—00.00, jablek K 20.—, krup K 16.00—22.00, bramborů K 2.60—3.00, jetelového semene ruského K 00.00—00.00, jetelového semene červen. K 00.00—00.00, máku K 30.00—32.00, lněného semene K 21.00—22.30, 00 kg. žit. otrub K 11.00, pšeníc. otrub K 10.00, 1 kg. másla K 2.08—2.40, 1 kg. sádla vepřového K 1.80—2.00, tvarohu K 0.28—0.36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa petržele K 2.40—3.00, jeden hl. cibule K 5.00—6.00, jedna kopa drobné zeleniny K 0.60—2.00, 1 kopa zelí 0.00—0.00 K, 1 pytel mrkve 2.20—3.00, 1 hl. švestek K 0.00—0.00, 1 kopa salátu K 0.00—0.00, 1 kopa celere K 4.00—10.00, 1 hl. jablek 0.00—0.00.

Listárna redakce.

Za příčinou svátku Nanebevstoupení Páně prosíme P. T. pp. příznivců svých aby nám příspěvky své do čísla příštího zaslali nejdříve do středy dopoledne.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,

c. k. dvorní dodavatelství

v Jabloném n. Orli. č. 86.

Dílka ku vyřívání a bítování mešních rouch, počínaje od 24 K, pluvíál, dalmatik, korouhví, praporek, církevního prádla atd., pak dle patřících i tuzemských vzorů spracované kalichy, cíbeře, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného nákupu z doby patřické výstavy a velikých novotín v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obaluse.

O realnosti závedu svědčí mnoho tisíc odporučen. — Velké obrázkové ceníky a paramenta k výběru franke.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Veleúctojný Pane!

Raďte si dopati o ilustrovaný

CENNÍK PAMÁTEK

na první sv. přijímání a zpověď

české katolické firmy

EM. WERNER, devotionale,

Brno (Morava)

a při potřebě shledáte, že koupíte levněji než všude jinde.

Víno

přírodní, zkoušené, nejd. bisk. konsistoří doporučené, dostati lze 1 litr od 35 kr. u

Jos. Kadečky,

rest. v „Adalbertinu“ v Hradci Králové.

ED. AD. MALBURG A SYN Smiřice.

Továrna na nejjemnější likéry.

Vegétal,

francouzský likér z bylin.

CRÈME CORDIAL,

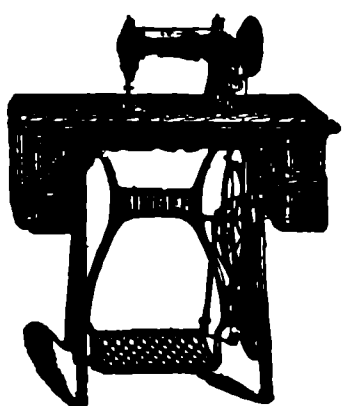
francouzský vinný likér.

CHERRY BRANDY

MANDARIN.

Punč Crèmes.

K dostání ve všech lepších obchodech s lahůdkami a v podobných obchodech.

Singerovy šicí stroje.

Jednoduché ovládání!
Velká trvanlivost! Nejvyšší výkonnost!

PAŘÍŽ 1900:
GRAND PRIX
nejvyšší cena výstavy.

Besplatné vyučování, též modernímu umělému vyšívání.
Elektromotory pro pohon šicích strojů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, Jitíkova třída, 270.

Pilnáčkovovo mýdlo lanolínové

● Jest nejlepší mýdlo toaletní. ●

Činí a udržuje pleť svěží a jemnou. — Jest naprosto ne-
utrálací. — Jest nejlepším toaletním mýdlem, které i těm
nejpřísnějším požadavkům úplně vyhoví.

Vyrábí již od r. 1897 výhradně

JOSEF PILNÁČEK, c. a k. dvorní dodavatel
— v Hradci Králové. —

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Všeštech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Prodám dům

z ohledů rodinných, blíz města, v němž se pro-
vozuje po více roků s dobrým úspěchem živnost
řeznická. Při domě zákonitě jatky, lednice a chlív.
Kupce musí složit 3000 korun hotově; ostatní dle
úmluvy. — Bližší sděli

FR. SOUČEK, řezník v Hradci Král.

Lázně slatinné

v Bohdanči u Pardubic

nepřekonatelné v účincích;

pak sírné a balsamové lázně, připravované
z výtažku jehličí v lázních.

Léčení studenou vodou, dietou a finskou
masáží.

Honitba, rybolov, tenis a kopaná. Denní hudba.

Prospekty zdarma.

Dr. Kubr, ředitel ústavu.

Do Hradce Králové a okolí.

Největší královéhradecký

sklad nejmodernějších

Vídeňských klobouků

od známé české firmy Jan Rozhon
ve Vídni

— nachází se u —

FR. BERANA

v Hradci Králové,

na Svatojanském náměstí č. 170.

Velký výběr a ceny nejlevnější.

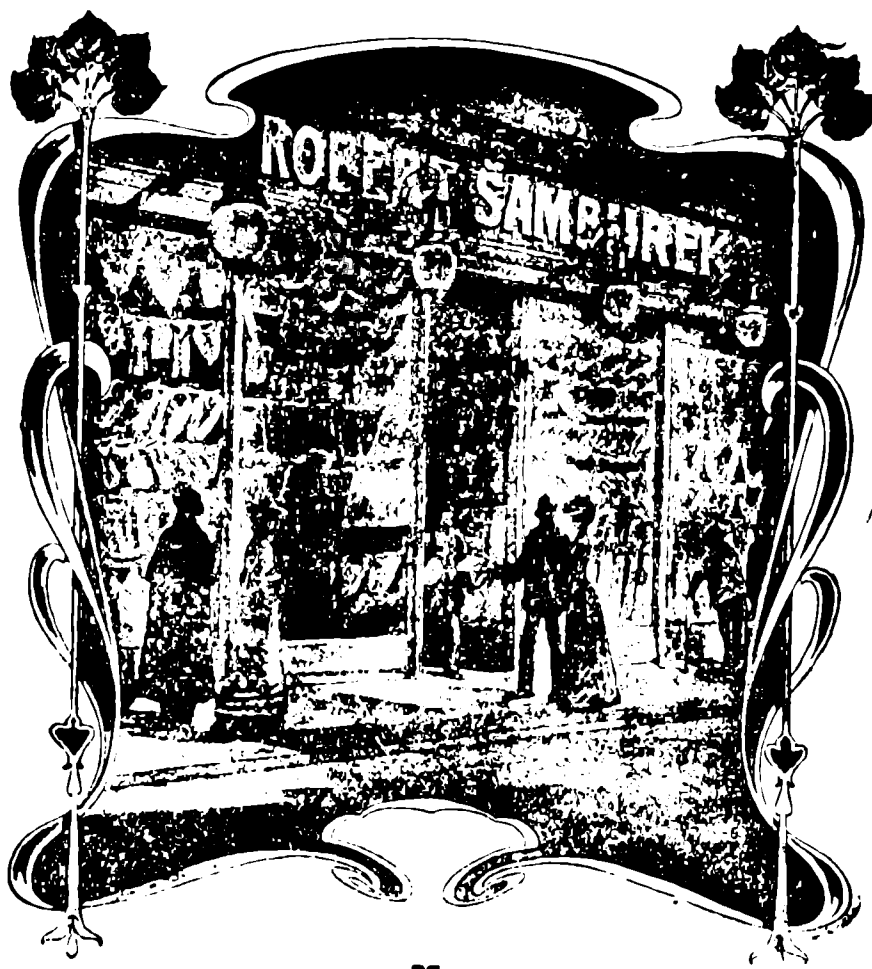
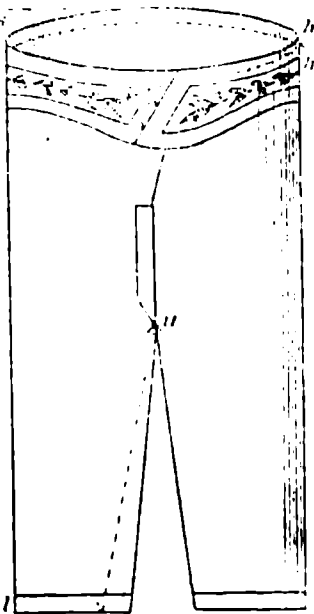
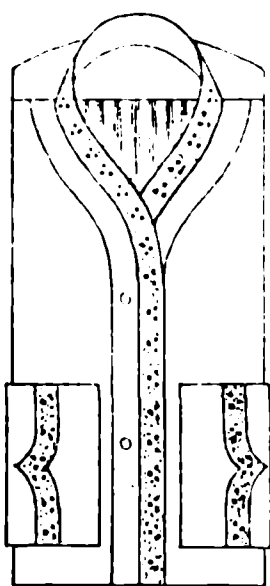
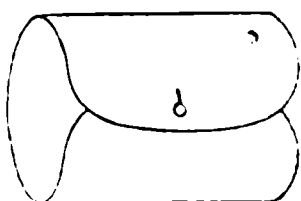
NOVOTINY

tu- i cizozemské pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro vele-
důst. duchovenstvo a sukna ku chrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.

Vzorky se na požádání zašlou.

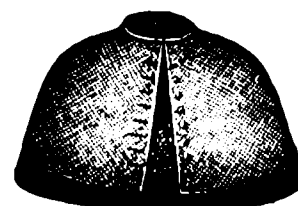
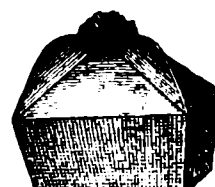
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochety jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro velectené P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Šule — víno — Praha

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného
se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše jiné v ohni zlatené a stříbrné, než se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
umovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zálohou se již svěřené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj má se vykazati četnými pochval-
nými přípisy P. T. záznamník a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelen,
táčků na křest, svícenů, pacifikálů, schránek na Nejsvě-
tější, patenek atd. co nejvíce.

Vzorné zařízení

slatinné lázně VELICHOVKY

u Jaroměře v Čechách.

Osvědčené proti rheumatismu, dně,
ischias, dále pro chudokrevné, skro-
phulosu, nemoci ženské atd.

Léčení studenou vodou. Elektrické
lázně dle prof. Gartnera.

Prekoapející účinky léčby.

Fávnatá lesnatá krajina. — Osvědčený lázeňský
lékař MUDr. V. Maxa z Prahy.

Pošta a telegrafní stanice v budově lázeňské.
Pohodlné spojení s Prahou čtyřikrát denně.

Výtečná restaurace v regii. — Ceny mírné!

Obtírné prospekty zasílá správa lázní zdarma

— Dvakrát týdně koncert. —

Na výstavách v Praze a ve Vyškově vyznamenaná

KOSA

Dobrý Hospodář

je nejlepší kosou v Rakousku. Za
každý kus se ručí, a přijme se
výménou zpět. Na každých ode-
braných 10 kusů 1 kosu zdarma.
Objednávky vyřizují se proti dobíře.

Ceny a rozměry:

Délka cm. 65 70 75 80 85 90 95 100 105 110

Pološíroké K 2-12 2-16 2-20 2-26 2-32 2-40 2-52 2-68 2-80 3-—

Šíroké K 2-26 2-34 2-42 2-52 2-64 2-76 2-86 3-— 3-16 3-32

Obtírné ceníky a popisy zasílá zdarma a franko

České saské továrny hospodářských potřeb

„Dobrý Hospodář“

v Hranicích (Morava).

C. a k. priv. a jiných dvor. vyzname-
naných továren

piana a pianina

nejlevněji jen u

Marie Benešové

v Praze, Celetná ulice, 12. I. p.

Burské

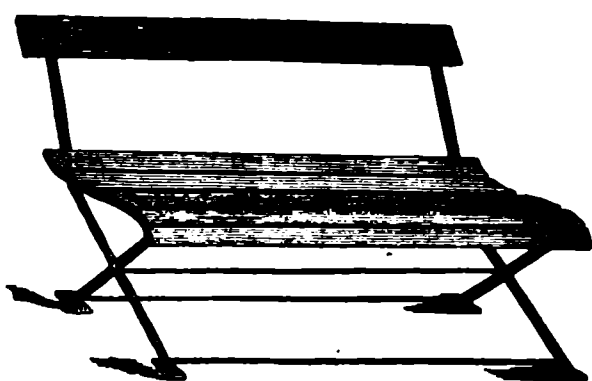

kosy.

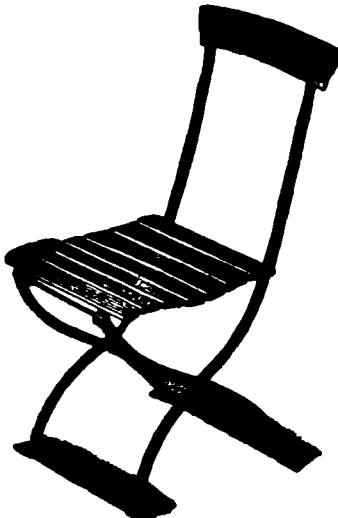
Již v minulém roce zavedené v původním zevnějším provedení
burské kose osvědčily se pro svou dobrou jakost takovou měrou, že
dnes zaujímají stejné místo s nejlepšími výrobky tu-
zemskými, takže je na základě zkušeností nabytých pro letošní letní období co nejlépe
odporučiti mohu. —

Za každý kus ročím, t. j. každou kosu, která ostří neodří, ihned za
novou vyměním.

Abych pak moji velkou zásobu různých jiných druhů kos vyprázdnil, pře-
nechám tyto za obzvláštně levné ceny.

Při příležitosti
té pak, ku na-
stávající saisoně,
dovolují sobě
tímto na výrob-
ky mé

Pilsdorfské slévárny a továrny
na železné zboží

(oddělení pro železný nábytek, drátěné pletivo a zboží sítarcké) zde upozorniti, a sice:

a) skládací a rákosové židle, stoly, lavice, věšáky, na šatstvo zahradní pavilony atd.
b) pozinkovaný ocelový ostonový drát, drátěné ploty a ohrady pro obory, zahrady,
louky, traviny a záhony, ochranné mříže pro stromořadí, síta pro písek a zeminy,
což vše v solidním provedení a v cenách nejlevnějších dodávám.

JOSEF HÜBNER,
velkoobchod železem v Trutnově.

Pro důst. farní úřady.

Výkazy dotačních nadací při farním obročí

dostati lze 1 arch za 6 haléřů

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Lidový nápoj. Zázvorové pivo.

půl litr piva

zázvorového připravíte

jen za 5 haléřů

pomocí nových šumivých bonbonů firmy

A. MARŠNER, Kr. Vinohrady.

Vědy k dostání, hlavně ve skladě Praha, Ferdi-
nandova tř. 36.

Prospěšno zdraví a kapse!

Veledůst. duchovenstvu.

Vím, že obtížnou práci, hlavně
na venkově, jest holení vousů.

Napíším proto ku skoušce, ne-
ládaje předem peněz,

pravé
anglické břitvy

dokonalé jakosti, jichžto znač-
ka „Roxo“ s dělovým křížem
požívá světové, chval. pověsti.
Cena kusu s pouzdem 5 K
s nejnižšími sázkami.

Jen vyskouším, osvědčené
břitvy zasílám, s ochotou vy-
měním anebo na přání obnos
ihned vrátím za spět poslané
zboží.

Zároveň doporučuji šetřící, ob-
tahovací řemeny, výborné
creamy ku mydlení a vůbec
všechno druhu toaletní zboží
za tovarní ceny.

Václav Dvorský,
sklad voňavek a toaletních
potřeb ve velkém i malém
Praha I., Elláckina tř. 1 a

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z měšťanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině též se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Zprávy hospodářské.

Rozvoj zemědělství v Uhrách.

Každého roku vydává ministerstvo orby v Pešti obsáhlý přehled rozvoje zemědělství uherské poloviny. Zpráva za rok 1902 jest velmi objemná a obsahuje tolik i pro naše zemědělce zajímavého materiálu, že neváháme zde nejdůležitější věci z něho uveřejniti. Roku 1902 byla sklizeň obilí v Uhrách dosti vydatná. Bylo sklizeno obilí následovně:

	r. 1901	r. 1902
miliónů metrických centů		
pšenice	33·7	46·5
žito	10·3	12·5
ječmene	10·8	13·5
ovsa	9·8	12·0
kukuřice	32·5	26·5

Uherští zemědělci mají přibližně o 50 miliónů metrických centů větší sklizeň obilnin než zemědělci v Rakousku. Zemáků bylo sklizeno loňského roku v Uhrách 43 miliónů metrických centů.

Poblíže větších měst vzrůstá se v Uhrách za podpory vlády značně z kladání zahrad, zelinářství a ovocnictví. Dnes jdou z Uher již celé vagony jahod, zelených fíků, rybízů do Vratislavy, Dražďan, Berlína a do Vídně. Vládními podporami bylo založeno v Uhrách 39 ovocných školek, z nichž každého roku značné množství zrajelejších stromků ovocných se rozdává na vysazení. Za rok 1902 bylo rozdáno zrajelejších ovocných stromků 1,737,000, číslo to zajisté velice značné. Každý ve státní službě ustanovený lesní úředník musí založiti a vydržovati u svého domu ovocnou zahradu a pěstovati v ní takové ovocné stromy, které v této krajině prospívají. Podél erárních silnic uherských bylo vysazeno dosud 350,000 ovocných stromků.

Uherské rychlíky přijímají za obyčejnou dopravní sazbu zásilků ovoce a zeleniny. Takový náklad může býti dopraven přes Bohumín až do Varšavy bez překládání a přehazování. Tak pracují v Uhrách na zvelebení domácí tržby zemědělské. V poslední době snaží se uherští zemědělci zvětšiti stav dobytka hovězího a chťi tímto dobyt看em zásobovati země balkánské a rozvézti hovězí dobytek až do Orientu. Mimo to zakládají se všude rolnické mlékárny a dobytkařské družstva, jejich počet každého roku v Uhrách vzrůstá. Zároveň hledí stát svou pomocí rozmnožiti továrny na zpracování kůže. Aby se počet dobytka stále množil, zakupuje uherská vláda ročně značný počet plemenných samců a zakládá v obcích plemenné stanice. Tak bylo zakoupeno a rozdáno:

	býků	kanců	beranů	kohoutů
r. 1900	2846	1554	160	4873
r. 1901	3482	1497	118	7866
r. 1902	4165	1749	216	8031

Kupní cena všech vládou zakoupených a rozdaných plemenných samců obnášela 1,904 512 korun.

Zajímavé jsou doklady o rozvoji chovu koní v Uhrách a o zahraničním vývozu koní z Uher. V dřívějších letech prodalo se z Uher koní ročně přibližně 25,000 až 32,000 kusů. Roku 1900 bylo prodáno z Uher koní 54,759 a roku 1901 45,978 kusů. Ovšem nesmíme zapomenouti, že r. 1900 kupovali se koně v Uhrách od Angličanů do Jižní Afriky. Zpráva ministerstva orby si přichvaluje, že sami Angličané nemohli si dosti vynachváliti znamenité vlastnosti uherských koní. R. 1901 bylo v Uhrách napočteno 1,835,299 kusů koní, z nichž bylo pro válku za schopné uznanó 297,902 kusů. Koncem r. 1902 stálo v uherských státních hřebčincích, jejichž jest 972, hřebců 3292, mimo toho měly obce státi 2290 hřebců k plemenitbě schopných.

Velmi zajímavé jsou doklady o stále rostoucím vzdělání uherských zemědělců. Uhry mají nyní 22 hospodářských vyšších a středních škol, na kterých vyučuje 112 učitelů; zmních škol jest 201, na kterých vyučují většinou učitelové škol obecných. Státní kočovní učitelové pořádali za r. 1902 přednášek 507, na kterýchž bralo účast přes 60 tisíc rolníků a učitelů. Ministr orby dr. Daranyi sám určuje celý plán přednášek a stará se o to svojí nenápadnou horlivostí, aby vzdělání zemědělců v Uhrách vždy více se šířilo a prohlubovalo. Ovoce této úsilovné práce se znenáhla dostavuje na všech stranách.

Zpráva uherského ministerstva orby vyličuje stav melioračních podniků v Uhrách, s kterými zde započato bylo v r. 1887. Dosud byly v Uhrách provedeny tyto meliorační práce: odvodněno bylo 794,111 katastrálních

jiter, na 29,325 kat. jiter byly položeny drenáže a zavodňování bylo zřízeno na ploše 22,892 jiter. Dosud jsou meliorační práce rozdělaný na rozměru 1,311,311 jiter.

Značné jest hospodářství lesní v Uhrách a sice jest zde lesní plochy v rozměru 13,108,143 kat. jiter. Státu samému patří 2,692,372 kat. jiter lesa a mimo to jest ve správě státní 3,640,000 kat. jiter lesa nadačního a církevního. Velkostatkáři mají v Uhrách pouze 1,488,950 kat. jiter lesa. Státní lesy uherské vynášejí ročně na jednom jitru 2·60 korun, státní lesy v Prusku vynášejí ročně na jednom jitru 10 $\frac{1}{2}$ K, v Sasku dokonce 35 korun, zato státní lesy v Rakousku vynášejí jen 1·22 K, v Rumunsku 1·69 a v Rusku 0·34 korun. Holých strání mají Uhry 192,763 jiter, z nichž každého roku 5000 jiter se zalesňuje.

Závěrek zprávy uherského ministerstva orby zabývá se čelednickou zemskou pokladnou. Tato pokladna byla založena před 4 lety a každý zemědělský dělník platí roční příspěvek 1·20 K. Koncem roku 1902 bylo do této pokladny zapsáno 496,685 osob členů a příspěvatelů. Škoda, že není připojena k tomu také zpráva pokladni. Ze všeho, co jsme zde uvedli, jde na jevo, že vláda v Uhrách věnuje rozvoji zemědělství péči neobyčejnou, v které bychom si také přáli, aby i u nás alespoň z části byla napodobena.

Rud. Vrba.

Cholera drábeže.

Nařízením ministerstva orby ze dne 29. března t. r. vydán byl návod, čeho třeba na potlačení cholery a jiných podobných nakažlivých nemocí drábeže. Tato nemoc zachvacuje zvláště slepice, krůty, husy a kachny a končí obyčejně smrtí. První známku její jest všeobecné umdlení a smutnost drábeže. Peří jest zježené a křídla visí dolů. Pak dostavuje se značná žízeň, vrhnutí a silný průjem. Trus je smrdutý, nejdříve kašovitý, bledozlatý, pak vodnatý a zelený. Drábež zmrírá rychle a hromadně. Proti šíření nákazy jest nejlépe, neкупovati cizí, zejména z cizozemské dovezené drábeže, odstraniti odpadky cizí drábeže v domácnosti zabít, nepouštěti drábež s cizí drábeží dohromady. Nové koupené drábež budiž 6—8 dní ve zvláštním prostoru uzavřena a potom teprv, neobjeví-li se příznaky nemoci, mezi ostatní drábež puštěna. Léčení jest bezvýsledné. Zvířata zdravá mají se oddělit od nemocných a zvláště umístiti. Zdravá drábež musí dostati na krmení a napájení nové nádoby. Pošlá nebo zabita nemocná drábež má býti celá spálena nebo nejméně 1 m hluboko do země zakopána. Nebezpečno však jest poslati drábež zahrabávati do hnoje. Místnost, v které nemocná drábež se zdržovala, třeba náležitě očistiti. Trus a zbytky krmiva se spálí. Podlahy, dvře, stěny v kurníku, nádoby na krmení a napájení buďtež horkým sodovým louhem důkladně omyty. Vyčištěné kurníky důkladně se provětrají a celý povrch vápenným mlékem natře. Pošli-li drábež za příznaků nakažlivé nemoci, má to majitel ihned oznámiti obecnímu starostovi.

Štěpování a kopulování v létě.

Všeobecně je rozšířeno mínění, že ovocné stromy možno štěpovati nebo kopulovati toliko z jara, v létě však jen očkovati. — Ale nová zkušenost učí jinak, dokazující, že stromy lze šlechtiti každým způsobem každé doby. Ole této praxe dává letní šlechtění do rozkolu nebo spojování dokonce lepší výsledky než jarní. Zejména jabloním a hrůšním daří se po letním štěpování výborně. U stromů ovoce peckovitého je zdar práce sice pochybnější, ale přece ne bezvýsledný. Také rybíz a angrešt možno v létě šlechtiti do rozkolu. Štěpování a kopulování letní je zábavou a spíše se pro chvilu najde než z jara, kdy jedna práce honí druhou. Kdo chce tímto způsobem přeshlechtiti starý strom, ať si ho připraví k tomu již v zimě, ježto v létě ořezané stromy jsou náchylny ku žloutence. Stromy mladší lze již spíše ořezati bezprostředně před přeshlechtěním. K letnímu štěpování volme rouby, které mají dozrálé dřevo, nejraději dolní části letorostů. Aby kůra na nazezaných roubech se nescvrkala, obalujeme je vlhkým hadrem. Dle tloušťky podkladu možno v létě kromě šlechtění do rozkolu a spojování také šlechtiti za kůru, do sedla nebo na kůži nožku. Listů na roubech se ořeže až po stopku — jako při očkování — aby přílišnou vlhkostí, která z něho po stopce stéká, očka nezčernala a se nezkazila. Ostatně jest si počínati jako při štěpování jarním. Zdar práce je úplně zajištěn, vyženou-li rouby teprv příštího jara; to se stane, volíme-li k letnímu štěpování měsíc

srpen. Dřívější doba se nedoporučuje, ježto zasazené rouby palčivým sluncem červencovým trpí a někdy i vypučí. V případě tomto výhony do zimy neuzrají a bývají zničeny mrazy.

Literatura.

V. Kotrba v Praze. Knihovna „Kříže a Marie“. Sešit 19. a 20. obsahuje Petra Kopala spisů dílo IV.: Do Kartouz. Obrazy z truchloher života. Cena sešitu 20 hal. Nejlevnější tato lidová četba spis Kopalovými bude v sobě chovati přebohaté poklady. — Sebraných spisů Petra Kopala seš. 19. a 20. (dvojí číslo) jest obsahem totožným se seš. 19. a 20. Knihovny „Kříže a Marie“. Výprava jest nádherná. Cena jednotlivých sešitů 50 haléřů. — Charles Dickens: Život a příběhy Mikuláše Nicklebyho. Z anglického přeložila M. Charbucká. Seš. 4. a 5. po 30 h. — Český Jinoch. Časopis pro dospělější mládež. Pořádá prof. V. Müller. Roč. VIII. č. 6. a 7. Předplácí se ročně na 10 čísel 1 K. — Jos. Ehrenbergra Sebrané spisy zábavné. Sv. VI.—VII., seš. 67. a 68. za 64 h. Obsahuje povídky Knap a písař, Medák a Voštinák. — Rajská Zahradka. Časopis pro mládež. Řídí V. Špaček. Seš. 8. roč. XII. Předplácí se ročně 1 K 60 h.

J. Otto v Praze. Sebrané spisy Karoliny Světlé. Z rodinných podání. Seš. 5.—7. po 30 h. — J. Arbes: Sebrané spisy. Díl. VII. Knihy novel a povídek II., seš. 10. a Anděl mřu. I.—II. seš. 1. a 2. po 30 h. — Ottova Laciná knihovna národní. Serie XXVI. Stecky a úsměvy. Novelly a povídky od V. Schwaba. Seš. 3. a 4. po 20 h. — Anglická knihovna. Laurence Sterne: Sentimentální cesta po Francii a Italii. Přeložil E. Görlich. Seš. 5. a 6. po 24 h. — Libušíny lázně v Bechyni. Napsal dr. H. Daniel. Cena 80 h. Lidových rozprav lékař. č. 4., řada IV. — Básnické spisy Jarosl. Vrchlického. Horká játra. Seš. 1. a 2. po 32 h. — Nová země na severu. Výprava kapitána Otty Sverdrupa k severní pólě. Seš. 7. za 60 h.

J. R. Vilímek v Praze. J. Klecandy spisy: Karácson Aladar. Vojenský příběh. Seš. 5.—7. po 25 h. — Velikáni našich dějin od dra. Jar. Kosiny. Seš. 25.—27. po 25 h. — Devatenácté století slovem i obrazem. Seš. 53. za 60 h. — A. Dumas: Tři mušketýři. Seš. 27.—29. po 25 h.

Graf. společnost „Unie“ v Praze. Spisy Julia Zeyera VIII. Fantastické povídky. Seš. 6.—8. po 40 h. — Sofie Podlipské spisy VIII. Láska budoucnosti a jiné novely. Seš. 3. a 4. po 30 h. — Babička od Boženy Němcové ve skvostné úpravě, s kresbami akad. malíře A. Kašpara. Trojbarvotisk v textu. Seš. 8.—9. za 5 K.

E. Beaufort v Praze. Přítel Domoviny seš. 16. a 17: Tichý život od V. Pittnerové; Seš. za 20 h. — S. Lomnický-Redžep: Neznámá země. Obrázky a črty ze života Peršanů. Seš. 11. a 12. po 36 h.

Náš Domov. Obrázkový zábavný poučný měsíčník. Redaktor Jos. Vévoda. Roč. XII., seš. 4. a 5. Roční předpl. 4 K zasílá se administraci do Olomouce.

Týdenník Máj. Nákladem družstva spolku čes. spisovatelů Máje. Redaktor Fr. Herites. Roč. I., č. 32. a 33.

Nový Život. Měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu. Ročník 8. Čís. 5. Vede K. Dostál Lutínov v Nov. Jičíně. Na rok se předplácí 8 K.

Vychovatelské Listy. Časopis věnovaný zájmům křesť. výchovy. Řídí Al. Adamec. Roč. III., č. 8. a 9. Předpl. roč. 6 K. Administrace v Brně, na Petrově č. 1. — Kokořav a její léčení. Napsal J. M. Kadlčák. Knihovna Vychovatelských Listů. Čís. 1.

Organisované učitelstvo moravské a náboženství. Podává Jakub Posolda. Otisk z časopisu „Moravana“ v Olomouci.

Almanach léčebných míst, lázní a letních sídel českých na r. 1903. Vyšel právě u dra. Ed. Grégra v Praze v nádherném vydání za K 1·20.

Causeries françaises, francouzský měsíčník pro české čtenáře, redakcí prof. Jos. Kubína. Čís. 7. Na rok se předplácí v každém knihkupectví 2 K.

Serafinské Květy. Důležitý časopis terciářů československých. Redaktor Frant. Švábeník. Roční předpl. 2 K přijímá administrace v Olomouci.

Divadlo. Rozhledy po světě divadelním. Roč. I., č. 1. Redaktor Boh. Kavka. Vychází 1. a 15. v měsíci. Předpl. na rok K 3·50. Administrace v Praze II.

Slovníček názvů v nauce o tvarech hudebních obsažených a jich významu. Napsal A. J. Černý. Cena 30 h. Nákladem „České Hudby“ v Hoře Kutné.

Knihovna sv. Vojtěcha, sbírka spisů theologických. Vydává Dr. Frant. Šulc v Hradci Králové. Roč. VII., č. 18. Mater Admirabilis t. j. 32 rozjímání o nejdůležitějších poutních místech v zemích koruny Svatováclavské. K májové pobožnosti napsal Dr. Fr. Šulc. Cena 2 K 30 h.

Vzdělávací četba katol. mládeže. Roč. II., č. 2. Sv. Prokop. Podává A. Mlynář. Vychází šestkrát do roka za předpl. 40 h. Administrace v Praze II.

Meth. výklad nov. katechismu. Složil ThC. M. Lhotský. Seš. 31. a 32. po 36 h. Nákladem V. Krause v Táboře.

Nábytek na splátky

bez zvýšení cen na každou stanici dodává

výroba a sklady nábytku

K. V. Skuherský, Hradec Král.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

*dvě sádky na sušičkování ovoce, složené
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách*
— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vina sladká a vino šumivé (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem slatě medaile, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaile.

Vzorky zdarma a franke.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodinky**
v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, ohlady
a j. v nejmódnějších provedení
s úplnou zárukou!

**Solidní obsluha při mírných
cenách.**

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

*Důvěry hodným dávkou na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843*

Štěpařský vosk

velmi dobrý, levně nabízí

Josef Pilnáček v Hradci Král.

c. a k. dvorní dodavatel.

Výhodná koupě.

**Prodá se úplně zachovalý, pouze 2 leta v čin-
nosti trávající**

acetylenový aparát
pro 60 plamenů za 40 procent tovární ceny. —
Záruka za správný chod zaručena. — Blíže sdělí
administrace t. l.

První výroba
**věžních
hodin**
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd., doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se zárukou.
Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty
jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ru-
dlného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
k. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Klobouky
k jarní a letní sezoně
plstěné a vlněné vlastní výroby.

Klobouky plstěné
nedostižitelně jemné a lehké z továrny P. a C.
Habig, c. k. dvorní dodavatelé.

Lovecké klobouky lodenové
z továrny Ant. Pichlera v Štýrském Hradci.

Klobouky slaměné
nejjemnější i nejlevnější od pražských, českých
firm. **Formy.**

Sportovní čepice
různých druhů.

**Dětské čapky, barety, letní
mikado.**

Vše v nejhodnotnějších výběrů má na skladě

Jos. Dvořáček,
kloboučník.

**Hradec Králové, Palackého třída č. 83.
u Pražské brány.**

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleřdustoja. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporeč a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázku
se na požádání franco zašlou.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA — I.,
č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
ste i se klenutými rámy, sí-
tění i vsazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bezé vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyřlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleřdusto-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větš výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

**Kostelní
náčiní**

vlastní výroby

v hojném výběrů má na skladě

JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá odporučení po ruce. Ceny výrobní.

**Čistý
včelí
vosk**

v nejvyšší ceně kupuje

Josef Pilnáček v Hradci Král.
c. a k. dvorní dodavatel.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Čechy), založena roku 1853.
Fotografie a nákresy v velkém výběrů na přání k na-
hlédnutí franco zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 800 oltářů.

Unicum proti
dně, rheumt., ischias,
alabost a t. d.

sezona hraběcích
Annenských slatinných lázní

XIX. v Bělohradě
(severozáp. dráhy Čechy).

Sezona trvá
od 11. května do 20. září.

Nanejvýš potřebný spis tento odstraní a vyhladí z naší společnosti celé spousty bludů a omylů, které byly v otázce významu Husova příčinou nekonečných bojů, sporů, třenic a hádek a to zcela zbytečných, poněvadž proucí se strany pravidelně zápasily bez podkladu skutečnosti a pravdy, držíce se pouze hesel, která při nejlepším a nejčistším vůli správnými býti vždycky nemusí.

Nyní jedná se dále o publikaci Husových spisů a tu bylo by nesmyslem proti historické pravdě a plynoucím z ní důsledkům, kdyby se někdo chtěl proti tomu opírat. Po výkladech prof. Dra. Jos. Kalouska, jež v této příčině loni v září ve Vamberce učinil, byla by to jalová deklamace. Proto vlastně měla by býti všeobecnou snaha, aby země i stát publikaci tuto svými subvencemi usplnil. Ukončením jejím bude spornost otázky Husovy u nás ve prospěch i k užtku všech stran slušným, kulturním způsobem rozřešena.

To jsme měli za potřebné uvést, neboť „Obnova“ stále v tomto směru platně působila. Přimlouvali jsme se každoročně o sepsání životopisu Husova a dovolávali jsme se ustavičně vydání jeho spisů. Proto s oprávněným zadostiučiněním dnes k tomu přiblížíme, že k oběmu dochází.

Nejpřednější zásluhu o zbudování pomníku Husova v Praze pak má vlastně strana — konservativní. Stoupenci její svým jednáním dali nepřímý podnět k zavedení sbírek k účelu tomu provedených. Nebylo by správným před tímto faktem oči zavírat a uši si zacpávat.

Při stavbě nové monumentální budovy Musea království Českého v Praze bylo usneseno, že na jeho fronty na význačná místa mají přijíti mramorové desky se jmény historicky nebo vědecky důležitých osobností, jejichž vlasti bylo království České. Když pak byl seznam jmen osob těchto r. 1889 veřejně publikován, scházelo v něm jméno M. Jana Husa. Nedopatření toto pochopitelně překvapilo tím více, poněvadž mezi jmény na desky musejní určenými nacházelo se více takových osob, proti nimž i ze stanoviska přísně katolického bylo daleko více námitek, než-li možno uváděti proti před půl tisícem let působivšímu Husovi. Bylo-li jméno Husovo tehdy vynecháno skutečně nedopatřením nebo schválně, to nemění ničeho na chybě, která se tím rozhodně stala a jež byla uznána a napravena. Deska se jménem Husovým na budovu musejní přišla.

Příhoda tato pak udála se zrovna v době nanejvýš rozkvašené. Strana mladočeská srazila se tehdy r. 1889 vítězně se všemi stranami konservativními a po jejím prvním volebním vítězství do sněmu království Českého vypořazen byl jí další boj na život a na smrt. Popuzena byla proti ní vláda, tehdy padla slova o „prazvláštní společnosti“, místopředseda Kraus, jemuž byla vina vítězství mladočeského přičítána, byl poslán na odpočinek, na jeho místo nastoupil řízný hrabě Frant. Thun a konec konců bojů těch však byl a je, že nej-

větší většina konservativních živlů do strany té vstoupila, že opoziční tato strana stala se během času stranou vládní, tak že je dnes vlastně viděti, jak omylné názory o veřejné situaci roku 1889 panovaly —

Ale tehdy proti mladočeské straně nastupováno se všim ohněm ne politiky, ale více osobní umíněnosti, jejíž čas a běs se snad více v českých zemích nerozuzří. Následkem příkrého postupu proti tehdejšímu živlům mladočeským, jejichž vystoupení znamenalo ve mnohém skutečně a nepopíratelně potřebné pohnutí stojatými vodami, nastal protitlak a stoupenci mladočeské strany se čile hájili a oplátkou na posice a jednání příslušníků strany konservativní podnikali útoky, kteréž, což uvěsti dlužno, docházely souhlasu většiny voličstva i lidu. S tím tehdy konservativní živlové opomenuli příslušné politicky počítati.

Když pak se na podzim r. 1889 sešel nový sněm království Českého, v němž měli Mladočeši v karií venkovských obcí většinu a v karií měst vážnou minoritu, začali hýbat celou řadou otázek, jež zdály se u nás usnati. Při tom provázal je všeobecný potlesk lidu, jež byl drážděn, když mladočeským návrhům a interpelacím nebyl přán vřelý a klidný poslech.

A tu dne 26. listopadu 1889 učinil poslanec za skupinu měst Hradec Králové, Jaroměř a Králové Dvůr, královédvorský rodák a lékař v Kolíně p. Josef Šil na sněmu interpelaci, proč mezi deskami na budovu Musea království Českého určenými schází deska se jménem M. Jana Husa a žádal, aby opomenutí toto bylo umístěním desky takové na musejní budovu odstraněno.

O záležitosti této rozpředla se ve sněmovně pohnutá debata, již se účastnili vládní rada prof. Tomek, vyšehradský probošt Lenz, univ. prof. dr. Jan Křiváček, dr. Edvard Grégr a princ Karel Schwarzenberg. V této šarvátce padla zbytečně silná slova, která se pak do veřejnosti novinami dostala ještě v silnější výkladu, než-li jak se čtou ve sněmovním protokole a jimiž byla za tehdejší doby stranickými zápasů rozčilená a rozvášněná česká veřejnost tak pobouřena, že beze všeho vybízení a beze vši agitace ihned valily se ze všech stran do administrace „Národních Listů“ celé desítky zlatých na Husův pomník, což prohlášeno za odpověď národa na způsob, jakým na sněmu bylo ze strany prince Karla Schwarzenberga o době husitské mluveno. Pisatel těchto řádků jako žurnalista z povolání celou tuto záležitost den ze dne sledoval a musel vydati svědectví, že vzbuzena byla jediné podnětem stoupenců strany konservativní, jejichž tisk jí napotom vydatně podporoval a živil. Sebrání peněz na Husův pomník v Praze bylo elementárním zjevem v českém veřejném životě, s jehož city vždycky třeba každému opatrně počítati. Sluší připomenouti, že „Spolek pro zbudování Husova pomníku“ zřízen byl

teprve, až byla naň částka více než-li 100.000 zl. pohromadě.

Když se dnes i nejobnivější mladík nynější doby do protokolů události, z níž sbírka na Husův pomník vznikla, zahloubá, nenalezne v ní žádného vznětu k pobouření, jež r. 1889 celou českou veřejnost zachvátilo. Proto nutno uznati, že veřejné přání, zbudovati v Praze Husův pomník, jako mnoho věcí viselo dávno ve vzduchu a že sluk tehdejšího jednání a mluvení stoupenců strany konservativní vlastně jenom bezděčně upravil cestu a usplnil možnost k jeho uskutečnění.

Projevy odporu proti tomu, jež se během doby děly, nelze dle jejich výsledků bráti nijak vážně. Sluší totiž počítati s fakty a ta jsou, že dnes reprezentace převážně většiny českého voličstva a české veřejnosti jednomyslně k položení základního kamene k Husovu pomníku na Staroměstském náměstí přistupuje. Kdo by se tomu protivil, působil by marností tou jenom svému okolí zbytečně nesnáze a protiventství a prozrazoval by leda svou slabost. Rozumný muž se do bezúspěšného a bezvýsledného boje nikdy nepouští.

Vypsali jsme zde historii vzniku Husova pomníku neobjektivnějším způsobem a chtíti dnes proti stavbě jeho mluvíti, bylo by nevčasným a nerozumným dráždění nejširších vrstev české společnosti. Pražské konservativní listy sice jenom jaksi mimochodem sdělení o kladení základního kamene k Husovu pomníku uveřejňují, avšak jejich patroni je jako předsednictvo slavnosti té podepsali.

Přípravy ke stavbě Husova pomníku děly se po 14 let. Když odporující tomu po celý ten čas nedovedli v záležitosti té za příznivějších k tomu časů a okolností nic jiného vykonati, než-li vyprovokovati usnešení, aby Husův pomník na místě na Betlemském náměstí postaven byl na náměstí Staroměstském, dnes snad ochotně uznají, že tiché mlčení jest pro ně nejrozmumnějším stanoviskem v celé té záležitosti, k čemuž ostatně není zajisté třeba ani vybízení.

Kdo se studiem života a působení Husova skutečně obíral, každý přizná, že dnes není potřeba, aby historický jeho význam byl nějakou příčinou nových občanských nebo náboženských sporů. Právě vycházející Husův životopis a podnikané vydání jeho spisů třebas působí u nás nikoliv neobyčejnou změnu smýšlení: nynější protivníky jeho působení ve mnohém a mnohém s ním usmíří a nynější jeho ctitele ve mnohém poučí o opaku toho, co si ve významu Husově představovali.

Avšak abychom dále nemluvíli, končíme tím, že je to faktum, že se bude v Praze Husův pomník stavěti, že si toho největší a rozhodující většina reprezentace českého národa dnes přeje, že patronisaci toho převzala a tím jest srozumitelně řečeno všechno ostatní. Snad se bude toto stanovisko zde a onde nelibiti, avšak

místy průmysky a sedly, — ovšem ve vzdálí 1-3 hodin od města. V městě jest jen menší kopec s bývalým hradem „Castello“, který nad městem skutečně velmi imposantně vévodí a z okolí odevšad krásným působí dojmem a na severovýchodě při městě táhlý pahrbek s františkánským klásterem Kostanjevicí. Na sever od města valí své čisté, smaragdové vlny, většinou z pole vyschlé, časem však bouřná, zuřivá a rozvášněná Soča (it. Isonzo), hlavní řeka gorická. U Solkana, hodinu před Goricí, opouští trudnou svou cestu horskými údolími a přechází v nížinu gorickou, zabírajíc v obyčejný čas asi třetinu širokého svého řečiště, jež stále si zanášá oválnými oblázky z dávné doby diluviálního náplavu. Hravě šumí její vlny mezi spoustami tohoto vápencového kamení a v mírný jejich šum chvillemi zavznívá jen ostrý skřek překrásných, sněhobílých racků, kteří čímsi byvše vyplašení vznesou se z křídálkové, zelenavé vody nad řeku, elegantně přeletí kousek proti proudu a padnou hlučně zase na čisté vlny.

Šimon Gregorčič, kněz na odpočinku, nyní v Gradišči asi 2 hodiny od Gorice, s nejznámějších slovinských básníků (nar. 15. října 1844 ve Vrsnu na Goricku), jehož básně zčeštil V. Pakosta, opěvává úchvatně Soču nadšenými slovy, z nichž uvádím aspoň tyto verše

Krasná si, hč¹⁾ planin!
Ti měni si predraga znanka!²⁾
Ko³⁾, z gorikih prišumih dobav,
od doma se mi sdiš⁴⁾ poslanka,
nesóča mnóg mi ljub pozdrav, —
Bog sprimi te tu aréd⁵⁾ planjav!⁶⁾ —
Kakó glasno, ljubó šumljav,
kakó črtvó, krepkó skakljav,
ko sred goré že pót⁷⁾ imáš!
A ko pridereš na ravnilno,
zakaj⁸⁾ te živa radost mine?
Kaj⁹⁾ trudno lézeš in počasí,¹⁰⁾
zakaj so tožni¹¹⁾ tvoji glasi?

¹⁾ dcera ²⁾ známá ³⁾ když, jako ⁴⁾ zdáš ⁵⁾ uprostřed ⁶⁾ cesta ⁷⁾ proč ⁸⁾ co, proč ⁹⁾ pomalu

FEUILLETON.

Rozházené črty o Gorici.

Píše Franta.

Gorice, slovinsky Gorica, italsky Gorizia, německy Görz, od r. 1861 hlavní město knížecího hrabství Goricko-Gradišského, má nyní po sčítání lidu z r. 1900 s vojskem 25.432 obyvatel, většinou Italů a mezi nimi přes 4700 Slovinců, ve skutečnosti ovšem ještě víc, jelikož bylo obyvatelstvo magistrátními úředníky počítáno jako u nás v Království po „obcovacím jazyku“, čímž mnoho nerozhodných aneb neuvědomělých Slovinců bylo započteno za Vlchy. Přes to možno však říci, že je Slovinců v Gorici dobrá pětina, a význam této menšiny městské ještě vzrůstá, uvážíme-li, že okolí městské jest vesměs slovinské, a že v celém Goricku bylo r. 1900 všech Slovinců 140 582 mezi 232.897 obyvateli; mohli by tudíž Slovinci vynutiti si náležitý respekt k sobě a svým zájmům u vášnivých, ale celkem nepodnikavých a líných Vlchů, kdyby ovšem byli — svorní. Ale právě nyní brozní mezi nimi vzrůstá ona nešťastná vada kmene slovanského, prokletá a zhoubná nesvornost, vyplývající ze čtvrtého hlavního hříchu — závisť, před níž náš Rieger tak důrazně ve své závěti národ náš varoval. — Než o tom jindy.

Vlašský živel je v městě vládnoucím; správa městská je výhradně v jejich rukou, názvy ulic jsou jen italské a všemu se hledí vstřípiti aspoň náter italský. Vlaši jsou sami úžasné líní a nepodnikaví, řekl bych líní a vyděrační, ale jsou neobyčejně brdí a velkohubí. Svým ziskovým činčákům, nevkusným a tuctovým, bese stylu, bez uměleckých ozdob, kasárnický stavěným, dávají něžná, poetická i brdá jména: villa Maria, villa Minna, villa Olga, villa Ilka, villino Margheritte, vila Venezia . . ., špinavé, zaprášené, úzké ulice nesou názvy: Dantea, Verdiho, Petrarsky, Volty a jsou „corso“; nepatrný most přes městský potok, do něhož vůbec všacka nečistota a smetl městské se stěhuje, jmenují

„ponte nuovo“ a zcela obyčejnou silnici, vroubenou vždy do šeda zaprášeným plotem tuhého enonymu (brslenu), nazývají „via del ponte nuovo“. A to je v místech nejživějších; pro ulice a uličky postranní a zadní bylo by třeba použiti mnohem černějších barev při popisu, jestli by se ovšem nalezly. Ach, come bello, come bello! . . . Ujišťuji každého, že kdokoliv do Gorice od severu přijde s vyvíjenými představami o kráse a půvabech tohoto „Kurortu“, že každý, aspoň z části se sklame. Mnoho, přemnoho je, co uráží náš esthetický cit, co nás zlobí, v čem vidíme zanedbanost, nepokročlost, nepořádek. Připouštím ovšem, že lze vidět zde i mnoho nového, neobvyklého a zajímavého. Jest to zejména zdejší klima, to jasné a slunné jižní podnebí, nebe čisté azurové s intenzivním světem slunečním, báječné krásnými červánky na večerní obloze — to hoří západy rozžhaveným zlatem — i s kouzelným svitem měsíce a jižním rostlinstvem. Překvapí cizince rozložitě koruny vějířovitých palm, krásné aleje mohutných platanů, štíhlé kuzele cyprisů a thuji, obrovské kytice dracén a aloí, skvostné keře tisu a vavřínu, tuhé, lesklé listy magnolií, myrt a neobyčejně bujných břečťanů, překrásné exempláře cedrů a piní, ohnivě, zkaděšené květy velikolepých podzimních chrysanthém, bezvadné a veliké květy zimních skleníkových hyacintů, bramboříků, krokusů, kolokasií, azalií, kamelií, jež všechny hříjí svou krásou v květinářských závodech; uchvátí vás s jara na zahradách bohaté a dokonalé květy mandloní, broskví, třešní, cidonií a j. a j. . . Ale to vše jsou dary přírodní, dary, řekl bych „darmo dané“, neboť to Bůh tak bohatě pozhnal zdejší floru, s jejíž panenskou nádhrou nesouhlasí prosa lidského života a jednání.

Nebe zdejší je téměř stále jasné, slunce hřeje, páli a žhne i v zimě, stejně jasné stříbří měsíc krajinu po celý rok . . . a jen holé, pusté stráně pyramidovitého Krasu na jihu i východě a strmé, smutné vápencové stěny posledních alpských výběžků julských na severu a západě působí rušivým a nepřijemným dojmem na krajinu gorickou. Město samo je v rovině, ano spíše v kotlině, již kolkolem obklopují vysoké hory, přervané

jeho správnost jest v této chvíli tak jasná, že ji netřeba více hájiti nebo vykládati.

• • •

Při svých studiích dějin rozmanitých revolucí došli jsme k tomu poznatku, že každá revoluce dříve, než-li byla skončena, pohltila největší většinu svých původců. To jest historické dvakráté dvě čtyři, že ti, kdo revoluce vyvolali, obyčejně skutečně platného ovoce jejich neokusili, jsouce znemožnění dalšími přivaly těch, kdo z nich těžiti chtěli.

Malinký příklad této historické důslednosti jeví se nám právě v Praze. Zde ustavila a zorganizovala se strana sociálně demokratická. Bylo by nespravedlivostí a plesnivým nerozumem upírati někomu právo, aby v době všeobecného zápolení dával se od někoho zotročovati a vydírati. A proto jest věcí mužné cti ochotně přiznati, že čeští demokraté příslušného vyřízení palčivých otázek a nesrovnalostí domáhají se právem a jest-li v zápasu tou někdy přestřelí a udeří nepravého, to se stává ve vojné často. Proto také sluší orgán jejich „Právo lidu“ bráti za časopis ofensivní, který vymáhá věci, které mnohdy bezprávně drží jiní. A tu nelze jinak, než-li proti této ofensivě postaviti defenzivu. A účel jest vyrovnán, poněvadž žádný útok jinak se vyříditi nedá, než-li příslušnou obranou.

Strana sociálně demokratická byla a jest v našem společenském životě jakýmsi revolučním činitelem, snažícím se po jistých změnách. Úspěchů dodělala se v tomto směru nepochybných; musí se přiznati, že domohla se také jistého respektu; je dobře, když má příčiny a odvahu páliť se o věci, o něž jiný zaváditi nemůže nebo zaváditi se bojí. Avšak na činitelích její začíná se uskutečňovati námi výše naznačená historická zkušenost, jež jest údělem všech původců každé revoluce.

Jedním z nejpřednějších vůdců české sociální demokracie býval sázeč a nadšený vydavatel a zakladatel vlastenectvím eršičiho „Přítele domoviny“ pan Antonín Reis. Po řadu let stavěl se na kolika místech za kandidáta poslance, českou zemi ohtěl obrátiti na ruby, ale během posledního roku z veřejnosti jakoby zmizel; odpraven byl vlastní stranou, již zakládal. Proč byl odstraněn, to je zde vedlejší.

A proti některým jiným vůdcům strany té vzniká právě v Praze oposice, která jim po pražských nárožích ostrými slovy vypovídá boj, vyhlašuje, že bude proti nim vydávati nový časopis „Spravedlnost“. Prostě to zaznamenáváme jako nepochybnou předzvěst osudu a pádu některých vůdců, kteří stranu sociálně demokratickou v Čechách organizovali. Masy lidu přijdou přes ně nepochybně brzy k dennímu pořádku v čele s vůdci jinými!

Těžko se ločíš od hribův,¹¹⁾
zibélke¹²⁾ tvojeja valovja?¹³⁾
Mar¹⁴⁾ věš, da¹⁵⁾ tčecí tik¹⁶⁾ grobův,
grobův slovenskega domovja?
Obojm bol pač¹⁷⁾ tu trpíš!
V te bóli, tóžna in počasna,¹⁸⁾
ogrónna sólza se mi zdiš,
a še kot solza — krásna!
Krasna si, bistra hčí planín . . .

Ne stiskaj v meje¹⁹⁾ se bregův,
srđita²⁰⁾ čez²¹⁾ branove stópi,
ter²²⁾ tujce,²³⁾ zémle-ladne vtópi,
na dno razpénjenib valův . . .

Taková je Soča slovinská! Od jejího pravého břehu vybíhají povlovité malé kopce, brda, — Slovinci říkají „brdje“ — zarostlé místy křovím a listnatým stromovím, místy osázené vinnou révou, jež právě na nich nejlépe se daří. Pohled od Gorice odněkud z vyvýšeného místa k severu řadím k nejkrásnějším. Pod nohama zahrady zelené a řady moruší s vinnými keři, pak řeciště Soče, za ní „brdje“ s vesničkami po úbočí jejich roztroušenými, nad nimi již vlnitá pásma hor — a tam v dálce k severu, už mezi mraky, tam směrem ku Království, bílá, sněhem zdobená a mlhami zachmuřená čela alpských velikánů. Často patřím s vnitřním dojmem na tuto přírodní velebu, rád nořím zrak svůj v neposkvrněný jas horského sněhu, i v době zimní opájel jsem se velikolepou touto scénou nedbaje ani ostrého severáku, který chvillemi citlivě udeřil mi v tvář jako drsný sice, ale přímý, upřímný pozdrav horských obrů, jež tak miluji, jako vzpomínka na jiné, nezapomenutelné hory, na naše Krkonoše, v jejichž klíně jsem kdysi žil šťastný sen „horského kaplana,“ jichž zjevem denně jsem se osvětloval, jejichž krásy dychtivé jsem ssál v mladou svou duši, jimž volával jsem vatříc slovy plané:

¹⁰⁾ žalostný ¹¹⁾ kopce ¹²⁾ kolébka ¹³⁾ vlny ¹⁴⁾ snad
¹⁵⁾ že ¹⁶⁾ vedle ¹⁷⁾ ovšem ¹⁸⁾ zdlouhavá ¹⁹⁾ meze
²⁰⁾ zuřivá ²¹⁾ přes ²²⁾ a ²³⁾ cizince.

Obrana.

(11) **Trechu více logiky!** Až mi mráz přeběhl po zádech, když jsem četl v nedělní poučné příloze „Národní Politiky“, že zas jeden pan professor celou bibli — vlastně jen Starý zákon — úplně svým kritickým nožkem rozsekal. Ale hned jsem se upokojil; je to už stará veta. Už jsme jich tu měli na sta za posledních třicet let; všechny možné varianty se vystřídaly a všechny zanikly. Páni racionalisté se nemohou jaksi dohodnouti; jeden říká, že knihy Mojžíšovy psali dva spisovatelé — jiný že tři, opět jiný že čtyři — atd. a mnozí tvrdí, že knihy ty povstaly ze samých drobečků, které dohromady byly sestaveny . . . ale zeptáme-li se jich: A jak to všechno, pánové, dokážete? Tu buď vynášejí „hypothesy svobodné vědy“ aneb nám vynadají. Důkaz a moderní věda jsou tuze na štíru.

Ale k věci. Zpravodaj nedělní Politiky píše takto doslova: „V lednu minulého roku přednášel dr. Bedřich Delitzsch, professor řeči semitských na universitě v Berlíně (syn proslulého theologa a hebraisty Frant. Delitzsche), v německé východní společnosti (Deutsche Orient-Gesellschaft) a to u přítomnosti samého císaře německého Viléma II. o bibli a Babylonu. Přednáška způsobila veliký rozruch, takže císař si přál, aby Delitzsch vývody své opakoval, což tento v královském hradě berlínském učinil. Letos (12. ledna) přednášel Delitzsch o předmětu svrchu uvedeném znova a to po návratu z cesty, kterou byl do Mesopotamie podnikl, a sice v Berlíně před sborem učenců, státníků a obchodníků a u přítomnosti císaře a císařovny. Třetí přednáška slibuje konati teprve tehdy, až náhledy o názorech pronesených v první a druhé přednášce se objasní a upevní.“

Co je obsahem přednášek Delitzschových? Záležitost obrovské váhy. Běžel Delitzsch v pochybnost původnost bible, božský a nadpřirozený řáz Starého zákona a prohlašuje, že, co bible obsahuje, není originální, ale kopie převzatá z kultury assyrské a babylonské.

Reklamy dost. Fakta, která dr. Delitzsch uvádí, jsou summárně tato: Z klínového písma babylonského dovidáme se mnoho, co v bibli stojí o stvoření světa, prvních lidí, o ráji, o boji andělů atd., ergo: bible, Starý zákon jest kopií babylonského originálu.

Věru krásný důsledek! Snad by panu učenci neuškodilo, aby si přečetl — vlastně prostudoval — naši septimánskou logiku! Dověděl by se, že logický závěr oněch premis jest: Tedy fakta v bibli vypravovaná jsou nepochybná, poněvadž dva úplně různí národové totéž dosvědčují. Ale tu viděti jest onen bídný princip racionalistů: „Bible jest a priori nepravá. Vše, cokoliv věda svým bádáním na světlo přinesla, tomu nasvědčuje“. Je zajisté důkazem nad světlo jasnějším, že bible jest pravou, když fakta v ní vypravovaná potvr-

„O hory, hory v mlhavé dáli,
kéž byste vždycky na stráži stály,
aby cizinec sem se nevloudil
a nám vlast draheho pryč neodloudil;
ó hory, hory v mlhavé dáli . . .“

Přírodní krásy jsou v Gorici a okolí v skutku úchvatné, odmyslíme-li si to, co tvoří jakýsi ne-sousuvk a co je jen výsledkem ničivého lidského hospodářství; myslím touto disharmonií vláské hospodářství ve městě a ono v dějinách Krasu pověstné plenění Benátčanů a jiných hamižných a lakotných pánů, kteří zničili překrásné temější hvězdy a proměnili stráně horské v skalnatou poušť. „Historicky je dokázáno — píše o tom S. Rutar — že byl kdysi Kras vesměs pokryt lesem. Jako byly nyní holé ostrovy, Kefalonie a sv. Helena, ještě v historických dobách krásné zelené, rovněž i na celém Krasu rostly ještě za časů Římanů nejkrásnější duby. Obrovské kupy uhlí a popele v Krasových jeskyních ještě z dob předhistorických dokazují, že tehdejší obyvatelé neobyčejně mnoho dříví potřebovali. Na začátku středověku odvezli nejlepší duby z Krasu do Benátek. Zůstalo však přece ještě mnoho lesa, takže i císař Ferdinand I. r. 1521 dovolil Terstským, že smějí si dovážeti potřebné dříví z gorického Krasu, a r. 1533 ustanovil i zvláštního lesního správce pro Gorici, Kras a Istrii. Teprv v posledních 300—400 letech byl Kras v nynějším svém vzhledu spustošen.“

Městská správa je všechna nyní v rukou Vlachů a tím se vysvětluje mnoho, ač ne všechno. Vlaši jsou ovšem pohodlní a líní už jaksi „náturou“, ale přes to jsou neobyčejně hrdí a libují si ve svém „dolce far niente“, hrdí svou vlastí, pyšní svou minulostí, odchovaní v hrdosti své dějinnými tradicemi, které v podstatě své jsou sice dobré a působivé, tvoříce kořen a oporu národních snah, ale nesmí býti živeny a uměle pěstěny přilisi na úkor přítomnosti a budoucnosti, — jako se to děje právě u Vlachů uměle všude. Vyprávěl kněz, který studoval v Římě, kterak římský kazatelé s kazatelnou patheticky se loučí s posluchačstvem: Adio, Romani, adio . . .! Není divu, že tato

zena jsou národní tradicí a záznamy zcela neodvislého národa babylonského, ale říci to, bylo by to nevědecké; a poněvadž fakta popíráti nemožno, tedy se zkrátka řekne: „Bible je opsána“ a je dobře. Ale na to zapomíná přeučený pan professor, aby nezvratně a logicky dokázal: 1) že bible byla později sepsána, než památky babylonské, 2) že Mojžíš (jedná se hlavně zde o Pentateuch) věděl o babylonském originálu a 3) že ne babylonský auctor od Mojžíše, nýbrž Mojžíš z klínů babylonských svou bibli opsal. A poněvadž křesťanská i židovská tradice uvádí pro svá tvrzení fakta, musí si i přeučený pan professor historická fakta zaopatřiti; pokud to neučiní, zůstává jeho tvrzení vědeckou hypothesou a každý je v právu postaviti mu naproti svou hypothesu, že totiž pan doktor má o kolečko víc. —

Stejného náhledu se mnou jsou křesťanští i židovští badatelé, kteří — a s tím se ani nadšený dopisovatel Politiky netají — prof. Delitzschovi vytýkají, že soudí ukvapeně a bez přesných vědeckých dokladů. Je to zkrátka stará komedie a dlužno se diviti, že po tolika a tolika různých racionalistických teoriích, „které dnes jsou a zítra do ohně vrženy bý-vají“, se ještě najdou lidé, kteří lecjakému průšáckému nafoukanci dopřávají sluchu a jeho nedokázané výmysly za vrchol exaktní vědy považují.

Politický přehled.

Parlamentní situace ve Vídni jeví se stále neutěšenou. V plenárních schůzích sněmovních dělá se málo a ve výborech ještě méně. Ve výborech vyrovnacím a celním se jen hodně mluví a nejdůležitější položky se odkládají. Parlament bude pryč zasedati dlouho do léta. A kdyby dosti rychle nepracoval, bude pryč rozpuštěn. Minulý týden jednala poslanecká sněmovna ve dvou schůzích o zprávě sociálně politického výboru, týkající se rozšíření nedělního klidu při živnostech. Těchto dnů předložena byla sociálně politickému výboru osnova zákona o pensích soukromých úředníků a byla v něm částečně též přijata.

V Trebenicích v Čechách konala se dne 16. t. m. za účastenství německých stran z Čech ustavující schůze německé národní rady pro Čechy. Ústavověrní velkostatkáři se do schůze nedostavili. Něm. národní rada tedy založena, ale s vyloučením křesťanských sociálů.

Na vídeňské technice došlo v poslední době k prudkým srážkám mezi všenněmeckými a katolicky smýšlejícími studenty. Rovněž i na inšprucké universitě při zahájení italských přednášek servali se do krve italsí a němečtí studenti.

Parlamentní poměry v Uhrách dosud se nezlepšily. Ve straně liberální ukazují se známky rozkladu, což je povážливо pro vládu. Mluví se už o změně ministerstva.

upřílišená hrdost, toto spoléhání se na slavnou minulost, tato uměle vypěstěná a vyhýčkaná domnělá superiorita kmenová působí zlobně na energii, čilost a pracovitost národní. Tím se vysvětluje částečně ten nepořádek, nepokročilost a zanedbanost v jižních teplejších krajinách, způsobená ovšem i vlivy zevnějšími, vlivem krajiny, podnebí, ústředí, v němž ono obyvatelstvo žije. To vysvětluje a snad i omlouvá povážlivé městské hospodářství v Gorici. K úplnosti však třeba jest dodatí zajímavý, nový fakt, který nedávno zaznamenaly časopisy gorické. V Gorici začalo velmi vřítí mezi obyvatelstvem proti nynější městské správě, takže někteří „otcové města“ byli přinuceni vzdáti se svých mandátů s projevem podestovi (starostovi), že nemají důvěry občanů. Nespokojenost propukla proto, že se městská rada zajímala jen o italské liberální principy, šířila v městě nejkrásnější vláský irredentism, který nenávidí zuřivě vše, co je slovinského a i rakouského, a opouštěla i zanedbávala nejnutnější potřeby obyvatelstva v oboru hospodářském i kulturním. Nastává tedy krize v městském zastupitelstvu, a zejména Slovinci očekávají, že snad změna tato bude blahodárnou.

Město trpí nesmírně prachem, jelikož ulice většinou nejsou dlážděny a silnice středem města procházející a stále neobyčejně oživené nejen kočáry a drožkami, nýbrž i těžkými a nemotornými vozy nákladními, na nichž se převážá uhlí a dříví do továren na papír a celulosu za Gorici a od-tamtud se odváží na nádraží papírové výroby a tkaniny z druhé továrny, jsou ve stavu smutném, nemají náležitého a pevného podkladu, a drobný štěrk, jímž stále silnice se pokrývají, brzy široká kola nákladních vozů rozdrťí, na prach rozemelou a silnici hluboko rozřežou.

Více ještě nežli prachem trpí Gorice nedostatkem vody. Už v zimě stávaly zástupy služek u několika městských kašen, jejichž trubičkami spíše kapal, nežli tekli slabounké praménky vody a nyní téměř vysychá. Ve skrovném městském parku stojí bazén s obvyklými zlatými rybičkami. Uprostřed je kovový vodotrysk — věčně suchý. Nad škeblovitou mísou sedí na delfínech čtyři

Chorvatské nepokoje nabývají broživé tvářnosti. Všeobecný hněv obrací se proti bánovi, který dnešní stav zavinil. Deputace vynikajících Chrvatů z celé země odeběře se v nejbližších dnech do Vídně, by žádala za audienci, v níž by císaři pravdivě a věrně referovala o situaci v Chorvatsku.

Strážky a zatýkáni jsou v Makedonii na denním pořádku. Střhání všech Bulharů bez rozdílu činí situaci v Makedonii velice vážnou. Konečně přý zakročilo turecké vojsko také proti odbojným Albancům ve Starém Srbaku.

Z činnosti katol. spolků.

Z Liběšat. Dne 10. května 1903 potěšila naši katolickou Jednotu svou milou návštěvou sl. Františka Jakubcova z Tuhane. Po zahájení schůze předsedou p. Frant. Sedláčkem ujal se slova a vložila nám důkladně, kdo je pravým stoupencem strany křesť.-sociální. V úvodě své řeči ukázala na rozdíl mezi stranou naší a stranou sociálně-demokratickou, ukázala dále potřebu, by členové spolků našich znali program strany a také jej v život uváděti, hlavně aby ti, kteří katolický podporovali za příkladem sociálních demokratů, kteří pro svůj echopni jsou každé oběti. Čeho lze se domoci soustavnou, cíle vědomou prací a dobrou organizací, to ukazují křesť. sociálně-dolnorakouští. Ze slova ctěné řečnice padla na půdu úrodnou, vidno z toho, že po řeči její přihlásilo se 44 členů za odběratele nového týdeníku „Meče“. Jednota naše děkuje slovně za její obětavost, nemá vroucnějšího přání, než aby Bůh dal jí hodně mnoho zdraví, aby působiti mohla statně a vytrvale jako dosud k duševnímu a hmotnému zúčastnění žen a dívek našich. Příteli členská schůze bude dne 21. června b. r. „Zdař Bůh!“

Katol. nář. Jednota Černilovská pořádala dne 16. a 17. máje přednášky. V sobotu přednášel vp. Jos. Mynářik „o sv. Janu Nep. a jeho odpůrcích“. Probral znalce a přednesl velice napínavě své thema — bouře pochvaly provázela výbornou řeč. — V neděli pojednával vp. katecheta Fr. Jukl „o českém státním právu“. Podal jeho definici, rozdělení, dějinný vývoj, útoky naň i poměr nynějších politických stran českých k němu. Byla to rovněž přednáška znalce, podaná elegantním způsobem. Posluhačstvo vděčně i zde hluchně vzdalo pochvalu za milou i poučnou řeč. — Předsednictvo rovněž projevuje své díky a těší se na pokračování. — Obě schůze byly jako obyčejně přetahy navštíveny — pozornost posluchačů vzorná. Zdař Bůh!

Z Hradce Jindřichova. Konečně i u nás došlo k založení oddělení Všeob. sdružení křesť. dělnictva. Dne 17. května t. r. ve 2 hod. odp. svolal Katol. lidový spolek za účasti Tovaryšské jednoty a katol. spolků z Kuznědu a Kardašové Řečice veřejnou

amorkové a hrozivě mříť kopími na hlavy svých „otců“, jako by je chtěli donutit, aby z malých rourek, jež drží v hubách, vypustili přece aspoň kapku toužené vody. Ale marná hrozba, marné úsilí. Spíše by snad tyto mořské potvůrky zapískaly na jednoduché svoje píšťalky, nežli by vydaly trochu věru vzácného moku. Shledal jsem, že jen na největší svátky začne z toho banálního, nekusného vodotrysku kapat trochu vody. A „otcové města“ stále se radí o vodovodu, jezdí na komise, hledají prameny, prozkoumávají okolní krajinu, berou tučné diety, a časopisy zlomyslně poznamenávají, že si z občanů dělají blázny.

Končím tuto črtu výňatkem ze slovinské „Soče“, vycházející v Gorici. Posuzující budoucnost, rozvoj a úlohu města po skončení bochyňské železnice, která půjde přes Gorici a spojí kolejemi nejrozvítější a nejprůmyslnější země střední Evropy s Terstem a mořem jaderským a vytýkající věčné četné nedostatky tohoto města píše: „Je zřejmo, že správa naší obce není správou moderní, jaká jest dnes ve větších městech velenutna. Cizinci, který přišel poslední týden do Gorice a viděl překopávat ulice, montovat a stavět elektrické vedení, snad se zdálo, že nastal v našem městě obrát k lepšímu. Ale i když bude svítit elektrické světlo po ulicích gorických, zůstane přece ještě Gorice maloměstskou, jako byla dosud. Nikdo si v Gorici asi nestěžoval do osvětlení, bylot zcela dobrá! Nač tedy zaváděti elektrické světlo? Připadá nám to, jako by se oblékl žebřák, který je živ, hladov a otrhan, v šarlatový plášť. Každý kdo cítí snahu a tužby po moderní správě, jistě se hrozí všech těch nedostatků, které mu v Gorici každou chvíli bijí do očí. Sotva vyjde člověk na ulici a již pozoruje to či ono, co nespovídá zrovna o skutečné moderní správě gorické obce. Jsou to sice snad maličkosti, ale vrhají velmi špatné světlo na městskou správu. Upozorňujeme jen na psoiry uprostřed města. Jedině Zola by dovedl popsat smrad, který vane z těchto čistě vlásky jednoduchých záchodů a najíti vhodných výrazů pro vše to, co uráží naše oko. Zdá se nám skoro, že se má takovou a podobnou ničemnost dokázati italský ráz našeho města. Třeba jest přece cizinci poskytnouti něčeho z italské „malebnosti“, neboť jiného nemáme, o čem by se mohl zmíniti Bäckker v cestovním průvodci, ani krásných chrámů, ani znamenitých obrazů, ani pálců, ani ničeho, čím se vyznamenávají jiná italská města.“ (Soča 11/4 o3.)

Taková je Gorice a její poměry pravdivě, neustranně a stručně načrtnuté. —

spolkovou schůzi. Předseda p. Fenzl zahájiv schůzi, udělil slovo p. J. Urbanovi, předsedovi Všeob. sdružení z Hradce Králové. Pan řečník vylíčil nynější postavení dělnictva, vložil důležitost odborového sdružování. Otfepané výklady zástupce národního dělnictva a sociální demokracie byly po zásluze odbyty. Tentokrát se zase ukázalo, že ašerou pražskou a olomouckou nejme dosud tak skleslí a bezmocní. Výsledkem schůze bylo, že se z Jind. Hradce a Kardaš. Řečice přihlásil značný počet členů ke Sdružení. Další činnosti „Zdař Bůh!“

Zprávy místní a z kraje.

Papežské Konsistorium bude konáno v polovici června. Tu bude též njdp. biskup Královéhradecký Dr. Jos. Doubrava prekonisován.

Svatojanská pouť přes pošurné počasí vydařila se znamenitě. Na tisícce poutníků přišlo se pomodlit do krásného kostelíku seminářského k velikému patronu české země. Pontifikální mši sv. sloužil za čestné asistence vysp. Magr Dr. Al. Frýdek, kapitulární vikář. Na kůru zapěl ctpp. bohoslovci mši Diepoldovu, Auerovo Offertorium a Hallerovo „Pange lingua.“ I pobožnosti týdnů Svatojanského se konají za čestného účastenství věřících.

Oslava V. Vlad. Tomka v Hradci Kr. koná se v sobotu 23. května 1903. — Program: 1. Slavnostní uvítání v aule obchodní akademie o 11. hodině dopolední. 2. Přednáška univerzitního profesora Dra. Jar. Golla v městském divadle Klicperově o 7. hod. večerní. — Úbor slavnostní.

Ustanění Borromaea. Kulturní a humanní působnost hradeckého Borromaea nebývá dostatečně oceňována ani v těch kruzích, jichž přímo povinností jest, aby kulturní ústavy podporovaly. N. př. různě c. k. daně, odváděné státu ještě za to, že ústav pomáhá kulturnímu státu v jeho povinnostech, nevědí zrovna o velikém ocenění humanního ústavu na místech povolání. Proto jest to tím petičitelnějším zjevem, když soukromníci dovedou působnost ústavu oceniti. Tyto dny dostalo se Borromeu daru 500 K od jistého p. faráře, jenž chtěl tím odvděčiti se ústavu za to, že po 5 let vychovával jeho přibuzného. Dar tento přišel ústavu tím více vhod, protože obět, přinešená novostavbou zdravotním a pedagogickým požadavkům, přivedla ústav do dluhů přes 200.000 K dítajících. Kdyby rozpomenuli se též na státní ústav jiní, kteří kdysi poušili jeho výhod, sešla by se značná částka ve prospěch příteli studentské generace.

Tisk ve službách protestantů. Několik českých listů přineslo slovně souhlasnou zprávu o uvěznění 9letého děvčete v prasečím chlívku. Každý poznal, že jeden a týž pramen poskytl látku k hrůzostrašné této historii. Jak čistým tento pramen byl, prozradila „Osvěta“ v č. 38. svou poznámkou, že obviněný rolník V. Rezek z Divce „jest velice horlivým členem katolické jednoty černilovské, která shromažďuje v sobě výkvět víry, zbožnosti a dobrých mravů.“ Nechtěli jsme předbíti zavedenímu vyšetřování tohoto vykičeného případu, ale útoky stranického listu nás nutí objasniti čtenářstvu situaci. Celý případ nese na sobě známku náboženského napjetí mezi katolickým a helvetským občanstvem v Divci. Do nedávné doby byla katolická polovina tak snášlivou, že do obecního představenstva volila vesměs jenom protestanty. Poslední dobou však dopadly volby sice též dle zákonitých předpisů, ale ve znamení katolického probuzení. Katolíci volili si do správy obecní své lidi dle své poplatní sily a tím dopustili se „ktivdy“ na snášlivě dosavadní své obecní vrchnosti. Vydáno bylo heslo odvety a obětí tohoto hesla stal se katolický rolník Václav Rezek. Děvče Anna Horáková přistihena byla po několikaletém předchozím napomenutí při polní krádeži čeledínem p. Rezka. Čeledín děvče chytil, dovedl ku svému hospodáři, aby ji tento předvedl starostovi na potrestání. Na dvoře však hospodář děvčeti trest promnul, ale pohrozil mu, že děvče přitáhne zavě do prasečího chlívku, k němuž také děvče pro výstrahu zavedl. Do vnitř však děvče nezavlel a proto nemohlo dostati „křeče“ z tohoto „surového“ skutku. Pan Rezek jest náhodou zamožný rolník a katolík, kdežto děvče Horáková jest chudý sirotek a evangelička. Jest zcela pochopitelné, že, bude-li p. Rezek uváděn z činu, jehož se nedopustil, přijde onemocnělému děvčeti katolická podpora vhod. Jak jsme dolechlí, nemohla přý soudní komise sjistiti žádných křečí na Horákové, proč bylo děvče dopraveno do zdejší veřejné nemocnice, aby bylo podrobeno delšímu pozorování. Přáli bychom si, aby toto „pozorování“ bylo brzy skončeno a celý případ řádně vyšetřen. Prozatím jenom konstatujeme, že protestanté dovedou náležitě využiti denního tisku ku své agitaci. K případu tomu se ještě vrátíme.

Chrudim o „Osvětu Lidu“. Chrudimský starosta p. Dr. Havelka pravil ve schůzi spofitelního výboru za souhlasu přítomných o „Osvětu Lidu“, že každý občan musí se s hnusem odvrátiti od toho nejmirnějšího listu českého. Neuvádíme tuto kritiku jako něco nového a překvapujícího, ale jako ukázkou občanské statečnosti, která dovede i revolverovému plátku postaviti se přímo do obranné fronty. Někde jinde by odrasili „Osvětu“ jinak, třeba nějakým insertem aneb prosebným dopisem. Nechrošeno jest dnešní dobou vzácným zjevem.

Ze Všeob. sdružení křesť. dělnictva. Schůze ústředního výboru v Hradci Král. dne 16. května. Přítomní: Urban, Pochmon, Jenšovský, Lábus, Luštinec, Andrlík, Polák. Podpory nemocných uděleny: Fr. Duškovi z Ústí n. O. (7 dní chlípky) 8 K, Horákově z Choltic (7 dní nemoci hrtnu) 8 K, A. Hejnovi z Úpice (7 dní nervosa) 6 K. — Přijati členové: A. Motýčka II., J. Parma II., A. Vyhánek III., F. Matějka III., A. Kvapil III., všichni z Kysperka. Fr.

Šimková II., B. Heřmáková III., F. Slavíková II. se Sedle.

Akademie v penzioně císaře Františka Josefa I., pořádaná 17. května, vydala se znamenitě. Ač trvalo dlouhou dobu, než byl program čtrnácti čísel vyčerpán, naslouchalo velice čestné posluchačstvo hudební a pěvecké produkci s živým zájmem a častým potleskem až do konce. Sborové spěvy, nastudované pilně do všech dynamických odstínů, zrovna okouzlili. Brilantní a neznadný „Furiant“ Dvořákův přednesla slova Bohatova s úchvatnou bravurou. Jak starší chovanky, tak i drobtina ve všech čalech si vedly jistě a sručně. Těšme se upřímně na produkce příští.

Mladí zlesnomě. Dne 18. t. m. sátlí strážník p. Zaloudek tři výrostky s Nov. Hradce Král., kteří obcházejíce dům od domu žebrali. Když je vedl po schodech, sprotivili se mu a skočivše srazili ho k zemi, při čemž si vymkl palec u ruky. Dva utekli, třetí pak, když nechtěl strážníka následovati, prozatím propuštěn, ješto je znám. Nezvedenci pak za „hudebním“ mostem přepadli studujícího ze IV. reálné školy Jos. Svojtíku a vsali mu klobouk, vyhrabující mu sabitím, bude-li jich pronásledovati. Před tím spáchali na několika místech řadu krádeží. Jsou to patnáctiletí výrostci A. Tinka, R. Panenka a Šupka. Záhodno, aby zdejší občanstvo žebrající mládež od prahu svého odkázalo a poskytováním almužny nedávalo jí příležitost k sločinnému jednání.

Krádeže. J. Duben, 25letý sklepník s Plotiště, odcizil dne 14. t. m. v dělostřel. kasárněch dělostřelci R. Jindřichovi kufr s rozličnými věcmi v ceně as 30 K. Byl však druhého dne zatčen a ukradený kufr nalezen. — Při svatojanské slavnosti byly v seminářské zahradě žáku obecné školy Fr. Skalického ukradeny stříbrné hodinky s řetízem, a jednomu p. bohoslovcovi černý kabát.

Valná hromada diecéšní jednoty cyrillické v Hradci Králové konala se dne 12. května 1903 za přítomnosti 18 členů v Adalbertinu po 6. hodině večerní. Dle jednotelské zprávy čítá Jednota 356 členů platících, z nichž zakládajících členů s příspěvkem 20 kor jednou pro vždy jest 34, skutečných s ročním příspěvkem 2 kor. 94 a příspěvkových s ročním příspěvkem 1 kor. 228. Členů účinných jest 60, z nich 48 dam a 12 pánů. Úhrnem tedy jest členů 416. Liturgický sbor zpíval o slavných službách Božích v kathedrálním chrámu Páně. Jednota chtěla pořádati 23. listopadu 1902 hudební večer, což však nemožným se stalo smrtí zakladatele a prvního protektora Jednoty, nejd. p. biskupa Eduarda Jana. Hudební večer s bohatým programem pořádala teprv 16. února 1903. Připravován též byl duchovní koncert ku příchodu nového nejd. p. biskupa, než provedení v tomto správním roce nedošlo, jelikož dosud vjezd svý do Hradce Králové neslavil. 30. května 1902 pořádala Jednota cyrillické exercicie jednodenní v Dašicích s velmi dobrým zdarem. Též v Polné měly býti 26. června exercicie, než překaženo to nemocí ředitele kůru a pohybem říd. učitele v Přibyslavě v týž den. Za to konal předseda Jednoty 5 cyrillických cvičení na ženském paedagogiu v Chrudimi 28. května, 14. června, 7., 12. a 14. července 1902. Cyrillický směr pěstuje se v mnohých farních osadách diecése, byť vůde farní jednoty cyrillické formálně zřízeny nebyly. Příčinou toho bývají obyčejné místní poměry, zřízení jednoty stěžující. Jednota utrpěla v 9. roce svého trvání více bolestných ztrát. Zemřel 30. listopadu 1902 zakladatel a i. protektor jednoty, nejd. p. biskup, jenž o cyril. jednotu získal sobě veliké zásluhy podporovav jednotu jak hmotně, tak i mravně. Mimo to vykásal v hradeckém biuk. semináři přiměřený počet hodin pro pěstování chorálního a liturgického zpěvu a aby opravdově pracováno bylo, nařídil pololetní zkoušky, jimž sám vždy předsedal. Při svěceních kostelů dbal vždy přesného církevního zpěvu, za kterýmž účelem brával s sebou bohoslovce; také významným listem pastýřským povzbudil činitele kostelního zpěvu k účinné práci reformní a vydal diecéšní zpěvník „Oltář“, postarav se o správné k němu nápěvy a průvod varhan. Lze vůbec říci, že šlechtetné srdce jeho toužilo po tom, aby v celé jeho diecési zazníval ve všech kostelích přesný spěv církevní jak u oltáře, tak i na kůru a tím větší aby povzbuzeni byli k pilnému a zbožnému navštěvování služeb Božích. Dne 7. dubna 1903 za ním odešel jiný veliký příznivec Jednoty a přesného církv. zpěvu, nejd. p. opat šelivský Ferdinand Bursík, jenž hmotně i mravně podporoval farní jednotu cyrilickou v Želivě a zvláštní přízeň jí prokazoval, že vykásal jí místnost ke cvičení ve vlastním opatěm přibytku. Zemřel ještě více horlivých členů Jednoty jak kněží, tak laiků. Kde noví příznivci nakloní se Jednotě? — Výbor konal 7 schůzi. Pokladní zpráva vykasuje následující data: Zůstatek za správní rok 1901—02 obnášel 1021 K 69 h, nový příjem byl 314 K 18 h, takže úhrnný příjem za rok 1902—03 obnášel 1335 K 87 h. Vydání činilo 104 K 93 h, takže hotovost pokladní na konci posledního správního roku činí 1230 K 94 h, proti loňsku o 209 K 25 h více. Při volbách místo odstoupivšího místopředsedy p. c. k. finanč. rady Dra. Al. Šimka zvolen p. J. B. Holzbach, pokladnictví Jednoty místo p. B. E. Tolmana, knihkuce, svěřeno jeho synu p. Jiřímu Tolmanovi, po vlp. vikariatu Říbovi zvolen za ředitele Jednoty pan prof. D. Orel, členy výboru stali se p. prof. J. Veverka a vlp. Jiří Šahula, za náhradníka zvolen p. Jos. Polák. Předsedou opětne zvolen Dr. Jos. Mrštík, jednatelem sádal p. řed. Vl. Sekera, náhradníkem p. Boh. Byba a revisory účtů pánové Dr. Reyl a prof. Veverka. Zemřelým členům projevna pocta povstáním a odstoupivším členům výboru vysloveno poděkování zaslané Jednoty. Lze doufati, že Jednota pod protektorem nového nejduš. p. biskupa Magr. Dr. Jos. Doubravy, slovněho znalce a příznivce hudby a zpěvu, prospívati bude i na dále a se zdarem plnití bude úkol, k němuž zakladatelem svým byla určena.

Všeobecné užívání korunové měny. C. k. okresní hejtmantství v Hradci Králové na základě výnosu c. k. místodržitelství ze dne 18. dubna t. r. vyhlásilo následující, dle něhož třeba se řídit: Jest

dobře známo a častým předmětem stížností, že se počítání v méně korunové, ačkoli jest již povinné od 1. ledna 1900 zavedeno, ještě nevdělo v širokých vrstvách obyvatelstva, a že veliký počet, ne-li převážná většina obchodníků a živnostníků užívá ještě stále počítání v rakouské měně. Není pochyby, že tento stav není naprosto v pořádku, ba jest se stanoviska provádění opravy měny dokonce povážlivý. Mimo to má se následek pro obecenstvo řadu nepříjemností. Lpění na počítání v rakouské měně v soukromém obchodním styku mohlo míti potud ovšem jakési oprávnění, aneb se alespoň vysvětlovalo, pokud prostředky platební zněly částečně na rakouskou, částečně na korunovou měnu. Poněvadž se však nyní, a to od 1. ledna t. r. vydávají platební prostředky pouze na korunovou měnu znějící — s výjimkou slatníků, které mají soujmáti na přístě v rakouském peněžnictví podobné místo jako tolar v německé říši — odpadá pro další lpění na počítání v rakouské měně také poslední důvod a musí se nutně k tomu působiti, aby od nynějška i v obchodních stycích vešlo v užívání počítání v méně korunové, a aby účty, údaje cen zboží atd. byly vydávány v korunách a haléřích. Korporace, fondy, spolky a ústavy, které jsou pod veřejným dohledem aneb jsou zavázány ku veřejnému kladení účtů aneb veřejným účelům slouží, jsou bez toho ve smyslu ustanovení císařského nařízení ze dne 21. září 1899 č. 176 ř. z. a ministerského nařízení ze dne 27. února 1900 č. 63 ř. z. povinny vésti knihy a účty ve méně korunové. Nyní pak vysvítá se na základě výnosu c. k. ministeria vnitra ze dne 23. března 1903 č. 1786 na popud ministeria financí i takové korporace, spolky a ústavy, pro něž takovéto zákonné povinnosti není, aby na přístě pouze korunové měny používaly, tak aby tato ve všeobecné užívání vešla. Také na široké obecenstvo budí v naznačeném směru působeno poukázáním k tomu, že jest ve vlastním zájmu soukromníků, když užívají zákonitě měny.

Oheň. Dne 16. t. m. v domě č. 84 v bytě p. Štolbové vybuchla hořící lampa, při čemž se vznal nábytek. V uzavřeném bytě té doby nebylo nikoho. Na štěstí byl však oheň v čas spozorován a domácími uhašen. — Ve Lhotě pod Strání u Hradce Králové vypukl dne 19. t. m. o 4 1/2 hod. ranní z neznámé příčiny oheň v přibytku p. Lankaše; v krátké době rozhořel se zhořbný šival tak, že ubožáci přišli o všechnu svůj majetek.

Ze Seelice. V městě našem bude dne 1. června t. r. otevřena opatrovna vydržovaná spolkem „Lidumilem“, jehož bývalý předseda zdejší vdp děkan má o uskutečnění její zásluhy největší. Když však dle přání šlechtického neznámého dobrodince chtěl uvést do opatrovny řeholní sestry, povstal proti němu suřivý boj, který taběhl i do osobních zájmů a skončil tím, že přijdou sem opatrovnice evéské, kterým většina obecenstva nepřeje. — Již letos na novém hřbitově bude postavena kaple dle plánu arch. Münzbergera, na níž přispěl značně jeden zdejší rodák i jiní páni i celá osada. — Nové městské zastupitelstvo se tuží; nová silnice do Kvásin, nové chodníky, založení parku, jatky atd. svědčí o snaze nejlepší. Jen si jest přáti, aby otázka ředitelů kůru co nejdříve uspokojivě pro všechny rozřešena byla.

Jednodenní cyrilské exercicie v Heřmanově Městci pořádá královéhradecký diecéšní jednotá cyrilská ve spojení s domácím chrámovým sborem v úterý svatodušní, dne 2. června 1903. V 9 hodin bude spřávaná mše sv., při níž a po níž provede domácí chrámový sbor rozličné skladby církevní, na to bude míti přednášku o zásadách pravé církv. hudby dp. Václav Jurkovič, viceřektor Borromaea a docent cirk. zpěvu v biskupském semináři v Hradci Králové a po té konána budou praktická cvičení ve zpěvu chorálním a lidovém dle Oltáře a Nápěvů k němu. Cvičení zakončí se společným obědem v hotelu u Bileho Beránka. (Convent za i K.). Přihlášky na exercicie přijímá do 1. června veled. děkanský úřad v Heřm. Městci a p. Quido Havlaša, ředitel kůru tamže. V přihlášce budiž uvedeno, zda p. t. účastník účastní se oběda a přeje-li sobě, aby mu opatřen byl Oltář a Nápěvy.

Z husitského evzdání kozojeckého. Že v řadách moderního husitského hnutí stojí v nynějších dobách i někteří učitelé, jest všeobecně známo a není se tomu diviti; bojovati proti katolické církvi se musí a dle známého hesla „účel posvěcuje prostředky“ použije se k tomu prostředku jakéhokoli, lži a třeby i nešťastného kacíře Husa. Tak na př. na jedné škole blízko Kozojeď učitel husita poučuje své žáky o době husitské jako nějaký učený profesor na universitě. Prameny svých učených výkladů ovšem dětem necituje, ale dle všeho musí to býti spisy, před nimiž by každý pravý Čech, vlastenec, měl skloniti svou hlavu „Církev prodává odpustky — Hus hásal proti nim a za to byl upálen“. To jest jedna učená věta z přednášky páne učitelovy. Řádi bychom tomu uvěřili, ale podíváme-li se do českých dějin a všimneme-li si, co uvádí o příčině upálení Husova protestant Palacký, jehož „České dějiny“ snad ten pán ku svým výkladům prostudoval, neohlédáváme nikde důvodu takového, ale v knize XI. č. 3. str. 120. Čas. Dějiny Palackého čteme slova, že „hlášení odpustkův k obráně Církve není nic ani nového ani neobyčejného a že věřícím nesluší se staviti papěři za soudce“. Dále, že ne Husovo kázání proti všelijakým nepořádkům a pokleškům mezi kněžístvem bylo příčinou jeho upálení, nýbrž že bludné učení, jež nechtěl odvolati, zavinilo ukrutné jeho usmrcení, shledáváme v téže spise (knih. XI. č. 3. str. 183.) ve slovech „K vyšetřování M. Husa ustanovil sbor dne 6. dubna čtyry nové kommissary, kardinály Petra z Alliaqu i Viléma Kordianského, biskupa Dolského a opata Cisterckého, ježto přijmouce k sobě i jiné preláty a doktory měli vyskoumatí netoliko Husova, ale i Wiclefovo učení. Kommissarové té vyslychali vězně na Gottlieben několikrát soukromí . . . Ovšem ale slym bylo znamením odsouzení 45 Wiclefových článkův, které již v osmém valném posezení dne 4. máje 1415 stalo se; neboť jakmile Wiclef se arciakoře odsouzen, nemohl konec koncem ani Hus toho zniknouti“. Dále l. c.

na str. 189 „Výslech třetí a poslední, jenž se stal dne 8. června, byl nad jiné důležitější a rozhodnější; týkal se článkův pohorlivých, jichžto ve spisech Husových nalezeno a čteno 26 vytažených z jeho Traktátu o církvi, 7 ze spisu proti Páledovi, 6 ze spisu proti Stanislavovi se Znojma. Poněvadž pak spisové tyto šelili vesměs proti zásadám od katolických doktorů na synodě dne 6. února 1413 hájeným, všecko dnešní vyjednávání obíralo se jen s naukou o moci, ústavě i autoritě veškeré hierarchie křesťanské. Pro lepší dolůžení správnosti výtahův srovnávání a čtení jsou článkové ti také v Husově autografu (rukopise), při čemž kardinál Alliaqu několikráte pozor k tomu obracel, že článkové ti ve spojení s celkem svým ještě horší smysl dávají než porušu“. Dále pravdu tu potvrzují nám i slova krále Sig-munda, pronesena k Husovi (táť kniha č. 4. str. 188) „Chtěl-li bys ale urputně státi na svém, otcově dobře věděti budou, že s tabou nakládají mají. Já jsem jím připovídal, že kacíře nikdy zastávati nebudu, ba chtěl-li by kdo urputiti se v kacířství, já první vedl bych ho na hranici k upálení. Proto radím ti ještě jednou, dej se na milost, a to co nejdříve, abys neupadl u vinu ještě větší.“ — „Hus nebyl připuštěn ani k slovu a bez dlouhých přitahův v Kostnici k smrti odsouzen a upálen“. Tak zní jiný kousek moudré historické přednášky p. učitele. Co praví Palacký? L. c. na str. 196 čteme něco jiného. „I nelze zapřít, že sbor i tenkrát ničeho neob-měškal, cokoli naň jen slušelo, aby vrchu přis-nosti vyhnouti se mohl. Usilováno znova, do-brotou i přisností, přemlouváním i hrozbami na-věsti Husa, aby vrátil se opět do lůna církve. S přá-telem on laskavostí a péčí snažil se předejítím ne-jmenovaný jeden prelát, jenž nad jiné všecky zřekal byl sobě Husovu důvěru, aby obrátil ho zase na cestu spasení a odvolání. Také Štěpán Pálec, někdy důvěrný jeho přítel, nyní krutý odpůrce, přišel do šálaje, po-košle se dotýkati stran dávno zalehlých. Opětované deputace od sboru, jichž i nejvýznamnější oudové, jako Alliaqu a Zabarella, se účastnili, způsobily konečně, že se zdálo, jakoby oni a ne Hus ku prosám bý se utkali“. A jinde na str. 190 l. c. „Po přečtení všech těch urážlivých článkův mluvil kardinál Alliaqu k Husovi opět: Nyní se má před sebou dvojit cestu, buď dáti se cele do milosti a moci sboru i po-drobiti se naprosto nálezu jeho, aneb stojí-li na mněním svém, pokračovati ještě dále u vedení pře; on že dobromyslně radí k prvému, aby neuválil pro-dlouženou svémyslností ještě těžší vinu na sebe; a v též smysl mluvili také jiní prelátové. Hus dne 1. července odevdčil se písemně, že odvolati nemůže, ani nechce“. Na str. 197 v téže knize č. 4. uvádí Palacký: „Sbor, neměl-li jemu přivědčiti a dáti se od něho posleze i mistrovati, musel konečně přikročiti k odsouzení jeho, jak toho žádali zákonové církve“. Nuže, jak se to srovnává s tvrzením pana učitele? Nemůžeme k slovům páne učitelovým připo-jiti nic jiného, než známé heslo Voltairovo: Lžete, lžete, lžete a odvážlivě tupte! Na jiné kousky si po-avstíme jindy.

Z Časlavského kraje. Rozvířená hladina politického života zůstává nás tu celkem klidná. Ne že by snad byla u všech voličů bezmezná důvěra k delegaci české, ale že v hlavních ohniskách volebního okresu vedoucí kruhy i jich opposice mají dosti práce s vlastní domácností, to jest s obecními či městskými volbami. Brání tedy obecná politika dělati politiku vysokou. Aby pak nedůvěra proti poslanectvu klidně již v zárodku byla zadržována, chystá se kraj-ský újezd důvěrníků ze všech 14 okresů soudních bývalého kraje Časlavského, na němž má býti poro-kováno nejen o situaci, ale přinejmenší má se pracovati o probuzení umírajícího politického života spolkového. Vstupuje tím na veřejnost nová organizace. Jakých se dodělá výsledků, ukáže budoucnost. Práce jí česká obrovská.

Z Časlavě. Veřejný život náš dal by se charakterisovati jedním slovem: rozvrat. Tato nemoc zachvacuje nejen voličstvo, zachvacuje i členstvo jednotlivých spolků a ubíjí tak všecku pozitivní činnost. A kdyby aspoň z těchto hádek a hněvů vzájemného se obviňování vzešlo něco dobrého, ale nevzejde z toho nic než škoda. Nejsme dosud tak vyspělí, abychom kritiku dovedli bráti jako věc s veřejným působením těsně spjatou, ale hledá se v každé kritice nějaké zásadní nepřátelství, které vyznívá v odpověď: zničití toho, kdo to pronesl. Jak tísnivě působí, když dnes podepíše několik osob prohlášení, a zřít, sotva že uvidí nelibost na druhé straně, statečně podpisy své od-olávají, zapísnějí se, že oni nic, oni že jsou muzikanti. Hledá se možnost a pevnost přesvědčení! — Přihláš rokem má se dostati našemu městu konečně plynárny. Na nedostatek osvětlování bylo již tolik stěžováno a tolik návrhu činěno, ale odhodlání k tomu, co navrhováno bylo před lety, scházelo. Teprv nastá-vající volby hnuly tím a jak se praví, ještě okolnost jiná a tak projekt, který už mohl pomalu býti splacen, bude uskutečněn. Nevíme však, nebude-li už přece jenom pozdě, když hlavní konsumenti zavedli sobě značným nákladem osvětlení jiné. — Také na kou-padla má dojít. Bude je zatřezovati obec sama, když pravověrné měšťanstvo odepřelo je zříditi pro přilší nízkou subvenci obce. Těch bylo už zapotřebí jako soli.

Z Kutné Hory. Volební vlny se převálily a tentokrát daleko méně bouřlivě než v obdobích minulých. To se přiznati musí, že reprezentace obce snažila se, aby pokud možno a obětí nejmenší na kapech poplatnictva co nejvíce ve prospěch všeobecný učinila. Nebylo snad vždycky všecko tak, jak by snad mělo a mohlo býti, toho příčinou velice ty zákulisní vlivy a intriky, které i ty nejlepší úmysly dovedou znetvořiti a proti kterým jest síla jednoho člověka příliš slabá. Tolik však a uspokojením lze konstatovati, že občanstvo naše již potud vystřízli-vělo, že nedá se sláskati do prázdných štvanic, které místo prospěchu jenom hanbu a zmatek obci působí. A střízlivost tato v nasázení na obecní otázky jest už nanejvýš nutná, nemá-li se veřejná práce každému zhnusiti. — K povznesení návštěvy našich památek, jimiž Kutná Hora nad všechna města česká vyniká, vydáno bylo nádherné album Kutnohorská. Odporu-

ujeme všem milovníkům českého Norimberka všem milovníkům čistého umění. — Draňší projekt blíží se k svému uskutečnění, bylat lokálka s majet-nictví Tellerova vykoupena a tím odstraněna překážka velmi závažná. Nad to město Ml. Vožice vyjednává, aby prodloužena byla trať od Zruče k Táboru. Přáli bychom si šťastného skoncování, bylo by to na pro-spěch celému širému kraji.

Z Nových Dvůrů u Kutné Hory. Není krásnějšího pohledu a není krásnější vycházky nad tu ku zdejšímu chotkovskému zámku „Kačina“. Nádherná vůně celého lesa kvetoucího šeliku vůní sem tisíců návštěvníků. Ale líto je člověku, když vidí, jak tito přichozí způsobem často vandalským rvou celé náruče květů, lámajíce a ničíce keře šelí-kové, aby kofíet svou buď již na cestě nebo doma pohodlili. Rozumné obecenstvo mělo by tyto kazivěty samo na místě vyspekovati a zadržati tomuto ne-dostatku porozumění krásám přírody. Kde by se tak stalo!

V PRAZE »OBNOVU«

les dostati v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Různé zprávy.

V jakých rukou te jeme? Neovědomitá nedbalost mladočeských poslanců ukázala se nedávno zrovna v podobě drzé vyzývavosti. Hned v druhém týdnu po „reformování“ mladočeské strany zajelo do Vídně místo padesáti poslanců jen šestnáct; a mělo se přece jednati o záležitosti navržené českým klubem. Nad to nevíme nic, že by byl pohodlně kolegy některý čilejší mladočeský poslanec pokáral. Nedověděli jsme se ani od klubu ani od žurnalistiky jména nedbalců. Páni stojí věrně při sobě a chrání se navzájem při takových křiklavých zjevech, až už se daří při tom vlasti jakkoliv. Za to však židovský tisk se od některých méně kolegiálních druhů doví všelicos, o čem české listy nemají zpráv žádných. Některým zrádcům se lépe líbí ve službě židovstva než ve službě vlasti. Dva nové doklady přinášá časopis Tábor; v 19. čísle píše: „Výkonný výbor strany mladočeské jednal o věcech nejdůležitějších. Nota bene, jednal o nich ovšem v Praze. A nazejtří přesný obsah jednání vytiskla vídeňská „Neue Freie Presse“! — A doklad druhý: Posl. Březnovský sepsal interpellaci ve pří-čině „německv“ pražských židů, pocházejících z krajů českých. Když byl interpellaci podal, nastala pětka o podpisy, k interpellaci připojené. Věc čistě klubovní. A co se stalo? „Bohemie“ mohla na základě kartá-čového otisku té interpellace čtenářstvu svému dovo-diti, že skutečně rozporý stran podpisař byly pravdivy. Kde dal „Bohemie“ onen kartáčový otisk? . . .“ Pak ať Mladočeši nespíjají o volbách zrádců těm, kteří raději „zruší svornost“, než aby takové nespo-lehlivé a líné zastance do sněmu volili. Bude-li se česká politika říditi pokyny Münzelesů a budou-li poslancům milejší domácí župany a židé, než zájmy českého lidu, pak se ovšem ku předu neheme. Zde již přestává každá shovívavost. Jsme připraveni, že při mandátových promluvkách zase některý mladočeský poslanec bude bouřiti proti neobratnosti a nedbalosti svých druhů, aby svou vlastní postavičku v přízni lidu udržel. Ale pak mu řekneme, aby zanechal po-kryteckého rostrpčení, když již jest bitva prohraná; řekneme mu, že měl hřimati do duše svým kolegům v čase parlamentního zasedání, neboť tehdy by to bývalo nejúčinnější a jedině účinné. Ale k tomu se páni nemají; budou zase dělat hrdiny až v Čechách.

Bohatá Francie. Veškeré zlato a stříbro, které ve světě v penězích koluje, je vyceněno na 40 miliard. Francouzská banka Banque de la France má však sama roční obrát v poukázkách daleko vyšší. Zlato a stříbro, které od objevení Ameriky po dnešní dobu, to jest za čtyři sta let, bylo z útrob země vy-těženo, obnáší sto miliard. Částka peněz, která pou-kázkově i hotově prochází pokladnou francouzské banky za jediný rok, obnáší sto dvacet pět miliard. Ve Francii v běhu koluje zlata a stříbra šest a půl miliardy; více jak polovinu této částky má francouz-ská banka ve svých pokladnách, aby všem obchodním a průmyslovým podnikům mohla čeliti každým oka-máikem. K odvezení sumy té bylo by zapotřebí 1264 vagonů po 6000 kilogramech nákladu. Nuže: Co podmiňuje takovéto bohatství Francie? Neobyčejný, zdravý, obchodní a podnikavý duch, věnující hlavní pozornost prosperěchům vnitřní domácí tržby a podpo-rující soukromou podnikavost, pevnost a ustálenost vnitřních obchodních poměrů, společnost a pořádný život nejčetnější vrstvy francouzského lidu. Francouz jest ctižádostivý, on stále zlepšuje a zdokonaluje své výrobky, k tomu ho nutí soutěž, která jest v jeho zemi velická. Následkem toho musí francouzský obchodník ceny snižovati a zase starat se všemožně o hojný odbyť svého zboží. Tedy nízká cena a hojný odbyť jest healem každého francouzského obchodníka. Hojný odbyť jest možným, poněvadž ve Francii platí se mzda mnohem vyšší než u nás, následkem čehož každý výrobek jest přístupným nejširším vrstvám. Charakterem obchodu ve Francii jest hotové placení a stálost. Poměr mezi stříbrem a zlatem jest ustálený téměř po sto let, poněvadž Francie liquiduje obchody skoro celého světa, při čemž má přiležitost kontrolo-vati je a těžiti z toho, co bylo a jest nejvýhodnější. Pořádný život francouzského průměrného člověka jest též jednou z hlavních příčin národní prosperity. Fran-couzský lid jest způsobný a mravný. Odpor a oškli-vost se všeho, co jest nemravného a co nemá být, jest vypěstěna tak velice proto, poněvadž v literatuře se dle pravdy a bez ostychu vše líčí, aby čtoucí lid se od špatnosti odvracel. Tedy praktický, obchodní duch, povšechný přehled, stálost a kapitál s mravností spojený čin Francouze bohatými a šťastnými.

Lidkupectví. Všeobecně známo, že už často na různých místech náhle zmizely mladé dívky,

stavě se asi obětí bezcitných lidokupců, kteří nešťastně zavlekli do otroctví hanby někde v cizině. Po ubohých ani památky. Také ve Vídni v měsíci červnu roku 1896 za okolností podobných zmizela s příbytkem svého Servitengasse č. 13. IX. okres. sleč. Marie Vojtová, narozená 20. listop. 1874 v Deštné v Tábořsku. Vyučovala dívky řečtem, zraje dokonale česky, německy a francouzsky. V bytě jejím zůstaly všechny její šaty, prádlo, knihy i domovské listiny. Byla to dívka mravní, příjemné tváře, vysoké a urostlé postavy. Měla kulatý obličej, modré oči, jemné plavé vlasy a zdravé zuby. Bratři její za přispění příbuzných už osm let pátrají po zmizelé sestře. Na vypátrání její vypsaná odměna 2000 K.

Katoličtí rolníci čeští usnesli se na jezdě dne 16. t. m. o spojení s českou stranou agrární. Byla jim zaručena dvě místa ve výkonném výboru strany agrární a dvě místa ve Sdružení českých zemědělců. Zároveň podána jim záruka, že poslanci strany agrární i jejich orgán „Obrana zemědělců“ budou se vystříhati všeho, co by čelilo proti náboženskému přesvědčení katolických rolníků.

Papír. V Americe dělají velmi laciné papírové láhve; v mnohých amerických hotelích dávají hostům večer papírové pantofle. Nyní počali stavěti i papírové domy. Tak vystavěn byl v New-Yorku pro jakéhosi Rusa papírový dům za 80.000 rublů. Ve Švédsku vystavěli nedávno i kostel z papíru; v něm je mimo zvony všechno z papíru.

(Z a s l á n o.)

Společná pouť na sv. Horu u Příbramě a na památná místa v Praze konati se bude, přihlásí-li se v čas dostatečný počet účastníků buď v červnu nebo na počátku července.

Protože severozápadní dráha ničeho na poutnickém vlaku nyní neslevuje, budou ceny z jednotlivých stanic o 2 K 50 h dražší než léta minulá.

Veledůstojné duchovní správy prosíme o laskavé sepsování jmen účastníků i vybírání od nich jízdného a oznámení počtu jejich nejdele do konce května, by vlak se mohl v čas opatřit. Jízdné možno sem zaslati později, až bude vlak zajištěn. Veškeré dotazy ochotně se zodpoví.

Děkanský úřad v Černilově,
dne 18. května 1903.

Jan Fr. Seidl,
děkan.

(Z a s l á n o.)

V poslední době některé naše časopisy zaujaly nepřátelské stanovisko proti světoznámému poutnímu místu Lurdům. V té příčině nad jiné vynikl „Pokrok“, zemský orgán strany národních socialistů na Moravě, který přinesl ze dne 1. května 1903 pod názvem „Putujete do Lurdů?“ tak hanebný článek o Lurdských událostech, že ho nelze mlčením pominouti. Poněvadž na konci článku toho stojí slova: „Toť pravdivá historie Lurdské ješkyně, k níž putovati mívá i naši „rozumní“ pontníci“, a poněvadž jsem duchovním vůdcem projektované první české pouti do Lurd, považuji za svou povinnost učiniti něco na obranu Lurdské ješkyně. Nuže prohlašuji veřejně, že vyplácím 1000 korun slavné redakci „Pokroku“, dokáže-li, že v článku onom je skutečně obsažena pravdivá historie Lurdské ješkyně. Prohlašovati něco za pravdu a dokázati pravdu, je veliký rozdíl.

V Předklášteří u Tišnova dne 18. května 1903.

Ferdinand Kolisek,
farář a spisovatel knih „Lurdy a pout
do Lurd r. 1896 konané“ a „Zda věřiti
Lurdům?“

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 15. května 1903. 1 hl. pšenice K 10 80—12 40, žito K 9 40—9 80, ječmene K 7 70—8 00, oves K 5 60—6 00, pšen. K 0 00—00 00, vike K 9 40—12 50, hrachu K 17 50—20 50, čočky K 00 00—00 00, jable K 20 —, krup K 16 00—22 00, brambor K 2 40—3 00, jetelového semene ruského K 00 00—00 00, jetelového semene červen. K 00 00—00 00, máku K 30 50—32 50, lněného semene K 20 20—21 80, 100 kg. žit. otrub K 11 00, pšenič. otrub K 10 00, 1 kg. másla K 2 40—2 82, 1 kg. sádla vepřového K 1 80—2 00, tvarohu K 0 32—0 36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa petržele K 10 00—10 58, jeden hl. cibule K 8 00—9 00, jedna kopa drobné zeleniny K 0 60—1 50, 1 kopa zelí 0 00—0 00 K, 1 pytel mrkve 4 00—4 50, 1 hl. švestek K 0 00—0 00, 1 kopa salátu K 0 60—1 00, 1 kopa celere K 2 00—5 00, 1 hl. jablek 0 00—0 00

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,

c. k. dvorní dodavatelství
v Jabloném n. Orl. č. 86.

Dělna ku vyžívání a hotovení mešních rouch, počínaje od 24 K, pluvniček, dalmatic, korouhvi, praporek, církevních prádla atd., pak dle patřících i tuzemských vzorů spracované kalichy, cíbeře, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož sbírá po letošní inventuře výhodného nákupu a doby patřících výstav a všech nových v cenách značně snížených bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obalaze.

O realitě závodu svědčí mnoho tisíc doporučení. — Velké obrázkové ceníky a paramenta k výběru franko.

Adresování vždy do-lovné se v prosuje.

Nejchutnější zmrzliny,

jako: vanilkovou, jahodovou, meruňkovou, rybízovou, ananasovou, též mraženou kávu

a výtečné zákusky k tomu se hodící
vyrábí firma

Jiří Malý,

velkovýroba cukrovinek a medových marcipánů a perníků v Hradci Králové číslo 148.

Posor na firmu! Založeno r. 1842.

Malínský křen

— letošní sklizeň —
5 kg. 15 kořenů . . K 6—
5 kg. 20 kořenů . . K 5 20
5 kg. 25 kořenů . . K 4 50
franco na každou poštovní
stanici dobírkou zasílá

Jos. Mikulecký,

vývoz malín. křenu v Kutné Hoře.

Kostelní nádě

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Do Zdětína, Ptení a okolí na Moravě.

Všem, kdož našeho drahého zesnulého manžela, otce a bratra pana

Antonína Přikryla

ku poslednímu odpočinku po jeho dlouhotrvající nemoci doprovodili, zejména důstojnému panu P. Josefu Janíkovi, kaplanu ve Ptení, za přelovení vřele proctěné řeči nad hrobem, členům slavn. obecního zastupitelstva a starostovi panu Ed. Francovi, pánům nadučitelům Fr. Hanákovi, J. Vodákovi a učitelovi p. Ad. Drbálkovi za přednesení krásných zpěvů, slavn. sboru hasičského s panem Flor. Kunštátským v čele, jakož i všem, kdož se jakýmkoliv způsobem o zmírnění našeho bolu přičinili, voláme z hloubi srdce

„Zaplať Bůh!“

Za rodinu:

Eduard Přikryl,

c. k. poštovní podúředník v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bohatému
figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, střešními
i vsazením.

Veškeré rozpočty, akvizity i odborná
rada besplatně, bez výjimky
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Největší bisk. konsistoři doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich

v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvlášť
trvanlivé zlatení a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přesvědčivá pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, ceny atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
saložen r 1891.

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veleř. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

c. a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809
a doporučený Ordinář. listem nejř. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskárské:
Svíčky oltářní z čistého vosku včelího i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky snádné, bezvadné jakosti, obsluha rychlá
a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně

kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty
jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damask.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny draby, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vsorky a ceník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Prodám dům

z ohledů rodinných, blíž města, v němž se pro-
vozuje po více roků s dobrým úspěchem živnost
řeznická. Při domě zákonitá jatky, lednice a chlív.
Kupce musí složit 3000 korun hotově; ostatní dle
úmluvy. — Blíže sdělí

FR. SOUČEK, řezník v Hradci Král.

odborný velkovýrobce pro malbu
chrámových oken.

Umělecký ústav pro malbu na stě.
B. Škarda, Brno.

Okna chrámová každé-
ho slohu a provedení
se zaručením práce nej-
modernějšími po-
dávám vyhovující.
Třetí první cenami
vyznamenán.
Cenníky zdarma.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporčuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrové (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franco zasíláme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

J. FLANGHANS
c. a k. dvorní fotograf
HRADEC KRÁLOVÉ
ADALBERTINUM.
PRAHA-PÍZEŇ-BUDĚJOVICE
MAR. LAZNE.

Obrázky k sv. přijímání

— nabízí —
ve velkém výběru a za velmi výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vsorky jsou na požádání k dispozici.

Veleř. dostojný Páně!
Raďte si dopředu o ilustrovaný

OENNÍK PAMÁTEK

na první sv. přijímání a zpověď
české katolické firmy

EM. WERNER, devotionalie,

Brno (Morava)

a při potřebě shledáte, že koupíte levněji než
vůde jinde.

Oznamujeme.

Příští týden počne se rozesílati 22. a 23. číslo

Ducha katol. obnovy.

Číslem 23. jest soubojné vydání výtečných článků
† biskupa Brynycha ukončeno.

Všech 23 sešitů
lze dosud obdržeti za 4 K franko. Dohromady 722
stran s přehledným rejstříkem. Objednávky vyřídí

Administrace Obnovy.

Časové Úvahy

pod redakcí
Dra. Fr. Rojla

přinesly v čísle 4. pojednání
o stříbrném vládařském jubileu sv. Otce Lva XIII.
a životopis

J. B. Milosti Msgra Dra. Josefa Doubravy.

Připojena poutavá úvaha

Pokora a náboženství.

Z pera V. Rába.

Číslo 5. přináší odbornou úvahu J. Urbana pod
názvem:

Zakládejte odborové spolky!

Tento spisek jest vhodným doplňkem brožury „Své-
pomoc dělnictva“, jež vyšla v VI. ročníku těchto Ča-
sových Úvah.

Pod číslem 6., 7. a 8. vyjde v nejbližších dnech dů-
kladná, širší úvaha:

„Husité jindy a nyní“

na což již předem upozorňujeme.

Jednotlivé sešity „Časových Úvah“ se prodávají
po 8 haléřích. Objedná-li někdo aspoň 50 exemplářů,
poskytne se mu 50% slevy. Předplatné na celý ro-
čník i s frankaturou 1 Koruna. Všecky dotazy a ob-
jednávky vyřídí administrace Časových Úvah v Hradci
Králové.

INSERTY

do IV. ročníku kalendáře

„Štítu“

již nyní přijímá administrace „Obnovy“
v Hradci Králové.

Unicum proti
dřev. rheumt., křehk.,
slabost a t. d.

sezona hrabčích
Anonových slatinových lázní

XIX. v Bělohradě

Sezona trvá
od 11. května do 20. září.

Šule — víno — Praha

Poděkování.

Ve dnech zármutku nad úmrtím našeho nezapomenutelného, dobrého otce, bratra a strýce, pana

JOSEFA KNAPPA,

strážníka sev. záp. dráhy v. v. v Nov. Bydžově,

dostalo se nám tolik vzácných důkazů upřímného účastenství, že puzei jsouce vděčností, vyslovujeme všem, kdož jakýmkoli způsobem bolest naši zmírňiti se snažili,

— * **nejuctivější díky.** * —

Zejména děkujeme vldp. Josefu Šrámkovi, b. vikáři atd. atd. v Nov. Bydžově, vldp. Janu Vaničkovi, faráři v Oubislavicích, za vykonání pohřebních obřadů v zastoupení vldp. děkana, který té doby konal visitaci, vdp. Janu Ramešovi, far. v Ohnišťanech, dpp. kaplanům Fr. Matoušovi a J. Šmejkalovi, dpp. katechetům E. Čihákovi a J. Pichovi v Nov. Bydžově, vltcp. Fr. Zítkovi, přednostovi stanice i všemu úřednictvu, přemnohým zřízencům sev. záp. dráhy, kteří z blízka i z dále se dostavili, aby svému kolegovi poslední počtu prokázali, velevážené rodině p. E. Czechana, přednosty stanice ve Křinci, za skvostnou kyticí, vltcp. Fr. Vondráčkovi, řídícímu učitelu i ostatním přetnatým účastníkům z Vys. Veselí, vltc. rodině p. A. Růžičky za zvláštní útěchu a pomoc prokázanou.

Těmto, jakož i všem, kdož našeho v Pánu zesnulého otce k poslednímu odpočinku doprovodili, platí náš vroucí dík, srdečné a upřímné

„Zaplať Pán Bůh!“

Jménem zarmoucených:

František Knapp,
kaplan ve Vys. Veselí, syn.

V Nov. Bydžově, v měsíci květnu 1903.

SLAVIA,

vzájemně pojišťovací banka
v Praze.

Sazby a podmínky vynikají osvědčenými výhodami a liberálností.

Všechn zisk náleží členům, neboť Slavia jest ústavem vzájemným.

Pozoruhodny jsou zvláště sazby:

Ia.) 1 pro případ úmrtí,
IIa.) 4 pro případ úmrtí a dožití,
Ia.) 4 a Ia.) 5 na věno dítkám,
IIg.) na výsledky množné,
Ia.) 6 a IIa.) 6 se 4% stoupajícím
zúrokováním.
Ib.) na pojištění pensí.

V posledních letech vyplácela se
10% dividendu.

Reservy a fondy K 24,189.840.85
Dosavadní výplaty K 70,232.873.58

Vysvětlení a sazby zdarma zašle

Generální ředitelstvo banky Slavia
v Praze, Havlíčkovo náměstí,

a generální zastupitelství v Brně, ve Vídni,
v Lublani, Lvově a Záhřebě.

Pronájem GRAND-HÔTELU

v Hradci Králové.

Okresní zastupitelstvo v Hradci Králové vy-
pisuje tímto ofertní řízení

na pronájem

Grand-Hôtelu

v okresním domě č. p. 295 v Hradci Král.

s eventuelní přístavbou

na šest, po případě deset let, počínajíc 1. květnem
1904 dle podmínek, určených usnesením okresního
zastupitelstva ze dne 25. dubna 1903 a usnesením
okresního výboru ze dne 9. května 1903.

V podmínky tyto, jakož i jejich součásti,
zejména v plány přístavby a inventář nahlédnouti
lze v úřadovně okresního výboru v domě č. p. 295
v Hradci Králové v hodinách úředních.

Oferty buďtež s vadiem 6000 korun podány
spůsobem ofertními podmínkami předepsaným nej-
déle do 30. května 1903 do 12té hodiny polední
okresnímu výboru v Hradci Králové.

Z okresního výboru v Hradci Král.,
14. května 1903.

Úřadující náměstek okresního starosty:
Dr. Ulrich v. r.

ED. AD. MALBURG A SYN Smiřice.

Továrna na nejjemnější likéry.

Vegétal,

francouzský likér z bylin.

CRÈME CORDIAL,
francouzský vinný likér.

CHERRY BRANDY
MANDARIN.

Punč Crèmes.

K dostání ve všech lepších obchodech
s lahůdkami a v podobných obchodech.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Víno

přírodní, zkoušené, nejd. bisk. konsistoři
odporučené, dostati lze 1 litr od 35 kr. u

Jos. Kadečky,

rest. v »Adalbertinu« v Hradci Králové.

Než koupíte starý klavír za drahý
peníz, přesvědčte se o laci výtečných

pianin a pian nových

u

Marie Benešové

v úžasné levných cenách.

PRAHA, Celetná ulice, 12. I. p.

Reelní, víceletá záruka.

Nábytek na splátky

bez zvýšení cen na každou stanici dodává

výroba a sklady nábytku

K. V. Skuherský, Hradec Král.

Klobouky

k jarní a letní sezoně

plstěné a vlněné vlastní výroby.

Klobouky plstěné

nedostupně jemné a lehké z továrny P. a C.
Habig, c. k. dvorní dodavatelé.

Lovecké klobouky lodenové

z továrny Ant. Pichlera v Štýrském Hradci.

Klobouky slaměné

nejjemnější i nejlevnější od pražských, českých
firm. — Fery.

Sportovní čepice

různých druhů.

Dětské čapky, barety, letní mítko.

Vše v nejhojnějším výběru má na skladě

Jos. Dvořáček,

kloboučník.

Hradec Králové, Palackého třída č. 83.
u Pražské brány.

Stoletý hostinec

Jana Fišery na Slezském Předměstí

čepuje královéhradecké pivo půl litru za 13 hal.
přes ulici za 12 hal. — Zahradní restaurace, káfelník,
kulečník. — Kuchyně a obsluha vzorná.

K hojně návštěvě uctivě zve

Jan Špalek.

OBNOVA

Číslo 21.

Předplatné na čtvrt roku s k 50 h
na půl roku s k 50 h

V Hradci Králové, dne 22. května 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

K jubileu Václava Vladivoje Tomka.

(3) Zasloužilý hold bude v sobotu vzdán v Hradci Králové jednomu z největších synů našeho národa, slovutnému dějepisci V. V. Tomkovi. Náš staříček oslavenec narodil se v Hradci Králové dne 31. května roku 1818. Zde také studoval gymnasium; studia filosofická a právnická konal v Praze. Vstoupiv zde v intimní styky s Fr. Palackým, věnoval se celé dějepisectví. R. 1850 byl ustanoven za profesora rakouských dějin na Pražské universitě; když bylo vysoké učení rozděleno na německé a české, stal se prvním rektorem české university. Pro své veliké zásluhy byl mnohokrát vyznamenán. Byl jmenován vládním radou, členem panské sněmovny, při vzniku České Akademie řádným členem jejím. Jest kurátorem Matice České a předsedou Královské české společnosti nauk. Naše město slavného svého rodáka počilo čestným měšťanstvím.

Nejznamenitější jeho práce jsou: *Základové starého místopisu pražského* (1865—1875, dílo čtyřdílné), *Dějiny university Pražské* (1849), *Přehled kniha dějepisů rakouského* (1858), *Životopis Jana Žižky z Trocnova* (1879), *Přehled kláštera a města Police na Medvěži* (1881), *Dějiny království Českého* (1891, šesté vydání), *Novější dějepis rakouský* (1886), *Místopisné paměti města Hradce Králové* (1885) Nejslavnějším a nejvytrvalejším pomníkem slávy Tomkovy jest monumentální dílo *Dějepis města Prahy*, jež právě dospělo k objemnému svazku dvanáctému. Podrobné zpracování historie hlavního města českého si učinil Tomek hlavním úkolem svého života; ještě jako kmet pětáosmdesátiletý pokračuje s nestorčenou energií na díle, jehož dosud vyšlé svazky zjednały mu slávu světovou. Již před třinácti lety napsal Francouz Denis o našem učenci: „Tomek, jehož jméno by bylo slavné po vši Evropě, kdyby z vlasteneckého pocitu, schopného obdivu, nebyl psal všechna díla svá česky, svou přisnositelství a pevností ducha, plnou znalostí událostí a upřímností zasluhuje bez odporu, aby byl vřazen do první řady historiků současných.“

Dějepis města Prahy jest plodem plné mravenčí, vědomostí nevyrovnaných. Zde přítel Palackého a nejlepší znatel jeho vědecké práce doplňuje v dějepisě Prahy obraz českých dějin a dobou Ferdinandovou pokračuje v jeho klasických dějinách národa českého. Jde cestou svéráznou, nezapomíná nikdy a nikde kontrolovat práci všech dosavadních dějepisců českých na základě pramenů původních. Jeho pragmatické výklady nesou se slohem prostým, z něhož vane upřímnost největší. Nemiluje velikých afektů, nevnučuje své mínění čtenáři obsáhlejší kritikou dějinných událostí, za to však bromaděním a mistrným spojením nepopírných faktů vede národ k nejneustrannějšímu poznání české minulosti a nabádá nepřímě k důkladnému sebezpytu. Roušku báje strhává bez rozpaků s událostí historických i tam, kde by péro jiného dějepisce značně váhalo. Přiblížíme-li k formě, psána jsou všechna díla Tomkova se zdánlivým chladem; leč pod rouškou vědecké chladnokrevnosti tlumí se mocný žár nejprůkladnější, neřádkované lásky k české minulosti. Jen plamenná, vřelá láska k vlasti mohla pobádat Tomka k práci tak titánské, téměř nadlidské. S jakými překážkami jeho dalekosáhlé plány se střetly, a jak je dějepisec přemáhal, o tom sám jednou vydal skromné svědectví.

R. 1871 v předmluvě k II. dílu „Dějepis města Prahy“ sděluje veřejnosti: „Když vyšel roku 1855 první svazek díla tohoto, neměl jsem žádného pomýšlení, že uplyne 16 let, než mi bude zase možné, svazek druhý téhož díla předložit českému čtenářstvu. Skutečně počal jsem spisovati tento druhý díl již ku konci roku 1858. Při spisování však častěji jednající o místopise cítil jsem čím dál tím více nejistou půdu pod sebou. Byl jsem sobě sice všecko, co se mi v tom ohledu zdálo býti poněkud paměti hodné, rovněž již před tím vytáhl ze

zřídle; nicméně při každém kroku přicházel jsem na pochybnosti neb na prostou nemožnost, když se jednalo o určité ustanovení, kam která znamenitost náležela, tak že o množství věcí byl bych musil vysloviti pouhé domněnky, mnohých jiných pak docela pominouti mlčením, nevěda, co s nimi učiniti. Tu se mi naskytla konečně jistá metoda skoumání, slibující lepší a jistější dojiti cíle, při tom však nad míru mozolovitá ano duchamorná. Ku provedení jí musil jsem svůj materiál místopisný předně doplniti vytažením sobě zápisů o prodeji čili koupích domů Pražských, neb jakýchkoli zmínek o nich všechných bez rozdílu z celého času, jehož se týče, i dílem také mnohem pozdějšího, pomocí pak podrobných rejstříků k tomu cíli zhotovených vypátrati a ustanoviti polohu jednoho každého domu, buď znamenitého neb neznameního. Tím způsobem podařilo se mi sestaviti sobě ulici za ulicí, náměstí za náměstím, jak co stálo neb jak se co jmenovalo v Praze ve druhé polovici 14. a v první polovici 15. století, s jistotou a s určitostí, jaké jsem před tím nikdy docíliti nedoufal. Bylo mi, jakobych starou Prahu vykopával co nějaké Pompeji neb Herculanium část po části z rumiště, kterým ji pokryla pozdější století. Práce tato přípravná stála mnoho času. Pokud jsem jí neodbyl, musil jsem další spisování dějepisů Pražských prozatím zastaviti, ano část místopisu již napsanou potom docela zase přepracovati.“

Tak se pracuje na díle ceny trvalé; slova uvedená nás dostatečně poučují, že Tomkovi žádná, ani nejkrušnější práce nezdála se nevděčná, jen když prospěla poznání naší minulosti. A plody píle této? Málokteré světové město vidí minulost svou v tak jasných obrysech jako Čechové minulost své Prahy. Úžas i za hranicemi vzbudil Tomkův podrobný místopis Prahy ve století XIV. a XV, podrobné vypsání společenských i politických poměrů Prahy v době této. Tomkovo obrovské dílo stanoví bezpečnou bázi dalšího dějepisného studia, od níž bez urážky pravdy odchýliti se nelze. Jen v mezích Tomkem vytyčených můžeme po právu nad některou událostí českých dějin jásati a v těchž mezích jen nám možno jiné události zavrhovati. Tomek jako muž zcela neodvislý mohl všude pravdu pověděti beze všeho obalu a také tak podle svého nejlepšího svědomí vždy činil a to vždy jen na základě fakt nejaručenějších; to se uznává již nyní a bohda, že kritika budoucnosti zastaví se u díla Tomkova s týmž obdivem, jako se děje dnes. Tomek jest do dnešního dne vedle Palackého nejvýznamnějším a nejplodnějším českým historikem. Zajisté bude Tomkovi odměnou nejlepší, jestliže jeho díla budeme horlivě čísti, abychom se naučili na svou minulost jeho okem patřiti. Povinností naší jest, abychom se starali o popularisaci jeho historických názorů, abychom místo stranicky zabarvených letáků čerpali své vědomosti z nejlepšího pramene.

Jako u jiných, v pravdě velikých mužů, jeví se i u zasloužilého kmety vzácná skromnost a zbožnost, jak lze z jeho spisů i z celého života seznati. Po smrti Riegrově bylo u nás mnoho mluveno, kdo má býti zván nyní otcem vlasti. My myslíme, že po Palackém a Riegrovi název otce národa přísluší sotva jinému případnější než právě jejich šlechtěnému a o vlast tolik zasloužilému příteli V. V. Tomkovi. Následuje věrné šlechtěné snahy oněch dvou zemřelých velikánů, učí národ rozvaze, střízlivosti, vede jej cestou střední, zlatou.

Nuže, kmety ctihodný, přebývej zde s lidem svým ještě dlouhá léta; Bůh Tě rač posílit i v dalších dnech Tvých, aby ani jedna tužba, kterou ještě pro budoucnost v srdci chováš, nebyla zklamána; Bůh Ti odplatí lépe než dovedeme my!

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 19. května.

(Ku kladení základního kamene Husova pomníku na Staroměstském náměstí v Praze. — Oposice proti vůdcům sociálně demokratické strany)

Pražské listy přinesly ve svátek sv. Jana Nep. oznámení lidu českoslovanskému, že dne 5. července t. r. položen bude na Staroměstském náměstí v Praze základní kámen ku pomníku M. Jana Husa.

Jako předsednictvo slavnostního úkonu tohoto podepsán jest starosta král. hl. města Prahy Dr. Vlad. Srb se starosty čtyř největších předměstí pražských a dále podepsány jsou poslanecké sbory na zemském sněmu a na radě říšské, pokud členové jejich voleni jsou skupinami českých měst a venkovských obcí zemí koruny svatováclavské. Slavnostní výbor pak reprezentují zástupcové nejřednějších politických a kulturních spolků českých.

To jest tedy faktum, že za slavností tou stojí dnes reprezentace největší většiny laické společnosti české, s čímž třeba nejvádněji a slušně počítati.

„Obnova“ po celou dobu svého vycházení stála a stojí v otázce Husové na tom nejkorrektnějším stanovisku, kteréž se hlavně jejím působením a jejím kolikaletým výkladem stalo stanoviskem nejširší české obecnosti.

Postavu M. Jana Husa chytí z českých dějin prostě z těch nebo oněch důvodů vyníti, jest naprostou a absurdní nepřipustností a proto každému rozšafnému muži muselo a musí jíti především o to, aby české veřejnosti byl podán správný, podrobný, nestranný životopis Husův, kterýž by jeho působení a význam dle potřebné náležitosti vysvětlil. Ve vysvětlení tom zcela klidně a přátelsky sejdou se vespolek obě strany, z nichž jedna o Husovi blouznila příliš jasně a z nichž druhá fantasírovala o něm nad potřebu černě. Půda pravdy a historické skutečnosti upraví doposud rozdílné názory o Husovi v jednotné pojmání jeho významu. Těšíme se, že vypsáním života a působení Husova, jehož jsme se po leta na těchto místech dovolávali, bude odstraněna z našeho veřejného, společenského a náboženského života těžká chmura, která v něm po celá desetiletí vyvolávala a zbytečně živila spory a nepřátelství, jež z neznalosti vlastního působení a skutečného významu Husova v naší veřejnosti vznikaly.

Proto především srdečně rádi vítáme ohlášení nakladatelství Vilémkova, že začíná vydávati Husův životopis z pera prof. Dr. Václava Flajšhanse, o jehož sepsání jsme se zde již před rokem šířeji zmínili. Byli jsme tehdy jediným českým listem, kteří jsme dnes všeobecně žádoucí tuto záslužnou literární práci s potěšením zaznamenali jako nemalý krok k odstranění zbytečné propasti, která českou společnost dělila pojímáním Husa na dva tábory. Propast ta byla vlastně neznalost Husa, již nyní důležitá a vzácná práce prof. Flajšhanse do značné míry odstraní.

Nechceme vzpomínati toho, co nám bylo od jistého katolického tisku vytrpěti za to, že jsme toto nejrozumnější a nejsprávnější rozuzlení sporné otázky Husovy za souhlasu biskupa Bryncha na těchto místech podporovali. Uvádíme však, aby k novým nedorozuměním nedošlo, že prof. Dr. Flajšhansovi bylo sepsání životopisu Husova umožněno značně tím, že mu byly hradičanské církevní archivy ochotně učiněny přístupnými, k čemuž nejplatnější s vědomím, proč se tak děje, působili ndp. nynější biskup královéhradecký Dr. Josef Doubrava a ndp. světlí biskup pražský Dr. Fr. Král.

Proto máme za to, že po tomto vysvětlení jest situace v záležitosti této jasnou a že nikomu není třeba zabíhati v ní do slepé uličky nějaké umíněnosti, když se před ním zcela rozumně a správně otevírá doposud celkem neznámá kniha života Husova.

Lidový nápoj. Zázvorové pivo.

půl litr piva

zázvorového připravíte
jen za 5 haléřů

pomocí nových šumivých bonbonů firmy
A. MARŠNER, Kr. Vinohrady.

Váňdy k dostání, hlavně ve skladě Praha, Ferdinandaova tř. 36

Prospěšno zdraví a kapse!

Boj proti alkoholu!
Pijte šumivé bonbony!

Veledůst. duchovenstvu.

Vím, že obtížnou práci, hlavně na venkově, jest holení vousů.

*Nabízím proto ku skoušce, ne-
ládáje předem peněz,*

**pravé
anglické břitvy**

dokonalé jakosti, jichžto značka „Roxo“ s dělovým křížem požívá světové, chval. pověsti.

Cena kusu s pouzdrem 5 K s nejménějším sárukou.

Jen vyzkoušené, osvědčené břitvy saslám, s ochotou vyměňuji anebo na přání obnos ihned vrátím za zpět poslané zboží.

Zároveň doporučuji štetce, od-
tahovací řemeny, výborné
creamy ku mydlení a vůbec
všeho druhu toaletní zboží
za tovární ceny.

Václav Dvorský,
sklad voňavek a toaletních
potřeb ve velkém i malém
Praha I., Eliščina tř. 1 u

**Továrna
na spracování ovoce**

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dřívě závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vina sladká a vino šumivé (šampaňské.)

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s pracem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franke.

Pro důst. farní úřady.

Výkazy dotačních nadací při farním obročí

dostati lze 1 arch za 6 haléřů

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

**Pilnáckovo
mýdlo lanolínové**

● Jest nejlepší mýdlo toaletní. ●

Činí a udržuje pleť svěží a jemnou. — Jest naprosto ne-
utrálit. — Jest nejlepším toaletním mýdlem, které i těm
nejpřísnějším požadavkům úplně vyhoví.

Vyrábí již od r. 1897 výhradně
JOSEF PILNÁČEK, c. a k. dvorní dodavatel
— v Hradci Králové. —

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
retízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou sárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

*Důvěry hodným zásluhy na výběr též i na splátky
bez svýžení cen. — Založeno r. 1849*

Burské kosy.

Již v minulém roce zavedené v původním zevnějším provedení

burské kosy osvědčily se pro svou dobrou jakost takovou měrou, že
dnes zaujímají stejné místo s nejlepšími výrobky tu-
zanskými, takže je na základě zkušeností nabytých pro letošní letní období co nejlépe
odporučiti mohu. —

**Za každý kus ručím, t. j. každou kosu, která ostří neodří, ihned za
novou vyměním.**

Abych pak moji velkou zásobu různých jiných druhů kos vyprázdnil, pře-
nechám tyto za obzvláštně levné ceny.

**Při příležitosti
té (pak) ku na-
stávající sezoně,
dovolují sobě
tímto na výrob-
ky mé**

**Pilsdorfské slévárny a továrny
na železné zboží**

(oddělení pro železný nábytek, drátěné ploty a zboží stářské) zde upozorniti, a sice:

a) skládací a rákosové židle, stoly, lavice, věšáky, na šatstvo zahradní pavilony atd.
b) pozinkovaný ocelový ostnový drát, drátěné ploty a ohrady pro obory, zahrady,
louky, traviny a záhony, ochranné mříže pro stromoradi, síta pro písek a zeminy,
což vše v solidním provedení a v cenách nejlevnějších dodávám.

JOSEF HÜBNER,
velkoobchod železem v Trutnově.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez svýžení cen!

Meteor

je nejdokonalejší
**elektrická kapesní
svítilna nové doby.**

Jednoduchý stisk a žárovka zazáří jasným
světlem. Svítí při bouři i větru, vylučuje ne-
bezpečí požáru i výbuchu a vydrží při každo-
denním upotřebení zaručeně po mnoho týdnů.
Pak lze vysvícenou baterii nahraditi novou.

Nesčetná pochvalná uznání. — *Krásný dárek.*

Cena svítilny „Meteor“ 4 K, poštou o 45 h více.

**Vývozní dům praktických novinek
A. Patrná a syn v Jaroměři.**

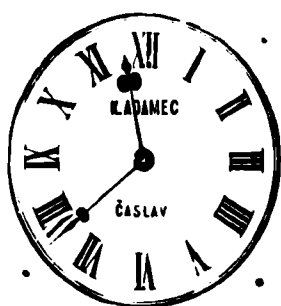
Založeno 1842.

ZÁCLONY

krajkové bílé, záclony krajkové crème, záclony krajkové barevné, záclony muselinové, záclony tylové, záclony jednodílné (story) záclony látkové, záclony axminsterské, záclony marokánské, záclony šinilkové atd. v nejbohatším výběru a továrních cenách.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

První výroba
věžních
hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Založeno r. 1860.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlacené a stříbrené, sač se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můž se vykazati četnými pochvalnými případy P. T. zákazník a doporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelnic, tácků na křest, svíců, paciškálů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Lázně slatinné

v Bohdanči u Pardubic

nepřekonatelné v účincích;

pak sírné a balsamové lázně, připravované z výtažku jehličí v lázních.

Léčení studenou vodou, dietou a finskou masáží.

Honitba, rybolov, tenis a kopaná. Denní hudba.

Prospekty zdarma.

Dr. Kubr, řídící ústavu.

Do Hradce Králové a okolí.

Největší královéhradecký

sklad nejmodernějších

Vídeňských
klobouků ●

od známé české firmy Jan Rozhon
ve Vídni

— nachází se u —

FR. BERANA

v Hradci Králové,

na Svatojanském náměstí č. 170.

Velký výběr a ceny nejlevnější.

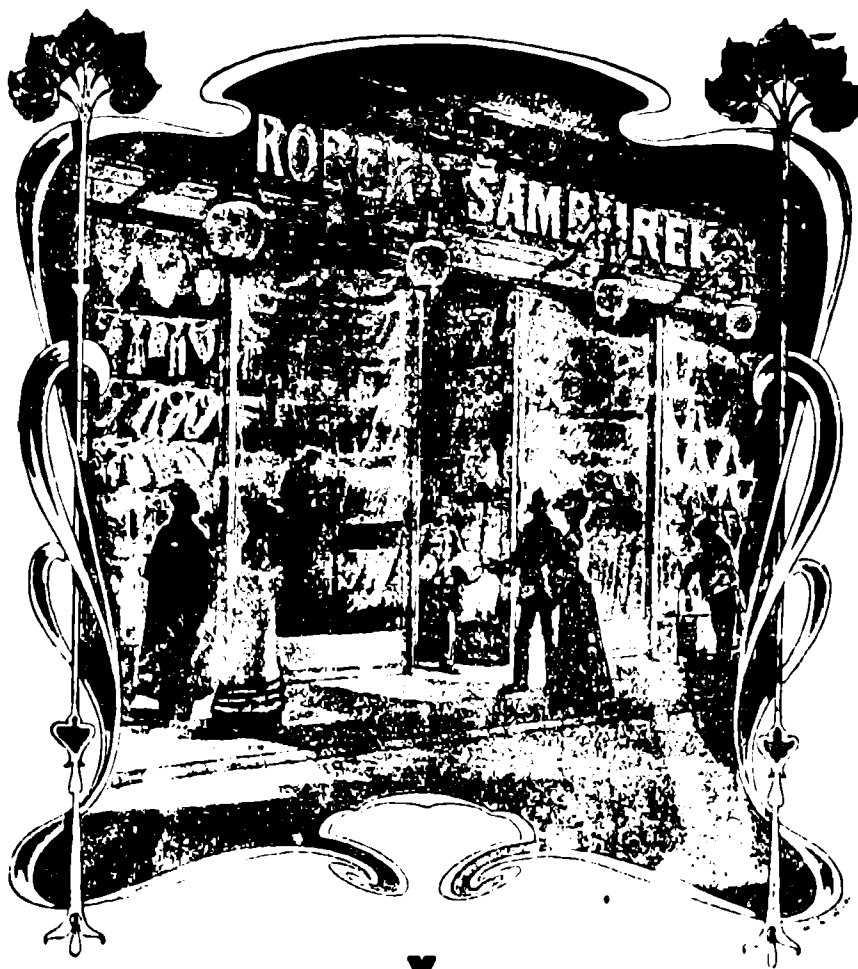
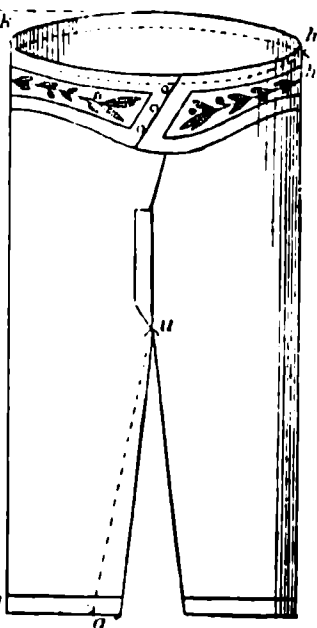
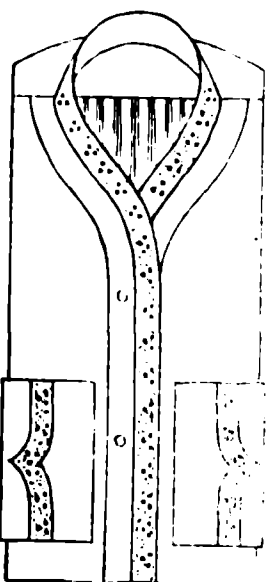
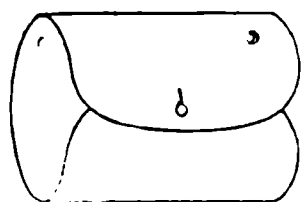
NOVOTINY

tu- i cizozemské pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro vele-
důst. duchovenstvo a sukna ku chrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.

Vzorky se na požádání zašlou.

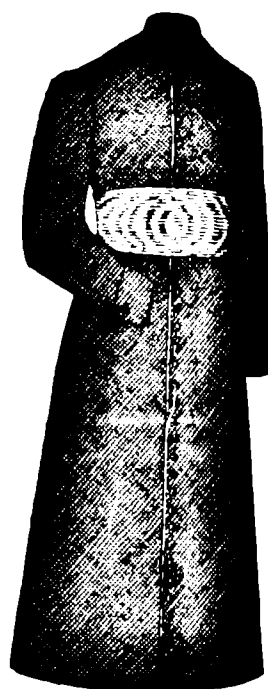
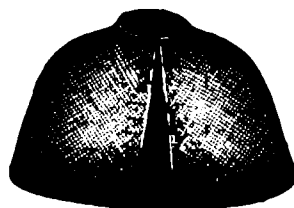
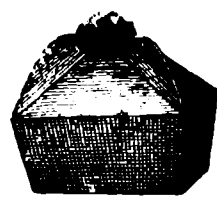
Robert Šamburek,

Založeno r. 1890. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1890.

Vyrábí veškeré druhy talárů, baretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu naspět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

OBNOVA

Číslo 22.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 h — h

V Hradci Králové, dne 29. května 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Účel posvěcuje prostředky.

(3) Původci tohoto hesla prý byli jesuité. To se aspoň tvrdí — ovšem bez důkazů — od našich protivníků. Ale když se tak trochu po minulosti i přítomnosti rozhlédneme, musíme říci, že právě nepřátelé katolické církve dle tohoto pravidla jednali měrou největší. Jakmile se jim uzdálo, že jest něco „svatým účelem“, hned se chápali a chápají prostředkův jakýchkoli, jen aby provedli svou; k dosažení cíle jim byl každý prostředek vhodný, posvěcený již samým účelem. Na př. čeští protestanté prováděli v tom ohledu výkony v skutku silácké. Když vzplanul odboj proti Ferdinandovi, scházely se protestantům peníze na válku velice pomalu; proto si pomáhali k příjmům zcela jednoduše. Na Moravě zabrali statky kardinála z Ditrichštejna, kapitoly Olomoucké i Brněnské, i statky klášterní. V Olomouci ze všech kostelů katolických sebrali všechny drahé nádoby a ozdoby kostelní a nadělali z nich peníze na zaplacení svého vojska. Také platili dluhy z důchodů statků arcibiskupských a kapitulních v Čechách „šacovali“ statečně pány katolické, zabírali katolické kostely, kolleje jesuitskou milostivě „darovali“ své protestantské universitě; ze svých vlastních kapes na vysokou školu ovšem nedali nic. I kanovníky od sv. Víta vystrnadili. Lakomý Vilém z Ronpova před direktory bědoval, že jest „chudý“, a stavové byli tak štědří, že mu odevzdali dědičně probošství sv. Hyppolita u Znojma. Tak si počínali vůči katolíkům ti, kteří se rozplývali slibováním, že je i za protestantské vlády nechají při jejich právech. Inu, bylo to všechno k větší slávě protestantismu a proto se už na něco nehledělo. Pro „svatý“ účel byly všechny prostředky svaté, jen když byly — praktické.

A již dávno před tím prohlásili protestanté, že mají vlastně jednu věru s českými bratřimi, jen aby tím spíše obdrželi takové výsady, jakých užívali u nás katolíci. Nebyla to ovšem žádná pravda, ale toto prohlášení bylo aspoň praktické. Když konečně některé kazatele lutherské tato přetvářka omrzela, byli za svou přímou od protestantských defensorů bez milosti trestáni. Pěkného to ovšem nebylo nic; ti, kteří měli stále plná ústa „svobody svědomí“, rozhodně neměli aspoň své spolubratry tolik utiskovati. Ale co platno; prostředky nepěkné se zdály protestantům přece jen hezkými, když se jimi mohly tvrze protestantismu upevniti.

A teď? Co se napláčl evangelické listy nad vyhnáním pastorů po bitvě Bělohorské. Ale násilnictví francouzské vlády proti řeholím uznávají za zcela správné. Pokládají za zcela spravedlivé, jestliže francouzská vláda zabírá to jmění, které katolíci dlouhá léta obětavě strádali na účely církevní.

Tuhle „Čas“ v č. 141. pochybuje, že by dr. Hajn byl slušným žurnalistou, ač se za takového vydává. Končí svou polemiku: „Och, není nad slušné žurnalisty, v Čechách je to sorta mnohem horší než ti neslušní!“ Přisvědčujeme, poněvadž je to vidět na jednání „slušného“ Času ještě líp. Tento slušný list nazývá katolíky vráňaty, katolickými šmoky, katolické kněze zve beze všech důkazů pokryteckými, mstivými, závistivými, domýšlivými, lakotnými, nestřídmymi; katolický tisk jest mu nízkým, triviálním, otravným. Zkrátka katolíci jsou hotové nestvůry. Je-li některý katolík přísně konservativní, jest odbyt jako dokonale zpátečník, chce-li navazovati na nové proudy, jest potouchlý a pokrytecký „jezovita“, kterého dlužno odkopnout. Katolík vůbec nemá ani práva účastni se na národní práci, on vůbec nepatří k národu; za to dlužno sekati komplimenty před křiklavě germanisujícími židy a nanejvýš jen vliďně někdy upozorniti, že by si mohli vésti trochu víc po česku.

Inu, účel posvěcuje prostředky; k podvratu katolické církve i páka vypůjčená ze zbrojnice Červánků jest znamenitá.

A ještě něco; v čísle 138. přinesl Čas tuto naivně vymyšlenou lokálku: „Ve škole K . . . v Krkonoších bavila učitelka děti první třídy různými hádankami. Mezi jiným ptala se: co mluví vždycky pravdu? Zrcadlo, měla zníti odpověď. Jeden hoch se rychle hlásí a jasně odpovídá: „Mistr Jan Hus“. Hoch jest z rodiny katolické — čisti neumí — ve škole se o Husovi mluvit nesmí (!?) — kde to sebral? Málo co svěděl tak výmluvně jako tento dětský blásek, jak hluboko jest v našem lidu vryta úcta k Mistru Janovi a jak marné jest usilování těch, kteří chtějí zničit tento krásný květ.“ Snad se přece některý ptačí mozeček na tuhle kachnu chytí, ač není udáno jméno tazatelky, ani jméno žáka ani osady. Ale jestliže by se ta příhoda do opravdy sběhla, tu by ten šestiletý genius musil býti poučen o Husovi od takového slavného historika, jací vládnou „Časem.“ Čas opravdu tedy věří, že Hus mluvil vždycky pravdu. Nuže tedy, pak by musilo býti pravdou, že panovala nad církví papežka „Agnes“, že bylo papežství založeno r. 301.; musilo by se srovnávati se zákonem Božím násilné honění věřících k sv. přijímání; musilo by se uznat za pravdu, že každý dobrý skutek jest vždy hříchem, učiní li jej křesťan ve hříchu smrtelném; bylo by nutno uznat, že jest každý člověk zlodějem, jestliže v stavu hříchu smrtelného se odváží jísti nebo jen dýchat. Tohle všechno sám Hus hlásal. Necháváme zdravému rozumu kteréhokoli čtenáře na rozhodnutí, zda takové zásady srovnávají se s pravdou. Prosíme zároveň filosofický Čas, aby svou moudrostí potvrdil, že v těchto věcech měl Hus pravdu. Vždyť dovede udělat z černého bílé obrátem ruky. Byl to v skutku čiperný klučina ten záček! Že Kristus vždycky mluvil pravdu, to mu právě nenapadlo, ale o Husovi to věděl dokonale. A když už se Času tolik výrok mladého husity líbí, snad by se někdo domníval, že nyní páni realisté uznají všech sedm svatých svátostí a budou horlivě choditi na mši svatou. Ale chyba lávky; co Hus skutečně pravdivého kázal a psal, právě to se líbí časistům nejmenší. Odhalují s tváře Husovy roušku jen potud, pokud se jim to hodí k boji proti církvi. Zkrátka, v praxi se zde provádí zásada, dle níž účel posvěcuje prostředky. Také nás Čas v čísle 141. nazývá (zase beze všech důkazů) hanobiteli památky Husovy. Uctivě prosíme o důkazy, prohlašující předeem že žádný pokrokář na základě pramenů nelíčil Husa tak historicky jako spisovatelé katoličtí. Katoličtí spisovatelé spáchali jen tu „zrádu“, že se nebáli poukázati také na stinné stránky Husova učení, které pokrokařská věda strannicky zamlčuje. A byl to právě „nejhrubší a nejnepoctivější“ list katolický (jak jednou beze všeho pokusu o důkaz Čas Obnově nadal), který vyzýval laiky, aby sami na základě pramenů nestranný životopis Husův sepsali. Víme totiž dobře, že by se knězi nevěřilo, kdyby své výklady opatřil sterými nejjasnějšími důkazy. K jak velikému počtu nesmyslů jest sveden protikatolickou vášní akademický orgán v jediném týdnu! Uvedli jsme jen některé příklady, poněvadž bychom musili na vyvrácení všech popsati celou „Obnovu“ A tyhle nespravedlivé šlágry hltá s velikou chutí naše nekatolická intelligence, ač se mohla už víckrát přesvědčiti, že dovede „Čas“ lháti zrovna drze a k tomu všemu na své vyvrácené lži znovu se odvolávati. Bylo nám jedním přítelem připomenuto, abychom si strannické komedie Času nevšímalí, že za to tento list nestojí. Ale těžko se zdržeti, když vidíme, jaká strava se našemu národu podává; mlčení by zde bylo pokládáno za porážku. Jest dobře takové zjevy konstatovati, aby budoucnost věděla, jak i občané akademičtí dovedou s pravdou operovati. Musíme poukazovati, jak se Čas stává každý prostředek svatým, jen když se jím může potupiti čest církve.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 27. května.

(Národní rada. — Naléhavost reorganizace způsobu pojišťování. — Návrh zákona podaný poslancem Herzogem na říšské radě, týkající se státního poměru příslušníků židovského kmene ve královstvích a zemích na říšské radě zastoupených).

Suspokojením konstatujeme, že obživnutí „národní rady“, jehož jsme se na těchto místech vícekrát důtklivě dovolávali, stalo se skutkem. Jak „národní rada“ vypadá a jak jest složena ve přítomné době, jaký program své činnosti ukládá a jakým způsobem chce cílů svých dojíti, to všechno jest v tomto okamžení věci vedlejší.

Proto jest to věc vedlejší, poněvadž na ten čas jest „národní rada“ teprve ve svých počátcích, z nichž postupem doby má a musí se vyvinouti sbor, jenž by představoval jakýsi „český národní senát.“ Než li k tomu dospěje, to nějaký rok potrvá.

Složení „národní rady“ nepředstavujeme si v budoucnosti provedené na základě klíče, jež poskytuje přítomný stav politických stran. Jak jsme toho všichni svědky, znamenají u nás stavy politických stran a jejich síla obyčejně notný omyl u některé části voličstva. Figurky různých malých i velkých politických kapacit se nyní u nás střídají jako barevná sklička v kaleidoskopu. Každý chlapec nimi může otřásti a posice jejich změnit. Stav politických stran nemůže tudíž býti u nás základem žádné trvalé a vážné organizace proto, poněvadž sám trvalým není a stále se mění.

Podle našeho mínění třeba „národní radu“ sestaviti podle klíče trvalejší reprezentace zájmové a sociální. Základy jejími musí býti stavy pevné: zemědělský, průmyslový, řemeslný a obchodní. Vedle s utečných reprezentantů — nikoliv komediantů! — těchto stavů třeba do národní rady přibrati reprezentanty různých oborů intelligence a lidu děložního a služebního. Reprezentanti tito vysíláni by byli do „národní rady“ na základě usnešení zájmových nebo sociálních organizací, jež by v ní měli zastupovati.

Politici, samosprávní a zákonodávní zastupcové českého národa nesměli by býti členy „národní rady“ a sice proto, aby mínění a dobrozdání její nebyla nijak a nikým paralysována. Představujeme si totiž, že by politická a zákonodárná reprezentace národa bez příslušné předchozí úvahy „národní rady“ ničeho nepodnikala, aby nedocházelo k té spouště kotrmelců a politických nesmyslů, jimiž naši zákonodárci a politikové čas maří. „Národní rada“ by také předeem jako „národní senát“ uvažovala o veškerých důležitostech, jež by bylo v ohledu národním, politickém, hospodářském a sociálním třeba na denní pořádek uvést a ku platnosti buďto kladné nebo záporné přivést. V tom smyslu by také příslušné úlohy rozložila a ukládala. Byl by to tedy „poradní sbor“, sestávající z řady nezištných, za práce své neplacených, hmotně naprosto neodvislých a zkušených mužů, kteří by měli především vždy a ve všem na zřeteli prospěch národa, jemuž by byli způsobilými své vlastní zájmy podřadovati.

V takovýto „národní senát“ čistých rukou, hmotně neodvislosti, zkušenostmi života vytrpěného rozumu a nejrozhodnější snášlivosti musí se „národní rada“ vykristalísovati, aby se na konec nestala doménou vzájemně se podporujících nebo adorujících koterií a ne-protokolovaných výdělkových společenstev, jež se zhusta na českých radnicích, v okresních výborech, v zákonodárných sborech, v literárních družinách a ve vědeckých svazech shledávají.

„Národní radě“ v nejpřednější řadě náleží a připadá úkol, zavést do naší národní a společenské organizace čistotu, spravedlivost a společenský takt.

Tolik máme, ve stručnosti pověděno, na srdci v záležitosti jejího rozvoje dnes!

* * *

Již před dvěma lety jsme na těchto místech vícekrát poukazovali k dávne myšlénce a potřebě, že jest časovo a naléhavo nejvážněji uvažovati o reorganizaci způsobu pojišťování v našich zemích. Uvedli jsme, že různé zahraniční pojišťovací společnosti téží nejlépeším způsobem z pojišťovacích, v českých zemích sebraných premií miliardy čistého zisku, jež z vlasti naší jako hotový kapitál ssají a za to do našich měst usazují své agenty a úředníky, kteří se svým politickým a národním smýšlením staví proti potřebám, tužbám a právům českého lidu. Jako východisko z tohoto, hospodářským poměrům našim nanejvýš škodlivého stavu navrhovali jsme další nepřipouštění možnosti, aby zahraniční pojišťovací společnosti směly v našich zemích obchodovati a dále jsme navrhovali, aby pojišťování bylo v našich vlastech sezemštěno, což by jim nepochybně obrovské příjmy a důchody doneslo. Jako počátek a základ toho jsme navrhovali, aby stávající domácí pojišťovací ústavy byly pozemštěny. Tento námi opakovaný návrh způsobu reorganizace pojišťování u nás byl všeobecně, pokud totiž v nynějším jeho stavu ten nebo onen neměl zájmu, schvalován a nalezly se osoby, které, podobnými myšlénkami již dříve se zabývající, dále o jeho propagování se staraly a starají. V ohledu tom sluší se zmíniti především o pražském advokátu p. Dru. *Sládečkovi*, jemuž přináležejí obzvláštní zásluha, že důležitá otázka reorganizace pojišťování u nás dochází příslušného povšimnutí širších vrstev české společnosti. A zásluha ta dnes jest obzvlášť patrnou —

V posledních dnech totiž kmitla se novými zpráva, která ovšem že jenom nezřetelnými a nejasnými rysy naznačovala, jakoby se pracovalo na myšlénce pojišťování sestátniti a zcentralisovati. Proti tomu zajisté že se české země, kdyby se v této záležitosti dále centralisačním směrem jednati mělo, nejrozhodněji ohradí a důrazně budou žádati pozemštění pojišťování. Je dobře, že se konečně otázka reorganizace pojišťování vyskytla na denním pořádku nejširší veřejnosti! Vyskytla se zde ovšem že jenom jako předběžné soudování, co veřejnost tomu řekne a má se jednati zatím jenom o nucené pojišťování proti ohni. Toho všeho se nyní může využití ve prospěch pošinutí otázky, aby pojišťování bylo pozemštěno.

Avšak pražský tisk se při tom jednoho právem ulekl. Mezi třemi osobami, jež prý u vlády předložení návrhu zákona o nuceném pojišťování proti ohni ve formě centralisačního zákona vymáhaly, uvádí se poslanec pan dr. *Stojan*. Kdyby se zprávy tyto měly potvrditi a p. dr. *Stojan* buď vědomě nebo nedopatřením pracoval v tomto směru, aby totiž bylo nucené pojišťování sestátněno a zcentralisováno, zavalil by novou důvodnou příčinu k nedůvěře, jakou dnes český lid k duchovenstvu jest zaujat. Proto v Praze nastal nelibý div, když se jenom o možnosti toho zmínka stala! Pan po-

slanec dr. *Stojan* těší se vzácné důvěře vlády a jest také velice oblíbenou a váženou osobou u českého klubu, tak že byl své doby z obou těchto stran jistým způsobem nejvážněji dotazován, nechtěl-li by se státi královéhradeckým biskupem, z čehož on se poděkoval. Kdyby byl nyní skutečně nějak podstatně zapleten do těchto proti prospěchům českých zemí čilých snah, pojišťování sestátniti a zcentralisovati, stáli bychom případně před novou zbytečnou aferou — — —

* * *

V nedávných dnech podal poslanec *Herzog* na říšské radě návrh zákona, týkajícího se upravení poměrů židovského národa ve královstvích a zemích na říšské radě zastoupených.

Návrh ten na říšské radě podaný zní: Vysoká sněmovno! račiž následujícímu návrhu zákona svůj souhlas uděliti:

Zákon ze dne jímž upravuje se státní poměr příslušníků židovského národa.

Za souhlasu obou sněmoven říšské rady nařizují: V zákoně ze dne 21. prosince 1867 Ř. Z. č. 142 mění se články 1, 4 a 19 mají a nyní následující znění:

Článek I. Pro všechny příslušníky království a zemí na říšské radě zastoupených platí všeobecný rakouský občanský zákon, kterýž stanoví, pod jakými podmínkami možno rakouského občanství nabýti, jeho užívati a pozbyti. Příslušníci židovského národa (Židé), to jest všechny osoby bez rozdílu náboženství, jímž možno dokázati, že buď po otci nebo po matce pocházejí ze židů, nemohou nikdy nabýti rakouského občanství. Ti příslušníci židovského kmene (Židé), kteří dosavad požívali práva rakouského občanství, pozbyvají je dnem, kdy zákon tento nabývá platnosti. Státní poměr všech příslušníků židovského kmene (Židů) upravuje se zvláštním zákonem (cizineckým, výjimečným).

Článek IV. Stěhování se a přesídlení jak osoby, tak majetku nepodléhá uvnitř státu nějakému omezení. Vzhledem k stěhování se příslušníků židovského kmene (Židů) platí ustanovení „Zákona o státním poměru příslušníků židovského kmene.“

Článek XIX. Všecky národnosti ve státě, vyjímaje kmen židovský, požívají rovného práva atd. (Ostatní ustanovení tohoto článku zůstávají beze změny).

Zákon ze dne o státním poměru příslušníků židovského kmene (Židů) ve královstvích a zemích na říšské radě zastoupených.

(Výjimečný zákon.)

§ 1. Tento zákon jest platným pro všechny příslušníky židovského kmene (Židy). Za příslušníky židovského kmene (Židy) ve smyslu tohoto zákona považují se všechny osoby bez ohledu na jich vyznání náboženské, jímž v prvním stupni (ze strany otce nebo matky), v druhém stupni (ze strany děda nebo báby) aneb v třetím stupni (ze strany praděda nebo prabáby) židovský původ dokázati lze.

§ 2. Židé jsou podrobeni rakouským zákonům, jakož i podléhají břemenům státním zrovna tak jako občané rakouští vyjímaje vojenskou povinnost.

měsíce od jejich sňatku a ještě ani jediný mráček nezkalil jasné nebe jejich pospolitého žití. V malém jich příbytečku, v lůně rozsáhlých lesů Valašských ukrytém, bylo jako v ráji. — To všecko připomínal si teď uhlíř, a v hlavě mu samou úzkostí a strachem hučelo. Co se nachránil, co se napřemáhal, o hospodu po celý čas ani nezavadil; nelitoval toho ani trochu; avšak jak to skončí dnes? Cítil sám u sebe, že není posud tak silným, aby v takovém pokušení obstál. Jestliže se však neudrží a — netroufal si domysleti. Emence převyšovala svého manžela o celou hlavu, což bylo nutno vzíti také na uvážení. Hajnému posloužit musí; bývali odjakživa dobří přátelé, a mimo Vránu nebylo souseda na blízku; bylť jen na sebe při každé příležitosti odkázán.

Kdyby žena věděla, kdyby tušila, jaký boj bylo Pepkovi bojovati, nežli navlékl kabát a na hlavu čepici posadil! Štěstí, že nebyla ještě s kozou doma. Za krátkou chvíli cupaly jeho krátké nožky k dědině asi půl hodiny vzdálené. Hned ho cosi ku předu pohánělo, brzy zase kroky vázly; nevěděl, má-li spěchat či se vrátit. Brzy vyšel z lesa a za nedlouho ocitl se přede dveřmi dolní hospody, zrovna na kraji dědinky se nalézající. Srdce mu silněji zabušilo, když bral za kliku; vstoupil však odhodlaně a v malé chvíli naplnil mu ochotný hostinský „sodovjak“ borovičkou.

U stolu seděla větší společnost. Byli to samí známí našeho uhlíře; když vešel, byli již v živém hovor. Zábava točila se kol nastávající vojny, která na venkově a obzvlášť v horách obyčejně každý podzim po sklizení zeměků „nastává“; pak je zase pokoj. Poněvadž uhlíř vojna zvlášť zajímala, chtěl se dočkati konce rozprávky a — dal si nalít sklenku samožitné, aby jen tak o suchu neposlouchal. Nežli dopil, došlo už mezi hovorom na choleru, na tu zlou nemoc, kterou každá vojna za sebou vleče. Thema o cho-

§ 3. Židé nesmějí býti pod nijakou zámkou připuštěni k vojenské službě v armádě. Za to má každý žid mužského pohlaví od svého 20. roku až do své smrti platiti státu 5 procent svého čistého příjmu ročně jakožto daň vojenskou.

§ 4. Židům jest dovoleno stále bydleti jen v obcích, které mají více než 10.000 obyvatelů. musejí však v těchto obcích bydleti ve zvláštních okresích (ghetách), jež jim obecní zastupitelstva vykazala. Pobyt v obcích mimo gheta smí býti židům povolen příslušnými starosty obce nejdéle na 8 dní a to jenom za okolností ohledu hodných.

§ 5. Sňatky židů s rakouskými občany nejsou dovoleny.

§ 6. Židům jest dovoleno míti pohyblivý majetek, avšak nabývání pozemků, ve ghetech vyjímaje, jest jim bez výjimky zakázáno.

§ 7. Židům jest dovoleno zabývati se obchodem a živnostmi. Není jim však dovoleno bráti do svých služeb rakouské státní občany.

§ 8. Zastávati veřejné úřady jest židům zapovězeno, pročež také do nějakého zastupitelstva nejsou k volbě oprávněni ani volitelni, vyjímaje zastupitelstvo židovské obce (gheta).

§ 9. Židé nesmějí býti do státních služeb přijati.

§ 10. V židovských obcích budtež na jejich vlastní náklad školy (židovské) zřizovány. Židovské děti nesmějí navštěvovati školy rakouských občanů. Žid nesmí býti učitelem na nějaké škole v Rakousku, vyjímaje školy židovské.

§ 11. Zároveň jest všem židům zapovězena návštěva škol určených pro rakouské státní občany, totiž obecných, měšťanských, středních a vysokých.

§ 12. O rozepřích jak mezi židy, tak i mezi židy a křesťany rozhodují řádné, příslušné rakouské soudy.

§ 13. Židům jsou místa soudních úředníků zapovězena. Zároveň není žádnému židu dovoleno býti lékařem.

§ 14. Žádný žid nesmí býti advokátem, aniž smí advokátní záležitosti vyřizovati.

§ 15. Žid nesmí býti vydavatelem, redaktorem nebo spolupracovníkem nějakého časopisu, hebrejské tiskopisy vyjímaje.

§ 16. Přistěhovalec příslušníků židovského kmene z ciziny do království a zemí na říšské radě zastoupených jest zapovězeno.

§ 17. Zákon tento nastoupí v platnost za rok po prohlášení.

§ 18. Židé, kteří se prohřeší proti některému ustanovení tohoto zákona, budtež potrestáni příslušným zeměpanským úřadem pokutou 10 až 1000 K a vypovězením ze království a zemí zastoupených na říšské radě. Provedení tohoto zákona ukládá se veškeré Mě vládě.

Ve Vídni, 1. května 1903. Pod návrhem tím podepsán jest poslanec *Herzog*.

FEUILLETON.

Zlá příležitost

Píše Františka Skutečská.

„Chudárečku, nedošel bys mi do dědiny pro trochu borovičky? Víš, že bych neusnul, kdybych kalíšek na noc nevypil; nemám koho poslat a sám jsem tím věčným chozením jako rozbitý.“ — Tak oslovil starý hajný Vrána mladého uhlíře, který právě kol dýmajícího mlíře cosi kutil. Bylo již hezky k večeru, takže v nastalém šeru nezpazoval hajný v začazené tváři uhlířové překvapení a rozpaky, do jakých jej byl svou žádostí uvedl. Brzy však se uhlíř vzpamatoval, přijal ochotně láhev i peníze, a když se hajný vzdálil, hotovil se na cestu.

Chudárek byl mužíček malé postavy, a pročež mu bylo všeobecně přezdíváno „Chudáreček“. Nezlobil se proto, byltě dobrák od kosti, byl zbožný i pracovitý človíček. Ale jak se říká: „Chyba člověkem vládne“. Jako všichni jeho známí, již se kácením, řezáním, štípáním nebo pálením dříví v horách Valašských živil, tak i on býval již za svobodna vášnivým citilem alkoholu. Byla to jedna a tažá jediná velká vada, která jeho povahu hyzdila a všecky dobré a pěkné plány do budoucna mu hatila. Myslel sám u sebe, že mu není už pomoci, domnívaje se, že tuto nepěknou vlastnost zdědil po otci, který se pitím takřka do hrobu přivedl.

Po smrti otcově zdědil živnost uhlířskou a do začazeného baráčku přivedl si, jako družku svého života, černoookou Emerencínu, která však dříve ku svatbě nesvolila, dokud jí svatozář neupřálil, že pít na dobro zanechá. — Uplynuly celé tři

leře dotklo se silně starého dřeváře Šabruly, jenž tvrdil, že tu nákalu v šestadesátém roce nezavinila válka; byla prý rozvážena v zapečetěných láhvích po světě. Ještě by jim mohl takovou jednu láhev ukázat, kterou dostal nebožtík Zambch na úřadě; byl tenkrát právě starostou. Ten však nebyl tak hloupý jako druzí, položil pěkně opatrně láhev do houští blíže svého kvartýru a tak tam leží doposud.

„Za nic na světě by ji nikdo neotevřel“, doával strýc s ledovou vážností. Nikomu z posluhačů ani nenapadlo, aby se šel o pravdě slov těch přesvědčit, vždyť šla všem zima po zádech při pouhém pomyslení na to.

Obraceli hovor raději v jinou stranu, a když hostinský stavěl druhou „baněčku“ před uhlíře, mluvilo se již zase o známém, starém pytlákově, z něhož se najednou stal nejpoctivější člověk pod sluncem. Toho náhlého převratu byla příčinou jako sněh bílá koza, která se z čista jasna, před pytlákem jedné noci v lese objevila. On hned po koze štelil, viděl, jak se kácí, a když přijde blíž, kde nic, tu nic, po koze ani památky. Taková brůza prý pytláka najednou pojala, že bez dechu a celý zpocen přiběhl domů a dlouho si z toho leknutí poležel. Od té doby s puškou do lesa nevkroutil. To bylo tajemství, jež si drvaři navzájem doplňovali.

Za takových rozhovorů pro Chudárečka nejvíc zajímavých uběhla zase hodná chvíle; že šlo už na desátku, dopil svou sklínku a spěchal domů, aby hajnému borovičku ještě před spaním doručil. Byla jasná, podzimní noc. Šlo se mu hezky vesele. Cítil jakési vnitřní uspokojení, že v pití nepřebíral, ačkoliv mu oči jasněji než jindy zářily. Když přešel první chodníček, položil zkoumavě na kapsu u kabátu ruku, je-li láhev na svém místě; při tom kouzelném doteku napadlo ho, že ani borovičku neochutnal, je-li skutečně

Obrana.

Socialisté se starají taky o církve. Už ano; jeden soudruh při socialistické schůzi ve zdejší Sokolovně protestoval proti obsazení zdejšího biskupského stolce novým panem biskupem Orem Doubravou. Prý „funkce jeho mohl velice lehce zastat kterýkoli z kanovníků, kdežto příjmy biskupské měly být věnovány na sanaci Svatováclavské záložny“. Výborně o bčane! Aspoň jste se upřímně přiznal, jak by Váš štáb prováděl volnost a svobodu vzhledem ke katolíkům, až by měl nad nimi moc. Ještě dost podivno, že Vaši soudruzi nechodí s karabáčem po všech domech katolických a nevybíhají statečně peníze na Svatováclavskou i od těch „klerikálů“, kteří dříve ani o Svatováclavské nevěděli.

Ale rozumné slovo. Povinnost přispěti k sanaci záložny mají vlastně jen ti, kteří ji skutečně poškodili. Že tam kradli někteří husité, to se již obecně ví. Ale že by tam kradli kněží, to se teprve musí zjistit. A podívejte se; ačkoli husité nedali na záložnu nic, sebralo kněžstvo již hezkou sumičku na sanaci. Sám Váš bratrský „Čas“, kterému se pořád ještě příspěvky kněžské zdály malé, najednou se poděkl, tak že v čísle 141. bčduje: „10.000 K na kateřinskou záložnu nepodařilo se českému národu sebrati dosud, kdežto na klerikální Svatováclavskou sebraly se miliony“. Když takhle Vaši kasíři dost často spěchají s naskladem pěkných tisíců za oceán, tu nespěchá nikdo z Vás na židovského vůdce Adlera, aby prodal některý statek ve prospěch poškozených anebo aby aspoň ze svého denního padesátizlatového redakčního platu nějakou zlatku věnoval poškozeným. Jak pak se zachovali Vaši milosrdní předáci při havířské stávce r. 1900? Místo co by hladovícím stávkářům něčím ze svých tučných příjmů pomohli, ještě na jejich účet hodovali a pěknou sumičku do kapsy strčili. Tenkrát chtěli čeští advokáti zadarmo havíře zastupovat, ale Vašemu generálnímu štábu se lépe zalíbilo pozvat za právního ochránce žida Dra Czecha a dáti mu maličkost 2949.39 K. Jak se tehdy starali Vaši harcovníci o blaho dělnictva, prozradila „Obrana Práce a Dělnictva“ ještě líp uveřejněním zajímavé fotografie než statistickým výpočtem příspěvků. A teď porovnejte obětavost kněžstva se skutky lidí Vašich. Přecháste židovské čachry Vás nevzruší ani v nejmenším. A jaké pěkné millionky činí dobromady ročně zaviněné židovské úpadky jen v Čechách! Právě nyní dva židovští spekulanti Porges a Kraus v Praze falšovali hezkou řadu smének; passiva obou činí jen — 2,100.000 korun. Již tento čachr by stál za vážnou úvahu o dobrodiní židovských kapitalistů pro náš národ. Ale o tom Vaši soudruzi mnoho psátí nesmí. Raději budou nadávat dál „klerikálům“, že dali na záložnu málo. — Buďte tedy jen bez starosti o církevní juněni. To rozhodně bude sloužit účelům humanitějším, než tučné příjmy Rothschildů a Vašich agitátorů. Zda by mohl „funkce“ biskupské zastávat některý kanovník, o tom by bylo každého slova škoda, neboť se moudrost

socialistického theologa korunovala dostatečně sama.

V elzích smlouvách. Mladočeští poslanci pp. Adámek a Škarda rozhodli svými hlasy v zemském výboru, že do veřejné nemocnice v Teplicích zavedeny budou místo milosrdných sester prusácké protestantské diakonisky. Zvykli jsme již na různé kotrmelce mladočeských veličin, ale poslední kousek s prusáckými diakoniskami jest přece příliš okatým dokladem vždy chytré politiky mladočeské. Nebudeme vykládati čtenářstvu našemu nepřiznivě úsudky samých lékařů o malé působivosti diakonisek při obluze nemocných, nebudeme oběma zmíněným pádům připomínati, že 75 proc. katolického obyvatelstva v okresu teplickém nezasloužilo tento políček ve tvář k návodu nezabožských Všeněmců, ale upozorníme pány pouze na politickou stránku této mírně řečeno neprozíravosti. Oběma pádům snad jest jasno vlastní jádro nynějšího hesla „Pryč od Říma“. Heslo toto není ničím jiným leč prusáckou agitací ku roztržení a pohlcení království Českého. Prusácka tato agitace používá všech prostředků dovolených i nedovolených, zneuzívá i citu náboženského a kryje se i pláštěm humanity, aby svého nekalého cíle dosáhla. Pro pruského krále pracují v Čechách jako druhdy v 18. století dosud agenti i v těch vrstvách a na těch místech, kde bychom se toho nejméně mohli nadíti. Proto oba mladočeští přísedící zemského výboru měli okolnost tuto uvážiti a nepodporovati svým hlasováním prusácké choutky. Stauovisko agrárního poslance p. Žďárského a vlastenecké státoprávní šlechty mělo býti oběma pádům výstrahou a direktivou. Že skutečně zavedení pruských diakonisek do teplické nemocnice jest článkem v nekonečném řetěze prusáckých piklů, dokázal útok helvetského „Času“ na agrárního poslance p. Žďárského, jenž nedal se ziskati pruské agitaci. Patron helvetského „Času“ jest tou dobou vrchním velitelem pruských agentů, proto projevy tohoto listu jsou velmi poučné. Vše, co Prusku prospívá, bývá v „Čase“ na výsoť chváleno, vše politice pruské odporové bývá cynicky haněno. Oba mladočeští přísedící zemského výboru udělali si dobré oko u nepřátel nedílného království Českého, ale zavdčili se málo svým českým voličům. Není pochyby, že voličstvo bude žádati od obou pádů ospravedlnění z křiklavého tohoto nedopatření. Pan Adámek má sice dosti protestantských voličů ve svém volebním okrese, ale katolických jest tam více a ti mu sotva dovolí, aby podle známého výroku z r. 1866 volal do světa: „Ich bin auch evangelisch!“

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna ve Vídni svou práci už téměř nikoho z poplatníků nepovznáší v naději na lepší časy. Jako v polosněni nutí se poslanci ku každé práci, dle možnosti vyhýbajíce se všemu namáhání. Všečným klidem sněmovním jakoby zástupcové národů doporučovali tak toužený od mnohých nedělní klid, o němž právě se

vedlo se. Drobná postavička se na jedné noze ještě zakymácela, a už ležel ubohý Pepek na vlhké, černé zemi. Cítil čpavý dým z milife vycházející; tolik rozvahy mu ještě zbylo, že to nestojí za to, aby se znovu namáhal stavěti se na nohy; jistě dojde dříve, pakli to zkusí čtyřma. Krátký pokus překazil mu však spánek, který ho v tom zákeřnický přepadl. V malé chvíli ozývalo se hlasité chrápání, přerušované nesouvislým hovorem, jež jeho vznícená fantazie ve snu zapřádala. Měl asi divoké sny, neboť často silně škubl tělem a zase spal dále. Když tak ležel asi dvě hodiny, zdálo se mu, že k němu přilítla saň devítihlavá s ohnivými jazyky. Přiložila mu k nosu láhev, s níž pečet sama spadla. Hrozný zápach rozlil se kolem, když nestvůra zařvala: „Chudárečku, jsi synem smrti!“ Ubohý Pepek chtěl se nějak brániti, nemohl však tělem ani rukou pohnouti, aby láhev odstrčil. Bůh ví, jak by to bylo skončilo, kdyby se byl neprobudil.

Když otevřel oči, stála nad ním Emerencina, a hlas, jímž k manželovi promlouvala, podobal se silně hlasu oné dračice ve snu. Ztěžka zdvihl se ze svého nepřijemného lože, a provázen dlouhou řečí, kterou si žena za noci dobře naštuovala, ztratil se v úzké jizbičce malého baráčku. Rozčilená žena neskřibila nikterak ani slovy ani posuňky. Bylo toho již asi mnoho, neboť i Pepkova mužská důstojnost počala se bouřiti; nescházelo mnoho, že by byl již rázné zakročil. Přeměřiv však znaleckým okem silné rámě Emerenciny, uznal sám, že by svým „kratůčkým ohaňadélkem“, jak sám někdy posměšně svou malou ruku nazýval, mnoho nepořídil. Vzpomněl ještě na svůj zlý sen a udusil raději všecko v sobě.

A co hajný? Ten čekal trpělivě dlouho, ale nedočekal. „Již jedenáctá odbila, a lampa ještě svítí.“ Bylo půl noci a živá duše nepřišla, aby pověděla, proč Pepek tak dlouho otál. Když ho

na říské radě jednalo a kdež konečně 26. května předloha o klidu tom v povšechném rokování projednána. V této schůzi poslanci dalmatští přednesli předsednictvu sněmovny stříznost. Vystoupili totiž proti ministřipresidentovi dr. Körbrovi, jenž svým zakročením způsobil, že deputace říských a zemských poslanců dalmatských, kteří chtěli císaře jenom prositi, aby osobám k trestu smrti a náhlým soudem vůbec odsouzeným dostalo se nejvyšší milosti a krve prolévání aby bylo v Charvatsku zastaveno, nemohla býti mocnáfem přijata. Minulý týden podala vláda sněmovně osnovu zákona o prozatímním rozpočtu na druhé půlletí. S řádně projednaným rozpočtem už to u nás nikam nejde. Paragraf čtrnáctý vždy pak vládě v nouzi poslouží. Pan dr. Körber začíná prý zase s Čechy vyjednávat, aby nebyli proti rozpočtu. Vedle Čechů i dlouholetí zastanci vládní, Poláci, způsobují nyní vládě mrzutost. Hrozí jí ostrou oposící, nebude-li Severní dráha novým rokem postátněna.

Česká Národní rada konečně se jednou po své tříleté nečinnosti sešla v neděli v Praze. Schváleny stanovy a přijat návrh, aby pro Moravu a Slezsko zřízeny byly zvláštní odbory. V nynějším svém složení ovšem že marně čekati budeme na nějakou její plodnou práci.

Za pobytu císaře v Pešti se parlamentní krise v Uhrách neodklidila. Na sněmovní schůzi posl. Ratkay hrozil i revolucí, nebude-li předloha branná odvolána. Odvod už počtvrté odložen.

Hnutí protimaďarské vře nejen mezi Charvaty, ale uchvátilo i Srby a Slovincce. Nepokoje trvají dále, třeba že se úředně popírají. Na některých místech v Charvatsku vyhlášeno i stanné právo. Žaláře jsou přeplněny zatčenými. Zloba lidu obrací se nyní hlavně proti banu hr. Khuen-Hedervarymu, který označován jest hlavní příčinou nynějšího hnutí.

Na Balkáně neustávají jednotlivé čty bulharské v odboji proti Turkům.

Ve Francii zastavuje Combes biskupům a vůbec duchovním platy. Soc. demokrati ozbrojeni holemi a zbraněmi vnikají do chrámů, ruší kázání, služby Boží a přepadají věřící.

Z činnosti katol. spolků.

Z Červeného Kostelce. Dne 10. května konal spolek katol. jinochů a mužů schůzi měsíční s poučnou přednáškou předsedy dp. Fr. Průdče: „Václav IV. a sv. Jan Nepomucký“. V této historické vzpomínce podána pěkná charakteristika krále Václava IV., který památku svoji poskvřnil vášněmi, jichž obětí se stal učený, zbožný a vzorný kněz sv. Jan Nepomucký. — Spolek „Ludmila“ sebral 3. května divadelní hru „Sedlák Zlatodvorský“ ve prospěch chudých školních dětí. V květnu konány 2 členské schůze s přednáškou vlp. Vojt. Hernycha: „Ze smutný osud Slovanů polabských nestihl též Čechy a Moravy, je zásluhou věrozvěstů našich sv. Cyrilla a Metoděje“, a 24. května „O vzniku, význačném a blahodárné činnosti spolku sv. Vincence z Pauly“. Těže a obětavě působí spolek ten i v království Českém mnoho ve prospěch chudých a nemocných. Dalšímu působení: Zdať Bůh!

taková, jak hajný říkal, „sama v sobě“ nefalšovaná. Učinil hnedle ze „sodovjaku“ ochutnávací pokus. Ze mu chutnalo, a že se jeho výrok o pravosti toho nápoje s výrokem hajného úplně shodoval, potvrdzovalo labužnické mlasknutí, jež první doušek provázelo. Nežli přešel starostovu louku, táhlo to už zase neodolatelnou silou jeho ruku ku pravé kapse; v okamžiku přilnula láhev k zínivým rtům jako učarovaná, takže ji sotva mohl odtrhnouti. Nežli se přiblížil k lesu, přimkly se již po třetí dychtivé rty k spola prázdné láhvi. Konečně zabrkal jí ještě nad hlavou a vlil se zoufalým posuňkem zbytek do hrdla. Po rázném odplivnutí zaklel po tichu, posílaje hajného ke všem rohatým; on jediný toto všecko spískal.

Nohy mu přestávaly konat službu; buď přílišné spěchaly, anebo nechtěly vůbec s místa. Někdy se mu zdálo, že těch nohou jaksi přibývá, takže si nevěděl rady, na kterou by se měl spolehnouti. Hlava byla tak těžká, jako by mozek byl samé tekoucí olovo, jež se v ní stále přelévalo, brzy do předu, brzy do zadu jí postrkující. Za takových okolností nebylo divu, že byl nucen několikrát usednouti. Tesknota a smutek obestíraly jeho roztruchlenou duši; málem že nad sebou nezaplakal. Sněhobílá koza z vypravování drvařů jako by už kolem obcházel; všecko jej v tom nočním tichu děsilo. Vzpochopil se pokaždé vší mocí, aby zlým přisěram unikl. Napadlo ho také, co řekne Emerencina, jak ho asi uvítá. Těšil sám sebe, že nebude tak zlá, jak se dělá a snadno se dá udobřiti. V takových sladkobolných myšlénkách doplahočil se až před chaloupku, kde jeho žena unavena marným čekáním před chvílí usnula. Chudáreček hotovil se již přeskočiti úzkou stružku, jež jeho dvoreček od cesty dělila. V tom však napletlo se mu tolik těch noh! Div, že v uvažování nad stružkou neusnul. Oči se mu již zavíraly, když konečně jednou nohou nakročil, ale — nepo-

již čekání omrzelo, ulehl rozmrzen na lůžko a zkoušel usnouti bez borovičky. Zatím co si Chuďáreček cestou statně přihýbal, byl hajný nucen častokrát polknouti si na prázdno. Konečně zachvátil i jeho nepokojný spánek. Bledý měsíc zahleděl se na okamžik oknem do jeho zvrastělé, spící tváře, jako by chtěl vyzraditi, jak tam uhlíř na té kostrbaté cestě s jeho uspávacím líkěrem hospodář, ale kdež pak ten čtverák — mlčel jako hrob! Hned potom nablížel zvědavě malým okénkem do chatky uhlířovy, kde už bylo také ticho. Emerencina ulehla ještě na chvíli a Pepek seděl tise na lávce u kamen. Rozjímal o předchozím ženině kázání a rozetřel malou dlaní velkou slzu lítosti, jež mu z oka na umouněnou tvář skanula

Druhý den na to dověděl se hajný všecko do podrobná; dílem od uhlířky, dílem od drvařů v lese. S Pepkem se ani nedomlouvali. Vyhýbali se jeden druhému dlouhý čas. Pepek, že nemohl pro hanbu hajnému do očí pohleděti a hajný, že se nemohl smíchu zdržeti při pohledu na uhlíře, ačkoli v jej vzpomínka na probdělou noc vždy ještě dožírala. Na první svou opíčku v manželství Chudáreček nikdy nezapomněl. Lovoď se od té doby každé příležitosti vyhnouti. Cestou z kostela odvracel vždy svůj zrak od domku ženkovního a s vroucím pohledem ku kříži u školy šeptával s tichým povzdechem „Neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého!“ Hajný usmířil se na dobro, když nesl ke křtu prvního syna uhlířova, a rázné Emerencina nepokárala ani slovem svého muže, když se tenkrát z radosti nad synem trochu napil. Prozpěvoval si šťastný otec známý valašský popěvek: „Když se Valášek narodí, hoděj ho ven bore nohami, živ se Valášku horami.“

Z Lomnice n. P. Katolická jednota naše pořádala dne 16. května členkou schůzi, při které přednášel přednášející dp. Fr. Kníšek „o staropohanském štěstí, svobodě a lidskosti“. Přednášející způsobem věcným vyličil on staropohanské štěstí, moderními spisovateli tak velebené; rovněž naznačil nám tehdejší svoboda a lidskost, jak jevila se v rodině i ve státu pohanském. Přednáška vylechnuta s velkou pozorností a panu předsedovi dostalo se hojného potlesku. Zábavní odbor obveslil nás několika zábavními časy, jež od přítomných s pochvalou přijata. — Dne 14. června pořádá jednota naše „Riegrův večer“, při kterém přednášetel slibil z laskavé ochoty pan MUDr. Ant. Cerman. Pečlivě sestavený program přivábí dojiště hojně citelů našeho národního vůdce.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Jmenování jsou: p. P. Vojtěch Křinke, O. S. B. duchovní správce v Broumově, sekretářem broumovského, p. Al. Leder, farář v Teplicích, druhým vik. sekretářem, p. Ant. Thim, b. notář, farář v Starém Městě, vikariátním sekretářem trutnovského, p. Frant. Dittrich, děkan v Jičíně, vik. sekretářem jičínského okresu — Ustanovení jsou: p. Jos. Scheitz, administrator, za faráře v Kačerově; p. Petr Zavřel, koop. v Kunvaldě, za koop. do Borové u Poličky; p. Jos. Cvejn, kaplan, za admin. ve Vilémově. — Na odpočinek vstoupil p. Jos. Teplý, děkan ve Vilémově. — V Pánu zemřel: p. Jos. Barvíř, (V. Vlna.) b. notář, farář v Morašicích, † dne 25. května (naroz. 1848, vysv. 1872.) Uprázdnila se fara v Morašicích, patron. nábož. Matice od 26. května b. r.

Oslava V. V. Tomka v Hradci Král. Slavnost Tomkova v našem městě měla skutečně průběh povznesený a zdařila se znamenitě. Za krásné pohody dne 23. t. m. vlály téměř se všech Hradeckých domů slavnostní prapory; všude bylo pozorovati sváteční náladu. Všecky spolky a korporace podaly si družnou ruku na oslavu našeho neocenitelného veličana, který laskavě slíbil osobně se k oslavě dostaviti. Skutečně pražský rychlíkem přijel náš oslavenec o půl jedenácté na Hradecké nádraží, kdež se mu dostalo prvního uvítání městskou radou s drem Ullrichem v čele. Po krátkém odpočinku v domě starosty dra Ullricha ubíral se jubilant pěšky před čtvrt na dvanáctou přes Pražský most v průvodu starosty a dra Kvíčaly k obchodní škole. Na schodišti před hlavním vchodem byl přijat zastupitelstvy Hradce Králové a obcí sousedních; na to veden po schodišti do slavnostního sálu dvojřadím šedesáti družic, které sypaly na cestu květiny. V sále upraveno slavnostní podium s nádhernými květinami a poprsím jubilanta. Prostorná místnost se naplnila vynikajícími zástupci úřadů zemských, samosprávných, učitelstva škol obcí, měšť. a středních. Z duchovenstva jsme viděli vysp. kapitulárního vikáře Dra Frýdka, kanovíky Hamplu, Musila, Dra Soukupa a Bartáka a oba členy tovaryšstva Ježíšova Rejzka a Jemelku, rektora Borromaea Dra Reyla, ředitele Rudolfinu Sekeru. Když ctihodný stařeček na podiu usedl, promluvil za město starosta Dr. Ullrich, vyslovuje potěšení, že naše město má rodáka tak slavného. Oslavenec povstal a prostými ale srdečnými slovy děkoval za všecku lásku; jako rodák Hradecký upřímně se raduje nad pokroky, jakých se město v posledních letech, v čase poměrně krátkém, dodělalo. Hradec Králové brál vynikající roli v českých dějinách již v dávné minulosti. Stavba hradu jej však zúžila a rozvoji jeho velice překážela. Proto měl velikou radost, když konečně r. 1894 rozhodnuto, že mají býti hradby odstraněny. Od té doby jest v Hradci pokrok veliký; nechť se těší město při dalších kulturních krocích všemu zduaru.

Jménem spolků Hradeckých promluvil vzletně Dr. Batěk. Když poznamenal, že dle dosvědčení samého jubilanta národ náš neztratil dosud síly k životu dalšímu, živě Tomek přikyvoval. Po skončení řeči provoláno vštic oslavenci třikrát hřímavě „sláva.“ Tomek zdával znovu pohnutými slovy díky. Po té prosil starosta dr. Ullrich za dovolení, aby směl přečísti báseň, již na oslavu Tomkovu zaslal dr. Jar. Vrchlický. Učenec stoje naslouchal vzletným veršům, jimiž zasluby jeho byly velebeny. Po ukončení ozval se potlesk a volání „výborně.“ Tomek vděčně projevoval srdečnou radost, že jeho starý dobrý přítel mu takovou pozornost prokázal.

Ještě jménem Hradeckého duchovenstva pronášel hold a přání všeho dobra kapitulární vikář Dr. Frýdek, načež Tomek znovu srdečně děkuje. Na to sestupuje jubilant s podia, starosta dr. Ullrich představuje neunnavně všecky přítomné, Tomek s milým úsměvem tiskne všem jednotlivcům ruku a s každým vyměňuje několik přátelských slov. Při této příležitosti rozdávány exempláře spisu složeného k oslavě jubilea Tomkova drem Urbánkem. I oslavenci podán jeden exemplář. Teprve v poledne ubíral se oslavenec po schodišti ku kočáru; znovu se postavily na schodech družice do dvojřadí, sypající svéš kvítí na cestu. Ještě s povelu tiskl stařeček ruce účastníkům slavnosti. Pak odjel k panu starostovi. Odpoledne v průvodu dra Ullricha i jiných měšťanů procházel učenec městem, prohlížeje si se živým zájmem památky rodného města.

O sedmé hodině večer odšla se dvorana Klicperova divadla slavnostním lesem. Přítomní i lože byly hustě obsazeny obecností; Starosta zavedl jubilanta do hlavní lože a promluvil do hlediště: „Pokládejme si za čest, že tak vzácného muže vítati můžeme ve svém středě.“ Na to na jeho výzev provolalo obecenstvo hluchně třikrát „sláva.“ Na jevišti krásně dekorovaném zazpíval četný smíšený sbor s průvodem píana krásnou skladbu Dvořákovu „Slavnostní spév.“ Na to promluvil delší věcnou a obsažnou řeč o Tomkovi jeho žák, dr. Jaroslav Goll, profesor university Pražské. Z dobře promyšlené přednášky vyjímáme: Tomek již v útlém mládí projevoval horlivou vůli a schopnost k historiografii. Již r. 1835 psal mladý právník do „Kvěst“ historické příspěvky. „Místopisné památky města Hradce Králové“ jsou posud nejcen-

nějším příspěvkem k poznání minulosti tohoto města. Tomek se stal nejprve vychovatelem dětí Šafaříkových, pak r. 1839 dětí Palackého. Palacký, muž o dvacet let starší mladého vychovatele, poslal v Tomkovi znamenitý kritický talent, přijal jej za spolupracovníka. Viděl v něm svého nástupce a sám jej doporučil za dějepisce města Prahy. Přítomný oslavenec svou mravečší píli a vzácným pozorovacím talentem nestal se pouze pokračovatelem Palackého; stojí svou historickou práci vedle něho. Klasické dějiny Palackého jsou monumentální, „Dějepisem města Prahy“ v jednotlivostech podrobněji vyloženy. Od r. 1826 jest proslulý „Dějepis m. P.“ pokračováním Palackého; jsou to druhé dějiny království Českého. Dnes dílo dospělo k XII. svazku, k r. 1609. V tomto díle uvádí mistrně Tomek v život svou zásadu o potřebě přiblížení k organickému celku dějin. Jakou obrovskou práci Tomek vykonal, můžeme si na př. představit z toho, že k sepsání místopisu Prahy přehlédl jen starých kupních smluv na dvanáct tisíc. Tomek jest starému historickému slohu blíže než sám Palacký, obmezuje svou individuální kritiku dějů na míru nejkrovnější. Svou povahou jest mužem konservativním. Přednášející byl odměněn velikým potleskem. Pak ještě zazpíval sbor na jevišti hymnu českých rolníků od Dvořáka. Tím slavnost v Klicperově divadle ukončena, načež se odebral slovný host v průvodu četných citelů do Grand-hotelu k přátelskému večítku. Pozdravné telegramy a dopisy zaslali: JBM. Dr. Doubrava, za město Prahu starosta dr. Srb, město Police, městská rada chrudimská, posl. dr. Formánek jménem městské rady pardubické, městská rada v Jičíně, městská rada v Holicích, okresní zastupitelstva v Karlíně a v Náchodě, městská rada v Náchodě, česká universita (rektor Horbaczewski), Český klub lidových poslanců svobodomyslných (dr. Pacák), hrabě Jan Harrach, Česká vysoká škola technická, Správa musea království Českého, Umělecká beseda v Praze, ministr dr. Rezek, zemský maršálek kníže Lobkowitz, dr. Zikmund Winter, Alois Jirásek, prof. Hirsch, Šimka a Weger z Plzně, prof. Konvalinka a Hoffmann z Ml. Boleslavě, dr. Čeněk Zibrt, Svatopluk Čech, Bohuslav hr. Kolovrat ze Solnice, dr. Boh. Rieger, Josef Hlávka, prezident České akademie, dr. Heřman Jirěček, prof. Prusák z Karlových Varů, prof. Kameníček, K. Tropp, předseda bralohradecké Besedy, škol. rada Šešelický z Král. Vinohrad, J. K. Hraše, ředitel m. školy v Náchodě, V. Satava, rada z. s. v Náchodě, dr. Zeithammer z Prahy, dr. Karel Matušík, rodina Baňdova z Prahy, universitní profesori: dvor. r. dr. Eiselt, Josef Kalousek, dr. ryt. Randa, dr. Antonín Pavlíček z Karlína dr. Josef Pekař a Jaroslav Vrchlický.

Oslava Smetanova v Borromen. Chovanci bisk. Borromaea pořádali v neděli dne 24. května Smetanův večer. Na programu byla po většině čísla oslavencem komponovaná. Program vykazoval: 1. „Overturu k „Hubičce“. 2. „O Bedřichu Smetanovi“. Řeč. 3. „Proč bychom se netěšili“. Smíšený sbor z „Prodané nevěsty“. 4. Julia Zeyka: Úryvek z „Lumíra“. (Cyklus básní „Vyšehrad“.) 5. Dueto Jenka a Kecal z „Prodané nevěsty“. 6. „Váno.“ Mužský sbor od Smetany. K závěrku večera sehráno bylo Kuklovo drama: „Večernice.“ Obraz z pražského zákoutí o 1 dějství. Večerek pocítili návštěvou mnozí vzácní hosté, zejména vysp. kanovníci Mngr. Frýdek, Pogert a Barták. Plný zdar tohoto večera řadil se důstojně ku předešlým pěkným produkcím ústavu.

Ze Všeodborového sdružení křesť. dělnictva. Schůze výboru dne 23. května v Hradci Králové. Přítomní: Urban, Labus, Pochmon, Jenšovský, Luštinec, Andrlík a Polák. Podpory nemocenských uděleny: V. Horáčkovi z Choltic (7 dní nem. brtání) 8 K, Jelínkové z Úpice (12 dní rheumatismus) 18 K, O. Hurdáčkovi z Úpice (21 dní nádor žlázy) 18 K, A. Čepelkovi z Úpice (7 dní zánět ledvin) 4 K, A. Wildtovi z Mýta (11 dní katar střevní) 12 K, Benešovi z Náchoda (10 dní katar střevní) 5-70 K, J. Novákov z Malé Čermé (14 dní rána v podpaždí) 8 K, J. Bednářovi z Hory Kutné (7 dní zlomení lopatky) 4 K, celkem 73 K 92 h; ostatní až po vysvětleání. Přijetí členové: Dp. Šmejkal, Hovorka, Halada, Talich, Jehlička, Míkl, Rejhoň, Brázda, Tvrz do III. tř. Tampier I, Steffl I z Jindřichova Hradce, Zadáková III. Sedlec, Landštajn, Dobec III, Kardašova Řečice, Škodová III. N. Město, Tacl II. M. Čermá, Šustr II, Vlček II. Plzeň, Mirvald III. Úpice.

Obecní rozpočet král. v. m. města Hradce Králové na rok 1903. Městská rada předložila právě rozpočty důchodů obecních, podniků obecních, jakož i zvláštních fondů a nadací obci do správy svěřených, dále c. k. okresní školní rady pro město a kuratoria obchodní akademie. Rozpočet důchodů obecních na r. 1903 jeví se takto: Potřeba: A) Vydání řádné: I. Vydání správní 42.745-16 K, daně a dávky 12.871-02 K, udržování obecních budov 5.872, hospodářství polní a luční 1.980, hospodářství rybníční 1.805, lesní 52.847-35 K, koupadlo na Orlici 247-60, zásoby materiálu 1.800, obecní důchodky 310 K, patronátní výlohy 3.850-60, školy a účely vzdělávací 42.373-40, Měst. Klicperovo divadlo 1.204, zdravotnictví 2.780, sady a stromovádí 1.250, osvětlování města 11.870, čištění města 8.980 K, zachování a vyklizení stok 3.640, udržování komunikací 3.280, veřejná bezpečnost 17.746-92 K, ubytování vojska 4.280, úrok a úmor dluhů obecních 82.742-58, dary a příspěvky 12.481, rozličné výdaje řádné 31.445-51. B) Vydání mimořádné 4.500. Úhrnem 351.452 K 14 h. Úhrada. A) Příjmy řádné: Nájemné z obec. budov 26.953-80 K, hospodářství polní a luční 17.700 K, hospod. rybníční 2.886, hospodářství lesní 97.966 K, zásoby materiálu 3.800, obecní důchodky 9.186, Měst. Klicperovo divadlo 161 K, čištění města 800 K, zachování a vyklizení stok 1.840, ubytování vojska 2000, úroky aktivní 2.402-32, platy a dávky obecní 68.640, rozličné příjmy řádné 7.580. Úhrnem 240.665-12 K. Úhrnný schodek 110.787-02 K. Na úhradu schodku navrhuje se: a) 10 proc. obecní přírůška k daním příjmům 12 000 K, b) 3 proc. dávka z nájemného 19.500 K, c) dar spořitelny z čistého zisku 52.000 K, d) dávka za dodávání vody z měst. vodovodu soukromníkům 27.000, schodek per 287-03 K uhradí se pokladní hotovostí. — Potřeba v účtu pev-

nostním činí 109.569-34 K, úhrada 64.746-40 K. Schodek 44.822-94 K uhradí se valutou sáhpěcky na krytou voj. jízdu 16.000 K a zbytek schodku 28.822-94 K prodejem pevnostních pozemků. — Potřeba c. k. okres. školní rady pro město Hradec Král. vyžaduje 60.453 K, úhrada 11.252 K. Schodek 49.200 K bude uhraden a) 26 proc. přírůškou k daním příjmům 31 100 K, b) zbytek dotací z obecního důchodu a pokladnicí hotovostí. — Schodek v rozpočtu městských vodáren 23.092-70 K uhradí se z důchodů obecních. Z výstřku měst. plynárny případně do pokladny měst. důchodu 7.510. Schodek v rozpočtu měst. ústřed. jatek 2.861 52 K uhradí se z důchodů obecních. — Rozpočet kuratoria obchodní akademie a spojené s ní pokračovací školy kupecké jeví potřebu 56.223-33 K, schodek 3.843-33 K.

Šetřte vody! Za příčinou čištění parního kotle ve stanici vodárenské v Plotišťích bude přítok pitné vody do města 31. května a 1. června 1903 vždy od 9. hod. večer do 6. hod. ranní uzavřen. Za dne pak nutno vody šetřiti, aby zásoba po čas čištění vystačila.

Poplach. Po večerní májové pobožnosti dne 25. t. m. nakupily se na Velkém náměstí před domem, v němž nalézá se hlavní trafika, zástupy lidu. Každý pohlídl šerem nočním na střechnu jmenovaného domu, kam prý zaběhl pronásledovaný jeden z trojhlásků v Hradci známých mladých ničemů, mezi něž nesprávně na místo Fr. Balcara vřaděn Jos. Stupka z Nov. Hradce Král. Dva z nich R. Tluka a Fr. Balcar již zatčeni a uvězněni a o třetího, R. Panenku též z N. Hradce Kr., se právě jednalo. Marně kterýsi smleec pátral na střeše po uprchlíku, jež už vlastně druhými domovními dveřmi proklouzl strážcům bezpečnosti.

Nezvedená mládež. Dne 25. t. m. tři nezvedení školáci házeli s hradeb kamením na tak zv. 35. „kavalír“, vytloukající tu okna. Vůdce těchto svedených školáků jest Z, již několikrát pro hradečtěstestany. Tu jest povinností rodičů, aby pilně bděli nad chováním svých dětí. Škola přece nemůže v mysl všech dětí náležitě vtisknouti veškeré pojmy mravnosti. Bez součinnosti rodičů marná práce učitelů.

Černá kronika. Dne 26. t. m. ráno zastřelil se ve Vodičkových kasárnách Václav Mencl, vojín od 8. setniny 18. pluku. Příčina opět neznáma. Nešťastník sloužil poslední rok.

Na dobytčí trh v Hradci Králové přivedeno dne 27. t. m. 308 koňů, 244 krav, 49 volů, 16 byků, 27 telat a 7 koz. Přítel dobytčí trh bude se konati dne 8. června 1903.

Z Nového Hradce Králové. V neděli dne 24. t. m. konala se v osadě naší dojemná slavnost svěcení sochy „Královně máje“ Panny Marie. Před 3. hodinou odp. vyšel průvod sestávající ze školní mládeže, družiček, vdp. světitelů a četného davu věřících z farního chrámu Páně k soše, nalézající se na bývalém hřbitově farním u přední části chrámu a kterou svým nákladem postavila rodina vysoce ctěného p. Josefa Strachoty, lesmistra zdejšího. — Po vykonaném svěcení promluvil vdp. Antonín Vitvar, místní děkan a světitel, dojemnou májovou úvahu, v níž celou farní osadu, která až dosud sochy Panny Marie postrádala, v ochranu Rodičky Boží poroučel. Vřelými pak slovy děkoval váženým dárcům a spolu přítomnému slav. obecnímu zastupitelstvu, které na sebe vzalo čestný úkol, sochu v dobrém stavu udržovati. — Vzpomenuto též všech zemřelých příslušnými modlitbami, zpěvy a na konec pak zapěl sbor „Salve Regina“. Celá slavnost zakončena slavným požeňáním ve chrámu Páně. — Zpěvy se vzácnou ochotou obstaral a řídil pan Alois Kračmar, ředitel káru. — Připomenouti sluší, že malebný v pravdě městys sochou touto, která jest umístěna na Svatováclavském náměstí, nemálo získal. — V parku, péči slav. obecní správy a slav. okrašlovacího spolku zřízeném, stojí na dolejší konci socha starobylá ze XVII. století sv. Jana Nep., před kostelem svatý kříž, na hořejším konci socha sv. Václava a nyní ve střed mezi tyto světky přišla krásná socha Panny Marie. Kéz by Rodička Boží spolu s těmito hlavními svatými patrony naší české země nedala zahynouti v těchto těžkých dobách nám ni budoucím! —

Umrtí. Dne 25. t. m. skončil po krátké nemoci vldp. Josef Barvíř, bisk. notář a farář v Morašicích, bývalý dlouholetý horlivý duchovní správce v Nízkové a pak farář v Bystrém u Nov. Města n. M. Pohřeb konal se v Morašicích ve čtvrtek dne 28. t. m. R. i. p. I

K události v Divci. Několik denních listů přineslo od jednoho patrně spravedlivě přehnanou zprávu o uvěznění školáčky ve prasečím chlívku v obci Divci. Kurýr přinesl docela vyobrazení tohoto hrozného činu od „očitého“ svědka. Nevědělali jsme si připadno toho, ale když „Osvěta“ začala vytloukati z tohoto dosud nevyvětleného případu kapitál v neprospekch katolického přesvědčení obviněného rolníka p. Rezka, upozornili jsme i my na tu okolnost, že s nedokázané přibody činů protestantské listy hrozitánské historie nastílnili jsme situaci, která tou dobou panuje mezi dvěma konfessemi v Divci. Dostalo se nám ku naší lokalce příspěvek p. Jana Mrdka, evangelického rolníka z Divce, několik glos, jež dle zásady: „Budí i druhé strana vyslechnuta“ uveřejňujeme. Zmíněný evangelik nejprv popírá, že by bylo vydáno tamními evangelíky nějaké odvetní heslo následkem obecních voleb, proto že prý v zastupitelstvu obecním bývali evangelíci vždy v menšině. Nestal se tudíž p. V. Rezek obětí tohoto odvetního hesla, protože prý vůbec ani v Divci nebydlí, nýbrž v Černilově. Tato zpráva, že rolník Rezek není ani občanem diveckým, vyvrací celou řadu novinářských zpráv o případu v Divci prý sběhlém a odsuzuje přisrak „očitého“ svědka z Kurýra, kdež divecký chlívek byl „dle skutečnosti“ vymalován. Evangelický rolník z Divce vyvrací tudíž sám případ, jehož uveřejnění obci Divci ku slávě neposloužilo. Řádi bychom si ve prospěch náboženského míru v obci Divci, aby dopisovatel hrůzostrašné historie i „očitý“ svědek v Kurýru raději počkali, až povolání činitelů rozliší zlobu od pravdy a pak teprv s hotovou věcí

veřejnost seznámil. Kdo stál, musí být připraven na odvetní ránu.

Z Pardubic. Starobylý kostel sv. Jana z r. 1510 pocházející stojí uprostřed Nov. Města pardubického, města čistého, pěkného a výstavného, ale sám jak svým zevnějškem, tak svým vnitřkem činí dojem smutný, dojem ubohého statečka opuštěného, schátralého a zanedbaného. Člověk a úctou k památkám křesťanským v duši při pohledu na něj jako by zřel ruce jeho, které spínají se k prosbě o almužnu, jako by slyšel tiché a skromné volání jeho: „Neopouštějte mne, nenechte mne zahynouti, smilujte se nadpo, přátelé moji, nade mnou!“ Soušední, poměrně tiší Chrudim jen obětavou ochotou svých občanů z chrámů svých učinila tak krásné stánky Boží, že jsou její cti a ozdobou — a rušné, daleko větší Pardubice že by tak učiniti nemohly? Tu že by vychladi vřelý zájem pro přední místo, jímž jest chrám Boží? Tu že by vyhnula ta občanská obětavost? Nevěříme tomu! A proto voláme ke všem přátelům chrámu Božího: „Poskytněte nám ruky pomocné při opravě chrámu sv. Jana, která bude cti a ozdobou našeho města.“ K účelu tomu složili dobrovolně přispěvky své tyto P. T. dobrodyncové: p. Ulík 2 K, p. Mudra 2 K, p. Těšíková 10 K, p. Růžičková 20 K, p. Stěbáková 20 K, p. Krevníková 20 K, p. Hlubučková 40 K, p. katech. Adam 40 K, z pokladničky 23 K 10 h, p. A. Schreiberová a p. Rempold 14 K, Andělka Fialková, žákyň 20 K, p. Neženatá 2 K, p. K. K. 4 K 20 h, p. Kudrnáčová 6 K, dp. J. Palouš, kaplan 20 K, dp. J. Tajovský 20 K, Ladíček Lánský, žák 1 tř. 2 K, p. A. Pejchová 2 K, p. A. Šmahová 50 K, p. Soulavá 6 K, p. Říhová 10 K, p. Nováková 5 K, p. ředitel Vosyka 5 K, Ladíček Daniel, žák 1. tř. 4 K, Fr. Dvořák, žák 2 K, Kovář Josef, žák 60 h, p. Žegklitz, lékařník 20 K, ctěná rodina Thérova 5 K, ctěná rodina Holdova 7 K, jich služka 50 h, sl. sbor uč. díveč školy 32 K, dp. Ant. Grégr, katech. 10 K, p. Kalvodová 3 K, p. Veselá 3 K, z pokladničky (II) 9 K 88 h — celkem 439 K 28 h. Všem zaplat Pán Bůh! Další dobrovolně přispěvky přijímá dp. A. Adam, katech. při novom. škole chlapecké.

Z Nemyčevsi. Od 26. dubna do 5. května konali poprvé v zdejší chrámu Páně sv. Ap. Petra a Pavla sv. misii dpp. P. Bernardin Čáka, superior a P. Bohumil Matějů, C. Ss. R. z Prahy, s horlivostí v pravdě apoštolskou. Po všechny dny byl chrám Páně věřícími naplněn a ke stolu Páně přistoupilo 1200 kajícníků ze 1650, jež farář osada zdejší čítá, tak že až na několik, kteří nemohli neb nechtěli přijít, přijali všichni sv. svátosti. Zvláštní obětavost a úctu k P. Marii projevil zdejší žený a panny, že na ozdobení oltáře Marianského sebraly mezi sebou 247 K, čímž nejen duchovního správce překvapily, ale zároveň dokázaly, jak si sv. misie váží a na ni připravují. Též mládenci pořídili dvě vázy s kyticemi a lucernu na misijní sv. kříž, který dne 3. května na slavnost „Nalezení sv. kříže“ ve slavném průvodu, jehož se celé okolí účastnilo, nesli a postavili u vchodu na hřbitov zdejší. Dojemné bylo také loučení dne 5. května s dpp. misijnáři, kteří svou laskavostí získali si srdce všech. Odpoledne ve 2 hodiny shromáždili se v misii kříže všichni mládenci a družičky, basiči Vitiňové s hudbou a veliký zástup lidstva a p. Václav Menčík za mládence, sl. Žofie Langrova za panny a p. Václav Kozák, radní, všichni z Vitiňevsi, rozloučili se dojemnou řečí a podáním kytic s dpp. misijnáři. Za vydatného majového deště doprovodili jme dpp. misijnáře na zdejší zastávku, kamž i p. přednosta železniční ze Starého Města vlakem se dostavil, aby se ještě jednou osobně rozloučil, neb se s celou svou rodinou příkladně sv. misie účastnil. Za volání „s Pánem Bohem a Zaplat Pán Bůh za všechno“ unášel vlak dpp. misijnáře do Prahy.

Zvláštní elektrika a lázně měli ve Vostašovicích, okresu Kostelec n. Orli. dne 22. května. — Když si toho dne pan starosta z Radostovic vyšel na pivo do sousední obce Vostašovic, ani ve snu ho nenapadlo, že se toho dne dostane z elektriku do lázní. Přihodilo se to takto: Potkal na cestě pana starostu z Vostašovic, který s trakařem domů se vracel a svého kolegu Radostovického vřelá zval, aby se s ním do Vostašovic avězl. Této vzácné příležitosti nebylo možno nepoužiti a tak milý pan starosta Radostovický vsedl na trakařovu elektriku svého kolegu, od kterého slavně vezen byl do Vostašovic. Šlo to šťastně až k rybníčku na návesi. Jak k němu dojele, vytkl nedaleko stojící lesní hajný: Do vody s ním! a buď že se toho výtku elektrika lekla, buď že se z jiné příčiny uplašila, těžko říci, jak se to v malém okamžiku stalo, ale to jest jisto, že hlava obce Radostovické již neseděla na elektrice, ale ležela v rybníce. Kolega Vostašovický uleknut díval se, co to ta jeho elektrika vyvedla, ale na štěstí přispěl lesní hajný zmáčenému panu starostovi a pomohl mu z rybníka na sucho. V neděli na to bavili se v Ličně po službách Božích lidé vypravováním o znamenité Vostašovické elektrice, kterou jiní fiakrem jmenovali, o lázních a o tom, jak se páni obecní starostové bavili. — Kterýs šprýmař tvrdil, že panu starostovi, když „tam“ padal, vyletěly z kapsy peníze a zásoba „športek“ a proto basiči vypumpují vodu z rybníka, aby peníze našli. Najdou-li také športka, dostanou je od práce. — Koluje zde také otázka: Čím se liší od sebe Karlovy Vary a Vostašovice? V Karlových Varech dovezou hosta jen k vodě, ve Vostašovicích až do vody. Do Karlových Varů jede host nemocen a vrací se zdravý, ve Vostašovicích jel host do vody zdravý a vylezl pochroumaný. — Konec mohl by být vážný. Radostovický pan starosta nechce být spokojen, že se vykoupal sám, a proto prý chce svého kolegu přivaziti lázeň u c. k. okresního soudu. — Snad to k těm koncům nedojde!

Z Krehle u Čáslavě. Nehoda, která mohla mít osudné následky, potkala knížecí rodinu Schwarzenberskou při poslední návštěvě zdejšího panství. Koně lekli se automobilu stojícího na silnici krehlebské a spládlí se. Jenom s velkou námahou podařilo se je zadržeti. Až na leknutí neutrpěli bobuší knížecí manželé ničeho, za to kočár byl pochroumán a jeden kůň zraněn.

Z Kolína. Že kompromisy jsou věc shnilá, patrně jest nejlépe u nás. Kompromisem dostala se u nás k plné vládě strana Křížkova-evangelická a nyní už má jednání její hlavy kde kdo dost. I sami jeho přátelé začínají vrtěti nad tím hlavou. Ale kdo chce kam, pomozme mu tam. Bude to aspoň poučení a vystřízlivění. — V poslední době učinila tu rozruch zpráva, že na evang. faru přicházejí marky německé k podpoře hnutí: Pryč od Říma. Přinesl ji list strany statoprávní: Labaké Proudý. Známý agitátor pro hešo protifimské pastor Dušek poslal listu opravu, v níž způsobem sobě vlastním otfírá se o katolicismus a biskupy katolické. Je to patrně logika čistého evangelia odpovídati statoprávníkům a bítí při tom katolíky. Ti kalí protestantskému vku všude vodu. Kvituje se ten stůlec a zapamatujeme si ho, až bude se zase deklamovati o náselivosti. Labaký Proudý pak připomínáme, aby vypustily ze svých sloupů nějaké lokálky, v nichž činí si časem legraci z katolictví a katolických pobožností, jako naposledy z májové pobožnosti. Seriozní list nepotřebuje špirovati své zprávy takovými nechutnými paštkami, toť ponechá listům genu „České Stráše“ a pod. Katolické pobožnosti žádá žádného redaktora nepřipravily o existenci a jednou stranu politickou nepodřily.

Z Německo-Brodské. Ani jme nechtěli věřiti svým vlastním očím, když jsme spatřili, že žijeme v sousedství uzavřeného území, v něm se proměnilo nějakým kouzlem Chotěbořsko — ryze české Chotěbořsko. Dostal se nám do ruky úřední akt hejtmanství Chotěbořského, a na základě jeho jme zvěděli, že tam panuje vnitřní úřední řeč německá, kterou se odpovídá nadřízenému úřadu, který k tomu všemu zabíjí a vedl jednání jazykem českým. A nota bene záležitost týkala se člověka českého, který ani německy ústa otevřít nedovede. Výpovědi jeho byly přeloženy do němčiny a tak protokolovány. Nevíme, či to byl nápad. Známe přece p. c. k. okr. hejtmána jako uvědomělého Čecha, který rodinu svou po česku vychovává a který i dříve jako podřízený úředník nikdy češtví svého nezapíral. Snad ti nešťastní písaři!

Z Polné. V čísle 22. „Nových Jihlavských Listů“ uveřejněna lokálka „Z Polné“, ve které způsobem neurvalým pranyřován křesť. sac. vzděl. podpůrný spolek paní a dívek v Polné, jakoby se byl dopustil Bůh v jaké vlasti zrady a hříchu do nebe volajícího, že nešťastnou náhodou dal tisknouti návštěvi na divadelní představení v Jihlavě u firmy židovské. Na objasnění táhož stůj zde následovně: Chťce pořádati dne 16. května divadelní představení „Pasačka z Lurd“, došla pořadatelka táhož ve čtvrtek dne 14. května ráno k p. Zapletalovi, zdejšímu tiskaři, aby natiskl k temuz představení návštěvi. Zde však na nemilé překvapení zvěděla, že p. Z. je právě na voj. cvičení, a nebylo nikoho, kdo by jej v práci zastupoval. Poněvadž ale čas byl již krátký, a do Něm. Brodu na obstarání tisku již nestačil, poslala dotčená pořadatelka za tou příčinou jednu z mladších členek do Jihlavy do tiskárny p. Vernera nebo pana Netolického. Dívka v Jihlavě jeouc neznáma, nemohla ihned závody tyto najíti a po několikařem dotazu poukázáno jí, že tiskárna p. Vernera nachází se dle na náměstí. Jdouc naznačeným směrem, spatřila firmu tiskářskou, aniž by si jména byla povšimla, domnívaje se, že jest to týž, na nějž byla odkázána. Jakmile vkročila do místnosti, zpozorovala ihned, že se nedostala na adresu pravou. Obávaje se však pro krátkost času nepožení a patřic na jméno české (Jindřich Pokorný), objednala tu žádané. Tím stala se nevědomky a nezaviněně obětí nešťastné náhody. Toť celá věc. — Soudný čtenář nechtě rozhodne sám, zdali celý spolek zasluhuje, aby pro tento nezaviněný čin byl jako zrádce českého lidu pranyřován. — Lidé, kteří tak svědomitě zpytují kroky spolků křesťanských, nechtě zpytují také svědomí vlastní, jak oni kupují a obstarávají zboží rozličné od firem židovských a německých a že již zapomněli na dušování se za nedávných bouří protičeských v Jihlavě na Sokolích páchaných, že Jihlavu více svými penězi podporovat nebudou. Neuplyne však ani jeden den, aby některá rodina i více nejela obstarati nákup svůj do Jihlavy. Taková je ta věrnost českého křesť. lidu v Polné.

Kulturní a náboženský obraz bývalého kraje Čáslavského dle tajné relace biskupa L. Haje k císaři Josefu II. podané listě spisovatel Dr. Václav Řesníček. Publikaci tuto uveřejňovati bude časopis náš po částech ve své příloze. Poslední vydání bude celé dílko.

V PRAZE »OBNOVU«
les dostati v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopec.

Různé zprávy.

Jinak katolíkům, jinak židům. „Budivoj“ píše: „V pátek 22. května podnají ve zdejších (v Čes. Budějovicích) českých středních školách písemné zkoušky maturitní. Z abiturientů české reality jest jediný vyznání mojžíšského a právě k vůli němu dle starého nařízení ministerského nemí o šábesu 23. května 57 studentů katolíků a 1 evangelík ve zkouškách pokračovati. Je to zcela v pořádku, že tak úzkostlivě jsou šetřeny náboženské city jinověrců a odpovídá to i naší zásadě o hájení svobody svědomí každého jedince. Ale jako židům — mělo by být měřeno též katolíkům. Nedávno jsme přinesli zprávu, že zdejší soudní sekretář, žid Freund, opovážil se na Velký pátek, jeden z nejvýznamnějších svátků celého světa křesťanského, předvolati značnou řadu katolíků k výslechu. Velký pátek znamená o mnoho víc než obyčejný šábes, ale židovský soudce smí si dovoliti v tento památný den katolíky výslechem týrati. Stává

v Rakousku předpisu, že má též být šetřeno náboženských citů i katolického obyvatelstva? Jestli ano, zdali pak proti německému šidu Freundovi bylo třeba zakročeno, že tohoto předpisu nedbal? Tady máte dva smamenité obrázky: jak musí být šetřeno náboženský cit židovského šáka o obyčejném šábesu a jak naproti tomu německý žid uráží náboženský cit dospělých katolíků o Velkém pátku.“

Důsledky boje proti řeholím ve Francii. Ve francouzské sněmovně byla nedávno vypočítána ztráta, kterou utrpí Francie vypovězením 160.000 členů řeholí. Počítáme-li, že každý člen spotřeboval denně 2 franky, činí to do roka 116.800.000 fr. Obnos tento, který každoročně plynul do kapes poplatnictva, jest ztrátou ohromnou. — Dle vládní statistiky ošetřováno bylo v klášterních ústavech 250.000 starců, nemocných a sirotků, o něž se nyní musí starati stát sám. Bude-li vydání za jednu osobu ročně jen 500 fr., zmizí z kapes Francouzů 125 mil. fr. — V klášterních školách vyučováno bylo 1.600.000 dítek, které nyní připadnou na starost státu. Je-li náklad na každé dítě jen 30 franků ročně, třeba ročně na vzdělání těchto dětí 48 mil. fr. K tomu nutno ještě připočísti výdaje na stavbu nových škol v obnosu asi 37 mil. fr. Úhrnem činí vyčtená ztráta ve Francii ročně přes 326 mil. fr. Zrušením různých klášterních průmyslových podniků vzejde Francouzům nová ztráta. Francouzští státníci jakoby slepotou ranění ve jménu falešné svobody ničí svou vlast hmotně i mravně.

Největší akademický list Dra. Aloisa Rašína „Obnova“: ovšem že se ani nepokouší své obvinění dokázati. Pouze konstatujeme, aby naši přátelé věděli, k jakým úsudkům přivádí i akademické občany srdce rozpálené protikatolickým záští. Naše věcné polemiky lezou pokrokovým pánům pořádně za nehty; místo vyvracení slyšíme ozvěnou stále jen nadávky.

Ženy v státní službě. Právě vyšel zajímavý spis o práci žen, zaměstnaných ve službách rakouského státu. Ponejvíce jsou ženy zaměstnány ve službách poštovní. Od r. 1873 do r. 1899 stoupl jejich počet s 545 na 5166. V roce 1873 znamenaly 8% všech zřízenců, nyní rovná se jich počet 40% celého personálu. Největší plat obnášel 1900 korun. V státní službě telefonní a telegrafní slouží nyní na 3000 žen. Doba pracovní jest tu 6 až 7 hodin, plat kolísá mezi 60 až 75 korunami. Následkem sňatku vystupuje ze služby v prvních 6 služebních letech 41%, v následujících 6 letech 28.6%. Ve službách státních drah zaměstnáno je 481 žen dílem v pisárnách, dílem u účtárnách. Nad to zaměstnává stát u poštovní spořitelny 220 kalkulantek, 18 diurnistek a celou řadu pomocných ženských sil v statistické ústřední komisi. I policejní ředitelství ve Vídni zaměstnává 91 ženských sil. U porovnání s jinými zeměmi jsou platy žen zaměstnaných ve službách pošt u nás nižší. Lépe platí poštovní erár v Bavorsku a Württembersku.

Důležité objevy historické na Velehradě. Na polích v okolí Velehradu provádí se drenážování. Dělníci našli při odkopávání země několik hrobů, které ještě sice odborně prozkoumány nejsou, ale dle všeho jsou z nejstarších historických dob. Učiněn však ještě další objev, který má dle všeho pro historii říše velkomoravské veliký význam: nalezeny totiž základy prastarých staveb, které pocházejí buď z budov, nebo, což také jest možno, jsou to základy opevnění, hradeb. Nalezeno ještě několik dalších hrobů, které však zůstaly neotevřeny. Vykopány budou nejvážší opatrností až v přítomnosti odborníků. Na Velehradě dle konsistoriální rada a známý vlastenec moravský P. Wurm, který na práce tyto dohlíží. Možno očekávati, že důležité objevy tyto osvětlí kus temné historie říše velkomoravské.

Šílené závody automobilové konaly se 25. t. m. mezi Paříží a Madridem. Při těchto bylo 6 účastníků zabito, jeden uhořel, když se na něho vylil benzin z převráceného automobilu. Patnáct účastníků těžce zraněno, 6 osob bylo automobily na silnici přejeto a zabito a jeden řidič automobilu raněn mrtvicí. Páni sportamani dle toho o ceně života lidského mají pramalého pojmů.

Staré voštiny dle dosavadní praxe nemají se v plodšti trpěti. Po vylíhnutí včelky zůstane totiž v buňce blanka, čímž se buňky suží, zvláště když se za léto v téže buňce líhnou včely až sedmkrát, následkem čehož jsou prý včelky čím dále menší. Důkladným měřením každý se však může přesvědčiti, že v buňce zbylá blanka je tak velejemná, tak tenounká, že 190 blánek má tloušťku asi 1/4 milimetru. Buňka nová má v průměru 4 milimetry. Suší se tedy o 1/4 milimetru až za 15 let. Líhnou-li se v ní včelky každé léto sedmkrát, je tudíž naprosto mylný názor a učení nesprávné, že v díle lonském, předlonském se líhnou včely maličké. Rychleji nežli stěny hrubne dno buňky proto, že výměšky červa včely z ní neodstraní, nýbrž voštině zalepí. To však nahraží zase prodlužováním buněk do mezer čili uliček mezi plásty. Jakmile by se prodloužily nad míru, tak že by délka buňky neodpovídala délce včely, je prostor mezi voštinami tak stůžen, že královna nepronikne a vajíček klásti do nich nemůže. Jsou tedy včely před potomstvem zakrslým chráněny. Za skladiště medu staré voštiny hodí se však právě tak dobře jako nové, ba k vymetávání jsou ještě lepší, netřeba tudíž úzkostlivě stále měnit voštiny, nýbrž stačí, když se obnovuje třeba i za 6 let.

Pěstování okurek bez zahrady. Kdo má malý dvorek, aneb otevřené skladiště, neb podobnou místnost, kam sluneční paprsky vnikají, může následujícím způsobem okurky vypěstovati. Starý, prázdný sud naplní se 1/2 kameny, na to se položí tlustá vrstva chlévný mrvy a na ni vrstva dobrá, kypřá země tak, aby sahala téměř ke kraji sudu. Do země vsadí se několik okurkových semen poblíž kraje sudu. Všechné rostlinky, je-li se ještě mrazu obáváti, třeba na noc přikrývati. Na polévání okurek užívá se buď vlažné vody nebo spálené kuchyňských. Okurky se obyčejně vyvinou a úponky jejich splývají po straně dolů, trojice zároveň pěknou se lenou osobou.

Cirkus pod vodou jest podivná, která jest nyní největší atrakcí představení švédského cirkusu M. Schumann v Praze. Tak zvané vodní pantomimy těší se v poslední době velké oblibě obecnosti a mnohé cirkusy provedly v tom oboru skutečně skvělé výkony. Schumannův cirkus v Praze právě předvádí podobnou vodní pantomimu „Na Helgolandě“. Celá prostora cirkusové jízdárny hemží se pestrým rejsem mnoha účinkujících osob, průvody, tanci, komickými scénami, když náhle vše octne se v několika minutách pod vodou. Mohutné přitoky chrlí proudy vody do jízdárny, která v okamžiku promění se v rybník. Podivná, která skutečně pobaví a stojí za několik chviliek v cirkus stravených. Ku čti švédského cirkusu Schumannova budíž řečeno, že na rozdíl od jiných podobných podniků šetří co nejméně ohledů k české národnosti, z níž má většinu svého hojného návštěvnictva.

Výkaz darů na Adalbertinum.

Z vikariátu jaroměřského darovali:

52-20 K p. far. Urválek v Kohoutově . . .	52-20 K
20- K p. vikář Beran v Králové Dvoře, p. far. Horák v Jásenné . . .	40- K
5- K p. far. Falta ve Vlčkovcích, p. kaplan Váha v Jaroměři, p. prof. Štastný v Králové Dvoře, p. katech. Vík ve Smiřicích, p. kaplan Frydrych v Holohlavech, p. kaplan Minářík v Černilově . . .	30- K
4- K p. far. Kavan v Zálbovské, p. far. Pohlreich v Heřmanicích . . .	8- K
3- K p. fund. Matouš v Kukan, p. kaplan Kadlec v Král. Dvoře . . .	6- K
2- K p. far. Jareš v Dubenci, p. děkan Gebert v Hradišti, p. Martinek a p. Kvíčera, katecheti v Král. Dvoře . . .	5- K
Celkem	144-20 K

Z vikariátu opočenského darovali:

58-80 K p. vikář Uhlíř v Přepychách (8 K 80 h dle ind.) . . .	58-80 K
30- K p. kanovník Novák v Nov. Městě	30- K
27- K p. far. Vojnar ve Slavonově (17 K dle ind.) . . .	27- K
21- K p. far. Erlebach v Bystřem (11 K dle ind.) . . .	21- K
18-80 K p. far. Hroneš v Bohuslavicích (8-80 K dle ind.) . . .	18-80 K
18- K p. děkan Řehák v Opočně (8 K dle ind.), p. děkan Ot v Sedloňově (8 K dle ind.) . . .	36- K
16-32 K p. far. Weber v Olešnici (8-32 K dle ind.) . . .	16-32 K
16- K p. far. Štípek ve Vys. Oujezdě (dle ind.), p. far. Flesar v Dobřanech (8 K dle ind.) . . .	32- K
13-70 K p. far. Kovář v Jesenici (8 K 70 h dle ind.) . . .	13-70 K
13- K p. děkan Hanousek v Třebouchovicích	13- K
10- K p. děkan Groh ve Zvoli, p. děkan Domašinský v Dobrušce . . .	20- K
8- K p. kaplan Bobek ve Slavonově, p. katech. Světlý v Třebouchovicích . . .	16- K
6- K p. far. Hendrych v Mezifíři . . .	6- K
5- K p. kaplan Moravec v Bystřem . . .	5- K
4- K p. kaplan Smetana v Dobrušce, p. far. Pospíšil v Novém Hrádku . . .	8- K
2- K p. kaplan Adamec ve Vel. Jesenici, p. kaplan Stanislav v Olešnici, p. kaplan Dokonal v Dobrušce, p. katech. Vaníček v Dobrušce, p. kaplan Kyselo v Třebouchovicích, p. kapl. Hunců v Nov. Hrádku . . .	12- K
1- K nejmenovaný z Bohuslavic . . .	1- K
Celkem	338-82 K
(tam a nazpět:)	144-20 K
dřívějších	4316-20 K
Úhrnem	4824-22 K

(Pokrač.)

Časové Úvahy

pod redakcí
Dra. Fr. Rejla

přinesou pod číslem 6., 7. a 8., které vyjde v nejbližších dnech, důkladnou, širší úvahu:

»Husité jindy a nyní«,
na což již předem upozorňujeme.

(Z a s l á n o.)

Společná pouť na sv. Horu a Příbramě a na památná místa v Praze.

Jízdné k této pouti obnáší z jednotlivých stanic (tam a nazpět):

Z Hradce Králové, Prácheň, Urbanic, Dobřenic, Syrovátky za 1 dítě do 10 let . . .	4 zl. 75 kr.
Z Káranic, Chlumce, Želčic . . .	3 „ 05 „
děti . . .	2 „ 65 „
Z Libňovse . . .	3 „ 55 „
děti . . .	2 „ 40 „
Z Velkého Oseka . . .	3 „ 05 „
děti . . .	2 „ 15 „

Děti nutno vždy dvě přihlásiti.

Jakmile bude sem oznámen počet účastníků, bude určena i doba pouti, jež ovšem připadne na sobotu, neděli a pondělí.

Děkanský úřad v Černilově,
dne 26. května r. 1903.

(Z a s l á n o.)

Protest duchovní správy

proti postavení sochy J. Husa ve V. Kozojedech.

Když několik osob osady V. Kozojedské pojaló úmysl, na návsi obce této postavit sochu Matky Boží, přičemž socha bude umístěna v krajině náležející J. Husu, ať už v jakémkoliv směru, takto protestujeme.

důvěrně jsem domlouval, varoval ano i prosil některé z nich, zvláště p. starostu obce, aby takového demonstrativního oslavování nešťastného pobloudilce nečinili, jelikož vřede, kde se to děje, stává se to na potupu církve katolické, protože i také od nepřátel víry katolické tato oslava Husova se podporuje a odporuční a mnozí domnělí pokročiteli mezi katolíky takovým stvácím sedají na vějíčku, že oslavují jen vlastence.

Avšak slova má bohužel vyzněla na prázdno a přes mé výstrahy a prosby, jak se prosí, objevená jest socha J. Husa a chystá se zde husitská slavnost. Poněvadž dobře smýšlející katolíci obce zdejší jednáním tím velice jsou rozrušeni, uznávám za svou povinnost, abych jako duchovní správce zdejší farní osady veřejným prohlášením, k němuž i oprávněn jsem, dal na srozuměnou, jak o tomto husitském jednání se stanovíka církve katolické souditi jest. A tu musím trpce toho želeti, že takto v mé farnosti došlo k takému bezohlednému, vyzývavému demonstracím, neb jinak to nazvati ne lze. Předstírání, že děje se tím jen oslava záslužného vlastence, sloužiti má jen k oklamání neprozřivých katolíků. Vlast naše vykazuje zajisté mnoho jiných vlastenců, kteří tisíckrát víc zásluh si získali o vlast naši, jako sv. Václav, patron obce zdejší, sv. apoštolové slovanští Cyrill a Methoděj, kteří křesťanskou vzdělanost do vlasti naší přinesli; aneb blahé paměti Karel IV., Otec -lasti a mnozí jiní z novějších dob jako Palacký a Rieger. Proč všech těch si nevšímámo a jen Hus jako vlastence se oslavuje? Nejsou to jeho zásluhy o vlast, které při těch žalostných pohromách, jaké husitům uvalil na vlast naši, velice vybledají, ale jest to vzdor proti církvi katolické, který vychvalují její odpůrci.

A proto jako farář a duchovní správce zdejší pozvedám opět a naposled varovný svůj hlas, žádaje, aby od toho postavení sochy Husovy na předním místě v obci vedle sochy Matičky Boží upuštěno bylo a to z těchto důvodů:

1. Účel hlavní celého tohoto oslavování Husova tají v sobě vyzývavou demonstraci proti církvi katolické, k níž předce všichni občané zdejší náležejí.

2. Cit náboženský pravých katolíků byl by tím bolestně uražen, kdyby nákladná socha odpůrce církve katolické postavena býti měla vedle skromné sochy Matky Boží.

3. Způsobeno by tím bylo náhlí proti ohromné většině obyvatelstva zdejšího, které s jednáním tím nesouhlasí, tak že by z toho povstati mohly nemilé třenic a rozpory v obci.

Toto vyjádření mé není stranické ani agitací; jednám, jak mně káže můj úřad a jak jsem i od dobře smýšlejících občanů zdejších byl požádán. Nečiním také prohlášení to se žádnou vášní a rozrpaností, ale klidně a s rozvahou, aby, možno li ještě, rozpor se odstranil a věc v dobrotě se vyrovnala. Ano mám za to, že podnikatelé oné husitské slavnosti nejsou si ani povědomi, jak velikou většinu v obci mají proti sobě. Nechtě tedy dobře smýšlející katolíci, kteří si sochu tu na návsi nepřejí, podepíší bez ostychu protest proti tomu dle svého nejlepšího přesvědčení a ct. výbor obecní snad pozná pak, že nebylo by spravedlivě, tak veliké většině stavěti se na odpor a odvolá usnesení své o poskytnutí místa, které s utajeným úmyslem ne pro sochu Husovu ale pro sochu nějakého národního vlastence žádáno bylo.

Prosím, aby toto prohlášení mé srozuměnou rozvahou a bezes vší vášně bylo ode všech občanů zdejších uváženo a posouzeno.

V Žlunicích na slavnost bl. P. Marie Pomocnice křesťanů, dne 24. května 1903.

Fr. Vohnout,
farář.

Tržní zprávy

V Hradci Králové, dne 23. května 1903 1 hl. pšenice K 11-20-12-00, žito K 9-50-10-00, ječmen K 7-40-8-00, oves K 5-50-6-00, proso K 10-00-12-00, vlna K 9-00-12-00, hrachu K 17-00-21-00, čočky K 00-00-00-00, jablů K 20-00, krup K 18-00-32-00, bramborů K 3-60-3-00, jetelového semene ruského K 116-00-00-00, jetelového semene červen. K 00-00-00-00, máku K 27-00-34-00, lněného semene K 20-00-21-50, 100 kg. šit. otrub K 11-00, pšenice. otrub K 10-00, 1 kg. másla K 2-08-2-24, 1 kg. sádla vepřového K 2-00-0-00, tvarohu k 0-28-0-39, 1 vejce 5 h. Jedna kopa petržele K 10-00-12-00, jeden hl. cibule K 9-00-11-00, jedna kopa drobné zeleniny K 0-60-1-20, 1 kopa zelí 0-00-0-00 K, 1 pytel mrkve 4-00-4-40, 1 hl. švestek K 0-00-0-00, 1 kopa salátu K 1-00-1-20, 1 kopa celera K 00-00-0-00, 1 hl. jablek 0-00-0-00.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,

c. k. dvorní dodavatelství
v Jabloném n. Orl. č. 86.

Dílka ku vyřívání a hotovení mešních rouch, podšívky od 24 K, pluvniček, dalmatic, korouhvi, praporek, církevních prádla atd., pak dle patřících i tuzemských vzorů zpracované katechy, cíboře, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného nákupu z doby patřících výstav a velikých novotín v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obsluze.

O realitě závedu svědčí mnoho tisíc doporučení. — Velké obrázkové ceníky a paramenta k výběru franko.

Adresování vždy do ložné se vyprošuje.

JAN KALIS,
hodinař a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a sonstav. **Pendlové hodiny** v krásných ořechových skřínkách. Zlaté a stříbrné **»kvasty**, jako: **řetízky, prsteny, náramky, jehly** a j. v nejmmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným sádky na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

ED. AD. MALBURG A SYN Smiřice.

Továrna na nejjemnější likéry.

Vegétal,

francouzský likér z bylin.

CRÈME CORDIAL,

francouzský vinný likér.

CHERRY BRANDY

MANDARIN.

Punč Crèmes.

K dostání ve všech lepších obchodech s lahůdkami a v podobných obchodech.

Rychloprací stroj

za zl. 13-50 s 2 letou zárukou, který vy-pere za 3 hodiny 100 kusů prádla, nabízí

K. V. SKUHERSKÝ,

velkozávod truhlářský

v Hradci Král. proti hotelu Merkur číslo 303.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení přesně dle předpisů církevních v každém slohu doporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Sychrově (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na ptání k nahlednutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují. Provedeno ke 300 oltářů.

Prodám dům

z ohledů rodinných, blíž města, v němž se provozuje po více roků s dobrým úspěchem živnost řeznická. Při domě zákonitě jatky, lednice a chlív. Kupec musí složit 3000 korun hotově; ostatní dle úmluvy. — Blížší sděli

FR. SOUČEK, řezník v Hradci Král.

Obrázky

k sv. přijímání

— nabízí —

ve velkém výběru a za zvláště výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vsorky jsou na požádání k dispozici.

Víno

přírodní, zkoušené, nejd. bisk. konsistoří doporučené, dostati lze i litr od 35 kr. u

Jos. Kadečky,

rest. v »Adalbertinu« v Hradci Králové

Vzhůru do Prahy!

Na Josefském náměstí.

Na Josefském náměstí.

ŠVÉDSKÝ CIRKUS M. SCHUMANN.

Dnes a denně o 8. hodině večerní

skvělé představení se stále novým, velmi bohatým programem.

Nové! NA HELGOLANDĚ Nové!
aneb: Příliv a odliv.

Velká vodní výpravná manéžní podívaná ve 2 jednáních s národními tanci, vojenskými pochody, skupinami, živými obrazy, vodopády atd.; na scéně uvedl fid. Max Schumann.

Neráďte zaměnit s jinými, zde již viděnými vodními pantomimami.

V I. jednání: **Vojenský průvod rozličných národů.** Velký charakteristický průvod, provede veškerý personál. Živý obraz: **Trojspolek.**

V II. jednání: **Cirkus pod vodou.** V jedné minutě zaplaví více jak 150.000 litrů vody manéž cirkus. **Loďky, gondoly, parník, plavec, plavkyně atd.** oživují hladinu vodní a vytvoří obraz v pravdě čarokrásný.

Před tím:

Vystoupení nejznámějších umělců a umělek v jejich nejlepších výkonech.

Pan ředitel **Max Schumann** se svými nejnovějšími původními výevky koní.

Program každého představení obsahuje 8 nejlep. čísel repert. a vodní pantomimu.

Ceny míst: Lože pro 4 osoby K 16.—, sedadlo v loži K 5.—, vyhrazené sedadlo K 3.—, sedadlo na tribuně K 3.—, 1 místo nečíslované K 2.—, II. místo nečíslované K 1.—, a stání na galerii 60 haléřů. **Děti** do 10 let a **vojsko** od šikovatele dolů platí při odpoledních představeních na všechna sedadla a ve všední dny na I. a II. místo **poloviční ceny**.

Každou středu, neděli a svátek

2 velkolepá představení 2

odpoledne o půl 4. a večer o 8. hodině.

Při odpoledních představeních platí děti do 10 let na všechna sedadla (vyjma galerii) **poloviční ceny**.

Odpoledne i večer: NA HELGOLANDĚ.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, šarže ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veleďst. duchovenstvu za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

c. a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený Ordinár. listem nejvyš. bisk. konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské: Svíčky oltární z čistého vosku včelího i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Nejchutnější zmrzliny,

jako: vanilkovou, jahodovou, meruňkovou, rybízovou, ananasovou, též mraženou kávu

a výtečné zákusky k tomu se hodící
vyrábí firma

Jiří Malý,

velkovýroba cukrovinek a medových marcipánů a perníků v Hradci Králové číslo 148.

Pozor na firmu! Založeno r. 1842.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Všeštarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných přípisů vyloženo
k nahlédnutí.

Bursa práce v Hradci Králové.

Tkadlec a bednář hledají práci; místo do-
stanou truhlář, zámečnick a krejčí — Přihlášky přijímá
Jos. Polák, tajemník Všeoborového sdružení
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Burské

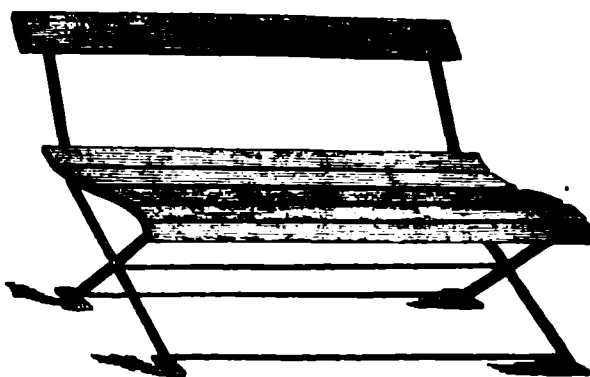
kosy.

Již v minulém roce zavedené v původním zevnějším provedení

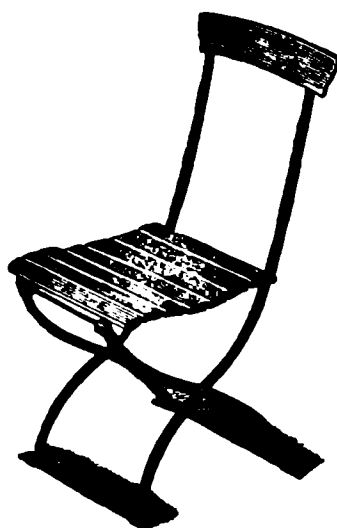
burské kosy osvědčily se pro svou dobrou jakost takovou měrou, že
dnes zaujímají stejné místo s nejlepšími výrobky tu-
zemskými. takže je na základě zkušeností nabytých pro letošní letní období co nejlépe
odporučiti mohu.

Za každý kus ručím, t. j. každou kosu, která ostří nedrží, ihned za
novou výměním.

Abych pak moji velkou zásobu různých jiných druhů kos vyprázdnil, pře-
nechám tyto za obzvláštně levné ceny.

Při příležitosti
té pak, ku na-
stávající saisoně,
dovoluji sobě
tímto na výrob-
ky mé

Pilsdorfské slévárny a továrny
na železné zboží

(oddělení pro železný nábytek, drátěné ploty a zboží sítářské) zde upozorniti, a sice:

a) skládací a rákosové židle, stoly, lavice, věšáky, na šatstvo zahradní pavilony atd.

b) pozinkovaný ocelový ostnový drát, drátěné ploty a obrazení pro obory, zahrady,
louky, traviny a záhony, ochranné mříže pro stromotadi, síta pro písek a zeminy,
což vše v solidním provedení a v cenách nejlevnějších dodávám.

JOSEF HÜBNER,
velkoobchod železem v Trutnově.

Šule — víno — Praha

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jablínku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
víno, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vysazen byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medaille.
Vzorky zdarma a franko.

Na výstavách v Praze a ve Vyskové vyznamenána

KOSA

Dobry Hospodář

je nejlepší kosou v Rakousku. Za
každý kus se ručí, a přijme se
výměnou zpět. Na každých ode-
braných 10 kusů 1 kosu zdarma.
Objednávky vyřizují se proti dobírce.

Ceny a rozměry:

Délka cm.	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110
Pološiroké	K 2-12	2-16	2-20	2-26	2-32	2-40	2-52	2-68	2-80	3-—
Široké	K 2-26	2-34	2-42	2-52	2-64	2-76	2-86	3-—	3-16	3-32

Obtírné ceníky a popisy zasílá zdarma a franko

České zastupitelství hospodářských potřeb

„Dobry Hospodář“

v Hranicích (Morava).

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Lázně slatinné

v Bohdanči a Pardubic

nepřekonatelné v účincích;

pak sírné a balsamové lázně, připravované
z výtažku jehličí v lázních.

Léčení studenou vodou, dietou a finskou
masáží.

Honitba, rybolov, tenis a kopaná. Denní hudba.

Prospekty zdarma.

Dr. Kubr, ředitel ústavu.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílňého, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
ského zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Každé hospodyňce
možno blahopřáti, která s ohledem na zdraví, úsporu
a lahodnost Kathreinerovy sladové kávy užívá.
Zdvořilá prosba: Při nákupu nenechte pouze
„sladovou kávu“, nýbrž výslovně vždy — Kath-
reinerovu — sladovou kávu Kneippovu žádati a to
pouze v původních sdo zobrazených balíčcích.

Cena balíčku 50 haléřů.
Obsah 500 gramů.

**Stoletý
hostinec**

Jana Fišery na Slezském Předměstí

čepuje královéhradecké pivo půl litru za 13 hal.
přes ulici za 12 hal. — Zahradní restaurace, kábelník,
kulečník. — Kuchyně a obsluha vnořná.

K hojně návštěvě uctivě zve

Jan Špalek.

Klobouky
k jarní a letní sezoně
plstěné a vlněné vlastní výroby.

Klobouky plstěné
nedostupně jemné a lehké z továrny P. a C.
Habig, c. k. dvorní dodavatelé.

Lovecké klobouky lodenové
z továrny Ant. Pichlera v Štýrském Hradci.

Klobouky slaměné
nejjemnější i nejlevnější od pražských, českých
frem. — Formy.

Sportovní čepice
různých druhů.

**Dětské čapky, barety, letní
mikado.**

Vše v nejhojnějším výběru má na skladě

Jos. Dvořáček,
kloboučník.
Hradecké Králové, Palackého třída č. 83.
u Pražské brány.

Jana Leopolda Haye,

biskupa královéhradeckého,

Zpráva o visitaci far kraje Čáslavského,

již roku 1783 k rozkazu císaře Josefa II. vykonal.

Podává Dr. Václav Řezníček.

Předmluva.

Královéhradecký biskup Jan Leopold Haye těšil se obzvláštní vzácné přízni a důvěře dvora vídeňského, tak že v posledním čtvrtstoletí XVIII. věku hrál nanejvýš důležitou roli v církevních dějinách země koruny České zvláště a v církevní historii soustátí habsburského vůbec.

Narozen byl dne 22. dubna 1735 ve Fulneku na Moravě; na kněze vysvěcen byl v Olomouci dne 23. září 1758 a napotom ihned stal se ceremonářem olomouckého biskupa Leopolda Bedřicha hraběte z Egků a Hungersbachu a pak jeho nástupce Maximiliana hraběte Hamiltona, jehož přízní stal se r. 1770 kapitulním děkanem a farářem ve Kroměříži. Roku 1775 jmenován byl proboštem kapitoly v Mikulově, odkudž byl r. 1777 a v napotomních letech vyslán jako předseda duchovní komise na nábožensky rozbouřené Valašsko.

Jsa při tom ve stálých osobních stycích s vídeňským dvorem, získal si zde takové přízně a důvěry, že byl dne 29. července 1780 od královny Marie Teresie jmenován biskupem královéhradeckým, patrně v té naději a za tou příčinou, že se mu podaří náboženské zmatky ve východních Čechách panující, jež se zde r. 1775 selským povstáním a r. 1778 při posledním vpádu pruského krále Bedřicha začaly nejpovážlivějším způsobem jevit, upokojiti.

Obíraje se po řadu let obšírnými předpracemi a studii k životopisu a výpovědi působení Hayova, jež v „Časopise Musea Království Českého“ podávám, těšil jsem se při sbírání pramenů k tomu potřebných obzvláštní přátelské ochotě a přízni královéhradeckého biskupa Edvarda Jana Brynky, vzácné paměti, a pro případné budoucí některé studie doby té vyprosil jsem si od J. M. nynějšího ndp. biskupa královéhradeckého Dra. Josefa Doubravy další dobrotivou podporu, která mě byla nejblahovolněji slíbena.

Při svých archivních studiích v Hradci Králové byl jsem odbornými znalostmi a přátelskou pomocí vdp. kanovníka Františka Kernera doveden k bohatým novým pramenům historických zpráv z doby Hayovy, jakéž také mimo jiné nacházel jsem rovněž v hojné míře v archivu Musea Království Českého v Praze, jehož archivář p. Václav Schulz laskavě upozornil mne zejména na chované tam původní zprávy o Hayově visitaci kraje Chrudimského roku 1782 a pak na Hayovu podrobnou zprávu o visitaci far kraje Čáslavského z r. 1783, jež Hay v krajích těchto, tehdy ještě ku pražské arcidiecesi náležejících, k rozkazu císaře Josefa II. jako královský komisař vykonal.

Nemoha posledně jmenovanou Hayovu zprávu pro její obsáhlou celou pojmuti ve své výše zmíněné dílo o životě a působení tohoto proslulého královéhradeckého biskupa, uveřejňuji ji zde samostatně jako pro východní Čechy a pro diecesi královéhradeckou zajímavý a důležitý dokument, v němž obsaženy jsou bohaté zprávy historické, statistické, kulturní, místní a osobní, tak že publikace tato zůstane povždy historickým zrcadlem své doby a štědrým pramenem zejména pro monografie kraje Čáslavského.

Čtenářstva i interesentů nalezne vždycky hojnost; historická i kulturní důležitost její jest nepochybná a proto publikaci a vydání její netřeba více nějak odůvodňovati.

Pouze pokládám ještě za svou povinnost, že zde nejuctivěji děkuji slavnému Výboru Společnosti Musea království Českého v Praze za dobrotivé udělení mně práva a dovolení k uveřejnění této Hayovy visitační zprávy, dále děkuji archiváři Musea království Českého v Praze p. Václavu Schulzovi za vzácné kolegiální ochotu a blahovůli, jimiž mne při shledávání pramenů k životopisu Hayovu zahrnoval, a konečně jsem zavázán díkem vdp. Dru. Františku Reylovi, fidieli bisk. Borromea v Hradci Králové, který toto publikování zajímavé Hayovy visitační zprávy ve skutek uvedl.

V Praze, dne 9. května 1903.

Dr. Václav Řezníček.

Zpráva o vykonaném na nejvyšší rozkaz vyšetřování far celého Čáslavského kraje.

Německo-brodský vikariát.

1. Německý Brod. Panství Německý Brod. *Kněží:* Děkan Antonín Weisenthal, kterýž jest zároveň vikářem, chválen jest od každého jako muž, jehož mravy byly vždycky bezvadné. Svým příkladným životem nahraňuje to, co mu na učenosti schází. Ačkoliv jest také více k samotářství, než-li ke společenskému životu nakloněn, nezanechává proto žádné ze svých povinností, sám ještě káže a ve svém kostele udržuje dobrý pořádek. Tíže jeho let (čítá nyní plných 63) nebo více jeho těžké tělo činí jej poněkud nehybným, aby u vikáře žádoucí činný dohled na 16 far úplně mohl zastávat. Podepsaný biskup královéhradecký bude při odevzdávání kraje toho pamětliv jeho břímě mu zmenšiti a z jeho rozsáhlého vikariátu zříditi dva a tak povinnosti vikáře rozděliti, aby každý svým silám přiměřený a snáze přehledný okres měl na starosti. Kaplani jeho jsou skromní, mravní kněží, o nichž měšťané i venkovský lid nejlepší vysvědčení vydávají. Zde proti duchovnímu správci a jeho pomocníkům nepřišla ani ta nejmenší stížnost.

Přifařené obce. Německý Brod. Město s farním chrámem, v němž, jakož i ve klášterním kostele Augustiniánů bohoslužby velice pořádně se konají. Různé, od města $\frac{1}{2}$ a $\frac{3}{4}$ hodiny vzdálené mlýny, dvory a chalupy.

Vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálené: *Perknov, Poděbáby, Rožňák, Termesify a Veselice.* Vesnice hodinu od farního chrámu vzdálené: *Sv. Kříž, Frydenava, Petrkov a Šmolov. Suchá,* vesnice $1\frac{1}{4}$ hodiny; *Lápa a Květinov,* vesnice $1\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu vzdálené.

Komendatní a filiální kostely. Mimo farní a augustiniánský chrám jsou zde ještě tři jiné kostely: Sv. Vojtěcha, sv. Kateřiny a sv. Kříže. Při prvním nachází se hřbitov obyvatelů města, při druhém měšťanský špitál a při třetím křížová cesta. Avšak řádné bohoslužby konají se v nich jenom jednou ročně.

Ve *Svatém Kříži* nachází se veřejná kaple, v níž každou neděli a svátek německobrodský kaplan tamní a okolním obcím čte mši a vykládá evangelium.

Školy. Německo-brodská normální škola jest spravována od bosých Augustiniánů, kteří zde mají klášter a 19 mnichů. Její ředitel a katecheta jest stejně obratný jako neuvěřitelný P. Pankrác, který žije jenom svému úřadu a vedle něho okolní mladé kněze v metodě katechisace s velkým prospěchem vyučuje. Jiný mnich tohoto kláštera P. Lukáš, který odboru aritmetickému a geometrickému učí, jest osvícený a ve svém školském povolání nevyrovnatelný muž. Biskup byl potěšen i povznešen, když zde shledal, že paprskové světla rozumu i temné zdi klášterní pronikly. Od těchto dvou dobrých duchovních lze si pro vychovávací ústavy nejlepší výsledky v budoucnosti slibovati. Celá normální škola čítá zde 200 dítek. Škola ve *Svatém Kříži* jest dle staré metody a málo znamená.

Obyvatelstvo. Německý Brod 2799, mlýny, dvory a chalupy 559, *Perknov, Poděbáby, Rožňák, Termesify, Veselice* 475, *Svatý Kříž, Frydenava, Petrkov a Šmolov* 478, *Suchá* 117, *Lápa a Květinov* 311 katolíků. Dohromady 4739 katolíků.

Poznámky. K potřebnému zřízení lokální kaplanky ve *Svatém Kříži* ve farnosti německobrodské nacházejí se důvody ve připojeném výkazu.*)

Abyste se neopakoval, navrhuje biskup v celém Čáslavském kraji potřebné rozmnožení duchovních správců v tomto snadno přehledném výkazu. Poněvadž předvídá, že nynější náboženský fond ke zřízení tak četných nových obrocí sotva může postačiti, proto rozdělil je ve tři třídy, jak po zralé úvaze potřeb jejich zřízení za více nebo méně nálehavě shledal. Při každé z těchto lokálních kaplanek svědomitě poznamenal pravé příčiny jejich větší nebo menší potřeby; místa, jež by měla býti k nim přifařena; navrhované nebo jinak opatřitelné prostředky, a jak by se bez nové nadace lidu s přefarněním ku pomoci přijíti mohlo.

V Německém Brodě a v okolních vesnicích nachází se několik set Němců, kteří sem v neděli a ve svátcích na bohoslužby docházejí; poněvadž se zde mimo některé mariánské svátky nikdy německy nekáže, proto byli tyto dobří lidé doposud bez vydatného poučení. Biskup učinil opatření, že jeden augustiniánský mnich musí jim každou neděli a svátek o půl osmé hodině ráno svaté evangelium předčítati a na půl hodiny mravoučný výklad činiti. A aby farníci od důležité farní mše a kázání nebyli zdržováni, proto také veškeré soukromé mše v kostele klášterním v čas farních bohoslužeb zastavil a chrám tento v tuto hodinu uzavřítí rozkázal.

Ostatní zde nacházející se veřejné kaple, v nichž některá zbožná paní, aby svou zvláštní pobožnost konala, dávala mši čísti a přítom-

*) Toho jsme se nedopátrali.

nému při tom lidu příležitost poskytovala, že pastýřské poučení ztratil, musí budoucně po všechny neděle a svátky zůstatí zavřený a dovoleno jest pouze všedního dne nebo při pohřbu, jenž se v takový všední den koná, mši tam čísti, o svátku jména neb posvěcení však slavnostní bohoslužbu držeti v hodinu, ve které hlavní pobožnosti ničím nemůže býti překáženo.

Vzorné zařízení

slatinné lázně VELICHOVKY

u Jaroměře v Čechách.

Osvědčené proti rheumatismu, dně, ischias, dále pro chudokrevné, skrophulosu, nemoci ženské atd.

Léčení studenou vodou. Elektrické lázně dle prof. Gartnera.

Překvapující účinky léčebn.

Přehledná lesnatá krajina. — Osvědčený lázeňský lékař MUDr. V. Maxa z Prahy.

Pošta a telegrafní stanice v budově lázeňské. Pohodlné spojení s Prahou čtyřikrát denně.

Výtečná restaurace v regii. — Ceny mírné!

Obšírné prospekty zadlá správa lázní zdarma.

Dvakrát týdně koncert.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbí.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Piana a pianina

nová

z c. a k. privilegovaných a vyznamenaných továren úžasné levná jen u

Marie Benešové

PRAHA, Celetná ulice, 12. I. p.

Založeno r. 1850.

Velectnému duchovenstvu doporučené

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbrn, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbřené, zač se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevnější vyřízení. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zálohou se již svěcené se stvrzením jeho biskupské Milosti. Starý závod máj může se vykázati četnými pochvalnými přípisly P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k akoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelnic, táček na křest, svícenů, paciálků, schráněk na Nojové též, patenek atd. co nejvíce.

Nejdůstojnější bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich
v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvlášť
trvanlivé zlacení a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přecetná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, cesty atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
saložen r 1891.

První výroba
věžních
hodin
v Časlavi

KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd., doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Pro důst. farní úřady.

Výkazy dotačních nadací při farním obročí
destati lze 1 arch za 6 haléřů
v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

**Pilnáckovo
mýdlo lanolínové**

● jest nejlepší mýdlo toaletní. ●

Činí a udržuje pleť svěží a jemnou. — Jest naprosto ne-
utrlní. — Jest nejlepším toaletním mýdlem, které i těm
nejpřísnějším požadavkům úplně vyhoví.

Vyrábí již od r. 1897 výhradně
JOSEF PILNÁČEK, c. a k. dvorní dodavatel
— v Hradci Králové. —

Navštivenky
všech druhů
nabízí
Biskupská
knihtiskárna.

Lidový nápoj. Zázvorové pivo.

půl litr piva
zázvorového připravíte
jen za 5 haléřů

pomocí nových šumivých bonbonů firmy
A. MARŠNER, Kr. Vinohrady.
Vědy k dostání, hlavně ve skladě Praha, Ferdi-
nandova tř. 36.

Boj proti alkoholu!
Pijte šumivé bonbony!

Prospěšno zdraví a kapse!

NOVOTINY tu- i oizozemské pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro vele-
důst. duchovenstvo a sukna ku chrámovým účelům doporučuje
v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny
Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.
Vzorky se na požádání zašlou.

Robert Šamburek,
Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochety jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez přitahu naspět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

OBNOVA

Číslo 28.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 5. června 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Katolický protektorát na východě.

14) U příležitosti návštěvy císaře Viléma v Římě vysloveno bylo ve všech listech slovo: „protektorát v Orientě,“ aniž by se slovu tomu od novinářů, neb dokonce čtenářů novin patřičně rozumělo. Že to není jen abstraktní pojem, pouhé dílo kulturní, ale že je to věc dosahu daleko širšího, s politikou evropskou i koloniální, se zájmy hmotnými i sociálními souvislého, dal na jevo císař Vilém, který jí zajisté rozumí. Jest-li návštěva jeho u papeže neplatila zrovna protektorátu výlučně, jistě se oň při ní v první řadě jednalo a jeho cenu lze udati okolností, že Vilémovi stál protektorát za to, aby zaň i za cenu eventuelního odmítnutí požádal.

Aby význam katolického protektorátu na východě byl pochopen, třeba uvážit, čím katolická církev na východě je, jaký majetek tam v rukou má, jaké kulturní dílo koná a jakého sociálního vlivu v Turecku, Egyptě, Abyssinii atd. požívá. Nejedná se tedy pouze o něco ideálního, nýbrž o nepřehlédnou řadu katolických řádů a ústavů a jich majetek, objekty to poněkud jediné svého druhu na celém východě. Tyto morální osoby jsou držiteli pozemků, mají soukromoprávní postavení vůči turecké, egyptské atd. vládě a přec jsou jako členové katolické církve ve výmínečném, samostatném k ní poměru. V Orientě je více než jinde církev — a to platí o každém náboženském vyznání — samostatná, od státu svobodná, stát v státě, území v území. Aby však takovou zůstala a svou samostatnost proti turecké vládě obhájila, je jí třeba ochrany mocného katolického státu evropského a tímto protektorem byla až posud a formálně je i dnes ještě — Francie. Je-li nezbytno, aby každý cizinec v Orientě utekl se pod ochranu toho kterého konsula, chce-li požívatí právní ochrany proti přehmatům úředního aparátu, jíz postrádati může snad jen European, dlouho v zemi usazený a sám k turecké vládě v úředním poměru žijící, pak je této ochrany tím více třeba osobám morálním, katolickým misím, ústavům a řádům. A jest-li jednotlivci, pod ochranou konsula žijícímu, nesmí nikdo šlápnouti na kuří oko, on sám pak podléhá pouze a jediné trestní pravomoci konsula, jenž ho při větších zločinech vydává své vládě, v menších pak sám trestá, patrně, jak bezpečně mohly by katolické ústavy na východě žít, kdyby byl francouzský konsul vždy svou povinnost konal a kdyby si křesťané jednotlivých vyznání sami život neztrpčovali. Ke cti turecké vlády třeba dodatí však, že, cokoliv zlého katolíky na východě potkalo, arranzováno bylo jinověrci křesťany, hlavně Řeky a turecké úřady nesly vinu jen tak dalece, že ortodoxní církvi, jejíž příslušníci jsou přímými tureckými poddanými, nadřizovaly. Že se to státi mohlo každé chvíle, pochopí, kdo uváží, že ortodoxní církev ze všech křesťanských je zde panující, katolická pak ze všech nejváže nější, jsouc zastoupena františkány, jesuity, dominikány, milosrdnými a školními bratry, kteří většinou všickni vysoké školy v Evropě odbyli, vedlé řeholnic, v jejich rukou spočívá poněkud výchova ženské mládeže nejen křesťanské, ale i arabské. V jediné koleji jezuitské v Beirutu žije přes sto členů tohoto řádu, kteří jsou tu učitelé na universitě, navštěvované nejen křesťanskými, ale i tureckými jinochy; ústav sám tvoří velký komplex budov, lépe řečeno celou a to nejpečněji čtvrt města. Vyučovacím jazykem je tu francina, jako vůbec ona je řečí úřední, konsulární a francouzský konsul první mezi ostatními, jemuž mocí katolického protektorátu náleží předem datí při slavnostech a bohoslužbách a to i k př. v Egyptě, kde, jak známo, vrchní správu země v rukou mají Angličané. V klášterech byla úřední řečí francina, bez ohledu je-li většina členů italská nebo francouzská, německá nebo slovanská. Francie ovšem přispívá až posud nejvíce na missie, ale ona z těchto svých náboženských kolonií také nejvíce těžila, obta-

rávajíc skoro všechny nákupy pro řeholní domy a ústavy.

Kulturní boj francouzské vlády nemohl ovšem zůstat bez následků na smýšlení řeholníků, v jejichž očích neplatilo udělení řádu čestné legie tomu kterému členu, jenž se pro Francii zvláště exponoval, jež nedovedlo zaslepiti šarantní chování konsula, jenž klášter navštěvoval a s těmito jedinými inteligentními krajaný v daleké cizině co nejdůvěrněji obcoval, když takové zprávy šly z Francie! Co platila krásná slova, úlisné pochvalné dekrety zvrhlé francouzské vlády, když skutky byly zlé? Katolické řády v Orientě zcela přirozeně odcizovaly se této nejkatoličtější zemi víc a více, až konečně poslední řez v Jerusalemě, v níž šestnáct františkánů bylo v září 1901 téměř ubito, o francouzském protektorátu ve skutečnosti rozhodla. Ač francouzský konsul p. Vitte upřímně se chtěl katolických řeholníků zastati, měl ruce svázaný ruskou francouzskou aliancí a kdyby nebylo Italie, snad by ani na potrestání násilnických pravoslavných popů nedošlo. V tomto případě převzala Italie protektorát a byla by jej i podržela, kdyby to v napjatém poměru mezi italskou vládou a papežskou stolicí vůbec bylo možným. Jak snadno mohlo tu zasáhnouti Rakousko, jehož vladař nese již 700 let název krále jerusalemského, kdyby pro své národnostní boje mělo na to čas, a kdyby mělo jen trochu zájmu pro koloniální politiku. Německo nemá na této straně též žádných kolonií a jeho panovník troufal si lákavý protektorát nad tolika ústavy a řády převzít, poněvadž mu ze všech evropských panovníků bezpochyby nejlépe rozumí. Avšak nynější hlava katolické církve nedá Francii ublížiti, ježto dobře počítá, že nynější zastoupení ve Francii není trvalé a že ve Francii i v budoucnosti je sloup papežství. A tak zůstává otázka tato nevyřízenou; řády francouzský protektorát neuznávají, vláda francouzská svých povinností nekoná, jež Řím posud rozhodné slovo nepromluvil, ledaby se nástupcem Leonovým stal kardinál Rampolla, jenž není Francii nakloněn. Kdo ví, jak se chová německá vláda k německým katolíkům, zvláště k řádu jesuitů, nemůže se pro nabídnutí Vilémovo nijak rozebráti, ač — jak věci stojí — od německého císaře při jeho pozitivním náboženském stanovisku a jeho energii dalo by se očekávati nejvíce ochrany a zakročení v případě potřeby.

Němci jsou obchodníci, kteří zadarmo nepracují ani v Evropě, tím méně v Orientě a účty za katolický protektorát zaplatila by bezpochyby katolická církev. Z Německa vyšlo heslo: „Los von Rom“, ono za ním stojí, luteránství má v něm své hlavní slovo, jako náboženství státní a Řím opatrně si vede, když nezapomíná latinského: „Timeo Danaos et dona ferentes“. Po Francii bylo by nejpovolnější převzít protektorát nad katolickými missiemi a řády v Orientě Rakousko a to — oň nestojí.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 3. června.

(„Assanační panama v Praze“ čili jednou kandidát primátorství král. hl. města Prahy se hlásí. — Nová móda v české lyrické poesii.)

Minulou sobotu týden se zdálo, jako by měl býti za nynější doby „jedině možný“ pražský pan primátor p. Dr. Srb na Václavském náměstí před Schönfeldovou a spol. insertní kanceláří rozčtvrcen a členové rady král. hl. města Prahy jakoby měli býti po návrších od Vidouli až k Dáblicům rozvěšeni. Proč? V Praze vychází týdeník, věnovaný otázkám veřejného života, „Slovo“, jež vydává a píše advokát p. Dr. Alois Rašín, jehož nejslavnější dosavadní originální politický čin byl ten, že chtěl se dáti své doby promovati s baretem na hlavě a když mu to rektor s děkanem z pochopitelných příčin dovoliti nechtěli, dostalo se to do

novin a z mladého pana Dra Aloisa Rašína byl hned přes noc následkem této reklamy — vynikající populární politik a slavný muž. Zmíněné „Slovo“, orgán tohoto populárního politika a slavného muže, přineslo v onu uvedenou sobotu ve svém 23. čísle sensačně nadepsaný článek „Assanační panama v Praze“. Ve článku tomto naivním a dětinským způsobem útočeno bylo na pražského primátora Dra Srba a městskou radu proto, poněvadž prý obecnímu staršímu, staviteli p. Novotnému, při prodeji obecních pozemků v assanaci poskytli některé výhody. „Slovo“ se proto rozhorlovalo, jako by se měla Praha s povrchu zemského zpropadnouti a ihned mluvilo o — panamě!

Jsmo toho tak dalecí, jako jsme dalecí Australie, bratři nějakou sebe menší nesprávnost v ochranu. Ani ve snu nám nenapadá obhajovati pana primátora Dra Srba a zastávati se snad dokonce jeho způsobů, jimiž se tímto slzavým údolím jako třtina větrem se klátící kymácí nebo jako zajíc z kolika stran štváný obratně proklíčkovati se hledí; ani ve snu nám nenapadá bráti panstvo ve pražské městské radě zasedající pod plášť své ochrany; ani ve snu nám nenapadá ujímati se stavitele, obecního staršího p. Novotného, o jehož příčinnosti jsme velice zajímavé podrobnosti slyšeli již ze vzpomínek bývalých jeho chefů architektů Achilla Wolfa a Jana Zeyera. Pánové ti by si ostatně snad ani naši obrany nepřáli. Avšak máme se za oprávněné promluvit v assanační otázce, o níž se „Slovo“ rozhovořilo.

Podle mínění některých poměrů znalých osob pražská obec by mnohdy neměla ze své nešťastné assanační spekulace takovou škodu, kdyby k účeli tomu tu a tam nabyté pozemky darmo rozdávala, jakou má, když ji tyto po řadu let ladem leží a cena jejich běžícím úrokem se následkem toho zdvojnásobí, tak že obec je na konec ráda a ve prospěchu, pak-li se jich za každou možnou cenu zhostí a oddělené čtvrti města novostavbami opět ožijí. Proto poskytnuti některé výhody stavby chtivým podnikatelům nepokládáme za stávající poměrů za docela žádný zločin. Naopak! V zájmu obce a assanování některých čtvrtí dokonce leží potřeba a nutnost, aby se s poskytováním všemožných výhod neskrbilo. O deset let dříve plynoucí potom obecní poplatky všecko štědře vynahradí. To jest předce jasné, jako dvakrátě dvě čtyři!

Pochybujeme, že by něco tak na dlani ležícího vydavatel „Slova“ pochopiti nedovedl. Najednou se však chytil docela lapálie, již mu páni z radnice docela srozumitelně vysvětlili. Kdyby p. Dr. Rašín chtěl dělati panu primátorovi a městské radě opravdu nějaké nepřijemnosti, kdyby je chtěl do skutečných rozpaků uváděti, kdyby chtěl platně pražské obci sloužiti, kdyby chtěl upřímně pořádek v Praze zaváděti, našel by k tomu při svých stycích a čipernosti zajisté jinde vděčnější pole a účinnější látku, než-li byla ta, kterou ve článku „Assanační panama v Praze“ rozvedl.

Článek ten v prvním okamžiku způsobil v Praze skutečně jistou sensaci, ovšem že nikoliv svým obsahem, ale jenom svým smělym titulem. Byl to vlastně balonek, jež p. Dr. Rašín vypustil nad Prahou jako reklamu své osobě. Jednání a skutky pana Dra Rašína zdají se nám býti mistrným výpočtem vlasteneckým lakem natřených osobních zájmů. Tu i tam poměrů a osob neznalí lidé dají se nimi mýlit, ale k jádru věci a k důsledkům přihlížející prosaický muž spatří v nich ihned pídní se po zrníčku pro volátka různými barvami rozehraného jejich páne autora.

Rozebravše si páně Rašínův článek „Assanační panama v Praze“, docházíme k následovnímu závěru: Pan Dr. Rašín je mladý, snaživý muž. Dovede počítati se zbabělostí a omezeností jiných lidí a se svou podnikavostí. Ví, že a nás stane se člověk tím, co sám ze sebe učiní. Příkladem toho má dostatek i ve vlastní rodině. Proto zcela moudře vytkl si patrně pro budoucnost jisté cíle. Chce hráti vynikající úlohu v pražské veřejnosti. Státi

se členem sboru obecních starších, městské rady, náměstkem primátora a potom dokonce třebaš primátorem král. hl. města Prahy není pro mladého, podnikavého pražského advokáta žádným savržitelným nebo špatným přáním. Když jsme si přečetli jeho slánek „Assanační panama v Praze“, ihned se nám rozjasnilo, jako že se pan Dr. Rašín tímto spanilým přáním obírá a že si cestu k jeho uskutečnění razí. Prvním krokem ve směru tom zdá se nám býti jeho venkonce nevinný slánek se senačním titulem „Assanační panama v Praze“. Celkem v něm nikomu neublížil, vysvětlení skutečného stavu věci dokonce zjedná přátelský styk mezi ním a napadenými. Ti byli článkem tím na něho upozorněni, že může třebaš peprnější věci na denní pořádek uváděti. Žádný z nich zrovna bojovným a neústupným hlaváčem není a proto k vůli svatému pokoji a pro dobro obce udělají prostě pytláka hajným. Máme totiž za to, že při příštích doplňovacích volbách do sboru obecních starších na podzim bude p. Dr. Rašín pojat na kompromisní kandidátní listinu. On se přiblíží k uskutečnění svého přání, prvního stupně v jeho cílech bude dosaženo a páni na radnici budou mít čiperného druha, jež nechávati v opozičním táboře bylo by za dnešních poměrů neopatrností, čehož se opatrní a moudří pánové nedopustí. Tak my na páně Rašínův útok na panstvo na pražské radnici hospodářci pohlížíme. Zcela loyálně, rozumně, klidně a střízlivě. Podzimní volby dají nám jistě za pravdu!

Že zde o panu Dru. Rašínovi takto sympaticky píšeme, toho příčiny jsou dvě. První, že v něm skutečně spatřujeme osobu, která bude hleděti v pražských záležitostech důležitého postavení nabýti a že v něm vidíme jednoho z mladistvých kandidátů pražského primátorství v budoucnosti. Jestli ho dosáhne, jest ovšem otázka jiná, jejíž zodpovědění sem nenáleží. Druhá pak příčina, proč se zde o p. Dru. Rašínovi šíříme, jest ta, že orgán jeho „Obnově“ a pražskému jejímu dopisovateli věnoval zbytečně obhroublou pozornost, již my mu opláceti nedovedeme. On do nás kamením a my za to do něho upřímným přáním, aby dosáhl nejpřednějších veřejných úřadů, s nimiž přirozeně nabude také příslušné, mužné slušnosti a soudnosti, jichž zatím doposud ani při svém již pokročilejším věku nazbyt nemá.

* * *

Kdo chce dnes v naší české literatuře jako básník vyniknouti, musí dle soudu rozšafných lidí pracemi svými dovésti předstihnouti a překonati básnická díla Svatopluka Čecha a Jaroslava Vrchlického, anebo musí se snažiti pracemi svými alespoň čestně se jim po bok postaviti. Bezecnější a horší veršování jest za dnešních dnů literární zbytečností, jejíž vědomé rozmnožování hraničí se ztrátou zdravého rozumu a jest nepochybným mračením času.

Avšak jako do jiných odvětví veřejného života a povolání ženou se u nás všelijací ochotníci, kteří obyčejně na místě prospívání jenom škodí, tak také náš Parnas hemží se všelijakými poety, jejichž „opusy“ budí úžas,

FEUILLETON.

Starý Vodák.

Píše J. S.—a.

Zvláštní figurka, ten starý vychrtlý švec Vodák! Byl dobrý šedesátník. Podle jeho nosu bys soudil, že pochází z modré krve; leč ten karbunkl uprostřed pergamenu obličje umlšený byl umělou výslednicí zcela nepřírozeného života. Vodák si příliš často rád zavdal. Škoda té jinak dobré duše, že si nemírným pitím tak zadávala. Když mu umřela první žena, přivedl si do chalupy starší dělnici bez krejcaru; počítal dobře, že už z vděčnosti přimhouří nad nějakým jeho vyražením oko spíš než první manželka, která se s vášní Vodákovou do smrti nespátelila. A druhá žena byla opravdu trpělivá už proto, že jí Vodák nikdy ani v opičce neublížoval.

Bylo právě pondělní poledne, když se Vodák doklopýtal od Novotných do kupeckého krámků Zvárova. V krámků si právě kupoval jeho kamarád Šepl nějakou potřebu do femesla. Vodák zdvořile pozdravil a houkl za pult na kupce Zváru kurážně: „Za čtyřák čistě s rumem, at to stojí, co chce!“ Zvára s ušklibnutím chopil skřítku. Šepl však přeměřiv znalecky rozjařeného Vodáka, poznamenal: „Poslouchej, Josefe, mně se zdá, že už máš dost. Ty's seděl jistě už hezkou chvíli u Novotných.“

„Co dost?“ vykrucoval se poněkud Vodák. „Vypil jsem na nejvýš za dvanáct krejcarů; to je toho!“

„I nepovídej,“ vrtěl hlavou Šepl; „tyhle tvé oči stojí nejmín za dvoušesták. Kde pak bys si je za dvanáct krejcarů tak pěkně rozsvítil. Jde

nejenom že je mohl někde napsati, ale že takovému kvantní dostalo se té cti, býti jako „báseň“ vytištěna. Zdá se, jako by u nás ve všech směrech jevil se úpadek vkusu, jakoby začal panovati nedostatek soudnosti a způsobilosti rozeznávati vážnou věc od hračky.

Jaké „boty“ vydávají se u nás dnes za básně, toho doklad ihned níže položíme. A „boty“ takové nebásní snad jenom jeden poeta, ale ony se vyskytují na více stranách a zcela seriosní časopisy poplávají jim místa. Bylo by to zkracováním přátel pokroku, kdybychom je o nové modě, v jaké se nyní básně u nás píší a tisknou, nepravili.

Básně některých nynějších poetů mohou se začít čísti od začátku, od konce, z prostředka, jak kdo chce. Zůstanou totiž stále stejným jalovým tlacháním, nesmyslným veršováním. Proč se to píše a proč se to tiskne, nelze si jinak vysvětliti, než-li že u nás takovýto úpadek úrovně inteligence a vkusu přišel do módy.

Abychom o výši ceny nynější mladé poesie přátele pokroku přesvědčili, stavíme zde dva její příklady a sice příklady takové, jež byly během posledního měsíce ve velice vážných časopisech otištěny a podáváme je hned čtené od konce pozpátku t. j. tak, že v námi podaném jejich znění první verš jejich jest v originálním znění veršem posledním a poslední verš v našem podání jest prvním veršem originálu. Když si laskavý čtenář přečte nejprve báseň tu ve převráceném jejím znění od zadu, jak ji podáváme a potom v původním jejím znění od začátku, který jest v našem podání koncem, sezná, že je obě docela stejný nesmysl.

Nastůjte sluchu!

Vise

Báseň Emanuela M. z Lešehradu.

Mrtvola přede mnou stojí (! sic).
Z prsou mých kámen se zvedá —
pusto jak v staré hrobce —
pusto je v světnici mojí,
venku je obloha šedá,
a já k vám nesměle hledím.

Slzy vám kanou po líci,
ruce k modlitbě spjaty,
k modravé kopuli nebes
obrácen pohled váš snící,
oděnou v bělostné šaty,
vidím vás, Markéto, v mlhách.

V hlavě mé snové se rojí,
na prsou kámen mi leží,
pusto jak ve staré hrobce,
pusto je v světnici mojí,
z oblohy lehounce sněží.
Žel, svadly bělostné květy!

Zde k zajímavosti básně ještě poznamenejme, že v jedné sloce je „obloha šedá“, ve prostřední mluví se o mlhách a ihned „o modravé kopuli nebes“ a ve třetí sloce se zase najednou „z oblohy lehounce sněží.“ Patrně jest tato báseň výrobkem poesie aprílové.

to s tebou s kopce; takhle přijdeš o chalupu co nevidět.“

Vodák už nezapíral a vymlouval se jen: „Víš, modrý pondělek je modrý pondělek. To já vím, že po mně moc není. Ale pořád si myslím, že je to taky potřeba, aby byli na světě takoví lidé jako já! Kdyby všichni pořád jen pracovali, kdo by potom zahálel? To by si naposledy všechno popracovali a na konec by neměli co dělat.“ Šepl na tyhle vývody už neodpověděl; tolik věděl, že hlava alkoholem nasáklá se řídí vždycky zcela zvláštní logikou, a že ta logika bývá tím neústupnější, čím je nesmyslnější. Když odešel, vyzunkl Vodák červenavý obsah skřítky najednou, ušklibl se a vrávoral na ulici. Několik rozpustilých dětí za ním pokřikovalo. Ale Vodák neodrazil uličníky ani slovem; věděl, že by přítomná scenerie nabyla tvářnosti ještě zábavnější na jeho vlastní škodu. V tom se před ním skulil na zem malý košiláček. Vodák opatrně drobně tilko boškově obešel a prohodil polohlasně: „Tak vida, tady upadl a žádný se mu nesměje. Kdybych to byl já, řekl bych, že jsem opilý;“ a dodal sám zcela rozumně: „No — a nelhal bych.“

V tom potkal tetku Pantůčkovou, která se hned vyťasila s praktickým apelem: „Víte, strejče, dala jsem si k vám rozbité střevice; myslila jsem, že mi je ještě dnes podrazíte, ale Vaše řečla, že nejste doma. A tak bych vás prosila . . .“

„To máte tak, kmotra“, zarazil Vodák rychlou vyřídilku Pantůčkové; „dnes to nejde, jak sama vidíte; teď se vyspím, odpoledne se půjdu napít znovu a tak se už dnes ke kopytu nedostanu. Ale zejtra ráno už budu v pořádku a všechno Vám udělám. A neudělám-li, at se Vodák nejmenuje.“ Švec dotvrdil svůj slib silným bouchnutím ruky do prsou. Vyznání Vodákovy bylo příliš upřímné

Bláhová improvizace.

Báseň Gustava R. Opočenského.

Zítřka vzplane nebe novým třpytem hvězd,
zítra zaspívá snad nová vášeň v hrudi!
Zkvetě ještě zas, co může dosud kvést?
Snad se ještě touha v srdci našem vzbudí?

Snad se zítra znovu šťastím zasmějí
oči, které dnes se ještě rosou chvějí?
Až zas půjdeme tiše starou alejí,
nemusíme ještě plakat beznadějí?

Nemusíme dnes snad ještě zemřít?
Snad i naše srdce daň svou láске splatí,
snad se ještě oči šťastím zatřpytí,
snad se ještě touha v mladou duši vrátí —

Ukázky tyto postačí, aby bylo zřejmo, že jest také v naší krásné literatuře potřeba koštěte a vysmejení, když podaným zde veršovaným plácáním dává se u nás předními časopisy punc — básní, jež zasluhují, aby byly vytištěny a po národě jako perly a květy jeho poesie šířeny a pro budoucnost jako milníky literárního pokroku, poetického vkusu, umění a krásné formy zachovány.

Jsmo toho mínění, že by páni redaktori, kteří takovéto básně vážně otiiskují a tím mládež k hloupému veršování svádějí a vkus čtenářstva urážejí a kazí, měli býti nuceni takovýmto křápačkám za trest a za pokutu učiti se nazpaměť!

Obrana.

Tahanice o Husa. Blíží se 6. červenec a tím opět vzácná příležitost se naskytá pro četné politické strany v Čechách, aby svou vnitřní slabost posílily paběrkováním v silné opozici Husově proti autoritě. Ježto však Husovo radikální stanovisko stalo se všem stranám zlatodolem ku vykořisťování, vznikají mezi nimi sváry při dělení kořisti. Každá strana chce si Husa výlučně osobiti pro sebe a proto obviňuje druhé z neupřímnosti. Tak n. př. hořekují realisté, kterým dosud Hus poskytoval nejvydatnější etiketu vlasteneckých snah, nad letošním oslavováním Husa. Kámen ku pomníku Husově chce položit mladočeská strana a tím se má Hus vymauiti ze zajetí realistů. Ba docela i klerikálové chtějí se přihlásiti k historickému Husu a povědět světu, že náboženské credo Husovo jest 99% katolické a pouze 1% protestantské! Pišeť Čas v č. 143: „Husův týden se blíží a konají se k němu již přípravy. Zdánlivá velikost a zdánlivý vzrůst těchto oslav roku 1903 nesmí upřímné lidi mýlit. Nám zdá se, že nepřítel člověk, vida utěšený rozmach slavnosti roku loňského, pospíšil si, aby je zkazil. Co se letos chystá, připadá nám jako reakce proti Husovým oslavám. Lidé zpátečníctví, bojácní a při tom chytří poznali, že útočením na Husa a jeho týden jen sesilují a zavlažují nové hnutí; proto se oslav Husových chopili sami a provedou je před oslněnými zraky lidu, aby se z nich stal paskvil. Provolání k „Lidu českoslovanskému“ — uveřejněné v Nár. Listech ve svátek Jana Nep.,

a přesvědčivé a slib tak dokonalý, že tetka odcházel s plným uspokojením.

„Už domů pantáto? Pozdrav vás Pán Bůh, zahovořil někdo Vodákovi za zády, když už měl do chalupy jen několik kroků. Stařec se ohlédl a spatřil svého zetě, malého krejčíka, který v praktickém luštění otázky alkoholové šel věrně stopou svého tchána.

„Tak to jsi ty, Josefe; dobře, že tě vidím. Musím tě napomenout, abys nevyváděl hlouposti. Především si mně Nána tuze naříkala, že to s tebou takhle nevydrží. Pět capartů máš a přece sedíš víc u skleničky než u mašiny. A jak ta holka jen slovem o tvé blížky zavádí, už piješ na zlost! Milý zetičku, to já jsem zkusil od nebožky víc a přece jsem to všechno snesl trpělivě. Pamatuji, že nad Nánou nenf; ona je sic hubatá, je zlostná, ale dobrá, dobrá!“ Poslední slovo houkl vysokým diskantem, vztýčiv při tom ukazovák vysoko nad hlavu. Vydechl si a končil své otcovské napomenutí: „Že piju sám, na to se dvat nesmíš. Brachu milá, mně se rovnat nemůžeš. U mně je to jinak. Já mám chalupu a starám se jen o sebe; včera jsem propil padesát krejcarů a dnes to udělám zas. Pro mě platí jiné paragrafy; já nejsem v podruží jako ty a nemusím se starat o takové malé děti. Na mou chalupu neštudyrui; ta je pro mě, a zbude-li něco, musím to nechat své staré. Kdopak jí chudince potom co dá?“ Vodákovi se ku konci třásl blas pohnutím; byl sám s sebou spokojen, že tak moudře domluvil zetičkovi. Zetiček se však jen šklebil a tchána beze slova upustil.

Vodák se dopotácel k brance, jež vedla do podsídky jeho chaty. Pokoušel se kurážným krokem postaviti nohu na výstupek a zmocniti se rukou petlice. Ale selhala ruka i noha. „Co pak ale —“, zamumlal netrpělivě a opakoval útok znovu; ale

bylo první věcí, která působila nepřijemně. I tím, jakým bezcenným a páchnoucím bombastem bylo sepsáno, i tím, že za důvod k nutení Husa se udává, aby Husovi sjednáno bylo zadostiučinění za potupný výrok Schwarzenbergův o Husitech, i tím že provolání podepsali mužové všelijak na slovo vzati, na př. pan Edv. Žďárský, starosta žižkovský, pan Březnovský, jenž na své zvolení klerikálům dal revers atd. — Se strany velmi rozvětvené korporace, která má svoje generální velitelství v Praze (dr. Podlipný a soudruzi), vydán prý důvěrný pokyn, aby se členové korporace té vyhýbali při Husových oslavách otázce náboženské. Tiché dorozumění podle všeho panuje mezi všemi, kdož by rádi Husovo jméno v národě českém utloukli. Tušíme něco o tom z časopisu Obnova, jejíž dopisovatel dr. Václ. Rezníček rozvinul klerikálům plán a rozdal pokyny, jak se mají chovat ke slavnosti základního kamene Husova pomníku 5. července.

Strach a nic jiného než strach, že přijdou realisté o Husa, čiší z citovaného článku „Čas“.

Realisté jako prozíraví politikové dobře chápou, že štvárence husitské u nás naprosto přestanou, jakmile duchovenstvo ukáže, že se pranic nerozčiluje nad těmito demonstracemi, které platí povětšinou žijícím osobám a mají pouze náter husitský. Katolický klerus již nesčíslněkrát projevil protest proti oslavám Husovým a proto nezádá pranic svému přesvědčení, jestliže bude ignorovati bombastické slavnosti při položení základního kamene ku pomníku Husovu. Kamenný pomník církvi neublíží, jestliže duchovenstvo bude pečovat o vzkrášení obživujícího ducha v pravdě církevního ve vrstvách lidových. Také náš dopis z Prahy, vybízející ku passivnímu stanovisku při nastávajících politických demonstracích v den 6. července, nezrazoval stanovisko pravověrnosti, nýbrž odporučoval taktickou opatrnost. Kdo umí dobře číst a sleduje poměry, porozuměl jistě našemu dopisu. Těžko chápaví se ovšem rozčilovali, ale jistě zbytečně. V Římě stojí již léta pomník Giordana Bruna a přece nebudou naši horlivci pochybovati o pravověrném stanovisku katolických tamních kruhů.

My nevážeme existenci katolického náboženství v Čechách na Husův pomník v Praze, ješto z různých českých měst známe to faktum, že pomníky tyto neznamenaají pranic jiného nežli početilost toho kterého komitétu, jenž je budoval. Širší vrstvy jsou ku pomníkům těm zcela lhostejné a jenom tehda se o ně zajímají, když se rozkřikne, že jim chce někdo zbytečnost tuto vzít. Nechtěli jsme dělati ani pražskému pomníku škodlivou reklamu, proto jsme zaujali taktické stanovisko, které výbor tiskové ligy družstva „Vlasti“ vykořisťuje čistě obchodním způsobem. Doufáme, že v taktickém postupu máme úplnou volnost a proto nebude nás to pranic mrzet, když tisková liga papírovým útokem znemožní položení základního kamene. Dosud se osvědčovala naše taktika v různých již událostech lépe nežli taktika družstva „Vlasti“, proto se prozatím přidržíme svého stanoviska.

Farisejství. Náš časopis se nesnažil nijak jubilea Tomkova strannicky využívat, ani noha ani ruka náležitě neposlechly. To už bylo přece mrzuté, tím mrzutější, že se kolem něho stavěla celá hromádka škodolibých capartů.

Ještě štěstí, že právě zaklepały trepy Vodákovy ženy, která zápas o branku příznivé rozhodla. Odvážejíc starce opatrně do světnice, zahovořila polohlasně: „Ty se's stavila, víd; a hodně se's stavil. Vidíš, vidíš, jak si sám škodíš.“ Vodákoví klesla plechatá hlava ještě níž; styděl se, doopravdy se dnes styděl.

Zabláboli jen tak nesměle na omluvu: „Kdybych byl nepil ještě skleničku u Zváry, mohl jsem být chlápík.“

„To ty vždycky říkáš, že ti škodí jen ta poslední —.“ Sedni si, zuju ti boty, abys si mohl lehnout.“

Než Vodák usnul, ozvalo se v něm na chvíli silné svědomí; vzpomněl si, jak se žena dře za dva, aby chalupu s kouskem pole zachovala, jak mu dělá i při té jeho chybě pomýšlení a před lidmi ho zastává. Ale již začal s přerývaným chrapotem spát.

U kamene na chvíli usedla kostnatá Vodáková. Nevímala si, že obojí ubíhá a oběd na plotně stýdne. Slza se jí perlila na zbrázděné tváři; nebyla to slza vynucená zlostí, ale trpkou lítostí nad ubohým starcem, který svou chybu málo omlouval, ale také neodkládal. Ta malá chalupa by se stala pro oba rájem, kdyby té kořalky nebylo. Oddá-li se jí člověk jednou, pak již je ztracen . . .

Vodák spal celé tři hodiny; když se oblekl, ani se jídla nedotekl; nemá prý na jídlo chuti. Chvilku bojoval, sedl k dílu, ale už za půl hodinky se zdvihl; musí prý si něčím silnějším napravit chuť.

ač to mohl učiniti daleko spíš než listy pokrokařské. V obou referátech jubileu věnovaných vyhnuli jsme se úmyslně všemu, co by svornosti při oslavě našeho velikého dějepisce bylo na závadu. Není potřeba široce dokazovati, že jest Tomek jak v zásadách tak v praxi upřímným katolíkem; to ví každý, kdo jeho život a spisy zná. Ale pokrokařský tisk mermomocí chce z jubilea Tomkova vykřesati aspoň jiskru na pohannu církeve. „Osvěta lidu“ již dvakrát jízlivě předhazuje Tomkovo mínění o sv. Janu Nepomuckém. O jiného se při tom ovšem opíráti nemůže než o poznámku pod čarou v III. díle Dějepisů Prahy na str. 375. Tu se tážeme, zda onou osmiřádkovou poznámkou Tomek praví, že sv. Jan Nepom. vůbec neexistoval. Tomkovi ani nenapadlo popíráti dogma katolické církve o sv. Janovi Nep., jak již ze samé poznámky vysvítá. A že není nepřitelem tohoto světce, víme i ze soukromé rozmlavy, kterou Tomek měl o sv. Janu se svým přítelem a spolupracovníkem vldp. Kaněrou v Polici. Ale když už „Osvěta“ vši mocí chce zneužiti Tomka proti církvi, uvedeme něco, kde mluví tento dějepisec o mnoho zřetelněji a co by „Osvěta“ nikdy svým čtenářům nepověděla. V Musejníku z roku 1854 totiž Tomek dí: „Nepředcházela Husa v Čechách, tak jako Luthera v Němcích, žádná doba duchovní temnosti, nýbrž doba plná skvělých důkazů pokročilého života duchovního. Hus opustil cestu, po níž se posavad kráčelo ku předu k nenabytému štěstí naš. Hloubání o náboženství nevedlo, jak on se domníval, k opravě společnosti církevní ani k lepšímu vzdělání mravnému, nýbrž jen k rozpuštění svazků církevních a ke zlehčení náboženství; čehož následek byla značná zástava v utěšeném pokroku duchovním, jež spatřujeme před tím. Rozšíření lutheránství, jemuž husitismus připravil půdu, přivedlo pak zmatky na nejvyšší stupeň. Ve druhé polovici 16. století spatřujeme, co výsledek toho, Čechy jak dalece nebyly katolické, zbaveny skoro všeho církevního pořádku; kněžstvo lutheránské, sprostěno vši kázni, spustlejší ve mravích a také méně vzdělané, než bylo kněžstvo to, proti kterému Hus pozdvíhoval svého hlasu; lid zanedbaný, ovšem ale naplněný pověrečným záštitm proti staré církvi; šlechtu zhýralou jak nikdy před tím.“

V politickém ohledu rozbořilo Husitství naši starou státní společnost, která se podstatně zakládala na silné moci královské, ačkoli obmezené stavy zemskými. Husitská válka vyvrátila moc královskou a rozmnožila moc šlechty přes příliš; jistá rovnováha mezi mocmi státními, na níž spočíval doposud zákonný pořádek, byla tím zrušena; pročež nacházela se země od té doby s jistými přestávkami „hrzy více brzy méně ve stavu anarchickém“. Po válce třicetileté „vítězství monarchie vedlo k moudřejší a spořádanější správě státní v mocnářství rakouském; vítězství pak katolické církve navrátilo národu našemu pravou zbožnost, pevnější základy mravnosti, tudíž působilo ku pokračování ve vzdělání svém duchovním na cestách, po kterých za starodávna kráčel zdařile.“

Národní literatura měla by hledět spásobiti smíření s časem oním ve vědomí národu, aby národnost naše znovu probuzená k životu, bez všelikého rozpakování opírajíc se o katolickou církev a o pravé základy moci a jednoty našeho mocnářství, jakožto jedinou pravou cestou, vždy sdárněji prosperovala. (Str. 242—4).

Tato slova nejsou pouhou poznámkou mimochodem pronesenou; jest to statečný posudek husitství a lutherství vůbec, který se dá opřítí důvody tisícerymi. Jestliže chce tedy „Osvěta“ někoho vybízeti, aby se z Tomka poučil, nechť se obrátí předem ku svému věrným, pro které nikoli jedna poznámka ale většina práce Tomkovy vůbec posud byla marnou. Až budou přívrženci „Osvěty“, kteří také Tomka oslavovali, ve duech Husových statně do církve bušit, bude to buďto velká nedůslednost anebo — a to spíše neznalost Tomkova díla. Uživati Tomka k boji proti církvi a soustavně zamlčovati jeho celkové úsudky o nejdůležitějších proudech v našich dějinách jest farisejstvím.

Politický přehled.

Po svatodušních prázdninách sejde se dnes poslanecká sněmovna ve Vídni ku práci. V kružicích poslanců mladočeských pokládá se situace za velice kritickou. Prohlašuje se, že poslanci čeští nedají se žádnými hrozbami odstranit od svého úmyslu zahájit obstrukci proti zatímnému rozpočtu i proti rakousko-uherskému vyrovnání. Mimo to chystá prý se také akce, aby utvořen byl společný klub všech českých poslanců na říšské radě. V novém klubu byla by v otázkách hospodářských, náboženských a církevních členům vyhrazena volnost hlasování, za to ale v otázkách taktických, národních, jazykových, autonomistických

a politických byli by všichni členové povinni jednati dle usnesení klubovního. Od skutku asi ještě daleko. —

Ministr vyučování vyznal, že se vyjednává, aby už nyní zřízena byla v Terstu vláská právnická fakulta a smíšená fakulta pro vědy a literaturu. Vida, 600.000 Vlachů hned se vyhoví, ale šestimilionový národ na druhou universitu musí pokorně čekat dále. —

O svátcích svatodušních pořádán byl ve Lvově polský národní sjezd, na němž přijaty zvlášť návrhy: utvoření národní organizace, zřízení polské korespondenční kanceláře, reorganizace veškerého školství a zavedení polské úřední řeči při státních úřadech. —

České novinářstvo uveřejnilo v neděli projev o událostech v Charvatsku, jímž zastává se právu lidu charvatského. Projev tento podepsali zástupci tisku všech stran. —

V oba svatodušní svátky bylo město Záhřeb zase jevištěm bouřlivých demonstrací. Zvlášť v pondělí vyrukovala celá posádka záhřebská i s děly, aby zabráněno bylo všem násilnostem. Na štěstí však ku krveprolití nedošlo. — Maďari obvinili charvatské duchovenstvo, zejména arcibiskupa Posiloviče a biskupy Strossmayera a Stadlera, že jsou nepřímými podněcovateli nynějších nepokojů. Ale arcibiskup u papežské stolice vyvrátil výtky uherské vlády.

V Petrohradě 29. května zahájeny slavnosti na oslavu zooletého jubilea založení Petrohradu.

Turecko přece provádí v Macedonii opravy. Někteří náčelníci albanští zase prý se stavějí na odpor. V kružicích vojenských v Cařihradě jest všeobecné přesvědčení, že co nejdříve dojde k válce mezi Tureckem a Bulharskem. Turečtí politikové považují válku za jediný prostředek k vyvážnutí z nynější situace. Bulharská pak vláda snaží se, aby pohnula mocnosti k zakročení proti hromadnému zatýkání Bulharů v Macedonii.

Zprávy místní a z kraje.

50leté jubileum svého kněžství oslavují letos dne 25. července: Vys. důstojný pán Monsignore Fr. Xav. Hampl, kanovník Senior v Hradci Kr., papežský praelát atd.; vys. důst. pán Monsignore Antonín Suchánek, papež. praelát, rektor bisk. semináře v Hradci Král. atd.; vldp. Jan Čisat, farář Kališský, na odpoč. v Zahrádce; vdp. Frant. Ehrenberger, kněz na odpoč. v Kouřimí; vdp. Fr. Rašín, farář ve Veliši; vdp. Jos. Vondráček, farář Karlsbrunnský, na odpoč. na Král. Vinohradech. 55té jubileum oslavují: vdp. Fr. Kvěch, farář ve Svinčanech, 15. července; vdp. Frant. Leder, farář Vel. Zdobnický, na odp. v Kačerově, dne 15. července.

Ze schůze městského zastupitelstva. dne 27. května P. prof. Ctibor přednesl zprávu revisního odboru o rozpočtu za rok 1902. — Zpráva odboru zastavárenského za r. 1902, přednesená p. lékařníkem Hubáčkem, schválena a usneseno, aby v roce 1903 přibráni dva revisioři a úředníkům zvýšen plat o 20% od 1. ledna 1903. — Přijat návrh p. St. Červeného na výměnu pecí a rozšíření chladicího a čistícího zařízení v plynárně a na financování toho nákladu zápůjčkou 30.000 K. — Katecheton na městanské škole zvolen vldp. Fr. Jukl. Učitelem II. tř. na obecné škole chlapecké p. V. Němec. — Přijat návrh městské rady, aby nové budovy o 2 neb více poschodích zůstaly ve stavu neomítnutém po 3 měsíce a budovy nižší po 2 měs.; malta při kollaudaci smí obsahovati nanejvýše 2% vody. — Nadace Aleše protivy zadána J. Pažoutovi, studuj. na zdejší m. k. gymnasiu. — Porce špitálská udělena obuvníku J. Košťálovi a Em. Čápalové. — Na rozšíření chodníku usneseno konpiti pozemek ve výměře 26 čtver. metrů od pl. A. Venclové při jejím domě č. 236. v Jiřkově třídě — Usneseno, aby na stavbu královéhradeckého pavillonu na výstavě bořické povolena subvence 1000 K. — Na úpravu labské kotliny povolen náklad až do 1000 K. — Nový vypovídací a stěhovací řád platí od 31. května t. r.

Z Průmyslového musea v Hradci Králové. Snížením příspěvku přispívajících členů musea s 25 K na 2 K ročně získáno nových 72 členů ze všech téměř tříd obecnosti; i ze stavu farního kněžského se přihlásili někteří. Členové musea dostávají veškeré publikace musejní zdarma a při používání knihovny i sbírek musejních mají značné výhody. Přihlášky přijímá ředitel musea p. Lad. Haněl a tajemník mus. p. Oehm v hodinách vyhrazených návštěvě průmyslové čítárny v úterý, ve středu a v pátek.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc květen 1903. Stav vkladů počátkem měsíce K 1.478.564.14, stav půjček počátkem měsíce K 1.206.631.14, vloženo během měsíce K 92.850.45, půjčeno K 663.333.60, vybráno K 89.429.29, splaceno K 45.407.28, stav koncem měsíce K 1.481.985.30, stav koncem měsíce K 1.227.567.46. Počet účtů 2.307, rezervní fondy K 112.837.08, závodní podíly K 58.777.89, pokladni obrát K 359.667.24.

Z pokrač. školy kupecké v Hradci Králové. Závěr školního roku na zdejší pokračovací škole kupecké proveden dne 28. května obvyklým způsobem. Žáci sešli se o 2. hodině odpolení v aule obchodní akademie, kdež u přítomnosti zástupců obchodního gremia a členů sboru učitelského k nim promluvil místopředseda kuratoria obchodní akademie p. A. Komárek. Ředitel školy sdělil pak běžné zprávy školní a vzpomněl těch, kteří školu vydržují a ji podporují. Na to rozdána žákům povzbuzení a výkazy a rozděleny odměny. Letos povzbuzení uděleny mimo knižní odměny třem učňům starobní pojistky a zem-

škého pojišťovacího fondu císaře Františka Josefa. Výstava písemných prací žákovských potrvávala od 8 do 6 hodin odpoledne. Počet zapsaných učňů byl 39, do konce roku zbylo jich 31. Dle odborů obchodních byli z obchodů koloniálních 3, ze střížných 13, z galanterních 2, z obchodů s drogami 3, z obchodů kožných 4, z knihkupectví 2, z obchodů železářských 4. Dle předběžného vzdělání byli na škole mimo absolventy první a druhé třídy škol středních a škol měšťanských ze třetí a čtvrté třídy školy střední 3, ze třetí třídy školy měšťanské 5, ze škol odborných 2. Vyučovalo se ve 3 třídách po 6 hodinách týdně, v hodinách denních. Prospěch byl u 7 učňů velmi dobrý, u 13 dobrý, u 9 dostatečný, u 2 nedostatečný. Počet veškerých nezameškaných hodin byl 84%, zameškaných neomluvených bylo 13, 5%, zameškaných omluvených 2, 4%. Nejpilněji navštěvovali školu učňové pp. chefů: J. V. Dvořák, F. Rezáček, J. Uhra, Bergera a Munka a V. Boučka. Škola má subvence země, obchodní komory v Liberci, okresu, města, společenství v Hradci Králové a státu, kterážto se poskytuje úhraně s obchodní akademií.

Ze Všeobecného sdružení křesť. dělnictva. Schůze užšího výboru 30. května v Hradci Králové. Přítomní: Urban, Pochmon, Jenšovský, Labus, Luštinec, Andřík a Polák. Podpory nemoc. uděleny: Vokolkovi z Hlinska (7 dní katar. plíc) 8 K, Kutilovi z Choltic (7 dní katar. průdušek) 8 K, Benešovi z Náchoda (katar. střevní) 6-3 K, Jindráčkovi z Kutné Hory (7 dní tyfus) 8 K, Justové z Úpice (11 dní rheumatismu) 12 56, Šmídové ze Sušice (7 dní katar. průdušek) 8 K, Frühaufovi z Mýta (7 dní hnisavý zánět) 6 K. — V nezaměstnanosti: Petříkové z Běloves za 14 dní 8 K, Horákové z Dobrušky za 14 dní 4 K. — Přijetí členové: Nežadal II, Fajgl II, z Hradce Král., Jaha J. III. Sušice.

Panorama místního odboru Národ. Jednoty Severočeské bude již příští týden v budově bývalého kláštera za kostelem sv. Ducha otevřeno. Obecenstvo naše užijí skvělostí obrazy z Paříže: památné budovy, nádherné zahrady, vnitřky kostelů, ulice i náměstí, vedle toho řadu obrazů z poslední světové výstavy z r. 1900. Vstupné za osobu 20 hal., studenti a vojsko od šikovatele dolů 10 hal. Panorama bude otevřeno ve všední dny od 3. do 8. hod. odpoledne, v neděli a ve svátky od 8. do 12. h. dopol. a od 2. do 6. hod. odpoledne. Obrázky měněny budou jednou za týden. Nadějeme se, že obecenstvo naše hojnou účastí podporovati bude nákladný podnik zdejšího odboru, který čistý výnos panoramy odevzdá účelům Národní Jednoty Severočeské. Panorama poskytl náležitou zábavu a hojnost poučení, stavíc celý svět, divy přírody i lidské díla v krásných obrazech před oko pozorovatele. Pro hromadné návštěvy škol budou ustanoveny zvláštní ceny. Určitá doba otevření panoramy oznámena bude plakáty.

Z Nov. Hradce Králové. Ve středu dne 3. t. m. o 1. hodině odpol. anesla se nad městem naším velká bouře spojená s lijákem, průtrží mračen se podobajícím a krupobitím. Kroupy padaly veliké a způsobily značnou škodu. — Blesk sjel do hrušky p. Josefa, krejčího.

Péče o mravnost. Častu řádného a k tomu ještě chudobného děvčete jest nad veliké bohatství, jež by nedalo za nic na světě. Ale někteří představení o ceně cti mají promalého pojmou. V jistě osadě blízko Hradce provádí jeden úředník útoky na čest dívek pod jeho dozorem chléb si vydělávajících. Slabé dívky odolali sice dosud svůdným lákadlům na oko inteligentního pána, ale budou-li se opakovati, zakročí se proti svůdníku jinak.

Výstava českého severovýchodu v Horčicích 1903. Závodní představení divadelních jednot ochotnických českého severovýchodu slibují dle dosavadních dispozic poskytnouti milovníkům českého dramatu význačný požitek umělecký. K závodní přihlášilo se 9 vynikajících jednot, mezi nimi i spol. divad. ochot. „Klicpera“ z Králové Hradce. — Sjezd pěstitelů králíků, pořádaný „Ústřední Jednotou Českoslovanckých králíkářů“, konati se bude v době výstavy králíků dne 15. a 16. srpna. — Výstava drůbeže, holubů, aquarií, terrarií atd. uspořádána bude ve dnech 22.—24. srpna. Přihlašovací listy zasílá a přijímá přihlášky výstavní kancelář. — Den Králové-hradecká ustanoven byl na 2. srpen, den Nechanická na 9. srpen. Umění a školství vyplní celou novou školní budovu na výstavišti, obsahující 20 místností.

Z Chrudimě. Prahnízdlo kosů chrudimských pořádá ve své svrchované moudrosti velký vojenský koncert ve prospěch sirotčince v neděli dne 7. června 1903 odpůldne v městském útluném parku v Chrudimi. Koncertovati bude kapela c. k. pěš. pluku č. 42.

V Právu lidu jsou prý pranýřováni nějakým hlasatelem socialistické svobody Kyšperské pp. Kroul a Petřík za to, že se činně účastnili při přenášení Velebné Svátosti z kaple sv. Jana Nep. na Kopečku do farního kostela jakožto členové obecního výboru. To prý se nesrovnává s jejich ctí, aby ctitelé Husovi brali účastenství na církevním průvodu. — Je ten socialistický rozum přec jen krátký! Ač nemáme přičiny bráti ony pány v ochranu, přece to hájit musíme, že, jsou-li opravdovými ctiteli Husa celého, tedy i se stanoviška náboženského, pak se to docela srovnávalo s jejich ctí i přesvědčením, že se nestydějí veřejně vyznat skutkem, čemu pravověrně učil a skutky vyznával nešťastný Mistr Jan Hus. Z článku svobody milovného soudruha konká jen čertovo kopejtko, zůstavit a od projevů náboženských odvracet slušné a pro blaho lidu zasloužilé občany. Soudruzi — buď práci čest! — Pánové ti k Vám budoucně přijdou poprosit o dovolení, ano?!

Ze Želiva. V pondělí svatodušní dne 1. června t. r. uspořádala zdejší Jednota katolických jinochů a mužů rolnického schůzi v hostinci na Kocandě. Zvěst, že za řečníky pozváni jsou známí a nadšení pracovníci v ruchu křesťansko sociálním pp. Václ. Myslivec a Frant. Šafránek, přivábila veliké množství rolníků z blízké i vzdáli. Z Pelhřimova dostavila se četná deputace katolické Jednoty s vp. P. Paulusem v čele a také mnoho jiných cizích hostů,

náležejících k jiným stavům, bralo účastenství na této rolnické schůzi. Řečníky srdečně uvítal a schůzi zahájil místopředseda Jednoty p. Frant. Hrobek, rolník v Želivě. První řečník p. Frant. Šafránek, redaktor „Seláckého listu“ a rolník v Dolním Městě, promluvil „o cenách obilních“. Od srdce pronesená řeč tohoto řečníka rolníka, jenž sám zkouší na sobě všechny ty strasti stavu rolnického a jenž pro hmotné i duchovní povznesení rolnictva pracuje s opravdovou horlivostí, nalezná s jistotou také vděčného a srdečného přijetí všech a odměněna hluchým potleskem od posluchačů, kteří též tím živý souhlas vyjádřili, aby odstraněno bylo zákonem neblahé sprostředkování prodeje obilí rolníka třetí rukou, která ceny obilí dle své libovůle řídí a určuje. — Druhý řečník p. Václav Myslivec, redaktor z Prahy, pojednal „o otázce rolnické.“ Mluvil skoro úplně dvě hodiny. Zmínil se o dřívější neblahé a svobodě lidské nedůstojnosti, ukázal na nynější mnohem více ještě potupnější porobu stavu rolnického, který vhodně přirovnal beránku, jenž dosáhnuv svobody puštěn byl na louku, ale s ním spolu puštěni byli i vlci, kteří ovšem beránka neubránili. Statistickými číslicemi ukázal, jak stoupá zadluženost živností rolnických, z nichž v Rakousku průměrně jedna v každou hodinu přichází na buben, což též za následek má, že i pevná půda, která jest základem i národní existence, pod námi mizí, jelikož statky seelské většinou do rukou nepřátel našeho národa se dostávají. Také neblahý ruch vystěhovalecký do Ameriky, který se následkem bídy stavu rolnického rozmáhá, nemá zůstat bez povšimnutí. Řečník však nejen ukázal na bolavé stránky stavu zemědělců, ale také na balsam, jímž „ten mezi lotry upadlý“ může se zhojiti a ozdravěti. Doufati v Boha dobré jest, ale nemáme opovážlivě na pomoc Boží se spoléhati tam, kde si sami s pomocí Boží pomoci můžeme. Rolníci musí se združovati, svépomocí, zakládáním Raiffeisenových záložen z rukou lichvářů a nepřátel svých se vyprostiti; život rodinný a vychování dítek musí sv. víra pronikati, náboženství má býti pro všechny a jim říditi se mají nejen ti dole, ale i ti nahoře. Mnohými příklady osvědčil, že opravdoví učenci byli a jsou též věřícími a upřímnými křesťany. Neutuchajející potlesk byl řečníku odměnou. — Další činnosti „Zdať Bůh!“

Ze Zbraulavie. Krásnou slavnost přinesly nám letošní Letnice. Bylať před časem darována našemu chrámu Páně soška milostného Ježíška z Prahy — a některé zbožné osoby postaraly se o to, aby sbírkou pořízen byl nový oltářik pro Ježíška. K svátkům bylo vše připraveno a v neděli odpoledne o 3. hodině odpolední bylo slavnostní požehnání oltáře a umístění sošky Ježíška, jakož i sošky Panny Marie, dárek to taktéž příležitostný — na téměř oltáři. Pěknou řeč při tom promluvil náš vldp. děkan Fr. Illem o zisku úcty Milostného Ježíška — vyblídnul osadníky ku častému navštěvování oltáře s tou však výhradou, aby pro obraz se nezapomnělo na P. Ježíše živého v nejv. Svátosti s námi dlejšího. Po té byl průvod — velikolepý — jaký jen o mších před 3 roky rovný sobě nalezl. Školní mládež pod dozorem ct. sboru učitelského, ul. spolek veteránů, hasičský a živnostenský a hudbou, množství malých družiček, z nichž 6 a 6 neslo sošky, ul. městská rada a věřících dlouhý průvod z osady i okolí. Nebe ukázalo se býti milostivým, ač hrozil déšť a bouřka každou chvíli. Po návratu do chrámu byl krásný proslov dvou družiček a pobožnost k Ježíšku a po té za zpěvu rozdány družičkám růžencečky a obrázky. Slavnost skončena požehnáním. Každý zajisté s upokojením odcházel. Zaplať Pán Bůh všem, kteří nám slavnost tu připravili!

Pohřeb vdp. faráře Josefa Barvíře. Zpráva o úmrtí p. far. Barvíře překvapila všechny jeho známé velice. Ničeho nevěděli jsme o vážnějších chorobě. Zemřel sice trpěl srdeční vadou následkem kloubového rheumatismu, jehož zárodky zsenulý přinesl si již z horlivého svého působení v Nížkově, že by však ve věku 60. roků sklácen byl do hrobu, to nás bolestně překvapilo. V posledním týdnu svého života cítil tělesnou nevolnost, proti radě lékařské přece nepřerušil zůplna obvyklé své povinnosti kněžské. Pouze 22. května přijal při pohřbu ochotnou výpomoc dp. kvardiána kapucínů z Chrudimě P. Matěje Schreibra, jemuž v týž den sv. zpověď vykonal, v neděli pak 24. t. m. službami Božími vypomohl vldp. děkan Broul z Heřm. Městce. Pan farář ani neulehl v nemoci. V pondělí 25. t. m. stížen záchvatem srdečním ráno o 5^h, hod. klesl ve svém pokoji k zemi a krátce na to skonal. Ve čtvrtek dne 28. t. m. pochovali jsme tělo jeho na hřbitově při chrámu Morašickém. — Pohřbu s větším nádhrou a slávou konaných viděli jsme více, hlavně u mužů ať světských či hodnostářů církevních, avšak tak dojemného pohřbu dle souhlasného tvrzení všech účastníků kněží — neviděli jsme nikdy, jakého svědky byli jsme v Morašicích, ve vesnici pohřbírající svého faráře, kněze prostého, beze všech takměř vyznamenání a lesklých titulů. Celá osada Morašická sešla se — ženy ponejvíce v šatě smutkovém — ku pohřbu svého duchovního otce a na trávě všech zřeli jsme hned při příchodu svém do osady stopy upřímného žalu. Duchovních bratří sešlo se ku pohřbu 37. Obřady pohřební konal vldp. č. kanovník a bisk. vikář Tom. Štěbešský z Mikulovic za asistence vldp. kons. rady a professora theol. „dra Vinc. Rutha z Hradce Král., spolužáka v Pánu zesnulého a vldp. arciděkana dra J. Mrštíka z Chrudimě. Průvod ubíral se a farář (ho) domu Morašickému do far. chrámu Páně dle plesně stanoveného pořádku pro obecenstvo vydaného. Nejprve kráčela školní mládež se svými pp. učiteli, na to mládenci v černém oděvu, přes 60 dospělých panen vešmě v úboru černých družiček z závojcích; následovaly hasičské spolky z Morašic a obcí přifařených: Stolan, Soběstuch, Čejkovic; hosp. beseda z Lánů, ze Stolan a Morašic, záložní a spořitelní spolek z Morašic, na to hudba a zpěváci, přes 30 bíle oděných družiček, duchovenstvo, rakov a ostatky v Pánu zesnulého, přítelé a přibuzní: bratr nebožtíkův p. Fr. Barvíř, synovci: vp. Barvíř, kaplan v Opočně, p. Barvíř, professor v Chrudimi a m. j., dále zástupce patronátního úřadu z Heřm. Městce, zástupcové jednotlivých obcí a pak ostatní přetěsně obecenstvo. Množství drahocenných věnců s bohatými stuhami, zvonových od obcí, spolků, škol i přibuzenstva neseno

kol rakve ozdobené pouze odznaky kněžské dle stejnosti: mečem, kalichem a mšeňkem. Rakvu střídavě se sousedy neslo duchovenstvo. Po vstupu do chrámu měl s kazatelnou promluvu p. děkan Broul z Heřm. Městce. Z případné volené textu šalmového „Horlivost domu Tvého, Hospodine, strávila mne“ líčil apoštolskou horlivou činnost v Pánu zesnulého v kostele. Chrámu, jenž jeho snahou zastavěl se v rouše důstojným, byl místo, kde nebožtíka pravidelně nalezali, kdož jej hledali a navštěvovali. Zde stále měl co činiti: čistě, urovnáváje, ozdobuje svatyni; zde však ozdoboval i svatyni své duše, konaje tu nejraději své kněžské modlitby. Zde v chrámě horlivě pracoval na budování a ozdobě chrámu neviditelných, duší svých osadníků! Jak horlivě a působivě kázával, jak s ochotou a horlivostí spovídal navracuje ve spovědnici osadníků svým pokoj duší. Horlivým byl a neustávajícím v péči o nemocné, horlivým ve škole, kdež dítky s celou láskou na něm takřka visely, a kdež poslední konal práci svého celého působení kněžského. Jak laskavým a upřímným byl rádcem a pomocníkem svých osadníků, jichž nejen blaho duševní ale i časné tolik vždy leželo mu na srdci! V působnosti, kterou korunoval sv. misíí a tak utěšeným výsledkem, strávil síly své úplně a v mužných ještě letech klesl v hrob. V obcování svém ku každému byl laskavým, ochotným, skromným. O jakýž div, že všem, s nimiž stýkal se, byl vždy milým a vešmě váženým. Horlivá účast celé osady projevuje lépe než slova, že v farnost dobře, koho stratala. Nemohli jsme odolati mohutnému dojmů, jaký povstal v nás, když hlasitým valykotem a plácem velet i malí, muži i ženy i děti loučili se zde se svým vše milovaným farářem. Plakali jsme tiše spolu, avšak v ercei před oltářem spolu děkovali jsme Bohu, že v těžkých dobách přítomných, kdy zdá se nám kněžím více než jindy pravdou slovo sv. Pavla: „Jako smetl tohoto světa učiněni jsme a jako povrhl obce“, dovede přes všechno úsilí nepřátel náš lid ještě dobře vážit si práce dobrého kněze, že dovede nezasepen poznati ještě, kde má hledati a kde nejjistěji naleznou své nejlepší přátele. Zpívané rekviem za zemřelého sloužil na to synovec v Pánu zesnulého vp. Barvíř, kaplan v Opočně. Zpěvy s uznáním hodnou obětavostí velect. pp. učitelů, s nimiž zemřelý vždy svorně ve škole pracoval a ve shodě žil, předneseny byly při nečetných sláloh osad venkovských dojemně a zdařile. U otevřeného hrobu jménem přibuzenstva poděkoval účastníkům vp. Barvíř, jménem spolužáků se semináře, jichž 6 k pohřbu přijelo, díky vzdal p. vikář Schreiber. Osada Nížkovská, kde zemřelý jako kaplan a pak jako několikaletý administrator celkem přes 17 roků horlivě pracoval od svého vysvěcení 1872 a celé osadě té dosud nepomenutelným se stal, zastoupena byla při pohřbu svými 3 kněžími, rodáky Nížkovskými, jichž zsenulý dílem učitelem, vešmě ale — jako otec studentů — obětavým vždy přispívavcem býval. Z Bystřé n. M., odkudž po 7letém farářování vyznamenán: čestným občanstvím v Pánu zesnulý do Morašic přestěhoval, k poslední službě lásky dalekou cestu vykonal tamní p. fideci učitel. Zapadla do země rakva s tělesnou ochránkou horlivého a milovaného lidem i kněžími sluby Páně, rádce, přítele, obětavého podporovatele svých pokrevenců, zasypána tak záhy zemí svaženo hojnými slzami těch, kdož jej tak neradi ztratili. Uložili jsme jej s bolem do země v době, kdy okolní lány vinily se bujným osením, avšak srdce naše těší se blahou nadějí, že vložíli jsme do posvátné půdy bohaté símě Boží, které vzroste jednou v den poslední k radostné žni Páně. Requiescas in pace anima pia! Odpočívaj v pokoji po boji.

Školská hlídka.

(6) Učitel, který opravdu nábožensky smýšlí a jemuž víra není pouhým slovem, bolestně pociťovati musí bezpráví, mnohdy až fanatické útoky, které dějí se na církev katolickou v pokrokových listech učitelských. A uvěří-li se, že listy ty prohlašují se za jediné oprávněné mluvčí českého učitelstva, že slova svá dotvrzují souhlasem (ať již pravým, ať již předpokládaným) všech, kteří nesou jméno národních učitelů, dozná každý nepředpojatý, že věc tato zasluhuje plné úvahy a pozornosti.

Z pokrokové strany učitelské jest vyhlášeno: nepokrytý boj nejen církvi, nýbrž pozitivnímu náboženství vůbec. Moravská „Hlídka“, která v úvodních svých jest velice umírněná, píše: „V Čechách, částecně i ve Slezsku, když úpravou slušného přání učitelstva vyhověno, protikatolické agitace mohutní a nabývají rázu boje proti pozitivní víře vůbec.“

Jest to faktum a nelze se oddávati illusion, že by snad v několika letech smýšlení se změnilo, že by snad přílivem nových sil do těla učitelského náboženství a církve nabyla více přátel — obzvláště když by ze strany katolické nebylo přesně přihlíženo k tomu, aby i obranný boj proti pokrokovým živlům v učitelstvu, jež nyní ovládají, byl veden způsobem věcným, vyhýbajícím se všemu, co by mohlo vzbuditi podezření, že boj ze strany katolické není ideový, nýbrž osobní a stavovský. (Nedávno ve vřetěm listu katolickém uveřejněna některá fakta, která dle skromného mínění našeho snad by se hodila pro očistnou přednášku do spolku učitelského — ale nikoliv pro veřejnost!)

Chceme-li zajisté ideám křesťanským sjednati platnost, musíme dbáti toho, aby listy nesoucí osak naší víry ani v nejmenším neuchylovaly se od křesťanské stěžejní zásady: „Co nechceš, aby ti jiní činili...“ Namítne se, že přechází trpělivost při stálých fanatických výpadech orgánů organizovaného učitelstva a že třeba i dle skutečnosti ukázati, co shnilého jest v organizovaném a pokrokovém táboře. Ale kdybychom měli sestoupiti v nízeu fanatických a nepravdivých útoků organizovaných orgánů, ubíjeli bychom sami vznešené ideje, za něž bojujeme. Náš boj musí býti věcný — jinak nesplníme. V životě církevním

každý hřích proti křesťanské morálce měl se vždy desaterodobně a nepřetržitě užítku nikdy. — Hájíme pravdu — a netřeba nám zbraní, jichž užívá lež a násilí. Tím pravda by se neobhájila, nýbrž ubíla. Snad řekne obviněný: „S tímhle nepořádkem dnes nic proti pokrokovým bouřilcům! Když nebudeme kladivem, udělají z nás kovadlinu! — Odpovídám: Byly doby v dějinách, kdy i křesťanství, nechť je ustoupiti od zásad svého Božského Zakladatele, stalo se kovadlinou. — Nikdy však dlouho to netrvalo a kladivo rozrazilo se o pevné čelo kovadliny — o mravní sílu křesťanství. Na této záležitosti nejvíce — a nejhůře jest pro věc církve, pro svatou a všenesenou ideu náboženskou, když není hájena tak, jak ji hájil Božský Zakladatel: nadšeně, obětavě, odhodlaně, s láskou k odpárcům, nýbrž s chladnou vypočítavostí snižiti nebo smiřiti protivníka a pod rouškou horlivosti povznéstí své osobní nebo státoprávní zájmy.

Jak nyní veden jest boj od protináboženské strany v učitelstvu, nutně musí přijíti chvíle, kdy rozumnější lidé z učitelstva samotného poznají, že další kroky v tomto směru byly by osudnými nejen pro stav učitelství, nýbrž i pro národ, který má školu svou střežiti jako oko v hlavě. Fanatismus ubíjí se sám v sobě, jest semenem dračím, z něhož vyrůstají bojovníci, bijící pak do vlastních řad, porážející se navzájem.

Stkvnostný doklad, jak věčně bojuje se proti „klerikalismu“, podávají čísla 32. atd. Článek „Klerikalové v práci“ bude pro kulturního kritika tvrdým oříškem, jak to vlastně ve Francii s kulturním bojem proti církvi katolické bylo — a nebyl-li snad Combes dokonce tajným Jesuitou. Článek opravdu stojí za přečtení pro toho, kdo zajímá se o výši ideového hnutí v „pokrokovém“ učitelstvu. Krátký jeho obsah jest: „Pronásledování pokrokového učitelstva ve Francii za ministrpresidenta Combesa.“ Faktum.

V článku „Kterak pojistiti dobrý vliv na školu“ čteme: „Galileo Galilei nepodléhl vlivům, jež lidstvo v nevědomosti a temnotě udržeti hledělo, odolal mukám a statečně pravdu obhájil.“ A dále:

„Známo, že druhdy, pokud by správa škol tla národního toliko církvi vyhrazena, obmezovalo se vyučování ve škole na pouhé trivium; čtení, psaní a počítání. A i to místy ještě oklešťováno“ atd. —

Při čtení těchto mělkých vět zatanulo mi na mysli, co praví Aulard o lidech, kteří neměli času nebo vůle oddati se hlubším studiím, že „musí na rychle sledovati a improvizovati zásoby vědění. Kde? V denních listech, v revuích, v kompilacích z druhé ruky.“ A tu pokládá se člověk často povrchností polovičatého vědění, jímž stávají se lidé velmi rádi fanatiky, vášnivci a zaslepení.“ Mohl by o velikém Galileu, nebo o školském církvením tak mluvit a frásovitě psát vzdělanec opravdový, reální, který čerpal vědomosti své z historických pramenů a nikoliv z denního frázovitého tisku?

Tolstoj praví: „Odchýlení se od pravdy nikdy nebývá nevinné a vleče za sebou důsledky tím vážnější, čím vážnějším jest onen předmět, o němž se mluví nepravda.“ Předmět diskuse ve článku nahoře nadepsaném jest tak vážný, že by skutečně měl o takovém předmětu psát píše muž, který by pravdu říci chtěl a pravdu říci mohl a uměl. Halek napsal „jen seřadit nám nedej Bože!“ — ale dnes by se měli mnozí modliti: „jen sřazovat nám nedej Bože!“

Ostatné diskuse o působení církve na školství jest tak důležitá, že nutno bude se k ní ještě jindy vrátiti.

Jiné věci třeba se ještě dotknouti. V instruktivním, věcně psaném článku „Č. U.“ „Sebevědomí“ stěžuje si p. pisatel: „Jest pak již nejvyšší čas, abychom se počali vnitřně obrozovati. Netěšíme se nijaké vážnosti a účtu. Kope do nás, kdo může. Prošli jsme všemi stupni urážkového ohně. (Toble by snad nejvíce platilo o kolegách z katolické organizace učitelství! P. redakce.) Není vrstvy společenské, která by nám občas nevynadala. — Nas odkopává právě tak inteligentní poslanec jako prostý dělník!“

Jest v těch slovech mnoho trpké pravdy. Pro řádný výchov národní jest nevyhnutelné třeba, aby úcty a důvěry požívali ti, kteří národ vzdělávají a vychovávají. Ale odkud ten povážlivý zjev, že autorita těchto činitelů klesá?

Ve „Vychovatelských Listech“ píše kolega ze Slezska: „Hle, z Opavy už delšího na veřejnost atesk jednotlivých učitelů na vyskytující se tam leckde stavovské nevrátení rolníků proti učitelstvu; podobně se to jeví i u dělnictva. Myslíte, že „klerikální reakce“ je toho příčinou? Nikoliv! — Silně vyvinuté stavovské sebevědomí vrstev materiálně produkujících je to, které své dmonoucí vlny vrhá proti stavům materiálně neprodujícím, proti stavům duševně činným. — Jsou to jako duchové vyvolání moderním stavovským hnutím společenským vůbec, jehož nečistá vlny představují — sobeckou tendenci stavovskou!“ —

Proti těmto nečistým vlnám jest jediný „ložný obrod vnitřní — a sice na základě křesťanství. K nároku tomu však se přichází vždy po těžkých zkušenostech. Snad tyto katastrofy jsou natvé v rozvoji lidstva, aby uplatnila se lidská individualita a v boji duchů vyvíjela se mravní energie těch, kteří mají bděti! Po bouři otevírá se okno — a přichází čerstvý vzduch!

Různé zprávy.

Na posvátný Velehrad. V nynějších dobách, kdy ze všech stran útočí se na národnost naši a saháno i po sv. naší víře katolické, abychom víry zbaveni tím rychleji stali se podnoží nepřátel našich, kdy církev svatá, již národ český svou existenci a kulturu děkovati má, pod různými healy vyhlášována jest za nepřítelkyni Čechů, třeba nám posily, kterou nalezneme v zářivých vzorech bojovníků Božích, našich světců slovanských Cyrilla a Methoděje Proto společná rada katolíků českých volá všechny věrné stoupence své na den 5. července ku slavnostem cyrilla methodějským na posvátný Velehrad. Moravané se tam letos rojdou, aby slavili 40tou výroční památku obnovení chrámu velehradského, jakož aby oslavili jubileum ustanovení zasvěceného svátku našich věrosvětců na tento den. Blížší zprávy o ponti té uveřejněny budou co nejdřív.

Škody dovozem mouky uherské nám působené. V posledním čase spojili se čeští zemědělci, mlynáři a pekaři, aby vystoupili proti mouce uherské, jejíž dovozem k nám hyne naše zemědělství, průmysl a obchod. U ztrátách dovozem mouky uherské nám způsobených věcně píše Národ. Politika: Jest to nejprve naše zemědělství, které pro ohromné spousty mouky uherské k nám dovážené výrobek svůj, obilí, zpeněžití vůbec nemůže, aneb jen za cenu, která ani výrobním nákladům se nerovná. Dovážet se k nám ročně kolem 4 milionů metr. centů mouky uherské v ceně 100 milionů korun! Známo, že Uheri dovážejí k nám jen přední druhy mouky, majíce pro své zadní druhy dobrý odbyv v zemích balkánských; dovážejí se k nám tedy jen čísla: 0, 1, 2, kterých vyrobiti se dá jen 50 kg. ze 100 kg. pšenice. Jest tedy k výrobě 4 mil. metr. centů mouky třeba 8 mil. metr. ctů. pšenice, což reprezentuje obnos 128 mil. kor., čítáme-li 100 kg. pšenice za 16 kor., okterý ohromný obnos naše rolnictvo každoročně bývá ochuzováno, nebledě ani k tomu, že tímto značným dovozem mouky uherské poptávka po pšenici domácí se strany mlynů domácích jest nepatrná a následek toho, že rolník za obilí své jen nízkých cen docíliti může. Tímto dovozem mouky cizí ochuzeno jest ale naše rolnictvo také ročně o 2 mil. metr. ctů. otrub, které nyní následkem nedostatku jich v ceně vyšší kupovati musí, čímž jest mu opět chov dobytka stížen. Škoda tedy, kterou rolnictvo naše tímto dovozem mouky uherské trpí, jest ohromná, a kdyby onoho dovozu mouky nebylo, našel by náš rolník v domácích mlynech dostatečný odbyv své pšenice, kterou bude nyní nucen v náhradu za cukrovku a ječmen v míře ještě větší pěstovati. Že ani mlynářstvu tento hrozný přívál mouky uherské k duhu nejde, toho nejlepší důkaz podává „Úřední list“, v němž v každém téměř čísle nalézáme oznámení o exekucích dražbách mlynů a ostatní jen živoří a s námahou bytí své uhažují. K semletí oněch výše uvedených 8 mil. metr. ctů. pšenice, ve formě mouky k nám dovážené, bylo by třeba při 300 dnech práce 11 tisíc koňských sil; počítáme-li 1 koňskou sílu za 1200 kor., musí zaháletí vodních sil v ceně 13 milionů 200 tisíc korun v naší vlasti, která takovým velikým množstvím vodních sil vyniká. Obmezením dovozu cizí mouky musily by se ale stávající mlyny zvětšovati, nové stavěti a sice v tak značné míře, že k docílení uvedené výroby mouky musilo by se vystavěti nových budov a strojů ve mlynech za 60 milionů korun! Jaký ruch by to opět nastal v našem strojnictví, právě nyní v neutěšených poměrech se nalézajícího! Dělnictva mlynářského našlo by v těchto mlynech zaměstnání 5000! Čísy tuto uvedené, skutečným odpovídající, jsou zajisté velice zajímavým dokladem o tom, jak třeba v ohledu tom po stránce národohospodářské mnoho ještě u nás doháněti, jako na př. Maďarů, kteří v každém odvětví průmyslu od nás se emancipují, nás ale, kde jen mohou, vykořisťují!

Nedostatek řemeslníků. Dle zpráv některých ruských listů jeví se citelný nedostatek zručných řemeslníků v ruské říši, zejména v Turkestanu. Města v tomto kraji rostou neobyčejně a řemeslníci za několik roků bohatnou tak, že, nejsou-li opileci a marotratníci, každý postaví si za nedlouho dům, některý dva i tři a k tomu má ještě hospodářství. Práce řemeslníků platí se na Rusi velmi drazo. V mnohých vesnicích není kovářů a sedláci musí jezdit se správkami do měst. Velmi málo je také holičů a služek, které jsou dobře placeny a jestliže jim službodárkyne dá na svátky na šaty kartounové nebo jiné látky než hedvábné, což zde všeobecně zavedeno, opustí dříve ihned službu. Obilí je čím dále v tomto kraji lacinější. Dnes stojí pud, 30 ruských liber, 70—80 kopejek, kdežto ceny za práci každým rokem se zvyšují. Kdo z mladších řemeslníků našich hodlá v cizině hledati štěstí svého, udělá dobře, když se po důkladné informaci místo do Ameriky obrátí do krajů právě rozkvétající ruské Asie.

Využitkování vodní síly na uplaveném „Středním Labi“. Odborníci se při posledních kongresech pro plavbu vyjádřili, že jest nezbytné pomýšlet i na kanalisovaných řek na využitkování vodní síly, kteréž v ohledu technickém nepodléhá obtížím. Tu třeba docíliti podmínek, aby se závody průmyslové mohly rozšířiti nebo nově vzniknouti a pokud se zemědělství týká, by toto v nejširší míře nabýlo levné motorické síly elektrické k rozličným výkonům strojů hospodářských jako náhradu za dosud užívávanou sílu parní a potažná, jakož i ku hnaní čerpadel na zdvih vody za účelem zavlažování luk atd. Srovnáním stavebního nákladu na zařízení vodní s rezervní parní neb jinou silou s nákladem na zařízení pouze těchto, jakož i porovnáním výloh výrobních obou způsobů nabylo se přesvědčení, že je využitkování vodní síly schopno rentability (výnosnosti) i konkurování a že je síla ta laciná. Silou elektrickou dá se mechanická práce vodní síly přenášeti beze ztrát dle dobrozdání kruhů technických při Středním Labi na vzdálenost 20 km. Silou elektrickou byla otázka využití vodní síly uvedena do popředí a postavena při kanalisování řek vedle podmínky účelné plavby i pod-

mínka na využitkování vodní síly. Na Labi jsou u každého pevného jezu bud mlyný nebo průmyslové závody, které vodní silou pracují přes to, že je velikost její odvislá od stavu vody a v době velkých vod je výroba zastavena a za nízkých stavů obmezena. Celkem se nyní využívá vodní síly od Hradce Kr. do Mělníka ve množství 3000 koňských sil as za 5 mil. korun. O část tohoto obnosu by bylo Polabí ochuzeno, nebude-li u kanalisovaného Labe postaráno o využitkování vodní síly. Odběratelem této budou, jak doufáme, nejen závody u nynějších pevných jezů ležící, nýbrž i blízká města a obce, ve kterých by vodní síla v elektrickou proměněna našla plného odbytu, zejména u maloprůmyslu i malorolníků, kteří nemohou pracovati parní silou, jelikož tato v malém množství vyrobená jest nepoměrně drahou. Místa, do kterých dle kanalisačního projektu mají býti pohyblivé jezy na Labi umístěny a kde by se tudíž mohlo pomýšlet na využitkování vodní síly s elektrickými centrály po případě po celý rok dnem i nocí do vzdálenosti 20 km, jsou následující: Hradec Králové, Opavice, Bukovina, Němčice, Pardubice, Srnojedy, Přelouč, Selmice, Labská Týnice, Veletov, Oseček, Poděbrady, Kovanice, Nymburk, Drabehice, Ostrá, Lysá n. L., Čelakovice, Brandýs, Kostelec, Lobkovice, Obříství a Mělník. Tak jako každý nový prostředek dopravní, ať jest to již dráha neb silnice, tak i také úprava a kanalisace Středního Labe přispěje značně ku rozkvětu všech kategorií národohospodářských celé oblasti středolabské a bude-li záhy pamatováno na využití vodních sil, tu dostane se jak průmyslu, tak zemědělství i levné síly pracovní a bude vzpružinou k vytvoření nových odvětví průmyslových, zajišťujíc jim veškeré podmínky životní. Středolabský komitét pevně očekává, že se uplavením Labe a racionelním využitkováním vodní síly upozorní na bohatství, které příroda Polabí dala, že se poznají nové prameny blahobyti, které v zemi dřímají a dokáže se, že je Polabí bohatší než samo o sobě myslí. Z té příčiny „Středolabský komitét“ zasílá městským úřadům, obcím venkovským a majitelům průmyslových závodů zvláštní dotazníky za účelem získání dat o množství použité vodní síly a žádá o jich laskavé vyplnění a vrácení. Jednatelství „Středolabského komitétu“ je v Lánech na Dálku u Pardubic.

První česká pouť do Lurd. Na opětované dotazy odpovídám, že první česká pouť do Lurd bude se letos jistě konati a sice od 28. srpna do 12. září. Ku poutníkům českým přidruží se na výslovnou žádost vdp. inful. probošta Škardy z Uher asi 100 uher. Slováků za osobního vedení vysp. probošta. Bude tedy naše pouť tím zajímavější a rázovitější. Přihlášky k ponti přijímá do 30. června Leop. Kolisek, farář v Předklášteří na Moravě.

Ředitelství pro stavbu vodních cest v Praze. Počátkem t. m. zřízena jest v Praze pobočka ředitelství pro stavbu vodních cest. Pobočka ta má za úkol jednak doplniti zemským výborem navržený jenerální projekt kanalisace Labe od Mělníka do Králové Hradce dle výsledků komisiálního řízení, provedeného loni na podzim ředitelstvím pro stavbu vodních cest, jednak projekt ten má pobočka pražská podrobně vypracovati. Letos mají býti všechny přípravné práce hotovy a roku příštího má se jistě počíti s kanalisací Labe.

Sjezd slovanských novinářů v Plzni. Sjezd účastníci se novináři všech slovanských národů nstí v Rakousku a zahájena na Hod Boží svatodušní. Jednáno o slovanské tiskové kanceláři, o tiskových poměrech charvatských, o pěstování slovanské vzájemnosti v časopisectví, o novém tiskovém zákoně, o organizaci novinářů jihoslovanských. K sjezdu došel telegraficky z kabinetní kanceláře Nejvyšší dik za hold sjezdem tlumočený. Přijetí novinářů v Plzni bylo atkvělé.

Na obecní realce v Náchodě (s právem veřejnosti a reciprocit) obsadí se počátkem školního roku 1903—04 místo skutečného učitele francouz a češtiny, nebo francouz a němčiny. S tímto místem spojen jest stejný plat jako na státních školách středních. Místo toto v případě, že nebude žadatelů zkoušených, může býti také zadáno žadateli nezkoušenému s ročním platem, jaký se na státních ústavech vyměřuje dle počtu hodin týdenního vyučování. Náležitá doložené žádosti za toto místo buďtež podány do 15. června t. r. městské radě Náchodské.

Sv. missie. Od 10.—17. května konána byla v Chocni sv. missie. Účastenství bylo hojné. Sv. svátosti při sv. missii a po ní přijalo na 200 lidí. Uvážli-li se, že před sv. missií bylo na 1500 komunkantů, jest to jasným důkazem, že farnost zdejší přes zřetlivé útoky nepřátel víry zůstává katolickou. Práce a námaha důstojných pp. misionářů marna nebyla. Kdo dobře smýšlí sám s sebou, se svou duší, ten žehná duši. Otcům, a těch jest velmi mnoho. Jen člověk, který se štváním lidí živí, nebyl prý spokojen, proč, snadno uhadnouti. Jméno všech dobrých katolíků vzdává duchovní správa veledůstojným páním misionářům Jemelkovi a Sepovi za jejich horlivé, takřka nadlidské namáhání nejvřelejší díky a Zaplat Pán Bůh! — Od 17.—24. května konala se v Nové Vsi u Lomnice nad Popelkou sv. missie od čtihodných otců sv. Františka, p. kvardiána ze Zámku Accurtia Košťála a pp. Leopolda Janocha a Kajetána Fišera. S velikou pozorností a zbožností poslouchali věřící po celý ten čas cvičení a kázání ctinodných misionářů. Chrást Páně byl vždy přeplněn. Ohromné účastenství bylo při procesii Mariánském a při svácení kříže misionářního. Sváté svátosti přijalo 2200 věřících. Při odjezdu misionářů mohl povoz zástupem jen zvolna projeti. — V Chotěborkách konala se od 20. do 27. května obnova sv. missie. Účastenství bylo velike a sv. missie vydařila se atkvěle. Páni misionáři dovedli v plné míře získati lásku všech farníků, kteří je zachovají vždy v milé památce. Misionáři byli redemptoristé z Prahy pánové: Bern. Čáka, Josef Janda a Bohumil Matějů.

Správa Zlaté Knihy čili Dědictví sv. Ludmily v Písku za souhlasu svého protektora J. Excell. nejdůst. pana biskupa budějovického rozhodla se — následkem nedostatečné podpory se

strany obecnosti — že přestane vydávati podílů knihy a že se členy svými se vyrovná. Každá kniha, kterou člen za svůj vklad obdržel, bude se mu počítati po 40 h; zbytek vkladu nahradí se mu buď knihami, buď penězi, dle toho, jaký bude výsledek prozkumu nároků členských, jenž proveden bude koncem června t. r. Do toho času musí se všichni členové, kteří toho dosud nečinili, s udáním čísla svého diplomu, o náhradu přihlásiti; jinak bude správa za to míti, že se veliké náhrady vzdávají. Přihlášky o náhradu vyřídí se v tom pořadu, v jakém Správa Zl. knihy byly dodány. Obšírnější oznámení podá Správa všem těm P. T. členům, kteří ji za to přímo požádají.

Neštěstí. Dne 30. května při třídění koní na Žižkově náměstí v Hradci Král. kopnut byl koněm do hlavy koň V. Op. zaměstnaný u zámečnicka p. Ad. Vachka. Na nešťastníku provedena v okresní nemocnici operace.

Literatura.

J. Otto v Praze. Ottova Laciná knihovna národní. Serie XXVI., seš. 17.—20. V samotářích duší. Povídky a novely. Píše J. Sumin. Seš. za 20 h. — Sebrané spisy Karol. Světlé. Časové ohlasy. Seš. 2. až 5. po 30 h. — J. Arbesa Sebrané spisy. Díl VIII. Anděl míru. I.—II. Seš. 3.—5. po 30 h. — Básnické spisy Jar. Vrchlického. Hořká jádra. Seš. 3.—5. a Potulky královny Mab, seš. 1. a 2. po 32 h. — Anglická knihovna. Rud. Kipling: Kim. Přeložila P. Moudrá. Seš. 1.—4. po 24 h. — Jos. Kořenský: K protinožcům. Cestopis. Seš. 15. a 16. po 60 h. — Nová země na severu. Výprava kapitána Otty Sverdrupa k sev. točně. Překládá dr. J. Guth. Seš. 7.—9. po 60 h. — Východní Čechy. Nádherně ilustrované dílo, seš. 9. Ličení začíná počtím Svatky, vede ke Korouhvi, vesnici Březince, Perníčkám, Damašku, Telecí, Borové, Oldřichu a Šádku. Text napsala T. Nováková, ilustruje K. Liebscher. Sešit za 1 K 80 h. — Lidové rozpravy lékařské. Řada IV. Čís. 4. Libušiny lázně v Bechyni. Napsal dr. H. Daniel. Za 80 h. Čís. 5. Vznik a význam snů ve zdraví i chorobě. Napsal dr. Ant. Wiesner. Cena 60 h.

J. R. Vilímek v Praze. Devatenácté století slovem i obrazem. Seš. 53. a 54. jedná o Číně a Japanu, o českém divadle a o školství v XIX. století. Seš. za 60 h. — Dr. Jar. Kosiny Velikáni našich dějin. V seš. 28. a 29. pojednává se o J. A. Komenském. Seš. za 25 h. — A. Dumas. Tři mušketýři. Seš. 30. a 31. po 25 h.

Společnost Unie v Praze. Sofie Podlipské spisy. VIII. Láska budoucnosti a jiné novelly. Seš. 5.—7. po 30 h. — Spisy Julia Zeyera. VIII. Fantastické povídky. Sešit 9. a 10. po 40 h.

V. Kotrba v Praze. Rajská Zahradka. Časopis pro mládež. Roč. XII. Seš. 9. s bohatým obsahem. Řídí V. Špaček. Roč. 1 K 60 h za 10 čísel. — Jos. Ehrenbergra Sebrané spisy. Sešit 69. a 70. za 64 h. — Boh. Brodský. Sebrané spisy. Sv. I. Seš. 3. Vojenské obrázky. Seš. za 30 h. — Charles Dickens: Mikuláš Nickleby. Seš. 6. Přeložila M. Charbuská. Seš. za 30 h.

Družstvo „Vlast“ v Praze. „Vlast“, časopis pro poučení a zábavu. Redaktor T. Škrdl. Roč. XIX., čís. 8. Roč. předpl. 10 K. — Vychovatel. Časopis věnovaný zájmům křesť. školství. Red. dr. R. Horský. Roč. XVIII., čís. 9. Předpl. na rok 6 K. S přílohou katechetickou. Roč. VI., čís. 6. Řídí Ferd. Žandálek. — Hlasý Svatováclavské. Sběrka časových brožur. Roč. III. Seš. 2.—5. Očistec. Napsal Lev z Hammersteinů. Bartolomějská noc aneb Krvavá vatba pařížská od J. O. Předpl. na rok 40 h.

Hejda a Tuček v Praze. Léčení vodou. Napsal dr. V. Mrázek. Bibliotéky lékařských spisů populárních sv. XXI. Cena 1 K 50 h. — O léčení chorob nervových zvláště elektrinou. Napsal dr. V. Vítek. Bibliotéky lék. spisů pop. sv. XX. Cena 80 h. — Alois Tuček: Rok v samotářích. Historie z vězení. Cena 2 K 40 h.

Osvěty, listů pro rozhled v umění, vědě a politice, redakcí V. Vlčka vydán na rok 1903 šestý svazek. Předplatné na rok 14 K 40 h zavřít se administraci na Vinohradech.

Týdenník Máj (Praha, Štěpánská ul.). Vydává naklad. družstvo Spolku čes. spisovatelů belletristů Máje. Redaktor Fr. Herites. — Roč. I., seš. 34. a 35.

Rusky v praktických větech. Sepsal Fr. Vyrazil. Nakladem Em. Šolce v Telči. Za 1 K 50 h.

Satiry od Jos. Holého. Nakladem J. Housera v Plzni. Za 60 h.

Boj proti alkoholismu. Napsal prof. Fr. Novák. Nakladem Nár. Jednoty Pošumavské v Plzni. Za 25 h.

Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí nábož. v českém školství. Řídí V. Špaček. S přílohou „Obrana“ pravdy křesť. ve veřejném životě. Vychází 10. a 25. každého měsíce za roč. předpl. 6 K v Cyrillo-Methodějské knihtiskárně v Praze.

Rozhledy po lidumilství. Roč. XI., čís. 2. Red. F. C. Vik. Předplatné 4 K roč. přijímá pl. L. Trkalova č. 128-III v Praze.

Selský Obzor. Organ „Katol. spolku čes. rolnictva na Moravě“. Roč. I., čís. 4. Vychází každou čtvrtou neděli v měsíci. Nečlenové platí ročně 1 K 50 h. Red. Jos. Šamalik, rolník v Ostrově p. Sloup (Morava).

(Z a s l á n o).

Dobře směřujícímu Anonymovi k dopisu ze dne 4. června 1903 se dle jeho žádosti odpovídá, že učiněno bylo, co se státi mohlo, a co nejspíše k cíli vésti může.

(Zasláno.) Prosba.

V Náchodě vypukla v jedné továrně stávka tkalců, již postižení jsou i členové katol. spolku a všeodbor. sdružení. Tímto se tedy uctivě prosí o dobrotné dárky, jež se mohou zasílati tajemníku sdružení p. Jos. Poláku v Hradci Králové, Adalbertinum.

Listárna redakce.

Za příčinou svátku Božího Těla prosíme svých P. T. pp. přízevných, aby zprávy své do čísla příštího zaslali nám nejdříve do středy ráno.

A. K. v J. Na „Ducha obnovy“ zapláceno K 2.75, třeba ještě platiti 25 h.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 30. května 1903 1 hl. pšenice K 11.20—12.—, žito K 9.50—10.00, ječmene K 7.40—8.00, oves K 5.50—6.00, pšen. K 10.00—12.00, vike K 9.00—12.00. hrachu K 17.00—21.00, čočky K 00.00—00.00, jablek K 20.—, krup K 18.00—32.00, bramborů K 2.60—3.00, jetelového semene ruského K 116.00—00.00, jetelového semene červen. K 00.00—00.00, máku K 27.00—34.00, lněného semene K 20.00—21.50, 100 kg. žit. otrub K 11.00, pšeníc. otrub K 10.00, 1 kg. másla K 2.08—2.24, 1 kg. sádla vepřového K 2.00—0.00, tvarohu k 0.28—0.39, 1 vejce 5 h. Jedna kopa petržele K 10.00—12.00, jeden hl. cibule K 9.00—11.00, jedna kopa drobné zeleniny K 0.60—1.20, 1 kopa zelí 0.00—0.00 K. 1 pytel mrkve 4.00—4.40, 1 hl. švestek K 0.00—0.00, 1 kopa salátu K. 00—1.20, 1 kopa celere K 00.00—00, 1 hl. jablek 0.00—0.00.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,

c. k. dvorní dodavatelství

v Jabloném n. Orl. č. 86.

Dílna ku vyřívání a hotovení mešních rouch, počínaje od 24 K, pluviálů, dalmatik, korouhví, praporek, církevního prádla atd., pak dle patřících i tuzemských vzorů spracované kalichy, cibore, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného nákupu z doby pařížské výstavy a velikých novotín v cenách anachroničtější bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obhlídce.

O realitě závodu svědčí mnohé tisíce odporučen. — Velké obrázkové ceníky a paramenta k výběru franko.

Adresování vždy do lovné se vyprošuje.

Obrázky k sv. přijímání

— nabízí —

ve velkém výběru a za sv. ástě výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vzorů jsou na požádání k dispozici.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, ředí ve Vypračticích)

doporučuje P. T. veleřádně. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a keřového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Boží hroby se slohem kostelní souhlasné
K době velikonoční v reliéfu řezané neb lité. Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškerá kostelní zařízení doporučuje uctivé umělecký závod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Písárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 30. v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. ceníky, nákresy a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky.

Rychloprací stroj

za zl. 13.50 s 2 letou zárukou, který vy-pere za 3 hodiny 100 kusů prádla, nabízí

K. V. SKUHERSKÝ,

velkozávod truhlářský

v Hradci Král. proti hotelu Merkur číslo 303.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—L,

č. 145 st. Malé Karlova ul. č. 29 nové blíž Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, sítěmi i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada besplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných přepisů vyloženo k nahlédnutí.

ED. AD. MAREBURG & SYN. Smiřice.
Továrna na nejjemnější likéry.

Vegétal,

francouzský likér z bylin.

CRÈME CORDIAL,
francouzský vinný likér.

CHERRY BRANDY
MANDARIN.

Punč Crèmes.

K dostání ve všech lepších obchodech
s lahůdkami a v podobných obchodech.

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veleřst. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

c. a k. dvorní dodávateľ.

Starý solidní český závod, založený r. 1809
a doporučený Ordinár. listem nejřst. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Vzorné zařizené.

slatinné lázně VELICHOVKY

u Jaroměře v Čechách.

Osvědčené proti rheumatismu, dně,
ischias, dále pro chudokrevné, skro-
phulosu, nemoci ženské atd.

Léčení studenou vodou. — Elektrické
lázně dle prof. Gartnera.

 Překvapující účinky léčby.

Přívabná lesnatá krajina. — Osvědčený lázeňský
lékař MUDr. V. Maxa z Prahy.

Pošta a telegrafní stanice v budově lázeňské.
Pohodlné spojení s Prahou čtyřikrát denně.

Výtečná restaurace v regii. — Ceny mírné!

Obtírné prospekty zasílá správa lázní zdarma

— Dvakrát týdně koncert. —

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Doporučuje veškeré výrobky voskárské:
Svíčky oltářní z čistého vosku včelího i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá
a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Továrna

na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vina sladká a vino šumivé (šampaňské.)

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy a právním zařazením slatě medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Bösendorferův

koncertní klavír

velmi zachovalý, nad míru levně prodá

Marie Benešová

v Praze, Celetná ulice, 12. I. p.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporůčuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Čechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vslou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleřstoj-
ného duchovenstva svědčí o poutivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damašk.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Malínský křen

— letošní sklizně —

5 kg. 15 kořenů . . K 6.—
5 kg. 20 kořenů . . K 5.20
5 kg. 25 kořenů . . K 4.50

franco na každou poštovní
stanici dobírkou zasílá

Jos. Mikulecký,

vývoz malin. křenu v Kutné Hoře.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Důvěry hodným zásluhy na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

J. FLANGHANS

c. a k. dvorní fotograf

HRADEC KRÁLOVÉ

ADALBERTINUM.

PRAHA-PÍZEŇ-BUDĚJOVICE
MAR. LÁZNĚ.

Víno

přírodní, zkoušené, nejd. bisk. konsistoři
odporůčené, dostati lze 1 litr od 35 kr. u

Jos. Kadečky,

rest. v »Adalbertinu« v Hradci Králové.

Bursa práce v Hradci Králové.

Tkadlec a bednář hledají práci; hledá se
místo pro sluhu; místo dostanou truhlář, zámečník,
krejčí a knihař. — Přihlášky přijímá **Jos. Polák**,
tajemník Všeoborového sdružení v Hradci Král.,
Adalbertinum.

O místo hospodyně

na farm. prosí dívka z lepší rodiny, osamělá, obou
zemských řečí mocná, která je nyní prosatímne
na podobném místě. Nároky mírné.

Nabídky vyprošují se do adm. t. l. pod zn. A. P.

Unicum proti
dně, rheumt., ischias,
slabost a. t. d.

sezona hrabčích
— Annonových slatinných lázní

XIX. Běláhradě

(sev.-záp. dráhy Čechy).

Sezona trvá
od 11. května do 20. září.

Šule — víno — Praha

Na výstavách v Praze a ve Vyškové vyznamenaná

KOSA Dobry Hospodář

Je nejlepší kosou v Rakousku. Za každý kus se ručí, a přijme se výměnou zpět. Na každých odebraných 10 kusů 1 kosu zdarma. Objednávky vyřizují se proti dobíře.

Ceny a rozměry:

Délka cm. 65 70 75 80 85 90 95 100 105 110
Pološiroké K 2 12 2 16 2 20 2 26 2 32 2 40 2 52 2 68 2 80 3 —
Široké K 2 26 2 34 2 42 2 52 2 64 2 76 2 86 3 — 3 16 3 32

Obtírné ceníky a popisy zasílá zdarma a franko

České saské listy hospodářských potřeb

„Dobry Hospodář“
v Hranicích (Morava).

KŘESTAN

Nejsvětější Svátosti Oltární posvěcený.

Sešitil **Abbé A. Henry**, čestný kanovník a řed. ústavu Nejav. Trojice v La Marche. Dle III. vydání přeložil **Vojt. Kameš**, farář v Chřenovicích. Nákladem biskupské konsistoře.

Stran 514 — 8°. — Cena brožovaného výtisku 1 K 40 h, franko 1 K 60 h; v tuhé vazbě celoplošné 1 K 80 h, franko 2 K; v káži 2 K 60 h; franko 2 K 90 h.

Recenzi pochvalnou této výtečné adorační knihy viz v červencovém sešitu „Rádce duchovního“ r. 1896. Časopis: *SS. Eucharistia* (roč. I. 1896) čís. 10. (říjnové) str. 160 podává o spisu tomto úsudek skvělý. Přibí: Jáme vděční ctěné blisk. knihtiskárně v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po srovnání s *Walsere* máme knihu tuto za lepší a přiměřenější pro členy věčného klanění nežli onu, poněvadž podává nejen hojnost modliteb, ale i myšlenek k rozjímání, čehož se ve *Walsere* nedostává. Proto ji doporučujeme všem při zavádění věčného klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění tento spis, nepotřebuje dlouho ničeho nového.

Knihla obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hudi se zvláště pro lid, chovaje pěkně, jasně a dojemně poučení o N. S. O., o máj svatě, o sv. přijímání, hojnost krásných příkladů. — Díl II. odporučuje se kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím a kázáním. — Díl III. uvítají zbožné duše pro hojnost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt., k sv. přijímání, ke máj svatě; z té příčiny kniha došla i v našich klášterech hojného rozšíření.

Biskupská knihtiskárna.

Burské

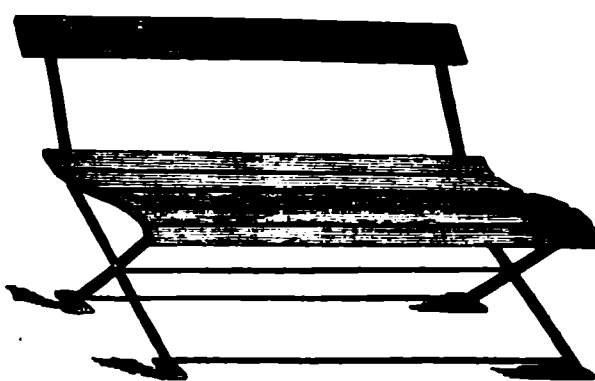

kosy.

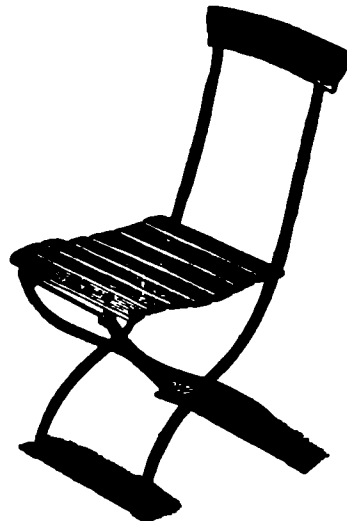
Již v minulém roce zavedené v původním zevnějším provedení **burské kosy** osvědčily se pro svou dobrou jakost takovou měrou, že dnes zaujímají stejné místo s nejlepšími výrobky zeměskými, takže je na základě zkušeností nabytých pro letošní letní období co nejlépe odporučiti mohu. —

Za každý kus ručí, t. j. každou kosu, která ostří neodří, ihned za novou výměnou. —

Abych pak moji velkou zásobu různých jiných druhů kos vyprázdnil, přechám tyto za obzvláštně levné ceny.

Při příležitosti té pak, ku nastávající sezoně, dovoluji sobě tímto na výrobky mé

Pilsdorfské slévárny a továrny na železné zboží

(oddělení pro železný nábytek, drátěné plotivo a zboží sítácké) zde upozorniti, a sice:

- skládací a rákosové židle, stoly, lavice, věšáky, na šatstvo zahradi pavilony atd.
- pozinkovaný ocelový ostnový drát, drátěné ploty a obrazení pro obory, zahrady, louky, traviny a záhony, ochranné mříže pro stromořadí, síta pro písek a zeminy, což vše v solidním provedení a v cenách nejlevnějších dodávám.

JOSEF HÜBNER,

velkoobchod železem v Trutnově.

Stoletý hostinec

Jana Fišery na Slezském Předměstí

čepuje královéhradecké pivo půl litru za 18 hal. přes ulici za 12 hal. — Zahradní restaurace, káždělník, kulečník. — Kuchyně a obsluha vzorná.

K hojně návštěvě uctivě zve

Jan Špalek.

Litanie k Nejsv. Srdci Páně s nápěvy

nabízí 100 kusů za 3 K

Biskupská knihtiskárna.

Klobouky

k jarní a letní sezoně
plstěné a vlněné vlastní výroby.

Klobouky plstěné
nedostupitelně jemné a lehké s továrny P. a C. Habig, c. k. dvorní dodavatelé.

Lovecké klobouky lodenové
s továrny Ant. Pichlera v Štyrském Hradci.

Klobouky slaměné
nejjemnější i nejlevnější od pražských, českých firem. — **Fermy.**

Sportovní šepice
různých druhů.
Dětské šapky, barety, letní mikado.

Vše v nejhojnějším výběru má na skladě
Jos. Dvořáček,
kloboučník.
Hradecké Králové, Palackého třída č. 83.
u Pražské brány.

Vždy 50 žiněných matrací na skladě.

Velkolepý výběr vzorů povlaků na žiněny.

MATRACE

žiněmi plněné od zl. 17.— do zl. 60.—, lesní travou plněné od zl. 5.50 do zl. 8.50, dřevitou vlnou plněné od zl. 4.50 do zl. 7.50.

Slamníky

plněné čistou dlouhou žitnou slamou od zl. 2.50 do zl. 3.50.

Za čisté plnění žiněmi se ručí.

Ceníky zdarma a franko.

Jan Stoupa

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Jana Leopolda Haje,

biskupa královéhradeckého,

Zpráva o visitaci far kraje Čáslavského,

již roku 1788 k rozkazu císaře Josefa II. vykonal.

Podává Dr. Václav Řezníček.

(Pokračování).

2. Polná. Panství Polná. *Kněží.* Děkan Jan Zitta jest lásky hodný, skromný a upřímně lidumilný duchovní správce. Jeho farníci jej milují a ctí, především velebí se jeho skromnost a nezištné jednání oproti každému. Dle jeho příkladu jsou také kněžími jeho kaplani.

Nížkovský lokalista byl od biskupa pro některé své nedostatky napomenut.

Přifařené obce: Polná, město s farním chrámem, v němž se po všechny neděle a svátky řádné bohoslužby konají.

Vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu vzdálené: *Hrbov, Dobrouťov a Záborná.* Vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálené: *Brzkov a Skrejšov.* Janovice, vesnice hodinu od farního chrámu vzdálená. Nížkov, vesnice 2 hodiny od farního chrámu vzdálená. *Poděšín a Rosička,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od Nížkova, avšak 2 hodiny od farního chrámu vzdálené. *Buková a Špinov,* vesnice 2 hodiny od farního chrámu a $\frac{1}{4}$ hodiny od lokality vzdálené. *Sírákov,* vesnice $2\frac{1}{4}$ hodiny od Polné a $\frac{3}{4}$ hodiny od Nížkova odlehlá.

Lokální kaplanka. Při nízkovském komendatním chrámu jest děkanem placený lokalista P. Josef Pokorný, který zde každou neděli a svátek řádné bohoslužby koná.

Komendatní a filiální kostely. Polná má ještě dva kostely u svých hřbitovů, kde se řádné bohoslužby nekonají, a kostel špitálský, jež vlastní kněz spravuje.

Školy. *Polenská,* nově zbudovaná škola má čtyři učitele; první kaplan P. Václav Fray zastupuje v ní úřad katechety. Za chvalitebného povzbuzování zdejšího vrchního Hitschmanna*), přítele školství a pořádku, dá se doufat, že tento ústav v málo letech s užitekem poroste a pracovatí bude.

Nížkovská škola jest jedna z lepších škol vesnických. Tamní učitel jest obratný a pilný.

Obyvatelstvo: Polná 2618 katolíků, 7 protestantů; *Hrbov, Dobrouťov a Záborná* 843 katolíků; *Brzkov a Skrejšov* 338 katolíků a 4 protestanté; *Janovice* 233 katolíků; *Nížkov* 432 katolíků; *Poděšín a Rosička* 336 katolíků, 13 protestantů; *Buková a Špinov* 248 katolíků; *Sírákov* 365 katolíků. Dohromady 5313 katolíků, 24 protestantů.

Poznámky. Ve zdejší, ode dvou knížat Dietrichsteinů vystavěném nádherném farním chrámě bohoslužby vážné a pořádné ke spokojenosti všech osadníků konají se každou neděli a svátek. Jest to skoro jediné místo, z něhož do sousedních, tak zvaných milostných míst nejsou žádné procesí voděna. Jeden kapucín zastupoval zde od nepamětných let místo čtvrtého kaplana. Biskup poslal ho do jeho jihlavského kláštera a na jeho místo jmenoval nadějněho mladého kněze světského.

3. Přibyslav. Panství Polná. *Kněží.* Starý farář Antonín Měřinský, 74 letý stařec, jest nyní při svém vysokém věku více dítě než-li farář. On nikoho neurazí, ale také není v stavu někoho poučiti. Jeho kaplani obstarávají duchovní správu, jeho stará sestra domácnost. Tato pečuje o svůj měsíc a onino, poněvadž žijí bez dohledu, dělají, co chtějí. Starší kaplan Pavel Polanský oddán jest pití, tráví mnoho času mimo farní dům a působí starému faráři u jeho osadníků všelijaké mrzutosti. Nešikovný není, jeho kázání se chválí, avšak jeho horlivost častěji vybočuje v nesnášlivou prudkost vůči protestantům, jež dříve s kazatelnou statečně kaceřoval. Proto byl od biskupa nejprůběžněji napomenut a poučen. Druhý kaplan František Rosol jest pokojný, mravní kněz. Biskup při odevzdání krajů zjedná pořádek a starému faráři přidá vhodného farního administrátora.

Přifařené osady. Přibyslav, městečko s farním kostelem, v němž se na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby konají. *Schönfeld,* ves hodinu cesty od farního chrámu odlehlá. *Česká a Německá Jablonná a Olešná,* vsi $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Porčít a Dobrá,* vsi $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Hřtětě,* ves $\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu. *Nové Dvory a Modlíkov,* vesnice hodinu od farního chrámu.

Komendatní a filiální kostely. *Schönfeld* má filiální kostel, v němž se do roka sedmkrátě řádné bohoslužby odbyvají.

Školy. Ve Přibyslavi městská školní budova jest těsná a nemůže děti, jež tam docházejí, pojmuti. Má tudíž nevyhnutelného rozšíření zapotřebí.

Schönfeld má prostřední školu vesnickou.

Volešná má školu špatnou.

V *Nových Dvorech* učí krejčí, což však velmi málo znamená.

Obyvatelstvo. Přibyslav 1185 katolíků, 20 protestantů; *Schönfeld* 340 katolíků, 4 protestanté; *Česká a Německá Jablonná a Volešná* 513 katolíků; *Porčít a Dobrá* 166 katolíků; *Hřtětě* 153 katolíků a 15 protestantů; *Nové Dvory a Modlíkov* 389 katolíků. Dohromady 2746 katolíků, 37 protestantů.

4. Borová. Panství Polná. *Kněží.* Farář František Toul, má mravy, střízlivost, horlivost pro povinnosti svého povolání, talent pro kazatelnu a důkladné vědomosti pro úřad, jež zastává. Avšak starý stíhací duch všeho, co není katolické, zdá se býti ještě kluboko v jeho duši zakofeněný. Ze střízlosti, jež jeho protestantští osadníci biskupovi podali, inuže se o stavu jeho myslí souditi. Biskup vynaložil veškerou svou výmluvnost, aby jej ústními i písemnými instrukcemi k otcovské lásce pastýřské polnul. Čas ukáže, zda-li biskupovi slíbenou lidumilnost přijme. Jeho kaplan Vít Böhm jest piják, kterážto nestřízlivost často činí jej k vykonávání jeho povolání neschopným. Biskup dal mu čtyřnedělní lhůtu, po jejíž uplynutí musí celou tuto krajinu opustiti.

Přifařené obce. Borová, městys s farním chrámem, kde na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. *Oudoleň a Horky,* vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od fary. *Jitkov a Vepřová* vesnice 1 hodinu od farního chrámu. *Peršikov,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálená. *Slavětín,* vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálená. *Střížov,* ves $1\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu vzdálená.

Školy. Borovská škola má rovněž zapotřebí rozšíření, pak-li že má pod pilným učitelem více působiti.

Obyvatelstvo. Borová 822 katolíků, 23 protestantů; *Oudoleň a Horky* 493 katolíků, 9 protestantů; *Jitkov a Vepřová* 520 katolíků; *Peršikov* 106 katolíků; *Slavětín* 154 katolíků, 16 protestantů; *Střížov* 295 katolíků, 10 protestantů. Dohromady 2390 katolíků, 58 protestantů.

Poznámky. Zdejší farní chrám jest těsný, aby tyto četné obce pojmuti mohl a proto jeho rozšíření jest na nejvyšší zapotřebí.

5. Krucemburk. Panství Polná. *Kněží.* Farář Jan Daněk jest jedním z nejhodnějších duchovních správců celého kraje. vzor pokojného, lidumilného a snášlivého kněze, kterýž plným právem úplné důvěry svých katolických i protestantských osadníků požívá. Se svým, v témž místě bydlícím, rovněž rozumným lutheranským pastorem žije ve svornosti a pokoji, oba si dohromady rozumějí ve přičině mravních potřeb vzájemných svých obcí a (díky této shodě) zde není docela žádných bludů mezi oběma stranami. Lidé ti chovají se příkladně pokojně, svorně, bratrsky. Pro biskupa bylo to vydatnou útěchou, když nalezl farní okres, v němž svatý pokoj všechny lidi obšťastňuje. Dobrý tento duchovní správce, který jest úplně beze všech nároků, zasluhuje znamenitý nejvyšší spokojenosti.

Jeho kaplan Václav Heřman, třebas že i trochu drsně vyhlížel, přizpůsobil se úplně podle svého faráře.

Rovněž tak chová se sopotský místní lokalista *Jakub Čepel.* Oba zastávají ve svých školách úřad katechetický s pilí a láskou.

Přifařené osady: Městys *Krucemburk* s farním kostelem, v němž se na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby konají. *Chlum,* vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Vortová* $1\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Hluboká,* vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Ransko, Ždírec, Kohoutov a Benátky,* vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu. *Sopoty,* vesnice $1\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu. *Sobinov, Hutý, Markvatice,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od Sopot, *Malochýn, Blék a Branžov,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od lokality vzdálené.

Lokální kaplanky. Lokalista v *Sopotech* koná každou neděli a svátek pro zdejší osadu a okolní obce pravidelné bohoslužby.

Komendatní a filiální kostely. *Chlum* má veřejnou kapli, v níž se každou druhou neděli bohoslužby konají.

U *Ždírcu* nachází se v lese stará kaple, v níž se jenom dvakrátě ročně bohoslužby odbyvají.

Školy. V *Krucemburce* jest škola velmi prostřední a obzvláště v létě málo navštěvovaná.

Chlumská škola*) není docela nevalná a je pilně navštěvovaná.

Škola v *Sopotech* mohla by býti velmi užitečná, kdyby byla pilněji navštěvovaná.

Obyvatelstvo. *Krucemburk* 532 katolíků, 197 protestantů; *Chlum* 401 katolíků; *Vortová* 108 katolíků, 4 protestanté; *Hluboká* 270 katolíků, 63 protestantů; *Ransko, Ždírec, Kohoutov a Benátky* 452 katolíků, 125 protestantů; *Sopoty* 65 katolíků, 42 protestantů; *Sobinov, Hutý, Markvatice* 191

katolíků, 215 protestantů; *Malochýn, Blék a Branžov* 121 katolíků, 84 protestantů. Dohromady 2140 katolíků, 730 protestantů.

6. Velká Losenice. Panství Polná. *Kněží.* Farář Antonín Boleslavský jest pilný, ve vědomostech svého povolání dobře zručný muž, proti jehož farní správě nedošla žádná stížnost. Dle své povahy, jež zdá se býti popudlivou, může býti snadno k výbuchu podrážděn. To a jeho starotheologické zásady jsou snad příčinou, že při některých příležitostech svůj odpor oproti ve svém okruhu bydlícím protestantům neobojetně prozradil. Biskup ho o tom ústně i písemně poučil a doufá, že v jeho oku čelí upřímnou ochotu, že v budoucnosti bude trpěti všechno, co Bůh a zeměpán trpěti za dobré uznali a že při poučování bloudících bude používat jenom oněch prostředků, k nimž Pavel a s apóstolem zdravý lidský rozum radí: totiž trpělivosti a poučování, lidumilnosti a jemného přesvědčování.

Jeho kaplan Josef Gabriel jest nadějný mladík, který při své obratnosti a dobře urovnané hlavě slibuje vstoupiti v řádného duchovního správce.

Přifařené osady. Velká Losenice, farní ves, kde na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. *Malá Losenice a Schlaghammer,* vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálené. *Požezín, Sázava a Vepřová,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálené. *Račín,* vesnice 1 hodinu od farního chrámu odlehlá.

Školy. Ve Velké Losenici není učitel nešikovný, avšak má-li škola přinášeti užitek, musila by býti rozšířena, neboť nynější pojímá sotva třetinu ve škole schopných dětí.

Škola v *Malé Losenici* nemá docela žádného významu.

Obyvatelstvo. Velká Losenice, 582 katolíků, 8 protestantů; *Malá Losenice a Schlaghammer* 335 katolíků; *Požezín, Sázava a Vepřová* 400 katolíků, 86 protestantů; *Račín* 30 katolíků.

7. Vojnův Městec. Panství Žďár. *Kněz.* Farní administrátor P. Josef Kvapil, cistercienský mnich ze Žďáru, jest ctihodný staroch, na jehož čele veselost duše a pokoj srdce jsou napsány. Jeho veskrze katoličtí osadníci jej milují, jako milují děti dobrého otce. Předce však přejí si dobří ti lidé, aby jejich farnímu správci přidělen byl pomocník. Jejich přání jsou oprávněna, neboť městečko Vojnův Městec a dvě jiné vesnice, z nichž Škrdlovice více než-li hodinu od mateřského chrámu jsou vzdálené, nemůže šedesátiletý muž veškerými duchovními potřebami dostatečně opatřiti. Záleží jenom na tom, aby opatu kláštera žďárského zasláno bylo vysoké nařízení, aby administrátoru dobře vycvičeného kněze ze svého ústavu přiděl a o jeho opatření se staral.

Přifařené osady. Vojnův Městec, městys s farním chrámem, v němž na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. *Radostín,* vesnice půl hodiny cesty od farního chrámu odlehlá. *Škrdlovice,* vesnice více než-li hodinu od farního chrámu vzdálená.

Školy. Škola v tomto městečku (Vojnově Městci) jest bídná. Starý učitel jest sice dobrý, zbožný muž, ale ví velice málo.

Obyvatelstvo. Vojnův Městec 624 katolíků; *Radostín* 256 katolíků a *Škrdlovice* 284 katolíků. Dohromady 1164 katolíků.

8. Štoky. Panství Střítež. *Kněží.* Farář Bernard Wagner jest pokojemilovný, jemný kněz, kterýž dle svědectví svého německého farního lidu a hospodářského úřadu se všemi lidmi ve svornosti žije, školu miluje a své povinnosti ke všeobecné spokojenosti svého okruhu koná. V povaze jeho leží jistý druh ostýchavosti, již biskup jeho prokázané náklonnosti ku pokoji připsuje: poklad, jehož držení veškeré poklady světa převyšuje a jež držitel při každém vyšetřování ztrutiti se obává.

Přifařené osady. Štoky, farní ves, kde se každou neděli a svátek řádné bohoslužby konají. *Muckenbrunn,* ves $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Petrovice, Šejdov,* vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Kochánov,* vesnice skoro hodinu od farního chrámu vzdálená. *Smrčná a Wilhelmendorf,* vesnice $1\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu.

Komendatní a filiální kostely. Půl hodiny od Štoků u dvora *Zvonějova* nachází se kaple, v níž se jednou do roka řádné bohoslužby konají. *Smrčná* má veřejnou kapli, v níž se šestkrátě ročně řádné bohoslužby odbyvají.

Školy. Štoká škola jest dosti dobrá, farář vydává o učiteli nejlepší vysvědčení.

Obyvatelstvo. Štoky 756 katolíků; *Muckenbrunn* 176 katolíků; *Petrovice a Šejdov* 551 katolíků; *Kochánov* 117 katolíků; *Smrčná a Wilhelmendorf* 416 katolíků. Dohromady 2007 katolíků.

Poznámky. Pokud bude farář zdravý a při síle, bude od něho jeho ze 2007 duší sestávající úplně katolický, ne přes $\frac{3}{4}$ hodiny od Štoků vzdálený farní lid, (pak-li se na $1\frac{1}{2}$ hodiny vzdálená Smrčná, kamž se lokální kaplan navrhuje, vyjme) dostatečně obstarán. Pak-li by však navržená kaplanka nebyla povolena, v tom případě musilo by se na to pomýšlet, aby mu byl přidělen pomocník.

(Pokračování.)

*) Vrchní Hitschmann byl Hayovým hospodářským radou.

*) Na statku Chlumě, náležejícím biskupu královéhradeckému.

Nejdůstojnější bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich
v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. a od
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvlášť
trvanlivé zlatění a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přehledná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, ceny atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
saložen r 1891

První výroba
věžních
hodin
v Časlavi

KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jarky v Praze atd., odporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Pro důst. farní úřady.

Výkazy dotačních nadací při farním obročí
destati lze 1 arch za 6 haléřů
v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

**Pilnáckovo
mýdlo lanolínové**

● **Jest nejlepší mýdlo toaletní.** ●
Činí a udržuje pleť svěží a jemnou. — Jest naprosto ne-
utrálit. — Jest nejlepším toaletním mýdlem, které i těm
nejpřísnějším požadavkům úplně vyhoví.
Vyrábí již od r. 1897 výhradně
JOSEF PILNÁČEK, c. a k. dvorní dodavatel
— v Hradci Králové. —

Navštivenky
všech druhů
nabízí
Biskupská
knihtiskárna.

Lidový nápoj. Zázvorové pivo.

půl litr piva
zázvorového připravíte
jen za 5 haléřů

pomocí nových šumivých bonbonů firmy
A. MARŠNER, Kr. Vinohrady.
Vždy k dostání, hlavně ve skladě Praha, Ferdi-
nandova tř. 36.

Boj proti alkoholu!

Pijte šumivé bonbony!

Prospěšno zdraví a kapse!

NOVOTINY tu- i cizozemské pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro vele-
důst. duchovenstvo a sukna ku ohrámovým účelům doporučuje
v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny
Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.
Vzorky se na požádání zašlou.

Robert Šamburek,
Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro velectené P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

OBNOVA

Číslo 24.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 12. června 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

To bych byl neplakal!

(3) Stará Dolinová seděla večer po práci na zápraží s malým svým kloučkem. Venku bylo tak krásně, tak příjemně! A přece hospodyně počala najednou vzdychati a slzeti. Když viděl klouček matku tak smutnou, natáhl moldánky též. Maminka vzlykala stále hlasitěji, až si nestačila slzy utírat; tu už hoch spustil na plno.

Když plačtivé dueto hezkou chvíli trvalo, a chlapec to už trochu nudilo, obrátil se najednou na maminku s otázkou: „Proč pak, maminko, tolik pláčete?“

„Jak pak bych neměla plakat! Vždyť přece víš, že včera po své svatbě Kačka s ženichem tak daleko se vystěhovala. Kdy já ji hlavičku zlatou zas uvidím! Všude mně chudinka schází.“

Hoch vyvalil usazené oči udiveně na maminku, setřel rukávem slzy a řekl zcela resolutně: „I to bych byl neplakal; bodejť, pro Kačku!“ Ona totiž Kačka byla na svého bratříčka až příliš rázná; klouček posud nemohl zapomenouti na její pádnou ruku.

Ten hoch tedy plakal chvíli jen k vůli tomu, že viděl nařikati matku; šel a nevěděl proč. Ale jsou také velcí lidé, kteří spatřivše plakati jiné, hned jsou také pohnuti k slzám; a při tom se ani mnoho neptají po jádru těch věcí, nad nimiž se pláč rozléhá. A někdy to dlouho trvá, než se dá některý z nich nestranným poučením ukonejšiti, než setře slzy se slovy: „To bych byl přece neplakal!“

1. června byla mnohá místa naší vlasti slzavým údolím. S pláčem zvali novohusité národ k pouti Lipanské. Aspoň v provolání stálo: „Lipany! Místo bezmezného zármutku, horké slzy po věky tě budou omývat!“ Inu, pokud se rozplakání novohusité nezeptají nestranné historie, nad kým a nad čím se na Lipanech pláče, budouť plakat dost a dost. Že posud nevědí, nad kým slzy prolévají, to patrno z následujících slov provolání o Lipanech: „Zde zašlo slunce české slávy a při západu jeho zalila se vlast česká záplavou krve.“ Každoročně s výšiny lipanské zní hlasem hromu do vlasti české: rovnost, volnost a bratrství.“ A pak se divíme, že lidé takhle „uvědomělí“ nad lipanskou pláčí tolik slzí! Ti učenci, kteří provolání sesumírovali, patrno nevěděli, že právě Táborci zalili „vlast českou záplavou krve“.

Husitská válka trvala patnáct let; a v ne celých šesti letech bylo hlavně od Táborů pobito přes šest tisíc katolíků. A tyto oběti tábořského „bratrství“ byli z největší části rodilí Čechové. Ale Táborci nevrážili jen katolíky, pobíjeli bezobledně i kališníky, to jest ty Čechy, kteří stran své víry srovnávali se s Husem nejvíce. Dle toho si můžeme lehce představit, jakou záplavu krve mezi vlastními krajany způsobili. Celé houfy cizí německé chasy přijímali do svých řad, která jim pomáhala v Čechách drancovati, co zde ještě zbylo. Táborští bojovníci mimo to vydírali nemilosrdně i své vlastní souvěrce, kteří se posud pluhu drželi. Jedna souvěká kronika o tom píše: „Následovníky své, kterýmž ouplnou svobodu na vody, lesy, pastviny slibovali, zbavili vši svobody a je jako jednou Farao v Ejiptě do poroby zavedli.“ (Höfler: Geschichtschreiber der Hus. Bewegung I, 628). Rozbíjeti kláštery, spalovati učené knihy, pohrdati vyšším vzděláním, neživiti žádného jinověrce, to měli určitě ve svém programu. Pěkně děkujeme za takové úkazy volnosti a bratrství. Když před bitvou u Lipan sami kališníci nařídili, aby se loupežné tlupy tábořské rozešly, tu se zvláště němečtí vojáci vojska tábořského zpěchovali uposlechnouti; řekli, že by je při návratu do domova čekala šibenice. A tak nezbylo kališníkům jiného, než násilnické zhoube české země zbraní zkrotiti. A tak přišly Lipany. Ale ani porážka Lipanská zbylých houfů Táborů nenapravila. V okolí svého města Tábora loupili, pálili a vydírali dále. Městu Milevska hrozili vypálením, nevykoupi-li se padesáti kopami

grošův a velikým darem obilním. Ačkoli roku 1438 učinili Táboři s Oldřichem z Rožmberka příměří, přece přepadali dále lidi jeho panství a olupovali je o všecko. Správci Tábora na důrazné zakročení jen někdy něco málo vrátili. Jiné lidi jímali a ve vězení je mučili. Po novém příměří r. 1439 vraceli se Táboři o sv. Václavě z loupežného vpádu do Rakous a na té cestě loupili lid Rožmberský do vůle. Zajali také úředníka Srlína a mučením ho chtěli donutiti k vyznání, že jim chtěl škoditi. Když ani strašným mučením nemohli na něm vynutiti, aby na sebe lhal, překrucovali jeho výpovědi, ba i písmo jeho falšovali. Když se ho Rožmberk zastal, lhali Táboři statečně: „Bůh jest náš svědek, že bychom nerádi bouřili nebo válek začínali“. Prý se jen ohražují proti bezpráví. Ale přece loupili i za dalšího příměří seno na lukách, dobytek i peníze, obsadili kostel na zboží Nevědicím a odírali i nuzné poddané Rožmberkovy. Začali i nespravedlivá mýta vybírat. (Srv. Musejník r. 1902 I, III IV). A tohle všecko páchali ti lidé, kteří se mohli dobře spokojiti s jménem vlastním. Leč život pokojný se jim ani nyní nelíbil; byli postrachem celých jižních Čech. Ti by byli naši zemi pěkně zreformovali. Leč novohusité posud horké slzy prolévají nad ochromením „svobodomyšlné“ a „ušlechtilé“ demokracie tábořské. Ale zdá se, že ten pláč přece už některé začíná nudit jako toho chlapce Dolinova. Lid se začíná pomalu ptát svých vůdců: „Proč pak vlastně pláčeme?“ A když se některý přece dá poučit dějepisem nestranným, řekne si: „To jsem nad těmi Lipany přece jen neměl tolik plakat“.

Letos bylo poutníků lipanských asi 5.000, ač jich bylo jindy na 30.000. Husitské listy lomí nad tím rukama. Inu, těžká pomoc; každá nepravdivá fráze časem sevedne! Ještě dobře, že aspoň my katolíci jsme se nedali strhnutí slzami lipanských agitátorů; byli jsme trochu vtípnější než chlapec Dolinů a tázali jsme se statečně hned nestranného dějepisce. „Proč máme vlastně plakat?“ A dějiny nám řekly, že toho není třeba.

Do nedávného času plakali novohusité pláčem mocným při červencových hranicích nad Husem proto, že plakali proticírkevní agitátoři označení puncem „svobodomyšlnosti“. Stačilo říci, že byl Hus svobodomyšlný a že byl odsouzen pro pravdu a již plakali zástupové mnozí. Spisy Husovy ovšem samy dokazují, že to není pravda; z nich seznáme, že Hus kázal i takové věci, které by se teď ani liberál neodvážil šířiti. Ale plakalo se přec bez čtení Husova učení. Novohusité raději se poučovali o Husovi z nepoctivého, podvrženého pamfletu Paggiova než ze spisů Husových a z Tomka. Proč se ten pamflet tolik novohusitům líbil? Inu, byl tak dojemně psán, že musil každého rozplakat; na tom nezáleželo, že se hemžil do očí bijícími nepravdami. A plakal žalostně i takový, který o Husově životě nevěděl skoro nic; už proto se k pláči odhodlal, aby nebyl považován za „neuvědomělého“ a nepokrokového. Ale když už bylo slz plné jezero, obrátili se přece někteří truchlíci na sebe, nejdříve pošeptali a potom hlasitěji pronesli: „Proč pak vlastně pláčeme?“ Agitátoři se tukli do čela a řekli si sami: „Musíme dáti přece odpověď; nejdříve se sami trochu o tom poučíme, proč jsme vlastně plakali a pak to povíme ostatním. Stejná písnička by beztoho konečně sevedněla. Musíme oslavy Husovy vědecky prohlubovat.“ Tak postavili nesmrtelný pomník svému charakteru. Nejdříve plakali a k pláči nutili, a teprve potom počali zkoumati, nad čím vlastně tolik slz teklo. A když trochu pozorněji listy dějin obraceli, bylo jim nějak nevolno; poznali sami, že mnohé věci z pravdy Husovy jsou nuprostou nepravdou. A tohle by se mělo říkat těm prostým nadšencům, kteří posud tak dojemně kvílí? Za nic na světě. To se přece musí umlčet, aby vlast nezhylnula. Ale nešťastnou náhodou přišli těmto podivným „prohlubovatelům“ na pomoc učení dějepisci z Prahy a ti byli tak odvážní a zrádlní, že i tiskem pověděli několik perných

pravd. A tu i mnohý novohusita si řekl: „I to jsem byl bláhový, že jsem různým nedoučkám tolik důvěřoval; kdybych byl tohle všecko věděl dřív, to bych byl přece neplakal“.

Když jeden mladočeský poslanec před časy na schůzích začínal řeč zvoláním: „Národe můj“, hned se mnohým oči zalévaly slzami, ačkoli ten pán uměl líp mluvit než jednati. Nyní teprv po seznání frázovitě neplodnosti mladočeské práce volá mnohý z bývalých Mladočechů: „I to bych byl neplakal“. Proto radíme: dřív než začne někdo pohnutím plakat, ať se vždycky dobře napřed přesvědčí, nad čím vlastně plakat má. Bezhlavého nadšení a nemístného pláče u nás bylo už dost; jen dobrá vůle a činů nás spasí.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 9. června.

(Přehled nynější naší veřejné situace a výklady několika záležitostí, zejména o tom, proč se nesmělo se strany katolické o jednání p. primatora Dra Siba nijak soudit.)

Přiblížejíce bedlivěji ke stávajícím u nás veřejným poměrům a uvažujíce o jejich nepochybných důsledcích, můžeme s jistou pravděpodobností očekávati v ústrojí našeho českého života v neďaleké době velice pronikavé a důležité změny.

Předně, již více než li rok jest jisto, že panující mladočeská strana dává se ve všech ohledech a směrech ovládati tak zvanými stoupenci strany staročeské, o níž se dnes může říci, že byla mladočeskou stranou pohlcena tím způsobem, že mladočeskou stranu postupem let přetvořila na konservativní společnost s liberální firmou.

Za stávajících okolností vidíme ve všech případech potřeby státi mladočeské stoupence v jednom říku se stoupenci staročeskými, mezi nimiž řada let všechy bývalé rozdíly vyhladila. Když náš bouřlivý veřejný život přehlídneme zpátky až do r. 1879, když klidně, střízlivě a vážně o jeho různých zjevech uvažujeme, když odloupnuvše skořápku přiblížíme k jádru rozmanitých příběhů, upřímně a poctivě povědmo, shledáme velice málo myšlének a zásad, pro něž byly po dobu minulého čtvrtstoletí u nás domácí boje sváděny. Na místě myšlének a zásad nalezáme většinou osobní zájmy jednotlivců, kteří davy lidu v zápasy a spory vodili hlavně a především ve svém soukromém prospěchu —

Když některé osoby z našeho veřejného jeviště zmizely a když se jiné dostaly k jeslím, po nichž pod firmou vlastnictví toužily, ač český lid v neztenceném počtu a za stejných okolností žije dále, předce najednou rozmanité spory mezi ním pozbyly své ostrosti, důležitosti, zkrátka vymizely.

Zjev tento jest nanejvýš potěšitelným a to proto, že za přítomných dnů nedaří se již nikomu masy za tím neb oním osobním heslem tak spontánně uchvátiti, jako to bylo možno ještě před patnácti lety. Na místě velkých samovládců v národě hlásí se sice o jejich dědictví řada podnikavých figurek, avšak ty za dnešních poměrů přes mnohdy již desítleton úsilovnou a nejcilejší svou agitaci zůstávají pořád čím dále tím komičtějšími a obnošenějšími politickými kašpárky.

Budoucnost nekyne jim žádná. A to přirozeně. Pánové ti nemají na mysli prospěchy národa a vlasti; jsouce sami bez hlubokých vědomostí a bez hmotných prostředků k vlastní výživě, nemají komu co dáti a proto také snahy jejich jsou pouhou řemeslnou kopií vynikajících našich předáků v XIX. století a pánové ti vlastně ve veřejné činnosti hledají především své zaopatření. To naše veřejnost, náš lid velice dobře cítí, a proto, aniž by se mařením jejich snů o štěstí meškal, nechává je prováděti jejich politické hračky, přes něž

se život a pokrok národa valí klidně v před podle vlastního denního pořádku.

Českého muže XX. století, který bude v dějinách národa českého státi vedle postavy Františka Palackého, Frant. L. Riegra, Karla Sladkovského, toho dnes v areně našeho veřejného života doposud intenzivně cítiti není. Historie českého národa ve XX. věku na své tvůrce teprve čeká. S tím třeba dnes docela klidně počítati.

Za přítomné doby dokonce i velmoc, jakou byly v letech osmdesátých a devadesátých bez odporu „Národní Listy“, zdá se ve své energii ochabovati tak, že již dokonce i novinami proskakují zprávy, že se jedná o jejich postup politickému družstvu. Známe některé podrobnosti jednání toho již více než-li měsíc, avšak majíce dostatek veřejného rozhledu, pokládáme prodej časopisu toho za nynějších okolností za nemožnost. Pak-li pan Dr. Škarda jeví ochotu „Národní Listy“ pro mladočeskou stranu koupiti, jest to patrně jenom pouze zbožným přáním, neboť ve skutečnosti je koupiti nemůže jednoduše proto, poněvadž na ně nemá a mezi svými přáteli na ně potřebný kapitál nesežene. Tato dobrá vůle zůstane asi jenom dobrou vůlí a při tom nepolitickým projevem čefa politické strany, který prozradil, v čem vlastně síla strany jeho spočívá a o co se existence její opírá —

Pokud pak výbornou organizaci „Národních Listů“ známe, nelze se jim vydati na cestu, již by jim napotom na místě jedné prozíravé a silné osoby střídající se řada akcionářů diktovala a která by se následkem toho rozplizla na sponstu cestiček a stezek — Více než-li roku nebylo by zapotřebí a to, co celá legie nejohravnějších českých per za půlstoletí povznesla na politickou žurnalistickou velmoc, bylo by pouhým stínem.

Pak-li že mladočeská strana chce „Národní Listy“ koupiti a pak-li dědicové „Národních Listů“ chtějí časopis ten prodati, nacházejí se patrně obě strany na docela stejném, celé veřejnosti jasném a pochopitelném stanovisku. Obě strany totiž k jejich kroku, jednu ku koupi, druhou ku prodeji vede touha po pomoci, již patrně obě v tom či onom směru potřebují. Jinak by jedna nechťela kupovat a druhá by nebyla ochotna prodávat.

Na ten čas vyčerpaly „Národní Listy“ své programy, mladočeská strana dohrála svou úlohu a nyní oba ti činitelové stojí před budoucností s otázkou, co dále. K tomu pak si sami odpověděti nedovedou.

Nemáme dnes za včasné podrobněji otázku tuto, respektive naléhavé příčiny k ní rozebrati. To jest faktum, že mladočeská strana shledává pro budoucnost své lepší v zakoupení Nár. L. a dědicové Nár. L. spatřují pro sebe výhody v jejich prodeji. To úplně postačuje, aby ten, kdo má oči k vidění, viděl.

Znajíce a sledující stávající české poměry i osoby, máme za to, že všechny snahy, jež se ve převodu „Národních Listů“ tají, jsou na ten čas marností a že to, co patrně usychá, nelze oživit ani životním balsámem. Máme za to, že ku prodeji „Národních Listů“ mladočeská straně nedojde, již z toho jednoduchého důvodu, že mladočeská strana nedovedla si

udržeti ani pořádný týdeník. Když tak vysoko její politická obětavost nesahala, smíme pochybovati o tom, že by najednou dostoupila milionové výše. Proto také převod tento pokládáme ve přítomné době za nemožnost. Želíme však, že se zprávy o jeho zamyšleném provedení dostaly vůbec na veřejnost a pokládáme je předně za politickou chybu a za druhé za politickou škodu veřejnou, když o škodě, již tím dědicové „Národních Listů“ zbytečně utrpěli, nemluvíme

Přes to, že tento list ve mnohém zaujímá odchylné stanovisko od nynějších zásad a projevů „Národních Listů“, bylo by nespravedlivostí a křivdou nepřiznati, že „Národní Listy“ znamenaly častokrát důležitou a platnou moc proti všem nepřátelům a odpůrcům české věci a českých zájmů. Když pak tito odpůrcové a nepřátelé slyší a vidí, že moc tuto nedrží pevná, silná ruka, že moc tato jest z jakýchkoliv důvodů dokonce na prodej, v tom prospěchu a výhodě české věci nespátňujeme. Proto mělo se v této záležitosti, jež spočívala v rukou politiků, jednati politicky. Rozumný a skutečný politik staví veřejnost vždycky až před hotovou událost a vystřihá se možnosti, aby jeho nesplněné zámysly přišly na bubble a nestaly se zbytečně předmětem oprávněných veřejných hovorů a úvah —

Byli bychom se tohoto předmětu, jehož dotknouti jsme se vyhýbali, sami nedotkli. Když však stal se předmětem veřejné diskuse, musili jsme se ho v zájmu informace svých čtenářů dotknouti jako důležitého zjevu v došavadní naší národní a veřejné organizaci, která patrně nachází se ve stavu blízkých se pronikavých proměn, které se zatím dají od dáliti, ale svým časem skutečnými se však přece. Smysl dlouhých úvah o stávajících poměrech jest ten, že se v XX. století nedá žiti podle pravidel, jež se hodila do století XIX. Nepochybně stojíme před nutností a naléhavostí rozmanitých změn a oprav v naší národní a společenské organizaci.

To se nedá nijak jinak provést, než-li že při změnách a opravách musíme ochotně spolupůsobiti všichni členové naší společnosti a sice tím způsobem, že obecně bude vyhledáváno to, co společnost dohromady váže a spojuje a že bude zamítáno všechno, co ji proti sobě popouzí a v nepřátelské tábory tříští. ak poměry stojí, jest nezbytno, aby si lidé všichni přicházeli, aby každý ze svých mínění slevil to, čím by u druhého narazil. Na pohled nesnadná tato věc jest velice snadnou, když každý klidně zůstane při své věci pevně státi, ale když zachová při odůvodnění toho slušnou, jemnou formu. Na mouchu, která se kasá, že na posezení vypije půllitr piva, nemusí se nikdy ihned s kanonem, aby to nedělala —

Tak vypadá, obrazně pověděno, náš veřejný život. Jeden, moucha, chce vypiti půllitr piva a druhý hned na něho střílí z kanonu, aby prý to nemohl učiniti, třebaže se to vůbec provést nedá.

A jako musí a musili již mnoho ze svých ideálů sleviti radikálové atd., tak také ve mnohém musí povolití konservativci. Když se moudře, klidně a způsobně jedná, zásada a

změnou za věc zcela moderní. Říká se, že dámy mají velice jemný vkus, ale v tom výběru kroje se to ani za mák nejeví. Zde u nich nerozobduje absolutně krásno, ale novota jakákoli, opicení se, jako by originalita musila mít rozhodně vždycky vrch nad skutečnou krásou. Módě se tleská nejvíce tehdy, kdy tělo co nejnepřirozeněji zpitvoří. Za věku volnosti a svobody poroučí móda neúprosně stavovati tělo šněrovačkou. A co při tom zkusí taková, která chce svou korpulentnost mermomocí tímto trapidlem zakryti! Trampoty spoutaného zločince nejsou proti tomu nic.

Ted jsou celé knížky vydávány o pěstování rukou a nehtů. To snad proto musí dámy takové předlézité procedury podstupovat, aby pak hebké ručinky s růžovými nehty mohly schovat do kůže z všelijakého malého tvora, kterého se velice štítí, pokud je živ. Krásné ruce musí do rukaviček třebaž hodné otfělých, neboť nynější móda praví, že i staré rukavičky na ruce jsou lepší, vkusnější, než holý povrch ruky. Móda chce, aby dáma přišla do bálu třebaž i neslušně „dekoletovaná“, ale ručky musí býti schovány pečlivě v rukavičkách.

Kdybys zůstal milostpaní v upjatém, slušném županu, nic tě to nezarází; ale milá paní se hrozně za to stydí. Za to přijde do bálu až moc málo ustrojená; skoro tak, jako přišly do Prahy franci-morky Bedřicha Falckého, podporovatele „čistého evangelia“, až se nad tím slušní Čechové horšili. I tu, tak chce móda.

Dokud násily knížky jen židé, byli u rozpustilců tercetem posměchu. Ale móda nyní natízuje i dámám nosit kolem šíje kolčavy, kočky, kuny a dokonce i tchofe. Ted to platí za krásu. Když měl někdo dřív na botě přístiepek, styděl se; ted za právě taková botka sladí triumfy, která je sešitá ze samých přístiepků. To platí i o klo-

věc nemusí nikdy utrpěti. Všecko se dá obhá-jiti, jenom se jedná o to, jak se to činí.

A v tomto ohledu chodí se u nás obyčejně vzhůru nohama! Na místě shovívavé vážnosti bouří v naší společnosti urputná své-vole. A tu neuškodí, když pro příklad, jak se u nás jedná, sáhne do torby vlastních zkušeností.

Počítajíce s poměry, jež se změniti nedají a proti nimž bouřiti bylo by nerozumem v každém směru, vyhlídli jsme na těchto místech objektivním způsobem stanovisko, jež inteligentní, moudrý, rozšafný muž musí dnes zau-jímati v záležitosti položení základního kamene k pomníku Mistra Jana Husa v Praze. Nehledě k tomu, že Hus patří dávné minulosti, nehledě k tomu, že nikomu ze dnešních lidí neublížil, nehledě k tomu, že jeho učení nikdo nešíří, nehledě k tomu, že se jedná jenom o kus historie, předce vyskytují se mínění, která nechtějí připustiti, aby celá ta věc odbyla se bez zbytečného povyku a bez řady protivenství.

Nemáme proti tomu to nejmenší, aby, kdo chce, jel si dne 5. července na Velehrad, ale když k tomu někdo ve veřejných listech jako ku povinnosti vybízí, má míti tolik mužné odvahy, aby se pod vyzváním to také plným svým jménem podepsal a aby pak nemohl první sástatí — doma! Takové jest mínění v Praze u velké části inteligentních katolicky smýšlejících laiků, kteří případně také promluvíti mohou a dovedou v záležitosti, o níž více šířiti se netřeba. Nejrozhodněji stojíme proti každému anonymnímu „veřejnému“ projevu. To zajisté dostačí, aby příště u katolických vyzvání a návrhů nescházely příslušné podpisy, kdo za jejich skutečné provedení a zdar ručí. Až doposud takovéto projevy končily pro katolickou věc pravidelně notnými flasky. V Čechách žije 6,000,000 katolíků a když někdo chce jejich jménem mluvíti, musí se legitimovati, kdo je a kdo mu dal k tomu právo.

Máme za to, že katolíci v Čechách žijící nemají vyvolávati žádných sporů a demonstrací jenom proto, aby je slavně prohráli a nepřá-telům poskytovali co nejvíce příležitosti k la-ciným triumfům.

Avšak v Čechách jistě frakce katolických politiků pokládá za politiku nekonečné a nepřetržitě vyhledávání nových a nových sporů. My zde vyslovili z nejčistšího přesvědčení a ze znalosti poměrů plynoucí své mínění ve příčině stanoviska ve dnech věnovaných vzpo-mínkám na Husa. Všichni rozumní lidé je uznali za správné, avšak nikým nekontrolo-vaný a samozvaný komandant katolíků českých ve svém nekonečném boji proti všemu, ať přítel nebo nepřítel, zneužívá mínění našeho k re-klamě svým morálně i hmotně pasivním pod-nikům.

Buďsi! Nebudeme mu odpovídati, ale vysvětlíme veřejnosti, jak se to stalo, že ku kladení základního kamene k Husovu pomníku v Praze vlastně za starostování konservativního p. primatora Dra. Srba došlo.

Až do nastoupení primatora dra. Srba oficiální kultus Husův v Praze neexistoval. Teprve dr. Srb, jako konservativní starosta Prahy, připustil, aby se v zasedací síni sboru

boucích. Vandrovník z let sedmdesátých by se jistě styděl na marši do ciziny posadit si na hlavu bučku z několika kusů skládanou; ted je ale jiná móda. Jak se vymýšlejí moderní tvary klobouků? Prý tam v Paříži módiatky vyhodí do výše ošátku, když se spadnutím znetvoří, pak ji ještě příslápnou a dle formy takto nahodile „upravené“ pak šijí novomódní klobouky. Nevím, je-li to pravda, slyšel jsem to jen; ale ty moderní přikrývky dámských hlav svým tvarem to skoro potvrzují.

A co ty ubohé sukně musely už prodělati změn! Nejdřív byl oblíbený zvon pod jménem krinolína. Pak se to zdálo moc „seleké“, a proto zvítězila tunika; ta byla brzy vystřídána pitomým „honzíkem“. A ted ty obligátní vlečky, které sice metaforám usnadňují značné práci, ale právě zdravotním zbožím nejsou.

Tyhle živůtky prodělaly na povel stále se „třífí-cího“ vkusu změn nejvíc. Hned se to zapínalo ve předu, hned ze zadu, hned na straně; každou chvíli to bylo jinde „lepše“. Rukávky jednou s balónky na ramenou, po druhé u zápěstí; tu na ruce všude stejné přílehalý, tu tvořily tvar přístaly, jednou obrácené dolů, po druhé vzhůru. „Coky“ se dávaly dřív na ramena, ted na konec rukávu. Ať ted některá nadumělkyne z módní síně roz-hodne, co bylo nejlepší a zda je potřebí tak často honiti spanilé Čelky do konfekcí k vdli novým živůtkům. I ty pláštěnky nyní skoro odkopnuté prodělaly velice pestrout historii. Musila se na ně přišít i prazbytečná kapuce, kterou se stejné nikdy hlava nepřikrývala. Naposled byly pláštěnky z ta-kových látek robeny, že vyhlížely jako „deky“ na koně.

Nu, aspoň za své vlády přikryla tato celkem jednoduchá plachta mnohé tetry na živůtku, které byly sice módní, ale proto ještě nikoli pěkné. I ty ubohé kapsy a kapsičky musily při stálých vari-

FEUILLETON.

Móda.

Píše J. S.—a

I.

Jak tohle slovo některý mužiček slyší, už ho chytá nervósa. Móda jest paničkou moc drahou, ménivou, rozmarnou, ba skoro komediantsky bláznivou. Když zaklepe na dvéře některé domá-cnosti, zacpává si pan manžel uši, ale slabší polovička jeho, která má obyčejné srdce o mnoho měkčí, volá s citem: „Dále, jen vstupte.“ A když tehle host se v domácnosti uvelebí, bývá to horší vi-sita než když přijde zlá tchyně; to je jí celý dům. Panička se s ní objímá v rostoužení celé dni, nutí slzami, vzdechy a uměleckými mdllobami mužička, aby hosta co nejlíp častoval. A milá visita se nafukuje, dává si nestydatě platit, nechá se obsluhovat tolik, že hostitelce často ani tolik času nezbyvá, aby slušný oběd pro muže ustrojila. A při tom každou chvíli chce rozmarná paní móda něco jiného, pořád káže s prstem vztyče-ným: „Jak jde kroj, tak se stroj;“ a groše lítají z kapsy jako posedlé.

Poněvadž se dbá o pokrok a rozvoj při všech věcech, musí býti „pokrok“ taky v šatstvu; ach, a jaký to pokrok! Jaký kroj se líbil před deseti lety, v takovém nesmí nyní panička ani přes práh vyjít, nemá-li býti pokládána za blázna. A ten oděv, jaký se nyní nosí, bude platit už za pět let za pitomou maskaru, atd. A tak to zdo-konalování kroje jest podle toho skákáním z bláz-novství do bláznovství. Až se v padesáti letech věsky možné i nemožné formy vyzkoušejí, až se na staré maskary v širších vrstvách zapomene, bude zas dávno odložená pošetilost vyvolána z hrobu zapomenutí a prohlášena s malíčkou

obecních starších na staroměstské radnici r. 1901 konaly slavnostní schůze k uctění památky Husovy a na vzpomínku nešťastné bitvy na Bílé Hoře, ačkoliv bylo sl. městskou radou usnešeno, žádnému spolku siné oné ke shromáždění nepropůjčiti. Proto také i „Sever. Jed.“ atd. byla se svou žádostí z důvodu toho odmítnuta. Poněkázali jsme roku 1901 na těchto místech v „Obnově“ k tomu, že hlasy katolických kněží většiny dosáhnuvši p. dr. Srb jako primátor nebyvalý Husův oficiální kult na radnici zavádí. *Nesadili a nevytáli jsme mu toho, pouze jsme to prostě jako faktum konstatovali!* Avšak proto bylo na „Obnovu“ a jejího pražského dopisovatele nejpruději útočeno r. 1901 v „Katolických Listech“ a dr. Srb vzal byl v jejich ochranu. Osobně šli jsme se do redakce „Katolických Listů“ pozeptat po příčinách tohoto jejich stanoviska. A tu jsme se dověděli, že upozorňováním na nedůslednosti v jednání dra. Srba prý poškozuje — katolickou věc. Tázali jsme se, v čem a jakým způsobem? A tu jsme zvěděli, že prý v rukou dra. Srba, jako předsedy pražského magistrátu, spočívá rozšíření koncese knihtiskárny založené p. redaktorem Škrdlem! Poněvadž pisatel těchto řádků jmenovanou tiskárnu za žádný článek katolické víry nepokládal, divil se tomu, ale byl odbyt, že veškeré jednání dra. Srba musí býti k vůli této tiskárně chráněno a chváleno. A tak se stalo, že katolickou pomocí původně za primátora zvolený p. dr. Srb nebyl nikdy ze strany katolické v Praze nikým upozorňován, aby případná přání její respektoval. Když tedy nikdo si od něho ničeho následkem ohledů na — katolickou věc, t. j. na zmíněnou tiskárnu nepřál, docela pochopitelné a přirozené jednal p. dr. Srb tak, jak jedná. Jest totiž jako pražský primátor předsedou slavnosti kladení základního kamene k Husovu pomníku v Praze.

Nechtíce se více a šíře obíratí výkladem této nyní hotové věci, shrnujeme jenom svůj výklad v ten smysl, že pánové, kteří dnes proti Husovým slavnostem bouří, v čas se nestarali, aby k nim alespoň za starostování jejich zvolence p. dra. Srba nedošlo, že vůbec — aby „katolickou věc“ nepoškodili — mlčeli, když on začal Husův oficiální kult na radnici zaváděti a rozvíjati. *Proto jejich nynější papírový odpor proti Husovým slavnostem vyhláší docela jako klamání veřejnosti!*

Pánové si sami p. dra. Srba vychovali, oni jeho jednání podporovali, oni je umožnili a proto jsme dalecí toho, abychom s takovými pány polemisovali.

Stojíme dále a pevně na stanovisku, že za stávajících okolností a poměrů tak zvaná katolická strana v Praze jednala by jenom a jediné ve prospěchu katolického náboženství a vážnosti k němu, když bude k oslavám Husovým pěkně tiše mlčet. Máme za to, že toto stručné vysvětlení k objasnění věci úplně postačí a že pro jisté pány další mlčení jest zlatem.

sešich módy stěhovati se každou chvíli do jiného kouta.

Móda je teď snad největší modlou dámského světa; pro stálou starost o novou a novou parádu zevnější zapomíná moderní žena snadno šlechtiti nitro. Místo před ideály klečí před módou a sklání se uctivě před výkladní skříní. Pro hlubší, opravdovější ženské duše to je hotovou trýzní, musí-li v příčině módy „soulasiti s většinou“ a jíti proti vlastní vůli za heslem: „Jak jde kraj, tak se stroj!“ Neustrojí-li se stejně jako jiné, budou chudé pro smích.

Blažený Diogenes i jeho žáci a žáčky, kteří si s módou mnoho hlavu nelámali a přece byli živi! Moderním husitkám připomínám, že by s tou svou obvyklou parádou nesměly předstoupiti před sestry tábořské. Ty cuchaly pražským uměle spletené vlasy, rvaly jim „šlojře“, obíraly je o náramky. S pozdějšími husitkami by se ovšem spřátelily spíš. Vždyť bohyň móda, která byla na okamžik tak bezohledně zmrskána, hned po válce se posadila na trůn hlouposti lidskou vystavěný a přijímala nový horlivý hold, až se Chelčický a Rokycana na dědičky Husových ideí zle horšili. Rokycana v Týně trůn triumfující modly podtímal přímo tesákem. Kázal: „Tyto matky a otcové, ježto z té hovadné milosti děti, připravují, fidují, ono střevíčky červené, oboječky. Ježto kdyby máti po křtu, vezmouci meč, i sroubila dítěti hlavu, méně by mu uškodila, než-li ihned z mládí vedouce je k pyše světa.“ Ale přece chudák nepořídil nic. Nynější fintění není tedy právě u nás novotou, ale význačným článkem předlouhého řetězu. Móda jest znamenitým dráždilem pychy a závisťi, znakem malichernosti a povrchnosti, nejmocnějším berním židmadlem tobolky mužovy a jednou z hlavních příčin rodinné rozháranosti. Až přece jednou móda přestane být v módě, pak bude o mnoho líp. Ale na to si ještě dlouho počkáme.

Koncil, jak se to mám, odsoudil Husa se svého stanoviska správně; co trestu se týče, posmávám, že Hus sám byl pro to, aby kacíři byli páleni. Že rakouské „Los von Rom“ vzniklo z motiliv povahy politické, je pravda zcela nepochybná; nevidět toho mále jen anonym (v Masarykově „Naší Době“ píší), jenž tak jednostranně na protestantsko chce vyložit a ubít Husa. Je-li co protivného v našem boji o Husa, je to násilí a ta nesnášlivost, které posorujeme u některých našich protestantských velebítelů Husa — chtějí stále vnutiti své náboženské přesvědčení těm, kteří stojí v těchto otázkách na jiném stanovisku, vytýkají směle bescharakternost každému, kdo s nimi ne-soulasí; při tom ovšem mluví stále o svobodě přesvědčení, o účte k pravdě.

Český Časopis Historický
proti Naší Době, str. 234.

Obrana.

Kdy dovoleno v něm falšovat?
Vždycky, kdy se jedná o protikatolickou agitaci; a může to učiniti bez rozpaků i každý časopis akademický. Na př. „Čas“ v posledních dnech si počíná ve svém záští zrovna jako bez rozumu. Dne 8. června beze všeho zardění pravi: „Kdysi protestanti vedli národ, ještě Jungmann pravil: „Český národ tu krásnou (!) dobu, ve které se odtrhl od papežstva, v uměních nade všechny Evropany vynikal“. Každý by myslil, že aspoň akademický orgán může míti tolik šetrnosti, aby zbytečně na odiv nevystavoval každou slabost našich buditelů. Ale zde se jedná o boj proti Římu: ergo necht se i jméno Jungmannovo bere nударme. Jungmannovi tento výrok odpouštíme; vždyť ještě nemohl znáti historii českého národa, jak ji známe my; odpouštíme tím spíše, že i některý katolický kněz buditel z nedostatečné znalosti našich dějin všelicos církvi vytýkal, co pravdou nebylo. Ale doveďe-li nepravd dávno odražených užívati proti církvi orgán akademický, jest to vědomá pomluva. Máme snad znovu citovati, co napsal o duševním pokroku v době Karlově a husitské Tomek? Máme znovu uváděti na vyvrácení pomluvy Tadra, Kalouska a Demisa? Že by „Čas“ opakoval dávno vyvrácenou nepravdu z nevědomosti, tomu nikdo věřiti nemůže. Vždyť se na př. k Denisovi tolik lísa a uznává ho za autoritu; mohl se tedy trochu poučiti aspoň z něho. Že za „krásné doby“ odpadu od Říma byla u nás díla umělecká zrovna barbarsky ničena, to ví každý školák. A že jsme v umění předčili před odpadem celou střední Evropu, to není též potřeba zvláště dokazovati. A Čas ještě pokračuje: „Byly doby, kdy jsme řekli lidstvu něco nového, kdy jsme byli průkopníky osvěty a pokroku — ale dnes? Svou minulost zapíráme, málem se za ni stydíme, v duchu jejím nepokračujeme, nechceme pokračovat“. Tahle slova by přiléhala k rozjímání o době Karlově co nejlíp; tenkrát se naši učenosti a našemu pokroku divil kde kdo. Dále jest také pravdou, že nynější liberálové soustavně zamlčují slávu oné doby anebo obraz tehdejšího českého života násilně překlucují; v tom umění jest zvlášť „Čas“ veliký chlapík. Ano, naši liberálové se zcela zbytečně stydí za dobu Karlovu a v duchu jejím nechtějí pokračovati. Ale p. pisatel myslil patrně dobu odpadu, dobu husitství a protestantství. Soudného člověka zrovna zamrazí pomyšlení na ten husitský a protestantský pokrok.

Pane pisateli, rcete upřímně, v čem byli naši husité a protestanté průkopníky pokroku a osvěty. Řekli, že není papeže třeba poslouchati, ale za to uvedli kněžstvo a lid v nesnesitelnou porobu panskou; tolik učinili v zájmu — svobody. Nazvali Husa svatým, ale jeho věronkou pobrdali víc než Hus věronkou katolickou. Husité také podávali Svátost nemluvnatům a obojí sekta přijímala pod obojí. To byl ten pokrok a osvěta.

Že by ve vědách a uměních čeští husité a protestanté byli stáli na výši doby, to by „Čas“ ani nejobratnějším úskokem nedokázal. Jen malou ukázkou. Pražská universita byla za Karla IV. hlavním ohniskem vzdělanosti středoevropské. Za války husitské byly její statky rozchváčeny, učenci rozprášeni, tak že smutné živořila až do bitvy Bělohorské. Jak se husitští boháči starali o dobro university, o tom žalno vyprávěti. V samé veliké síni Karlově r. 1463 bylo okno tak poškozeno, že do ní přšelo. Když počaly zadní části kolleje padat, usnuli se mistři, aby ostatek zdi toho oddělení byl zbořen, poněvadž na opravu nikdo nic nedal. A za zboření mohli zaplatiti mistři pouze — pobořeným materiálem. Studentů navštěvovalo universitu tolik, že zkoušky na mistrovství byly vynechány v devadesáti šesti letech jeden a sedmdesátkrát. Nebylo také divu, poněvadž „pokrokové“ panstvo, které se lupem statků kněžských znamenitě obohatilo, málo kdy dopouštělo, aby synek zotročeného sedláka mohl

studovati. To se dělo v tom čase, kdy za vůdcovství papežů humanistická studia v katolických zemích co nejtěšnější zkvétala. Roku 1609 konečně si vzpomnělo panstvo, že by se měla universita podporovat; ale při tom drželo groše v kapsě. Za deset let na to „darovalo“ protestantské universitě kolleje, z které vypudilo jesuity.

Necht „Čas“ laskavě tato fakta popře, může-li; anebo ať své protikatolické fráze podpeře konečně fakty; ať místo neakademických nadávek odpoví na naši „Obranu“ aspoň jednou věcně. Posud se to nestalo, poněvadž v „realistické“ redakci sedí historikové velice romantičtí, kteří se spokojí s pouhou frází. A ještě něco; nedělejte ze sebe, pánové, tak pokrytecky mučenky; píšete: „Dnes je evangelik málem psancem české společnosti“. Je to vidět podle liberálního tisku, který i největší nepravdy evangelických út shovívavě pardouje, jest to vidět na našich husitech, kteří zvou pány pastory k přednáškám o Husovi, je to vidět na sokolech, kteří spolkové místnosti propůjčují k evangelické bohoslužbě atd. Kdyby se český katolik spojil s některým spolkem z říše tak pevně jako naši evangelici, nesměl by ani na ulici vyjít. Vy víte dobře, kdo platí nyní za psance a za beznárodního, třebaš na to důkazů nemáte.

Slovo píše: „Škoda, že oslav Husových užívá zase evangelický klerikalism pro sebe.“ Inu, jest pravdou nepochybnou, že naše široká veřejnost ještě dlouho se nevymaní z komanda několika pastorů. Ale v téže lokalce se neostýcháte psáti: „Svatý Cyril a Methoděj přinesli k nám křesťanství, ale z Byzance, tedy učení, po kterém u nás dávno není stopy pod vlivem Říma a krvavé protireformace.“ Prosíme Vás, myslíte to vážně? Tolik přece můžete vědět, že tito světci dali své učení censurovati papežem, který prohlásil, že se úplně shoduje s vyznáním římské církve. Zbývá tedy zodpověděti, jaký jest rozdíl mezi nynějšími katolickými dogmaty a mezi dogmaty církve naší v IX. století. Necht tedy místo nepřátelských frází dokáže akademické „Slovo“, že nyní učí církev jinak než v IX. století. Pokud tak neučiní, nemá nejmenšího práva odlehčiti svému záští prohaným tvrzením, že po cyrilomethodějském učení není u našich katolíků ani stopy. To jest zde posud celé a neporušené.

Politický přehled.

Jednání parlamentní vleče se dále hlemýždím krokem. Už i jeden z nejobovnějších Němců českých poslanec dr. Eppinger na schůzi v Mimoni rozhorloval se pro českoněmeckou shodu, jinak že to tak dále nepůjde. Odporučoval, aby Němci při veškerém svém konání hleděli si poctivě vůle, spravedlnosti a slušnosti. Ale nevděční posluchači jeho, jsouce agitatory zrna Wolfova a spol. rozbouření, nemají smyslu pro sousedské spoluzítí obou národností v Čechách. To prý se dá jenom provésti na základě administrativního rozdělení země v německé a české území. Pozdě poznávají němečtí vůdové svou chybu.

Vláda naléhá na vyřízení celního tarifu a vyrovnacích předloh říšskou radou ještě v měsících letních. Nebude-li pro obstrukci Mladočechů vyřízen prozatímní rozpočet, hodlá vláda sněmovnu na několik dní odročiti, aby si rozpočet paragrafem 14. sama povolila.

Na schůzi poslan. sněmovny v pátek 5. června jednáno o pilném návrhu jihoslovanských poslanců obledné výtržnosti v Charvatsku a v Lublani. Při tom i dr. Herold ostře útočil na dr. Kőrba. Dne 9. června následovala pak makedonská debata, kterou vyvolal posl. Klofáč svým dotazem stran balkánské politiky naší říše.

Strana Košutovců na uherském sněmu se usnesla, že bude v obstrukci pokračovati. Při tom uherská kvotová deputace prohlásila, má-li býti kvota dle usnesení rakouské kvotové deputace pouze na jeden rok ustanovena, pak že může kvota pro Uhry obnáseti toliko 33.49% a nikoliv 34.4% jako dosud. Uhr. kvotová deputace zamítá tím návrhy rak. kvot. deputace. V Charvatsku opakuje se protimaďarské výtržnosti dále.

Hnutí protirakouské v Italii, vyvolané odmlutím italských požadavků na universitě v Innsbrucku, neustává a vnaší se i do sněmovny italské. Konsuláty rakouské musí býti chráněny před ital. lidem ozbrojenou mocí.

Francouzský senát schválil 217 pro 33 hlasům zavedení dvouleté služby vojenské.

Carským listem nařízeno ministru osvěty, aby začátkem nového škol. roku na všech středních školách polských vyučovalo se náboženství římsko-katol. polsky. Od r. 1880 v rus. Polsku učilo se toliko rusky.

Náčelníci hnutí povstaleckého se rozhodli, že všeobecné povstání nastati má před koncem července. V Macedonii panují nyní hrozné poměry.

Polovice škol zavřena, třetina kostelů bez kněží. V některých krajích zuří hlad, ježto žné se nekonají, neb obilí zničeno a dobytek zmizel.

Zprávy místní a z kraje.

Náš náb. biskup Dr. Jos. Doubrava bude dne 18. t. m. skládati slib v ruce císařovy.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Josef Dítě, administrator, za faráře v Lanžově, p. Jos. Holzmann, kaplan ve Vejvanovicích, za administr. do Moravice, p. Jos. Cvejn, kapl., za administr. ve Vilimově, p. Jos. Poláček, kapl. Mladkovský, za kapl. do Stárkova, p. Jos. Horáček, kapl. ve Stárkově, za koop. do Mladkova, p. Frant. Novák, kapl. ve Zlebích, za děkana v Nepomuku v Budějovické diecési. Na odpočinek vstoupil p. Jos. Teplý, děkan ve Vilimově. Uprázdnila se fara ve Vilimově, patronát barona Čelava Rajského z Dubnice, od 1. června b. r.

Schůze okresního zastupitelstva v Hradci Králové. Nově zvolený okresní starosta a posl. p. Hynek Srdínko ze Svobodných Dvůrů zahájil schůzi dne 4. června o 10. hod. dopol. v zasedací síni okres. zastupitelstva v Grandhotelu. Pan místodržitel radí Steinfeld, do jehož rukou nový p. starosta složil slib, promluvil předem několik vřelých slov na povzbuzení a o důležitosti prací okres. zastupitelstva. Po výzvě p. okres. starosty k účinné společné práci přikročeno k vlastnímu a jedinému bodu jednání, k otázce pronájmu Grandhotelu a přístavby k němu. Podáno několik nabídek. Po delší debatě konečně usneseno, aby Grandhotel i s přístavbou pronajat byl dosavadnímu nájemci p. Morávkovi na 10 let s podmínkou, že nájemce pro případ stavby nebude činiti nároků na náhradu za zahradu a škodu stavbou způsobenou.

Na schůzi měst. zastupitelstva v Hradci Králové dne 3. června povoleno bylo p. V. Rejchlovi, aby na parcele č. 1. v bloku O vystavěl dvoupatrový dům. — Def. učitelem I. tř. při obec. škole chlapecké zvolen p. J. Štrégl. — Předsedou odboru zastavárenského ustanoven p. lékařník K. Hubáček, místopředsedou p. prof. Fr. Zdařil a členem odboru p. Zd. Ježek. — Nadace Urbánkova za nejlepší prospěch v učení se chemii udělena J. Balovi, žáku VI. tř. reální v Hradci Kr. — Dotace starosty 40 K schválena. — P. měst. tajemníka udělena první kvínkvenálka, p. A. Kvasnička jmenován manipul. asistentem na rok prozatímne. Dvěma mundantům zvýšen dosavadní denní plat na 3 K; p. Trjkarové, vdově po profesoru, ponechán pro jejího syna i na rok 1903 příspěvek 180 K, rovněž i p. Zámečnickové, vdově po měst. inženýru, příspěvek 120 K pro její dceru. — Veškeré položky rozpočtu obecních důchodů s úhradou schodku, rozpočet pevnostní a obou vodárnen schváleny. — Účetní plynárny p. K. Kašpar ustanoven definitivně a nemocnému topiči plynárenského Bydžovského povolena roční podpora 200 K. Rovněž schváleny rozpočty plynárny, ústředních jatek, kostelů, nadací a fondů, chorobince atd. Na konec schváleno, aby ze spořitelny vypůjčeno 40.000 K, jichž by se užilo jako oběžního fondu na krytí závazků obce.

Ze Všeodborového sdružení křesť. dělnictva. Schůze užšího výboru dne 6. června. Přítomní: Urban, Jenšovský, Pochmon, Labus, Andršik, Luštinec a Polák. Podpory nemoc. uděleny: Antoniu Kutilovi z Choltic (katar průdušek) 8 K, J. Bednářovi z Hory Kutné poranění lopatky 8 K, V. Lžičáři z Paráku (rheumatismus) 11.40 K, J. Kušému z Hradce Kr. (katar žaludku) 8 K. Přijetí členové: K. Votavová a V. Votava III ze Sušice.

Nadace. Na paměť 25letého trvání záložny v Hradci Králové zřízena byla r. 1883 nadace pro nejstaršího, zchudlého a bezúhonného člena této záložny jak mužského, tak i ženského pohlaví. 5 proc. výnos kapitálu 2000 K bude udělen výborem záložny dne 6. července. Žádosti o tuto nadaci, opatřené náležitými doklady, podány budoucí členy záložny nejpozději do 30. června 1903 do 4. hod. odpoledne.

Dar místním chudým. Paní Berta Popprová, choť obchodníka, darovala za příčinou úmrtí choť svého p. Karla Poppra, obchodníka v Hradci Králové, místním chudým 60 korun.

Na dobytčí trh v Hradci Králové v pondělí dne 8. června přivedeno bylo 197 koňů, 264 krav, 25 volů, 34 býků, 38 telat, úhrnem 563 kusů. Přítí dobytčí trh bude se konati dne 7. září 1903.

Upozornění. Po všech chodnících ve stinných alejích kolem Hradce Kr., kudy se za zotavením procházejí řady obecnstva, křídlem krásném v divém letu prohánějí se četní cyklisté. Na výstražné zvonění cyklisty vzadu se vyhýbáš a ocitneš se před kolem jezdce ze předu přijíždějícího. Nešťastí na krku. Mnohý pak sportu milovník bezohledně jezdí, vyhnutí na obecnstvu si vynucuje. Snad na patřičných místech postarají se o nápravu. — V Marianské aleji v hodinách odpoledních vidati nyní množství drobtiny dětské volně se bavící. Na drsném písku zábava ovšem nepřilíší příjemná, ale přece nějaká, zvláště když není jiného místa, kde by se drobtina mohla volně pohybovat. Běda však dítěti, zaběhne-li z aleje na měkoučkový koberec luční, aby si pohovelo nebo kytičku utrhlo. Hned tu přiběhne strážce pokladu lučního, jenž ne vždy galantními slovy matku nebo pěstounky dítěte počastuje. Hradec jest sice venkovem, ale v užívání jeho dobrodiní jame nuceni chovati se jako Pražané, procházejí-li se městským parkem. Snad by přece nebyl tolik zkrácen užitek z louky, kdyby si městská rada vymezila kolem aleje určitý prah k volnému použití ze strany obecnstva. Stává přý sice v tom ohledu jakási náfizení, ale obecnstvo neznajíc ho podrobněji, nebude se přece s hlídačem o to pftiti.

Na Sanatoriu v Janukých Lázních dále pftípěli pp.: Al. Chaloupka, b. notář a farář v Chlešbích 48 K 80 h; Al. Kovářík, katecheta v Jičíně 12 K 60 h; Jan Vlk, sám. kaplan v Smiřicích 6 K; Jan Otčenášek, děkan na odpoč. na Opočně 10 K;

Z Opočanského vikariátu druhá sbírka: pp. Václ. Uhlíř, b. vikář a Václ. Vojnar, farář v Slavonově po 60 K; Jan Ot, far. v Sedloňově a V. Erlebach, far. v Bystrém po 10 K; po 5 K: Ferd. Hanousek, děkan v Třebechovicích, Jan Bohák, děkan na Opočně, Jos. Domašínský, děkan v Dobrušce, Fr. Hroneš, farář v Bohuslavicích, Jos. Kovář, far. v Jesenici, Jos. Flesar, far. v Dobrušce; po 4 K: Šeb. Weber, far. v Olešnici, Fr. Pospíšil, far. v Nov. Hrádku, V. Grob, far. ve Zvoli; po 2 K: Fr. Hendrych, far. v Mezhlči, Jos. Moravec, kap. v Bystrém, Jos. Dokonal, kapl., Fr. Smetana, kapl. a J. Vaníček, katech. v Dobrušce; Jos. Stanislav, koop. v Olešnici, J. Adamec, kapl. v Jesenici, J. Novotný, kapl. v Novém Městě n. M., Al. Dostál, kapl. v Novém Městě n. M.; Fr. Honců, kapl. na Hrádku, Fr. Barviř, kapl. na Opočně, Fr. Hrubant, kapl. v Přepýšicích, K. Jirka, kapl. v Třebechovicích, K. Kyselo, kaplan v Třebechovicích; Jos. Světláský, katech. v Třebechovicích 3 K; Ant. Vančura, vik. sekretář a děkan v Ném. Brodě 100 K; Václ. Frychleb, děkan na Dešné 6 K; vys. d. p. Tom. Štěpěň, č. kanovník, b. vikář, děk v Mikulovské Opěně 58 K; farní a katechetičtí konkurenti 17 K 32 h. Srdečné díky vzdává a o další příspěvky prosí kapitul. Konsistorium v Hradci Králové.

Zastavená jízda. Za příčinou přestavby mostu na okresní silnici v Pláčicích zastavuje se na této silnici od 3. června počínaje až do odvolání jízda těžkých povozů. Pro lehké povozy zřizena jest provizorní přejíždka. Povozy a těžkým nákladem z Pláčic resp. z Kuklen přes Pláče do Vlčkovice a Prašacký nechť váží cestu přes Kukleny po erární silnici na odbočku okresní silnice vedoucí z erární silnice do Vlčkovice.

Z Nového Hradce Králové. Ještě se nám úplně nezacelila rána, kterou zasadila nám smrt nezapomenutelného p. Hrdého učitele Franta Grunda, když tu náhle v náráči choti své zemřel v tentýž den, co zmíněný p. Hrdý, p. Alois Kračmar, učitel a fidelel chóru v plné činnosti. Téhož dne 5. června ještě v chrámu Páně hrál při mši sv., odpoledne doprovázel jednoho stařečka ku hrobu a stavoval se u hrobu svého předchůdce, aby věnoval mu výroční vzpomínku — a večer náhle po večeri zalit krví skonal. Ačkoliv delší dobu churavěl, přec každého smrt zespulého, jenž byl milým společníkem, překvapila. Pohřeb, který se 7. t. m. na místní hřbitov konal, byl v pravdě důkazem, jaké pftizni se zesnulý těšil. Byl tu zastoupen téměř celý okres p. t. učitelstva, četné místní korporace a celý dav intelligence místní i okolní, mezi nřž pozorovali jame p. c. k. okresního inspektora p. Danovského, místní sl. obecní zastupitelstvo, sl. patronátní úřad, p. c. k. dvorního dodavatele Ant. Petrofa a mnoho jiných v nepřehlédných řadách obecnstva. — R. i. p.

Z Nechanic. (Slovo v čas.) V nynější době úpadku řepařství hledá rolnictvo naše aspoň částečnou náhradu ve zvýšeném pěstování čekanky. Tu možno s potěšením konstatovati, že závody na sušení čekanky v okolí našem většinou se nalézají v rukou rolníků. Mýšlénka, aby zisk těchto sušáren přelšel co nejvíce na „pěstitele“ čekanky vůbec a ne pouze na jednotlivce, vedla rolníky okolí Nechanického k založení družstevní sušárny, jejíž podílníky „mají“ býti pftitelé čekanky. Mýšlénka vhodná a proto zasluhuje pozornosti, ale také více promyšlená a všestranného uvážení — což bohužel se nestalo a sušárna dnes již skoro postavena — na dluh, a celý závodní i výrobní kapitál jsou — pouhé sliby. — Když jsem četl Gillerovo pojednání o úpadku našich spolkových cukrovarů, a výtečný tento znalec uvádí mezi příčinami úpadku toho, že cukrovary nebyly založeny v poměru k orné, řepoplnodné půdě v nejbližším okolí závodu ležící. Podobně i při zakládání sušárny má se nejprve přiblížiti k tomu, jak velká prostora může se v nejbližším okolí a při řádném, promyšleném, střídatém hospodářství, bez přetřetí jeho pěstování čekanky věnovati; nutno též na to pomýšleti, aby byla tato prostora k pěstování čekanky schopna, pro tu kterou sušárnu na vždy zajištěna a nemají zde rozhodovati žádné osobní a místní zájmy a vzдоры. Nemusí se pak pomýšleti na to, že, až přijde neštěstí, dá se stavba upravit na jinou továrnu, třeba na lihovar. — Pochybují velice, že okolí Nechanické je způsobilé zasobiti družstevní sušárnu o 12 pecích a mimo to druhou o 8 pecích, když v okolí nejbližším jsou dvě sušárny v Mokrovonsích, jedna v Třesovicích, dvě v Těchlovicích, v Říbsku a v Krátonohách, o dalších nemluví. Bohužel, tato vada se již odstraniti nedá. Za to však jiná mnohem důležitější vada a to „šádny stavební a zafizovací, ani závodní čili těžební kapitál“, na kteroužto vadu stonaly mnohé cukrovary spolkové a která byla mnohým záhubou. Stavba a zařízení sušárny v Nechanicích dostoupí „nejméně“ K 70.000. Kapitál, s kterým začato, nebyl žádný, neboť každý podílník složil pouze 1 K, pravím jednu korunu zápisného, ale podíl přý nikdy splácet nemusí, to přý všecko zaplatí subvence a zisk. V případě nejpříznivějším dostane závod subvence teprv za 6—8 let, kteráž obnos 30.000 K sotva převyšovati bude a do té doby celý obnos hoření, a také i těžební kapitál vyžadovati bude zúročení nejméně 4%, což činí ročně asi K 3200. — Služné a odměny hodnostářům jako dělníkovi mzdu K 3000, dohromady K 6200. Jaký čistý zisk bude? A což, když se některý rok čekanka nezvede? To zasluhuje promyšlení a v čas, dokud není pozdě, nápravy. Pánové, nebezpečte se na subvence, ale sežeňte potřebný kapitál, třeba i rozmožněním, ale i splacením podílů. Přijde-li subvence, tím lépe pro závod, tím více bude pak zkvétati. Zabývá se sám rolnictvím a vím, jak i nepatrná stráta mnohdy nás přivádí do rozpaků, a proto jsem se cítil povinnu, tento kousek pravdy pověděti v čas a doufám, že bude přiznivě, bez předudků, tak jak to myslím, posuzován a Bůh dej, aby byl vodítkem k další práci.

Hasičská šupa Nechanická pořádá v neděli 5. července 1903 pod protektorátem obec. zastupitelstva Krátonohského šestý šupní sjezd v Krátonohách spojený s veřejným cvičením. Pořad slavnosti: 1). O 8. hod. ranní budíček. 2). O 9. hod. dopoledne přivítání sborů. 3). O 10. hod. dopol. šupní valná hromada. 4). O 12. hod. oběd. 5). O půl 3. hod. ve-

řejné cvičení. 6). O půl 4. hod. koncert. 7). O 8. hod. večer věneček. Vstupné do koncertu za osobu 40 h, do věnečku 1 K.

Výstava čes. severovýchodu v Hořelích. Ubytovací odbor dokončil všechny své práce, a opatřil značný počet bytů, tak že najednou ubytováno býti může 2500 osob. Zároveň postarano je po celém městě o to, aby návštěvníci nebyli odíráni. — Severozápadní dráha zavedla na žádost výstavního výboru z Ostromě do Jičína nový večerní vlak. V 11.10 hod. večer vyjede vlak z Hořel, přijede do Ostromě v 11.35 hod. Odtud v 11.40 hod. vyjede vlak k Jičínu, kamž dorazí ve 12.32 hod. večer. — Neobyčejné účastenství vystavovatelů přimělo výstavní výbor rozšířiti průmyslový pavilon o 800 m² a zároveň i rozšířiti výstaviště.

Z Chvalkovic. V pátek 5. června vyhořel ve Světlanech u Č. Skalice přibytěk. Obaž způ-bily malé děti, jež beze všeho dozoru doma ponechány byly a sirkami si hrály. Jedno dítě při tom uhořelo. — V týž den ztratil chudý dělník z Chvalkovic na cestě do Jarožky nákupní knížku na tabák se 70 sl. Nalezl ji kterýs mladý muž z Kyje, jenž ihned peníze beze všeho nároku na odměnu odevzdal zdejšímu duchovnímu správci, aby byly vráceny vlastníku. Radost utrazeného dělníka lze si ovšem pomýšleti.

Z Holie u Pardubic. — Spojené odbory „Národní Jednoty Severočeské“ v Holicích pořádají v neděli dne 19. července t. r. národní slavnost v místnostech zahradních „na Špičce“ ve prospěch českých menšin v uzavřeném území. Šlechtný cíl, který sledují oba spojené odbory „N. J. S.“, jest do-statečným důvodem, aby v ten den veškeré obyvatelstvo města Holie a jeho okolí na slavnost se dostavilo. Již od let účastní se náš okres této podpůrné činnosti našich Národ. Jednot, leč — srovnáme-li tuto činnost s okresy jinými — přece ozývá se v nás pftání, by činnost v tomto směru byla aspoň poměrnou k okresům jiným. Vybraný pořad zábav, který zvláštním odborem bude bedlivě sestaven, aby všem vrstvám účastnícím se této slavnosti plně vyhověl, bude po jeho přesném ustálení uveřejněn.

Cyrillské exercie v Hořmanově Městel pořádané 2. t. m. diecéšní jednotou a místním sborem chrámovým, přivábily hojnost účastníků z města i okolí. Při zpívání mši sv. chrámový sbor řízením ředitele a skladatele p. Q. Havlasa provedl církevní skladby různých stylů. Předseda byl pfticán. Po mši sv. zahájil exercie předseda jednoty vldp. dr. Mrštík. Na to dp. V. Jarkovič v delší přednášce pojednal o zásadách přesné církevní hudby. Na to provedeno praktické cvičení zpěvu lithurgického i lidového dle „Oltáře“. Schůzi ukončil předseda, děkuje všem přítomným a přeje další činnosti hojnost zdaru.

Bleskem zabít. Dne 1. t. m. v pondělí Svatoúštní prohlíželi dva sadaři bratři Svobodové sady třešňové hrabat Desfourau na Hrubém Rohozci, chtěce si zakoupiti na stromech ovoce třešňové. Zatím s temných mraků spustil se liják provázen silnou bouří. Sadaři ukryli se pod stromy, jsouce vzdáleni as na 15 kroků. Najednou blesk za ohromujícího rachotu udeřil do stromu, pod nímž byl jeden ze sadařů. Nebožák byl ihned mrtev, bleskem velice jse zohaven; druhý byl jen omráčen.

Vážný případ. Dne 2. t. m. ráno ubírala se z Koberova dvě děvčata do továrny železno-brodské, vesle se cestou bavíce. Koberovský obchodník pan Fr. Pleštil jel za nimi. Dívky chtěce se mu vyhnouti, zabohýly stranou, kamž zároveň i obchodník se vyhnul. Tím vrazil do děvčat, jež sražena k zemi, sám pak s kola přelétnuv silniční sloupky padl na pěšinu. Díky Bohu, že všichni tři vyvázli jen s lehkým zraněním.

Ze Žamberka. (Živelní pohroma.) Den 2. června 1903 zřítaně obyvatelům Pftinským dlouho ve smutné upomínce. Kol 1. hod. odpol. stahovaly se nad horním Pftínem světošedé mraky, které při neobyčejném vedru nevěstily nic dobrého. Sotva zara-chotil hrom, spustil se neobyčejný liják s krupobitím a to tak prudce, že v krátkoat část obce byla zaplavena, zahrady pak, luka i pole pokryty takovým množstvím krup, že místy ležely až do večera dne následujícího. Následky této živelní pohromy jsou hrozné. Orná půda i s obilím a bramborami a polí spláchnuta do luk a zahrad, které mimo to zanešeny byly pískem, štárkem i kameny a místem vymlety rhy přes dva metry hluboké. Ač, Bohu díky, nikdo o život nepřišel, přece se mnozí nalézali v nebezpečí života, proto že voda s rychlostí neočekávanou vnikla do obydlí, sklepů a stájů a hrozila odplaviti domky. z nichž lidé nemohli už prchnouti. Polní náčiní, dříví a jiné u domků se nalézající věci ano i klády byly vodou odneseny. Místní sbor dobrovolných hasičů ryhlym zakročením mnohemu neštěstí předešel i snad ztrátě životů lidských. Ježto krupobití toto s průtrř mračen řádilo přes půldruh hodiny, dá se také škoda odhádnouti na mnoho tisíc zlatých. Jelikož obec Pftinská se nalézá v nouzi střešeném okrese Žamberkém, lomí chudé obyvatelstvo její, které se bídně živí zemědělstvím a tkalcovinou, při pohledu na akrovný a zpusťšený majetek svůj rukama a prosí Pána Boha, aby metly Svého hněvu od něho milostivě odvrátili ráčil, neb vyhlídka do budoucna jest trdná.

Z Dol. Královie. C. k. poštovní a telegrafní úřad v Dolních Královicích úřaduje od 1. června b. r. počínaje v neděli od 8 do 9 hodin dopoledne.

V Jablonci n. J. Konali od 16. do 24. května t. r. obnovu sv. missie ze řádu sv. Dominika dd. OO. Dalmatins Hones jako fidelel, Jindřich Šaip a Augustin Strnad a požehnaným výsledkem, neboť sv. svátosti přijalo 1872 kajoníků. Lid věřící bral na těchto duchovních hodech hojněho účastenství, ačkoliv kázání konána byla všedního dne již o 6. hod. ranní a pak o půl 8. hod. večerní, poněvadž farníci z veliké většiny za dne v továrnách zlejších jsou zaměstnáni. Velikolepé byly slavnosti: Eucharistická, Marianská, za zemřelé a v poslední den slavný průvod s nejv. Svátostí oltářní meditusem. Missionáři dobyli si srdcí věřících měrou podlivuhodnou, hlavně jemným taktem svým, pak upřímností a horlivostí v pravdě apoštolskou. Za všecku práci a namáhání Zaplat Pán Bůh!

Slavnost Božího Těla konala se v Král. Hradci za nesmírného účastenství lidu, až sachmušená obloha v některou chvíli brozila deštěm. Na Velkém náměstí byla blava na blavě. Obřady za účastenství veškerého místního duchovenstva vykonával ndp. kapitulární vikář monsignore dr. Alois Frýdek.

Trest či — milost? V Pokřikově farnosti Ranné zemřela v minulých dnech selka vyznání ev. aug. ve věku 24 let. Její muž Josef Kavka, vysoké silné postavy, máje asi 28 let, již před tím delší dobu churavěl. Umřelí ženy však kleal tak, že musel ulehnout, učiniv dříve některé přípravy k pohřbu ženy své. Toužil velice, aby se uzdravil, ale pravil, že toho neuneso, až začne hubba brát, tu že jistě umře. A stalo se. Sotva se lidé počali scházet na pohřeb — umřel, a nežli hudebníci zahráli, dokonal. Tříletná rodina, a dva mrtví! Zůstává tříletý hošík. Kdo ví, proč se tak stalo? Způsob života zajiště mnohou vinu nese, proto však nebudeme to soudit; ale pamatujme si jiný případ. — Před šesti lety z toho samého domu byly vyneseny dvě mrtvoly najednou, hospodáře a hospodyně Josefa a Kateřiny Kosařových, jejich vnukem byl výše zmíněný Josef Kavka, jejich to chovanec, který právě dlel na vojně. Případ ten měl jinou předehru; proto to tenkrát naši evangelici tak snadno odsoudili. Nuže k věci samé Kosařova byla před svatbou katoličkou. K vůli muži, jak to ve smíšených rodinách u neuvědomělých katolíků bývá, změnila své náboženství, aniž by si byla vědoma dosahu kroku tohoto, a stala se evangeličkou (jen zapímanou). O tom již máme jistotu, že z přesvědčení žádný katolík k protestantům nepřestupuje. V manželství byla ještě spokojena, až teprv v pozdějších letech se jí znechutilo to čisté evangelium, tihnouc čím dál tím více nazpět do své staré, všelijak ocerňované pravé církve katolické. Ale divno! Její muž, až nechtěl mít dříve za ženu katoličku, nyní lnul více ke katolictví, a vícekrát projevil přání, že by přestoupil. Nikdo ho k tomu nenutil, znaje jeho pevnou povahu. V tom Kosařova onemocněla, a tu jí bylo třeba útrčhy náboženství. Ale od koho? Od pastora? K tomu neměla důvěry, ba spíše odpor. Její mysl se nesla ke katolickému knězi. Svěřila se svému muži, v jaké tísni jest, že v této době má se jednati vážně, jedná se tu o věčnost, o duši. O co se to sice v evangelické církvi řije, ale těžko umírá, protože tu není jistoty. Kosař slyše důvody ženiny, schválil její úmysl, by se vrátila tam, kde má věřiti jistotu, a prohlásil, že i on vstoupí do církve katolické. Posláno pro kněze katolického. Byl jím dp. J. Kostkan, tehdy kaplan v Ranné a svědkem ze dvou i pisatel těchto řádků. Touha jejich, smířiti se s církví pravou, se tedy vyplnila. Tento stav jim však všelijak ztrpčovali jejich bývalí spoluvěřci. Přiznám se, že jsem neměl už žádné. Nedlouho na to zemřela Kosařova a Kosař druhý den, tak že byli oba do jednoho hrobu najednou pochováni. To je ta celá tragedie! Ale naši nevlastní bratři měli o tom svůj vlastní názor, že totiž to byl na Kosařovy trest za to, že vstoupili do katolické církve. My spíše pokládáme to za milost nežli za trest. Když však do vedou v té věci tak usuzovat, nechť nám i vysvětlí, proč za oba Kavkovi zemřeli! Byli mladí a přece pravými evangeliky. Srovnajte tyto dva případy a pak se — rděte. Toto memorandum vezměte si vždy před oči, než budete někoho odsuzovat. Na konec do památníku: O mrtvých mluvíme jen dobře, ať odpovídají v pokoji!

Různé zprávy.

Socialistická defraudace. Po „maneu“ v Praze ozvalo se Brno. Ve všeobecně pokladně nemocenské, kterou zde mají v rukou socialisté demokraté, již těžky dlouhou dobu se kradlo. Dosud zjištěno 3000 korun pokladničního schodku. Kradl statečně soudruh Kyselý, který měl měsíčního příjmu 150 zl.; taky ubohý „proletář“. Nás to ovšem nepřekvapuje; tohle není v socialistické straně u nás případ první ani poslední. A tihle nás všichni chtějí pro Drozda od suzovati, ať se dosud vůbec nezjistilo, zda sám Drozd následoval příkladu husity Orta.

Všenněmecký „Schulverein“ v Rakousku. Minulý týden konala se v Postupimi v Prusku výroční valná schůze všenněmeckého „Schulvereinu“, založeného hlavně na udržování námoství v cizině. Dle výroční zprávy jeho jeví se prý v Čechách mírný vzrůst německého živlu a zmenšení porodů v čes. krajinách. Na Moravě poměry se zhoršily; kdežto v r. 1890 připadalo na 100 obyvatelů ještě 29.37 Němců, klesla tato číselce v r. 1900 na 27.00. Ve Slezsku klesla v téže době ze 47.76 na 44.68, v Haliči ze 3.45 na 2.95. Oproti tomu v Bukovině německví se vzrůstá. V roce 1890 připadalo zde na 100 obyvatelů 20.8 Němců, kterážto číselce stoupila nyní na 22.05. Loňského roku zasláno bylo z Německa do Čech na germanizační účely 37 290 marek, za posledních let úhrnem 317,550 marek. Němčina vládne v obchodu a v hospodářském životě, německým nájemcem dostává se zvláštních výhod od velkostatkářů — libuje si zpráva, dokládají, že čím pestřejší jest obyvatelstvo některé země, tím snadněji a dříve ovládá je německá kultura. Proto také Němci soustavně vnášejí a udržují spory mezi slovanskými kmeny, držíce se zásady, že, kde se dva nesváří, třetí má z toho prospěch. Ale vlády rakouské toho všeho nevidí, podporujíce takto vlastně samy pruské snahy.

Goethe a alkohol. V dílku „Goethes Lebenskuzet“, který vydal W. Bode, čteme: V Německu jsou filiatři, kteří naše velké muže si dovedou představit jen s lahvi vína neb za pivním stolem. Bismarck byl pravý „potator germanicus“, toť pravda, za to Moltke byl velice střídmým, Nietzsche nepil opojných nápojův a nepoznal ženy, Goethe pak (jako Napoleon I.) jen velice mírně požíval líhovin. Jako u Napoleona, tak i u Goetha divili se jejich veliké střídmosti. V římské osterii, kterou němečtí turisté jako hospůdku Goethovu tak rádi vyhledávají, byl

Goethe za svého římského pobytu všeho všudy jen asi dvakrát a to ještě více k vůli lidem, než-li k vůli vínu. Ze spíseň Goethových pak možno zřetelně poznati, že Goethe, ač v básních rávu opěval, nenáležel k oněm mravokárcům, kteří „vodu kážou a víno pijí“ — naopak Goethe v básních svých velebil oheň révy, ale pil vodu. V dubnu r. 1780, když stal se Goethe ministrem a členem veselé dvorní společnosti výmarské, napsal do svého deníku: „Jen před anglickým pivem musím se míti dobře na pozoru. Byl bych šťasten, kdybych mohl odstraniti ze světa víno.“ Téhož měsíce napsal pln spokojenosti: „Byl jsem velmi pokojný a celý svůj. Nepiji takřka žádného vína a tím právě nabývám lepšího rozhledu a chuti k činnému životu“. Už roku 1772, když mu bylo 23 let, psal Goethe Kestnerovi: „Svatí bohové dali mi veselý večer; nepil jsem vína a oko mé bylo pro přírodu úplně jasné. Byl to spanilý večer bez vína“. V pozdějších svých letech říval sice Goethe k obědu láhev lehkého, vircburského vína a k večeru madeirské, ale víno, o němž se praví, že jest mlékem starců, ho nikdy nepřemohlo. Svému synovi, studentu Heidelberskému, psal Goethe roku 1808: „Žijeme dle svého starého způsobu: třeš a pilně a střídmě, zvláště co se vína týče. Mne velice těší, že shledal jsem z tvého listu, že ty sám varuješ se nápoje, který tak velice u studentů stal se obvyklým; víno, více než-li kdo myslí, na odpor jest životu veselému a pracovitému“. Ve svých rozmluvkách s Eckemannem řekl Goethe nejednou: „Kdo duševně chce pracovati, musí se zříci vína“. „Abstinuit Venere et vino“, napsal Horác o básníkovi. . . Goethovi ve střídmosti na vlas se podobal Viktor Hugo.

Spořivost. Šetř-li kdo od krejčárku již z dob mládí, jistě postupem času uschráni si slušný kapitálek. Množením úspor vzrůstá i chuť k dalšímu spoření. A pomýšlení na stáří, nemoc, neschopnost ku práci vůbec budí hlavně smysl pro spoření. Mnozí pracedávci hledí mezi svým dělnictvem vypěstovati tuto snahu. Zvláště v Německu kruhy zaměstnavatelů počínají si více vážmati této otázky, pečující o to, aby smysl pro spořivost buzen byl již u mladistvých dělníků. Zpráva živnostenského dozorce Müllera z Wittsbocku referuje o několika podobných praktických pokusech. Továrna na tužky firmy A. W. Faber v Geroldesgrünu (u Norimberka) zavedla v tovární škole její péči vydržované spoření dobrovolné za účasti učitelů. Každé školní dítě obdrží knížku, do níž učitel zanesne každý vklad i sebe menší, který se zúrokuje 4 procenty. Při vystoupení ze školy se vklad i s úroky vrátí. Dohled má tovární říditel. Peníze uspořené uloží se v podniku. Správní náklady, které mohou být jen nepatrné — nese podnik. Účelem zařízení tohoto jest ve smyslu stanov vésti děti k spořivosti, pracovitosti a mravnosti a umožniti jim ukládání úspor, jichž může pak použito býti na vyučení v nějakém řemesle, ku vzdělání atd. — Na mladistvé dělníky a dělnice vztahuje se „haléřová spořitelna a spořitelni spolek mladistvých dělníků a dělnic závodu koželuzského firmy Cornelius Heyl ve Wormen“. Tyž přijímá vklady již od 5 fenyků. Účelem jest dle stanov odváděti mladé pracovníky od lehkomyšlných a zbytečných výdání. Krásně praví stanovvy: „Úspory ze zdravých a šťastných dnů služtež v případech nemoci nebo neštěstí k odvrácení nouze, služtež k zakládání rodinných krbů, k nabývání menší držby, u žen k pořízením výbav, u mužů k podpoře po čas vojenské služby. . .“ Členství jest u dělníků a dělnic do 23 let polonuceným. Úrok z vkladů činí 5 procent. Koncem r. 1900 činilo jmění spolku 67 552 marek — Podobná instituce existuje i v továrně na čokoládu firmy Rusa-Suchard a spol. v Lörrachu (Badensko). Zde musí býti členy takového ústavu všickni dělníci ve stáří do 21 let. Podnik sráží členům 10% z výdělku, úspory vydávají se jen na pořízení výbav, má-li člen platiti odměnu za vyučení, při nastoupení služby vojenské atd. — Zpráva Mölleroва zaznamenává ještě případ „nucené spořitelny“ v továrně na mosaiiku firmu Villeroy & Boch v Mettlachu. Povinností členská vztahuje se zde ku všem pracovním silám od 17 do 25 let, srážka z platu činí 5 procent; do 25 let vyplácí se úspory jen tenkrát, když si člen založí rodinný krb nebo samostatný závod. Během vojenské služby vyplácí se jen čestina úspor za rok. Ač spořitelna tato jest ještě velice mladým ústavem (2 léta), nastřádala do 1. ledna 1900 více než 71,000 marek, t. j. přes 44 marek na osobu.

Mor v Berlíně. V izolčním baráku při nemocnici v Berlíně zemřel minulý týden morem mladý lékař vídeňský dr. M. Sachs, jenž se při tamním ústavu pro infekční nemoci po nějaký čas zabýval bakteriologickými pracemi. I ošetřovatel jeho Margraf se rozstolal. Příslušné úřady učinily rozsáhlé opatření, aby se epidemie dále nerozšířila.

Pro domácnost. Špinavé límce kabátů lze následovně vyčistiti: límec se napřed vodou dobře provlhčí, pak prárskem uhlíčitánu ammoniáku posype se tak dlouho kartáče, až se hustá pěna objeví. Po několika minutách se pěna vlažnou vodou odstraní a límec měkkým hadříkem osuší. Podobně možno černé plstěné klobouky čistiti.

Zlepšené dojení. Čes. Listy Hosp. přinesly zprávu o tom, že se dánskému zvěrolékaři Hegelundovi podařilo zvláštním způsobem dojení docíliti nejen větší množství mléka, ale i mléko na tuky bohatší. Tyž zjistil, že navlhlčování struků před dojením tyto poškozuje, jakož i že tahání za struky při dojení obvyklé, pak dojení napjatým palcem má na dojivost nepříznivý vliv. Dle způsobu Hegelundova nedojí se krávy hned po krmení, by se předešlo znečišťování mléka. Před dojením se vemeno suše otře, načež první krůpěje mléka, jež jsou vždy znečištěné, vyfukují se proutě na zemi a teprv ostatní mléko do nádoby. Dojení pak provádí se tím způsobem, že oba pravé struky palcem a ukazováčkem pod samým vemem pevně se obemknou a stisknou, načež ostatní prsty jeden po druhém připojují. Po vydojení pravých čtvrtí vemeno následuje vydojení levých. Na to rozerveny prsty ústí pravých struků se obejme a stisknutím mléko z nich vytlačí, což se třikráte opakuje, a pak totéž na levých strukách. Límec na to uchopí rukou struk, pevně tyž obejme a třikrát silně do výše narazí — jako činí nejlepší tele — a po trojím nárazu

opět se mléko nadojí. To s každým strukem opakuje se po dvakráte. Následuje dodatečné dojení, jež záleží v načekání, tření a válení nejprve obou předních, potom zadních čtvrtí, jež společně provádíme, načež nahromaděné mléko se opět vytlačí. Popsaným způsobem možno při každém dojení nadojiti o čtvrt litru více a právě dodatečně vydojené mléko obsahuje průměrně 10 procent tuků. Litr takového mléka obsahuje tolik tuku jako 2 1/2 litru mléka obyčejného a 1/2 litru mléka dle Hegelundových pokusů nadojeného odpovídají 2 litrům mléka obyčejného. Jaký to v mlékařství zisk, netřeba ani vytýkati. Stát, mající na př. 10 milionů dojnic, získal by denně 20 milionů litrů mléka. K tomu třeba ještě dodat, že tímto způsobem dojení netrpí zdraví dobytčat a také spotřeba krmení že není větší. Dovedný dojič provede vydojení během minuty.

Škodu na bramborách kroupami způsobenou lze zmírniti. Potlučené lodyhy bramborové třeba nadzvednouti a hlínu k nim přihnouti. Potom se brambory znovu okopčí a pole se v krátkosti roz-zelená.

Petice proti zdražování potravin. podaná posl. dr. Cyrilem Stojanem poslanecké sněmovně dne 27. května 1903. „Vysoká poslanecká sněmovno ve Vídni! Podepsaní zástupci křesť. dělnictva, sdruženého ve Všeodborovém svazu pro království České, žádají zdvořile, aby při rozpočtové debatě o celních úmluvách s královstvím uherským a s jinými státy nebyl vysokou poslaneckou sněmovnou podporován vládní návrh na nepoměrné zvýšení celního tarifu při dovozu krmného dobytka, omastku, mouky a vůbec potravin, nýbrž dle možnosti na nižší sazbu zredukován. Petici svou motivují podepsaní zástupci křesťanského dělnictva těmito důvody: 1) Povinností právního státu jest, aby hájil sice zájmy všech vrstev obyvatelstva, ale aby zejména ujmál se práv těch vrstev, které pochybným systémem výrobním upadly do hmotné bídý. Jsou to vrstvy dělnické, které liberálním výrobním systémem již po celá desetiletí byly ochuzovány a do nynější hmotné bídý uvrženy. Hmotná tato bída jeví se patrně tím, že dělník při nejlepším pili nemůže ani vydělati tolik, aby za stávající drahoty potravin uživil sebe i rodinu svou. Zvýší-li se projektovaným celním tarifem ceny potravin, bude dělnictvo vydáno na pospas hladu, ježto nelze doufati, že při zvýšených cenách zvýší se též mzda. 2) Právní stát nemá chrániti pouze obyvatelstvo před hladomorem, nýbrž má též podporovati blahobyt, aby si každý pracovník mohl něco zaspořiti pro dobu nezaměstnanosti a pro dobu stáří. Rozvoj blahobytu podporuje se spravedlivým rozdělením daní a státních břemen. Nynější berniční systém však vyhledává hlavní zdroj státních příjmů v nepřímých daních, čímž hlavní tíha státních břemen bývá uměle svalována s beder tříd zámožných na široké třídy občanstva chudého, což nemůže přispívati ani ku získání blahobytu ani ku spokojenosti tohoto občanstva. Vyžaduje tedy již vlastní zájem státní správy, aby nebyl chudín zdražován chléb a tím buzena v ní nespokojenost. V uvážení těchto důvodů neručí vysoká poslanecká sněmovno zvyšovati c. k. vládu navržených nepoměrně vysoký celní tarif na krmný dobytek, omastek, mouku a vůbec jiné potraviny. Představenstvo Všeod. sdružení křesť. dělnictva v Hradci Kr.

Převrat na trůnu v Srbsku. Král srbský Alexander a královna Draga zavražděni byli v Bělehradě v noci na 11. červen. Spolu zavražděni královnin bratr Lunévica, dvě sestry královniny, generální pobočník králův a šest členů královské osobní stráže. To jest dílem vojenské revoluce. Vojsko prohlásilo králem prince Petra Karađorděviče.

Velké plakáty o nedělním klidu, v nichž jest dobře vysvětlěn zákon a ponaučení o zdržování se alkoholu, lze dostati úplně zdarma za pouhou náhradu poštovního u J. Poláka, tajemníka Všeodborového sdružení v Hradci Král., Adalbertinum. Veškeré farní úřady, katolické spolky a jich členové, odbočky a skupiny Všeodborového sdružení mohou si jich objednat až 20, pří-padně i více.

(Z a s l á n o).

Přátelé hasičů!

Zavzněl povel. Ohlas jeho pronikl do všech žup a sborů v království Českém, přenesl se na družnou Morávku do milého Slezska, ano i do bratrské Haliče. Horečná touha, býti účastným velikých svátků českého hasičstva, pobízí k činnosti neumdlévající, právě tak jako nadšení, které probouzí v srdci očakávaná návštěva zlaté stověžaté slovenské naší Prahy. Praha! Již pohný zvuk tohoto jména dojemem ne-vyslovitelným plní každou věrnou českou duši. Po-svátné nadšení, úcta a vroucí láska prochvívá jím k té dráhé matičce, jak zve ji všecken český lid.

Zkamenělý symbol naší slávy i našeho utrpení, slunce, odkudž první paprsky nového života po strašlivém úpadku zazářily všemu národu! A sem do tohoto střediska české síly a všeho českého života svoláno je dobrovolné česko-slovenské hasičtvo, aby prokázalo před celým národem význam svůj, prospěch a účelnost svého zřízení.

Nuže tedy, s celou duší, se vši myslí a s nadšením neuvázným oddejme se práci, každý na svém místě, všechny síly napni a pak:

Na shledanou v zlaté naší Praze!

F. Vlach,

zast. dobr. hasič. sboru v Rychmburku.

(Zasláno.)

Pan František Macháček, majitel cementárny a stavebních potřeb ve Dvoře Králové n. L., zdejší chrám Páně ve výměře 235 m² dal vydlážditi dlažkami, ve svém závodu zhotovenými v tak krátké době a nízké ceně, že konám tímto svou povinnost, vzdávaje jemu upřímné díky. Obliba a spokojenost nad dlažbou u lidí jest všeobecná. Mohu s dobrým svědomím závod p. Františka Macháčka vřele doporučiti každému p. faráři, který má svůj chrám Páně dlažbou vyšlapanou a chatrnou opatřený. Ozdobí takto a prachu uchrání celý vnitřek kostela za cenu nepatrnou.

V Hořičkách, dne 16. dubna 1903.

Josef Krihl,
farář.

V PRAZE »OBNOVU«

Lze dostati v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Listárna redakce.

Na různé dotazy. „Naše Listy“ si libují, že jejich protest proti dopisu v „Obnově“ o stanovisku katolíků ku pomníku Husovu byl prý na četných místech Hradecké diecése mile uvítán a docela bylo jim sděleno, že prý vážení kněží této diecése zaslali písemné obžalování vydavatelství „Obnovy“ proti těmto dopisům. „Naše Listy“ nepřijdou nikdy do rozpaků, běželi-li o nějaký „souhlas“ z řad duchovenstva s jejich projevy. Když před rokem otiskly za zaslého „Rozvoje“ daremné útoky na členy hradecké kapitoly a my jsme proti rozšiřování takové nízkosti protestovali, našli se prý hnedle dva docela vážení děkanové z Hradecké diecése, kteří jim projevili souhlas s touto nejapností. Patrně redakce „Našich Listů“ má již podobné projevy souhlasu do zásoby a na skladě a vyrukuje s nimi ještě při jiných příležitostech proti nám.

J. F. v K. V. „Časové Úvahy“ K 2.—

Do Brna. Provolání na sjezd došlo pozdě nveřejní se ptiště.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 6. června 1903. 1 hl. pšenice K 11.00—12.—, žito K 9.20—9.50, ječmene K 7.30—8.24, oves K 5.80—6.20, pšenka K 10.00—12.00, vikev K 10.00—11.00, hrachu K 17.00—20.50, čočky K 00.00—00.00, jahel K 20.—, krup K 20.00—25.00, bramborů K 1.90—2.50, jetelového semene ruského K 116.00—00.00, jetelového semene červen. K 00.00—00.00, máku K 30.00—36.00, lněného semene K 20.00—21.50, 100 kg. žit. otrub K 11.00, pšenič. otrub K 10.00, 1 kg. másla K 2.32—2.48, 1 kg. sádla vepřového K 2.00—0.00, tvarohu k 0.32—0.36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa petržele K 10.00—12.00, jeden hl. cibule K 9.00—11.00, jedna kopa drobné zeleniny K 2.00—3.60, 1 kopa zelí 0.00—0.00 K, 1 pytel mrkve 4.00—6.00, 1 hl. švestek K 0.00—0.00, 1 kopa salátu K 1.00—1.20, 1 kopa celere K 00.00—00.—, 1 hl. jablek 0.00—0.00.

Již se ukončí půlletí, a přece mnozí odběratelé dosud ani doplatky nezaplavili. Prosíme tudíž za okamžité vyrovnání.

Zdvořilá prosba:

Při nákupu noraďte pouze sládkovou kávu. Nýbrž výslovně vždy Katherinerovu — sládkovou kávu Kneippovu šládku a to pouze v pávodních zde srobených balíčcích.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,

c. k. dvorní dodavatelství

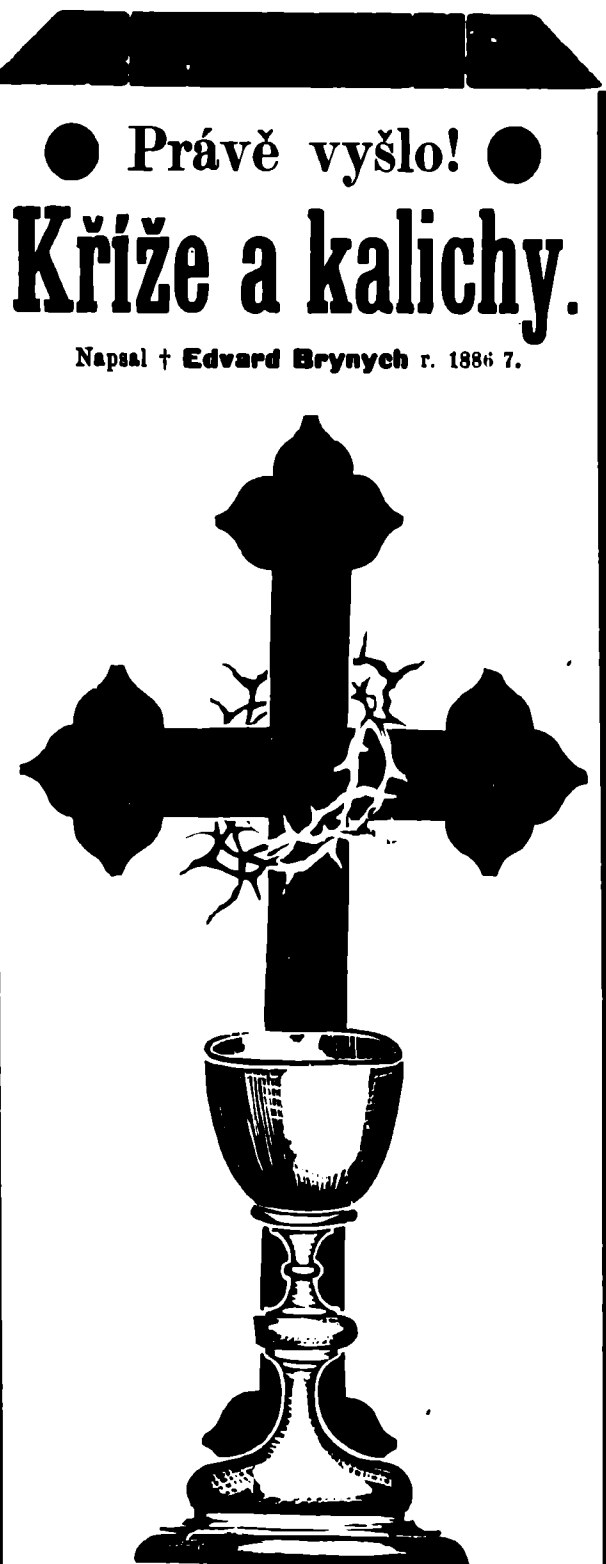
v Jabloném n. Orli. č. 86.

Dílka ku vyřívání a hotovení mešních rouch, počínaje od 24 K, pluvniálů, dalmatik, korouhvi, praporek, církevního prádla atd., pak dle pařížských i tuzemských vzorů spracované kalichy, cíbeře, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného nákupu z doby pařížské výstavy a všelikých novotín v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obaluze.

O realnosti závodu svědčí mnohé tisíce doporučení. — Velké obrázkové ceníky a paramenta k výběru franko.

Adresování vědy došlovné se vyprošuje.

● Právě vyšlo! ●
Kříže a kalichy.

Napsal + Edvard Brynych r. 1886 7.

8°, stran 439. Cena brožov. 2 K.

Lze dostati i vázané v obyčejné vazbě pro knihovny.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Oznamujeme.

Již vyšlo poslední 22. a 23. číslo

Ducha katol. obnovy.

Číslem 23. jest souborné vydání výtečných článků + biskupa Brynychy ukončeno.

— Všechn 23 sešitů —

Lze dosud obdržeti za 4 K franko. Dohromady 722 stran s přehledným rejstříkem. Objednávky vyřídí

Administrace Obnovy.

Sociálně-politické spisy

Rudolfa Vrby:

1. Otázka zemědělská K 2.40
2. Národní sebeochrana K 4.00
3. Vídeňský centralism a český národ K —.60
4. Nationalitäten und Verfassungsentwickelung in Oesterreich K 3.40

U spisovatele veškeré spisy dohromady za sníženou cenu 6 K franko. Adresa: Rad. Vrba, Smíchov č. 1042.

Cementárna

a podnikatelství betonových staveb

Fr. Macháčka

ve Dvoře Králové n. L., Hrankova zahrada, filiálka Jaroměř,

doporučuje za nejlevnější ceny své výrobky uznané výtečné jakostí.

Tašky cementové

patent „Triumph“ na pařížské výstavě první cenou vyznamenané, impregnované jakož i glazurované v různých barvách velmi lehké (1 m² 35 kg.) a nejtrvalejší krytina; latování 36 cm.

Dlaždice cementové

obyčejné velikosti 200×200 a 250×250 mm, dlaždice římské mosaiky vzorkované v překrásných vzorcích slohových na objednávku dle libosti, dlaždice kostkované, zvláště pevné pro chodníky, tovární místnosti, skladiště, vjezdy podléhající neobyčejnému upotřebení v síle 3—5 cm.

Dlažby z pýchovaného betonu.

odborníky spracované pro místnosti tovární a sklepy, překlenování místností, pavlačí, rovných stropů, potoků, reservoirů a beton. práce vůbec.

Roury cementové kulaté i vejčité

od 10 cm. až do 100 cm. s vyčnívajícím falcem a vnitřní patní stýčenou spárou, kladení a těsnění rour obstarám vlastními zručnými dělníky a poskytnu za solidní provedení záruku.

Kanalizace betonové

pro města, továrny, domy, jakož i odpadové reurovody s potřebnými vstupy.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Pro nynější dobu

přátelům doporučujeme následující spisy:

Ovoce Husitismu ● ● ● ● ●

Husitství a protestantství ●

Oslava Husova ● ● ● ● ●

Husitství a svoboda ● ● ●

Všecky tyto spisy vyšly v „Časových Úvahách“.

Prodávají se po 8 haléřích.

Při hromadných objednávkách až 50% slevy.

Jsou to dílka ceny trvalé.

— Nové obšírnější dílo —

„Husité jindy a nyní“

již jest dotištěno.

112 stran. — Cena pouze 24 h. — Při větších objednávkách značná sleva.

Objednávky vyřídí

Administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Litanie

k Nejsv. Srdci Páně

— s nápěvy —

nabízí 100 kusů za 3 K

Biskupská knihtiskárna.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Mala Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
lémi i vsazením.

Veškeré rozpočty, akvizice i odborná
rada bezplatně, bezes vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové
doporučuje P. T. velel. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších
továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

c. a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809
a doporučený Ordinár. listem nejduš. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskárské:
Svíčky oltářní z čistého vosku včelího i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá
a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Víno

přírodní, zkoušené, nejd. bisk. konsistoří
odporučené, dostati lze 1 litr od 35 kr. u

Jos. Kadečky,

rest. v »Adalbertinu« v Hradci Králové.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
retízky, prsteny, náramky, ohlady
a j. v nejmódnějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Důvěry hodným zásluhy na výběr též i na splátky
bez svýčtení cen. — Založeno r. 1843.

Založeno r. 1850.

Velectnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Ohrudimí

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlacené a stříbrené, což se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zálohou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj může se vykázat četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, reliquiářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů,
táčků na křesť, svíců, paciálků, schránek na Nejsvět-
ější, patenek atd. co nejvíce.

Rychloprací stroj

za zl. 13.50 s 2 letou zárukou, který vy-
pere za 3 hodiny 100 kusů prádla, nabízí

K. V. SKUHERSKÝ,

velkozávod truhlářský

v Hradci Král. proti hotelu Merkur
číslo 303.

Odborný velkozávod pro malbu
chrámových oken.
Umělecký ústav pro malbu na skle.
B. Škarda, Brno.
Okna chrámová každé-
ho slohu a provedení
se zaručením práce nej-
modernějším poža-
dákům vyhovující.
7krát prvními cenami
vyznamenán.
Cenníky zdarma.

Kostelní
náčiní.
vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.
Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbí.
Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

PATRIA
ZAKONNĚ
CHRÁNĚNO.
PATRIA
A. Patrná a syn
v Jaroměřích.

jest nejlepší dýmka
nové doby.

Čistě, příjemně,
lékařsky doporučené
kouření.

Ladný tvar,
levná cena.

K dostání
ve všech obchodech
s dýmkami
v Rakousko-Uhersku.
První česká továrna
dýmek

Založeno 1842.

Cenníky zdarma a franko.

Sklad u firmy: Karel Skrovní v Hradci
Králové — Václav Vodička v Ohrudimí a
F. L. Prokop v Ohrudimí.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zašle na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledušto-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez svýčtení cen!

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecési královéhradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°

v plochých arších při odběru nejmeně 50 kusů franko
za 20 K, 100 kusů za 40 K

cena knihkupecká
brožovaný 42 h
vázaný v polopletné 58 h
vázaný v celopletné 68 h
vázaný v celopletné se zlaceným křížkem . . . 74 h
Oltář, vydání na velinovém papíře vázaný celý
v kůži se zlaceným křížkem a ořezkou . . K 1.80

Biskupská knihtiskárna.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čer. u.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kterýchto případech též se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Šule — víno — Praha

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrové (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Na výstavách v Praze a ve Vyškově vyznamenán

KOSA Dobry Hospodář

je nejlepší kosou v Rakousku. Za
každý kus se ručí, a přijme se
výměnou zpět. Na každých ode-
braných 10 kusů 1 kosu zdarma.
Objednávky vyřizují se proti dobírce.

Ceny a rozměry:

Délka cm. 65 70 75 80 85 90 95 100 105 110

Pološíroké K 2-12 2-16 2-20 2-26 2-32 2-40 2-52 2-68 2-80 3-—

Široké K 2-26 2-34 2-42 2-52 2-64 2-76 2-86 3-— 3-16 3-32

Obtírné ceníky a popisy zasílá zdarma a franko

České saskatelství hospodářských potřeb

„Dobry Hospodář“

v Hranicích (Morava).

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílneho, lněného, vlněného, bavlněného a damašk.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZAJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodává všechny druby, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

SLAVIA,

vzájemně pojišťovací banka
v Praze.

Sazby a podmínky vynikají osvobo-
zenými výhodami a liberálností.

Všechny zisk náleží členům, neboť
Slavia jest ústavem vzájemným.

Pozoruhodny jsou zvlášť sazby:

Ia.) 1 pro případ úmrtí,
IIa.) 4 pro případ úmrtí a dožití,
Ia.) 4 a Ia.) 5 na věno dítkám,
IIg.) na výsledky množné,
Ia.) 6 a IIa.) 6 se 4% stoupajícím
zúrokováním.
Ib.) na pojištění pensí.

V posledních letech vyplácela se
10% dividendy.

Reservy a fondy K 24,189,840-65
Dosavadní výplaty K 70,232,873-58

Vysvětlení a sazby zdarma zašle

Generální ředitelstvo banky Slavia

v Praze, Havlíčkovo náměstí,

a generální zastupitelství v Brně, ve Vídni,
v Lublani, Lvově a Záhřebě.

0 místo hospodyně

na faru prosí dívka z lepší rodiny, osamělá, obou
zemařských řečí mocná, která je nyní prozatím
na podobném místě. Nároky mírné.
Nabídky vyprošují se do adm. t. l. pod zn. A. P.

Poděkování.

Všem, kteří našeho milovaného strýčka, důstojného pana

~ JOSEFA BARVÍŘE, ~

biskupského notáře a faráře v Morašicích,

ke hrobu doprovodili, jmenovitě vysoce důst. pánu **Tomáši Střebškému**, čest. kanovníku a bisk.
vikáři v Mikulovicích, veledůst. pánu **Aloisu Broulovi**, prvoděkanu v Heřmanově Městci, za krásnou
pohřební řeč, a všemu v tak četném počtu shromážděnému veledůstojnému **duchovenstvu**, velectě-
nému **úřednictvu** J. Jasnosti knížete Ferdinanda Kinského z Heřmanova Městce a okolí, slavným
obecním zastupitelstvům přířazených obcí kollatury Morašické, zvlášť velectěnému pánu
J. Roztočilovi, starostovi Morašickému, za vzorné vedení průvodu, slavnému **sboru pěveo-
kému a hudebnímu** v Morašicích s velectěným p. ředitelem choru **V. Waltrem**, řidícím
učitelem v Morašicích v čele, za krásné sbory pohřební, všem **spolkům hasičským, hospo-
dářským** atd. kollatury Morašické, velectěným pánům **bratřím Schiokům**, nájemcům
dvorů Morašického a Stolanského, **všem dároům** tak četných **věnoů**, velectěnému pánu
Günzlovi z Heřmanova Městce za krásné vypravení pohřbu, jakož i **všem zbožným osad-
níkům** kollatury Morašické a okolí vzdávám tímto jménem příbuzenstva a jménem svým

srdečné „Zaplať Pán Bůh!“

Na Opočně, 1. června 1903.

František Barvíř,
kooperátor.

Jana Leopolda Haye,

biskupa královéhradeckého,

Zpráva o visitaci far kraje Časlavského,

již roku 1788 k rozkazu císaře Josefa II. vykonal.

Podává Dr. Václav Řezníček.

(Pokračování.)

9. Žďelec. Panství Střítež. *Kněž.* Farář Leopold Funkner jest jedním z dobrých duchovních správci tohoto vikariátního okresu. Jeho mravy jsou bez úhony, kněžská vážnost jest v jeho tváři vyznačena, slušnost jest v celém jeho chování. Ze všeho, co vždycky skromně mluví, vyznačuje více zdravý lidský rozum, než-li věda. Jeho farníci ctí jej jako pastýře, kterýž se o jejich poučení, mravy a o jejich duchovní blaho upřímně stará.

Přifařené obce. Žďelec, farní ves, zde každou neděli a svátek řádné bohoslužby se konají. *Střítež, Schützendorf, Hilbersdorf,* vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Dobrodín a Měštn,* vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu. *Pásov,* vesnice $1\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu. *Philippendorf,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Malá Věžnička,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Waldhof,* vesnice dobré 2 hodiny od farního chrámu.

Komendatní a filiální kostely. Střítež má kapli, v níž se však jenom jednou do roka řádné bohoslužby konají.

Školy. Žďelecká škola je bídna, těsná a málo navštěvovaná. Škola ve Stříteži jest bídna a nezasluhuje ani jména školy. V Dobrodíně a Měštně jsou rovněž školy, obě však nezasluhují ani zmínky. Také Malá Věžnička má bídnu školu.

Obyvatelstvo. Žďelec 335 katolíků; Střítež, Schützendorf a Hilbersdorf 807 katolíků; Dobrodín a Měštn 499 katolíků; Pásov 156 katolíků; Philippendorf 63 katolíků; Malá Věžnička 194 katolíků; Waldhof 43 katolíků. Dohromady 2097 katolíků.

10. Šlapánov. Panství Střítež. *Kněž.* Farář František Michel, jest dobrý starý muž, proti němuž nedošla stížnost žádná. Náleží ve třídě obyčejných vesnických kněží, kteří málo vědí, a tak dle své možnosti farní úřad zastávají, u nichž třeba spojit se čistými mravy a vyhledávati pokojné chování. To on má a tak nahraňuje u svých osadníků příklady, co mu na osvěceném vyučování schází.

Jeho kaplan Ignác Gottwald jest nábožný, avšak nanejvýš chudý duchem. Hodí se vkusu tamního, stejně zbožného, avšak neosvěceného lidu.

Přifařené osady. Šlapánov, farní ves, kde se každou neděli a každý svátek řádné bohoslužby konají. Čachotín, Pfaffendorf, Smilov, Horní a Dolní Věžnice, vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu. Hochtánov, Květinov, Pozovice, Kamenná, Horní Věžnice, vesnice 1 hodinu od farního chrámu odlehlé. Nové Dvory, vesnice $1\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu.

Školy. Šlapánovská škola nebyla by docela bez významu, kdyby byla pilněji navštěvována, avšak v letě a na podzim je vždycky prázdná. Dolní Věžnice má školu prostřední. Kamenná a Horní Věžnice mají školy, které však v letních měsících nejsou navštěvovány.

Obyvatelstvo. Šlapánov 490 katolíků; Čachotín, Pfaffendorf, Smilov, Horní a Dolní Věžnice 819 katolíků; Hochtánov, Květinov, Pozovice, Kamenná, Horní Věžnice 1237 katolíků; Nové Dvory 237 katolíků. Dohromady 2783 katolíků.

11. Pohled. Panství Pohled. *Kněž.* Administrátor fary Antonín Poltzer, exjesuita a bývalý misionář, jež pan kníže arcibiskup za duchovního rádce a dozorce ve starém klášteře cisterciacek shrnul-mážděným exkarmelitánům a exdominikánům ustanovil, stal se po odstranění cisterciackého probosť, kterýž u bývalých klášterních panen svého řádu byl zpovědníkem a zároveň s jinými dvěma mnichy farní úřad obstarával, správcem fary v Pohledu.

Misionářskému duchu nedůvěřující biskup dle svého způsobu jej zkoušel, jak se muži zkoumají. Vedle osobních rozhovorů, jež s ním o rozličných předmětech měl, vzal na radu zřídka klamající pověst, která úředním osobám jako stín tělu následuje. Bylo mu konání tohoto kněze tím snadněji dokonale vyzvědět, poněvadž celé obce této farní osady k němu se dostavovaly a biskupa prosily se slzíci zrak, aby jim ponechal pastýře, který jest celou jejich útěchou.

„Nikdy“, pravili tito každé přetvářky neschopní lidé, „neměli jsme takového faráře. Teprve od něho naučili jsme se Kristově zákonu, povinnostem našeho svatého náboženství. Ve dne i v noci snaží se naše děti cvičiti. Jeho modlitby, jimiž nás ke slovu Božímu a vyslechnutí farní mše každou neděli a svátek připravuje, jsou ze připadajícího na den ten evangelia vyňaty a jeho kázání jsou tak posilující, že se jich nasytiti nemůžeme.“

Stejně mluvily také zbožné duše, jež se zde na této poušti ke zbožné smrti v modlitbách a pokáních připravují.

Biskup musí býti vůči tomuto dobrému knězi spravedlivým: našel v něm ve vědě spásy dokonale vycvičeného muže, muže, kterýž dle svých zásad zdá se držeti se jádra a nikoliv skořápky náboženství. Všechna jeho kázání jsou vyučováním, směřujícím k srdci a nejsou hříčkou, která se jenom povrhu dotýká. Horlí pro spravedlivost a mravnost a již se mu podařilo, zde velice obvyklé noční schůzky obou pohlaví přesvědčením vymýtit.

Jeho přehnanou přísnost ve zpovědnici, jež zde a onde jistou pozornost způsobila, biskup ve své instrukci v odstavci Pohled uznal za dobré zmírniti.

Jeho kaplani chovají se dle příkladu svého faráře.

Přifařené obce. Pohled, sídlo faráře, kde se na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby konají. *Dlouhá Ves a Jilemník,* vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálené. *Žďrec,* vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu. Sem patří ještě dva domy z *Chrasti* (kterážto ves ostatkem přifařena jest do Krupé), jež mají do Pohledu dobré dvě hodiny cesty. *Siebertanny* (Říčky) a 2 domy z *Krátké Vsi*, která ostatkem do Bělé náleží, jsou od Pohledu vzdáleny $\frac{1}{2}$ hodiny. *Macourov,* vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu vzdálená. *Bartošov, Schützendorf, Stříbrné Hory a Utín,* vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od fary vzdálené. *Cibotín,* vesnice $1\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu vzdálená.

Komendatní a filiální kostely. Nedaleko od Pohledu jest kaple sv. Anny, v níž se lid častěji shromažďuje, kde však jenom jednou za rok řádné bohoslužby se konají. *Dlouhá Ves* má filiální kostel, v němž se každou třetí neděli a o velkých svátcích řádné bohoslužby odávají. *Schützendorf* má veřejnou kapli, v níž se však jenom o velkých svátcích řádná bohoslužba koná.

Školy. Škola v Pohledu jest zcela nová a dá se od ní nejdůležitější potřeba pro osvěcení této krajiny doufati.

Obyvatelstvo. Pohled 281 katolíků; Dlouhá Ves a Jilemník 404 katolíků; Žďrec 107 katolíků; Siebertanny (Říčky) 120 katolíků; Macourov 61 katolíků; Bartošov, Schützendorf, Stříbrné Hory a Utín 675 katolíků; Cibotín 143 katolíků, 1 protestant. Dohromady 1791 katolíků a 1 protestant.

Poznámky. V této farnosti nacházejí se tři vesnice, jež veskrze jenom českým jazykem mluví a tudíž na farním vyučování, jež se veskrze německy odvíjí, žádného podílu mít nemohou. Jsou to Stříbrné Hory, Utín a Schützendorf. Místní kaplan v Schützendorfu nebyl by ovšem lhostejným dobrodínem pro těchto 370 opuštěných duší. Biskup však nemůže se za to přimlouvat, poněvadž ani vzdálenost, ani počet duší obvodním pravidlům neodpovídají. Bude je tedy nutno přifařiti k české fari přibylavské.

12. Libice. Panství Libice. *Kněž.* Farář Václav Plodík vyznamenává se dobromyslnou a tichou povahou, jinak však rovná se muži, od něhož jeho osadníci nějakého největšího osvěcení očekávají nemohou. Mravy jeho jsou bez hany, jest nutno, aby on opět zbudoval, co jeho zbudovní, pražskou konsistoří v minulém roce sesazený předchůdce pobořil. Má lásku ke školní mládeži.

Přifařené osady. Libice, farní ves, kde vždycky po tři neděle, čtvrtou a pátou jinde řádné bohoslužby se konají. *Lhotka, Suchá, Stráň* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Dolní a Horní Sokoloves, Štěpánov, Bezděkov, Kladruby, Hranice, Blatnice, Jenkoves, Předboř, Lány, Lhůta, Sloupno,* vesnice, jež jenom $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu jsou vzdálené. *Harilova Lhotka, Dolní a Horní Vesce, Štikov, Spálava, Nehodovka a Barovice,* vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálené. *Slavkov, Modletín, Vrátkov, Hoštětky, Kubatka, Křemenice, Chloumek,* vesnice hodinu od Libice vzdálené. *Polom, Lipka, Dolní a Horní Bradlo a Střítež,* vesnice $1\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu odlehlé. *Hluboká,* ves dobré 2 hodiny od farního chrámu vzdálená.

Komendatní a filiální kostely. V Modletně jest veřejná kaple, v níž každou čtvrtou neděli řádné bohoslužby se konají. V Polomi jest veřejná kaple, v níž se každou čtvrtou neděli řádné bohoslužby odávají.

Školy. Libická škola jest bez obratného učitele, bez duchodů, bez knih, málo navštěvovaná, proto docela beze všeho významu.

Obyvatelstvo. Libice 287 katolíků; Lhotka, Suchá, Stráň 124 katolíků, 11 protestantů; Dolní a Horní Sokoloves, Štěpánov, Bezděkov, Kladruby, Hranice, Blatnice, Jenkoves, Předboř, Lány, Lhůta, Sloupno 882 katolíků, 82 protestantů; Harilova Lhotka, Dolní a Horní Vesce, Štikov, Spálava, Nehodovka a Barovice 270 katolíků; Slavkov, Modletín, Vrátkov, Hoštětky, Kubatka, Křemenice, Chloumek 321 katolíků, 19 protestantů; Polom, Lipka, Dolní a Horní Bradlo, Střítež 274 katolíků, 25 protestantů; Hluboká 34 katolíků, 7 protestantů. Dohromady 2192 katolíků, 144 protestantů.

Poznámky. Zdejším duchovnímu správci, kdyby mu byl i kaplan přidán, nelze svých ve 34 různých místech

bydlících 292 duší vyučováním a ostatními náboženskými pomocnými prostředky postačitelně opatřiti. Přiložená tabulka obsahuje to další, jak by se zde zřízením modlitebnské kaplanky a různým přefaržením mohlo pomoci.

13. Studenec. Panství Studenec. *Kněž.* Administrátor fary Bernard Krines jest způsobný, skromný, milovný hodný muž. Pochopuje a vycituje zásady pravdy, má správné pojmy spojené s dobrým srdcem. Kdyby se nacházel v místě, kde by měl knihy a návod, mohl by se také k důležitým záležitostem potřebovati. Biskup zamýšlí mu svým časem vikariátní dozor na jeden díl těchto německobrodských farností svěřiti.

Přifařené osady. Studenec, farní ves, kde každou druhou neděli řádné bohoslužby se konají. *Nový Studenec, Podmoklany, Rovné, Hudeč a Zálesí,* vesnice pouze $\frac{1}{4}$ hodiny od fary odlehlé. *Oudavý,* vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu vzdálená. *Strážinec,* vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálená.

Komendatní a filiální kostely. V Novém Studenci nachází se veřejná kaple, v níž každou druhou neděli řádné bohoslužby se konají.

Školy. Studenecská škola jest jednou z nejlepších škol vesnických, jenom že je přes léto od chudých selaských dětí málo navštěvovaná.

Obyvatelstvo. Studenec 259 katolíků, 7 protestantů; Nový Studenec, Podmoklany, Rovné, Hudeč a Zálesí 507 katolíků, 13 protestantů; Oudavý 134 katolíků; Strážinec 69 katolíků. Dohromady 969 katolíků, 26 protestantů.

14. Chotěboř. Panství Chotěboř. *Kněž.* Farář Jan Kratochvíle jest ctihodný muž, kterýž na vinici Páně sestarál. Jeho farníci chválí jeho snášlivost a jeho pořádkumilovnost. Nikdo si na něho nestěžoval. Ke slávě mu slouží, že on, vzdor tomu, že v jeho sousedství mnoho protestantů bydlí, své stádo od bludného učení čistým zachoval.

Jeho kaplan Václav Hofbauer, farářův sestřenec, má nejlepší vůli vzdělati se. Avšak schází mu knihy i prostředky, aby si je mohl opatřiti. Kéž by Pán srdce zámožného dobrodince pohnouti ráčil, aby něco na dobré knihy pro chudé kněze doporučil! Prokázal by tím ubohému pokolení lidskému platnou službu. Kterak pak mohou mnozí učitelé lidu svěřeným jim dítkám zrnité poučení poskytovat, když ho sami nemají, a odkud pak mají je bráti, když jim schází na pramenech, z nichž by mělo býti čerpáno?

Přifařené osady. Chotěboř, městečko s farním chrámem, v němž každou neděli a svátek řádné bohoslužby se konají. *Svinná, Dobkov, Zálesí, Raňkov,* vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu vzdálené. *Čachotín, Jahodov, Nemajov a Jilem,* vesnice 1 hodinu od farního chrámu vzdálené.

Komendatní a filiální kostely. V Čachotíně jest veřejná kaple, v níž se čtyřikrát za rok řádné bohoslužby konají.

Obyvatelstvo. Chotěboř 1874 katolíků; Svinná, Dobkov, Zálesí 439 katolíků; Raňkov 122 katolíků; Čachotín, Jahodov, Nemajov a Jilem 453 katolíků. Dohromady 2888 katolíků.

(Pokračování.)

**Pian a pianin
výtečných**
bohatý výběr v cenách nad míru levných u
Marie Benešové
v Praze, Celetná ulice, 12. I. p.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleddůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Nejdůstojnější bisk. konsistofi doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich
v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvláště
trvanlivé zlatění a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přesvědčivá pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, ceny atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
saložen r. 1891.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd., doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Pro důst. farní úřady.

Výkazy dotačních nadací při farním obročí
dostati lze 1 arch za 6 haléřů
v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Pilnáčkov

mýdlo lanolínové

● Jest nejlepší mýdlo toaletní. ●
Čistí a udržuje pleť svěží a jemnou. — Jest naprosto ne-
utrálit. — Jest nejlepším toaletním mýdlem, které i těm
nejpřísnějším požadavkům úplně vyhoví.
Vyrábí již od r. 1897 výhradně
JOSEF PILNÁČEK, c. a k. dvorní dodavatel
— v Hradci Králové. —

Navštivenky
všech druhů
nabízí
Biskupská
knihtiskárna.

Lidový nápoj. Zázvorové pivo.

půl litr piva
zázvorového připravíte
jen za 5 haléřů
pomocí nových šumivých bonbonů firmy
A. MARŠNER, Kr. Vinohrady.
Vždy k dostání, hlavně ve skladě Praha, Ferdi-
nandova tř. 36.

Boj proti alkoholu!

Pijte šumivé bonbony!

Prospěšno zdraví a kapse!

NOVOTINY tu- i cizozemské pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro vele-
důst. duchovenstvo a sukna ku chrámovým účelům doporučuje
v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny
Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.
Vzorky se na požádání zašlou.

Robert Šamburek,
Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro velectené P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

OBNOVA

Číslo 25.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 19. června 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Národe Cyrillo-Methodějský!

Zveme syny a dcery Tvé, odkazu našich ss. apoštolů věrné, na sjezd katolický v Brně, který bude dne 26., 27. a 28. července 1903.

Všem zajisté v dobré paměti ještě bude první náš sjezd brněnský, před devíti lety konaný.

S radostí vzpomínáme všichni na ohromné účastenství věrných katolíků, kteří tehda nedbajíce překážek sjezdu strojených uposlechli přání sv. Otce Lva XIII., projeveného v encyklice ze dne 3. března r. 1891, a sešli se za přítomnosti nejdůstojnějších biskupův, aby mysl a srdce své povznegli, vědomí své náboženské osvěžili a lásku k Bohu a vlasti oživil; aby osvědčili nezlomnou věrnost a oddanost svou k náměstku Petrovu, papeži Lvu XIII., aby v bratrské shodě poučili a poradili se o zájmech národních a hospodářských na povznesení blahobytu pospolitého.

Všichni vzpomínáme skvělého prvního sjezdu ve vlastech našich, nadšení všeobecného a horlivosti, s jakou schůze jak slavnostní tak odborové byly sledovány. Vzpomínáme i poučení a dojmů mohutných, které nás i domů provázely k radostnému konání povinností náboženských, národních i pospolitých.

Byť se i nebyla splnila všechna přání na prvním sjezdě pronesená, přece byl úspěch jeho v mnohém ohledu požehnaný.

Důkazem toho je celá řada sjezdů podobných, jež od té doby s nemenším úspěchem konaly se v Příbrami, v Táboře, v Hradci Králové, v Praze, v Turnově, v Kroměříži a loni opět v Králově Hradci. Důkazem toho je zvýšené uvědomění náboženské proti světem se šířící lhostejnosti, důraznější odpor lidu našeho křesťanského proti podvrtným proudům všeho druhu, důkazem toho dětinná láska i úct. k posvátné hlavě všeho křesťanstva, Lvu XIII., jakáž se jevila o četných slavnostech jubilejních i velkolepou poutí do Říma r. 1900. Důkazem toho jsou i mnohé spolky a družstva, na základech křesťanských založená a utěšeně zkvétající; hlavně také prohloubení a složitější úcty k našim ss. apoštolům Cyrillu a Methoději a k dědictví jejich posvátnému, které i nadále musí zůstat základem a pokladem naším nejceennějším, o který se nijak a nikým nedáme oloupiti.

Ký div, že úspěchy tyto volají po svém obnovení, utvrzení a doplnění novým, druhým to sjezdem v královském hlavním městě Brně, k němuž se právě chystáme.

Za léta rušného života náboženského, národního i pospolitého mnohé útvary a poměry se změnily a také v neprospěch náš obrátily.

Mohutnění náboženského vědomí ještě zvýšilo urputný boj proti církvi katolické, proti níž jako jediné pevné skále křesťanského řádu světového jako vždy jindy všechno v jeden šik se pojí a zbrojí, co nechce znáti nad sebou autority božské a tím méně lidské.

Protivy mezi společenskými stavy a třídami se přiosťřily a zápas mezi nimi ještě více se roznítil. Podobně i národní úspěchy, jež po právu a spravedlnosti vlastní silou a tuhým bojem byly dobyty, dráždí nepřátele k nebývalé posud nevráživosti. Dědictví ss. Cyrilla a Methoděje, víra i národnost naše, potřebuje obrany vždy úsilovnější, poznání vždy hlubšího, lásky vždy horoucnější; nám Moravanům pak připadá úloha, prvními státi v řadě jeho obráncův a pěstitelů.

Toť i celý účel a program katolického sjezdu druhého, k němuž věrné katolíky všech vlastí našich aktivně zveme. Jsou to zájmy společné všem Čechům dobré vůle, kterým církev a vlast ještě něco znamenají.

Sjezd náš nebude sjezdem strany a nebude se vůbec zabývatí otázkami politickými, vyhne se veškeré neplodné polemice a bude se obíratí veskrze vážnou prací pozitivní, jak nejlépe bylo by prospěti milovanému národu našemu v mravních i hmotných potřebách a zájmech jeho.

Proto přijďte všichni, jakéhokoli stavu a povolání, kdo hlásíte se k heslu:

„Dědictví Otců zachovej nám, Pane!“

V Brně, v červnu 1903.

Ústřední výbor přípravný:

Dr. Josef Koudela,

říšský a zemský poslanec, advokát v Brně,
předseda.

Dr. Josef Pospíšil,

sídelní kanovník a zemský poslanec v Brně.

Fr. Sal. Bařina,

zemský praclat a opat na St. Brně.

(Následuje ještě 49 podpisů.)

Slušný dotaz věnovaný „Času“ a listům spřízněným.

(3) Akademičtí pánové!

Není to právě velikou ctí pro Vás, že místo povědění plné, zaručené pravdy v otázce Husově zdůrazňujete soustavně pokřik ulice a jít se vláci dáváte. Co bylo na Husovi katolického, to soustavně pomíjíte, pohrdajíce bezohledně mnohými články víry, jimž Hus věřil. V čem Hus zaujímá příkré stanovisko proti Vaším moderním ideím, to soustavně mlčením přecházíte také; to vše má být obmyslným manévrem, aby Vás méně uvědomělé davy pokládaly za nejlepší dědice Husových ideí. Vy se o poznání historického Husa nestaráte, za to my můžeme říci, že právě mužové smýšlení katolického v otázce husovské odkryli a pověděli pravdy nejvíc. Jmenujeme jen Tomka, Borového, Lenze, Helferta, Kalouska. Vy jste, pánové, dosud nic podstatného z jejich úvah nevyvrátili, ale přes to jest Vám milejší básnické dobrodružství než zaručené pravdy historické. Jestliže klidně srovnáte učení Husovo s naším a pak se zásadami svými, musíte sami říci, že katolická církev má daleko víc zásad s Husem společných než Vy; tedy že by vzhledem k Husovu učení mohla spíše reklamovati Husa pro sebe než strana Vaše — kdyby měla tak široké svědomí jako její protivníci. My katolíci však přes všechno kaceřování zcela správně dovedeme rozeznávat mezi pravdou a bludem. Za nic nás nepřinutíte, abychom pro některé dobré vlastnosti mistra Husi nepoctivě zatajovali také jeho neprospěšné ukvapenosti.

Vy jste nepřátelskou agitací zfanatisovali méně učený lid tolik, že se ulici hned vylučuje z národní společnosti takový člověk, který

statečně a podle nejlepší pravdy prohlásí, že Hus učil také bludům; Vaše činnost nepřináší uvědomění, ale rozešťování chudých duchem. Půjde-li to tak dále, zfanatisujete své přívržence tak, že v skutku v jejich středu nikdo nemá v nynějším vědeckém a svobodomyšlném věku promluvit o Husovi pravdu; ulice každého zakřikne.

Ač se neostýcháme plnou pravdu o Husovi povědět, ač uznáváme, že za doby Husovy panovaly v církvi zlořády, přec nás nazýváte farizeji, přec nás pokládáte za falšovatele historie; komu název farizeů náleží spíš? Novohusitům, kteří články Husovy zamítají, mnoho z historie zamlouví nebo nám, kteří chválíme na Husovi jen to, co skutečně chvály zasluhuje?

Při tom všem prozradili jste až překvapující vědecké mezery v otázce husovské již tím, že se žádný z Vás a Vašich přátel nepostavil proti směšným lžem pamfletu Pogiova, ač tolik rádi všechno kritizujete. Inu, pamflet onen uvedla na knižní trh v Čechách strana evangelická, byly tam drzé pomluvy proti katolíkům a proto vše musilo být — pravé. Teprve katolíci musili odkliditi tuto ostudu české vědy. A Vaši přátelé místo kajcnosti nás stíhají dále.

Pánové, v Čase jste uveřejnili nyní tuto nepravdu: „Dru. Řezníčkovi podařil se plán jeho, aby klerikalism zanjel k Husovým slavnostem stanovisko chytrosti. Ne stanovisko pravdy, zásady katolické, nýbrž stanovisko, které praví: Smýšlejte si o Husovi, jak smýšlejte, nechte slavnostem volný průchod a kde možná, hleďte je dostati do svých rukou.“ Prý se nám to se slavností na Staroměstském náměstí již podařilo; bude mluvit Dr. Grégr, spolupracovník Alfonse Štastného. Podobných šlágrů už jsme slyšeli dost, proto třeba aspoň nyní se ozvatí.

1. Kde převládá stanovisko chytrosti, v

pastorů nebo u nás? Kdybychom některé historické osoby tak lstivě a s přetvářkou zneužívali proti církvi evangelické, jako to činí pastoři proti nám, nazvali byste to nejhorším klerikalismem. 2. Obvinění, že by chtěla dostati katolická strana oslavu Husa do svých rukou, musíte, pánové, teprve dokázati. Dr. Grégr jest nám zrovna tak cizí jako Vy; a to byste přece měli vědět, že Alfons Štastný, který psal pamflet proti Božství Ježíšovu, žádným katolíkem není. — Ale Vás, pánové, velice mrzí, že snad přednáška Grégrova nebude přece tak strannická jako řeč některého pastora. Vždyť se odvažujete házet klacky pod nohy i universitním profesorům, jestliže se tito odváží povědět kus historické pravdy.

Když již nám tedy vytýkáte pokrytectví, zodpovězte laskavě několik dotazů. Neuvádíme je pro nějaké dráždění; chce-li kdo Husa slavit, my mu nebráníme a nikdy také nemáme podceňovat jeho dobré vlastnosti; ale v zájmu vlastní cti vystupujeme s otevřeným hledím.

1. Hus praví, že každý člověk v smrtelném hříchu postavený vše, čeho na světě užívá, krade; bere bez vůle Boží i zdraví, světlo, dešť. Všecko, co hříšník má, drží proti právu a spravedlnosti.

Jest tedy převráceností, jestliže se obyčejné krádeže trestají, ale krádeže následkem hříchu smrtelného spáchané nikoli. Co platí o majetku, to se vztahuje také na důstojnosti občanské. Žádný hodnostář nemá práva užívati úřední moci, nalezá-li se v hříchu smrtelném. — Dokažte nám, pánové, že Hus tak pochmurnou a zcela neroumnou zásadu nehlásal. Víte, kam by vedly praktické důsledky takových nauk? Dr. Kalousek se vyjádřil: „ThDr. Antonín Lenz dokázal, že ve spisech Husových nacházejí se některé částky filosofie Wiclefovy, které jsou v odporu s křesťanskou naukou o Bohu, o světě a řádě v něm, a které ve svých důsledcích nesrovnaly by se vůbec

ne žádným pořádkem v církvi ani v občanské společnosti." Popřete to, můžete-li, a pak teprve hlásejte, že byl Hus odsouzen pro pravdu.

II. *Kdokoliv se dopustí smrtelného hříchu, všemi dalšími skutky hřeší, ať bdí ať spí.* Dobrý skutek, konáme-li jej ve stavu hříšném, nám neprospívá, *ale dokonce škodí.* „Vědomo jest, že modlitba učiněná nehodně, jakožto ve smrtelném hříše, netoliko není užitečná, *ale jest škodlivá (1).* Lid hříšný čině skutek, jenž v sobě jest dobrý, hřeších přidává a *tím více hřeší.* — Řete, zda takto Hus neučil; a jestliže víte, že tak učil, povězte, zda takové nepravdy mohli a mohou rozumní lidé schvalovat. Pak teprv se hněvejte na církev, že chtěla a chce zničit v Husovi věčnou pravdu.

III. Hus se odvážil tvrditi, že *bylo papežství založeno teprve za císaře Konstantina (r. 301)*, ač se mohl dokonale přesvědčiti aspoň ze spisů svatých otcův, na které se často odvolává, že jest to nepravdou; často opakoval nepravdivou báňorku o papežce „Agnes“, ačkoli báňorka ta byla až příliš nešikovně nepříteli papežství vymyšlena. Dokažte nám tedy, že i tato mínění Husova jsou pravdivá a pak teprv můžete tvrditi, že nezaujímáme v otázce husovské „stanovisko pravdy“.

IV. Trusíte stále lesklé fráze o Husově svobodomyšlnosti, ale při tom vědecké důkazy chybí! My víme spíše o pravém opaku. Hus přece napsal: „*Kacíři ode všech věrných mají savršení býti; a budě-li napomenuti a neodstúpí, mají i od cizích mocí potlačeni býti.* Tu die výklad na to slovo: od cizích to jest: od laikův i světských, jenž mají tu moc. — Kacířové, kdyby, byvše ponaučení a napominání, od svých bludův vstoupiti nechtěli, *na hrde trestáni býti mají.* — Církev nemá žádného tovaryšství — s kacíři; jestli se jich kdo přidrží, hned bývá nakažen jedem smrtelným, a neobráti-li se duše jeho, i s tělem sahne. — Doktorové svatí mají církev hájiti od dáblův a od kacířův; doktorům těmto zajisté přikazuje Pán, aby bludy kacířské hned na počátku kazili.“ Hus *nařizoval světským pánům, aby nutili mocí nepodajné laiky k sv. přijímání.* Ani moudré námitky jiných nepřivedly Husa k mírnějšímu náhledu. Odpovězte sami, zda se takové zásady aspoň zdaleka dají srovnati se zásadami nynějšího liberalismu; řekněte, zda by byl Hus ke všem naukám náboženským snášelivý. Že Hus žádal nejúplnější svobodu pro sebe, to ještě není důkazem, že by ji byl přál jiným. Vždyť i Luther, který jinověrce spíláním častoval, chtěl míti pro sebe svobodu naprostou; svobodu pro sebe si zjednal i francouzský utlačitel Bonaparte, svobodu pro sebe chtěli i ti čeští pánové, již za doby protestantismu v Čechách lid drželi v tuhé porobě a násilně jej protestantisovali. Když už tedy stále v nejrůznějších variacích provoláváte, že církev v Husovi chtěla upáliti představitele svobodomyšlnosti, dokažte to; jeden věcný důvod musí přece platit víc než tisíc frází —. Zatím toto.

Pánové, již Vás naše redakce vícekrát vybízela, abyste jí na její věcnou obranu proti Vaším útokům dali zase věcnou odpověď. Nestalo se; místo odpovědi jsme dostali vždy zas jen kopanec s jiné strany; a když jsme i takový přepad odrazili, zase jste nás řáli líž

jiného druhu do druhého boku. A tak to jde stále. *Nyní však konečně ládáme děramé buď se odpoví, anebo aspoň sa šetření pravdy. Odpovězte aspoň na ony čtyři otázky, jež Vám předkládáme dnes.* Pravíme předem, že Vás nyní nenecháme jen tak snadno po Vašem obvyklém útoku uskočit do houští, třebaš byste se chtěli chrániti sebe hustší mříží obvyklého slovíčkářství. Kde se jedná o luštění vědecké pravdy, tam fantastické básnění nepatří; zvláště ne do listu — realistického. Hnuší se našienci odrážeti stále lži tak úmyslně, ano nestoudně. Ale přece jest dobře na pranýř je postaviti. My se Vám ovšem nezachováme nijak; k neodůvodněnému podezřívání si vždycky záminku najdete. Ale tolik jisto: jestliže byste byli skutečně tlumočníky většiny naší intelligence, pak by náš národ musil ztratit u cizích vzdělanců respekt na dobro.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 17. června.

(*Dojmy bělehradské královraždy v Praze. — Několik slov jako dodatek k našim dopisům o poměrech Svatováclavské sňoliny.*)

Slavnostní nálada Božitélového svátku byla zde letos zvrácena v poplašný shon, jež pochopitelně vyvolaly před polednem do Prahy došlé zprávy o vyvraždění královské rodiny Obrenovičů. Aby všeobecná zvědavost a horečné napjetí byly poněkud upokojeny, podnikly některé pražské noviny v den Božího Těla vydání mimořádných odpoledníků se zprávami o hrozném krvavém zločinu bělehradském, jež bylo jediným a výhradním předmětem rozprav a úvah v Praze.

V pátek došlé první podrobnosti o události té působily v Praze ledově a mrazivě. Přes to, že králování Obrenovičů v Srbsku netěšilo se ze známých důvodů v národě českém žádnému pochvalnému obdivu, každý o způsobu, kterýmž byli s trůnu a ze světa odstraněni, záduchově mlčel. Noční přepadení královského konaku a bezpříkladné, nějaké „raubandy“ důstojné vyvraždění jejího obyvatelstva podnikla a provedla zástita zákonů a veřejného pořádku, vojsko! Francouzskou revoluci sebrála „luza“ a ta luza postavila zajatou od ní královskou rodinu alespoň před formální soud, kde pověděno, co se proti ní namítá. A zde za noční tmy a ochrany bodáků, jejichž prostí nositelé snad ani netušili, co se pod ochranou jejich děje, dynamitem vytřískali královští důstojníci dvěře královského paláce, královských komnat a po uši ozbrojení velice málo rytířským způsobem rozstříleli — kořistěho krále i jeho bezbrannou ženu.

O tom všem třeba vážně uvažovati, byt české úvahy ničeho na celé záležitosti změnit nemohly! Historie nad ní pronese určitý soud ten, že řekne, jak si král armádu a lid vychoval, takovými je měl! Události bělehradské jsou nepochybným projevem ducha a morálky, jež v Srbsku následkem hospodářství a vládnutí operettních králů Obrenovičů zavládly. Proto může se s jistotou očekávati, že tento

navléknout. Nyní panuje způsob „es ist erreicht“. Obě štetky pěkně lomené vzhůru, třebaš by při tom mnohý švihák vyhlížel jako nebožtík Don Quixote. Všecky možné úpravy vousů se ovšem aspoň u nás dosud nevystřídaly. Zbývá ještě vázání obou protilehlých frňousů do mašličky; z vousů na bradě se posud nepletou rulíky jako v Peraii. Nynější móda „erreicht“ jest jakýmsi náběhem k sčesávání delšího vousu za uši; snad i k tomu při všestranném pokroku dojde. Táboři odbývali pěstování vousů hezky zkráika; a když v Praze uviděli husitského řečáka s krouceným knírem, ušfihli mu jej bez milosti. Dráteníci a Valáškové jsou ovšem až příliš konservativní, tak že vousy vůbec na obličej netrpí; mají aspoň míň starosti s poslušnými dotazy, co kdy paní móda v přičinění kroucení vousů poroučí. Možná, že by mnohá emancipovaná dáma radostí vyškakala, kdyby jí raději vyrostlo na bradě to, co darovala příroda hlavě.

Dřív si každý pochvaloval, když dobře viděl; teď však chce být každý mladíček mermomocí krátkozrakým, je to v módě. Esthetikové sice říkají, že pohled na lidské oko jest nejkrásnější na světě; ale takový studentík prakticky chce dokázat, že se přece Pánu Bohu lidské oko dokonale nepovedlo, protože ho Tvůrce neskrýl pod akelný lesk; proto se musí doplniti, nač Boží příroda zapomněla. Který student nenosí skřípec nikdy, musí jím sevřít nosní kůstku aspoň při návštěvě fotografického atelieru, aby nevyhlížel jen tak po sprostou. Ani to ženské oko není příliš dokonalé, třeba že je nejgenialnější básnické nepřestávající opovzat; patrně to aspoň z toho, že neúprosná móda poroučí i hezkým dívkám zdokonalit krásu zraku učným skřípcem. A jak se krásně vyjímá taková dětská tvářička patnáctiletého studentíka, je-li ozbrojena skřípcem! Hned vyhlíží o deset

zlý konec Obrenovičů jest případně počátkem zlých návštěví, jež srbský národ budou ohrožovati stále, dokud příčiny, náklonnost a možnost k podobným hrozným činům v Srbsku nebudou novým životem a novým vychováním všechných jeho činitelů odstraněny a vyhlazeny.

Rozčilení pak, jež následkem bělehradských zpráv v pátek v Praze panovalo, bylo k večeru stupňováno do nejvyšší krajnosti sděleními došlými z Vídně, že zde byl podniknut účinný výstupek proti císaři a králi Františku Josefovi. Skutek ten obecně a největším rozhořčením odsuzován a s největší netrpělivostí a horečným nepokojem čekáno na ranní sobotní listy.

Ty konstatovaly, že výstup proti našemu staříckému mocnáři byl skutečně ve Vídni podniknut, avšak nějaký vážný význam jeho byl vyvracen uváděním toho, že jej podnikl choromyslný člověk. Byl to dobrodružný žid Jakub Reich. Konstatovali dlužno, že jindy nanejvýš hovorné, nekřesťanskými redaktory psané vídeňské časopisy byly tentokrát ve svých sděleních o tomto nebezpečném výtržníku Jakubu Reichovi a o podrobnostech jeho výstupu, (který byl od nich do agnoskování pachatele pokládán a vídeňskými nekřesťanskými novináři do světa také roztelegrafován jako skutečný zločinný atentát), na každé slovo velice skoupé a že ve příštích dnech o skutku Jakuba Reicha přestaly vůbec psáti.

Jak pražské noviny předpovídají, nebudou prý míti bělehradské události žádných důsledků na poměry ve svém sousedství. O tom dnes nějaká disputace, co se může z události té vyvinouti, jest nepřipustnou. Vyvraždění královské rodiny jest tak pronikavou dějinnou opisodou, že důsledky její bývaly vždy pravidelně nadozírné. Ostatně rozhodující činitelé i v našem státě v záležitosti této stojí na stanovisku docela jinakém, než li někteří redaktori pražských novin a posuzují bělehradský zločin nanejvýš vážně, což pražské časopisy mohly posouditi již z toho, že hned dne 11 t. m. telegraficky povolán byl do Vídně pražský generál podmaršálek Orsini, a ihned odpoledním vlakem tam odjel, což pražským politikům ušlo zajisté jenom proto, poněvadž jim to nikdo netelefonoval z — Vídně.

Mimo to bělehradský zločin má obrovskou svou váhu také v tom, že úvěrní a finanční poměry srbské nemohou tím nabytí žádné obzvláštní důvěry, když nej přednější záruka a zástita státu srbského, jeho armáda otevírá si dynamitem vchod do královského paláce a pak v něm vraždí krále, jemuž přísahala věrnost! Co pak může platiti obchodní úpis cizinci z takového země, když ochránce tamního zákonitého pořádku takto jedná oproti vlastnímu panovníku?

Když se jednalo o změnu na trůně v Bulharsku, tam to provedli nejmírněji řečeno alespoň „lidským způsobem“ a knížete Battenberga docela slušně ze země vyvezli. A nebáli se to učiniti, ač byl Battenberg zpříbuzněn a spřátelen s nejmocnějšími panujícími rody, kdežto ubohý král Alexandr Obrenovič stál ve světě samotinký jako prst!

Máme za to, že historie knihu zlých dějin srbských po této události nesklapla, neboť

semestrů starší a učenější! Kdyby se tak malovaly tváře našich vynikajících mužů z patnáctého století se skřípcem, hned by jejich geniální výraz stoupl před zrakem moderního diváka o padesát procent.

V Anglii bylo za Alžběty módou míti pleš; bezpochyby proto, že angličtí lordové, kteří udávali v módě tón, byli velikými abstinenty. Teď taková móda při stále skrovnějším počtu hospod a pitek nastane asi znovu u nás.

Teď už dámský svět nemiluje oděvů ohnivých, význačných barev; raději si vezmou šaty takové, které jsou zbarveny jednoduše jako silniční prach nebo popel; za to paní chodí ve vestě světlé červené a la kuňka ohnivá, posadí na vlasy strakatý klobouček a nohy proti nachlazení izolují světlými nebo kostkovanými spodky. Dámy začínají nositi límečky, náprsenky, manžety a mašle; za to národ bicyklistů se podle nové módy obejde bez toho všeho. A teď honí dvoukolku v takovém ústroji skoro každý syn Noemův. Perletové knoflíčky překročily z ženského životku na kabát mužský. Kdyby moderní panáček nosil spodky na řemeni, nebo kdyby byl dokonce přepásán starodávným praktickým opakem, co by tu bylo smíchu! Ale když libová, etherická slečinka nosí na sobě široký řemen tak, aby jej každý viděl, to už se „s duchem času“ zcela srovnává.

Nyní móda poroučí nositi tak dlouhé nehty, jaké narostly králeviči Markovi za dlouholetého pobytu v samovazbě. Jinak jest to manýra pro jisté okamžiky dosti praktická; když tak přijde mužíček z hospody o půl noci domů a zavede parlamentní rozhovor s paničkou, není potřebí manželům obližeti se po nějakém hrnci nebo paličce, aby své náhledy zdůraznili; vždyť mají přirozenou bodnou zbraň na každém prstě.

Když si nechávali ševci z pouhé praktické potřeby narůsti na palci nehet jako tamburašské

FEUILLETON.

M ó d a.

II.

Píše J. S. — a.

Paní móda při svých stkvělých triumfech s dosti dobrým výsledkem již působí i na pohlaví mužské. Teď už přešly časy, kdy dědil po dědečkovi soukenný kabát ještě jeho vnuk. Nyní k vůli dokonalému uspokojení světovládné paní by nášinec měl vlastně měniti oblek čtyřikrát do roka. Proto i látky na šaty mužské se vyrábějí z takových etherických pavučinek, že úběl košile zasvítí na loktě již po čtvrtletním užívání moderního kabátku.

Čím víc naškrobený límeček škrtí a řezá, tím je modernější. Perka jsou tím lepší, čím méně jejich tvar odpovídá tvaru nohy. Kdo nezakusil slasti, jaké člověku připravuje pět, šest kuřích ok, jistě neměl moderní botu nikdy na noze. Dřív byly v módě mozoly na rukou, noha se vyvíjela graciesně; podle nové módy musí býti mozoly na ubohých nohou a rukama se nesmí dělat téžkého nic, aby byla bez hrbolečův. Moderní hůl jest buď těžký, neforemný klacek, jaký nosovali loupežníci v českých lesích anebo tenký proutek, s nímž můžeš sice dělati všelicos, jen opřít se o něj není ti dovoleno.

Hodinky se začínají nosit místo s kovovým řetízem se řemenem s přeskou. Pokrok opravdů elegantní; a kdyby ten řemen aspoň chránil hodinky před vypadnutím z kapsy! Ale on šelma silák visí z kapsičky zcela volně, takže ještě víc pomáhá k ztrátě drahého stkvostu.

Úprava vousů má i u nás v Čechách dosti pestré historie. Dřív se nosily obě štetičky vodorovně s tak ostrými špičkami, že se daly do jehly

poměry připouštějí možnost, že případně ještě častěji při nejbližším jejich pokračování páro své v krvi a slzách namočí, čehož však milý bratrský národ a lid chraň dobrý Bůh!

Ze strany svých četných přátel a čtenářů byli jsme mnohokrát vyzváni, abychom v podávání svých zpráv v záležitosti nešťastné „svatováclavské záložny“ pokračovali. Že jsme tak nečinili, toho příčina spočívala jediné v tom, že se naše v listopadu pronášené náhledy v této záležitosti nekryly s míněním pánů, kteří musí dříve všechno omakat, nežli uznají: toto jest mejdlo a toto jest tvaroh. Proto nechali jsme vývoji celé věci docela svobodnou cestu a dnes po půl letě můžeme konstatovati, že jsme se s náhledy svými konečně a šťastně octlí na stanovisku všeobecně sdíleném. Avšak Deliberante Roma Saguntum perit!

Ve svých zprávách o stavu Svatováclavské záložny zastávali jsme trojí v záležitosti té nezbytnou nutnost. Předně nejrozhodněji jsme naléhali na to, aby byla zjištěna pevná číslice aktiv a pasiv padlé záložny. Důtklivě jsme odsuzovali každodenně se měnící vyhlášení těchto číslíc a žádali jsme v záležitosti této jasno. Za druhé přáli jsme si, aby peněžní ústav ponechan byl na té půdě, která jest mu povahou vlastní a aby nebyl hmotný finanční pojem jeho spojován s ideálním pojmem katolického náboženství. Proto za třetí, abychom důvodnost tohoto svého přání opodstatnili a dokázali, žádali jsme, aby uveřejněn byl seznam za stav Svatováclavské záložny ručícího členstva. Ze seznamu toho bylo by bývalo na jisto postaveno, jak poměrně nepatrný počet kněží a rozhodných katolíků půjček ze záložny té užíval a bylo by jasno, jaké vlastně v ní poměry panovaly.

Při tom měli jsme v nejpřednější řadě na zřeteli, aby vkladatelé žádných škod ze své důvěry k záložně této neutrpěli.

Avšak působením některých pražských advokátů došlo k tomu, že na účet a škodu těchto vkladatelů, skoro napořád katolíků, vyjdou z celé afery za jistotu záložny ručící páni členové nejsnáze. Proti takovým směrům, jež podporovalo také několik pánů, kteří měli v tom soukromý ale marný zájem, aby poměry a nesprávné bilance nešťastné záložny nepřišly na jevo, nebylo možno nijak osobně neinteresovanému jednotlivci s pravdou proti fikcím vystupovati, zejména když členstvo „klerikální záložny“ vzato bylo dokonce v ochranu nejliberálnějších českých pražských listů, čehož příčiny zajisté že se ještě na veřejnost dostanou. Členové záložny v listech těch byli líčeni jako ubožáci, ale ožebračení vkladatelé prohlášení byli za škůdce lidstva, když se hlásili o své.

Máme za to, že afera „svatováclavské záložny“ dnes již tak daleko vyzrála, že jest jasno a zřejmo, že jest povahy čistě osobní. Že jsou tím dotčeni někteří kněží, toho sluší ovšem že litovati, ale dnes jest již veřejné mínění v posuzování celé věci střízlivější, nežli bylo před půl rokem. S tím se musí každý nezbytně smířiti.

„trsedlo“, to se jim lidé smáli; teď mají zadost- učinění.

Jedné vyhlášené krásce ve Vídni se vyrazila na tváři černá bradavka. Paní móda hned shromáždila své oddané holčičky kolem sebe a zadelkmovala: „Děti, to je vám krásná škoda, že vy taky takové bradavky nemáte; slušelo by vám to všem tak pěkně, že by si pro každou aspoň o tři léta dřív naivní mládelec přišel.“

Holky zajásaly, lepily si na růžové tvářičky „schönheitsfleky“, kojíce se blahou ale klamnou nadějí, že to přece aspoň trochu pomůže. I takové, které ani při váš samolibosti nikdy nenapadlo, že by její tvář ovanul dech Afrodity, honem se udělala „krásnější“ nalepenou bradavkou a teď teprve poznala, že je taky bezká; vždyť se nyní mohla honositi aspoň jednou vlastností oné vyhlášené krásavice. Kdyby byla ona krásavice odložila sluncečník, aby jí slunéčko mohlo pohodlně posázeti slíčnou tvář pihami, snad by byli musili všichni kšeftařtí vodičkáři „zaručené účinkující“ mastičky i s „kelímky“ na smetl vyházet; snad by si byly pyšně vykračovaly i staré tchyně obdařené pihami tak velikými jako staré „početní grosse“ učených českých panovníků. Ó šabo mámivá, tvé jméno jest móda!

Hrb ještě v módě není, ale kdo ví, co se stane, když i v té zpátečnické Asii se komolí dítkám nohy, ba i hlavy se splošťují, aby bylo dítko krásnější. Že chodí teď mužští s fialovými nosy, to mají na svědomí spíš pivovary než touha po nové módě. I velké, sovi oči dle vzoru řecké krásy si posud lidé spíše připravují labužnickým vstříkováním do hrdla než vstříkováním kosmetických tinktur pod oční víčka. Ale doufejme, že i ty vyjevené oči brzy nabudou daleko větší ceny než zrak normální, a že drogueristé budou tržít za líčidla víc.

Zcela s uspokojením konstatujeme, že v listopadu námi pronášené náhledy nabýly v pozdější době všeobecného uznání, že byly správné. Správnost jejich dovodila tato fakta.

V nedávných dnech ohradily se samy „Katolické Listy“, jejichž stanovisko v této záležitosti bylo z celé řady důvodů choulstivé a nesnadné, proti tomu, aby se do veřejnosti každý den jinačí číslice jako oficiální data nepouštěly a s největší rozhodností toto pochybené jednání odsoudily a ukázkou jeho v ciferném srovnání podaly. Tím přistoupily na naše stanovisko, jež jsme v listopadu propagovali, aby totiž bylo zjednáno trvalé jasno a aby zjištěn byl skutečný rozdíl mezi aktivy a pasivy. Rozdíl ten dodnes však udávají různí činitelé, jak „Katolické Listy“ správně vytkly, každý jinak. V ohledu tom jejich opravou došlo na naše přání a výtky, ovšem že hodně pozdě.

Za druhé jsme neradi viděli, že nikým k tomu nezplnomocnění někteří mladí kněží prohlásili aferu Svatováclavské záložny za věc prý katolického kněžstva, jemuž ji „sanovali“, aniž se dříve vědělo, o co běží, prostě uložili. Bez rozvážení a plánu vydáno bylo sanační heslo a duchovenstvo i katolická věc octlly se následkem toho působením několika osob v poměrech nanejvýš povážlivých. Kdyby se bylo čekalo, až se číslice „ztracených“ peněz zjistí a kdyby se bylo tichou agitací za 25 procent těchto ztrát převzalo od vkladatelů knížek, stálo by se v prosinci tam, kde se stojí dnes a nemusilo dojíti k tomu, k čemu všemu došlo. Avšak již v lednu bylo uznáno, že duchovenstvu veškerému do celé afery nic není.

O tom není pochybnosti, že duchovenstvo jako celek nemusilo býti do povinnosti sanace hnáno, jako o tom není také pochybnosti, že někteří duchovní jistě oběti na uhrazení pře kvapujícího shodku musili přinést a také by byli tak z dobré vůle učinili.

Proto bylo docela včasné a správné, když Jeho Eminence ndp. pan kardinál kníže arcibiskup pražský učinil při jisté příležitosti nedávno prohlášení asi v tom smyslu, že duchovenstvo jako celek nemá příčin s malversacemi ve Svatováclavské záložně několika osobami zaviněnými nějak se stotožňovati a že to, co duchovenstvo k umenšení jejich činů, že činí dobrovolně z křesťanského milosrdenství.

Při tom vzpomínáme podobného případu. Když své dohy padla „žizkovská záložna“, v jejíž správě byli do velké míry engažováni někteří Mladočeši, tu nebožtík dr. Julius Grégr svou obdivuhodnou energií ohromným zmatkům rázně předešel tím způsobem, že tiše dovedl provést koupi knížek celé řady vkladatelů a potom klidně další se rovnalo. Kdyby se byly za upsané kněžstvem peníze k odvrácení konkursu ihned knížky vkladatelů zakoupily, stála dnes celá věc zcela jinak.

Avšak v celé záležitosti panující nejasno zdá se míti své příčiny v nějakém osobním pozadí nebo nedorozumění, neboť jinak líčí se věc ze strany pana probošta dra Karlacha, a jinak ze strany pana faráře dra Vondrušky. To každý vidí tištěné, proto tím nepovídáme něco, co se říci nesmí.

Konečně pak „Právo lidu“ uveřejňuje seznam členů Svatováclavské záložny, jehož

Móda ani konservativní vojáky svými přehnanými požadavky neucetřila; podívejte se na ně, jak i těm kmánům sluší bílé kalhoty a ty placaté tašky pod „teletem.“

I k mé malíckosti paní móda poslala své dvořany, kteří s počátku sladce a pak dokonce zhurta domlouvali: „Pamatuj, že šaty dělají člověka; budeš li stále moderně ulízaný, hned stoupneš v ceně aspoň o šedesát procent. Nemáš-li skřípec, choď aspoň v rukavičkách.“

Ale já jsem jako člověk konservativní kladl dosti tuhý odpor; kdo se chce divit rukavičkám, ať se jde na ně podívat do krámu; já nebudu přece doplňovat rukavičkou to, co mi v hlavě achází. Ostatně to stejné mnohý nosí spíš v ruce než na ruce, jen aby se pochlubil, že má na takovou tretu zlatku, třeba že je za ty myšl kůžičky — dlužen. Naposledy jsem si přece aspoň ty rukavičky koupil; ale jedna se mi někde ztratila, a tak z hněvu nad tím nechávám druhou plesnivět; přikoupím k ní druhou teprve tehdy, až budu předvolán k audienci u německého guvernéra v Kamerunu, poněvadž i nezdvořilý německý protestant vidí rád velikou uhlazenost — u jiných.

Paní módo, královno všech pěti dílů světa, věř, že nejsem člověkem podlézavým. Ale v tomto okamžiku na kolenou tebe, kněžno, prosím, abys se konečně slitovala nad lidmi nerozumnými. Jsou-li děti Adamovy teď tak pošetilé, měj aspoň rozum ty; odpočin si aspoň několik let po tak horlivé práci; zasloužíš si toho. Právě v Paříži, v městě nejchytřejším a nejpokrokovějším, máš trabantů nejvíc; tam je tvůj trůn. Rozpuť aspoň tam svou družinu na čas, a věz, že si mnoho lidí oddychne a že celé řeky slz nad prázdnými peněženkami kanoucí osušíš!

uveřejnění mohlo v listopadu k nemalému uklidnění vkladatelů a k objasnění a urovnání celé věci přispěti. V ohledu tom nebylo zapotřebí takových drahot a tajností, když seznam ten, kde ho potřebovali, měli —

Když se nyní většina vkladatelů s 25% zatím spokojuje, máme za to, že se ostatní již samo klidně vyrovná. Avšak k tomu nebylo zapotřebí tolika času, aby se vkladatelům řekla pravda, že laičtí členové na urovnání svých povinností nechtějí ničím přispěti a nepřispějí. V tom ohledu nebylo jednání správné, když pád záložny odnesou hlavně vkladatelé! Když uvážíme, že v celou věc zasáhla „Zemská banka“, vláda, záložna „Důvěra“ a když na konec ji provádí jenom výbor záložny samotné, máme toho mnoho na jazyku, co bychom k tomu pověděti mohli. Poněvadž však jsme v celé věci bez ingerence, musíme zachovati stanovisko pouhého nestranného, objektivního diváka, který ze stanoviska oprávněnosti ke sledování veřejných záležitostí musí jenom litovati, že se stala Svatováclavská záložna obětí dlouholetých „falešných bilancí“, jež v českém veřejném životě také ještě leckdes doposud jsou jako těžká, vleklá choroba zahnízděná —

Přáním naším bylo i jest, aby uspořádání celé této neblahé věci co nejklidněji a nejpriznivěji skončilo a doufáme, že jisté osoby v čas se z očí veřejnosti uklidí, aby v záložně poškození jejich blýskáním se nebyli potom drážděni.

Ovšem že hlavní a nejtěžší přival morálních důsledků katastrofy Svatováclavské záložny vyhrne se na hlavy její skutečných nebo i bezděčných původců teprve při soudním přelíčení, jež bude v záležitosti té na podzim konáno. Pokud se však na to vše dle zásady práva a spravedlnosti i rozumu patří, tu se musí říci, že je vlastně dobře, že nezdravé poměry v jisté části pražské katolické společnosti byly uvedeny třebas i nejpřísnějším způsobem na svou pravou, příslušnou míru. Tolik máme za vhodné pověděti dnes.

V husitské době obchod měl v rukou žid, a potom rozdělil se žid s Němcem.

Z. Winter: Kulturní obras českých měst, 143.

Obrana.

Sjezdu katolického rolnictva v Želivě věnovala „Osvěta lidu“ celý úvodník, a to tak zdvořilý, že by se nemusil za ta krásná slova ani Luther stydět. Řečníka Šafránka zve sparchantělm sedlákem. Prý se český sedlák nechal a nechává voditi „pod bílým pláštěm a pod rouškou Rožího milosrdenství od bídných a bestiálních lidí, kteří jeho krvi (!) chtějí vykoupiť svoje blaho a udržeti svoji nadvládu“. To jsou trumfy, co? Ovšem že pan pisatel několikrát dokládá, že židé nejsou příčinou úpadku stavu rolnického. To jen ti klerikálové.

Někdo by řekl, že jest pisatel „horlivého“ článku jistě slepý, neboť lidumilná práce židovských lichvářů, jejich kořalen, jejich bursy jest i v nejzapadlejší vesnici dobře známa. Ať si „Osvěta lidu“ jen tak přibližně vypočte, jakou daň odvádí český sedlák průměrně židovi, a jak veliké peníze zaplatí za celý svůj život knězi. To snad také nebude „Osvětě“ tajno, že se rozhodně sedlák na mravech nezkaží v kostele, ale v židovské krčmě. Ani nám nenapadá, že by „Osvěta“ nevěděla, jak židé zotročili stav selský jak v Haliči tak v jiných požidovštělých zemích. Zde platí a vychovává Israel rolníky skoro jediné kořalkou, aby v nich všechnu energii k svržení jha ubil. A protož: chťme se jen židů a kopneme do katolického kněžstva; naše osvěta a naše blaho tím jistě získá jako v Haliči a Uhrách.

Pisatel horlivého článku se neostýchá farizejsky připomínati, abychom se ponofili do historie. My jsme to už učinili dávno a víme tolik, že nikdy se sedláku tak dobře nevedlo, jako když byla církev úplně samostatná a svobodná. Za té doby, v které se odehrávaly (dle názoru v témže čísle Osvěty projeveném) „nejslavnější české dějiny“, bylo s pokojným sedlákem hůře. Nejdřív mu brali a pustošili všechno Táboři, vymáhajíce zároveň nestydaté vojenské poplatky i na selských souvčercích a po porážce Táborů se „ujali“ sedláka husitští páni. Vyssávali a zotročovali selský stav bez milosrdenství, jako by neměli dosti na tom, co kněžím ulonpili. A kdo se měl sedláků nyat zastati, jestliže stav kněžský, dřívější sloup obrany stavu rolnického, byl husity ožebračen a zotročen též?

Rokycana brzy po válce pány tepal: „Těžká břemena skládajíce, roboty zamyšlují, pomoci rozličné, vozby dání k stavění: a vše svežte, chlapi! pán jest příkazal! Dajte po úroku, dajte z rohů! Kdo pýchu těmto pánům musí zjednat? I sedláci. Kdo kolby, tanec

freje, kdo kvasy jich a hodování, kdo na to nakládá? Sedláci nebožátka vše musí snést!“. (Srv. Musejník 1879, 203). A Chelčický podobně: „Aniž odpuštěno bude pánům a vládařům ne-hodným, ješto sedláky své tepouce hanějí, chlapy, výry, psy je nazývajíce, u vězení sázejí, aby vždy jim bezedná hrdla plnili“.

Selské otroctví se přituzovalo za zlatého věku husitského čím dál víc, až sedlák pozbyl všech práv. Roku 1499 Kornel ze Všehrd napsal, že se neví, zda má sedlák právo vůbec pána žalovati, i kdyby se mu veliké bezpráví dělo. Za deset let později však napsal: „Než aby člověk (poddaný), anebo pacholek, anebo služebník měl svého pána poháněti (u soudu žalovati), všem se neslušné zdá a naprosto nespravedlivé“. Oženiti se, dáti syna na studie, stěhovati se, to vše mohl učiniti sedlák pouze s vůlí pánovou. O své vlastní vůli ani kšaft nesměl činiti. Musil mlýti jen ve mlýně pánově, prodávati plodiny jen na těch trzích, které pán ustanovil. Jaké barbarské tresty si panstvo na sedláky vymýšlelo, o tom alno vyprávěti; takové týraní jest nyní v módě jen u Číňanů a Zulukafrů. A když se do Čech nastěhovalo z Němce „evangelium“ Lutherovo, byl sedlák ještě horším otrokem. Sami „opatrní“ měšťané pokládali styk se sedlákem za velikou nečest. Stůjž zde aspoň jeden doklad, zač sedlák tehdy platil. R 1566 vesničané hříškovští poslali rakovnickým měšťanům zdvořilý dopis; a páni měšťané uražené odpověděli: „Jest nám za věc divnou, kde jste tu všetečnou smělost vzali, že, jsouce všichni, jak rychtář tak konšelé, lidé sedláti, sami od osob svých psaní nám činiti smíte; protož vám nejsme povinni dáti odpověď“. (Winter: Kulturní obraz II, 555). Páni měšťané byli tedy brozně uraženi pouhou písemnou audiencí sedláků, že se stala bez prostřednictví někoho „urozenějšího“. Tedy jen honem ruku v ruce se židy pryč od Říma do zlaté doby rozkolu! Pak se již Israel u rolnictva o ostatní postará.

Politický přehled.

Krvavé události bělehradské soustředily na sebe pozornost všech politických kruhů. Mocnosti zachovávají prozatím v té příčině stanovisko ne-stranného pozorovatele. Také Rakousko považuje volbu nového krále za vnitřní záležitost země a prohlásilo, že nemá příčinu zakročiti, pokud v Srbsku panuje pokoj.

Poslanecká sněmovna ve Vídni vyřídila právě předlohu o nedělním klidu i ve třetím čtení a zahájila rokování o zákonu stran místních drah. Proti chystaně obstrukci mladočeské vystupuje v „Politik“ jakási vysoce postavený politik a opravdový prý přítel národa českého. Chystá prý se proti české majorita na říšské radě. Nej-přednějším úkolem taktiky mladočeské die toho jest, zmařiti utvoření takové většiny. Obstrukce měla by v zápětí úplné osamocení mladočeského klubu a tím také národa českého. Většina německo-italsko-polská na obzoru. Tak onen politik.

Konečně došlo také na uher. ministerského předsedu šl. Szélla, který podal žádost za propuštění a jež byla panovníkem přijata. Branná předloha podrazila mu nohy. Císař povolal k sobě do Vídne vynikající členy uherského parlamentu, aby mu podali zprávu o nynější situaci v Uhrách a o prostředcích, kterými by se nynější nesnáze daly odstraniti. Mezi nástupci Széllovými jsou v popředí hrabě Štěpán Tisza a hr. Julius Andrássy. Oba jsou synové zesnulých již státníků uherských a rozhodní přívrženci branné předlohy. Konečně ve schůzi uherské deputace kvotové schválen návrh rakouské deputace kvotové a stanoveno, že kvota určí se na dobu od 1. července 1903. do 31. prosince 1909. Dokud bude v platnosti celní jednotna obou polovic říše, má se výnosu cel užívat na úhradu společných záležitostí. Ostatek uhradí se kvotou v poměru 656 pro Rakousko a 344 pro Uhry.

Vláda francouzská zakázala po celé Francii konati průvody Božího Těla. Zákaz ten na mnohých místech vyvolal velké rozhořčení. Došlo tu k řezi mezi katolíky a socialisty, při čemž tekla i krev.

Zprávy místní a z kraje.

J.M. nejdp. biskup Dr. Jos. Doubrava. Jak se zcela určitě dovídáme, vykonána bude praekonisace v pondělí dne 22. t. m. 29. t. m. vykoná konsekraci našeho nového velepastýře p. kardinal Pražský za asistence rejdůst. pp. biskupů Budějovického a Litoměřického. Příjezd pana biskupa do Hradce Králové ustanoven na den 11. července.

Za sestrou Armellou. Z horázdovického kláštera došla tyto dny zvěst, že tam zemřela nejstarší sestra celé kongregace školských sester jménem Armella, která s několika družkami právě před 50 lety založila značně nyní rozšířenou a co nejchvalněji ku prospěchu ženské mládeže působící kongregaci. Armella

jest v dobré paměti u borromeistů, neboť celých 38 let vedla v Borromen domácí hospodářství. Vedle své obětavé práce v domě a těsné kuchyni starého ústavu našla si přece ještě vhodnou chvíli, aby mohla četné služby milosrdenství prokazovati chovancům, kteří ji považovali za matku domu a ve veliké vážnosti ji chovali. Celých 5 generací chovanců pamatoje sestru Armellu a zpráva o jejím úmrtí vzbudí již v kruzech borromeistů vřelou soustrast. Před 4 lety již tihla let přerušila pracovitou staženku v činné práci a vykazala jí zasloužený odpočinek v klášteře horázdovickém, kdež tyto dny zbožně zeznula. R i p!

Ze Všeodb. sdružení křesť. dělnictva. Schůze užšího výboru v Hradci Kr. dne 13. června. Přítomni: Urban, Jenšovský, Pochmon, Andrlík, Lábus a Polák. Podpory urocenné uděleny: J. Holického z Týnště (7 dní chron. bronch. katar) 8 K, Fr. Holubovi z Choltic (14 dní rheumatismus) 12 K, Kusemu z Předměstí (7 dní žaludeční katar) 8 K, Janu Jindráčkovi z Kutné Hory (14 dní tyfus) 8 K. Přijati členové: Kaška Fr. Parník III., V. Šimek Sedlec III., V. Moravec Třebechovice III., Fr. Feigl Hradec Kr. III., Václavík Jos. Hradec Kr. II., Fr. Tetřevova Čáslav III.

Národní slavnost matiční pořádá se místními odbory U. Matice šk. v Hradci Kr. v městských sadech „Na Střelnici“ v neděli 21. června. Laskavě spolupůčinkují místní sdružené spolky a mnozí obětaví jednotlivci. Z obvyklého pestrého programu slavnosti uvádíme: Koncert úplné kapely Divišovy, řízené p. kapelníkem, cvičení Sokola Královéhradeckého a ženského odboru téže jednoty, zpěvy, tance, solové výstupy a přednášky, kuplety, poézu, koulení o ceny, ohňostroje, balony atd. — Spanilomyslné dámy obstarají buffet, v němž bude možno za levný peníz obdržeti chutné připravené pokrmy a výborné nápoje všeho druhu. Slavnost zahájena bude průvodem s hudbou po 2. hod. odpoč. z tělocvičny Sokola Královéhradeckého. Začátek slavnosti v sadech o 3. hod. odpolední. Vstupné: osoba 40 h, rodina 1 K, pp. studující a c. a k. vojsko 20 h. Za nepřiznivého počasí přeloží se celá slavnost do tělocvičny Sokola Královéhradeckého.

Ztráta. Pan Čeněk Řehák, knihař v Hradci Král., udal 17. června mezi 5.—6. hod. odpoč. zápisník, v němž bylo uloženo 120 korun v papírových bankovkách. Náleze se žádá o jich vrácení za patřičnou odměnu.

Kdo nebyl ještě na Riviere a nezná její krásy, nechť neopomene navštívití příští týden (od 21.—27. června) panoramu Národní Jednoty Severočeské v bývalém klášteře za sv. Duchem, kdež užijí v 50 obrazech všechny atrakce půvabného pobřeží ozářeného jižním sluncem, zvláště San Remo, Monaco, Nervi, Monte Carlo, hermy v Monte Carlo, Nizzu, Janov atd.

Roj včel. Ve své stěhovací touze dne 18. t. m. před polednem zamířil roj včel přes řadu vysokých budov a usadil se na Velkém náměstí na voze před domem povozníka p. Vacka. Za podivu mnohých pozorovatelů pudivě cestující uloženi do přinesené skříňky a majitelem (učitelský ústav) vykázána jim nová domácnost.

Úmrtí. Paní Marie Kotsorková z Hradce Kr., choť lesního p. J. Kotsorka, zesnula v Pánu v neděli dne 14. června 1903 v 63. roce věku svého. — Pohřeb, konal se v úterý 16. t. m. na hřbitově Pouchovském.

Z Pražského Předměstí. V. Tesárek, kočár p. Krejčara, obchodníka v Kuklenách, zjel dne 12. t. m. do rybníka (tůně) při silnici na Pražském Předměstí, aby se koně trochu vyplavili. Při tom však dostali se koně do středů tůně, kde jest velká hlubina. Šlo všem o život. Nahodivši se právě četnický závodčí p. Karel Maurer vrhl se do tůně tonoucím na pomoc a za přispění zatím přichvátavších občanů podařilo se mu koňho i koně zachrániti.

Z Nového Hradce Králové. V sobotu dne 13. června zemřel ve své rodné obci zdejší p. Josef Baroš, učitel ve stáří 41 roků. Působil po 15 let v Černilově. Jsa churav, dostal na čas dovolenou, které se dlouho netěšil ve svém rodišti. Pohřeb jeho konal se v úterý dne 16. června odpoč. za velikého účastenství obecnosti místního i okolního, páni učitelé z celého okresu, jakož i z obce Černilova. Ku poslednímu odpočinku doprovodili ho z Černilova vdp. J. Seidl, děkan, dp. Jos. Mynář, kaplan, sbor učitelů, školní dívky a sbor dobrov. hasičů. Průvod vedl vdp. Ant. Vitvar, děkan, který dojemnou řeč v chrámu Páně věnoval zesnulému vzpomínku. — Smuteční sbory zapěl zpěvácký spolek „Bend“ za přispění pp. učitelů. Nad otevřeným hrobem promluvil dojemně pan řídící učitel Frant. Ponec z Černilova. Hrob jeho shroben byl hojnými slzami jak přátel, tak i všech, kteří jej osobně znali. Budiž mu země lehká!

Dar. Mezi tím co novohusité kozojedáti sháněli příspěvky na sochu svého „světce“, darovala p. Barbora Vohnoutová, občanka kozojedáka a majitelka realit, krásnou bronzovou pozlacenou monstranci tamnímu kostelíčku sv. Václava, svou uměleckou řezbou daleko široko proslavenému a tak požádavila po sobě a své rodině věčnou památku. Bůh jí to zaplatí!

Prvotiny. Pan Fr. Stanislav Rykrt z Jaroměř, profeso souv. ryt. řádu Maltézského a absolvovalý posluchač bohosl. fakulty vysokého učení Karlo-Ferdinandova v Praze, bude dne 28. června 1903 o 7. hod. ranní v metropolitním chrámu Páně sv. Víta na hradě pražském na kněze vysvěcen. První mši sv. obětovati bude dne 29. června o 10. hodině dopolední v děkan-ském chrámu Páně sv. Mikuláše v Jaroměři.

Výstava čes. severovýchodu v Hořelích. Vynikající náš cestovatel Vráz, proslulý velkými svými cestami po všech dílech světa, sjednal si překrásné a nádherné obrazy krajín, staveb atd. vlastní prací a vlastní dovedností. Chtěje pak, aby i tam, kde sám přednáseti nemůže, známosti o světě se šířily, nelitoval nákladu na drahé stroje a skvělé obrazy a propůjčuje je nezištně pouze za náhradu

hotových výloh všem korporacím, které jej o to požádají. Tento svůj výborný podnik nazval „Orbis Pictus“, vzpomínaje tak a pietou vzácného muže, učitele národů Jana Amosa Komenského, který pod tímto názvem více než před 300 lety vydal objemný paedagogický spis. Výstavní výbor v Hořelích požádal též Vráza, by na dobu výstavní od 26. července do 6. září b. r. svůj „Orbis Pictus“ výstavě propůjčil, a obdržev příslušnou odpověď, postaviti dal zvláštní pavilon výhradně výše zmíněnému účelu určený. — Výkonný výbor výstavní zakoupil 20.000 exempl. „národního kolků“ ve prospěch stavby Národního div. v Brně, uznávaje nesmírnou jeho důležitost pro sesazení českého živilu na druhé Moravě. Kolek tento (po v halách) bude pokládán za vstupenku při hromadných dětských návštěvách. Kolek tento hodí se velice dobře jako národní oběť na pohledové listky a lze jej u finančního odboru výstavního v každém množství proti hotovému zaplacení obdržeti.

Východočeská výstava v Pardubicích 1903 od 26. července do 15. září. Stavba administrativní budovy byla právě dokončena; tu umístěna bude výstavní kancelář, což důležitě vědět jest všem, kdož osobních styků s kanceláří musí vyhledávati. V budově této zřízen bude též telefon a nepochybně i poštovní úřad, čímž návštěvníkům opět o jedno pohodlí více připraveno. — Různé sporty, jež budou předvedeny na této výstavě, obohaceny byly přiblížením dalších atrakcí, totiž lehkou a těžkou atletikou, již se zúčastní mimo naše české, též vídeňští, maďarští a němečtí atleti. — Oddělení umělecké výstavy obseláno bude pracemi našich nej-přednějších umělců, mezi kterými nalézati se bude též cyklus 21 obrazů českého mistra Adolfa Liebachera, který nebyl dosud nikde vystaven.

Slavné lázně Velichovky u Josefova v Čechách do 12. června t. r. navštívilo 143 lázeňských hostů.

Z Lanškrouna. Minulý týden konalo se z Lanškrouna do Vamberka Varty procesí za vedení duchovního vlp. Fr. Bílka. Účastníků bylo as dvě stě. Pontníci navštívili milostný chrám Vambercký i ostatní posvátná místa, kdež rozjímali bolestné utrpení Páně. Na zpáteční cestě prohlédli památné starobylé svatyně v Kladsku a odebrali se do Varty, kdež sloužil pro ně jich duchovní průvodčí mš. sv., při níž potěšili se zvláště velebným zvukem tamějších velkolepých varhan a posilivše se svatými svátostmi vrátili se do své domoviny.

Z Lomnice nad Pop. Katolická jednota naše vzdala důstojným způsobem dne 14. t. m. hold památce zemřelého vůdce národa Dr. Fr. Lad. Riegra. Slavnostní večer zahájen solovou písní „Poslední prosba“, kterou precizně přednesl předseda dp. Fr. Knížek. Stručný životopis oslaveného přednesl velectný p. Dr. Ant. Cerman, jehož přednáška odměněna byla bouřlivou pochvalou. Po přednášce zapěl p. Ant. Kobrle „Kovářskou“ od Dr. Fr. Lad. Riegra. Dámský odbor jednoty střídavě s mužským kroužkem postaraly se o další provedení pečlivě sestaveného programu. Předseda jednoty s výborným porozuměním přednesl ještě solovou píseň a recitaci úryvku básně „Lebetský kovář“ od Svat. Čecha. Všim tím podán důkaz, že jednota naše dovede důstojným způsobem oslaviti muže o národ náš zasloužilé. Celkem vzato, může jednota naše býti úplně spokojena se zdarem tohoto slavnostního večera. Výbor jednoty katolické vzdává všem, kdož se o zdar tohoto slavnostního večera přičinili, nejvrdnější díky s přáním, by i na dále jednotě naší laskavou přízeň zachovali. Sluší podotknouti, že návštěva byla nad očekávání veliká a tím podán důkaz úcty k našemu národnímu velikánu! Další spolkové činnosti „Zdař Bůh!“

Z Čáslavě. Naše slavné zastupitelstvo popluje si na konci své vlády u vytizování dávno se vlekloucí veřejných potřeb v pravdě nápadně. Tak odhlasována byla stavba plynárny a stavba zadána smlouvou vídeňské firmě z toho důvodu, že přj firmy české jednak nemají ještě náležitých zkušeností a jednak, že přj zastupují podniky berlínské. Někteří občané sice tvrdí, že firma vídeňská to dostati musila proto, že městská rada uzavřela s ní mlouvu ještě před usnesením obecního zastupitelstva a že by se pak byla ocitla v nemilé situaci, ale rozhodovati o tom nechceme. Jest to starostí firm českých, aby se obhájily. Rychlost v stavbě plynárny jest chvály hodna, jenom kdyby byla stejná i při jiných potřebách obyvatelstva. O těch se pouze mluví, radí a ke skutku stále nedochází. Bolestným Čáslavě je otázka na př. vodní. Poslední dny myli jsme se v bahně. Vodovod vydával vody sice dost, ale tak špinavé, že to bylo samé žluté bláto. Bylo by potřeba lepší filtrace, ale pro tu není porozumění. Ve studnách pak vody vůbec nebylo a někde od veřejných studní blízce domácí páni přichozí odháněti. No, to snad nám zas pořídí zastupitelstvo nové.

Slavnostní dny v Chocni. Za málo již dní vítati bude pohostinná Chocň milé hosty. Den 28. června — jubilejní den tamního sboru hasičského — důstojně bude oslaven. Východočeské sbory hasičské sjedou se do Chocně pozdravit zdejší sbor, jenž čtvrtstoletí ve službách humanity a myšlenky národní poctivě povinnost svoji koná. Již v předvečer slavnosti (27.) koná se ku počtu hostů slavnostní představení s živým obrazem a proslavou „Václav Hrobnický z Hrobnic.“ Drama ve 3 jed. od L. Stroupebnického. Odpoledne — v den slavnosti 28. t. m. — zajímati bude zvláště odhodníky (neméně i laiky) kombinované veřejné cvičení s parní stříkačkou a mechanickým feblíkem. Vrcholem slavnosti bude pak za přispění spanilomyslných dam a všech místních spolků pořádaná národní slavnost, k níž propůjčeno nejkrásnější místo proslulé choceňské Peliny. Zde bude veselo a ryčno při svucích hudby a různých druzích her lidových a zábav. Spojení železniční v Chocni je to nejlepší a nejpochyby, že 28. června bude milým dostaveníčkem předsedního obecnstva našeho milého kouta východočeského.

Germanisace a židovstvo. Po zajímavé statistice germanisujících israelitů v Novém Městě Pražském podává časopis „Ostrava“, který nijak katolíkům nepochlebuje, též zajímavý příspěvěček. V čísle ze dne 31. května píše: „Kdo tvoří němectví v Mor. Ostravě? Ostravské německé časopisy rády vytrbují od světa, že Mor. Ostrava jest obcí převážně německou. Na jakých základech však němectví toto jest buřováno a kdo hlavní oporou tohoto němectví jest, uvedeme zde jména, která o němectví Mor. Ostravy vydávají podivné svědectví: Abrahamer, Abstädner, Ackermann, Ailer, Alt, Altberg, Altendorf, Alter, Altmanu, Altrichter, Attermann, Aufricht, Bachner, Back, Baron, Beer, Bellag, Berger, Bergmann, Bermaun, Berner, Better, Birnbaum, Bittmann, Bleiweiss, Blüh, Blum, Blumenfeld, Blumenthal, Bodenstein, Bonn, Borger, Bräcker, Brammer, Brandsilber, Brandstetter, Brauchbar, Braun, Bromberger, Bronner, Brück, Buchbinder, Buttermann, Deutsch, Dienenthal, Donath, Ebel, Eckstein, Ebrlich, Ehwald, Eichenbaum, Eichner, Eisen, Eisenberg, Engel, Engelmänn, Engländer, Englmann, Eust, Feder, Federmann, Feiner, Feldmann, Feuerleisen, Fischer, Fischgrund, Frank, Frankel, Freud, Freund, Freundlich, Freyer, Fried, Friedländer, Friedmaun, Friedner, Fröhlich, Fuchs, Glücklich, Goldberger, Goldfedern, Goldmann, Goldschmied, Goldschneider, Goldstein, Gross, Grün, Grossmann, Grünberger, Guttmann, Gutwein, Haas, Habersfeld, Hahn, Heller, Herbatschek, Herman, Hersch, Hertzka, Himmelblau, Hirsch, Hirschfeld, Hochstet, Hochzenberg, Holzmänn, Horuung, Horowitz, Hütler, Huppert, Immerblum, Immerglück, Isakiewitz, Jösch, Jöukler, Jucker, Kafka, Katzer, Kerkowitz, Klein, Klinkowstein, Klippstein, Knöpfmacher, König, Königstein, Kohn, Korn, Kornblüh, Korngold, Korwin, Krasny, Krieger, Kärchner, Kulka, Kupfermann, Langfelder, Lanzer, Lauerian, Laufer, Lerchenfeld, Lewit, Lichten-dorf, Lichtenstern, Lichtig, Liebeskind, Liewer, Lindenberger, Löffelholz, Löwenber, Löwy, Lustbader, Mandel, Mann, Mannaberg, Mannheimer, Manesky, Milch, Mojzesko, Morgenstenn, Mückstein, Müller, Nacher, Nebenzahl, Neumann, Normann, Obständer, Offner, Pick, Pollach, Pollak, Popper, Preiss, Reich, Reichelbaum, Reichenbaum, Reichen-thal, Reicher, Reick, Reif, Reiss, Reissfeld, Reschowaky, Rosen, Rosenbaum, Rosenberg, Rosenfeld, Rosenkraz, Rosen-weig, Rosner, Roth, Rübuer, Ruffeisen, Salomonowitz, Sauer, Scharf, Schein, Schenkel, Schlesinger, Schmelz, Schnitzer, Schön, Schöufeld, Schönnerr, Schönhof, Schrotter, Schulhof, Schwarz, Silbermann, Silberstein, Singer, Sommer, Sönderling, Sonuenscheln, Spiegel, Spitzer, Spitzkopf, Stora, Strassmann, Strenitz, Süs, Suess, Süs, Süser, Taub, Tauber, Tausch, Teichner, Toepfer, Trammer, Trostler, Vögelfang, Wachsberg, Wachsberger, Waldapfel, Wechsberg, Weiss, Weiss-berger, Weisnitz, Welzstein, Windholz, Wolf, Wulkan, Zeckl, Zieglituch, Zweigenthal, Zwicker. (Všichni židé) O každého tohoto jména jest jich v Moravské Ostravě několik. Tito všichni vystupují proti nám všude a ve všem nepřátelsky a bohatnou z peněz našich lidí. Skutečných Němců jest v samé Ostravě velice málo. Většina z těch, kdož dělají v Ostravě němectví, jsou židé a pak veliké procento renegátů, kteří jsou horší skutečných Němců. Vzhledem k našim hospodářským poměrům bylo by záhodno, aby obyvatelstvo české, zejména dělnictvo a venkov povolili si těchto cizopasníků, kteří hloupostí naší bohatnou a k ubití nás naše vlastní peníze obracejí.“ — Naše poživod-
telské listy, které mají plná ústa „černé internacionály“, o tom nepišou ovšem nic. Dobrotisko „Čas“, který farisejsky se tváří velkým zastáncem českého žid-
-

ve Slezsku, nesmí ovšem o tom mluvit nic, ačkoli Moravská Ostrava jest hned v sousedství Slezska. Bylo by věru žádoucí, aby se statisticky vypočítalo, jak asi velký počet českých kaplánů germanisuje a zároveň, aby se přesně stanovilo ve všech požidovitélých městech, kdo zde blavně německví udržuje. Kněží jsou vykopáváni jako „internacionálové“ z národa, ale živlu zemitékému i u našich „vlastenců“ projde všecko. A přece každý ví, že židy ostravské v jejich „vlastenectví“ následují i ti souvěrci, kteří zbohatli a bydlí v ryze českých městech. Kdy se dočkáme od našich pokrokovců, aby se přestali klaněti talmudu a milovali kněze, své pokrevence, aspoň trochu víc než germanisující národ z ciziny k nám přivandrovalý? Sami Němci i germanisující židé se odříkají, ale v naší „národní“ společnosti se musí všechny jejich chyby zamlčovat nebo omlouvat.

Theol. a Phil. dr. Fr. Kordáč. Mezi kandidáty na osmiletý stolec biskupství královéhradeckého po p. biskupu Brynychovi jmenován také dr. Frant. Kordáč, profesor a ředitel biskupského semináře v Litoměřicích, který dne 16. t. m. slavil 25leté kněžské jubileum. Vlastenecký tento kněz znám jest svým hlubokým vzděláním, vzorným plněním povinností k církvi a státu a pronásledováním, jehož dosud zakouší v moři všeneckého záští. Veškerým svým vlivem postavení i ducha svého zasazoval se o to, aby světenci jeho učili se obojímu zemskému jazyku a stali se tak opravdovými apoštoly všem vělcím bez rozdílu národnosti. Za to přidělen mu Němci název „Tschechischer Fanatiker“ (český fanatik). Proti všeneckému řádění zřídil v Litoměřicích s velikými obětmi knihtiskárnu, v níž tiskne katol. časopis „Volk“, zaslubující rozšíření nejvěřšího. Pro české studentstvo založil v Mladé Boleslavi za podpory čes. duchovenstva nákladem přes 500.000 korun velkolepý konvikt, jemuž věnoval vše, co za 25letého kněžského působení nastádal. K též tomuto vzornému knězi popřeje Bůh i nadále sily k další záslužné činnosti jeho!

Krvavá noc bělehradská. Téměř neuvěřitelnou byla z počátku zpráva, že v noci na 11. červen zavražděni byli v Bělehradě srbský král Alexander, královna Draga, oba její bratři, ministerský předseda Cincar Marković, generální králův pobočník Petrovič, bývalý ministr války Pavlovič a jiní králi oddaní hodnostáři. Hrozná smrt královských manželů vzbudila všude opravdovou účasť, jen v Srbsku jásejí. Hned ráno po smrti králově ulicemi bělehradskými vířila veselé hudba. Tak poručili královrazi, vesměs důstojníci, kteří přitahali králi věrnost. Spiknutí proti králi Alexandrovi a královně Drazě připraveno bylo již počátkem tohoto roku. Vůdcem spiklenců byl plukovník Mašin, švagr královny, který je v novém ministerstvu ministrem veřejných staveb. Krvavá drama odehrálo se kolem 2. hod. noci. Když šestý pěší pluk obsadil královský palác, vniklo asi sedmdesát nižších důstojníků do paláce a po tuhém odporu věrných a zradou dostali se až do královské ložnice. Král vyzván, aby se vzdal trůnu a královna aby byla vypovězena. Když však král odmítl, vypáleno naň důstojníky asi 40 ran z revolverů. Rovněž i královna v pravém slova smyslu rozstřílena a mimo to ještě šavlemi posekána. Těla ubohých vyhozena pryč oknem do dvora, což vrahové popírají. Nešťastný král byl pryč ještě živ do 4 hodin ráno. Tragedie tato vyžádala si 55 mrtvých a raněných, dle jiných přes 200. Příčinou této truchlohy uvádí se královna Draga, v jejíž rukou král Alexander byl pouhou hříčkou. Královna dřívějším svým životem znevětila povátnost královského trůnu. Osobní nenávisť, uražená sobělibost, touha po kořisti, že král byl špatný, že porušil ústavu, že lámal mocí každý volnější projev lidové vůle, že vůbec šlapal po právech lidí a hlavně, že na přání královny Dragy měl býti vyhlášen následníkem trůnu poručík Luněvica, zbyřalý bratr královny, to vše bylo příčinou katastrofy. Dle jiných výpovědí byla královna Draga ženou uslechlou, ideální, povahou nad všelikou vědnost. Nešťastná trpitelka, královna — matka Natalie, hroznou smrtí syna svého krále Alexandra hluboce rozrušena. — Srbsko má už nového krále. Na schůzi národního shromáždění v Bělehradě dne 16. června zvolen jednobláná králem Petr Karađorđević, jenž v poslední době žil blavně v Ženevě. Králi jest nyní 57 let a z manželství jeho s černohorskou princeznou Zorkou, jež r. 1897 zemřela, má dva syny a dceru. Nový král jest vnukem Jiřího Petroviče Karađorđeviče, jenž roku 1804 postavil se v čelo povstání srbského vyhnal Turky ze země, načež zvolen knížetem. Poražen byv r. 1812 od Turků uprchl do Rakouska, byl pak po návratu svém r. 1817 zavražděn na rozkaz Miloše Obrenoviče, který mezi tím jako nový obrance Srbska proti Turkům stal se knížetem. R. 1842 byl Miloš Obrenovič donucen vzdáti se trůnu, načež povolán knížetem Alexander Karađorđević, syn Jiřího Karađorđeviče, jenž r. 1858 musel se rovněž vzdáti trůnu a za knížete povolán Michal Obrenovič. Tento však r. 1868 z popudu Alexandra Karađorđeviče zavražděn, jemuž to ale k vládě nepomohlo. Zemřel r. 1868 ve vyhnanství, v němž do svého zvolení žil i syn jeho, nynější král Petr. Dějiny Srbska nejsou ničím jiným než dějinami zápasu Obrenovičů s Karađorđeviči o trůn srbský. A prolitá práva krev v Bělehradě volá také k Bohu o pomstu. Jest ovšem otázkou, přivedeno-li bude Srbsko ku šťastnější budoucnosti novým králem, jenž dle dosavadních zpráv jest mužem vzdělaným a zkušným. Nová vláda s Avakumovičem v čele, hned po zavraždění krále Alexandra ustavená, udržuje zatím v zemi do příchodu krále pořádek prohlášením, že ústava ze dne 6. dubna 1901 se všemi zákony, kterou král Alexander 26. března t. r. zrušil, nabývá nové platnosti.

Pont na Velehrad. Kolébka křesťanství národa československého, posvátný Velehrad, zve všechny syny své na den 5. července ku slavnostem Cyrillo-Methodějským. P. Průh bude vypraven zvláštní vlak, jenž bude přijímat účastníky na všech stanicích. Pont na Velehrad řídí spojené kruhy katolické v Praze, takže nejhojnější účast jest zabezpečena. Neúpochyby,

že i z naší diecése zúčastní se četní pouťníci této pouťi, která měla býti již před lety pořádná na utvrzení nejen víry katolické ale i na utužení přátelských styků se sesterskou Moravou.

První česká pouť do Lurd. Docházejí mne doposud dotazy, zda-li je pravda, že jeskyně Lurdská je uzavřena a pouťníkům nepřístupna. Již několikráte bylo v novinách podotknuto, že jeskyně Lurdská uzavřena není, nyní pak oznamuji toto: V poslední době meškal u mne náš technický vůdce p. Štěpán Bolla, který letos v květnu vedl do Lurd pouťnický vlak z Vídně, a ten ubezpečil mne, že v Lurdech zůstalo všechno tak jako dříve, jen že správu duchovní u posvátné jeskyně vykonávají kněží svěťící místo missionářů a to pod dohledem samého nejvyššího p. biskupa Tarbaského, jenž nyní sídlí v Lurdech. Nejvyšší pan biskup povzbudil našeho technického vůdce, aby jen hodné pouťníků českých přivedl k divotvorné Matce Boží Lurdské. Všechny tedy obavy jsou bezdůvodny a všechny jiné zprávy o uzavření jeskyně zlomyslny. Přihlášky k pouťi přijímám do 30. června. Pont se koná dne 28. srpna z Vídně. Leopold Kolásek, farář v Předklášteří u Tišnova na Moravě.

Každá zbraň dobrá. Židovské listy věděly o cestě arcibiskupa Kohna všecko do podrobnosti. Prý nesl arcibiskup do Říma 500.000 korun (!), aby tak dominikány nejlépe přemohl. Věděly taky určitě, že arcibiskup byl přijat vlídně. Je-li to pravda, co na tom divného? Přišel jako ten, který ještě uvědčen nebyl. Pařížský sondce vlády podával ruku uvědčené smilovnické zlodějce Humbertové. Sama židovská „Neue Freie Presse“ se naposled opravila a mluvila jen o 50.000 korunách. Ale teď za několik dní „Osvěta“ ví, že v Římě přece jen moravský hodnostář onoho půl milionu vykopil. Všecky takové zprávičky mají za účel pošpinit Řím. Jeden olomoucký list věděl, že byl P. Štrnad již 14 dní před příchodem arcibiskupovým v Římě, a též zatím seděl pěkně doma.

Blesk uhodil. Dne 18. t. m. před 3. hod. odpolední spustil se nad Hradcem Kr. velký liják spojený s boufkou, při čemž uhodilo do posádkové vojenské trestnice. Blesk nevěstaje si hromosvodů na trestnici sjel komínem do strážní jizby, kde povalil káma a otvorem ventilačním zase zmizel, aniž přítomné strážní ublížil.

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

ve středu, dne 24. června 1903, o 2. hod. odpol.
v diecézním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkova třída č. 300—I. v Hradci Králové.

Dr. Jan Soukup, Dr. František Rojl,
předseda. jednateř.

(Z a s l á n o.)

Osvědčení.

Konstatuji, že jsem v době, kdy nám uloženo, abychom c. k. okres. hejtmanstvím předkládali výkazy duší, obec. starosty podepsané, nikoho nepobádal ani nesplnomocnil, aby o tom něco do novin psal (Věstník č. 18. str. 281) a dále, že projev známých dvou vel. pp. bratřů s č. 24. Č. V. mne na prouto se nehodí.

Jan Vlach,
b. vikář.

(Z a s l á n o.)

Katolickým spolkům diecése královéhradecké.

Svoláváme VALNOU SCHŮZI sdružených diecézních jednot na den 12. července 1903 do Hradce Králové a zveme všechny bratrské spolky, aby účastnily se v týž den dopoledne slavného nastolení nového ndp. biskupa Thdra Josefa Doubravy na stolec biskupský. Blíží program této spolkové manifestace bude jednotlivým spolkům v nejkratší době zaslán.

**Ústřední sdružení katolických spolků
diecése královéhradecké.**

Dr. Fr. Rojl,
předseda.

Fr. Jukl,
jednatel.

(Zasíláno.)

Veledůstojnému duchovenstvu!

Výbor Všeodborového sdružení křesť. dělnictva pro království České vznášá účtovou prosbu k veledůstojnému duchovenstvu, by v nejhojnějším počtu přistupovalo za členy přispívající jmenovaného sdružení. Humánní účel tohoto sdružení zajiště jest již dobře znám, netřeba tedy znovu vše opakovat. Člen přispívající platí týdně 10 hal. a 1 K zápisného jednou pro vždy. Po přání může takový člen dostati nemocenskou podporu. Doufáme, že tato žádost naše nezůstane nepovšimnuta a že nám veledůstojné duchovenstvo podá svoji pomocnou ruku, jež se již na jiných stranách v hojně míře osvědčila a tím naši námahu a poctivou snahu ulehčí. Podrobné vysvětlení o zakládání odboček a účelu tohoto sdružení podá obohotná

**Všeodborové sdružení křesť. dělnictva pro
království České v Hradci Králové.**

(Prosíme, aby veškeré katolické časopisy dle možnosti toto prohlášení vveřejnily.)

(Z a s l á n o.)

Dobře smýšlejícímu Anonymovi ze dne 4. června t. r. dodatečně se oznamuje, že instance, která byla žádána za intervenci, odpovídá, že má býti udán určitý případ. Budiž tedy tak učiněno, aby celá věc neunesla.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 13. června 1903 i hl.
pšenice K 11:50—11:80, žito K 9:45—9:70, ječmene K 8:00—8:70, oves K 5:70—6:10, prosa K 00:00—00:00, vike K 10:50—11:00 hrachu K 18:00—25:00, čočky K 00:00—00:00, jablel K 20:—, krup K 18:00—32:00, bramborů K 2:50—3:00, jetelového semene ruského, K 00:00—00:00, jetelového semene červen. K 00:00—00:00, máku K 29:5—35:00, lněného semene K 16:00—18:00, 100 kg. řit. otrub K 10:50, pšenič. otrub K 10:00, 1 kg. másla K 2:08—2:32, 1 kg. sádla vepřového K 18:0—2:00, tvarohu k 0:28—0:36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa petržele K 00:00—00:00, jeden hl. cibule K 14:40—00:00, jedna kopa drobné zeleniny K 1:40—3:60, 1 kopa zelí 0:00—0:00 K, 1 pytel mrkve 1:40—1:60, 1 hl. švestek K 0:00—0:00, 1 kopa salátu K 0:80—1:40, 1 kopa celere K 00:00—00:00, 1 hl. jablek 0:00—0:00

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,

c. k. dvorní dodavatelství

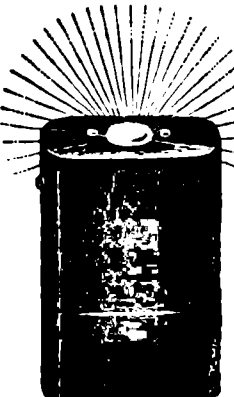
v Jabloném n. Orli. č. 86.

Dílka ku vyřívání a hotovení mešních rouch, počínaje od 24 K, pluviálů, dalmatik, korouhví, praporek, církevního prádla atd., pak dle pařížských i tuzemských vzorů spracované kalichy, cibore, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného nákupu z doby pařížské výstavy a velikých novotin v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obsluze.

O realnosti závodu svědčí mnoho tisíc odporučen. — Velké obrázkové ceníky a paramenta k výběru franko.

Adresování vždy deslovně se vyprošuje.

Meteor

je nejdokonalejší
elektrická kapesní
svítilna nové doby.

Jednoduchý stisk a žárovka zazáří jasným světlem. Svítí při bouři i větru, vylučuje nebezpečí požáru i výbuchu a vydrží při každodenním upotřebením zaručeně po mnoho týdnů. Pak lze vysvícenou baterii nahraditi novou.

Nesčetná pochvalná usnutí. — Krásný dárek.
Cena svítilny „Meteor“ 4 K, poštou o 45 h více.

Vývozní dům praktických novinek

A. Patrná a syn v Jaroměři.

Založeno 1842.

První SKLAD PIAN

v Hradci Král.,

v němž zastoupeny jsou různé továrny
nejpřednějšími cenami vyznamenané:
První pražská, Röslerova, Steinwayova
atd., nachází se

**vedle biskupské residence
(vedle schodiště).**

Sociálně-politické spisy

Rudolfa Vrby:

1. Otázka zemědělská K 2-40
2. Národní sebeochrana K 4-40
3. Vídeňský centralism a český národ K —60
4. Nationalitäten und Verfassungsge-
setze in Oesterreich K 8-40

U spisovatele veškeré spisy dohromady za sníženou cenu
6 K franko. Adresa: Rud. Vrba, Smiřice č. 1042.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ru-
ko-dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damask.
sboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem poštý
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad

náčinů bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, sač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
umozulaceni a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj může se vykázati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k sa-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelů,
táčků na křest, svíců, paciálků, schráněk na Nejsvé-
tější, patenek atd. co nejvíce.

Litanie

k Nejsv. Srdci Páně

s nápěvy

nabízí 100 kusů za 3 K

Biskupská knihtiskárna.

Malínský křen

— letošní sklizně —

5 kg. 15 kořenů . . K 6.—

5 kg. 20 kořenů . . K 5-20

5 kg. 25 kořenů . . K 4-50

franco na každou poštovní
stanici dobírkou zasílá

Jos. Mikulecký,

vývoz malín. křenu v Kutné Hoře.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Vyšečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Dávky hodným zásluhy na výběr též i na splátky
bez zvýšené cen. — Založeno r. 1843

Pro nynější dobu

přátelům doporučujeme následující spisy:

Ovoce Husitismu ● ● ● ● ●
Husitství a protestantství ●
Oslava Husova ● ● ● ● ●
Husitství a svoboda ● ● ● ● ●

Všecky tyto spisy vyšly v „Časových Úvahách“.

Prodávají se po 8 haléřích.

Při hromadných objednávkách až 50% slevy.

Jsou to dílka ceny trvalé.

Objednávky vyřídí

Administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Marie Benešová

V PRAZE,

Celetná ulice, číslo 12. I. p.

Velký výběr

pian pianin a harmonii,
nejprvnějších, slovných, světových,
tu- i cizozemských firem.

Prodej, výměna a půjčka pian a pianin.

Chvalně známé nejlevnější ceny. Více-
letá poctivá záruka. Obehrané nástroje
se vždy za hotové kupují neb vyměňují.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse čís. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Víno

přírodní, zkoušené, nejd. bisk. konsistoři
odporučené, dostati lze 1 litr od 35 kr. u

Jos. Kadečky,

rest. v »Adalbertinu« v Hradci Králové.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Všeštech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně

kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvů vyloženo
k nahlédnutí.

ED. AD. MALBURG A SYN Smiřice.

Továrna na nejjemnější likéry.

Vegétal,

francouzský likér z bylin.

CRÈME CORDIAL,
francouzský vinný likér.

CHERRY BRANDY
MANDARIN.

Punč Crêmes.

K dostání ve všech lepších obchodech
s lahůdkami a v podobných obchodech.

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veleřst. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

c. a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809
a doporučený Ordinár. listem nejdřst. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské:
Svíčky oltární z čistého vosku včelího i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá
a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd., odporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrové (Čechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franco zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Unicum proti

dě, rheumt., ischias,
slabost a. t. d.

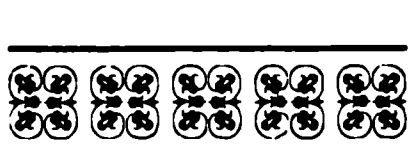
sezona hraběcích
Annenských slatinných lázní

XIX. v Belohradě
(sev.-záp. dráhy Čechy).
Sezona trvá
od 11. května do 20. září.

PIANA PETROF

Ize koupiti jediné v c. a k. dvorní továrně
v Hradci Král. poblíž Nového Hradce.

Na požádání jízdy ku vlaku a zpět **zdarma** vlastním povozem.

Kostelní náčiní

vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Na výstavách v Praze a ve Vyškově vyznamenána

KOSA Dobrý Hospodář

je nejlepší kosou v Rakousku. Za každý kus se ručí, a přijme se výměnou zpět. Na každých odebraných 10 kusů 1 kosu zdarma. Objednávky vyřizují se proti dobře.

Ceny a rozměry:

Délka cm. 65 70 75 80 85 90 95 100 105 110

Pološířoké K 2 12 2 16 2 20 2 26 2 32 2 40 2 52 2 68 2 80 3 —

Šířoké K 2 26 2 34 2 42 2 52 2 64 2 76 2 86 3 — 3 16 3 32

Obtírné ceníky a popisy zasílá zdarma a franko
České zastupitelství hospodářských potřeb

„Dobrý Hospodář“
v Hranicích (Morava).

Cementárna

a podnikatelství betonových staveb

Fr. Macháčka

ve Dvoře Král. n. L., Hankova zahrada,
filialka Jaroměř,

doporučuje za nejlevnější ceny své výrobky
uznané výtečné jakosti.

Tašky cementové

patent „Triumph“ na pařížské výstavě první
cenou vyznamenané, impregnované jakostí gla-
surované v různých barvách velmi lehké (1 m³
35 kg.) a nejtrvalejší krytina; latování 35 cm.

Dlaždice cementové

obyčejné velikosti 20×200 a 250×250 mm,
dlaždice fímské mozaiky vzorkované v překrás-
ných vzorcích slohových na objednávku dle
libosti, dlaždice kostkované, zvláště pevné pro
chodníky, tovární místnosti, skladiště, vjezdy
podléhající neobyčejnému upotřebení v síle
— 5 cm.

Dlažby z pčchovaného betonu

odborně spracované pro místnosti tovární a
sklepy, překlenování místností, pavlačí, rovných
stropů, potoků, reservoirů a beton. práce vůbec.

Roury cementové ku- laté i vejčité

od 10 cm. až do 100 cm. s vyčnívajícím falcem
a vnitřní patní styčnou spárou, kladení a tě-
snění rour obstarám vlastními zručnými dělníky
a poskytují za solidní provedení záruku.

Kanalizace betonové
pro města, továrny, domy, jakož i
odpadové rouřevody s potřebnými
vstupy.

Rychloprací stroj

za zl. 18.50 s 2 letou zárukou, který vy-
pere za 3 hodiny 100 kusů prádla, nabízí

K. V. SKUHERSKÝ,

velkozávod truhlářský

v Hradci Král. proti hotelu Merkur
číslo 303.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ěmi i vsazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Továrna

na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, zřízený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vinasladká a vino šumivé (šampaňské.)

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franko.

● Největší sklad ●

všech druhů koberců, záclon, pokrývek, přikrývek flanelových i proší-
vaných, různých předložek k postelím, jakož i čínských kožešin, před-
věsků na okna, cestovních potřeb, jako: tašek, kufrů, košů, cestovních
dek, deštníků, županů, rohožek, železného nábytku atd.

— firmy —

JAN STOUPA

v Praze, Václavské náměstí č. 32.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a koveého náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

NOVOTINY

tu- i oizozemské pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro vele-
důst. duchovenstvo a sukna ku chrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.

Vzorky se na požádání zašlou.

Jana Leopolda Haje,

biskupa královéhradeckého,

Zpráva o visitaci far kraje Čáslavského,

již roku 1783 k rozkazu císaře Josefa II. vykonal.

Podává Dr. Václav Řezníček.

(Pokračování).

15. Dolní Krupá. Panství Krupá. *Kněží*. Farář Jan Kovář jest své pastýřské povinnosti milující muž, kterýž ani vědomostí, ani dobrých mravů nepostrádá. On vyznamenává se jako přítel školy, je mu nežný, drahocenný díl stáda velice blízko na srdci leží. Biskup byl pohnut, když slyšel z úst tohoto dobrého duchovního správce krásnou péči, v níž z plného svého srdce o školní budovu prosil. Nynější jest těsná, podepřena a každodenně hrozí rozsypáním se. Ani pán, ani farář, ani osadníci nemohou ji zbudovati, všude jest chudoba a nemajetnost. Jak velice zasluhuje tato okolnost pozornosti otců vlasti!

Kaplan František Kubásek jest lehkomyšlný, mladý člověk, kterýž má buďto málo nebo žádnou způsobilost a proto také docela přirozeně své kněžské úkony jenom povrchně zastává. Bylo mu to od biskupa vážně připomenuto.

Přifařené osady. Dolní Krupá, vesnice s farním kostelem, v němž se na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby konají. Horní Krupá a Pochwald, vesnice 1/4 hodiny od farního chrámu vzdálené. Rozsochatec, Kník, Pfaffendorf a Chrast, vesnice 1/2 hodiny od farního chrámu vzdálené. Břevnice a Zbožice, vesnice 3/4 hodiny od farního chrámu. Kyjov, vesnice hodinu od farního chrámu vzdálená.

Školy. Škola jest bídná a na spadnutí. Kdyby se jí dostalo podpory, mohla by se za vedení faráře, který jest veliký přítel školy, státi velice užitečným ústavem.

Obyvatelstvo. Dolní Krupá 358 katolíků, 11 protestantů, Horní Krupá a Pochwald 289 katolíků, 58 protestantů; Rozsochatec, Kník, Pfaffendorf a Chrast 482 katolíků, 2 protestanté; Břevnice a Zbožice 162 katolíků; Kyjov 96 katolíků. Dohromady 1387 katolíků, 71 protestant.

16. Bělá. Panství Bělá. *Kněží*. Farář Karel Killar jest nadějný mladý muž a lze říci skoro perla tohoto vikariátu. Pilným čtením dobrých knih zjednal si jasnější zásady v náboženském odboru; jasnými zraky vidí a proto správně soudí. Ve způsobu života jest obratný, nikdy nepřechází meze kněžské skromnosti, třebas i cítí, že více ví, než-li jiní. Jeho jednání jest bez hany a povinnosti jeho povolání jsou jeho nejmilejším zaměstnáním. Miluje mládež a dává si na jejím vychování záležeti.

Pak-li se pozorovací duch biskupův nemýlí, domnívá se, že tento láskyhodný farář bude jednou velice upotřebitelným dělníkem na vinici Páně, od něhož si církev a vlast dobré služby slibovati mohou.

Přifařené osady. Bělá, městy s farním chrámem, v němž se každou neděli a svátek řádné bohoslužby konají. Krátká Ves a Kojetín, vesnice 1/4 hodiny od farního chrámu vzdálené. Počátky, vesnice 3/4 hodiny od farního chrámu vzdálená.

Školy. Bělská škola jest za bedlivého dozoru bělského faráře jednou z nejlepších a kdyby byla tato farní osada uznána za hodnou podpory ze školního fondu, nelze o přiměřeném osvětlení této krajiny pochybovati.

Obyvatelstvo. Bělá 586 katolíků; Krátká Ves a Kojetín 370 katolíků; Počátky 213 katolíků. Dohromady 1169 katolíků.

Poznámky. Sem do Bělé muselo býti více míst přifařeno. Tuto farní osadu nebude moci býti přístě od samotného jediného duchovního správce obstarávána. Proto musí zde biskup raditi ke zřízení domácího kaplana.

Lipnický vikariát.

1. (17.) Lipnice. Panství Střítež. *Kněží*. Farář a zároveň vikář Matěj Svára jest velice příčinný muž, který vedle hbitosti ve svých jednáních mnoho dobré vůle projevuje. Jsou lidé (a těch není nejmenší díl), kteří, poněvadž nemají bezpečných zásad, snadno onoho vynikajícího muže, s nímž mají co jednati, napodobují anebo napodobovati se zdají. V této třídě mužů chtěl by biskup tomuto vikáři místo nejspíše vykáhati. Shání chválu svých představených i svých spolufarářů a až jest povolený, tak předce jeho přání libiti se, není bez užtku. Ve přikázaném mu vikariátním okrese zdá se býti biskupovi předce nejvhodnějším, dozorčí úřad zastávati, poněvadž se svou činností také ostrovtip a znalost lidí spojuje. Biskupovi nebyly předneseny stížnosti žádné.

Přifařené osady. Lipnice, městečko s farním chrámem, v němž na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. Kyžlice, Bystré a Dolejší Město, vesnice 1/4 hodiny od farního chrámu. Řečice, Velké a Malé Křepiny, vesnice 3/4 hodiny od far-

ního chrámu. Budčkov, Záběhlce, Lhotsko, Proseč, Luké, Meziklasy, Radostovice, Smrčensko, vesnice 1 hodinu od fary. Dobrá Vůda, Rejčkov, Remuty, Kochanov, vesnice 1 1/4 hodiny od farního chrámu. Koňkovice, Trpišovice, Smrčná, vesnice 1 1/4 hodiny od farního chrámu odlehlé.

Kommendatní a filiální kostely. Dolejší Město má veřejnou kapli, v níž se pětkrát ročně řádné bohoslužby konají. Řečice má veřejnou kapli, v níž se pětkrát ročně řádné bohoslužby konají. V kapli v Loukově odbývají se řádné bohoslužby pětkrát za rok.

Školy. Škola v městečku Lipnici jest jedna z nejbídnějších v kraji; je celá zanedbaná. Farář a nikoliv neobratný učitel mají nejlepší vůli k vychovávání mládeže, avšak na všech stranách scházejí prostředky, aby mohla býti povznesena.

Obyvatelstvo. Lipnice 692 katolíků; Kyžlice, Bystré a Dolejší Město 643 katolíků; Řečice, Velké a Malé Křepiny 193 katolíků; Budčkov, Záběhlce, Lhotsko, Proseč, Luké, Meziklasy, Radostovice, Smrčensko 579 katolíků; Dobrá Vůda, Rejčkov, Remuty, Kochanov 296 katolíků; Koňkovice, Trpišovice, Smrčná 105 katolíků. Dohromady 2508 katolíků.

Poznámky. Zdejší farní obvod sestává ze 22 rozmanitých vesnic a obyvatelstva o 2508 duších. Příjmy vikáře nepřesahují 600 zl. On biskupovi dokázal, že za poslední 1783 rok sotva přes 300 zl. dostoupily, poněvadž nanejvýš chudý farní lid při zřízení fary ujednanou taxu školy a tak zvaná laticinia platiti mu odprá. Tudíž kaplana nebo pomocníka v této rozsáhlé a obtížné vinici ze svých příjmů vyživiti nemůže.

Jak velice jest tento pomocník zde potřebný, dá se snadno souditi; tento muž může postačiti sotva na obstarání duchovní správy, jak pak má ještě nemalé vikariátní záležitosti a přesnosti obstarati!

Biskup musí zde o příspěvek z náboženského fondu žádati, jehož pomoci byl by vikář v stavu osobního kaplana vytknouti.

2. (18.) Herálec. Panství Herálec. *Kněží*. Farní administrátor Josef Václav Kašpar jest starý, vetchý, a již jedenkrát mrtvici ochromený muž; v zásadě není neobratný a prozřetelnost obdařila ho dobrým srdcem, avšak jeho mrtvici ochromlé nohy nutí jej na cestách jeho povolání často pozvolna postupovati. V čistotném farním chrámu P. v Herálci rozumně káže a bohoslužby pořádně odbývá, avšak křesťanská cvičení po vesnicích jsou stále pro nepohyblivost farářovu zanedbávána. Poněvadž muž ten jest dobrý a vlídný, poněvadž školu i mládež miluje, proto mají také jeho farníci mnoho shovívavosti s tímto nedostatkem. Avšak na konec osvěcení lidu tím stále trpí.

Přifařené osady. Herálec, farní ves, kde každou neděli a svátek řádné bohoslužby se konají. Boňkov a Slavnice, vesnice 1/4 hodiny od farního chrámu vzdálené. Kojetín, Skorkov, vesnice 1/2 hodiny od farního chrámu vzdálené. Pavlov, Radňov, vesnice 3/4 hodiny od farního chrámu vzdálené.

Školy. Škola v Herálci jest ve velmi dobrém stavu; učitel velice obratný a pilný.

Obyvatelstvo. Herálec 462 katolíků; Boňkov a Slavnice 196 katolíků; Kojetín a Skorkov 229 katolíků; Pavlov, Radňov 224 katolíků. Dohromady 1211 katolíků.

Poznámky. Také zde pokládá biskup spolupracovníka za nanejvýš potřebného, aby 1211 v sedmi různých vesnicích bydlící duše náboženskou útěchou a vyučováním byla vydatně opatřena.

3. (19.) Humpolec. Panství Herálec. *Kněží*. Farář P. Arnošt Tomášek, premonstrát želivský, musil býti pro všeobecnou nechuť svého farního lidu, pro své ovšem že ne rozumné chování se v místě, kde jest tak mnoho protestantů a také pro své dluhy do svého želivského kláštera přesazen a okolnostem doby vhodným duchovním správcem zaměněn.

Los padl na oblíbeného zde P. Zikmunda. Hemerku, obratného kazatele a dosti správně myslícího muže. V téže době, kdy biskup v této pohorské krajině meškal, byla předepsaná zkouška u arcibiskupské pražské konsistoře předsevzata.

Přifařené osady. Humpolec, městečko s farním chrámem, v němž na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. Čejov, vesnice 1/4 hodiny od farního chrámu. Plačkov, vesnice 1/4 hodiny od farního chrámu. Dubí, vesnice 3/4 hodiny od farního chrámu. Bystrý, Kamenice, Mikulášov, vesnice hodinu od farního chrámu vzdálené.

Kommendatní a filiální kostely. Ve městečku jest ještě malá, neúhledná svatoanenská kaple, kde však jednou v roce bohoslužby se konají.

Školy. Katolická škola v Humpolci, pakli že dle nařízení biskupova dostane jiného učitele, bude moci nésti velice platný užitek.

Obyvatelstvo. Humpolec, 1723 katolíků, 218 protestantů; Čejov, 184 katolíků; Plačkov, 201 katolíků; Dubí, 92 katolíků; Bystrý, Kamenice, Mikulášov, 269 katolíků, 2 protestanté. Dohromady 2471 katolíků, 220 protestantů.

Poznámky. Prezentací právo na tuto humpoleckou faru náleží starému baronovi Nesszrovi, jako púda vrchnosti, avšak, poněvadž jest fara ta řádovým beneficiem, proto želivský opat navrhuje počasněmu pánu tři osoby, z nichž tento vždycky jednu volí.

Katolickou školu nalezl zde biskup v nejbídnějším stavu; starý, dvaasedmdesátiletý učitel, kterýž jest zároveň

městským syndikem, nemá ani způsobilosti, ani sil dáti tomuto ústavu užitečný směr; mnoho soukromých ohledů odstranění tohoto starého učitele překázelo a proto přišlo zdejší školství v nejpoltitovanější úpadek. Biskup, kterýž má za to, že musí veškeré jednostranné vedlejší překážky přecházeti, pak-li o dobro náboženství a vlasti běží, sesadil toho starého muže z jeho školního úřadu na místě a říditi normální školy v Německém Brodě páteru Pankráci nařídil, aby během 14 dnů sem dosadil obratného, z metodiky zkoušeného učitele.

On mimo to u starého, zbožného barona Nesszra vymohl, že úplně sešlá školní budova bude z jara od základů přestavěna a že pro mládež za drsné zimní doby (nejdražocnější čas k vycvičení jevného stáda) prostranná radniční světnice potřebnými lavicemi a dřívím k topení opatřena bude a četné nadějně mládeži nebude překáženo, aby své vyučování dostala.

Zde biskup mnohé vlondivší se zlořády a přehnaná pobožnůstkářství přetřhl.

(Pokračování.)

Zprávy hospodářské.

Zadlužování majetku nemovitého.

Nedávno uveřejnil státní statistický úřad v Berlíně záznamy knihovních dluhů zanešených na majetku nemovitém v Prusku. Ze zprávy té vychází na jevo, že od r. 1886 do r. 1900 bylo v Prusku vtěleno hypotečních dluhů na nemovitý majetek úhrnem 26.000 milionů marek, z toho bylo vymazáno 12.000, zůstalo tedy zatíženi hypotečním dluhem v obnosu 14.000 milionů marek (1 marka = 116 halířům).

To se děje v bohatém Prusku. Mnoho-li z tohoto zadlužení připadá na majetek rolnický, nemůžeme ovšem zde zjistiti. Známý národohospodářský spisovatel pruský Beta tvrdí, že je na nemovitém majetku celého Německa zanešeno 65.000 milionů marek hypotečních dluhů. Veškerý soukromý majetek všech fyzických osob říše německé se odhaduje na 220.000 milionů marek. Z těchto čísel vysvítá, že nynější základy společenského blahobytu nejsou příliš pevné a spolehlivé. Takové poměry panují v bohatém Německu.

U nás v chudém Rakousku vypadají poměry mnohem hůře. Říše se sice mnoho o zadlužení majetku nemovitého, ale naprostě spolehlivé číselice ovšem podati nelze, toliko prostě záznamy, jak jsou v gruntovních knihách zanešeny.

Podáváme zde nejnovější poslední sumární přehled gruntovních dluhů všech zemí Rakouska. Dle toho bylo koncem r. 1898 zanešeno hypotečních dluhů obnosem:

Vídeň	1358,414.480 korun
Ostatní Dolní Rakousy	636,335.920 „
Horní Rakousy	379,146.478 „
Solnohrady	104,721.160 „
Štýrsko	593,380.720 „
Korutany	161,455.024 „
Krajinsko	154,869.856 „
Přímorško	194,568.960 „
Tirolsko	600,476.954 „
Vorarlbersko	95,973.342 „
Praba	419,439.384 „
Ostatní země česká	2.640,166.340 „
Morava	868,096.260 „
Slezsko	244,304.390 „
Halič	1.013,353.354 „
Bukovina	83,972.176 „
Úhrnem	9.543,576.324 korun

Můžeme směle tvrditi, že koncem r. 1902 bylo na nemovitém majetku v Rakousku úhrnem zaneseno hypotečních dluhů v okrouhlém obnosu 12.000 milionů korun. Roku 1858 bylo v knihách zanešeno hypotečních dluhů okrouhle v obnosu 4.000 milionů korun nynější měny. Během 44 let, tedy za jedno lidské pokolení se dluhy na majetku nemovitém ztrojnásobily.

Roku 1893 obnášely hypoteční dluhy v Rakousku 7.860,778.860 korun. Z toho můžeme si utvořiti obraz, jakým způsobem hypotečních dluhů stále přibývá. Tažme se, kdy bude jednou tomu konec? Pájde zadlužování nemovitého majetku ještě dále a nebude tu žádných mezí? Pravda, jednou musí nastati konec přibývání nových hypotečních dluhů. Kdo má přece svoji chalupu předluženou, tomu již nikdo nepřijde, poněvadž by nikdy půjčené peníze nespátlil.

Z čísel, které jsme zde uvedli, vychází zřejmé na jevo, že zákonodárné sbory budou jednou nuceny se obíratí otázkou o vybavení majetku nemovitého z hypotečních dluhů a o zákonodárné opatření, až do jaké míry smí držitel nějakého majetku nemovitého tento majetek dluhem zatížit. Když před 30ti lety známý sociální politik baron Vogelsang veřejně o tom psal, že musí k zachování stavu země-

dělského v první řadě dbáti se toho, aby bylo znemožněno stále zadlužování majetku rolnického, tu bylo naň pokřikováno i ze řad rolnictva, že jest to obmezování osobní svobody, že je to zpátečnictví a podobné výčitky. Dnes již i rolníci sami vidí, že věci takové spějí ku zkáze celého stavu a že tu nutno pomýšleti k záchraně dokud je čas. My se zde nebudeme rozepisovati o návrhu nezadlužitelnosti anebo částečné zadlužitelnosti majetku zemědělského, podotýkáme jen tolik, že požadavek ten jest jasně vytkčen v programu zemědělském, který jsme r. 1896 v Praze ponavrhli a který jest v naší práci „O úpadku stavu rolnického a jeho záchraně“ uveřejněn v podíle „Dědictví sv. Cyrilla a Methoděje“ za r. 1902 a tak přístupným učiněn několika tisícům rolníků. Z několika stran bylo nám učiněno výtek, že jest to program přivlečený z ciziny a zatím program strany agrární uveřejněný letos na jaře opírá se v hlavních obrysech o požadavky, které v našem programu jsou jasně vytkčeny. Názory o zavedení práva selského v našem programu jsou názory, které hlásal baron Vogelsang a jsou našim poměrům přispůsobené, nejsou tedy pranic z ciziny importované. Naším zadostiučiněním pak jest, že názory ty razí si v rolnictvu všude cestu, ačkoliv se páni agrárníci za to stydí přiznati se, že se přizívají od — klerikálů a zpátečníků.

Rudolf Vrba.

Nejdůstojnější bisk. konsistoří doporučený umělecký závod

Jos. Kieslich
v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvláště
trvanlivé zlatění a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Předetná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, ceny atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
saloňů r 1891.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Utiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez svýšení cen!

Jako 6., 7. a 8. číslo

„Časových Úvah“

rozesíláme právě v skutku časový spis

Husité jindy a nyní

6111

poměr husitství k Římu a český národ.

Uvažuje Jiří Šahula.

Měl by čísti každý katolík. Není to žádná soufalá
obrana proti nesčetným protikatolickým lžem, žádné stran-
nické přebarvení fakt; toho my nepotřebujeme, neboť jam-
dávno prohlásili, že si přejeme, aby zvítězila v příčině
husitství plná pravda, ať pochází od kohokoliv. Místo frá-
zovitých afektů jsou ve spise přítomně řaděna vedle
sebe zaručená fakta s odbornou znalostí. Z obsahu knížky
se může přesvědčiti dokonale každý katolík i nekatolík,
že duše česká i v době rozkolu tihla přirozeně k té církvi,
k níž náležíme.

Doufáme, že se této publikaci v zájmu historické
pravdy dostane rozšíření co největšího. — K vůli před-
běžnému seznání obsahu oznamujeme, že spis jest roz-
dělen na deset následujících kapitol:

- I. Moderní husité a jejich práce, str. 1.
- II. Husité považovali círu za nejessenější poklad
lidský; srovnávali se tak s Římem i všemi
velikými českými národy, „ 10.
- III. Husité byli přesvědčeni, že jen jeden toar
křesťanské círy může býti pravý a spasitel-
ný; to vyznával vždycky Řím i naši slavní
předkové, „ 21.
- IV. Zásady husitské círy. O svátosti křtu, po-
kání a svěcení kněžstva, „ 38.
- V. Husitská círa o svátosti staru manželského,
posledního pomazání a sv. birmování, „ 43.
- VI. Kalíšná círa o nejsvětější Svátosti, mši sv.
a jiných věcech círy. Zásady Táborské, „ 45.
- VII. Posouzení husitské círy. Stanovisko kato-
lické a novohusitské, „ 58.
- VIII. Hus a papežství. Zda bylo Husovo stanov-
isko správné? „ 72.
- IX. Poměr husitů k Římu až do opanování
Prahy Jiřím z Poděbrad, „ 83.
- X. Stanovisko husitů k Římu za vlády Jiřího
z Poděbrad a jeho nástupců, „ 95.

112 stran! Cena pouze 24 haléřů!

Při hromadných objednávkách slevujeme
až 50%.

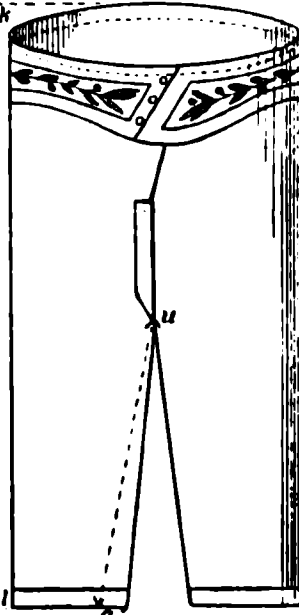
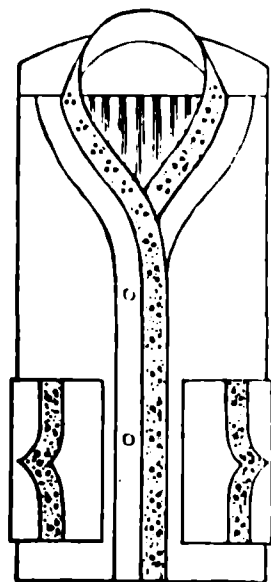
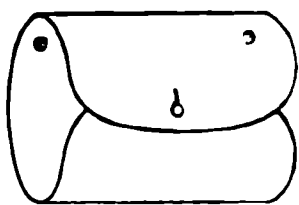
Pilnáckovo mýdlo lanolínové

● jest nejlepší mýdlo toaletní. ●

Činí a udržuje pleť svěží a jemnou. — Jest naprosto ne-
utrálit. — Jest nejlepším toaletním mýdlem, které i těm
nejpřísnějším požadavkům úplně vyhoví.

Vyrábí již od r. 1897 výhradně

JOSEF PILNÁČEK, c. a. k. dvorní dodavatel
— v Hradci Králové. —

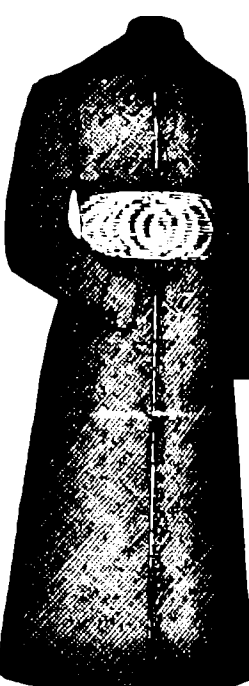
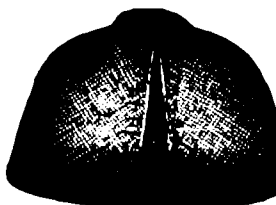
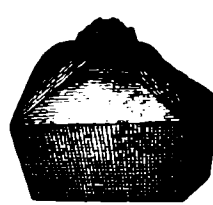
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochety jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu naspět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Jana Leopolda Haje,

biskupa královéhradeckého,

Zpráva o visitaci far kraje Čáslavského,

již roku 1783 k rozkazu císaře Josefa II. vykonal.

Podává Dr. Václav Řezníček.
(Pokračování).

4 (20). **Krásná Hora.** Panství Okrouhlice. *Kněží.* Farář *Jakub Vlach* jest tichý, zbožný, jednoduchý muž, o němž všichni lidé dobře mluví a jež jeho farní lid pro pořádnost v bohoslužbě a pro jeho ochotu, každému posloužit, velebil.

Přifařené osady. **Krásná Hora,** farní ves, kde po tři neděle v měsíci a na všechny svátky řádné bohoslužby se konají. *Bratroňov, Březinka, Mozolov, Kojkovice,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Vadín, Lhota, Jedouchov, Bezděkov, Čekanov, Volichov, Kojkovičky,* vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu vzdálené. *Babice, Okrouhlice, Klanečná, Kvasetice, Vítovín,* vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálené. *Michalovice,* ves 1 hodinu od farního chrámu odlehlá. *Květinov,* ves $1\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Skála,* ves $1\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu odlehlá. *Leština, Mozerov, Věž,* vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálené. *Zdislavice,* ves $1\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu odlehlá.

Kommendatní a filiální kostely. *Skála* má veřejnou kapli, v níž se každou čtvrtou neděli řádné bohoslužby konají.

Školy. Škola ve **Krásné Hoře** nachází se v dobrém stavu a činí za správy obratného učitele patrny prospěch. Škola ve **Věži** jest dosti dobrá.

Obyvatelstvo. **Krásná Hora** 170 katolíků; *Bratroňov, Březinka, Mozolov a Kojkovice* 298 katolíků; *Vadín, Lhota, Jedouchov, Bezděkov, Čekanov, Volichov a Kojkovičky* 755 katolíků a 1 protestant; *Babice, Okrouhlice, Klanečná, Kvasetice a Vítovín* 482 katolíků; *Michalovice* 174 katolíci; *Květinov* 101 katolíci; *Skála* 160 katolíků; *Leština, Mozerov, Věž* 482 katolíci; *Zdislavice* 125 katolíků, 3 protestanté. Dohromady 2747 katolíků a 4 protestanté.

Poznámky. Farář by ovšem ze nepostačoval, svůj obvod vydatnou duchovní správou opatrovati, kdyby doposud vesnice *Skála* se svými k ní přifařenými místy od farního administrátora hradeckého a od zámeckého, ve **Věži** bydlícího kaplana opatrována nebyla. Tomuto nedostatku bude odpomoženo, pak-li že bude ve *Skále*, jak to biskup navrhuje, místní kaplanka zřízena.

Do této nyní jmenované vesnice *Skály* pod rozmanitými slibů, jež vesničanům činil, vplížil se světský kněz, který ještě před vyzdvižením společností byl jesuitou. Nějaký čas vyžíval se vynucenými a vyžebřanými příspěvky a faráři působil mnohé mrzutosti. Právě mají ho již dost a něčeho mu nedávají; on proto, když čte mši, zavírá kostel a odpírá obyvatelům vesnice své duchovní služby; poslednějším bouří proti nájemci. Biskup, kterýž má za to, že pastýř má pravými dveřmi ve svatyni vcházet, toho oknem vplivšího se kněze ze vsi odstranil a vikáři uložil, aby tohoto jeho rozkazu uposlechl.

5 (21). **Branišov.** Panství Větrný Jeníkov. *Kněží.* Farář *Jiří Josef Pelikán* zdá se býti vědychtivý muž, který rád pravdu slyší, dobře urovnaná hlava. Miluje povinnosti svého povolání a dle povědi svých farníků plní je k jejich spokojenosti, pokud to totiž jeho síly dovolují, neboť tento farní obvod sestává ze dvou městysů a 15 vesnic a čítá bez 105 protestantu 2594 katolických duší. Příjmy farářovy, jež něco přes 300 zl. obnášejí, nedovolují mu, přibrati si ještě jednoho pomocníka a proto musí tento obvod téměř docela sám obstarávati.

Přifařené osady. **Branišov,** farní místo, kde na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. *Oustí,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu odlehlá. *Zbýlitz, Dudín, Buková, Kalhov, Šimanov,* vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu. *Hejstě,* vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Krasoňov,* vesnice hodinu od farního chrámu. *Větrný Jeníkov* a nedaleko od něho ležící vesnice *Temník, Velšov* a *Zbýhoj* jsou všechny přes hodinu od farního chrámu vzdálené. *Dušejev a Maršov,* vesnice 2 hodiny od farního chrámu odlehlé. *Boršov,* vesnice $2\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálená.

Místní kaplanky. Při kapli ve **Větrném Jeníkově** jest pro tuto a sousední vesnice správou vláského sirotčince v Praze, jako místní vrchnosti, vlastní kněz vydržován, kterýž na všechny neděle a svátky lidu ranní mši slouží a evangelium vykládá.

Kommendatní a filiální kostely. V **Dušejevě** staví se již 13 let kostel, avšak dosud není hotový. Předtím konaly se zde každou třetí neděli bohoslužby.

Školy. Škola ve **Branišově** jest velmi dobře zařízena a dokonalem učitelem opatřena. Také škola ve **Větrném Jeníkově** nachází se v dobrém stavu.

Obyvatelstvo. **Branišov** 73 katolíků; *Oustí* 258 katolíků, 44 protestantů; *Zbýlitz, Dudín, Buková, Kalhov a Šimanov* 799 katolíků, 36 protestantů; *Hejstě* 45 katolíků; *Krasoňov* 229 katolíků, 22 protestantů; *Větrný Jeníkov, Temník, Velšov,*

Zbýhoj 869 katolíků; *Dušejev a Maršov* 209 katolíků, 3 protestanté; *Boršov* 112 katolíků. Dohromady 2594 katolíků, 105 protestantů.

Poznámky. Vláský špitál v Praze z lásky k duchovní správě a lidstvu ve **Větrném Jeníkově** obratného a velice mravního kněze *P. Jana Utěšila* ustanovil. obydlí v tamním zámku a k jeho vyživení malý deputát a denně placenou mši, kteráž jest z jedné pražské nadace sem postoupena, mu vykázal. Tato mše jest nyní skoro celou výživou tohoto dobrého kněze, kterýž pokud se ve **Větrném Jeníkově** zdržuje, jeden díl branišovské farnosti duchovními službami opatrovati pomáhá. Avšak k dostatečnému obstarání zdejšího farního lidu ještě z daleka ani jeho trvalé ustanovení by nepostačilo, kdyby ve vsi **Dušejevě**, jež je na 2 hodiny vzdálena, nebyl žádný kaplan usazen.

V **Dušejevě** nachází se krásný, rozáhlý, dobře stavěný kostel, kterýž pokladnu vláského sirotčince již značné částky stojí, avšak z daleka doposud nenachází se ve stavu, aby v něm bohoslužby mohly býti konány. Tato vrchnost, kteráž na rozličné kostely, farní a školní budovy již přes 7901 zl. vynaložila a mimo to ve **Branišově** a **Větrném Jeníkově** dva učitele vydržuje, jest nyní docela vysílána, aby ještě na stavbu **Dušejevského** kostela scházejícího dala a jinak neví se také o žádném fondu, z něhož by tato tak potřebná stavba mohla býti dokončena.

6 (22). **Ousobí.** Panství Ousobí. *Kněží.* Farář *Bernard Neumann* jest starý, 67letý, vysleň stařec, jež jeho napučené nohy, krátký dech a jiné choroby ke správě jeho farního úřadu skoro nezpůsobitelným činí. Biskup jej neviděl, poněvadž nemocný muž své světnice opustiti nemohl, avšak dal si o celém stavu tohoto farního obvodu od vikáře a od farníků nejpodrobnější zprávu podati. Starý farář jest ovšem drsný ve svých mravech, byl vždy špatný kazatel, více sedlák než li učitel, a svěřená mu obec během jeho více nežli 20leté správy nalezla málo spásitelné potraviny na své pastvině. Nyní nachází se na pokraji hrobu, nezpůsobilý konati ani dobré, ani zlé, zasluhuje tedy lidského prominutí.

Farnost obstarávána jest obratným kaplanem, jemuž biskup za svého pobytu v tomto čáslavském kraji celou plnou moc ve spiritualích i temporalích udělil. Má za to, že tím dokázal, že v duchovní správě nebude nic obmeškáno a že ubohý, starý, chlebě svůj hledati nezpůsobilý farář, pokud bude ještě živ, bude míti své čestné zaopatření.

Přifařené osady. **Ousobí,** farní ves, v níž na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. *Chvalkov, Kosov,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálené. *Ouhorilka, Chýška,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Dobrohostov,* vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálená.

Kommendatní a filiální kostely. V **Ousobí** nachází se ještě kaple *Anděla Strážce*, již se však k bohoslužbám neužívá.

Školy. Škola v **Ousobí** jest celkem dobrá a učitel obratný, pilný.

Obyvatelstvo. **Ousobí** 480 katolíků; *Chvalkov, Kosov* 138 katolíků; *Ouhorilka, Chýška* 264 katolíků; *Dobrohostov* 140 katolíků. Dohromady 1022 katolíků.

Poznámky. Ousobský pán panství baron *Göldi*, který již mnoho let na svém starém faráři sedí, podal biskupovi ve zvláštní notě proti němu více stížností a nalehal na jeho odstranění. Tyto stížnosti jsou ve vikárii ponechány instrukci ve krátkosti dohromady staženy a také jest v nich na každý symptom nemoci léčivý prostředek navržen. Kdyby bylo pro tohoto starého muže zaopatřovací místo, v němž by ještě zbývajících mu málo svých dnů mohl strávit, mohlo by se ovšem celému zlu ustanovením jiného, vhodného faráře vydatněji odpomoci.

7 (23). **Německá Vyskytná.** Panství král. města Jihlavy. *Kněží.* Farář *Karel Weis* jest láskyhodný, skromný, ve svých mravech bezúhonný a ve svých farních úkonech neunavný muž, jemuž jihlavský magistrát jako patron chrámu i veškerý jeho farní lid nejlepší vysvědčení dávají.

Přifařené osady. **Německá Vyskytná,** vesnice s farním chrámem, v němž se po všechny neděle a svátky řádné bohoslužby konají. *Rantířov, Rounek, Hlávkov, Bílý Kámen, Plandry,* vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu. *Ježena a Jiřín,* vesnice hodinu od farního chrámu. *Starý a Nový Hubenov,* vesnice 2 hodiny vzdálené a neschůdnými horami od svého farního chrámu oddělené.

Kommendatní a filiální kostely. Nedaleko **Vyskytné** na jednom vrchu jest kaple sv. Antonína, v níž ročně jenom jednou řádné bohoslužby se konají. Ve **Plandrech** jest veřejná kaple, v níž ročně jednou řádné bohoslužby se odhávají.

Školy. Škola v **Německé Vyskytné** jest dle vysvědčení farářova lépe opatřena, než-li by se od učitele, který 6 zl. ročního platu dostává, očekávali mohli.

Obyvatelstvo. **Německá Vyskytná** 277 katolíků; *Rantířov, Rounek, Hlávkov, Bílý Kámen a Plandry* 538 katolíků; *Ježena a Jiřín* 367 katolíků; *Hubenov* 103 katolíci. Dohromady 1285 katolíků.

8 (24). **Ledeč.** Panství Ledeč. *Kněží.* Děkan *Josef Bunk* jest od svých farníků většinou chválený muž; třebas že do třídy osvěcených duchovních správců nenáležel, tak mu přece neschází na zdravém lidském rozumu, kterýž, jsa spojen se snášlivým a láskyplným srdcem, často lepších výsledků docíluje, než-li nadutí věda. Drží pořádek ve svém domě i ve své obci. Jeho kaplani jsou mravní lidé, jichž lze potřebovati. Obzvláště významává se mezi nimi *P. Meyssner*, jemný kněz, kterýž má zbožnost a lásku k lidstvu na čele napsané.

Přifařené osady. **Ledeč,** městečko s farním chrámem, kde se na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby konají. *Ostrov, Hradce, Vobruv, vesnice* $\frac{1}{4}$ hodiny od farního kostela. *Velká, Mstislavice,* vesnice hodinu od fary. *Lhoty Bilantova a Dobrovítova,* vesnice $1\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Čihošť, Kynice a Zdeslavice,* vesnice $1\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu. *Prosičky a Nezdín,* vesnice hodinu od farního chrámu. *Hrozňetín a Tuněchody,* vesnice $1\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Sačany, Vrbka, Kozlov, Volešná, Souboř, Hamry, Habrek,* vesnice skoro všechny na jednu hodinu od farního chrámu. *Sychrov, Leština,* vesnice $1\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Kožlí, Sechov, Bohumilice, Podolí a Přemilovsko,* vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od fary. *Kouty, Kamenná Lhota,* vesnice hodinu od fary. *Bojiště,* vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od fary. *Chřenovice, Jedlá, Dobrá Vůda,* vesnice hodinu od farního chrámu. *Pavlovice, Lhota Volavá,* vesnice $1\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu. *Vilky movice a Pavlov,* vesnice dobrou hodinu od farního chrámu.

Lokální kaplanky. Lokalista ve **Chřenovicích** koná pro Chřenovice, Jedlou, Dobrou Vůdu, Pavlovici a Lhotu Volavou na všechny neděle a svátky ve chřenovickém kostele řádné bohoslužby.

Kommendatní a filiální kostely. Ve městečku **Ledeči** na hřbitově jest ještě jedna kaple, v níž se však žádné řádné bohoslužby nekonají. *Čihošť* má filiální kostel, v němž se každou druhou neděli řádné bohoslužby odhávají. V **Sačanech** jest veřejná kaple, v níž se dvakrát ročně řádné bohoslužby konají. *Kožlí* má veřejnou kapli, v níž se však jenom dvakrát ročně řádné bohoslužby odhávají. *Bojiště* má kapli, v níž se jen dvakrát ročně řádné bohoslužby konají. Ve **Vilémovicích** jsou dvě kaple, z nichž v jedné jednou, ve druhé však pětikrát ročně řádné bohoslužby se odhávají.

Školy. Škola v **Ledeči** jest dosti dobře zařízena a kdyby nikoliv neobratný učitel byl lépe přidržován svému povolání věrným zůstávati, mohla by býti jednou z nejlepších škol v kraji. Škola v **Čihošti** jest velice bezvýznamná a bídým učitelem opatřená. *Vrbka,* má školu, kteráž však sotva toho jména zasluhuje. Škola v **Kožlí** není k nepovšimnutí, učitel obratný a pilný. Škola ve **Chřenovicích** jest dosti dobře zařízena, jenom školní budova jest trochu těsná.

Obyvatelstvo. **Ledeč** 1121 katolíků, 10 protestantů; *Ostrov, Hradce, Vobruv* 398 katolíků, 3 protestanté; *Velká, Mstislavice* 146 katolíků; *Lhota Bilantova a Dobrovítova* 85 katolíků; *Čihošť, Kynice a Zdeslavice* 376 katolíků, 27 protestantů; *Prosičky a Nezdín* 165 katolíků; *Hrozňetín a Tuněchody* 160 katolíků, 70 protestantů; *Sačany, Vrbka, Kozlov, Volešná, Souboř, Hamry, Habrek* 476 katolíků, 5 protestantů; *Sychrov, Leština* 86 katolíků, 4 protestanté; *Kožlí, Sechov, Bohumilice, Podolí a Přemilovsko* 419 katolíků; *Kouty, Kamenná Lhota* 213 katolíků; *Bojiště* 96 katolíků; *Chřenovice, Jedlá, Dobrá Vůda* 314 katolíků; *Pavlovici, Lhota Volavá* 146 katolíků; *Vilémovice a Pavlov* 339 katolíků. Dohromady 4540 katolíků, 59 protestantů.

Poznámky. Aby bylo zde školství v lepší stav uvedeno, biskup jmenoval výše uvedeného *P. Meyssnera* katechetou a ihned poslal jej do Kutné Hory do hlavní školy, aby se tam metodě důkladně vyučil. Mezi školními dětmi, jako mezi vesnickým lidem, panuje zde taková chudoba, že si nejpotebnější školní knihy opatřiti naprosto nejsou v stavu. Biskup má za to, že nechybil, když děkanovi nařídil, aby se stávající hotovosti bratrské pokladny 30 až 40 zl. k tomu účelu obrátil a potřebných knih nakoupil a ihned je mezi potřebné dívky rozdál.

Zdejší farnost obstarávána jest od děkana, lokálního kaplana a dvou domácích kaplanů. Přes to přece všechno musí býti ještě jeden lokalista ve vsi **Čihošti**, jež jest přes dvě hodiny a dále vzdálena, ustanoven, aby této a některým ještě dále odlehlým obcím pomocí náboženskou a vyučováním bylo pomoci. Biskup se domnívá, že jeden z ledečských kaplanů může býti sem přeložen a sice ten, jež zesnulá paní hraběnka *Vězníková*, rodilá hraběnka *Waldsteina* zde při své hrobce zřídila.

Bylo by předsudkem, kdyby se mělo věřiti, že v **Čihošti** za zakladatelku čtená zádušní mše svatá měla by méně síly, než-li v **Ledeči**. Biskup jest jist, že zvěcnělá zbožná zakladatelka sama na věčnosti bude cititi účechu, pak-li že od ní zaopatřený oltářník změní se ve křesťanskou obci upotřebovaného spolupracovníka a na místě klidného bydlení u jejího popela bude poskytovat opustěným křesťanům k utěšení a poučení chléb evangelia. Aby mohl býti živ, musil by náboženský fond k oněm 200 zl., jež jsou jeho ročním důchodem, ještě 60 zl. přidati. V tabeli vykázaných 40 zl. ročního nájmu z pole může dobře opatřený ledečský děkan snadno postrádati. Biskup příkládá zde nadační list zesnulé hraběnky *Vězníkové*.

9 (25). **Bohdáneč.** Panství Ledeč. *Kněží.* Farář *Josef Svoboda* jest tichý, pokorný, se svým stavem spokojený a proto pořádný muž. Jsa poslušný a vtipný miluje své povinnosti a svůj lid. Za to požívá sladké spokojenosti, jsa každým ctěn a milován.

Přifařené osady. **Bohdáneč,** farní ves, kde se každou neděli a svátek bohoslužby konají. *Prostřední Ves, Řeplce, Kotoučov, Dvořecko,* vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu. *Třebetín, Věkovice,* vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Michalovice, Bělá,* vesnice hodinu od farního chrámu. *Dědřice, Horkovice,* vesnice $1\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Lohov,* vesnice 2 hodiny od farního chrámu.

Komendatní a filiální kostely. Ve třebetinské kapli konají se šestkrát nebo sedmkrát řádné bohoslužby. Také Michalovice mají veřejnou kapli, v níž se však jenom čtyřikrát ročně řádné bohoslužby odávají.

Školy. Bohdanečská škola jest za vedení dosti obratného učitele v dobrém stavu.

Obyvatelstvo. Bohdaneč 241 katolíků; Prostřední Ves, Replice, Kotoučův, Dvořecko 300 katolíků, 6 protestantů; Třebetín, Vichovice 186 katolíků, 37 protestantů; Michalovice, Bělá 226 katolíků, 6 protestantů; Dědice, Hoskovic 56 katolíků, 29 protestantů; Lohov 70 katolíků, 1 protestant. Dohromady 1079 katolíků, 79 protestantů.

10 (26) **Světla.** Panství Světla. **Kněží.** Děkan Václav Novák nachází se teprve od června t. r. na tomto svém stanovišti. Na první pohled prozrazuje jistě druh ostýchavosti, kteráž neposkytuje pozorovatel nejlepší pojem o jeho vědomostech; avšak pak-li se duše jeho poněkud vzpamatuje, shledá se, že ve všeobecných kněžských vědomostech není méně sběhlý, než-li kněží jiní. Na místech, kde se o lidumilnosti a lásce k bližnímu mluví, pozoruje se, že jeho srdce není bezcitné. Také má pověst skutečně dobrosrdečného, snášlivého muže. Tato vysvědčení dávají mu úředníci i veskerý lid. Miluje mládež a především katechetický obor, jež při ranní mši, při kázání, každý den odpoledne a ve své triviální škole pilně vykonává. Jest si vždycky při tom přáti, aby se toto katechetické vyučování dle libezně a morální pomazání v srdci lidí bylo rozšířeno.

Jeho kaplan Václav Ninger jest ničemný lenoch, nehodný kněz, jemuž se více líbí potulky, než-li zaměstnání a od něhož se proto málo dobrého ovoce na vinici Páně může doufati. Dostal nařízení, aby si hledal jiné místo.

Přifařené obce. Světla, městečko s farním chrámem, v němž na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. **Přiseka, Horní a Dolní Bohušice, Horní a Dolní Březinka,** vesnice 1/4 hodiny od farního chrámu vzdálené. **Služátky, Žebrákov, Lipnička, Závítkovice,** vesnice 1/4 hodiny od farního chrámu odlehle. **Mrskovice, Druhanov,** vesnice 3/4 hodiny od farního chrámu vzdálené. **Leštinka, Benetice, Opatovice, Nová Ves,** vesnice hodinu od farního chrámu vzdálené. **Horní a Dolní Dlužiny, Kochánov, Pohled, Lhota,** vesnice 3/4 hodiny od farního chrámu vzdálené.

Komendatní a filiální kostely. Nedaleko městečka Světla jest ještě veřejná kaple, v níž se jenom dvakrát ročně řádné bohoslužby konají.

Školy. Škola ve Světle jest velice dobrého zařízení. Kdyby se chudým dětem této krajiny předepsané školní knihy darmo opatřiti mohly, byla by ještě pilněji a s větším prospěchem navštěvována.

Obyvatelstvo. Světla 805 katolíků; Přiseka, Horní a Dolní Bohušice, Horní a Dolní Březinka 400 katolíků; Služátky, Žebrákov, Lipnička, Závítkovice 339 katolíků; Mrskovice, Druhanov 187 katolíků, 6 protestantů; Leštinka, Benetice, Opatovice, Nová Ves 541 katolíků; Horní a Dolní Dlužiny, Kochánov, Pohled, Lhota 580 katolíků. Dohromady 2852 katolíků, 6 protestantů.

11 (27) **Smrdov.** Panství Světla. **Kněží.** Farář Josef Karel Černý má vtip, dovede se v různé poměry okolností vpraviti, ve přítomnosti biskupově byl jedním z nejvroucnějších obhajců křesťanské snášlivosti, ačkoliv proti němu více žalob na přílišnou horlivost v kázáních, kaceřování a tvrdé chování se oproti jeho nekatolickým osadníkům se vyskytlo. To má společné s více svými bratry v úřadě, kteří, když proti lidem od církve boží odloučeným zatracení hřímají, mají za to, že svou apoštolskou povinnost vyplnili. Jest naděje, že ústní i písemní instrukce biskupovy v zásady staré školy umírnění přivodí, a nikoliv bez důvodů si tento od smrdovského faráře slibuje, že v budoucnosti jemnějšího smýšlení a při obrácení svých nekatolických spolu-farníků lahodného přesvědčování, trpělivosti a příkladů pravého lidumilství bude užívati, alespoň to svému, o to jej poučujícimu biskupovi slavnostně přislíbil.

Přifařené obce. Smrdov, farní ves, kde se ve všech měsících po tři neděle za sebou, jakož i na všechny svátky, řádné bohoslužby konají. **Vrbice, Zboží, Lubné, Štěpánov, Bačkov,** vesnice dobré 1/2 hodiny od farního chrámu odlehle. **Dobrnice, Leština,** vesnice dobré 3/4 hodiny od fary. **Skelné Hutě, Hroznětín, Hory a Lhota Ovesná,** vesnice hodinu od fary odlehle. **Chraňbože a Vlkanov,** vesnice 1 1/4 hodiny od farního chrámu vzdálené.

Komendatní a filiální kostely. Zboží má veřejnou kapli, v níž se však ne častěji než-li dvakrát ročně řádné bohoslužby nekonají. V Dobrnici jest veřejná kaple, v níž se každou čtvrtou neděli řádné bohoslužby pro všechny farníky odávají.

Školy. Škola ve Smrdově nachází se ve velice zlých okolnostech: opatřena jest bídým učitelem, blízká jest sesutí a proto také jest navštěvována v zimě málo a v ostatních dobách roku docela nic.

Obyvatelstvo. Smrdov 339 katolíků, 58 protestantů; Vrbice, Zboží, Lubné, Štěpánov, Bačkov 640 katolíků, 4 protestanté; Dobrnice, Leština 144 katolíků, 21 protestant; Skelné Hutě, Hroznětín, Hory a Lhota Ovesná 282 katolíků, 11 protestantů; Chraňbože a Vlkanov 86 katolíků a 22 protestantů. Dohromady 1491 katolíků, 116 protestantů.

Poznámky. Zdejší, rozlehlý, ze 14 osad a více než-li 1600 duší sestávající farní okres nemůže býti od jednoho

jediného kněze vydatně obstaráván. Jest si tedy přáti, aby mu byl pomocník zřízen, poněvadž jemu z malých příjmů jeho obročí naprosto nelze druhého kněze vydržovati.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,

c. k. dvorní dodavatelství

v Jabloném n. Orl. č. 86.

Dílka ku vyřvání a hotovení **mečních rouch,** počínaje od 24 K, **pluvliálů, dalmatic, korouhví, praporek, církevního prádla atd.,** pak dle patřících i tuzemských vzorů spracované **kalichy, cíboře, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.**

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného nákupu z doby pařížské výstavy a velikých novotín v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obaluze.

O realnosti závozu svědčí mnoho tisíc odporučen. — **Velké obrázkové cenníky a paramenta k výběru franko.**

Adresování vždy doslovné se v, prosíme.

Cementárna
a podnikatelství betonových
staveb

Fr. Macháčka

ve Dvoře Král. n. L., Hankova zahrada,
filiálka Jaroměř,

doporučuje za nejlevnější ceny své výrobky
uznané výtečné jakosti.

Tašky cementové

patent „Triumph“ na pařížské výstavě první
cenou vyznamenané, impregnované jakož i gla-
surované v různých barvách velmi lehké (1 m²
35 kg.) a nejtrvalejší krytina; latování 35 cm.

Dlaždice cementové

obyčejné velikosti 20×200 a 260×250 mm,
dlaždice římské mosaiky vzorkované v překrás-
ných vzorcích slohových na objednávku dle
libosti, dlaždice kostkované, zvláště pevné pro
chodníky, tovární místnosti, skladiště, vjezdy
podléhající neobyčejnému upotřebení v síle
5—5 cm.

**Dlažby z pýchovaného
betonu**

odborníky spracované pro místnosti tovární a
sklepy, překlenování místností, pavlačí, rovných
stropů, potoků, reservoirů a beton. práce vůbec.

**Roury cementové ku-
laté i vejčité**

od 10 cm. až do 100 cm. s vyčnívajícím falcem
a vnitřní patní stýbnou spárou, kladení a tě-
snění rour obstarám vlastními zručnými dělníky
a poskytuji za solidní provedení záruku.

Kanalizace betonové
pro města, továrny, domy, jakož i
odpadové roury s potřebnými
vstupy.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. čis. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se krásnými rámy st-
ěmi i vsazením.

Veskeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně. Beze vší závažnosti
ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Vzorné zařízení

slatinné lázně VELICHOVKY

u Jaroměře v Čechách.

Osvědčené proti rheumatismu, dně,
ischias, dále pro chudokrevné, skre-
phulosu, nemoci ženské atd.

Léčení studenou vodou. Elektrické
lázně dle prof. Gartnera.

Překvapující účinky léčiv.

Edváhna lesnatá krajina. — Osvědčený lázeňský
lékař MUDr. V. Maxa z Prahy.

Pošta a telegrafní stanice v budově lázeňské.
Pohodlné spojení s Prahou čtyřikrát denně.

Výtečná restaurace v regii. — Ceny mírné!

Obírárné prospekty zasílá správa lázní zdarma.

Dvakrát týdně koncert.

**Kostelní
náčiní.**

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá odporučená po ruce. Ceny výrobní.

Bursa práce v Hradci Králové.

Práci obdrží: dělník pekařský, zámečník,
krejčí, obuvník, knihař samostatně pracující, knihař
mladší, učeň na pekařství, koč a služební dívka
ke krmení dobytka. Práci hledá sazeč. Přihlášky
přijímá **Josef Polák**, tajemník Všeodborového
sdružení v Hradci Král., Adalbertinum. — Tuto
bursu práce mohou též použiti i členové všech
spolků křesťansko-sociálních.

PIANA, PLANINA, HARMONIA.

Výrobky tu- i cizozemské prvního řádu,

nové i obehnané

v úžasné levných cenách s neobmezenou
zárukou ve chvalně známém závodě

Marie Benešové

(roz. Machalnové)

PRAHA, Celetná ul., č. 12. I. p.

„u Zvěřině“

Pro nynější dobu

přátelům doporučujeme následující spisy:

Ovoce Husitismu

Husitství a protestantství

Oslava Husova

Husitství a svoboda

Všecky tyto spisy vyšly v „Časových Úvahách“.

Prodávají se po 8 haléřích.

Při hromadných objednávkách až 50% slevy.

Jsou to dílka ceny trvalé.

Objednávky vyřídí

Administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 26.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 26. června 1903.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Národní církev.

(14) Každá doba má svůj ráz, svou vůdčí ideu, pro niž lidstvo žije a bojuje. Ideou, jež provedla nejpronikavější obnovu občanské společnosti, je bez odporu křesťanství. Ono zplodilo středověké rytířství, vyvolalo války křížácké a bylo příčinou bezděčnou náboženského hnutí v Čechách a Německu.

Po reformaci nastala doba francouzských filosofů, ta byla matkou sociální revoluce a té t. zv. sociální demokracie. Současně s touto vystupuje v popředí, ano tuto i zatlačuje, myšlénka národnostní, jež bude asi vůdčí tohoto století tak dlouho, dokud se mapa Evropy neupraví dle národnostních skupin, k čemuž především pracují Němci a Italové na účet Rakouska. Jeť národnost zájmem pro člověka posvátným a žádný národ, jenž uhájiti chce své existence, nemůže ho nechat; ale považovati národnost za nejvyšší, absolutní a konečný člověka cíl na světě, jak se dnes od mnohých děje, za cíl, jemuž vše ostatní, ba i náboženství, tento nejposvátnější lidstva majetek, má sloužiti, to je nejen převrácený názor, ale přímo hřích, zločin proti osobní svobodě, které nikdo tak necílil a po vše časy nehájil, jako církev, kterou však nikdo tak neohamová nešlape, jako t. zv. náboženství národní, jež za zrádce považuje každého, kdo se neklání jeho národnímu bohům. Náboženství Kristovo, jež je mezi národní, hlásá lásku, snášlivost, tedy pravou humanitu, náboženství národní staví zeď mezi národy, hoví vášním a vypovídá vzájemný boj.

My Slované můžeme býti hrdi, že nejsme vynálezci tohoto národního náboženství a že nanejmenší národní církev nenabyla přes husitské naše tradice půdy mezi námi, když odpadlí katolický kněz ji počal zakládati Bláhový! Co si to jen pomyslí! Dnes nesmí kněz našim vlastencům přijíti se žádným národním návrhem; na to mají oni patent. Jak pak teprv zběhlý kněz! V Němcích však žijí z velkoněmecké idey a evangelické státní křesťanství je jen ubohou jeho štafáží, jsouc šťastno, může-li se vozu státní všemohoucnosti přichytiti. Dokud vůz tento bude zlatý, dokud, myslím, dobře dařiti se bude německému státu, bude zkvétati i národní německá církev; ale až se zhroutí i trůn Hohenzollernů — a tomu osudu ani on neujde — pak je po dobrých časech a národní evangelictví bude se muset tím světem samo profechtovat a to bude bez vlastní, vnitřní obrozující síly věc těžká.

Nikde na světě se tomu národním chauvinismu neholduje se strany duchovních zástupců tak jako v Němcích. Odevzdává-li se nová školní budova svému účelu, nesmí řečník resp. světitel vynechat, že jí stavěl německý stavitel, ruce německého dělníka, z německého materiálu a že v její prostorách bude vanouti německý duch a pěstovati se německá věda.

Kdyby se slovo „deutsch“ neopakovalo při každé, i náboženské slavnosti aspoň padesátkrát, bylo by po dojmu; to druhé, totiž „christlich“, trpí se jen jako popelka vedle vyšperkované národní sestry.

Nedivme se tedy, jestli lidé, žijící pouze z frází, o zásadách náboženství Kristova nepoučení, chtějí za dnešního národního rozmachu míti i národní náboženství; ale jak může pastor, tedy hlasatel mezinárodního náboženství vydati heslo: „německým býti znamená luteránským býti“, to nemůžeme pochopiti, to je již zmatek, jakého nebylo v bohosloveckých kruzích protestantských ani za reformace, zmatek, jež lze vysvětliti jen bezmeznou pýchou a sebevědomím německého muže. Kristus Pán mohl založiti přece jen jedno křesťanství, je-li však toto jen v luteránství, pak se stalo zjevení jen pro Němce a ti jsou jedinými křesťany na světě. Není to zpátečnictví rázu pohanského? Nezanal tento hlasatel reformovaného křesťanství směšné omezené stanovisko, na jakém stáli pohanští národové, kteří též měli jen své národní bohy? Žádný národ neudělal z křesťanství své národní náboženství; ta práce

čekala na Němce, kteří jediní dovedou přinutiti Krista, aby se smířil s Vuotanem.

Až posud soudil každý uvědomělý křesťan takto: je-li Bůh, je jeden pro všechny, zjevil se pro všechny a založil, znae lidskou povahu, jen jeden ústav, v němž by se jeho vyznavači spojili v jednu společnost; pak ale může býti jen jedna pravá církev a tou může býti jen ta, jež má organizaci pro všechny stavy a národy. Všecky ostatní t. zv. církve jsou buď utvořeny na základě národním, aneb i když více národů v sobě pojímají, ztratily během času vnitřní spojení, jež národnosti a státní útvary potrhaly. Vizme t. zv. církve ortodoxní! Patří k ní Rusové, Řekové, Rusíni a většinou i národové balkánští, ve skutečnosti však existuje církev pravoslavná, řecká atd. a oekumenický patriarcha cařihradský je jen ideální nejvyšší hlavou, k níž se utíká ten který exarcha jen tehdy, ví-li, že proti rozhodne, neb když si nevšimne svou vládou již rady. Jinak Rusové s Řeky mnoho nemají a mají se asi tak rádi, jako anglikáni a protestanté. Teprv v cizině je si katolík vědom katolicity své církve a je na tuto všeobecnost hrd. Když jsme připluli do Alexandrie, viděli jsme nádherné přípravy k papežskému jubileu v tamějším farním kostele františkánů a když jsme zakotvili před Beirutem, byl tento v předvečer památného dne celý na nohou, tona v moři světla a chvěje se pod zvuky hudby a volání: „eviva papa!“ Tu viděl jsem teprv, jak vypadá v praxi ta církev katolická, zrovna jako když jsem čekal v sále Damasové na objevení se nástupce sv. Petra a když při jeho objevení zavznělo současně ze sterých hrdel: „eviva, vive le pape, eljen, sláva, hoch“. A je-li tato církev pro všechny národy a nachází-li přístřeší pod její mateřskou střechou přes 220 národů světa, pak ať nikdo od ní neočekává, že ona bude sloužiti národnímu chauvinismu a že bude podle potřeby německou, francouzskou, italskou atd.; ona musí respektovati každou národnost, žádnou urážeti a jest-li některý biskup ze samé servilnosti k vládě je v první řadě Maďarem a pak teprv biskupem katolické církve, ona tomu nemůže překaziti, zrovna jako nemůže v každém případě překaziti to stát, nejedná-li ten který ministr správně; však arcibiskupa Samassu čteme již dávno na vládní listině mezi kandidáty na kardinálský purpur a arcibiskup Samassa ještě dnes kardinálem není. Všickni, kdo se utíkají k hlavě křesťanstva, nacházejí a musí najíti práva a spravedlnosti, ať patří ku kterékoli národnosti. Je to nespravedlivá, resp. nastrčená výmluva, Němci že jsou od Říma odstrkování a Slované že se nadrzuje; naši páni liberálové mluví opak a pravdu nemají ti ani oni. Aby svou proradu na zděšené víře omluvili, páchají nový zločin a lhou, že musí svou národnost proti Římu hájiti a proto: „prýč od Říma“, ač každé dítě dnes již ví, že jim jde, ježto víry žádné nemají, národnost nade vše, aneb, což jest stejné, protože národnost jim jde nade vše, pozbyli účty a vážnosti k své víře. Kdyby církev katolická měla dbáti hlasů nekatolických novinářů a těch, kdo katolíky v srdci dávno býti přestali, nevěděla by věru, komu dříve vyhověti; na štěstí ona si s tím hlavy neláme a jde v národnostních třenicích dnešní doby svou cestou, protože je katolická, že není pro žádný národ zvlášť, nýbrž pro všechny vůbec a již dávno odpadli by od ní celí národové, kdyby si správně v tom ohledu byla nepočínala. Odpadli tito, svedeni pýchou duchovních i světských pohlavářů, odpadli smyslností králů i kněží, ale neodpadl ani jeden, že by církev národnost jeho byla urazila.

Národnostní myšlénka zplodila touhu po národních církvích; dojde-li však kdy k nim, nebude to krok ku předu, krok ku zbratření národů, výše k humanitě, o níž se tak mnoho mluví, pro niž však tak málo je pravého smyslu, nýbrž krok zpět, k starým pohanským názorům. K posavadním zájmům, jež národy rozdvoující, má přistoupiti ještě toto nadělení, zvláštní národní křesťanství, které právě kře-

stianství nikdy by nepovznese, ale ubílo, ježto by je odvedlo od skály Petrovy, již brány pekelné nepřemohou a přivedlo do vleku vlád, jež dnes jsou a zítra snad zmizí.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 24. června.

(Čeští politikové a státníci a ministr dr. A. Rezek. — O marném mluvení ke hluchým. — Vzácná „konfesse literáta“ profesora Karla Klostermanna čili několik rozumných a vážných slov k nynějším poměrům.)

Naši slavní a výteční politikové a státníci zdají se konečně šťastně zaujímati stanovisko, jaké bývá mužům vlastní do desátého roku jejich věku. Neúspěchy a nezdary své politické a státnické působnosti začínají svalovati na jiné! To jest ovšem že jenom křiklavým vysvědčením jejich vlastní citěné nezdarnosti.

V některých mladočeských listech v poslední době čteme útoky a nářky proti ministru dr. A. Rezkovi. Žalobami těmi jest jmenovaný ministr před zraky české veřejnosti líčen jako nějaká překážka, která českým státníkům a politikům v uspokojivém jejich postupu brání. Něco podobného může za dnešních poměrů napsati nebo tvrditi leda muž nezralý a politicky nevyspělý.

Mladočeští politikové, když a pokud skutečně na českém státoprávním stanovisku trvali, dovedli zuemožniti místodržitelování hraběte Františka Thuna v Čechách. Ovšem, že to činili z politické neprozíravosti. My to zde také uvádíme ne jako nějaký jejich skutečný a platný úspěch, ale proto, abychom dokázali, jakou sílu měli, dokud se vůbec nějakého politického programu drželi. Proto, když mohli na nejvyšších místech největší důvěře se těšícího hraběte Thuna z jeho postavení v Čechách odstraniti, mnohem snáze by se jim to povedlo při konkliv jiném.

Na ministra Rezka mají a mohou si naši slavní politikové a státníci nejméně naříkati. Vždyť oni vlastně v něm měli vždycky svou oporu a ministr Rezek ne v nich! Kdokolivěk z českých zemí něco od poslanců chtěl, každý byl od nich doveden k — Rezkovi, aby on to vymohl. Proto, když střizlivě a klidně české úspěchy za posledních několik let sledujeme, tu bezděčně ochotně musíme přiznati, že v ohledu tom stalo se velice malinko ne-li nic, v čemž by se pomocná ruka ministra Rezka nenalezala. Člověk nemusí býti ani žádným jeho ctitelem nebo zbožňovatelem, ale pouze může se držeti skutečné pravdy, aby musil přiznati, že čeští politikové a státníci měli v ministru Rezkovi ve Vídni vždycky ochotného a platného pomocníka. To ani největší jeho nepřítel nepopře, že by se bylo leccos z českých vymožeností neuskutečnilo, kdyby ministr Rezek to byl nepatronisoval. Proto na ten čas, když za něho horlivější náhrady není, sluší proti němu podnikané útoky pokládati za projevy chlapců důstojné osobní nevraživosti, kteráž jest u vážných mužů dokonce z politiky vyloučena.

Ostatně ministr Rezek nedostal se do rady koruny ani pomocí, ani vlivem českých politiků a státníků, proto jeho postavení jest více úřední, než-li politické. S tím mají pánové především počítati, poněvadž se s tím ve voličstvu a inteligenci české zcela rozumně počítá. Každý muž jenom s troškou politického rozhledu ví a chápe, že ministr Rezek nemůže každému nápadu jednotlivců vyhověti a že by tak nečinil, ani kdyby byl ministrem parlamentním. Konečně on učinil pro většinu českých poslanců a předních osobností více, než-li bylo vlastně potřeba a u mnohých vhodno. Ty spousty vysokých vyznamenání, výhod, ochot, jichž se jeho přispěním mnohým a mnohým pánům dostalo, neoprávnějí je k nějakým útokům a výčítkám proti jeho osobě, leda že

by výtečníci ti chtěli co nejdříve uplatniti i oproti ministru Rezskovi pravdu, že nevděk světem vládně.

Dokud není jisto a zabezpečeno, že na místě ministra Rezka do rady koruny povolán bude silnější, rozhodnější, obratnější, chytřejší a zkušenější činitel z národa českého, jest každá snaha po jeho znemožnění politickou daremností, když se přiměřeněji nechceme vyjádřiti. Ministr Rezek znamená za nynějších poměrů pro nynější české státníky a politiky v radě koruny a na svém místě obrovskou výhodu, o jakou se může za stávajících okolností hleděti připraviti leda politický idiot nebo zlostný zaslepenec.

Jak ubohé poměry mezi českými politiky a státníky panují, toho dokladem byla nejnovější aféra poslance dra. Ladislava Dvořáka, jehož pilný návrh na znemožnění § 14 byl dříve v novinách, než-li on si to snad sestýlsoval. Vždyť ani slepice dříve nekdáče, dokud vajíčko nesnesla, proto vyjádření jeho tajemství, že chce podati na říšské radě důležitý návrh, který mu pak jiný vyfoukl, mělo býti chováno od něho samého jako tajemství dotud, dokud obsah jeho nebyl obratně rázem v jedné hodině uskutečněn. Ať si „tajemství“ to předčasně o kolik dní napřed vykákal kdokoli, není ostatně tak nepolitickým, jako jest nepolitickým skutkem zbytečně přiznání, že bylo vykákáno! Proč ta zlost, proč ten hněv, proč to obviňování? Proč to svalování vlastní chyby na jiného, u něhož využití její jest vlastně obratností? Když mělo býti něco tajemstvím, tak se mělo s tím jko s tajemstvím jednati především od jeho držitele.

Abychom se nešířili přes potřebu poukazováním na dětinské jednání některých českých politiků a státníků, vracíme se k ministru Rezskovi, který o novém roce po prvním létě svého ministrování k české deputaci, jež mu gratulovala, pronesl zbožné přání, aby české voličstvo posílalo do Vídně — talenty! Ano, v tom spočívá hlavní závada a neúspěch české politiky, že není v rukou talentů, ale že ji chtějí provozovati lidé většinou k tomu, jak výsledky nepochybně ukazují, nepůsobilí.

To bylo potřeba za dnešní doby povědět i opětně opakovati, když si čeští politikové ve Vídni vlastní rukou pod sebou podřezávají ratolest, na níž vlastně sedí. Za přítomných okolností a pokud českou politiku nepovedou jiní lidé, jest nynějším politikům a státníkům českým ratolestí tou ministr Rezek. Proti tomu jest každý rekurs a odpor zbytečností!

Jedna těžká choroba stále ovládá veškeré vrstvy naší české společnosti. Povolání k tomu lidé pětikrát a desetkrát vyvrátí a dokážou nesprávnosti některého tvrzení nebo některé tradice a sotva že tak učinili, již se hned nalézou lidé, kteří o tom věděti nemají buď zámyslně nebo z nedbalosti za potřebné.

FEUILLETON.

M ó d a.

III.

Píše J. S.-a.

Už musíš odpustit, paní módo, že před tvůj trůn musím předstoupiti ještě s některými stížnostmi. Vždyť není pomalu žádného oboru lidského konání, kde bys nechtěla mít první slovo. Co na př. s vlasy českých žen právě provádíš, to už je pod všecku kritiku. Do nedávna jsi kázala z vlasů splétati vrátcí hnízda, teď zas svou dámskou gardu poučuješ, že jest to pravým triumfem vkusu, jestliže si každá tvá ctitelka splete vlasy do zadu v neforemný, uhý vích. Někdo by řekl, že to chceš proto, aby si tvá ctitelka při bruslení neotřásla mozek, upadne-li na znak; ale myslil by se takový zpytatel, poněvadž tvé věrné služebnice by si mozky už víc stejně poplést nemohly a myslí při takovém splétání vlasů pouze na originelní parádu.

Dřív se dával do prstenu drahokam jako pecka a ouška byla ozdobena jen malou tretou; teď zas káže móda pověsiti na obě uši celý hrozen všelijakých zbytečností, a na prst navléci kroužek s kamínkem jako petitovou tečkou; jako by ucho, zvláště to delší, bylo ušlechtlejší součástí lidského těla než ruka.

„Do čeho tě to, ženuško, švadlena oblékla? Takový živůtek jistě jen blázen vymyslí. V zadu to máš odchlípené, dole polokruhovitě rozdělené jako krovky; vždyť v tom vyhlíš jako majka letní; prosím tě, nedělej hastrůse a vrať to zpátky. Tohle by spíš slušelo nějakému tyrolskému horalovi než paničce.“ „Tomu ty, muži, nerazumíš, vždyť jest to přece nejnovější móda. Však ty máš taky kabát až příliš vkusný. Na obou půlkách límce po záplatě! To je ještě lepší.“

Starodávné kukly, které byly aspoň znamenitou ochranou proti jedovatému prázdu, nyní již hlavy mužské nezdobí; teď móda káže, aby se jimi obkládaly skráně dětské. A teď ať sám Solon rozhodne, kdy při tom móda má bláznit.

Příklad! Roku 1898 a v letech napotomních vyšla celá řada knih a studií o r. 1848; nyní prof. dr. Jan Kryštof ve svých „Dějích nové doby“ podrobně probírá jeho historii. Ve všech těch spisech uvedeny jsou zprávy o počtu ve svatodušní bouři r. 1848 o život přišlých osob, jména a stav jejich. Konstatováno bylo vícekrát, že r. 1848 v Praze žádný student na barikádách nepadl, že žádný z padlých nebyl pochován na nádvoří u chrámu Emanuelského, noviny „Národní Listy“ i „Národní Politika“ vícekrát v posledních 10 letech vyložily, že stáje na nádvoří tom kříž nemá docela žádné spojitosti se svatodušními bouřemi r. 1848. Ale to všechno pranic nevadilo, aby kříž ten ve svatodušních dnech letos nebyl okázale ozdoben vavřínovým věncem v paměť zrovna pod ním prý pochovaných a odpočívajících bojovníků z r. 1848.

Poukazujeme k tomu, nechtíce se ovšem nijak dotýkati zbožné piety číkoliv. Avšak když o tom uvažujeme, připadají nám takovéto akty jako tendenční snaha činitelů, kteří nechtějí dáti některým nesprávným tradicím u nás vymřiti ze svých důvodů řekněme živnostenských. To však směje říci, že náš lid má konečně více věřiti historické pravdě a že nemá pořád znovu sedati na lep potulnému provokatorství. To poznamenati snad postačí, aby se náš lid k oslavování a uctívání docela vůbec ani neexistujících fakt strhovati více nedal. Takovým bludům měla by především učiniti žádoucí přítrž „Národní rada“, která zase již upadá ve dřímotu v domněnku, že také pro ni platí nastávající školní vedřiny.

* * *

Nanejvýš zajímavý a cenný rozbor našich nynějších českých, namnoze ochořelých poměrů podává slovatný spisovatel Karel Klostermann, professor v Plzni, ve předmluvě ke své nejnovější knize „Bílý samum“. Posudek a vývody jeho jsou tak včasné a zralé, že pronesení jejich pokládáme za důležitou veřejnou událost a zde je se širší veřejností sdělujeme. Klostermann píše:

„Mám za to, že bláhově si vede, kdož myslí, že rozum a síly jeho, volání jeho a kázání stačí na zlepšení světa. Jsem přesvědčen, že všecek pokrok, všecko zlepšení vychází ze svědomité práce všech vůbec a každého jednotlivce zvláště. Ovšem, dobrý příklad, dobré slovo v čas promluvené se neztratí; zanikne právě tak málo, jako nezanikne, jako se neztratí nic ze hmoty všehomíra. Co tu je, mění tvar svůj, v různé vchází sloučeniny, ale ztratit se nic nemůže, a tak i dobrý skutek, dobré slovo, v slovo a ve skutek vtělená myšlénka, nezanikne a trvá dále třeba v různých formách a výkladech, a zas jen dobré z něho pochází. V tom jest věčnost, v tom je řízení světa.“

Vidím jenom jedno naprosté zlo, a tím zlem je princip hříchu; všecko jiné zlo jest

K oltáři Božímu chodil a chodí kněz katolický slavnostně ustrojený. Je na tom něco nemístného? Vždyť i k podružnějším slavnostem se lidé krásně ustrojí. Ale z toho mívá často pohoršení i emancipovaná slečinka. Šustíc bohatě zdobeným, hedvábným oděvem, vykládá rukou posetou brillanty rozčileně: „Jakou zbytečnou pompou tihle kněží milují!“ A ubírá se tak nakepená jen k sousedce na trochu velenutného hovoru. Nic nového pod sluncem. Vždyť již Táboři zaváděli v téhle příčině radikálními prostředky módu novou. Prý se mají roucha „pruhatá, kropená“ z kostela odstranit; lépe jest, aby vojáci v takovém oděvu chodili. A tak se Táboři odívali k vraždění do uloupených stkvostných ornátů; jakmile zastihli v jižních Čechách některého třeba husitského kněze v ornátě, hned ho usmrtili; za to jejich duchovní konali bohoslužbu v šerých suknicích. Zkrátka, móda předpisující převrácenosti v lidském ústroji jest již hodně stará.

Dřív, když beze všeho falešného studu i tvrdší práci horlivě a svorně konaly holky i slečny, ženy i dámy, nosila každá zástěrku obyčejnou, krátkou. Teď, když ženské panstvo nedělá těžkého nic, kdy jen čte a honí bílé prety po klávesech, musí mít každá zástěru tak velikou, že se do ní celá zahálí. Nač tak velikou zástěru od krku až dolů moderní slečinka nosí, to by ani Ben Akiba nevyzkoumal. Vždyť ani kuchařka jí nechce k plotně pustit, aby potom za připálené kuře sama nepekala. V městě, kde jsem studoval, pořádal se „zástěrkový ples“. Do toho bálu však byly zvány jen dívky takové, které jakživ zástěrky k žádné práci nepotřebovaly. Dostavily se se zástěrkami stkvostně vyšívanými, tak že to stálo některého tatíka až desítku, protože si takovou parádu sotva která sama vyšívatí dovedla. A s těmi stkvosty holčičky hrdě se procházely sálem, jako by říci chtěly: „Hečte, my takový kus látu potřebujeme jen pro parádu, ale nikdy k práci!“ Inu, převrácený svět — to všecko dovedou způsobit rozmary módy. Kdyby moderní parketový panáček viděl takovou dívku někdy se zástěrkou umouněnou užitečnou prací, ani by ji v plesu do kola nevzal.

pouze relativní. V tom jsem za jedno s učením víry křesťanské. Nemám pak práva vykonávati soud nad hříšníkem, na to um můj nestačí. Já naopak pevně věřím, že v řízení světa jest i v této příčině možný smír, že je možno odčiniti vinu, jinými slovy, že třeba bychom nechápali, jest milosrdenství, slitování a odpouštění. Kdykoli jsem byl v pochybnostech, moje myšlenky našly cestu ke Golgotě, a z těch dávných, šerých dob mi tryskl vždy nový proud útěchy. I ty ho najdeš, tento živý, nevysychající pramen, ty můj drahý bratře, jenž čteš tato skromná slova pravdy srdce; otevři mu duši svou a bude ti blaže. Chyb lidí, byť se jmenovali sluhové božími, neviz a nevyhlašují — — —

Zaznívala a zaznívají různá hesla. Čas je přínášá, čas je odnáší; kdo poví, co nanich pravdy, co v nich prázdnoho zvuku. Nepochybují, že mnohé z nich je oprávněné, že zahrnut je v něm zárodek vývoje, třeba mi chybělo porozumění; tvrdím však, že žádná nestačí o sobě, aby se vše za ním hnalo slepě, bez rozmyšlení, jediné z toho důvodu, že je nové.

Byl čas, kde se mluvilo mnoho o altruismu, o nutnosti, vžívat se do bolestných situací bližního, porozuměti jeho útrapám, jeho bolu, cítiti s ním, činiti vše, aby náprava se stala institucím tižícím, doléhajícím na ubohé, slabé, vyděděné členy lidské společnosti. Všecka literatura tihla za tímto altruismem.

Nebylo nové toto heslo, heslo požehnané; než nevládlo dlouho. Zaujal je namnoze individualism. Nelze popřiti, že i tento má své oprávnění, ovšem omezené, nikoli tak všeobecné, jaké si usurpoval. Každý nedouk, každý literární samozvanec, kde která domýšlivá prázdňá hlava se chvástá svou individualitou, která prý má právo nedbati žádných pravidel, stanoviti si sama, co se jí dobrým a krásným zdá. Secesse — odchylování se od platných tvarů a zákonů — v literatuře, v umění i ve filosofii. Kde nestačí věc, ať její místo zaujme symbol; spřízněné duše pochopí, o nespřízněné netřeba státi. Logika jest zbytečná, smysl vedlejší věc, pravidel není, forma je veteš.

Apoštolové individualismu se čerta starají, že toto jejich nazírání na individualitu a její práva by musilo vésti k izolaci, k úplnému rozdrobení společnosti. Bláhové pachtění se po svéráznosti, kdyby se veskrze domohlo svých mihavých cílů, udělalo by ze světa velký bláznec navzájem se potírajících a požívajících šilenců, slavomamu propadlých.

Pěstujte si svou individualitu, svou individualnost, líbí-li se vám, ale nemáte práva, znucovat ji každému, ani prohlašovat za blbe nebo za omezeného šosáka každého, kdo uznává platnost ještě jiných zákonů než těch, jež se vztahují na uplatnění nebo na ochranu té které individuality.

Není třeba, aby se kdo podceňoval, aby se pokládal zbytečným ve velkém mechanismu lidstva; nikdo, jenž poctivě pracuje, není zby-

Teď podle secesní módy musí býti konec jedné záclony zavěšen výše, druhý níže. Stává se krásná, velká šamotová kamna; ale chce-li se při nich zahřátí, musíš si k nim připojit novou troubu s plechovým, neuhledným „bubínkem“. Koflíčky se vyrábějí co možno neforemné a tak veliké, že sotva tři lžice kávy pojmu. Dřívější důkladné skříňe a trubly se vyznamenávaly jasnými barvami a výrazným květováním; teď se barví nábytek tak, aby na něm žádnou barvu vidět nebylo, a ozdoby se černě vypalují, ale tak, aby to skoro vidět nebylo. Taký nedovedu rozhodnout, kdy byla móda v této příčině moudřejší.

Dřív nebyl tak pestrý jídelní lístek jako nyní; za to však každý host dostal v hostinci za laciný peníz takovou pěknou porci, že se dost nazíval, než se stolu zmizela. Teď však je móda jiná; místo jídla dostaneš v hostinci mnoho talířů a ubrousek, abys si mohl již předem „utřít ústa“. Na čtyři talíře ti dají jen tak něco k ochutnání, mají tě za sprostého, jestliže toho ještě polovičku na talířích nenecháš, a když si čtvrtým soustem zkazíš chuť, sebere sklepík tři zlatky a myslí, že je to úplně v pořádku. A jak jsou právě ta nejdražší jídla dobrá! Hlemýžď, chřest, humry, nožičky vodních kvákaek, melouny... Zedník z roku osmačtyřicátého by takové speciality hodil ženě na hlavu, kdyby mu je na stůl předložila.

Dřív se jedlo s největší chutí to, co domácí země dala, teď platí za nejlepší pamlsk taková věc, která se rodí v cizině a která ani tamějšími lidem příliš nechutná. A pak se ještě ptejte, proč se v naší milé vlasti tolik žaludečních katarů vyskytuje!

Teď se musí stavěti všude domy i domky z kamene, z cihel. Ono to sice zvenčí moc pěkně vyhlíší; jen kdyby v těch cihelných zdech bylo postaráno o zdraví tak, jak to bylo pod doškovými střešami!

Místo útulného tepla udržovaného mezi dřevěnými stěnami plíží se do nohou z kamenných

tečný, ale také nikdo není nenahraditelným. Není žádného „nadčlověka“, pro něhož by platily výsady a privilegia. Jako by byl kazatel bez posluchačů, takovým jest paradoxem velkým duchem, jemuž by nikdo nerozuměl.

Přestaňte mluvit o moudrosti, o kráse, které nejsou leda pro malý kruh vyvolenců. Každý člověk má právo na poučení, každého lze poučiti a povznést, a každého má a může oblažiti, co krásného a vznešeného je v přírodě a v umění, byť i kvantita jeho chápání nebyla stejná.

Protivuje se mi vlastenci tlach a rabulistiky národní šovinism, ale opravdová láska k vlasti, k národu, k lidstvu, tryskající z upřímného srdce, povznáší, umravňuje člověka, volá ho do svaté práce a skytá útechy jemu i tisícům jiných, ubohých a vyděděných, jako každý ideál, jenž člověka, zrodilvího se v prachu zemském, strádajícího a pachtícího se za nasycením, činí schopným, aby miloval na světě něco větší láskou než sebe sama, aby se dovedl obětovati, a obětuje se, byl šťastným, jako byli šťastni mučedníci víry.

Věřím pevně a nezvratně v budoucnost svého národa, jenž vítězně odolá všem nástrahám oněch, již usilují o jeho vyhlazení, dokud bude pracovat a dokud nevymizí nadobro mravnost z jeho středu, dokud neujmou se v masách jeho kleté, sobecké výklady učení Malthusa, dokud ženy jeho budou v první řadě a přede vším jiným matkami svých dětí. Běda nám, půjdeme-li za těmito hesly z ciziny k nám podlouzně donášenými! — Ujmou-li se tato, pak bude lépe v zájmu všeho lidstva, budeme-li vyhlazeni s povrchu zemského.

Věřím také, že nadejde doba, kde národové se nebudou štítit proti sobě, kde nebude rozhodovat naprosté surové právo silnějšího. Nemám za to, že za své vezmu války, ale pevně věřím, že se podaří budoucím pokolením uvést na pravou míru militarism, pijící krev národů a šířící téměř veškeru práci lidskou. Občasné války se mi zdají býti přírodou samou ustanovenou nutnou částí vývoje lidstva; jest to stará fráse, ale proto předce jen pravdivá, že války mají význam očišťovací, podobný významu bouřek a erupcí v přírodě. Militarism pak jest horší samých válek, protože, ať se mluví cokoli, napjetí, jež způsobuje, trvá déle všech moderních válek, ba déle válek časů minulých.

Proroky, kteří hlásají, že malým národům by svědčilo přimknouti se k velkým, ba že v zájmu všeho světového pokroku učinili by po případě i dobře, kdyby se dobrovolně vzdali své národnosti, pokládám za falešné proroky, poněvadž nikdo nemůže předvídat ani vypočítat, jaká úloha je souzena v budoucnosti třeba sebe menšímu národu, a jaké poměry se vytvoří u sebe četnějších a mocnějších národů. Řekové a obyvatelé italského Latia byli i vzhledem k tehdejšímu poměru národy málo četné a nepocházel liž božský hlasatel lásky, obsahující veškeré lidstvo, z nejopovrženějšího kmene opovrženého a nečetného národa židovského?

zdravá sychravina a moderní okna tak pěkně přiléhají, že v zimě fíčí do vnitř vítr jako do indiánského vlgvamu; ucpávky nepomohou, mech si tam dle starodávného zvyku dát nemůžeš; z toho rheumatismus, podagra. Pěkný to pokrok, když pak ani nohama s místa „pokračovati“ nemůžeš! Ale módy poslušen být musíš.

I ten ubohý, opovržený zouvák zmodernisuje paní móda tak, že při třetím upotřebení se roz-sype ve dvě půlky.

Na místo kolébky a houpáčky zvané „ko-nejška“ zaveden kočárek, aby dívky i ve spaní mohly konati zdravotní vycházky. Vynesení děcka do kvetoucí zahrady nestačí; ono musí k vůli zdraví vyukovati do kotoučů zvěřného silni-čního prachu. V životopisech našich velikánů se dočítáme, kde stála jejich rodná kolébka. Až vymře nynější básnická omladina, budeme pak v každém nekrologu čísti, v kterém městě jezdil básníkův rodný kočárek.

Teď móda slečinkám z „lepšího rodu“ při-kazuje, aby se při chůzi tak kroutily, jako by se jim kyčle vysmekly z pantů. Čím by se jiným také líšily od obyčejných slušek? Vždyť každá za po-slední těžce vydřený groš si koupí moderní klobouk a moderní šaty jako slečinka. „Lepšíma“ mládencům móda poroučí, aby nohama při chůzi kurážně mrskali jako kadeti. Ono by to nebylo zlé, kdyby si dovedli čeští lidé sebevědomě mrsknout, dup-nout nohou, když je toho skutečná potřeba. Dřív se nosily těžké zimníky, když bylo opravdu zima a teď? Jen si zkús vyjít na počátku března v lehkém kabátku; sluníčko praží třebaž jako v červnu, ale upocený nositelé zimníků na tebe pohlíží jako na blázna. Teď se zkrátka nesmíš strojit dle teploměru; musíš se vždycky řídit kalendářem.

Tahle móda jest tak vymyšlivá a lstivá, že se nešťítí největších podvodů, jen aby aspoň na oko tělo svých služebníků upravila tak, jak si je právě přeje mít. Je-li některý urozenější chlapík zavalitější, než si móda přeje, musí si na její rozkaz stáhnouti tělo docela šňěrovačkou. Jestliže

Tento tak zajímavý a hluboký projev zralého literáta jest tím vzácnější a důležitější v době, kdy většina našich spisovatelů nemá vůbec žádného přesvědčení a ochotně ponutí své pláště po větru jakémkoliv, jenom když svou ješitnost a malichernost ukolí a jenom když jsou pak bezpečni, že nikdo se jejich slabých stránek nedotkne. Proto odvahu Klo-stermannovu, že za nynějších dnů mužně po věděl, jak smýšlí, že se nebál říci, co cítil, vysoce ceníme. Získal tím daleko více, než-li kdyby mlčel a mezi všelijakou plevou směšně poskakoval podle noty panující módy, tjako činí většina těch, jejichž povinností jest lid věsti a nepřipouštět, aby sváděn byl z cest pravdy, práva a rozumu.

Obrana.

Kdo šířil pověru v Suchodolu? Za-jisté že klerikálové, domyslí se čtenář „Času“. Zatím však sděluje „Český Učitel“ (č. 40.), že pověru suchodolskou šířili realističtí učitelové. Učitelský list ve své kritice nedávno vydaného manifestu realistických učitelů píše doslovně: „A první, kdo manifest podepsal, je kol. A. Forst, jenž v době Suchodolských „zjevení“ nosil své děti k léčení zázračnou hlínou a vodou a o jich zázračném uzdravení vydával veřejná svědectví“ (Srovnaj Českou Školu XV., č. 31.) Tento objev si Čas nedá asi za rámeček.

Užitečná pozornost. Musíme uveřejnit opravu; opravdu dobrovolnou opravu. Co se stalo? „Osvěta lidu“ se nekřesťansky hněvá, že prý jsme napsali v článku o Táborech: „Husitské války trvaly 15 let a bylo od Tá-borů pobito šest tisíc katolíků.“ Že naše vy-jádření zcela po protestantsku zfalšovala, tomu se nikdo divit nebude. V čísle „Obnova“ ze dne 12. t. m., na které se Osvěta drze odvo-lává, bylo vytištěno doslovně: „Husitská válka trvala patnáct let; a v necelých šesti letech bylo hlavně od Táborů pobito přes šest tisíc ka-tolíků.“

A to je velký rozdíl. Dle této malé ukázky si již můžeš učinit milý čtenáři aspoň malou představu o poctivosti tohoto listu. A vidíš, milý čtenáři, přece jsme ti pověděli jen setinu skutečné pravdy. Sazečský šotek vy-nechal mezi slovy „šest“ a „tisíc“ slovíčko set; mělo tedy správně znít: *pres šest set tisíc*, čili číslu: *pres 600.000*. Toť se rozumí, že by bývali Táboři hotoví beránci, kdyby byli „zpra-covali“ každý rok jen tisíc katolíků. Pak bychom ani my jejich skutky příliš neodsuzovali, jak nám radí „Osvěta“. Aby si někdo nemyslí, že jen z nouze na šotka tiskařského se vymlouváme, podotýkáme, že jsme psali o 600.000 pobitých katolíků dle Balbinova spisu „Epitome rerum Bohemicarum“ (Notae in cap. IV., strana 457). Balbin praví, že daleko nad 600.000 katolíků bylo v necelých šesti letech usmrceno. A že

jest dle jejich názoru hubený, vycpe mu ramena i prsa. A tak když člověk potká některého spo-lečenského velmože, ani neví, je-li to do opravdy kulatý cvalík nebo vlastně padělaný panák sklá-dající se z třiceti procent cukků. Jako by každý člověk musil být nejhezčí!

Nutí dívky, aby si před svatbou přebarvo-valy tváře a rty, aby si doplňovaly neúplný chrup koupí umělých zubů; prý to po svatbě mohou zas prodat.

Není divu, že se zdvihá u některých lidí proti bláznivému řádění nynější módy reakce. Svěrázně, hrdinsky nastavuje prsa svá jedovatým šípům služebníků módy známý p. Hron. Že má tento pán podrážky jako vdolky, to sice moderní není, ale za to mu jimi neprotrkne do nohy při chůzi žádná jehla, jako se stalo nedávno jedné slečince v Praze, které hned potom pro otravu krve musili nohu uříznouti. Jeho vysoký, tuhý klobouk zvaný „vejco“ sice vypadá jako homole cukru, ale chrání bezpečně hlavu před škodlivými účinky potu; ani taška s čtyřpatrového domu spadnoucí neublíží hlavě tak dobře ozbrojené. Praktičnost — hlavní věc. Také automobilisté svým úbořem se vymykají všem paragrafům módy. Svým srstnatým, jednoduchým ústrojem se při-blížují starým Germánům, dokud Tito byli pravými dětmi lesů, přírody. Jen to ozbrojení očí jest jaksi odchylkou přílišnou; někdo by myslil, že jsou z kuklou bráti včelíčkám med. Ale doufáme, že se záslužná reakce konečně vykrystalisuje, pravé koleje nalezne a pak módo — pá! Lidé se budou divit pak jen opravdu pěkným věcem, naleznou i v šacení krásno absolutní, neměnné, látky budou trvalejší, hrkot šicích strojů se stlumi, ohavné závisť se urazí hrot a — pak tatínkové budou moci dáti taky dceruškáms větší věno. A peníze se líbily, líbí a budou líbiti mládencům vždy víc, než-li nejmodernější nevěstiny šaty.

nijak nepřehánějí, to dosvědčí každý, kdo pře-četl Tomkův IV. díl „Dějepis města Prahy“, který jest věnován husitské válce. A když už „Osvěta“ chce trumfnout řáděním katolíků v Čechách a zmiňuje se o třicetileté válce, tu musíme připomenout, že v této válce nejhůř zpustošili zemi českou právě prote-stantští Švédové, které sem vodili také čeští protestanté. Ostatně české vojsko stavovské si počínalo vůči českému obyvatelstvu až moc neevangelicky již před Bílou horou. Vůdcové strkali žold na vojsko určený do vlastních kapes, tak že hladoví žoldníci si pomáhali lupičstvem. A ještě něco: Žoldáci Sigmundovi za války husitské neříkali, že jdou zřeforrovat mravy, a k barbarským surovostem, jež pá-chali, nebyli zavázáni žádným náboženským programem jako Táboři. Spěchali za svým ziskem do země jim cizí, za to však Táboři hned s počátku z vlastenecké lásky pobíjeli, pálii a zdlouhavými mukami do hrobu při-váděli vlastní krajany, až zemi českou víc než s polovice vyliidnili.

Tak, tak; to je to naše „lhaní, vědomé lhaní“. To je zvláštní, že nám to historické lhaní ještě nikdy „Osvěta“ nedokázala, ať si všímá pilně každé, i nejmenší naší lokálky. Že na místo historických dokumentů zdůraz-ňujete své pokrokové vývody falšováním našich slov, křovákem, svěčkovou babou, „blbými slátaninami“ a dokonce i Droidem, to svědčí jen o Vašem vytríbeném historicko-kritickém talentu. Sám Bůh ví, jak by česká historie vyhlížela, kdyby napsala české dějiny ruka tak — poctivá a nestranná. Ostatně vzdáváme dík za laskavé, třebaž bezděčné upozornění na sazečského šotka. Že bychom byli chtěli úmyslně Táborům přilepšovat, to jistě ani „Osvěta“ věřit nebude.

Odpověď na odpověď. Milý „Čase“, těch tvých několik řádků mělo býti opravdu vážnou odpovědí? Ze všeho vyznívá buďto „dejte pokoj“, anebo sofistika typicky prote-stantská. To's musil hledati někde v Římě po-měru neznalého Palmu, abys se dověděl, jak katolíci o Husovi soudí? Nalezneš přece dost katolických knih o Husovi v Čechách. A pak ti mohlo přece napadnouti, že jsme obraceli tvou pozornost výhradně na katolíky české, kteří od tebe nejvíc zkusí. Právě, že proti kardinálu Zigliarovi se nepořádají nyní křížácké výpravy; odkud vysvětlit ty tvé naivní anachronismy? Vždyť se nyní do konce neupalují ani falšo-vači šafránu, jako se stalo v Praze za Husa. A šafrán tehdy přece nebyl v takové vážnosti jako pravá věrouka. Ba neupalují se ani tak drzí falšovači historie jako ti protestanté, kteří tak dlouho v „osvíceném století“ šířili protestantský pamflet Poggiovský, ač by to skoro spíš zasloužili než ti šafránovní umělci. A pak církev spis Zigliarův potlačila. Hus ty bludy, které ani ty hájiti se neodva-žuješ, neodvolal. A nota bene, kde jsme na psali ve svém článku, že se o oněch čtyřech vývodech Husových nemůže *dnes* tvrditi, že by byly správné? Zase uskočení do houští a na základě překrucování v pravdě „reali-stická“ kritika. Byly to přece nepravdy, jichž nepřistojnost mohl každý rozumný člověk roz-poznat i už za doby Husovy. A teď dále píšete: „Obnova na nás jde s logikou takovou. Tvrdí te li, že Hus učil pravdu, musíte s ním sou-hlasiti ve všem. Taková logika, milí pánové, jest naprosto nepoctivou!“ Tak — a teď pro-síme o důkaz, že jsme mluvili v tom smyslu, jak nám podkládáte; Vaše úskoky jsou věru nevyčerpatelné. Pravili jsme toliko, že soustavně zamlčujete Husovy chyby, a že naopak kato-líci dle pravdy poukazují u Husa na stránky světlé i stinné. Ano, pánové, ač dobře víte, že se Hus častěji ukvapil, pracujete k tomu, aby širší massy lidu opravdu viděly v Husovi mu-čeníka za pouhou a jen pouhou pravdu a aby se o jeho stinných stránkách nedověděly nic. A taková zcela jednostranná agitace pro gra-duované pány příliš čestná není. Vyslovivše se chytrácky a zcela bezdůvodně o naší „ne-poctivé logice“, uolouváte sebe i Husa: „Hus také ještě věřil ve čtyři elementy, naposled budeme v ně věřiti také my?“ Milí pánové, chcete šikovně uskočiti z oboru absolutních pravd Kristových a nejrozumnějších poznatků filosofických do sféry světské vědy, jež se zdokonaluje teprve názorným zkoumáním. Mnohé články, které Hus kázal, nepotvrdil by žádný vážnější myslitel ani z pohanstva, ani z křesťanstva. Jim se stavěla na odpor životní praxe všeho lidstva vůbec, tyto články poráží i Písmo svaté.

Abyste zachránili Husovu svobodomyšlnost, dovozujete, že se Hus staví na půdu svobod-ného zkoumání Písma; jemu bylo Písmo vším.“ No — o tom, zda-li bylo Husovi Písmo vším, snad sami trochu pochybujete. Proč se odvolával tak často na výklady svatých otců? Proč prikazoval, aby každý křesťan byl po-slušen obce? Proč vyzýval, aby doktoři chránili církev od kacířů? Když Hus mluvil o tom, že se má i zpěčující se člověk nutiti k příji-

mání těla Páně, jistě tím neřekl, že může každý žít podle vlastního výkladu bible. Že se odvolával v Kostnici pouze na Písmo, to už mu odpusťte. Bránil se, jak mohl; vždyť se před tím odvolal též k papeži a potom ku Kristu. Ostatně jeho přátelé snad dobře z osobního styku věděli, jak dalece Hus „svobodomyšlnost“ doporučoval. Aspoň po jeho smrti naprosto „svobodě“ učinili přítrž; docela i drsně stíhali despotické „svobodomyšlníky“ z Tábora, když viděli, že chtějí lidé na základě Písma dokazati i veliké, křiklavé nepravdy. Z jediné pravé víry si chtěl hněti každý podobu dle vlastní vůle.

Naše hlavní dotazy jste nechali stranou, smysl našeho apelu odvážílivě překrucujete a tak již jsme připraveni, že nás budete paušálními frázemi hanobit dál. Nebudeme pranic překvapeni, jestliže i tyto řádky překroučíte.

Vy při známé učenosti se odvažujete tvrditi, že Husovi sv. otcové nebyli ničím. No, tohle se povedlo. — Radíte na jiném místě v též čísle, aby každý přednášel o Husovi přecházel si „alespoň něco z českých spisů Husových.“ To jim radíte teprve teď? A jiný Vaš stoupenec toho nepotřebuje? — Jak patrnou z Vašeho názoru na poměr Husa k sv. otcům, prospěla by taková lektura také poněkud Vám.

Nyní všichni vezměs, kdo jen chce a může, bese všeho rozdílu vno pít, netoliko ženy a muži, služebníci a děvky (služky), ale i ty malé děti v kolébkách učí se netoliko vína pít, ale i opíjeti a oštrati, prve nežli dvou, tři let dojdou, totiž aby hned s mládí svykali, aby se jim hlava tvrdila, a potom jich, když letům přijdou, pro opilost nebolela.

Daniel Adam z Veleslavína
o Čechách protestantsky
areformovaných v Polštině, str. 575.

Politický přehled.

Politická rozháranost dostoupila nyní v Rakousko-Uhersku snad svého vrcholu. Maďari tentokrát zahráli zase prim. Neústupně postavili se Košutovci proti branné předložce, nic se neohlížejíce na to, že v rakouské polovici říše branná předložka s ohledem na velmocenské postavení říše byla schválena. Maďari vidí jen sebe, po vlastní samostatnosti touží, napomyslejíce, že by se ve své osamocnosti těžko světem protloukli. Vláda uherská proti nespokojencům ve své slabosti nečinila žádných rázných opatření, tak že konečně K. Széll s celým kabinetem až na ministra honvédů bar. Fejerváryho se vzdal úřadu. Hrabě St. Tisza, pověřený mocnářem sestavit nově ministerstvo, nevěděl si také rady. Konečně do celé záležitosti zasáhl pověstný bán chorvatský hrabě Khuen-Hederváry, který pilně vyjednával s vůdci všech stran i se zástupci opozice. Na korunní radě ve Vídni za předsednictví císaře usneseno na nátlak obstrukce odvolati brannou předložku a upustiti od zvýšení kontingentu branců. To však je Maďarům ještě málo. Žádají vstup maďarštiny do uherských pluků.

Tento stav v Uhrách přišel jaksi vhod vládě rakouské. Dlouhé táhání o rakousko-uherské vyrovnání snad zase pochováno. A říšská rada také u konce. Dne 24. června po volbách do delegace uzavřena. 19. června projednala posl. sněmovna předložku o místních drahách, načež mělo se jednati o prozatímním rozpočtu, ale Mladočeši předčítáním doslých spisů a interpelací další jednání znemožnili. Zavládne tedy opět § 14. V této rozháranosti zamýšlejí Poláci sblížení se sestranami toužícími po sporádaných poměrech; dle toho polsko-česká shoda na obzoru. Něm. posl. dr. Lemisch svým voličům dovozoval, že zřízením většiny, opřené o Čechy a Němce, byl by trvalý mír v říši zabezpečen. Čechové prý všeho vinou. Za dnešních poměrů nelze si prý mysliti vytvoření pevné většiny, a proto je nejprřednějším požadavkem politiky něm., aby se veškeré něm. skupiny sloučily v jeden svaz, proti němuž není možno v Rakousku na dlouho vládnouti.

Nepokoje v Chorvatsku dosud trvají a demonstrace opakují se denně. Zprávy o nich jsou však vládou potírány.

Král srbský Petr I. vjel už ve středu slavnostně do Bělehradu. Mocnářové rakouský, ruský, německý a italský uznali Petra I. králem, za to vyslancové anglický, francouzský, turecký a holandský byli z Bělehradu odvoláni. Se strany rakouské a ruské se žádá na králi, aby potrestal královrahy; vláda srbská prohlásila však všeobecnou amnestii, kterou má král potvrditi; v těžkém to postavení nový král, zvláště když i moc jeho novou ústavou jest omezenější.

Minulý týden konaly se v Německu volby do říšského sněmu, při nichž strana liberální na hlavu poražena, rovněž i agrárníci. Za to vzmožli se sociální demokraté; katolický střed obstál čestně.

Z činnosti katol. spolků.

Z Černilova. Dne 6. července o 3. hod. odpol. přednášeti bude v katolické jednotě naší jednotel vp. Josef Mynář: „o sv. Cyrilla a Methoději a jich výsnuhu v dějinách československých.“ Zdař Bůh!

Z Červených Pečků. Křesťansko-katolický a vzdělávací podporný spolek „Svornost“ se sídlem v Červených Pečkách konati bude v neděli dne 28. června t. r. o 4. hod. odpol. měsíční spolkovou schůzi ve spolkových místnostech v hostinci p. Josefa Kuchaře. Program: 1. Čtení protokolu minulé schůze. 2. Sdělení spolkových zpráv. 3. Přednáška dhst. pana Aloise Svojska, kaplana u sv. Trojice v Praze: „O Lúrdch a Španělsku“. 4. Placení měsíčních příspěvků a přihlašování se nových členů. 5. Volná návrhy. I nečlenům vstup volný. Zvlášť zveme též děvy a dámy.

Zprávy místní a z kraje.

J. H. nejdp. biskup Dr. Josef Doubrava. Jeho cíl. a král. apoštolské Veličenstvo císař a král náš František Josef I. ráčil — jak již bylo oznámeno — povolati nově jmenovaného nejdp. biskupa královéradického Msgra Dra Josefa Doubravu ke dni 18. t. m. do Vídně, aby složil obvyklou přísahu. Přísaha tato dala se tohoto dne dopoledne o 3/10. hod. u přítomnosti Jeho Excellence c. k. ministra kultu Dra Viléma rytíře Hartla a nejvyššího komoří Jeho Veličenstva hraběte Hugona z Traunu. Po přísaze ráčil Jeho Veličenstvo velice blahovlnně přijati p. biskupa v dalším slyšení. — Nejdp. biskup byl v pondělí 22. t. m. v tajné konsistoři papežské potvrzen v úřadě biskupském.

Hus v Hradci Králové. České veřejnosti jest známo, že husitské slavnosti v posledních letech obývají se jako fraška pod názvem: Chytrý evangelík a hloupý katolík čili daň z nevědomosti. Ve frašce této vystupují evangeličtí pastoři a vyznavači protestantismu jako vůdcové, řečníci, agitátoři, kdežto katolíci nosí fakule, lampiony a dělají svým komandům štafáž. Podřízená tato úloha jest tím smutnější, že dělají katolíci štafáž protestantům při troulfání vychvalování jejich konfesse a při nemravném vykořisťování Husa pro pruské heslo „Prýč od Říma.“ Čeští katolíci tímto svým poklonkováním helvetským agitátorům pomáhají nevědomky historickou postavu Husovu znevažovati protestantskými smýšlenkami. Že protestanté čeští nevidí v Husovi nic jiného, leč spojence Luthrova a nenávisťníka Říma, dokazuje heslo, jež vydal letos k oslavám Husovým helvetský list „Čas.“ „Byli jsme s mnohých stran požádáni o návod ku přednáškám. Podáváme aspoň stručné náry a pomůcky: Husovo životní dílo byl boj za reformu náboženskou; Hus byl náboženským reformátorem. Toť obsah jeho života a smrti, a proto nám je vzorem náboženské opravdovosti. Kdo se chce Husa dovolávat a jej oslavovat plným právem, musí klást největší důraz na to, že Hus je vzorem ve věcech náboženských. Hus také jen proto stal se mučedníkem, že usiloval o nápravu církve, kterou hledal v opravě mravů, laiků i kněží. — Dnes je směr, který by z Husa udělal českého vlastence (snad i v běžném smysle) a nic víc. To je úsilí nesprávné a škodlivé. Tím se pomáhá jen klerikalismu, neboť v tom směru, že Hus pracoval pro práva jazyka českého a jazyk český zdokonalil, mohou jej oslavovat i klerikálové. Husovy slavnosti mají nám přinést mravní uvědomění a mají nám také přinést uvědomění náboženské.“ Tedy protestantský klerikalismus jest hlavním úkolem husitských slavností. V Hradci Králové bude řečníci o Husovi kolínský pastor Dušek. Aby se zakryl hlavní účel návštěvy p. pastora, rozlašuje helvetský klerikální list „Osvěta lidu“, že prý p. Dušek jest „nejlepší znalec Husa.“ Neznáme sice husitské vědomosti p. pastora, ale známe jeho výbojnou klerikální náladu z nedávného výroku v Kasselu na shromáždění německých protestantů. Týž pán dle „Hl. ze Siona“ vyjádřil se do slova: „Neznám protestantů, kteří by Řím tak nenáviděli, jako protestanté čeští. Zní to neevangelicky, ale bylo to naší nejpevnější hradbou.“ Ne pravda a láska křesťanská, ale nenávisť ke katolickým spolurodákům ndrňuje ovečky Duškovy pohromadě. A tento hlasatel nenávisťi přijde do Hradce vyčínit — katolickému posluchačstvu, které z dobrovolnosti bude plniti Klicperovo divadlo. Nemáme proti tomu nic, chce-li někdo oslavovati v Husovi vlastence a českého spisovatele, ale protestujeme proti tomu, aby nenávisťníci svých spolukrajanů používali této příležitosti ku rozlévání žluče a octa. Litovali bychom upřímně tak pokleslého katolického muže, jenž by šel do takové přednášky a snesl tam něm a beze studu spoutu potup, nanešenou z nenávisťi na mateřskou jeho církev. Charakterní katoličtí mužové ponechají zajisté plnou volnost evangelickým spolurodákům, aby posílili se výkladem p. Duškovým ve své další nenávisťi, ale nepropůjčí se za štafáž protestantského klerikalismu.

Ze Věceob. sdružení křesť. dělnictva. Schůze ústředního výboru v Hradci Králové dne 20. června. Přítomní: Urban, Jenšovský, Pochman, Karásek, Andrlík, Lábus a Polák. Podpory nemoc. uděleny: J. Žitovi v Cholticích (7 dní rána seřná na noze) 8 K, J. Holickému v Týništi (7 dní bronchiální katar) 8 K, J. Ciprovi v Mýtě (7 dní rheumatismu) 8 K. Podpora v nezaměst.: V. Horákovi v Náchodě 4 K. Peřinová, Štantejskému a Petinovi po 4 K, Škarkovi 2 K; všichni stávající v Ústí n. O. Černý, saseč, obdržel po vysvětlení 4 K. Stávajícícih bude více. Za člena přijat Byček z Jindř. Hradce III.

Národní slavnost matiční, pořádána místními odbory Ústřední Matice Školské v Hradci

Král. v neděli 31. července, přivábila do měst. sadů „Na Střelnici“ množství účastníků, kteří za lahodných svků kapely p. Divišovy se zájmem pozorovali při cvičeních prostných, v družstvech i v zápasu mistrné výkony Sokola královéhradeckého. Spanilomyslné dámy při buffetu a prodeji velkých drobotin ochotně pomáhali shromažďovati groš na stolek matiční. Různé pak zábavy přerušeny sice krátkým deštěm, nicméně pořadatelstvo může býti spokojeno s výsledkem slavnosti.

Zápis žáků do I. třídy c. k. vyšší realky v Hradci Králové před prázdninami vykoná se pro příští školní rok dne 15. a 16. července t. r. od 8.—9 1/2. hod ráno, načež hned budou konány zkušky přijímací a rozhodne se o přijetí.

Pokleslost. Před 40letným senátem zdejšího krajského soudu byl dne 26. t. m. odsouzen kaplan Jos. Horáček pro zločin nasazený v § 128. a 132. tr. z. k těžkému žaláři. Proti provinilci bylo zakročeno úplně dle předpisu zákona, ba předcházející vyšetřovací vazba ještě literu zákona překonávala. Zaznamenáváme pohorlivý případ právě proto, že z něho zase bude vytloukán kapitál lidmi, kteří mají nejmenší příčiny zvedati kámen na ztraceného muže.

Koncert. Zdejší odbor ženského pomocného spolku „Červeného kříže“ pořádá v neděli dne 6. července t. r. svůj obvyklý koncert v důstojnických sadech o 4. hod. odpolední; v případě nepříznivého počasí v Adalbertinu. Program přineseme příště.

Nové stavby. Rakousko-uherská banka zakoupila rohovou parcelu proti Grandhotelu, kde vystaví nádhernou dvoupatrovou budovu. — Také židovské obci zdejší prodána rohová parcela proti zámečnické škole na stavbu synagogy, v níž pak jistě vystaví židé také některý Husův transparent ze svých oken.

Z černé kroniky. 21letá služka Marie Smotlachová z Ruska u Pouchova, službou v Hradci Králové, skočila dne 19. t. m. v sebevražedném úmyslu do Labe v místech bývalého mýchadla blíže obecního dvora, kde jest velká hlubina. Učinila prý tak z nešťastné lásky. Nešťastnice byla asi po 1 hod. nalezena ovšem už jako mrtvola.

Zhavadlost. Domkař p. H. na Nov. Hradci Králové má 22letou dceru, která jest na těle i na duchu ubohým mrzákem. Jeť hluchoněmá, blbá, nechodí, pouze po zemi leze, jinak jest tělo její úplně vyvinuto. Ubohá musí býti stále uvázána, by vše kolem sebe neroztrhala aneb někam nezalezla; z domu nikdy nevyšla. A tato nešťastnice na podiv všech porodila minulý týden zdravé dítě. Rodiče její do poslední chvíle ničeho netušili. Jakým způsobem se to stalo, kdo dívku svedl, jest dosud hádankou; ve své ubohosti nemůže sama dáti žádného vysvětlení. Zavedené trestní vyšetřování případ tento snad osvětlí.

Nadace. Ředitelství c. k. odborné tkalcovské školy v Ústí n. Orl. oznamuje, že na příští školní rok náležející stipendia upravedná jsou: I. 5 státních stipendií po 300 K pro příslušníky království Českého, II. 2 zemské stipendia po 200 K pro příslušníky království Českého. III. Stipendia obchodní a živnostenské komory v Praze: 1 stipend. po 160 K, 2 stipend. po 120 K a podpory v úhrnném obnosu 200 K pro příslušníky obvodu komory. IV. Stipendia okresního zastupitelství v Ústí nad Orlicí v obnosu 200 K. V. Stipendia města Ústí nad Orl. v obnosu 20 K. VI. Nadace p. Perdehtera v obnosu 150 K pro žáky ústavu. VII. Nadace p. Heřm. Polláka a synů v obnosu 200 K pro žáky ústavu. VIII. Podpory ze státní dotace v obnosu 1000 K pro nemajetné žáky ústavu. Příslušníci okresu královéhradeckého mohou se ucházeti o stipendia pod čís. I. až III. a VIII. a dotčené žádosti přijímá jmenované ředitelství nejdéle do konce srpna 1903.

Z kruhu řemeslnických. Pan Hanuš Kopecký z Pardubic jmenován odborným učitelem dámských stříhů na Technologickém průmyslovém muzeu v Praze, kde již vynořovati započal. Pan Hanuš Kopecký vydal též knihu „Školu pařížských dámských stříhů“, která se v krátkém čase stala vodítkem a diletantům důležitou pomůckou jak v konfekčním, tak v domácím průmyslu krejčovském. Kniha ta schválena c. k. ministerstvem vyučování a kultu pro průmyslové a pokračovací školy atd. Kniha tu za 10 K zasílá vydavatel H. Kopecký v Pardubicích.

Na hospodyňské škole ve Stěžerách podporou čes. odboru rady zemědělské uspořádána bude v pondělí 29. června veřejná přednáška p. J. Bezděka, učitele z Police n. M.: „O houbách jedlých a jim podobných jedovatých.“ — Školní rok zakončí se slavnostně v neděli 12. července. Po ranních službách Božích zkuška z některých předmětů, rozdávání vysvědčení a prohlídka výstav uspořádaných v pracovně a jídelně.

Dvoutřídní rolnická škola v Kosteletě n. Orl. Účelem této školy jest, vychovávat samostatné rolníky, nájemce dvorů a hospodářské zřizence pro velkostatky. S ústavem spojena jsou pole zkušená, zahrady botanická, zelinářská a ovocná, dílna řemeslná, vzorný chov dobytka hovězího, vepřového i drůbeže. Vyučování je theoretické a praktické. Do ústavu přijímají se chovanci, kteří prokáží, že s dobrým prospěchem odbyli aspoň školu národní a rodičové nebo poručníci se zavazují na ústavě je vydržovati. Zápisné činí jednou pro vždy 6 K. S ústavem spojen jest internát, kde chovanci jsou pod stálým dozorem svých učitelů a přijati se může nanejvýše 30 chovanců. Návštěvu školy umožňují nadace. — Absolventům na jich žádost udělí se po 2leté službě vojenské trvalá dovolená. — Přihlášky ústní neb písemné přijímá ředitelství ústavu denně až do 28. září.

Jednota sv. Methoděje ve Vídni obrala si za úkol pečovati o české bohoslužby a o nábožensko-mravní vzdělání Čechů vídeňských. Sledovat úkol ten může jednota zdárně řešiti pouze tehdy, když se jí dostane vydatné podpory. Dne 6. července, v den Navštívení P. Marie, bude se konati v kostelích diecése královéhradecké obvyklá sbírka pro tuto jednotu. Kdo tedy může, hled štědrě přispěti k účelu tak dobrému.

Východočeská výstava v Pardubicích 1903. Na kolekci včelařské bude moct každý názorně pozorovati vývoj včelařství od primitivního klátu a koše až po nejnovější úly všech soustav. Protož, kdož má v tomto oboru něco zajímavého, jak starého tak nového, neopomeň se přihlásiti do 30. června t. r. — Dne 17. srpna t. r. pořádán bude tu krajinový sjezd včelařský a ve dnech 18., 19., 20. a 21. srpna velký včelařský kurs. O ubytování jest co nejlépe postaráno. Program bude každému po přihlášce doručen. Přihlášky přijímá výstavní kancelář v Pardubicích pro odbor včelařský.

Z Třebechovic. Odbočka všeodborového sdružení křesť. dělnictva v Třebechovicích pořádá za leskavého účinkování pp. Františka Koleča, Antonína Podolníka a zábavního kroužku sl. Katol. Jednoty v Třebechovicích 28. června 1903 v zadravě p. Emanuela Roháka zábavní zábavu spojenou s přednáškou vp. Jiřího Sahuly, red., o Karlu IV. Program zábavy: 1. Fricek na vojně. Kom. výstup. 2. Ticho po pěšině. Píseň. 3. Kandidát šenitby. Solový výstup. 4. Národní písníkář. Zpěv s prosou. 5. Obět lásky k bližnímu. Výstup. 6. Dětská řeč. Kuplet. 7. Cestovatel. Kom. výstup. 8. Santa Lucia. Zpěv a parodií. Začátek o půl 4. hod. odp. Vstupné 30 h. Hudba p. Jaroměřského. Čistý výtěžek na mimořádné podporování těžce nemocných členů.

Živelní pohroma. Den 18. června zůstane obyvatelům Týniště n. Orli a okolí ve smutné upomínce. Toho dne po 2. hodině odpol. přihnaly se od jihozápadu zlověstné mraky, z nichž za hromu a blesku sesypaly se vše drtící kroupy. Slibná úroda úplně zničena. Na domech rozbita okna, bítidlice a tašky, v polích zahynulo množství ptactva. Na odvrácení nouze pomoci zde nezbytnou.

Státní lázně Veličkovky u Josefova v Čechách do 20. června navštívilo 169 lázeňských hostů.

Úmrtí. Pan Václav Thuma, úředník živnostenské banky v Mladé Boleslavi, syn chrudimského učitele v. v. p. Al. Thumy, zemřel dne 18. června ve 20. roce věku svého. Pohřeb konal se v Chrudimi na hřbitově sv. Václava dne 20. června. — Dne 22. června zemřela p. Marie Nešněrová, choť p. Josefa Nešněry, majitele knihtiskárny v Ml. Boleslavi, ve věku 29 let. Pohřeb konal se dne 24. t. m. na tamním hřbitově.

Z Velim. Ukol, který si vytkl vid. P. Fr. Čermák, bisk. vikář a děkan v Ostřetíně, stav se před 35 lety našim duchovním otcem, aby oděl filiální kostelík rouchem trvalým a sešlé, nevkusné předměty uvnitř kostela nahradil novými, došel letošním rokem svého konečného provedení. Pan děkan postaral se, aby jmění našeho kostelíka u jiných kostelů rozpůjčené bylo mu vráceno. Obec pořídila nákladem filiálci zdejším nový plot kolem hřbitova a štědří dárcové postavili dva vedlejší oltáře (Anna Hendrychová, výměnkářka č. 23 a rodina Kloučková č. 85). Na hlavní oltář věnovala příspěvek 400 K Anna Kloučková, výměnkářka z č. 78. Z jmění zádušního pořídila se oprava varhan, nova tašková střeška, vížka chrámová a j. Dne 14. června 1903 konáno slavné svěcení hlavního oltáře a kazatelny. Světitel vid. P. Fr. Čermák a vlp. Fort. Kofínek, kaplan, byli u školní budovy uvítáni jménem filiálci od p. Fr. Železného, velitele hasičů, a po té v průvodu školní mládeže, sl. spolků a jednot kat. a velikého množství účastníků domácích i cizích vedeni do chrámu Páně. Po sv. výkonu uvedení hodnostářů v průvodu před šk. budovu, kdež p. Fr. Tobišek, starosta, vldp. svátiteli vzdal srdečné díky za vše, co učinil pro zdejší chrám Páně. Mimo veliké množství věcíček z věkůl dostavily se sl. spolky hasičské ze Starých Holic a z Ostřetína, literární spolek z Ostřetína, jednoty katolické z Horního Jelení a z Rovné.

Stávka. V Ústí n. O. v továrně J. Henrycha a syna zastavilo asi 400 tkalců práci pro snížení mzdy a zvětšení doby pracovní. Ze stávkujících jsou mnozí členy všeodb. sdružení křesť. dělnictva a k tomu ještě otcí a matkami četných rodin. Za tyto nedostatky strádající prosí představenstvo všeodborového sdružení o sebe menší dáreček, jež se srdečným Zaplať Pán Bůh přijme se pod adresou J. Polák, tajemník všeodb. sdružení v Hradci Králové, Adalbertinum.

Z Čachotína. Obnova sv. missie pro lid konána byla v Čachotíně ve dnech 5.—11. června t. r. od misijnářů z kongregace Nejsv. Vykupitele z Prahy vd. pp. OO P. Bern. Čáky, superiora, P. Josefa Jandy a P. Bohumila Matějů. Ačkoli po celou téměř dobu této mimořádné pobožnosti trvalo nepřiznivě deštivé počasí a až v právě končící se době velikonoční veliká většina osadníků přijala již sv. svátosti, přece přistoupilo přes 760 kajícníků ku zpovědnici a ke stolu Páně, kteréž číselo při skrovnosti celé osady farní (ne celých 1300 duší) svědčí o tom, že tu dosud vládne duch náboženský a zbožnost a že sem nebyl připuštěn směr nevěry lázeňobádské a socialistické. Chrám Páně ve dnech duchovních hodů byl stále přeplněn a nelčená touha po slovu Božím všude patrná. Se slzou vděčnosti a uznání neuvěřitelné horlivosti hleděli všichni účastníci za loutčičmi se velešťastnými pány misijnářmi.

Ze Želiva. Dne 22. t. m. zemřel senior kláštera našeho vldp. P. Osváld Čučna, čestný bisk. rada, bisk. notář, professor em., kněz jub., a bývalý provisor. Narodil se v Dubu dne 30. prosince r. 1819. Roku 1844 složil slavné sliby a r. 1848 byl vysvěcen na kněze. Requiescat in pace.

Z Kamína. (Oposádko.) Kamín leží na břehu řeky Cidliny, máje 68 čísel a 650 obyvateli, z nichž jest polovina katolíků a polovina evangelíků helvetského vyznání. Farou a školou patří Kamín do Libice n. C. Občané Kamínští ve svornosti slučovali se ve znamení sv. kříže. Poslední dřevěný kříž, z prostředků obec. r. 1860 zřízený, r. 1903 pro zchátralost musel býti uložen, od kteréž doby byla obec naše bez kříže. Konečně z dobrovolných dárek od katolických občanů zdejších pořízen letos za 284 K krásný kříž se zabrádkou kolem, vroubenou železným plotem. Posvěcení

jeho dne 10. května 1903 slavnostně vykonal vdp. Jan Bonaventura, farář z Libice n. C.

Z Libice n. C. Dne 21. t. m. konána valná hromada za účasti členstva, která byla spojena s poučenou přednáškou. Pozvaný vp. J. Sahula vyložil sociální, kulturní i náboženské poměry v Čechách v XV. století, které právě utkvělé nebyly. Vše vylechnuto s živou pozorností.

Z Rokytнице. (Naše místní dráha.) Den 19. června t. r. zůstane každému obyvateli našeho městečka nezapomenutelným. Večer o 9. hodině oznámily dva telegramy z Vídně radostnou zprávu, že říšská rada přijala o 1/5. hodině odpolední státní předlohu o dotaci naší místní dráhy státním příspěvkem 25%, celého nákladu Rozšíření a jásoť nelze popsat! Jest tomu 7 let, co se započalo na uskutečnění této dráhy v chudém našem kraji u c. k. místopředsednictví azemského výboru v Praze — u c. k. ministerstva ve Vídni pracovati a nyní dráha skutečně finančně jest zajištěna. — Ihned přijato rozhodnutí tento den oslavit, by vládci nebeskému i pozemskému mocnáři vroucí dik byl vyjádřen. Místní duchovní správce nařídil, by zvony chrámové radost tu celému okolí zvěstovaly a v několika okamžicích byl farní chrám tak přeplněn, že na sta zbožných duší prázdného místa více nenašlo. Obecní zastupitelstvo s p. měšťanostou, úředníci, učitelstvo, — vše spěchalo do slavnostně osvětleného svatostánku a po sv. požehnání nebyla již dávno císařská hymna s takovým zápalem a slzami v očích zpívána, jako v tomto okamžiku. Tuto vroucí modlitbu zajisté Bůh vyslyšel. Modlitba vzrušila se k nebi za všechny dobrodince, kteří k uskutečnění této dráhy pomohli. Při svatém úkonu zvěstovaly rány z hmoždířů tuto radostnou zprávu celému okolí. Po pobožnosti shromáždilo se městské zastupitelstvo před obecním domem a p. měšťanosta E. Mannel oznámil shromážděnému lidu obsah telegramů a skončil trojnásobným „Sláva“ Jeho Veličenstvu, našemu milovanému císaři, což rozjařený dav hluché opakoval, — zdejší kapela hrála při tom císařskou hymnu. Na spánek nebylo v této památné noci ani pomyslení. Naděje na lepší budoucnost, — důvěra v nový život opět zasazena v srdce všech, kteří věrni zůstali půdě otcovské a nepustili rodný domek, by za vzdáleným oceánem si hledali chléb vezdejší. Všecky obce, jichž se nová dráha bude dotýkat, hleděly též důstojným způsobem okamžik tento oslavit.

V PRAZE »OBNOVU«

Isa dostati v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Různé zprávy.

Pryč od Říma. Kdyby tak byl věděl Hus, jak svým vystoupením prospěje židům (které pokládal za kacíře) a socialistům! Těch se musel nyní naši „evangelici“ houževnatě držeti, ničím je nerozbiti, aby se postup pryč od Říma dařil. A evangelici se číu! Taková vzácná příležitost se propást nesmí. Pražští pastoři nejruznějších „evangelii“ se postarali v „Čase“ o pozvání k evangelickým kázáním při příležitosti Husovy oslavy. Bude se tam prý kázati „čistá pravda Kristova“; to nevadí, že se ještě ani sami nejednotili na tom, v čem ta čistá pravda záleží; ale podle Husa nevěří, to je jisto. — Čas v každém čísle se nabízí se svými řečnickými, bez pochvyby, že se stalo posud přihlášeček velmi málo. Čím dál tím hůt bije do církve a chváří jednu socialistickou brožuru o Husovi, aby nalezl „spojené síly“ v nepřátelských Božství Ježíšova. Průšlécké listy právem nad klerikálně-diplomatickou akci „Času“ jásají. — Už se též koná generální přehlídka. Na p. z Chlumce n. C. posílá ve jménu „Kazatelské stanice“ p. majitel cukrovaru Friedlaender písemné poplávky obecním úřadům, kolik v každé obci jest evangelíků. Že přidá rolníkům na řepě, to nepodotýká; ale učiní tak aspoň svým. — Inu, Husovy slavnosti nejsou každý den. A proto v tomto příležitostném čase dobrý každý společník a každá taktika třeba nejklérkálnější proti „klerikalismu“.

Bohosloví a ženské vzdělání. V Anglii skorem každý, kdo studuje na universitě, studuje též theologii — Gladstone a jiní státníci angličtí měli svou zkoušku z bohosloví — nyní konají se v Anglii pokusy, aby i do vyššího vzdělání dívčího zavedeno bylo systematické vyučování bohosloví. V Cambridgegi zařídili zvláštní seriální kurs pro ženské biblické studium, který potrvá od 16. července do 15. srpna. Paní Creightonová, sekretářka komitétu pro ženské biblické studium, stará se o to, aby v Girtou a Newhamu v kolejích byly upraveny místnosti pro ženské posluchárny a byty pro dámy, které kursu se chtějí účastniti. Při volbě profesorů nebude výbor hleděti na nábožnost jednotlivých, nýbrž jakými jsou autoritami ve svém oboru. V Anglii pokládá se studium theologické za doplněk vyššího vzdělání univerzitního a býti theologem jest samozřejmým kulturním požadavkem každého všeobecně vzdělaného člověka.

Sbor kardinálský. V tajné papežské konsistoři dne 22. t. m. zvoleno bylo 7 nových kardinálů, z nichž jsou 4 Vlachové, 2 Němci a 1 Španěl. Ze 70 kardinálských křesel jest obsazeno 64. Celkem jest nyní ve sboru kardinálů 37 Vlachů; cizozemců jest 27 a to 5 z říše rakousko-uherské: Gruscha ve Vídni, Katschthaler v Solnohradě, Pusyna v Krakově, Škrbenek v Praze a Vaszary v Ostřetíně; 3 říšští Němci, 7 Francouzů, 2 Portugalci, 6 Španělů, 1 Angličan, 1 Belgicán, 1 Američan a 1 Austrálan.

Prozrazování důvěrných znesením mladočeského klubu na říšské radě. Olomoucký „Posor“ dne 23. června přináší následující zprávu z Vídně z kruhů poslaneckých: V kruzích

poslaneckých vládne všeobecně rozhořčení nad posledními smutnými událostmi, které v klubu poslaneckém zvláště v poslední době se oběhly. Rozhořčení to obrací se proti posl. dr. Stránskému, o němž vůbec počínají proskakovati pověsti, jejichž pravdivost by měla býti co nejdříve zjištěna. Poslanec dr. Stránský obviňuje se zde docela, že on jest jedním z hlavních původců všech neúspěchů mladočeské politiky a že stýky jeho s předádem ministerstva drem Kōrbrem přesahují míru u opozičních poslanců dovolenou. Byl by záhodno vůbec náležitě provětrati poměry, jak^o v klubu českých poslanců vládou, a zjištění, které z českých poslanců dra. Kōrbra a německé časopisy o každém kroku a každém plánu informují a kteří s parlamentní komisí i ty nejdůvěrnější věci na venek vynášejí. Dosavadní úzkostlivé utulávání věcí těch v klubu nejenom že nijak neprospívá, nýbrž dodává smělosti oněm živlům, od kterých klub již dávno emancipovati se měl. Zvláště poslanec dr. Ladislav Dvořák, který rozhořčen nad vyrazováním tajemství z klubu českých poslanců vystoupil a cusi neurčitěho o vyrazování tom nadhodil, měl by nyní zcela otevřeně doznati, co o tom všem ví.

Sociální demokracie a bohatství. Sociální demokraté, kde vidí trochu jmění, hned by se o ně s majitelem na dobré zažití rozdělili. Jenom židům a svým vědcům, byť by jim z kapes vymámili na „agitaci“ poslední groš, přejí trochu mamonu. V rozhořčení nad zkažeností třídy majetnějších nepomyslí si sociálkové, že by zbohatlí předáci měli bratrsky a příkladně rozděliti své bohatství uděleným soudruhům. Také August Bebel, jeden z vědců německé sociální strany, má jiné náhledy v theorii a jiné v praxi, ježto na penězích mu právě kvete štěstí. V Berlíně má dům a truhlářskou velkou dílnu, na Curyšském jezera vilu, kniha „Die Frau“ vynesla mu přes 100.000 marek honoráře. Nyní sdělil „bohatý vědec chudých proletářů“ po štrasburském bankéři Stählingovi 10.000 franků. Bankéř v poslední své vůli odkázal uvedený peníz Bebelovi proto, že se převzdělil, že Bebelovi vždycky šlo o „pravdu“ a že Bebel dobře usuzuje vida příčinu všeho zla v přemětném militarismu atd. Pak ať žije volnost, rovnost, bratrství!

Správní soud o jazykové otázce u samosprávných úřadů. Obec trutnovská odešla přijmouti a vyříditi žádost obce podolské za přijetí Ludvíka Hamáčka do obecního svazku a vice proto, že žádost byla sepeána jazykem českým. Ve smyslu zákona domovského rozhodlo pak okresní hejtmanství v oboru vlastní působnosti, že jmenovanému občanu přísluší v Trutnově právo domovské. Proti tomu podala obec trutnovská prostřednictvím dra. Schalka stížnost ku správnímu soudu. Dr. Schalk dovozoval, že žádost obce podolské byla jen proto zamítnuta, poněvadž prý v Trutnově žije pouze 11 proc. Čechů, pročž prý čeština nemůže být v Trutnově považována za obvyklý zemský jazyk. Výlohy spojené s českým překladem nemůže prý trutnovská obec hraditi. Obec podolská nebo okresní hejtmanství měly prý podati obci trutnovské německý překlad žádosti, jelikož se tak nestalo, odporuje prý samostatné rozhodnutí okresního hejtmanství zákonu. Vládní zástupce do-olával se oproti tomu dřívějšího rozhodnutí správního soudu o tom, co dlužno vyznímati jazykem v zemi obvyklým. Poněvadž v Trutnově bydlí 1523 Čechů, je tam čeština obvyklou řečí. V tomto smyslu rozhodl též správní soud, zamítl stížnost obce trutnovské s tím odůvodněním, že čeština musí být prohlášena za jazyk v Trutnově obvyklý, poněvadž jedna část tamního obyvatelstva ho užívá. Jelikož obec trutnovská odešla vyřízení české žádosti obce podolské, bylo okresní hejtmanství oprávněno samo ji vyříditi.

Čestí učňové ve Vídni. Kdokoliv chceš poslati hochy do učení do Vídně na jakékoliv řemeslo neb obchod, dopiš na „Český spolek pro opatrování služeb ve Vídni, IX., Pramergasse 12. Spolek ten zcela zdarma zaopatří hochům českým řádná místa učební a stará se všemožně o hochy ty ve Vídni. Veškeré dotazy se rychle zodpoví; adresu dlužno psáti jen česky, avšak zřetelně! K uhrazení značného poštovního porta žádá se o přiložení 2 poštovních známek na odpověď.

Nadějné mládež. Čtyři žáci německé měst. školy v Tachově, hoši ještě ne zcela 14letí, vloupali se v poslední době do 8 kapli, kdež vybrali obětní schránky. Učitel, který je vypátral, brozili, že ho zastřelí aneb jinak zabijí. Rodičové měli by se na své povinnosti rozpomenouti a se školou na záchraně svých dětí pracovati.

Dvanáct bratří vojáky. V obci Auerbachu u Mattighofenu v Horních Rakousích má domkat Weinberger 12 synů, kteří všichni jsou vojáky; jedenáct již vysloužilo a dvanáctý ještě slouží. Bratři tvoří doma hudebnickou kapelu v celém okolí známou.

Zuby z papíru počínají zaváděti zubní lékaři a dávají jim přednost před umělými zuby, které jsou buď z porcelánu nebo z jiných součástek. Jsou laciné, nezlomí se, neubrousní se od jídla a nemá na ně vlivu ani vzduch ani horko ani vlhkost v ústech.

Citron jako lék. Že se citron proti reumatismu osvědčuje, známo dávno. Též proti červům a chorobám kůže jest příjemným prostředkem pravidelné požívání limonády z čerstvých citronů. Proti chorobám jater a bledničce působí citron velmi příznivě. Omrzliny vyléčí se příkládáním nakrájených lístků z citronů. Kuřák oka tímtež způsobem změkne přes noc úplně, tak že je možno druhý den snadno oškrabat a vyloupnouti.

Obydlený jícem sopky. V mnohých zemích, kde sopečná hantí patří ku všedním jevům, zvykli si na ně obyvatelé a usazují se bez ohledu na nebezpečnostní na takových místech, kde by si Evropan nikdy dům nepostavil. Příkladem takové bezstarostnosti podává osada 80 km od japonského města Kumamoto vzdálená. Tu bydlí asi 20.000 obyvatel v kráteru (jícnu) vyhaslé sopky. V této prohlubnině vyhlíží město velmi malebně, jsouc okrajem dřívějšího kráteru jako kolmou 250 metrů vysokou zdí obkí-

čeno. Obyvatelé této zvláštní osady žijí velmi uzavřeně, zřídka ze svého úkrytu vycházejí. Půda jak bývá obyčejně u vyhaslých sopek, jest tu velmi úrodná. Ještě Japonsko jest zemí sopečnou, není vyloučena možnost, že malebné město bude jednou náhle novým výbuchem zničeno.

Sušení píce. Trudno nyní v tomto deštivém počasí pozorovati práci rolníkovu. Sotva počne trávu a jetel, anebo je trochu usuší, spustí se liják, jenž zmaří jeho práci a hodnotu sena zmenší. Není pak divu, že podobnými nezdary vzniká mezi rolnictvem nechuť ku práci a že se dle možnosti hledí, aby sýrové opustili tvrdou a někdy nevděčnou, potom předků skropenou, ale práce jistotu půdu a věnovali se práci lehčí, panák, panákými však strastmi tak bohaté. A přece jest vždy jakési ulehčení ve strastech. I rolník v době deštivé může si práci se sušením sena ulehčiti tak zvanou rohatinou, kterou snadno lze si pořídit. Vezme se 3—4 m dlouhá silná tyč, ve vzdálenosti půl metru nad sebou provrtají se 3—4 dírký, prostřejí se jimi příčky asi metr dlouhé a tyč zarazí se do země. Zavádí trávy nebo jetel uloží se na rohatinu tak, aby se země nedotýkala, stejnoměrně se narovnájí a nahoře zakulatí. Rohatina uložená podobá se válcí. Také možno tu užití kostry slaměné boudy na polích obvyklé. Vezmou se čtyři tyče, po dvou přeloží se křížem a spojí se pak několika příčkami, přes něž narovnájí se zavádě trávy. Je-li vše řádně uloženo, seno nepromokne, nezapaří se, neplesniví, nevylouží se, a je vždy vonnější, chutnější a živnější, než seno sušené obyčejným způsobem. V různých krajích na Moravě se již dávno tohoto způsobu sušení používá. Také na některých velkostatech v Čechách pozorovati dle tuto novotu.

Petice za nedělní klid. Vysoká panaká sněmovno ve Vídni Poděpský výbor Všeobor. sdružení křesť. dělnictva v království Českém podává zdvořile petici ve příčině úpravy nedělního klidu v tomto rozsahu: „Práce v neděli a ve svátek budiž naprosto zakázána v průmyslových závodech tou měrou, aby dělnictvo v tyto dny požívalo klidu 36 hodin a dny tyto i svítiti mohlo. Kde bez velké škody v tyto dny práce přestat nemůže, tam budiž dělník jeden den v týdnu ku 36 hodinovému odpočinku vykázan, avšak budiž hleděno k tomu, by každý dělník vždy každou druhou neděli neb svátek střídavě klidu požíval. Žádáme pak toto rozšíření zákonitě úpravy klidu nedělního ze dne 16. ledna 1895 z těchto důvodů: 1) Přesným dodržováním nedělního a zavedením svátečního klidu zmenší se počet pracovních dnů a tím též zmenší se nynější nadvýroba, která jest příčinou stálých průmyslových krizí a nízké pracovní mzdy. Nedělní a sváteční klid prospěje celkové výrobě průmyslové a národnímu hospodářství. 2) Avšak i dělnictvu jest srovnávaně zapotřebí rozšíření klidových dnů ze stanoviska náboženského, humanního i zdravotního. a) Práce dělníka jest jednostrannou a mechanickou, takže při ní duch i tělo zakrňuje a zejména smysl náboženský jest otupován stálý znesvěcováním církevního příkazu a přirozeného zákona o svátečním klidu. V kom se otupí cit pro plnění příkazů náboženských, ztrácí cit i pro šetření příkazů státní správy a veřejného pořádku. b) Neustálé zaměstnání dělnictva ve dni sváteční budiž v dělníku závist k jiným třídám společnosti, které nejsou nuceny ve svátek pracovat. Práce těžká v době svátečního klidu dává dělníku příležitost cítiti třídní rozdíly mezi bohatým a chudým, čímž postavení jeho se mu zbytečně ztrpčuje. c) Nynější generace dělnická jest po většině rekrutována z třídy dělnické, bývalým upeřetžitým pracovním systémem vysílené. Nynější dělnická generace nevydrží již té fyzické námahy, kterou vydržela generace ještě svěží, liberalismem nevykříslená, proto rozšíření klidu jest nevyhnutelné, nemá-li dělnictvo vymítni vysílení. Vysoká panaká sněmovno, ráčí klid nedělní a sváteční rozšířiti ve smyslu předložené petice. Výbor Všeoborového sdružení v Hradci Králové.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 20. června 1903 1 hl. pšenice K 10.80—11.80, žito K 9.20—10.00, ječmene K 7.60—8.10, oves K 5.20—6.20, prosa K 00.00—00.00, vike K 9.80—11.00, hrachu K 17.50—20.00, čočky K 00.00—00.00, jable K 20.—, krup K 18.00—32.00, brambor st. K 2.80—3.00, jetelového semene ruského K 00.00—00.00, jetelového semene červen. K 00.00—00.00, máku K 30.00—32.50, lněného semene K 15.80—17.50, 100 kg. žit. otrub K 10.50, pšenič. otrub K 10.00, 1 kg. másla K 1.84—2.00, 1 kg. sádla vepřového K 1.80—2.00, tvarohu k 0.82—0.36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa petržele K 2.40—2.80, jedna kopa cibule K 0.40—0.60, jedna kopa drobné zeleniny K 0.60—1.00, 1 kopa zelí 0.00—0.00 K, 1 pytel mrkve 1.20—1.60, 1 hl. švestek K 0.00—0.00, 1 kopa salátu K 1.00—1.20, 1 kopa celere K 1.00—1.80, 1 hl. jablek 0.00—0.00. — Na týhodní a obilní trh v Hradci Králové dne 20. června 1903 odbývaný přivezeno bylo: 1) Obilí: hl. pšenice 285, žito 359, ječmene 24, oves 389, prosa —, vike, hrachu 4, čočky —, jable —, krup —, jetelového semínka —, lněného semínka —, olejky —, máku —. 2) Zeleniny: kop zelí —, okurek 20, kapusty —, cibule 57 pytlů, drobné zeleniny 76 kop, mrkve 59 pytlů, brambor 65 pytlů, salátu 279 kop, petržele 38 kop, celere 39 kop. 3) Ovoce hl: třešň —, jablek —, hrůšek —, švestek —. 4) Drobné dobytka: vepřů 6 kusů, podsvinčat 104, kůzlat —.

Na Adalbertinum darovali:

(přímo zasláno)

50.— K legát po p. děk. Schlögrovi v Bohdánči, p. děkan Křivohlávek v Jablonném, p. far. Pínl v Šlapánově, p. far. Martinek v Proseči 200.— K 40.— K p. kons. rada Kvěch ve Svinčanech 40.— K 35.10 K p. prof. Neumann v Ném. Brodě 35.10 K

30.— K nejmenovaný na místo věnce na rakev nejdřít. bisk. Brynychy	80.— K
24.— K p. kons. rada Horký v Heřmanově Městci, p. prof. Müller v Kutné Hoře	48.— K
20.— K p. far. Andrlíky v Černíkovcích, p. far. Bobák ve Chvalci, p. far. Vlček v Dol. Újezdě, p. far. Barvít v Morašicích, p. kaplan Kasal v Petrovicích	80.— K
17.60 K p. far. Pátek ve Vrbici	17.60 K
16.— K p. far. Kučera v Seči, p. kaplan Bayer v Roketnici, p. far. Malý ve Staré Pace, p. far. Štípek v Újezdě	64.— K
12.— K p. far. Hovorka na Kaňku, p. far. Tvrdý v Řetově, pan far. Krsek v Malé Oupě	86.— K
11.— K p. kaplan Náhlík v Dašicích	11.— K
10.40 K p. far. Okroubický v Robousích	11.40 K
10.— K p. far. Bečička v Bohárně, p. far. Ruml v Chotěborkách, p. farář Kašák v Soběslavě, p. far. Čejnovský v Soudřicích, p. katech. Pankr v Hoticích, p. far. Vích v Těchoníně, p. kapl. Jehlička v Kásově, p. prof. Blažek v Poličce, p. děkan Šafránek v Lukavici, p. vik. sekretář Noška v Dávníkově, p. děkan Matějka v České Třebové, p. děkan Erychič v Deštně, p. katech. Dvořák v Kostelci, p. far. Kašpar v Bohdánči, p. far. Kutzej v Želčíně	150.— K
8.— K p. far. Selichar v Kamenickách, p. kapl. Ježek v Borově	16.— K
7.— K p. kapl. Toušek ve Výprachticích	7.— K
6.— K p. děkan Blažek v Chrásti, p. kapl. Čechatka v Bohdánči, p. far. Černý v Rudolticích, p. kaplan Vostel ve Svinčanech	24.— K
5.40 K p. far. Falta ve Vlčkovcích	5.40 K
5.10 K p. děkan Vaníček v Josefově	5.10 K
5.— K p. far. Hora v Dašicích, p. kaplan Nosek v Miletíně, p. far. Adam v Moravanech, p. far. Seidl v Kotvicích, p. fund. Zajíček v Cerekvici, p. far. Lang Bernsdorfu, p. vikar Paur v Sezemčicích	35.— K
4.— K p. kaplan Bílek v Lanškrouně, p. kapl. Závěš v Kunvaldě, p. far. Vlček v Nové Vsi, p. far. Etrich v Harrachově, p. kapl. Zítka v Potěbách, p. katecheta Lonský v Ledči, p. far. Svoboda v Heřmani, p. kaplan Háek ve Žlebicích	32.— K
3.20 K p. převor P. Kočárník v Kutné Hoře	3.20 K
3.— K p. far. Karásek v Bejšti, p. farář Císar v Zahrádce, p. katech. Gregř v Pardubicích	9.— K
2.— K p. far. Peček v St. Jičíně, p. kapl. Kulda v Hořicích, p. far. Procházka v Mlázovicích, p. katech. Vosáňo v Pardubicích, p. far. Scheiz v Katerově, p. P. Snížek v Kutné Hoře	12.— K
1.— K p. far. Král v Lukově	1.— K
Celkem 872.80 K	
dřívějších 482.22 K	
(Pokrač.) Úhrnem 6697.02 K	

Již jest téměř konec půletí; nejvyšší čas vyrovnati předplatky a obnoviti předplatné!

Inserty
do kalendáře „ŠTÍT“
přijímají se již nyní.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny** v krásných ořechových skřínkách. Zlaté a stříbrné skvosty, jako: **řetízky, prstýny, náramky, jehly** a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným zásluhy na výběr též i na splátky bez svýčestí cen. — Založeno r. 1843

Oznamujeme.

Již vyšlo poslední 22. a 23. číslo

Ducha katol. obnovy.

Číslem 23. jest soubojné vydání výtečných článků biskupa Brynychy ukončeno.

Všech 23 sešitů

lze dosud obdržeti za 4 K franko. Dohromady 722 stran s přehledným rejstříkem. Objednávky vyřídí

Administrace Obnovy.

Na výstavách v Praze a ve Vyskové vyznamenán

KOSA
Dobrý Hospodář

Je nejlepší kosou v Rakousku. Za každý kus se ručí, a přijme se výměnou zpět. Na každých odebraných 10 kusů 1 kosu zdarma. Objednávky vyřizují se proti dobře.

Ceny a rozměry:

Délka cm. 65 70 75 80 85 90 95 100 105 110
Pološíroké
K 2.12 2.16 2.20 2.26 2.32 2.40 2.52 2.68 2.80 3.—
Široké
K 2.26 2.34 2.42 2.52 2.64 2.76 2.86 3.— 3.16 3.32

Obtírné ceníky a popisy saslá zdarma a franko
České saslátelství hospodářských potřeb

„Dobrý Hospodář“
v Hranicích (Morava).

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných přípisů vyloženo k nahlédnutí.

Hospodyňská škola ve Stěžerách
u Hradce Králové.

Nový, 17. školní rok započne 16. září 1903. Účelem hospodyňské školy jest, aby dívky, nabyvši ve škole obecné přípravného vzdělání, vzdělaly se theoreticky a prakticky tak, jak jest toho třeba k správě domácnosti vůbec a rolnické zvláště. Škola umístěna jest ve velmi účelně zařízené budově. Vedle bohatých sbírek učebních, má vlastní vzorné zřízené hospodářství, malou mlékárnu a rozsáhlou školní zahradu. Za celé zaopatření ve školní společné domácnosti platí se měsíčně 32 K předem; školné obnáší 60 K za rok. Slavná okresní zastupitelstva: na Král. Vinohradech, na Smíchově, v Karlíně, na Mělníce, v Jaroměři, ve Vys. Mýtě, v Nov. Bydčově, v Kouřimě, v Chlumci nad Cidlinou stídala stipendia pro dívky svých okresů k usnadnění návštěvy školy hospodyňské. — Veškeré bližší správy ochotně podá ředitelství školy.

Kuratorium a ředitelství školy hospodyňské
ve Stěžerách.

M. Trachtová,
ředitelka.

H. Srdínko,
předseda kuratoria

Navštívenky všech druhů

nabízí

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, což se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již sváčené se stvrzením jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykazati četnými pochvalnými příspisy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, táček na křest, svíců, paciálků, schránek na Nejvyšší, patenek atd. co nevíce.

Jan Horák,

seukník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez svýšení cen!

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veledúst. duchovenstvu za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j., parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

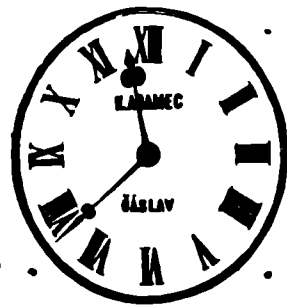
c. a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený Ordinár. listem nejdúst. bisk. konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskárské: Svíčky oltární z čistého vosku včeliho i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky snázné, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

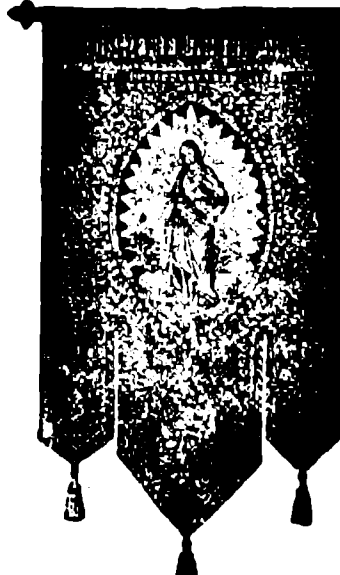
První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seidengasse č. 35.

Na ukásku zasílá se vše franco.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko dílného, lučného, vlněného, bavlněného a damask. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tržecovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem poštou zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Ant. Manycha parostrojní truhlárna

v Hradci Králové,

Pospíšilova třída číslo 320

doporučuje své výrobky v jednoduchém i přepychovém provedení, zařízení celých obydlí, hotelů, výbavy nevěst atd. — Přijímá ku provedení

veškeré práce uměleckého i stavebního truhlářství. —

Prodej na splátky. — Závod přijímá dříví k zpracování pro pány truhláře s přinešeného aneb vlastního dříví v mírných cenách, jakož i fornýry.

Jako 6., 7. a 8. číslo

„Časových Úvah“

rozesíláme právě v skutku časový spis

Husité jindy a nyní

čili

poměr husitství k Římu a český národ.

Uvažuje Jiří Sahula.

Měl by čísti každý katolík. Není to žádná soufalá obrana proti nesčetným protikatolickým lžem, žádné stranické přebarvení fakt; toho my nepotřebujeme, neboť jsme dávno prohlásili, že si přejeme, aby zvítězila v přičině husitství plná pravda, ať pochází od kohokoliv. Místo frázovitých afektů jsou ve spise přítomně řaděna vedle sebe zaručená fakta s odbornou znalostí. Z obsahu knížky se může přesvědčiti dokonale každý katolík i nekatolík, že duše česká i v době rozkolu tihla přirozeně k té církvi, k níž náležíme.

Doufáme, že se této publikaci v zájmu historické pravdy dostane rozšíření co největšího. K vůli předběžnému seznání obsahu oznamujeme, že spis jest rozdělen na deset následujících kapitol:

I. Moderní husité a jejich práce,	str. 1.
II. Husité považovali víru za nejcennější poklad lidský; srovnávali se tak s Římem i všemi velikými českými národy,	10.
III. Husité byli přesvědčeni, že jen jeden tvor křesťanské víry může býti pravý a spasitelný; to vyznával vždycky Řím i naši slavní předkové,	21.
IV. Zásady husitské víry. O svátosti křtu, pokání a svěcení kněžstva,	38.
V. Husitká víra o svátosti staru manželského, posledního pomazání a sv. birmování,	43.
VI. Kališná víra o nejsvětější Svátosti, mši sv. a jiných částech víry. Zásady Táborů,	45.
VII. Posouzení husitské víry. Stanoviště katolika a novohusitů,	58.
VIII. Hus a papežství. Zda bylo Husovo stanovisko správné?	72.
IX. Poměr husitů k Římu až do opanování Prahy Jiřím z Poděbrad,	83.
X. Stanoviště husitů k Římu za vlády Jiřího z Poděbrad a jeho nástupců,	95.

112 stran! Cena pouze 24 haléřů!

Při hromadných objednávkách slevujeme až 50%.

Víno

přírodní, zkoušené, nejd. bisk. konsistoři doporučené, dostati lze 1 litr od 35 kr. u

Jos. Kadečky,

rest. v »Adalbertinu« v Hradci Králové.

Odborný výtvarník pro malbu chrámových oken.

Umělecký ústav pro malbu na skle.

B. Škarda, Brno.

Okna chrámová každého slohu a provedení se sáracím přiče nejmodernějším požadavkům vyhovující.

Vřelá prvními cenami vyznamenán.

Ceníky zdarma.

Sociálně-politické spisy Rudolfa Vrby:

1. Otázka zemědělská	K 2-40
2. Národní sebeochrana	K 4-40
3. Vídeňský centralism a český národ	K — 60
4. Nationalitäten und Verfassungsgesamtheit in Oesterreich	K 3-40

U spisovatele veškeré spisy dohromady za sníženou cenu 6 K franko. Adresa: Rud. Vrba, Smíchov č. 1042.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), vinná sladká a vinná čumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí státní a diplomem slatě medaille, a mnohými jinými diplomy s prázem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Zánovní nábytek

ze 8 pokojů, ořechový, matt,

nejnovějšího vzoru, hodící se pro nevěstu, jest buď v celku neb jednotlivě velmi levně na prodej. Nábytek nachází se v rohovém domě č. 353. proti důstojnickému parku. Bližší zděří domovník tamtéž.

Nejdůstojnější k. konsistoři doporučený umělecký závod

Jos. Kieslich
v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a obnovení

oltářů,
kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s odbornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvlášť trvanlivé zlazení a polychromování, vše solidně a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přčetná pochvalná uznání po ruce. Rozpočty, cesty atd. cokoliv a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců založen r. 1891.

PIANA PETROF

Ize koupiti jediné v c. a k. dvorní továrně
v Hradci Král. poblíž Nového Hradce.

Na požádání jízdy ku vlaku a zpět **zdarma** vlastním povozem.

Šule — víno — Praha

Hotel Bařtipán „u Černého koně“
v Hradci Králové.

Veleváženému obecnstvu Hradce
Králové i na venkově.

Dovolují si P. T. obecnstvu v známost
uvést, že na mnohostrannou žádost, počínajíc
dnem 15. června 1903, jsem započal stáčet jen
novým osvědčeným strojem nejlepší soustavy
známý

**plzeňský
prazdroj**
z měšťanského pivovaru

v litrových a půllitrových láhvích; — též i
v čtvrt- a půlhektolitrech.

Čtění objednávky i sebe menší, pro město
jakož i pro venkov, vyřizují co nejpečlivěji.

V dokonalé účtě

Adolf Bařtipán,
hotelier.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syhrově (Čechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Výprašticích)

doporučuje P. T. veleřdštojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Pilnáčkov
mýdlo lanolínové

● **Jest nejlepší mýdlo toaletní.** ●

Činí a udržuje pleť svěží a jemnou. — Jest naprosto ne-
utrálit. — Jest nejlepším toaletním mýdlem, které i těm
nejpřísnějším požadavkům úplně vyhoví.

Vyrábí již od r. 1897 výhradně

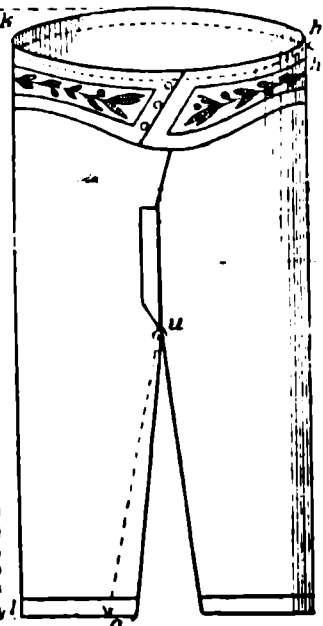
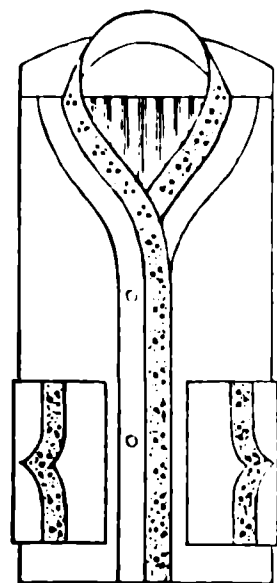
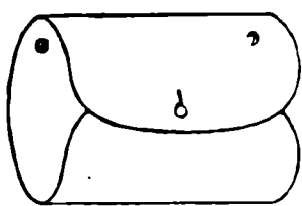
JOSEF PILNÁČEK, c. a k. dvorní dodavatel
— v Hradci Králové. —

NOVOTINY

tu- i oizozemské pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro vele-
řdštojn. duchovenstvo a sukna ku chrámovým účelům doporučuje
v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.

Vzorky se na požádání zašlou.

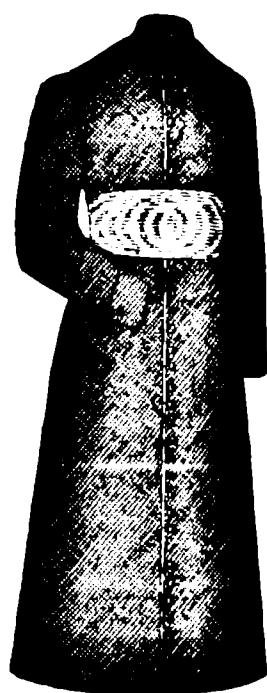
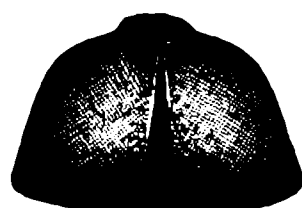
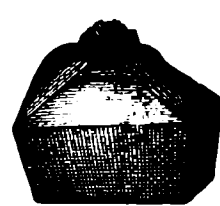
Robert Šamburek,

Založeno r. 1890. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1890.

Vyrábí veřkeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochetty jakož i veřkeré kostelní i domácí prádlo a vřbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro veřcetěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez přitabu naspět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Jana Leopolda Haje,

biskupa královéhradeckého,

Zpráva o visitaci far kraje Čáslavského,

již roku 1783 k rozkazu císaře Josefa II. vykonal.

Podává Dr. Václav Řezníček.

(Pokračování).

12. (28.) Pertoltice. Panství Královce. *Kněží*. Farář Eliáš František Trapič jest střizlivý, zbožný, bobabojný muž, v jehož ústech a jednání není podvodu. Biskup nemá proti němu žádné stížnosti, naopak o něm i jeho kaplanovi všecko dobré slyšel. Jeho celý farní obvod jest odvislým od jeho pokynu; tolik zmůže dobrý příklad zbožného, dobře smýšlejícího pastýře.

Přifařené obce. Pertoltice, vesnice s farním chrámem, v němž každou třetí neděli a na všechny svátky po celý rok řádné bohoslužby se odávají. Budkovic, Machovice, Milanovice, Věžníkov, vesnice 1/4 hodiny od farního chrámu vzdálené. Lazišť, Měchovice, Ostrov, vesnice 1/4 hodiny od farního chrámu. Vlastějovice, městečko 3/4 hodiny od fary. Březina, Chlístovice, Skála, vesnice hodinu od fary. Bučice, Kounice, vesnice 1 1/4 hodiny od fary. Hněvkovice, Chotěměřice, Čejetice, Nová Ves, Paseky, Štíhl, Zaháj, vesnice 1 1/4 hodiny od fary odlehle. Budče, Habrovce, vesnice 2 1/4 hodiny od fary. Slavošov, Pohled, vesnice 3/4 hodiny od farního chrámu. Lipina, Želivec, vesnice 1 1/4 hodiny od farního chrámu odlehle. Hodkov, Krasenovice vesnice 1 1/4 hodiny od farního chrámu vzdálené.

Komendatní a filiální kostely. V Pertolticích za vsí jest ještě kaplička, v níž se však jenom jednou ročně řádná bohoslužba koná. Hněvkovice mají filiální kostel, v němž každou třetí neděli pro celou farní osadu řádné bohoslužby se konají. Slavošov má veřejnou kapli, v níž se každou třetí neděli řádné bohoslužby pro celou farnost konají. Hodkov má veřejnou kapli, v níž se však jen čtyřikrát ročně řádné bohoslužby odávají.

Školy. Škola v Pertolticích, jediná v tomto tak rozsáhlém farním obvodu, jest v tak bíděm stavu, že sotva jména školy zasluhuje.

Obyvatelstvo. Pertoltice 104 katolíků; Budkovic, Machovice, Milanovice, Věžníkov 160 katolíků; Lazišť, Měchovice, Ostrov 250 katolíků; Vlastějovice 236 katolíků; Březina, Chlístovice, Skála 120 katolíků; Bučice, Kounice 156 katolíků; Hněvkovice, Chotěměřice, Čejetice, Nová Ves, Paseky, Štíhl, Zaháj 614 katolíků; Budče, Habrovce 129 katolíků; Slavošov, Pohled 273 katolíků; Lipina, Želivec 152 katolíků; Hodkov, Krasenovice 225 katolíků. Dohromady 2429 katolíků.

Poznámky. Jak této z 29 různých, roztroušených vesnic, z nichž některé více než-li 2 hodiny od mateřského kostela jsou vzdálené, sestavující farnosti může býti pomůženo, o tom více obsahuje přiložená tabella. (Je ztracena.)

13. (29.) Zbraslavice. Panství Zbraslavice. *Kněží*. Farář František Engelhard veleben jest od svého vikáře jako bezvadný, pilný pracovník, také jeho farnici dávají mu ta nejlepší vysvědčení. Jest pouze toho litovati, že jeho při přibývajícím stáří stále víc a více množící se slabosti jeho dobré vůli, již nu, veškeré své farní povinnosti plniti, stále více překážek v cesty staví. Příjmy jeho nevystačují, aby si spolupracovníka přibral a celá tíha pastýřského úřadu spočívá pouze na jeho bedrách. S více svými spolubratry má zde společné: rozsáhlý obvod, hubené příjmy a žádného kaplana.

Přifařené obce. Zbraslavice, městečko s farním kostelem, v němž na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. Rapošov, Kateřinky, Utěšovice, Hettín, Radvančice, Skalce, Oumotín, vesnice, jež jsou všechny jenom 1/4 hodiny od farního chrámu vzdálené. Štipoklasy, Hranice, Chotěměřice, vesnice 3/4 hodiny od farního chrámu vzdálené. Černín, ves hodinu od farního kostela vzdálená.

Školy. Škola ve Zbraslavicích jest dosti obratným učitelem opatřena, avšak není tak četně, jak by si bylo přáti, navštěvována.

Obyvatelstvo. Zbraslavice 430 katolíků; Rapošov, Kateřinky, Utěšovice, Hettín, Radvančice, Skalce, Oumotín 330 katolíků; Štipoklasy, Hranice, Chotěměřice 312 katolíků; Černín 142 katolíků, 8 protestantů. Dohromady 1214 katolíků, 8 protestantů.

(30.) Mladé Břístě. Panství Želiv. *Kněží*. Farář Vít Scharinger, premonstrát želivský, náleží k husnickému, v tábořském kraji nacházejícímu se vikariátu.

Přifařené osady. Mladé Břístě, farní ves, kde na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. Hojkov, vesnice 1/4 hodiny od farního chrámu. Staré Břístě, Komorovice, Záhoř, Rybník vesnice 3/4 hodiny od fary. Vlč Hory, Vystřkov, Kletečná, Myaletín, Vonošovice, vesnice 3/4 hodiny od fary, Milotice, ves hodinu od fary.

Školy. Škola ve Mladém Břísti jest dosti dobrého zřízení; avšak tuto chudí horalé posílají své děti, jichž k domácím pracem potřebují, jenom velmi zřídka do školy.

Obyvatelstvo. Mladé Břístě 92 katolíků; Hojkov 45 katolíků, 7 protestantů; Staré Břístě, Komorovice, Záhoř, Rybník 556 katolíků, 1 protestant; Vlč Hory, Vystřkov, Kletečná, Myaletín, Vonošovice 548 katolíků, 10 protestantů; Milotice 62 katolíků. Dohromady 1303 katolíků, 18 protestantů.

Poznámky. Tato farnost jest proto zde poznamenána, poněvadž se nachází v arcibiskupské postupní listině a ještě k čáslavskému kraji přináležel.

Soutěky vikariát.

1. (31.) Jiřice. Panství Želiv. *Kněží*. Administrator fary P. Hyacinthus Melleček, želivský premonstrát, nemluví mnoho, myslí snad více, má pověst dobrého, snažlivého muže. Doklad toho, že někteří protestantští osadníci »zahradecké farnosti«, kteří dle nejvyššího předpisu šestinedělní cvičení v katolických zásadách u svého duchovního správce měli podstoupiti, vyprosili si za svého učitele tohoto premonstrátského kněze. Nevyskytly se zde stížnosti žádné.

Přifařené vesnice. Jiřice, farní osada, kde na všechny neděle a svátky řádná bohoslužba se koná. Hněvkovice, ves 1/4 hod. od farního kostela. Petkovic, ves 3/4 hodiny od farního kostela. Lhotice, Lhotka, Vítice, vesnice 1 1/4 hod. od farního kostela vzdálené.

Komendatní a filiální kostely. Ve Lhotici jest filiální kostel, v němž premonstrát ze Želiva pro ty poslední jmenované tři vesnice každou neděli a svátek mši, každou třetí neděli však také řádné kázání koná.

Školy. Jiřická škola jest prostřední, jest však málo navštěvována.

Obyvatelstvo. Jiřice 411 katolíků, Hněvkovice 227 katolíků, Petrovice 183 katolíků, Lhotice, Lhotka a Vítice 313 katolíků, dohromady 1134 katolíků.

2. (32.) Senožaty. Panství Želiv. *Kněží*. Administrator fary P. Ludolf Gregoriades, premonstrát želivský, pro svou učenost, pro svou pravou náboženskou povahu, kterýž všude jemnost, lásku a ohebnou učelivost prozrazuje, zasluhoval by státi na místě, kde by ještě od více lidí byl viděn. Zatím spravuje to, co mu Prozfetelnost vykáza, dle úmyslu církve a vlasti. Ve svém farním obvodu drží pořádek a zbožnost a odevzdanost do vůle Boží, křesťanské to ctnosti, jež se v této chudé končině obyvateli nanejvýš potřebnými býti zdají.

Přifařené obce. Senožaty, městys s farním chrámem, v němž každou neděli a svátek řádné bohoslužby se konají. Otavožaty, Tukleky, Nečice, vesnice 1/4 hodiny od farního chrámu. Čihovice, vesnice 3/4 hodiny od farního chrámu.

Školy. Senožatská škola, jako všechny školy na panství želivském, k lepším v tomto kraji.

Obyvatelstvo. Senožaty 545 katolíků; Otavožaty, Tukleky, Nečice 466 katolíků; Čihovice 124 katolíků. Dohromady 1135 katolíků.

3. (33.) Vojslavice. Panství Želiv. *Kněží*. Administrator fary P. Tomáš Mayer, želivský premonstrát, jest starý, kulatý muž, jak z rukou přírody vyšel. Ve svém jednání užívá způsobu řeči a obyčejů svého farního lidu a tím se líbí. Jest mravní a má dobrou vůli svým farníkům sloužiti a býti užitečným a chová se ke spokojenosti svých představených i svých osadníků.

Takovým též jest jeho řádový bratr, kterýž se s ním o pastýřskou námahu dělí, umravený, tichý, ve své službě pilný muž.

Přifařené osady. Vojslavice, vesnice s farním chrámem, v němž na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. Hojanovice, Koberovice, vesnice 1/4 hodiny od farního chrámu. Lisky, Hroznětice a Lohenice, vesnice 3/4 hodiny od farního chrámu odlehle. Miletín, Hořice, vesnice hodinu od farního chrámu. Holušice, Speřice, vesnice 1 1/4 hodiny od farního chrámu.

Školy. Vojslavická škola jest, jako všechny školy želivského panství, v nejlepším stavu, jelikož tamní opat jest jedním z největších přátel školy tohoto kraje.

Obyvatelstvo. Vojslavice 167 katolíků; Hojanovice, Koberovice 224 katolíků; Lisky, Hroznětice a Lohenice 265 katolíků; Miletín, Hořice 209 katolíků; Holušice, Speřice 178 katolíků. Dohromady 1043 katolíků.

4. (34.) Královce Dolní. Panství Martínice (Nové). *Kněží*. Děkan Jan Arldt jest v zásadě dobrosrdečný a ochotný muž, jehož stále se vyskytující dotěrnost takřka unavuje; vážen však není a při osvětlování svěřeného mu lidu nedokáže žádných epoch. Předstíraje, že svá farní práva chrání, s velikou přisností své dávky požaduje, tak že ode všech svých farníků milován není. Ti dobří lidé jenom mimochodem přednesli některé takové stížnosti, k nimž vždycky přičiňovali: »My však přes to nechceme na svého duchovního správce žalovati, poněvadž nám předce často také některé služby

prokazuje, když se v nouzi nacházíme, a jinak jest vůbec dobrý muž, s nímž se ještě vždycky dá vyjít«.

Jeho kaplan František Nebovidský jest nadějný, láskyhodný kněz, kterýž plným právem důvěry všech farníků požívá.

Přifařené osady. Královce Dolní, městečko s farním chrámem, v němž se na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby konají. Horní Královce, Přelka, Střítež, Brzotice a Bezděkov, vesnice 1/4 hodiny od fary vzdálené. Lipčice, Zahradčice, vesnice 1/4 hodiny od farního chrámu. Loket, vesnice 3/4 hodiny od farního chrámu. Lhotice a Tomice, vesnice hodinu od fary. Borovsko, vesnice přes hodinu od fary. Bernartice, vesnice 1 1/4 hodiny od fary, avšak jenom 1/4 hodiny od Borovska vzdálená. Všebořice, vesnice 3/4 hodiny od fary. Radkovic. Čejlice, vesnice hodinu od farního chrámu. Oušover, Mělovice, Hrádek, vesnice 1 1/4 hodiny od farního chrámu vzdálené.

Komendatní a filiální kostely. Borovsko má veřejnou kapli, v níž se devětkrát ročně řádné bohoslužby konají. Všebořice mají veřejnou kapli, v níž se však jenom osmkrát ročně řádné bohoslužby odávají.

Školy. V Dolních Královicích jest škola blízká sesutí, málo navštěvována a velice prostředním učitelem opatřena.

Obyvatelstvo. Královce Dolní 307 katolíků; Horní Královce, Přelka, Střítež, Brzotice a Bezděkov 511 katolíků; Lipčice, Zahradčice 125 katolíků; Loket 86 katolíků; Lhotice a Tomice 284 katolíků; Borovsko 124 katolíků; Bernartice 210 katolíků; Všebořice 98 katolíků; Radkovic, Čejlice 84 katolíků; Oušover, Mělovice a Hrádek 125 katolíků. Dohromady 1954 katolíků.

Poznámky. Hospodářský úřad podal biskupovi notu, v níž o přídavek na domácího kaplana v Dolních Královicích žádá předně: že jest osada velice četná, za druhé předstírá, že děkan nemůže ze svého hubeného obvodu kaplana vyživiti. Biskup má za to, že zde důvodu k této prosbě nestává, poněvadž předně: děkanovy farní důchody většinu ze zdejších obročí převyšují, a za druhé poněvadž, pakli ve Všebořicích, jak se ve přiložené tabele navrhuje, bude zřízen lokální kaplan, také nejvzdálenější odlehle obyvateľstvo odpadne.

Literatura.

J. Otto v Praze. Ottova Laciná knihovna národní. Serie XXVI., seš. 21. a 22. V samotářech duší. Povídky a novely píše J. Samr. Seš. za 20 h. — Sebrané spisy J. Arbesa. Díl VIII. Audl míru I.-II. Seš. 6.—9. po 30 h. — Anglie. knihovna. Rud. Kipling: Kim. Přeložila P. Moudrá. Seš. 5.—9. po 24 h. — Jar. Vrchlického Básnické spisy: Potulky královny Mab. Seš. 3.—6. po 32 h. — Sebrané spisy Karol. Světlé. Časové ohlasy I. Seš. 6.—8. po 30 h. — Sto lidov. písní československých. S rozborů a výklady vydal Fr. Bartoš. Seš. 5. za 24 h. — Sport. Přednáška dr. K. Chodounského. Lidov. rozprav lékař. čís. 6., řada IV. Za 30 h. — Nová země na severu. Výprava kapitána Otty Sverdrupa k sev. točn. Překládá dr. J. Guth. Seš. 10. za 60 h. — Jos. Kofenský: K protinocům. Cestopis. Seš. 17. za 60 h.

V. Kotrba v Praze. Ludmila. Sběrka zábavné četby pro lid. Roč. V. Sv. 4. Petr Kopál: Defraudant. Sv. 5. Vlasta Pittnerova: Došla štěstí. Předplatné na 6 svazků ročně 2 K 20 h. — Sebrané spisy Boh. Brodského. Vojenské obrázky. Sv. I. Sešit 4.—6. po 30.

Graf. společnost »Unie« v Praze. Spisy Jul. Zeyera IX. Poesie. Seš. 1.—5. po 40 h. — Sofie Podlipské spisy: IX. Přehody. Román. Seš. 1.—3. po 30 h. — Babička od Bož. Němcové, s kresbami akadem. malíře A. Kašpara; trojbarvotisky v textu. Seš. 10. poslední. Cena celého díla 25 K.

E. Beaufort v Praze. Vlasta Pittnerová: Tichý život. Přítel Domoviny seš. 18.—20. Z různých vřetev od dr. Bořivoje Pruska. Přítel Dom. seš. 21. a 22. po 20 h. — S. Lomnický Redžep: Neznámá země. Obrázky a črty ze života Peršanů. Seš. 13.—16. po 36 h.

J. R. Vilímek v Praze. J. Klecandý Devatnácté století slovem i obrazem. Seš. 55. za 60 h. — Velikáni našich dějin od dra. J. Kosiny. Seš. 31. a 32. po 25 h.

Družstvo Máj v Praze. Máj, belletristický týdeník. Seš. 37.—40. Roč. předplatné 11.60 K. — Naše klenoty. Význačná díla českého písemnictví. Sv. I. Básně Rudolfa Mayera. Za 80 h. — Divadelní knihovna Máje. Pořádá JUDr. Jos. Štolba; Konec. Drama o 1 jednání. Napsal J. Jekler. — V ochraně Napoleona I. Žert v 1 jednání. Napsal L. Stroupežnický. Cena 1 K. — Operetní texty Máje. Pořádá dr. Jan Borecký. Vij. Fantastická pohádka o jednom dějství s předehrou. Napsal Fr. Khol. Hudba složil Karel Moor. Za 50 h.

Družstvo Vlast v Praze. Vlast. Časopis pro pončení a zábavu. Řídí Tom. Škrdl. Roční předpl. 10 K. — Vychovatel. Časopis věnovaný zejména křesť. školství. Redaktor dr. R. Horáký. Roční předpl. 6 K. — Husitství ve světle pravdy. Vydává Tisková liga v Praze. Vychází čtyřikrát do roka za předpl. 1 K. Redaktor dr. R. Horáký. Ročník I., čís. I. Význam M. J. Husi. Uvaňuje K. Střela. Cena 25 h.

Osvěty, listů pro rozhled v umění, vědě a politice, redakcí Václava Vlčka, sv. VII. Předplatné na rok 14 K 40 h. Administrace na Král. Vinohradech.

Ceskoslovenská Vzájemnost. Časopis věnovaný československé vzájemnosti. Vydává Československé družstvo. Řídí K. Kučera. Vychází jednou za dva měsíce v Olomouci za 8 Kč ročně. Roč. I., 8. 3.

České menšiny na Podkrušnohoří. Vydáno společnou prací menšinových pracovníků, nákladem Národ. Jednoty Severočeské. Cena poštou 60 hal.

Pius hrabě d'Avernas, věrný následovník sv. Aloise. Podává Fr. Janovský. Cena 40 h. Nákl. Gustava Francie v Praze.

Kostel sv. Bartoloměje v Luži. Přispěvek ku poznání zachraňovací akce stavitelských památek na Čes. venkově. Napsal Václ. Vl. Jenšček v Časlavi. Nákladem téhož.

Lidová čítárna král. města Plzně. Napsal Fr. Malý.

Letní sídla na pomezí národnostním v území Národ. Jednoty Severočeské. Nákl. N. Jednoty Sever. Za 36 h.

Causeries françaises. Besedník francouzský zábavní i poučný. Na prospěch škol i samouků řídí a vydává J. Kubín, prof. v Jičíně. Vychází 10krát ročně. Čís. za 20 hal.

Method. výklad nov. katechismu. Složil ThC. M. Lhotský. Část III. O lásce a přikázáních. Seš. 34.—36. za 36 hal.

Nákladem B. Prombergera v Olomouci. Národní květena zemí koruny české. Sepsal Fr. Polívka. Dílu I. seš. 3.—6. Obsahují slovník terminologický a věcný. Sešit za 60 hal. — Kazatel. Homiletický čtvrtletník. Řídí dr. Ia. Th. Zahradník a dr. Rob. Neuschl. Roč. X., čis. 3. Roč. předplatné 7 K.

Poklad věřitelů. Lidový list k uctění Nej. Svátosti olt. Řídí V. Roudnický. Roč. V., seš. 4. a 5. Předpl. na rok 1 K 20 hal. Nákladem spolku „kněží adorátů“. Expedice v knihtiskárně V. Kotrby v Praze.

Česká žena. Časopis křesť.-sociálních žen a dívek. Roč. V., čis. 17. a 18. Nakladatel dr. J. Burian. Redakt. M. Hasmanová. Roč. předpl. 2 K. Administrace v Praze 90-VI.

Zpráva o činnosti pořadatelského lidových přednášek v Příbrami v letech 1900—1903.

Politické strany u nás. Knihovny „Osvěty lidu“ sv. I. Napsal Al. Hajn. Cena 1 K.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,
c. k. dvorní dodavatelství

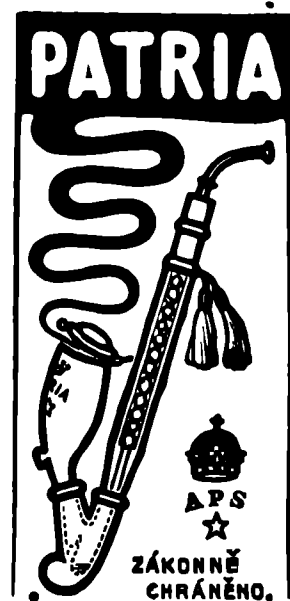
v Jabloném n. Orl. č. 86.

Dílka ku vyřívání a hotovení mešních rouch, počínaje od 24 K, pluviálů, dalmatic, korouhví, praporek, církevního prádla atd., pak dle patřících i tuzemských vzorů spracované kalichy, cibore, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného nákupu z doby pařížské výstavy a velikých novotín v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obsluze.

O realnosti závodu svědčí mnoho tisíc doporučení. — Velké obrázkové ceníky a paramenta k výběru franko.

Adresování vždy došlevo se vypráňuje.

PATRIA
ZAKONNĚ
CHRÁNĚNO.

Založeno 1842.

Cenníky zdarma a franko.
Sklad u firmy: Karel Skrovný v Hradci Králové — Václav Vodička v Chrudimi a F. L. Prokop v Chrudimi.

Nekupujte
piana a pianina,
dokud se nepřesvědčíte o znamenité jakosti a úžasné levných cenách ve vlastním zájmu u
Marie Benešové
v Praze, Celetná ul., č. 12. I. p.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů
vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, zač se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevnější vyřízení. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a sáhlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod má může se vykazati četnými pochvalnými příjmy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelných, táček na křest, svíců, paciškálů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Velkozávod

koberců, záclon a všech druhů pokrývek.

Zboží lůžkového.

Železný nábytek.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Úplné vybavy nevěstám.

Ilustrované ceníky zdarma a franko.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí 32.

jest nejlepší dýmka nové doby.

Čistě, příjemně, lékařsky doporučené kouření.

Ladný tvar, levná cena.

K dostání ve všech obchodech s dýmkami v Rakousko-Uhersku.

První česká továrna dýmek

A. Patrná a syn

- - v Jaroměři. - -

Vzorné zařízení
slatinné lázně VELICHOVKY

u Jaroměře v Čechách.

Osvědčené proti rheumatismu, dně, lachias, dále pro chudokrevné, skrophulosu, nemoci ženské atd.

Léčení studenou vodou. — Elektrické lázně dle prof. Gartnera.

Průkopník účinky léčby.

Převážně lesnatá krajina. — Osvědčený lázeňský lékař MUDr. V. Maxa z Prahy.

Pošta a telegrafní stanice v budově lázeňské. Pohodlné spojení s Prahou čtyřikrát denně.

Výtečná restaurace v regii. — Ceny mírné! Obšírné prospekty zaslá správa lázní zdarma.

Dvakrát týdně koncert.

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodělného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Nejušestojnější bisk. konsistoří doporučený umělecký závod
Jos. Kieslich
v Hradci Králové
provádí veškeré práce v oboru stavby a obnovení
oltářů,
kazatelen,
křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s odbornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvlášť trvanlivé zlatení a polychromování, vše solidně a levně při výhodných platebních podmínkách.
Přehledná poctivá uznání po ruce. Rozpočty, ceny atd. ochotná a bezplatná
Závod pro kostelní práce a výrobu rámců založen r. 191.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. Pendlové hodiny v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako: řetízky, prsteny, náramky, jehly a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zaslé.

Důvěry hodným sádky na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Plzni přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině též se hojněmu, lichotivému uznání P. T. pp. hostů z raby i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

OBNOVA

Číslo 27.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 3. července 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Jen pokrokově a snáselivě!

(3) Pořád nás katolíky nutí „pokrokoví“ lidé, abychom s nimi drželi krok, abychom přeformovali svou víru dle moderních požadavků. Ale my přece jen si raději necháme líbiti název zpátečníků, než bychom své věroučné články stále jinak měnili. Nauka Kristova není beztvárným olovem, z něhož by se dalo každou chvíli ulít něco jiného. Jak bychom ji začali jednou opravovat, budeme vinit z toho ty předchůdce, kteří učili jinak a autoritou slova Božího otřeseme zcela, jako to už dávno učinili protestanté. Ti už dbali a dbají na stálých „oprav“ daleko víc než my, jen aby se nad vodou udrželi. Jsou však jejich diplomatické kompromisy věroučné čestné?

Když vládl v Anglii Jindřich VIII., měla mu církev dovolit zapuzení pravé manželky a nový sňatek. Ale Řím byl tak „zpátečnický“, že raději strpěl odpadnutí krále i s královstvím, než by byl takovou věc povolil. Za to Luther byl šikovnější a pokrokovější. Ačkoli četl v Písmě, že lépe jest doufat v Hospodina než v knížata, přece jednomu knížeti dovolil žít docela v dvojženství, jen aby jeho pomoc neztratil a aby ukázal, že duchu „pokroku“ rozumí. Taková blahovolnost ovšem se s duchem evangelia naprosto nesrovnává, ale — něco za něco; za takovou ústupnost dovedl býti kníže Lutherovi také užitečný. Když chtěli mít němečtí sedláci svobodu, poznal Luther, že se taková věc s pokrokem nesrovnává a proto přikazoval, aby velmoži beze všeho vzbouřené sedláky věšeli a pobíjeli. Získal tak aspoň přízeň mocných tohoto světa, a ta platila tenkrát daleko víc než za nynějšího času.

Před francouzskou revolucí měla církev souhlasit s nápady sobeckého a nemravného Rousseaua a Voltaira. Ale ona zůstala i nyní zpátečnickou; za to krutý evangelický panovník pruský byl s Voltairem jedna ruka. Porozuměl zkratka moderním ideám, třeba že tyto proti samotnému Písmu, proti Božství Ježíšovu čelily. A pastoři se proto na svého panovníka nehoršili.

Když začal svou vládu bezohledný a nesmyslný darvinismus Büchnerův, měla se církev rycele přizpůsobit pokroku a zavrhnouti z učení svého všechno nadpřirozené. Jak by ji synové tohoto světa za to chválili! Ale ona nastavila hrdinsky prsa svá proti neznabožskému přivalu a nedala se strhnouti časovým proudem. Teď jest ovšem celá „věda“ Büchnerova na hlavu poražena novým badáním. Ale na místo darvinismu počíná se ujmáti a šířiti velice nová časová nauka, která napadá církevní nauku zrovna opačným způsobem; po Büchnerovu materialismu totiž počíná svou vládu až příliš veliký idealismus spiritistické pověry. Páni evangelíci vyčkávají za tím, až co z toho bude a bude-li to stát za šikovný kompromis; „Čas“ ve feniletonní části počal činiti neschůdné námluvy.

Když protikřesťanský „Übermensch“ Nietzsche prorazil se svými bludy až k nám, slyšel jsem od jednoho rozpáleného mladíčka: „Pokud církev neprohlásí tohoto filosofa za svatého, nemůže s ním jíti žádný moderní člověk.“ Jak pak taky Tolstého prohlásit za svatého a neomylného? On sic učí jinak než Nietzsche, ale bylo by to die ducha času.

A sama církev protestantská v Německu má za sebou vzhledem k své nauce již velice pestrou minulost. Od doby Lutherovy až do času nynějšího pořád podléhá protestantské „evangelium“ různým zvráceným časovým proudům. Mluví se u protestantů nejdříve mnoho o výhradní autoritě Písma. Luther ovšem uznával za výhradní autoritu vlastně svůj vlastní justament a jakkoli stále Písmo doporučoval, učil v mnohém proti jasným zásadám Písma. A když spozoroval, že v epistole sv. Jakuba se chváli jen víra oplovněná dobrými skutky, zavrhl ji bez rozpaků. Jak by také mohl jinak zvítěziti se svým náhledem, že víra i bez dobrých skutků spasí? Zkrátka

protestantské rozumování se povýšilo nejprve nad církevní učení a pak i nad Písmo. A církev měla honem Lutherovi přikývnouti, že dobrých skutků k spáse netřeba, poněvadž tak žádal duch pokroku. Ona však takovou nauku zcela dobře zamítla; vždyť by se takovému „pokrokovému názoru“ každý nyní smál.

V kolébce protestantství, v samotném Německu, počalo bujetí símě racionalismu, které převracelo na ruby hlavní zásady křesťanství; racionalismus popíral i Božství Ježíšovo. Páni pastoři spráskli s počátku ruce, ale pak se honem utkali k diplomatické snáselivosti, aby se jim nedostalo názvu zpátečníků. Předstoupili před psací stoly nevěrců a řekli: „Vždyť my jsme vždycky byli pro pokrok; chceme se sami přičinit, aby v přičině náboženství vynikla plná pravda. Rádi všelicos ve své nauce pozměníme znovu, jen když nás nebudete mít za zpátečníky.“ A mozky popletené Straussem a soudruhy počaly „čistiti“ dále. A kde se jejich „očistné práce“ stavěla některá kniha Písma na odpor, hleděli dokázati, že ta kniha do Písma nepatří, že jest podvrženinou. Evangelium sv. Matouše dostalo peprnou lekci. A někteří pastoři docela se sprátelili i s tím náhledem, že Ježíš ani nebyl Bůh, ač to Písmo na mnohých místech zřetelně dosvědčuje. Co pak na tom záleží, jestliže se všemu z Písma věřiti nebude! Jen tak dále; pomalu se může z Písma zavrhnouti všechno, rozumování se úplně vymaní z vlivu evangelia; zásady pravdy, poslední náš cíl, prostředky potřebné k dokonalé blaženosti budou se zase hledati jen na základě lidského rozumu, a my budeme státi zrovna v těch mlhách, v nichž tápali i nejbystřejší pohanští filosofové před Kristem. Ale to je už všechno věci vedlejší; jen když protestanté budou přijati za legitimní děti pokroku!

U nás evangelíci se honem chytali mladočeských racionalistů, kteří házeli vtipy i na základní pravdy Kristova učení vůbec. Pastoři se mohli při volbách ubíhat z lásky k mladočeským přátelům. To bylo do té doby, pokud platila mladočeská strana za pokrokovou. Teď šlape liberálům na šíj strana socialistická a realistická; Mladočeši už nejsou v kursu. Co tedy nyní? Potřebí obrátit plášť po větru; ale jak to naraščit, aby se obrat nezdál příliš náhlý? Vždyť na př. společnost sociální demokracie jest vystavěna na základech čistě materialistických, každé náboženství se jí zdá zbytečným. Co by řekly ovečky, kdyby viděly, že se jejich vůdcové otevřeně spojují s židy a socialisty?

Tedy zatím aspoň ponecháno socialistům volné pole v jejich řádění proti křesťanským zásadám vůbec, židé se nechají zcela na pokoji, i kdyby germanisovali naši vlast sebe víc; a když se při tom bude hodně spílat katolické církvi, pak snad i nejpokrokovější socialisté nebudou nevzděční, poznají duše spřízněné a nebudou ve svém boji proti Římu zbytečně dráždit poddané spojence. A socialisté skutečně dobře porozuměli jemnému pokynu. Jaká vzácná shoda panuje nyní u lidí zásad tak různých! Nejlip se jeví krásné utužení tohoto přívětivého trojspolku v „Čase“, kdež jsou chváleny a soustavně hájeny všechny tři strany. Filiálky jsou v Pardubicích a v Ranné.

Jedním z hlavních spolupracovníků jest pokřtěný popěrač Božství Ježíšova, který s pochutí zaznamenává, že nepotřeboval jistý publicista „pána boha“. Jiný z hlavních sloupů „Času“ přestoupil před několika lety k církvi evangelické, ale do kostela svého nového vyznání nechodí. Židovští dopisovatelé doplňují, co tomuto listu na rozumu schází. Největší respekt musí tento list ovšem míti před socialisty; nazývá se totiž orgánem „strany lidové“, ale ten jeho vlastní „lid“ do opravdy neexistuje, leč bychom židovské velkokapitalisty chtěli „lidem“ zváti; proto pokládá z nedostatku vlastního mužstva za svůj lid socialisty, od nichž si musí dát líbiti všechno. Jest zajímavé zvěděti, jak by se tyto tři „pokrokové“ společnosti o národ podělily, až by katolictví

na dobro z Čech vymýtily. Že by připadl židům lvi podíl, o tom nemůže pochybovat nikdo, kdo ví, co platí v moderním světě židovský kapitalista.

A tak se zbankrotěl, stokrát přeformované protestantství drží dosud nad vodou jen tím, že šikovně nadnáší vlečku každému novému proudu, že každou chvíli podporuje něco jiného; jinak by dědictví Lutherovo dávno spalo v hrobě. My katolíci ovšem tak široké a „snáselivé“ svědomí nemáme; jsme pevně přesvědčeni, že nauka Kristova jest jen jedna, že se měnit nemůže, nechceme činiti věčnou pravdu hracím míčem, jímž se hází vždy na jinou stranu; proto trpíme ode všech, ale věduce, že jediný Bůh jest hlavní opora naše, jistě i bez věroučných kompromisů svou existenci zachováme. Snáselivost a „snáselivost“ je rozdíl.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 2. července.

(Povášlivost všeobecné situace v Evropě. — Starokatolická církev a opuštěný kostel sv. Václava v Praze. — K otázce zřízení české university na Moravě.)

Choulostivost a citelnou již nedůtklivost nynější doby nelze ani dosti vážně akcentovati, aby upozornění to nevypadalo jako poplašné volání. Poměry evropské zatíženy jsou za přítomné doby takovou řadou těžkých a nesnadných otázek, že vzduch nad Evropou naplněn jest úzkostí a horkem dechu milionů, kteří jsou otázkami těmi dušeni.

V nejpřednější popředí vystoupila nyní dynastická otázka ve království srbském, již sluší bráti za upravenou na ten čas pouze formálně, neboť do faktického jejího urovnání jest nepochybně ještě daleko. Po celý rok rozechvívají celou Evropu ve Francii básníci násilnosti, páchané pod heslem svobody na katolické církvi, kteréž nejsou o docela nic menší a jinačí, než-li XX. století nedůstojné tropení v Makedonii. Ve Francii jsou jinačí lidé a proto jejich vášně jeví se jinakým způsobem, než-li jakým vystupují v polodivné Makedonii. Obě tyto otázky volají po svém rozřešení, jež se asi bez zakročení opakováček neprovede. Diktát branné moci ve Francii i v Makedonii nezbytně musí zádonci pořádek zavést, jenom že se to stane na každém místě jinou formou.

V Rusku řešena jest palčivá otázka židovská, což svým časem na poměry ostatní Evropy bez svých důsledků nezůstane, třebaž že zatím o celé té věci jeduak ruské vládní orgány a za druhé šmokovský tisk evropský podstatně a podrobně zprávy nejširší evropské obecnosti z pochopitelných důvodů nepodaly.

V Německu pak jsou na denním pořádku otázky dvě. Jedna ve formě odporu proti militarismu, již reprezentuje strana jdoucí pod heslem socialismu a druhou německou otázkou jest otázka polská, kterouž měla býti pozornost Německa odvrácena od otázky první, což se však nepovedlo, zejména když se německá branná moc z Jižní Ameriky, kde loni po namáhání se v Číně zakročila, vrátila s takovými úspěchy, že dokonce i chlubitost německého tisku nad nimi oněměla a raději o nich mlčí.

Ve Španělsku ani v Itálii nejsou poměry nijak vyjasněné; Anglie předstírá své velmocenské postavení tím, že nechává v osadách zámořských poměry vyvíjeti se proti svému přání a spokojuje se úpravou — jazykové otázky na ostrově Maltě, aby alespoň někde obrovskou svou moc projevila. Vypadá to, jako když si velkostatkář hraje s květináčem.

V soustátí habsburském pak nachází se na denním pořádku urovnání otázek tří a sice otázky české, chorvatské a otázky uherské, kterážto poslední rozpadá se opět v řadu otázek, jako jsou rumunská, slovenská a srbská. Mimo to pak provádí zde pan Schönerer ve spojení s protestantskými pastory

z Německa agitace pod heslem „los von Rom“, jež ani slova dalšího výkladu nepotřebují. Konečně v Haliči probouzí se otázka ruská, když o hnutí mezi Ladiny v jižním Tyrolsku nemluvíme a o tarstakých poměrech se nezmínujeme, přičítajíce popudy jejich v nevyjasněné poměry vlášské.

Když pak o všech těchto záležitostech vážně a klidně uvažujeme, když vzpomene, čeho se o různých těch otázkách v novinách denně dočítáme, což ovšem není ani polovice toho, co skutečně se v jejich průběhu děje, musíme nezbytně doznati, že žijeme v době nanejvýš povážlivé, neklidné, důležité a choulostivé.

Vědomí to jest třeba mít každému stále na paměti, neboť když se na tolika stranách seje vítr, potom není více v moci lidské, aby zde nebo onde nedošlo k bouři, jejíž velikost a krutost ovšem že prozíravost, moudrost, shovívavost a bohabojnost rozhodných a povolavých k tomu činitelů může značně omeziti, zeslabiti, regulovati, k čemuž jim sluší ze všech stran přáteli největšího zdaru, aby se Evropa, nejosvícenější prý díl světa, nestávala semo-nišťem útrap, soužení a nejistoty svého pokročilého obyvatelstva.

* * *

Po více nežli tři leta, když se v Praze ve příčině té ponejvíce pěkně mlčelo a mlčí, věnujeme zde na těchto místech pilnou pozornost rozvoji starokatolické církve, již zde bývalý katolický kněz Iška v život uvedl. Když u nás někdo se stane nevěrným své národnosti, když pro neplnění svých povinností přestane býti úředníkem v berním úřadě, v bance, nebo v záložně, když pro nedůstojnické jednání přestane býti důstojníkem, oproti každé takové osobě zavládá v naší společnosti jistá upjatost a nedůvěra; jenom katolický kněz, který svou víru zavrhl a který ve dvacátém čtvrtém roku věku svého za plné svobody a mužného rozumu složené své sliby zruší, těší se důvěře dále a dokonce i vážnosti. Nikomu za dnešních společenských a občanských řádů nelze v jeho smýšlení brániti a proto nelze nám podle zákonů zazlívati, že zrušení kněžské přísahy nepokládáme za čin, před jehož hrdinou musili bychom uctivě smekati.

Proto sledovali jsme konání bývalého katolického kněze pana Išky s oprávněnou zvědavostí a často jsme se zde o něm rozepsali. Pan Iška nyní Prahu opustil, ale společnost jeho přátel, jež se ve starokatolickou církev ustavila, trvá zde dále hledajíc, aby se o ní mluvilo a aby se uplatnila. Co bylo a co nebylo se strany povolaných k tomu osobností učiněno, aby ty které neprozíravé osoby byly před působením společností té chráněny, jest obecně známo, ale dnes toho pomíjíme. Necháváme platiti jejich heslo, že mají nejradši svatý pokoj, ať si dělá, co kdo chce.

FEUILLETON.

M ó d a.

IV.

Píše J. S. - a.

Dovol mi, rozmarná paní módo, aspoň ještě jednou audienci, abych dodatkem ještě některé závažné obžaloby pronesl; jest to nutné. Škodiš, má drahá, mladé generaci až příliš na zdraví. Místo kysela nebo jiné polévky doporučuješ nyní k snídani mdly odvar cikories přísadou jedovatých zrnek kávových, nebo pobízíš, aby se ráno moderní švihák „poslil“ jen koňakem a dýmem papírové cigarety. Řekni sama, je-li taková moderní snídáně užitečná. Hunové měli kuchařkou knihu zcela jednoduchou; nechávali syrové maso skvěhnouti pod sedlem a pak takovou konzervu beze vši další úpravy pojídali. Bylo to ovšem až moc jednoduché; ale skoro to bylo lepší, než taková „snídáně“, jakou teď móda předpisuje. Aspoň při tom oni divocí synové Martovi byli tolik zdraví, že před gymnastikou jejich tuhých paží měla celá Evropa veliký respekt.

Pan manžel si chce koupiti pěkného chundeláťho pejska nebo „křepeláka“, aby spoň na procházce trochu radosti s malým tvorem užil, když už v moderní domácnosti jí má tak málo. Ale panička úzkostlivě muze poučuje: „Teď taková psi „nejdou“, musíš si koupit nějakého modernějšího.“

„Aha, už vím“, přisvědčuje mužíček, „takového vychrtlého šeredu s úzkou, špičatou hubou; vypadá, jako by ho někdo zlisoval.“

„Ano, ano, takového; teď právě taková psi „jdou“ v nejlepších domácnostech.“

V Pařížské výstavě psů obdržel letos první cenu přebýzdny buldog; jeho fotografie putovala pak do sportovních časopisů všech jazyků evropských; to všechno jistě proto, že si šerednějšího psa nedovedl nikdo představit. Ó, tihle buldoci nyní všude stoupají v kursu, zvláště jsou-li hodné dorážliví a neurvalí! Inu — móda.

Také v zemi velikého duševního pokroku se

Tato starokatolická církev, mající nyní svou modlitebnu, již nazývá „betlemskou kaplí“, ve svatojindřišské farnosti v Jerusalemské ulici v domě nakladatelů panů bratří Šimáčků, žádala si v poslední době u městské rady král. hlav. města Prahy, aby jí byl k vykonávání bohoslužeb postoupen z bývalé trestnice svato-václavské zbylý, jako smutná polozřícenina vedle paláce československé obchodní akademie stojící starožitný kostelík sv. Václava.

Kostel ten ve svém nynějším stavu na stávající v Praze poměry žaluje již dvanácte let. Na restauraci jeho nikdo peněz nemá, nikdo potřebný na to kapitál nésti nechce, povinnost k tomu svaluje jeden na druhého a když někdo navrhne, aby kostelík ten za takovýchto poměrů byl raději zoonrán, aby pozemky jeho prodány na stavební místa a stržené peníze aby věnovány byly na stavbu jinde v Praze potřebného nového kostela, tu ihned se celá veřejnost rozbouří o barbarství, jako by bylo něčím jiným ponechání spustlého chrámu, v němž již i zloději přenocovali, u prostřed král. hl. města Prahy.

O potřebě restaurace tohoto kostela a o potřebě postavení na Karlově mostě již 13 let scházejících soch psali jsme na tomto místě nejméně desetkrát. V Praze od doby, kdy spanilomyslný a šlechtný monsignore Jaenig prohlásil, že na opravu kostelíka toho věnuje svou vilu v ceně 40.000 K, přestalo se o bourání jeho mluvit. Ale také více se nic k jeho restauraci směřujícího neučinilo, což nepřekvapuje znatele poměrů zdejších, který si prošel seznam členů Jednoty pro dostavění metropolitního chrámu sv. Víta a vypsál si, kteří výteční pánové ze stavu ku provedení úkolu toho nejbližšího v něm scházejí anebo paradují příspěvkem, který prozrazuje řekněme jejich hříšnou skoupost.

Proto lze žádost starokatolické církve pražské, aby jí byl opuštěný a spustlý kostel sv. Václava propůjčen, vykládati také za satyru a dobírání si pražských poměrů. V městské radě král. hl. Prahy mohlo to býti sice konstatováno, že žádost taková byla podána, ale mělo se přes ni všeobecně přejíti k dennímu pořádku. Umysl, se žadateli o propůjčení kostelíka toho jednati, zda-li mají na jeho příslušnou restauraci prostředky, svědčí o neznalosti poměrů jejich společnosti, jež měly býti referentem dříve vyšetřeny, než-li byl akt ten městské radě k vážnému projednání odevzdán.

V městské radě totiž jedním jejím členem, jehož jména zde ochotně neuvádíme proto, aby jistý pilný čtenář „Obnovy“ v Praze dle svého tištěného přiznání nemusil „Obnovou“ zlostně mlátit, byl dán totiž návrh, aby byla starokatolická církev dožádána o sdělení, jak a z jakých prostředků by kostel sv. Václava upravila. Uspokojující odpověď k tomu nedostane městská rada žádnou, proč, to ze křesťanského milosrdenství zamlčujeme a tím jest

konal letos zápas mezi muži o první cenu šerednosti. To tu přece ještě nebylo, aby škaředá tvář platila za velikou přednost. Sokrates a Voltaire byli pověstní šeredové; ale obdiv současníků přece neplatil jejich tvářím, nýbrž duševnímu nadání. Teď je to jinak; jistě ten, který první cenu dostal, bude se až do smrti těšiti pro svůj originelní vzhled vzácné pozornosti všech tamějších slečinek. A jistě mnoho mužů před zápasem douha bédoválo, že jsou jen normálně škaředí a že jim nebyla příroda macechou zcela bezohlednou. A tak je to už na tom světě; nic není tak šeredného, aby se to časem působením módy lidem velice nezalíbilo.

Dříve zvláště o muzikách se vyrovnávaly osobní spory hned na místě, pokud vřela v žilách ještě zčerstva rozohněná krev, nutící k citelné odvěti; že při tom v nastalé mačkanici někdo „ztratila“ z nepozornosti ucho nebo jiný capart svého těla, to už jaksi patřilo k věci; takové ztráty se ani příliš úzkostlivě nekontrolovaly. Ono to nebylo nikdy nic pěkného, taková zábava rozhodně málo ušlechťuje. Ale myslíte, že v tom móda udělala radikální nápravu?

Když modrokrevní a polomodrokrevní šviháci tážavě na módu pohlédli, řekla jim: „Moji milí, porvat se, to posud může platit zcela dobře za ušlechtilý a zábavný sport; jen se to musí stát způsobem elegantním. Hned na místě někoho čtvrtit nebo skalpovat neodporuji. Udělejte to teprve tehdy, až vás hněv přejde. To není nic zvláštního, když někdo svému bližšímu nabije v návalu hněvu; za to jest to v pravdě úchvatná specialita třeba celého člověka provrtat v elegantním souboji tehdy, když už se vám hněv z hlavy vykouří; tohle sprostý člověk neudělá, ale vy si tím vždycky obhájíte čest, ať už padnete, nebo své soky veskrze propíchnete. Vy se musíte porvat hezky podle etiketních pravidel, s usazenou myslí a pěkně zdvořile. Souboj na huby patří jen do parlamentu nebo do putyky.“ A když přes toto rozumování módy z Říma přišel náhled, že jest taková elegantní pranice také velikým barbarstvím, dupla s: móda vzdorovitě nohou; prý ji

celá věc odbyta, kdežto odepření formálního jednání poskytlo by pánům za žádostí tou stojícím vítanou příčinu a látku k reklamě a k obvyklým u nás tyrádám o náboženské nesnášlivosti atd.

Tím vracíme se, poněvadž se od nás v Praze zejména v Žitné ulici dychtivě očekává, co v této záležitosti řekneme, opět k žádosti a naléhavé restauraci kostela sv. Václava v Praze, o němž jsme na těchto místech již mnohokrát marně psali. Z několika stran v Praze se očekávalo, co v záležitosti této v „Obnově“ sdělíme a proto ochotně vyhovujeme a stav její podrobně líčíme. Konstatovati musíme, že „Katolické Listy“ přerem svého chefredaktora vdp. notáře Kopala o kostele sv. Václava jako my nejméně desetkrát marně mluvily.

* * *

Jedním z nejnaléhavějších požadavků českého národa za poslední doby v ohledu kulturním jest zřízení, vlastně obnovení university na Moravě. Ovšem jedná se o reaktivování university moravské na základě statistiky národnosti obyvatelstva, která vyžaduje universitu českou.

Otázka tato nachází se na denním pořádku již po řadu let. Kdo jsme klidně a bez předsudků k jejímu rozřešení pohlíželi, očekávali jsme, že ve vyřízení její mocnou svou rukou činnorodě zasáhne kníže arcibiskup olomoucký, pod jehož záštitou v Olomouci doposud bývalá moravská universita v části své jako bohoslovecká fakulta trvá. Nebláhé poměry a nešťastná nedorozumění posledních let ve příčině té působily však na Moravě proti našemu nadání negativně, což ovšem nezna, mená, že by nemohla v otázce té nastati změna, která by byla bezpečně a jistě nejlepším vyjasněním moravských poměrů, jehož jest zajiště zapotřebí a po němž všichni činitelé bez rozdílu stran v duchu touží. Kdyby olomoucký ndp. kníže arcibiskup chtěl své odpůrce a protivníky nejcitelněji pokoriti, z mylných mínění o něm usvědčiti a nepřátele ve přátele své proměnit, nelze o tom pochybovati, že by to v krátkosti dokázal, kdyby se vyřízení reaktivování moravské university vlivy a prostředky svými v čelo postavil. Něco podobného ovšem poměrně menšího učinil budějovický biskup vzácné paměti Jan Valerian Jirsák, když zřídil v Budějovicích české gymnasium, za což nejenom byl miláčkem lidu, ale umřel také jako excellence. Tolik jenom mimochodem. Po několik let se již rok od roku na zřízení moravské university čeká. V Praze se letos z jara dokonce mluvilo, že professor pražské university p. dr. Jaroslav Goll bude povolán do Vídně do ministerstva osvěty jako zvláštní referent pro české vysoké školy. Někteří páni docenti zdejší již také mluvili o možnosti svého přesídlení na Moravu. Avšak po dva měsíce

nikdo nepřesvědčil, že by nestranný rozsudek osoby třetí tak dovedl obhájit čest, jako ostří meče nebo kulka z revolveru. A takovým způsobem i moderní poslanec Wolf už kolikrát před očima svých věrných svou „čest“ znamenitě obhájil. Před samým soubojem často oběma sokům srdce bážlivě tlouče; už zapomněli všelijaké „urážky“; snad by si padli s radostí do náručí, ale pochroumaná čest nemůže býti žádným jiným způsobem napravena než — pranicí podle předpisu. V této věci stojí nyní móda neúprosně na svém. Za starších časů musil u nás utrhat uraženého na kolenou odprosit; teď uděla dle náhledu módy daleko líp, když pohaněného ke všemu probodne. Jiná doba — jiný mrav.

Ona ta móda zkrátka převrátila na ruby všelicos, jen zlořádům nechce zatnout žilu; odívá jen vážně do lepšího pláště, aby se tím víc libily, anebo — vynalezla pro ně lepší slova. Dřív se peníze propily, teď se prospokují; dřív se noci probířily, teď se probálují nebo prokonzertují. V moderním světě jsou sprostými zloději starého stylu skoro jen cikáni. A poněvadž sprosté kráť móda „lepší“, slušnějším lidem zapovídá, udělají tací páni šikovný bankrot nebo si podpálí pojištěný dům. Tohle vynáší víc, kriminál z toho kouká málokdy, a tudíž takové obratné umění nevylučuje umělce z kruhů lepší společnosti. Tak se to dělá podle módy. Uteče-li někdo s pinou kasou, to už je méně elegantní, ale přece i při tom takový chlapík dostane aspoň titul defraudanta a jest vymalován na památku svého neobyčejného činu ve všech ilustrovaných časopisech; dřív se takovým lidem malovalo na památku něco na zádech.

Vrtošivá móda píše i v literatuře a umění hotové skandály. Jako pařížské módistky vymýšlejí stále originelní žaty, tak chce teď na př. každý malíř malovati hodně originelně, ať už je to pěkné nebo není. Nápisy na moderních časopisech a vývěsních tabulích se teď malují takovým pěkným písmem, že by to sotva přečetl vlečený luštitel pradávného babylonského písma na cihly vyrytého. Kolikrát secesnímu malíři nedá ani mnoho práce všelijaký moderní obrázek; za to musí o mnoho delší dobu sám přemýšlet, co vlastně ta jeho se-

veškeré takové a podobné hovory a kombinace zde umlkly.

Ačkoliv přání celé české veřejnosti horlivě touží po zřízení české university na Moravě, předece poměry jsou najednou silnější, že ani letos k němu nedochází. Pátrali jsme po příčinách, proč se o reaktivování university na Moravě dokonce i mluvit přestalo a tu dostalo se nám vysvětlení, jež uvádí dvě příčiny tohoto odkladu.

Předně česká politická reprezentace ve Vídni svou každou chvíli jinakou a stále k nějakým vyjednáváním ochotnou politickou čili nedůsledností pozbyla intenzivní ingerence na sestavování rozpočtu. Zejména české věci uškodilo, že proti ministru Rezkovi, jemuž přísluší velika zásluha o zřízení české techniky v Brně, bylo intrikováno, což jeho slovo a vlivy nesesilovalo tak, aby se mohl nejrozhodněji zřízení české university na Moravě ujmouti. Mimo to mezi českými poslanci nastala také jistá stagnace v požadavku tom proto, že se na moravskou universitu chystali za profesory pánové, kteří jsou v Praze předmětem rozmanitých stesků a jimž se ze stanoviska národnosti i víry vyčítá řada povážlivých faktů a vlastností, jež je činí nesympatickými tak, že panují obavy, aby za jejich vlivů nestala se celá moravská universita obětí osobních choutek a sympatií, jako jest obětí jejich pražská česká universita v jisté své části.

To jest vlastně druhou příčinou, proč se o zřízení moravské university mluvit přestalo. Rozhodující činitelé v záležitosti té vycítili totiž tuto českou slabou stránku universitní. Na velice vysokých místech panuje totiž údiv, jak je to možno, že ku př. na pražské universitě nemohly býti některé stolice obsazeny učenými domácími, nebo osobami v každém směru vyspělými. Mimo to na pražské universitě klesl v posledních letech počet posluchačů na fakultě medicínské a poměrně i na fakultě právnické tak, že není dostatek vlastně přebytku důvodů, proč by posluchači zdejší měli býti posíláni jinam. Proto dnes o něčem takovém může jednati jenom fakulta filosofická, která je přeplněna tak, že pro její absolventy nebude zase dostatek přiměřeného zaměstnání a mimo to sama trpí nedostatkem zdatných, příkladných učitelských sil.

Zkrátka universitní otázka moravská rozplizla se najednou takřka před svým uskutečněním hlavně na důsledcích neblahých osobních pátok, jež začaly r. 1886 předstíráním falešnosti rukopisů královédvorského a které v pozdějších letech českou akademickou společnost roztráskaly ve tříšť umírněných společností, jež v ohledu vědeckém spočívají ponejvíce jenom na vzájemném se adorování a jsou v pravdě a v skutku vlastně neplodnými. To se dnes postřehlo na místech rozhodujících a dokud

cesní umělostka představuje a jaký nápis má tedy obrázek nésti.

Vidíš obrázek: „Chata v noci.“ Vypadá to úplně černě jako vnitřní strana komínu. Jen v prostřed malý žlutý bod; pátráš marně po nějakém aspoň šerém, málo zřetelném obrysu chalupy. Musíš si zkrátka pomyslet, že ten žlutý bod představuje osvětlené okno, ač ani to okno doopravdy taky nikde vidět není. A tu chalupu si už kolem toho okna taky doušlíš. Nač by maloval moderní muž tak hloupou věc jako je chalupa! Těch už bylo namalováno moc, tak že by to nebylo nic moderního; nejlíp to jen tak bodem naznačiti. Jiný obrázek: „Zpěv slavíkův.“ Vidíš na plátně jakési čáry, které snad mají představovat stromy; ale po slavíku marně tvé oko pátrá. Některá malba tak pěkně vyhlíží, že by se znamenitě dala zařadit mezi starodávne neumělé obrázky, jaké „zdobivale“ dvoukrécarové píšou „pro mládeci a panny“, vydávané v Litomyšli tiskem J. Augusty. Ale ony jsou to prý obrázky nejnovější malířské manýry. Ilustrace staré Hájkovy kroniky jsou proti tomu pánem. Že by takový nový malíř nikdy nevedl rozkošný národní typ dle vzoru Alešova, k tomu se ovšem nepřizná; řekne raději: „To je překonané stanovisko; teď se musí malovat jinak.“ Četl jsem jednou, jak moderní umělkyně řekla rolníkovi: „Ach, Vy máte hospodáři šeredného bocha, originelné šeredného! Jestliže mi ho chcete přenechat na chvíli za model, nakreslím podle jeho obličejce andělíčka.“ A pak prý móda neblázní!

Takle moderní secese zle řádí v básnickém umění omladiny. Pravý triumf moderní básničky spočívá v tom, že jí nikdo nerozumí, ani pan autor. Každá nehloupější nálada zhýralého člověka, za níž by se starší básníci styděli, musí nyní na papír. Nad nejpitomější věcí moderní básník lká a jiné k pláči nutí. Jen když to zní hodně originelně! Pak je moderní potřeštěnec stavěn nad ty básničky, kteří péli o nejzajímavějších, v skutku důležitých a šlechetných jevech a tužbách duše lidské.

Moderní secese se vtírá neodbytně i do umění Orfeova. Protože moderní život se vyznačuje samými nelibozvuky, musí se takový těsnivý pesimismus přenášeti i do toho umění, které má duši ztrápeného člověka potěšiti, uvéstí v souzvuk. Než se začne hrát, ladí se nástroje pečlivěji, svědomitěji než dřív, aby se pak tím ostřeji mohly

to nebude odděleno, bude česká moravská universita jenom asi stále našim zbožným přáním. Takového se nám dostalo vysvětlení v této záležitosti.

Obrana.

Překrucování a špatná logika. Páně Rašínovo „Slovo“ si musíme pozvat znovu na slovíčko. Když napsalo, že po učení cyrillo-methodějském není u nás katolíků nyní „ani stopy“ (!), žádali jsme jednoduše, aby nám řeklo, jaký jest rozdíl mezi věroučnými články cyrillo-methodějskými a nynější naukou církevní. Na jiného jsme se neptali. Ale „Slovo“ místo odpovědi překrucuje smysl našich slov a mluví o věcech, na které jsme se netázali. Prý stanovisko „Slova“ ke „klerikálnímu švindlu“ společné rady českých katolíků se nám nezamlouvá. Kde jsme mluvili v dotazu o sjezdu Velehradském? Abyste pak přece nějaký rozdíl mezi učením svatých věrozvěstů a nynější naukou církevní objevili, ukazujete na — Kohna. Komu chcete takovou naivností mozek poplést? Nekonalí někteří hierarchové v Německu za sv. Cyrilla a Methoděje podobné věci, jaké se dru. Kohnovi nyní přičítají? A přece naši svatí věrozvěstci od římské církve neodpadli, ač se od Říma mohli lehce odloučiti, poněvadž činili zcela správně rozdíl mezi učením a jednáním jednotlivců. Či prikazovalo a prikazuje učení katolické takové věci? To byste musili dokázati ze zásad katolické věrouky. Pátrejte v našich učebnicích, zda se takové věci odporučují, a pak teprv napadejte naši nauku. Frázi o „protivné jezovitské“ morálce nikoho nepopletete, pokud nedokážete, že jsme v nějakém protestantském farizejství nějakou zvláštní metodou odchovávali. Že by v našich listech byly „nejpustší výlevy zuřivosti“ proti francouzské vládě, to pravda také není; říkáme-li však, že svobodomyšlná vláda má býti k církvi aspoň tak svobodomyšlnou, jako k židovským vyssávacím, jest to zcela správné.

Politický přehled.

Vnitřní politická situace se nyní v Rakousko-Uhersku velice přiostrčila. Následkem toho císař, který se chystal na letní pobyt do Říma, cestu svou odložil. Kapitulační uherské vlády před obstrukcí maďarskou působí rakouské vládě velké nesnáze. Zvýšený počet nováčků nebyl v Uhrách povolen, ale v Rakousku odvedeno již o 12.351 mužů více než jindy. Provedení toto však pozbývá platnosti bez současného schválení v Uhrách. Jedná se

vyznačit samé — nesouzvuky. Dřív se psalo o „bloudění po klávesech“ a „plašení zvuků“ jen obrazně v básních; ale teď ruka moderního pianisty opravdu hodně bloudí a plaší netoliko zvuky, ale i lidi přivalem originelních, řezavých pazvuků. Myslíš, že v provedení secesní skladby uslyšíš něco nového, pěkného, ale ono to bývá jen znetvoření některé starší melodie. Aby to bylo hodně moderní, napíše skladatel kompozici v pětičtvrtečním taktu, vtělí do ní spoustu septol a kvintol, aby to buďto nikdo nedovedl zahrát anebo aby to nebylo k poslouchání. Možná dost, že budeme brzo i tančit v pětičtvrtečním taktu. Bláznivé by to bylo dost a proto se móda takové zvláštnosti chopí jistě ráda.

Secese v hudbě jest ovšem teprve v počátcích, ale kdo ví, zda to nepůjde dále. Při jednom koncertu v Klicperově divadle se dávaly skladby od Fibicha, Nedbala, Suka, Nováka. A jeden mládenec opřený nedbale o poboční sloup, odbyval jednu skladbu za druhou, že už to je všechno překonané stanovisko. Tak! Ještě to skoro nikdo neslyšel a už je to staré haraburdí. Kdo ví, jaký secesní velikánovič v tom mladíku roste. Měl jsem oči údivem na vrchu, jak jsem ještě zpátečnický. Prostý lid se ovšem nedává másti a poslouchá dále se zálibou Dvořáka, Smetanu, Verdiho, Gounoda. A tak se tou secesní hudbou mnoho nepořídí.

I ten nešťastný pravopis a sloh podlehá dosud neustále rozmarům módy. Každý rok se troufá nové objevy, jak se co má psát. Jsi-li v rozpacích, otevři knížku našich předních pravopisců a — poznáš, že každý rozumuje jinak. Ať už ten c. k. pravopis nebude bez chyby, jen když konečně aspoň v tomto směru se obmezí pole působnosti vševládající paní módy. Starý Hájek, Veleslavín, Bavorovský a jiní si tím vším lámali hlavy až moc málo; za to nyní filosofují lidé o tom až příliš důkladně. Každý se snaží vymýtliti i nejmenší stín germanismu, ale proti tomu se málo namítá, že naše spisy i ty „lidové“ se hemží stále víc slovy cizími. Každý polovzdělanec si chce raziti cestu mezi učenice aspoň tím, že se blýská co nejvíc může slovy cizími; tak chce zvelebit — češtinu. Ani akademický občan vystudovaný gymnasiem nedovede rozluštíti smysl těch cizích významů, jimiž ho spisovatelé častují, nemá-li po ruce důkladný „slovník cizích slov“. Moderní básně a kritiky jsou v této příčině formou zrovna

o odvolání schválené již branné předlohy. Mimý to na podzim bude parlament rakouský a uhersko vládou požádán o povolení nového branného zákona, proti němuž již nyní chystají se Košutovci, nebudou-li jim vládou povoleny v armádě národnostní ústupky. Rovněž i snaha nové uherské vlády ve příčině bezodkladného projednání vyrovnacích předloh stěžuje postavení vlády naší. Přihlížeje i k bezvýsledné práci v rakouském parlamentu, tu není pak divu, že prý ministerstvo Körbrovo podalo císaři žádost za propuštění.

Posl. dr. Žáček na schůzi Nár. klubu v Brně odsoudil nynější poměry slovy: „Co v Uhrách posledně se stalo, vyvrací z kořene dosavadní zásady všech umírněných politiků. Uherská obstrukce čelila proti samým základům říše, útočila příkře na dynastii, bušila bezohledně do armády a zvítězila proti požadavkům státu, jež posud platily za nedotknutelné, jež tvoří sám základ říše — pak ať ti pánové, kteří rozhodují o osudech říše, vědí, že není dnes žádné straně v národě možno hlásat politiku umírněnou.“ Poslanci čeští pak prohlašují, že nebudou-li splněny české požadavky: obnova vnitřní češtiny, zvláště zřízení čes. universit na Moravě, bude ve příštím zasedání v obstrukci úsilněji pokračováno, zejména nebude připuštěno projednávání branné předlohy.

Dne 24. června sdružily se všechny něm. politické strany na říšské radě v jedinou pevnou organizaci na obranu něm. národních a hospodářských práv. To se stalo na popud samého ministerského předsedy dr. Körbra. Slovanům dán tím příklad a povzbuzení, aby v nutné sebeochraně učinili totéž.

Do delegací z Čechů zvoleni: posl. dr. Fiedler, Kaftan, dr. Kramář, Ryba, dr. bar. Pražák, dr. Stránský, náhrad. Schnal a Vychodil. Čeští agrárníci a národ. socialisté se volby neúčastnili, poněvadž z jejich středu nebyl nikdo do delegací navržen.

Nové uherské ministerstvo s hr. Khuen-Hedervárym v čele složilo už v ruce císařovy přísahu. Nové ministerstvo hlásí se ku straně liberální uvítáno od této ve sněmovně sympaticky, od oposice však hřmotem. Charvatským bánem jmenován hr. B. Pejačević, ministrem pro Charvatsko prof. Tomašić.

Při volbách do říš. sněmu v Německu jeví se 100 členů katol. středu (3 mandáty ztraceny), sociálních demokratů 81 (dříve 58), konservativců 52, národ. liberálů 52 (53), svobodom. strany lid. 21 (28), Poláků 17 (14), svobod. sdružení 9 (15), antisemitů 9 (12) atd.

Combesovo ministerstvo ve Francii nařídilo, že mnichové řádů neuznaných, kteří se prohlásili za světské kněze, nesmí po tři léta vyučovati v obcích, ve kterých až dosud žili.

Král Petr I. ujal se již v Srbsku vlády. Císař rakouský, ruský a německý opětně jej uznal

nadmoderní. Aby tomu průměrný člověk porozuměl, musil by mítí vedle hned důkladný doopravdy český překlad.

Ale to všechno jest maličkost proti tomu, jak si móda pohrává s filosofickými náhledy na svět. Teď se drží každý nehloupější mladíček vždycky náhledu nejnovějšího, třeba dosti pošetilého, jen když takové názory jsou opatřeny značkou pokrokovosti. Mladík ještě nezažil a neměl ještě vůbec ani času zdaleka poznati názor, který do nedávna byl vládnoucím, ale proto přece mluví o „dávno překonaném stanovisku“. Pomalu se musíme bát a emancipovanou mládež o něčem promluvit; hned každého staršího „usadí“ ledabylým: „Pah — teď už jsme dále“ a odfoukne hrdě dým své cigarety. Při tom ovšem tvé důvody již předem odmítá, ač lepší pro svůj náhled nemá. Co je mu sebe nestrannější věda a zkušenost? Toho nepotřebuje, poněvadž mu jest vodítkem jeho vlastní fantasie, v jejíž neomylnost věří zcela rozhodně. Později se stává takové naddítě třeba největším šosákem nebo se ve své pýše usouzí trudem, že se svět bez jeho filosofie taky dobře obejde a že se jeho myšlenkám nedostává „porozumění“; umírá s tím přesvědčením, že sdílí nevděčný osud Čelakovského, Havlíčkův, Smetanův, Boženy Němcové. Móda umí obratem ruky předělati dětské dušičky na filosoficky zamklé a zachmuřené starce. A jak to pěkně těm dětským tvářím sluší! Osmnáctiletý hoch jede do bálu — aby bezky vyzývavě dokázal, že je tančení pro něho již překonaným stanoviskem; spokojí se kritisováním tančících a püllitrem. Proč si nesedl tedy k trůnu někde jinam? V pravdě moderní mládenec musí být rozhodně se vším na světě nespokojen a hodně rozerván; jinak se dopouští hříchu proti duchu času. A jak je to hezké, když i čilko patnáctileté holčičky učené se chmuří, jako by se Pythie chystala k prorokování! Devítiletá holčička jde s maminkou z výletu a obrnuje rtík, vykládá, že „pivo nestálo za nic“. Jen tak dále, paní módo, s tou emancipací a připravíš nás o mládež docela. Vůde bude samá tvář učená, „zkušená“, a jas v pravdě dětského veselí se skryje úplně za mlhu moderní odkoukané šablony. — Ale už dosti. Loučím se s tebou, módo a přeji ti aspoň kousek soucitu s obětmi, které za tvým hlasem jdou jako slepé. Napravíš aspoň v budoucnosti, co jsi tak dlouho kazila?

králem, když jim ohlásil, že chápe se otěží panovníckých. Zasedání skupštiny, která svolána samozvanou vládou, uzavřeno.

Z činnosti katol. spolků.

Z Rychnova n. Kn. Dne 29. června obřadována byla v hostinci u Joštů první řádná schůze zdejší odbočky Všeoborového sdružení křesťanských dělníků. Účastenství bylo dosti veliké. Po zahájení schůze kaplanem dp. J. Novohradským přikročeno bylo ihned k volbám. Po volbách přednesl dp. Sabula z Hradce Kr. o poměrech sociálních v XV. století v Čechách. Přednáška tato vynikala jak živostí přednesu, tak i mluvou lidovou a odměněna byla blůčným potleskem. Vlp. Sabulovi voláme srdečně „Zaplat Pán Bůh“ a těšíme se, že nezapomene na nás a brzo zase k nám zavítá. Po volných návrzích byla schůze skončena. Činnosti odbočky nově založené „Zdat Bůh!“

Z Libětic. Dne 6. t. m. přednáseti bude ve zdejší spolk. vp. J. Sabula o sociální a náboženské situaci Čech v XV. století.

Zprávy místní a z kraje.

✓ Svěcení J. M. královéhradeckého biskupa magra. dra. J. Doubravy. Na svátek sv. apoštolů Petra a Pavla posvěcen byl v Praze u sv. Víta na biskupa diecése královéhradecké magre. vdp. metropolitní kanovník dr. Josef Doubrava. Svěcení začalo o 8. hodině a vykonal je J. E. kardinál kníže arcibiskup pražský Leo Skrbenský za asistence nejđ. pp. biskupů J. Exc. dra. E. Schöbla z Litoměřic a J. Exc. dra. M. Říhy z Budějovic. Posvátný úkon trval do 11. hodiny. Obecenstvo, které četným počtem naplnilo všechny prostory chrámové, s uctívou pobožností bralo podíl na dojemných obřadech. Obřad svěcení zahájen byl čtením papežské buly, kterou přečetl kancléř magre. Wüsch. Z obřadu posvátného zvlášť bylo dojemné obětování, kdy svěcenec obětoval chléb, víno a dvě svíce a kdy pohnutím přemožen zaštkal, když mazali ho sv. olejem na dlaních a když zpíval svému světiteli „ad multos annos“. Konsekraci obcovala celá kapitola Svato-vitásk: probošt Hora, děkan, světitel biskup dr. Fr. Král, světitel biskup dr. Václav Frind, gener. vikář F. Brusák, kanovníci Fl. Scharworth, dr. J. Sedlák, Václav Maulik, Josef Binder, dr. J. Tumpach, dále probošt světitel biskup Ferd. Kalous a probošt dr. K. Jiráek. Ze světských hodnostářů dostavili se J. Exc. místodržitel hr. Coudenhove, J. Exc. polní zbrojmistr Fabini, major Lumprecht, rektor české university dr. Č. Strouhal, arcib. rada Zvěřina a členové Jednoty sv. Václava s praporem. Diecési královéhradeckou zastupovali generální vikář magre. dr. Al. Frýdek a prelát magre. Fr. Hampl, senior kapitoly; dále tu byli děkan chrudimský dr. J. Mršík, vikář Fr. Pecka z Náchoda, farář zblavský A. Michl, farář z Č. Skalce F. Bakoš, katecheta z Vys. Mýta L. Novotný, svratecký farář Al. Doubravský, petrovický farář V. Jilek, mládežský farář Jan Krámr, profesoři dr. J. Pachtla a dr. A. Vřešťál, za benediktiny P. Zima, za redemptoristy rektor Roller, za piaristy provinciál Kabrhel, dva kněží jesuité, dómští psalteristé a vikaristé. Z příbuzných dostavili se do kostela: bratr p. biskupův Karel Doubrava, správce malostranského dvora, sestra pl. J. Holznerová, neteř sl. Holznerova, dr. Holzner, c. k. voj. lékař, prof. Růžena Vogelhubrova, choť bábšského inspektora, prof. Hubzek, řídící učitel J. Kůrka, advokát dr. Unlíř, baronka Wieserova, rodiny obchodníka Hojera a Nesslerova. Přítomni byli též chovanci Strakovské akademie se spirituálem drem. Kašparem a prefektem drem. Mrkosem, deputace Křesťanské akademie, farář E. Šittler a duchovní správce J. Ruml. Po svěcení odebralo se množství duchovních hodnostářů do residence p. biskupovy předatavit se a gratulovat. O 1. hodině odpolední byla v arcibiskupském paláci hostina o 38 příborech, ku kteréž dostavil se též starosta pražský V. Srb. Novému biskupovi věnovala Křesťanská akademie drahocennou mitru, kterou nejđ. pa. biskup bude miti při své slavnostní intronisaci v Hradci Králové dne 12. července. Obřady svěcení na biskupství řídili po stránce liturgické arcib. sekretář Pícha a ceremonář Hrabík. Kůr svatovítského chrámu svým zpěvem a hrou na varhany dodal obřadům slavnostního rázu. Telegrafické blahopřání zaslali: ministr dr. Rezek, zemský maršálek kníže J. Lobkovicz, hr. Ledochowski, prof. dr. Schneedorfer, dvor. rada prof. dr. ryt. Randa, pfevor O. Wolf, velmistr Marat, česká kolej v Římě, prof. Seydl z Vídně, městská rada v Hradci Králové, starosta dr. Ulrich, dr. Lanzen-dorfer, insp. Brechler ryt. z Truskovic, biskup dr. Bauer, prof. Sýkora, kanovník Blanda, říd. Kordač, z. hejtman Zapletal, dr. Oehm, děkan Kašpárek, vikář Lerch, Kongregace ředých a školských sester, kapelník Wüsch, pošt. kontrolor Březina a celá řada obcí, farářův a kaplanů.

Hlasý časopisů o novém p. bisku-povi. „Politik“ píše: „V Msgra. dra. Jos. Doubravu — praví se v zmíněné dvaze — lze skládati naděje, že místo v mnohém ohledu velice obtížné spravovati bude s pravou apoštolskou horlivostí. Jako upřímný syn české národnosti, seznávší z vlastního názoru radosti i žalosti, přání, desideria a starosti všech vrstev lidových, bude zajisté k tomu působiti, aby stal se dobrotivým otcem, ideálně smýšle-jícím učitelem a obětavým pastýřem svých diecésanů. Politicky činným — v užším toho slova smyslu — dr. Doubrava nebyl; zásady jeho spočívají na křesťanské morálce, žádající především lásku; proto nespřátelí se s politi-

ckými nevrátnostmi, kde silná pěst a hlasitě hrdlo obyčejně zůstávají vítězi. Nicméně ne-scházel při žádném staročeském nebo katoli-ckém shromáždění, v nichž principiální a aktuální otázky se projednávaly; jak bystře sledoval sociální a církevní proudy u nás, do-kázal zejména v kuratoriu pro sanování ne-šťastné Svatovítské školy v Praze. Pro své zásluhy vyznamenán byl dr. Doubrava papežským řádem „Pro ecclesia et pontifice“, rytíř. křížem řádu Františka Josefa a titulem papežského komoří. Ve svém obcování je nejvš přátelský, přívětivý muž, těšící se sympatiím všech, šlecht, vysokého duchovenstva i lidu, proto lze se kojiti nadějí, že nový biskup královéhradecký na svém místě působiti bude vydatně a do diecése, v níž namnoze strany v hospodářském, národním a konfesionálním ohledu příkře proti sobě stojí, pořádek, po-žehnání a zdar přinese a rozmnoží. Jako pravý selfmademan, který svou pílí a energií, ušlech-tilou myslí a zbožností, dobrotivostí a nad-šením pro vše šlechtné a vznešené na tak vysoký stupeň se povznese, nechť dr. Doubrava hojně slávy ve vlasti u církvi sobě získá. Ad multos annos, episcopo diguo!“

Slavnostní akademie připravuje se v Klic-perově divadle pilně ke dni 11. července na počest pří-jezdu J. M. nřd. biskupa Dr. Doubravy. Na programu jest: Slavnostní kantata pro sm. sbor a orchestr, kterou napsal p. biskupovi věnoval olomoucký mistr Neš-vera na sbor VI. Hornofa. Také provedeno bude Wittovo oratorium. Slavný skladatel ne-apolské školy Gior. Battista Pergolesi (1710—1736) napsal pro minoritní klášter San Luigi oratorium „Stabat Mater“. Z tohoto vyňal nejlepší partie a har-monisoval ve sm. sbor Dr. Frt. Witt, a celou skladbu protkal barytonovým solem, v němž líčil se radost nad dokonale skladbou „Stabat Mater“. Skladby Per-golesovy vynikají měkkostí a něžností, jak jsme měli již příležitost seznati na Nině, přednesené svého času sl. Magdon Dvořákovou v našem divadle. Třetím číslem jest professora konservatoře pražské Ondřeje Hornika „Slavnostní pochod“ pro orchestr, rukopis-oval to novinka. — Kromě ukázky solového zpěvu koloraturního uzavřen bude program sveráznou bal-ladou Vítězslava Nováka: „Nešťastná vojna“ pro sb. a orch. Záznamy na akademii přijímá p. B. Tolman, knihkupec. — Sl. městská rada převzala protektorát akademie.

Kulturní oslava v Borromeu. Nedávno zesnulý nestor katolických literátů B. M. Kulda byl oslavován chovanci b. Borromea v neděli dne 28. čer-vence b. r. akademii, která svědčila nejen o pochopení zásluh kněze vlastence, ale i o umění milovné snaze chovanců. Domácí orchestr chovanců jest častým evikem tak vyspělý, že by i hudebníkům z povolání dělal čest. Rovněž pěvecký sbor může se pochlubit mnohým vzácným talentem pěveckým. Progra slavnosti vyk-azoval tato čísla: 1. L. van Beethoven: „Egmont“. Overtura. 2. „B. M. Kulda“. Řeč. 3. B. Smetana: „Česká píseň“. Cis. I., III. a IV. Přednesl smíšený a mužský sbor. 4. K. D. Lutinov: „U rajske brány“. Báseň. Slavnostní večerek zakončen byl žertovnou scénou v jednom jednání Alexandra Ploščejeva: „On je bluchý“. Zdařilá tato akademie řadí se důstojně ku předchozím šesti pěvecko literárním produkcím letošního roku v Borromeu pořádaným. Tím jest nej-lépe odpověděno na živé kletvy novináře Horkého, jež před rokem prohlásoval ústav za „burážkou knejpu, v níž prý se pěstuje jenom obžerství a zábavy nižšího druhu.

Ze Všeoborového sdružení křesť. dělnictva. Schůze užšího výboru v Hradci Král. 27. června. Přítomni: Jenšovský, Andrlík, Lábue, Ka-rásek a Polák. Podpora nemocenské oddělena: J. Krej-čímu v Parníku (10 dní zádušiční katar) 8.57 K, Ho-lickému z Týniště (7 dní chron. bronch. katar) 6 K, F. Holubovi v Cholticích (14 dní rheumatismus) 9 K.

Z průmyslového muzea v Hradci Králové. V neděli dne 5. července otevřena bude výroční výstava prací kursů muzejních a sice: Kursů malířských pro pány i dámy, kursů kreslířských, cí-seleurského a modeleurského. Výstava otevřena bude od 9. hod. dop. do 5. hod. odpol. v čtárně prům. muzea v budově c. k. odbor. školy v přízemí dvře č. 11. Vstup volný. — Akce ku získání členů muzea s ročním příspěvkem z K setkala se s úplným zdarem. Až dosud přihlásilo se 86 členů ze všech tříd oby-vatelstva našeho města i okolí. — V měsíci červnu navštívilo veřejnou čtárnu prům. muzea 391 osob a zapůjčeno 132 osobám na 587 odbor. knih neb předloh. Vzhledem k nastávající revidi knihovny nebudou se v tomto měsíci knihy ani předlohy domů půjčovati a vydají se jen k použití v čtárně samé. Současně žádá správa muzea všechny, kdož mají knihy neb předlohy z knihovny muzejní, by je nejděle do 10. července t. r. odvedli. Čtárna bude otevřena do 15. července. Od 16. července do 30. září zůstane čtárna veřejně ná-vštěvě uzavřena. V případě potřeby nutno se obrátiti na knihovna prům. muzea p. Mil. Oehma, který ochotně všem přáním vyhoví.

Osobní. Tento týden opustil po 3 letém po-bytu město naše vdp. kons. rada Tondl, odebrav se na trvalý odpočinek do Příbyslavi. Professor Tondl byl prvním katechetou městské hradecké realky, kdež nepřetržitě plných 30 let blahodárně působil, jea otcevkým přitelem studující mládeže a milým kolegou učitelského sboru. Rovněž v kněžských a v občanských kruzích těžil se p. professor všeobecné vášnosti pro svou příkladnou povahu a společenský takt. Následkem dlouholetého pobytu sympatisoval professor Tondl s osudy našeho města a kdyby nebylo vzniklo v Besedě před lety svévolné vyvolané napjetí mezi klerem a občanstvem, sotva by se byl odhodlal opustiti životní své působitě. Přijeme p. professoru, aby v dosavadní světské duševní užil dlouho svého odpočinku. — Pan Ludvík Knepr v Hradci Králové podrobil se dne 27. t. m. státní zkoušce ze zpěvu

a byl výsledkem skutečným prohlášen za způsobilé-ho samostatně vyučovati spěva na školách středních a ústavech učitelských. —

Dívčí pensionát císaře Františka Josefa I. školských sester de Notre Dame v Hradci Králové. Ústav, v němž se dívky vzdělávají na základě nábožensko-mravním a v duchu národním, jest umístěn v nové rozsáhlé, moderně zařízené budově. Chovanky ústavu mohou se vzdělávati na škole obecné a mě-šťanské, aneb v některém z obou kursů, v pokračo-vacím totiž a v kursu pěstounek. V pokračovacím kursu pro dívky škole odrostlé kladena váha na nej-důležitější práce ruční: šití a stříhání prádla a šatů, bílé i pestré vyřívání. Nicméně mohou se naučiti i jiným praktickým a umělym pracím ručními a při-praviti se zde ke zkuškám industriálním, jež se mohou vykonati u zdejší komise. V kursu pěstounek nabývají frekvantanky státní způsobilosti býti pěstounkami na školách mateřských a zkušku způsobilosti mohou taktéž vykonati u zdejší komise. Ku přijetí do kursu pěstounek nutným jest dosažení věk 16 let. Mimo to poskytuje ústav svou školou hudební a vyučováním jazykům (německému, francouzskému a anglickému), při nichž největší váha kladena na konverzaci, vhodnou příležitost ku všestrannému vzdělání. Dle přání mohou chovanky navštěvovati i městskou obchodní školu. Ústav sám položen jest za městem uprostřed velké zahrady, jeá po celý den přistupen slunci i vzduchu. Místnosti jsou vesměs prostorné a vzdušné. Vanové a sprechové lázně, ústřední topení, acetylenové osvětlení, velké hřiště, tělocvična, rozsáhlá veranda, procházky společné atd. — vše vyhovuje i nejpřísnějším poža-dávkám zdravotním. — Měsíční poplatek za stravu a byt obnáší 6 K. Podrobnější zprávy jsou v programu, jež na požádání zaslá správa ústavu. Přihlášky při-jímají se o prázdninách.

Výstavy. Na obecné škole dívčí a s ní spo-jené škole mateřské koná se výstava ručních prací ve dnech 12. a 13. července. — Výstava ženských ručních prací žákyň pokračovací školy v pensionátě císaře Františka Josefa I. uspořádá se na den 12. a 13. čer-vence v místnosti přízemí č. 7 a výstava prací vř-tvarných kandidátek kursu pěstounek v místnosti č. 8. Přístup je ctěnému obecnstvu volný

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc červen 1903. Stav vkladů počátkem měsíce K 1,481,986.30, vloženo K 121,659.23, vybráno K 137,726.64, stav koncem měsíce K 1,465,917.89. Stav půjček počátkem měsíce K 1,207,557.46, půjčeno K 82,936.—, splaceno K 51,027.37, stav koncem měsíce K 1,239,466.09. Počet účtů 2,313, rezervní fondy K 112,907.08, závodní podíly K 68,174.69, Pokladní obrát K 907,776.52.

Nový rektor české university. Rekto-rem české university na rok 1904 zvolen byl prof. dr. Čeněk Strouhal, řídící c. k. gymnázia ústavu. Nový rektor narodil se r. 1850 v Sedci, hejtmantví chrudimského a studoval s vyznamenáním gymnasium v Hradci Králové, jeá po celých 8 let chovancem b. Borromea. Universitní studia vykonal v Praze v letech 1869—1872, načež po krátkém působení ve Vircburku jmenován byl r. 1882 řádným professorem university v Praze. Za své výtečné působení a vě-decké práce obdržel dr. Strouhal četná vyznamenání, neboť jest rytířem řádu železné koruny, dvorním radou, členem české akademie, členem různých věde-ckých zahraničních společností. Nový rektor náleží k nejoblíbenějším osobnostem české university.

Přesnost zpráv „Ratibora.“ Ršferát „Ratibora“ o nedávném odsouzení kaplana Horačka ohledně doby zatčení a rozsahu viny jest nesprávný, čímž konservativní list pětumflí ještě radikální „Osvětu“, která aspoň omezila se při pohorlivém tomto případě na konstatování fakta. Pohoršení dané jest dosti veliké a proto není ho třeba ještě nesprá-vnými povídkami zveličovati. Vinná trest přiznáv-neušel a proto není třeba ještě mu přidávati, když n. pf. o vinnících z jiného stavu se mluví právě z du-vodu veřejné mravopoctnosti. Mohli jsme nedávno uvéstí případ téhož druhu o odsouzeném israelitovi, ale pomíleli jsme o něm proto, aby se ponoršení nešířilo. Ovšem druhé dva listy zdejší mlčky také, z čehož patrno, že si dovedou uložití rezervu, neběží-li zrovna o klerikala. Nechceme zahajovati polemiku s konser-vativním listem, ale přáli bychom si, aby k polemice nebyla zaváděna přičina.

Požár. Ve Vel. Skalici u Smřic vznikl v ne-děli 28. června o 7½. hodině ráno oheň, jímž zničena 2 čísla a v pondělí na to na sv. Petra a Pavla v 5. hod. odp. povstal nový požár, jemuž padlo v obět 14 čísel. Oheň sesilován větrem rychle se šířil. Posti-ženým zničeno sklizené právě seno, slama, většina hospodář. nářadí, nábytek, peřiny, oděv atd.; uhořelo i několik vepřů, koz, psů a něco drůbeže. Při zachra-ňovacích pracích popáleny také některé osoby. Více než 26 rodin jest nyní bez přístřeší, zoufalost mezi pohorlými veliká. Škoda čítá se na více než 90,000 K, pohorlí jsou však pouze asi na 30,000 K pojištění u místního ústavu ve Vel. Skalici a v Al-brechticích. Sborů hasičských dostavilo se 9. Oheň byl založen.

Výstava pro uměleckou výchovu v Hoře Kutné od 26. července až do 16. srpna 1903 I. odděl. Kutnohorská síň ukáže, jaký vkus umělecký projevoval sámotný měšťan kutnohorský při úpravě svého obydlí v době rozkvětu města. II. odděl. Síň kutnohorského umění zahrne obrazy Kutné Hory, jejich památek a jejího okolí, obrazy a výtvo-ry umělců v K. H. se narodivších neb působivších, vše z umění slovesného a hudebního. III. Umění ve škole a dětské světnici obsahovati bude různé obrazy, spisy, hračky. IV. Umění v našich domácnostech zahrne moderní pokoj pro občanskou rodinu, vřadoby domá-cnosti, knihy, hudba a spév. V. odděl. Dětské umění představi výstavu kreseb a plastických výtvo-řů dětských. VI. Výstava kreslířská poučí o moderních metho-dách kreslení a jejich výsledcích. VII. Výstava umě-leckých ženských prací ručních. VIII. Výstava Alšova. IX. Literatura a umění spojená s čtárnou. V době výstavy bude uspořádán kurs umělecko výchovný.

Pp. fotografů-amateurů. Okrašlovací spolek potěšský chystá se účastnit malými expozicemi letošních krajských výstav v Pardubicích a v Hořicích. Vedle publikací spolkových má jádro výstavy tvořit skupina fotografických pohledů ze zátiší potěšského. Okrašlovací spolek má sice k dispozici řadu obrázků, ale není mu také neznámé, že v děčné partii v nejbližším okolí Potěštya přivábily již mnohého fotografa amatéra, aby je zachytil do svého aparátu, a obrací se proto ke všem, kdož mají nějaké, zejména širší veřejnosti dosud neznámé zlaté fotografie z Potěštya, aby je ve 2—3 snímcích (třeba nenalepených) účelu svrchu zmíněnému okrašlovacímu spolku buď laskavě darovali nebo alespoň zapůjčili. Jména půdní amatérů budou na výstavkách u obrázků uvedena. Laskavě zůstaňte (i nevypáčené) přijímá do 11. července jednatele spolku prof. Jiří Klíma v Kotelci nad Orlicí.

Z obecní reálky v Náchodě. Zápisnových záků do I. třídy obecní jubilejní vyšší školy reálné císaře a krále Františka Josefa I. v Náchodě, jejíž VII. třída se přístím školním rokem otevře, děti se bude před prázdninami ve středu, dne 15. a ve čtvrtek, dne 16. července t. r.; po prázdninách ve středu dne 16. a ve čtvrtek dne 17. září t. r. Zápisovati se bude v uvedeném dni vždy od 8—10 hodin dopoledne, hned po zápisu konati se budou zkoušky přijímací od 10—12 hod. písemné a o 2. hod. odpol. ústní. Každého dne po ústních zkouškách bude o přijetí žáka definitivně rozhodnuto. Zápis a přijímací zkoušky do vyšších tříd konati se budou po prázdninách.

Výstava českého severovýchodu v Hořicích. Sjezd učitelstva českého severovýchodu konati se bude dne 10. srpna na výstavě čes. severovýchodu v Hořicích. — Ve dnech 9.—11. srpna pořádan bude tu sjezd a výstava československých včelařů. Veškeré účastnictví na výstavě včelařské musí býti do 15. července oznámeno. K oznámení třeba přiložiti 2 K na legitimaci, která opravňuje na bezplatné připsání na sjezd a výstavu, do zábalu atd. Veškeré předměty řádně zabaleny musí býti nejdele do 6. srpna franco na nádraží v Hořicích dodány. — Ředitelství drah sdělilo výstavnímu výboru, že ze všech stanic vydávány budou do Hořic tak zvané retoučky s týdenní platností. Lístky vydávati se budou přímo až do Hořic, tak že není třeba na různých nádražích s vozů vystupovati za účelem opatření lístků. Ku korporativní návštěvě výstavy přihlásilo se dosud 39 škol z Hradeckého, Bydžovského a Jičínského hejtmanství.

Ze Žitavie. V neděli 28. června pojednal za hojného účastnictví v našem hospodářsko-čtenářském spolku v uchvacující, přes 2 hodiny trávající řeči p. Václav Myslivec, redaktor z Prahy, „o otázce rolnické.“ Číslicemi dokázal, v jakém zbledlém postavení nachází se nynější stav rolnický, jak ztrácí se mu půda pod nohama a celý jeho majetek přichází většinou do rukou našich největších nepřátel. Každý upřímný Čech v srdci svém cítiti musí soustrast s tímto stavem, poněvadž tím trpí celý český národ, jehož blaho na středních stavech spočívá. Vhodnými příklady ukázal, že pomoc musí rolnictvo hledati ve svépomoci, u státu a u Boha. Další činnosti voláme „Zdar Bůh!“

Z Vel. Ouhřima. (Svěcení křížové cesty.) Pohraniční osada Rasedorf, jež téměř zcela od ostatního světa vysokými horami jest odloučena, byla minulý týden vyrušena ze svého vědního života. Úterý, 23. června byl pro tuto chudinkou avšak velice zbožnou obec dnem svátečním, neboť v ten den byla slavnostním způsobem posvěcena nová křížová cesta, jež jistě paní potěšila dala. Zřejmě vdp. bisk. notář a farář P. Frant. Tomášek požádal známého missionáře a vchlašného kazatele vdp. P. Akursia Košťála, definitora a kvardiána františkánského kláštera v Zámku, by svěcení této laskavě vykonal. O půl 11. hodině dostavil se vdp. kvardián do Rasedorfu byv za slavnostního zvonění do vyzdobené kaple uveden. Vykonav předběžnou modlitbu promluvil k četné shromážděným velice tklivou řeč, v níž vylíčil původ křížové cesty, v čem pobožnost tato záleží a vybízel osadníky, aby častěji pobožnost křížové cesty konali obzvláště v čas pokušení, v strastech a svízlech. Kdo účtehu v kříži hledá, ten jí též nalezne, neboť v kříži spočívá naše jediná spása. Ujišťuje osadníky, že Spasitel jich neopustí při jejich chudobě, když útočíste k Němu vezmou, nýbrž že jim bude žehnuti a toto požehnání bude je spravžeti po všechny dny až do posledního šťastného vzhlednutí. Po této uojenné řeči vykonal vlastní svěcení za assistance kaplana outimského vp. P. Jos. Rüsslera. Ku konci děkoval vp. kaplan vdp. kvardiánovi za lásku, již na jevo dal tím, že nelekaje se namáhavé cesty zcela nezištné svěcení vykonati ráčil. Slavnosti této přítomni byli: vdp. P. Jiřidich Jakubička, farář ve Vel. Zdobnici, správce školy p. Ondřej Franz se školními dětmi a téměř všichni osadníci. Všechny ještě několika slovy potěšiv, navštívil vdp. kvardián zdobnického p. faráře a odtud odejel k svému bratrovi, známému nadanému spisovateli a faráři ve Skuhrově vdp. P. Fr. Košťálovi. Osadníci rasedorfsí nemohouce se jinak odvděčiti, vzdávají nejvřelejší díky vdp. kvardiánovi a tím ujištěním, že zřetanou vděčnými za toto veliké dobrodiní a modlití se budou k Tvůrci nebes, by vdp. kvardián dlonhá ještě léta ku ozdobě řádu sv. Františka, jakož i ku blahu všech mu svěřených zachovati ráčil. Zaplať Bůh!

(11) **Kde jinému jámu kopá . . .** Čistě evangelium postavilo si v Broumově modlitebnu . . . zrovna proti klášteru — na vzdor! Položen slavnostně základní kámen — stavba šla jako z vody . . . Ale brzy začalo se nedostávat „cum quibus“. Pan pastor stáhnul v říši podporu, leč marně . . . Na kostelíčku visí dlouhý prý 80.000 korun — a protestantská církev obec má to platit. Slibné začátky hnutí „Pryč od Říma“ jsou v Broumově tím zaraženy. Mnohý se bojí odpadnouti, aby nemusil klopat. Ta modlitebna, kterou chtěl páni Věněmci odpadlické hnutí seelit, byla léčkou, do které sami padli. Inu, kdo jinému jámu kopá . . .

Z Proseče. Sv. Josefská jednota katol. jiných a mužů v Proseči konala 21. června oslavu desátiletého svého trvání. Všecky katolické domy na náměstí okrášleny byly prapory v barvách národních a ze všech stran přicházeli hosté, aby se účastnili naší slavnosti. Zastoupeny byly br. spolky z Litomyšle, z Poličky, dva z Hlinska, z Rychmburka, z Krouné a ze Skutče. O 10. hodině shromáždily se spolky u spolkových místností a odebraly se v průvodu hudby k farní budově. Kdež odevzdán byl členy zdejší jednoty předsedovi dp. Fr. Martinkovi čestný diplom za jeho práce o ziar jednoty. Na to odebral se průvod do chrámu Páně, kdež měl dp. farář Fr. Martinek slavnostní kázání, v němž ukázal, jaký význam mají v dnešní době naše spolky katolické Na konec zmínil se o těch, kteří v naší jednotě pracovali, zvláště o zesnulém p. biskupu Brynychovi, jehož vůli a velikým hmotným přispěním dnešní jednota u nás stojí. Slavnou měl sv. konal vdp. děkan Dvořák ze Skutče za assistance dp. Mimry, faráře z Krouné a zdejšího vlp. J. Imlaufa. Odpoledne po sv. požehnání shromáždili se účastníci, jichž bylo na tisíc, v zahradě za domem, v němž sídlí Jednota. Evangelisté rozložili se na vedlejších zahradách. Na to ujal se slova p. redaktor V. Myslivec z Prahy, jehož řeč 2 hodiny trávící byla vyslechnuta s pozorností a odměňována častým potleskem. Pan redaktor poukázal zvláště na to, že jedině na základech nábožensko mravních jest možno obroditi nynější rozhrané poměry společnosti lidské, rozvéda pak krásné heslo p. biskupa Brynychy: „proti slovu slovo, proti knize knihu, proti spolku spolek“. Srdečné díky p. řečníku za jeho námahu. Zbývající část odpoledne uplynula v milé zábavě, při níž zdejší kapela zdatile účinkovala. Některé paní a dívky překvapily nás upravením skvostného bufetu, z něhož veškerý výtěžek věnován ve prospěch jednoty, za což jim vzdáváme srdečné díky. Večer odbyval se věneček, kdež se hosté i členové mile pobavili. Na konec vzdáváme všem br. jednotám, které nás navštívily a všem těm, kteří jakýmkoli způsobem přispěli k děstojné oslavě naší slavnosti, srdečné díky, z lástě děkujeme našemu předsedovi dp. Fr. Martinkovi.

Různé zprávy.

Čtete ve dnech Husových Sa-hulovu brožuru „Husité jindy a nyní“, kterou nazvaly „Kat. Listy“ zlatou knížkou. Stran 112. — Cena 24 haléřů.

Prospěšnost soli. Sůl rozpustěna v líhu, kořalce neb trestí salmiakové odstraňuje mastné skvrny. Nádobý skleněné nebo hlíněné, silně rozpálené, ochladí se ihned vnořením jich do roztoku slané vody. K čidění mosazných předmětů hodí se výborně sůl, octem navlhčená. Černé sukno praním ve slané vodě své barvy nepozbude. Slaměné rohožky a kušikákové zboží vůbec vyhlíží zase jako nové, vycidíme-li je kartáčem ve slané vodě namočeným. Skvrny po inkoustu zmizí okamžitě, potřeme-li je několikrát šťávou citronovou, v níž je trochu soli rozpustěno. Koberce nabudou svěžích barev, posypeme-li je před metením vlhkou solí, aneb třeme-li je po vyprášení hadry, navlhčenými ve slané vodě. Ze sůl jest výtěným a nejjednodušším konservujícím prostředkem másla, masa atd., netřeba připomínati.

Medvábí pavouků. Na poslední pařížské výstavě v oddělu Madagaskarském byly předmětem obdivu vzorky pavoučího hedvábí, podobnější tenčímu zlatému drátku než ústrojnému vláknu. Výroba tohoto pavoučího hedvábí v poslední době se značně zdokonalila. Pavouk hedvábník (Nephila Madagascariensis) žije místy na Madagaskaru velmi hojně v zahradách mangových. Domorodci, kterým bylo už dávno známo, že samička druhu tohoto hedvábní vlákny velmi jemnými a pevnými opřádá vejčka, sbírali prázdné zámotky po vyhlých pavoučatech, rozcupovali je a sepfedli ve vlákna sice poněkud nerovnoměrná, ale užasné pevná a trvanlivá, z nichž se zhotovují velice vážené tkaniny. Výrobu pavoučího hedvábí velice zdokonalil missionář Camboné vynálezem důmyslného přístroje, jímž se kousavé pavoučice učiní povolnými vydávati vlákna. 12 až 24 jednotlivých vláken jako při odmotávání kokonů spojí se v jedinou nit; délka vlákna jednoho pavouka jest prý až 1000 metrů. Odmotati hedvábí z pavouka lze 4 a 5krát se po týdenní přestávce.

Vzorné obce. Ve Švábsku sázejí obce okolo všech svých cest ovocné stromy. Je tam mnoho obcí, které dostávají ročně za ovoce až 200.000 K. Roku 1858 bylo úředně poručeno obci Mannheimské, aby zasázela okolo cest ovocné stromy; roku 1868 stržili za ovoce 7400 K. r. 1878 již 17.000 K, roku 1885 28.000. Obec Reutlingen měla r. 1885 příjmů za ovoce 180.000 K.

Ženy komínkami. Vdova po komínku v Petrohradě Věra Tolstojova měla šest dcer. Poněvadž dcery nechtěly, aby matka se znovu provdala, samy chopily se nástrojů komínických, počernily jedna druhou v obličej, oblékly se v černé uniformy, vlasý vstrčily pod černou čapku a nyní jest viděti je na střeších domů petrohradských Ruská vláda nic nemítá proti tomu, aby v Petrohradě tvořil se spolek ženských komínů. Do spolku přijímána jsou děvčata od 14 let a ženy do 35 let. Od 1. srpna budou moci petrohradští muži obdivovati se ženám na výsostech střeš petrohradských čínáček!

Píchně-li včela, natřeme místo bodnuté obyčejným mýdlem a nechme zaschnout. Draslo v mýdle obesažené spojí se ihned s jedem včelím a tak ruší účinky jeho.

Strhování tipce t. j. slupování rohovité pokosky s jazyku je nerozum a zbytečné trápení slepic. Vždyť i kury zdravé mají špičku jazyku rohovité zatvrdlou, potřebující jí k rozměšování krmiva na místě zubů, kterých postrádají. Tipcem či frkačkou onemocnělé slepice zcela bezbolestně vyléčíme, dává-

me-li jim každodenně několikrát po 3—4 kuscích tuku svíč. brachu, a roztloučeným pepřem smíšených. Při tom chovejme chod zvlíe v kóši, senem vystlaném a do teplé místnosti postaveném. Současně omýváme mu denně několikrát naběhlý obličej, zvláště nosdry a oči jednoprocetním roztokem bílé skalice (nickamlaiku) a pak tukem.

První česká pont de Lurd. Na výslovné přání těch, kteří se do 30. června nemohli rozhodnouti, prodlužuje se lhůta k přihláškám do 15. července. Dle učiněných dosud přihlášek mohu oznámiti, že zvláštní vlak jest již zabezpečen. Jen prosm těch, kteří se k ponti přihlásili a posud přihlašovacích listů neposlali, aby tak co nejdříve učinili, těch pak, kteří si sice program vyžádali, ale ponti účastniti se nemíní, prosím, aby aspoň lístkem oznámili své rozhodnutí. Leopold Kolísek, farář v Předklášteří u Tišnova na Moravě.

O zákoně na zamezení opilství. Dle zprávy spravodaje poslance Dr. Stojana. Zákon na zamezení opilství má již své dějiny. Jedná se o něm už přes 25 roků. Různé sněmy stále naléhaly na to, aby vydán byl zákon proti opilství. Poslanecká sněmovna už jednou projednávala zákon takový. Při trestním ustanovení vrácen zákon výboru, jenž ovšem nové znění vypracoval; sněmovna se však zatím rozešla. Nyní přijat nový zákon v živnostenském výbofe, o němž pojednávatí má sněmovna budoucně. Mnohým se zákon v nynějším způsobě nezamlouvá, že není dosti příným. Platí to o těch, kteří horují pro střidmost a zdrželivost. Je jich veliký počet a stále jich přibývá. Hnutí pro střidmost aneb pro úplnou zdrželivost od nápojů líhových mohutní a vniká do všech vrstev. Do boje toho se vyzývá kde kdo. Hostinským se také zase nezamlouvá zákon ten, že nevystihuje úplně požadavky jejich, ac nelze upříti, když se vá- uváží, že je na prospěch spofádaného hostinství. Obchodnictvo bylo proti zákonu, že se ním poškozují. Směry tyto a jiné měly zastance své v živnostenském výbofe, jenž zákonem tím přes půl roku se obíral. Dosud není pamětníka — poslance, že by ve výbofe tolik obtížil se naskytovalo proti zákonu nějakému, jako proti tomuto. Zákon ten je pouhým pokusem. Bude se museti pamatovati na jiné prostředky v čas. Kostel, škola a společnost lidská musí zde zasahovati. Třeba pamatovati na zřízení ústavu pro opilce, zlepšení hmotných poměrů nižších vrstev atd. Úžasnou měrou přibývá míst, kde pálené nápoje prodávají. Roku 1901 bylo míst takých přes 132.000. — Dle § 1. návrhu výborového má budoucně toliko býti: koncesovaný nálev, koncesovaný drobný prodej v uzavřených lah.vch počínaje od osminky do 5 litrů, svobodný obchod v uzavřených lah.vch počínaje od 5 litrů a koncesovaný prodej na drobno ve smyslu § 1. odst. 3. f. z. ze dne 23. června 1881 f. z. č. 62. a § 16. zákona ze dne 15. března 1883 f. z. č. 39, na kterýžto druh živnosti budoucně, jak vejde tento zákon v život, koncese se udělovati už nesmí. Hlavním důvodem pro toto ustanovení bylo, aby se neoprávněný nálev zamezil. Poněvadž trestěmi (essencemi) snadno možno zákon obcházeiti, pojaly se do zákona. Pro drobný prodej pálených nápojů vyžadují se podmínky § 18.—20. a 23. f. z. ze dne 15. března 1883 (žadatel musí býti úplně spolehlivý, bezúhonný atd.) Dle § 2. trřel se doprovážejícím nařizením po vyslechnutí obchodních a průmyslových komor, které nádoby ve smyslu zákona považovati se mají za uzavřené. Ku §§ 3., 4., 5. a 6. automatů není dovoleno používatí ani při nálevu ani při drobném obchodě, an jinak by bylo možno zákon obcházeiti. Při koncesovaném výčepu čili nálevu musí se udati, hodlá-li se provozovati jako vedlejší aneb hlavní obchod. Dřívější udávání dělo se jen z ohledů poplatkových; nyní se má předejiti tomu, aby nikdo skrytě neměl „kořalny“. Výroba a nálev v těchže místnostech provozovati není dovoleno. Totéž platí i o obchodě drobném. Kromě hospod, obchodů cukrářských a mandoletářských nesmí se v místnostech, v nichž se nalévá, jiný obchod provozovati. Obchoduikům na drobno není dovoleno, pálené nápoje miti v otevřených lah.vch v obchodě; rovněž výroběm není dovoleno napliovati nádoby před zákazníky. Ustanovení toto podrženo, aby se zákon rozmanitým způsobem obcházeiti nedal. § 7. ponechává zemím právo, ustanoviti, na kolik obyvateľů se má koncesovaný nálev aneb obchod drobný povolovati. Zároveň se zameškému zákonodárství ponechává, vjímký činiti při hospodách, při nichž kořalka vedlejší obchodem. při prodeji drobném, který spojený je s prodejem vína atd., jedná-li se o přenechávání třetimu a pro místa lázeňská. Výjimka hlavně pro hospody proto důležitá, že by se mohlo snadno státi, že by měl někdo hodně slušně zařízený nálev pro pivo a víno, že by ale nesměl ani skleničky líhovin aneb čaje poskytnouti hostům, poněvadž by třebas povolený počet nálevů byl už vyčerpán čili překročen. Vládní předloha ustanovuje na 500 duší jeden výčep a jeden obchod drobný atd. Ustanovení toto potkalo se s odporem pro různé poměry různých zemí. Jelikož jednotné hodiny pro uzavírání nálevů ustanoviti bylo nemožno a to opět pro různé poměry v jednotlivých zemích a na jednotlivých místech, ponechává se dle § 8. zemským vládám po vyslechnutí průmyslových a obchodních komor a příslušných společenstev ustanoviti hodinu, kdy se mají kromě hospod, cukrářských a mandoletářských obchodů nálevy v neděli a ve svátek jakož i ve dny výplatní uzavíratí. V obchodech drobných v tu dobu rovněž není dovoleno pálených nápojů prodávati. Obchod drobný dle § 9. podroben jest opatřením policie živnostenské jako hostinské živnosti dle § 54. f. z. zákona ze dne 15. března 1883 č. 39. — Ku § 12. V tomto § se ustanovuje, že kdo při prodeji drobném nalévá aneb v menších nádobách než osminkách prodává, poprvé se písemně napomeně; opakuje-li se to, může se ihned právo oprávnění živnosti odejmouti. I tímto ustanovením se má zameziti neoprávněný nálev. Podobně může se na nějakou dobu aneb navždy odejmouti právo ku provozování živnosti při nálevu aneb prodeji drobném, když se poklesky stanou proti ustanovením v 3. hlavní části tohoto zákona. Na dluh nalévati, neb prodávati pálených nápojů § 13. se zapovídá, jinak nemožno začalovati dřívější dluhu. Dluh dřívější musí se zaplatiti než možno opět na dluh páleného nápoje nalévati

aneb prodávati. Vyjmuti jsou, kdož jsou týdněmi aneb měsíčními stravovateli, kdož kupují líhoviny ku dalšímu prodeji neb nálevu. Ustanovením tímto se má předejiti ožebračování a ochuzování rodin. Hlava třetí (§ 16.—20.) obsahuje ustanovení trestní na opilství, na činy v opilosti spáchané. Kdož za 4 neděle na veřejném místě opět se postihne v ovidním stavě opilým, jenž pohoršení vzbuzuje, potrestá se vězením od jednoho dne až do 2 neděl aneb na penězích od 10—200 K. Kdož při nálevě aneb prodeji drobném poskytne páleného nápoje tomu, o němž beze vší veliké pozornosti přece poznati mohl, že opilý, potrestá se na penězích od 10—200 K, opakuje-li se to, vězením od jednoho až do 14 dní. Trest tento obmezen na poskytování pálených nápojů, neb jinak by na hostinské velká zodpovědnost se uvalila. Ve Francouzích stíhá se opilství mnohem těžšími tresty, odebráním práv politických, volebních atd. Podobně i v jiných státech velké tresty na opilství ustanoveny jsou. — § 23. způsobil nejvíce neanázl. Obchodnictvo hájilo práva dosud nabytá a získaná; na straně druhé zase se žádalo, aby se nálev a prodej pálených nápojů obmezil, ne-li zcela odejmulo obchodnictvu. Po dlouhých úvahách výbor živnostenský rozhodl se pro návrh, aby, kdož do 1. října 1902 vykonávali právo prodeje v uzavřených nádobách aneb pálené nápoje vyráběli, že mohou na dále ve smyslu tohoto zákona právo své vykonávati. Mezi jiným i tato úvaha rozhodovala při tomto návrhu: Koncese je osobní. Bude-li se prováděti dohled řádně dle ustanovení tohoto zákona, potrestání budou, kdož nálevati budou neoprávněně a bude-li se to opakovati, pozbudou koncesi. Mnozí vzdají se dobrovolně obchodu takého neb bez nálevu nebude výnosným. A tak v čase dozrálém se dospěje k cíli, kteréhož nyní nemožno hned dosáhnouti. Snad takto upokojí se obchodnictvo i hostičství. Neoprávněný nálev se brzy zamezí. Výbor snažil se přizpůsobiti zákon poměrům nynějším a zameziti a obmeziti vše příkré a ostré. Kdož by si přál míti zákon od výboru živnostenského ponavrženy, ať se oň přihlásí u poslance Dra. Stojana pod adresou poslanec Stojan ve Vídni ve sněmovně poslan.

Zátka korková. Jak často přichází nám do rukou nepatrný předmět, aniž bychom si uvědomili celou tu proceduru, již prodělá, než se k této formě dostane. Kork, kůra dubu korkového, přiváží se k nám z jižní Evropy aneb i ze zemí zaatlantických. Tam tvoří dub korkový celé lesy a pěstuje se výhradně pro kůru, která je houbovitá a značně tloušťky. Jakmile kůra ta dospívá, elupuje se dovedně, máčí se, lisuje a suší a teprv po této proceduře, o níž se v posledním čísle „Epochy“ podrobně dočítáme, je schopna dalšího obrábění. Zajímavé je, že dub korkový po určité době sám se kůry zbavuje, tu však pak nelze již upotřebiti. Na obrábění nutno kůru před tou dobou odloupnouti. Dub uměle kůry zbavený dočká se při tom téměř dvojnásobného stáří oproti dubu, jenž sám kůry zbavovati se mnsí. „Epocha“ vychází nákladem knižkupectví E. Weinfurtra v Praze, Vodičkova ul. č. 37.

Výborová schůze

politického družstva tiskového
pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

ve čtvrtek, dne 9. července 1903, o 2. hod. odpol.
v diecéšním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkova tří-
da č. 300—1. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř, Dr. František Reyl,
místopředseda, jednatel.

(Z a s l á n o.)

Katolickým spolkům diecése královéhradecké!

Pořad sjezdu katolických jednot diecése královéhradecké dne 12. července 1903 jest následující: V neděli dopoledne: 1.) V 8 hodin shromáždění jednot před Adalbertinem. 2.) V 8½ hodin pochod ke katedrále sv. Ducha. Jednoty utvoří špalír ve chrámě i na náměstí. Od 9.—11. hodiny církevní obřady a mše sv. 3.) Po skončených obřadech průvod k Adalbertinu, kdež bude o 12. hodině společný oběd. Předem přihlášení členové spolků jsou hosty Jeho Bisk. Milosti. Odpoledne: 1.) Ve 2 hodiny valná hromada se zprávami funkcionářů a volby nového výboru. 2.) Po valné schůzi promluví diec. předseda p. Dr. Fr. Reyl „O úkolech katolických spolků“. 3.) „O stavovské organizaci“ promluví red. V. Myslivec. 4.) Po teči zahájen bude rozhovor „O výhodách odborové organizace“. Referent p. V. Jenšovský. Poznámky: 1.) Výkonné sbory krajské jsou povinny vyslati k valné schůzi některého člena výboru, aby podal zprávu o stavu tamní organizace. 2. Delegáti jednot mějtež s sebou plnou moc, v níž budiž poznamenáno, mnoho-li členů zastupujete. 3.) Nejdříve do 8. července oznamte podepsaným, kolik členů a kdy do Hradce zavítá v den slavnosti.

Ústřední jednota diecésní v Hradci Král.,
dne 27. června 1903.

František Juhl, Dr. František Reyl,
jednatel, předseda.

(Z a s l á n o.)

Ony důst. pány, jimž epis: „Šest neděl v Orientě“ byl zaslán, žádám, by obnos 1 K 30 h, pokud tak neučinili, bisk. knihtiskárně v Hradci Král. saslali, aneb knihu v původní obálce vrátili.

Josef Kousal,
farář.

Indulta ve prospěch Adalbertina penzili:

Z vikariátu rýchnovského:	
10 K p. vikář Kleprlík v Rýchnově, p. farář	
Tomášek v Oufimí, p. far. Fink v Kunštátě	30.— K
840 K p. far. Janáček v Říčce	840 K
8.— K p. farář Jakubička ve Zdobnici	8.— K
640 K p. farář Audrlický v Černíkovcích	640 K
6.— K p. farář Čížek v Dobřem, p. děkan	
Šafránek v Lukavici	12.— K
886 K p. farář Košťál ve Skuhrově	886 K
840 K p. farář Kuhn v Liborku	840 K
Celkem 7208 K	

Z vikariátu jičínského:	
18.— K p. farář Vaníček v Oubislavici	18.— K
9.— K p. farář Weiss v Chotči	9.— K
6.— K p. farář Brož v Železnici	6.— K
4.— K p. kaplan Víša v Oubislavici, p. farář Groh v Radimí	8.— K
2.— K p. vikář Sehnal v Bělohradě	2.— K
Celkem 43.— K	

Z vikariátu skutečského:	
1808 K p. vikář Kopecký v Nových Hradech	1808 K
1880 K p. farář Marek v Hlinsku	1880 K
12.— K p. děkan Dvořák ve Skutči	12.— K
7.— K p. farář Habal v Rychmburku	7.— K
1.— K p. farář Rychter v Pusté Kamenici	1.— K
Celkem 5188 K	

Z vikariátu královického:	
10 K p. děkan Chmelíček v Královicích, p. farář Lachman v Borovnici, p. farář Tejkl v Křešíně, p. vikář Kocek v Pravoníně	40.— K
6.— K p. farář Jakubec v Hučkovici	6.— K
120 K p. farář Klapka v Křivšourově	120 K
1.— K p. farář Dvořák ve Vyklantovicích	1.— K
Celkem 4820 K	

5188 K
4820 K
7208 K
dřívějších 569702 K
(Pokračování.) Úhrnem 591216 K

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 27. června 1903 1 hl. pšenice K 1020—1170, žito K 910—980, ječmen K 770—840, oves K 580—630, prosa K 0000—0000, vike K 890—1060, hrachu K 1600—2500, čočky K 2800—0000, jable K 20.—, krup K 1800—3200, brambor st. K 250—300, jetelového semene ruského K 0000—0000, jetelového semene červen. K 0000—0000, máku K 3050—3300, lněného semene K 1600—2000, 100 kg. žit. otrub K 1050, pšenice. otrub K 1000, 1 kg. másla K 200—232, 1 kg. sadla vepřového K 180—200, tvarohu K 082—036, 1 vejce 6 h. Jedna kopa petržele K 000—000, jedna met cibule K 1600—000, jedna kopa drobné zeleniny K 040—200, 1 kopa zelí 000—000 K, 1 kopa mrkve 100—200, 1 hl. švestek K 000—000, 1 kopa salátu K 070—120, 1 kopa celere K 000—000, 1 hl. jablek 000—000. — Na týždení a obilní trh v Hradci Králové dne 27. června 1903 odbývaný přivezeno bylo: 1) Obilí: hl. pšenice 128, žito 191, ječmene 9, oves 198, prosa —, vike 8, hrachu —, čočky —, jable 18, krup —, jetelového semínka —, lněného semínka —, olejky —, máku 25. 2) Zeleniny: kop zelí —, okurek 27, kapusty —, cibule 47 hektol., drobné zeleniny 118 kop, mrkve 48 kop, brambor 93 hektol., salátu 293 kop, petržele 33 kop, celere 39 kop. 3) Ovoce hl. třešně —, jablek —, hrůšek —, švestek —. 4) Drobného dobytka: vepřů 6 kusů, podvinčat 578, kuřlat —.

Listárna redakce.

A. Ra. Vyrovnáno.
„Przemysl“, „Duch obnovy“ vyrovnán,
„Obnova“ do 1. 7. 03. zaplacená.

V PRAZE »OBNOVU«

lze dostati v knižkupectví p. Františka Hovorky
v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na
Přikopech.

Svaté obrázky

všeho druhu nabízí
ve velkém výběru a za sv. ásté výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vzorok jsou na požádání k dispozici.

První královéhradecká parostrojní truhlárna ANT. MANYCHA

doporučuje své výrobky původních
vzorů v jednoduchém i přepychovém
provedení.

Zařizování bytů, hotelů, vil atd.
Stavební práce v moder. slozích.
Na požádání předloží se původní vzory
a rozpočty.

Přijímají se veškeré práce obrábění
pr. p. truhláře — a prodávají se hotové
obrábené výrobky a fornyry.

Vzorkový sklad látek.
Čalounické výrobky a dekorace.

Sklady:

Hradec Král., Poštálová třída č. 320.
Pardubice, Sladkovského ulice č. 338
ve vlastním domě.

Oznamujeme.

Již vyšlo poslední 22. a 23. číslo

Ducha katol. obnovy.

Číslem 23. jest souborné vydání výtečných článků
† biskupa Bryncha ukončeno.

Všech 23 sešitů

lze dosud obdržeti za 4 K franko. Dohromady 722
stran s přehledným rejstříkem. Objednávky vyřídí

Administrace Obnovy.

Na výstavách v Praze a ve Vyškově vyznamenán

KOSA Dobry Hospodář

je nejlepší kosou v Rakousku. Za
každý kus se ručí, a přijme se
výměnou zpět. Na každých ode-
braných 10- kusů 1 kosu zdarma.
Objednávky vyřizují se proti dobírce.

Ceny a rozměry:

Délka cm.	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110
Pološíroké	K 212	216	220	226	232	240	252	268	280	3—
Široké	K 226	234	242	252	264	276	286	3—	316	332

Obtírné cenítky a popisy saslá zdarma a franko
České saslátelství hospodářských potřeb

„Dobry Hospodář“ v Hranicích (Morava).

ORDINARIÁTNÍ LIST

veled. kníž. arc. konsistoře v Praze se dne 30. března 1903 pod
titulem

umělecky cenné obrazy svatých

upozorňuje veledůst. duchovenstvo na krásné světlotisky obrazů
sv. Kateřina, sv. Vincence od Em. Dítěte a sv. Vavřince
od Fr. Dvořáka, které vydalo nakladatelství České grafické
společnosti Unie v Praze. — Cena obrazu nezarám. (58x70
cm.) K 18.— ve skvostném rámcí K 38.—. V nedostatku podobných
v pravdě uměleckých a českých obrazů svatých necht veled. ducho-
venstvo především k těmto obrazovým publikacím „Unie“ pozornost
svou obrátí.

Navštivenky

všech druhů

nabízí

Biskupská
knihtiskárna.

Bursa práce v Hradci Králové.

Práci obdrží: 2 dělníci pekařští, zámečník, krejčí, 2 obuvníci, knihař samostatně pracující, knihař mladší, truhlář, učeb. na pekařství, koč. a služební dívka ke krmení dobytka. Přijme se spolehlivý čeledín na faru, nejlépe svobodný; nastoupiti může třeba později. Práci hledá sazeč. Přiblížky přijímá Jos. Polák, tajemník Všeobor. sdružení v Hradci Král., Adalbertinum. — Tuto bursu práce mohou též použiti i členové všech spolků křesťansko-sociálních.

Víno

přírodní, zkoušené, nejd. bisk. konsistoří doporučené, dostati lze 1 litr od 35 kr. u

Jos. Kadečky,

rest. v »Adalbertinu« v Hradci Králové.

Pro nynější dobu

přátelům doporučujeme následující spisy:

Ovoce Husitismu ● ● ● ● ●
Husitství a protestantství ●
Oslava Husova ● ● ● ● ●
Husitství a svoboda ● ● ● ● ●

Všecky tyto spisy vyšly v »Časových Úvahách«.

Prodávají se po 8 haléřích.

Při hromadných objednávkách až 50% slevy.

Jsou to dílka ceny trvalé.

Objednávky vyřídí

Administrace »Časových Úvah«
v Hradci Králové.

Zánovní nábytek

ze 3 pokojů, ořechový, matt,

nejnovějšího vzoru, hodící se pro nevěstu, jest buď v celku neb jednotlivě **velmi levné** na prodej. Nábytek nachází se v rohovém domě č. 353. proti důstojnickému parku. Bližší zděti domovník tamtéž.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Všeštech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných připsů vloženo
k nahlédnutí.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poutivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veledůst. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

c. a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809
a doporučený Ordinár. listem nejdůst. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské:
Svíčky oltární z čistého vosku včelího i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakostí, obsluha rychlá
a přesná, podmínky a ceny nejnížejší.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malé Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ěmi i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, beze vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Továrna
na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vino sladká a vino šumivé (šampaňské.)

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti **velmi levný koňak a výbornou**
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franko.

**Kostelní
náčiní.**

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Unicum proti

dně, reumat., lachlas,
slabost a t. d.

sezona hraběcích
Annenských slatinných lázní
XIX. v Bělohradě
(sever.-záp. dráhy Čechy).
Sezona trvá
od 11. května do 20. září.

PIANA PETROF

Ize koupiti jediné v c. a k. dvorní továrně
v Hradci Král. poblíž Nového Hradce.

Na požádání jízdy ku vlaku a zpět **zdarma** vlastním povozem.

Šule — víno — Praha

Hotel Bařtipán „u Černého koně“
v Hradci Králové.

Veleváženému obecnstvu Hradce
Králové i na venkově.

Dovolují si P. T. obecnstvu v snáměst
uvést, že na mnohostrannou žádost, počínajíc
dnem 16. června 1903, jsem započal stáčet jen
novým osvědčeným strojem nejlepší soustavy
známý

**plzeňský
prazdroj**
z měšťanského pivovaru

v litrových a půllitrových láhvích; — též i
v čtvrt- a půlhektoilitrech.

Cténé objednávky i sebe menší, pro město
jakož i pro venkov, vyřizují co nejpečlivěji.

V dokonalé účtě

Adolf Bařtipán,
hotelier.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleďústoja. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovečého náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Pilnáčkov
mýdlo lanolínové

● **jest nejlepší mýdlo toaletní.** ●

Činí a udržuje pleť svěží a jemnou. — Jest naprosto ne-
utrálí. — Jest nejlepším toaletním mýdlem, které i tím
nejpřísnějším požadavkům úplně vyhoví.

Vyrábí již od r. 1897 výhradně

JOSEF PILNÁČEK, c. a k. dvorní dodavatel
— v Hradci Králové. —

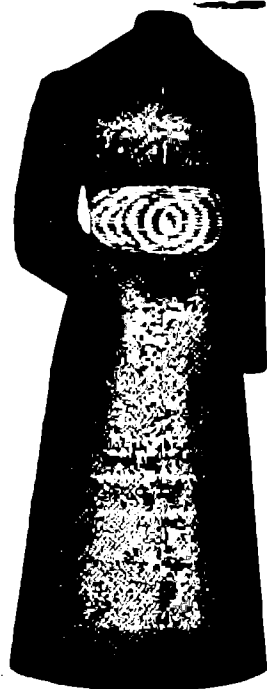
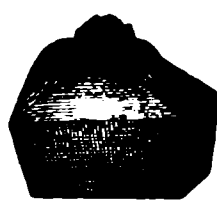
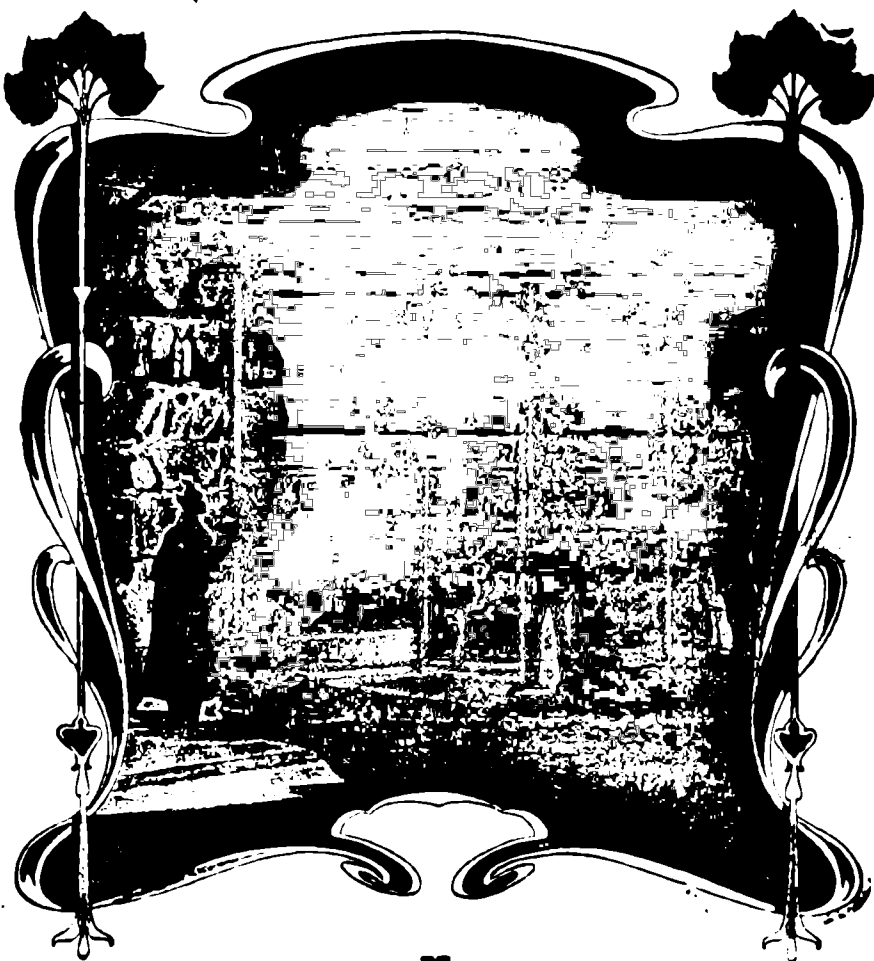
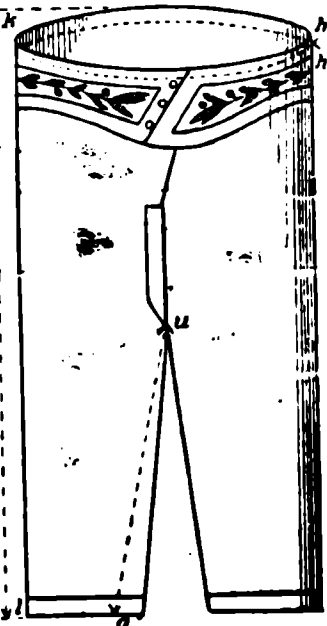
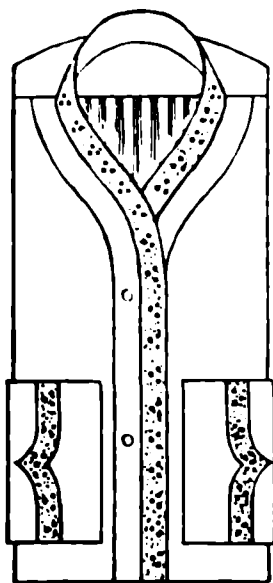
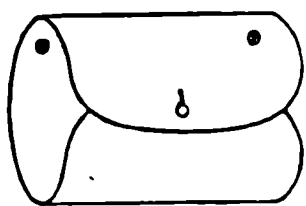
NOVOTINY

tu- i cizozemské pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro vele-
dúst. duchovenstvo a sukna ku chrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Gbchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.

Vzorky se na požádání zašlou.

Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro velecténé P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nebodící se vezme bez průtahu naspět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Jana Leopolda Haje,

biskupa královéhradeckého,

Zpráva o visitaci far kraje Čáslavského,

již roku 1788 k rozkazu císaře Josefa II. vykonal.

Podává Dr. Václav Řezníček.

(Pokračování).

5. (35.) Čechtice. Panství Čechtice. *Kněž.* Farář Josef Specinger jest starý, na vinici Páně docela neplatný zahálež. Ve své farní osadě má přívržence, poněvadž všecko křivé nechává býti rovným a poněvadž také skutečně v zásadě jest, ačkoliv nečinný, přece dobrosrdečný muž. Tato jeho nečinnost, k níž se náklonnost k plné sklenici družil, přivedla jej do dluhů. Pražská konsistoř ustanovila mu proto administrátora; ten obstarává nyní farní záležitosti a domácí hospodářství. Přirozeně vždycky vyskytují se neshody, kde v jednom domě dva páni bydlí. Opilství, jemuž jest starý farář oddán, a poštívání některých sousedů, kteří si s ním zavádějí, poskytuje k tomu mnohou příležitost. Bylo by si přáti, aby starý, skutečně nedostatečný farář mohl býti nějak zaopatřen a po dobrém ze svého stanoviště odstraněn, poněvadž za takovýchto nepořádků stádo Ježíše Krista vždycky trpí. Avšak biskup prostředku na to nezná: farní obročí jest hubené, z čeho by měly býti dluhy zaplacený, z čeho by měl býti ten muž vyživován?

Administrátor Václav Zelenka jest živý, pracovitý a ke svému úřadu hodící se muž. Biskup doporučil mu více mírnosti, kterouž musí býti jeho příliš citlivá a k výbuchu a ke klevetění nakloněná povaha zjemněna.

Přifařené obce. Čechtice, městečko s farním chrámem, v němž na všechny svátky a po dvě neděle za sebou řádné bohoslužby se konají. *Paseka, Lhotice a Černčín*, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Jenišovice*, vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od fary. *Křčma*, vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Borovnice, Otročice, Kuňovice, Chmelná*, vesnice 1 hodinu od farního chrámu. *Michovice*, vesnice $1\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Jenův, Nakvasovice, Jizbice*, vesnice hodinu od fary. *Zhoř, Nové Prácheňany, Čáslavsko, Dobřívovice*, vesnice $1\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu odlehlé. *Palčice a Lhoty*, vesnice dobré 2 hodiny od farního chrámu odlehlé.

Komendátní a filiální kostely. Borovnice má veřejnou kapli, v níž každou třetí neděli řádné bohoslužby se konají. V *Michovické* kapli odbývá se řádná bohoslužba jenom dvakrát ročně. *Jenův* má kapli, v níž se však sotva jednou bohoslužby konají. *Zhoř* má veřejnou kapli, v níž se však jenom dvakrát nebo třikrát ročně řádné bohoslužby odbývají.

Školy. V Čechtích jest škola bídná a beze všeho významu.

Obyvatelstvo. Čechtice 497 katolíků; *Paseka, Lhotice, Černčín* 283 katolíků; *Jenišovice* 33 katolíků; *Křčma* 30 katolíků; *Borovnice, Otročice, Kuňovice, Chmelná* 591 katolíků; *Michovice* 230 katolíků; *Jenův, Nakvasovice, Jizbice* 311 katolíků; *Zhoř, Nové Prácheňany, Čáslavsko, Dobřívovice* 214 katolíků; *Palčice a Lhoty*, 217 katolíků. Dohromady 2406 katolíků.

Poznámky. Školství na tomto knížecím Paarském panství jest větším dílem v nejbídnějším stavu. Chudoba obyvatelstva, špatné platy učitelů, nedostatek školních knih, nedostatek pomoci a povzbuzení stále nepřítomné vrchnosti a necele činná horlivost příslušných učitelů lidu jsou toho příčinami.

6. (36.) Krivosoudov. Panství Čechtice. *Kněž.* Farář František Menčík jest šedesátiletý, stále churavý, rovněž jako čechtický farář nečinný muž, kterýž různými čachry velký díl ve farní osadě nanejvýš potřebné důvěry ztratil. Biskupovi byly na to těžké stížnosti předloženy. Na druhé straně však také biskup poznal, že se tento muž mnohým ze svých farníků svým přátelským a dobromyslným chováním milým a vzácným učinil. Aby veškerým tlachům, kteréž mezi farářem a obcemi tak často svár působí, přítrž učinil, nařídil biskup bdělému soutickému vikáři kámen nárazu pohoršení z cesty odkliditi.

Také zde bylo by si přáti, aby pro tohoto faráře, od jehož úřední správy nelze více mnoho dobrého ovoce doufati, mohlo býti nějaké zaopatření zjednáno.

Zdejší kaplan rovněž nepřivede oavícení farníků na žádoucí stupeň umravnění.

Přifařené obce. Krivosoudov, městečko s farním chrámem, v němž vždycky dvě neděle za sebou a na všechny svátky řádné bohoslužby se konají. *Arbelovice, Džkanovice, Lhotka, Strojetic, vesnice* $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Keblov a Sedlice, Jesnice* hodinu od farního chrámu. *Němčice*, vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Kačarov, Sedmipanny, Javorník*, vesnice $1\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Hulice*, vesnice, jež jest dobré 2 hodiny od svého farního chrámu vzdálená.

Komendátní a filiální kostely. Keblov má veřejnou kapli, v níž se vždycky třetí neděle řádné bohoslužby pro všechny farníky konají.

Školy. Škola v Krivosoudově jest v nejbídnějším stavu, nenavštěvovaná a nezkušeným učitelem opatřena.

Obyvatelstvo. Krivosoudov 507 katolíků; *Arbelovice, Džkanovice, Lhotka, Strojetic* 481 katolíků; *Keblov a Sedlice* 177 katolíků; *Němčice* 136 katolíků; *Kačarov, Sedmipanny, Javorník* 322 katolíků; *Hulice* 162 katolíků. Dohromady 1785 katolíků.

7. (37.) Zahradka. Panství Čechtice. *Kněž.* Farář Jan Menčík, bratr předchozího faráře krivosoudovského, jest skoro sedmdesátiletý muž, kterýž však má doposud čilost člověka mladého. Náleží ve třídě velmi prostředních duchovních správců, jemuž leží na srdci více domácí hospodářství, než-li jeho duchovní vinice.

Jeho kaplan naopak jest horlivý a lidu přiměřený muž, kterýž zvláště pro svou pochopitelnou výmluvnost s kazatelny a neunavné katechisování mládeže jest veleben.

Přifařené osady. Zahradka, městečko s farním chrámem, v němž se každou čtvrtou neděli řádné bohoslužby konají. *Staré Hamry*, ves $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Horní a Dolní Paseky*, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Podivice*, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Snět*, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Dolní Rápotice*, $\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Martinice, Blažejovice, Setějovice*, vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od fary. *Žibřidovice*, hodinu od fary. *Ježov a Vranice*, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Pišť*, vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od fary. *Vitovice a Staré Skelné Hutě* $1\frac{1}{4}$ hodiny. *Kaliště* $1\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Světlíce a Horní Rápotice* 2 hodiny od fary.

Komendátní a filiální kostely. Ve Sněti jest filiální kostel, v němž se každou čtvrtou neděli řádné bohoslužby pro celou farní osadu odbývají. *Ježov* má kapli, v níž se každou čtvrtou neděli řádné bohoslužby konají. *Kaliště* má veřejnou kapli, v níž se každou čtvrtou neděli bohoslužby konají.

Školy. Škola v Zahradce byla v tomto létě bleskem zapálena a vyhořela. Dítky jsou tedy od tamního dosti obratného učitele vyučovány v obecním domě.

Obyvatelstvo. Zahradka 583 katolíků; *Staré Hamry* 20 katolíků; *Horní a Dolní Paseky* 264 katolíků; *Podivice* 103 katolíků; *Snět* 156 katolíků; *Dolní Rápotice* 64 katolíků; *Martinice, Blažejovice, Setějovice* 349 katolíků; *Žibřidovice* 48 katolíků; *Ježov a Vranice* 162 katolíků; *Pišť* 98 katolíků; *Vitovice a Staré Skelné Hutě* 37 katolíků; *Kaliště* 245 katolíků; *Světlíce a Horní Rápotice* 191 katolíků, 6 protestantů. Dohromady 2315 katolíků, 6 protestantů.

Poznámky. Kterak této rozlehlé farnosti rozmnožením duchovní správy a přefařením některých míst pomoci býti musí, o tom jest více ve příložené tabeli.

Zde byl biskup docela zvláště dojat, když před sebou několik vyslaných obcí Ježova, Vranice a Blažejovic spatřil, kteří jej na kolennou se slzami v očích prosili o pomoc pro své dítky. „Bez vyučování“, volali, „rostou tito ubozí tvorové, jako divá zvířata my rodiče, jejichž chudoba pomoci nemůže, musíme se na tuto bídu divati —“ Tak prosí dobří rodiče při všeobecném hladu, když vidí své dítky, bídou strávené, hynoucí. —

8. (38.) Lukavec. Panství Lukavec. *Kněž.* Farář Antonín Janinalli de Jangang v jednání docela způsobilý, obratný muž, jemuž také na vědomostech a dovednostech neschází, kdyby své nadání na vykonávání povinností svého povolání chtěl obrátiti.

Přifařené osady. Lukavec, farní ves, kde na veškeré velké svátky a každou druhou neděli řádné bohoslužby se konají. *Velká Ves, Týmova, vesnice* $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Stědronice, Skočidolice*, $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Křešín, Bláznov*, vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu odlehlé. *Sudislavice, Chejstovice*, vesnice $1\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Paseka, Chyšná*, vesnice $1\frac{3}{4}$ od fary. *Mezilest, Lhota Salačova, Holejšov*, vesnice dobrou hodinu od fary. *Malá Černá a Zdiměřice*, vesnice $1\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu.

Komendátní a filiální kostely. Křešín má filiální kostel, v němž se střídavě s farním chrámem na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby konají. *Mezilest* má veřejnou kapli, ve kteréž se na všechny dny apoštolů řádné bohoslužby odbývají.

Školy. Škola v Lukavci jest jedna z nejbídnějších tohoto kraje a proto není skoro ani navštěvována.

Obyvatelstvo. Lukavec 522 katolíků; *Velká Ves, Týmova* 230 katolíků; *Stědronice, Skočidolice* 102 katolíků; *Křešín, Bláznov* 171 katolíků; *Mohelnice, Prácheňany, Kramolín, Jedlina* 361 katolíků; *Sudislavice, Chejstovice* 281 katolíků; *Paseka, Chyšná* 160 katolíků; *Mezilest, Lhota Salačova, Holejšov* 450 katolíků; *Malá Černá a Zdiměřice* 127 katolíků. Dohromady 2354 katolíků.

Poznámky. Před několika lety mělo místo Lukavec neštěstí, že se stalo kořisti plamenů. Kostel, fara a škola vyhořely. Dům Boží jest sice poněkud vyspraven, avšak z daleka není obnoven. fara a škola stojí zde doposud jako spáleniště; všecko jest zde chudé: vrchnost, farníci, záduší, kostel. Neví se tedy, z čeho tyto při farní osadě potřebné budovy mají býti znovu vystaveny. Farář musí

proto bydleti v zámku, okolnost to, kteráž jej u jeho osadníků přivádí v nenávisť. Majíť za to, že veškerá tvrdost, již paní z Briessau, majitelka panství Lukavce, na své poddané shrnuje, pochází z rady farářovy. Nelíbí se jim důvěrné jeho jednání s paní, již nemilují; více obel, které i blíž k mateřskému chrámu leží, žádalo o přivtělení do Křešína a k jiným sousedním farním chrámům. — Smutný důkaz, že mají ke svému pastýři málo důvěry.

Kaplan, minorita z Prahy, (farář má proto mnicha, poněvadž méně stojí a poněvadž jeho hubené obročí nedovoluje mu žádného většího nákladu) musí bydleti ve městě u jednoho ševce — také nepřislušnost; farní čeládka žije dohromady ve farním spáleništi; bez dozoru domácího pána neschází v domě zřídka na nepořádek, jako se totiž také zde některé staly. Bylo by si přáti, aby někud nalezena pomoc, ze kteréž by výše jmenované plameny strávené budovy byly opět postaveny, aby farář mohl býti do své fary zpět poukázán a mládež do prostorné učební světnice uvedena.

Zprávy hospodářské.

Sociální rozvrat v Německu.

Poslední volby do říšského sněmu v sousedním Německu upoutaly na sebe všeobecnou pozornost. Červená internacionála, sociální demokracie, jásala ve svých orgánech nad vítězstvím sociální demokracie. Bylot zvoleno nových 23 socialistů, takže bude mít říšský sněm německý 81 socialistů poslanců. Ničím podobným se nemůže honositi žádný parlament. Všim právem jest proto zvědavost veliká, co tyto socialisté poslanci budou v německém parlamentě činiti, jak se budou chovati k ostatním občanským stavům.

Proč zvítězili sociální demokraté? Toho jest příčin několik. Německo se během 30 let vyvíjelo ve stát průmyslový. Před 30 lety bylo v Německu sotva 8000 velikých závodů s nejmenším počtem dělnictva od 2000 počínaje, dnes jest takových závodů v Německu přes 60.000. Před 30 lety tvořilo zemědělské obyvatelstvo v Německu 60% všeho obyvatelstva, dnes tvoří sotva 43%. To jest úplný sociální rozvrat, jehož následky se nyní jeví. Průmyslové dělnictvo tvoří nyní v Německu dobře zorganizovanou armádu, která nyní ukázala ostatním občanským třídám svoji moc. Proč zvítězili sociální demokraté? Přední příčinu uvádíme nový německý celní tarif, který byl německou vládou v červenci r. 1902 uveřejněn a který měl býti ve sněmovně projednán, přijat a dle něho veškeré obchodní smlouvy Německa s ostatními mocnostmi uzavřeny.

Nový tento celní tarif narazil na tuhý odpor sociálních demokratů a tajně s nimi smlouvených průmyslníků a velkoobchodníků. Kamenem úrazu v tomto novém celním tarifu byly zvýšené celní sazby pro dovoz cizího obilí do Německa. Sociální demokraté dali povel, že zvýšením obilního cla utrpí konsumenti, hlavně dělnictvo a vydali heslo, že nový obilní tarif jest německou vládou provozovaná veřejná lichva chlebem páchaná na dělnictvu. Tento odboj proti zvýšeným obilním celním sazbám nabyl ohromných rozměrů, poněvadž všecken židovský tisk, který má rozhodující slovo v Německu, dal se na stranu sociálních demokratů a to z té příčiny, že zvýšení obilního cla neprospívá zájmům židovských obilních kšeftářů ponejvíce v Berlíně, Hamburku a Ludvigshafenu soustředěných. Německo kupuje v poslední době z ciziny značné spousty obilí, poněvadž domácí těžba daleko nestačí. Německo koupilo z ciziny následující množství obilí metrických centů:

	r. 1899	1900	1901
pšenice	12,660.757	9,075.238	20,682.197
žito	4,378.699	8,484.417	7,820.427
ovsa	2,024.311	3,583.465	2,523.859
ječmene	10,823.833	7,317.915	8,733.461
pšenič. mouky	92,179	2,222.830	102.224
kukuřice	1,626.595	13,829.084	11,975.560

Tato čísla mluví sama ze sebe.

Německo před 30 lety samo prodávalo obilí do ciziny hlavně do Anglie, dnes jest však nuceno ročně za cizí obilí vydati 700 až 1000 milionů marek. Pak-li se obilní clo zvýší, platí ho domácí konsumenti. V případě tom by konsumenti obilí v Německu vydali 200 až 240 milionů marek ročně více než platí dosud. Toho se právě chopili sociální demokraté a volali na vládu, aby se neodvážila dělnictvu zdražovati chléb a neobohacovala na úkor dělnictva hrstku zpupných pruských velkostatkářů. K dělnictvu se přidalo také obyvatelstvo měst vůbec a volilo se sociálními demokraty, ačkoliv smýšlení jeho jest naprosto jiné.

Vláda chtěla zavedením většího obilního cla pojistit domácímu rolnictvu větší příjem živností hospodářských, chtěla tím sesílit vůbec stav rolnický, z jehožto řad nejvíce se rekrutují vojínové. Německo má výstražný příklad na Anglii, na které se ukázalo, jaký to brak se k vojsku rekrutuje z továren a městských

středisk. Zvýšením celních sazeb na cizí obilí chtěla vláda v Německu rolnický stav sesilnit a jeho drobení učiniti přítrž, alespoň pokud lidská síla k tomu stačí. Ale zástupci průmyslu, velkoobchodu a od nich odvislé dělnictvo po stavilo se tomu na odpor. Začali do světa volati, aby vláda neprovozovala lichvu s chlebem.

Sociální demokraté si libovali, že ještě nikdy neměli do voleb tak vábívá hesla jako letos. A kterak se osvědčilo rolnictvo v Německu naproti tomuto rozmachu sociální demokracie? A tu musíme přiznati, že rolnictvo se pranic neosvědčilo a neukázalo světu ani dost malou energii, že je organisováno a že dovede své lidi prosaditi, naopak agrárníci němečtí ztratili své vůdce, kteří do rady říšské se nevrátí a ztratili několik mandátů. Zde se opět osvědčuje, jak těžko jest organisovati řady rolnictva. Dělnický proletariát v Německu má již 30ti letou školu za sebou a ví, jak se agitační dělá pomocí tisku a schůzí. Rolnictvo v Německu jest teprve v počátcích, ačkoliv bylo stále k tomu poukazováno, že svaz rolníků pro celé Německo má již 300.000 členů, a přece bylo zvoleno jen 6 agrárních poslanců. Tu jest veliký nepoměr.

Jak se zachová nyní vláda v Německu? Bude nadále usilovati o to, aby stav zemědělský neupadal do zkázy, anebo podlehe přesile průmyslníků, špekulantů, velkoobchodníků a všech příznivců industrie? To vše ukáže budoucnost. Co se dnes děje v Německu, to se dělo před 50 lety v Anglii, kde rolnický stav zůstal a zůstal pouze průmysl; obchod a veliká síla dělnického proletariátu. Tomuto sociálnímu přímo nebezpečnému rozvratu chce Německo v čas uniknout. Zda se vládě německé podaří zdolat sílu industrialismu, který byl dříve od ní uměle pěstován a hýčkan, ukáže budoucnost.

Nejvíce se zalekli výsledku voleb ovšem nejvyšší kruhy v Německu, hlavně císař Vilém II. bude vítězstvím sociální demokracie velice znepokojen. Vždyť se přece vůdce sociálních demokratů Bebel ve své dlouhé řeči proti státnímu rozpočtu Německa 21. ledna letošního roku Vilémovi II. posmíval, že jen slepou náhodou narození přišel na německý císařský trůn, a při tom výslovně pravil, že jeho strana nikdy se nemůže spřáteliti s monarchií. Známé je, že sociální demokraté byli zvoleni vesměs v zemích protestantských hlavně v Sasku. Pastoři Štöcker a Neumann, vůdce evangelického sociálního hnutí, toto faktum také veřejně doznali a Štöcker obviňoval protestantismus, že je naprosto neschopný tomuto sociálnímu rozkladu v Německu učiniti nějakou přítrž. R. Vrba.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,
c. k. dvorní dodavatelství

v Jabloném n. Orli. č. 86.

Dílna ku vyřívání a hotovení mešních rouch, počinaje od 24 K, pluviálů, dalmatik, korouhví, praporek, církevních prádla atd., pak dle pařížských i tuzemských vzorů spracované kalichy, cibory, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošním inventuře výhodného nákupu z doby pařížské výstavy a všelikých novotín v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obsluze.

O realitě závodu svědčí mnoho tisíc odporučen. — Velké obrázkové ceníky a paramenta k výběru franko.

Adresování vždy došlovno se vyprošuje.

Bursa práce v Hradci Králové.

Přijmou se: učňové na kočárnictví v Hradci Králové, na obuvnictví a pekařství v Horním Jeniši, na malířství v Poličce, kočí v Borohrádku, služební dívka k dobytku v Jaroslavi, samostatný knihař v Hradci Králové, mladší knihař v Dobrušce, krejčí a natěrač v Úpici, 2 pekařští dělníci a truhláři v Poličce, samostatný a spolehlivý čeledín na faru, obuvník v Jindřichově Hradci. — Této bursy práce mohou použiti všechny křesťansko-sociální spolky. — Dotazy, k nimž budiž přiložena známka na odpověď, zodpoví tajemník Všeobor. sdružení Jos. Polák v Hradci Králové, Adalbertinum.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez svýlení cen!

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veledůst. duchovenstvu za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j., parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Králové,

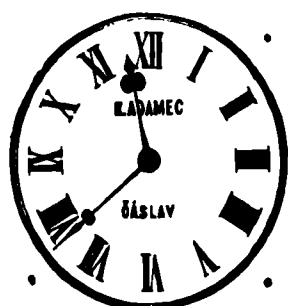
c. a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený Ordinarem listem nejduš. bisk. konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskárské: Svíčky oltářní z čistého vosku včelího i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakostí, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zolaštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

První výroba

věžních

hodin

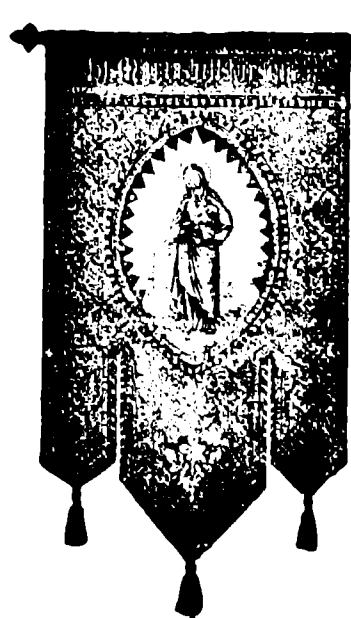
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyřívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporek; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-gasse čís. 35.

Na ukásku zasílá se vše franco.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 30 nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, střešními i vsazenými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada besplatně, bez větší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

Nejlepší

a také nejlacinější konpíte

piana, pianina a harmonia

ve velkém výběru v továrních skladech

Marie Benešové

v Praze, Celetná ul., č. 12. I. p.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Továrna na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku, rumy a puně, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), víno sladká a víno šumivé (šampaňské.)

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí státní a diplomem slatě medaille, a mnohými jinými diplomy s právem ražení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franko.

OBNOVA

Číslo 28.

Průběh na 28. ročníku 2. 50. 5.
na 28. ročníku 5. 2. 50.

V Hradci Králové, 11. 12. 1943.

11. 12. 1943.

Vítej nám!

*(Ku vjezdu a intronisaci J. B. M. Dra. Josefa Doubravy dne
11. a 12. července.)*

*Dnes pozdrav hřímavý se vzduchem chvěje
k Tvým skráním, dobrý Velekněže náš!
Buď třikrát vítán v náruč dětí věrných,
k nimž v jménu Páně již se ubíráš!*

*Buď jasnou zorou, která jitro křísí,
a zvedej ty, již klesli v trní spleť;
buď naším štítem, v Jerusalemu nový
nás, Otče drahý, mocnou paží veď!*

*Dlaň Boží žehnej Ti — ó kráče v růžích
a k metám zářným orlím letem spěj!
Vnoř statně rádlo v zkornatělé lchy,
Svou vlast a církev slávou přioděj!*

Prátele Václava Beneše Třebízkého s Drem. Jos. Doubravou.

Když bylo se širší veřejnosti sděleno, že na osiřelý biskupský stolec královéhradecký ustanoven byl monsignore dr. Josef Doubrava, kanovník vždy věrné metropolitní kapitoly u sv. Víta v Praze, byla zpráva ta přijata s obecnou spokojeností. Jednomyslně na všech stranách pronášeno potěšení, že volba ta padla na osobu tak sympatickou, milou, váženou a že biskupem královéhradeckým vyvolen byl kněz honosící se všemi vlastnostmi, jež nynější doba od úřadu jeho vyžaduje. Světla památka vzácného předchůdce již sama vyžadovala zde nástupce, kterýž by ní nebyl zastíněn a který by jinými směry nepůsobil, aby tím prospěchy diecése nějak netrpěly. Po vlastenecky vroucně odchovaném vysvěcení semináře královéhradeckého stává se vrchním pastýřem diecése královéhradecké v nejušlechtilější sféře a v nejpaušalejším snažení vyspělý kněz v semináři pražském. Některé vnější rysy v jejich povahách ovšem že se liší, avšak jasné jejich cíle jsou v podstatě stejné. Ve kterém způsobu se cesty jejich nekryjí, toho příčiny hledati sluší v rozdílu doby, poměrů a okolí, v nichž oba za svých mladých let žili.

Biskupa dra. Doubravu doprovázejí do Hradce Králové s nejvřelejším blahopřáním všichni, kdo ho osobně znají, kdo jeho dosavadní působnost sledovali i kdo o něm vypravovati slyšeli. Diecése pak vítá nového svého biskupa s radostně otevřenou náručí a na cestu tam sype mu kvítí pověst, jež ho na nové působišť z Prahy doprovází, aby dále rozvinul, zvelebil a upevnil, co předchůdce jeho založil, zřídil a všípil a co dále vykonati smrt mu zabránila.

Biskupská berla královéhradecká opletena jest tvrdým trním rozmanitých starostí a těžkostí a kde kdo, každý novému biskupu přeje, aby mu na trní tom vykvetlo co nejvíce růží zdaru, uznání, potěšení a oddanosti, jež by srdce jeho blahou spokojeností naplňovaly.

A ještě více bylo by těch, kdo by biskupa dra. Doubravu do Hradce s neupřímnějšími blahopřáními doprovázeli a kdo by mu k další jeho činnosti vroucně žehnali, kdyby byl již celou řadu věrných přátel neztratil a kdyby byl již také o nejlepšího a nejdůvěrnějšího druha svých mladých let a jejich jasných vznětů a snah nepřišel!

Na biskupský stolec královéhradecký vstupuje nejlepší přítel proslulého českého povídkáře a všeobecně oblíbeného a zbožňovaného kněze, klecanského kaplana Václava Beneše Třebízkého.

Přátelství Benešovo s Doubravou vzniklo již za jejich gymnasijských studií, když oba jako chovanci kníž. arcib. studentského konviktu v Praze navštěvovali německé gymnasium novoměstské. Beneš byl o dvě leta starší, než-li Doubrava a proto původně Doubrava u něho oporu ve vlasteneckém a náležitém svém snažení nacházel, až čas jako bohoslovce učinil je nejbližšími a nejintimnějšími přáteli, kteří společně nejluznější léta své mladosti prosluli v ideálech, zámyslech a toužebných nejspánilejších.

Kruh jejich v semináři pražském, k němuž náležel mimo jiné spisovatel a profesor české reality v Praze Jan Ježek, po některou dobu také Jaroslav Vrchlický, který původně studoval bohosloví a byl Doubravovým kolegou, dále kanovník dr. Sedláček atd., snoval pro budoucnost nejušlechtilejší plány, z nichž mnohý šťastně k uskutečnění přišel. Mladí bohoslovci vedle svých odborných studií zabývali se pilným sledem literatury české i jiných literatur slovanských a tu zejména Beneš, Doubrava a Ježek již jako bohoslovci šťastně pokoušeli se na poli literární tvorby.

Doubrava psával v době oné pod pseudonymem D. (oubrava) Mníšecký, voliv své literární jméno jako Beneš dle svého rodiště, do „Lumíra“, což znamenalo tehdy nemalé uznání a jistý literární vzhlas.

Když pak jako mladí, nadšení a pro vše ušlechtilé a vlastenecké zanícení kněží opustili seminář. Václav Beneš-Třebízský r. 1875 a Josef Doubrava-Mníšecký r. 1876, tu poslání byli každý v jinou končinu diecése na vinici Páně.

Beneš zůstal v blízkosti Prahy. Dostal se nejprve do Litně a napotom na Klecany u Rostok. Doubrava pak byl poslán do chudého, ovesného kraje na Tábořsko, do sedlčanského vikariátu. Nejprve r. 1877 do vsi Petrovic u Sedlčan a napotom v r. 1878 do Dublovic, kde byl na místě většeho svého faráře Františka Bartáka administrátorem in spiritualibus. Novost prací a povolání, vzdálenost působitě a nával zaměstnání mezi Benešem a Doubravou doposud panující intimní styky přerušily, ale neuhaslily. Beneš jal se s borečnatou horlivostí vedle nejšvédovějšího zastávání svých duchovních povinností pěstovati historickou povídku a Doubrava, na jehož mladých bedrách spočívala správa celé farnosti, hledal utěšení a oddech ve studiích bohosloveckých a jal se připravovati se k theologickému doktorátu, jehož první rigorosum nastudoval jako kaplan.

Snahy tyto daly dalšímu jeho životu rozhodující směr, neboť v letech 1881 a 1882 nacházíme ho již jako adjunkta theologické fakulty v Praze, kde vynikající a vzácné vlastnosti kaplana chudického vesnice na Tábořsku byly ihned poznány a proto vykázano mu jiné pole působnosti. Po dosažení doktorátu theologického stal se r. 1884 vicerektorem pražského semináře, jehož byl napotom rektorem, až z této hodnosti zvolen byl kanovníkem metropolitní kapitoly u sv. Víta v Praze.

Návrat Doubravův z Tábořska do Prahy oživil a osvěžil poznovu jeho přátelské intimní styky s klecanským kaplanem Václavem Be-

nešem-Třebízským. Začali se vzájemně navštěvovati a dále v horování o svých ideálech pokračovali, psali si, vyhledávali se, vzájemně si radili a styk jednoho s druhým byl oběma vzácným svátkem.

Jako dokumenty těchto přátelských intimních styků Václava Beneše-Třebízského s drem. Josefem Doubravou jsou ve sbírce korespondence Benešovy ve knihovně musea království Českého v Praze uloženy tři dopisy Benešovy Doubravovi, jež svědčí o spanilém poměru, který mezi těmito mladými kněžími panoval a jež jsou pro poznání Benešovy povahy a jeho svědomitosti a píše nanejvýš důležitými, jako jsou zajímavými vroucnostmi, se kterými tehdy na vrcholi své slávy stojící slovatný český povídkař k milému svému příteli Doubravovi lnul a jak po jeho společnosti toužil.

První z listů těch pochází z r. 1883, kdy se stal Doubrava vicerektorem kníž. arcibisk. semináře v Praze, což drahému příteli Benešovi písemně oznámil. Beneš mu na to ihned radostně odpověděl takto:

Milý Příteli!

Předem k tomu Tvému novému úřadu srdečné i upřímné stisknutí ruky! — Byl tvůj list pro mne opravdu novinkou. A bez obalu řečeno, ani jsem ho již od Tebe nečekal. Domníval jsem se, že zahrnut jsi různými pracemi, — zapomněl jsi úplně! Ani se sem nikdy, byť i jen na chvíli, nepodíváš . . . V Praze, myslím si, daro bych ho snad vytrhoval a potom se tam také zdržím jen praktičtě.

Že Kačer (zemřel před několika lety jako duchovní správce na Karlově v Praze. Stal se zasloužilým péčí o zřízení české duchovní správy v Sulislavi.) byl onehdy se mnou na veselce, budeš snad vědět. Ale jel jsem hned zase druhý den naspět. Pokud se mne týče, jsem, Bohu díky, poněkud lépe zdráv než loni, ačkoliv ten dech jest pro mne obtížným a potom mne velmi unavuje to vyučování ve škole, kamž chodím tak pravidelně, jak hodiny bijou. — Jinak jsem tou literaturou až příliš zaměstnán. Přicházejí dopisy a žádosti o rukopisy ze všech stran a dá práce již jen to odpovídání. A což, když chce člověk aspoň trochu vyhovět!

Nyní píšu „Dagmar“ (Poprvé vyšlo v „Libuši“) — historický román, jež jsem začal již přede dvěma lety. Podivnou náhodou píše také, jak asi z „Květy“ víš, Cech epos téhož jména. Nic však nevádí; již nyní pozoruji, že to běže úplně z jiné stránky.

Co říkáš „Zábořskému vladkyvi“ z „Hlasů katol. tisk. spolku“?

Zamyšlím psáti z doby Karlovy celý cyklus, co číslo druhé: „Pisánská seč“ — „Arnošt z Pardubic“.

Jen že mi k tomu zbývá málo času, poněvadž jsem již v loni slíbil nový příspěvek pro „Světlozor“, jiný pro „Lumír“ a konečně pro „Zlaté klasy“. Jak vidíš a pozoruješ, program hotový.

Potom na mne doléhá Stýblo, abych mu

A zvony celého kraje se rozhoupaly a zpívaly a jásaly a volaly a hlásaly: „Máme zas velekněze!“ — A lid se v honu denním zastavoval, zarážel krok, naslouchal podivným zvukům těm, díval se kolem, jako by nevěřil, sklonil úctyplně hlavu a již také v plesném hlase volal: „Máme zas velekněze!“

A kněží v pluviálech i v brokátu, v obyčejné komži i v prosté sutaně, od oltáře i s kazatelnou, ve chrámě i na ulici s tvářmi vzrušenou a se zrakem zjitřeným volali k lidu své: „Máme zas velekněze!“ — — —

Bud' vítán velepastýři! Těmito prostými řádky skládá Ti i nepatrný syn své homagium!!!

Od Vltavy stříbropenně přišel jsi, od hrobu sv. Václava a sv. Jana, od mauzolej českých králů a bohatýrů, od stolice sv. Vojtěcha a Arnošta z Pardubic, tam od té záslé české slávy a velikosti přišel jsi! Vyčtíš, nový velepastýři náš, co čekáme od Tebe? — Denně kráčíval jsi po těch místech, kde králové čestí chočili, často klekal jsi na ta místa, kde korunování byli, dýchal jsi ten vzduch zbožnosti a náboženské horlivosti, který i naši světcové kdysi dýchali, viděl jsi ta místa, kde trpěli a pro své přesvědčení krváceli, nuže, tušíš asi, nový velepastýři náš, co čekáme od Tebe?!

Ano, my Tvoji svěřenci Tě prosíme dnes, my Tě zapřísaháme, abys v zapomenutí nedal klesnouti, co jsi až dosud vídal, čeho jsi byl každodenně až do této chvíle svědkem. Každý kámen tam na tom hrádě blíže Tvé residence mluvití musil k Tobě jazykem plamenným, řečí až do duše pronikající, nuže, my prosíme Tě: Nezapomeň volání toho! Tam z těch pomníků české slávy a velikosti se uč, tam z těch pomníků zářících bouří a zápasů se uč, tam od těch roků uklidněných vášní a náruživostí se uč a přítomnost nechť jsi jitiť tím, co bouřilo minulostí, nechť jsi reformovati tím, co bylo zhoubou minulostí! Svát

poslal 3. díl kázání, což pro okamžik jest zcela nemožné. Mám poslat kázání; příprava zabere také času . . . Na procházku chodím málo, jen z té příčiny, že bych pak nebyl hotov.

Do jakého pak oboru ty se pustíš, až budeš se vším všudy hotov? —

Až bude někdy hezky tak odpoledne, zavjed' si sem! Snad nebudu psáti nadarmo —

Zatím ještě jednou ku Tvému povýšení všeho na příští čas nejlepšeho Ti přeje a v duchu Tě líbá Tvůj

Václav.

Na Klecanech, 15. února 1883.

Až později budu Tě obtěžovati a sice, abys mi půjčil ze seminářské „majstrovské“ (té velké) knihovny Balbina Miscellanea a potom — to bys mi mohl půjčiti hned — „Šafaříkovy Slovanské starožitnosti.“

Napotom dále zavládly mezi dávnými přáteli vroucí čilé nové styky, k nimž se vztahuje další Benešův dopis Doubravovi, jenž píše:

Přemilý Příteli!

Na úterek, kdy do Klecan přijedeš, se těším tuze. Přijed' hned ráno; vlak jede po 1/4 na 8 do Rostok. Ať si tedy spolu pohovoříme důkladně a upřímně. Tedy přijed' zcela jistě v úterý a sice ráno. Budu zcela jistě čekati. Abych já šel pak odpoledne do Rostok, to víš — ten vrch nazpět . . .

Řekl jsem p. faráři, že Ti budu psát, abys přijel ráno.

Tedy na shledanou! Zatím salve et vale od Tvého

V. Beneše.

Na Klecanech, 29. září 1883.

Napotom Václav Beneš povážlivě onemocněl, smrt hlásila se o svou jistou kořist a po zdánlivém ozdravení psal Beneš Doubravovi, blahopřeje mu ke jmeninám, následovně:

Milý Příteli!

V předu tedy tu gratulaci! — Dej Ti Pán Bůh po život všeho nejlepšího a střezíš Tě všech pohrom, jakýmiž tolikráte již jsem stihán já! . . . Doufám, že Ti tato kratičká slova postačí úplně.

Pokud se týče mého zdraví, zlepšilo se ovšem valně, ale pořád mne ještě ten kašel suší. Již také zase mívám exhortičky — k vůli té svatopostní době — ovšem že jen krátké. A trochu také opět píšu, ale též jen polehoučku . . . Doufám, že bude zase vše dobře tímhle jarním počasím, které na mne velmi příznivě účinkuje. — Pouze do školy dosud nechodím, dá-li Bůh až po svátcích. — Nevím, zdalis můj poslední dopis obdržel?

Někdy Ti předce snad zbyde aspoň trochu času, abys se sem za hezkého, jarního odpoledne podíval! . . . Učiníš si tak výlet a trochu také občerstvíš. — Od p. faráře přikládám lístek. Tedy se stauou u Vás změny? Dostanete Brusáka, jak jsem četl! . . . A co Ty robíš neustále? . . . Ani o Tobě nejlípším . . . Za to se však těším, že Tě co nejdříve uvidím, vítaje Tě na Klecanech. Zatím zůstá-

patronové čestí buďtež Tobě pomocníky a rádci a přímlovci u Hospodina!

Bud' vítán velepastýři!

Dnes jásoť hřmí celou diecézí. Tisíce zraků upírá se k prestolu, na němž dnes slavně zasedneš, tisíce otázek letí od úst k ústům a všude slyšeti jen slovo jedno: „Kým bude nám?!“

A od hlubokých slují zdrásaných velikánů krkonošských až po neúrodné hřbety Českomoravská, od žirných rovin polabských až k zalesněným vrchům na pomezí pyšné Germanie v otázku tu hřmí i volání: „Vítej nám!“

Ano, vítej nám velepastýři! — Vítáme Tě ústy těch tisíců jásajících, vítáme Tě ústy těch tisíců nedočkavých, vítáme Tě duší a srdcem těch tisíců důvěřivých, vítáme Tě i jménem těch, kteří jako synové a spolubratři na dlaní Ti přináší srdce své a kteří dnes v tento slavný den volají k Tobě: „Otcem nám buď!“

Otcem nám buď! — Víš, jaká moc a síla ve slově tom? — Víš, jakých obětí otec pro syny své schopen? — Víš, k jaké vděčnosti otec syny zavázati může? — Znáš, že vyčítavé slovo otecké větším trestem pro zvedené dítě než bezohledná ukrutnost? — Ó buď otcem nám — i právo přirozené jest: Dříve otec, pak synové!

Bud' bratrem nám! — Nikoli bratrem s právem prvorozence, nikoliv bratrem panujícím, nikoliv bratrem se srdcem zavřeným, nýbrž bratrem, který ochoten láce a svornosti, klidu a míru a dobré pověsti rodiny obětovati vše — vše. — Co obětavému bratru peníze, co klid, co starost, co úřadka, co nevděk? — Jako nejprvnější milerád zavře oko nad poklesky ostatních, jako nejprvnější jest jim vzorem svou umírněností, rozvahou, laskavostí a tak svým heroismem vede je bravě všechny za sebou všude, všude, třeba i na smrt. — Ó buď bratrem nám!

Bud' pastýřem nám! — Dobrý pastýř všechny ovce ve stejné láce má a když některá zbloudila,

FEUILLETON.

J. B. M. ke dni 12. července.

Napsal Josef Váňa.

„Mnohoť jsem měl psáti, ale nechtěl jsem tobě psáti černidlem a pérem“.

Jan III. 13.

Zachvěla se bílá věž Hradecká v útrokách svých, zatřásla se až do základů. Veliký Augustin rozhoupel se obřímím rozmachem, rozezvučel se a širokými ústy volal v širý kraj: „Zas máme velekněze!“

A s Augustinem rozhoupaly se jako by na povel všechny zvony Hradecké, rozjásaly se, rozepěly a u velebném souzvuku volaly v úrodnou Polabinu: „Zas máme velekněze!“

Chytil hlas ten vítr, uchopil ho celou silou měkkých paží svých a již rychlostí blesku letělo na sever i na jih, na západ i na východ: „Zas máme velekněze!“

A podivnou zvěstí tou rozhoupaly se i květiny, skláněly hlavinky své k sobě, rozevřely nádherné kalíšky a již dechem něžných duší svých šeptaly: „Zas máme velekněze!“

Vonný tento šepot zachytila třeptavým závojem svým i rosa a v nádherném jitru zářivého července dýchala v širý, bohatý kraj prutu zlatého: „Zas máme velekněze!“

Zčeřilo se Labe ve svém klikatém korytě, zašuměly zkalené jeho vlny hlasitěji, v mohutných proudcích valily se přes jazy, třítily se přes balvany a křemeny, rozprašovaly se v bizarních kaskádách do šíře i do výše a šuměly a šplounaly a šeptaly a hučely: „Zas máme velekněze!“

I Orlice stanula v divém letu svém, utajila dech, jakoby naslouchala, zarazila se v dublavé řeči své a již i vlny její šuměly novou zvěstí: „Zas máme velekněze!“

vám ještě jednou s velkým a upřímným tisknutím ruky vždy Tvůj

V. Beneš.

Na Klecanech, 17. března 1884.

Než Benešovy naděje kladené ve příznivé účinky nastávajícího jara se nesplnily. Následkem v dopise Doubravovi přiznaného nešetření se choroba jeho vypukla novou silou, tak že pomoc proti ní hledal v Mariánských Lázních, kde dne 20. června 1884 přepaden byl náhlým chrlením krve, jemuž podlehl —

Když jsme potom Beneše, obklopeného a pokrytého háji růžových věnců, za luzného červnového odpoledne z Týnského chrámu vezli Prahou davy truchlícího proň lidu k poslednímu odpočinku na královský Vyšehrad, krácel za jeho rakví se staříčkým klecanským jeho farářem jako nej přednější truhlíci pozůstalý nejintimnější jeho přítel dr. Josef Doubrava, tehdy vicerektor pražského semináře, jemuž po něm zůstalo pro další jeho život nejpřímější Benešovo přání, aby mu „dal Pán Bůh po život všeho nejlepšího“ —

A přání Benešovo se splnilo! Milý jeho přítel dr. Doubrava vstupuje ve přítomných dnech na biskupský stolec královéhradecký a čistý duch vzácného jeho přítele Beneše u trůnu Stvořitele a řiditele světa zajisté že při tom oroduje, aby přemilý jeho přítel Josef, jehož ušlechtilé snahy a zámysly nejlépe znal, po jehož společnosti a lásce dychtivě prahl, šťastně a platně po dlouhá a dlouhá léta působil jako vrchní duchovní pastýř lidu, jehož službě a milování od chlapeckých již let život svůj spolu zasvětil, k působení tomu se připravovali a v počátcích jeho vzájemně se slíbili a povzbuzovali.

Jen ne přemýšlet!

(3) V jednom divadelním kuse zlobí se pyšný bankéř, že jeho podřízený úředník provedl jistou manipulaci, jež se mu nezdála správnou. Bankéř měl s toho prospěch, ale přece častoval zkušeného úředníka nepěknými slovy. Napadený se rozčilením celý chvěl a chtěl se bránit: „Prosím uctivě, já jsem myslel...“

„Co myslíte?“ soptil kapitalista; „člověče, vy se opovážujete myslet? Vy si dovolujete víc než já.“ — Bankéř ani v hněvu nepozoroval, jak sám nešikovným výrokem bezděčně prozrazuje na sebe trpkou pravdu. Než by se byl trápil přemýšlením sám, raději svému úředníkovi vyčítal.

Teď jest mnoho lidí, i mezi „svobodomyšlnými“ občany, kteří do opravdy nechtějí přemýšlet a velice se hněvají, hlásí-li se některý jejich bližní k svobodě myšlenky; nazývají si katolíky „nepřemýšlejícím davem“, ale, odhodlá-li se tupený katolík proti jejich panovačnosti pronést svobodný pohled, hned jest zakřiknut: „Ty si dovoluješ víc než my.“ Co tu jest posud zakřikování od svobodomyšlných evangeliků, řekne-li katolík, že ta Lutherova reformace správnou nebyla a že ani život ani

vložil ji na ramena svá, jde k sousedům a řekne: „Radujte se, se mnou, neb jsem našel ovci ztracenou!“ — Dobrý pastýř dovede ovce rozeznat od kozlů a vyvádí své ovce všechny stejně bez rozdílu na pastvu dobrou. Dobrý pastýř dovede vyhnouti se jedovatým zmijím, utíká před sykotem jejich, dobrý pastýř chrániti se dovede před vlky hltavými, byť i k němu přicházeli v přestrojení a v rouše ovec nejpřítulnějších, nejposlušnějších a nejhodnějších. — Ó buď dobrým pastýřem nám!

Zatíť dnes u velebném dómě prestol apoštolský jsem a barvami duhovými oken gotických, koupá se v dešti červencových paprsků slunečních, rdí se purpurem a nacheť a kolem kupí se hlavy kněží mladých i starých, spokojených i ustaraných a oči všech upřeny k prestolu tomu a na tváři všech jedna prosba napsána: „Buď otcovským přítelem nám!“

A křížovou klenbou vznešeného dómu hřmí varhany a jásavými akordy blaholí: „Tě Boha chválime!“ — A v jasot ten vpadá tisíce a tisíce duší věčících, v nadšení otvírají ústa svá a jakoby jedním dechem s varhanami jásají: „Tě Boha chválime!“

A v mohutný chorál tento vpadá celá diecése a všude až do těch krajín nejzazších a v kostelích i nejchudších a nejmenších zaznívá z tisíců a tisíců hrdel: „Tě Boha chválime — máme zas velekněze!“ —

Poslání: Velepastyři! V tisícileté paměti smrti sv. Methoděje byl jsem s druhy nemnohými posvěcen na sluhu Páně. Idea Cyrillo-Methodějská vžila se mi v srdce i v krev. Čekám, dychtím, toužím po okamžiku, kdy zase zavane krajinami našimi v zapomnění kleslé dědictví sv. Cyrilla a Methoděje. — Ó buď Methodějem nám!

učení Lutherovo k skutečné reformaci vésti nemůže! Jest sice pravdou, že krev tisícových odpravených sedláků lpěla na šatu Lutherově; vždyť sám Luther „evangelickou“ aristokracii k pobíjení ubohých nevolníků pobízel; ale o tom se mnoho myslit a mluvit nesmí, poněvadž by tím vzniklo zbytečné „pohoršení“; též se nesmí mnoho vypravovat o jeho „asketickém“ soukromém životě, protože s apoštolským životem naprosto se neshodoval. Jest to ovšem podivný zákaz, ale musíme poslechnout, když sami svobodomyšlní evangelici neradi pravdu o Lutherovi slyší; za to dovolují protestantští pastoři tím větší svobodu myšlení o hlavních článcích víry Kristovy. Co není dovoleno proti Lutherovi, to dovolují proti samému Ježíši. Pastor Längin na pt. nazval na veřejné přednášce r. 1893 bezprávím, že církev „obtěžuje“ svědomí učením o nadpřirozeném původu Ježíše Krista. Pastoři mohou i na kazatelně vykládati o nejsv. Trojici a jiných článcích víry dle vlastních dohadů; to vše jim projde. Štěstinský farář Scipio popíral zázraky, ale proto přece mu fara zůstala. Ale pronášeti volný náhled o Lutherovi? Pastor Blöbbaum se opovážil nazvat učení Lutherovo o spasitelnosti víry bez skutků — zavržení hodným. Napsal též: „Luther se odvážil překročenými místy bible ospravedlniti svou theorii o hříších, soustava jeho jest plná odporů, protivníky své uapadal zřivostí; zkrátka nebyl pravým prorokem Božím“. Ale to si dal! Hned si na něho dupli rozčilení protestanté: „Člověče, ty se opovážuješ myslet a dokonce takhle myslet? Ty si dovoluješ víc než my!“ A hned nebezpečného kacíře odstranili, aby nenakazil ovce svěšené; kdyby byl psal něco proti Božství Ježíšovu, to by bývalo něco jiného. A milý pastor byl odstraněn. Proč tolik myslil? „Obnova“ nedávno se opovážila myslet, že Luther zcela prostě nadával. Ale hned byli zakřiknuti; vždyť se musí myslet, že jen katolíci spílají. Mnohá Lutherova slova vůbec nedají se v dobré společnosti opakovat, šerednějších sotva lze si vymysleti. Ale dle naučení časopisu „Husa“ byl Luther jen „od sekery jaderný“, což prý mu protestanté rádi odpouštějí. Věříme; ale jak pak, kdyby tak byl mluvil některý katolický světec? Ó, to by se tomu dalo jiné jméno než „jadernost“. A tak už nám jinověrci musí prominouti, že se opovážujeme i tady trochu myslet, ať už si třeba tím přemýšlením dovolujeme víc, než oni sami.

Ale už slyšíme volat naše evangelíky: „To my přece můžeme myslet víc než vy; neříkáme, že naše církev jest neomylná, ale stále zkoumáme její nauku svobodně a pořád ji opravujeme.“

Ale dovolte, pánové, abychom i o tomhle Vašem jednání samostatně přemýšleli. Jakou autoritu může mít Vaše nauka, když ji stále upravujete? Málokterý článek starokřesťanské víry jste nechali bez oprav; mnohé jste docela zavrhlí a slibujete, že budete ještě dále opravovat. A při tom každý Váš učenec opravuje jiným způsobem. Jakou úctu potom proští lidé Vaší strany mohou míti před naukou Božskou? Štěstí ještě, že Vás všechny neslyší, nebo by nevěděli v tom babylonském zmatku, zda aspoň jedna nadpřirozená, Ježíšem zjevená pravda jest pravdou skutečnou. Vy jste svým „pilováním“ zlehčili i autoritu Písma, poněvadž čas od času prohlašujete hned tu hned onu knihu Písma za podvrženinu. I mezi sebou se o tom hádáte. Když říkáte, že hlásáte čistou pravdu Boží, rcete, v které Vaší sektě jest do opravdy ryzí nauka Boží; vždyť každá protestantská společnost ji vidí v něčem jiném. A vysvětlíte, jak to tedy přijde, že „ryzí nauka Boží“ se u Vás pořád mění. Anebo aspoň tolik povězte, kdy konečně své názory ustálíte; posud se Vaši vůdcové v výkladech bible stále více různí; kdy se shodnou? Kristus Pán, přišel na svět, poučil nás dokonale; světil svou nauku v bedlivé opatrování svému pozemskému náměstku Petrovi a jeho nástupcům. A teď najednou jste se ocitli v takových rozpácích, jako by za tři století po ukřižování Ježíše zjevená pravda Boží byla prachem zapomenutí pokryta. Sestoupil by Kristus s nebe a dal by se ukřižovati proto, aby jen několik let menší část lidstva jasnou pravdu mohla poznati?

Kdybychom šli za nejasnými a rozdílnými dohady protestantstva, musili bychom na konec zvolati, že do takového věroučného zmatku musí znovu přijít viditelný Kristus Pán, aby Božským hlasem Svým tmy rozpláčil; vždyť teď panuje v protestantských společnostech větší zmatek v nauce o nadpřirozených pravdách než u filosofů pohanských. Jestliže se dříve hlásaly různé ménivé bludy ve jménu rozumu lidského, nechť zajisté Kristus, aby se hlásaly ještě horší nepravdy ve jménu Jeho evangelia. A až by svévolní lidé pod rouškou reformace Jeho nová slova znova počali překrouceně vykládati, musil by sestoupiti s nebe zas; vždyť takových „svobodomyšlných“ lidí

bude pořád dost. Kolikrát asi by musil Kristus do soudného dne nápravu osobně přivádět?

Kacíři největším nesmyslům se odvažovali přikládati pečeť Svatého Ducha; každý si vyložil Písmo dle vlastní vůle. Kdo rozhodne, kde byla pravda, jestliže se rozhodl soud církve již předem zamítá? — Tedy nestačí jen myslet podle Vaší svobodomyšlné šablony; jest při tom nutno myslet taky správně.

Zprávy o zázračných zjevech v Lúrdch prohlášeny od našich protivníků za veliký podvod zpátečníků; to je ovšem nejpohodlnější kritika. Jen se mnoho přemýšlením nenamáhat! Mý však přece mnoho o těch zprávách přemýšlíme. Bernadetta byla napadena přímo zřivě od nejvychytralejších protivníků katolictva; a když se jí ani před soudem nemohl dokázati ani stín podvodu, spokojili se francouzští zednáři aspoň hanebnými lžemi a úředními zákazy před návštěvou posvátného místa. Očividné zázraky se množily, Bernadetta ve své pokoře se poutníkům ani neukazovala, ač byla dívkou velice chudou, nikdy od poutníků krejcaru nepřijímala; i nevěrci a jinověrci se obraceli k pravé víře, když viděli veliké zázraky Lúrdské, ale slepá nepřemýšlející vášeň řádila dále. Po smrti Bernadetty zednáři honem vyrukovali s drzou lží, že dívka vše na smrtelném loži odvolala; Zola užil o Lúrdch lži tak smělých, že sám musil umlknouti, když mu v Paříži dokázali katolíci zlomyslnou prohanost. Jeden inženýr nedávno prohlásil, že pramen lúrdský jest veden umělým potrubím. Když byl vyzván, aby své tvrzení dokázal, hezky ztichl; vždyť již na počátku zázraků se namáhalo plno nevěrců marně něco takového dokázati. Ale přes to vše naši protivníci volají: „Nač o tom myslet? My víme i bez přemýšlení, že to je všechno „klerikální švindl.“ Tihle katolíci se odvažují myslet více než my.“ A jiní ještě pohodlnější se vyjadřují: „Vždyť jsou zázraky nemožny; tedy ani v Lúrdch se diti nemohou.“ Důkaz o „nemožnosti“ zázraků ovšem zůstávají pěkně dlužni. Co na tom? Nač by si tím hlavu lámali? Rozhodnout o všem bez přemýšlení jest tak pohodlné! A běda tomu, kdo by se chtěl odvážit víc než oni sami. Až bude katolík kývat ke všemu, co lidé „pokrokoví“ řeknou, bude všude platit za muže osvíceného, třeba by ani nerozuměl a rozuměti se nenamáhal smyslu nauk předkládaných. Teď se smí myslet jen potud, pokud páni „svobodomyšlní“ dovolí. A zle jest s tím, kdo by se odvážil přemýšlet dál, než kam sahá obzor mělkých duší protikatolických.

Obrana.

Vzorně uvědomělý hold památce Husově. Že dr. Kalousek zcela správně žádal, aby se u nás vědomosti o Husovi prohloubily, to pozorujeme nejvíce na těch boдрých občanech, kteří sami o Husovi „poučují.“ Tolik se přece čekat mohlo aspoň od uvědomělých pánů redakce „Máje“, že číslo věnované památce Husově bude věcnější než papírový bengál jiných časopisův. A co se stalo? O pamfletářích pogiových „Máj“ píše: „Pogius byl povolán, aby betlemského kazatele přivedl na koncil kostnický. Ličí tudíž dopodrobna veškery dojmy... Popis je pln sugescí a vzrušení. Zvláštního významu dodávají mu výpisky a mluvené řeči, podávané historicky věrně a vybírané s krajní nestranností. O výsledku obrany a posledních okamžicích mučednickových podávají nám oba dopisy Pogiovy obraz velmi přesný a přesvědčivý.“

Tak, tak; našinec by nevěřil vlastním očím. Takovými frázemi si usnadňuje referentský úkol i ten spisovatel, který se sluní na úbočí Parnassu „Máje.“ — Témuž referentovi, který tak učeně posuzuje u chváli Pogiovský padělek, přihodila se nehoda přímo komická. Na téže straně totiž se zmiňuje o Kalouskovu spisu: „O potřebě prohloubiti vědomosti o Husovi a jeho době.“ Bylo by vskutku lépe, aby pan referent nejdřív si všiml obsahu brožury sám a pak teprve na ni čtenářstvo „Máje“ upozorňoval; vždyť právě v tomto nestranném spisku jest s naprostou určitostí dokázáno, že onen „Pogius“ jest novověký prohaný protestant, který sice hodně drze ale při tom neméně nešikovně onen pamflet slátal. Pak by se přece snad přesvědčil, jak onen prolhaný falšovač dějin psal „historicky věrně s krajní (!) nestranností“, a jaký „velmi přesný a přesvědčivý obraz“ výsledku Husova podává. — Pak se divme, že řemeslní řečníci trousí mezi lid nesmysly, jestliže takové „posudky“ vzpučí i na stromě zeleném. Jestliže k sluchu toho kritikusa nedolehl všeobecný rozruch, který již dříve spisek Kalouskův vyvolal, snad zasloužilo dílko univerzitního profesora, aby referent „Máje“ do něho nahlédl aspoň před kritisováním; není přece tak veliké. — Na jiné nesmysly z Husových „oslav“ poukážeme v čísle příštím.

Časopis „Přehled“ posuzuje různé i bezbarvé brožury o Husovi a ku konci drobným tiskem poznamenává:

„Na vyvarování (!) stačí zaznamenat, že s klerikální strany v poslední době vydány byly: ve „Hlasích katol. tisk. spolku“, „Z husitství do protestantismu“ od Jiřího Sahuly; v „Časových úvahách“, „Husité jindy a nyní“. Uvažuje Jiří Sahula. Tiskové Društvo „Vlast“ vydalo ve „Hlasích Svatováclavských“, „Osava Husova“ a Tisková liga rozesílá tento týden 1. číslo časopisu: „Husitství ve světle pravdy“, jež obsahuje: „Význam Mistra Jana Husi.“

Tohle je kritika nejpohodlnější; stačí jen varovat předem i před četbou „klerikálních“ prací o Husovi; vždyť by se mohl stát z některého čtenáře „Přehledu“ protipokrokový kacíř, a proto jest potřebí vyvěsiti index v pravý čas. Soudíme jistě správně, že těch spisů našich „Přehled“ nečetl, ba ani neviděl. Zprávička o nich jest s některými pokrokovými škrty skoro do slova opsána z katolických „Našich listův“. Můžeme ctěné obstaravatele „Přehledu“ přes to vše ujistiti, že přítomné brožury jsou daleko věcnější a nestrannější, než kterákoli brožura liberální. Kdyby historickou pravdu katolíci tak strannicky přebarvovali jako strany pokrokové, což by tu letělo kalených šípů do našeho tábora! Ale učenci jsou zticha. Nuže, pánové, dokažte, proč jest potřebí našich spisův o Husovi se varovati a nestavte své stranictví na odív tak poštile! Naše katolické spisy o době husitské mají cenu trvalou, ale pokrokovým vzdušným legendám se budoucnost jen útrpně usmjeje.

Politický přehled.

Ministerská krise v Rakousku, která trvala 12 dní, jest skončena. Císař nepřijal žádost celého ministerstva za propuštění, ale ujistil vlastnoručním listem dra Körbra a ostatní členy ministerstva úplnou svou důvěrou a uznáním dosa- vadních jeho zásluh a rozhodl, že stran nutného upravení velice důležitých záležitostí, které osvěd- čeným rukám musejí býti svěřeny, má setrvati v úřadě nynější ministerstvo, jehož drahocenných služeb jest státu nadále třeba. Ministr dr. Rezek prohlásil však, že trvati musí i nyní na své žá- dosti za propuštění. Císař asi vyhoví opětne žádosti jeho. Dr. Rezek opouští úřad, aby nebyl nikým vystřídán. Trpkost nad nevděkem ze strany české za všechnu jeho poctivou snahu, kterou hleděl vládu nakloniti Čechům, provází ho hlavně na odchodu. Že marně v úřadě svém nepracoval, viděti i z toho, že všechen židovsko-liberální tisk vídeňský a pražský, když císař žádost ministerstva za propuštění hned nevyřizoval, důrazně vybízel dr. Rezka, aby se úřadu svého vzdal, naproti tomu však chvil se o miláčka svého dra Körbra, vo- laje do světa na jeho záchranu. Jest jisto, že odstoupením dr. Rezka nakloní dr. Körber ještě více na lvo. Tot důsledek mladočeského vedení! Že krise odstraněna, poznati z toho, že císař je už v lšlu.

Minist. předseda uherský hr. Khuen Heder- váry přes všechny obtíže přece oposici obměkčil. Usnesli se totiž Košutovci, že po odvolání branné předlohy nebudou v obstrukci pokračovat. Tedy zatímtný rozpočet a předloha stran obvyklého počtu novácků budou ve sněmovně uherské řádně vy- řízeny. Menšina strany Košutovy chce však pro- vádět na sněmu obstrukci dále. Z toho hrozí rozklad strany neodvislých.

Francouzský prezident Loubet meškal právě v Anglii jako host krále anglického. Francouzský senát zamítl žádost mnichů salesiánských za schvá- lení. Při tom předseda minist. Combes pronesl ostrou řeč proti řádům, které se zabývají prů- myslem nebo obchodem.

Mezi Bulharskem a Tureckem roste napjetí, jehož příčinou jest zvláště stálé hromadění vojska na hranicích.

Také mezi Ruskem, Japonskem a Anglií panuje právě velké napjetí na dalším východě. Rusko shromažďuje proto na březích Tichého oceánu množství vojska, a Japonsko s Anglií ne- zůstává pozadu

Z činnosti katol. spolků.

Sjezd katol. jednot Podkrkonoš- ských koná se dne 19. července 1903 v místnostech městské radnice v Jilemnici s násl. pořadem: Dope- ledne: O 9. hodině. Uvítání hostů. O 10. hodině Seřazení spolků a průvod do chrámu Páně, kdež. slavnostní kázání vdp. Josefa Kousala, faráře z Mříčné. Po slavných službách Božích průvod zpět do městské radnice. Odpoledne: O 2. hodině. Porada delegátů katol. jednot stran pořádných budoucího sjezdu Pod- krkonošského. O 3. hod. Zahájení sjezdu, načež náste- dní přednášky: I. Pana Václava Mýslivce, redaktora z Prahy: Křesťanství sociální a stavovská organizace. II. Slezny Františky Jakubcové ze Semil: O pokrokové činnosti našich žen. III. Pana Fr. Satorieho z Prahy: O úkolech katolíků v naší době. Po přednáškách předneseny budou pozdravy a čteny dopisy a tele- gramy, načež ukončení sjezdu. — Jelikož sjezd náš

má býti novou vzpružinou nejen našeho spolkového, ale i veškerého katolického-veřejného života našeho, projevují pořadatelé naději, že nebude katolické orga- nizace, nebude uvědomělých jednotlivců v našem milém Podkrkonoší i jinde, kteří by se sjezdu našeho neúčastnili, ale že každý dle dle sil svých alespoň přítomností svou ku záru sjezdu našeho přispěje, čemuž naše upřímné „Ždát Bůh!“

Zprávy místní a z kraje.

Důstojným Duchovním Správám!

Za příčinou těžké nemoci Svatého Otce nazpíje se:

1. Každý kněz vezmiz v každé mši sv. mimo Requiem na posledním místě orationem pro Papa.

2. Po každé farní mši sv. račiz se celebrant modliti s věřícími za téhož vznešeného paci- enta třikrát modlitbu Páně s pozdravením an- dělským.

V Hradci Králové, dne 8. července 1903.

Alois Frýdek,
kapitulární vikář.

Program intronizační slavnosti J. B. M. Magra. Dra. Josefa Doubravy v Hradci Králové. A Dne 11. července 1903 v sobotu: Ve 4 hod. 48 min. odpol. na nádraží přivítání kathedrální kapitulou i jinými deputacemi; jízda do města k chrámu Páně Marianskému, tam pošeňnání s nej- světější Svátostí oltářní, odtud doprovození do biskup- ské residence, kdež po krátkém oddechu přijímání těch, kdož miní Biskupskou Milost pozdraviti. V 7 hod. 30 m. več. pěvecko-hudební akademie v městském Klicperově divadle. B. Dne 12. července v neděli: V 9 hod. ráno duchovenstvo jde z kathedrálního chrámu Páně do biskupské residence pro Biskupskou Milost; průvod do téhož chrámu Páně; mezi chůzí kostelem na káru „Te Deum laudamus“; uctění nej- světější Svátosti oltářní; u hlavního oltáře příslušné modlitby, po nichž Biskupská Milost sanuje trůn biskupský, vyslechne oslovení kapitulního děkana, na kteréž odpoví a přijme hold duchovenstva, mezi čímž zpívá kůr „Ecce sacerdos magnus“. Městský děkan čte s kazatelny papežskou listinu k věřícím a obléší udělení plnomocných odpustků. Biskupská Milost koná u oltáře modlitbu k Bohu Duchu svatému, Jemuž jest kathedrála zvláště zasvěcena, a slavným pontifikálním pošeňnáním plnomocné odpustky udílí, načež má pro- mluvu k věřícím a slouží slavnou pontifikální mši svatou; po té v průvodu návrat do biskupské residence.

Slavnostní akademie na počest introni- zace Jeho Milosti ndp. biskupa Th. Dr. Josefa Dou- bravy bude pořádána v Klicperově divadle v sobotu dne 11. července 1903. pod protektorátem slavné městské rady královské věnného města Hradce Králové. Pořad: 1. Nešvera: Slavnostní kantata pro smíšený sbor a orchestr c. a k. p. pluku č. 42. Na slova Vl. Hornofa věnováno J. B. M. Dr. Jos. Doubra- vovi 2. Pergolese-Dr. Witt: Stabat Mater, oratorium pro smíšený sbor, smyčcový orchestr a barytonové solo, p. Novák, člen česk. p. kvarteta z Prahy. 3. Horník: Slavnostní pochod pro orchestr. Rukopisná novinka. 4. Thomas: Vlastovičí dueto s op. Mignon, pl. Jaučová a p. Novák, u piana pl. Barthelmy-ová. 5. V. Novák: Nečasná vojna, ballada pro smíšený sbor a orchestr. Čís. 1. a 2. Hl. p. profesor Orel, čis. 3. a 4. p. Riepl, kapelník orchestru c. a k. p. pluku č. 42. Ceny míst: Lože 3 zl., křeslo 60 kr., tribuna a sedadlo I. tř. 50 kr., sedadlo II. tř. 40 kr. Parket a sedadlo na galerii 20 kr. Parterre 10 kr. Začátek o půl 8. hodině večer. Konec o 9. hodině. Klavír Petrofův. Čistý zisk kathedrálním věžím a podpůr- němu spolku studentskému. Předprodej lístků v kni- kupectví p. B. E. Tolmana.

Osobní daň z příjmů. Na základě usta- novení § 217. odst. 3. zákona ze dne 20. října 1896 č. 220. f. z. bude v úředních místnostech berního referátu c. k. okresního hejtmantství v Hradci Králové (Staré Rudolfinum, I. patro, čis. kanceláře 6.) od 15. do 28. července 1903 k veřejnému nahlednutí vyložen výtah z platebních rozkazů o osobní dani z příjmů všech poplatníků odhadního okresu Královéhradeckého.

Lhůta k podání prohlášení ku vše- obecné dani výdělkové pro čtvrté období ukládací (roky 1904, 1905) z podniků dani výdělkové podrobených, dne 1. června 1903 a daní již předepsa- ných, stanoví se do 31. července 1903. Prohlášení tato podávají se písemně neb protokolárně u berní správy, okresního hejtmantství. Při písemných prohlášeních budiž užito úředních vzorců, kteréžto poskytnou se poplatníkům na požádání bezplatně úřady vyměřova- cími. Poplatníci se tímto upozorňují, že přesně vy- plnění všech odstavců prohlášení jest jejich povinností. Nepodá-li poplatník v předepsané lhůtě povinného prohlášení, může komise pro daň výdělkovou vyměřiti daň výdělkovou z moci úřední.

K zákasu jízdy dětskými kočárky po chodnicích. Z kruhu interestů se nám píše: Dle nedávno uveřejněné zprávy vydán byl zdejším sl. obecním úřadem zákaz jízdy dětskými kočárky po chodnicích zdejšího města. Máme však za to, že zákaz ten není vhodným ani oprávněným. Chod- níky ptec v prvé řadě zřizeny jsou pro obecnatvo na ochranu proti povozům na jízdní dráze se pohybujícím tempem rychlejším neb volnějším a uváděným v pohyb zvířaty více méně nebezpečnými anebo nyní též i v Hradci častěji silou mechanickou. Nesmí-li ale kočárek dětský se svou silou hybnou a případnými průvodci, dětmi to, jež na vlastních již nohou svého soudruha v kočárku se nalézajícího doprovázejí, díti na chodník, pak zajisté odkázáni jsou jen na dráhu

jízdní. Tím ale též vydáni jsou nemalému nebezpečí, že povozům nejrůznějšího druhu i byciklům v cestě překážeti budou; — a s případné arádky setva by děti vyšly bez pohromy. Představiteli si dlužno pomno, že by v příkré ulici Palackého neb Mýtské i dětské kočárky byly nuceny jezdit v jízdní dráze! Vždyť dosti na tom, že na našem Velikém náměstí podél podélné není vůbec jízdní dráha oddělena od chodníku pro pěši, kterýž dosud jest jen zbožným přáním pro- menujícího se obecnatva, do kterého přes tu chvíli některý povoz ponajvíce nešťárně vjede! Že by pak v městě našem jízdní dráhy upraveny byly spřisobem takým, aby jízdu po ní děti v kočárech vydány nebyly nebezpečí, že následkem drkotání po dlážděném utrpí otřes mozku, neb že útlé sašivací ústrojí jejich se pokasí, snad nikdo tvrditi nebude. Myslíme proto, že by nejen pan městský rada pro obor bespe- nostní, ale i pan radní pro obor zdravotnictví měli uvážiti, zda zákaz jízdy té jest účelným pro město naše tak čilé frekvenci se těšící a s péčí o bezpečnost i zdraví dětí slučitelný. Že by důvodem zákasu smí- něného bylo snad opotřebování chodníků aneb snad obtěžování obecnatva — jehož členy ptec jsou i dítky — jízdu tou, na to ani pomysleti si nechceme. — Vždyť ku př. v Praze ani obec, ani c. k. policejní ředitelství jízdu kočárků dětských po chodnicích ne- zakazuje. Nač tedy zákasu takového zde?

Na c. k. gymnasiu v Hradci Král. jest zápis do I. třídy dne 15. července od 1/9. do 1/10. hodiny, dne 16. července od 8 9 hodin; hned po zápisu jest přijímací zkouška písemná. Žák předloží křestní (rodný) list a frekventační vyvěřování. — Výsledek maturity jest velice příznivý: z 21 řádných žáků maturovalo 6 s vyznamenáním, povoleny s opravné zkoušky; 1 externista propadl.

Ústním zkouškám maturitním na c. k. vyšší reálce v Hradci Králové, které se konaly ode dne 25. června do 6. července t. r. za předsednictví pana c. k. zem. škol. inspektora Frant. Rosického, podrobilo se 53 žáků. Z těch obdrželo vysvědčení dospělosti s vyznamenáním 10, vysvědčení dospělosti prostě 33, oprava z jednoho předmětu po prásdnících povolena 7 žákům, z šáci reprobování na rok a 1 na dobu neurčitou.

Ze Všeobecného sdružení křesť. dělnictva. Schůze ústního výboru v Hradci Král. dne 4. července. Přítomní: Urban, Pochmon, Jenšovský, Lábus, Karásek a Polák. Podpory nemoc. uděleny: Teichmannovi z Úpice (7 dní slabost) 4-50 K, F. Ho- ljubovi z Choltic (7 dní rheumatismu) 4-50 K, J. Šulcovi z N. Města (10 dní rheumatismu) 6-75 K, A. Jurické z Parfika (14 dní chudokrevnost) 6 K; cestovní podpora Hořčičkovi ve Chvalíně 5 K.

Nedělní učenická besídka v Hradci Králové. Komitě pro zřízení nedělní učenické besídky uspořádá v pátek dne 10. července 1903 v 8 hodin večer informační přednášku „O učenických besídkách.“ Přednáší p. živnostenský instruktor Dr. Polák z Prahy v síle Živnostensko-čtenářské Jednoty. Je žádoucné, by ct. živnostnictvo všech 4 společenstev živnosten- ských přednášky té se laskavě účastnilo.

Tělocvik. V bisk. Borromeu počal se letos pěstovati systematicky tělocvik na nářadí v domácí tělocvičně. Cvičení řídil p. Voborník po celý rok tři- krátě týdně ve 3 odděleních. Kurs tento navštěvovaly skoro dvě třetiny chovanců. Poslední cvičení bylo veřejné a podalo důkaz o značných pokrocích cho- vanců v užitečném tomto sportu.

V ústavu pro hluchoněmé (Rudolfinu) v Hradci Králové koná se dne 14. července t. r. ve-řejná výroční zkouška chovanců. Začátek o půl deváté hodině dopolední. Hosté vítáni.

Jubiläum firmy. Dne 2. srpna t. r. bude tomu 40 let, co p. Hejmanem založeno bylo v Hradci Kr. nynější knihupectví p. B. E. Tolmanovo.

Jednota sv. Methoděje ve Vídní. Výroční sbírka milodarů na svátek sv. Cyrilla a Me- thoděje dne 5. července v mariánském chrámu Páně v Hradci Králové na Jednotu sv. Methoděje ve Vídní vynesla 23 K 17 h.

V nebezpečí utonutí. Dne 2. července odpol. plavil dělostřelec V. Prokeš v Orlici naproti okres. nemocnici koně. Dostav se v proud, počal to- nuti. Přítomný poručík K. Klein vrhl se do řeky, a jeho pomocí, jakož i přispěchavších zatím nedaleko pracujících písařů podařilo se vojína od utonutí zachránit.

Podvod. Prohnáním podvodníkem ukázal se Pitaš, 21letý účetní u firmy Krušina a Zrůst na Pražském Předměstí. Šéf firmy oznámil totiž dne 3. července v pátek telefonem Záložnímu úvěr. ústavu v Hradci Králové, že si v pondělí vyzdvihne 5000 K. Toho se hned chopil jmenovaný účetní, napsal list, jež potvrdil razítkem a falešným podpisem firmy, a došel si do Zálož. úvěr. ústavu, kde mu dle žádosti vyplátili 4500 K. Získaných peněz užilval podvodník v Hradci Král. v lehké společnosti ještě v neděli do- poledne. Od té doby zmizel. Podvod byl objeven teprv v pondělí ráno, když si šéf dle pátého oznámení chtěl skutečné peníze vyzdvihnouti.

Jmenování na středních školách. Skutečný učitel na ob. reálce v Náchodě Vl. Bauer ustanoven na č. stát. reálce v Rakovnici; prof. stát. gymnasia v Hradci Králové dr. Jar. Charvát na č. stát. gymnasiu v Praze v Truhlářské ulici; skuteč. učitel ob. reálky v Kostelci n. Orli. J. Klíma na stát. reálce v Žižkově; skut. učitel na ob. reálce v Lounech K. Kuchař na stat. reálce v Hradci Kr.; prof. č. stát. gymnasia ve Strážnici Fr. Rejthárek na reálce v Hradci Král.; prof. reálky v Kostelci n. Orli. B. Truhlář na reálce v Ml. Boleslavi; prof. na reálce v Hradci Kr. J. Vančura na reálce v Holešovicích; prof. gymnasia v Král. Dvoře J. Veverka na reál. gymnas. v Chrudimi. — Professory jmenování proz. učitelé: P. Haškovec z reálky v Pardubicích na reál. v Č. Budějovicích; dr. O. Kašner z gymnas. v Kolíně na č. gymnas. ve Dvoře Kr.; J. Brabec z reálky v Rakovnici na gymnas. v Hradci Kr. — Suplenty jmenování: dr. A.

Profous s realky v Hradci Král. na stát. reálce v Rakovníku; A. Sauer s č. realky v Budějovicích na reálce v Hradci Kr.; J. Šandera, suplující učitel náboženství v Chrudimí, na gymnas. v Rychnově. — Promatřimým učitelem jmenován: J. Kozmavský, asistent č. techniky v Praze, na reálce v Hradci Kr.

Osobní. Pan Josef Štěrka, správce městské plynárny zdejší, slavil 1. t. m. sňatek se sleč. Annou Suchou na Kladně. — Pan František Šenkýř, absolvent varhanického oddělení pražské konservatoře z Dobrušky, podrobil se v měsíci červnu t. r. před c. k. hudební komisí v Praze zkouškám státním ze hry na housle, klavír, z harmonie a z dějin hudby, a uznán byl způsobilým samostatně vykonávati jmenovaným předmetům na školách středních a ústavech učiteckých.

Úmrtí. Dne 8. července po dopoledním vyúčtování v Malšově Lhotě koupalo se několik školáků v řece Orlici. Při tom Josef Vlk zabředl do hlubiny; apěchajíc mu na pomoc Fr. Kyndl, velmi hodný to hoch, byl tonoucím stržen v proud, kdež oba našli smrt. Oba hoši z přilehlé obce Náhonu byli za nedlouho vtaženi. Pohřeb jejich byl v neděli na Nov. Hradci za účastenství školní mládeže a velkého počtu občanstva.

Dar. Nejmenovaná slečna z Hradce Králové darovala jubilejní kapli ve Lhotě pod Libčany skvostnou bílou stolu. Spanilomyslué dárkyni Zaplat Bůh!

Výstavy. Výstava čes. severovýchodu v Hořicích. (30./—1./ 1903.) Vzácnou přitažlivostí bude přednáška „o mluvicí lampě elektrické“ cis. rady p. Fr. Křižíka z Prahy, předního českého elektrotechnika, která demonstrací jeouc provázena zvláště jistě četné posluchačstvo z blízka i z dále. Firma Křižíkova instaluje na výstavišti elektrické osvětlení, které bude v rozsahu i jakožto pravou ozdobou celého výstavního podniku. — Pražský Sokol zavítá na výstavu naši v den jejího zahájení dne 28. července. Sjezd kloboučnicků z Čech, Moravy a Slezska konati se bude v pondělí dne 17. srpna t. r. na výstavě. — Východočeská výstava v Pardubicích 1903 od 26. července do 15. září. Ve dnech 15. a 16. srpna t. r. uspořádána bude též „Výstava honičích psů“ a to dle nových normativních ustanovení pro přehlídky a výstavy psů. Poplatek z místa i s krmením za 1 psa obnáší K 4.— Přihlášky do 1. srpna přijímá a programy na pořádání pošle pan Jan Minařík, účetní v Pardubicích č. 396.

Úslužní cestující. Od řady k řadě cestují krajem dva muži a nabízejí toaletní mydlo ze známé továrny v Praze, odvolávajíce se na odporučením mnohých pp. duchovních. Na jednom děkanství v Hradce, kde s díky odmítli nabídku jejich, hrubě obořili se na neteř p. děkanovu, apřálíce jí. Proto pozor na „úslužné“ ty cestující.

Státní lázeň Velečevky u Josefova v Čechách do 6. července navštívilo 266 lázeňských hostů.

Vyznamenání. Ústřední vodní společnost „Metaj“ zvolila vldp. Václava Uhlíře, místopředsedu Polit. družstva tiskového v Hradci Králové a vikáře v Přepechách u Opočna, za jeho více jak 16leté výtečné působení ve vodním družstvu čestným členem. Skvostný diplom — nádherná práce firmy Farek v Praze — byl vldp. vikáři zvláštní deputací dne 27. června v Přepechách odevzdán.

Na vyšší reálce v Kosteletě n. Orli. konati se bude zápis a přijímací zkoušky žáků hlášených se do I. třídy dne 16. července od 8.—10. hod. v ředitelné ústavu. Zápis žáků přicházejících ze škol měšťanských aneb z jiných škol středních konati se bude dne 14. září od 8.—10. hod. Bližší zprávy lze si vyžádati u ředitelství ústavu.

Praktikanti lékárnictví. Jelikož v obvodu společenstva lékárnického kraje královéhradeckého letošním rokem několik míst praktikanckých se uprázdnilo, upozorňují se pp. studující a absolvovanou sextou gymnasia či realky, kteří by dráhu lékárnickou nastoupiti minili, aby se v přilehlé nastoupení do dotčených lékáren u starosty gremia lékárníka p. Al. M. Wolfa v Rychnově n. K. přihlásili, kterýž jim potřebných informací ochotně podá a o umístění jich se ochotně postará. Pp. studující reálných škol jest se podrobiti předem zkoušce z latiny.

Z Vejvanovic. Dne 28. června b. r. konali občané Lhoty Úřetické (far. Vejv.) významnou slavnost, při níž dali průchod svému náboženskému katolickému přesvědčení. Péči slavného obecního zastupitelstva značným nákladem byl opraven pěkný kříž uprostřed vsi — a nákladem občanů v „Hájích“ postaven zcela nový kříž, jehož opatrování na budoucí časy — ochotně na sebe vzalo obecní zastupitelstvo Lhoty Úřetické. Za velikého účastenství věřícího lidu, v průvodu hudby a as 60 družiček uvítán byl vldp. svěřitel Boh. Beránek, farář vejvanovický, obecním starostou p. Kosteleckým a žákyň Bečkovou, načež v průvodu církevním šlo se Úřetickými ke kříži ve Lhotě Úřetické. Po zapění velebné písně: „Svatý kříži“, řízené p. řídícím učitelem Veselým z Vejvanovic, promluvil vldp. ThC. Ant. Mikan, koop. z Jenšovic, vzletnou, proslavenou řeč, po níž posvatný úkon svěcení vykonán. Pak odebralo se procesí do „Hájů“, kde opět vykonáno svěcení kříže druhého. Po skouceném obřadu ujal se slova vldp. farář, pochvalil péči a horlivost osadníků Lhoteckých o zvelebení cti a slávy Boží, načež případným dolovem poděkovala vldp. svěřitelka žákyň Vladkyová. Slavnosti této zúčastnilo se žactvo obecních škol z Vejvanovic a Hostovic, jež provázeli všichni pp. učitelové.

Z Kutné Hory. Zvláštním dosti učiněním naplniti musí každého čitatele zemského vůdce národa dra. Riegra, že Kutná Hora, odkud tolik vyšlo útoků proti stáříškovu poctivci, habilitovati chce svou čest velkolepou oslavou na počest Riegra, jejíž čistý výnos připadne Ústřední Matici. Zaznamenáváme již předem, upozorňující na chystané slavnosti ve dnech 8. a 9. srpna, ponechávající si program celý pro náležitou dobu. — Návštěvníky velehradu sv. Barborského překvapuje nádherný dar spojitelný kutnohorské — obrovské okno nad varhanami, provedené umělecky

v barvách. — Zvláštní letošní rok dle starých pranostik deštěm již na velký pátek ohlášeno, jeví se u nás značným nedostatkem vody. Proto vysvázá sl. městská rada, aby obecní vodu neplytvalo. Upozornění zvláště pro některé ulice a místa včasné, jen jest-li také účinné. — Po dlouhých letech opět v minulých dnech podnikl zdejší oostrostelecký sbor vycházku do Rostkova. Účastenství bylo ohromné. Do pokrokovu připobarvení zdejší vlastenci někteří sponuštější nad tím ukrutný nářek. Myslíme, že není nářeků pro. Proč by měla oostrostelecká uniforma býti méně cennější uniformy jiné? Kabátové vlastenceví přece už patří do haraburdí. Hlavní je české smýšlení a práce. A těch obou neupřije nikdo ani jednomu členu oostrosteleckému.

Z Čáslavě. Rušné dny oslav Husových převládily se u nás celkem klidně. Ba zdálo se, že letos již zavládlo jisté vyřizlivění nad tím, že ujal se oslavy té živlové vášnější. Kulminační bod slavnosti měl stkvíti se v řeči, ku které pozván byl z Prahy Dr. Novotný, místopředseda Sokola. U volbě řečníků má Čáslav takřka příslověčné nešťastnou ruku. Jevilo se to i tentokrát. Řečník sice snažil se mluvití plamenně, ale podstatu scházela. Historické vědomosti byly na některých místech velmi mělké a když dotknul se stránky věroučné, číselo to úplnou neznalostí. Jinak nelze přece nazvati patheticky pronesenou větu: „A víte, co jsou to odpustky? To jsou odpustění dávno spáchaných hříchů“ a pod. Po desáté hodině večer byl úplný klid. Zvláště odtud pořádaný vlak těžil se slabému obsazení. — Jako skrz na skrz podivně se vyjímající pendant k této národní manifestaci působí, že na téže radnici, kde v předvečer Husova dne zněla slova tak nadšená, usneseno bylo zadání plynárenské stavby německé firmě vídeňské. Občanstvo to nese těžce, že ze všech zástupců obce toliko 6 vyslovilo se proti a celé zadání práce prováděno bez konkursu. — Na podzim má býti otevřena pokračovací škola dívčí. Již je vypsan konkurs na síly učitecké. Zas krůček ku předu, ale bylo naž čekati dost dlouho!

Z Třebonína u Čáslavě. Příčiněním p. nadlesního Růžička a občanstva založen byl v přilehlé obci Hraběšín sbor hasičský. Vstoupil slavnostně v život 28. června, kdy posvěcena byla nová stříkačka dp. farářem Petrem při službách Božích v tamější kapli konaných za čestného účastenství z celého okolí. Novému spolku přejeme hojněho zdaru. — Některému čtiteli „Práva lidu“ je trnem v oku každoročně konaný pout do osady Souňova a proto v posledním čísle otírá se známým způsobem o kat. pobožnosti a duchovní správu, překlucuje způsobem všem červným bratrům společným pravdu a skutečnost. Mezi jiným vyčítá, že hudebníci za svůj úkon dostávají — pivo. V listu, jehož polovice vyplněna jest oznámeními, kde jak drahé pivo lze pít, vyjímá se antialkoholické napomínání prapodivně. Nechtě se dopisovatel nerozčiluje, pont tato se konala, dokud ještě chodil po houbách a bude se přes „Právo lidu“ a jeho obaluhovatele konati i dále.

Ze Sedlce u Kutné Hory. Dne 7. července t. r. klidně zesnul v Pánu o 1. hod. v noci dp. Jan Sládek, farář a osobní děkan v Sedlci, po delší chorobě. Narodil se v Malé Hyčici dne 16. dubna 1843, na kněze vysvěcen 21. července 1867. — Osoba v Pánu zesnulého byla známá v celé diecési, jako praktický křesťan a každému milá svou přijemnou společenskou povahou. I o opravu velehradu sedleckého zřákal si nemalých zásluh. Odpočívá v sladkém pokoji. R. i. p.!

Z Kolína nad Labem. Upozornili jsme již na těchto místech na realistickou resp. helvetickou propagandu, která se organizuje na venkově, když pražské centrum nemohlo z místa. Filiálkou akademického „Času“ u nás jest „Česká Stráž“, kterou sem smutně známý redaktor Dubský přenesl a kterou tak dost rozhraně poměry našeho města i celého Polabí soustavně otravuje. Poslední čísla jeho prošípována jsou útoky proti kat. kleru. Žádný farář katolický v celém okolí nenalézá milosti před očima tohoto pověstného umravňovatele z Plzně, Chrudimě, Pardubic a Mladé Boleslavi. Za to neobyčejné protekci těší se evang. faráři v čele s pastorem Duškem. A naše intelligence je tak málo prozíravá, že domnívá se, jako by lidové realistické idee skutečně přinášely něco nového a prospěšného. — Když při minulých volbách smeten byl a purkmistrovského křesla p. Formánek, domnívali se přemnozí, jaký to nastane ráj za nového purkmistra a zatím šíří se čím dál tím větší nespokojenost. Despotismus, vytýkaný Formánkovi, měl se v rukou nynější panující strany časem v tyranství a zasedání obecního zastupitelstva v říšský parlament. Suad to bude zdravým poučením pro budoucnost.

Z Klášterce nad Orlicí. (Svěcení hasičského praporu. — Zabítí.) Dne 28. června konala se u nás vzácná slavnost — svěcení hasičského praporu, který sboru dobrov. hasičů zdejších darovala p. M. Hermanová, soukromnice zdejší. Hasiči ukázali i tímto své katolické smýšlení — jak činívali již také i dříve. Před nedávnem si dali posvětit novou stříkačku, roku loňského novou zbrojnicí, letos pak nový prapor. Již večer průvod s lampiony za zvuků místní hasičské kapely a za střílení z hmoždířů připraval jaksi náladu slavnostní u každého na druhý den. Před farou učinil průvod zastavení, začož jim dp. farář srdečně poděkoval. Druhý den pak ráno byl budíček, vítání hostů — konalo se zároveň okřeskové čtení, pak průvod sestávající z čestných družiček a dívek v selských krojích a z banderia — jezdci též v původních selských krojích. — Průvod ubíral se nejdříve k oběma kmotrům praporu slč. Anince Kalousové a Mařence Dolečkové, potom k matce praporu dárkyni M. Hermanové, odkud nesen prapor na crčiště před školou, kde byl umístěn oltář připravený ku sloužení mše. Oltář krásně ozdoben zásluhou hlavně p. Ant. Buchtla, obchodníka zdejšího. Obřad svěcení předcházel kazán, ve kterém místní kooperátor vp. Smíšek pojednal o významu praporu pro hasiče, o významu hesla na praporu „Bohu k oslavě — bližnímu k obraně“ a připomenul svátce sv. Václava a Floriána — jejich obrazy jsou na praporu. Svěcení vykonal místní farář dp. Morávek. Na to následovalo ztloukání hřebů do žerdi s hesly a polní mše, kterou obětoval místní farář za asistence dp. faráře Hermana

z Českých Petrovic a vp. kooperátora. Na to byl průvod do chrámu Páně, kde bylo uděleno požehnání. — Též druhá část slavnosti, crvení i výlet — poněvadž počasí přálo — velice se vydařila. Hasičům, kteří beze všeho lichocení vždy zůstávali věrni svým náboženským povinnostem za vedení velitele svého p. Ant. Simona, řídícího učitele zdejšího — přejeme, by tak věrni byli své věci i na dále. Dárkyni, která na renovaci dvou oltářů ve zdejší chrámu Páně, které co nejdříve budou vysvěceny, velkou zásluhu má — voláme „Zaplat Bůh!“ — Zabítí. V sobotu večer v hádce mezi dělníky při stavbě silnice na Čiháku zabít byl Antonín Pádor — známá to figurka ve mnohých klášterech a nemocnicích. — Obci asi se ulehčí, těm, které obtěžoval také — a jemu snad také. — Tam vede opilství a tuláctví.

Oheň. Obec Hluboká u Kráčemburku hrozně byla přede 2 lety postižena ohni, které si zakládali pro zábavu tři 8—10letí palčivové. 18 stavení leblo tehdy popelem. Pro malou obec škoda velká! — Ve středu 1. července o 1/2. hod. po půlnoci opět vypukl zde oheň v hostinci Dojáčkově v rubu na půdě, naplněné senem a slámou. Prý založeno pod střechou do stráně zasahující. Mimo obytné stavení hostinské vyhořelo také stavení a stodola jeho bratra. — Ale věští ještě obět vyžádal si tentokrát neuprosný živel — život lidský — 13letou Leopoldinu Sezemskou, dceru truhláře z Vídne. Byla zde od vánoc u dědečka a babičky, kteří si ji vyžádali. V osudnou noc spala nešťastná dívka se 4 příbuznými na půdě, kde ještě měli vyneseny věci za příčinou zábavy taneční v neděli — před svátkem sv. Petra a Pavla (!) — tam odbyvané. Dvěma minutami se opozditi, a uhořeli by všichni! Manželka hostinského a jeden syn, jenž skokem se schoďd se zachránil, utrpěli popáleniny. Mladistvá rusovláska se neprobudila . . . spala spánek, šťastného, bezstarostného mládí . . .

Konkurs uvalen jest od krajského soudu Královéhradeckého na jmění israelity Ad. Picka, obchodníka modrým zboží ve Dvoře Králové n. L. Obchodník ten usadil se ve Dvoře Králové teprve loni, chtěl zde míti i obchod vetešnický, jenž mu nebyl povolen — a nežli uplynul rok, ohlásil již konkurs. Ve dvou letech přibýlo do Dvora Králové asi 80 israelitův.

Nález starých peněz. Na pozemku p. J. Johna v Ostroměti nalezena při kopání hlíny na cihly hliněná nádoba s 350 stříbrnými mincemi z dob knížete Boleslava I. a II. Nález zachován pro museum království Českého.

Ze Dvora Králové n. L. (Obecní volby.) I letošní volby obecní neobešly se bez agitací a měly divné pozadí. Vydány byly 4 kandidátní listiny a zvoleni byli v I. sboru pp. Bauer Ant., továrník, Beran Jos., děkan, Fleček Fr., obchodník, Gutfreund K., obchodník, JUDr. Jeřábek Fr., advokát, Klazar Fr., majetník pivovaru, Klazar Jindřich, továrník, Korbelář Fr., říd. továrny, Kučera Jan, lékárník, Saitz Ot., řídící gymn., Schulz Ant., rada zem. soudu a Zlatník Alois, továrník. — Ve II. sboru byli zvoleni pp.: Holub Jan, ostruhář, Klus V., hostinský, Morávek V., šk. insp., Minzor Jos., říd. továrny, JUDr. Nedbal Rud., advokát, Nettel Ad., koželuh, MUDr. E. Reinberger, lékař, Svoboda Jan, obchodník, Syřístý Jan, obchodník, Šubrt H., správce nem. pokladny, Veverka Jos., professor gymn. — Ve III. sboru: Finger St., obchodník, Kraenk Fr., klempíř, Lorenc Fr., obuvník, Lemle B., rukavičkář, Matouš V., hostinský, Měšťan L., uč. Novák K., obchodník, Pavelka Em., rolník, Rambousek F., zámečník, Růžička Jos., hostinský, Taufmann Jan, hostinský, Vondrouš Jos., obchodník. Do obecního představenstva byli zvoleni: za starostu opět p. St. Finger, za I. radního p. JUDr. Fr. Jeřábek, za II. r. p. MUDr. E. Reinberger, za III. r. p. Jan Kučera, za IV., p. Jan Holub, za V. p. Fr. Lorenc a za VI. p. H. Šubert při druhé volbě.

Různé zprávy.

Čtěte ve dnech Husových Sahulovu brožuru „Husité jindy a nyní“, kterou nazvaly „Kat. Listy“ zlatou knížkou. Stran 112. — Cena 24 haléřů.

Nemoc sv. Otce. O zdraví sv. Otce Lva XIII. přicházejí nyní zprávy velmi smutné. Sv. Otec onemocněl vážně zápalem plic a sil mu patrně ubývá, ač vznešený kmet jest stále při jasném vědomí; sám žádal, aby byl zaopatřen. Lékaři vzdávají se veškeré naděje na uzdravení. Po provedené na něm operaci se sice sv. Otec ulehčilo, zánět plic mizí, ale přidružila se zase slabost srdce a ochrnutí ledvin. Soustrast nad nemocí papežovou jeví se v celém světě.

Slavnost velehradecká, k níž na sv. Cyrilla a Methoděje zavítali v bojném počtu i Čechové z království, vydařila se nad vše očekávání. Přítomnost Jeho Em. njdp. kardinála Leona 17. pána Skrbenského, arcibiskupa pražského, J. Ex. p. biskupa brněnského dra Fr. Bauera, J. Ex. p. metropolity ruského Szeptyckého a mnoha jiných hodnostářů církevních dodala celé slavnosti povznášejícího lesku. Účastníkům, jichž bylo na 60.000, záležo z očí nadšená a touha, bráti se světlov atopou sv. bratří Cyrilla a Methoděje. Budoucně vzdají Čechové jistě větší hold památce sv. Cyrilla a Methoděje. Diecési královéhradeckou na ponti velehradecké zastupoval vldp. kanovník Jan Barták.

„Zázračná“ Kristina Ringlová, která před lety rozvířila celé severovýchodní Čechy zprávami o „zázracích“ v Suchodole u Police v Čechách a na jejíž rejdy v té příčině vrhl patřičné světlo patřičný list p. biskupa Bryncha, odsouzena byla 6. července olomouckou p. roton k trestu smrti provažem, uznána býti vinnou zločinem prosté vraždy, spáchané na své přítelkyni Anežce Špačkové. Po delším úporném mlčení učinila odsouzená svému obhájci dr.

Richtrovi nová sdělení, následkem čehož ohlášena zmatečná stížnost.

Co je více klerikální. Za klerikální „demonstraci“ pokládají moravští „pokrokovci“ naši velehradskou pouť i katolický sjezd chystaný do Brna na konec července. Naše „Sivo“ to docela prohlásuje za „klerikální švindl.“ — Jen slepý nevidí, jak jest cyrillo-methodějské dědictví neurvale napadáno, jak se podkopává křesťanská víra vůbec; jest to tedy nějakým „klerikalismem“ nebo švindlem, jestliže se katolictvo organizuje k obraně své víry? „Klerikální schůzky“, toť název pokrokatů pro návštěvu služeb Božích; „klerikální demonstrace“ jest Božítělovův průvod. Naposled i každá modlitba bude zvána klerikalismem. — Realistický „Přehled“ v čísle 29. píše: „Klerikální „Vychovatelské listy“ soudí o brožuře „Organisovaně učít. a náboženství“, kterou loni vydal P. Hofer-Rectus (pod pseudonymem Posolda): „Není v ní ani pravdy, ani lásky, kterou přece prozřetelo by býti mělo dílo zvláště katolické.“ A teď skromnou otázku: Jakým právem „Přehled“ „Vychovatelským listům“ dává název „klerikální?“ Snad proto, že odesílají příkrý boj proti nekatolíkům? Snad proto, že nabádají k pravdě a lásce? „Vychovatelské listy“ pomlčí nekřesťanské výpady našich učitelských listů pokrokových proti katolictvu důsledným mlčením a věnují se s chvalitebnou péčí výhradně vzdělávacímu pozitivní práci; snad tedy z této přičiny jsou klerikální? Už jsme se stokrát přesvědčili, že katolíci neujde jízlivým potupám, ať dělají co dělají, nechce-li do prachu zaslápnouti přesvědčení svých otců a nemíní-li se zcela poddati vleku „evangelických“ a židovských listů. Vzpomínáme si, že sv. Jana Křtitele tupili židé pro jeho pěst, Kristu zase spílali proto, že požíval pokrmu i nápoje. Nynější židé se svými pokřtěnými pomocníky se nezpronevěřili svým otcům.

Studentstvo českému! Při zahájení sbírky divadelní v uplynulém roce bylo to první studentstvo, jež pro myšlenku — zbudovati na Moravě důstojné české národní divadlo v Brně — se zápletem, nadšením, mládeží vlastním, pracovalo, budilo zájem přednáškami, divadlem, slavnostmi, a tak vykonalo veliký a cenný kus práce pro uskutečnění důležité, národní a kulturní akce. Dnes, kdy sbírky divadelní již dospěly značných rozměrů a kdy již jen na některých místech pro sbírky divadelní něčeho nečiněno, na některých pozvolna se pracuje, studentstvo české jistě přispěje vši silou, vši horlivostí mladých duší k tomu, aby i na těch místech, která dosud nesplnila svou povinnost, organizovány byly divadelní sbírky. Dnes rozjelo se studentstvo po všech městech a obcích a bude jistě jeho prvním úkolem získati ochotné sběratele, aneb samo za pomoci ostatních občanských přátel uchopí se práce pro sbírky divadelní. Tu prosbu vznášíme na naše studentstvo a doufáme, že ne nadarmo!

Bramborové jubileum. Právě letos jest tomu 350 let, kdy se brambory dostaly do Evropy. Roku 1853 postavili v Offenburku v Badensku pomník Fr. Drakeovi, o němž se praví, že první přivezl brambory do Evropy. Zprvu byli sedláci a venkov proti bramborům; teprv ve druhé polovici století 18. rozšířila se potřeba brambor všeobecně, a to mnohdy prostředky násilnými. Tak pruský král Bedřich Veliký poručil, aby za assistance vojska sedláci v Pomoránsku a Slezsku sázeli brambory. V Rakousku byl to císař Josef II., který měl zásluhu o rozšíření brambor. Ve Francii sáhl ku listi: lékárník Parmentier dal veliké kusy polí posázeti brambory a do řádků postavil výstražné tabulky s nápisem: „Kdo vykope drahý plod, trestán bude žalářem!“ A protože zapovězené ovoce chutná, kradli sedláci veselé, vařili a jedli.

Mouka uherská a svépomoc. „Obrana Zemědělců“ píše: Všechno to úsilovné a svrchované potřebné volání po bojkotu proti uherské mouce zanikne bez ohlasu, jestliže nepřistoupí se odhodlaně k praktickému řešení této pro nás nejnaléhavější otázky. Nestačí jen volati: „Nekupujte uherskou mouku!“ Jest nutno, aby se vše jednou již vyvolané zdánila a poměry pokleslého našeho mlynářství se zvelebily: upozorňovati napřed na naše vlastní lidi, české obchodníky, kteří jakoby se nic nebylo stalo, nadále uherskou mouku kupují a objednávali. Jest třeba letáky a lacinými brožurkami zpouliarisovat boj pro naši mouku. Třeba vzniknutí s agitací do všech měst a do všech veřejných místností. Hosté kaváren, hotelů, restaurací nechtě poučení jsou o nezbytnosti národohospodářské obrany naproti mlynářům uherským, aby nepřijímali od číšníků výrobky, pečené z uherské mouky! Jest třeba všude mezi nájemníky všech domů rozšířiti vědomost o naléhavé svépomoci, aby rodiny a služby žádaly při nákupu výhradně mouku českou, aby lidé chudší jea do těch krámů kupovat, kde dali obchodníci již výhoost mouce z Uher a odebírají českou mouku. Obchodníci takovíto nechtě vyvěsí na krámy nápisy s oznámením, že jen českou mouku lze u nich dostati. Přilivem obecnosti do těchto krámův vzbudí se zdravá konkurence mezi obchodníky, jejíž výsledkem bude: na prostý výhoost uherské mouce z české země. Nebude-li odběratelů uherské mouky, nebude-li nevědomělých cukrářů a pekařů, kteří by mouku z Uher odebírali, nebude také obchodníků s uherskou moukou a nebude následkem toho ani překupníků a agentů, kteří s celou svou výmluvností nic nesveleou pak proti energickému provádění svépomoci. Nemluvě o bojkotu proti uherské mouce! To nic nepomůže. Volejte však po důkladné svépomoci! Sobě klme — ne uherským mlynářům! Sebe zabráme výčitkami, neboť jedině my Češi — nikoliv Maďari — můžeme za to, že podceňujeme své zemědělství, svoji kulturu, dávající přednost výrobku cizímu a ničíce tak vlastní náš průmysl!

Spořivost. Zvláštní způsob nabádání ke spořivosti zavádějí záložny Raiffeisenovy v Německu, jež posílají své výběrčí po domech, kteří sbírají vklady. Každou neděli přichází si výběrčí pro úspory třeba sebe menší, které v záložně uloží. Když pak záložny, které zároveň zprostředkují nákup různých hospodářských potřeb, nakoupí zboží, tu netřeba jim teprv peníze vymáhati, jelikož každý člen má v záložně již tolik uloženo, že se tím zaplatí odebrané zboží. Pruské

ministerato schválilo týdenní vybírání úspor a odporučuje způsob tento všem úřadům jako nejlepší způsob nabádání k spořivosti.

První česká pouť do Lurd. Účastníci této pouti nepotřebují cestovního pasu, postačí jim pouze poutní legitimace. Přihlášky končí 15. červencem. Kdo by se snad chtěl po 15. červenci přihlásiti, musel by to do 15. července oznámiti listkem, na př. když nějaký úředník žádá za dovolenou a do 15. července by neměl v rukou vyřízení. Zvláštní vlak jest již nyní zabezpečen. Přihlášky přijímá Leopold Kolisek, farář v Předklášteří u Tišnova na Moravě.

Dámská móda. Známé, že něžné pohlaví v Americe a už i v Evropě ozdobuje si klobouky tílky neb peřím chycených ptáčků, jichž se takto na tisíce povraždí. V poslední době však počínají v Americe odchovávat ptáčky promodní účele umělé a ve velkém. Jistý podnikatel zařídil si chov vran, jichž má několik set kusů a vejce jimi snesená dává vyřihnouti v umělých lhních. Za 14 dní po vyřihnutí mláďata se usmrtí a upravené mrtvolky ozdobují pak klobouky novomodních Američanek. Něžnost pak dávají si ta kové dámy dále přiužívat.

Židovské pohlednice Husovy. Radikální Listy dne 4. června píše: „Jako všeho, tak i oslavy památky Husovy chytil se obchodní národ židovský a hodlá z ní pro sebe vytlouci kapitál. Řadou židovských výrobků, hlavně pohlednic, zaplavena celá Praha. Jeden druh je zvláště celým svým původem pozoruhodným. Jsou to pohlednice dvojaké, při nichž objeví se vyobrazení pomníku Husova, zatáhne-li se proužkem papíru, dole umístěným. Vynálezem tohoto patentu je žid Hugo Bondy, podnik financuje žid Fischl, konfektionář u „krásného děčka“, výrobcem je žid Lederer a Popper a komissionářem žid M. Reich! A ke všemu vytištěno na pohlednicích, že vzorek zákonem chráněn je — v říši německé. Nemůže být věru větší nestoudnosti a drzosti, než jakou mají synové vyvolené národa!“

Neštovice. Provedenými pokusy bylo zjištěno, že i ty nejhorší neštovice zmizí z horečka ihned pomine, dá-li se nemocnému užívat medu s vodou. Tento prostředek byl na nemocných vojácích v Německu vyzkoušen.

Pravost medu vyzkoušíme následujícím způsobem: Zahřejeme v láhvičce dvě lžice medu a i s třikrát tak velkým množstvím líhu a směs dobře protřepeme. Po nějaké chvíli usadí se z falšovaného medu bělavá sraženina, kdežto med z květin se úplně rozpustí, aniž by jakého zbytku zanechal. Barva medu jest nejen na druhu květin, z nichž pochází, závislá, ale i na jejich stanovisku. Med z bílého jetele a z agátů jest skoro úplně bílý, med lípový jest žlutavě zelený, med z chrpy jest zelenavý, med řepkový jest bílý se slabým nádechem do žuta, med z ligursu (vičenec) jest zlatožlutý, feuyklový jest zabudlý a konečně med z vřesu (břasy), jaký sbírají včely v lesích, jest hnědý až tmavohnědý.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 4. července 1903 1 hl. pšenice K 10 00—12 00, žita K 9 00—9 60, ječmene K 7 60—8 50, ovsa K 5 50—6 00, prosa K 00 00—00 00, vike K 6 20—9 50, hrachu K 16 00—24 00, čočky K 26 00—00 00, jablek K 20—, krup K 18 00—32 00, brambor starých K 3 00—3 20, brambor nových K 5 80—6 40, jetelového semene červen. K 00 00—00 00, máku K 80 00—34 00, lněného semene K 16 00—19 00, 100 kg. žit. otrub K 10 50, pšeníc. otrub K 10 00, 1 kg. másla K 2 20—2 40, 1 kg. sádla vepřového K 1 90—0 00, tvarohu K 0 32—0 36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa petržele K 0 00—0 00, jedna kopa cibule nové K 0 40—0 60, jeden hektolitr staré cibule K 7 00—8 00, jedna kopa drobné zeleniny K 0 60—1 00, 1 kopa zelí 0 00—0 00 K, 1 kopa mrkve 0 80—1 00, 1 kopa kapusty K 3 00—4 00, 1 kopa salátu K 0 80—1 20, 1 kopa celere K 0 00—0 00, 1 hl. jablek 0 00—0 00. — Na týždení a obilní trh v Hradci Králové dne 4. července 1903 odbyvaný přivezeno bylo: 1) Obilí: hl. pšenice 402, žita 435, ječmene 49, ovsa 412, prosa —, vike 10, hrachu 2, čočky —, jablek 19, krup 6, jetelového semínka —, lněného semínka 1, olejky —, máku 2 5. 2) Zeleniny: kop zelí —, okurek 10, kapusty 15, cibule staré 10 hektol., cibule nové 66 kop, drobné zeleniny 92 kop, mrkve 102 kop, brambor starých 95 hektol., brambor nových 93 hektol., salátu 162 kop, petržele 3 — kop, celere — kop. 3) Ovoce hl: třešní 85, jablek —, hrušek —, švestek —. 4) Drobného dobytka: vepřů 14 kusů, podsvinčat 650, kůzlat —.

Listérna redakce.

Do Lnář. Vyrovnáno!

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny** v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné **okovy**, jako: **retízky, prsteny, náramky, jehly** a j. v nejmódnějším provedení s **úplnou zárukou!**

Solidní obsluha při mírných cenách.

Čeuy i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným **základkám** na výběr **těž** i na **spídky** **bes** **svěcení** **cen.** — Založeno r. 1843

Odborný velkoobchod pro malbu chrámových oken.
Umělecí ústav pro malbu na skle.
B. Škarda, Brno.
Okna chrámová každého slohu a provedení v zaručeném provedení nejmodernějších způsobů vyhovující.
Zkrát prvními cenami vyznamenán.
Ceník zdarma.

Víno

přírodní, zkoušené, nejd. bisk. konsistoři odporučené, dostati lze 1 litr od 35 kr. u

Jos. Kadečky,

rest. v »Adalbertinu« v Hradci Králové.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčinní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, zač se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevnější vyřízení. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy znovulaceni a stříbení starších věcí vykoná se rychle a záslou se již svěcené se stvrzením jeho biskupské Milosti. Starý závod máj může se vykazati četnými pochvalnými přípisy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditeln, táček na křest, svíců, pacifikálů, schránek na Největší, patenek atd. co nevíce.

Navštívenky všech druhů

nabízí

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Zánovní nábytek

ze 3 pokojů, ořechový, matt,

nejnovějšího vzoru, hodící se pro nevěstu, jest buď v celku neb jednotlivě **velmi levně** na prodej. Nábytek nachází se v rohovém domě čis. 353. proti důstojnickému parku. Bližší stěží domovník tamtéž.

Hospodyňská škola ve Stěžerách u Hradce Králové.

Nový, 17. školní rok započne 16. září 1903. Účelem hospodyňské školy jest, aby dívky, nabývají ve škole obecné přípravného vzdělání, vzdělávaly se theoreticky a prakticky tak, jak jest toho třeba k správě domácnosti vůbec a reálnické zvláště. Škola umístěna jest ve velmi účelně zařízené budově. Vedle bohatých sbírek učebních, má vlastní vzorné zřízené hospodářství, malou mlékárnu a rozsáhlou školní zahradu. Za celé zaopatření ve školní společné domácnosti platí se měsíčně 32 K předem; školné obnáší 60 K za rok. Slavná okresní zastupitelstva: na Král. Vinohradech, na Smíchově, v Karlíně, na Mělníce, v Jaroměři, ve Vys. Mýtě, v Nov. Bydčově, v Kouřimě, v Chlumci nad Cidlinou zřídila stipendia pro dívky svých okresů k usnadnění návštěvy školy hospodyňské. — Veškeré bližší správy ochotně podá ředitelství školy.

Kuratorium a ředitelství školy hospodyňské
ve Stěžerách.

M. Trachtová,
ředitelka.

H. Srdínko,
předseda kuratoria.

Vzorné zařízené slatinné lázně VELICHOVKY

u Jaroměře v Čechách.

Osvědčené proti rheumatismu, dně, ischias, dále pro chudokrevné, skrophulezu, nemoci ženské atd.

Léčení studenou vodou. Elektrické lázně dle prof. Gartnera.

Průkopajitel účinky léčeb.

Léčebná lesnatá krajina. — Osvědčený lázeňský lékař MUDr. V. Maxa z Prahy.

Pošta a telegrafní stanice v budově lázeňské. Pohodlné spojení s Prahou čtyřikrát denně.

Výtečná restaurace v regii. — Ceny mírné!

Obtírné prospekty zasílá správa lázní zdarma.

— Dvakrát týdně koncert. —

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Na výstavách v Praze a ve Vyskové vyznamenán

KOSA

Dobrý Hospodář

je nejlepší kosou v Rakousku. Za každý kus se ručí, a přijme se výměnou zpět. Na každých odebraných 10 kusů 1 kosu zdarma. Objednávky vyřizují se proti dobírce.

Ceny a rozměry:

Délka cm. 65 70 75 80 85 90 95 100 105 110

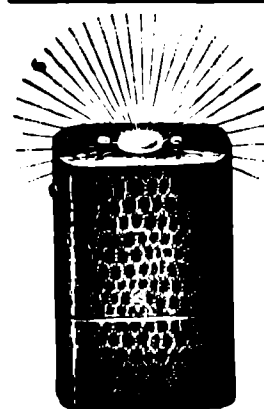
Pološiroké K 2:12 2:16 2:20 2:26 2:32 2:40 2:52 2:68 2:80 3:—

Široké K 2:26 2:34 2:42 2:52 2:64 2:76 2:86 3:— 3:16 3:32

Obtírné ceníky a popisy zasílá zdarma a franko

České zastupitelství hospodářských potřeb

„Dobrý Hospodář“
v Hranicích (Morava).

Meteor

je nejdokonalejší
elektrická kapesní
svítilna nové doby.

Jednoduchý stisk a žárovka zazáří jasným světlem. Svítí při bouři i větru, vylučuje nebezpečí požáru i výbuchu a vydrží při každodenním upotřebení zaručeně po mnoho týdnů. Pak lze vysvícenou baterii nahraditi novou.

Nesčetná pochvalná uznání. — Krásný dárek.
Cena svítilny „Meteor“ 4 K, poštou o 45 h více.

Vývozní dům praktických novinek

A. Patrná a syn v Jaroměři.

Založeno 1842.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

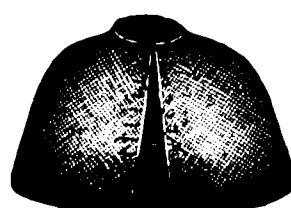
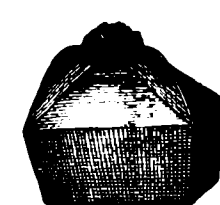
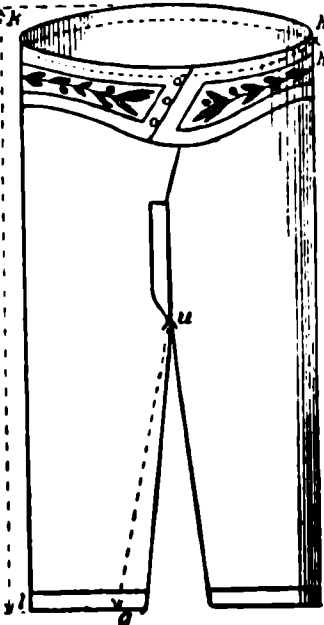
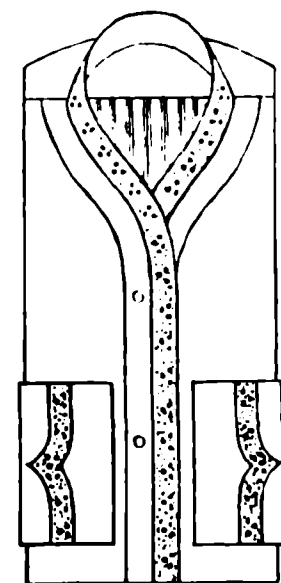
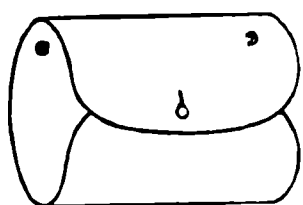
NOVOTINY

tu- i cizozemské pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro veleddst. duchovenstvo a sukna ku ohrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.

Vzorky se na požádání zašlou.

Robert Šamburek,

Založeno r. 1890. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1890.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez přitahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Šule — víno — Praha

Z Prahy do Hradce
Králové.

Všem milým přátelům a
příznivcům

srdečné „s Bohem“.

Jan Pátek,

Hdítel Ústřední banky českých
spořitelén v Praze.

V Praze, v červenci 1903.

I. Kralohradecký Bazar Čupr

doporučuje
svůj hojně zá-
sobný sklad
novinek
všeho druhu.

Prádlo bílé a barev
Turistky

Pásky pro pány a
dámy

Střevíce a sport.
obuv pro děti,
pány a dámy

Deštníky

Hole

Nákrčníky franc.
(novinka)

Peněženky franc.
(novinka)

Tobolky na dout-
níky

Kuřácké stolky

Vázy

Poprsí

Nástěnné talíře

Čínské a Japon-
ské dekorativní
předměty

Rakety, míče a
všechny potřeby
pro tenis

Kopací míče s la-
koženým povlakem

Šněrovačky zaru-
čené fazony celo-
roční

Výstava hraček
a dárků pro kaž-
dou příležitost se
hodící

Frt. Čupr,

obchod gal. a modní

Hradec Král.

Klicperova ulice

proti kavár. p. Fialy.

Paldus & Pour

— dříve —

J. Jeřábek

první modní zá-
vod pro dámy

v Hradci Král.

Velká podsín

doporučuje

svůj hojně záso-
bový sklad

saisonních

dámských

látek.

Koberce.

Hedvábí.

Záclony.

Pokrývky

jednotlivé
i dle soupravy.

Přikrývky

vlákné i hedvábné.

Pevné ceny!

Pilnáčkovy mýdlo lanolínové

Hotel Bařtipán „u Černého koně“
v Hradci Králové.

Veleváženému obecnstvu Hradce
Králové i na venkově.

Dovolují si P. T. obecnstvu v známost
uvést, že na mnohostrannou žádost, počínajíc
dnem 15. června 1903, jsem započal stáčet jen
novým osvědčeným strojem nejlepší soustavy
známý

**plzeňský
prazdroj**

s měšťanského pivovaru

v litrových a půllitrových láhvích; — též i
v čtvrt- a půlhektoilitrech.

Otčné objednávky i sebe menší, pro město
jakož i pro venkov, vyřizují co nejpeřlivěji.

V dokonale účte

Adolf Bařtipán,
hotellier.

Nejdůstojnější bisk. konsistoři doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich
v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. a od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvláště
trvanlivé zlazení a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přesněná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, cesty atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
založen r. 1891.

● Jest nejlepší mýdlo toaletní. ●

Činí a udržuje pleť svěží a jemnou. — Jest naprosto ne-
utrálá. — Jest nejlepším toaletním mýdlem, které i těm
nejpřísnejším požadavkům úplně vyhoví.

Vyrábí již od r. 1897 výhradně

JOSEF PILNÁČEK, c. a k. dvorní dodavatel
— v Hradci Králové. —

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeme ke 300 oltářů.

První kralohradecká

parostrojní

truhlárna

ANT. MANYCHA

doporučuje své výrobky původních
vzorů v jednoduchém i přepychovém
provedení.

Zařizování bytů, hotelů, vil atd.

Stavební práce v moder. slohu.

Na požádání předloží se původní vzory
a rozpočty.

Přijímají se veškeré práce obrábění
pro p. truhláře — a prodávají se hotové
obráběné výrobky a fornyry.

Vzorkový sklad látek.

Čalounické výrobky a dekorace.

Sklady:

Hradec Král., Pospíšilova třída č. 320.

Pardubice, Sladkovského ulice č. 338

ve vlastním domě.

Proti holohlavosti

Jest nejlepší uměle zhotovená vlásenka,
jaké vyrábí na vlasovém týlu vlásenkář

Karel Marvan,

na Svatojanském náměstí „u zeleného stromu“.

Nejlepší, nejtrvanlivější a nejlevnější

kněžské kolárky a náprsenky

a všeho druhu

prádlo pro dámy a pány

odporučuje

Stanislav Jirásek v Hradci Král.,

Velké náměstí číslo 133.

Obrovský výběr letních turistických košil. Novinky
kravat. Tovární sklad bílého prádla.

Úplné vybavy pro nevěsty vlastní výroby.

Svaté obrázky

všeho druhu, nabízí

ve velkém výběru a za velmi výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vápky jsou na požádání k dispozici.

OBNOVA

Číslo 29.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 17. července 1903.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Pastýřský list J. B. M. ndp. dr. Josefa Doubravy.

JOSEF,

z Boží a Apoštolské Stolice milosti
biskup královéhradecký,
vzkazuje velebnému duchovenstvu a milým
věřícím své diecése pozdravení a požehnání
ve jménu Páně!

Nadešel mi památný den, kdy z úradku prozřetelnosti Boží poprvé ocitám se u vás: biskup ve své diecési, pastýř u svého stáde, otec ve středě své duchovní rodiny. Vidím v duchu před sebou širokou vinici, štípenou nejdůležitějšími předchůdci mými, a čerstvými stopami apoštolské práce v Pánu zesnulého šlechtického biskupa Edvarda Jana Nep. požehnané paměti; vidím stádece půldruhého milionu lidí věřících, čekajících pastýře, jenž by vedl je na pastvu dobrou; vidím početnou rodinu duchovních synů a dcer, vyhlídkou cítili toužebně po otcích, aby lámal a podával jim chléb božského učení, božské milosti... Toť úkol, za kterým přicházím, takový úkol budoucího života mého.

Nedivno, že vůči této úloze duše chvěje se v nehlubších útrokách, že pokorně vyznávám se žalostnou: „Já nuzný a chudý jsem, Bože, spomoz mi.“ (Žalm 69, 6.) Váš nepoklesám srdcem; dodávám mi myslí slovo a příklad apoštola národů, sv. Pavla, jenž v biskupských pracích důvěrně se honosil: „Všecko mohu skrze toho, kterýž mne posiluje.“ (Fil. 4, 13.) Nepoklesám myslí, ana důvěru ve mně utvrzuje též pečlivá matka svatá církev, jenž v modlitbách vícekrát za den nám kněží na rty klade slova: „Adiutorium nostrum in nomine Domini“, posilující nás pravdou v nich obsaženou: „Pomoc naše ve jménu Páně...“

A tak již s důvěrou nastupuji vznešený úřad biskupský.

Jdu na vinici Páně v slavné diecési královéhradecké. Štípena jest převzatým kmenem vinným, na němž vy, drazí diecéšní, jste ratoletmi. Kmenem tím sám Pán Ježíš Kristus, jenž slavně prohlásil učedníkům: „Já jsem vinný kmen, vy ratolety.“ (Jan 15, 5.) Čeho po vinici své žádá, zřejmě pověděl řka: „Zůstaňte ve mně a já ve vás“, zaslíbiv spolu: „Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese ovoce mnohé.“ (Jan 15, 4—5.) Úkolem na vinici Páně tedy jest pěstovati a udržovati živé spojení věřících s Pánem Ježíšem, aby jsouce věrní učedníci a následovníci jeho přinášeli ovoce mnohé. Co práce duchovní, těžké, namáhavé za touto příčinou u vás a pro vás bylo již vykonáno!

Ti, jež Pán poslal k vám, potom avlažovali půdu vinice této a nejednou i slzami akropili ji vidouce, že ta či ona ratolet vadne, usychá, odtržena byvši od kmene Ježíše Krista. Za týmž úkolem i mne poslal Pán: Jest mi péči míti, abyste byli a trvali v živém spojení s Pánem Ježíšem Kristem, s tímto vinným kmenem, na nějž štípeni jste křtem svatým, z něhož proudí do duší vašich oživující síla milosti nejbojnější ke spořádánímu životu křesťansko-katolickému.

Podmínkou živého spojení s Ježíšem Kristem jest láska k Němu; žádá: „Zůstaňte v milování mém.“ (Jan 15, 9.) Kéž dovedl bych v srdcích vašich, drazí diecéšní, rozžít plamen této lásky tolik horoucí, tolik věrné, tolik obětavé, abych o sobě i o vás všech mohl s apoštolem národů zaslíbiti: „Jist jsem zajisté, že ani smrt ani život ani andělé ani knížectví ani mocnosti ani věci přitomné ani budoucí ani síla ani výsost ani hlubokost ani jiné stvoření nebudou moci nás odloučiti od lásky Boží, kteráž jest v Kristu Ježíši Pánu našem.“ (Řím. 8, 38—39.)

Ovšem není mne tajno, co úkladů stroj se věřícímu lidu, aby odtržen byl od lásky Boží a zpronevěřil se Pánu Ježíši Kristu. Za takového nebezpečí poroučím vás v nejvážnější Srdce Ježíšovo, jež církev svatá ne nadarmo zove božským ohněm lásky. Mocný plamen nejhoroucíší lásky, z něhož sálající po všechny věky do šířky světa, bohdá nedá srdcím našim zlednatéti lhostejnosti u víře, nedá vám zpronevěřiti se lásce Boží.

Přicházím k stádcu svěšenému, abych mu byl pastýřem, a to — jak z té duše nejvroucněji toužím — pastýřem dobrým.

Nebeský velepastýř Ježíš Kristus dvě hlavních známek dobrého pastýře udává, v podobnosti o pastýři řka: „Kdo vchází dveřmi, pastýř jest ovci“ a „dobrý pastýř dává život svůj za ovce své.“ (Jan 10, 2—11.)

Dobrému pastýři tedy především jest k ovci vstoupiti dveřmi, jež označuje Kristus slovy: „Amen amen pravím vám, že já jsem dveře ovci.“ (Jan 10, 7.)

Dle vykladačů písmen svatého těmito dveřmi vstupuje pastýř, přichází-li ve jménu Páně a z posláním vrchnosti, velepastýřem duší Ježíšem Kristem v církvi zřízené.

V tento způsob já přicházím k vám. Netušív

šlivo, co usuzuje mi prozřetelnost Boží, až mé povolání k biskupskému úřadu stalo se skutkem, a podobuje se úradku tomu u vědomí, že to vůle Boží, smím říci, že přicházím ve jménu Páně.

Nabýv pak potvrzení a požehnání k úřadu svému od náměstka Kristova na zemi, svatého Otce Lva XIII., vstupuji k ovečkám své diecése jako pastýř poslušností, úctou a láskou sjednocený s nástupcem sv. Petra, jemuž Ježíš Kristus svěřil právo pásti beránky a ovce, spravovati i lid věřící i biskupy v církvi svaté. (Jan 21, 15—17.) Jsa odhodlán takto věrně státi k posvátnému stolci apoštolskému a v dobrých i zlých dnech života opíráti se o tuto skálu, na níž církev vzdělána, naději chovám, že v této oddanosti se mnou a za mnou bude i stáde mé přes všechno úsilí nepřátel, jež snaží se odtrhnouti věřící od srdce církve, stolce Petrova.

Dobrému pastýři jest dáti život za ovce. V důsledku této povinnosti „dobrý pastýř zápasí s nešťastnými mukami“ (sv. Jan Zlatoustý, řeč 29. o epist. k Řím.).

Pravda ta od věků stále se osvědčuje v dějinách církve. Společně jest krví nečetných pastýřů mučedníků, potvrzuje se podnes pronásledováním, starostmi, námahou, zármutkem, strádáním, jimiž trpí pastýři, od velepastýře světa katolického na Stoli Petrově až do duchovního pastýře nejzapadléjší pohorské dědiny.

Jest tudíž zřejmo, že, ujmaje se berly pastýřské a touhou za pomoci Boží býti pastýřem dobrým, musím i já připravit se na zápas s útrapami.

Jaký bude kříž, jež Pán složí na bedra má, on sám jediný ví; než buď si lehčí či těžší, odevzdán jsem něsti jej po vůli Boží a dáti v obět veškeré síly těla i ducha za dobro, za spásu stádece svěšeného.

Hledě k úkolu pastýře dobrého, nemohu konečně pominouti slov Spasitelových: „Mám i jiné ovce, kteréž nejsou z tohoto ovčince; i ty musím přivést a hlas můj slyšeti budou, a bude jeden ovčinec a jeden pastýř.“ (Jan 10, 16.) Prohlédaje k přítomnosti i k věkům budoucím, Ježíš Kristus mluví o těch, kdož jsou mimo jednotu víry, buď že dli v temnotách, nepoznávše dosud učení jeho, buď že bludy sešli z pravověří, buď že odcizili se mu životem bezbožným.

I ty nazývá ovečkami svými a za úkol pastýřský při nich označuje péči přivést je k sobě, sjednotiti je v jediném ovčinci. V této péči chce míti za apoštoly nás všechny, kdož účastní jame velikého štěstí býti v ovčinci jeho. Za tou příčinou naučil nás modliti se: „Přijď království tvé“ (Mat. 6, 10), naučil nás prositi za to, aby říše pravé víry šířila se na zemi a milost Boží ovládala srdce všech lidí.

Za týmž účelem i církev mateřsky pečlivá o sjednocení lidstva v jednotě víry s námi utíká se k nejvyššímu Srdci Ježíšovu, modlí se tklivě: „Nejdobrotivější Ježíši, k svatému Srdci svému uchvať všechny. Budiž, Pane, Králem nejen věřících, kteří nikdy od Tebe neodstoupili, nýbrž i synů marnotratných, kteří Te opustili. Učiň, aby se tito do domu otcovského rychle vrátili, aby bídou a hladem nezahynuli. Budiž Králem těch, které buď bludné náhledy klamou, anebo nevěrovnost rozdvouje, a povolej je nazpět do přístavu pravdy a k jednotě víry, aby brzy byl jeden ovčinec a jeden pastýř. Králem budiž konečně všech těch, kteří v staré pověře věřili, raději je přivést z temnoty ve světlo a v království Boží...“ Váš nejen modlitbou i životem jest nám přičiňovati se o sjednocení duší ve víře pravé.

Velik Pán: „Tak svět světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a slaví Otce vašeho, jenž jest v nebesích.“ (Mat. 5, 16.) Úchvatnou mocí působí skutky dobré, toto zlaté ovoce na stromě života věrou křesťanskou spořádáního, přesvědčením náboženským ke každé oběti nadšeného. Lze tu dle památného slova Tertullianova: „Krev mučedníků semenem křesťanů“ říci: Příkladný život věřícího lidu jest semenem křesťanův.

Ať, drazí diecéšní, i váš život jest takovým tichým a přece tolik mocným apoštolováním na sjednocení těch, kdož nejsou s námi v ovčinci Kristově; ať zraky lidí všech, cizích vyznáním a smýšlením, sledující konání vaše vidí při vás a na vás vznešenost svatě víry naší, a zamilují si ji na chválu Otce vašeho, jenž jest v nebesích.

Vzpomenu-li konečně, že přicházím k vám, otec k rodině, v duchu rozplínám náruč svoji, abych přivítal vás k sobě všechny stejnou upřímnou láskou, s hloubi duše si přeje, aby toto objetí spojilo nás k požehnanému životu rodiny duchovní.

Vím, že přání mé i v srdcích vašich tisícířem ohlasem ozývá se po diecési. Proto zajisté přijmete ochotně i slova má, když poukážu k základům, jimiž podmíněno jest požehnané bytí v rodině duchovní.

Jako společnost lidská vůbec, tak i každé společenské sdružení, ať pokrevní, ať občanské, ať duchovní, opírá se autoritou, jejíž původcem vrchovaným jest Bůh, „neboť není vrchnosti leč od Boha, a kteréž jsou, od Boha zřízeny jsou.“ (Řím. 13, 1.)

Oprávněné hlavě členové rodiny duchovní zavázáni jsou tedy poslušností.

Tou příčinou byv dán vám, drazí diecéšní, za otce, očekávám dětinnou vaši poslušnost; důvěřuji se, že přikloníte sluch i srdce své k přáním, radám, napomináním, příkázáním, jež ne já, ale Pán skrze mne činíti bude.

Jedno z přání a napomenutí takových, které k střežení podmínek požehnaného společenského života směřuje, dere se mně již v této chvíli na rty slovem Spasitelovým: „Pokoj mějte mezi sebou.“ (Mar. 9, 49.)

Koho bylo by tajno, kterak právě tato podmínka společenského řádu bývá ohrožována za dnů našich. Různými hesly roztrpčují se myslí, nesvár vnáší se do rodin i obcí a bolestno vidět po milé vlasti strany sporní, nad jiné příkře rozštěpené sporem národnostním.

Jazyk mateřský, rodný kraj a statky hmotné i duševní po předcích zděděné jsou darem Božím i hodny toho, abychom v poctivosti je chovali jako poklad nebem svěšený, a bez rozdílu stavu a povolání všichni dle sil svých se přičiňovali o jejich rozkvět a prospěch. Jeden-li však dárce statků těchto, Bůh, u něhož není přijímání osob (Kol. 3, 25), jenž tentýž Pán jest, bohatý ke všem (Řím. 10, 12), vrozena-li všem láska k jazyku mateřskému, rodnému kraji a dědictví po otcích, pak zřejmo, že snah o zdar statků těchto daleka musí býti nevrátnost stranická.

Kterak to možno?

Moudrost Božská řeší vážnou tuto otázku v písmě svatém slovy: „Spravedlnost a pokoj setkávají se v políbení.“ (Žalm 84, 11.)

Tedy spravedlnost jest podmínkou a základem pokoje, toho pokoje, jež odkazem zanechal Spasitel světu, za nějž tolik vroucně modlí se církev, k němuž napomíná kníže pokoje na stolci Petrově, jež doporučil svým národům vznešený císař a král náš.

Ochlasem té potřeby svatého pokoje, ochlasem tonhy po něm k srdci jednoho každého z vás, milovaní diecéšní, mluvím se sv. Augustinem: „Miluj spravedlnost, neboť dvě přítelkyně jsou: spravedlnost a mír; nezamiluješ-li si přítelkyně míru, nebude tebe milovati mír a nepřijde k tobě...“ (K žalmu 84, v. 11.) O kéž přijde a zůstává vždycky s vámi!

Již pověděl jsem, že ujmaje se biskupského úřadu plného zodpovědnosti a práce přetěžké, nepoklesám myslí, ana mne síla nezvratná důvěra v Boha.

Váš i jiná mocná útěcha druží se k posile této: Útěchu shledávám v blahém vědomí, že jdu do diecése, v níž na vinici Páně obětavě pracuje věrné duchovenstvo, v níž jest dobrý, zbožný lid, v níž vatřic mi bijí srdce upřímná, jež vítala mne neznámého přecházejícími projevy oddanosti a radosti, hned jak jsem nován jsem byl na stolec osazený.

S pocitem nejvroucnější vděčnosti kofím se prozřetelnosti Boží, která v dobrotě své takto upravila mi cestu k působení mému a ulehčuje vstup v nové povolání. Přes to posvátnou bázní naplněn jsem, uvažuje vážné slovo věhlasného Jana Trithemia: „Žiti biskupovi snesitelné jest, ale biskupovi umíratí hrozná.“ (K 4. kapit. řehole sv. Benedikta.) Ba hroznou mu umíratí, an zodpověden na soudě Božím nejen z duše své, ale z celého stádece svého, z přečetných duší pastýřské péči jeho svěšených. V této úzkosti utíkám se s vámi pod mocnou ochranu Blahoslavené Marie Panny, utíkám se k přímluvě svatého pěstouna Josefa a svatých našich patronů, u jejichž hrobu na biskupa jsem byl posvěcen, u jejichž hrobu za vás vroucně jsem se modlí. Kéž s milostí Boží a za takové pomoci dostane se mi štěstí, abych, konce pastýřský život svůj, zvolati směl: „Kteráž jsi mi dal, zachoval jsem: a žádný z nich nezahynul.“ (Jan 17, 12.)

Otevřev takto srdce své, abyste v něm četli, s jakými pocity, s jakými tužbami k vám, milení diecéšní, přicházím, pozvedám již poprvé rukou svých k velepastýřskému požehnání a z hloubi duše volám: „Milost Pána našeho Ježíše Krista a láska Boží a účastenství Ducha svatého budiž se všemi vámi Amen.“ (2. Kor. 13, 13.)

Dáno v mém biskupském sídle v Hradci Králové o slavnosti nastolení v neděli VI. po svatém Duchu, dne 12. července 1903.

† Josef,
biskup.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 15. července.

(Poznámky k obřadům slavnosti kladení základního kamene k pomníku M. Jana Husa v Praze.)

Historii vzniku sbírek na pomník M. Jana Husa jsme na těchto místech v č. 21. podrobně

vyložili. Když výše jejich dostoupila takové částky, že se na zbudování monumentálního pomníku v Praze pomysleti může, tu ovšem jest nesnadno v takovém stadiu celou myšlenku tu anullovati, zejména když se k tomu už žádným zprostředkujícím způsobem nepracovalo v době, v níž byl k tomu čas. Tehdy se tomu jistě kruhy jenom leda smály.

Ku právě vykonanému položení základního kamene k Husovu pomníku v Praze tušíme že dal návrh profesor českých vysokých technických škol v Praze, p. Dr. Gabriel Blažek, t. č. pokladník a strážce peněz k účeli tomu sebraných. Návrh ten ve výboru spolku pro postavení pomníku toho jednomyslně přijat nebyl, ale při hlasování dosáhl většiny, pročez k realizování jeho bylo přistoupeno. Návrh ten učiněn byl nepochybně a patrně jenom z toho důvodu, aby zbudování pomníku Husovi v Praze bylo zabezpečeno tak, aby z denního pořádku více sejmuto býti nemohlo. *Jednalo se totiž již vícekrát o to, ano pracovalo se k tomu slovem i tiskem, aby k účeli tomu sebraných čtvrt milionu korun obráceno bylo na zřízení trvalého výchovného ústavu s rozhodným tonem Husovi naprosto cizí protestantské reformace.* Jaké poměry v naší veřejnosti dnes řekneme vládly, velice snadno mohlo to býti odhlasováno a provedeno. Máme za to, že se tomu hledělo bez hluku předejiti, aby výslovně a jedinečně na zbudování Husova pomníku věnované a sebrané peníze na konec nebyly obráceny na zřízení nějakého ústavu s popuštělými tendencemi, jichž M. Hus nikdy neměl, zkrátka ústavu pěstujícího protikatolický proselitismus a pracujícího do rukou apoštolův hesla „Los von Rom“. Nechceme nikomu ani zdaleka „škoditi“ domněnkou, že při návrhu svém měl na mysli nějakou zvláštní přízeň ku katolíkům, jenom prostě uvádíme, že návrhatel hleděl pojistiti, aby peníze na Husův pomník sebrané vykonaly svůj účel a nestaly se základem zámyslů a podniků jinakých, jejichž provedení slibováno bylo z Čech — pruským pastorům.

Výklad tento zajisté že postačuje, aby vyvráceno bylo klevetivé domněnky, že některá osoba chtěla slavností s kladením základního kamene k pomníku tomu spojenou někomu házeti pod nohy klacky nebo dráti se do popředí. To se ovšem očekávalo, že jistě kruhy, jež hlásily se ke straně konservativní, slavností těch nebudou se osobně účastniti. Vyhnouti se jim mohly. — Ke všeobecnému překvapení kruhy ty postavily se však celému slavnostnímu ruchu s největší ochotou v čelo.

Oslavování a okázalé uctívání památky M. Jana Husa nenáleželo a nenáleží v žádný oficiální program stoupenců strany katolické u nás, a to tím méně, poněvadž s památkou Husovou manipulovala zde doposud poněvíc jenom agitace protestantská. Když však byla agitace tato při slavnosti kladení základního kamene k pomníku Husovu z popředí jejího vyloučena a slavnost zdála se míti již ve svých počátcích ráz beznáboženský, vystoupila v popředí nezbytná otázka, jak se za těchto okolností katolíkům zachováti.

Vzítí houbu a celou tu záležitost s tabule

FEUILLETON.

Dynastie papežů.

(14) Dne 3. března t. r. oslavil katolický svět vzácné jubileum, jubileum sice jen stříbrné, ale tak zvláštní, že zasluhovalo této oslavy. Dosud panující papež Lev XIII. spatřil toho dne léta Petrova, seděl 25 let na jeho stolci, dosáhl věku 93 let a byl co do stáří třetí v dlouhé řadě papežů. Vyššího věku dosáhl pouze Agatho † 681 a Řehoř IX. † 1241.

Papežové jsou dynastií na světě nejstarší; jich rodokmen sahá až ke kolébce křesťanství; papežové vládou nejrozsáhlejšími územími, jež se rozprostírá po celém světě a třeba počet jich poddaných nepřesahoval 270 milionů věřících, jsou i ostatní národové do církve Kristovy povoláni, jako ve skutečnosti též asi počet lidí k jménu tomu se hlásí. A všem těmto poddaným nevládnou papežové pomocí vojska, meče nebo kanonů, nýbrž zbraní pravdy a milosti. Zvláštní, prazvláštní Světa tvařnost změnila se za ten čas kolikrát, trůny se kácely, říše zanikaly, rody královské vymřely, vládní formy se měnily, nová světová města vystavala na povrchu země, lidstvo jinak naučilo se mysliti, cítiti, jednati, dynastie papežů však nevymřela. Nová pokolení, noví národové vystoupili na obzor dějin světových, díly světa, o nichž nikdo nevěděl, byly mezi tím odkryty, kraje pusté se zalidnily, naopak kvetoucí země zpustly, ostrovy zmizely s povrchu země a jiné objevily se nad hladinou vod, názory, zvyky, zákony, ústavy, ba i řeči národů se pozměnily, jen jeden ústav se nezměnil, jen jedna dynastie se udržela, jen jeden stát podržel svou původní ústavu, t. j. víry základ, na němž byl zbudován a to je církev katolická se svým papežstvím.

Co tu události za 19 set let! Nejprv boj mezi světlem novým, razícím si cestu z nepatrné

události přítomné doby smazati nelze; Hus jako Čech a vlastenec dnes nikomu nepřekážá; projevení nelibosti nad upálením jeho bylo zákonodárnymi zástupci „nejkřesťanstějšího“ státu českého na zvláštním sněmu již dne 2. září 1418 v důtklivé formě usnešeno, pro což hlasovali i nejvěrnější katolíci a což schváleno tehdejšími legitimními králem; narovnání mezi husitskými Čechy a mocí církevní bylo basilejskými kompaktáty své doby zjednáno; co tedy dnes půl tisíce let po smrti Husově činíti a nedopouštěti se chyby? Když nehrozily žádné útoky, kázala zajisté že každému pochopitelná moudrost prostě mlčeti, až co se bude dále dít. Předem vyvolávati zbytečné povyky, roznečovati marné boje, v nichž za daných poměrů ani na slušnou a čestnou porážku nebylo pomyslení, znamenalo by leda těžký hřích proti Duchu svatému.

Proto jsme na těchto místech v č. 21. katolické straně odporovali, pokud se týče příprav k oslavám Husovým, zachování klidu a ticha dotud, dokud nebude dostatek příčin a síly k nějakému důvodnému odporu. Věděli jsme předem, že se tím nezavděčíme těm činitelům, kteří jsou z dělání nesnází a vyvolávání protivenství katolíkům živi, avšak mínění naše nabylo v katolických kruzích vrchu, zejména když je po zralém uvážení a rozumném rozhladu po stávajících poměrech vzaly za své také „Katolické Listy“.

K našemu překvapení však nastalo, čeho jsme neočekávali! Proto, že jsme radili k tichu a k nevšímání si oslav Husových, z čel nám především agitační protestantský tisk ihned vyčítati — „chytrost“, že prý tímto stanoviskem Husovy slavnosti oslabujeme a mařiti hledíme. Pánové si tedy patrně přáli, aby katolický tisk spustil hodný rámus, který by byl největší reklamou pro chystanou slavnost, ale ještě více pro ně! Rádi jsme si nechali zazlívati ze všech stran, neboť ani v katolické straně se obecně nechápalo, jak veliký dosah zachování klidného mlčení má.

Klidné toto mlčení mělo totiž v zápětí, že slavnosti Husovy ihned ztratily obvyklý svůj protikatolický „řízek“, bez něhož zůstaly pro masy lidu namnoze nezajímavými a pro velkou část „Husových otitelů“ — bezvýznamnými a bezcennými. Když katolická strana se jim neprotivila, nikdo si také nevzpomněl na pány pastory, z nichž také následkem toho nepozván nikdo třeba za druhého slavnostního řečníka, nebo alespoň aby na základní kámen Husův ve jménu protestantů klepl a proto jsme slyšeli i četli z této strany, že vlastně celá ta slavnost — bez účasti jistých pánů totiž — jest prý zbytečností, ano komedií —

Vida, najednou! Ovšem r. 1869 při zasazování desky na obydlí Husovo na Betlemském náměstí řečnil porýnský pastor Košut, vedle něho mluvil napotom usvědčený provokater a špiel Sabina a nyní mělo se všechno odbyti beze všeho tendenčního rozčilování a řemeslného štvání lidu! A katolíci pořád ani muk, aby se alespoň k tomu mohlo s rozhořčením po ukazovati!

Hus postaven byl při slavnostech těch na stanovisko obhájce národních zájmů, vzdána

země Židů a pohanskou tmou, vítězství křesťanství a rozpadnutí se říše římské, stěhování se národů a vítězné šíření se nauky Kristovy, boj pravdy s bludařstvím a sektářstvím a hájení Bohem svěřeného pokladu víry se strany římských papežů, středověk se svými hrady a svým rytířstvem, odkrytí Ameriky a přetvoření se veškerých názorů lidstva počátkem věku nového, protestantství a dlouholeté války náboženské, konečně francouzská nevěra a revoluce, po ní pak materialismus naší doby a s ním související otázka sociální.

A toho všeho musily býti svědkem církve a papežství. To byl ten sloup Heraklův, o nějž po ten čas opřen byl svět a jenž spočíval vždy na ramenou obra, jehož Kristus k dílu tomu zvlášť posiloval. Církev se svým papežstvím byla tou archou Noemovou, vysoko se nesoucí nad vodami, když vše ostatní v děsném boji hynulo. Králové svou mocí vojenskou, učenci svým důvtipem, vášeň lidské svou bezohledností, vše spiklo se proti ní — marně. Dynastie papežů nepodlehla; i když jako mučeník jeden za druhým, jak se v prvních třech stoletích dělo, musil z ruky pustiti kormidlo, byl tu ihned nástupce, jenž se ho mocnou rukou chopil. Nikdy nevymřela, nikdy přetržena nebyla tato dynastie. Kněžský král, neb královský kněz dědí jeden po druhém moc svou volbou a nikdy se nestalo, jak se často u dynastií rodových přihodilo, že by zde nebylo schopného kandidáta. Umřel papež, ale nevymřela rodina papežů. Až obyčejně věkem pokročil, přinesli si papežové téměř venkoncem s nadílností sílu na stolec Petrův; energicky, nezdolně hájili svých práv, konali své povinnosti.

Jsou to obyčejné muži nejúčinnější a nejzbožnější, na něž padne volba; v prvních třech stoletích platilo: co papež, to mučeník. Ačkoli každý věděl, co naň čeká, přec neleká se ani meče, ani ohně, ani šelem v aréně, naopak to ho lákalo. Tak vystřídalo se 33 mučeníků na stolci papežů — to byla ta jediná krev, jež tu tekla,

čest jeho paměti jako rektoru university, uznáno jeho vlastenectví a všechno ostatní prohlášeno za dávno překonané stanovisko XV. věku, o němž jistí páni tak rádi mluví a píšou, když se jim to hodí do krámu. Slavnosti Husovy nabyly povahy národní, dusný vzduch r. 1869 kázáním pastora Košuta a řečí provokatera Sabiny na Betlemském náměstí zhuštěný rozředěn a celá česká obecnost si v uvolnění tom spokojeně oddechla. Každý rozumný člověk ucítil bezpředmětnost a bezdůvodnost pouličních sporů o věci dávno minulé, dávno vyřízené, z nás nikým nezměnitelné. Bezdělní citelé Husovi i jeho upříklí odpůrci ze svých za dnešní doby zbytečných nehorázností leccos slevili a doufáme, že jsme na nejlepší cestě k tomu, aby v záležitosti pojímání významu Husa za dnešní doby u nás zavládly — rozum a střízlivý klid. Při tom ovšem že musí spolupůsobiti všichni lidé dobré vůle, aby vládli žádoucí pokoj mezi námi dle slov sv. Augustina in necessariis unitas, in dubiis libertas, in omnibus caritas.

K tomu v otázce kultu Husova učiněn byl ovšem že teprve první krok. Páni odpůrcové našich náhledů v otázce oslav Husových nám musí však laskavě dovoliti, že s nimi ve mnohém, co Husovým slavnostem ve svém roztrpčení sami vytýkali, oběma rukama upřímně souhlasíme.

Předně pokládáme za neváznost k památce Husově, že ze stanoviska kramářského a zlídného vydáno bylo několik publikací o významu Husa bez ohledu na nejnovější bádání o něm, neboť dokonce vychvalována a nabízena byla i Pogiova podvrženina o Husově upálení, ač již před rčkem bylo dostatečně upozorněno na její nesprávný obsah. Letošní slavnostní literatura o Husovi byla z velké části opět z ignorance posílým rozšlapáváním dávno vyvrácených povídek a deklamací.

Dále bylo nanejvýš odporným sledovati křesť s pohlednicemi a transparenty, jež Husa vlastně karikovaly a jejichž vydávání nedělo se ze žádné plety k Husovi ani k žádnému zvelebení smýšlení lidu, nýbrž byl to obyčejný obchod, k němuž nejceňnější a nejdražší placenou věc, totiž papír, za ohromné sumy českých peněz dodali naši národní a političtí odpůrcové.

Stejně pak prospělo našim odpůrcům osvětlení měst v předvečer výročního dne upálení Husova. Když počítáme, že po království Českém osvětleno bylo u večer ten jenom 1,000.000 oken, nejmírněji vzato, když dále počítáme, že v každém okně hořely průměrně dvě šestky, (t. j. svíčky, jichž jde 6 na kilogram), dopočteme se, že koupeno bylo v Čechách k osvětlení tomu nejméně 334.000 metrických centů svíček. Počítáme-li kilo svíček nejlevněji a sice po 80 h, dopočteme se částky, že jenom osvětlení to stálo 266.000 korun. Z těch peněz svíčky vyrábějící české závody sotva stržily 60.000 K, tak že ostatní statisíce strčily do kapsy firmy Schichtova, Apollo atd.

A zrovna v týdně před osvětlením tím volala „Ústřední Matica Školská“, že v prvním půlroku své letošní působnosti má již přes

neboť násilných, krvavých převratů, s jakými se potkáváme u jiných dynastií v dějinách světa, tu nebylo.

Sedmdesát papežů ctí katolická církev jako své svátce, což je zajisté krásná číslice v řadě 257 mužů, z nichž většina život světců žila, třeba za sváté prohlášena nebyla. Ovšem byli tu i nehodní muži, kteří se sem dostali nikoli svobodnou volbou, nýbrž násilím té které rodiny, jež se právě k moci dostala, ale tu zajisté nenese vinu církve.

Herder píše: „Byla by to dlouhá řada jmen, kdybych chtěl jen ty nejvýtečnější, nejmoudřejší a největší papeže jmenovati; nehodných je tu velmi málo, daleko méně než na trůnech světských a na mnohých jsou chyby jejich jen proto patrné, že jsou to chyby papežů“. Muž ten má zajisté pravdu; papežové jsou lidmi a třeba sluli „svatý otec“, jsou chybám podrobeni, jako každý jiný; název ten je pouhým titulem, ježto jsou hlavou svaté církve. Takový je však již svět; co na jiných se zamlčuje a omlouvá, to na knězi, tím více na papeži, všemožně se vykořisťuje. Nebylo blbějších báhorek a nechutnějších povídek, jež by, když se jednalo o papeže, nepřítelům nebyly vítány. Nechceme chybné papeže bráti v ochranu, ale myslíme, že by nepřítelé církve, čím-li jen trochu nároku na poctivost, měli uznati též čtosti oněch světců, kteří se jako hvězdy skvěly na obzoru církve, mezi nimiž jistě hvězdou ne poslední jest Lev XIII.

K vůli zajímavosti dodáváme, že je 80 jmen, jež těchto 257 nosilo. 45 jmen přichází jen jednou, za to Alexander a Urban přichází osmkrát, Bonifác a Pius devětkrát, Štěpán desítkrát, Innocenc a Lev třináctkrát, Benedikt a Klement čtrnáctkrát, Řehoř šestnáctkrát a Jan dvadvacetkrát. Nový papež bude beze vši pochyby slouti Lev XIV., leč by se jím stal kardinál Oreglia, který, jsa jmenován od Pia IX, přijal by název Pia X.

Dle národnosti byli to poněvíc Italové, Němci byli tři a sice Klement III. (biskup bam-

50.000 korun deficitu, tak že si peníze na další vydržování škol musí dlužit. Nenutí toto faktum k úvaze, jakým způsobem se má u nás „osvětlování“ pořádati?

Co stály slavnostní výlohy pražskou obec? Co shořelo na vrších po Čechách zbytečně dříví? Kolika rodinám by se ním v zimě pomohlo? Kolik obcí žaluje a dává vězniti chudou vdovu, když v jejich lesích zvedne šišku nebo souš? A nyní spálily se marně sta metrů nejlepšího polenového dřeva! Tu doporučujeme takovému ctitelům Husovým „Postilla“ jeho, již však nikdo z nich nehledá a nečte!

Slavnosti povětrnost nanejvýš přála. Když se v sobotu do Prahy hosté sjížděli, bylo zamračeno, také trochu sprchlo, tak že se jim příjemně jelo. V neděli, v den vlastní slavnosti panovalo pak nejkrásnější počasí. Slavnost odbyla se v klidu, za obecné spokojenosti a kdyby byl Dr. Podlipný býval opatrnějším a nebyl dle pravdy poznamenal, že Hus byl vrocím ctitelům Matky Boží Panny Marie a kdyby křesťanským způsobem v duchu zbožného Husa nedal spustiti do země základní kámen k pomníku ve jménu Nejsvětější Trojice, dnes by se o slavnosti té snad vůbec ani nemluvalo. „Neopatrné“ však křesťanské přiznání Dra. Podlipného, *že davy lidí kolem základního kamene na Staroměstském náměstí seskupené bouřlivě aklamovaly*, jediné zavdává látku k rozmanitým úvahám a řečem o odbyté slavnosti.

Avšak skoncování slavnosti kladení základního kamene ku pomníku M. Jana Husa v Praze jest teprve počátkem boje, kterýž upřímně česky a katolicky smýšlející lidé v našich zemích nutně probíjovati musí. Proto jest v záležitosti té třeba notné dávky pozornosti, chladnokrevnosti, klidu a ostražitosti. Pomník ten bude také postaven a odhalen!

Počátek boje toho, jehož vítězství mělo spadnouti do klína zahraniční protestantské agitaci, k obecnému překvapení a zlosti všech nepřátel českého národa vyhrála následkem svého klidného mlčení strana katolická vlastně *bes boje*, čímž byla dnes netušeným způsobem seslana, tak že nyní třeba, aby řady své moudře a účelně k dalšímu postupu šikovala.

Vítězství to bylo nám doznáno tiskem protestantským, jež jsme především my mlčením svým na bojiště vůbec nepustili, tak že veškeré přípravy jeho, kterými se k Husovým slavnostem chystal, se mu neupotřebené „zakazily“. Kdyby byla katolická strana spustila bludný odpor proti slavnostem těm, rázem byly by bývaly pozbyly rázu národního a okamžitě byl by jim býval vtištěn ráz a program náboženský, což se již dávno chystalo a připravovalo. Jenom námi odporované mlčení způsobilo, že nemohlo býti použito slavností Husových ku pronikavé protestantsko-pruské agitaci u nás, která se následkem toho neměla čeho chopiti a zač uchytili —

Jak správně a politicky prozíravě jsme odporovávali mlčení katolické strany odporovali, to nám velkolepě dotvrzují nedělní „Národní Listy“, které konečně pochopily, o co běží a v sensačním článku „Realistická práce pro krále pruského — Husovou oslavou!“ ukázaly, co se všechno kulo. Na katolické chyby a nedopatření se ze strany protestantsko-

berský), Damasus III. (biskup brixenský) a Viktor II. (biskup eichstättský).

Ku konci ještě zajímavý úsudek Fridricha Schillera o dynastii papežů: „Svět viděl císaře a krále, osvědčené státníky a nezdolné bojovníky obětovati práva svá v okolnostech těžkých, ustupovati před nutností, ale aby papežové byli zásadám svým nevěrni, s tím nepotkal se svět, aneb jen velmi zřídka. I když některý z nich byl nucen v bídě sem tam po Itálii se stěhovati, i když neměl ani píde země, kde by noha jeho spočinula, ani jedné věrné duše, na kterou by se spolehnouti mohl, i když žil z milosrdenství cizího, stál neústupně na právech svého stolce a své církve. Ač tak rozdílní bysi papežové co do povahy, smýšlení a schopnosti, přec stejná byla vždy jejich politika; s každým z nich přetržen byl řetěz následnictví trůnu, ale vždy znova byl ihned navázán. Je to jediný trůn, který své majitele vlastně nikdy nemění, ježto papežové sice umírali, ale duch jejich — chce říci Schiller: idea papežství — je nesmrtelná.“

Bylo dvorním zvykem, že, zemřel-li král francouzský, oznamoval událost tu lidu z okna Versailles dvorní hodnostář slovy: „král zemřel, ať žije král!“ A jak povadla od té doby lilie Bourbonů! Potomci slavných králů jsou psanci ve své zemi, v níž místo královských orlů parádují začátečná písmena hesla republiky: E, F, L.

Jinak v Římě na pahorku Vatikánském! Zde nezměnila se vládní forma, jeden odchází, druhý nastupuje a nikomu nenapadne proti němu protestovati. A i kdyby jej 50 milionů neuznalo, je zde více než čtyřikrát tolik jiných, jimiž hamžiti se budou kolonády vatikánské a zaznívati tisícery ohlasem: „eviva le papa re!“ „A já prosil jsem za tebe, aby neklesala víra tvá a ty posílen, posiluj bratři u víře!“ . . .

pruské dychtivě čekalo, a také se s tím počítalo, že se jich bude moci vykořistiti. Nyní jest jasno, kdo měl pravdu, zda my odporující, aby se mlčelo, až co bude — nebo jest li byla politická moudrost na straně těch, kteří volali, „jen do toho“ —

Se zadostiučiněním zaznamenáváme faktum, že našim, v první chvíli na pohled odvážným zakročením v „Obnově“, když jsme klid katolické strany při oslavování Husa odporovali, způsobena byla nynější situace, která znamená probuzení a uvědomění citů a katolického vědomí v celém národě českém. Kdyby byla katolická strana postavila se proti slavnostem těm nepřátelsky, není o tom nejmenší pochybnosti, že by tím byli pořadatelé jejich nezbytně zahaněni k ústupkům straně protestantské a že by nebyl při jejich příběhu zachován celkem ten objektivní ráz, z něhož potom protestantsko-pruská agitace kořistiti nemohla ani proti víře katolické, ani na škodu národnosti české. Nyní vítězství jest na naší straně, zejména po publikaci výše zmíněného sensačního článku „Národních Listů“. Ale vítězství udržeti jest větším uměním, než-li ho dobytí —

Pisatelé těchto řádků není nyní třeba nijak odmítati divokých útoků, jež byly proti němu z jisté katolické strany v Praze napsány. Průběh událostí sám prokázal správnost jeho vývodů, jež katolické straně nepochybně a veliký zisk donesla. Máme toto vše za potřebné uvést nikoli k vůli své osobě, ale k vůli věci, o níž šlo a jde. Při tom však musíme vděčně vzpomenouti vzácného porozumění „Katolických Listů“, které se skutečně obětavě s námi postavily na etanovisko „principiis obsta, medice sero paratur“ a rádi uznávají blahovolný souhlas oněch duchovních hodnostářů, kteří jádro našeho mínění v „Obnově“ ihned správně, postřehli a (proti jeho odpůrcům) prohlásili že jest ním při Husových oslavách „ulomen nebezpečný českému národu hrot“.

V pojímání Husa a jeho významu nacházíme se dnes v situaci zcela jinaké, než-li před rokem. Protestantská agitace u nás narazila na seď odporu, jímž jest probuzení se vlastního ducha českého lidu a tu právem smíme říci a také můžeme dokázati, že přední zásluha o to náleží „Obnově“ a její politice.

Tolik bylo třeba povědět ve přítomné chvíli.

Příjezd a nastolení velepastýře dra. Jos. Doubravy.

Jáda do Hradce Králové.

Konečně 11. t. m. ukeřil nástupce velikého Bryncha vroucí tužba naší a usídlil se v městě svém; příjezd jeho očekáván s tím větší láskou, že vznešeného hodnostáře předcházela pověst nejlepší, kterou ani protikatolické časopisy porušiti se nesnažily. Počasí bylo ráno prahlé, odpoledne však zářila obloha trvalým leskem na radost všech účastníků slavnosti. Ndp. biskup rozloučil se v Praze na nádraží srdečně s četnými svými přáteli. Bvli to zvláště: kanovník dr. Tumpach, kancléř megre. Wünsch, prof. Maixner, rektor kníž. arc. semináře Říhánek, vicerektor Tannert, katecheta Hora, duchovní správce Ruml, dr. Vrátný, kaplan V. Cháb, adjunkt Stejskal, arch. Fanta, nakladatel V. Kotrba, zlatník Grünfeld a jiní a jiní.

Před 2. hodinou vkročil velepastýř v průvodu vsdp. kapitul. probošta megr. Hory, general. vikáře megra. Brusáka a dvou pánů z přibuzenstva na rychlém severozápadní dráhy.

Dojemné bylo přivítání na prahu Královéhradecké diecése na nádraží Velkého Oseku. Z Hradce Král. sem přibyli vsdpp.: prelát Hampl a kanovník Musil, ceremonář dp. Doskočil, městští radové pp. Rus a Pilnáček. Z kněžstva okolního se dostavili: dpp. farář Bonaventura z Libice s hojným počtem členů katolického spolku, G. Ad. Čenský z Konárovic, Vobořil z Veltrub, Kládvo ze Sán.

Z Chrudimě přijeli purkmistr dr. Havelka, městský rada dr. Figar a red. Tomáš. Když vlak o půl čtvrté hod. od Prahy přijel, vystoupil ndp. biskup svižným krokem z vlaku, s oběma hodnostáři doprovázejícími, bratrsky líbal všechny kněze přítomné. Vsdp. prelát Hampl avítal v čele velikého zástupu velekněze latinsky těmito slovy:

Nejduštojnější Pane!

Buď pozdraven z hraničích diecése Svě! Buď vítán v soukromí místa, kde kdysi stála kolébka velikého biskupa sv. Vojtěcha, patrona české země! Opustil jsi metropol, a šel jsi od hrobů sv. patronů našich a přišel jsi a pomocí Boží na rozhraní nové vinice Svě, o kteréž jsi v prvním Svém pastýřském listě překrásně psal. Bůh požehnej a ošťihvej příchod do diecése Tvé; my pak za Tebe, nejjasnější Pane, prosíme pro tebe k Bohu nejmilostivějšímu a nejmocnějšímu, aby, cokoliv Tvá posvěcená ruka na vinici této, do níž jsi vkročil, zasije a pěstovati bude, rosou Boží zvláštěn jeouc vzešlo, vzrůstalo, a nejhojnější přinášelo plody pro spásu stáde Tvé pěti svěšeného, k zvelebení svaté církve, k rozmnožení slávy Boží, a pro Tvou vlastní, nejduštojnější Otče, potěchu; a buďž Tobě při všech starostech pastýřských nejpevnější berlou biskupskou, pastýřskou — o kterou bys

Se bezpečně opírali mohli. K tomu Bůh pomáhej! Svou milostí!

Slovy pročitěnými vzdával velepastýř nejsrdečnější dík za první gratulaci.

Vděčně tiskl p. biskup ruku zdravící deputaci z Hradce a Chrudimi.

S velikým pohnutím líbal oslavenec křížek s ostatky sv. Vojtěcha, jež mu dp. farář Libický podal, vyjadřuje svůj velký dík.

Na konec udělil velepastýř četnému shromáždění biskupské požeňnaní. Několikrát povolal zástup vzácnému hosti slávu.

Vlak letěl rychlým tempem k Libňovsi, kdež při kratičké zastávce skládli synovský hold starostové se zástupci všech obcí farnosti Žehuňské a několik kněží s důst. p. farářem Jeřábkem v čele. Škoda, že se hnul vlak dříve ku předu, než mohl spoň hlavní pozdravy nejd p. biskup vyslechnouti.

V Žiželicích přivítán byl ndp. biskup velikým zástupem. Hudba slavnostně hrála a duchovenstvo jménem osadníků synovsky velepastýře zdravilo.

V Chlumci n. C. čekal vlak delší chvíli. Na dva tisíce lidí těsnilo se na nádraží. Na peronu stál sbor oostřelců s praporem a hudbou, která na přivítanou zahrála. Nejprve uvítal velepastýře c. k. okres. hejtmán Novobydžovský dr. Ondřej Volkar, jemuž ndp. biskup srdečně a vděčně odpověděl. Pak vítal vldp. vikář Sehnal z Bělohradu; vdp. děkan Josef Šrámek z Nov. Bydžova, v průvodu dpp. Kuhna, Žofáka, Kysely a jiných duchovních projevil za kněžstvo synovekou oddanost a končil přáním, aby se nový biskup dožil pod ochranou Matky Boží a sv. Jana Nep. při svých apoštolských pracích hojného zdaru. Mimo jmenované byli zde přítomni: starosta Chlumecký továrník Karel Frič s městskou radou, patronátní komisař Jindřich Jaroschka, rada c. k. soudu Viktor Suske, zástupcové berního úřadu, učitelské sbory měšťanských i obecných škol s žactvem; z Bydžova: okr. školní inspektor, c. k. vrchní berní inspektor, okresní komisař a j. v.

Velepastýř každé deputaci zvlášť hlasem pohnutým vděčně děkoval. Po udělení požeňnaní vlak se hnul ku předu za zvuků písně „Kde domov můj“.

Když přibyl vlak na nádraží Dobřenic, uvítali velepastýře dpp. Jos. Šmidt a Frant. Hrobeký z Libčan, Aug. Novák z Dobřenic.

Na nádraží v Hradci Králové.

Kolem páté hodiny konečně nejd p. biskup vstoupil na nádraží Královéhradecké, kdež se mu dostalo přivítání v skutku imponantního, překvapujícího. Hustý dav obecnstva rozeštil se v půlkruhu před vlakem a do předu pokročili: vysdp. kapitulní děkan Dr. Frýdek s ostatními členy kapituly, purkmistr Dr. Ullrich s městskou radou, ředitelé středních, měšťanských i obecných škol, vzdělávacích ústavů z Hradce i z Chrudimě, c. k. okres. míst. rada Steinfeld s vrchním komisařem Pirchanem, prezident krajského soudu dvorní rada Okenfus, c. k. státní návladní Dr. Matouš se substitutem Bozděchem, c. k. finanční rada Dr. Ad. Šimek, finanční radové Formánek a Laxa z Chrudimě, živnostenský inspektor Trap, přednosta stanice Kosteczka, zástupcové Janahr. z Harrachů, mnoho jiných úředníků a zastupitelstev, dámy červeného kříže, atd.

Velepastýř, opustiv vlak, byl nejprve uvítán vysd. p. Drem Frýdkem, který mohutným, jasným hlasem promluvil:

„Pochválen buď Pán Ježíš Kristus! Vaše biskupská Milosti, náš nejdústojnější Vrchní Pastýř! O nejdústojnějším svátku svatých knížeť apoštolských Petra a Pavla ráčil jste býti. Nejdústojnější Pane, na základě jmenování Jeho Veličenstvem naším nejmilostivějším císařem a králem a na základě potvrzení Jeho Svatoosti naším slavně panujícím papežem v metropolitním chrámu Páně pražském posvěcen na biskupa, a mezi tím svěcením byla vzňášena za Vaši Milost vroucí prosba k Otci nebeskému: „Uděl mu, Pane, stolici biskupskou, aby řídil církev Tvou a lid svěšený!“ Nuže — modlitba tato zvláště dnes a zítra zřejmého a veřejného dosahuje splnění. Vaše biskupská Milost přichází, aby tu obdržanou Stolicí biskupství Královéhradeckého zaujala a diecési a lid svěšený říditi počala. I vítáme za tou příčinou všichni zde shromáždění co nejuctivěji Vaši biskupskou Milost do biskupského Vácnostina sřídla — katedrální kapitula a mnohých slavných sborů i diecéseánů vůbec zástupcové. (Německy:) A jako čestí diecéseáné, tak vítají Vaši biskupskou Milost jako našeho společného nejdústojnějšího Velepastýře co nejsrdečněji také diecéseáné jazyka německého. Pán Bůh račiž Vaši biskupské Milosti propůjčiti veškerý řádoucí dary ducha i těla k zřídlenímu co možná řízení celé, objemem i počtem duší veliké diecése! (Česky:) Jeho biskupská Milost náš nejdústojnější Vrchní Pastýř za hojného požeňnaní Božího nechť řije! (Ať žije!)“

Biskup srdečně odpověděl:

„Vysoce důst. pane, vaše uvítání zde ve středu diecése mne velice dojmá. Nemohu slovy vyjádřiti nad tím svoji vděčnost, nemohu slovy projeviti vděčnost, s jakou láskou a důstojností jste zřídili můj vstup do vašeho středu. S opravdovými pocity lásky a oddanosti mohu vás ujistiti před Pánem, že budu míti k vám lásku a péči upřímnou. Nechej, aby tento slib zůstal holým slovem, ale je to mým nejvrchnějším přáním. (Německy:) Jsem si vědom, že láska moje musí se vztahovati ku všem milým diecéseánům.

Proto netajím se, že budu stejně milostiv a spravedliv k oběma národnostem. Česky: Ta dnešní všestranná účast je mi svědectvím, že mě vítáte a opravdovou láskou. Budu prositi Boha, aby Vám tento milý projev oddanosti oplatil. A v záruku svých přátel a svých slibů posvědu ruku svou, abych Vám poprvé poželal.

Na to promluvil krátce p. purkmistr dr. Ulrich za shromážděnou městskou radu:

Vítám Vás, nejdůstojnější pane biskupe, jménem městské rady do Vašeho nového sídla a přeji vám vše dobré, aby vaše působení zde jen štěstí ruselo. Vítám Vaši biskupskou Milost co nejuctívěji při její vstupenosti do nové domoviny a volám: Necht žijet! (Ať žijet!)

Oslovený odpovídá pohnutým hlasem; ví dobře, jaké povinnosti ho čekají i v užší bohdá milé domovině. Chce zachovati se své strany svornost a lásku a končí svou vřelou odpověď přátelským stisknutím ruky purkmistrovy, při pojeu slibů:

„Raďte býti ubezpečen, pane starosto, že láska nás spjatá a že naváže pouto mezi námi. Přeju své nové domovině všebo a nejhodnějšího pozhánání a dávám vám, pane starosto, tímto stisknutím ruky ujištění, že své užší domovině ze srdce přeji vše nejlepší.“

Po té se obrací na pravo k úřednictvu a a po pozdravu p. rady Steinfelda praví, že oba budou mít společné styky v mnohém; vynasnaží se, aby vždy byly přátelské. Jest potěšen, že v p. radovi vítá svého kolleagu ze studijních let v ranném mládí, s nímž strávil mnoho krásných okamžikův. Pak následovalo představení a pozdrav p. Okenfusa, ředitele škol pp. Steinmanna, Brandžovského, Pazourka, Nováka a Haněla, k nimž promluvil církevní hodnostář případný proslov o jejich paedagogickém oboru, dále červeného kříže a na konec zástupců hraběte Harracha, z nichž p. rada Vaněček slibuje, že intencím biskupovým ochotně vstříc budou vycházeti.

Pak se v průvodu kapituly ubíral nejd. biskup k východu nádraží, před ním čekalo na třicet povozů pro účastníky slavnosti; do prvního vsedl purkmistr s náměstkem, do druhého nejd. biskup, pak kanovníci, přednostové úřadů atd.

Vjezd do Hradce Králové,

Na cestě do města již na Pražském Před-městí vlálo vstříc biskupskému povozu mnoho slavnostních praporů. Po obou stranách ulice stálo množství lidí, uctivě zdravících, jimž jejich nový velepastýř uděloval při jízdě po-žehánání. Královéhradecké domy téměř všechny byly vyzdobeny prapory. Na Velkém náměstí rozestaveno obrovské dvojřadí žactva středních i obecných škol, chovanců Rudolfiny, klášter-ních chovanců, chovanců b. Borromea, theologů, spolku katolických tovaryšů, členů všeodboro-vého sdružení, vzdělávacího spolku „Anežky“, Marianské kongregace. Slavnostní dvojřadí obstoupené velikým množstvím obecnstva místního i okolního, táhlo se až ku kostelu Panny Marie, kde ndp. biskup uvítán byl za školní mládež dceruškou p. purkmistra dr. Ulricha; po vstoupení do chrámu uvítal vele-pastýře vldp. Tom. Rejzek, superior. Pan bi-skup odpověděl srdečně delší řečí, načež pro-vázen k hlavnímu oltáři; zde vykonal velekněz modlitbu a udělil lidu požehnaní Nejsvětější svátosti. Pak se odebral do residence; po krátkém oddechu přijímal zde deputace samo-správných i zeměpanských úřadů, důstojnictva vojenské posádky, 16 zástupců katolických spolků, středoškolských ústavů, duchovenstva místního i venkovského, pravovárečného mě-šťanstva, vojenských vysloužilců, společenstva živnostníků atd. Nový biskup svou nelíbenou bratrskou vřelostí všechny přítomné zástupce jmenovaných korporací přímo okouzli.

Slavnostní akademie.

O půl osmé navštívil ndp. biskup Klicpe-rovo divadlo a byv uvítán městskou radou, vzdal srdečný dík a usedl do hlavní lože, která byla živými květinami nádherně vyzdobena. Nyní byla zahájena slavnostní akademie v domě do posledního místa vyprodaném. Počala za slav-nostní nálady Nešverovou kantatou, která hlu-bokým vyzněla dojmem pro vyspělou svou fakturu, zvláště ve svém závěru fugové kon-cipovaném. Střední větu prosycenou vlní idyll krásně přednesli pí Jančová, al. Novo-hradská, p. Fiala a p. Přibyl.

V Pergolesově „Stabat Mater“ uplatnil člen čes. pěv. kvarteta p. Novák rozsah, výevik a zvláště kovový timbr svého duši jímajícího hlasu. Těšíme se, že v saisoně se dá slyšeti u nás s ostatními členy čes. kvarteta.

Kontrapunktické npravení Vittem sice nahromadilo ve „Stabat“ dosti choulostivých míst pro nástupy; bylo však pozorovati ve sboru naprostou jistotu a lehkost přednesu.

Professor Horník z pražské konservatoře se dal slyšeti rukopisnou novinkou, již s po-rozuměním přednesl orchestr c. a k. pěš. pluku č. 42. Zvláště se zamlouval střed pochodu s hohojovým solem. — Thomasovo vlaštovičí duetto bylo zvláště v závěrečné kadenci vde-

čným materiálem pí Jančové, aby opět doká-zala, že jest v Hradci jedinou reprezentantkou koloraturního umění pěveckého.

Nováková „Nešťastná vojna“ byla korunou večera. Věru nelze si ani představit, aby intenzivnějšími barvami kdo mohl vyličiti, jak „hraní a trubjá“ blíží se k vesnici vojákové, jak domlouvají se sestry, co dají svému bratru, který též do vojny maštruje“, a jak zdrea-jícím dojmem působí zvěst, že hlava bratrova leží „na francouzském pomezí rozšlapaná“. Novák je nejen znatel lidové poesie a dovede ducha jejího tony vyjádřiti, on je též umělcem v instrumentaci, kterou celou skladbu duha-plně dramatizuje.

Účinkovali při akademii místní dámský sbor, vojenská kapela, p. bohoslovci, studenti z realky a gymnasia. Jevišťe naplněno bylo 240 účinkujícími. První a druhé číslo dirigoval s obecně osvědčenou rutinou dp. Orel, pochod a poslední číslo řídil zručně kapelník p. Riepl.

Po akademii konán ještě přátelský večírek v Adalbertinu k pectě hostů a delegátů kato-lických spolků, při němž účinkovali tamburaši pod řízením dp. Jurkoviče, docenta zpěvu v ústavě bohosloveckém. Mistrné výkony na-šich tamburašů byly často odměňovány bouřli-vým potleskem. Ku konci zapěl ještě několik sólových čísel s doprovodem piana pozvaný pěvec p. Novák, který přítomné svým předne-sem přímo uchvátil.

Slavnostní nastolení.

Druhého dne v neděli veliké zástupy lidu již za nejranějších hodin procházely městem, čekající na další slavnostní akty. Překrásná pohoda znamenitě přispívala k lesku radost-ného dne. O půl deváté řadily katolické spolky v imposantní dvojřadí pořadatelé: vldp. dr. Reyl, pp. Polák, Jenšovský a Dvořáček. Veliké účastenství spolků převýšilo všechny naděje. Slavnostní dvojřadí se táhlo od residence až k hlavní bráně katedrálního chrámu sv. Ducha. Pokud jsme zpozorovali, byly zde zastoupeny spolky z následujících míst: Chrudim, Třebe-chovice (3 spolky), Hlinsko (2 spol.), Nové Město, Kunčice, Úpice, Kutná Hora, Pardubice (3 spol.), Kostelec nad O., Černilov, Proseč, Týniště n. O., Hronov, Dohaličky, Semily, Chrudim, Pardubice, Lomnice n. P. (2 sp.), Ronov, Nová Paka, Hradec Králové (3 sp.), Sobčice, Vojnův Městec, Studenec, Častolovice, Nový Bydžov, Chleny, Ústí n. Orli., Krucem-burk, Chrást, Choceň, Přibyslav, Mikulovice, Roveň, Roztoky, Skuteč, Kruh, H. Jelení, V. Dřevíč, Nová Paka, Litomyšl, Semily, Slezské Předměstí, Heřmanův Městec, Oáslav, Náchod, Vamberk, Sedlec. Na dvacet praporů vlálo nad skvělým dvojřadím; jednotářů bylo celkem na půl druhého tisíce. (Jen z Černilova přítomno bylo na 150 jednotářů.) V čele spolků stála hudba černilovská, již osobně řídil kapelník pan J. Vanický. Spolky byly obklopeny veli-kým davem obecnstva všech stavů, toužícího spatřiti biskupovu tvář.

Po čtvrti na desátou hodinu konečně nastal za hlaholů zvonů slavnostní průvod z residence. Napřed šli bohoslovci se svým představenstvem v bílých rochetách, za nimi místní i okolní duchovenstvo, v jehož středu krácel velepastýř, maje po pravém boku vsp. kanovníka Bartáka a po levém vsp. kanov-níka Dra Soukupa. Když oslavenec vstupoval do hlavní brány chrámové, ozdobené velikým biskupským odznakem, zaznělo s kůru řízením p. regenschoriho Wunsche mohutné „Te Deum laudamus“, skladba to Ad. Kaima, harmoniso-vaná pro sedm hlasův.

Hned za kněžstvem srazely se spolky v čtyřstup a spěchaly zároveň do chrámu s prapory.

Nejd. p. biskup poklonil se nejprve se svým průvodem před Nejsvětějším u vedlejšího oltáře a pak hned se ubíral k hlavnímu oltáři, kdež po vykonání příslušných modliteb vy-stoupil na biskupský trůn při straně evangelní. Vsp. generální vikář Dr. Frýdek stojí před stupni oltáře, promluvil k novému biskupovi latinsky:

„Nejdůstojnější Pane! Totot jest den, jež učinil Pán, radujme se v něm. Raduje se sv. Matka církev, když oslavuje sv. Hod velikonoční, a těchše slov uží-váme i my, nejd. Pane, chtějce veřejně vyznati vše-obecnou radost, když vidíme před sebou jednomyslně očekávaného nového velepastýře. Radujme se všichni, vidíme-li Vaši Milost jako svého biskupa vkročiti po-prvé do tohoto katedrálního chrámu Páně a sased-nouti na biskupský stolec s plnou autoritou apoštol-skou. Radujme a zároveň, že slavíme spolu vašíší biskupství královéhradeckého, neboť náš zbožný pa-měti biskup Edvard, díky za to Bohu, znovu povstal v legitimním nástupci v biskupa Josefa. A tím více se radujeme, ješto doufáme, že panování Vaší Milosti v diecési bude co nejšťastnější, neboť přichází od hrobu sv. patrona král. Českého sv. Jana Nep., ano přichází z domu kanovníckého, jež podle podání obýval ka-novník sv. Jan.

Vaše Milost přichází do diecése, jež zvláštním patronem se sv. Klimentem, papežem a mučedníkem, je tentýž sv. Jan Nepomucký; přichází do biskupských domů, v nichž jak v Hradci Králové, tak i v Chrásti

kaple zasvěceny jsou témuž světcí; přichází ke kněžím diecése, z nichž největší počet v jednotě Nepomucké a v družstvu tiskovém pod ochranou sv. Jana Nep. je spojen k šíření přeevštěnění katolického. Proto i doufáme, že nejdobrotivější Bůh těmto spojeným sna-hám pod ochranou sv. Jana Nepomuckého udělí své-pomoci. A taktéž doufáme, že i Nejblahoslavenější Panna Maria, jejíž chrám V. B. M. hned při vkročení do města navštívila, bude vždy osvědčovati se matkou. A sv. Josef, jehož jméno V. B. M. na křtu sv. obdr-žela, nepřestane sajisté vždy býti ochrancem a při-mluvcem. A sám katedrální kostel, zasvěcen jest Duchu sv., jež ve chvíli, když V. B. M. připočtena jest k biskupům, sajisté bude udíleti dary své, nezbytné k řízení církve. Nyní, když nejd. pane, přikročujete k řízení diecése, nastává mi povinnost skládati úctu z vládatelství svého. Leč v ohledu tom nejpokorněji doznávám, že nemám ničeho než prosbu: Promiň, o Pane, slabosti mé! Vánoval jsem sice všecku možnou péči za pomoci svých milovaných spoluprátrů, ale prosím tím vrouceněji téhož Ducha sv., aby Sám svlažil, co by bylo vypráhlého, a ozdravil, co bylo chorého. Odevzdávám se se všemi zde přítomnými i nepřito-mnými kněžími diecése Vaši trpělivosti a moudrosti, obnovující zároveň sliby při ordinaci složené. Jako se onoho času biskupa tázajícimu se: „Slibuješ mi a mým nástupcům úctu a poslušnost“, tak i v této chvíli radostně voláme: „Slibuji!“ Necht všechno, co jsem zde pravil, Bůh k dobrému střídi!“

Ndp. biskup děkoval rovněž latinsky gen-rikáři za všechny úmorné práce, které byl za jeho nepřítomnosti podnikl, vzdával dík všemu duchovenstvu za synovský hold a dovolával se jeho součinnosti pro všechnu budoucnost; jen tehdy bude moci dobře plniti úkol Bohem mu svěřený, bude-li kněžstvo jeho podporou. Pak přijímal biskup hold svého duchovenstva. Když jednotlivci po řadě k němu přicházeli, nemohl se udržeti pohnutí, stíraje hojné slzy se svých tváří. Při tom na kůru zpívána mo-hutná skladba „Ecce sacerdos magnus“, — Ejhle kněz veliký; komposice tato vyšla z pera p. Dom. Wunsche (jun.) jako příležitostná no-vinka; zde v mistrných fugách pěkně zachycen význam vážných slov. Pak vsunute vhodně „Te Deum“ nesmrtelného Lad. Beethovena s textem úplně českým. Ač nástupy právě snadny nebyly, zapěl chór grandiosní klassické dílo s pevnou energií bezvadně; orchestr pod výbornou taktovkou p. dirigenta Wunsche se vpravil výtečně do všech nuancí; poslední taktý zvláště vyzněly přímo triumfálně.

Když byl hold duchovenstva po delší době ukončen, vystoupil městský děkan, ka-novník M. Musil na kazatelnu, přečetl shro-mážděným věřícím papetskou listinu a ohlásil udělení plnomocných odpustkův.

Jeho Milost pomodlil se modlitba k Duchu svatému, při čemž zpívána na kůru případná antifona; pak velepastýř udělil slavným pon-tifikálním požehnaním plnomocné odpustky a promluvil s vroucím zanícením řeč, kterou v čele listu uveřejňujeme. Pak alončil za četné asistence duchovenstva slavnou pontifikální mši sv.; při tom na kůru zpívána nádherná osmihlasá skladba od Caspara Etta. Střídající se dva sbory v různých hlasových silách přímo elektrisovaly; i sedmihlasé „Ave Maria“ slo-žené od řídicího regenschoriho, vhodně přiléhalo k stylu mše Eťtovy a působilo rovněž dojmem velebným.

V poledne se znova seřadily spolky s prapory směrem od hlavní brány chrámové k residence; po té o čtvrt na jednu s poledne rozezvuchely se znova zvony a biskup v průvodu kněží a bohoslovců se ubíral dvojřadím do residence. Když se průvod ukončil, srazily se obě řady ve čtyřstup a za zvuku vyškolené hudby černilovské nastoupily pochod mírným obloukem přes náměstí k Adalbertinu, kdež nastal odpočinek.

Pro významné zástupce všech Hradeckých korporací uspořádán v residencei banket. Dříve než ndp. biskup k hostině zasedl, pospíšil do Adalbertina, vyhledal kněze obědvající ve dvou menších místnostech, sousedících s dvo-ranou, s každým zvlášť vřelě rozmlouval, obraceje svou řeč chvílkami na všechny pří-tomné.

Pronesl pevnou důvěru, že všichni si po-vedou v duchu Kristově jak na poli církevním tak národním, poněvadž samo evangelium, jak obecně známo, i přikazy vlastenectví samo v sobě obsahuje. Krásná jeho slova byla pře-rušována často srdečným: „výborně“ a „sláva“. Pak hned vstoupil do obsáhlé vedlejší dvorany, kdež bylo shromážděno na šest set katolických jednotářů. Vstříc mu zaznělo jasavé „sláva“. Přítomný předseda diecésního sdružení kato-lických spolků vldp. dr. Reyl složil biskupovi hold lásky jménem všech katolických spolků; katolické spolky přílnou k novému velepastýři s touž oddaností, s jakou lpěly na velikém předchůdci Brynychovi.

Jeho Milost děkuje za hromadnou účast spolků při dnešní slavnosti; dovede si vážiti činnost přítomných spolků a bude je dle pří-kladu svého předchůdce podporovati. Necht všichni po návratu domů pracují dále ve prospěch katolické víry. Jakmile ndp. biskup ukončil, zahřmelo dvoranou mohutně: „Sláva!“ Nadšeně se jiskřící zraky dokazovaly, že toto

volání jest nejvěrnějším ohlasem rozechvělého nitra přítomných.

Pak spěchá J. B. M. ještě k bohoslovcům do semináře; po krátké adoraci v kapli praví, že jako bývalý rektor semináře Pražského dobře zná, jakým způsobem má svou péči věnovati i zdejšímu theologům; postará se dle svých sil, aby brzo byla postavena nová seminářská budova.

Při hostině v residenci proneseno mnoho gratulačních přípitků. Na př. vesp. gen. vikář promluvil:

„Vaše biskupská Milosti! Vysoce ctěná a vsácná společnost! Madřec Starého Zákona píše v písmě svatém: Všecko má svůj čas; svým vykořeněným během jdou všechny věci pod nebem. Jest čas pláče a čas radosti, čas kvílení a čas veselosti. Tak se dělo a děje i s námi. Kvíleli jsme opravdu v Hradci Králové a v celé bradečské diecési, když odňat nám byl nedůprosnou smrtí apoštolský biskup Edvard Jan. Nyní však zase, když nám ve Vaší bisk. Milosti dán jest biskup nový, biskup dojísta stejně apoštolský, radujeme se a veselíme se a přejeme se srdci plných, aby i Vaše biskupská Milost mezi námi vždycky se radovala a veselila. (Německy) Zalmista Páně uvádí v písmě svatém Pána Boha o svém věrném služebníku takto mluvícího: Množství dní choi ho obdařiti a dám jemu viděti mou blaženost. A toto přání vsačké my všichni v přišlé Vaší bisk. Milosti k nebesům, aby Všemohoucí a nejvyšší dobrotitivý Pán Vaši biskupskou Milost dlouhým, zdravím plným životem obdařil a dal Vaší biskupské Milosti veškeré štěstí dobro i blaho viděti, ba nejenom viděti, nýbrž i požívati. (Česky.) A s tímto vroucím přáním prosím celou vysoce vsácnou společnost, aby ráčila se mnou pohár posvěcení a vynésti upřímnou zdрави: Jeho biskupská Milost náš nejdůstojnější vrchní pastýř nechť žije! (Ať žije!)“

Ndp. biskup odpověděl, že se nyní upírají zraky celého světa k Římu, kde právě „lumen de coelo“ dohasíná; jest potřebí vroucně Boha prositi za zachování jeho. Vzpomněl vděčně na milosti jemu Sv. Otcem a Jeho Veličenstvem udělené, jakož i srdečné přichylnosti obou církevních hodnostářů přítomných a děkoval všem přítomným, doufaje, že pronáší zdрави hlavě církve i říše ve jménu veškerého shromáždění.

V dvoraně Adalbertina konána, zatím odpoledne valná hromada katol. spolků, o níž promluvíme v čísle příštím.

Slavnost skončila všestranným úspěchem. Krásné byly ty slavnostní chvíle; nevymizí žádnému účastníku dlouho z paměti. Nový velepastýř zajiště horlivě bude pokračovati na brázdě slavným svým předohůdcem kypřené; jeho osvěcenost, láska a horlivost nás opravňuje k nadějším nejlepším. Kéž obapolná láska, která stádce s pastýřem v dnech slavnostních v tak pevné přátelství semkla, potrvá i v budoucnosti na straně obojí! Báh žehnej snahám nového biskupa!

Obrana.

Něco ze zákulisí. Celá domácnost realistických reformátorů jest vážně pobouřena zajímavými objevy „Národních listův.“ Nejsme tak stranníci, abychom sedli na lep každému klepu proti realistické straně, poněvadž „Čas“ vychrlil v každém týdnu tolik úmyslných lží proti svým sokům, že stačí charakterisovati a odsouditi ducha realistického štábu z „Času“ samého. Že však tentokrát „Národ. L.“ taly do živého, jest viděti z poplašných a zoufalých obran „Času“, ačkoli ani nejužasnějším tiskem nejzajímavější objevy „Nár. L.“ „Čas“ neporáží. Nedovedl na př. vyvrátiti, že dr. J. Herben měl 8. t. m. důvěrnou schůzku s pruskými pastory v německém kasině.

Také přiznává, jak si evangelická beseda v Praze pozvala německé evangelické spolky z Halle nad Sálou a ústředního evangelického bundu v Berlíně k Husově slavnosti.

Do Litoměřic svolali si mezinárodní schůzku evangeličtí pánové na den 13. t. m. Pozvánky zněly následovně:

Sehr geehrter Herr Amtsbruder!

Auf Vorschlag eines Kreises von tschechischen Amtsbrüdern erlauben wir uns, hiedurch die böhmischen Herren Amtsbrüder zu einer

vertraulichen

internationalen Zusammenkunft am Montag, den 13. Juli, von 3 Uhr nachmittags ab, nach

Leitmeritz, „Hotel Schwane“,

ergebenst einzuladen. Da das Erscheinen einer Anzahl tschechischer Amtsbrüder gesichert ist, möchten wir Sie auf's Herzlichste bitten, sich, wenn irgend möglich, beteiligen zu wollen.

Mit amtsbrüderlichem Grusse!

Friedrich Hochstetter,
Trebnitz.

Ottmar Hegemann,
Haida.

Veleřášený pane bratře! K návrhu kroužku českých bratrů dovolujeme si pozvat tímto česko-německé pp. bratry z Čech co nejochotněji k mezinárodní důvěrné schůzce na pondělí dne 13. července o 3. hod. odpol. do Litoměřic do „Hotelu Schwane“. Poněvadž jest zajiště účastností mnoha českých bratrů v úřadě, prosili bychom Vás co nejraději, kdybyste se pokud jenom možno zúčastniti ráčil.

S pozdravem atd.

Bedřich Hochstetter v Trebnicích (II)
(red. zařívě losvonaromistického listu)

Ottmar Hegemann, farář v Haidě.

Inu, důkazy vlastenectví českého evangelictva.

Nebylo ovšem potřebí, aby „Nár. L.“ přidávaly k těmto a jiným objevům některé nepravdy. Kam tihne „Čas“ se svými stoupenci, to přece může poznati každý, jak z jeho psaní, tak ještě více z jeho častého překvapujícího — mlčení. My jsme již dávno strhli masku s tváří realistických „reformátorů“ jen na základě poctivé pravdy, tak že „evangelický“ tisk, nevěda kudy kam, aspoň překracoval velice nepěkně naše slova.

Poněvadž nyní zmatek „Času“ kalí rozvahu, honem obviňuje katolíky ze spojení s „Národ. listy.“ Proč ne? Vždyť nazval též pražskou oslavu Husovu „mladočesko klerikální.“ Snad to přece pomůže, ačkoli připisovati katolické straně jakékoli působení na mladočeské oslavě Husově v Praze jest čirou nepravdou; také to „Čas“ ničím nedokázal.

Kdyby byla chtěla katolická strana zde spolupůsobit, jistě by nepřistoupila, aby p. dr. Grégr pronášel až příliš naivní nepravdy proti církvi. Byla by pana Grégra poučila, že „středověká noc nevědomosti“ panovala v Čechách právě za doby husitské, kdy Pražská universita, za Karla IV. tak slavná, byla rozvrácena, ač v sousedním katolictvu osvětový pokrok šel jistým krokem v před. Nespatřoval by porážku neomylnosti církve v tom, že koncil Kostnický Husa odsoudil a koncil Basilejský „přivržence učení Husova“ uznal za věrné křesťany. To snad i žáček z evangelické školy ví, že se učení Husitů samých s Husovými bludy na prsto nesrovnávalo a že církev přijímala Husity do církve jen pod tou podmínkou, jestliže se úplně srovnají s pčením jejím. Nebyl by p. dr. Grégr mluvil, že byl národ český před husitskou vojnou „blíže své národní smrti“. Tolik přece nyní z badání Kalouskova i Wintrova každý ví, že se již za Karla IV. dříve německá města se stoupajícím uvědoměním valem počestvovala a že po válce byl živlem vládnoucím živl český i v městech katolických.

O nějaké „kompromisní řeči“ se zde vůbec poctivě mluvit nemůže. „To „evangeličtí“ realisté dovedou zcela jinak kompromisně mluvit, jen aby si židy a socialisty nepohněvali. Kdo má jen trochu soudnosti, připustiti musí, že žádný řečník nebude pronásledovati spojenou stranu očividnými nepravdami. Proto ať si „Čas“ svůj účet vyrovná s „Národními listy“ a nepomáhá si z bláta nedokázatelnými pomluvami tábora katolického.

Že však přece jen uvedený objev taly do živého, jest viděti na dlouhém prohlášení „výkonného výboru české strany lidové,“ který, aby aspoň část reputace zachránil, najednou slibuje, že bude i proti klerikalismu protestantskému (!) i mosaickému (židovskému) (!). Dřív pánové takové klerikalismy znáti nechtěli. Také výkonný výbor stydlivě poznamenává: „Pokud „Času“ se týká, nerozpakujeme se sdělit, že jsme mu jistě stranění protestantismu vytkli a sice již před útokem „Nár. listů.“ Ono to „jistě“ stranění bylo, vlastně až velice křiklavým a nespravedlivým; jen povědět pravdu celou!

A nb! Jestliže „Čas“ hned nyní vidí nějaký spolek mezi „Nár. listy“ a „Katolickými listy“ již proto, že „Katol. listy“ některé zprávy z mladočeského žurnálu převzaly, nechť si vzpomene, jak chtěl utloukati katolictvo vůbec — častým citováním „Rozvoje“ a „Bílého Pravoru.“

Politický přehled.

Krise ministerská v Rakousku na ten čas úplně zažehnána. Žádosti ministra dr. Rezka za propuštěnou mocnář vyhověl, vyhradiv si ho povolati opět do státních služeb. Odstraněním dra Rezka dobyli Němci i vláda Körbrova úspěchu velmi vážného, píší Jihoč. listy. A sice proto, že z kabinetu zmizel muž vzdělaný, širokého rozhledu a co hlavního: charakterní a v jednání pevný a přímý. Takovýto ministr mohl nám býti v radě koruny něco platen a proto odchod jeho jest Němcům vítán; vládě pak proto, že se zbavila kontroly svého jednání a bude nyní v upírání práv národu českému ještě bezohlednější. Rovněž i posl. dr. Kramář označil odchod Reskův koncem nadějí, že by vláda tato po dobrém chřela vyhověti tomu, bez čeho není pro politiku českou možno změnití dosavadní postavení. Odchodem dr. Rezka stal se kabinet Körbrův i na venek kabinetem německým. A vláda chystá se znovu k novým česko-německým konferencím. Planých slibů a chlácholení se národ český už nasytil, proto marné nové vyjednávání. Záleží nyní na národu českém, aby silou svého charakteru a vzděláním, jakož i hmotným postavením přesvědčil vládnoucí kruhy o nutnosti splnění a provedení práv a požadavků českých.

Všenecká strana Schönererova na sjezdu svém v Chebu dne 12. t. m. se usnesla, aby se Čechům a Maďarům v ničem nepovolovalo. žádá všeneckou politiku v nejužším styku s Němcem a aby potírána byla každá vláda, která by chtěla vyhovět jiným národům na účet prý Němců.

Ríšský ministr financí a správce Bosny a Hercegoviny zemřel dne 13. t. m. Při snaze své o hospodářské povznesení zabraných zemí stávil do popředí maďarství, udržuje náboženstvím různé obyvatelstvo slovanské ve stálých svárech, aby mohl nade všemi vládnouti.

V uher. parlamentě krise ministerská sice rozřešena, ale krise parlamentní trvá dále. Košutovci i na dále libují si v obstrukčních řečích a strana liberální se současně drobí.

Turecko prohlašuje stále, že nemá válečných úmyslů a že zvolna odvolává vojsko. Bulharsko však stěhuje si stále na ukrutnosti a pronásledování makedonských Bulharů.

V Srbsku nastal nyní poměrný klid. Král Petr I. osvědčuje obratnou ruku v různých vnitřních záležitostech a sporech.

Školská hlídka.

(6) Není možno již přehlédnouti dnes velikého hnutí ethického, které podmaňuje si čím dále tím více duši ideální smýšlejících a vybízí je k vážnému přemýšlení o příčinách mravní degenerace lidské společnosti. Hnutí to jest nám vítati co nejvšeji, poněvadž ono jest červánkem oznamujícím blížící se jitro náboženského probuzení. A hnutí toto jest tak mocné, že i listy stojící namnoze na podkladu protináboženském ano i atheismem nemohou se ubrániti proudu tohoto a bojující jednou rukou proti stávající víře pozitivní, jakožto časovému přežitku, nuceny jsou na povrch přítomnosti vynášeti osobnosti, které hloubkou svého nábožensko-ethického významu porážejí zásady atheismu jimi hájeného. Dobře tuší, že zvláště u nás v Čechách program protináboženský se přežil, že duše česká nemůže býti ničím odtržena od své minulosti, kterou vášnivě miluje, jako dokument své síly a slávy. Dobře vědí, že stejně tkví v ní idea Cyrillo-Methodějská, jako katolicky čistá idea Karlova i reformně česká idea Husova. Protestantismus nemohl se tu ujati, protože jednak svým německým charakterem, jednak svým přílišným odpadem od původního křesťanství Cyrillo-Methodějského zdál se nepřijatelným duši české, která v hlubinách svých zůstala věrna tradicím katolickým, v nichž vyrostla a za jichž očistu podotoupila boj, jenž vtiskl jí na všechnu budoucnost charakter nesmazatelný. To — jak se zdá — dobře vědí strany, jež vytikly si boj proti katolicismu v Čechách a dle toho zcela přesně řídí celou svoji akci. Náboženskou duši českého lidu nelze ubiti najednou. — Třeba posíliti v ní reformně českou ideu Husovu — způsobem negativním t. j. ponížením katolicismu; pak třeba setřítí s Husa charakter pozitivně-náboženský, zkrátka vše, co zůstalo na něm katolického; pak dogmatizovati ho jakožto heroický symbol boje proti autoritě t. j. proti sjevenému náboženství — a česká duše státi bude na prahu nové doby — odpadu od pozitivního křesťanství.

Podává se tento plán? Každý, kdo jen poněkud poznal povahu našeho lidu, řekne, že námaha tato bude namáhavou — Sisypovou! Až kámen bude na kopci, svalí se dolů! Duši českou lze jen do jisté míry a po určitou mez vésti v boj protináboženský. Dnes již lze pozorovati, jak v kruzích širších a širších šíří se nedůvěra k tak zvané reformně náboženské oslavě Husově ze strany pokrokové a realistické. Každý cítí, že, kdo chce mluvit o reformě náboženské a zvláště kdo chce mluvit o Husovi, jako náboženském reformátoru, musí sám v sobě míti teplo náboženského, křesťanského smýšlení. Lid náš už tuší, že s city jeho počíná se hráti nebezpečná hra. Jest jisto, že „klerikální“ zneužívání Husa od strany pokrokové a realistické tím jasněji ukáže pozitivní stránku veliké postavy Husovy, o níž názor tak dalece již dnes se vyjasnil, že inteligentní katolík při oslavě Husově nepřichází do rozporu ani se stanoviskem svým náboženským ani vlasteneckým. Jako nerozumný boj proti památce Husově vzbudil skutečně pozoruhodné hnutí české duše ve prospěch jeho památky, tak opět strannické zneužívání jeho jména způsobí uklidnění a rozvahu.

I v listech pedagogických věnováno oslavám Husovým dosti místa. Nikde téměř nepoukazováno na jeho vlastenecké, všem Čechům účtyhodné působení. Vzpomínky vysněly v některých listech v pouhnu reformně-náboženskou, v radikálnějších v naprosté vypovězení boje proti pozitivnímu křesťanství a výzvou tak mlhavou, jak mlhavý jest náboženský program listů liberálních. „Budme kacíři!“ psal jeden list — týž, který nedávno prohlašoval proti referentu „Hládky“, že v jeho rámci i katolík a dobrý katolík učitel může se cítiti a cíti se skutečně úplně spokojeným. — Jest tu něco nejasného, mlhavého. Zdá se, jakoby se tu zastírali chtěl pravý stat smýšlení a ohledem na ty, kteří neuznávají za nutné s organizací odkládat své dobré katolické přesvědčení. Není to žádná výčitka ani „souseň“, nýbrž konstatování toho, co jest. Kdo čte a pamatuje, musí se zastaviti a tázati se, kdy byla promluvena pravda: „Teďhá nebo nyní?“

Mnohé z časopisů pedagogických hlásí se ke hnutí ethickému. Nuceny budou postupem času změnit i postavení své oproti pozitivnímu náboženství. Změnu tu neprovedou lidi, jednotlivé osoby, nýbrž nutnost — postulat všeobecně se jevícího ethického hnutí ve výchově lidu i mládeže. Masaryk ve svém spisu „Ideály humanitní“ napsal: „Náboženství má býti mravností základem; nedovedu si představit poslední rozřešení mravní otázky bez náboženství.“ Zatím co filosofie náboženství to hledá — křesťanství svým mohutným

umravňujícím vlivem staví se proti vášni a povznáší tisíců duší. Byly podobné doby za Origena a Luciana, kdy Platonova mravouka nebyla schopna k mravnosti povznést lidstvo klesající — nemajíc základu pozitivní, zjevné víry, jež by byla pevnou basí etických požadavků.

Velikou překáškou jasného pojetí nábožensko-etické otázky jest v listech paedagogických bod programový: boj proti klerikalismu! (Nechť se zaváděti bezdělných polemik, neodpovídám na polemiky „Č. U.“ a jen to, co v nich věcného bylo, hledím šféři objasniti v pojednáních ve „Školní Hlídce“ obsažených.) Žádám pojem dnes není tak neurčitý, jako pojem slova „klerikalismus“. Pod vlivem tou dá se všechno uložiti. Biskup Brynych chtěje zlomit osten slova toho, jehož zvuk zneužíván proti náboženství vůbec, jal se slovo to vykládati etymologicky od slova „klérus“ t. j. jako podíl Boží. Dle něho „klerikalismus“ znamenal by „erdečné spojení a proniknutí člověka Bohem“. Mladší strana katolické intelligence staví se však na stanovisko odporu náboženství přijala význam „klerikalismu“ ve smyslu „zneužívání autority církevní a zneužívání náboženství ku zájmům sobeckým.“ Vše pak to, co přičilo se ideálnímu řízení církve, vše co podniknuto bylo v ohledu náboženském ne s ideálních podnětů: s lásky k Bohu a k bližním, nýbrž se sobectví nebo k nabytí světské moci bez ohledu na zákon Boží a blaho věčného lidu — jala se nazývati klerikalismem. Proti katolicismu klerikalismu — postavila katolicismus náboženský! — Zs krok ten znamenal vyjasnění, že zvlášť v kruzích laické intelligence katolické spásobil jakousi pevnost názoru a rozptýlil mnoho nedorozumění vyvolaného od neupřímných odporů, jímž „klerikalismus“ byl prvním a posledním paragrafem stanného práva, které vyhlásili nad apologety pozitivní víry — jest samozřejmo.

Takto vymezený pojem slova „klerikalismus“ byl silným větrem, kterýž odvanul mnoho par a mlh zastírajících hesla různých stran. Vidělo se, že může býti zneužívána i autorita vychovatelská, politická, spolková atd. a že tam, kde nejvíce se brojilo proti klerikalismu církevnímu, vyrůstal jako vše ničící houba klerikalismus horší.

Poctivost a upřímnost vyžaduje zváti tedy vše pravým jmenem, jde-li skutečně pisatel o prospěch dobré věci. Jak daleko bychom ihned postoupili v našem kulturním životě vnitřním, kdyby nepoctivost nerozmnožovala mlhy zahalující náš veřejný život. V jak jiném světle stála by u nás i otázka náboženská, vychovatelská, kdyby mluvila vždy poctivost a nejlepší snaha prospěti národu a nikoliv „klerikální stranické ohledy“ té či oné frakce národní společnosti.

To však dříve nebude, dokud se nesplní, zač prosil S. Čech mrtvé vlastence:

V ten život náš, kde čistý zápal hasne,
kde pochybnosti tlumí jara vzmach,
kde navzájem si rveme sny své jasné
v kal boji šeredných a vědníh prach,
kde jím mdloby na všech srdcích leží —
nám vraťte jistotu záti a vesnu své
svých ideálních snah!

Z činnosti katol. spolků.

Z Libčátek. Dne 5. t. m. sešla se zdejší jednota v hojném počtu, aby vyslechla přednášku vp. J. Sahuly o sociálních a náboženských poměrech XV. století. Dostavili se i mnozí jednotlivci z Lomnice n. P. Dvoudílná, delší přednáška vyslechnuta až do konce s napjatou pozorností a s dobrým pochopením. Před přednáškou i po ní zpírány ode všech písně křesťanských sociálů; provedeny též s výskolenou, překvapující rutinou některé pěkné sólové vystupy, při čemž i Lomničtí hosté s uctívanou a hojným potleskem odměněnou obratností účinkovali. Poučení i zábava vydatily se tak pěkně, že po skončení programu každý jednotlivý odcházel s nejlepšími uspokojením. Káž jen dále tak utěšené zdejší spolek síly své rozvíjí!

Zprávy místní a z kraje.

Akademie v pensionátě školských sester. Na počest ndp. biskupa dra. Doubravy napsávaly chovanky pensionátu školských sester zřídila akademii dne 14. t. m. o 5. hod. odpolední. Jeho Milost zavítala v průvodu vdp. kapitulního děkana Mgra. Frýdka do slavnostního sálu, v němž shromáždili se četní vzácní hosté, z nichž uvádíme p. místodržitelského radu Steinfelda, vdp. prelata Hampla, p. radu Fischera, prof. Miřiovského, atd. Akademie vykazovala vesměs klasické skladby Smetanovy, Wittovy, Mendelssohnovy, Schubertovy, Fierstrový a byly tak zdařile podány, že nadchly obecenstvo ku nezlíbenému obdivu. Zejména zamlouval se nám sborový zpěv chovanek řízením et. sestry Cecilie a virtuosní technika na pianu et. sester Michaliny, Venceslavy, sll. Bohatové a Vrbové. Neudržujeme, tvrdíce, že v našem městě nemají tyto umělecké soupeřek. Ndp. biskup projevil také svou nejvyšší spokojenost nad zdarem této pěkné slavnosti.

Ze Všeod. sdružení křesť. dělnictva. Schůze ústředí výboru dne 13. července 1903 v Hradci Králové. Přítomní: Urban, Pochman, Karásek a Polák. Podpory nemoc. uděleny: J. Noskovi v Plzni (7 dní žaludeč. nemoc) 6 K., A. Königové v Rychnově (12 dní krvácení plicní) 11 K., J. Holického v Týništi (7 dní katar průdušek) 6 K., Št. Kasnarovi v Úpici (14 dní katar průdušek) 9 K., L. Jakšovi v Parníku (14 dní zánět kostí) 6 K., M. Teichmanovi v Úpici (8 dní slabost) 5-12 K., Fr. Holubovi v Chotčicích (7 dní rheumatismu) 4-6 K. Noví členové: A. Ludvík I. z Rychnova, Roubal K. III. a V. Hoffman I. z Třebčovic, Fr. Šimek III. z Parníka, A. Benešova III. z Náchoda, J. Vlček II. z Úpice.

Z mimoř. schůze měst. zastupitelstva v Hradci Králové ve středu dne 15. t. m. Usneseno, aby byla přelomena kyneta meziřídou Pospíšilovou a Orlicí. — P. dr. Bábek jako referent po jednal o poručování buřtů moukou a jinými příměsí; pravidla pak o výběrání poplatků za maso a masné výrobky svenku do Hradce přivážené schválena. — Zdravotní policejní nařízení, týkající se obchodu mlékem, masem, syrem a tuky umělými v Hradci Králové vejdu v platnost od 1. října t. r. — Ohledně nadace Palackého vyřídou se kompetenti, by ke svým záležitostem předložili i doklady. — Jelikož se pozemků u Nov. Hradce Králové užívá za vojenské cvičiště, schváleno, aby na rozšíření kmenového majetku lesního zakonpeny byly pozemky jiné a to: od p. Jarkovského z Vel. Bělce a od manželů Nohejlových z Roudničky. Koupě se provede tenkrát, až se pozemky očiští od dluhů. — Podá se stížnost správnímu soudu z rozhodnutí c. k. finanč. ministerstva, kterým odepřeno bylo trvalé osvobození od domovní daně činžovní z budovy c. k. pedagogia. — Schváleno, aby v případě rozšíření se spolku „Oliva“ převzala obec do své správy nadaci A. Olivy. — Provisornímu strážníku Gab. Markovi uděleno definitivum. — Změna stran věnování pozemku okresu královéhradeckému na stavbu izolacních pavilonů při okres. nemocnici se schvaluje. — Ohledně postupu sloučení městského okresu škol. a venkovským vydá se později celková zpráva. — Vybrání poplatku o traisích zadáno p. Bukovi za 3000 K.

Neštěstí. Frant. Říha, zletělý truhlářský dělník v továrně p. J. Manyha v Hradci Králové, pracoval dne 13. t. m. u stroje hoblovacího, obráběje jím tvrdé lišty. Chťže si snad pohovíti, opřel se o lištu, by ji vácce lépe zachytil, ale když se dostala vácce na nohu, vyrazil ji tyto tak prudce, že ubohá kovi projela břichem. Nešťastník dopraven do okresní nemocnice; o uzdravení jeho se pochybuje.

Nová obchodní komora v Hradci Králové. Po dlouhou řadu let pronášeny jsou stesky na obchodní komoru Libereckou, že vůči českému obchodnictvu a živnostnictvu nekoná svou povinnost, ve všem a všude straně Němcům a na úkor českého živlu nadřazuje podnikům a korporacím německým, ačkoli v obvodu komorálním žije 46%, Čechů a ačkoli v odboru obchodním připadá 42% a v odboru živnostenském 44% na Čechy. Ježto tato ohromná menšina, sestupná ve 18ti politických okresech českých, není v komoře Liberecké vůbec ani jediným Čechem zastoupena a poněvadž tyto české okresy, patřící k Liberecké komoře, nemají z tohoto důležitějšího zřízení žádného prospěchu, ano spíše škodu, vznikla již před delší dobou myšlenka, aby zlořád tento byl odstraněn a to zřízením nové obchodní komory v Hradci Králové, v níž by české okresy, posud k Liberecké komoře náležející, byly soustředěny. Za tím účelem pořádán bude u příležitosti výstavy českého severovýchodu v Hořicích dne 1. srpna 1903 o 2. hod. odpolední ve výstavním pavillonu hořického pivovaru pod záštitou slav. okres. výboru a sl. městské rady v Hořicích manifestační sjezd všech zinitelů, jimž na zřízení nové obchodní komory se sídlem v Hradci Králové záleží. Na sjezdu tomto jednáno bude o krocích, jež za účelem zřízení nové obchodní komory v Hradci Králové bude podniknouti a očekává se proto, že všichni zúčastnění v počtu co nejhojnějším sjezdu tohoto se účastní. Přihlášky přijímá Dr. Fr. Pára, předseda nebo Em. Vintr, jednatel přípravného komitétu v Hořicích.

II. živn. společenstvo v Hradci Králové svolává společně se svou hromadou pomocnickou mimořádnou valnou hromadu na pondělí dne 20. července do místnosti Živnostensko-čtenářské jednoty. Začátek o půl osmé hod. večer. Na programu: „Čtení a kritika stanov obmyšlené, společenstevní nemocenské pokladny dělnické.“

Ve službě kostelní. Při farním chrámu Páně v Opatovicích n. L. koná již 46 roků službu kostelníka p. Frant. Mrázek, jenž je nyní 79 roků. Za 40leté věrné služby obdržel před časem záslužnou medaili. — Také při kathedrálním chrámu Páně v Hradci Králové působí již přes 43 roků kostelník p. J. Wolf, narozený r. 1816. Oba staroúřadové v konání povinností svých jsou dosud čili.

Manifestační sjezd, na němž protestovati budou čeští mylníři, zemědělci a pekaři proti nezřízené soutěži uherské pšenice a mouky a kde ujednán býti má jednotný postup všech tří stavů, aby docíleno bylo zvýšení hodnoty i rozmnožení výroby domácích chlebovín a jich zpracování, konán bude dne 19. července o půl 11. hod. dopol. ve velkém sále Žofinském v Praze. Jednání sjezdu toho bude tak důležité a lze od něj očekávati tak mnoho pro naše hospodářské osamostatnění, že je velice žádoucí, aby účastenství bylo co největší.

Národ. katol. jednota pamí a dívek v Pardubicích unesla se navštívit celkové výstavu pardubickou a při tom vyhlásí i jiné katolické jednoty výstavy se účastniti, by všeobecný svůj úkol a působení lépe reprezentovaly a ustanovila neděli dne 3. srpna 1903 za jedině způsobilý den k návštěvě té. Pořádek: Dopoledne: Přivítání hostů, pak společný oběd. Odpoledne: V 1. hodinu seřadění všech našich spolků v zahradě hostince „Bubeneč“, načež průvod na výstaviště. Večer: Závody ochotníků ve zvláštní areně výstavní. V pondělí: Prohlídka města a výlet na Kunětickou horu. Přihlášky přijímají se do 30. července t. r. Dotazy zodpovídá a přihlášky přijímá p. Josefa Polánská, jednatelka v Pardubicích, Karlova ul. č. 10. O pohodlí a nocleh hostů bude postaráno.

Osobní. Katecheta měst. škol v Chotěboři, dp. Jos. Forman, podrobil se v termínu květnovém zkoušce před cís. král. zkušební komisí pro učitelství tělesnopis na středních školách v Praze. — Slečna Žofie šl. Sagnerova z Eisnerku, dcera cís. a král. majora v. v. a Ferdinand šl. Pavlovski z Rosenfeldu, J. O. Bohuslava hraběte z Kolovrat hosp. správce, slavili sňatek svůj dne 18. t. m. o 11. hod. dopol. ve hlavním chrámu Páně sv. Trojice v Rychnově n. Kn.

Slavné lázně Velečevky u Josefova v Čechách do 15. t. m. navštívilo 307 lázeňských hostů.

Z vikariátu Německobrodského. Dne 9. července konala se vikariátní konference v Německém Brodě. Po přednášce dp. faráře Ferd. Vlčka z Nové Vsi, jenž pojednal o prvé otázce, rozpráda se čilá debatta, zajímavá shodností názorů projevových. V přednášce totiž učiněno bylo dosti námětů, vybízejících ku přemýšlení. Zejména konec vysněti praktickými návrhy, určujícími činnost kněžskou na venkově. Dp. farář podepřel důležitě své návrhy doklady nejen se skutečného života nýbrž i po stránce psychologické a bylo by si jen přáti, by názory a návrhy jeho ode všeho kněžstva byly prováděny v životě. Po přednášce velebného pána Roháčka z Habrů projevový názory o potřebě národního jazyka v liturgii. — Co do Husových slavností souhlasíme s hlediskem výboru Ústřední Jednoty. — Štola zrušena nemůže býti dříve než bude upravena kongrua; i tu třeba ustanoviti jistou hodinu, do které funkce by se vykonávaly zdarma. Zaujato určitě hledisko v příčině volné kompetence při beneficiích a projeveno přání, by Ústřední Jednota brzy k žádoucím cílům dospěla, protože ve všech těchto otázkách kněžstvo naše velmi se opozdilo. Jednání též o některých věcech taktických, které nemožno z pochopitelných příčin uveřejniti. — Delegátu Zámecké Jednoty dána do valné hromady, jež konati se má 25. srpna v Praze, určitá direktiva a požádán byl, by hned po valné hromadě o jednání referoval ve zvláštní schůzi skupinové, jež k tomu cíli se svolá do Čaotěboře.

Různé zprávy.

Čtěte ve dnech Husových Sa-
hulovu brožuru „Husité jindy a
nyní“, kterou nazvaly „Kat. Listy“
zlatou knížkou. Stran 112. — Cena
24 haléřů.

Katel. sjezd českoslov. v Brně
koná se již dne 25., 26., 27. a 28. t. m. Za účastníka sjezdu možno se i dále přihlásiti u sjezdového výboru v Besedním domě v Brně.

I. Odbor Jednoty sv. Methoděje ve
Vídni pořádá dne 15. a 16. srpna t. r. slavnost svěcení praporu. Svěcení vykoná J. M. ndp. Frant. Sal. Bařina, prelát Starobrněnský; kmotrou praporu bude vlecet. pí. Anna Klímová, choť továrníka ve Vídni; řečníci budou dva nejvýtečnější muži katolické Moravy: zemský a říšský poslanec dr. A. C. Stojan jako kazatel, a zemský a říšský poslanec dr. Mořic Hruban jako slavnostní řečník. Již od roku 1887 působí Jednota sv. Methoděje a v jejím lůně její I. odbor a činnost jeho se nese směrem nejdůležitějším: stará se o české služby Boží ve Vídni. Sta a tisíců synův a dcer českých zachováno tak vlasti a církvi, uchráněno od lákadel velkého města, a to poněvadž takých, kteří byli odkázáni sami na sebe, kteří neměli jiné opory, jiného zastání. Činnost Jednoty není jen místní, vídeňská, nýbrž vztahuje se na katolické Čechy ze všech kuncin české vlasti, kteří do Vídne zavítají. A tak doufáme, že i slavnost naše bude všeobecnou slavností Čechů ze všech dílů koruny české. „Křesťansko sociální spolek českých žen a dívek“ v Praze ohlásil již zvláštní vlak a také moravští bratři z různých míst chystají se ke hromadné návštěvě. Bratři, přijďte! Ať je naše slavnost slavností všečeskou, ať se utušíme a povzbudíme k dalšímu boji za vaše a naše práva, za vaši a naši svobodu! Přihlášky přijímá I. odbor Jednoty sv. Methoděje ve Vídni, XV. Pelagasse 17.

Husitismus a Poláci. Krakovský „Czas“, jeden z nejpřehylnějších k nám listů polských, napsal po husitkách oslavách koncem minulého týdne tato varovná slova na adresu Čechů: „Oudný sňeh dějiných událostí spůsobil, že osvobození Čech od germanismu v XV. věku setkalo se s proudem od církve zavrženým. S hranicí Husovou vzplála i německá převaha. Ale současnost není ještě přičinným spojem, snadno však zaň bráněna bývá. Také Polaka v XV. věku se osvobodila od mýru německé, ale neodtrhla se proto od církve. Když se Čechové v XIX. věku obrodili, hledali nadšení a posily v knize dějin a nadešlé. že měli skvělou dobu tehdy, když se potýkali s Římem, vyvodili z toho, že pro Čechy bude tla lépe, čím více budou brojit proti církvi. Úsudek to rozhodně mylný, ale zpoulanisovaný v českém veřejném mínění. Že jest to mylný úsudek, stačí ukázat na přítomnost deputace „Bandu evangel.“ z říše německé při slavnostech Husových. To svědčí, že Němci docela nic se nemotou nad takovým „národním duchem českým“ Dnes, kdyby povstali noví Husiti, protest. Německo by neorganizovalo proti nim výprav křížáckých, ale s radostí by přijalo správu, že heslo „Los von Rom“ sni stojně silně v Praze jako v Berlíně. — Tato úvaha samojediná měla by dostáti k rozhodnutí otázky, je-li vykořisťování a nadužívání kultu Husova k cílům proticírkevním pro Čechy prospěšno či naopak. Kdyby zvířtil radikálismus český, pašovaný četnou skupinou českých politiků, scházelo by se v Praze čím dál více gratulací německých, ale jistě čím dál méně polských. Válka proti církvi, prováděná v Čechách pod pláštíkem vlastenectví, toť nejlepší prostředek proti sblížení polsko-českému na půdě společných zájmů politických a kulturních, toť pro národní české principy žádoucí košile Dejanejřina. Náboženské konsekvence husitismu dovedly Čechy ke společenství s německými protestanty a až na Bílou Horu. Až přišli upřímně přejeme Čechům ve všem zdaru, abychom se neomázili volat je k vyloučení z hrubého

Sv. Otec Lev XIII. Stav sv. Otce jest stále stejný přes různé poplašné zprávy, které hlásaly, že se smrt očekává každou chvíli. Již po dvakrát provedena na sv. Otci operace, kterou odvedena z pohrudnice hromadící se tu tekutina. Vzrušený kmet i spánku se poddává, požívaje též něco potravy. Ne-nakýtnou-li se nepředvídané věci, nenastává bezprostředně nebezpečení smrti. Vědomí se sv. Otci zase zcela vrátilo; i do lenošky se už zase odváží. Přes to prý ubývávat síl pokračuje.

politického bludu, jakoby prospěch jejich štádu si boj proti církvi. Jak v XV. věku tak i dnes touží Poláci po tom, získati Čechy pro myšlenku katolickou. Kdyby Polsko bylo se v XV. věku povedlo porovnat Husity s Církví, Polsko i Čechy byly by z obapolného svazku čerpaly sílu a nebylo by bývalo Bílé Hory. — Češi ať neopětní chyb dějiných. Historie doavědčila, že národ polský v jednom bodě nezná kompromisu ani ústupků: v ideji katolické! Ať Češi proti ní tedy ne stavějí ideji husitskou — neboť taková politika jest schopna poškoditi polskočeskou vzájemnost“.

Sociální demokraté a židé. Všeobecně známo, že se židé všude tlačí tam, kde jim kyne nějaký zisk. Ale sociální demokracie toho nevidí, jsouc olepšena útlumem chování se židovstva. V posledních volbách do říšského sněmu německého navolili si socialisté mezi 81 poslanci 9 židů, žádná jiná strana nemá ani jediného žida mezi sebou. V celém Německu jest pouze 586.833 židů, čili jediné procento.

Rozvody nebezpečnostvím státu. V Americe rozmnožily se v poslední době tak úžasné rozvody manželů, že hrozí celému plemenu a tím i státu vážné nebezpečnosti — vymírání lidí. Ve Spojených státech nastal se z příčiny té spolek kněží všech vyznání, který si obral za účel, čelití tomuto nebezpečnosti a bojovati proti rozvodům. Spolek poukazuje na to, že za posledních 20 let bylo provedeno 500.000 rozvodů. Za tutéž dobu lze napočítati v celé Evropě se 380.800.000 lidmi pouze 80.000 rozvodů!

Vlastenectví na službě. V posledních letech velice se u nás rozšířily tak zvané „matiční zápalky“ ze Scheinostovy továrny v Sušici. Kde kdo jich používal, když se rozblázilo, že Scheinost dává číst výtěžku Ústřední Matici Školské. Zatím se však zjistilo, že Scheinost, který ozduboval krabičky zápalek obrazy Komenského a barvami červenou, bílou a modrou, dával též na německé školy. Nyní pak tovaru svou prodal židovské německé bance.

Mastičkářství. V některých časopisech i českých nabízejí se lehkověrnému čtenářstvu „zárační“ cizozemští „lékaři“ zvlášť ohledně nemocí tajných, alibijíce důkladně vyšetření. Mnohý čtenář sedne těmto záračným doktorům na lep, světi se jim a oni ve velké starostlivosti o jeho zdraví (v kapsce) popíšu mu „cennou“ knihu o zhubné nemoci, že ubohý všecek rozzechvělý pacient zašle jim poslední groš, aby ho zachránili před smrtí a „zárační“ doktoři na hroznou nemoc pošlou mu hned — pilulky, aby je zapíjel vodou. Nejen v nemocích nabízejí se nám z cizozemské, ale snaží se podporovati i různé neplechy, působící rozrát v rodinách. Kdo se probírá mnohými časopisy, na první pohled pozná chvátavé ony inserty. Naše časopisy měly by už z ohledu vlasteneckých a národohospodářských důkladněji zkoumati nabídky různých švindlů cizozemských a nepřijímati každou smet do insertů. C. k. místodržitelství zvlášť varuje před jakýmsi Dr. Jamesem W. Kiddem ve Fort Wayne, ředitelem přf lékařské společnosti, který léčí pilulkami a zmiňuje se též o tiskopisu „Nové vědy léčebné“ od Louisa Kuhného, překladu to z němčiny, kterým se podporuje mastičkářský podnik nebezpečného druhu.

Co stojí vojsko. Pěší pluk rakouský čítá v době míru 84 důstojníků, 16 kadetů, 6 lékařů, 2 účetní důstojníky a 1046 poddůstojníků a mužstva; v době války sestává ze 4 bataillonů, 84 důstojníků, 16 kadetů, 6 lékařů, 2 uč. důstojníků a 3900 mužů, z nichž v boji střílí pouze 3520 mužů, ostatní jsou slahy, trabači, nosiči atd. Každý pěšák v čas války dostane 100 patron, poddůstojník 40, kteréž se po vystřelení ihned zase doplňují. Puška sama stojí 74 K a 100 nábojů 20 K. Rychlopálbou vystřelí muž za minutu 10 patron, setnina 1800, které stojí 360 K, bataillon vystřelí za minutu 7200 patron za 1440 K, celý pluk 28.800 v ceně 5760 K. — Dostává-li voják denního žoldu 12 h, svobodník 20 h, desátník 30 h, četař 40 h, šikovatel 70 h a kadet 90 h, potřebuje setnina denně 33 K 18 h, bataillon 133 K 72 h a pěší pluk 530 K 88 h, a příplatkem pochodovým, prázdným, válečným atd. činí vydání na setninu 111 K 18 h, na bataillon 444 K 72 h a na pěší pluk 1778.88 K; 84 důstojníků bře pak samo v čas války denně 1703.80 K. Potraviny spotřebuje pluk pěchoty nepočítajíc důstojnictvo denně za 2350 K. 102 pluky v době války spotřebují žoldu a potraviny dohromady měsíčně za 17.847.082.80 K. To jest jenom část vojska, myslivci, jízda, dělostřelectvo atd. se nepočítá.

Malý Ottův slovník naučný. Nakladatelství Ottovo v Praze již v době nejbližší počne vydávati po způsobu velkých encyklopedií malé vydání velkého Ottova slovníku naučného. Již při vydávání této znamenité naší encyklopedie pomýšlelo se na to, aby s použitím nashromážděného bohatého materiálu poučného vydána byla encyklopedie malá, jaksi příruční, v níž by materiál slovní, stejně početně sebraný, krátkým jen vysvětlením přístup byl kruhům nejširším. Tím by okamžitě potřeba čtenářstva bylo učiněno zadost. Důležitá tato příručka, jež má stručnými, co možná obsažnými údaji vyčerpati nejdůležitější hesla velkého Ottova slovníku, bude obsahovati pouze dva díly a bude vydávána v sešitech po 60 hal., tak aby i vrtavým méně zámožným bylo umožněno opatřiti si dílo, jehož význam a důležitost pro rychlou a spolehlivou informaci je nepopíratelná.

(Z a s l á n o.)

Předběžné oznámení.

V měsíci září hodláme avolati řádnou valnou hromadu důvěrníků strany křesť. soc. Žádám tudíž všechny důvěrníky XII. voleb. okresu, by se již teď na to připravovali a potřebné věci sebou přinesli, zvláště necht se každý důvěrník postará o řádné vyplnění statistické tabule; kdo ji ještě nemá, necht mně o ni požádat. Všechny organizace našeho vol. okresu (Choceň, Litomyšl, Sloupnice, Polička, Nedvězí, Korouhev, Horní Jelení, Luha, Proseč, Hlinsko, Kostelec n. Orli., Cudclav, Chleny, Častolovice, Skorenice, Lično, Týniště n. Orli.,

Vamberk, Ústí n. Orli., Dolní Dobruška, Hnátnice, Čermná u Lanškrouna, Potštýn, Sopotnice) jsou povinny důvěrníky své vyslati. V Žamberckém hejtmánství naše organizace nejsou, ale důvěrníci zvoleni jsou; žádám tedy i tyto, aby se dle možnosti valné hromady zúčastnili. Datum, jakož i místo a program bude ještě uveřejněn.

Za výkonný sbor XII. vol. okresu:

Václav Bíbus,
t. č. předseda.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 11. července 1903 1 hl. pšenice K 11 20—12 00, žito K 9 20—9 90, ječmene K 7 60—8 20, oves K 5 40—6 30, prosa K 00 00—00 00, vike K 6 50—9 00 hrachu K 16 00—18 00, čočky K 32 00—35 00, jablek K 20—, krup K 16 00—32 00, bramborů starých K 0 00—00 00, bramborů nových K 4 40—5 20, jetelového semene červen. K 00 00—00 00, máku K 32 00—34 00, lněného semene K 17 00—19 00, 100 kg. žit. otrub K 10 50, pšenič. otrub K 10 00, 1 kg. másla K 2 16—2 32, 1 kg. sádla vepřového K 1 80—2 00, tvarohu K 0 28—0 36, 1 vejce 5 h. Jeř. kopa petržele K 0 80—3 00, jedna kopa cibule nové K 0 80—0 80, jeden hektolitr staré cibule K 0 00—0 00, jedna kopa drobné zeleniny K 1 00—4 00, 1 kopa zelí 8 00—10 00 K, 1 kopa mrkve 0 80—1 40, 1 kopa kapusty K 2 00—3 00, 1 kopa salátu K 0 00—0 00, 1 kopa celere K 0 80—2 40, 1 hl. jablek 0 00—0 00. — Na týžden a obilní trh v Hradci Králové dne 11. července 1903 odbytý přivezeno bylo: 1) Obilí: hl. pšenice 203, žito 335, ječmene 89, oves 376, prosa —, vike 1, hrachu —, čočky —, jablek 8, krup 16, jetelového semínka 13, lněného semínka —, olejky —, máku 3. 2) Zeleniny: kop zelí 58, okurek 86, kapusty 74, cibule staré — hektol., cibule nové 139 kop, drobné zeleniny 218 kop, mrkve 165 kop, brambor starých — hektol., brambor nových 111 hektol., salátu — kop, petržele 123 kop, celere 85 kop. 3) Ovoce hl: třešně 70, jablek —, hrůšek —, švestek —. 4) Drobného dobytka: vepřů 8 kusů, podsvinčat 556, kůzlát —.

Listárna redakce.

V. B. v R. „Obnova“ do 31. pros. 1904.
„Časové Úvahy“ roč. VIII. (1904.)

FOTOGRAFIE

ze slavnosti nastolení J. B. M.
Dra. Jos. Doubravy

doporučuje levně umělecký závod

JOS. KIESLICH v Hradci Král.

Tři krásné snímky buď formátu 18—24 cm.,
nebo 16—12 cm.

Dle přání se zašlou franko na výběr.

KŘESTAN

Nejsvětější Svátosti Oltářní
posvěcený.

Sestavil **Abbé A. Henry**, čestný kanovník a řed. statvu Nejav. Trojice v La Marche. Dle III. vydání přeložil **Vojt. Hameš**, farář v Chřenovcích. Nákladem biskupské konsistoře.

Stran 514 — 8°. — Cena brožovaného výtisku 1 K 40 h, franko 1 K 60 h; v tuhé vazbě celoplošné 1 K 80 h, franko 2 K; v ládi 2 K 60 h; franko 2 K 90 h.

Recenzi pochvalnou této výtečné adorační knihy viz v červencovém sešitu „Řádce duchovního“ r. 1896. Časopis: *SS. Eucharistia* (roč. I. 1896) čís. 10. (Hřnové) str. 160 podává o spisu tomto úsudek skvělý. Přet: Jsme vděční ctěné bisk. knižtiskárně v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po srovnání s *Walsorem* máme knihu tuto za lepší a příhodnější pro členy věčného klanění nežli onu, poněvadž podává nejen *hojnost modliteb*, ale i *myšlenek k rozjímání*, čehož se ve *Walsoru* nedostává. Proto ji *doporučujeme všem* při zavádění věčného klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění tento spis, *nepotřebuje dlouho ničeho nového*. Kniha obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hodu se zvláště pro lid, chovaje pěkná, jasná a dojemná poučení o N. S. O., o mái svatě, o sv. přijímání, hojnost krásných příkladů. — Díl II. odporučuje se kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím a kázáním. — Díl III. uvítají zbožné duše pro hojnost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt., k sv. přijímání, ke mái svatě; z té příčiny kniha došla i v našich klášterech hojného rozšíření.

Biskupská knižtiskárna.

Byty k pronajmutí.

dva malé a jeden velký.

10 minut od Hradce Králové u lesa a vody ve vile v Malšovicích.

Blíží sděli p. **Josef Růžička**, pekař v Hradci Králové čís. 12.

Jako 6., 7. a 8. číslo

„Časových Úvah“

rozesíláme právě v skutku časový spis

Husité jindy

a nyní

čili

poměr husitství k Římu a český národ.

Uvažuje Jiří Sahula.

Měl by čísti každý katolík. Není to žádná zoufalá obrana proti nesčetným protikatolickým lžem, žádné stranické přebarvení fakt; toho my nepotřebujeme, neboť jsme dávno prohlásili, že si přejeme, aby zvítězila v příčině husitství plná pravda, ať pochází od kohokoliv. Místo frázovitých afektů jsou ve spise přítomněm řaděna vedle sebe zaručená fakta s odbornou znalostí. Z obsahu knížky se může přesvědčiti dokonale každý katolík i nekatolík, že duše česká i v době rozkolu tíhla přirozeně k té církvi, k níž náležíme.

Doufáme, že se této publikaci v zájmu historické pravdy dostane rozšíření co největšího. — K vůli předběžnému seznání obsahu oznamujeme, že spis jest rozčleněn na deset následujících kapitol:

- I. Moderní husité a jejich práce, str. 1.
- II. Husité porážovali víru za nejcenější poklad lidský; srovnávali se tak s Římem i všemi velikými českými národy, „ 10.
- III. Husité byli přesvědčeni, že jen jeden tvar křesťanské víry může býti pravý a spasitelný; to vyznával vždycky Řím i naši slavní předkové, „ 21.
- IV. Zásady husitské víry. O svátosti křtu, pokání a svěcení kněžstva, „ 38.
- V. Husitská víra o svátosti stavu manželského, posledního pomazání a sv. břimování, „ 45.
- VI. Kalíšná víra o nejvyšší svátosti, mái sv. a jiných svátostech víry. Zásady Táborů, „ 45.
- VII. Posouzení husitské víry. Stanovisko katolíků a nonohusitů, „ 58.
- VIII. Hus a papežství. Zda bylo Husovo stanovisko správné? „ 72.
- IX. Poměr husitů k Římu až do opanování Prahy Jiřím z Poděbrad, „ 83.
- X. Stanovisko husitů k Římu za vlády Jiřího z Poděbrad a jeho nástupců, „ 93.

112 stran! Cena pouze 24 haléřů!

Při hromadných objednávkách slevujeme až 50%.

Krásný byt

hodící se pro pensistu, skládající se ze dvou pokojů, kuchyně a spíže, se zahrádkou jest okamžitě k pronajmutí v Slatiňanech. Zvláštní vchod. Blíží sděli se v čís. 40.

Biskupská knižtiskárna

v Hradci Králové

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knihoskladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež neděje se více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11 listků — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vysvětlením do každého výtisku — vydají se z výtisků případného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spravedlivě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři

vydaná

nejd. bisk. Ordinariátem v Hradci Král.

1 výtisk brožovaný 4 h.

Nejstarší katolický český velkozávod
JOSEF NEŠKUDLA,
c. k. dvorní dodavatelství
v Jabloném n. Orli. č. 86.

Díla ku vyžívání a hotovení mešních rouch, počínaje od 24 K, pluvniček, dalmatic, korouhví, praporek, církevního prádla atd., pak dle patřících i tuzemských vzorů spracované kalichy, cibere, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného nákupu z doby patřící výstavě a všelikých novotín v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obalaze.

O realitě závedu svědčí mnoho tisíc odporučen. — Velké obrázkové cenáky a paramenta k výběru franko.

Adresování vždy došlovno se vyprošuje.

Na výstavách v Praze a ve Vyskové vyznamenán

KOSA
Dobrý Hospodář
je nejlepší kosou v Rakousku. Za každý kus se ručí, a přijme se výměnou zpět. Na každých odebraných 10 kusů 1 kosu zdarma. Objednávky vyřizují se proti dobře.

Ceny a rozměry:

Délka cm.	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110
Pološířoké	K 2.12	2.16	2.20	2.26	2.32	2.40	2.52	2.68	2.80	3.—
Široké	K 2.26	2.34	2.42	2.52	2.64	2.76	2.86	3.—	3.16	3.32

Obštné ceníky a popisy saslá zdarma a franko
České saslátelství hospodářských potřeb
„Dobrý Hospodář“
v Hranicích (Morava).

Víno
přírodní, zkoušené, nejd. bisk. konsistoři doporučené, dostati lze 1 litr od 35 kr. u
Jos. Kadečky,
rest. v »Adalbertinu« v Hradci Králové.

Zánovní nábytek
ze 3 pokojů, ořechový, matt,
nejnovějšího vzoru, hodící se pro nevěstu, jest buď v celku neb jednotlivě velmi levně na prodej. Nábytek nachází se v rohovém domě č. 353. proti důstojnickému parku. Bližší sdělí domovník tamtéž.

Svaté obrázky
všeho druhu, nabízí
ve velkém výběru a za zvlášť výhodných podmínek
Karel Šimek v Č. Budějovicích.
Vzorky jsou na požádání k dispozici.

Oltář
poučná i modlitební kniha
i zpěvník
pro diecési královéhradeckou.
Druhé vydání — 368 stran 8°
v plochých arších při odebrání nejméně 50 kusů franko
za 20 K, 100 kusů za 40 K
cena knihkupectví
brožovaný 42 h
vázaný v polopletně 58 h
vázaný v celopletně 68 h
vázaný v celopletně se zlaceným křídlem 74 h
Oltář, vydání na velkém papíře vázaný celý
v kůži se zlaceným křídlem a oltářkou K 1.80
Biskupská knihtiskárna.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty
jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodilného, lněného, vlněného, bavlněného a damaškového zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku
„VZÁJEMNOST“,
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,
které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.
Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Půjčky!
Chvalně známý „Úvěrní Ústav“ poskytuje vyšší půjčky c. k. státním, zemským, magistrátům, železničním, poštovním a soukromým úředníkům, pánům profesorům a učitelům atd.
Páni důstojníci, setníkům počínaje, obdrží rovněž půjčky.
Půjčky splatny jsou na libovolný počet roků. Podepsaný podá ochotně buď písemně neb ústně vysvětlivky, bez všeliké náhrady.
A. Vlasák,
Hradec Králové, Pospíšilova tř. č. 370.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Všeštarech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných připisů vyloženo k nahlédnutí.

Obchodně vzdělaná slečna
s dvouletou praxí kancelářskou prosti snažně o místo buď do obchodu nebo do advok. kanceláře. Táh prokázati se může vysvědčením I. řádu, též doporučením. — Přijala by též místo co vychovatelka nebo společnice. Umí berradně všechny ruční práce a jest literárně vzdělaná. Ctené nabídky ráde říditi na administraci t. i. pod značkou „Spokojenost“. — Nastoupiti může kdykoliv. — Venkov vítán.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu odporučuje firma
Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní
v Sychrově (Úechy), založena roku 1853.
Fotografie a nákrepy u velkém výběru na přání k nahlédnutí franko zašleme.
Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Bursa práce v Hradci Králové.
Práci hledají: tři zámečníci, topič na trvalou práci, sazeč a pilničkářský dělník. Práci obdrží: několik truhlářů v továrně v Libavě, 2 pekaři v Poličce, spolehlivý čeledín na faru, natěrač v Úpici, kočí v Borohrádku, uteh na kočárnictví v Hradci Králové, na obuvnictví v Horním Jelení, na malířství v Poličce. Přihlášky přijímá **Josef Polák**, tajemník Všeoborového sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové, Adalbertinum.

SLAVIA,
vzájemně pojišťovací banka
v Praze.
Sazby a podmínky vynikají osvědčenými výhodami a liberálností.
Všechn zisk náleží členům, neboť Slavia jest ústavem vzájemným.
Pozoruhodny jsou zvlášť sazby:
IIa.) 1 pro případ úmrtí,
IIa.) 4 pro případ úmrtí a dožití,
Ia.) 4 a Ia.) 5 na věno dítkám,
IIg.) na výsledky množné,
Ia.) 6 a IIa.) 6 se 4% stoupajícím úrokovaním.
Ib.) na pojištění pensí.
V posledních letech vyplácela se 10% dividenda.
Reservy a fondy K 24,189.840.65
Dosavadní výplaty K 70,232.873.58
Vysvětlení a sazby zdarma zašle
Generální ředitelstvo banky Slavia
v Praze, Havlíčkovo náměstí,
a generální zastupitelství v Brně, ve Vídni, v Lublani, Lvově a Záhřebě.

K č. 1676.
Vyhláška.
Okresní výbor v Hradci Králové prodá offertním řízením:
a) **varrandu** na zahrádce okresního domu zřízenou;
b) **železný plot** podél této zahrady a dvora zřízený.
Náklad na varrandu z modřínového dřeva postavenou obnášel 5825 K.
Nabídky, 1 K kolkem opatřené, buďtež předloženy výboru okresnímu do dne 25. července t. r. do 12. hodiny polední.
Bližší podmínky prodeje sděleny budou pp. interessentům v úřadovně výboru okresního.
Z okres. výboru v Hradci Král.,
dne 13. července 1903.
Okresní starosta:
H. Srdínko.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řádky ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veledušojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a kovevého náčiní.
Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.
nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny** v krásných ořechových skříních.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako: **retisky, prsteny, náramky, jehly** a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!
Solidní obsluha při mírných cenách.
Ceny ji obrázky velkých hodin na požádání zašle.
Důvěry hodným sádky na výběr též i na splátky bez svýšení cen. — Založeno r. 1843.

Insertní příloha „OBNOVY“ k číslu 29.

Šule — víno — Praha

Nejdůstojnější bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich

v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. a od
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvlášť
trvanlivé zlacení a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Především pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, ceny atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
 Založen r. 1891.

Za hospodyní

na faru hledá místo 31letá dívka bezúbohá, která
může se dobrým vyvedením vyházet. Umí vařit
a rozumí hospodářství. Nastoupiti může dle libosti.
Nehledí tak na plat jako na vřídne zacházení. Lask.
nabídky pod znač. „H. D. 31“ posle rest. Pardubice.

Proti holohlavosti

jest nejlepší uměle zhotovená vlásenka,
jaké vyrábí na vlasovém týlu vlásenkář

Karel Marvan v Hradci Králové,
na Svatojanském náměstí „u zeleného stromu“.

Pilnáčkov mýdlo lanolínové

Prodám levně
krásný fotografický aparát

stereoskopický „Ideál“ 9×18

se 3 dvoj. kasetami, 1 kas. na filmy, alumin. sklá-
dacím stativem i s celým příslušenstvím.

Adresu sdělí z ochoty administrace t. l.

● jest nejlepší mýdlo toaletní. ●

Činí a udržuje pleť svěží a jemnou. — Jst naprosto ne-
utrální. — Jest nejlepším toaletním mýdlem, které i těm
nejpřísnějším požadavkům úplně vyhoví.

Vyrábí již od r. 1897 výhradně

JOSEF PILNÁČEK, c. a k. dvorní dodavatel
— v Hradci Králové. —

Sensační vynález v oboru domácího zařízení.

Odpadá zdlouhavé a namáhavé praní.

Prádlo se velice ošetří a i nej-
jemnější tkaniny a krajky se
čistě, rychle a bez jakéhokoliv
poškození vyperou v novém pa-
tentovaném **pracím stroji**

„TRIUMFÁTOR“

Výkon zastane i dítě hravě. Cena při normální velikosti i se ždímadlem 80 zl.

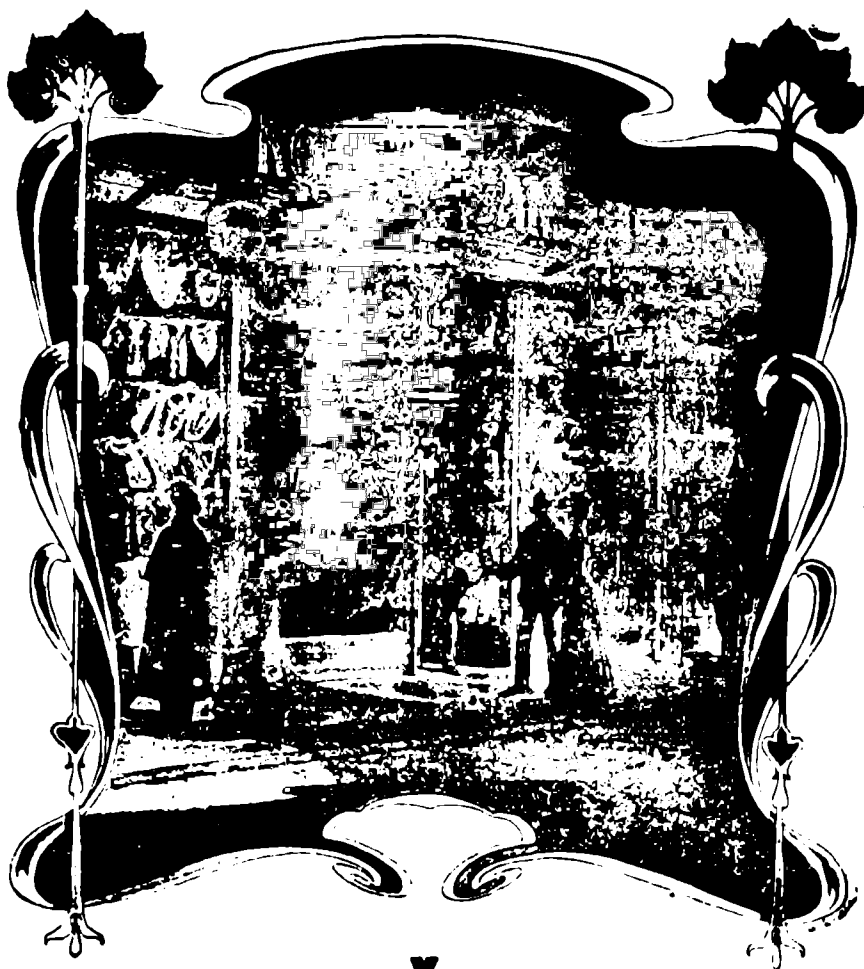
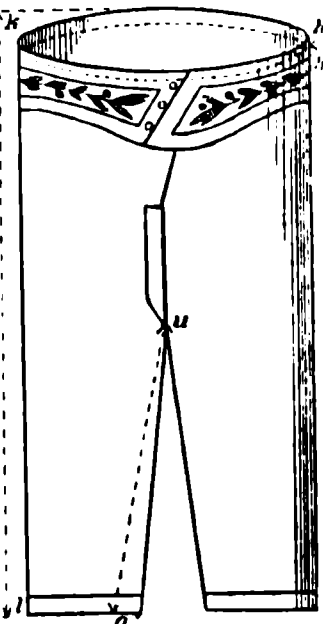
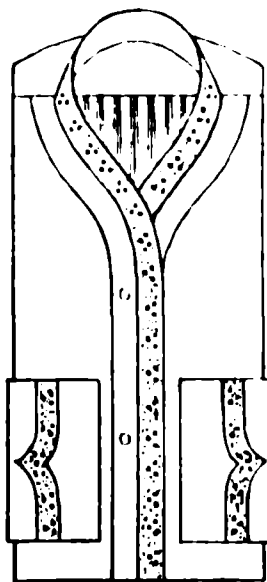
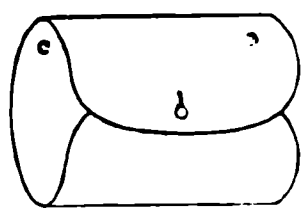
Výrobce a
vlastník patentu **Josef Hlavatý, parostrojní truhlárna, Hradec Králové.**

NOVOTINY

tu- i cizozemské pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro vele-
důst. duchovenstvo a sukna ku chrámovým účelům doporučuje
v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.

Vzorky se na požádání zašlou.

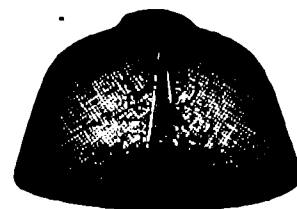
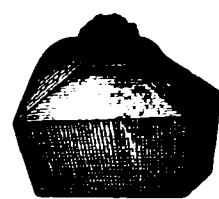
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky
rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu naspět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veledůst. duchovenstvu za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

a k. dvorní dodávatel.

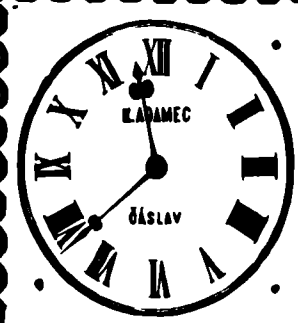
Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený Ordinarem listem nejduš. bisk. konsistoře v Hradci Králové z roku 1888

Doporučuje veškeré výrobky voskárské: Svíčky oltární z čistého vosku včelího i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky snímé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

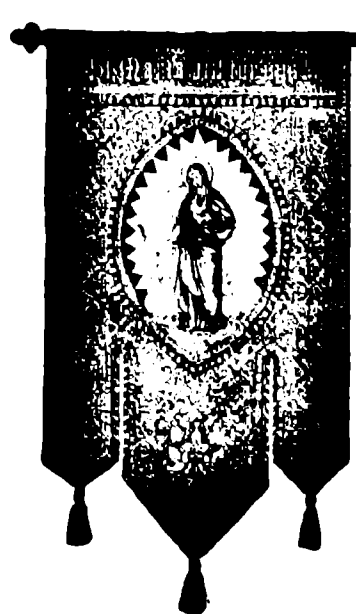
První výroba
věžních hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

První český katolický závod ve Vídni. František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-gasse č. 35.

Na ukásku zasílá se vše franco.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod pro

malbu oken kostelních

PRAHA - I.,

č. 146 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučení se

ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, s těmi i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, beze vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Kdo z příčin úmrtí, odcestování, stěhování, své

PIANO nebo PIANINO

chce prodati, obrať se ihned k vůli koupi na chvalně známý závod

Marie Benešové

v Praze, Celetná ul., č. 12. I. p.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Továrna na zpracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušení ovoce, založený r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), vína sladká a vína šumivá (šampaňské.)

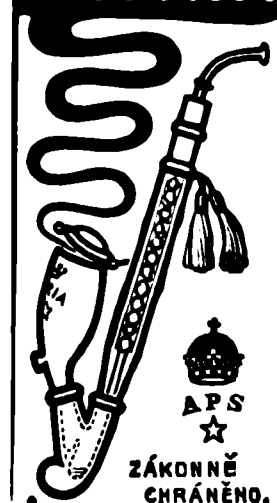
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí státní a diplomem slatě medaile, a mnohými jinými diplomy s právem rašení slatě medaile.

Vzorky zdarma a franko.

PATRIA

PATRIA

Založeno 1842.

Cenníky zdarma a franko.
Sklad u firmy: Karel Skrovný v Hradci Králové - Václav Vodička v Chrudimi a F. L. Prokop v Chrudimi.

jest nejlepší dýmka nové doby.

Čistě příjemné, lékařsky doporučené kouření.

Ladný tvar, levná cena.

K dostání ve všech obchodech s dýmkami v Rakousko Uhersku. První česká továrna dýmek

A. Patrná a syn

v Jaroměři.

První královéhradecká
parostrojní
truhlárna
ANT. MANYCHA

doporučuje své výrobky původních vzorů v jednoduchém i přepychovém provedení.

Zařizování bytů, hotelů, vil atd.
Stavební práce v moder. slozích.

Na požádání předloží se původní vzory a rozpočty.

Přijímají se veškeré práce obráběcí pro p. truhláře - a prodávají se hotové obráběné výrobky a fornyry.

Vzorkový sklad látek.
Culounické výrobky a dekorace.

Sklady:

Hradec Král., Pospíšilova třída č. 320.
Pardubice, Sladkovského ulice č. 338 ve vlastním domě.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, vše se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. Platit lze též ve lhůtách. Opravy a novulaceni a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zálohou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod má může se vykázati četnými pochvalnými příspisy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, táček na křest, svíců, paciškálů, schráněk na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

NOVOTINY

tu- i oizozemské pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro vele-
důst. duchovenstvo a sukna ku ohrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.

Vzorky se na požádání zašlou.

Nejlepší, nejtrvanlivější a nejlevnější
kněžské kolárky a náprsenky.

Všeho druhu prádlo
pro dámy a pány.

Stanislav Jirásek v Hradci Králové, Velké náměstí číslo 136.

Obrovský výběr
letních turistických košil.

Úplně
výbavy pro nevěsty
vlastní výroby.

Novinky kravát.
Tovární sklad bílého prádla.

Vackova plzeňská velkorestaurace u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Denně čerstvé
raky, srnčí a zvěřinu vůbec
chutně upravené lze obdržeti

V RESTAURACI „CHICAGO“

v Pražském Předměstí
u Hradce Králové.

Výtečná kuchyně a znamenité pivo.

Obsluha vzorná.

Ceny levné. — Zahrada. — Veranda.

Prodám levně
krásný fotografický aparát

stereoskopický „Ideal“ 9x18
se 3 dvoj. kasetami, 1 kas. na filmy, alumin. sklá-
dacím stativem i s celým příslušenstvím.

Adresu sdělí z ochoty administrace t. l.

Na výstavě v Hoticích a v Pardubicích.

100 kusů prádla
vypere se za 3 hodiny!

Prací stroje

dodává po 9 zl. s 3letou zárukou

V. HYBSKÝ v Opatovicích n. L.

Závod založen roku 1876.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

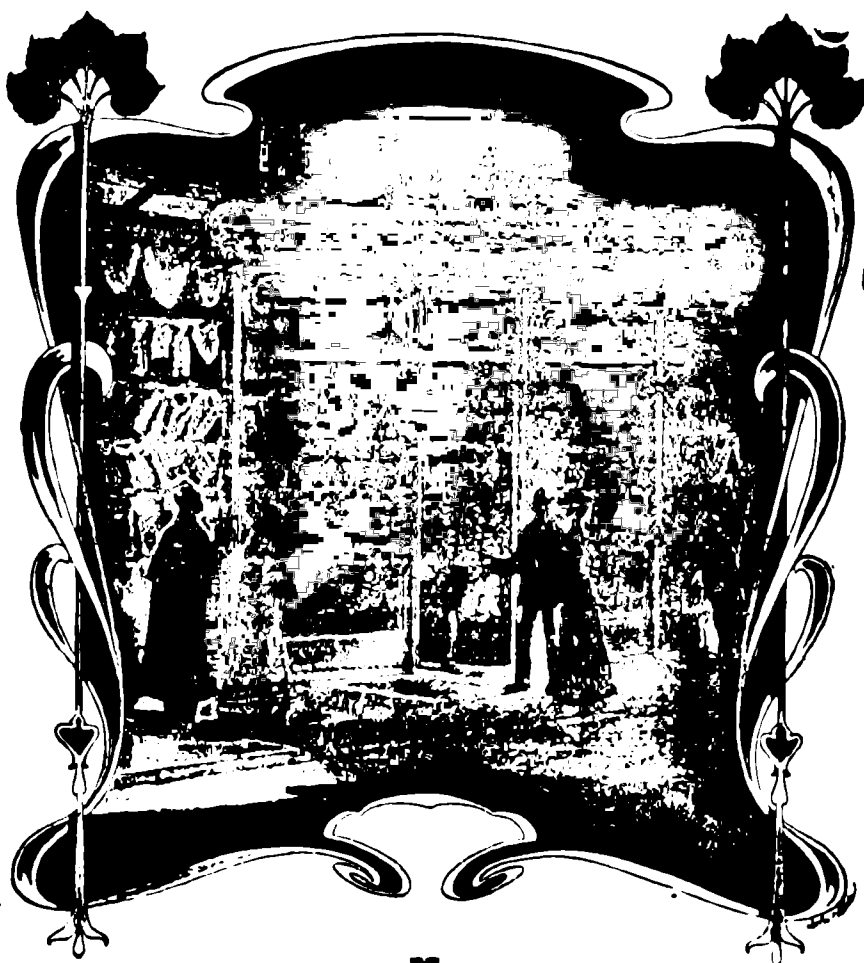
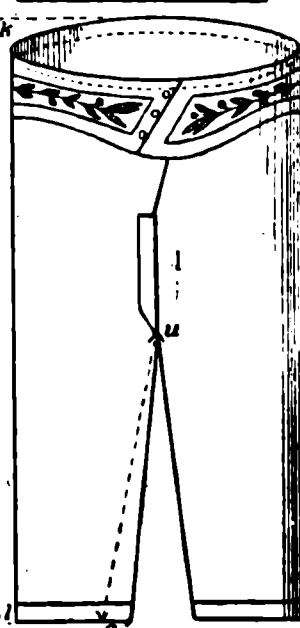
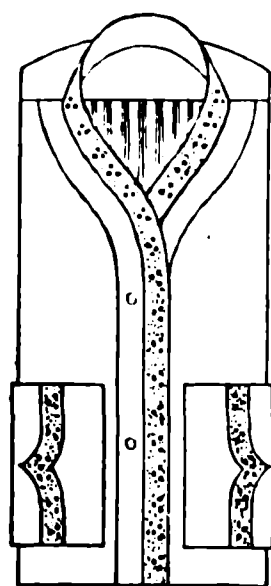
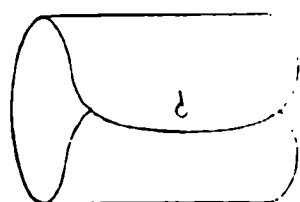
Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
fotizky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Důvěry hodným sádky na výběr též i na splátky
bez svýběné cen. — Založeno r. 1843

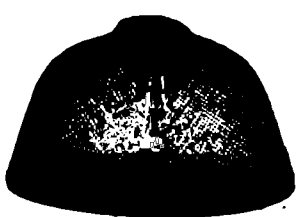
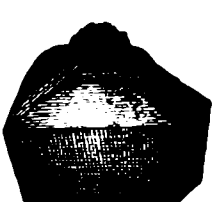
Robert Šamburek,

Založeno r. 1890. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1890.

Vyrábí veškeré druhy talárů, baretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochety jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do-
oboru tohoto spadající věci pro velectené P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez přitahu naspět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

OBNOVA

Číslo 30.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 24. července 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

+ Veliký papež Lev XIII. mrtev!

(3) Lká celý katolický svět; shaslo světlo veliké, patriarcha nejčtetnější a nejstarší rodiny křesťanské, požehnaný dědic posvátného stolce Petrova, muž svatých mravů, kmet těšící se i zaslouženému obdivu jinověrců vypustil šlechetnou svou duši. Zemřel kmet, jehož jasný zrak pronikal všechny obzory, který byl požehnáním nejen světu katolickému, ale lidstvu vůbec. Byl nejslavnější osobou ze všech současníků. K trůnu tohoto pravého otce katolictva spěchaly s jásavou radostí statisícové davy věrných dětí, které své záležitosti svěřovaly jeho péči s naprostou oddaností, u něho hledali rady a pomoci i ti jinověrci, kteří s počátku pochybovali o jeho grandiosním poslání, jemuž bylo Prozřetelností v dobách nejhorších vyměřeno.

Celý svět upínal zraky k tomuto papeži, divě se jeho obrovskému rozhledu a bystrozraku, který ani v posledních chvílích vzácné své pružnosti nepozbýval. A při všem tom zachoval tento velikán pokoru největší. Ačkoli při stáří tak vysokém, při práci tak úmorné bylo lze

očekávat každý okamžik, že vetché tělo služebníka Kristova podlehne, přec jen žalost chvátí srdce, že naši chlouby, Lva XIII. není více.

Zemřelý papež, narozený v Carpinetu 2. března r. 1810, plných pětadvacet let řídil lodičku Petrovu tak opatrně, obezřele, s takovou láskou a statečností, že skutky jeho pontifikátu zůstanou věčně zlatým písmem zapsány v dějinách lidstva vůbec. Když r. 1878 bylo v únoru zcela rozhodno, že dosavadní kardinál Jáchym Pecci bude nástupcem Pia IX., promluvil pokorný kandidát ke kardinálu Hohenloho: »Nevolte mne, dnové moji jsou sečtení, byl bych druhým Hadriánem V.« (Tento papež panoval jen jeden měsíc). K jiným kardinálům v předvečer své volby pravil: »Nikoli tiara papežská, ale smrt jest, co mi nabízíte.« Poukazoval na své domnělé nedostatky, chtěl je přesvědčiti, že by byl papežem nedostatečným. Leč každý znal dobře jeho prozíravost, obrovskou zkušenost, mladickou, horečnou duševní činnost a velikou učenost; a proto prozřetelnost Boží učinila jej papežem přec. Pak rozvinul v kolosálních rozměrech činnost všestrannou.

Pracoval dle těchto zásad: »Spravedlivá věc nesmí se hájiti prostředky nespravedlivými. Ve všech věcech, které nejsou nespravedlivé, musíme poslouchati těch, kteří vládnou k zachování veřejného řádu, na němž spočívá veřejná bezpečnost. Nesmí se nikomu upírati název katolíka již proto, že nesouhlasí s některou stranou — politickou; musí se činiti přesný rozdíl mezi náboženstvím a politickou stranou. Musí se činiti rozdíl mezi formou vlády a jejím vykonavatelem.« Jeho mírná, ale důsledná politika oslňovala nejlepší státníky a slavila přirozeně skvělé triumfy. Anglický slavný ministr Gladstone, který počal vládnouti jako strannický protestant, stal se v krátkosti velikým činitelem Sv. Otce, když viděl, s jakou taktností a láskou urovnal papež kruté spory katolíkův irských s vládou anglickou. Ve Francii si získal velikou úctu, když srovnal katolíky s republikánskou vládou. Hraběti Manovi psal v lednu 1893, že všichni lidé dobré vůle musí uznati nalahavou potřebu, aby dospěla Francie k náboženskému míru, k svornosti mezi občany, k úctě před vrchností, k spravedlnosti a počestnosti ve veřejném životě. Tak získal Francii, ač v čase nejnovější vláda Combesova poměr mezi Vatikánem a Francií poněkud přiosušila. Tatáž prozíravost jevila se i jinde. Když slaveno na Rusi tisíciletí jejího pokřtění, nepřipomínal neblahý rozkol církevní, ale za to vydal encykliku »Grande munus«, kterou posvětil den našich slovanských věrozvěstů Cyrilla a Metoděje po všem katolickém světě, čímž si srdce všeho Slovanstva naklonil; chtěl dokázati tak, že by spojení světa pravoslavného s katolickým bylo věcí snadnou. Když dákovský vlastenecký biskup Stross-

mayer poslal tehdy Rusům do Kijeva blahopřejný telegram, jednal tak za souhlasu a pochvaly Lva XIII., tak že mu nic neuškodily hněvivé útoky maďarského a německého tisku; zmínil spory ruskopolské, přese všechny štvance protislovanské povoloval slovanské bohoslužby v Dalmácii, Přímoří a Chorvatsku; pro Čechy zřídil v Římě kolleji. Vyznamenával všechno Slovanstvo při každé vhodné příležitosti.

Když v Německu šířeny pomluvy, že vlastně katolíci tamější uznávají za svého pána jen papeže, poukázal Lev XIII. na zásadu: »Mé království není z tohoto světa«, obhájil státní loyaltitu katolíků, tak že sám Bismarck musil nejkřutější zákony proti katolictvu německému odvolati.

Lev XIII. byl kmotrem a poručníkem mladého krále španělského Alfonse XIII.; jako takový dovedl znamenitě tíšiti podvratný boj republikánů, tak že se neodvážili otrásti prakticky starobylou monarchickou ústavou vládní. Jeho nábožensko-politický věhlas byl takový, že byl přecasto volán k rozhodnutí, když již již válka mezi státy začínala. A v skutku svým prostřednictvím mnoho krvavých scén zažehnal. Účinky jeho obrovské práce jak náboženské tak politické měly veliké účinky netoliko v Evropě, ale i v Americe, Persii, Syrii, Číně, Japonsku, na ostrovech Karolinských, v Africe i Australii. O všech podrobnostech světového dějiště tak podrobně se poučoval, že vyslanci z nejdálnějších koncín žasli, jak poměry jejich zemí zná.

Lev XIII. byl horlivým pracovníkem i na poli sociálním; byl pravým otcem dělnictva i chudiny, ať již se jednalo o dělnictvo vyznání kteréhokoliv. Jeho okružní listy jednající o sociálních otázkách zůstanou povždy stkvělým svědectvím, jak obezřele dovedl hojiti tento veliký kmet rány, zasazené sociálnímu řádu rozbreklým liberalismem.

Jako veliký učenec sám měl všechny vážené učence u veliké úctě, přikázal, aby se pěstovala v seminářích filosofie, otevřel vědecké sbírky vatikánské všem badatelům, podporoval horlivě i umění; s velikým zdarem básnil, proslul též jako znamenitý humanista.

A při všech svých obrovských starostech měl před očima jasný největší cíl: získati všechno Kristu, pracovati výhradně pro čest a slávu Boží, pokud Bůh jeho ryzí duši v těle ponechá. Zemřel šlechetný stařec uprostřed nejpilnější práce, aby po dlouhé a stkvělé činnosti odpočinul v náruči svého Pána na věky. Dne 20. července o čtvrté hodině odpolední zastavilo tluk svůj srdce nejslechetnější, aby přijalo odměnu, které svět dáti nemůže. Opustil jsi nás, stříbřovlasý kmete, v době pohnuté; kéž vsedne na stolec Tvůj vládce podobný Tobě, kéž řídí lodičku Petrovu ruka tak pevná a šlechetná jako byla Tvoje

Přesmutná jest to příčina, za kterou, sotva ujav se správy milé diecése, k vám posvídám hlas svůj.

Co od několika dnů naplňovalo duše věrných katolíků obavami, co vzbuzovalo úžast po celém světě, nastalo: Světlo na nebi, lumen in coelo, zhaslo, zemřel veliký papež, Svätý Otec náš Leo XIII.

Kořice se nevyspytatelnému úradku Pána života i smrti, v mysli zalétáme do věčného Říma, abychom jako vděčné dítky v duchu poklekli u smrtelného lože, popatřili v tvář předobrého otce, zulíbali ruku, která bez únavy žehnáním světa prostředkovala požehnání nebes, z pokladu církvi svěřeného vášila milosti, štědré rozdávala hmotná i duchovní dobrodiní.

Této péče, štědroty a lásky, jež objímala veškerou rodinu katolické církve, výtečnou měrou účastni jsme byli my katolíci v Čechách. Od té chvíle, kdy zasedl na stolec sv. Petra Leo XIII., s dojemnou něžností nás vlnal k srdci svému a mimo jiné důkazy své lásky k vlasti naši tím si pomník postavil, že v posvátném Římě zřídil kolleji českou, aby chovanci její z Čech blízce byli jeho sídla, jeho srdci.

Jsme všichni svědky této lásky, zvláště výmluvnými hlasateli její však ti jsou, jimž dostalo se kdy štěstí stanouti u nohou velebného kmety vatikánského.

Přirozeno tedy, že ztráta, již utrpěla církev, tím bolestněji zasahuje srdce naše, přirozeno, že nad jiné vděčněji v ústě zachováti chceme památku vznešeného tohoto dobroděje svého.

Ano u vděčné trvalé paměti naší žiti bude Leo XIII.

Vděčnost naše především sdrúží nás s těmi miliony, kteří v těchto dnech z nejvroucnější zbožnosti vylévají budou modlitby své za v Pánu zesnulého; vděčnost naše sdrúží nás s těmi věrnými, kdož ze vznešeného učení velikého učitele Leona XIII. poučení v pravdách svaté víry, názory na spořádaný život křesťansko-katolický a posilu v bojích života čerpali.

Tak v našich modlitbách i v životě našem žiti bude vděčná paměť dobroděje našeho Leona XIII.!

Odešel Leo XIII., aby u Pána, jehož věrným náměstkem byl na zemi, vzal odplatu zaslouženou. Však nezůstaneme sirotky.

Na smrtelné posteli promluvil sv. Otec památná slova: „Leo umírá, avšak papež jest nesmrtelný.“ Zajiště. Stádce Kristovo nezůstane bez pastýře, církev Kristova nezůstane bez hlavy viditelné, poslušnost Petrova nebude přerušena: klíče Petrovy, jež vypadly ze ztuhlé ruky Leonovy, prozřetelnost Božská bohda co nevidět opět odevzdá do rukou povoláných.

Tot jasný paprsek, jenž padá v zármutek církve, tot naše útěcha v osiřelosti...

Tou příčinou též modlitby zádušní za krátko vyzní v modlitbu proseb k Pánu, aby církev své svaté ráčil v brzkou dáti viditelnou hlavu, lodičce Petrově pevného kormidelníka, nám sirotkám svateho Otce.

Tou příčinou bude i nám po zármutku sdrúžení se ve vroucí modlitby za šťastnou

volbu nástupce Petrova, kterouž Pán obrátí zármutek náš v radost.

A tak již, milovaní diecéšní, smím trachlivou zvěst svoji přes všechny zármutek zakončiti slovy Apoštola národů: „Požehnan buď Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, Otec milosrdenství a Bůh velikého potěšení, kterýž těší nás ve všechem soužení našem, abychom mohli i my těšiti ty, kteří ve veliké útrapě jsou, potěšením, kterýmž i my potěšeni jsme od Boha.“ (II. Kor. 1, 3—4.) Amen.

Dáno v mém biskupském sídle v Hradci Králové, dne 20. července l. P. 1903.

† Josef, biskup.

Dopis z Prahy.

V Press, dne 22. července.

(Nabírali tak dlouho, až se jim ucho utrhlo a dělánek rozbíl.)

Jak jest obecně podrobně známo, ukázaly „Národní Listy“ řadou důkladných článků na důvěrné styky předáků české strany lidové s pruskou propagandou v našich zemích a pánové ti se ke stykům těm přiznali. Když jsme různá ta sdělení četli, tu jsme si radostně oddechli! Ne k vůli tomu však, že bychom zejména sl. redakci „Času“ nyní udělenou jí „lázeň“ přáli za pozornost, kterouž nám ve svém prusofilském orgánu nennavně prokazovala. Bylo nám sice často nápadno, kterak je to možno, že „Obnova“ a její pražský dopisovatel mají pořád „sólo“ ve světovém páne Herbenově moniteru a aj, naposledy jsou útoky na nás systematicky podnikané vydávány, (o honorování nějakém nemluvíme), za náramně důležitou práci — pro krále pruského! „Čas“ nás ustavičně, kde jenom mohl, tupil, hanobil, ostouzel, podceňoval a proč se tedy s námi, když jsme v jeho zracích vlastně ani za starý dantes nestáli, s takovou píli a pozorností pořád obíral? Několikrát jsme ho za to po zásluze odbyli, ale „Čas“ nás zas a zase vyhledával a v poslední době nalezl v tom vydatného pomocníka v páne Tobolkově orgánu „Přehledu“, na jehož okolí svým časem jak náleží posvítíme. To nás však docela nic netěší, že panstvo bylo jako boši v hrachu na luskách za pačesy lapeno a do ohlívka obec něho veřejného odsouzení zavřeno. Ale nás těší hlavně to, jak velkolepě se pruská propaganda u nás se svými hesly napálila, když se k jejich propagování v zemích českých spojila s lidmi, jež zde dávno vážně nikdo nebere. Většího fiaska se prusští agitátoři nemohli dopracovati, větší blamáže nemohli utržiti, více se nemohli zklamati, jako když chtěli v českých zemích nadojiti mléka od — kozla.

Strana, s níž se zde za svými účely spojili, hraje v našem veřejném životě skutečně roli kozla. Všechno okouše, všechno podupe, do každého chce trkat a za to veřejnost nenalézá po její činnosti nic jiného, než-li trochu dnes

vatikánských často se papež rozhlížel po věčném Římě a jeho okolí.

Po procházce zasedl papež k obědu. Dle zvyku římského obědval v jednu hodinu a to sám. Na jídelním lístku bývala masová polévka, hovězí maso nebo pečené, chléb, ovoce nebo jiná lehčí jídla a sklínka červeného vína.

„Za liru bys koupil oběd papežův“, říkali si sluhové vatikánské.

Při obědě papežové bývali přítomni pouze sluhové. Po jídle si papež zdímnul na několik minut ve své lenošce, nebo si také rád zahrál v šachy s P. Giottou. Měl-li čas, i odpoledne procházel se rád zahrádami vatikánskými. Vrátil se z odpolední procházky, pracoval papež až do večere, která bývala o 10. hod. Trochu polévky, masa a zeleniny bylo mu tu jídlem. Když se všechno ve Vatikánu uložilo ku spánku, rozavěcoval papež svou lampu a dlouho do noci pracoval. Okno, u něhož svítila papežova lampa, znali dobře v celém Římě.

Leo XIII. nerad psal a velmi nerad dával se holiti. Před lékaři měl malý respekt.

„To jsme zase Lapponiho napálili“, všecek spokojen se zasmál, když bylo po dlouhé audienci, kterou mu lékař zakázal.

Velvyslanec francouzský u papežského dvora jmenuje se Nisard a jest silně nabluchlý. Papež, narážaje na nynější politické nedorozumění svaté stolice a Combesovy vlády, pravil asi před měsícem nežli ulehl:

„Já a Nisard jsme oba blbí; on neslyší, co já mu povídám a já neslyším, co on mně povídá.“

Ze Leo XIII. měl sluch, zrak a paměť ve výborném stavu, jest věc zřejmá.

K papeži nyní již nikdo nepřicházel mnohdy

již každému protivného mečení, když o jiném se mluvilo miláms.

Co platného a věčného, co užitečného a šlechetného strana ta vykonala?

Kdo působnost její sledoval, každý zodpoví to sám, že to je veliké nic!

Pánové začali svou kariéru v českých zemích úmyslem, vydávati staré náboženské české památky. A nevydali — nic! Pak ihned jali se popírati pravost rukopisů zelenohorského a královédvorského. Babská povaha jistě částí naší intelligence povyk jejich po nějakou dobu se zatajeným dechem pomlouvala, avšak dnes již ozývají se hlasy z krahů bývalých jejich stoupenců, že je více dokladů pro pravost rukopisů těch, než-li jich je pro jejich faleš. Proto dá se očekávati, že není dlouho do doby, kdy naleznou se písní soudcové vřavy rukopisné, v jejíž časích popírači pravosti rukopisů jako hyeny i nejpočetnější muže české minulosti z hrobů jejich vyhrabávali, aby je podezříváním hanobili. O tom nedá se pochybovati, že bude dáno nadostatečné památce všech, jimž bylo ublíženo. To již běh světa tak s sebou donášel. Napotom vědce realistů jali se akademickou mládež odchovávat a provedli to tak šikovně a krásně, že studentstvo jim prvním způsobilo nejhluchnější — demonstrace, a rombočením zásady jejich ve své většině odmítají.

Vědce realistů nabízeli svou součinnost Staročechům, ti však neměli pro jejich ambice dostatek tučného semence, proto se pánové podobré úvaze „z přesvědčení“ vrhli do náruče Mladochechům, kteří je však velice brzy prohlédli a ze svého středu je vyhnali! Pánové chytili se potom otázky dělnické a sociální, ale zdravý rozum a instinkt našeho lidu velice záhy poznal hluché mlácení prázdné slámy. Proto, aby se někde uchytili, stali se obhájci mládežnické krve, ve kteréžto příčině však si způsobili takovou blamáž a tolik nešťastí, že každý moudrý a chytrý žid s mrzutostí na ně vzpomíná. A když ocitli se v těchto smutných koncích, na místě aby se dostali na „zlaté hory“, šli hledat své štěstí — ve pruské agitaci v zemích českých.

Z toho, jak stručně pověděno během dvaceti let v řadě svých pokusů pochodili, dá se souditi, jak pochodí také nyní! Tím, že se pruská agitace spojila s nepožehnanými pravicemi vědců realistů u nás, jest již šťastně zmařena! A to nás především těší, tak že do konce toho želíme, že bylo na to snad předčasně poukázáno. Hesla pruských agitátorů v českém lidu jsou v rukou realistů bezmocnými a jalovými. Netřeba nám zajisté že v další podrobnosti zabíhati, neboť toto prosté naznačení nynější celkové situace hesel těch u nás úplně postačuje, aby byly poměry správně pojímány —

Vždyť již dříve, než-li skuteční čeští protestanté ke spojení hesel pruských s českým realismem poukázati umožnili, byly tištěny o realistech a o jejich tisku charakterisující je epigramy a satyry. To znamená, že česká veřejnost již dávno o nich docela správně a věcně soudí!

Letos z jara vyšly z pera Josefa Holého, šife známého básníka, pocházející „Satyry“ a brzy dočkaly se druhého vydání. V „Satyrách“ těch dobírá si autor jejich rozmanitě stávající

umělců, malířů a sochařů, aby prosili o čest smíti římského biskupa v podobiti. Papež všem věnoval hodinku posezení. Jednou vymaloval papeže „slabý“ malíř.

Když obraz svůj papeži ukázal, Leo XIII. jen pokyvoval hlavou. Malíř vykládal si kývání za projev souhlasu a řekl kurážně:

„A teď prosím ještě sv. Otce, byste mi ještě pod svou podobiznu něco napsal.“

Papež vzal pero a napsal verš z evangelia sv. Matouše, kde Kristus při bouři na jezeře Genzaretském upokojuje své apoštoly řka: „Nebojte se, já to jsem!“

„Nebojte se, já to jsem Leo XIII.“, napsal papež na plátno pod „svou“ podobiznu a milostivě propustil umělce.

Když byl ještě sedmiletým chlapcem, jel s vychovatelem po silnici ku Carpinettu, když tu pojednou uslyšel bolestný vzdech hochů ležících vedle cesty. Jáchym Pecci hned žádal za zastavení kočáru, běžel k chlapci a tápal se soucitně: „Co je ti?“ — „Kočár rychle jel tudy a přejel mně nohu, neboť jsem nemohl v čas uskočiti.“ — „Bolí tě to velmi?“ — „Nemohu jíti.“ — Mladý Jáchym vytáhl šátek omyl mladému krajanu ránu a zavázal. — „Vezmu hochu do zámku“, pravil vychovatel, „a poprosím matinku, aby směl u nás se léčiti.“

Stalo se. Mladý Jáchym vyprávěl matce své milosrdné dobrodružství a opakoval prosbu svou. Šlechetná matka nejen svolila vyplniti přání mladého hraběte, ale objala jej s radostí a políbila na nevinné čelo, řkouc: „To's dobře udělal.“

Když jeden přibuzný papežův prohrál velký obnos peněz, myslil si, že mu sv. Otec někdy vypomůže; sám se bál jíti k proslulé audienci a

FEUILLETON.

Paběrky ze života zemřelého Lva XIII.

Sv. Otec vstával v létě v zimě o 6. hod. ranní. V tu dobu vstoupil komorník do papežovy ložnice, otevřel okna a pomohl papežovi se ustrojiti. O 7. hod. sloužil papež tichou mši sv. buď ve své soukromé kapli, buď v prostrannější oratoři. Na počátku mše těžko se papeži klekalo a chodilo, čím dále však byl čilejší. Mešní modlitby říkal papež nahlas s italskou výslovností. Po své mši sv. obcovoval papež ještě jedné mši sv., kterou obetoval některý z jeho kaplanů.

Po mši sv. papež posnídal bílou kávu a pečivo, potom pročítal dopisy a telegramy, načež buď sám, nebo se svými sekretáři jal se pracovati. Po 9. hod. počaly audience, k nimž má přístup každý člověk i jinověrec. Všichni, kdož mimořádně chtí býti připuštěni k audienci, musí míti doporučení od svého vyslance. Kněží v klerikách a plátcích, dámy v černých upjatých šatech, páni ve fraku jsou představeni sv. Otci.

Po audiencích obecnosti a kardinálů vyjížděl si papež za příznivého počasí do zahrad vatikánských. Obléčen v bílou kleriku, přes kterou byl přehozen červený plášť, vystoupil někdy z kočáru a opíraje se o svou hůlku a o rámě svého průvodce, procházel se zahrádou. Prohlédl si vinici, kterou sám štěpil, při čemž zahradníkům leckdy vytýkal maličkosti. Dělníci pak schválně nechávali něco v nepořádku, aby sv. Otec měl radost, že všechno vidí a všeho si všimne. Starého zahradníka vatikánského bratra Caesara, miláčka svého, papež si rád dobíral, uváděje ho v rozpaky. Na své procházce zastavoval se též u koz, které dostal z Carpinetta a jichž mléko píval. Ze zahrad

a nás poměry, ale nejvíce štíplavého pepře věnuje v nich realismu. Pro pobavení a informaci širších kruhů něco z knížky té vycitujeme. Citujeme však jen proto, abychom ukázali, jak peprné se o realistech píše.

Tak v Holého „Satyrách“ na str. 26. líčí se zásady a přehobení „Času“ těmito verši:

Synů, praktický buď každou chvíli,
příspěj na denník, to vede k cíli.
Uznej, co se týče Hilenera,
že je to jen česká pověra.
Masaryka cti a Pána Krista.
Česky myslí, česky pij a jez,
na sebe nic nikdy nepověz.
Bůh Otec byl první realista.

Zásady pana prof. Masaryka vypisuje autor „Satyr“ na str. 36. takto:

Humanismus dějinami letí.
Poručme se Pánu Bohu, děti!
Ztlučte-li ti Němec paličku,
obrat se a dej mu hubičku!
Překypí-li někdy krev ti všecka,
odstěhuj se radši do Turecka,
tam se nemůže ti stát nic zlého.
Allah je Allah
a Masaryk prorok jeho.

Dále o působení páne Masarykové čteme na str. 43. a 44.

Ach ukrutný Jehova se
na nás Čechy zlobí,
jak lze denně čísti v „Čase“,
jsem jen bílé broby.

Marno hlavou tlouci v stěny,
ubohý můj lide,
nejsem národ vyvolený,
to jsou jenom židé.

Sociální úkol mají
Pánem Bohem daný:
lidstvo naučit být láji,
a být při tom pány.

Subnormální miserie,
lekce pro logiku.
Otázka ta akutní je,
pane Masaryku.

Celé pak lidové, resp. realistické straně posmívá se Holý na str. 23. a 24. v kandidátní řeči jejího volebního kandidáta Samsona Hlaváčka, kterýž honosně hlásá:

Ano, pánové, jsem realista
a ne radikál neb pokrokář;
můj štít je barvy krásné křídové,
jsem stranník české strany lidové.
Jsem Čech Hlaváček, tu stojím živý,
hotov proti Němcům k prudkým ranám,
ovšem spíše radši snášenlivý,
zvláště vzhledem k pokrokovým stranám.
Stejně smýšlejících rostou řady,
už je nás pět tučů dohromady.
Herben je můj známý, s Drtinou si týkám,

Masaryk, ten v radu nakrátke
v polenské mě brával otázce.
Jsem, pánové, hrdí na svou práci
stvořili jsme novou generaci,
máme v Čechách první program zdravý.
Nulla od nully — — My, jaký div!

proto poslal svoji choť, která plačky za peněžitou pomoc žádala. Jelikož však již dříve se papež vyjádřil, že jeho jmění není přichystáno pro dluhy hazardních hráčů, utekla se k prostředku krajnímu, výhrůžnému.

Řekla: „Sv. Otče, jsem nucena, abych chtě svého vytrhla z finanční tísně, vyvoliti si zaměstnání, na které jsem nikdy nepomýšlela.“

Sv. Otec jal se pozorovati mouchu, která ležela po damaškové pokrývce stolní.

„Sv. Otec ví, že mám pěkný hlas — líbí se aspoň všem, kteří jej slyší“, pokračovala dáma; „včera byl u nás impresario, dal si zazpívat a slíbil, že mi vymůže místo na jevišti.“

Papež stále pozoroval mouchu.

„Na jevišti některého divadla, nebo — chantantu první třídy, jen pro vybrané obecnstvo a pro písně zcela slušné, toť se rozumí!“

Papež stále ještě pozoroval mouchu nedbaje, že příbuzná jeho hrozí mu skandálem, že octne se jako zpěvačka na jevišti.

„A tu přicházím k Vaší Svatosti, byste mi ráčil dovoliti, abych osudný ten krok na jeviště podniknouti směla.“

Papež rukou zahnal mouchu, usmál se a řekl klidně:

„Madame, lituji, že nebudu moci jíti na vaši premieru.“

Dáma vidouc, že jest propuštěna, políbila papeži ruku a hluboce povzdechnuvši, odešla.

Za to však těm ubožákům, kteří nevinně do bídy pauli, byla jeho ruka stále otevřena.

Vážnost stoupá, netřeba již natit. Mozky, jež jsme zpracovali dřív, nedají se již teď balamutit. Dokážu vám bodem od bodu, že jsme plni humanismu, zdraví, vynalezli novou metodu, jak se rozvádějí Čechům hlavy. Dějin duch, k nám od pravěků most, našim šosákům již zjasnil zjista celou historickou spojitost: Přemysl byl první realista. Narodil se velký Cyrill z něho, Cyrill zplodil Karla, Karel Husa, Hus pak Jiříka a Chelčického, Chelčický zplodil Comeniuse. Z něho Dobrovský měl Havlíška, tomu Nerada zas otče Míka, všichni společem byli matička pana Vlastimila Masaryka.

Takto „vážně“ mluví se o vůdcích realistů již obecně! Uvádíme to pouze k vůli informování nejširší veřejnosti a ke poučení těch, kdo to dosud nevědí. Pánové nyní ke všemu chyceni jsou ještě pro své styky s největšími škůdci českého státu a s nejnebezpečnějšími a odvážnými odpůrci českého národa a jeho bytosti.

Ovšem, že se zahraniční ti pánové velice napálili, když se s našimi pány realisty spojili. To nás jediné těší! Nevěnovali bychom tomu žádné zvláštní pozornosti a spokojili bychom se pouhým stručným konstatováním toho faktu. Avšak „Čas“ nám tolik zlomyslné pozornosti obětoval, že nám nezbyvá, než-li konstatovati, že nám psaní jeho vlastně ani nestálo za ta brisní naše odbytí, jimiž jsme je od sebe odmítali.

Dnes zajisté že patroni „Času“ nebudou chtít, aby se vůbec ještě někdy s nimi vážně mluvilo. Hlas jejich je u všech počestných lidí jako veřejné projevy anulován, neboť i jejich zahraniční spojenci diví se odzlosti, s jakou byli o českých poměrech informováni, vlastně podváděni.

Realisticko-protestantská klika pozvala totiž z německých protestantských zemí ke slavnosti Husovým všechny vynikající agitátory pro heslo „los von Rom“. Musila pánům těm malovati obrovské straky na vrbě, neboť k odhalení pomníku Husovu se na dvaatř německých pastorků do Prahy skutečně dostavilo.

Když si jich zde nikdo ze slavnostního výboru nevšiml, byli v zástupu přivedeni na staroměstskou radnici, kde pražský vůdce jejich žádal pro ně vstupenky na čestná, pro vzácné hosty vyhrazená místa na tribunu, a potom na pondělní rout na radnici.

Avšak žádost tato byla rozhodně zamítnuta, a sice z toho důvodu, že jich slavnostní výbor do Prahy nezval. Když pak padla otázka, proč tedy nebyli pozváni, k tomu odpověděno, že nikdo o jejich návštěvu nestál a že pro německé pastory při Husových slavnostech místa není, třeba se o ně i sami hlásili. Při tom položen rozhodný důraz na to, že slavnosti ty náboženského rázu nemají. Když nebylo k nim pozváno domácí duchovenstvo katolické, že tím méně byly důvody zváti k nim zahraniční pastory německé.

Pánové tedy musili odejít z radnice se svými pražskými přáteli s nepořízenou a slavnosti Husovy se jim ovšem že docela nic nelíbily. Z Prahy odjeli rozmrzelí, rozmrzelost tu proti svým pražským přátelům netajili, jako ujednání nyní netají někteří stoupenci realistů ve straně lidové svou nevoli na přílihné přý nadřívání „Času“ protestantům a dokonce v „Čase“ proti tomu protestují a ctihodný tento list nemá ke všeobecnému podivení ani tolik mužného studu, aby si sám uveřejněním jejím t. j. vlastní rukou břicho nepáral. —

Dnes je situace v rozstranění smýšlení v Čechách naprosto jinaká než-li byla před dvěma měsíci a že se do té překvapující míry vyvinula, tomu jsme my — — nepřekáželi!

Obrana.

V Babylonském zajetí smutné úpí mistr Jan Hus. Snad nezkusil tolik ani v žaláři Kostnickém, co nyní musí trpět od vlastních ctitelů, kteří semkli kolem něho kruh tak železný, že jest opravdu jako spoutaný vězeň. Milý mistře, do jakých rukou jsi se to dostal! Ty's napsal: „Pravá víra jest, že Panna Maria, protože hodna jest byla z daru Božího, aby pannou ostanonc matkou Boží byla, všechny kůry angelské důstojenstvím přesáhla; a tak po svém Synu naše pomocnice jsouc prvá, nám jest řečnice (orodovnice) ustanovena.“ V nej-světější Trojici pevně jsi věřil; několikrát za den jsi při znamení sv. kříže říkal: „Ve jménu Otce i Syna i Ducha sv.“

A tu o slavnosti kladení základního kamene na Tvůj pomník smínil se dr. Podlipný o tom, že jsi Matku Kristovu ctil a při tom

poklepl na kámen se slovy: „Ve jménu Otce i Syna i Ducha sv.“

A teď se, mistře, podívej, jak právě Tvé nejoddanější děti projev dra. Podlipného přijaly. České studentstvo rázně nazvalo červencovou oslavu pro jednání Podlipného „nebezpečnou historickou pravdě“ a chce, aby byl oslavován bez takových — „lži“ (!). Tak se najednou vzbouřila krev i v těch lidech, kteří ze samé horlivosti již na druhý rok žádné Tvé oslavy nepořádali.

Ale to ještě není konec. Teď se usnešl výbor „Sokola“ Jaroměřského na protestu proti bratrovi Podlipnému, protože prý jeho řeč neodpovídá názorům sokolského světa o veliké postavě kostnického hrdiny, ale že naopak jest ta řeč pronesena v duchu klerikálního, mistra Jana Husa ponižujícím (!). Proto tedy protestuje Jaroměřský „Sokol“ proti takovému zatemňování (!!) světlé památky Husovy.

Výkonný výbor české strany lidové (realistické) protestuje také „proti neslýchanému pokusu“ dra. Podlipného. Že se nejvíce dopálily na několik slov Podlipného listy evangelické a židovské, o tom se zvláště šifiti nemusíme; to se rozumí samo sebou. Kdyby takhle byl Podlipný ještě poznamenal, že se Hus zpovídal a že měl velikou úctu před nejsvětější Svátostí, snad by ho uvědomělí, svobodomyšlní a pravdomilovní husité z Prahy vyštvali. Že se prodával po Praze vesele dále prohnaný pamflet Pogůň i nyní, že se ve dnech Husových v Praze napovídalo plno do očí bijících nepravd proti církvi, o tom se roztrpčení pánové ani slovem nezmiňují, poněvadž znají životopis Husův nejvýš asi tak, jako novověký protestantský podvodník, který si sám složil spis „očitého svědka upálení Husova“. Ale že dr. Podlipný řekl aspoň drobeček historické, zcela dokázané pravdy o Husovi, již je pobouřena celá obec „pokročilých“ a „uvědomělých“ husitův.

Hezky daleko tito pánové ve svém slepém hněvu zacházejí; snad se aspoň nyní otevrou oči těch, kteří se dali tak dlouho frázemi našich nepřátel zaslepovati.

Zkrátka dle moderních husitův Husa musíme stále velebiti, ale běda nám, jestliže se opovážíme věřit tak, jak věřil sám Hus! Pak propadneme nelibostnému hněvu novohusitské inkvisice a budeme vyhazováni z národa. A tito pánové odvažují se nám vyčítati švindl, klerikální čachry, pokrytectví, panovačnost, atd. Věru, ocitl se to Hus do opravdy v Babylonském zajetí. Ti, kteří ho těsně obklopili, mají jazyky hodně zmatené, každý v něm vidí něco jiného, nepřejí mu ani tolik volnosti, aby mohl pronést slova, která dříve napsal. Pěkná to svobodomyšlnost, když pánové Husovi i šátek na ústa přikládají! Co tomu řekne v budoucnosti historie?

K objevům „Národních Listův.“ Evangeličtí pohrobci všude se těší přízni. Tak soudí teď pan dr. Herben, ačkoli do nedávna nařikali naši evangelici farizejsky i v těch „Národních listech“, že teď evangelik platí všude za psance. Za jaké psance jsou ubozí „pronásledovaní“ evangelici pokládáni, je už patrné na tom, že při oslavách Husových byli pastoři řečníky nejhlednějšími; protože se ví, že sotva kdo tak dovede církev katolickou tupit jako oni. Pro vědu je jisté nikdo volat nemohl, když každý přece ví, s jakou rozkoší šířili tito „uvědomělí“ páni lži-pogiovské nesmysly. Kdyby takovou vědu šířil katolík!

Na př. zde v Hradci Králové přes přání samé městské rady propadl dr. Drtina v sou-těži s p. Duškem, ač Drtina jest také přece přítelem „pohrobkův“ husitských.

Než k věci. Aby redakce „Nár. l.“ nebyla na pokřik evangeliků pro své Herbenovské objevy vylučována z národa, statně buší do katolíkův. A dobrotisko Herben místo klidné a věčné obrany proti „Nár. l.“ hanobí katolíky též. Panstvo se pere, katolíci půjčte mu své vlasy. To je přece nejjistější známka vlastenectví, když se políčkují katoličtí krajané; na tom nezáleží, vypůjčí-li se proti katolickým Čechům prskavky i z říše Německé. Na štěstí nám ty jejich nedokázané a nedokázatelné pomluvy nyní již mnoho neublíží; my se při tom jen bavíme jako diváci loutkového divadla.

V úloze kašpárka se výtečně uplatňuje „šéfredaktor“ Času sám; my jsme jeho osobičku ve svých polemikách s Časem úmyslně ignorovali, poněvadž každý znatel jeho vědy a šikovnosti ví, že chytřejší lži proti katolíkům v Čase nemohl psát on, nýbrž jiní. A teď na nedozírné neštěstí všeho evangelictva a židovstva uveřejňuje dokonce celé úvodníky. Měli bychom vlastně vyjádřiti nad nimi velikou soustrast, ale co platno, jestliže nás jeho kašpárkovská moudrost k smíchu zrovna lehtá.

V jedné loutkové komedii Matěje Ko-peckého kašpárek vykládá: „Můj tatínek, ačkoli byl jen chudým dělníkem, přece mne na studie nedal.“ A zrovna tak dopadá logika páne „šéfredaktora“. Jednak z útrpnosti, jednak

proto, že musíme věnovati větší zřetel věcem vážnějším, uvádíme jen některé úryvky bezděčné komedie Herbenovy. Zneuznaný rytíř de la Mancha tedy mluví: „Já prostě (i) věřím, že lidé, kteří něco dají na evangelium, nemohou býti surovými násilníky.“ A copak říkáte Táborům, kteří se přece chlubili, že chtějí uplatnit nejryzejší evangelium? Nejen katolíkům, ale i kališníkům samým chystávali krvavé lázně jen proto, že pronásledování nechtěli k jejich bludům přistoupiti. A o bezohledné inkvisici kališná nevíte nic? Jak Táboři tak čeští bratři mnoho mohli mluvit o krutých mučidlech úřední církve husitské. Ještě na počátku druhé polovice XVI. století zkusili čeští bratři od husitů tolik, až sám bratr Jan Černý prohlásil, že nikdo tak netrápil bratrskou jednotu jako „popi kališní“, kteří jsou prý nestydatí lotři. A jak svobodomyšlný a laekavý byl Havel Čahera, první apoštol protestantismu v Čechách, o tom i sám protestant Bartoš Písař podává divné svědectví. A Luther ho veřejně chválil. A víte také proč právě panovačné, rozmařilé panstvo české nejvíce v Čechách protestantství šířilo? Zkrátka proto, že se mu zamlouvalo sikovně sestavené náboženství aristokratické, které přikazovalo ujařmenému sedláku největší poslušnost. A co spočené páni protestantští s bratrskými tropili proti katolíkům před Bílou Horou, to bylo zrovna do nebe volající. I ty katolíky, kteří jim pomohli k majestátu, olupovali a věznili jako „nevěrné syny vlasti.“ Trestali bezohledně i svobodnější projevy vlastního kněžstva. O přívětivosti Lutherově a Kalvínově by byla rozprávka ještě delší.

A přece tihle všichni lidé říkali, že provádějí práci očistnou na základě evangelia; tedy jistě „něco na evangelium dali.“ Při tom ovšem měli svobody plná ústa. A p. Herben již pro tyto „svobodomyšlníky“ láskou velikou plane k „pohrobkům“ jejich, ačkoli skutečnými evangelíky být nemohli, poněvadž dle slov Herbenových „lidé, kteří něco dají na evangelium, nemohou býti surovými násilníky.“

My ovšem p. Herbenovi odpouštíme, že se sám přihlásil mezi „pohrobky“ těchto „svobodomyšlných“ náboženských společností, poněvadž jeho dějepisné vědomosti jsou ještě menší než těch lidí, kteří šířili lži-pogiiv podvodný pamflet; hloupost právě největším hříchem není, třeba že se mohl ten pán z Obnovy všelichemus přiučiti.

Dějiny nám potvrzují ode dávna tu pravdu, že mnozí bouřili pod vlajkou svobody lid proti autoritě hlavně proto, aby co nejdříve mohli sami tyranisovat.

Dále pan Herben poučuje, že české evangelictvo jest dosud národně, hospodářsky a politicky nejprobudilejší a nejpokrokovější český lid. Prý „pracují a vzdělávají se víc než katolíci spoluobčané“

Ano, pracují a vzdělávají se v nespravedlivých útocích na katolickou církev. O blahodárných plodech činnosti Karla IV., Arnošta z Pardubic a jiných nevědí a nechťejí vědět nic. Žádný pastor jim neřekne, že tehdy byly Čechy ohniskem vzdělanosti středoevropské, že tehdy v ohledu národohospodářském předchýly všechny země sousední, že český jazyk domohl se i za hranicemi Čech tehdy velikých práv, atd. A rovněž tak žádný pastor je nepoučí, jaká národohospodářská bída panovala u nás za věku lutherského, ač o tom psal sám český bratr Karel ze Žerotína; od nikoho se nedovědí, že největší část národa za nadvlády lutheranismu úpěla v otroctví klerikálních protestantských aristokratů.

Teprve od katolíků se titi „husité“ musili dovědět, že v Kostnici neměl jeden český pán „dlouhý bodec v holínce“ (!), že tam „český hrabě“ nezamáchal „dvojsečným tesákem“, že legát nehrozil Husovi „dýkou svou“, že Hus nezavrhoval kněžský celibát, tajnou zповěd, že věřil v „proměnu hostie“, že nemohl Zbyněk dát usmrtiti tři mladíky, když byl již devět měsíců mrtev. Pěkně to znali a znají svého Husa naši protestanté, když takové nesmysly šířili.

A ani nyní protestantský tisk nepoučil své ovečky, aby takovým pošetilstem nevěřily, poněvadž by musil žalovati v přední řadě na sebe a pak — porážka oněch historických lží připravena katolíky.

Jestliže tedy ani základní rysy dějin husitských protestanté neznají, rádi bychom věděli, jak asi pojmají jiné doby českých dějin. O Lutherovi na př. se mnoho u nich nemluví; nikdo se z „opatrnosti“ neodvážil vydati jeho širší životopis, protože by to byla pro evangelíka práce až příliš nevděčná. Za to my katolíci můžeme býti hrdi na své spisy o době husitské, jež mají cenu trvalou; z pochopitelných příčin tyto spisy i kritika protestantská prostě pomijí. Ale nejkrásnějším důkazem pro protestantskou „vědu“ jest ta okolnost, že naši evangelíci pokládali samého p. Herbeny za jednoho z hlavních svých vědeckých vůdců. Z Času horlivě opisovány v evangel. listech

nejnešikovnější lži, protože druzí páni souvěrci ani tolik neznali, jako Herben sám. Snad teď budou přece aspoň poněkud — chytřejší, když už dobré vůle u nich není.

Zatím dost. Něco musíme ponechat do čísla příštího. Nejde tu o takovou postavičku, jako je Herben. Jde tu o otázku, čeho a koho se chytá české evangelictvo vůbec, jen aby bankrot vlastní strany zadrželo. O námeckých markách ani nemluvíme. Věru, že bychom ušli mítí útrpnost s israelity a evangelíky, že si vybrali advokáta tak nezaplného; měli bychom redakci Času poradili, aby odkázala svého „šéfredaktora“ pouze na lokálky a na sbírání klepů o kněžích katolických v Kanadě, Bengálii a na Luzonu žijících. Poněvadž však svou „vědu“ prokazuje katolictvu služby veliké, prosíme ho, aby jen psal úvodníky dál. Pak nebude ani potřebí katolického denníku.

Politický přehled.

V rakouské polovici říše náš politika odpočívá. Páni ministři mají prázdniny; vše vznešenější uchýlilo se na zotavenou do lázní. — Sněm království Českého pomalu už snad ani nebude svolávan. Tolik důležitosti a nutnosti třeba v Čechách provést, ale kde nic tu nic. Prý až na 28. prosinec hodlá vláda svolati sněm.

Zase jedno české město na Moravě vráceno národu. Hranice, které dosud měly správu německou, obecními volbami v minulém týdnu dostaly správu českou; v I. a III. sboru zvítězili úplně kandidáti čeští.

Dosavadní ministr zahraničních záležitostí hr. Goluchowski místo zemřelého šl. Kallaye jmenován ruským ministrem financí a vrchním správcem Bosny a Hercegoviny.

V uherském parlamentě dosud klid nenastal, ba ještě více to bouří. Mluví se stále o vládním programu a předseda Khuen-Hedervary nevychází z horké lázně, kterou mu připravuje oposice. Po odstoupení Košuta vede oposici Polonyi, obyčejný to žid. Hrabe Khuen-Hedervary chystá pry se odstoupit nebo bude sněm rozpuštěn.

Francouzský ministr. předseda Combes před časem vydal okružník, kterým nařizeno bezodkladně uzavření všech klášterních kaplí. Poněvadž nařízení to brozilo způsobiti po Francii nové bouře, byl Combes nucen nařízení to změnit.

Zprávy místní a z kraje.

Soustrastný telegram zaslal ndp. biskup královéhradecký papežské nunciaturě do Vídně: V palčivé bolesti oplakávají se mnou diecéšní královéhradečtí smrt sv. Otce. Josef Doubrava, biskup. — Soustrastné projevy nad úmrtím sv. Otce došly J. B. M. mimo jiné od generála-majora šl. Karla jménem celé zdejší posádky, od prince Schaumburg-Lippeho z Náchoda a místodrž. rady Steinfelda. — Starosta p. dr. Ulrich zaslal J. B. M. soustrastný dopis následujícího znění: „Jméno král. věnného města Hradce Králové vyslovuje podepsaná městská rada Vaší Biskupské Milosti hluboký bol nad úmrtím Jeho Svatosti Lva XIII. a prosí, aby Vaše Biskupská Milost byla tohoto soustrastného projevu vlídplým tlu- močňákem.“

Nařízení nřd. bisk. Ordinariátu v pří- čině úmrtí Jeho Svatosti papeže Lva XIII. a volby jeho nástupce. I. Pro Hradec Králové. a) v den došlé outřední zprávy z apoštolské nunciatury Vídeňské budiž zvoněna hodinka, a to z počátku umíráčkem, potom pak zvonem velkým; b) v neděli dne 26. t. m. budiž při veřejných službách Božích ve všech kostelích přečten věřicím příslušný pastýřský list a učiněno dle odstavců zde následujících další prohlášení se žádostí, aby se v dotčených pobožnostech četně a nábožně zúčastnili; c) v tuž neděli a pondělí i v úterý budiž v poledne od 12 hodin do jedné zvoněny slavné hrany; d) v pondělí jsou ve stoličném chrámu Páně ráno o 8. hodině církevní hodinky za zemřelého a o 9. hodině slavné Requiem s absolucemi; e) v úterý a ve středu tamže o 9. hod. sl. Requiem; f) ve čtvrtek dne 30. t. m. tamže o 9. hod. slavná pontifikální mše svatá za šťastnou volbu nového papeže; g) v neděli dne 2. srpna odpoledne budiž na týž úmysl na dobu jedné hodiny slavně vystavena nejvážnější Svátost oltářní, a ten výstav se ukončí litanií k Srdci Pána Ježíše a obvyklým poseháním. II. Pro diecési mimo město katedrální. a) v neděli dne 26. t. m. budiž při veřejných službách Božích ve všech kostelích přečten věřicím příslušný pastýřský list a učiněno dle odstavců zde následujících další prohlášení se žádostí, aby se v dotčených pobožnostech četně a nábožně zúčastnili, kterážto pozvání ratíž duchovní správce i písemně učiní dle místních poměrů úřadům, zastupitelstvím, sborům a spolkům; b) v nejbližší po té neděli příhodný den budiž slouženo slavné Requiem, pokud možno s předešlým Officium defunctorum, a den před tím budiž v poledne po celou jednu hodinu zvoněny slavné hrany; c) v den po tom Requiem co nejdříve příhodný budiž sloužena slavná votivní mše sv. pro eligendo Summo Pontifice; d) v neděli dne 2. srpna slavný výstav nejv. Svátosti oltářní jako svrchu pod lit. g. III. Pro

všecky v diecési celebrující kněží. Až do přijetí bezpečné zprávy o šťastně vykonané volbě budiž do máj svatých rubricis permittentibus přibírána oratio pro eligendo Summo Pontifice. IV. Pro všechny hlavní mše sv. v kostelích farních i klášterních. Modliť se po nich kněží s přítomným lidem za dosažení šťastné volby třikrát modlitbou Páně a pozdravení andělské a připojenou v mateřštině modlitbou pro eligendo Summo Pontifice až do přijetí zprávy jako svrchu.

Svěcení na kněžství. J. B. M. ndp. Dr. Josef Doubrava posvětil dne 19. t. m. v katedrálním chrámu Páně absolventy hradeckého semináře na podjáhnny. Svěcení na jáhnny udíleti bude p. biskup v sobotu dne 25. července a na kněžství dne 26. t. m. Svěcení jsou následující: vlpp.: Jindřich Bergmann z Čankovic, Rudolf Bláha z Jindř. Hradce, Jiří Blinka z Vel. Karlovic (Morava), Josef Cvejn ze Solnice, Jindř. Fiala z Hradce Králové, Ladislav Hronek z Práchevic, Frant. Hrubý z Vel. Ledhuj, Aug. Jonáš z Brtnice (Morava), Karel Kepl z Oustí nad Orli., Ant. Kotyza z Drysic (Morava), Vil. Krenk z Král. Dvora n. L., Jos. Mašina z Kuně Hory, Ed. Matouš z Červ. Pečce, Frant. Nosek z Všeníku, Václ. Plšek z Opatovic n. L., Jarosl. Procházka z Přelouče, Frant. Přibyl z Nov. Hrádku, Frant. Stříbrný z Bratouchova, Jos. Svata z Přelouče, Antonín Symon z Ronova-Oskofka, Ed. Švorc ze Solnice, Karel Valenta z Oustí nad Orli., Vítězslav Vlach z Chocně, Rudolf Waschitschek z Čenkovic. Na jáhnny svěcení budou absolventi III. ročníku (pastoralisté) cttpp.: Jan Benoš z Javorníčku, Jos. Macák z Červeného, Fr. Stajskal z Městské Hlavě, Jos. Valenta z Lán.

Z průmyslového musea v Hradci Králové. Dnem 16. července uzavřena čítárna průmyslového musea volně návštěvě. Otevřena bude opět od 1. října ve dnech a hodinách obvyklých. Od počátku roku navštívilo čítárna 3037 osob. Domů zapůjčeno za tutéž dobu 1318 osobám na 6000 předloh a odborných knih. Museum účastní se na hořické výstavě větší kolekci moderních výrobků umělecko-průmyslových, která jest umístěna v hradeckém pavilonu. Upozorňujeme na ni všechny přátele musea. Vzhledem ku čišění a malování místnosti čítárenského nebudě vůbec možno od 25. července do 15. srpna předlohy z knihovny musejní domů si vypůjčiti. Od 15. srpna nechť obrátí se každý, kdo přeje si z knihovny musejní něco vypůjčiti, na knihovníka p. M. Oshma, který ochotně potřebné předlohy zapůjčí.

Výroční výstava prací kursů na prům. museu v Hradci Králové. Jako jiná léta pořádána i letos výroční výstava prací kursů musejních, z nichž s pravidla převládaly značným počtem práce dam malířského kursu. Letos sice obelaly dámy výstavku méně četně, ale za to pšnějším výběrem a pšnějším umístěním vystavených prací výstava na ceně jen stoupá. S radostným zájmem prohlíželi jsme podané květinové studie aquarelové, malované dle přírody, několik pěkných krajinek, některé slavných rozměrů, ba i genových kopíí více méně zdařilých bylo zastoupeno na výstavce. Nejvděčnějším polem ale zůstává pro amatery vzdobování předmětů domácí potřeby sloužících. Roztomilými ukázkami toho druhu byl vypalovaný taburet, vypalovaný a malovaný etážerek a mnohé jiné menší předměty. Neš i práce ostatních kursů překvapily. Zejména serie ciseleurských prací, různými umělými patinami zdobených, sajímaly. Stejně i práce kursů kreslířských a modelářských. Kurzy vedli pp.: J. Šima, profesor v Jaroměři, kursy malířské, p. A. Václavík, uč. odb. školy, kursy kreslířské a p. Fr. Vrabec, uč. odb. školy, kurs ciseleurský a modelářský. Přejeme jejich pšití činnosti nemenšího zdu. Výstava byla po celý den četně navštívěna, na 533 osob prohlédlo vyložené práce.

Sjezd abiturientů zdejšího c. k. gymnasia z r. 1873 konal se 20. t. m. Ten rok maturovalo 48 abiturientů, z nichž do této chvíle 15 odešlo na věčnost; sjezdu se účastnilo 19 kolegův. Za zemřelé kollegy sloužil requiem v kapli sv. Josefa dp. Karásek z Bejtě za asistence dp. Horáčka z Bani. I dva kollegové laikové pšluhovali při oltáři. Zvláštní deputace pozdravila Jeho Biskupskou Milost. Velikou radost jubilantům způsobila přítomnost stařického bývalého jejich učitele p. řed. Klumpara, jakož i p. profesora Červenky. Před hostinou v Adalbertinu věnoval tklivou vzpomínku zesnulým i nepřítomným kollegům p. c. k. okresní hejtmán Virth z Přibramě. Pan Fr. Reis, ředitel gymnasia v Domažlicích, pronesl ve jménu ostatních vřelou zdravici milovanému bývalému řediteli p. Klumparovi; p. Jos. Vaněček, profesor z Českých Budějovic, pozdravil rovněž ardečně zasloužilého p. prof. Červenku. Přátelský kroužek se bavil vzpomínkami na prohlé mládí až do večera; usnešeno, že se všichni zase sejdou po pěti letech. Pozdravný telegram zaslal bývalému katechetovi vysdp. Magru. Boh. Haklovi v Hořicích.

Osobní. Vicepresidentu krajského soudu v Hradci Králové p. Karlu Kvěchovi při jeho odchodu na odpočinek dostalo se titulu dvorního rady s prominutím poplatků.

Ze Všeob. sdružení křesť. dělnictva. Schůze užšího výboru dne 20. července v Hradci Kr. Přítomní: Jenšovský, Pochmon, Lábus, Karásek, Andr. lík a Polák. Podpory nemoc. uděleny: Fr. Hudkovi v Úpici (7 dní katar plie) 6 K, Tlankovi v Čáslavi (7 dní zánět krku) 6 K, Vokolkovi v Hlinsku (katar plie) 6 K, Vimrovci v Klatovech (10 dní katar žaludku) 8-55 K, Mířvaldovi v Sušici (7 dní plien katar) 6 K, Noskovi v Plzni 4-30 K, Holickému v Týništi n. O. (7 dní katar plie) 6 K, Šilcovi v N. Městě (7 dní rheumatismu) 4-50 K, Königové v Rychnově (7 dní katar plie) 6 K. Na nemoci chronické a jež se včbe opakují nebudou se vypláceti podpory. — Noví členové: A. Čapek v Rychnově III., J. Syřístě v Hradci Kr. I. — Členské příspěvky nutno řádně a v čas odváděti.

Na okrášlení našeho města. Nemůž se říci, že by se u nás věnovala květeně pozornost pšlušná. Jede-li se Německem nebo od Brna k Vídni, všude jest mile oko cestujícího překvapeno okny bo-

haté ozdobenými nádhernou květinou. I samy strážné domky šalemační jsou bohatě okrášleny pestrými, nádhernými květy. Nebylo by možno i u nás? Nechtě si naše obecenstvo povšimne, jak milým dojmem působí na p. bohatá výzdoba květinová domu p. Richtera a několika domů na Eliščině nábřeží. Kdyby se tak dalo ve všech domech zdejších, jistě se by se tím sympatie cizích návštěvníků pro výzdobu Hradce jen zvýšily. Takové okrasy přece nevyžadují ani velkých obětí peněžitých, ani zvláštní práce. S jakým prospěchem se dají na p. pěstovati v oknech nádherné pelargonie, jejich druhů se již nyní čítá na tisíce, které kvetou celé léto! Ty by se nejlépe daly na sluneční straně náměstí. Na protilehlé řadě domů by prospívaly výtečné begonie, jež krásnými, velikými květy přímo oslňují, atd. Podáme přístě širší přehled květin, jímž se nejlépe za okny daří.

Důkladný životopisec. Pokrokový žid Dr. Vohrysek uvatočil v Čase životopisnou črtu hudebního skladatele Karla Moora, jehož opera Vij byla tyto dny na Národním divadle provozována s plným zdarem. Mladý hudební skladatel byl v letech devadesátých od 8. třídy do poloviny sedmého chovancem b. Borromea a protože pokrokuje z uměleckého předanuka všecku výchovu církevních ústavů paušálně tupí, nepomenul pokrokový žid otčiti se o Borromea. Skladatele Moora haněti nemohl, proto obviňoval ústav, že talent skladatelův zdržoval. Ovšem pravý opak jest pravda. Chovanec Moor nečinil představeným ústavu žádných příkoří, nýbrž naopak byl pro svou tichou a snaživou povahu u představených oblíben. Vyloučen z ústavu nebyl, nýbrž odešel zcela dobrovolně v polovině texty pro nechuť ku studiu gymnasiálnímu a představení ústavu otci domlouvali, aby synovi v tak neobyčejné touze po hudebním vzdělání nepřekážel. Ústav sám talent skladatelův neubíjel, nýbrž značně rozvíjel. Chovanci vyššího gymnasia pěstovali tehdy, jako dosud s pěkným zdarem činí, hudební umění ve vybraném kroužku, jež řídil výborný hudebník, tehdy bohoslovec a nyní kněz v. p. Lebduška. V hudebním kroužku působil jako čellista kvintán K. Moor a seznámil se s p. bohoslovcem Lebduškou, jež chápavému jinochu poskytoval rady ku studiu theorie hudby. Pan skladatel K. Moor má jistě dobré vzpomínky na vědecký návod p. Lebduškov a proto sotva bude moci popřít, že i jeho hudební talent odkryl kněz, jako to platí o celé řadě uměleckých talentů v Čechách. Pokrokové začali si všimati p. Moora, když již náčím byl, a nikdo jim v tom nebránil, ale nemají převažující vlivy, které na vývoj začátečnicka Moora příznivě působily, byt se to dalo zásluhou katolického ústavu. Pan skladatel Moor jest snad talentem tak silným, že nepotřebuje židovské reklamy, která mu dodává hnedle od kolébky nářez radikálního fanatika. Kdyby ho měl držeti na povrchu nějaký Vohrysek nejapnými povídkami, neměl by zrovna existenci závidění hodnou. Pokrokové dosud v Čechách všecko dobré jenom zkazili a lepším nenahradili.

Za příčinou úmrtí Lva XIII. nepotřádn v parku v úterý vojenský koncert. S větší zdejších kostelů, s ústavů církevních i některých domů soukromých vlají smuteční prapory.

O obchodu mlékem v Hradci Kr. (Zdravotní pol. nař. § 2. Prodej mléka smí provozován býti: a) buď v krámech zvláště k účelu tomu upravených; b) aneb na veřejné ulici z vozu, neb vozíku; ad a). Mléko ku prodeji určené smí býti chováno jen v místnostech suchých, dobře větrných, které třeba udržovati v největší čistotě. V místnostech těchto jest dovoleno ukládati a prodávati jen potraviny, které nepáchnou a rozkladu snadno nepodléhají. Místnosti těchto nesmí býti užívány jako obydlí neb ložnice. Městské radě přislouží právo zakázati prodej mléka v místnostech, které tímto požadavkům nevyhovují. ad b). Na veřejné ulici z vozů neb vozíků smí mléko prodáváno býti jen v dobře uzavřených nádobách. Vozy i vozíky buďtež označeny řádnou tabulkou se jménem a obydlem majitelovým. Odměřování a přelévání mléka na ulici neb v průjezdech domů přinejmen se zapovídá. § 3. Mléko smí se vypravovati pouze v nádobách ze silného pocínovaného plechu aneb ze skla a porcelánu; uzavírání nádob děje se výhradně pevně přiléhajícím poklopem z pocínovaného plechu. Nádob cinkových, hliněných a dřevěných nesmí býti užíváno ani k přechovávání, ani ku dopravě, ani ku měření mléka. Ucpávati nádoby zástěrami, plenami, šátky, hadry neb slámou se zakazuje. Veškeré nádoby sloužící k dopravě mléka, vyjmouc nádoby skleněné, buďtež opatřeny tak širokým otvorem, aby pohodlně rukou mohly býti čistěny, což s nejpřísnější svědomitostí dříti se musí. Po vyčištění buďtež nádoby propláknuty vařící vodou. Nádoby k měření mléka určené nechtě jsou opatřeny uchem, aby namáčení prstů do mléka bylo vyloučeno. Používání vařeček k míchání mléka se zakazuje. Na nádobách musí býti zřetelným písmem označeno, jaký druh mléka obsahují; nápis buďtež tak upraven, aby nebylo možno jej libovolně odstraniti. § 4. V obchodech mlékem smí se prodávati jediné čisté kravské mléko a sice: a) nesbírané čili plné t. j. mléko, jemuž nebylo ničeho sebráno, ani přimíseno a které obsahuje nejméně 27 procent tuku a má specifickou váhu 1.029 při 15° C.; b) sbírané mléko t. j. mléko, které sbíráním bylo částečně tuku zbaveno, aneb které smícháním mléka plného s mlékem sbíraným povstalo; mléko takové musí míti nejméně 18 procent tuku a specifickou váhu 1.030 při 15° C. Vedle toho je dovoleno prodávati smetanu a neporušené podmáslí; i pro tento prodej platí ustanovení v dřívějších §§ uvedená. Pokud se týče mléka speciálně pro výživu kojenců vyráběného, dovoluje se jeho prodej v městě a podměstí, že výrobce jeho podrobí se občasnému dohledu měst. zdravotních úředníků v mlékárně i ve stájích. (Pokrač.)

Volby do komise pro všeobecnou daň výdělkovou III. a IV. třídy ukládá c. k. okresu Hradec Králové. I. Volby volitelů, kteří později voliti budou členy a náhradníky komise, konati se budou voliči IV. třídy v Hořicích v městské radnici dne 30. července t. r. od 10 hod. do 1 hod. odpol., voliči III. třídy 31. července od 11—13 hod. dopol.

V Nechanicích volí voliči IV. třídy v městské radnici dne 30. července od 9—12 hod., voliči III. třídy 31. července od 11—12. V Hradci Králové volí voliči IV. třídy v budově c. k. berního referátu (staré Rudolfinum) dne 27. července od 9—12 hod., voliči III. třídy 28. července od 11—12 hod. — II. Volby členů a jejich náhradníků konají se v Hradci Králové v budově c. k. berního referátu pro III. třídu dne 8. srpna od 11—12 hod. dop. a pro IV. třídu dne 7. srpna od 10—12 hod. dop. Za volebního komisaře ustanovuje se pro III. a IV. třídy ber. okresu hořického, pak pro III. třídu berního okresu královéhradeckého c. k. finanční konceptní prakt. p. Vilém Steinmann. Za volebního komisaře pro III. a IV. třídy ber. okresu nechanického a IV. třídy ber. okresu královéhradeckého c. k. berního oficiál p. Bedřich Brandmayer. Listky hlasovací, opatřené příslušnou legitimací, odevzdány buďtež v den volby v místě volebním osobně příslušnému volebnímu komisaři aneb včas zaslány poštou (franko) do volebního místa na adresu příslušného volebního komisaře. Hlasovací listek buďtež podepsán.

Dary. Pp. konkurenti darovali na Borromea 88 K, na Adalbertinum 26.80 K, na Rudolfinum 3 K. „Zaplať Pán Bůh!“

Sjezd českých včelařů východ. Čech, spojený s kursem včelařským, pořádán jest společně prvním česk. spolkem pro zvelebení včelařství, zahrádnictví a chovu drobného hospodářského zvířectva v Chrudimi a komitétem Východočeské výstavy za protektorátu al. městské rady v Pardubicích v Městské Besedě. Sjezd tento zahájen bude P. Jos. Koblíkem, kanovníkem a předsedou zemského ústředního včelařského spolku v Praze v pondělí dne 17. srpna t. r. o 2 hod. odpol. Pořad: 1. Význam a důležitost včelařství pro každého vůbec a hospodáře a zahrádníka zvlášť. (Referuje Al. Thuma). 2. Obraz včelařství v okresu pardubickém. (Vyřídí K. Horák). 3. Čím možno zvýšiti výnos medu a jeho odbytu. (Al. Thuma). 4. Volné návrhy.

Východočeská výstava v Pardubicích 1903! — bude oficiálně zahájena již dne 26. t. m. v sobotu, ježto na 26. t. m. položeny jsou velké slavnosti pernatých. Po celou dobu trvání bude vydáván zvláštní brožurka, obsahující úplný program všech dočasných výstavek, přednášek odborných, sjezdů atd., jež se bude prodávati po 20 hal. Mimo to vydány budou plakáty s programem výstavy na celý týden a též pro jednotlivé dny. Kdo by si přál tiškopis tyto, dopiš na výstavní kancelář. Velkolepý historický průvod, „Slavnosti při pasování na rytíře synů Viléma z Pernšteina“, uspořádán bude již dne 26. července t. r.

Výstava českého severovýchodu v Hořicích. Den českých stenografů na výstavě čes. severovýchodu v Hořicích určen jest na úterý dne 11. srpna, v kterýž čas konati se bude též sjezd učitelstva. Bližší sdělení pp. stenografům podá pan JUDr. Rudolf v Hradci Králové. — Obchodní dráha povolila žákům a dohlédajícím pp. učitelům při hromadných návštěvách výstav 50 proc. slevy jízdného. Pro rodiče výhoda ta neplatí. Řiditelství školy vystaví legitimaci, ve které nvede počet žáků a učitelů a 24 hodin napřed oznámí vše ve stanici, z které se vyjede, kdež legitimaci přednostovi stanice odevzdá. Také severozápadní dráha povoluje stejnou slevu. Která škola se dosud nepřihlásila, nechť tak laeskavě co nejdříve učiní.

Obrovský sloup pískovce 12 m dlouhý a přes 300 q těžký z lomů vojických u Hořic se již dopravuje na výstavu hořickou. Táhne jej 12 párů volů a 6 párů koní; do ostromětského kopce pomáhá ještě parní lokomobila. Všechny mosty na erární silnici jsou podepřeny, aby se nezbořily.

Němectví ve službách dráhy. Nosičům na nádraží českořehovském představenými nařízeno, aby se na zavolání české nehlásili, pouze aby tomu pomoci svou přispěli, kdo je zavolá něm. slovem „Träger“. Taková bezohlednost vůči českým cestujícím přestahuje už míry! Či zapomněli páni, že když dráha probíhá po většině českým krajem a když jejich město jsou českými penězi naplňovány, je také slušno a spravedливо, aby se českému obecenstvu projevovala největší ochota?

Úmrtí. Pan František Šafránek, měšťan táboraký, otec dp. Václ. Šafránka, faráře v Pertolticích, zesnul klidně dne 18. července 1903 ve stáří 80 let v Pertolticích. Pohřeb zesnulého konal se v úterý, dne 21. července na hřbitově pertoltickém. — Dp. Karel Kuhn, farář v Libertku, zemřel náhle dne 20. července t. r. ve 38. roce věku svého. Pohřeb zesnulého konal se dnes. R. i. p.

Čtenářsko-hospodářská beseda ve Střesetlicích pořádá v neděli 28. července t. r. o 2 hod. odpol. v hostinci p. J. Havlasa hospodářskou schůzi. Program: 1. Uvítání hostů a p. přednášejícího. 2. Přednáška konsumenta p. Karla Procházky: „Mlékařství a zužitkování mléka vůbec (s demonstrací)“. 3. Rozhovor a společná zábava.

Ze Solnice. Městečko Solnice (v okrese Rychnov nad Kněžnou), kolébka předkův slavného Dobrovského a spisovatele Mich. Šilar. Patrčky, oslaví letos 2. srpna kněžské prvotiny dvou novosvětců, pp. Eduarda Švorce a Josefa Cvejna, rodáků to solnických. Ke cti města toho buďtež doznáno, že ačkoliv jest jedním z nejmenších městeček českých, přece z něho vyšla již velká řada dobrých kněží. Z této Solnice nevyvázá se sice sál skutečná, nýbrž duchovní. Bývaly doby, že v Solnici každým rokem jeden i dva kněží slavili své prvotiny. Proto není divu, že jest jich tolik po Čechách. Z dosud žijících sluší některé jmenovati. V čele všech jako vůdce stojí vys. d. p. Mnsgr. Ant. Suchánek, jež jako vzorný vicerektor a nyní rektor semináře v Král. Hradci skoro všechny své sousedky vychoval. Jeou to pp. duchovní: Bek, Bekera, F. Cvejn, J. Cvejn, Ditrt, Dostal, Doubravský, Ehl, Fencel, Jirsa, Kalous, F. Košťál, P. J. Košťál, Kuhn, Mareš, F. Pražák, P. F. Pražák, Selichar, Sladomel atd. Z některé rodiny jsou až dva i tři kněží; tak z rodiny Košťálové jest jeden, Frant. Košťál,

farářem na Skuhrově, bratr pak jeho, J. Košťál, jest kvardiánem u kapucínů; z rodiny Cvejnovy jest jeden Ferd. Cvejn, kaplanem v Libáni, bratr pak jeho bude 26. července t. r. vyváčen; bratr otce jejich, Ferd. Cvejn, byl farářem v Rovni u Pardubic a bratr děda jejich, Jos. Cvejn, byl farářem v Křešíně u Dolních Kralovic. — Někteří vynikají i spisovatelečnou činností, jako chvalně známý dp. Alois Dostal, Frant. Jiří Košťál, Vil. Sladomel a jiní. Povízá-li se, že všickni jmenovaní z chudých rodin jsou, po celých 8 gymnasií let v létě v zimě za každé povětrnosti do gymnasia v Rychnově n. Kn., jednu hodinu vzdáleného, přšky chodí a sobě kondicemi pomáhati musili a přece všelínou s významným studovali a ač sobě jiný stav voliti mohli, přece vždy rádi do semináře se hlásili, pak říci dlužno, že jsou to kněží z povolání, s lidem sobě světým upřímně cítící a s vrozenou skromností i dobrotou. Většina z nich jsou křtenci kanovníka a spisovatele Jos. Ehrenbergra, tehdejšího děkana solnického, a všickni šáky nynějšího vdp. děkana Ferd. Blechy, jež byl všem vždy upřímným přítelem a rádcem.

Z Uhelné Příbramě. Dne 19. července byla u nás schůze; přednášel jednatel hosp. spolku p. Ferd. Vlček, farář v Nové Vsi, o Raifeisence. Četní členové zakládající přihlásili se a unesli se, aby valná hromada konána byla co nejdříve. —

Z Chotěbořska. Dne 12. července konal okresní hosp. spolek schůzi na Slavíkově, kdež přednášel p. Ferd. Vlček, farář v Nové Vsi, o Raifeisence a činnosti její v životě hosp. Přihlásilo se tolik členů, že záložna hned byla založena a brzo bude působit.

Německobrodští abiturienti z roku 1888 konají sjezd dne 9. srpna v Ném. Brodě v měst. besedě odpoledne. Program si sestaví na místě. Přihlášky posílány buďtež p. Ferd. Vlčkovi, faráři v Nové Vsi u Chotěboře.

Z Vepřevé a Přibyslavě. Od deseti roků nebylo u nás tak pěkného obilí jako letos a každý těší se na bojnou sklizeň. Zvláště žito byla pěkně urostlá, což každý s potěšením vítal, neb zůstala od sněhu jarního zde často zhoubně působícího ušetřena. Též leny, tento jediný, v českomor. výsočině obvyklý dosti hubený pramen příjmů, byly zrovna nádherné. Vše bylo tak krásné, jak si téměř každý přál a nikdo netušil, že v zápatí jde hrozná katastrofa. — Dnes vedro dne 19. t. m. hlásilo brzkou bouři, která kolem osmé hodiny večer dostavila se s tak brozným krupobitím, jakého je málo pamětníků. V pěti minutách byla mnohoslibná úroda zničena. Leny musí býti vyoraný a ostatní travními kosami posečeno. Nastává hrozná bída. Chleba nebude a čím při stále stoupajícím vydání a daních platit? I okolní osady stíženy touže pohromou. Pán Bůh nám pomoz!

Z Kaliště. Letošní den 19. července byl pro celou farní osadu naši nanejvýš nešťastný. Hned ranní dusno věštilo, že se něco stane. K 7 hod. večer, ač před tím bylo pořádko, počal vystupovati na západě šedý mrak a z dálky bylo slyšeti dunění. V malé chvíli přivalil se mrak blíže a dříve než-li se byl kdo nadál, sypaly se ne kroupy, ale kusy ledu nad celým okolím a ve 20 minutách byla veškerá polní úroda zničena úplně. Vichr, který krupobití provázel, nadělal zase velké škody na stromech a na střechách. Po krupobití pak trvala silná bouřka a liják až do 12 hod. Tu noc nikdo nespál a jakmile nastalo ráno, každý běžel na pole. Tam panoval jen pláč a nářek. Lidé lomí rukama nad hlavou a chodí jako zbaveni smyslu. A není divu! Zde všickni lidé jsou živi jenom z úrody polní a ta je úplně zničena, tak že v celém okolí ani jedno zrno se neskldí, ba ani ty brambory nebudou. Hrozná bída po více let bude údělem toho nešťastného lidu zde. Bůh buďtež s námi a neopouštěj nás! Kéž by se i šlechtetní dobrodincové nad námi elitovali!

Valná hromada sdružení katolic. spolků diecése královéhradecké konala se v neděli dne 12. t. m. v Hradci Králové u Adalbertinu u příležitosti nastolení J. B. M. nejdp. dr. Josefa Doubravy. Prostorný sál nemohl ani všechny účastníky pojmuti. Předseda diecéšního sdružení vdp. dr. Fr. Reyl zahájil před 3. hod. odp. valnou hromadu. Vdp. předseda v krátkém přehledu o dosavadní činnosti za minulý rok dovodil, že katolický ruch přes různé překážky přece se jen utěšeně rozvíjí. Dp. Fr. Jukl, jednatel diecéšního sdružení, v přehledu svém o činnosti spolkové vytkl mnohé povinnosti a úkoly, jichž třeba si hleděti. Na to podány zprávy z jednotlivých volebních okresů V. kurie. Dle všech těchto zpráv jeví se pokrok sice všude, ale není všudy dostatek pracovníků. V debatě potom nastalé vysloveno mnoho povzbuzujících v příčině dalšího postupu. Vzhledem na pokračilost doby odpadla přednáška vdp. Dr. Reyla o úkolech katolických spolků. Naděšené pak vyzněla přednáška redaktora p. Myslivce o stavové organizaci. Po této řeči promluvil ještě pp. Šabata, Urban, Bibus a dp. Novotný. Volby nepřinesly mnoho změny. Kolem 7. hod. večer byla valná hromada předsedou vdp. Dr. Reylem ukončena. Naděšení a spokojenost nad zdarem schůze provázely rozcházející se účastníky. Další činnosti Zdař Bůh!

Různé zprávy.

Čtete ve dnech Husových Sa-hulovu brožuru „Husité jindy a nyní“, kterou nazvaly „Kat. Listy“ zlatou knížkou. Stran 112. — Cena 24 haléřů.

Katolický sjezd českoslovanský v Brně pro úmrtí sv. Otce Lva XIII. odkládá se na dny 30., 31. srpna a 1. září 1903.

J. Ex. nřp dr. Fr. Sal. Bamer, biskup brněnský, dne 19. t. m. slavil 40leté jubileum kněžské. Horlivému velepastýři přejeme na P. Bohu ještě mnohá léta.

Premie členská. Výbor politického družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nepom. v Hradci Králové usnesl se rozdati letos členům družstva Mimrový výborné „Obrázky se smíšenou oradou“. Spisek má knihupecnou cenu 2 K, proto jest to dosti slušný dárek členstvu věnován. Aby se ušetřilo poštovařsko, mohli by si pp. členové podří svůj osobně vysvědčnouti přiležitostně v administraci „Obnovy“, aneb při objednávkách jiných oh požádati. Nevysvědčnuté podřly budou posději poštou zaslány.

Strážlivá živelní pohroma. Hrozná krupobití a přitřez mračen s vichřicí postihlo v neděli dne 19. t. m. téměř čtvrtinu Čech. Pohroma zasáhla jižní Čechy a Českomoravskou vsočinu. Zvlášť postiženo jest Písecko, Tábořsko, Chotěbořsko a Německobrodsko. Padaly se pouze kroupy, ale husy ledy. Mnohoslabná úroda úplně smičena. Paměť vichřice dokonala na stromoví dšlo škády. — Městská rada pražská postavila se v čelo akce na podpora stíšených touto pohromou.

Jméni papežovo. Orgán sociálních demokratů „Avanti“ překvapil své čtenáře správou, že zanechá papež svému synovci 16 až 20 milionů franků. Pařížský „Temps“ tuto zprávu uvádí na pravou míru. Práv: Papež zdědil po rodičích roční důchod z olivového sadu u Maenzy, když byl biskupem. Důchod ten obnášl jen 3000 franků (asi 2800 korun). Ukládal-li papež od roku 1878, kdy nastoupil své rodinné dědictví, příjmy z těchto olivových sadů, mšle mšti dnes na kapitálu, úročík a úročík z úročík asi 100.000 franků (okolo 90.000 kor.) Vedle toho obdržel papež od svých ctitelů osobně na darech t. j. prete-nech, náhrdelních křížích atd. rovněž asi 100.000 franků. Jiného jmění nemá a nezanechá. Papežský majetek t. j. jmění vatikánské není soukromým majetkem papežovým, ale státním pokladem, z něhož přibuzenstvo neobdrží ani baléfo. Ostatně papežský státní poklad po smrti státního tajemníka Antonelliho silně se ztenčil, neboť byl špatně uložen. Teprve v jubilejním roce finance Vatikánu poněkud se zvedly bojnými dary, které „papeži“ byly věnovány — dvacet milionů franků však vatikánské t. j. státní jmění ani s těmito dary neobnáší.

Počet židů na celém světě udává dr. Arth. Ruppín takto: v Evropě 8.649.000, v Americe 1 milion, v Africe 400 000, v Asii 210 000, v Australii 15 000, celkem 10.274.000 duší. Z evropských států hostí nejvíce židů Rusko. Žije tu celkem 5.189.000 židů. Pak následuje Rakousko-Uhersko, kde počet židů obnáší 2.076.000 duší. V Německu žije 587 000 židů. Nejmeně židů jest ve Španělsku a Portugalsku, pouze 2500 duší. V Americe jest většina židů (900.000) soustředěna ve Spojených státech. Polovina všech židů afrických žije v Marokku. Pokud jde o Asii, žije ve vlasti židů Palestýna, celkem 75.000 židů. — Evropa jest tedy jejich novou zaslíbenou zemí. Toulí ještě potom, aby jednání jejich nikdo nekritisoval; pak že by se jim teprve znamenitě dařilo. Proto hned tolik nátku a křiku, šlápně-li jim někdo na kuř oko. Kde mohou, snaží se pak, aby kritik jejich života neprávem a nemilosrdně byl udolán.

Kam kdo má cestovat. Zamilovaní do Libakovic, nábožní do Bohova, Modlenic, anebo do některého z četných Kostečků, antialkoholisté do Vodňan, holohlaví do Vlasevic, velební páni do Biskupic, do Kněžovic nebo do Kněží; řezníci buď do Střelce, Masákovy Lhoty, Masojed nebo do Sádla; ti, kdo se „přecucni“, nechť jedou do Kocourova; horkokrevní do Ledče, Ledkova nebo Lednice; strašpytlové do Babákova nebo do Babic; cyklisté nechť se vyhýbají Kololčevi; kdo mají jemnou kůži, nechť nejedí do Komárova; inženýři nechť jedou buď do Dlouhého Mostu nebo Kameňského Mostu nebo i také do Kněžmostu; chudí do Střelce; boš do Bačkor (u Čáslavě); blavodí do Baštiny; ti kdo nemají přitřez do Baráku nebo do Bondy; myslivci buď do Bežantnice, do Jelenic nebo do Zaječova; černouši do Bělé; zloději do Berouna; špinaví do Cisté a čistí do Bláta; herci a operní zpěváci do Chválenic; Rothschild do Chudenic; silní do Slabce; klepny do Pekelského dvora; žurnalisti do Noviny nebo do Lžovic; divadelní referenti do Trhanova; zlé ženy do Svárova; nasoukanci do Českých Trub; tehýně do Trubaby; zebřáci do Nuzerova; mšálkové do Medenic nebo do Medo Onjezda; sdlováci do Drbalova nebo do Dřčie; antisemité do Židovic; důstojníci do Panenského Týnce; stavitelé do Nezdic a všicki, kdo s českou zemí špatně smýšlejí, do Prčic nebo do Prašivé Lhoty.

Jak bydlí papež. (14) Kdyby zámožnost měla se měřiti velikostí příbytku, byl by ovšem papež tím nejbohatším mezi bohatci, poněvadž je Vatikán bez odporu největší a snad budovou světa; avšak jen jistě část slouží sv. Otci za obydlí, t. zv. „appartemento pontificio“, jež se nachází v 2. poschodí paláce proti dvoru Damasova. Papež sám má okna obrácena na Petřské náměstí a vidí na celý Řím a na celou Kampu až k Apeninam. Ostatní místnosti slouží knihovně, obrazárně a kancelářím, jakož i nejbližšímu úřednictvu a služebnictvu. K obydlí papežovu jde se ze dvora Damasova po t. zv. žlutých schodech, proto tak zvaných, že celé schodiště je ze žlutě natřeného mramoru. Hned u vchodu stojí papežští četníci na stráž, kdežto uvnitř koná službu švýcarská garda. Četa četníků je poslední zbytek papežského vojska; švýcaři nepatřili nikdy k vojsku, nýbrž podléhali přímo vrchnímu správcí Vatikánu, jež slove major domus. Vystoupí-li cizinec, na něj Vatikán učiní nikoli svou velikolepostí, ale starobylostí a historickými památkami nezapomenutelný dojem, do prvního poschodí, vidí před sebou velký portál, jež vede do místnosti, které obýval kardinál Ledochovský a jež jsou dnes prázdny, kdežto v druhém poschodí vedou skleněné dráhy nejprve do t. zv. sálu Klementova, skvostné freskami vypraveného od Klimenta VIII. ve slohu pozdější italské renesance. Zde koná daem i nocí službu sedm švýcarských gardiů; odtud se přijde do sálu „anti camera bassa“, kde se zdržují

služba konající komorníci „parafrenieri“ a kde čeká průvod vysokých osobností, jež se právě k audienci přiblížily. Tito komorníci jsou celí červení — francouzsky kabátce, spodky, punčochy, vše s červeného brokátu. Oni nosí papeže v nosítkách, po případě v přeneseném trůně „sedio gestatoria“, doprovázejí cizí osobnosti do sálu gobelinového. Před r. 1870, kdy papež vyjžděl, stávali na stupínkách kočáru. Ze sálu komorníků přijde se do sálu gardiů, kde konají službu palácoví gardisté a malých dveří, jimiž jde se do sálu trůnního a k pokojům Jeho Svatosti. Tato garda sestává z římských měšťanských mladých mužů, kteří nejsou placeni, nýbrž považují svou službu za věc čestnou. Sál komorníků spojen je s gobelinovým, kde se k audienci čeká. Stěny tohoto sálu jsou pokryty bohatými červenými koberci; zde konají službu „nobilgardisti“, synové římské šlechty, mající všickni hodnost důstojníkou. Je jich tam v době audiencie osm, jinak dnem i nocí dva, ale v jiné části paláce. Z tohoto sálu vedou malé dveře do soukromé kaple papežovy, jež má dvě se strany, má-li sv. Otec má sv. a přije-li si někdo této mši sv. obcovati. Je to malý prostor s s temnými okny, mezi nimiž je oltář, klekátko a židle. Po své mši sv. obcuje sv. Otec ještě jedné mši sv., avšak jen v neděli a ve svátek, ve všední dny slouží ve své ložnici. Jde-li se přímo ze sálu nobilgardy, přijde se do sálu trůnního, nejméně slavnějšího ze všech. Trůn a nebesy je proti oknům na podla a skvostný koberec, dar španělských dam k biskupskému jubileu, pokrývá celou podlahu. Zde jsou slavné hromadné audiencie, kdežto méně slavné odbyvají se v sále Damasově. Vedle trůnního sálu je menší místnost pro nejbližší okolí papežovo v době audiencie, jako jsou tajní komoři, jeden duchovní a pak vrchní komorník Pioletta, jež spolu s duchovním tajným komotím uvádí osobnosti cizí k sv. Otci, jehož soukromé obydlí ta přijímacím sálem počína, přístupné ovšem i z druhé strany z pokojů světských komorníků. V přijímacím sále mluví papež s jednotlivými osobnostmi, jež audienci obdržely. Za ním je papežova pracovna, velký stůl psací s křesíkem a několika židlemi, kde se obyčejně radí papež s kardinály, kteří na stole své doklady umísťují. Za pracovnou je nejvyšší jednoduchá ložnice, vedle níž je zmíněný již oltář k sloužení mše sv. Konečně je soukromá knihovna papežova, v níž přijímá se sv. kollegium kardinálů, přicházejí-li za slavnostní příčinou, ku př. gratulovat. Kongregace odbyvají se v trůnním sále, kde v poslední době z nřazení Laponiho i kardinálové se přijímali, aby místnosti soukromé zůstaly vzdušnými. Tak tedy bydlí sv. Otec a to již 25 let, na pohled skvostně, avšak přece jako vznešený vězeň. Jen když bylo horko, vyjel si do vatikánského parku, kde na výšině stojí osamělá kasina, obyčejný cíl vatikánského výletníka. Před 300 místnostmi čítá Vatikán a ze všech těch vybral si nejvyšší pastýř křesťanstva dvě nejmenší — pracovnu a ložnici — jež jeho osobě úplně stačily. Vše ostatní slouží jeho okolí — reprezentaci.

Užitečnost mrkve. Mezi pokrmy v domácnostech zaujímá mrkev pro svou lahodnou chuť přední místo. Má-li se ocitnouti na jídelním listku, ochotně ji zelenáčka dodá hospodyně za nějaký groš. Že ale na tom groši lpi často hodně potu, při sladké chuti mrkve mnohý hospodář ani nepomyslí. Nátku na špatné časy všude hojně, šetřiti však a hledati cestičku k lepšímu časům, jež leckomu přilís obtížno. Pěstování mrkve by si rolník hned zvýšil výnos hospodářství. Mrkev lze pěstovati nejen v půdách dobrých, zelenáček vůbec svědčících, ale zvlášť na půdách lehčích. Kdežto brambory dají na lehčí půdě v nejpříznivějším létě po hektaru průměrně 120 metr. centů, sklídí se mrkve 40—600 metr. centů. Výnos tento jest zvlášť i proto pozoruhodný, že mrkev jest výtečnou píci pro dobytek, především pro koně; píce zrnitá může se tu obmeziti na nejmenší míru, třeba ale zvýšiti dávku sena. Na př. při denním obroku 18 kg. mrkve dostačí 2½ kg. ovsa, řezanky i kg. sena pak 12 kg. Koním se při takovém krmení znamenitě daří. A u hřibů není lepšího krmiva uad mrkev, jen že se nesmí podávati ve velkém množství. Krávy dávají po mrkvi více a chuťnějšího mléka. Prospěšno tu však mrkev dříve spařiti. Telatům budi se mrkev surová a rozsekaná. Vepřový dobytek požívá rád mrkev spařenou, s ostatní píci smíšenou. Husám, kachnám také mrkev dobře prospívá. Mrkev seje se na jaře do půdy náležitě připravené a pohnojné. Na 1 ha vyseje se nejvíce 4 kg. semene s pískem neb otrubami smíšeného; nejlépe seti do řádků asi 48 cm vzdálených a sice mělko, aby semeno bylo jen po kryto a pak se přiválí. Okopávati třeba asi dvakrát. Po okopání se rostlinky jednotlivě na vzdálenost asi 20 cm, načež se okopají neb oborají. Výhodné jest též seti mrkev s mákem; při jednocení třeba dbáti, aby mrkev a mák byly od sebe stejnoměrně vzdáleny. Pro dobytek doporučuje se zvlášť obrovská mrkev zelenokrká. V nynější době, kdy pěstování cukrovky přestává se vypláceti a kdy ceny obilí jsou tak nízké, prospěšno bude, když si naši rolníci povážimou pěstování mrkve, která jim znamenitě poslouží ku zvýšení výnosu z dobytkařství, hlavněho to pramene hospodářských příjmů.

Debrou hlínu zahradní k účelům květinářským potřídíme si, když na místě polostinném kromě pupela všechny odpadky z kuchyně, ze dvora i zahrady, pak plevele s polí a luk, nať zemákovou, hloubí zelnu, lupení dáváme na hromadu s vápnem rozpuštěným, trusem drběžím, pískem. Hromadu poléváme močem, hnojivkou. Po 4—5 nedělích se hromada přehodí a stále ve vlhkém stavu drží a po každém překopání pevně usílape. Na zimu hromadu rozhodíme a s jara aštem přesejeme a na výsluní uložíme k další potřebě. Získáme tak výtečnou hlínu do květináčů. Drnovku si opatříme, když podobně zpracujeme drn — trávník. Listovka se uchytá, když lupení a odpadky dříve vstrvíme s pískem do výše asi půl metru nejlépe do koutky a pak deskami přikryjeme, aby svrchu déšť nepronikal a hromada zůstala suchá. Také nesmí se hromada zabít a kvávit, nýbrž listi pozvolna musí zpráchnivět. Za rok je hlína zralá a k účelům květinářským upotřebitelná. Rizky a jemné květiny ze semene v listovce se znamenitě pěstují.

Krajinářská výstava v Třebíči od 3.—30. srpna 1902. Veškeré přípravné práce výstavní jsou ukončeny. Malebně umístěné pavilony výstavní — průmyslový i zemědělský — vyhovují plně svému účelu. Ostatní výstavní objekty, jako místnosti polokryté nestačily a proto nutno v poslední chvíli doplniti je novými stavbami. Cílkem stojí dnes na výstavišti 15 budov hotových, k nimž přidruží se ještě 12 soukromých pavilonů, které se počínají již hotové dovážeti. Přiblížek došlo tolik, že na poslední chvíli došlo nebude se vzat stětel. Osvětlení na výstavišti jest elektrické, jakož i acetylenové. Pohon strojů diti se bude elektrinou. O závažné atrakce jest plnou měrou postaráno.

(Z a s l a n o)

Katolické parubické spolky účastní se dne 3. srpna b. r. manifestačního průvodu váspolkového výstavou pardubickou. Členové sousedních bratrských spolků se svou, aby dle možnosti v týl den k návštěvě výstavy do Pardubic se dostavili a průvodu tohoto společně s katolickými spolky místními se účastnili. Účastníci hlase přímo u pardubické katolické jednoty.

Za ústřední svaz katolických jednot v Hradci Král.

Dr. Fr. Reyl,
předseda.

Listerna redakce.

Odbočka v Sušici. Zapraveno do 15. listopadu t. r.

Některé zprávy pro nedostatek místa odloženy do čísla příštího.

Výkaz darů na Adalbertinum:

Z vikariátu broumovského darovali:

27.— K p. č. kanovník Schmied ve Zdoňově (17 K dle ind.)	27.— K
26.— K p. děkan P. Krinke v Broumově	26.— K
22.— K p. far. Franc ve Starkově (17 K dle ind.)	22.— K
6.— K p. far. Ledr v Teplicích (8 K dle ind.)	6.— K
5.— K p. far. Groh dříve v Č. Věrnířovicích	5.— K
4.— K p. P. Christoph v Ruppertsdorfu	4.— K
2.— K p. Dr. Šetina, kaplan v Teplicích, p. P. Riedl v Märzdorfu, p. P. Rudolf v Broumově, p. děkan Sytíšť v Adrbachu	8.— K
Celkem 97.— K	
posláno však 98.— K	

Z vikariátu hostinského posláno (ale neudáno od koho) 14.— K
(neudáno rovněž od koho.)
p. far. Kulář ve Vlčicích (dle ind.) 66.— K
Celkem 138.— K

Z vikariátu trutnovského darovali:

17.— K p. vikář Kutcher v Marešově	17.— K
16.—60 K p. exp. Krejčí v Soorě	16.—60 K
8.— K p. far. Schneider ve Star. Bukách, p. farář Ringl v Rokytěnsku (dle ind.)	16.— K
4.— K p. prof. Buttner v Trutnově	4.— K
2.— K p. fr. Krasek v Malé Oupě	2.— K
1.— K p. far. Thim ve Starém Městě u Trutnova, p. kaplan Novák tamtéž, p. far. Stejkal v Markoněvicích, p. kaplan Klement v Zličtí, p. far. Gottstein ve Velké Oupě	5.— K
Celkem 60.— K	

Z vikariátu pardubického darovali (k dříve vykázaným):

20.— K p. far. Kašpar v Rosicích	20.— K
10.—26 K p. far. Karásek v Bejřici (dle ind.)	10.—26 K
10.— K p. far. Zajíček v Holicích, p. vik. sekretář Starý v Rovni, p. děkan Ulbrich v Pardubicích, p. vikář Čermák v Ostřetíně, p. far. Kašpar v Buhdánči, p. kaplan Tajovský v Pardubicích	60.— K
9.— K p. děkan Kudrna v Bělé (4 K dle ind.), p. far. Kašpar ve Dřitči	18.— K
5.— K p. far. Hora v Dašicích, p. kaplan Palouš v Pardubicích, p. far. Klíma na Chvojně	15.— K
4.— K p. kapl. Jirásko v Rovni, p. katech. Langkammer v Pardubicích, p. děkan Pišl v Opatovicích, p. děkan Sedlatý ve Ždánicích	16.— K
2.— K p. P. Hruška, duch. správce v Pardubicích	2.— K
Celkem 141.—26 K	

Z vikariátu německobrodského (k dříve vykázaným)

11.— K p. vik. sekretář Jurel v Libici (dle ind.)	11.— K
6.— K p. far. Koten v Čachotíně	6.— K
1.— K p. děkan Vančura v Ném. Brodě, p. sekr. Jurel v Libici, p. č. kanovník Novotný v Dolní Krupě	16.— K
3.— K p. kaplan Bruckner v Libici	3.— K
Celkem 36.— K	

Z vikariátu kosteleckého (k dříve vykázaným):

8.— K p. far. Bezdršek v Sopotnici	8.— K
4.— K p. kaplan Novotný v Kosteletě	4.— K
2.— K p. kaplan Dufek dříve v Jelení	2.— K
Celkem 14.— K	

Z vikariátu kutnohorského indultu ve prospěch Adalbertina použili:

34.— K p. Mon-g. Vorlíček v Kutné Hoře	34.— K
17.— K p. děkan Sládek v Sedlci, p. far.	

Vašák v Bykání . . .	34.— K
18.— K p. děkan Dvořák v Nebovicích . . .	18.— K
9.— K p. far. Novák v Křeseticích . . .	9.— K
6.— K p. far. Hovorka na Kašku . . .	6.— K
3-20 K p. P. Kočárník v Kutné Hoře (dar)	3-20 K
Celkem 1 0-20 K	

Přímo zasláno:

16.— K p. kaplan Brýdl v Cerekvici . . .	16.— K
10.— K p. děkan Seidl v Černilově . . .	10.— K
8.— K p. děkan Kouba v Souticích . . .	8.— K
3.— K p. kaplan Jírka v Třebechovicích . . .	3.— K
Celkem 36.— K	

98.— K
133.— K
59-80 K
141-26 K
35.— K
14.— K
100.— K
36.— K

dřívějších 5913-18 K

(Pokračování.)

Úhrnem 6629-02 K

V PRAZE „OBNOVU“

les dostati v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Konkurs.

Okresní výbor v Hradci Králové zadá effortním řízením následující práce na přístavbu Okresního domu v Hradci Králové:

- práci nádennickou
- zednickou
- kamenickou
- tesařskou
- pokrývačskou
- klempířskou
- a dodání travers.

Oferty kolikem 1 korunovým opatřené, vlastnoručně podepsané, buďtež podepsanému výboru okresnímu podány do dne 9. srpna (včetně) t. r. do 12. hod. polední.

V plány, rozpočty a podmínky stavební nabídnouti lze v úřadovně okresní v hodinách úředních.

Z okres. výboru v Hradci Král.,
dne 23. července 1903.

Okresní starosta:
H. Srdínko.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA

c. k. dvorní dodavatelství

v Jabloném n. Orl. č. 86.

Dílna ku vyřívání a hotovení mečnických rouch, počínaje od 24 K, pluvíál, dalmatik, korouhvi, praporek, církevních prádla atd., pak dle patřících i tuzemských vzorů zpracované kalichy, cibory, monstrance, svíce, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letech inventury výhodného n. kupu s doby patřících výstavy a včasných novin v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obalaze.

O realnosti závodu svědčí mnoho tisíc odporučen. — Velké obrázkové ceníky a paramenta k výběru franko.

Adresování vždy deslovné se vyprauje.

Zánovní nábytek

se 8 pokojů, ořechový, matt,

nejnovějšího vzoru, hodící se pro nevěstu, jest buď v celku neb jednotlivě velmi levně na prodej. Nábytek nachází se v rohovém domě č. 353. proti důstojnickému parku. Blíží se domovník tamtéž.

Proti holohlavosti

jest nejlepší uměle zhotovená vlásenka, jaké vyrábí na vlasovém týlu vlásenkář

Karel Marvan v Hradci Králové, na Svatojanském náměstí „u zeleného stromu“.

Na výstavách v Praze a ve Vyskové vyznamenaná

KOSA

Dobry Hospodář

je nejlepší kosou v Rakousku. Za každý kus se ručí, a přijme se výměnou zpět. Na každých odebraných 10 kusů 1 kosu zdarma. Objednávky vyřizují se proti dobírce.

Ceny a rozměry:

Délka cm. 65 70 75 80 85 90 95 100 105 110

Polodírkové K 2-12 2-16 2-20 2-26 2-32 2-40 2-52 2-68 2-80 3-—

Široké K 2-26 2-34 2-42 2-52 2-64 2-76 2-86 3-— 3-16 3-32

Obtírné ceníky a popisy saslá zdarma a franko České saslátelství hospodářských potřeb

„Dobry Hospodář“
v Hranicích (Morava).

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Východě)

doporučuje P. T. veleduštojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a kovového náčiní.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukázk se na požádání franko zašlou.

Za hospodyně

na faru hledá místo 31letá dívka bezúbohá, která může se dobrým vysvědčením vykazati. Umí vařiti a rozamí hospodářství. Nastoupiti může dle libosti. Nebledí tak na plat jako na vlidné zacházení. Lask. nabídky pod znač. „H. D. 31“ posta rest. Pardubice.

Půjčky!

Chcete-li známy „Úvěrní Ústav“ poskytuje výpůjčky c. k. státním, zemským, magistrát, školním, poštovním a soukromým úřadům, podnikům, firmám a učitelům atd.

Při důstojném, setrvalém počínání, obdrží rovněž půjčky.

Půjčky splatny jsou na libovolný počet roků. Podepsány podá ochotně buď písemně neb ústně vysvětlivky, bez větší náhrady.

A. Vlasák,

Hradec Králové, Pospíšilova tř. č. 370.

Výhradně zasílatelský závod

lněného a bavlněného zboží

zaručeně dobré ruční práce, doporučuje P. T. obecnostu zboží nejlepší jakosti a za mírné ceny a sice: Čisté lněná plátna, zvláště velmi jemné přírodně bílé véby, plátna prostěradlová, plátna pro pány krejčí, obuvníky, dále látky slavníkové a matracové, kanafasy lněné i bavlněné jen nejlepší jakosti, apokové, šotýse, zefyry, křesety, grádle lněné i bavlněné, celotažené (damast.) atlasové přikrývky na postele, ubrusy, kávové přístroje, garnitury, račnický, látky kapesní, utěrky, dále širťanky, šifony, oxfordy a vůbec všechno zboží do oboru toho spadající. — I nejmenší zakázka vyřídí se se váš pečlivostí promptně. — Zásilky dějí se franko na dobírku.

Za zboží ručním jak co do barvy tak i do stálosti.

Vzorky zdarma a franko.

ČENĚK LOFF,
Opěně na st. dr. č. 116.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruho-
dílneho, lněného, vlněného, bavlněného a damast.
zboží u ryze českého, křesťanského, svěpomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky s ceníky zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Obchodně osvědčená slečna

s dvouletou prakt. kancelářskou
práci snažně o místo buď do
obchodu nebo do advok. kance-
láře. Táh prokázati se může vysvědčeními I. řádu,
táh doporučeními. — Přijala by též místo co vy-
chovatelka nebo společnice. Umí besvadně
všechny ruční práce a jest literně vzdělaná. Ctěné
nabídky račte řádit na administraci t. l. pod
značkou „Spokojenost“. — Nastoupiti může kdy-
koliv. — Venkov vítán.

Krásný byt

hodící se pro pensistu, skládající se ze
dvou pokojů, kuchyně a spíže, se zahrádkou
jest okamžitě k pronajmutí v Slatiňanech.

Zvláštní vehod. Blíží sděli se v čís. 40.

Bisk. studentský seminář

„BORROMAEUM“

v Hradci Králové

pro studující c. k. gymnasia.

Ústav nabruzuje chovancům domov tím, že
řádným ubytováním, stravováním a pedagogickým
dozorem pečuje se v něm o zdraví, mravní výchovu
a dobrý prospěch jich ve škole.

Budova bisk. „Borromaea“ jest v nejzdra-
vější části města na nábreží Orlice s volnou vy-
hlídkou do polí a luk. Hlavní průčelí obráceno
jest k jihozápadu, místnosti její jsou prostorné,
světlé a čisté; rovněž chodby a schodiště. Kaple,
studovny, jídelna, ložnice a umývárny jsou míst-
nosti samostatné, ráno i odpoledne vždy po od-
chodu chovanců do škol se čistí, větrají a v době
zimní přiměřeně vytápějí. Kamna zatížena jsou
na příchod čerstvého vzduchu, v každé místnosti
jsou ventilace pro odchod zkaženého vzduchu.
V ústavě jsou lázně pro chovance, zimní i letní
tělocvična, rozsáhlé hřiště pro hybné hry, krytá
veranda pro letní studium a veliká zahrada.

Žádosti o přijetí podány buďtež prostřed-
nictvím farního úřadu nejdůležitější biskupské
konsistoři v Hradci Králové nejdéle do 10. srpna
b. r. K žádosti budiž přiložen křesťan. list, vysvě-
dčení gymnasiální, vysvědčení o tělesném zdraví a
vysvědčení nemajetnosti. Žádá-li se za snížení
ročního poplatku, jenž obnáší za byt, úplné za-
opatření, otop i světlo ročních 360 K.

Prospekt na požádání zašle říditelství ústavu.

Byty k pronajmutí,

dva malé a jeden velký,

10 minut od Hradce Králové u lesa a vody ve
vile v Malšovicích.

Blíží sděli p. Josef Růžička, pekař v Hradci
Králové čís. 12.

Svaté obrázky

všeho druhu, nabízí

ve velkém výběru a za svaště výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vzorky jsou na požádání k dispozici.

Jana Leopolda Haje,

biskupa královéhradeckého,

Zpráva o visitaci far kraje Čáslavského,

již roku 1788 k rozkazu císaře Josefa II. vykonal.

Podává Dr. Václav Řezníček.

(Pokračování).

9. (39.) **Onšov.** Panství Onšov. *Kněží.* Administrátor fary David *Strnad* jest dobrosrdečný, ve svém úřadě pilný, ve svých mravech bezúhonný kněz, jež jeho farníci po zásluze milují a ctí.

Přifařené osady. *Onšov*, vesnice s farním chrámem, v němž na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. *Martinice, Těškovice*, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Chlomy*, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Skoranovice, Dunice, Studená, Jiříčky*, vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od fary. *Lhotka*, vesnice hodinu od fary.

Kommendátní a filiální kostely. Na kopci nedaleko *Onšova* jest kaple bez bohoslužeb.

Školy. Škola v *Onšově* jest následkem spolupůsobení výborného úředníka Karla Mockara v dobrém stavu. Učitel jest jak obratný, tak pilný muž. V zimě schází se přes 50 dítek a jsou normální metodou s užitekem vyučovány. V létě jest škola prázdná.

Obyvatelstvo. *Onšov* 286 katolíků; *Martinice, Těškovice* 163 katolíků; *Chlomy* 76 katolíků; *Skoranovice, Dunice, Studená, Jiříčky* 456 katolíků, 3 protestanté; *Lhotka* 64 katolíků. Dohromady 1045 katolíků, 3 protestanté.

Poznámky. Také zdejší farní administrátor prožil o přídavek na spolupracovníka; byl i biskup jeho potřebu nahlížel, tak nenachází předece toho, jako na mnohých jiných místech, tak nalahovou nutnost.

10. (40.) **Košetice.** Panství Košetice. *Kněží.* Administrátor fary Matěj *Holub* jest od svého vikáře jako jemný, svými farníky milovaný duchovní správce veleben; byl vždycky dobrým kazatelem, ale letos dostal chrapot, pro který mu jeho lid mnohdy nerozumí. Kdyby tento stav měl býti nezhoditelným, musilo by býti nutně postaráno, aby mu byl pomocník v duchovní správě přidán.

Přifařené osady. *Košetice*, farní ves, kde vždycky po dvě neděle za sebou bohoslužby se konají. *Buřenice*, vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od fary. *Babice*, vesnice hodinu od farního chrámu.

Kommendátní a filiální kostely. *Buřenice* mají veřejnou kapli, v níž se každou třetí neděli a vždycky na druhý svátek střídavě s farním chrámem řádné bohoslužby konají.

Školy. Škola v *Košetích* takřka nic neznamená. Učitel jest nezkušený a školní budova hrozí sesutím. Navštěvována jest jenom nemnohými a také těmto málo scházejí potřebné knihy.

Obyvatelstvo. *Košetice* 553 katolíků; *Buřenice* 173 katolíků; *Babice* 104 katolíků. Dohromady 830 katolíků.

11. (41.) **Viklantice.** Panství Viklantice. *Kněží.* Administrátor fary František *Adámek* jest svým farníkům ve dne v noci sloužití vždycky ochotný muž a proto si jejich lásku a důvěru úplně získal. Nic jiného se mu nevytýká, než-li že častěji v roce u svých sousedů hledá pohostinství, k čemuž nanejvýš malý plat zdá se jej mnohdy nutiti.

Přifařené osady. *Viklantice*, vesnice s farním chrámem, v němž na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. *Smršov*, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Petrovsko*, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od fary.

Kommendátní a filiální kostely. *Petrovsko* má veřejnou kapli, v níž dvakrát ročně bohoslužby se odávají.

Školy. Škola ve *Viklanticích* jest velice nepatrného významu.

Obyvatelstvo. *Viklantice* 146 katolíků; *Smršov* 140 katolíků; *Petrovsko* 34 katolíků. Dohromady 320 katolíků.

12. (42.) **Pravonín.** Panství Pravonín. *Kněží.* Farář František *Kříž* jest zbožný, láskyplný duchovní správce, kterýž i při svém častém bolení hlavy, jímž trpí, svých farních povinností nikdy neopomíná. Žije nanejvýš bídě a dle jeho doznání poskytuje mu jeho obročí sotva dosti denního chleba k najedení.

Přifařené osady. *Pravonín*, farní ves, kde se na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby konají. *Častrovice*, dvůr $\frac{1}{4}$ hodiny od fary; *Buková, Tisek, Karhule*, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Statenbrunn*, dvůr $1\frac{1}{2}$ hodiny od fary; *Hirschenthal*, dvůr, dobré 2 hodiny od farního chrámu vzdálený.

Školy. *Pravonínská* škola jest jedna z lepších, jakož i učitel jest velmi obratný, jenom že jest od dítek chudých obyvatelů málo navštěvována, poněvadž nemají ani obuvi, ani šatů, neřkuli potřebných knih.

Obyvatelstvo. *Pravonín* 375 katolíků; *Častrovice* 28 katolíků; *Buková, Tisek i Karhule* 249 katolíků; *Statenbrunn* 37 katolíků; *Hirschenthal* 13 katolíků. Dohromady 702 katolíci.

13. (43.) **Zruč.** Panství Zruč. *Kněží.* Farář Vojtěch *Landauer* jest způsobilý, činný, společenský a vtipný muž, jehož jednání lásku ku platnosti přivádí. Jeho vikář a jeho farní lid chválí jeho hbitost a jeho dobrou vůli, pak-li jde o plnění jeho pastýřských povinností. Zaslouhuje soustrasti ve přímém stavu svých financí, jichž musí skoro úplně z hospodářství dobývat; poněvadž rolnictví nerozumí a zabývá se ním má málo náklonnosti, proto také táhne z matky země hubenou žeň a proto upadl do dluhů, jež mu mnohou starost působí.

Přifařené osady. *Zruč*, městečko s farním chrámem, v němž se na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby konají. *Chaběrice, Horka, Budý, Švihov, Nesměřice, Jiřice, Dubina, Měchovice*, vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od fary. *Samechov*, vesnice hodinu od farního chrámu vzdálená.

Místní kaplanky. V *Horce* při tamní kapli jest zvláštní kněz, bývalý misionář zdejšího kraje, ustanoven, kterýž této a sousedním vesnicím každou neděli a svátek řádné bohoslužby koná.

Školy. Od r. 1781, kdy blesk věž a školu zapálil, *zručská* škola docela zašla.

Obyvatelstvo. *Zruč* 345 katolíků; *Chaběrice, Horka, Budý, Švihov, Nesměřice, Jiřice, Dubina, Měchovice* 605 katolíků, 2 protestanté; *Samachov* 104 katolíků. Dohromady 1054 katolíků, 2 protestanté.

14. (44.) **Kácov.** Panství Kácov. *Kněží.* Farář Karel *Schreiber* jest jeden z nejobratnějších mužů mezi zdejšími faráři, má vědomosti, zdravou soudnost a kněžskou vážnost v plné míře. Jenom jest viněn, že má takřka nepřekonatelnou nechuť vůči svým protestantským osadníkům; následek to zásad, jež zároveň s mlékem mateřským ssál. Biskup hleděl ho v tom ústně i písemně o právu poučiti.

Přifařené osady. *Kácov*, městečko, kde na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. *Zliv*, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Holčice, Soušice, Tichonice, Zderadiny, Kácovské, Polipes*, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Čížov, Lhota, Střechov, Koblasko, Zderadiny, Černikovské, Řendov, Losiny*, vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od fary. *Psáře, Dubovka*, vesnice $1\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Petrovice*, ves $1\frac{1}{2}$ hodiny od fary.

Kommendátní a filiální kostely. V kapli *polipeské* ročně třikrát konají se bohoslužby. *Psáře* mají veřejnou kapli, v níž se ročně třikrát řádné bohoslužby odávají. V *petrovické* kapli konají se řádné bohoslužby ročně dvakrát.

Školy. Škola v *Kácově* jest velice prostřední ústav, kterýž ještě velikého zlepšení potřebuje.

Obyvatelstvo. *Kácov* 510 katolíků, 3 protestanté; *Zliv* 92 katolíci; *Holčice, Soušice, Tichonice, Zderadiny, Kácovské, Polipes* 467 katolíků, 11 protestantů; *Čížov, Lhota, Střechov, Koblasko, Zderadiny, Černikovské, Řendov, Losiny* 514 katolíků, 17 protestantů; *Psáře, Dubovka* 212 katolíků, 1 protestant; *Petrovice* 35 katolíků. Dohromady 1860 katolíků, 32 protestantů.

Poznámky. Jak by této rozsáhlé farnosti, aby vyučováním a ostatními duchovními potřebami byla dostatečně opatřena, mohlo býti pomoheno, obsahuje tabula.

15. (45.) **Čestín.** Panství Kácov. *Kněží.* Administrátor fary Josef *Hoffmann*, jest dobrosrdečný, tichý, pokojný stařík, kterýž veškeré své povinnosti s veselou myslí odává, ku každé práci jest ochotný, svému lidu s láskou slouží a od něho láskou jest odměňován. Samojediný obstarává své 1083 v 11 různých místech bydlící duše. Může to činiti, poněvadž žádná dědinka není přes $\frac{1}{2}$ hodiny od mateřského chrámu vzdálena, avšak za to má také jenom 208 zl. příjmů, jež ještě lopotně dohromady shledávati musí.

Přifařené osady. *Čestín*, městečko s farním chrámem, kde na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. *Čentice, Milotice, Krasoňovice*, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Čenovice, Kněž, Kasanice, Tlučárny, Nespeřice, Staré Hutě, Morány a Kopaniny*, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od fary.

Školy. Školní budova v *Čestíně* jest ovšem dobrá, avšak učitel je starý a nevědomý a proto celé učeliště bez užtku.

Obyvatelstvo. *Čestín* 305 katolíků; *Čentice, Milotice, Krasoňovice* 168 katolíků; *Čenovice, Kněž, Kasanice, Tlučárny, Nespeřice, Staré Hutě, Morány, Kopaniny* 610 katolíků, 1 protestant. Dohromady 1083 katolíků, 1 protestant.

16. (46.) **Soutice.** Panství Soutice. *Kněží.* Farář a zároveň vikář tohoto obvodu Antonín *Tomáš Veselý* jest duchovní správce dle srdce Božího, jehož vnitřní dary ducha jeho vnější jemně a láskyplně povaze úplně odpovídají; jest to otevřená hlava, jež jasně vidí a správně soudí, pravý nábožný kněz, kterýž slovem i příkladem ctnost káže. Jeho dozorcí oko jest bdělé a jasně vidoucí; z lásky, aby ve svém vikariátním okrese tu a tam stávající nedo-

statky svých bratří v úřadě napravil, vyzvídá o nich, prosí, varuje a v jeho napomínáních nevyskytuje se nikdy náruživost, nebo hořkost, nebo zúšť. On řídí veškerá svá jednání k rozšíření království božího a dobrých mravů, oproti všem pověrečným kejklřstvím má však upřímný odpor. Biskup musí při něm dáti spravedlivosti průchod, že jest jedním z nejrozumnějších, nejpoctivějších a nejlaskyvnějších kněží tohoto čáslavského kraje. Jenom vytkl mu po kázání zde obvyklé a posluchače unavující dlouhé modlitby a pak do kázání samých promíchane, nechtuté historky.

Jeho kaplan jest doposud nezpracovaná novina, která, poněvadž má základ dobré povahy, může se také pod vedením dobrého vikáře státi dobrou.

Přifařené osady. *Soutice*, vesnice s farním chrámem, v němž na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. *Černejš*, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Dubějovice, Kalná, Rýsenburek*, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Mařany, Nesměřice, Kloučov*, jednotlivé chalupy $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálené.

Kommendátní a filiální kostely. V *Dubějovicích* jest kaple, v níž se však nikdy řádné bohoslužby nekonají.

Školy. Škola v *Souticích* není v nejlepšímu stavu, budova jest bídá a učitel ještě bíději zapotřeben.

Obyvatelstvo. *Soutice* 322 katolíků. *Černejš* 73 katolíků, *Dubějovice, Kalná, Rýsenburek* 169 katolíků; *Mařany, Nesměřice, Kloučov* 55 katolíků. Dohromady 619 katolíků.

Poznámky. Tento dobrý farář, kterýž svůj vikářský úřad s láskou a pílí zastává, nad osvěcujícím vyučováním a mravy neunavně bdí, nejlepší otcovské srdce oproti nouzi trpícím lidstvu a milé mládeži má, nadán jest ve svém celém okrese nejlukostejším obročím, neboť příjmy jeho přestupují sotva 300 zl. Také biskup neslyšel s málem spokojeného muže na to žalovati, ale ve svém srdci si upřímně přál, aby se takový kněz v pohodlnějších okolnostech nacházel, jsa prostším domácních starostí, ano aby také i více měl, aby pudy svého dobročinného, nezištného srdce mohl mnohdy upokojiti.

(Pokračování).

Literatura.

J. Otto v Praze. Ottova Laciná knihovna národní. Serie XXVI. Seš. 24. — 26. Vlčí kořist. Román. Z ruštiny přeložil V. Unzeitig. Seš. po 20 h. — Nová země na severu. Výprava kapitána Otty Sverdrupa k sev. točce. Překládá dr. J. Guth. Seš. 11. za 60 h. — Básnické spisy J. Vrchlického. Duše-Mimosa. Seš. 2. a 3. po 32 h. — Anglická knihovna. Rada II. Kim. Přeložila P. Moudrá. Seš. 10 a 14. po 24 h. — Východní Čechy. Seš. 10. Tereza Nováková vede nás od hranic Poličska na Paseky, Pustou Kamenici, Rychnov a Krouny, Miletín, Č. Rybnou, Proseč, Nové Hrady atd. až do Vys. Mýta. S mnohými skvostnými ilustracemi od K. Liebschera. Sešit za K 1.80.

Unie v Praze. Sofie Podlipské spisy IX, seš. 4.—6. Přechody. Román. Seš. za 30 h. — Spisy Julia Zeyera IX. Poesie. Seš. 6. a 7. po 40 h.

J. R. Vilímek v Praze. Devatenácté století slovem i obrazem. Lífí J. Klecanda. Seš. 56. Poesie XIX století. Sešit za 60 h. — J. Klecandy spisy. Maloměstský apoštol. Román. Seš. 1.—4. po 25 h.

E. Beaufort v Praze. Přítel Domoviny. Pod pyramidami. Od D. L. Mordovceva. Seš. 23. a 24. po 20 h.

G. Francel v Praze. Jos. Ehrenbergra sebrané spisy zábavné. Seš. 71.—76. obsahují: Teta Anežka. Lhota dvofácká, Lhotou žebračí. Jeskyně a proudů Svatojanských. Tichý nad silného. Seš. za 32 h.

Družstvo Vlast v Praze. „Vlast“. Časopis pro poučení a zábavu. Řídí T. Škrdl. Roč. XIX. Čís. 10. Obsah: Český čaroděj. Obraz ze XVII. stol. Napsal F. Čečetka. — Sv. Šimon Stylites. Básně od V. Korandy. — Na faře — ve škole. Román. Přel. A. Dostál. — Naše Slezsko. Od J. Vyhliďala. — Starý Egypt v paříž. Louvre. — Dějiny sociál. hnutí v zemích koruny české. Přel. T. Jiroušek. — Cesty srdce. Povídka od J. Franca. — Věda nebeská. Přel. B. Jiříček, atd. Roč. předpl. 10 K. — Vychovatel, a přílohou katechetskou. Časopis věnovaný zájmům křesť. školství. Roč. XVIII, čis. 13. Předpl. roč. 6 K.

Družstvo Máj v Praze. „Máj“, belletristický týdeník. Redaktor Fr. Herites. Seš. 41.—43. Předpl. roč. 11.60 K. — Divadelní knihovna Máje. Pořádá Dr. J. Štolba. Čís. 5. H. M. Pauli: Nový clown. Fraška o 3 dějstvích. Přeložil K. Mušek. Za 1.20 K.

V. Kotrba v Praze. Rádce duchovní. Časopis křesťanstva československého. Řídí dr. J. Burian a F. Vaněček. Roč. X., čis. 8. Předpl. roč. 8 K. — České květy. Rodinná obrázková revue pro zábavu a poučení. Seš. 10. Pořádá dr. A. Podlaha. Obsah: B. Brodský: Na sopečné půdě. Román. — Dr. R. Zháněl: Letem sever. světem. Dojmy z cest Norvéžskem. — Vlasta Pittnerová: Zlatokvětá divizna. — X. Dvořák: Innocentia. Offertorium. Básně. — A. Dostál: V panské službě. — Grossmannová Brodská: Křížovou cestou života, atd. s mnohými vyobrazeními. Obrázková příloha: J. M. dr. Jos. Doubrava.

Průvodce po Hořicích a okolí. Napsal Al. Černý. Nákladem J. Bureška na Kr. Vinohradech. Cena 1 K.

Zátiší. Ilustrovaný časopis, věnovaný zájmům letních sídel lázeňských a léčebných míst a jich hostů.

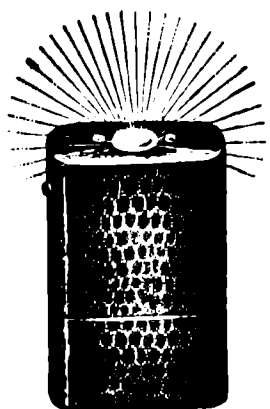
Rídí J. Berger. Administrace v Praze, Václ. nám. 63.
Roč. předpl. 3 K.

Růž. Dominikánská. Kat. časopis bratrstva
říšencového a třetí řehole dominikánské. Řídí P. V.
M. Bubník. Roč. XVII., čís. 2. a 3. Roč. předplatné
2 40 K. Administrace v Praze 234—I.

Náš Domov, nejilustrovanější obrázkový měsíčník
základně poučný pro lid. Vychází redakce J. Vávody.
Roč. XII., čís. 6. Administrace v Olomouci. Předpl.
roč. 4 K.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá Fr.
Vaněk. Roč. I., čís. 8. Roč. předpl. 6 K 60 h. Nákl.
R. Rapp v Pelhřimově.

Revue protialkoholická. Vydává O. Kypr.
Redaktor J. Kypr. Stálí spolupracovníci dr. J. Šímas
a dr. F. Ehler. Roč. I., čís. 1. Roč. předpl. 3 K 60 h
přijímá administrace v Židenicích u Brna.

Meteor

je nejdokonalejší
elektrická kapesní
svítilna nové doby.

Jednoduchý stisk a žárovka zazáří jasným
světlem. Svítí při bouři i větru, vylučuje ne-
bezpečí požáru i výbuchu a vydrží při každo-
denním upotřebení zaručeně po mnoho týdnů.
Pak lze vysvícenou baterii nahradit novou.

Nesčetná pochvalná usnutí. — Krásný dárek.
Cena svítilny „Meteor“ 4 K, poštou o 45 h více.

Vývezní dům praktických novinek
A. Patrná a syn v Jaroměři.

Založeno 1842.

První královéhradecká

parostrojní

truhlárna

ANT. MANYCHA

doporučuje své výrobky původních
vzorů v jednoduchém i přepychovém
provedení.

Zařizování bytů, hotelů, víl atd.
Stavební práce v moder. slozích.

Na požádání předloží se původní vzory
a rozpočty.

Přijímají se veškeré práce obrábění
pro p. truhláře — a prodávají se hotové
obráběné výrobky a formy.

Vzorkový sklad látek.

Čalounické výrobky a dekorace.

Sklady:

Hradec Král., Pospíšilova třída č. 320.

Pardubice, Sladkovského ulice č. 333
ve vlastním domě.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Ohrudimí
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše silné v ohni zlatené a stříbrné, zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
anovzalaceni a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zálohou se již svícené se stvrazením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj může se vykázat četnými pochval-
nými příklady P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů,
táčků na křest, svíců, paciálků, schráněk na Nejsvět-
ější, patenek atd. co nejvíce.

Kostelní náčiní.

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Jen za 50 zl. piano

u

Marie Benešové

v Praze, Celetná ul., č. 12. I. p.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučení se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, si
lémi i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Továrna
na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě

dříve závod na suškování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), víno sladké a víno šumivé (šampaňské.)

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franke.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veledůst. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

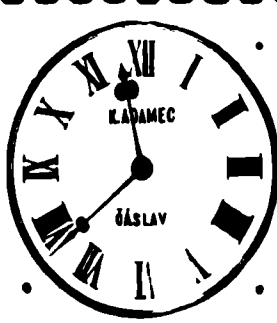
c a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809
a doporučený Ordinář. listem nejdůst. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské:
Svíčky oltární z čistého vosku včelího i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky snámé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá
a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

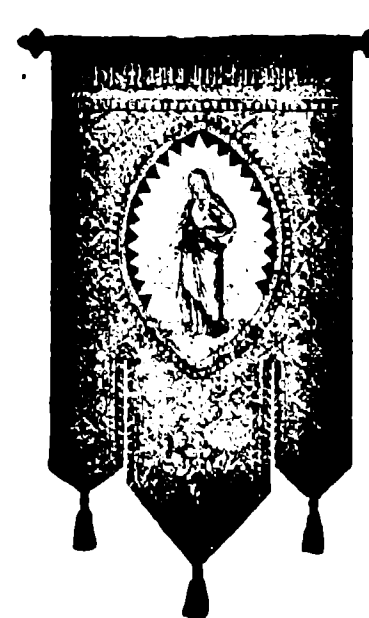

První výroba
věžních
hodin
v Časlavi

KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd., odporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chínů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

OBNOVA

Číslo 31.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 31. července 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Můj Bože, Lva' s nám vzal,
nám Čtrnáctého dej.
Zášť, která rve a tříští,
ztroskotej!

Fr. Eisler.

Poklony před Vitenberkem a Berlínem.

I.

(3) Již za dnů Lutherových německá „reformace“ podporovala místo mravního obrodu jen úžasný vzrůst mravní schátalosti. Na posled to řekl zřetelně Luther sám i jeho panoš Melancthon. Jest to skutečně poučné dost, že tito mužové sami uznali, že před „reformací“ byly mravy lidu německého lepší než po „očistné“ práci. Ostatně sám charakterní a učeuý český bratr Blahoslav užasl, když r. 1555 na vlastní oči viděl důsledky „evangelické“ práce Lutherovy. Navštívil Magdeburk a Vitenberk, napsal: „Summa toho, co jsem v Magdeburku viděl, jest toto: Lid jest rozpustilý, pijanství oddaný, tance nad míru milovný, nezbedný.“ O své cestě z Magdeburku do Vitenberka poznamenal: „Zpozoroval jsem všeobecnou bídu, přenáramnou drzost a rozpustilost jak na duchovních tak na lidu.“ A Vitenberk, nedávne sídlo Lutherovo, byl přece ohniskem německé „reformace“.

Ale přes vlastní rozháranost, přes to, že již tehdy v Německu byly celé řady rozštěpených sekt, šířili protestanté němečtí přehorlivě v Čechách „evangelickou očistu“. Měli ovšem nejdříve čistiti na vlastním humně a pak teprve pořádati missie do sousedních zemí. Plod vzájemného bratříčkování německých „reformátorů“ s Čechy byl na konec ten, že poslali Němci Čechům presentem kalvinského hraběvého Bedřicha, který ani slovo česky nerozuměl; za to měl horlivou vůli na útraty české samostatnosti se bavit, přereformovati české lutherány na kalvíny a plniti si prázdný měšec penězi na zotročeném a hladovém lidu českém násilně vydřenými. Při tom vůdcové české „reformace“ tak sobecky se svářili o vyšší úřady, že to bylo i povedené německé družině velice podivné.

V zájmu německého „evangelia“ byla česká země ve prospěch německých dobrodruhů tak zloupěna, že náš stát byl na pokraji záhuby. Již tyto věci by nám plně dostačily k poučení, co čekati i v přítomném čase od lákavého zpěvu německých sirén, které své sobecké rejdy dovedou prohnáné krýti pláštíkem — evangelia. Ale naši odpůrci Říma se nechtějí naučiti z dějin ničemu. Každý prostředek, jehož se dá užití k podvrácení stolce papežského, jest jim dobrý. A jak se chová česká žurnalistika? Až na malé výjimky trpí bez protestu klerikální rejdy pruských pastorů v Čechách, krčí se úzkostlivě před služebníky Velkoněmecka; vždyť by hrstka domácích pastorů mohla pronést nad liberálními listy klatbu; páni pastoři by vpálili našim žurnálům na čelo hned oficiální značku „klerikalismu“, ač by se mužným vystoupením proti pastorům z říše porážel právě klerikalismus nejnebezpečnější. Inkvisice „evangelická“ byla i jest zcela bezohledná, třeba že inkvisitoři helvetští a lutherští brali a berou nadarmo jméno svobody.

Naši liberálové si příliš zvykli choditi v ušlapaných pšinkách; nenaučili se ničemu ani z přeložené knihy protestanta Denisa „Konec samostatnosti české.“ Jestliže nyní před rejdy klerikalismu protestantského nelze nikomu zavíratí zrak zcela, děje se polemika proti všenněmeckému protestantismu jen polovičatě; při tom se musí znamenitě starou frázovitou zbraní vyčínit církvi, aby se nezdálo, že ta rozbředlá, nejapná protikatolická „svobodomyšlnost“ u nás upadla do naprosto bankrotu. Mlácení prázdné slámy posud se u nás těší větším sympatiím než úvahy opřené o důvodná fakta. Na př. „Národní listy“ by

mohly lehce odhaliti celý protestantský švindl, kdyby zcela věcně ukázali, jak berou drze nynější „evangeličtí pohrobci“ jméno Husa, Rokycany, Chelčického i Jiřího z Poděbrad nadarmo. Ale tím by se prospělo katolicismu a proto — pryč s takovým pokušením!

A přece by měla naše žurnalistika převandrovalým pruským pastorům zahřmět do duše, aby dříve zametli na humně vlastním a pak teprve spěchali „obracet k evangeliu“ Čechy. V Německu bujně rozkládá svá chapadla protikřesťanské novopohanství, které má už svůj zvláštní list „Heide“, v němž se zcela otevřeně vykládá: „Bojujíte proti křesťanství, vykonáváme osvětový skutek.“

Málo kde se tak Kristus a jeho učení snižuje a uráží jako v nekatolické části Německa. Kazatel E. Franz si stěžoval, že jest evangelická církev úplně bez moci, že nemá vlivu na život lidový. Již r. 1884 prohlásil kancléř würtenberský Rümelin, že lid neví ničeho o svém vyznání; prý „v severním a středním Německu odloučili se téměř všickni mužové ode všeho spojení s církví (protestantskou).“

Protikřesťanská sociální demokracie, která ovšem na evangelium nic nedrží, jest v Německu mocnější než v kterékoli jiné zemi evropské. Její vůdce Bebel řekl nepokrytě: „Na poli náboženském chce socialismus přivoditi atheismus (bezbožectví).“ Nedivíme se; křesťanství protestantských pastorů nemůže sociální demokracii německé příliš imponovati, poněvadž se jeho forma neustále mění, a poněvadž toto křesťanství tápe v ustavičných pochybách. Pastoři jsou horšími hrobaři křesťanství vůbec než kterýkoli atheista.

R. 1894 prohlásil v Hamburce před dvěma tisíci posluchači pastor dr. Rebattu, že nikdo nyní nevěří v biblické zázraky — ani pastoři. Pastor Steudel v Bremách napsal r. 1900, že učení o Trojici Boží, o Božství Kristově, o vtělení Syna Božího, o zmrtvých vstání Páně nelze přijati a hájiti. Nemáme se prý dát ovládati myšlenkám záhrobního života, atd.

Mannheimský kazatel Schneider roku 1901 napsal, že bible mimo rozličných „bájí a mytů“ obsahuje jen různé lidské domněnky a zvyky. — Tak učí a „věří“ celé řady německých pastorů jiných. Proto dvorní kazatel protestantský Stöcker, který dosud aspoň trochu po křesťansku věří, napsal spravedlivě v časopise „Das Volk“: „Největšími nepřáteli křesťanského lidu jsou nevěřící pastoři; lež na kazatelárnách jest nám daleko nebezpečnější než sociální demokracie a anarchismus.“

Pak se divme, že protikřesťanská sociální demokracie právě v protestantských krajích říše Německé bují nejvíce! Vždyť celé řady pastorů svou lehkovážností samy nejvíce nevěru šíří. A z těchto krajů nábožensky tolik rozháraných přicházejí pastoři „osvěcovati“ náš národ „čistým evangeliem“! Z těchto míst přicházejí němečtí kazatelé s pokryteckým tvrzením, že nás navštěvují jen k vůli povznesení ducha náboženského, ač doma trpí tak velikou rozháraností. Co jim máme odpověděti? „Jestliže myslíte, že jste schopni zreformovati v duchu čistého evangelia naše krajany, pokuste se o to nejprve u svých krajanů vlastních; ti toho potřebují více než my, poněvadž se u vás skoro ničemu nevěří. Postarejte se nejprve o to, aby vaše vlastní německá domácnost netrpěla brozovou roztráštěností a neladem náboženským; milujete-li evangelium do opravdy, káže vám již vlastenecká povinnost, abyste zkusili své štěstí nejdříve u vlastních krajanův. A jestliže jste sami vinní náboženským rozvratem ve své vlasti, tím spíše si zůstaňte hezky doma; za šíření náboženské rozháranosti vám vděční nebudeme, kdybyste k svým podvratným snahám zneužívali Písma sebe více.“

Dějiny naše nás důkladně poučují, jak za náboženských zmatků v XVI. století pustly mravy všech vrstev našeho národa, jak autorita náboženství vůbec klesala, jak chtěl býti poddán každý jednotlivec víře takové, jakou si sám

libovolně na základě překrucování smyslu Písma sv. vymyslí. Zpupnost opanovala davy, sektáři poslouchali místo nezmenitelné autority vlastního rozumu, ač své výmysly všelikým způsobem snažili se ospravedlniti překrucováním smyslu slov Páně. A při tom se mravy kazily způsobem odstrašujícím. Nebyla v Čechách nikdy tak veliká mravní schátalost jako právě za železné nadvlády protestantismu. O tom podávají svědectví i nestranní protestanté. Chtějí tedy pánové z říše, aby se nešťastná historie opakovala? Z ideální lásky k našemu národu a k Slovanstvu vůbec jistě hranice říše nepřestupují. Kdyby chtěli být křesťansky spravedlivými, okřikli by ty německé spoluvěrce, kteří huusným způsobem utlačují říšské Poláky a Lužičany. Byli by dávno zahřmili do duše pověstnému Wolfovi, Schönererovi a všem nespravedlivým Všeněmcům v naší zemi bydlícím. Ale to se nestalo; naopak Wolf byl jejich miláček, k němu se obracely zraky protestantských pastorů s velikou radostí i při nejnepravdivějším jeho štvání. Jaká radost, když Wolf vzkřikl: „Pryč od Říma!“ Tento člověk učinil první průlom a za ním pospíchali „šířitelé čistého evangelia“ jako posedlí. O nekřesťanském řádění Wolfově se psalo i v našich „evangelických“ listech velmi málo a to hodně opatrně, aby se zahraniční spolubratři příliš nerozčilovali, že jest napadán vůdce celého „evangelického“ tažení.

Všeněmci si vypočítavě rozdělili úkoly. Někteří bojovali násilím a jiní „evangeliem“, tvářili se, jakoby ani k sobě nepatřili, ač obojí zbraň na utlačení našeho národa pracovala současně. Při tom však všickni směřovali k témuž cíli, který „evangelickým“ nikterak nebyl. Velkoněmecká politika a nikoli snahy evangelické vábily pastory do Čech. Co by tak říkala německá vláda, kdyby čeští katolíci rozvinuli v německé říši tak rozsáhlou propagandu pro vyznání své, jako to činili a činí pastoři z Německa pro věc vlastní? A pak jsou prý ještě naši evangelici „utiskováni“, když se poskytuje v Čechách volné pole i jejich zahraničním souvěrcům.

„Pryč s Římem, chceme církev národní dle vzoru evangelia“, tak se hlásá z tábora našeho evangelictva; a k vůli „národní“ církvi tito pánové hledají pomoc u našich přítelů z rajchu, na ně se připínají, šíří „evangelium“ německé, ač by dobře mohli věděti, jak toto „evangelium“ prospělo a prospívá reformě mravů. Velká to vnitřní a mravní síla českého evangelictva, když se musí opírat o lidi takové, jako jsou přítomní „reformátoři“ — v Německu. Příště o tom více.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 29. července.

(K nynější beznaděsti v českém veřejném životě.)

Ačkolivěk za přítomných dnů zijeme u prostřed žní, to jest v době největšího výročního parna, přece každého, kdo by o stávajících právě českých poměrech vážně a střizlivě uvažovati chtěl, ihned zamrazí, jakmile na české národní, politické a hospodářské záležitosti pomyslí.

Bez programu, bez cílů, bez vzájemné lásky a důvěry, bez nadšení a pile, v obecném zmatku a nesvornosti valí se davy našeho národního tělesa v před, kde nevíta ho zářné slunce spanilých ideálů, ale kde mu zeje v ústřety — tma.

V národním ohledu bývalé plameny lásky a vroucnosti vlastenecké, jimiž druhdy srdce mládeže nadšené plála, pohasly a schladly, jsouce ulejšeny vývodů a sofismaty panstva, jež se zrádně s největšími odpůrci zájmů našich vlasti spřáhá a přáteli. Kolem nás v sousedstvu idea národnosti jako požár prerii všechno uchvacuje a u nás se proradným tiskem a ten-

dečným slovem všechny její vzněty dusí a tlumí ihned v zárodku. V tomto mrazícím vzduchu hyne u nás všechno, co by mělo blažícím, obrodícím a plodným teplem sálati. Jsou dokonce lidé, kteří budou brzy u nás zase národní renegátství jako moudrost života odporučovati a pěstovati! Již k radě té ústa otvírají a jazyk ladí —

V politickém ohledu vezeme se v rozbouraném moři evropských otázek na vraku svých politických ideálů, v něž byla spásná archa zkvétajících snah našeho státoprávního stanoviska rozmanitými ochotnky a sobci rozvrácena. České politické poměry nacházejí se za přítomné doby v tak žalostném a bezradném stavu, že ani „nejpřednější naši politikové“ nevědí, zdaliž jdeme ku předu nebo zpět, zdaž nhýbáme v pravo nebo v levo, zdaž stojíme nebo dokonce ležíme. Český národ neví, zdaž je s vládou nebo proti vládě, zdaž jde s Poláky nebo Rusy, zdaž je liberálním nebo konservativním, zkrátka české politické poměry nacházejí se ve znamení největšího spuštní, v jaké kdy nějaká národní společnost může přijíti.

V hospodářském pak ohledu jsme skoro napořád odvislími a tak ubohými, že si ani vlastní úsporu řádně spravovati nedovedeme a že ani vzájemně pojišťovati se nedokážeme, jsouce ve všech směrech kořisti svého největšího politického a nejukladnějšího národního odporce.

Naše společnost není v ohledu hospodářském doposud sjednocena ani o jeho abecedě. Jsou-li u nás národní slabosti, jsou-li u nás političtí ignoranti, tak jsou u nás v povážlivém stavu zastoupení hospodářští mlachubové, kteří se vlastně jenom řečí živí. Naše hospodářské poměry jsou dnes třtinou větrem se klátící.

Vezměte za ruku jenom dva naše politiky a sice té nej přednější sorty a žádejte je, aby vám své stanovisko v ohledu hospodářském vyložili a cíle národa v tomto směru naznačili.

Jeden z politiků těch začne vás přesvědčovat, že dříve, než-li se bude moci něco v ohledu hospodářském platného u nás dokázat, jest naprostou nezbytností, aby byla příznivě pro nás vyřízena otázka národní a politická. Bez podstaty příznivého vyřízení těchto otázek má každé zdárné řešení a luštění otázky hospodářské za nemožnost. Postrádá totiž dostatek žádoucích podmínek, za nichž by se hospodářské poměry naše vydatně mohly rozvíjeti a vyvinovati. Proto pokládá za nej přednější úkol českého národa, aby si především upravil otázku národní a politickou. Toho mínění jest jeden náš politik.

Druhý pak politik náš soudí a rozumuje úplně opačně. Ten za nej přednější a nejpalčivější otázku naši pokládá správné luštění otázky hospodářské. Neváhá totiž tvrditi, že veškeré svobody a krajní míra všech práv mají původ svůj v hospodářské neodvislosti, kteráž představuje v první řadě moc, z níž všechny ostatní výhody pramení. Proto následkem toho soudí, že nejprve a nejdříve jest nám zapotřebí jako celku i jako jednotlivcům co nejintenzivnějšího hospodářského sesílení, s nímž nám potom všechny ostatní dnešní nedostatky samy

do klína spadnou, pak-li se budeme o jeho dosažení pracovati. Tyto náhledy odůvodňuje nám v malém uváděním, jak by to tam a tam v ohledu národním a politickém vypadalo, kdyby tam byl držitelem továrny nebo velko-statku, (kteréžto postavení by ovšem že pro nikoho z naší společnosti nebylo ani hanbou, ani neštěstím). Čech —

Jenom dva politikové promluvíli a již každý jinak o politické taktice soudí a jiné podmínky národního pokroku žádá! Jak pak to vypadá potom, když u nás politisuje kde kdo! Pak ovšem z celého toho politisování jest chaos, který se v chumáči motá stále na jednom místě, jen pro smích každému odporci nebo nepříteli.

U nás starají se o politiku pánové, kteří vlastně k tomu ani svými vědomostmi, svým společenským postavením, svými zájmy, když nic jiného neuvádíme, oprávněni nejsou a k tomu se nehodí.

Kdyby totiž o společnou věc národa počovali napořád neodvislí mužové, kteří by byli jenom a jedině konečných cílů a prospěchů jeho dbali, zajisté že by v přední řadě nechali vzájemného se podezřívání, ostouzení a pronásledování, a jenom a jedině hleděli by především a vždycky prospěchů a zájmů celku, v jejichž dnešním pojmání u nás sledujeme zmatek podobný tomu, který nastal při stavění věže babylonské.

Již vícekrát jsme na tomto místě poukázali k tomu, že, pakli chceme platně a zdárně politisovati, musíme nezbytně nastoupiti jiný způsob a jiné cesty politiky. Smutné výsledky dosavadního českého politisování nalehají na revisi programů i taktiky českých politických snah. Vracíme se dnes k tomuto důležitému předmětu znovu a opět. My nezdár a rozvrat nynějších politických poměrů u nás spatřujeme hlavně v nešťastné negativní stránce našeho veřejného života. Jako by na tom někomu nanejvýš záleželo, aby naše národní společnost nenabyla ani na měsíc klidu a pokoje. Štván jest národ náš pořád sám — proti sobě. Na místě, aby se u nás vědomě a věcně vyhledávalo, co celou českou společnost jednotí, co ji posiluje, co ji nepřemožitelnou činí, co českou věc povznáší, hledá se u nás pořád jenom to, co by mohlo býti důvodem k jalovým sporům a hádkám, v nichž se čas, zdatnost a síla národa marní a prohejřují.

To jest jenom zástěrou záluďných zámyslů, když se předstírá, že rozštěpování národa na rozmanité sočky na sebe tábory znamená politický život. Popatřme ve své paměti 30 let nazpět a počítejme, co škod toto politické tříštění se národu českému doneslo!

Proto máme za to, že nadchází doba, aby se konečně náš lid v nejvlastnějších svých zájmu vzpamatoval a všude se vzájemného se potírání všemožně varoval, vyhledávaje vždycky jenom tv veliké a důležité otázky, jež ho v jeden celek pojí a poutají. A při této práci za nastalých okolností přináležejí a připadá katolickým organizacím nemalý úkol.

Katolicky smýšlející lidé, jichž jest v zemích českých daleko více, než-li někteří pánové chtějí za to míti, nesmí býti pod různými

malichernými námiakami, odpuzování v náruč nepřátel nejenom věci katolické, ale i národní, nejdeme-li dále —

Jistá míra lahodné shovívavosti, úslušnosti, ochoty a trpělivosti jest dnes nezbytností, aby se celé davy intelligence z omámení prasko-protestantských agentů probraly a na stanovisko domácí opět se postavily.

Vidouce někoho na nesprávných cestách, nesmíme nikdy celou tíhu jeho poblouďení klásti na vrub a za vinu jenom jemu, nýbrž musíme také uvažovati o jiných okolnostech, které ho na ony cesty zahnały a tam ho držely. To napovědětí máme, že mnoho nepřátel katolické věci bylo vzbuzeno docela zbytečně a bez důvodů —

Nač něco občaseti vyhýbavě, když je to obecně známo, proto dáme příklad. V Praze vydávány byly jistou záložnou pod firmou katolickou „noviny“, v nichž nehájeny tak zájmy katolické, nýbrž bylo v nich pečováno o to, aby se nikde a nikdo křivě neopovážil podívat na jisté pány, již katolické věci v Praze způsobily škody a nesmíme přímo zdrcující —

Kdyby dnes ti lidé, proti kterým v oněch novinách se vystupovalo pod zástěrou katolictví, opláceli církvi rány, jež od novin těch dostali, věru že by byla situace daleko krušnější, než-li je ta dnešní, kdy velká většina lidí, pokládajících za „nepřátele církve“ proto, poněvadž jednotlivým osobám právem nedůvěřovali, docela křesťansko-katolicky se chová a má s vinnými milosrdenství a lícet a nehodnou osobu od vznešené instituce zcela správně odlišuje.

Přimlouváme se právě za dnešních, na všech stranách a v každém ohledu choulivých poměrů za to, aby jamať snášlivost projala veškeré vrstvy naší společnosti, která se za přítomné doby nachází před nezbytným a neodkladným momentem, kdy mnoho ve svém dosavadním životě musí změnit, chce-li prospěšně ku předu kráčet. Šťastné a pronikavé změny dějí se nejlépe za klidných poměrů a proto třeba opatrnosti, aby nikde nikdo nebyl odpuzen ani popouzen příkrým chováním se nebo odmítavostí, když ruku ke smíru podává poznáv, že se mýlí, drže se proroků falešných.

„Když ptáčka lapají, pěkně mu hvízdají!“ nepochybně se nám vyčte proto, že přímo a nepokrytě radíme k tomu, aby strana katolická právě ve přítomné době obecné bezradnosti hleděla svým laskavým, vlídným a klidným vystupováním získávati si nejenom důvěru, ale i stoupence a přátely v davech různými hesly pomateného lidu.

Jak poměry známe, docílí ve směru tom nejmocnějších úspěchů sebevědomým, avšak při tom jemným a přátelským vystupováním. Zjednávaním pokoje a míru může brzy ovládnouti celé osady a města, jež daremným bojem byly rozeštvány a popuzeny! Při tom pak nutně míti na mysli vědomí, že pomluva a kleveta samy se v nivce rozplynou a proto jest vždycky lépe proti nim postaviti se mlčky —

Povědětí se to musilo, že katolicky smýšlející lidé musí pomýšleti na nové organizování a že jest třeba klidně a důstojně buditi

Pan listovní se znovu galantně uklonil, ale do řeči mu mnoho nebylo. Vynikající část obličejů ho počala za chvíli velice nemilosrdně svrběti; noseček jednou namísaný hlásil se nezbedně o novou porci černého semínka. Byl tolik starostlivou péčí svého majitele vymazlený! Skoro nikdy nepocítil nedostatku; a teď tabátka v kapse byla znamenitě napěchovaná, ale nos přece byl odkázán na dlouhý, žalostný půst. Nebyla to tragická ironie? Ubohý pan listovní hrál nevděčnou úlohu háječného Tantala; ten sice kolem sebe viděl mnoho pochoutek, ale všechny před očima vždy uklouzly, kdykoli je chtěl okusiti. Ubohý pasažér zkusil víc než houslista, který před počtem hry upozoruje, že mu schází smyčec. Co jsou housle bez smyčce a co tabák bez velikého, modrého šátku? Jen veliké dráždídio, uvoce krásné, ale zapovězené. Čím je zedník bez dýmky a žid bez rance, tím jest šňupák bez velikého modrého šátku.

K tomu všemu sáhl do kapsy majitel cibely, pleskl na vlastní stříbrnou tabátka a podával nosu s labužnickou dychtivostí každodenní krmi; pak blažené vydechl a ukryl svůj poklad v kabátu.

„Hm, tak šnupe; kdyby tak věděl, jak mne bezděčně svou pochoutkou týrá“, zatekl chudák listovní. Uctil vůni tabáku, ale blíž k němu nesměl. Ještě hodnou chvíli si počká, než udobří a uspokojí netrpělivé čidlo. To tak; šňupnou si! Hanbou by si zakryl zrak, až by se mu na špičce nosu objevil (s odpuštěním) průzračný rubín.

Pan Výrava znovu lovil v kapse a otevřev blýskavou tabátka, nabídl panu listovnímu: „Smím sloužit?“

„Děkuju, já — já šňupu“, koktal jinak pravdomluvný Voříšek. Těžko a velice nerad vypustil tuto nepravdu z úst.

„Ale, ale, pane listovní, šádlil ho doktor

FEUILLETON.

Zlá cestovní svízlel.

Píše J. S. a.

Pan listovní Voříšek uchystal se k návštěvě svého bratrance Josefa, který byl kontrolorem v Řetkově. Pan Voříšek cestoval nerad, ale jelikož ho prosil Josef, aby mu novorozeně při křtu podržel, nebylo vyhnouti. K nádraží byl hezký kousek cesty a proto přistálý pán si objednal povoz. Když už Franček Tikalů před příbytkem pana listovního se starou kobytkou zastavil, oblékl si Voříšek rychle nový černý kabát, v jehož náprsní kapse byl ukryt již od včerejška blýskavý dukát „do vínku.“

Usedl do obstarožné bryčky a přemýšlel ještě rychle, zda si něco nezapomněl. A v skutku tůkl se do čela a zavolal ještě silně na přibluclou dobráckou služku Barču, stojící ve dveřích domu: „Baruško, jdete honem ještě do bytu a přineste mi tabátka. Jest v levém šose kabátu, který jsem právě svlékl.“

„Ale čerstvě“, houkl Franček, „musím dělat, abych v čas dojel.“ Barča opravdu byla zpátky s lesklou sandovkou v minutě. Pan listovní ukryl na rychlo tabátka v šose, pokynul ještě rukou na poslední pozdrav své paničce, a již Franček švihl do hubené kobytky, která se ohnala několika zbylými zíněmi a pustila se do klusu, pokud staré její nohy dovolovaly.

„To tak, šňupák a zapomenout doma tabátka“, káral se na cestě po tichu pan listovní sám. „Kdybych to řekl Josefovi, bude se mi smát celý den. Takovou hloupost by nevyvedl ani nejroztržitější profesor, byl-li by šňupákem. Při tom sáhl do kapsy, notnou dávkou osvěžil lačné noční otvory a blažené si oddychl. „Takovou porci člověk víc okteje než koflíkem čaje“, liboval si

v duchu a sáhl po kapesním šátku. Ale běda, šátek nikde! Pan Voříšek se celý chvěl nemilými rozpaky. „Toble jsem chlapík“, pšeskoval se zlostně; „a ta hloupá Barča se sama mohla zeptat, mám-li taky šátek. Tohle mám z toho spěchu. Co teď? Zpátky se vracet už nemohu, dojel bych pozdě; a pak ten smích doma! A tu ostudu si taky neudělám, abych žádal o pomoc Francka.“

Nouze naučila Dalibora housti; a tak i pan Voříšek při svém neštěstí schytl a zatímne si vypomohl. Jest třeba šetřiti i v této chvíli krasocitu čtenářova a proto bych ani neměl prozrazovati, že pan listovní vytáhl šťastnou náhodou z jedné kapsy staré noviny; vždyť ho nikdo neviděl.

Ale co bude potom? Kobyčka rychle s kopce střídala staré nohy, obrysy nádražní budovy se stávaly zraku páně Voříškova stále zřetelnější. Z dálky se již vynořil hustý dým vlaku střeblbitě k nádraží jedoucího. Do tohoto vlaku měl právě pan listovní vsednouti.

Bryčka zahrčela na kostrbaté dlažbě před nádražím div z pana listovního duši nevytrfála; pan Voříšek vyskočil, přijal od Francka cestovní tlumok a rychle se přihnál ku kase, aby dostal v čas lístek. Jakmile lístek obdržel, již přisupal vlak. Učmoudění nádražní duchové poplašeně pobíhali jako při požáru, konduktér řevavým hlasem vyvolával jméno štace a pětiminutovou zástavku. Pan listovní rychle vsedl do třetí třídy; oddechl si ve společnosti dvou bachratých pasažerů. „I pěkně vítám, pane listovní“, zahovořil ten tlustší. Snad se na mne ještě pamatujete. Jsem Novotný z Plzně; za mladších let jsem býval ve Vašem městě a tak Vás dobře znám.“

„A, to je pan doktor Novotný, těší mne srdečně“, usmíval se bodře pan Voříšek, podáváje ruku na uvítanou. Po té seznámil ještě pana listovního dr. Novotný s druhým pasažérem: „Přítel pan Výrava, majitel cibely.“

náboženské katolické uvědomění i tam všude, kde dodnes dřímalo.

Máme totiž za to, když náš český postup v obledu národním, politickém a hospodářském na své liberální podstatě dospěl až k nynější žalostné bezradnosti, která celý národ ve přítomné době tíží, že po těchto zkušenostech nebude český tisk katolickým zásadám milostivě některé koncese ve veřejném životě udílet, ale jsme přesvědčeni, že většina soudných a rozumných lidí sama se jich bude přistě držeti, ale tu třeba veliké opatrnosti, aby nebyl nikdo zbytečně od nešikovných nebo vášnivých lidí od zásad těch odháněn v tábor nespokojených a odpárců — —

Obrana.

Učme se od protestantů. Odhalení podezřelých styků českých protestantů s pruskými agenty, učiněné nedávno „Nár. Listy“, vzbouřilo celou protestantskou obec v Čechách. Ponecháváme pražskému listu úkol, aby své odhalení dokázal dalšími ještě doklady. Sami si všimáme zatím taktiky protestantské při sebeobraně. Vidíme celou organizaci protestantskou ve válečném řádu. Pastoři, evangeličtí bohoslovci, redakce „Času“, starošovstva všech sborů reformovaných i nereformovaných brání se s napjetím všech sil, takže katolický lid teprve vidí, kterak se měl již dávno brániti před pomlouvami a před zrádcováním protestantským duchem nasáklých vzdělanců. Z obraných těchto projevů nás zajímá zejména obrana krabčického sboru, jenž mezi jiným hlásá doslovně:

„Naše věrnost k národu, císaři a říši kotví v základech naší evangelické mravnosti a nepodléhá vlivu proměnlivých politických situací. Národní Listy nepodaly při svém udavačství vysvětlení, proč bychom my čeští evangelici měli v poměru svém k národu hřešiti proti příkazům svého svědomí. Útlak, který mučil naše otce, náleží minulosti. Před zákonem jsme rovnoprávní. Církev naše se těší samosprávě a vznešené přízni panovníkové. Máme tolik práv, kolik jich můžeme použiti. Proč bychom měli tedy šilhati za hranice, kdež ostatně v době přítomné poměry našich evangelických souvěrců nejsou nikterak závidění hodné?“

Svému duchovenstvu (i těm Národním Listy pranyřovaným duchovním), které s obětavostí v naší době již vzácnou věrně slouží naší církvi a o to usiluje, aby mohla pláti veliké a těžké úkoly, jež jí ukládá doba přítomná, vyslovujeme naprosto důvěru, úctu a lásku a nikdy nedopustíme, aby tento intimní poměr byl rušen útoky, jež slouží zájmům klerikálním.“

Jakákoliv příkoří před věky protestantům prokazovaná patří tedy minulosti dle názoru krabčického sboru. To však asi zapomenou za krátkou dobu protestantské listy a budou štváti katolíky, zejména katolickou mládež proti dynastií a proti Římu, aby pomstila se aspoň kletbami za to, že před věky habsburský panovník nechtěl trpěti helvetských bludů ve svém království.

Novotný; co pak jste si už odvykl? Vždyť se přece dobře pamatuju, že jste dřív nikam bez tabatěrky nevycházel. Mně se zdá, že se chcete nějak přetvařovat.“

Pan Voříšek se honem chtěl opravit: „Totiž — chtěl jsem vlastně říci, že někdy, v některých chvílích nešňupu. Víte, já jedu k bratranci na křtiny a tak jsem si vzal bílý šátek; tabák zůstal doma. Nechtěl jsem se představit zbytečně ivagrové s tabatérkou.“ „Ach tak!“ končil rozpak ubohého nováčka-lháře pan doktor. „To jste si uložil velký půst; já jsem slyšel, že by šňupák vydržel spíš celý den bez jídla než bez tabatěrky.“

„A já bych zas bez tohohle sypaní nevydržel ani dvě hodiny,“ vykládal s pádným přízvukem Výrava. „Snad bych mohl posloužit aspoň Vám, pane doktore?“

„I já se přiznám rád,“ souhlasil advokát; „bez toho jsem trochu ospalý a tak se trochu osvěžím. — Ale máte to už značně suché,“ dodával znalecky, když do tabatěrky prsty broužil.

„Taky máte pravdu,“ přisvědčoval majitel tabáku, ale po použití bude ten šňupec hnedky vlnit; při tom se nad svou odpověď sám hlasitě zachechtal.

Doktor už k vůli „zdvořilosti“ se zasmál též, ale pan listovní — jako by nic neslyšel. Čím dál tím tíže nesl svou nedobrovolnou újmu. Všecky myšlenky jeho se soustředily k jeho nejmilejšímu požitku právě proto, že ho tolik nyní postrádal. Dostal v mládí oční katarr; radili mu, aby si časem šňupl, to prý dělá dobře. Zdali mu právě ta tabatěrka od katarru pomohla, to nevěděl, ale spřátelil se s ní v době „kury“ tak, že šňupal horlivě i po nemoci.

Což ten nos je dobrý jen k dýchání? Ať taky něčeho lepšího užije, když ústa denně si pochutnávají na pečince, pivu i dýmce. Prý je to

Rovněž pozoruhodnou jest přichylnost evangelického sboru ku duchovenstvu i pranyřovanému! Katolíkům však helvetské listy ovšem nedovolí, aby chovali úctu ku duchovenstvu, které ani liberální tisk nemůže na pranyř postavit.

Taktika a disciplína evangeliků českých jest skutečně vsorná a mohla by katolickým ospalým kruhům otevřítí důkladně oči, kterak má se příslušnost k církvi manifestovati před světem a zejména před nepřitelem. Evangelici smí veřejně víru svou hájit, smí prohlašovati se za solidární se svými duchovními, mohou veřejně své boje za náboženskou svobodu prohlásiti za kus přežilé historie, která by mohla v čerstvé paměti chovaná poškozovati přítomnou existenci nyní žijící generace, ale když podobným spůsobem chtějí si počínati katolíci, pak to je škodlivý klerikalismus a zahazování nejslavnější české minulosti. Pro tebe, katolíku, jsou zcela jiné lokte, nežli pro zbytky nejčestějších Čechů a plnokrevných zbytků velikých reformátorů! Jak by mohl prof. Massaryk navazovati na Husa a Komenského, kdyby neměl nití po race!

K objevám „Národních Listů“. Jiná veliká pravda Herbenova: „Zná-li český novinář jen trochu dějiny svého národa, zbožňuje (!) muže, kteří stáli v čele reformace a nenávidí všecko, co se proti nim dělo z Říma a z církve katolické.“ Tohle ovšem může napsati jen člověk takový, který ani trochu dějiny národa svého nezná. Jan Želivský reformoval tak zostrá, že se pražští husité i v noci musili báti o svá hrdla, pokud se ho náhlou popravou neznavili; jeho přívrženci pak krutě pronásledovali osobní přátele Husovy. Jakého zbožného zasloužil Mikuláš z Husi, o tom pěkně vykládá Tomek. Zda se musí zbožňovat Havel Čahera, Jan Poduška a Martin Goechel, o tom necht rozhodnou aspoň ti protestanté, kteří o každém tomto muži aspoň deset řádků přečetli. A jak je to možno zbožňovat zároveň české bratry a Rokycanu, který je pronásledoval a velice pomlouval? Také není možno najednou zbožňovati přívržence českého bratra Václava z Budova i Karla Žerotína, poněvadž týž byl od svobodomyšlných „evangeliků“ pronásledován v skutku nekřesťanský. Není možno zbožňovat najednou Husa i — Chelčického, který proti Husovi pepřná slova pronášel. A kdo chce „zbožňovat“ Prokopa Holého, musí mít respekt před každým pustošitelem vlasti a musí zároveň státi proti Rokycanovi a jiným přátelům Husovým. Že „reformátoři“ měli hodné hlavy zmatené a že se mezi sebou tolik svářili, a krutě se pronásledovali, to se přilíš nedivíme; leč co říci o člověku takovém, který tyto lidi zcela protilehlých zásad chce najednou všechny zbožňovati? Takovou pošetlost ani poslední husita by neudělal.

Také prý se (dle žaloby Herbenovy) nedávno říkalo, že je Čas listem židovským, a teď se mu „vytýká“, že jest protestantským. V tom spatřuje p. Herben protimluv. My zas říkáme, že je obojí, ba ještě více pravdou. Čas jest poslušným sluhou protestantů i socialistických demokratů i židů zároveň najednou. Svůj „lidový program“ vlastně neprovádí, poněvadž „lidová

zlozvyk a nečistota; ať si však v ústech po kouření není také krásně jako v salónu, a při šňupání se aspoň vzduch kouřem neotravuje. Když byla éra šňupání v květu, byli lidé hodnější; šňupáci aspoň nebyli tací furianti jako nyní ta nezvedená mládež, která hltá cigarety již od čtrnácti let; všecko to dělá spíš z furie, než z požitku. A že po šňupání rudne nos a roste? Jest to hloupý výmysl. Tuhle starému Vodvárkovi bubňá nos už tak dlouho, má takový objem, že by z něho byly podrážky na pár bot, a Vodvárka nešňupl si ani jednou; a pan listovní má nosejček jako dítě. — Tak a podobně nudroval smutný majitel tabatěrky; nosní otvory ho zrovna již pálily, stále tíže pocítoval tu nezvyklou vyprahlost; nosejček se mu mstil krutě za jeho zapomětlivost.

Chť se ukonejšiti aspoň filosoficky. Vzpomněl si na povídku o jednom muži, kterému se zdálo jeho břímě velice těžké; toužil po jiném. Šňali mu je s beder, smíchali s břemeny ostatními a řekli, aby si teď vybral dle chuti. Nespokojenec po dlouhém vybírání vybral si s chutí zase břímě to, které dřívě nesl. Povídka ona končila: „A tak se nám zdá vždycky to břímě nejtěžší, které právě neseme.“ „Snad tedy to není přece nejhorší věc, kterou trpím,“ těšil se sám Voříšek; ale již za chvíli hladový nos ho pudil k malomyslnému úsudku: „Hezky se to mudruje, ale těžko se nedostatek sněží.“ Ano, ano, jen šňupák může pochopiti trýzeň páně Voříškovu; jiný by se jeho muce jen jízlivě smál. Teď teprve poznal řádně velikou cenu pokladu, jež v kapse vezl. Člověk si teprve tenkrát dobrých věcí vážiti dovede, až když je ztratí . . .

Konečně nadešel okamžik vysvobození; pan Voříšek se rozloučil se spolucestujícími a padl v ná-

stranu“ jeho je bez lidu a tak se musí spojiti úlohou portýra u těchto tří stran. Taky se p. Herben nešikovně podřekl, že jest v Čechách katolíků 98 procent. Prosím, řekl „katolíků“, ne „klerikálů“; to už musí být hodně zmatený, když nás jednou pojmenoval pravým jménem; vždyť mu pravda tak snadno za normálních poměrů z úst nevyklouzne. Ergo prý musí „Nár. L.“ respektovati „katolíky“. Inu, když to „Nár. L.“ někdy činí, dělají to dosti nerady, ale musí přece chtít nechtět míti aspoň nějaké zření k zděděnému charakteru českého národa, který jest katolický. Teď, kdy si pastoři proti „Nár. L.“ zcela nespravedlivě dupli, kdy jim zcela prohané vytýkají, že činí „neslýchaný útok“ na evangelictvo vůbec, klečí „Nár. L.“ na kolenou a horlivě spílají katolíkům, jen aby „strašné“ podezření od sebe odvrátily. Co tu bylo hněvu u protestantských a israelských listů, že při nedávném pohnutí na Moravě a při všech oslavách Husových nikdo nechce odstupovati k učení v Němcích vymyšlenému! Pánové to začali vysvětlovati náboženskou lhostejností; zatím však takový člověk, který u nás náboženství vůbec vážně bere, chodí do kostela katolického. Jen intrikáni, kteří ani na modlitbu mnoho nedají, mohli a mohou souhlasiti s klerikálními, neupřímnými a nedůslednými čachry, jaké provozuje evangelictvo naše se svými „předchůdci“ A při tom nelitostnou inkvisicí pronásledují tito pánové každého, kdo jejich komedie nechválí. Jenže „Národní Listy“ jsou velice opatrné, aby pověděním plné pravdy nebyly prohlášeny za mluvčího katolického „klerikalismu“; a tak ten jejich boj proti realisticke klice dopadá velice jednostranně a trochu mdlé.

„Pohrobci všude se těší přízni“. Ovšem že nynější „pohrobci“ husitů, bratří a bývalých našich protestantů mají asi takové právo hlásiti se k oněm sektám, jako my máme právo prohlašovati za svého protilutherského Zwingliho, protibratrského Rokycanu, protihusitského Budovce. Je-li přece každý odpůrce Říma příslušníkem nynějších „pohrobků“, mohli bychom zase my se hlásiti ku každému odpůrci husitů, bratří nebo lutheranů. Ale my nemáme tak široké a nedůsledné svědomí jako ti pohrobkové.

A věru, že „pohrobkové“ evangeličtí se těší úctě u všech lidí, kteří jakýmkoli způsobem chtějí církev naši vytrestati.

Potřebovali „pohrobků“ svého času Mla dočesí, když svým působením místo reformace šířili náboženskou lhostejnost. A „pohrobci“ rádi pomáhali, protože to bylo proti církvi. Dr. Grégr býval vítán v evangelické metropoli Prosečské jako nějaký král, kdykoli tam zavítal. Teď zas se připínají k Času, jako by nevěděli, že jest advokátem protikřesťanských demokratů a protikřesťanských israelitův. Zde v Hradci byl loni jedním ze sloupů protikřesťanské schůze evangelický pastor; vždyť se tím čelilo proti Římu, proč by se tedy nedal zvoliti za výbora? A tak to půjde dále. Až některá jiná protikřesťanská strana zmohutní, budou zase poklonkovati před ní. Kdyby takhle vstal Chelčický a tohle všecko viděl! Zkrátka jakmile kde někdo šval proti Římu a zakoketoval si s „pohrobky“, už byl u nich pova-

ruč svému milému bratranci, kterého měl tak rád, že na okamžik i na své strádání zapomněl. Když po obvyklém vítání v domě Josefově oba přátelé ocitli se na okamžik o samotě, nabídl Josef panu listovnímu k jeho úžasu — šňupeček. Usmál se, když se zeptal Voříšek: „Ty taky šňupeš?“

„Jen někdy tak trochu; jsem teprve nováčkem. Chťl jsem té hlavně uctít specialitou je to vídeňské rapé. To doma nedostaneš.“

Tohle už bylo moc; o své nehodě se chtěl zmínit Voříšek nesměle teprve za chvíli, hezky zvolna, aby snad neurazil zbytečně. Ale nyní již vyhrkl hlasem skoro plačtivým: „Vždyť jsem, hochu, zapomněl doma šátek; to jsem si pěkně posvítíl! Na všecko jsem pamatoval, cukroví pro tvé caparty koupil a šátek nechám doma! Co jsem na cestě proto zkusil, neuvěříš! Prosím tě, Pepíčku, nějak mne vysvobod, aby o tom nikdo nevěděl; nebo to už děle bez šňupce nevydržím.“

A Josef vysvobodil; přinesl v minutě ze skříně dvě modré, bílé květované plachty, veliké jako ševcovské zástěry. „Tak a teď můžeš uživat jako Krássus.“

Teď už se pan Voříšek usmál, po ochutnání čerstvého rapé se mu oči zarosily, srdéčko měklo radostí jako komisařek v teplé vodě; objal dobrého přítele znovu a sliboval, že na tohle vysvobození do nejděší smrti nezapomene. Jak mu bylo nyní krásné!

A jaké je naučení z tohoto pohnutlivého příběhu? Kdo šňupat neumí, neuč se tomu; ale kdo už tabatěrku máš, nikdy nezapomínej, že v každém okamžiku k ní patří šátek jako bratr, k sestře. Jinak tě může taková krutá trýzeň stihnouti jako pana Voříška.

žován za muže uvědomělého, už mu hráli intrády, třeba se mu o náboženství pranic nejednalo. Jak jest snadno státi se nyní pohrobkem Chelického a Komenského! Stačí k tomu silné protifinské hrdlo; na soukromý život, skutečnou znalost věci a na pozitivní práci se při tom nebledí.

Evangelické žurnály nemrzí, že přes všechny oslavy Husovy mravnost a zbožnost v Čechách není větší; ale to pokládají za hřích neodpuštělný, že toho „přýč od Říma“ jest tak málo.

Po smrti Lva XIII.

Mrtvola sv. Otce Lva XIII. odpočívá již od 25. července v prozatímním hrobě v chrámu sv. Petra, dokud nebude provedena hrobka papežem určená v chrámě sv. Jana v Lateráně. Pak teprv více než po 25 letech ocitne se papež mimo zdi Vatikánu. Čtyřicet hodin po úmrtí byla mrtvola papežova balsamována, na to odnesena do kaple sv. Sixta, kdež byla po 3 dni vystavena a pak prozatímně uložena.

O 7. hod. večer 25. července zazářil velechrám osvětlením elektrickým, postavili se kardinálové a postavili se okolo mrtvoly. Děkan kapitoly u sv. Petra za zpěvu kajícího žalmu vykropil mrtvolu, již pak vynesli z kaple střední lodi chrámu do chorové kaple důstojníci šlechtické gardy. Z té po posledním výkropu zakryl papežský majordomus Msgr. Cagiano obličej zemřelého bílým závojem a papežský ceremonář zahalil celé tělo červenou hedvábnou rouškou, pak byla mrtvola vložena do skvostné hedvábné vyložené rakve ze dřeva cypríského. Než byla tato zavřena, políbili příbuzní jakož i velitelé papežské gardy nohu zemřelého papeže, pak přidány k mrtvole tři sáčky s památnými penězi a životopis papeže na pergaméne psaný. Na to byla rakva uzamčena a zapečetěna od komorníka kardinála, od kard. Rampolly, od arcikněze basiliky sv. Petra a majordoma.

Rakva cypríská vložena do olovené a teprv potom do třetí dřevěné. Po uzavření a zapečetění rakvi následoval poslední výkrop a za modliteb vyzdvížena asi o 9 hod. do výklenku ve zdi, určeného za prozatímní hrob papežův. Když tam rakva uložena, byl výklenek uzavřen mramorovou deskou s nápisem „Leo P. P. XIII.“ Lev papež XIII.

Nyní nastává volba nového papeže, která dle přasných ustanovení má započítí desátého dne po smrti papežově. Právo volební náleží pouze kardinálům, jichž počet ustanoven na 70; nikdy však nebývá jmenováno všech 70. Nyní jest na živu 63 kardinálů.

Sbor kardinálský dělí se na tři třídy. Šest jest kardinálů biskupů, 50 kardinálů kněží a 14 kardinálů diakonův. Kardinál biskup musí býti na biskupa vysvěcen, kardinál kněz i kardinál jáhen pravidelně má vyšší svěcení než udává jeho titul. Kardinálové biskupové i jáhni musejí všichni sídliti v Římě, kdež jsou zaměstnáni v různých kongregacích. Dle jmenování jest nejstarší kardinál biskup děkanem sv. sboru (nyní kard. Oreglia.) On světlí nového papeže na biskupa, nebýli-li jím dosud. Kardinály jmenuje papež. Každému kardinálu vykázan jest v Římě titulární chrám. Kardinálové sídlící v Římě mají důchod pro sebe a svůj dům z papežské pokladny, ročně asi 20 000 K.

K volbě papeže jest povinen dostaviti se každý kardinál. Tito sejdou se v určený den ve zvláštní uzavřené místnosti, konklave. Kromě kardinálův připouští se toliko obmezený počet lidí, jichž nutně zapotřebí v místnosti volební; slují pak konklavisté (lékaři, kuchaři atd.) Z místnosti této (konklave) před volbou se nikdo nepropouští, leč by ochuravění jeho lékaři bylo přísežně stvrzeno. Kardinálové v konklave se navštěvují, činí strany, informují se, rozesílají své důvěrníky a sprostředkovatele. Který kardinál však rozhodne si nepřije, aby byl navštíven, vyvěsí na dvéře svého pokoje vedle svého znaku kříž sv. Ondřeje. U otáčecích stolků ve zdích stojí letos zase na pilné stráž ustanovení preláti a důstojníci papežské stráže, kteří smí propustiti noviny, ale každé psaní musí před nimi otevřeno býti, aby zabráněno bylo zevnějšímu nátlaku na voliče. V době konklave nesmí vůbec žádný cizinec vstoupiti do Vatikánu, nemá-li medaili s podobou camerlengovou, anebo hůlku s kardinálským znakem, nebo svolení podepsané maršálkem. — Po vyzvání Ducha sv. a po vážném přemýšlení napíše každý na volební lístek jméno kardinála, jehož za papeže volí; lístek pak donese do kaple sixtinské a hodí do nádoby na oltěři postavené.

Má-li býti volba platnou, musí na voleného připadnout dvě třetiny hlasů. Neobdržel-li nikdo dvě třetiny hlasů, spálí se listy; docílí-li většiny řádné, musí zvolený prohlásiti beslo na svém lístku napsané. Kdyby se při druhém, třetím hlasování většina nedosáhla, mohou ti, kteří několik hlasů dostali, hlasy své jinému, též volenému postoupiti. Voleb býti může každý křesťan, vyjímaje ty, kdož se dopustili svatokupectví nebo kacířství. Konklave k nynější volbě svoláno na dnešek.

Politický přehled.

Z Vídně se oznamují na druhou polovici srpna zase nová vyjednávání minister. předsedy dra Kőrbra s něm. poslanci, byli-li by ochotni Čechům v něčem ustoupiti. Později míní se raditi i s českými zástupci. Vláda Kőrbrova setrvá prý při svém programu, dle něhož nemají býti Čechům učiněny žádné ústupky, dokud k tomu Němci nedají své milostivé svolení. Pak ovšem marno wieliké vyjednávání. Nebude u nás pokoje, dokud nenajde se vláda, která bez ohledu na různá přání Němců spor česko-německý rozřeší podle práva.

Vláda rakouská s uherskou dostala se právě do nemilého sporu v otázce cukerní. Rakouský parlament musí zrušiti schválený již zákon o kontingentování cukru a rozdělení kontingentu, ježto vyjednávání s uherskou vládou nevedlo k dohodnutí. Uherská vláda tvrdí, že dle kontingentu uherský trh vyhrazen jest jedině uher. cukrovarům; rakouský cukr má býti dle toho úplně vyloučen z trhu uherského. Tím ovšem bylo by ohroženo celé vyrovnání ujednané mezi Szélem a dr. Kőrbre. Nové vítězství Maďarů na obzoru, spolu ale nová ministerská krise v Rakousku.

V říš. ministerstvu vojenství pracuje se na programu, dle něhož byl by upraven přechod od tříleté presenční služby k dvouleté během následujících pěti let. — Říšským ministrem finančním a spolu správcem Bosny a Hercegoviny stal se mimo nadání po Kallayovi rakouský vyslanec v Athénách baron Burian. Jest dobrým znalcem východních záležitostí, smýšlením však Maďar jako jeho předchůdce.

Irsku nastala nyní nová doba. Dosud byli Irčané pouhými nájemci pozemků, které jich předkům byly anglickými protestanty odňaty. Ubozí Irové často bývali nesvědčitými velkostatkáři z nájmu vypuzováni. Boj Irčanů o získání půdy byl b uževnatý, až nynější vláda anglická uznala, že dosavadní stav nedá se udržeti. Podala předlohu, kterou má býti provedeno vyvazení půdy a majitelé půdy, kteří své statky prodají, odškodněni. Obě pak sněmovny anglické dle přání poslanců irských přijaly zákon, kterým nájemci irští do 15 let mohou se státi pány a majiteli pozemků. Tím země před jistým úpadkem zachráněna. Sto let trvající boj anglo-irský tím ukončen. Proto také král anglický byl minulý týden v Irsku slavně uvítán.

Z Bulharska se rozšiřují zvěsti, že kníže Ferdinand uprchl do ciziny, obává se podobného osudu, jakého se dostalo nedávno králi srbskému Alexandrovi. Srbsko a Bulharsko pod správou společného panovníka krále srbského Petra že účinněji mohlo by vystoupiti proti Turkům a otázku macedonskou samo rozluštit. Zvěsti ty se však jinde vyvracejí.

Z činnosti katol. spolků.

Z Červených Peček. Křesťansko-katolický vzdělávací podporující spolek „Svornost“ se sídlem v Červených Pečkách konati bude v neděli dne 2. srpna t. r. o 4. hod. odpol. měsíční spolkovou schůzi ve spolkových místnostech v hostinci pana Josefa Kuchaře. Program: 1. Čtení protokolu minulé schůze. 2. Sdělení spolkových správ. 3. Přednáška důst. pana Jiřího Sahuly, redaktora „Obnovy“ v Hradci Král.: „České poměry v XV. století.“ 4. Placení měsíčních příspěvků a přihlašování se nových členů. 5. Volné návrhy. I nečlenům vstup volný.

Z Parníka u Č. Třebové. V neděli dne 19. července pořádala odbočka Všeob. sdružení pro Parník a okolí přednášku ve Lhotce o odborovém sdružování. Návštěva byla velice četná — na 140 osob. Za předsedu zvolen p. starosta lhotský Josef Pírk, místopředsedou p. Jan Dobroucký a zapisovatelem p. V. Šobčík. Na to ujal se slova p. Fr. Minařík z Horního Jelení a promyšlenými slovy nakreslil obraz všeobor. organizace. Vylíčil dále veliké odbor. sdružení v Německu a v Anglii, skoučil přáním, by i u nás nastalo něco podobného. Řečník odměněn nadšeným potleskem, načež předseda velezdátilou schůzi ukončil. Četní posluchači přistoupí k odbočce. „Zdať Bůh!“

Zprávy místní a z kraje.

Pout spolků kř. soc. paní a dívek v Hradci Král. odkládá se na den 10. září.

Zprávy diecéšní. Jmenování jsou: Vesp. Ant. Brychta, síd. kanovník katedrální kapitoly, jmenován skutečným konsist. radou a asesorem; p. Jan Císař, farář kališský na odpoč. v Zahradce, p. Fr. Ehrenberger, kněz na odpoč. v Kouřimě, p. Fr. Rašín, děkan ve Veliši, p. Jos. Vondráček, farář na odpoč. na Král. Vinohradech, jmenování biak. notáry. Ustanovení jsou: p. Václav Vačkář, administrátor, za faráře do Chřenovic, p. Frant. Koblicchke, farář ve Lhotě Zálesní, za faráře do Č. Vernečovic, p. Vil. Kekstein, administrátor, za faráře v Jetřichovsi, p. Ant. Vích, administrátor, za faráře v Těchoníně, p. Václ. Háč, kapl. v Potěchách, za sám. kaplana do Zlebě, p. Jan Zítka, kapl. v Trhové Kamenici, za kapl. do Potěch, p. Jos. Káva, kapl. v Bílém Újezdě, za kapl. do Městíček, p. Jos. Imlauf, kaplan v Proseči, za kapl. do Bíl. Újezda, p. Jos. Stanislav, koop. v Olešnici, za administr. do Lhoty Zálesní, p. J. Dítěl, administrátor, za faráře v Lančově, V Pánu zemanli: dne 22. června t. r. p. P. Oavald Čužna, O. Praem. b. notář, býv. farář v Senožatech, provisor konviktu v Želivě, p. Jan

Sládek, děkan v Sedci, † 7. července (nar. 1843, vyv. 1867), p. Karel Kuba, (V. vuln.) farář v Liberku, † 20. července (nar. 1866, vyv. 1887), p. Leop. Mazáč, probošt na odpoč. v Poděbradech † 24. července (naroz. 1824, vyv. 1849.) Uprádněná místa: Lhota Zálesní (Huttendorf), fara patron. nábož. matic, od 7. července; Sedlec, fara patron. kněž. se Schwarzenbergu, od 7. července; Liberk, fara patron. hrab. Bohuše z Kolovrat, od 21. července b. r.

Kněžské exercicie. Česká společná duchovní cvičení konati se budou v královéhradeckém semináři od 24.—28. srpna za spoluděsteství Jeho M. biskupa dra. Doubravy. Německé exercicie konají budou na hoře Matky Boží blízko Králík od 18. do 22. srpna.

Requiem za zemřelého sv. Otce. V pondělí v katedrálním chrámu Páně o 8. hodině recitováno „Officium defunctorum“, v 9 hodin pak sloužil nejd. biskup Dr. Doubrava zpívané requiem s četnou assistencí, při čemž na křtu chorálně zpíváno. — V úterý sloužil requiem vysdp. generální vikář Dr. Frýdek za přítomnosti Jeho Biskupské Milosti; na křtu předneseno při tom requiem od Řtka, Dies irae od Mozarta, Libera od Wünsche. — Ve středu celebroidl zádušní služby Boží vysdp. prelát Hampi rovněž za přítomnosti nejd. biskupa. Sbor pěl Láblerovo requiem střídavě s chorálem. — Ve čtvrtek sloužil zase sám nejd. biskup při svatou za šťastnou volbu nového papeže (pro eligendo pontifice). Při tom zpívána mše od Řihovského střídavě s chorálem. Při offertoriu provedeno „Confitebor“ od Reinberga. Službám Božím v tyto dny obooval mnoho kněží, zástupcové samosprávných i zeměpanských úřadů, učitelstvo škol státních i obecných, důstojnictvo adejál posádky. Pro vojáky slouženo též za † Sv. Otce zvláštní requiem u Panny Marie v pondělí.

Na c. k. ústavu kn. vzdělání učitelů v Hradci Králové zapisovateli se bude letos do 1. ročníku dne 14. září od 2.—4 a dne 15. září od 8.—11 hodin. Žádosti za dispens od povinného stáří přijímá ředitelství do 5. srpna. Kromě průkazů o stáří vykázaní se jest vysvědčením od lékaře ustanoveného nějakým úřadem a posledním vysvědčením školním.

Záložna v Hradci Králové. Ve dnech 22.—24. června t. r. vykonána byla v záložně zdejší revize p. Kratochvílem, vyslaným Jednotou záložen v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Místopředseda Jednoty p. J. Topinka v Praze píše: Závěrečné účty za rok 1902, jež revisory záložna od nejmenších podrobností velice důkladně a pečlivě byly prozkoumány, nalezl revisor po stránce číselné úplně správně sestaveny i jsou veškeré bilanční soupisy aktivních i pasivních položek v plném souladu se závodními knihami. — Zkoumáním věcíhodn. a dokladů k jednotlivým položkám bilančních účtů těch nabyt revisor plného přesvědčení také o věcné správnosti jich. — Účetní systém jest jasný a dokonalý, veškeré účetní knihy a přílohy jsou v plném pořádku a jsou účelnictvem s péčí i svědomitostí vedeny. — Kontrola ve věcech kasovních a účetních zavedená vyhovuje všem požadavkům, jež v té věci lze šiniti. — Tak jako stránka administrativní dobře je opatřena, tak tomu také je po stránce hospodářské, jak o tom svědčí protokoly o schůzích výboru a odborů úvěrních velice zavranně vedené, takže v každém ohledu v záložně nalezén byl pořádek dokonalý.

O obchodu mlékem, máslem, sýrem a tuky v Hradci Král. (Zdravotní policejní nařízení) Nesmí se prodávati mléko: a) které má barvu modrou, červenou neb žlutou, které má odporou chuť aneb nepřijemně páchno, mléko sliznaté aneb nitkovité, mléko obsahující plíseň, krev nebo hnus, mléko různým způsobem znečištěné. b) které pochází z krav stížených anéti slezinou, nákasou plíc, vaterlinou, tuberkulózou, neštovicemi, žloutenkou, anéti chřestivou, průjmem, chorobami vemene, otravou krve, slintavkou a kulhavkou, zánětem rodidel — aneb z krav, z těchto chorob podezřelých. c) které pochází z krav jevících příznaky otravy, aneb horečkon stížených, aneb léčených jedovatými léky. d) které obsahuje cizí příměsky aneb prostředky konzervující. — § 6. Dozor nad všemi obchody mlékem v městě vykonává měst. fysik a měst. zvěroškat, kterým přísluší právo reviovati veškeré místnosti k prodeji mléka sloužící i zásoby mléka, jakož i vozy k dopravě mléka určené. Mléko zdravotně závadné budiž po sepsání ohledacího protokolu bez odkladu zničeno; mléka pouze rozředěním zfalšovaného, které zdraví žádným způsobem ohrožiti nemůže, budiž ušito k výživě chudých v měst. chudobinci umístěných, pokud ovšem k výživě jest způsobilým. Vyskytne-li se podezření, že producent mléka úmyslně porušuje mléko, aneb že mléko pochází z krávy nemocné, jest měst. úřad oprávněn provániti ve stáji, z nichž mléko bylo dovezeno, tak zvanou skoušku stájovou. Krávy podojí se pod dohledem ustanovené komise a mléko takto nabyté podrobí se obvyklým skouškám. — § 7. Osoby, které stíženy jsou jakoukoliv nakašlivou nemocí aneb s jinými osobami podobnou nemocí trpícími se stýkají, budiž z obchodu s mlékem bez odkladu odstraněny. Měst. úřad jest oprávněn naříditi, aby obchod na dobu trvání nemoci nakašlivé byl uzavřen. — § 8. Přestupky těchto pravidel trestají se dle § 24. a 62. obecního zřízení pokutou až do 20 korun, pak-li nenastane potrestání dle ustanovení zákona trestního aneb zákona o obchodu potravinami se dne 16. ledna 1896 (č. f. z. 89 a r. 1897.) § 9. Toto nařízení nabude platnosti dnem 1. Hjna 1903. II. 1. Máslo. Prodávati smí se máslo čerstvé, máslo nasolené čili trvalé a máslo převařené. Čerstvé máslo nesmí obsahovati více než 16% vody a nemá obsahovati soli. Při přípravě t. sv. trvalého másla nebudiž přidáno více než 10% soli dříve ve vodě úplně rozpustěné. Nesmí se prodávati máslo umělé barvené, máslo hořké, máslo falšované přidáním většího množství vody, kuchyňské soli (pokud se tyto másla čerstvého) neb jiných cizích příměšením, zvláště však cizích tuků (margarinu). Obalování másla šátky, vůbec tkaninami se zakazuje a smí se diti pouze čistým pergamenovým papírem. Jest zakázáno bráti máslo do rukou býti rukavicemi opatřených a ochutnávati máslo pomocí

prstů. 2. Sýr. Sýr budí chorá vědy v čistém obalu, k jeho uchování nesmí býti nikdy užito nádob měděných, cínových a olověných. Nesmí se prodávati sýr nakrájený, sýr uměle zbarvený a sýr cizími příměskami (bramborami, moukou, škrobem, sádrou a p.) zfalšovaný. 3. Umělé tuky. Oleomargarin, margarin, margarinový sýr a strojné sádlo budí se v prodejních místnostech uchováno ve zvláštních nádobách a na zvláštních skladních místech, která jsou oddělena od skladních míst pro uchování másla, přepracovaného másla nebo sýra určených. Nádoby tyto jakož i papírové obaly při drobném prodeji budí se opatřeny zřetelnými nápisy dle ustanovení § 9. zákona ze dne 25. října 1901 z. ř. č. 26. a provád. nařízení ze dne 1. února 1902. Totéž ustanovení platí o jiných náhražkách másla neb sádla (kokolin, kunsol a j.). Pokud se týče dozoru, trestů za přestupky a doby platnosti těchto pravidel, třeba se řídit dle analogických ustanovení § 6., 7., 8. a 9. zdravotně policejních nařízení o obchodu mlékem.

Pomoc nešťastným. C. k. místodržitelství rada Steinfeld v Hradci Králové vydal následující provolání: Ve dnech 12., 17. a 19. července t. r. postiženo bylo 26 politických okresů v Čechách strašlivým krupobitím, jímž po většině zničena byla veškerá úroda, tak že mnohým obyvatelům oněch krajín nezbyla ani nová sázba, že přišelše živelní pohromou touto o nejpotebnější potraviny, žito a brambory, hledí nečetní nejkrutější bídě vstříci. Pročež obracím se vedle výnosu praesidia c. k. místodržitelství v Praze ze dne 27. července 1903 č. 19.670 na obyvatelstvo okresu zdejšího, aby nešťastným postiženým rodákům téže vlasti v pohromě tak neočekávané a veliké jeden každý dle možnosti své pomoci přispěl; vždyť každý dárek, byť sebe menší, zajisté usolí slzu některého trpícího v krajích zhoubou navštívených. Dostane se sice krajinám postiženým od vlády značné podpory, avšak vzhledem k ohromné škodě, již krupobití způsobilo, jest nutno, aby též jiní činitelé, celá veřejnost, ke zmírnění oně bíd přispěli, zejména pak v oněch obcích, kde podobnou pohromou živelní potížení nebyli. Milodary, jejich dárcové v místních listech budou uveřejněni, budíže zasílány zdejšímu c. k. okresnímu hejtmánství a za každý výslovný již předem jménem oněch neobětých srdečný dík.

Ze Všeob. sdružení křesť. dělnictva. Schůze ústředního výboru dne 25. července v Hradci Kr. Přítomni: Urban, Janovský, Pochman, Lábus, Karásek, Andrlík a Polák. Podpora nem. udělena: T. Mírvaldovi v Sušici (přímý katar) 3 K, Fr. Matýjkovi v Týništi (zádní zuby) 4 50 K, A. Lučníškoví v Hradci Kr. (první nemoc) 6 K. Podpora v nezaměst.: B. Jarickému v Parníku 3 K, A. Černému v Praze 4 K. Cestovné: J. Bíbusovi v Ústí n. O. 5 K. Noví členové: V. Markl v Parníku III, F. Kohout v Kardaš. Řečici III, M. Mikulova v Lomnici II. Ostatní podpory po vysvětlení.

Zprávy školské. Výroční zpráva c. k. vyššího gymnasia v Hradci Králové za škol. rok 1902 až 1903 obsahuje pojednání prof. Vl. Vlčka o krystalografické symbolice v V. tř., katalog bibliotéky prof. a školní zprávy. — Učitelství sbor pro předměty povinné a němčinu čítal 20 sil, pro předměty nezávazné 6. Knihovna profesorská obsahovala 2899 děl o 6039 svazcích. — Na ústavě studovalo 298 žáků veřejných a 3 privatistů. Jazyk mateřský byl všem český. 279 žáků bylo vysvětleno Hmelo katolického, 10 evang. ang. vyz., 5 evang. helv. vyz. a 7 židov. — Platu škol. zaplacen 7805 K, tax a příspěvků 998 60 K. — 22 stipendistů dostávalo celkem 4368 K. — Podporovací fond gymnasijsní měl příjmů 3092 K 73 h, výdání 1126 93 K. Zápis do I. tř. koná se dne 16. a 17. září. — Ve výroč. zprávě c. k. vyššího gymnasia v Hradci Králové podává prof. B. Konvalinka seznam knih prof., dr. J. Hruška vzpomínka zemřelých B. V. Spiesseho a K. Ed. z Lány a profesor Nevečeřal pojednává o příspěvcích k rovnoběžnému osvětlení rotačních ploch 2. stupně v centrální projekci. — Na realce bylo 28 učitelů pro předměty povinné a němčinou a pro nezávazné 5. — Všecky třídy mimo 1. a 5. byly paralelní. — Žáků bylo 366 veřejných a 2 privatistů, z nichž 364 jazyka českého a 3 slovenského. Náboženství katol. bylo 340 žáků, evang. ang. 6, evang. ref. 13, židov. 6 a státem neuznaného 2. — Školné vyneslo celkem 8730 K, tax a příspěvků 1882 8 K. 13 stipendistů dostávalo celkem 1147 K. — Fond pro podporování chudých žáků měl příjmů 7288 K, výdání 1210 38 K. — Do I. tř. zapísevat se bude dne 16. a 17. září. — V roční zprávě akademie obchodní v Hradci Králové pojednává prof. Dr. Fr. Zachoval o placení cla. Sbor učitelství v r. 1902—03 čítal řádných sil učitel. 10 a 3 vedlejších. Knihovna profesorská čítala 1680 děl o 1930 svazcích. Žáků bylo 142, vešměs Čechů, z nichž 131 katolíků, 10 protestantů a 1 žid. — Nadací mělo 5 žáků v obnesu 450 K. Podpůrný spolek přijal 2783 15 K, vydal 776 57 K. Novým škol. rokem rozšířena bude akademie na 4 třídy. — Pod správou obch. akademie jest také pokračovací škola kupecká o 3 třídách a 31 žáků. Z těch bylo 80 učňů a 1 příručí, katolíků 20, evang. 2 a 3 žid. Čechů 30, Němec 1. — Jednorodinní dívčí kurs obchodní navštěvovalo 25 posluchaček. — Přihlášky nových žáků do akademie přijímají se ústně od 1.—16. září a písemně po čas prázdnin.

Dary. Vzděl. spolek kř. soc. paní a dívek v Hradci Králové věnoval na české bohoslužby ve Vídni 10 K. — Slečna Olga Rysnerová, dcera řídícího učitele v Kyji u Trutnova, darovala chrámu Páně Německo-Braunickému nádherné mozaik. roucho vlastní rukou sátem a hedvábím vyšívané. Zaplat Pán Bůh!

Sleva na státních daních. Ohledně provedení článku IV. až IX. zákona ze dne 25. října 1896, č. ř. z. 220. o přímých daních osobních poskytuje se na rok 1903 sleva na státní dani třídní a činovní v částce dvacet a půl procenta, a na státní dani pozemkové v částce patnáct procent. Sleva tato počítá se pouze z daně státní a nikoli též z přírůstků samosprávných korporací. Po skončení individuálního rozdělení slev na jednotlivé poplatníky bude sleva na rok 1903 vypadající do příkazů berních (do berní knížky, ukládacích listů, platebních rozkazů) stranám dodatečně vyznačena. Deba, v kterou se počne s vy-

značením elev stranám do příkazů berních, bude zvlášť všeobecně vyhlášena. Stran provedení článku IV. až IX. zákona ze dne 25. října 1896, č. ř. z. 220. na rok 1903 ponecháno bylo zmírnění úhrnu daně z výdělku v platnosti, jak již v letech předchozích provedeno bylo; berní míra ustanovena byla podnikům, které povinny jsou vydávati veřejné účty, označeným v § 100. odstavce 1. a 5. z. o. p. d., na deset procent.

Krvavá taneční zábava. (Z Nového Hradce Králové.) V neděli dne 26. července konala se v hostinci „u Zeleného stromu“ taneční zábava. K zábavě této sešlo se mnoho vojska a to hlavně od 42. pluku z Hradce Král. Z nepatrné příčiny povstala hádka, kterou vyvolal Jos. Homolka, dělník kamenický, vytvá jistému vojínovi policí. To bylo znamením k všeobecné řezi. Vojínové hnáni „civilisty“ tasili zbraň a bodali každého na potkání, ohrožující celé okolí. V hostinci vytloukli okna, ano i ve dvou domech v ulici, kterou procházi. Zraněno bylo celkem 18 osob. Vřava byla tak veliká, že se i na poplach troubilo. Četnický strážník p. Josef Holzmann učinil všemu konec. Bylo by už na čase, aby o bezpečnost občanstva bylo náležitě postaráno. Například vojínové často a bez příčiny ohrožují po silnici z Hradce Kr. na N. Hradec Kr. se vracící pokojné občany. Správa vojenská v Hradci Kr. měla by zjednati nápravu v chování se vojínů, aneb ať se vůbec zakáže vojínům přístup na Nový Hradec.

Nálem. U p. Kieslicha, papírka v Hradci Kr., zapomenl si někdo pěkný hedvábný deštník.

Spolek majitelů domů v Pardubicích svolává do Pardubic na den 9. srpna t. r. o 10. hod. dopol. manifestační sjezd majitelů domů z království Českého. Na sjezdu jednati se bude zvlášť o nutnosti změny volebního řádu v obcích, o potřebách a stescích majitelů domů vůbec. Schůze koná se v sále na Veselce.

Odhalení pomníku mistra Smetany v Hořicích. Dílo, které hudební spolek „Dalibor“ před 14 lety započal, blíž se ku svému zakončení. Dne 2. srpna t. r. bude první pomník mistru Smetanovi ve velkých, s uměleckým vkusem zvlášť k tomu účelu založených sadech Smetanových v Hořicích slavnostně odhalen. Jest zhotovený dle návrhu prof. M. Černila v hořické c. k. odborné škole sochařsko-kamenické a byl již na svém místě v sadech postaven. — Na vysokém sloupu, jednoduše ukrášeném jest poprsí mistrovo třešně portretováno; spodek zdobí sousoší „Jenka a Mařenka“ v momentu „věrného milování.“ Stojící švarný jinoch sklání se nad sedící Mařenkou. Na zadní straně jest skupina hudebních nástrojů, na které anděl s oblak pohlídl. Vše tak prosté a přece každé srdce české mocně uchvacující. — Se slavností spojen jest XI. šupný sjezd První české pěvecké a hudební šupy. — Pořad slavnosti: Dne 1. srpna odbývá se o 8. hod. večer slavnostní akademie s vybraným, výhradně ze skladeb Smetanových sestavujícím programem. Dne 2. srpna o 11. hod. bude pomník slavnostně odhalen. Slavnostním řečníkem jest pan Fr. A. Schubert. — Slavnost koná se v době hořické hospodářsko-průmyslové a umělecké výstavy a účastníkům naskytne se příležitost seznati ve zvláštní síni Smetanové vzácné památky Smetanovy, které ještě nikdy nebyly v tak velkém počtu pohromadě. Předprodej legitimací ve spojitelně.

Vlaky na výstavu pardubskou. Za příčinou Východočeské výstavy v Pardubicích vypraveny budou po dobu trvání této výstavy t. j. od 26. července až do 15. září b. r. každý svátek následující zvláštní osobní vlaky: Na trati Pardubice-Král. Hradec: Pardubice odj. 11²⁵ večer, Rosice příj. 11⁴¹ več., Stěblova příj. 11²⁵ več., Opatovice příj. 12⁰⁵ ráno, Kral. Hradec příj. 12¹⁵ ráno. Na trati Pardubice-Chrudim: Pardubice odj. 11²⁵ večer, Rosice příj. 11²⁵ več., Jesenčany příj. 11⁴⁵ več., Medlečice příj. 11⁵⁴ več., Chrudim příj. 12⁰² ráno. Při větším návalu cestujících pojedou v době Pardubské výstavy jak v neděli a ve svátek, tak i všedního dne v případě potřeby před vlaky osobními zvláštní vlaky. Je tudíž nutno, by p. t. cestující obecnost co nejčasněji na nádraží se dostavilo, by odjezd všech cestujících bez překážky byl umožněn.

Sjezd kloboučníků z výhledů Čech a Moravy konati se bude v pondělí dne 17. srpna t. r. na výstavě českého severovýchodu v Hořicích s tímto programem: 1. V 9 hodin dopol. schůze v hotelu „u zlatého Beránka“ a volba funkcionářů. 2. V 10 hod. odborná přednáška p. Šetlíka, přednosty lučeb. oddělení průmysl. a technolog. musea pražského o moderních tužidlech a barvení plátěných klobouků, cídění slaměných klobouků. 3. Dotazy a volné návrhy. 4. Společný oběd. 5. Ve 3 hod. dopol. společná prohlídka výstavy, kde v pavilenu technologickém umístěny budou moderní stroje na výrobu klobouků, přístroje na šehlení a tužení, liay, stroje šicí atd. Částečná demonstrace na strojích. Přihlášky k tomuto sjezdu přijímá p. Jan Vavra, kloboučník v Hořicích. Výbor sjezdu toho doufá pevně, že každý z kolegů dle možnosti účastní se tohoto sjezdu důležitého.

Zemský ovocnický sjezd a kurs o zpracování ovoce. Zemský ovocnický spolek pro král. České a komitét Východočeské výstavy pořádá v Měst. besedě v Pardubicích dne 8. září t. r. ovocnický sjezd česk. pomologů a přátel ovocnictví. Na programu jsou přednášky říd. učitele p. K. Horáka a profesora p. J. R. Demela. — Praktický kurs o zušikování ovoce koná se a obsáhlým programem v Měst. besedě v Pardubicích dne 6., 7. a 9. září. — Vstup do schůze a kursu jest každému volný. — Přihlášky k výstavě pozdního ovoce přijímají se do 30. srpna, ke kursu a sjezdu do 25. srpna, ale též v den zahájení. V přihlášce udá se: jméno, stav a bydliště přihlášeného, na jak dlouho žádá ubytování a kde. — Účastník sjezdu a kursu podle přihlášky za legitimací 2 K. — Vystavovati možno vše, co do odboru ovocnického a zelenářského spadá. — Na předmětu necht jest jméno vystavovatele, předmětu, jeho popis, účel a výhody.

Z Pardubic. Starobylý kostel náš na Nov. Městě nevolal marně k dobročinným srdcím: „Neopouštějte mne, nenechte mne zahynouti, smilujte se aspoň vy, přátelé moji, naděmžnou!“ Přispěti na opravu této P. T. dobrodincové: p. prof. Stejskal 2 K, p. M. Schiebertová 4 K, Končický Hugo, 2 K, 1 K 40 h, dp. Hornov Vladimír, katech. v Nov. Bydčově 5 K, p. Novotná, choť učitele 2 K, p. M. Bobová 1 K, p. B. Horáková 5 K, p. R. H. Horáková 5 K, dp. Liebich Ant., katech. v Chrudimi 5 K, p. c. k. stavební rada Fialka 100 K, p. Vozihnová 2 K, rodina Hanzlíkova 5 K, p. B. L. 2 K, nejmenovaná paní 3 K, K. Pocho-bradský, 2 K, 3 K, p. V. Matoušek se Žiškova 2 K, p. inš. Novák, 5 K, p. vrch. kom. Kitsinger 5 K, p. Wolfová Anna 12 K, p. Khomová 10 K, p. Janeček, stavitel 30 K, p. šk. rada Mažánek s choť 10 K, al. Občanská záložna v Pardubicích 1000 K, ctěná firma Kerhart a Tachecí 10 K, ct. rodina Minaříkova 6 K, p. M. Procházka 10 K, dívky František, Karlík a Kristinka Wernerovi 3 K, p. Hora, ředitel v. v. 4 K, p. Machková, choť c. k. officiala 10 K, p. F. Hora s choť 7 K, z pokladnice 15 K 09 h, celkem 1284 K 49 h. K tomu posledně vykázaných 446 K 28 h, činí 1730 K 77 h. Všem dobrodincům vděčně „Zaplat Pán Bůh!“ Laskavé příspěvky přijímá katecheta při novom. škole dp. A. Adam v Pardubicích.

Slavnost lázně Velichovky u Josefova v Čechách do 25. července navštívilo 389 lázeňských hostů.

Naše výstavy. Otevřely se již brány výstavní, aby český lid shledl výsledky své práce, aby ukázal cizině, v čem pokročil a čim nad ni vynika a také aby našel vzpruhinu k další činnosti na osvětovém poli práce. A také zájem celého národa upíná se k oběma výstavám našim pardubské a hořické, jak pozorovati bylo už při jejich zahájení. — Východočeská výstava v Pardubicích otevřena byla v sobotu 26. července. Staroslavné město ve svátečním hávu vítalo se všech stran přijíždějící četné hosty, mezi nimiž zástupce vlády dvorní rada Vojáček, poslancové zemští a říšští, deputace armády, zemského výboru, městské rady pražské, četných měst okolních a různých spolků a jednotlivců. Hradec Kr. zastupoval starosta p. dr. Ullrich a jeho náměstek p. Pilnáček. Pozvané a před radnicí shromážděné hosty o 10. hodině dop. uvítal starosta města dr. Formánek, načež účastníci v průvodu odebrali se na výstavu. Tu před reprezentačním pavilonem města Pardubic sešupené hosty uvítal předseda výkonného výboru výstavního dr. Štolba vyloživ účel a důležitost výstavy. Starosta dr. Formánek nadchnuv pak posluchače mistrou řečí svou o důležitosti výstav, prohlásil výstavu za zahájenou. Výstava rozkládá se na obecních pozemcích a na ovocném sadě „Olišíněch“ při řece Chrudimce. Z budov výstavních vyniká průmyslový palác jak vnějším seostrojením, tak i množstvím vyložených průmyslových výrobků. Pavilon sportovní zajímá řadou vyložených obrazů, zbraní, motocyklů atd. Vedle vyjíma se pěkně pavilon Kutné Hory. K nim druží se útulný pavilon lesnický a rozáhlý pavilon strojnický. Zemědělsce zajímaví bude pavilon pro stálov výstavu zemědělskou s podružnými ještě pavilony. Všechny pavilony je celkem 75. V rozlehlé aréně výstavní konati se budou různé ochot. představení a zábavy. Na hřišti pořádá se budou rytířské hry a různé závody. Výstava při zahájení nebyla sice úplně hotova, nicméně už tehdy mnohým překvapila. První den výstavy v neděli těšil se návštěvě 28 000 osob. — Výstava českého severovýchodu v Hořicích zahájena byla v neděli dne 26. července. Půvabné město Hořice v slavnostním lesku vítalo toho dne četné hosty. Starosta města dr. Tomeš jménem města přivítal vzácné hosty v zasedací síni městské radnice. Přítomen byl protektor výstavy J. O. hrabě Harrach, mnozí poslancové, zástupcové mnohých měst, úřadů veřejných, spolků a jednotlivců. Hradec Králové zastupoval posl. a starosta p. dr. Ulrich a dr. Batěk. Přítomen i p. místodržitelství rada Steinfeld. Na výstavě uvítal shromážděné J. O. hrabě Harrach, který vlasteneckou řečí svou a neochabujícím při svém stálí zápalu nadchl a povzbudil přítomné, aby neustávali v kulturním povznášení národa konče slovy: Kde láska, tam mír, kde mír, tam blahobyt a kde blahobyt, tam vývoj kulturní a moc. Starosta dr. Tomeš vyložil důležitost výstavního podniku a význam města Hořic v kulturním poslání. Po řeči okr. starosty Janáka následovala prohlídka výstavy. Jako v pohádce očítne se pozorovatel při prvním pohledu na výstavu, která ladně rozprostírá se na malebném úbočí pod starobylým kostelem sv. Gotharda. Hořická výstava má v sobě zvláštní rázovitost, přitažlivost jinde nevidanou. Zvláštností výstavy jest mohutný pavilon sochařský a kamenický. Zajímavost budí pomník Smetanův, Husitě na stráž, Riegrův obelisk, pavilon hraběte Harracha, pavilon krkonošský a Krkonošem, kralohradecký, zemědělský, expozice hospod. strojů, Vrázův „Orbis pictus“ a mnoho jiného, jež nelze vypsat, ale třeba shlednouti. Každý návštěvník výstavy jistě bude překvapen a potěšen pohledem na to množství české práce.

Ze Staré Paky. (Úmrtí.) Dne 21. července pohřben byl na zdejší hřbitově pan Josef Šulc, výměnník v Brdě, otec vdp. konsistorního rady Dra Frant. Šulce. Devět kněží okolních a vdp. vikářem Janem Sehnalem v čele a neobyčejně množství občanů přišlo vzdáti mu službu poslední, dovedčující takto, jaké účtá a vážnosti těšil se v Pánu zemanulý po celém okolí. O jeho životě se v pravdě říci musí, že řízen byl zásadou „Modli se a pracuj!“ Z malých poměrů domohl se neúmornou prací a houževnatostí plní poměrného blahobytu a vědy horlivě plnil své povinnosti křesťanské a rád přispíval na zvelebení chrámů a soch. Byl to typ poctivce českého a povaha z křemene lidu horského. Překrásné o něm promluvil nad hrobem vdp. vikář, připomenuv jeho práce a velikou obětavou lásku k rodině milované. Zmizel z našeho středu, ale vzpomínka na typickou tvář a na jeho vypravování událostí let minulých, které ve výtečné měl paměti, bude dlouho mezi námi žít! R. i. P.

Úmrtí a pohřeb dp. P. Karla Kuhna, faráře v Liberku. V úterý dne 21. července šla od úst k ústům truchlivá zvěst: P. Kuhn jest mrtv. Srdeční a mozková mrtvice učinila konec jeho blahu

svých svěcených oveců zasvěcenému životu. V pondělí ráno sloužil ještě dp. farář mši sv., na to ušil 4 hodiny ve škole a téhož dne večer zastihla jej smrt v mušném věku 88 jar. Kdo vypoví nálek ubohých rodičů, jimž zesnulý byl jedinou podporou v pokročilém jejich stáří? V pátek uložena byla tělesná ochránka zvěšeného p. faráře k dočasnému odpočinku na posvátném sadě hřbitovním v Libukru. Po přetné účastenství při pohřbu bylo výmluvným svědectvím, jaké lásky a úcty se zesnulý těšil. O 10. hod. dopol. vykonal výkrop ve faře za asistence přetného duchovenstva vdp. P. J. Šrámek, vik. sekretář a farář v N. Rybné. Rakov vnesena kněžím po slavném průvodu po náměstí do chrámu Páně. Po příchodu do kostela vystoupil chvalně známý kazatel vdp. P. Pil. Konečný, farář v Běle, na kazatelnu, promluvil nejdlíže německy a pak česky velice dojemnou řeč, v níž líčil zesnulého jako vsorného, zbožného kněze dle vzoru Bož. Srdce Páně. P. Kuhn, ač rodem Němec z Lanškrouna, byl vždy spravedliv i k národnosti české. Na to sloužil a hlavního oltáře slavně requiem vdp. vikář P. V. Klepřík a u vedlejších oltářů dp. farář kačerovský P. Scholtz a vp. kaplan velkokostelný P. Bössler. Za blahoslavenou spáčená rakov s tělesnými pozůstatky nám tak drabého spolubratra v chladný klín země; smuteční hosté opouštěli se sarozeným okem sv. pole. Pohřbu se účastnilo 81 kněží, mezi nimiž byl též dp. farář z Langenbrücku v Pruském Slezsku a vdp. P. Petr Kaada O. R. z Králík, jeden boboslovce, 30 učitelů z blízka i z dál, místní obec, zastupitelstvo, zástupce rychnovského patronátu, zastupitelstvo okresu rychnovského n. Kn. v čele s velect. p. starostou Dr. Langem, vřkolní pp. starostové, hasičstvo, zpěvácký spolek s hudbou, jiné korporace, továrník p. Lerch ze Skuhrova, školní mládež, jakož i nepřehlédnutelná řada věřících. To četné účastenství při pohřbu, ta upřímná kondolence budíž truchlícím pozůstalým aspoň částečnou útěchu v dobách pro ně nejtrudnějších. R. i. p.

Z Nového Bydčova. (Jubiläum). V sobotu dne 28. t. m. bylo město naše svědkem tiché, dojemné slavnosti. Toho dne slavil bisk. vikář a děkan zdejší vdp. Jos. Šrámek jubileum svého čtyřicetiletého kněžství. Velečestojný jubilar, zamýšlel slaviti den tak památný ve své tichosti — než stalo se jinak. Ukázalo se, jaké těší se vdp. vikář vášnosti a lásky jak v celé osadě, tak mezi duchovenstvem svého vikariátu. Ku službám Božím, jež sloužil vdp. děkan za četné asistence vikariátního kněžstva, dostavila se al. městská rada, zástupcové všech zeměpanských úřadů a četné spolky a prapory. Při mši sv., při níž ct. zpěváckým spolkem zaspívána nově nacrčená česká mše Gregorova, nemohl se vdp. vikář ubrániti mocnému pohnutí pod dojmem této spontánní oslavy. Po mši sv. byla v budově děkaně vdp. jubilarovi vyslovena četná blahopřání. Za kněžstvo vikariátní učinil tak vdp. vikar. sekretář Jos. Pospíšil, farář v Lužci. Celá slavnost zakončena přátelskou hostinou, při které vdp. děkan byl předmětem nových blahopřání, jež vyznívala v upřímné: „na mnohá — mnohá ještě léta!“

Z Jičína. Za příčinou zletlé upomínky na účastenství zdejšího pluku č. 74. na okupaci Bosny a Hercegoviny nepořádkána bude ve zdejší městě dne 2. srpna t. r. přátelská schůzka válečných kamarádů pluku toho z oné doby. Zvláštní komitě zjistilo již přes 1500 účastníků bydlících v někdejším obvodu pluku č. 74. Aby též nemajetní účastníci na schůzi té podíl bráti mohli, žádá komitě majetnější soudruhy válečné, aby tuto, pokud možno, nějakými peněžitými příspěvky laaskavě přispěli a cíl. radovi p. MUDru Bedřichu Preslovi v Jičíně zaslali. Pořádek slavnosti té bude následující: 1. V sobotu dne 1. srpna večer o 8. hodině městem čepobití hudby c. a k. pěšího pluku č. 74. „Schönaich“. 2. Ve velké dvoraně domu Palackého přátelská schůzka a koncert kapely vojenské spojené s přednáškou a předváděním zřetelných obrazů z dějin okupace. — V neděli ráno o 8. hodině seřadění válečných soudruhů z roku 1878 v lipovém stromofadi; o 9. hod. pochod na Velké náměstí, kde bude sloužena polní mše sv. Po té české a německé oslovení účastníků, pak dešiflování. Na to projeví děkan Jičín za podporu a dobrodiní v okupační době příslušníkům pluku č. 74. prokázanou. Odpoledne téhož dne v případě příznivého počasí počínajíce 3. až do 6. hodiny proměnná koncert vojenské hudby v Libosadě. V pondělí návštěva vojenského hřbitova u Kbelnice a prohlídka bojiště z roku 1866, na konec návštěva Prachovských skal. —

Z Německé-Brodské. Nad Lučicemi a Okrouhlicemi strhla se v neděli dne 19. t. m. k večeru hrozná bouřka: blesky se křičovaly, kroupy hrozěly počaly padati, větří než oheky až 1/4 kg těžké; okna jsou vesměs vytlučena, úroda polní úplně zničena. V několika minutách vše zničeno, se zemí srovnáno, ano v mnohých místech i veliké rokle jsou na polích. To budou smutné žně v krajině naší, kde většina obyvatelstva jen na tu hroudu pozemskou je odkázána. Pomoc je tu nutná, bída velká! Růh nám pomoz!

Nová vikariátní skupina zemské ústřední jednoty česk. duchovenstva utvořila se dne 16. července o konferenci vikariátu v Rychnově. Členů je 21. Předsedou a pokladníkem veldp. V. Klepřík, úekan a vikář. Delegátem dp. J. Kř. Šrámek, farář z Německé Rybné, jednatelkem dp. Jos. Pohl, kaplan v Dobřem, náhradníkem delegáta dp. Fr. J. Kořál, farář v Skuhrově. Skupina žádá, aby nebyla brána ze zřetel otázka patronátní — úprava spravedlivější v tom ohledu. „Věstník“ a „Kalendář česk. duch.“, aby vydáván byl jednotou. Jednota aby zakročila o spravedlivé výměry remunerační za cesty do škol dle nového zákona. Aby obstarán byl správný výklad nového zákona o kulportáti a aby s K poplatku členského zůstaly pro skupinu.

Dvojetihodnému panu Fr. Šebestovi, kantell v Krouné. Řáčil jste taky oslavovati Husa v Krouné; aby ta „oslava“ dopadla hodně „důstojně“, musil jste katolíky provokovati okenním nápisem: „Neří pravdou to, co papež řekne, ale to, co v plamě páne!“ Jako bychom my katolíci písemem sv. pohrdali. Zatím si ho však vážíme roz-

hodně víc než lidé Vaší strany, kteří jednu knihu po druhé s písmem sv. vyhazují, jakmile vidí, že taková kniha jest jasným svědectvím proti jejich světeckým výmyslům a justamentům. A když už myslíte, že ten papež neudí podle písma, táháme se s dovolí, proč sám stvrdil, že jest písmo svaté slovo Boží a proč některé knihy s ním nevyloučil, jako to učinil šikovný Luther? Vy to víte ostatně sám, že mnoho na to přijde, jak se písmo vykládá. Nesléšeli jen na tom, věřim-li písmu, ale také na tom, jakého výkladu písmo následují. To snad přece dobře víte, že i co možno jasné státní paragrafy dovedou některí advokáti „vyevělovati“ všílajak a každý z nich to činí jinak. Tím více dovedli a dovedou nejhrůznější protestantské sekty podle libosti měniti výklad slov písma sv., protože jest to zde o mnoho lehčí než při paragrafech. Měl jste tedy připešati zároveň, kterému výkladu písma se má věřiti. Ale to jste z pochopitelné opatrnosti nepoznamenal, poněvadž výklad Kalvínův jest jiný, výklad Lutherův jest jiný, výklad českých protestantů jiný. atd. A Vy zas vykládáte jinak písmo než všichni ti „reformátoři“. Na při. řet. byste se přece neopovážili podle Lutherův tvrditi, že věčná spása nezávisí od dobrých skutků, ale jediná od pevné víry. To by Vám ani Vaši posluchači nevěřili. Ostatně víte dobře, že apun: a samolibí lidé dovedli hájiti i své nejnesmyslnější bláznovství rouhavě písmem svatým. A když už papeže rád nemáte, vzpomeňte si, jak nekřesťanský sám Luther promáceloval jiné „reformátory“ protestantské, kteří chtěli písmo trochu líp a rozumněji vykládati než on sám. Jestliže jste tedy bláhově stavěl proti papeži písmo, mohli jste připešat, že ani Lutherovi se nemá věřiti, ale písmu. Ti Vaši „reformátoři“ se proto tolik na papeže zlobili, že se nemohli dočkati, až budou papežovati oni sami. Nejdřív počali boj písmem, a když seděli v sedle pevněji, počali poroučat nejen svým ovcům, ale i samotnému písmu. A tohle přece šádny papež nečinil. Jistě byste se moc zlobil, kdyby Vám řekli Vaši věrní, že tedy nemusí věřiti ani Vám, že jim dostal písmo. Tu byste hned začal dokazovati, že je přece musí někdo také vykládat, že všichni lidé nejsou stejně moudří. A měl byste pravdu. Teď jen přijde na to, od koho by si Vaši světenci měli dát vykládati písmo apš: zda od těch, kteří se drží výkladů svatých otců prvních století po Kristu anebo od těch, kteří po tisíce letů začali učení prvních křesťanů svévolně porážeti, tak že si ustrojili víru, o jaké do té doby šádny křesťan nevěděl. Papež a my katolíci s ním se držíme pevně výkladů svatých otců, ale Vy, dvojetihodný pane, dráste se učení takového, které jest ve velikém rozporu s tou vírou, jakou znali nejstarší svatí otcové. Už nám to tedy odpusťte, že jsme si vyčetli z písma něco jiného a lepšího než Vy. Místo oslavy Husovy jste chtěl urážeti bezohledně náš náboženský cit; po dobátě se takovému hrdinovi, který k vlčí potrestání svého bližního čmárá na zdi a na vrata velíké „zdivožilé“ nápiey. Ale nás takovým koněkem nijak nezmylíte. Zatím tolik. Katolíci Krounští.

Různé zprávy.

Nešťastný manévř. Veřejnost byla vzrušena překvapující zprávou o hrozném neštěstí při vojenském manévřu v Hercegovině mezi Trebinjí a Bilkem. Kdo zná holé pusté stráně tamějšího kraje, uvěří, že služba vojenská jest tam velmi obtížná. Denním vedrem rozpálují se vápencové stráně tou měrou, že ani za noci nevychladnou a tak po celé léto jest kraj tento žhavou plotnou. Vody jest zde nedostatek a přiveze-li se v nádobách, mívá skoro teplotu vzduchu a pranic člověka neobčerství. Vojenská cvičení odbyvají se obyčejně za časného jitra, protože již v 10 hodin dopoledne bývá tam vedro 30—40° R. V lehkém cestovním šatě jest pochod v takovém vedru téměř nemožný, natož v komisi tlusté bluze a těžkou vojenskou výstrojí v hustých řadách. Celodenní téměř cvičení za takových okolností nutno považovati za zbytečné týraní mužstva, protože výsledek manévřu tohoto byl mnohem šlootnější pro mužstvo nežli za dob okupace samo dobytí města Trebinje. Když se pluk vrátil, echázelo prý z 800 mužů na 400. Většina jich ležela na pokraji cesty v příkopěch — úplně vyelena. 19 mužů již zemřelo a mnoho jest těžce nemocných. Katastrofa tato jest tak zdrعنجف, že ani úřední kruhy neodvážily se ji popřiti. Říšské ministerstvo vojenství splnomocnilo „C. k. telegrafní korespondenční kancelář“ k prohlášení tohoto obsahu: „Některé časopisy přinešly zprávu, že dne 20. t. m. při pochodu pěšího pluku č. 84 z Trebinje do Bilků větší počet vojínů následkem úpalu slunečního přišel o život. Ačkoli v časopisech obsažené poznámky o provedení tohoto pochodu skutečnosti neodpovídají, musí se přece s politováním potvrditi, že jmenovaného dne patnáct případů úpalu slunečního se smrtelným koncem se přihodilo. Dosud učiněným podrobným pátráním vyšlo na jevo, že s vojenské strany učiněna byla potřebná opatření pro úlevu na pochodu a opatření vody, i že častěji nařízen byl odpočinek. Příčina politování hodných nehod bude asi spočívati v neobyčejně vysoké teplotě, jež jmenovaného dne v tamější krajině panovala a za posledního odšlu pochodových pohybů za 32° na 40° R. vystoupila.“ Že by katastrofě bylo bývalo možno uniknouti, nasvědčuje okolnost, že jistý setník se svou setninou, když viděl vysílání svých lidí, až do západu slunce se uchýlil do stinného místa a večer se svým mužstvem, jež bylo úplně zdrávo, přibyl. Zmíněný setník projevil při živení této pohromě tolik strategického důvtipu, že by měl býti povýšen ihned na velícího generála ohroženého tohoto kraje. Událost hercegovská posílila zase hojně snahy pravých odpůrců militarismu.

Inženýr — kněz. Minulý týden vysvěcen byl na kněze ve Svatoštěpánském chrámu ve Vídni p. Fr. Mudra, jenž absolvoval realku a techniku věnoval se technické službě na dráze železniční. Posledně byl inženýrským adjunktem u říditele státního nádraží v Plzni, kdež pojal úmysl věnovati se stavu kněžskému. Při veliké pilnosti podal si se mu již za rok složití zkoušku maturitní z latiny a

řečtiny na gymnasiu v Plzni, načež byl přijat d semináře ve Vídni. Novosvěcenec tento, stár jen práv 32 let, absolvoval už dvě střední a dvě vysoké školy

Pečlivost školy. Německé gymnasium v Uher. Hradišti na Mor., v kraji to zcela čistě slováckém, jest vlastně ode dávna gymnasiem šidovským. Letos mezi 194 žáky bylo 106 šidů. V III. třídě bylo 5 křesťanů a 14 židů. Židé ti jsou k tomu ještě sehnáni ze všech možných stran. — Na dvětem lyceu německém v Brně mezi 81 žáky čtvrté třídy bylo 15 katolíků, 6 protestantů a 30 židůvek. — Mezi 4 abiturienty v Brně bylo 18 židů. — Z toho také dobře poznati, kdo vlastně na Moravě udržuje a podporuje němečtí.

Německé bojkotování českých firm. Litoměřické a jiné časopisy na severu českém vyhláší bojkot „První české akciové společnosti orientálských cukrovinek a továrny na čokoládu“ na Král. Vinohradech a první moravské továrny na vodovody a pumpy Antonín Kunz v Hranicích na Moravě. Vyzývají ke krajinám: buji proti těmto firmám, čímž však jen dovědění, že oba české podniky vynikají ve svých oborech solidností a výborností, tak že se jich konkurence i německé továrny obávají. Tážeme se, jak by asi pochodily ty polmolekaské a lovosické firmy, jejich výrobky ze starého zvyku ještě mnozí kupci a cukráři prodávají, kdybychom proti nim stejným způsobem zakročili? Zjistě by jim volno nebylo, jako by nešlo k duhu pumpařům teplickým a libereckým, kdybychom na jejich jednání posvítili. Je to nebezpečná hra, již německo-nacionální zatvenci na severu Čech počínají a mohli by se při ní na konec hodně potěrat.

Slunce jako huací síla v hospodářství. V Kalifornii připadli za letošních paren farmáři na zvláštní myšlénku: použití šaru slunečního ku hnaní parních motorů a strojů hospodářských. Vydáný jeden takový motor pracuje znamenitě na farmách u Los Angeles. Motor sestává z vydušého zrcadla o 10 m v průměru, skládajícího se ze 1788 zrcadlových desek, proti slunci obrácených, s otvorem uprostřed, velkým 6 m. Zrcadlo jest uváděno v pohyb hodinovým strojem, sledujíc ustavičné pohyby slunce a zachycujíc otvorem jeho paprsky. Tyto paprsky zrcadlo odráží a soustřeďuje na motorovém kotli, obsahujícím 670 l vody. V kotli vyvinou se pak pára o tlaku 12 atmosfér, pohánějící stroj parní o 15 koněských silách. Působnosti té dosáhne motor během jedné hodiny slunečního účinku. Farmáři v Kalifornii používají hlavně sluneční síly huací k čerpáním. Také pro dynamy, sloužící na osvětlování přibytků, používají farmáři síly sluneční s dobrým prospěchem.

Literární novinka. Jako pohrobni vzpomínka na ndp. biskupa Bryncha tisknou se právě v biskupské knihtiskárně v Hradci Králové jeho katechese, jež jako bývalý profesor svým posluchačům diktoval, (o mši sv., o Božích přikázáních, o svátostech, o modlitbě a jež zevrubně vydány nebyly. Vydání jich tiskem s povolením nejd. bisk. konsistoře nespořádal dp. Karel Janský, farář v Uhersku, svým nakladem. Čistý výnos těchto katechesí věnován bude ve prospěch „Adalbertina“ v Hradci Králové, k jehož založení pan biskup dal podnět. Již předem upozorňujeme na tyto velmi pěkné katechese veld. duchovenstvo, pracující v duchovní správě, zvláště ve školách méně rozvířidných a jako dobrou pomůcku i vzhledem k věci samé i vzhledem ku šlechtnému účelu je odporučujeme. Rozeslání katechesí díti se bude před začátkem školního roku. Cena výtisku je velmi levná i K 80 h.

Národní Jednota Severočeská, jejíž úkolem jest nejen zachovati české obyvatelstvo v krajích převahou německých české národnosti, ale i rozmnožiti českou půdu, českou národní državu, zejména na rozhraní národním, v roce 1902—03 zdárně postoupila v před. Nově ustanoveno bylo 50 odborů, tak že nyní čítá Jednota 659 odborů, v nichž udrženo na 60.000 členů. — V zápasích volebních na rozhraní severu nestala se ani nejmenší ztráta. — Dnes již všechny větší a silnější české menšiny mají své národní domy a stálé místnosti, až dosud jest nešťastné místo, kde veškerá úspěšná práce se třífí o nedostatek vhodných místností. — Pomocí zvláštního fondu pozemkového zachráněny mnohé nemovitosti, až letos pro nedostatek finančních prostředků musela Jednota odmítnouti koupi nabízených již dlejších nemovitostí v ceně přes 2 miliony korun. — Ve směru hospodářském pracovaly odbory na rozhraní národnostním společným nákupem hnojiva, uhlí a jiných potřeb hospodářských, zařizováním úvěrních družstev atd. — Ve školství rozvinuta činnost vydátná navšech stranách. Úhrnný náklad na školství v roce minulém činil 28.500 K 6 h. — Přednášek vykonáno na 350 místech 789. — Na poli knihovnictví vypraveno loni ústřed. výborem 74 knihoven o 7433 svazcích nákladem 4262 K 14 h; úhrnem čítá dnes Jednota 440 pravidelně vyměňovaných knihoven o 74.311 svazcích v ceně asi 70.000 K; též jednotlivé odbory zařizují knihovny. Rozšiřování též mnohé časopisy; 114 odborů má své vlastní jeviště, na nichž sehráno loni 253 divad. představení. — Chudým dětkám našich krajanů položen pod stromek vánoční dárek v ceně 30.000 K. — Příjmy Jednoty vůbec dostoupily výše v tomto správním roce úhrnem 110.467 K 76 h, nečítaje v tom příjmy a vydání odborů.

Kde navštívi výstavu Hořického neb Pardubického, neopomeň prohlédnouti si i blízké bojiště Kralohradecké, na němž velká řada pomníků a památných míst z války r. 1866. K účelu tomu právě vydala knihtiskárna Bratří Peřinů v Hradci Králové skvostně ilustrovaný spis „Průvodce po bojišti Kralohradeckém, Česko-Skalickém i Náhodském.“ — Dostati možno ve všech knihupectvích za 1-20 K.

Klub českých turistů vydal právě seznám studentůckých nocleháren, zřizovaných pěti Klubu českých turistů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku r. 1903. Cena 10 h. — V Hradci Králové zřizována noclehárna v obchodní akademii.

(Zasláno.)

Katolickým jednotám!

Plakáty o nedělním a svátečním klidu možno ještě dostat úplně zdarma, pouze za náhradu poštovního. Bursy práce, jež jest uveřejňována každý týden ve všech českých křesť. sociálních časopisech, mohou použít všichni členové katolických jednot úplně zdarma. Kdo by něco podobného potřeboval, obrať se s důvěrou na podapsaného tajemníka Sdružení v Hradci Král., který ochotně vše vyřídí.

Jos. Polák,
úřední tajemník.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,

c. k. dvorní dodavatelství

v Jabloněm n. Orli. č. 86.

Dílna ku vyžívání a hotovení **mečnických rouch,** počínaje od 24 K, **pluvíálů, dalmatik, korouhví, praporek, církevních prádla atd.,** pak dle patřících i tuzemských vzorů spracované **kalichy, cibíře, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.**

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného nákupu s doby patřících výstav a velikých novotín v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obalaze.

O realnosti závedu svědčí mnohé tisíce odporučených. — Velké obrázkové ceníky a paramenta k výběru franko.

Adresování vždy deslovně se v. prosmje.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny** v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako: **fetizky, prsteny, náramky, jehly** a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným zásluhy na výběr též i na splátky bez svýčnní cen. — Založeno r. 1843

Půjčky!

Chvalně známý „Úvěrní Ústav“ poskytuje **vyšší půjčky** c. k. státním, zemským, magistrátům, železničním, poštovním a soukromým úředníkům, pánům profesorům a učitelům atd.

Páni důstojníci, setníkům počínajíc, obdrží rovněž půjčky.

Půjčky splatny jsou na libovolný počet roků. Podepsaný podá ochotně buď písemně neb ústně vysvětlivky, bez větší náhrady.

A. Vlasák,

Hradec Králové, Pospíšilova tř. č. 370.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jabloněm nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprašticích)
doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Víno

přírodní, zkoušené, nejd. bisk. konsistoří
odporučené, dostati lze 1 litr od 35 kr. u

Jos. Kadečky,

rest. v »Adalbertinu« v Hradci Králové.

Jan Horák,

soukenník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné

látky na talíře.

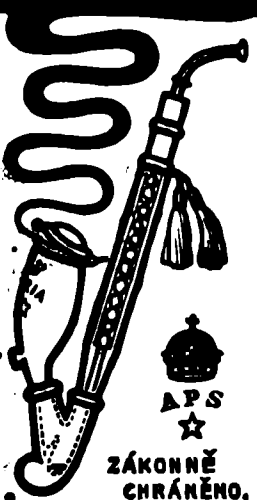
Četná uznání zvláště z kruhů veleddstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez svýčnní cen!

PATRIA

PATRIA

Založeno 1842.

Cenníky zdarma a franko.

Sklad u firmy: Karel Skrovný v Hradci
Králové — Václav Vodička v Chrudimi a
F. L. Prokop v Chrudimi.

Učně

na cukrářství a perníkářství

přijme za mírných podmínek

J. Malý, specialista v konser-
vování českého ovoce.

Hradec Králové.

Velká podsíň č. 148 a 176. Založ. r. 1842.

Pilnáčkovy mýdlo lanolínové

Zánovní nábytek

ze 3 pokojů, ořechový, matt,

nejnovějšího vzoru, hodící se pro nevěstu, jest buď
v celku neb jednotlivě velmi levně na prodej.
Nábytek nachází se v rohovém domě č. 353. proti
důstojnickému parku. Bližší sdělí domovník tamtéž.

Denně čerstvé

raky, srnčí a zvěřinu vůbec

chutně upravené lze obdržeti

V RESTAURACI „CHICAGO“

v Pražském Předměstí

u Hradce Králové.

Výtečná kuchyně a znamenité pivo.

Obsluha vzorná.

Ceny levné. — Zahrada. — Veranda.

Bisk. studentský seminář

„BORROMÆUM“

v Hradci Králové

pro studující c. k. gymnasia.

Ústav nabízející chovancům domov tím, že
řádým ubytováním, stravováním a pedagogickým
dozorem pečuje se v něm o zdraví, mravní výchovu
a dobrý prospěch jich ve škole.

Budova bisk. „Borromæa“ jest v nejzdra-
vější části města na nábřeží Orlice s volnou vy-
hlídkou do polí a luk. Hlavní průčelí obráceno
jest k jihozápadu, místnosti její jsou prostorné,
světlé a čisté; rovněž chodby a schodiště. Kaple,
studovny, jídelna, ložnice a umývárny jsou míst-
nosti samostatné, ráno i odpoledne vždy po od-
chodu chovanců do škol se čistí, větrají a v době
zimní přiměřeně vytápějí. Kamna zařizována jsou
na příchod čerstvého vzduchu, v každé místnosti
jsou ventilace pro odchod zkaženého vzduchu.
V ústavě jsou lázně pro chovance, zimní i letní
tělocvična, rozsáhlé hřiště pro hybné hry, krytá
veranda pro letní studium a velká zahrada.

Žádosti o přijetí podány buďtež prostřed-
nictvím farního úřadu nejdůstojnější biskupské
konsistoří v Hradci Králové nejdříve do 10. srpna
b. r. K žádosti budiž přiložen křesťanův list, vysvěd-
čení gymnasiální, vysvědčení o tělesném zdraví a
vysvědčení nemajetnosti, žádá-li se za snížení
ročního poplatku, jenž obnáší za byt, úplné za-
opatření, otop i světlo ročních 360 K.

Prospekt na požádání zašle říditelství ústavu.

Nejdůstojnější bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich

v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvlášť
trvanlivé zlatění a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Především pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, cesty atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
založen r. 1891.

● Jest nejlepší mýdlo toaletní. ●

Činí a udržuje pleť svěží a jemnou. — Jest naprosto ne-
utrlné. — Jest nejlepším toaletním mýdlem, které i těm
nejpřísnějším požadavkům úplně vyhověl.

Vyrábí již od r. 1897 výhradně

JOSEF PILNÁČEK, c. a k. dvorní dodavatel
— v Hradci Králové. —

Nejlepší, nejtrvanlivější a nejlevnější
kněžské kolárky a náprsenky.

Všeho druhu prádlo
pro dámy a pány.

Stanislav Jirásek v Hradci Králové, Velké náměstí číslo 136.

Obrovský výběr
letních turistických košil.

Úplně
výbavy pro nevěsty
vlastní výroby.

Novinky kravat.
Tovární sklad bílého prádla.

ZÁCLONY

krajkové bílé, záclony krajkové crème, záclony krajkové barevné,
záclony muselinové, záclony tylové, záclony jednoduché (story) záclony
látkové, záclony axminsterské, záclony marokánské, záclony šinilkové
atd. v nejbohatším výběru a továrních cenách.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

První královéhradecká
parostrojní
truhlárna
ANT. MANYCHA

doporučuje své výrobky původních
vzorů v jednoduchém i přepychovém
provedení.

Zařizování bytů, hotelů, vil atd.
Stavební práce v moder. slozích.
Na požádání předloží se původní vzory
a rozpočty.

Přijímají se veškeré práce obráběcí
pro p. truhláře — a prodávají se hotové
obráběné výrobky a fornyry.

Vzorkový sklad látek.
Čalounické výrobky a dekorace.

Sklady:

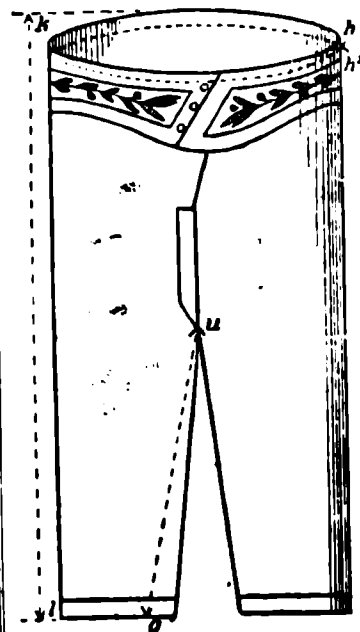
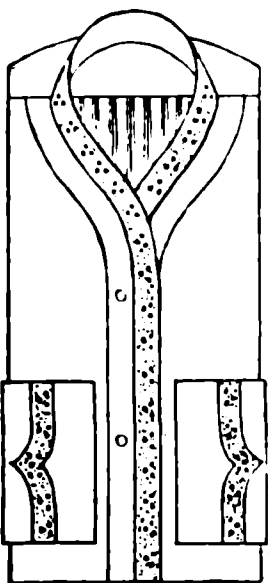
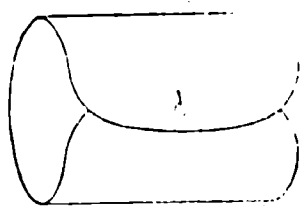
Hradec Král., Pospíšilova třída č. 329.
Pardubice, Sladkovského ulice č. 338
ve vlastním domě.

NOVOTINY

tu- 1 oizozemské pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro vele-
důst. duchovenstvo a sukna ku ohrámovým účelům doporučuje
v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.

Vzorky se na požádání zašlou.

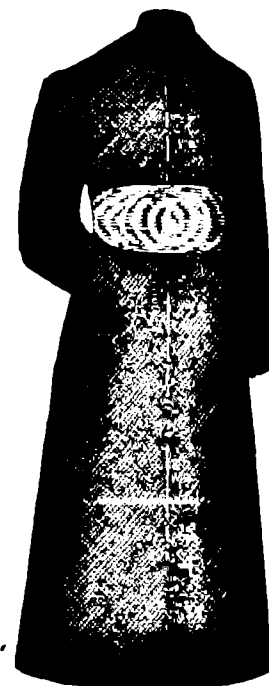
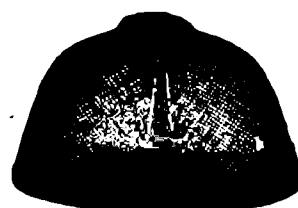
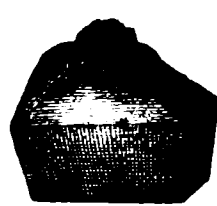
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochetty jakož i veškeré košile i domácí prádlo a vůbec všeobny do
oboru tohoto spadající věci pro velectené P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu naspět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Jana Leopolda Haje,

biskupa královéhradeckého,

Zpráva o visitaci far kraje Čáslavského,

již roku 1788 k rozkazu císaře Josefa II. vykonal.

Podává Dr. Václav Řezníček.

(Pokračování).

Pasovský vikariát.

46. Želiv. Panství Želiv. *Kněž.* Farní administrator Ivan Horáček, premonstrát želivský, spojuje zbožnou skromnost, v řadě naučený pořádek a podajnost s činnou láskou pastýřskou. V oboru katechetském jest neunavý a požívá pověsti jednoho z nejlepších kazatelů tohoto pohoří. Jeho zásady jsou dosti vytříbené a od jeho působnosti lze si slibovati, že bude vždycky spolehlivý, dobrý duchovní správce.

V této farnosti není žádného nedostatku spolupracovníků na vinici Páně, celý klášter želivský musí spolupůsobiti, když se o farní zaměstnání jedná. Farní bohoslužby konají se vždycky ve klášterním chrámě, poněvadž tak zvaný farní kostel sotva polovici dohromady scházejícího se lidu pojme, jenom v neděli konají se v něm dětská cvičení; mohl by býti docela zavřen.

Přifařené obce. Želiv, vesnice s farním chrámem, v němž na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. *Bolechoy, Brtná* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Porčít, Vřesník, Sedlice, Liskovice*, vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od fary. *Svěpravice*, vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od fary.

Kommendátní a filiální kostely. Vedle farního kostela jest v Želivě ještě klášterní chrám nacházejících se zde premonstrátů.

Školy. Škola v Želivě jest škola hlavní a jak svým vnitřním zařízením, tak prospěchem, jež této celé krajině zjednává, jest bez odporu jednou z nejlepších tohoto kraje. Dítě ze *Svěpravice* a sousedních vesnic všechny navštěvují výbornou školu v Želivě.

Obyvatelstvo. Želiv 537 katolíků; *Bolechoy, Brtná*, 213 katolíků; *Porčít, Vřesník, Sedlice, Liskovice* 443 katolíků; *Svěpravice* 207 katolíků, 1 protestant. Dohromady 1400 katolíků, 1 protestant.

Poznámky. Zde jest místo, na němž se pokládá biskup za povinnu, neporovnatelnému opatu kláštera želivského prokázati spravedlivost. Tento zbožný, lidumilný představený může býti v pravdě všem klášterním přednostům postaven za vzor. Ve svém řádě udržuje oteklou láskou, mírnými napomináními a neodolatelnými příklady domácí kázeň, mravnost a svornost. Jeho láskyplná péče rozšířena jest také na farnosti, v nichž jeho řádovi bratři úřad duchovních správců zastávají. On zaplatil od posledního humpoleckého faráře nadělané dluhy, on jak v Želivě, tak i v ostatních farnostech na svých klášterních statech zřídil školství na vlastní útraty, katechety ustanovil, učitelům platy dle možnosti zvýšil a pro všechny chudobné děti potřebné předepsané školní knihy opatřil a rovněž biskupovi ke všem zlepšením, jež pro nyníšek a v budoucnosti na jeho statech zavěsti za potřebné uzná, svou vydatnou pomocnou ruku ochotně nabídl.

Haberský vikariát.

1. (48). Habry. Panství Habry. *Kněž.* Farář a vikář tohoto okresu Jan Maggauer drží pořádek ve svém vlastním domě zrovna tak, jako ve svém vikariátním obvodu. Biskup pozoroval jeho archiv, repertoria a jeho celý způsob, jímž tento muž jedná, a z toho důkladně seznal, že miluje přesnost, neboť se jí také nemálo drží. Ve přítomnosti vynikajícího muže jest povolený, poněvadž mu však na důvěře k sobě samému neschází, nezdá se také tato povinnost býti úplně spolehlivou. Jeho farníci jsou v náklonnosti a důvěře vůči němu rozděleni: část městečka je proti němu popuzena, poněvadž se domnívá, že byl příčinou potrestání za nevinného se pokládajícího skladatele pamětí, kterýž jest váženým haberským měšťanem. Tito svému duchovnímu správci nepřizniví lidé důtklivě si stěžovali, že se proti nim také dokonce s kazatelnou útočí.

Biskup neví, kdo má pravdu; domnívá se, že pan vikář bývá často nakvašený a že nerad snáší námítky. Přátelsky mu své mínění sdělil a to, co chtěl na něm zlepšiti, zanechal mu písemně.

Jeho kaplan jest dobrý, pořádný a povinností svého povolání věrný muž.

Přifařené obce. Městys Habry s farním chrámem, v němž na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. *Mírátka, Proseč*, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Frydnava, Chrtínice*, vesnice něco přes $\frac{1}{2}$ hodiny od farního kostela vzdálené. *Kněž, Nový Dvůr*, vesnice rovněž dobrou $\frac{1}{2}$ hodinu od fary. *Jiřkov*, vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálená. *Tis, Kámen*, vesnice hodinu od farního chrámu odlehle.

Kommendátní a filiální kostely. Blízko u Chrtínice u Dvora Radinova nachází se veřejná kaple, v níž nejméně čtrnáctkrát ročně řádné bohoslužby se konají. *Kněž* má veřejnou kapli, v níž

nejenom nejméně jednou za měsíc v neděli, nýbrž také na větší svátky během roku řádné bohoslužby se odvíjejí.

Školy. Škola v Habrech má zapotřebí velice podstatného zlepšení. Školní budova brozí sesutím a jest málo navštěvována. Dá se od horlivosti vikářovy očekávati, že bude přivedena ještě ve stav kvetoucí.

Obyvatelstvo. Habry 829 katolíků; *Mírátko, Proseč* 177 katolíků; *Frydnava, Chrtínice* 421 katolíků; *Kněž, Nový Dvůr* 95 katolíků; *Jiřkov* 120 katolíků; *Tis, Kámen* 472 katolíků, 5 protestantů. Dohromady 2114 katolíků, 5 protestantů.

Poznámky. V Habrech musel býti učitel sesazen; on bral jenom svému školnímu úřadu příslušející příjmy, užíval k němu náležitých rolí a luk a ubohé dívky dával bídně vyučovati od nezkušeného chlapce. Jeho omluvou takového hrubého zanedbání byl v místě zároveň mu svěřen úřad primatora a syndika, jehož zaměstnání obírala ho o veškerý čas. Množství úřadů může býti stejně tak málo, jako množství beneficí, kteráž pro zvláštní povinnosti zřízena jsou, trpěno. Příjmy zdejšího učitele mohou se všim asi 80 až 90 zl. dosahovati. Rozšafnému muži, aniž by byl erár poškozen, mohl by býti příjem o 60 zl. rozmnožen, kdyby bylo povoleno, aby mu jedna ze zřízených špitálských porcí, jež zrovna tolik obnáší a jenom ve prospěch obce má býti obrácena, byla přidána.

Mimo to nachází se zde ještě jedna tak zvaná mülzovská nadace, kteráž tuto způsobu smýšlení její časů přiměřenou podmínku nařizuje: Po šest mariánských svátků vypravuje se 7 starých žen ke zpovědi a přijímání, a za to každá dostává 17 kr. Nemohlo by se těchto 12 zl. stejně nábožným a ve škole se vyznamenávajícím dobrým dítkám nechatí připadnouti? Úmyslu zakladatelky bylo by rovněž dosaženo a mládež tím ke pracovitosti povzbuzena.

2. (49). Skuhrov. Panství Habry. *Kněž.* Nový farář František Černý, (starý, nevrlý, k úřadu duchovního správce docela nezpůsobilý, krátce před příchodem biskupovým do tohoto kraje byl pražskou konsistoří ze svého stanoviště odstraněn), pravdě podobně to, co v této křesťanské obci bylo po tak mnoho let zanedbáno a strženo, opět vybuduje a napravi. Jest to kněz bez hany, mírný, láskyhodný pastýř, kterýž se zdá přáním svých osadníků úplně vyhovovati.

Hrabě Pötting jako patron daroval jej prosbám tohoto lidu, — vždycky dobré znamení, pak-li při volbě duchovního správce důvěra lidu předchází. Pořádné správě naučil se u haberského vikáře, u něhož byl po více let kaplanem, a mimo to obdržel od Prozfetelnosti darem dobré, lidumilné srdce.

Proti jeho kaplanovi není žádné stížnosti.

Přifařené obce. Skuhrov, ves s farním chrámem, v němž se ve třech nedělích za sebou a na všechny svátky řádné bohoslužby konají. *Volešná*, vesnice malou $\frac{1}{4}$ hodinu od fary vzdálená. *Radostín, Veselá*, vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od fary. *Sedletín, Chlum*, vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od fary. *Lučice, Janovec*, vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od fary. *Valečov, Komárov*, dva dvory, ne celou hodinu od fary. *Malčín, ves, Skelné Hutě* skoro $1\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Zdár* $1\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu. *Olešnička*, vesnice skoro 2 hodiny od farního chrámu odlehle.

Kommendátní a filiální kostely. Lučice má veřejnou kapli, v níž se každou čtvrtou neděli řádné bohoslužby odvíjejí.

Školy. Škola ve Skuhrově jest velice bídná, učitel nevědomý a proto celý tento ústav jest bez prospěchu.

Obyvatelstvo. Skuhrov 216 katolíků; *Volešná* 201 katolíků, 81 protestant; *Radostín, Veselá* 207 katolíků; *Sedletín, Chlum* 241 katolíků; *Lučice, Janovec* 310 katolíků, 5 protestantů; *Valečov, Komárov* 50 katolíků; *Malčín, Skelné Hutě* 230 katolíků, 1 protestant; *Zdár* 228 katolíků; *Olešnička* 112 katolíků. Dohromady 1795 katolíků, 87 protestantů.

Poznámky. Uvážení, že starý farář nebyl nic platný, že pro své stáří a pro své ostatní vady nebyl způsobilý svůj pastýřský úřad zastávat, pohnulo pražskou konsistoří, že zde kaplana ustanovila a na jeho vydržování z farní pokladny ročně 60 zl. určila.

Že zde druhý kněz jest nanejvýš potřebný, dokazuje rozlehlost a ve 14 různých vesnicích přebývajících čtáť osada, kteráž ještě, pak-li bude návrh biskupův schválen, dvěma lidnatými vesnicemi Tisem a Kamenem rozmnožena býti musí. Farář jest chudě zřízen, ze svých příjmů nemůže žádného vedlejšího pomocníka udržovati; také 60 zl., pak-li že by mu pro budoucnost byly povoleny, není na tento náklad postačitelno. Jest tedy zapotřebí, aby mu druhý pracovník z náboženského fondu byl placen, jest-li má býti potřebám zdejšího lidu vydatně pomoci.

3. (50). Vilimov. Panství Vilimov. *Kněž.* Farář Karel Ráček jest bez odporu jeden z nejdůstojnějších duchovních správců celého čáslavského kraje. Zde jest mezi pastýřem a ovce jenom jeden duch a jedna duše. Dokonce jeho protestantští osadníci milují tohoto muže, kterýž, aniž by svatému náboženství nějak zadal, oproti všem lidem pravou lidumilnost chová, kterýž ve dne v noci vlídným služebníkem svého lidu jest, jehož dům i srdce v každé době pro každého jsou otevřeny. On jest pravý přítel školy, jemuž utlý díl jeho stáda velice blízko u srdce leží. Sám s učitelem k jeho vzdělání pracuje, avšak schází mu zrovna tak, jako mnohým jiným na pomoci a podpoře, toto zařízení, jak si upřímně přeje, ku pokroku přivesti. Lidé jsou chudí, vesnice jsou vzdálené, nedostává se školních knih, není prostorné školní světnice, schází trvalá a dosta-

tečná vyživa učitele. Tento dostává pouze ode dneška do zítřka malý deputát od pana hraběte Millesima, což mu denní chleba poskytuje. Který rozsáhlý učitel může se odhodlati, za malé a nejisté příjmy tak obtížný a důležitý úřad na sebe vzíti?

Jeho kaplan František Ráček chválen jest jako umravený kněz a dobrý kazatel.

Zde ve Vilimově nachází se ještě tak zvaný mariánský kaplan Jan Jeřábek, kterýž z mariánské pokladny, jak se nazývá a jež se úplně v rukou zbožného millesimovského domu nachází, jest placen. Jeho celá povinnost jest: na mariánské svátky kázati a zpovídati. Nynější dává se dobrovolně k duchovní správě potřebovati, což jest jenom následkem jeho dobré vůle, již farář zcela obzvláštně chválí.

Přifařené osady. Vilimov městečko a Klášter, vesnice, jež ke městečku přilehá, s farním kostelem, v němž na všechny neděle a svátky bohoslužby se konají. *Vrtěšice, Jakubovice*, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Nasavrky, Zhoř, Hostouličky, Zdánice, Koštitšany, Spitice, Heřmaničky*, vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od fary. *Ouhrov, Kraborovice*, vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od fary. *Bučovičky*, vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od fary. *Pařizov, Moravany, Zvěstovice, Rybníček, Borek, Leškovice*, vesnice, jež jsou všechny více než-li hodinu od farního chrámu vzdálené.

Kommendátní a filiální kostely. Heřmaničky mají filiální kostel, v němž se ročně pětkrát bohoslužby konají. Ves *Ouhrov* má filiální kapli, v níž se však jenom dvakrát ročně řádné bohoslužby odvíjejí. *Pařizov* má filiální kostel, v němž se však jenom dvakrát do roka řádné bohoslužby konají.

Školy. Škola ve Vilimově jest ve velice politováníhodném stavu, ač jest dosti obratným učitelem opatřena.

Obyvatelstvo. Vilimov a Klášter 928 katolíků, 2 protestantů; *Vrtěšice, Jakubovice* 92 katolíci, 4 protestantů; *Nasavrky, Zhoř, Hostouličky, Zdánice, Koštitšany, Spitice, Heřmaničky* 495 katolíků, 5 protestantů; *Ouhrov, Kraborovice* 244 katolíků; *Bučovičky* 43 katolíci, 1 protestant; *Pařizov, Moravany, Zvěstovice, Rybníček, Borek, Leškovice* 560 katolíků, 46 protestantů. Dohromady 2362 katolíci, 58 protestantů.

Poznámky. Matka Spasitelova bude více radosti cítiti, pak-li nadanec jejím ctitelům sloužití, útěchu a vyučování poskytovat bude. Dle mínění biskupova měl by tento mariánský kaplan býti farářem přidělen a k veškerým pastýřským výkonům povinně přidržován.

4. (51). Heřmaň. Panství Vilimov. *Kněž.* Farář Rudolf Scholtz jest pro svou pokojemilovnou povahu chválen; byť i také ze svých farních povinností žádně nezanedbal, tož přece jsou od něho jenom prostředně vykonávány.

Kaplaana nemá žádného. Pán z Müllersdorfu, jehož velkostatek Nová Ves v této farnosti leží, chová ve svém domě kněze Jana Buhla, velmi obratného a duchovní zaměstnání milujícího muže. Ten bude obstarávati zároveň obě vesnice Novou Ves a Kohoutov, jak dlouho totiž více jak 70 let starý Müllersdorf bude žíti. Po jeho smrti tato výhoda přestane a rozsáhlý okrsek s bezmála 2000 v 17 různých vesnicích sídlícími katolickými dušemi padne opět celý na bedra jediného heřmaňského faráře zpátky.

Přifařené osady. Heřmaň, ves s farním chrámem, v němž se na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby konají. *Lhota Vesecká, Jeřšno, Podhoříce*, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Přisečno, Chuchel, Čekovice, Lhotka Malečská, Víska*, vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od fary. *Pukšice, Maleč*, vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Hoješín, Klokočov, Rušinov*, vesnice hodinu od fary. *Nová Ves*, vesnice přes $\frac{1}{2}$ hodiny od fary. *Vesce, Kohoutov*, vesnice dobré 2 hodiny od farního chrámu.

Lokální kaplanka. Pán z Müllersdorfu vydržuje v *Nové Vsi* na své vlastní útraty kněze, kterýž nejenom řádné bohoslužby koná, nýbrž také Novou Ves a Kohoutov duchovní správou opatřuje.

Kommendátní a filiální kostely. V Hoješíně jest kaple, v níž přebývajících tam svob. pán Schmidl vlastním knězem, jež často u sebe má, bohoslužby konati dává.

Školy. Heřmaňská škola jest ve přibytku hrobníkově, poněvadž není žádné školní budovy, a jenom málo dětí se tam vejde.

Obyvatelstvo. Heřmaň 24 katolíků; *Lhota Vesecká, Jeřšno, Podhoříce* 211 katolíků; *Přisečno, Chuchel, Čekovice, Lhotka Malečská, Víska* 507 katolíků, 15 protestantů; *Pukšice, Maleč* 331 katolíků; *Hoješín, Klokočov, Rušinov* 401 katolíků, 45 protestantů; *Nová Ves* 394 katolíků; *Vesce, Kohoutov* 72 katolíci. Dohromady 1940 katolíků, 60 protestantů.

Poznámky. Z toho, co biskup v první rubrice praví, jest jasné viděti, že vedle potřebného přefarění bídně opatřenému faráři musí býti dán pomocník z náboženského pokladny, pak-li že této rozsáhlé farnosti má býti pomoci. Zdejší škola jest slitování hodná.

(Pokračování).

*) To odporuje udaji výše stojícímu.

Kostelní náčiní

vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.
Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.
Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Koncertní křídlo

křížové, vídeňské dvorní firmy,
za 250 zl., nové, jen u

Marie Benešové
v Praze, Celetná ul., č. 12. I. p.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
ste i se železnými rámy, s
tými i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bezes vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Továrna na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vinná sladká a víno šumivé (šampaňské.)

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod významněn byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem státní medaili, a mnohými ji-
nými diplomy s pracem rašení státní medaili.

Vzorky zdarma a franco.

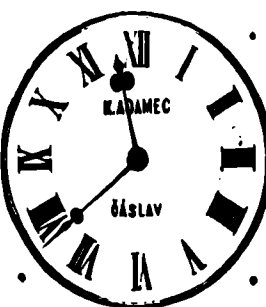
Odborný velkovýrobce pro malbu
obrazových oken.
Umělecký útvar pro malbu na skle.
B. Škarda, Brno.
Okna chrámová každé-
ho slohu a provedení
se zaručením práce nej-
modernějším po-
dáváním vyhovující.
7krát prvními cenami
vyznamenan.

Cenníky zdarma.

Na výstavě v Keřlicích a v Pardubicích.

100 kusů prádla vypere se za 3 hodiny! Prací stroje

dodává po 9 zl. s 3letou zárukou
V. HYBSKÝ v Opatovicích n. L.
Závod založen roku 1876.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd., doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. velelúst. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších
továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

c. a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809
a doporučený Ordinár. listem nejduš. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskárské:
Svíčky oltární z čistého vosku včelího i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky snímé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá
a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Svaté obrázky

všeho druhu, nabízí

ve velkém výběru a za sv. ástě výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vzorky jsou na požádání k dispozici.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruky
dlílného, lněného, vlněného, bavlněného a damask.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Obchodně vzdělaná slečna

s dvouletou praxí kancelářskou
prostí snahou o místo buď do
obchodu nebo do advok. kance-
láře. Táh prokázati se může vysvědčeními I. řádu,
těž doporučením. — Přijala by též místo co vy-
chovatelka nebo společníce. Umí bezvadně
všechny ruční práce a jest literárně vzdělaná. Čtené
nabídky raději říditi na administraci t. l. pod
smůlkou „Spokojenost“. — Nastoupiti může kdy
koliv. — Venkov vítán

Byty k pronajmutí,

dva malé a jeden velký,

10 minut od Hradce Králové u lesa a vody ve
vile v Malšovicích.

Blíží sdělit p. **Josef Růžička**, pekař v Hradci
Králové č. 12.

! ŽÁDEJTE VŠADY!

MARŠNEROVO

ČESKÉ KAKAO
ČOKOLÁDA.
jsou nejlepší.

K dostání
U KAŽDÉHO KUPCE.
HLAVNÍ SKLAD PRAHA
FERDINANDOVA TRIDA.

Bursa práce v Hradci Králové.

Práci hledají: tři zámečníci, topič na trvalou
práci, sazeč a pilničářský dělník. 17letá slečna
přijme místo za kramskou neb podobně, třeba i
z počátku bezplatně. Práci obdrží: několik truhlářů
v továrně v Libavě, 2 pekáři v Poličce, spo-
lehlivý čeledín na faru, natěrač v Úpici, kočí
v Borohrádku, učeň na kočárnictví v Hradci Krá-
lové, na obuvnictví v Horním Jelení, na malířství
v Poličce. Přijme se dělník truhlářský do Trebe-
chovic a učeň na truhlářství do Trebechovic. Při-
hlášky přijímá **Josef Polák**, tajemník Všeod-
borového sdružení křesť. dělnictva v Hradci Král.,
Adalbertinum.

Insertní příloha „OBNOVY“ k číslu 32.

Nejlepší, nejtrvanlivější a nejlevnější
kněžské kolárky a náprsenky.

Všeho druhu prádlo
pro dámy a pány.

Stanislav Jirásek v Hradci Králové, Velké náměstí číslo 136.

Obrovský výběr
letních turistických košil.

Úplně
výbavy pro nevěsty
vlastní výroby.

Novinky kravat.
Tovární sklad bílého prádla.

Vackova plzeňská velkorestaurace
u Choděru
v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti
Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

První královéhradecká

parostrojní

truhlárna
ANT. MANYCHA

doporučuje své výrobky původních
vzorů v jednoduchém i přepychovém
provedení.

Zařizování bytů, hotelů, vil atd.

Stavební práce v moder. slozích.

Na požádání předloží se původní vzory
a rozpočty.

Přijímají se veškeré práce obrábění
pro p. truhláře — a prodávají se hotové
obráběné výrobky a formy.

Vzorkový sklad látek.

Čalounické výrobky a dekorace.

Sklady:

Hradeb Král., Pospíšilova třída č. 320.

Pardubice, Sladkovského ulice č. 338
ve vlastním domě.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
ského zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

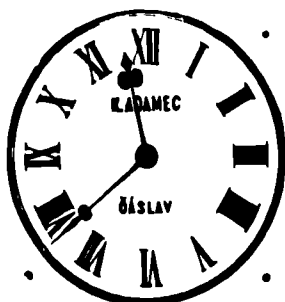
„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společnost

v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodávají všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem poštou
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

První výroba

věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd., doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se zárukou.
Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

!ŽÁDEJTE VŠADY!

MARŠNEROVO

ČESKÉ KAKAO
ČOKOLÁDA
jsou nejlepší.

K došlání
U KAŽDÉHO KUPCE.
HLAVNÍ SKLAD PRAHA
FERDINANDOVA TRÍDA

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veleduš. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

c. a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809
a doporučený Ordinár. listem nejduš. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskárské:
Svíčky oltářní z čistého vosku včelího i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá
a přesná, podmínky a ceny nejnižší.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Vždy 50 žíněných matrací
na skladě.

Velkolepý výběr vzorů povlaků
na žíněny.

MATRACE

žíněmi plněné od zl. 17.— do zl. 60.—, lesní travou plněné od zl. 5 50 do
zl. 8 50, dřevitou vlnou plněné od zl. 4 50 do zl. 7 50.

Slamníky

plněné čistou dlouhou žitnou slamou od zl. 2 50 do zl. 3 50.

Za čisté plnění žíněmi se ručí.

Cenníky zdarma a franco.

Jan Stoupa

v Praze, Václavské nám. č. 32.

NOVOTINY

tu- i cizozemské pro jaro a léto již došly; dále černé látky pro vele-
duš. duchovenstvo a sukna ku ohrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové.

Vzorky se na požádání zašlou.

Kostelní náčiní.

vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.
Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.
Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Obehrané koncertní křídlo
BÖSENDORFER
a nádherná piana a pianina nejdokonalějších kovov. soustav proslul. světových firem ve velkém výběru, s neobmezenou zárukou ve chvalně známém závodě
Marie Benešové
v Praze, Celetná ul., č. 12. I. p.
na prodej; též výměna a půjčka.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, nástupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bohatému
figurálnímu provedení a
stejně i se železnými rámy, střešními
vsazením.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě
dříve sídlo na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), vinná sladká a víno šumivé (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými jinými
diplomy s právem rašení slatě medaille.
Vzorky zdarma a franke.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)
doporučuje P. T. velečestoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kováčského náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franke zašlou.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.
nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skřínkách.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, lehly
a j. v nejmódnějším provedení
s úplnou zárukou!
Solidní obsluha při mírných
cenách.
Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.
Důvěry hodným dávkou na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby
pro jarní a letní dobu.
Též velejemné
látky na taláry.
Četná uznání zvláště z kruhů velečestoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.
Učíte prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Bursa práce v Hradci Králové.
Práci hledají: tři zámečníci, topič na trvalou
práci, a pilníkářský dělník. 17letá slečna přijme
místo za krámskou neb podobně, třeba i z po-
čátku bezplatně. Práci obdrží: několik truhlářů
v Libavě, pekař v Poličce, spolehlivý čeledín na
faru a do Borohrádku, natěrač v Úpici, truhlář
v Třebouchovicích, učedník na kočárnictví v Hradci
Králové, na obuvnictví a pekařství v Horním Je-
lení, na malířství v Poličce a na truhlářství v Tře-
bouchovicích. — Přihlášky přijímá **Josef Polák,**
tajemník Všeoborového sdružení křesť. dělnictva
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Učně
na cukrářství a perníkářství
prijme za mírných podmínek
J. Malý, specialista v konser-
vování českého ovoce.
Hradec Králové.
Velká podsiň č. 148 a 176. Založ. r. 1842.

Pilnáčkov
mýdlo lanolínové

Zánovní nábytek
ze 8 pokojů, ořechový, matt,
nejnovějšího vzoru, hodící se pro nevěstu, jest buď
v celku neb jednotlivě velmi levně na prodej.
Nábytek nachází se v rohovém domě č. 353. proti
důstojnickému parku. Blíží se dělí domovník tamtéž.

Denně čerstvé
raky, srnčí a zvěřinu vůbec
chutně upravené lze obdržeti
V RESTAURACI „CHICAGO“
v Pražském Předměstí
u Hradce Králové.
Výtečná kuchyně a znamenité pivo.
Obsluha vzorná.
Ceny levné. — Zahrada. — Veranda.

Bisk. studentský seminář
„BORROMÆUM“
v Hradci Králové
pro studující c. k. gymnasia.

Ústav nabízející chovancům domov tím, že
řádným ubytováním, stravováním a pedagogickým
dozorem pečuje se v něm o zdraví, mravní výchovu
a dobrý prospěch jich ve škole.
Budova bisk. „Borromæa“ jest v nejzda-
vější části města na nábreží Orlice a volnou vy-
hlídkou do polí a luk. Hlavní průčelí obráceno
jest k jihozápadu, místnosti její jsou prostorné,
světlé a čisté; rovněž chodby a schodiště. Kaple,
studovny, jídelna, ložnice a umývárny jsou míst-
nosti samostatné, ráno i odpoledne vždy po od-
chodu chovanců do škol se čistí, větrají a v době
zimní přiměřeně vytápějí. Kamna zařizována jsou
na příchod čerstvého vzduchu, v každé místnosti
jsou ventilace pro odchod zkaženého vzduchu.
V ústavě jsou lázně pro chovance, zimní i letní
tělocvična, rozsáhlé hřiště pro hybné hry, krytá
veranda pro letní studium a velká zahrada.
Žádosti o přijetí podány buďtež prostřed-
nictvím farního úřadu nejdůstojnější biskupské
konsistoři v Hradci Králové nejdříve do 10. srpna
b. r. K žádosti budiž přiložen křestní list, vysvěd-
čení gymnasia, vysvědčení o tělesném zdraví a
vysvědčení nemajetnosti, žádá-li se za snížení
ročního poplatku, jenž obnáší za byt, úplné za-
opatření, otop i světlo ročních 360 K.
Prospekt na požádání zašle ředitelství ústavu.

Nejdůstojnější bisk. konsistoři doporučený
umělecký závod
Jos. Kieslich
v Hradci Králové
provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování
oltářů,
kazatelen,
křížových cest, Božích hrobů, soch atd. a od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvláště
trvanlivé zlatení a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.
Přesvědčující pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, ceny atd. ochotně a bezplatně.
Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
založen r. 1891.

● Jest nejlepší mýdlo toaletní. ●
Činí a udržuje pleť svěží a jemnou. — Jest naprosto ne-
utrlní. — Jest nejlepší mýdlo toaletní, které i tím
nejpřísnějším požadavkům úplně vyhoví.
Vyrábí již od r. 1897 výhradně
JOSEF PILNÁČEK, c. a k. dvorní dodavatel
— v Hradci Králové. —

OBNOVA

Číslo 32.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 7. srpna 1903.

Inserty se počítají levně.
Oznova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Petrův stolec obsazen!

Papež Pius X.

(3) Elektrická jiskra roznášela dne 4. t. m. do všech dílů světa jásavou zvěst, že máme opět papeže. Na krátko osiřelý stolec sv. Petra stkví se znovu v slavnostním lesku. Nadšené zprávy proudí z Říma, že přejal dědictví Petrovo muž nejvzornější; i dříve dosti upjatý Řím s hřímavým potleskem vítá nově zvoleného otce křesťanstva; raduje se zde všecko občanstvo bez rozdílu.

Před polednem 4. t. m. vystoupil s papežskými obřadníky na okrášlenou loggii chrámu sv. Petra kardinál Macchi a kobrovským, nedočkavým davům promluvil: „Zvěstuji vám radost velikou. Máme papeže, nejvyššího a nej důstojnějšího pána kardinála Josefa Sarto, který přijal jméno Pia X.“

Hromadné volání souhlasu provázelo zvěst kardinálovu. „Sarto, Sarto,“ volá se radostně po celém Římě. Slavnostní večerní osvětlení všech částí města dopadlo nad očekávání stkvěle.

Celý život nového papeže byl a jest tak apoštolsky vzorný, že se nelze diviti onomu nadšení, jež po skončené volbě celý Řím uchvátilo. Kardinál Giuseppe Sarto, dosavadní patriarcha Benátský, narodil se 2. června 1835 v Riese u Trevisu; pochází z chudých rolnických rodičů, jeho bratři a sestry žijí v neekromnějších poměrech. Ve věku 20 let posvěcen na kněze, celé dvacítiletí pracoval

vzorně v několika menších obcích. Na to ho jmenoval pro jeho vzorné působení a zkušenost jeho biskup Mantovský svým koadjutorem. Konečně před desíti lety (1893) stal se patriarchou Benátským. V Benátkách nalezl u svého stádece lásku nejvřelejší. Líbilo se lidu, že jest jejich duchovní otec hrd na svůj rolnický původ, že se okazale hlásí k svým prostým příbuzným, že osvědčuje vůči věřícím nšlechtilé demokratického ducha. Jeho dobročinnost a upřímnost okouzlovala. S každým hostem dovedl jednati jako s bratrem. Kdykoli vycházel mezi lid, měl kapesáče naplněny penězi a pamlsky. Při každé vycházce obklopovaly ho zástupy dětí, které poděloval. Zastavoval starší lidi, vyptával se na jejich hmotné poměry a dle možnosti pomáhal. Při vši své dobrotě a umírněnosti jest ducha neobyčejně pevného; než vydá rozkaz, dobře o věci uvažuje, radí se skromně s jinými muži zkušenými; ale pak již rozkazu svého dvakrát neopakuje, stojí neochvějně na tom, aby věc jednou dokonale promyšleně rozhodně se provedla.

Jeho velká pokora jest obecně známa; i nyní se to ukázalo. Když totiž odjížděl do Říma, řekl svým přátelům: „Uvidíte, že uděláme velmi brzo nového papeže. Všeneme ihned jiného pierrota (benátské pojmenování

papeže) do ohlávky. Ten ubožák, jaký to kříž uloží na svoje bedra! Nechtěl bych býti mužem, který jej ponese!“ — Tak mluví pravý služba Kristův; do hávu hodnostářského se neodívá k vůli samolibosti, ale z poslušnosti k prozřetelnosti Boží; s bázní přijímá vysoký úřad, poněvadž ví, že odpovědnost jeho před Bohem tím bude větší a nesnadnější. Když Sartovi před odjezdem do Říma jeden přítel k možnému zvolení gratuloval, odpověděl kardinál klidně: „Konpil jsem si hned zpáteční lístek.“ Jeho skromná mysl ani nepřipouštěla naději na tak velikou důstojnost. Sarto odjel do Říma za bouřlivých pozdravů Benáťanů; jeho důvěrný přítel farář Stratiminovič doprovázel ho v Římě až k volební cele. Zde se s ním kardinál rozloučil a slíbil, že mu bude hned po skončené volbě telefonati, komu svěřeno žezlo Lvovo. Nevěděl, že za krátko oznámí telefonem své vlastní povýšení.

Sarto byl řádně, kanonicky zvolen dvoutřetinovou většinou. Pak nejstarší všech kardinálů děkan Oreglia přistoupil k němu s otázkou: „Přijímáš-li volbu na nejvyššího velekněze?“ — Sarto odpověděl, že sice není hoden tak vznešeného úřadu, ale přece důvěřuje v Boha, který mu dal hlas sv. kollegia. Na to se ještě kardinál děkan otázal: „Jakým jménem chceš se nazývati?“ Odpověď zněla: „Pius X.“ Na to vzdán synovský hold přítomných kardinálů, papež jim poželal a celoval se s nimi. Po dvanácté hodině, oděn jsa papežskými rouchy, vystoupil na vnitřní loggii chrámu sv. Petra a udělil obrovským davům první požehnání. Nadšené pozdravy hřměly v zástupu, všechny zvony římské slavnostně blaholily. — S rozjasněnou tvář, s velikými nadějemi vítáme nástupce Lva XIII. Bůh vložil žezlo Petrovo zajisté do rukou nejlepších.

Svatý Otec jest sice věku značně pokročilého, ale těší se skálopevnému zdraví, tak že jistě dlouhý čas bude chrániti lodičku Petrovu před příbojem vln. Máme nejvážnější příčiny k vroucí modlitbě:

Bože, Pia X. ňehnej a nám sachevej.

Poklony před Vitenberkem a Berlínem.

II.

(3) Každý uvážlivý člověk mohl snadno seznati již z dřívějších fakt, zda jest práce kurážných našich „losvonromistů“ reformační a vlastenecká. Ale kdo byl dosud slep, kdo pokládal na základě frázevých pohádek pořád evangelíky za národní elitu, snad aspoň nyní prohlédne. Nyní do stanu protestansko-židovské centrály zadul silnější vítr a odkryl plachtu značné. Česká veřejnost mohla spatřiti naše nepřátele v nedbalkách. A co tu je teď farižského nářku, „reformovaně“ prolhaného obviňování, že se opovážili aspoň někteří lidé strhnouti škrabošku s tvář dvou „reformovaných“ lidí.

To není ani možné, aby některému evangelíkovi zalíbily se velkoněmecké choutky! Každý je padouchem, kdo by se odvážil tvrditi, že některý evangelík nemá svou vlast v lásce. Starošovstva evangelická jako jeden muž na spěch uveřejňují protesty proti „neslýchanému“ útoku „Národních Listů,“ kde který evangelík ví zcela určitě, že mladočeský denník chce vlastní podporovati katolíky a pošpiniti všecko evangelictvo. Z čeho tak „reformovaní“ lidé soudí? Snad z toho, že „Nár. Listy“ podlízavě při svém zápase s Duškem a Herbenem ostatnímu evangelictvu pochlebují a že při tom zcela nespravedlivě a beze všech důvodů katolíkům nadávají.

Inu, jakmile by se odvážil někdo před zrakem „pokrokové“ žurnalistiky zavaditi o žida nebo evangelíka, už je klerikálem; musí se mu rozhodně vpáliti značka klerikalismu, kdyby sebe víc katolické církvi spílal. Kdyby chtělo býti české evangelictvo v skutku evangelicky spravedlivé, kdyby mu nekalil zrak

fanatismus protikatolický, šetřilo by svými protesty, které nejsou žádným skutečným vyvrácením obžalob „Nár. listů“; nestavělo by se tak beze všeho rozmyslu po bok obviněným a zkoumalo by spor pečlivěji. Vyzvalo by obviněné, aby se očistili dokonale, věcnou obranou; a jestliže by oni pánové žaloby „Nár. listů“ nevyvrátili, klidně by se jich cdřekli. Ale to se nestalo, a nás to nikterak také nepřekvapuje, poněvadž strannickou výchovu našich evangeliků dobře známe.

Nyní, kdy hlavní zápas ukončen, kdy jsme vyslechli strany obě, podáváme vlastní širší posudek.

Předně, proč evangelická domácnost strhla tak veliký povyk, proč se tolik poplašila, jestliže dle jejího mínění jsou objevy „Národních listů“ jen pouhými klepy? Tu by přece stačilo důstojně vyvrácení nepravd, tu by nebylo potřeba sáhodlouhých nářků a zabíhání do úvah, které se sporem ve spojení nejsou. Vždyť naše liberální společnost byla protikatolickými frázemi tak dlouho ohlupována, že dosud jméno „evangelik“ jest nejlepší vstupenkou do takové společnosti. Klidným vyvrácením obvinění by se připravila „Nár. listům“ mravní porážka největší. Ale co čteme v „Čase“ místo toho? Herben zpytuje staré hříchy „Nár. listů“, hovoří, kdo všechno nejspíš „Nár. listům“ vyžvanil, pochlebují „pohrobkům Husa a Komenškého, prolihané vytýká „Nár. listům“ spojení s katolíky, s pruskými pastory vlastně vyjednával pro „dobrou věc českou“, on bojuje „pro vyšší kulturní úroveň“, atd. Ale co napasaly „Národní listy“? *„Že některé špice českého evangelictva jsou v přátelském spojení s těmi pruskými protestanty, kteří nesledují toliko cíle náboženské, ale i velkoněmecké.“* Toto tvrzení podepřel mladočeský orgán několika závažnými důvody, které posud ani Herben ani Dušek ani pohněvaná starošovstva svými protesty nedovedli vyvrátiti.

Nejedná se zde o německo-evangelický spolek Gustava Adolfa; že jsou s ním čeští evangelici v úzkém spojení, za to dostali pardon od mladočeského denníku již dávno; zde se jedná o evangelický Bund, který podle p. Duška nese název: „Evangelischer Bund zur Wahrung deutsch-protestantischer Interessen.“ Kdo zde lže? Dle Duška by to byl spolek „pro hájení zájmů německých protestantů“, dle „Nár. l.“ „k hájení německo protestantských zájmů.“ Rozdíl jest zde dosti podstatný. Ale jestliže jest spolek skutečně jen k hájení německých protestantů, proč se nestará v první řadě o samé Němce, proč vztahuje své ruce tak úsilně po Čechách? Ostatně celé pojmenování mnoho nerozhoduje, poněvadž pruští agenti nemohou býti tak na hlavu padlí, aby již úředním pojmenováním svého spolku otevřeli celý magacin svých plánův. Dostačí nám malé pozorování, jak si tito pánové počínají. V srpnu roku 1902 konala se schůze tohoto Bundu v Hagenu. Dle protokolu o patnácté schůzi přečetl předseda shromáždění, místní farář Draysbach, pozdrav dra. Eisenkolba (!) z Chabařovic tohoto znění: „Včera konalo se nadšené shromáždění „Los von Rom“ v Č. Kame-nici; vítězství náleží evangeliu; rádi přijíme; Bůh žehnej naší práci; evangelicky až k umí-

rání, německy až k smrti.“ Předseda po přečtení dodal: „To budíš také náš pozdrav slavnostním hostům našim.“

Dr. Eisenkolb ze samé „evangelické“ lásky práva národa českého šlape, popouštíje pomocí „evangelia“ severní Čechy a jest zkrátka jedním z předních průkopníků všenněmecké myšlenky. A ten podával přátelský referát o své zprávě Bundu. A předseda veřejně jeho všenněmecký pozdrav opětoval.

Na téže schůzi promluvil pastor Geest z Dornhaimu: „Němečtí protestanté byli a jsou zákopníky německé kultury na světě. Tomuto evangelickému německému kynou veliké úkoly. Má tudíž evangelický Bund veškeré právo volati k evangelickému Německu: „Nezapomínejte svých německých evangelických bratří, pionérů německé kultury, nositelů evangelického národního společenství!“ Superintendent Meyer z Cvikavy dovozoval, že evangelický a německý musí býti spojeno, a sděloval, že kazatelé posláni z Němce k nám jsou této zásadě věrni. Proto tedy „vzhůru prapor německo-evangelický!“ Tyto projevy ovšem nedokazují nijak, že by „evangelický“ Bund hodlal zaujati v pravdě evangelické stanovisko k našim národním právům. Německá rozpínavost a panovačnost vynikla zde ve světle příliš ostrém. A těm pánům z Čech, kteří s evangelickým Bundem tak nápadně koketují, byly takové projevy ničím.

Evangelický Bund má zvláštní výbor „pro podpora evangelického hnutí v Rakousku.“ Orgán Bundu přináší o práci výboru zprávy velice zajímavé, které dokonale dokazují těsné spojení výboru se všenněmeckými štváči rázu Wolfova. Na př. hned r. 1899 odporučuje tento orgán ke čtení „výtečný“ list Wolfův „Ostdeutsche Rundschau“, přičítávající adresu: Wien III., 1., Ungargasse, 25. Tento list prý může platiti za vlastní orgán evangelického hnutí. Každý měsíc „Kirchliche Correspondenz“ Bundu orgán Wolfův doporučel; vždyť prý „statečná Ostdeutsche Rundschau, kterou by každý evangelik v Německu, je-li s to, předplacením podporovati měl, zaslouží toho a má toho také zapotřebí.“ Jsou to čistě „evangelici“, kteří viděli v nekřesťanském štváči porušených mravů svého hlavního pionéra v Rakousku. Dle toho si také dovedeme představit, jak by se tací lidé starali v Čechách o skutečnou reformaci a úrodné práva lidu českého.

A páni členové tohoto Bundu z rajchu přijeli se taky podívat na Prahu, šli kontrolovat, jak práce Wolfa, Schönerera a jiných evangelických „apoštolů“ pokročila. A s těmito pány měl dr. Herben předešlý měsíc schůzku v německém kasině. Jsou prokázány důvěrné styky i jiných našich šřitů „čistého evangelia“ s těmi přítelíčky českého lidu. Tito to ani nepopírají; pouze poplašeně pouhými frázemi všelijak Bund omývají.

Podivno; „Národní listy“ se o šmejděch a pravých cílech evangelického Bundu dovidají nepěkně podrobnosti, ale naši evangelici, kteří byli a jsou Bundu přece blíž, pro samé vlastenectví přehlédli všechno. Při rejdech Wolfůvých se jenom povšechně obražovali, že jim jde při hnutí „Los von Rom“ pouze o čisté náboženství; prý protičeské, velkoněmecké

protestantující agenty v lásce nemají. Hezká to slova, ale příliš málo upřímného rozlišování. Jestliže se jednalo našim evangelikům hlavně o skutečnou náboženskou reformaci, měli protestovati řízně proti německým markám, měli rozhodně žádati, aby byli přijímáni do protestantské domácnosti výlučně tací lidé, kteří nemění svou víru jen k vůli několika grošům ale z důvodů ideálnějších. Ale evangelici jásali nad každým přestupkem. Kdo byl proti Římu, již ho objímali, ačkoli musí každý rozumnější evangelik věděti, že nepřátelství proti Římu neznamená samo sebou nijak ještě touhu po reformaci; bylo to dobře pozorovati na Wolfovi i Schönererovi.

Ale evangelici naši byli nápadně zamklí; raději hledali kde jaký klep proti církvi katolické, aby práci Wolfovu nenadnili; o velepřebné zreformování nové valící se reformace z Němce — se nestarali. Jen když bude hodně odstupů od Říma! O to jim šlo hlavně. Nedovedeme si ani představit, že o rejdech Bundu naše špice protestantské nevěděly; a když jim ty věci tajny nebyly, měli říci aspoň těm kazatelům z rajchu, kteří se stavěli jako čistě náboženští pracovníci, aby určité objasnili své stanovisko vůči Bundu a aby v zájmu evangelia samise postavili proti losvonromistům všenněmeckým; pak že jim snad lid v Čechách spíš uvěří. A pak — rozhodně neměli srdečně tisknouti ruku přátelům Wolfovým.

To se nedělo. A teď, kdy někteří vůdcové českého „Los von Rom“ nemohou popřítí své vlídné styky s členy evangelického Bundu, poplašeně se aspoň namáhají „vysvětlovati“, že jest Bund pravým beránkem. Obzvláště pan Schindowski, redaktor orgánu Bundu, velice Čechům přeje; vždyť prý teď píše proti štváčským německým pastorům tato zdrcující slova: „S největší vážností připomínám těmto pánům, že posláni jsou do Čech ke správě duší a zvěstování evangelia a že jsou placeni z prostředků náboženských a církevních kruhů poskytovaných. Jinak ať pověsí svoje povolání na hřebík a dají se platiti nějakou stranou politickou... Mým míněním je, že tito pánové nemají nijakého úkolu, který by jim ukládal politickou činnost.“ — O chytrá přetvářko, poněkud jsi se opozdila; přicházíš teprve, když hoří nad hlavou. Dříve Schindowski v též orgánu psal o brzkém praktickém řešení české otázky řísko-německou politikou. I celý Berlín se rozčilil nad objevy mladočeského denníku; protestantský tisk v Německu počal statečně zapírat, ale katolické žurnály podržely poplašeným pánům před zraky zrcadlo pravdy.

Teď už dokonce sám „Čas“ přiznává se, že ví cosi o „německo-nacionální“ agitaci a „štváčství německých pastorův.“ To ovšem povídá teprve nyní; dřív o tom chytře mlčel. Jeho vědomosti byly tak pronikavé, že věděl všechno nejnemožnější podrobnosti z papežského dvora, věděl o každém poklesku některého kněze v nejvzdálenějších koutech světa, ale z domácnosti protestantského Německa teprve nyní prozrazuje některé nepěkné zjevy; činí tak ovšem jen proto, aby kryl poněkud nucený a nečestný ústup. Ó té poctivosti a nestranosti realistického denníku! Teď namlouvají pánové české veřejnosti, že vlastně šíření pro-

FEUILLETON.

Z knihy: „Jak Pán Ježíš přišel do Oestersundu.“*)

1.

Přišel podzim, listí žlutlo, ale slunce mělo ještě dosti síly, aby zadrželo temnotu. Tisíce barvy ještě zářily, když zacházelo za horami, most fršejský byl skoro po celý den stopen v jeho světle.

Oestersund ležel líbezně a snivě při břehu jezera Storsjö. Den byl jeden jako druhý. Naslouchající ucho nezaznělo nic nového.

Ale za pěkného dne zářivého vynořila se pověst, která zněla sotva srozumitelněji než harašivý pád sežloutlého listu.

Dne následujícího zaseptalo to jako vánek. A den na to šumělo to jako hvízdající víchřice.

A čtvrtého dne zabouřilo to jako zuřivý orkán.

Pověst proběhla telegrafními a telefonními dráty, letěla dům od domu, spěchala přes ulice a náměstí a naplňovala všechny prostory.

Šeptalo to: „Ježíš přijde do Oestersundu!“ Volalo to: „Ježíš přijde do Oestersundu!“ Ječelo to: „Ježíš přijde do Oestersundu!“

*) Před několika měsíci proběhla tiskem německým, francouzským a j. správa o vydání knihy s uvedeným nápisem. Skladatel její jest švédský spisovatel a básník H. Wickström (nar. 1856), který několika sbírkami básní, románů a cestopisů nabyl slušného jména doma i v cizině. Přítomný spis nalezl v celém světě inteligentův hojně přátel a obdivovatelův pro akurátnost obsahu a jemnost formy, přímou bibličeskou. Přinášíme proto několik významnějších kapitol v překladě prof. E. Miřovského.

Lidé se scházeli tu a tam ve velkých zástupech. Nemluvili o ničem jiném. Někteří se smáli, jiní plakali. Ale ti, kdož se smáli, měli bledé rty a ti, kdož plakali, domnívali se, že nikdy neprolíli slz tak sladkých.

Čtvrtého dne od té doby, co pověst vznikla, pravilo se, že je Pán Ježíš v Litu a že přijde příštího dne do městečka.

Mnozí o tom pochybovali, ale tu přihnali se sedláci z Hamnerdalů a z Litu na zablácených vozech, tažených upocenými koni a oznamovali, že ho viděli, že ho viděli, že ho viděli.

On prý také několik slov k nim promluvil a řekl, že zítra — zítra, zítra přijde do Oestersundu.

A pověst byla dušena voláním lidí, plácem a nářkem. Bouř přehlušena byla bouří ještě větší a mocnější.

Boháči lomili rukama nad svými akciemi a kupony, rozkošníci proklínali své choutky, ctižádostivci zdáli se býti sobě trpaslíky, z marnivců stali se myslitelé a hrdopýškové klesali na kolena.

Pán, Ukřižovaný měl přijíti! Kdyby i nebyl nesen anděly s nebe, byl proto méně hrozný? —

V této noci spala jenom nemluvnata, ale ostatní všickni seděli bdíce a očekávali ranních červánků. Nevycházely snad dnes nad novým světem?

2.

Za pozdního letního večera sedělo několik dfevorubců po skončené práci denní pobromadě.

Temna přibývalo, ale večer byl vlídný. Ve staré dfevěrně nebylo pro ně dosti místa a proto ustanovili se, že stráví noc venku.

Na mýtině byl zancen oheň, spíše pro světlo než-li pro teplo; neboť nechtěli spáti.

Smazili slaninu, vafili kaši, jedli a nasýtli se. Zapálili si své krátké dýmky, a hovor byl stále živější.

I plížil se stín mezi smrky u vstoku Wäktaru do jezera, přiblížil se tíse k dělníkům, přitáhl jednoho z nich k sobě a šeptal něco.

Peníze zvonily, láhve praskaly a tekutiny plískala. Stín zmizel.

Po hodině tichá společnost se rozešla. S tváření planoucími a s čepicemi do zadu vraženými křičeli všickni hlasitě. Oči planuly nenávistí, rty se chvěly pohrdavě, pěsti se zatínaly. Hádka počínala.

Pojednou všickni umlkli. Neviděli ničeho, neslyšeli ničeho, a přece všickni věděli, že se někdo blíží.

Dívali se plaše kolem sebe, napínali své sluchy a vytahovali krky směrem k hoře, jako by se domnívali, že odtamtud přijde něco neobyčejného.

Hle, hle, šeptal jeden z nich a ukazova ku břehu. Tam přichází!

Všickni se dívali v tu stranu. Jasně světly stín vznášel se zvolna k nim. Smrkový les se se chvěl, trávy šustily, vlny jezera šuměly.

Jasný stín se stále blížil. Byl to člověk, jehož posud nikdy neviděli. Chtěli vytáti, zeptati se ho, kdo by byl a jej pak snad zase zahnat, ale nedovedli toho.

Čekali němi. Teď stál před nimi, a oni ukláněli se okolo plápolajícího ohně, když promluvil: „Jsem Ježíš!“ —

3.

Ježíš nebyl větší nežli jiní lidé a také nebyl oděn jinak. Šat jeho z hnědého plátna zahaloval

testantské víry má posiliti u nás „osvícený cit národnostní.“ Jak posílila nauka Lutherova české vlastenectví již XVI. století, na to jsou příklady až příliš odstrašující. Budoucné o „evangelickém“ manévru více. Čekáme, že „Čas“ napíše, jak „Obnova“ leží v objetí „Nár. listů.“ Vždyť už tak napsal také o „Katolických listech,“ a u veliké nouzi každá lež dobrá!

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 5. srpna.

(Jak M. Jan Hus kolínského pastora p. Duška vyplatil. — Počátky sokolské myšlenky u nás a dnešní protestantské bohoslužby v sokolnách. — Naléhavost zavedení povinného zemského pojišťování.)

Evangelický kazatel pan Čeněk Dušek z Kolína hrál si v posledních třiceti letech na vůdce českých protestantů, jež šťastně zavedl do náruče evangelického bundu německého, což dnes česká veřejnost bez ohledů na vyznání jednomyslně odsuzuje. Pan Dušek jest zajímavý zjev v české veřejnosti, jemuž po celá desetiletí nejrůznější choullostivé kousky bez zasloužených následků procházely.

Kolínské jeho ovečky mu všechno shovívavě pomíjely, an pan Dušek trefil některým předákům z nich do noty. Jaké smýšlení jisté kolínské protestantské rodiny projímalo, charakterisuje tato příhoda. Když roku 1866 přitáhli do Kolína první Prusáci, tu jistý protestantský občan tamní šel jim radostně v ústřety. Poněvadž naučil se německy, jenom že vlezl pod necky, neuměl se dost dobře ve pruském státním jazyce vyjádřiti a proto pruský předvoj vedoucího majora oslovil pozdravem: „Ich auch evangeliist!“ Pozdravený takto důstojník hmatl k holeni, kde měl zastrčený „rajtskok“ a v odpověď na pozdrav kolínského evangelického občana několikrát ho nim přetáhl, po polsku volaje: „My jsme ale katolíci!“ O této příhodě někteří kolínští páni tuze neradi slyší. Tušíme, že byla již někde tištěna. Ale jest pořád charakteristická.

Proto také bylo za takového smýšlení oveček možno, že napotom r. 1873 směl se kolínský evangelický kazatel p. Dušek ve „Hlasech ze Siona“ odvážiti posměšným článkem „Český bratr na procesi“ útočiti i na staříckého historiografa království Českého Františka Palackého, že se ve svátek sv. Václava r. 1873 účastnil slavnosti, pořádaných na paměť devítistiletého trvání biskupství pražského. Útokem tímto byla veškerá slušná česká veřejnost nanejvýš pohoršena a ctihodný kmet Fr. Palacký nanejvýš bolestně dojat. Nikdo ho totiž doposud pro víru a náboženskou smýšleni nenapadl, až jeho vlastní — souvěvec. Čin tento způsobil své doby velmi mnoho hluku, ale během času se naň zapomenulo a pan kazatel Dušek vedl si dále svou, hledaje při tom vědomé spojení i bezděčné pomocníky všude, kde je namákl.

A tak se stalo, že po mladočeském vítězství při volbách do sněmu království Českého r. 1889 získal v Kolíně usazeného poslance dra. Jos. Šila k tomu, že ho dle kolující

pružné jeho tělo, které bylo skoro slabé, a jeho ruce byly malé jako ruce dítěte.

A přece byl naň pohled znamenitý, neboť byl krásný, krásný jako ztělesněná ctnost. Temný vlas visel mu ve dvou proudech kadeří s temena, čelo jeho bylo plno myšlének, oči jeho byly láska, ústa jeho radost.

Záda jeho byla poněkud nachýlena, držení jeho bylo pokorné, a přece vypadal jako kníže. Vycházela z něho síla, kterou všickni pocítovali. Když pohnul prstem, chvěla se vůkol všechna těla, a když jediné slovo promluvil, ohýbaly všechny duše kolena.

Přistoupil k ohni a řekl: „Jsem Ježíše!“ Hlas jeho byl podivuhodný; nezněl jako slova, zpěv, hudba, nýbrž jen jako snivý šepot, z něhož bylo lze vytušiti, že může přijíti dunivá bouře.

Dělník, který právě před jeho příchodem vytáhl z pochvy nůž, učinil mu místo u ohně. On se posadil a ptal se jich, nemohli-li by mu dáti něco k jídlu.

Přívětivým kyvem přijal, co mu poskytli, utišil svůj hlad, načež odešel dolů k jezeru, aby uhasil svou žízeň.

Když se vrátil, otázel se jich, kam ráno půjdou, a když mu oznámili, prosil jich, aby ho vzali s sebou, k čemuž rádi přivolili.

Noc ležela těžká a temná nad lesem a dřevárnou, i ochladilo se. Než se uložili spat, přilostili čerstvého dříví na oheň a půjili Ježíšovi nejteplejší svou přikrývku.

Než usnuli, ptal se ho jeden: „Pane, kam chceš jíti?“

A Ježíš odpověděl: „Do Oestersundu.“

Za několik okamžiků na to usnuli všickni.

o tom pověsti přiměl, aby na sněmu interpeleloval, proč mezi pamětními deskami, umístěnými na průčelích tehdy nové budovy Musea království Českého nenachází se také deska se jménem M. Jana Husa. Další historii této interpelace a její následky jsme na těchto místech ve 21. čísle t. r. podrobně vyličili a dnes k tomu máme za potřebné přičiněti důležitý doplatek.

Intelektuelním původcem husitské sněmovní debaty r. 1889 byl kolínský kazatel p. Dušek, který má tedy jistou míru zásluhy o to, že sběhem okolností došlo napotom k tomu, že začalo se jednati o zřízení Husova pomníku v Praze. A nanejvýš zajímavé jest, že právě při kladení základního kamene k tomuto pomníku následkem obratného manévru české žurnalistiky katolické přišly na jevo doposud tajené a nevšimné spády některých vůdců protestantských v Čechách a že se přišlo na jejich spojitost a styky s politiky a agenty pruskými. Oběma rukama i nohama v nepřijemné této situaci uvázl především p. Dušek jako hlava tohoto pletichaření. Nebyti slavnosti kladení základního kamene k pomníku Husovu, mohl p. Dušek se svými stoupenci dále ve své prusko-protestantské činnosti nerušeně pokračovati. Za klidných stávajících poměrů byl by se sotva černý rmut jeho snah na veřejnost provalil a on ve pravém světle svého působení se octl —

Proto může se říci, že si p. Dušek sám na sebe před lety svou starostí o Husa past přistrojil a že M. Jan Hus po letech jeho uctívání odmítl a pletichy proti národu českému a pokojnému jeho životu činěné odkryl v čas a důkladně, aby se český lid mohl dokonale vzpamatovati a aby se nedával více pod zástěrou jeho jména balamutiti a na národní jatky vésti. Tak špatně se ctění Husa nikomu, jako panu Duškovi, nevyplatilo!

To jsme pokládali za vhodné dnes uvést jako doklad, že žádná faleš rub svůj trvale neuhájí. Máme za to, že to bude naše čtenáře všech směrů smýšlení zajímati a bavit. Pan Dušek jest dnes se svými přátely v českém veřejném životě společností odbytou, proto netřeba se s ní více nějak vážně obírat.

* * *

Slovný spisovatel a básník p. dr. Ladislav Quis, advokát v Píleuči, vydal nedávno nákladem spolku spisovatelů „Máje“ vzácnou a krásnou „Knihu vzpomínek“, ve kteréž na str. 168. a 169. vypravuje:

„Jen tak letmo budiž zde učiněna zmínka o dvoudenním výletu, který jsem tehda (roku 1863) podnikl s kutnohorským „Sokolem“ přes Žleby, Lichnici a Heřmanův Městec. Zmínku tu činím jen proto, bych mohl se dotknouti P. Hrdličky, tehdejšího katechety na realce kutnohorské, osobnosti to jistě i tenkrát mezi kněžstvem nevšední. Súčasťnil se výletu toho, tuším, jako náčelník jednoty, a vidím ho ještě, jak si v černém sokolském kroji, v černé košili statně vykračoval podle obtloustlého starosty Bräuera; bledé hnědé vlasy splývaly mu ve dlouhých kučerách koketně s pod čapky se sokolským pérem. Ve Žlebech, kde byl nocleh, sloužil pak ráno před dalším pochodem sokolskou mši; sokolská hudba hrála na kruchtě; dva sokolové v červených košilích ministrovali, my ostatní stáli pak s praporem v čele v lodi chrámové. As rok po té byl Hrdlička pro řeč, kterou měl v Kutné Hoře při své první praporu, jež Sokolu darovaly dámy americké, složen ze svého úřadu katechetského“ —

Proč zde tuto vzpomínku uvádíme?

Proto, abychom českou veřejnost upozornili, že vzrůst, rozvoj, zdar, rozšíření a upevnění myšlenky sokolské v zemích českých v nejtěžší pro ni době, při její počátcích totiž, činem, penizem i skutkem podporovalo v nej přednější řadě a nejvydatněji také vlastenecké duchovenstvo katolické, jehož příslušníci ochotně pro ni celou svou budoucnost, své výhody v obět kladli —

Katecheta Hrdlička nebyl žádným ojedinelým zjevem, který sokolskou myšlenku fedroval. Známe celou řadu duchovních, kteří pro její podporování — trpěli.

Sokolská myšlenka dle intencí svých prvních šířitelů znamenala morální zúšlechťení a tělesné sesílení lidu českého a proto v počátcích svých dle toho si vedla. Sokolové účastnili se bez závaďy náboženských obřadů, dávali si prapory světlé, duchovenstvo ve svém středu měli, zrovna tak, jako dodnes činí Sokolové polští, slovinští a charvatští —

Teprve až když na základech těchto sokolské myšlenky, u jejíž kolébky české duchovenstvo stálo a jejíž praporům žehňalo, pozhnáním tím vzrostla a zmohutněla, zanešeny byly v řady sokolské zásady a náhledy, jež se v původních jejích intencích nenacházely. —

Potutelnou agitací, která dnes na všech

stranách u nás začíná býti jako nebezpečnost a neštěstí naše stihána, zanešen byl v sokolské družiny odpor proti katolickému náboženství. Sokolská myšlenka stala se totiž nebezpečnou odpůrcům českého národa a když ji nešťastná politika liberálních státníků vídeňských v letech šedesátých nedovedla zmariti, ujala se práce té tajná agitace pruská, již se podařilo jeduotlivé sokolské jednoty až ku podivu poplésti.

Pod zástěrou předstírání, že sokolské jednoty jsou sbory tělocvičnými, vylučují se z nich projevy smýšlení náboženského, ovšem jenom a pouze, pokud se katolické víry týkají. Neboť ihned na druhé straně bez ohledu na důslednost propůjčují mnohé jednoty své sokolské domy dokonce ku — konání bohoslužeb protestantských — — — V Hradci Králové již kolik let se tak děje.

Jak se to srovnává?

„České národní vojsko“ na jedné straně odpírá naprosto každou i sebe přirozenější snášelivost k víře katolické a na druhé ochotně otevírá své sokolovny pruským agitatorům jako vhodná místa pro lapání a získávání stoupenců pro zájmy politiky pruské a velkoněmecké, jež jsou zatím opentlovány falešnými hesly liberalismu a maškarádou historických vzpomínek!

Nechceme se o tomto povážlivém zjevu šířiti, není toho zajisté ani potřeba, neboť to, co jsme pověděli, nepochybně postačí, aby se dnes ve kruzích sokolských a v celé české veřejnosti náležitě rozbřesklo.

Dnešní doba zdá se nám býti příhodnou k tomu, abychom poukázali k bludu, jímž bylo sokolstvo u nás otráveno, aby dobrovolné samochcic sloužilo zrovna těm agitacím, proti nimž bylo vlastně zřízeno a vychováno!

Toto zatukání zatím postačí, neboť ku potřebnému provětrání domu není potřeba nikomu okna vytloukati. Každý rozumný a soudný hospodář po věcném a důvoduém upozornění „vyluftuje“ již tiše sám.

* * *

Spousty ledu, jež na večer a v noci v neděli dne 19. července v míle širokém pruhu na české kraje písecký, tábořský a čáslavský a dále na Moravě na kraj jihlavský a brněnský spadly, zničily tam celou letošní úrodu, výsledky celoroční práce, všechny naděje do budoucna dobrému půl milionu našinců, již stojí před nastávající zimou jako žebráci, spinající ruce o pomoc a podporu —

Po celou řadu let voláme na těchto místech, aby nedostatečně zorganizované a jenom v plen cizozemské a zahraniční spekulace vlast naši vydávající pojišťování bylo sezemštěno tím způsobem, aby učiněno bylo všeobecně závazným ve směrech všech. Poněvadž jsme to zde již vícekrát podrobně odůvodnili, obšírně vyložili, nemáme za potřebné svým čtenářům poznovu široce vypisovati to, v čem zajisté s námi jsou za jedno.

Dnes s námi stejně smýšlí celá česká země a volá se, aby byl následkem obrovské živelní pohromy, jež vlast naši právě stihla, svolán sněm, který by jednal o ulehčení a zaizení bídy tím nastalé, a aby pro budoucnost učiněna příslušná opatření, aby se dnešní nesnáz neopakovala. Proto rozhodně hlásíme se o slovo poznovu a poznovu se přimlouváme, aby po smutném poučení, jehož se české zemi červencovým krupobitím dostalo, energicky a vážně bylo přistoupeno k zavedení povinného pojišťování proti škodám živelním a aby řízení pojišťování toho převzala země.

Když někdo nepojištěný vyhoří nebo když nepojištěnému potluče, utrpí při tom škody také každý pojištěný, který musí různými způsobem na pomoc nepojištěnému přispívati. Proto jest v zájmu všeobecnosti, aby se co nejdříve k zavedení všeobecného povinného pojišťování přikročilo.

Považme, jak by byla dnes u nás situace snadná, kdyby bylo toto pojišťování v působnosti Hravě by se škody nahradily a bez neznázi by se přes všechny pohromy přicházelo k dennímu pořádku. Miliony premií, jež ročně cizí pojišťovací společnosti darmo z vlastní našich ssají, mohly zde dávno tvořiti obrovské hypoteční a meliorační fondy, zemské finance mohly býti z výtěžků jejich dávno restaurovány a za několik halířů mohly býti naše role a domy před živelními pohromami zabezpečeny.

Doufáme, že po neštěstí posledních dnů myšlenka zavedení povinného pojišťování ve správné zemske více z denního pořádku české politiky nesejde. Uskutečnění a upravení jeho může býti první záležitostí, v jejíž vyřízení se veškeré strany na sněmu království Českého jako svorné a jednomyslné sejdou.

Národní sebevědomí čili hrdost národní.

(Dopis z Moravy.)

Aby národ byl svým, aby odolal vlivům cizím a nestal se posluhou národů jiných,

četnějších a mocnějších: musí sobě zachovati nejen svou vlast a řeč, nejen své náboženství a po otcích mravy, on musí mítí též národní hrdostí tolik, kolik láska k bližnímu nám dovoluje pěstovati.

Jako totiž vědomí své důstojnosti lidské, již nám náboženství naše dovoluje, ba přímo i přikazuje, snadno se převrhne v pýchu nekřesťanskou, tak i národní hrdost ráda teše přes míru, stává se nepřejnou až utiskavou naproti národům jiným. Vidáme to, že ani vzdělanost, ba ani křesťanství, není-li s ním spojena pokora a láskou k bližnímu, nezachrání národ od nespravedlivých skutků proti národům jiným: netřeba ani za doklad uváděti jednání Angličanů proti Burům. Tehdy, když křivda hrozí, musí národ slabší posilovati svého sebevědomí, musí vzpomínati předností svých předků a jejich zásluh, aby nestal se malomyslným a nepoddával se silnějšímu ze strachu.

Také my národní hrdost měrou dovolenou pěstujeme ve svém lidu: je jí nám třeba doboj naší tím více, ježto dnes lidé — našich nevímajíc, tomu se klanějí a poddávají, kdo bohatství a moc má, nic toho nedbajíc, jaké je hodnoty mravní a jak nabytí moci neb bohatství svého. Podejma je povaha Moravanů; ale ani Čech není každý ze „žuly“. Snadno se pro zisk nějaký odrodí, přijde-li do německého neb národně smíšeného města na Moravě.

Pamatujme tedy, čím národ český býval: nikoli v Evropě národem posledním. Nejsme-li četní ani bohatí a mocní, honositi se smíme svými předky tak dobře, jako národové jiní. Starší byla sice říše římská národa německého než naše císařství rakouské, ale daleko starší je království České než pruské, saské a jiná.

A nezískal národ český knížatům svým koruny královské utiskováním národů sousedních anebo výbojem zemí jejich. Byl to věhlas Rostislavův a Metodův, již uměli spojit, a Svatopluk, jenž svou udatností dovedl zachrániti proti Frankům vlast a svobodu českých kmenů, sídlem sice rozdílných, ale národnosti jediné: totiž české. Tak vznikla v dávných dobách říše veliké Moravy.

Vzpomíná toho Zikmund z Páchova ve své „Kosmografii české“ krátce, jak r. 1086 vyhlášen byl v Mohuči kníže Vratislav králem českým, jak přenesl království Moravské, kteréž bylo před tím zkaženo, do země české, kde v Praze na království byl pomazán a korunován, an všechen lid křičel: „Vratislavovi králi zdraví, poctivost a vítězství!“ (str. 466). A když Bedřich Rudovous r. 1168 Vladislava II. králem prohlásil v Řezně, pravil na sněmu: „Poněvadž mnohá dobrodíní jsme poznali a ještě poznáváme od Vladislava, tohoto našeho věrného a celého přítele, knížete českého, pokládáme za spravedlivé, abychom jemu také nějakou zvláštní milost učinili“. A pravil dále: „Udatnost a stálou věrnost Tvou uváživše i žádajíc, abys i budoucně našim věrným přítelem byl, protož přijmi z milosti Boží a naší dobré vůle tuto korunu královskou, též i moc a důstojnost královskou v království svém. Slyš též všichni: „Vladislav, kníže české, on jest král český!“ A tu přítomní Čechové s převelikou radostí provolávali: „Chvála Bohu a sláva Vladislavovi, králi českému!“

Radujeme se z toho, že zásluhami svými, pokrokem a svou bohatostí — nikoli výbojem a utiskováním jiných — knížectví české proměněno bylo na království. Smí z toho národ náš hrdý býti a koruny české si právě tak vážiti jako společného mocnářství našeho celého, jež také nevzniklo válkami, nýbrž v míru: děděním, zvolením a úmluvami: „Tu felix Austria nubo.“

Byl jsem právě na výstavě v Pardubicích; viděl jsem tam dva obrazy koruny české, pasířským uměním pěkně provedené. Těší mne to, že Čechové koruny si tak váží. Vzpomínám, jak i Moravané vážili si koruny a korunovace králů českých a spolumarkrabí moravských. Viděl jsem na Moravě v rodině jednoho rolníka s velikou úctou chovaný těžký džbán kamenný, ježž děd si na památku přinesl z Prahy, kde se korunovace Ferdinanda Dobrotivého, slavné paměti, zúčastnil. Byltě Ferdinand prve, ještě za živobytí Františka I., korunován na „mladšího“ krále uherského, pak i na krále českého: a ejhle Moravané podnikli dalekou pouť — ač nebylo ještě tehdy dráhy — a na korunovaci do Prahy se vydali.

Dokud tato láska k dobrým řádům po otcích zděděným — tedy i ke korunovaci králů českých — potrvá, dotud zjiste i národní hrdost naše nás chrániti bude v samosvojnosti naší.

Obrana.

Farizejství nejmladšího druhu číší z každého čísla židovsko-protestantského Času. Na př. 19. července napsal tento „reformační“ realistický orgán: „Naše strana ponechává volnost svým členům, ať jsou katolíci, evan-

gelci, židé a beskonfesijní. Na té zásadě stojí přirozeně i „Čas“. Dobře; ale 4. srpna již týž orgán lomí rukama, jak se mohli dva delegáti studentstva zúčastniti katolických služeb Božích v Třebíči před počestím výstavy. To redakci Času „nejvíce bolí;“ prý „ti, kdož mají býti jádrem české inteligence, stojí svými názory daleko níže než prostý sociálně-demokratický dělník. To uvádí v úžas“ (!) Tak píše orgán, který „ponechává volnost katolíkům.“ Dle toho můžeme dobře souditi, jaké katolíky realisté mezi sebou strpí; jen takové, kteří nic katolického nekonají. Kdyby Čas věnoval jen desetinu takové snášlivosti katolické nauce, jakou věnuje převážně talmudu a socialistické prohanosti, pak bychom mu věřili. Ó hrůzo! Katolíci studenti se opovážili obcovati mši svatou! To jest hotová zrada národní. Policejní inkvisice realistův ovšem k rozumu přijíti nechce. Kdyby si takhle podali oni studenti ruce některým pruským pastorem, pak by to byla práce „pro český rozum a českou duši.“

Politický přehled.

Minister. předsedovi dr. Körbrovi se zase ulehčilo. Veliké nesnáze, které brozily i ministerskou křísí, způsobil zákon o kontingentování cukru, přijatý letos v lednu poslaneckou sněmovnou. Spor vzniklý mezi vládou rakouskou a uherskou o cukerní zákon tento a jeho provádění urovnán. Císařským nařízením ze dne 1. srpna zrušuje se platnost zákona z 31. ledna 1903 ve příčině individualního rozdělení kontingentu cukru.

Sněm království Českého sejde prý se v době nejbližší ku krátkému zasedání, ovšem pouze za tím účelem, aby se poradil o zmírnění následků děsné živelní pohromy, která 19. července stihla české kraje. Vláda prozatím určila na podporu asi 200.000 K. V Prusku však po hrozných povodních ve Slezsku povoleno hned přes 10 milionů na podporu; nám musí dostačit „pakatylek“, třeba se od nás stamiliony odvádějí do Vídně. Vláda ochotna jest povolit ze státních prostředků jenom tolik, kolik povolí země. Což však může finančně zubožené království České poskytnout na úlevu brozící bídě?

V Uhrách této doby objevilo se zase špinavé prádlo. Celému světu hlásají Maďaři neustále, že jsou nejsvobodomyšlnějším národem a najednou svobodomyšlnost jejich pošpiněna jest úplatky, které ukazují, že v Uhrách panuje veliká zbahnělost poměrů. Maďaři ve svém velikášství chtějí se ode všech odloučit a sami býti pány, a zatím uvedená aféra předpovídá, že se sami ubijí. Liberální vládní strana uherská, když s oposicí nemohla nic svěsti, snažila se ji podplatit. Mělo prý býti podplaceno asi 20 oposičních poslanců a několik časopisů, aby se proti vládě tolik nevystupovalo. Ale poslanec Pap, kterému jakýsi Dienes doručil 12.000 K, vše vyzradil. Následkem toho odloženo zasedání sněmu do 10. srpna a celou záležitost vyšetřuje zvláštní sněmovní komise. Jako vinník přiznal se i hr. Szapáry, švagr minist. předsedy Khuen-Hederváryho, čímž vržen stín i na samého předsedu. Napjetí v Uhrách velké a dle všeho dni ministrování hr. Khuen-Hederváryho sečteny.

Kral anglický Eduard VII. vzdal irskému národu díky za stkvělé uvítání, kterého se mu v Irsku dostalo a jež ho hluboce dojala.

Ruch povstalecký v Macedonii po ukončeních žních opět se vzrývá.

Nedávno zahájeny byly práce na prvním oddílu železné dráhy bagdaské v Malé Asii, kterou se Němci sice tiše, ale houževnatě domáhají vlivu v dalších končinách východních.

Zprávy místní a z kraje.

Slavnostní sliby řeholní vykonalo dne 1. t. m. v klášterní kapli zdejšího pensionátu dvanáct novicек za přítomnosti nejduš. pana biskupa. Dojemná řádka tato slavnost přilákala hojně obecnost. Jeho Biskupská Milost před slavnostním aktem promluvil hluboce procištěnou řeč o významu evangelických rad; a křtu zavazoval krásný zpěv řízením povolaného dirigenta dp. D. Orla. Při této příležitosti přijato též čtrnáct novicек.

Královéhradecký pavillon na výstavě Hořické zbudován nákladem 6600 K dle návrhu městského stavitele p. J. Melcra na rozloze 280 m². Zvýšený prostředek nese štít ozdobený malbou secesní, při níž použito českého národního ornamentu. Proveden jest dle návrhu profesora c. k. femalesnické školy v Jaroměři p. J. Šimy dekoracním malířem p. J. Kryštofem, který provedl malbu štítu a panem J. Štänderou, malířem písma z Hradce Králové, který provedl nápis v ornamentální obrubě. Veškerou práci tesařskou provedl p. J. Joneš, mistr tesařský z Librantic u Hradce Králové, práci natěračskou p. A. Petr, natěrač v Hradci Králové. Výplňkové mřížky ve dvéřích hlavního vchodu z kujeho železa provedl dle návrhu p. Mil. Oehma, dílovedoucího c. k. odb. školy v Hradci Králové. p. Jan Rabas, uměl. zámečnický tamže; týž provedl i ostatní uměleckou práci zámečnickou na pavillonu. Nástavec nad hlavními dveřmi se znakem města Hradce Králové provedl p. Fr. Čermák, sochař a štukatér v Hradci Králové. Veškeré uvedené práce jsou zároveň

výstavními pracemi dotčených pp. mistrů. Na svahu před pavillonem, uprostřed Královéhradecké zahrádky, stojí kované mřížové stánky, provedené dle návrhu dílovedoucího p. Mil. Oehma štýl III. roc. c. k. odborné školy pro umělecké zámečnictví v Hradci Králové. Stánky obklopeny jest velkou mříží s kujeho železa, určenou ku pomníku Karla Jar. Erbena, provedenou dle návrhu ředitele ústavu p. L. Haněla a pod dohledem učitelů pp. A. Hallera a Lankše rovněž žactvem III. ročníku. Mříž obrubová i stánky provedena jest ve slohu secesním. — Jen malá část zdejších femalesnicků odhodlala se pro nynější nepřehledné poměry k nákladům, a jakými obestlání každé výstavy jest spojeno. Přes to, soustřeďuje se sobě, pokud to v úzkém rámci pavillonu bylo možno, přes 60 vystavovatelů, podává obraz sdálosti a rozvoje města Hradce Králové na poli průmyslovém, obchodním i kulturním. Nejsou sice zastoupeny všechny obory, které v místě po femalesnicku se provádějí, ale přece celková expozice dokazuje, že mnohé věci, pro které se veřejnost naše ráda obrací nejen do Prahy nebo jiných měst okolních, ale i do ciziny, možno obdržeti v městě našem zrovna tak dokonale provedené a v téže ceně, ne-li levněji. — Katalog královéhradeckého pavillonu dostati lze za 10 h.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc červenec 1903. Stav vkladů počátkem měsíce K 1.465.917.89, vloženo během měsíce K 194.800.02, vybráno K 146.821.36, stav koncem měsíce K 1.513.896.55. Stav půjček počátkem měsíce K 1.239.486.09, půjčeno během měsíce K 75.943.60, splaceno K 62.372.18, stav koncem měsíce K 1.253.037.51. Počet účtů 2.268, rezervní fondy K 112.966.08, závodní podíly K 69.824.21, pokladni. obrát K 802.660.12.

Šňatek. Slečna Marie Skolandyová z Hradce Jindřichova a p. Karel Sl. Kašpar, důchodenský adjunkt král. věnného města Hradce Králové, slavili šátek svůj dne 4. srpna 1903 v kostele proboštském v Jindřichově Hradci.

Ze Všeob. sdružení křesť. dělnictva. Schůze ústředního výboru dne 1. srpna v Hradci Králové. Přítomni: Jenčovský, Pochmon, Karásek, Lábus, Andrlik a Polák. Podpora nem. udělena: J. Mírvaldovi v Sušici (7 dní katar plie) 3 K, L. Jakešovi v Parníku (14 dní zánět kosti) 6 K, A. Luňáčkovi v Hradci Králové (7 dní srdeční křeče) 6 K. Podpora v nezaměstnanosti: B. Jurickému v Parníku 3 K. — Plánární schůze ústředního výboru bude se konati dne 23. srpna 1903 o 1. hod. odp. v Hradci Králové v Adalbertinu.

Pitná voda. Aby se předešlo možnému nedostatku pitné vody, dovoluje se dle nasezení městské rady v Hradci Králové, se dne 27. července t. r. vody pitné ze stojanů používat pouze na pití a nikoli na vaření, umývání a napájení dobytka.

Zadáni práce. Rigolování při stavbě nové silnice z Hradce Králové do Věkové zadáno dlaždičkám mistru p. J. Štěpovi v Hradci Kr.

Z Černilova. Předělon neděli sehráli zde ochotníci katolické národní jednoty veselohru Dr. Štolby: „Na letním bytě.“ Souhra celého představení byla opravdu ladná — elegantní. Všechny úlohy obezřetostí a dovedností p. regisaura obsazeny byly herci, kteří opravdu je dobře pochopili a také do detailů provedli. Obecenstvo, odměnivši herce po každém jednání potleskem, odcházelo z divadla plné veselé nálady. Děkujeme za tu pěknou zábavu a těšíme se již napřed na ty „Obžinky“. Zdař Bůh!

Hospodářská, průmyslová a umělecká výstava českého severovýchodu v Hořicích. Šum a ruch na výstavišti, šum a ruch po městě a okolí. Ve čtyři hodiny odpoledne počíná na výstavišti koncertovat vojenská kapela pěšího pluku č. 36 z Jemrova. Jásavé zvuky hudby rozléhají se výstavištěm. České národní písně střídají se s úryvky z českých oper. Prázdné není nikde. Se všech stran přinášejí vlaky návštěvníky výstavy, jichž úsudek zní: „Takovým způsobem nebyla dosud žádná venkovská výstava pořádná.“ K sedmé hodině večerní zaplanou elektrické svítilny, a přeskvostné, bílé světlo zaplazuje proměňující zástupy a elegantní útulné restaurace kolem hudebního pavillonu seskupené. Vše vypadá fantasticky, pohádkově. — Slavnosti Smetanovy v Hořicích přes nepřehledný počet vydařily se znamenitě. Slavnost zahájena byla v sobotu večer hudební akademií, při níž přednášeny vesměs jen instrumentální a vokální skladby Smetanovy. Hlavním téžistěm slavnosti bylo ovšem odhalení pomníku nesmrtelného mistra v sadech hořických. Tisíce účastníků shromáždilo se v neděli dopol. kolem zakrytého pomníku Smetanova. Tu bývalý ředitel Národního divadla Fr. A. Šubrt pronesl slavnostní řeč o významu mistra Smetanovy; na to pomník odhalen. — Hlavní katalog výstavní prodává se za 60 h. Obsahuje 1038 jmen vystavovatelů z oborů průmyslu a školství. A. Rudl líčí tu Hořice a jejich krásné romantické a zdravé okolí. Dále jsou tu stať: Hořice za války pruské a průvodce výstavou. Pak následuje seznam vystavovatelů a vystavených předmětů s příslušnými odbornými články. První skupina tvoří zemědělství, II. průmysl, III. umění, IV. školství a literatura V. národopis a archeologie, muzea a VI. sociální politika a zdravotnictví. Celkový počet vystavovatelů je kol půldruhého tisíce, což svědčí o tom, že výstava hořická je výstavou velkou a krásnou, jak všichni návštěvníci nadšeně dosvědčují. Malé město Hořice (asi 8 000 ob.) má při obrovské práci, kterou by jindy v daleko větším městě ne vždy zvládli, při nejmenším nárok na podporu ze strany obecnosti, zvláště když práce ta se tak zdařila.

Východočeská výstava v Pardubicích. Dne 2. srpna bylo na výstavišti přes panující nepohodu zase blučno. Rozsáhlé pavilony výstavní byly obecností do posledních míst přeplněny. Toho dne dopoledne konala se ve výstavní aréně schůze několika set mlynářů z Čech a Moravy, kteří se sjeli, aby porokovali o zlomení neblahého vlivu rakouského tarifu na vývoj předlitavského mlynářství a zemědělství. Přítomno i několik poslanců. Výstavu naplnili zvláště účastníci sjezdu čes. vojen. vysloužilců a pak účastníci sjezdu obchodnictva, který obestlán byl ze

všech korunních zemí. — Nádherné vypravené kulturně historické slavnosti, které první oddíl výstavní do Pardubic a na výstavu přivábily nečetné davy, budou se ještě jedenkrát ku konci výstavy opakovat. Na velkolepé této výstavě jistě bude také zajímavě střešně elektrické osvětlení průmyslového paláce, dále s m vysoký světelný vodopád a elektrograf na protějším břehu Chrudimky. — Nemalou pozornost budí na výstavě ve zvláštním paviloně umístěný poháněcí stroj firmy Märky, Bromovský a Schulz v Hradci Kr., lokomobila to, sloužící ku pohonu stroje dynamo-elektrického. — Výstavní výbor vydal obsáhlý katalog výstavní, který mimo seznam vystavovatelů a vystavených předmětů obsahuje stručný dějepisný a místopisný nástin Pardubic, pojednává o stavu domáckých děláních ve vých Čechách, o průmyslovém muzeu v Chrudimi atd. Cena katalogu 60 h. V kapce pak kalendář výstavní (za 10 h) označený jsou všechny sjezdy, závody, hudební a divadelní produkce, mimo to je kalendář ten průvodcem po městě a výstavě.

Naturální zkoušky na Divěm paedagogii císaře a krále Františka Josefa I. v Chrudimi odbyly se ku konci června. Výsledek byl atraktivní. Z 38 abiturientek obdrželo 19 vysvědčení dospělosti s vyznamenáním, 18 vysvědčení dospělosti a jedné povolena oprava po prázdninách. Na konci školního roku obdržely žákyně vysvědčení: ve III. ročníku z 38 kandidátek 30 s vyznamenáním, ve II. ročníku ze 40 kandidátek 31 s vyznamenáním, v I. ročníku ze 40 kandidátek 22 s vyznamenáním, v přípravné třídě ze 40 kandidátek 23 s vyznamenáním. Ostatní prošly všechny. Důkaz, jak svědomitě pracují síly učitelské i kandidátky. S „Divěm paedagogiem“ spojena jest Dvouroční obchodní škola pro dívky, do níž se přijímají dívky, které dosáhly 14. roku věku svého a vychodily měšťanskou neb obecnou školu s dobrým prospěchem. Ve škole té vyučovány jsou dívky silami výborně osvědčenými všem vědám obchodním, jež starají se, by po vykonaných studiích chovankám ve spolehlivých obchodech místa opatřily. Při veškerém vyučováním přihlíží se ku stránce paedagogické; učitelé snaží se dívkám vtřípnouti vedle důkladných vědomostí obchodních zásady mravní, pravého ducha vlasteneckého, zvlášť srdce a síly vůli pro konání dobra, by staly se z nich ženy ryzích charakterů. Školní rok počne 14. září.

Léčivé železné lázně Honětku u Staré Boleslavi, majetek to První lázeň ve Vysokém Mýtě, navštívilo letos do 31. července celkem 1049 hostů.

Na Žambercku je až úzkostlivě postaráno o to, aby ubozí kilometroví kaplani nebyli zkráceni ani o haléř. Před prázdninami vydal školní inspektor p. Ot. Kremla ostrý ferman správcům škol, by podali zprávu o zřetelích, kolik cest bylo za účelem náboženství do školy vykonáno. Správa duchovní by si totiž mohla jednu nebo dvě cesty připočítat, nemyslíte, pane inspektore? Potřebí, aby se duchovenstvo budoucně ostře obrátilo proti tomuto ponižování a podezřívání! —

Oběsil se v Dolní Dobručce známý alkoholik zednický mistr Esser. Při jeho pohřbení neúčastnil se z dobročinných téměř nikdo, za to „Sokol“ z Kyšperka čestně zastoupený vzdal poslední poctu svému — kamarádovi! —

„Klerikální dědoušek.“ Píše se nám od Žamberka: Poslední číslo „Škol. obzoru“ přineslo hanopis na p. Josefa Vítečka, říd. učitele v Nekotě, ve službě učitelské sice sešedivělého, ale vždy poctivého a svědomitého pracovníka. Byl řadu let zástupcem učitelstva v okresní školní radě, předsedou učitel. spolku „Komenský“ a od „Ústřední Matice Školní“ obdržel čestný diplom za své zásluhy o zlékání obce Studené pro školu českou a dnes v očích jakéhosi „moderního“ paedagoga nese tři hříchy do pekla volající na bedrách svých. Provdal dcery a stal se dědouškem. Je vychovatelem katol. mládeže v Nekotě a „neustyděl“ se při zkoušce z náboženství pomodlit se s dětmi „Pochválena a pozdravena buď Nejvyšší Svátost oltářní!“ Tot hříchy dva a třetí, že nechce jíti do penze, a čeká na rok 1904, až bude provedena úprava platů učitelských v plném znění zákona. — „Klerikální dědoušek“ měl by nejspíše po přání moderního pisatele se všemi ostatními dědoušky vzít flinty a bodáky, vytáhnouti na manévry o nastalých prázdninách do Bosny, aby je tam upražilo slunce a přestali hýbati na věky věkův svými starými „kútky“. Tak by se uprázdnilo rázem mnoho míst řídících i regenchorských a první, kdo by se počali modlití třeba „e kúru“, byli by moderní kandidáti míst uprázdněných, jimž často i ty mladé „kútky“ tak seelábnou, že ani do vlastního lůžka na nocleh nedojdou. — Moderní pánové, proto „Pozor na vlak!“, ať Vám ty mladé „kútky“ nepřejede a nechce staré „kútky“ na pokoji! Chcete-li však hanobiti „kútky“ starší dále — k tomu máte dosti drzá čela, avšak nikdy pravého sebevědomí stavovského — chcete-li hanobiti učitele starší, dále počíte pracující a za víru od rodičův zděděnou se nestydíte, pak i my starší „kútky“ otevřeme veřejnosti knihu, v níž máme zaznamenáno hojně dokladů, že sami jste hříčkou náruživosti nízkých a nižších. Vaším sebevědomím je jest jen drzé čelo, které Vám zabraňuje, než berete péro do rukou, byste hanobili pracovníky starší, připomenouti si slova Sokratova: „Poznej sebe sama!“ — Vy, moderní hanobitelé cti pracovníků starších, táží se Vás, jak můžete učiti děti slušnosti, snášlivosti a podobným ctnostem, když sami v obcování mezi sebou nedovedete býti toho vzoru? Vy, moderní tupitelé učitelů starších, podívejte se jen do zrcadla a zhrozíte se, jak i Vám již mnohemu předčasná hlava pelichá. Nepřeceňujte samy sebe, neboť pýchá předchází pád a užte se býti křesťanský bratrskými, netroupte si pustit šerty z toho, co i Vám má býti svato, neztrpějte život starým „kútkům“, dobývejte úspěchu na poli školském cestou mírnou, vzájemnou láskou a úctou ke kolegům starším a nechtejte se podobati litým želmám, jež, v úkrytu drahá, vrhají se směle na kořist svou. Nezmondíte-li však přece, tu i na Vás vyplňují slova Schillerova: „Za vši hrůzy nejhorší je člověk ve vášně šílení.“

Senior.

Z Chotěbořska. (Zemské pojišťování). Dne 3. srpna byla v Počátkách veřejná schůze lidu, na níž přítomno bylo velké množství lidu rolnického a těch krajin okresu, které postiženy byly krupobitím. O zemském pojišťování přednášel dp. farář Vlček. Po důkazech, jak národohospodářsky se poškozuje, protože neustále hrneme miliony do kapes cizích, přijatými všemi hlasy tento projev: Letošní pohroma krupobití aktuálně vyzdvihla otázku zemského pojišťování. Otázka ta přes čtené úvahy o její důležitosti a přes jednotlivé pokusy ve formě správ a dobrozdání nedosáhla posud svého vyjádření zákonem. Z nedávné minulosti ani opotované návrhy dra. Vašatého, ani zpráva komise zemského enému neměly pozitivních výsledků, ba k všeobecnému překvapení zpráva zemského výboru dne 28. února 1900. vyslovila se proti pozemštění. Tu ovšem přes naléhavé potřeby rolnictva v pochozu zákonodárném bříšně bylo otáleno na velikou škodu stavu zemědělského vůbec a na zničení početných hospodářských existencí zvlášť, dohož letošní škoda jest důkazem více než přesvědčujícím. Skutečnost uvedená tedy přikřazuje se pravdou všeobecně uznávanou, že trvání silného stavu selekého nutno považovati za hlavní podmínku zdravého a silného národa v ohledu hospodářském, sociálním a politickém. Ostatně i jinak není nám neznámo, že s myšlenkou zemského pojišťování potajmu vedou zápas překážky povahy individuálně-zájmové a že drubdy na oko horuje se pro pozemštění a za kuliseami agituje se proti. Za tou příčinou prohlašujeme, že naše vytkávající trpělivost již dovinula se konce a žádáme důrazně, aby příslušní činitelé v soukromoprávní sféru jednotlivce legislativně zasáhli a vytvořili instituci zemského nuceného pojišťování, jež má býti jednou z podmínek nerušeného vývoje stavu rolnického. Dále žádáme slušně naši žurnalistiku, jako hnací a regulující sílu otázek veřejných, aby záležitost tuto na fóru obecné pozornosti udržovala, podle kteréhož jednání míru přizná její k nejživotnější našim tužbám a přáním budeme oceňovati. Konečně žádáme bratrské spolky hospodářské, aby téhož účelu energicky se domáhaly, jakkoli i jinak solidarita myšlenky spojuje všechno rolnictvo v celek silou přímo živelní.

Z Ml. Bříště. V úterý dne 31. července slouženo bylo slavné Requiem za sv. Otce Lva XIII. Súčastnila se školní mládež zdejší školy i z obou venkovských škol se sl. sbory učitelskými a hasičským sbor z Kletské, jenž tímto aktem piety k velikému papeži ukázal, že dovede oceniti snahy zvěčného sv. Otce o celé člověčenstvo v době, kdy s jistě strany bláhle se spolkům, zvlášť hasičským vtřípnuti mínění, že vzdělanost záleží v náboženství indiferentismu.

Dvaadvacetileté působení „farní knihovny“ ve Skuhrově. V srpnu roku 1881 převzal do Skuhrova právě nově ustanovený kooperátor Frant. Jiří Košťál ve svoji správu „knihovnu pro lid“, založenou studujícími skuhrovskými r. 1880. O knihovnu tu zvlášť se přičinili studující Jarol. Vildman, Fr. Slav. Dohnálek, Ant. Vlastimil Bartoš, Josef Porkert, Bedřich a Eduard Porkertové za účinné podpory zejména vdp Petra Henče, faráře, p. Jos. Porkerta, tehdy náměstka Řízeniny hutí a p. Jos. Holečka, říd. učitele. Knihovna ta tehdy čítala 110 svazků. Tyto ovšem za řadu let již dávno vynahrazeny jsou knihami jinými. Byly stálým půjčováním opotřebovány — zedrány. Během doby doznala však knihovna ta i změny jiné. Správce knihovny té, stav se farářem r. 1888 ve Skuhrově, chtěl trvání knihovny té zabezpečiti. I proměnil ji ve „farní knihovnu pro náš český lid“. — Možná říci, že knihovna tato pod správou dp. Fr. Jiřího Košťála, pilného rozšiřovatele zdravého českého čtení mezi naším lidem v tamních končinách při samých národnostních hranicích, vykonala valný kus čestné práce ve prospěch povznesení a uvědomění našeho lidu. Zdrané působení její nejlépe vysvitne z tuto uvedených dat. Knihovna ta čítá nyní 616 čísel a svazků 570. Kniha za ta léta bylo půjčeno 32.264 svazků a vypůjčovateli bylo 23.180. Půjčováním poškozeno a zmařeno bylo knih 184; nově převáženo 84 knih. I nyní v době letní je v rukou různých vypůjčovateli 177 knih. Půjčování knih děje se téměř výhradně zdarma. Jen někteří mohovitější přispívají a to zcela dobrovolně, podle svého vlastního uznání na udržování knihovny. Největší šlechtaou podporovatelkou „farní knihovny skuhrovské pro náš český lid“ je pauf Františka Porkertová, matka nynějších majitelů „Řízeniny hutí.“ —

Slavnosti Rubešovy. Na počest padesátého výročí smrti Frant. Jaromíra Rubeše pořádány budou pod protektorátem městské rady ve Skutči 15., 16. a 17. srpna t. r. Slavnosti Rubešovy: V sobotu 15. srpna večer o 8. hodině v Sokolovské slavnostní akademie s programem pěvecko-hudebním. V neděli 16. srpna dopoledne před deskou Rubešovou na náměstí a pak na hřbitově vzdána bude oslavenci pocta. Odpoledne o půl 2. hod. v zahradě Sokolovny velká lidová slavnost za koncertování hudby lužské. 17. srpna o 10. hod. dopol. přátelská schůze rodáků skutečských v Sokolovně. Odpoledne o 2. hod. výlet ke sv. Anně. Za nepříznivého počasí koná se vše v Sokolovně.

Cyklistické závody pořádají se místním klubem českých velopedistů v Poděbradech na stálé závodní dráze „u Obory“ v neděli dne 9. srpna. Za nepříznivého počasí odkládají se závody na neděli dne 16. t. m.

(11) **K. H. Wolf před svými voliči.** Již dráhnou dobu má Broumov pěknou legraci. Objeví se na všech rozích plakáty, že se tam a tam dne tobo a toho koná schůze voličů, při které bude řečniti K. H. Wolf o politické situaci. V ustanovený den sejde se bratka voličů — ale kdo schází — jako pochodeň zářící kultury. Schůze se ovšem rozejde. Objeví se nové plakáty, že „zcela určitě“ atd. — ale pan Wolf schází i při druhé schůzi. To už pány dohřálo. Ostudou nemohli ani nos vystříciti na ulici a ten prozřuklý Wolf je nechal seděti i po třetí. Tu si naň sami došli — nové plakáty a ku všeobecnému překvapení objeví se toužebně očekávaný Wolf. Leč běda! Ty tam časy hlučných ovací! Už před ním nehrbí hřbet ani purkmistr, ani městská rada a tam,

kde vlály hrde všenecké prapory, neustí ani starý hadr. Wolfe si už nikdo více nevšímá. Očekával ho nepřehlédný dav asi 20ti lidíček — schůze dopadla tak blbě, že by o tom nikdo ani neuslyšel, kdyby to Schönereriani v bratrské láce do světa škodolibě nevytrubovali. — My přejeme Schönererovi z plna srdce něco podobného a s tím úmyslem provoláváme Wolfovi hluboce proctěné: „Vivat sequens!“

(11) **Všední host.** Jak se dalo očekávati, vykořisťují nepřítelé církve nešťastné aféry kaplana Horáčka způsobem až hrusným. Rozesílali sice již všechny okolní farnosti, ale to jim nestačilo; pozvali si do Starkova dra. Einsenkolba, jenž si za obsah své přednášky obral heslo: „Pryč od Říma.“ Jakmile však milý Všedníček počal pokrytecky špiniti Nejvyšší Svátost, tu se na jeho nemalý úžas zdvihli přítomní křesťanští sociálové — jejich hlasitý protest vyvolal bouři — a schůze byla v několika okamžicích rozbita. Odpadlíci dobře tušili, že utrpěli hanebnou porážku a to právě od nenáviděných křesťanských sociálů, kteří vedeni jsou P. Guntherem z Broumova nedali se zastrašiti ohromnou převahou protivníků. Einsenkolb a jeho přívrženci hned určili novou schůzi, která se měla konati o 14 dní později — leč marně jsme se těšili. Místu Einsenkolba přišly do všech hostinců spousty protestantských letáků, o které se lid dře a chytivě je čte. Srdce při tom krvácí, když vidíme tu spoustu, ty děsné účinky. Pracujeme vši silou proti — ale kdyby nám nějaká milosrdná duše zaplatila ještě několik tisíc (německých) letáků, vykonala by křesťanské dílo.

Srdcem soucítím! (Provolání.) Denní listy stále přinášejí nové a nové doklady bídy, která děsnou pohromou krupobití dolehla na velkou část našeho rolnictva. Kdyby každý člen národní naší společnosti očitě přesvědčil se o spouště oné, plně by si zároveň uvědomil, co jest práce rolníka a jeho zničené naděje. Jedna socha Bilkova představuje zemědělce, jenž schvácen únavou a s napjatými svaly zápasí se zemí o skvyn chleba, a z obličejů jeho vyřívá hluboký smutek bezvýsledné práce. Takových živoucích soch chodí dnes po polích tisíce; krok váhavý a nejistý, ruce skleslé a zrak bolem jako by vyhaslý. Kde zněly dříve písně veselých pasáčekův a jásavé trilky drobných opeřenců, leží hrobový klid, vlnící se obilí proměněno ve zdeptané mlaty, až divákovi srdce bolestí se svírá. . . . Naléhavě výzvy na pomoc zemskou a státní ovšem jsou opodstatněny, ale pohlížíme-li na poměry skutečné a bez fantazie planých nadějí, musíme přiznati, že všechna pomoc v obvyklé formě úlev zákonem stanovených bude jako kapka vody, vhozená v palčivý požár. I výpomoc státní a zemská znatelně nepomohou. Jest potřebí otevřítí ruku dobročinnosti, kterýžto pramen může mnoho vydati. Ovšem, jak se říká, máme těch rozličných sbírek dost a dosti, ale může býti náš národ bez ducha občestvosti? Sorganismuje tedy věduy ve městech a po venkově, kdež nepotlouklo, sbírky peněžní a dary v naturálních, jako jest sláma, píse a obilí. Čin musí býti naším programem, nemá-li býti bluchou deklamací tvrzení, že národ jest rodina, jejíž členové vzájemně sdílí radosti a žalosti. Jen poznejme dobře, kde co nemusíme zbytečně vydati a kde se můžeme uskrovnit. Rliční hyne, a to jest nejmocnějším důvodem, abychom pomáhali, kdežto opustiti ho, znamená býti opovržení hodným sobcem. — Žádám a prosím všechny kněze, aby ve svátek a v neděli shromážděným věřícím vyřídili bídu nešťastných — a roznítili nadšenými slovy ke skutkům lásky. — Prosím noviny, které s tímto projevem souhlasí, by laskavě jej uveřejnily. Ferd. Vlček, farář v Nové Vsi u Chotěboře.

Upomínka na obsazení Bosny a Hercegoviny. Za příčinou 25leté upomínky na účastenství pěšího pluku č. 74 v okupaci Bosny a Hercegoviny sešli se v Jičíně dne 1. a 2. t. m. váleční kamarádi pluku toho z r. 1878. Shledání bylo nejvš dojemné. V sobotu večer dne 1. srpna bylo velké čepobití hudby c. k. pěšího pluku č. 74., na to koncert ve velké dvoraně domu Palackého, kde spolupojovník p. Žďárský líčil děj celého tažení a doprovodil jej světelnými obrazy. Druhého dne o 9. hod. ráno sloužena na náměstí polní mše, při níž vojenská hudba hrála píseň „Před Tebou se klaníme“, po pozdravování pak chorál „Svatý Václave“, při čemž sbor zpěváků zapěl 3 sloky této úchvatné písně. Po mši sv. vdp. děkan nymburský J. Rejzek, který jako šikovatel se zbraní v ruce účastnil se všech bojů v roce 1878, vystoupil na řečníště a promluvil ku svým kamarádům následující řeč: Velevážení Páni! Milí soudruzi! Jen málo slov chci zvlášť k Vám, soudruzi moji, promluvit. Jestli jen kratičká čas řeči mě vyměří. Účel, za kterým jsme se v tomto staroslavném městě Jičíně sešli, je Vám všem znám. Z nejvyššího rozkazu Jeho Veličenstva Našeho Nejmilostivějšího císaře a krále zúčastnil se před 25 lety i náš řadový pluk č. 74 veliké úlohy, okupace Bosny a Hercegoviny. A tuto událost, zajisté důležitou, připomínáme sobě dnes. Vždy věrné rakouské vojsko konalo i tehdyž svou svatou povinnost, konal ji i náš pluk. Ve dvou mohutných proudcích, z Hradce Králové a Jičína, ubíral se přes daleké kraje a hlubiny mořské, bouřlivou Adrii k cíli svému, Dabrovniku. V Hradci žehnal nejd. pan biskup, blahé paměti Josef Haia, vojínům pluku řadového, v Jičíně žehnalí otcové a matky synům svým na cestu dalekou, mnohemu z nich na cestu poslední. Byl to bolestný boj srdci vzájemně sebe milujících, když tehdyž v Rakousku poprvé se i mnohý ženatý vojin loučil nejen s otcem a matkou, s bratrem a sestrou, ale i ženou a dětmi. Ale i tu se ukázalo, že věrný rakouský občan, věrný Čech, nezpívá nadarmo: „Jméni, krev i život dejme za císaře, za vlast svou!“ — Válka je vždycky zlý, smutný posel. Již Kristus Pán, stoje na hoře Olivetské, pláče nad městem Jeruzalemem vida v duchu bouře válečné jako smrtonošné mraky na toto město se valící. (Luk. 19. 41.) Proto se modlí církev sv.: „Od bladu, moru a války, vysvoboď nás Pane!“ — Hrdzy války poznal v plně mufi každý vojin, který se zúčastnil před 25lety okupace Bosny a Hercegoviny, poznal je i náš pluk. Nepřítel byl všude, před námi i za námi, v pravo, v levo, skryt jako had v skalnatých roklích, a ješ zfanatisován nešetřil

ani zraněných, ani umírajících; řezal, sekal, mučil, bodal těla a údý jejich. K tomu se přidružily prudké, dlouho trvající deště, studená bora, žísn a hlad. Neboť pro rozvodněnou Trabinici nemohly nám být potraviny dodávány. Rádi jsme pili vodu z řeky a jedli klasy z kukuřice. Ale to vše nedovedlo zlomit věrnost, vytrvalost, trpělivost, kázeň, důvěru, ano, abych tak řekl, dobrou náladu zdatných bojovníků. Staré přísloví říká: Kde je nouze největší, pomoc Boží nejbližší. To osvědčilo se i u nás. Celé promoklé zpívalo jedno oddělení vojenské dne 27. září před Klobukem svatováclavský chorál. Tu se k němu blížil nejvyšší velitel náš, polní podmaršálek baron Jovanovič. Vojínové umkli vzdávající vojenskou počtu. „Jen zpívejte“, dí vůdce otcovsky. „Vy jste Češi a ta Vaše píseň je mi také známa, jen zpívejte k sv. Václavu, on Vám pomůže, jako pomáhal Vaším tatíkům“. A hle, na den sv. Václava vyjasnilo se nebo, nikde ani mráčku, jen jeden mrak vyšlehl, byl to mrak prachu, jenž vyhodil téměř nedobytnou pevnůstku Klobuk, poslední to baštu povstalců, do povětří. Jásot a radost, hudba a zpěv odráželi se mocně na černo-horských skalách, jakoby zaletěti chtěly tam na sever do naší drabé vlasti, která až sem vysílala zdatné syny své. Pluk náš ztratil v bojích 4 důstojníky a 74 mužů, čelo to pluku svého. Více pak jich zemřelo následkem zranění, nemoci a trampot válečných. Moji milí soudruzi! Od té doby uplynulo 26 let a nám Pán Bůh dopřál, abychom se tady sešli kolem oltáře, na němž obětoval kněz, Váš bývalý soudruh, oběť smíru za duše našich padlých důstojníků a kamarádů i za duše našich v Pánu zesnulých soudruhů. Byl jsem tehdy s Vámi a raduji se z celého srdce, že jsem opět s Vámi, abychom se navzájem viděli, pozdravili a jeden druhému radosti i žalosti života svého sdělili, abychom měl sv. a modlitbou vzpomenu-li těch, kteří již mezi námi nejsou, ale padli v boji za císaře, za svobodu ujařmených národů, našich bližních. Jestli svatě a spasitelně smýšlení za mrvé se modlití, dí písmo. (II. Mach. 12. 46.) Sešli jsme se, abychom Bohu děkovali, že nás až posud chránil a na živé zachovati ráčil. Sešli jsme se, abychom díky vzdali Jeho Veličenstvu našemu Nejmilostivějšímu císaři a králi, Jenž otcovsky se ujav ujařmených národů, vyslal vždy věrná vojska Svá, aby záhy ubasil pohozené zmatku a povstání a tak větším a horším následkům předešel na hranicích Svě říše. Sešli jsme se, abychom vděčně vzpomněli našich vojevůdců a důstojníků, kteří v tak neschůdném území, v těžkých a kritických dobách k vítězství nás vedli a to při poměrně malých ztrátách. Sešli jsme se, abychom veřejně díky vzdali všem městům a osadám, které nás tehdy podporovaly, obzvláště pak tomuto městu Jičínu, které se nás jak při odchodu do boje a šťastném návratu z něho, tak i v těchto památných dnech tak přátelsky a slavnostně ujalo. Milí soudruzi, opět se rozejdeme. Než však se rozejdeme a navrátíme k povolání svému, slibme na novo, že chceme s pomocí Boží vždycky, až do posledního vzdechu, věrnost, lásku, vděčnost, oddanost Jeho Veličenstvu našemu císaři a králi nezlomně zachovati. Vstěpujte, draží, tyto ctnosti v hruď a srdce synů a potomků svých. A budou z nich nejen hodní občané, ale i šťastní lidé. Neboť hodný člověk je šťastný člověk, nehodný člověk je nešťastný člověk. My nosíme obraz Jeho Veličenstva na prsou svých, chovejme ho jako drahocenný klenot i v srdcích svých. „Hajme vždy koruny Jeho proti nepřítelům všem. Óud trůnu Habsburského Rakouska je osudem“ a já dodávám i naší drabé vlasti. Proto nechť ještě dlouho a šťastně žije a panuje Jeho Veličenstvo náš Nejmilostivější císař a král František Josef I., Jemu sláva! Dojem řeči byl úchvatný — málokteré oko nezaslzelelo, mnohým po rozbrázděných tvářích stékaly bohaté slzy. Po řeči rozešli se soudruzi v menších oddělech po městě, kdež jim občanstvem byla všude prokazována zvláštní pozornost. Město bylo vůbec v slavnostním hávu, s každého domu vlál červenobílý prapor. Pod důstojníci a stříbrnými medailiemi ozdobení spolumojovníci byli pozváni k důstojnické tabuli do hotelu Hamburk. Odpoledne byl koncert v Libosadě, večer pak zase v Hamburku a v domě Palackého. Třetího dne ráno jen málokterší následkem lijáku účastnili výletu do skal Prachovských. Odtud srdečně se rozloučivše rozejeli se do svých domovů, sblíživše sobě, že, dá-li Pán Bůh, za 5 let opět se sejdou v Hradci Králové, odkud pluk dne 16. srpna 1878 vytáhl do boje.

Z Červených Pečok. Měsíční schůze „Svornosti“ dne 2 t. m. pořádaná se vydařila znamenitě. Byli jsme mile překvapeni návštěvami z Kutné Hory a Sedlce. Po zahájení schůze vldp. Antonínem Dvořákem čten protokol schůze minulé, který jednohlasně schválen. Pak doporučováno členům přistupování k všeobecnému sdružení; katolické dělnictvo musí dbáti řádné svépomoci. Na to následovala přednáška, pozvaného vldp. Sahuly z Hradce Králové o českých poměrech v XV. století. Řečník v delší řeči poukázal, jaké důsledky měl husitský převrat na politicko-boženském, kulturním a sociálním. Celá řeč vyslechnuta až do konce se vzornou pozorností. Pak ještě projednány některé spolkové záležitosti, načež zdařilá schůze skončena. Zbuhuj Bůh činnosti další!

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

Isa dostati v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici u v. Prokeji novin p. M. Vlčka na Přákopec.

Jaký užitek má Řím z papeže? Římský dopisovatel časopisu „Ill. Weltbl.“ vypočítává užitek, jaký má Řím z papeže, takto: 1. Kardinálů, kteří mají své sídlo při papežské kurii římské, jest 29. Devět ročních měsíců stráví kardinálové a jejich družina v Římě; plat kardinálů, soukromé jmění nepočítaje, jest 30.000 lir ročně, spotřebují tudíž kardinálové římské 870.000 lir. 2. Mimo kardinály žije

v Římě stále asi 80 patriarchů, titulárních biskupů a arcibiskupů, jejichž roční spotřeba možno odhadnouti na 450 tisíc lir. 3. Papežská dvorní družina (palácová prefekti, major-domus, maestro di camera, šlechtická garda, personál muzeí, galerií, bibliotéky, hvězdárny, tiskárny, komorníci, topiči, zedníci sv. petrů, metaři, štolbové, kucháři a služobníci) čítá na 600 osob a ročně spotřebuje asi půldruháho milionu lir. 4. Papežské kongregace (konají úřad světských ministrů) čítají asi 280 osob: prelátů, sekretářů, auditorů, úředníků, písařů, služů a roční jejich spotřeba možno odhadovati na půl milionu lir. 5. V Římě jest mnoho vyučovací a vychovavací ústavů (gregoriánská kolej jesuitká má 1000 posluchačů), generálů řádových, tedy celkem asi 3000 osob. Odhadneme-li spotřebu každé osoby třemi liry denně, činí to ročně 2.285.000 lir. 6. V Římě sídlí diplomatický sbor, který má čtyři vyslance a 17 zástupců, jejichž výdaje odhadneme možno na 1.460.000 lir. Bere tudíž Řím z Vatikánu ročně 9—10 milionů lir přímých příspěvků, nepřímých jest nejméně dvakrát tolik. Tiskárny, výrobci látek, zlatníci, stříbrníci, sochaři, malíři, vyřezatelé uměleckých předmětů a devotačních, pouťníci, kteří o jubileích a slavnostech Řím zaplavují, turisté, kteří zalidňují po celý rok římské hotely, drožkáři, posluhové, ti všichni nepřímou buď vydělávají z Vatikánu, buď přinášejí z ciziny peníze do Říma. Jako Řím má zvoně stále ještě raz města papežského, tak i největší prameny příjmů jeho vyvěrají z Vatikánu. „Král by nás neuzavřel“, říkají praktičtí Římané. A lidé Vatikánu blízce dodávají: „Kdyby papež Řím opustil, klesl by „věčný Řím“ na průměrné větší město italské, každá vesnice však, do které by se papež odstěhoval, stala by se na ráz bohatou a slavnou.“

Nemocný papež a holub. Svátý Otec Lev XIII., dokud býval zdrav, měl v obyčeji, že při otevřeném okně krmil holuby, kteří mu k oknu přiletávali. Když papež ležel nemocen, jednoho dne holubi opět obletovali okno, které však bylo zavřené. Tu jeden holub zatřepal křídly na skleněnou tabuli. Nemocný sv. Otec to zpozoroval a ihned dal okno otevřít. Holub na to vletěl do papežovy komnaty a sedl si k nemocnému na postel. Papeži zaleskly se v očích slzy — velmi se radoval z návštěvy milého ptáčka. V mysli objevily se mu časy, kdy ještě u okna krmil své milé ptáky. Ale jinak viděl v tomto zvěstovateli míru před sebou oznamovatele věčného pokoje.

Jednota českého katol. učitelstva pro království České pořádá dne 10. srpna 1903 odpoledne o 4. hodině schůzi v síle Jednoty katolických tovaryšů v Praze, Anenské náměstí č. 209-I. a přednáškou profesora Josefa Šaura z Augenburku: „Kterak Pestalozzi amýšlel o výchování náboženském.“ Po schůzi bude společně porada výboru ústředního i odboru Mladoboleslavského a Královéhradeckého. Dne 11. srpna v 7 hodin ráno bude obětována mše svatá za v Pánu zesnulé členy v kapli Červeného Kříže v Žitné ulici. O půl deváté pak bude v síle Jednoty katolických tovaryšů valná hromada. Odpoledne po 2. hodině vyjde se na společnou prohlídku památné knihovny Strahovské. — Volné návrhy, jež mají být projednány, budež zaslány písemně do rukou místopředsedy Frant. Jelínka do Malotic.

„Německé“ Litoměřicko. Ku konci července t. r. Němci na Litoměřicku velmi se rozechvěli. Milí páni ustavičně totiž do světa hlásají, že Litoměřice a okolí jest ryze německé. A najednou jim tu ryzost před světem makavě prorazili usedli tam Češi, když se v okresním h. j. manství litoměřickém konaly volby do komise pro vyměňování daně výdělkové. Ve 4. třídě volební v okresu lovosickém zvoleni byli přes zutivou agitaci Němců kandidáti čeští 231 hlasy, kdežto Němcům dostalo se pouze 112 hlasů. Takto zvoleno do komise 48 Čechů a jaksi náhodou pouze jeden Němec. Při nastalých pak volbách za město Litoměřice, ač se k nim Němci ještě důkladněji přichystali, zvoleno 45 kandidátů českých a to 300 hlasy. Získali tedy Češi v okresu lovosickém a litoměřickém 93 volitelů, Němci pouze 61. Když v okresu ústeckém nebylo zvoleno 51 volitelů něm, byla by komise pro daně výdělkovou ve IV. tř. česká. Jen více uvědomělosti a odhodlanosti u našich a pak to německví na severu českém brzo dostane závrať.

V pošídovstých Uhrách panuje zmatek a vád. Sama strana vládní, která se svíjí v kleštích židovského kapitalismu, pokusila se o úplatek několika opozičních poslanců a žurnalistův. Někteří vše prozradili, jiní, kterým byly uherské koruny milejší než čest, moudře mlčí. Z dosavadního výsledku vysvítá, že byly úspěšnější v tomto „diplomatickém manévru“ osoby z nejbližšího okolí hraběte Khuen-Hederváryho. Úlohu zprostředkovatelů převzali ochotně — židovští novináři. Celkem mělo být zakoupeno na 6 poslanců a také několik časopisův. Z této smělosti jest viděti, jak pánové uherští poctivost a nezištnost „opposice“ dobře znali. — Potom se divme, že v poctivé Maďarii tak zle se daří Slovákům a Rumunům; kdyby mohli svými prostředky přeplatiti vítězný pochod židovského kapitalismu, jistě by se jim vedlo líp. Ale právo s prázdnotou kapsou má v Uhrách již dávno křídla podvážána; cinkot peněz jest zde mocnější. Ale naposled vyjde i při takových čacchrech na povrch aspoň pravda a ta bude také něco znamenati.

Co stojí tituli. Kdyby nebylo téměř pravidelného „prominutí tax a poplatků“, byly by tituly v Rakousku dosti drahé. Tak činí poplatek za titul dvorního rady (bez hodnosti) 2500 K, za titul císařského rady 1057 K, za hodnost truksesa 315 K, za titul biskupa 1260 K, za titul opata 849 K, za titul kanovníka 316 K. Za propůjčení hodnosti hraběcí musel zaplatiti nová rodina 10.500 K, stará 6300 K, az baronství nová rodina 6300 K, stará 4200 K, az šlechtictví 3160 K.

Výnosnost zelinářství. Jest jisto, že s přibýváním lidstva budou stoupati ceny pozemků a nebude pak mnohemu možno, aby si zakoupil větší kus půdy, nýbrž bude nucen se přičiníti, aby co nejmenší plocha pozemku jej a jeho rodinu uživila. Toho bude lze docílit zelinářstvím. Práce ovšem nebude snadná, ale výnos uspokojí. Již dnes kolem Erfurtu

mnohá rodina žije se jenom zahradnictvím. Tak na př. jistý statkář tamže na veškerých svých pozemcích, které má přes 800 ha, pěstuje jenom semena. V jednom roce vypěstoval příkladně 800 q semene reseedového. Při neochabujícím přičinění a intenzivním hnojení dá se opravdu pěstováním zeleniny docílit neobyčejných výnosů. Tak na př. dle zahradnického inspektora Hermana obnáší hrubý výnos z 1 ha v fasol 5990 K, u okurek 3456 K, u bílého zelí 3888 K, u červeného zelí 6570 K, u květáku 4320 K, u křenu 10560 K, u mrkve na semeno 2366 K, u celeru 3840 K, u chřestu 6720 K, u cibule 456 K. Z těchto theoretických čísel ovšem musilo by se při praxi něco eleviti; ukazují hlavně našim rolníkům, kterou cestou by se měli bráti tam, kde jsou pro zahradnické hospodářství příznivé podmínky: snadné zavlažování a rychlý odbyt. Při obilním hospodářství počítá se na jednu rodinu dnes 8 ha půdy, při zahradnickém hospodářství má uživiti rodinu již půl hektaru. U nás však dosud, místo aby se zelenina prodávala, po celé léto se kupuje.

Ufíznuté květiny dlouho čerstvé udržíme, když do vody, v níž je chováme, dáme kousek porovitého uhlí, které všicku nečistotu přitáhne. Také se doporučuje při každodenním vyměňování vody kousek lodyhy ufíznouti a vše ve vodě tak, aby ufíznuté místo na vzduch nepřišlo. Rovněž prospěje, když nejsou nádoby květinami přeplněny a když z večera a z rána celou kytici jemně vodou poprášíme. Částky zvadlé nutno ovšem ihned odstraniti. Chceme-li květiny posílati, postavme je na chvíli do slané vody, toutéž pokropme celou kytici a i papírový obal. Tím uchováme květiny dlouho čerstvé a libovonné.

Hasení mlékem. Nad osadou Tömorkeny v Uhrách rozpoutala se nedávno velká ouře, při níž blek zapálil stodolu jistého rolníka. Mezi lidem rozšířena tam pověra, že blekem zapálené stavení může být zachráněno pouze mlékem. Proto tamní hospodáři sehnali z celé vesnice mléko, jež pak stříkacou neb přímo z brnců a džbánů lili na oheň. Samozřejmě však, že se oheň mlékem ještě více rozmohl. Tu jistá stará žena novou radu dala, že pouze to mléko pomůže, které se nadojí od krav u místa požáru se nalézajících. V několika pak minutách přivedeno bylo asi 50 krav na místo požáru a zatím co ženy dojily, muži hasili oheň nadojeným mlékem. Přes to však zničená budova a veškerou úrodou a teprv, když počalo hořeti stavení sousedovo, hasili vodou, ježto druhé hospodářství nebylo blekem zapáleno. Tak hluboce zakofečná pověra dává špatné vysvětlení o postupu vzdělanosti v Uhrách.

Zametač je v Paříži celá armáda 3880. Jsou rozděleni ve dvě brgády jež řídí 44 setníků a 139 ředitelů. Mají pět set stíkaček ručních a osm set párů koní, kteří dovážejí vodu a odvázejí smetí. Čištění stojí průměrně 60 h za čtvereční metr ročně.

Velkých celerů docílíme, když sadíme silné a zdravé sazenice hodná vyspělé velmi mlce takměř na povrch a pak záhonek pilně kypíme, hojně zaléváme a několikráte záchodovým hnojem přihnojíme. Celer hluboko zasazený má mnoho koření, ale malou bulvu.

Proroci povětrnosti. Nejenom člověk pozoruje na sobě změnu blížící se povětrnosti, ale též jiní tvorové. Malé žáby ro-ničky křikem svým věští obvyklé deštivé počasí. Chovají-li se ve sklenicích, tu před nastávající neklidnou a deštivou povětrností zalézají pod vodu jevce nepokoj. Též skokani zalézají před deštěm do vody, kužky však vylézají z louží. Kužkají-li žáby za jasných nocí vesele v celém sboru, známkou prý to pěkného a stálého počasí. — Před deštěm drobný hmyz ve vzduchu poletující nejdříve ucítí vlhkost jeho a táhne se k zemi, aby se pod rostlinami ukryl; proto vlaštovičky létají nízko při zemi, majíce tu i jistotu kořisti a zvětšujíce takto dešť. — Husy, kachny a vodní ptactvo vůbec křikem a potápěním prorokují dešť. Pobíhají-li slepice za deštěm po dvoře, bude déle pršet. Kohout a páv křikem svým prorokují dešť. — Střečková, ovádí a mouchy za parných dnů před bouřkou dořají velmi na člověka a dobytek. Komáři a tiplice, když v hustých hejnech vesele za teplého večera tancují, prorokují jasné a horké dni. — Pavouci, cítí-li pěkné počasí, natahují nové síť. „Bahí léto“, létající pavučiny v pldletí, větrem jsouce povznášeny, bývají dříve upevněny na strništi nebo mezi trávou, kde také bývá ukryt pavouček. Je-li obrácen hlavou k pavučině, číhá patrně na kořist, která pouze za pěkného počasí může se do pavučiny chytiti. Nastává-li poomourno, pavouk se od pavučiny odvrací. — Divoký kaštan za pěkného počasí má své pětidílné listy rozložené na způsob ruky s roztáženými prsty. Před deštěm však, třeba se ještě nemračilo, spustí se listy dolů, jako když se z prstů udělá špetka. Pampeliška neotvírá květů, má-li pršet. Jetel spustí před deštěm také listy dolů.

První česká pont do Lurd. Našich pouťníků přiblížilo se ke třem stům. S námi však pojedou také uherští Slováci pod vedením vldp. Jos. Skardy, probošta v Šaštíne. Odjezd pouťního vlaku je dne 28. srpna asi o 2. hod. odpoledne. Přijezd do Einsiedelnu je v sobotu odpoledne; odjezd odtud v neděli odpoledne a přijezd do Ženevy o 6 hod. 55 min. Odjezd ze Ženevy o 7 hod. 30 min. a přijezd do Paray-le-Monial o 3 hod. odp. Odjezd z Paray-le-Monial v úterý o 3. hod. odp. a přijezd do Lurd ve středu o 3. hod. odpoledne. Odjezd z Lurd v neděli o 3. hod. odpoledne. V pondělí přijezd o 12. hod. v poledne do Lyonu. Odjezd z Lyonu v úterý po jedné hodině odp. Přijezd do Ženevy o 5. hod. odp., odjezd odtud o půlnoci, přijezd do Curychu o 8. hod. ráno. Odjezd z Curychu ve čtvrtek o 9. hod. 30 min. ráno, přijezd do Vídně v pátek o 9. hod. 30 min. Ostatně podrobný cestovní plán bude každému pouťníku poslán v čas. Leopold Kolísko, farář v Předklášteří u Tisnova na Moravě.

(Z a s l á n o.)

Velký biskup Brynych loni zemřel. Aby posmrtná vzpomínka na biskupa toho poněkud oživena byla, uvolil jsem se vydati jeho „Katechese“,

Závod založen roku 1876.

VYHLÁŠKA

• do Černilova a okolí. •

Páni majitelé pomníků na katolickém hřbitově v Černilově vyzývají se, aby, pokud tak se nestalo, do konce srpna 1903 přestavili, po případě odstranili své pomníky.

Kdo by v této lhůtě tak neučinil, dává na jevo, že přenechává pomník jako majetek hřbitova.

Rovněž páni majitelé hrobek osvědčte své právo předložením kontraktů u c. a k. patronátního úřadu ve Smiřicích; kdo v téže době tak neučiní, vzdává se svého práva.

C. a k. patronátní úřad ve Smiřicích,

dne 1. měsíce srpna 1903.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,

c. k. dvorní dodavatelství

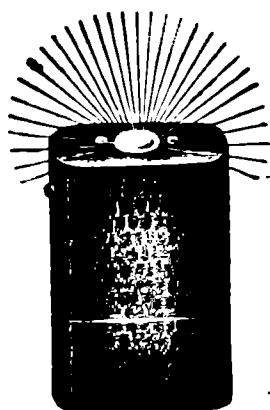
v Jabloném n. Orl. č. 86.

Dílna ku vyšívání a hotovení mešních rouch, počínaje od 24 K, pluviálů, dalmatik, korouhví, praporek, církevního prádla atd., pak dle patřících i tuzemských vzorů spracované kalichy, cibore, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného nákupu z doby patřících výstav a velikých novotín v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obaluze.

O realitě závodu svědčí mnoho tisíc odporučen. — Velké obrázkové ceníky a paramenta k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vypráňuje.

Meteor

je nejdokonalejší
elektrická kapesní
svítilna nové doby.

Jednoduchý stisk a žárovka zazáří jasným světlem. Svítí při bouři i větru, vylučuje nebezpečí požáru i výbuchu a vydrží při každodenním upotřebení zaručeně po mnoho týdnů. Pak lze vysvícenou baterii nahraditi novou.

Nesčetná pochvalná uznání. — Krásný dárek.

Cena svítilny „Meteor“ 4 K, poštou o 45 h více.

Vývozní dům praktických novinek

A. Patrná a syn v Jaroměři.

Založeno 1842.

Půjčky!

Chvalné známý „Úvěrní Ústav“ poskytuje výšší půjčky c. k. státním, zemským, magistrát., železničním, poštovním a soukromým středníkům, pánům profesorům a učitelům atd.

Páni důstojníci, setníkem počínajíc, obdrží rovněž půjčky.

Půjčky splatny jsou na libovolný počet roků. Podepsaný podá ochotně buď písemně neb ústně vysvětlivky, bez veliké náhrady.

A. Vlasák,

Hradec Králové, Pospíšilova tř. č. 370.

Svatební,
primiční
a vůbec
příležitost.
dary.

Nádherné Madonny

ve stříkavých rámech od 15 zl. až do 50 zl. i výše.

Volebohatý sklad obrazů svatých a svět-
ských, uměleckých listů

dle světově známých a předních mistrů reprodukcí.

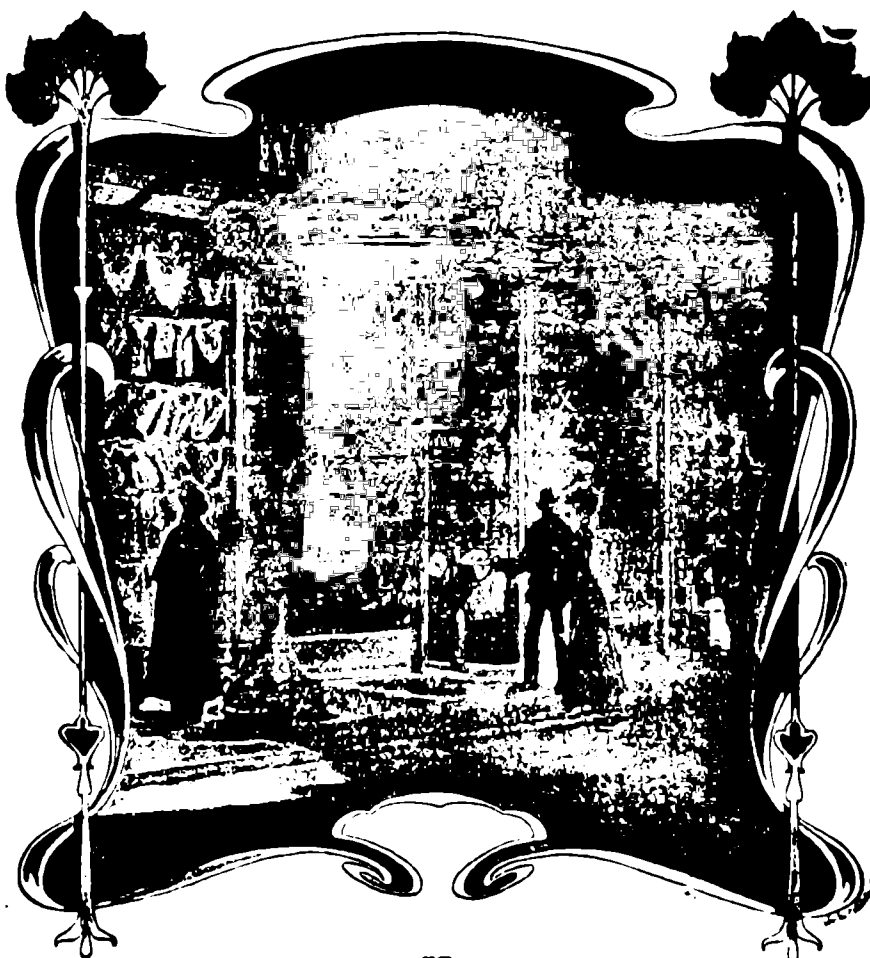
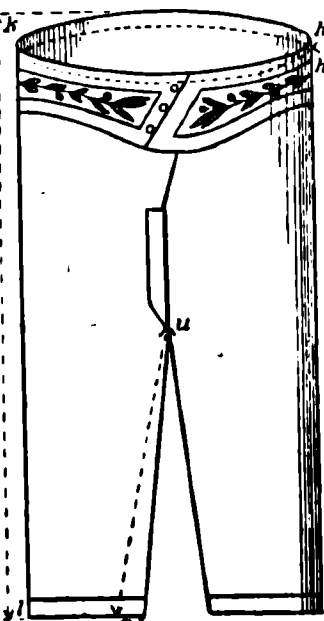
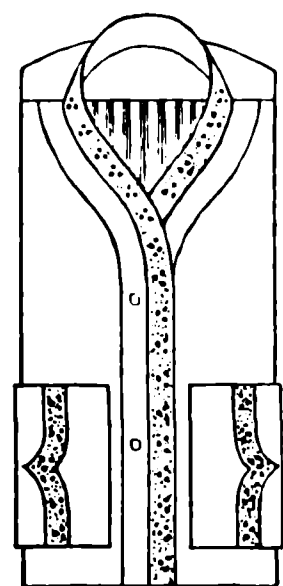
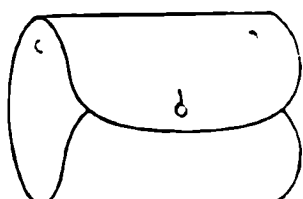
svěadel, rámců,
přiklopů (bání)
skleněných
s křídly neb so-
chami sv. Sochy
svatých v libo-
volné velikosti
umělecké dřevo-
řezby neb
z masy (i dle
obrazu) se zho-
tovují Křídla
závěsná a na po-
stavení, křídla
školařská kostelní.
Obrazy s hůd-
bou od 7 zl. Po-
ležkární,
lampičky k ma-
donnám, lampy
kostelní atd.

Modlitební knihy české, něm., franc. latin. a angl. u velikém výběru od jednoduchých až do nej-
elegant. a nejdraz. vazeb. Devotionale: růžence,
křídky medailky, škapulíře, cingula atd. Rozpočty
ihned a gratis

JOSEFKA SPŮROVÁ,

první katolický obchod devotional emi, modlitebními
knihami, obrazy, galanterií a paramenty

Janská ul. č. 12. BRNO. Proti hlav. poště.

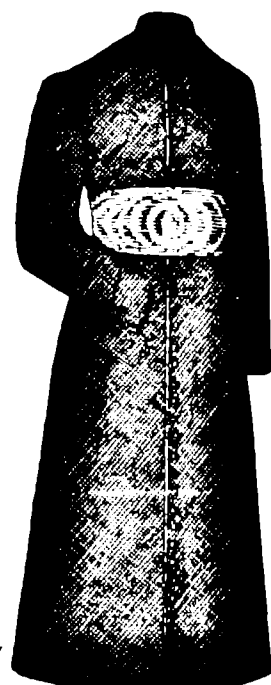
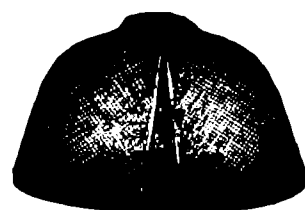
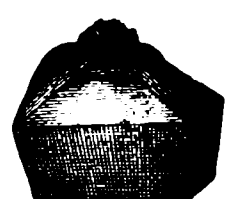
Robert Šamburek,

Založeno r. 1890. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1890.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do-
oboru tohoto spadající věci pro veškeré P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu naspět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

OBNOVA

Číslo 33.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — A

V Hradci Králové, dne 14. srpna 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Vedřiny.

(14) Poslanci i vláda odbyvají si své vedřiny (prázdniny), jež jim přišly v pravý čas, ve chvíli totiž, kdy parlamentární povoz nadobro uvázl na písku obstrukce. Poslední prostředek vypadl kornidelníku rakouské vlády z ruky; již ani pověstné smířovačky a konference česko-německé netáhnou. A musilo k tomu dojít; kdyby se bylo českému národu aspoň jakési satisfakce za urážku z r. 1897 dostalo, byla by se snad našla cesta k rakousko-uherskému vyrovnání a k propuštění položek rozpočtových, takto však nucen byl odejít poslední mluvčí, poslední prostředník mezi vládou a českým poselstvem a mezi oběma vznikla nová hradba, ovšem jen dřevěná a chatrná, ale přece hradba — nová německá koalice, proti níž je jen jeden prostředek — koalice slovanská. Přišly tedy parlamentární prázdniny jako na zavolanou, před koncem tohoto měsíce nepotřebují si rakouští státníci lámati hlavy, jak to půjde dále. Ale ty starosti se dostávají; máť vláda ukončití rakousko-uherské vyrovnání způsobem parlamentárním a nepodaří-li se jí to, zavdala sama druhé polovici své příčinu k rozvodu; máť uzákoniti se nový branný zákon s dvouletou službou a zvýšeným stavem nováčků, musí, tuším, do konce tohoto roku obnoveny býti obchodní smlouvy — samé to věci, k nimž je třeba dělného parlamentu, resp. většiny, o niž by nebylo sice nouze, pokud vyplývá z přirozeného stavu věcí, ale o takovou rakouská vláda nestojí. Ona chce většinu umělou, většinu, v níž by hráli prim Němci a té v Rakousku není a bohda nebude.

Co tedy dál? Jedni myslí, že sněmovna bude asi v září rozpuštěna a nové volby vypsané, čeho se však bojí poslanci, aby o své mandáty nepřišli a vláda, aby do nového domu radikálnější živly nevtrhly; jiní prorokují budoucnost § 14., což by ovšem bylo posílením centralistické vládní moci a pro nás Čechy tím horší, čím osamocenějšími se dn-s proti Němcům a s nimi spojené vláde cítiti musíme. Na koho se můžeme spolehnouti? — Pouze na Jihoslovany a i ti mají ruce svázané položkami rozpočtu, jichž by se musili, zrovna jako my, aspoň na čas odříci a tak zbývá již jen ta třetí, nejméně nebezpečná, ale bezvýznamná věc — parlamentární kabinet s nějakým tím ministrem krajanem, jenž by neznamenal nic jiného, než nová slova na starou melodii, nové lidi pro starý systém. Těch osobností poslali jsme do Vídně již dost, krásných slov slyšeli jsme nadbytek, konečně viděli bychom rádi skutky, t. j. upřímnou vůli, že chce vláda opravdu přistoupiti k prováděcím nařízením § 19. zák. článků ústavních.

Nám Čechům nesmí se jednati o to, abychom zaopatřili jednoho neb dva universitní professory, nýbrž abychom odklidili byrokraticko-centralistický systém, proti němuž marně bojuje i nejlepší zákon, poněvadž zákon je mrtvá litera, jehož provádění leží v lidských rukou. Již se jich kolik vystřídalo, těch ministrů našich ve Vídni, s každým novým usneme na 3—4 léta a když se probudíme, vidíme, že jsme tam, kde jsme byli. V Čechách nebude pokoje, dokud se národu nedostane, co mu patří; dokud to se nestane, dotud počene proti Vídni kádry vždy nové a nové, vždy radikálnější a radikálnější a na tom nese vinu v první řadě vláda sama. Mladočeši jsou obětí tohoto zjevu, zrovna jako jí byli Staročeši pouze s tím rozdílem, že ti to byli upřímnější a nezapírali to tak houževnatě, že jsou se svou násobkou u konce.

Radikální nápravu mohla by po našem rozumu přivoditi změna zahraniční politiky, jako jsme vůbec pozorovali, že ve Vídni byli nakloněnější s námi mluvit, když jim bylo zle. Dokud potrváme ve svém poměru k Německu a Uhrám, dotud potrvá i nynější ústava, kterou drží dva sloupky — vídeňský byrokratismus a maďarský strach před trialismem, resp. maďarská závist. K revisi ústavy ve smyslu fede-

rativním máme v daných poměrech daleko. Konali sice Mladočeši, co mohli, avšak od hlavní své mety, státního práva a upravení jazykových poměrů jsme my Češi tím dále, čím horší je dnes situace, než v době punktac, kdy se Němci chtěli aspoň smířiti. Hrozby obstrukcí ukázaly se jako prázdné náběhy, jež se odrážely jednak o nechuť slovanských národů k speciálně českým požadavkům, jednak o německou minoritu, která na celém božím světě je tím, čím je, jen v nás v Rakousku je více — je majoritou.

Proti koalici německé koalice slovanská, tot jediné možná politika Slovanů v Rakousku, protože my bojujeme za spravedlnost a rovnoprávnost, německá koalice pak je posměchem nejen této rovnoprávnosti, ale i pravého rakouského vlastenectví, protože bez studu pronáší heslo o superioritě jednoho národa nad ostatními a protože pangermánskou svou ideou ubíjí ideu rakouskou. V době, kdy i ti křesťanští sociálové ze strachu o své mandáty vstoupili do koalice s liberály, byl by náboženský radikalismus tou nejnerozumnější politikou českého národa, což ostatně zdají se nahlížeti i naši bývalí liberálové. V době, kdy myšlenka velkoněmecká tak zaslepila mnohé, že zapomněli svých křesťanských tradic a svých poutí do Říma, v takové době vracíme se my Češi k politice dr. Riegera a přesvědčujeme se, že nejzavilejšími nepřáteli české věci byli, jsou a budou němečtí liberálové, od nichž nesmíme si slibovati ničeho, ale praničeho, protože oni jsou nejprve Němci a pak také trošičku snad Rakušané. Kdo jediný má smysl pro rovnoprávnost a spravedlnost v Rakousku a pro postavení říše na onen základ, na němž byla zbudována, to jsou konservativní Němci čili katolické centrum, dědictví po starém, poctivého Hohenwarta. Třeba v dnešní národnostní štvanci neodvažovali se konservativní Němci hlásiti se k svému programu tak hlasitě jako v letech sedmdesátých, oni se mu nezpronevěřili, čehož důkazem byl L. Z. se svým stanoviskem proti koalici. V nich máme, ne-li své přátele, aspoň přirozené své spojence, jichž od sebe odpuzovati náboženským radikalismem neuznali za dobré ani Mladočeši, na tento radikalismus druhdy zvolení.

Již z toho důvodu musí býti politika českého národa konservativní, to je již náš osud, dokud v této katolické říši domov svůj máme a ti, kdo mu jiné cesty, cesty náboženského radikalismu ukazují, ti podílmají se nevděčné a nebezpečné práce. Francouz tomu říká: „corriger la fortune“.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 12. srpna.

(O potřebě vysvětlení, kdo českým evangelíkům císařem Josefem II. r. 1782 udělené právo na obnovení jejich „české konfese“ zašantročil a o potřebě vysvětlení, proč české evangelické sbory na základě německých vyznání jsou střízeny. — K poměrům stávajícím na české universitě.)

Usvědčení, že někteří duchovní a žurnalističtí vůdcové protestantského ruchu mezi českým lidem trvali v důvěrných přátelských stycích s německo-pruskými agitátory, začíná působiti jako ledový náčinek, položený na čela českých evangelíků —

Ze svých důvěrně přátelských německo-pruských styků usvědčení a za to a proto před forum nejširší české veřejnosti pohnaní pánové snaží se z nepříjemné této své situace vyvléknouti tím, že hledí především české evangeliky jako celek obléknouti do vlastní své špinavé košile. Při pilném sledování této důležité aféry každý viděl a pozoroval, že byli za ruce chyceni jenom při skutku přistizení *jednotlivých pánův*, jejichž jména byla při tom zřetelně a jasně uvedena.

Avšak vzácní ti výtečníci pokoušejí se z bahna, v němž se octli, vydrápati předstírá-

ním, že jsou prý podnikány útoky na — české evangeliky! Toto tvrzení jest obrovskou lží, kterouž si chtějí pánové, kteří věc evangelickou mezi českým lidem na leta, ne-li na vždy, nejdůkladněji zkompromitovali, ze svých nesnází pomoci. Snaha tato ovšem že vyběhne na prázdno, neboť především mezi českými evangeliky, kteří víru svou po otcích zdědili a jejichž předkové se k české konfesi hned po vydání tolerančního patentu přihlásili, již dávno vše nespokojenost s počináním si pánů, kteří „českou evangelickou církev“ prostě uvázali ve vleč německo-protestantských politických agitací.

Bez patrné oposice mezi českými evangeliky a bez nejrozhodnějšího jejich odsuzování jednání některých českých, německé protestantské věci sloužících listů a jejich patronů nenabyl by odpor proti německo-pruským spojencům a náhončím v českých zemích tak obrovských rozměrů, v něž tiše vzrůstá a vše obecně se šíří. Za posledních třicet let nebylo nic českou veřejností s takovým uspokojením a s takovým jednomyslným souhlasem přijato, jako bylo přijato poukázání na přátelské a důvěrné styky některých protestantských předků českých s německo-pruskými agenty.

Třebas že zprávy toho se týkající nevyvolávaly nějaké bouře souhlasu, tak přece působí velice intenzivně a hluboko a především bolestně dotýkají se pravých a skutečných českých evangelíků.

V Čechách totiž existují dva druhy protestantů.

První z nich jsou potomci oněch českých rodin, které své české vyznání pod obojí nebo své českobratrské vyznání přes celou dobu protireformace až do vydání tolerančního patentu r. 1781 tajně a přes všechna proti tomu směřující opatření dochovaly. Rodiny tyto se po prohlášení tolerančního patentu od náboženství katolického odhlásily, ale tolerovaná německá vyznání augsburské a helvetské nejrozhodněji odmítly, žádajíce pro sebe povolen české konfese, v čemž jim císař Josef II. dvorním dekretem ze dne 26. března 1782 povolil.

Na základě tohoto dekretu mohla se „česká konfese“ jako samostatné české vyznání v českých zemích rozvinouti a obnoviti, avšak k tomu nedošlo, neboť český lid, který své vyznání pod obojí a své česko-bratrské zásady z české minulosti až do r. 1781 si dochoval, byl o toto své dědictví po otcích a o tuto svou spojitost s předbělhorskou minulostí připraven duchovenstvem — augsburského a helvetského vyznání. Úředně zjištěné faktum jest, že po 150 letech katolické protireformace přihlásili se v zemích českých desítitisíce českého lidu k staré české konfesi, jejíž vyznavače r. 1782 nazýval císař Josef II. husity. A faktum jest, že po necelých 150 letech přisobení duchovních augsburského a helvetského vyznání v zemích českých mezi evangelickými Čechy stará česká konfese pod obojí a česko-bratrství docela — formálně i fakticky vymizely a zanikly! To se nedá dnes nijak oddeklamovati, že stará česká konfese t. j. protestanty předstíraná „sláva české minulosti“ byla utopena v novějších protestantských vyznáních německých —

Nelze se nám zde o tom šířiti a také toho není potřeba, neboť ti čeští evangelici, jejichž víra má svůj pramen v rodinných tradicích a v české minulosti, pokud jsou mužové uvědomělí, tento žalostný konec české konfese netajeně nejtrudněji nesou —

Následkem toho se zdá očekávati, že v českých sborech evangelických po nynějších aferách, do nichž při německo-pruském bratříčkování se přistížení pánové české evangeliky chtějí zavléci, dokonce při tom pojem „vlasti“ překrucují, se rozběsklo a že v nich dojde ku příslušným úvahám, kam vlastně historičtí potomci českých bratří a českých vyznavačů pod obojí jsou dnes zavlečeni.

V Čechách totiž existuje druhý druh protestantů, kteří sem jednak z výdělkových

a existenčních důvodů přišli z ciziny a následkem toho rodiny jejich neměly českých domácích a tuzemských tradic, které dobu protireformace přetrvaly a jednak jsou to odpadlíci od víry katolické, k němuž je různé hmotné zájmy nebo osobní vzor přiměly. Tento druhý drab českých protestantů, kteří jsou beze vší spojitosti s českou minulostí a s českou konfesi, postavil se v čelo původním českým protestantům, jež ze přirozené, historické jejich půdy svedl na bludná scestí, v nichž se dnes ocitli, činnice prostředkem svých vůdců, jejichž vyznání s českou minulostí nemá co činit a jimž jest česká vlast a česká historie docela lhostejnou, protože v ní smýšlení jejich nekotví, štafáž německo-pruské agitaci v zemích českých.

Poměry tyto jest nutno českým evangelikům nezbytně rozluštěti a objasniti. K tomu katolická společnost česká bude moci velice vydatně přispěti tím, když své evangelické spoluobčany nechá tento důležitý historický i faktický spor rozřešiti mezi sebou. Jak se dnešní poměry mezi českými evangeliky a mezi některými samozvanými jejich representanty utváří, musí k řešení tomu a rozlišování duchů mezi českými evangeliky z celé řady nalahavých důvodů co nejdříve dojiti.

Původní čeští evangelici nemohou nikterak a žádným způsobem ponechati na české půdě zdomácnělým cizincům a odpadlíkům od víry katolické tu svobodu a volnost, aby tito jejich spojitost s českou konfesi a s českou minulostí ze svých osobních zájmů a pohytek prospekulovali v politických stycích německo-pruských.

Proto české církevní protestantské poměry vyžadují pronikavé revise a příslušné úpravy, které jsou nezbytností, pak-li že čeští evangelici nechtějí se svých, po otcích zděděných tradic, jež jsou vlastně základem jejich víry, mlčky vzdáti. Ve přítomné době jejich jménem a za ně v prusko-německých stycích nacházející se pánové již tak činí.

Třebas že se revise ta za rok nebo za dvě skutkem neprovedla, nutno za to míti, že příčiny k ní jsou již dány a že časem k ní dojde. Že jest nutností, to nám ochotně přiznají všichni čeští evangelici, jejichž předkové jsou lidé české krve, kteří v českých zemích při vydání tolerančního patentu žili a na císaři Josefovi II. uznání české konfese a její na roveň postavení vyznání augsburskému a helvetskému, jejichž přijetí admítli, si vymohli.

Proč a jak se to stalo, že na „českou konfesi“ a na církevní upravení sborů českých evangeliků dle ní bylo „zapomenuto“, jest důsledek otázek, již původním českým evangelikům musí jejich duchovní a publicistští vůdci zodpověditi a vysvětliti.

Tolik v této záležitosti prozatím. Jenom ještě uvést dlužno, že „Český Bratr“ docela právem a správně českému protestantskému duchovenstvu celou řadu závažných výtek činí,

jež nejsou vyřízeny jejich — umlčením a nedbáním. Vysvětlení potlačení císařem Josefem II. v českých zemích povolené „české konfese“ jest dnes jednou z nejzajímavějších otázek dnešního pořádku, na jejíž zodpovězení a rozluštění jest celá česká veřejnost svědává.

* * *

Vícekrát jsme zde zavádili o poměry panující na české universitě v Praze a během let jsme se vícekrát dotkli choulostivých a bolavých jejích stránek. Hlavní příčiny netrpitelných okolností, v nichž se především a hlavně filosofická fakulta ocitla, spočívají v čínském smýšlení, jímž se někteří pánové obelhali. To jest věc obecně známou, že první profesorské sbory české university sestaveny byly původně ve své většině velice shovívavě a zejména s netajeným úmyslem, aby především zdatný učitelský dorost dochovaly a vyspěti mu umožnily. Někteří pánové byli propůjčením jim universitních profesur dokonce prostě zapomenuti.

Avšak na místě, aby za to vděčně pro universitu vyhledali za sebe nástupce, kteří více vědí, více umějí a více pracují, než-li oni, dali se ovlásti nešťastnou domýšlivostí, že nad ně není a proto, aby jich nikdo nepředstihl, každou snahu a každý talent k tomu směřující hleděli potlačiti. Příklady mohli bychom vypočísti hned celou kupu, že někteří čeští universitní profesori ve zdatných, na poli vědy platně vynikajících svých žácích nespátkovali vlastní svou čest a slávu, ale že v nich viděli nebezpečné konkurenty svého jalového věhlasu, kteří nesměli proto vyniknouti a je zastíniti.

Na místě, aby se dochovával pro českou universitu zdatný, seriosní a imponující učitelský a vědecký dorost, zřídili si někteří profesori zvláštní koterie, které každou bystron hlavu a každého soudného člověka blavně pomocí realističtějšího tisku hleděly činiti nemožným. Stáli se universitním docentem ve mnoha případech neznamenalou skutečnou vědeckou kvalifikaci, ale bylo odměnou za služby a službičky prokázané tomu kterému pánovi, jenž při tom vybíral obyčejné kapacity, jež jeho pohodlnosti a chudobě ducha nebyly nijak nebezpečnými. A za takovýchto poměrů mlavilo a jednalo se o aktivování druhé české university na Moravě!

Vícekrát jsme zde k tomu nejšetrnějším způsobem poukazovali, až konečně nám dal sběh okolností za pravdu, jak správně jsme české universitní poměry posuzovali.

V době, kdy se očekávalo zřízení druhé české university na Moravě, kde vláda, národ i cizina měli býti přesvědčeny, že jest nejenom dostatek posluchačstva pro tuto druhou českou universitu, ale že jest především také hojnost k vedení a vzdělávání jeho potřebných učitelských sil, najednou stojíme před tou těžkou a žalostnou skutečností, že není vychován ani

dostatek zdatného učitelského materiálu pro jedinou již stávající českou universitu, ačkoliv dvacet jeden let od jejího zřízení uplynulo O nějakém výběru vůbec mluvití nelze!

Dnes nejfrapantnější tyto námi již před lety vytýkané poměry vynikly tím, že ve přítomné době není možno domácími a na české universitě vyspělými silami, skutečnými vědeckými kapacitami obsaditi zrovna dvě stolice na filosofické fakultě. Řádná stolice zemřela po prof. Palackém jest již celý rok neobsazena a k té nyní po smrti prof. Studničky a prof. Weyra přibývá řádná stolice matematiky, pro niž universita ve svém středu kandidáta nemá.

Fakta toho ohytil se německý tisk, který zcela právem se těmito poměry posmívá. Některé české listy berou však českou universitní obec, jež nese toho hlavní vinu, v ochranu. Avšak pánové ti si žádné ochrany nezaslouhují. Naopak! Universitní poměry u nás měly býti veřejností pilně a přísně sledovány, koterie a osobní intrikánství mělo býti nejdříve stiháno, což se nedělo, tak že realističtější plachty universitu jak ve sborech profesorských, tak i v posluchačstvu po celá leta otravovaly.

Nechceme zde důkladněji do poměrů těch vzpomínkami zasahovati, ale konstatujeme, že nynější neznáze, jež se na universitě ve příčině profesorského dorostu jeví, byly valně zaviněny realističtější tiskem, který vědom svých nyní již odkrytých cílů propůjčoval se za utlukače každé snahy, každé práce, jakmile ze kroužku jemu blízkého nevycházela.

Někteří členové profesorských sborů university na to žalovali a stýskali, avšak neměli dosti mužné odvahy, aby se proti tomu ozvali a tak došlo k tomu, že ovoce těchto poměrů konečně samo dozrálo a české vědecké poměry staly se předmětem posměchu německého tisku. To je faktum, jež bez dalších poznámek konstatujeme, aniž bychom pokládali za správné někoho proti tomuto posměchu hájiti.

Pastýřský list J. B. M. ndp. dra. Jos. Doubravy.

Ze srdce církve, z věčného Říma, po celém světě katolickém rozprondila se radost. Dne 4. srpna zavzněla s pavlánu basiliky svatopeetrské památná zvěst: „Annuntio vobis gaudium magnum, habemus Papam Eminentissimum ac Reverendissimum Dominum Cardinalem Josephum Sarto, qui sibi nomen imposuit Pius X.“ t. j.: Zvěstuji vám radost velikou, máme papeže Jeho Eminenci nejdůstojnějšího pána kardinála Josefa Sarto, jenž přijal jméno Pius X.

V pravdě radost veliká stala se celému světu katolickému. Na osiřelém stolci sv. Petra opět zasedl náměstek Kristův, a jeho ruce pozvedly se, aby požehnaly Urbi et Orbi, věčnému městu a celému světu.

Ta byla tuze svědava slyšení, kdo by cizinec byl, a když ráno u krbu vařila kávu, otázala se ho.

Jemným, vyčítavým pohledem se na ni obrátil a řekl: „Jsem Ježíš, ale . . .“

Chťel pokračovati . . . nepovídej to nikomu, neboť nepřišla dosud hodina má . . . chťel říci, ale nechtělo to z něho, a na paní Elsu již vyběhla z domu a k sousedkám, jež na louce blížily plátno, volala: „Ježíš, Ježíš je tu!“

Slova její letěla přes ploty, louky, lesy a hory. Lidé se sem hrnuli. Za několik okamžiků byl domek pln lidí, kteří všickni neobvyklého cizince pozorovali.

Rozml uvali stále spolu, brzy šeptající, brzy volající, až Ježíš, který tu mlčky stál, k nim se obrátil a se otázal: „Co chcete?“

Za zvuku podivuhodného jeho hlasu začali se krčiti, ale brzy jeden z přítomných se vzbodil, Ivar Jonsson, dodal si myslí a otázal se: „Kdo jsi?“

I odpověděl Ježíš: „Jsem ten, jehož jméno jste dříve slyšeli, a jdu do Oestersundu, kde mne už dávno očekávají.“

Někteří spínali ruce, jiní se smáli. Ale Ježíš řekl k těmto přísně: „Jméno mé dříve jste uslyšeli, nežli jste měli. Opusťte mne teď a nechte mne v pokoji jiti dále!“

I odstoupili všickni. Ježíš šel dále, ale nikde, i kde mnoho lidí příchodu jeho očekávalo, nepromluvil k nim.

Váude dostal bez obtíží něco k jídlu, kamkoli přišel. Některé se mu posmívali, říkouce, že jest šibal, ale on neodpověděl, nýbrž ubíral se dále k Oestersundu, kde telefony po celých dlouhých den zvonily, aby oznámily jeho příchod, a kam lidé z Hammerdalů a Litu přicestovali, aby vypravovali, jak vypadá.

* * *

Ranní červánky šfily planoucí zář po krajíně a očekávající Oestersundané dívali se upjatě po Litaké silnici. Velká ulice a náměstí hemžily se lidmi

FEUILLETON.

Z knihy: „Jak Pán Ježíš přišel do Oestersundu.“

4.

Když přišli do Fortwikenu, pravil Ježíš ku svým soupoutníkům: „Nepřeji si posud, aby o mém příchodu svět něco zvěděl, a proto nesmíte nikomu povědět, kdo jsem.“

Tak veliká síla byla v těch slovech, že žádný z dělníků nevyzradil, kdo že je provázel. Když se u břehu jezerního rozloučili, chťel je Ježíš za jich služby odměniti, ale oni nechtěli naprosto ničeho přijmouti.

Ježíš vstoupil do prvního domku městečka a otázal se, nemají-li pro něho práci; že umí pěkně vyřezávat jako každý jiný řezbář.

Neměli potřebí práce jeho rukou, a on šel dům od domu, až přišel do domu člověka jménem Jon Olofsson a ten jej přijal, máje potřebu dřevěných lžic.

Když Ježíš vešel, požádali ho, aby se posadil ke krbu, kde se večerelo; i uviděl na stole poblíž stojícím knihu, vzal ji do rukou a otázal se: „Jaká je to kniha?“

Jon Olofsson pozdvihl hlavu a odpověděl na otázku Ježíšovu otázkou: „Což pak nevidíš, že je to kniha knih, písmo svaté?“

Ježíš pohledl mu do očí a odvětil: „Nepozoroval jsem hned. Dovolíš, abych se podíval, co v ní stojí?“

Jon Olofsson přisvědčil, byl však všecek udiven slovy cizincovými. Poněvadž cizinec vypadal tak mírně a vlídně, nechtěl mu, ač měl sto chutí k tomu, ukázati dvéře.

Ve dnech následujících pobyl Ježíš u něho a vyřezával a čítal časem v knize. Byl tak obratný, že kusy dřeva březového měnily se v jeho rukách rychle ve lžice, a když ten muž viděl, kolik jich za málo dní zhotovil, řekl jemu: „Ježto vidím, jak rád čítáš v písmě svatém, můžeš ještě nějaký čas u mne zůstat a jenom čísti, neboť jsi mne

bohatě odměnil za to prosté lože a hubenou stravu, kterou jsem ti mohl poskytnouti.“

Ježíš podekval mu srdečně za jeho laskavost, odložil nástroje z ruky a posadil se, aby den ze dne četl.

Četl velmi zevrubně, jakoby se chťel všemu naučiti na paměť. Hostitel jeho pozoroval s údivem, jak ob čas za čtení veliké slzy přes jeho líce kanuly.

Ale neodvážil se pozeptati se, kdo by cizinec byl. Nejednou chvíli se mu tato otázka na jazyku, ale nedovedl ji vyjádřiti slovy.

Tři neděle pobyl cizinec u něho. Jednoho rána pravil: „Snad nepotřebuješ tolika lžic, a proto dávám ti dvě misky, jak jsem je nejlépe dovedl zhotoviti. Dáš-li mi maličko peněz za ně, abych mohl odcestovati parníkem do Strömu?“

„Milerád,“ odpověděl onen, „ale nikoli za ty misky, nýbrž proto, že tě mám za muže neobyčejně hodného.“

A dal mu peníze a přál mu šťastné cesty. Když se Ježíš se svým hostitelem loučil, pozoroval, že známá otázka, jak již často, na jeho jazyku se chvěla.

„Jsem Ježíš,“ odpověděl proto. Sedlák padl na kolena a prosil:

„Pane, zůstaň u mne!“

Ale Ježíš potřásl hlavou a pravil: „Vstaň! Nesluší se, abys klečel na kolenou před nejmenším ze všech.“

Ale Jon Olofsson nepovstal, nýbrž ptal se: „Pane, kam chceš odjeti?“

„Do Oestersundu, kde mne očekávají,“ odpověděl. „Ale neprav nikomu, kdo jsem, neboť hodina má posud nepřišla.“

A on mu to slbil. Pozdravili se a rozloučili.

* * *

5.

Ježíš jel tedy dále a přišel do Strömu, kde však toliko nocoval a druhého dne po silnici do Hallu dále cestoval, kde zavítal do domu vdovy Elsy Persdotterové.

Dvě stě šedesát milionů katolických duší jsou mu věřící a dětinou láskou a oddaností, dvě stě šedesát milionů katolíků skládá se věčně před Pánem, jenž v péči své dalekší po Leonu XIII., slavné nehynoucí paměti, sv. Otce Pia X.

Po papeži, jenž dle proroctví sv. arcibiskupa Malachiase byl „lumen in coelo“, světlem na nebi, nastupuje papež, jenž dle téhož proroctví má být církvi „ignis ardens“, ohněm planoucím. Dá Bůh, že bude ohněm tímto, dá Bůh, že z jeho láskyplné péče svět ve vše lhostejný rozohní se k náboženskému přesvědčení a na jeho otcovské lásce srdce věřících rozněcovati se budou v mocnější žár katolického nadšení, lásky křesťanské.

Zajisté věrné duchovenstvo a zbožný lid diecése naší jako živí údové na dachovním těle Kristově, církvi svaté, za jedno jsou v radosti a vděčnosti, kteráž proudí tělem tímto; zajisté všichni již vroucí díky vzdali dobrotivému Spasiteli, že dal církvi své opět blavu viditelnou. Než jest nám ještě veřejně a slavnostně osvědčiti vroucí vděčnost svoji, jest nám spojit se ve velebný chvalozpěv, který hlubší světem od jedné točny k druhé, od východu až na západ slunce.

Za tím účelem vidí se mi vydati toto vrchnopastýřské nařízení: 1. V neděli XI. po sv. Duchu, t. j. 16. srpna budiž ve všech diecézních chrámech farních i řeholních sloužena slavná, pokud se týče zpívání, máše sv. na poděkování Pánu Bohu za šťastnou volbu sv. Otce.

Po máši sv. zapěje se chvalozpěv „Te Deum laudamus“ před vystavenou velebnou Svátostí a udělí se sv. požehnání.

V svatvečer slavnosti této budiž po půl hodiny všemi zvony vyzváněno.

2. Na vyprošení pomoci Boží k požehnánímu a dlouhému panování sv. Otce budiž budoucně ve všech mších sv., pokud to rubriky připouštějí, přidávána modlitba za papeže.

Hospodin zajisté neoslyší toliké vroucí modlitby věřících dítek svých a dá nám, o č jsme, modlíce se za šťastnou volbu, prosili, dá, aby sv. Otec náš, jehož jsme vyprosili, „lid Boží k ctílostem vzdělával a myslí věřících libovůl dachovní dokonalosti naplňoval.“ (Missa pro eligendo S. Pontifice).

Obrana.

Spední stoky nijak nevábí, ale přece někdy potřebí trochu přikročiti blíž k provětrání otravného pachu z nich se šířícího. — Židovské listy (německé i české) v svorném řádu házely před znovuosazením papežského stolce blátem po všech kardinálech, které považovaly za vážné kandidáty papežské tiary. Agenti těchto listů čenichali v Římě na všechny strany, vplížili se s pokryteckou úlisností i k samým kardinálům, jen aby mohli udati ně-

Ulice Drottningsská byla všecka plna až ke dvorci Arela Carlssona a silnice, která jde podle Carlslundu byla zástupy oživena, které se tlačily, aby Ježíše potkaly.

Všichni věděli, že ještě přijít nemůže, ale nemohli netrpělivost svou ovládnouti.

Městský důchodní a strážníci byli na nohou, aby se starali o pořádek, ale nebylo toho potřebí. Nikdy ještě tolik lidí na jednom místě tak klidně shromážděných.

Nikdo nestrkal souseda, nikdo neklel, nikdo se na souseda jedovatě neosopil.

Vždyť měl přijít Ježíš. Považme, kdyby byl některého hned odsoudil! Kdyby každá zlá myšlénka, již chovali, každý špatný čin, kterého se dopustili, byly svědčily proti nim! Nejlépe bylo býti opatrnou a trpělivou!

Již uplynulo zdlouha několik hodin, an davy hnul šum a vypravoval, že telefonní sluha oznámil, že Ježíš právě vyšel z domu Larssonova a že se dal na cestu do Oestersundu.

Teď zvěděli, že do čtyř, pěti hodin do města nepřijde, ale přes to nevraceli se domů. Nežádali ani pokrmu ani spánku; čekali jen.

Ženy zapoměly strojiti se. Vlas jejich byl nečesan, šaty své jakoby byly v rychlosti na sebe hodily, a všechna marnivost jejich zmizela. Muži pozbyli vzdorných svých tváří, vypadali, jakoby se tázali a jako by se lekali, a nepromluvíli téměř ani slova.

Ponenáhlu scházeli se lidé ze všech stran. Silnice Brunflovská podobala se točitému hadu, silnice z Lugwicku byla povozy pokryta, a most přes Oestersund sotva že unesl davy, jež v nových stále prouděch se tlačily.

Celé Jemtako dostavilo se do Oestersundu. Všichni stáli kolik hodin čekajíce, až zazněl po celém okolí výkřik: „Ježíš přichází!“

A objevil se na silnici; lid mu ustoupil. Tisícehlasé volání zabouřilo prostorami.

Ježíš byl v Oestersundu.

jaké pikantnosti. A kdy: se přece ani tak nemohli ničeho pravdivého dopřít, co by se do rámce židovského listu dobře hodilo, aspoň si ulehčovali lžemi, podezříváním a všelijakými vtipy. Židovský tisk věděl rozhodně, že výsledek volby závisí na osobních intrikách církevních hodnostářů, věděl, jak jeden proti druhému žárlí, a t. d., a t. d.

A teď — tu máš! Najednou jest zvolen kardinál, kterého zapomenul židovský tisk pospíniti, poněvadž se zdál Sarto osobou bezvýznamnou. Tohle byla ovšem brozná rána pro výpočty židovského tisku. Tihle kardinálové nechtěli a nechtěli udělat židům radost, nedopustili se při volbě žádné chyby, z které by mohli židé upřísti dlouhé pásmo pomluv! Tohle už musí být k zlosti, že zvolen muž apoštolský, člověk z lidu, kardinál takový, který pro svou dobročinnost upadal často v citelnou nouzi.

Jak teď na něho? Celý svět vidí, že tento papež jest zcela něco jiného než zazobaní a stkvostně žijící vládcové židovského socialismu jako Bebel, Adler, Singer, a t. d.

Židovské listy skutečně zůstaly s počátku celé poplašené a vyjevené. Na př. „Čas“, který hanět nemohl a chválit nechtěl, vzmožil se na ten úsudek, že jest Sarto „celkem vzato sfin-gou“ t. j. člověkem povahy dosud záhadné. O dobročinnosti papežově ovšem zcela dle židovské manýry nenapsal ani slova. Pak se přece „Čas“ s jinými židovskými listy vzpamatoval a počal s podivuhodnými „vtipy“. „Katol. Listy“ vypravily slavnostní číslo vkusné, s pěknou podobiznou, ale „Čas“ z nedostatku látky ku „vtipům“ napsal jízlivě, že „Katol. L.“ vydaly slavnostní číslo s černým krajkovým (?) rámečkem jako inserát.“ A k tomu hned dodává velevtipně, že to je „případné na ohlášeni přenesení koncese živnosti papežské na p. Sarto-Krejčího.“

Tohle je příspěvek k povahopisu nového papeže velmi ceuný, jak každý vidí; že židovská duše při každé příležitosti myslí jen na kšeft, tomu se ovšem mnoho diviti nemůžeme. Ale to přece je podivno, že židé v Času tak neomaleně a sprostě dávají průchod svému vzteku nad volbou papeže vzorného. Jak to „vtipně“ zní, že jest papežství živností! Práli bychom rádi některému židovskému vůdci proletářstva, aby si pro své potřeby ze svých tučných příjmů ponechával tolik, co potřeboval papež Lev XIII., a co si pro sebe ponechá Pius X. Žilo by se takovému socialistovi hezky suše. A když se již židovská duše o „živnosti“ zmínila, tážeme se, zda nic neví o skutečných živnostech papežů protestantských? Na př. Luther zabral pro svou vlastní potřebu celý klášter se zahradami, rybníky i podíly lesů. Požitky bral sám, ale vydržování přenechal magistrátu. K tomu všemu od svého ožení přijímal od kurfiřta 200 dukátů ročního příjmu a plno darů od magistrátu i jiných osob. Dobytka choval tolik, že i k vepřům si držel zvláštního pastýře. Pivo si vařil také vlastní. Ovšem že obrovské své příjmy nevěnoval na žádné dobročinné účely ani na podporu missií, jako se děje v Římě, ale na přečasté nákladné hostiny. Taková „reformovaná“ živnost už se vyplatila víc než dobročinnost Sartova.

Jak živnostensky své funkce pastoři v Čechách v XVI. století prováděli, o tom by byla rozprava delší.

Do 9. srpna již kterýsi židovský spolupracovník Času vypotil ze sebe potupnou básničku na nového papeže. Kdyby někdo posměšně řekl na žida, hued by tu byl „Čas“ s úzkostlivým humanitářským srdcem, hued by krontil očima nad nízkou mravní úroveň našeho lidu, hued by drze lhal, že za to mohou kněží. Ale nejapné uličnictví, jízlivé pošklebky proti papeži vydávat docela tiskem — to už je v pořádku.

„Právo lidu“ se zmohlo aspoň na tu lež, že jest Pius X. „skrblik.“

Kam až drzá prohanost „Času“ sahá, toho aspoň ještě jednu ukázkou; *trváčkový* referát o stavu záložny Myslošovické nadepsán tučně: *Klerikály vykradená sálóna*. Takle úmyslná, židovská lež patří na zasloužený pranýř. Jest známo, že v té záložně nekradl vůbec nikdo, ani žádný husita jako ve Svatováclavské; tedy nemohl zde krásti ani žádný „klerikál.“ To „Čas“ dobře ví a kdyby skutečně zde nějaký katolík kradl, rozhodně by to prohaný „Čas“ neodbyl třemi řádky, věnoval by té záložně celý pichlavý úvodník. Při tom ovšem tento židovský list jest nápadně zamklý nad šestimilionovým bankrotem žida Fischera v Olomouci, nad finanční židovskou i socialistickou panamou v Brně a v Pešti.

Takhle pracuje orgán „české inteligence“ a protestanté se za něho nijak nestydí, naopak stále z něho opisují. Katolíkům se neodpustí ani jeden křivý krok, ale nepoctivě, zřítelně plně štvání židovských listů není zakřiknuto nikým. Kdyby psal některý katolický list o pastorevi

nebo rabinovi jako píší židovské listy o Piovi, bylo by mnoho a mnoho křiku „o triviálním klerikálním tisku“.

Politický přehled.

V naší polovině říše jakoby všechn politický život začel; poslanci i vláda odpočívají, ač by právě nyní měli pilně pozorovati ony děsivé poměry v Uhrách panující a hledati pravou cestu k vyjasnění. Ale k tomu nedostává se u nás síly a dobré vůle, marasmus politický už se dostavil. Z této slabosti kořistí právě Maďari. Ti, když vidí, že Vídeň ustupuje i tam, kde doposud každý ústupek pokládán byl za nemožnost, na cestě dalších požadavků se nezastaví. Ministr-předseda Khuen-Hederváry, který jako báb chorvatský dovedl bezohledně zatočiti oposici, v Uhrách nic nesvedl a po 6 nedělích svého úřadování klesá ze svého ministerského křesla. Celé ministerstvo podalo mocnáři žádost za propuštěnou, kteráž také přijata; sněmovna pak odročena až do představení se nové vlády. Z ohledu na to přerušil mocnář pobyt svůj v Římu a vrátil se do Vídně, aby zasáhl sám do celé záležitosti. Kosut prohlásil, že jen národní ústupky mohou odstraniti zmatky nynější. Nové ministerstvo přijíti musí s programem, jenž by se týkal splnění přání maďarského. Mluví se již o tom, že se vyhoví maďarské oposici a že maďarština zavládne v plucích uherských.

Ríšská rada bude prý svolána v září; za tou příčinou chystá se dr. Körber již 20. t. m. zahájit úřad v Čechy a Němci. Naděje v dohodu možná, neboť nynější vážná situace k ní vybízí. Němcům by se pak všeliká ochota v této věci počítala za velikou zásluhu. Dojde-li k dohodě s Čechy, bude prý rakouská sněmovna dosti silná, aby s důrazem hájila zájmů rakouských proti Uhrám. Vida, teď vláda přece počítá na Čechy, ale větší a náležitou přízeň jim ukázat, to ne. Tak na zmírnění děsné krupobitní pohromy konečně vláda poukázala — 600.000 K, ač se škoda odhaduje daleko přes 100 millionů korun. Tuto pomoc ubohý český lid ani nepocítí.

Účastníci spiknutí v Srbsku ovládají dosud politiku srbskou. Král Petr I., který piukovníka Lešjanina jmenoval dvorním maršálkem, byl nucen odvolati jmenování toto, když se spiklenci mocně proti tomu ozvali.

V Macedonii dosud ani v nejmenším nestaly se opravy. Turecké vojsko dále páli, loupi a vraždí. Není pak divu, že povstání se vzmaná a že v několika okresech s jistou organizací se vede. Jak jsou poměry v Macedonii nejisté, důkazem jest zavraždění už druhého konsula ruského, a sice konsula Rostkovského v Monastyrju. Turecko se obává, že vražda tato zavdá příčinu k vážným diplomatickým zápletkám.

Žaponci pracují nyní o překot, aby se domohli vlivu v Číně. Přáním jejich jest, aby Čína a Japonsko sloučilo se ve spolek, který by mocně čelil útokům evropských států.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Vyznamenání jsou: p. Frant. Rašín, děkan na Velšci, p. Jan Cisař, far. na odpoč. v Zahradce, p. Frant. Ehrenberger, kněz na odpoč. v Kouřimě, p. Josef Vondráček, děk. na odpoč. v Král. Vinohradech jmenování b. notáři; p. Frant. Jeřábek, farář v Žehuni, obdržel Exposit. canon., p. Frant. Zajíc, fundatista v Cerekvici, jmenován osobním farářem. Ustanovení jsou: p. Jos. Váňa, kaplan v Jaroměři, za far. do Bohárj, p. Jos. Zelený, kaplan, za administr. v Sedleci, p. Václ. Demel, administrátor, za kapl. v C. Vernešovicích, p. Jos. Pohl, kaplan v Dobřem, za administr. do Liberka, p. Jan Beneš, kaplan v Králíkách, za kapl. do Hostinného, p. Vinc. Gottwald, kapl. v Hostinném, za kapl. do Králík, p. Frant. Jirásko, kaplan v Ústí n. Orli., za katech. do Přibyslavi, p. Josef Cellar, koop. na Ponchově, za kapl. do Ústí n. Orli., p. Boh. Konečný, kaplan v Č. Třebové, za kapl. do Chvalče, p. Edv. Kasal, kaplan v Petrovích, za kapl. do Sezemic, p. Jan Řib, vikariata kath. chrámu, za kapl. do Petrovic. Neomyslé: p. Kar. Keppl za kapl. do České Třebové, p. Frant. Hrubý za vikaristu kathedr. chrámu v Hradci Králové, p. Jit. Blinky za kooperatora do Ponchova.

50leté jubileum kněžství slavil dne 31. července vsp. Frant. Srdínko, inful. děkan kolegi. kapitoly ve St. Boleslavi, majitel rak. řádu železné koruny III. tř., kn. arcib. konsist. rada, školní inspektor atd. Vysoce zasloužilý jubilár u příležitosti svých kněžských druhotin jmenován papežským domácím prelátem. Mnohaja léta!

Na úlevu v bídě. Biskupské Konsistorium požádalo velebné duchovenstvo celé diecése, aby pro stíšené živelní pohromou dne 19. července b. r. uspořádána byla sbírka při službách Božích. Milodary, které se sejdou, budou pak rozděleny stíšeným osadám. Žádá tudíž, aby ode všech zvláštních provolání bylo upuštěno a sbírky se tak netřástily.

Sjezd abiturientů gymnasia královéhradeckého z r. 1878. Ve dnech 10. a 11. t. m. odbyván v Král. Hradci sjezd abiturientů z r. 1878 — v upomínku na 25. svou ročníci. — Sjezdu účastnilo se 12 spolutáů a to pp.: Petr Hrubý, c. k. profesor ve Slaném, Václav Veverka, c. k. profesor v Praze, MUDr. Jar. Čmucha, praktický lékař na Kr

Vinohradec, MUDr. Václ. Matys, primář nemocnice v Nové Pace, MUDr. Otakar Klumpar, prim. lékař okres. nemocnice v Hradci Král., Bohuslav Jeremiáš, hudební skladatel a ředitel kůru v Písku, MUDr. Jan Kovář, c. k. okres. lékař v Jilemnici, Rud. Kreutz, c. k. profesor v Písku, Jan Jirka, c. k. profesor v Král. Dvoře, Augustin Geister, c. k. setník, Frant. Rameš, učitel v Č. s. Dubé, Arnošt Rameš, farář v Žitavě. Svou nepřítomnost omluvili a srdečný pozdrav telegraficky zaslali: JUDr. Daňov, vrchní státní návladní v Sofii (Bulharsko), Jan Rittich, inspektor velkostatku kněžny Metternichovy v Kojetíně na Moravě, JUDr. Rud. Krejčí a Boh. Franta, radové zemského výboru (z Villachu), Josef Paš, poštovní kontrolor, Proche, notář v Zbraslavi. — Večer věnován krásným upomínkám z dob studentských ve zvláštní místnosti v Grand-Hotelu. — Dne 11. t. m. v 8 hod. byla sloužena mše sv. za zemřelé professoři a spoluzáky v seminářském chrámu Páně, kterou měl pan farář Arn. Rameš, při níž na varhany hrál výborný hudební odborník p. Jeremiáš a zároveň zazpíváno p. prof. Václ. Veverkou „Ave Maria“. Na to věnováno popoledne prohlídce Hradce, musea, zámečnické umělecké školy a zvlášť zalbil se všem účastníkům ústav pro hluchoněmé „Rudolfinum“, jehož zařízení a velikou laskavostí a ochotou ukázal p. ředitel Sekera. Společného oběda v Grand-Hotelu zúčastnil se velect. p. bývalý ředitel Klumpar a škol. rada p. Jan Červenka, při čemž několik srdečných připítek bylo vzájemně proneseno. Účastníci alibili si, že za 5 roků opět se sejdou. O polodne na to byl částečný rozhod a rozejeli se někteří na výstavy, jiní to učinili až dne 12. t. m. Kéz Pán Bůh dá, bychom se všichni zase za 5 roků sjeli. Na shledanou!

Z voleb do komisí pro výdělkovou daň. Při volbách dne 7. a 8. srpna 1903 v Hradci Král. konaných byli zvoleni do komisí pro výdělkovou daň politického okresu Hradce Král., v III. třídě pan Josef Morávek, hotelier v Hradci Král., za člena, p. Karel Richter, obchodník suknem v Hradci Král. za zástupce člena, ve IV. třídě pak p. Václ. Jedlička, krejčí v Kuklenách a p. Antonín Bláský, truhlář v Černilově, za členy, konečně p. Josef Javůrek, hostinský v Jenikovicích a p. Frant. Nosek, obchodník v Předměstích, za zástupce členů.

Ze Věcodb. sdružení křesť. dělnictva. Schůze ústního výboru dne 10. srpna v Hradci Králové. Přítomní: Dr. Reyl, Urban, Jendouřský, Pochmon, Lábus, Karásek a Polák. Podpory nemoc. uděleny: L. Jakšovi v Parníku (7 dní zánět kostí) 3 K., J. Škodovi v N. Městě (7 dní katar průdušek) 6 K., A. Tomanovi v Rychnově n. Kn. (7 dní katar žaludku) 6 K., T. Mírvaldovi v Sněži (7 dní katar plic) 3 K., A. Lněničkovi v Hradci Kr. (7 dní srdeční křeče) 6 K., J. Zdražilovi v Hlinsku (7 dní katar žaludku) 4-50 K., J. Stantejské v Ústí n. O. (7 dní rheumatismus) 6 K. Podpory v nezaměstnanosti: B. Jurickému v Parníku 3 K., A. Černému v Praze 8 K., A. Maršikovi v Náchodě 5 K. — Docházejí stále dotazy stran přeměny tříd. Rozhodnutí ve schůzi výborové bez výminky platí. — Přijetí členové: J. Peterka z Úpice II, A. Dvořákova III, J. Kopecká III, M. Zoubková III, všechny z Rychnova n. Kn.

Z c. k. hlav. berního úřadu v Hradci Král. Za příčinou oprav, čištění a mytí kancelářů c. k. hlavního berního úřadu v Hradci Králové nebudou se dne 26., 27. a 28. srpna 1903 peníze ani přijímati ani vydávati.

V mimořádné schůzi městského zastupitelstva v Hradci Král. dne 11. srpna jmenován byl učitelem II. tř. na obec. škole chlapecké p. Al. Vacek. — Pí. Anně Fuřtnerové prodána byla část uličního pozemku v Jířkově třídě ve výměře 18-18 □ za K 1454—, jež budou uloženy jako jmění kmenové.

Nález. Na Eliščině nábleží v Hradci Kr. nalezena byla starší kabinetní podobizna od firmy Fink Sander v Poszony. Podobizna uložena ve fotograf. závodě firmy Langhans v Hradci Kr.

Blesk uhořel. Dne 10. t. m. kolem 2. h. odp. snesl se nad Hradcem a okolím krátký ale prudký lijavec provázený bouřkou. Při tom udeřil blesk do stavení pana Josefa Střemchy, rolníka na Slezském Předměstí. Ubožákovi shořelo vše: obytné stavení, chlévy se stodolou. Zničena všechna svešená úroda, zhytno šest kusů hovězího dobytka, dva kusy vepřového, kůň i všechna drůbež; také asi 200 zlatých na hotovosti a peřiny vzaly v ohni za své. Pan Střemcha byl pojištěn pouze na 1800 zlatých, tak že škoda obnáší sumu o mnoho větší. Nedalo-li by se takovým žalostným škodám přece poněkud nyní předejti? Zda musí býti hospodářská stavení i zámožnějších rolníků kryta došky a stavena úplně ze dřeva? Hypoteční banka zajišťuje moderní přestavby výhodnými půjčkami znamenitě umožňuje i rolníkům méně zámožným.

Společný výlet do Třebechovic pořádá dne 16. srpna t. r. sdružené katol. spolky z Dobrušky, Kostelce n. Orl., Hradce Králové, Černilova, Týniště a Třebechovic. Pořad: 1. O 3. hodině odpolední seřadění spolků před spolkovou místností v Třebechovicích 2. Společný odchod do měst. parku u „Boří“. 3. Přednáška p. V. Myslivce z Prahy o úkolu katolíků v době přítomné. Vstupné 20 h. Čistý výnos věnován bude ve prospěch živelní pohromou postižených.

Ze Lhoty pod Liběany. Dne 19. t. m. utkví nám navždy v paměti. Toho dne světil se v naší jubilejní hupli nový oltář kamenný z hofického pískovce moderně provedený a nám c. k. sochařskou školou v Hoficích darovaný. Obřady svěcení vykonal vldp. děkan liběanský J. Schmidt za asistence vlp. kaplana F. Hrobského. Po ranních službách Božích v Liběanech vyšlo odtud procesí, ježmuž všichni vyšli ze Lhoty rovněž procesí, jehož se zúčastnilo šstvo s pp. učiteli, řada družiček, sbor hasičský, obecní zastupitelstvo a nepřehlédlná řada lidí. Po svěcení oltáře měl p. děkan případné kázání, načež byla slavná mše sv. Paní Anna Šrajčarová darovala kapli obřadný oltářní nástupní koberec, p. M. Širůčková antipendium a ct. manželé Pleskotovi oltářní květiny. Zaplať Bůh!

Výstava v Hoficích. Konečně se zase rozjasnilo a výstavě přibýlo návštěvníků; předešlá neděle byla i pro výstavu svátkem. Daleko přes 20.000 osob podívalo se na výstavu. K množství tomu přispěly sjezdy: Sjezd spolku čes. textilníků, sjezd učitelů, včelařů, vojen. vysloužilců, den Mechanická atd. Zvlášť významný byl sjezd čes. textilníků, jehož důležitost už napřed hlásaly vyložené práce průmyslu textilního. Professor Bráf měl tu významnou přednášku „Stolet bavlnářského průmyslu“. Zvláštní úctou a originalitou zjednávají výstavě stále nových a nových podivovatelů.

Východočeská výstava v Pardubicích. Stále větší pozornosti umění milovného obecnictva těší se velmi zdařilá výstava umělecká. Výstava jest nad očekávání bohatě obsazená. Výstava umístěna jest v jedné a výstavou těsně hrančící budově školní a vedle jmenovaného oddělení uměleckého obsahuje také hojně obsazené oddělení fotografů amatérů, výstava Zlaté Prahy, výstava Kraso-umné jednoty a výstava nakladatele F. Topiče atd. Návštěva výstavy uspokojuje v plné míře pořadatelstvo výstavy. O všedních dnech neklesla posud pod číslo 2000. Dosavadní návštěva jest 71.344 osob. Osvětlení průmysl. paláce a světelný vodopád bude každé úterý, čtvrtek, sobotu a neděli. Benátské noci se budou pořádati každou neděli a o všech svátcích. — Přátelé drobného svířectva pořádají 15. a 16. t. m. na výstavě výstavku a sjezd, která poskytne obecnictvu bohatý výběr krásných exemplářů. Až pavilon pro občasnou výstavu je rozsáhlý, bude do posledního místa naplněn.

Z Týniště n. O. Dne 2. srpna t. r. pořádá zdejší „Lidový spolek křesťansko-sociální pro Týniště n. O. a okolí“ obvyklou svoji měsíční schůzi v místnostech dvorany „Panský dům“, do kteréž pozván byl za řečníka dp. Alois Dostál, kaplan z N. Města n. M. Týš obrav sobě za předmět své přednášky „svou cestu po Německu, Bavořích a Švýcarech“, vylíčil velmi zajímavým a poučným způsobem historické a kulturní památky některých větších měst Hše Německé a Švýcarska. Upoutal pak svým živým a místý humoristickým přednesem mysl veškerého, velmi četné dostavivšího se obecnictva, za kteroužto tak velice zdařilou přednášku odměněn byl pan řečník ku konci své přednášky pochvalou a bouří neuctahajících potlesku obecnictva. Po této přednášce následovala volná zábava, při kteréž laskavé účinkovaly slečny Merclovy, kteréž pobavily obecnictvo svojí mistrnou hrou na piano za spoliuúčinkování pp. studujících Marků z Bulharska, kteří zde dli na prázdninách, hrou na housle. Dále pobavil obecnictvo zábavní odbor zdejší katolické jednoty velice zdařilým provedením některých solových vystupů, kteréžto byly obecnictvem velmi mile přijaty, pochvalou a hojným potleskem odměněny. Za tak poučnou a zábavnou přednášku vzdává výbor naší katol. jednoty dp. Al. Dostálovi, jakož i všem dalším účinkujícím své nej- srdečnější díky, a volá ku další zdárné činnosti spolku: Zdať Bůh!

Z Potštýna. V sobotu dne 15. t. m. pořádá okrašlovací spolek potštýnský za ochotné pomoci krouhu akademiků potštýnských a za účasti celé letní kolonie potštýnské merendu pod Lipami. Kroužek akademiků provede v jubilejním pavilloně řadu žertových scén a vystupů, o buffet, obstarávaný damami letní kolonie i o jiné obderatvení (novinkou budou alkoholu prosté nápoje) bude jako jiná léta postaráno. Začátek ve 3 hod. odpol., vstupné pod Lipy 20 h za osobu. V případě nepříznivého počasí odloží se merenda na 16. t. m.

Ze Solnice. (Primiční slavnosti). Máloterá osada bývá tak šťastna, aby oslavila kněžské prvotiny novosvěcení, sounodáka svého. Staří Čechové říkali, že k vůli primici mají se podrážky roztrhati, chtějíce tak naznačiti, jak daleko spěchávali na slavnost primiční. Proto nebude od místa, když několika rysy zachytíme zde dojemy primičních slavností v městečku Solnici, jak je předešlý týden oslavili dva zdejší rodáci vlp. Jos. Čvejn a Ed. Švorc. — Dojemným byl výjev v rodném domku, když novosvěcení před zraky všech shromážděných se slzami v očích děkovali svým rodičům za všechnu lásku a vychování a prosili je na kolenou o požehnání na cestu k oltáři Páně. Srdečná promluva, kterou činil vldp. děkan Ferd. Blecha v domě otcovském, byla jako zlatým rámcem něžnému obrásku tohoto rodinného štěstí. — Slavný průvod do chrámu Páně v zástupu bělostných družiček, a četnou asistencí vlp. duchovních i pp. bohoslovců se zpěvem a hláskem zvonně připomínal nám slavnost Božího Těla. — Vznešený byl pohled, když novosvěcení, poprvé obětující Bohu obět novozákonní, podávali „chléb nebes“ svým nuzným matičkám, když žehnali těm, kteří je první křížek dělali učili. Dojem primice vp. Jos. Čvejna svěřen byl ještě tím, že bratr jeho vp. Ferdinand Čvejn, kaplan z Libáni, vystoupil na kazatelnu a promluvil k sounodákům, jak vznešeným, ba andělským jest úkol kněze mezi lidmi, kterak na perutích vroucí zbožnosti k Bohu a něžné lásky k malíčkým i k ubohým povznést se má k božskému ideálu Kristovu. — Obou novosvěcení došlo mnoho blahopřejných telegramů i dopisů. — Oba započnou nyní pod vedením nového ndp. biskupa i nového sv. Otce nový život a nové dílo spásy. Dejž Bůh, aby je všude sprovázel zdar i Boží požehnání. —k—

Z Kutnohorska. (Svépemec). Kutnohorsko ode dávna slynuo svým ovočářstvím. Na podzim tisíců metr. centů ovoce výborné jakosti odváženo bývá za babku prusáckými překupníky za hranice. Skutečnost tato pohula některé proslavě naše muše, aby ovoce toto zužitkováno bylo v místě a tím cena jeho byla zvýšena. Pomýšlí se na družstevní ovočárnu a v šle akce stojí v pravdě lidový a vroucně vlastenecký kněz, horlivě oborem tímto již po více let se obírající. Tolik prozrazujeme na počátek, ponechávajíc si další správy až věc usraje. S tímto přebobením jde i přípravná práce nově založeného spolku včelařského. Ten si vzal za úkol, soustřediti zdejší včelaře, rozšířiti pěstování včel a zužitkovati med po příkladu

jiných včelařských spolků v medovinu a jiné medové výrobky. Výborného pak instruktora našel v osobě významnaného člena ústředního spolku včelařského, pana biak. notáře F. Macháčka v Malešově. Doufáme, že obě tyto korporace vzájemně se doplň a tak opět k svépomoci našeho lidu hojně přispějí.

Z Podvysocka. (Rostěcká národní slavnost.) Po příkladě vlasteneckých míst na úpěnlivé volání Ústř. Mat. Šk. sestoupili se i zde uvědomělí zástupcové občanstva v komitě, které si obralo za úkol, uspořádati Riegrovu národní slavnost ve prospěch menšiny škol. Duchovenstvo, učitelstvo i rolnictvo podalo si tu ruku a proto práce nemohla býti než korunována zdarem; bohužel, že nepřiznivé počasí postavilo se proti slavnosti a tak částečně zmařilo jistý výsledek. Než přes to přese všechno značná suma kol 400 K mohla býti odvedena U. M. Š. Co zaráželo účastníky ze širších kruhů uvědomělého rolnictva, bylo, že z kutnohorských kruhů, až v jiné dny do Rostěky výlety podnikají a při každé své slavnosti venkov k účastenství vyzývají a jeho pomocí se dovolávají, tentokrát ani jediný se nedostavil. Řeč o velkolepém významu válce národa Dra Riegra převzal bykánský pan kaplan Jos. Pavel, z jehož pera vyšla i nadšená přiležitostná báseň, která s hlubokým porozuměním jako proslov byla přednesena slečnou M. Těditelovou z Malešova. Obojí odměněno bylo neuctahajícím potleskem přítomného obecnictva až na nepatrné výjimky několika pánů, kteří snad obávajíc se známého sá- stupce veřejného mínění řečníka „klerikála“ ostentativně ignorovali. Jak se dovidáme, litují však dotčení pánové svého jednání, jelikož jen obětavostí a sebezapřením kněze mohla býti řeč uskutečněna, když před tím vyzvání předáci jiných stavů, buď přímo, nebo po mnohých výmluvách odkleli. —

Z Kolína. Realistický orgán pana pastora Duška počíná v letních týdnech jevití známky známé nemoci, která jest vlastní tvrdím v domácnosti velmi potřebným. Aby zakryl blamáž svého pána a chlebo- dárce, vrhá se smutně známý zvandrovalý fedrfechtýř redaktor Dubský na katolicismus a kde se co stane neblabého v okolí, všechno přičítá klerikalismu. Že při tom duchovní správce jednotlivých katolických osad odnášejí povinný díl, jest na bíle dni; že ale tím zároveň realistická prohanost a seurovělost tím více čtenářstvu zjevnou se stává, jest samozřejmé. Aby se tato realistická hlíza v těle našeho venkova zasačila, evdným hlasem láká pod náterem pokrokovosti učitelstvo, v němž zvlášť v mladším má horlivé dopiso- vatele a fedrovatele. Jest to zvláštní, že k této špinavé, veřejnost rozešřrající a jednotlivce terrorisující práci, sami protestanté stydí se použiti svých lidí a verbují k ní odpadlíky se strany katolické, řídíce se pravidlem: poturčenec horší Turka. Jedno však při tom je aspoň dobré, že občanstvo naše počíná otavřati oči a poznává neblahý vliv onoho pána, který již po leta v Kolíně pod náterem vlastenectví intelligenci na svou stranu strhnouti usiloval a který šikovnými machina- cemi i Kolíán k protestantské hlavě pomohl. Dnes Kolíáčci poznali, že pod kurmistrovstvím Křížkovým jde to daleko hlže, než pod tím bývalým Cívínovým a Formánkovým, na něž nepřestávalo se hubovati. Přízně nalezají podniky jen takové, které dotýkají se prospěchů Křížkových a jeho přátel; za to však ná- vrhy na věci, jichž by všechno občanstvo zvlášť pak naše řemeslnictvo a živnostnictvo k svému prospěchu a povznesení použiti mohlo, jsou šmahem zamítány.

Z Kutné Hory. Rozsvlenná veřejnost polemikou Nár. Listů proti Času a jeho fedrovatelům, evangelickým presbyterstvům, v níž objasnil se poměr protestantstva českého k protestantismu německému, počíná evangelikům našeho okolí působiti značné neo- pokojení. Dosavade hráli evangelici na Kutnohorsku prim a ještě při slavnosti Husově nenalezli u nás jiného řečníka, než evangelického pastora; teď ale vidí každý, že májmy protestantů až na nepatrné vý- jimky nesou se na cily zcela jinými, než kam směřuje statopravní politika zástupců národa českého. Evan- gelici následkem toho, že jim počíná pod nohama hořeti půda, chystají se svolati do Kutné Hory neb Rostěky velkou protestní schůzi, na níž chtějí Národní Listy na pranyt postaviti a podrámocení své vlaste- nectví zrostanovat. Doufáme však, že uvědomělé Kutnohorsko na výšleku tuto nesejde a že lacinou ctafáž jim dělati nebude, ale pamětlivo svých čistých cílů, spíše dosavade provozovanou tyranii rázně setřese.

Ze Slepínsk. (Požár.) Ačkoliv každoročně zasnamenáváno bývá z venkova na sta případů nešťastí zaviněných neopatrností nebo nevěšmavostí rodičů, přece vždy znova opakují se zvlášť v čase žní případy podobné. Myslíme ony hry dětí se sirkami a ohněm. I u nás v blízké osadě Počouském budou mti výstražný příklad. Neopatrným zacházením se sirkami zaviněn byl dne 9. t. m. požár, který strávil 4 usedlosti s příslušenstvím a jenom statečností přítomných ha- sičských sborů zabráněno bylo neštěstí ještě většímu. Požár vypukl v době dopolední, což svědčí o jedné vadě našeho venkova; rodiče nechávají v den nedělní dítky své potulovati a se povalovati zvlášť o práz- dinách, domnívajíc se, že když ze školy nejsou vedeny ke službám Božím, vůbec do kostela jíti nemusí. Kostely seji prázdnotou, záhumní pak a tajné kouty jsou plny. Následek toho ovšem nepřítomnosti všeho druhu.

Z Miskovic a K. Hory. (Odchod učitele.) Občanstvo naše, byť radostně upokojeno bylo sprave- dlivým rozhodnutím okresní školní rady kutnohorské, přece jenom téžce nese odchod pana učitele B. Voity na nové působiště jeho jako správce školy do Korutic. Získal si za desetiletého pobytu svého v obci i v širém okolí sympatie všech. Přičiněním jeho založeny byly hospodářské besedy v mnohých obcích a jeho prací byla i právě v život vstupující organizace druž- stevní rolníků Podvysockých. Můžeme jenom gratulo- yati Koruticům, že dostanou muše tak vzdělaného a pro dobro rolnictva tak nadšeného. Doufáme, že ony pomluvy zástím konkurenčním vyvolané a šířené brzy po jeho příchodu objeví se stejně nicotnými, jak naopak prosvitne jeho křesťanský, přímý charakter.

Z Časlavě. Dne 9. srpna t. r. pořádala naše křesť. soc. jednota s odbočkou všeobecného sdružení „Veďrek“ ve prostorné sále „u Lišků“. — Ct. pan Karel Kučera, bobolovec, nastílní jasná, srozumitelně i poutavě „Jak volen jest papež?“ Po přednášce, jež hojným potleskem byla odměněna, vyzval vp. Otakar Šemerák přítomné, by povstáním vzdali čest nově zvolenému sv. Otci Piusu X. — Po té rozpránila se nenucená zábava při stolech, proměněná solovými výstupy a hudebními časy spolkového sexteta. Účastníci napokojeni odcházeli ze spolkových místností přáním, aby brzy zase nějaká podobná přednáška byla. Zdaž Bůh! — Město naše prožilo v poslední době také vzrušující svou záložnickou aféru. Neznámý dopisovatel uveřejnil v „Právu Lidu“ zprávu, jakoby v starém renomovaném našem ústavu: „Občanská Záložna“ byly shledány v účtech jisté nepořádky a tím ovšem poplátil vkladateli tou měrou, že houfně peníze byly vybírány. Než energickým zakročením správní rady v redakci P. L. a vypátráním odměny 300 K na vypátrání zlomyslného dopisovatele uklidnila se veřejnost, tak že ústav neutrpěl značnější škody. Zlomyslník sice vypátrán nebyl, ale veřejně souhlasí se v tom, že to není nic jiného, než meta za volby v neprospěch jistých osob dopadnuvší. — Plynná na tolik zlé krve působící spíše k svému dokončení a v den patrona semě české má královské město naše poprvé zastaví se v záplavě plynových plamenů. — Studenteký sjezd „Sázavany“, k němuž konány byly značné přípravy, v poslední době značně chábne; jest to vinou oněch brozných živelních pohrom v jižních částech kraje Časlavského. „Česká Stráž“ ovšem přičítá to vině klerikální agitaci, o níž však u nás ani nejmenšího nikdo neví. — Riegrova slavnost ve prospěch Ú. M. Š. nachází konkurenci ve slavnosti občanské, k níž konají se přípravy, a která dle zpráv jedné strany má být také jakýmsi agitačním volebním prostředkem. Volby tyto počínají u nás mít již ošetr komičnosti; měly se konati v červnu, ale pro podaný rekurs připadly na doby prázdninové. A tu vládnoucí strana, proti níž rekurs byl podán, obavaje se, že by za nepřítomnosti učitelstva, profesorstva a úřednictva, které většinou dle na dovolené a na jejichž hlasy počítá, sama rekusem opět volby oddálila.

Z venkova. Také obrázek z charakteristiky našich „uvědomělých“ venkovanů. — Známý předák na K, který dovedl většiti se do jednotlivých korporací a zaujmouti v nich i tučná místa, osvědčil se v případě, který působí v celém okolí nesmírnou sensací, jako opovržení hodný udavač. Udál starostu sousední obce ze složinu způsobeného následkem několika slov v opilosti v jeho hostinci neprozřetelné proseyených — a tím způsobil nešťastníku brozný vyšetřování a snad způsobí i odsouzení — a to proto, že dotčený starosta nedal se jím na svém majetku veřejně zkracovat. Tento akt motivosti zasloužil, aby byl veřejně pranýřován a občanstvo dovede již nalésti cestu, aby ukázalo takového člověka, čeho žádá pravý charakter. Kvitujeme tu s dosti učiněním ráznost toho člena okresního zastupitelstva, který opřel se tomuto jednání a náležitě je dle zásluhy odsoudil, nechť se, aby počítán byl za kolegu motivého udavače.

Ze Sázavy. Jak denní listy již zaznamenaly, konán tu byl pohřeb známého majitele hutí skelných p. J. Kavaliera. Zmiňujeme se o něm, poněvadž zasluhuje, aby jméno jeho vyslovováno bylo s úctou v okruhu co nejdílejší zvláště mezi katolickými čtenáři U něho ukázalo se, že může být horlivý katolík uvědomělým občanem, nadšeným vlastencem, horlivým pracovníkem a vynikajícím odborníkem. Byl i ne podle jména, byl také zesnulý starý pán praktickým křesťanským sociálem; kdo přijde do Sázavy, podívá se vzorně zařízenému závodu, v němž dělnictvo jako v půdu zarostlý kmen stojí se závodem spokojeno a šťastno. Všecky okolní dobročinné ústavy, školy i chudšasové jednotlivci nalézali v něm obětavého mecenáše. Den pohřbu jeho byl dnem smutku celého kraje. Budiž mu věčná paměť! Takových chlebodářů a sociálních otázka posbude svého ostří.

Z Čou. Skalice. Ochotnická divadelní jednota v České Skalici pořádá v sobotu dne 15. srpna t. r. v hotelu „Bartoníček“ koncert virtuosity na housle slečný Marie Heritesové za laskavého spoludělníkování slečny Andy Kovandové z Jaroměře, posluchačky operní školy. Výnos věnuje se stíšeným šivalní pohromou v jižních Čechách. Začátek o půl osmé hodině večer.

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

les dostati v knižkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Koronovace Pia X. V neděli dopol. konaly se v basilice sv. Petra slavnostní obřady korunovace Pia X. Na 50.000 lidí účastnilo se slavnosti. Již o půl 8. hod. ráno byla basilika hustě obsazena. Papež Pius X. provázen jsa kardinály, hodnostáři a šlechtickou gardou, odebral se o půl 9. hod. ráno pěšky do brány basiliky, kde před svatou branou zřízen byl trůn. Tu se usadil na trůn, kdežto kardinálové zaujali místa na zvláštních lavicích. Arcikněz basiliky kardinál Rampolla, provázen jsa kapitolou a duchovenstvem Vatikánu, měl krátkou holdovací řeč k papeži v jazyku latinském, načež Pius X. připustil kapitolu a duchovenstvo k políbení střevice. Na to vstoupil papež do nosítek (sedla gestatoria) a v průvodu papežských hodnostářů a kardinálů dostal se o půl 10. hod. hlavní branou do basiliky, kde byl přijat nadšeným voláním shromážděného lidu. Zároveň navzdly stříbrné polnice papežských trubačů. Papež udělil požehnání a dal rukou znamení k mlčení. Před oltářem Nejv. Svatosti oltářní opustil papež nosítka a setrval po několik minut v tiché modlitbě před

Největším. Na to za opětných ovací zástupů vstoupil do nosítek. Průvod pohyboval se do Klementinské kaple, kde byl zřízen druhý trůn. Papež se na něm usadil, kdežto kardinálové, patriarchové, arcibiskupové, biskupové, kněží zaujali místa na zvláštních lavicích. Papež přijal od nich slib poslušnosti a na to silným jasným hlasem udělil lidu slavnostní požehnání. Na to ve slavnostním průvodu odnesen papež v nosítkách k velikému trůnu, který byl zřízen v oltářním výklenku, aby sloužil mši sv., při čemž byl neustále přítomnými živě pozdravován. Když přišel k oltáři, vykonali kardinálové a ostatní znova akt poslušnosti, načež počala mše sv. dle obřadu mše papežské. Po přečtení epistoly a latinského a řeckého evangelia přistoupil kardinál Macchi, provázen soudci, notáři a advokáty papežskými k papežskému trůnu, kdežto papež na trůně sedl odkřívá korunovační litanii. Při tom hlabolily a výšin kopule stříbrné polnice. Gardy poklekly a zástupy setrvaly v nábožném mlčení. Papež pak opět usedl na trůn a za slavnostního obřadu přijal vešeti Páně, kterou udělil také diakonům a poddiakonům. Po skončení mše, která byla velice dlouhá, vstoupil papež opět do nosítek a byl nesen pod nádherným baldachýnem na podium, zřízené před oltářem. Zde stafešina sborů kardinálů konal modlitby za nově zvoleného papeže. Kardinál diakon sňal papeži mitru a kardinál Macchi, odkříváje zvýšeným hlasem korunovační formulí, vsadil papeži tiaru na hlavu. Posléze papež přečetl hlasitě několik modliteb, pozvedl se a udělil shromážděným papežské požehnání, jehož Amen zástupy sborem opakovaly. Cestou chrámem k oltáři milosrdenství byl papež lidem nejvíceji pozdravován. Když přijal blahopřání sv. kolegia, odebral se po vnitřních schodech kaple po 1 hod. dopol. do svých komnat ve Vatikáně. Obřadu korunovace obcoval vévoda z Parmy, veškerý diplomatický sbor, vysoká šlechta, jeden synovec papežův a starosta i farář z Rieae. Tiara, kterou byl papež korunován, sestává ze zlata a stříbra a byla bohatě ozdobena vzácnými drahokamy.

Drobnosti ze života Pia X. Nový papež jest hrdý na to, že pochází z rolnické rodiny a často se tím chlubil, hovoře s mocnými tohoto světa; jak jen mohl, navštěvoval domek svých rodičů. — Kardinálové, než-li vešli do konklaue, sešli se v přáteleknu schůzku, zcela neúřadní, ve které druh druhu se představoval, své vzpomínky oživoval, vptával po zdraví a poměrech diecése atd. Když tak všichni pohromadě seděli, prohodil kterýsi kardinál: „Kdo pak z nás má nejhezčí hlavu pro papeže?“ „Rozhodně já!“ odpověděl kardinál benátský, směje se. „A to je pravda! Hlava naše velice se podobá hlavě Pia IX., jen že jste hubenější“, potakali kardinálové, netušíce, že před sebou mají — Pia X. — Celé Benátky jásají nad volbou papežovou, jen sestry jeho Marie, Rosa a Anna, které každého rána s košem chodily na koupi, pláčl a nikoho k sobě vpustiti nechtějí. „Proč pláčete, máte se radovati!“ řekl jim benátský syndaco. „Jak pak nemáme plakati“, nafkaly sestry, „když bratra-papeže už víckrát neuvidíme.“ — Kardinál Sarto byl devět let farářem v Tombolo, 9 let farářem v Salzánu, 9 let kanovníkem v Trevieu, 9 let biskupem v Mantově, 9 let patriarchou benátským. Násobil-li se 9×3 (3 znamená tiaru), vyjde počet 27, který o 2 převyšuje leta Petrova — 25. — Když maestro Perosi dával papeži za to, že jmenován byl řiditelem papežské kapely, odpověděl Lev XIII.: „Mně nebudete dlouho spívat, ale mému nástupci — Sartovi.“ — Jakého jest ducha nový papež, jeví se též z toho, že po celém Benátaku založil dobročinné ústavy a záložny; jest velmi pravděpodobno, že téhož ducha přenesl v sociální činnost, která obašne nyní celý svět. — „Kdybyste byl papežem, musil byste se státi jiným“, řekl Piovu X. jistý jeho přítel nějaký čas před cestou kardinálovou do Říma. — „Kdybyste se stal papežem, jen bych se přestrojil: teď jsem červený, potom byl bych bílý — to by byla celá moje proměna“, odpověděl benátský kardinál. — Nový papež hraje znamenitě na varhany a piano a jest dobrý barytonový zpěvák. — Papež Pius X. sedl 6. srpna sochaři Rosovi, který chce vyliči z kovu jeho poprsí. Roso jest papežovým přítelem. Sochař přivedl si s sebou dva kolegy, aby mohl rychleji pracovati. Všichni byli překvapeni velikou upřímností papežovou. Nechtěl žádně holdování na kolenou, každému podal ruku a Rosy, který se naň díval trochu zmateně, se tázal: „Co myslíš, jsem přece stále tentýž“. Hodina rychle uběhla. Sochaři se obávali, že papež nebude chtít dle seděti. Papež vyňal niklové hodinky a pravil: „Jest ještě brzo, jen rychle pracujte dále“. Jeden ze sochařů tázal se s úsměvem, zdali hodinky jdou správně. Papež rozuměl, co tím chce říci a pravil: „Niklové hodinky jsou také hodinky. Lepších mně moji chudí nepřálí“. Roso připomněl papeži jeho krásný drahocenný prsten, který dostal v Mantově darem, a který často zastavil, aby dostal trochu peněz, kdykoli byla jeho dobročinností jeho pokladna úplně vyčerpána. „Ano“, podotkl papež, „prsten prokazoval dobré služby, ale naposledy na to praekl“. Přihla řeč na první požehnání papežovo. Roso pravil, že lid byl by papeže sájet s jásotem uvítal, kdyby byl první požehnání udělil ze zevní loggie. Celá Itálie by mu bývala za to vděčna. Papež pravil: „Vím to dobře“ a povstal, aby si prohlédl dílo sochařů, načež se s umělci rozloučil. — Tři provdané staré sestry papežovy budou bydleti v Římě. Papež jim najal malý byt v Borau. Jedna z nich bude obstarávat papežovu kuchyň. Po Hadrianu VI. byl by Pius X. prvním papežem, který svou soukromou kuchyň svěří ženské osobě.

Co by tomu lidé řekli? Jeden misi-onář vypravuje o sajetém královském princí, který po několikaletém sajetí měl být propuštěn, ale s podmínkou, dá-li se v poledne přes celé město vésti pochopem. Mladík byl by již velice rád u svého otce, miloval ho — a proto ani hrozná ona podmínka ho neodstrašila. Když se přiblížila ona ustanovená hodina, nařídil vítězavý král sajetému princí naplniti širokou nádobu až po kraj tekutinou, načež mu rozkázal, aby ji vzal a přes město přenesl a pak dodal: „Ale jakmile kapku rozleješ, jsi synem smrti!“ Zrovna za princem kráček pochop a napřaženou dykou. Lidé odevšad se scházeli, aby viděli něco tak nevidaného. V davu

byla hlava na hlavě a všechna okna a střechy, kudy měl jíti, byla obsazena. Když mladík úkol šťastně dokončil, přistoupil k němu král a tázal se ho: „Co tomu lidé říkali? Jak se tvářili?“ „Neviděl jsem nikoho, pouze svůj život, který jsem nesl v rukou a smrt, která kráčela za mnou“ odpověděl jinoch! Jednej každý tak, jak jednal onen jinoch. Právě-li ti svědomí, že jednáš dobře, neohlížej se v pravo ani v levo, neboť jen tak lze se vymaniti z otroctví světa.

4000 stromů na 9 románů. „Chambers Journal“ píše: Knihy dělají se z papíru a ačkoli se obyčejně myslí, že se papír získává z hadrů, přece většina papíru, jehož se upotřebuje na knihy, robí se z dřevité kaše a tato ovšem ze stromů. V posledních letech dáno do prodeje 9 nejoblíbenějších románů o 1.600.000 svazků; průměrná váha každého svazku činí 20 uncí, váha všech svazků jest pak 2 miliony liber. Průměrný smrk, z kterého se kaše dělá, poskytne asi půl sáhu dříví, z něhož se vyrobí 500 liber papíru, takže na oněch devět románů třeba nejméně 4000 stromů.

První česká pont do Lurd. Odjezd z Vídně 28. srpna v poledne z nádraží západní dráhy (Westbahnhof). Pontníci, kterým je přístupnější trať mezi Prahou a Č. Budějovicemi, učiní nejlépe, když použijí rychlovlaku, jenž z Prahy odjíždí 28. srpna ráno o 7. hod. 17 min. a přijedou do Lince o 1. hod. Tam se připojí k pontnickému vlaku. Do III. třídy nových příhlásek přijati nelze. Kteří se již přihlásili, žádají se, aby ihned poslali přihlašovací listy a peníze. Nové přihlášky lze učiniti jen pro I. a II. třídu a sice písemně nebo telegraficky do 23. srpna včetně. V tom případě dlužno poslati ihned peníze. Legitimace počnou se zasílati 18. srpna. Leopold Kolísek, farář v Předklášteří u Tisnova na Moravě.

Dr. Karel Maydl, vynikající český lékař, professor chirurgie na české universitě v Praze a spisovatel, zemřel dne 8. t. m. na svém letním sídle v Dobřichovicích u Prahy v 50 letech věku svého.

Památce Lva XIII. Dr. Mořic Hruban, zemský a říšský poslanec v Olomouci, vyzývá ku sbírkám na zřízení pamětní desky k papeži Lvu XIII. na Velehradě.

„Dobroslav“, spolek akademiků z Hradce Králové a okolí, pořádá dnes dne 14. srpna 1903 v městském Klicperově divadle slavnostní představení na počest 25letého jubilea svého trvání. — Zákony. Scénická hříčka. Napsal Jan J. Klen. Regisseur K. Novotný. — Poupě. Komédie o jednom dějství od F. X. Svobody. Regisseur J. Růžička. Začátek určité o 8. hod.

Bohatí žebráci. Jistý anglický list tvrdí, že nejbohatší žebrák z povolání je v Rakousku Šimon Oppasich, který se zrodil bez ruk a bez noh. Z útrpnosti dostával od lidí mnoho almužny, tak že měl již ve věku 47 let r. 1880 uspořeno 288.000 K v hotovosti a mimo to měl v Terstu mohovitost v ceně 960.000 K. Od té doby přý se jeho majetek obchodem na burse sečteně násobil. — Loni zemřel v Itálii žebrák Tori, po němž našlo se cenných předmětů za 192.000 korun. — V Auxerre v jižní Francii zemřel žebrák a zanechal starý kufr, v němž našlo se za 1 milion K cenných papírů a 400 lahvi vína z r. 1790. — Loni zemřela v Paříži na půdě stará žebratka, která měla ze svých papírů ročně 525 K příjmu — vše uspořila žebráním. — V Avignonu zemřel r. 1892 žebrák zanechav půl milionu korun.

Město bez deště jest osada Payta v Peru v Jižní Americe. Průměrně prší tam jednou za sedm let. Rostlinstva tamějšího jest jenom devět druhů. Z těch je sedm jednoletých, jichž semeno osm roků v zemi dřímá, sklíší však a pak rychle se rozvine, jakmile zaprší. Obyvatelé živí se výhradně pěstováním peruánského bavlníku dlouhokotenného, který i bez deště několik let se daří na suchopářech v tamějších vyschlých řečištích.

Největší hotel na světě. Výkonný výbor st.-louiscké světové výstavy povolil E. M. Statlerovi z Buffala vystavěti zde hotel, který bude největším na světě. Bude mít nejméně 2000 zvláštních ložnic se vším zařízením pro více než 6000 hostů. Délka jeho bude půl míle, šířka něco přes míli. Dle potřeby může být hotel ještě rozšířen. Dle dosavadního plánu může pojímti v nutném případě třebas 20.000 osob. Z pokoje se bude denně platiti 1 dol., za pokoj a snídani denně 1-50 dol., za pokoj s koupelí a se snídání až do 5 dol. denně.

Výkaz darů na Adalbertinum:

Z vikariátu králíckého darovali:

40—	K p. vik. sekretář Hlavea v Rokytnici, p. děkan Poláček v Žamberku	80—	K
24—	K p. far. Kubeš v Kunvaldu, p. far. Havla v Pěčíně, p. far. Hermann v Českých Petrovích	72—	K
20—	K p. far. Nosek v Nekofi, p. far. Červenka v Ném. Rybné	40—	K
10—	K p. far. Světelský v Bartošovicích, p. far. Jelen v Bärwaldu, p. far. Morávek v Klášterci, p. far. Zukrigl v Bořkovcích, p. far. Chvojka v Mladkově, p. kaplan Němeček v Žamberku, p. P. Jelínek, duch. správce v don. pracovně v Králí- kách, p. far. Vlch v Těchoníně	80—	K
8—	K p. kaplan Hubálek v Kyšperku	8—	K
7-60	K p. far. Víšo v Linasdorfu	7-60	K
5—	K p. kaplan Brandeys v Kyšperku	8—	K
4—	K p. far. Radouš v Nekofi, p. far. Kubeš ve Statině, p. kapl. Hovorka v Rokytnici, p. kapl. Smíšek v Klá- šterci	16—	K
3—	K p. kaplan Cerman, dříve v Mladkově nyní v Zaclíři	3—	K
2—	K p. far. Holmann v Červen. Potoku	2—	K
1—	K p. P. Novotný, kaplan v Nekofi, p. P. Soukup, adm. v Nekofi	2—	K

Celkem 316-50 K

Z vikariátu poličského darovali (k dřívě vykázaným)

10.— K p. děkan Letošník v Poličce, p. far. Janice v Limberku, p. far. Horáček v Baníně 30.— h
3.— K p. kaplan Dittich v Poličce, p. far. Dvořák v Sádce, p. kaplan Hladký v Ném. Bělě 6.— K

Celkem 36.— K

V královickém vikariátu odesláno za 80 K ind. ve prospěch Adalbertina — 80.— K neudáno však — kolik kdo persolvoval.

Z vikariátu lanškrounského darovali (k dřívě vykázaným):

20.— K p. far. Suchomel v Michladorfu 20.— K
10.— K p. far. Sychra v Čankovicích, p. děkan Michalitschka v Lanškrouně, p. far. Fiala v Heřmanicích 30.— K
6.— K p. far. Lžičář v Libchavách 5.— K
4.— K p. kapl. Böhm dřívě v Libchavách 4.— K
2.— K p. kapl. Stěda v Dol. Dobrouči 2.— K

Celkem 61.— K

Indultu ve prospěch Adalbertina ve vikariátu lanškrounském použili:

16.— K p. děkan Křivohlávek v Jabloném 16.— K
11.— K p. far. Sychra v Čankovicích, p. far. Sobotka ve Vorlince 22.— K
7.— K p. far. Fiala v Heřmanicích 7.— K
5.— K p. far. Krčmář v Jamné 5.— K

Celkem 40.— K

Vikariátním úřadem posláno 179.60 K — kdo dal ostatní — a na — nebylo možno z výkazu poznati.

Indultu ve prospěch Adalbertina použili (přímou zasláno):

17.— K p. far. Kuhu v Liberci, p. far. Slavík v Ném. Braunici 34.— K
16.26 K p. děkan Svatoš ve Vys. Mýtě 16.26 K
16.— K p. far. Vašátko v Kral. Městci 16.— K
15.— K p. děkan Poláček v Žamberku 15.— K
13.— K p. far. Flum ve Vikanči 13.— K
11.20 K p. far. Brdiček v Jestbovicích 11.20 K
11.— K p. far. Klénka v Častolovicích 11.— K
10.88 K p. far. Jelínek v Korouhvi 10.88 K
10.40 K p. far. Havla v Pěčíně 10.40 K
10.20 K p. far. Břiza v Habrech 10.20 K
10.— K p. far. Langar v Čihošti 10.— K
9.— K p. far. Portman ve Chlenech 9.— K
8.— K p. vikář Pecka v Náchodě, p. far. Bakoš ve Skalici, p. far. P. Holub na Metličanech 24.— K
7.— K p. arciděkan Dr. Mrštík v Chrudimi 7.— K
6.88 K z vik. poličského neudáno od koho 6.88 K
5.60 K p. far. Vimr v Petrovicích 5.60 K
5.— K p. far. Boháč ve Chvalči, p. adm. Víša v Domašíně 10.— K
4.50 K p. děkan Hajzler v Pělouči 4.50 K
3.40 K p. far. Vykoukal v Cholticích 3.40 K
3.— K p. far. Jedlička ve Vracích 3.— K
2.— K p. far. Bauch ve Chvalkoviciích, p. vikář Schreiber ve Žlebsích 4.— K
1.60 K p. far. Svoboda v Heřmani 1.60 K
—87 K p. far. Pohl v Javornici —87 K
6.40 p. kan. Kerner v Hradci Kr. (k dřívě vykázaným) dar Adalbertinu 6.40 K
4.— K p. kaplan Jirka v Třebechovicích (dar Adalbertinu) 4.— K
1.60 K p. prof. Müller v Kutné Hoře (dar Adalbertinu k dřívě vykázaným) 1.60 K

Celkem 225.79 K

315.50 K

225.79 K

85.— K

80.— K

179.60 K

dřívě vykázano 4629.02 K

(Pokrač.)

Úhrnem 7365.91 K

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 8. srpna 1903 1. li. pšenice K 11.20—12.30, žito K 9.10—10.30, ječmen K 8.60—9.30, oves K 5.50—6.10, proso K 00.00—00.00, vike K 10.00—12.00, hrachu K 22.00—24.00, čočky K 26.00—30.00, jablek K 20.—, krup K 16.00—24.00, brambor starých K 0.00—0.00, brambor nových K 2.40—2.60, jetelového semene červen. K 100.00 jetelového semene rážáku 16.00—24.00, olejky 18.50, —104.00, máku K 30.00—34.00, lněného semene K 28.00—24.00, 100 kg. žit. strub K 10.75, pšenice, otrub K 10.00, 1 kg. másla K 2.20—2.40, 1 kg. sádla vepřového K 1.02—1.96, tvarohu k 0.32—0.36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa petržele K 1.10—1.30, jedna kopa cibule nové K 0.40—0.75, jeden hektolitr staré cibule K 0.00—0.00, jedna kopa drobné zeleniny K 0.60—1.40, 1 kopa zelí 2.40—7.50 K, 1 kopa mrkve 0.40—0.60, 1 kopa kapusty K 0.70—2.80, 1 kopa okurek K 2.20—6.00, 1 kopa celere K 0.00—0.00, 1 kopa brávek 0.60—1.40, 1 hl jablek 6.00—10.20, 1 hl hrášek 5.60—11.00. — Na týhodní a obilní trh v Hradci Králové dne 8. srpna 1903 odbývaný přivezeno bylo: 1) Obilí: hl. pšenice 42, žito 227, ječmene 235, oves 79, proso —, vike 3, hrachu —, čočky —, jablek 9, krup —, jetelového semínka 7.5, lněného semínka —, olejky 17, máku —. 2) Zeleniny: kop zelí 243, okurek 308, kapusty 96, cibule staré — hektol., cibule nové 385 kop, drobné zeleniny 368 kop, mrkve 148 kop, brambor starých — hektol., brambor nových 148 hektol., salátu — kop, petržele 120 kop, celere — kop, kedluben 68 kop. 3) Ovoce hl: jablek 8, hrášek 26, švestek —. 4) Drobného dobytka: vepř 2 kusy, podsvinčat 569, kůzlát —.

(Zasláno)

Pan Jan Staněk, pasíř,
PRAHA-I., ulice Karolíny Světlé č. 19.

Velečtý pane!

Lampu jsem v pořádku přijal. Jsem velmi spokojen a vděčen za tak krásnou práci. Budu mít Vaši firmu při potřebách kostela v dobré paměti a zároveň každému Vaší závod odporučím.

Josef Kubiček, děkan a farář.

Všechnovice u Hranic (Morava).

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,

c. k. dvorní dodavatelství

v Jabloném n. Orl. č. 86.

Dřívě ku vyřívání a botovení mešních rouch, počínaje od 24 K, pluvniálů, dalmatik, korouhví, praporek, církevního prádla atd., pak dle patřících i tuzemských vzorů spracované kalichy, cíboře, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného nákupu z doby patřících výstav a velikých novotín v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obsluze.

O realnosti závodu svědčí mnoho tisíc odporučen. — Velké obrázkové ceníky a paramenta k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vypořádá.

Piana a pianina

nová i obehnaná

nabízí ke koupi i výměně při poctivé záruce u velkém výběru

Marie Benešová

v Praze, Celetná ul., č. 12. I. p.

LIQUEUR
VEGETAL
ED-AD. MALBURGASYN, SMÍŘICE

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecési královéhradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°

v plochých arších při odbírce nejméně 50 kusů franko za 20 K, 100 kusů za 40 K

cena knihkupecká
brožovaný 42 h
vázaný v polooplátně 58 h
vázaný v celoplátně 68 h
vázaný v celoplátně se slazeným křídlem 74 h
Oltář, vydání na velinovém papíře vázaný celý v kůži se slazeným křídlem a ořezkou K 1.80

Biskupská knihtiskárna.

První výroba věžních hodin v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd., odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber

Dřívě ku vyřívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), uubes a spolkových praporek; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seidengasse č. 35.

Na náklady zaslá se vše franco.

Výhradně
zasílatelský závod

lněného a bavlněného zboží

zaručené dobré ruční práce, doporučuje P. T. obecnstvu zboží nejlepší jakosti a za nízké ceny a sice: Čistě lněná plátina, zvláště velmi jemné přírodně bílé véhy, plátina prostěradlová, plátina pro pány krejčí, obuvníky, dále látky slamoňkové a matracové, kanafasy lněné i bavlněné jen nejlepší jakosti, sypkové, šotyše, zefyry, krisety, grádle lněné i bavlněné, celotažené (damast.) atlasové přikrývky na postele, ubrusy, kávové příbory, garnitury, ručníky, šátky kapesní, utěrky, dále šitinky, šifony, oxfordy a vůbec všechno zboží do oboru toho spadající. — I nejmenší zakázka vyřídí se se vší pečlivostí promptně. — Zásilky dějí se franko na dobírku.

Za zboží ručním jak co do barvy tak i do stálosti.

Vzorky zdarma a franko.

ČENEK LOFF,
Opečno na st. dr. č. 16.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knihoskladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež neděje se více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11 listů — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vysvětlením do každého výtisku — vydají se z výtisků případného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém katechismus pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spravedlivě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři

— vydána —

nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Králové.

1 výtisk brožovaný 4 h.

Svaté obrázky

všeho druhu, nabízí

ve velkém výběru a za velmi výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vzorky jsou na požádání k dispozici.

Zánovní nábytek

ze 8 pokojů, ořechový, matt,

nejnovějšího vzoru, hodící se pro nevěstu, jest buď v celku neb jednotlivě velmi levně na prodej. Nábytek nachází se v rohovém domě č. 358. proti důstojnickému parku. Blíží se domovník tamtéž.

!ŽÁDEJTE VŠADY!

MARŠNEROVO

ČESKÉ KAKAO
ČOKOLÁDA.
jsou nejlepší.

K dostání
U KAŽDÉHO KUPCE.
HLAVNÍ SKLAD PRAHA
FERDINANDOVA TRÁVA

Pronajme se

12 korců pozemku

v Kuklenách. -- Blíží v administr. t. l.

Razítka

výhradně jen kaučuková,
vyrábí za ceny mírné
Josef Kubias v Praze č. p. 68-II.

Pro pp. katechety!

Právě vyšlo tiskem:

KATECHÉSE

dle přednášek J. M. zemřelého a jduť. pana biskupa

EDVARDA JANA BRYNYCHA

se schválením nejduť. Konsistoře svým nákladem vydal

Karel Janský, farář v Uhersku (Čechy).

Čistý výtisk věnován ve prospěch dioc. domu „Adalbertina“ v Hradci Králové.

Stran 196 — 8°

Brožov. výtisk frankovaně K 1-80.

Ujednávání vytisuje -pisovatel a Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Oznámení.

Dovolují si oznámiti, že dnem 14. srpna 1908

otevřu novou místnost

v Grand-Hotelu (okresní dům) v Hradci Králové,

kterou říditi bude p. B. Košťál.

Místnost tato má býti lidovou restaurací, která dojde zajisté všeobecné obliby. — Vchod má z ulice a čepuje se v ní

královéhradecký ležák půl litr za 14 hal.,
plzeňské z měšťan. pivovaru půl litr za 25 hal.

Cena jídel a teplých nápojů je značně snížena.

Čtenému obecnstvu jsou k dispozici četné denní časopisy.

J. Morávek,

nájemce Grand-Hotelu

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veleduť. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809
a doporučený Ordinár. listem nejduť. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské:
Svíčky oltární z čistého vosku všeliho i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá
a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na první ochotně se poslouží.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleduťstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez svýlení cen!

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílneho, líného, vlněného, bavlněného a damašk.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZAJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem poštou
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Vzorníky

obsahující

450

podzimních a
zimních nejno-
vějších vzorků

zasílá P. T. pánu
krejčí, kteří větší
spotřebu mají,

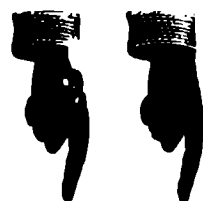
velkoobchod sukny

Karla Riechtra

v Hradci Králové.

Založeno r. 1855.

Vzorníky

Navštivenky

všech druhů

nabízí

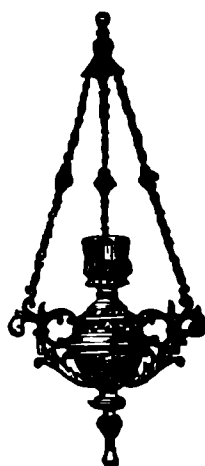
Biskupská
knihtiskárna.

Veleduťstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé, č.
19 n., roh Kon-
viktské ul., vyučený pastř speciálně

na kostelní náčiní, dovoluje si do-
poručiti svůj hojně zásobený sklad ve
vlastní dílně ručně pracovaných
kostelních nádob a náčiní, jako:
monstrance, kalichy, ciboria, lampy,
svícny, kaditelnice, kropenky, patenky,
nádobky atd., vše v přesném slohu
církvním. Staré předměty znovu opra-
vuje v původní intenci a jen v ohni
slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy
nebo ceníky franco. Za veškeré vý-
robky a slavní ručím. Největší vý-
roba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení
od nejjednoduššího do nejtěvostnějšího. Chudším kostelům
úleva v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesované
výrobky bescenné. Vše posílám již posvěcené.

První královéhradecká

parostrojní

truhlárna

ANT. MANYCHA

doporučuje své výrobky původních
vzorů v jednoduchém i přepychovém
provedení.

Zařizování bytů, hotelů, vil atd.

Stavební práce v moder. slozích.

Na požádání předloží se původní vzory
a rozpočty.

Přijímají se veškeré práce obráběcí
pro p. truhláře — a prodávají se hotové
obráběné výrobky a formy.

Vzorkový sklad látek.

Čalounické výrobky a dekorace.

Sklady:

Hradec Král., Pospíšilova třída č. 339.

Pardubice, Sladkovského ulice č. 336
ve vlastním domě.

Nejlepší, nejtrvanlivější a nejlevnější
kněžské kolárky a náprsenky.

Všeho druhu prádlo
pro dámy a pány.

Stanislav Jirásek v Hradci Králové, Velké náměstí číslo 136.

Obrovský výběr
letních turistických košil.

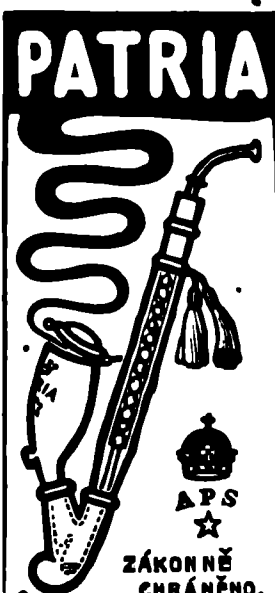
Úplně
výbavy pro nevěsty
vlastní výroby.

Novinky kravát.
Tovární sklad bílého prádla.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Syhrově (Úechy), založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.
Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 800 oltářů.

Jest nejlepší dýmka
nové doby.

Čisté, příjemné,
lékařsky doporučené
kouření.

Ladný tvar,
levná cena.

K dostání
ve všech obchodech
s dýmkami
v Rakousko-Uhersku.
První česká továrna
dýmek

PATRIA

A. Patrná a syn
v Jaroměři.

Založeno 1842.

Cenníky zdarma a franko.

Sklad u firmy: Karel Skrovný v Hradci
Králové — Václav Vodička v Chrudimi a
F. L. Prokop v Chrudimi.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba lihéru
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výběr a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vysazený byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaille.
Vzorky zdarma a franko.

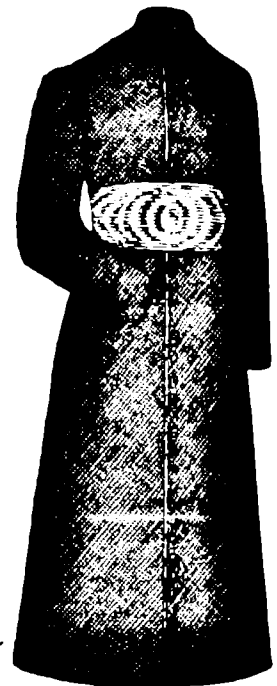
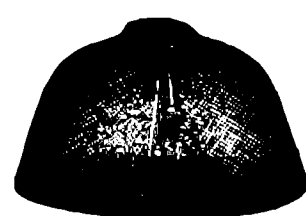
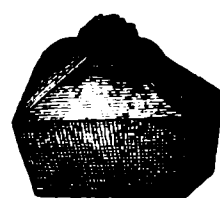
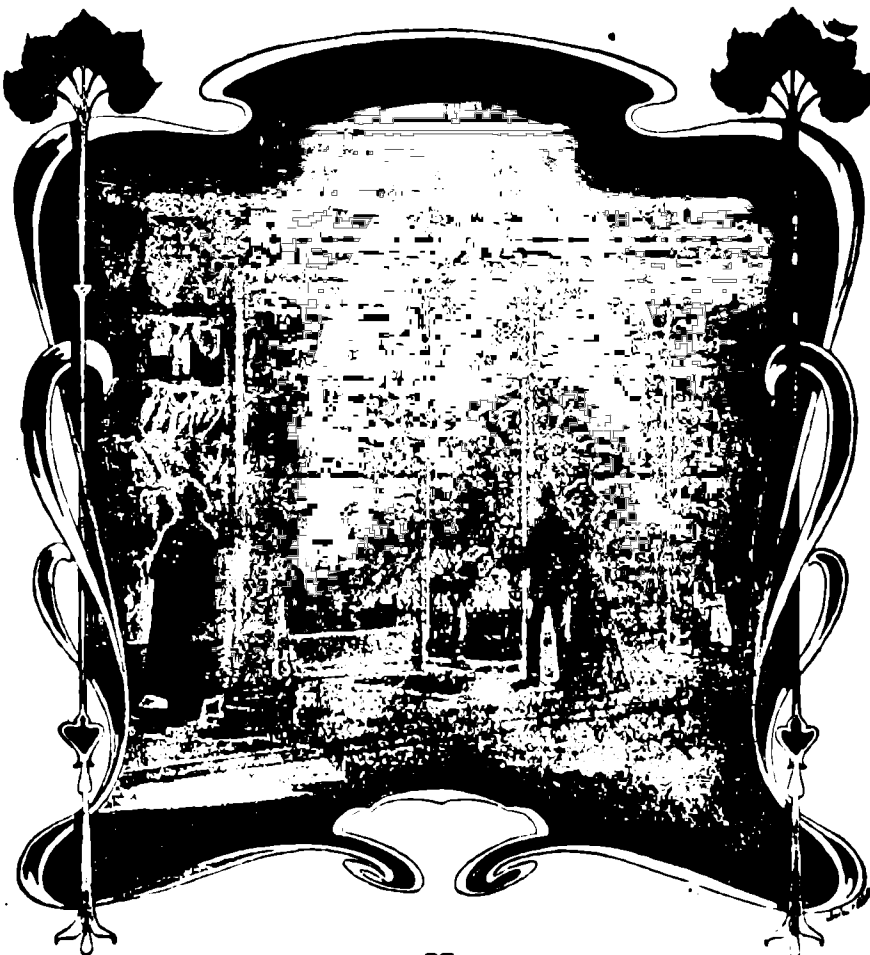
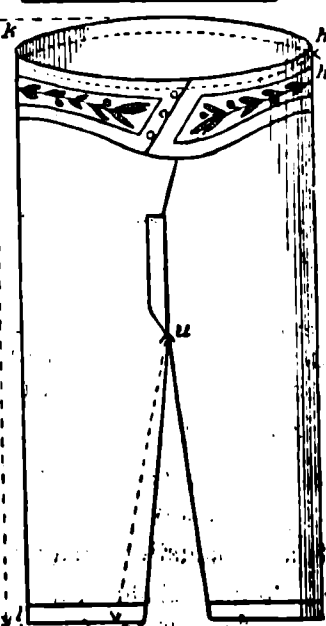
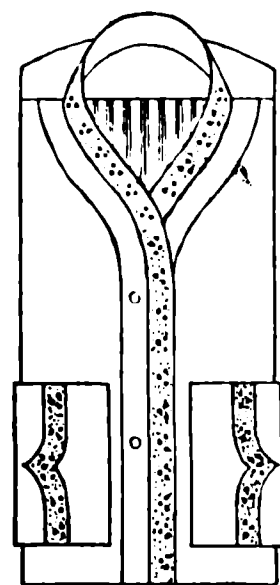
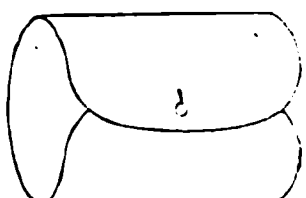
Pilnáčkov
mýdlo lanolínové

● jest nejlepší mýdlo toaletní. ●

Činí a udržuje pleť svěží a jemnou. — Jest naprosto ne-
utrlní. — Jest nejlepším toaletním mýdlem, které i těm
nejpřísnějším požadavkům úplně vyhoví.

Vyrábí již od r. 1897 výhradně

JOSEF PILNÁČEK, c. a k. dvorní dodavatel
— v Hradci Králové. —

Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonazek, kolárky, náprsenky,
rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro veškeré P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyhizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu naspět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Náboženské a sociální poměry v diecési královéhradecké při nastoupení biskupa Jana Leopolda Haje r. 1781.

V „Časopise musea království českého“ uveřejňuje Dr. Václav Řezníček, obsáblou studii o životě a působení proslulého královéhradeckého biskupa Jana Leop. Haje. Jmenovaný biskup byl do velké míry původcem tolerančního patentu, je hož nevhodnost a nesprávnost pro Čechy sám císař Josef II. zvláštním dvorním dekretem velice brzy uznal. Dr. Řezníček podrobně líčí působení Hayovo v jeho předchozím postavení na Moravě a ve právě vydaném sešitě časopisu musejního dochází k vypsání Hayova přechodu r. 1781 do diecése královéhradecké. Při příležitosti té k vůli pochopení tehdejších veřejných poměrů a příčin nezdaru poslání biskupa Haje v diecési královéhradecké rozebílá Dr. Řezníček stávající náboženský a sociální stav východních Čech. Činí tak způsobem nanejvýš objektivním bez jakéhokoliv shovívání nebo nadřizování některé straně a vývody své opírá jenom o zjištěná historická fakta. Tím způsobem sestavil obraz veřejných poměrů ve východních Čechách, v literatuře vůbec nový a proto všeobecně zajímavý. Poněvadž není příčin, proč by se mu mělo nedůvěřovati, že píše tendenčně, seznamujeme zde své čtenáře s jeho vypsáním veřejných poměrů ve východních Čechách při nastoupení biskupa Haje t. j. zrovna před vydáním tolerančního patentu.

„Diecése královéhradecká t. j. východní Čechy jsou od nepamětných dob nejrušnější a nejživější kusem území království českého. Úrodná, požehnaná půda a příznivé hospodářské podmínky již před věky vypěstovaly zde přirozeným a pochopitelným svým působením lid povahy přemítavější, vytrvalejší, směle a podnikavější. Ve středu jeho vznikla pak celá řada měst, slyšoucích všestranným pokrokem a odtud plynoucím blahobytem. Cena a váha měst těchto označena byla tím, že čeští králové důchody jejich obvěňovali své manželky. Král. věnanými městy těmi jsou zde Chrudim, Vysoké Mýto, Polička, Hradec Králové, Jaroměř, Dvůr Králové, Trutnov a Nový Bydžov, k nimž z jiných českých krajů přidán byl pouze Mělník.

Následkem hmotného blahobytu vyvinul se ve východních Čechách také i citlivější a pronikavější smysl politický, tak že jejich území v politickém ohledu patřilo již od časů pohusitských k nejpokročilejším krajinám králov. českého. Když pak se potom po Čechách rozvinuly náboženské rozpory, ve východních Čechách nedbali rychle se střídající směry, jež v ohledu náboženství různé okolnosti a osoby vyvolávaly. Konservativnímu, hloubavému duchu inteligentnějšího lidu zdejšího zalíbily se ve stále měnivé a nesvornosti plném zmatení tom ustálené a spanilé zásady Jednoty bratrské, kteréž napotom docházely ve východních Čechách hojně vážných vyznavačů. Za všeobecného onoho duchovního rozvratu vybuřily zde místy ovšem také i rozmanité bludy, pochopitel z náboženského mudrování, jež se zde silně objevovalo hlavně mezi rolnickým lidem ještě i v minulém století a dokonce i za přítomných dob u jednotlivců nápadným způsobem se vyskytuje.

Když pak po českém povstání ve století XVII. zaváděna byla v zemích českých pod formou obnovy náboženství katolického ve skutečnosti vlastně reforma politická a státní a když půda a plynoucí z ní politická moc přecházela v Čechách do rukou a v držení cizinců, poněvadž bezohledných vojáků, kteří nejvíce pro nějaké občanské právo a pro jemné zásady náboženské valného smyslu a s českým lidem a v jeho duchu vůbec necítili, ve východních Čechách reformace v tomto způsobu narazila na tuhou, vědomý odpor. Český lid zdejší spatřoval v ní postup cizí a nepřátelské mu politiky sociální a národní a proto obnovu idejí náboženství katolického pokládal jenom za prostředek ke svému těžšímu porobení, proti němuž i několikrát zoufale povstal se zbraní v ruce na různých místech.

Protireformace katolická pak sama vedle toho, že současně s jejím zaváděním zaváděla v království českém cizinci osobní porobu českého lidu, pochybila též tím, že odebrala českému lidu staré jeho domácí prostředky dědičné osvěty, totiž starší české knihy, neposkytla mu za ně žádné náhrady novými dobrými knihami ve smyslu katolickém a nechala ho duševně vadnouti a pustnouti.

Na Moravě, u prostinkého valašského lidu jednoduché a pasivní povahy za tako-

výchto poměrů, při nichž se od nových vrchností při zavádění obnovy katolického náboženství hrnuly různá nová břemena a útlaky, viděli jsme bujeti pokřtětství, faleš a neupřímnost, jichž také probošt Hay jako náboženský komisař nejpřísněji měrou zakusil. Lid mu dnes všechno ochotně slíbil a zítra si dělal, co sám pro sebe za výhodnější uznal. Toto pokřtětství vzmušilo se k odporu a vyslovení nespokojenosti teprve, až když jej zahraniční politické agitace a plynoucí z nich vzněty rozjařily a podepřely.

Ve východních Čechách však tubá, určitá povaha ducha osvěcenějšího lidu zdejšího byla způsobem, s jakým zde obnova víry katolické byla namnoze prováděna, přímo uražena a ve svých krásných vlastnostech během doby otupena tak, že se lid po marném i branném odporu proti tomu oddal dokonce náboženskému nihilismu, jenž přestávaly býti i nejsvětější věci, pojmy a svazky posvátnými. Když potom *politika pruská* začala v českých zemích prostředkem svých nábožních lovití, našla zde mezi lidem půdu pro své zájmy přehmaty katolických vrchností nejpříznivěji připravenou. (Pokračování.)

Živelní pohromy.

Letošní rok bude černě zapsán v domácím kalendářku našeho rolnictva. Tolik živelních pohrom, tolik zničené úrody a zničeného majetku nebylo již dlouhá léta, jak se to bohužel stalo během měsíce července. Živelní pohromy v zemích českých nabývají rok od roku rázu přímo hrozivého. Všecko volání rolnictva na pomoc vyznělo dosud na prázdno.

Podle záznamů finančního ministerstva bylo stíženo živelními pohromami jako povodní a krupobitím:

	v Čechách	na Moravě	ve Slezsku
	počet obcí		
r. 1897	2069	734	188
r. 1898	2584	784	105
r. 1899	1501	532	122
r. 1900	2368	553	73

Na základě škody způsobené těmito živelními pohromami bylo v obcích povoleno odpsání daně pozemkové v obnosu:

	v Čechách	na Moravě	ve Slezsku
	korun		
r. 1897	713.695	322.343	82.439
r. 1898	1.005.063	468.694	31.279
r. 1899	430.431	224.866	23.966
r. 1900	558.653	215.509	10.700

Proti živlům a jich dravé síle jest člověk bezmocný. Zde dlužno bráti se dvojí cestou. Veliká neštěstí učí lidi lásce k bližnímu. Máme sice zprávy, že po hrozném krupobití v jižních Čechách lid se oadal úplně zoufalství a nezřídka bylo slyšeti strašná rouhání a kletby. Májme útrpnost s nešťastným lidem! Právě toto chybí tam nahoře v těch ministerských palácích, kde se mnoho času utrácí zbytečnými strannickými hádkami a na potřeby lidu nezbyvá mnoho času.

Proti živelním pohromám způsobeným povodněmi, které v českých zemích s jakousi pravidelností z jara se opakují, není jiného prostředku, než regulace potoků a řek, po které regulaci české rolnictvo již tolik let marně volá. Jest přímo křiklavo, kterak všude jinde se potoky a řeky velkým nákladem regulují, ale na regulaci vod v českých krajích nemají ve Vídni žádných peněz; tak se nám z Vídně mří. Co již způsobilo Labe škod na pozemcích a budovách v obvodu horního a středního toku v Čechách, ale ve Vídni dělají, jakoby o ničem nevěděli. Zde by se dalo mnoho napraviti a zachrániti lidský majetek, jen kdyby byla na patřičných místech k tomu dobrá vůle.

Mnohem hůře to ovšem dopadá se škodami z krupobití. Tu se nedá předem žádná práce ochranná prováděti, jako by se dalo proti povodním technickými vodními stavbami učiniti. Proti škodám z krupobití nezbyvá jiné pomoci než pojišťování. Jakým způsobem by se toto pojišťování dalo uskutečniti, o tom jest již celá řada návrhů jak na sněmech, tak na říšské radě, ale veškeré návrhy ty dosud spí spánkem spravedlivých.

Pojišťování proti škodám krupobitím děje se dosud u pojišťoven soukromých a to v míře dosud dosti skrovné. Roku 1899 bylo v Rakousku u pojišťoven akciových uzavřeno pojišťovacích smluv na škody krupobitím 23.609 na pojištěné odškodné v obnosu 113.676.000 korun. Pojištěnci zaplatili za tyto smlouvy 2.200.000 K premie. Na to bylo oznámeno 3431 škod. Akciové pojišťovny vyplatily na

tyto oznámené a od nich uznané škody krupobitím 1.106.000 K odškodného. Porovnáme dobře tato čísla. Pojištěnci zaplatili premie 2.200.000 korun a za škody bylo vyplaceno 1.106.000 K. To je přece pěkný obchod! V Uhrách bylo u akciových pojišťoven téhož roku ohlášeno a uznáno 5.268 krupobitních škod, na které bylo vyplaceno 1.066.000 K odškodného, ale premie obnášely 2.360.000 K. Zde vidíme, že jest mezi vyplaceným odškodným a zaplacenými pojistkami nezdravý nepoměr. Namítne se, že jiná léta pojišťovny v kroupách velice prodělávají a že výdělek z jednoho roku musí kryti ztráty jiného zlého roku. Abychom tuto námitku zkoušeti mohli, bylo by nutno míti po ruce statistiku z několika roku po sobě, kterou bohužel nemáme.

Špatnější výdělek v pojišťování proti škodám krupobitím za r. 1899 měly pojišťovny vzájemné v Rakousku. Uzavřely v tomto roce 60769 pojištěk, vybraly za ně 2.252.000 korun premii, uznaly 9012 škod, za které bylo vyplaceno 1.469.000 K odškodného. Z toho vidno, že obchody pojišťoven vzájemných nebyly tak vydatné, jako obchody pojišťoven akciových. Nechceme se pouštěti do kritiky tohoto soukromého pojišťování proti škodám krupobitím, jeho nedostatečnost a pochybný směr jest zde jasně číslicemi dokázán. Nastává tu otázka, čeho se v této palčivé záležitosti chopili a tu jest známý návrh často od rolnictva na schůzích podaný, aby bylo zavedeno všeobecné nucené pojišťování zemské proti škodám krupobitím. Jak by se toto nucené zemské pojišťování technicky provést dalo, o tom by rozhodly odborné komise sněmů. Otázku tu není tak těžko rozluštit, jest zde třeba jen trochu energie a dobré vůle. Pojišťování to by muselo býti všeobecné a nucené, aby bylo tím docíleno co nejmenší placení pojistné premie, aby ji rolnictvo nepocíťovalo. Zároveň by bylo nutno, aby rezie byla co nejmenší, a tu by se doporučovalo, aby pojišťování to bylo přiděleno jako bezplatná agenda okresním výborům a obcím. Dopodrobně vypracování techniky pojišťování bylo by, jak jsme již pravili, úkolem odborné komise sněmů zemských. Chováme toto přesvědčení, že k rozluštění této palčivé záležitosti konečně dojíti musí.

Pohromy, které naše rolnictvo škodami krupobitím ročně utrpí, jsou obzvláště letos tak strašlivého rázu, že následky tohoto hrozného neštěstí nedají se dosud ani odhadnouti. Od rolnictva závislí živnostníci a obchodníci poškozených krajů již nyní oznamují bankám a peněžním ústavům, že nemohou dodržeti lhůty platební směnečních dluhů. Dále si musíme představit, že úroky a splátky dluhů poškozených rolníků budou všudy vážnou, že pozemky a domy jsou znehodnoceny a následkem toho jsou také ohroženy hypoteční dluhy. Krátce a dobře daly by se ještě mnohé hrůzné následky živelních pohrom vyličiti. Zde by měly rozhodující činitelové, poslanci, zákonodárné sbory a vláda plné ruce sociální práce, kterou by měly co nejdříve luštit, jinak stihne pohroma i samotný státní aparát, až by přestal plný proud daní téci. Rudolf Vrba.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Zábavy večerní. Řídi Em. Žák. Roč. XXIV., čís. 3. Dílo 183. L. Pölzelbauerová: Poctivé duše. Velmi zajímavý románec za 1.50 K. — Ludmila. Sběrka zábavné četby pro český lid. Redaktor J. Pauly. Roč. V., sv. 5. Vlasta Pittnerová: Došla štěstí. Ludmila předkládá ročně 6 knih za 2.20 K. — Sebrané spisy Boh. Brodského. Sešit 9.—10. (Cena 60 h.) Sv. I. Vojenské obrázky. — Knihovna „Kříže a Marie.“ Vybrané spisy Petra Kopala. Seš. 21.—26. po 40 h. Tuto dokončen obrázek „Chudý bohás“ a počiná „Bedříškov“, příběhy sirotků. — Vzdělávací knihovna katolická (red. dr. Tumpacha a dr. Podlahy) vydala již sv. XXX. Jest tomsgra. E. Bonganda, bisk. cavalešského, spis „Obolasti“, který dle 4. vydání přeložil A. Melka. (Cena 80 h.) Autor věnuje knihu lidem trpícím a přeje si, aby naučila kniha ta duše trpící, aby neposlouchaly jiné útlaky, leč útlaky božského Těšitele.

Nákladem J. Ottý v Praze. Nová semé na severu. Výprava kapitána Ottý Sverdrupa k severnímu pólu. 8 četnými ilustracemi, obrázkovými přílohami a mapami. Překládá dr. J. Guth. Seš. 13.—14. po 60 h. — Lidové rozpravy lékařské. Řada IV., čís. 8. za 1.20 K. Mrtvice a jiné důležitější choroby nerstva. Napsal dr. V. Vítek. — J. Arbes Sebrané spisy. Díl IX. Anděl míru. III.—IV. Seš. 1.—5. po 30 h. — Sebrané spisy Karol. v. v. Pověsti z Ještědu. Sešit 1.—3. po 30 h. — Ottova Laciná knihovna národní. V. J. Němroch-Dančenko: Vlčí kořist. Román. Přeložil Vít. Unzeitig. Serie XXVI., seš. 4.—6. po 20 h. — Básnické spisy Jarosl. Vrchlického. Duše-Mimosa. Seš. 4.—6. po 32 h. — Anglické knihovny řada II. Pořádá J. Bartoš. Ol. Schreinerová: Příhody a africké farmy. Seš. 1. a 2. po 24 h.

Grafická společnost Unie v Praze. Dě-
jiny umění národa českého. Píse F. J. Lehner. S čet-
nými původními ilustracemi a barvotiskovými přílo-
hami. Seš. 18. za 70 h. — Soše Podlipské spisy X.
Na domácí půdě. Seš. 3. a 4. po 30 h. — Spisy Ju-
lia Zeyera IX. Poes e. Seš. 8. za 40 h.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. Deva-
tenácté století slovem i obrazem. Seš. 57. za 60 h.
J. Klecanda lidu tu poesii XIX. století a cizí divadlo.
— A. Dumas: Tři mušketýři po dvaceti letech. Seš.
2. za 26 h. — J. Klecandy: Spisy. Maloměstský apo-
štol. Román. Seš. 6. a 7. po 26 h.

Društvo Máj v Praze. „Máj“, belletrist-
ický týdeník. Redaktor Fr. Herites. Roč. I. seš. 44.
— 48. Roční předplatné poštou 11.60 K. — Naše kle-
noty. Význačná díla česk. písemnictví. Výbor z prací
Fr. Jaromíra Rubése. Obsahuje pojednání o významu
a životě Fr. J. Rubése, výbor z prací veršem a prosou.
Za 1.30 K.

Burka rozprav o věcech časových. Vy-
dává Burek a Kohout v Praze. Čís. 1. Konklave. Ad.
Srb lidu tu průběh a obřady voleb a korunování
papežů. Cena 30 h.

Národní slavnost dožínková. Za příčinou
přátování národní písně a národního kroje sepsal J.
Hovorka, kaplan v Netolici. Nákladem vlastním.
Cena 60 h.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá Fr.
B. Vaněk. Nákladem R. Rupp v Pelhřimově. Roční
předplatné 6 K 60 h.

Náš Domov, nejčastější obrázkový měsíčník
zábavně poučný pro lid. Redaktor J. Věvođa. Vychází
nákladem Jednoty Našeho Domova v Olomouci za roč.
předplatné 4 K.

Serafinské Květy. Časopis terciářů českoslo-
vanek. Redaktor Švábeník Fr. Ročník II, čís. 11.
Předplatné 2 K na rok zasílá se administraci Seraf.
Květů do Olomouce.

Růžo Dominikánská, katol. časopis hra-
tstva růžencového a třetí řehole dominikánské. Řídí
P. Václav Bubeník. Roč. XVII, čís. 4. Předpl. roč.
2 K 40 h. Administrace v Praze 234—I.

Poklad věřících. Lidový list k uctění Nejev.
Svatosti olt. Řídí V. Roudnický. Nákladem spolku
„kněží adorátů“. Předpl. roč. 1.20 K. Expedice u V.
Kotrby v Praze.

Obzor, zábavně poučný čtrnáctidenník. Re-
daktor a nakladatel magre Vl. Štátný v Brně. Roč.
XXVI, čís. 14. a 15. Roč. předpl. 4 K.

Křesťanský dělník. Organ katol. jinoců a
mužů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Měsíčník
pro rodinu a řemeslo křesť. lidu. Ročník II, č. 1. a
2. Roční předplatné 1 K 70 h. Vychází ve prospěch
ústavu Johanna. Majitel, vydavatel a redaktor Frt.
Valdman v Praze 1838-II.

Denně čerstvé
raky, srnčí a zvěřinu vůbec
chutně upravené lze obdržeti
V RESTAURACI „CHICAGO“
v Pražském Předměstí
a Hradce Králové.
Výtečná kuchyně a znamenité pivo.
Obsluha vzorná.
Ceny levné. — Zahrada. — Veranda.

Na výstavě v Netolici a v Pardubicích.
100 kusů prádla
vypere se za 3 hodiny!
Prací stroje
dodává po 9 zl. s 3letou zárukou
V. HYBSKÝ v Opatovicích n. L.
Závod založen roku 1876.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleřádně duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a keyového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

**Solidní obsluha při mírných
cenách.**

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Důvěry hodným dávkou na výběr též i na splátky
bez svýčtení cen. — Založeno r. 1843

Nejddstojnější bisk. konsistoři doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich

v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

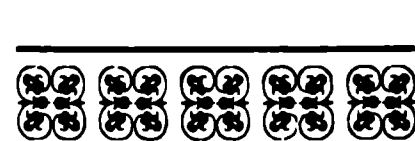
oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvlášť
trvanlivé zlatení a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přehledná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, cesty atd. ochotně a bezplatně

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
založen r. 1891.

**Kostelní
náčiní**

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ěmi vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

B. Škarda, Brno.
Odborný velkovýrobce pro malbu
okenních a obrazových skříní.
Umělecký útvar pro malbu na stě.
Ozna chrámové každé-
ho slohu a provedení
se sarchačním prvkem nej-
modernějším pod-
stavám vyhovující.
7krát prvními cenami
vyznamenan.
Cenníky zdarma.

Na výstavách v Praze a ve Vyskové vyznamenaná

KOSA

Dobrý Hospodář

je nejlepší kosou v Rakousku. Za
každý kus se ručí, a přijme se
výměnou zpět. Na každých ode-
braných 10 kusů 1 kosu zdarma.
Objednávky vřizují se proti dobříce.

Ceny a rozměry:

Délka cm. 65 70 75 80 85 90 95 100 105 110

Polohiroké K 2.12 2.16 2.20 2.26 2.32 2.40 2.52 2.68 2.80 3.—

Široké K 2.26 2.34 2.42 2.52 2.64 2.76 2.86 3.— 3.16 3.32

Obtírné cenníky a popisy zasílá zdarma a franko

České saskatelství hospodářských potřeb

„Dobrý Hospodář“

v Hranicích (Morava).

Vino

přírodní, zkoušené, nejd. bisk. konsistoři
odporučené, dostati lze 1 litr od 85 kr. u

Jos. Kadečky,

rest. v »Adalbertinu« v Hradci Králové.

**Svatební,
primiční
a vůbec
příležitost.
dary.**

Nádherne Madonny

ve stkvostných rámech od 15 zl. až do 50 zl. i výše.

**Velebohatý sklad obrazů svatých a svět-
ských, uměleckých listů**

dle světoznámých a předních mistrů reproduk.

svatební, rámec,
příležitost (báň)
skleněných
s kříží neb so-
chami sv. Sochy
svatých v libo-
volné velikosti
umělecké dřevo-
řezby neb
s masoy (i dle
obrazu) se zho-
tovují. Křtí se
závěsné a na po-
stavení, křtí se
skolní a kostelní.
Obrazy s hud-
bou od 7 zl. Po-
schodní,
lampičky k ma-
dennám, lampy
kostelní atd.

Modlitební knihy české, něm, franc. latin. a
angl. u velikém výběru od jednoduchých až do nej-
elegant a nejdř. vazeb. Devotionalie: růžence,
křtíky, medailky, škapulíře, cingula atd. Rozpočty
ihned a gratis

JOSEFKA SPŮROVÁ,

první katolický obchod devotionalní emi, modlitebními
knihami, obrazy, galanterií a paramenty

Janáková ul. č. 12. BRNO. Proti hlav. poště.

sobilo to zlou krv a roztrpčenost nad tím nepokrytým se projevovala, když se rozbíhávalo, že odhadní komise dle jisté rady odhadovala škodu o 1/10, někde o 1/5, něde; v strastech ovšem se někdy nedůvěra v myslích usazuje. Na uklidnění mysli mnoho působila řeč posl. Kiofáde, jež od srdce k srdci mluvená vyzněla v přání, aby aspoň nešťastí nás sjednotilo! Shodu tak kýženu, sotva v přání pronesenou, v zárodku porušili sociální demokraté, jichž mluvil občan Dymáček zavlekl do schůze zdolnou nechtěnou debatu politickou. Byl vybitnout několikrát předsedou, aby mluvil k věci a ne o politice. Neuposlechl. — Snad nemohl nebo neuměl jinak mluvit. Stále a stále plovat ve vlnách politických. — Ve vřavě z toho povstale vládní komise schůzi rozpustil. Když místnost četnictvem byla vyklizena, konala schůze soukromá. — Posl. Adámek mluvil o 2 bodech. Věcně, ba číselně jako odborník v tom ohledu na slovo vzatý dovodil, že na pomoc země počítati nelze! Musí pomoci stát! — O nuceném pojišťování zemském dávno již jednáno, ale vláda — jako vůbec — nebyla nám přiznava a soukromé pojišťovny pracovaly proti. K tomu bodu mluvil též posl. Nikelfeld konstatovav s politováním, že ani mezi poslanci samými nebylo v tom dohody. A přičinu četli jsme mezi řádky řeči jeho „sacra auri famae“. — Promluvil ještě poslanec Bečvář o zabíjení pomocné akce. Po některých poznámkách pp. poslanců na podané dotazy a návrhy památná pro nás schůze skončena. V došlovu p. posl. Kiofáde upozornil, že veškeré jednání soc. demokratů vychází na povol s ústředního komanda nepřátel našeho národa a že jest povinností každého vlastence — hlavně intelligence — k zádonci nápravě působiti! Co jsme dávno tvrdili, k tomu poznání přicházejí pánové teprv nyní — post tot discrimina rerum!

Sjezdy v Pardubicích. Za příležitosti výstavy pořádány v Pardubicích o minulých právě dvou svátečních dnech tři sjezdy. Dne 15. t. m. sešlo se tu na sjezdu několik set živnostníků z Čech, Moravy a Slezska. Přítomni byli i poslanci Adámek, Kratochvíl, Formánek, Jiroušek, Sokol a Udržal. Posl. Kratochvíl promluvil o pojištění fomesiniků a živnostníků pro státi a o krocích pro akci onu v říšské radě učiněných. O nutnosti v organizaci stavu pojednal delegát Zemské jednoty z Prahy p. Kamelský. Prof. c. k. průmysl. školy J. Stejskal promluvil o hotovém placení. — Čes. odbor rady zemědělské, Sdružení čes. zemědělců, Ústřední hospodářská společnost, Ústř. jednota hospod. společenstev, Ústř. jednota řepářů a Društvo statkářů a nájemců pořádaly 16. srpna na výstavě sjezd zemědělský. Mimo předáky jmenovaných spolků přítomno také několik poslanců i z Moravy. Posl. Starostík z Moravy líčil prospěch, jaký poskytuje rolnictvu říšská organizace. Pan Pleva promluvil o lnářství v Čechách a posl. Kubr o ochraně a povznesení rolnictva. Všecky řeči byly přijaty a nadšením jakož i na konci případná resoluce. — Téhož dne sjeli se v Pardubicích místní krejčovští z Čech, Moravy a Slezska. Pan Křeš z Prahy líčil „Zákonné nucené zavedení dílen, zákas práce z domu a zrušení práce domácí“ s dodatkem případné resoluce. Pan Hala, krejčí mistr z Prahy, pojednal o poškození mistrů krejčovských různými podvodníky. P. Voršík z Kolína promluvil o veřejných dodávkách oděvů a o mistrech krejčovských. Usneseno, aby příští sjezd konal se v následujícím roce v Praze. — Dne 16. t. m. konal se tu také sjezd ústřední jednoty českých zbrodníků.

Potřeba nového listu jednoty katol. duchovenstva? K této záležitosti i my přičiníme vlastní mínění. Doufáme, že Věstník Th.C. Paulyho potřebám jednoty vyhovuje svědomitě. Jak lze z různých známek seznati, chápají se myšlenky nového listu ti páni, kterým jest i „Bílý Prapor“ málo „řizný“ a kteří by chtěli poskytnouti lačným židovsko-protestantským listům novou látku nebo aspoň záminku k tupení všeho katolictva. To by našemu rozvoji a zvláště existenci Jednoty rozhodně malo posloužilo. Justament nemusí býti ještě otevřeností a sebekázeň a křesťanská skromnost není ještě patolizalstvím. „Rozvoj“ rozhodně mnoho pobořil a přilil málo vystavěl. Nyní by to začalo znovu; Israel již čeká. Doufáme však, že po zkušenostech posledních let svítějí snahy střízlivěji a prospěšněji.

Firma Ignáce V. Neškudla syn v Jabloném n. O. obelala také výstavu hořickou. Výrobky chvalně známé firmy této, košatelní roucha všeho druhu a kovové bohobužebné náčiní, vystavené jsou v průmyslovém paláci v pravo a svou vkusnou úpravou a uměleckou prací všostranného uznání a obdivu nacházejí a proto dovolujeme si P. T. velečestné duchovenstvo na vystavené výrobky dotčené firmy upozorniti.

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

les dostati v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopském.

Jest na jméno „Zdenka“ také nějaká světoč? Na otázku tuto budíž zde odpověď dána dle časopisu L' Apostolat de la jeune fille chrétienne č. 12. 1902. Slavivají Zdenky najmé dne 23. srpna svoje jmeniny; než nadarmo hledáte v seznamu svatých jméno Zdenka. Ovšem jméno toto jest překlad latinského Sidonia. Avšak ani Sidonie mezi světci není. Za to sv. Sidonius náležá se v římském Martyrologiu několikrát; nejznámější je trvám sv. Sidonius, který se uvádí na den 23. srpna. Byl tudíž i nebylo sv. Zdenky, mají přece koho vzývati a do ochrany se komu poroučeti. Jest to sv. Zdenek (Zdenko), biskup a vysnavač. Byl pak sv. Zdenek biskupem Overňským (Auvergne) v Clermontu ve Francii. Narodil se v Lyonu r. 431 a proto áil asi za doby, kdy

se naši předkové za svého vůdce Cecha přistěhovali do země, která se jim i nám stala domovem. Jeho rodiče se těšili z veliké vázanosti nejen v Lyonu nýbrž v celé zemi. Zdenek věnoval se krásným uměním a vědám, tak že vynikl jako věhlasný básník i řečník svého století. Dospěv v mužný věk zasnoubil se se zbožnou i slícnou dcerou polního maršala Avitia, kteráž mu povila syna a dvě dcery. Avitius stal se za nedlouho i následovníkem na císařském trůnu. Když bylo Zdenkovi 36 let, povolal jej císař Athénus do Říma, aby tu předsedal senátu, vyznamenán jea důstojností patritia římského a prefekta. Zdenko používal vznešeného postavení svého výhradně na čest a slávu Boží a ku blahu lidu. Bylo mu však nebem neuzneno ne ve světě, ale v království Božím se skvěti. Když totiž r. 471 biskupský stolec Overňský (Auvergne) uprázdněn byl, vyhlášen jest na biskupský prestol Overňské diecése Zdenko, ačkoliv byl tehdy laik a ženat. Omlouval se mnohými důvody, než marné byly všecky výmluvy. Uznávaje tudíž v přání tomto vůli Boží, vyprosil si k tomu svolení své zbožné choti, postaral se o dítka a rozloučiv se se svou rodinou, věnoval se pilnému studiu bohosloví, až odbyv předepsaných zkoušek vysvěcen byl dle pořádku církevního na kněze až i na biskupa. Snadno si jej v duchu představíme, a jakou horlivostí ujal se apoštolský muž pastýřského úřadu svého, jak dbal usilovně o čest a slávu Boží a se obětoval stádeci svému zúplna. Navštěvoval osobně farní chrámy, všude kázal nadšené slovo Boží, zářil hlubokou pokorou a velkou láskou k chudým, které štědré podporoval. — Na dešlá doba, kdy před vlky dravými měl ochrániti svoje svěřence a uhájiti jim nejdražší poklad sv. víry. Blud Ariův, jehož hlavní zastánci byli vášniví Visigothové, tak že král Leovigild vlastního prvorozence a následníka trůnu sv. Hermenegilda dal ve vězení odpravit, že nevolil zraditi katolickou církev, vzrůchal se víc a více i ve Francii. Sv. biskup Zdenko bděl nad stádcem svým a povzbuzoval k vytrvalosti v boji o statky nejdražší. Veřejné průvody prosebné, společné pobožnosti a posty měly zažehnati hroznou bouři a odvrátiti nepřátelských vojáků bludských. Než Hospodin usoudil jinak a dopustil, že kraj Overňský r. 476 Visigothy podmaněn byl. Král Eurich, pod jehožto vladařstvím Visigothi největších rozměrů nabyli, vyslal horlivého biskupa Sidonia do vyhnanství a s ním mnoho věrných katolíků. Jiných zase, poněvadž nechtěli se zřici své sv. víry, nýbrž věrně v ní setrvali, věznil, mučil, ba i vraždil; chrámy pak katolické pozavíral neb boubural. Avšak po nějakém čase se směl sv. biskup opět navrátiti k osiřelému stádeci do své diecése. S radostí vítali opuštění svého dobrého a věrného pastýře. Od té doby spravoval až do své sv. smrti r. 490 věřící lid svůj přiblížeje obětavě ku všeobecné jejich blahu. V 59. roce věku svého slyšel hlas Hospodinův, jenž mu kynul, aby odevzdal pastýřskou hůl Pastýři nejvyššímu a vešel do slávy nebeské, která byla jemu připravena od věčnosti. Řádky tyto věnuje jako vázané k svátku Zdenkům a Zdenkům Zdenka.

Vláda francouzská a zednáři. Francie má na 40 mil. obyvatel, velkou většinou katolíků. A přece tento většinou vládné 25.000 zednářů, kteří se snaží vše katolické ve Francii vyhubiti. Při špatné organizaci katolíků francouzských nelze se ovšem diviti, že dobře spořádaná a v nejtužší kázi vedená hratka zednářů má v rukou všecku veřejnou moc. V ministertvu Combesově mezi 12 ministry jest 10 zednářů, toliko ministr vyučování a veřejných prací nejsou zednáři. V poslanecké sněmovně a senátě zasedá 400 poslanců zednářů.

Země beze cla a daní. Země tato jest v Evropě a vzdálená jest sotva deset mořských mil od francouzské pobřežní stanice Carteretu — jest to „normanský“ ostrov „Jersey“. Hlavním městem jest St. Helier, které má 26.000 obyvatelů a velký přístav. Na ostrově jsou menší městečka, vesnice a villy — všude panuje anglická svoboda, pořádek a čistota. Cizinec neplatí cla, domorodí obyvatelé neplatí daní. Ani strážníci tu není viděti a v přístavě při skládání se vykládání zboží nealyší obvyklých surových nadávek, nedočekáš se ani hádek. Ani zbrákl tu není viděti, ba ani nuzných lidí chudě ustrojených cizinců po ulicích nepozoruje. Ze St. Helieru kukátkem dobře vidíš do Carteretu, ale jaký rozdíl je mezi Francií a mezi svobodným anglickým ostrovem. Na Jersey jest nejen velmi krásné, ale také velmi lacino a kdo chce mezi svobodnými, spořádanými lidmi a v krásné přírodě nějaký čas šťasten pobýti, vyvol si Jersey, který tuctoví turisté ještě pramálo znají.

Trojspolek v míru. Dle správy ital. generálního štábu vojenský rozpočet Rakousko-Uherska kolísal v posledních 10 letech mezi 363 a 478 miliony lir (1 lira = 88 hal.) a pět se nyní na 433 1/2 milionů průměrně činí roční výdaj na vojsko 407 1/2 milionů, z nichž 54 mil. použito na mimořádné výdaje. Počet vojska obnášel průměrně 350.357 mužů, z nichž 21.710 důstojníků. Mezi 1000 mužů jest vždy 62 důstojníků. Průměrný výdaj na jednoho muže, čítaje v to důstojníky, činí ročně 1008.10 lir. Koní čítá rakousko-uherská armáda 59.862, děl 1048. — V Německu obnášel v posledních 10 letech průměrný roční výdaj na vojsko 736 milionů lir, z nichž 150 milionů připadá na mimořádné potřeby. Armáda čítala průměrně 562.187 mužů, letos stoupá tato číselice na 604.108 mužů, z nichž jest 26.335 důstojníků. Mezi 1000 mužů jest vždy 43 důstojníků, tedy o 19 méně než v Rakousko-Uhersku. Průměrný roční výdaj na 1 muže obnáší 1042.80 lir. Koní čítá německá armáda 96.298, děl 3444. — Vojenský rozpočet Italie činil za tutéž dobu průměrně 236 1/2 milionu lir, z nichž 16 milionů určeno k výdajům mimořádným. Síla armády kolísal mezi 232.162 a 207.088 mužů; nyní obnáší 217.752 mužů. Důstojníků jest 13.656 a jest jich mezi 1000 mužů vždy stejný počet jako v Rakousku, tedy 62. Průměrný výdaj na 1 muže obnášel ročně 996.50 lir. Koní čítá italská armáda 45.695, děl 872.

První česká pont de Lurd. Odjezd z Vídně 28. srpna o 2 hod. 15 min. s nádraží sápadní dráhy; návrat do Vídně 11. září dopoledne, takže v sobotu, ne-li ještě v pátek může býti každý

poutník doma. Mýlné jest mínění mnohých, že s sebou poveze mezen votivní dar, na nějž se u nás již přes dvě léta sbírá. Pro nastalé nepokoje ve Francii byla obava, že by náš dar, pozůstávající z mosaikového obrazu a z výzdoby celé jedné kaple v růžencové svatyni v Lurdech, nepřišel k platnosti, váhalo se s provedením této umělecké práce. Když pak nyní sám nejd. biskup Tarbeký Mgr. Schöpfer ubezpečil, že není žádného nebezpečí a když dovolil, aby celé provedení svěřilo se našemu českému umělci p. V. Foerstrovi z Prahy, dá se nyní teprve náš umělec do práce a doufá býti za dvě léta hotov. Dar náš tedy v Lurdech dosud není. Leopold Kolísek farář v Předklášteří u Tišnova na Moravě.

Platy duchovenstva. Všecky stavy, počítaje v to důstojnictvo, úředníky všech kategorií až po státní sluby, mají v posledních letech platy své upravené, jen nižší katolické duchovenstvo jest mezi stavy těmi popelkou. — Vzděláním svým a odpovědností v úřadě rovná se nižší duchovenstvo úřadům soudním, politickým i finančním, platy svými však pokulhává notně ještě za státními sluby. Kdežto farář po 25 letech ve službě zůstává často ustavičně za 700 zl. bez kvinkvenálek a všelikých jiných přídavek, má jeho kolega z gymnasia nyní jako rada zemského soudu a přednosta okresního soudu asi 3600 zl. — ano i ten jeho sluha bez gymnasijských studií má mnohem více než ten sedmistový farář, neboť jeho 700 zl. základních různými přídávky vzrostlo, kdežto farář nemaje žádných kvinkvenálek a přídavek spokojiti se musí s bídným, stejným svým služným až do smrti. — Což divu, že domáhá se duchovenstvo upravení a zvýšení svých platů a povolení starobních přídavek, — což divu, že i obce naše, vidouce ten poměr vzhledem k jiným úřadům, samy posílají petice na říšskou radu za upravení platů nižšího duchovenstva. —

Mláčení ječmene. Hlavní a hospodářsky nejdůležitější upotřebení nachází ječmen v průmyslu sladářském; nutno proto především na požadavky sladoven a pivovarů při mláčení zřetelě bráti. Největším zlem při sladování jest poškození zrna při mláčení a přílišné klišování. Klamným jest náhled, že čím vyšší hektolitrová váha ječmene, tím lepší jakost jeho. Hledí se proto ječmen uměle na vyšší váhu hektolitrovou připravití přílišným zbařením špiček — klišováním — čímž se sice zrna kulatí a proto také skladnějším se zdá; následkem toho jest pak mnohem více zrn v hektolitrů a proto také ječmen více váží. Přílišným klišováním poškozuje se však zárodek, tak že zrna neklíčí a tudíž ve slad proměnití se nemůže. Poškozuje se tak i plucha zrna a na místech zraněných vzniká průběhem práce ve sladovně plíseň, kteráž i zdravé zrna nakazí. Takto docílí se pak špatný slad, k výrobě piva se nehodící. Dojde proto zdravé, dobře vyčištěné a stejnoměrné zboží spíše lepšího zaplacení u sladáře — byť i málo nižší váhu hektolitrovou: jestli zrnaté zboží váhy 68—70 kg. nejzpůsobilejším ku sladování.

Zavařování hub. Za nynějšího nadbytku jedlých hub, zvláště hřibů, může si mnohý snadno připravit na zimu vzácnou lahůdku, zavařeně houby. Čerstvé naabírané mladé houby — nejlépe se hodí, pokud mají uzavřeny klobouček — se očistí, v čisté vodě studené opláchnou a pak na pekáči dobře přikrytém se dusí ve šťávě jednoho citronu a čerstvém másle, až změknou. Na to vystydlé uložíme do láhvic, šťáva, v níž se dusily, vleje se na ně, láhev neprodyšně uzavře a hodinu vaří. Také v octě se mohou nakládat způsobem podobným. Očištěné hřibky anebo jiné houby vaří se 1/4 hod. ve slané vodě. Pak se uloží do láhvic a zaleje z polovice vařeným octem vinným a z polovice slanou vodou, v níž vařeny. Přidá se něco krájené šalotky, několik pepřů, hřebíčků v octě vařených la láhev se pevně zaváže. — K tomu jest upozorniti, aby se při sbírání houby násilně ze země nevytrhávaly. Treba je něco nad zemí uříznouti a hned na místě prohlédnouti, možno-li jich upotřebiti. Čerstvé se hned odstraní a starším odříznou se lupénky a rourky. Jen tak houby nevyhynou.

Důležité dílo. Spisovatel Rudolf Vrba vydal svým nákladem obšíhlé dílo německým jazykem s názvem „Oesterreiche Bedränger, die Los von Rom Bewegung“, v kterém jest soustavně vyloženo všenněmecké hnutí a odpadlická propaganda. Spis má v knihkupectví cenu 10 K. Lze jej objednatí hlavně: Cyrillo-metodějské knihkupectví G. Franciia v Praze I., palác Městské spořitelny, u Fr. Rívnače, knihkupectví v Praze, Příkopy, palác Zemské banky a u spisovatele: Rudolf Vrba, církevní kněz na Smíchově č. 1042.

Ze Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva. Schůze užšího výboru dne 17. srpna. Přítomní: Urban, Jenčovský, Pochmon, Karásek, Lábus a Polák. Podpory nemoc. uděleny: Absoloni Ant. v Ústí n. O. (7 dní neuralgie křížová) 6 K, Jelínkové K. v Úpici (7 dní rheumatismu) 6 K, Mrvaldovi T. v Sušici (7 dní plícní katar) 3 K, Lněničkovi A. v Hradci Král. (7 dní srdeční křeče) 6 K; podpora v nezam. Jurickému B. v Parnsku 3 K. Noví členové: A. Slezáková III., Fr. Vašítko II., M. Pankertová III., A. Švít II., ve směrě z Parníka. Dopisy Sdružení se týkající možno nyní zaslati na adresu „Všeodborové sdružení“ v Hradci Král., Adalbertinum.

(Z a s l á n o).

Řádná valná schůze Politického družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nepom. v Hradci Králové koná se v pondělí dne 24. srpna 1903 o 1 hodině případně v nedostatku členů o 2. hodině odpoledne, s obvyklým programem.

V Hradci Králové, dne 21. srpna 1903.

Václav Uhlíř, Dr. František Reyl,
místopředseda. jednatel.

Listárna redakce.

Některým. Těší nás, že se Vám kapitolky z knihy „Jak Pán Ježíš přišel do Oesterundu“ po zásluze líbí.

V poslední chvíli zaslal nám p. prof. Em. Mitičský mistrný překlad dalších kapitol, jež budou uveřejněny v číle příštím.

Z Politického družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Král.

A. Členové zakládající splatili (dle čísel):

Po 60 K: 1 = 60 K. Po 40 K: 29, 85 = 80 K. Po 25 K: 13 = 25 K. Po 20 K: 5, 30, 49, 77, 83, 88 = 120 K. Po 10 K: 7, 11, 16, 53, 57 = 50 K. Po 6 K: 87 = 6 K. Po 5 K: 89 = 5 K. Celkem 346 K.

B. Členové skuteční splatili (dle čísel):

Po 50 K: 25 = 50 K. Po 35 K: 92 = 35 K. Po 20 K: 3, 20, 38, 52, 112, 150, 229, 238, 280, 350 = 200 K. Po 15 K: 329 = 15 K.

Po 10 K: 5, 9, 10, 12, 13, 32, 33, 34, 39, 43, 47, 48, 49, 53, 56, 58, 59, 60, 63, 71, 72, 73, 84, 85, 86, 87, 95, 96, 97, 100, 101, 105, 106, 107, 110, 111, 112, 114, 115, 117, 118, 120, 123, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 140, 141, 147, 160, 162, 164, 166, 167, 168, 169, 172, 174, 176, 178, 179, 181, 184, 185, 186, 188, 194, 195, 196, 197, 199, 200, 201, 202, 203, 209, 212, 215, 218, 219, 222, 224, 225, 226, 228, 230, 232, 233, 234, 237, 239, 240, 242, 243, 246, 252, 253, 255, 256, 257, 258, 261, 263, 267, 269, 271, 284, 285, 287, 293, 297, 303, 304, 305, 306, 308, 309, 311, 318, 320, 323, 335, 342, 344, 357, 358, 363, 364, 365, 370, 372, 373 = 1360 K. Po 8 K: 70, 299 = 16 K. Po 7 K: 182 = 7 K. Po 7 K: 146 = 7 K. Po 5 K: 76, 89, 98, 132, 133, 151, 155, 198, 208, 313, 328, 339, 361, 368 = 70 K. Po 4 K: 189, 319 = 8 K. Po 3 K: 290 = 3 K. Po 2 K: 538 = 2 K. Celkem 1773.50 K.

C. Členové přispívající splatili (dle čísel):

Po 10 K: 10, 13, 15, 19, 166, 191, 214, 236, 259, 277, 288, 313, 315 = 130 K. Po 7 K: 34, 35, 60, 70 = 28 K. Po 5 K: 382 = 5.20 K. Po 5 K: 11, 12, 18, 21, 27, 28, 29, 31, 39, 40, 41, 44, 48, 49, 56, 58, 59, 61, 64, 73, 75, 76, 81, 83, 91, 93, 94, 97, 100, 105, 113, 114, 120, 123, 136, 140, 141, 142, 157, 158, 161, 162, 163, 165, 169, 177, 184, 185, 186, 189, 190, 192, 195, 196, 201, 202, 203, 207, 209, 210, 213, 215, 223, 224, 226, 228, 230, 234, 239, 243, 244, 245, 246, 249, 253, 254, 261, 268, 271, 272, 276, 281, 282, 284, 290, 293, 295, 299, 302, 309, 311, 312, 314, 316, 318, 319, 325, 329, 330, 334, 336, 340, 350, 354, 358, 359, 362, 369, 371, 372, 379, 386, 391, 397, 400, 401, 405, 406, 410, 411, 417, 418, 419, 420, 421, 425, 430, 433, 435, 436, 437, 439 = 660 K. Po 4 K: 84, 143, 181, 227, 296, 343, 348, 356, 384, 404, 415, 416 = 48 K. Po 3 K: 154, 283, 352, 387, 424 = 15 K. Po 2 K: 3, 4, 14, 51, 72, 187, 216, 219, 221, 317, 339, 353, 357, 378, 393, 412, 413, 414, 446 = 38 K. Po 1 K: 387, 431, 445 = 3 K. Celkem 927 K 20 h.

Členové splatili úhrnem 3046 K 70 h.

D. Na Adalbertinum darovali:

- 1.) Z Hradce Králové, města 661 K 40 h.
 - 2.) Z vikariátu Královéhradeckého (venkov) 164 K.
 - 3.) Z vikariátu Vrchlabského 94 K.
 - 4.) Z vikariátu Vysokomýtského 114 K 26 h.
 - 5.) Z vikariátu Hostinského 124 K.
 - 6.) Z vikariátu Broumovského 117 K.
 - 7.) Z vikariátu Čáslavského 161 K 80 h.
 - 8.) Z vikariátu Králického 350 K 77 h.
 - 9.) Z vikariátu Hořického 52 K.
 - 10.) Z vikariátu Chrastického 269 K.
 - 11.) Z vikariátu Chrudimského 539 K 10 h.
 - 12.) Z vikariátu Jaroměřského 178 K 70 h.
 - 13.) Z vikariátu Jičinského 296 K 40 h.
 - 14.) Z vikariátu Kopidlenského 97 K.
 - 15.) Z vikariátu Kosteleckého 144 K.
 - 16.) Z vikariátu Královického 156 K 80 h.
 - 17.) Z vikariátu Kutnohorského 365 K 80 h.
 - 18.) Z vikariátu Lanškrounského 267 K 60 h.
 - 19.) Z vikariátu Ledebického 127 K 60 h.
 - 20.) Z vikariátu Lipnického 95 K 20 h.
 - 21.) Z vikariátu Litomyšlského 36 K.
 - 22.) Z vikariátu Náchodského 202 K.
 - 23.) Z vikariátu Novobydžovského 298 K.
 - 24.) Z vikariátu Opočenského 366 K 62 h.
 - 25.) Z vikariátu Pardubického 198 K 66 h.
 - 26.) Z vikariátu Poděbradského 208 K 60 h.
 - 27.) Z vikariátu Poličského 53 K 76 h.
 - 28.) Z vikariátu Polenského 174 K.
 - 29.) Z vikariátu Rychnovského 210 K 06 h.
 - 30.) Z vikariátu Skutečského 307 K 68 h.
 - 31.) Z vikariátu Německobrodského 142 K 10 h.
 - 32.) Z vikariátu Trutnovského 98 K 60 h.
- Legát po p. děkanovi Schlöglvi 50 K. Konkurenti 26 K 80 h. Jan Peček, farář ve St. Jičíně 2 K. Různí anonymové 50 K. Celkem 6811 K 31 h.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 14. srpna 1903. 1 hl. pšenice K 11.40—12.60, žito K 9.50—10.10, ječmene K 8.00—9.20, oves K 5.20—6.60, proso K 00.00—00.00, vike K 9.52—11.60, hrachu K 19.40—20.00, čočky K 00.00—00.00, jablek K 20.—, krup K 16.00—24.00, bramborů starých K 0.00—0.00, bramborů nových K 3.20—3.60, jetelového semene červen. K 90.00—100.00, jetelového semene růžáku 24.00—28.00, olejky 18.04

—14.00, máku K 26.00—28.00, lněného semene K 00.00—00.00, 100 kg. žit. otrub K 10.75, pšenič. otrub K 10.00, 1 kg. másla K 2.20—2.56, 1 kg. sádla vepřového K 1.90—1.96, tvarohu K 0.82—0.86, 1 vejce 5 h. Jedna kopa petržele K 0.00—0.00, jedna kopa cibule nové K 0.80—0.90, jeden hektolitr staré cibule K 4.00—5.00, jedna kopa drobné zeleniny K 0.40—1.60, 1 kopa zelí 3.00—7.00 K, 1 kopa mrkve 0.80—0.20, 1 kopa kapusty K 1.20—3.00, 1 kopa okurek K 3.00—4.40 1 kopa celere K 0.00—0.00, 1 kopa braskve 0.00, —0.00, 1 hl jablek 0.00—00.00, 1 hl hrášek 0.00—00.00. — Na týhodní a obilní trh v Hradci Králové dne 14. srpna 1903 odbývaný přivezeno bylo: 1) Obilí: hl. pšenice 437, žito 505, ječmene 677.5, ovesa 524, proso 3, vike 3, hrachu 7, čočky —, jablek 4, krup 10, jetelového semínka 5, lněného semínka —, olejky 12, máku 15. 2) Zeleniny: kop zelí 316, okurek 862, kapusty 87, cibule staré 61 hektol., cibule nové 188 kop, drobné zeleniny 377 kop, mrkve 258 kop, brambor starých — hektol., brambor nových 112 hektol., salátu — kop, petržele — kop, celere — kop, kedluben — kop. 3) Ovoce hl: jablek —, hrášek —, švestek —. 4) Drobného dobytka: vepřů — kusy, podsvinčat 469, — kůzlát.

Kdo neposlal posud předplatné, učín tak ihned; máme také své povinnosti.

V nejbližších dnech vyjde bohatě vypravený IV. ročník

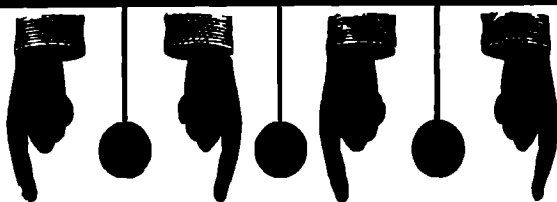
kalendáře „Štít“.

Piana a pianina

nová i obehnaná
nabízí ke koupi i výměně při poctivé
záruce u velkém výběru

Marie Benešová

v Praze, Celetná ul., č. 12. I. p.

Právě rozesíláme

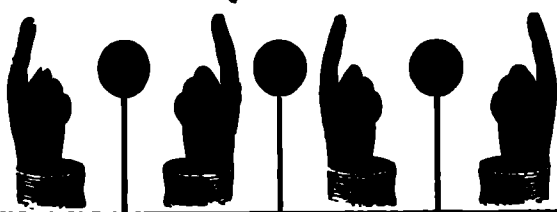
OBRÁZKY

ZE SMÍŠENÉ OSADY

od Fr. Mlary.

Toto cenné dílo, které došlo zasloužené
pochvaly „Katolických listů“, prodáváme za
K 2.20 franko.

Objednávky vyřídí
administrace „Obnovy“ v Hradci Král.

Slečny,

ústavy navštěvující, od příštího roku školního přijme

na byt a celé zaopatření

Josefina Krekulova,

choť doktora práv

v Praze, Řeznická ul. č. 5., I. patro

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zaslá
se vše franco.

Víno

přírodní, zkoušené, nejd. bisk. konsistoří
odporučené, dostati lze 1 litr od 35 kr. u

Jos. Kadečky,

rest. v »Adalbertinu« v Hradci Králové.

Svaté obrázky

všeho druhu, nabízí

ve velkém výběru a za velmi výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vsorky jsou na požádání k dispozici.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně

kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných připisů vyloženo
k nahlédnutí.

Založeno r. 1850.

Velectnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů
všechno v ohni zlatené a stříbrné, což se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
snovuzlacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a
zálohou se již svěřením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můž se vykázat četnými pochval-
nými případy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů,
táček na křest, svíců, pacišků, schránek na Nejsvět-
ější, patenek atd. co nevíce.

Nejdůstojnější bisk. konsistoři doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich
v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. a od
hornou dokonalostí přesně dle slohu. Zlaté
trvanlivé zlatění a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Především pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, ceny atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
založen r. 1891.

**Kostelní
náčiní**

vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.
Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbí.
Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 39
nové blíže Malého náměstí (dříve
před 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, stí-
tými vsazením.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

První výroba
**věžních
hodin**
v Časlavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd., doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
doporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Syrové (Ústí), založena roku 1853.
Fotografie a nákrepy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.
Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

**Výhradně
zasílatelský závod
lněného a bavlněného zboží**

zaručené dobré ruční práce, doporučuje P. T. obe-
censtvu zboží nejlepší jakosti a za mírné ceny a
sice: Čisté lněná plátna, zvláště velmi jemné pří-
rodně bílé věby, plátna prostěradlová, plátna pro
pány krejčí, obuvníky, dále látky slamníkové a
matracové, kanafasy lněné i bavlněné jen nejlepší
jakosti, sypkové, šotýše, zetyry, krisety, grádle
lněné i bavlněné, celotažené (damast.) atlasové
přikrývky na postele, ubrusy, kávové přístroje, gar-
nitury, ručníky, látky kapesní, utěrky, dále šir-
tyny, šifony, oxfordy a vůbec všechno zboží do
oboru toho spadající. — I nejmenší zakázka vy-
řídí se se vši pečlivostí promptně. — Zásilky dějí
se franko na dobírku.

Za zboží ručním jak co do barvy tak i do stálosti.
Vzorky zdarma a franko.
ČENEK LOFF,
Opečno na st. dr. č. 16.

**Svatební,
primiční
a vůbec
příležitost.
dary.**

Nádherné Madonny
ve stříbrných rámech od 15 zl. až do 50 zl. i výše.
Volebohatý sklad obrazů svatých a svět-
ských, uměleckých listů
dle světově známých a předních mistrů reprodukcí;

arcadel, rámců,
příklonů (bání)
skleněných
a křídli neb so-
chami sv. Sochy
svatých v libo-
volné velikosti
umělecké dřevo-
řezby neb
z masy (i dle
obrazu) se zho-
tovují Křídla
závesné a na po-
stavení, kříže
školiní a kostelní.
Obrazy a hudo-
bou od 7 zl. Po-
žehnaní,
lampičky k ma-
donám, lampy
kostelní atd.

Modlitební knihy české, něm., franc. latin. a
angl. u velikém výběru od jednoduchých až do nej-
elegant. a nejdraž. vazeb. Devotionallie: růžence,
křížky medailky, škapulíře, cingula atd. Rozpočty
ihned a gratis
JOSEFKA SPŮROVÁ.
první katolický obchod devotionálními
knihami, obrazy, galanterií a paramenty
Janáská ul. č. 12. BRNO. Proti hlav. poště.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod
JOSEF NEŠKUDLA,
c. k. dvorní dodavatelství
v Jabloném n. Orli. č. 86.

Dílna ku vyřívání a hotovení mečnických rouch,
počinaje od 24 K, pluviálů, dalmatik, korouhví,
praporek, církevního prádla atd., pak dle patř-
ných i tuzemských vzorů spracované kalichy, cibore,
monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod
zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře vyhodného ná-
kupu z doby patřící výstavy a všelikých novotín v cenách
značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé
obsluze.

O realitě závodu svědčí mnoho tisíc
odporučen. — Velké obrázkové cenníky a
paramenta k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vypožuje.

Meteor
je nejdokonalejší
elektrická kapesní
svítilna nové doby.

Jednoduchý stisk a žárovka zazáří jasným
světlem. Svítí při bouři i větru, vylučuje ne-
bezpečí požáru i výbuchu a vydrží při každo-
denním upotřebení zaručeně po mnoho týdnů.
Pak lze vysvěcenou baterii nahraditi novou.

Nesčetná pochvalná uznání. — Krásný dárek.
Cena svítilny „Meteor“ 4 K, poštou o 45 h více.

Vývozní dům praktických novinek
A. Patrná a syn v Jaroměři.
Založeno 1842.

Pro pp. katechety!
Právě vyšlo tiskem:

KATECHÉSE

dle přednášek J. M. zemřelého nejdůst. pana
biskupa
EDVARDA JANA BRYNYCHA
se schválením nejdůst. Konsistoře svým
nákladem vydal
Karel Janský, farář v Uhersku
(Čechy).
Čistý výtisk věnován ve prospěch dieces.
domu „Adalbertina“ v Hradci Králové.
Stran 196 — 80
Brožov. výtisk frankovaně K 1-80.
Objednávky vyřizuje spisovatel a Biskupská
knihovna v Hradci Králové.

Na výstavě v Berlíně a v Pardubicích.
**100 kusů prádla
vypere se za 3 hodiny!**
Prací stroje
dodává po 9 zl. s 3letou zárukou
V. HYBSKÝ v Opatovicích n. L.
Závod založen roku 1876.

Nejlepší, nejtrvanlivější a nejlevnější
kněžské kolárky a náprsenky.

Všeho druhu prádlo
pro dámy a pány.

Stanislav Jirásek v Hradci Králové, Velké náměstí číslo 136.

Obrovský výběr
letních turistických košil.

Úplné
výbavy pro nevěsty
vlastní výroby.

Novinky kravat.
Tovární sklad bílého prádla.

● Největší sklad ●

všech druhů koberců, záclon, pokrývek, přikrývek flanelových i prošivaných, různých předložek k postelím, jakož i čínských kožešin, předvěsků na okna, cestovních potřeb, jako: tašek, kufrů, košů, cestovních dek, deštníků, županů, rohožek, železného nábytku atd.

— firmy —

JAN STOUPA

v Praze, Václavské náměstí č. 32.

Pilnáckovo
mýdlo lanolínové

● Jest nejlepší mýdlo toaletní. ●

Čistí a udržuje pleť svěží a jemnou. — Jest naprosto neutrální. — Jest nejlepším toaletním mýdlem, které i těm nejpřísnějším požadavkům úplně vyhoví.

Vyrábí již od r. 1897 výhradně

JOSEF PILNÁČEK, c. a k. dvorní dodavatel
— v Hradci Králové. —

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. Pendlové hodiny v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvostry, jako: řetízky, prsteny, náramky, jehly a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným zásilkou na výběr též i na splátky bez svýčtení cen. — Založeno r. 1843

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

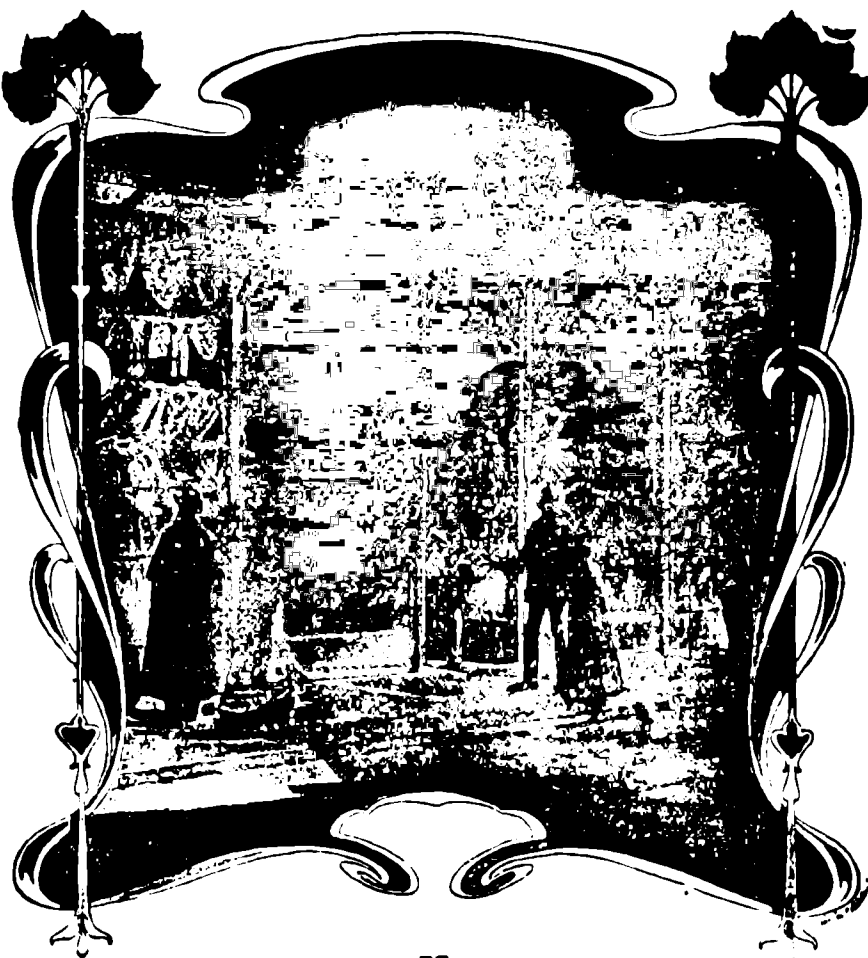
doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

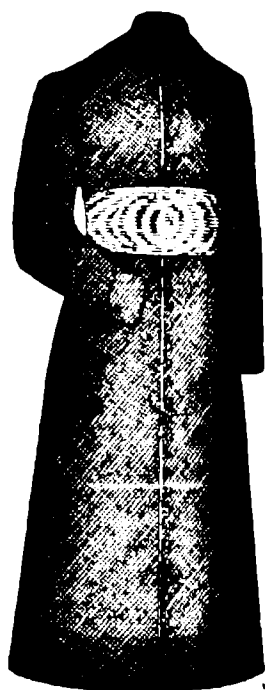
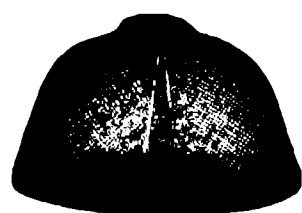
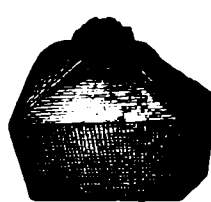
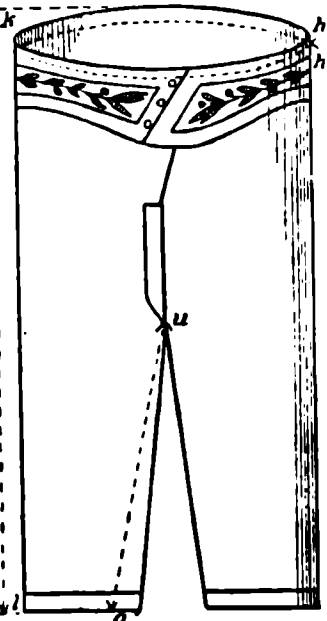
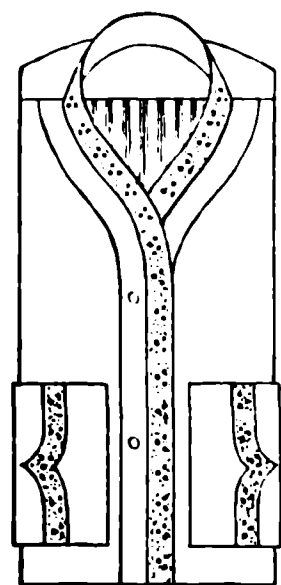
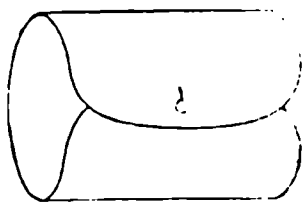
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro velecténé P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu naspět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

OBNOVA

Číslo 34.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 h — h

V Hradci Králové, dne 21. srpna 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Poklony před Vitenberkem a Berlinem.

III.

(3) Drobné šarvátky k vůli velkoněmeckému Bundu, s nímž se deputaci realisticko-evangelické špice tolik bratříčkovaly, trvají doposud a obrana osob přistížených jest dále stejně komediantská a nepodstatná. Národní listy stále o kopáči a Čas — o kropáči. Na hlavu poražen, hrdina mástí se aspoň vyplazováním jazyka a pálením vesniček na ústup. Francek s Honzíkem se prali a když konečně Honzík celý zmordovaný pádně pěstí Franckově unikl rychlým útekem do své chalupy, zamkl za sebou, vyhlídl oknem a s vynuceným smíchem řekl: „To jsem ti dal; podruhé dostaneš ještě víc“. Zrovna tak to vyhlíží v poraženém táboře realistův. Čas uveřejňuje aspoň posměšné verše, pošklebuje se chyťřejším evangelikům, kterým komedie některých vůdců jest příliš okatá, provolává svůj boj za vítězný, ač jádro obvinění nijak nevyvrátil. Co mu řeklo studentstvo, co byl nucen říci sám, výkonný realistický výbor, jaké jest mínění jiných časopisů, to se jeho hroší kůže netkne.

Starošovstva evangelická podpisují protesty proti „neslýchanému útoku“ „Národních l.“ o překot, poněvadž skrovnému stádcí českých evangeliků hrozil by bankrot úplný, kdyby se měla jeho politika rozkliziti ve dvě; na pomoc Boží se přece spoléhati nemohou, vědí to sami dobře, že by bez obratných intrik, bez šikovných kompromisů s každým nepřitelem církve dávno bylo po nich veta. Ale svými frázovitými protesty jen vzbuzují útrpný úsměv uvědomělé české intelligence a dokazují svou vnitřní nemohoucnost. K podpisu se dali svěstí jistě mnozí, kteří ani nevědí, oč běží, jen aby se neocitli na pranyři nelitostné inkvisice souvčrcův. I ten pokojný chudák Svatoušský Chlumecký vystoupiti musil pod nátlakem davu svým podpisem před forum veřejnosti. Při vojenské mobilisaci nesmí přece žádný záložník uvažovati sám, má-li vzít pušku do ruky; vždyť by pykal prachem a olovem.

A „Čas“, jako centrální komando tohoto poplašeného vojska, místo poražení hlavních výtek — počítá s předstíranou radostí, kolik evangelických sborů dalo na jevo své roztrpčení nad objevy „Nár. listů“.

Ale přes to vše je zle, opravdu zle; kdyby byla věc odbyta, nezůfil by dosud „Čas“ tolik, nebojoval by do této chvíle tolika lstivými frázemi proti vítěznému nepříteli. Kdo mnoho dokazuje — nic nedokazuje, to říkali již staří Římané. Svými nadávkami hlavní bašta českého evangelictva křiklavé objevy nijak neututlala. Pánové rozhodně svými skutky dokázali aspoň tolik, že jim na osudu české národnosti pranic nezáleží.

„Nár. l.“ dvakrát podržely panu Duškovi před očima jeho vlastní list zasláný jednomu členu německého Bundu, aby jeho stářím slabou paměť poněkud posílily.

Pan Dušek 18. března psal tedy:

„Současné nacházíme se před spojením stran: Lidové (realistické), pokrokové a jisté frakce mladočeské. Byl jsem přítomen jedné takové poradě, v níž projednány otázky: Dorozumění s Němci. Češi evangeliky či katolíky? A proč evangeliky, i v případě annexe (zabrání Čech) Německem? Jest zjevné, že myslí směřují k nějakému východišti, a tu narážíme my protestanti svou slabostí a nemajetností (!) do blavy, neboť co všechno mělo již býti učiněno, aby se těmto otázkám vyšlo poučením veřejnosti? Protož vidím naši hlavní (!) úlohu v tom, aby protestantismu dostalo se dobré výbavy („den Protestantismus gut zu equipiren“), aby stal se atrakcí (přitažlivým) a mocí, aby těm lidem poskytnuta byla opora, něco hotového, pevného, sebevědomého. Taková záplatovaná ruina (zřícenina), jakou my jsme, není pro nikoho svůdnou. Naše fešácké sbory měly by býti fešácky (fešch) vypraveny a všechny přední stráže dobře obsazeny — tu by se nemělo litovati šádnyh nákladů.“

To jest opravdu významné, že český pastor sám nazval české evangelictvo zříceninou, která není pro nikoho svůdnou; a sklízení této zříceniny tedy očekává hlasatel evangelia od hojné peněžní podpory a od fešácké

výbavy. Pak budou evangelici „sebevědomí“. Co by říkal sv. Petr takovému způsobu „šíření evangelia“? Zakupoval duše a podporoval jejich sebevědomí penězi? A jak ležérně mluví „vlastenecký“ pastor o zabrání Čech Německem!

To už by musili býti evangelici velice pošetilí, aby tomuto listu nerozuměli; a musilo by to dopadati bídně s charakterem českého evangelictva vůbec, kdyby obecně s dopisem tím souhlasili. Proto se nijak nedivíme, že jednotlivci z evangelického tábora, kteří neztratili rozum a smysl pro čest, přece jen proti Duškovi tu a tam v novinách se ozvali. Učinili tak ovšem anonymně, bez podpisu, poněvadž dobře znají hrůzy klerikálně evangelického štábu, který by je stihl klatbou neúprosnou. Nic horšího uad policejní inkvisici protestantskou! Jakmile by někdo po katolíkovi opakoval, že jest komín černý, již nad ním lomí rukama redakce „Času“, že jest „klerikálem“.

„Čas“ odbyl takové rebelanty nuceným posměchem anebo psal, že to není možné, aby ta prohlášení pocházela od evangeliků. To by jim vystavil věrné divné vysvědčení, vysvědčení tak nepěkné, že mu ani sami nevěříme.

Pan Dušek ovšem vyakočil po uveřejnění vlastního dopisu jako uštknutý a počal sáhodlouhými články omývati sebe i německý Bund. Prý Bund není politickým spolkem všenněmeckým, Bund vlastně „směšnostem Schönererovým“ ubírá půdy; důkazy na to marně hledáme, a e za to víme, jak jásal Bund nad prací Eisenkolba a soudruhův. A jak že se to vyjádřil omývaný Schindovski před prohranou bitvou sám? Při tom ovšem p. Dušek nešetřil tupením katolictva, „velmistřů kutny“, jako by katolíci mohli za jeho nejméně vlastenecké stanovisko. Při tom ovšem onen dopis ani neodvážil se prohlásiti za dítko podvržené; za to však se honosí trochu nešikovně: „Naše nejvčetnější práce ve sborech jest utužování českého vědomí a citu a přísnou povinnost pravdy (sic!) ve všech vztazích.“ Jest to viděti z hlubokého mlčení o všech triumfech české země v době katolického rozkvětu století XIV., z omývání sobeckých mouchinů protestantských z doby předbělohorské, a z toho, že krutosti protestantských Švédův i císařského vojska svádějí bez rozmyslu na — Řím a jen na Řím. A ten dopis Duškův svědčí o pravém vlastnictví také příliš málo.

Jen prý dolů se vším pokrytstvím! Má se prý národ směle vymaniti z Říma a navrátiti se — „domů“. To „doma“ jest ovšem ve Vitenberku, protože vedoucí štáb evangeliků svou agitací, svými pokornými komplimenty před velebiteli příliš málo zreformovaného Luthera dává na jevo, že Chelčický, Lukáš, Komenský nejsou ničím proti Lutherovi. Tito lidé mravně bezúhonní musí býti považováni toliko za ministranty velikého Luthera, ať už Luther žil jakkoliv a ať už sami protestanté se za jeho skutky stydí. Naši evangelici mají za každým pátým slovem „evangelium“, oni bojují za „evangelium“, chrání „evangelium“ před Římem, ač je po něm zdědili a za tím spojují se s takovými pány z rajchu, kteří přímo i nepřímě zavinili naprostou nevážnost k Písmu Božímu, uznávají za plnokrevné „evangeliky“ i takové odpůrci církve, kteří smysl evangelia způsobem nejnasilnější zpitvořují. Dle pana Duška však musí náš národ přece jen čerpati „evangelickou“ posilu v nábožensky rozháraném, zbědovaném Německu. Pan Dušek praví se zřetelem na Čechy: „Národ, který jest pozadu za svým mocným soupeřem ve vzdělanosti, v duchovním a mravním (!) životě, musí padnout. Chleba mu třeba nechají a dají; nechají jej po svém způsobu a jazyku dorozumívat, budou mu třeba přát, tak jako hospodář přeje svému tahounu; ale za stůl si ho nevezme, neučiní ho nikdy rovnoprávným“. Vida, jak umí tento pán sekat komplimenty před zářící německou kulturou, která se ovšem nejlíp jeví v nemilosrdném útlaku Poláků a v železné militarisaci! Takovou dobu naše veřejnost nábožně naslouchá každému slovu

kteréhokoli pastora, ale přece jest dle vyznání Duškova pozadu za Německem v duchovním a mravním ohledu. Ale snad přece jen náš protestantský tisk náš lid spasí; už je to viděti podle toho, že v „Hlasech ze Siona“ bylo prohlášeno, že evangeličtí faráři nemají ani času ani povinnosti, aby se o sociální otázku svěřených oveček starali, je to viděti podle toho, že z pochopitelných příčin soustavně zamlčují vysávací systém našeho židovstva. Stačí jen poukazovati na hospodářský rozvoj Německa. A když se některý katolický kněz o hmotné požadavky dělnictva stará, hází mu židovsko-protestantská aliance klacky před nohy, podezřívá ho z panovačnosti, politických intrik a připomíná mu, že se má starati o království Boží, které není z tohoto světa. A když vypátrá některého, který opravdu výhradně jen o posmrtné blaho kollátorníků se stará, zdvojnásobí svůj křik a zle žaluje, že katolickému kněžstvu pozemské blaho lidstva na srdci ani v nejmenším neleží.

A za to posazení ke stolu velkoněmeckých protestantů pěkně děkujeme; musili bychom jisti stejně na trnoži. Právě protestantští Němci již od XVI. století nás zvali ke stolu jen k vůli tomu, abychom na jejich posvěcení přinesli tučnou výslužku. Českou kulturu neobohatili tehdy ničím. Ani s tou se na konce nespokojili a spěchali sem před Bílou horou obrátit lid se vzácným souhlasem našich protestantů o poslední groš. Jak jsou němečtí protestanté vlivní i k evangelickým Slovanům, jak je pro „evangelium“ milují, to patrně na př. z toho, jak nařiká „Gazeta Warszawska“, že se evangeličtí Mazurové v celých massách rychle poněmčují. Honem tedy, Čecháčkové, do všenněmecké, losvonromistické pasti! Bratři Němci si vás posadí za stůl teprve tehdy, až zradíte svůj jazyk vlastní. A nota bene! Kdo se postaral o to, že náš národ byl od XV. století pozadu v kultuře za Německem? Byli to ti „reformovaní“, kteří statky university katolické pro sebe zabrali a katolické učence rozprášili. Církev za to nemohla, že musili pak Čechové sbíratí drobečky padající se stolu universit cizích.

Ostatně začíná po červencových objevech konečně vanouti zdravější vítr také v táboře evangelickém. Hněv zmítá vedoucími žurnály evangelickými, že již přestávají některé ovečky přísahat na jejich neomylnost. Snad se po červencové sprše přece jen dočkáme, že aspoň část evangeliků se vybaví ze svérací kazajky dobrodružných a pánovitých vůdců, že se ulomí hrot bezmeznému protestantskému tupení církve katolické; pak bude nábo enské soužití v Čechách přece jen snesitelnější. U nás o dobrou vůli není.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 19. srpna.

(Praha savád v létě masopust. — Několik slov o poměrech na Král. Vinohradech).

Všechn kulturní svět kolem zemí českých užívá měsíců července a srpna dvojím způsobem.

Jednak s největší dbalostí klidí a uschovává na zimu, co pilný rolník za svou práci, starost a přičinění na svých rolích měl požehnáno. Jednak pak obchodník, průmyslník a živnostník s největším úsilím doplňuje své zásoby a přípravy k nadcházející podzimní saisoně. Měsíce červenec a srpen znamenají všude měsíce potu a namáhání, jenom v zemích českých přichází do módy obyčej, jakoby se v měsících těch mělo všeobecně jenom leňošiti.

Zejména naše matička Praha upadla v této příčině přímo v horečnaté blouznění, že se v měsících červenci a srpnu nedá jinde a jinak žíti, než-li někde na pohodlném letním bytě ve sladounkém, klepů a flitru plném zahálení.

Pražané nemají sice co kliditi, nemajíce svých rolí, ale jejich vyrojení se v masách na

letní lenošení svádí mnohé z těch, kdo by si svých hospodářství venku hleděti měli, k drahocenným bezúčelným cestováním a zbytečným výletům do ciziny. Avšak živnostenská, obchodní a průmyslová Praha snad své síly a hmotné prostředky přepíná pěstováním módy, dliti napořád ve měsících červenci a srpnu s celými rodinami na venkově.

Profesoři a učitelé, jakož i školní žactvo, kteří o prázdninách ve měsíce ty připadajících jsou na venkově případněji laciněji a pohodlněji živi, než-li v Praze, nemohou se bráti ve příčině této za vzor. Ti mají prázdniny. Avšak když se vystěhuje na venek více než-li polovice Prahy, která z dobrých dvou třetin na tuto modu veškeré své úspory obětuje a namnoze si na ni vypůjčí nebo zálohy vezme, to není zdravým ani sociálním, ani hospodářským zjevem. Když pobytu na venkově nebo v lázních ten či onen člen rodiny ze zdravotních ohledů potřebuje, tu nutno takovýto oddech doporučovati a schvalovati. Když však se hrne na letní dvouměsíční zahálku kde kdo, jenom aby modě vyhověl a mohl říci, že byl také venku a že není takovým žebrákem, který si toho popřátí nemohl, tu ovšem sluší na to pohlížeti vážně z celé řady důvodů.

Sledujeme tento zjev v Praze více než-li dvacet let a rok od roku pozorujeme jeho čím dále, tím nápadnější vzrůst. Před patnácti lety již přičinil k němu své věcné poznámky slavný český lékař universitní profesor dr. Josef Thomayer ve zvláštní brožurce. Avšak vývody jeho byly povídány hluchým. Horečka „letního pobytu“ vzrůstá se dále tak, že ve měsících červenci a srpnu v zemích českých veškerý vážný a činorodý život pomalu ustává a mizí, tak že se zdá, jakoby si jistá část národa českého chtěla ve měsíce ty přeložiti masopust.

Všeobecná ochablost ve veškerém vážném počínání si zachvátila dokonce již i naše výtečné politiky, kteří v červenci a srpnu jakoby z povrchu oblasti zemkoruny české zmizeli.

Přes to, že v Uhrách se odehrává nejvážnější politické a státoprávní dějství; přes to, že živelní, české kraje stihnouší pohromy vyžadují nepilnější pozornosti; přes to, že hospodářské poměry volají po starostlivém rozluštění: naši páni politikové neuznávají za potřebné, aby se sešli k žádoucím úvahám, aby je nastalé možné události nenalezly nepřipravené.

Docela nic nenadsazujeme, když soudíme, že naši politikové světili své povinnosti k vykonání sboru „blanických rytířů“, neboť dnes nemáme následkem zmrtnění našich veřejných poměrů skutečně žádné jiné opory a naděje na zastání, než-li v báječném Blániku. Tolik důležitých, naléhavých palčivých otázek volá po svém příslušném rozřešení, ale povolání k řešení jejich činitelé jsou rozprchlí po celé

Evropě a tiše ponechávají drahou vlast a nájem národa v pečlivých rukou Božích —

Nevíme však, je-li tato důvěra odůvodněnou. Staletími vyzkoušené české přísloví našich zbožných předků praví: „Člověče přičiň se, Pán Bůh ti pomůže!“ Proto máme za to, že se přes míru a slušnost u nás „nepřičiňuje“...

Upřímně a rádi přejeme každému to nejlepší, avšak když největší většina zdravých lidí, z nichž nejmožněji po celý rok vlastně zahálejí a nic nedělají, jdou si na celé dva měsíce v létě odpočívati, to nemůžeme pokládati za zdravý hospodářský a politický zjev.

Když si takového života dopřávají lidé, jejichž předkové v tolika generacích usilovně pracovali a miliony jim nachovali, to neopravňuje většinou z ruky do úst žijící příslušníky na počátku své novodobé hospodářské a politické dráhy stojícího národa k tomu, aby po 20% roku mimo domov jenom k vůli modě zaháleli a veškerou svou finanční hotovost a úvěr na to vyčerpávali, při tom ji utrácejíce.

Nechceme nikterak brojiti proti návštěvě venkova ze strany měšťáků, kteří mají k tomu důvody a na to peníze, ale píšeme ze stanoviska poměrů pražských, že moda „letních pobytů“ a letního zahálení rozmohla se u nás v rozměry, jež zdravé nejsou a jež se potom na celku velice přísně mstí.

Jak může každý sledovati a viděti, došli jsme již v ohledu tom tak daleko, že u nás veškerý vážný veřejný život a ruch v červenci a srpnu hyne, ustupuje libeznostem „masopustu v létě“.

Proto stať tuto končíme konstatováním, že se ve měsících těchto stěhuje Praha na venkov, následkem čehož zůstává celé království — bez hlavy, čemuž zajisté každý dobře rozumí, kdo si všiml, které pražské osobnosti scházely na svých místech, když se o důležité a vážné záležitosti ve samosprávných sborech v poslední době jednalo.

Zaznamenávajíc rozmanité pozoruhodné veřejné zjevy, nemohli jsme tento nechati bez příslušného povšimnutí a očekáváme, že bude z některé strany co nejdříve zcela vážně podán návrh, aby byl panující již u nás „masopust v létě“ prohlášen v Praze za závod tak důležitý, že se naň budou nemajetným udíletí z obecních, zemských a státních prostředků subvence a stipendia.

* * *

Když své doby ocitla se v popředí denního pořádku otázka sloučení Prahy s předměstími, k němuž dříve nebo později nezbytně dojde, spěchala především obec města Král. Vinohradů, aby se všemožným komfortem opatřila, než-li se stane tolikátou a tolikátou čtvrtí matičky Prahy. Obecní správa vinohradská

na berním úřadě. V jaký ruch uvedou se finanční poměry k vůli tomu že se jeden zpěvák dal viděti a slyšeti v originále!

A těmto všem nepřijemnostem odpomáhá krásné gramofón. Za tři krejčery ti v něm zapěje nejlepší zpěvák z Prahy a to skoro tak pěkré, jako by stál před tebou. Nemusíš si mozolet ruce tleskotem a hrdlo týrat křikem: „Opakovat, opakovat!“ Pobídní v hostinci jednoduše kamaráda, aby takv on tři měďáčky do gramofónu vsunul a slyšíš zpěv od repetice. I větší společnost může při gramofónu píti celý dlouhý večer plným douškem ze zdroje nepřebraného umění, dá-li každý jen aspoň jeden krejcar. Dřív deputace za deputací spěchávaly s dvornými úklony k vymazleným slečinkám, aby při akademii něco zapívaly. A co tu bylo drahoty! „Mně už to nejde, nejsem při hlase, odpusťte, pánové.“ A teprve když se dostavili k audienci dva hezci kudrnatí studenti se skřipcem, kteří řekli, že se také těší na taneček se slečnou, roztálo její sebevědomé srdéčko a k vůli tomu tanci nějakou „oběť“ podstoupila. Ale teď, kdy gramofón zastane všechno, není již potřeba příliš pokařujících komplimentů. A máš-li gramofón sám, můžeš poručiti hlasu utajenému kdykoli, ať už při svitu luny nebo za ranních červánků, aby se jásavě rozezvučel — a hlas se ti nebude vymlouvati ani na špatnou disposici, ani na nevhodnou dobu, ani na chrápot a tréma se ho nechytí ani v nejmenším. Jest ti k službám, pokud síly zvukového kotouče stačí.

Co zlatek musí hostinský prověřat, pozve-li si dvacet muzikantů k uspořádání koncertu! A při tom někdy musí víc šenkovat zadarmo nekončnou vysýchajícími ústům brunátných umělců než dostavivším se hostům. Ale gramofón mu zastane kapelu sám a sám a při tom má tu výtečnou vlastnost, že miluje sucho.

Pro ty méně ideální lidi, kteří jsou proti všelikému vyrušování při pítí, jest velikou výhodou, že gramofónový koncert se pořádá skoro vždy při stolech.

Jednu chybu tento nový muzikantský závod má; hudba v originále ztrácí na ceně a s ní souběžně i vážnost a zisk průměrných muzikantův i zpěvákův. Pomalu jim zbudé po válce práci jako

chovala totiž obavy, že by se k nové dešti chovala matička potom třeba jako macecha. Jádro důvodu v těchto obavách spočívá nepochybně, ač zkušenosti učí, že matička Praha svým novým čtvrtím. Vyšehradu, Holešovicům a Libni věnuje daleko větší pozornost a péči, než-li sama sobě. Zejména Holešovice staly se za dvacet let za pražské peníze z bezmocné vesnice moderním městem, dcerou, kterou do konce starostitná má na slovo poslouchá —

Proto máme za to, že při čilosti a inteligenci obyvatelstva a majitelů realit na Král. Vinohradech městu tomuto nehrozí při spojení jeho s Prahou to nejmenší nebezpečí. Naopak! Vlivy vinohradské se nepochybně při správě velké Prahy jednou velice záslužně, vážně a věcně uplatní. My nijak nenadsazujeme a nemáme k tomu docela žádných příčin, ale to musíme přiznati, že poměrně samosprávné zastoupení obce Král. Vinohradů ve všech směrech vysoce vyniká nad úroveň, v níž se za dnešní doby nachází zastoupení král. hl. města Prahy. Celá řada mužů z městské rady vinohradské byla by nepochybnou ozdobou městské rady král. hl. města Prahy! Král. Vinohrady v posledním čtvrtstoletí ukázaly, jak se může jíti ku předu, kdežto Praha pořád se snaží ukazovati, jak je možno zůstat — pozadu.

Z toho důvodu jistá řada podniků, jež obec vinohradská ze strachu před tímto „pozadu“ do zásoby pro případ svého připojení ku Praze z obecních prostředků provedla, zdá se býti předčasnou.

Zakoupení dražých zahrad, jež proti vůli obce vinohradské nikdo zastavěti nemohl, bude dost brzy Vinohrady citelně tížiti, neboť upravení a udržování jejich jako moderní veřejné sady bude vyžadovati ještě jedenkrát takového nákladu, jako amortisace kupní jejich ceny již stojí. Uznáváme a ceníme dobrý úmysl, jenž při tom byl vůdcem, avšak za nynějších poměrů máme obec vinohradskou za chudou, aby takoveto drahé podniky mohla podstupovati. Počítáme-li, že sady ty budou obec státi ročně 100 000 K nákladu, tu průřezem připadne z toho každému ze 1200 vinohradských domů zaplatiti ročně částku, jež bude pro majitele domů i nájemníky velice citelnou ve směrech všech, zejména v době konkurence stavební, která na jiných stranách přes noc celé nové ulice vykončuje — Sady ty měly se zakupovati již na účet velké Prahy, již budou především sloužiti.

Tato zkušenost a potom zkušenost s vybudováním nové tržnice na Vinohradech, která stojí od trhové i kupce opuštěná, zarazily v poslední době horlivou vinohradskou podnikavost —

Vinohrady v posledních letech veřejnosti věnovaly nádherný obecní dům, řadu školních

upomínka na zlaté časy jen ten brunátný nos v prostřed smutných tváří. Tenčí struny musí se prodati na balení, tlustší na kolovraty a přeslice, drátěnné se dají za pakatel na správu brncův a síťových plotů; do piana strun zbaveného se uloží vyžehlené prádlo, z trumpet se nadělají plecháčů, z klapků knoflíky k uniformě, z citer a tamburic parádní škatule, z xylofonů stavební kostky pro děti, do bas uschová se sušené ovoce, atd.

Kdož by také o muziku průměrných hudců stál, jestliže nám přednese gramofón hudební produkce virtuosů prvního řádu? Prořídle čtyři muzikantů naleznou poslední vládny útlek leda ještě v zapadlých vesnicích, kde jest v oblíbené muzika řízná, hřmotná, s praskavým helikonem a tureckým bubnem, na jakou bude dlouho ještě nejlepší gramofón slabý.

Leč i ti virtuosové budou na tom bídně. Co s nimi, až zahrají dostatečný počet kousků do gramofónu? Leda je dát do špiritusu na věčnou památku. Budou chudáci šhánět jen od továrny k továrně práci pro gramofón. Již nyní tací mistři jen neradi a to za veliký plat něco do gramofónu zapějí a zahrají, poněvadž vědí, že by při větší ochotě neblahou budoucnost jen dřív zbytečně přivolali.

Ano, ano; rychle se blíží čas, kdy za málo peněz bude hodné muziky a kdy i černoši afričtí budou tančiti za úplňku úřední tanec po otcích zděděný při zvucích gramofónu. Vždyť se ten stroj stále zdokonaluje a stále jest lacinější.

Můžeme očekávati, že bude vykonávati gramofón i při nynější vynalézavosti divy ještě větší. Nebude potřeba, aby novinář trhal řečnickovi napasovanou veřejnou přednášku již před schůzí z ruky, anebo aby dostával při přednášce křeče do ruky z horečného stenografování. Chytne celou řeč do zdokonaleného gramofónu a pošle desku jednoduše „express“ do Prahy. Tam si ji sazeč zařídí na volné tempo a vysází vše bez zbytečného rukopisu. Rozumí se, že na socialistické schůze se musí bráti gramofón masivnější, tužší, aby přival mohutných slov vydržel. — Ostatně až si pořídí gramofón i tací lidé, kteří se dosud spokojili musí jen s harmonikou, bude se tištěných novin rozesílati málo; místo nich rozešíou se jen gramofónové kotouče s denními událostmi i úvodníky,

FEUILLETON.

Gramofón.

Píše J. S.—a.

Nač bych Vám široce popisoval ten zpívací, hrací, mluvící a často též chraptící mlýnek?

Vždyť jej znáte všickni; jest to hotový triumf vědy, o kterém se dřív ani nejučenějším fysikům, mechanikům a muzikantům nezdálo. Vděčná budiž paměť té hlavě, která jej zplodila, ale hanba tomu, kdo jej tak zmodernisoval, že nezahrá a nezahrá, pokud do jeho útrobu necinknou tři dvouhaléře. Opravdu ani na nejlepší domluvu vlastního pána nic nedá, tvrdošíjně mlčí, pokud obvyklá taxa schází. Ale za to po zaplacení působí svým uměním pravé divy. Při mluvení a zpívání ještě trochu šišlá. Ale tomu se žádný rozumný člověk divit nemůže; vždyť ten stroj jest teprve dítětem, které čeká na další výchovu a zdokonalení. Které dítě mluví hned pěkně a zřetelně? A že v gramofónu málo jest slyšeti pianový doprovod, to jest zcela pochuti takovým posluchačům, jimž souzeno zůstáváti v sousedství aspoň tří činných pian; ostatně piano mělo hotového nepřítelů již v nadmuzikantu Rossinim.

Má-li gramofón některé nedostatky, vyniká za to tento instrument-všuměl schopnostmi přímo úžasnými. Považte si, co to stojí, pozve-li někdo operního zpěváka na venkovský koncert! Padesátka — to je málo; na nádraží se musí platit kočár, koupí se za desítku kytice, čtyři výboři musí mistra před koncertem stále obsluhovat, sekat komplimenty, starati se o to, aby jeho hrdlo bylo materialními prostředky k ideálním zvukům uschopněno. Než vytáhne mistr na podiu vysoké A nebo dokonce C, vytáhne před tím na posilu aspoň devět plzeňských; tomu se nesmí divit nikdo, kdo jen trochu národu a nutné požadavky zpěváků a muzikantů zná. Ale platit se to musí všechno i s útratou spáchanou na „přátelském večírku“ po koncertě. A k vůli vysokému A, k vůli dvěma, třem zpěvním číslům plahočí se v dešti blátě z dalekého okolí přátelé umění s poslední zlatkou v kapse, brčí kočáry i bryčky, šestáky se sypou do rukou fiakristů jako

budov, mezi nimi gymnasium a reálku, postavily si krásný chrám, nemocnici, opatřily si vlastní vodárnu, ale nyní jakoby jim ruce najednou v dalším podnikání klesly —

Je to přirozené a proto máme, uvažující o tom, co za posledních 20 let vykonaly, za docela pochopitelné, že se přestalo najednou mluvit o zamyšleném zbudování městského divadla na Král. Vinohradech a že zde prospěchům veřejnosti sloužící ruch hledí si poněkud oddechnouti a poplatníkům na nějaký čas popřítí ulehčení. Kdyby byl obecní rozpočet novým milionem výloh obtížen, stouply by na Vinohradech číně tak, že jejich pokrokovosti doposud s jásotem tleskající nájemníci s nadáváním by se odtud stěhovali jinam —

Vyburcovaná divadelní otázka na Král. Vinohradech dala by se vyřídit nanejvýš příznivě a ke všeobecnému uspokojení a užitku celé „velké Prahy.“ V obecním domě nachází se totiž dosti rozsáhlý sál s prostorným jevištěm. Kdyby se ustavila divadelní společnost, sestávající z obratných, divadelní sjev majících herců, kteří by zde od října do května denně provozovali pěkné, lehčí veselohry, máme za to, že by se toto vinohradské divadlo stalo dostaveníčkem celé Prahy. Každý, kdo by hledal pobavení, rád by sem spěchal, když by věděl, že zde jistě utěšený večer stráví. Obecní dům se svým divadlem má tu výhodu, že jedna část rodiny mohla by se bavit v divadle a druhá nalezla by příjemný pobyt v restauračních místnostech, jež by se tímto způsobem mohly státi dostaveníčkem celé Prahy a cílem návštěv venkovanů. Tramwaye rozjíždějí se odtud na všechny strany, tak že dnes k usku- tečnění divadelní otázky na Vinohradech neschází než li šikovný podnikatel, jehož by obec mohla případně pro první rok trochu uěkterým způsobem podepřítí —

Za to pak, že obec Vinohrady tolik již pro veřejné dobro vykonala, mohla by býti trochu odměněna tím, že by zde stát postavil nebo postaviti dal potřebnou a účelnou pr- ťstovní budovu, po níž se všeobecně volá a pak že by zdejší školství povznesl tím, že by zde ustanovil okresním školním dozorcem muže, který by se honosil alespoň přibližně takovou vzácnou odbornou a společenskou kvalifikací, jakou se honosil znamenitý předchůdce nynějšího zdejšího stáříčského pana okresního školního dozorce, jímž býval nynější zemský inspektor p. Prokop Procházka. Žactvo zdejších škol, jež většinou postupuje do škol středních, nutně potřebuje na dozor svého učitelstva mladého, pokrokového muže, jemuž střední škola není neznámým pomyslem. Tolik měli jsme dnes za vhodné o Vinohradech svému čtenářstvu pověděti.

adressát je naráží na svůj stroj a místo čtení novin pohodlně s dýmku v ústech vše si vyslechne. Budou takto vycházeti i romány a básně, což bude nesmírnou výhodou pro slabozraké a pro ty dámy, které i při kávě přes vše nepohodlí musí a musí číst. Knihovny pak budou vyhlížeti jako veliký sklad černých oplatek.

I místo psaníčka obdrží milenec často desku s něžným, vřelým hláskem své nejdrazší. To mu bude rozhodně po chuti, až místo čtení mrtvých písmen desetkrát denně bude reprodukovati její rozechvěné vzdechy; líc jeho ovlaží při tom horké slzy pohnutí. Ale běda, jestliže si později udělá z celé té lásky dobrý den, jestliže pak ve společnosti ostrých hochů nechá znovu pro posměch zanícené vzdychati opuštěnou! Pak bude taková dívka třikrát nešťastná.

Až bude chtít někdo svému bližnímu notně vyčiniti, bude to účinnější, pošle-li mu svůj hlas místo psaní. Myslivcům a kaprálům to ovšem bude zekázáno, poněvadž by to gramofón při reprodukcii nevydržel.

Na pěti současných schůzích bude řečniti najednou jeden vybraný řečník; pošle místo sebe svůj hlas do spolkových gramofónů. Gramofón bude uspávat děti tklivými ukolébávkami, tak že při kolébké hodinovým strojem kývané nebude ani potřeby chůvy.

Chraplavá hrdla vyvolávající menažerních si odpočinou; gramofón zahrá písničku a hned bude vyvolávati sám. V čekárnách nádražních umouněný služební duch jen stiskne knoflík a hned každý uslyší, který vlak přijel a kterým směrem odfuní. Pohledky se budou zasílati zároveň s gramofónovým krátkým pozdravem. Dočkáme se všeho ještě sami, bude-li se zachycovač zvuku stejným tempem dále zdokonalovati. Ano ještě více; nebude ani potřeby, aby operní společnosti po venkově jezdily. V Praze se sehraje sručně krásná opera; všechny pohyby, každé otevření úst zachytí zdokonalený kinematograf a všecku hudbu ze zpěvem pojme veliký gramofón. Obojí se přeneso do venkovského sálu k reprodukcii. Užaslý návštěvník uztí zнову všechny herce v umělecké práci a každý jejich pohyb bude provázeti současně případná hudba a zpěv, vše bude mluvit a jednat „jako živé“. A protož, vzácný struji prospěvej všestranně — ale nikomu neškod!

Obrana.

Silácká výroba kachem. Není kachna jako kachna; jaké kachny dovede vyráběti protestantský tisk, takové nesvede ani radaktor „Červánkův“. Papežové již po dlouhá staletí si sami dávají titul: „služebníci služb Božích“, ale přes to dle objevu „Husa“ prý k papeži Inocencovi X. mluvili: „Modlíme se k tobě, poroučíme všechno, co máme, tvé otcovské a více než božské (!) prozřetelnosti.“ Zprávu tu má „Hus“ ovšem se stejně pravdomluvného protestantského spisu: „Der wahre Protestant“.

A k této kachně svorné se druží ještě líp vykrmená kachna „Hlas z Siona“. Prý sám Gerson v jednom (mhm!) ze svých spisů napsal: „Papež jest Bůh, jemuž dána jest všeliká moc na nebi i na zemi.“ — A to prý napsal v „jednom“ díle Gerson, ten Gerson, který na sjezdu Kostnickém neústupně otcům dokazoval, že církení sbor jest povýšen nad pravomoc papeže; to prý řekl Gerson, který přece rázně poukazoval na všechny zlořády, zahnildivší se na stolci papežském; to řekl horlivý reformátor Gerson, který byl svědkem největšího mravního ponížení papežské stolice. To se tedy musil poplést nejumň jako Luther, který každou chvíli učil jinak dle toho, v jaké byl náladě. Takové kachny ovšem dovede ztráviti pouze žaludek „nevědomělého“ protestanta.

Když nemohl sehnati protestantský tisk žádnou zvláštní pomluvu na nově zvoleného papeže, aspoň ho vítá na trůn těmito zdvořilostmi. Pánové se aspoň sami přiznávají, že to píš jako doprovod k nastolení Pia X. Něco lepšího buď nevěděli, nebo napsati nechtěli. Inu, touha po ryzi pravdě jest u protestantů vzorná.

Politický přehled.

Stojíme před vážným rozhodnutím. Stáříčský mocnář nás, přerušiv obvyklé své prázdniny, trávené v zátíši išlském, mešká už ode středy v Pešti, kde přijímá politické osobnosti, aby vyslechl od nich mínění o situaci. Ve Vídni děly se před tím porady v příčině rozřešení ministerské krise v Uhrách. Maďari jakoby byli jisti svým vítězstvím. Některé časopisy oznamují, že požadavkům maďarským po většině bude vyhověno. Naproti tomu „Reichswehr“ prohlašuje, že jak vlada rakouská, tak i správa vojenská co nejrozhodněji se staví proti požadavkům Maďarů. Rakouská vláda může a musí státi jen na tom stanovisku, že bez svolení říšské rady jest vyloučeno vyhovění uberským požadavkům. A jak by ne. Tu stojí také ještě Čechové, jímž v národnostních a politických otázkách přísluší rovněž důrazné slovo.

Dle „Montagsrevue“ musíme si v Rakousku připraviti studenou sprchu, již Maďari ve svém horečném zápalu za účelem vystřízlivění nutně potřebují. Chtějí-li mítí Uhři samostatnou armádu, pak musí nésti celý náklad na ni a my ušetříme 30 milionů, jimiž jsme přispívali na jejich vojsko. K tomu ještě čtyři pětiny hranic říšských jsou rakouské a pětina uherská vede v území, jež jsou pro Zalitavsko bezvýznamná. Důsledným plněním zásad Košutovských se strany naší i v ohledu hospodářském ocitnou se Maďari v úzkých. Zbraní proti nim tedy dosti.

Správa vojenská rozhodla, aby branci z krajin živelní pohromou postižených nebyli letos povoláni ku cvičení. Branci při hospodářství nemají se vůbec v čas polních prací ku cvičení povolávati. Záložníci 11. služebního roku budou povoláni jen tehdy, nutno-li tak na doplnění oddílů, ve 12. pak roce aby povolání odpadlo úplné.

V Macedonii povstání šíří se stále. Povstalci užívají dynamitu, ničíce jím železniční tratě, páli turecké vesnice, oplácějíce Turkům stejnou měrou. Vláda bulharská zaslala zástupcům mocností v Sofii pamětní spis, obsahující zdrcující obžalobu turecké správy v Makedonii. Turecká vláda svými opatřeními revoluční hnutí vlastně podněcuje. Sám minister. předseda bulharský Petrov prohlásil, že Bulharsko nemůže lhotejně přihlížeti k vyhlazování bulharského lidu v Makedonii. Stran toho povoláno jest v Bulharsku 10 záložních tříd ku cvičení. Také v Srbsku rozjítují se Srbové proti Turkům.

V Chorvatsku došlo zase minulý týden ve dvou obcích ke krveprolití mezi sedláky, četnictvem a vojskem, když za příčinou narozenin císařových vyvěšen prapor v barvách maďarských. Na straně sedláků jest několik mrtvých a téžce raněných.

Od povstání Luterova vyšli bratři (část) časem některé ze svých nadanějších jinochů odesílali na studia do Vítemberka... Ještě více povstáním Augusty byl stětel Čechů na Němce obrácen. Ten se jistě konal cesty do Vítemberka, do Sleska, dopisoval si s Lutrem, Bagou, Calvinem a jinými německými reformátory. Ze tím Jednota (bratrská) sama utrpěla, poslédji dobře umámo jest. Neb učení Luterovo jako bleskem bratří, jinak od něho rozdílné, ovládlo tak, že sobě starších domácích učitelův

*málo váhili, a jmenovitě spisy B. Lukáše v opo-
řízení přišly.*

*Dr. Ant. Gindely, v Musejníku
s r. 1856, str. 21.*

Zprávy místní a z kraje.

Církevní kronika. J. M. ndp. biskup sloužil pontifikální mši sv. v neděli dne 16. t. m. na poděkování Pánu Bohu za šťastnou volbu nového sv. Otce a v úterý dne 18. t. m. v den narozenin císařských na vyprošení požehnání Božího pro stáříčského mocnáře našeho císaře a krále Františka Josefa I. Obou bohoslužebných úkonů účastnili se členové kathe- drální kapitoly a místní duchovenstvo, před- nostové a zástupcové vojenské posádky, stát- ních, zeměpanských, samosprávných a školních úřadů. Na počest císařských narozenin pořádal ndp. biskup reprezentační hostinu ve své re- sidenci pro zvané hosty.

Zavítání Jeho Biskupské Milosti do Chrastí.

Dne 9. t. m. navštívil ndp. biskup dr. Doubrava letní sídlo Chrast. Již na cestě, kterou velepastýř nastoupil v kočáře, připravený mu okázalé ovace. Při příjezdu do Rosic provázelo velekněze četné banderium. V Rosicích v čele velkého zástupu vítali velekněze za obecní výbor starosta p. Dočkal, za přítomný sbor učitelský říd. učitel p. Bendák, a sbory hasičské z Rosic a Synčan pp. Kázda a Slavík, za živnostenský spolek předseda p. Pospíšil. Velepastýř děkoval slovy pohnutými za okázalé důkazy oddanosti a přijal kytici od malých družic. S každým přátelsky, bratrsky rozmlouval, takže všelá láska v srdci osadníků k biskupovi tím více se rozhojnila. Pak byl doprovázen oslavenec četným průvodem na hranice chrasteckých pozemkův. Když se v Chrastí dověděli, že J. B. M. pojede přes Rosice, vyšly mu vstříc k Hrochově Týnici přečetné deputace a to: za město Chrast p. náměstek MUDr. Schmüger, pp. J. Kopečný, A. Ševčík, J. Kurz a S. Jeryc; za obchodní gremium pp. Sobotka a Beneš, za obecní zastupitelstvo pp. Štůvšek, Dvořák, MUDr. Bureš, Kopečný, Mencl; za měšťanskou a obecní školu p. ředitel Kaisvinkler, za živnostenské společenstvo pp. Konvalinka a J. Kopečný; p. poštovní administrátor Malát, p. přednosta stanice Balzer atd. Uvítání bylo srdečné dojmavé. Následovala jízda do Chrastí. Město Chrast před příjezdem odělo se v roucho slavnostní. Vůde panovala povzněšená nálada. Při vchodu do náměstí postavena krásná slavo- brána. Kolem 5. hodiny odp. veliké davy obecnictva z města i okolí těsnily se na náměstí i v pobočných ulicích. Na silnici vedoucí k Rosicům postavily se spolky: ženský zpěvácký spolek „Ludmila“, sbory hasičské z města i okolí, spolek vojenských vysloužilců, spolky živo- stenské, školní mládež z Chrastí a Zaječic pod dozo- rem pánů učitelů a školských sester měšťanské dívčí školy v Chrastí. Za blaholu zvonů přivítali četní banderisté s praporem a trubacem v čele od Přestavlk, jakož i kočáry s deputacemi. U slavnostní brány velepastýř i ostatní pánové se- stoupili s kočáru. Náměstek starosty pan MUDr. Schmüger oslovil znovu ndp. biskupa těmito slovy: Vaše Biskupská Milosti! Nejdůstojnější Pane! Město Chrast, jež se staroslavným Hradcem Králové dělí se o čest, býti sídlem nejdůstojnějších arcipastýřů našich, dočkalo se té radostné chvíle, kdy poprvé hostili Vaši Milost Biskupskou ve zdech svých. Hledíce opravdovou velikou radost svou osvědčiti i prokázati, uspořádali jsme po dávné obvyklosti a vedle skrovných sil svých tuto oslavu a prosíme Vaši Bisk. Milost, by ráčila býti ujištěna, že čeho nedostává se oslavě té na ú- pravě i nádhernosti, nahraňuje obyvateletvo zdejší ve převalné většině své vřelostí smýšlení i cítění nábo- ženského, jakož i upřímnou oddaností ku vznešenému prvnímu spoluobčanu svému. Opětuje na konec: přání naše, kterým ozdobeno čelo této brány, by totiž pří- chod Milosti Biskupské k nám byl na všem požehnaný i naskrze šťastný, pozdravuji Vaši Milost Biskupskou jménem rady městské i veškerého občanstva v povinné účt a s celou upřímností po staročesku: „Nechť žije J. M. B. dlouho, dlouho mezi námi!“ (Nechť žije! Nechť žije!) Vznešený host byl velice pohnut vřelým pozdravem, odmítl jemně mínění, že by tak velikolepé uvítání bylo skrovným, děkoval za překvapující důkazy upří- mné lásky, prohlásil, že se bude cítiti šťastným u prostřed měšťanstva upřímně křesťanského; vzájemná láska přátelský poměr zajisté ještě více utvrdí. — Mezi korporacemi se předatavila i zdejší iaraslská obec. Deernška obchodníka p. J. Kurze zvonivým hláskem předsedla uvítání a odevzdala skvostnou kytici. S každým vítajícím vyměňoval velepastýř přátelská slova, vyslovuje zvláštní potěšení nad tím, že i zástupcové Sokola do svazku vítajících se druží. Pak dlouhým dvojřadím spolků a školní mládeže ubíral se nejd. biskup do děkanského chrámu Páně; u vchodu jej uvítalo četné duchovenstvo. Byli to zvláště vldpp.: J. Kobr, děkan chrastecký, Alois Kopecký, bisk. vikář z Nových Hradů, Štěpán Dvořák, vik. sekretář a děkan ve Skutči, Jan Blažek, děkan na odpočinku v Chrastí, Alois Konvalinka, vik. sekretář a farář v Hroch. Týnici, Otakar Richter, děkan v Pusté Kamenici, atd. Při vstupu do děkanského kostela zavznělo a křtu slavnostní: Ecce sacerdos magnus — Ejhle kněz veliký. Po krátké modlitbě vše děkoval velepastýř znovu za krásné uvítání; vděčně pozna- menával, že nebyl přijat jako cizinec, ale vítán jako otec přicházející mezi své děti; biskup nechce sklamati velikou důvěru jejich a prosí Boha, aby žehnal jeho krokům, všem duchovním správcům i drabým dieceánům, aby rozšévali jen lásku a dobro k blahu církve a vlasti. Shromáždění po té dojemné promluvě všemše slzeli. Velepastýř udělil požehnání Nejev. Svátosti a spěchal dvojřadím spolků do resi- dence, kdež přijal poklonu děkanského svého hospodář- ského úřednictva a lesnictva. Večer uspořádáno v městě

ouvěření přímo oslňující. Všecka okna a okénka blýskají do náměstí a ulic zářila v záplavě světelné. Kolem residence v obrovském zástupu postavili se do půlkruhu místní sbor hasičský a vojenští vysloužilci, držíce v rukou rozžaté lampy pestrých barev. Ve středu zaujal místo spolek „Ludmila“ a zapěl za obrátěného řízení p. Boh. Kaisvinklera, ředitele měšťanské školy, dva krásné sbory. Po první písni děkoval velepastýř a okna, po druhé sestoupil k „hromážděným“ a znovu děkoval. Pak provázal pohodňový průvod nejdp. biskupa všemi měšťanskými ulicemi. Hřímavé „Sláva“ a „Živio“ blaholilo vstříle velepastýři se všech stran, pokud se průvod před residence neukončil. Oslavenec získal si rázem svým srdečným, demokratickým jednáním srdce všech. Jeho oslava v Chrásti převýšila všecko očekávání, poněvadž již dříve předcházela jej pověst nejlepší.

Návštěva nejdp. biskupa v Hořicích. Náš velepastýř na zvláštní pozvání navštívil dne 19. t. m. výstavu Hořickou. Po příjezdu do města d. stavil se kolem 10. hod. dop. na děkanství. U vchodu byl uctivě přivítán vysdp. děkanem a pap. protonotářem Magrem Haklem; mezi jinými četnými duchovními byl při vítání přítomen i vdp. vikář Sehnal. Ve vnitřní děkanství budovy složila velepastýři svůj hold městská rada ústy p. Dra. Tůmy, purkmistra; vítali zde též: slavnostní výbor výstavy, patronátní úřednictvo, pp. učitelé a profesori, z nichž jmenujeme p. Weinzettla, profesora c. k. odborné školy sochařské. Na krátký okamžik vstoupil ještě nejdp. biskup do kosele poklonit se Nejsvětějšímu; pak se odebral již na výstaviště, kde se mu dostalo nového srdečného uvítání. Při prohlídce velkolepé výstavy se vzácnou ochotou provázeli a informovali velepastýře pánové z výboru, vystavující umělci, jako pp. Rudl, Černil, Weinzettl a jiní. O 1. hodině uspořádána na děkanství přátelská hostina pro pozvané hosty. O půl třetí hodině prohlédl si nejdp. biskup městskou radnici a nemocnici, načež navštívil ještě výstavu podruhé. Tu zaměřil přímo do pavilonu města Hradce Králové, kde byl městským radním a předsedou vystavovatelů p. K. Halounkem a místopředsedou p. Jindř. Jelínkem uvítán a provázen. Pan biskup měl zájem o vystavené předměty, zejména Hradce Králové, které velice pozorně prohlédl a dal si vysvětlovati, tak že neminul ani jediného vystavovatele, což slouží mu jen ku cti. Upokojen odcházel z výstavního pavilonu hradeckého, kterýžto se každému, co se stavby samé i vnitřní instalace týká, velice zamlouvá. Naše živnostnictvo může být hrdé na vystavené své předměty, na vzorné uspořádání těchto a na vkusný pavilon, v němž jest jeho práce a umění sneseno! Hlavní zásluha náleží v první řadě jednateři výstavního komitétu královéhradeckého p. Oehmovi, učitelu odborné školy zámečnické a dalším pánům Halounkovi, Jelínkovi, Melcovi, kteří a toutéž plní ve prospěch postavení tak vkusného a nádherně upraveného pavilonu pracovali. J. B. M. opouští výstavu, srdečně se rozloučil s výstavním výborem.

Zlaté jubileum slavili na svátek Nanebevzetí Panny Marie v Hradci Králové 8 duchovní hodnostáři: Mgr. Fr. Hampl, Mgr. Ant. Suchánek a bisk. notář Fr. Rašín. Dojemné obřady jubilejní vykonal sám ndp. biskup Dr. Doubrava, osloviv jubilanty vše proctěnou a zajímavou řečí. Po ukončených obřadech vystoupil na kazatelnu proslulý duchovní řečník dp. P. Jemelka a v působivé řeči vyzdvihl význam kněžského úřadu vůbec, oceniv zvláštními rysy záslužné působení každého jubilara zvláště. Po kázání obětoval ndp. biskup. máš sv., již obcouvali zástupcové kruhů duchovenských, úřednických a občanských vedle značného počtu zbožných lidí. Krásná tato slavnost ukončena byla přátelským obědem, při němž přispitky pronesené tlučobily všeobecně projevované přání, aby pp. jubilanti dočkali se jubilea diamantového.

Jubilejní dar. Vsdp. Ant. Suchánekovi, preláta a rektoru kněžského semináře, darovali společně kněží, kteří po dvacet minulých let postupně byli alumný zdejšího semináře, na důkaz vřelé lásky a vděčnosti k padesátému jubileu skvostný kalich. Tímto důkazem upřímné oddanosti potěšil se jubilant velice.

Majitelé domů, kteří snad tiskopis přiznání výnosu nájemného posud neobdrželi a jež povinni jsou podat, vyzývají se proto, by se o tiskopis v osmi dnech u c. k. okres. hejtmanství neb u purkmistrovského úřadu přihlásili, ježto opomenutí přiznání nikdo nemůže omluviti tím, že poučení neobdržel. Proti majitelům domů, kteří v ustanovené lhůtě přiznání nepodali, zakročí se přesně dle ustanovení § 11. patentu o dani domovní ze dne 23. února 1820..

Ústřední spolek pro udržování válečných pomníků z r. 1866 v Čechách, se sídlem v Hradci Králové vydal následující prohlášení: S potěšením pozorovati lze v poslední době, jak mnohdy nákladné pomníky zřizují se na počest za císaře a vlast padlých vojáků, což dokladem jest toho, že zájem pro chrabré bojovníky u obecněta nejen že se neztrácí, nýbrž případy uctění památky zesnulých spíše se množí. Než co rečí ještě máme, již s toutéž obětavostí pro vzácný tento účel života nasadili, na které však zapomenuto! Nezáleží na velkoleposti památníků pokaždé, stačí i jednoduchá levná pamětní deska, která by v obci, na kostele, školní budově, na hřbitově a p. se umístila, by vzpomínka na rekovně přeloušny se udržovala a byla příštím pokolením následovním hodným vzorem. Jak povznášejícím byl by účinek takovýchto památníků pro členy obce a zvláště na dorůstající mládež při čtení známých jmen a zjištění místa, kde který rek svou duši vydechl! Nebylo by to pouze povinností zbožnosti, nýbrž výrazem vděčnosti, když by se s kasatelny a kathedry činy padlých přeloušny obce přiměřeným způsobem velebili a jejich hroby, pomníky neb pamětní desky alespoň jednou za rok byly osdobovány. Hodláme provoláním tímto naduvedenou vlasteneckou myšlenku co nejvíce rozšířiti a povzbuditi duchovní i školní úřady, aby vzácný účel uctiti památku za císaře a vlast slavně padlých, slovy i písemně podporovali. Ústřední spolek pro udržování válečných pomníků z roku 1866 v Čechách byl by velmi povděčen za to,

kdyby se podařilo zmíněnému pokynu na zřízení pamětních desk pro padlé syny v domovské obci všeobecně oblas zjednoti a jest ochotným pak činně projev píeti a šlechtěného vlasteneckví vždy co nejvíce podporovati.

Schůze okresního zastupitelstva konala se dne 12. srpna v Hradci Králové v zasedací síni okresního domu. Rozhodnuto o nabídkách podaných na přístavbu okresního domu. Přijata nejmenší nabídka p. stavitele Schmidta (86.600 K 31 h). Technickým dozorcem při stavbě ustanoven měst. stavitel p. Melzer a do stavební dozorce komise zvoleni pp. Srdínko, dr. Ulrich, Rusa, dr. Frýdek, Collino, Vachek a Černý. Se stavbou už započato. Zápůjčka 140.000 K na přístavbu jmenovanou opatří se prostřednictvím Zemské banky království Čes. — Vyhověno žádostem obce Hradce Králové za povolení zálohového úvěru do 40.000 K u spořitelny kralohradecké a za povolení výpůjčky 32.000 K na rekonstrukci plynárny; obce Pouchova za povolení zápůjčky 8000 K na stavbu silnice z Pouchova do Věkoš a obcím Slatině a Skalici povoleno odprodati část obecních pozemků. — Za připsěk k požáru bude se platiti v místě za dne 3 K, v noci 4 K, za každý další ujetý km ve dne 1 K, v noci 1.50 K — Okresní výbor splnomocněn schvalovati prodej obecních pozemků hradeckých. — Okres. tajemník přičtena kvinkvenálka. — Obci Raska dano svolení ohledně stavby školy a obci Pražskému Předměstí stran výpůjčky do 20.000 K na stavbu obecního domu. — Živelní pohromou postiženým věnováno 2000 K. Dle usnesení bude vláda požádána, aby kromě 600.000 K, které věnovala ona asi na podzimní osivo, poskytl rolnictvu ještě větší obnos na osivo jarní, a pak teprv dala ještě slušnou náhradu.

Ruské kroužky v Hradci Králové Rus pan M. J. Poljakov hodlá také letos učiti v Hradci Králové ruskému jazyku (od počátku), přihlásili si se potřebný počet účastníků, kteří se zavázali, že setrvají po celý běh, jenž trvati bude (od října) asi 6 měsíců. Honorář mírný (asi 6 korun měsíčně), mimo nepatrný příspěvek na osvětlení a čištění místnosti (asi 1 korunu za celý běh). Vyučováno bude v hodinách večerních dvakrát týdně. Mimo to sbírá se kroužek pokročilých, do něhož členové loňského kroužku zvláště budou pozváni. Přihlášky do obou kroužků dají se u p. JUDra. Karla Procházky, advokáta v Hradci Králové, jenž, jakmile počet účastníků obou kroužků bude stanoven, všechny podmínky členství i dobu vyučování oznámí novinami.

Stavěli zedníci, stavěli lešení konečně přece na škarohlídné, oprýskané zdi zdejšího vojenského velitelství, ježž konstrbatá omítka se rychle zušlechťuje. Též po neunnavném příčině vldp. superiora Rejska stojí v sousedním chrámu Panny Marie obrovské lešení, tak že vnitřní velenutná oprava tohoto rozsáhlého kostela šile jde v před. Za to schází lešení jinde, kde by rozhodně už mělo stát. U nádraží strádá dále již tak dlouhou dobu amutná zřícenina skladiště Záložního úvěrního ústavu v úplné opuštěnosti, ač prý se měla restaurovati již z jara. Ačkoli zedníci nosí stále příliš těžké boty, přece by snad tak daleko došli. Jest už nejnntnější potřeba, aby cizí příchod nebyli vítáni při prvním vstupu na Pražské Předměstí takovým spustošeným strašidlem. — Přístavba okresního domu pokračuje rychle.

Zahradní koncert se účinkování úplné kapely p. Jos. Pilnáčka pořádá se v neděli dne 23. srpna o 3. hod. odpol. na Slezském Předměstí v hostinci p. Jos. Šprýhara „u Nádraží“. V sále se při koncertu tančí. Vstupné za osobu 20 hal., rodina libovolné. Čistý výnos ve prospěch postižených živelní pohromou. V případě nepřítiznívého počasí koná se koncert v sále. Večer jest „věneček“.

Oheň v lese. (Z Nového Hradce Králové.) V sobotu dne 15. t. m. o půl 11. hod. dopol. vypukl z neznámé dosud příčiny oheň v hájovně v kralohradeckém lese, zvaném „pod černou stráň“, a s hodinu od Nového Hradce vzdáleném. Hájovna ta skládala se vlastně ze dvou hájoven, kterou obývali dva hajní. Poněvadž byla dřevěná, shořelo vše do základu. — Hajní zachránili jen málo, ostatní shořelo. — Ve velkém nebezpečí byl okolní les, který uhájili hasiči novohradečtí, kralohradečtí a svinarští.

Společný výlet do Třebechovic, který se za příčinou nepřítiznívého počasí nemohl dne 16. konati, pořádají dne 23. srpna sdružené spolky katol. z Dobrušky, Kostelce n. Orli, Černilova, Týniště, Třebechovic a z Hradce Král. Vstupné 30 h. Čistý výnos věnován bude ve prospěch živelní pohromou postižených.

Z Černilova. (Dar.) Katoličtí osadníci Černilovští věnovali ubohým postiženým živelní pohromou 112 K. Obnos tento odeslán byl jim prostřednictvím vd. biak. vikar. úřadu ve Dvoře Králové.

Slatinné lázně Velichovky u Josefova v Čechách do 15. srpna navštívilo 576 lázeňských hostů.

Výstava českého severovýchodu v Hořicích. Na sobotní svátek dne 15. t. m. byla výstava téměř nabita. Krásná pohoda přilákala do výstavy přes 30.000 hostů. Toho dne konal se tu veliký husitaký průvod, slet sokolský, sjezd Severočeské jednoty a j. V neděli pro panující dopolední dešt těšila se výstava ovšem s malou návštěvou. Nicméně návštěva výstavy stále a stále ve všední dny i za nevlídného počasí roste. Není návštěvnika, který by výstavu nepochválil. — Ve dnech 14., 15. a 16. t. m. konán na výstavě sjezd samosprávného úřednictva. — U příležitosti sjezdu králíkářů českoslov. a pěstitelů drabeše ve dnech 22., 23. a 24. srpna uspořádána bude na výstavě výstavka drobného zvířectva hospodářského. — Den 24. bude věnován předmětům týkajícím se ochrany zvířat. — Krakonoš, spolek studentstva českého severovýchodu, za příležitosti výstavy pořádá v Hořicích ve dnech 28.—31. srpna svůj prásdninový sjezd.

Východočeská výstava v Pardubicích. Dne 15. srpna, třetí týden po zahájení výstavy, dostavil se stotisíc návštěvníků výstavy, pardubický

rodák Fr. Mottl, jenž také náležitě byl pozdraven a obdarován. — Slet sokolstva bude ve dnech 23. a 24. srpna. Velejné cvičení 23. t. m. o půl 4. hod. na výstav. cvičišti. Dne 24. bude prohlídka města a výlet na Horu Kunětickou. — Technologické průmyslové museum obchodní a živnostenské komory v Praze pořádá v Pardubicích od 15. srpna do 1. září v místnostech c. k. průmyslové školy výstavu učednických prací.

Oheň vypukl dne 15. srpna k 9. hodině večerní v barvírně p. J. Kudrle ve Dvoře Králové n. L. a sničil celou budovu. Poškozený byl na větší částku pojištěn.

Ovocnická výstava, spojená s odborem vělařským a průmyslovým a výstavou školskou, pořádá se Hospodářskou besedou ve Vel. Hlučicích na oslavu 50letého jubilea jejího trvání ve dnech 27. a 28. září t. r. ve školní budově v Hlučicích. Program: Dne 27. září: O 9. hod. seřazení spolků „na Císařství“, pochod s hudbou k výstavě, proslov a otevření výstavy. O 11. hod. slavnostní valná hromada v místnostech spolkových. O významu a činnosti spolkové za 20 let přednese předseda spolku. O 1. hod. odp. společný oběd v místnosti spolkové. Odpoledne: O půl 3. hod. koncert a různé atrakce. Dne 28. září: O 10. hod. schůze výstavní poroty. Odpoledne: O 1. hod. valná schůze okres. hospod. spolku z Nov. Bydžova v místnostech spol. s přednáškami: a) Ovocnictví u nás a v cizině. b) Moderní mlékařství a demonstracemi. O 5. hod. slavnostní prohlášení udělených odměn výstavních. O 6. hod. uzavření výstavy. O 7. hod. večer věneček. Vstupné do výstavy 30 h, do koncertu 40 h, do věnečku 1 K.

Pontní vlak z Kutné Hory na Sv. Horu. Arciděkanství úřad a Bratrstvo Mariánské v Kutné Hore vyhovující všeobecnému přání hodlají v neděli dne 30. srpna t. r. vypraviti zvláštní vlak z Kutné Hory na Sv. Horu. Vlak by vyjel v neděli ráno 30. t. m. v 7 h 16 m z Kutné Hory dráhou severozápadní, byl by ve Vysocanech v 9 h 14 m — přišel by dráhou severní na dráhu státní — a jel pak přímo na Sv. Horu, aniž by se kde přestupovalo. Aby však vlak ten mohl být uskutečněn, třeba nejméně 375 účastníků. Kdo by z Kutnohorska ponti té účastniti se hodlal, radši se u svého farního úřadu aneb arciděkanství úřadu Kutnohorského nejdříve do středy 26. t. m. přihlásiti a obnos za lístek III. třídy z Kutné Hory do Přibramě a zpět 8 K 84 h (II tř. 17 K 48 h) složit, aby v čas lístky mohly být objednány.

Zrušení stříbrných dolů v Kutné Hore. Mladší z horníků, kteří v dolech těch pracují, přijati byli do továrny na tabák v Sedci. Dělníci tito ztratili však nárok na bratrstvou pokladnu hornickou, za to se jim však připočte doba jejich práce v dolech při vyměření výslužného. Starší horníci budou v dolech ještě do konce tohoto roku pracovat, načež dani budou do výslužby. Jednu báňskou budovu koupilo od eráru město Kutná Hora, druhou pak blíže silnice kolínské koupil si horník Janček za 2800 korun. Stříbrné doly kutnohorské budou pak koncem roku úplně zasedány.

Z Golčova Jeníkova. Rozhodnutím c. k. zemské školní rady povoleno, aby k stávající již měšť. škole chlapecké připojena byla měšť. škola dívčí; první třída otevřena bude počátkem školního roku 1903—04. Tím město naše opět pokročilo na poli kulturním v řadě českého venkova. Přiležitosti této jistě použijí rodičové nejen z města, ale i širého okolí, které v potřebách svých poukázáno jest po většině na Jeníkov. Vždyť ženskému dorostu našemu na venkově už nanejvýš jest potřebí většího rozhledu po světě, aby později jako řádné matky a hospodyně vždy i ve strastech našely ono kouzlo, v jehož záři by celá domácnost spěla ku šťastnější budoucnosti. Velmi by ovšem prospělo, aby v tomto závodění na poli pokrokovosti a ušlechtilosti vůbec intelligence města našeho úžeji přilnula i k prostým řadám občanstva, jehož se někdy intelligence straní; jen na základě vzájemnosti upřímné objeví se pokrok k dobru jistý a všeobecný. — Ve prospěch živelní pohromou postižených sebráno v městě našem 221 K 30 h. Majitel velkostatku zdejšího p. R. Fiedler ve své lidumilnosti přidal k tomu ještě 500 K.

Dezvky živelní pohromy. (Z Krušemburku.) Konečně! Za tři neděle po hrozném ránu, způsobeném krupobitím dne 19. července t. r., počili nás pp. poslanci svou návštěvou, aby na vlastní oči shlédli dešnou spousta a nás potěšili. — V sobotu dne 8. srpna přijel poslanec Pacák. Ve schůzi, ku které byly pozvány jen váženější osobnosti, vyslechli stesky naše a sám z vlastního násozu spousta, ve zdejší krajině způsobenou, za brozou usnal, jakž nikde jinde v krajinách postižených neviděti. Na oprávněnou vřtku, že měli přijíti také říšský i zemský poslanec i okresní starosta hned po katastrofě, vymlouval se, že nevěděl, že by to bylo tak hrozné; nyní prý, když na vlastní oči vše srazil, zasadil se i jako poslanec za zdejší kraj i jako předseda klubu veškerým vlivem svým, aby jako odborný znalec zajel sem dodatečně zemědělský inspektor zemský a krajině zdejší dostalo se nejvydatnější podpory. Uvidíme! Nebudou-li jen sliby — chyby. — Na 10. srpna osnamovaly plakáty veřejnou schůzi lidu, ku které byli pozváni zemětí a říšští pp. poslanci. Úmyslem svolavatelů bylo zajistě, aby bylo a že bude účastenství co možná největší u přiležitosti výročního trhu zde obývaného. Ve 4 hod. neobvyklý v tu dobu zvuk přilál tovarních osnamoval, že práce ukončena, avšak také dělníci mohli schůze účastniti. Přišlo jich mnoho, mužův i žen. Poul. Klofák s úchvalou shořel se svého úkolu. Mluvil věcně, mluvil s citem. Dovedl oceniti dosah pohromy do budoucnosti; dovodil, že hlad a nouze vedou i k násilnostem. Z přítomných poměrů zcela logicky tvořil úsudky do budoucnosti. Viděl p. posl. Klofák dále nežli jiní — pravíme to sice ira et studio — dále zajistě, nežli onen zástupce vlády, jenž pravil k deputaci, aby se s tím počkalo až asi za 3 neděle, že se to trochu sebere a zasedne! Tož měl raději říci: „Počkejte až za 3 roky, ono se to zasedne!“ Způ-

Náboženské a sociální poměry v diecési královéhradecké při nástoupení biskupa Jana Leopolda Haje r. 1781.

(Pokračování.)

Lid jednak nejenom ochotně a rád vlast a domov svůj, to jest těžkosti a břemena zde jej tísnící, hromadně opouštěl, přecháje do Pruska, kde se osazoval; ale on také v nedostatku jiné četby odtud mu zasílané a donášené protikatolické knihy ochotně přijímal, četl a zaváděné v Čechách poddanské řády a povinnosti, především pak náboženství katolické, jehož obnova je předcházela, přímo zavrhoval, spatřuje v sousedním pruském králi svého ochránce a patrona.

Když Hay na biskupský stolec královéhradecký dosedl, naplněny byly kraje diecése královéhradecké tradicemi bratrskými a luteránskými, nejenom během doby pomatenými již naprosto, ale celé osady tonuly v duchovní učitosti anebo v náboženské lhostejnosti. Mimo to pak od let rejdivly zde tlupy zahraničních agentů pruských, kteří sem donášeli protikatolické spisy a sprostředkovali živé a čilé spojení mezi zdejšími lidem a vystěhovalci, kteří byli odtud do sousedních zemí krále pruského ušli a přehli a své známé za sebou lákali a zvali. Vedle toho mysl lidu zdejšího ovládal mstivý a trpký pocit, který nitro jeho naplňoval následkem nedávného zdejšího selského povstání, r. 1775 krvavě a krutě potlačeného, jež bylo skončeno jednak brozou řezí na rybníčních hrázích u Chlumce nad Cidlinou, jednak popravami kolem Prahy a jednak různými potupnými tresty v domovech jednotlivých vůdců povstaleckého lidu. Vydrancované panské zámky, vrchnostenské úřednictvo od sedláků spráskané, zpusťované chrámy, vyloupené fary a pro utišení a potrestání těchto výstupků prolitá potom krev a četné tresty, což všecko dohromady způsobilo všeobecné mstivé napjetí, charakterisovaly v diecési královéhradecké tehdejší náboženské smýšlení a sociální poměry, jejichž břitké protivy přišel sem biskup Hay urovnat a odstranit. Postavení katolického biskupa bylo zde nanejvýš nesnadným, což Hayův předchůdce biskup Josef Adam z Arca, který k tomu ke všemu nerozuměl českému jazyku, uznal a proto se královéhradecké biskupské hodnosti ochotně vzdal a Hayovi zde místo učinil.

Biskup Hay pak, který ani zdejšího lidu, ani zdejších okolností podrobně neznal, převzal na sebe provedení úkolu, o jehož velikosti a obtížích původně neměl a mít nemohl dostatek správného a jasného ponětí. Neznaje ani povahy zdejšího lidu, ani smýšlení a vychování jeho duchovenstva, ani sociálních poměrů zdejších, měl o své diecési zcela jinaké představy, nežli jak se mu potom poměry objevily ve skutečnosti. Celá doba jeho biskupování a působení v Hradci Králové byla následkem toho jenom nepřetržitým ustupováním a slepováním z nadějí a měněním zásad, s nimiž sem přišel.

Na biskupský stolec královéhradecký do sazen byl z nejvyšší milosti a důvěry dvora vídeňského, jemuž byly poměry ve východních Čechách velmi dobře povědomé. Královna Marie Teresia i císař Josef doufali, že v Hayovi nalezi muže, který tyto choulostivé poměry neúnavnou svou horlivostí, shovívavostí, vřelostí a lidumilností uklidní tak, že vlivem dané mu moci, svým vystupováním na Moravě osvědčeným, stále líbezným, zabrání všem dalším srážkám, výtržnostem a rozvoji nežádoucích duchovních směrů, jež se zde ustavičně rodily a veřejný pokoj zdejší rušily a bezpečnost a klid celého státu dokonce i povážlivě ohrožovaly. Smýšlení lidu českého ve východních Čechách jevílo se za tehdejších dob ve třech hlavních proudech.

Společným a jednotným odporem a vzdorům duchem naplněn byl zdejší lid proti všem sociálním zařízením, jež zde současně s obnovou katolického náboženství byla zaváděna, jako roboty, platy, dávky a rozmanité útlaky osobní svobody. Nemoha pak odolati své císařské vrchnosti, jež tyto těžké sociální novoty zde zaváděla, jevil nelásku a nedůvěru především proti katolickému náboženství a jeho duchovenstvu, jež bylo od svých patronů odvislé. Proto hlavní a nejpřednější příčiny nezdaru obnovy katolického náboženství ve východních Čechách nejvíce zaviněny byly jedním větším tehdejších vrchností. A proti těmto vrchnostem, vlastně proti pořádku náboženskému i sociálnímu od nich zaváděnému, novému postavil se lid na různých stranách diecése královéhradecké trojným způsobem.

Na Náchodsku, Opočensku a Smiřicku novým řádům přímo vzdoroval a i se zbraní

v ruce se proti nim bouřil. Lid v těchto stranách východních Čech byl povahy odbojné, revoluční a neváhal i život ochotně nasaditi, aby těžké poměry zvrátil a zlepšil. Doklady toho jsou bouře lidu na Opočensku r. 1680 a na Náchodsku r. 1775.

Na Pardubicku, Litomyšlsku a Rychmbursku odporoval lid proti zaváděným zde novým řádům a útlakům jednak útlakům do ciziny, jednak zřejmým nevážením si podáváného mu náboženství katolického, čehož následkem byl náboženský nihilismus, který namnoze vybočoval a zabíhal až i ve způsob života hovadského. Lid zde mravně zpustl a stal se svěhlavým a zarputilým.

Na Chlumecku a Bydžovsku pak za zlých poměrů nově nastalých lid mudroval, vyhledával a upravoval si pro své duchovní smýšlení vlastní zvláštní víru, jejíž počátek byl patrným již v první polovici XVIII. století.

Stejně těžký sociální útlak smířil v těchto končinách český lid se židy, při nichž spatřoval za tehdejší doby dokonce více svobod, nežli kolik a jakých požíval on. Tak ku př. křesťanstvím byla bible napořád odnímána, kdežto židům bylo čtení a chování Starého zákona dovoleno. Proto mnozí ze křesťanů, toužíce alespoň po té míře volnosti, již těšili se židé, hleděli se s nimi sblížit. K tomu došlo obzvláště na Bydžovsku, kde někteří židé, zejména rabín Mendl, ochotně jim v této věci přišli vstříc. Konány společné schůzky, při nichž v českém lidu vzniklo zvláštní podivné nové vyznání, složené ze zásad starozákonních a některými obyčejí křesťanskými. Vyznavači jeho uedávali svých dítek křtiti a sami přijali obřizku, popírali božství Ježíše Krista, zavrhovali víru v Nejsvětější Trojici, věřili v příchod Mesiáše, světili sobotu, modlili se Otčenáš a věřili v proroctví apokalypse. Se židy bydžovskými stáli delší dobu ve přátelském spolku, navštěvovali jejich synagogu a vůdcem jejich byl krejčí Jan Pita z Chudonic, poddaný král. věnného města Bydžova, kterýž pro vyznání toto celé řady jiných osob získal. Roku 1748 bylo toto blouznění již tak nápadným a rozšířeným, že úřady měly dostatek materiálu, aby proti vyznavačům jeho zakročily.

Pro odstrašení jiných provedeno bylo zakročení toto způsobem nanejvýš krutým. Jan Pita byl z církve vyobcován a jako kacíř k smrti odsouzen. Přes to, že před svou smrtí blud svůj oplakával a pokání činil, byl dne 18. prosince r. 1748 v hovězí kůži z města Bydžova vyvezen a na hranici upálen. Spolu vyznavači jeho, Václav Vacek, poddaný města Bydžova, a Ludmila Bourová, manželka sedláka z Lužce, byli v Hradci Králové spáleni. Jan Boura, manžel předsle, zemřel v Praze ve vyšetřování a mrtvola jeho byla za bránu v kůži vyvezena a spálena. Mimo to byli k smrti odsouzeni Jakub a Jan, synové, a Magdalena, dcera Jana Boury, ovčáci bratři Jiří, Karel a Lukáš Volní, poddaní panství chlumeckého, Jan Pšenička a Anna Zimová ze vsi Klamoš, jimž však byl trest smrti milostí proměněn ve třiletý žalář. V téže záležitosti vyšetřováno bylo ještě 21 obyvatelů ze vsi Lužce a Slibovic, kteří byli ve spolku s Pitou, a pět jiných osob, které učinily veřejné vyznání víry. Rabín Mendl odvezen byl do Prahy a zde po dlouhé vazbě a vyšetřování také odsouzen k upálení, kterýžto ortel na něm byl vykonán 7. března 1750.

Strašlivé toto potrestání vůdců těchto zbloudilců však neodstrašilo stoupence od vylíčených náboženských názorů. Nutilo je znovu ke větší opatrnosti, neboť učení jejich dochovalo se v diecési královéhradecké rozšířené až do nástoupení biskupa Haje a do dalších potomních veřejných událostí, kdy najednou náboženské jejich zásady vyskytly se na denním pořádku a přítrž tomuto židovsko-českému vyznání učiněna byla přísným zakročením císaře II.

(Dokončení.)

Beseda.

V Karlových Varech, 18. srpna.

(14) Tak zase po více letech u pramenů velkého Karla! Ačkoliv tento panovník má o Vary první a největší zásluhu, nic se zde neděje, co by jméno jeho připomínalo. Všichni němečtí generálové, státníci a vědátři jsou tu zvěčněni, jen o Karlu IV. ničeho. Byl Čech a to zde dnes největší hřích. Ještě před desíti lety platili jsme tu aspoň tolik, jako jiní menší národové, pokud jsme totiž platili, ale dnes rádi by nás zatlačili do židovského ghetta a a vylončili ze slušnější společnosti. „Logis Juden u. Tschechen frei“, toho druhu novinářská oznámení nejsou dnes žádnou zvláštností. Jaká

to impertinence a jaká zpupnost oproti cizincům, peníze sem donášejícím a to v zemi, v níž živel německý je jen přistěhovalec, kde 1/3 lidu hlásí se k jiné národnosti a kde tato jiná národnost má správu země i hlavní její město ve svých rukou! Jsou to věru dlouhé stíny, jež vrhá národnostní boj v Čechách na poměry jak společenské, tak hospodářské a jsme to při své fyzické menšině, při své osamocenosti a zeměpisné poloze bohužel my, kdož jimi nejvíce trpíme.

„Když nechtějí poslouchati, jak dřív činili, budeme je ignorovati na celé čáře a bude-li to málo, pomůžeme bojkot“, tak zní heslo Němců a takové je i jejich jednání. Maďar koupí si svůj Hirlap i Nemzet v každé trafice, Polák svůj Glos, jen český list nikde není tu vyložen, a ptáš-li se po něm, odbudou tě posupným způsobem. A to nejsou již zjevy nahodilé, v tom je systém, jemuž čeliti je tím hůře, čím těžší jsou každým rokem podmínky k získání slušného reprezentačního domu, po příp. výlučně českého hotelu a obchodu. Kdo zde vydrží konkurenci, to je pekař a uzenář, u něhož se nikdo nezastaví, aby analysoval jeho jméno, nýbrž aby ukojil svůj žaludek. Jak se jedná však o obchodníka jiného, neb dokonce o morální osobu, jež má představovati českou národnost, tu nastává bojkot a co svede mizerných pár, řeknu set tisíc, kdy jediné stavební místo je vyžaduje? Tu aby konkuroval americký milionář a ne komitě, jež sbírá svůj kapitál po zlatkách. Včera šel jsem kolem českého domu, pěkné sice budovy, ale zastrčené, jako vždy a všude. A jaký smutný to pohled! Místnosti prázdné zrovna v době saisony a fašada na jednom místě schválně černými skvrnami zohyzdění. Nemohou až posud Češi dosáhnouti koncesse k jeho otevření. Ač není pochybnosti, že koncesse dána bude a dána býti musí, je přec jen škoda těch úroků z mrtvé ležícího kapitálu. Policijské a pikhabuonno ironicky se usmíval, když jsem si budovu prohlížel. Četli jsme si navzájem své myšlenky. Je zde sice český hotel Monopol, slušně vypravený, ale v něm nevitá tě český úsměv, nýbrž odměřená nevlídnost. Navštívil jsem jej o 1/5 odp. posadil se, abych si přečetl noviny, ale byl tu ihned sklepník, jenž mne upozorňoval, že stůl je obsazen, ačkoli do večere byly celé tři hodiny a v místnosti nebylo živé duše. Chtěje brzy odejít, nevěšmal jsem si toho, až když přišel podruhé, vstal, vzal jsem klobouk a odešel. Nikdo neočekává, aby ho jako Čecha na prahu vítali, ale také není třeba jednati bezohledně.

Podpisovala se petice k městskému úřadu, aby se respektovaly slovanské skladby a aby se tak potupně nepsalo o Čechách v novinách a nezpívalo v zpěvních síních, jen že protest podepsán byl jen sto a několika jmény a nebyli vyzváni všichni Češi k podpisu dle lázeňské listiny.

O přepychu a drahotě zdejší není třeba se zmiňovati — jsou příslušné. Co musí vydělati židovský konfekcionář, jest-li dělník se svou ženou — tak ujišťoval mne jeden český krejčí — vydělá měsíčně 1400 K, to lze na prstech vypočítati. Ovšem nejlacinější dámská toileta stojí tu 300 K a to jde výše až do 4000 K. Za ušití takých šatů může býti dobře placen krejčí, ale smetanu sebere konfekcionář. „Dnes a včera počítá si náš pán na 20000 K škody“, tak pravil mi zmíněný krejčí. Byl zrovna mariánský svátek a neděle, kdy byly slavnosti na programu a kdy přišlo. Dámy neměly příležitost objeviti se v nových toiletách a nebyly tudíž nuceny opatřovati si nové. Zde totiž jsou dámy, jež mají každý den jinou toiletu a jedna Angličanka zaplatila 34000 K za samé šaty za dobu 4 neděl.

Pak nesmí se ovšem nikdo diviti, že je tu drahá i smrt. Právě tyto dny odvezli p. faráře Odstrčila ze Zašové na Moravě, který tu zemřel a bez vědomí příbuzných seccirován byl. Za oškrabání pokoje, v němž zemřel, tak zní tu totiž předpis, zapláceno 400 K a celkový výdaj činil 2400 K. Bůh chraň před tak drahou a smutnou smrtí! A přec přese všecko valí se sem vždy čerstvý a čerstvý kontingent. Letos vykazují Vary o 10 tisíc lázeňských hostů více. A z toho ze všeho nemá český národ než trochu pokoření . . .

(Zasláno.)

Pan Jan Staněk, pasíř,
PRAHA-I., ulice Karoliny Světlé č. 19.

Velečtý pane!

Já velmi spokojen s novým pacifikalem a spolenými kalichy na jaře a nyní s patnácti zaslánými a Melchisedechem, rád Vám zaslanou chválou tímto projevuji a kde se naskytne příležitost, Vás ráveď doporčím.

S úctou

Ve Vyskči u Turnova.

A. Čermák, farář.

Zánovní nábytek

ze 3 pokojů, ořechový, matt,

nejnovějšího vzoru, hodící se pro nevěstu, jest buď v celku neb jednotlivě velmi levně na prodej. Nábytek nachází se v rohovém domě č. 358. proti důstojnickému parku. Blíže sdělí domovník tamtéž.

!ŽÁDEJTE VŠADY!

MARŠNEROVO

ČESKÉ KAKAO
ČOKOLÁDA.
Jsou nejlepší.

K dostání
U KAŽDÉHO KUPCE.
HLAVNÍ SKLAD PRAHA
FERDINANDOVA TRÁVA

Bursa práce v Hradci Králové.

Práci hledají: topič na trvalou práci a pilni-
kářský dělník. 17letá slečna přijme místo za
krámkou neb podobně, třeba i z počátku bez-
platně. Práci obdrží: několik truhlářů v Libavě,
spolehlivý čeledín na faru a kočí do Borohrádku,
natěrač v Úpici, truhlář v Třeběchovicích, obuvník
na zakázkovou nebo trhovou práci v Litomyšli a
sedlák v Ronově, který se vyzná v náteru dveří a
kočárů, též učen; učen na kočárnictví v Hradci
Králové, na obuvnictví a pekařství v Horním Je-
lení, na malířství v Poličce a na truhlářství v Tře-
bechovicích. — Přihlášky přijímá Josef Polák,
tajemník Všeodborového sdružení křesť. dělnictva
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Razítka

výhradně jen kaučuková,
vyrábí za ceny mírné
Josef Kubias v Praze č. p. 68-II.

Továrna
na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

- nabízí -

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punče, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské.)

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem slátné medaili, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slátné medaili.

Vzorky zdarma a franke.

Oznámení.

Dovolují si oznámiti, že dnem 14. srpna 1903

otevřu novou místnost

v Grand-Hotelu (okresní dům) v Hradci Králové,

kterou říditi bude p. B. Košťál.

Místnost tato má býti lidovou restaurací, která dojde jistě všeobecné obliby. —
Vchod má z ulice a čepuje se v ní

královéhradecký ležák půl litr za 15 hal.,
plzeňské z měšťan. pivovaru půl litr za 25 hal.

Cena jídel a teplých nápojů je značně snížena.

Čtenému obecnstvu jsou k dispozici četné denní časopisy.

J. Morávek,
nájemce Grand-Hotelu.

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veleduš. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

c. a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809
a doporučený Ordinár. listem nejduš. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské:
Svíčky oltářní z čistého vosku včelího i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky snímé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá
a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledušto-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.
Též na spídky bez svýšení cen!

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ru-
dlného, lněného, vlněného, bavlněného a damašk.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Vzorníky

obsahující

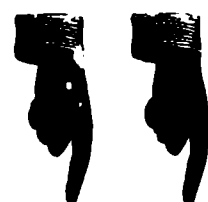
450

podzimních a
zimních nejno-
vějších vzorků

zasílá P. T. pádnm
krejčím, kteří větší
spotřebu mají,
velkoobchod sukny

Karla Richtra
v Hradci Králové.
Založeno r. 1855.

Vzorníky

Navštívenky

všech druhů

nabízí

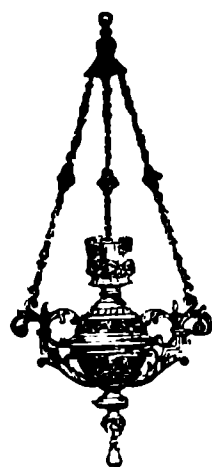
Biskupská
knihkárna.

Veleduštojmému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.

Kar. Světlé, č. 19 n., roh Kon-
viktské ul., vyučený parčí speciálně
na kostelní náčiní, dovoluje si dopo-
ručiti svůj hojně zásobený sklad ve
vlastní dílně ručně pracovaných
kostelních nádob a náčiní, jako:
monstrance, kalichy, ciboria, lampy,
svícny, kaditelnice, kropenky, patenky,
nádobky atd., vše v přesném slohu
církevním. Staré předměty znovu oprá-
vuje v původní intenci a jen v ohni
slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy
nebo ceníky franco. Za veškeré vý-
robky a slacení ručním. Největší vý-
roba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení
od nejjednoduššího do nejtěvostnějšího. Chudším kostelům
úleva v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesovavé
výrobky desce. Vše posílám již posvěcené.

První královéhradecká
parostrojní

truhlárna

ANT. MANYCHA

doporučuje své výrobky původních
vzorů v jednoduchém i přepychovém
provedení.

Zařizování bytů, hotelů, vil atd.

Stavební práce v moder. slozích.

Na požádání předloží se původní vzory
a rozpočty.

Přijímají se veškeré práce obrábění
pro p. truhláře — a prodávají se hotové
obráběné výrobky a fornyry.

Vzorkový sklad látek.

Čalounické výrobky a dekorace.

Sklady:

Hradee Král., Pospíšilova třída č. 320.

Pardubice, Sladkovského ulice č. 338
ve vlastním domě.

OBNOVA

Číslo 35.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 28. srpna 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Poklony před Vitenberkem a Berlinem.

IV.

(3) Zahávání protestantského tisku jest až příliš směšné; takové „vysvětlování“ dovede poplést nanejvýš jen takovou duši, která mimo „Čas“ nečte ničeho. V první potřebě ukolouzlo „Času“ nešťastné podřeknutí, že proces pruských pastorů bylo do Prahy pozváno evangelickou besedou; ta si prý může zváti koho chce. To tvrzení zrovna tak kurážné, jako že pan dr. Herben si může jíti také do kterého hostince se mu líbí; chudák, kdyby byl aspoň z opatrnosti řekl vzácným hostům z říše, aby se s ním sešli v takové místnosti, kde se aspoň dovoluje nahlas mluviti česky! Ale jemu to bylo jedno, poněvadž on jako „vlastenec“ si může také choditi kam chce.

Ale když již bylo nešikovně samými realisty prozrazeno, že opravdu evangelická beseda naše národní „přátele“ z Němce do Prahy pozvala, bylo přec jen další zahávání přes všechnu židovskou chytristiku značně ztíženo. „Časisti“ se pokusili přec jenom černou kaňku aspoň na chvíli zakřidovati; prý pastoři přišli jen tak, přišli jen ze zvědavosti jako privátní osoby, neměli prý úředního poslání. — Proč se tedy s takovou pevnou důvěrou tlačili v Praze na přední místo při oslavě Husově? Ostatně německá „Germania“ všeliké výmluvy poražených pastorů německých i českých charakterisovala takto:

„Nepravdivost těchto tvrzení vysvětluje následující sdělení, došlých nás z pramene naprosto hodnověrného a dobře zpraveného: Dne 21. a 22. dubna t. r. konal výbor ustavený v „Evang. Bundu“ za účelem rozšiřování evangelické církve mezi Čechy („unter den Čechen“) ve Frankfurtě důvěrnou schůzi, již obcovali: **Farář Dušek z Kolína**, farář Kossuth z Elernu, farář Krämers z Bonnu, **farář Molnár z Krabčic u Roudnice**, farář Quast z Utrechtu, farář Zimmermann z Münsteru, farář Fliehn z Kaisersbergu, farář Fritsch z Ruppertsbergu. **Generální konsul bar. Münchhausen z Berlína byl omluven.** Předsedal universitní prof. Clemen z Halle. V protokolu o schůzi této, kteráž se obírala agitací v Čechách a na Moravě, stojí psáno: K založení Husova domu v Praze má býti později vydáno svolání. K Husově slavnosti dne 5. července roku 1903 v Praze (položení základního kamene k Husovu pomníku) přijdou farář Bourrier z Paříže, prof. Clemen z Halle, pastor Kossuth z Elernu a zástupcové všech evangelických asociací. „Evangelický Bund“ poukazuje určitý obnos k tištění, rozšíření slavnostních spisů, letáků, básní a obrazů Husových.“

A „Čas“ se pokusil náhlým dupnutím aspoň Francouze Andréa Burriera odít rouchem pravého beránka. Co by prý tento Francouz mohl míti s evang. Bundem společného? Zatím však sama „Kirchl. Corresp. für die Mitglieder des evangel. Bundes“ v referátu o loňské valné hromadě Bundu napsala: „Druhá část večera postavila v střed zájmů osobnost, kteráž kdysi vřísila k nám jako cizinec p řis p ě n í hledající, ode dávna Evang. Bundu koná nejdrahocennější služby a dá Bůh, že ještě začasť vykoná André Burrier.“ A pak Burrier s Bundem není správně do jedné ohlávky!

A ten omývaný pan Schindowski, který dle dušování „Času“ stojí jen o evangelium, musil k vůli upokojení velkoněmeckých protestantských bratří vyznati v „Deutsche evangelische Correspondenz“, že jeho zájem na pražské slavnosti platil „dějinnému a politickému obvodu Čech a odtud pochází, že považuje český jazykový ostrov (!) uprostřed všeobecného německého jazykového obvodu za obzvlášť zajímavý problém praktické politiky a poněvadž jest toho pevného náhledu, že dříve či později česká otázka stane se jednou z nejdůležitějších otázek také říšsko-německé politiky.“

Panu Schindowskému musilo býti horko, když tyhle řádky psal. Několik dní před tím

k obhájení svého čistě „evangelického“ nepolitického srdce vytýkal německým pastorům jejich politické intriky; psal tak více k vůli obmytí „beránků“ českých, aby blamáž nebyla tak hrozná. Bylo to psáno vlastně k vůli tomu, aby to Čas mohl předložit v českém rouše důvěřivým svým čtenářům. Ale velkoněmečtí bratři Schindowského užasli nad podivným vyznáním svého agenta, rozlobili se, že je tak zrazuje. A proto musil chudák Schindowski honem upokojiti teutonský hněv. Jak ze slohu patrně, kroutil se Schindowski všelijak, aby kajcné políbení velkoněmeckého praporu nevyhlíželo jako hotové odvolání dřívějších farizejských lží, které měly Herbenovi aspoň v prvním okamžiku vypomoci. Ale přes to pověděl a musil pověděti v několika řádcích mnoho, velmi mnoho. Zde už místo lásky k evangeliu mluví hezky zřetelně o českém jazykovém „ostrově“, o praktické říšsko-německé politice. Když už spřátelení realisté si vedli tak nešikovně, nač by je zcela marné déle hájil? On jejich chleba nejí a jejich nešikovnosti nedá v obět vlastní existenci. Tím porazil dlouhé fráze Duškovy a Herbenovy.

Dr. Herben, nemoha křiklavé objevy nijak ututlati, počal působiti zcela nerealisticky na cit. Rozplakal se v žalostných elegiích nad ubohými „pohrobky“ Husa a Chelčického, které musí každý ctíti. Kdo by chtěl těmto nešťastným sirotkům ublížiti? Ale plačtivé elegie málo pomohly. Veřejnost česká volala: „Jen k věci, sem citlivůstkářský pláč nepatří.“ A při tom všem panu Herbenovi ukolouzla jedna znamenitá pravda: „Já tomuto hnutí (Pryč od Říma) naprosto a na všech stranách přeji.“ Tohle bylo přece jednou doopravdy realistické slovo, a my úplně věříme.

Pan Herben rozloben výpraskem lidí vlastního tábora chtěl ukázati, že si nedá ani příště poroučeti; v zlosti se podřekl trochu moc. „Plzeňské listy“ po tomto Herbenově prohlášení napsaly: „On (p. Herben, nechce tedy připustit, že Eisenkolb, Wolf a pod. provádějí heslo ono z hanebných pohutek, jak přece sami doznávají („Nám jedná se o zcelení všeho Německva a zánik méně cenných národností a to dá se provést pod heslem: jeden národ, jeden císař, jedno náboženství“). Přece tu patrně, že pod heslem „Pryč od Říma“ nepracují něm. radikálové jen o Řím nebo o Rakousko, nýbrž v přední řadě o zabuzení českého národa. Kdo vidí jejich činnost ve smíšeném území, kdo sleduje ono strašlivé pronásledování českého lidu v místech pohraničných (a to se děje pod heslem „Pryč od Říma“), ten přece nemůže jen tak bez všeho říci: „já přeji tomuto hnutí na všech stranách“.

Věc pak tím více ještě zaráží, představíme-li si, s jakou náruživostí a zrovna chorobnou vášní stihá dr. Herben každý český projev sympatie pro Francii nebo Rusko a jakému výsměchu vydává každého, kdo pěstuje přátelské styky s nacionalisty francouzskými. Pro nacionalisty německé a Všeněmce má však slova omluvy: „já prostě věřím, že lidé, kteří něco dají na evangelium, nemohou být surovými násilníky“. A Eisenkolb tvrdí, že on dává silně na evangelium — ergo — — Ve svých vývodech, jimiž omlouvá Všeněmce, jde pak dr. Herben tak daleko, že dří: „není tu důkazu, že by byl český Němec, když se stane evangelíkem, nám nebezpečnějším, než když zůstane katolíkem“. Ano, kdyby přestupování takové diktováno bylo přesvědčením náboženským, mohli bychom s drem. Herbenem souhlasit. Ale přece Všeněmci to jasně říkají, proč přestupují na evangelictví: „když budeme protestanty, budou nás z říše německé spíš podporovat v politických snahách, jako by podporovali Rusové Čechy, kdyby byli pravoslavnými.“ Tedy o politiku a sice zřejmé protičeskou tu běží, jak přece možno se dočísti denně v listech všenněmeckých. To nejsou tajnosti, vždyť Všeněmci v ohledu tom jsou až příliš upřímní. Z toho všeho nesmí se však vyvozovat, že by

byli vesměs předáci strany realistické téhož mínění jako dr. Herben.“

Sám „Bílý Prapor“, který přece jeduání jinověrců posuzuje se všemožnou střelivostí, soudí:

„Polemika mezi „Národ. Listy“ a „Časem“, jako mluvčím českých protestantů skončila se podle našeho soudu vítězstvím „N. Listů“. „Čas“ nedovedl odpovědět na dvě věci: když „N. L.“ prohlásily, že nic nemají proti hnutí Pryč od Říma, že nic nemají proti „evangelisování“, nebude-li se dít penězi, nýbrž ideami, a za druhé, když tyto peníze nebudou se shánět v Německu, nejdůležitějšími nepřáteli českého národa. Místo, aby tyto dvě výtky seslabil nebo vyvrátil, „Čas“ vyčítal „N. L.“ vytrvale, že jsou v područí Říma. Tím ovšem polemika stala se zbytečnou. — Spor přinesl české veřejnosti dosti světla, aby viděla do protestantské domácnosti české. Zdá se, že vypadá to podobně jako v Německu. I protestantismus český je orthodoxní a liberální, ale ne v tom významu jako u nás katolíků, nýbrž je to rozpor ohromný, je to dvojí náboženství unitární a trinitární, vyznávající božství Kristovo, faktum vykoupení a na druhé straně toto popírající; orthodoxní vidí v Písmě zjevení Boží, kdežto liberálové naprosto nikoli. Uvážili-li se, že rozpor tento je mezi pastory, mezi theology protestantskými, těžko chápat, jak je možno, že věci se udržují tak, jak jsou. — Mimo to vidět, jak český protestantismus při své chorobné zášti proti Římu po Římu se opíjí. V „Nár. L.“ byl citován „Český Bratr“, který pastorům vytýká, že olupují protestantský lid o náboženskou svobodu, že řízení církve pomalu strhují na sebe a to bez vědomí lidu. — Týž list upozorňuje na to, že protestantský dorost theologický je vesměs vychován na cizích universitách a přeje si zřízení české prof. fakulty theologické. — Celá věc bude už jednou pro vždy mít ten následek, že český protestantismus ztratil výhodnou posici v liberálních listech, kdež protestantští duchovní psali nejfanatičtější články proti katolické církvi, aniž by byli mohli za to poháněni býti k zodpovědnosti; že protestantismus český vstoupem do vyzývavé ofensivy pozbyl glorioly mučednictví a objevil se jako výbojný klerikalismus, který pomocí peněz a pod zástěrou národnosti chce prostě rozšířit svou državu bez starosti o nitro a skutečnou náboženskost; že spolu ponese odium realistické strany politické a jejího orgánu.“

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 26. srpna.

(Několik slov na počátku změny obecného smýšlení u nás v odpověď, proč jsme proti různým útokům nepolemisovali. — Proč vlastně nejsou Čechové v různých oborech státní správy přiměřeně početně zastoupeni.)

Po celou tu řadu let, co „Obnova“ vychází, hájili jsme uváděním věcných důvodů, vystřihajíc se veškeré polemiky zejména ve vlastním táboře, stanovisko, že své doby zahájena separatistická politika katolická výsledky svými působí vlastně negativně. Ještě před rokem měli duchovenstvo a katolicky smýšlející laikové následkem této separatistické taktiky proti sobě státi skoro veškerý český tisk a ve veřejnosti bylo cítiti k věci katolické na všech stranách vanutí ledového chladu.

Tyto výsledky této separatistické politiky vedly nás k tomu, že jsme se ujali hájení zásady, aby ze strany katolického tisku blahovolně vyhledáváno bylo jenom to, co celý český národ v jednotu spojuje a mocným, silným činitelem činí a pokud nám bylo možno, přimlouvali jsme se, aby se naše veřejnost vystříhala zabavování se věcmi, v nichž jednotnou a svornou není. Proto jsme radili, že v ohledu taktickém jest straně katolické jenom prospěšným, aby za daných poměrů a okol-

ností provedla v postavení svém oproti ostatní společnosti změnu posice, již se na bojišti říká „Front und Flügel verändern.“ Mínení naše nedocházelo naprostého souhlasu, ano bez ohledu na věc bylo ve vlastní straně příkře útočeno na „Obnovu“ i na osobu pražského jejího dopisovatele. Přes to však taktické stanovisko naše bylo i na jiných stranách uznáno nejenom za taktní, ale i za správné a zejména „Katolické Listy“ nepokládaly za potřebné, aby se této naší navrhované a v „Obnově“ zaváděné změně taktiky protivily. Napak! Aniž by se pustily do dlouhého jalového uvažování, koho si znepřáteli, tiše nám řadou věcných článků platně pomohly přivoditi situaci, která největší množství dosavadních odpůrců katolické věci v českých zemích — odzbrojila.

Když pak jsme ke všeobecnému překvapení s „Katolickými Listy“ společně zaujali letos z jara vůči chystaným oslavám Husovým stanovisko vyčkávací, tu celá česká veřejnost najednou jakoby prohlédla a přestala v katolické straně spatřovati svého nepřitele a odpůrce.

Nejsouc katolickým tiskem nijak bojovně zaměstnávána a proto nemajíc důvodů a příčin s ním polemizovati, mohla věnovati bystřejší pozornost ostatním stranám v Čechách a v týdnu octli jsme se následkem toho v situac naprosto nové.

Česká veřejnost totiž velice rychle a správně vystihla, že spory s katolickým tiskem byly všelijakými agenty provokovány v zájmu nekřesťanské rozpínivosti a pak politiky pruské, což bylo ihned patrné, jakmile katolický tisk ponechal agentům téměř volné pole, aby je bylo viděti, nezastřené prachem a kouřem bitevním, ve pravé a skutečné jejich podobě. Smýšlení lidu se rázem obrátilo.

Ještě před půl rokem české katolické duchovenstvo marně odvolávalo se na své skutky projevem a prokázané české vlastenectví. U lidu však víry a důvěry v ohledu tom nedocházelo. Nejlepší čeští kněží byli kamenováni, nejpříšernější vlastenci pronásledováni — Až když jsme v zápasu tom změnili taktiku, tu během jediného měsíce nastal obrat, o němž jsme ani sniti se neodvážili —

Na místě bezdůvodného křivdění a útočení na katolické smýšlení vidíme dnes, jak česká veřejnost začíná na přísný svůj soud poháněti různé osobnosti z kruhů nekatolických, které ji do nedávna proti katolickému smýšlení štvály a vedly. Činily tak pod zástěrou vlastenectví a pod praporem historickým, což obě ukázalo se býti lži a podvodem.

Následkem toho octli jsme se v nové fási veřejného života u nás. Nечceme se o tom šířiti, neboť zajisté každý soudný muž sám již v naší veřejnosti nastalou změnu dostatečně vycítil. To však smíme dodat, že jsme mnoholytoun důslednou a vytrvalou práci publicistickou na těchto místech velkým dílem k ní přispěli. Že pak se o tom rozepisujeme, toho příčinou jest jediné řada dotazů, výčitek a nespokojenosti, proč jsme na kruté a zlé útoky,

jež na naši osobu a na námi zanjaté stanovisko jistou katolickou frakci byly podniknuty, příslušně neodpovídali a dosud neodpovídali.

Poněvadž stanovisko naše se tak osvědčilo, že dnes tam, kde ještě nedávno se k vynikajícím kněžím zády obraceli, nyní je radostně vítají, že dnes nepřítel a odpůrce katolické věci jsou v našich zemích na celé čáře a trvale pokořeni a odbytí, zkrátka že výsledky naší politiky, již jsme tiše a trpělivě tiskem prováděli, přivodily řekneme alespoň snesitelné poměry a nejlepší vyhlídky do další budoucnosti, nepokládáme za potřebné někomu se odemstivati poukazováním na to, jak nám při práci naší kameny do cesty zlobně válel a jak nás osobně divoce napadal. Dnes je viděti výsledky naší dobré vůle a ty jediné platí! Snad pánové, kteří neznajíce poměrů, kteří neumějící politicky souditi, co jest správné a co chybné, dnes mají náhledy jinaké a ne li, na tom nezáleží nám, poněvadž to bude škodou jediné jejich.

Dnešní doba kráčí ku předu v sedmimílových botách; jest-li pánové ti zůstanou za nových poměrů svévolně pozadu, není do toho daleko, že si na ně nikdo ani nevzpomene, poněvadž se již dnes s nimi vůbec vážně nepočítá a poměry valí se docela spokojeně v další budoucnost bez nich a bez zření k jejich náhledům a přáním.

Tolik jsme pokládali za potřebné pronésti v odpověď, proč jsme nechali útoky na nás provedené bez příslušné zasloužené odvety. Za nás odpověděly výsledky naší taktiky a politiky, která má dnes tak obrovskou a mocnou většinu v katolické straně, a která celou českou veřejností jest s nespokojením vítána, tak že každá polemika proti jejím odpůrcům byla by zbytečným mařením času a činěním jich důležitějšími, než li ve skutečnosti jsou. Přiznáváme se, že prominutí a odpuštění křivd a útoků, jež byly na nás z jakýchkoliv důvodů spáchány, pokládáme také za čin moudrý a rozumný — taktiky.

* *

Přes tu chvíli slyšíme žalovati, že český národ jest v těch a oněch oborech státní správy nezúčastněn a přes tu chvíli čteme, že se tato neúčast českého národa vykládá za projev nepřátelského smýšlení vlády vůči nám. Mínení toto v širokých vrstvách českého lidu následkem častého opakování skoro zobecnělo, ač není správným, tak že musí býti z našich pojmů vymýšeno.

Proč jest tak málo Čechů v nejvyšších úřadech, proč v některých státních institucích Čechů vůbec není, na to jest správnou odpovědí krátké pronesení té pravdy, že z české strany se nedbalo a doposud nedbá, aby na těch a oněch místech měl český živel příslušné poměrné zastoupení.

Budiž nám dovolen ve příčině té stručný výklad.

V letech šedesátých a sedmdesátých byl český živel ve státní správě zastoupen ponejvíce jenom jako podřízený činitel. Policajti,

I vstoupil do místnosti, ze které žena vynášela prázdné láhve od piva a jiné zbytky; pak se posadil, aby si odpočal.

Když někteří ze zvědavců vešli za ním, tázal se jich, jsou li ve městě truhláři, nebo že potřebuje práce, aby se uživil.

Jeden z nich se divil: „Což pak musí Ježíš pracovati, aby se uživil?“

Ale on odpověděl: „Nikdo nemůže býti živ od myšlenek, jež vyslovuje, aby lidstvo spasil. Něco jiného jest duch, něco jiného jest tělo. Za myšlenky mě nemůžete mi zaplatiti, ale chléb, jež požívám, musím si vydělati prací rukou svých.“

A do večera dal mu truhlář Per Larsson práci a mzdu s ním smluvil.

* *

8.

V ustanovenou hodinu postavil se Ježíš do prostřed mostu Frösejského a přehlížel husté davy, jež ho obkličovaly a břehy věncily.

I pozdvihl hlasu svého a pravil:

„Jemtané, myslíte, že přicházím do Vašeho města náhodou, abych k vám mluvil?“

Nikde v celé Evropě, ba v celém světě nemohl bych tak vystoupiti, aby mi bylo rozuměno, jako zde.

Neboť máte, co tak často lidem schází: panenský cit svobody, posud neznásilněné, a bystrý rozum, který odlučuje hlavu od trupu a kmen od ratolestí.

Jste ovšem také nespolehlivi, hašteřivi, žádostivi sporů a moci, ale kde je svoboda a rozum, tam mohou všechny chyby býti odčiněny.

Proto mluvím k vám, proto jsem přišel sem, nebo ve všem ostatním světě byli by mne opět utýrali a ukřižovali, ale doufám, že vy mne tu přitisknete k srdci svému.

Ostatné věztež, že jsem na většině míst nalezl

soudní a úřední sluhové, listonoši atd. byli jediní, kdo se se státních zřízenců ke svému českému původu hlásili. Vyšší kategorie i poctivá jména svých českých rodičů zpotvořovaly, aby nebyly za Čechy pokládány.

V letech osmdesátých a počátkem let devadesátých začal se však český živel ku platnosti hlásiti v celých vrstvách nižšího úřednictva a přiznati se k národnosti české přestalo býti ve státní službě úhonnou.

V letech pak devadesátých vidíme Čechy objevovati se na nejvyšších místech úřednické hierarchie, ovšem že v poměrně malém počtu.

Proč v poměrně malém počtu? Proto, poněvadž v letech šedesátých a sedmdesátých z politické neprozřavosti věnovalo se velice málo Čechů státní službě. Mezi českou inteligenci v dobách těch panovala móda, že oslovení „ty hofráte!“ bylo dokonce — nadávkou. Ještě v letech sedmdesátých byl by žádný dvorní rada, třebaže by byl rodem i smýšlením upřímný Čech, nesměl kandidovati za českého poslance. Mladý, schopný český lid byl od vstoupení do státní služby a do vojska odvrácen, zrazován a proto následkem toho jest dnes zcela přirozené na vysokých úředních místech poměrně málo Čechů. Tého vina spočívá zcela jasně v tom, že na místa ta doposud bylo poměrně málo českých kandidátů. Ty doby ovšem že přestaly, avšak ještě pořád český živel nehlédí proniknouti tam, kam by proniknouti měl. Čechové celé obory státní správy ponechávají bez pozornosti a příslušného obsazování. Tak diplomatický a konsulátní obor jako by pro ně neexistoval! Konsuly Spojených států severoamerických stali se rození Čechové dříve, nežli se stali rození Čechové konsuly soustátí habsburského. A proč? V Americe si Čechové potřebnou k úřadu tomu kvalifikaci opatřili, ale zde o to Čechové nedbají! V tom to spočívá, že se o mnoho ze strany české nedbá a potom se žaluje, že následkem nedbání toho český živel není v tom a onom oboru zastoupen. Tak se věc má!

Naše veřejnost uvykla si také přes příliš na pohodlí, tak že mnoho a mnoho našich lenuje si dokonce jenom ruku vztáhnouti po tom, čeho by mohli dosáti! A potom se běduje a nařká, jak prý se českému národu křivdí! Dnes ku př. po českých krajích působí na padesát radikálních a pokrokových redaktorů různých místních politických listů, ponějvíce obratných a šikovných pánů, kteří z lásky k vlasti a národu, nedbajíce žalu proto zarmoucených rodičů nedokončili započatých universitních studií a nesložili příslušných zkoušek. Pánové ti jsou vesměs mladí, čiperní, vidí a znají potřeby českého lidu, což aby ze své lásky vlastenecké spustili své redaktorství a raději dokončili svá studia složením rigoros a zkoušek a aby jako kvalifikovaní lidé vstoupili do veřejných úřadů se předsevzetím, že se stanou postupem doby vysokými úředníky tam, kde dle jejich nářků a žalob doposud český živel zastoupen není? Považme jenom, jak by tím vlasti a národu poměrně více prospěli, než-li když od svého plnoletí až do smrti

trídy lidstva oddělené, na vzájem se ubíjející, kdežto zde nalézám se mezi lidem, který, nesa pospolitě jeho práce, cítí se býti jednotou bratří a sester.

Svět musí býti změněn, ale má-li tato změna míti trvání, musí pronikati lid.

Jestliže sto králů, sto biskupů, sto vojevůdců a sto boháčů obrátíte, potrvá toto obrácení jenom několik let a bude jen povrchní.

Má-li však změna býti trvalá, musí vnikati do nehlubších vrstev lidu, musí se připnouti ke křbu domkaře, musí se pevněji připoutati kolem mošny žebrákovy a musí kolébat i v klidu dítě nouze v chatrči bída.

Hle, proto přicházím k vám!

Vy to nevíte, ale cesta jest prolomena a kameny jsou položeny a mnozí jsou již vykoupáni v lázni tušení. —

Nedomnívejte se, že přicházím, abych k vám po celé dny mluvil. Každé z mých slov chovejte v srdci svém a utvrďte ve svém rozumu, a to vyžaduje času. A každé z mých slov je stkvostnější než kupa zlata, ano tak stkvostné, že kdyby se některé ztratilo nebo kdyby mu nebylo porozuměno, nenahradily by ho všechny poklady země.

A proto mějte pozor, aby vám žádné slovo neušlo. Budu mluvit srozumitelně a každý den jenom málo slov, ale v každém slově uchovány jsou tisícové, a proto musíte sami o tom přemýšlet!

Napřed vám vložím písmo sv., abyste mu náležitě porozuměli, neboť ti, kdož je zachovali, přijímali všecko, ať jest to pravda neb není, smíchali to, co k sobě nenáleželo a postrádali duchovních ramen, silni dosti, aby nesli břemeno, které jsem na ně vložil.

Pak půjdu mezi vás a ukáži, jak učení moje přijímá viditelné roucho a tělesný tvar.

Ale dnes už neuslyšíte ničeho více. Máte dosti na přemýšlení. Zítřa v touz dobu se uvidíme.

Ježíš odešel do svého bytu a vykonával práci, kterou se živil.

* *

FEUILLETON.

Z knihy: „Jak Pán Ježíš přišel do Oestersundu.“

7.

Když přišel Ježíš na roh ulice Drottningské a Prestské, obrátil se na jednoho člověka blíže stojícího a tázal se: „Který dům v tomto městě byl nejdelší dobu nejvíce vykríčen?“

Tazaný odpověděl bez váhání: „Je to dům zemřelé Voršily Svenssenové v ulici Köpmanské, nebo tam přebývali za její doby nejšpatnější lidé ve městě.“

I řekl Ježíš: „Tam chci bydleti; neboť jenom když nejčistší poji se s nejspínavějším, stává se z nejspínavějšího nejčistší.“

Když Ježíš přišel na Velké náměstí, pozdvihl, svého hlasu a řekl: „Moji milí bratři a sestry! Jděte každý domů ke svým a odpočiňte si po tomto dlouhém čekání. Dnes k vám více nepromluví, nebo jste umdleni čekáním a cestou, ale zítra dopoledne se uvidíme. Shromážděte se při březích Oestersundu, u mostu Frösejského k vám promluví a slibují vám, že vám neujde ani slova.“

I přepadla davy pojednou mdloba, ale Ježíš šel dále k domu Voršily Svenssenové.

V přízemku bydlela žena, která se živila řemeslně jako nevěstka. Měla dvě světnice, jež obě nabídl Ježíšovi, ale on řekl: „Jedna mi stačí druhé užij pro sebe.“

Reptání šumělo davem, který šel posud za Ježíšem: „Což pak bude Ježíš, náš Spasitel, bydleti u nevěstky?“

Ale Ježíš se k nim obrátil řka: „Myslete, že to, co vpravdě jest čisté, může vůbec býti kdy poskvrněno? Přišel jsem k vůli těm, kteří padli.“

budou v novinách bédovati na to, kde na poště nemají české razítko, který konduktor neumí česky atd. Pánové ti vstoupí do veřejných služeb se zralým zájmem pro veřejné potřeby, jejich redaktorské zkušenosti budou jim jaksi průpravou v další činnosti, proto jest přímo škoda, když u nás tolik šikovných hlav utone v pěstování politiky v různých Kocourkovech.

Nebožtík ministr dr. Kaizl může býti každému příkladem a vzorem, jak lze novinářský smysl, české vlastenectví a státní úřad dohromady platně sloučiti. Nechceme tímto výkladem soudnou českou veřejnost proti nedostudovaným jejím radikálním redaktorům a vůdcům popichovati, mluvíme jenom ze zkušenosti a přesvědčení, jak poměrně jinak se slouží veřejnosti hotovému muži, než-li sběhu ze škol a učen.

Dr. Rieger v sedmdesátém roce věku svého prohlásil, že pro národ a veřejný zájem může učiniti jediný „hofrát“ daleko více, než-li mnohdy celé sněmovní zasedání. Proto k tomu poukazujeme před začátkem nového školního roku s tím přáním, aby naši mladí, schopní a zejména veřejné události se zájmem sledující mužové ukládali si vážně pro další svůj život vysoké cíle a mety, jichž dosažení bylo by nejenom pro ně postavením výhodným, ale jež by také pro celou českou veřejnost znamenalo úspěch. Voliti budoucí stav svůj lehkovážně, nastupovati cestu k němu bez pevného zámyslu, že v něm nastupující musí vyniknouti, jest pro každého neštěstím a pro národ škodou.

To jsme si již přiznali, proč v českých zemích průmysl a obchod nespočívá v českých rukou. V ohledu tom jsme si řekli, že se to děje následkem nedbalosti české strany, která se v tomto směru právě z dosavadní své lethargie probírá a chápe se práce, aby zanedbané dohonila.

Proto třeba také uvědomiti si správnou příčinu toho, proč v tom a v tom oboru státní správa není český živel přiměřeně zastoupen. Když není dostatek k tomu způsobilých kandidátů, potom jsou žaloby na odstrkování planým povídáním.

O tomto bodu v naší národní organizaci třeba také klidně a věcně uvažovati. Když člověk nechce Lhotu za žádnou cenu opustiti, tak ho ve Vídni dvorním radou nebo v Bombaji konsulem nemohou jmenovati, a když někdo podává reklamaci, aby nemusil býti vojákem, nesmí žalovati, že se nestal feldmaršálkem.

Obrana.

Vzorná vzdělávací práce. Liberální páni učitelé přece by měli aspoň trochu přihlížeti k historické pravdě a nečiniti směšným heslo pokroku a osvěty, jehož mají stále plná ústa. Jak se pánové v historii vzdělávají, jak znají Husa, jehož tolik oslavují, o tom jeden malý doklad. „Český Učitel“, orgán těchto pánů, uvádí v rubrice „Spolková činnost v mě-

15.

V náplni času jsem vystoupil. Ale čas ten byl naplněn pro mne, nikoli pro lidi.

Potřeboval jsem učeníků, aby slova má v celém světě byla slyšána, ale pro ně čas ještě nepřišel.

Byli všickni příliš dětmi světa a užívali sotva prahův království nebeského.

Z lidu jsem je vybral, neboť z lidu musila přijíti všechna změna.

Vybral jsem rybáře, sedláky a řemeslníky, neboť co jest učencův tajno, laikům jest otevřeno.

Když jsem zavola, přišli a přidružili se ke mně. Rádi mi byli k službám, ale nebyli děti, nýbrž dospělí, a svět už je zatemnil.

Doufal jsem, že budou solí země, jež kořením svým všechno proniká, chtěl jsem, aby se stali světlem světa, jež po všem šíří jasnotu, kázal jsem jim, aby byli spravedlivější, než-li fariseové a zákonníci, aby vešli do království nebeského.

Ale ach! jak slabá byla jejich síla, jak kalné jejich světlo, jak chabá jejich spravedlnost!

Myšlenky jejich byly světem tak zatemněny, že nedovedli se dívat na nádheru, jež se před jejich zrakoma rozvířala, vůle jejich byla světem tak ochromena, že dělali krůčky jen tápající, jejich důvěra, bez níž není nic dobrého, byla třtina větrem se klátící.

Nedovedli porozuměti slovům svým a co jsem řekl, nedovedla unéstí ramena jejich myšlének.

Domnívali se, že podobnoství jsou tu jenom proto, aby zakryla myšlenky, ačkoli naopak jsou k tomu způsobilá, aby je vyzdvihla a dala jim náležitější podobu.

Nevěřil jsem jim a oni mně ne.

Tomáš nebyl jediný. Všickni se mu podobali.

Pokrmu, kterým jsem se živil, neznali, a co jiní seli, to žali. Ale žeň nebyla ani sekána ani mleta.

Hádali se často zlostně mezi sebou, kdo by

síci květnu“, že kol. Černohous v j. Čermensko-výprachtické přednášel o mistru Janu Husovi. Ale jak! Sám „Český Učitel“ bez zardění sděluje, že p. řečník ku konci přednášky uváděl výroky Husových přátel i nepřátel a že dal zvlášť mluvíti Pogiovi, očitému svědku výsledku odsouzení i upálení Husova.

Tak, tak; novověkou podvrženinu bral „pokrokový“ p. učitel posud zcela vážně. Že židovské a protestantské listy nápadně mlčely, i když sám dr. Kalousek prohlásil pamflet „Pogiov“ za novověkou podvodnou podvrženinu, netřeba se nijak diviti; takové listy stojí o pravdu a šíří pravdu jenom potud, pokud ji potřebují k boji protikatolickému. Ačkoli duševní stravu organisovaní pánové čerpají výhradně z těchto listů, přece se divíme, že ani učitel-řečník, vzdělavatel, nenablédí aspoň před přednáškou do spisů a listů jiných. Poznal by, jak hloupě „očitý svědek upálení Husova“ svůj podvodný pamflet sestavil. Není potřebí čistiti zasluznou brožuru Kalouskovu; stačí toliko přečísti několik listů z Palackého a Tomka, kde se jedná o Husovi a pozná se lehce, jakou lživou slátaninou jest onen pamflet. Ale pan učitel „vzdělavatel“ bez pochyby se spokojil přečtením několika čtyřkrejcarových liberálních brožur; kdyby si byl lámal hlava Tomkem nebo Palackým, jistě by se byl k své hanbě na „očitého svědka Pogia“ neodvolával; spíš by byl řekl, že ten „očitý svědek“ žil v Německu v devatenáctém století.

Zajímavo jest dále při tom tolik, že žádný z přítomných liberálních učitelů „učeního“ přednášeče neopravil a že i „Český Učitel“ jako mluvčí organisovaného učitelstva sám papouškuje o „Pogiovi, očitém svědku výsledku odsouzení i upálení Husova.“ To jest vsutku významné, že sám generální štáb organisovaných jest tak „uvědomělý“; neví chudinka, jak bezděčně kollektu nedouka staví na pranýř.

A tací „učenci“ stále odporučují osvětu a pokrok — jiným. Jak znají asi jiné doby dějin českých, neznají-li ani dějinné abecedy z doby Husovy? A tihle pánové se odvažují bez rozmyslu pomlouvat katolické učence jako tmáře, zlobí se na každého uvědomělého učitele, který nechce právě přísahati na jejich „vědu“, chovaje se k církvi snášlivě. Kdyby onen podvodný pamfletář byl psal proti Husovi, tu by ovšem pánové o jeho prolhanosti věděli dávno.

Jiné nepravdy ničím neodůvodněné, které pan řečník po jiných papouškoval, necháváme stranou, poněvadž náš list již častěji při jiných příležitostech ty nepravdivé fráze odrazil; nudilo by opakování téhož. Rozumí se ostatně samo sebou, že kdo dovede balamutit posluchačstvo zřejmou a nešikovnou podvrženinou, dovede také šířiti lži méně křiklavé. Proti církvi i těm „nejuvědomějším“ každý prostředek dobrý — i pamflet novověkého protestantského podvodníka.

z nich byl největší, ačkoli jsem jim řekl, že v království nebeském nejmenší jsou největšími.

Měli strach před tělesným zánikem, ačkoli jsem je učil, že tělesný život je bez ceny.

Byli pomsty chtivi oproti Samaritánům, ačkoli jsem jim zapověděl, nemstíti se, a tím nkázali, či že jsou dětmi.

A přece mne prosili, abych jejich důvěru ve mne zvýšil, jakobych mohl někoho nutiti k tomu, aby přijímal duchovní pokrm!

Častěji se tázali: Hleď, všechno jsme opustili a šli za tebou; co teď za to obdržíme?

Chtěli míti svět, světa si žádali. Tak málo porozuměli tomu, čemu jsem je učiti chtěl.

Matka synů Zebedeových přišla nejdříve ke mně a pak přišli její synové žádající, abych jim dal místo, jednomu po mé pravici, druhému po levici, když jsem přišel do své slávy.

Že žena toho pro své syny žádala, to podobalo se ovšem ženě, ale že synové toho žádali, kteří byli po čtyři léta mými učeníky, to dokazuje, či že byli dětmi.

Vždycky, když jsem byl v nebezpečí, ulekli se, když nebezpečí uviděli; ale když ho neviděli, byli sniví a mdlí.

Když jsem bolesti cítil v myšlenkách na zlobu světa a na smrt, která mne jako všechny proroky očekávala, spali, a když jsem je po třetí budil, byli spánkem spiti.

Když jsem byl zarmoucen až k smrti, spali netoliko spánkem těla, nýbrž, což více bylo, spánkem ducha.

Když jsem byl spoután, utekli všickni, vyjímaje dva, z nichž jeden mne zradil a druhý zapřel.

Ducha, který oživuje, neznali a maso, do něhož upadali, nepomáhalo jim. A mnozí z těch, kteří šli za mnou, neputovali dále se mnou, když jsem jim řekl, jakými otroky světa jsou.

Politický přehled.

Politická situace v Uhrách dosud se nevyjasnila. Maďeři slavomamem jsouce opojeni nechtějí ustoupiti ani na krok. Nešetří starického mocnáře našeho, na nějž neúprosně doléhá tíha věku a vnitřní rozháranost říše. Smutně zní slova panovníkova: „Jsem starý, nemocný muž, který toho zasluhuje, aby byl šetřen. Neznám druhého panovníka, aby v mém stáří a po tak dlouhém vládnutí s tolika starostmi měl co činiti.“ — Politické maďarští najednou v nadějích svých byli ochlazení. Domnívali se, že mocnář požadavkům jejich hned vyhová. V politických kruzích se soudí, že koruna většinu národních požadavků považuje za nebezpečné armáde.

Dnes více jako jindy se ukazuje, jakým neštěstím pro říši byli velební státníci německoliberalní Schmerling a Beust, kteří dualismem jednotu říše nalomili, panovačnost a osobivost maďarskou vyvolali v naději, že za to dle hesla „rozděl a panuj“ o vládu nad národy v říši naší rozdělí se liberálové němečtí s liberály maďarskými. Dualismus a stálá ústupnost vůči Maďarům zavinila nynější neblahé poměry. Nemaďarští národové v Uhrách: Slováci, Němci, Rumuni, Srbové a Charvaté, kteří vlastně tvoří většinu v Uhrách, chystají se císaři podati pamětní spis, v němž chtějí prosit, aby se Maďarům v otázce armády nepovolovalo. Dobře vědí, že maďarská řeč armádní vedle platné už maďarské řeči státní má býti novým prostředkem na zotročení nemaďarských národů v Uhrách. Mocnář opustí Uhry v sobotu 29. t. m.

Vzdáním se mandátu se strany poslance Udržala. Jenž byl říšským poslancem za obce obvodu pardubského, nastává nová volba. Na schůzi v neděli představil se voličům kandidát mladočeský dr. H. Janovský a protikandidát agrární Švejk, nastoupivší místo Markalouse, jenž se kandidatury vzdal. Při hlasování zůstali mladočeští voliči v menšině.

Car Mikuláš II. přijede dne 28. září do Vídně navštívit císaře pána. Navštěvě té příkládá se už nyní veliký význam politický.

V Macedonii po nastalých znič roje povstalecké se rozmnožily. Urputný boj vede se na obou stranách. Turecko dále slibuje opravy a tím utišení, ale kde nic tu nic.

Lord Salisbury, starický a dlouholetý konservativní statník anglický, zemřel.

Rádná valná schůze

Polit. družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové dne 24. srpna 1903.

Místopředseda družstva vsdp. vikář V. Uhlíř zabíraje schůzi o půl 3. hodině u přítomnosti 17 členů modlitbou a vřelou promluvou. Vzpomíná nejprv bolestné ztráty, kterou utrpělo družstvo úmrtím ndp. biskupa Edvarda Brynychy. Shromáždění povstáním projevuje souhlas se slovy p. vikáře a uctívá tím památku zvěčnělého protektora jednoty. Na to přechází p. místopředseda ku vzpomínce nového Vrchuňho Pastýře ndp. biskupa dra. Jos. Doubravy a vybízí členstvo, aby provoláním slávy vzdalo hold Jeho Biskupské Milosti. Vyzvání tomuto shromáždění ochotně vyhovuje. Na to přechází pan vikář Uhlíř ku nastínění finančního stavu družstva. Z nastínění této rozvahy vysvitá, že družstvo má značná aktiva v realitách a dluhy se stále umozňují.

Ze všech podniků pouze spolkový dům není aktivním, kdežto všechny jiné podniky jsou samy sebou schopny života. Podpora „Adalbertinu“ dá se bez obtíží poskytnouti použitím papežského indultu. Obšírný výklad o výhodách tohoto indultu bude roze-slán v těchto dnech po všech beneficiatech, protože v některých vikariátech, zejména německých, nebylo povšimnuto této pomocné akce.

Po řeči p. předsedy přečten protokol o minulé valné schůzi a jednatel p. dr. Reyl podal jednatelskou zprávu, z níž vyjímáme následující:

Politické družstvo ukončilo 10. rok své činnosti a proto by mělo časově tento mezník dle obvyklého způsobu oslavovati manifestační nějakou slavností. Že nedošlo k této jubilejní slavnosti, není zaviněno snad vnitřní slabostí spolkovou, nýbrž odůvodněno zcela jinou příčinou. Družstvo dosud truchlí nad ztrátou svého zakladatele a největšího svého příznivce ndp. biskupa Edvarda Brynychy. Žal nad ztrátou tak velikou nedopouští podnikati hlučných oslav, proto omezí se družstvo na vydání pamětního spisku v upomínku na desíleté své trvání.

Počátek právě uplynulého desátého správního roku nemůže se nazvati příznivým a pro rozvoj spolkového života povznášejícím. Nešťastnou katastrofou záloženskou v Praze rozvířena byla hladina katolické veřejnosti tou měrou, že místo pokroku bylo nutno hájiti ohroženou posici nadlidskou téměř obětavostí kněžského stavu. V neznalosti skutečného stavu zkrachované záložny prohlásili někteří jednotlivci soukromou tuto záležitost za zájem celého stavu a vynutili opovězeným pranýřem ohromné oběti na sanaci nezhojitelného ústavu. Tím způsobem ztratilo kněžstvo

dvakrát své těžce nashromážděné úspory. Jednou jako vkladatelé, podruhé jako zbytečně obětaví záchranci. Zmídka kdy jindy zatížena byla katolická česká veřejnost tak hroživou událostí, jakou jest bez odporu katastrofa záloženská. Nelze se diviti, že i družstvo naše pocítilo závažnost této situace jak v morální, tak i v materiální podpoře svého členstva.

A do této kritické chvíle spadá též úmrtí ndp. biskupa Edvarda Brynychy, jenž po krátké nemoci podlehl zákeřné vnitřní chorobě dne 20. listopadu r. 1902 ku upřímnému zármutku všech uvědomělých katolíků českých. Zvěčnělý biskup družstvo před 10 lety o kněžských duchovních cvičeních dne 25. srpna 1893 založil a po celých 10 let byl nejenom hmotně obětavým příznivcem, ale i vlastním jeho inspirátorem. Družstvo bylo po 10 let vykonavatelem organizačního ducha velikého biskupa, proto úmrtím jeho ztratilo velmi mnoho. Ba bylo by snad družstvo ztratilo úmrtím biskupa Brynychy všecko, kdyby nově Vrchní Pastýř, ndp. biskup Dr. Doubrava, nebyl se družstva ujal a jemu svou hmotnou i morální podporu blahosklonně přislíbil. Chovajíc v srdci vděčnou památku zvěčnělého svého zakladatele, můžeme pod ochranou svého Vrchního Pastýře s nejlepšími nadějemi kráčet dále za slechetným svým cílem ku prospěchu církve a vlasti.

Výbor konal 8 schůzí, jednotlivé odbory dle potřeby častěji. Koncem správního roku vzdal se předsednictví i výborství dlouholetý předseda družstva vsdp. kanovník Dr. Jan Soukup, jenž s pisatelem této zprávy řídil agendu družstevní hnedle v prvním správním roce a pak nepřetržitě po 5 let, počínajíc rokem 1898. Jest tedy jméno kanovníka Dra. Soukupa nerozlučně spojeno s četnými velikými podniky družstva a jest jenom toho želeť, že unavující a zodpovědná agenda družstevní nutí p. kanovníka ku resignaci.

Ve prospěch katolického uvědomění v Čechách přispělo družstvo značnou měrou pořádáním skvělého II. katolického hradeckého sjezdu. Jestliže první sjezd hradecký v r. 1897 měl průběh veskrze zdařilý, byl úspěch druhého sjezdu ve dnech 24. a 25. srpna r. 1902 přímo oslňující. Do Hradce Králové zavítalo nejméně 10.000 uvědomělých katolíků, takže veřejnost česká mohla z vlastního názoru poznati, že otázka náboženská jest dosud hlavním a nejdůležitějším zájmem české duše.

Druhý sjezd hradecký, jakkoliv diecéšní, povznesl se svým zdarem na všeobecný sjezd katolíků českých a poskytl zneuznávanému biskupu Edvardu Brynychu nejlepší vysvědčení, že desetiletá jeho apoštolská práce přinesla požehnání.

Význam družstva osvědčil se též při pořádání papežské akademie na oslavu 25letého pontifikátu sv. Otce Lva XIII. a při intronizační slavnosti nového ndp. biskupa. Nechybujeme se pravdy, tvrdíme-li, že bez družstva a bez jednoty katolických tovaryšů nemohly by se manifestační katolické slavnosti v Hradci Králové pořádati.

Nezapomínáno na drobnou vzdělávací práci. Družstvo ochotně vysílalo řečníky do katolických jednot, kdykoliv bylo o to požádáno. Tak řečnil dp. redaktor Sahula během roku na 22 schůzích, p. Urban na 4 schůzích, p. katecheta Jukl na 2 schůzích.

Přednášky příčiněním družstva byly konány na 26 místech. Přednášel dp. redaktor Sahula: v Kostecku n. Orl., v Častolovicích, Černilově, Hlinsku, Hradci Králové (2), v Chrudimi, Jilemnici, Kněžicích (2), v Libici n. C. (2), v Ličně, Polici, Rychnově n. K., Skutči (3), v Třebechovicích (2), v Týništi n. Orl., Nebovidech (2).

Pan Urban, starosta odbor. sdružení, v Ronově 9/11, v Litomyšli 23/3, v Rychnově 28/7, v Polné 15/8, v Pardubicích 1/9.

Dp. P. Milo Záruba přednášel v Dol. Městě, v Čajově, v Čáslavi. Vdp. Dr. Domabyl v Čáslavi. Pan Šafránek v Želivě.

Přese všecku nepřítelů poměrů vykazati se může družstvo na poli veřejné práce slušným úspěchem, což zejména platí o činnosti tiskové. Diecéšní katolický týdeník »Obnova« při letošní ztrátě svého výstředního úvodníkaře přece setrval na výši listu seriózního a živuplného, jak se to objevilo patrně při úpadku sv. Václavské záložny a při kladení kamene ku pomníku Husově. Když všechny jiné listy vybízely horečně kněžstvo ku obrovským darům na sanaci, doporučovala naše »Obnova« klidnou rezervu a rozvážnost v upisování darů. Dnes celá česká veřejnost a zejména naši bedliví čtenáři uznávají správnost naší rady. Rovněž při kladení kamene ku Husově pomníku odporoučela »Obnova« při všeobecné panice plný klid a naprosté ignorování husitské horečky. Taktikou »Obnovy« řídily se téměř všechny katolické listy, čímž ušetřen byl veškerému duchovenstvu katolickému v Čechách zármutek nad poličními provokacemi. Povinností žurnalistiky zajisté jest připravovati příslušníkům strany příznivou pozici třeba i za cenu volby menšího zla. Nelze-li nepřítelaké tvrzi přímým útokem dobytí a lze-li ji bez ujmy cti obejít, pak hluché přípravy k obléhání konané jsou zbytečnou náparou sil, jichž se potom na dalším postupu nedostává. Kdyby byla »Obnova« se svým passivním stanoviskem při husitských slavnostech osamotněla, pak by němečtí pastoři ve svém církevním úboři byli paradovali na slavnostní tribuně ze vzdoru ke katolické opozici. Běh událostí dokázal, že »Obnova« poskytuje svému čtenářstvu cenné informace a správnou direktivu. Proto by ze-

jména diecéšní duchovenstvo mělo tak vážného spolu bojovníka podporovati předplácením, získáním nových abonentů, inserty a zasláním věcných zpráv.

Ne menší cenu mají »Časové Úvahy«, které za svou láci přinášejí vesměs cenné publikace. Postupem času vznikly v Čechách nové sbírky časových letáků, ale naše »Čas. Úvahy« nestaly se proto zbytečnými, protože zastupují určitý směr v katolické publicistice, uveřejňujíce za levný peníz práce hlouběji založené a důkladněji propracované.

Kalendář »Štít« na své třetí pouti došel již příznivějšího přijetí nežli ve druhém svém roku, proto lze doufati, že tento bojovník o povznesení katolické kalendářní četby horující nebude nucen pro netečnost čtenářstva ustoupiti před tuctovým zbožím z literárního kolbiště.

Letošním rokem založilo družstvo nový časopis »Knihovna Obnovy«, jenž přináší ročně 4—5 svazků dobré četby. Jednotlivé svazky však jsou úplně samostatnými publikacemi, takže není ani třeba na celý ročník se předpláceti. Založili jsme knihovnu hlavně proto, abychom dosáhli výhod při poštovní expedici. Dosud vyšly v této knihovně »Kříže a kalichy« a »Mimrový« »Povídky«, kteréž byly určeny za letošní členský podíl.

Se všemi podniky bychom mohli býti spokojeni, jen spolkový dům jest stále tím ubožákem, jenž se neumí sám živiti. Bez podpory kleru mnoho dní by nepřežil. Letos schází nám dosud každoročně zesnulým ndp. biskupem věnovaný dar 2000 K a již tento nedostatek nám značně rozrušil účetní rovnováhu. Neopouštějme dlo, které má býti dle intence zakladatelů pomníkem biskupu Edvardu Brynychu. Obyčejné potomstvo sbírává ochotně teprv na pomníky zemřelých velikánů, proto nebudiž nám obtížno sbírat na pomník velikého biskupa. Pravidelná dobrovolně placená daň pp. farářů po 10 K a pp. kaplanů po 5 K po dobu dalších 5 let mohla by odstraniti každoročně v jednatelské zprávě opakované nářky na chatrný stav »Adalbertina«.

Pomoc »Adalbertinu« lze poskytnouti i bez vlastního ochuzení. Sv. Stolice poskytla vzácné výhody ve prospěch diecéšního domu poskytnutím indultu in accipiendis stipendiis diebus festorum sub-latorum ad usum Adalbertini, ale snad polovina diecéšního kléru má menší zájem o svůj diecéšní dům nežli vzdálený Řím. Soudíme tak z toho podivného zjevu, že papežského indultu nebylo v polovině osad použito, jakkoliv to neukládá žádné zvláštní námahy. Snad hraje hlavní roli v tomto zjevu neporozumění družstevnímu oběžníku, jinak by bylo nutno pochybovati o sociální vyspělosti našeho členstva. Vedle indultu přispívá ku zdraru Adalbertina též cílý obrat v naší knihtiskárně, která výtěžku svého užívá jen a jen ku spolkovým zájmům. Proto podporujte svou tiskárnu a budete podporovati sami sebe. Dnes organisují se všechny stavy a jenom svou organisací vynucují vážnost jednotlivcům. Nebude-li každý jednotlivec míti na zřeteli též zájem a váhu celého stavu, pak pokleslá vážnost celého stavu stane se údělem každého jednotlivce.

Zpráva účetní p. drem. Novotným sestavena vykazuje na členských příspěvcích 3046 K, na darech 6811 K. Členské příspěvky se stále menší, ježto starší členové své příspěvky již mají zaplacený a nových členů velmi málo přibývá. Vydání bylo příjmy úplně kryto. Zpráva se schvaluje.

Na to referoval p. jednatel dr. Reyl o zřízení kursu pro výcvik kostelních varhanů pro venkovské obce. O návrhu se rozpředla živá debatta, již se účastnili pp. Douba, dr. Hejčl, Orel a Svatoš. Usneseno požádati bisk. konsistoř o podporu tohoto podniku a provedení svěřeno výboru.

Volby nového výboru řídili zvolení skrutatoři: pp. dr. Hejčl, Orel, Kristian, Eisler.

Za výbory a náhradníky byli zvoleni pp.: Dr. Gustav Domabyl, prof. theologie, František Douba, farář v Dohaličkách, Ant. Dvořák, děkan v Nebovidech, dr. Jan Hejčl, prof. theologie, Dr. Jan Jindra, prof. theologie, František Jukl, katecheta v Hradci Králové, Frant. Kerner, č. kanovník, Dr. Jos. Novotný, prof. theologie, Dr. Frant. Reyl, říditel Boromea, Jan Seidl, děkan v Černilově, Vladislav Sekera, říditel Rudolfiny, Josef Vaněček, kaplan v Mikulovicích, Václav Uhlíř, bisk. vikář, Karel Janáky, farář v Uheraku.

Při volných návrzích byli zvoleni za čestné členy družstva dlouholetý předseda vsdp. kanovník dr. Soukup a dlouholetý člen výboru vsdp. čestný kanovník Tomáš Střebáky.

K návrhu jednatelově usnáší se valná schůze protest povzněsti proti znepravňující literatuře, která v poslední době různými pamflety podřívá státem uznané náboženství katolické a dobrý mrav.

Valná schůze se končí ke 4. hodině.

Výbor se ustavil hnedle po valné schůzi. Předsedou p. vikář Uhlíř, místopředsedou p. kanovník Kerner, jednatel dr. Reyl, pokladníkem dr. Novotný.

V PRAZE »OBNOVU«

les dostati v knihkupectví p. Františka Hovorby v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Z činnosti katol. spolků.

Z Červených Peček. Křesťansko-katolický vzdělávací podporující spolek »Svornost« se sídlem v Červených Pečkách konati bude v neděli dne 30. srpna t. r. o 4. hod. odpol. měsíční spolkovou schůzi ve spolkových místnostech v hostinci pana Jos. Kuchaře. Program: 1. Čtení protokolu minulé schůze. 2. Sdělení spolkových zpráv. 3. Přednáška důst. pana Josefa Mynařika, kaplana v Černilově: »O významu svatých apoštolů slovanských Cyrilla a Methoděje v dějinách«. 4. Placení měsíčních příspěvků a přiblížování se nových členů. 5. Volné návrhy. I nečlenům vstup volný.

Zprávy místní a z kraje.

Návštěva p. biskupa v Králíkách. J. B. M. ndp. Dr. Josef Doubrava zavítal v průvodu vys. důst. p. kanovníka J. Bartáka a svého ceremonáře dp. H. Doskočila v pátek dne 21. srpna do Králík, aby uctil v poutním chrámu na hoře Matky Boží nejoblazenější Pannu Marii a při tom zároveň povzbudil diecéšní kněžstvo, kteréž tu v klášteře OO. Redemptoristů konalo duchovní cvičení, k horlivému konání svých povinností. Ačkoli tato návštěva p. biskupa měla ráz jen soukromý, přece obyvatelstvo Králík použilo té příležitosti, aby svého nového vrchního pastýře co nejaktivěji pozdravilo. Přijeliť k uvítání J. B. M. na nádraží místní duchovenstvo, hrab. althanský správce jako patronátní komisař, celé městská rada, okresní starosta, úřadující přednostové c. k. okr. soudu, c. k. berního úřadu, c. k. notariátu, ředitelé král. čes. zemské polepšovny, obec, a měšťanských škol atd. Králický p. farář Adal Brix projeviv ve své uvítací řeči radost z toho, že může uvítati ve své kolátně nejd. vrchního pastýře, představil jednotlivé pány J. B. Milosti. V Králíkách ve farinám chrámu vykonal p. biskup krátkou pobožnost, načež vyjádřiv své potěšení z tak srdečného přijetí a slibiv, že na zpáteční cestě se ještě zastaví, odejel na Horu Matky Boží, kdež mu dpp. P.P. Redemptoristy, přítomnými kněžskými exercitanty, značným počtem věřícího lidu, školní mládeží a j. bylo připraveno slavnostní uvítání. — V sobotu dne 22. srpna na zpáteční cestě počil nejd. p. biskup svou návštěvou p. faráře králíckého, s nímž pak odebral se do sasedaí síni měst. úřadu, kdež se byli zatím shromáždili všickni pánové, kteří byli předešlého dne uvítali p. biskupa. Parkmiistr p. Jan Kretschmer slovy uctivými uvítal p. biskupa, vysloviv srdečnou radost a návštěvy tak vznešené. Pan biskup promlouval se všemi co nejrůzněji, takže všickni byli nadšeni dobrotou a laskavostí nového vrchního pastýře. Svým vystoupením získal si rázem srdce všech. — Na konec ještě zavítal do král. čes. zemské polepšovny pro zanedbané chlape. V ústavní kapli shromážděné chovance otcovsky povzbudil k bohumilým ctnostem, konaje i tu úřad »dobrého pastýře«, který hledá ztracené ovečky. Uděliv přítomným biskupské požehnání, rozloučil se co nejrůzněji se všemi. První tato návštěva nejd. p. biskupa zůstává v srdcích všech hluboký dojem, neboť poznali, že p. biskup prakticky provádí slova, která byl při svém vjezdu do Hradce Králové pronesl: »Láska nás spřátelí a naváže pouto mezi námi.«

Ze Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva. Schůze plenárního výboru dne 23. srpna. Přítomní: vdp. dr. Fr. Reyl a A. Dvořák, J. Mařtalík, J. Hurdálek, C. Lokvenc, V. Bibus, J. Urban, Ant. Pochmon, Karásek, Lábus a Polák. Podpory nemocenské uděleny: A. Lužnickovi v Hradci Králové (7 dní rheumatismu) 6 K, A. Středovi v Úpici (14 dní katar plic) 8 K, J. Tučkovi v Náchodě (14 dní katar žaludeční) 6 K, M. Bendlové v Sušici (7 dní rheumatismu) 6 K, L. Jakešovi v Č. Třebové (14 dní zánět kostí) 6 K, J. Ješkovi v N. Městě 8 K 42 h; v nezaměstnanosti Al. Černému v Praze 4 K. — Výtěsný vnitřní záležitosti spolkové a odboček v Hoře Kutné, Mýtě u Zb. — V říjnu bude zřízen v Hradci Králové sociální kurs. Podrobnější zprávu o tom podá zvláštní komise, sestávající z Politického družstva tiskového v Hradci Král., Ústřední jednoty katol. spolků a Sdružení. — Nastíněn postup práce k valné hromadě. — Usneseno, aby pořádány byly okrekové sjezdy; podrobnější o tom zprávu vypracuje a podá užší výbor.

Zápis žáků do měst. školy chlap. v Hradci Král. konati se bude v úterý dne 15. a ve středu dne 16. září od 9 do 12 hod. dopol. a od 3 do 4 hod. odpol. a ve čtvrtek dne 17. září jen dopoledne. — Ve čtvrtek odpol. o 2. hod. jsou přijímací zkoušky, ku kterým si každý žák přinese pero a papír; po nich se rozhodne o přijetí neb odmítnutí žákův. — K zápisu dostaví se žáci se svými rodiči nebo jejich zástupci a vykáží se školními správy nebo vysvědčeními a vysvědčeními očkovačmi. — Žádoucně, aby zdejší rodičové, jejichž synové mají postoupiti do I. třídy, přišli k zápisu hned v úterý. — Do I. třídy přijmou se žáci, kteří školními správami prokáží, že s dostatečným prospěchem navštěvovali 5. ročník některé školy obecné nebo kteří jsouce prohlášeni za způsobilé ku postoupení a vykazující s jednotlivých předmětů podle průměru čtyř čtvrtletí poslední správy známku »celta dostatečně« nebo »dostatečně« vykonají z těchto předmětů přijímací zkoušku s dostatečným prospěchem. — Také se mohou přijmouti žáci nejméně 10letí, kteří nemohouce se vykázati, že s dostatečným prospěchem vychodili 5. ročník školy obecné, podrobí se přijímací zkoušce s učiva 5. ročníku, za kteroužto zkoušku zapraviti je skutební taxa 12 korun. — Ku přijetí do II. a III. třídy potřebí je vysvědčení školy měšťanské nebo průkazu o přiměřeném stáří a předěláném vzdělání zkouškou přijímací, za kterou také je zapraviti taxa 12 korun. — Nový rok školní započne službami Božími v pátek dne 18. září a pravidelně vyučování v sobotu dne 19. září.

Kněžská duchovní cvičení konala se v Hradci Králové ve dnech 24.—26. srpna za účasti nejdp. biskupa římského vldp. superiora Řežka. Zpovědní svlátky pozvanými byli vldpp z řádu sv. Františka: Kazimír Adámek, kvardián v Praze a Akursius Košťál, kvardián v Zámukách. Ostatních účastníků bylo 126.

Hudební ústav Mat. Nepořehého v Hradci Králové. Zápis nové přistupujících záků dře se každodenně od 1. září, vždy od 8—12 a od 2—6 hodin v místnostech ústavu v Dlouhé ul. č. 200, proti měst. divadlu. Vyučovací předměty: nauka o harmonii, zpěv, klavír, housle a violončello. Ku konci škol. roku velká veřejná skouška. Ředitel jest Mat. Nepořehý, varhaník při dómu.

Úmrtí. Paní Karolina Mahrlová, choť měřična, předsedkyně dobročinného komitatu dámského dlouholetý člen výboru „červeného kříže“ v Hradci Králové atd., zesnula klidně po krátkém utrpení ve čtvrtek dne 20. srpna 1903 v 68. roce věku svého. Pohřeb konal se v neděli 23. srpna odpo. za velmi četného účasti na hřbitov Pouchovský.

Dar. Pan Čeněk Mahrle, měřična královéhradecký, za příčinou úmrtí své choti pl. Kar. Mahrlové věnoval 100 K ve prospěch místních chudých.

Stráždlo na sv. Duchem. V kostelní ulici na boční straně domu od sv. Klimenta na náměstí naskytne se pravzřádná podívaná: omítka jest tu až zčernalá, rozpukaná, na mnohých místech odpraskaná; není radno jíti kolem, aby někoho zvětralá malta fádne nepospala. Návštěvníci Hradce, jichž nyní denně mnoho v městě vidati bývá, jak se tu porozhlédají po různých památkách, jistě se při vykročení z katedrály u sv. Ducha zarazí nad protějším stráždlem obrazem. — A přece majitel zmíněného domu má ještě v kapse nějaký groš, aby tu ohysdu dal odstraniti. Pěstitelé pak krasocitu v městě našem kde jsou?

Dobročinná sbírka. Ve prospěch obyvatelstva v jižních Čechách stíženého ve dnech 12., 17. a 19. července t. r. krupobitím, došly okresního hejtmanský tyto milodary: Důstojný farní úřad v Nechanicích I. sbírka kostelní 53-20 K. Obec Suchá sbírkou 19-22 K. St. Josefina Schrottová, učitelka v Hradci Králové 10 K. Filialka rakousko-uberské banky v Hradci Králové 20 K. Obec Klenice sbírkou 25-40 K. Karel Weinrich, velkostatkář v Doblenicích 100 K. Městská společenstva v Hradci Králové 100 K. Dámský odbor „červeného kříže“ 200 K. Důstojný farní úřad v Miletíně sbírkou kostelní 12 K. Město Miletín sbírkou v obci 33-70 K. Obec Řibsko sbírkou 10 K. Důstojný farní úřad v Proboři sbírkou podniknutou dp. koop. Leop. Opletalem v obcích: Dolní, Horní a Nový Přím, Střezetice, Popovice, Proboř a Bor 35-40 K. Jeho Jasnost kníže Schönburg Hartenstein v Miletíně 300 K. Obec Lukavec sbírkou 39-20 K. Občanská záložna v Miletíně 10 K. Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové 50 K. Došed úhrnem 1068-22 K. Všem dobrodincům vzdává se tímto jménem postižených srdečný dík a prosí se zároveň snažně o další milodary, aby bíde nešťastníků aspoň částečně mohlo býti ulaveno.

Oheň v lázních. Parní lázně p. V. Štorcha na Pražském Předměstí u Hradce Kr. chystaly se vyhořet. Kolem 3. hod. odpo. dne 24. t. m. počal se najeďnou ze střechy lázní valiti dým. Hned vniknuto na půdu a oheň v zárodku uhašen. Při tom zhlédáno, že oheň byl založen; na několika místech půdy položeny byly totiž kusy hadrů polité petrolejem. Podězení padlo na majitele lázní, jenž také ještě téhož dne zatčen a odveden do vyšetřovací vazby kraj. soudu v Hradci Králové.

Odbor Ústřední Matice Školské pro Kukleny a okolí pořádá v neděli 6. září b. r. zábavný večer ve prospěch Ústřední Matice Školské v Kuklenách v hostinci u „Bayerů“.

Smělé krádeže. (Z Nového Hradce Králové.) V sobotu dne 23. t. m. ukradeny byly v obci Kluku p. Václ. Kudrnovi 3 husy a p. J. Rajmanovi 2 husy. V neděli na to vedrali se neznámí lupiči do komory p. J. Hrubý a sebrali mu veliké množství šatstva, prádla, vůbec vše, co se jen odnésti dalo a zmizeli beze stopy. — V týž asi čas navštívili zloději hostinského p. J. Machka ve Střebři; vnikli do jeho kupeckého krámu, jež zcela vydrancovali. Dle všeho řadí tu dobře organizovaná banda zlodějská. Po pachatelích se horlivě pátrá.

Pohanské pohřebiště. V Nepasicích u Třeběchovic objeveno bylo v tomto týdnu na poli za stodolou p. Zvoníčkovou pohanské pohřebiště. Orbou dostaly se na povrch popelnice se sbytky popela a kosti. V delším pátrání za dozoru příslušných činitelů se pokračuje.

Česká obchodní gremia a spolky obchodní vůbec. Širší komitě z obchodních gremií v Hradci Králové, Jičíně, Dvuru Králové, Lomnici, Mladé Boleslavi, Nov. Bydšově a v Hořicích ve své schůzi dne 6. srpna 1903 v Hradci Králové konané se usneslo, aby podniknuty byly kroky na odstranění mnohých nezdravých poměrů ve stavu obchodním. Z té příčiny pod záštitou Jednoty obchodních gremií v království Českém pořádána bude v Hořicích u příležitosti tamní výstavy dne 2. září 1903 velká poradní schůze českých obchodních gremií a spolků obchodních, v níž by bylo pojednáno: 1. O osnově zákona na zamezení sjednotit a o stanovisku kupectva k resoluci říšského sjezdu hostinských v r. 1902 ve Vídni konané. (Referuje pan J. Špiřek, delegát Jednoty obchodních gremií v Praze.) 2. O organizaci obchodnictva v rámci společenstev. (Referuje p. V. J. Špaček, člen představenstva obchodních gremií v Hradci Králové.) 3. O průkusu způsoblosti. 4. Volné návrhy. (Tyto musí býti do 28. tohoto měsíce pořádatelům výboru písemně oznámeny.) Jest nutno, aby při této poradní schůzi zastoupena byla všechna česká obchodní gremia a spolky obchodní, neboť jedině svorný a všeobecný účastnictví v práci o povznesení našeho stavu, můžeme doufati, že dočasně konečně žádoucí nápravy. Podrobnosti schůze a celkového pobytu

v Hořicích budou v krátké době oznámeny a dotazy bude řízeny na širší sjezdový komitě obchodních gremií v Hořicích.

Zpráva školská. V 6. výroční správě Jubilejní výstavy v Kostelci n. Orli. za rok 1903-4 pojednává Dr. Jar. Jeništa o pokroku metrologie a podává několik slov o praktických fyzikálních cvičeních zákonských. Na ústavě tomto, dosud o 6 třídách, působilo 16 sil učitelských. Záků bylo 322, vesměs Čechů, z nichž 305 nábož. katol., 3 evang. a 5 israel. Školného přijato 9390 K, tax a příspěvků 956-8 K. Knihovna učitelská má celkem 430 děl v 771 sv., 76 knih v příručném oddělení učebnic a 54 obrazů. Knihovna žákovská obsahuje 601 spisů v 899 sv., knihovna chudých 60 učebnic v 1277 sv. Na podpory záků přijato 1228 K 23 h, vydáno 1044 K 71 h. — Zápis záků do I. tř. konati se bude dne 17. září od 8.—10. hod. v ředitelně ústavu.

Výstava čes. severových. v Hořicích. V sobotu dne 29. t. m. o 1½. hod. odpolední konati se bude na výstavě v restauraci hořického pivovaru sjezd majitelů domů z českého severovýchodu, svolaný úřední jednotou majitelů domů v král. Českém v Praze. Hlavním předmětem jednání bude snižení daně číselní a domovní a organizace za účelem intenzivního hájení zájmů majitelů domů oproti tiisku atd. — Místní odbor Jednoty soukrom. úředníků v Hořicích pořádá v neděli dne 30. srpna hromadnou návštěvu soukromých úředníků. S návštěvou touto bude spojena veřejná schůze, v níž se pojedná o nedělním klidu.

Rolnický den na výstavě v Hořicích. Český odbor rady zemědělské pro království České, Ústřední společnost hospodářská, Ústřední jednota hospodářských společenstev, Ústřední jednota řepářů, Društvo statkářů a nájemců, Sdružení českých zemědělců za součinnosti hospodářského odboru výstavního v Hořicích pořádá dne 30. srpna 1903 sjezd českého rolnictva. Pořad: I. Před 10. hodinou odpo. uvítání účastníků v sále Městského domu. II. 1.) O 10. hod. zahájí sjezd zemědělský a říšský poselcem p. St. Kubrem. 2.) „O sezemštění pojišťování“ promluví zemědělský posl. p. Frant. Staněk. 3.) „O českém obilnictví a cizí soutěži“ říšský a zemědělský posl. p. A. Závorka. 4.) „O hospodářském významu kanalizace“ promluví p. J. V. Hráský, profesor české techniky v Praze. 5.) „O otázce řepářské“ promluví J. U. C. Fr. Zvěřina, velkostatkář v Jirnech. 6.) Návrhy. III. O 1½. hod. odpo. na výstavě: Uvítání sjezdu výstavním komitě. Společný oběd v divadelní dvoraně na výstavě (Couvert 2 K. Přihlášky přijímá jednate hosp.-průmysl. jednoty v Hořicích, tamtéž okresní kancelář a restaurace hořického pavillonu). IV. Prohlídka výstavy. Účast alibi čestní říší a zemědělské poslanci. — V sobotu dne 29. srpna 1903 zahájena bude výstava hospodářského zvířectva: koňů, skotu, koz a vepřů a výstava hospodářských plodin. Obě výstavy potrvají do 31. srpna 1903 v pondělí. Výstava koňů bude dne 6., 7. a 8. září. Předvádění koňů odbyvá se 6. září v neděli o 8. hod. odpo. V pondělí dne 31. srpna o 10. hodině odpo. bude odměňování chovného skotu na výstavě. Dne 6. září odpoledne odbyvá se národopisná slavnost za vedení P. T. p. Fr. Pokorného, účetního záložny v Hořicích. Vypraveny budou zejména Obžinky, Máje, Přásky, Stará Rychta a jiné ve stkvělém průvodu.

Východočeská výstava v Pardubicích r. 1903. Ačkoli počasi bylo v uplynulém týdnu a jmenovitě v jeho prvé polovici velmi nepříznivým, přece udržovala se návštěva výstavy na značné výši, tak že do večera neděle dne 23. srpna dostoupila návštěva počtu 131.794 platících osob. Mezi návštěvníky výstavy v neděli bylo nejčetněji zastoupeno naše sokolstvo, které o dni tom podalo skvělý důkaz svého pokroku a výeviku. Neméně hojně navštívena byla výstava našimi českými menšinami; hlavně zastoupeno bylo české obyvatelstvo města Trutnova. Hromadná návštěva z Holicka dostavila se ve značném počtu přes 400 osob. Kromě jmenovaných již hromadných návštěv navštívila hojně výstavu řemeslnicko-živnostenskou beseda a živnostenský spolek v Holčicích a živnostenský spolek v Chroustovicích. Jedním z nejuplněnějších oddělení výstavních je oddělení školské, které umístěno je v jedné z rozsáhlých školských budov a neustále se těší všeobecné pozornosti.

Příspěvky z vikariátu Jaroměřského postiženým živelní pohromou, jež dodány byly v. d. bisk. konsistenci: Ze Dvora Králové n. L. 127 K 30 h, z Jaroměře 95 K 64 h, z Dubence 26 K 14 h, z Černilova 102 K, z Čibuzce 53 K 65 h, z Hořmanic 40 K, ze Smiřic 34 K, z Hořínova 38 K 54 h, ze Žirove 12 K, z Kohoutova 24 K 54 h, z Koclétova 60 K 20 h, z Jaroměře (druhá sbírka) 11 K, ze Dvora Králové n. L. (2. sbírka) 10 K 80 h. — Z ostatních farností sbírky teprve dojdou.

Ta kořalka. Dne 24. t. m. jel 34letý Vinc. Kosinka, syn rolníka ve Vel. Pořčíně u Hronova, s nákladem kamene, jen napilý. Když přijel k železničnímu mostu, spadl z vozu, při čemž byl přejat a za několik okamžiků zemřel. Nešťastník byl pití velmi oddaný.

Obnovení české dělnické kolonie v Deštném. Sklárna bývalých pánů bratří Karlů v Zadních Koutech u Deštného jest opět v činnosti. Bratři Karlův, jak známo, prodali ji majiteli solnického panství baronu Königswartovi. Oznamovalo se že správce panství s ní utvoří přidělnu, zatím však prodal ji baron Königswart českému průmyslníku p. J. Královi, kterýž závod rozšířil a vrátil jej původnímu účelu — sklářství. Na počátku tohoto měsíce sklárna účelně obnovená a zvelebována byla slavnostně vysvěcena vdp. p. děkanem z Deštného V. Erychlebem a započato v ní pracování. Tím opět vrátili se čeští dělníci v místa, kde před tím tvořili jich předchůdci českou kolonii v tomto malebném horském náhřbí. Z pracovníků dříve u p. Karlů zaměstnaných ptili se znovu někteří a s radostí jako do milého domova! K té závod p. J. Krále vzkvétá ke cti českého průmyslu!! —

Ze Skuhrova. Ve prospěch krupobitím postižených na našem českém jihu sbírka kostelní ve Skuhrově ve vikariátu rychnovském vynesla 36 K, kterýžto obnos zaslán nejd. bisk. konsistenci k dalšímu odevzdání.

Z Černíkovice. O nynějším sv. Otci je známo, že on to byl, jenž Perosiko ku pěstování církevní hudby a zpěvu povzbudil a podporoval, ano že si ho takřka napřed do Říma poslal, a sám také hraje na královský nástroj, varhany. I doufáme, že za jeho panování vždy více vzkvétati bude církevní zpěv a hudba, které jakož jinde tak i v naší diecési zase a větším porozuměním a horlivostí pěstovati se počínají. Zvěřněly veliký biskup Eduard Jan Nep. reorganizaci liturgického zpěvu u nás učinil krásný začátek, položil základ, a nový náš arcipastýř jest výborným znatelem a příznivcem hudby a zpěvu přivede tytéž zajisté ku platnosti a rozkvětu. I v naší farnosti Černíkovské máme vznešeného příznivce a nadšeného pěstitele zpěvu a hudby chrámové ve vysokorodém panu hraběti Bohuslavovi z Kolovrat, pánu na Černíkovcích a Rychnově, členu panské sněmovny. Jeho bohatý archiv hudební chová v sobě vedle jiných velice cenných hudebnin i hojnost skladeb církevních starších i novějších. Avšak krásné ty skladby neodpočívají jen v archivu, ale zaznívají uměle a líbezně i na kůru našeho chrámu Páně ponejvíce řízením samého pana hraběte, jenž jest výborně theoretický i praktický v církevní hudbě i zpěvu vzdělán. A co zvláště působení jeho v oboru tom ceny dodává, je ten krásný soulad s liturgickými předpisy církevními na jednotlivé slavnosti. Jak dojemně to působí, když tytéž myšlenky, tatáž slova, která kněz ve jménu církve při nejdražší oběti u oltáře potichu pronášá, mocně a líbezně jako ohlas andělský zaznívají v výšin kůru zpěvem a hudbou. Hudba zajisté mistrně přizpůsobena jest jakoby zlatým rámcem celému tomu povznášejícímu obrazu. Tak — ať již o dřívějších poměrech — na slavnost Nanebevzetí P. Marie provedena máe M. Brosiga čtvrtá z F moll, Introit a Communio z Gradualu Římského, Graduale „Propter veritatem“ od R. Führera Offertorium „Assumpta est“ od C. R. Kristina, Pänge lingua slavnosti z C dur od C. Kristina. V neděli na to o mši sv. za sv. Otce pěl mužský sbor s průvodem varhan máe od Schöppa, proměnlivé částky (Introit atd. . .) z Gradualu Ř., Te Deum chorální z Etta, na slavnost císařskou máe od C. Seilera, proměnlivé části opět chorálně. Tyto proměnlivé částky nedají nikdy částem stálým sevděněti, nepůsobí únavy nejspouze dlouhé a přece mnohdy překrásné. Nevýjde mi nikdy z myslí ten skvostný Introit „Cibavit . . .“ o Božím Těle, jenž slovem i tonem vystihuje význam celé slavnosti; a podobně i o jiných svátcích. Vysokorodému p. hraběti přejeme v této milokrásné, čestné činnosti hojného zdaru a radosti, a těm, kdož v jiných kostelích mají chuť a ochotnou vůli, pravíme: Gustate et ipsi, et videbitis, quam suave eat!

Z Nekeře. (Proskripce.) Ke zprávám od Žamberka o obci Nekeři a o napadení říšského učitele p. J. Vítečka nutno nezbytně připojiti ještě další a ukázkati stručně vlastní stav a poměry u nás. Vystoupení proti p. J. Vítečkovi je jen malým zlomkem práce, k jaké se seskupilo v poslední době u nás několik mladistvých, pokrokaty nadaných občanů ve znamení „Osvěta lidu“, Štemberka et consortes atd. atd. Jich cílem je uvědomiti a vzdělati lid a uvěsti naši obec ve správný stav, — aspoň tak říkájí; ale pozadí jejich práce je zcela jiné. Jich jedinou touhou je vše, co dobrého u nás bylo v minulé době vykonáno, rozbořiti a zničiti a z ruin těch co nejvíce kofistati pro sebe. — V nejbližší době bude u nás uprázdňeno místo říšského učitele, bude také třeba ohlédnouti se po novém starostovi, blíž se obecní a záloženské volby atd. — a jejich anahou je, aby ze všeho toho urvali co nejvíce pro sebe, sami dostali se k vládě a uprázdňené místa obsadili svými živly. — Šmahem odpravují zasloužilé starší pracovníky, již v obětavé a poctivé práci sešedivěli a obec zvelebili, a všechny, kdož jim jsou nepohodlní, kdož neseďají na jich vnaďnou lůdku a nejeďí s jejich farizejsky upravených stolů. Odtud vystoupení a odpravení bývalého zdejšího faráře vdp. J. Noska. Měl jednu velikou vadu; nedovedl jednati pokrytecky a politicky podle nové doby, nýbrž otevřeně, přímo a upřímně, nevystrojoval a bubnem v ruce vánoční stromek (!), nýbrž prokazoval mnohým ze zdejší obce četná dobrodinií jen tiše a soukromě. Toho ovšem dotčení strážcové spásy, dobra a zbožnosti naší obce neznají resp. nechťejí znáti — bylo by to při jich bystré a vímavé myslí ku podivu. Pryč s takovým knězem, pryč s náboženstvím, založíme si církev svou! — Odtud proskripce p. J. Smoka. Celý život svůj zároveň s ostatními věnoval pro dobro celku — hlavně obce a záložny — a pracoval poctivě a nezištně až přilil, poněvadž své hospodářství si tím zanedbával, — a teď najednou hrr na sešedivělou jeho hlavu, která po celý život občany své okrádala a obecní i záloženské peníze zpronevěřovala. Jak jinak by on chudý a nemajetný si mohl dáti své syny na studie!!! A ubohý lid toho dříve nevěděl, teprve teď se mu oči otevírají. Dává rázem sebrati obecní knihy, provésti likvidaci, a že knihy nebyly pro běžný rok ještě uzavřeny a uspořádány, mluvilo se o zpronevěřených stech, ba i tišcích, o soudu a kriminále, kamž měl přijíti hlavně p. Š. a s ním dosavadní starosta p. V. Bruna a j. Ze se s tím soudem a kriminálem trochu přepočítali, není divu, poněvadž již dříve při likvidaci a při záloženské revisi ukázali neznalost základních počtů. Lid ovšem tomu pevně věřil, poněvadž je slepý, jednak zaprodaný. V tom totiž spočívá valná část jejich výchovy a uvědomění zdejšího nuzného a chudého lidu. Nadužívají jeho bídy a zakupují ho; buď přímo peníze mu půjčují, nebo dávají na úvrz sbořiti plni soucitu a útrpnosti. Jakmile ale mají chaloupku a kousek políčka takového nešťastníka v hreti, méně se soucítí v židovskou tyranii. — Innu pokrok je pokrok! — Jak syďí na dosavadního říšského p. J. V. bylo zde již předešle pověděno. Jen něco nutno připomenouti. Je více už pravdě podobné, že se pletou do štvaní toho i třídy — jak u nás říkájí — vyšší, ne právě veřejné, nýbrž tajné, politický. Některý z našich pp. učitelů o tom rozhodně ví. Zvláště jed-

nomu starost o svou stranu nedává spáti, aby mu těšinka na místo zdejším lidicím neulétla a tlačí ho ve škole i doma šeredná můra. A poň sousedé si vypravují, že chodívá často až k ránu domů celý zmožený a udušený, a děti zase říkají, že ve škole kloní při učení hlavu na stůl, mluví ze sna nesrozumitelnými jazyky atd. — Zase pokrok, výchova a uvědomění! Ovšem naši předkové by tomu řekli po česku trochu jinak, a děti takto vychované, až dorostou, řeknou také něco jiného. — Náboženství se otfásá, poctivá, záslužná práce se boří, obec povýšená na městy místo zvelebování se hanobí, záložna poskozuje, lid místo pomoci se zotročuje, svornost a spokojenost občanská zakopává se v hrob, a to vše je jedno, jen když z toho kyne vlastní prospěch, za nímž dotčení se ženou všemi kalými i nekalými, svatými i nesvatými prostředky. Pozor — pozor — caveat consules! To bude špatná výchova nové generace, spravedlivá nemesis se bude matit. Na kom? Na vás a vašich dětech! Jen že o mravnost a vděčnost vy se tuším nestaráte. Teď se vaše práce daří, poněvadž staří, znavení upřímní pracovníci mají ještě trochu životního rozumu a nechávajíce vás mrhati vaši energii dovedou snést trpělivě vaše útoky, ale pozor, abyste v budoucnu toho všeho krutě nepykali. Je vaší energie a chystlosti věru škoda. — Pravý pokrok a pravá výchova se ubírá trochu jinudy. — Tím, co uvedeno, ovšem není nikterak jejich program vyčerpán. Proskribování bude prý pokračovati. Proto, občane, pozor! Víte, že jsou chytří a neúnavní, a že jeden z nich i přisahal, že se raději dá upáliti jak Hus, než aby ustal od svého. Zdá se, že je horlivým kalištníkem, jen že místo kalicha velebí raději kališek (!) a pak poučuje lid, jak byly v 16. století husitské války. — A lid slepě věří, ale až prohlédne on i oni, bude to smutné divání — starých osvědčených sil již nebude —

Výbor nemoc. pokladny v Hradci Král. ve své dne 22. srpna 1903 konané schůzi se usnesl, že každý výplatní lístek na chorobné musí být podepsán p. zaměstnavatelem. Podpis onen bude pokladně jako zárukou, že p. člen pokladny, vybírající chorobné, na základě lékařem uznané neschopnosti ku práci skutečně v té době nepracoval.

Jestliže je co, čemu s historie se můžeme naučiti, jest to zkušenost o nezbytnosti náboženství.

Dr. Durdík.

Různé zprávy.

Katolický sjezd československý v Brně koná se dne 30., 31. srpna a 1. září. Přihlášky přijímají se stále v Besedním domě v Brně.

Sjezd českého duchovenstva v král. Českém. V úterý dopol. dne 26. srpna t. r. sešlo se ve dvoraně zofinské v Praze 167 delegátů českého katol. duchovenstva s 1215 hlasy, aby pojednalo o tom, jak by se katol. nižší duchovenstvo domohlo svých práv a lepšího existenčního postavení. Schůzi zahájil předseda Zem. jednoty katol. duchovenstva vikář a děkan T. Střebický z Mikulovic. První ujal se slova dp. Fr. Krojher, kaplan, jenž promluvil mistrou řeč o postavení českého kněze v dnešní době. Postavení kněze není přiměřeno jeho studiu ani zodpovědnému úřadu kněžskému. Žádná práce mnohdy nenalézá tak málo ocenění, jako ta, ku které kněz přikládá ruce. Zdá se, jakoby svěcení kněžské považováno bylo za práh, před kterým se odkládá vědomí přelichnosti a láska k národu. „Vyvěštění tohoto vylučování z národa jest tím nesnadnějším, že můžeme hrdit se a pravdou říci, že plníme své národní povinnosti tak horlivě, jako kterýkoliv jiný stav. My jsme mezi nejhorlivějšími podporovateli literatury, Svatobor, Matice školská poznaly často otevřenou ruku kněze, mezi členy Matice české je tolik duchovenstva, že se „Čas“ bál, že chceme na sebe strhnouti její správu. Mezi národními a národohospodářskými pracovníky v našich obranných jednotách, ve spojitelních a záložních spolcích a různých hospodářských organizacích jsme čestně zastoupeni. Naši národní a hospodářskou práci dovedl oceniti Palacký, vážil si jí dr. Rieger slavné paměti, a uznáním o ní mluví dr. Bráa a jiní vážní a klidní činitelé. Vždyť i samo přání vědeckých kruhů národních, aby Husovy slavnosti byly konány bez ostří proticírkevního, svědčí o tom, že vyzývání stavu tak přičiňlivého a záslužného aspoň některé vrstvy považují za věc zbytečnou a národu škodlivou. Ale proti úsudku mužů evropského významu postaví se často člověk, jehož národní práce záleží většinou v tancení při národních slavnostech a pro národohospodářství má jen ten význam, že uvádí do oběhu otcovy peníze, a takový člověk za bouření proti nám dosahuje souhlasu a potlesku.“ Příčiny toho jsou hlavně náchylnost Čechů k náboženskému indiferentismu, zvrácený výklad dějin, nepochopení situace politické ze strany kněžské v době roztahování se liberalismu atd. Řečník doložil pak příklady, že světácké inteligenci poskytuje se i příčin i záminek dost, aby kněze považovala ne sice za lidi, kteří jdou zpět, ale kteří někdy nehnutě na jednom místě stojí, zavírajíce oči k tomu, že celý svět jde dál. Dále podrobena kritice otázka patronátní a nedostatečné často zaopatření životní. O těchto dvou posledních otázkách rozhovořili se i jiní z přítomných dpp. Co nejrozhodněji bylo též protestováno proti dělení diecézí dle národnosti, kteréž prý dle slov posl. Blahovce dosud se drží v záloze. Případná resoluce byla pak jednohlasně schválena. — Po společném obědě následovala schůze Zemské jednoty českého duchovenstva, na níž dp. Krojher předem podal zprávu jednatelekou a dp. farář Mudroch zprávu účetní, načež provedeny volby. Do schůze přijel též delegát německého duchovenstva dp. Holub od Mostu, jenž splnomocněn jsa prohlásil, že něm. duchovenstvo chce svorně s českým domáhati se všech spravedlivých požadavků. Voláním „áláva“ císaři, sv. Otci a biskupům sjezd zakončen.

(8) Reformátor. Reformátor Borromeo, z hlouposti lidské redaktor a bývalý expedient poštovní v Chotěboři, Horký, vydal brožurku, kterou nadepsal „Mizerie“. Tuto upřímnost autokritiky musíme jen pochváliti, neboť brožura mizerným obsahem skutečně vyniká, a nevíme, co jsme udělali p. Horkému, že tuto brožuru vydal a že jsme ji museli čísti z té povinnosti, která volá referovati o duševních produktech sebe mizernějších, jakožto příznacích času a poměrů. Ovšem částečně omlouvá p. redaktora Horkého okolnost, že ji vydal nákladem vlastním, nechtěje bližšího svého do zbytečných ztrát uváděti. A jestliže, jak sám Horký povidá, knížečka jeho sleduje tendence reformátorské a má osvětliti národní mizerii naši, pak není pro tu společenskou a národní bídu vhodnějšího dokladu nad jeho brožuru. Právě naše národní mizerie v přítomné době mimo jiné dokumentuje se tím, že nezralí a nezkušení mladíkové se všech stran chtějí reformovati. A tempo sám p. Horký ve svých řádkách projevuje tolik nezralosti a nesoudného rozhledu, že jen bezedná jeho naivnost nás zdržuje, aby chom se nerozhorovali nad smělostí jeho reformátorské póny. Rozumy, které p. Horký v brožuře vytěsá, jsou porůznu sebrané ústípký z realistických kritik rozličných zjevů společenských a literárních. Jsou nelogicky spojené a sem tam zpřevracené, takže ani „Čas“, jenž každého hned vynáší, kdo mu věnuje za čtyřák uznání, této publikace páně Horkého uznal za dobré si nevámati. Vedle cizího peří kde chce býti p. Horký originální, jest zase až hrůza neobhraný nesmyslný spojováním pojmů v kontrasty. Zejména uža-né jsou kopie Machara. A pomyslíme-li si, jak neupřímný a strojený jest v reformaci národní Machar, pochopíme, jak teprve nechutný jest jeho epigon, jenž připjal si realistickou kokardu nevěda proč a k čemu.

Vojáci z r. 1900 musí sloužit dále. Následek uherských zmatků dostal se již v naší polovině říše. Plukovním rozkazem oznámeno bylo vojenským posádkám ve Vídni a Štýrském Hradci, že vojáci (r. 1900 odvedeni, nebudou, jak obyčejně se děje, koncem září z činné služby propuštěni, nýbrž že zůstanou ve zbraní až snad do Nového roku. Hrozba vládní, že v odvetu na nepovolení kontingentu brančů v Uhrách podrží vojáky dále ve zbraní, již se vyplnila. Dle všeho rekruti letos odvedeni nebudou asi povoláni.

Cukr a káva jako barometr počasí a srdce. Dá-li se kousek cukru do šálku černé kávy a nezamíchá se lžičkou, tu vystupující bubliny, skupí-li se v prostředku, znamenají, že bude pěkné počasí, rozvěsí-li se po okrajích šálku, bude buď sněžit, nebo pršet, rozptýlí-li se, nastane počasí proměnlivé. Ale cukr a jeho bubliny mají též svůj symbolický význam, který dle patřičkého výkladu věští: Bublínky cukrové v prostřed šálku seakupené znamenají: „má mne rád upřímně a vezme si mne.“ Bublínky po okrajích šálku rozvěšené prozrazují: „má mnoho známostí, jest nestálý.“ Bublínky rozptýlené znamenají: „má srdce nestálé a myslí jen na milování.“

Obrovské tovární komíny. Nejvyšší komín, dosahující málem výše kolínské dómu (v Kolíně nad Rýnem), postaven byl v hutích u Freibergu v Sasku. Komín hutí těch vypíná se do výše skorem 140 metrů. Rozměr světlosti na hořejším konci komínu jest 2 1/2 metrů, na dolejším 5 1/2 metrů. Tloušťka zdiva komínu obnáší nahore 1/4 m, dole 1 1/2 metru. Druhým králem všech komínů světa jest o něco „menší“ komín v Čáchách vysoký 134 m. Nejvyšší komín americký mají délky 107 metrů, za to však průměr jich obnáší sedm až jedenáct metrů. Ku stavbě jednoho komínu amerického bylo zapotřebí přes tři miliony cihel.

(11) P. Vavřínek Wintera: Broumov a válka třicetiletá. Zvláštní otisk z výroční školní zprávy broumovského gymnasia. Nákladem vlastním. Tichý pracovník na historickém poli P. Vavřínek Wintera, profesor na gymnasiu v Broumově, vydal právě nové dílko, malé sice, leč obsahem velevýznamné. Bohaté prameny broumovského kláštera poskytl p. autorovi bohatého materiálu. Nejdůležitějším však objevem pro nás katolíky jest, že bájkou jest tvrzení Gindelyho do učebnic přijaté a tisíckrát omílané, že totiž celé české povstání počalo se uzavřením luteránské modlitebny, které provedl opat Selender. Pan autor na základě archivních listin dovozuje, že nikdy uzavření provedeno nebylo, nejméně pak se strany opata samého. Historickou pravdou jest, že císař a místodržící sami několikrát uzavření modlitebny nařídili, leč to vždy občanstvem bylo překaženo. V drastickém světle vystupují zde právě motivy celého haufí: osobní intriky, zášť, msta, zne-mravnělost tehdejší, odpor proti vládě. Příčiny náboženského konfliktu byly tedy čistě osobní, politické a ne náboženské. Pan spisovatel zasluží nelichvěný obdiv za svou plli, jakož i největší uznání přinej-meno jeho objektivnosti a věcnosti. Každé jeho tvrzení opírá se o patřičné listiny a nedá se tak snadno vyvrátiti. Zajisté že naši historikové i řečníci rádi po knize té sahnou.

Obecní škola, nová původní výpravná hra pro českou mládež se zpěvy a hudbou od Frant. Jiřího Košťála, faráře ve Skuhrově, k níž hudbu složil nadějný skladatel R. Malátek, učitel taktéž ve Skuhrově, vyjde v krátké době již tiskem. Oznamujeme to proto, že hra ta předvedená na jevišti doposud jen podle rukopisů vzbudila zájem a účast svým úspěchem, tak že spisovatele i skladatele stále docházejí dotazy po vydání tiskovém. Blíží oznámíme co nejdříve.

Pravá rada v čas číperné hospodárny. Dobrá a chutná kuchyně bývá vždy největší pýchou řádné hospodyně a také i mnohdy základem domácího štěstí. Žena, která dovede vše dobře a na kolikery způsob připravit i rozřádnou hospodárnost, stoupá značně v úctě i váženosti jak u mužů, tak i u všech méně štátných známých i přítelkyň. Proto hodí se každé hospodyně právě vydaný výborný spis nákladem Hejdy & Tučka v Praze: „Ovoce a zelenina v domácnosti, kuchyni a cukrářství.“ Vybral a sepsal Václav Soukup, bývalý vrchní kuchář a cukrář v Londýně, Paříži a Vídni. Cena pouze 2 K 40 hal., vknemě vázaná 3 K 60 hal., poštou o 20 hal. více.

Hrob královny české Elišky Rejčky, choti Václava II. Dle brněnského „Hlasu“ objeven byl v klášt. chrámu Páně na St. Brně, hrob královny české Elišky Rejčky, choti Václava II., po níž podnes Hradec Králové sluje „věnné král. město,“ a kteráž je zakladatelkou katedrály u sv. Ducha. Královna česká Eliška Rejčka, výhradní přísnivkyně svého věnného města Hradce Králové, je zakladatelkou kláštera Králové na St. Brně, kde † 1336 ve klášterním chrámu Páně před hlavním oltářem byla pohřbena. (Klášter Králové založila cti. pannám cisterciánkám na Starém Brně 1322, odkud r. 1782 dne 18. března nejvyšším povelom císaře Josefa II. vyhnány byly a klášter s kostelem odevzdán cti. Aug. stianům poustevníkům, kterým kázáno opustiti klášter a kostel sv. Tomáše ve městě 1783 a přestěhovati se na St. Brno.) Dne 19. srpna 1903 o půl 4. hod. odpolední objeven hrob tento a otevřen. Klade se tam právě nová mramorová dlažba. Ve hlavní lodi před hlavním oltářem přišlo se na klenutý hrob. Klenba byla otevřena; pod ní prostranný, vyzděný hrob a v něm nevelká mrděná rakev a v ní kostra. Pět žeber a lebka byla úplně zachována. V čelisti scházely 2 zuby. Lebka obtočena byla umělým věncem myrtovým s růžičkami a perlami velmi jemné práce z hedvábných nití na stříbrných drátích. Věnc jest dosud dobře zachován, barva hedvábí se dosud nezměnila. V hlavě rakev přišlo se také na základy mramorového pomníku, který uprostřed kostela stával a r. 1805 byl odstraněn. Rakev, v níž ostatky král. Elišky Rejčky byly nalezeny, není asi původní. R. 1762 kladena byla naposled dlažba kostela atehy nad ostatky král. Elišky Rejčky vloženy do rakev mrděné. Rakev po církevních modlitbách byla opět zavřena. Do hrobu vložena byla pamětní listina pergamenová o nálezu hrobu, jenž byl pak zazděn.

(Z a s l á n o).

Sjezd delegátů všech katol. spolků.

Výbor Všeobecného sdružení křesťanského občinstva pro království české, t. č. se sídlem v Hradci Král., ve své plenární schůzi dne 23. srpna vyslovil přání, by byl svolán v nejbližší době sjezd delegátů všech katolických spolků na rozřlení a propracování programu Litomyšlského.

(Zasláno.)

Otčený Pán

K. Zavadil v Chrudimi.

V úctě podepsaný slušně sděluje, že u Vaší ctěné firmy zakoupená věčná lampa v ceně 110 K do chrámu Páně Homolského při svěcení dne 19. července 1903 vzbudila všeobecný obdiv svým provedením. Můžeme proto Vaši firmu směle doporučiti každému, zvláště velebnému duchovenstvu

Obeční úřad v Borovnici,

dne 31. července 1903.

Rudolf Petránek,
t. č. starosta.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 21. srpna 1903 1 hl. pšenice K 11.40—12.60, žito K 9.50—10.10, ječmene K 8.00—9.20, oves K 5.20—6.60, prosa K 00.00—00.00, vike K 9.52—11.60, hrachu K 19.40—20.00, čočky K 00.00—00.00, jable K 20.—, krup K 16.00—24.00, bramborů starých K 0.00—0.00, bramborů nových K 3.20—3.60, jetelového semene červen. K 90.00—100.00, jetelového semene rážáku 24.00—28.00, olejky 13.04—14.00, máku K 26.90—28.00, lněného semene K 00.00—00.00, 00 kg. žit. otrub K 10.76, pšenič. otrub K 10.00, 00 kg. másla K 2.26—2.56, 1 kg. sádla vepřového K 1.90—1.96, tvarohu k 0.32—0.36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa petržele K 0.00—0.00, jedna kopa cibule nové K 0.80—0.90, jeden hektolitr staré cibule K 4.00—5.00, jedna kopa drobné zeleniny K 0.40—1.60, 1 kopa zelí 3.00—7.00 K, 1 kopa mrkve 0.80—0.20, 1 kopa kapusty K 1.20—3.00, 1 kopa okurek K 3.00—4.40 1 kopa celere K 0.00—0.00, 1 kopa bravke 0.00, —0.00, 1 hl jablek 0.00—0.00, 1 hl hrášek 0.00—0.00, — Na týhodní a obilní trh v Hradci Králové dne 14. srpna 1903 odbytý přivezeno bylo: 1) Obilí: hl. pšenice 437, žito 505, ječmene 677.5, oves 524, prosa 3, vike 3, hrachu 7, čočky —, jable 4, krup 10, jetelového semínka 5, lněného semínka —, olejky 12, máku 15. 2) Zeleniny: kop zelí 216, okurek 362, kapusty 87, cibule staré 61 hektol., cibule nové 188 kop, drobné zeleniny 277 kop, mrkve 268 kop, brambor starých — hektol., brambor nových 112 hektol., salátu — kop, petržele — kop, celere — kop, kedluben — kop. 3) Ovoce hl: jablek —, hrášek —, švestek —. 4) Drobného dobytka: vepřů — kusy, podvinčat 469. — kůslat.

Listárna redakce.

De Sedlce a Červeného Kostelce. Z nedostatku místa odkládáme do čísla příštího. Srdečný pozdrav všem!
J. M. L. Vyrovnáno.

Navštívenky všech druhů

nabízí

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 39
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bohatému
figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, střešními
vsazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Kdo neposlal posud předplatné, učin tak ihned; máme také své povinnosti.

V nejbližších dnech vyjde bohatě
vypravený IV. ročník

kalendáře „Štít“.

Prostranný

krám

s přiléhající místností naproti
hlavní poště jest ihned k zadání.

Též se pronajme

pekárna

K doptání u p. J. Malého, cukráře na
velké podšítní č. p. 148.

Do Hradce Král. a okolí.

Váženému obecnstvu sděluji, že jsem
otevřel vlastní

**živnost
hostinskou**

po p. Bohumilu Košťálovi

v Hradci Králové, v Palackého třídě,
číslo 72.

Moje dlouholeté zkušenosti budtež váženým příznivcům zárukou, že dovedu své hosty tak výborně obsloužit, jako můj pan předchůdce.

Denně čerstvá ranní polévka, snídaně na vidličku, obědy a večere.

Čepují dobře vyleželé pivo z pivovaru
v Novém Bydžově pšlitr za 15 haléřů.

O hojnou návštěvu uctivě žádá

Josef Kořínek,
hostinský.

**Kostelní
náčiní**

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbrí.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtělech)

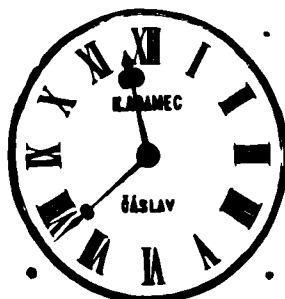
doporučuje P. T. veledušojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nahlednutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

**Výhradně
zasílatelský závod
lněného a bavlněného zboží**

zaručeně dobré ruční práce, doporučuje P. T. obecnstvu zboží nejlepší jakosti a za mírné ceny a sice: Čistě lněná plátna, zvláště velmi jemné přírodní bílené véby, plátna prostěradlová, plátna pro pány krejčí, obuvníky, dále látky slamníkové a matracové, kanafasy lněné i bavlněné jen nejlepší jakosti, sypkové, šotyše, zefyry, krisety, grádle lněné i bavlněné, celotahžené (damast.) atlasové přikrývky na postele, ubrusy, kávové přístroje, garnitury, ručníky, šátky kapesní, utěrky, dále širťanky, šifony, oxfordy a vůbec všechno zboží do oboru toho spadající. — I nejmenší zakázka vyřídí se se vši pečlivostí promptně. — Zásilky dějí se franko na dobírku.

Za zboží ručním jak co do barvy tak i do stálosti.

Vzorky zdarma a franko.

ČENĚK LOFF,

Opočno na st. dr. č. 16.

**Svatební,
primění
a vůbec
příležitost.
dary.**

Nádherné Madonny

ve stkvostných rámech od 15 zl. až do 50 zl. i výše.

**Velebohatý sklad obrazů svatých a svět-
ských, uměleckých listů**

dle světoznámých a předních mistrů reproduk.

scenel, rámců,
přiklopů (bání)
skleněných
a kříží neb so-
chami sv. Sochy
svatých v libo-
volné velikosti
umělecké dřevo-
řezby neb
s masoy (i dle
obrazu) se zho-
tovují. Kříže
závěsné a na po-
stavení, kříže
školní a kostelní.
Obrazy s hude-
bou od 7 zl. Po-
řezávání,
lampičky k ma-
donnám, lampy
kostelní atd.

Modlitební knihy české, něm., franc. latin. a
angl. u velikém výběru od jednoduchých až do nej-
elegant. a nejdraž. vazeb. **Devotionalle:** růžence,
křížky medailky, škapulíře, cingula atd. Rozpočty
ihned a gratis

JOSEFKA SPŮROVÁ,

první katolický obchod devotionálními
knihami, obrazy, galanterií a paramenty
Janská ul. č. 12. BRNO. Proti hlav. poště.

Oznámení pro Hradec Králové a okolí.

Vysokým c. k. místodržitelstvím
koncessovaná

odborná škola akademická.

Nížepsaná zařídila pro Hradec Králové a okolí

**kurs ku vyučování kreslení francouz.
a anglických stříhů, braní míry**

a stříhání dámských i dětských úborů a konfekce.

Vyučování je zařizováno dle způsobu světoznámé české akademie dámské pl. Katuše
Kavanové v Praze. — Kurs započne přesně dne 14. září 1903 a potrvá až
se chovanky správně s hora uvedeným předmětům naučí.

Vyučuje se vždy ráno od 8.—12., odpoledne od 1.—6.

v sále Adalbertina.

Poplatek je mírný!

Poplatek je mírný!

Svédomité a dokonalé vyučení se předem každému zaručuje.

Ku hojně návštěvě zdvořile zve

Fanny Hrdinová, odbor. učitelka.

Katuše Kavanová.

Přihlášky přijímají se v administraci časopisu „Obnova“ v Adalbertinu.

KARBID a PETROLEJ

nabízí nejlevněji

o. a k. dvorní dodavatel

Josef Pilnáček v Hradci Král.

Nejlepší, nejtrvanlivější a nejlevnější
kněžské kolárky a náprsenky.

Všeho druhu prádlo
pro dámy a pány.

Stanislav Jirásek v Hradci Králové, Velké náměstí číslo 136.

Obrovský výběr
letních turistických košil.

Úplně
výbavy pro nevěsty
vlastní výroby.

Novinky kravat.
Tovární sklad bílého prádla.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse čís. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Svaté obrázky

všeho druhu, nabízí

ve velkém výběru a za svlaště výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vsorky jsou na požádání k dispozici.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Slečny,

ústavy navštěvující, od příštího roku škol-
ního přijme

na byt a celé zaopatření

Josefina Krekulova,

choť doktora práv

v Praze, Řeznická ul. č. 5., I. patro.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Nejdůstojnější bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich

v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvlášť
trvanlivé zlacení a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přečetná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, cesty atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
saložen r 1891.

Vroucí díky

vyslovujeme všem, kdož přecetnými projevy živého účastenství a opravdové soustrasti zmírniti hleděli
hluboký bol náš z úmrtí naší nade vše milované manželky, sestry, švakrové a tety, pani

KAROLINY MAHRLOVÉ,

choti měšťana, předsedkyně dobročinného komitétu dam a dlouholetého člena výboru „Červeného kříže“
v Hradci Králové.

Zvláště vřelými díky povinnovani se cítíme vysoce důstojnému pánu, panu Monsignorovi
Th. Dru. **Al. Frýdkovi**, kapitulnímu děkanu, general. vikáři atd., který se vzácnou ochotou a obětavostí
přívod pohřební až na svaté pole k hrobu uvedl a nad rakví předrahe zesnulé překrásná slova útěchy
pronesl, dále ostatnímu **veledůstojnému duchovenstvu**, P. T. pp. dru. **V. Durdíkovi** za ochotnou
první pomoc a dru. **L. Baškovi** za laskavé ošetřování nemocné, slovutnému pánu, p. **O. Steinfeldovi**,
c. k. místodržitelskému radovi, velectěným **zástupcům král. věnn. města Hradce Králové**, vele-
důstojnému pánu, p. **VI. Sekerovi**, řediteli ústavu pro hluchoněmé, veleváženým **dámám dobročin-
ného komitétu a dámského odboru „Červeného kříže“**, ctihodným **školským sestrám
de Notre Dame** a spanilomyslným **dárcům věnců**. Vůbec pak všem, kdož pohřbu a smutečních
obřadů za naši vroucně milovanou se zúčastnili a tím úctu a přátelství k té milé nám bytosti na jevo
dali, voláme:

Odpláť Vám Bůh vším dobrým!

V Hradci Králové, dne 25. srpna 1903.

Čeněk Mahrle,

manžel,

jménem veškerého příbuzenstva.

Náboženské a sociální poměry v diecézi královéhradecké při nastoupení biskupa Jana Leopolda Haje r. 1781.

(Pokračování.)

Daleko však větší duchovní zmatek panoval mezi tím lidem, kterýž následkem odebrání mu knih náhrady ve Starém zákoně mezi židy nehledal, nýbrž spokojil se vlastní logikou. Když byly některým osobám náboženské knihy odebrány a jinými nenahrazeny, spatřovaly v tom osoby ty nejprve vůli Boží a pokyn, aby žádných knih vůbec nedbaly. Proto spravovaly se napotom dle vlastního rozumu a požadavků přírody, bez mezi podléhající křehkostí lidským a dle okolností vytvořily si vlastní věro- a mravouku, jež se se žádnými určitými náboženskými zásadami nekryly a nápadům jednotlivců hověly.

Zemská vláda v království Českém v bouřlivé době sedmileté války a zejména protože nejdůležitější její úřady byly z Prahy do Vídně přeloženy, nesledovala tyto proudy a směry ve smýšlení českého lidu s náležitou pečlivostí. Selská bouře r. 1775 a potom nový vpád pruského krále Bedřicha r. 1778 do Čech pod záminkou války o dědictví bavorské otevřely vídeňským politikům zraky a postavily je před hotové události, které ukázaly, že reformace politická na základě toho způsobu obnovy náboženství katolického, jakým byla tato v Čechách prováděna, v lidu pevné pudy si nezjednála.

Příčiny nezdarů a neúspěchů těch spočívají především ve způsobu, s jakým politická reformace v zemích Českých byla prováděna. Lid totiž viděl, že sociální jeho postavení zůstává docela stejným, přidržel-li se své víry staré, anebo přiznal-li se k víře katolické. Přiznání to připadalo mu spíše dokonce jako dobrovolný souhlas s tím, co si vrchnosti proti němu dovolovaly. Jenom jezuitské misie ne zůstávaly bez hlubšího výsledku na smýšlení lidu a když řád jezuitský byl zrušen, císař Josef II. po smrti své matky královny Marie Teresie ihned postřehl, že tím pozbyl nejhlavnějšího udržovatele jakéhos takéhos pořádku a proto uznal, že následkem toho musí také nezbytně nastoupiti docela jiné cesty vládaření, nežli kterými se brala domácí politika vídeňská v dobách předešlých. Proto také kroky a opatření jeho ve příčině náboženských záležitostí v zemích Českých znamenají naprostý a zřejmý odpor proti tomu, co zde vykonala a zavedla politika Ferdinandů II. a III.

A předním pomocníkem a rádcem v této náhlé změně dosavadní vídeňské politiky oproti zemím koruny České stal se císaři Josefovi II. nový královéhradecký biskup Hay, na Moravě pojmenovaný „rakouský Fenelon“, který vyslán byl do nejnesnadnější diecése, aby zaváděním nebývalých novot rozvrácené zde politické a sociální poměry urovnal a tak zdejší bránu do království Českého a do celé říše pro dům habsburský upevnil a zabezpečil. Nebylo také v celém soustátí habsburském krajín, kterým by byl býval císař Josef II. tolik obzvláštní své osobní pozornosti věnoval a jež by byl sám osobně tak podrobně znal a tolikráte navštívil, jako činil diecési královéhradecké, jejíž úplnou bezpečnost hleděl si také zajistiti stavbou nové pevnosti na Plesu a opevněním král. věnného města Hradce Králové. Pevnosti ty měly býti nejenom vojenskými operačními body proti Prusku, ale byly zároveň také vojenskými středisky a výhrůžkami vůči nespokojenému a proto nepokojnému lidu ve východních Čechách, kdyby Prusko opět někdy se odvážilo ke vpádu do Čech a chtělo Hradecko pokládati za klíč ke svým útočným operacím.

Biskup Hay vyslán byl do Hradce více jako politik a jako císařský důvěrník nežli jako kníže pokoje a vrchní duchovní pastýř. Neobvyklých, velikých finančních výhod dostalo se mu a to patrně jenom z toho důvodu, aby ve svém posláním ve východních Čechách nebyl rušen a zaneprazdňován hmotnými starostmi o zařízení své domácnosti a při převzetí statků s královéhradeckým biskupstvím spojených.

Obratnost, nepopíratelná horlivost, příkladná trpělivost a shovívavost, jež byl Hay ovědčil mezi valašskými horaly na Moravě (ačkoliv celé své duchovní posláním po třech letech vlastně skončil lacinou radou, aby se totiž jejich náboženským přáním mlčky vyhovělo), získaly mu ve Vídni tolik přízně a důvěry, že následkem toho konečně patrně i sám tomu uvěřil, že jest způsobitým k tomu, aby také vření ve východních Čechách pro státní poměry choulostivé podobným způsobem utišil,

jako to vlastně jenom nejkrásnější svou povoleností dokázal na Valašsku. Kdyby byl neměl ve Vídni v blízkosti císařského dvora celou řadu udatných velebitelů svých opatření ve svých švagrech a jejich přátelích, snad by se byly výsledky jeho posláním na Valašsko jinak cenily, nežli jak se stalo za okolností, jež ho ve Vídni co nehorlivěji podporovaly a za nichž jednání jeho bylo co nejvládnější a nejvděčnější podporováno. (Dokonč.)

Literatura.

J. Otto v Praze. Ottova Laciná knihovna národní. Serie XXVI., seš. 32.—33. V. J. Němrovič Dančenko: Vlčí kořist. Román z ruštiny přeložil Vít. Unzeitig! Seš. za 30 h. — Sebrané spisy Karoliny Světlé. Pověsti z Ještěda. Seš. 4.—9. po 30 h. — J. Arbesa sebrané spisy. Díl IX. Anděl míru III.—IV. Seš. 6.—9. po 30 h. — Anglická knihovna. Potáček J. Bartoš. Ol. Schreinerová: Příhody z africké farmy. Seš. 2.—5. po 24 h.

„Unie“ v Praze. Spisy Julia Zeyra. X. Gompači a Komurasaki. Seš. 1. za 40 h. — Sofie Podlipské spisy X. Na domácí půdě. Seš. 5. a 6. po 30 h.

J. R. Vilímek v Praze. Spisy J. Klecandy: Maloměstský apoštol. Seš. 8. a 9. po 25 h. — A. Dumas: Tři mušketýři po dvaceti letech. Seš. 3.—5. po 25 h.

O světy, listů pro rozhled v umění, vědě a politice, redakcí Václava Vlčka vydán na rok 1903 devátý svazek. Obsah: Vzpomínky z mladých let dr. F. L. Riegro. Napsal Marie Červinková-Riegrová. — Na jezeru Oževském. Napsal Ferd. Schulz. — Náš rolník. Od Jana Vřesnického. — Druhové z mládí. Listy ze studijního zápisníku. Od Václava Vlčka. — Za Eduardem Weyrem. Elegie Ant. Klášterského. — Doma ve vyhnanství. Od J. Štemberky. — O umělecké výchově lidu. Píše Renáta Tyršová. — Veliké zlo. Slovo k upozornění od prof. dr. Jos. Thomayera. — Josef J. Toužimský. Přátelské vzpomínky od Ant. Šilhane. Svatopluka Čecha a R. O. — Karel Maydl. Nekrolog od dr. Erazima Vlasáka. — Obzor divadelní. Činohra. Od Jana Ladeckého. — Rozhledy v dějinách současných. — Dopis amerického Čecha. Předplatné na čtvrt roku 3 K 60 h. Administrace na Král. Vinohradech.

Ludmila. Sběrka zábavné četby pro český lid. Roč. V., sv. 6. (red. J. Pauly) přináší dva obrázky F. J. Čechy se souborným názvem „Srdce lidské“, které vyznamenávají se prostotou a srdečností, mluvčí přesvědčivě k srdci. I. Bratři. Horský obrázek. II. Pro blaho obce. Maloměstská historie. Roční předplatné na 6 sv. činí 2 K 20 h. Nákladem V. Kotrby v Praze.

Kalendáře. České nakladatelství Al. Wiesnera v Praze vydalo právě čtyři nové kalendáře pro lid na r. 1904. Jsou to: Blaník, Domov a Stráž (každý za 1 K), pak velký vázaný kalendář rodinný Český kraj za 2 K. Kalendáře tyto jsou obsahem i obrázky cenné.

Za plotem. Nová sbírka humoresek a satir, již vydal známý humorista Kara Ben Jehuda nákladem Al. Wiesnera v Praze. Cena 2 K 60 h.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Nákladem družstva „Vlast“ v Praze. Redaktor T. Škrdl. Roč. XIX., čís. 11. Obsah: Věda nebeská. Píše B. Jiříček. — Ti spí. Báseň. Napsal J. Ptáček. — Na faře — ve škole. Román. Napsal Al. Dostál. — Dějiny sociálního hnutí v zemích koruny české. Píše T. Jiříček. — Cesty srdce. Povídka od P. J. Franco. — Naše Slezsko. Napsal J. Vyhřídál. — Jos. Vlast. Kamaryt. Obraz životopisný. Píše dr. J. Zitek. — Starý Egypt v pařížském Louvru. Sděluje dr. J. Steinochr, atd. Roč. předpl. 10 K.

Paměti o věcech duchovních v král. věnném městě Novém Bydžově n. C. od dob nejstarších až po časy nejnovější. Sděluje dr. Jos. Kašpar. Nákladem měst. rady a musej. spolku v Nov. Bydžově. Obsah: Nejstarší doba katolická, klášter menších bratří sv. Františka, doba kališná-podobojí, o sboru bratří čes., konec doby kališné, nová doba katolická, o bratřích oltářních, o bratřích literátských, špitál městský a popis chrámů. — Kniha to opravdu vzácná.

„Máj“, beletristický týdeník. Redaktor Fr. Herites. Nákladem družstva „Máj“ v Praze. Seš. 47. a 48. Roční předplatné 11.60 K.

Československá Vzájemnost. Časopis věnovaný československé vzájemnosti. Vydává Československé družstvo v Olomouci. Řídí K. Kučera. Roč. I., seš. 4. vychází jednou za dva měsíce. Předplatné na rok 3 K.

(Zasláno.)

Pan Jan Staněk, pasíř, PRAHA-I., ulice Karoliny Světlé č. 19.

Od podepsané farního úřadu dovědění se dle pravdy, že firma Jan Staněk, pasíř v Praze-I., ul. Karol. Světlé 19., pro farní kostel v Pitárně (rak. Slezsko) dodala novou, stříbrnou monstranci, nový kalich, nový lustr a aspergil, v krásném, skutečně uměleckém a nejvýše cenném provedení k nejlepší spokojenosti, a proto se může všem co nejvíceji doporučiti.

Frant. Hájek, farář.

Farní úřad v Pitárně, 5. listopadu 1902.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,

c. k. dvorní dodavatelství

v Jabloném n. Orl. č. 86.

Dílka ku vyřívání a hotovení mešních rouch, počínaje od 24 K, pluviálů, dalmatik, korouhví, praporů, církevního prádla atd., pak dle patřících i tuzemských vzorů spracované kalichy, cíbeře, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného nákupu s doby patřákové výstavy a velikých novotín v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obsluze.

O reálnosti závodu svědčí mnohé tisíce doporučení. — Velké obrázkové ceníky a paramenta k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se v průběhu.

Na výstavě v Hořicích a v Pardubicích.

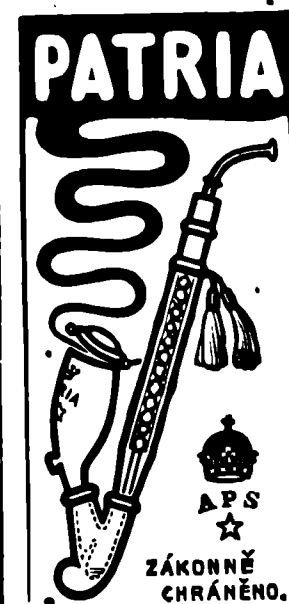
100 kusů prádla vypere se za 3 hodiny!

Prací stroje

dodává po 9 zl. s 3letou zárukou

V. HYBSKÝ v Opatovicích n. L.

Závod založen roku 1876.

jest nejlepší dýmka nové doby.

Čistě, příjemné, lékařsky doporučené kouření.

Ladný tvar, levná cena.

K dostání ve všech obchodech s dýmkami v Rakousko-Uhersku. První česká továrna dýmek

A. Patrná a syn v Jaroměřích.

Založeno 1842.

Ceníky zdarma a franko. Sklad u firmy: Karel Skrovný v Hradci Králové — Václav Vodička v Chrudimi a F. L. Prokop v Ohrudimi.

Zánovní nábytek

ze 8 pokojů, ořechový, matt,

nejnovějšího vzoru, hodící se pro nevěstu, jest buď v celku neb jednotlivě velmi levně na prodej. Nábytek nachází se v rohovém domě č. 858. proti dělostrojnickému parku. Bližší sdělí domovník tamtéž.

!ŽÁDEJTE VŠADY!

MARŠNEROVO

ČESKÉ KAKAO
ČOKOLÁDA.
jsou nejlepší.

K dostání
U KAŽDÉHO KUPCE.
HLAVNÍ SKLAD PRAHA
FERDINANDOVA TRIDA.

Bursa práce v Hradci Králové.

Práci hledají: topič na trvalou práci. 17letá slečna přijme místo za krámskou neb podobně, třeba i z počátku bezplatně. Vysloužilý vojn. žádá o místo sluhy nebo podobně. Práci obdržel: obuvník na trvalou práci v Litomyšli, sedlák a učeň v Ronově; učeň na kožárství v Hradci Králové, na pekařství v Horním Jelení, na malířství v Poličce a na truhlářství v Třeběchovicích. — Přihlášky přijímá Josef Polák, tajemník Všeodborového sdružení křesťanského dělnictva v Hradci Králové, Adalbertinum.

Razítka

výhradně jen kaučuková,
vyrábí za ceny mírné

Josef Kubias v Praze č. p. 58-II.

Továrna
na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vina sladká a vino šumivé (šampaňské.)

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franco.

Oznámení.

Dovolují si oznámiti, že jsem dnem 14. srpna 1908

otevřel novou místnost

v Grand-Hotelu (okresní dům) v Hradci Králové,

kterou říditi bude p. B. Košťál.

Místnost tato má býti lidovou restaurací, která dojde zajisté všeobecné obliby. —
Vchod má z ulice a čepuje se v ní

královéhradecký ležák půl litr za 15 hal.,
plzeňské z měšťan. pivovaru půl litr za 25 hal.

Cena jídel a teplých nápojů je značně snížena.

Čtenému obecenstvu jsou k dispozici četné denní časopisy.

J. Morávek,

nájemce Grand-Hotelu.

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veleduš. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

c a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809
a doporučený Ordinár. listem nejduš. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskárské:
Svíčky oltární z čistého vosku včelího i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá
a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zeláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na talíře.

Četná uznání zvláště z kruhů veleduštoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dlného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
ského zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Vzorníky

obsahující

450

podzimních a
zimních nejno-
vějších vzorků

zasílá P. T. pádnm
krejdlm, kteří větší
spotřebu mají,

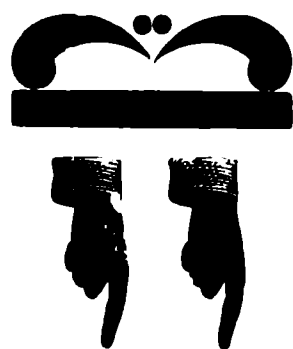
velkoobchod sukny

Karla Richtra

v Hradci Králové.

Založeno r. 1855.

Vzorníky

Navštívenky

všech druhů

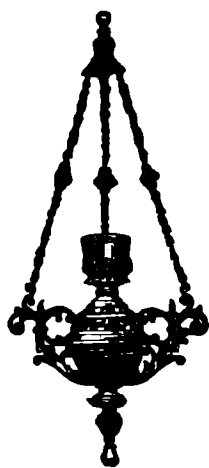
nabízí

Biskupská
knihovna.

Veleduštojmému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé, č.
19 n., roh Kon-
vikt-ké ul., vyučený pastř speciálně

na kostelní náčiní, dovoluje si dopo-
ručiti svůj bojně zásobený sklad ve
vlastní dílně ručně pracovaných
kostelních nádob a náčiní, jako:
monstrance, kalichy, ciboria, lampy,
svícny, kaditelnice, kropenky, patenky,
nádobky atd., vše v přesném slohu
církvním. Staré předměty znovu oprá-
vuje v původní intenci a jen v ohni
slatí a stříbí. Na požádání hotové
práce na ukážku, rozpočty, nákresy
nebo ceníky franco. Za veškeré vý-
robky a slacení ručním. Největší vý-
roba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení
od nejjednoduššího do nejtěvostnějšího. Chudším kostelním
úleva v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesované
výrobky besenné. Vše posílám již posvěcené.

První královéhradecká

parostrojní

truhlárna

ANT. MANYCHA

doporučuje své výrobky původních
vzorů v jednoduchém i přepychovém
provedení.

Zařizování bytů, hotelů, vil atd.

Stavební práce v moder. slozích.

Na požádání předloží se původní vzory
a rozpočty.

Přijímají se veškeré práce obráběcí
pro p. truhláře — a prodávají se hotové
obráběné výrobky a fornyry.

Vzorkový sklad látek.

Čalounické výrobky a dekorace.

Sklady:

Hradec Král., Pospíšilova třída č. 320.

Pardubice, Sladkovského ulice č. 338
ve vlastním domě.

OBNOVA

Číslo 36.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 4. září 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Poklony před Vitenberkem a Berlínem.

V.

Uvádíme ještě jiné hlasy o česko-protestantském bratříčkování s pruskými Velkoněmci. „Bílý Prapor“ znovu píše:

„Vyslovili jsme už své opřímé podivení, že nepatrné procento českých protestantů má odvahu vystoupit agresivně (útočně) proti českému katolicismu, pokusit se o „obrácení“ převážné většiny katolíků. Dá se to vysvětlit jen tím, že český protestantismus je jak duševně, tak hmotně závislý na protestantismu německém, že tedy „protiřímek“ nadšení německých kruhů protestantských v říši přirozeně přeneslo se i k nám a že zaručovalo i hmotnou podporu pro „evangelisaci“ katolíků. — Evangelicko-klerikální „Čas“ dává si všecku práci, aby přece vyvrátil výtku „Národních Listů“, že hnutí „Pryč od Říma“ je vlastně hnutím politickým. Námaha to skutečně marná. Je to tak, jako popírat, že voda je mokrá a oheň, že páří. „Evangelisace“, která se děje za heslem „lutherisch sein, heisst deutsch sein“, že je čistě náboženská? Je náboženská tato agitace, v níž se nehledí na vnitřní obrácení se člověka, která pracuje penězi, nátlakem nacinálním a terorismem? Sain Rosegger, v čís. 447, XXXV. „Zeit“ str. 45. poukázal na nacionální původ hnutí „Pryč od Říma“, a u nás nám pořád evangeličtí pastoři dokazují, že lutheranism a reformování, že kalvinismus je náboženstvím českým. — Jen slepý může nevidět a jen nepoctivec nebo zaslepenec může popírat, že německé „Pryč od Říma“ má svůj konečný cíl ve zhudování všenněmecké říše s jedním císařem a s jedním národním náboženstvím, že je tedy hnutím rozhodně politickým, které zneužívá ke svým cílům náboženství. — Že by čeští protestanté úmyslně a vědomě svým „Pryč od Říma“ chtěli podporovat Velkoněmce a jejich plány, nemyslíme, ale nepřímou by jim — kdyby vůbec u nás toto hnutí bylo možné — pracovali do rukou. (Aspoň valná část protestantského lidu sotva by se chtěla spojití bez ohledu na vlasteneckou povinnost se Schönererem a Eisenkolbem. Pozn. red.) Duševní závislost českého protestantismu na německém by tak obepínala větší část národa. Naše duševní závislost na Němcích by se tak rozšířila na nejdůležitější část a seslabil by schopnost našeho protiněmeckého odporu nejpodstatněji. — „Čas“ poukazuje na to, že i katolíci na své náboženské účely sbírají po celém světě. To je pravda. Ale ani protestantům se to nikdy dříve nevytýkalo a nevytýká, kde to nemá politického pozadí. Tak na př. na vyhořelý kostel reform. v Jabluncu u Vsetína sbírá se i mezi katolíky a nikdo nic neříká, neříkalo se nic, když němečtí protestanté podporovali stavbu far a kostelů na Valašsku pro skutečnou potřebu tamějšího evangelického lidu.

A v Německu je právě mohutné hnutí veřejné hlásající anexi celé skoro Cislajtanie tedy i Čech, Moravy a Slezka a právě toto hnutí financuje „evangelisaci“ u nás.“ Tolik Bílý Prapor.

„Slovo“ dra. Rašina napsalo k zápasu Nár. Listů s Časem:

„Do dozvuků letošních slavností Husových vpadly „Národní Listy“ řadou interessantních objevů o spojení některých předáků české strany lidové s předáky německého „Evang. Bundu“, respektive s jednotlivými činiteli nacionálně-náboženského hnutí Los von Rom. Nehledě k tomu, že „Národním Listům“ objevy jejich — ani ne tak nové, jako interessantní — přišly patrně velmi vhod, aby zamluvily jimi blamáž svých vlastních mladých českých předáků, je výsledek nejnovější úsilné kampaně, nikoli zrovna nejvěcněji vedené, po dvou stránce cenný a překvapující. Je to jednak způsob hájení se realističtějšího denníku, tak chabý a nemohoucný, zabývající se okolnostmi dočista vešlejšími, rozdávatelé komplimenty na všechny strany tam, kde ho ať zdánlivě, ať

skutečně šetřili — za druhé pak prohlášení výkonného výboru české strany lidové, které náboženské stanovisko prof. Masaryka, Jozíška, Kalandry a jiných označilo za pouhé individuální názírání jednotlivců, a neváhalo jim přímo vytknouti, že různými názory způsobují mezi straníky neurčitost a nejistotu. V dalším obsahu svém oznámil mnohmluvné prohlášení slavnostné, že bude stejně proti klerikalismu evangelickému, po případě proti pravoslavnému a mosaickému, jako je proti klerikalismu katolickému, a „nerozpakuje se sdělit, že „Času“ vytkl (rozuměj: výkonný výbor č. s. l.) již před útokem „Národních Listů“ jisté stranění protestantismu.

Prohlášení výkonného výboru české strany lidové je opravdu cenné a postačitelé. Po něm možno beze všeho polemiku zastaviti. Řekli jsme už z předu, že objev „Národních Listů“ nebyl vlastně objevem. Nebylo ani třeba aportovati (donášeti), že dr. Herben obědval s německými pastory v německém kasíně, aby bylo do pravého světla postaveno vědomé a slepé sloužení jeho orgánu protestantského klerikalismu. Pamatujeme se příliš dobře na krátkozraké a naivně horlivé ujišťování dra. Herbena v nedávné náboženské debatě klubu české strany lidové, že je-li už setrvání člověka nevěřícího v určité církvi jakousi polovičatostí, že je přece jen menší polovičatostí (!) trvati v církvi evangelické než v katolické...

Protestantský klerikalismus „Času“ neobjevily ovšem „Národní Listy“. Abychom nic bližšího nepřipomínali. Vilém Mrštík v „Lumiru“ (1901) napsal o něm několik významných vět. I výkonný výbor české strany lidové dobře o něm věděl, jenom že jako zhyčkanému mazlíčkovi mu říká „jistě stranění protestantismu“. Ale přece jenom je vytkl svému orgánu; kolikrát, to neprozrazuje a také se stydí pochlubiti, že zcela bezvýsledně.

V následujícím čísle doloženo:

„Je poučeno sledovati tento zápas, vedený z obou (? situací „Verbo“!) stran péry, nehrubě vybíravými, při čemž až dás vzbuzuje ubohý způsob, jakým se hájí právě dva v přítomné aféře nejvíce pronocovaní realističtí předáci — dr. Herben a kolínský farář Dušek. Jejich polemika zabíhá do takových naprosto odlehilých a malicherných detailů — zatím co věci nejpřirozenější a nejvíce na snadě ležící zamlouvají anebo zalhávají — že si jí den ode dne sami zasazují rány mnohem pádnější, než jim „Nár. Listy“ vůbec kdy mohly uštědřiti. Mluví se o protestantském klerikalismu určitých lidí v realističtém táboře a speciálně o protestantsky klerikálním duchovenství „Času“ — a dr. Herben vykládá o klerikálních listech německých, obrací se mezi tím stále na jakéhosi nevěstného Maxe Rumplera, který prý je žid a šmok a hotový ničema. Věříme dru. Herbenovi do slova, ale co je nám po tom? Mluví se o jakémsi dopise faráře Duška, silně kompromitujícím, jehož znění obíhá v německých a českých žurnálech — a pan farář píše z Kolína do „Času“ celý úvodník, v němž sděluje, kterak Max Rumpler mu dal desetikorunu pro kolínské chudé. Oba pak na otázky kladené neodpovídají, nýbrž — s rozhořčením odmítajíce, kladou otázky jiné, což vypadá sic druhdy velmi legračně, avšak po čertech málo uspokojuje.“

Evangelický „Český Bratr“ napsal: „Rozvinul se před očima našima obraz, ze kterého poznáváme staré, známé osobnosti, které navázaly a udržují styky se sektáři skotsko-americkými na velikou újmu naší české církve evangelické. A jako v těchto představují nám naše spasitele, tak v nejuvěřejším čase domnívají se jej nalézt i mezi německými Velkoněmci. Zpodepřením se na tyto mělo zahájit se účinnější hnutí „Pryč od Říma“ i mezi lidem českým tak, jak je provozuje Schönerer, Wolf a spol. u krajně německých.

My pozorujíce toto hnutí již od několika roků, nenadchli jsme se posud pro podobnou akci, ač úspěchy „losvonromistů“ přímo oslňují. Nebude zajisté nikoho mezi námi, který by na

podobný povel, byť i od našich farářů vycházel, dal se strhnouti k podporování a šíření myšlenky takové. Proto kroky, které učinili někteří faráři naši za účelem sblížení se s Němci jako se spojenci, byly nepředložené. Těmto moderním realističtým nadšencům a horovatelům pro spojení se s Němci připomeneme nedávno osvědčené jejich přátelství.“

Nyní uvádí Český Bratr několik příkladů „německolutherské přízně“ k souvěrcům českým. Strašničtí evangeličtí Němci na svůj nový hřbitov nechtěli přijímati zemřelé české souvěrce; pak přece z donucení krátký čas to dopustili, pokud pražská obec sama Čechům hřbitov neopatřila. „Láska“ německých protestantů k českým souvěrcům jeví se v národnostním rozdělení českého pobočného spolku jednoty Gustava Adolfa a v národnostním rozdělení zemské superintendence jako v prvním skutečném případě administrativního rozdělení království.

Dále pokračuje Český Bratr:

„My proti všelijakému bundování se s cizinou vedeme boj již po 18 roků a bobužel není vinou naší, že hlasem našim nemůžeme proniknouti veřejnost českou. Starají se o to agenti sektářů, kteří po celých Čechách se rozlezli a pak i mnozí faráři naši, jimž jest náš „Český Bratr“ trnem v oku, burcuje svědomí ze sektářského pohloupení jejich. Kdyby veřejnost česká věděla a znala naše boje a práce vlastenecké, nemusila veřejnost česká pohlížeti dnes tak udiveně na různá ta odhalení...“

A do budoucna nejsou vyhlídky naše lepší. Neboť celé naše národní vědomí u našich duchovních udržuje již jenom hrstka farářů starých, kteří odolali svodům skotských šterlinků a amerických dollarů. Duchovenství dorost náš vychován jest až na nepatrné výjimky na sektářských učilištích v Německu a ve Skotsku. Mysl jejich je otrávená internacionalismem, tak že od nich neočekáváme, že by církevní život náš obnovili v tradici církve naší. Neštěstím našim jest, že nemáme vlastního duchovenského semináře! Po zřízení českého evangelického bohosloveckého semináře volá církev naše již od vydání tolerančního patentu od roku 1781. Do roku 1861 překážela tomu vláda a od toho roku až po dnes překážejí tomu sektomilci v čele církve naší stojící. My bezpočtukrát již hlasu svého a při každé příležitosti za zařízení jeho pozvedáme.

Zjevy posledních dnů, které situaci naši odhalily, potvrzují slova naše a nemáme-li propadnouti duchem, vírou, náboženstvím našim cizotě, jest třeba součinnosti všech vlastenců českých, jest třeba součinnosti všech literátů i žurnalistů českých.“

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 2. září.

(Která z českých stran jest dnes nejsilnější? — Zesnulý vlastenec František Ruth a „pokrokový“ tisk český. — K jednání některých autonomních důvěrníků v odhadních komitích osobní duně s příjmy.)

Když se za dnešních dnů uvažuje, která ze stávajících českých stran jest nejsilnější, která má nejlepší vyhlídky do budoucnosti, tu beze všeho lichocení se všeobecně uznává, že za přítomných poměrů i přes některé velmi mrzuté události jest nejmohutnější strana, na jejíž půdě začínají se shromažďovati stoupenci směrů konservativně katolických.

Radikální proudy octly se se svými politickými paroloděmi na písku; bezkonfesiční státoprávníci s ideálem korunovace stávají se utopií; Mladé si sestarali většinou v šosáky; realisté se zařepem prusofilských pastorů jsou odbytí; socialistické strany pak mají se jako kaleidoskop, tak že pevným, silným a důsledně postupujícím žilem v české veřejnosti jest dnes jedině mohutný kmen mužů, kteří na zá-

kladě katolických zásad hlásí se ke směrům konservativním.

Nebude nás proto za přítomných dnů v českých zemích nikdo kamenovati, když proneseme z veřejného ruchu a života českého odporované mínění, že přesvědčení a smýšlení u veliké části do veřejnosti se deroucích osob u nás má své sídlo nikoliv v hlavě, ale v břiše, v žaludku —

Celá řada veřejně působících osob u nás dá se usvědčiti, proč tak neb onak smýšlí a působí, že tak činí jediné a především z ohledů a důvodů existenčních. Největší většina rozmanitých českých předáků hledá ve svém veřejném působení především jistou míru osobního zisku a prospěchu.

Na to máme dostatek času, abychom jmenovitě někoho uváděli, kdo takto veřejně působí, ale povšechně na to poukázat již dnes neškodí.

Víme to z vlastní své zkušenosti, že v posledních třiceti letech českého veřejného života stalo se obyčejem, že mladež byla při vstupu do veřejného působení hnána ke přidržování se směrů liberálních. Česká žurnalistika od let šedesátých spatřovala totiž v zásadách svobodomyšlných nejvýhodnější zástavu pro pokrok celého národa a největší díl české mládeže doby té viděl jistě kouzlo v tom, že mohl si zaradikálčit a saliberalisovat.

Avšak dnes ze všech stran do zemí českých vanoucí vítr rozpálené hlavy jak náleží ochlazuje, když uvažují, v jaké politické a hospodářské situaci se český národ právě nachází. Především jest roztržštěn v řadu stran a frakcí, jest pln jenerálů a vůdců, kdežto stoupenci těchto vůdců a jenerálů jsou oporou velice nespolehlivou a nejistou. Mladočeská i staročeská strana mají toho nejlepší zkušenosti!

U nás ve veřejném a politickém životě osoby se střídají, jako by se honily, popularita hoří rychle jako sláma, dnes oblíbený muž jest zítra psancem, loni psanec jest dnes výtečníkem, ale jedno jest velice zajímavé: správné principy a čisté snahy, ty přecházejí z generace na generaci.

To po našem náhledu znamená, že české voličstvo v budoucnosti jest třeba kupiti a shromážďovati od případu k případu kolem těch nebo oněch principů a otázek. Sbirání jeho kolem jednotlivých osob se v našem veřejném životě více neosvědčuje. U nás se osoby velice brzy obnosí a k nepotřebě opotřebují.

Tu politickou i taktickou cestu musí nastoupiti mužové, kteří se na půdě konservativní na základě katolických zásad dohromady shromážďují, chtějí-li snahám svým zjednatí platnosti. Musí shovívavě přehlížeti osoby a musí dbáti vždy pouze na podstatu věci. Dobrou a užitečnou věc musí podporovati všude a ku provedení jejímu musí podporovati a posilovati každého t. j. naše strana musí pozvednouti a oživit pokleslou v českých zemích občanskou důvěru a vzájemnou úctu muže k muži.

O tom se nanejvýš správně a časově vyslovil nedávno v Praze odbyvaný sjezd českoslovanského katolického duchovenstva.

Takový sjezd za dnešních poměrů neprovede v Čechách strana žádná a proto není

pochybnosti o tom, že směrům, jimž katolické duchovenstvo dnes přeje, náleží dle stávajících poměrů budoucnost potud, pokud se nestanou obětí a doménou osob, ale když věcně povedou ke všeobecnému lepšímu celého národa.

Strana naše zdá se malou, slabou. Proč? Protože — klečme! V té hodině, v níž mužně po celé oblasti zemí koruny České pro tu kterou věc ze svého pokleku jako mužové vstaneme, budeme politickou mocí, která se bude muset brániti, aby ji tisícové s jásotem přebíhajících k ní stoupenců jirých stran k smrti neumilovali, aby jim za to při volbách — dala své hlasy.

Ovšem že zdar politiky strany naší leží jenom a jediné v podpoře a sledování dobré a správné věci, bez ohledu na samolibost osob, jejichž přehnaný kult byl doposud pro katolicko konservativní stranu zhoubou a neštěstím.

V to v ohledu politickém věříme a doufáme, že podpora a vyhledávání pravdy, ať si tato jest vzata na šití kýmkoliv, postaví katolicko konservativní principy v zemích našich v čelo postupu celého národa. In dubiis libertas, in necessariis unitas, in omnibus caritas!

*

V neděli odpoledne doprovázeli jsme v Praze ze chrámu sv. Štěpána rakev Františka Rutha, společníka pražské dlaždičské firmy „Ruth a Kavka“ a dramatického spisovatele. Ruth zemřel ve čtvrtek v poledne náhle a v poměrně nevysokém věku 52 let. Znali a stýkali jsme se spolu přátelským způsobem přes 20 roků. Proto především poznamenáváme, že Ruth jenom náhle skonal. Na smrt byl připraven již po celou řadu let. Proto také své záležitosti měl uspořádané a poslední vůli připravenou. Nechceme se snad o něm rozepisovati, proto, že odkázal 50.000 K „Ústřední Matici školské“. To nebylo u něho docela nic neuvěřitelného, když byl milionářem. Ale chceme stručně naznačiti, jak se tím milionářem stal.

Frant. Ruth byl původně chudým, nepatrným, bankovním úředníkem a za choť pojal dceru dlaždičského mistra, který začal jako dělník. Sešli se tedy dva mužové „vlastní síly“.

Zeť začal tchánovi pomáhati v účetnictví a rozpočtech, jali se společně podnikati větší práce, zjednali si vlastní lomy, dláždili pak nejenom Prahu a její předměstí, ale vydláždili také celou řadu německo uacionálních měst severočeských, přičiňovali se, až z obou teklo a výsledek přičiňování a píle té byl milion a sice milion v upřímně českých rukách, českou prací za 25 let zjednaný.

Celé to vypravování zdá se býti pohádkou, ale jest skutečnou pravdou!

A proto, že Ruth za pětadvacet let stal se z chudáka vlastním přičiňováním a neuvávnou prací upřímně a vše smýšlejícím českým milionářem, proto byl po celou řadu let předmětem daremných útoků „pokrokové“ české společnosti. Ruth měl totiž „slabost“, my tomu však říkáme ušlechtilý smysl, že s nadšením a láskou sledoval dramatické umění a musel se říci, že také se zdarem pokusil se o sepsání několika veseloher. Nikomu tím neublížil, ni-

jíž před posvícením. Zkrátka žijeme ve znamení všeobecného užívání bicyklů.

Pan starý Bachráček byl muž pětáctiletý. Naříká se nyní na mizerii živnosti; Bachráček huboval na ten „nejhorší kšéft na světě“ také. Že se mu vedlo moc zle, bylo pozorovati na jeho tělčku; vtělená „půlka“ s krátkými končetinami a s hlavou spočívající v předu na důkladném „podbradku“ a v zadu na dvou tučných naduřeninách. Šest včelíček by bodnutím sotva dovedlo tak tlustoučký obličej u normálního člověka udělat, jaký měl pan Bachráček. Div že mu i malá očka nezarostla. Pan starý se taky málo pohyboval. Po obědě si hovořil jistý čas v síti na dvou stromech zavěšené, aby zaspal svou bídu a své soužení. Ale jednou i ta síť šeredně ho zarmoutila. Za jasného odpoledne uložil se v ní s dlouhou zrakem Politiku. Počal již libě usínati; mohutné chrčící proudy vzduchové vanuly mu z úst, když tu náhle při malém pohnutí prasklo upevnění sítě zrovna u hlavy. Pan starý se ocitl na měkké trávě a tvrdé zemi — troubel s dýmku v levici a překousnutou „špičku“ v ústech. Jeho brunátný obličej zlostí zmodral; síť přešel a víckrát už o takovém odpočinku, který může být provázen náhlým překvapením, vědět nechtěl. Raději se při čtení novin po zahradě projde; bude zdravější, nebude tolik tlustý. Bez toho se lidé jeho korupulentnosti smějí.

Brzy si vyhledal jiný sport, který na hubnutí prý ještě líp působí než odpolední procházka. Do pivovaru jednoho slunného dne přivlekl umouněný človíček bicykl francouzského systému; takové kolečko by prý neprasklo ani pod třemi zezobanými hospodskými.

„Kdybys nebláznila“, durdila se paní stará, když začudlá dlaň prodavačova bezkou brat peněz odnesla.

komu tím nepoškodil, ale „všelijací pokrokáři“, kteří mladost i mužná svá léta promarní ve zbytečném a od nich marném napravování světa a jeho běhu, stále ho pro to napadali. Na místě, aby si této Ruthovy záliby vážili, psali a tiskli o „dlaždičském dramatikovi“, chtěli se mu posmívat, ušlechtilé jeho zájmy zlehčovali. Zkrátka nakládali s tímto ctihodným a zasloužilým mužem, jako jest u nás obyčejem nakládati s každým, kdo svět a život vážně a správně pojímá.

Ruth toho nedbal, ale krádel svou cestou dále. Podporoval vše dobré, ozdobil dům svůj celou galerií obrazů, sledoval českou literaturu a proto, že nikomu nedával ctití váhu svého milionu, že stále jako jednoduchý, prostý člověk všele česky a lidsky smýšlel, proto pořád musil slyšeti o sobě nové a nové poznámky. Kdyby byli Prahu dláždili podnikatelé nečeští, jako zde celou řadu důležitých potřeb cizinci na místě domácích nepodnikavých živnostníků provedli, toho by si nikdo nevšiml, že za to milion získávají. Když však v ohledu tom zmohl se Čech upřímný, tu se mu za slabost a nepřipustnost předhazovalo, že se staral o české divadlo, o českou literaturu — — —

Taková jest frakce naší společnosti, která si přikládá název a firmu „pokroková“. Cizinci, naši odpůrcové, ti si mohou mezi námi hověti, kopati nás, našim snahám a zájmům se posmívat, žádný si jich ani nevšimne, nikdo nejdě pramen jejich příjmů, jež z českých kapes plynou, ucpati, ale jakmile vlastním přičiňováním hmotně osamostatnělý našinec začne se o české věci zajímati, již jej „pokrokový“ tisk český hledí pronásledovati a utloukati nejsprostšími invektivami.

Někoho takového dožil se v posledních 15 letech František Ruth, jehož památka nad to i přes to jest příkladně rozluštěným a provedeným životem českého muže „vlastní síly“. Přáli bychom si, aby takovýto skutečných výtečníků v českých poměrech v každém desetiletí alespoň sto se vyskytlo!

Zdar píle a přičiňování Frant. Rutha byl stále předmětem hříchu závidi, jehož dušení Dr. Frant. L. Rieger českému lidu ve svém testamentu důtklivě doporučoval.

* * *

V české společnosti od celého posledního půlstoletí zuřící hřích závidi, který v naší veřejnosti již tolik zlého natropil, začíná se v nejnovější době manifestovati obzvláštním politování hodným způsobem.

Přes tu chvíli dostane se tomu a onomu příslušníku české společnosti překvapujícího výměru osobní daně z příjmů. Známe celou řadu osob, jež se najednou úředním dekretem dověděly, že prý mají častu až jednou takové důchody, nežli z jakých chtějí platiti daň.

Když pak strana takto překvapena proti tomu dle svého práva rekuruje, tu se na konec od příslušných c. k. berních správ dovídá, že úřady na toto zvyšování osobní daně z příjmů a stanovení berních sazeb nemají žádné ingerence, nýbrž že to dle § 178 příslušného

„Jaké pak bláznění; vy ženské jste všechny stejné, žádná ničemu kalému nerozumíte. Každou chvíli si potřebuju zajet k některému známému hostinskému, mám jednání na všech stranách; valaši musejí rozvázat pivo; a to všá, jak se mi to těžko chodí. Takhle budu všude hned a taky se trochu spadnu spíš než po té protivné kysibelce.“

„Inu to už stará bába, co jezdí s trakařem, říkávala, že se jezdí s dvěma koly líp než s jedním. Ale to se ještě neví, pojedě-li ty na bicyklu líp a rychleji než ta bába s trakařem. Vždyť se ti bude každé dítě smát; takový starý blázen! Kdybys byl aspoň o patnáct let mladší!“

„Však ty jsi ještě starší než já a parádlíš se jako osmnáctiletá panenka; to už není k smíchu?“

Paní stará, ač nerada, neřekla už nic, protože přicházel s něčím právě pan účetní, mladý, hezký chlapec. Když úředně poslání vyřídil, mrkl po bicyklu a prohodil: „Tedy už je to tedy. To si někdy vyjedeme společně. A ostatně mohu Vám dnes večer věnovati chvíli k prvním pokusům.“

Pan starý se blaženě usmál; řekl si již Frantkovi od koní, který taky na bicyklu umí, aby ho večer učil; ale bude vděčen, půjde-li pan účetní laskavě dohlédnout také.

Ze jasného svitu luny trojlenná společnost putovala na silnici za rybník.

Když přišli s bicyklem na hladké místo, řekl pan účetní: „Tedy ještě, pane starý, na kolo podle předpisu nevyskočil. Stoupněte si tuble na ten kámen a obkročte pohodlně sedlo. — Ták; a teď jen bez bázně šlapat, rovně sedět. A pan starý v potu tváří šlapal v ochranném průvodu obou znalců, kteří měli dost práce udržeti tak veliké těleso v rovnováze a při tom ještě kontrolovati řídítka. Pan starý dlouho nešlapal. Strachem a nezvyklou námahou se celý zpotil už nyní. Prý by si rád odpočal. Jak teď z toho dolů?“

„To se jen opřete pevně levou nohou o

FEUILLETON.

Učil se na kole.

Píše J. S—a.

Dnes již přestali být bicyklisté privilegováným národem, teď už kolaři neplatí za zvláštní sportmany; již se za nimi vesničané nedívají se smíchem jako za komedianty a měšťáci v nich představají spatřovati nějaké zvláštní umělce. Nyní jezdí na kole každý; na pedálech bicyklu střídá těžké boty i ten zedník, který jest jináč odpovědným nepřítelem všelikého rychlého pohybu a zpotení; jezdí švec, i jehož chůze bez bicyklu jest dosti vydatná; jezdí každodenně i učenník s nůši na zadech, ačkoli si vlastní kolečko třebas do smrti nepořídí; když netouká vítr, šlape rychle pedály bicyklu i útlá slečinka, aby se rychle přenesla k sladkému dostaveníčku na vzdálené místo, kde by zamilovaný párek žádný známější klepavý jazyk nevyslídil. Panička, která tvrdohlavého muže nemohla pohnouti ku koupi nových šatů, uleví si a vybouří se poněkud vášnivým poháněním dvoukolků.

Již i ta němá tvář pochopila, že nic proti obecnému zvyku nepořídí. Dřív byl bicyklista nasávaný a hafalky na své pouti zrovna oblíben; musil je citelným způsobem přizpůsobovati chvalitebnému názoru, že je bicyklista tak slušný člověk jako pěší chodec. Paedagogický svižný prostředek k moderní výchově psí povahy skoro stále musil v ruce držeti. A nyní? Každý modernější pes už ví, že bicyklista není právě žádným zvláštním neštěstím; leda že si pohubuje na plano proti kolečku z dalky, aby šáteček nezapomněl. Karabáč nebo rakošku si už bicyklista ani s sebou nebere. I ty hloupé husy rychleji před kolem prchají, znajíce ze zkušenosti svých starších tetek, že by se mohla některá zbytečně ocitnouti na pekáči

zákonu „patří výhradně do konference autonomních odhadních komisí.“

Zjev tento jest neutečeným symptomem nezdravosti a choroby nynějších českých sociálních poměrů, když občanstvem do odhadních komisí k hájení jeho zájmů voleni některé činitelé oproti svým mandantům a voličům vedou si při vyměřování berních sazeb tak, že na konec musí úřady samy občanstvo chrániti proti nehoráznostem jeho autonomních zástupců v odhadních komisích.

Některí občanstvem do odhadních komisí voleni „jeho důvěrníci“ patrně nechápou úkol a poslání, jež jim v komisích těchto náleží a z důvodů subjektivního nazírání nebo z osobních pocitů posuzují pak zdánlivé poměry jednotlivců, na jejichž ochranu jsou vlastně do komisí těch zvoleni, způsobem, na jehož prokázanou bezdůvodnost má býti vyměřen trest. Jak k tomu přijde řádný muž, který pravdivě své příjmy udá a přes to najednou dostává úřední dekret, na který musí odpovídati, zkrátka který způsobí mu celou spousta nepříležitostí, zaneprázdnění, výdajů a rozčilení? Je to nanejvýš smutné, když postižené straně potom c. k. úřady uvěří a sdělí jí, že celou tu věc nadrobil jí autonomní t. j. její vlastní důvěrník v odhadní komisí.

Více o tomto zjevu psati netřeba, neboť jest spíše nutno proti opakování se takového působení některých autonomních důvěrníků v odhadních komisích, jež by bylo založeno na subjektivních pocitech, příslušnou zákonitou cestou v každém případě nejdůrazněji se obražovati a provádění jeho znemožniti.

Obrana.

(Z a s l á n o.)

V neděli dne 30. srpna vyzval p. Jan Pelíšek, farář ref. v. v Semtěši, „Katolické Listy“ a „Obnovu“, aby podaly doklady, že byl císařem Josefem II. dne 26. března 1782 vydán dvorní dekret, jímž byli Husité t. j. zbytky vyznavačů české konfese s vyznáním svým na roveň postaveni tolerovaným německým vyznáním augšburskému a reformovanému.

Na vyzvání to bylo obšírně odpověděno dne 1. září v „Katolických Listech“, což p. Pelíškovi zajisté úplně k potřebnému mu poučení postačuje a proto zde na prostém toho konstatování přestáváme. Další ať si vyřídí pánové se svými souvěrci ve svých sborech.

* * *

K bližšímu vysvětlení „zaslána“ sděluje redakce t. l., že v Čase pan Jan Pelíšek, evangelický farář v Semtěši, na podiv sebevědomě tučným zaslánem útočí na Obnovu a Katolické Listy, že pověděly dle pravdy: 1.) že byla dvorním dekretem z 26. března 1782 povolena potomkům husitů starobylá, česká konfese a 2.) že lid o tuto konfesi připravili duchovní augšburského a helvetského vyznání. Ku konci hlasatel „ryzí pravdy“ zcela neomylně prohlašuje: „Vyzývám Katolické Listy a Obnovu, aby pravdivost řečené své zprávy dokázaly a

předložily doklady, kde a kdy tak zv. Husitům českým povolena v době toleranční česká konfese. Hned nyní však další tvrzení těchto listů, že lid o tuto českou konfesi duchovenstvem augšburského a helvetského vyznání připraven byl, *prohlašují se švindl.*“

Tohle jest prohlášení v skutku povedené — čistě protestantské. Pan farář žádá Obnovu za poučení, ale při tom již předem žádané vysvětlení prohlašuje za švindl. Nač tedy ta výzva? Pánové ovšem dovedou prohlášovati pohodlně za švindl kteroukoli pravdu, která jim není milá, ale za to skutečným švindlem dovedou mánuti lid jen což. Musíme choditi pro příklad daleko? Čeští pastoři šřili u nás z naprosté ignorance a z veliké „lásky“ ke katolictvu švindléřský pamflet připisovaný lži o péra „očitého svědka upálení Husova;“ posud své balamucení neodvolali. Ale za to prohlašují za švindl tu *historickou pravdu*, kterou by měli znáti lépe než katolici. Kdo jen trochu přihlédl k jejich pravdomluvnosti, nediví se ani za mák. K velikému pohoršení evangelicko-klerikálních vůdců prostudoval dr. Václav Rezníček toleranční dobu trochu líp, než jak ji znají ti, kteří ji mají znáti zevrubně; a tak zámyslně nechápavým pánům dal dr. Rezníček v čísle 237. Katol. Listů důkladnou, poučnou odpověď. Dovedl fakty, že v toleranční době nechtěli čeští evangelici přistupovati k německým konfessím helvetské a augšburské. Proto císař Josef II. učen dekretem ze dne 26. března 1782 doplniti toleranční patent ze dne 13. října 1781; tímto dekretem prohlášeno, že český lid, pokud se určí, „*Husity*“, nebo pod tím či oním k této sektě náležejícím jménem přihlásí, má býti pojat v toleranci přislanou protestantům v král. českých dědičných zemích. „Husity s podřaděnými jim sektami“ nazývání byli tehdy vyznavači „české konfese“, povolené Rudolfovým majestátem. Dr. Rezníček citoval zákon, jeho datum a vydání již 28. srpna v Katol. Listech v polemice proti Anonymovi z Času, obšírně věc vysvětlil, ale nechápavý pan Pelíšek znovu se tázal; podle všeho o vysvětlení onom ani nic nevěděl. Dr. Rezníček tedy znovu dává odpověď zase p. Pelíškovi, *kdy a kde byla povolena Husitům v době toleranční „česká konfese.“* Original císařského dekretu se nachází v guberniálním archivu království českého; registrant Petr Havel Jaksch převzal jej v letech dvacátých minulého století do své sbírky zákonů, kterou vydal v Praze pod názvem: Gesetzslexikon im Geistlichen, Religions und Toleranzfache für das Königreich Böhmen von 1601 bis Ende 1800.“ Ústupky učiněny Husitům r. 1782 po dlouhých poradách. O tom jednání se mohli nakvašení pánové à la Pelíšek poučiti v knize r. 1879 vydané ve Vídni pod titulem: „Dr. Carl Huck und dr. Her. Bidermann: Der österreichische Staatsrath, 1760—1848.“ — A na tato závažná připomenutí pohlížejí naivní evangeličtí předáci jako na polární objevy. Tyto tolik známé věci jsou jim novotou neuvěřitelnou, vynesenu z nitra „nejtemnější Afriky.“ Dřívější evangelici vynutili si onen dekret nátlakem, poněvadž při nich (neusnulo všecko vlastenectví, poněvadž nechtěli dopustiti, aby se trhala historická spojitost jejich náboženských poměrů s dobou předbělohorskou. Vážili si ještě odkazu předků předbělohorských. Ale

aspoň tak trpělivý jako pomáhati; že dráty někdy bolestně zastenaly, to nic neznamenal.

Ale když večer doprovodili oba učitelé tlustého záka domů, řekl účetní Franckovi: „Poslouchej, zejtra si dresruj starého sám; já se s tím dědkem rvát nebudu. Jemu pád neuškodí; skulí se vždycky při své tloušce na měkko, ale mne by mohl zalehnout.“

Druhý den se pan účetní vymluvil na jakousi nutnou záležitost, tak že zbyl Bachráčkovi jen Francek. Právě když za pomoci Franckovy pan starý již obstojně pedály ovládal, šel nešťastnou náhodou kolem pan nadlesní.

„Aj, aj, kam pak tak pozdě, pane starý, ten soudek valíte? Bylo by to bezpečnější bez bicyklu. Anebo se snad cvičíte dokonce k výstavnímu zápasu. Nu, mnoho zdarů!“

Pan starý na tohle krobácnství ani neodpověděl. V rozčilení ani si nevšímal, že řídí směr dvoukolky zrovna k většímu kaménku. Nastal náraz, pana Bachráčka opustila rozvaha, opustily ho pedály a již se převrátil k pravé straně zrovna na Francka, který se skulil pod svého pána jako třtina. Oba si dali tak upřímnou pusou, jako když se sejdou dva bratři po dvacetileté odloučenosti. Francek uvolnil své údy s nadlidským úsilím, ale Bachráčkovi to šlo tíže; zapletl si nohu mezi dráty a teprve za chvíli ji vysvobodil. Jinak se mu nestalo nic, leda že si trochu kabát natrhl. Bylo mu trochu Francka líto, prohodil soucitně: „Nebolelo tě to mnoho, když jsem na tebe upadl?“

„Inu, že voni na mne upadli, to mne tolik ani nebolelo; milostpán je měkkej, ale ta zem byla moc tvrdá, div mi to hlavu a lopatky nezpěráželo.“ A dodal trochu jízlivě: „Podívej se na svůj kabát! To aby si podrubě vzali hned níž a jehlu s sebou.“

„Inu, zkrátka musíme dávat pozor,“ potvr

nyli? Jejich čelní potomci nejen že milují víc konfese německé než konfesi českou, z trestuhodné nedbalosti ani neznají, jaké výhody byly české konfesi zabezpečeny, neznají ani zápas charakternějších svých předků. Stále frázovitě vykřikují: „Náš je Komenský! náš Chelčický, náš Blahoslav!“ Ale při tom všem raději vyznávají víru německou, jež jest v protikladu s vírou oněch „vlastních“ jejich mužů. Lisají se k Vitenberku, jakkoli dřív čeští bratři vějičky Lutherovy se střehli; raději stavějí na odív trestuhodnou neznalost historie vlastní strany, než aby chyby své napravili. Co by jim řekli ti, kteří r. 1872 o českou konfesi tolik stáli? A pak prý tito povrchní lidé jsou privilegovanými vlastenci? Kde jsou však nyní vyznavači české konfese; Kdo prostý lid evangelický o ni připravil? Snad aspoň některé jejich ovečky po sdělení dra. Rezníčka prohlédnou; nedovedeme si aspoň představit, že by bylo všecko evangelictvo v Čechách tak neupřímné, lstivé a fanatické, jako jsou jeho oficiální žurnály. Protikatolická komedie nynějších vůdců českého evangelictva rozhodně se musí lepší části evangelictva zprotvítiti.

Protestantská znalost katolické církve. Jest známo, že naši protivníci o pravé poznání církve katolické nijak se nestarají; jejich zášť je ponouká všecko katolické tupiti dříve, než se o věci bližší poučíli. Heyeův slovník cizích slov byl nově přepracován od protestanta dra K. Böttgera. Jak tento učený pán na novém vydání slovníku piloval, s jakými informacemi slovník „k poučení“ svých souvěrců vydal, vysvitne laskavému čtenářstvu z několika ukázek. Katolické „Absolutio in horis canonicis“ jest podle toho učence: „Krátká modlitba na konci noční (!) bohoslužby, také udělení svěcení (!) po zpovědi u katolíkův. Agnus Dei = Čtvrtý díl hudební mše. Kanon = Litanie svatých v katolické mši. Loretská litanie = Katol. církev od andělů do Loreta přenesená. Offertorium = Hlavní část katol. mše, při níž monstrance (!) se pozdvihuje. Pluviale = veliké mešní (!) roucho. Professio = do řádových tajemství (!) zasvěcení jesuité. Škapulíř = růženec. Tabernakulum = mezi jinými skříň na mešní roucha. Vespers = večerní (!) mše atd. — Takové poučování by se dobře hodilo do některého humoristického listu; nebo by se mohlo předložit k stravení socialistům, jichž duševní fond snese všecko. Ale psáti takové nesmysly do vědeckého slovníku, to už je přece mnoho. Tak píše protestantský učenec o katolických věcech; jaké asi mají názory o katolické církvi protestanté prostí? Jistě že ještě ne-myslnější. A kdyby se byl tento redaktor slovníku vyptal aspoň některého kostelníka nebo jiného prostého katolíka na věci, o nichž píše, když již nic katolického o tom nečetl! Pak se protestanté chlubí svou kulturní povýšeností nad katolíky, říkají, že pilně studují i katolická díla. Nu — kdyby se poučovali o naši církev dle katolických pramenů, nemohli by psáti takové směšnosti a nebyli by rozhodně tak zarytými nepřáteli katolictva. Leč jejich vůdcová se úzkostlivě starají, aby se lid „nezkazil“ nějakou katolickou četbou a aby neprohlédl chabrou podstatu několikrát přeremovaných prote-

zval pan starý, spolknuv hořkou pilulku bez reptání; byl takto srdce dobrého.

Třetí kondici udílel Francek svému pánovi již před soumrakem; již se nemusil zasvého záka tolik stydět. Přidržel jen bicykl ze zadu. Za malou chvíli vzkřikl jásavě: „Vidějí, už jich ani nedrží, teď už jsou chlapíci.“ V tom se namanol panu starému do cesty háčlek jako rukavice a počal podrážděně pokřikovat, jako by mu chtěl pan starý hromádku kamení vedle ležícího ukrást. Francek povzbuzoval, aby se milostpán zbytečně neuhýbal. Ten pes prý takhle nadává bez příčiny každému, ale nekouše nikoho. Leč pan Bachráček vybočil přece značně z pravidelné jízdní čáry, při tom se mu zdálo, že nějak pravý pedál vrže, pohlédl poněkud dolů a — v tom se ozval poplašný hlas naproti: „Pozbór.“ Naproti táhla kravička vozík s jedním rolníkem. Ale než jasně bicyklista poznal, nač má pozor dát, už byl před krávou, bicykl neposlucha jako schválně ještě popojel a — již se tučné prsty Bachráčkovy zavěsily na šij také ustrašené kravičky; bicykl zazvonil, kráva rozšířila nozdry a poněvadž se jí toto obejmutí z nouze pranic nezamlouvalo, setřásla nešťastného Bachráčka na hromádku kamení po níž se skulil do příkopu.

„Když to neumíte,“ posuňkoval rozložený rolník bičem, „máte toho nechat, ještě se mi mohlo stát neštěstí —“

Nu, pan starý právě proto, že to ještě neuměl, musil se zde cvičit. Jen se neměl plést, „kde se matou.“ Udobřil rolníka a posval ho do pivovaru; tohle bylo ovšem v pořádku.

Když přicházel večer domů, řekl si v duši: „Když jsem již tolik zkusil, právě toho nenechám, aby mi výsměch mé staré aspoň stál za to.“ A nenechal; naučil se přece jezdit obstojně a také při tom trochu zhubeněl.

pedál a pravou vyskočte,“ odpovídal účetní. A pan Bachráček vyplnil tento pokyn tak ochotně, že zakopl podpatkem o bradu nešikovně nachýleného Francka až mu zuby cvakly. Velociped po výskoku se také poroučel na zem; pan účetní jej musil pustiti, aby se neocítl s ním sám na zemi.

„Nu, jen když to dopadlo zatím tak; budete jezdit brzy jako šípka,“ dodával kuráže pan účetní.

Při druhém pokusu vedl komoné pana starého jen Francek. Dráty sténaly pod obrovskou tíží, řídítka se vrtěla, bicykl láskoval se starým žákem zrovna nemilosrdně. Najednou si šelma přední kolečko usmyslilo jeti na přič přes všecku práci Franckovu. „Jen se račte klonit tělem na tu stranu, kam se uhýbá kolo,“ upozorňoval účetní a přiskočil blíž k bicyklu. Pan starý uposlechl ve svých úzkostech hned, ale trochu moc důkladně. Ukázalo se, že přísloví „všeho moc škodí“ platí i pro bicyklistu. Zaduněla zerně pod vzácné mohutným pádem, pan starý zaklel jako dva kyrysaři. Kalhoty mu na jednom koleně praskly, dlaň měl trochu rozedřenou.

„I z toho si nic nedělejte,“ těšil pan účetní, zdržuje násilně smích; „to se stane kolikrát každému začátečníkovi.“

„Ano, ano,“ bručel trochu rozduřený kandidát moderního ježdění, „nic si z toho nemám dělat; kdybych si z toho mohl aspoň udělat nové kalhoty, bylo by moc dobře. Takhle se mi bude moje stará smát, až domů přijdu.“

Pan starý už měl dopal do opravy na celý ten vynález, ale dal se povzbudit k novému rekkordu přec, když pan účetní k morální pomoci přidal znovu fyzickou. Teď už to šlo líp; leda že někdy pan Bachráček místo řídítka v kritických okamžicích chytil levici pana účetního, div v něm kosti nepraskaly. Ještě že i ten bicykl byl

stantských dogmat. A tak svedené stádece bojuje s přízraky, které si samo lutherstvo vymyslelo, zlobí se na „zlořády“ církevní, které ani neexistují. Není nad protestantskou vědu!

Bendžemý pramýř postavil si židovsko-evangelický čas v neděli 30. srpna. V polemice proti Vilému Mrštíkovi píše: „S lidmi, kterým již chození do kostela jest klerikalismem — s takovými lidmi jest těžko o náboženských otázkách mluvit.“ Souhlasíme. Škoda jen, že obstaravatelé Času najednou zapomněli, že jsou takovými lidmi sami. Právě před měsícem pramýřoval Čas dva studenty, že se účastnili mše svaté. Napsal, že taková věc zrovna „budí úžas“, ačkoli před tím 19. července farizejsky lhal, že ponechává strana lidová volnost i svým členům katolickým a že na té zásadě list této strany stojí též. To je přece jen trochu mnoho, od 19. července do 30. srpna dvakrát stanovisko pronikavě měnit. Inu, Čas musí vždy psát podle toho, jak se to hodí právě do protestantského krámu, třeba že se zamotává do příze nejnešikovnějších protimluvů. Dle posledního vyjádření Času tedy víme, že jest těžko mluvit o náboženských otázkách s lidmi, kteří chození do kostela pokládají za klerikalismus. Ergo — jest též těžko mluvit o náboženství také se samými Časisty, u nichž vzbudilo veliké pohoršení, že dva katoličtí studenti také šli do kostela.

Politický přehled.

Politická situace v naší říši jest stále ve znamení Maďarie, v posledním však týdnu zatlačena poněkud do pozadí návštěvou anglického krále Eduarda VII. ve Vídni. Král Eduard mešká už od pondělka ve Vídni jako host našeho mocnáře. Soudí se, že návštěva tato má veliký význam politický a že hlavním podnětem k ní jsou nepokoje v Macedonii. Anglické listy při tom se snaží, aby dohodu rakousko-ruskou ohledně Macedonie rozvíkali. Až car Mikuláš 28. září přibude do Vídně se svým ministrem zahraničních záležitostí, snad do té doby úklady anglické, které již tak často zmařily konečné rozřešení otázky východní, ztratí mnoho na své ničivé síle.

Hned po odjezdu ang. krále z Vídně odeběhe se císař opět do Buda-Pešti, aby přispěl konečně k rozřešení krise maďarské. U nás v Rakousku si zatím zástupcové národů s dalekosáhlými událostmi v Uhrách hlavu příliš nelámají. Mladochéši mlčí, neodvažují se, snad asi až bude pozdě. Toliko němečtí křesť. sociálové ve Vídni trochu se probírali, když zvěděli, že strana německo-lidová chtěla pomáhati Košutovcům ve snaze o znárodnění uherské armády, vyžadující si za to pomoc Maďarů pro upevnění německé nadvlády v Rakousku.

Dr. Körber už se chystá povolati vůdce českých i německých stran, aby je vyslechl, za jakých podmínek dal by se vykoupiti smír česko-německý. Nabídnutou cenou prý bude česká universita na Moravě; že se však za to Němcům málo nenadělá, jistá věc.

Na Pardubsku odehrává se zatím volební komedie. Mladochéši Udržal mandátu se vzdal vystoupiv ze strany mladočeské, kandidát mlad. dr. Janovský a agrární Markalous se kandidatury rovněž vzdali; vystoupil tedy zase Udržal jako samostatný kandidát a proti němu agrárník Švejk. Agrárníci mají velkou naději na vítězství.

Turecko hromadí stále vojsko v Macedonii, ale nemá peněz na jeho udržování. Vojáci i důstojníci reptají, že nedostávají zplodu. Situace je pro Turecko stále horší. Přes to vzrůstá nebezpečnost války mezi Bulharskem a Tureckem. Kníže Ferdinand konečně se odhodlal k návratu do své země, ale s obavami asi na možné zápletky. Povstalci macedonští nadhánějí Turecku dosti strachu. Vyhodili do povětří část expresního vlaku, jezdícího z Vídně do Caribradu.

III. sjezd českoslovanských katolíků v Brně.

Po devíti letech dne 30. srpna t. r. o 5. hod. odp. naplnila se zase dvorana Besedního domu v Brně zástupy katolíků českoslovanských a to nejenom ze zemí koruny Svatováclavské, ale dostavili se též katolíci z Dol. Rakous, ano i ze Sev. Ameriky. V řadě vznešených osobností mimo jiné pozorovati bylo zvláště J. E. ndp. biskupa brněnského dr. Fr. S. Bauera, J. M. ndp. biskupa královéhradeckého dr. Josefa Doubravu, z ostatních sídel biskupských vyslání zástupcové, z Hradce Kr. přítomen byl také kapitální děkan a generální vikář vsdp. dr. Al. Frýdek s kanovníkem vsdp. J. Bartákem.

Sjezd zahájen velebným chorálem „Sv. Václave“. Na to předseda přípravného výboru posl. dr. J. Koudela v krátké řeči vyložil význam sjezdu. Jest třeba nového mocného vzpružení k nadšené práci pro víru a vlast. Nestačí, hlásiti se k národu a víře pouze dle jména. Vědomím národním a náboženským

musí býti prodechnut veškeren náš veřejný život; vzorem jsou nám bojovníci Boží a národní sv. Cyrill a Methoděj. Po uvítání přítomných přečten list sv. Otce Pia X. Potom zvolen předsedou sjezdu posl. Otto hr. Serényi, I. místopředsedou kapitální děkan a generální vikář vsdp. dr. Al. Frýdek, II. místopředsedou posl. dr. M. Hruban.

Předseda zvolený zahájil sjezd několika povzbuzujícími slovy. Vsdp. dr. Frýdek uvítav shromážděné mimo jiné pravil, že netuší, že jako Čech z království bude zvolen za místopředsedu českoslovanského sjezdu katolického v Brně, na družné Moravence konaného. Ne sobě za poctu to připisuje, nýbrž za poctu katolíkům z království vůbec a z diecése královéhradecké zvláště prokazanou. Chválí nadšeně, že i tento sjezd zahájen staroslavnou písní svatováclavskou, což důkazem jest, že i Morava utíká se k sv. Václavu, patronu netoliko Čech, nýbrž i arcidiecése olomoucké a diecése brněnské, tudíž patrona celého národa českoslovanského a Moravy zvláště.

Na návrh předsedy zaslány telegramy J. S. Pia X. a J. V. císaři a králi Fr. Josefovi.

J. E. ndp. biskup dr. Fr. S. Bauer vzpomněl zemřelého sv. Otce Lva XIII., jeho blahodárné činnosti, již se při poradách sjezdových třeba řídit. Njdp. biskup připomněl touhu sv. Otce, aby ve stavu manželském, v náboženské výchově mládeže, v rodinách i ve školách, ve státě, v soukromém a veřejném životě vůbec zářilo vždy světlo Kristovo. Na konec pak pozdravil přítomné a přál sjezdu hojného zdu.

J. M. ndp. biskup dr. Jos. Doubrava uvítán bouřlivým potleskem, pozdravuje sjezd a připomíná, že v diecési královéhradecké shledal, nastupuje biskupský úřad po apoštolském nezapomenutelném biskupu Brynychovi, převzaté dědictví: našel nadšení pro věc katolickou a pracovníky zdatné pro věc svatou. Shledal v diecési své lásku a úctu k Moravě a k J. Ex. ndp. biskupu brněnskému a tyto pocity v diecési mocný budí ohlas v duši řečníka. Jsou ohlasem vlastní duše, neboť dávno lne upřímnou láskou a úctou ke zbožnému lidu moravskému a jeho velepastýřům. Tyto pocity na Králové-Hradecku zdomácnělé jsou ohlasem duše vlastní, a proto vítali tam s nadšením zprávu o sjezdu dnešním. Přišli na Moravu sesterskou, přišli mezi bratry po rodě i víře, majíce společenstvo s nimi v apoštolském díle slovanských apoštolů sv. Cyrilla a Methoděje. Má radost a pokládá si za čest, že může osvědčiti úctu a lásku vděčnou J. Exc., lásku bratrskou k Moravanům s přáním upřímným, aby tento sjezd se plně zdařil. Vzpomínaje předcházející řeči njdp. biskupa připomíná světlo s nebes slavného papeže Lva XIII., jehož požehnání jako rosa s nebes padá na sjezd tento slavný, a připomenuv prorocství o novém papeži, sv. Otci Pia X., kterýž má býti ignis ardens — planoucí oheň — přeje si, aby práce sjezdu plně se zdařily a vzbudily planoucí oheň v srdcích všech lidí dobré vůle. Pohasíná jistě plamen živé víry a lásky, pohasínají ideály a nadšení pro vzletné ideály vznešené, pro víru a mrav křesťanský. Kéž nový vzlet a nadšení vzbudí tento sjezd. Ať působí jako ignis ardens a vede všechny syny našeho národa k novému vznětu přesvědčení náboženského. A jako světlo je nezbytno ke klíčení semene, přivádí k rozkvětu život, a ovoce přivádí ke zrání, tak ať světlo z tohoto sjezdu zářící přivede ke zrání ovoce zlaté a dobré ke spásě duší vnímavých a blaho plodí u všech lidí dobré vůle. Svolává požehnání nebe sjezdu a jeho práci všeliké, přeje sjezdu plného zdu, a končí přáním, aby Bůh žehnal dílo šťastně započaté.

Po té promluvil nadšeně redaktor dp. Tomáš Šilinger, jež hned na počátku řeči své odeoudil známý útok na svobodnou volbu papežskou, navrhnuv resoluci:

Třetí katolický sjezd českoslovanský v první slavnostní ustavující schůzi 30. srpna 1903 vyslovuje nejhlubší politování a bolest nad tím, že domnělým právem veta stal se pokus ohrozit svobodnou volbu papežskou. Ve jménu svobody církve, jako katolíci a Slované protestujeme co nejrozhodněji proti takovému bezpráví a žádáme důrazně, aby čin takový se neopakoval.

My katolíci jsme a stůstaneme věrnými syny národa i vlasti své nejen proto, že narodili jsme se z české matky v české zemi, ale i z důvodů vyšších, že křížem Páně, sv. věrověsty vztýčeným, posváćena jest naše země, že „jazyka dar světil nám Bůh“, že z vůle Boží narodili jsme se Čechoslovany. — Hmotný i duševní blahobyt národa svého máme na zřeteli. Obzvláštní pozornost však přece obracíme ku stavu rolnickému, řemeslnickému, živnostenskému i dělnickému. Stav selský, toť základní pilíř národního našeho bytí. Či půda, toho i budoucnost. Proto stav selský musí býti zachován i povznesen. Podobně i stavu živnostensko-řemeslnickému třeba dopomoci

k lepším časům. Rovněž i dělníku nutno umožnit život rodinný, klidné státi mu zabezpečit, v nemoci, v nezaměstnanosti, před vykořisťováním a před svůdci ho chránit, aby se doma cítil mezi svými.

Nejen hmotné práce, ale i duševního vzdělání nám třeba. Z důvodů národních i náboženských žádáme národu svému co největšího vzdělání, ježto víme, že národové ze školy se sbírají a že budoucnost národů nezávisí tolik od hmotné síly, nýbrž více od síly ducha. Nechceme ani snížit úroveň vzdělání, ani ohlupovat lid, nechceme školy, ani učitele zotročit, ale právem vytýkáme, že pro samu péči o hlavu zapomnělo se a zapomíná na srdce. Proto chceme školu, kde se jen pravdě učí a zároveň křesťanský mrav vštěpuje, chceme školu opravdu národní a opravdu svobodnou, která dává Bohu, co Božího jest a národu, co národa jest.

Jako pravého vzdělání, tak i ušlechtilého umění slovesného, výtvarného i hudebního žádáme národu svému. Toho ovšem dosti možno toliko ve znamení kříže. Zdravý rozum i víra člověka k Bohu vedou, proto nemůže býti sporů mezi pravou vědou a vírou. Pravdivá jsou slova papeže Lva XIII.: „Náboženství je pramen blahobyti a velikosti národa a nejvznešenějším základem spořádané společnosti. A opravdu, je-li oslabeno náboženské smýšlení, jež mysl povznáší a zušlechťuje a do ní pojmy práva a mravnosti hluboko vtiskuje, pak ponechává se člověk náklonnosti svých divokých chťů a hmotných zájmů a z toho logickým je důsledkem nenávisť, spory, zkáza mravů, srážky, porušení pořádku a proti tomuto zlu ani přísné zákony, ani ostré zakročení soudů, ani zbraně neposkytují jistých, dostatečných prostředků.“

Otevřena leží před námi kniha dějin našich, a kříž Páně pratem výstražným ukazuje na ni pravým ramenem svým a důtklivě připomíná, že jenom tehdy velikým a slavným byl národ náš, když věrně se držel náboženství cyrillo-methodějského. Porážka bělohorská byla velikým neštěstím, ale větším ještě neštěstím pro národ náš bylo by bývalo vítězství bělohorské, jež znamenalo ztrátu víry i národnosti, jak patrně jest z pustého řádění zimního krále a jeho družiny v zemích našich. Církev katolická není vinna tresty pobělohorskými, byly to tresty za vzpouru politickou.

Rolník Jos. Šamalík mluvil o stavu rolnickém, líčil jeho nouzi, úmornou práci, nedostatek čeledě, zmínil se o pijavících rolnictva, o státu, který se o rolníka pramálo stará. Přikvapí živelní pohroma, nadějná úroda v okamžiku zničena, příbytek v popel obrácen, hůl žebrácká před očima, ale rolník přece nezoufá; pevná víra v Boha, pevné křesťanské přesvědčení udržuje ho při všech těch trampotách na rodném statečku.

Po slavnostní schůzi uspořádaná byl v místnostech Besedy starobrněnské od katol. spolku slavnostní večírek. (Dokonč.)

Epigram.

Usazen byl. Píkle kuje.
Zas už rážky vystrkuje.
Pochybná ta veličinka
přes Vídeň se nafukuje.
Machará kěš tisíc máme!
Stáneme se světovými.
Když ne kulturou a vtípem,
jistě přesolidním,
nepřeberným, přeciperným,
největším a nejskvělejším
— národe můj, co chceš víc? —
exportem šibenic.

F. Eisler.

Z činnosti katol. spolků.

Z Červeného Kostelce. 16. srpna prožila zdejší jednota slavnostní okamžiky. Slavena za velikého účastenství památka desetileté činnosti její. Podrobná zpráva jednotelská byla svedctví, že tato jednota náleží k nejhorlivějším a nejvzornějším. Pak přednášel p. redaktor Špaček o prostředcích pravé spokojenosti. Krásná jeho řeč upoutala k sobě nejživější pozornost; vtipným, zábavným způsobem pan redaktor vyložil příčiny nynější nespokojenosti, ukazoval, jak pravá cesta ku blahu jest lehkovásně od machových lidí opouštěna, povzbuzoval k důvěře v Boha a v ostříhání učení Kristova, které nejlépe k spokojenosti přivádí. Nadšený potlesk ozval se již v průběhu přednášky a zdvojnásobil se po ukončení. Na to přednesl vp. Jiří Sahula z Hradce Králové o poměrech české země v XV. století. I tato řeč přijata ode všech sympaticky s nestondeným zájmem. Bůh požehnaj další záslužné činnosti!

Od r. 1530—1580 podáno od protestantů sedmero výměn, konkordii, koncesí, recessů, jimiž augšpurská konfesse s r. 1530 pokračuje nějak proměněna. Chť též každý kněz protestantský sodděti něco jiného.

Winter: Život církevní v Čechách, 839.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Ladislav Kalina, administrátor, za faráře v Onmyslovicích, p. Karel Kučera, administrátor, za faráře v Horní Dobrušce, p. Arnošt Šternberský, kaplan, v Červ. Janovicích, za kaplana do Nekos, p. Frant. Ditrich, kaplan v Poličce, za kaplana do Jaroměře, p. Ant. Kovář, vikariát v Hradci Králové, za kapl. do Poličky, p. Ant. Bartoš, administr. v Bohárně, za administr. do Všešova, p. Dr. Jos. Palička za koop. do Mladkova. Neomysť: p. Jindřich Fiala za vikariátu kathedr. chrámu v Hradci Králové, p. Karel Valenta za kaplana do Pohledu, p. Jos. Mašina za kapl. do Červ. Janovic, p. Jindř. Bergmann za kapl. do Kocelova, p. Frant. Stříbrný za koop. do Mléčného, p. Jos. Cvejn za koop. do Kunvaldu, p. Vil. Krenk za kapl. do Dolní Libčavy, p. Jarosl. Procházka za kapl. do Villmova, p. Václ. Pleskot za kapl. do Jesenice, p. Rudolf Bláha za koop. do Třebonína, p. Rud. Waschick za kapl. do Karle. V Pánu zesnul: p. Karel Černý, kněz na odpočinku v Sadské, † 19. srpna, (naroz. 1874, vysv. 1901.)

Z milodárů, které se sešly u b. Kousistote pro stísně povodní a krupobitím, odesláno bylo 300u korun do vikariátů Poličského, Polenského, Německobrodského a Litomyšlského.

Ze Všeodbor. sdružení kř. dělnictva. Schůze ústředního výboru 29. srpna t. r. v Hradci Král. Přítomní: Jenčovsky, Pochmon, Karásek, Lábus a Polák. Podpora nemoc. udělena: Tom. Mírvaldovi v Sušici (7 dní katar plíc) 8 K, A. Luňáčkovi v Hradci Král. (7 dní srdeční křeče) 6 K, O. Hurdákové v N. Městě (14 dní krvácení plíc) 6 K; mimořádná podpora: Musilovi v Čáslavi 4 K. Nový člen: Paukert z Parníka III.

Stávka. V továrně na harmonia R. Pajkra a spol. v Hradci Králové povstal mzdový spor tím, že továrnský předložil zase nový ceník pracovní, a kterým dělníci nemohli nikterak souhlasiti. V úterý 1. září šádl, aby jim byla vyplacena stará mzda (již dosti malá), k čemuž po chvíli ochotně přivoli p. továrník R. Pajker; starší však bratr továrníkův jako společník firmy dle starého ceníku mzdu vypláceti odepřel, kteréžto rozhodnutí po úradě obou pp. společníků ponecháno v platnosti. Dělníci, pobouření tímto jednáním, do jednoho opustili továrnu. Cizí spoludruzi již nepřijmou nabízenou tu práci a nebudou tak škoditi trpícím bratřím. — Výbor Všeodborového sdružení křesť. dělnictva úplně potvrzuje tuto zprávu, a jelikož mezi stávkujícími jsou i členové našeho sdružení, prosíme naše stoupence, aby stávkujícím soudruhům co nejdříve v nouzi pomohli. Ctěné odbočky a katol. spolky prosíme, aby na ten účel provedly sbírky. Příspěvky i sebe menší přijímá J. Polák, tajemník Všeodbor. sdružení v Hradci Král., Adalbertinu.

Pout do Heřmanic u Jaroměře uspořádá ve čtvrtek dne 10. září zdejší kř. soc. dámský spolek, bude-li příznivě počasí. Vyjede se z Hradce Králové o 6:23 hod. ráno — návrat bude ve 4:17 hod. odpo. Účastníci sejdou se zmíněného dne na nádraží, kde každý sám si opatří jídelní lístek, jenž stojí za jednu cestu 40 h. Hojná účast jest žádoucí.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc srpen 1903. Stav vkladů počátkem měsíce K 1,513,896.55, vloženo K 114,577.54, vybráno K 113,302.72, stav koncem měsíce K 1,515,171.37. Stav půjček počátkem měsíce K 1,253,037.51, půjčeno K 59,914.83, splaceno K 52,574.90, stav koncem měsíce K 1,260,377.44. Počet údtů 2377, rezervní fondy K 113,046.08, závodní podíly K 60,141.10, pokladní obrát K 439,710.63.

Ve schůzi městského zastupitelstva v Hradci Králové dne 1. září t. r. neneseno následující: Povolena stavba vyhořelých hájoven „u dvou šrautů“ nákladem K 10,154.81, jenž částečně hrazen je pojistkou K 4050.—. Schválena darcelace bloku R a podmínky její, a městská rada zmocněna prodávati parcely v bloku tom, 1□° rohové parcely za K 30.—, ostatní 1□° za K 20.—. — Filialce Rak. Uherké banky prodán posemek na stavbu vlastní budovy za K 1124.80. — Schválena směna parcelace pozemku, náležejícího dědicům Hrnčířovým. — Israel. nábož. obec prodán pozemek na stavbu modlitebny za K 3834.20, p. Jarkovskému a p. Vamberové na rozšíření zahrádek 1□° za 8 K. — Na to schváleny protokoly o posledních schůzích měst. zastupitelstva.

Hudební ústav Mat. Nepeřeného v Hradci Králové. Zápis nově přistupujících žáků děje se každodenně od 1. září, vždy od 8—12 a od 2—6 hodin v místnosti ústavu v Dlouhé ulici č. 200, proti městskému divadlu. Vyučovací předměty: nauka o harmonii, zpěv, klavír, housle a violončello. Ku konci školního roku velká veřejná zkouška. Říditelem jest p. Mat. Nepeřený, varhaník při dómu.

Z Pouchova. Ve prospěch krupobitím postižených sebráno v obci Pouchovské na 100 korun, k čemuž s obecních přímě 20 korunami přispěno; kostelní sbírka na týž účel vydala 80 korun.

Veliká slavnost obřínková pořádána jest katol. národní Jednotou v Černilově dne 8. září. Program: Dopoledne: O 10. hod. slavnostní kázání dp. Al. Dvořáka, katechety v Kostelci n. O. Po něm slavná mše sv., svěcení varhan a nově afízeného katolického hřbitova v Černilově vdp. Frant. Hamplm z Hradce Králové. Odpoledne: O 2. hod. velký obřínkový průvod v národních krojích. Po něm pak na počest všecného hosta vdp. prelata Fr. Hampla koncert kapely Černilovské v zahradě hostince p. V. Jindry v Černilově, spojený s tombolou, poštou, solovými výstupy atd. Vstupenka do koncertu 20 h.; šádl se, by vstupenky noseny byly patrně. Za nepřítomnosti počasí obřínka se koncert v škie hostince p. V. Jindry. Večer ve spolkové místnosti divadelní představení: „Obřínky v Černilově.“ Ceny míst obyčejné. Po divadle taneční zábava, ku kteréš nutno si seopatřiti vstupenku po 40 h. Čistý výnos věnován bude na potřeby jeskyně lurdské v děkanském chrá-

mu Páně. Dítčám školním jest vstup do koncertu i do divadla pňaně zakázán.

Slavnost lázně Vojšehovky u Josefova v Čechách do 31. srpna navštívilo 654 lázeňských hostů.

Výstava českého severovýchodu v Hořicích na všeobecné přání dle nanesení výstavního výboru prodložena bude až do 18. září. — Od 8. do 7. září koná se výstava koní. Předvádění koňstva bude v neděli dne 6. září odpoledne. — Od 1. do 6. září výstava učebních pomůcek z kursu pro stavební truhláře. Výstavu uspořádá chvalně známý odborný učitel c. k. ministerstva obchodu J. Deml. — Dne 30. srpna počil výstavu svou přítomnosti J. O. hrabě Harrach, čestný protektor výstavy. V neděli dne 31. srpna viděli jsme na výstavě pp. poslance Dra Slámu, Anýže, Plevu, Jarobe, Kubra, Závorku atd., atd., zástupce ministerstva orby p. Jindřicha Giertha, prof. Dra Čelakovského, prof. Jarníka, Schrutze, Žďarského a Hyře a mnoho jiných známých osobností. — Velká slavnost národopisná na Hořické výstavě vypravena bude o hořickém posvěcení dne 6. září 1903 za spoluúčasti města, okresu, spolků místních i venkovských a četných jednotlivců. Velký nádherný průvod slavnostní seřadí se o 1. hod. odpolední ve dvoře nového pivovaru a obahovati bude tyto skupiny: Banderium, vůz jara, Přemyslovský oráč, pluh nový, rozsevač a stroj sečí, skupina venkovanů k jarní práci. Vůz léta, skupina sekáčů, děvčata s hráběmi, vůz senoseče (obec Sukorady), stroj šací, obracecí a pohrabovací, žeh obilní, obžinky (Břístany). Vůz podzimu, řepařství a cukrovarnictví (Baňnice a cukrovarem), zelinářství (Dolní Dobrá Voda). Vůz zimy, mlynářství (Sobšice), na mlátě. Oddíl banderia. Lnářství (Březovice), přástva (Dehtov, Třebihošť), námluvy (Sobšice). Svatba (Miletín). Pout (Miletín). Soud na rýchtě (Ostromeč). Kamenictví (Újezd Podhorní, Vojice). Vůz Hořic (e apothekou výstavy). Průvod vyjde o 2. hod. odpo. a brátí se bude po náměstí, ulici Husovou a Žižkovou k výstavišti, kterým projede, načež ve 3. hod. odpo. uspořádá město Miletín z Krkonoské chalupy na výstavišti „Staročeskou svatbu“, při níž věrně všechny staré zvyky svatební provedeny budou v paviloně divadelním. Přátelský večírek s čísly hudebními a zábavními, přátelská služka divadelních jednot závodících, tanec, slavnostní osvětlení, doplní zajímavý program.

Požár v Chrástě. Ulice Chrástická, domy dřevěné, šindelem a došky kryté, přepjaté úrodou chudákův, 31. srpna odpoledne od 3. hodiny byly jedinou velkou pochodní. 20 stavení v plamenech. Divadlo hrozně. Dopustil Bůh, otec chudiny, aby nekamenná křesťanská srdce. Boháči a nepostižení, otevřte ruce, dávejte štědře, bez reptání, s úsměvem. Bůh, který bez odměny nenechá sklenici studené vody, podané ve jménu Jeho, Vám bude odplatou.

Z Nového Bydčova. (Nález zubů mamutích. — Na honě postřelen.) V cibelně zdejšího spolkového cukrováru nalezeny byly dvě úplně zachované stoličky, z nichž jedna měří 26 cm a váží 2 kg 17 dkg, dále část klu 50 cm dlouhá a rozřizštěné kosti mamuta. Všecky tyto zbytky předpotopního tvora byly opatrně sebrány a v zdejšímu městském muzeu uloženy. — V obci Velkých Hlušicích byla honba na zajíce a koroptve, které účastnalo se několik střelců a nadháněčů. Mezi poslednějším byl také obecní strážník František Karban. Když se již stmívalo, zatahovala se hlavní léč. Honci stříleli, nadháněči křičeli. V tom zavzněl bolestný výkřik. Jmenovanému strážníku Karbanovi vjel něčí brokový náboj do těla. Bylo po honu. Zraněný dopraven byl ihned k zdejšímu lékaři panu dr. Stýblovi, který mu první pomoci poskytl. Soudní vyšetřování ve věci této jest zavedeno.

Z Podulšan u Pardubic. Dne 13. září bude u nás vysvěcen nový chrám Páně, zasvěcený sv. Mikuláši, jako předešlý náš dřevěný kostelíček, který byl roku 1896 na národopisnou výstavu do Prahy převezen, kdež jest dosavad. Z tohoto původního kostelíčka bylo nám vráceno pouze vnitřní zařízení, jehož užito v novém chrámu. Nová stavba provedena jest vkusně ve slohu románském dle nákrešů architekta p. Kříčky z Kolína. Novostavba tato bude zajisté nejen okrasou a znamením pokroku obce naší, nýbrž poslouží také k zúšlechťení a povznesení duševnímu. Na slavnost svěcení zveme tímto všechny naše přátele a známé.

Z Horní Dobruše. Zdejší kostelní sbírka na postižené živelními pohromami v Čechách vynesla 23 K, jež svému účelu odevzdány.

Z Morašic u Heřm. Městce. Ve prospěch krupobitím postižených na českém jihu a jiho-východě bylo vybráno při kostelní sbírce, dne 30. srpna pořádané, 41 K 52 h, kterýžto obnos byl zaslán vied. biak. vikariátu úřadu v Mikulovicích k dalšímu odevzdání.

Z Borev u Přibyslavě. Dne 30. srpna byla u nás veřejná schůze lidu. Předsednému shromáždění přednášel dp. farář Vlček o potřebných akcích nonzových, o zemském pojišťování a záložně Rajfajnsenské; shromáždění opravdu lidově vývozy řečníkovy s porozuměním a bouřlivým souhlasem. Rajfajnsená záložna byla ihned založena; zvoleno představenstvo a dozorcí rada, takže v krátké době bude si vypomáhati obyvatelstvo postižené i vlastním svépomocným spolkem úvěrním.

Zápis nových žáků do I. třídy obecní lub. vyšší školy reálné císaře a krále Františka Josefa I. v Náchodě díti se bude po prázdninách ve středu dne 18. září a ve čtvrtek dne 17. září t. r. Zapisovati se bude v uvedeně dny vždy od 8.—10. hod. dopol.; hned po zápisu konati se budou zkoušky přijímací od 10.—12. hod. písemné a o 2. hod. odpo. ústní. Každého dne po ústních zkouškách bude o přijetí žáka definitivně rozhodnuto. K zápisu nechť si každý žák přinese křestní neb rodný list a vysvědčení frekventací. — Do II. až VII. třídy konati se bude zápis žáků z jiných veřejných škol středních (s reálky, gymnasia a reálného gymnasia) dne 14. a 15. září od 8.—10. hod. dopoledne. Žáci přinesou si křestní list, poslední vysvědčení semestrální, opatřené řádným propuštěním.

žákům z gymnasií a reálných gymnasií se bláscím podstoupiti bude zkouška přijímací jen v těch předmětech, ve kterých se učebná osnova reální liší od gymnasiální a reálných gymnasií. Ve příčině této ať se rodiče obrátí na ředitelství ústavu, které jim podá náležitě informace. — Zápis žáků ze škol měšťanských do II., III. a IV. třídy bude se konati dne 13. a 14. září t. r. od 8.—10. hod. ráno v řed. ústavu. Žáci tito předloží křestní neb rodný list a poslední vysvědčení semestrální. Zkoušky přijímací těchto žáků konati se budou 13., 14. a 15. září t. r.

Z Boreva. (Pohřeb. — Sbirka.) Dne 31. srpna t. r. byla zde pohřbena paní Barbara Kofinková, choť tajemníka c. k. okr. hejtmantství v Čáslavi, která tam dne 29. srpna ve stáří 55 roků po bolestiplné nemoci tiše skonala. Převelík účastnatelví obecnatva svědčilo o tom, jak cenilo její dobré, šlechetné, pro blaho přibuzenatva bijící srdce. Bůh sám buďž ji odměnítelem! — Ve prospěch krupobitím postižených sešlo se sbírkou chrámovou 80 K, mimo dar města 100 K. Zaplať Pán Bůh!

Z Čes. Třebové. Dne 22. srpna konala se u nás volba purkmistra a městské rady. Purkmistrem stal se opět p. Josef Glückman, c. k. poštmištr. Radními jsou pp.: Gustav Štangler, malíř, Felix Mehl, sklenář, Jos. Kašpar, truhlář, Ant. Poldauf, obchodník, Ant. Jureška, provazník a Karel Jankele, malíř. Sociální demokraté s protestem pohořeli a ještě museli dva platiti pokutu pro urážku volební komise. — V přifažené obci Skuhrově vystavěl si letos p. Adolf Houli domek, předešlý týden se do něho přistěhoval a tento týden v pondělí domek, ještě ani úplně dostavěný, vyhořel. Nejspíše zapálily děti. Škoda je značná. — V měsíci srpnu ustanoven do Čes. Třebové za kaplana vp. Kepl z Ústí n. Orli., jenž svou milou řečí získal si srdce všech, kteří jej při prvním jeho kázání byli slyšeli. Jest si jen přáti, aby jemu se u nás zalíbilo více než jeho předchůdcům vpp. Honkovi a Konečnému, kteřížto oba dohromady byli u nás asi půl roku. Lid si všelijak vykládá, proč máme v jednom roce již čtvrtého kaplana a kdyby i tento opět brzy odešel, řeči by jen zbytečně vzrostly.

Ze Sedce u Kutné Hory. Zdejší odbočka pořádala u „České koruny“ 23. t. m. členskou schůzi, při níž přednášel vp. Jiří Sahula z Hradce Králové o českých poměrech v XV. stol. Poukázal na to, že moderní „husité“ sice mnoho mluví, co Hus učinili chtěl, ale nepraví, jaké důsledky za sebou vleklo praktické provádění programu Husova. Sami husitští a protestantští spisovatelé byli nuceni vyznati, že ožebračené kněžstvo husitaké se stalo povolnými sluhy šlechty, že bylo na nízké úrovni jak v mravech, tak ve vzdělání. Pověděl, že ujařmení lidu nastalo právě v století husitakém; pražská universita byla v husitaké válce oloupěna, smutně živořila, národ náš zůstal značně pozadu ve vzdělanosti za svými sousedy, až za Karla IV. byl nejučenějším národem ve střední Evropě, maje universitu a školství nejvzornější. Nastalo až směšné kastovníctví. Řečník mluvil beze všech květnatých frází, opíraje klidnou řeč pádnými doklady; nerozpokoval se ani poukázati na slabé stránky tehdejšího katolictva, tak že přednáška byla všestranně poučná. Mimo členy odbočky dostavilo se do schůze hojnost jiných hostů obojího pohlaví. Že se věcná přednáška zamlouvala, toho důkazem byl hlučný potlesk. Ale komu se to nelíbilo — a také už ze zasedy líbit ani nemohlo, to byli národní socialisté. Ti jsou zpracováni Klofáčovým tiskem tak, že vědí o husitech jen to nejlepší, ale o katolících věci nejhorší. Toť se rozumí, že v nich splanul pochopitelný hněv. Bylo jich přítomno jen asi 18. Větinou to byli 16—18 letí hoši; troušili se do sálu jednotlivě v průběhu přednášky, aby „vzdělávacím“ křikem podepřeli českou kulturu a české uvědomění. Souhlasný potlesk shromáždění v nich vzbudil největší dopal. A proto začal — kulturní randál, na jaký by sotva stačilo paděsat Wolfovských herel. Mladenci zašali mnoho. Někteří obkloupili předsednický stůl, při čemž jeden za hlaholu ostatních hřímál: „A víte, co psal Třebízský, he? Víte, co psal Smetana?“ Jiný honem se vzácnou „uvědomělostí“ na přítomného dp. Zeleného: „Víte, kdo vypudil Palackého z Prahy?“ (!!) To měly býti odpovědi na pravdivá fakta. Prý ať se jim dá slovo taky. A proč prý se před nimi skrýváme? Inu proto, abychom utekli jejich svobodomyšlnosti, která dovede jekem rozprášiti každou schůzi pokojných katolíkův. Před Klofáčovci nesmí nikdo vysloviti ani náhled Palackého ani Tomkův, jestliže by se jim mohla hájiti církev. Kdy tropí takový randál katolíci na schůzi Klofáčovské? V hrozném lomozu vystoupil na stolec jeden starší Klofáčovec a počal kázati zrovna jako Koranda: „Vy jste nám Husa upálili.“ atd. Ostatek bylo těžko slyšeti pro samý jek a souhlasné výkřiky spoludruhů, ač otvíral ústa dokotán. V křiku pronikaly fráze: „Vy si učte lid v kostele, my na víru . . .“, hanba!“ atd. Pokojné občanstvo oponáštlo s velikým rozhořčením sál a odsuzovalo obecně nekřesťanský rámus vyjevené mládeže. I ti, kteří u žádného spolku nejsou, posuzovali ostře takovou kulturní činnost nedozralých hochů, jejichž „vzdělanost“ sami dobře znali. „To je pěkný vzdělávací spolek“, ozývalo se ze všech stran. Hratka „pokrokových“ mladenců měla příležitost pozorovati, oč vyniká mravní úroveň katolíků nad „vzdělaností“ rozešřtané a protikatolickým tiskem otrávené mládeže. Klofáčovci doopravdy učinili odboče reklamou nemalou, všestrannou; uvědomění občanstvo dobře poznalo, jak si počíná člověk nevěrou nasáklý a jak by asi zacházeli tací lidé s katolíky, kdyby nabyli vrbu. Scény z francouzského pronásledování jsou jen stínem toho, co by následovalo. A protož vzhůru k práci! Neustýme se za pravdu, kterou chtějí udolati protivníci jen povykem! Sdružujme se v pevné organizace k hájení dědictví Svatováclavského a pak si dobudeme zasloužený respekt i u protivníků.

Jak to nazvat? Dne 15. srpna ubírali se ze sokolské slavnosti sokol Šarla a Háč — právník — oba ze Studence u Jilemnice. U rostockého kostela potkali kněze, s nímž se neznali, a jenž rozhodně byl o 15 let starší nežli pan právník. (Chťějce si stropiti z kněze smích, vykřikli oba mládenci rozjařeně: „Na sdar!“ Kněz neodpověděl. Tu pan právník se zastavil a povídá: „To jest potom akademický

vzdělaný člověk, ani neodpoví! Kde posud mlčel. I rozbíval se sokol Šarfa a volal: „Nevíš, že máš odpověď dáti, když tě někdo pozdraví?“ Na to kněz se již noudřel a povídá: „To jest klukovatí!“ — Co nikdo neočekával, byli oba pánové tímto výrokem uraženi a podali žalobu. Při stání se stavěli, jako by se ani udobřiti nemohli, poněvadž náhodou měli svědky a kněz neměl. Konečně po dlouhé námaze podalilo se soudci, že celou záležitost přivedl k smíru. — Ani by nám nenapadlo o celé té „veliké“ události referovati, kdyby z ní nevytloukali „pánové“ v novinách domnělé vítězství. Proto dáváme čtenáři obecnému, pokud ještě má rozum na pravém místě, aby rozsoudilo: Když se tyto „vznešení“ pánové k neznámému, mnohem staršímu knězi, tak „pěkně“ chovali, — jak by jejich podínání správné mělo být nazváno?

Ze Váostar. Nejd. Bisk. Konsistoři v Hradci Kr. zaslány byly farním úřadem ve Váostarech 102 K ze sbírek, pořádaných ve farním chrámu Váostarském a ve filiálních chrámech na Chlumě, v Nedvězí, v Světí pro posílení v Čechách pohromou krupobití.

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

le dostati v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Reforma měšťanských škol. Kdo válmá si školství, pozoruje, že jak zema. školní rada, tak i ministerstvo vyučování chápe důležitost a význam škol měšť. Zemská škol. rada v Praze každoročně zřizuje několik měšť. škol a ministerstvo letos na jaře svolalo do Vídně anketu, poradu, o reformě škol měšť. Výsledky této porady se již počínají jevit. Min. vyučování vydalo totiž v posledních dobách tři výnosy, zavádějící některé počáteční změny v oboru škol měšť. První výnos týká se přijímání žactva do škol měšť. Do prvé tříd mohou být přijaty ty děti, které s dostatečným prospěchem odbyly 5. třídu obecné školy. Které děti však mají na vysvědčení ze školy obecné z náboženství, jazyka vyučovacího nebo počtu průměrnou známku „sotva dostatečnou“ nebo „nedostatečnou“, musí podrobiti se přijímací zkoušce. Rovněž musí přijímací zkoušku složit i ty děti, které 5. třídu obecné školy nenavštěvovaly, mají však přiměřené stáří. Za tuto zkoušku dlužno zaplatiti 12 K. taxy. Do vyšších tříd měšť. mohou se přijímat žáci jen po předcházející zkoušce přijímací, za niž rovněž platí se bude taxa 12 K. Z tohoto minist. výnosu jest patrné, že ministerstvo považuje školy měšť. za útvar zcela samostatný a nikoliv za přímé a povinné pokračování školy obecné. — Druhý výnos týká se vysvědčení na školách měšť. Školní zprávy nyní již budou vydávány po 1. a 3. čtvrtletí, na konci 2. a 4. čtvrtletí obdrží žáci vysvědčení pololetní souhlasné ve známkách s vysvědčeními škol středních. Žáci vystupující ze školy před ukončením III. roč. obdrží sice vysvědčení, ale jen se známkou z pilnosti a mravů. Žáci, kteří s prospěchem vychodí III. roč. obdrží vysvědčení propouštěcí se známkami ze všech předmětů. — Třetí výnos má na zřeteli zřizování zvláštních učebních kursů připojených ke školám měšť. Tyto kursy mohou se zříditi jen tehdy, když náklad s nimi spojený bude zaručen. Účelem kursů těchto bude upevniti a prohloubiti vědomosti nabyté ve škole měšť. a rozmanžiti je o vědomosti důležité pro život praktický. V kurzech pro hochy učiti se bude důkladně jazyku mateřs., němčině, francouzštině, algebře, stenografii atd. — V kurzech pro dívky bude vyučováno mimo jiné stenografii a vedení domácnosti, zdravotvědy atd. Vyučování na těchto kurzech mají na prvním místě učitelé škol měšť. Přimlouvají bychom se, aby na školy, při nichž tyto kursy zřizují budou — do sazeny byly hned ještě nové z řady učitelské, poněvadž jinak nastane veliké přetěžování učitelstva prací, což by mělo špatný vliv i na prospěch škol. Dle přání ministerstva mají tyto kursy prozatím zříditi se v každém okresu u jedné školy chlapecké a dívčí. Vše ovšem bude záležeti na přízni zema. sněmu, povolí-li potřebný náklad. Dobře jest, že věnuje se školám měšť. na rozhodujících místech pozornost, neboť mají veliký vliv na zvýšení úrovně vzdělanosti širokých tříd obyvatelstva. Dána-li budou absolventům škol měšť. jakási práva, jak ministerstvo slibuje, pak návštěva škol těch ještě stoupne. Dobře činí ten, kdo děti své, určené pro život praktický, nechá vzdělati na škole měšť., neboť průměrně odnáší si absolvent školy měšť. pro život praktický větších vědomostí a rozhledu, nežli absolvent nižšího gymnasia neb realky.

Revolucionář Garibaldi o duši. Na počátku r. 1852 plavil se Garibaldi, tehdejší jako kapitán obchodní lodi, z Chilly Tichým oceánem do Asie. Když jedenkrát namáhalov službou na lodním můstku velice já zuaven usnul, hned na to měl hrůzný sen. Zdálo se mu, že jest opět ve své otčině. Tam spatřil velký pobřež. Kolem černé zastřených mar stálo mnoho lidí. Jeho srdce prudce zabušilo při myšlence, kdo asi leží pod oním přikrovem. Konečně dčdal si smužlosti a zvedl pokrývku. Jaký však to pohled! Před ním s bledými, ztuhlými rysy ležela mrtvola jeho matky. Úctyhodná tato žena skutečně také téhož dne v Nizze zemřela a to, jak posději Garibaldi seznal, v tutéž hodinu, kdy měl tento podivuhodný sen. Bylo to 19. března, v den jeho jmenin. Sen ten byl tak živý, že i po letech ještě Garibaldi býval jím hluboce pohnut, kdykoliv o něm v kruhu svých důvěrných přátel uvprával, při čemž vždy dodával: „A teď jděte a mluvte, že člověk nemá duše.“

Rady milionářovy. Americký milionář Andrew Carnegie vydal knihu Empire of business (vláda obchodu), v níž uděluje znalecké rady všem, kteří by ho jako majitele přebíratých milionů chtěli následovati. „Pro mladé lidi“, radí Carnegie, „jest nejlépe, když začnou od píky a touží po nejvyšším

postavení. Špatný obchodník, který nechce být spolumajitelem své firmy! Dále třeba, soustřediti své síly a nezářet trpělivostí. Chudoba neškodí kandidátům milionářství, jelikož chudoba učí je tvrdě a úporně práci. Co by bylo lidstvo bez chudých lidí? A jaké blaho mají boháčů? Ze chvílky svého života bydlí v lepším domě, že nosí lepší kabát, že lépe jedí, toť vše a nic více. Dobře jest, že boháčů ubývá a že jmení se rozdělují po mnohých. Dále radí Carnegie: „Mladý muž, který chce zbohatnouti, mimo dobu volební nikdy nechod do hostince, nepij žádných líhovin, neboť na se závazky za jiného, vzdělav se co nejvíce mluš ve svém oboru. Mozková síla se stále ještě draho kupuje! A až zbohatneš, za živa rozdej se svého přebytku na účely šlechetné!“

Dvacet tisíc marek za — blechu. Londýnský Charles Rothschild sbírá — blechy! Po-dařilo se mu sestaviti sbírku několika tisíc blech na všemožných čtvernožích a ptáčích žijících, avšak polární blechu, která žije na arktické lišce, dostati nemohl. Po dlouhém hledání, vypisování odměn a slibování hojných odškodného podalilo se konečně Rothschildovi, že do své sbírky zařadil páreček dvou po-árních blešek, jež z kraje věčného sněhu a ledu přivezeny byly lovcem velryb. — Lovce na největšího ze žijících tvorů podnikl také lov — na blechu, za kterou Rothschild ochotně zaplatil dvacet tisíc marek! Co bídý, co slz, co hoře i hladu bylo by se mohlo za-žehnati těmito penězi, kdyby účelně jich bylo bývalo použito!

Kubelík — Maďarem. Slavný náš kdysi virtuos Jan Kubelík, jenž slávu jména českého šifil po světě, povrhl svou vlasti českou a stal se Maďarem. Složil totiž maďarsky přísahu, že jako státní občan uherský věrným zůstane druhé vlasti své i mimo Uhry. Za manželku vzal si Maďarku, rozvedenou šlechtičnu Szellovou. Na činu tom mají hlavní vinu ti „vlastenečtí“ cinitelé, kteří ho z Čech vyštvali.

Předlonžení aktivní služby vojenského. Důstojníkům ve všech městech, kde je vojenská posádka, dostalo se rezervatního rozkazu, aby taktním způsobem pončili vojáky z r. 1900 odvedené, proč musejí zůstat ve službě činné až do konce tohoto roku a zároveň, aby přišle potrestali každý projev nevole.

Výtahy z matrik k zápisu dětí do školy. Někteří řed. škol dávají do návštěvní předpisem dětí do školy vyzvání, aby si rodiče zaopatřili a při zápisu dětí správně školky předložili výtahy z matrik nebo křestní listy o stáří dětí. Toto počinání jest úplně nezákonné, ježto to zemská školní rada opět a opět zakázala; připravuje rodičům mnohé nepřijemnosti a činí zbytečné vydání. Výnos ministerstva financí ze dne 18. září 1885 č. 21274 zakazuje farním úřadům dávat rodičům dětí školou povinných nějaké nekolikované výtahy. Proto stačí, když rodiče jdou k zápisu do školy a pouze řeknou řediteli, kdy a kde se dítě narodilo, ředitel školy jest pak povinen všechny tyto děti sepsati, místní školní radě seznam tento poslati a tato je zikonom povinná sama na všechny dotčené farní úřady dopsati a žádati za výtahy matriční těchto dětí. Proto nechť rodiče na farní úřady pro výtahy podobné nechouají, ježto by jim farní úřady musily odpřítí vydání bez koček a poplatků a mohly jim nejvýše dáti toliko křestní list, který stojí vždy 2 koruny a to jest úplně zbytečný výdaj.

Hastičkářství. Firma „Bauer-sches Car-Institut für Zuckerkrankhe in Kötchenbroda“ okresu Bráždanského zaslá všem do Karlových Varů k láčení přicházejícím osobám prospekty, týkající se domnělého léčiva, nazvaného „Dineat“, jež za prudkých nájezdů proti domácím lázeňským místům, zvláště proti Karlovým Varům, jako nedostatečný prostředek proti úplavici cukrové vychvaluje. Léčivo to nemá prázdňného účinku na jmenovanou nemoc a k tomu cena jeho 30 marek je přemrštěná. Rozšiřování prospektů a léčiva samého jest c. k. místodržitelstvím zakázáno.

Soukromý český ústav ku vzdělávání učitelů zřizován právě v Čes. Budějovicích v klášteře Sester Nejav. Svátosti na Rudolfovské silnici. Počátkem tohoto školního roku otevřen bude I. ročník. V témže klášteře přijímají se slečny a dívky na byt a celé zaopatření, na výchovu a vzdělání. Prospekt ústavu se na požádání zašle.

Z Ústavu hrab. Pöttinga v Olomouci. Na základě ministerského nařízení nesmí letos do prvního ročníku obchodní školy býti přijato více než 40 chovanců. Jelikož jest jich do I. ročníku již 30 zapsaných, upozorňujeme rodiče, kteří by de-rušky do školy té chtěli dáti, že jest jen 10 míst ještě volných, na které přijaty budou absolventky měšť. škol v tom pořádku, jak se přihláš a odporu-čujeme zápis do I. roč. této obchodní školy ještě před hlavním zápisem, který se koná 16. a 17. září. Dále upozorňujeme ředitelství, že počátkem nového školního roku otevřen bude čtvrtý ročník měšťanské školy, jako samostatná vyšší dívčí škola, jejíž organizace došla právě schválení zemské rady školní. Škola ta jest tak organizována, že dopoledne vyučuje se liter-ním předmětům, odpoledne věnují se chovanky učení buď ručních prací, cizích jazyků neb hudbě. Učební osnova zašle se každému, kdo o ni požádá. V ústav-ním pensionátě jest ještě několik málo míst volných.

Vyznamenání. C. a k. dvorní fotograf p. J. F. Langhans v Mariánských Lázních přijat byl v neděli dne 30. srpna d krále anglického Eduarda VII. ve zvláštní audienci, by předložil podobizny královny. Jeho Veličenstvo, vysloviv nad uměleckým provedením výtečných podobizek své nejvyšší uznání, učinil svoji vlastní nejvyšší zakázku, udělil zároveň právo, by veškeré obrazy veřejnosti mohli býti odevzdány, a předal vlastnoručně panu Langhansovi záslužnou stříbrnou Victoria medailii I. třídy. Toto nejvyšší vyznamenání jest stkvělým důkazem, jak ne-obyčejného uznání umělecké výkony světově známého sávodu páne Langhansova se v nejvyšších kruzích těší.

Chrudimsko a Nasavreke. Dílo toto, jehož 1. sešit se nám právě do rukou dostal, svědčí o veliké pili a práci všeho učitelstva zmíněných okresů. Sneseu jsou tu poměry přírodní, hospodářské i ná-ro-dohospodářské. Spis tento jest výsledkem několikaleté práce a ozdoben je mnohými krásnými obrazy, takže i po této stránce dovede upoutati zájem čtenáře. Úprava jest velice pečlivá, tisk jasný. Celé dílo vyjde ve 3 částech, obsahující 26—30 sešitů po 60 h. Spis tento doporučujeme všem nejširším vrstvám našeho čtenářstva. —

Prohlášení. V těchto dnech jak známo koná se sjezd česk. duchovenstva v král. Českém. Sjezdu účastnilo se 167 vik. delegátů, kteří zastupovali 2100 kněží, od nichž byli pro sjezd zvoleni. Sjezd vyzněl ve velikolepou manifestaci, tak že všechny listy české přinesly o něm dlouhé referáty. — „Bohemia“ přinesla tendenčně upravený re-f-rát, jakoby sjezd nepřátelsky útočil na druhou národnost v Čechách, což jest úplně nepravdivým; praví dále, že byla volána hanba bisku-pům. O této věci není předsednictvu pranic známo a kdyby přec jednotlivec něco podobného pronesl, bylo by jistě předsednictvo se vši rozhodností proti tomu se ohradilo a dotčenému ihned důtku udělilo. — „Právo Lidu“ nazývá sjezd tento schůzí kaplanů, což jest úplně nepravda, jelikož na sjezdu byli z valné většiny faráři a vikáři a jen málo kaplanů. Tomáš Štěpánek, kanovník, předseda sjezdu. —

Mydliny nikdy neleje na dvůr anebo do kanálu, nýbrž zalíváme jimi trávník, zeleninu, stromy, keře. Jsou dobrým hnojivem a působí znamenitě zvlášť v jeseni a v zimě. V létě užíváme mydlin za deštivého počasí jako tekutého hnojiva.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 29. srpna 1903 1 hl. pšenice K 10:80—12—, žita K 9:20—9:10, ječmene K 8:00—9:50, oves K 4:80—5:30, prosa K 00:00—00:00, vikve K 11:20—12—, hrachu K 16:00—17:50, čočky K 23:00—24:00, jablel K 20—, krup K 16:00—24:00, bramborů starých K 0:00—000, bramborů nových K 3:20—3:60, jetelového semene červen. K 84:00—96:00, jetelového semene bílého 110:00—140:00, olejky 13:00—14:00, máku K 26:00—29:00, lněného semene K 14:80—16:00, 100 kg. žit. otrub K 10:50, pšenič. otrub K 10:00, 1 kg. másla K 2:00—2:40, 1 kg. sádla vepřového K 1:72—0:00, tvarohu k 0:28—0:32, 1 vejce 5 h. Jedna kopa petržele K 0:00—0:00, jedna kopa cibule nové K 0:80—0:90, jeden hektolitr staré cibule K 4:00—5:00, jedna kopa drobné zeleniny K 0:50—1:00, 1 kopa zelí 4:00—6:00 K, 1 pytel mrkve 1:35—1:60, 1 kopa kapusty K 1:20—2:00, 1 kopa okurek K 0:40—3:00 1 kopa celere K 0:00—0:00, 1 kopa bravke 0:00,—0:00, 1 hl jablek 0:00—0:00, 1 hl hrášek 0:00—0:00,— Na týhodní a obilní trh v Hradci Králové dne 14. srpna 1903 odbyvaný přivezeno bylo: 1) Obilí: hl. pšenice 926, žita 398, ječmene 1.326, ovesa 1233, prosa 5, vikve 11, hrachu 19, čočky 15, jablel 11, krup 10, jetelového semínka 58, lněného semínka 10, olejky —, máku 26. 2) Zeleniny: kop zelí 344, okurek 270, ka-pusty 215, cibule staré 65 hektol., cibule nové 0:00 kop, drobné zeleniny 59 kop, mrkve 159 pytlů, brambor starých — hektol., brambor nových 259 hektol., salátu — kop, petržele — kop, celere 123 kop, kedluben — kop. 3) Ovoce hl: jablek —, hrášek —, švestek —. 4) Drobného dobytka: vepřů 7 kusy, podsvinčat 523— kůzlat.

(Zasláno)

Pan Jan Staněk, pasíř, PRAHA-I., ulice Karoliny Světlé č. 19.

Zpravuji tímto účet a jsem úplně spokojen; s po-tělením oznamuji, že v brzké zase se Vám stane ob-jednávka.

Josef Bernart, probošt.

V Mělníku.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, ná-stupce)
odborný umělecký záved
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova ul. čis. 29
nové blize Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučení se
ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ěmi vsazením.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada besplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

Paramenta.
Ignace V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)
doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
ne na požádání franko zašlou

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty
ještě nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruk
dílneho, lněného, vlněného, bavlněného a damašk
zboží u ryze českého, křesťanského, svědomitého
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,
které vyrábí a levně dováží všechny druhy, jichž
v domácnosti je třeba.
Vzorky a cenník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po
volujeme zvláštní výhody

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma
Petra Buška synové,
uměl. závod rezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Syrové (Čechy), založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na
hlédnutí franko zašleme
Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů

Denně čerstvé
raky, srnčí a zvěřinu vůbec
chutně upravené lze obdržeti
V RESTAURACI „CHICAGO“
v Pražském Předměstí
a Hradce Králové.
Výtečná kuchyně a znamenité pivo.
Obsluha vzorná.
Ceny levné. — Zahrada. — Veranda.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.
nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodinky**
v krásných otechových skřínkách.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
retisky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!
Solidní obsluha při mírných
cenách.
Ceny i obrázky velikých hodin
na požádání zašle.
Důvěry hodným zárukou na výběr též i na splátky
bez svýčinné cen. — Založeno r. 1843

Za ceny
výrobní. Následkem spojení dvou
skladů nábytkových prodávám
za ceny výrobní
Nábytek. — jen —
na Malém náměstí
č. 117 v Hradci Král.
Za ceny
výrobní. úplné
Nábytek. zařízení do pokojů,
a t. d.
František Matějček.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Všeštarech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných přípisů vyloženo
k nahlédnutí.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě výslou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby
pro podzimní a zimní dobu.
Též velejemné
látky na taláry.
Četná uznání zvláště z kruhů veleddstojn
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob
sluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez svýčinné cen!

Bursa práce v Hradci Králové.
Práci hledají: topič na trval, práci a strojní
zámečník. 17letá slečna přijme místo za krásnou
neb pod., třeba i z poč. bezplat. Vyslouž. vojín žádá
o místo sluhy nebo podobné. Práci obdrží: obuvník
na trvalou práci v Litomyšli, sedlák a učeň v Ro
nově; učeň na kočárnictví v Hradci Králové, na
pekařství v Horním Jelení, na malířství v Poličce
a na truhlářství v Třeběchovicích. — Přihlášky při
jímá **Josef Polák**, tajemník Všeoborového
sdružení křesťanského dělnictva v Hradci Králové,
Adalbertinum.

První královéhradecká
parostrojní
truhlárna
ANT. MANYCHA
doporučuje své výrobky původních
vzorů v jednoduchém i přepychovém
provedení.
Zařizování bytů, hotelů, vil atd.
Stavební práce v moder. slozích.
Na požádání předloží se původní vzory
a rozpočty.
Přijímají se veškeré práce obráběcí
pro p. truhláře — a prodávají se hotové
obráběné výrobky a fornyry.
Vzorkový sklad látek.
Čalounické výrobky a dekorace.
Sklady:
Hradec Král., Pospíšilova třída č. 320.
Pardubice, Sladkovského ulice č. 338
ve vlastním domě.

Hlavní obchod s dobrou kávou!
Jemnou kávu prodávám 1 kg.
za 2 Kč. Veškeré jiné druhy
při 1 kg o 20 h
levněji než zasílají altonští, hamburští a
terestští obchodníci.
Poznámka: Jsou-li kávy vůbec levné,
jako nyní, řídí se dle toho domácí obchodníci
též; není tedy třeba vyhledávat nepřátelskou
cizinu.
F. Chrudimský v Hradci Král.
Hlavní obchod s dobrou kávou!

vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.
Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.
Mnohá odporučení po ruce. Ceny výrobní.

Důstojným duchovním Správám.
Na skladě chováme v jemném
missalovém provedení:
Praeparatio ad Missam
Gratiarum actio post Missam.
Obě za 1 Kč. Po přání prodá se
i jediné Gratiar. actio za 60 h.
Nové:
Casus reservati dioecesis
Reg. Hradecensis
(juxta fol. Ord. Nr. 35. pag. 186, 187)
pro zpovědnice.
Na tuhém kartonu, přiměřeného for
mátu 1 kus za 8 h, 10 kusů frko 70 h.
Připomenutí o slušném se
ohování v chrámu Páně
ku připevnění u dveří chrámových.
V provedení slícném, formát foliový;
1 kus za 30 h, 5 kusů za Kč 1.20
Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Veleddstojnému duchovenstvu!
Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé, č. 19 n., roh Kon
viktské ul., vyučený pastýř speciálně
na kostelní náčiní, dovoluje si dopo
ručiti svůj hojně zásobený sklad ve
vlastní dílně ručně pracovaných
kostelních nádob a náčiní, jako:
monstrance, kalichy, ciboria, lampy,
avčny, kaditelnice, kropenky, patenky,
nádobky atd., vše v přesném slohu
církevním. Staré předměty znovu opra
vuje v původní intenci a jen v ohni
slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy
nebo ceníky franko. Za veškeré vý
robky a slacení ručním. Největší vý
roba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení
od nejjednoduššího do nejjakostnějšího. Chudším kostelům
úleva v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesovné
výrobky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Vyzvání

k převzetí akcií nové emise za cenu jmenovitou dosavadními P. T. pány akcionáři!

Rádná valná hromada akcionářů akciové společnosti „Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové“ ze dne 22. února 1903 usnesla se na zvýšení akciového kapitálu

z dosavadních K 1,000.000— na K 2,000.000—

vydáním nových hotově splacených

kusů 2.500 akcií po K 400—

a bylo toto zvýšení akciového kapitálu vysokým c. k. ministerstvem vnitra ve srovnání s vysokým c. k. ministerstvem financí ze dne 17. června 1903 čís. 26.595 schváleno.

Následkem toho vyzývají se ve smyslu § 7. stanov dosavadní P. T. páni akcionáři, aby chtěli-li užiti vyhrazeného jim předního práva na převzetí

nových akcií za cenu jmenovitou K 400—,

přihlásili se na tiskopise, který jim na požádání vydán bude u Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové

ve lhůtě ode dne 15. září do 30. listopadu 1903

za současného předložení tolika kusů akcií s kupony a talony, na kolik kusů nových akcií činí nárok a aby zároveň složili v hotovosti celou hodnotu jmenovitou upsaných akcií.

Upsané akcie nové, které bráti budou podíl na zisku dnem 1. ledna 1904 počínaje, vydány budou upisovatelům proti vrácení zatímni stvrzenky počátkem roku 1904.

Do dne 31. prosince t. r. hraditi se bude upisovatelům ze složených obnosů na běžném účtě úrok 4%. Akcionáři, kteří by svého práva přednosti způsobem uvedeným nepoužili ve lhůtě svrchu stanovené do dne 30. listopadu t. r., posbudou ho a správní rada naloží s přebývajícimi novými akciemi ve smyslu § 7. stanov.

V Hradci Králové, dne 5. srpna 1903.

**Správní rada
Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové.**

§ 7. stanov: Při rozmnožování akciového kapitálu, v mezích § 6. ustanovených, přísluší vlastníků akcií až dosud vydaných předem právo, nabýti nové vydaných akcií v poměru svého akciového majetku za cenu jmenovitou.

Nebylo-li ve lhůtě správní radou veřejně prohlášené tohoto práva přednosti užito, buďtež přebývajcí nové akcie správní radou jinak, ne však za menší než jmenovitou cenu prodány.

Stráž-li se za ně nad cenu jmenovitou, má přebytek případněti záložnímu fondu akcionářů. Každá změna akciového kapitálu má v rejstříku obchodním zapeána býti.

Školní knihy

do c. k. gymnasia, realky, učitelského ústavu, obchodní akademie, školy zámečnické, měšťanské chlapecké a dívčí v Hradci Králové a veškerých škol obecných v místě i v celém okrese chová

● v největší zásobě na skladě ●

knihkupectví **B. E. TOLMANA** v Hradci Králové

Telefon č. 17.

Velké náměstí, vedle lékárny p. Hubáčkovy.

Telefon č. 17.

Založeno r. 1863.

Založeno r. 1863.

Kde vydání **staršího** lze
užívat, chovají se též

opotřebované knihy

na skladě ve vydáních nej-
novějších.

Zásilky na venek poštou
vyřizují se obratem.

**Největší sklad
všech školních pomůcek:**

globů, atlantů, kalendářů, psacího
a kreslicího náčiní, slovníků, map,
hudebnin, notesů, denníků atd.

Podmínky při odběru
velmi mírné a příznivé

Prvý sklad c. k. školního knihoskladu v Praze. — Seznamy na požádání zašlou se zdarma a franko.

Nejlepší, nejtrvanlivější a nejlevnější
kněžské kolárky a náprsenky.

Všeho druhu prádlo
pro dámy a pány.

Stanislav Jirásek v Hradci Králové, Velké náměstí číslo 136.

 Obrovský výběr
letních turistických košil.

 Úplně
výbavy pro nevěsty
vlastní výroby.

 Novinky kravát.
Tovární sklad bílého prádla.

Jana Leopolda Haye,

biskupa královéhradeckého,

Zpráva o visitaci far kraje Čáslavského,

již roku 1788 k rozkazu císaře Josefa II. vykonan.

Podává Dr. Václav Rezníček.

(Pokračování).

5. (52.) **Ronov.** Panství Vilémov. *Kněž.* Farář František Zelecký jest ve svém farním úřadě dobrý pracovník a snášlivý kněz, jemuž neschází ani na vědomostech, ani na dobré vůli. Při vyšetřování biskupově nepříšly proti němu žádné stížnosti a pak-li že se tento nemýlí, má za to, že tento muž má upřímnou ochotu dle předepsaných zásad stádo své pásti. Jeho kaplan chválen jest jako dobrý kazatel a jako v normální škole dobře zkušný katecheta.

Přifařené obce. Ronov, městečko s farním chrámem, v němž se na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby konají. *Biskupice, Kněžice, Mladotice, Chvalovice,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Závratec, Lhůta,* vesměs $\frac{3}{4}$ hodiny od fary. *Třemošnice,* vesnice hodinu od farního chrámu vzdálená. *Zbislavice,* vesnice $1\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Dětonice,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Míčov, Rudov, Starý Dvůr, Skoronov,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Podhradí,* ves skoro 2 hodiny od fary, jenom $\frac{1}{4}$ hodiny od Míčova vzdálená.

Komendátní a filiální kostely. Mimo farní chrám jest ještě u Ronova veřejná kaple bez bohoslužeb. *Míčov* má veřejnou kapli, v níž se pětikrát ročně bohoslužby odbývají.

Školy. Škola v Ronově není nejlépe opatřena. Školní budova jest těsná a hrozí sesutím. Proto jest také málo navštěvována.

Obyvatelstvo. Ronov 918 katolíků; *Biskupice, Kněžice, Mladotice, Chvalovice* 513 katolíků, 1 protestant; *Závratec, Lhůta* 198 katolíků; *Třemošnice* 117 katolíků; *Zbislavice* 115 katolíků, 1 protestant; *Dětonice* 42 katolíci; *Míčov, Rudov, Starý Dvůr, Skoronov* 252 katolíci; *Podhradí* 92 katolíci. Dohromady 2247 katolíků, 2 protestanté.

Poslední. O nanejvýš potřebném rozdělení této farnosti a o zřízení (místní) kaplanky v Míčově mluví tabula vice.

6. (53.) **Golčův Jeníkov.** Panství Golčův Jeníkov. *Kněž.* Děkan Karel Vorel, exjesuita, jest v zásadě úslužný, dobrosrdečný muž, který chová lásku ke svému úřadu a náklonnost ke mládeži. On jest tak úslužný, že jeho horlivost tu a zde musí býti mírněna. Víkár a lid dosvědčují, že své farní bohoslužby a ostatní pastýřské povinnosti pořádně a hbitě obstarává.

Starším kaplanem jest P. Hayda, také exjesuita.

Druhý kaplan P. Zelenka jest dobrý, zbožný a pro své krásné vlastnosti od osadníků milovaný muž.

Přifařené obce. Jeníkov, městečko, jež mimo kapli Františkovou má ještě kapli loretanskou, v níž v létě, jako v zimě v kapli sv. Františka, na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. *Kocourek, Stupanovice,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od jeníkovského chrámu vzdálené. *Podmokly, Řimovice,* vesnice přes $\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Syrákovice,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Kozohlody, Kobylí Hlava,* vesnice skoro hodinu od fary. *Přibyslavice,* vesnice dobrou hodinu od fary vzdálená.

Komendátní a filiální kostely. Mimo Jeníkov jest kostel sv. Markety se hřbitovem obyvatelů, kde jednou ročně bohoslužby se konají. *Kozohlody* mají filiální kostel, v němž každoročně šestkrát řádné bohoslužby se konají. Ve *Přibyslavicích* jest rovněž filiální kostel, v němž sedmkrát ročně bohoslužby se odbývají.

Školy. Jeníkovská škola jest v nejlepším stavu, pilně navštěvována a opatřena velmi obratným učitelem. *Podmokly* mají vlastní dosti dobrou školu. V *Kozohlodech* jest také vlastní dosti dobrá škola.

Obyvatelstvo. Jeníkov 805 katolíků, 4 protestanté; *Kocourek, Stupanovice* 264 katolíků, 6 protestantů; *Podmokly, Řimovice* 455 katolíků, 18 protestantů; *Syrákovice* 112 katolíci, 8 protestantů; *Kozohlody, Kobylí Hlava* 277 katolíků, 15 protestantů; *Přibyslavice* 172 katolíků, 6 protestantů. Dohromady 2085 katolíků, 57 protestantů.

Poslední. Zvláštní jest to, že zde není řádného farního chrámu v místě, jež samo v sobě se přifařenými vesnicemi čítá 2085 katolických duší a kamž se tak četní poutníci po celý rok a obzvláště na mariánské svátky scházejí. Řádné bohoslužby konají se dletem ve Františkově kapli, která se nachází na děkanství, dřívejší to jesuitké rezidenci a jest těsnou domácní kaplí, a daleko ani třetinu osady nepojme; dletem konají se v loretánské křížové chodbě pod šírou oblohou. Jest nutno, aby se zde na stavbu domu Božího pomyslelo; místa nedostatek není, neboť k čemu je rozsáhlá křížová cesta, již lze snadno postrádati a v pádu potřeby možno stavbu také až do velké bývalé jesuitké zahrady rozšířiti. Když by byla socha Matky Boží

do postranní kaple nového farního chrámu přenesena, byl by tím také nejvyšší úmysl panovníků vyplněn. Jméni veškerých, k této farnosti náležejících kapli, mohlo by zde stavbu tak potřebného farního chrámu vydatně podporovati.

7. (54.) **Vlkánek.** Panství Jeníkov. *Kněž.* Administrator fary Václav Holub, exjesuita, kterýž 12 let v Mexiku jako misionář žil, jest ve svém pastýřském úřadě neunavý pracovník; na jeho čele jest myslící vážnost vyjádřena. Jeho misionářská horlivost nemá ničeho divokého, ničeho lidem nepřátelského. Slovo Boží přednáší s jemnou líbeznou prostotou. Stejně také v obcování jest snášlivý, dobrosrdečný muž, jemuž jsou jeho farníci zcela oddáni. Dokonce sousední obce rády slyší jeho kázání a proto vyslovily svá přání, aby byly k jeho chrámu přifařeny.

Přifařené obce. Vlkánek s farním chrámem, v němž na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. *Nová Ves, Lhota,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálené. *Okrouhlík,* vesnice $1\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu odlehlá.

Školy. Škola ve Vlkáně dle sdělení administratora fary jest skoro stále prázdna přes to, že ustanovený tam učitel jest horlivý a zběhlý.

Obyvatelstvo. Vlkánek 156 katolíků, 16 protestantů; *Nová Ves, Lhota* 124 katolíků, *Okrouhlík* 18 katolíků. Dohromady 298 katolíků, 16 protestantů.

Poslední. Zdejší administrator fary má od osmi let za svou existenci jenom o blaho svých poddaných pečující dobročinnost nejvyššího kancléře hraběte Kolovrata co děkovati. Žijet ze své jesuitké pense a ze přídávky několika set zlatých, jež z vrchnostenských důchodů dostává. Potřeby křesťanského lidu, poloha míst, nebezpečí svedení čini potřebným, aby tato farní administratura byla povýšena na skutečnou a pro budoucnost trvalou faru a aby byla upevněna řádným nadáním. Tato autnost jest tím nalahavější, poněvadž mnohé sousední vesnice, jako Kozohlody, Přibyslavice a Chvalovice, jež více hodin od svých nynějších far vzdáleny jsou a do Vlkáně do kostela jenom $\frac{1}{4}$ hodiny jdou, sem přifařeny býti musí. Náboženský fond bude se museti o tom, co k tomuto nadání ještě schází, nejlépe se štědrosti pana nejvyššího kancléře dohodnouti.

Také učitel jest zde pouze dobrodiními hraběcí vrchnosti vydržován.

(Pokrač.)

Náboženské a sociální poměry v diecési královéhradecké při nastoupení biskupa Jana Leopolda Haye r. 1781.

(Dokončení.)

Poměry moravské jako dlouholetý cemonář biskupů olomouckých znal Hay podrobně a proto snadno dovedl se vyhnouti všemu, co by mu bylo jeho utišovací způsob a program rušilo. Tato okolnost také mu usnadňovala hladké vyřizování náboženských záležitostí moravských a umožňovala, že skutečně vládní ústupky, jež se při tom vlastně evangelikům dělly, zdály se býti diplomatickými a politickými úspěchy, zejména když je za úspěchy ochotně vydávalo nakloněné mu okolí císařského dvora.

Na Královéhradecku čekaly však nového biskupa Haye poměry zcela jinaké. Předně lid byl zde povahy hlubší, tvrdší, neústupnější, vzdornější a výbojnější, nežli jak se jevila povaha lidu valašského, která nanejvýš ve své pasivnosti pokrytecky se přetvařovala. Lid ve východních Čechách byl od dávných let v živém a čilém styku s Pruskem, odkudž se mu také různých vznětů a poučení dostávalo. Dále nedovedl býti otrocky ponížným, nebyl naučený právě své smýšlení skrývati, nedovedl k tomu, s čím nesouhlasil, přisvědčovati a nebyl zvyklým proti vrchnostem, jak nedávné jeho povstání svědčilo, chovati se s takovou obojetností, jakou jevil lid valašský. Potom diecése královéhradecká, plná starobylých měst, dějin svých, dějin Českého státu i národa znalých, podstatně se lišila od poměrů diecése, z níž biskup Hay vyšel. Mimo to také i zemské gubernium a pány stavy království Českého ovládal zcela jinaký duch, nežli jaký panoval při zemské vládě brněnské a mezi pány stavy moravskými. Z lidu vlastně vyšlý povýšenec biskup Hay byl starožitným, vysokým a bohatým pauským rodům českým osobou cizí, vzdálenou. Ty byly zvyklými na vrchní duchovní pastýře ze svých kruhů a dokonce nepřály těm směrům, jež novoty císaře Josefa II. zaváděly. Proto také v osobě nového královéhradeckého biskupa Haye nespátřovaly svého muže, nýbrž viděly v něm směšného průkopníka nové vídeňské politiky, jež se jim protivila, a proto začaly se z různých vážných důvodů řaditi proti ní do tiché opozice.

Diecésní pak duchovenstvo na Královéhradecku mělo za panování královny Marie Teresie v dobách sedmileté války, potom za agitací z Pruska do východních Čech směřujících a konečně za vypuknuvších selaských bouří dostatek příležitosti projíti takovou školou rozmanitých zkušeností života, že nový

biskup, při kněžecím dvoře biskupů olomouckých v největším pohodlí v muže vyzrálý a napotom zátiší kroměřížskému a mikulovskému uvyklý a jenom s největší oporou světské moci a plnou kapsou při tom na Valašku mezi lidem působivší, neměl ani dosti podrobné představy o tom, co všechno duchovní správcové na Královéhradecku v různých vichřicích poměrů a událostí zažiti a prožiti musili. Proto se také náhledy a zkušenosti života nového biskupa od mínění, názorů a poznatků života diecésního duchovenstva naprosto lišily.

Biskup Hay jako vrchní pastýř vystoupil poprvé, jak již bylo slovy kronikáře Švendy vyloženo, r. 1781 ve svém sídelním městě Hradci Králové na květnou neděli beze všeho uvítání a beze všech okazalostí, obvyklých při nastoupení nového biskupa. Dokonce i štení papežské bully, potvrzující ho za královéhradeckého biskupa, vyneschal. Tím zřetelně naznačil, jak své poslání jako biskup pojímá.

Skoro jako tajně provedený jeho vjezd do Hradce Králové a potom jenom zběžné uvedení se do katedrálního chrámu nelze přičísti na vrub snad nějaké jeho skromnosti nebo milovnosti prostého jednání, jichž při něm ostatně nebylo. Když toho všeho nedbal, ba přímo posavadní zvyklosti a řady zamítal, nasvědčovalo to, že v Čechách poměrům současným vůbec a na Královéhradecku obzvláště nerozumí, opírá se o vlastní ideály a zámysly, zdejšímu lidu i kraji cizí a vzdálené, což již předem znamenalo, že při své nejlepší vůli zdejšími poměry nesvládne, jak bylo brzo patrné, neboť se všemi svými opatřeními přicházel pravidelně buďto záhy nebo pozdě, ale nikdy ve vhodný pro ně čas.

* * *

Všem přátelům historické pravdy tuto zajímavou a nových sdělení plnou studii dra. Rezníčka o biskupu Hayovi, vlastně „o době toleranční“ doporučujeme k pilnému sledování.

Zprávy hospodářské.

Ostružinové víno.

Mezi nejskromnější a nejméně oceněné plodiny náleží ostružina. Roste všude na šterku i u cesty, v lesích atd. Každý zná její černé lesklé plody, avšak málo kdo ví, jak rozmanitě možno plodů těch upotřebiti. Vyrábí se z nich marmelády, likéry, ostružinová šťáva, hlavně však lze z ostružin vyráběti výtečné víno, jež má v mnohém směru podobu s ohnivým vínem španělským, neb podobá se úplné vínu portskému. Způsobem tímto možno i v krajinách severních, kde réva ani na trelážích na jižní straně domů nedozraje, vyráběti výborné ohnivé víno. Jako víno z čeruš me ružalky jest pravou napodobeninou vína malaga, tak jest víno ostružinové skutečnou náhražkou vína portského. Upozorňujeme proto v této době, kdy ostružiny na pasekách zrají a kdy jich možno za několik krejcarů hojnost koupiti, na výrobu vína toho, již tuto stručně sdělujeme.

Máme-li dostatečné množství ostružin, roztlukou se, šťáva se z kaše vylisuje a vodou a cukrem (v poměru: na 1 l šťavy 1 l vody a 500 g cukru) rozředí, do sudu naplní a kvasiti nechá. Kvašení provádí se v místnosti 12—15° R teplé, rychle pokračuje a možno ho několika kapkami salmiaku ještě více rozproudit. As o svatočudných svátcích budoucího roku stáhne se víno ze soudku; jest již čisté a plné se do lahví, v nichžto se dokvašovati nechá, aby se poslední zbytky cukru v lih proměnily. Po několika letech náleží takto vyrobené víno k nápojům nejlahodnější a toliko nejskromnější jazyk jest s to, je od pravého portského rozeznati. Avšak tuto uvedenou vlastnosti — to jemné aroma — vyvine se teprve v několika letech; víno mladé je nechutné.

Vykrmování hus

bez krutého cpaní šiškami dře se nejlépe v uzavřené ohradě, kde je dostatek vody. Husy se z počátku, když se z pastvy dostaly na žír, krmí bramborami, řepou a přimísenými otrubami. Po týdnu teprv přimíchá se do brambor a kloucené řepy něco ovsu, soli, česneku a mačkové oleje. Husy nemají se zabíjeti kdykoli; jest nutno fídit se dle vývinu peří. Nasazují-li se husy na krmník, vybereme k tomu ty, které mají vyvinuté špičky peří, tedy as 3—4 neděle po oškubání. Za 3 týdny se husa vykrmí a za 7—8 týdnů jest peří zralé. Účel tohoto uposornění jest, bychom jednak nezkašili na husu

peří, a pak aby se dala husa po zabíjení snáze oškubati a očistiti. Husa se zabíjí tak, že v záhlaví se zařízne a krev nechá se řádně vytéci. Chyba je, násilně husu přidržovati neb ji tlačiti; následkem toho husa zmodrá a není bílá. Po oškubání dá se peří prachové zvlášť a krycí též; perutě se useknou, husa se vaří v vodou opaří a čistě obere.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,

c. k. dvorní dodavatelství

v Jabloném n. Orli. č. 86.

Dílka ku vyžívání a hotovení mešních rouch, počínaje od 24 K, pluvíálů, dalmatic, korouhví, praporek, církevního prádla atd., pak dle patřících i tuzemských vzorů spracované kalichy, cíboře, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventáře výhodného nákupu z doby patřící výstavě a vřelých novotín v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obalaze.

O realitě závodu svědčí mnoho tisíc doporučení. — Velké obrázkové ceníky a paramenta k výběru franko.

Adresování vždy deslovné se vyprošuje.

Praktikant

přijme se v c. k. dvorním fotografickém atelieru

J. F. LANGHANSE
v HRADCI KRÁLOVÉ.

Bude přijat pouze absolvent měšťanské nebo některé nižší střední školy.

Zánovní nábytek

ze 8 pokojů, ořechový, matt,

nejnovějšího vzoru, hodící se pro nevěstu, jest buď v celku neb jednotlivě velmi levně na prodej. Nábytek nachází se v rohovém domě č. 858. proti důstojnickému parku. Bližší sdělí domovník tamtéž.

Oznámení pro Hradec Králové a okolí.

Vysokým c. k. místodržitelstvím
koncessovaná

odborná škola akademická.

Náležející zařídila pro Hradec Králové a okolí

**kurs ku vyučování kreslení francouz.
a anglických stříhů, braní míry
a stříhání dámských i dětských úborů a konfekce.**

Vyučování je zařízeno dle způsobu světově známé české akademie dámské pl. Katuše Kavanové v Praze. — Kurs započne přesně dne 14. září 1903 a potrvá až se chovanky správně s hora uvedeným předmětům naučí.

Vyučuje se vždy ráno od 8.—12., odpoledne od 1.—6.

v sále Adalbertina.

Poplatek je mírný!

Poplatek je mírný!

Svědomité a dokonalé vyučení se předem každému zaručuje.

Ku hojně návštěvě zdvořile zve

Fanny Hrdinová, odbor. učitelka.

Katuše Kavanová.

Příhlášky přijímají se v administraci časopisu „Obnova“ v Adalbertinu.

Víno

přírodní, zkoušené, nejd. bisk. konsistoří
odporučené, dostati lze 1 litr od 35 kr. u

Jos. Kadečky,

rest. v „Adalbertinu“ v Hradci Králové.

Na výstavě v Berlíně a v Pardubicích.

100 kusů prádla

vypere se za 3 hodiny!

Prací stroje

dodává po 9 zl. s 3letou zárukou

V. HYBSKÝ v Opatovicích n. L.

Závod založen roku 1876.

Oznámení.

Dovoluji si oznámiti, že jsem dnem 14. srpna 1903

otevřel novou místnost

v Grand-Hotelu (okresní dům) v Hradci Králové,

kterou říditi bude p. B. Kešťál.

Místnost tato má býti lidovou restaurací, která dojde zajisté všeobecné obliby. — Vchod má z ulice a čepuje se v ní

královéhradecký ležák půl litr za 15 hal.,
plzeňské z měšťan. pivovaru půl litr za 25 hal.

Cena jídel a teplých nápojů je značně snížena.

Čtenému obecnstvu jsou k dispozici četné denní časopisy.

J. Morávek,

nájemce Grand-Hotelu

Velkozávod

koberců, záclon a všech druhů pokrývek.

Zboží lůžkového.

Železný nábytek.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Úplné vybavy nevěstám.

Ilustrované ceníky zdarma a franko.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí 32.

Výhradně

zasílatelský závod

lněného a bavlněného zboží

zaručeně dobré ruční práce, doporučuje P. T. obecnstvu zboží nejlepší jakosti a za mírné ceny a sice: Čistě lněná plátna, zvlášť velmi jemné přírodně bílené veby, plátna prostěradlová, plátna pro pány krejčí, obuvníky, dále látky slavníkové a matracové, kanafasy lněné i bavlněné jen nejlepší jakosti, sypkové, šotyše, zefyry, krisety, grádle lněné i bavlněné, celotažené (damast.) atlasové přikrývky na postele, ubrusy, kávové příbory, garnitury, ručníky, šátky kapesní, utěrky, dále šitinky, šifony, oxfordy a vůbec všechno zboží do oboru toho spadající. — I nejmenší zakázka vyřídí se se vši pečlivostí promptně. — Zásilky dějí se franko na dobírku.

Za zboží ručním jak co do barvy tak i do stálosti.

Vzorky zdarma a franko.

ČENEK LOFF,

Opečno na st. dr. č. 16.

KARBID a PETROLEJ

na bízí nejlevněji

c. a k. dvorní dodavatel

Josef Pilnáček v Hradci Král.

Jana Leopolda Haje, biskupa královéhradeckého, Zpráva o visitaci far kraje Čáslavského, již roku 1783 k rozkazu císaře Josefa II. vykonal.

Podává Dr. Václav Řezníček.
(Pokračování.)

8. (55). **Příbram.** Panství Úhrov. *Kněží.* Farář Jan Antonín Del Griffe de Wolfenfeld jest ve svém srdci a ve svém jednání pokorný a zároveň velezasloužilý muž. Jeho otevřená tvář, jeho nenucené chování prozrazují veselost a vnitřní spokojenost. Také při svém velice skrovně vyměřeném chlebě jest ještě dobročinný a při vymáhání svých důchodů spokojuje se často tím, co mu chudí farníci jsou v stavu dáti. Vědomostí svého odhodu chová v povznesenějších stupni, a mimo to má dar srozumitelně je sdělit. Každý, kdo jej zná, nemůže takovému duchovnímu správci povinnou úctu odopřít; takový muž zasluhuje povýšení. Svůj farní obvod opatřuje sám a dostačí k tomu, poněvadž jest malý a vesnice leží blízko od mateřského chrámu.

Přířazené osady. *Příbram*, městečko s farním chrámem, v němž se na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby konají. *Dálčice*, vesnice 1/4 hodiny od farního chrámu. *Petrovice*, vesnice 1/2 hodiny od farního chrámu vzdálená. *Nejepín*, *Vepřkov*, vesnice 3/4 hodiny od farního chrámu odlehlé.

Školy. Učitel v *Příbrami* jest dle vysvědčení farářova obratný muž, avšak školní budova jest tak bidná, že od dítek skoro bez nebezpečí navštěvována býti nemůže.

Obyvatelstvo. *Příbram* 308 katolíků; *Dálčice* 39 katolíků; *Petrovice* 116 katolíků; *Nejepín*, *Vepřkov* 341 katolíků. Dohromady 804 katolíci.

9. (56). **Žleby.*** Panství Žleby. *Kněží.* Farář Josef Kratochvíle jest jeden z nejnadanějších mladých duchovních správců tohoto vikariátu. Jest dobře organizovaná hlava, kteráž Prozfetelnosti svěřené sobě hřívný nepřetržitou působností užívati dovede. Po několik let byl členem uhaslé společnosti a nabyl v ní lásky a zvyku k pořádku. Ohovívání jeho jest přirozené, jeho mravy jsou bezvadné, jeho srdce dobré a lidumilné, jeho zásady čisté, tyto jsou víc a více uhlazovány, poněvadž dobré knihy a ke své společnosti vždycky rád rozhlédne lidi volí. Biskup doufá, že tento mladý muž, bude-li tak pokračovati, v několika letech bude prázdlen všechných předsudků a bude jedním z nejspolehlivějších duchovních správců.

Jeho kaplan jest jednoduchý, dobře zvedený muž.

Přířazené obce. *Žleby*, městys s farním chrámem, v němž se na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby konají. *Markovice*, vesnice 1/4 hodiny od Žlebů. *Hostoulice*, *Kamenné Mosty*, *Vinaře*, *Zehuby*, vesnice 1/4 hodiny od fary. *Bousov*, *Chrátice*, *Vokřesaneč*, vesnice 3/4 hodiny od Žlebů vzdálené. *Hostáčov*, *Lhotka*, *Skreje*, vesnice hodinu od farního chrámu. *Lipovec*, vesnice 1 1/4 hodiny od Žlebů. *Licoměřice*, vesnice 1 1/4 hodiny od farního chrámu vzdálená.

Komendátní a filiální kostely. *Markovice* mají dvě veřejné kaple a v každé z nich konají se řádné bohoslužby jenom dvakrát ročně. *Vokřesaneč* má komendátní kostel, v němž se pětikrát ročně řádné bohoslužby odbývají. *Licoměřice* mají veřejnou kapli, v níž se však pouze pětikrát ročně řádné bohoslužby konají.

Školy. Škola ve *Žlebech* jest opatřena velmi obratným učitelem a jakmile bude školní budova vystavena, bude všecko nejlépe zřízeno.

Obyvatelstvo. *Žleby* 684 katolíků, 3 protestantů; *Markovice* 28 katolíků; *Hostoulice*, *Kamenné Mosty*, *Vinaře*, *Zehuby* 647 katolíků, 27 protestantů; *Bousov*, *Chrátice*, *Vokřesaneč* 540 katolíků, 17 protestantů; *Hostáčov*, *Lhotka*, *Skreje* 230 katolíků, 6 protestantů; *Lipovec* 106 katolíků, 64 protestantů; *Licoměřice* 113 katolíků, 1 protestant. Dohromady 2148 katolíků, 118 protestantů.

10. (57). **Běstvina.** Panství Běstvina. *Kněží.* Farář František Štöckl pro svou tichou, mírumilovnou povahu a obzvláště pro svou nepřekonatelnou trpělivost, kteráž od jeho patrona barona Schönowitze častěji do nejkrásnější míry bývá zkoušena.

*) 29. listopadu 1783 na večer přišel na komisi v záležitostech nekatolických jako královský komisař ndp. biskup královéhradecký Leopold z Hayn.

1. prosince povolal na poradu dva úředníky hospodářské, 2. prosince lid. 3. prosince duchovenstvo z polovice vikariátu Haberského.

Za laskavé sdělení této děkujeme vdp. Antonínu Schreimbriovi, bisk. vikáři a faráři ve Žlebech, který nám je z tamní pamětnice vřídne vypsal. Sdělení to jest důležitým pro určení doby, kdy kd. biskup Hay v Čáslavském kraji visitoval.

jest chválen. Biskup jej neviděl, poněvadž postihnuvší jej nevolnost zabránila mu, aby se mu představil.

Přířazené obce. *Běstvina*, farní ves s chrámem, v němž na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. *Kubíkovy Duby*, rozptýlené chalupy 1/4 hodiny od fary. *Javorka*, ves 1/4 hodiny od fary. *Rostein*, *Spačice*, vesnice 3/4 hodiny od farního chrámu vzdálené. *Dolní a Horní Počátka*, *Ostružno*, vesnice na 1 a 1 1/4 hodiny od farního chrámu odlehlé.

Školy. Škola v *Běstvině* jest těsná, tmavá a bez potřebného nábytku. Má tedy zapotřebí veliké opravy, již chudí lidé podniknouti nemohou. Učitel jest od faráře pro obratnost a pilnost chválen.

Obyvatelstvo. *Běstvina* 263 katolíků; *Kubíkovy Duby* 122 katolíků; *Javorka* 42 katolíků; *Roskín*, *Spačice* 153 katolíků; *Dolní a Horní Počátka*, *Ostružno* 306 katolíků. Dohromady 886 katolíků.

11. (58). **Krchleby.** Panství Krchleby. *Kněží.* Farář Jakub Hauser jest způsobný, také dosti jasně vidící muž, království Boží káže s horlivostí. V domě jeho hospodářský odbor není nejlépe opatřen, poněvadž zemědělství, z něhož skoro docela jedině své příjmy čerpá, nerozumí. V tomto jeho farním obvodu jsou vesnice, kteréž od farního chrámu na 4 hodiny jsou vzdáleny. O tom biskup více praví v odstavci „poznámky“.

Jeho kaplan jest činný kněz.

Přířazené obce. *Krchleby*, městys, v němž se nachází farní chrám, avšak žádného kněze nemá. Bohoslužby konají se v tomto chrámě na všechny třetí neděle a svátky, za rok skoro padesátkrát. *Damirov*, ves, kde se farář zdržuje, dobré 2 hodiny při nejlepší cestě od Krchleb vzdálená. *Zbýšov*, ves dobré 2 hodiny od farního chrámu vzdálená. *Dobrovítov*, *Chlum*, vesnice více než-li 3 hodiny od farního chrámu vzdálené. *Lhota*, *Chvalovice*, vesnice 2 hodiny od Krchleb vzdálené. *Opatovice*, *Sebestenice*, vesnice skoro 2 hodiny od farního chrámu vzdálené. *Čejkovice*, 2 3/4 hodiny od farního chrámu vzdálené.

Komendátní a filiální kostely. V *Damirově* v domě farářově nachází se kaple, v níž se na všechny neděle a svátky tamnímu lidu ranní mše a katechetický výklad koná. *Zbýšov* má filiální kostel, v němž se každou třetí neděli farní bohoslužby odbývají. *Dobrovítov* má filiální kostel, v němž se každou třetí neděli farní bohoslužby konají.

Školy. V *Damirově* jest také škola, kteráž však není skoro nic navštěvována a proto také velice málo znamená.

Obyvatelstvo. *Krchleby* 206 katolíků, 2 protestantů. *Damirov* 102 katolíků, 19 protestantů; *Zbýšov* 62 katolíků, 8 protestantů; *Dobrovítov*, *Chlum* 307 katolíků, 23 protestantů; *Lhota*, *Chvalovice* 276 katolíků, 42 protestantů; *Opatovice*, *Sebestenice* 163 katolíků, 69 protestantů; *Čejkovice* 86 katolíků, 9 protestantů. Dohromady 1202 katolíků, 172 protestantů.

Poznámky. V celém kraji není žádná fara bidnější zařízena, než-li tato. Farní chrám nachází se v Krchlebech a farář bydlí v Damirově, dvore to, z jehož příjmů žije. Při dobré cestě musí dobré dvě hodiny jeti do mateřského chrámu, v němž se jenom každou třetí neděli, na mariánské a větší svátky bohoslužby konají; nepatřičný a netrpitelný manželský rozvod kněze od svého chrámu. Poněvadž vesnice Hoskovic a Jedice, dále Lochoy z bohdanecké farnosti tak, jako kolem Damirova a Zbýšova položené krchlebské vesnice přes 4 hodiny musí do kostela jíti, proto pro jejich pohodlí konají se každou třetí neděli ve Zbýšově a Dobrovítově řádné bohoslužby. Zde lze říci, že není možno, aby pastýř znal své a od svých znám byl, poněvadž každá vesnice vyhledává bližší místo, aby své církevní povinnosti vyplnila a slovem spásy se nasýtila. Zde tedy musí se státi úplná přeměna, maj-li lidu poučení, duševní útěcha a pohodlí opatřeny býti.

Biskup podává o tom své myšlenky ve přiložené tabeli a doufá, že tímto svým návrhem zbožným lidem vydatně pomůže, aniž by se náboženská pokladna v tom nejmenším obtěžovala.

Statek Damirov vynáší ročně při špatné správě 600 zl. Tento statek jest obrocím farářovým. Z těchto 600 zl. mohou býti dva lokální kaplani vydržováni, jeden ve Zbýšově, druhý v Dobrovítově. Prvnímu přikázaly by se na více hodin od farního chrámu vzdálené vesnice, druhému pak ty, jež kolem Damirova leží. Krchleby mohly by býti do Čáslavi a Chvalovice do Vlčánce (oboje jsou od jmenovaných dvou kostelů jenom 1/4 hodiny vzdálené) přiřazeny. Tímto způsobem bylo by všechněm krchlebským vesnickým obcím pomůženo, poněvadž by z nich žádná přes půl hodiny do kostela neměla. Avšak tím by byla fara ve Krchlebech úplně zrušena; ano, vždyť jest to jedno, zda duchovní správce farářem nebo kaplanem slove, pakli že jenom lid jest potřebami náboženství zaopatřen.

K vůli pořádku mohli by býti kaplan ve Zbýšově děkanovi jenkovskému a kaplan v Dobrovítově faráři vlčánskému podřízeni. Farář však, který ničeho nezavinil, nemůže býti bez nespravedlnosti na kaplana degradován a ze 600 zl. na 300 zl. dosazen. Ten musil by býti na nějakou uprázdněnou, nebo uprázdněnou býti mající zeměpanskou faru povýšen a napotom by se k navrženému rozdělení přikročilo.

12. (59). **Červené Janovice.** Panství Červené Janovice. *Kněží.* Administrator fary Matěj Arnošt Bílek jest od úředníků i od lidu jako obratný, duchovně horlivý kněz chválen. Biskup četl v jeho očích krásnou ochotu, osvěceným zásadám se vyučiti a dle nich se spravovati.

Přířazené obce. *Červené Janovice*, městečko s farním chrámem, v němž na všechny neděle a

svátky, — jenom osmkrát ročně nikoli — řádné bohoslužby se konají. *Vilémovice*, vesnice 1/4 hodiny od farního chrámu vzdálená. *Bludov*, *Chrástov*, *Opatovice*, *Plhov*, *Zadní*, *Zdeslavice*, *Zhoř*, vesnice 1/4 hodiny od farního chrámu odlehlé. *Oujezdec*, vesnice 3/4 hodiny od farního chrámu. *Petrovice*, *Senetín*, *Korutice*, vesnice hodinu od farního chrámu.

Komendátní a filiální kostely. Ve veřejné kapli ve *Vilémovicích* konají se na druhé svátky o velikonocích a letnicích a o mariánských svátcích, jež v létě připadají, řádné bohoslužby. *Petrovice* mají veřejnou kapli, v níž se však jenom dvakrát ročně řádné bohoslužby odbývají.

Škola. Škola v *Červených Janovicích* má zapotřebí velikého zlepšení. Nedostává se jí potřebného zařízení a četnější návštěvy, než-li doposud měla.

Obyvatelstvo. *Červené Janovice* 431 katolíků, 5 protestantů; *Vilémovice* 76 katolíků; *Bludov*, *Chrástov*, *Opatovice*, *Plhov*, *Zadní*, *Zdeslavice*, *Zhoř* 677 katolíků, 27 protestantů; *Oujezdec* 36 katolíků; 22 protestantů; *Petrovice*, *Senetín*, *Korutice* 313 katolíků, 50 protestantů. Dohromady 1563 katolíků, 101 protestantů.

Poznámky. Také zde bylo by domácího kaplana na nejvyšší zapotřebí, poněvadž jediný kněz zajiště nepostačuje. aby 1563 katolických duší ve 13 různých vesnicích obstaral a poněvadž jeho oko nemůže býti dosti bdělým, aby svůj mnoha protestanty obydlený a obklopený Sion ostřežilo. (Pokrač.)

(Zasláno.)

Pan Jan Staněk, pasíř,
PRAHA-I., ulice Karoliny Světlé č. 19.

Posílám výše uvedený obnos a děkuji zároveň za solidní a krásné provedení, jež svého mistra chválí samo. V budoucnosti, bude-li kdy třeba, zase se na Vaši velečtější firmu obrátím a dle příležitosti doporučím.

J. Šlechta, farář.

V Šopce u Mělníka, 21. února 1902.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,

c. k. dvorní dodavatelství

v Jabloném n. Orl. č. 86.

Dílka ku vyšívání a hotovení mešních rouch, počínaje od 24 K, pluviálů, dalmatik, korouhvi, praporek, církevního prádla atd., pak dle patřících i tuzemských vzorů spracované kalichy, cíbeře, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného nákupu z doby patřákové výstavy a velikých novotín v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obeluze.

O realnosti závodu svědčí mnoho tisíc odporučen. — Velké obrázkové ceníky a paramenta k výběru franko.

Adresování vždy došlezně se vypráňuje.

Razítka výhradně jen kaučuková, vyrábí za ceny mírné
Josef Kubias v Praze č. p. 68-II.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Mala Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
před 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bohu-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rúmy, st-
lenci usazením.

Větkere rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně bezes vší závazností
ku definitivní objednávce.

Založeno roku 1886.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtělech)
doporučuje P. T. velečestn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a keřového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty
jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damask.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,
které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.
Vzorky a cenník zasílají se obratem poštou
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Sychrově (Úechy), založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.
Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Nejdůstojnější bisk. konsistoři doporučený
umělecký závod
Jos. Kieslich
v Hradci Králové
provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování
oltářů,
kazatelen,
křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvlášť
trvanlivé zlačené a polychromované, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.
Přesná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, cesty atd. ochotně a bezplatně.
Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
založen r. 1891.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skřínkách.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!
Solidní obsluha při mírných
cenách.
Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.
Důvěry hodným všílky na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

Za ceny výrobní. Následkem spojení dvou
skladů nábytkových prodávám
za ceny výrobní
Nábytek. — jen —
na Malém náměstí
č. 117 v Hradci Král.
Za ceny výrobní. úplné
Nábytek. zařízení do pokojů,
a t. d.
František Matějček.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Věstarech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných připisů vyloženo
k nahlédnutí.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby
pro podzimní a zimní dobu.
Též velejemně
látky na taláry.
Četná uznání zvláště z kruhů velečestno-
ho duchovenstva svědčí o poutivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.
Učinite prosím, malou objednávku na
zkoušku
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Bursa práce v Hradci Králové.
Práci hledají: topič na trvalou práci, strojní
zámečnick a lamač kamene Práci obdržel: 2 truhláři
v Hradci Králové a 1 v Horním Jelení, obuvník
na trvalou práci v Litomyšli, sedlák a učeb v Ro-
nově; učeb na kočárnictví v Hradci Králové, na
pekařství v Horním Jelení, na malířství v Poličce
a na truhlářství v Třeběchovicích. — Přihlášky při-
jímá **Josef Polák**, tajemník Všeobecného
sdružení křesťanského dělnictva v Hradci Králové,
Adalbertinum.

První královéhradecká
parostrojní
truhlárna
ANT. MANYCHA
doporučuje své výrobky původních
vzorů v jednoduchém i přepychovém
provedení.
Zařizování bytů, hotelů, vil atd.
Stavební práce v moder. slozích.
Na požádání předloží se původní vzory
a rozpočty.
Přijímají se veškeré práce obráběcí
pro p. truhláře — a prodávají se hotové
obráběné výrobky a fornyry.
Vzorkový sklad látek.
Culounické výrobky a dekorace.
Sklady:
Hradec Král., Pospíšilova třída č. 320.
Pardubice, Sladkovského ulice č. 338
ve vlastním domě.

Hlavní obchod s dobrou kávou!
Jemnou kávu prodávám 1 kg.
za 2 koruny.
Veškeré jiné druhy
při 1 kg. o 30 h.
levněji než zasílají altonští, hamburští a
terstátské obchodníci.
Poznámka: Jsou-li kávy vůbec levné,
jako nyní, řídí se dle toho domácí obchodníci
též; není tedy třeba vyhledávat nepřítelem
cizinu.
F. Chrudimský v Hradci Král.
Hlavní obchod s dobrou kávou!

vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.
Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.
Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Důstojným duchovním Správám.
Na skladě chováme v jemném
missalovém provedení:
Praeparatio ad Missam
Gratiarum actio post Missam.
Obě za 1 K. Po přání prodá se
i jediné Gratiar. actio za 60 h.
Nové:
Causa reservati dioecesis
Reg. Hradecensis
(juxta fol. Ord. Nr. 35. pag. 186, 187)
pro zpovědnice.
Na tuhém kartonu, přiměřeného for-
mátu 1 kus za 8 h, 10 kusů frko 70 h.
Připomenutí o slušném se
chování v chrámu Páně
ku připevnění u dveří chrámových.
V provedení slizném, formát foliový;
1 kus za 30 h, 5 kusů za K 1.20
Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Velečestnému duchovenstvu!
Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé, č.
19 n., roh Kon-
viktu ká ul., vyučený pastř speciálně
na kostelní náčiní, dovoluje si dopo-
ručiti svůj hojně zásobený sklad ve
vlastní dílně ručně pracovaných
kostelních nádob a náčiní, jako:
monstrance, kalichy, ciboria, lampy,
svícny, kaditelnice, kropenky, patenky,
nádobky atd., vše v přesném slohu
církevním. Staré předměty znovu opar-
vuje v původní intenci a jen v ohni
slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy
nebo ceníky franko. Za veškeré vý-
robky a slazení ručním. Největší vý-
roba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení
od nejjednoduššího do nejjednotnějšího. Chudším kostelům
dávám v placení. Více uznání po ruce. Záměrně přesovává
výrobky bescenné. Vše posílám již posvěcené.

OBNOVA

Číslo 37.

Předplatní na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 11. září 1903.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Co kupujeme z Uher.

V poslední době agitovala česká strana agrární proti odebrání uherské mouky a pokázala v dlouhých člancích novinářských na veškeré škodlivé následky hospodářské.

Zdali ale kupci uposlechnou hlasu toho a uherskou mouku brátí a obecnostu prodávati nebudou, jest ovšem otázka jiná. Kupci pokrčí ramenem a vymlouvají se, že musí míti v obchodě to, po čem se obecnost ptá a to je — uherská mouka.

V obchodním ministerstvu ve Vídni jest v poslední době zřízeno zvláštní oddělení, které vede pečlivě záznamy všeho, co Uhry prodávají do Rakouska a co se prodá z Rakouska do Uher. Maďaři si vedou svoje zvláštní rejstříky vnitřního obchodu Rakouska a Uher v Pešti a to velice pečlivě.

Podle těchto záznamů vnitrozemského obchodu rakousko uherského, které se v Pešti mnohem podrobněji studují než ve Vídni, upravují si Maďaři svoje obchodnické požadavky pro zahraniční obchodní smlouvy. Podle těchto požadavků musí nyní jak známo tančiti páni ve Vídni.

Abychom měli jasný obraz o tom, co všechno Maďaři do roka k nám do Rakouska a hlavně do zemí českých prodávají, nutno uveřejniti statistiku, kterou máme za rok 1902 po ruce. První rubriku dělá uherská mouka. Uherské mouky bylo dovezeno do Rakouska

r. 1901	r. 1902
milionů metr. centů	
5,990.551	5,836.094
v ceně korun	
143,174.169	144,151.522

Roku 1902 bylo uherské mouky do Rakouska prodáno o něco méně než do množství, ale cena mouky byla o 1 milion korun větší. Mnoholi z této prodané uherské mouky připadlo na země české, nemůžeme udati; nemáme po ruce detaily a tušíme, že se záznamy podle zemí nevedou. Myslíme však, že asi 30% se prodá ve Vídni a Horních Rakousích, pak něco v Terstu a hlavní masa asi 70% jde do zemí českých. Dle toho by se v zemích českých vydalo nyní ročně za uherskou mouku přibližně 80 milionů korun. V Praze mají veloklady uherské mouky výhradně židovští obchodníci, kteří touto moukou zásobují pekárny, sami jim mouku do pekáren dovážejíce. Největší firma toho druhu jest žid Eisner na Smíchově. Zde ať páni čeští mlynáři a rolníci zasadí páku a hledí získat pekárny, jinak to nepůjde, všechno mluvení a posílání resolucí do novin vyzní na prázdno.

Nyní si projdeme množství a cenu ostatních obilnin z Uher do Rakouska prodaných. Prodáno bylo

	r. 1901	r. 1902
metráků		
žita	2,368.093	2,714.760
ječmene	1,711.463	2,150.918
ovsa	2,036.169	1,948.620
kukuřice	2,917.777	3,339.158
pšenice	4,798.055	5,050.766

Jak vidíme, prodají Uhry do Rakouska nyní značné množství obilí. Množství to ročně stoupá.

Kdyby byla zavedena celní čára mezi Uhry a Rakouskem a v případě že by uvalelo bylo clo na obilí z Uher, pak by Maďaři nevěděli, kam obilí prodat, byli by nuceni ho dávat lacino do Německa. Proto usilují Maďaři o stavbu vodního průplavu Dunajsko-Oderského, aby si zabezpečili německý trh a lacinou k němu vodní cestu. Za obilí z Uher koupené zapláceno bylo okrouhle r. 1901: 198 a r. 1902: 218 milionů korun. To jsou cifry věru ohromné. Obilí jde ovšem z velké části do mlýnů dolnorakouských.

Prohlédneme si ještě jednu skupinu a sice dovoz dobytka a masa z Uher do Rakouska.

Prodáno bylo do Rakouska

r. 1901	r. 1902
kusů krmných volů	
185519	191462
v ceně	
67,343.397 K	72,947.022 K
kusů vepřů	
427685	429290
v ceně	
55,599.050 K	63,105.630 K.

Za všechno z Uher koupený dobytek bylo z Rakouska zapláceno r. 1901: 164,021.948 K a r. 1902: 186,953.103 K. Jak vidíme, čísla stále stoupají. Je až ku podivu, že této důležité statistiky si nikdo u nás skorem nevšímá. Zde vidíme veliké přípravy na poli hospodářském před námi. Půjde li to tak dále, pak Maďaři naše zemědělství přímo udusí. Zdá se, že o těchto číslicích naši poslanci nemají ani potuchy. Jinak by z toho byli nuceni učiniti důsledky pro vystupování v parlamentě hlavně při projednání všech předloh vyrovnávacích.

Záplava uherské mouky, obilí a dobytka jest jediné možná tím, že doprava takových ohromných mas na dráhách uherských jest skorem zadarmo a doprava po dráhách v Rakousku jest pro uherské výrobky zvlášť upravena výmínečnou sazbou, kterou naši poslanci bez rozdílu národností nedovedli dosud odstraniti.

Takové jsou u nás zvrácené poměry. Veškeré bohatství, co Uhry dnes mají, plyne takto z kapes konsumentů a poplatníků rakouských, mezi nimiž stojí v přední řadě odběratelstvo české. A při tom při všem si Maďaři poroučí a hrají nyní přední úlohu v říši; i Němci jsou před Maďary úplně bezmocni a méně cenní.

Zhoubný systém dvojích dopravních sazeb pro výrobky uherské a pro výrobky naše ukazuje se právě v číslech, která jsme zde uvedli. Od té doby, co Maďaři přivedli všechny dráhy do své státní správy, od té doby také stále roste dovoz mouky, obilí, dobytka a všech možných zemědělských výrobků uherských k nám.

Jakou mírou jest u nás naše zemědělství ohroženo tímto dovozem, nechť se každý přesvědčí sám. Naš rolník po žních nemůže obilí vymlácené prodat, obilní židé se mu výsměšně dívají do očí. Tak daleko jsme to dopracovali a odnikud není nápravy.

R. Vrba.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 9. září.

(Ku prohlášení nutnosti koncentrace všech vážných českých stran. — Před doplňovacími volbami do sboru obecních starších v Praze. — Klesání návštěvy cizinců v Praze).

Nejdůležitější českou udalostí posledních dnů jest prohlášení předsedního zemského výboru a poslance pana Dra Josefa Herolda, že strana mladočeská pokládá za politickou nutnost koncentraci všech vážných politických stran a osobností českých.

Tím tedy došlo na zevšeobecnění našich zásad, jež na těchto místech již po celou řadu let hájíme a odůvodňujeme. Vždycky jsme totiž hledali východiště ze spleťových poměrů nynějších dob v tom, aby naše veřejnost na poli politickém vyhledávala především jenom to, co nás jednotí a vystřihala se všemožně toho, co nás rozdvíjí a tříští.

Bohatými a těžkými zkušenostmi jak ve své vlastní organizaci, tak i při své veřejné a politické činnosti došla mladočeská strana k tomu zajisté že také dobře uváženému stanovisku, že se v našem veřejném životě nesmí dále rozmanité zakládání stran, jež se zde v posledních letech způsobem živnostenským provádí, trpěti.

U nás stalo se totiž nešťastným a neblahým zvykem, že když se někdo zamyšlenému

povolání nedoučil nebo když z těch či oněch důvodů se mu nevedlo, že věnoval se buďto provozování politiky, nebo pěstování veřejného života. Nečinil tak z pocitů nějaké vnitřní k tomu náklonnosti nebo z obzvláštní k tomu způsobilosti, anobrž politika a pěstování veřejného života staly se u nás do jisté míry útočištěm na jiných polích a ve vlastních oborech ztracených existencí. A výsledky jejich potom podle toho vypadají!

Politik jako poeta musí se narodit, ten se nedá udělat. Udělati se dá sice řečník, ale politik nikdy. A u nás pokládalo se za první podmínku politické způsobilosti rychlé, hluché mluvení bez ohledu na to, že to bylo často docela jalové plácání. Když politik vládně také darem výmluvností, jest to ovšem že potom osoba velice vzácná, avšak politik bez řečnické dovednosti se obejde a postačí mu když dovede srozumitelně vyjádřiti a naznačiti, čeho zrovna chce docíliti.

Také bylo do nedávna a ano jest do přítomné doby u nás nezvykem, že se nepřihlíží k tomu, jaké má vzdělání ten, kdo se k vedení a zastupování veřejnosti hlásí. Ve směru tomto octla se naše společnost na úplně pochybeném scestí! Docela klidně přijímala drzost a opovržlivost jednotlivců za bernou minci jako jejich odborné vzdělání, ač bylo v prvních desítkách jejich slovech na první pohled viděti kočičí stříbro.

Návalu jalových mluvků a nedovzdělaných lidí ovšem že rozváží mužové ochotně ustoupili, nechali je veřejně působiti, neboť každý prozíravý a soudný člověk musil s bezpečností věděti, že společnost ta bude velice brzy se svými kumšty u konce a dohromady si ve vlasech, aby se alespoň zdálo, že něco dělá!

Jak jsme již vícekrát na těchto místech řekli, učinila si u nás celá řada lidí ze zastupování veřejnosti řemeslo v domnění, že v něm naleznou trvalé zaopatření. Upozorňovali jsme na to, že zmatky, jež něco takového umožňovaly, přirozeně dříve nebo později pominou a že konečně stane se všeobecným míněním, že jest nezbytnou potřebou, aby se naše společnost jednotila a netříštila.

Ovocem jednoci toho musí býti nezbytně změna dosavadního vybírání naší veřejnosti zastupujících osobností. Dodnes svéřovány byly rozmanité mandáty tomu, kdo se o ně nejvíce dral; v době však, kdy nastane jistá míra koncentrace všech vážných politických stran a osobností českých, budou pro zastávání těch a oněch veřejných funkcí vyhledávány mužové nejlépe k tomu způsobilí.

Tím se nikomu žádná křivda nestane. Nejlepší lidé budou postaveni na svá místa, což každého musí upokojiti a do veřejných poměrů musí takovéto vybírání nejzpůsobilejších osob přivoditi žádoucí míru mužné snášlivosti a shovívavosti, jež u nás dnes domovem nejsou. Největší většina našich na druhých lidech pro sebe šetrnost, ohledy a uznání žádá, ale sama jich vůči nikomu nedbá. Zejména pojem svobodomyšlnosti jest u nás prafalešně vykládán. Tisícové našich představují si totiž svobodomyšlnost tak, že oni smějí oproti všechněm ostatním lidem podnikati všechno, ale ihned jsou vzhůru, když by oproti nim navzájem někdo pronesl slovo třeba jenom na svou vlastní oprávněnou obranu! Za svobodomyšlnost se a nás také pokládá pohrdání, nenazýváme-li to ostřeji, vším a náboženstvím katolickým spojeným, ačkoliv svobodomyšlnost v nejpřednější řadě káže největší šetrnost vůči smýšlení a jednání veškeré ostatní společnosti. Proto v pravdě svobodomyšlný člověk nemá se ani křivou myšlenkou zejména smýšlení druhého dotknouti, obzvlášť je-li křesťanem, jehož víra jest nejmocnějším výrazem svobodomyšlnosti, když předpisuje: miluj bližního svého, jako sebe samého. To však za dnešní doby někdy nedá se katolíkům ani při nejlepší vůli prováděti, když totiž jsou od svých bližních bití a tupeni, že k nim s objetím lásky ani přistoupiti nemohou.

Proto sluší projev národní svobodomyšlné

strany, že jest jisté míry společenské koncentrace u nás zapotřebí, srdečně vítati, třeba ještě dlouho zůstal projevem theoretickým. Musíme se s ním, poněvadž všeobecný směr naší společnosti jest prvním bodem našeho politického i sociálního programu, zatím rádi spokojiti. Odmítati ho, nebo o něm rouhavě debatovati, nebylo by moudrým činem politickým. My víme, že nám i přes projev ten mnoho a mnoho odpůrců zůstane, ale s tím můžeme také počítati, že mnoho z nynějších našich protivníků v ledačems proti nám sleví a že doposud mnoho opatrných a chladných nebo nerozhodných mužů octne se mezi námi, nebo ve mnohém půjde s námi.

Když lidé dobrého smýšlení budou se přidávati v námi hájeném dobrém k nám, přidáme se při hájení dobrého od nich zase k nim, což může býti počátkem národní naší politické jednoty, již stále hájíme a jejíž nutnost stává se obecně potřebnou a hledanou.

* * *

Výše uvedený projev strany mladočeské, že jest totiž koncentrace všech vážných politických stran a osobností u nás nutnou, může mít první své užitečné důsledky při nadcházejících doplňovacích volbách do sboru obecních starších v Praze.

O obecní správu v Praze vede se již po leta docela zbytečný boj. Pod různými vlajkami zápasí o zastoupení v ní různé frakce a strany a o nejostřejších zvolencích jejich lze celkem říci, že jsou z nich potom na radnici docela dobromyslní a sympatičtí pánové, když nedíme jinak, ať si vyšli ze kterékoliv strany. Výminku z pravidla toho činil pouze bývalý pokladník Svatováclavské záložny neblahé paměti Josef Ort, který byl zvolencem a podporovatelem nejradikálnějších směrů v Praze. Známé pány ty, jejich smýšlení a jednání do podrobnosti a proto vyčítati jedněm, že jsou smýšlení a povahy přes míru ostré a druhým předhazovati, že jsou zpátečníci, jest jenom povídání. Někteří z nich mají vyvinutější smysl a cit pro své povinnosti na radnici a druzí mají zase vyvinutější smysl a cit někdy také pro své osobní zájmy. Avšak nějakého obzvláštního zásadního rozdílu mezi nimi není a nebylo nikdy. Reprezentant první a ostřejší toniny dr. Podlípny pro dobrou vůli ustupoval všemožně nátlaku toniny druhé a reprezentant této dr. Srb bez nucení podepsal i „nejradikálnější projevy“ toniny první a jest vždycky ochoten žaloby její — dáti vyšetřiti.

Dohromady si pánové ti tykají, přejí, jsou k sobě zdvořilými, ochotnými, proto jejich každoroční pod různými firmami a hesly podnikané volební zápasy jsou vlastně jenom zábavou pořádanou pro voličstvo, které vlastně v posledních letech ani o závalu tu již nestojí a celkem o volby se valně nestará, neřku-li aby nekonečnými volebními plakáty a provolačními polepená nároží studovalo a kandidáty z nich o důvěru volající vybíralo.

FEUILLETON.

Vesnioký požár.

Píše J. S.—a.

„Lidé, nelekejte se, ono hoří!“ s tímhle nevtaným nočním pozdravem běhal po několika Višňovických barácích ponocný Krampula; musil přece dáti na jevo nejen ouřadu, ale i obyčejným občanům, jak statečně bdí; musil zamknouti konečně ústa klevetivým sousedům, že včera v noci ví, co se děje v krčmě než co se přihází zasvitu hvězd venku. „Lidé, nelekejte se, ono hoří.“ A zbucované tetky se tolik „upokojily“ jeho jemným chlácholením, že v nich stydla krev. Zvonček mezi dvěma stromy zavěšený kvílel, pro bouzel všetranný ruch jako při vpádu Pražů. Psi se zrovna vztekali, nevědouce v rozpacích, do kterého lýtka k vůli obrané majetku ostré zuby zasaditi. Silhouety poplašených výrostků se míhaly rychle sem tam, trubka basická v krátkých přestávkách dvojslabičně ječela. Ještě před chvílkou se mazlil trubač s jiným plechovým nástrojem v hospodě a tak mohl skoro současně s ponocným zakřokati ve prospěch bezpečnosti obce.

Hezky si to starý Divec se svou chalupou promýšlil. Již se dost naplatil u pojišťovací společnosti a tak mu bylo líto, že má pořád dávat a ani krejcaru nebrat. Chalupa pod tíží let byla už jako z perníku; samá červotočina. Aby odolala bezohlednému zálsku zemské přitažlivosti, byla již několik let na boku podepřena dvěma mohutnými trámy. Lidé již dávno říkali, že by se mělo do toho baráku kopnout, aby nestrašil; a — starý Divec myslil si to také.

Již dřív přemýšlel na přestavbu; ale nač by to měl sám platit, když lež v Praze tolik peněz bez užitku! A tak najednou z neznámých příčin v noci právě o půl dvanácté lítaly celé kotouče jisker ku hvězdám.

Vořech Janebů při poplachu nevěděli, na

Proto pokládáme za velice časové a rozumné, když se při nastávajících doplňovacích volbách do sboru obecních starších v Praze použije mladočeskou stranou právě navrhované koncentrace všech vážných politických stran a osobností a když se na základě jejím vyberou z voličstva nejlepší, nejzpůsobilější, nejpoctivější a v každém ohledu neodvislí a spravedliví mužové, jež se voličstvu k volbě do obecní správy navrhnou. Kdyby však nějakým nešťastným shlukem okolností byl následkem některého nedopatření navržen k volbě muž, který není k objektivnímu a nezištnému zastupování voličstva na základě prokázaných svých závažných skutků nebo následkem nade všechnu pochybnost postavené své hlouposti způsobilým, pokládáme ovšem že za docela správné, aby byl proti němu voličstvem na štít zdvižen kandidát skutečně způsobilý.

Dosavadní volební potyčky v Praze, jež byly povahy více osobní, než-li zásadní, jeví se napotom na radnici docela jako zbytečnost. Nechtě se dnes o záležitosti té šířiti, ač bychom dvacet pánů mohli jako příklad svého tvrzení uvést, pokládáme dnes prý připravovanou volební alianci Staročechů s radikály a pokrokaři za předčasně povídání.

V Praze panuje všeobecný steak na stále ubývajících zde návštěvu cizinců.

Je to pravda, že se Evropa začíná Praze vyhýbat.

A proč?

Máme do roka osobní přátelský styk s více než-li stem cizinců, ponějvíce Rusů a Poláků, kteří do Prahy nepřijíždějí se žádnou animositou, ale s láskou a s plnou portmonkou.

A od těchto našich bratrů, kteří obyčejně znají všechna čelnější evropská města, slyšíme zpívati stejnou píseň, která jest přes jejich nehledění na korunu, samý nátek a samá žaloba na to, že se s nimi v Praze nevlídně nakládá a že se zde žije nepoměrně drazé.

Známe dvacet případů neochoty hostinského personálu, slyšeli jsme o bezdůvodném předražování cen pro cizince, bylo nám vypravováno o nevlídnosti českých hotelů.

Nelze nám někoho k vůli tomu honiti ke zodpovědnosti, ale to máme za potřebné povědět, že nepěkná pověst o Praze jest roznášena po celé Evropě také z velké míry hlavně následkem malého dozoru, jenž není při hostění cizinců v Praze ze strany povolaných k tomu činitelů podřízenému personálu v náležitě míře věnován.

Snad by se tomu odpomohlo, kdyby „spolek pro povznesení návštěvy cizinců v Praze“ vyžadoval si ve všech hotelech jména a adresy cizinců a sám se u nich poptával, nemají-li nějakých důvodných stížností na to, jak byli v Praze obslouženi. Zajisté že by již možnost dotazů těch velice platně k umálení nynější nedobré pověsti Prahy v cizině přispěla.

koho se dříve se svým štekotem vrhnouti. Běhal kolem statku tolik podezřelých postav! Mezi jinými klapal hluchně dřeváky zrovna před jeho nezdvořilou tlamičkou Francek Vobořilův. Vořech za ním vyskočil a zavěsil se mu úsilně na šos; ale Francek utíkal i s těžkým přívěskem dychtivě dál. Jen se dvakrát při důležitém chvatu za sebe ohnal, až Voříška smetl i s kusem šosu od těla. Pejsek zavyl a pustiv nevděčnou kořist, spěchal znova zuřivými výbuchy hájit majetek svého pána. Divy ruch vzbudil i starého třaslavého Klimbu. Polcený stařec vyhlédl oknem a spráskl rukama: „Pro rány Boží! V pomatenosti honem rozžehl kus svíčky ve staré lucerně, obrněné proti větru jen třemi tabulkami a vyběhl ven se světlem — aby líp na všechno viděl. U Vodáků děti vřeštěly a snažily se vynášet; hned postrčili stůl, hned objímaly spížírnu, hned zas tlačily do postele, až se malý Pepík na zem skulil. Ale nevynesly ven ani vafečku. Stará babička se však utekla k prostředku neklamnému. Přikulila do sně velikou díž, kopist vzala do ruky, poklekla za díž a šeptala jakési účinné zaříkávání, které se uchovalo již jen v několika starých hlavách obce Višňovické. Tak se prý požár nejlíp odvrátí; ani šindel se na střeše nepoškodí. Ale v prostředk zděšení zakomandoval starý Vodák zhurta: „Raději pojďte čerstva ven pomáhat při polévání střechy!“ Všecko letělo posven, jen babička za díž stále hlasitěji už po čtvrté říkání opakovala. Tři konve obsluhované osmi rameny putovaly v rychlém tempu po řebříku na střechu a zas dolů, po žlábků stékalo dolů plno špinavé tekutiny.

Po obou stranách hořícího stavení byly studny; jedna blíž, druhá kousek dál. Blíže studnu obsadil sbor Višňovických basičů; předběžná práce vykonána v malé chvíli a již se ozývalo dušení v stejném tempu: „Duc, duc — duc, duc.“ Ozýval se sykot, trámy klesaly a oheň poněkud omdleval. Venku křičel Divec z plných plic: „Lidičky, hoďte mne tam, hoďte mne do ohně. Kdo tohle udělal,

Obrana.

Zmatek nad zmatek panuje v táboře evangelickém po šestém poukázání Dra Řezníčka na povolení české konfesse. Není divu; evangeličtí vůdcové stavěli hezky drze na odív — svoji nevědomost. Sami si vystavili vysvědčení, že nevěděli nic o tom dvorním výnosu, který jest pro české evangeliky tolik důležitý. Jak teď vybědnouti z blamáže, když se již i prostým evangeličkům počínají otvírat oči? Pražský centrální list evangelictva a židovstva nyní moudře mlčí, ač si vedl dříve takovy hezky výbojně; chytrák ví líp než jeho filiálky, že by zde další polemika byla příliš pošetilou. Ale jiní myslí zase jinak; domnívají se, že se aspoň některými frázemi pobouřené stádečko upokojí. Zatím však dopadá ta „obrana“ až příliš humoristicky. Jest-li pravdou, že ten dekret přece na světě jest, zašantročili prý jej — katolíci a jejich „spřezenci“ a nikoli augsburští a helvetští pastoři. Katoličtí kněží prý asi překáželi evangeličkům, aby nemohli zříditi sbory na základě české konfesse. Tak, tak. Evangeličtí by si hned dali vzítí svá práva od — katolíků, bez reptání. Ta práva, kterých si po delším boji vydobyli, zlhostejněla by jim — pro odpor katolíků. Že katolíci měli odpor proti české konfessi, proto se zapomnělo v evangelictvu zcela na dvorní dekret i na obsah konfesse. A přece známo z dějin, že by takové pronásledky měly účinek zrovna opačný. Tradice o české konfessi by se dědila s otce na syna s tím větším zájmem; a co se zatím stalo? Ti, kteří tak dlouhou řadu let konfessi uchovávali, odhodili ji — krátce na to, když jim byla povolena. Takový překvapující převrat mohli v evangelictvu způsobiti pouze ti, kteří se těšili u nich větší oblibě než katoličtí kněží. A těmi byli augsburští a helvetští pastoři přivandrovali do Čech z Uher a Německa. Násilí se strany katolické by nebylo způsobilo nikdy takovou nechápavou zapomnětlivost, jaká se u těch pánů nyní jeví; vždyť devadesát procent jejich náboženské práce jest provádění justamentu proti všemu katolickému. Ten justament je ještě drží pohromadě, jak sám jeden jejich farář dosvědčil. Proč tedy při svých útocích na církev neuvádějí násilnosti katolické proti českým konfessionistům? To by přece táhlo! Budou-li ještě následovati v evangelicko-klerikálních časopisech v této příčině „obran“ další, prozíravější ovečky falešnou hru svých listů prohlédnou ještě líp, třeba že by ani neznaly našich známek k tomu.

Židovská kritika ovšem dopadá pro katolictvo vždycky nepřiznivě. „Času“ se na př. líbí z některého historického díla vždy jen to místo, které svědčí v neprospěch katolictva; o ostatním se hezky „vědecky a nestranně“ pomlčí. V tom provádí Čas určitý systém. Ale hotovou neomaleností jest, že tento židovský list k své taktice zneužívá i historika dra. Kalouska. Když vydal tento historik obranu sv. Václava, využítkoval Čas několik slov na potupu církve; o jádru spisu nenapsal nic. Nyní

patří ho oběsit! A Divcova statečně přizvukovala: „Lidi, lidi, politujte mne; kam se teď jen obrátím; tři sta hotových peněz nám tam hoří, jsme hotoví žebráci.“ Ale zvlouni, kteří Dívce dobře znali, jen se potměšile šklebili. Šeptali si, proč to hoří právě přede zněmi a proč si Dívce do toho požáru neskočí sám a zve zbytečně ku pomoci jiné; smáli se, že si Dívce sám pro sebe šibenici objednával.

Troubení, pokřiky, zvonění, nadávky, štekot a klapání dřeváků v obci bylo stále horlivější. Na zdi Pánkové ponorně se usadilo asi tucet výrostků, přihlížejících s obzvláštním zájmem na na vzácné divadlo; tady se jim nestane nic. Boty visely nečinně dolů jako vyložené na prodej. Při záři měsíční šustlo se na náves asi pět bicyklistů ze sousedního města v čestném průvodu osmi hafálků, tak že při svém horlivém šlapání ani nemusili výstražným zvoněním cestu si raziti; každý hned uhýbal. Jeden bicyklista přijel přece z potřeby; byl zpravodajem Kurýra a počal honem črtnati v notese náskres, který již zvláštní ilustrátor Kurýra poněkud opraví. Vždyť takovéhle věci dle názoru novinářů se dějí, ano musí se dít hlavně proto, aby vzácné a prospěšné novinářské umění nezhybnulo na úbytě. Že k vůli tomu mnoho očí pláče, to už nic neznamená; to taky musí být, aby lokálka byla pestřejší, aby se četla s větším zájmem; vždyť mnozí „útrpní“ čtenářizhynuli by nudou, kdyby si nemohli časem nad nešťastím bližního hlasitě povzdychat.

Nejllepší prospěch z požáru měl zatím sekáč Křivák, který zazil před chvílkou ve své chatě málo poetické noční. Za ostré disputace vhodila mu žena něco těžkého do obličeje. Ani sám už nevěděl, byl-li to právě rendlík. Cítil na tváři tři palčivé rány, z kterých mu posud kapala krev. Jak uslyšel o ohni, zapomněl na odvatu a běžel k Divišově chalupě bez čepice. Vběhl na dvorek počal pomáhati; snad se potom přece zadarmo napije, ačkoli měl už právě dost. Asi za pět minut vyběhl celý rozjařený a zuřivý jako mouřenín ze

dr. Kalousek vydal zajímavou práci: „Zášť ve východních Čechách.“ Zde poukázal na historický omyl, kterého se Balbín dopustil při zprávě o přepadení kláštera Opatovického. To ovšem musí „Čas“ hodně rozkřiknout a svými poznámkami opeprtit; hned si tvoří úsudek; prý Balbín není o nic lepší než Hájek, ale tradice (!) o něm zeslepuje pořád veřejné mínění. Balbín prý nezaslouhuje víry, atd. Na to odpovídáme tolik: v téměř časopise, kam dr. Kalousek svoji práci uložil, bylo nedávno důkladně a krásně pojednáno o záslužné práci Balbínově. Jest hotovou nepoctivostí tohoto vlasteneckého katolíka paušálně odsuzovat. Sám dr. Kalousek nijak svou poznámkou nechtěl Balbína snižovati; vždyť v téměř spise ukazuje na jiné straně, že Balbín nestranněji a bystřeji soudí o Janu Másteckém než Pelzel. Ačkoli mluví Balbín o katolíku, přece bez rozpaků odkrývá jeho nepěkný charakter. — O tom Čas ani muk, poněvadž se mu hodí do krámu jen svědectví proti Balbínovi. Čas ještě končí poznámkou, jakoby Balbín tedy neměl „mravního základu“, atd. Zatím však si tento židovsko evangelický list nevzpomíná, co se natropili hříchy a to hříchy úmyslných proti české historii právě čeští evangelici. Tak dlouho ohlupovali český lid nejpošestilejším pamfletem lžipogiovským a — posud své balamocenství neodvolali! Ani sám Čas nepoukázal v zájmu pravdy na to, že by mělo konečně přestat šíření pamfletu toho. Balbín pochybil ve věci celkem podružné ze špatné informace, ale Vy, pánové, lžete zce a úmyslně.

Politický přehled.

Konečně ze svého zátiší vystoupila strana mladočeská na schůzi v Praze dne 4. září, kde schválena resoluce, v které se praví, že klub mladočeský považuje za svou povinnost, pracovati ku svržení nynější vlády a vládní soustavy. Ústava musí být změněna ve smyslu decentralisace zákonodárné správy a rovnoprávnost provedena. Poslanci mají působiti k tomu, aby vojáci třetího ročníku nebyli přes obvyklou dobu zadržováni v činné službě. Konečně se klade důraz na to, aby všechny české strany postupovaly jednotně. Mladočeši mají ustanoviti taktiku pro nejbližší dobu a podniknouti kroky, aby se na základě ujednaném spojily všechny české síly. Dr. Herold mimo to vystoupil s požadavky, jež se týkají provedení rovnoprávnosti ve vojště a organizace zemské obrany dle království a země. Zase mnoho slov, jenže ke skutkům asi sotva dojde.

Císař. patentem svolány jsou zemské sněmy na tento měsíc. Jedna část sněmů zahájena již 10. t. m. Sněm království Českého seje se dne 20., moravský dne 21. a slezský 14. září. Sněmy dalmatský, terstský, gorický a přímořský svolány nejsou.

Ministr války nařídil v příčině letošního nastoupení presenční služby u vojska, že mají býti povoláni do zbraní v první řadě jednoroční dobrovolníci a jiní branci, kteří by se dobrovolně

dvorku na náves. Z chalupy spadlo několik trámů, na dvorku bylo nebezpečno. Tetky kolem stojící hlasitě chválily „horlivost“ strejcovu: „Chudák, chudák, ten se naděl; podívejte se lidičky, vždyť mu s tvářkou krev, ten tam zkusil! Musíte se, človče, pamatovat, abyste nepřišel o život!“ Nu — strejc se pamatoval dost i bez upozornění; blýskl potměšile okem a neprozradil tetkám ani slovem, že ty rány v obličeji neutřížil ve službách lásky k bližnímu. Taký starosta si všiml zmordovaného obličeje sekáčova a projevil mu své nejvyšší, ouřední uspokojení. Obrátil se pak ke zdi na zevlující výrostky různým proslovem: „Že vás, darebáci, všechny za ty boty stáhnou! Máš dolů a pomáhejte stříkat! Tady starý Křivák se lopotí, až se potluče, a Vy se jen díváte jako na komedii!“

Několik párů bot buchlo na zem a dusalo k stříkačce. Starosta se spokojeně otočil a myslil si: „Přece je tenhle Křivák dobrá duše; pravda, napije se rád, ale má taky trochu citu.“ A Křivák zas uvažoval: „Teď už se rozhodně napiju.“

Jest to zvláštní, že i na venkově při takovém neštěstí, jako jest požár, hezká řádka diváků přes všecky domluvy jen leluje, jako by hasiči musili odřízt všecko; největší bédování jimi nehne, ještě k domluvám hasičů odpovídají hrubostmi. Rozumí se, že při tomhle požáru zevlující lidé jeví ještě menší ochotu pomáhat. Blízko hasiče, který řídil směr hadice vodu chrlící, stál jakýsi neznámý venkovan s dýmku v ústech. „Jděte taky trochu ke stříkačce!“ Ale dostal chladnou odpověď: „O čeho pak jsou tady hasiči?“ A při tom si rebelant jako na dotvrzenou silně baf. Tohle už bylo moc; hasič v rozčilení obrátil hadici proti ústům neposluchy, mohutný proud zalil tvář necity, až mu čepice na dva metry odletěla. Hromadný smích zavzněl kolem nad obratným zamířením hadice a vztek postiženého ještě více ostnatě rozesmál.

Již také přihrkala závoní stříkačka z Jarkovic, ačkoli jí už skoro ani potřeby nebylo. Ale

bláskali. Kromě toho budou povoláni branci letos pro náhradní zálohu odvedení dne 5. října k osmi-nedělnímu cvičení ve zbraní. Jedna část náhradní zálohy může býti také z r. 1914 výminečně povolána. Kromě toho se obmezuje udělení trvalé dovolené. Mužstvu třetího ročníku, které přes 1. říjen ve službě zadrženo bude, bude tento čas počítán za jedno, po případě za dvě cvičení ve zbraní. Obecní zastupitelstva a jiné sbory usnášejí se na vyzvání k ministerstvu války, aby nařízení o prodloužení služby vojenské třetího ročníku bylo zrušeno.

V uherské krizi dosud nedošlo a sotva brzy dojde k rozhodnutí. Dle dosavadních zkušeností nebude nikdo dříve pověřen utvořením nového kabinetu, dokud nebude zjednáno naprosté jasno o možnosti praktického provedení určitého jednacího plánu. Slovo připadne nyní liberální většině, jež má prý na vyšší přání ve zvláštní konferenci ujednati program ve sporných otázkách armádních. Císař ve středu opět z Pešti odejel.

Sotva odejel z Vídně král anglický a připověděna návštěva carova, ohlášeno, že dne 18. září přijede do Vídně na návštěvu mocnáře našeho císař nem. Vilém II. Z toho mnozí soudí o snáhách stran uklidnění nynějších nejistých poměrů politických.

Minulý týden sešla se ve Vídni meziparlamentní konference, týkající se mezinárodních smírčích soudů

V Srbsku objeveno nové spiknutí. V noci na 3. t. m. zatčeno v Niši 28 důstojníků. V nalezenech provoláních se žádá, by celý důstojnický sbor srbský hlasoval, nemají-li býti důstojníci, kteří se účastnili spiknutí a zavraždění krále Alexandra, ze srbské armády vyloučeni. Důstojníků, kteří souhlasí s projevem svých nižších soudruhů, jest prý na 700. Kdyby král Petr odmítl potrestati kralovrahy, usnesli prý se, že hromadně vystoupí ze srbské armády. Nevinní dle všeho budou přísně potrestáni, a vrahům dále se dobře povede.

III. sjezd českoslovanských katolíků v Brně.

Druhý den sjezdu v pondělí 31. srpna počat slavnou pontifikální mší sv., již sloužil J. M. njdp. biskup královéhradecký Dr. Jos. Doubrava. Na to dopoledne pracovalo se pilně v odboru pro katolický život, v odboru školském, ženském, sociálním a v odboru pro vědu, literaturu a umění. O 5. hod. odpol. zahájil předseda hr. Serényi druhou slavnostní schůzi. Případnou řeči pozdravili sjezd vasp. prelát. dr. J. Sedlák jménem J. Em. kardinála L. Skrbenského, arcibiskupa pražského, vasp. prelát M. Mayer jménem J. M. njdp. arcibiskupa olomouckého Theodora a vasp. dr. Al. Jiráka, probošt z Jindř. Hradce, jménem njdp. biskupa budějovického dr. M. Říhy.

Následovala slavnostní řeč dp. Fr. Valouška, faráře v Němčicích, o křesťanském životě v našich rodinách českoslovanských. Dobrý rodinný život jest nutnou podmínkou i šťastné budoucnosti národa. Láska pak k rodu jest pramenem lásky k vlasti a národu.

Jarkovští si chtěli přece jen odměnu zasloužiti. Postavili svůj stroj u druhé studny, a za chvíli svčela ohořela břevna pod novou vydatnou sprchou. Ale Jarkovický řídč hadice byl nějak příliš horlivý; aspoň chvílkami silný proud tak vysoko řídil, až stříkala voda přes chalupu do zástupu domácích obranců. Tém se to ovšem nelíbilo, a když tři hasiči Višňovští byli pokropeni tak důkladně, jako by je hodil do rybníka, rozlobili se notně, vyjekli několik řádných propovědí a spěchali na druhou stranu pořádně „domluvit“ Jarkovickým nemotorům. Ale byli přivítáni šeredně. Vždyť prý ten nešika Višňovický jim také stříká každou chvíli za krk. Ačkoli voda obvyčejně ochlazuje, působila nyní vášeň jako neprudší alkohol. Již se tvrdě dlaně zvedaly k důraznějšímu vyjádření, když starosta všechny jakž takž upokojil. Hasiči s obojí strany byli celkem dobráci; nač by se tedy bili i po zakročení takové autority? —

Za chvíli bylo po práci. Měsíček viděl místo plamenů jen hustý dým, který stále líněji se ploužil z ohořelých trámů. Z celé chalupy zbyl jen očazený komín.

Divcovi se přece jen chytrý plán nezdařil; když mu měla banka vyplatiti kýženou sumičku — pobořel znovu. Blázni a děti mluví pravdu. Kdo za to, že malý, hloupý Pepík Divců vyžvanil, jak tatínek před požárem některé cenné věci odnesl k strýčkovi, a že se přišlo ještě na jiné podezřelé okolnosti. Co následovalo, nemáme vykládati, poněvadž to už nepatří k líčení požáru. Ale Křivák říká: „Podruhé si to moc dobře rozmyslím, než začnu nějakému lumpovi hasit; ještě by člověk pro takáke o život přišel.“ A babička Vodáková tvrdí přes všechny protesty hospodářovy: „Ó není nad zatřikávání za díků; to je proti ohni nejjistější. U nás to nespálilo ani jeden šindel.“

Kde není rodiny, není ani lásky k rodině, ani lásky k matce, a kde není lásky k matce a k rodině, není ani lásky k národu a k řeči mateřské. Mravnost jest andělem strážným šťastného manželství a duší každé rodiny. Bez mravnosti není rodiny, bez náboženství není mravnosti. Ze zbožných rodin našich vyšli naši největší velikáni a bojovníci národní a téměř celá inteligence česká. Tichý, zbožný život rodinný chaloupek našich vychoval nám nejkrásnější charakter. Z tohoto v pravdě křesť. života rodinného vyšel téměř celý český národ náš, a v tomto křesť. životě rodinném lidu našeho jest pevná záruka bezpečné budoucnosti jeho. A to vše způsobily a působí v těchto chaloupkách žijící rodiny a jejich královny — naše zbožné matky české. Jen ty zachovaly i zachovávají národ náš. Druhý slavnostní řečník redaktor V. Myslivec promluvil o sociálních úkolech křesťanské lásky. Již pohané uznávali, že křesťané všimali si otázky sociální. Řečník dokázal, že církve od prvních počátků pečovaly nejen o chudé a že plnila svůj sociální úkol, ale že se při tom také dovedla přispůsobiti době a její potřebám. Společnost lidská upadla mezi lotry. Proto jako onen Samaritán máme se starati, aby rány společnosti lidské byly zahojeny a to úkol náš, kteří jsme napísali na svůj štít: „lásky křesťanské.“ Ke slovu máme přidati i skutek a přičinit se, by se hmotné poměry lidu zlepšily; pak tím spíše ve stínu kříže njmou se mravní zásady. Třetí slavnostní řečník Dr. C. Stojan pojednal o ideji Cyrillo-Methodějské. Idea tato ve znamení pravdy, krásy a dobra jest nám snahou, zachovati víru v neporušenosti a ryzosti u nás samých a kde tato víra zatemněna, o dřívější její lesk se postarati. Vrcholem ideje Cyrillo-Methodějské jest unie, sjednocení Slovanů u víře. Spojme se všickni za touto velikou ideou a staňme se členy apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje, který členům svým zvlášť ukazuje cestu k tomu.

Dopoledne třetího dne v úterý věnováno schůzím odborovým. V odboru pro katol. život pojednal p. Ferd. Menčík o poměrech českých katolíků ve Vídni. Dp. Nekula, misionář z Ameriky, promluvil o katol. hnutí českoslovanském v Americe. Český katolík nemá tam většího nepřítelce nad českého atheistu. Věříci Čech musí za své katolictví platit až 5 násobnou daň t. j. příspěvky na své školy a bohoslužbu. Dr. J. Kupka mluvil o terciářích v českém národě. V odboru sociálním jednáno nejvíce o rolnictvu.

Poslední slavnostní schůze zahájena byla o 13. hod. odpol. Jako první slavnostní řečník promluvil tu nadšeně dr. Rob. Neuschl z Brna: „Klesají-li státy a národové katolictví? Liberalismus předhazuje, že církve katol. národy i hospodářsky ochuzuje. Dle míry bohatství a blahobytu nesmí se souditi o hodnotě náboženství. To by měl Rotschild, židé vůbec nejlepší morálku. O hodnotě té rozhoduje: ovoce svatosti, lásky k Bohu a bližnímu, skutky milosrdenství, a na tomto poli nebojí se katol. církve žádné konkurence. Že při tom křesťanství katol. ani hmotného blaha národů nezapomínalo a snahám k tomu cíli směřujícím v cestu se nestavělo, nýbrž je podporovalo, o tom nesčetné doklady podávají dějiny. Státům i národům nejlépe se dařilo, dokud se katolické víry svědomitě drželi. Mnohdy špatná finanční politika, vláda nemravná, vláda zednářů a liberalismus vůbec jsou příčinou úpadku zemí.“

Posledním slavnostním řečníkem byl prof. dr. Jan Sedlák, který pojednal o církvi a moderní společnosti. Světem se ozývá hlas, že mezi církví a moderní společností jest nesmírný spor. Církve katol. prý se snaží omeziti neb zcela zameziti volný vzlet ducha lidského ve vědě, prý je nepřítelkyní sociálního pokroku, sociálního rozvoje, sociální svobody vůbec. Společenský zdar a pokrok není vůbec možný bez autority, společenská svoboda nutně žádá autority, má-li býti obecná, pro všechny. Katol. církve, hlásajíc autoritu od Boha a Bohu zodpovědnou, klade společenskou svobodu a pokrok pevný základ, znemožňuje jednak tyranii, jednak revoluční řádění, hlásajíc přísnu spravedlnost a doplňuje ji obětavou láskou k bližnímu zabezpečuje upřímnou, nezištnou snahu o dobro společnosti, která provádějíc vznešené zásady Kristovy a společnosti sama nejvíce přispívá k jejímu pokroku a pravému blahu. Církve katol. osvědčila a osvědčí se tím, čím jí dokazuje celá její minulost slavná, církvi z lidu a pro lid, která v každé době, v každém zřízení státním a za všech poměrů dovede působiti na prospěch lidstva.

Zdařilý sjezd ukončen případnými promluvami hodnotářů a biskupským požehnáním sjezdu od J. E. nejdp. biskupa Banera. Večer pak uspořádána přátelská beseda při společné večeři ve velké dvoraně Besedního domu, při čemž proneseno bylo několik významných připítek. Dá Bůh, že símé vložené tu na sjezdě do srdcí mnohých, rozpoutá po vlastech našich v úrodu mezi námi hojnost.

Z činnosti katol. spolků.

Z Kutné Hory. Křesťanští sociálové zdejší pořádají v neděli dne 18. září 1903 ve 3 hod. odpol. v hostinci p. V. Březkyho „u Mincmistra“ v Andělské ulici mimořádnou valnou hromadu s programem následujícím: 1. Zřízení „Katolické jednoty“ na programu křesť. sociál. 2. Přednáška p. Jos. Hovádka, redaktora z Prahy, o dnešních poměrech hospodářských. 3. Porada o pořádání veřejné schůze v Hoře Kutné za spolupůsobení křesť. sociálů z Prahy, z Červ. Pečce-Nebovid, z Čáslavě, z Kutné Hory atd. Pročež aktivě zveme jmenované i bližší organizace i jednotlivce smýšlení křesť. sociál., aby se dle možnosti naší přednášky a porady účastnili.

Z Liběšatic. Dne 18. září v 5 hodin odpol. v místnostech Katolické Jednoty bude přednášet dp. Jaroslav Dlouhý, kaplan ze Semil, o předmětu: „Kdo je nepřítelem dělnictva?“

Zprávy místní a z kraje.

Návštěva ndp. biskupa dra Josefa Doubravy v Pardubicích. Ve čtvrtek dne 8. září o 10. hod. dopolední zavítal z letního svého sídla Chrastí do Pardubic na návštěvu Východočeské výstavy J. M. ndp. biskup dr. J. Doubrava a po krátkém oddechu na děkanství zdejší odebral se v průvodu svého ceremonáče dp. P. Doskočila, vikáře okrsku pardubského vdp. P. Čermáka z Ostřetína, místního a vikariálního duchovenstva na výstaviště, kde byl v reprezentačním pavilonu města Pardubic uvítán p. drem. Ant. Formánkem, který projevil potěšení města a zvláště jeho katolického občanstva z návštěvy páne biskupovy a přál si, aby od této první vzácné návštěvy jeho zahoštil se mezi občanstvem duch vzájemné úcty a lásky a tím aby spole se k dalšímu vývoji. Pan biskup na to odpověděl, že přišel v pastýřský úřad svůj supřimnou touhou, aby v úzké spojení vešel s celou svou diecí, a vědomostí že naplněn je za to, že nalezá srdce otevřená; děkuje za uvítání a praví, že zachovávání vzájemné úcty a lásky bylo vždy programem jeho života kněžského a bude i helem jeho života biskupského a přaje městu a na Bohu chce prositi, aby vzájemná láska vedla občany, neboť jen jí můžeme prospět sobě a dožít se tak vyplnění úkolů národních a vlasteneckých. Na to uvítal p. biskupa jmenem výstavního výboru předseda p. dr. Josef Štolba, jemuž p. biskup odpověděl, že zajímal se o umění a průmysl umělecký, jakož i o národohospodářství a obíral se rád otázkami těchto odborů v dobách oddechu a proto rád zavítal na výstavu, aby uviděl výsledek práce, kterou, jak p. předseda dr. Štolba pravil, provedla sjednocenost všech občanů. Jmenem c. k. okresního hejtmána uvítal J. B. M. c. k. okres. komisař p. dr. Paun, načež prohlížel si p. biskup pavilon městský, kde zapeal své jméno do pamětní knihy. Po té odebral se do průmyslového pavilonu, kde s velikým zájmem prohlížel výstavní předměty a zvláště delší dobu věnoval svou pozornost vystaveným tu výšivkám skutečným a krajčím šambereckým a vamborským a k přítomným dámám se pronesl, že bude domácí tento průmysl rád při každé příležitosti podporovati. Po té prohlížel si Jeho Milost pan biskup veškeré ostatní pavilony výstavní. Po poledni navštívil výstavu školskou, kde byl uvítán předsedou škol. odboru inspektorem p. Al. Krčmářem, výstavu uměleckou a výstavu ve škole reálné, všude pochvalně o expositcích se zmiňuje. Po prohlídce výstavy navštívil ještě zdejší kostely, načež odjel do Chrastí.

Odvedením (rekrutům). C. k. okres. hejtmanství v Hradci Králové vyhláší: Odvedenci (rekruti) nar. r. 1882, kteří povinni jsou v měsíci říjnu b. r. presenční službu nastoupiti, mohou se dle výnosu c. k. místodržitelství v Praze ze dne 3. září 1903 č. 189.602 ku nastoupení činné služby vojenské v době od 1. do 6. října t. r. u příslušného doplňovacího velitelství aneb u doplňovacího velitelství okresního svého pobytu přihlásiti. — Ohlašování odvedených, kteří činnou službu nenastoupí (t. s. č. 127 z 1. červ. 1902), letošního roku odpadá. K tomu se připomíná, že odvedenci, příslušní do zdejšího polit. okresu, dle sečtení kontingentu dělí se: od čísla losu 1 až do čísla losu 702 I. třídy na rekruty stálého vojska — od čísla losu 703 až do čísla losu 872 I. třídy na rekruty zeměké obrany — od čísla losu 873 připadají všichni odvedenci do náhradní zálohy, jich pak se tato vyhláška netýká. — Rekruti zeměké obrany dle čísla losu 703 až 873 mají se dne 5. října b. r. u c. k. okres. doplňovacího velitelství č. 11. v Jičíně k nastoupení činné služby přihlásiti.

Ze Všeodbor. sdružení kř. dělnictva. Schůze ústního výboru 5. září v Hradci Králové. Přítomní: Urban, Jenčovsky, Karásek, Andřík, Lábas. Podpory nemoc. uděleny: A. Kábrtovi v Úpici (14 dní rhenmatism) 6 K., A. Pecivalovi v H. Jelení (7 dní vřed bérce) 6 K., L. Jakašovi v Č. Třebové (7 dní zánět kůže) 3 K., T. Mirvaldovi v Sušici (7 dní katar plic) 3 K., V. Pirklovi v Ústí n. O. (7 dní) 4-50 K.; podpora v nezam. A. Červinkovi v Rychnově 4 K. Přijati dva noví členové z Rychnově n. K.

Z pošty. C. k. ministerstvo obchodu povolilo výnosem ze dne 26. srpna 1903, č. 81788 zavedení lokálního poštovního a telegrafního tarifu mezi poštovními úřady 1 a 2 v Hradci Králové. Dle tohoto tarifu budou se od 15. září 1903 ve vzájemném dopravním styku jmenovaných dvou úřadů vybírati tyto poplatky: 1. Za dopisy, frankují-li se, až do 20 gr. 1 h a od 20—250 gr. 12 h, za dopisy nefrankované pak 12, pokud se týče 18 h. — Za soudní listovní záležit., jež podléhají portu, musí v místním obvodu příjemce platiti 6 h za každou zásilku bez rozdílu, jako její zába. — Za ostatní úřední dopisy na adresáty od

porta neosvobozené ve věcech portu podrobených výběru ve v místním obvodu portu dle tarifu bez příplatku. 2.) Za telegramy 2 h za každé slovo, nejméně však 40 h. Všechny ostatní poplatky zůstávají nezměněny.

Hudební ústav Mat. Nepeřeného v Hradci Králové. Zápis nové vstupujícíhož žáků děje se každodenně od 1. září, vždy od 8—12 a od 2—6 hodin v místnosti ústavu v Dlouhé ulici č. 200, proti městskému divadlu. Vyučovací předměty: nauka o harmonii, zpěv, klavír, housle a violoncello. Ku konci školního roku velká veřejná zkouška. Řiditelem jest p. Mat. Nepeřený, varhaník při dómu.

Na c. k. gymnasiu v Hradci Králové. Jest zápis do I. třídy dne 16. a 17. září od 8 do 9 hodin, pak jsou hned přijímací zkoušky; zápis nových žáků do ostatních tříd jest dne 16. a 17. září od 9 do 11 hodin. K zápisu jest třeba křestního listu a vysvědčení.

Na c. k. vyšší reálné v Hradci Králové. Koná se zápis žáků do I. třídy dne 16. a 17. září t. r. od 8—10 hod. dopol.; hned po zápise budou zkoušky přijímací. O přijetí žáka bude hned v týž den po zápise rozhodnuto. K zápisu potřebí přinést si křestní (nebo rodný) list a frekvenční vysvědčení ze školy obecné. Do ostatních tříd bude zápis nových žáků z jiných škol středních dne 17. září od 9—12 hod. dopol.; zápis žáků, kteří již loni do ústavu zdejšího chodili, bude téhož dne o 2 hod. odpol. — Přihlášky žáků ze škol měšťanských dějí se dne 13. a 14. září od 8—10 hod. dopol.; hned po přihlášce budou žáci zkoušeni. Zkoušky opravné budou se konati dne 17. září od 8. hod. ranní. Podrobnější zprávy obsahuje návštěvi v budově realky na černém prkně vyvěšené.

Zápis žactva na obecných a měšťanských školách v Hradci Králové konati se bude 15., 16. a 17. září od 9—11 hod. dop. a od 2—4 odpol. — Vysvědčení očkovací jest žádoucí. Žactvo mimo Hradec Králové se narodivší musí se vykázati listem křestním.

Cirkus Henry. Známý cirkusový podnik přibude do Hradce Králové, v úterý dne 15. září ráno zvláštním vlakem, sestávajícím z 26 vagonů. Obrovský stan postaven bude během 6 hodin na Žižkově náměstí, kde ještě téhož večera uspořádáno bude první představení. Společnost sestává ze 120 osob (30 dam sboru baletního); koní jest tu 90. V cirkus jest zařízeno elektrické osvětlení a vlastní kapela. Do stanu se vejde 3000 osob a hraje se za každého počasí. Podiv budí obrovský slon „Blondin“. Předprodej lístků obstará se v hlavní trafice na Velkém náměstí. Cirkus zůstane zde 4 dny.

Ohně. „Šupny“, erární kůlny na Žižkově náměstí v Hradci Králové, už dlouho strašily svou nevhledností; ale dne 10. t. m. kolem 8. hod. večerní vydělaly celý Hradec i širé okolí. Střední část kůlen ocitla se pojednou v plamenech, téměř v okamžiku zaplálo po celé délce oheň. Z hrozného zádu se v okolí, jakoby hofel celý Hradec. Přispěchavší sbory hasičské místní i okolní omezily práci svou hlavně na ulévání ohně. Po obou stranách stojící křídla kůlen uchráněna, jinak okolí přílišné nebezpečnosti nehrozilo. Štěstí totiž, že vítr vlt od Hradce, jinak mohla se velká část Hradce ocitnouti v plamenech. Oheň zůfil ještě dlouho do noci. Nájemkyni těchto erárních kůlen p. Riemrové ohněm zničeno něco zásob sena a slámy; ostatně jest pojištěna. V přilehlých zahradkách poškozeno stromoví. — O půlnoci ze dne 6. na 7. t. m. vznikl z neznámých příčin požár v Albrechticích v Sedláčkově stavení. Snaze místního sboru hasičského podařilo se požár omeziti, tak že okolní budovy zůstaly ušetřeny. K místu požáru dostavil se rychle i sbor z Týniště n. Orl. Dravý živel, vyžádal si za obět celý dřevěný domek, o půldruhé k ránu úplně pohasl. (Z Nového Hradce Králové.) V neděli dne 6. září o 6. hodině večerní vznikl z neznámé příčiny oheň ve dřevěném domku p. Jos. Krpaty a strávil ho do základů. Pohořelý jest pojištěn.

Dar. Stávkujícím členům Všeodborového sdružení a spolu katol. jednoty v Hradci Kr. věnovali dp. V. Jurkovič 6-50 K a dp. J. Sahula 8 K. Zaplat Bůh!

Pro školu a dům má na skladě hojnost předmětů knihkupectví p. B. E. Tolmana v Hradci Králové. — Knihkupectví p. Fukače dříve Pospíšilovo přejal snaživý obchodník p. Bohdan Melichar.

Z Nového Hradce Králové. Petice za úpravu platů duchovenstva dodali k rukám p. Václava Formánka, říš. poslance v Hradci Králové, p. t. pp. starostové z farního obvodu Novohradeckého: Z Nového Hradce Králové, Vysocká n. L., Roudničky a Kluku k dalšímu řízení na říšském sněmu.

Z Týniště n. Orl. Zlatilá schůze konána tu dne 6. t. m., kde v Jednotě katol. vp. Jiří Sahula z Hradce Králové přednášel o poměru Říma k českému národu. S živým zájmem nasloucháno, jaké prospěchy Čechům plynuly z přátelství k apoštolské stolici. Řečník končil přáním, aby celý národ navázal na tu dobu, která byla pro nás požehnáním největším. Pak sehrána vždy svědí, satyrická jednoaktovka „Salon paní starostové“ a některé solové výstupy s náležitým porozuměním. Dík sloví vzdáti slečnám Merzovým, které obětavě při pěkném večírku vyžehlenou hrou na piano spolupůsobily.

Z Kostece nad Orlicí. (Požár. — Hoeh se utopil.) Dne 2. t. m. vypukl v blízké osadě Šachově požár, jenž zničil obytná stavení se stodolami a veškerou letošní sklizeň i domácní zařízení Františka Slámy a Marie Hlouškové. Oheň vznikl ve slámě před stodolou Slámových, kteří právě mlátili a ani nevěděli, že jim sláma a stodoly hoří. Pohořelí utrpěli značnou škodu, jsou však částečně pojištěni kryti. — Následkem požáru tohoto zůstala na dvoře stavení manželů Františka a Anny Kindlových, chalupníků v Šachově, otevřena vodní nádržka, a níž čerpána byla voda k hašení potřebná, a tu ku svýšení neštěstí v osadě batolící se kol nádráky tříletý synáček manželů Kindlových Ladislav spadl do nádráky a utopil se. neopatrnými rodiči zavedeno bylo trestní vyšetřování.

Na jubilejní vyšší reálné císaře a krále Frant. Josefa I. v Kostece n. O. konati se bude zápis a přijímací zkoušky žáků bláslích se do I. třídy dne 17. září od 8—10 hod. dopol. v ředitelně ústavu. Zápis žáků přicházejících ze škol měšťanských aneb z jiných škol středních konati se bude dne 14. září od 8—10 hod. dopol. Bližší zprávy lze si vyžádati u ředitelství ústavu.

Ministr m. sl. dr. A. Rezek v Chrastí Bývalý ministr dr. Ant. Rezek přijel dne 7. t. m. na návštěvu k biskupu královéhradeckému ndp. dr. Jos. Doubravovi do jeho letního sídla v Chrastí. Na nádraží očekával jej ndp. biskup se svým sekretářem dp. P. H. Doskočillem. Po srdečném uvítání odejel host do zámečku, kdež jej u vchodu uvítalo úřednictvo velkostatků. V sále pak představení mu byli pp. MUDr. Karel Schmoeger a Em. Kuchynka, jako zástupcové města, dále vdp. J. Kobr, děkan, B. Kaisvinkler, ředitel měšť. a obec. školy a Fr. Vondráček, učitel měšť. školy. Ministr dr. Rezek s každým z přítomných pobovořil a odpoledne účastnil se již honu na koroptve. Návštěva jeho v Chrastí potrvá asi 14 dní.

Slatinné lázně Veličkovky u Josefova v Čechách. Na přání četných p. t. lázeňských hostů prodlouží se lázeňská sezona letošní o 1—2 týdny. Zároveň započíná se stavba dvou velkých moderně zařízených vil, aby se citlivému již letos nedostatku bytů odpomohlo, jelikož vzhledem k výtečným výsledkům léčebním návštěva rychle stoupá.

Z Liběšatic. Dne 5. září navrátil se do sv. římsko-katolické církve a veřejné vysvěcení učinil ve filiálním chrámu Páně sv. Jakuba v Kostělově 26letý František Nykl, dělník tovární. — Byl do té doby evangelíkem helvetského vyznání.

Zápis žáků do měšťanské školy chlapecké v Debruně koná se od soboty 12. září do úterka 15. září t. r. od 9—12 a od 2—4 h. Žáci přinesou k zápisu poslední školní zprávu. — Do I. ročníku přijmou se žáci, kteří prokáží, že navštěvovali pátý ročník obecné školy s prospěchem aspoň dostatečným. Také možno přijati žáky desíleté, kteří nemohouce se vykázati, že vychodili pátý ročník školy obecné, podrobí se zkoušce přijímací. — Ku přijetí do II. a III. ročníku třeba jest přiměřeného věku a průkazů o dostatečném vzdělání vysvědčením ze školy měšťanské, nebo zkouškou přijímací. — Jazyku německému a francouzskému vyučuje se zdarma. — Nový školní rok počne ve středu dne 16. září slavnostmi Božími.

Z Krouné u Hlinska. Dne 6. září zabránilo bylo duchapřítomností boдрého horala Karla Kalousa velikému neštěstí. Jeli tudy totiž po silnici od Hlinska dva cestující kočárem přes lysý vrch t. zv. „Dědk“. V místech, kde vrch blíže silnice pádně v roklinu klesá, vběhlo splašené dobytče proti kočáru; bujný kůň v kočár ten zapřažený spláhl se rovně a hnál se úprkem s hory přímo k příkrému srázu, kde však Kalousem, jenž s nasazením vlastního života vstříc se mu postavil, byl zadržen. Kočár a jeden cestující vyvázli bez úrazu, druhý cestující utrpěl lehké poranění na ruce, Kalous pak odřen byl na hlavě.

Školská hlídka.

(6) Sjezd katolického duchovenstva na Žofíně, řeci tam pronesené a přijaté resoluce mocně zasáhly ohlasem svým do národního a kulturního života v Čechách. Řečníci mluvili nejen se srdcí těch, kteří v těžké správě duchovní a v práci školské namáhají se se všech sil zachovati ohrožené pozice — nýbrž i se srdcí těch, kteří již dávno si přáli, aby upraven byl slatý most, po němž by lidé dobře a náboženstvím smýšlející přejíti mohli v tábor těch, jichž práci usmýšlají, ale jichž příližného poručíkování nikdy by schvalovati nemohli. České kněžstvo svými dějinami, svou kulturní úlohou, svým původem, jež odvozuje ponejvíce ze středních vrstev lidových, tak arostlo s citem a tužbami svého národa, že není možno, aby ve chvílích tak důležitých, jaké bez odporu nyní nastávají našemu národu, nevycítilo, že užší semknutí se s národem, liberálnější (než lépe řečeno křesťanský shovívavější) poměr ku přesvědčení jiných jest nutným postulátem doby, nemá-li trpěti nejdražší statek národní: dědictví víry a jazyka sv. Václava. Machinací různých stran, jež ztratily něžný cit lásky k dědictví otců, otupen byl cit vlastenecký, snižen a utižen smělným v očích těch, kteří měli se státi vůdci svého národa. *Třeba bylo s ohledem výchovy národní, aby ti, kteří mluvili k lidu jako vůdcové duchovní, manifestovali spůsobem výslovným i cit svůj národní, aby posvětili hlasu svého v dobách, kdy na úkor národního vzdělání odprávo jest českému lidu právo slyšeti slovo Boží v jazyku mateřském v chrámu a ve škole, aby lid uvědomil si, že boj za historická práva jeho krásné vlasti jest příkazem lásky, již povinen jest dle zákona přirozeného i božského sobě, otcům a svému národu.*

Zajisté, že s dostiudněním četli každý slova resoluce:

„Prohlašujeme se za solidární se svým národem ve všech jeho státoprávních, národních, kulturních a hospodářských otázkách, jak nám to velí cit přirozený a přitázní Boží. Těchto přirozených a božských práv národa našeho na chrám, školu a veřejný život dovoláváme se zvláště pro místa národní smíšená!“ Škola budí národní, všímající si všech výmožeností moderní vědy a při tom řízena duchem slov Komenického: Školy buďte chrámem pobožnosti a Ducha sv.“

Třeba snáti, jen úporný a těžký boj našeho národa za školu národní, třeba jen poněkud snáti jeho státní stránky, do nichž české kněžstvo, nadšená legie buditelů národních, súpala se písmem neomasutelným, abychom dovedli oceniti význam

této resoluce v dobách nynějších, kdy opět národní kněžstvo pozdvihuje hlas svůj, reklamuje přirozené a božské právo národa našeho na chrám a školu — tam, kde jest mu dosud odíráno.

Byly to těžké doby, kdy Bach dusil všecken život národní v Čechách. Ve školách vládla němčina a mysl dětská odcizována byla svému národu. Jediný český časopis vychovatelský „Škola“ byl ve vleku vládním. Ale tu r. 1864 zemřel dosavadní jeho redaktor a k redakci listu povolán byl uvědomělý vlastenec P. Fr. Řezáč, spirituál u sv. Jiří na Hradčanech. Nový duch zavál listem a počal pláti ohněm národního nadšení kněžstvo i učitelstvo. Řezáč ukázati chtěl, jaká nespravedlnost děje se národu, že odíráno jest dětem jeho přirozené právo na vychování v jazyku mateřském. Prošel školy pražské a uveřejnil statistiku dětí navštěvujících školy pražské. Ve školách na Starém Městě bylo 2424 českých, 49 německých; na Malé Straně 2479 českých, 159 německých; na Novém Městě 5898 českých, 129 německých. Ve všech školách pražských pouze 2 procenta dětí německých a přec vyučovací řeč byla pouze německá. Řezáč v listu svém došadoval se české národní školy, čímž vzbudil hněv velikého nepřitele českého jazyka zemského školního rady Jana Mareše, který v „Pražských Novinách“ rozhorleně odpovídal na vývody Řezáčovy tvrdě, že bez znalosti němčiny nemohl by se nikdo ani státi kaprálem a že tudíž jest to pro české děti velikým dobrodiním, když v jazyku německém jsou vychovávány a německé školy navštěvují. Frant. Řezáč nezůstal osamocen v boji za přirozená práva českého lidu na národní vychování. Přidružil se k němu muž nad jiné vynikající v řadě českých buditelů — kněz K. Vínarický. Do „Časopisu Čes. musea“ napsal článek pod názvem: „O vyučovací jazyku v národních školách“, v něm hájil „přirozené, ode všech civilisovaných národů uznávané právo mateřského jazyka při vyučování školním“. Právo toto podepřel i důvody čerpanými ze zásad křesťanských: „Vnučování jiného jazyka do národních, farních, středních a hlavních škol bylo by jedním protisádkovým a hříšným, kde by se dělo s újmou náboženského a mravního vychování právě proto, že soudnému křesťanu jazyk nitím jiným není, než prostředkem ku vzdělání ducha a ušlechťení srdce. Kdo by pak naléhal, neb jen dopouštěl, aby pro jakéhokoliv domnělé světové ohledy mládež byla cvičena ve svatém náboženství cizím a ne svým jazykem, udělali by s domucovacího jazyka modlu a je dnali by nekřesťanský.“

Rozhodná tato slova nadšených kněží vlastenců, neohroženě jejich vystoupení v boji za práva národní nezůstala bez hlubokého dojmů na širší vrstvy české, zvláště pak na kněžstvo a učitelstvo. Řezáčův časopis učil. „Škola a život“ probudil nebývalý ruch mezi kněžstvem a učitelstvem. „Národní Listy“ z r. 1861 napsaly: „Kde která síla v duchovenstvu a učitelstvu vzbudila se... Jako kvítí, když rozeštl se jarním sluncem na nivách snů, jevílo se neočekávané množství spisovatelů pedagogických. Sebevědomí a sebevědomost jsou již v národě vzbuzeny. Kde jen trochu národního citu v učitelstvu, a právě cestu sváděním, doutnalo, rozstřílo se k novému svatému plamenu.“

Na sjezdu pronesena byla slova, že třeba navazovati tam, kde přestal Marek a Vínarický. Slova ta pronesena byla v čas. Poslední doby ukázaly, že svaté statky národní nejsou zajištěny tak, aby české kněžstvo vzdalo se velikých úkolů, jež Prospěšnost mu vykazala v jeho národě. — I co se týče poměru kněžstva ke škole, zaujímá resoluce stanovisko, již vady „Obnova“ hájí ve své „Hlídce.“ Na stanovisku to u sebe se zajiště vlastenecké naše kněžstvo se vzdávaným a vlastenecky účinným učitelstvem. Duch „liberálního“ staročeského odporu proti novým proudům zmizí. V organizovaných i kolem organizovaných tvoří se již skupiny, jež hledí již přes práh organizace do dílny společné a vlastenecké práce uvědomělého učitelstva a kněžstva.

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

Je dostati v knižkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Kněží — vlastenec. Dne 23. srpna konalo se v Liblíně, v hejtmánství kralovickém, slavnostní odhalení pamětní desky vynikajícímu své doby spisovateli, knězi Janu J. Markovi či Janu z Hvězdy, jenž patřil též mezi naše národní buditele. Narodil se v Liblíně dne 4. listopadu 1803 a zemřel 3. listopadu 1853 jako farář kralovický. Oslavenec napsal mnohé básně a dějepisné povídky. Vážnosti požíval všeobecně. Slavnosti účastnilo se mnoho jednotlivců a spolků z blízké i z dale. — Ve Vládimi odhalena dne 6. září pamětní deska P. Ant. N. Vlasákovy, jenž se narodil tamže dne 10. ledna 1812. Věnoval se stavu kněžskému působě 8 let jako kaplan a pak r. 1844 — 1886 jako farář na Hrádku u Vlásimě. R. 1843 založil ve Vládimi obecní knihovnu, účinkoval v okres. zastupitelstvu a spisoval památky tamní krajiny. Souborně vydal Vlasák své historicko-archeologické statistické práce r. 1873 — 1886 v „Bibliotéce místních dějinářů pro školu i dům“, již sám redigoval v uznání svých prací zvolen byl Vlasák dopisujícím údem archeologického sboru a sboru Musea českého v Praze. Zemřel dne 8. prosince 1901, maje věku 89 let, ve svém rodišti. Nehybnoucí budiš památka oběma kněžským vlastencům.

Mnoho slov, ale málo platných skutků. Křídíme stále, jak se Maďaři na úkor náš vsmahují, vyčítáme jim každý krejcar, který jme nuceni na prospěch jich obětovati, monku uherskou a praedky uherskými posíláme až na Sibiř, ale v kuchyni se dále s větší ještě horlivostí peče s monky uher.

a maští sádlem uherským. Tak dovoz užitkového dobytka z Uher stoupl za poslední rok o 15 milionů korun; prodalo se o 53,000 kusů více nežli r. 1901. Dovozy vepřů stoupl o 6 mil. korun, dovoz obilí, monky a luštěnin o 1 1/2 mil. metr. centů. Veškerý dovoz zemědělských produktů z Uher k nám stoupl ze 429 milionů korun z r. 1901 na 468 mil. kor. v r. 1902, tudíž o celých 39 mil. Mnoho slov, ale málo platných činů jeví se v našem chování. Více dbáme na vnější náter, o uplatnění vnitřní podstaty se pramálo staráme.

Co je dítě? Na otázku tuto odpovídá kterýsi šprýmař: Budoucí pán lidské společnosti je dítě. Střed, kolem něhož se otáčí celý dům, celý stát, ano celá země. Dítě je nejlepším podporovatelem nejkrásnější ženské vlastnosti — nezištnosti. Každé dítě je nejnovější vydání člověčenstva. Dítě je nejvěrnější kopie či nápodobením svých rodičů. Rozpuknuté poupě na stromu života je dítě. Dítě je nejspolehlivějším budíčkem svých rodičů. Dítě, ač nemluví, je nekrutějším vládcem v domě. Nejmenší bytostí na světě je dítě, ale vyžaduje nejvíce starostí. Dítě je sprostředkovatelem mezi srdcem otcovým a matčím. Je čarovné kouzlo, které proměňuje sebe chudší dům v útulný domov. Je živý poklad, jež za peníze nelze koupiti. Je drobný tvor, v jehož smích slyšíme anděly. Domorodec všech zemí je dítě, ač nemluví ani jednou řečí. Je anděl v lidské podobě. Je korunou rodičů v pozdním stáří. Je tvor, který prodlužuje dny a ukracuje noci. — Kolik pravdy je ve slovech těchto!

O škodlivosti horkých pokrmů. O tom, že příliš horké pokrmy a nápoje jsou zdraví škodlivy, konány zajímavé pokusy s králíky a dr. Spáth přišel k těmto výsledkům: Vpravil-li do žaludku vodu 55° C teplotou, následovalo překrvení a katar sliznice žaludeční. Při vodě 60° C teploty počínají se objevovati otokliny, které použitím studené vody mizí; při 70° C zánět s otokem a při použití vody 75—80° C teploty povstává úplně zničení fas sliznice žaludeční, na kteréž i po použití studené vody následuje smrt. Z pokusů těchto vyvstává, že celkem pokrmy a nápoje o teplotě 40—50° C jsou nejpříjemnější; u pevných pokrmů, které musejí býti rozkoušány, teplotura nesmí překročiti 55° C a tekutiny o teplotě 60 až 65° C mohou býti sneseny, byly-li posity v menším počtu a byl-li chladný příchutí. Ještě více opatrnosti třeba při nemocných dětech a u kojenců, u kterých nejprizrozenější teplota jest 38° C.

Obrovský dům. Největší americký činžák v Novém Yorku jmenuje se „Ansonia“. Vystavěl jej Francouz Paul E. Darboy a tak ho vykrásil zdívm terrakotovým, výstupky a balkony, že slušně vypadá vedle hrozně fádlních domů obchodních, „škrabáčů mračen“. Ansonia má 17 poschodí, šest facád, 300 bytů o 3000 místností. V přízemí jest palmová zahrada, budoiry dámské, přijímací salony, kavárna, hostinec, obchod papírem, květinami, poštovní a telegrafní úřad, banka, lékárná a dentista. Vnitřek je samý mramor, stěny vzácným dřevem obloženy. Jsou tu zdviže pro nájemníky, služebníky, pro automobily a celé nákladní povozy. V 16. poschodí jest jídelna pro 450 osob. Byt o 30 pokojích stojí 25,000 fr., byt pro svobodného pána (dva salony, ložnice, koupelna) 3000—4000 fr. Každý byt má dvě koupelny: pro pány a služebnictvo. Dům dodává všechno: elektřinu, vodu, led, teplo, vodu destilovanou. V podzemí jsou stroje o 2000 koněských silách a bassin 32 metrů dlouhý a 8 m široký a ústav pro léčení studenou vodou. Poněvadž v Americe čeledi kdykoliv chce, může se služby odejíti, jest stále k dispozici nájemníků čeledí domácí. Dům Ansonia stál 25 milionů dollarů, začali jej stavěti r. 1899 a r. 1902 jej dobudovali. Činže nese 4 1/2 mil. dollarů, čistý výtěžek 2 1/2 milionu dollarů.

Humor z „přehození“ sauby. Nemilé přehození sauby v inseratech způsobilo nedávno mnoho smíchu mezi čtenářstvem listu v Carychu ve Švýcarsku vycházejícího. Anonce na čelném místě insertní strany vytištěná zněla doslovně takto: „Bez bolesti trhá zuby zkušený a osvědčený zubní technik. Na posádání též i písemně. Čtenáři nevěřili zraku, že lze trháti zuby též písemně“, ale nešli tuto záhadu rozřešiti, zabloudili jejich oko na vedlejší insertní sloupec, kdež vytištěno bylo zase toto zajímavé oznámení: „Vyučuji za malý honorář francouz, vlastně i angličtině. Žáci přijímají se dopoledne i odpoledne. Kde žádný jiný prostředek nepomůže, používám vetrické metody pomocí neškodného plynu.“ Nyní teprve uvidíme, že se jedná o pouhé přehození sauby.

Šilhání povstává mnohdy návykem, hledíme-li často upřeně na blízké předměty. Oko vychýlí se ze své přímky zorné, a to tím, že některé svaly oční v činnosti své nad jiné vynikají. Proti šilhání doporučí se zdravé oko zastřít černou páskou, takže nuceni jsme zřítí pouze jedním okem z polohy své vychýleným — šilhavým. Časem navykne si oko toto přímo hleděti. Šilháme-li na obě oči, zastřeme nejprve oko méně šilhavé. V tomto případě doporučí se opatřiti si brejle s klapkami z plsti nebo gutaperče, v jejich středu prořízeme otvor zvící hrachového zrna. Nasme-li brejle tyto, donutíme oči, aby — chtějí-li viděti, postavily se do patřičné polohy, v níž po čase trvale zůstanou, neboť svaly oční se pro tuto polohu přispůsobí (akkomodují).

Matice Česká, literární spolek Musea království českého, vydala právě třetí a čtvrtý svazek již 77. ročníku „Časopisu musea království českého“ s bohatým zajímavým obsahem Dr. W. W. ryt. Tomek: Paměti roku 1866. K. Veleminský: Gustav Pfeiffer Moravský. Dr. Jos. Kalousek: Záští ve věch. Čechách r. 1401 a přepadení kláštera opatovického r. 1416. Dr. K. Kadlec: V. Bugiš. A. Pražák: Jaroslav Vrochlický. Dr. J. Stupecký: O českých překladech pořízených v souvislosti s konfiskací rakouského práva civilního. Dr. J. Satnar: K 50. výročí prvního vydání Erbenovy „Kytice“. K. Adámek: Ze smolných knih východočeských měst. Dr. V. Řezáček: Jan L. Hay, biskup královhradecký. P. Materna: Marya Konopnická. Fr. Vacek: Legenda Kristianova. Dr. A. Podlaha: Dodatky a opravy k bibliografii českých spisovatelů.

Cyrillské exercicie pořádány jsou královhradeckou diecí jednotou cyrilskou s kostelním sborem polenským a členy zhořské jednoty cyrilské v Polné v pondělí, dne 14. září 1903. Program: O v. hodině dopoledne v děkaněm chrámu Páně slavně zpívané mše svatá, při níž zapěje smíšený kostelní sbor polenský za spolupůsobení členů zhořské farní jednoty cyrilské: Introit a Communio chorálně. Graduale a Offertorium pro smíšený sbor od C. A. Leitnera. Mše z C dur pro smíšený sbor od Ondřeje Horňáka, profesora pražské konservatoře a ředitele kůru v Karlíně. Pange Lingua pro Sopran, Alt a varhany od Michaela Hallera. Po mši svatě: Pochválen budiš Pán Bůh náš, obecná píseň dle Nápěvů k Oltáři str. 65.* Na kolena padějme, obecná píseň dle Nápěvů k Oltáři str. 65.* Pán velký jest. Vložka pro Sopran, Alt a varhany od Al. Strébla. Zdravas Maria. Vložka pro Sopran, Alt a varhany od Boh. Šenka. Kyrie ze mše: Missa quarta, pro Sopran, Alt a varhany od Mich. Hallera op. 8. Libera pro Sopran a Alt, Tenor a Bass ad lib. a varhany od Albána Lippa. Sanctus ze mše Leitnerovy pro smíšené hlasy a varhany. — Na to v dvoraně hostince „u černého koně“ (p. Frt. Macháčka) přednáška důst. p. Frant. Horáka, kaplana v Chrudimi: V čem záleží pravá církevní hudba a jak má býti zřizována. — Cvičení ve zpěvu chorálním a lidovém dle Oltáře a Nápěvů k němu provede Dr. Jos. Mrátek, arciděkan v Chrudimi. Pak společný oběd tamže (Convert za 1 korunu). — Přihlášky na exercicie přijímá do 13. září 1903 děkanství úřad v Polné. V přihlášce budiž udáno, zda p. t. účastníci účastní se oběda a přejí-li sobě, aby jim byl opatřen Oltář a Nápěvy, ke cvičení praktickému nutné. Pořadatelé podnikají toto veřejné cvičení za tím účelem, aby krásná myšlenka cyrilská po vlasti naší se šířila. Kde úmysl tento dojde v povoláních kruzích žádoucího uznání a vzácných i vítaných účastníků dostaví se na cvičení hojně.

Umrtí. Pan Jan Sagner šl. z Eisberku, c. a k. major ve výslužbě, měšťan rychnovský a majitel důstojnického kříže záslužného a válečnou ozdobou, atd. zemřel po delší těžké chorobě, zaopatřen sváctvím umírajících dne 7. září t. r. v 85. roce věku svého. Pohřeb konal se ve čtvrtek na hřbitově rychnovském.

Nová pohroma v záložně. Občanská záložna ve Valašském Meziříčí na Moravě jest na pokraji záhuby. Všechna aktiva odhadují se asi na 800,000 korun, schodek na 1,700,000 K. A pohromu tu dle souhlasných zpráv moravských listů zavinil muž, který po leta býval vůdcem toho moravského lidu na Valašsku a jenž minulý týden sešel se světa smrtí násilnou, střeliv se do srdce, aby na stará leta unikl aspoň — žaláři. Byl to dr. Alois Mikyška, advokát, bývalý zemský a říšský poslanec a předseda Občanské záložny. Jak povstal schodek a kam se poděly peníze, není dosud ještě známo. Odvrácení konkursu jest nutností v ohledu hospodářském, neboť by se státi mohl osudným pro Valašské Meziříčí a okolí i v ohledu národním.

Královna vřtemberská Charlotta, roz. princezna ze Schaumburg-Lippe, přijela v úterý 1. září na návštěvu svého otce Viléma ze Schaumburg-Lippe na letohrádek v Ratiboficích. K uvítání jejímu dostavil se do Ratibofic p. okresní hejtmán K. Dostražil, vikář a děkan vdp. Fr. Pecka z Náchoda.

Pro domácnost. Dobrou a levnou zavařeninu do koblíček a dortů, která nahradí meruňky, připravíme si následovně: 50 velkých zralých švestek oloupáme a zbavíme pecek, přidáme k nim dvě oloupané roztrouhané hrůšky, dvě velká, tláčená oloupaná roztrouhaná jablka, dvacet deka hrubě tlčeného cukru, vše se dá do kamenného hrnku a vaří na kraji plotny, až to zhoustne (ne však jako povidla do tuha). Nejlépe jest, když postavíme hrnek se zavařeninou do „kastrolu“ naplněného vařící se vodou; zavařenina se pomalu vaří, nepřipálí se, neztratí barvy ani chuti. Svařená ještě horká zavařenina dá se do sklenic, urovná se a aby se nekazila, koupíme si za 10 haléřů salicylové kyseliny, kterou dáme do čistěného líhu (asi za 20 h), omočíme v něm dle velikosti sklenice vystřižený bílý, pijavý papír, vložíme do sklenice na zavařeninu, sklenici povážeme obyčejným papírem a uschováme v studeném suchém místě. Švestková povidla se též salicylovou kyselinou před plněním uchrání. — Prunelky. Laciný a dobrý kompot připravíme ze švestek, když pěkně, dobře zralé švestky oloupáme a dáme na lísky do trouby zvolna sušit, aby nebyly tmavé. Když jsou na polo suché, vyndají se z nich pecky a každá se na hladkém prkénku sploští, třeba pomocí sklenice, která má rovné, hladké dno. Sploštěné švestky se opět dají na lísky a suší se v mírně teplé troubě, aby zůstaly vláčné. Pak se urovnají do nějaké kamenné neb skleněné nádoby, a v suché komoře uschovávají. V zimě se dá hrstka těchto švestek do hrůček, přidá se kousek cukru a několik lžic vody a vaří se několik minut a dobrý kompot je hotový. V obchodě se prodávají tyto švestky pod názvem prunelky, půl kilogramu za 80 haléřů a doma stojí trochu té práce. — Jablka na kompot. Letní jablka, která se nedají delší dobu zachovat, oloupeme, rozkrájíme na koláčky, jadrinec vykrojíme a hned, jak je krájíme, dávejme je do slané vody, aby nezčervenala (voda je slaná asi jako polévka). Pak se jablka urovnají na lísku, která se postaví na chvíli na hrnec, ve kterém se voda vaří, aby se jablka naparila; pak se líska dá do trouby a pomalu se jablka suší, aby byla světlá. Hrstka těchto jablek se v několika lžicích slazené vody za pár minut uvaří a v zimě slouží za pochoutku. Málo ovařená takto sušená jablka mohou se dávat i do sádky, když nejsou jablka čerstvá. (A. Sei.)

Z a s l a n o.

Všem bratrským spolkům, které zavítaly na naši slavnost svěcení nov. spol. praporu dne 15. a 16. srpna, jakož všem jednotlivcům, kteří přispěli ku zdaru této slavnosti, vyvolujeme nejserdečnější díky. Výbor I. odboru jednoty sv. Methoděje ve Vídni.

Jen 4 dny.

CIRKUS HENRY

na Žižkově náměstí.

Zahajovací
představení
září 15.

Ve středu 16. září High-Life-Evening.

Ve čtvrtek 17. září velké představení
o 4. hod. odpo. a o 8. hod. večer.

V pátek 18. září poslední představení.

Adolf Novotný,

továrna veškerého nábytku a ko-
bercové zboží

— v Týništi, —

na východotěské výstavě v Pardubicích.

1. Koberce čtvercové.
2. Chodníky čili běhouny (též čalouny vlečné).
3. Předložky čili podnožky.
4. Koberce pod okna (lambrekýny).
5. Lenty (koberce nástěnné za postele a divany).
6. Záclony, draperie, portiéry a rolety.
7. Pokrývky, denní na postele a stoly.
8. Příkrývky, lůžkové noční a cestovníce.
9. Plně hospodářské.
10. Převazy na divany.
11. Látky na potažení nábytku.
12. Přádané zkrát prané žíně.
13. Žíněny, senníky, slamníky.
14. Pérové a drát. vložky pod žíněny do lůžek.
15. Dětské vozíky a trojkolky.
16. Nábytek čalounovaný.
17. Nábytek dřevěný.
18. Zařizování celých bytů, hotelů a letohrádků.

Neodkládejte prospekty,

jež tento týden rozesílá na veškeré P. T. duchovenstvo firma **Karel Šimek**, speciální závod se sv. obrázky v Čes. Budějovicích.

Račte lask. důkladně pročísti, neboť nabízí se v nich portréty, jakož i sádrová poprsí (různé velikosti) **Jeho Svatosti Pia X.** za velmi nízké ceny v uměleckém provedení. Malé obrázky pro modlitební knihy s tímž vyobrazením a stručnou biografií Jeho Svatosti prodává 100 kusů za **K 1-80**

Prospekty zdarma a franko.

Na výstavě v Hotčicích a v Pardubicích.

100 kusů prádla

vypere se za 3 hodiny!

Prací stroje

dodává po 9 zl. s 3letou zárukou

V. HYBSKÝ v Opatovicích n. L.

Závod založen roku 1876.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše a jiné v ohni zlatené a stříbrné, zač se ručí Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázat četnými pochvalnými přípisy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, tácků na křest, svíců, paciškálů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nevíce.

Filiálka v Hradci Králové.

Právě vyšlo
sensační dílo.

**Österreichs Bedränger
die Los von Rom Bewegung**

Napsal Rudolf Vrba.

Cena 10 korun.

Lze objednat: Řivnáč, knihupectví, Praha II.
Příkopy: Cyrillo-Methoděj. knihupectví,
Praha I., Melantrichova ulice a u spisovatele R. Vrby, kněze, Smíchov č. 1042.

Praktikant

přijme se v c. k. dvorním
fotografickém atelieru

J. F. LANGHANSE

V HRADCI KRÁLOVÉ.

Bude přijat pouze absolvent
měšťanské nebo některé
nižší střední školy.

ZÁCLONY

krajkové bílé, záclony krajkové crème, záclony krajkové barevné,
záclony muselinové, záclony tylové, záclony jednodílné (story) záclony
látkové, záclony axminsterské, záclony marokánské, záclony šinilkové
atd. v nejbohatším výběru a továrních cenách.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

P o pp. katechety!

Právě vyšlo tiskem:

KATECHÉSE

dle přednášek J. M. zemřelého nejduš. pana
biskupa

EDVARDA JANA BRYNYCHA

se schválením nejduš. Konviktoře svým
nákladem vydal

Karel Janský, farář v Uhersku
(Čechy).

Čistý výtěžek věnován ve prospěch dieces.
domu „Adalbertina“ v Hradci Králové.

Stran 196 — 8°

Brožov. výtisk frankovaně K 1-80.

Objednávky vyřizuje spisovatel a Biskupská
knihovna v Hradci Králové

Svaté obrázky

všeho druhu, nabízí

ve velkém výběru a za velmi výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vzorky jsou na požádání k dispozici.

Denně čerstvé
raky, srnčí a zvěřinu vůbec
chutně upravené lze obdržeti

V RESTAURACI „CHICAGO“

v Pražském Předměstí
u Hradce Králové.

Výtečná kuchyně a znamenité pivo.

Obsluha vzorná.

Ceny levné. — Zahradka. — Veranda.

Navštívenky všech druhů

nabízí

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Zánovní nábytek

ze 3 pokojů, ořechový, matt,

nejnovějšího vzoru, hodící se pro nevěstu, jest buď
v celku neb jednotlivě velmi levně na prodej.
Nábytek nachází se v rohovém domě čis. 863. proti
částečnickému parku. Blíží stěží domovník tamtéž.

Oznámení.

Dovolují si oznámiti, že jsem dnem 14 srpna 1908

otevřel novou místnost v Grand-Hotelu (okresní dům) v Hradci Králové,

kterou říditi bude p. B. Košťál.

Místnost tato má býti lidovou restaurací, která dojde zajisté všeobecné obliby. — Vchod má z ulice a čepuje se v ní

**královéhradecký ležák půl litr za 15 hal.,
plzeňské z měšťan. pivovaru půl litr za 25 hal.**

Cena jídel a teplých nápojů je značně snížena.

Čtenému obecnstvu jsou k dispozici četné denní časopisy.

J. Morávek,
nájemce Grand-Hotelu

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. velel. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

c a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809
a doporučený Ordinár. listem nejduš. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

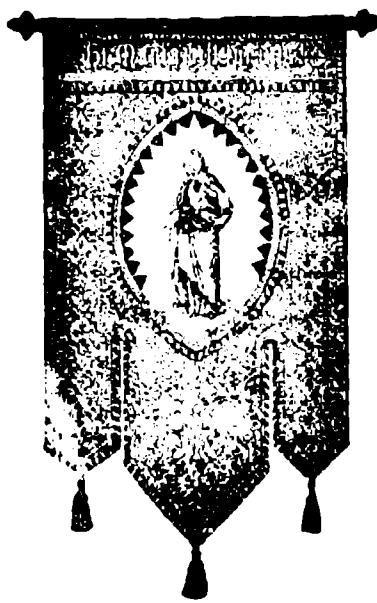
Doporučuje veškeré výrobky voskárské:
Svíčky oltářní z čistého vosku včeliho i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakostí, obsluha rychlá
a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukázkou zašlů
se vše franco.

**Svatební,
průčiví
a vůbec
příležitost.
dary.**

Nádherné Madonny

ve stkvostných rámech od 15 zl. až do 50 zl. i výše.

**Volebohatý sklad obrazů svatých a svět-
ských, uměleckých listů**

dle světoznámých a předních mistrů reprodukt.

zrcadel, rámců,
přiklopů (bání)
skleněných
s kříží neb so-
chami sv. Sochy
svatých v libo-
volné velikosti
umělecké dřevo-
řezby neb
z masy (i dle
obrazů) se zho-
tovují **Kříže**
závesné a na po-
stavení, kříže
školení a kostelní.
**Obrazy s hud-
bou** od 7 zl. Po-
tehnání,
lampičky k ma-
dounám, lampy
kostelní atd.

Modlitební knihy české, něm., franc. latin. a
angl. u velikém výběru od jednoduchých až do nej-
elegant a nejdraz. vazeb. **Devotionalie:** růžence,
křížky medailky, škapulíře, cingula atd. Rozpočty
ihned a gratis

JOSEFKA SPŮROVÁ,

první katolický obchod devotional emi, modlitebními
knihami, obrazy, galanterií a paramenty
Janská ul. č. 12. BRNO. Proti hlav. poště.

**Odborný velkozávod pro malbu
chrámových oken.**
Umělecký ústav pro malbu na skle.
B. Škarda, Brno.

Okna chrámová každé
ho slouhu a provedení
i zaručením práce nej-
modernějšího poža-
dávám vyhovující.
7krát prvními cenami
vyznamenán.
Cenníky zdarma.

Vino

přírodní, zkoušené, nejd. bisk. konsistoří
odporučené, dostati lze 1 litr od 35 kr. u

Jos. Kadečky,

rest. v »Adalbertinu« v Hradci Králové.

Výhradně

zasílatelský závod

lněného a bavlněného zboží

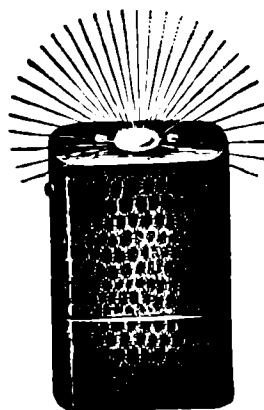
zar. ceně dobré ruční práce, doporučuje P. T. obe-
censtvu zboží nejlepší jakosti a za mírné ceny a
sice: Čisté lněná plátna, zvláště velmi jemné pří-
rodně bílé véby, plátna prostěradlová, plátna pro
pány krejčí, obuvníky, dále látky slavníkové a
matracové, kanafasy lněné i bavlněné jen nejlepší
jakosti, sypkové, šotyše, zefyry, krisety, grádle
lněné i bavlněné, celotažené (damast.) atlasové
přikrývky na postele, ubrusy, kávové přístroje, gar-
nitury, ručníky, šátky kapesní, utěrky, dále šir-
tynky, šifony, oxfordy a vůbec všechno zboží do
oboru toho spadající. — I nejmenší zakázka vy-
řídí se se vši pečlivostí promptně. — Zásilky dějí
se franco na dobírku.

Za zboží ručním jak co do barvy tak i do stálosti.

Vzorky zdarma a franco.

ČENEK LOFF,

Opočno na st. dr. č. 16.

Meteor

je nejdokonalejší

**elektrická kapesní
svítilna nové doby.**

Jednoduchý stisk a žárovka zazáří jasným
světlem. Svítí při bouři i větru, vylučuje ne-
bezpečí požáru i výbuchu a vydrží při každo-
denním upotřebení zaručeně po mnoho týdnů.
Pak lze vysvícenou baterii nahraditi novou.

Nesčetná pochvalná uznání. — **Krásný dárek.**

Cena svítilny „Meteor“ 4 K, poštou o 45 h více.

Vývozní dům praktických novinek

A. Patrná a syn v Jaroměři.

Založeno 1842.

Továrna na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

**koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vina sladká a vino šumivé (šampaňské.)**

Upozorňujeme zvláště na výběr a při takové
jakosti **velmi levný koňak a výbornou
slivovici**, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franco.

**Nejlepší, nejtrvanlivější a nejlevnější
kněžské kolárky a náprsenky.**

**Všeho druhu prádlo
pro dámy a pány.**

Stanislav Jirásek v Hradci Králové, Velké náměstí číslo 136.

**Obrovský výběr
letních turistických košil.**

**Úplné
výbavy pro nevěsty
vlastní výroby.**

**Novinky kravat.
Tovární sklad bílého prádla.**

Školní knihy

pro veškeré ústavy má

v hojné zásobě

ve schválených vydáních

stále na skladě

knihkupectví

G. Fukače dříve J. Pospíšila

Založeno r. 1808.

Seznamy zdarma.

Školní knihy

knihkupectví B. E. TOLMANA v Hradci Králové

Telefon č. 17.

Velké náměstí, vedle lékárny p. Hubáčkovy.

Telefon č. 17.

Založeno r. 1868.

Kde vydání **staršího** lze
užívat, chovají se též

opotřebované knihy

na skladě **ve vydáních nejnovějších.**

**Zásilky na venek poštou
vyřizují se obratem.**

Prvý sklad c. k. školního knihoskladu v Praze. — Seznamy na požádání zašlou se zdarma a franko.

Oznámení pro Hradec Králové a okolí.

Vysokým c. k. místodržitelstvím **odborná škola akademická.**
koncessovaná

Nížepeaná zařídila pro Hradec Králové a okolí

kurs ku vyučování kreslení francouz. a anglických stříhů, braní míry a stříhání dámských i dětských úborů a konfekce.

Vyučování je zařízeno dle způsobu světoznámé české akademie dámské pl. Katuše Kavanové v Praze. — Kurs **začne přesně dne 14. září 1908** a potrvá až se chovanky správně s heru uvedeným předmětům naučí.

Vyučuje se vždy ráno od 8.—12., odpoledne od 1.—6.

v sále Adalbertina.

Poplatek je mírný!

Poplatek je mírný!

Svédomité a dokonalé vyučení se předem každému zaručuje.

Ku hojné návštěvě zdvořile zve

Fanny Hrdinova, odbor. učitelka.

Katuše Kavanova.

Přihlášky přijímají se v administraci časopisu „Obnova“ v Adalbertinu.

Zápis žáků

do c. k. odborné školy
pro umělecké zámečnictví
v Hradci Králové

odbývatí se bude dne 15. a 16. září t. r.
od 9 do 12 hod. dopol. a od 2 do 5 hod.
odpol.

Ku přijetí do I. ročníku se žádá:

1. Předvzdělání rovné onomu III. třídy školy měšťanské,
2. 14. rok co do stáří a
3. přiměřený vývin tělesný.

Žadatelé musí předložit:

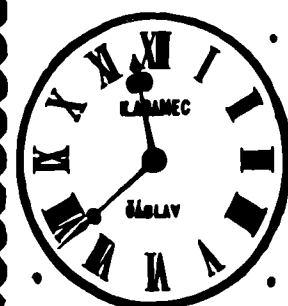
1. Křestní list,
2. vysvědčení z posledního školního roku a
3. kresby a rysy.

Vyučencům s přiměřeným vzděláním školním, kteří mimo to pilně navštěvovali školu pokračovací, dává se přednost.

Zápisné roční jest 6 K. — Školné neplatí se žádně.

Vyučování jest tříleté.

Ladislav Haněl,
c. k. řídící.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd., doporučuje se k tovení všeho druhu věžních hodin kou. Pro nemajetné obce na splátky, která levná, jakost výborná.

KARBID a PETROLEJ

nabízí nejlevněji

o. a k. dvorní dodavatel

Josef Pilnáček v Hradci Král.

OBNOVA

Číslo 38.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 h — h

V Hradci Králové, dne 18. září 1908.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

A ještě o české konfessi.

I.

(3) Už jest přece jen patrné, že pánové z evangelického tábora počínají trochu víc o vlastní domácnosti přemýšlet. Pokud nebyli k tomu přinuceni zajímavým objevem dra Řezníčka, stále zametali na humně cizím. Klerikálně-evangelické duše spokojovaly se házením jedovatých střel do tábora katolického a neustálým nátlakem na rozpačité katolíky, aby jen rychle přeběhli k nim. Kterou „ryzí pravdu“ si odpadlí katolíci oblíbí, zda augsburskou či helvetskou, to bylo konečně pro začátek jedno. Panstvo nutilo katolíky do dvou chat zpuchtlých, provrtaných leckde červem protikřesťanského racionalismu; evangelíci nás nutili ke vstupu do chalup, které jsou udržovány víc sloupy říšských marek než nějakými pevnými základy. Když se zve host do domu, všechno se napřed v domácnosti pěkně uspořádá. Ale pánové místo uspořádání vnitřních záležitostí jen prováděli klerikální agitace s Husem, bratříčkovali se s židy a socialisty a horšili se zle, že náš národ zachoval ještě rozum a neleze slepě do protestantsko-židovského jha. Nyní však přece jen nahlíží a jsou nuceni nahlížeti, že jest nutnou potřebou provětrat ve stanu vlastním. Po Řezníčkově připomenutí dokonce pánové na sebe prozradili nešťastně všelicos, o čem by za jiných okolností chytře mlčeli. V hněvu nad tím, že také katolíci na odvetu odhrnuli poněkud záclonu s okna jejich domácnosti, hájí se velice zajímavě. Ti, kteří prohlašují: „Náš jest Hus, náš Chelčický, náš Komenský“, najednou sami nepřímou prozrazují, že hrali komedii.

Pan Pelíšek v „Čase“ prohlašuje, že Dr. Řezníček pronesl „nařknutí tak těžké, že nemohlo evanj. kruhům zůstatí lhostejno.“ Jaké to bylo obvinění? Že vinou augsburských a helvetských duchovníků nynější evangelictvo jest připraveno o českou konfessi. Na to evangelíkům odpovídáme: buď konfesse česká Vaším nynějším poměrům nevyhovuje a pak se nemusíte stydět, že jí nyní nepoužíváte; anebo česká konfesse jest něčím lepším než Vaše nynější německé vyznání a pak bylo již dávno Vaší povinností, zavést tuto konfessi místo víry německé, abyste nebrali nadarmo jméno Husa, Chelčického a Komenského. Nařknutí, že vinou augsburských a helvetských kněží česká konfesse je ta tam, jest *těžké*; praví to sám pan Pelíšek. Tedy rovněž musíte uznati za těžké provinění, že jste si posud té konfesse skoro nic nehleděli, ač jste mohli již dávno navázati na program konfessionistů z r. 1575. Leč k vůli větší slávě Chelčického a Husa užíváte dosud katechismu Lutherova neb Heidelberského. Tyto katechismy ovšem svým obsahem vedou lépe od Říma k Vitenberku a Berlínu; co na tom, že se potýkáte s katechismem českobratrským a ještě více s učením Husovým? Z „vlastenectví“ se musí už udělati něco k vůli německým přátelům.

„Hlas z Siona“ samy prozrazují, že vyznání augsburské a helvetské jest závadou národnostní vzpruhy. Citují ze Zapa, proč Josef II. váhal s povolením české konfesse; báli se, aby české evangelické církve nedodělaly se samostatného rázu národního. Není to tedy farizejstvím, jestliže naši evangelíci na oko horují pro církev národní, ale při tom poslušně dále do úpadu nesou vyznání velkoněmecké? Eisenkolbe, mluše mít radost ze svých poslušných souvěrců z krve české. Dosud se nepopovážili usamostatniti církev českou; posmívají se k vůli tvým druhům z Berlína a Halle těm článkům víry, kterým učil Hus a první čeští bratři; naši evangelíci rádi zapomínají, že z počátku sám Luther nazval Husa i husity kacíři; teprve později, když viděl, jak k němu Čechové sami lezou, jak na svou hanbu Němce v Čechách podporují, jak zavrhují bez rozmyslu staré tradice — teprve později z diplomatického chytráctví netapil Husa veřejně. A to už bláhové Čecháčky uspokojovalo, tak že bez

rozmyslu chápali se nauky té, která byla v přímém odporu s učením Husovým. Tehdy však ještě byli čeští bratři poctivější a důslednější než husitská byrokracie; přes všechno lákání odmítali dotěrného Luthera. Teprv dlouho po smrti Lutherově, když již byla jednota ve značném úpadku, přijímali bratři protestantské polibky s větší přízní. Ale to už zahazovali tradice Chelčického a Řehořovy. Ale přece jen více kráčeli ve šlépějích předbojovníků svých než nynější evangeličtí frázisté, jimž je předním zákonodárcem Vitenberk a Heidelberg. R. 1575 oslaveno vnější sjednocení mezi lutherány a českými bratry; přijata česká konfesse. Už tenkrát přijali čeští bratři „menší zlo“, aby jejich politický postup byl vydatnější. Novější evangelíci však zvolili beze všech rozpaků již větší zlo, jen aby se tím spíše Berlínské centrále zachovali. Nač českou konfessi? Ze samého dekretu císaře Josefa II. jest patrné, že konfesse česká neznamenalá taký tuhý odpor proti katolické věronte jako nynější dvě německé konfesse. A takovou málo říznou konfessi by měli nynější evangelíci přijímati za svou? Jejich základní náboženskou prací jest boj proti Římu, nikoli mravní reformace. Sám jeden jejich vůdce před německými souvěrci se poděkl, že spojuje evangelíky v jedno nenávisť proti Římu. Odtud si vysvětlujeme, proč nynějším evangelíkům mírnější konfesse česká nechutná.

Kdo by se podívil, že v výhodě, kterou poskytl Josef II. dědicům českých konfessionistů, nynější evangelictvo nic nevědělo, a že pan Pelíšek i po upozornění na tak důležitou věc dlouho sháněl a spytoval, než onen památný dekret nalezl; a měl přece o tomto dekretu věděti každý uvědomilejší evangelík dávno dříve. Staří bratři čeští nezapomínali odkazu svých předbojníků ještě ani tenkrát, když byli co nejkrutěji pronásledováni starohusitskými kněžími r. 1548. Sám jinak mírný bratr Jan Černý, starší sboru Brandýšského, napsal v příčině násilného puzení českých bratrů k bohoslužbě husitské a jiných pronásledků: „Takové pak věci činili nejnestydatější ti popi kališní, sice pak v obcování velmi neční a nestydatí lotři. K tomu vořalci hanební a lháři bezední. Žádný jistě, ani sami hejtmané královští ani kněží římsští pod jednou tak zle, tak tyranicky, takovými haněnými a zlostmi, lžemi, trápením rozličným, hrůzami a strachy, zlořečenstvím a takovými věcmi netrápili jsou lidu bratrského jako to nestydaté kněžstvo kališné, všeho Božího i lidského řádu i studu zbavené a prázdné; a tak se byli vztekli a v zlosti i v pejsi proti bratřím pozdvihli, že s nimi všady na všechny strany dosti činiti bylo.“ (Gindely: Geschichte der böhmischen Brüder I, 513.) Nebylo ovšem divu; žáci Husovi počali provozovati despotii již dávno dřív, jakmile se k moci dostali. Již samému Rokycanovi, souvěkovi Husovu, nemohli nikdy bratři zapomenouti jeho násilnictví a hanebné pomluvy českobratrské obce. Inkvisice kališná řádila ještě důkladněji za hrůzovlády Paškovy v Praze (1424—9), kdy několik členů jednoty bylo odpraveno. Stará pravda, že často ti, kteří nejvíce po svobodě volají, zvrhují se v tyrany, jakmile se k moci dostanou. Ale to jen tak mimochodem. Zde se nám jedná hlavně o to, že i za příšerného pronásledování r. 1548 bratři raději hrozná muka snášeli, než by byli zavrhli své vlastní zásady, třeba že tyto zásady ve všem správné nebyly.

A co činí jejich „pohrobci“? Císař Josef II. dvorním dekretem ze dne 26. března 1782 dovolil ctitelům starých tradic stavěti kostely a školy, povolil jim zvláštní učitele. Učinil to na nátlak většiny evangelictva. Ale to všechno upadlo u dobráckých duchovníků augsburských a helvetských v zapomenutí. Naš si s tím dekretem lámali hlavu! Stejně by se ještě mohli strýčkové z Němce rozhněvati, Eisenkolb by to jistě neprominul, a proud říšských marek by jistě vyschl na dobro. Nechceme zde hájiti české konfesse, která se zrodila za podivných okolností, a již nejen katolíci, ale

i mnozí bratři právem chyby vytýkali; také nemíníme pro lepší stránky českých bratří zapominati na dokázané slíny. Chtěli jsme zatím pouze ukázati, že si staří čeští bratři počínali poctivěji a důsledněji, než jejich nynější „pohrobci“. Chtěli jsme říci, že si odkazu svých předbojníků vážili víc než nynější „pohrobci“ jejich, kteří berou jméno starodávné jednoty farizejsky nadarmo. Nynější protestanty naše nijak nezaráží věroučný zmatek v německém táboru protestantském, nijak je to nezaráží, že nynější augsburská víra jest hotovým protikladem nauky Chelčického; a místo reformace vlastní strany agitují na všech stranách proti církvi katolické, přijímajíce do své domácnosti odnahlíky dříve, než tito byli o zásadách protestantismu poučeni. — Příště si vše dopovíme.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 16. září.

(K nastávajícímu zasedání sněmu království Českého. — O snase sdražení v Praze maso a o žádosti za přeložení večerních a nedělních pokračovacích škol na dopoledne všedních dnů. — Cleys American Diamond Company v Praze.)

Na den 29. září svolán jest sněm království Českého k zasedání. Sdílime mínění všech českých politiků, že se tomuto starodávnému reprezentantu a nejpovolanějšímu správci a říditeli záležitostí země české nedostává dostatek času ku příslušnému projednání a rozřešení otázek, kteréž před forum jeho náleží. Avšak v tom se do jisté míry neshodujeme s některými politiky, kteří tvrdí, že dostatek času pro vyřízení nejdůležitějších otázek není sněmu popříván ze strany vlády. Jako platí pro každého jednotlivce, že ve veřejnosti znamená jenom to, co ze sebe sám učiní, tak stejně platí pro každou korporaci, že přirozeně nemůže být nic více ovocem její práce a činnosti, než-li co sama provedla.

A ve příčině této nebylo jednání některých stran a jednotlivců na sněmu království Českého zejména během posledních desíti let správným a moudrým. Nebylo to docela žádným vzácným a neobyčejným zjevem, že sněmovní debaty byly snižovány pod úroveň sboru zákonodárského, že se na českém sněmu velice mnoho zbytečně a politicky nezrale mluvilo, že byla jednání jeho zdržována přívally návrhů, o nichž se předem vědělo, že musí býti prostě uloženy do sněmovního archivu. To jest všeobecně známo, na to po řadu let pronášeny jsou veřejné stesky, že jednání sněmovních bylo některými jeho členy zneužíváno k řečnickým nebo stylistickým cvičením, jež měli voličové pokládati za horlivou činnost a poslancek zdatnost. Toto osobní, dle jednacího řádu ovšem že přípustné politisování bylo pro sněmovní jednání v posledních letech nešťastnou brzdou, která častokrát nepřipustila, aby se přes malichernosti a osobní mínění došlo ku klidnému a vážnému řešení důležitých záležitostí, jejichž vyřízení s dychtivostí čekala a čeká celá země.

Proto jest před nastávajícím zasedáním sněmu království Českého, jemuž se ostatně předpovídá velice krátká doba trvání, potřebno pronésti přání, aby v minulých letech od jednotlivců pěstovaný na něm sport planého mluvení a podávání marných návrhů nahrazen byl příslušnými skupinami stran rozšafnou, věcnou a činorodou politikou. Důležitých otázek, jež mohou býti rychle a bez námitek vyřízeny, jsou celé spousty, proto jest vlastně povinností stran, aby vyhledávaly jenom to, co sněmovní jednání nebude zbytečně zdržovati, neboť často osobní justament v některé malichernosti oddaluje záležitost všeobecně důležitou a potřebnou.

Jak dnes každý český politik, který nechce na sněmu prázdnotou a stokrát tam již přemlácanou slámu znovu mlátiti, ví, spočívá a zá-

visí u nás otázka jazyková především také ve vyřízení celé řady otázek hospodářských, proto doporučuje se, aby otázky hospodářské, jejichž nevyřízení příslušníkům národa našeho miliony škod a neprospěchů donášejí, nebyly více oddalovány a odkládány.

Z rozumného politického stanoviska zdá se býti správnějším, odložití debaty o otázkách, v nichž za dnešních poměrů dohodnutí není možným a vidí se býti vhodnějším, jednati o záležitostech, v nichž jest docílení všeobecného souhlasu pravděpodobným. To ovšem že znamená, že by osobní politika jednotlivců musila si na sněmu klásti jistě meze, avšak tato oběť musí se od jejich vlastnictví k vůli celku vyžadovati.

Že všechny strany dostaví se na sněm se svědomitě a podrobně připraveným programem, o tom nechceme pochybovati proto, poněvadž měly od posledního jeho zasedání dostatek času, aby se na to příslušně připravily. Z toho důvodu chceme loyálně očekávati, že nadcházející zasedání to bude nanejvýš činorodým, platným a požehnaným pro celé České království i jeho těžce zkoušené obyvatelstvo.

* * *

Ve přítomné době vynořily se v Praze dvě důležité veřejné otázky, v nichž nám jak spravedlivost, tak i rozum káže jíti dokonce třeba i se — socialisty, aniž bychom v tom nejmenším v jiných ohledech zaujímanému svému stanovisku zadávali.

První otázkou tou jest útok, který jisti obchodníci hlavně se živým dobyt看 právě v Praze podnikají, aby zde vynutili *sdražení masa*. Ve příčině této musí se celá veřejnost bez ohledu na národnost, vyznání a smýšlení nejrozhodněji postaviti proti špekulaci několika ponejvíce nekřesťanských handlířů, kteří po venkově za fatku dobytek skoupi a potom v Praze chtějí neomezené ceny masa diktovati. Předstírání příčin k tomu jest jenom planým výmyslem, jehož bezdůvodnost má býti politickými orgány jako podvod stíhána. Když se srovná cena živé váhy dobytka s cenou masa, tu jest zřejmou do nebe volající lichva, která se s potravinami v Praze obecně dnes provádí.

Proto máme za docela oprávněné a správné, že se dělnický tisk, ať si nese jakoukoliv firmu, proti tomuto řádění obražuje a vzpírá. Před třemi lety byli jsme svědky nekřesťanského zvýšení cen uhlí, jež doposud příslušně sníženo nebylo a horníkům vyšší mzdy se nedostalo a nyní opět stroj se útok na kapsy lidu zdržením masa. O tom, jak nekontrolované jest lidu zdražován chléb, lze-li mnohdy to, co se v Praze chlebem nazývá, zdravým a živným chlebem zváti, ani již nemluvíme.

To jsou poměry nanejvýš nezdravé proto povážlivé, když jeden rok se lidu zvýší ceny uhlí, druhý rok ceny piva, třetí rok ceny masa a když mouka a chléb podávají se mu již dávno v jakosti a ceně poměrně nepřipustné.

Jak pak má potom malý, z ruky do úst

žijící člověk vyjít? Pokud může pracovati, snad se ještě všelijak protluče, ale sotva se ho síly opustí, musí býti z něho žebrák, který si při nejlepším své vůli pro stará léta ani na žebráckou mošnu nemohl nahospodařiti. Jak pak má býti potom malý člověk spokojen a klíden, když si loni udělal rozpočet, dle něhož letos nemůže býti živ?

A toto zdražování potravin v Praze jest naprosto neodůvodněno, jelikož zemědělec ani za zrno, ani za dobytek nedostává tu cenu, která by výši ceny zpracovaných z toho poživatin odpovídala. Vždyť ku př. metrák brambor stojí u sedláka na vešer zlatku a ráno se jich v Praze prodává kilo nejmeně za 6 kr. Jaký je to úrok po odečtení rekie, když přes noc má obchodník výdělek na 1 zl. nejmeně 4 zl.?

Proto v otázce odporu proti systematickému a nesnesitelnému zdražování potravin v Praze musí každý spravedlivý a se sociálními důsledky toho počítající člověk souhlasiti s těmi, kdo se tomu právem opírají. Toto zdražování potravin jest vlastně vysávání zemědělce i konsumenta. Skartelování provozatelé vysávání toho v krátké době vydělávají tímto způsobem miliony, jež potom seberou, z Čech se vystěhují a zanechají zde obranného sedláka i měšťáka v jejich bídě a chudobě.

Jame rozhodně proto, aby každý za své přičinění hodně si vydělal, nemáme a nemůžeme konečně proti tomu ničeho míti, když někdo dovede bez ublížení jiných „parou“ zbohatnouti, ale aby někdo chtěl se státi Kroesem „po telefonu“, ostatní společnosti lidské sousto před hladovými ústy zdražuje, k tomu se nám zdá býti předce jenom povážlivým — tleskati.

Druhou pak otázkou, v níž stavíme se na stranu těch, kdo ji na denní pořádek uvedli, třebaž že to byli socialisté, jest žádost, aby bylo večerní a nedělní vyučování na pokračovacích školách zrušeno a aby bylo ve všedních dnech za světla udíleno.

Úplně souhlasíme, že vyučování nedospělých chlapců od 8. do 9. hodiny večerní, když již hoši tito mnohdy od 5. hodiny ranní jsou na nohou a proto udření, utahání a otupění, jest málo výsledek a že nejpronikavějším jeho výsledkem jest potom leda rámus, který docela přirozeně hoši ti tropí, když o 9. hodině jdou ze školy a mladost v nich se ozývá, aby se konečně mohli pobaviti a zadováděti si. Poněvadž je tma a pozdě večer, tu třebaž docela nevinné a za denního světla v tělocvičně nebo na hřišti bezzávadné proskočení si jejich vyhlídí hned jako nezbednost.

Když si dospělý muž po odbyté denní úloze v dlíně žádá klidu a pokoje, náležitým spíše vyvinutému se chlapci, jako mu náleží neděle, kdy nemá býti honěn do školy ani on, ani žádný učitel. Nechceme se v ohledu tom šířiti, aby nám třebaž nějaký širokohubý „přítel práce jiných do unavení“ a vykořisťovatel řemeslnického dorostu nepodkládal na místě našich nejupřímnějších ohledů k mládeži

„Hanba mu!“ houkl u dveří z plných plic nadšený Sejček. Musil dáti svému pohnutí výraz; at vidí celé shromáždění, jak si Komenského váží. Učinil jen tu malou chybu, že místo „sláva“ vykřikl „hanba“. Jeho bratranec vedle stojící rýpl ho nemilosrdně pod žebra. V sále se všecko obracelo ke dveřím, bylo slyšet dušený smích; a řečník s titanským sebezapřením se namáhal zachovati své tváři vážný výraz; pro uvarování možného pohoršení odvrátil hlavu poněkud na stranu. — Krátká přestávka.

„Bude nejlip, když hned zmizíš,“ zasykl ne příliš vlídně útočný bratranec. A pan Sejček poslechl. Na cestě k domovu broukal rozčileně: „To je toho! Však mohl stejně každý vědět, jak to myslím. Ale to je tak: je se začne smát jeden, už jiné hlupáky nakazí.“ Nebylo mu příliš volno.

V sále zatím už byla slavnostní nálada pokračena. Jakmile někdo v průběhu další řeči vykřikl „sláva mu“, vzpomněli si jiní na „hanba mu“, a již se klonilo mnoho hlav s tajemným smíchem k podlaze. A řečník už taky nemluvil s dřívějším zápletem. Trochu se zatleskalo a pak se mluvilo o panu Sejkovi víc než o Komenském. — Za svůj bezděčný poklesek zakusil pan Sejček mnoho a nejvíce od Jaroboje.

Ještě štěstí, že ta Světluka už vycházela; ta chránila vděčné jeho reputaci při každé příležitosti. Ale nyní ochranný štít Světluky Sejkovi nestačil; každý se mu směje, aspoň za zády stejně dál; i ti jízliví jeho přátelé od „Černé vrány“ ho považují za troupa; ale on jim ukáže, že má rozumu za všechny. Něco důkladného sepiše, dá to vytisknout a pak bude Hrobáčov hrdý, že takového ohčana ve svých zdech hostí. Stejně se už dávno dřív chystal, že vyloží v nějaké brožuře své politické náhledy.

A tak jednoho večera usedl bodrý vlastenec k spisování. „Prosim tě, co to tak dlouho smolíš?“ tázala se zívající paní. „Píše-li Kvirencovi znovu, je to hloupost; cikorku dostaneš na úvěr jinde taky.“

zámysly, jich nemáme, ač bez odporu nedělní klid pro mládež také z důvodů náboženských důtklivě vyžadujeme.

V otázce této, aby byly večerní a nedělní pokračovací školy řemeslnické přeloženy na bílé všední dny, stojíme rozhodně za jedno s tiskem třebaž socialistickým a doufáme, že čtenářstvo naše nám dá v obou zde uvedených záležitostech za pravdu a stanovisko naše v zásadě a in merito uzná za správné.

* * *

Kdybychom žili v ustálených poměrech a nikoliv v době všeobecného kvašení, pojednali bychom zde o ustavení se české národní rady, jež se v Praze dne 18. t. m. slavně sestoupila. Poněvadž se nám mnoho z jednání jejího líbilo, pověděli bychom také, co by se nemělo opakovati. Avšak nechťce ihned nalévati hořkosti ve sladký souzvuk, který v národní radě vyzněl, přecházíme přes ni k dennímu pořádku konstatujícíce pouze, že se ustavila. Že rozhodně katolíky smýšlející činitelé nejsou v jejím výboru zastoupeni, toho důvod nehledáme v nějaké animositě národní rady oproti náboženství katolickému, ale více v tom, že katolická strana při její schůzi nebyla dosti četně zastoupena tak, aby nemohla býti přehlédnuta. Ostatně někdy je volnější ruka lepší, než-li závazky. Zatím se musí loyálně vyčkati, co bude dále a dle poměrů smíme se nadíti, že národní rada bude institucí, která může časem vyspěti v nejvážnější a nejblahodárnější sbor.

Proto se o ní a o její úkolech nešíříme a zastavujeme se u atrakce, která právě zajímá celou Prahu, zejména spanilejší pohlaví. Na Příkopech totiž otevřela společnost „Cleyes American Diamond Company“ nádherný, za podvečera stem elektrických žárovek ozářený kram, v němž se prodávají imitované t. j. český řečeno nepravé diamanty. Jak společnost ta ohlašuje, rozhodla se tento kram v Praze otevřít „za příčinou hojných objednávek, které její pobočních závodů na pevnině zvláště poslední dobou z království Českého docházely.“ „Cleyes diamonds“ nejsou pravé kameny, ale jsou prý nejlepší imitací na světě. Mohou býti myty a čištěny jako pravé diamanty a jsou prý posud jedinon existující imitací, jejíž lesk a oheň nejsou způsobeny umělou podložkou. Společnost ta, aby si prý přízně pražského obecnstva získala, prodává omezené množství prstenů, broží, náušnic, jehlic, atd. za 4 zl. kus.

Nádherně vypravený a patrně dle láce nabízeného zboží láskou ku Pražanům hořící kram jmenovavé společnosti na Příkopech obléhá jest celými davy zejména dam, jež se mohou před ním přímo umačkat, aby se k výkladní tabuli dostaly.

O tom není žádné pochybnosti, že novotahlivé a parády milovné naše obecnstvo v celých zástupech použije této poskytované mu příležitosti, aby si celé sponsty „diamantů“ nakoupilo, tak že společnost je prodávající

„Dej mi pokoj teď s cikorkou,“ osopil se manžel, sražený prosaickými slovy své choti s ideálních výšin. „Co pak jsme na světě jen pro tu mizernou cikorku? Já nejsem jen kupec, jsem také Čech a mám jako každý jiný vlastenec své povinnosti k vlasti. Toho počítání a obchodního psaní mám dost ve dne, ale teď chci psát jednu vlasteneckou práci v pravý čas.“

„Hm, posud jsem věděla jen z Jaroboje, jak umíš pěkně kázat; teď už to taky slyším na vlastní uši. Ty se toho napočítáš; nebýt mne, už bys dávno dupočítal; a ta hospoda tě taky stojí ročně sta. K takovému spisování jsou tu jiní chlapci; ti vědí i bez tebe, jak mají vlast zachránit. Mně se zdá, že je ti jedna ostuda málo.“

„Ale teď už toho mám dost,“ přerhl Sejček perutná slova své choti. „Ty si hled svých brnců a takovou hloupou řečí mne nepleť. — A to ti povídám, ať nikde daremně o mém spisování nežvaníš! Já chci Hrobáčov překvapit.“

„To's mi nemusel ani připomínat; zkusili jsme dost pro tvé dřívější „veřejné působení“ a tak nechci slyšet nový posměch dřív, než sám znovu na veřejnost vyrukuješ. Tolik rozumu mám.“

Na to odcházela panička do vedlejší místnosti na odpočinek; Sejček spolkl repliku, aby se spor neprotahoval. Zlé jazyky ho pomlouvaly, že je až příliš pod pantoflem. Ale Sejček se sám často a často přesvědčil, že komando jeho choti není tak špatné; byl také smílivý dobrák a proto mu ani nenapadlo, vyrvatí vládní žezlo z rukou starostlivé a pracovitě paničky. Však jiní mužové se svého neobmezeného panování měli jen trochu dluhů.

A panička ještě na loži přemýšlela: „Nač bych svému dobráčkovi rozhodně to jeho spisování zakazovala? Bude psát několik večerů a tak aspoň v hospodě nic neutratí.“

A pan Sejček opravdu ve čtrnácti dnech pod perutěmi „Černé vrány“ hodoval jen dvakrát. Vymlouval se společenským z „bulky“ na mnohé starosti. Ti si však šeptali, že asi ta nešťastně provolaná „hanba“ padla zpět na hlavu jeho tak

FEUILLETON.

Taky spisovatel.

Píše J. S—a.

I.

Pan Sejček, obchodník z Hrobáčova, sic mnoho z českých dějin neznal, ale přece jen chtěl horlivě své slavné předky milovat a vlast ode všech pohrom chránit. Bylo to v době, když v Hrobáčově nabývali Mladočeši rozhodného vrchu nad Riegrovci. Více občanů založilo tydeník „Světluku“ ku podpoře mladočeské politiky, k hájení zájmu místního Sokoia, cukrovaru a návštěvníků hostince u „Černé vrány“. Najal se šikovný redaktor Hřiva z Prahy, jemuž hlavním spolupracovníkem ustanoven devítisestmestrový právník Bor, domácí dítě. Vše se dařilo dosti dobře, tak že staročeský čtrnáctidenník „Jaroboje“ počal stonati na úbytě. Hřiva k vůli lepší obživě počal vydávati také „Pokrokové epistoly.“

Bodrý pan Sejček si uměl redaktory zvláště v místnostech „Černé vrány“ předcházeti; věděl, co znamená „veřejné mínění“, zvláště od té doby, když provodil jednu jeho výletní řeč Jaroboje žitřavým sarkasmem. Proto pan Sejček už ten nějaký šesták na zaplacení cizího účtu nelitoval; pan Hřiva byl tolik úslužný! Staročeský čtrnáctidenník měl hned za dva měsíce po výletní řeči novou vítanou látku k posměchu. Konala se totiž slavnost Komenského; Besední sál byl přímo natlačen, když pozvaný mladočeský řečník z Prahy nadšeně o Komenském promlouval. Již když úvodem líčil řečník živými barvami strasti českého národa, kanula panu Sejkovi s oka slza upřímného pohnutí. A řečník pokračoval: „Ano panové, lkala matka vlast, náš strážný genius zastráhal sobě tvář; husté mlhy stahovaly se níž a níže. Však do té mráčky zasvítla náhle hvězda jasná a tou hvězdou byl náš slavný — Jan Amos Komenský...“

lásku a pozornost svou k českému národu bude mít zaplacenou kolika miliony zisku.

Avšak s jistotou se dá očekávat, že následkem tohoto rozšíření imitací diamantů v Praze a v Čechách bude nutně to, že každý, kdo má diamanty pravé, tyto tak brzy na sobě neokáže, aby neupadl v podezření nebo dokonce v pověst, že se zdobí brilianty nepravými. To může mít v zápětí, že u nás přijde zase do módy v poslední době zapomenutý a pohrdaný šperk z našeho pravého domácího drahokamu, z českého granátu totiž, který nedávno v Americe také do módy přišel proto, poněvadž se tam nikdo nechtěl vydávat v domnění, že nosí brilianty napodobené.

Zajisté že tato novinka, jež nyní celou Prahu zajímá, bude zajímat také český venkov a proto jsme jí věnovali kratičkou pozornost.

Ta organisace!

(8) Mnohé zjevy v moderním společenském životě jsou zároveň podněty, vybičujícími k organisaci katolíků ve formách, které jsou nejpřiměřenější poměrům. V jiných zemích, na příklad v Německu, je dosti katolických laiků, kteří s nadšením ruky pomocné podali, aby vytvořeny byly organisace dílem za účelem zlepšení podmínek hmotné existence nižších tříd sociálních, dílem za účelem obrany statků náboženských. U nás však ve všech podobných aktuálnostech dlouho trvalo hluboké ticho i v theorii, a nyní teprve poznáváme, jaké obtíže působí praxe a co se všechno prospalo. Neutkvíváme-li na povrchu věcí a sledujeme-li řetěz jevů bedlivě, uznáme, že mezi různými kategoriemi potřeb našich jest předem nutno, aby se důkladně zorganizovalo kněžstvo. Zdálo by se snad nezavěšenému, že tu církevní organisace kněží jest a že o jiné organisaci mluvit bylo by zbytečno. Než skutečnost poučuje nás o jiném. Ovšem, kdyby tu zavčas byly bývaly patřičné pochopení a činnorodá vůle, mohlo se úplně stačiti nově namítnutým úkolům v organisaci církevní. Ale dnes již každá příležitost, kde jedná se o tak zvané socialisaci duševních proudův a hnutí, volá po organisaci kněžstva oddělené od církevní. Teprve tato nová organisace pevně se členěná, prohloubená a oduševněná může zdárně mravním vlivem působiti na výchovu laiků. Základní rysy provedeny již v „Ústřední Jednotě“, jejíž obsah musí se teprve vyplňovati podrobnou prací skupin. Jenom od těchto počátků možno vystupovati k organisaci katolíků laiků, takže povolným vývojem dospějeme k tomu stupni společenské váhy a významu, kde již nebude jednáno o nás bez nás, jako se to dělo a děje posavad. Při tom podotýkám, že se nemusí zakládati ani zvláštní katolická strana, a přece budeme respektováni. O potřebě naší organisace bylo toho již tolik

těžce, že se stydlí vyjít do společnosti. Jeden našika ho docela chlácholil, aby si z toho nic nedělal; to prý se stávají maléry věští. Jen když Pán Bůh zdraví dává. Sejšek se zakabonil a pak s tím větší rázností dokončoval své dílo, aby zakřidoval co nejdříve černou skvrnu, kterou dosud na čele nesil.

Byl do svého díla tak zabrán, že i při prodávání bonily se jeho myšlenky z krámu ven, obletovaly zmatené Prahu, Bílou Horu, utkvávaly na čele Zizky a Prokopa Holého. Při takovém ideálním zachvatu často ani nepozoroval, že dal cukru víc. Ševci Kopáskovi, který si kupoval dratve, dodal v zamyšlení na šestáct pětadevadesát krejcarů. Švec se za krámem veselé usklíbil; ani mu nenapadlo něco vrátit. Rozehrála mu hrud pěkná myšlenka: „To budu dělat v neděli u muziky lacino kavalíra!“ Děvče Jezbabovo mu přineslo láhvičku do krámu nazpátek; tatínek holíčku huboval, že přinesla místo oleje „šistróna“, ač se zaříkala, že to řekla v krámu dobře; nezaměnil-li pan Sejšek obsah láhvičky, bude bita, moc bita. Dobrák Sejšek dle několika předchozích zkušeností rád uvěřil, že je chyba na jeho straně; napravil svůj poklesek a aby dětské slzy ještě tím dokonaleji usušil, vstrčil děcku do ručičky ještě dva bonbony.

Zato večerního zaměstnání si bleděl nováček spisovatel tím bedlivěji. Lampa v prvním poschodí svítila často až do půlnoci. Sejšek pročel při práci několik knížek, které se mu zdály vhodnou pomůckou. Ale žádná mu nebyla dosti jadrná; a „básh těch brožur mu jen hlavu popletl, tak že by byl málem ztratil nit svého plánu. Ostatně těm knížkám ve všem ani dobře nerozuměl. Odhodil je skoro zlostně se sarkastickou poznámkou, že to je podivná lidová četba, když tomu ani sám nerozumí. To se ti pražští písařkové podívají, ož zřetelněji a populárněji podá svou úvahu českému lidu brobáčovský Sejšek!

A panička vrtila potejí hlavou: „Co se to jen do mého starého dalo! Když se starý člověk zamiluje, anebo když ho posedne ctižádost, dělá buď než dítě. Ale aťsi, aspoň není tolikrát u „Černé vrány.“

(Dokončení.)

namluveno, že jen s nechutí o předmětu tomto mluvím. Bezprostřední podnět k těmto jen letmo nahozeným řádkům vankly mi „Národní Listy“, které mluvce o Lourdech, zase jednou své objektivnosti vůči katolicismu daly provaliti se v nečistém toku jízlivosti a posměchu. Nebyl jsem ani tak překvapen tímto nekulturním nápoem zaujatosti a náboženského kynismu, jako spíše skličen hned na to dostavivší se úvahou o naší slabosti, když tímto způsobem dovoluje si psáti český list o katolících, tvořících většinu národa a také většinu voličstva strany, na jejíž existenci „Národní Listy“ tolik jsou interesovány. Kdyby organisace byla tak vybudována, jak si představuji, což ostatně není nic nesnadného, postačil by jen pokyn orgánu Jednoty, a ničemný takový útok přečten by byl na všech kazatelkách. Důsledek by byl, že by náš lid z této stránky důkladně poznal vůdčí národní list novinový a čilejším vzrušením a výměnou myšlenek ve vědomí náboženském by se upevnil.

Dělej co dělej, mně stále se vtírá neodbytná otázka: za co stojíme my kněží, jestliže najaté individuum ve své mravní schátralosti odváží se kdykoli katolicismu potupiti? Nuž, učiníme otázku tuto bezpředmětnou, a ježto na všech stranách již dispozice jest, budiž jmenovaná nevázanost „Nár. Listů“ poslední pobídkou k dosažení scelené a výkonné organisace. Ač v nedělním čísle dne 13. září v „Národních Listech“ pisatel blábolil o Lourdech, přece jen tato rána pěstí jest na nás mřížena, nás také zasahuje a mezi kněžími nemůže ji počítiti jen otupělec. Tento hanebný a pokořující políček volá: každý na své místo! Naše organisace stoj co stoj musí býti organisací vzornou a proto musí býti také účinnou. Tu ovšem musí nastati také důkladné větrání v řadách našich. Jakkoli již veliká většina kněžstva za členy se přihlásila a nyní již konají se přípravy k drobné práci uvnitř, přece jsou posud kněží, kteří členy nejsou, což pravím jen na hanbu jejich. A velmi smutné kapitoly bych musil psát, kdyby se mělo jen zhruba naznačiti, jak pochopovali důležitost „Jednoty“ někteří vážení kněží. Ustavování skupin, kdež přece má býti vůdcem církevní hodnostář, jest toho přesvědčujícím důkazem. Neříkej nám nikdo: cťte autoritu! My jicíme, ale autorita tu musí předem býti. Má-li pak organisace naše mít vlivné styky ve vrstvách lidových v ohledu kulturním a hospodářském, pak každý člen její musí býti prost různých nectností a chyb, které podmiňují knězovu nepopularitu a nevázanost. My musíme bděti nejen nad sebou v organisaci, ale i nad těmi, kteří badou mimo ni; my se musíme vzájemně vychovávatí vědouce, že snadno uvarovatelná nectnost jednoho podlamuje práci všech. Známe na příklad ze zkušenosti, že lid nic tak u kněze nenávidí jako lakotu. Za tou příčinou přidržíme některým v časopise „Jednoty“ věrné zrcadlo a bude na nás všech, aby se ho užívalo co nejméně. „Vida ho rebelanta“, ozve se snad někde hlas, „již chce s našimi chybami na veřejnost.“ Takovéto povzděchy jsou největší naší slabostí a chybou. Není žádné pomoci; cesta nezdravými poměry k jasnému cíli jest dlážděna poznáním a pravdou třeba i často trpkou. Dále čekati nelze a lichotiti se nesmí. „Národní Listy“ stále psaly a píší o zdravém instinktu českého lidu, o jeho politické vyspělosti. A když učiněno to, co ta vyspělost a instinkt chtěly, přece jsme byli zase v politice poraženi. Rovněž tak mezi námi. Co platno utulávat a odpočívati, když kráčíme od porážky k porážce?

Proto pravím ještě jednou: větrání jest třeba, a pak bude zdravá organisace. O to se přičiníme v době nejbližší!

Královský reskript.

V sobotu dne 12. září bylo tomu 32 roků, co císař a král František Josef I. vydal ku sněmu království Českého památný reskript, v němž slavnostně prohlásil... *Majíce na paměti státoprávní postavení koruny české a jsouce Sobě povědomi slávy a moci, které tato koruna Nám i předkům Naším propůjčila, mimo to jsouce pamětliví neoblomné věrnosti, s kterou obyvatelstvo semé české každé doby trém Nás podporovalo, usnáváme rádi práva tohoto království a jsme hotovi, toto umání přisahou naší korunovační obno- víti. Dosud nesplněné přání národa českého. Byť Herbst, Giskra a nám nepřátelští Němci prohlašovali korunu sv. Václava a ostatní kle- noty korunovační starým haraburdím, národ český trvá nezvratně na svém právu a věří, že práva toho dosáhne. Záležití především na nás, abychom svorností, vzděláním a hospo- dářským povznesením vynutili si úctu k sobě i u nepřátel; pak přání naše snadněji se vyplní.*

Obrana.

Zanechte komedie! Časem židovsko-protestantské listy se v maličkostech schválně poškorpi, aby důvěřiví lidé mysleli, že tyto listy nejsou spreženy do jediného postroje. Skutečně, do očí bijící nešlechtnosti si nevyčtou. „Čas“ někdy se dá od čtenáře i „napomenouti“, sám si kárnou tabulku na krk zavěsí, aby se zdálo, jak chudinka i nemilou pravdu kajcně přijímá. A zatím jest to všechno dobře sehraná komedie. Jednou uveřejnil „Čas“ výtku čtenářovu, že v samém „Čase“ se nevhodně užívá slova „týž“, podruhé uveřejnil proti sobě drobnou výtku, že celá katolická moderna přece jen není zkažená, pořetí vytiskl sám na sebe „Mithridatův“ neškodný epigram, který si bez toho sám objednal atd. Ale to neuveřejnil, jak soudili i někteří optimisté o prohanosti vídeňského zpravodaje „Času“; to nezaznamenal, kolikrát asi poctivější odběratel vytkl, že „Čas“ tak křiklavě nemá dělat advokáta každému židovskému a protestantskému intrikánovi; to na sebe neřekne, že z každého nově vydaného díla vyškubává násilně jen ty věty, které čelí proti katolictvu, a že z „Bílého Praporu“ uveřejňoval jen to, čím se dala církev šlehnout. Nejhnusnější komedii hraje „Čas“ s francouzským Denisem; chválí ho dost, ale při tom s nespravedlností největší šíří o církvi náhledy, které jsou hotovou protivou přesvědčení Denisova. A neméně komediantsky počíná si pomocníček protestantsko-židovského „Času“ „Přehled“, který čistí kabát „Času“ od malého chmýří, ale tlustou vrstvu bláta nechává netknutou; nuopak sám ji přikrývá a spíš prohlašuje za paradu. I dokázané lži, jichž se „Čas“ na kněžích našich dopustil za aféry olomoucké, zcela klidně znovu opatřoval svým podpisem. Ba ještě se horší, že v „Čase“ není soustavné práce protiklerikální. Tážeme se: jest těch pomluv katolictva v „Čase“ ještě málo? A ještě připomíná: „Dnes je celé naše zákonodárství pod tlakem římsko-katolickým.“ Toho důkazem jest to, že se v „Červánkách“ i v „Čase“ mohou tisknouti nejjedovatější lži o katolících. Právě 4. září „Pokrok“ věnoval katolickým básničku, která začíná: „Hoj, černé potvory, vy chátro rasovská, jak mýry pijete nám sporou naši krev! Chcem účtovat, luzo katovská!“ Tak to jde dále; a prošlo to censurou. Pak prý jest náš život „zklíerikalován.“ Kdyby takového něco napsal katolický list o židech! Jak by se chvělo rostrpčením humanitářské srdce „Přehledu“!

Nestane-li to království v jednotě obecné církve svaté a římské, tehda strach, že se na něm naplní čtení, kteréž to dří, že každé království v sobě rozděléné sahne. A to by se pohříchu naplnilo, kdybychom se toho dopustili, abychom se v sobě rozdělili, neřku na dvě, ale na několikero se smíšejí, sami se Čechové hubili a kazili; tomu by se cizozemci nasmáli a rádi by nás dorazili a sami rostrhli, jehož toho Bůh uchovej!

Biskup Jošt z Rožmberka v dopise choti krále Jiřího z Poděbrad.

Politický přehled.

Politický ruch se u nás zase trochu rozvířil. Některé zemské sněmy už zasejají; tu učiněny vesměs projevy proti prodloužení aktivní služby mužstva třetího ročníku. Na sněmu dolnorakouském dr. Lueger útočil prudce na Maďary vyzývaje panovníka, za nímž stojí všechny věrné národnosti v Uhrách: v této polovici říše, aby Maďarům nepovoloval. Místodržitel popíral sice příslušnost sněmu k zisahování do vojenských záležitostí, přes to však sněm schválil pilnost návrhu o tom a tím návrh sám. V neděli dne 13. t. m. konaly se na mnohých místech v Čechách i na Moravě reskriptní schůze na oslavu památky vydání zářiového reskriptu z r. 1871, kterým císař slavně uznal české státní právo.

Na sněmu solnohradském podán návrh, jímž se vláda vyzývá, aby učinila opatření za příčinou úplné rozluky společné armády i společného celního území. Němci tedy sami žádají nyní zřízení samostatné armády, proti níž dosud tak horlili.

Při doplňovací volbě na Pardubsku zvolen zase bývalý poslanec Udržel 2216 hlasy, agrárník Švejk dostal jen 1041 hlasů.

Od soboty mešká panovník v Haliči, kde se účastní manévru jízdy. Na celé cestě, zvláště ve Lvově, byl mocně nadšen vítán.

Císařským nariadením zmocňuje se vláda k vydání 15 milionů korun ze státních prostředků na podporu obyvatelstva v zemích živelními pohromami poškozeného a nouzi trpícího. Pro Čechy určeno 6 milionů, pro Slezsko 3 mil. a pro Halič 2,900.000. Říšská rada svolána jest na den 23. t. m.

Poměry v Uhrách stále kolísají v temnotách, nic určitého dosud na programu. Nespokojenci zatím bouří lid, zvláště nyní proti prodloužení aktivní služby. V uherském městě Soproni uspo

řádala strana neodvislosti velké pouliční projevy protivojenské, jichž se účastnili i vojáci. Také v kasárnách 60. pěšího pluku ve Vídni udály se demonstrace podobné, na nichž brali podílu i poddůstojníci.

Po příkladu Maďarů žádají také Charvaté, aby i jazyk charvatský platil za řeč služební a velení u oněch pluků, které jsou na charvatském území rekrutovány a doplňovány.

Císař Vilém II. od 13. září je v Uhrách, kde v okolí Mohače účastní se honů. Dnes v pátek odjíždí do Vídně.

Hnutí mezi srbskými důstojníky trvá dále. Projevy proti kralovrahům se množí, následkem čehož jsou nová zatýkání. Četní srbsí důstojníci přecházejí do Uher.

V Turecku trvají přípravy k válce dále. 220 tisíc mužů stojí na hranicích Bulharska a 100 tisíc jiných je na cestě. Řádění Turků v Macedonii jest hrozné. Již nyní z bulharského obyvatelstva v Macedonii dletem zahynulo, dletem jest vydáno úplné zkáze celých 10 procent. A to prý jest teprv počátek. Toto pustošení a ubíjení bez milosti ve většině případů páse turecké vojsko a bašibozukové a nikoliv povstalci. Dle nového pamětního spisů povstalců makedonských k vyslancům velmocí vypáleno už 113 vesnic a na 65 tisíc lidí, nejvíce starců, žen a dětí jest bez přístřeší, vysazeno jsou: na pospas nejkrutší bídě. A velmocí dosud nemohou se usnísti na zastavení všech těchto útrap.

Z činnosti katol. spolků.

Vzděl. a podpír. spolek katol. paní a dívek v Hradci Král. pořádá v neděli 20. t. m. o 2. hod. odpo. v Adalbertinu spolkovou přednášku. Promluví p. Ol. Nejedlý o Boženě Němcové. Hojná účast jest žádoucí.

Křesť.-katolický vzdělávací podpírací spolek „Svornost“ v Červených Pečkách konati bude v neděli dne 20. září t. r. o 4. hod. odpo. měsíční spolkovou schůzi v sále v hostinci pana Josefa Faltysa v Nebovidech. Program: 1. Čtení protokolu minulé schůze. 2. Sdělení spolkových zpráv. 3. Přednáška důst. pana Josefa Prudíče, kaplana v Nebovidech: „Poutí Lúrdská.“ 4. Placení měsíčních příspěvků a přihlašování se nových členů. 5. Volné návrhy. I nečlenům vstup volný.

Krajský sjezd podkrkonošských organizací křesť. sociálních pořádá se v neděli dne 4. října t. r. v Úpici. Pořad: Od 9.—10. hod. dopol. uvítání spolků, o 10. hod. seřazení spolků a pochod do chrámu Páně, kdež bude slavnostní kázání a služby Boží. O 12. hod. společný oběd (1 K). Od 1.—2. hod. odpo. konference delegátů XI. volebního okresu, o půl 3. hod. zahájení sjezdu. Program sjezdu: „Odborové sdružování“, promluví p. Jaroslav Astr z Úpice. — „Žena a dělnická otázka“, přednese sl. Jakubcová ze Semil. — „O stavovské organizaci“, pojedná p. Václav Myslivec, redaktor z Prahy. — Ukončení sjezdu. Večer o 8. hod. zábavní večírek. — Zveke všekřesť. stoupence a přátele křesť. socialismu, aby se sjezdu hojně účastnili. Sejdeme se zde, po staročeskou pravici stiskneme, svá přání a tužby si navzájem sdělíme a k další práci zase posílíme. Bratrské spolky žádáme, by nám laskavě do 29. září sdělili počet účastníků, kolik si jich bude přát oběd a nocleh (zdarma) a dostaví-li se spolek s praporem. — Všekřesť. dopisy řízeny buďte na katolickou Jednotu v Úpici.

Z Kostece n. O. Na den Jména Panny Marie (13. t. m.) konána zde spolková schůze spojená s přednáškou. Ač proti jiným dnům pro některé překážky méně členstva se dostavilo, přece jen průběh večera byl velmi animovaný. Vp. Jiří Šahula z Hradce Král. přednesl delší řeč na thema: „Věra největším štěstím člověka.“ Přednáška kořeněná vhodnými příklady líbila se obecen. Pak s rovným zájmem vyslechnuto několik pěkných sólových výstupů. Hudební kroužek za laskavého řízení osvědčeného umělce p. řed. Jeřábka zahrál zdařile několik vybraných děl.

Z Libětic. Zdejší katolická Jednota pořádala dne 13. září měsíční svoji schůzi s přednáškou dp. Jaroslava Dlouhého, kaplana ze Semil. „Kdo jest nepřítel dělnictva?“ Po přednášce, která se účastníkům velice zamlouvala, sehráli členové zábavního odboru zdařile jednoaktovou veselohru „Kandidát smrti.“ Na konec členka výboru sl. M. Fišerova pěkně přednesla báseň „sv. Václav.“ Zdař Bůh!

Z Lomnice n. P. Dne 8. t. m. přednášel ve zdejší spolků vp. Jiří Šahula o poměrech českých v XV. století. Poukázal na neblahý sociální, náboženský i kulturní rozvrat, jež se sebou bouře husitská přivlekla. Moderní husité tyto chmurné scény soustavně samlčují, ale potřebí jest, aby každý Čech o nich věděl. Po přednášce avorným potleskem odměněné pobavilo se shromáždění několika sólovými výstupy, při nichž laskavě spoludílnkoval doprovodem na harmoniu dp. administrátor Kniez. Pracujte dále, dráží bratři, na dráze křesťanského pokroku. Neodstraňuj Vás ta okolnost, jestliže jinde vidíte menší zájem pro svatou věc; s tím pevným vědomím, že bojujete za pravdu, statečně přikládejte ruku k dílu; budete odměněni vítězstvím ideálů nejlepších.

V PRAZE »OBNOVU«

Je dostati v knižkupectví p. Františka Horovky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Ant. Bartoš, administrator, za faráře ve Vřetově, p. Jos. Tuček, koop. v Pohledu, za kapl. do Vosic, p. Jos. Konárovský, kaplan v Kostelci n. O., za kaplana do Vysokého Mýta, p. Fr. Komárek, kaplan v Gold. Jenkovicích, za katech. proz. do Čáslav, p. Fr. Novotný, kapl. ve Vys. Mýtu, za kaplana do Gold. Jenkovic, p. Boh. Kacafírek, kapl. v Litomyšli, za katech. tamtéž, p. Stanisl. Kozan, katech. v Rychnově n. K., za katech. do Chrudimě, p. Karel Ludwig, koop. v Janově, za katech. do Poříčí, p. Aug. Stránský, kapl. v Trutnově, za suppl. katecheta na pedagogiu tamtéž, p. Jos. Kašpar, kapl. v Král. Městci, za administr. do Hludic, Neomyské: p. Aug. Zouza za koop. do Ranné, p. Jos. Svata za koop. do Zruče, p. Fr. Nosek za kapl. do Nechanic, p. Ant. Symon za kapl. do Žamberka, p. Jos. Potický za kapl. do Kostelce n. Orl., p. Ed. Pohleisch za kapl. do Trutnova. Na odpočinek vstoupil p. Vojtěch Zíka, far. v Hludicích v Pánu zesnul p. Vojt. Kameš, (V. Vuln.) děkan v Ledči, † 13. září 1903 (naroz. 1863, vysv. 1885.) Uprázdňené místa: Hludice, fara, patron. hrab. Dípolda z Černína, ode dne 12. září; Ledec, děkanství, patron. Theresianického ústavu šlechtičů na Hradčanech v Praze, ode dne 14. září b. r.

Nastoupení činné služby vojenské. Dle výnosu c. k. říšského ministerstva války ze dne 4. září b. r. č. 9.803/II. budou všichni ti, kteří letošního roku byli do náhradní zálohy odvedeni aneb dle sečtení kontingentu do náhradní zálohy připadli, k osmi-nedělnímu výcviku zavolacími listky na den 6. října 1903 povoláni a mají, když by i zavolací listek náhodou do tohoto dne neobdrželi, bezpodmínečně kosmi-nedělnímu výcviku s určovacími listky v ruce u nejbližšího okresního doplňovacího velitelství se přihlásiti. Dle sečtení kontingentu v polit. okresu královéhradeckém připadají všichni odvedení branci (kromě jedno-ročných dobrovolníků) do čísla losu 873 I. třídy až do čísla losu 29 III. třídy státi do náhradní zálohy. Všichni jednorocní dobrovolníci, kteří dne 1. října 1903 praesečení službu nastoupiti povinni jsou a dobrovolně tuto službu nastoupiti chtějí, mají se — aniž by očekávali zavolací listek — buď přímo u svého pluku, neb u nejbližšího doplňovacího okresního velitelství dne 3. října 1903 ohlásiti. Ostatní odvedenci i dobrovolně odvedení, jakož i rekruti dřívějších ročníků, kteří povinni jsou v měsíci říjnu 1903 činnou službu vojenskou nastoupiti, mohou se dobrovolně k nastoupení vojenské služby dne 6. října 1903 u nejbližšího doplňovacího okresu přihlásiti; každý bránc má určovací listek s sebou přinést. — Pp. starostové obcí se žádají, aby poučením branců o výhodách dobrovolného nastoupení činné služby vojenské tyto k nastoupení činné služby dne 6. října přiměli. Každý odvedený bránc zajisté se již připravoval k nastoupení služby vojenské a dle toho také své záležitosti zařídil tak, že mu to za obtíží neptipadne, když nečekaje zavolání, sám dobrovolně k činné službě se přihlásí. Nehledě k tomu, že pravidelné nastoupení činné služby v měsíci říjnu obvyklým jest, nutno letošního roku k tomu přihlížeti, že čím více odvedených branců narukuje, tím více vojínů po třileté praesečení službě na dovolenou propuštěno bude. Do 6. října b. r. budiž zdejšímu c. k. okr. hejtmantství ode všech pp. starostů zpráva podána, zdali odvedení z obce činnou službu nastoupili a kteří vyzvání tomu nevyhověli. Odvedenci, kteří se v cizině zdráží, buďtež o tom buď svými příbuznými neb starostou obce vyrozuměni.

Na potlačení tuberkulosey. Tuberkulosa (souchotiny) přenáší se na jiné osoby hlavně vdechováním jedovatiny v chrchlích souchotinářů obdařených. Následkem toho nutno především o to pečovati, aby zvláště zaschnutí, napotomní rozmělnění a rozprášení zaschlých chrchlů do vzduchu bezpečně bylo zamezeno. Vypírání a vychrchlování hlenů na podlahu jest nejen osklivým nešvarem, nýbrž vzhledem k uvedenímu a při značném počtu skrytých tuberkuloseou postižených osob mezi námi žijících i s přímým nebezpečenstvím pro ostatní spojeno. Za tím účelem nařizuje c. k. okres. hejtmantství v Hradci Králové všem starostům obcím, aby se postarali o provedení následujících opatření: 1.) Ve všech vojenských místnostech, zdravotně-policejnímu dozoru obce podléhajících, zejména pak ve všech hostinských, výčepních, tanečních a zábavních místnostech, potažmo v kasárnách v obci se nalézajících musí býti vůbec plivání na zem přímo a bezpodmínečně zakázáno a musí zákas ten na stěnách dotčených místností, jakož i na stěnách síní a schodišť, k těmto místnostem přináležejících, zřetelným písmem býti vyznačen. Odporuje se za tím účelem zvláště, velikým písmem potitěné výstražné štítky si opatřiti a tyto v dotčených místnostech v přiměřené výši vyvěsiti. Totéž platí po případě i pro místnosti v obci se nalézajících obecních, zaopatřovacích a soukromých výchovných ústavů (chudobinců, sirotčinců, alumnátů a p.), veřejných kuchyní a stravoven, nocleháren, muzeí, tělocvičen, kanceláří, divadel a pod. 2.) Do všech těchto místností musí zároveň býti opatřen dostatečný počet plivátek, dle výše uvedeného předpisu vypravených t. j. do poloviny desinfekční tekutinou, potažmo jinou vlhkou desinfekční hmotou naplněných, které pravidelně — a sice nejméně jednou denně vyprázdňovány a příhodnou desinfekční tekutinou vyplachovány býti mají. Obsah plivátek pak musí vždy neškodným způsobem býti odstraněn, tedy buď s pilinami neb rašelinou smíchán a spálen, aneb na místa vyliť, kde by zaschnutí a rozprášení chrchlů bylo vyloučeno. K smíšenému účelu odporují se zejména t. zv. plivátka hygienická, t. j. plivátka, nálevkovitým poklopem s objemným otvorem uprostřed krytá. Vzhledem k uvedenému žádá se pan starosta, aby neprodleně všem majitelům neb nájemcům hostinců v obci se nalézajících, potažmo správám výše uvedených soukromých ústavů příslušné písemné příkazy vydal, jakož i aby ohledně obecních místností v nasazeném směru potřebné zařídil a aby pak do 4 neděl sem správu podal, jak daleko jak se strany obce, tak i se strany hostinských výše stojícím nařízáním bylo vyhověno.

Ze Vřetově. sdružení kř. dělnictva Schůze ústředního výboru 5. září v Hradci Král. Přítomni: Urban, Pochmon, Karásek a Polák. Podpora nemoc. udělena: Fr. Bergrovi v Parnsku (7 dní žalud. katar) 6 K, K. Tlamičovi v Čáslavi (7 dní křem. nemoc) 6 K, V. Pirklovi v Ústí n. O. (7 dní vřed na noze) 4-50 K, A. Pecivalovi v Hor. Jelení (7 dní vřed na bérce) 6 K, G. Novákovi v Plzni (7 dní žalud. vřed) 4-50 K, Jos. Nývltovi v Úpici (12 dní rheumatismus) 7-00 K, Jos. Štěmehovi v Sedlci (14 dní poranění holeně) 6 K; podpora v nezam.: A. Černému v Praze 12 K, A. Cervinkovi v Rychnově n. K. 8 K. Noví členové: Z Kostelce n. O. II. tř., z Prahy I. tř., z Kunčic III., z Polné II. tř.

Regulace ve znamení Hradce nebo Pardubic? Na sjezdu pro vnitrozemskou plavbu v Mannheimu v Německu v pátek dne 11. září t. r. přednášel také prof. A. Smrček jako rakouský referent o průplavu pardubicko-přerovsko-krakovském a o vztazích jeho ke kanálu dunajsko-oderskému. Zarazila nás jistota, s kterou přednášející mluvil o kanálu, jež se z Moravy má u Pardubic připojiti k Labi. Nechceme ani věřiti, že by ústí kanálu u Pardubic bylo už definitivně rozhodnuto. Ústí jmenovaného kanálu u Hradce by Pardubicům a okolí neškodilo, za to však prospělo by velmi celému severovýchodu českému; nad to pak vodní cesta na Hradec poněkud řeky Orlice je přirozenější a nemyslíme že i dražší. Ale náš venkov tak důležitým otázkám nevěnuje pražádného zájmu. „Středolabský komitét“ dle možnosti namáhá se, aby otázku tuto interestentům osvětlil, než se strany jejich nedostává se mu ani odpovědi na některá vyšetřovaná data stran rozsahu použití vodní síly k účelům hospodářským a průmyslovým vůbec. Nešetnost úsazená jeví se tedy. Jsem špatným hospodářem! Regulace provede se za naše peníze, ale my jsme tak pohodlní, že se ani poněkud nerozhledneme, abychom zvěděli, co povstane z našich peněz, a jaký prospěch nám z toho v budoucnosti vzejde. Až bude regulace bez našeho dobrozdání a přičinění hotova, pak pohodlní vlastenci zahrnou vládu spoustou křiku a nafkání, kterak ubozí Čechové ve vlasti své jsou utiskováni a odstrkáváni, ač měli by vlastně sobě do duše zahřmít, v nich že největší všeho vina. Dokud ještě čas, mohou přece uvědomlé okresy královéhradecký, jaroměřský, hofický, kostelecký, rychnovský, královédvorský, skalický, novoměstský, opočenský atd. povstati, aby odvrácena byla škoda, která by jim vznikla ústím kanálu u Pardubic. Jest nutností, aby v našem severovýchodu kde kdo poučen byl o důležitosti chytané regulace. Třeba, aby všechny obce a různé korporace mocným protestem přesvědčily povolané kruhy, že ústí připravovaného kanálu u Hradce Králové daleko jest důležitější, než kde jinde.

Politování hodné neštěstí přihodilo se v pátek dne 11. září odpoledne as o 4½. hod. mezi Hradcem Kr. a Praž. Předměstím na místě, kde od erární silnice odbočuje silnice okresní směrem k Pláckám. V tu dobu vracela se z Hradce Kr. na lehkém vozíku p. Traubová z Čistovsi s dezerou Marií. Tyto seděly na předku vozíku, kdežto v sadu nalézaly se p. Franková, manželka strojníka ze Věstar a p. Košťálová z Rozbětce, které si v Hradci přisedly, aby se pohodlněji domů dostaly. V uvedeném místě stihly nákladní vůz se dřívím. Čtělíce se vyhnouti, dostaly se na hromádku štěrku — po obou stranách nepřiliší široké okresní silnice jsou hromádky kamení, tak že mnohdy nelze se ani dvěma vozům vyhnouti — při čemž se vozík převrhl směrem k nákladnímu vozu a osoby z něho vypadly. P. Frankovou přejelo sadní kolo přes prase, tak že krátce na to skonala; p. Košťálová seděla kůle s hlavy, ruka jí zlomena a jinak ještě poraněna, ostatní vyvázly bez pohromy. První pomoc poskytl nešťastným p. dr. Guth z Praž. Předměstí. Soudní vyšetřování jest zavedeno.

Na okrasu a na čištění plíc sházené nové lípové stromofadí od Marianské aleje ku Stělnici nevalně slouží účelu svému. Hromady škvárů mezi stromky „výtečné“ brouši krásocit třeba i procházejících se kolem členů okrašovacího spolku a nekopané dosud lípky v boji svém s urostlým drnem marně volají za rozkopání dusících je pout. Snad si konečně všimnou milosrdné duše ubohé okrasy.

Cirkus Henryho, který dnes provede zde poslední představení, svými uměleckými výkony nejen že uspokojil, ale v mnohém ohledu až překvapil.

Epidemie. Na základě výnosu c. k. okres. hejtmantství v Hradci Králové ze dne 10. září t. r. č. 34014 upozorňuje purkmistrovský úřad, že v Novém Hradci a v Kluku zádušní či černý kašel epidemicky panuje a varuje občanstvo před blízkým stykem s rodinami nákasou postiženými.

Úřední hodiny u c. k. hlav. berního úřadu v Hradci Králové od 1. října t. r. podírajíc jsou ve všední dny od 8 do 12 hodin dopoledne a od 1 do 5 hodin odpo. (s uzavírkou pokladny ve 4 hod.).

Krajský sjezd českých mlynářů, zemědělců a pekařů koná se dne 27. září t. r. o 10. hod. dopol. v zasedací síni okres. zastupitelství v Grand-hotelu v Hradci Král. Na sjezdu tomto pojedná se o významu pěstování obilovin a o spotřebě mouky a pečiva z nich domácími živnostmi vyrobeného pro naše národní hospodářství. 1. Za mlynáře: p. Boh. Ryšánek, majitel mlýna v Kamýku, promluví o českém mlynářství, jeho nynějším úpadku a o prostředcích na záchranu a povznesení jeho. 2. Za zemědělce: p. H. Srdínko, zem. poslanec a starosta okres. výboru ze Svobodných Dvůrů, pojedná o českém obilnictví, jeho nynějším stavu, potřebách a úkolech. 3. Za pekaře: p. V. Formánek, říšský poslanec a statkář z Roudničky, promluví o klasické živnosti pekařské a kytěné nápravě její spracování domácí mouky. 4. Návrh na zřízení krajského komitétu.

Využitkování vodní síly ukanalizovaného Středního Labe. Výbor „Středolabského komitétu“ máje na zřeteli blízký se úpravu a kanalizaci Střed. Labe, hledí všemožně k tomu působiti, by veledlo to tak prováděno bylo, by obyvatelstvu

celé atrakční oblasti polabské přineslo co největších prospěchů. Jedním z veledůležitých momentů, které přehlédnouti nelze, jest i možnost využitkování vodní síly Stř. Labe, proměněné v sílu elektrickou k účelům zemědělství, průmyslu a potřebě měst. Z toho důvodu rozeslal výbor spolku interresentům zvláštní dotazníky o možné spotřebě síly elektrické, jež vyplněné měly se zaslati jednatelem spolku. Z přičiny, že mnoho interresentů dotazníky ty dosud nenaslalo, vsadil k nim výbor v zájmu veliké důležitosti věci samé uctivou žádost, by dotazníky jim zaslalé lačkávé vyplnili a co nejdříve jednatelem „Středolabského komitétu“ v Lánech na Dálku u Pardubic zaslali. Neb provádění prací kanalizačních kvapem se blíží a jest nutno, by hned při stavbě pohyblivých jezdů byl stát jako podnikatel stavby o zájmu obyvatelstva polabské oblasti na využití vodní síly náležitě přesvědčen a tím aby mu poskytnuta byla možnost, o detailních plánech jezdů též projekt strojního zařízení svrchu řečenému účelu odpovídajícího vsunouti, což by po provedení jezdů s velikými obtížemi, ba docela nemožným bylo. Pročež doufá výbor Středolabského komitétu, že snaha jeho dojde náležitěho porozumění a ocenění, podotýkaje opět, že data mu lačkávé sdělená nejsou nikterak závazná, majíce pouze ráz informativní.

Nové okresní hejtmanství. Nejvyšším rozhodnutím ze dne 31. srpna t. r. bylo schváleno, aby v Nové Pace zřízeno bylo nové okres. hejtmanství, zaujímající dosavadní soudní okresy Hořice a Novou Paku. Soudní okres hořický vyňat jest s politického okresu královéhradeckého, novopacký z jičínského. Úřadovati se počne dne 1. října 1903.

Povedlo se. V den, kdy Jeho Milost nřdp. biskup Dr. Jos. Doubrava meškal na výstavě v Pardubicích, sedla tam v chrudimské pivnici dosti četná společnost. Lze vysvětlit, že se mluvilo též o návštěvě páne biskupovů. Tu jeden přítomný pán brounil svůj vtip o p. biskupa způsobem věru nepěkným, ženština pak při něm sedící statečně mu pšivukovala. Po odchodu jejich ulehtil si kdosi: „Jsem to ti skláři přece hrubiáni; to musí být nějaký mistr!“ (Byli tu na výstavě sklářští dělníci brádelského továrníka p. Rückla.) Ale o jiného dostalo se mu vysvětlení: „Vždyť to není žádný sklář; přijel se skláři, ale je to řídicí učitel N. z B. a jeho paní — znám je ještě s P!“ — Povedlo se! Řídicí učitel dělá poctivým sklářským dělníkům ostudu!

Petice za složení kongruy duchovenstva k rukám p. Měského poslance V. Formánka podepsali pp. starostové obcí Dobřenice, Prav a Syrovátky.

Posvěcení dvou křížů ve farnosti Dobřeničské. Sv. kříže, pomníky Božské lásky v osadách postavené, svým zevnějškem jasné vydávají svědectví o náboženském smýšlení obyvatelstva. Co usoudí, kdo jde osadou Pravkou, do Dobřenic přifazenou, užíti na čisté návesi kamenný kříž s pěkně pozlaceným Tělem Páně, obehnaný vkusně natřenou šeleznou zahrádkou? Nic jiného, než že křesťanský duch, ač mnoho má nepřátel, v osadě Pravech nevyhynul. Zásluhu o obnovení sv. kříže toho má s některými zbožnými občany p. starosta Lejhanec, na jehož popud částečně obec, částečně dobrodinci kryli potřebný náklad. Dne 26. července byl sv. kříž ten po dojemné řeči dp. katechety Jukla z Hradce Králové slavnostně posvěcen. — Táž slavnost konána 6. září v druhé přifazené obci Syrovátce. Prudký víchř porazil o loňských velikonocích kříž na pozemku velkostatku proti továrně stojící. Lačkávoští nynějšího držitele vlcip. Karla Weinricha postaven na jeho místě nový kříž dubový s dovedně malovaným Tělem Páně, (dodaným od křesťanské akademie v Praze), tak že místo od nepamětných dob, jak archiv farní svědčí, sv. křížem zdobené i budoucím hlásati bude, že i v době náboženské lhostejnosti mnohých někteří chybě věku svého přece nepropadli. Zásluhy p. feditelů cukrovaru Hynka Eribeke a p. starosty Jana Vodičky o postavení této památky umučení Páně všeobecně jsou uznány. — Nyní opraven bude i sv. kříž v Dobřenicích u „Kuklínek“ a tak všechny tři obce farní osady Dobřeničské chlubiti se budou krásnou ozdobou křesťanských obcí — sv. křížem.

Pro krajiny krapebítím stížené vybráno v obci Dobřenicích při sbírce obecním úřadem podniknuté K 26-30, při sbírce kostelní K 18, takže s darem p. velkostatkáře Weinricha vybráno K 142-30.

Z Nechanic. V neděli dne 27. září t. r. pořádán jest v městském divadle zdejší velký koncert virtuosa na housle Milana Zuny za spoluúčinkování koncertní pěvkyně slč. Boženy Durasovy z Prahy. Klavírní průvod obstará p. K. Paul, virtuos na klavír. Začátek přeseň o půl 8. hod. večer.

Z Josefova. Petici za úpravu kongruy duchovenstva zaslal obecní úřad města Josefova a obec Rasokky.

Z černé kroniky. Dne 6. t. m. vyšli si někteří občané z Jablonce n. N. ke Sněžovu, odkud lze přehlédnouti kús českého kraje. Pozornost vzbuzovali vedoucí se inteligentní mladík se slůdkou dívkou. Pod Mukařovem nešel již mladík pohromadě s výletníky ani s dívkou, stál totiž vsadu. Když byl asi 1/2 hod. vzdálen, vytáhl revolver a střílel se do prsou, načež hned padl u prostředí silnice. Přikvapivší lidé hleděli krev zastavit, ale marno. Na sjednaném povozu do Jablonce nešťastník dokonal. Příčina této sebevraždy jest prý, že otec milienky nepřál této známosti. Bůh to sud!

Úmrtí. Pan Jan Poličanský, řídicí učitel v České Skalici, zemřel náhle dne 18. t. m. raněn jsa mrtvicí ve stáří 62 roků.

Z Čáslavě. Ve prospěch domácí pokladny odbočky všeoborového sdružení uspořádali členové katolické jednoty zdejší zábavní večer dne 13. t. m. Sběrána zřídila jednoaktovka a provedeny šertovné kuplety, kteréž odměněny byly neutuchajícím potleskem četné shromážděných členů jednoty i hostů jimi uvedených. Rovněž i sextet katolické jednoty přičinil se o udržení dobré nálady. Všichni odcházeli uspokojeni a přáním, aby brzy zase jednota něco pořádala. V zájmu

hmotném i duševním jednoty jest, aby členové v horlivosti, kterou již několikrát osvědčili, neustávali a aby jednotlivci podrobovali zájmy své celku — spolku — jehož cílem jest zajistě dobro všech. — Na den sv. Václava chystá jednota přednášku vzdělávací, spojenou s divadlem. Zdať Bůh!

Krádek na faře. Dne 8. září b. r. o svátku Narození P. M. vloupali se mezi ranními službami Božími neznámí lupiči do farní budovy v Horních Stěpanicích a Jilemnice a poškodivěe nábytek v místnostech farářových s menším obnosem peněz opět unikli, aniž by dosud vypátráni byli.

Z Hlízova u Kutné Hory. Dne 6. září t. r. měli jsme v naší tiché obci slavnost. Z dobrovolných příspěvků zbožného lidu našeho pořídili jsme novou krásnou sochu P. Marie, opravili kapličku pod lípami a kolem ní postavili šelezný plot. Ráno byla v kapli ve dvoře hraběte Chotka sloužena mše sv. a odpoledne ve 3 hod. byl slavný průvod ke kapličce, kde byla socha Rodičky Boží posvěcena. Věru, impozantní to průvod, lidu bylo veliké množství, snad celý Hlízov do jednoho, mužských více než žen, kromě toho i z vákolasch vesnic mnoho ctitelů mariánských přišlo. — Po příchodu procesí měla družička proslov, básně „Zdravas Maria,“ načež vp. Zenený, administrátor ze Sedlic, měl kázání, v němž s nadšením poučil nás, že účta naše mariánská je oprávněná a že je tak dávná, jako církev sama. Na to socha matičky Boží posvěcena, vykonána zde pobožnost, načež vrátili jsme se po 5. hod. domů. Na tento den budeme dlouho vzpomínati, pro nás byla to pouť mariánská. — Štědrým dárcům, mezi nimiž největším obolem přispěl urozený pan hrabě Em. Chotek, odpovídá hojně Panna Maria svou přímiluvou v nebesích.

Z Libětic. Bohuslav Brádlér, 17letý zámečnický dělník rodem z Dessendorfu, náboženství starokatolického, složil dne 13. září vyznání víry římsko-katolické ve farním chrámu Páně sv. Jiří. Jeho otec, Josef Brádlér, starokatolík a tesářský polír, navrátil se taktéž před krátkým časem do sv. církve římsko-katolické na smrtelné posteli.

Z Pelně. Dne 14. září t. r. konány u nás cyrillické exercicie, jež v naší královéhradecké diecési již po 10 let horlivě provádí odborník u věci této vdp. Dr. Mrátek, arciděkan chrudimský. Ač v neděli i pondělí ráno bylo deštivo, sešlo se účastníků z města i okolí dostatek. Exercicie zahájeny zpívanou mší sv. slouženou dp. Alfonsem Hornekem ve velkolepém děk. zdejší chrámu Páně, kterýž v posledních letech pěl nynějšího děkana a vikáře vdp. Jos. Šimka byl restaurován a jest atrakcí města našeho, neboť náleží k největším a nejkrásnějším kostelům v Čechách. Při mši sv. podána ukázka vzorného liturgického zpěvu církevního. O zřídil provedení jeho postaral se kostelní sbor polenský se zpěváky a zpěvačkami zhořkými ze sousední Moravy. Tito zejména na starost si vzali zpěv chorální a zaspívali s průvodem varhan introit a communio na den Pozdvížení sv. kříže připadající, snažíce se podati důkaz, že i na nepatrné vesnici se zdarem lze pěstovati přeseň zpěv církevní. Společně pak zaspívaly oba sbory na týž den připadající graduale a offertorium pro smíšený sbor od Leitnera a mši od Horníka, jakož i dvojhlasně pange lingua od Hallera pro ženské hlasy. Horníkova mešní skladba zamlouvá se svojí melodičností. Zvláštní chvály však zasluhuje Hallerovo pange lingua, jež je skladbou velice krásnou a bylo též skutečně krásně provedeno. Po mši sv. zapěl sbor polenský v kostele ještě některé jiné skladby jak liturgické, tak i jiné, jež mimo liturgii ku povznesení myslí věřících ve chrámě lze zpívati, jakož i některé písně lidové. Značnou pozornost budila vložka pro baryton O salutaris hostia, složená komponistou Fr. Šl. z Lichtenfeldu, učitelem z blízkých Nových Dvůrů. Účastníci odcházeli z chrámu Páně uspokojeni a krásným zpěvem dojati a povzneseni, jak vyslovil se v řeči své k shromážděným vdp. vikář Šimek ve schůzi, jež se na to ve dvoraně hotelu „u černého koně“ konala, a v níž nejprve dp. Horák, kaplan chrudimský, v důkladné přednášce promluvil o thematu, v čem záleží pravá církevní hudba, vyličil její dějiny, vyjmenoval její vynikající kompozisty a vytкнуv vady v mnohých kostelních ve zpěvu a hudbě se vyskytující. Po přednášce prováděl předseda diec. cyr. jednoty vdp. Dr. Mrátek a účastníky cvičení jak písně lidové, tak i chorálu, připojiv mnohé vzácné pokyny z bohaté zkušenosti své, jimiž by se horlitéle pro obnovu a opravu zpěvu kostelního při záslužné snaze své měli spravovati, aby horlivost jejich neaminula se cíle svého, nýbrž korunována byla zdárným výsledkem. Účastníci sjezdu poslali holdovací telegram nejdp. biskupovi Dr. Doubravovi, kterýž ihned telegraficky odpověděl. Exercicie trvaly do 2 h. odp. O jejich zdar získal si zásluhu p. Fr. Korejtko, feditel kůru, dále pí. Lorencová, choť feditelů mš. školy dívčí, a pí. Procházková, dále slečny: Neubauerová, Grossová, Sadilová a Vítková; pak zpěváci: Havlíček, Kastner a Přikryl; ze Zhoře dp. farář Miča a pp. učitelé Malec a Confal. Přítěním jich všech zřídily se exercicie nade vše očekání.

Různé zprávy.

O velehradských památkách. Za účelem prozkoumání památek velehradských, a hlavně vyhledávání hrobu sv. Methoda, konána 9. září po přiměřené pobožnosti a po nadšeném oslovení dp. P. rektorem Wirsigem porada na Velehradě, na níž brali účastenství P. T. pp. dvor. rada Houdek, feditel Maška, olomoucký kanovník Dr. Pospíšil, mgr. Vladimír Štátný, asesosi Dr. Schneider a Vychodil, prof. monsignor Chodník, Sauer a Dr. Nevětil, naduřitel Miklš, Joklš a Tichý, dr. Sedláček, děkan Kleveta, radové Lysý a Miklš, Dr. Stojan, farář Přikryl, P. Tomeček, Brádlér a Vaculík, archivář Snopek, rektor P. Wirsig, feditel Trnka, pošt. oficiál Čechmánek, radní Osvětimanský, Klein z Velehradu a domácí duchovenstvo. Na základě dopisu centrální komise pro zachování historických památek sestaven systematicky

plán na kopání na Velehradě a v okolí. Zajímavý tento předmět zavdal příležitost ku živé debatě, kteréž se účastnili pp.: Maška, P. Wirsig, P. Strýhal, Čechmánek, Přikryl, Houdek, Miklš, Vychodil, Snopek, Schneider. Dle ustanoveného plánu bude se kopati po přednosti u kostelního oblouku, za apsidou, v zahradách klášterních, pak pod „Hájem“, na „Hrádku“, „Rákosí“, na Buchlově, „Modle“, na Starém Městě, u Uh. Hradiště a u Sptynovu. Práce tato při výboje pro hrob sv. Methoda svěřena komisi archeologické a sice pp. Houdkovi, Maškovi, Vychodilovi, Chodníkovi, Miklškovi, Nevětilovi, Sauerovi, Přikrylovi, Vaculíkovi, Joklškovi a Klemovi s tím doložením, že jsou oprávněni přibrati si, koho za vhodná uznají. Panu Čechmánkovi a farář Brádlérovi za pomoci naduřitel Tichého a osvětimanské obce svěřeno kopání u sv. Klementa a prozkoumání jeho okolí. Výbor pro hrob sv. Methoda povolil na práce tyto prozatím 1250 K a bude se domáhati slíbené státní subvence. Uznáno však také za potřebné, mimo motyk i péra se uchopiti a prozkoumati archivy dosud neuspořádané a jiné historické a písemné památky. K tomu účelu ustanoven zvláštní odbor, který rovněž splnomocněn doplniti se dle potřeby.

Školám českým k novému škol. roku. Před nějakým časem proběhla novinami zpráva, že B. Tempeský, pražský nakladatel, odkázal německému kasinu v Praze 10.000 K, společnosti pro pěstování německé vědy 20.000 K, německému „Schulvereinu“ pak 10.000 K. Člověk jen trochu citlivý, pozastaví se u těch číslíc, když pováží, že v těchto 40.000 K, věnovaných jen německým a nám zjevně nepřátelským spolkům, spočívá slušné procento vytěžené českou prací českých spisovatelů a učenců, kteří u Tempeského dávali tisknout učebnice a spisy vědecké. Byl to kus naší národní nevyspělosti a lehkomyšlnosti. — Ale jsou obory, v nichž pracujeme tímtež způsobem dosud a to také na poli školském. V nakladatelství Tempeského se vedlo vše úplně německy, ale učebnice české jsme kupovali, Obchod učebními pomůckami A. Pichlerové ve Vídni ani na české dopisy a objednávky neodpovídá a přece je dosud celá řada českých škol, které objednávajíce od firmy této úplně ignorují závod Janského v Táboře. Ale jsou ještě jiné, na pohled nepatrné věci, při nichž závodů domácích jen na svou škodu nedbáme, ač se za ně ve škol. roce vydají slušné sumy peněz. Kdy i v oboru tomto začneme býti úplně svými na prospěch vlastní? Či stále zůstaneme i zde tupými až ku podivu?

Zpupnost firem německých vůči lidu našemu je známa, ale zpupnost jejich k odběratelům a zákazníkům je nad pomyslení velká. „N. L.“ pšíl v čísle 220. o takovémto případě následně: Zvláštní národní zpupností vyznačuje se „Harlander Baumwolspinerei Zwirnfabrik in Wien.“ Zdejší jistý továrník potěbuje pro výrobu svoji větší množství nití, objednal je u jmenované firmy český. Firma zakázku sice vyřídila, ale poslala účet německý, kterýž arci byl odmítnut. Na to došel od pražského zástupce firmy tento pšíp: V pšíloze posílám vám zase účet nazpět. Firma naše nevyhotovuje naprosto žádných českých účtů a v případě, že si fakturu nepodržíte, trvám na vrácení zboží. F. V. Hlavatsch, Prag Schallengasse 1. A tohle dá si líbiti pšílovečná česká trpělivost? Jest možno si pomyslit, že si od této arrogantní, národně-naduť firmy dají vyhotovovat účty naši čeští obchodníci? Ptáme se: Což pak bychom nedovedli vyrobiti také takové nitě? Továrník, kterýž nám doklad této německé zpupnosti poslal k nahlédnutí, žádá naše odborníky, aby si neobtěžovali sdělit mu, jak by se výroba, náležející dosud této privilegované firmě, dala zříditi u nás, neboť nevážal by prý sehnati na vymanění se z tohoto podrutí potřebný kapitál, který na nízký úrok v záložnách našich uložen jsa, svojí pasivností jenom zase nese užitek podnikavým Němcům. Tolik „N. L.“ — Směle řci můžeme, že mnoho, ba velká většina obchodníků našich odebírá po mnohá léta nitě od firmy uvedené a dali si tedy dosud všickni líbiti německé dopisování. My k tomu dodáváme: Ve Dvoře Králově prospívá již po delší dobu chvalně známá továrna na pšízi a bavlnu, náležející pp. Zlatníku a Tlapákovu, která má sklady své i v Praze (na Václav. nám.) a její výrobky úplně se vyrovnají cizím. A o tom tak četní obchodníci a průmyslníci v Praze nevědí?

Národní rada. Valný sbor Národní rady české měl v neděli dne 13. září svou ustavující schůzi. Ze strany křesťansko-sociální vůbec účastnili se jí pouze pp. V. Hovádek, A. Jiroušek, V. Myslivec; dr. Koudela za posl. stranu katol. národní na Moravě, Jan Lhoták ryt. ze Lhoty za red. „Katol. Listů“, Fr. Šrbený za red. „Hlasu“ v Brně. To jest pramálo účastníků naší katol. strany. Dle toho také provedeny volby. Předsedou zvolen dr. Jos. Herold, místopředsedy: dr. Ot. bar. Pražák a dr. Fr. Stratil; výbory: dr. Em. Engel, dr. Jind. Šolc, St. Kubr, dr. Kar. Baxa, dr. V. Perek, dr. J. Pospíšil. Ve výboru jest tedy většina advokátů, ze tří středních a dělnických nikdo. Následkem toho národní rada není vlastně úplná a a to zase vlastní vinou stavů nezastoupených. Přijaty návrhy na zřízení odborů: 1. pro Moravu a Slezsko; 2. menšinového; 3. jazykového; 4. tiskového; 5. finančního; 6. národohospodářského a sociálního.

Maďarské pluky. Odečteme-li šest chorvatských — jest 6 pluků, jež nemají žádného Maďara (Prešov a Trenčín, Temešvár, Bystřice, Sibřín a Karanseber (rumunská stanice doplňov. okresu); dále 3 pluky, kde jest nanejvýš 10 procent Maďarů, 5 pluků do 20 proc.; jinak jsou jen 4 pluky čistě maďarské, dále 3 s 90 proc., šest a 80 proc. Maďarů. Pak se horuje, že království uherské jest po většině samí maďarou!

Ovoce na stěmách. Při stěmách domů daří se nejen víno, jak u nás bývá obyčejem, ale i nejvzácnější stromy ovocné, kteréž nesou drahé plody tabulové. Na pš. v Allensteign v Dol. Rakousích má hostinský Glauner na domě hruběh po odrech vedou, kteráž mu r. 1902 dala na 600 hrušek. Co prázdných u nás stěh výhodně na východ a jih obrácených, po nichž by se vzácné ovocné stromky daly uměle rosvědčiti! I ten tedy, kdo vedle domku

svého nemá ani kousek místečka pro zahrádku, může se tímto způsobem potěšiti zelení na svém příbytku, ochutnat plodů, ano i nějaký haléř zlekat; případně lze i za získání takto peníz stavební náklad zúročiti. Ku pěstování takového musely by se ovšem vybrati druby vzácné a veliké, jež drazé a snadno se zpeněží. O pěstování podobném vydány jsou i spisky na poučení.

Z Černilova. Dne 8. t. m. konali jsme u nás za krásné pohody slavnost svěcení nově upraveného hřbitova a varhan, kterého obřady s nevšední ochotou vykonal vys. důst. pan prelat Frant. Hampl z Hradce Králové. Odpoledne pak téhož dne pořádala katolická jednota naše velikou občinskou slavnost spojenou s koncertem (na počest vzácného hosta vys. důst. p. prelata) a večer divadlo. Celá slavnost zdatila se znamenitě k radosti naší a ke zlosti rozličných našich „přátel protinožců“. Zvláště občinský průvod s okrášlenými vozy a případnými besedy vyjímá se velice krásně. O milou zábavu při koncertě postaral se p. Beránek z Hradce Králové svými pěknými solovými výstupy, jakož i dívky černilovské prodáváním pohlednic, ložů k tumbolce atd. Ku konci své zprávy vzdává výbor katolické jednoty srdečné díky vys. důst. panu prelatovi, jakožto svému čestnému členu za jeho dar 30 kor., milým hostům bratřím z Třebetovic, kteří na svou vozku k nám zavítali a všem, kteří jakýmkoliv způsobem o zdar slavnosti se přičinili. Další činnosti Zdař Bůh!

Prof. Müllera „Dějepis církevně-katolické“ pro reálky, gymnasia právě ministerstvem vyučování schválen.

(Z a s l a n o.)

Poděkování.

Vzájemný a polpůrný spolek křesť. sociál. paní a dívek z Hradce Králové, jež dne 10. září uspořádala pouti do mariánského chrámu „Páně v Hefmanicích u Jaroměře, srdečné díky vzdává tímto vdp. faráři Pet. P. Polreichovi za laskavé uvítání poutníků a doprovod jich při návratu, zároveň i za ochotné spolupůsobení při této poutní pobožnosti. Díky vzdávají i dámy z Jaroměře, které se také pouti účastnily.

Z a s l a n o.

Pomoc ubohým!

Nášťstí, jaké stihlo 19. července český jih, jest známo všude, ale dosah jeho je dosud neznámý. Hlad je již na obzoru a pomoc nepřichází odnikud. Největší na to bude osada Kaliště, která je rozložena v náhorní rovině 600 m nad mořem. Ve všech sousedních osadách níže položených bylo aspoň něco ušetřeno, někde plovica, jinde třetina, ale v Kališti bylo zničeno vše i ty brambory, tak že se nesklidilo zhubla nic. Při té smutné vyhlídce do budoucnosti tane nám na mysl jedna věc, která nás nutí k žebrotě. Jsou to školní děti, u kterých jest se obávat, že do školy choditi nebudou, vždyť by na cestě hladem padaly jako mouchy. A přece bez vyučování je nechati nemůžeme. Usnesli jsme se na tom, že děti, jichž zde jest skoro 400, budeme živiti, chceme-li je do školy dostat. Obracíme se proto s prosbou ku všem známým kněžím, učitelům a pak hlavně k pp. katechetům, aby svým dětem ve škole vysvětlili bídu našich dětí, aby zavedli aspoň u majetnějších krejcarovou sbírku a tak aby maličkým zase maličci prokázali milosrdenství, které, jak věříme, Bůh bez odplaty nenechá. Dárky buďtež odeslány podepsaným, kteří pak seznam dárců uveřejní v Obnově.

V Kališti u Humpolce, dne 15. září 1903.

Vinc. Hyxa,
farář.

Tom. Mareš,
říd. učitel.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 12. září 1903 i hl. plnění K 11:00—12:00, žito K 9:00—9:40, ječmene K 8:00—8:30, oves K 5:00—5:40, pšenice K 9:40—10:00, vike K 11:00—12:00, hrachu K 17:00—19:00, čočky K 26:00—30:00, jablek K 20:—, krup K 16:00—24:00, bramborů K 3:20—3:40, jetelového semene červeného K 80:00—88:00, jetelového semene bílého K 80—120 jetelového semene švédského K 60:00—80:00 máku, K 24:50—28:00, lněného semene K 14:00—16:00, 100 kg. žit. otrub K 10:50, pšenič. otrub K 10:00, 1 kg. másla K 2:20—2:40, 1 kg. sádla vepřového K 1:72—0:00, tvarohu K 0:28—0:32, 1 vejce 5 h. Jedna kopa zelí K 4:00—8:00, 1 kopa kapusty K 2:00—4:80, 1 kopa cibule K 0:80—0:80, 1 kopa drob. zeleniny K 0:80—1:60, 1 pytel mrkve K 1:60—2:00, 1 kopa cerele K 0:80—2:80. Na týždní a obilní trh v Hradci Kr. 12. září 1903 odbytý přivezeno bylo: 1) Obilí hl pšenice 1015, žito 494, ječmene 1138, oves 625, pšenice 28½, vike 9, hrachu 23, čočky 1, jablek 12, jetelového semínka 36½, lněného semínka 2, máku 106½, 2) Zeleniny: zelí 126½, kop, kapusty 90½, cibule 84½, hl, drob. zeleniny 46 kop, mrkve 57 pytlů, brambor 100½, hl. cerele 20½, 3) Ovoce: jablek 30½, hl, hrášek 66 hl, švestek 775 beček. 4) Drobného dobytka: vepřů 7 kusů, podavinčat 779.

Svaté obrázky

všeho druhu, nabízí

ve velkém výběru a za velmi výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vsázky jsou na požádání k dispozici.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,

c. k. dvorní dodavatelství

v Jabloném n. Orli. č. 86.

Dílka ku vyšívání a hotovení mešních rouch, počínaje od 24 K, pluvíálů, dalmatic, korouhví, praporek, církevního prádla atd., pak dle patřících i tuzemských vzorů spracované kalichy, cíbeře, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného nákupu s doby patřících výstav a velikých novotín v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obaluse.

O realnosti závedu svědčí mnoho tisíc doporučení. — Velké obrázkové ceníky a paramenta k výběru franko.

Adresování vždy došlovné se v průběhu.

Praktikant

přijme se v c. k. dvorním fotografickém atelieru

J. F. LANGHANSE
v HRADCI KRÁLOVÉ.

Bude přijat pouze absolvent měšťanské nebo některé nižší střední školy.

Nejstarší závod.

Založeno r. 1860.

K dušičkám

odporuji svůj závod sochařsko-kamenický k provedení prací hřbitovních, jakož i svůj

hojně zásobený sklad
hotových náhrobků

z různých druhů mramorů, žul a sienitů v provedení vkusném, v cenách nejlevnějších. Současně uctivě zvu P. T. zákazníkům k shlednutí mého závodu a v práci se nacházejících i hotových výrobků. Závod můj nachází se nyní ve vlastním nově postaveném domě v ulici Čelakovského (před labečským mostem).

Zdenko Ježek,

průmysl mramoru a žuly v Hradci Králové.

Přijme se zručný
truhlářský pomocník

jakož i učedník z řádné rodiny v truhlářském závodě

Frant. Třasáka v Hradci Král.
(Pětidomy.)

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protekolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keřevého náčiní.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Školní knihy

pro veškeré ústavy má

v hojné zásobě

ve schválených vydáních

stále na skladě

knihkupectví

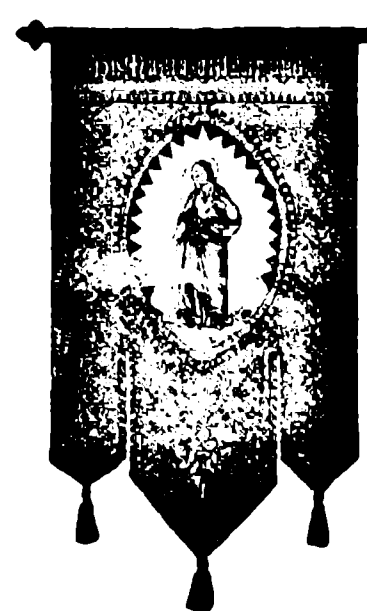
G. Fukače dříve J. Pospíšila

Založeno r. 1808.

Seznamy zdarma.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporek; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seidengasse č. 35.

Na náskuk zašle se vše franco.

PIANA, PIANINA a HARMONIA

nejnovějších soustav, levně, též na splátky a výměnu nábití továrna

AL. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.

Sklad Eliášino nářadí proti lab. ohnání mostu. Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Ceníky zdarma a franko. Pochvalně uznání od předních českých umělců. První výstavní ceny.

Za ceny výrobní. Následkem spojení dvou skladů nábytkových prodávám za ceny výrobní

Nábytek.

Za ceny výrobní.

Nábytek.

— jen —
na Malém náměstí
č. 117 v Hradci Král.
úplné
zařízení do pokojů,
a t. d.
František Matějček.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Všeštech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemně

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veldůstojného duchovenstva svědčí o poutivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na splátky bez sřídění cen!

Prodám, po případě pronajmu

H O S T I N E C

v Hoře Kutné

v němž jest lokál, kuchyň, skleněná veranda, zahrada, sklep a jedna místnost k obývání; mimo to ještě byt o třech místnostech. K nastoupení 1. ledna. — Bližší sdělí majitel V. Březský z Ploskovic v Hoře Kutné.

První královéhradecká

parostrojní

truhlárna

ANT. MANYCHA

doporučuje své výrobky původních vzorů v jednoduchém i přepychovém provedení.

Zařizování bytů, hotelů, vil atd.

Stavební práce v moder. slozích.

Na požádání předloží se původní vzory a rozpočty.

Přijímají se veškeré práce obráběcí pro p. truhláře — a prodávají se hotové obráběné výrobky a fornyry.

Vsorkový sklad látek.

Čalounické výrobky a dekorace.

Sklady:

Hradec Král., Pospíšilova třída č. 320.

Pardubice, Sladkovského ulice č. 338
ve vlastním domě.

**Kostelní
náčiní**

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

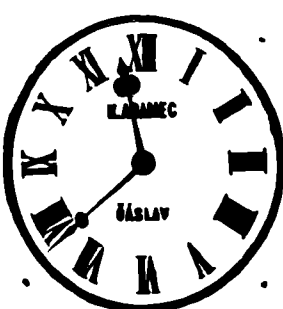
JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zletí a střibí.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
před 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bohatému
figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, stěží
vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada besplatně, bezé vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

Právě vyšlo
sensační dílo.

**Österreichs Bedränger
die Los von Rom Bewegung**

Napsal Rudolf Vrba.
Cena 10 korun. —

Lze objednat: divnáč, knihkupectví, Praha II.
Příkopy; Cyrillo-Methoděj. knihkupectví,
Praha I., Melantrichova ulice a u spisovatele R. Vrby, kněze, Smíchov č. 1042.

Nejdůstojnější bisk. konsistoři doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich

v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s ob-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvláště
trvanlivé zlatění a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přehledná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, cesty atd. ochotně a besplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
saložen r 1891.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
doporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrové (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
kého zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodávají všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Denně čerstvé
raky, srncí a zvěřinu vůbec

chutně upravené lze obdržeti

V RESTAURACI „CHICAGO“

v Pražském Předměstí
u Hradce Králové.

Výtečná kuchyně a znamenité pivo.

Obsluha vzorná.

Ceny levné. — Zahrada. — Veranda.

Vroucí díky

vzdává uctivě podepsaný Vysoce Důstojnému Pánu, panu

Dr. Janu Soukupovi, kanovníku,

který ráčil minulou neděli v nepohodě vážiti obtížnou pouť z Hradce do Podulšan, kdež nám vysvětil z plnomocenství J. B. M. nový kostel, proslovil mistrně úchvatnou slavnostní řeč a obětoval v novosvatýňce první mši sv.

Zároveň také projevuje tentýž níže znamenany **srdečné díky vzdání** Vele důstojným Pánům, kteří Svou milou přítomností posvátný lesk onoho tak na výsost vzácného na venkově dne ne nepatrně byli zvýšili a to najmě: P. **Václavu Pišlovi**, děkanu v Opatovicích n. L., p. **Janu Kašparovi**, faráři ze Dřítče, a p. **Josefu Krajičkovi**, faráři ve Vosicích.

Ždánice, 14. září 1903.

František Sedlatý,
děkan.

Školní knihy

do c. k. gymnasia, realky, učitelského ústavu, obchodní akademie, školy zámečnické, měšťanské chlapecké a dívčí v **Hradci Králové** a **veškerých škol** obecných v místě i v celém okrese chová

● v největší zásobě na skladě ●

knihkupectví **B. E. TOLMANA** v Hradci Králové

Telefon č. 17.

Velké náměstí, vedle lékárny p. Hubáčekovy.

Telefon č. 17.

Založeno r. 1863.

Založeno r. 1863.

Kde vydání **staršího** lze
užívat, chovají se též

opotřebované knihy

na skladě **ve vydáních nejnovějších.**

Zásilky na venek poštou
vyřizují se obratem.

Největší sklad
všech školních pomůcek:

globů, atlantů, kalendářů, psacího
a kreslicího náčiní, slovníků, map,
hudebnin, notsoů, denníků atd.

Podmínky při odběru
velmi mírné a příznivé

Prvý sklad c. k. školního knihoskladu v Praze. — Seznamy na požádání zašlou se zdarma a franko.

Poděkování.

Za příčinou slavnostního vysvěcení nového chrámu Páně v Podulšanech bylo přítomno mnoho vzácných pánů hostů, kterým vzdáváme tímto

své nejuctivější poděkování.

Zejména vysoce důstojnému panu kanovníku Dr. **Janu Nep. Soukupovi** z Hradce Králové za slavnostní vysvěcení chrámu Páně, vele důstojnému p. děkanu **Frant. Sedlatému** ze Ždánic, vldp. děkanu **Václavu Pišlovi** z Opatovic n. L., důstojným pánům farářům **Janu Kašparovi** ze Dřítče a **Josefu Krajičkovi** z Vosic a velebnému panu **Janu Adamcovi**, koop. ve Ždánicích, kteří při slavnosti fungovali. Dále p. řídícímu učiteli **Jos. Vojákovi** ze Ždánic, vele váženému panu **Janu Markalousovi**, okresnímu starostovi Pardubického a p. staviteli **Jos Hrochovi** z Praskačky.

Vzdáváme též **vřelé díky všem dároům a dobrodincům**, kdož jakkoliv přispěli k zbudování chrámu Páně, aneb při jeho slavném vysvěcení spolupůsobili. Šlechetnou Vaši horlivost odplatí sám Bůh.

V nejhlubší úctě

sastupitelství obce Podulšanské.

KARBID a PETROLEJ

nabízí nejlevněji

c. a k. dvorní dodavatel

Josef Pilnáček v Hradci Král.

Jana Leopolda Haje, biskupa královéhradeckého, Zpráva o visitaci far kraje Čáslavského, již roku 1783 k rozkazu císaře Josefa II. vykonal.

Podává Dr. Václav Řezníček.
(Pokračování).

Kutnohorský vikariát.

1. (60.) **Kutná Hora.** Panství Kutná Hora. **Kněž.** Arciděkan a děkan tohoto města a současně obvodní vikář Ignác Jakub *Novomlejnský* jest skutečně důstojný, velice rozumný pastýř, kterýž zároveň představený úřad nad četným dilem svých spoluobratů slavně a prospěšně vykonává. Ve svých jednáních má noblesu, jeho obcování jest lbezné, jemné, a stále jest viděti, jak jeho chování doprovázeno jest myšlením a kněžskou slušností. Laskavě a klidně jeho jednání s každým získalo mu srdce jeho stáda. Biskup ke svému potěšení neslyšel zde nic, než-li jeho chválu a shledal zde všeobecnou spokojenost, která je mezi stádem a pastýřem tak ráda viděna. Při dobře urovnané hlavě, při čemž semé pravdy zdá se zároveň v duši spočívati, není třeba mnohého, aby vkus pro dobré zásady rozšířovala. Biskupovi se zdá, že zdejší arciděkan upřímně je cítit a že k jejich rozšíření svým dilem spolehlivě přispěje. Jenom Bůh přej mu zdraví a síl, jež ho při jeho opakujících se zachváttech podágy mnohdy opouštějí.

Jeho domácí kaplani, jež má čtyři, jsou dle příkladu svého představeného dobře umravení a zaměstnaní milující kněží.

Přifařené obce. **Kutná Hora,** město s farním chrámem, v němž na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. **Bylany, Přítoka** vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od fary vzdálené. **Poličany, Hořany,** vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu odlehle.

Lokální kaplanky. V **Kutné Hoře** ve chrámu sv. Barbory zrušeného tovaryšstva obývají se od ustanovených při něm exjesuitů na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby. Při klášterní kapli jeptišek Voršilek jsou rovněž ustanoveni dva duchovní, kteří jeptiškám konají bohoslužby, na nichž také lid podílu bere.

Komendátní a filiální kostely. V **Kutné Hoře** mimo uvedené tři chrámy, v nichž se denně bohoslužby konají, jsou ve městě a kolem města ještě kostely: 1. sv. Jiří; 2. nadaná sleichtovská kaple nejsvětější Trojice; 3. Matky Boží; 4. sv. Bartoloměje; 5. sv. Jana Nepomuckého; 6. Věch Svátých; 7. Nejsvětější Trojice; 8. sv. Václava; 9. sv. Petra a Pavla; 10. sv. Martina, v nichž rovněž čas od času řádné bohoslužby se obývají.

Školy. V **Kutné Hoře** hlavní škola jest říditelem P. *Štěchou*, velmi obratným mužem a třemi jinými profesory s mnohým užtkem spravována. Také nachází se zde škola dívčí, již řídí Voršilky. 700 dítek dostává zde předepsané vyučování, jež neunavnou péčí vysehradského pana probošta pana ze Schulsteinu rok od roku více zlepšení získává. **Bylany** mají také triviální školu. V **Poličanech** a **Hořanech** nachází se triviální školy.

Obyvatelstvo. **Kutná Hora** 4808 katolíků, 28 protestantů; **Bylany, Přítoka,** 223 katolíků; **Poličany, Hořany** 139 katolíků. Dohromady 5170 katolíků, 28 protestantů.

Poznámky. Kutnohorský magistrát podal biskupovi prosebný spis, v němž se o rozdělení farní obce ve tři různé farní obvody uchází. Rozsáhlost města Kutné Hory, její obyvatelstvo a vzniklé z toho pohodlí farníků zdají se ovšem že žádosti této váhy dodávají. Kostely a budovy jsou po ruce, a domy Boží, jichž samotná Kutná Hora má třináct, jsou skoro všechny tak bohatě nadány, že by se nové dvě fary, aniž by někomu jako břemeno připadly a aniž by bylo arciděkanovi z jeho příjmů něco odňato, mohly z tohoto kostelního jmění snadno založiti. Pak-li že bude tento návrh schválen, musely by býti, vedle hlavního farního chrámu, jedna ve dřívějším jesuitském chrámě u sv. Barbory, v jedné z nejnádhernějších svatyní v Čechách, a druhá na dolejší předměstí u Matky Boží zřízeny. Jedné každé poblíže jí sídlící lid v poměrném počtu přidělen a ostatní beztoho přehytené kostely, kaple, pak-li se sv. Jan a voršilský kostel z toho vyjmou, dle nejvyššího předpisu musely by býti zavřeny.

Mimo to nachází se zde malá obec 500 pouhých Němců. Českého jazyka neznalých měšťanů; tato měla doposud svá německá kázání v tak zvaném, poněkud odlehlejší jirském kostele. Biskup, aby ubohým tím lidem pohodlí zjednal, přenesl tyto německé bohoslužby do nového, krásného chrámu janského a tím přání těchto měšťanů splnil. Jeden exjesuita vykládá jim zde slovo Boží; pak-li v budoucnosti tyto německé bohoslužby budou zachovány a počet exjesuitů, jak jest docela přirozeno, se zmenší, může býti tento německý kazatelský úřad jednomu ze zde zřízených kaplanů uložen.

Ve chrámu sv. Barbory obývají jsou bohoslužebné úkony od kněží dřívějšího tovaryšstva tímž způsobem, jak je jesuité konávali.

2. (61.) **Čáslav.** Panství Čáslav. **Kněž.** Děkan Josef *Kamberský* jest mladý, schopný a ve svém pastýřském úřadě neunavný muž; jeho duše jest tak, jak z rukou přírody vyšla. S upřímností rovně vysloví všecko, co myslí; jeho láska ku

pravdě jest určitá. Jeho mravy jsou bez hany, jeho dobročinnost štedrá. V této povaze jistotně nespočívá žádný dvojsmysl. Zaměstnání a zkušenost při něm to, co ještě schází, k jeho zralosti přičinějí. Školství vše se ujmá, při čemž ještě od svých dobrých kaplanů jest podporován.

Přifařené obce. **Čáslav,** král. krajské město s farním chrámem, v němž na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. **Filipov,** dvůr $\frac{1}{4}$ hodiny od města vzdálený.

Komendátní a filiální kostely. V **Čáslavi** mimo město na obecním hřbitově jest veřejná kaple, v níž častěji bohoslužby se obývají. Při dvoře ve **Filipově** jest kaple, v níž se však jenom dvakrát ročně řádné bohoslužby konají.

Škola. Škola v **Čáslavi** opatřena jest dvěma dosti obratnými učiteli. Avšak budova jest tak bídná, že jest málo navštěvována. Má tudíž nevyhnutelných oprav zapotřebí, jichž obec, kteráž jest bez prostředků, opatřiti nemůže.

Obyvatelstvo. **Čáslav** 1437 katolíků, 18 protestantů; **Filipov** 45 katolíků, 2 protestanté. Dohromady 1482 katolíků, 20 protestantů.

Poznámky. Magistrát podal zde biskupovi prosebný spis, v němž žádá o jeho přimluvu, aby se sešla školní budova z hotovosti bratřev znovu zbudovati mohla. Proba tato jest spravedlivá, každý den, v němž mládež vyučování ztratí, jest den pro vlast ztracený. Vysoká zemská správa dle své péče o obecné dobro v této věci opětovanou prosbu města Čáslavi vyslyšeti sama od sebe vezme v milostivou úvahu.

3. (62.) **Bykán.** Panství Malešov. **Kněž.** Farář Josef Antonín *Egermann* jest vzor v pravdě apoštolského duchovního správce, kterýž si u biskupa, jakož i u všech farníků upřímně vážnosti získal. Jeho duch jest veškerých malicherností v pastýřském úřadě úplně prost, jeho srdce jest srdcem dobrého otce oproti svým bídu trpícím dítkám. Jenom jeden případ z jeho života a takových obsahuje více: Chudý protestant kradl mu na poli snop. Farář, který k tomu nahodile přišel, přistihl jej při činu. »Dobrý příteli,« pravil k poděšenému muži, »dobré slovo bylo by ti tvé leknutí ušetřilo. Vezmi si tolik snopů, mnoho-li unésti můžeš a jest-li ti chléb schází, přijď ke mně. Já svůj povinně s tebou rozdělím.« Jeho lidumilnost jest bez mezí a proto jest rád chudým, jsa od své celé farní osady zbožňován. Tímto svým láskyplným jednáním přivedl již mnohou protestantskou rodinu zpět na cestu pravdy. Také tyto jeho zbloudilé ovce nazývají jej otcem a vyhledávají u něho rady a pomoci.

Kéž by Bůh české církvi věnoval více takových kněží a svatě náboženství, říše mravnosti a spravedlnosti, bude sbírat bohaté ovoce. Taktéž jest pravým přítelem školy, jemuž drahocenný díl něžného stáda na srdci leží. Takový pastýř, jako tento, musí se Bohu i lidem líbiti a požehnání nemůže scházeti obci, pak-li že jí Prozřetelnost takový dar dává.

Také jeho od hraběte Oostaina v Malešově zřízený a s ním v Bykání bydlící domácí kaplan jedná dle příkladu dobrého faráře.

Přifařené osady. **Bykán,** farní ves, kde na všechny neděle ranní mše a katechismus a na všechny svátky však řádné bohoslužby se obývají. **Oumomín, Bahno, Březová, Tyniště, Polánka, Lhota, Malešov,** městečko a šest vsí jsou všechny $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdáleny. **Chlístovice, Chroustkov,** vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. **Předbořice, Zdeslavice,** vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od fary. **Košice, Milečice,** vesnice hodinu od farního chrámu. **Onomyšl, Nepoměřice,** vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu. **Vidice, Roztěž,** vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu. **Rozkoš,** vesnice $\frac{3}{4}$ hodin od farního chrámu vzdálená. **Křesetice, Krupá,** vesnice jenom několik minut od farního chrámu. **Chrast, Pernštejnec,** vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálené.

Místní kaplanky. V **Malešově** při tamní veřejné kapli ustanoven jest vlastní kněz, kterýž tamní obci řádné bohoslužby a katechetické vyučování koná. Ve **Křeseticích** ustanoven jest exjesuita, kterýž v tamním komendátním kostele na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby obývá.

Komendátní a filiální kostely. Ve **chlístovickém** filiálním kostele konají se každou třetí neděli farní bohoslužby. **Košice** mají filiální kostel, v němž se každou třetí neděli řádné bohoslužby obývají. **Vidice** mají rovněž filiální kostel, ve kterémž se každou třetí neděli řádné bohoslužby konají.

Školy. V **Malešově** jest dosti horlivý a obratný učitel, ale v nedostatku vlastní školní budovy koná vyučovací hodiny ve svém bytě. Ve **Křeseticích** jest školní budova blízka spadnutí a velice bídná. Jest se obávati, že v tomto místě velice potřebný vyučovací ústav docela zajde.

Obyvatelstvo. **Bykán** 46 katolíků; **Oumomín, Bahno, Březová, Tyniště, Polánka, Lhota, Malešov,** 912 katolíků, 4 protestanté. **Chlístovice, Chroustkov** 219 katolíků; **Předbořice, Zdeslavice** 127 katolíků; **Košice, Milečice,** 182 katolíků; **Onomyšl, Nepoměřice** 302 katolíci, 17 protestantů; **Vidice, Roztěž**

171 katolíci; **Rozkoš** 43 katolíků; **Křesetice, Krupá** 401 katolíci; **Chrast, Pernštejnec** 224 katolíků, 8 protestantů. Dohromady 2677 katolíků, 29 protestantů.

(Pokrač.)

Literatura.

Nákladem J. Otty v Praze. J. Kořenský: K protinožcům. Cestopisné dílo o Australii. Sešit 18. a 19. po 60 h. — Nová země na severu. Výprava kapitána Otty Sverdrupa k severní točce. Překládá dr. J. Guth. Seš. 15. a 16. po 60 h. — Ottova laciná knihovna národní. V. J. Němrovič-Dančenko: Vlčí kofist. Román o třech částech. Z ruštiny přeložil Vít. Unzeitig. Sešit 11. a 12. po 20 h. Serie XXVI. — Východní Čechy. Spisovatelka T. Nováková provádí nás Vysokým Mýtem a když dokonale jsme si město prohlédli a vyslechli pamětihodnosti historické, zabojíme podél Loučného až k Olšince a cestou zastavíme se v Snakově, Slatině, Srubu, Dobříškově, Zámruku, v lázních sv. Mikulášských, Vraclavi, Vinarech, Radbošti, Ostrovu, Ubersku a Chroustovicích. Četná řada ekvostných vyobrazení nádhernou přílohou na kartonu „Chrudimka pod mlýnem“, „Peklem“, vesměs od chvaly známého mistra K. Liebschera doplňuje celek sešitu. Cena sešitu 1 K 80 hal. —

Nákladem Unie v Praze. Sofie Podlipské spisy. X. Na domácí půdě. Číslo 7. a 8. XI. Čarodějnice. Seš. 1. za 30 h. — Spisy Jul. Zeyera X. Gompači a Komurasaki. Seš. 2. a 3. po 40 h.

Pompeje, mrtvé město. Píše dr. J. M. Pražák. Sešit 1. a 2. po 36 h. Sbírky populárních spisů cestopisných seš. 36.

Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí náboženských v českém školství. Vydavatel a redaktor V. Špaček. S přílohou „Obrana“ pravdy křesťanské ve veřejném životě. Expedice v Praze 200-II. Roční předplatné 6 K.

Vychovatel. Časopis věnovaný zájmům křesť. školství. Vydává družstvo „Vlast“ v Praze. Řídí dr. R. Horák. Roč. XVIII. čís. 15.—17. S katechetickou přílohou. Řídí F. Žundálek. Roč. VI., č. 9. Roční předpl. i s přílohou 6 K.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. J. Klecandy spisy: Maloměstský apoštol. Román. Seš. 10 za 25 h. — A. Dumas: Tři mušketýři po dvacet letech. Seš. 6.—8. po 25 h.

Náš Domov, nejacinější obrázkový měsíčník zábavně poučný pro lid. Redaktor J. Vévoda. Ročník XII., čís. 9. Roční předpl. 4 K zasílá se administraci do Olomouce.

Serafinské Květy. Časopis terciářů českoslovanských. Ročník II., čís. 12. Redaktor Frt. Švábeník. Předplatné 2 K ročně zasílá se administraci do Olomouce.

Máj, beletristický týdeník. Roč. I., čís. 50. a 51. Vydává nakladatel. družstvo spolku čes. spisovatelů beletristů v Praze.

Nový Život. Měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu. Vede a vydává Karel Dostál Lutínov. Roč. 6. čís. 8. a 9. Vychází v Nov. Jičíně na Mor. za roč předpl. 8 K.

Selský Obzor. Organ katol. spolku čes. rolnictva na Mor. Roč. I., čís. 5. a 7. Redaktor J. Šamalik. Administrace v Ostrově, p. Sloup na Mor. Roč předpl. 1 K 50 h.

Obzor. Časopis pro poučení a zábavu. Redaktor a vydavatel magr. Vl. Štátný v Brně. Roč. XXVI., čís. 16. a 17. s bohatým obsahem. Roční předpl. 4 K přijímá administrace v Brně.

(Zasláno.)

Pan Jan Staněk, pasíř,
PRAHA I., ulice Karoliny Světlé č. 19.

Zásilku jsem právě obdržel v pořádku; s poslacením monstrance a kalicha s patenou, relikvíře, jakož i s příslušnou opravou jsem úplně spokojen, taktéž i s mírnou cenou vše. Doporučím Vás, kde mi možno bude, vždy. Věci ty líbí se všem velmi.

S úctou Vám oddaný

František Svoboda, farář.

Na Kláštere u Olomouce, 28. února 1902.

P. T. duchovenstvo

upozorňuje opět firma Karel Šimek, speciální závod se sv. obrázky v Č. Budějovicích, na portréty a sádrová poprsí (v malé i životní velikosti) Jeho Svatosti Pia X. K dostání též v úpravě malých obrázků pro modlitební knížky s krátkou biografií Jeho Svatosti. Obrázky tyto jsou přímo nepostradatelné, obzvláště na počátku školního roku.

Nízké ceny. Výhodné platební podmínky dle přání každého jednotlivce.

Prospekty k dispozici.

Oznámení.

Dovolují si oznámiti, že jsem dnem 14. srpna 1903

otevřel novou místnost

v Grand-Hotelu (okresní dům) v Hradci Králové,

kterou říditi bude p. B. Kešťál.

Místnost tato má býti lidovou restaurací, která dojde zajisté všeobecné obliby. — Vchod má z ulice a čepuje se v ní

**královéhradecký ležák půl litr za 15 hal.,
plzeňské z měšťan. pivovaru půl litr za 25 hal.**

Cena jídel a teplých nápojů je značně snížena.

Čtenému obcenstvu jsou k dispozici četné denní časopisy.

J. Morávek,
nájemce Grand-Hotelu.

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. velelúst. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

c. a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809
a doporučený Ordinár. listem nejduš. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskárské:
Svíčky oltární z čistého vosku včelího i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky snímé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá
a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Výhradně zasílatelský závod lněného a bavlněného zboží

zaručeně dobré ruční práce, doporučuje P. T. obe-
censtvu zboží nejlepší jakosti a za mírné ceny a
sice: Čistě lněná plátina, zvláště velmi jemné pří-
rodně bílé véby, plátina prostěradlová, plátina pro
pány krejčí, obuvníky, dále látky slavníkové a
matracové, kanafasy lněné i bavlněné jen nejlepší
jakosti, sypkové, šotyše, zefyry, krisety, grádle
lněné i bavlněné, celotažené (damast.) atlasové
přikrývky na postele, ubrusy, kávové přístroje, gar-
nitury, ručníky, šátky kapesní, utěrky, dále šir-
tynky, šifony, oxfordy a vůbec všechno zboží do
oboru toho spadající. — I nejmenší zakázka vy-
řídí se se vši pečlivostí promptně. — Zásilky dějí
se franko na dobírku.

Za zboží ručním jak co do barvy tak i do stálosti

Vzorky zdarma a franko.
ČENEK LOFF,
Opečno na st. dr. č. 16.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skříňkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, šperky
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Důvěry hodným zásilkou na výběr též i na splátky
bez svýštní cen. — Založeno r. 1843

Hlavní obchod s dobrou kávou!

Jemnon káva

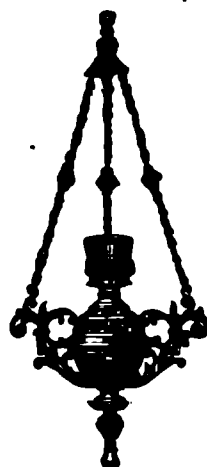
prodávám 1 kg.
za 2 koruny.
Veškeré jiné druhy
při 1 kg. o 20 h

levnější než zasílají altonští, hamburští a
terští obchodníci.

Poznámka: Jsou-li kávy vůbec levné,
jako nyní, řídí se dle toho domácí obchodníci
též; není tedy třeba vyhledávat nepříteleskou
cizinu.

F. Chrudimský v Hradci Král.

Hlavní obchod s dobrou kávou!

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé, č.
19 n., roh Kon-
viktské ul., vyučení pastí speciálně

na kostelní náčiní, dovoluje si dopo-
ručiti svůj hojně zásobený sklad ve
vlastní dílně **ručně pracovaných**
kostelních nádob a náčiní, jako:
monstrance, kalichy, ciboria, lampy,
svícny, kaditelnice, kropenky, patenky,
nádobky atd., vše v přesném slohu
církevním. Staré předměty znovu opra-
vuje v původní intenci a jen v ohní
slatí a stříbrní. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy
nebo ceníky franko. Za veškeré vý-
robky a slavnostní ručím. Největší vý-
oba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení
od nejjednoduššího do nejtvrdnějšího. Chudším kostelům
dávka v placení. Více uznaní po ruce. **Základě přesných**
výrobky bescenné. Vše posílám již posvěcené.

Zánovní nábytek

ze 3 pokojů, ořechový, matt,

nejnovějšího vzoru, bodící se pro nevěstu, jest buď
v celku neb jednotlivě **velmi levně** na prodej.
Nábytek nachází se v rohovém domě č. 353 proti
důstojnickému parku. Bližší sdělí domovník tamtéž.

Bursa práce v Hradci Králové.

Práci hledají: topič na trvalou práci, strojní
zámečnick a lamač kamene. Práci obdrží: 2 truhláři
v Hradci Králové a 1 v Dobrušce, obuvník na
trvalou práci v Litomyšli, sedlák a učeň v Ronově;
3 pomahači do pivovaru v Opočně; učeň na ko-
čárnictví v Hradci Králové, na pekařství v Horním
Jelení, na malířství v Poličce a na truhlářství v Tře-
bechovicích. — Přihlášky přijímá **Josef Polák**,
tajemník Všeoborového sdružení křesťanského
dělnictva v Hradci Králové, Adalbertinum.

Továrna na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, zřízený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, **vino borůvkové** (medici-
nální), **vino sladké a vino šumivé** (šampaňské.)

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti **velmi levný koňak a výbornou**
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vysnamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. vystavě v Praze: **stříbrnou medaili**
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franko.

**Svatební,
primiční
a vůbec
příležitost.
dary.**

Nádherné Madonny

ve stkvostných rámech od 15 zl. až do 50 zl. i výše.

**Velebohatý sklad obrázků svatých a svět-
ských, uměleckých listů**

dle světoznámých a předních mistrů reprodukc.

srcadel, rámeč,
přiklopů (bání)
skleněných
křídél neb so-
chami sv. **Sochy**
svatých v libo-
volné velikosti
umělecké dřevo-
řezby neb
z masy (i dle
obrazu) se zho-
tovují **Kříže**
závěsné a na po-
stavení, kříže
školařské kostelní.
Obrasy z hude-
bnou od 7 zl. Po-
řizování,
lampičky k ma-
donnám, lampy
kostelní atd.

Modlitební knihy české, něm., franc. latin. a
angl. u velikém výběru od jednoduchých až do nej-
elegant a nejdra. vazeb. **Devotionalie**: růžence,
křížky medailky, škapulíře, cingula atd. Rozpočty
ihned a gratis

JOSEFKA SPŮROVÁ,

první katolický obchod devotional emi, modlitebními
knihami, obrasy, galanterií a paramenty

Janská ul. č. 12. BRNO. Proti hlav. poště.

Nejlepší, nejtrvanlivější a nejlevnější
kněžské kolárky a náprsenky.

Všeho druhu prádlo

pro dámy a pány.

Stanislav Jirásek v Hradci Králové, Velké náměstí číslo 136.

Obrovský výběr
letních turistických košil.

Úplné
výbavy pro nevěsty
vlastní výroby.

Novinky kravát.
Tovární sklad bílého prádla.

OBNOVA

Číslo 39.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 25. září 1903.

Inserty se počítají samostatně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Před rozhodnutím.

(14) Nedá se upříti, že Maďari vždy sebevědomě a důsledně kráčeli olli svému vstříc a nikdo nemůže jim dokázat, i kdyby Klapku jmenoval, že dopustili se zpronevěry na této řiši. To, co chtěli a chtějí, na to měli a mají právo. Uberské státní právo je tak staré jako české a Maďari se ho rovněž nevzdali svobodnou volbou Habsburků. Jestli vlivem nešťastných událostí, zvláště doby josefinské, na nedozírnou dobu nadějí v uskutečnění svých ideálů ztratili, z toho neplyne, že ztratili právo samo a nemůže se jim vykládati ve zlé, jestli samostatnosti v rámci rakouského soustátí se domáhali a každé příležitosti, jaká se jim r. 1867., zvláště však dnes naskytla a naskytá, použili.

Kdyby císař Josef byl hleděl řiši udržovati na tom základě, na němž byla zbudována, nebylo by revolucí. To vše bylo by hezké, jen kdyby v tomto svém staletém boji vždy byli čestných prostředků používali a kdyby si byli vždy pamětlivi zásady: „Co nemáš sám rád, nečiň jinému!“ Žádají-li maďarské velení a vůbec své vojsko, dobře; k samostatnosti koruny sv. Štěpánské to náleží, a my Češi, kteří se téhož domáháme, jsme poslední, kteří by proti tomu něčeho namítali, pokud Maďari byli by ochotni, přáti a dáti jiným národům habshurské říše, čeho se sami domáhají a pokud nehodlají ze své maďarštiny v zalitavské polovici udělati to, čím je až posud němčina. Žádati však národní ústupky jen pro sebe, totéž zboží měřiti Chorvatům, Slovákům, Rumunům a Srbům jiným loktem a přes zákonitě zaručené smlouvy vyvěšovati maďarské nápiay tam, kde maďarsky neumějí, než snad úředník, je šovinismus, což je neprozřetelnost, ježto si na přestech mohou vypočítati, že s těmiž požadavky přijdou i jiní a že tím vynalézají novou trhací látku nejen pro celou řiši, ale i pro svůj mladistvý státní útvar.

Když r. 1867. dosáhli, čeho v té době dosíci mohli, měli se zachovati jako národ opravdu rytířský a nepropůjčovati se Němcům k tomu, aby centralistický byrokratism v druhé polovici, do níž jim vlastně již ničeho nebylo, zachován byl při vládě a aby Němci svou nadvládu nad většinou národů slovanských umělým volebním řádem podrželi a každý spravedlivý požadavek systému federativního předem odmítali. Nelze se diviti vídeňským kruhům, že nemohou býti vyléčeny z fixní myšlenky, Rakousko že může existovati jen jako stát německý, aneb že může ještě někdy převzítí úlohu vůdčí v německém bundu, ale že by v Pešti dávno na to nepřišli, nedá se mysliti, vždyť všecko zlé, jež na Rakousko přišlo a ještě přijde, jen této chybné politice má co děkovati a všecko útrpné krčení ramen v cizině platí ne státu, ale ústavě a vládnímu systému.

Maďari dobře vědí, že právo českého národa je tak staré a tak platné, jako jejich a přec jak často zasáhli v osudy naše a pomáhali k vítězství ne právu, ale bezpráví! Jmenuji jen Košuta a Andrássyho. Již v letech sedmdesátých mohli jsme býti u cíle — bez Maďarů. A jestli tomu německví pomáhali přes lepší své přesvědčení k vítězství, pak jednali jednak ze závisi, aby se samostatnosti nedostalo i jiným, jednak z egoismu, aby jim Němci pomáhali proti slovanským národům doma, tedy z úmyslu ne čistého, což se mstí i v politice. Přispívajíc k posílení německví v Cislajtanii, pracovali proti vlastním národním požadavkům, zrovna zase jako Němci hledající v každé své těžkosti pomoci proti Slovanům v Maďarii, hýčkali Uhry v bezmezných nárocích a jen ze vzdoru povolili jim rok 1867., až s nimi dospěli tam, kde s nimi jsou dnes — k armádní řeči.

R. 1867. položen byl sice zárodek smrti v tělo tohoto soustátí, ale řiši mohlo býti pomoci, ježto zasaženy byly jen její plíce — ústava, srdce však, dynastická věrnout rakouských národů, zůstalo zdrávo.

Němci nemají žádného práva, vyčítati Ma-

ďarům jich snahu po úplné emancipaci, protože ji sami zavinili, Maďary sami si tak vychovali. Nyní, když si oba falešní hráči nablédli do karet, rozcházejí se. Uhři litují, že raději nepodporovali Sloany, nahlízejí, že by s federativním Rakouskem lépe vyšli ve své personální unii, než s německo-centralistickým, kdežto Němci zaklínají kde koho a do zbraně volají proti Maďarům, kteří útočí na celistvost říše; slovanští národové však nemíní za ně z obné tahati kaštany a odpovídají svorně v Praze, Krakově, Záhřebě i Lublani: „Co jste si nadrobili, to si snězte, my na německé armádní řeči, třeba jsme až posud proti ní nevystupovali, žádného zájmu nemáme a chtějíce býti důsledni a spravedliví, nemůžeme vystoupiti s vámi proti Maďarům, pokud tito formálně nevystoupili proti zavedení i jiných řečí do pluků. My nemůžeme býti důsledně proti maďarským požadavkům, ježto čím dříve tito budou samostatní, tím dříve přestanou se míchat do poměrů cislajtánských a nás politicky i národohospodářsky poškozovati. Tolik ať si však pamatují, že tím dnem, kdy se jim vyhoví, začne se tam, kde oni přestali, jinde a armádní krise nebude dokonce skončena.

Jak věci stojí dnes, udělali by Maďari nejlépe, chtějí-li, aby došlo k vyrovnání, aby od svých požadavků upustili, jinak dojde k rozluce, jež jim nepřinese nikdy, co si od ní slibují, naopak naši průmyslníci po tom touží, aby k ní co nejdříve došlo a aby ta nejistota, jež dnes v Rakousku panuje, ustoupila konečně pevným a ustáleným poměrům. Než takové vyrovnání, jaké až posud stávalo, raději úplné odloučení; ať zkusí Maďari z vlastní zkušenosti, co stojí samostatnost a jaké břímě je pro stát vlastní armáda, neboť těch několik pluků honvých měli jen pro parádu. My personální unii jen získáme, kdežto Maďari ztratí, což při finančním stavu magyar országu je na pováženou.

Nejllepší jsou Velkoněmci; ti řiši svou německou nadvládou zakopali a nyní, když tone, jsou oni první, kdož tonoucí loď, jako ty myši, opouštějí, volajíce „los von Österreich!“ a slibují si, že potom bude se muset Cislajtanie přivínouti k Německu a s ním vstoupiti v novou vojenskou i celní konvenci.

Dne 23. září sešla se říšská rada, svolána pouze za tím účelem, aby rakouští vojní třetího ročníku dostali se konečně domů. Snad už tu vyřčeno bude rozhodné slovo naproti Uhrům.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 23. září.

(Nárky na působení „synů“ čili „klukokracie“ v českém veřejném životě. — Několik slov o organisaci katolického smýšlení. — Počátek éry švestkového knedlíku.)

Již více, než-li po deset let ozývají se v naší veřejnosti důvodné stesky na to, že do řešení, luštění a sanování veřejných záležitostí pouštějí se rádi činitelé, kteří k tomu obyčejně jsou nejmeně povoláni. Následkem toho ovšem že se náš veřejný život dostal do naprosto nesprávných kolejí, zejména když se proti tomuto mýsení se nepovoláných politiků do řízení veřejných záležitostí neozval důrazný odpor, který zajisté že mohl v čas zjednati žádoucí pořádek. Na místě toho se mnohdy našim zeleným politikům dokonce ještě tleskalo.

Ovocem toho pak dnes jest všeobecně již doznatý rozvrat celého našeho veřejného života, z něhož vážní živlové skoro malomyslně ustupují, ponechávajíc vedení jeho tomu, kdo se k němu z těch či oněch důvodů zrovna nahodí.

Poměry dospěly již tak daleko, že konečně shovívavost s příčinami jejich došla i zdejšímu svobodomyšlnému denníku, který proto

důtklivě volá po nápravě v této otázce. Ochotně podpisujeme tuto přímělu, jenom ze bychom ji na některém místě mírněji a jinak stylisovali.

Naše mládež by se totiž do veřejných schůzí nedostala, kdyby do nich nebyla voděna a pouštěna a kdyby bylo přesně dbáno na jasné ustanovení zákona, kdy a kdo smí veřejné projevy činiti. Kdyby při veřejných schůzích bylo dbáno toho, aby byly jednak shromážděními svéprávných občanů a kdyby nebyli do nich vpouštěni hoši, kteří vlastně o jednání svém nemají dostatek „právného pojmu“ a kdyby z veřejných schůzí byli vylučováni ti, kdo nemají práva v nich o tom či onom jednati a hlasovati, rázem by naše veřejné schůze vylíhly jinak.

Co jest ku př. v Praze v tomto ohledu možno, podáme doklad. Když se v minulých letech měly zde konati doplňovací volby do obecního zastupitelstva, svolána byla zde do jistého sálu veřejná „voličská“ schůze, v níž mělo býti pojednáno o kandidátech. Pražský obecní volební řád výslovně předpisuje, že k volbě oprávněni jsou svéprávní občané, kteří platí nejméně 5 zl. přímé daně a bydlí v okrsku volebním. Vyjmuty jsou od vykonávání práva voličského všechny osoby, jež jsou pod mocí otcovskou.

A na výše zmíněné schůzi sešli se pánové z předměstí, kteří v Praze vůbec nebydlí a tudíž volebního práva zde nemají; potom sešli se zde většinou doposud jenom „synové“ t. j. pánové nezletilí a konečně pánové z Prahy, kteří ve volebních listinách jako voličové zapsáni nebyli. Dohromady tedy panstvo, ježmuž vlastně do pražských obecních voleb zcela nic nebylo a kteří v nich hlasy svými vlastně docela nijak rozhodovati nemohli a práva neměli.

Přes to však shromážděno takto panstvo statečně za tlustých slov usnášelo se na kandidátech do obecního zastupitelstva a pražské noviny zcela vážně o této schůzi referovaly!

Vinu podobného zjevu nepřičítáme tudíž oné mládeži, ale rovněž uvádíme, že do schůze té neměl býti nikdo připuštěn, kdo k volbě do obecního zastupitelstva nebyl oprávněn. Proč se umožňuje někomu jednati o něčem, do čeho mu vlastně nic není? Jednání takové jest pletení se do cizích záležitostí. A to jest u nás hlavním pramenem zmatků, na něž dnes česká veřejnost stůně, že totiž v našem veřejném životě hemží se více povolaných, nežli vyvolených. Zvykem pak učiněno to tím, že někteří svolavatelé veřejných schůzí vodívali si do nich všelijak sehnanou klaku, která by jejich řečem tleskala a tak se stalo v naší veřejnosti na konec obyčejem, že dřívější, do schůzí navedená a trpěná zde štafáž stala se v nich nyní rozhodujícím činitelem.

Proto vlastně mládeži její mnohdy nesprávnou a všeetchnou účast ve veřejném životě tak přísně nezazlíváme, jako důtklivě vytýkáme dospělým lidem, že ji svádějí a zneužívají k tomu, aby jim dělala náladu a reklamu.

Náš veřejný a spolkový život bude v tomto se směru ihned ozdraven, jakmile schůzí budou sěti účastníci pouze ty osoby, které se budou legitimovati, že k účasti té mají skutečné právo.

Ve směru tomto musila se své doby i „Ústřední Matice školská“ změnou stanov zabezpečiti, aby valné její hromady nestaly se jevištěm zvláště jednotlivců, kteří si do nich vodili rychle sehnanou klaku. Událo se vícekrát, že dva tři dny před valnou hromadou ten či onen jednatelce dal zapsati řadu nejlačinnějších nových členů, s nimiž chtěl potom na valné hromadě míti sólo. Proto ve stanovy pojata podmínka, že valných hromad „Ústřední Matice školské“ mohou se ku př. letos účastniti jenom ti členové, kdo se jimi stali do konce roku loňského. A následkem toho je pokoj!

Máme za to, že není o tom žádné pochybnosti, že nynější veřejný nepořádek u nás ihned by pominul, kdyby se strany příslušných a povolaných činitelů bylo o to dbáno, aby veřej-

ných schůzí mohli se účastniti jenom ti, kdo mají k nim příslušnou legitimaci.

Pražská žurnalistika docela trpěla, že v Praze po kolik let pořádala nebo rozbíjela veřejné schůze jistý člověk, jehož nechceme jmenovati, který byl na Moravě zavřen pro krádež zlatých hodinek s řetězem a který konečně musil býti v Praze stíhán a odtud odstraněn pro urážky Veličenstva, tak že vyhlížel zde vlastně jako provokační agent. Až ta jeho krádež byla obecně známa a on se „ničím neživil“, přece ho po několik let v Praze nikdo ze schůzí, na něž přicházel dělat rámus, nevykázal.

Tolik o této záležitosti, o níž dále mlčíme, poněvadž zajisté se nám naskytne brzy nová příležitost, opět o ní pojednati.

* * *

V některých katolických listech dočítáme se volání po organizaci katolické strany. Laskaví naši přátelé a čtenáři rádi se na těchto místech dočítají, co máme k podobným projektům ku podotknutí. Proto nebude nám zasláno, když proneseme několik slov, ovšem že pro nikoho závazných, i v této záležitosti. Jsou to také náhledy cizí.

Slyšíme-li dnes volání po organizaci katolické strany, tu činíme přesný rozdíl mezi odbornou stavovskou organizací katolického duchovenstva a mezi politickou organizací katolických laiků.

Stavovská odborná organizace katolického duchovenstva musí býti provedena ve smyslu svého účelu na příslušné půdě stavovské. Proto širší a nejširší kruhy nemohou býti v ní pojaty.

Politická pak organizace katolických laiků není žádnou novinou. Ta se u nás provádí různým způsobem již třicet let, ovšem že také s různým zdarem, který jest závislým především od osob, které ji podnikají. A tu jest nezbytno a přirozeno, že s osobami těmi organizace buďto živoří a padá, nebo roste a kvete, podle toho, jak obratně a sympaticky si osoby ty vedou. V tomto směru tedy nelze, než-li ponechati ochotným jednotlivcům volné pole s vyloučením toho, aby od katolického smýšlení odpuzovali.

Avšak na jedno možno upozorniti. U nás se totiž do jisté míry zapomenulo na obratné hájení a systematické rozšiřování katolického ducha a smýšlení, které má celou naši veřejnost neviditelným způsobem jako blahé teplo pronikati. V tom směru má se u nás pracovati vydatněji a více, než-li se dolo doposud. A práci tu možno každému konati tiše, nenápadně a to především zatím klidným a věcným vykořeňováním u nás rozšířených náhledů nekatolických a potom mírným vštěpováním zásad morálky katolické.

K tomu bychom pokládali za potřebné v Praze zorganizování týdeníku, který by, jsa redigován řadou zkušených a bohatými vědomostmi a rozhledem se honosících mužů, věcným a vážným způsobem zaznamenával všechny věci, jež jsou u nás proti katolickým principům bezděčně nebo schválně podnikány a který by se, stoje na výši doby a uměje počítati s po-

měry, o rozšíření katolických zásad pilně staral, jsa jaksi dokumentárním přehledem toho, co a od koho se během týdne ve smyslu nebo proti smyslu katolického ducha stalo. Denní list v záplavě běžných událostí nemůže se při své nejlepší vůli podobným intenzivním přehledem obrátiti, ačkoliv ho jest nanejvýš zapotřebí.

Proč? Přátelé a tiší stoupenci katolické věci nacházeli by v něm potřebnou oporu a informatora, nepřátelé pak měli by v něm kontrolora, před nímž by se jich hned devět desetin běželo pěkně schovati. Podobný orgán musil by však býti v každém směru dobře fundován a nesměl by býti ponechán nesnáším a komice, jimž vystaveny jsou ku př. největší katolické noviny, od nichž se na jedné straně žádá svrchovaná dokonalost, ale při tom se na druhé straně nikdo nestará, aby ku př. odvisli od katolických nákupů a objednávek činitelé v nich inserovali a aby důležité zprávy jim byly dodány dříve, než-li — Tagblattu.

Dále nám psáti nemožno, jenom to musíme uvést, že v katolické organizaci musí býti nejprřednějším vůdcem trvalá katolická idea a některé osobnosti musí nezbytně své ambice nebo chuti či nechuti prospěchům jejím podříditi. Zejména dětinská povídavost o vlastních zásluhách a osobách musí z katolického tisku vymizeti.

Na ten čas však v Praze rozhodně schází katolické straně přehledný orgán, jež by musela celá česká intelligence všech oborů sledovati a čísti. Takový, rozumný, věcný a obratně vedený orgán mohl by valně přispěti k obecnému dobru vůbec a proto byl by vítán všeobecně.

* * *

Praha po dvojměsíční své opuštěnosti opětně obživla a ulice její v určitých hodinách zase plny drobné a odrostlejší mládeže. S otevřením obecných a středních škol a se zahájením nového školního roku nastává v Praze po letní tnuavě opětně nový život.

Když školní mládež k večeru zmizí ve svých bytech, krásí přední pražské třídy krásné slečny a paní, jimž se dvoří všelijací šviháci a fioni. Společnost tato, na niž zále elektrických světél padá, pěstuje při tom také nejnovější modu, jsouc oděna dle posledních střihů pařížských a vídeňských.

Ráno pak, když jsou náměstí a ulice plny sychravého chladu, naplňují je dlouhé řady fúr a vozů, na nichž do Prahy vozeny jsou rozmanité potraviny: brambory, zelí, husy, vejce, ovoce, z něhož pak nejhledanější jest zralá, žlutavě masitá švestka, jež v září a v říjnu jest v Praze dominující poživatinou, a sice ve formě švestkového knedlíku, kterýž jest nejoblíbenějším a nejčastějším obědem mladých i starých Pražanů, tak že se nachází v nynější době i na jídelních listcích nejprřednějších pražských hotelů vedle koroptvičky a bažanta. Pražský švestkový knedlík znamenitě zamlouvá se také i cizincům, kteří tuto naši specialitu okusili a proto jest po

„Výtečně, pane Sejkku; jest mi zvláštním potěšením, že pochopujete ducha doby a chcete morálně podporovati svobodomyslného redaktora, jehož péro pod náhrnem práce div neumdlévá. Nyní od redaktora žádá každý abonent všechno, ale nemůže mu skoro nikdo. Rukopis ráčíte snad mít s sebou?“

„Prosim“, uklonil se Sejček a vyňal z nápraní kapsy balíček popsaného papíru. Redaktor přečetl jen zběžně nápis: „Naše snahy“ a uložil do zásuvky se slibem, že již večer všechno přečte; ve dne jest příliš zaměstnán.

„Vždyť je dobře, pane redaktore“, kýval hlavou Sejček; „a — víme — kdyby tam byla nějaká chyba, to už to snad taky sám upravíte? Já už se nějak odvděčím; já jsem tolik nemohl študýrovat jako Vy.“

„I to já s radostí učiním zcela nezištně“, klaněl se Hřiva povstávajícímu Sejkovi. Svobodomyslný kupec ještě ve dveřích s prstem vztyčeným dokládal: „A zatím, pane redaktore, nikomu nic neříkat, to Vám povídám!“

„Copak mne znáte od včerejška?“ zachmuřil se poněkud Hřiva. „Snad přece vím, co znamená redakční tajemství.“

Po odchodu Sejkově povzdychl si v milé duši: „Dobře, že už ten strejc odešel; dělá visitu, když je nařinec právě nejvíce zapracován. Co to jen do toho starého vlezlo? Zas abych napravoval jeho pochroumanou reputaci! Nu jen abych z toho taky já něco měl!“

Večer se měl Hřiva „u Černé vrány“ na útraty pana Sejkova znamenitě. Kupec šprýmoval jako mladík a stále pana redaktora adrhoval, aby si ještě popřál. Paní Sejková rozmrzele čekala ten večer na muže marně až do půl jedenácté. Z dřímot ji probudily boty manželovy teprve někdy před půlnocí.

Když Hřiva přišel domů, vyňal ještě před spaním ze zásuvky duševní plod Sejkův a za-

něm všude za nynější švestkové doby horlivě poptávka.

Uvésti zasluhuje, že se v Praze v době švestkové pokládá pivo za nejspatnější. Mínění toto jest však snad jenom omylem, vznikajícím z toho, že se na švestkový knedlík tak dobře nepije, jako na jiná v Praze obvyklá jídla. Proto asi ten stesk na pivo.

Ve přítomné době začíná nový pražský život, v němž se zde peníze jenom melou.

Obrana.

Proti katolické organizaci. Na brněnském sjezdě proslovil známý katolický básník P. S. Bouška, benediktin broumovský, řeč o katolické literatuře. Při tomto tematě zašel, nevíme jakou náhodou, na pole sociální politiky a vyslovil se proti katolické spolkové organizaci těmito slovy:

„Církev katolická t. j. všeobecná objímá celý vesmír. Její poslání je ku všem národům, ku všem jazykům, ku všem staletím a tisíciletím. Potrvá na věky.“

A proto, jak neprozřetelným v tomto slavném a nezměrném spolku zakládali malé společnosti a strany! Ničiti její slávu pro ješitnost anebo prospěch domnělý několika lidí! Ze všeobecného dělali něco omezeného, nepatrného. Místo rozšiřování sňazovali, oddělovali se, místo slávy a velebnosti úřadu apoštolského — separatismus.

Světlo církve Kristovy je stejné a totéž pro celý svět jako pro jediný národ, jedinou zemi, pro město i ves. Nemohu si ujasniti smysl dvou slov: katolická strana, katolický spolek“ (Bílý prapor č. 36).

Reholníku P. S. Bouškovi organizace katolická zdá se býti separatismem. Jak nazve týž pán svou vlastní řeholi, jejíž členem jest po kolik let? Sv. Benedikt snad také věděl, že církev katolická jest pro všechny katolíky a přece založil zvláštní náboženskou společnost čili řeholi, do níž vstupila sice jenom část mužův, ale pracovali v separatismu řeholním ve prospěch celé církve a ku blahu druhých spolubližních.

Týž úkol jako řehole ve středověku mají dnes katolické dobře zřízené a svědomitě vedené katolické spolky: uplatňovati zásady křesťanského života v těch vrstvách, kde již vyhynuly.

P. S. Bouška není ovšem činně účastněn na katolickém sociálním poli, proto hleděl podepřítí svůj nejjasnější názor o poslání katolických spolků vikariátní nějakou resolucí, právě:

„Trpké zkušenosti, zvláště v diecési královéhradecké, k níž patřím a jejíž poměry znám, přivedly kněžstvo k tomu poznání, že zakládati v českém lidu spolky s titulem katolictví bylo neopatrností.“

Kněžstvo vikariátu náhodského vyslovilo se v konferenci své letošní proti spolkům takovým a vůbec proti jakékoli snaze katolického separatismu v národě.“ (l. c.)

díval se na první stránku. Ale ani nedočetl a již praštil celou Sejkovou moudrostí o stůl, při čemž si ulevil tak důraznou průpovědí, že by se za ni nemusil stydět ani kaprál od busarů. „No, tohle je nadělení!“ zalkal ubožák hlasitě, chodě rozčileně kolem stolu. „A kdyby ten děda aspoň trochu znal pravopis! A podobné sužování mne pronásleduje den ze dne; ó já blázen, že jsem neposlechl matky, když mi stále domlouvala, abych raději dostudoval! Jiným kážu o svobodomyslnosti a sám pro sebe nemohu si vydobýt ani trochu svobody, chci-li se uživit. Pomalu abych každého židovského ranečkáře pro hubený insert poslouchal! A teď se mi do všeho ještě připelete starý Sejček; ten mi tu ještě nejvíc scházel...“ A redaktor ještě na posteli bolestně uvažoval, jak neúprosná skutečnost rve bezohledně z mladé duše květy idealismu a jak i svobodomyslný redaktor sténá pod chomoutem hanebné otročiny, kterou mu na krk dávají lidé nejobmezenější — — —

Druhý den kolem desáté ráno vkročil do redakce Světlůžky spolupracovník Bor. „Prosim tě, kollego, co se tak kysele na mne díváš, jako by k tobě přišel žid se směnkou?“ tázal se s překvapením zamračeného Hřivy, když tento na pozdrav sotva poděkoval.

„Ještě ty mne zlob,“ vyhrkl podrážděný Hřiva a mrštil perem o stůl. „Spolki jsem od včerejška trpkých pilulek zrovna dost.“

„No — no, jen ne tak zhurta; to víš, že to v redakci jinak nejde. Co se ti zas jenom stalo?“

„I byl tady včera ten strejc Sejkův a dal stkvostný příspěvek do p. krokových epistol. Tuhle si to přečti; kdybys to študoval na lačný žaludek, bylo by ti z toho mdlo. Jen se do toho pěkně vlož, já zatím ještě dopíšu lokálku; snad potom pochopíš, proč mi nemůže být volno.“

A Bor četl: „Dvě věci, kteréž každí horlivý Čech nejvíce ctíti musí, jsou vlast národ. A protože pro malé národové nejní u velkých ani drobet

FEUILLETON.

Taky spisovatel.

Píše J. S.—a.

II.

Redaktor Hřiva právě psal úvodník; nějak mu šla dnes práce špatně ku předu, jakkoliv si před sebou rozložil jako pomůcku dva dlouhé články z „Národních Listův“; byl z toho již celý nervósní, když se někdo trojím zaklepáním na dveře hlásil za hosta redaktorova. Hřiva zdvihl rozčuchanou hlavu od ležat, upřel oči fešáckým skřipcem obrněné ku dveřím a unaveným hlasem pronesl obvyklé: „Dálež!“ Při tom blekla mu hlavou myšlénka: „Teď mi tu ke všemu ještě někdo scházeli.“

Dvěře skříply a v skrovné světničce se objevila zarudlá tvář pana Sejkka; dobrák Sejček se při vstupu usmíval, jako by byl právě požil nejméně dvě lžice medu. Po pozdravu se rozpačité olizoval a polykal na prázdno. Ale dodal si přec kuráže, když pan redaktor zachmuřeně tasy obličej nasladil v dvorný úsměv a hned židli nabízel. Host si ještě dvakrát odkáslal a zadekloval úlisně: „Hm, víte, pane redaktore, já se Vám chci taky trochu plést do řemesla; nesu příspěvek do „P. krokových epistol.“ Rozumí se, že za to nic nechci; napsal jsem to jen pro dobrou věc a jistě v pravý čas. Já jako pravý Čech jsem se opravdu nemohl zdržeti, abych nevpustil několik břitkých stříel do toho hloupého zpátečnictví, které posud i náš Hrobáčov duší, ač jsem jen muž z lidu; aspoň jsem to napsal srozumitelně.“

Hřiva tohle sdělení neborázně překvapilo; poslouchal vše s vyjeveným zrakem, ale na konec vynutil na tvářích zase sympatický úsměv a po-
tešil rozpačitého osvětáče lichotivou odpovědí:

I proti této „vikariátní zkušenosti“ uvádíme všeobecnou zkušenost, hlásající, že katolické spolky opouštěné a zanedbávané k tomu povoláním vůdci ovšem pouze živoří a přispívají k malé reputaci katolického uvědomění. Sv. Otec Lev XIII., budící svým vhlásem obdiv celého světa, doporučoval všude biskupům i kněžím péči o katol. spolky (viz dělnickou encykliku z r. 1891). Lev XIII., znal snad také význam slova „všeobecné“ církve a přece spolků katolických nepodceňoval, nýbrž jich vedení za úřední povinnost ukládal. Kardinál Manning a nejnověji vlašský biskup Bonomelli odsuzují co nejostřeji na duchovenstva officialismus, jenž záleží v tom, že kněžstvo všechnu svou povinnost spatřuje jedině v modlitbě breviáře, v katechizování, v církevní funkci a v zapisování matriky, vyhýbajíc se každé jiné práci ve veřejnosti. Nechceme tvrditi, že P. S. Bouška mluvil lámatí kopí pro pohodlný officialismus, ale malé uznání rozhodně vzdal svým spolupráncům na poli sociálních působení, když pouze ješitnost a hmotný prospěch uváděl za jediný motiv ku zakládání katolických spolků. V tom ohledu chceme nespravedlivý tento výrok přičísti neznalosti poměrů, což u řeholníka konečně lze omluviti. Kdyby se měl názor P. Bouškův stát vlastními přesvědčením diecézního kleru, pak by hyl apoštolsky horlivý biskup Brynych biskupoval nadarmo po 10 let s naprostým vynaložením životních svých sil. Kdo by to byl tušil, že na známé okřídlené heslo Brynychovo „Proti spolku spolek“ ozve se po 10ti letech hlas umíráčka pro katolickou organizaci na místech, kde to jest nejméně omlavitelné.

Nový pokus o rozdělení diecézí. Snad to po smrti Brynychy přece půjde — myslila si vláda a měla již připravenou příslušnou dotaci pro české biskupství v Kutné Hoře a německé v Chebu. Leč český primas, kardinál Skrbenský, bděl a různým zakročením zmátl nové naděje na úspěchy germanisace v Čechách. Jak by se asi po rozdělení vedlo v takové „německé“ diecézi Čechům? Inu asi tak, jako obrovským davům Čechů ve Vídni. Z lásky k Čechům vláda „německou“ diecézi nepřipravovala. Zákonu církevní však volají od staletí: „Stejně právo všem národům! Církve nemůže klesnouti na služku přemrštěného nacionalismu“. Tuto zásadu uzná zajisté za správnou i každý nestranný Němec. Dobře poznamenal bdělý hodnostář, že jest i nepřipustno v Čechách zříditi ryze české nebo ryze německé fary. Církve nebude rozděcovati na pověle německých nacionalů náboženské štvance, ale bude je tišiti. Při tom poznamenáváme tolik: nepřátelé církve rádi prohlašují, že jest katolictvo v Čechách baštou zbořenou, bezvýznamnou; házejí klacky pod nohy i horlivým vlastencům z řad našeho kněžstva, vylučují je z národa. Ale když zahrozilo podvratit nebezpečnost rozdělení diecézí, hned bylo na nohou, hned volali, co to chce vláda proti Čechům podniknouti! Sami uznali, jak veliký význam má u nás dosud církev katolická. A proto prosíme, aby přestali oficiální vlastenci

uznání a spravedlnosti, musí si vypomáti český lid dicky sám jako si pomáhal sám v nejslavnější době našeho národa. Ó jak statečně mistr Hus proklepával černé kutní jezovitské, keréz všechno chtěli ponémčiti! Chtěli ho umlčet, ale ze zapálené hranice jeho se narodili Žižka a Prokop Holy, jenžto svými cepami vyháňeli lotry glerikální a německé a svá prsa nastavovali za české státní právo. . . . A podobně to šlo dále. Bor se stále víc umávil, naposledy zavřel vlasteneckou epistolu a s netajeným smíchem prohodil: „Kdyby psal takovouhle brožuru některý klerikál, byl by to výtečný příspěvek pro „Šípy“. Takový šupec hned z rána jest i pro mne příliš silný.“

„Tak — ještě se směj,“ durdil se Hřiva; „jako bys nevěděl, že já z tobo mrsáckého pleskání musím chtít nechtět něco snesitelného sestavit. Jinak mi Sejček vypoví insert a třeba vystoupí i z družstva. Já vím dobře, jak je ješitný a urážlivý. Na takové kostrbaté plácání by byla snad i anglická rašple málo platná; to abych měl na to hlavu Edisonovu! — A politice ten škrabal nerozumí ani za mák.“

„Inu, takových „harcovníků“ jest v naší straně víc,“ přisvědčoval Bor. Každý nemotora si chce snadno koupiti titul osvícence přistoupením k Mladočechům; aby se trochu taky poučoval, to mu nenapadne. Za všechny musí myslet vždycky redaktor. Před třemi dny jsem ti slyšel neomalený vtip na tu naduřelou bouli, která Sejčkovi hlavu na temeni tak podivně zdobí. Hádál se u Černé vrány s doktorem Hrálem tak hloupě, že se hosté u ostatních stolů musili hlasitě smát. Já jsem seděl vedle řezníka Brejla; ten na mne mrkl, ukázal po straně palcem na hlavu Sejčkovi a řekl potichu, abych se moc té moudrosti nedivil; vždyť prý je vidět, že má Sejček na rozumu uzel.“

Hřiva se slabě pousmál: „Hm, vtip opravdu řeznický; a já mu mám teď ten uzel rozvazovat. Nejlip by ovšem bylo, kdybych to udělal tak

naše duchovenstvo napájetí pelyňkem pohrdání a ústřkův; v nynější pohnuté době by to bylo zvlášť nerozumné.“

(10) *Apoštol Pavel a vévoda Václav!
Dvojici tu kdo v erbů má,
nad minulostí, nad pohromami
larmoyantně nedumá.*

*Apoštol Pavel a vévoda Václav!
V štítu kdo ten má talisman,
od nenárodních necírkevních
utržit máše tisíc ran.*

*Apoštol Pavel a vévoda Václav!
Nad kým ten prapor bude vlát,
jak tisíc let se v boj bude valit
sa vlast a Boží majestát.*

Politický přehled.

Veliké rozhorlení způsobil v Uhrách císařův armádní rozkaz, v němž mocnát s neobyčejnou rozhodností vystupuje proti snahám, směřujícím k roztržení jednoty armády. Císař ujišťuje, že se nikdy nevzdá práv, jež mu přísluší jako nejvyššímu vojevůdci a že nepřipustí, aby jednotná organizace armády byla uvolněna. Současně praví, že v armádě má panovat duch, jenž si každé národní zvláštnosti váží a všechny protivy řeší s využitkováním přednosti všech národů ku blahu celku.

Dojem, který armádním rozkazem byl v Uhrách vyvolán, vyvrcholil v ostré hnutí protestní, které se jeví dokonce již v odpírání daní a jež má býti stupňováno také v odpírání rekrutů. Oposice spatřujíc v něm příkré odmítnutí vojenských požadavků národa maďarského, vymohla si svolání uherské sněmovny na den 24. září. Poloúředním výkladem vlády uherské chlácholí se nyní rozčilené myslí. Císař opět pověřil hraběte Khuen Hederváryho sestavením uherského kabinetu. — Uherský list úředně uveřejňuje vlastnoruční list císařův, jímž upokojeno býti má veřejné mínění v Uhrách. Císař prohlašuje, že trvá při vyrovnání, nedílnosti a jednotnosti armády, slibuje však opravy, pokud se s tímto stanoviskem dají srovnati.

Zasedající sněmy pro svolání říšské rady zatím odloženy. Po většině podány tu různé pilné návrhy a projevy, aby vojíní třetího služebního roku propuštění byli domů. Na dolnorakouském sněmu učiněn demonstrativní projev loyality. Obyvatelstvo že je vždy za jedno ve svých právech se vznešenou vůlí jasněho panovníka. Je hotovo, v nezlomné věrnosti k panovníckému rodu a vlasti zasaditi se vždy o jednotu a sílu armády.

V první schůzi posl. sněmovny dne 23. t. m. dr. Körber odůvodňoval nutnost změnit zákon o brancích dlouhou řečí. Podáno bylo několik pilných návrhů, aby vojáci 3. ročníku byli propuštěni.

Německý císař po dvoudenním pobytu opustil v neděli Vídeň, před tím bavě se několik dní honbou v Uhrách. Císař byl ve Vídni zvlášť okázale vítán; řada slavnostní, honů a hostin byla na programu. Politiky přilíš veřejně sice nehle-

trochu podle Makedonského Alexandra a tu celou škrábanici hodil do kamen; to by bylo nejlepší rozuzlení.“

„I jaké pak lamento,“ namítal Bor; „však to Sejček nebude chtít zadarmo. Musíš se ostatně trochu obětovat už k vůli straně. Kdybychom toho dědu rozlobili, zahrál by nám koncert, že by nám zněl v uších nejmín rok.“

A co takto oba redaktori nekřesťansky čest dobráckého autora cuchali, rozplýval se Sejček za kopeckým pultem blahým přesvědčením, že se jistě Hřiva diví jeho ostrovtipům.

Večer usedl Hřiva k Herkuleské práci, do vodnatelných frází vléval krev, piloval, upravoval. Přepsal pět stránek; bylo toho pro dnešek pro něho až moc.

Ale již druhý den k večeru se přišel Sejček popatit, zda se nalézají „Naše snahy“ konečně v tisku. Hřiva mluvil do obstarlého autora hezky diplomaticky: „Ráčíte býti — jak jsem se přisvědčil — vlastenec poněkud sanguinický; odpusťte mi tu poznámku. Musím tedy před vydáním trochu stlumiťi žár Vašich slov, k čemuž zajisté přivoliťte, jakkoli jste mužem starším, než já; stojím za to, že bude brožura vítanější a že na lezne hojnost čtenářů i mezi Staročechy. Jako světa znalý pán vážíte prvky k své úvaze hlavně z osobní zkušenosti; leč k vůli lepšímu spjetí těchto prvků přičiním tu a tam vlastní úvahu; budete zajisté spokojen. Také některé podružnější věci musím vymýtiťi, aby nepřesahovala sazba obvyklý rámec „Pokrokových epistol“. Brožura bude tak aspoň obsažnější.“ Sejček ochotně přisvědčoval ke všemu; jen aby prý pan redaktor těm zlym jesuitům nic neodpouštěl a co nejdřív brožuru k tisku upravil. Myslí chudinka, že se připravuje Hřiva jen na mírnou operaci; to nevěděl, že ho redaktor šetrně připravuje na značné překvapení. (Dokonč.)

děno, než z přípitku císaře Viléma rakouské armádě a ze soukromého jeho projevu o sporu armádním jeví se určitější objasnění politické situace. Že při tom došly na řadu též poměry na Balkáně, samozřejmo.

Vůdcové povstání v Macedonii vynasnažují se, aby pohnuli mocnosti k zakročení ve prospěch Macedonů. Ukrutnosti a ohavnosti, kterých se Turci dopouštějí na obyvatelstvu, důrazněji vybízejí k zakročení. Bulharská vláda nařídila mobilisaci 30 bulharských záložních praporů. Válka mezi Tureckem a Bulharskem jest prý neodvratnou. Také Srbsko počíná vystupovat proti řádění Turků na Srbských hranicích. O úmyslech Němců v té příčině píše bulharský list „Reform“: Německo stále tvrdí, že mu po věcech bulharských nic není ale zatím pracuje o překot, aby na troskách turecké říše novou říši s německou hegemonií zřídilo. Aby toho dosáhlo, souhlasí se vším, co Turecko podniká. Zničení slovanského živlu v Macedonii a zlomení síly jižního Slovanstva jest jeho cílem. Na konferenci v Sofii předseda drinopolského revolučního výboru Michajlovský prohlásil, že Německo jest to, které nechce dopřátí Makedoncům oprav a že šťve v Carihradě sultána, aby vše nechal při starém. Německá říše má svůj prospěch na tom, aby nynější stav potrvál, poněvadž poskytuje Německu široký prostor, aby později na balkánském poloostrově své panství založilo.

Zprávy místní a z kraje.

Opatem kláštera Želivského zvolen dne 23. t. m. P. Salesius Rončíček, dosavadní farář v Želivě. Njdp. opat narodil se r. 1862 v Pelhřimově a na kněze byl vysvěcen r. 1885.

Průmyslové museum v Hradci Králové otevře dne 27. září výstavku starých i nových výšvek a krajek. Výstavka umístěna jest v čitárně průmyslového musea v budově c. k. odb. školy v přímězí v levo a otevřena bude od 9 hod. dop. do 5. hod. odp. při volném vstupě. Upozorňujeme na tento velkolepý výběr nejstarších i nejmodernějších výšvek sestavených ze sbírek různých u náslecko-průmyslových museí rakouského svazu a doplněný nádhernou sbírkou krajek a výšvek zdejšího musea průmyslového jak naše dámy, tak všechny, kdož se o toto odvětví dávného uměleckého průmyslu zajímají.

Učebné kurzy na zdejšímu průmyslovém museu. Všem dámám malířského kursu uvádíme tímto ve známost, že oblíbený p. prof. J. Šíma ochotně přezal řízení malířských kursů i letos. Nové žáčky i žáci se přijímají každou středu a sobotu od 8. října počínajíc. Měsíční poplatek obnáší 5 kor. Do kursů kreslířských, modelářského a ciselářského se neplatí a chudí žáci obdrží veškeré potřeby zdarma. Vyučování započne letos za příčinou oddělování výstavky výšvek a krajek o 14 dnů později. Vše bližší oznámeno bude plakáty.

Městské Kilepěrovo divadlo v Hradci Králové. V neděli dne 27. září t. r. pod protektorátem slavné městské rady pořádán jest koncert bratří Hájků. Pořad: Brahms: „Koncert D-dur“. Čajkowski: „Serenade melancholique“. Hájek E. V. a) „Variace“, b) „Scherzo“. Bach: „Ciaccona“. Šavčík: Český tanec fis moll“. Wientemps: „Koncert E-dur“. Koncertní křídlo z továrny Al. Hugo Lhota v Hradci Králové. Otevření pokladny o půl 7. hod. Začátek o půl 8. hodině. Předprodej lístků převzalo ochotné knihkupectví p. Jaroslava Peřiny. — Bratři Jaroslav a Emil Vítězslav Hájek rodem z Hradce Králové, ač čítají teprve 20 a 17 roků, řadí se dneš k nejprvnějším umělcům nejen užší vlasti, ale i daleko za hranicemi zní jejich umělecké jméno co nejzvučněji. Mladiství umělci vzbuzovali již v útlém věku velikou pozornost v povolaných kruzích svým neobyčejným hudebním nadáním. Vzdělání hudebního dostalo se oběma nejprve v rodném městě, později pak na pražské konservatoři hudby, kdež oba loni absolvovali a to s výsledkem nejakválnějším, tak že jim bylo veřejně blahopřáno vynikajícími umělci hudebními ano i samotným kurátorem konservatoře J. J. Ferdinandem princem z Lobkoviců.

Ze Všeodbor. sdružení kř. dělnictva. Schůze ústředního výboru dne 19. září. Přítomni: Urban, Pochmon, Karásek, Andrlík a Polák. Podpory nemoc. Odhlasy: A. Pecivalovi v Hor. Jelení za 7 dní 6 K, G. Novákovi v Plzni za 7 dní 4-50 K, K. Tlakoví v Čáslavi za 7 dní 6 K, Č. Junkovi v Ústí n. O. za 7 dní 6 K, K. Kabrtovi v Úpici za 14 dní 6 K. Za přispívajícího člena přistoupl dp. Ant. Klenka z Častolovic. — Okrakové sjezdy oznámeny jsou dosud v Úpici a Týništi.

Dar. Dělnictvo z továrny p. Tučkovy v Hoře Kutné zaslalo redakci naší 30 K, aby odevzdány byly stávkujícím z továrny p. Pajkrovy v Hradci Kr. — Stávka ve jmenovaném závodě chýlí se ku konci. Vyjednávání bude co nejdříve v dobrém skončeno.

Taneční kurs sahájen právě osvědčeným tanečním mistrem p. V. Čtvrtečkou v Hradci Králové v Adalbertinu. Přihlášky přijímají se každodenně.

Péče o mravnost. Smutným úkazem nynějšího „pokročilého“ věku jest velká znemravenlost nejen mládeže, ale i lidí dospělejších. Člověk zrovna trne, přijde-li na pť. v Hradci Králové na nádraží do tamějšího záchodu. Tu vidí všeliké necudné obrazy a pod nimi ještě hrůznější vzpomínky leccakého lajdáka; tak i na jiných nádražích. Můžeme si pomysliťi, jak asi to působí na děti, které o věcech takových nemají ani zdání; tu obrazotvornost jejich začne ihned pracovat v neblahém směru, který vede jen k jejich záhubě tělesné i duševní. Podobné znemravňující výtvarky provázejí nás na veřejných sedadlech, stromech

atd., tak že bylo by si přáli, aby nejen s ohledem na veřejnou mravnost, nýbrž i stran přístání krasocitu kde kdo přispíval na odstranění těchto smutných úkazů.

Obecné kuchyně v Hradci Králové konati bude řádnou valnou hromadu ve středu dne 30. září o 3. hod. odpo. v místnostech spolkových s programem: Zprávy předsednictva, volby předsednictva, volné návrhy — V obecné kuchyni počne se vařit ve čtvrtek 1. října.

Z Pouchova. Petice za úpravu platu nižšího duchovenstva podaly k rukám říšského poslanca p. Václava Formanky v Hradci Král. obce: Pouchov, Rusek, Věkoše, Slatina, Slezská Předměstí.

Družstvo pro zpracování čekanky v Nechanicích odbýváti bude v pondělí 28. září 1908 o 1. hod. odpo. svou valnou hromadu v sále městské radnice v Nechanicích. Po valné hromadě následovati bude prohlídka budovy družstevní sušárny. Valná hromada přístupna jest i nečlenům.

Manifestační sjed všech čes. okres. zastupitelstev koná se v Pardubicích dne 28. září t. r. Pořad sjezdový: 1. O 10. hodině dopoledne uvítání všech pp. účastníků v zasedací síni na radnici. 2. Po té zahájí zemský posl. a náměstek okr. starosty p. JUDr. Antonín Formánek rozhovor o královském reskriptu a o nepravdivém a nedostatečném svolávání sněmu království Českého. 3. Pak pojednáno bude o zamýšlené reformě volebního řádu v obcích, což v rozhovor uvede pan Josef Podolák, tajemník okresního zastupitelstva v Pardubicích. 4. Po schůzi bude společný oběd v hotelu „u Střebekých.“ 5. Po obědě (ve 2 hodiny) půjdou všichni pp. delegáti na výstavu, kde bude postaráno o různé a pěkné zábavy. Účastnatelství snad zvlášť bude hojné, ješto na ten den připadá ukončení Východočeské výstavy v Pardubicích.

Osobní. Dp. Frt. Eisler, kaplan v Chrástě u Chrudimě, přesazen do Heřmanic u Lanškrouna.

Zimní hospodářská škola v Opočně, spojená s pětíměsíčním letním během hospodyněm, vydala právě svou výroční zprávu. Z této je vidět, že návštěva zimní hospodářské školy byla opět letos velmi četná, jedna z nejčetnějších na zimních hospodářských školách v celém Rakousku; taktéž návštěva běhu hospodyně byla značná. Škola má ovocnou školkou, pole zkušební a pomýšlí na zřízení školního statku a mlékárny, jako objektů pokusných, které posud při zimních hospodářských školách zavedeny nejsou. Krom toho honosí se škola četnými, učenými pomůckami k názornému vyučování. Stipendii pro žactvo má škola 27 a půjčuje též méně majetným potřeby školní. Se školou je spojen vzorné a účelné zařízení internátu, kde ubytování chovanci jsou pod stálým dozorem učitelstva, začež zaplatí za celé opatření pouze 28 K měsíčně. Školné ani zápisné se neplatí. Přihlášky na zimní hospod. školu pro nový školní rok přijímá ředitelství školy; hlavní zápis koná se dne 11. 18. a 25. října t. r.

Z Merašic u Heřmanova Městce. Ve filiálním chrámu Páně ve Stolanech byla dne 13. t. m., ve výroční památku jeho posvěcení, uspořádána sbírka ve prospěch krupobitím postižených na českém jihu a jihovýchodu. Sběrka vynesla 12 K 22 h a byla zaslána vedl. bisk. vikariátu úřadu v Mikulovicích k dalšímu odevzdání. Za veškeré milodary vzdává duchovní správa upřímné díky a srdečné: „Zaplat Pán Důh!“ K též najde se hojně soustrastných srdcí, jež by ochotně bídu ubohých postižených zmírňiti se snažila!

Z Velkých Hlušic. (Vysvěcení kostela.) Téměř 30 let konány byly v naší osadě veškeré církevní obřady v nepohodlném a nevzhledném panáckém špycharu, protože dřívější majitel panství p. Arthur Wagner šlechtic z Wallernatátu nechtěl přistoupiti k nákladnějším opravám chrámu. Teprv nynějším novým držitelem velkostatku p. hrabětem Děpoldem Černínem dostane se obci Hlušicům důstojného obnoveného chrámu, který bude 28. září t. r. vysvěcen. K svěcení kostela zavítá ndp. biskup královéhradecký dr. Jos. Doubrava.

Nové okresní soudy zřízeny budou v Choceň a v Heřmanově Městci. Choceň v okrese vysokomýtském leží nad Tichou Orlicí a má asi 5000 obyvatel. Tolikéž obyvatel má druhé město H. Městec, na Chrudimsku ležící.

Kontrolní shromáždění v obvodu c. k. zeměbraneckého doplňovacího velitelství č. 30. ve Vysokém Mýtě konati se bude: v Holicích 2. a 3. října, v Pardubicích 5.—8. října, v Pílkovci 9. a 10. října, v Chrudimi 12.—15. října, v Naeavkách 16. a 17. října, v Hliněku 19. a 20. října, v Chotěboři 21. a 22. října, v Přibyslavi 23. října, ve Skutči 24. a 26. října, v Kostelci n. O. 7. a 8. října, v Rychnově n. Kn. 9. a 10. října, v Rokytnici 12. října, v Zámberku 13. a 14. října, v Králíkách 15. října, v Ústí n. O. 16. a 17. října, v Lanškrouně 19. a 20. října, v Poličce 21.—23. října, v Litomyšli 24. a 26. října, ve Vysokém Mýtě 28. a 30. října.

Pozor na zbraň! V obci Vlčí Habtině v okrese přeloučském vrátil se rolník Jos. Bořita z hou na zajíce a pověsil nabitou ručnici v přední své bytu na věšák. Na to se vzdálil ze stavení zapomenuv na zbraň. Před polednem přišel do domu sousedův hoch 15letý Jan Hála, který, zpozorovav v přední pověšenou ručnici, sejmul ji a počal si s ní hrát. Najednou rozlehla se rána, zároveň zoufalé vykřikla 11letá Bořitova dcera v přední právě dílo. Nebohá zasažena jsouc stělnou ranou do krku krátko na to skonala. O případě tom zavedeno trestní vyšetřování. Tak často stávají se nyní nešťastí neopatrným zacházením se stělnou zbraní, ale naši lidé nechtějí se opatrnosti přiučit, leda až jim to způsobené nešťastí a úřady citelně připomenou.

Jaroslav Kocian hostem královny Württemberské. Královna Charlotta Württemberská tráví každoročně část léta v překrásné krajině severovýchodních Čech na zámku Ratiboficích, blízko Náchoda, patřících jejímu otci Jeho Jasnosti princ Vilému ze Schamburg-Lippe. Její Veličenstvo v ú-

chvatném tomto koutku Čech, tak dobře známém z Němcové „Babičky“, oddává se jen přírodě a umění. Královna Württemberská jest totiž hudebně velmi nadaná a zvlášť bedlivě váží si také domácí naší produkce hudební, zvouc k sobě často nejpřednější umělce. V minulých dnech meškal na zámku Ratiboficích náš mladistvý český virtuos Jaroslav Kocian a sice dne 16. a 17. t. m. Na čtvrtou hodinu prvního dne ustanoven byl koncert Kociana, jenž na této návštěvě doprovázen byl virtuosem na klavír, p. Zdenkem Davidem, právě jmenovaným profesorem na char-kovské konservatoři. Koncertu účastnili se: Její Veličenstvo královna Charlotta Württemberská, Jeho Jasnost princ Vilém ze Schamburg Lippe, Její král. Výsost princezna Elsa ze Schamburg Lippe, rozená vévodkyně z Württembergu, Její Jasnost princezna Alexandra ze Schamburg-Lippe, Jejich Jasnosti princové Albrecht a Max ze Schamburg-Lippe, hraběnka Uexküllova, bar. Rössler, bar. Ulmenstein a rodinou, markýz Paulucci a rodinou a ještě hojně hostů z okolí. Mezi koncertem byl Kocian zahrnován nejlichotivějšími pozorovateli. Její Veličenstvo i ostatní shromážděné panstvo po každém čísle vyznamenávalo českého umělce projevy uznání a pochval. Po koncertu podáván byl čaj, při němž Kocian nestál ani přijímatí poklony vznešeného posluchačstva. O 8. hodině vešer pořádko bylo intimní souper, jehož účastnili se pouze Její Veličenstvo královna, oba umělci a členové knížecího rodu. — Po souper pořádko Kocian Jejím Veličenstvem opět do hudebního salonu a koncertováno znovu. Její Veličenstvo královna téměř po každém čísle přistoupila k českému umělci, aby projevila mu svůj obdiv. Rovněž p. prof. Davidovi dostalo se za jeho znamenitou hru i pročitěný přednes písní nelíbeného uznání. Než její Veličenstvo královna uchýlila se do svých komnat, přistoupila poznovu ku Kocianovi, zapředla s ním dlouhý rozhovor o jeho cílech uměleckých, načež srdečně mu poděkovala a poctila jej výslovným pozváním do královského paláce ve Stuttgartu, kamž Kocian v lednu se vydá.

Slavnost odevzdání zlatého zásl. kříže. Dne 3. září t. r. odbývána byla na Chvojné tichá sice, ale zvláštní zde slavnost: panu Jos. Horníkovi, zasloužilému spisovateli a lesnímu správci markraběte Pallaviciniho v Poběžovicích, byl odevzdán slavnostním způsobem zlatý zásl. kříž. Po slavných službách Božích, jež obětoval ve farním chrámu P. na Chvojné dp. katech. Vinc. P. Halama, příbuzný to oslavencův, odebral se p. oslavenc provázen rodinou a svými přáteli do kanceláře lesních úřadů ve Chvojné, kde oslovil ho c. k. okr. hejtman z Pardubic p. Novák nelíbenou a upřímnou řečí. Poukázav na p. oslavence, jako na muže zasloužilého a vždy písně dbalého svých povinností, líčil jeho zásluhy, jichž si dobyl jednak jako odhodný a zkušený spisovatel svými spisy lesnickými a zahradnickými a jednak jako podporovatel sbírek muzejních a horlivý přítel školství. Mnohé školy na okrese Holickém obohatil krásnými a cennými sbírkami, ale nejvíce sbírek věnoval muzeu svého rodného města Dašic. Dlouhá léta působí blahodárně v okresním zastupitelstvu holickém, kde povždy vyniká a prospívá svojí radou a bohatou zkušeností. Hlavní však pomník zbudoval si v Poběžovicích, kde jeho působením postavena byla jednotřídní obecná škola, která právě letošního roku — a to zase jeho přičiněním a zásluhou — rozšířena byla na třídku. — Veliké jeho zásluhy došly uznání J. V. císaře a krále a odměněny zlatým záslužným křížem. S přáním, aby oslavenc dlouho se těšil z tak vysokého vyznamenání a po mnohá léta ještě působil ve prospěch národa a vlasti, skončil p. hejtman řeč a přijal oslavenci zlatý zásl. kříž. Pohut a dojat děkoval p. lesní správce p. c. k. okr. hejtmantu a prosil ho, by jeho vroucí a nelíbený dík tlumočil na stupních trůnu. Po přijetí mnoha blahopřání jak od zástupců různých úřadů a korporací, tak i jednotlivců, byla slavnost skončena.

Pomoc živelní pohromou postiženým. V podpurné akci pro naši krajinu krupobitím postiženou jevila se hned v počátku vlažnost, až nečetnost. Nikdež nebyla úroda krupobitím v okolí tak zničena, jako u nás ode Žďárce ke Kruševurku. „U nás to tak zlé nebylo. U nás také ne. Tady se musel v poli hrabat, aby poznal, jaké tam bylo obilí. A ty stromy sem tam pokácené, telegrafní tyče se země vytržené, stromy přezdímané!“ Tak zněly úsudky přichozích diváků z potlučeného okolí. — Byla to také smutná podívaná, která zasluhovala pozornosti větší. Snad již nemý bol za duš našich nedojde, jen ryčny, jarmareční křik. Všude jinde zástupci lidu zakročovali ve prospěch svých okresů. Když p. místodržitel objížděl krajinu potlučenou, obecní a okresní starostové, řádky a zemští poslanci vyjížděli mu vstříc, uváděli ho do svých okresů, škody způsobené ukazovali, upozorňovali. . . . Kdyby ho byli přivedli až k nám, když byl uš v Něm. Brodě, byl by si odnesl pěkný obrázek. Vždyť po těch nedělích po katastrofě, když k nám pp. poslanci také přiklusal, radil ještě ve své řeči p. posl. Křofč, aby fotografe byly zhotoveny a zaslány na příslušná místa. Takovou shledal spoustu! Obecní úřad odhadoval škodu i více nežli o 1/2 mil., až taková úroda, jako byla letos, nebude snad ani za 50 let. Dle toho také asi dopadne podpora. Ví milý Bůh, jak bude v zimě a na jaře! V této tísní obracím se s uctívou prosbou ku bratrským spolkům katolickým, aby podporovaly dobrovolnou sbírkou a příspěvkem spolkovým členy naší Katolické Jednoty, kteří jsouce chudými dělníky mají každý několik měr polí najato a nyní připraveni jsou o všecko — není srna, není slámy — a což nejhorší, není bramborů. Před 10 lety požár, letos krupobití. Některé bratrské spolky již nám zaslaly dobrovolné podpory: Křesl. sociální spolek na Kladně zaslal 7 K 64 h. Ze společného výletu sdružených spolků Kostelec, Týniště, Černilov, Hradec Kr., Tebechovice 20 K 45 h, Incertus Certus 10 K, Katol. jednota v Plzni 20 K. Kvítujeme s díky a srdečným „Zaplat Bůh!“

Zahájení dopravy na místní dráze Světlá-Ledeč-Kácov. Tato dráha se stanicemi Kácov, Zruč, Horka nad S., Vlastějovic, Křenovice, Ledeč, Světlá a zastávkami Kácov, Chabětice, Pod hradem, Horní Ledeč, Smrčná a Světlá byla dne

24. září t. r. veřejně dopravě odevzdána. Jmenované stanice budou pro veškerou dopravu, zastávky a nakladiště Chabětice a Pod hradem pro osobní a obmezenou dopravu zavažadel jakož i pro náklady v plných vosech a zastávky Kácov, Hor. Ledeč, Smrčná a Světlá pro osobní a obmezenou dopravu zavažadel otevřeny. Jízdní listky pro cestující v zastávkách nastupující vydávati budou průvodčí vlaků. Zavažadla podána na stanicích Vlastějovicích a Křenovicích, jakož i ve všech zastávkách vypravovati se budou pomocí doplatků ve stanici dodací. — Dokončená trať poezavské dráhy otevřena byla za účastenství mnohých předních osob a slavného varušení celého okolí. Klíč ku krásné panenské půdě vložen do našich rukou. Jen se ho chopiti. Porozumíme tomu? Sotva asi. Židé už tomu porozuměli. Letos bylo jich už všude plno. Za letním odpočinkem, za kšeftem.

Z Čáslavě. Na svátek patrona země české sv. Václava mělo se naše město poprvé zastkviti v září plynových plamenů. Ale uš u nás k této oslavě nedojde až asi za tři čtyři neděle později. Jednak stávkami, jednak pohodlnost podnikatelstva tomu zabránila. Za to budeme mítí potěšení a hromad kamenů a hlíny, které se po ulicích slavnostně poválují i když dávno byly prokopávky zadlážděny. Kdo pak také obec pože ne k zodpovídání, leda některý občan, který by si nohu zlomil. — Z této přitomené stránky přejdeme raději k jasnější. Poslední slavnost matiční vynesla díky neunavné práci účastných činitelů vpravdě krásný výstězek, 2000 K. Jméno Riegrovo nepozbylo svého zvuku a osobnost jeho i za hrobem táhne zástupy, ba přitahuje a horoucí slova vdechuje na rty i těm, kteří za živobytí měli pro něho bobužl často i nemušnou nadávku. — Divadelní ochotníci počali svou zimní sezonu za stejné přízně obcenstva. — Děkaný chrám Páně snad se přece dočká nového kabátu. Už aspoň střecha vše je natřena a v posledních dnech zamazává sedník největší trhliny. Subvence země a státu kde jste?

Za Vojtěchem Kamešem. Právě dnes, kdy tyto řádky píši, jest tomu rok, co v okresním městě Ledči nad Sázavou odbývala se nevšední slavnost. Za hláholi zvonů, provazen obecními zastupitelstvy, c. k. úřednictvem, p. patronátním zástupcem, mnohými spolky a nepřehlédným davem přístanců vstupoval do chrámu Páně nový děkan ledečský, P. Vojtěch Kameš, aby se ujal duchovní správy v městě Ledči. Byl tenkrát 39 roků star. „Je to štěstí! Tak mladý pán, a již je děkanem!“ říkali tenkrát lidé napořád. „Kdo by si to byl pomyslel, když k nám přišel za kaplana před 17 roky, a nebyl tenkrát ještě ani „dosvěcený“ (byl jáhnem), že tu bude tak brzy „jenuostpánem!“ Je to štěstí! A jaké to bylo štěstí? — Neuplynul ani celý rok. Dne 15. září t. r. za pochmurného počasí bral se opět městem Ledči průvod nezvyklý. Zase zněly zvony, ale smutné a tklivé, opět ubíraly se místní a okolní korporace i zástupy věřícího lidu v průvodu, doprovázejíce svého děkana, P. Vojtěcha Kameše — ke hrobu. Zhubná choroba dlouho hlodala na mladém jeho životě, až jej podlomila. Dne 13. září zesnul tiše, zaopatřen sv. svátostmi, odevzdán do vůle Boží. — Byl v Pánu zesnulý děkan horlivým knězem; působil po svém vysvěcení jako kaplan v Ledči, pak jako farář ve Chřenovicích a v Behdanečích u Ledče. Byl i literárně činným; přispíval svého času do Obnovy, do Pastýře a Rádců duchovního, do Vlasti články původními i překlady z franciny; taktéž přeložil výborný spis: „Křesťan Nejv. Svátosti posvěcený.“ — Že byl v Pánu zesnulý děkan Kameš u spoluprátků oblíben, toho svědky bylo těch 19 kněží, kteří s vdp. vikářem Fr. Chaloupkou, děkanem Světlečským, v čele se ku pohřbu sešli a s nichž někteří, nedbajíce nepohody, z daleka přišli. Jmenuji jen vdp. děkana Břizu z Habrů, faráře Marka z Hliněka, Klapku z Křivčanova. — A že též u učitelstva láce se těšil, toho svědectví vzdali zase přemnozí pp. učitelové, kteří ku pohřbu se dostavili, a jak v domě děkan-ském, tak i v kostele při zádušních bohoslužbách i na hřbitově krásné zpěvy přednesli, řízení jsouce osvědčeným předsítem předsného chrámového zpěvu a osobním přítelem v Pánu zesnulého, Bohdanečským řádcím učitelem, p. Aug. Snorom, jež p. děkan před smrtí svou výslovně požádal, aby řídil zpěv při jeho pohřbu. — A že i od svých kaplanů byl milován, toho důkaz podal dp. J. Bartoň, starší kaplan Ledčský, jenž v kostele nad rakví jeho tklivé promluvil. — Na tichém hřbitově Svatotrojičském, jenž tak pěkně na stráni nad Sázavou se prostírá, vložili jsme do hrobu milého svého přítele, slouplakali jsme nad jeho roveň, dojati nečekaným rozloučením, zalkali nad hrobem rodičové jeho staří, bratr, sestra, . . . a ve smutné náladě, tak smutné, jak smutný byl ten zachmuřený, deštivý den pohřební, vraceli jsme se zpět, ale to pevně přesvědčení chováme v srdci, že zesnulý bratr náš za to „štěstí“, jež ho sklamalo ve světě, došel za hrobem toho pravého štěstí, jehož mu nemohl dáti svět, a jehož si vzorným, horlivým životem s plna zasloužil. Vojtěše, příteli dobrý, odpočívaj v pokoji ku slavnému z mrtvých vstání! V. V.

Ze Zásmanek. Dnové od 14.—18. t. m. byli dobou milých a utěšených hodů duchovních v útulné budově konventu O. O. Františkánů v městě našem. Pořádány zde exercicie jak pro členy řádu, tak i pro duchovenstvo s okolí. Vůak exercicie zásmancké mají také již své dobré jméno, tak že tentokráte účastnili se i duchovní ze vzdálenějších končin. Z diecése pražské byli přítomni: vdp. Jan Balaban, farář z Bataj, Jan Beneš, farář z Drahotovic, Rudolf Bouška, kaplan z Gosengrůn, Josef Buchar, farář z Krut, Jos. Čamra, farář z Malotic, Václ. Čermák, farář ze Sli-vice, Karel Hodinář, děkan a č. kanovník z Planan, Fr. Holas, katecheta z Kolína, Fr. Handrejch, děkan v Kouřimi, Fr. Kadeřábek, katecheta z Č. Brodu, Fr. Kahoun, farář z Hradšína, Norbert Košťáček, farář ze Střezmíře, P. Ac. Košťál, kvardián kláštera, Fr. Jaroslav Krumer, člen řádu Fr., Jan Musil, děkan z Dobřichova, P. Alf. Němec, vikář kláštera, Theod. Novák, člen řádu, Jan Pelikán, vikář a farář z Va-vříně, Alois Sedláček, kurát z Planě, Ant. Skokan, kons. rada a děkan ze Zásmanek, A. Škopeč, adj. arch. konsistore v Praze, Jos. Sýkora, děkan z Nevé Vsi,

Ant. Tomášek, kaplan ze Zámku. Z diecése královéhradecké účastnili se vdpp. Václ. Spurný, děkan v Suchbale, Jaroslav Petr, kaplan ze Solopisk a Fr. J. Košťál, farář ze Skuhrova. Exorcitátorem byl P. Ostrůvský, kněz řádu T. J. z Prahy. — Exerciće sásmucké samlovaly se všem účastníkům a jednoblasej úsudek zněl zde že to právě a útulné zátíší pro úkony duševní, abychom mluvili slovy p. exorcitátora, tak veliké důležitosti, jakými jsou právě exerciće. Bůh dej svého poselství!

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

les dostati v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Ptkopech.

(8) **Také hradecký biskupský orgán** účastní se všeobecného klerikálního ošívání naší kritiky pověstných dopisů lourdeckých. Tímto úvodem počínaje věnuje mi laskavou pozornost známý polemik z „Nár. Listů“, jenž v nezadržitelné setrvačnosti svých kulturních prostocviků hájí po mně podávkami. Z toho konečně se normontím, neboť předmětem takových líbezností páně pisatelových nejsem já jediný. Jinak spravedlivě přiznávám, že nedělní článek „Nár. Listů“ dne 20. září vyhláší dosti slušně, liše se tak ke svému prospěchu jako výjimka od ustáleného již pravidla páně pisatelova. Podotýká-li zmíněný pán, že v komentářích dopisů lourdeckých šlo mu jen o čistotu učení katolického, pak předstírá opravdovost, jejíž ekvivalentem by mohla být jen bloupost avěřího čtenářstva. Při tom zapomíná také, že ustanoviv se očišťovatelem vyznání katolického, přistil o zem zásadou svobodomyšlnosti, kteráž jest jakákoli víra lhostejná. Tím ovšem dokazuje, že mu nešlo o čistý zájem pravdy, nýbrž o ty až příliš známé účely postrauní. Zjištění určitého faktu a konstatování pravdy nepotřebuje hrubých klínů, kladiv a technické širočiny. A k tomuto lomozivému aparátu sáhl pisatel dílem za tím účelem, aby paradoval v póse nepřemožitelného lamželeza, kteráž lichotivě sebevědomí z přirozeného soucitu ke slabostem lidským rádi mu dopřáváme, dílem aby sjednal jistou kompenzaci ohledně nedávných šrůtek z evangeliky. Neří ovšem nic jiného, než málo čestné otročení jisté části naší veřejnosti, když nemilé polehnutí evangeliků musí býti hned doprovázeno nadávkami katolickým. Aby mi pisatel v „Nár. Listech“ nemohl vytýkati, že zapírám inkrimovaná jím místa v lourdeckých dopisech, díím bez mučení, že se mi takový způsob vyjadřování myšlének skutečně nezamlouvá. Farisejské pohoršení jeho pak budí pobídka všem našim kazatelům, aby slova svá vždy před proslavením dobře promysleli. Ostatně pisatel o pouli lourdecké do „Katol. Listů“, jsa knězem bezúhonným a ctihodným, jen bezděky poskytl příležitosti kritikovi „Nár. Listů“, k orgiím posměchu a náboženské frivolnosti, neboť sliské vtipy jeho při prvním podnětu z kalné duševní prohlubně musely stoje co stoje vyraziti. Na konec opět tvrdím, že potřebí jest co nejrychlejšího ucelení kněžské organizace naší, aby krabice s nadávkovými šperky, v nichž pisatel „Nár. Listů“ jest odborným znalcem, v čas vždy byla otevřena a nebyl pochyby, že příslušná resonance v lidovém čtení a přesvědčení se jistě d stavi. (V přístáti díle uveřejněno bude o Lourdech širší pojednání. Pozn. red.)

Poslanec Kiošák v práci. Posl. Kiošák avon snahou a zájmem na některých místech skutečně ukazoval, jak si mají vésti naši poslanci; než dle Hlašů z Hané provádí Kiošák ve volebním svém okrese na Litomyšlsku, které postiženo bylo také živelnými pohromami, jen populární hru. Poškozeným v Lezníku a okolí na p. eliboval, že jim vymáže úplný odpis daní za tři po sobě následující léta (ač je to naprosto nemožno), přitom však zapomněl jim poraditi nejprimitivnější zásady, jak o podporu se ucházeti a jak všechny příslušné kroky v čas učiniti. Voličové jeho, vystavěné si na základě slibů posl. Kiošáka větrné zámky nedělají, poznali nyní, že sliby bez skutků nepomohou a obracují se na posl. svobodomyšlné, aby napravovali to, co bylo zanedbáno a poškozeno.

Židovské gymnasium soukromé stíží si židé v Uher. Brodě na Moravě, v městě to ještě do nedávna židy a Němci jařmeném. Bude to jistě i léčka pro naše křesť. chlapce, kteří nemohou jinak na gymnasium a na realku tamní vstoupiti nemíní. A pro toto soukromé židovské gymnasium, ovšem že německé, žádají prý našiinci nějakou veřejnou subvenci. Už se jim jistě stýská po německém chomoutu!

Výstraha před lidekupi. Z Kapského Města v jižní Africe došel „Nár. Pol.“ dopis, který líší sklamání a utrpení české dívky, jež dala se vyvábiti nevědomitým vykořisťovatelem dívek do jižní Afriky pod záminkou, že jí tam čeká velmi výnosná služba, zatím však očekávalo jí nejhorší zklamání. „Žádám vás zdvořile“ — píše dotčená dívka — „abyste to uveřejnili pro výstrahu všem českým děvčátkům, která snad by minila odebrati se do ciziny za mofe jako já a dala se obelhati židovskými agenty, kteří verbují slušné dívky do cizozemské. Tam s nimi dělají obchody a bohatnou z jejich bídy, z jejich utrpení, hladu, slzí i hanby... To, co jiným agentům povedlo se s českými a moravskými mými krajankami, nepovedlo se agentu Kaufmannovi, který pochází z Táborska a dívky do jižní Afriky verbuje, kde šije již po několik roků. Nyní opět vyslal svoji ženu do Čech, aby tam naverbovala mladé dívky a dopravila je do Kapska. Mne najala tato žena jako českou kuchárku a vyjednala se mnou 30 sl. služby měsíčně. Když jsem pak do Afriky přijela, neplatila mi 7 měsíců ničeho, a když jsem se nedala donutiti k hanobnostem, ke kterým mne nutili, řekli mi, že žádných peněz mi nedají. — Také mne připravili o vše, co jsem si z nich krvavě vysloužila a vyděla,

já pak nenašla nikde zastání. Proto prosím, aby vaše redakce dala výstrahu všem českým dívkám, aby se nedaly švindlery obelhati a zůstaly raději doma při sobě menší službě. Tak nebudou přivedeny do neslýchaných útrap, neztratí zdraví a čest a nezapadnou do nejbídnějších brlohů hanby, kde sta dívek zmizelo beze stopy a skončilo bůte, nežli pes na hnojšti.“

Na Ústřední Matici školskou. Soucitné srdce bije v šlechtné hrudi lidu českého, kdy na ráz živelní pohromou zničena požehnaná úroda ustarauého rolníka. Ta soucitná srdce nespomenou na duševní potřeby národní; vždyť ještě rok za rokem ztrácí se národu našemu 40.000 dětí v něm. školách, vychovávaný januce tu namnoze za nepřátele národa. A ve školách Maticí zřízených nebo podporovaných jest již 16 tisíc. Aby níšádné české dítě ve škole nečeské nepřišlo na zmar, nutno úsilovněji nežli dosud podporovati Ústřední Matici školskou. Nechtě není ve dnech svatováclavských českého města, ani vsí, kde by se pilně nesbíralo na vydržování škol matičních.

Nedělní klid ve vojsku. Říšské ministerstvo války vydalo nařízení, dle něhož má se důstojnictvu i mužstvu c. a k. armády v nedělních a svátečních dnech poskytnouti úplného klidu, pokud zvláštní předpisy nebo nutné okolnosti, jako neodkladné služby, pochody při velkých evičeních, pohotovosti atd., nevyžadují odchylky od tohoto nařízení. Podobné nařízení bude v nejbližší době vydáno také pro zeměbranu.

Klid lékařem. Londýnský lékařský list „Lancet“ — jest to nejváženější lékařský časopis — píše: „Aby se nervósa uzdravila, není třeba dalekých cest do lázní, do hor, do vodoléčebných útavů, nýbrž člověk může zůstati pěkně doma a léčiti své údy velmi pohodlně a lacině — klidem. Pro léčení klidem platí tato pravidla: 1. Pacient musí tře až čtyři neděle ležeti v posteli. 2. Nesmí o ničem rozčilujícím přemýšleti, žádné starosti si nesmí připustiti: buď musí spáti, buď čísti lehkou četbu. 3. Víno, pivo a likéry jsou naprosto zakázány, za to čím více pacient vypije svařeného mléka, tím lépe pro něho. 4. Vzduch v pokoji musí býti stále svěží, v okolí nesmí býti žádná kovárská dílna, na oknech nesmí býti záclony.

Ze služby — farářem. Debrěcinský biskup Volaska instaloval před nedávnem v Nagy Toszegu faráře — svého bývalého sluhu Ant. Solingra. Při té příležitosti vypravoval biskup, že Solinger býval původně soustrážnickým tovaryšem. Když byl odveden, prodělal bosenskou okupaci a stal se šikovatelem. Vrátil se z vojenské služby, stal se sluhou na debrěcinské faře, kdež soukromě studoval gymnasium. Složil maturitní zkoušku, vstoupil do bosloveckého semináře.

Car oráčem. Inženýr Šarapov vynalezl nový pluh a car Mikuláš, aby se přesvědčil, jak pluhem se oře, sám jej vyzkoušel. Ve vojenské uniformě vedl pluh několika brázdami pole, ministr Witte a vynálezce pluhu ve fracích s řády byli při práci carského oráče.

Nová rakouská válečná loď „Arcivévoda Karel“ bude dne 4. října v Torstu spuštěna na moře. Bude to jedna z největších válečných lodí. Délka její obnáší 118½ metrů, největší šířka 23 metrů, střední ponor 7.48 metrů, nosnost 10.600 tun. Loď vyzbrojena bude 53 děly, mezi nimiž čtyři ráže 24 cm, jež donesou náboj 215 kg. těžký do dálky až 16 km. Na vzdálenost 760 metrů prorazí střely z těchto děl 40 cm silnou desku z nejlepší ocele. Otáčení těchto obrovských děl v žádoucí směr a doprava nábojů děje se pomocí strojů elektinnou poháněných. Veškerá děla dodaly Škodovy plzeňské továrny.

Židovské nepokoje. V Gomele v mogilevské gubernii v Rusku povstaly dne 11. září z hádky mezi jedním sedlákem a jedním židovským obchodníkem krvavé nepokoje, které se i 14. t. m. opakovaly. Bylo při tom usmrceno a raněno několik křesťanů a židů. „Novoje Vremja“ charakterizuje při té příležitosti ruské židy následovně: „Nyní jest jasno, že židé jsou hlavními viníky i přičinou t. zv. židovských nepokojů. Ruští židé, kteří celým svým rázem se liší od židů v západní Evropě, vědne, kde jich žije nějaký počet pohromadě, vystupují proti křesťanskému obyvatelstvu s velikou vyzývavostí, nesnášlivostí, ano krutoostí a sami ze zcela nepatrných neshod způsobují touto svou krutoostí krvavé srážky. V Gomele objevilo se zvlášť krajně nepřátelské a vyzývavé jednání židů ke křesťanům. Židé házeli kamením a stříleli i na policii, která se dostavila, aby učinila konec nepotádkům, a vzepřeli se i vojsku, které nechtělo připustiti, aby se židé rvali s křesťany. Židé stříleli i na vojáky z domů a za ploty a byli ozbrojeni noži, dýkami a revolvery. Ostatně není to nic nového v židovských letopisech. Při nepokojích v Minsku před několika lety přepadly obrovské houfy židů vojsko, které přišlo dělati pořádek a ukrutně je stlonkli. Charakter židů v Rusku jest krajně nesnášlivý.“ „Novoje Vremja“ odporučuje, aby vláda vše učinila, aby bylo umožněno pokojné spoluzití se židy. Zvlášť jest třeba zmenšiti židovskou náboženskou a plemennou uzavřenost a zarytost, jest třeba slomiti nadvládu židovských kahalů, náboženských to obcí a talmudu, poněvadž tyto pěstují v židech pocity nenávisť, odcizení a nesnášlivosti ke křesťanům. Nynější židé tvoří nepřátelský tábor v ruském obyvatelstvu a tomu třeba zabrániti.

Pruská spravedlnost. V Bytomí v Pruském Slezsku odsouzeno bylo minulý týden 66 Poláků k neslýchaným trestům. Jeden z nich odsouzen do žaláře na tři léta, 9 na 2 a půl roků atd. A to vše proto, že Poláci smažili německé volební shromáždění, v němž jim bylo surrěv nadáváno. Ostatně nebyli by Poláci přes to přes vše rušili německé shromáždění, kdyby Němci nebyli jim úmyslně mařili jejich vlastní schůze. Čtyřikrát se Poláci v Lautfíně Huti samlavili sál, ale vždy jim hostinský nátlakem Němců sál dodatečně odepl. Toho neunesli a smažili konečně také německé shromáždění. Za německou svévoli musí nyní trpěti tolik lidí polských v šalší!

Tuberkulosa vyhojitelna. Před rokem stědil u nás po odborných studiích na cizozemských

klinikách p. dr. Fr. Holman ambulanci ku léčení chorob plicních statickou elektinnou. Ač tato metoda jest u nás úplně novou, přec získala sobě svými výsledky v poměrně krátké době veliký počet trpících chorobami plicními. Metoda ta schválena byla na mezinárodním lékařském sjezdu v Paříži r. 1900 a na tuberkulozním kongresu v Londýně r. 1901; v cizině zřizeno již několik útavů k léčení chorob statickou elektinnou. Léčení statickou elektinnou po úmrtí zakladatele ujal se známý lékař p. MUDr. Jarosl. Malý v domě č. 1981-11. na Palackého nábřeží v Praze, který na základě odborných studií na cizozemských klinikách a jako spolupracovník zesnulého dra Holmana v témž duchu ambulanci léčení řídí. Ambulance tato jest jedinou svého druhu v Čechách a snad i v celém mocnářství rakousko uherakém. Léčba je dvojitá: všeobecná (hygienická) a odborná (elektinnou statickou). Účinky tohoto léčení jsou překvapující; bolestivost na plicích mizí, dech stává se volnějším, chuť k jídlu vzrůstá, kašel a noční seelabující poty ustávají. O prospěšnosti a účinnosti tohoto léčení svědčí výsledky nejen amerických lékařů, hlavně dr. Berthearra, ale i výsledky dr. Malého, které dokazují, že tuberkulosa je ve valném počtu případů zhojitelna.

Komu patří hlína z příkopu u silnice? Rolník, který je dbalý o každou píď, o každou hrst půdy, nechává si nevědomky odcizovati celé fůry hlíny od svého pole. Mírníme tím hlínu ze silničních příkopů. Tato hlína ze silničního příkopu patří rolníkovi, podél jehož polnosti jde silnice. Dnes je zvykem, že si cestář hlínu při čištění příkopu nahází na hromádky a prodá, aniž by rolníkovi o dovolení řekl. Silniční zákon to výslovně praví.

Pojišťování proti nezaměstnanosti v Německu. V Lipsku utvořila se zvláštní pojišťovací společnost na nezaměstnanost. „Hamburger Nachr.“ přináší o ní tyto detaily: Pojištění vztahuje se na nezaviněnou nezaměstnanost mužských dělníků mezi 16. až 60. rokem, kteří byli aspoň dvě léta v městě usazeni, a nejméně 42 příspěvky týdně zaplatili. Celkem zavedeny čtyři stupně příspěvkové dle skupin zájmových. Při rozdělování příjmů jednotlivým příspěvkovým skupinám jest rozhodnou statisticky dokázaná výše nebezpečí prázdnového, dále též možnost zjednatí si práci a výše výdělku. Dle různých skupin zájmových obnáší týdně: 1. skupina 30 až 60 fenyků. Každá skupina pojistná vede své zvláštní účty. Eventuální úspory přijdou jen jí a nikoliv současně i druhým skupinám k dobrému a slouží ku snížení příspěvků nebo ku prodloužení podporovací doby anebo docela ku parciálnímu splacení příspěvků. Podpora obnáší nejvýše po 42 všedních dnů 1.20 marek na den a vyplácí se od 4 dne nezaměstnanosti. Pojištěnec má se dostaviti denně ku pokladně, kde se mu může eventuelně i příslušná práce vykáhati, již musí přijmouti. Do podniku, v němž vypukla stávka, není však nucen vstoupiti. Nárok na podporu jest přerušen, když vypukne stávka, již se pojištěnec účastní, dále po dny přechodného zaměstnání. Při pojištěncích, kteří své příspěvky mohou zapravovati jen z části, doplňuje sazbu fond spolku.

C. k. zkušební komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá opovědi ke zkouškám způsobilosti učitelské pro období listopadové 1903 opatřené náležitými doklady do dne 10. října t. r.

Výroční a dobytčí trh v Kyšperku tak zv. Matoušský koná se letos 29. září. Havelský trh připadne na 19. říjen 1903.

Zpěvník pro střední školy. Chvalně známý autor „chorální rukověti“ vdpp. prof. Orel sepsal knihu „Modlitby a zpěvy“ pro studující mládež. Kniha tato obsahuje v první části cenný návod ku samostatnému pěstění náboženského ducha, čímž se značně liší od dřívějších šablonovitých vzorů. Zpěvní část přináší výběr nejlepších písní kostelních se správnou notací. Zpěvník tento došel schválení ordinariatu pražského, hradeckého a v tyto dny též ordinariatu budějovického. Úchvaly tyto odporučují knihu co nejlepší. Zamlouvá se nám též formát, levná cena a typografická úprava, již obstarala firma K. Reyl v Praze III. Zpěvník zaveden jest na reálné škole v Hradci Králové a na několika soukromých útavech.

Grahamův chléb, jemné, pražské, luxusní pečivo, vyrábí p. J. Rážíčka, mistr pekařský na Malém náměstí v Hradci Králové.

(Z a s l á n o.)

Pánové, kteří upesali na pomník kollegy Seiberta a posud nepostali ničeho, se žádají, aby tak brzy učinili nářezpanému. Sešlo se 68 K, což je málo na slušný pomník. Josef Kotyk, kněz v nemocnici v Pardubicích.

(Z a s l á n o.)

Katolické spolky v oblasi Orlice usedlé pořádají v neděli dne 11. října 1903 v Týništi n. Orli.

krajský sjezd.

Pořad: Dopoledne: 1. Uvítání spolků. 2. O 9½ hodině seřazení spolků na náměstí před Panáky domem a pochod do chrámu Páně. 3. O 10. hod. slavnostní kázání dp. katechety Aloisa Dvořáka a služby Boží. O 12. hod. společný oběd. (Oběda 80 h.) Odpoledne: Ve 2 hodiny. „Odborové sdružování“. Řeč p. V. Myslivec, redaktora z Prahy. Ve 3 hodiny. „O hospodářské situaci“ promluví p. Dr. Fr. Reyl z Hradce Králové. Ve 4 hodiny. „O šeně v křesť. sociální organizaci“ pojedná al. Jakubcová z Lomnice. Večer c. 8. hod. zábavný večírek. Pozn. Přihlášky a dotazy dříve se katol. jednotě v Týništi n. Orli.

Svolavatelé:

Dr. Fr. Reyl,
diecéšní předseda.
Alois Dvořák,
člen vyb. kraj. organ.

Frant. Hlavatý,
předseda kat. jed. v Týništi.
Josef Urban,
starosta odb. organ.

Konference XII. volebního okresu.

Na den sv. Václava koná se konference důvěrníků XII. volebního okresu v Ústí n. Orli o 2 hod. odpol. v hostinci p. Barkmanové. Program: 1.) Zpráva předsedy, jednatele a pokladníka. 2.) Rozhovor o organizaci a taktice strany. Referentem p. Václav Myslivec, redaktor z Prahy. 3.) Tisk. 4.) Volba nového výboru a volné návrhy. Všichni důvěrníci XII. vol. okresu se tímto vyzývají, by se konference účastnili. Nechtě se ukáže, že tu jsme a že pracovat chceme na programu našem přese všechny překážky nám v cestu kladené. Každá organizace, která patří do XII. vol. okresu, jest povinna důvěrníky své vyslati. Tedy na den sv. Václava na shledanou v Ústí n. Orli.

Václav Bibus,
t. č. předseda.

(Zasláno.)

Pan **Jan Staněk**, pasíř,
PRAHA-I., ulice Karolíny Světlé č. 19.

Zasílaje povinný obnos na vyrovnání účtu za do-
dané kostelní nádoby, vyjadřuji Vám tímto veřejně svůj
dík a úplnou spokojenost a přeji Vám, by se veledůstojné
duchovenstvo na Váš závod s plnou důvěrou obracelo.

V účtě

Jan Albert Vaněk,
farář v Dušejově u Jihlavy.

V Dušejově, pp. St. Hubenov, 12. března 1902.

Listárna redakce.

Dobřence, Čáslav. Došlo v poslední chvíli, tedy
až přistě.

*Na konci III. čtvrtletí pro-
sime sa obnovení předplatného
a sápravení všech nedoplatků.*

*Přátelé, kupujte u našich
inserentů! Svoji k svému!*

Tržní zprávy

V Hradci Králové, dn. 19. září 1903. 1 hl.
pšenice K 10.20—11.10, žito K 8.80—9.40, ječmene
K 7.80—8.60, oves K 4.70—5.40, prosa K 9.60—10.00,
vikev K 10.00—11.00, hrachu K 16.00—20.00, čočky
K 20.00—26.00, jahel K 19.—, krup K 16.00—36.00,
bramborů K 2.80—3.20, jetelového semene červeného
K 75.00—100.00, máku K 25.60—27.00, lněného se-
mene K 15.40—16.00, 100 kg. žit. otrub K 10.50,
pšenič. otrub K 10.00, 1 kg. másla K 2.16—2.40,
1 kg. sádla vepřového K 1.72—0.00, tvarohu K 0.28—
0.32, vejce 5 h. Jedna kopa zelí K 3.80—4.20,
1 kopa kapusty K 1.00—2.40, 1 hl cibule K 2.80—
0, 1 kopa drob. zeleniny K 0.60—4.00, 1 pytel
mrkve K 1.00—1.60, 1 hl jablek 6.00—10.00, 1 hl
brušek 8.00—12.00, 1 hl švestek 4.00—6.40. Na týdenní
a obilní trh v Hradci Kr. 19. září 1903 odbývaný přive-
zeno bylo: 1) Obilí: hl pšenice 732, žito 472,
ječmene 405, oves 524 1/2, prosa 12 1/4, vikev 12, hrachu 20,
čočky 3, jahel 8, krup 13, jetelového semínka 16 1/4,
lněného semínka 7, olejky 1, máku 56. 2) Zeleniny:
zelí 250 kop, kapusty 308 kop, cibule 43 hl, drob.
zeleniny 630 kop, mrkve 38 pytlů, brambor 82 hl.
3) Ovoce: jablek 72 hl, brušek 60 hl, švestek 600 hl.
4) Drobného dobytka: vepřů 9 kusů, podsvinčat 601.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,
c. k. dvorní dodavatelství

v Jabloném n. Orli. č. 86.

Dílka ku vyřívání a hotovení mešních rouch,
počínaje od 24 K, pluviálů, dalmatik, korouhví,
praporek, církevního prádla atd., pak dle patřič-
ných i tuzemských vzorů spracované kalichy, cíboře,
monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod
zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného ná-
kupu s doby patřičké výstavy a všelikých novotín v cenách
značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé
obsluze.

O realnosti závodu svědčí mnoho tisíc
odporučen. — Velké obrázkové ceníky a
paramenta k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Razítka

výhradně jen kaučuková,

vyrábí za ceny mírné

Josef Kubias v Praze č. p. 58-II.

Čís. 73.717.

Vyhláška.

Zemský výbor království Českého hodlá
způsobem ofertního řízení zadati na dobu
od 1. ledna do 31. prosince 1904 dodávání
různých potřeb pro zemské úřední budovy
čp 6, 7, 8, 11. až 16., 176., 259. a 518/III.
v Praze, pak pro zemské ústavy, totiž: po-
rodinac a nalezišac, ústav pro choromyslné a
donucovací pracovnu v Praze, ústav pro choro-
myslné v Kosmonosích, Dobřanech, Horních
Beřkovicích a v Opořanech, polepšovnu v Opa-
tovcích n. L., donucovací pracovnu v Pardub-
cích a polepšovnu v Králíkách.

Ofertní řízení má zahrnovati dodávky
dříví k palení, sukna, plátna a jiných tkanin,
příze tkalcovské, výrobků provaznických, potřeb
čalounnických a obuvnických, výrobků voskár-
ských a mydlářských, líhu, petroleje a oleje
různých druhů, lučebnin a potřeb lékařských,
slamy ložní, pak jiných různých potřeb, ko-
nečné potraviny, zejména pečiva, masa, mléka
a másla, zboží koloniálního, octa a piva

Potřeby tyto, jakož i jejich druh a jakost
jsou podrobně udány ve zvláštním výkaze, ve
kterém přibližné množství celoroční potřeby
každého ústavu zvláště jest udáno.

Dotčený výkaz, jakož i ustanovení zem-
ského výboru ze dne 16. září 1896 č. 56.846
týkající se zadávání dodávek hmot pro ústavy
zemské vůbec potřebných a obsahující též zá-
kladní podmínky, kterýmž každý dodavatel
z předu podrobiti se musí, jsou vyloženy
k volnému nahlédnutí v obvyklých hodinách
úředních v podacím protokole výboru zemského
a v úředních místnostech říditelství (správy)
každého z řečených ústavů, i byly zároveň
dodány všem obchodním a průmyslovým ko-
morám v Čechách.

O dodávku kterýchkoli předmětů, o něž
jde, ucházeti se mohou též družstva menších
živnostníků, zejména těch, kteří dle řádu živ-
nostenského k výrobě jsou oprávněni.

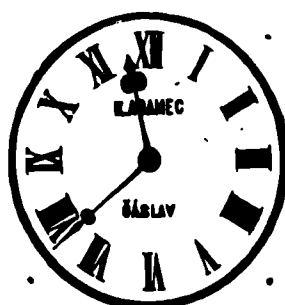
Každému oferentu pak zřítaveno právo,
ucházeti se o dodávky pro jistý ústav neb pro
více ústavů určitých, po příspědě pro všechny,
jest mu však spokojiti se s tím, svěří li se mu
dodávky, o něž se ucházel, jen částečně.

K ofertám nutno ponížiti blanketů k účelu
tomu zvláště vydaných, jež i u říditelství
(správy) každého z dotčených ústavů obdržeti
lze bezplatně.

Potřebná vadia buďtež složena u král.
česká zemské pokladny v Praze, oferty pak
řádně vyhotovené a potřebnými průkazy, pokud
třeba též vzorky opatřené (ohledně kterýchž
v ofertách výslovně udáno budiž, zda li oferent
navrácení nepřijatých, ovšem na své útraty,
si přeje čili nic) buďtež podány do 19. října
1903 do 12. hodiny polední u výboru zemského
království Českého.

Z výboru zemského království Českého.

V Praze, dne 2. září 1903.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd., doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

OBRAZY

olejomalby, rytiny, krajiny, nádherné re-
produkce náboženské a historické, sradla,
rámce, lišty, římsy, křídla, sochy a umělecké
výrobky všech druhů v moderní úpravě,
solidně a levně.

Všecké druhy papíru, psací a kreslicí
potřeby, vždy nejnovější

dopisnice

a vše do oboru papírnického spadající
v nejbohatším výběru doporučuje

Josef Kieslich
v Hradci Králové,

Umělecký závod pro kostelní práce a výrobu
rámců saloňů r. 1891.

Právě vyšlo

10. čís. »Časových Úvah«

redaktor Th. Dra. Fr. Rejla, s obsahem:

KATAKOMBY

Napsal Jan Bělina.

32 stran.

Cena 8 haléřů.

Při hromadných objednávkách
až 50% slevy.

Bylo věru na čase, aby se zpomalisovaly
nové znamenité výzkumy v katakombách, jež jsou
tak významnou apologií naší katolické víry. Ano,
vědecké bádání v římských katakombách stkvěle
potvrzuje, že naše víra jest táž, jakou vyznávali
prvotní křesťané. Zajímavý spisek J. Běliny pře-
hledně a obsažně o tom pojednává.

Objednávky obratem vyřídí

administrace »Časových Úvah«
v Hradci Králové.

Pravý

Malínský křen

z nejlepších mal. křenovek

zasílá poštou proti dobírce 5 kg balíčky
franco 30 kořennů 3.25 K, 25 koř. 3.75 K,
20 kořennů 4.25 K, 15 kořennů 5 K od
10 kg. výše dráhou nefrankované za 44 h,
za 56 h, za 62 h, za 76 h, za 1 kg.
Směs 3 kg. křenu, 5 kg. cibule, 1 kg.
česneku a 1 kg. petržele za 3 K.

J. M. Jireček,
Kutná Hora.

Víno

přírodní, zkoušené, nejd. bisk. konsistoří
odporučené, dostati lze 1 litr od 35 kr. u

Jos. Kadečky,

rest. v »Adalbertinu« v Hradci Králové.

Odborný velkoobchod pro malbu
obrazových oken.
Umělecký ústav pro malbu na skle.
B. Škarda, Brno.
Ozna chráněná každé
ho slohu a provedení
se zaručením práce nej-
modernějším poža-
dávám vyhovující.
Třetí první cenami
vyznamenan
Cenníky zdarma.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený

**sklad náčiní
bohoslužebného**

se stříbra, bronzu a ji-
ných kovů

vše elině v ohni zlatené
a stříbrné, zač se ručí
Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. — Platiti
možno též ve lhůtách. Oprava
znovuzlacení a stříbření star-
ších věcí vykoná se rychle a
zálohou se již svěřené se stv-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj má
se vykazují četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníků
a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborií, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,

lamp, luceren, lustrů, kaditelů, náčků na křest, svíců, pa-
cíků, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

Filialka v Hradci Králové.

První královéhradecká
parostrojní

truhlárna
ANT. MANYCHA

doporučuje své výrobky původních
vzorů v jednoduchém i přepychovém
provedení.

Zařizování bytů, hotelů, vil atd.
Stavební práce v moder. slozích.
Na požádání předloží se původní vzory
a rozpočty.

Přijímají se veškeré práce obráběcí
pro p. truhláře — a prodávají se hotové
obráběné výrobky a formy.

Vzorkový sklad látek.
Čalounické výrobky a dekorace.

Sklady:

Hradec Král., Pospíšilova třída č. 320.
Pardubice, Sladkovského ulice č. 338
ve vlastním domě.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
k. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Adolf Novotný,

továrna veškerého nábytku a ko-
bercové zboží

— v Týništi, —

na východočeské výstavě v Pardubicích.

1. Koberce čtvercové
2. Chodníky čili běhouny též čalouny vlečné.
3. Předložky čili podnožky.
4. Koberce pod okna (lambrekýny)
5. Lenty (koberce nástěnné za postele a divany).
6. Zálony, draperie, portieri a rolety.
7. Pokrývky, denní na postele a stoly.
8. Přikrývky, látkové noční a cestovnice
9. Lůžné hospodářské.
10. Převazy na divany
11. Látky na potažení nábytku.
12. Přádané zkrát prané žíně.
13. Žíněny, senníky, slamníky.
14. Pěrové a drát. vložky pod žíněny do lůžek
15. Dětské vozlíky a trojkolky.
16. Nábytek čalounovaný.
17. Nábytek dřevěný.
18. Zařizování celých bytů, hotelů a letohrádků.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Mala Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
ste i se železnými rámy, si-
tými vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Právě vyšlo
sensační dílo.

**Österreichs Bedränger
die Los von Rom Bewegung**

Napsal Rudolf Vrba.
Cena 10 korun. —

Lze objednat: alivnáč, knihupectví, Praha II.
Příkopy; Cyrillo-Methoděj. knihupectví,
Praha I., Melantrichova ulice a u spiso-
vatele R. Vrby, kněze, Smíchov č. 1042.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Všeštech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvů vyloženo
k nahlédnutí.

Nejstarší závod.

Založeno r. 1860.

K dušičkám

odporuji svůj závod sochařsko-kamenický k pro-
vedení prací hřbitovních, jakož i svůj

hojně zásobený sklad

hotových náhrobků

z různých druhů mramorů, žul a sienitů v prove-
dení vkusném, v cenách nejnižších. Současně
uctívě zvu P. T. zákazníkům k shlédnutí mého zá-
vodu a v práci se nacházejících i hotových vý-
robků. Závod můj nachází se nyní ve vlastním
nově postaveném domě v ulici Čelakovského (před
labským mostem).

Zdenko Ježek,

průmysl mramoru a žuly v Hradci Králové.

Důstojným duchovním Správám.

Na skladě chováme v jemném
missalovém provedení:

**Praeparatio ad Missam
Gratiarum actio post Missam.**

Obě za 1 K. Po přání prodá se
i jediné Gratiar. actio za 60 h.

Nové:

**Caus reservati dioecesis
Reg. Hradecensis**

(juxta fol. Ord. Nr. 35. pag. 186, 187)
pro zpovědnice.

Na tuhém kartonu, přiměřeného for-
mátu 1 kus za 8 h, 10 kusů frko 70 h.

Připomenutí o slušném se-
chování v chrámu Páně
ku připevnění u dveří chrámových.

V provedení sličném, formát foliový;
1 kus za 30 h, 5 kusů za K 1.20.

Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Za ceny výrobní. Následkem spojení dvou
skladů nábytkových prodávám
za ceny výrobní

Nábytek.

— jen —
na Malém náměstí
č. 117 v Hradci Král.

Za ceny výrobní.

úplné
zařízení do pokojů,
a t. d.

Nábytek.

František Matějček.

KARBID a PETROLEJ

nabízí nejlevněji

c. a k. dvorní dodavatel

Josef Pilnáček v Hradci Král.

NÁBYTEK v každém slohu a provedení
nejlevněji nabízí

Václav Dvořáček, sklad nábytku
v Hradci Král. u nového Borromaea.

Právě vyšel a rozesílá se

ročník IV.

KALENDÁŘE „ŠTÍT“

na rok 1904

s bohatým a pestrým obsahem a četnými vyobrazeními.

Krámská cena 1 K.

*Pro prodáváče 1 tučt za 8 K, při hotovém placení na 1 tučt třináctý
výtisk nádatkem.*

Zakázky přijímá a obratem vyřídí Bisk. knihtiskárna v Hradci Král.

SLAVIA,

vzájemně pojišťovací banka
v Praze.

*Sazby a podmínky vynikají osvědče-
nými výhodami a liberálností.*

*Všechn zisk náleží členům, neboť
Slavia jest ústavem vzájemným.*

Pozoruhodny jsou zvláště sazby:

Ia.) 1 pro případ úmrtí,
IIa.) 4 pro případ úmrtí a dožití,
Ia.) 4 a Ia.) 5 na věno dítám,
IIg.) na výsledky množné,
Ia.) 6 a IIa.) 6 se 4%, stoupajícím
zúrokováním.
Ib.) na pojištění pensí.

*V posledních letech vyplácela se
10% dividendy.*

Reservy a fondy K 24,189.840-65
Dosavadní výplaty K 70,232.878-58

Vysvětlení a sazby zdarma zažle

Generální řídítelstvo banky Slavia
v Praze, Havlíčkovo náměstí,

a generální zastupitelství v Brně, ve Vídni,
v Lublani, Lvově a Záhřebě.

Místo hledá

32letá kuchařka

*v katolické rodině, s přáním, by jí bylo dovoleno
každou neděli přítomnou býti při sv.*

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veleduštojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Oltáře, sochy a j.

*ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma*

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrové (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

*Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.*

Svaté obrázky

všeho druhu, nabízí

ve velkém výběru a za zvláště výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vzorky jsou na požádání k dispozici.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

*Též velejemné
látky na šaláry.*

Četná uznání zvláště z kruhů veleduštojn-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen.

Dvouroční obchodní škola

pro dívky při „Dívčím paedagogiu“ v Chrudimi. Sbor učitelský postará se
absolventkám o vhodná místa.

Správa ústavu v Chrudimi.

Ústav dívčí v Slatiňanech.

Vyučuje se všem ručním pracím a hospodářství. Industrialky a pěstounky
připravují se ku zkoušce. Dívky nemající měšťanských škol připravují se pro pae-
dagogium v Chrudimi. Dívky školou povinné mohou nabýti vědomostí literárních.

Představenstvo ústavu v Slatiňanech.

Mladé hospodyňky

mohou se přinčít v nově upraveném ústavu ve vile pl. hraběnky ze Stadioně
ve Slatiňanech všem ručním pracím, také šití prádla, šatů, vaření, obou do-
bytka, drábeže, pěstování zeleniny, mlékařství, sýrařství atd.

Představenstvo ústavu v Slatiňanech.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

*Pivo z měšťanského pivovaru v Plzni
přimo od čepu.*

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto přičině též se hojněmu, liehotivému
uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Jana Leopolda Haye, biskupa královéhradeckého, Zpráva o visitaci far kraje Čáslavského, již roku 1788 k rozkazu císaře Josefa II. vykonal.

Podává Dr. Václav Řezníček.
(Pokračování).

4. (63.) Suchdol. Panství Malešov. *Kněží.* Farář František *Kreiss* jest od svého vikáře jako dobrý a mírný muž chválen.

Přifařené obce. Suchdol, městečko s farním chrámem, v němž každou druhou neděli a na veškeré svátky v roce řádné bohoslužby se konají. *Bořetice, Sedlov, Vysoká,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Dobřeň, Malenovice,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Miskovice, Mezholesy,* vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu. *Tuchotice,* vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálená.

Komendátní a filiální kostely. Vysoká má filiální kostel, v němž na jednu neděli v každém měsíci řádné bohoslužby se konají. *Dobřeň* má taktéž filiálku, v níž měsíčně na jednu neděli bohoslužby se odbývají.

Školy. V Suchdole má býti školní budova docela obzvlášť dobrá a pěkná, avšak učitel jest ke svému úřadu nezpůsobilý.

Obyvatelstvo. Suchdol 250 katolíků; *Bořetice, Sedlov, Vysoká* 151 katolíků; *Dobřeň, Malenovice* 335 katolíků; *Miskovice, Mezholesy* 331 katolíků, 1 protestant; *Tuchotice* 87 katolíků. Dohromady 1154 katolíků, 1 protestant.

5. (64.) Chotusice. Panství Žehušice. *Kněží.* Děkan František *Schükantz* byl v solě dobrý, snášlivý a umravňený duchovní správce, však musil býti pražskou konsistoří odstraněn a jedním farářem žateckého kraje zaměněn, poněvadž byl české řeči, kterouž předce v tomto obvodu lid jedině mluví, skoro naprosto neznalý.

Nový, teprve přichozí děkan jest vikáři i lidu ještě docela neznámý. Biskupovi, kterýž s ním v Čáslavi mluvil, zdá se býti mírný, rozumný a zdejšímu kraji přiměřený muž.

Přifařené obce. Chotusice, městečko s farním chrámem, v němž se na všechny neděle a svátky ranní mše, řádné bohoslužby však jenom třetí neděli konají. *Druhanice,* vesnička $\frac{1}{4}$ hodiny od Chotusic. *Žehušice,* vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od fary. *Rohožec, Vlačice, Borek,* vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od fary. *Bojmany, Sulovice, Horka,* vesnice hodinu od farního chrámu. *Bučice,* vesnice $1\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu.

Komendátní a filiální kostely. V Žehušické veřejné kapli konají se na všechny neděle a svátky ranní bohoslužby, řádné farní bohoslužby každou třetí neděli. *Rohožec* má veřejnou kapli, v níž se však jenom čtyřikrát ročně řádné bohoslužby odbývají. V kapli v *Bojmanech* konají se řádné bohoslužby každou třetí neděli.

Školy. Škola v Chotusicích byla doposud velice bezvýznamná; avšak vlastenskými snahami Jeho Excellence hraběte Thuna dojde důležitého zlepšení. *Žehušická* škola dosáhla již dostatečného stupně zlepšení. Škola v *Bučicích* jest teprve ve svém vzniku a dá se teprve později nějakýž užitek očekávati.

Obyvatelstvo. Chotusice, 599 katolíků, 41 protestant; *Druhanice* 36 katolíků; *Žehušice* 492 katolíků, 23 protestantů; *Rohožec, Vlačice, Borek,* 380 katolíků, 65 protestantů; *Bojmany, Sulovice, Horka* 348 katolíků, 82 protestantů; *Bučice* 204 katolíci, 46 protestantů. Dohromady 2059 katolíků, 257 protestantů.

6. (65.) Zbislav. Panství Žehušice. *Kněží.* Farář Josef *Maršálek* jest obratný a přičinlivý muž, k jehož chvále přispívá, že si dal se zařízením své normální školy práci a že si to dal také něco vlastních peněz státi.

Jeho kaplan jest pilný, ve školním vyučování neunavný a ode všech lidí milovaný kněz.

Přifařené obce. Zbislav, vesnice s farním chrámem, v němž se na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby konají. *Podol, Zaričany, Výchapy,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Starkoč,* vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu vzdálená. *Loučice, Brambory, Semtš,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. Čtyři stavení z vesnice *Litošic* hodinu od farního chrámu vzdálené.

Komendátní a filiální kostely. V podolské veřejné kapli konají se každou třetí neděli řádné bohoslužby. Ve filiálním kostele ve *Starkoči* odbývají se řádné bohoslužby každou čtvrtou neděli.

Školy. Škola ve Zbislavi jest dle normálního vyučovacího způsobu dobře zařízena. V *Semtši* zřídili protestanté vedle nové modlitebny také školu.

Obyvatelstvo. Zbislav 297 katolíků, 22 protestantů; *Starkoč* 107 katolíků, 157 protestantů;

Loučice, Brambory, Semtš, 246 katolíků, 380 protestantů; *Litošice* 22 katolíků, 2 protestanté. Dohromady 1222 katolíků, 789 protestantů.

7. (66.) Potěhy. Panství Tupadla. *Kněží.* Farář Ignác *Trnka* jest dobrý, počestný, tichý muž, kterýž se do okolností doby vpraviti dovede a nad odpadnutím některých svých farníků od samospasitelného náboženství truchlí, avšak nechává je tam dle zákonů a povinností křesťanské snášlivosti žiti. Svě farní povinnosti plní ku spokojenosti svých osadníků, a biskup neslyšel zde proti jeho správě žádných stížností.

Přifařené osady. Potěhy, vesnice s farním chrámem, v němž na všechny neděle a svátky, mimo třetí neděli v měsíci, řádné bohoslužby se konají. *Bračice, Drobovice, Horka, Adamov,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. *Schořov, Zbudovice,* vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od fary. *Tupadla,* vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od fary. *Břeží, Žáky,* vesnice hodinu od farního chrámu. *Vrdy, Močovice, Vondrat,* vesnice $1\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálené.

Lokální kaplanky. V Tupadlech u tamní továrny ustanovený kněz koná továrním příslušníkům na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby.

Komendátní a filiální kostely. Bračice mají filiální kostel, v němž se každou třetí neděli řádné bohoslužby odbývají. *Schořov* má veřejnou kapli, v níž se na veškeré mariánské svátky řádné bohoslužby konají.

Školy. Škola v Potěhách opatřena jest nezkušeným učitelem a proto velice málo znamená. Ve *Vrdech* a *Močovicích* jest jakýsi druh školy, jež jest od jednoho nevědomého obyvatele obstarávána a proto velice málo znamená.

Obyvatelstvo. Potěhy 309 katolíků, 81 protestant; *Bračice, Drobovice, Horka, Adamov* 736 katolíků, 40 protestantů; *Schořov, Zbudovice* 242 katolíků, 28 protestantů; *Tupadla* 540 katolíků, 13 protestantů; *Břeží, Žáky* 227 katolíků, 29 protestantů; *Vrdy, Močovice, Vondrat,* 570 katolíků, 144 protestantů. Dohromady 2624 katolíků, 335 protestantů.

Poznámky. Rozsáhlý tento farní obvod obstaráván jest od čtyř kněží: farář a kaplan bydlí v Potěhách u farního chrámu; v Tupadlech vydržuje kníže Adam Anersperg kněze, kterýž na všechny neděle a svátky nacházejícím se tam četným továrním dělníkům mši sv. čte a evangelium vykládá, a konečně ve Bračicích zdržuje se bývalý misionář, kterýž jest exjesuita; muž, kterýž pro mírnou horlivost a účinné spolupůsobení v úřadě duchovní správy od kněží i od lidu jest chválen.

Kdyby dva poslední pomocníci svým časem odpadli, musilo by se nutně v tomto farním obvodu na rozmnožení kněží pomýšleti.

(Pokrač.)

Zprávy hospodářské.

Perla říše.

Království České jest skutečně perlou říše. Odtud valí se ohromný pramen příjmů do pokladny státní, ročně asi 284 mil. korun, tak že platí i obyvatel království Českého průměrně daní 40 K. Z odvedené sumy připadá na daně státní průměrně asi 53 mil. K, na veškeré přírážky kolem 44 mil. K, na daně nepřímé 125 mil. K a ostatní příjmy státní jako výtěžek z monopolu, kolků, atd. činí asi 62 mil. K.

Na veškerém příjmu říše naší, jenž činí okrouhle 1000 mil. korun, má království České podíl 28 4/10. Na největší poplatnost království Českého poukazuje také to, že z úhrnů pozemkové půdy v říši naší připadá na Čechy 18%, daně pak pozemkové 28 4/10%.

Rolnictvo ve vlasti naší jest daní pozemkovou přetíženo, což možno seznati z průměru pozemkové daně jednotlivých zemí. Průměr pozemkové daně v celé říši z 1 hektaru činí 2 K 48 h, na království České však připadá na 1 ha z půdy průměrně 4 K 59 h daně pozemkové, v Dalmacii pouze 56 h, v Bukovině 76 h, v Tyrolích 82 h, v Solnohradech 1 K 12 h, v Haliči 1 K 18 h, v Korutanech 1 K 46 h a v Krajině 1 K 52 h.

Z celé Evropy pouze Belgie, Sasko a Nizozemsko mají vyšší daň pozemkovou než království České, kdežto bohatá Francie, Uhry atd. mají daň pozemkovou menší.

Z tohoto nepřehledného políčku, jímž se napájí pokladna státní, dostane království České pramálo zpět. Většiny těch milionů použije se za vydržování celé řady jiných pasivních zemí rakouských.

Z těchto důvodů národohospodářských má býti cílem snah českého rolnictva, zřízení samosprávy koruny České ve svazku státu rakouského. Tu by pak ty ohromné miliony plynoucí na podporu jiných a srozumem užity dostatečně, aby z vlastní naší stala se země nejbohatší, nejvzdelanější.

Shora udané výpočty zřetelně též vybijejí, aby daň pozemková jako nespravedlivá

byla zrušena. Ačkoliv všechny daně platí se na základě skutečně přiznaného příjmu, daň pozemková vybírá se na základě příjmů před 40 roky zjištěných, třebaž jest živnost zadlužená nebo ne, byť jest sklizeň hojná, malá nebo i žádná.

Vedle toho poměry sociální velmi se změnily, následkem čehož nastaly téměř všude četné opravy, jen na rolníka nebralo se při tom mnoho zřetele. Vždyť od té doby, kdy čistý katastrální výnos byl zjišťován, ceny plodin téměř o 50% klesly, kdežto náklady výrobní značně se zvýšily. Mimo to ceny surovin hospodářských jako na př. sena a slámy, kterých rolník musí upotřebiti, by mohl zdárně hospodařiti, účtují se při výpočtech katastrálních v cenách tržních, tedy vyšších, cena pak zužitkovací v hospodářství jest mnohem nižší.

Dosti důvodů tady, aby daň pozemková byla zrušena a nahrazena spravedlivou daní ze skutečného příjmu. Pak rolnictvo s větším zájmem a láskou pracovati bude na té hrozdě potom předků skroplené.

Uchování čerstvých švestek.

Chceme-li si v zimě pochutnati na čerstvých švestkách, počínáme si takto: Švestky úplně zralé, nepolomozděné i se stopkami ukládáme do nádob nebo soudků tak, aby se jedna druhé nedotýkala. Mezi vrstvy švestek dává se vždy čistá řezanka, otruby nebo plevy, nádoba se pak pevně zadělá, aby vzduch neměl do vnitř přístupu. Nádoba se švestkami uloží se na suchou půdu. Švestky ndrží se čerstvými do jara, nesmí se však nádoba dřívě otevřiti, až bezprostředně před použitím švestek, neboť by se jinak zkazily. — Neúplně vyzralé švestky možno i s větvičkami sřezati, papírem dobře obaliti a na půdě na trámu uvázati. I takto švestky dlouho udrží se chutnými, jenom že velmi sevrknou. — Také se uchovávají švestky takto: Dozralé švestky i se stopkami dají se do nádoby, na jejímž dně jest pšeničná mouka a sice tak, aby se jedna druhá nedotýkala a pak opět se na ně dá vrstva mouky. Je-li nádoba plná, uzavře se, aby vzduch neměl přístupu a uloží se v suché chladné místnosti. Mají-li se švestky dáti na stůl, oře se s nich mouka, dají se na síto a drží se nad parou, avšak ne příliš nízko. Za chvíli nabudou švestky opět svěží podoby. — Sklenici se širokým hrdlem naplníme vybranými zralými švestkami nebo slivami, které nesmí býti omačkány a kterým se stopky ponechají, načež se láhve dobře zazátkují a do země na 1 1/2 m hluboko zakopou. Ovoce vydrží tak i do jara, že je od čerstvého nelze ani rozeznati.

Užitek rostlin v pokoji.

Lékaři již dávno zjistili, že příliš suchý vzduch buď za tuhé zimy nebo přílišného vedra plicím a ústrojí dechovému jest škodlivý. Pokoje opatřené železnými kamny podobají se sušárnám. Mnozí trpí za těchto okolností, aniž by aspoň poněkud zlu tomuto odpomoci hleděli. Známé jest, že čistý vzduch venkovský, po kterém mšestáci tak touží, naplněn jest vlhkostí, která povstává vypařováním rostlin. Vzduch ve světnici osvěžíme tedy, když tam postavíme rostliny. Vypařování vodní páry z rostlin je značné; k tomu cíli zvolí se rostliny listnaté, které příliš nevoní.

Mimo vodní páry vyvíjí se ze zelených částí rostlin za působení paprsků slunečních kyslík, kterým se ve světnici vzduch napravuje, čímž povstává příjemný pocit, jaký v lese nás ovládá. Že tato rada jest vhodná, vidíme v životě. Kdo dny své tráví v dílně, škole, kanceláři, vzdálen jsa rostlin, netěší se zajiště takovému zdraví, jako ten, jenž větší část života prožije mezi čerstvými rostlinami, totiž rolník, lovec a zahradník, kteří při pevném zdraví veselí myslí se těšit. Kdo nemůže míti zahrady, ať si zřídí aspoň stolek s květinami.

PIANA, PIANINA
  a HARMONIA
 nejnovějších soustav, rovněž též na splátky a výměnu nabíjí továrna
AL. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.
 Sklad Ellétno nábytku proti lab-skému mostu.
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.
Cenníky zdarma a franko. Pochvalná uznání jed předních českých umělců. První výstavní ceny.

Nejdůstojnější bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich
v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů,
kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvlášť
trvanlivé zlatění a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Především pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, ceny atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
saložen r. 1891.

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. velelúst. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,
c. a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809
a doporučený Ordinarem listem nejdůst. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskárské:
Svíčky oltářní z čistého vosku včelího i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky máme, bezvadné jakosti, obsluha rychlá
a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zelátní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Výhradně
zasílatelský závod

lněného a bavlněného zboží

zar. čeně dobré ruční práce, doporučuje P. T. obe-
censtvu zboží nejlepší jakosti a za mírné ceny a
sice: Čistě lněná plátna, zvlášť velmi jemné pří-
rodně bílé včby, plátna prostěradlová, plátna pro
pány krejčí, obuvníky, dále látky slavníkové a
matracové, kanafasy lněné i bavlněné jen nejlepší
jakosti, sypkové, šotyše, zefyry, krisety, grádle
lněné i bavlněné, celotažené (damast.) atlasové
přikrývky na postele, ubrusy, kávové přístroje, gar-
nitury, ručníky, šátky kapesní, utěrky, dále šir-
tynky, šifony, oxfordy a vůbec všechno zboží do
oboru toho spadající. — I nejmenší zakázka vy-
řídí se se vší pečlivostí promptně. — Zásilký dějí
se franko na dobírku.

Za zboží ručním jak co do barvy tak i do stálosti.

Vzorky zdarma a franko.

ČENEK LOFF,
Opocno na st. dr. č. 16.

**Kostelní
náčiní.**

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skříních.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Důvěry hodným zásilký na výběr též i na splátky
bes svýčtení cen. — Založeno r. 1843

Hlavní obchod s dobrou kávou!

Jemnou kávu prodávám 1 kg.
za 2 koruny.
Veškeré jiné druhy
při 1 kg o 20 h
levnější než zasílají altonští, hamburští a
terstátsí obchodníci.

Poznámka: Jsou-li kávy vůbec levné,
jako nyní, řídí se dle toho domácí obchodníci
též; není tedy třeba vyhledávat nepřátelskou
cizinu.

F. Chrudimský v Hradci Král.

Hlavní obchod s dobrou kávou!

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha, ul.
Kar. Světlé, č. 19 n., roh Kon-
vik-tké ul., vyučení **parf. speciálně**
na kostelní náčiní, dovoluje si do-
poručiti svůj hojně zásobený sklad ve
vlastní dílně **ručně pracovaných**
kostelních nádob a náčiní, jako:
monstrance, kalichy, ciboria, lampy,
svícny, kaditelnice, kropenky, patenky,
nádobky atd., vše v přesném slohu
církevním. Staré předměty znovu opra-
vuje v původní intenci a jím v ohni
zlatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy
nebo ceníky franko. Za veškeré vý-
robky a slazení ručním. Největší vý-
roba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení
od nejjednoduššího do nejtříkvnostnějšího. Chudším kostelům
úleva v placení. Více uznání po ruce. **Zádné přesované**
výrobky desecenné. Vše posílám již posvěcené.

Zánovní nábytek

ze 8 pokojů, ořechový, matt,
nejnovějšího vzoru, hodící se pro nevěstu, jest buď
v celku neb jednotlivě velmi levně na prodej.
Nábytek nachází se v rohovém domě č. 353. proti
důstojnickému parku. Bližší sdělí domovník tamtéž.

Bursa práce v Hradci Králové.

Práci hledají: topič na trvalou práci, strojní
zámečník a lamač kamene. Práci obdrží: 1 truhlář
v Hradci Králové a 1 v Dobrušce, obuvník na
trvalou práci v Litomyšli, sedlák a učen v Ronově;
3 pomahači do pivovaru v Opocně; učen na ko-
čárnictví v Hradci Králové, na pekařství v Horním
Jelení, na malířství v Poličce a na truhlářství v Tře-
bechovicích. — Přihlášky přijímá **Josef Polák,**
tajemník Všeodborového sdružení křesťanského
dělnictva v Hradci Králové, Adalbertinum.

Továrna
na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vinná sladká a víno šumivé (šampaňské.)

Upozorňujeme zvlášť na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaile, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaile.

Vzorky zdarma a franko.

**Svatební,
průmiční
a vůbec
příležitost.
dary.**

Nádherné Madonny
ve stříkavých rámech od 15 zl. až do 50 zl. i výše.
**Volebohatý sklad obrazů svatých a svět-
ských, uměleckých listů**
dle světoznámých a předních mistrů reprodukcí.

srca del, rámců,
přiklopů (bání)
skleněných
s kříží neli so-
chami sv. Sochy
svatých v libo-
volné velikosti
umělecké dřevo-
řezby neb
z masy (i dle
obrazů) se zho-
tovují **Kříže**
závěsné a na po-
stavení, kříže
školiní a kostelní.
Obrazy s hůd-
bou od 7 zl. Po-
řezávání,
lampičky k ma-
donnám, lampy
kostelní atd.

Modlitební knihy české, něm., franc. latin. a
angl. u velikém výběru od jednoduchých až do nej-
elegant a nejdraž. vazeb. **Devotionalie:** růžence,
křížky medailky, škapulíře, cingula atd. Rozpočty
ihned a gratis

JOSEFKA SPŮROVÁ,
první katolický obchod devotional emi, modlitebními
knihami, obrazy, galanterií a paramenty
Janská ul. č. 12. BRNO. Proti hlav. poště.

Nejlepší, nejtrvanlivější a nejlevnější
kněžské kolárky a náprsenky.

Stanislav Jirásek v Hradci Králové, Velké náměstí číslo 136.

Obrovský výběr
letních turistických košil.

Úplné
výbavy pro nevěsty
vlastní výroby.

Novinky kravát.
Tovární sklad bílého prádla.

OBNOVA

Číslo 40.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 2. října 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Revoluce srdcí v Lurdech.

Píše očitý svědek.

(2) Mnoho lidí jest náchylné ku násilným převratům společenských řádů. Snaze této říká se jedním slovem revoluce a slovo toto mívá špatný zvuk u vlád a u všech orgánů bezpečnosti. Proto se všichni přívrženci revoluce se svým pravým úmyslem tají, dokud se ozbrojených strážců veřejného pořádku bojí a snahy své zakrývají nevinným slovem evoluce, což značí pozvolný vývoj poměrů. Sociální demokraté, radikálové, realisté a jiní prohlašují, že netouží po revoluci nýbrž po evoluci, čili jinými slovy, že nechťi petrolejem a dynamitem luštiti společenskou krizi. Nýbrž poučováním a pozvolným očkováním svých zásad v massy lidu.

Jakkoliv společenská a politická revoluce tou dobou nikde se netrpí a také rozumnými lidmi nikde se neprovozuje, přece děje se proti všemu nadání revoluce srdcí v mariánském poutním místě v Lurdech následkem četných zázraků na nemocných. Každodenní uzdravení nevyléčitelných a vědou lékařskou opuštěných mrzáků v Lurdech působí neodolatelnou silou i na duši otrlou, takže z křesťanů vlašných aneb nevěřících vracejí se domů lidé věřící a nábožensky nadšení. Hotová revoluce v názorech a ve smýšlení lidském děje se v Lurdech před tvář celého světa a bez ohledu na protesty zejména těch jednotlivců, kteří by raději viděli revoluci společenskou a politickou, nežli tuto potřebnou duchovní revoluci v pobloudivých duších.

Však již v duchu vidím rozčilení jistého profesora z realistického tábora nad mým tvrzením, že v Lurdech se dějí zázraky nejenom na tělesné ale i na duševně chorých. Zmíněný p. profesor prohlásil loni před žáky, že zázraky jsou pouze pro blbé lidi a že pouze nevzdělaný člověk v ně věří. Jak by se také p. profesor nerozčilil, když mu musím sdělit, že během jediného týdne od 28. srpna až do 4. září 1903 vykazují katalog lékařské ohledací stanice (Bureau des Contestations Médicales) celkem 30 zázračných uzdravení, která se stala buď v koupeli zázračné vody aneb při průvodu s Velebnou svátostí. Při tomto sdělení nezbyvá milému učenci a celému jeho táboru nevěřících nic jiného, leč přiznati, že v zázraky nevěří pouze nevzdělaní aneb lidé porušeného mozku. A do těchto 2 tříd nechci ani studované hlavy řaditi a proto jsem přesvědčen, že si zmínění páni zajedou v prázdno chvíli do Lurd, aby své mezery o nadpřirozeném životě si doplnili a zbytečně se před světem svou povrchností neblamovali. Nic jiného není potřeba našim studovaným lidem, nežli aby též podívali se někdy za hranice své vlasti a pohledli pravdě ve tvář. Máme v Čechách mnoho intelligentů, kteří prožijí celý mladý a mužný věk u zaprášených gramatik a slovníků, kteří vypotí třeba doktorát filosofie, ale nepřišli nikdy za humna svého rodiště a působitiště. Tací kuhihomolové nemají žádné samostatnosti, žádného osobního přesvědčení a jsou nuceni papouškovati drtiny tělesného žurnálu ku svému nemalému zahanbení. Pro inteligenty máme upřímnou tuto radu, ježto doufáme, že jen nedostatek zkušeností nutí je tápati ve tmách. Pro žurnalisty z redakce „Národních Listů“, kteří se chlapeckým způsobem otřeli o českou pout do Lurd, podobné rady nemáme, ježto duše uznané tabákovým hospodským kouřem a zmámené pivním oparem nejsou schopny očisty ani u pramene mystérií. Pro ně máme jenom radu: Ševče, drž se kopyta. Kritisiuž zákulisní pikantní intriky, referuj o úplatnosti veřejného života, o miserii nedostudovaných pisálků, ale ku ideálnímu zřídla náboženského posvěcení neodvažuj se povznésti všední svou duši. Pro tento druh lidí nemáme ani povšimnutí ani rady. Se slepci netřeba věsti pátky o jasnu barev. Jest také zbytečno sváděti boje o slovíčkářské trety, když pro naše tvrzení mluví skutečnost.

Dnes platí v celém vědeckém světě zkušenost a očitý názor. Zkušenost neobyčejných jevů v Lurdech lze získati každý den, proto musí umlknouti zlojinná ústa. Ať dokáží nepřátelé, že vypravované divy se nedějí aneb že lékařská klinika v Lurdech vydává falešné zprávy do světa, pak musíme my umlknouti a složití bez odporu zbraň. Dokud však nikdo nezískal si vypsané odměny 15.000 franků důkazem, že zázraky lurdeské v knize advokáta Lassera vyličené jsou vyhlásky, do té doby všechnu náparu slov stranou nepřátelskou vynaloženou nutno považovati za lichý žvast nevědomců.

Advokát Jindřich Lassere (Laser) onemocněl roku 1862 chorobou oční tou měrou, že nemohl přečísti ani obrovské písmo návěstních tabulí bez ohromné bolesti. Touž dobou byly divy lurdeské po 4 leta ve Francii známy. Důvěrný přítel Lassera, protestant Karel Freycinet, pozdější francouzský prezident a ministr války, domlouval chorému advokátu, aby použil zázračné vody na vyléčení očí. V listě svém Lasserovi napsal evangelík Freycinet tato slova: „Navštívil jsem proslavenou jeskyni lurdeskou a slyšel jsem věci skutečně podivuhodné o mnohých uzdraveních vodou z onoho pramene, takže Ti vážně radím, abys rovněž učinil pokus. Kdybych byl jako Ty katolíkem a nemocným, tedy bych neotálel užití tohoto prostředku. Je-li pravda, že nemocní byli náhle uzdraveni, mohl bys doufati, že počet jejich rozmnožíš; pakli to pravda není, nic při tom neztratíš.“ Lassere dlouho otálel, nechtěje hlavně proto dosáti zázračného uzdravení, aby nemusil přerušiti, jak sám vyuzává, svou dosavadní lhostejnost náboženskou a aby nemusil státi se katolíkem věřícím. Bá se Lassere o svou nevěru a také vším právem, neboť o ni přišel za několik minut, když po jediném svažení chorých očí zázračnou vodou nabyl úplného zdraví, takže ihned mohl čísti knihu o zjevení sv. Panny v Lurdech. Francouzský liberální advokát bál se pohlédnouti pravdě ve tvář, aby nemusil ztratiti svou nevěru a též důvod odrazí také naše liberální panstvo, že nejedou přesvědčiti se o divech nadpřirozených v materialistickém století.

Kdo se bojí o svou nevěru aneb o náboženskou lhostejnost, ať do Lurd ani dnes nejedí, neboť faktickými divy překonán musí u nohou sochy milostné Matky Boží složití svou nevěru aneb lhostejnost. Neboť co vám zbývá jiného, když spatříte vstávati ze svého vozíku chromého muže a vrhati se v pláči na kolena před Velebnou svátostí, s níž se právě průvod kol něho ubíral? Buďte vás obejde posvátná bázeň a vy v duchu klečíte vedle uzdraveného mrzáka v pokoře před všemohoucností Božskou, aneb vás přepadne nevyšlovná hrůza před sešléním, budete-li mocnému tomuto dojmů odporovati. Náhlého uzdravení zmíněného chromce byla naše česká pout svědkem dne 3. září o 5. hodině odpolední o průvodu s Velebnou svátostí, který se konal za ohromné účasti nemocných, poutníků, kněží a 8 biskupů. Náhle uzdravený muž byl Albert Sonla z Tournay, 36letý tovární dělník. V květnu r. 1901 rozdrtil mu tovární elevator nohy, takže mu rány stále hnisaly. Vyležel 7 měsíců v nemocnici, odkudž byl propuštěn jako nevyléčitelný mrzák, jenž bez 2 berlí nemohl se hnouti. Dělník tento zavítal letos do Lurd, ale neužil lázni v zázračné vodě, nýbrž dal se dopravit na vozíku do řady mezi ostatní nemocné na náměstí před chrámem v počtu asi 500 seřazené a po udělení požehnání Velebnou svátostí ihned povstal a bez berlí chodil, ačkoliv ještě znatelně kulhal, ježto jedna noha jest o 5 cm kratší. Pohled na tento okamžik náhlého uzdravení nelze vyličit!

Kdo vidí sta a sta ubohých mrzáků, nad nimiž věda lékařská vyřkla odsuzující ortel, kterak v důvěře upírají prosebný zrak k Matce Milosti, neubrání se slzám a hlubokému pohnutí. Proto lze si vysvětliti opět radostné vzrušení nad nenadálým uzdravením. Chápali jsme na př. radost matky, která vezla dětský

kočárek a vedle ní kráčela náhle při processí s Velebnou svátostí uzdravená 7letá dceruška Adela Parotová, jež vůbec dosud pro zkrivenou páteř a ochromené údý nikdy ani nechodila. A takových zjevů užíte každodenně několik před tvář celého světa odehraných. Pravíme celého světa, neboť Lurdy navštěvuje každoročně průměrně 700.000 poutníků a turistů. Nepatrné pohorské městečko povznese se během několika let na světové město, neboť takovou návštěvou nemůže se na celém světě žádná provincialní město vykazati. V chudíčkém městečku vypíná se nad jeskyní mariánskou trojitá nádherná basilika s obrovskou kolonádou, upomínající na náměstí sv. Petra v Římě. Stavba basiliky jest mistrným dílem genialních francouzských inženýrů, takže vroncí účta ku sv. Panně došla též výrazu uměním stavitelským, sochařským a malířským. Jsouté Lurdy dnes živou a stále trvajícím obranou nadpřirozené víry, jsou ale též triumfem lidského ducha a křesťanské lásky. Nepřeceňuji, tvrdím-li, že Lurdy jsou na světě jediným městem, kde víra, věda, umění a pravá lidskost spleť libovonný věnec kolem sochy. Neposkvrněné Panny. Štasten, kdo prožil několik blahých chvil na blízku patrné veleby Božské!

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 30. září.

„České Květy“ a Vlčkova „Osvěta“. — Poznámky k prvnímu sjednu českých evangeliků v Praze. — Studentsko potvrzuje naše výklady o poměrech na české filosofické fakultě.)

Mezi nejpřednější a nejoblíbenější české obrázkové rodinné časopisy české svým druhým ročníkem vyšvihly se „České Květy“, jež nákladem majitele Cyrillo-metodějské knihtiskárny p. Václava Kotrby v Praze vydává a rediguje v poslední době za kanovulka vždy věrné kapitoly u sv. Vity na Hradčanech zvolený prof. dr. Antonín Podlaha.

Právě dokončený druhý ročník jejich dokazuje nejsvědomitější péči a snahu, aby časopis tento nejenom po bok se postavil, ale aby ve mnohém i předstihl veškeré publikace svého druhu. Obsah jeho textový přináší několik krásných prací prosou i řadu básnických perliček. Mimo to honosí se jasně a pěkně psanými články poučnými a vyzdoben jest celým množstvím rozmanitých vyobrazení.

Nový ročník, který začne vycházeti dne 15. října, zajisté že bude hleděti nejenom zůstatu na stejné výši, k jaké dospěl již druhý ročník „Českých Květů“, ale soudíme dle příprav k němu již učiněných, že ho bohatostí obsahu jak textového tak i obrázkového převyší. Předplatné na rok obnáší 12 K.

Upozorňujeme v čas na tento časopis, který zasluhuje nejširší pozornosti české společnosti, neboť hodí se výborně za rodinný list a proto jej vřele doporučujeme ke čtení a k odeírání. Další důvody k tomu ponecháváme si v péči, neboť zajisté že postačí těchto nemnoho slov, aby intresenti se dále o jakosti „Českých Květů“ sami přesvědčili.

Když pak jsme se dnes na literárním poli octli, pokládáme za potřebné promluvit také několik slov o „Osvěte“, již v Praze již třicátý třetí rok vydává slovutný spisovatel Václav Vlček. Vlčkova „Osvěta“ má v kulturní historii našeho národa důležité a vynikající postavení a dnes bez odporu jest nejdokonalejší českou revuí zrovna tak, jako ní byla před třiceti lety. Stojíc na výši doby a vyhovujíc všem požadavkům a vkusu vyspělé naší inteligence přes všechny změny mody a názorů uhájila si „Osvěta“ první místo v českém časopisectvu. Soustřeďujíc kolem sebe vzácný kruh spolupracovníků, sleduje pokrok časový a události jej doprovázející s obzvláštní důkladnou takti věcností, která každého českého

inteligenta, ať si již smýšlí jakkolivě, nutí, aby se s obsahem jejím seznámili neopomenul.

Nejširšími vrstvami českého čtenářstva stala se „Osvěta“ hledanou pro vybrané romány, jež v ní stále vycházejí. Alois Šmilovský, Václav Beneš Třebitzký, Alois Jirásek a především její vydavatel a redaktor Václav Vlček vydali v ní nejlepší své práce. Posledně jmenovaný pak po několika posledních letech ve-řejňuje v „Osvětě“ krásně a pečlivě belletristickým způsobem psané vzpomínky své mladosti, kteréž jsou zároveň vzácným kulturním obrazem své doby, let čtyřicátých a padesátých. Tím způsobem otiskl zde již nádherný obraz vesnického života „V rodném hnízdě“, dále skvostné líčení svého prvního roku v Praze „V Budečské škole“ a napotom „Svůj život.“

Obrazy tyto vyšly již také ve zvláštním knižním vydání, jež jsou čtenářstvem dychtivě čtena. Ve právé vycházejícím ročníku „Osvěty“ Václav Vlček ve svých vzpomínkách, jež jsou plny vzácných postav, zajímavých sdělení, líčení poměrů a situací, pokračuje.

Za nynějších literárních zmatků, strasti a nevkusu „Osvětu“ svému čtenářstvu důtklivě připomínáme. Ozdobovati tuto přípomínku šperkem frází nemáme za potřebné, neboť každý vážný sledovatel české literatury sám hledí, aby se s obsahem „Osvěty“ seznámil.

* * *

Nejdůležitější pražskou událostí posledního téhodne byl bez odporu první sjezd českých evangelíků, který se zde na sv. Václava odbyval. Přes to, že byla jednání jeho ze strany denních listů věnována již dostatečná pozornost, máme za vhodné dodat k tomu několik slov.

Předně máme za to, že se na sjezdu tom dohromady sešli živlové, kteří jsou ve svém jádře vlastně různorodí a to, co je dohromady tentokrát spojovalo, k trvalému jejich sjednocení pro budoucnost nepostačí. Jest to jistě společná jejich nechuť ke smýšlení katolickému a tu lze říci, že jedna každá frakce, jež byla na sjezdu tom zastoupena, nalezne v duchu a pravdě proti sobě ve stoupencích vyznání katolického daleko méně řevnivosti, nežli s jakou stojí vzájemně proti sobě různé odstíny evangelické. Proto nynější jejich odpor proti katolíkům není žádnou dostatečnou, pevnou a trvalou páskou svornosti, kterouž evangelíci dnes předstírají.

Pokud se pak formy jednání sjezdu týče, tu postrádali jsme při něm příslušnou míru shromáždění takového potřebného, důstojného klidu. Průběhem jeho padla slova velice, takřka parlamentárně silná, která svědčí o tom, jakoby sjezd ten byl pořádán vlastně spíše jenom za tou příčinou, aby slova ta mohla být pronesena a nikoliv, aby se čeští protestanté na základě principů evangelických konsolidovali. Očekávali jsme trochu více společenské snášlivosti a občanské shovívavosti k míněním druhých, než-li bylo zde projevováno. Člověk neví, byla-li to schůze stoupenců politických nebo

jednověrců náboženských. Od schůze smetany a výběru stoupenců náboženských se velice vzdálila. Kdyby si takovýto způsobem ne- které shromáždění prostých katolíků oproti nekatolíkům vedlo, jako si řekli zde nej- přednější evangelíci proti katolíkům, zajisté že by byli řečníci na místě napomenuti ku příslušné mírnosti. Ta přemíra zbytečné vy- potřebované zde vášně a dokonce i spílání každého překvapovala.

Dále chtělo pražské svatováclavské shro- máždění českých evangelíků naznačiti čili vlastně manifestovati své postavení vůči ostat- nímu českému národu. V tomto směru zašli pánové také s cesty. Volání po žádoucí opa- trnosti hned již ve shromáždění tom zcela důvodně ve příčině té se ozvalo z evangeli- ckých kruhů samotných. Čeští evangelíci příliš ostře vytýkali své postavení vůči ostatnímu českému národu a proto nesměli by se mrzeti, kdyby ostatní český národ třeba jen v jistých svých částech naopak najednou v tom či ubo v onom upravoval si mínění a chování své vůči nim. Kam by to vedlo, kdyby se najednou tak oproti nim, oproti nepatrné hrstce ve mnohem ještě nespolehlivých a závislých osob začalo ze strany katolické jenom tak tiše jednati, jako oni hluchně mluvili?

Potom postrádali jsme na shromáždění tom rodilou evangelickou reprezentaci ze před- ních kruhů české společnosti. Jak se poměry měly, byl by býval snad dokonce i p. Iška, kdyby nebyl zatím v Americe, uveden a za- znamenán mezi evangelické sjezdové notabily...

Praktického, vážného a skutečně věcného nebylo na sjezdu tom vlastně projednáno docela nic a podle toho bude vypadati také jeho ovoce. Celý sjezd se utopil v povodni dlou- hých, příkrých řečí, na něž nikdo neodpovídal. Pánové vespolek se osobně poznají, vypo- zují své slabosti a omyly, jež ani širší veřej- nosti neujdou a konec konců bude, že taku- věto sjezdy budou východištěm nesvarů pře- devším mezi evangelíky samotnými.

Pokud našeho stanoviska se týče, rádi vítáme takovéto otevřené projevy, jako učiněny byly na svatováclavském evangelickém sjezdu v Praze, od něhož jsme však čekali poněkud jiná vystoupení a sice vystoupení důstojné, vážné, imponující. Zatím ale sjezd ten byl vlastně výstavou, potvrzením a schválením všech oněch vlastností a chyb, jež v poslední době učinily jisté pány ze kruhů evangeli- ckých tak nesympatickými, že celou evangeli- ckou společnost připravily dokonce i o tak silného, mocného a nezištného podporovatele, jako byly jí po čtyřicet let „Národní Listy.“

Časopisu tomu se vlastně jen uvolnilo, když jej někteří sjezdoví řečníci nejhrubším způsobem sprostili povinnosti a úlohy, hráti si dále na patrona zájmů evangelických v Čechách. Jest-li tohoto fakta „Národní Listy“ vykořistí nebo vykořistiti dovedou, jest ovšem otázka jiná.

Celkem pak řečeno, sjezd ten sjednal značnou míru žádoucího světla v našich veřej- ných poměrech a jenom bychom si přáli, aby

v náhlém hněvu nemilosrdně. Chlapec raději tr- pělivě, bez hlesu se propůjčil za hromosvod re- solutního sazeče, aby se ještě něco horšího ne- přihodilo. S Hřívou v takových chvílích nebyl žerty. Když poslíček odešel, mstil se Hříva aspoň na nešťastných papírech. Ale když ho první nával hněvu přešel, sedl k stolu, srovnal roztrhané čtvrtky a všecko trpělivě přepsal —

Když se za pět dní na to ptal Bor, je-li už všecko vytištěno a co říká Sejšek, vzdychl si Hříva: „I není; a kdo ví, co bude ještě násle- dovat! Když jsem se kopl myšlenkou, že už jsem můru s krku sestřásl, přišel si ke mně ještě včera Sejšek, abych mu prý rukopis ještě jednou vrátil; prý by do třetí kapitoly vplel rád ještě jednu tuze krásnou myšlenku. Musil jsem podstoupit zas nový tubý boj s tím dědouškem, aby nám práci nějakým novým nesmyslem nepokazil. Řekl jsem mu, že už je sazba prvních čtyř kapitol zlo- mena a že už musí do stroje, aby bylo všecko v čas hotovo. Ale Sejšek neodbytně aspoň žádal, abych to dal aspoň ke konci. Prý jsou toho jen čtyry stránky, přinese to hned. Ale já jsem mu zas musil namítnouti, že by to pak překročilo stránkový rozpočet, aby tedy odpustil. Děda div se nevztekal, škrábal se za uchem, ale naposledy se přece poněkud upokojil. Teď se ještě bojím, že mi nadá, až svůj okleštěný a přeformovaný elaborát uvidí vytištěný.“

„Hm, jen aby už to bylo venku; já si my- slím, že to po mém přepracování bude velmi dobré“, chlubil se Bor.

„Jen si tolik o sobě nemysli! srážel pýchu kolegovi Hříva. „Kdybych byl ještě po tobě dlouho do noci nepiloval, bylo by tam zůstalo hlouposti ještě dost.“

„A tak si's to mohl udělat všecko raději sám“, odsekl zneuznaný Bor, „já se v zájmu věci nezištně pro dobrou věc namáhám a teď mi za to všecko —“

„Hm, vždyť ta nezištnost nebyla tak veliká;

co nejdříve byl vydán podrobný stenografický protokol o veškerém jeho jednání.

Konečným a nepochybným výsledkem jednání sjezdu toho bude také překvapující zesílení smýšlení a uvědomění katolického v českých zemích, jež zde doposud nikým ne- burcovány a okázale neprovokovány v nejšir- ších vrstvách dřímaly. Proto vivat sequens! Úvahu tuto napsali jsme sine ira et studio a sice pro své čtenáře katolické, jimž jsme oprá- vnění své náhledy vyložiti.

* * *

Nedávno pojednali jsme na těchto místech o poměrech panujících na filosofické fakultě české university. Ani nám nenapadlo odbyti proti nám ve příčině té vedené polemiky, neboť jsme si byli plně vědomi toho, co píšeme. A v posledních dnech námi po většině jenom šetrně napovězené stesky na poměry na české filosofické fakultě panující docházejí okáza- lého potvrzení ze strany studentské.

Studentský kalendář na r. 1904, akade- mickým spolkem „Slavii“ vydaný, ve příčině té píše: „Pro slovanskou filologii jsou na fa- kultě tři profesori, (Gebauer, Pastrnek a Polívka), ale jediný z nich prof. Gebauer pracuje ve staré české literatuře a mluvnicku; nikdo by nebyl, kdo by mohl po něm obor ten převzít, ač speciálně pro českou literaturu jsou mimo to ještě dvě síly (Jaroslav Vlček, Máchal a v posledních dnech přibyl k nim Jakubec). Okolnost ta jest smutnou glossou k otázce druhé university: „pro obor prof. Gebauera nenalezl by se nikdo.“

Bez poznámky otiskujeme, neboť takovéto hlasy ze strany studentstva poznámek nepotře- bují. Jsme tomu však povděční, že studentstvo samo a sice nejvzdálenější nám jeho křídlo, důvodnost našeho pojednání ve příčině filoso- fické fakulty veřejně lapidárním způsobem po- tvrdilo.

Balkán a křesťanská Evropa.

Podává J. Lešanský.

V době přítomné, kdy z Makedonie do- cházejí nás ty nejděsnější zprávy o ohavných ukrutenstvích, jichž se zfanatisované, bezrádné a loupeživé vojsko turecké na ujařmeném, bez- branném obyvatelstvu křesťanském dopouští, kdy veškeré křesťanstvo této nešťastné země úplně zbabě ohněm, mečem a hladem na pospas krvelačnému mohamedanismu jest vy- dáno, kdy většina veřejnosti evropské hrozné zprávy tyto jako něco obyčejného skorem lho- stejné přijímá a kdy konečně diplomacie státa křesťanských turecké ošemetné vládě další volnost nejen ponechává, anobrž je i s to do- pustiti, aby v tomto zoufalém a vnučeném boji křesťanů proti zkrachované osmanské říši také celé křesťanské knížectví bulharské vzalo svou zkázu, tu musí se věru v každém opravdovém

jak je tomu dlouho, co's chtěl k těm šesti zlatkám příjavek? — bodal Hříva. Ale když uviděl zlověstný blek v oku Borově, hned natíral jízvu balsámem: „Ostatně ti nikdo neříká, že jsi s tím měl práce málo; to já sám uznávám, že jsi mi pomohl mnoho. Za takovou operaci bychom oba zasloužili po desítce.“

Bor již zase z-ěkl a dodal na usmířenou: „Už té deklamace raději nech. To by nám to stálo za to, abychom se k vůli tomu škrabalovi ještě hádali!“

* * *

Minul den první a minul den druhý. A tře- tího dne zahřelo slunce září přímo majestátní; snad proto, že Hrobáčev toho dne měl oslaviti dosud netušený duchovní hod. Paprsky sluneční vykouzlily nejprve sta oslňujících plamének v oknech jednopatrových domků a za chvíli se opěly plnou silou o výkladní skříně knihkupce Netřeby, v níž na význačném místě vyloženo nejnovější číslo „Pokrokových epistol“ s nápisem:

Naše smahy.

Uvažuje Josef V. Sejšek-Hrobáčovský.

Ó překrásný dni, věncem slávy ozdobíš do- bráčkou tvář pana Sejška, ustaranou péčí o dra- hou vlast, třeba že tato tvář na první pohled nevyhlíží příliš ideálně! Zlaté paprsky sluneční, zahřeje leskem ještě jásevějším, neboť dnes pan Sejšek bude slaviti jednu z nejkrásnějších chvil svého života! Na dvéřích krámu Sejškova ovšem visí jen bačkory a dřeváky; na nich namalován prosaický Turek s dlouhým čubkem a vešle něho přibit obrázek černocho umývaného nejnovějším patentním mydlem. Ale žádná z těchto prosaických věcí nebude na závadu, aby pohlížel celý Hro- báčov k dvěřím těm s úctou velikou jako k sva- tysi pokrokového, vlasteneckého přemýšlení. Ano, nyní s obdivem každý pohlédne k dvěřím těm, druh druhu šeptati bude: „Zde bydlí On“. A řeknou jiní: „Tak dlouho mezi námi bydlí a my

FEUILLETON.

Taky spisovatel.

Píše J. S—a.

III.

Když v sobotu Bor opět pobýval v redakci, sdělil mu Hříva zádušně: „Ja na ten Sejškův výpotek nemám času; víš co, seber si to domů a ostatek uprav sám. Dám ti za to šest zlatek; budou ti dobré.“

„Hm, nějak to uděláme,“ svoloval Bor a večer při lampě studoval a psal dlouho a dlouho, jako by se jednalo o luštění orientálských hiero- glifů. Skoro každou stránku musil přepisovati. Naposledy klel nehorázně na Sejška i na Hřívu. Ještě tři večery pilně pracoval a postěžoval si kolegovi, že by za tu dobu napsal samostatné brožury dvě. „Víš, hochu, musíš něco přidat; takovou koňskou operaci by ti nikdo za šest zlatek nedělal.“

„No, zatím poshov, až jak se dá Sejšek vidět; to víš, že tě pak neošidím. Ale teď nemám, opravdu nemám.“

Bor se upokojil a na zejtrí přinesl svůj úkol vypracovaný. Hříva jako redaktor „Pokro- kových epistol“ provedl ještě dosti trapnou revisi. Trvalo mu to celý večer. Opravoval nepovšimnuté chyby na několika stránkách propuštěných kon- trolou Borovou, vtísnával ještě tu a tam některý opominutý nápad Sejškův do řetězu myšlének svého kolegy, aby se Sejšek naposledy nad tou oktrojírskou příliš nedurdil. Celý se při tom spotil. Druhý den odevzdal rukopis faktorovi a sedl zase klidně k obvyklé práci. Ale odpoledne již ho pronásledoval tiskařský učení vzkazem saze- čovým, že ty stránky psané rukou Sejškovou nejsou pro samou úpravu a opravu ku čtení. Prý se to musí všecko přepsat. Hříva kloučkovi nadal

křesťanu nad tímto příšerným úkazem doby
cít a duše zachvěti.

Kam to spěje politika evropská? Není-liž
to pro celé křesťanstvo do očí bijícím vý-
směchem a ponížením, zároveň ale také
smutným důkazem, jak veřejný mrav a cit
„vzdělané“ Evropy klesá?

Nešťastná Makedonie! Země zpustošená,
krví lidskou bohatě zbrocená a světem kře-
stanským jako opovržená, kvílí tu před vzdě-
lanou Evropou v hrozných drápech tyranické
poroby turecké, marně se nějakého vysvobo-
zení dovolávajíce.

Paličství a vraždění, násilnosti a ukru-
tenství vůbec, hlad, bída a všeobecné zoufalství,
to vše nynějším jejím hrozným údělem. V pře-
plněných žalářích a kulích tureckých jen kvílení
a srdce rvoucí výkřiky raněných a ukrutně při-
bladu a žitní týraných v boji za svobodu
křesťanů, tureckých to obětí! Jak mnoho již
také nevinných žen a dívek křesťanských padlo
zhovadilým bašibozukům za oběť! Z násilného
a teprv po hrozném na smrt ztýrání povraž-
děny; za takovýchto muk děsných bylo ubohým
obětím souzeno jary svůj život tragicky za-
končiti. Však i pozůstalé ženy s dítkami a
starci bloudí po horách a jeskyních při hladu
a vši psotě, jen aby svůj život před ukrutným,
nemilosrdným pronásledovatelem, Turkem,
uchránili.

A křesťanská Evropa?

Jako bezcitné těleso, nic dobrého věštící!
Jásej, ó Mohamede, „allah il allah“, neboť
Evropa jest svou hříšnou politickou řevnivostí
tak úplně zaslepena, že ani sama neví, jaké
svým jednáním dopouští se na křesťanstvu
zrady! Vždyť většina německého tisku sympa-
tizuje s Turky a jeden vídeňský ilustrovaný
časopis přímo vnucuje Evropě útrpnost pro
ubohé (!) mohamedánské obyvatelstvo, a to vy-
obrazením vražedného boje na čelné stránce,
jak ukrutní (!) křesťanští povstalci na návsi
nějaké dědiny mohamedánské obyvatelstvo se-
kerami hromadně ubíjejí a jak jeden povstalec
zcela pohodlně, ano v posici až příliš komické,
Turkovi z úst jazyk vyfázává, takže činí vše
dojem, jakoby povstalci pronásledovatelů vůbec
neměli. O pravdivosti činu tohoto musí každý
už z toho důvodu pochybovati, že povstalcům
k takovým skutkům nedostává se ani času,
ježto jinak každým okamžikem mohou padnouti
do rukou tureckého vojska. — Jedná se tu
hlavně o pokolení slovanské, národně uvědo-
mělé. A tu pánům „Teutonům“ není žádná
příležitost dosti opovržení hodnou, jen když
před veřejností mohou národ slovanský
zostuditi a třeba až na stupeň zvířectví
snížiti.

Než pozor mírumilovná Evropo! Nena-
stane-li zbrání klid a tím hroznému utrácení
životů lidských rozhodná přítrž, dostaví se
se zimou všeobecný hlad a z hladu postupně
umírání nešťastných obyvatelů Makedonie.
Země vzpoury jest již tak zpustošená: sklizeň
zničena, dědiny dílem v popel proměněny aueb
úplně vydrancovány. Jarek pak ale krv kře-

jíme jeho ducha poznali teprve nyní. A opět
jiní podávají se kauce: „Kdo mohl tušiti, že ty
ruce, které každodenně nalévají „chudým pocest-
ným“ po dvou krejčářích osvěžující mok, dovedou
sestaviti také tak učenou brožuru!“

A již se skutečně s překvapením před vý-
kladní skříní zastavovaly dámy i holky, „mladí
páni“ i chlapci, studenti i výrostkové, profesoři
i řemeslníci. Sem tam některý jízlivý chodec pro-
hodil štiplavou poznámku, ale takové ojedinelé
důkazy závidi byly pouze slunečními skvrnami
na gloriole jména Sejčkova. Divil se kde kdo.

Když ráno stará Vedralka kupovala u pana
Sejčka za dva octa a za krejcar pepře, probodila
pochlebně: „Kdo by to byl řekl, milostpane, že
při tolika starostech ještě dovedou spisovati! To
se, panečku, lidé diví! A každé tu jejich pěknou
knížku chválí.“

„I co to, prosím Vás povídáte?“ ptal se
poněkud překvapený Sejček; myslil si, že přece
brožurku dostane do ruky dřív než jiní lidé.

„I prosím jich nedělají, jako by o nicčem ne-
věděli,“ přesvědčovala Vedralka Sejčka hlasem
úlisným. Jejich knížka je vyložena v krámě Ne-
třebové, každý se před výkladem zastavuje a už
si ji lidé kupují.“

„Táák?“ zajásal už přesvědčený autor; „a
vidíte, Vedralko, mně ani nikdo nic neřekl, že už
je to hotovo; to mne chtěli šelmy překvapit.“

„Už jo, už jo, jdou se podívat,“ pečetila
stará politika svou výpověď, jsouc potěšena, že
první ptáček slavnou zvěst.

Panu Sejčkovi se klepaly radostným roze-
chvěním prsty, ani si nevšiml, že nalil octa plnou
láhev a ještě dodával: „Počkejte, počkejte, ženská;
za tuhle pěknou zprávičku vám musím dát něco
na posilněnou.“ A hned nalil Vedralce větší skle-
ničku sladké káinčky.

Teda na zdravý milostpána a na jeho
slávu! zdvihla slavnostně Vedralka káinčku
k ústům. Po důkladném přibnutí mlaně se olísla
a pronesla dodatkem pochvalnou kritiku: „Pa-

stanská, potud snad marně prolitá, roznití
znovu bulharské obyvatelstvo tím k strašněj-
šímu pokusu povstání. Pak stalo by se každé
zakročení velmocí snadno již marným. Země
vyhladovělá, krví prosáklá a mrtvolami lid-
skými pokrytá přivodila by nakažlivých ne-
mocí a z těchto snadno i — mor! A právě
tento odvěk a neúprosný nepřítel všeho lidstva
mohl by se snadno státí osudným celé Evropě.

Jakých utrpení jest křesťanskému oby-
vatelstvu jako porobencům pod vládou tureckou
od svévolných mohamedánů za normálního
života snášeti a kterými pak dá se každé po-
vstání alespoň pochopiti, to v krátkosti níže
nastíněno.

Katolík hodnověrný, který krejčovinou
sebe a četnou rodinu poctivě vždy živil a
u kterého jsem za svého pobytu v Bosně po
tři leta bydlel, vyprávěl mi toto:

Ušetřiv si konečně několik grošů, svěřil
jsem se příležitostně svému komšiji (sousedovi),
že bych si rád za ty ušetřené peníze koupil
uňjakou „kravicu“, abych měl pro děti mléka.
Druhého dne před polednem objevil se v mém
„dučanu (krámku) v čaršiji“ pojednou, ale ne-
nápadně pro kolemjdoucí nějaký otrhaný
„lopov (darebák) mohamedanac“ a připravenou
bambitkou, ve svém širokém rukávě opatrně
skrytou, vytasil se na mne: „amo pare“ (sem
peníze). Vymlouval jsem se, že peněz nemám.

„Džauze (pse) lžeš, slyšel jsem tě sám, že
miníš koupit krávu“, odvětil mi „a nedáš-li
para, zastřelím tě, tako mi vjere.“ (U moha-
medánů to největším a také rozhodným vírou
zaklínáním.) Vida se nanejvýš na životě ohrožen,
nezbývalo mi nic jiného, než ničemu vyzvat,
abych mne do bytu následoval, a tak se také
stalo. Ubíral jsem se před ním celým městem
živou ulicí, nesměje při tom ani na pozdrav
známých odvětit, jinak byl bych ihned skolen.
A tak jsem přišel o svůj těžce ušetřený groš.

Potud jsem svému domácímu jen na-
slouchal, když ale na okamžik přestal mluvit,
namítl jsem, že Turka mohl dáti zavřít, jak
mile se z jeho příbytku vzdálil.

Na to pravil on dále: Takového něco
nesměl se křesťan na mohamedána nikdy do-
pustiti, víra sama ho chránila. Šel jsem ale
ihned ke kadiji (soudcovi), abych mu přednesl
žalobu na známého mi ničemu. Kadija mne
sice vyslechl, pak se ale tázal: „Můžeš-li se
vykázati nějakým ublížením na těle?“ Odvětil
jsem ovšem, že ne. Na to se kadija uchytil za
dlouhou bradu, přede mnou odplivl a rozsoudil:
„Když se ti nic horšího nepříhodilo, pak se
mi klid z očí, sice tě vsadím do apsu, abys se
podruhé neopovážil mohamedána zbytečně ob-
viňovati a mne obtěžovati. Zaptija (policej),
vystřč toho džaura na ulici!“

Takto pochodil můj domácí (gazda) před
soudem, a nápodobně pochodili i ostatní kře-
stánští žalobci před tureckou spravedlností,
byla-li žaloba proti mohamedánům podána.

Za takových poměrů mohl leckterý mo-
hamedán beztestně páchat na křesťanech
křivdy, kdy se mu jen zalíbilo. Přišel-li na př.

nečku, ta hřeje! Takovou jsem pila málokdy.“
Ó milá ženo, nejlepší kminka by do tvých útrob
takové kouzelné teplo nevšila, jakým ty jsi na
plnila sama hrud paně Sejčkovu!

Pan Sejček hned po odchodu breptavé po-
litiky šel nahoru do pokoje; vždyť by pro tak
náhlou radost ani dobře na vačky neviděl. Hned
řekl paničce sedící u šicího stroje: „Holka, jdi se
podívat na chvilu do krámu sama, já se musím
prochodit.“ „Co pak zas blázníš?“

„I nic neblázním, ale mám velkou radost.
Abys věděla: můj spis jest již vytištěn a každý
to chválí. Vidíš, vidíš, ženská, dřív jsi se mi
smála; ale teď na nás oba lidé budou jinak
koukat!“

Panička poslechla a sama měla radost, když
se jí v krámě lidé o triumfu paně Sejčkovu dále
zmiňovali.

A zatím její muž pil radost dne plným
douškem. Labužnickým zrakem sledoval s okna,
jak se hloučky lidí před Netřebovým krámem
zastavují. Jistě se všichni diví. V té chvíli byl
tak sobecký, že i na milou vlast zapomněl.

Vzpomněl si, že by si měl sám také hned
pro knížku dojíti. Ale dosavadní sláva byla zatím
příliš veliká, než aby ji chtěl hned ještě rozmno-
žovati; na cestě by mu lidé gratulovali a on by
se musel červenat jako panenka. Bude lépe, když
svou slávu ztráví pomaloučku, pěkně po malých
soustech. Ostatně stejně dobře jako autor obsah
knížky zná; však mu to redaktor Hřiva posle
sám. — Při obědě Sejček žertoval, a panička sama
se usmívala. Byla aspoň tomu ráda, že po dnech
ostudy už jejich dům nikdo neurází; a před mu-
žovým talentem měla také respekt větší . . .

A když večer pan Sejček vkročil k „Černé
vráně“, ozývalo se z několika úst: „Výborně,
pane Sejčku, ani jsme nemyslili, jaký jste chlapík.“
„Bravo, bravissimo,“ gratuloval Bor, aby ukázal,
že je učenější než ti lidé kolem. Dnes seděl za
stolem výjimkou i Netřebo.

Sejček se ukláněl na všechny strany; nepsal

ke kmetovi (sedlákovu nevolnému) na vesnici
a poručil mu: „Poraz svého nejlepšího voja a
upec ho na mé pohoštění“, muselo se tak
ihned státi, jinak popudil odmrštěný Turek i
jiné Turky proti celé vesnici, a vzepřeli-li se
sedláci proti násilným Turkům, byli obyčejně
ubozí křesťané trpitelé pak uvěznění, ztýráni
a po případě i usmrceni. Ale i jiných ukrut-
ností dopouštěli se Turci větším dílem bez-
testně, a stávalo-li již do očí bijících důkazů
proti provinilci, pak byl kadija jednoduše pod-
placen a Turkovi se nestalo opět nic. A takové
poměry lze sledovati po celé rozpadávající se
osmanské říši. Úřednictvo činí co chce, po-
něvadž si své postavení větším dílem zakoupilo
a míní se tudíž oprávněno, dle vlastní libosti
jednat. Proto tedy turecká vláda, kdyby si
toho i upřímně sama přála, nebude nikdy se
svým úřednickým apparatusem schopna, aby
provedla nějaké opravy.

Tato zchátralost v turecké správě zemi
jest bulharským komitům velmi dobře pově-
doma a z toho následuje jich zoufalý boj do
krajností. Berou-li nyní útočiště k těm nejpe-
kelnějším zbraním a snad odvetou i mohame-
dánskému obyvatelstvu nešetří, jest to ovšem
v zájmu lidskosti politování hodno, snadno
ale pochopitelné. Jsou jen sami na sebe od-
kázáni. Hlavní vinu jich činů nese však roz-
hodně svou netečností sama Evropa. Boj za-
počatý nutno jest povstalcům již rozhodně
dobojovali.

Obrana.

**Dojemné starosti o církev katolic-
kou** projevuje Bohemie, Zeit a dokonce i —
Neue Freie Presse. Proč jsou tyto listy najed-
nou tolik nábožné? Inu, že pražská kapitula
zvolila do svého středu dobře kvalifikovaného
Čecha a pominula méně schopného Němce. To
by tak ještě scházelo, aby se kapitula ve svých
svobodách dávala omezovati židovským tiskem!
Nechť raději židovský tisk svědomitě rozjímá
o církevních poměrech Čechů Vídeňských. Také
by si mohl všimnouti židovský tisk toho, že
kapitula u Věch Svatých se nachází v rukou
německých a že i jiná výhodná místa v Praze
jsou obsazena Němci

Protest německých a židovských šovinistů
ovšem se odrazil od pevné a spravedlivé vůle
kardinála Skrbenského i kapitoly.

Vzpomínáme na to, že za Karla IV, kdy
rozhodně byl národ český i německý katolici-
tější než nyní, nebyly žádné podobné štvance,
i když Otec vlasti dosazoval na různá místa
německé říše české oltářníky a když pražský
arcibiskup konal inspekční visitace v diecési
Bamberské, Mišenské a Řezenské. Časy se však
mění; židovský tisk jest odpovědným nepřite-
lem všeho katolického, ale jedná-li se o na-
cionální štvanci, hned se přihlašuje za arci-
biskupského radu.

prý brožuru z nějaké ctižádosti, ale v zájmu dobré
věci. Na Hřivu pohrozil žertovně prstem: „A vy
jste mi, šelmíčko, ani nic neřekl.“ A bylo hodo-
vání jako o svatbě. I Netřebo musil přijati od
Sejčka za svoji horlivost slušnou úctu. Hřivu
nejvíce těšilo, že mu Sejček vtiskl do kapsy ne-
pozorované dva papírky. Když o jedenácté s Bo-
rem odcházel domů, řekl: „Přece nám ta práce
stála za to. Dvě desítky nejsou k zahození; tuhle
si vezmi jednu a podruhé předčasně nebruč. Já
jsem to provedl šikovně; než jsem dědovi knížku
poslal, postaral jsem se předem o reklamu; a tak
dědouš potom rád odpustil, že jsme jeho rozumy
tolik ohoblovali.

Za dva dny byla vytištěna o „Nasich sna-
hách“ v jednom mladočeském žurnálu kritika:
„Hrobačovské „Pokrokové epistoly“ pod zručnou
redakcí p. Hřivy vyhovují důstojně svému osvě-
tovému úkolu. S radostí vítáme nejnovější číslo
„Nasich snahy“. . . Pan autor jeví se nám jako
pravý, ideální vlastenec. Tužby, jež v jeho
upřímném srdci hrají, jsou ovšem vyjádřeny po-
někud zavínutě, povšechně; leč plamenná slova,
mluvící přímo k srdci bodrého lidu českého, jsou
nám náhradou za některé nepatrné opominutí.
Celou knížkou vane zdravý instinkt národní,
který samočinně bez umlčení dovede lámati pouta
poroby a neochvějně kráčet za spásou svou. Tě-
šíme se, že slovatný p. autor přístě ještě reálněji
své šlechetné, uvědomělé snahy vyjádří. Odporu-
čujeme k hojněmu šíření zvláště na českém ven-
kově. Jest to knížka krásná, zasluhující všestranné
podpory.“

Přejme panu Sejčkovi i tu radost, kterou
z přítomné kritiky nyní cítí. Vždyť krácel do ne-
dávna jen po trní —

A naučení z tohoto příběhu? Každý se může
státí slavným, jen když má dobrou, pevnou vůli,
pracovitě pomocníky a k tomu hodně peněz.

Politický přehled.

Ríšská rada sešla se dne 23. září po pětidenním jednání zase odročena. Zasedání toto bylo sice kratičké, ale plno rozrušujících dojmů a důkazem, že s tímto parlamentem nedopracujeme se už nikam. Šlo o to, aby vojáci třetího ročníku propuštění byli domů. Vláda podala předlohu žádající pouze nižší kontingent, jak se dříve odvádělo, ve příčině zvýšení kontingentu připouštějící, že zvýšení může platit tehdy, až se povolí i v Uhrách. Tuto předlohu podporovali i Němci. Čeští poslanci podali však pilný návrh na propuštění starých vojáků. Následkem toho vláda přivoliila, aby předloha její změnila se v tom smyslu, by povolen nyní jen kontingent starý. Tím nastal ve sněmovně rozruch a vyjednávání, až přece dvoutřetinovou většinou přijat návrh český. Tak ukázala se zase moc staré pravice. Vláda i s německou levicí byla slavně poražena. Národní sociální poslancové při tom útočili na český klub mladočeský, snažíce se zmařit jednání jeho. Tím rozhořčen oznámil poslanec dr. Herold, že se vzdává mandátu. V posledním zasedání poněkud vyřízena předloha vládní o 15 mil. úvěru na podporu nouzí postiženým. Toho dne i panská sněmovna schválila usnesení poslanecké sněmovny stran povolení nováčků, následkem čehož po císařské sankci vojini třetího roku propuštění na dovolenou, pokud totiž jsou rakouskými příslušníky a to u pluků v Rakousku i v Uhrách rozložených.

Senací dne jest odstoupení znovu jmenovaného předsedy ministerského v Uhrách Khuen-Hedervárho, dříve ještě než mohl sestavit nové ministerstvo. Porážku jeho způsobilo prohlášení dr. Körbra, v kterém hájen vliv této polovice říše při řešení otázek vojenských. Skoro celá sněmovna je proti Khuenovi. Už i vládní strana počíná si opozičně. Tím nastává v Uhrách hotová anarchie.

Po zasedání říšské rady zahájily zemské sněmy zase svou činnost. Také sněm království Českého sešel se dne 29. září, kdy jednalo hlavně o pilných návrzích. V prvním tomto zasedání mezi poslanci budila pozornost zvláště přítomného ndp. biskupa Královéhradeckého dr. Jos. Doubravy, jenž jako virilista toho dne složil obvyklý slib v ruce maršálkovy. Něm. poslanec Bachmann podal na sněmu místopředsedovi ohrazení proti zvolení dvou kanovníků Čechů při metropolitní kapitole u sv. Víta v Praze.

Car Mikuláš přijel dne 30. září do Vídně, kde byl s neobyčejnou okázalostí uvítán. S carem přijel také ruský ministr zahraničních záležitostí. Snad konečně ujedná se tu něco na utišení poměrů makedonských.

Z činnosti katol. spolků.

Ustřední Jednotě diecés. katol. spolků zaplatili členské příspěvky za r. 1903-1904 následující spolky: Katol. jednoty v Poličce, v Dol. Dobrušce, v Hradci Králové, v Třebouchovicích a v Hor. Jelení. Ostatní jednoty žádáme, aby tak učinily co nejdříve. Příspěvky zasílejte pošt. poukázkou buď Dr. Fr. Reylovi nebo Fr. Juklovi v Hradci Králové. — Všecky jednoty upozorňujeme, že hodláme uspořádati v Hradci Králové sociální kurs pro členy katol. spolků. Na kursu probíráti se budou předměty, jejichž znalost jest každému dělníku a spolkovi nutnou. Tak na př. jednání bude o zákonodárství úrazovém, o tisku a zákoně spolkovém, o zákonodárství ochranném, o otázkách ženských, o poměru našem k jiným stranám, o organizaci odborové, soc. atd. Kurs konati se bude vždy v neděli dopol. a odpoledne a sice počínaje 25. říjnem. Blíže oznámíme učiníme později. Odporučujeme všem, aby každý spolek vyslal někoho do kursu aspoň na některé přednášky!

Z Lomnice n. P. Naše katolická jednoty účastnila se na den sv. Václava, jakožto patrona spolku našeho, slavných služeb Božích, při nichž vzpomenu bylo vroucí modlitbou zemřelých členů. Odpoledne na to pořádána byla členská schůze zahájena bývalým proslulým, který přednesl p. B. Chuchlák, a přednáška předsedy dp. Fr. Kníška. Pan předseda zvolil si ku své přednášce dobu reformační v Německu. Poutavým způsobem seznámil nás se životem Martina Luthra a s následky, jež se ukázaly ze zavedení tohoto „čistého evangelia“. Přednáška zakončena byla vroucí prosbou k našemu národnímu světcovi sv. Václavu, aby nás a naši milou vlast ráčil chránit před apoštolý tohoto čistého evangelia, kterým vlast naši obšťastniti myslili. Panu předsedovi dostalo se bouřlivé pochvaly za tuto velmi zajímavou přednášku. Ku konci obveselili nás členové záb. odboru několika zdařilými solovými výstupy, jež přítomné mile pobavily. Schůzi poctili svojí návštěvou členové bratrské jednoty v Libštátě, začež jim budiš srdečný dík. Další spolkové činnosti „Zdař Bůh!“

Z konference XII. velebního okresu. Na svátek sv. Václava sešli se do Ústí n. O. důvěrníci XII. voleb. okresu počtem 41 ze 21 obcí. Pořad jednání byl: 1) Zprávy funkcionářů. 2) Pojednání o organizaci, taktice a důležitosti tisku. 3) Zprávy okresních důvěrníků. 4) Volné návrhy. Na to konána veřejná schůze spolková. Zprávy předsedy, jednatele a pokladní podal předseda p. V. Bibus. Ke druhému bodu promluvil redaktor „Meče“ p. Václav Myslivec. Dokázal, proč katolíci se sdružují, posoudil poměr rozhodujících kdya Staročechů ku katolíkům a ukázal, že ptání a různé náhledy také katolíků, kteří

místo aby stavěli se do popředí hnutí našeho, toto hledí utlumiti překonaným mudrováním, z něhož končí jen pohodlnost a lenost. Dík za své přičinění zasluhují bratři z Kostece a dp. Dvořákem v čele a bratři na Kyšperském, jež vede skromný, nenávný kněz vp. Hubálek. Předsedovi vzdán dík za jeho námahu načež opětně zvolen. Důvěrníci, kteří se nedostavili, mají čeho želeť a měli by se dostaviti do Týnšlé na ujezd. Budiš dík všem, kteří se přičinili, aby konference se zdařila. Zdař Bůh!

Z Cuelavi. Dne 18. září pořádala katolická jednoty zdejší v Seči spolkovou schůzi, která účastnila byla navštívena členy a hosty z farnosti Cuelavské, Brandýské a Skorenické. Ve schůzi přednášel vlp Alois Dostál, kaplan z Nového Města, o své cestě do Říma. Byla to přednáška opravdu cenná. Za přítelstbo trvání bylo v katolické jednotě Cuelavské přes 60 přednášek, a tato náležela k nejlépeším. Též bylo se na další slíbené přednášky vlp. Dostála. — V mí. říjnu bude společná schůze katolických jednot Cuelavské a Chlenovské v Borovnici. Přednášet bude o „uti Lurdské dp. farář Josef Portman. Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Jan Šmika, kaplan ve Smidarech, za kapl. do Král. Měste, p. Jos. Toušek, koop. ve Vyprachticích, za administr. do Vorlíček. p. Dr. Rud. Šetina, kapl. v Teplici, za katechetu do Bělohradu, p. Jos. Profous, kapl. v Míčově, za kapl. do Trhové Kamenice, p. Frant. Víša, koop. v Oubislavicích, za koop. do Mítova, p. Jos. Bartoš, kaplan, za administr. v Ledči, p. Jan Kočvara, kapl. v Dubenci, za kapl. do Opatova, p. L. Moláček, koop. ve Včelákově, za kapl. do Dabence, p. Frant. Eisler, kapl. v Chrašti, za kapl. do Heřmanic u Lanškrouna. Neomystě: p. Ant. Kotyza za kapl. do Proseče, p. Vítězsl. Vlach za koop. do Oubyslavic, p. E. Švorc za koop. do Dobré, p. Ed. Matouš za koop. do Včelákova, p. Ladisl. Hronek za kapl. do Litomyšle, p. Frant. Přibyl za kapl. do Chrašti. P. Jan Sobotka, farář ve Vorlíčkách, vstoupil na dočasný odpočinek.

Ze Všeodbor. sdružení kř. dělnictva. Schůze ústředního výboru dne 26. září. Přítomní: Pochmon, Karásek, Andrlík a Polák. Podpora nemoc. udělena: G. Novákovi v Plzni za 7 dní 4.50 K, A. Pecivalovi v Horním Jelení za 7 dní 6 K, Fr. Pavlíčkovi v Malé Čermné za 7 dní 6 K, Fr. Bergrovi v Parníku za 7 dní 3 K, K. Tlamkovi v Čáslavi za 7 dní 6 K, Junkovi Č. v Ústí n. O. za 7 dní 6 K; podpora stávková Jurickému v Hradci K. za 14 dní 8 K. Noví členové: A. Franz z Úpice III., John z Jilemnice III., Šreibrová, Ptáčková a Urbanová z Čáslavě III.

Koncert. Dne 11. t. m. budou tamburaši Královéhradečtí pořádati koncert ve dvoraně Adalbertina. Blíže přístě.

Himnografická schůze měst. zastupitelstva v Hradci Králové konati se bude v sobotu dne 3. října 1903 o 1/2. hod. odpo. s tímto programem: 1. Udělí se mužská a ženská porce špičkové. 2. Vydá se na žádost c. k. správy silniční rewersa ve příčině přechodníků zřízených v městě. 3. Žádost Frant. Valce za vyčištění příkopu přes louku obecní v Pouchově. 4. Žádost p. Ant. Pokorného, mistra kominičského, za odměny při komisech kolaudačních. 5. Rozhodne se o změně parcelace v bloku C. 6. Rozhodne se o žádostech za udělení práva domovského. 7. Udělí se nadace Palackého. 8. Zpráva o likvidaci po měst. důchodním p. Th. Peřinovi. 9. Sdělení p. starosty.

Výstavka starých a nových vyřezávek a krajek, kterou za přispění svazu rakouských průmyslových muzeí tento týden pořádalo Městské průmyslové museum pro severovýchodní část království Českého v Hradci Králové, bohatostí uložených jemných prací jistě vzbudila zájem zvláště v kruzích světa ženského. Vždyť vystavené až akvotné vyřezávky a krajky přesvědčují mus i nepovolané kruhy o přednostech ručních prací domácích před podobnými výrobky strojovými. A ukázky našich slovanských vyřezávek, zvláště slováckých a hanáckých, pak krajek českých jsou nepochybně našim dámám, že netřeba se jim honiti za vzory cizími. Mezi lidem našim dosti ještě duševních i hmotných, při tom však nevšímavých pokladů, kterými vynikáme i nad jiné národy. Ne tedy pouze slovem, ale i skutkem snažme se, aby dle možnosti na každém předmětu v domácnostech našich jevila se práce česká, aby celá domácnost vůbec dýchala jasnou vlasteností. Zásadně proto nemalou zásluhu si Průmyslové museum, které vlestranně se přičiňuje, aby v řemeslech a v průmyslu vůbec nastalo jakési vspružení a povznesení i po stránce vlastenecké.

Měst. Klieperovo divadlo v Hradci Králové. Divadelní ochotníci zdejší sehrají dne 4. října veselohru „Tyranství slz“ od Haddona Chambera. Z angličtiny přeložil K. Mušek. Hudba tamburašská.

Koncert bratří Hájkův pořádáný dne 27. září měl průběh velkolepý. Nadšení posluchačstva pro mistrnou hru Jarky Hájka po každém čísle stoupalo tak, že mladistvý virtuos byl nucen dvě čísla přidati. Překvapilo nás, a jakou lehkostí umělec zdolal krkolomné pasáže a rapidní staccata Brahmsova, Bachova a Wieniawského. S naprostou jistotou a vřelou bravurou přednesl nám koncertní díla, jež jsou psána jen pro duchy vyvolené. Bez rozpáku možno říci, že v Hájkovi uzrál talent první třídy, který již na dalším turné dojde si vavřínů Kocianových. Průvod Em. Hájka výtečně se družil k houslovému sólu. Solové skladby na piano E. V. Hájka byly již slabší. Starosta a jiní členové městské rady vyhověli návštěvou koncertu jako protektoři své povinnosti. Leč obecenstvo Hradecké se celkem dosti smutně reprezentovalo. Mnozí sedali zle prázdnou; ještě že se aspoň dostavil slušný počet studentstva! Iau, umělci byli jen „hoří Hájkovi“, naž tedy jim prokazovat zvláštní pozornost! Přes to však Jarka Hájek nalezne jinde rozhodně přijetí vřelé, odpovídající jeho umění.

Panorama Nár. Jednoty Severočeské bylo již s Hořické výstavy spěť do Hradce Králové převezeno a v budově starého kláštera za kostelem sv. Ducha trvale umístěno. Jest nyní na našem obecnstvu, aby horlivou podporou tohoto podniku projevilou svou přáheť našim menšinám. Není to snad obtíž; panorama vyhovuje všem požadavkům a serie obrazů, které nyní v panoramatu jsou vystaveny, vyniká přesností a ladností tou měrou, že každý bude překvapen. Jest to věkopamátný Řím, který před oči diváků v 50 obrazech jest předveden se svými monumentálními stavbami, se svými starořímskými památkami, s celou svou velkolepostí a nádherou. Obrazy zasílá každý týden velká osvědčená firma patřící. Školní mládež dostane se tak přesného názoru o nejruznějších končinách naší zeměkoule, že žádný obraz, žádná kniha ho nahraditi nemůže. Vstupné jest nízké, pro nromadné návštěvy zvláště dle úmluvy zvláštní ceny a zvláštní hodiny se ustanoví. Odbor Severočeské Jednoty, který sám za vlastního osobního ručení panoramu zakoupil a značnou reží platiti musí, appeloje na tolikrát již osvědčenou uvědomlost našeho obecnstva. Necht každý aspoň jednou týdně vzpomene si na panoramu, kdež nalezne ulehčilou a poučnou zábavu. Byl by to věru smutný zjev, kdyby podnik tak důležitý měl býti zmařen netečností obecnstva! Všecky dotazy zodpovíá předseda odboru Dr. Batěk a jednatel Durbánek.

Stavba. Nedávno zbořen ne právě příliš vřelý domeček vedle domku Günsburgova na velikou radost esthetiků Hradeckých. Návštěvníci Grand-hotelu měli velice příjemnou podívanou, jak se všecko bortí skoro samo. Celý domeček dělal při boření dojem skládací Richtrovy stavebnice, neboť cihly se sypaly, sotva že zedník ruku napřáhl. Proto ani žádný neřikal dělníkům obvyklé „Pomáhej Pán Bůh“. Stěšť ještě, že se ta vzácná stavba před chvílí zmaru krčila mezi dvěma pevnějšími domy. Jinak by byla způsobila zvláštní překvapení už dřív. Nyní buduje zde p. stavitel Černý pro paní Fultnerovou dvoupatrový dům; základy se musily k. pati v slizkém jílu na sedm metrů hluboko.

Nový sklad nábytku otevřel právě pan Václav Dvořáček, umělecký truhlář v Hradci Králové, u moravského mostu naproti novému Borromaeu. Vystavené práce skutečně vynikají vkusným uměleckým provedením.

Feuilleton nemusí býti slátninou. (Dopis z venkova). „Ve Vašem staroslavném městě vychází týdeník, který by důrazně protestoval, kdyby ho někdo po bok Pardubické Osvěty chtěl klást, ale sám přináší v posledních dvou číslech feuilleton, povídku A. Daudeta, která v listu konservativním a v kruzích katolických dosti pilně čteném plodí jen ostudu. Dle povídky uboří lidé toho kraje, kde otec Gaucher vyráběl v klášteře svůj líkér, neztratili tím nic, když přý klášter pro vyrábění líkérů sanedbával služby Boží. Velmi škrtě! Další výplody jsou ještě jízlivější. Opat nařizuje modlit se modlitbu sv. Augustina, se kterou jest spojeno úplné odpuštění — odpustky se říká pane překladateli — a dovoluje v tu též chvíli vyráběti výnosného líkér se opit. Praví mu: Jste úplně v bezpečí, až se stane, co stane. Jest to odpuštění mezi tím, co břeště“. Ať si slavná redakce přečte laskavě v katolickém katechismu odstavec o sv. pokání a pozná, jakou moudrost pustila na světlo. — Patrně zavládá v Ratibornu za nové redakce „pokrokovější“ směr v hanobení katolických obřadů, ačkoliv v praktické obchodní stránce panuje dosud starý konservatismus. Redakce hlásá sice, že pěstuje dvojí morálku, jednu v poučné části a druhou v insertu a abonentní agendě, ale nevíme, zdaž čtenářstvo bude s touto dvojitou rozstomilou morálkou souhlasiti. My aspoň, jako abonenti „Ratibornu“, si přejeme, aby konservativní program byl zachováván v celém listě. Radikální obsah a konservativní abonenti sotva se snesou“. — Uvěřejme jme dopis z důvodu, že zásady, které list náš hájí, byly hrubě povídkou Daudetovou napadeny. Pozn. red.

Kontrolní shromáždění v obvodu c. k. zeměbraneckého doplňovacího velitelství č. 11. v Jičíně: v Libáni 5. a 6. října; v Sobotce 7.; v Jičíně 8. až 10.; v Hradci Králové 15.; v Nechanicích 16. a 17.; v Hořicích 19. a 20.; v Nové Pace 21. a 22.; v Jilemnici 6. a 7.; ve Vysokém 8.; v Roketnici 9.; ve Vrchlabí 10. až 12.; v Hostinném 13.; v Maršově 14.; v Žacléři 15.; v Trutnově 16. až 19.; v Úpí 20.; v Broumově 21. až 23.; v Teplici 24.; v Polici 26.; ve Dvoře Králové 5. až 7.; v Jaroměři 8. a 9.; v České Skalici 10. až 12.; v Náchodě 13. až 15.; v Nov. Městě n. Met. 16. a 17.; v Opocně 19. a 20. října. — Dodatečná kontrola koná se pro obvody okresních hejtmanství: jičínského, novopackého, trutnovského, jilemnického a vrchlabického v Jičíně a pro obvody okres. hejtmanství královédvorského, broumovského, královéhradeckého, náchodského a novoměstského v Jaroměři dne 23. listopadu.

Svěcení svenů v Dobrušicích. Téměř 100 let visel jeden z dobřeničských svenů na věži na darmo. Praskl a proto se jím ani neovonilo, nevydával hlasu. Letošního roku se soublasu velmožného p. patrona Karla Weinricha, velkostatkáře, dán od správy záduše ku přelítí a dne 20. září, právě o poutní slavnosti posvěcen. Radost z toho mesi osadníky byla veliká, z nichž ani nejstarší již nepamatovali, aby se bylo svonilo všemi třemi. V presbyterii velebného našeho chrámu pověšen na třech květinami a zelení ozdobených trámecích byl nový svon od J. Milosti Magra Dra Aloisia Frýdka, gener. vikáře a kapitálního děkana v Hradci, za asistancie více duchovních posvěcen a ku cti sv. Methoděje, zakladatele prastaré naší Svatoklimentské svatyně, Methodějem nasván. Od Jeho Milosti delegován byv, vystoupil jeden z duchovních na věž, aby i druhé dva svony, které byly obráceny a novými, moderními ložisky i čepy opatřeny, posvětil. Největší svon, ulitý léta Páně MDLII. za urozeného Pana Jirzika panování Dobřeničského z Dobřenic na Dobřeničích okrese Václava Faráře Konvarze v Hradci pojmenován Cyrilem, třetí, nejmenší, z r. 1606 a nápis Slovo Panie sčítává na věky a německy: Kompt lieben Leute last uns mit Danken vor Gottes Angesicht erscheinen“, nákladem Jana starého Dobřeni-

ského z Dobrušky na Dobrušce a C. Walkovičův uliční „pokřtěn“ na počest sv. patrona chrámu Páně Klimentem. Po odpoledních službách Božích se velikého účastenství jak osadníků, tak i lidí z osad okolních vytažen nový svon na věš a usazen, takže Jeho Milost při odjezdu libý trojzvuk zvonů až na hranice osady vyprovázela a tlumobil tak vroucí díky celé osady za záměšnou službu i radost i čest dojmavou řečí, svícením a slavnou pontifikální mší sv. osadě Dobrušce prokázané. K též Bůh jak Jeho Milost nejdušejšímu Panu prelato, tak i velmožnému p. patronovi, jenž i dovozem zvonu od nádraží i propůjčením trámů na potřebné lešení i jeřábů a kladkostroje ze Svrátekého cukrovaru na spuštění zvonu starého a vytažení nového kostela velikých služeb prokázal, hojně odplatil!

Ze Střesovic u Probohu. V neděli dne 27. září tichá jinak naše obec naplněna byla ruchem a slavnostní náladou. Na tento den, kdy byly posvěceny, nově opravený, ozdobený kříž, na němž obraz Nejv. Trojice a socha sv. Václava, téžili jsme se všichni. Za tou příčinou zavítal k nám ve velebném průvodu dp. Leop. Opletal, koop. na Probohu, provázen jsa již z chrámu Páně místním zastupitelstvem, spolkem dobr. hasičů za hlubokou hudby a zpěvu: „Tisícekrát poslavujeme Tebe.“ Po vykonaných obřadech promluvil výslovnou a úchvatnou řeč vlp. L. Opletal. V této řeči poukázal na dvě mocnosti, lidstvo a náboženství, které nerozdílně jsou spojeny. V jednotě síla, v rozdělení slabost. Víra v Ježíše Krista spojila nás v jednotu a sílu. Proto vlastním nákladem, ač obec naše malá, postavili jsme cenný kříž, aby i v budoucnosti hlásal, že nezhybnula víra, ani naděje těch věcí, které Kristus slíbil a tak ani láska, kterouž Ježíš nejlaskavější od nás zasluhuje. Vroucí díky pronesla vldp. Opletalovi dražička Marie Nosková jménem obce v krásné řeči, v níž poukázala na velkou zásluhu zaslíbeného kříže, a poctila jej postron kyticí. Velice pohnut odpověděl oslovený: Milé děti! Děkuji ti srdečně za ta krásná slova, dnešní den bude mi milou upomínkou v životě; k tomu, co jsi pronesla, nemohu dodati více než to, že co jsem činil, učinil jsem ke cti a chvále Boží a z lásky k Vaší obci. — Ještě jednou vzdáváme Vám, důstojný Pane, za Vaši otcovskou péči a za tklivá slova Vaše zasloužený, srdečný dík! Upřímný dík pronášíme též vlcpt. Hrdicmu učiteli Fr. Žďárskému za laskavé spoluúčinkování, neboť až pouze sám byl přítomen, dovedně zapěl se školní mládeží chvalozpěv „Tebe Boha chválíme, hymnus k sv. Václavu a papežskou hymnu. Nesmíme rovněž opomenouti vzdáti dík vlcpt. spolku dobrovolných hasičů a všem, kteří přispěli k povznesení pro nás tak významné a památné slavnosti. Konečně vzáště aktivně děkujeme velevážené paní Františce Koucké, soukromnici v České Skalici za to, že dala vlastním nákladem opravit sochu sv. Václava, kterou r. 1879 v obci naší k uctění sv. Václava postaviti dal zesnulý náš rodák p. Václav Vojtěch. K též by dále nejen u nás i jinde jednotu, svornost a lásku zapustily kofeny, pak bychom všu ve společné síle vytvořili pevnou hráz proti nepřítelům sv. církve a naší milé vlasti.

Z Cudlavi. Sbirka kostelní ve prospěch nešťastníků krupobitím postižených vynesla 139 K, které zaslány byly nejd. bisk. konsistoři. Raiffeisenovu záložnou zdejší k témuž účelu darováno 200 K.

Petice za úpravu služebního duchovenstva zaslali p. Frant. Udršalovi, poslanci na říšské radě, starostové všech obcí farního obvodu Kostelce u Chrásti: Kostelce, Hlínay, Louky a Skaly.

Žehnání nového opata král. kanonie praemonstrátské v Želivě, vdp. Saleia Jos. Roubíček, kanonik se způsobilým slavným v neděli, dne 27. t. m. Již den před tím přijel ndp. svátitel dr. Jos. Doubrava, biskup královéhradecký, provázen vdp. drem. Frýdkem, kapitulním děkanem a ceremoniálem dp. H. Doskočilcem. Druhého dne již v časných hodinách ranních sjížděli se hosté z blízké i z dál, aby přítomni byli žehnání nového opata. Po vykonaných obřadech, jichž účastenstvem se celé zdejší blížší i vzdálenější okolí, obdivován byl společný oběd, při němž proneseno několik přípitků zvlášť se strany ndp. biskupa. Při té příležitosti ndp. biskup vyznamenal vdp. P. Methoda Nývltu konsistorním radovstvím a vdp. P. Heřmana Kratochvíla biskupským notářstvím.

Ze Selmice. Pátý týden bude položen základní kámen ku stavbě hřbitovního kostelíka, který bude nemalou oslabou našeho města. Stavba zadána byla panu staviteli Lorencovi ze Žamberka a provedena bude ve slohu románském dle výtečných plánů architekta Münzbergra z Prahy — nákladem 21.000 K a zasvěcena bude Božskému Srdci Páně. Vnitřní zařízení a vyzdobení kaple bude vyřizováno ovšem značného nákladu, i nasklád se rodákům solnickým příležitost, přispěti na oslabu nového hřbitovního kostelíka, který hlásati bude vždy šlechtěnou mysl všech těch, kdož na postavení jeho přispěli. Také i chrámu farnímu dostalo se letos důkladné zevnější opravy munificencí vys. urozeného pana barona Künigswartera a i vnitřek za přispění neznámého šlechtěného dobrodince byl vkusně renovován zdejšími malířem panem Jirsem.

Z Chvalkovic. V našem chrámu P. jest potřebí více oprav. Jedna z nich provedena a ukončena v těchto dnech pět p. faráře K. Baucha; položena totiž velice vkusně šamotová dlažba. Spolu důkladně opraveny varhany a upraveny sedlé lavice. Vše vyřizovalo nákladu bezmála 2000 K, k jehož hrazení přispěla farnost zdejší obnosem 780 K a to s chvalyhodnou ochotou. Sl. patronátní úřad taktéž ochotně poskytl nutný dovoz. Největší pak podíl na provedení oprav má chef místního bídila, továrník p. V. Diabola, jenž daroval všechnu potřebnou materiál, dělaickou i řemeslnickou práci a nad to značnou peněžitou částkou, jakož i všednou radou nápomocen byl. Budíž Bůh jemu a všem ostatním, kteří se obětavě o opravu přičinili, štědrým odplatitelem!

Z Německého Brodu. Na schůzi duchovenstva vikariátu Německo-Brodského, Polenského,

Čáslavského a Lipnického, konané dne 24. září v Německém Brodu, přijata následující resoluce: „Vděčně oceňujeme pracovní energii výboru Jednoty katol. duchovenstva, se kterou podjímá se úkol všemu kněžstvu společných a po stránce sociální tak důležitých. Co do zlepšení kongruy odmítáme dvacetiprocentní přídavek jako nedostatečný, žádáme úpravy obdobně inteligentním stavům jiným, slušné penze a placení zástupce po čas nemoci knězovy. Důrazně usilujeme o volnou kompetenci na beneficia a důtklivě prosíme slavný výbor, aby usiloval o rozřešení otázky této rovnoběžné s akcí kongruovou. Vždyť volná kompetence jest po stránce psychologické trvalou potřebou ke vzpružení činnosti kněžské v každém oboru vážné práce. Po soudu našem v zájmu důstojnosti stavu našeho nelze déle snášeti poměrů, které jsou tak výjimečné povahy právní, že kněz při obsazování beneficij jest hřákon náhody a nedosahuje místa dle svých sil a přičinění. Zavedením volné kompetence utvoří se taková síla podnětující okolností, že nastoupí rušný čin, kde posavad tžil povážlivý klid a navěšeny byly mlhy netečnosti. Naprosto nesouhlasíme s míněním, na katol. sjezdu Brněnském vysloveným, že by poslušnost kněze vztahovala se též na záležitosti politické. Encykliky papešské a pastýřské listy biskupské nabádající kněze k činnosti veřejné, implicitně předpokládají jako podmínky této působnosti autoritu a vážnost a jest přece mimo spor, že vlastnosti tyto bez volnosti a svobody dleudu knězova v otázkách čisté politických obětati nemohou. S bolestí konstatujeme, že bratři naši národnosti německé podlehli suggesti obmyslných referátů, které Bohemia a Neue Freie Presse o sjezdu katol. duchovenstva českého uveřejnily. Milujeme jasnou situaci a proto vyzdvihneme křesťanské hledisko v tom smyslu, že kněz může a má býti vlastencem bez rušení spravedlnosti k národnosti druhé. O tuto zásadu se opírajíce a neznajíce národnosti méně cenných a k služebnosti odsouzených, očekáváme od rozlišnosti a rozvahy bratří německých, že s námi působiti budou k tomu cíli, by spory národnostní, vznešenými zásadami našeho náboženství mírněny jrouce, nerozrušovaly též řady kněžské k radosti nepřítelů, jimž na nesvornosti duchovenstva tolik záleží. Na základech Jednoty již vybudovaných postavíme se o organizaci zevně všechny kněze zabírající a uvnitř jednotnou a výkonné tak, aby každý člen její, staraje se o čistý zvuk jména katol. kněze, pracoval zároveň o kulturní, mravní a hmotný rozvoj našeho lidu.“ — Zároveň byl sestaven určitý program pracovní; důležitá přednáška o naší taktice a navazování styků s vrstvy lidovými bude ve schůzi nejbližší přísti.

Z Kolína nad Labem. Veřejnost naší počíná pronikatí nový kvas. Katolické uvědomění podivuhodně roste a kdyby zásahla do tohoto života tak utěšené se probouzejícího odvážlivá a obratná ruka, rázem bylo by po vládě evangelicko-realistické, která šikovně se u nás uplatnila pod nastrojeným praporem mladočeské. Než i takto doufáme, že koterie Křičkovsko-Duňkovská bude odstavena od plných žlábků, k nimž ji neprozíravost občanstva připustila. Vždy více doléhající tíseň živnostenská a vždy více stoupající přírůžky na věci bezcenné nutí k energickým skutkům. Dnes dostane práci obecní jen evangelik, dítě protekce, a celá řada řemeslníků zůstává odstrčena. Už i orgán mladočeský, který k dobytí popularity byl si nyní již purkmistr založil, dívá se na to s rozhořčením. A kdyby byla jenom desátá část pravdiva toho, co ve svých sloupcích udává orgán opačné strany státoprávní, pak bylo by na čase, aby občanstvo řeklo: Až sem a ne dál! „Česká stráž“ evangelická, či jak tu se jí říká „Pruská stráž“, nemá pro to vše ovšem dosti chvály. Ovšem čí chléb jí, toho pšéně zpívej. Občanstvo naše však dovede na to odpovéditi, až přijde čas — volebním listem dle zásluhy.

Z Kutné Hory. Pohnutá situace politická nutí naše poslance, aby vešli v užší styk s voliči a proto dáno bylo heslo k pořádání schůzí zvlášť na venkově, kde šíří se značně propaganda agrární. U nás nejen že pozorovati jest mocné toto hnutí, ale v některých osadách, kde vedou prim občané evangelici, šíří se i hnutí realistické či jak si krásně říká lidové. Tyto zjevy pohnuly i poslance za Kutnohorsko Dra Pacáka, aby svolal do lázní Roztřesákých schůzi voličů, kde by vložil nyní již politickou situaci. Pan poslanec, o jehož poctivé snaze není pochybnosti, snažil se pozdvihnouti skleslá srdce, než naděje značné ddati nedovedl. Celkem nešla se řeč jeho tímto tónem jako na schůzi výkonného výboru strany mladočeské v Praze. Mraků plno, sluníčka břeživého tak málo. — Dražní projekt Kutná Hora — Zruč blíž se k svému vyřízení. Koncepce jest již dána a tak na jaře se počne se stavbou. Uskutečnil-li se návrhy prodloužení této dráhy dále v jižní části Čech, pak stoupila by její důležitost velice a Kutná Hora mohla by získati znamenitých výhod. Přáli bychom to z plna srdce.

Ze Žlebu. Konečně odstraněno bude kus ostudného haraburdí, které strašilo všechny sem přicházející turisty — dřevěné nádraží. Bylo to snad unikum mezi nádražími budovami. Zevnitř po stěnách pobito šindelem, aby smílní větry neodnesly p. přednostu a ostatní personál. Na místě nevárné této budovy staví se nová, přehodná a útulná budova, která bude přístím rukem odevzdána svému účelu. — Na místo dlouholetého p. Hrdicého Kratochvíla, kterého někteří nedočkaví také kolegové smejčením novinářskými stokami dohnali do penze, jmenován byl čáslavský p. učitel Al. Rakusan. P. Hrdicého nového předchůdce pověst velmi dobrá a proto lze doufati, že na leze srdečného přijetí ve všech kruzích a porozumění na všech kompetentních místech.

Pochvalné uznání od njd. b. konsistoře dostal v těchto dnech pan Fr. Korejtko, ředitel kůru v Polné, za zásluhy, jež si získal o zdárné provedení cyrillických exercicií, konaných v Polné 14. září t. r., a za povznesení církevní hudby v tamním děkaněm chrámu Páně.

Hospodářská škola smínní v Hořevicích o dvou ročníkách má účelně zařízený internát pro své žáky, aby ti, kteří od školy značně vzdáleni jsou, byt soukromý vyhledávati nemuseli. Žáci

v internátu bydlící platí za celé zaopatření pouze 24 korun měsíčně a potřebují sebon přinésti vedle šatstva a prádla jediné: peřiny, dvě prostěradla a přikrývku na postel. O veškeré ostatní potřeby jest postaráno. Vyučování trvá od 3. listopadu 1903 do 31. března 1904. Do 1. ročníku přijati bndon štáci od 14. roku, kteří obecnou školu vychodili. Škola má vlastní ovocnou i lesní školku a rozsáhlé zkušební pole. Zápis koná se každodenně. Přihlášeti se možno buď písemně, neb osobně až do 3. listopadu 1903. Veškeré dotazy co nejchotněji zodpoví a objasnění podá ředitelství hospodářské školy smínní v Hořevicích u Plzně.

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

lze dostati v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici » v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

(8) **Ještě o Lourdech.** Dle pisatele „Nár. Listů“ dne 27. září připomínám prý svojí osmičkou vzdálené oční otvory kroje náboženských bratřev římských. Necht připomínám co připomínám, hlavní věc jest, že dobře vídím a že jsem komentátor „Nár. Listů“ k dopisům Lourdským správně charakterisoval jako kynismus a náboženskou frivolnost. Rovněž na věci nic nemá podotčení p. pisatelovo, že na „Obnovu“ nepoužil širočiny řeznické, jako spíše tesákové. O tom docela již rozhodovat nemohu, ponechávaje mu úplnou svobodu, aby dle svých náklonností vyvolil sobě cech ten anebo onen. Také název Homéra skromně odmítám, protože jsem jen kněz, jenž jak těžce nese každý kotrmelec a neopatrnost v kněžských řadách, tak v zájmu národa a člověčství se smutkem pozoruje, kterak za předním listem novinovým v náboženském ohledu vtištěny jsou stopy náboženské lhástečnosti a mravního sesurování, čemuž na doklad bylo by možno užití celé statistiky. Právil jsem minule, že jistá místa v dopisech lourdeckých ovšem neschvaluji, a proto prý raduje se pisatel v „Nár. Listech“ nade mnou jako nad hříšníkem pokání činícím. Na obhájení logického myšlení a jasných pojmů odvažují se tvrditi, že dáti poctivé průchod svému přeevďčení, není ani hříchem ani pokáním. Z té příčiny nemohu býti viněn z polovičnatého pokání a z polovičnaté upřímnosti, kterýmižto slovy p. pisatel v „Nár. Listech“ motivuje opět své tvrzení, že hájil jen čistotu víry a že neměl postranních účelů, kteréž jsem mu v minulém čísle Obnovy označil. Necht se však schováva do lesa svých klíčků a obrátí sebe hlouběji, nalezneme ho přece. K tomu potřebí jest jen vzpomenouti mluvy v „Nár. Listech“ dne 13. září, kdež po slovech biskupa tarbeského, že neposkrvněná Panna jednou pontifsky pozná a nebo otevře, následuje tento komentář: „Podle toho by se byla pouť do Lourd znamenitě vyplatila a každý z účastníků této ponti udělá dobře, schová-li si zbylou obálku od okružního listku pontního, aby všechna myšlka byla vyloučena.“ Usilování o čistotu víry a frivolní tento poškřek jsou přece dva krajní body velmi dlouhé linie, což pozná každý normálně myslící člověk a quod erat demonstrandum.

Drobné zvěsti z Vatikánu. Za života Lva XIII. panovala ve Vatikánu přenášená obřadnost, celý ráz žití Vatikánského dvora byl vážný a slavnostní. Nový papež Pius X. jen jednou dal se dosud nésti ve stolici, zvané „sedia gestatoria“, a to když byl korunován, jindy již vždycky, i při slavných příležitostech bral se a bere se pěšky. A nerad vidí kolem sebe vatikánskou ozbrojenou stráž. Vida, že tajní komoři a šlechticé gardisté se chystají ho provázeti při procházce jeho sály, chodbami a zahradami vatikánskými, už z dálky jim kune, aby stanuli, a tu vtipným, tu dobrotivým slovem děkuje jim za jejich služby. — Jiný obřad, který dosud přišel se zachovával, zrušil papež Pius X. naprosto: že „má sám jisti. Při stole Pia X. sedává právě jeho sekretář magr. Bresan a několik kněží benátské diecese. — Papež hotov jest přijati každého i muže, který nemá předepsaného fraku, i ženu, která nemá černého obleku se závojem a černých rukaviček. A tak často se stane, že u papeže dostaví se k audienci osoby, které neprošli obvyklou řadou papežských ceremonií. — Papežský četník zprostředkoval svému známému audienci u papeže. — „Kdo vám dovolil představití se papeži?“, dotírají na odvážlivce komorníci a ceremoniáři. Vinník jmenuje svého pomocníka. „Pět dní domácího vězení“, diktuje četníkovi první ceremoniář — papež však, dovědév se o rozsudku, uděluje četníkovi pardon. — Papež dal také rozkaz, aby ceremoniář nebyl příliš přišlý ve výběru osob. „Svatý oče, dovoluji si v nehlubší pokře poznamenati, že i nehodný člověk dojde pak vašeho požehání“, namítá vrchní ceremoniář vatikánský. Pius X. odpovéděl: „Poskrvní se slunce, ano evití i na špinu? Právě nehodní mají potřebí apoštolské péče.“ — Papež Pius X. hovoří s každým velmi vlídně, když však řeč přijde přímo na náboženství, nebo politiku, tu odmlčí se a neodpovídá. — Celý den jest papež velmi samostatný. Každého jitra dává mu monagr. Merry del Val obsáhlou korespondenci a Pius X. čte, ptá se, diskutuje a rozhoduje. Prosekretář jeho, který byl také důvěrníkem Lva XIII., zasvěcuje pak papeže do praktického vedení církve, do znalosti osob a poměrů, jež dosud papeži byly neznámé. — Dle buly papeže Benedikta XIV. o římském patriciatu a jeho úřadění stávají se bratři a sestry papežovi hned po jeho nastolení členy římského patriciatu t. j. šlechtici. Nynější papež Pius X. uvědomil však heraldický úřad důvěrným připsím, že jeho příbuzní na titul šlechtický nároku nečiní. — „Proč bych jako papež neměl býti stejně pokorným a milosrdným, jako když jsem byl patriarchou benátským?“ jest saročený výrok Pia X. „Nový duch“ ve Vatikánu jest vlídný, pokorný, láskyplný, blahoslunný.

Biskup ministrantem. Bylo to r. 1888, když Lev XIII. slavil své padesátileté jubileum kněžské. U jednoho oltáře ve svatopetrském chrámě sedli

se dva kněží, z nichž jeden byl kanovníkem u sv. Petra a druhý biskupem kdes v Itálii, jenž přišel do Říma na papežskou slavnost. Kanovník v mešním ornatě chtěl právě u oltáře sloužití mši sv., ale neměl doposud ministranta. Byl již netrpěliv, stále se ohlížeje po ministrantu. Biskup zpozorovav rozpaky kanovníka, nabídl se mu za ministranta. — To přece nesmím přijmouti — bránil se kanovník — aby biskup dělal ministranta. — Budte pane spokojen — odvětil biskup — a začněte s Introitem — načež vedle kanovníka u oltáře poklekl, jamuž nezbývalo nic jiného, nežli svatý obřad začít. Po mši sv. kanovník hluboce děkoval biskupovi za ministrantství. A tímto ministrantem byl někdejší biskup z Mantovy — nyní Pius X.

Zahradní město. Výrobce čokolády a kaka George Cadbury založil u Birminghamu v Anglii město Bourneville pro své dělnictvo. Jest to t. zv. zahradní město. Má rozměr 1660 hektarů a z nich jest 1335 zastavěno. Ostatně vyplňují stromořadí, trávníky, park, rybníky, dále pak hřiště, zotavárny a j. Každý domek má tři světnice. Ze světnice neplatí se týdně více než 60 haléřů. Světnice tyto pronajímají se hlavně lidem starým a chudým. Pro dělnictvo vlastní jsou zřízeny kotáže (dělnické domky). Jedna kotáž, v níž se nalézá pět světnic, kuchyně a koupelna, stojí týdně pouze 7.00 kor. Ke každé kotáži patří pozemek ve výměře 600 čtverečních stop. Cínže nesou nyní 124.800 korun. Toť se ví, že jest také o to postaráno, aby dělnictvo z Birminghamu jezdilo po dráze do Bournevillu co nejlaciněji. Zakladatel měl na mysli, aby své dělnictvo odloučil z hostinců a zvykl je klidnému a spořádanému životu. Plán tento se úplně vydařil. V městě panuje vzorný pořádek a spokojenost. Hostinice jest možno zříditi jenom tehdy, když mnohoběžná správa dá jednohlasné svolení. Celé město patří dělnictvu. Čistého výnosu používá se k pořádání náležitých a osvězujících zábav. Dar, který továrnské tímto způsobem učinil dělnictvu, činí asi 4,320.000 korun.

Uchovávaní čerstvého ovoce. Chceme-li zvláště jablka a zimní hrušky přes zimu čerstvé uchováti, třeba je opatrně sčesati a ne setřásti, ježto pomáčkání a otlučené ovoce dlouho se neudrží. Místnosti, v nichž se má ovoce po delší dobu uchováti, mají být chladné, v nichž však nemrzne. Nejlépe se k tomu hodí sklep, v němž u zdí jsou přibita prkna, opatřená silnou vrstvou čistého papíru, na něž ovoce stopkou vzhůru podle sebe se naklade. Čas od času třeba ovoce prohlížeti, nabílé a splisnulé odstraniti a vrstvu papíru jinou nahraditi. Místo papíru lze užiti i slámy. Takové ukládání ovoce jest ale nedostatečné, neboť ovoce postupem času zvláště na půdě zvadne a ztratí svou příjemnou vůni a chuť. Nejlépe se zimní jablka uchovávají takto: Připravíme si bednu nebo čistý sud. Na dno nasypeme vrstvu jemného říčního písku, který však musí se k tomu cíli vyplavit a na slunci dobře vysušiti. Na písek položíme jablka podle sebe, jež se však nesmí sebe dotýkati. Povstale mezeru vyplníme pískem. Na každou vrstvu ovoce dá se opět silná vrstva písku a pokračuje se, až jest nadobro plná, načež se zabední a na suchém, chladném místě uschová. Ovoce není tu třeba prohlížeti, neboť i kdyby některý plod hnul, nahromaděný písek další nákladu zamezí. Takto uložená jablka jsou ještě v květnu čerstvá. Místo písku možno s prospěchem užiti i obilí: pšenice, žito atd. — Pěkné hrušky uchováme si také tím způsobem, že otřeme je měkkým šatem a zavineme jednotlivě do papíru a uložíme v dřevěné bedničky podle sebe. Bedna dá se do tmavé, vzdušné ale suché komory a při nastalých mrazech pokryje se přikrývkami.

Štáva citronová ničí rychle bacilly nakažlivých nemocí, zejména bacilly tyfu, které v krátké době hynou již vlivem pouhého jednoprocenního jejího roztoku. Deseti procentní roztok citronové šťávy ničí zárodky tyfu v několika minutách. Proto možno štávu citronovou doporučiti jako výtečný lék proti tyfu.

K „Matci České“, sboru musejního pro vědecké vzdělání řeči a literatury české, nově přistoupili za zakladatele pánové: V. Nový, kandidát filosofie v Praze II., P. Josef Čáp, farář v Srbsi, Jos. Fantiš, úředník c. k. stát. dráhy na Kr. Vinohradech, MUDr. Vinc. Tomek, panický lékař v Chocni, V. Růsch, syn lékárníkův v Jindř. Hradci, K. Volenec, kaplan v Cirkvici, Petr Šimek, filosof v Praze II. Sbor M. C. zakoupil zvláště letos pro své členy některé velice cenné a zajímavé spisy. Přihlášky nových zakladatelů přijímají se kdykoli v roce a dotazy zodpoví expedice „M. Č.“ v museu král. čes.

Banka „Slavia“. Rozmach životního odboru tohoto českého ústavu, který byl na počátku letošního roku konstatován v našich listech, neochabuje, naopak čím dále jest patrnější rozvoj. Za prvních osm letošních měsíců bylo „Slavii“ podáno v odboru životním 5021 návrhů pojišťovacích na kapitál 13,593.500 K, z čehož bylo vyhotoveno 4130 pojištění na kapitál 11,167.050 K. Za touž osmiměsíční dobu bylo vyplaceno kapitálů pro případ úmrtí a dožití pojištěných 1,043.019 K 7 h, za všechnu pak dosavadní dobu trvání svého „Slavia“ již vyplatila v odborech životních více než 30,000.000 K, ve všech odborech pak přes 75,000,000 K. Čistého zisku pp. členové obdrželi do konce roku 1903 celkem 1,081.386 K 37 h, letos pak opět se vyplácí obvyklá dividenda za rok předešlý. Pozoruhodný vzrůst banky „Slavia“ patrný jest též z fondů rezervních, které koncem minulého roku dosáhly 26,906 032 K 32 h. — Z výsledků těch je vidna velká popularita a obliba „Slavia“ vůbec a u něhož obecenstva zvláště. Ovšem ústav ten stojí už mezi předními pojišťovnami a obecenstvo dává jen svědectví své národohospodářské vyspělosti, obrací-li se při volbě pojišťovny k osvědčenému ústavu domáckému.

Ve prospěch rolnictva krupobitím pestiženého vydalo „Tiskarské a vydavatelské družstvo rolnické v Praze“ dva pozoruhodné populární spisy odborné a sice 1. „Uplavnění toků a účinek jeho na melioraci zájmového území“ z pera p. prof. J. V. Hráského. 2. „O racionelním zužitkování mléka“ z pera p. Dra O. Laxy. Spisy tyto, jakožto první a druhý svazek odborné bibliotéky „Rozpravy zemědělské“ vydané, doporučil Český odbor rady zemědělské všem

pomocným komitétům záchranné akce, všem okresním výborům, hospodářským korporacím, spolkům i jednotlivcům v král. Českém k hromadnému odebírání a rozšiřování ve prospěch nouzové akce. Způsobem tím zjedná se nový zdroj příjmů pro milodary, nevyhnutelně potřebné a zároveň upomínka na humanitní účel spíše, tak jako se svého času dělo publikací „Šírotám přibramským“ při veliké katastrofě na Březových Horách. Cena jednoho spisku jest 40 hal. Pp. knihkupcům slevy. Objednávky vyřizuje Tiskarské a vydavatelské družstvo rolnické v Praze II. Krakovská ulice č. 25.

Mužné slovo. „Nár. Polit.“ přináší následující ohrazení: Časopis „Český Učitel“, orgán to učitelstva tak řečeného pokrokového, přinesl v jednom z posledních svých čísel „pohrobni“ vzpomínku na pana J. D. Panýrka, c. k. profesora při učitelském ústavu v Hradci Králové v. v., v měsíci srpnu t. r. zemřelého, ve kterém dotýká se zemřelého profesora způsobem tak nešetrným, že neváháme tento výpad jmenovaného časopisu prohlásiti za skutek ničemný a pisatele jeho za bídného nevděčníka, který jsi za dob studií svých na ústavu našem nečestně dbale pracoval a od nehožtka profesora Panýrka po zásluze „oceněn“ byl. Znali jsme činnost svého kolegy dobře a prohlášíme se vším důrazem, že výroky pisálka v „Českém Učiteli“ jsou výronem chabého vzteku a sprosté pomsty, která se hyenským svým způsobem ohlásila teprve tehdy, kdy puhaný učitel nemohl se brániti. Vyslovujeme výtečníku v „Českém Učiteli“ jakožto ozdobě organizace učitelské své úplné opovržení. Učitelský sbor c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci Král., dne 26. září 1903.

Zasláno.

Po návratu z pouti Lurdské dostalo se mi od milých poutníků tolik projevů díků, že jsem tím nad míru dojat. Vzdávaje srdečné díky za tyto projevy, připomínám slova jednoho našeho kazatele v Lurdech: „Ne mňe, nýbrž Pánu Bohu a Neposkvrněné Panně buď čest, chvála a díky činěni!“

V Předklášteří, dne 28. září 1903.

Leopold Kolisek,
farář a duchovní vůdce poutí

(Zasláno.)

Sl. redakci „Nového Života“ v Nov. Jičíně

Teprve včera pozdě na večer byl jsem uvědoměn o Vaší polemice.

Odpovídám:
O své osobě zatím pomlčím. — Co do kongregace, k níž náležím, táži se jen tolik. Víte, kolik a jak úmorných prací vykonaly ty bývalé tři české kolleje Redemptoristů na Července, na Sv. Hoře a v Praze? Známe naše kněze, kteří po patnáct, dvacet let, jak rok byl dlouhý, sotva den dva si v klášteře poodpočinuli a do celého roku ani dva měsíce ve zdech klášterech neztřívili. A ti že měli paští knihy? Zajdete-li na hřbitov Litovelský, naleznete tam celou řadu missionářů v nejkrásnějším věku smrti skosených, doslovně do smrti se upravavších. — Kdybych nevědomostí slova Vaše nepřičítal, jinak bych je nazval.

Konečně, že málo mužně znenížili jste laskavých i bratrských slov Dra. Stojana k cílům svým necht on sám to s Vámi dojednat.

Ve Vídni, dne 26. září 1903.

Dr. Frant. X. Novák,
C. SS. R.

(Zasláno.)

Kdo z p. t. účastníků krajin. sjezdu v Týništi n. Orl. dne 11. října t. r. mni se také účastniti společného obědu á 80 h, račiž to laskavě do 8. října t. r. jednotě v Týništi oznámiti.

Tržní zprávy

V Hradci Králové, dne 26. září 1903 i hl. pšenice K 10.60—11.40, žito K 8.20—8.90, ječmene K 7.80—8.50, oves K 5.00—5.30, prosa K 9.50—10.00, vike K 7.50—10.00, hrachu K 16.00—17.20, čočky K 20.00—23.00, jablek K 20.—, krup K 16.00—36.00, bramborů K 3.00—3.60, jetelového semene červeného K 79.00—100.00, máku K 27.60—28.50, lněného semene K 14.50—16.00, 100 kg. žit. otrub K 10.50, pšenič. otrub K 10.00, 1 kg. másla K 2.08—2.32, 1 kg. sádla vepřového K 1.72—0.00, tvarohu K 0.28—0.32, 1 vejce 6 h. Jedna kopa zelí K 5.00—6.00, 1 kopa kapusty K 0.60—1.40, 1 hl cibule K 2.80—3.20, 1 kopa drob. zeleniny K 0.60—4.00, 1 kopa mrkve K 0.80—1.60, 1 hl jablek 3.00—5.00, 1 hl hrušek 4.00—6.00, 1 bečka švestek 1.20—2.00. Na týdenní a obilní trh v Hradci Kr. 26. září 1903 odbyvaný přivezeno bylo: 1) Obilí: hl pšenice 51 1/4, žito 37 1/4, ječmene 449, oves 398, prosa 2, vike 19 1/4, hrachu 12 1/4, čočky 4, jablek 5, krup —, jetelového semínka 1 1/4, lněného semínka —, olejky —, máku 33 1/4. 2) Zeleniny: zelí 187 kop, kapusty 126 kop, cibule 106 hl, drob. zeleniny 233 kop, mrkve 61 kop brambor 194 1/4 hl. 3) Ovoce: jablek 10 hl, hrušek 6 hl, švestek 586 beček. 4) Drobného dobytka: vepřů 15 kusů, podvinčat 607.

Řádný katolík,
u veliké tlači bez vlastní viny se nacházející,
prosí za místo kostelníka, školníka
a pod., nejraději ve větším městě.
Laskavé dotazy zodpoví administrace Obnovy.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,

(c. k. dvorní dodavatelství)

v Jabloném n. Orl. č. 86.

Dílka ku vykívání a hotovení **mečních reuch**, počínaje od 24 K, **pluvíálů, dalmatik, korouhví, praporů, církevního prádla atd.**, pak dle patřících i tuzemských vzorů spracované **kalice, cibere, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.**

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného nákupu z doby patřické výstavy a velikých novin v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obloze.

O realnosti závodu svědčí mnoho tisíc doporučení. — Velké obrázkové cenníky a paramenta k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se v prosuje.

Pravý

Malínský křen

letošní sklizně

5 kg. 15 kořenů . .	K 6.—
5 kg. 20 kořenů . .	K 5.—
5 kg. 25 kořenů . .	K 4.50
5 kg. 30 kořenů . .	K 4.—

zasílá vyplaceně na každou poštovní stanici

Jos. Mikulecký,
vývoz malin. křenu v Kutné Hoře.

Již rozesíláme kalendář „ŠTÍT“ na rok 1904.

Kalendář náš jest ozdoben zdařilou podobiznou nejdp. biskupa Dra. Josefa Doubravy, Sv. Otce Pio X., V. V. Tomka, JUDra. Fr. Riegla, uměleckými ilustracemi akademické malířky Zd. Vorlové a K. L. Thumy, panoramatem města Hořic.

Z bohatého obsahu kalendáře uvádíme články nejvýznačnější:

Sestra Benigna. Píše * * *
Proč strážek Neuvajba zlobilo se na telčana a na páne s rohatými klobókama. Vypravuje Filip Jan Konečný.

Aprilová pohádka. Humoreska od K. Satorýna.

Za svobodu. Napsal Vladimír Hornov.

Ze zvyků a pověr z okolí Chrásti a na Chrudimsku. Napsal V. Paulus.

Kdy matka vlast nejtrpčí slzy ronila. Napsal František Jiří Košťál.

Hospodářská besídka. Pokyny Josefa Dumka, zemědělského inspektora.

Co má každý Čech o husitství vědět. Sdíljuje Jiří Sahula.

I ostatní kratší články jsou zdařilé. Doufáme, že při záplavě nepřátelského tisku každý katolík důležitost našeho kalendáře pochopí.

Krámská cena 1 K.
Pro prodávče 1 tučet za 8 K, při hotovém placení na 1 tučet třináctý výtisk nádavkem.
Zakázky přijímá a obratem vyřídí
Bisk. knihtiskárna v Hradci Král.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Sychrově (Úechy), založena roku 1858.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nahlédnutí franko sdílíme.
Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních
PRAHA - I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bohatému
figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, s
těmi vsazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vázavosti
ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání

Založeno roku 1836.

Pravý

Malínský křen

s nejlepšími mal. křenovky

zasílá poštou proti dobírce 5 kg balíčky
franco 30 kořenů 3-25 K, 25 koř. 3-75 K,
20 kořenů 4-25 K, 15 kořenů 5 K od
10 kg. výše drábou nefrankovaně za 44 h,
za 56 h, za 62 h, za 76 h, za 1 kg.
Směs 3 kg. křenu, 5 kg. cibule, 1 kg.
česneku a 1 kg. petržele za 3 K.

J. M. Jireček,
Kutná Hora.

Kostelní náčiní.

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. Pendlové hodinky
v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Dávky hodným zásluhy na výběr též i na splátky
bez svýběn cen. — Založeno r. 1849

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Všeštech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny.

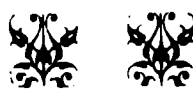
Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných připíší vyloženo
k nahlédnutí.

PIANA, PIANINA

a HARMONIA

nejnovějších soustav, levně, též na
splátky a výměnu nabízí továrna

A. L. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.

Sklad Eliščino nábreží proti lab-
skému mostu.

Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Cenníky zdarma a franko. Pochvalná uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

Svatební,
průmyslní
a vůbec
příležitost.
dary.

Nádherné Madonny

ve stkvostných rámech od 15 zl. až do 50 zl. i výše.

Velobohatý sklad obrazů svatých a svět-
ských, uměleckých listů

dle světověznámých a předních mistrů reprodukcí;

arcadel, rámců,
přítoků (bání)
skloněných
a kříží neb so-
chami sv. Sochy
svatých v libo-
volné velikosti
umělecké dřevo-
řezby neb
a masoy (i dle
obrazů) se zho-
tovují Kříže
závěsné a na po-
stavení, kříže
školařské kostelní.
Obrazy s hrd-
bou od 7 zl. Po-
řezání,
lampičky k ma-
donám, lampy
kostelní atd.

Modlitební knihy české, něm., franc. latin. a
angl. u velkém výběru od jednoduchých až do nej-
elegant. a nejdraž. vazeb. Devotionaile: růžence,
křížky medailky, ikapuličky, cingula atd. Rozpočty
ihned a gratis

JOSEFKA SPŮROVÁ,

první katolický obchod devotionálními, modlitebními
knihami, obrazy, galanterií a paramenty

Jarmá ul. č. 12. BRNO. Proti hlav. poště.

K době vánoční a velikonoční.

Jesle chrámové

Boží hroby

Křížové cesty

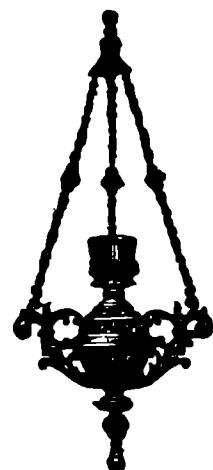
ze dřeva fe-
zane, poly-
chromované
se slohem kostelů
souborně
v reliéfu řezá-
né neb lité.
Sochy „Vzkři-
šení“, sochy, oltáře a veškerá ko-
stelní zařízení doporučuje uctivě
umělecký závod sochařský a řez-
bářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Pisárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 30.
v domě Sr. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. cen-
níky, nákresy a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky.

Bursa práce v Hradci Králové.

Práci hledají: topič na trvalou práci, strojník
zámečnický a lamač kamene, 32letá kuchařka do ka-
tolské rodiny s prosbou, aby mobla býti v ne-
dělí přítomna mši sv. — Práci obdrží: 1 truhlář
v Hradci Králové a 1 v Dobrušce, obuvník na
trvalou práci v Litomyšli, sedlák a učeň v Ronově,
3 pomahači do pivovaru v Opočně, učeň na ko-
čárnictví v Hradci Králové, na pekařství v Horním
Jelení, na malířství v Poličce a na truhlářství v Tře-
bechovicích. — Přihlášky přijímá **Josef Polák**,
tajemník Všeodborového sdružení křesťanského
dělnictva v Hradci Králové, Adalbertinum.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I., ul.
Kar. Světlé, č.
19 n., roh Kon-
viktské ul., vyučený pastř speciálně

na kostelní náčiní, dovoluje si dopo-
rčiti svůj hojně zásobený sklad ve
vlastní dílně ručně pracovaných
kostelních nádob a náčiní, jako:
monstrance, kalichy, ciboria, lampy,
svícny, kaditelnice, kropenky, patenky,
nádobky atd., vše v přesném slohu
církevním. Staré předměty znovu opar-
vuje v původní intenci a jen v ohni
slatě a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukázkou, rozpočty, nákresy
nebo ceníky franko. Za veškeré vy-
robky a slacení ručním. Největší vý-
roba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení
od nejjednoduššího do nejstkvostnějšího. Chudším kostelům
dávka v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesovné
výrobky desecenné. Vše posílám již posvěcené.

Výhradně

zasílatelský závod

lněného a bavlněného zboží

zaručené dobré ruční práce, doporučuje P. T. obe-
censtvu zboží nejlepší jakosti a za mírné ceny a
sice: Čistě lněná plátna, zvláště velmi jemné pří-
rodně bílé vlny, plátna prostěradlová, plátina pro
pány krejčí, obuvníky, dále látky slamenkové a
matracové, kanafasy lněné i bavlněné jen nejlepší
jakosti, sypankové, šotyše, zefyry, krisety, grádle
lněné i bavlněné, celotahové (damast.) atlasové
přikrývky na postele, ubrasy, kávové přístroje, gar-
nitury, ručníky, šátky kapesní, utěrky, dále šir-
tynky, šifony, oxfordy a vůbec všechno zboží do
oboru toho spadající. — I nejmenší zakázka vy-
řídí se se vši pečlivostí promptně. — Zásilký dějí
se franko na dobírku.

Za zboží ručním jak co do barvy tak i do stálosti.

Vzorky zdarma a franko.

ČENEK LOFF,

Opočno na st. dr. č. 16.

Zánovní nábytek

ze 8 pokojů, ořechový, matt,

nejnovějšího vzoru, hodící se pro nevěstu, jest buď
v celku neb jednotlivě velmi levně na prodej.
Nábytek nachází se v rohovém domě č. 353. proti
částečnickému parku. Blíží sdělí domovník tamtéž.

Všem, kteří našeho drahého zesnulého, vdp.

Vojtěcha Kameše,

děkana Ledčského, člena c. k. okr. š. r., čestného občana Bohdanečského,

dne 15. září k věčnému odpočinku vyprovodili — zejména vdp. panu vikáři **Fr. Chaloupkovi**, č. k. r., děkanu ve Světlé, veledůstojnému duchovenstvu, zástupci vysokého patrona, velect. zeměpanskému úřednictvu, městskému zastupitelstvu, učitelstvu, ct. spolkům a všem, kdož projevy soustrasti v našem zármutku útěchy nám poskytli,

vzdáváme upřímný dík a voláme „Zaplať Pán Bůh!“

V Ledči, 20. září.

Rodina Kamešova.

SLAVIA,

vzájemně pojišťovací banka
v Praze.

Sazby a podmínky vynikají osvědčenými výhodami a liberálností.

Všechn zisk náleží členům, neboť Slavia jest stavem vzájemným.

Pozornostny jsou zvláště sazby:

pro případ úmrtí,
pro případ úmrtí a dožití,
na věno dítkám,
na výsledky množné,
se 4%, stoupajícím zúrokováním.
na pojištění pensí.

V posledních letech vyplácela se 10% dividendy.

Reservy a fondy K 26,906-032-32
Dosavadní výplaty K 73,962-032-88

Vysvětlení a sazby zdarma zažle

Generální ředitelstvo banky Slavia

v Praze, Havlíčkovo náměstí,

a generální zastupitelství v Brně, ve Vídni,
v Lublani, Lvově a Záhřebě.

Víno

přírodní, zkonšené, nejd. bisk. konsistoří
odporučené, dostati lze 1 litr od 35 kr. u

Jos. Kadečky,

rest. v »Adalbertinu« v Hradci Králové.

Za ceny
výrobní.

Nábytek.

Za ceny
výrobní.

Nábytek.

Následkem spojení dvou
skladů nábytkových prodávám
za ceny výrobní

— jen —
na Malém náměstí
č. 117 v Hradci Král.

úplné
zařízení do pokojů,
a t. d.

František Matějček.

NÁBYTEK

v každém slohu a provedení
nejlevněji nabízí

Václav Dvořáček, sklad nábytku
v Hradci Král. u nového Borromaea.

KARBID a PETROLEJ

nabízí nejlevněji

c. a k. dvorní dodavatel

Josef Pilnáček v Hradci Král.

První královéhradecká
parostrojní
truhlárna
ANT. MANYCHA

doporučuje své výrobky původních
vzorů v jednoduchém i přepychovém
provedení.

Zařizování bytů, hotelů, vil atd.
Stavební práce v moder. slozích.

Na požádání předloží se původní vzory
a rozpočty.

Přijímají se veškeré práce obrábění
pro p. truhláře — a prodávají se hotové
obráběné výrobky a formy.

Vzorkový sklad látek.

Čalounické výrobky a dekorace.

Sklady:

Hradec Král., Pospíšilova třída č. 320.

Pardubice, Sladkovského ulice č. 333
ve vlastním domě.

Mladík 18letý

přijal by místo
lepšího sluhy neb pod.

Laskavé nabídky do administrace t. l.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Pro duchovní správy.

Nejnovějším nařízením c. k. místodržitelství,
směřujícím k odstranění všech příčin tuberkulózy
a šíření její, mají ve všech veřejných shromáždě-
ních a tudíž i v kostelích upevněny býti tabulky
s nápisem

*na sem plivati
se zakazuje.*

Prodáváme nápisy tyto na kartonu prove-
dené 1 kus za 6 h, 5 kusů za 25 h, 10 kusů
za 45 h.

Bisk. knihtiskárna
v Hradci Králové.

Svaté obrázky

všeho druhu, nabízí

ve velkém výběru a za velmi výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vzorky jsou na požádání k dispozici.

Nejlepší, nejtrvanlivější a nejlevnější
kněžské kolárky a náprsenky.

Všeho druhu prádlo
pro dámy a pány.

Stanislav Jirásek v Hradci Králové, Velké náměstí číslo 136.

Obrovský výběr
letních turistických košil.

Úplné
výbavy pro nevěsty
vlastní výroby.

Novinky kravat.
Tovární sklad bílého prádla.

Jana Leopolda Haje,

biskupa královéhradeckého,

Zpráva o visitaci far kraje Čáslavského,

již roku 1783 k rozkazu císaře Josefa II. vykonal.

Podává Dr. Václav Řezníček.

(Pokračování).

8. (67.) **Turkovice.** Panství Podhořany. *Kněží.* Farář Pavel Urban jest ctihodný, ode všech svých farníků zbožňovaný stařec, kteráž svůj rozsáhlý obvod, (jenž jest jedním z nejobtížnějších tohoto kraje), docela sám s pravou apoštolskou horlivostí od tolika již let opatřuje, do příkrých vrchů veselé stoupá, vysokým sněhem s potěšením se brouzdá, pak-li se jedná o útěchu a poučení, jež svým chudíčkým farníkům přináseti musí.

Přířazené obce. **Turkovice**, vesnice s farním chrámem, v němž na všechny svátky a po tři neděle za sebou řádné bohoslužby se konají. **Bumbálka**, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od fary. **Bukovina, Sobolusky**, vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od fary. **Podhořany, Rašov**, vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od fary. **Litošice**, vesnice hodinu od fary. **Hošťalovice, Březinka, Bílý Kámen, Holotín**, vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu. **Licomělice**, vesnice $1\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu vzdálená.

Komendátní a filiální kostely. Ve filiálním kostele v **Hošťalovicích** konají se každou čtvrtou neděli řádné bohoslužby.

Školy. Škola v **Turkovicích** jest dobrá a obratným učitelem opatřená, avšak za krásnějších ročních časů není docela nic navštěvována.

Obyvatelstvo. **Turkovice** 74 katolíků, 25 protestantů; **Bumbálka** 64 katolíků, 52 protestantů; **Bukovina, Sobolusky** 110 katolíků, 137 protestantů; **Podhořany, Rašov** 244 katolíků, 145 protestantů; **Litošice** 14 katolíků, 26 protestantů; **Hošťalovice, Březinka, Bílý Kámen, Holotín** 214 katolíků, 24 protestantů; **Licomělice** 57 katolíků. Dohromady 777 katolíků, 409 protestantů.

Poznámky. Jest nemožno, aby tolik přes 60 let starý muž svůj obtížný pastýřský úřad ještě dlouho sám zastával mohl. Trebas že i byl silný kněz, přec nebyl při poloze zdejším, ve dvanácti různých, dalece rozptýlených, horských vesnic rozděleného farního obvodu ještě postačitelem svým lidu dosti činný a vůči němu veškeré své povinnosti vyplniti. Tudiž musí býti v tabele navržené lokální kaplanky v **Hošťalovicích** a **Podhořanech** zřízeny, anebo když přiměřeného počtu obyvatelstva není, musí se chudě nadanému faráři pracovitý pomocník z náboženského fondu přidati.

9. (68.) **Církvice.** Panství Nové Dvory. *Kněží.* Farář Ondřej Zeidler jest mladý, snaživý muž, jemuž ani na vtípu a rozumu, ani na kazatelské výmluvnosti, ani na dobré vůli neschází. Chová lásku ke mládeži a v nedostatku školy v místě shromažďuje sám ve svém vlastním domě milé děti, aby jejich vyučování nebylo zanedbáno. Proti němu, ani proti jeho mravům nepřišly žádné stížnosti.

Jeho kaplan Josef Švárek jest tichý, umravený.

Přířazené obce. **Církvice**, vesnice s farním chrámem, v němž mimo svátky v roce jenom každou čtvrtou neděli řádné bohoslužby se konají. **Sv. Jakub**, vesnice jenom $\frac{1}{4}$ hodiny od Církvice vzdálená. **Neškaredice**, vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od fary. **Třebešice**, vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny od farního chrámu. **Nové Dvory**, městečko $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu. **Sv. Mikuláš**, vesnice $\frac{1}{2}$ hodiny do farního chrámu. **Kluky a Pucheř**, vesnice $1\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálené.

Lokální kaplanky. V **Nových Dvorech** jsou OO. dominikáni a zámecký kaplan, kteří své bohoslužby stále ve klášterním kostele a v zámecké kapli konají.

Komendátní a filiální kostely. Ve **svatojakubském** filiálním kostele konají se řádné bohoslužby jenom třikrát ročně. **Neškaredice** mají soukromou kapli, v níž se však jenom dvakrát ročně řádné bohoslužby odbývají. **Třebešice** mají veřejnou kapli, v níž se každou čtvrtou neděli řádné bohoslužby konají. V **Nových Dvorech** v zámecké kapli odbývá církvičský farář každou čtvrtou neděli řádné bohoslužby. Ve **filiálním kostele** ve **Sv. Mikuláši** koná církvičský farář každou čtvrtou neděli řádné bohoslužby. Ve **Klukách** nachází se komendátní kostel, v němž však jenom třikrát řádné bohoslužby se konají.

Školy. V **Církvici** docela zašlou školu vynasnažuje se jak horlivý, tak činný farář k její staré působnosti opět přivést a v tomto úmyslu v nedostatku jiné budovy zařídil na faře velice dobrou školu pod vlastním vedením. Škola v **Neškaredicích** nenachází se doposud v nejlepším zařízení, ač se právě farář všemožně vynasnažuje jí vypomoci. O škole **novodvorské** mluví poznámka.

Obyvatelstvo. **Církvice** 209 katolíků; **Sv. Jakub** 169 katolíků, 20 protestantů, **Neškaredice** 196 ka-

tolíků; **Třebešice** 224 katolíků, 8 protestantů; **Nové Dvory** 406 katolíků, 3 protestantů; **Sv. Mikuláš** 111 katolíků, 18 protestantů; **Ovčáry** 79 katolíků; **Kluky a Pucheř** 280 katolíků, 27 protestantů. Dohromady 1674 katolíků, 76 protestantů.

Poznámky. Zdejšímu farnímu obvodu a více sousedním vesnicím mohlo by býti bez velkých nákladů vydatně pomoci, kdyby ve hraběcí chotkovské městečku **Nových Dvorech** nová fara a městská škola se dvěma duchovními a pak dvěma světskými učiteli byly zřízeny. Biskup navrhuje zde tyto užitečné ústavy, poněvadž již skutečně vydatně pomocné prostředky k tomu má po ruce a celé dílo jenom s málo úspornostmi a nevelkým přídavkem z náboženského fondu k jeho úplnosti přivést. Zdejší krajíně velice prospěti a při předepsaném řízení zřizování far úmyslů zeměpánových úplně dosíci může.

Hraběcí chotkovský dům hned při nastoupení držení panství zřídil zde lokální administraci nebo lépe řečeno zámeckého kaplana, jehož povinností jest denně mši sv. ve veřejné zámecké kapli čísti a zároveň parochialia ve případě potřeby v **Nových Dvorech** opatřovati. Mimo to nachází se zde pro tři kněze a jednoho bratra laika založená dominikánská residence; ještě jiná malá vedlejší nadání na kázání, křesťanská cvičení, hudbu a školní ústavy. V tomto dominikánském domě jsou, vedle prostorného kostela, veškeré pro kněze a školy přiměřené byty v nejlepším stavu v zásobě.

Biskup má za to, že by novodvorský panský zámecký kaplan měl býti jmenován farářem, že by dominikánský kostel měl býti povýšen na farní chrám a že by bydlících tam tři kněží dle příkladu ve **Višni** samé a v celém **Rakousku** již zavedeného církevního řádu mělo býti použito za pomocníky v duchovní správě a ve školství.

Tím bylo by zde dvou konečných cílů: *školních ústavů a duchovní správy* nejdokonalejším způsobem dosaženo. O potřebnosti a užtku prvního mluví obsáhlý, přiložený zde protokol pana probošta Schulsteina. Pro výhody druhého vedou slovo: 1. v této krajíně ještě skoro všeobecně rozšířená ztemnělost obecného lidu, kterýž mimo to všelijakým bludným učením jest obklopen. 2. Novým Dvorem blízko položené vsi **Račany, Ovčáry a Sv. Mikuláš** kdyby sem byly přifařeny, získaly by mnoho pohodlí a užtku pro své duše a pro své děti. Také rozhodnutí zrušení sedlického cisterciáckého kláštera zasluhuje, aby bylo zde v úvahu pojmato; to, co sousednímu lidu bude tím na vyučování odňato, bylo by mu zřízením těchto navržených ústavů bohatě nahrazeno. Jenom jedná se o to, aby na zřízení navržené městské školy příspěvek 300 zl. a na doplnění farářské porce (zámecký kaplan dostává z panských důhodů ročně 280 zl.) rovněž příspěvek ročních 150 zl. z toho nebo onoho fondu milostivě byl povolen.

Pak-li že by byl pro celou novodvorskou krajinnu blahodárný tento ústav povolen, bylo by také nezbytno, aby pozemková vrchnost spolupůsobení při správě a užívání veškerého jmění a příjmů této ve faru a školu změněné dominikánské residence měla, jelikož obecná zkušenost veliký užitek a téměř nezbytnost kontroly a vlivu jejího při takových nadáních jenom nápadně prokazuje. K tomu musila by býti vrchnost zvláštním dekretem vysokého zemského gubernia oprávněna, aby se všem odmluvám předešlo.

Beseda.

Dvě kontury.

Načrtnl K.

Andílek.

Byl studený zimní večer. Spěchal jsem z veselé zábavy svatební po tvrdé, umrzlé cestě, po níž se nohy jen smekaly. Měsíc svítil jako rybí oko, sněh řpytl se mliadami hvězdiček.

Ponocný dotrubaťoval dvanáctou, když přicházel jsem ku svému příbytku. Avšak — co to? U dveří stojí nějaká osoba. Přibližuji se a poznávám, že to podruh, přebývajcí asi dvě stě krokův od školy.

„Čeho si přejete?“ táži se udiven.

„Odpusťte, dobrý pane, jestli jsem vás polekal, omlouvá se muž; „naše dítě, chudák, stůně a snad nám odejde na věčnost, nebude-li tu brzy pomoci. Chci jít pro lékaře, ale nemám peněz. Budte tak dobrý a půjčte mi zlatku. Nebojte se, vrátím vám ji do čtrnácti dnů. A — abyste se nebál, nechám vám tuhle sekeru“ — dokládal vytahuje ji z kabátu. „Je dobrá a teprv před půl rokem jsem ji koupil.“

Řeč jeho byla nasmělá, ostýchavá, bylo viděti, že to poctivý chudák, jež hrozný nedostatek a zoufalá láska k dítěti ku kroku tomu dohání.

„A kdo vám stůně?“ táži se rychle.

„Malý Mařenka“ — odpovídal hlasem třesoucím.

Sáhl jsem maně po tobole. Nebylo v ní snad nikdy nazbyt, tenkrát však zdálo se mi, že jsou tam zbytečné tisíce. Vzal jsem, co mi do rukou přišlo.

„Vezměte, co mám, abyste mohl dítěti pro lék. Sekeru si nechte, budete jí jistě potřebovat.“

Muž udiveně na mne pohlédl. „Bůh vám dobrotu vaši odplat,“ pravil hlasem pohnutým, „já nemohu nežli vrátiti dluh svůj v čase slíbeném — Bůh vám odplat, Mařenka se za vás pomodlí — — —“

Dále nemohl. Utřel si hrubým kalmukovým rukávem slzy, jež se září měsíčníou třeptily a spěchal k domovu.

Bylo mi tak podivno — že nevím, kterak bych popsal, co jsem tehdy cítil. Druhého dne k večeru spěchal jsem do chudinské komůrky, v níž přebýval ubohý podruh a jeho Mařenka.

Malé dítě leželo na prosté posteli. Bylo rozpáleno horečkou a jevílo známky blížící se již smrti.

Podal jsem Mařence kyticí z růží. Vzala ji tak kvapně svými drobnými ručičkami, jako bych jí svět podával a usmála se na mne. Ubohé dítě, dlouho se nasmálo! Čtvrtý den odnesl družičky Mařenku v kvítí a věncích na hřbitov a sousedův Jeník vypravoval mi, že Mařenka bude v nebíčku andílkem, protože všechny děti malé, umrou-li, stanou se andílky. Babička mu to povídala.

* * *

V těch našich kostelích tolik andílků! Malování, vytesání i vyřezání, jeden hezčí druhého. Tak rád se na ně dívám a hledám — hledám ubohou Mařenku — marně! Snad ji přece někde najdu — vždyť je z ní teď andílek!

Baráček Pavel.

Byl náruživým pijákem. Přicházel domů pozdě v noci a k mírným domluvám své dobré manželky neměl jiné odpovědi, nežli hrubých nadávek a hřmotů.

Měl jedno jediné dítě — chlapečka dvanáct měsíců starého. Byl čiperný jako ptáče a čilý jako rtuť. Pavel měl ho velmi rád a kdykoli se z práce vrátil, objímal a líbal jej.

Jednou přišel o půlnoci — opilý více než kdy jindy. Žena mu domlouvala připomínajíc, že má raději šetřit na malého Václava. Pavel zuřil jako vždy a odkládaje kabát klopýtnul o kruh kolébky. — „I hrom do tebe“ — zvolal a odstrčil ji, až narazila na stav tkalcovský. Malý Václav, nárazem byv probuzen, otevřel zděšené oči a dal se do usedavého pláče. Matka jediným skokem octlá se u dítěte, Pavel zůstal jako přimrazen státi a strnulým okem díval se na kolébku.

Ubohé dítě polekalo se nad miru a nešťastná matka pozorovala brzy, že je zachvátil božec. Do čtrnácti dnů je pochovali. —

* * *

Od té doby uplynulo několik let. Baráček Pavel již nepije, ba do hospody nejde ani o posvícení. Lidé vidají ho často na starém našem hřbitově klečeti u skrovného růvku. Obvyčejně prý pláče a je zamyšlen tak, že ani neví, co se kolem děje. A z čeho ta změna? Svědomí mu vycítá, že byl příčinou smrti malého Václava. Dosud prý ho přes tu chvíli vidá, jak zděšeně na něj hledí z chudé kolébky — tak ustrašeně a uplakaně, ale — jako by s hroznou výtíčkou

* * *

Lituji Pavla. Zkouší více, než surový vrah, trpí a souží se vnitřním bolem, tisícovými výtíčkami, které ho pronásledují každým krokem. Svedla jej náruživost — nešťastné pití.

Kdybyste jej viděli, litovali byste ho. Chcete-li ho šetřit, neukazujte mu malé dítě, ba ani o něm nemluvte. Zasmuší se a na dítě se ani nepodívá.

Stárne — blíží se k hrobu. Bolu jeho nikdo nezměří, nikdo necítí, bol ten sejde s ním i pod drn — dotrpí, těžké pokání bude skončeno.

—

Zprávy hospodářské.

Zlomená noha u drůbeže. Dosti často se stává, že drůbež, zvláště těžší kusy, přichází do neštěstí tím, že si zlomí nohu nebo prst u nohy. Takové nešťastníky odbude hospodyně zkrátka tak, že je zabije. Je-li rána na holeni, je vyléčení možné a dosti brzké. Zlomeniny ve stehně, jež jsou masem obrostlé, jen těžko se vyléčí a lépe tudiž zvířata s takovými těžkými zlomeninami ihned zabiti. Má-li drůbež, neb jakýkoliv pták nohu v holeni zlomenou, očítiť se rána teplou vodou a ovine se kouskem salycilové vaty. Na tu přilepí se kličem dokola dřevěné louchky nebo kousky z bezového dřeva, duše zbaveného. Taková dřívka se upraví, když kousek bezového prutu as 10 cm dlouhého se rozpálí a duše malým nožíkem vykrabe. Tak oblézáme z žlábků, mezi něž holeň drůbeže se sevře a nití obváže. Pak stáhnou se kolem dokola plátěným obvazem v rozpustném klibu namočeným. Při zlomeninách u menšího ptactva používá se rozříznutého brku nebo proužků z lepenky. Obvaz ponechá se tak dlouho na noze, až rána úplně sroste, což se stává po 2—3 nedělech a pozná se to, že drůbež nekulhá. Vaří-li drůbeži obvaz ten na noze, rozřízne se a s nohy sejme.

Nové druhy zemáků vypěstujeme, když v jeseni nasbíráme na poli známých plodů zelených. Bobule necháme na výsluní úplně dozrát, a když úplně změkly, rozmačkáme je ve vodě, drobné semínko vypereme, usušíme a do jara uchováme. Když nastane teplá pohoda a mrazů již se neobáváme, tedy asi v polovici května, zasejeme semeno v zahrádě na slunné místo do kypřé a úrodné, ale ne čeravé hnojené půdy a ošetřujeme rostlinu kypřící a plející je. Přilíh hustě stojící záhy pletřáme a přesadíme. Na podzim sklídíme první bulvy, zvlášť lískového jehruhu.

Ty řádně přesimujeme a přístřho jara vysadíme na záhonek do pole, náležitě připravený. Obděláváme je tak, jako jiné země. V druhém roce již rozeznáme snadno, že máme zeměky různého tvaru a barvy. Na podzim je podle toho rozřídíme a pak již dále pěstujeme každý druh zvlášť. Výsledků překvapivě docílíme, když nasadíme směs nejlepších druhů a z těch pak volíme semeno.

Literatura.

Malý Ottův Slovník naučný. Dvoudílný. Sešit 1. Příručná kniha obecných vědomostí. Redaktor F. Ad. Šubr. Již nyní je patrné, že vysvětlování cílů slov a hesel vůbec vykazovati se má největší jednoduší a stručností. Stručnosti hledí si Slovník nejen věcně, nýbrž i formálně, užívaje hojných, ale vždy jasných zkratk, zvláštním seznamem již napřed vysvětlených. Připojených 24 obrázků přispívá k názornosti a poučení. V prvním sešitě, dvouarchovém, vysvětleno je již 1863 hesel! K sešitu připojen je zvláštní v barvách krásně provedený obraz: České korunovační klenoty, jež bude trvalou a pěknou ozdobou díla. Celý slovník obsahovati bude pouhé dva díly a vyjde v sešitech po 60 h. Formát je též jako velkého slovníku naučného. Doporučujeme všem, kdož vůbec denně čtou, a to jest každý člověk vzdělaný nebo po vzdělání toužící, toto výborné dílo k odebírání. — Sebrané spisy Karol. Světlé. Novelly. II. Seš. 2.—4. po 30 h. — Anglická knihovna. Řada II. Ol. Schreinerová: Příhody z africké farmy. Sešit 6.—11. 24 h. — J. Arbes: Sebrané spisy. Díl IX. Anděl mru. III.—IV. Sešit 10.—12. po 30 h.

Nákladem R. Prombergra v Olomouci. Národní květena zemí koruny české, obsahující též činnější rostliny cizozemské, přestované u nás pro užitek a okrasu. Sešel Fr. Polívka. Díl I. seš. 7.—10. po 60 h. — Kazatel, homiletický čtvrtletník. Redaktor Dr. J. Zahradník a Dr. R. Neuschl. Ročník X., čís. 4. Roční předplatné 7 K.

Osvěta, listy pro rozhled v umění, vědě a politice. Redaktor V. Vlček. Ročník 33., čís. 10. Obsah: Karel Havlíček dle své korespondence. Podává Ot. Jasek. — Na jezeru Oževském. Píše F. Schulz. — O umělecké výchově lidu od R. Tyršové. — Druhé z mládí. Od V. Vlčka. — Valašské heleškání. Popěvky J. Kalusa. — Nové písemnictví. — Rozhledy v umění výtvarném atd. Předplatné na rok 14 K 40 h. Administrace na Kr. Vinohradech.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Řídí T. Škrdle. Ročník XIX., čís. 12. Obsah: Věda nebeská. Píše B. Jiříček. — Na faře — ve škole. Román od Al. Dostálo. — J. V. Kamaryt. Obraz literární životopisný. Píše dr. F. Zitek. — Naše Slezsko. Napsal J. Vyhliďal. — Poměr katol. čes. k oslavám Husovým. Dr. R. Horský, atd. Roční předpl. 10 K. Administrace Praha II.

Nákladem F. Francela v Praze. Duch sv. Alfonsa Marie z Liguori. Z vlastiny přeložil P. B. Matějů. Cena K 1.80. — Jos. Ehrenbergra sebrané spisy zábavné. Sv. VII. seš. 77.—78. za 64 h. Obsahuje pověsti: Hrob Sasíkův a Pomsta.

Družstvo „Máj“ v Praze. Máj, beletristický týdeník. Red. Fr. Herites. Ročník I., čís. 52. Nový ročník s rozšířeným programem za staré předplatné čtvrtletní 2.90 K. — Divadelní knihovna Máje. Pořádá Dr. J. Štolba. Čís. 7. Tyrantství slz Veselohra o 4 dějstvích. Anglicky napsal Haddon Chambers. Přeložil K. Mušek. Cena K 1.40. — Svěpomoc čes. spisovatelů. Zprávy nakladatel. družstva Máje. Zdarma. — Sirotek od K. V. Raisa. Sešit 1. za 32 h. Nová práce Raisova je dojemný, tklivý obrázek z malého čes. městečka.

Poklad věřících. Lidový list k uctění Nejsv. Svatoši oltářní. Řídí V. Roudnický. Nákladem spolku „kněží adoratorů“. Sešit 7. a 8. Expedice v Praze II.—200. Roč. předpl. K 1.20.

Rajská Zahradka. Časopis pro mládež. Vydavatel a redaktor V. Kotrba v Praze. Řídí V. Špaček. Vyšel sešit. 1. ročník XIII. Předplácí se ročně K 1.60. Obsah: K zahradě rajské! Úmrtí sv. Otce Lva XIII. Sv. Otec Pius X. V Bonfi. (Báseň.) Pro rodné město. V pilné práci. (Báseň.) Sv. Otec Lev. XIII. a holub. Andělkové. (Báseň.) Trpké zkušenosti. Mateřské štěstí. (Báseň.) Povět o závoji sv. Ludmily. Světská sláva, polní tráva. Dva smrky. Podaný lov. Rozmanitosti.

Vychovatelské Listy. Časopis věnovaný zájmům křesť. výchovy. S přílohou Knihovna Vychovatelských Listů. Roč. III., čís. 16. a 17. Redaktor Al. Adamec. Administrace v Brně, na Petrově č. 1. Roční předplatné 6 K.

Rozhledy po lidumilství. Nákladem spolku „Družina bl. Aněšky České“. Řídí JUC. F. C. Vlk. Roč. předpl. 4 K přijímá pl. Trakalová v Praze III.—128.

Obrana víry. Vydává Tisková liga v Praze. Redaktor Dr. Rud. Horský. Roč. I., čís. 1. Protestantismus a povaha čes. národa. Píše Fr. Radoň. Cena 28 haléřů.

(Zasláno.)

Pan Jan Staněk, pasíř, PRAHA-I., ulice Karoliny Světlé č. 19.

Dodal jste pro kostel sv. Ignáce v Jičíně novou gotickou lampu. Líbí se všeobecně. Věru, není třeba obracet se do ciziny, dovedete výborně posloužit. Uptímné díky a úplnou spokojenost Vám vyslovuji a doporním Vám křesťanskou dílnu každému.

V úctě

Josef Synáček, kamatel u sv. Ignáce.

V Jičíně, 1. dubna 1902.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený

**sklad náčiní
bohoslužebného**

se stříbra, bronzu a jiných kovů

**vše silné v ohni zhořelém
a stříbřené, zač se ručí**

Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. — Platiti možno též ve lhůtách. Oprava snovuslacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázati četnými pochvalnými případy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelů, táček na křest, svíců, pačkáků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejlépe.

lamp, luceren, lustrů, kaditelů, táček na křest, svíců, pačkáků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejlépe.

— Filialka v Hradci Králové. —

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učíte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody

Též na splátky bez zvýšení cen!

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodělného, lněného, vlněného, bavlněného a damask. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZAJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodávají všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

OBRAZY

olejomalby, rytiny, krajiny, nádherné reprodukce náboženské a historické, ercadla, rámce, listy, římsy, křeslo, sochy a umělecké výrobky všech druhů v moderní úpravě, solidně a levně.

Veškeré druhy papíru, psací a kreslicí potřeby, vždy nejnovější

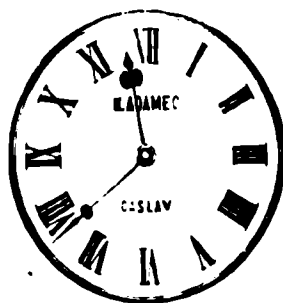
dopisnice

a vše do oboru papírnického spadající v nejbohatším výběru doporučuje

Josef Kieslich

v Hradci Králové,

Umělecký závod pro kostelní práce a výrobu rámců založen r. 1891.

První výroba

Věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Nejstarší závod.

Založeno r. 1860.

K dušičkám

odporuji svůj závod sochařsko-kamenický k provedení prací hřbitovních, jakož i svůj

hojně zásobený sklad

hotových náhrobků

z různých druhů mramorů, žul a sienitů v provedení vkusném, v cenách nejlevnějších. Současně uctívě zvu P. T. zákazníky k shlédnutí mého závodu a v práci se nacházejících i hotových výrobků. Závod můj nachází se nyní ve vlastním nově postaveném domě v ulici Čelakovského (před labským mostem).

Zdenko Ježek,

průmysl mramoru a žuly v Hradci Králové.

Hlavní obchod s dobrou kávou!

Jemnou kávu

prodávám 1 kg. za 2 koruny. Veškeré jiné druhy při 1 kg. o 20 h

levnější než zasílají altonští, hamburští a terští obchodníci.

Poznámka: Jsou-li kávy vůbec levné, jako nyní, řídí se dle toho domácí obchodníci; není tedy třeba vyhledávat nepřátelskou cizinu.

F. Chrudimský v Hradci Král.

Hlavní obchod s dobrou kávou!

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veledůst. duchovenstvu za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j., parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

c a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený Ordinár. listem nejduš. bisk. konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské: Svíčky oltářní z čistého vosku včelího i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

OBNOVA

Číslo 41.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 9. října 1903.

Inserty se počítají samostatně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Evropská rovnováha.

(14) Je s podivem, že diplomacie 20. věku trpí to, co by v dávnověku nikdy možným nebylo. Byly doby, že všechna knížata povstala proti Turkovi, aby jeho výpady na západ odrazila. Jaké nadšení po bitvě u Lepanta, jaká jednomyslnost po osvobození Vídně! A dnes? — Nejsou to vítězné výpady, jakých si oproti křesťanskému lidu tento vyžilý, ale zapřísahlý jeho nepřítel dovoluje, ale jsou to přec kruté násilnosti, pod nimiž křesťanský lid trpí a evropské mocnosti? — Nemají naň, než noty, na něž on zdvořile odpovídá, jímž se ale v duchu směje. Když by se i některá odhodlala promluvit ostřeji, vstoupí jí do cesty jiná ze žárlivosti a závisti, aby snad nehlédla rozšířiti své panství na účet ostatních. A tomu se říká: evropská rovnováha, nebo jinak vysoká evropská politika.

Dnes se nedělá mapa Evropy pomocí rychlopaleb a regimentů, nýbrž po válce za zeleným stolem a tu nebere vždy ten, kdo vyhrál. Válka s Tureckem stála Rusko ohromné oběti, s nimiž výsledek nestál v žádném poměru, aspoň ne pro vítěze samotného, jenž, stoje jednou nohou v Cařihradě, musil se obrátiti. Vyjednaný mír, jímž dostalo se aspoň částečně národům balkánským ochrany proti turecké svereposti, zároveň však stalo se usnesení na jistých zásadách, kterými měla pojištěna býti rovnováha evropská. Majíc staré zkušenosti a jsouc těmito zásadami vázán, nemůže se Rusko k nově páchaným ukrutnostem ozvati tak, jak by chtělo a mělo. Jeho politika sebezapření jde dnes tak daleko, že to je přímo k nepochopení a národové balkánští se vejcce zmýlili, když na zakročení Ruska počítali.

„Užití všech prostředků, aby zjednan byl pořádek“, tak zněl povel Rakouska a Ruska, ale to je také všechno, nač se tyto mocnosti naproti Turecku vmohly. Jak se ten pořádek zavádí, o tom zalétají do Evropy jen zvěsti, ale žádné věrohodné a zaručené zprávy. Jediný Daily Telegraph zdá se býti dobře zpraven, jinak však netrpí Turci v Makedonii žádných zpráv odajů a již tím dávají na jevo, že si evropské kontroly nepřejí a že se jí bojí. Jsou-li turecké vlády i františkanky, jako ošetřovatelky nemocných, nebezpečny, pak se tam jistě dějí věci, jichž se mocnosti dovědět nesmí, pak ale je lež, co židovské listy o vítězstvích tureckých píší, aby Evropu klamaly a myšlenku šířily, že je Turecko s to, zbourané kraje upokojiti.

Jediné Bulharsko ujímá se vše svých soukmenovců, prosí, zapřísahá, hrozí, že nebude s to, na dále vášni rozpoutané a po odvetě prahnoucí živly domácí na uzdě udržeti, posílá notu za notou, avšak vše nadarmo; obě mocnosti dávají mu stejnou radu, aby se mínilo, že by nemohlo proň v případě války s Tureckem ani prstem hnouti. Bulharská vláda to nahlíží a podává důkazy sebezapření, mezitím co revoluce domácí hrozí s povrchu smést vládu i trůn.

„My se nechceme míchat do záležitostí v Makedonii“, tak píše v jedné notě, „my jen ve jménu lidskosti prosíme, aby Turecko bojovalo proti povstalcům a nikoli proti dětem a ženám; na další vraždění se nemůžeme dívat, ať to má pro nás, jaké chce následky. My bereme všechnu zodpovědnost na sebe“. To zní trochu jinak, než jak líčí věc N. F. Pr. A kdo by se divil bulharskému lidu, k němuž přechají zástupy Makedonců a vypravují hrozné věci o spálených vesnicích, bromadných popravách, krutých vraždách, hanebnostech na ženách páchaných a o všech těch ukrutnostech, jichž užívají Turci, aby slovanský lid na Balkáně s povrchu země smetli. To je ovšem nejkratší prostředek, odstraniti otázku balkánskou a upokojiti nespokojený národ; tak dbá sultán na lehavé rady mocností a ty nechtějí viděti, nechtějí slyšeti, aby vysoká politika ve svých výpočtech se nezmátla a evropská rovnováha nebyla porušena.

Je s podivem, jakou hru provozuje Turek s dvěma evropskými mocnostmi a jak mu tyto sedají na vějíčku. Na oko odpovídá hladce a sladce, na oko vydává přísané fermány, jimiž se všechny krutosti zapovídají, na oko slibuje opravy ve smyslu evropském, najímá belgické důstojníky, aby žandarmerii v Makedonsku upravili, na oko svolává smíšenou komisi, slibuje přesaditi redify, kteří v páchnutí ukrutností slovestnými se stali, do Asie, ale ve skutečnosti nechává je na svých místech, zbrojí a obsazuje srbské a bulharské hranice, vymlouvá se pacifikací povstaleckých vilajetů, klidně se na to dívá, když sverepý Albanec po zuby ozbrojený, činí vpády do Makedonska, snad jej i zbraní opatřuje a šťve, a pouze zaplatí-li to nějaký konsul životem, dává vraha odpravit, jinak však počíná si tak, jako by měl z Evropy záruky, že se mu nic státi nesmí a nemůže. A tomu je asi tak; odkud bral by jinak odvahy zkomírající Turčin proti dvěma velmocem? Anglie sice na oko podporuje povstalece a mluví o humanitě, kterou sama v jižní Africe pochovala, ale ve skutečnosti rozněcuje válku, aby měla na východě volné ruce oproti Rusku, jakož i aby z eventuálního rozpadnutí Turecka těžila. Francie a Italie chová pohotovost své eskadry, aby při první ráně byly na místě a nepřišly pozdě, jen Německo chová se klidně, jako by mu po Balkáně pranic nebylo, ač ono je to právě, jež Turecko šťve a jako polyp v objetí svém drží. Majíc všude po hlavních městech své lidi — našel jsem v orientě vrchní lékaře, četnické velitele, konsuly samé Němce — je vlastně polovičním pánelem říše, jejíž finančním zprostředkovatelem, podnikatelem drah a větších staveb, jakož i exportérem se stalo.

„Kdo proti nám, když Vilém s námi?“ myslí si Porta a směje se Vidni i Petrohradu. Co by se stalo, kdyby Vilémovi Turek dva konsuly porubal? Jest-li k vůli jednomu subnovat evropskou výpravu do vod čínských, k vůli dvěma byla by se objevila na Bosporu nejméně německá eskadra. Ovšem teprv budoucnost ukáže, byl-li to strach před Berlínem a ostatními, či byla-li to opravdová snaha, neporušiti evropskou rovnováhu, jež Rusko vůči posměšné politice turecké tak nebeským klidem naplňovala. A přec na Balkáně nebude dřív klidu, dokud Evropa nepřijde k poznání, pomocí tureckých orgánů že tam pokoj nezjedná a dokud sama akci tuto do rukou nevezme. Výmluvy na vrchní panství jsou jen theoretické; v praxi mocnosti na to vrchní panství dávno již nevěří, jinak by nebyly v Bosporu jako doma.

Ač v poslední době vše k válce připraveno se zdálo, prosvítá poslední notou bulharské vlády slunný paprsek míru na poloostrov Balkánský, není-li to poslední pokus dorozumění, po jehož zmaření není jiná řeč možná, než řeč kanonů. Vidouc se osamoceno, počalo Bulharsko poznovu vyjednávat s Tureckem a učinilo tuším zbytečný dotaz, zda-li reformy byly by vážně prováděny, kdyby hnutí makedonské přestalo. Turecko to jako obyčejně připovědělo a přidělilo Hilmi pašovi jmenovanou již smíšenou komisi, z níž však Bulharsko vyloučilo; slíbilo, že kostely a školy budou otevřeny, uprchlíci že se mohou vrátiti, vesnice zbořené že se postaví, všechno zatýkáni prý přestane, naproti tomu Bulharsko se zavazuje, že se všemožně přičiní, aby hnutí bylo potlačeno. Jen aby z paprsku míru nezahřměla přec jen rána! Něco se tam státi musí, jinak válka je nezbytná a ne-li nyní na zimu, na jaře jistě a to přes vysokou politiku a přes evropskou rovnováhu.

I katolická církev má na Balkáně svůj zájem a to nejen k vůli svým příslušníkům a četným františkánským řádům, ale i z jiného ohledu, jenž je ovšem pro ten okamžik jen pouhou kombinací. Jak známo, nastala vážná roztržka mezi Turecku věrným eukumenickým patriarchátem a mezi exarchátem bulharským, ježž onen obviňuje, že komitace podporuje. Zcela přirozeno; kněžstvo vyšlo z lidu a vždy spravedlivé lidu hnutí podporovalo. Dojde-li

k válce a vyjdou-li z ní Bulhaři bez pomoci Ruska jako vítězi, pak sen zvítězilého sv. otce o sloučení církve východní — neb aspoň jedné její větve — se západní mohl by dojtí svého neukutečnění. Nezakročí-li Rusko, má s ním i cařihradský patriarcha na Balkáně po sympatiích. Porozumí-li Rakousko?

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 6. října.

(Ke jmenování dra. Jana Kaňky zemským školním inspektorem. — Několik poznámek ku proudům v našem učitelstvu. — Dr. Václav Řezníček vyloučen Tomášem Jirouškem z katolické strany a organizace a náš vřelý s tím souhlas. — Nucené zemské pojišťování na sněmu království Českého.)

Pro obecné české školství ve východních Čechách nadešla v posledních dnech velice důležitá událost. Dosavadní zemský školní inspektor p. Prokop Procházka, také ze svého působení jako profesor realky v Litomyšli a jako ředitel reálných škol v Hradci Králové ve východních Čechách šire známý, jemuž byl svěřen vrchní dozor na obecné a měšťanské školy a ústavy pro vzdělání učitelů ve východní čtvrtině království Českého, odchází na vyžádaný trvalý odpočinek a na jeho místo jmenován byl zemským školním inspektorem dosavadní inspektor obecných a měšťanských škol ve král. hl. městě Praze p. dr. Jan Kaňka.

Pokud jsme informováni z celé řady stran, které působnost nově jmenovaného pana zemského inspektora měly příležitost z bezprostřední blízkosti osobně po léta sledovati a pozorovati, dostalo se českému obecnému školství v osobě dra. Kaňky znamenitého a vzácného představeného a spolupřítelce. Všeobecně se při něm velebí jeho rozšafnost, vřidnost, spravedlivost a pak hluboké pochopení účelů školy. Obzvláště pak při jeho jednání vyniká jemnost a taktnost, se kterouž si na všechny strany, bez jakéhokoliv zadání si ve svém postavení, dovede nahoru i dolů vésti. V oceňování jednotlivých učitelských sil a jejich zdatnosti pak jedná s naprostou nestranností, tak že v Praze požíval té největší důvěry a úcty.

Proto lze nad touto volbou nového zemského inspektora vysloviti upřímné potěšení a uspokojení, jež budou zajisté ze všeobecné sdílena zejména ve krajích, jež s vysokou jeho úřední působností vejdou v bezprostřední styk. Jak jsme slyšeli, nový zemský školní inspektor oddán jest školství celou svou osobou a proto také z tohoto stanoviska vychází při posuzování působnosti podřízeného sobě učitelstva, jež v něm bezpečně nalezne nejlepšího přítele, blahovolného posuzovatele a upřímného podporovatele, pokud půjde o rozkvět a prospěch školy.

* * *

Jest všeobecně známo, patrno, že za posledních dvou desetiletí jistá část našeho učitelstva byla stržena příliš od školy do proudů osobních a politických, což podle zjevů, jež se ve přítomné době ukazují, širší veřejnost nebude chtít dlouho trpěti. Široké vrstvy obecnstva přejí, žádají a poskytují učitelstvu nejširší míru volnosti smýšlení, ale na druhé straně mají za to právo od něho žádati, aby vzájemně i ono každému občanu přálo také volnost náhledu a mínění.

A v ohledu tom zejména poslední léta vykazují zjevy, že někteří páni učitelé zapomínají, že škola patří mládeži, jejíž rodiče mají právo určovati, jak se mají v ní děti vychovávat. Proto musejí býti tu a tam někteří pánové důtklivě upozorněni, že jim není dovoleno přenášeti své náhledy a sympatie ze soukromého života do veřejné školy, v níž musí býti co nejpečlivěji respektovány společenské mínění a náboženské náhledy všech rodin, jež tam své děti posílají.

Dá se totiž očekávat, když jest dnes o učitelstvo tak postaráno, jako o žádný druhý stav, že širší veřejnost také začne kontrolovat a to zcela právem, do jaké míry která učitelská osoba povinnosti své koná. Až dosud ve směru tomto veřejnost naše nevěnovala škole pozornost takovou, iaké jest zapotřebí při kladení základů k budoucnosti a smýšlení celých generací.

Dnes začíná se zejména ze kruhů učitelstva středních škol ozývat hlasitý stesk a žaloba, že žáci, jež do středních škol s nejlepšími vysvědčeními ze školy obecné vstupují, ve velké své části nejsou tak připraveni, jak se zejména dá očekávat, ale jak obecná škola měla za povinnost učiniti.

Možná, že se stane, že nás pro těchto několik oprávněných poznámek ten či onen učitelský list přímo napadne. To mu předem promíjme, ponechávajíc si pro sebe nejplnější volnost další kritiky, která každému, kdo věci rozumí, přilehla. Ondyno totiž pronesli jsme na těchto místech některá nanejvýš blahovlnná mínění o škole měšťanské a sice taková, z nichž některá již se stala skutkem a jiná co nejdříve octnou se na denním pořádku, ale některé učitelské listy obořily se na nás způsobem, kterýž jest dnes řídkým a více neobvyklým i mezi nosiči břemen.

Nemohouce ovšem proti takovému vyměňování názorů polemizovati, nechali jsme útoky na nás podniknuté zaniknouti ve vlastní jejich příkrostiti. Nemůžeme z úcty před školou a z vážnosti k učitelstvu ani dosti výrazně vytknouti, že tón, jímž se psaní některých učitelských časopisů nese, stav tento hluboce snižuje pod úroveň společenských vrstev, nad nimiž učitelstvo přirozeně stojí proto, poněvadž je má poučovati, zvelebovati a především učiti slušnému mravu.

V některých učitelských společnostech se dnes na slušný způsob jako na zbytečnost zapomíná, což má v zápětí, že celá veřejnost má na špičce jazyku ve příčině této velice závažné výtky, jejichž pronesení mohlo by uvést mnoho pánů v postavení nepříjemné a případně i překvapující.

Katolická strana v zemích českých může si za právě přítomných dnů gratulovati k veleúspěchům, jež byly v organizaci její chabře a jasně dokázány. Společnost ta zbavena byla zlého svého škůdce!

Od několika let byl totiž nějaký dr. Václav Řezníček v Praze tak smělý a opovážlivý, že bez koncese a bez živnostního listu nete jeně sympatisoval s některými zásadami a osobami ve straně katolické a že toto své smýšlení dokonce i drze dával na jevo v některých svých spisech a pojednáních. Následkem toho některé krátkozraké redakce katolických časopisů českých otevřely jeho příspěvkům své sloupce. Dokonce i dp. Škrdlé žádal a psával mu o příspěvků! Když zmíněný již dr. Václav Řezníček žádostem oněch redakcí o příspěvky po 10 let vyhovoval, byl celou protikatolickou a protestantskou žurnalistikou jako „klerikál“ proskribován, tupen, urážen a při tom od svých

některých přátel ze kruhů katolického duchovenstva byl však přátelsky napomínán, aby toho zanechal, jinak že to s ním velice špatně skončí.

Dr. Řezníček však toho nedbal a nyní ho za to skutečně stihla zasloužená pokuta, pod jejíž tíhou jako zdrcený červíček v posledním tažení se svíjí.

Četné, s nejvyšší mírou sebezapření a obětavosti věci katolické v Čechách za nejtrudnější doby Drem Řezníčkem prokazované služby dostoupily konečně té míry, že slavná redakce katolickým družstvem „Vlast“ vydávaných „Našich Listů“ uznala pro katolickou stranu za nezbytné, tomuto řádění Dra Řezníčka učiniti rázně jednou pro vždy konec. Jeho několik politických a žurnalistických tahů, jež byl na ochranu a k zesílení katolického smýšlení za posledních let za houblasu celé české veřejnosti provedl, dopálilo a rozmrzelo pana Tomáše J. Jirouška tak, že sedl a Dra Václava Řezníčka za jeho katolické věci prokázané služby zvláštním článkem „Našich Listů“ ze dne 26. září 1903 slavnostně a s rozhorlením z katolické strany docela krátce vyhodil a exkomunikoval hlavně z těch důvodů, jakoby se katolické smýšlení nacházelo pouze a výhradně v redakcích časopisů družstva „Vlast“, jakoby ony jediné měly právo udíleti licenci, kdo a jak smí katolicky smýšleti a katolické věci sloužiti. A Dr. Václav Řezníček o tuto licenci se neucházel, nýbrž po kolik let již přes výstrahy ze Žitné ulice klackem mu dané drze vedl si ve svém smýšlení a jeho projevování tak, jak se jemu líbilo a nikoliv, jak by mu byl snad pan Tomáš J. Jiroušek předepsal.

Tomuto řádění Řezníčkovi byl nyní chabřím zakročením paně Jirouškovým učiněn konec a katolická strana v Čechách byla zbavena člověka, který jí po celou řadu let tak platně sloužil, že nabyl v ní dokonce již povážlivé popularity a důvěry. Katolická strana takovýchto přátel a stoupenců za dnešních dnů vůbec nemůže potřebovati a vůbec nepotřebuje — O její pokrok i prospěchy jest tak dokonale postaráno, že netřeba, aby jí někdo ochotně a obětavě pomáhal, kdo v tom nachází utěšení a povinnost.

Dru Řezníčkovi jeho vyhazov z katolické strany, jež pan Jiroušek se zvláštní dovedností vykonal, vřele přejeme. Proč tolik let hasil, co ho nepálilo, proč se obětoval pracím, z nichž měl jen plno nesnází, proč se obíral něčím, co mu nic nevynášelo a proč se vůbec opovážoval plést se mezi tak vznešené, vzdělané a vzácné pány politiky a spisovatele, jako je pan Tomáš J. Jiroušek. Patří mu to a vlně s tím souhlasíme, neboť Dr. Řezníček nejenom pro svou osobu nabyl přesvědčení a zkušenost, že křesť svatý nepostačuje k tomu, aby člověk v Čechách náležel ku katolické náboženské společnosti, jež její členové zde nevyhnutelně potřebují cejchu, udělovaného v č. 26. v Žitné ulici. Ale také celá česká veřejnost a zejména inteligenti, kteří by chtěli s katolickou stranou sympatisovati a katolické své smýšlení veřejně projevovali, dostali výstražný příklad, jak mají býti v ohledu tomto vysoce opatrní.

Vyloučením dra Řezníčka z katolické

organizace, jímž byl panem Jirouškem počten, stal se z něho — žebrák! Věcho, co měl, byl tím zbaven, veškeré katolické listy ihned uzavřely před ním své sloupce a veškeré katolické kruhy, zejména duchovenstvo, přerušily s ním veškeré dosavadní styky, tak že dr. Řezníček následkem toho bloudí dnes po Praze jako chudák a otrapa, který nemá, kam by hlavu sklonil. Celá pak katolická strana radostně jása na hrdinstvím paně Jirouškovým, který tímto svým skutečně vzácné katolické straně prospěšným skutkem zbavil ji jednoho z obětavých, ochotných a upřímných přátel, který se mimo to dostal za své, katolické straně prokázané služby na výstražný pranýř její vděčnosti a uznalosti.

Jak se dovidáme, bude prý z rezervních fondů družstva „Vlast“ udělena panu Jirouškovi za tuto mimořádnou práci zvláštní remuneration. Proto máme za potřebné na tuto velkou zásluhu paně Jirouškovu šífe a co nejvřeleji poukázati za tím účelem, aby se žádný katolík v Čechách neopovážoval nějakým způsobem smýšlení své „projevovati“ dříve, dokud k tomu nebude míti na katolické smýšlení od pana Jirouška koncesi a licenci. Jinak by se mohl státí smutný a výstražný Řezníčkův osud také i údělem jeho.

Z čeho bude dr. Řezníček nyní živ, kdo na jeho pozdrav nebo oslovení odpoví, co a kam bude psáti, to jest věcí jeho, jenom když jest panem Jirouškem z katolické společnosti vyhozen, to je hlavní! Katolická strana může zase pokojně dýchat, když se ho zbavila a když ji přestane svými službami obtěžovat v tom svém hříšném a drzém domnění, jako by na to nepostačoval především a jediné pan Tomáš J. Jiroušek, jemuž zde provoláváme třikrát hluché sláva, sláva, sláva! Při tom ovšem že litujeme, že jsme nuceni k vůli informacím svého čtenářstva věnovati takovémuto pletkám nevyhnutelnou pozornost. Čtenář za jisté rozuměl!

* * *

Po celou řadu let pokládali jsme za potřebné na těchto místech dovolávati se zavedení nuceného zemského pojišťování. O důvodech k tomu a prospěšnosti jeho netřeba se zde více šířiti. Ty uznány jsou všemi vrstvami občanstva našeho království. Dnes jen prostě zuznamenáváme, že otázka zavedení nuceného zemského pojišťování dostala se opět na denní pořádek sněmu království Českého, v němž se pro ni ozvalo tolik sympatií a souhlasu, že mlčelivost strany velkostatkářské, která se ve příčině té doposud nijak neczvala a nevyslovila, pokládáme za projev souhlasu s většinou. Jinak mlčení její ani vykládati nelze.

Některé časopisy ovšem že z mlčení toho berou si záminky k domněnkám pro sociální pochopení stávajících poměrů ze strany velkostatkářské velice nepřiznivě, ale my chceme míti za to, dokud se pánové nevyslovili proti, že jsou také pro zavedení pojišťování, jehož se všechny lidové strany, bez ohledu na své politické smýšlení, dovolávají.

až se toho sám zalekl. — „Jest to křesťanské milosrdenství, jest to lidskost? — Lomozit se od rána do večera a platit a zas jen platit a nanejvýš mlčet. — Stále dávat pánům, ale mají li páni něco dát nám, pak . . . — — —“

„Pes je sedlák, nic než pes. Odkopne ho každý a pakli se brání, dostane bítí tím víc . . .“

„Hm, ti páni tam u zelených stolů, což oni vědí, co to bládní, co to ono brozné slovo „bládní“, což oni vědí, co to živiti sedm hladových krků a kde nic, tu nic. — Oni hrabou na prvního jen tisíce a my . . . — — —“

„Lépe věru, aby člověk udělal víc té bídné konce . . . — — —“

„Jdi spat, muži! — zabučela najednou žena. — „Co ti platno mudrovat a hubovat? — Tím si nic nepomůžeš!“

„E mlč a spí! — Tobě se to mluví! — A sedlák znovu opřel hlavu o pravici a znovu dupal. Ale teď už jen po tichu.“

V tom zabučela ve chlévě kráva. — Přidružený řev její zděl se, jako by z hrobu vycházel.

„Buč, buč! — Nemám co dát dětem, neřku-li tobě,“ vyrazil ze sebe nahlas Vejvara. A při těch slovech slzy mu vstoupily do očí, slzy jako brách. A kapaly mu jedna za druhou po lících, stékaly na javorový, křídlové bílý stůl a rozstříkávaly se na vše strany jako rozbité perly.

A Vejvara se rozplakal najednou jako dítě a plakal dlouho — dlouho. Konečně unaven bděním, lítostí a hofem sklonil hlavu ke stolu, položil ji na skříženém mozolovitě ruce a — usnul.

A zdálo se mu, že je po onom strašném krupobití devatenáctého července na poli. Jako mrtvola vláčel nohy po zničené úrodě a spínal ruce nad tím dopuštěním Božím. Nemohl ani poznati, co kde zasil. Vše zničeno, vše zpřeráženo, vše do země zatlučeno, vše jako by to byl někdo v minutě z polí vykradl. Nikde nic, jen bílé páry vystupovaly z té spouště jako přišerné mrtvoly a

FEUILLETON.

Z osmera blahoslavenství.

Napsal Josef Váňa.

I.

„Blahoslavení tiš, nebo oni zemí vládnouti budou.“
Mat. 5, 4.

Sedlák Vejvara seděl zaduman u stolu. Pravicí podpíral ustaranou hlavu a levicí měl zastrčenu v kapse rezných, usmolených kalhot. Seděl bez hnutí, jako by byl přikován, jen oko v zapadlých důlcích zimničně hrálo, jako by proniknouti chtělo příšernou tmou říjnové noci.

A kolem do kola bylo mrtvé, brobové ticho. Jen vitr hučel v korunách sežloutlých stromů a hvízdal ve vyhaslé peci, jako by tam nový život roznítiti chtěl.

Vejvara hluboce vzdychnul a pravicí mávnul do vzduchu, jako by nějakou vidinu zaplašiti chtěl.

„Otroci jsme, nic jiného než otroci. Z kůže nás rok od roku svlékají, ale když nám pak z toho mají dátí aspoň malý obkladek na velikou bolest, krčí rameny . . . — — —“

„Fi!“ odplivnul z huboka. — „Člověk by opravdu nevěděl, že taky člověkem . . . — — —“

V tom na nedaleké posteli něco zachrčelo. Byla to Vejvarova žena.

„Spi, stará, spí!“ — Aspoň ty trampoty zaspíš. — Jak ti závidím! — Udřeš se a pak spíš jako dřevo, kdežto já . . . ?! — Spánek prchá s očí mých — — — Ach ty dluby, ty dluby! — Myslil jsem, že si spatím letos nějaké to, tak to obilí bezky stálo a ono zatím . . . — — —“

A sedlák Vejvara zafal pěsti a zaskřípal zuby, jako by někoho rozdrtit chtěl.

„Stálo letos to obilíčko, jako nikdy, radost, některých přátel ze kruhů katolického duchovenstva byl však přátelsky napomínán, aby toho zanechal, jinak že to s ním velice špatně skončí.“

Obrana.

Dvorní dekret z r. 1782 a evangelický tisk. Dvorní dekret císaře Josefa II. z 26. března r. 1782, o kterém nevěděli do nedávných dnů nic právě ti, kteří jej měli znáti nejlépe, dozrává nyní u evangelických časopisů jiného výkladu, než jaký mu dal dr. Rezníček. Jest to zcela vysvětlitelno, že se evangeličtí faráři brání proti obvinění velice nemilému. Leč při tom dlužno pány upozorniti, aby si nechali v péře tvrzení o Rezníčkově „historické kachně“, „nesmazatelné blamázi, flasku“ atd. Také se nás pánové docela táží, proč prý neodvolá katolický tisk své „lži“; při tom tvrdí, že prý by takové odvolání bylo na „klerikala heroismem.“ Mějtež tedy pánové odpověď. Dr. Rezníček Vám podrobně naznačil, kde dekret onen naleznete, když už jste přes všecku „historickou vspěllost“ o něm nevěděli; a to nečiní člověk, který by se Vaší kritiky obával.

A když už otevřeně hlásáte, že se katolický tisk historické pravdy bojí, citujeme zde dekret celý, jak jste jej sami otiskli. Zněl takto: „Jelikož zde v zemi jest mnohem více Husitů než vlastních protestantů nebo reformovaných, a jelikož obzvláště Husité se svými podřizeny sektami nejsou od katolíků tak vzdáleni jako protestanti a reformovaní ve člancích víry, a jelikož když jednou byli poznáni, časem od rozumných a skromných duchovních mohou ihned docela lehce býti ke katolickému náboženství zpět přivedeni: proto chce Jeho Veličenstvo skrze znění došlého dvorního dekretu ze dne 26. března běžícího roku, ale bez nejmenší veřejné změny dosavadních vyhlášení, pojmuti Husity v toleranci, protestantům v královských českých dědičných zemích poskytnout, a tudíž všechněm, kteří se určitě jako Husité anebo jiným k této sektě přináležejícím jménem označí, milčky dovoliti, aby pod jménem Lutheránů stavěli si budovy nebo modlitebny a stanovili si zvláštní učitele, a zároveň co nejmnějším nařizuje, aby s ohledem na tyto Husity ve všech případech toho šetřeno bylo, co jinak již vůbec ve vyšších tolerančních nařízeních předepsáno bylo.“ — Zde tedy ten celý dekret. Nyní ať každý náš čtenář sám uváží, zda dr. Rezníček jest „usvědčený lhář“, atd. Citovaný dekret jest nejvyšším zajímavým dokumentem tehdejšího náboženského proudění; jest nepochybným důkazem, že k těm vyznáním, jichž příslušníky jsou nyní evangelici naši, evangelici doby Josefovy hlásiti se nechtěli. Byly jim tyto konfesce cizí. A pro koho měl platiti onen dekret, ne-li pro české konfessionisty? Pro koho? Starodávni husité přece už dávno vymizeli. Již před rokem 1609 zbývalo jen několik kněží husitských, a ještě ve straně „pod obojí“ nikdo o ně nestál. A když r. 1609 podepsal Rudolf II. konfessionistům majestát, když jim vydal dotud husitskou konsistoř a universitu, tu několik kněží se podrobilo arcibiskupovi; prý poznali, že „husitství, jež za dvě stě

let stálo, díl o Lutherských díl od Pikartů, kteří se ne mnoho od Kalvinů liší, jako by had od hada, na saň vzrostlého bylo požrán o.“ (Winter: Život církevní, 244—5.) Husitská víra byla v Čechách zněvážena už dávno před tím. Již r. 1523 stali se v samé Praze na čas lutherskou stranou vládnoucí; r. 1567 na žádost stavů českých Maxmilian II. vypustil husitská kompaktata ze zemských zákonů, čímž zasazena husitství smrtelná rána; husitství pak již jen živořilo, až mu učiněn neslavný konec r. 1609. Kdo byli tedy ti „Husité“, pro něž vydal císař Josef shovívavý dekret r. 1782? Byli to zůstatky těch, kteří se pod „českou konfessí“ r. 1575 spojili a kteří této konfessi naprostou svobodu dobyli r. 1609; ti činili tehdy velikou většinu v nároce. Jejich konfesse byla ovšem odpornější katolické víře než konfesse husitská, ale přece to nebyla konfesse ani augšburská ani kalvínská, třeba že se této konfessím poněkud bážila. Byla bližší víře katolické než ony dvě nauky německé.

A tato konfesse byla v živé paměti i po pobělohorské persekuci v lidu evangelickém. Časopis „Hus“ sám přiznává, že pohrobci českého evangelictva v čase tolerančního patentu augšburské a helvetské konfesce neznali. Proto ovšem dle zprávy dekretu nechtěli k těmto konfessím přistupovati. Jakou konfessi si tedy přáli? Starou husitskou rozhodně uikoli, poněvadž tato již před půldruhým stoletím úplně vyhynula. Dekret sám prozrazuje, že konfesse, k níž se evangelici chtějí hlásiti, jest bližší katolické víře než konfesse helvetská a augšburská; a tou byla konfesse česká.

Pod jakým jménem mohli dědici konfessionistů zvláštní učitele si voliti, zvláštní kostely si stavěti, na tom mnoho nezáleželo. Vždyť čeští lutheráni v století XVI. se kryli docela farizejsky praporem církve kališné a při tom kališnou víru co nejvíce podržovali; a nebyla jim přece zaručena tehdy ani svoboda taková, jako konfessionistům z r. 1782. Císař Josef II. věděl dobře, že se odhodlal k prohlášení velikého dosahu; nač by bývalo potřebí tak dlouhých úrad, kdyby se bylo jednalo o věc malichernou?

Česká konfesse z r. 1575 nesměla se ani tisknouti; a přece konfessionisté nezhyňuli, ale šli dále. Leč dvorní dekret Josefův byl tištěn hned, takže mohl vejíti v širší známost; teď tedy jen zbývá otázka, proč konfessionisté na základě dekretu dále nepostupovali? Proč skoro náhle ochabli? Ani rozumnější protestant nebude tvrditi, že toho byli příčinou katoličtí kněží; ti přece jistě raději viděli, když se někdo přihlásil ke konfessi bližší víře katolické než ku konfessím katolické církve naprosto odporným. A tak je jisto, že bývalé konfessionisty přeformovali kazatelé kalvíniští a augšburští přišedši do Čech z ciziny, kteří se mnoho o starodávnou tradici nezajímali.

Chce-li si vše vykládat někdo jinak, ponecháváme mu plnou volnost; nechť si jen každý naše názory o tom zkontroluje dle textu dekretu, jež jsme beze všech rozpaků zde uveřejnili. — Ale tolik je jisto, že dvě ostudy již evangelický tisk ani před svými

uši své k prosbám českého lidu aneb neznají slovo „milosrdenství.“ A přec Ty's učil je lásce k bližnímu, Ty's učil je milosrdenství neskonalemu, Ty's, ano Ty's vyprávěl jim na věčnou pamět podobství o milosrdném Samaritáně. A oni, tvoji učennici, vyznavači Tvého svatého jména činí v bídě a v zoufalství rozdílnost mezi Čechem, Němcem a Maďarem.

„Pravda, pravda, hanobí jméno mé. — Ale i ty zapomínáš, že já neměl zde na této zemi, kam bych hlavu sklonil, a ty přece jen máš své obydlí, svůj domov, svůj vlastní krb. Já do vlastního přišel a moji mne nepřijali a ty's přece jen pánem na tomto svém, třebaš nyní zpustošeném pozemku. — Proč tedy chceš zoufat, proč reptáš? — Chceš býti větší mne . . . ?! — Blahoslavení tiš, neboť oni zemí vládnouti budou . . . —“

A zjev díval se na Vejvaru tak smutným a hlubokým pohledem, že se Vejvara až otřásl. Židle pod ním ucouvla a on se — probudil.

„Brrr, tohle byl divný sen!“ zajekal zuby a zachvěl se po celém těle, jako by jím mráz byl projel. „Bože můj, odpusť mně hříšnému a malomyslnému. Já už bych byl proti Tobě reptal, já už bych Tě byl urážel. Zapomněl jsem se, zapomněl, zapomněl velice. — Ty's mi dal, Ty's mi vzal. Jak se Ti líbilo, tak se stalo, buďž jméno Tvé svaté pochváleno.“

A sedlák povstal se židle, odstrojil se, shasnul světlo a položil znavené údy své na chudé lůžko vedle chrupající ženy. — Za pět minut usnul a spánek zbavil ho aspoň na chvíli trudu a starostí . . . —

„Blahoslavení tiš, neboť oni zemí vládnouti budou.“

věrnými nesmaže; dokázal totiž velikou nevědomost vlastních dějin a sám nešikovně prozradil, že evangeličtí duchovníci předkládají svému lidu jako „ryzí pravdu Kristovu“ dvě učení cizí, ku kterým se jejich předkové ještě r. 1782 nechtěli nijak hlásiti.

Předkládají lidu českému konfesse ty, kterým dávala vláda přednost před českou konfessí právě z důvodů germanizačních. Proto ten huč na dra. Rezníčka, proto tolik výmluv! A jak to napraví nynější duchovníci? Budou hezky zticha, aby si přátele z říše nepohňovali.

To naše odpověď na „evangelické“ výpady, proč prý „lži“ neodvoláváme. My bychom ovšem měli trochu spravedlivější žádost k „pocitivému“ tisku evangelickému; měli bychom na př. žádati, aby tento tisk odvolal drzé lži „očitého svědka Pogia“, jimiž několik desítek leti národ náš balamutil; měli bychom žádati, aby odvolal prohnaué lži Macharovy, jež ve svých sloupcích o jednom knězi šířil atd. Ale víme, že bychom žádali mnoho, příliš mnoho.

Proti nacionálním biskupstvím rozhodně se vyslovil německý katolický časopis „Vaterland“, podepřev tak rázně spravedlivý odpor kněží českých proti zamýšleným „německým biskupstvím“. Kdyby se nedali Němci zaslepovati židovskými nacionálními štvani-cemi, přišli by k témuž náhledu jako „Vaterland“. Snad přece i naši liberálové nahlédnou, že Němec v pravdě katolický dovede k naší národnosti býti spravedlivější, než Němec židovský nebo protestantský.

Politický přehled.

Politická situace v naší polovici říše zakotvila na zemských sněmích, které se právě nutí do opravdové práce. Tak sněm království Českého chutě snaží se vyřídit některé důležité otázky, jenže nedostává se mu ke všemu dosti času. Hned v první schůzi dostali poslanci do rukou řádný rozpočet na r. 1903, který měl býti vyřízen již r. 1902. Celková potřeba řádná činí 46,947,564 K, mimořádná K 7,118,997. Z rozpočtu připadá nejvíce na vyučování a vzdělání 27,146,805 K. Celková úhrada počítající v to i přírůžky činí 47,946,709 K, takže zbývá ještě přírůžkami neuhrázeny schodek 6,119,852 K. — Dne 2. října zahájeno rokování o povinném pojišťování proti krupobiti a živelním pohromám. Návrh o tomto pojišťování odůvodňoval posl. Mašálka velmi obsírnou a statistickými doklady bohatou řečí. Dne 6. října jednalo se o návrhu posl. Jandy a soudruhů na změnu volebního řádu do sněmu království Českého. Němci pokrokoví prohlásili, že připustí změnu volebního řádu jen tehdy, bude-li vyhověno jejich požadavkům: zřízení národních kurií s právem veta a Všeněmci, když národní a politická država německá na sněhu bude zachráněna. Tím ovšem byly by zase ochromeny spravedlivé požadavky české. Návrh posl. Jandy přijat v tom smyslu, aby se zatím zřídila 24členná komise, která by nynější volební řád prozkoumala a navrhla volební řád dnešním poměrům odpovídající. — Na sněmu moravském také dosud hlavní slovo mají pilné návrhy. Okresní školní rada brněnská zrušila nedávno pobočky při českých školách v Brně, žactvo pak a učitelstvo rozstrkala po jiných vzdálenějších školách. Provedení tohoto nařízení bylo však zem. školní radou zastaveno. Místodržitel Zierotin pak pádnými důvody obhájil rozhodnutí zem. škol. rady, následkem čehož nicotný pilný návrh Němců brněnských, aby odvoláno bylo zastavené rozhodnutí brněnské okres. škol. rady, zamítnut 50 hlasy proti 29. Také však spravedlivý návrh Žáčkův na změnu volebního řádu a zřízení zemského byl zamítnut 50 proti 34 hlasům. Ovšem, žádaná změna by prospěla pouze většině české na Moravě, proto pryč s ní!

V Uhrách jsou poměry nezměněné. Krise trvá dále a jak skončí, o tom kolují jen domněnky. Maďari pořád ještě doufají, že jejich požadavky národní budou aspoň částečně splněny. Maďari provádějí opozici skutkem, my pouze křikem a na papíře.

Car ruský strávil několik dní návštěvou u císaře Františka Josefa. Do Vídně však nepřijel, byl toliko v Schönbruně a pak ve štyrském Mürstegu na honech kamzíků. Z návštěvy vyzněla oba-pólná shoda v otázce makedonské! Následkem toho dostala Porta mocnější vybízející notu na zavedení pořádku v Makedonii. Na to Porta odpověděla, že má dobrou vůli přivoditi klid a pořádek v zemi a jestliže se tak dosud nestalo, na tom jedině prý mají vinu bulharské agitatoři a vláda bulharská. Tak tedy zase výmluvy do nekonečna a ubozí Makedonci půjdou dále cestou utrpení. Bulharsko nyní s Turkem vyjednává.

V PRAZE »OBNOVU«

les dostati v knihkupectví p. Františka Horovky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopěch.

vály se jako kletba rozoranými a pťvalem rozrytými brazdami.

„Všemohoucí Bože, tohle že's Ty mohl nám učiniti?! — A já vždy se tolik k Tobě modlil, já Ti vždy tolik horlivě sloužil . . . ! — Tot snad ani není možno, tot snad ani není dílo rukou Tvých! . . .“

A Vejvarovi všelijaké myšlenky až i rouhavé draly se do hlavy a v duši mu klíčil hřích nedůvěry a nevěry.

V tom zdálo se mu, že proti němu z vystupující na všech stranách mlhy ubírá se nějaká postava. A byla tak jasná, tak zářící, tak velebná, tak vznešená, že až zrak si zastíniti musil, aby dobře se na ni podívat mohl. A jak velebné proti němu kráčela, vyplašila z brázdy skřivánka. Ten vylstnul jako blesk, zakvímal uděšeně a již se vznášel vzhůru do oblak roztráseje tisíce a tisíce melodií v smutnou, zpustošenou krajinu.

„Vidíš, ty malomyslný, to ptáče?! — Hleď, nepracuje, aniž sije, ani nevozí do stodol a Otec můj nebeský přece krmí je a nedá mu zahynouti. Čím více tedy tobě, ty malovérný. Což pak mu nejsi dražší než ono?! Což pak jsi už zapomněl, že jsem na poušti nasýtil pět tisíc mužů sedmi chleby a dvěma rybičkami?!“

A Vejvarovi se zdálo, že podivuhodná ta postava při těchto slovech roste, že je velebnější a velebnější a že ho při tom projímá tak zvláštní teplo, tak blaživý pokoj.

„Ano, Pane, ale . . .“

„Co ale?! — Neumíš trpěti! — Ano, trpěti neumíš a přec chceš býti blažen. — Podívej se jen na mne, co všechno já musil vytrpěti, než jsem vešel do slávy a co jsem zavinil?!“

„Ó Pane, utrpení mé je hrozné. Sedm dětí prosí o chléb a já nemám, čím bych hlad jejich ukojil. Dobytek bučí mi vychrtlý v chlévě a já nemám, co bych mu předložil. A pomoc odnikud žádná, jako když k hluchým volá. Buď zapali

Z činnosti katol. spolků.

Z Hradce Králové. „Vzdělávací a podpůrný spolek křesťan. sociálních prací a dívek v Hradci Králové“ pořádá v neděli dne 11. října o 2. hodině odpo. spolkovou přednášku. Promluví dp. Jiří Sabula o „náboženství jakožto úctě člověka“.

Z Náchoda. Katolický vzdělávací spolek dělníků „Svornost“ v Náchodě konal v neděli dne 27. září v zasedací síni městské radnice spolkovou schůzi, na níž bral účastenství větší počet p. hostů. Zvítal k nám pan Václav Špaček, řídící učitel a redaktor v Košátkách a promluvil „o křesťanské výchově v rodině“. Řeč jeho přes hodinu trávící se každému líbila. Poukázal na vedoucí úlohu již z útlého mládí, ve škole a i když školu opustí a jdou do světa. Jak si děti vychováváme, takový národ budeme mít. Panu učiteli srdečně děkujeme za ochotu, s j. kou k nám přijel, jakož i za krásnou řeč. Zdař Bůh!

Z Horního Jelení. V den sv. Václava přednášel v naší jednotě vp. J. Sabula z Hradce Králové o zlaté době českého národa za Karla IV. Delší přednáška vyslechnuta za četného účastenství s napjatou pozorností. Pak předveden jeden pěkný solový výstup. Schůze byla velice zdařilá a jest si jen přáti, aby se takové poučné večery častěji opakovaly.

Zprávy místní a z kraje.

Jmenování J. V. císaře a krále Františka Josefa I. oslaveny byly v neděli dne 4. října v Hradci Králové slavnou pontifikální mší sv., již za četné assistance místního duchovenstva sloužil sám nřdp. biskup dr. Jos. Dobrava. Všechny úřady zdejší svými zástupci a četné obecenstvo účastnilo se slavných Bohoslužeb.

Ze Všeobor. sdružení kř. dělnictva. Schůze užšího výboru dne 3. října. Přítomní: Pochmon, Karásek a Polák. Podpory nemoc uděleny: Pokorný v Sedlci za 14 dní 6 K; G. Novákovi v Plzni za 7 dní 4 60 K; Pavlíčkovi v M. Čermné za 7 dní 6 K; Junkovi v Ústí za 7 dní 6 K; Justové v Úpici za 9 dní 7 70 K; Tlankovi v Čáslavi za 7 dní 6 K; v nezaměstnanosti Červinkovi v Rychnově za 14 dní 8 K; Jurickému v Hradci Kr. za 7 dní 3 K. — Zadáme katolické spolky, aby si všimly mezi inserty uveřejněné buray práce.

Ve schůzi městského zastupitelstva v Hradci Králové dne 3. října t. r. usneseno následující: Dvě uprázdněná místa porce špitálské udělena Ant. Beránkovi a M. Řihovému. — Na žádost c. k. správy silniční vydá se revers v příčině přechodníků ve městě. — Frant. Valcovi pronajata louka obecní v Ponchově, s výhradou schválení okr. výboru, na 12 let. — Žádosti p. Ant. Pokorného, mistra kominic, aby přiručena mu byla odměna při komise kolaudačních, bylo vyhověno. — Schválena změna parcele bloku C. — Nadace Palackého udělena p. Ervínu Nápravníkovi. — Zpráva o liquidaci po důchodním p. Tb. Petinovi vzata na vědomí.

Domevské právo uděleno bylo ve schůzi měst. zastupitelstva v Hradci Král. dne 3. října t. r. následující p. t. osobám: Adamrové Ludmile, Adamrové Marii, Drábkové Frant., Faltovi Jos., Macháčkové Julii, Melicharovi Frant., Mužíkové Anně, Novotné Anně, Novotnému Václ., Pečenkové Aug., Polákové Anně, Rejmánkovi Janu, Schaffhausarové Al., Suchých Frtác, Simonovi Václ., Slévrové Kateř., Uhrovi Janu, Vachkové Anně, Vojtové Marii, Zadrobílkové Anně, Frimlovi Alex.

Koncert. Kroužek tamburašů v Adalbertinu pořádá v neděli dne 11. října koncert v sále ve dvoraně Adalbertina v Hradci Králové za lask. spolupůsobení sl. dámského pěveckého kroužku a p. Fr. Vacka, profesora v Kostelci n. O. Program: 1. Milutin pl. Farkaš: Vienac hr. narodnih pjesama. 2. Milutin pl. Farkaš: Šumi Marica. Bulharská koračnica. 3. Václav Jurkovič: Směs z českých písní. 4. W. A. Mozart: Larghetto pro violoncello. 5. V. J. Novotný: Ze slováckých písní: a) Hory, Hory! b) Milá, čo robíš? 6. Mil. pl. Farkaš: Pozdravljam te. Mazurka. 7. Mil. pl. Farkaš: Tři slovanské hymny. 8. Václav Jurkovič: Směs z oper. 9. a) Čajkovski: Chanson triste b) Deseau: Ukolébavka pro violoncello. 10. V. J. Novotný: Ze slováckých písní: a) Kysuca, b) Za našima hmyy. 11. Milutin pl. Farkaš: Estudiantina. Španělský valčík. 12. Josef Bureš: Pochod. Dirigent dp. Václav Gyurkovicz, docent cír. zpěvu. Začátek o půl 8. hod. večer. Vstupné za osobu 40 h. Při stolech. Na galerii 20 h.

Heroldovo kvarteto uspořádá v sobotu dne 10. října t. r. v Měst. Klicperově divadle v Hradci Králové veliký koncert za spolupůsobení Edvarda Treglera, dvorního varhaníka. Členové kvarteta: pp. Jiří Herold, Karel Liška, Oldřich Vávra, Max Škvor. Pořad: 1. Schumann: Kvinteto (4 věty). 2. K. Hoffmann: Koncert pro dvoje housle s průvodem klavíru. Hraje Jiří Herold a Karel Liška. 3. a) Max Bruch: Kol Nidrei, Adagio. b) Moszkowski: Guitarre. 4. Ant. Dvořák: Kvarteto z F dur (americký) 4 věty. U klavíru dvorní varhaník p. Ed. Tregler. Začátek o půl 8. hod. večer. Konc. po 9. hod. Předprodej lístků převzal p. Jar. Petina, knihkupec v Hradci Králové.

Městské Klicperovo divadlo v Hradci Králové. V neděli dne 4. října sehrála jednota divadelních ochotníků zdejších „Klicpera“ novinku a repertoární hru Národ. divadla v Praze: Tyrantství, veseloheru o 4 dějstvích, již z angličtiny přeložil K. Mušek. Tentokrát volba kuseu nebyla příliš šťastnou. Ději, ne příliš vynikajícímu obsahem, nedostávalo se tu a tam patřičné živosti a délka jednotlivých dějství až unavovala, ač pp. účinkující všemožně se snažili vyetihnouti svou úlohu.

Vyznamenání v císařské. Firma Václav Rosa, závod krejčovský v Hradci Králové, vyznamenána byla na mezinárodní výstavě v Londýně nejvyšší ce-

nou: Grand prix, čestným křížem a zlatou medailí za vystavené civilní a vojenské oděvy.

Národního kolektu, té nepatrné národní daně pro účely tak vážné, pomějí zdejší spolky úplně. Divadelní ochotníci ku příkladu by mohli zcela snadně zavést národní kolek, aniž by se musili strachovati, že bude návštěva pro příplatek 2—4 haléřů na vstupném slabší.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za m. září 1903. Stav vkladů poč. m. K 1,515 171.37, vloženo K 114,986.39, vybráno K 118,878.38, stav koncem měsíce K 1,511,279.40. Stav půjček počátkem měsíce K 1,260,377.44, půjčeno K 88,599.—, splaceno K 82,969.90, stav koncem měsíce K 1,266,006.54. Počet účtů 2,281, rezervní fondy K 113,044.08, závodní podíl K 60,564.21, pokladní obrát K 593,877.52.

Sjezd mlynářů, pekařů a zemědělců konal se v neděli dne 27. září v Hradci Králové, zahájen posl. H. Srdínkem, starostou okres. výboru královéhradeckého, který za zemědělce promluvil „O čas. obilnictví, jeho nynějším stavu, potřebách a úkolech“. Cizí konkurence zvláště uherakou a obilními bursami výnos obilnictví ztenčen. Třeba, aby druhy obilí našeho byly co nejušlechtilejší, aby stát všiml si více stavu rolnického, zvláště však aby ve své pomoci hledalo rolnictvo svou hlavní obranu. V té příčině dobře by působilo okrasení obilní skladiště ve spojení s ústředím v Praze. — B. Ryšánek, mlynář z Kamýku, promluvil za mlynáře „O čas. mlynářství, jeho nynějším úpadku a prostředcích k záchraně a povznesení jeho“. Poukázal na záplavu uherakou moukou po vlastech našich, jejíž vývoz všemožně je podporován. Cestou zákonitou a svépomocí může se zase zjednati náprava. Mouka uherská budiž odevšad vymýtna a nahrazena pouze českou. — Posl. Formánek pojednal za pekaře „O klesající živnosti pekařské a křivené nápravě její zpracováním mouky domácí“. Staré zřízení cechovní bylo příznivo živnosti pekařské, ale nastala svododa živnosti příčinou úpadku. A pak zase Maďaři svým obilnictvím, podporováním politikou železniční, jsou také příčinou klesání stavu pekařského. Na odstranění mnohých nedostatků ve stavu třeba pak všemožně pracovati. Nato jednoblasné schválena resoluce, jež přijata byla už na pražském sjezdu dne 19. července 1903 a provedeny volby do krajského pracovního odboru. Za mlynáře zvolen předsedou p. Č. Korbel, mlynář v Malšovicích, za zemědělce p. A. Černý, statkář ve Štěšerách a za pekaře p. J. Růžička z Hradce Král. O 1. hod. odpo. tato zdařilá schůze skončena.

Činnost Měst. průmyslového muzea pro severovýchodní část království českého v Hradci Králové za léta 1901-1902 jevila se dle vydané právě zprávy způsobem utěšujícím. Účel svůj: seznamovati se nejzvěrubněji s potřebami našeho průmyslnictva, pečovati o to, aby se mu účelným individuálním vzděláním, dobrými vzory práce, radou i hmotnou podporou všemožně přičinilo vstříti a takto přispívati ku rozkvětu průmyslovému — mělo muzeum stále před očima. Viděti to předně na sbírkách muzejních. Práce z kujného železa, ocele a litiny čítají s dary a nákupy posledních dvou roků 1901-1902 úhrnem 657 čísel v ceně K 10,764.25. Práce ze dřeva obsahují 166 čísel v ceně K 1964.60. Sběrka prací z kosití, slonoviny, perletě a p. čítá 34 předmětů v ceně 319 K. Výrobky keramické jsou v 366 číslech ceny K 3750.50. Skupina modelů sádrových má úhrnem 169 čísel za K 1358.20. Výrobky skleněné obsahují 101 kus v ceně K 2000.80. Sběrka prací textilních čítá 550 čísel v ceně K 3900. Skupina prací grafických, knihařských a různých výrobků z papíru čítá 108 čísel v ceně K 722.90. Kresba a obrazů jest 17 v ceně K 700. Hojněho poučení, hlavně pokud se týká moderního, přesného a rychlého zpracování dřeva a kovů, akytá řemeslnictvu našemu sbírka technologická, čítající 601 předmětů v ceně 2274 K 54 h. Celkem čítají tedy sbírky muzejní 3579 čísel v ceně 33,500 K. — Knihovna muzejní dělí se na 4 hlavní skupiny: Předlohy, knihy odborné, časopisy a katalogy, ceníky, zprávy. Skupina předloh čítá 90 děl o 151 svazcích v ceně K 8835.70. Knihovna koncem r. 1902 čítala 1713 čísel o 2741 svazcích a 35,054 předlohách v ceně K 28,393.04. Knihovna muzejní z r. 1902 za 76 večerů navštívilo 4060 osob, z nichž 2054 vydělalo si celkem 6398 předloh. — Průmyslové muzeum v období 1901-1902 pořádalo 7 menších i větších zdařilých výstav, z nichž vynikaly zvláště výstavy prací provedených v muzejních kursech: malířském, kreslířském, modelářském a ciseleuském a pak výstava výtvarných umělců, sdružených ve spolku „Manes“. — Výbor muzejní uspořádal též několik zajímavých přednášek. — Ku vzdělání našich řemeslníků pořádala správa muzejní také kursy a sice kreslířský, ciseleuský a modelářský a pak malířský kursu dámský a páni. Celková návštěva kursů jevila v roce 1902 124 návštěvníků. — Správa muzejní vydala spis prof. c. k. keramické školy v Bechyni p. Ant. Haškovec: Výrobky keramické nejstarší a nové. — Za rok 1902 přijato celkem K 13,714.72 a vydáno K 12,893.45. Pravidelné subvence muzejní v r. 1902 jevily K 10,770.

Rožmýr přírody. V Malšovicích ve vile p. J. Růžičky, pekaře z Hradce Králové, vykonávalo podzimní slunko bělostné květy na jahodách; také jedna jablono oděla se šatem květným. V posledním čase se však ochladilo, časem sprechlo a bylo větrno.

Oprava kostela. Starobylý kostel sv. Jana Křt. na starém hřbitově v Pardubicích byl neuváženou pečí a horlivostí P. Adama, katechety na novoměstských školách, velmi krásně uvnitř opraven a v neděli po vykonané benedikci svému účelu opět odevzdán. Napřesrok bude na něm provedena také zevnější oprava, tak že kostel ten bude se mile vyjímati uprostřed zelené parku, v němž starý hřbitov v nejbližší době proměněn bude. Malba chrámu provedena dle návrhu architekta p. Dvořáka. Strop jako v chrámu sv. Panny Barbory v Kutné Hoře i zde ozdoben jest četnými pestrými znaky různých starých šlechtických rodů, bydlících dříve na okolí pardubickém. Nyní máme aspoň zase jeden kostel v Pardubicích upravený jako důstojný stánek Boží. Také kostelíček na Vystrkově bude ještě v tomto období přičiněním P. O. Hru-

šky krásně vymalován a ozdoben. Doufáme pevně, že i na děkanství kostel konečně dojde a že ten zbědovaný stan Boží v Pardubicích zastaví se přece jednou v hávu sídla Božího důstojně. O.

Coloreční nedělní klid savedli ve svých kancelářích všichni královéhradečtí advokáti a notáři; ve sváteční dni (mimo neděle) ovšem úřadovati budou.

Hony na Jeleny. Parforování hony (štvanice) na jeleny u Pardubic začaly v pondělí dne 5. t. m. Za tou příčinou přivedeno bylo do Pardubic množství silných a ušlechtilých kun různých honů se zúčastnivších kavalírů. Jeleni k honu určení přivezeni jsou z oborů knížete Kinského u Drákeovic a nalézají se ve zvláštní vysoké ohradě naproti zemědělskému pracovišti, kde jsou předmětem lidské zvědavosti. Jsou to jeleni američtí, k vůli vytrvalosti v běhu až z oblastí zámořských sem dopraveni. Parforování jelenů ve zvláštním voze přivezen býval na určité místo v polích okolí pardubického a tu vypuštěn v poledne na svobodu. Čtvrt hodiny na to přijede na místo vypuštění společnost dam a pánů šlechtických, oděných často v červené kabáty, jakož i četných důstojníků zdejší posádky na bujných ofích se smekou silných, strakatých anglických psů v počtu asi 30. Jakmile psi vyčenichají stopu, následuje divoký, krkolomný běh a útěk za jelenem. V několika hodinách býval ubohý jelen chycen a jen zřídka kdy se podaří nštvanému zvířeti přehnouti beze stopy. Na to přivezen býval zpět do Pardubic. Hony se konají za každého počasí vždy v poledne v pondělí, úterý, pátek a sobotu až do zamrznutí. Rozumí se, že takové „švandy“ nalézají hojně obliby u všech sportu milovných lidí a stávají se dostaveníčkem zvědavých občanů. První jelen vypuštěn byl v Kolodějské u Šezemic. O.

Zpronevra na poště. Na poštovním úřadě v Kostelci nad Orli. spáchána byla dne 4. t. m. smělá defraudace. Mezi 9. a 10. hodinou dopoledne odebral se c. k. poštmistr p. Hugo Malijovský se svým personálem do chrámu Páně, by přítomen byl bohoslužbám, konaným za příčinou oslavy Nejvyšších jmenovin Jeho Veličenstva. V poštovní úřadovně zůstal k vykonání pouze nejnutnějších služebních povinností svobodný, 24letý poštovní expeditor Jaroslav Mareš a ten použiv nepřítomnosti ostatních, rozpáral došlý pytel se zásilkami, které přebral a rozbázel; nalezav pak mezi nimi peněžní dopis a obsahem 10,000 kor., uzmul jej a beze stopy zmizel. Vrátilivšmu se panu poštmistrovi z chrámu Páně naskytlo se hrozně nepřijemné překvapení. Po seznání situace bylo přikročeno ihned k stíhání defraudanta, jenž dne 7. října zatčen v kterémsi hostinci v Chocni. Z ukradených peněz nalezeno u něho 9990 K. Nerozvážnému mladíku za lehkomyšlně utracených 5 zl. může se snadno dostat 5 let kriminálu.

Sjezd rolnictva pořádá župní jednota hospodářská severovýchodních Čech v neděli, 11. října 1903 o půl 2. hod. odpo. v sále Grandhotelu v Jaroměři. 1. Zahájení sjezdu předsedou. 2. Všeobecné zemědělské pojišťování. Pojednání p. Dr. J. Pražák, redaktor z Prahy. 3. O závažných společenských hospodářských. Promluvil jednatel Frant. Bauer, ředitel z Chručimě. 4. Volné návrhy. Časovost a význam předmětů denního pořádku opravňuje nás k naději, že rolnictvo co nejčastěji ku sjezdu zavítá, aby požadavky své co nejdříve mohlo tlumočiti.

Z České Třebové. Počátkem školního roku vstoupil na odpočinek učitel obecné školy p. Emil Jiroušek a sice následkem dlouho trávající nemoci. Při té příležitosti nebude nevhodno ukázat na některé věci, do kterých, jak se zdá, nikdo nechce „kousnouti“. Pan učitel Jiroušek byl dlouhá léta ředitelem kůru v České Třebové a sice ředitelem řádným, svědomitým a při některých věcech až úzkostlivě starostlivým. Tyto jeho vlastnosti jako ředitele kůru poznáváme teprv nyní, když pan učitel již několik roků na kůru nepůsobí. Dnes ukážeme pouze na jedno. Za jeho vedení konaly se zkoušky ve zpěvu pravidelně každý týden, což nyní není, a následek? Nejsm žádným znalcem zpěvu chrámového a nevím tudíž, jakou cenu uměleckou ta nebo ona má, ale tolik přece poznám, že nejsou nacičeny. Někdy opravdu i při vážnosti okamžiku pro někoho směřným, pro jiného trapným je, musí-li sopránové hlasy zpěvaček uváděny býti na pravý ton basovým hlasem pana ředitele. A jestliže ani při mši, zvané císařské, nemůže se zabrániti jak se říká „plavání“, není divu, pakli lepší síly sbor opouštějí, nemajíce chuti, snášeti posměšky od jiných. Dnes prozatím dost, jenom malé připomenutí. Přítím rokem bude nejspíše v České Třebové bitmování. Náš ndp. biskup, jak jsem četl, je milovníkem hudby a zpěvu a tu by bylo záhodno, postarat se nějak o nápravu, aby snad do té doby nezůstaly na kůru pan ředitel sám. Byla by to ostuda, aby při visitaci sbor neustále „plaval“, aneb aby žádného sboru více nebylo.

Z Ohníšťan. (Pohanské pohřebiště.) Již loni na jaře pan Edm. Kadlín, velkostatkář zdejší, objevil na svém poli dvě rozsáhlá pohanská pohřebiště, jak již tehdejší v tomto listě oznámeno bylo. Mnohé krásné nálezy, jež pod řízením p. prof. dra. Píče z Prahy vykopány byly, uloženy jsou v zem. muzeu v Praze. — Letos dne 29. a 30. září opět oráno v těch místech; oráčům přineslo nálezy, aby pilný pozor dali a každý sebe menší nálezy hlásili. A skutečně nalezeny nové dva hroby, které bohatstvím, variací předmětů v nich uložených daleko předčí dřívější nálezy. V hrobech těch nalezeny se železa pouze nářky a nůž. Všecky ostatní předměty zhotoveny jsou z bronzu, a jsou to: jehlice, mnoho koralů, nádobky se 3 kroužky (uchy), jedna nádoba na způsob malého okovu s nošidlem, které vězí ve dvou uchách nádoby, přesky, asi 10 kroužků roztáhlé síly a velikosti, několik šibulí, dvě sběračky, z nichž jedna má překrásné pracované dráždo, ozdoba drátěná a mnoho nádob. Podotknouti dlužno, že nádoby a vůbec předměty kovové, které spáleným a do popelnic ukládaným nebožtíkům byly přikládány, jsou buď ohnuty, nalomeny, zprohýbány, neb podobně pokřiveny, aby snad lupič, který by chtěl hrob vydrancovati, předmětů těch nemohl ke své potřebě použiti. Také o tomto posledním bohatém a vsácném nálezu spraven ihned p. prof. dr. Píč, který

k nám zavítá, aby věci ty urovnal a je do musea zemského uložil.

Z Kolína. Naše purkmistra ale dopaloje, že odkryta byla jeho dvojitá hra, že totiž on volný kandidát mladočeský přistěžen byl na táčkách v straně realistické a proto honem dává svou pověst omývat v „Kolínkách“. Moutenina ovšem těžko omýt, až se redakce namáhá se všech sil, ba aby efekt byl silnější i „Česká stráž“ se ho sřká. Známe ovšem pány dobře a proto této komedii nevěříme. — Věstožnost naší nemálo rozvínila akce „parcelací pozemků u hřbitova“. Pozemky ty jsou v rukou pánů vládnoucí strany a titu prosadili, že povoleno bylo zemským výborem, poštovní stavební čaru blízku k hřbitovu. Česká se však, až počnou se tam stavět domy, že totiž pánové začnou dělati rýmus na neztravotu místa a tak hřbitov musí se stěhovati pryč. Snad mají plány nějakého německého křematoria, neboť všechno u nás teď dělá se podle vzoru německého od té doby, co purkmistr podnikl tam studijní cestu. — „Labské Proudý“, aby v boji s Duškem také čertu zapálili svíčku, otfrají se o petreký halif nového papeže a jeho finance. Myslíme, že naivní vtipy nedůstojny jsou orgánu, který dělá nároky na seriosnost. Tolik zatím.

Z Kutné Hory. Riegrovy slavnosti, které spolupůsobením venkova pořádány byly pod protektorem samosprávných obou zdejších korporací, okres zastupitelstva a městské rady, skončily znamenitým výtěškem přes půltřetího tisíce korun. Kutná Hora postavila se tím do popředí mezi venkovskými městy. Jmeno Riegrovo nepozbývá svého zvuku. — Překvapující složení mandátu říšského p. drem. Heroldem vyvolalo v městě agitaci, aby p. poslanec město zastupovati nepřestával. Strana politických odpůrců páně Heroldových používá toho k svému prospěchu. Zůstane však asi vše při starém. — Nový dražní projekt uložil poplatnictvu nové břemeno. K zakoupení kmenových akcií potřebné peníze musí se krýtí půjčkou, k níž poplatnictvu bude přispívati asi 5%, přirážkou. Nespokojenci mají novou příčinu k vyjádření si na správu města. — Nešťastný pivovarský podnik, každoročně vyžadující mimořádné dotace k úhradě schodku, nutí k přemýšlení, aby z vlastní režie předán byl do pronájmu. Vzpomínáme při tom, co nás list zkusil za to, že ukazoval na nerozmyslené a ukvapené rekonstruování a přestavování tohoto objektu. — Poslední číslo „Podvysockých“ zle si vyjíždí na hraběte Schönborna, předsedícího zemského výboru, že za ředitele školy řemeslnické odporučoval jednoho p. prof. řemesl. školy z Litomyšle, že prý doporučenec p. hraběte je klerikální kohout. Domnívali jsme se, že při obsazování míst platí kvalifikace pedagogická, ale patrně strannické politikaření nepřestává, ano dere se i do školních sfér. Stojí za zapamatování.

Z Čáslavě. Proti zamyšlenému složení mandátu říšského poslance Dra Herolda ozvala se zdejší městská rada a politický spolek vyslovením neobmezené důvěry. — Nové zřízená pokračovací škola pro dívky má celkem 30 žáků. Vyučuje na ní učitelský sbor divů měšťanské školy a zvláštní učitelka sl. Žižkova z Trocnova, jejíž práce v Praze těšily se zaslouženou pozorností. — Plynárna počne svoji funkci v neděli 11. října za velkého očekávání příznivců i odpůrců v obecnosti jeví se dosti značné porozumění, jen třeba litovati, že velcí konsumenté jako na př. dráha na podmínky města nepřistoupili. Snad v budoucnosti se to změní. — Tloušť kanalizace vstupuje do nového stadia. Pracuje se již na projektu tom pilně osvědčenou silou a tak aspoň částečně nátkům bude vyhověno. — Systemisovaný školní lékař p. Dr. Tesar počal svou funkci v nové školní roce prohlídkou žactva obou škol. chlapeckých i dívčích. Doufáme, že jeho obezřetnost ponese brzké ovoce stoupnutím zdravotního stavu mládeže. — Ochotnické hry naší Jednoty těší se i letos všestranné oblibě. — Klub státních úředníků chystá pro listopad koncert. Učinkovati mají opět význačné zpěvné a hudební sily.

Ze Zlebu. Chvalovic. Byl to ve Chvalovicích špás. Dva se mají tuze rádi, on a ona. Ale jsou bratranec a sestřenice a toť se rozumí, rádi by byli svoji, avšak bez povolení vrchnosti církevní a světské to nejde. Jedno povolení došlo, ne však druhé, ale co, však do té doby přijde též! Márně bylo vysvětlování a upozorňování. Sezvali si týden napřed přibuzenstvo z blízká i dále. Husy, kachny, kuřata a jiná havěť a peřím i bez peří pobíhá, koláče napéčeny, družičky i mládenci sezváni — a povolení nikde. Co teď? Nabáhalí prý se na faru až do omrzení a nevynutili nic. I pustili se s chutí do jídla, večer to odtancovali a teď se těší, jak zase brzy půjdou na veselost druhou. A panímámy se podnes hádají, kdo se nemohl oddávek dříve dočkat, zda ženich či nevěsta, ale „veselost“ bez kopulace to prý tu ještě nebylo.

Z Ledče n. Sáz. Co jsme se natěšili, až ta nová naše dráha bude vystavěna, jak si pojedíme pěkně, jak konečně po dlouhých letech nabudeme spojení se světem. A smehlo nám. Sotva první vlak byl vypraven z Kácova přes Ledč do Světlé, přijel pozdě a zmeškal tím důležitě pro náš kraj spojení do Čáslavě, Kolína a do Prahy ve 2:35 m. odp. a od té doby přes den tato nemilá okolnost se opakuje. Co peněz stála ta naše krásná, romantickou krajinou laděná Posázaví se vinoucí dráha a co z toho máme, když ani přibližně nedrží se jídního řádu. — Toť se ví, že se o tom ihned začalo mluvit, a tu otázal jsem se, co je toho asi příčinou, a tu odpověděno, že vinu toho rozhodně nese personál zaměstnaný na dráze Kolín-Rataje. A jistý pán jeda právě nedávno tou drahou lftil velmi komicky, jak si na jednotlivých stanicích jako v Pečkách, Radhoři atd. personál nádražní počíná, jak kolikrát daremným rozhovorem promeškají 5—10 minut, a pak teprv přikročí ku vlastní práci na nádraží jako ku přesuňování vozů a p. Zkrátka pravil onen pán, že není na stanicích těch žádná disciplína. Následek toho je ovšem ten, že vlak kolínský do Kácova přijede pravidelně pozdě, a náš vyjede z Kácova přes Ledč do Světlé opozděný a to důležitě pro náš spojení odpoledne ke Kolínu promešká. Nebude-li tomu odpomoženo radikálně, posbývá naše dráha lokálka pro nás úplně důležitosti, a my budeme

nuceni jeti jako dříve ve 12¹/₂ hod. odpol. poštou do Ledčiny, nechceme-li pak abyčasně ve Světlé čekati na vlak místo ve 2¹/₂, až v 7 hodin do Kolína jedoucí. Okresní město Ledč, pp. koncessionáři i pp. obchodníci jistě nebudou k oné okolnosti přihlížeti s klidem a učiní příslušné kroky u sl. ředitelstva státních dráh, naž se nevylovně těší také jeden interessovaný.

Z Ronova. (Svčenií opatrovny). Velkolepon, manifestační slavností oslavilo město Ronov den jmenin J. V., kdy posvěcena byla nově zřízená jubilejní opatrovna J. V. císaře Frant. Josefa I. Bylo to dne 2. prosince 1898, kdy zastupitelstvo města našeho uneslo se památný i dšlem oslaviti jubilejní rok J. V. a dilem tím jest dětská opatrovna pod vedením cti. hodných sester školáky. Počátek k fondu peněžnímu učinila rodáčka ronovská, velevážená paní Anna Sedláčková, choť stavitele v Praze, přilblivě a účelně svému odevzdává obno: 12.000 K. Tehdejší děkan vldp. Fr. Vacek daroval 2.000 K a později ještě 700 K; veleoslavě c. k. místopředsedě v Praze zaslulnou administrátora nadačního velkostatku zdejšího pana Jana Chavátu věnovalo 2.000 K, občanská záložna zdejší 2.060 K, vldp. Fr. Hlaváč, bisk. notář a farář zdejší 500 K a jiní dobrodinci, jako p. V. Prašák 1.000 K, p. V. Havelka, p. Fr. Skořdopole, atd. věnovali celkem přes 1.000 K. Vydržování ústavu, pokud nestačí základní kapitál, vzala na sebe obec, již milostivě roční příspěvek alblilo c. k. místopředsedě. — Již ranní budíček zřvstoval den slavnostní a zbudil veselou náladu. Spolek vojenských vysloužilců, hasiči, živnostenský, katolický a zpěvácký spolek, beseda a občanstvo místní i z celého okolí shromáždilo se v hodinách odpoledních před radnicí a o 3. hod. v čele městského zastupitelství uvítal starosta města p. Jos. Bruder vřelými slovy všechny přítomné a provolal Jeho Veličenstvu slávu. Vykonání posvát-ného obřadu vzal na sebe k žádosti města ochotně ved. p. Ant. Schreiber, bisk. vikář a děkan ve Zlebech a za asistence místního duchovenstva počaly obřady v kostele, odkudž za zpěvu litanie loreťanské šlo se průvodem k opatrovně, jež ulici zámecké stkvělou jest ozdobou. Slavnosti účastnili se též ctihodné sestry ze Zleba a z Běstviny. Po dokonacím svčeni, při němž zapěl zpěvácký spolek, řízením osvědčeného ředitele choru p. Em. Culka, Bendláv „chorál národa českého“ a „sv. Václave“, vystoupil na ozdobenou tribunu pan bisk. vikář Ant. Schreiber a vzletnými, nadšenými slovy promluvil od srdce k srdci převalného shromáždění. Ukázal na šlechtnou oběť, které podjalo se město zbudování pomníku tohoto v důkaz loyálního smýšlení svého, ukázal na význam opatrovny a ji odporučil péči cti. sester, jež, nemajíce ničeho jiného zde na světě k očekávání, mohou se celou duší i tělem věnovati úkolu předsevzatému. Po té díky vzdal všem, kteří přispěli hřivnou svou ať hmotně či mravně, že okamžik tento k radosti a cti celého města nadešel, že dokonán úkol počatý, že připraveny jsou již síny, aby v náruč přijaly dívky nevinné, které již P. Ježíš k sobě zval. Odevzdávaje pek budovu účelně svému, prosil, by Bůh seelal na ni své požehnání a korunoval dílo pěstounek z darem, aby budova ta, k níž základ dán v roce jubilejním a v den jmenin J. V. dokonána, byla městu i vlasti k rozkvětu, cti a slávě a skončil provoláním „slávy“ J. V., což shromáždění třikráte nadšeně opakovalo a hudba zahrála cíl. hymnu. — Pak odevzdána správa opatrovny čtyřčlennému kuratoriu a klíč od domu cti. sestrám. Po ukončení slavnosti v chrámu Páně koncertovala místní hudba na náměstí a den ukončen koncertem besedního okteta ve velkém hostinci. — Nepopratelných a neocenitelných zásluh o vznik, zdar a dokonání díla má na prvním místě veleobětavý starosta p. Jos. Bruder, který nedbaje námah a neohlížeje se na příkoří, překážky a nevědk se strany některých, šťastně vše ke cti města dokončil. Rovněž mimo jmenované dobrodince zasloužil dík velevážená paní Kar. Musilová, choť správce důchodu při nadačním velkostatku, která s nevšední obětavostí provedla sbírku potřebných věcí kuchyňských i ostatních nářadí a vyzdobení a na penězích sebrala přes 200 K. Takéž p. Jos. Svobodovi, koželuhu a řiditeli záložny buděčské vzdány díky za nezištný dozor, jímž veškerou stavbu od počátku až do ukončení nennavně řídil. I ostatním dobrodincům, jichž jména neuvádíme, abychom nemile se nedotkli jejich akromností, srdečně: „Zaplat Pán Bůh!“ A káž zbudí Bůh opatrovně i dobrodinců dalších!

Výroční správa c. k. gymnasia Jičimského za r. 1902—3, vydaná ředitelem Ad. Fleischmannem, obsahuje zajímavý článěk úvodní z pera prof. Jos. Vítke „K dějinám gymnasia Jičimského v letech 1807—1849“. Založeno bylo 1824. Vojt. Václ. Ene. Valdětýnem, zrušeno 1777. Vylíčena jest vytrvalá snaha občana obchodníka K. Kneisa dle jeho zápis-kův, by ústav byl znova zřizen, čehož K. Kneis dosáhl r. 1807 a odtud jsou vypsané dějiny do 1849., výtýkajíce, kteří vynikající učitelé a professoři v Jičíně působili, a kteří později proslulí žáci na ústavě studovali; ku př. praefekti Schön 1816-19, Kudrna 1819-49., katecheta Sidon 1819-49., prof. Effenberger 1820-38, Dr. Fährich 1821-49, Ficker 1811-14, Chmela 1818-30, Macháček Šimon 1826-46, Svoboda Václ. 1843-46, Šír 1820-49, Uhlř 1849, Zenker 1847-49., z nichž někteří ještě po r. 1849 na ústavě reorganiso-vané dále vytrvali. Žáků, kteří vynikli, jest řada veliká; úprava starých katalogů vylíčena jest výkazem studií Fr. Riegra ze Semil, naroz. 10. pros. 1818, který, v letech 1830-33 absolvoval 4 ročníky, odešel „praemio donatus“ do Prahy. Doba po r. 1849 pone-chána jest pozdějšímu vylíčení. Dle škol. zpráv jest ředitelem Ad. Fleischmann, 18 profesořův a učitelů řádných, 3 vedlejších. Žákův bylo konc. šk. r. 231, všech jas. čes. Na učebnny přijato a vydáno 1273 K. Prospěch byl s vyznamenáním 22%, první třídy 73%, druhé třídy 5%. Školného zapláceno bylo 6615 K, do-cela osvob. 46%. Předměty nepovin. navštěvovalo: francinu ve 3 odd. 45%, krasopis ve 3 odd. 74%, kře-slení ve 3 odd. 40%, těsnop. ve 3 odd. 80%, spěv ve 3 odd. 45% těch žáků, jímž učení bylo přistupno. Zajisté znamenitý důkaz neobyčejného vědeckého zna-žení stud. mládeže. Stipendistů bylo 18 a ročním po-žitkem úhraným 4048 K. Podporovací spolek přijal

830 K, vyd. na oděv a stravu 694 K, a má kmeno-vého jmění 17.124 K. O tělesný výcvik bylo pečováno povinným tělocvikem 16 hod. týdně, turistickými a vědeckými vycházkami žáků jednotlivých ročníků ve-dených třídními a odbornými professoři ve 13 výpra-vách; bylo bruslařů 79%, plavců 60%, kolojezdců 86%, všechny žáky počítajíc. Maturitní zkoušky podniklo 19 oktavánů, approbováno a vyznamenáním 7. dospělo 11, neprospl 1. Zpráva končí vřelou vzpomínkou na prof. Mat. Hauera, zemř. 4. listop. r. 1902 po 28letém horlivém konání povinností, za něž se mu dostalo při odchodu na odpočinek vysok. ministerského uznání. Nový školní rok 1903-4 zahájen byl zápisem 258 žáků do 8 ročníků.

Školská hlídka.

(6) „Školy mají dbáti výchovy mravně nábo-ženek, bez náboženství výchova jest nemožná, protože všechna výchova zakládá se na autoritě a pro lidstvo nejvyšší autoritou jest Bůh; rozum lidský za nejvyšší autoritu vyhlášený není autoritou dostatečnou, po-něvadž jest podroben bludu, jakož dějiny filosofie do-svědčují a zkušenost, že i nejdůmyslnější učenci a zpytatelé ve svém vlastním odboru minulí se s prav-dou. Uzná-li se rozum za svrchovanou autoritu, tož každý pak může si osobiti právo, aby bylo dobrým, co on uzná za dobré; byl by pak člověk měrou věcí, jakž řečtí sofisté učili. Uzná-li se Bůh za nejvyšší autoritu, pak jest mravotka pro všechny lidi stejná a stejně závazná. Jest tedy třeba výchovy na základě náboženek.“

Těmito asi důvody dovozoval mezi jiným Dr. Fr. Nábělek na katolickém sjezdu v Brně potřebu nábo-ženek mravní výchovy ve škole vůbec. Mohlo by se mysliti, že národ náš, nad jiné významávající se hloubkou svého náboženekého cítění, v dějinách takměř srostlý s ideou náboženekou, národ oprávcí své zá-sady vychovatelské o arcioctce náboženek-mravní vý-chovy A. Komenského, nikdy nebude potřebovati ob-hájeců náboženeké idey ve výchování. Leč doba přítomná svědčí o opaku. V listech liberálních paedagogů již nezastíženě se projevuje touha po tom, aby nejen ná-boženství neustalo se základem výchovy školní, nýbrž aby naprosto bylo vyloučeno ze školy. Čeho dosáhlo svobodné zednářstvo francouzské v nešťastné a roze-rvané zemi sv. Ludvíka, to má se státi i údělem země sv. Václava. Četli jsme před nedávem v předním li-berálním listu učitelském článek, v němž velebena beznáboženeká škola francouzská, v níž nesmí býti křtř, z níž náboženství jest vyloučeno jako psanec — a taková škola jest ideálem duchů, kteří mluví jménem českých pokrokových a liberálních vychovatelů. „Kdo není se mnou — proti mně jest!“ pravil Pán Ježíš. Vyloučení náboženství ze škol, jak stalo se ve Francii, nutně by vedlo školu k tomu, že nezaujímalaby sta-novisko neutrální k náboženství, nýbrž dospěla by se svými vychovateli tam, kde jest nyní učitelstvo zed-nářské Francie — k naprostému boji proti víře. Když ministrpresident Combes navštívil slavnost učitelů a učitelé francouzských v Marseille, uvítán byl od shro-mážděných zpěvem „carmagnoly“, z níž jedna sloka zní: „Žít a umírat bez kněžouřů, toť republikána pravého ptání. Pryč s Kristem, pryč se svatou Pannou, pryč s papežem. Tančeme karmaňolu, hňkot kanonů nechť žije!“ Katolíkům ve Francii zavřeli školy za peníze vlastní vystavěné a rodičové nuceni jsou do státních zednářských škol poslati své děti. Máse se mluvit tu o svobodě, může se mluvit o volnosti přeevředení? Nynější systém školství nešťastné Francie ukazuje nejlépe, že nejhoršího fanatismu schopno jest jen proselytství nevěry. Nikdo, kdo jest šlechtného a spravedlivého smýšlení, nemůže chváliti násilí, jež se děje náboženeky smýšlejícím rodinám tím, že děti jejich nuceny jsou státem do beznáboženekých a proti-náboženekých škol. Vedle sebe byly školy náboženeké a školy státní beznáboženeké. Školy náboženeké byly přeplněny — školy státní poloprázdny. Živly proti-náboženeké musily náiti násilí — odhlasovati násilné uzavírání katolických škol, aby naplnily se školy bez-náboženeké. Boj zednářské Francie proti katolickému školství jest a zůstane škrnou v kulturních dějinách lidstva zrovna tak jako Kamerun, Transval a Mac-edonie; zůstane však i výstrahou pro optimisticky smýšlející katolíky, kteří za nic nepovažují soustavné snižování náboženství, jakožto vyučovacích předmětů na školách a jakožto nejmocnějšího a nejpůsobivějšího výchovného prostředku. *Možno říci, že většina učitelů není stržena do tohoto proudu radikálně-proti-náboženekého, a že vedena zásadami Komenského plně oceňuje význam náboženství při výchově,* jakkoliv nesonhlasi třeba s požadavkem Komenského o škole na vyznání náboženekém založené — zastrá-šována jsouc chimerou klerikální nadvlády. Bude-li se však v liberálních listech paedagog. soustavně dále pracovat na podvrácení smýšlení náboženekého — snadno lze předvídati, jakých výsledků lze se nadíti.

Veliký význam náboženství ve výchově plně byl oceněn v „S. Paedag. Slovníku“, vydávaném nákladem odboru literárně-paedagogického při „Ústředním spolku jednot učitelských v Čechách“. Na str. 983. čtu:

„Náboženství jest velmi důležitým předmětem v soustavě vzdělavací; upravuje se jím mysl mládeže k vyššímu, ideálnějšímu chápání, zušlechťuje cit, utváří mravní soustavu ducha, tvoří podklad budoucích směrů života, vytváří svědomí, obrací ducha k vy-sokým představám, povznáší jej nad přírodu a vede k uznání jeho závislosti od bytosti nejdokonalejší; přidržuje svou autoritou lidi k plnění vůle Boží dobrými skutky, vede je k bohopodobnosti a jest tedy *vítaným prostředkem výchovy*; náboženství předsta-vuje jedinou soustavu vychovávací v rodinách; jest jedinou rukovětí výchovy tam, kde by jinak nebylo pražádného poučení ani mravného vedení; *Božská autorita, jež s náboženství působí, jest je díná moc, kteráž aspoň ku částečnému plnění mravnosti pudí; nad tu není moci nijaké; jisto jest: kde s rodin tato autorita a její podstat, náboženství, vymisela, kde v náhradu za ni nestojí ničeho, kromě pochyb*

nevěry a vnitřní prázdnoty, ne-li pustoty, tam nastal úplný anarchismus ducha: vymísela odpovědnost rodičů i dětí k sobě navzájem a se životem vůbec, a shoubu mravní má tu volnost úplnou; jest to nutnost psychologická, aby pro úklid duše měl člověk určitý názor náboženský, k němuž možno mravnost připojití aneb ji z něho odvodit; lepší však je toto druhé.

Se slovy těmito, jež napsána byla zřejmě pedagogem zkušeným, souhlasiti musí každý, kdo s láskou a s vědomím zodpovědnosti pracoval na roli školské! Dosud většina našich učitelů klade náboženství za základ výchovy, uznává práci kněze, jenž jako bratr s bratrem chce s učitelem pracovat na budoucnosti národa a jakkoliv zdá se dnes, že strana výchově náboženské nepřátelská zmocnila se vedení — náboženský duch národa zvíťazí a přirozený pud sebezachování diktovati bude požadavek výchovy náboženské.

Různé zprávy.

Papežská encyklika. Ve své první, dne 8. října vydané encyklice, sv. Otec Pius X. vzpomínaje volby své, velebí svého předchůdce. Ohledně programu svého života praví: Ten nebyl onen hledati bude v naší duši tajné snahy, aby z nich odvozoval světské úmysly a přání strany. Prohlášíme, chtěje každému nicotnému očekávání předejiti, že před lidskou společností chceme býti a budeme jen služebníkem Božím, jeounce ustanoveni, abychom vůli Boží vykonávali. Sv. Otec dovolává se dále pomoci biskupů a přeje si, aby vychovávali mládež, zvláště pak té, která jest určena pro stav duchovní, věnována byla zvláštní péče. Přáním jeho jest také, aby ve městech a na venkově vždy více katolických spolků vznikalo a stávalo se vzory křesť. života. Doporučuje skutky křesť. milosrdenství, jež třeba konat uzištně a bez ohledu na pozemské výhody. Encyklika končí papežským požehnáním.

Katolicko-politická Jednota pro Českosloany ve Vídni a Dol. Rakousy oslaví v neděli, dne 25. října t. r. své pětileté trvání následujícím způsobem: I. Dopoledne o půl 10. hod. účastní se Jednota slavných služeb Božích v chrámu Páně sv. Anny I. okr. Annagasse. II. Odpoledne v 5 hodin bude slavnostní akademie ve velkém sále Národního domu XV. okr. Turnergasse 9., kdež bude: a) Slavnostní řeč vlep. dr. Fr. Hermann, magistrát-ního komisaře z Prahy. b) Zpěvy, jež řídí p. Fr. Halouzka. c) Humoristické přednášky, řízením p. Fr. Horáka. d) Taneční vínek. Podrobný program obdrží každý u vchodu zdarma. Hudbu provede národní kapela p. Fr. Halouzky. Vstupné do slavnostní akademie za dvě koupené lístky 60 h., u pokladny 80 h. Vstupenky lze obdržeti každou neděli ve spolkové místnosti XV. okr. Pelzgasse 17., jakož i u hostinského v Národním domě.

„Němectví“ ve Vídni. „Alldeutsches Tagblatt“ nřiká: Počesťování něm. živnostenského stavu ve Vídni dělá ohromné pokroky. Největší část fmešnického dorostu ve Vídni jest již česká, čehož důkazem výsledek zjištěný při sčítání lidí o národnosti učině v jednotlivých okresích vídeňských. Ve všech 20 okresích naproti 5890 německým učňům jest 7779 učňů českých. Na dolnorakouském venkově není ani jediný pokračovací škola bez českých učňů, při čemž učňové pokračovací školy nenavštěvují se vůbec nepočítají. Že mimo to nemalému počtu ubohých dušiček českých učeníků dostalose tu německého kabátu, samozřejmě. „Čistota“ němectví ve Vídni nedá se udržeti ani příkazem, aby žadatele o měšťanskou hodnost přisabali na německý ráz Vídne. Našincům ve Vídni schází pouze pravé uvědomění vlastenecké a pak částečně samostatnější a pevnější postavení životní, jinak by ve Vídni mocnější rozblaholil jazyk český, že by milí páni až trnuli.

Dobrou chuť. Výroba líhu z lidských výkalů, toť nejnovějším vynálezem v chemii, jež učinil chemik J. Z. Dornig v Trachově u Drážďan. Z jednoho kilogramu uschlých výmětů vyrobiti přý lze „suchou cestou“ 70 gramů alkoholu. Dokázáno jest dále, že 100 kg výmětů dá v litrů alkoholu, 100 kg bramborů jen 11½ litrů. Již vytvořila se také společnost, která blízko velkých měst založí továrny na průmyslové zužitkování lidských odpadků. Tento alkohol chutí svou nerozezná se přý nikterak od alkoholu bramborového. To se milovníci alkoholu, nižší i vznešenější, budou asi olizovati!

Vzrůst těla lidského není ve všech letech stejný. Do výšky přestává člověk růsti ve 20.—24. roce věku svého, kdy vývin kostry je ukončen. Leč svalstvo jeho roste stále a dosahuje vrcholu své mohutnosti teprve ve 40.—50. roce. Až do konce žití lidského rostou stále z útrob plíce, srdce, játra a žaludek, naproti tomu v pokračujícím stáří ubývá mozku a ledvinám na váze.

Hospodářský výnam drábežnictví aprávně oceňují v — Uhrách. Roku 1902 vyvezli Uhři za 24,621,288 K drábeže do sousedních zemí a strážili s vejci a perem 67,348,640 K. Nyní chovají ročně daleko přes 110,085,900 kusů drábeže, a my sami platíme Uhrům za drábež přes 32½ mil. K ročně. Ročně se odchová za 75 milionů K drábeže, jež se z většiny vyveze za hranice. Uhry jsou nyní druhou zemí, drábež na vývoz pěstující. A u nás drábežnictví dosud platí za bezvýznamnou libuštku hospodyně.

Jaký je který národ? Francouzi přý jsou zdvořilí, avšak lehkomyšní a nešťálí. Angličané vytváří a dobrodinní, při tom však i pyšní, vybočtí a ziskuchtiví. Španělé mírní, hrdí, vášní, nevědomí a leniví. Němci domýšliví, lhostejní, marniví a pilní. Taláni prudcí, vášniví, hněviví, vznětliví a nerozvážní. Slované vždycky nešťorní, trpěliví, ať už více od cizích než od svých, v neštěstí malomyslní, ve štěstí bujní.

Zlatá pravidla pro obchodníka. Chápej se dobře příležitosti, neboť ona přijde jenom stíhka. Nenech na se nikdy čekat, přilbil-li se co obstarati,

buď v určitém hodinu po ruce a neponožvej prázdňných vytáček. Kdo jest neopolehlivý ve věci nepatrné, brde takovým i ve věci velké. Úvěr jest duší obchodu, ale nebud lehkomyslným ani v poskytování úvěru ani v dlužení se. Buď vytrvalým ve svých podnikcích a neodej se neočekávanými osudy připraviti o naději a nejtěšší obstaraj vědy sám. Vyjdě-li si na ve obchody, opatři je rychle a nezdržuj se věcmi vdojčými. Nežtrácej v obchodních hodinách času neuzitečným mluvením. Tvá obchodní místnost musí býti příjemná a lákavá, učňi ji mštem, kdo se nejraději zdržuješ, na procházkách neshromažďuje nikdo bohatství. Záleží totiž obchodní výžizky vždy s vážností a pozorností. Buď přesný, ale též lidský ku svým zřizencům, žádej od svých lidí přesné plnění povinností a plať je dle výkonů. Nedej se svými podřízenými neb obchodními přihodami nikdy přivésti z míry, nedej se okamžitými strhnutí, neboť pak ztrácíš na vážnosti a vlivu.

Základové hry klavírní. Sepsal prof. H. Trneček, výklady provádí prof. Kar. Hoffmeister. Sešit 1. Cena 1 K 50 h., nakladatel Mojmir Urbánek v Praze. Nové dílo obou věhlasných pedagogů pražské konservatoře překvapuje svoji důkladností. Zcela nová metoda na základě dlouholých zkušeností vede žáka rychlým a jistým způsobem k dokonalosti dobrého pianisty. Jest to něco zcela zvláštního, odlišného od všech, dosud vydaných škol a jak pozorovati lze již na prvním sešitě, odstraněny tu všechny nedostatky, jež sledujeme v jiných školách klavírních. Rodičové dobře učiní, budou-li žádat rozhodně na svých učitelích, aby dítky jejich byly podle této školy vyučovány; získají tím rychlejší postup a jistý úspěch v metodě vyučovací. Ovšem vyžaduje škola inteligentního učitele klavíru, jen takový může dle nové metody Trneček-Hoffmeisterovy vyučovati. Škola jest nejlevnější svého druhu vůbec. Nakladatelství nešetřilo nákladu na skvostnou úpravu. Doporučujeme školu tuto co nejvíce. Celý I. díl vyjde ve 4 sešitech po 1 K 50 h.

Firmon paní Albíny Markové v Liberci byly zaslány vzorky zimních dobrých látek, jež vloženy jsou ve spolkové místnosti. Pro dobrou jakost a levné ceny lze látky vřele doporučiti a to tím spíše, jelikož tato snaží česká firma v uzavíraném území zaslouhuje všestranné podpory.

Nelíbejte mrtvoly. Mrtvoly libati, ať již byly postiženy nemocí jakoukoli, jest vždycky nebezpečno. Tak nedávno zaplatila takový posicek smrti žena hraběte Brämera ve Veltenu u Berlína. Dítě její se těžce opatilo vaficím mlékem a skonalo. Matka v žalu políbila dítě v rakvičce; hned na to se rozstonala a umřela otrávenou krví, kterou si způsobila políbením mrtvoly vlastního dítěte.

Naše „vlastenecká“ ochota. Dle „Českého Jihu“ ocitli se sněmovní pracovní program mladočeské strany nejprve v listech německých a také telefonován byl dříve do Vídne, nežli byl dodán českým listům. Známo rovněž, že už kdysi před tím snad k vůli německé chvále čeští politikové měli nejednou pohotově své české řeči v německém překladu pro německé zpravodaje a čeští zpravodajové že si musili české řeči českých politiků do českých listů překládati teprve z němčiny. Takovou ochotou se naše „vlastenecké“ rozborleři vždycky za úsměvu Němců rozplyne a pak znovu s křikem na Němce za svaté právo národní!

Židé a sociální demokraté. Nežutalo bez povážlivosti šířší veřejnosti, že vídeňští sociální demokraté pořádali demonstraci proti caru Mikulášovi. Až král anglický a tím méně císař Vilém nejsou žádní přátelé socialistů, přece bylo ve Vídni při příjezdu těchto panovníků úplné ticho. Jakmile se ale tu měl objeviti car ruský, tu hned trouby židovské volaly své vojsko na poplach. Na povel židovských pohlavů svých museli vyrukovati nejprv slovanští a po nich němečtí socialisté, aby bouřili proti ruskému panovníku. V Rusku šlapou židům na paty a proto ten lomoz v Izraeli a v jeho armádě. O.

První česká pont do Lurd. Nejdůst. pan biskup Terešský Mgr. Frant. Xav. Schöpper odpověděl na můj děkovací přips vlastnoručně takto: „Děkuji Vám, milý pane farář, za Vaši laskavou vzpomínku. Osnamte svým milým českým poutníkům, že jich nepřestanu býti pamětliv u záračné jeskyně, a že je ještě jednou zehnáám z celého srdce — zvláště Vaši dobrou, zbožnou matku a Vaše bratry + Fr. Xaver. biskup Terešský.“ Uváděje tento přips milým poutníkům ve známost, sděluji, že na všeobecnou žádost poutníků vyjde tiskem spis o naší ponti, jež bude obsahovati: 1. popis ponti, 2. všechna kázání o ponti konaná, 3. zpěvy (vložky), zpívané od členů pořadatelstva. Spis tento bude se posílati — kromě poutníků — pouze na objednávku. Kdo by si jej tedy přál, necht se co nejdříve přihlásit. Leopold Kolísek, farář v Předklášteří u Tišnova na Moravě.

(8) **Sjezd evangeliků.** Mnoho řečí, mnoho nedůsledností a málo pravdy. Tak krátce charakterizuji sjezd českých evangeliků. Páni řečníci přefad objasňovali, co objasnění nepotřebuje, a z daleka se vyhýbali tomu, o co strhla se hádka mezi „Nár. Listy“ a „Časem“. To jest jedna skutečnost. Druhá se jeví v tom, že, byť ne formálně, přece jen fakticky čeští evangelikové všinuli se do strany realistické, jež je generalisimus, Masaryk, sice přítomnem nebyl, ale měl tam svého místodržitele Herben, který referát svůj o sjezdu vycpal těmito superlativy: velkolepý, uchvacující, mohutný, překvapující. Bez odporu veliký zájem na sjezdu měla tedy i abonentní politika, již Herben fedruje jako účel pověřující prostředky. Nic jiného není s jistotou v „Čase“ než nenatále se vracející trznění, že „Nár. Listy“ přibíjejí evangelické duchovníky i s Herbenem, útociily přý na všechny evangelický lid. Sledoval jsem zápas ten pozorně a mohu říci s dobrým svědomím, že v tomto ohledu „Čas“ prohnalé lže. Vše „tato vymyká se novinářské polemice dvou listů a po stránce mravní a kulturní stává se předmětem veřejné pozornosti, neboť tu jest interestován každý věstivý člověk. Budou-li dále trpěny takové sjevy, nabude lež legitimacy, spisa rosteče ve veřejném našem životě a základy vzájemné důvěry a ji-

stoty budou podvráceny. Nejde tu jen o „Nár. Listy“, nýbrž o každého českého člověka. Pravda, jako jest statkem všeobecně lidským, není o nic méně majetkem českým, jedná-li se o potlačení její organu univerzálního filosofa, jebož ustálenou thei jest humanita a národní umravňení. Jakkoli realisticko-evangelický orgán v hlášení pravdy počíná si jakoby z moci úřední a přisuzuje si sebevědomě v tom ohledu kompetenci co nejrozsaáhlejší, přece ani po přijetí evangelismu jako „vsnášho zla“ nemůže si odepřiti mravního požitku pravdu políčkovati a překrucovati tam, kde se jedná o jeho strašnické zájmy. A sít svých zájmů roztahuje po celé šíři a hloubce našeho národního života. S hlediska předchozích řádků můžeme mluvití též o evangelickém sjezdu, v kterém přičině musíme si všimnouti spíše hlavních aktérů, nežli plena, za něž přimluvil se již evangelik dr. Chmelář tvrzením, že to byla jen nemyslitelná masa. První mluvčí dr. Souček v řeči, na jednotlivých místech potřebující důkladného komentáře, věčně přejal mnohá řeční realistická zejména o fanglickářském vlastenectví, čehož možno snad užiti při vhodné příležitosti, ale nebudí se do obsahu řeči, jež povýšeně théma vyzbozovalo oprávněné očekávání a zájem. Mluvil-li s pathosem o svobodě svědomí, což nás při dosavadních zkušenostech s evangeliků překvapilo, hned na to doložil o hanbě, že předseda české obce sokolské dává na radnici sloužití naší a chce Husa smřiti s Římem, a to nás zase již nepřekvapilo. Dr. Souček ovšem dokázal tím, že má slova hotová pro všechny případy a že s pružností zásad dobře jest obezručněn. Výška dru podlipnému učiněná určuje také rozhodnutí, jak dalece naše veřejnost může přijímati i tento výrok páni řečníků: „Nežádáme ani žádného stranění sobě, protože v nadřování vidíme projev přízně a podpory bez podstatných objektivních a mravních důvodů“. A žádal-li p. dr. Souček, že nábožen-ká otázka v českých srdcích mu-i býti vzkrísena a luštna směrem, jaký ukazují cesty, po kterých přý kráčeli otcové, pak ovšem měl pravdu, ale jen potud, pokud ukazoval na cesty původní české konfese, od níž se sypové, vedeni pruským evangelismem, důkladně odchýlili. Z ostatních řečníků obzvláště silně vyjadřoval myšlenku, své p farář Žilka Slymo: „Naš národ jako národ malý a ochuzený hmotně i duševně a duchovní nemá tolik samostatného svérázného života vnitřního a fondu, aby mohl pouze ze svého trávit. My, kteří jsme v cizině byli, můžeme zaručiti, že nejlepší přátelé českého národa jsme poznali v cizině, lidi, kteří vědí mnohem lépe než vlastenci u nás v Čechách, čeho jest našemu národu potřeba a přejí mu toho“. Na podkladě výtek v přičině podezřelých styků evangeliků našich s Němci musíme nutně uzavřít, že těmi přáteli cizinci míní p. farář Žilka Němce evangeliky. I „Čas“ tvrdil, že evangelici hledají za hranicemi v Německu přátel českého národa a že jich skutečně získávají. Bohužel výsledků těchto obětavých a vlasteneckých snah posud nikde není pozorovat, a přece styky ty, dle vlastního přiznání na sjezdu, trvají již bezky dlouho. Když evangelik Mosen hlásal nutnost rozbití českých lebek, vyskytly se německé časopisy a němečtí vzdělanci, kteří barbaraké choutky svého historika odsoudili, ale — byli to jen katolíci. Horlivé styky našich evangeliků, jak patruo, v nedávné minulosti ještě dosti dobře nepůsobily. A jak působí ve prospěch náš v přítomnosti? Pan Kurt Schindrovský přišel na Husovy slavnosti obližet, jak dalece již jsme připraveni, aby otázka česká byla zralá ke svému řešení v rámci říšsko-německé politiky. Vlastenecké snahy našich evangeliků v cizině německé získávají nám tedy přátel, kteří radostně samým přátelstvím chtějí nás udušiti. Povídání páni Žilkovo o nedostatku vnitřního života národního dosvědčuje jen, jak páni jsou proniknuti cizím nazíráním, nám nepřátelským. Pan řečník vidí v národě našem zmračeného žebráka, jenž žebrá o almužnu a přátelství v táboře, jebož jediným cílem jest nás pobídit. Ostatně ponižující taková theorie jest velikou lží, kterou mohl sploditi jen abnormální poměr našich evangeliků k Prusku. Úspěchy na poli kultury hmotné a intelektuální podvrací takové kuliš skuhrání, jako vycházející slunce rozpláhuje noční mátohy. Jinak p. farář Žilka podceňováním tím zasadil též nepřijemný políček svým věrným spojencům realistickým, kteří podle vlastního hodnocení jsou samá věda, krém a smetánka v oblastech duševních. Přítomný p. Herben, byť snad sebevědomí jeho nárasem tím se zachvělo, přimhouřil shovívavě oči, aby si nekalal plánu, přivábí všechny evangeliky jako odběratele „Času“. V té práci pomáhá mu z Vídne onen výtečník, jenž, útoče na vše katolické vůbec a na svaté a světské zvlášť, v šílenství přímě, idioteckém podepřá kvalifikaci „Času“ jako orgán pro šíření evangelického klerikalismu. A resultát c- lého sjezdu? Sjezd, jež poradil evangelikům dr. H. ben, byl skutkem velmi nediplomatickým, jakkoli j- nak ve většině národa sjednal důkladné vyjasnění Polemika novinářská by se byla rozplynula, ale ofici- elní sjezd výtky ještě více odůvodněným podezřením přibavil a určité přibrotl. Ujišťov nejlepě vlastenectví zůstává vyčpělou limonádou, protože p- veškeré ono dušování inkrimované fakta styků s ně- meckou cizinou nebyla vyvrácena. A mluvil-li páni, že nechtějí slov, nýbrž se řídí skutky, pak velmi cenným skutkem by bylo, kdyby p. pastor Dušek byl vysvětlil svůj záhadný dopis. Mimo jiné tento dopis byl tak vysokým schodem, že vůdcové evangeliků ne- mohli jej překročiti a vystoupiti na vrchol vyjasnění a řádondho ospravedlnění před celým národem.

(Zasláno).

Vláp. P. Fr. Nováková,

C. Sa. R. ve Vídni.

Nebylo nikterak našim úmyslem, podceňovat misijnářskou práci Vaší kongregace, nýbrž chtěli jsme prostě podat věrný obraz myšlenek, které na schůzi velehradské proudily, a invetivly na katolickou Modernu mířené uvést na pravou míru. Vybědávajme nyní raději to, co nás poji, než to, čím se líbíme, a silme se vzájemně k úspěšné práci pro rozkvet víry a vzdělanosti.

Redakce Nového Života
v N. Jičíně 5. 10. 1903.

(Zasláno.)

Obrázení.

V Obnově č. 89. dne 26. září t. r. jest v odstavci „Obrana“ citován z „Bílého Praporu“ úryvek se jezdecké řeči vp. S. Boušky, jenž vzbudil domněnku, jako by duchovenstvo vikariátu náhodského, shromážděné dne 8. července 1903 na pastorální konferenci, uneslo se na nějaké resoluci, čelící proti křesťanským sociálním spolkům; tou příčinou vidím se nucena se členští Obnovy následující sdělit: Jeho Milost náp. kapitulní vikář dr. Alois Frýdek v době osazení diecése ustanovil se předmět rokování o letošních pastorálních konferencích svým kněžím mezi jiným též otázku: „O užítu nebo škodě spolků vůbec a katolických, náboženských i profánských zvláště.“

Otázku tuto písemně vypracoval vp. Pradič, kaplan v Červeném Kostelci. Při čtení tohoto vypracování na letošní v Náhodě odbyvané konferenci též velebný pan podotkl, že tuto otázku, nemaje po ruce dostatečných dat, vypracoval jen z částky a mluvě ve vypracování svém o křesťanských sociálních spolcích, uváděl obtíže rozličného druhu, které se naskytají při zakládání a řízení těchto spolků jak se strany členův, tak i se strany jejich představených. S těmito vývody nejen přítomní účastníci porady souhlasili, ale mnozí i rozličné obtíže spojené se zakládáním a řízením spolků těchto ze zkušenosti vypravovali.

Že by ale přítomný účastník konference, velebný pan P. Sigismund Bouška, kaplan v Polici n. M., nějakou resoluci by sestavil, jejíž hrot by byl namířen proti stávajícím křesťanským sociálním spolkům, a kteroužto resoluci byl účastníci konference souhlasili, ji za svou přijali a ohlasovali, o tom mi jako předsedajícímu této konference nejen není ničehož známo, nýbrž i proti takovému tvrzení musím se jménem duchovenstva na pastorální konferenci dne 8. července v Náhodě shromážděného jako nepravdivému ohraditi; ostatní protokol, sepsaný o této schůzi a zasláný hned po konferenci dne 9. července 1903 pod č. 124 vic. nejvyššího bisk. konsistoriu v Hradci Králové, kdež, jak se pamatuji, nižádná zmínka o nějaké podobné resoluci se nečiní, může každého při nahlédnutí do něho o pravdivosti mých slov přesvědčiti.

Frant. A. Pecka,
b. vikář Náhodský.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dn. 8. října 1903 i hl. pšenice K 10 20—13 00, žito K 9 20—9 60, ječmene K 8 40—9 60, oves K 4 80—5 40, prosa K 9 60—10 00, v. kve K 7 30—9 80, hrachu K 16 00—20 00, čočky K 22 00—24 00, jablek K 20—, krup K 16 00—36 00, bramborů K 3 20—3 40, jetelového semene červeného K 80 00—100 00, máku K 26 50—27 50, lněného semene K 14 00—16 20, 100 kg. žit. otrub K 10 00, pšen. otrub K 9 50, 1 kg. másla K 2 16—2 28, 1 kg. sádla vepřového K 1 72—1 78, tvarohu K 0 28—0 32, 1 vejce 5—6 h. 1 kopa zelí K 4 20—5 50, cerele K 0 80—2 40, kapusty K 0 80—1 40, 1 hl. cibule K 2 60—3 40, 1 kopa drob. zeleniny K 0 50—4 20, 1 pytel mrkve K 1 40—2 60, 1 hl. jabl. K 3 50—8 00, 1 hl. hrášek K 4 20—6 00, 1 bečka švestek 1 10—2 10. Na týdenní a obilní trh v Hradci Kr. 3. října 1903 odbyvaný přivezeno bylo: 1) Obilí: hl. pšenice 812, žito 293, ječmene 348, oves 309, prosa 15, v. kve 3, hrachu 5, čočky 0, jablek 8, krup —, jetelového semínka 8 1/2, lněného semínka —, máku 12 1/2. 2) Zeleniny: zelí 124 kop, cerele 68 kop, kapusty 135 kop, cibule 94 hl. drob. zeleniny 286 kop, mrkve 58 pytlů, brambor 326 hl. 3) Ovoce: jablek 26 hl, hrášek 12 hl, švestek 560 beček. 4) Dobytek: vepřů 15 kusů, podsvinčat 677.

Listárna redakce.

Dp. K. O důležitosti katolických spolků přinese příště delší úvahu.

*Kdo dosud nepředplatil,
učin tak neprodleně.*

*Podporujte naše inserenty
a při objednávkách odvolá-
vejte se na Obnovu.*

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtelích)

doporučuje P. T. velebdstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

PIANA, PIANINA a HARMONIA

nejnovějších soustav, levně, též na
splátky a výměnu nabízí továrna
AL. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.

Sklad Elištiny nábroží proti lab-
skému mostu.
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Cenníky zdarma a franko. Pochvalná uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů velebdstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Přijme se zručný truhlářský pomocník

jakož i **učedník** z řádné rodiny v truhlářském
závodě

Frant. Trásáka v Hradci Králové
(Pět domy.)

Žádejte
u svého knihkupce.

Nové epochální dílo.
Nejlevnější klavírní škola.

Právě
vyšel **1.** **sešit**

Základové
hry klavírní.

Sepsal prof. **Hanuš Trněček.**

Výkladem provází

professor **Karel Hoffmeister.**

Celý první díl, který postačí na dobu

1 roku, vyjde během 3 neděl ve 4 seš.

po K 1.50.

Zavedeno na pražské konservatoři a

na nejčestnějších hudebních učilištích

v Rakousku.

Sešit 1. začle na ukásku

hudební závod — antiquariát

Mojmír Urbánek

V PRAZE,

Jungmannova tř. 1., Hlávkův palác.

Za ceny **Nábytek.** Následkem spojení dvou
výrobní. skladů nábytkových prodávám
za ceny výrobní

Nábytek. — jen —
na Malém náměstí

Nábytek. Za ceny výrobní. č. 117 v Hradci Král.

Nábytek. úplné
zařízení do pokojů,

Nábytek. a t. d.
František Matějček.

Pravý Malínský křen

z nejlepších mal. křenovek

zasílá poštou proti dobře 5 kg balíčky
franco 30 kořenů 3 25 K, 25 koř. 3 75 K,
20 kořenů 4 25 K, 15 kořenů 5 K od
10 kg. výše dráhou nefrankované za 44 h,
za 56 h, za 62 h, za 76 h, za 1 kg.
Směs 3 kg. křenu, 5 kg. cibule, 1 kg.
česneku a 1 kg. petržele za 3 K.

J. M. Jireček,
Kutná Hora.

Svaté obrázky

všeho druhu, nabízí

ve velkém výběru a za zvláště výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vzorky jsou na požádání k dispozici.

Řádný katolík,

u veliké tísně bez vlastní viny se nacházející,
prosí za místo kostelníka, školníka
a pod., nejraději ve větších městech.

Laskavé dotazy zodpoví administrace Obnovy.

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílneho, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
k. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Čechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Odborný velkovýrobce pro malbu
chrámových oken.
Umělec ústředí pro malbu na skle.
B. Škarda, Brno.

Ozna chrámová každ-
ho slohu a provedení
se zaručením práce nej-
modernějším po-
dávám výhodně.
7krát prvními cenami
vyznamenán.
Cenníky zdarma.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Vyzvání

k převzetí akcií nové emise za cenu jmenovitou dosavadními P. T. pány akcionáři!

Rádná valná hromada akcionářů akciové společnosti „Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové“ ze dne 22. února 1903 usnesla se na zvýšení akciového kapitálu

z dosavadních K 1,000.000.— na K 2,000.000.—

vydáním nových hotově splacených

kusů 2.500 akcií po K 400.—

a bylo toto zvýšení akciového kapitálu vysokým c. k. ministerstvem vnitra ve srozumění s vysokým c. k. ministerstvem financí ze dne 17. června 1903 č. 26.595 schváleno.

Následkem toho vyzývají se ve smyslu § 7. stanov dosavadní P. T. páni akcionáři, aby chtěli-li užiti vyhrazeného jim předního práva na převzetí

nových akcií za cenu jmenovitou K 400.—,

přiblížili se na tiskopise, který jim na požádání vydán bude u Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové

ve lhůtě ode dne 15. září do 30. listopadu 1903

za současného předložení tolika kusů akcií s kupony a talony, na kolik kusů nových akcií činí nárok a aby zároveň složili v hotovosti celou hodnotu jmenovitou upsaných akcií.

Upsané akcie nové, které bráti budou podíl na zisku dnem 1. ledna 1904 počínaje, vydány budou upisovatelům proti vrácení zatímni stvrzenky počátkem roku 1904.

Do dne 31. prosince t. r. braditi se bude upisovatelům ze složených obnosů na běžném účtě úrok 4%. Akcionáři, kteří by svého práva přednosti způsobem uvedeným nepoužili ve lhůtě svrchu stanovené do dne 30. listopadu t. r., pozбудou ho a správní rada naloží s přebývajcími novými akciemi ve smyslu § 7. stanov.

V Hradci Králové, dne 5. srpna 1903.

Správní rada

Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové.

§ 7. stanov: Při rozmnožování akciového kapitálu, v mezích § 6. ustanovených, přelouží vlastníkům akcií až dosud vydaných předem právo, nabýti nově vydaných akcií v poměru svého akciového majetku za cenu jmenovitou.

Nebylo-li ve lhůtě správní radou veřejně prohlášené tohoto práva přednosti užito, buďtež přebývajcí nové akcie správní radou jinak, ne však za menší než jmenovitou cenu prodány.

Stráž-li se za ně nad cenou jmenovitou, má přebytek připadnouti záložnímu fondu akcionářů. Každá změna akciového kapitálu má v rejstříku obchodním zapsána býti.

KARBID a PETROLEJ

nabízí nejlevněji

c. a k. dvorní dodavatel

Josef Pilnáček v Hradci Král.

Kanonické tabulky

pro oltáře, v provedení velice vkusném, dvoubarevném, s obrubou dvoubarevnou, nabízí

ve třech velikostech

*Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.*

Půjčky

v každé výši na libovolné splátky obdrží c. k. státní, zemští, magistrátní, železniční, poštovní úředníci, páni profesori, učitelové atd. Páni důstojníci, počínaje od setníka, obdrží rovněž půjčky.

Podepsaný podá ochotně buď písemně neb ústně vysvětlivky.

Rudolf Tylš, Hradec Král.,
Velké náměstí, č. 25.

Harmonium o třech hrách,

silného, ušlechtilého zvuku, hodící se zvláště pro kapli nebo školu, levně se prodá v Hradci Králové.

Ctěné poptávky zodpoví administrace Obnovy.

SUKNA

nejnovějších druhů tu- i oízo-
zemských, jakož i černých

nabízí za velmi levné ceny

Frant. Marek,

český, křesťanský závod sukna
v Liberci.

Vzory na požádání. Též na splátky.

Nejlepší, nejtrvanlivější a nejlevnější
kněžské kolárky a náprsenky.

Všeho druhu prádlo
pro dámy a pány.

Stanislav Jirásek v Hradci Králové, Velké náměstí číslo 136.

Obrovský výběr
letních turistických košil.

Úplné
výbavy pro nevěsty
vlastní výroby.

Novinky kravat.
Tovární sklad bílého prádla.

Jana Leopolda Haje,

biskupa královéhradeckého,

Zpráva o visitaci far kraje Čáslavského,

již roku 1783 k rozkazu císaře Josefa II. vykonal.

Podává Dr. Václav Řezníček.

(Pokračování).

10. (69). **Záboř.** Panství Nové Dvory. *Kněží.* Farář Jan Semelka.

Přířazené obce. Záboř, farní ves, kde na všechny svátky a mimo to každou druhou neděli řádné bohoslužby se konají. *Vinařice*, vesnice, jež jest jenom 1/4 hodiny od farního chrámu vzdálená. *Sv. Kateřina, Kobylnice, Bernardov*, vesnice 1/2 hodiny od farního chrámu vzdálené. *Lišice, Habrkovice*, vesnice hodinu od farního chrámu vzdálené.

Komendátní a filiální kostely. Ve *Sv. Kateřině* jest filiální kostel, v němž se každou druhou neděli farní bohoslužby odbyvají.

Školy. Škola v *Záboři* jest velice prostřední a jest obzvlášť v létě jenom málo navštěvována. Také ve *Sv. Kateřině* jest škola, již ovšem že mezi nejlepší počítati nelze.

Obyvatelstvo. Záboř 163 katolíků, 23 protestantů; *Vinařice* 138 katolíků, 13 protestantů; *Sv. Kateřina, Kobylnice, Bernardov* 315 katolíků, 83 protestantů; *Lišice, Habrkovice*, 198 katolíků, 29 protestantů. Dohromady 814 katolíků, 148 protestantů.

11. (70.) **Nebovidy.** Panství Červené Pečky. *Kněží.* Farář František *Sebastiani de Častalovic*, na pohled drsný muž, jest od svých farníků milován, poněvadž žádné ze svých povinností neopomíjí a poněvadž v základě této podstaty skutečně dobré, dobročinné srdce zakopáno leží. Jeho mravy mají mnoho podobného s lidem a také tato rovnost se líbí. Při požadování svých důchodů jedná s lidem mírně a v celém jeho na pohled drsném jednání prozaňuje všude dobročinná citlivost jeho srdce.

Domáci jeho kaplan Josef *Reimann* jest ctnostný, pilný kněz.

Jeho místní kaplan v *Sudějově* nebo jak se jinak říká u sv. *Anny*, jest Jan *Glassberger*.

Přířazené osady. *Nebovidy*, vesnice s farním chrámem, v němž na všechny svátky a každou druhou neděli řádné bohoslužby se konají. *Hluboký Důl*, vesnice, *Červené Pečky*, městečko, *Dobešovice*, vesnice 1/4 hodiny od farního chrámu. *Polepy, Bojiště, Opatovice, Bohouňovice*, vesnice 1/4 hodiny od farního chrámu. *Radboř*, vesnice hodinu od farního chrámu. *Velké a Malé Kbely*, vesnice 1 1/4 hodiny od farního chrámu. *Kořenice, Sedlov, Těšinky*, vesnice 1 1/2 hodiny od farního chrámu. *Velké Králce, Sudějov, Malé Králce*, vesnice, jež jsou 4 hodiny od farního chrámu v Nebovidech vzdálené. *Kamenná Lhota, Budy, Žandov, Pivniisko, Vsesoky, Vernířov*, vesnice, kteréž všechny ve vzdálenosti 1/4 hodiny kolem Sudějova leží.

Lokální kaplanky. Při veřejné kapli v *Sudějově* ustanoven jest vlastní kněz, kterýž zde pro tuto a okolní vesnice na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby koná.

Komendátní a filiální kostely. *Pečky* mají filiální kostel, v němž na všechny svátky a každou druhou neděli řádné bohoslužby se odbyvají. *Radboř* má komendátní kostel, v němž na třetí neděle v každém měsíci a ve svátcích po celý rok řádné bohoslužby se konají. Ve *Velkém Kbelu* jest filiální kostel, v němž devětkrát ročně bohoslužby se odbyvají.

Školy. V *Pečkách* škola, jediná v rozsáhlé farnosti, jelikož učitel jest nucen svou obživu ve-dlejšími výdělky sháněti, úplně upadla.

Obyvatelstvo. *Nebovidy* 280 katolíků, 3 protestantů; *Hluboký Důl, Pečky, Dobešovice*, 656 katolíků, 5 protestantů; *Polepy, Bojiště, Opatovice, Bohouňovice*, 516 katolíků; *Radboř* 152 katolíků; *Velké a Malé Kbely* 203 katolíků; *Kořenice, Sedlov, Těšinky* 337 katolíků, 3 protestantů; *Velké Králce, Sudějov, Malé Králce* 250 katolíků, 1 protestant; *Kamenná Lhota, Budy, Žandov, Pivniisko, Vsesoky, Vernířov* 489 katolíků, 4 protestantů. Dohromady 2883 katolíků, 16 protestantů.

12. (71). **Kaňk.** Panství c. kr. horní soud. *Kněží.* Administrator fary Karel *Setz* jest dobrý, snášlivý muž, který se výborně obratností v úřadě kazatelském vyznamenává a proto se svému lidu líbí. Má důvěru svých farníků.

Přířazené osady. *Kaňk*, městečko s farním chrámem, v němž na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. *Grunta, Libenice*, vesnice 1/4 hodiny od farního chrámu vzdálené. *Dolany*, vesnice 1/2 hodiny od farního chrámu vzdálené.

Komendátní a filiální kostely. *Grunta* má veřejnou kapli, v níž se však řádné bohoslužby jenom dvakrát ročně odbyvají.

Školy. Škola na *Kaňku* jest dle nové vyu-

čovací metody dosti dobře zařízena, jenom že jest od školní mládeže málo navštěvována.

Obyvatelstvo. *Kaňk* 583 katolíků, 5 protestantů; *Grunta, Libenice* 221 katolíků, 143 protestantů; *Dolany* 51 katolíků, 111 protestantů. Dohromady 855 katolíků, 259 protestantů.

13. (72). **Malín.** Panství Sedlec. *Kněží.* Administrator fary *Mauritius Sauerwein* z cisterciáckého kláštera sedleckého jest nábožný, mírný, horlivý muž, kterýž při důkladném vysvětlování katolických pravd nezapomíná, čím jest člověku, čím jest zákony trpěnému pobloudivému bratru povinným. Pravověrný i protestantský lid mluví o něm s vážností.

Přířazené osady. *Malín*, vesnice s farním chrámem, při němž sice administrator fary nebydlí, kde však bez ohledu na to na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. *Hlízov, Sedlec* a hospoda *Skalka* na císařské silnici 1/4 hodiny od farního chrámu vzdálené.

Místní kaplanky. V *Sedlci* nachází se nyní zrušený cisterciácký klášter, v němž doposud pro tamní obyvatele řádné bohoslužby se odbyvají.

Školy. V řádném farním obydlí v *Malíně* jest škola, která však není tím, čím býti chce a býti by mohla. V *Sedlci* jest škola zařízena dle nové vyučovací metody.

Obyvatelstvo. *Malín* 455 katolíků; *Hlízov, Sedlec, Skalka* 594 katolíků, 15 protestantů. Dohromady 1049 katolíků, 15 protestantů.

Poznámky. Zdejší farář, jehož farní chrám blízko u Sedlce stojí, bydlel doposud vždycky ve svém klášteře a na všechny neděle a svátky v *Malíně* bohoslužby konal. Nyní, když jest klášter zrušen, musí se pomýšleti, aby bylo pro něho obydlí zřízeno v jeho farním místě. Sedlecký hospodářský úřad má za to, že by prostranná školní budova mohla býti k tomu bez velkých nákladů upravena a nová škola mohla by býti bez zrovna velkých výloh vystavena.

(Pokrač.)

Národohospodářský význam Bosny.

Podává J. Lešanský.

Bosně lze právem předpovídati velmi dobrou budoucnost. Plodivá a velmi úrodná půda její jest všeobecně známa. Úrodnosti v první řadě vyniká „Posavina“, která se rozprostírá rovinou podél pravého břehu pohraničné Sávy, pak pahorkovitá „Krajina“, poříčí Uny a Sany od Bihaců až po řeku Sávu a Vrbas zaujímající. Ostatní hornaté vnitrozemí přebohaté jest utěšenými údolími, jež chráněna jsouce stráněmi, porostlými větším dílem lesy listnatými, tím výnosnější se stávají. Zde obzvlášť prospívá stromovní ovocná jako: štěpy, hrušně, slívy, jedlé kaštiny, ořechy a i jiné druhy. — Kde však po stráních a výšinách půda leží ladem, tam vyskytují se vydatné pastviny pro domácí chov dobytka jako hlavní pramen výtěžku.

Země tato Tvůrcem samým tak štědrě obdařená skytala tudíž obyvatelům všechny výhody k prospěšnému využitkování. Nastalé války, podmanění Tureckem a zavládnutí pak ty „pravé turecké poměry“ zavinily však, že orba stále více byla zanedbávána, až se na tu nejnutejnější míru obmezila. Druhdy orná půda na mírných svazích zarostla chrastovinou a zůstala tak ležeti ladem až podnes. Naposled nedostávalo se ani těch nejnutejnějších komunikací, takže v době zabrání země rakouským vojskem muselo toto nejprve schůdné cesty samo si proklestíti.

Jak již zmíněno, zavinily úpadek hospodářství hlavně poměry turecké. V čas podmanění Tureckem přešel majetek porobenců bosenských, kteří se víry křesťanské zřekli, do rukou mohamedánských vojevůdců, begů a agů a z dřívějších majetníků stali se nyní nevolní sedláci, kmeti. Jako takovým bylo jim půdu vzdělávati a z výtěžku „třetinu“ novým majetníkům odváděti. Krom tohoto porobenského závazku musili z celého výtěžku ještě „desetinu“ jako daň státu odváděti aneb v hotovosti zapraviti, takže ubohým porobencům a jejich rodinám pro výživu nezbyvalo naposled skorem nic a i toto nic bylo jim pak často loupežníky odňato. Kmetové, snavš takto svou námahu vzděláváním půdy pro sebe bezúčelnou a marnou, obmezovali se během časů jen na ta nejnutejnější obdělávání rolí a hlavní životní podporou stal se jim chov dobytka. Avšak i v tomto oboru, co před loupežníky bylo uchráněno, za noci roztrhal a odnesl medvěd. Nemohla stáda býti dosti chráněna, ať jen pod širým nebem, zřídka přes noc chatrnou „kolibou“ ohrazena, přebývala.

Ujařmené venkovské obyvatelstvo upadalo stále u větší chudobu a zároveň klesalo ve vzdělanosti, až konečně i toho pro člověka důstojného příbytku se mu nedostávalo. Za

takovýchto smutných poměrů vtrhlo naše vojsko do země a tím stal se ale rozhodný obrát k lepšímu. Vojsko zřídilo nejen cesty a výborné silnice, ale i železniční trať z Brodu do Sarajeva, doposud to nejdůležitější linii pro rychlou dopravu středem země, upravilo bývalou trať Dobrlin-Banjalu k opětné dopravě, vystavělo baráky a kasárny, založilo zahrady pro zeleninu, vysázelo stromy atd., a stalo se tak pionérem civilisace. Na vyhlazení bujícího loupežnictví zřízeny byly zvláštní tak zvané letací sbory (Streifcorpsflügel). Mužstvo těchto sborů pozůstávalo dílem z četníků, dílem z vojínů a přebývalo po celou letní dobu v hornatých krajinách, loupežníky ohrožovaných. Během několika jen roků bylo loupežnictví úplně vyhubeno, takže letací sbory byly rozpuštěny. Dnes jest cestování Bosnou a Hercegovinou také bezpečnější, než-li v leckterých civilisovaných jiných zemích. Bezpečnost tuto uznává pak každý Bosňák s díky: Bog poživí milostivog cara Franje Josipa!

Avšak i civilní vláda pro Bosnu a Hercegovinu zřízená nelenila, nýbrž počínala si velmi čile a ve svém úkolu sebevdomě. Otevřela školy, započala dolování na různých místech, zřídila továrny jako na papír, solárnu v Siminhaně u Dol. Tuzli, založila cukrovar v Usofe a povolala zároveň hospodářské úředníky, aby dohlíželi na pěstování cukrovky, zakoupila hospodářské nářadí a přenechala je chudému rolnictvu na bezúročité splátky, doplňovala síť silnic a dráh, založila katastr ano i světa turistického neopomenula, vystavivši erární, moderně zařízené hotely, vůbec podporovala průmysl a hospodářství domácí v každém oboru a ohledu. Za tak všestranné podpory a horlivého přičinění samou vládou záhy pozorován blahodárný účinek.

Třeba se tu ale zmíniti také o jedné ze slabých stránek vlády. Proč brání mohamedánům ze země vystěhovati se? Nabývala se jich po tolik let již až příliš a to na úkor křesťanů. Když se mohamedánům nastalé poměry zalíbily nechtí, tak jen ať táhnou tam, kam vlastně dávno patří. Převzalť vláda dosti „tureckého“ za své jako: další povinnost kmetů, odváděti pánovitým begům „třetinu“, příspěvky „vakufům“ (mohamedánsko-náboženským správám), daň „desetinu“ a jiných záležitostí. Vystěhování mohamedánských majetníků půdy a pozvolným odprodáním jich pozemků kmetům stali by se tito snadněji volnými rolníky. Věnovali by pak větší péči rolím než dosud a tím prospělo by to i vládě.

Jak hospodářství vzkvétá, když se mu patřičná péče věnuje, to dosvědčují tamější německé kolonie Windhorst, Rudolfsthal a jiné a klášter Trappistů Mariastern u Banjaluky. Tento klášter tvoří se svými budovami a výstavnostmi již celé městečko. Tu nebude zbytečno, život Trappistů dříve poněkud nastíniti. Jest to přísný řád kajicníků. Nosí se jako vůbec mniši, jen že v létě chodí na boso o nepokryté hlavě. Kdo míní v řád ten vstoupiti, musí se dříve podrobiti tříměsíční zkoušce. Jakmile byl pak trvale do řádu přijat, obdrží pro sebe zvláštní cel, čímž zároveň odsouzen k stálému mlčení, nesmaje ani s ostatními mnichy jakoukoliv rozmluvu míti, leda na předcházející svolení a znamení převorem. Za to přidělováno mu tím více práce jak polní, tak i podomní při naprosto vegetariánské stravě. Poněvadž musí každý pracovati, ani vysvěcení nevyjímaje, a každé řemeslo v jich řádu zastoupeno jest, dá se takto ovšem mnoho docíliti. Tak obstarávají sami pole, řídí vlastní pivovar, rozvázejí pivo do okolí, vyrábějí sýr a zasílají do všech končin zemí. Že v tomto řádě nachází se mnoho záhadných osob, jež našly zde konečně své útočiště, jest snadno pochopitelné; n. př. jest mezi nimi také jeden bývalý uherský šlechtic a rytmistr, který veškeré své jmění v ceně 40.000 zl. řádu věnoval a nyní pivo do okolí povozem dopravuje.

Vláda dovolila Trappistům v Bosně se usaditi za tím účelem, by domácímu obyvatelstvu byli vzorem v zemědělství. Když však seznala, že všecken zisk plyne do bank francouzských a anglických a lidu domácímu ani toho výdělku najímáním do práce popráno není, zakázala řádu každé další rozšíření majetku pozemkového.

Naproti tomu rozvinují se osady německé Windhorst a Rudolfsthal stále víc a více. Dvě tyto osady tvoří mezi Bos. Gradiskou a Banjalukou jednu skoro nepřetržitou řadu v délce až 4 hodin. Když pisatel těchto řádků dlel návštěvou v těchto osadách a pozoroval moderně a pohodlně zařízená obydlí, hospodářské stroje všech druhů, dobře upravené polní cesty, bující setbu a tu a tam na přichozího přivítivě účinkující lepé kláštery a konečně, jak za hla

holu zvonů zbožný lid — muži a ženy — po polních stezkách k bohoslužbě do kláštera se ubírají — tu samému srdce se rozplesalo, avšak opět se roztesknilo, proč jest lid tento právě až z Porýnska a není to — našinec.

A věru politování hodný jest náš lid český, že opouští svou rodnou vlast stěhuje se stále až za moře do nejsazších končin amerických, do zemí zcela cizích řečí, mravem a vírou, aby tam případně ještě bíději živořil, než ve své otčině a — odkud návrat jest pak téměř nemožný! Když Němec až z říše, Maďar a jiní nalézají v Bosně blahobytu, proč by ho tu nenašel i Čech? Bosna skýtá mu všechny výhody. Jest předně zemí slovanskou, vírou katolickou dostatečně zastoupená, půda laciná a výnosná, plodiny pak nalézají lepšího odbytu než ve Slavonii, kde se lid ponejvíce orbou zaměstnává. Pisatel těchto řádků však poněkud tuší, co náš lid od Bosny zdržuje; jest to neodůvodněný předsudek, neboť našinec obyčejně řekne: „není to tam jisté“. Co že není jisté? Mohamedáni se na vzpouru již nikdy nevzmohou a také země se již nikdy Turkovi nevrátí. Není se tudíž ničehož obávati, třeba jen důvtipu a smělejší podnikavosti. Staniž se toto pojednání lidu českému vážnou úvahou!

(Zasláno.)

Pan Jan Staněk, pasíř,
PRAHA-I., ulice Karolíny Světlé č. 19.

Šlechetařem dárce našemu kostelu věnovaná a ve Vašem ctěném závodě shotovená stříbrná monstrance se všeobecně líbí. Práce svědomitá a pěkně provedená slouží Vašemu ctěnému závodu ke cti, sama se chvála a Váš závod doporučí.

Ve Vítěšovicích u Chvalčin na Šumavě, 23. května 1902.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,
c. k. dvorní dodavatelství

v Jabloném n. Orli. č. 86.

Dílna ku vyřívání a hotovení mešních rouch, počínaje od 24 K, pluviálů, dalmatik, korouhví, praporek, církevních prádla atd., pak dle patřících i tusemých vzorů spracované kalichy, cibere, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného nákupu s doby patřící výstavy a velikých novotín v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomitě a rychle obstarat.

O realitě závodu svědčí mnoho tisíc doporučení. — Velké obrázkové ceníky a paramenta k výběru franko.

Adresování vždy deslovné se vypráňuje.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných připisů vyloženo
k nahlédnutí.

Kočáry

nejnovějších
vzorů

odporčuje známá, osvědčená firma

ČENĚK BUBEN,
kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavkách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čest. diplom s právem rašení zlaté medaile s korunou.

K době vánoční a velikonoční.

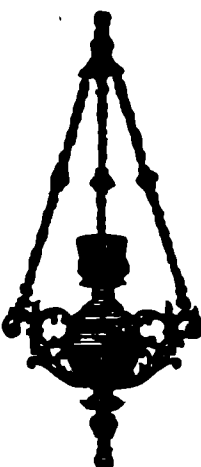
Jesle chrámové se dřeva řezané, polychromované
Boží hroby se slohem kostelní souhlasné
Křížové cesty v reliéfu řezané nebo lité.
Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškerá kostelní zařízení doporučuje uctivě umělecký závod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Pisárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 80. v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. ceníky, nákresy a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky.

Bursa práce v Hradci Králové.

Práci hledají: topič na trvalou práci, 2 zámečníci a lamač kamene. Práci obdrží: 1 truhlář v Hradci Králové a 1 v Dobrušce, obuvník na trvalou práci v Litomyšli, sedlák a učeň v Ronově, 3 pomocníci do pivovaru v Opočně, učeň na kočárnictví a obuvnictví v Hradci Králové, na pekárství v Horním Jelení, na malířství v Poličce a na truhlářství v Třebechovicích. — Přihlášky přijímá **Josef Polák**, tajemník Všeodborového sdružení křesťan. dělnictva v Hradci Králové, Adalbertinum.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I., ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh Konviktské ul., vyučený pasíř specialně na kostelní náčiní, dovoluje si doporučit svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádobky atd., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni slatí a stříbí. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko. Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejstojatnějšího. Chudším kostelům dleva v placení. Více usnutí po ruce. Zásilky přesouvány výrobky deslovné. Vše posílám již posvěcené.

Nejlevnější s úplnou zárukou

stroje šicí,
na praní prádla a váhy

doporučuje tovární sklad

FR. CERHY

v Hradci Králové (vedle Grandhotelu)

Výhradně

zasílatelský závod

lněného a bavlněného zboží

zaručeně dobré ruční práce, doporučuje P. T. občanstvu zboží nejlepší jakosti a za mírné ceny a sice: Čisté lněná plátna, zvláště velmi jemné přírodně bílené věby, plátna prostěradlová, plátna pro pány krejčí, obuvníky, dále látky slamenkové a matracové, kanafasy lněné i bavlněné jen nejlepší jakosti, aypkové, šotyše, zefyry, krisety, grádle lněné i bavlněné, celotahované (damast.) atlasové přikrývky na postele, ubrusy, kávové přístroje, garnitury, ručníky, šátky kapesní, utěrky, dále širtky, šifony, oxfordy a vůbec všechno zboží do oboru toho spadající. — I nejmenší zakázka vyřídí se se velí pečlivostí promptně. — Zásilky dějí se franko na dobírku.

Za zboží ručním jak co do barvy tak i do stálosti.

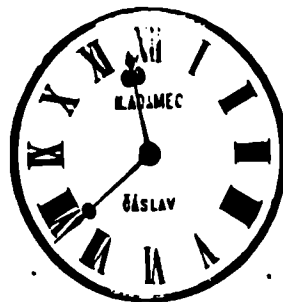
Vzorky zdarma a franko.

ČENĚK LOFF,
Opočno na st. dr. č. 16.

Zánovní nábytek

se 8 pokojů, ořechový, matt,

nejnovějšího vzoru, hodící se pro nevěstu, jest buď v celku neb jednotlivě velmi levně na prodej. Nábytek nachází se v rohovém domě č. 353. proti důstojnickému parku. Blíží se domovník tamtéž.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Nejstarší závod.

Založeno r. 1860.

K dušičkám

odporčuji svůj závod sochařsko-kamenický k provedení prací hřbitovních, jakož i svůj

hojně zásobený sklad

hotových náhrobků

z různých druhů mramorů, žul a sienitů v provedení vkusném, v cenách nejlevnějších. Současně uctivě zvu P. T. zákazníkům k shlédnutí mého závodu a v práci se nacházejících i hotových výrobků. Závod můj nachází se nyní ve vlastním nově postaveném domě v ulici Čelakovského (před labským mostem).

Zdenko Ježek,

průmysl mramoru a žuly v Hradci Králové.

Hlavní obchod s dobrou kávou!

Jemnou kávu

prodávám 1 kg.
za 2 koruny.
Veškeré jiné drahé
při 1 kg. o 20 h

levnější než zasílají altonští, hamburktí a terští obchodníci.

Poznámka: Jsou-li kávy vůbec levné, jako nyní, řídí se dle toho domácí obchodníci též; není tedy třeba vyhledávat nepříteľskou cizinu.

F. Chrudimský v Hradci Král.

Hlavní obchod s dobrou kávou!

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veledůst. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

c. a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený Ordinár. listem nejduš. bisk. konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskárské: Svíčky oltářní z čistého vosku včelího i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky máme, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmnější.

Zelátní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Jana Leopolda Haje, biskupa královéhradeckého, Zpráva o visitaci far kraje Čáslavského, již roku 1788 k rozkazu císaře Josefa II. vykonal.

Podává Dr. Václav Řezníček.
(Dokončení).

14. (73.) **Třebonín.** Panství Sedlec. *Kněž.* Administrator fary P. Dionisius Kouba, cisterciák sedlecký, jest starý, suchý a stále rozbroukaný muž, kterýž stejně při jednání o nejdůležitějších předmětech a při hostině, kde veselí panuje, ustavičně tutěž přisnou a zasmušilou tvář podržuje.

Přifařené osady. **Třebonín**, farní ves, kde každou druhou neděli a ve svátky řádné bohoslužby se konají. **Souňov**, **Olšany**, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. **Velký Lomec**, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. **Nová Lhota**, **Malý Lomec**, vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu. **Paběnice**, **Hraběšín**, vesnice hodinu od farního chrámu.

Kommendátní a filiální kostely. Ve filiálním kostele v **Nové Lhotě** jsou každou třetí neděli řádné bohoslužby konány. **Paběnice** mají komendátní kostel, ve kterémž však jenom šestkrát ročně řádné bohoslužby se odávají.

Škola. **Třebonínská** škola jest ještě podle starého kopyta a znamená malinko.

Obyvatelstvo. **Třebonín** 154 katolíků, 7 protestantů; **Souňov**, **Olšany** 198 katolíků; **Velký Lomec** 177 katolíků; **Nová Lhota**, **Malý Lomec** 225 katolíků; **Paběnice**, **Hraběšín** 459 katolíků, 12 protestantů. Dohromady 1213 katolíků, 19 protestantů.

Poznámky. Tento farář bydlí ve Lhotě. $\frac{1}{4}$ hodiny od svého farního chrámu, v residenci. náležící klášteru sedleckému. Neuhoda, kteráž potvrdit nemůže. Ve Třeboníně musí býti vystavena fara, aby se svým chrámem zasnooubený pastýř při něm bydlil a na vykázaném mu místě od svých oveček byl viděn.

15. (74.) **Konárovice.** Panství Konárovice. *Kněž.* Administrator fary Jan František Berka, jest bezúhonný, láskyhodný, svému povolání zcela oddaný, neunavňv kněz. Zaměstnání miluje a zaměstnává se důkladnými vědomostmi. Proto vidí jasně a dovede sny od skutečnosti, jádro od slupky rozeznati. Jest nepřitelem pověry a proto káže svému lidu s mužnou výmluvností okrálovství Boží a jeho spravedlivosti. Sedlák všude cítí jasně a správně řečené pravdy, jako osvícený muž. Nejenom pouze jeho vlastní farnici, nýbrž také cizí přicházejí hojně na Konárovice, aby dobrého kazatele a potěšení vyslechli.

Biskup klade tohoto ještě mladého muže do třídy nejlepších duchovních správců v kraji, od něhož si církev Boží právem velmi mnoho dobrého ovoce alibovati může.

Přifařené osady. **Konárovice**, farní ves, kde na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. **Veletov**, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálená.

Kommendátní a filiální kostely. Ve veřejné kapli ve **Veletově** odávají se bohoslužby jenom na mariánské svátky.

Školy. Škola v **Konárovicech** jest jedna z nejlepších tohoto kraje. Škola ve **Veletově** není tak dobrého zřízení, jako konárovecká, poněvadž zde není o učitele skoro nic postaráno.

Obyvatelstvo. **Konárovice** 348 katolíků; **Veletov** 216 katolíků, 42 protestantů. Dohromady 564 katolíků, 42 protestantů.

Poznámky. Zdejší administrator fary jest jenom z milosti paní hraběnky z Quasco jako pozemkové vrchnosti ročními 193 zl. vydržován. Zde není žádná trvalá nadace. Kdyby majitelka velkostatku chtěla plat kněze zastaviti, zůstane toto stádo bez pastýře. Okolnost, kteráž pozornosti a rychlé pomoci potřebuje.

Biskup navrhuje nutnost povýšení tohoto konároveckého chrámu na řádnou, neuzrůstlou farnost.

Dobročinná, o vyučování a blaho duší svých poddaných starostlivá paní hraběnka z Quasco to, co duchovnímu správci ze štědrosti uděluje, dá pro budoucnost řádnou listinou potvrditi. Nyní by přišlo na to, aby to, co novému faráři na jeho kongruji ještě schází, bylo z náboženského fondu milostivě povoleno a ustanoveno.

Rovněž veletovský, přifařený sem kostel, který má 5906 zl. svého jmění, může k tomuto navrženému zřízení fary značným podílem přispěti.

Kouřimský vikariát.

1. (75.) **Solopisky.** Panství Solopisky. *Kněž.* Farář Antonín Fojta náleží pod vikáře kouřimského. Jest osvícený, laskavý, důstojný kněz, kterýž tak myslí, jak pastýř mysliti má, kterýž důkladně a jasně slovo boží k srdci mluví, kterýž o výchování v jeho ruce svěcené mládeže oteckou péčí vede, jedním slovem jest to duchovní správce, jak jej církev Boží a vlast potřebuje. Ve svém 39. roce upadl ve stav, kterýž jej činí malomyslným proto, poněvadž se domýšlí, že bude snad brzy pro stát zbytečným členem. Nemůže při žádné slavné bohoslužbě zpívat, pak-li poněkud dle u oltáře stojí, dostane závrať, která jej připravuje o zrak a již vícekrát donutila ho sv. mešní

obět tak krátce jak jen možno vykonati. Při všech ostatních výkonech, při nichž duše i tělo zároveň se pohybují, jest toho zachvatu docela prost. Káže a vyřizuje svá křesťanská cvičení a přispění nemocným bez překážky.

Přifařené osady. **Solopisky**, vesnice s farním chrámem, v němž první a druhou neděli v měsíci, jakož i na všechny svátky řádné bohoslužby se konají. **Hrádek**, **Podousy**, **Miletín**, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. **Chotouchov**, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu. **Pučery**, **Jindice**, vesnice $\frac{3}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálené. **Křečovice**, vesnice hodinu od farního chrámu vzdálená. **Mančice**, **Rašovice**, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu odlehle.

Kommendátní a filiální kostely. Ve veřejné kapli v **Jindicích** konají se vždycky třetí neděli řádné bohoslužby. V **Rašovicích** jest veřejná kaple, v níž se každou čtvrtou neděli v měsíci řádné bohoslužby odávají.

Školy. Škola v **Solopiskách** jest při dobrém vedení tamního duchovního správce v rozkvětu, jenom nikoliv neobratnému učiteli schází potřebná výživa. Škola v **Jindicích** jest v tak bídném stavu, že sotva jméno školy zaslouhuje.

Obyvatelstvo. **Solopisky** 220 katolíků, 2 protestantů; **Hrádek**, **Podousy**, **Miletín** 415 katolíků, 2 protestantů; **Chotouchov** 157 katolíků; **Pučery**, **Jindice** 342 katolíků, 2 protestantů; **Křečovice** 100 katolíků; **Mančice**, **Rašovice** 292 katolíků. Dohromady 1526 katolíků, 6 protestantů.

Poznámky. Smutný stav farářův, jež naklonění mu farnici stejně tak, jako dobrý kněz cítí, potom 1826 v desíti rozmanitých vesnicích bydlících došlo katolických duší to zasluhuje, aby mu byl domácí kaplan, jehož ze svých důhodů vyživiti v stavu není, nebo při nejmenším vydatná pomoc na jeho vydržování z náboženského fondu byla milostivě povolena.

2. (76.) **Drahobudice.** Panství Bečváry. *Kněž.* Farář Romedius Testánek náleží sice také do kouřimského vikariátu, poněvadž se však ještě v čáslavském kraji nachází, biskup jej k vyslechnutí svých instrukcí a ke složení zprávy z jeho farářování do Kutné Hory povolal. Podobá se své úřední povinnosti milovnému muži, jemuž ani na schopnosti, ani na dobré vůli je plniti neschází.

Přifařené osady. **Drahobudice**, farní ves, kde na všechny neděle a svátky řádné bohoslužby se konají. **Bílkov**, **Jelčany**, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu vzdálené. **Velké a Malé Bečváry**, **Hať**, vesnice $\frac{1}{4}$ hodiny od farního chrámu odlehle.

Škola. Škola ve **Drahobudicích** jest blízká spadnutí a proto má značné podpory zapotřebí.

Obyvatelstvo. **Drahobudice** 250 katolíků; **Bílkov**, **Jelčany** 119 katolíků; **Velké a Malé Bečváry**, **Hať** 449 katolíků. Dohromady 818 katolíků.

V Chrásti, dne 26. ledna 1784.

JAN LEOPOLD,
biskup královéhradecký.

Literatura.

Nákladem J. Otty v Praze. Ottova laciná knihovna národní. Serie XXVI., seš. 1.—6. Úpadek. **Román.** Píše B. Brodecký. Seš. 20 h. — **Sebrané spisy Kar. Světlé.** Novelly II. Seš. 5.—7. po 30 h. — J. Arbes: **Sebrané spisy.** Díl X. **Romanetha.** IV. Seš. 1.—3. po 30 h. — **Anglická knihovna.** Řada II. Ol. Schreinerová: **Příhody z africké farmy.** Seš. 12.—14. po 24 h. — **Lidové rozpravy lékařské.** Řada IV., č. 9. O hygieně průmyslové. Napsal Dr. Rambousek. Cena 1 K 20 h. — **Josef Kořenský:** K protinožcům. Čestopis. Seš. 20. za 60 h. — **Nová země na severu.** Výprava kapitána Otty Sverdrupa k sever. pól. Překládá dr. J. Guth. Seš. 17. a 18. po 60 h. — **Kořenský:** **Společenský román** od V. Štecha Seš. 1. za 32 h.

Nákladem Unie v Praze. **Spisy Julia Zeyera X. Gompazi a Komurasaki.** Seš. 4. a 5. po 40 h. — **Sofie Podlipské spisy.** XI. **Čarodějnice.** Seš. 2.—4. po 30 h. — **Dějiny umění národa českého.** Píše Ferd. J. Lehner. S četnými ilustracemi a barvotisk. přílohami. Seš. 18. za 70 h.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. **Dr. K. May:** **Ve stínu palm.** Dobrodružné cest. Seš. 2. za 30 h. — **A. Dumas:** **Tři mušketýři** po dvaceti letech. Seš. 9. a 10. po 25 h. — **Jízdní řád Vilémův** pro Čechy na zimu 1903—04 za 20 h.

Nákladem Hojdy a Tučka v Praze. **Lva Denise:** **Proč žijeme?** Co rozum nám praví o základě života? Co jsme? Odkud přicházíme? Kam spějíme? Překlad Heleny Dvořákové. Cena 60 h. Zásady tu vyložené zakotvují se ve slovech: Jest Bůh. Odpovězení hodné. — **MUDr. Em. Semerád:** O současných čili tuberkulose a jak proti ní bojovati. Cena 70 h. **Bibliotéky lékař. spisů populárních sv. XXII.** Již nadpis odporučuje knihu každému. — **Antonín Sova:** **Povídky a menší čty.** Cena 3 K.

Máj, beletristický týdeník, nákladem družstva Máje v Praze. Redaktor Fr. Herites. Roč. II., seš. 2. a 3.

Náš Domov, nejilacinější obráz měsíčník zábavně poučný pro lid. Roč. XII., č. 10. Řídí J. Věvoda. Předplatné 4 K roč. zasílá se administraci do Olomouce.

Křesťanská škola. S přílohou „Obrana“ pravdy křesť. ve veřejném životě. Časopis pro šíření

ideí nábož. v českém školství. Řídí V. Špaček. Roč. II., č. 20. Roč. předpl. 6 K. Expedice v Praze 200-II.

Vychovatelské Listy. Časopis věnovaný zájmům křesť. vychování. S přílohou: **Knihovna Vychovatelských Listů.** Roč. III., č. 16.—19. Redaktor Al. Adamec. Roč. předpl. 6 K. Administrace v Brně, na Petrově č. 1.

Vychovatel. Časopis věnovaný zájmům křesť. školství. Vydává družstvo Vlast v Praze. Řídí dr. Rud. Horský. Roč. XVIII., č. 18. a 19. Roč. předpl. 6 K. — **S Katechetickou přílohou.** Roč. VI., č. 10.

Říše Dominikánská. Katol. časopis bratrstva růžencového a III. řehole dominikánské. Řídí V. M. Bubník. Roč. XVII., č. 5. a 6. Roč. předpl. 2 K 40 h v administraci v Praze 294-I.

Rádce duchovní. Časopis kněžstva českos. Řídí dr. J. Burian a Fr. Vaníček. Vydává V. Kotrba v Praze. Roč. X., č. 10. a 11. Roč. předpl. 8 K.

Rozpravy zemědělské. Ve prospěch rolnictva živelními pohromami postiženého. Č. 1. Uplavňování toků a účinek jeho na melioraci zájmového území. Napsal J. V. Hráský.

Causeries francaises. Besedník francouzský zábavní i poučný. Ku prospěchu škol i samouků vydává Jos. Kubín, profesor v Jičíně. Roč. 8 K.

Obzor, nejstarší zábavně poučný čtrnáctidenník. Redaktor Vl. Šťastný. Roč. XXVI č. 18. a 19. Roč. předpl. 4 K přijímá administrace „Obzoru“ v Brně.

Nový Život. Měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu. Vede a vydává K. Dostal Lutínov v Nov. Jičíně. Roč. 8., č. 10. Roč. předpl. 8 K.

Na dně života. Obrazy ve 4 jednáních. Napsal Max Gorkij. Z ruštiny přeložil Dr. Boř. Prusík. Cena 120 K.

Divadlo. Rozhledy po světě divadelním. Roč. II. Seš. 1. Redaktor Boh. Kavka. Roč. předpl. v administraci v Praze K 540.

Jsouli pravdivými námitky proti zázkřm Krista Pána činěné. Otisk přednášek Dr. Eug. Kadeřávka. Expedice v Praze II.-200.

(Zasláno.)

Pan Jan Staněk, pasíř,
PRAHA-I., ulice Karolíny Světlé č. 10.

Brdečné díky za krásné provedení objednané záliby. Lidé nemohou zapomenouti na ono osvětlení o vzkříšení. Svícny líbí se každému, zvláště ony čtyry šesti-svíčkové a to pro jejich provedení a dívi se jejich láci. Snad dá Pán Bůh, že budu moci zase brzy něco objednat.

Alaís Roudnický, kaplan.

V Chodově, 15. dubna 1902.

Již rozesíláme kalendář „ŠTÍT“ na rok 1904.

Kalendář náš jest ozdoben zdařilou podobiznou nejdp. biskupa **Dra. Josefa Doubravy, Sv. Otce Pia X., V. V. Tomka, JUDra Fr. Riegna**, uměleckými ilustracemi akademické malíčky **Zd. Vorlové a K. L. Thumy, panoramatem města Hořic**.

Z bohatého obsahu kalendáře uvádíme články nejvýznačnější:

Sentra Benigna. Píše * * *
Proč strážník Neuvajha zlobil se na tetěrná a na páne s rohatěma klobouky. Vypravuje Filip Jan Koucký.

Aprilová pohádka. Humoreska od K. Satorýna.

Za svobodu. Napsal Vladimír Hornov.

Ze zvyků a pověr z okolí Chrásti a na Chrástsku. Napsal V. Paulus.

Kdy matka vlast nejtrpčí stýz ronila. Napsal František Jiří Košťál.

Hospodářská besídka. Pokyny Josefa Dumka, zemědělského inspektora.

Co má každý Čech o husitství vědět. Sděluje Jiří Šabala.

I ostatní kratší články jsou zdařilé. Doufáme, že při záplavě nepřátelského tisku každý katolík důležitost našeho kalendáře pochopí.

Krámská cena 1 K.

Pro prodáváče 1 tucet za 8 K, při hotovém placení na 1 tucet třináctý výtisk nádavkem.

Zakázky přijímá a obratem vyřídí

Bisk. knihtiskárna v Hradci Král.

Zánovní nábytek

ze 8 pokojů, ořechový, munt,

nejnovějšího vzoru, hodící se pro nevěstu, jest buď v celku neb jednotlivě velmi levně na prodej. Nábytek nachází se v rohovém domě č. 353. proti důstojnickému parku. Blíží se domovník tamtéž.

NÁBYTEK v každém slohu a provedení Václav Dvořáček, sklad nábytku

nejlevněji nabízí v Hradci Král. u nového Borromaea.

Nejlepší, nejtrvanlivější a nejlevnější
kněžské kolárky a náprsenky.

Všeho druhu prádlo
pro dámy a pány.

Stanislav Jirásek v Hradci Králové, Velké náměstí číslo 136.

Obrovský výběr
letních turistických košil.

Úplné
výbavy pro nevěsty
vlastní výroby.

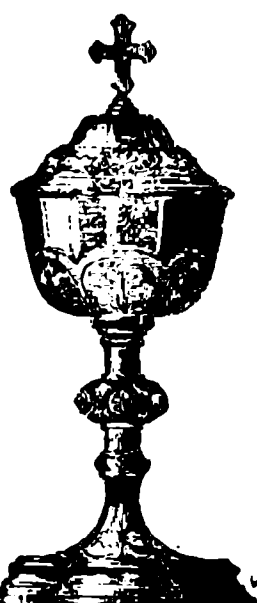
Novinky kravát.
Tovární sklad bílého prádla.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi

lamp, luceren, lustrů, kaditelů, táčků na křesť. svícňů, pa-
cíkůlů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nevíce.

Filialka v Hradci Králové.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychově (Úechy), založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.
Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
k. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Továrna
na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, sroložený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vino sladká a vino šumivé (šampaňské.)

Upozorňujeme zvlášť na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem ražení státní medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Žádejte
u svého knihkupce.

Nové epochální dílo.
Nejlevnější klavírní škola.

Právě
vyšel **1.** sešit

**Základové
hry klavírní.**

Sepsal prof. Hanuš Trneček.

Výkladem provádí
professor Karel Hoffmeister.

Celý první díl, který postačí na dobu
1 roku, vyjde během 3 neděl ve 4 seš.
po K 1-50.

Zavedeno na pražské konservatoři a
na nejčelnějších hudebních učilištích
v Rakousku.

Sešit 1. zašle na ukázkou
hudební závod — antiquariát

Mojmír Urbánek

V PRAZE,

Jungmannova tř. 1., Hlávkův palác.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Důvěry hodným sádky na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

Nejlevněji s úplnou zárukou

stroje šicí,
na praní prádla a váhy
doporučuje tovární sklad

FR. CERHY

v Hradci Králové (vedle Grandhotelu).

Vždy 50 žíněných matrací
na skladě.

Velkolepý výběr vzorů povlaků
na žíněny.

MATRACE

žíněmi plněné od zl. 17 — do zl. 60 —, lesní travou plněné od zl. 5 50 do
zl. 8 50, dřevitou vlnou plněné od zl. 4 50 do zl. 7 50.

Slamníky

plněné čistou dlouhou žitnou slamou od zl. 2 50 do zl. 3 50.

Za čisté plnění žíněmi se ručí.

Cenníky zdarma a franko.

Jan Stoupa

v Praze, Václavské nám. č. 32.

KARBID a PETROLEJ

nabízí nejlevněji

c. a k. dvorní dodavatel

Josef Pilnáček v Hradci Král.

OBNOVA

Číslo 42.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 16. října 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Katolické spolky.

I.

(3) Prý není katolických spolků potřeby; říkají tak i někteří katolíci. Však jest stejně náš národ katolický; nač v něm zakládali spolky nějakých privilegovaných katolíků a drážditi tak katolíky jiné? — Když se zakládal před lety spolek katolických učitelů, počaly Národní Listy katolíky kárati, proč prý touží po extra-katolických učitelích, jako by učitelstvo české stejně katolické nebylo! Pěkně děkujeme za katolictví těch mnohých organizovaných pánů; a kdyby aspoň tito lidé křesťanství v širším slova smyslu nechali na pokoji! Ale jejich snahou jest podvracet i základní pravdy křesťanství vůbec. Na př. v čísle 23. „České Školy“ chválí se nešikovný pamflet „Přirozená smrt Ježíšova“, který je sláťaninou takových do očí bijících lží a rouhání osobě Ježíšově, že by i milovník „Červánků“ nad tím vrtěl hlavou. Pomíjějce příliš rouhavá slova, připomínáme toliko, že dle tohoto pamfletu nápis na kříži byl ve čtyřech jazycích; prý evangelista Lukáš byl jedním z učedníků potkavších Ježíše na cestě do Emaus, do hrobu Ježíšova pohodlně se vešlo 24 osob, Kidron jest horou (!) u Jerusalema; Ježíš náležel k sektě Essenských, byl loutkou v jejich rukou, Ježíš nezemřel na kříži, byl pouze ve mdlobách atd. A tak hloupě sestavený pamflet líbí se liberálnímu učitelstvu, protože směřuje proti křesťanství. „Český Učitel“ jásal nad mudrováním Delitsche, protože vývody tohoto Němce podvracejí křesťanství; v nejnovějším čísle „Školského Obzoru“ se dokazuje nešikovnými úštěpkami, že duše lidská umírá s tělem, že člověk jest vlastně jen lepším, sobeckým zvířetem, atd. Liberální učitelstvo šíří dále i nejpne sprostácké lži, které proti katolictvu vymyslel novověký německý podvodník, kryjící se za jméno „Pogia, očitého svědka upálení Husova“. Takových ukázek bychom mohli uvést spoustu. A který učitel s těmito pány nechťel býti za jedno, který chtěl a chce zůstat katolickým dále i přes „vědu“ liberálních kolegů, co zkusil a zkusi úštěpků, co pronásledování od liberální inkvisice učitelské! A pak prý nebylo potřeby „extra-katolických“ učitelů, protože jiní jsou — taky-katolíci, ovšem jen dle matriky. Má to býti snad nějaký klerikalismus, jestliže se učitelé katolíci sdružili, aby ve svých orgánech účinněji odrazili útoky liberálních pánů, tronsících nevěru? Organizovaný boj proti víře by byl v pořádku, ale organizovati se k záchraně ideálů stávajících — to už by byl klerikalismus. Myslí-li pánové z liberálního tábora, že jest jim dovoleno útočiti na tvrze cizí, tyto tvrze drancovati, nechť se nehněvají, že napadení se sdružují v šik, aby aspoň hájili své vlastnictví. A katolický spolek učitelstva nemohl býti urážkou žádného učitele, který i bez spolku své náboženské povinnosti vzorně plnil.

Když se Tyrš a Fügner starali o rozkvět sokolské myšlenky, nikdo se jim nedivil; žádný Čech jim nevytýkal, že zakládají spolky extra-vlastenců.

Ti čeští mužové, kteří se k sokolstvu nepřidávali, nemohli říkati: „Tobte je pro nás urážka; což nejsme také vlastenci? Nač zakládati v prostřed české země spolky extra-Čechů?“ Tím, že byly založeny spolky k úsilnějšímu a organizovanému provádění vlasteneckých snah, neuráželi se nijak vlastenci jiní. A pak musil uznati každý, že k vzpružení ducha vlasteneckého bylo organizované práce rozhodně potřeby, poněvadž přemnozí Čechové z bázně před organizovaným útočením Němců na vlastenecké povinnosti zapomínali. V sdružení se však pracovalo s větší odvahou a láskou. Kdo nám tedy může vytýkati, že chceme hájiti Svatováclavské dědictví organizovanou prací? Chceme snad mezi jinými hodnými katolíky založiti nějakou stranu privilegovaných katolíků? Prý jest stejně národ český katoli-

cký; nač ve velkém spolku katolické církve zakládati ještě spolky extra katolické? Na to odpovídáme: kdo není slepý, kdo úmyslně oči před skutečností nezavírá, musí uznati, že u nás vládne víc moderního pohanství než katolictví.

Jakými jsou to katolíky ti, jichž celá „náboženská práce“ záleží v tom, že tupí a zlehčují církev, v níž se byli zrodili? Jakým katolíkem jest člověk takový, který si na modlitbu nikdy nevzpomene, do kostela nejde, nepovídá se? Také jest podivným katolíkem takový muž, který s jásotem přijímá za bernou minci každý nejnesmyslnější klep proti církvi, ale obranu katolíkem sepsanou ani čísti nechce. Takoví lidé jsou asi tak katolíky, jako katolíci biskupoví protestanty. A na druhé straně zkoumejme, kolik je u nás lidí, kteří upřímně všem článkům katolickým věří, za náboženské výkony své církve se nestydí a skutky své dle příkazů církevních řídí. A pak teprve posuďte, zda uprostřed velké katolické společnosti zakládají se menší spolky nějakých extra-katolíků.

Upřímný katolík, který se za své přesvědčení nestydí, napadán jest jízlivými pošlebkami „taky-katolíků“ až do umdlení; jest tupen jako klerikál, i kdyby se ke každému choval sebe snáselivěji. Předkládá se mu před oči plno historických lží o „zhoubných skutečích zpátečnického Říma“ a o „pověrách“ katolických. Napadá ho i šestnáctiletý mladíček, který svou celou moudrost čerpal z několika čísel „Červánků“. Jest tedy div, že tací štvaní lidé tulí se k sobě blíž, že zakládají společnosti zvláštní, kde by nemusili slyšeti nájezdy na své přesvědčení? Tito lidé přirozeně též touží po tom, aby se jejich katolické vědomosti prohloubily, hledají středisko, kde by čerpali duševní posilu proti prolhaným útokům různých nevyspělých nedouků. A tímto střediskem nemůže býti pouze kostel. Zde není času ani místa k obšírným výkladům historickým, sociologickým a filosofickým. V kostele se musí výhradně kázati Kristus; zde nemůže se kněz doptávati věřících, co se jim snad zdá býti nejasným nebo málo odůvodněným. Různé pochyby a vědecké mezery katolíků doplní se vhodně v katolickém spolku. V liberálních a socialistických spolcích se o katolické víře pravdy nedovědí.

Za podpory židovstva celá spousta protikřesťanských letáků zaplavuje náš venkov. Jak drzým pohanům čeliti? Většina katolíků nemá tolik peněz, aby si mohl každý zvlášť objednávat více katolických časopisů, které nevěrecké lži odrážejí. Ale sdružili-li se katolíci ve spolek, má každý za malý členský příspěvek příležitost čísti větší počet katolických listů. Jest to snad nějaký klerikalismus, jestliže lidé jinde odkopávaní sdružují se za tím účelem, aby se vzdělali v pravdě?

Palčivá krise sociální stále silněji volá po spravedlivém rozluštění. A tu se má osud katolického dělného lidu ponechati pouze rukám židů a jejich agentů?

Ošem že katolické spolky jsou solí v očích spolkům protikřesťanským. Ale kdyby dělal katolík cokoli, nikdy se světu nezachová, nechce-li si dáti vyrvat svou víru. Dejme tomu, že by se katolíci nespočítávali zvlášť k hájení své víry a k řešení otázek sociálních. Tu by platili jen pro smích. Hnad by tu byli socialisté s posměchem: „Když s námi nejedete, proč se tedy nestaráte sami o řešení sociální krise? Je-li vaše víra rozumná, proč se ji bojíte hájit? Schováváte se před veřejností a před organizovanou prací proto, že byste proti našim důvodům nic nesvedli; bojíte se založit spolek proto, že by vám tam málokdo vydržel. Tíhle kněží vaši to umějí pohodlně; každou věc pořádně jen o nebi, ale starost o vaše vzdělání a hmotné potřeby dělného lidu ponechávají jiným. Bylo by líp, kdyby vám pověděli, jak zažehnatí hmotnou bídu“.

Každou chvíli slyšíme: „Kněz je jako každý jiný člověk“. Ale když tedy kněz jako každý jiný občan chce vmísiti svůj hlas do

politiky nebo sociologie, když založí sám spolek, už se strhne bouře: „Ať si jen hledí své kazatelny a breviáře; tohle se na kněze nepatří.“ A přece má kněz ku spolkové činnosti zrovna taková práva jako jiný občan. Ovšem že má v přední řadě dbáti svých kněžských povinností v užším slova smyslu. Kdo však má právo vylučovati jej z veřejné činnosti? A tak se ani kněz ani kterýkoli upřímný katolík nikdy světu nezachová, ať už bojuje nebo skládá zbraň. Zakládají se spolky na ochranu sestárých zvířat, různé zábavné „Cumly“, „Bradavice“, „Filky“ a národ mlčí. Ale když se založí spolek na ochranu nejsvětějších ideálů, už se zvedá pokřik, že jest to věcí prazbytečnou. Tak může mluvit ten, kterému jsou takové ideály buď lhostejné anebo docela proti mysli.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 14. října.

(Pruský plán na parcelaci soustátí Habsburského a na vyhlazení českého národa. — Změna poměrů v Čechách. — Zbytečná slost některých pánů protestantů na nás pro upomnění na dvorní dekret ze dne 26. března 1782.)

Za přítomných dnů jest politická situace u nás jak zpátky, tak ku předu do té míry vyjasněná a zřejmá, že dnes není nikomu zapotřebí v politickém ohledu blouditi.

Před týdnem uveřejnil jeden z nej přednějších berlínských listů, kterýž zastupuje smýšlení pruských rozhodujících kruhů, parcelací plán soustátí Habsburského, v němž zřetelně obsažena jest nejenom snaha politiky pruské, ale jímž jest nezbytně také dán směr politiky české.

Pruský tisk otevřeně a srozumitelně naznačil a prohlásil, že snahou politiky pruské v XX. století jest především zabrání zemí koruny Svatováclavské, jak „Kreuzzeitung“ napjala, Německem a germanisování čili vyhlazení národa českého ze řady národů živých.

Přiznání a prohlášení toto musí ovšem že býti českému lidu všeobecně sděleno, neboť jedná se patrně o jeho hrdlo! Třebas že se pod sluncem nemusilo ještě všecko na vlas splniti, čeho si Prusáci přejí, přece sluší především národu českému, o jehož existenci v nejpřednější řadě běží, býti na odpor proti tomu připravenu a zejména rozum politický i společenský dnes lidu českému káže, aby jednak nepřipouštěl a nedopouštěl páchání činů, jež by veřejně již před celou Evropou vyslovené pruské snahy a přání umožňovaly a podporovaly, ale aby také s veškerým úsilím své životní energie ve všech směrech pracoval k znemožnění oněch plánů, jež pruská politika pro XX. století jako svůj pracovní program honosivě celému světu ohlašuje.

Tím dala českému národu jednotnou půdu pro jeho politická a souvisící s tím ostatní snažení, a proto doufáme, že se po tomto berlínském naučení, o co běží, nastane v lidu českém příslušné vystřízlivění z politických hraček a komedií, jimiž ho v poslední době všelijací kašpárkové baví.

Dnes jest jasno a známo, kde sedí a odkud se blíží úhlavní náš nepřítel, který českou historii posledních dvou století naplnil samými pro český národ útrapami a soužením a který pro budoucnost již brousí sekeru, již má býti český starožitný státní útvar rozštípan na německé provincie a již má býti českému národu hlava i s jazykem utata.

Doufáme, že tento berlínský blesk, který středoevropskou politickou situaci objasnil, nenechá naše politiky více blouditi v temnotách malicherného vzájemného se štulcování, ale že v záři jeho čeští politikové spatřili onu cestu, po které musí dnes celý český národ kráčet, aby chystanému mu osudu předešel a ušel.

Výkladů širších dnešní situace nepotřebuje, avšak nutno jest na všech stranách bděti a pracovati, aby se Pruskem národu českému ve XX. století chystaný osud zkázy splniti nemohl.

Proto jest nezbytně třeba, aby u nás sbytečná, nenárodní, nesociální a pouze osobní třenice přestaly a aby politika česká uvedena byla na rozumnou cestu vážného nahlížení do budoucnosti, jejíž perspektiva byla již českému lidu ostentativně z Berlína naznačena.

Naše česká politika let posledních a dnů přítomných není ničím jiným, než-li že jedni pomlouvají druhé a všichni následkem toho přicházejí konečně s prázdnem. To musí přestat a k tomu především třeba nezbytno pracovati, aby českou politiku vedli skuteční politikové a aby život a pokrok národa českého nerušili lidé, kteří vlastně především při tom na sebe myslí a celek tím způsobem poškozují.

Každý dnes nahlíží, že jest třeba za takovýchto nebezpečných a povážlivých okolností národní jednoty, sociálního dohodnutí a bratrské snášlivosti a proto očekáváme, že vzhledem k této situaci bude co nejdříve provedena revize programů všech českých stran a že budou přizpůsobeny poměrům tak, aby celý národ ve hlavních zásadách jednomyslně mohl postupovati v před v budoucnost, jejíž klín připravuje proň zajisté že s dobrým rozmyslem ohlášenou zhoubu.

* * *

Společenské i politické poměry v Čechách se za posledního půlroku tak změnily, že, co slulo u nás loni černým, jest dnes bílé a co bílým, vypadá černě. Ještě před rokem bylo všechno katolické, především ovšem že katolické duchovenstvo stavěno u nás do hodně temného stínu a na výsluní obecného velení a přízně hovělo si všechno, co bylo protikatolické. Zejména protestanté a jejich duchovní správcové slunili se v nezměrné důvěře a lásce celé české veřejnosti, jejíž byli rozmazlenými mazlíčky.

Dokud ze strany katolické byl veden proti tomuto docela zbytečnému hejčkáni odpor, byl lit jenom olej do ohně. Každý hlas z této strany znamenal a znamená jistým lidem omezování svobody, zpátečnictví a když hlas takový někdy skutečně neodpovídal poměrům a byl dokonce vyprovokován, potom ovyal hotovým programem k rámu pro celon protikatolickou společnost.

Proto jest nyní viděti, jak rozumným bylo stanovisko, jež letos při Husových slavnostech větší díl katolické strany zaujal, postaviv se vůči nim s taktikou vyčkavací. Kdyby byl se proti vykonání jejich opřel, nejenom že by tím ničeho nedokázal: slavnosti ty odošly by se i přes to a k tomu ještě se vřavou, jež by

je provázela, kdyby protikatolická společnost mohla a měla záminku nadávati katolíkům. Když však katolická strana ve své většině postavila se vůči nim s očekáváním, co bude: bylo od staroměstské radnice posláno domů dvacet pruských pastordů a česká veřejnost na své bývalé sympatie ku protestantům pohlížející dnes zcela jinak, než-li činila před půlrokem.

Poměry se velice pronikavě obrátily.

Dnes stalo se předmětem obecné pozornosti duchovenstvo protestantské a český lid jakoby se probudil ze sna po makové koupeli. V ohledu tom stojíme dnes ovšem teprve na začátku změny obecného smýšlení, ale ten počátek jest nanejvýš pozhledný. Jedním rázem zbavena byla česká společnost dvou břemen, jež ji za posledních let tížila a sice břemen těch zbavena byla bez práce. Pánové, za něž česká veřejnost břemena ta nesla, sňali je s ní samochťice dobrovolně sami.

Česká veřejnost ve většině svého tisku pěstovala bezmeznou snášlivost a schovávavost vůči všemu, co nebylo katolické. Proto morálně i hmotně vydržovala a platila všechny protikatolické agitace, kterýchžto dvou břemen byla na svatováclavském sjezdu protestantů v Praze zbavena.

Pánové ti další ochotu české veřejnosti odmítlí a k dalšímu zastupování svých zájmů zvolili si vlastní svůj orgán, jež dobře vydržovati káže jim nejen čest, ale i povinnost. Tím katolická společnost získala velice v tom směru, že náš lid vysloveně protestantských novin čísti a vyhledávati nebude a když protestantské zájmy ostatní listy pěstovati přestanou, velice brzy vymizí v české společnosti napjetí, jež zde do nedávna proti všemu katolickému panovalo.

Čeští protestanté obehnali se sami na svém sjezdu čínskou zdí separatismu a zeď tu jim nikdo více bořiti nebude. Tolik liberalismu a snášlivosti je v našich zemích, že jest protestantům obecně přána ta radost, že se ze středu ostatního národa vystěhovali na zvláštní stanovisko, které velice brzo bude nuceno činiti ostatní české společnosti ony ústupky, jež ostatní česká společnost do nedávna činila spoluobčanům protestantským.

* * *

Dnes nutno nám krátce zmíniti se opět o dodatku k tolerančnímu patentu ze dne 26. března 1782, jímž bylo původním a starým českým protestantům dovoleno vyznávání jejich konfese.

Zmíněný dvorní dekret vůdcům českých protestantů dnešní doby znám nebyl, jako jim do r. 1881 nebylo známo ani původní znění tolerančního patentu ze dne 13. října 1781, jak protestantský učenec dr. Gustav Frank ve svém díle „Das Toleranz-Patent Kaiser Josef II. Wien 1882“, na svém místě přiznává.

mne někdy pomodlila. To víš, že některý člověk skoro ani sám za sebe nemůže; a než bych trestal sebe a jiné, radši ať nejsem na světě. Teda s Pánem Bohem.

„S Pánem Bohem, s Pánem Bohem“, zněla znovu tvrdá ozvěna z úst nepoddajné Kačky, která naposledy s chladnou lící pravici svého muže potřásla.

Vodvara ušel asi dvacet kroků s hlavou sklopenou, jako když táhl Bonaparte od Moskvy. Náhle se otočil a vrátil se do chalupy ještě jednou učinit zoufalý pokus o vítězství. „A ještě té jdu o něco prosit; u Rosendufty jsem dlužen ještě třicet krejcarů za kořalku, teda to už nějak sama srovnej. Však ti po mně zůstane všecko. A řekni sousedům, že je taky prosím, aby se nemrzeli, jestli jsem je někdy pohňval.“

Kačka byla na koni; věděla, proč se muž tak často vrací a že se mu do vody nechce; teď mu teprve nebude domlouvat. Musila se zdržovat, aby se nedala na hlas do smíchu. „Všecko zaplatím, všecko vyřídím, muži, jak si přeješ.“

„Teda naposledy s Pánem Bohem.“

„S Pánem Bohem“ opětovala tvrdá Amazonka. Dvěma u síně klaply, a když byl Vodvara za vsí, zaklel hřmotně jako dva kanonyři. Teď už prohrál bitvu na celé čáře. Kdyby ty slova aspoň dvě slova na usmířenou řekla! Teď už mu opravdu jiného nezbyvá než se utopit. Kozel mu byl tenhle nápad dlužen. Za nic na světě už se do té mizerné chajdy nevrátí; živě si představoval, jak při návratu Kačka škodolibě zuby cení, jak se mu vysmívá, jak ho sekýruje. Stejně o mužově úmyslu už breptá se sousedkami. Až by se vrátil, celá ves se mu bude do smrti smát; děti za ním budou běhat, Francek Lívanců na něj ke všemu tomu ještě složí písničku; ó to je žízlivec, jakých málo. Nedávno složil řízný popěvek na starého Vrátila, a jak tento ubožák z okna vyhlédl, už mu děti pod okny zpívaly, až ho to utrápilo.

Potácel se pomalu dále, až byl u Votřebčanského rybníka.

Hladina rybníka ozářená posledními paprky zapadajícího slunce tak svědně se na poraženého hrdinu smála! Vlasy večerním lehounkým vánkem poháněné pleskaly o břeh a jako by šeptaly:

Soudní, vědní a klidní lidé se kruhů protestantských jsou nám se uposornění na dehet ten oděni. Měli jsme za to, že upozorněním tím všem českým protestantům přijdeme nanejvýš vhod. A zatím někteří pánové z jejich středu velice se na nás hněvají a rozčilují.

Poněvadž chápeme, že upozornění na dekret onen jest některým jednotlivcům nanejvýš nepříjemným při překvapujícím stanovisku, jaké dnes přiznávají a zaujímají, musíme je nechaati vyzlobiti a vymrzeti. Však oni se postupem doby najdou ve středu jejich rozsaňatí lidé, kteří upozornění našeho správně využijí. Z toho, že se někteří pánové na nás tak zlobí, lze souditi, že se oni rozsaňatí lidé již nyní nalezli. *My historii a jednou vydané sdělení měniti nemůžeme a proto nám na celé věci žádné směny činiti nelse. Ať si pánové dekret ten vykládají jak chtějí, to nepředělají, že čeští evangelíci r. 1781 a 1782 vysánilí augsburské a helvetské nejrozhodněji samitáli a že jim bylo proto dovoleno spravovati se svým vyznáním českým.*

S nikým nebudeme se ve příčině té dnes ani v novinách hádati, ani na schůzích po hospodách sporovati. Přetřásání záležitosti té pokládáme za vnitřní otázku českých protestantských církevních obcí a je-li zanášena na forum širší veřejnosti, potom příčiny k tomu hledati sluší v potřebě, že si pánové, kteří tak činí, hledí odlehčiti a své slabé stránky omluviti nebo vymluviti. To jest jisto, že dnešní čeští protestanté *nevěří tak, jak věřila většina jejich předků r. 1781 a 1782, což jim bylo dovoleno.* O tom jest každý spor zbytečností.

Čtli jsme také ve příčině té proti sobě celou sbírku aprostých a surových nadávek. V tom ohledu musíme ponechati pánům volné pole. Mohli jsme a můžeme některé z nich stíhati a dáti potrestati, ale na takovou odpověď máme ještě dosti času.

Nám šlo především o informování katoliků. Jak na zákony císaře Josefa II. patří protestanté, to nám zůstává lhostejným. Za rok, za dvě léta bude patrné, jak byly dnešní protestantské názory nesprávnými. Kdybychom se s některými pány dali do diskuse, zaniklo by to, co jsme pověděli, v jejich povyku a to nechceme.

Až se pánové vyčlípí a vyhněvají, ujmeme se zase slova klidně my a povíme, čeho bude říci třeba. Někdy je mlčet zlato! Však ona přijde chvíle, kdy bude zase k další řeči vědná příležitost.

(10) Tak přišlo, aby nevymláda žurnalistů rasa, nad stoly nahrben a napřimuje duše. Kde kulhá argument, vše podepírá kasa, či lže se jednoduše.

Když vyschne sezona, a soškliví se práce — což druhdy stává se v tom drydnickém věku — že dlouho nemožno čekati na sensace, šmok hne se k středověku.

FEUILLETON.

Kapitoly o sebevrazech.

Píše J. S.-a.

I.

„Poslouchej, ženo, to je tvé poslední slovo, ty že mi nedáš upsat polovičku chalupy? Tolik jsem se tady nadřel a mám platit pořád za podruha? Se mnou si, milá holka, moc nehrej!“

„Stejně bys tu polovičku za půl roku propil“, odsekla kurážná Kačka neústupnému muži; „dokud byl tvůj táta živ, pořád mi domlouval, abych ti nedala nic upsat, že bys to prolil hrdlem; ten tě panečku dobře prošťuroval.“

„A tak dobře, když nechceš, teda nechťej“, zasyčel suše sekáč Vodvara; „než dělat otroka, to se radši utopím, abys věděla.“

Ale Kačku ani tahle příšerná hrozba příliš nezarážila; slyšela podobná slova od muže častěji; dráždila dál: „Viš co, to se radši oběs; bylo by škoda kazit vodu, a na borovici ti to tak dlouho trvat nebude jako ve vodě.“

Vodvarovi se zlostí dýmka v ruce třásla, ale přemohl se přece. Věděl, že umí žena stokrát líp sekat jazykem než on kosou sekat otavu. Silně si baň, sebral z kůlny kosu a šel na pole. A pak měla Kačka sílu jako Amazonka. Cestou skřípal zuby, div u krátké dýmky špičku nepřekousl. Tohle dnešní hubaření přece jen Kačce neprošine.

Když se k večeru vrátil domů, večere se ani nedotekl, na otázky ženiny ani slůvkem neodpověděl. Šel do druhé světničky, oblékl se svátečně a předstoupil pak před Kačku: „Teda s Pánem Bohem, ženo, už se víckrát nevidíme. Čím jsem ti ublížil, všecko mi odpusť. Takhle to bude nejlepší, když všecko hned skončím.“

Kačka vypoullila oči, ale hned se vzpamatovala a promluvila rovněž obřadně: „S Pánem Bohem, muži, já té taky prosím, abys mi všecko odpustil.“

Teď se zas Vodvara zarazil, když viděl, že ta ženská je jako bez citu. Znova se pokoušel, aby ho žena zdržovala, aby aspoň jedinou slzičkou ho odprosila: „Ještě té za to prosím, abys se za

„Skoč do nás, bude se ti zde měkce ležet; zbavíš se hubaté Kačky na vždy. Však potom zkrotne, až tě vytáhnou. Aspoň pozná, že jsi nebrozil nadarmo a že ji dovedeš taky vytrestat; uvidí, že jsi muž.“ Ale s druhé strany mu zas svědomí domlouvalo, že by to bylo proti Bohu a že hubatá Kačka ho kárala obyčejně spravedlivě.

Už ho přecházel taky hněv, srdce mu měklo, odvrátil se od vody, tvrdé podrážky poseté silnými cvočky klapaly po silnici dál. „Však ještě není všemu konec“, omlouval své rozpaky; „mohu do vody skočit každou chvíli“. Ale kde teď bude spát? Dnes se domů nevrátí, rozhodně nevrátí; hanbou by nemohl usnout. Ani nepozoroval, že se ocitl již ve Votřebčanech. Pojednou ho vytrhl z filosofie hlasitý, veselý hovor z pravé strany kostrbaté silnice. Oblédl se; zpozoroval, že stojí právě před krámem žida Goldsteina. Tam na pýtlech naditých různým zbožím sedělo několik dělníků. Dva právě si statně přihybali samožitnou z půlčků, tři zívali na veliké krajíce namazané sýrem a jeden s labužnickým úsměvem rozstíral po chlebě škvarky.

Ubohého psance zpozoroval ze dveří hoduující dělník Vrána. Vyšel ven a hned houkl na Vodvaru: „Co pak tam, kamaráde, stojíš, jako by ti podrážky přimrzly? Podívejme, podívejme, jak je nastrojen teď v sobotu! Snad jdeš někde na svatbu? Pojď trochu mezi nás, snad se za nás stydět nebudeš. A nekoukej na mne jako cikán do špiřfray.“

Vodvara se dlouho nerozpakoval, následoval klopytajícího druha do krámu. Přítomní hodovníci byli skoro všichni jeho známí; tady se mezi nimi trochu potěší, bude se tu líp přemýšlet o dalším plánu. Štěstí ještě, že měl sobotní výplatu s sebou. „A tuhle se napij ode mne“, koktal těžkým jazykem Vrána. „Ať žijeme! Však jiné radosti stejně na světě nemáme. Viš, kamarádčku, já doma neuziju nic; moje Francka pořád jenom nadává. A kdybych hned po výplatě přišel domů, všechny peníze mi vezme, ani krejcaru mi nenechá. A když jí řeknu, že si tohle líbit nedám, začne mi skubrat, že máme dvě děti. Hm, to je toho, abych se nemohl pro ty fakany ani naspít! Však si něco vyžebrají, a Francka taky vydělává. A od

*Za této avarie se vrší cnosti pínost.
V lernovech osličích se drtí karaktery,
se pášou dějiny a praská spravedlnost
pod posedlými péry.*

*A dále dunt to v útrokách továrničky.
Pod novou vignetou se robí stará jarma.
V připadech nejhorších se nabízejí svědky
a pokrokářství sádkma.*

Obrana.

Svatá přestoto! Jeden evangelík táže se v „Hl. ze S.“, aby se mu řeklo, co prý vlastně udělal Řím Čechům dobrého. Nedivíme se této naivní otázce, poněvadž se tento věřící od pastorů jistě nic dobrého o Římu nedověděl. Nechtějce znovu opakovati, o čem jsme již mnohokrát dřív psali, pouze onomu evangelíku sdělujeme, že mu redakce „Hl. ze S.“ sotva co dobrého o Římu poví, třeba že mu slibuje, že se o to „pokusi“. Radíme mu — když už u katolíků poučení nehledá — aby čerpal své vědomosti o tom aspoň u evangelíka Palackého nebo evangelíka Arnošta Denisa; tam se to doví spíš.

Příchod prvního českého národ. processu do Lurd.
(Vítací článek francouzského listu „Journal de la grotte de Lourdes“ ze dne 7. září 1903.)

„Filii tui de longe venient. Synové tvoji přijdou z koutů země“. Ó, jak věta tato, přeladká Panno Lourdeská, tanula před několika okamžiky přirozeně na mysl naší, když dívky Tvé ze vzdálené země české přišly, aby Tebe pozdravily, ubírajíce se na konci jednoho z nejkrásnějších průvodů eucharistických, při němž Tvůj božský Syn Ježíš — skryt jsa závojem svatě hostie a nesen rukama missionářského biskupa indického — provázen byl sedmi vrchními pastýři.

O jak as zaradovalo se Tvé srdce mateřské při pohledu na tyto statečné křesťany, kteří přišli k jeskyni, kde veškerý svět schází se k dostaveníčku, a tu skláněli se, slzy v oku majíce do prachu země, aby líbali půdu, kde kdysi Tvé nohy spočinuly. O jak my Francouzové byli jsme zase navzájem šťastni, vidouce Tebe tak milovanu! Veliká jest jistě láska těchto českých poutníků k Tobě, že tak z daleka a za cenu tolika obětí přišli k Tobě. Ta jich vroucí láska jevila se ostatně jasně i ve hlubokém dojetí i v harmonických, mile dumných zpěvech těchto zbožných křesťanů.

Ano, milují Tebe jako nejlaskavější a nejmilejší Matku a nespokojující se jen s návštěvou místa, kde přála jsi sobě mít zbudovanou kapli, přicházejí jako kdysi Magové aurum et thus deferentes, aby donesli Tobě kadidlo své dětině a nadšené chvály a bohatých darů.

Jich velikolepý a královský dar není vakutku nic jiného, než mosaika určená k ozdobě čtvrté kaple slavných tajemství v kostele sv. Růžence. (Nanebevzetí Panny Marie).

čeho je obec? Když mi dítě nejde do školy, to si hned vzpomenou na mne s kriminalem; ale když chci, aby dítěti něco dali, to zas o mně vědět nechtějí. A pij, kamaráde, pij, ať tu nouzi zapíjeme. Já si z Francky nic nedělám. Ta tvá prý má taky jazyk jako břitvu, ale nedělej si z toho nic. Pij, pokud Pán Bůh zdraví dá.

A Vodvara pil a pil, aby snad kamarádi neřekli, že chce být z jiných. Rozjařená společnost si přitukávala na zdraví, veselí stoupalo. Vodvara zapomínal na svou mizerii. Teprve když žid po třetí rázně vyběhl pijáky, aby přestali povykovati, sbírali se chudákové z krámu Nepoddajného rebelanta Vránu Goldstein za pomoci svého Moricka jednoduše přede dveře vyhodil. Vodvara zase na silnici osaměl. Chraplavé zpívání spytých soudruhů stále se vzdalovalo. Ale teď už nebyl tak smutný a nerozhodný, vždyt s pitím roste vždycky kuráž — zvláště k věcem nepěkným. Luskal prsty a šel k rybníku znovu. Mysl měl pevnou, jen ty nohy trochu vrávoraly. U rybníka sešel se silnice a klopytal luční pěšinou na vysokou protější hráz. Lidé ještě po silnici přecházejí, ale tam na druhé straně si ho snad nikdo nevšimne. Při záti měsíční pozoroval chvíli hru leských vln. Vskočil tam, jistě tam vskočí a rozpálenou hlavu na vřdy ochladí. Počkej, Kačko, však budeš litovat, až ti zejtra budou lidé ze všech stran vyčítat, že jsi svou hubou a neústupností dobrého muže k sebevraždě dohnala! Ale zas mu napadlo v zmotané hlavě: „Co z toho budu mít? Já to beztoho slyšet nebudu, já se jí stejně nemohu potom do očí vysmát. A ona mne bude třeba pomlouvati ještě víc. — Fie, odpívl si na konec po tomto vážném filosofování.

Za chvíli se dal zas do pláče nad svou opuštěností; nikdo o něho dobráka nestojí, nikdo, ani ta zlá Kačka. A tak co? Ať je tedy už jednou konec všemu. Každý důležitý plán se má řádně uvážiti, aby všechno dobře dopadlo. Proto není divu, že Vodvara se napřed odhodlal prozkoumati důkladně terén. Napřed zul boty, nechal je na brázi a sešel opatrně s holí dolů. Chtěl se trochu na bosu spřátněti s chladnou vodou, dřív než jí celé tělo svěří; taky chtěl prozpytovat, je-li tajemná tůň dosti hluboká. Jeho obtížný pochod nahnal smrtelný strach několika žabám na brázi si hovi-

Nepochybujeme, že všichni zbožní ctitelé Panny Marie Lourdeské sdílíti budou naši radost, že Matka Massabiellská šíří víc a více své království, aby posunovala meze vlády svého božského Syna Ježíše.

Nechť si sloba naopak skřípá zuby a zaťí vidouc, že přese vše triumfuje její odvěký a vřdy vítězný nepřítel. — Viděli jsme, jakoby obraz této zloby v divém víchru ve chvíli slavnostního příchodu Čechů chtěl vše sblížit, zakrýváje zrakům všech i ono nesmírné množství poutníků, i naše svatyně ano i samou jeskyni. Leč Čechové nedbali toho — dospěli k soše Matky Boží, a bouře zůstala ještě . . . ale daleko od nich i od posvátné jeskyně . . . peccator videbit et irascetur, dentibus suis fremet et tabescet, desiderium peccatorum peribit. (Hříšník to uslyší a rozlíti se, zuby bude skřípáti a hněvem schnouti; tušby hříšníků však vyzní na plano).

Podáváme ve věrném překladě článek, jímž francouzský místní list lurdský vítal vzletnými slovy české poutníky v proslaveném městě. „Katolické Listy“ uveřejnily již pozoruhodnou vřidnost, jakou vycházeli katolíci Francouzové vstříci Čechům na půdě francouzské. Do Lurd přijíždí ročně průměrně 700.000 lidí. Denně mešká v Lurdech 20—40 tisíc poutníků z Francie, Španěl, Italie, Belgie a Anglie, není tedy poutní vlak Francouzům v Lurdech žádnou vzácností, proto tím cennější byla blahosklonnost tarbského ndp. biskupa, jenž Čechy vítal vřelými slovy u záračné jeskyně, ačkoliv za svého biskupování nenčinil tak dosud žádnému národu. Nechceme z této milé pozornosti francouzského biskupa vyvozovati dalekosáhlé projekty o sbratření Čechů s Francouzy, ale zjev tento zasloužil jistě slušnějšího záznamu v „Nár. Listech“, nežli jak to učinil jejich nádenický lokálkař. Když několik českých soků provedlo několik zdatilých kotrmelec před francouzskými liberály, nemohly liberální české listy nad takovým úspěchem po kolik neděl přijíti z horečného nadšení do střizlivé rozvahy. Pro katolickou Francii nemá liberální tisk žádných ohledů slušnosti. Častější styky s katolíky francouzskými šly by jistě lidu našemu lépe k duhu, nežli přátelství francouzských neznaubů, kteří pro svůj mravní bankrot nemohou ani sami sobě pomoci. Lurdy zaslouží rozhodně větší pozornosti, nežli jakou jsme jim dosud věnovali. Poznáváme, že z bradecké diecéseúčastnilo se první české pouti do Lurd 40 osob, mezi nimiž 17 kněží, kteří tvořili právě 1/3 všech účastněných kněží. Kněží diecése přivezli v upomínku na tuto první pouti ndp. biskupovi Dru Doubravovi vkusně provedenou stříbrnou rytinu záračného zjevení sv. Panny. Pouti účastnili se tito p. t. vdpp.: farář Fr. Jeřábek, Jos. Portman a Fr. Pospíšil; Jos. Prudič, kaplan, Th. Dr. Fr. Rojl, ředitel, Vlad. Sekera, ředitel, Dobr. Orel, professor, Jos. Světlaký, katecheta; kaplani: Jan Středa, Adolf Hubálek, Václ. Böhm, Fr. Brydl, Jos. Dubec, Jos. Nováček, Jos. Bedrna a Jos. Nosek.

cím, které rychlostí blesku pleskaly do vody. Dole zabodl kandidát sebevraždy hůl do vlhké půdy, opřel se o ni a spustil nohu po kotníky do vody. „Brrr“, projelo jeho rty; přišel studený voda mu byla od jakživa velmi nemilá. A do té mrazivé tůně by měl skočit celý? To by se radši nechal od Kačky spolíčkovat. Rozvažoval znovu, má-li vůbec směleý čin podniknout; zapomněl docela holí prozkoumat vodní hloubku.

Vzpomněl si, že by mu třebaš mohl někdo boty vzít, nechal hůl stát a vyšplhal se namáhavě o čtyřech na předešlé místo.

Sta nových myšlenek vířilo mu v podnapilé hlavě, až z toho byl celý zmučen. Staré přísloví říká, že kdo chce zloducha polknout, nesmí se na něho dlouho dívat; jinak mu uteče. A tak celé mudrování Vodvarovo kontilo jen značnou ochablostí kuráže. A co tak bolestně přemýšlel, zavíraly se mu oči, tuhý spánek přetrhl ní další filosofie . . .

Vodvara spal dlouho. Když ranní slunko počalo mu svítit do očí, spřel se v jeho hlavě divoký sen. Zdálo se mu, že přišel domů a Kačka ho vybání; a když se nechtěl hnouti, napřáhla na jeho hlavu pádnou ruku. Vodvara se proti ní ohnal — a už bylo spánku konec, protože se rychle i s párem bot kutálel s hráze dolů. Na této mžikové cestě dostal ještě do hlavy ránu jedním podpadkem důkladnou podkúvkou opatřeným. A již spadl, ach, spadl v chladnou vodičku. Plesklo to důkladně, vysoko vzedmuté vlny zase se sevřely nad svou kotistí. Nebude se nikdo divit, že Vodvara při té retirádě si nemohl ani rychle uvědomit, co se s ním děje. Ale když se hlava v studené koupeli vzpamatovala a když si ústa lokla bezděčně smutného rybního nápoje, zahrabal Vodvara rukama, vztyčil hlavu z vln a křičel ze vši síly: „Lidičky, spaste duši! Pomoc, pomóóó!“ Že se dřív chtěl sám utopit, na to si ani nevzpomněl. Šestší, že šel právě po louce Francek Livanců, seskočil s hráze, vzal dole stojící hůl a vztáhl ji k tonoucímu. Vodvara se chytil a v malém okamžiku stál venku mokrý jako hastrman. Ale to už se také kolem něho rozeslavila celá kupa lidí hlavně

Politický přehled.

Už i sněm království českého zachvátila hlíza obstrukční. Pomalu parlamentarismu v naší říši odzvoní. A brosaři jeho zase Němci honosíci se jinak, že pouze oni jsou pevnou hradbou státu. První záminkou k obstrukci byl jim návrh z české strany učiněný na zrušení práva obcí na hromadné jmenování měšťanů čestných a měšťanů za účelem sesilování řad voličů. Tohoto práva dle možnosti všude Němci nadužívali, chtějíce si takovým prostředkem jinak neudržitelnou vládu v obcích zajištit. Z návrhu hořejšího odvozovali Němci křivdu a když přání jejich, aby předloha zmíněná byla vzata s denního pořádku a aby se na sněmu vůbec nejednalo o předlohách politických, nebylo vyhověno, zahájili obstrukci. Ne tedy křivda nějaká, ale další touha po nadvládě vehnala je do obstrukce, aby i na sněmu ukázali svou sílu, a aby rozvrátili i tu zásadu většinovou, jak to učinili na říšské radě. Druhého obstrukčního dne 13. října ústavověrní velkostatkáři oddělili se od obstrukujících. Nyní nastává v zákulisí boj a vyjednávání, aby přispěním konservativních velkostatkářů, dosud na straně české, rozhodnuto bylo, aby onen Němcům nemilý návrh vzat byl s denního pořádku. Pořádili se to ať už jakoukoliv cestou, pak následkem této porážky české strany následovati by musela co nejrozhodnější česká obstrukce na říšské radě, tím zároveň však by nastal konec parlamentarismu. A pozoruhodno, že zase s „čistým“ Wolfem na sněmu českém postupují všichni Němci.

Také chystaná oslava 50. výročí trvání čes. bohoslužeb v Linci vzbudila vřavu v něm. tisku, tak že slavnost odvolána. V hornorakouském sněmu i navrženo, aby česká kázání v Horních Rakousích byla zakázána a aby tu církevním jazykem byla jenom němčina.

V uherské krizi dosud nenastalo vyjasnění. Oposice odhodlána jest i po léta odpirati nováčky a daně.

Car chystal se na návštěvu do Říma, ale že se připravovali sociální demokraté návštěvu mu ztrpčiti, rozhodl se zůstat doma. Z toho roztrpčení velké v Italii proti vládě.

Právě do chystaného klidu v Macedonii zahřměla na hranicích bulharsko-macedonských krvavá srážka tureckého vojska s bulharským. Turecké vojsko vniklo na území bulharské, ale bylo menším sice oddílem bulharským na hlavu poraženo. Snad už začátek války. V Bulharsku pro to nadšení veliké.

Z činnosti katol. spolků.

Z Červ. Peček. Křesťansko-katolický vzdělávací a podporující spolek „Svornost“ se sídlem v Červ. Pečkách konati bude v neděli dne 18. října t. r. o 4. hod. odpol. měsíční spolkovou schůzi ve spolkových místnostech v hostinci pana Josefa Kuchaře. — Pro-

z jeho vesnice, kteří za nedělního jitra spěchali přes Votřestany do města.

„Tak se podívejte, Vodvaro, poškleboval se Francek, „včera jste měl ještě kuráže dost, ale dnesky jste provedl špatné hrdinství. Ani utopit se nedovedete; když to neumíte, teda se do toho nepleťte.“ — Lidé se smáli, z Votřestan kvapil k rybníku celý chomáč dětí, dav vzrůsta. Nejbliž k Vodvarovi se tlačily staré tetky, aby mohly podati sousedům co nejlepší a nejzevrubnější referát. Ale zaražený nedotopenec nevíšmal si hluku, jen se rozpačitě ohlédl na hráz a hned zas dolů, zalomil rukama a vyjekl žalostně: „Rány Boží, kdepak mám boty, kdo mi vzal moje boty! Lidičky, co já si počnu, podívejte se, kde mám nedělní boty!“

Troška lidí vypukla v hlasitý smích, ale Francek zabouřil: „Podívejte se na něj, ještě se nám vysmívá, měl bych Vás, Vodvaro, do vody hodit zpátky, Vy hrubiáne jeden!“ Ale už děti boty na kraji vody zpozorovaly a holí za obecného smíchu vytáhly. A teď nastal hromadný pochod ke Kaččině chalupě. Čestný průvod Vodvarův byl tak veliký, jako by vedli Babinského. Známí si prohlíželi bosého ubožáka, jako by to byl host z horké Afriky. Vzadu za hustým davem nesli dva kluci na rameně po jedné botě.

Jak Kačka starého hříšníka přivítala, to už říci nebudeme; ostatně může každý pochopit, že se po nešťastném manévru Vodvara musil ponížiti ještě víc. A když nedělní slunko za hory zapadalo a Vodvara z okna vyhléd, pokřikovala hromádka dětí mateřským dialektem: „Útopený boty, útopený boty!“ Kačka vyběhla ven, jednoho uličníka polehtala kotníkem pod žebry, druhé dva pleskla přes hlavu, děti se rozstříkly na všechny strany.

A Vodvara si utřel slzu vděčnosti s povzdech: „Přece ta Kačka není tak zlá, když mne tolik brání. Bude líp, když ji nebudu už dráždit.“

Některé uličníky pokřikovali ještě několik dní, ale po rázném zakročení pánu učitelů daly pokoj. — Vodvara byl už hodnější a touha po utopení ho nikdy už nenapadla. Byla ta voda tenkrát tolik studená! Kdo to neumí, ať se do toho neplete.

gram: 1. Čtení protokolu minulé schůze. 2. Sdělení spolkových zpráv. 3. Přednáška důst. pana Františka Jukla, katechety v Hradci Králové: „Rakousko-uherské vyrovnání.“ 4. Placení měsíčních příspěvků a přiblažování se nových členů. 5. Volné návrhy. I nečlenům vstup volný.

Politický klub křesť.-sociální pro král. České pořadí v neděli dne 18. října t. r. o 2. hod. odpol. veřejnou schůzi v sále „v Lorci“ v Kutné Hoře za spolupůsobení křesť.-sociálů z Čáslavě, Červ. Pečce, Nebovic, Břanova, Sedlic a Kutné Hory. 1. Rozšíření volebního práva. 2. Pryč od Říma. Zdař Bůh!

Krajinický sjezd, jež v neděli dne 11. října pořádaly v Týništi nad Orlicí katolické spolky v oblasti Orlice uselidě, vydatil se nad vše očekávání. Vedle místní jednoty a občanstva vůbec účastnily se ho katolické spolky z Hradce Králové, Třebochovic a z Černilova s prapory, dále z Pardubic (muž. i žen.), Častolovic, Kostelce n. O., Chocně, Skořenic, Hor. Jelení, Vamberka, Rychnova, Čermé a Čestie. Dostavili se již dopoledne hosté obcevali v místním farním chrámu službám Božím, před nimiž vdp. Ant. Kaška, děkan z Kostelce n. O., nadchl účastníky Bohoslužeb pročitáním slavnostním kázáním. Po společném obědě v sále Panského domu kolem 3. hod. započalo tamtéž v sále přednáška. Prostorový sál byl do posledního místa naplněn. Předseda katol. jednoty v Týništi p. Frant. Hlavatý uvítal shromážděné, načež předsedou sjezdu zvolen p. Jos. Urban z Hradce Králové, místopředsedy vdp. Ant. Kaška, děkan a vdp. G. Sourek, místní farář, zapisovatelem dp. J. Ržniček, katecheta. Na to zaslán holdovací telegram J. B. M. njdp. Dr. Jos. Doubravovi. První ujala se slova sl. Jakubcova, aby promluvila o ženě v křesť.-sociální organizaci. Lahodně a věcně vyložila známá již sl. řečnice pojem organizace, předvedla účel zřízení klášterního, spolků náboženských, křesť.-sociál. vzdělávacích, občanských, sociálně demokratických a národních a jasně vytkla, kde je místo našich žen a dívek. S povděkem přijata tato zpráva přednáška. — Druhým řečníkem byl vdp. Dr. Fr. Rejl, diecéšní předseda. Jeho znamenitá a časová přednáška o hospodářské situaci nesla se výkladem, jak si počínati mají naši politikové a národohospodáři vůbec. Hlavní věci a starosti naší má být, aby národ žil v slušných poměrech hospodářských; pak tím snadněji najde si cestu k vyšším cílům a suahám. Národ bezzemků, s dluhy zápasící zůstane vždy otrokem jiných. Slovnitý řečník nastínil též, jak by se dlužní dluh omezilo a stávající zneužití uplatnil. Neutuchající potlesk byl vdp. řečníku odměnou za skvělou přednášku. Na to pan V. Myslivec, redaktor z Prahy, promluvil o odborovém sdružování a jako jindy svým výkladem mluvil do duše všech. Zdařilý tento sjezd zakončen zábavným večirkem. Na tomto sjezdu právě se ukázala síla organizace a ochota, s kterou jak mnozí pp. duchovní, tak i laičové kráčí přes všechny překážky světla stopou nezapomenutelného biskupa Bryncha.

Zprávy místní a z kraje.

Osobní. S městem našim rozloučil se tyto dny pan finanční rada Dr. Šimek, přednost berního referátu hradeckého, odebral se na nové působení v Karlíně. Odchodu p. dra. Šimka želi nejvíce hudební kruhy zdejší, ježto pan finanční rada byl výtečným pianistou a hudebním odborníkem na slovo vzatým. Po několik let byl pan dr. Šimek místopředsedou cyrilické diecéšní jednoty, zjednav si o její rozkvět nemalých zásluh. Než i v jiných společenských kruzích byl pan rada Šimek oblíben pro svou vlídnou a společensky taktní povahu. Přejeme panu radovi, aby na novém svém působišti získal si tolik sympatií, jako v našem městě. — Po zomřelé vlezaloužil předsedkyni Dobročinného komitátu dámského v Hradci Králové, pí. Karolině Mahrlové, zvolena byla ve schůzi dne 7. října t. r. novou předsedkyní pí. Marie Steinfeldová, choť c. k. místopředsedatele rady v Hradci Králové. Na mnohá léta!

Sňatek. Slečna Růžena Holzerová, neteř nejdp. biskupa Dra. Jos. Doubravy, a p. Bohumil Hobzek, professor v Budějovicích, oddáni byli v sobotu 10. října v zámecké kapli v Chrásti nejdp. biskupem.

Z Průmyslového musea v Hradci Králové. Hledíc povzbuditi chuť a zájem krajanů své oblasti, vypisuje kuratorium konkura na původní paličkovanou krajskou a případnou vločkou v rázu národního ornamentu. První nejlepší krajka a vločka obdrží cenu 50 korun, druhá 30 korun. Rozměry pro obě jsou od 3 do 10 cm šířky a 30 cm délky. Cena 1 metru krajky nesmí přesahovati 4 koruny. Lhůta k dodání konkurenčních prací končí dne 15. února 1904. — Dne 28. listopadu otevřena bude v Petrohradě výstava umělecko-průmyslová. Kdož z našich uměl. řemeslníků by ji chtěl obelati svými výrobky, tomu ochotně veškeré bližší podmínky sdělí řed. musea p. L. Haněl. — Aby se odpomohlo u našich truhlářů a řezbářů stále citelněji se jevící potřebě, znalosti mofení a barvení dřev, které u mod. výrobků ze dřeva vždy víc a více převládá, zamýšlí kuratorium uspořádati pro řemeslníky ze dřeva pracující kraje královéhradeckého několikadenní kurs bezplatný, k němuž podařilo se mu získati prakticky vzdělanou sílu učitelkou. Aby mohl býti určen bližší rozsah a doba tohoto kursu, žádá řed. musea průmyslového, by se všichni, kdož se kursu toho účastniti míní, co nejdříve přihlásili. — Výstavu výševk navštívilo za 8 dní 1388 osob.

Ze Všeodbor. sdružení kř. dělnictva. Schůze užšího výboru dne 11. října. Přítomní: Urban, Pochman, Karásek a Polák. Podpory nemoc. uděleny: G. Novákovi v Plzni za 7 dní 4.60 K, A. Pecivalovi v H. Jelení za 7 dní 6 K, Č. Junkovi v Ústí n. O. za 7 dní 6 K, Fr. Duškovi v Ústí n. O. za 7 dní 6 K. Noví členové: z Kunčic 6, z Týniště 4, z Rychnova 2 a ze Sedce 1.

Koncert tamburašů v „Adalbertinu“. Tamburašský odbor jednoty katolických tovaryšů vy-

stoupil v neděli dne 11. října poprvé na koncertní podium v „Adalbertinu“ před četným obecnatvem. Vystoupení toto lze nazvati šťastným, ježto precizní výkony tamburašského kroužku strhly obecnatvo k nelicnému obdivu. Kroužek tento započal se cvičiti teprv od letošního jara a přece za těchto 6 měsíců vypěl na disciplinovaný hudební sbor, jenž může odvážit se před každou kritikou. Zasluba o tento rozkvět mladického sboru náleží v přední řadě obětavému sbornímu, dp. vicerektoru Jurkovičovi, jenž jako skladatel tamburašských hudebnin má již zvučné jméno. Ne menší uznání nutno projevit horlivým členům odboru, kteří i v letních měsících dovedli dáti přednost práci před zábavou. Za to všeobecná pochvala byla jim povzbuzující odměnou. K zajímavosti večera přispěl svou hrou vdp. prof. Vacek, koncertní mistr na cello. Mezi diletanty má sotva p. prof. Vacek váženého soka na svém nástroji a proto referujeme jen dle pravdy, tvrdíme-li, že nás hra p. profesora uchvátila. Rovněž i výkony přechédkého dámského kroužku byly vděčně přijaty. Večírek tamburašský lze přičísti k čestným dnům mnohoslibného mladého hudebního sboru. Zdař Bůh!

Koncert Heroldova kvarteta dne 10. t. m. pořádaný byl vskutku triumfální. Vzácná sebranost všech členů, bravurní, lehký přednes uchvaloval obecnatvo k častému potlesku. Korunní uměleckého večera tvořilo Dvořákov kvarteto a klasičeské Schumanovo klavírní kvinteto, (které skladatel své vlastní choti, znamenité virtuosoce na piano, věnoval). Tyto dvě grandiosní skladby sehrány zvlášť precizně; po každém oddílu následoval bouřlivý potlesk. Na konec ještě přidali umělci jednu partii Smetanova kvarteta „Z mého života“. Při rozchodu obecnatva bylo slyšeti všude nejochotivější úsudek. Proč však bylo opět obecnatva tak málo? Naše město by mělo mezi prvními tak vzácnou hudební extensi podporovati.

Velký vojenský balon plul nad městem našim dne 9. t. m. po půldeváté hodině ranní směrem od jihozápadu k severovýchodu. Blíže dělostřeleckých kolen v Pospíšilově třídě dopadl na zemi korespondenční lístek adresovaný správě vídeňského arsenálu s prosbou, aby co nejdříve odevzdán byl na nejbližší poštu. Datován byl 9/X. o 9¹/₂ hod. ranní. Dle „N. P.“ byl v balonu tom nadporučík Quoika z vídeňské vzduchoplavecké školy. Balon plul z Vídně přes Jihlavu, Hradec Králové, Varšavu do Německa, kde blíž moře vzduchoplavec sestoupil.

Marie Heritesová, vynikající virtuosa česká a hradeckému občanstvu známá už od lonského koncertu, uspořádá dne 8. listopadu v Klicperově divadle druhý koncert.

Letáky. V noci na 14. t. m. nalezeny byly ponocnými letáky obsahu protivládního a protidynastického. Byly sebrány a odevzdány stát. návladnictví.

Značky k uzavěrům domovním. Dle usnesení městské rady zřizují se právě značky ku hlavním uzavěrům domovním, které budou přiležitostně pp. majitelům domů zaúčtovány.

Samostatný školní okres pro město Hradec Králové bude přece na radost mnohých zrušen. Jeho zrušení a spojení pak s venkovským školním okresem královéhradeckým ode dne 1. ledna 1904 schváleno bylo ve schůzi zemského výboru dne 7. t. m. Náklad na vydržování obecných a měšťanských škol zdejších hraditi se bude z fondu zemského. Zemský výbor usnesl se také, aby se s obcí královéhradeckou vyjednávalo o rozdělení královéhradecké „Matice školské“.

Pro postižené živelní pohromou založeno v vikariatu Kopidlenském nejd. b. konsistofci: Kostelní sbírka ze Slatiny 48 K 4 t. h. z Veliše 46 K, z Veselí 38 K 28 h, z Němčovic 32 K, ze Samšiny 15 K 20 h, z Ostružna 8 K 10 h; dále přispěli: p. Fr. Vohnout, děk. v Žlunicích 5 K, p. Karel Jedlička, farář ve Vracích 2 K; p. Jos. Valenta, coop. ve Vracích 1 K, pp. Fr. Kuhn a Fr. Okrouhlický, kaplani v Kopidlně 4 K, celkem 200 K 2 h. — C. k. okres. hejtmanství v Hradci Králové na týž účel zaslaly obce: Újezd Podh. sbírkou 18 K 50 h, Lhota pod Libč. 42 K 8 h, Jeníkovic z vlastního důchodu 25 K, Předměstí 171.06 K (obec a cukrovar po 50 K, sbírkou 70.06 K.) Slatina 20 K, Stračov 40 K 50 h, Chlum u Věstar 39 K 80 h, Bohánka 27 K 30 h, dosud úhrnem 3349 K 62 h.

První hon v lesích královéhradeckých konal se ve středu dne 14. října. Zastřeleno bylo 138 zajčků, 27 králíků, 4 sluky a 1 koroptev.

Pokrač. průmyslová škola v Kukenách 22. svůj školní rok počala 4. října jak obyčejně službami Božími v chrámu Páně, načež začtvu shromážděnému ve škole oznámen školní řád s případným povzbuzením k vytrvalosti v práci jak ve škole, tak v dílně a neopomenuto připomenouti, jak důležitý jest pro člověka život bezúhonný, mravní — který jenom základem spokojenosti a blahobytu přístiho býti může. — Zahájení školního roku přítomni byli jak členové kuratoria školy, tak i celý výbor řemesl. živnost. společenstva, který povědy se svým předsedou p. V. Jedličkou v čele a nevěšedním zájmem veškeré kroky a výsledky školy sleduje, v ohledu kázně učitelákému sboru vždy ochotně pomocnou ruku podává a vůbec se stará, aby slušné chování a vzorné mravy učňů zachováány byly. Sleduje cíl tento i školní výbor s dohodnutím zástupců společenstva staral se, aby pokud možno přestalo vyučování večerní a zavedeno vyučování denní na škole pokračovací. Záležitost tato přišla k rozhodnutí do valné hromady společenstva a ta n. přičiněním pravých přátel mládeže přijata většinou hlasů a na mnohých vážných místech i s povděkem. Skutečně osvícení páni místní místní doznaní museli, že učňi po celodenní práci unavení, vysílentý nemůže večer věnovati se se pozorností a napnutím myslí práci duševní a že výsledek vyučování nemůže být takový — jaký bude, až se učňi v plné síle bude moci věnovati své práci ve škole. Pak i věc druhá, neméně důležitá přišla na váhu, jež dosud nejhorší pověst školám pokračovacím, pti všech dobrých ba výborných výsledcích, dělala,

totiž to hluché odcházení ze školy za noční tmy, kde přiležitost byla ke všemu, jen k ničemu dobrému, kde tak mnohá dobrá povaha slým příkladem nakažena byla. Pravda, věnování celého odpoledne ve středu vyučování školnímu zdá se, že páni místí zkrácení budou o práci a výdělek, který by jim učeň v době té jaksi získal, ale tu k potěše jich dovolujeme si upozorniti, že učňi vzdělání, inteligentní jinou silou a obratností i v dílně pracovatí dovede a zdánlivou ztrátu tuto pánu mistrům 10násobně přičiněním svým a dovedností svou ve škole získanou nahradí. A ten neporušený mrav však také za něco stojí! Hlavní zásluha o ustanovení toto arci nese předseda společenstva a celým výborem a pánové tito musí ještě snést z dat nepokročilých řemeslníků, jimž novota tato je proti myslí, mnohé trpké slovo — ale tak je vůde; dobrá snaha provázena bývá skoro povědy s odsuzováním a příkoffim, ale dočkáme se, že na všech místech uznati se jednou musí, že večerní vyučování ba snad i nedělní rovněž z vážných důvodů na pokračovacích školách přestati musí. Necht pokračovací školy ostatní v kraji našem sledují příklad nejstarší školy Kukulské.

Z Pouchova. O slavnosti Posvěcení chrámu P. bude zde slavnostní kázání činiti o 10. h. ranní vdp. professor Dr. Th. Jan Jindra z Hradce Král. a a napotom bude celebrovati velkou mši sv. vys. důst. p. praelát papež. a sídelní kanovník František Hampl. — Minulou nedělí odp. zkoušen na zdejších hřbitově od firmy H. Richter (pompes funebres) při puřbívání dělníka Ant. Jelínka z okr. nemocnice nepraktický moderní přístroj ku pochovávání mrtvol.

Koncert bratří Hájků koná se v sobotu dne 17. října v Pardubicích v sále „U Jeonů“ na Veselce za laukavého spolupůsobení mistra Karla Moora. Začátek o 1/8. hod. Předprodej lístků obstará knihkupectví p. Jana Liebicha v Pardubicích.

Z Heřmanic n. Labem u Jaroměře. (Vzpomínka na 50leté kněžství). Milou upomínku na první mái svatou slavil dne 11. října 1903 v Heřmanicích n. Labem v pouťovém chrámu Páně vysoce důstojný pan František Xav. Hampl, papežský praelát, kanovník senior Královéhradecké kapituly, praebendat panství Bischofteinického atd. atd. Dne 15. srpna, na svátek Nanebevzetí Panny Marie bylo tomu padesáte roků, kde oslavenec náš při milostném oltáři Panny Marie Heřmanické první oběť máe svatě Hospodinu přinášel, aby se odporučil pod ochranu nejblahošlavenější Panny Marie v těžkém působení kněžském. Primiční kázání měl tehdy rektor biskupského semináře kněžského p. Pan Jan Evang. Pažout, který si obral za lítku slova: „Kněz jest učitelem, soudcem a svědkem lidu“. Zjistěte Královna nebes, přesvatá Rodička Boží to byla, která jubilaru k vysokým důstojnostem dopomohla a u syna Božího skálopevného zdraví mu vyprosila. Dne 7. listopadu 1903 náš vysoký hodnostář dosáhne stáří 74 let. Z plna srdce mu přejeme, by Heřmanická Panna Maria, kteréž se dne 11. října 1903 při oběti máe svatě a před milostným obrazem se slzami v očích zuova zaslíbil, za něj orodovala, aby jej Bůh na dále zdravým a čilým zachovával, aby pak u našeho milostného oltáře demantové jubileum kněžské slaviti mohl! To račiž dáti Pán života i smrti!

Ze Sulnice. Oznámené již svícení základního kamene hřbitovního kostelíka obřády se bude v neděli dne 18. t. m. o 1/3. hodině odpolední.

Zimní lázeňské období v Bohdaneči. Dosavadní úspěchy docílené v lázních bohdaněckých přiměly fideletství těchto lázní učiniti vhodná opatření, aby lázně slatinné, sanatorium, ústav pro přirozené léčení vodou a ostatní lázeňská zřízení přístupna byla i v zimě; mohou tudíž nemocní bez obavy před nepříznivými vlivy povětrnosti oddati se léčbě svých neduhů, které v lázních bohdaněckých zpravidla docházejí úplného vyléčení. Krok za krokem razí si jmenované lázně výsledky svými dráhu ku předu a budou zajisté za nedlouho státí v popředí podobných lázeňských podniků, poněvadž opatření jsou veškerými podmínkami, jež k uzdravení chorých, ku příjemnému pobytu a nejspříjemnějšímu ošetření přispívají. Nemocní mohou býti kdykoli přijati a jest o ně v každém ohledu postaráno. Po předchozím oznámení poše se ku dráze pohodlný, krytý povoz kořšinami opatřený.

Oheň s mučedníky. Jak často byl již kárán lid pro ten nezpůsob, že zavrou děti doma a odejdou buď do práce, nebo na trh a třeba i do kostela. Co nešťastí se už pro to stalo! — Jistý občan v Litomyšli dne 11. října v neděli večer zavřel 3 chlapce a jednu ženu do stodoly, by mu tam hlídali obilí. Po 10. hodině vypukl v této stodole oheň; chlapci hrozně křičeli dobývajíce se ven a když lidé ke stodole přibáhli, nemohli ani vrata vyvřít, ani klady urazit. Hasiili tedy stodolu shora; ale když k jedné nácté vyvřítí vrata, byli chlapci již upeceni. Jeden vykročil sice ze stodoly, ale padl mrtev. Na ženu spadl prý strop s hořící slámou. Hrozná smrt!

Je to Francek nebo ne? Obyvatelé „Pinstockových domků“ v České Třebové měli letos po nějaký čas zvláštní zábavu. Rodině R. vrátil se v létě z trestance chrudimské jeyn, jenž dělal, jakoby nechtěl jíti ani domů, a zůstal v rodné obci Lhotce s některými kamarády v hospodě. Tito poslali pro jeho matku, která si pro něj přišla a domů odvedla. Po několika dnech zdálo se některému z domácích, že to Francek není. Vždyť ten při odchodu z domova byl chlapík jako jede rovný a teď má nohy jaksi pokřivené, pak není tak smělivý, jak býval, neboť se dáva i k jídlu pobízeti a vůbec se zdá, jako by to nebyl ani on. Tu Francek vysvětlil, že aoby poněkud křivé má od želez, jež často dostával. Vypptávali se jej na různé věci z dřívějších let, a tu, jak to bývá, o něčem věděl, na jiné zapomněl. Největší bylo, když některý z bývalých kamarádů jeho prohlásili, že to Francek není. Tu matka si vzpomněla, že má jakési znamení na zádech a jeliokž znamení tu bylo, prohlásila, že to musí být Francek. Kamarádi však nevěřili a Francovi několikrát znamenání záda natřeli a jeden z nich dokonce řekl sestře Francekové, ať se nedávají balamutit, že toho chlapa dobře zná z Čermné

u Lanškrouna, že tam chodili spolu do školy. Francěk zatím nádeničil, stravu neplatil a dobře se měl až na to, že byl často bit, což ho konečně omrzelo tak, že odešel do světa, rozumí se dle možnosti z domova řádně vypraven. Domáci neustále vzpomínali, kde asi je, litovali jej, co zbytečně zkusil, až od něho dostali dopis, ve kterém sděloval, že je v práci a proail, by mu poslali 10 korun. Zatím někdo poradil matce, by se septala v Chrudimě, není-li Francěk ještě živ. A skutečně, počátkem října došla odpověď, že Francěk živ a zdrav těší se na shledání. Dne 10. t. m. přijel pak sám, rovný a smělý jako kdy jindy a láteřl nyní na darebáka, který důkladně využil náhodné podobnosti, dav se po několik neděl zdarma živiti. Tomu pak místo žádaných 10 korun dostane se asi četnické návštěvy. Nyní bylo by nejlepší, aby se pravému Francěvi znamení se zad stratilo; pak by matka opravdu nevěděla, který z těch dvou je pravým.

Z Červených Janovic. Již dlouho se vleče otázka o přestavbě našeho chrámu Páně, a když se zdá, že doba nejpfiznivější nastala a jednání ku konci se schylovati zdá, vyskytly se najednou překážky. A odkud? Od těch, jak to už u nás, bohužel, začasté bývá — kteří největší zájem a prospěch z přestavby mají míti — od vlastních osadníků. Již tu byla komise, aby vše podrobněji určila, zvláště co se týče tak mírné nabídky o konkurenci osadníků — když tito — mimo samé Č Janovice — konkurenci odpírají. Arciť mají dobré rádcy — jeden žid a nedávno navštívivší nás pan učitel plnými ústy k odporu podněcovali. Není nad českou svornost a do brou vůli!

Ze Zruče. K dopisu z čísla minulého pod názvem Z Ledče podotýkáme, že je to sice pravda, že ty naše rychlíky jezdí poněkud zvolna; ale měl by pan dopisovatel znáti překážky, s nimiž někdy jest drže zápasiti. Tak kterýsi den minulého týdne ujíždějící vlak musil u Horky zastaviti. A proč? Iu, kráva postavila se na trať a chtěla si z blíзка tu novou „potvoru“ prohlédnutí. Marné bylo hvízdání a volání — kráva nerozuměla — až vlak před ní zastavil. — Pak má jezdit rychle!

Jak se chytají hejli! V Sedlicích je nájemcem pivovaru žid, ten, jemuž při rozvážení piva o Božím Těle letos zabít byl kůň. A přece na povozech čteme vyznačenou firmu: „Kuižecí pivovar“. — Nemělo by tam býti naznačeno „židovské pivo“? Pak by se mnohý asi rozmyslil, než by ho pil a snad by ho ani v Pertolticích (vozilali ho do hostince, který má pan řídící Kopecský) neodbírali.

Z České Třebové. Před týdnem ukázal jsem, že pan ředitel kůru necvičí se sborem zpěvy chrámové a následkem toho že zpěvy vážnou. Dnes ještě něco. Právě v týž den, kdy císařská máše tak slavně šla, že byla celý týden předmětem hovoru při ní přítomných, pořádal spolek „Havlíček“ ve prospěch živelní pohromou postižených akademii, kterouto z laskavé ochoty řídil pan ředitel připraven jsa znamenitě. Dva až třikrát týdně po kolik neděl pořádal zkoušky a výsledek dle toho byl nad očekávání zdařilý. Myslím, že i zpěvy chrámové potřebují zkoušek, zvláště když se nekonají z laskavé ochoty. Alespoň jednou týdně snad by to přece šlo. Když pan ředitel před rokem byl prozatímně ustanoven, očekával každý, že abor chrámový ještě více povznese a zatím by ještě za jeden rok pomalu, jak se říká, „všecko umřelo“. Kdo vzpomene na zpěvy o Velkém pátku, jak bývaly krásné za pana učitele Jirouška a na letošní slavné ticho, kdo vzpomene na slavné průvody k soše sv. Jana Nep. na mostě, jaké bývaly dříve anebo letos, kdo vzpomene, že letošním rokem odpolední služby Boží konaly se několikrát bez varhan; poněvadž pan ředitel byl zaměstnán jako kapelník, musel rozhodně žádati, aby dříve, než ustanoven bude definitivně, povinnosti ředitele kůru byly důrazně vytčeny. — Předěšlý týden na vyzvání dp. faráře podniknuta byla sbírka na sochu sv. Václava. Sbírkou provedli pp. Václav Klimeš a Václav Gregar. Namáhání jejich vytkalo se však a dosti skrovným výsledkem; bylo vybráno asi 100 korun, ve kterých je zahrnut i dar dp. faráře.

Z Nové Vsi u Haber. V neděli dne 11. října navštívil nás dp. farář F. Vlček a měl za zdejšího duchovního správce kř. cvičení v domě starosty p. Lad. Vacka. Jeho slova, kterými nás volal do organizace rolnické, účinkovala na všechny přítomné. Jeme přesvědčení, že bez organizace a svornosti naše hospodářská krise se neodvrátí. Panu faráři děkujeme za poučení a těšíme se, že s ním své styky udržíme. Zdař Bůh!

V PRAZE »OBNOVU«

les dostati v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Různé zprávy.

(8) Který realista mohl by takový bezedný nesmysl vypustit z úst? Touto otázkou rozehnal se pan Herben o pana Rohana, jenž v „Rozhledech“ pevně našim realistům sedl na kobyliku, šleha je ostrou satirou jejich sebezvědomé velikášství, jejich stranickou kritiku vůči jiným a až bráza rozněžněnou vůči svým stoupencům. Předmětem rozjevené otázky páne Herbenovy jest tvrzení Rohanova, že realism žije národnostně z „fixní mylné myšlenky, že tak zvané obrození národa českého jest účinkem reformace.“ Herben patrně ocitl se v onom duševním stavu, jenž vyjadřuje se přelovím, že pro samé stromy nevidí les. Vždyť odevšad, kam jen člověk se do realistické obory podívá anebo hmatne, ozývá se samá reformace. Každý skoro článek realistický reformací začne a reformací se končí právě tak, jako řetě některých poslanců našich nemohou se obejíti bez Žižky, Husa a Bílé hory. Reformace toť jest

takový čarodějnický univerzální lék pro všechny naše národní potřeby a nemoci. Dryáčnické pak vytkování a odporučování léku toho obstarávají obchodníci Masaryk a Herben. A abychem však se vrátili k otázce Herbenově, reformace vřelá nám pod okny nejen v otázkách každodenního života, nýbrž i přítomnost celkového života národního v ohledu filosofickém, náboženském a sociálním realisté nášeilné vyžímávají z tétož pramene reformačního. A mluví li Herben o bezedném nesmyslu, z úst některého realisty vypuštěném, pak pro samé starosti o Hilanera a nyní o protestanty s cizinou navazující zapomněl čísti v Masarykově „České Otázce“, která v tom ohledu mluví jasně a určitě tak, že na nás jen jest ponechatí samému Masarykovi, aby se s Herbenem o bezedný onen nesmysl vypořádával. Masaryk mluví o osvícenství buditelském dle aspoň výslovně: „Osvícenství minulého věku, osvícenství německé, anglické i francouzské bylo jen pokračováním v duchu hlavních ideí české reformace.“ Rozkládaje o náboženské svobodě našich buditelů, mluví jinde ve smyslu tomže: „Právě že historie česká odkazovala k veliké době reformační, náboženská svoboda právě Čechům byla tak vítána.“ Item: „Toto svobodomyšlné hnutí v Čechách přirozeně odkazovalo k reformaci české, k tradicím bratrským a husitským.“ O, Herbene, Herbene, jak rád ščourate ve stranách jiných, že neznají a nezachovávají svého programu! A tu najednou u Vás provalí se taková bezedná ignorance filosofického podkladu realistického, jež jako vetešnické paraple snažíte se rozepínat nad celým českým národem. A což jestli Machar, jak nedávno pravil, se chytne za hlavu a napíše na Vás epigram!? Přičinu k tomu dáváte mu sám, když pravíte: „Pan Rohan popraví jeho Konfese literáta „za krásné psaní, ale nicotný, vypočítavě sestrojený, všemi možnými i nemožnými cetkami všeho druhu výsperkovaný — protivný planý žvást.“ Dokonce i psychologem již nejste, sč často sám jste napal, že lidé pro pravdu se nejvíce zlobí. Máte tedy zase o čem hodně co přemýšleti.

Hnutí „Pryč od Říma“. Mezi protestanty na všech stranách pozorujeme čím dále tím úsilovnější boj proti katolictví. Čeští i němečtí protestanté z říše společně podnikají urputně vše, aby heslu „Pryč od Říma“ získali hojnost přívrženců. Ve dnech právě minulých opět konal za touže příčinou spolek Gustava Adolfa v Hamburku svoji generální schůzi. Čeští protestanté z Čech přišli také. Víkář Spanuth ze Žatce mluvil tu o hnutí Pryč od Říma v Rakousku a zvláště v Čechách. V řeči své si liboval, že toto tak silně počaté dílo zdárně pokračuje a to mnohem lépe než dříve. V prvním půlletí 1903 přestoupilo přý 515 katolíků. Od velikonoc r. 1899 odpadlo 12.000 katolíků jen v Čechách, v celém Rakousku pak 27.000. „Od dob Lutherových něco podobného se ve světě nestalo“, volal pan pastor ze Žatce. Na to útočil na kněžstvo katolické, na způsob kázání jejich, jak to činí vůbec všude a vždy evangeličtí pastoři „hlásající čisté evangelium“. Po něm mluvil ev. farář Enderman, který hlavně ve své řeči útočil na kapsy svých spoluvěřců pro zachranu „hynouc“ evangelické mládeže v „Ostmarce“. V témže smyslu mluvil pan farář Hrejsa z Trnávky u Přelouče, hledaje tu až u moře peněžitou pomoc na akci odpadlickou. Ne tedy čistého evangelia, ale více peněz a zase peněz je třeba, aby co možná hodně mnoho „bloudících“ oveček přilákáno bylo do ovčince evangelického. Za lázeňské sezony od jednéh mofských lázní ke druhým putovali braběnka Adelina Schimmelmanová a z Rakouska vypovězený štetfinský pastor Bräunlich. Kamkoli zavítali, všude velkými plakáty ohlašovali svoje kázání „čistého evangelia“, která konali i venku ve volné přírodě. Ale to jejich evangelium dýchalo nenávisť proti katolíkům a končilo vždycky apelem na kapsy posluchačů a to všechno pro hynoucí a po pravdě žízniční bratry mezi Slovany a zvláště v Čechách. Pastor Bräunlich v horoucí lásce k čistému evangeliu ve svých kázáních soplil sironu a ohněm proti Slovanům, ale nejvíce proti Čechům. Na konci volal vždy otevřeně: „Peněz, peněz, bratři moji, potřebujeme a pak uvidíte, že čistá víra naše i s němečtivism musel proniknouti ty otroky římské v Čechách i na Moravě. Bräunlich i Schimmelmanová fedrují po Německu hlavně „Evangelischer Bund“, jehož úkolem je slíiti v Rakousku heslo „Los von Rom“. Přes tyto ale ušilovné snahy stěžuje si „Kirchliche Korrespondenz für die Mitglieder des evangelischen Bundes“, že agitace protestantská či zmíněný Bund učinil letos dluh na 53.000 marek, které poslal kromě svých členských příspěvků do Čech hlavně na vydržování chrámů a pastora evangelických.

„Vlastenecká“ horlivost. Známé zajisté, jaké boje a namáhání musel podstoupiti nadšený buditel lidu Dr. V. Pařík, než se Třeбенice na Litoměřicku dostaly do rukou českých. Po smrti Paříkově nadšení za Třeбенice a okolí sice ochablo, než v Třeбенicích šlo se světlou stopou Paříkovou dále; korunou všeho snažení měla býti měšťanská škola. Na zřízení její vydala Hospodářsko-politická jednota pro Litoměřicko a Třeбенicko 5000 brožur „Poslední řeč dra. V. Paříka“, za něž mělo se strážiti 2000 K. Brožury zaslány po většině obcím a okresním zastupitelstvům. Ale jaká lhostejnost a nevšímavost projevila se tu po stránce vlastenecké! Z 970 obcí vrátilo brožury 118, zaplatilo 286 a 566 si brožury sice ponechalo, ale — nezaplatilo; ze 126 okres. zastupitelstev vrátilo brožury 13, zaplatilo 68 a 45 si ji ponechalo, ale — nezaplatilo. Následkem toho strážilo se za brožury pouze 1282 K 24 h. Tím nejlépe se ukázalo naše vlastenectví. To je vždycky křiku ve společnosti naší vlastenecké, když nám vládá nebo spolukrajané Němci přislápnou trochu naše práva národní! Ale aby pak leckterý vlastenecký křikloun kromě křiku obětoval ještě aspoň pár haléřů na povznesení tísněných bratří našich na pf. na Třeбенicku, ani mu nenapadne. Dříve se musel vyprahlé hrdlo avlašiti „vlasteneckým“ mokem, a utlačování krajané až zatím trochu sechnou.

Naším obcím. Sociální úkoly obcí v dnešní době jsou veliké. K provádění jich nebývá však v obcích vždy dostatečných prostředků a náležitěho porozumění. Přes to lze mnohdy i bez velkého ná-

kladu provésti něco na prospěch obce, jen třeba trochu více rozhledu, vypočítavosti a ráznosti správním obcí. I v malé vesničce může se na tomto poli mnoho vykonati. — Jedním z předních úkolů sociálních jest péče o zdravotnictví, u nás často tak zanedbávaná. Jak prospěšná jest na pf. parní lázeň člověku, netřeba dokazovati. Ale u nás i ve větších městech nebývá podobných lázní a jsou-li, drahotou bývají nižším třídám nepřístupny. Prakticky rozřešili tuto důležitou otázku v malé obci Altu v lese Westersakém v Německu. Tam vystavěli si r. 1899 obecní pekárnou, celý domek s příslušnými místnostmi. Komisi namalu-la se myšlenka, jak by se tu dalo přebytčné teplo využítkovati. Výsledkem přemýšlení byly pak obecní lázně: k pekárně se postavila malá koupelna o 7 vanách, kde se horkem z pece voda ohřívá. Z počátku vybírá se malý poplatek, aby se náklad na postavení lázní ukryl a až toho bude docíleno, budou obyvatelé používatí obecních lázní zdarma. V obcích našich pti různých podnicích pouští se pára do vzduchu nezužítkovaná. Záhodno, aby příslušní činitelé v tom směru více přemýšleli.

Z paměti Frt. Mart. Uhlíře, děkana holohlavského, jest nadpis spisku, jež jako čís. 9. pojednání, Historickým a průmyslovým museem v Hradci Králové vydaných, veřejnosti podává p. L. Domečka, městský tajemník. Obsah: I. Druhá válka Slezská. II. Z války sedmileté. III. Nouze v Čechách. IV. Selské vzbouření na Hradecku r. 1775. V. Válka o bavorské dědictví. Knížka velmi zajímavá.

To by u nás nešlo. V Německu vedou křesťanští obchodníci tuhý boj proti svým židovským konkurentům. Mnozí křesťanští obchodníci zavázali si dokonce na dréte svých závodů tabulky s nápisem: „Juden und Jüdinnen draussen bleiben“. (Židé a židovky ať zůstanou venku). A to se děje i v takových místech, kde žije mnoho bohatých cizích židů. To je důslednost v boji.

Židé a Kišeněv. Známé je, jaký křik způsobily všechny židovské listy o výtržnostech v Kišeněvě na Rusi. Ale nyní pozvolna vychází na jevo, že to byl planý křik, vypočítaný na ostouzení Ruska, kde se právě židům všechno nedaří dle jejich vůle, jako v jiných státech evropských. Původcem veškerých lží o krvavých událostech v Kišeněvě je Dr. Doroševski, vrchní lékař tamější nemocnice, takto křesťan ale pokrokář. Před soudem nebyl a to, dokázati pravdivost svých tvrzení, a proto byl místa svého v nemocnici úředně zbaven. Doznal, že všechno vlastně slyšel od třech jistých židů. Rozumí se, že jest nyní od svých židovských přátel veleben jako mučenník myšlenek pokrokových.

Jak se doděláme v životě úspěchů. Několik amerických obchodníků rozeslalo oběžníky svým soudruhům, kteří vlastní přičinlivostí dodělali se značných úspěchů, aby od nich zvěděli, jak si počínali. Vyzvání odpovídali asi následovně: 1. Měj pevný charakter, buď pánem všech svých žádostí, hleď se přemoci a odporovati žádostem. 2. Chraň se dlouhého spaní, mnoha radovánek a zábav, jakož i před jakýmkoli zbytečným vydáním. 3. Hleď si udržeti zdraví. 4. Buď pečlivým i v nejmenších věcech; co jest hodno, aby se udělalo, jest také hodno, aby se udělalo správně; měj vědomí o nejnepatrnějších věcech oné živnosti a i toho nejnepatrnějšího šetři; nic nebuď ti nepatrným. 5. Vykonej svou úlohu rychle a přesně. 6. Rozmanitost práce buď ti zotavivím. 7. Buď vytrvalým; co se ti letos nezdaří, zdaří se ti snad za rok, za 5 neb 10 let. 8. Buď opatrným ve volbě svých lidí, chovej se k nim vlídně, ale rozhodně. 9. Chovej se ke každému tak, jako by ti byl užitečným; neboň tak ale z vypočítavosti, ale ze zistné vlídnosti; nedělej si nepřátel. 10. Nezdružuj se všemi vedlejšími, měj vždy svůj cíl před očima; varuj se zbytečného tlachání. — Tyto zásady hodí se nejen obchodníkovi, ale i každému z nás. Jistě vzkmete naše domácí hospodářství, budeme-li se jimi řídit.

Dluhy českého království, obnášející roku 1901 48,160,215 K 72 h, rozmnožily se během roku 1902 na 58,682,801 K 16 h. Všecka aktiva království činila koncem roku 1902 60,096,447 K 24 h, passiva 61,659,871 K 75 h.

Živý plot. Hlohové ploty nejsou ani rolníkům, ani stěpařům, ani včelařům valně milé. Hlohový nektar a pel včely omamuje a jejich život ohrožuje; také med není pak valně dobrým. Hlohové živé ploty netrvají příliš dlouho a jsou často sužovány housenkami; nejsou tudíž valně účelné. Lepší než hlohové jsou ploty habrové a smrkové; neúčelnější živý plot lze však pořídit z kustovnice švédské. Tento keř nevybírá si valně v půdě; jest trnitě ovětvený a hustě olistěný. Kvete fialově od července do září a plodí podlouhlé, žlutavo-červené bobule. Poskytuje našim užitečným ptákům bezpečného útluku i ochrany a vzhledem dlouho hojně a zdravě pastvy; při tom škodlivých vetřelců do zahrady nepropouští.

Dítě školních v Praze na všech 38 českých obecních a měšťanských školách zapááno letos celkem 10.073 hochů a na 38 školách dívkách 10.280 dívek, úhrnem na všech školách zapááno 20.353 dětí. Na 5 obec. a měst. něm. školách chlapeckých zapááno 1302, na dívkách 1550, dohromady německých dětí 2852.

Chov králíků a jeho výnosnost dokládá Al. J. Benč ve svém spisku, v Praze u Reinwarta vydaném, těmito asi hlavními daty: Ve Francii chová se ročně přes 100 mil. králíků v ceně 350 mil. franků, ze kterých jediné v Paříži 3 mil. se spotřebují. V Anglii spotřebuje se ročně přes 65.000 centů králíků masa v ceně 32 mil. marků. V samotném anglickém městě Nottinghamu spotřebuje se každý týden 3000 kusů. Na trhu v Ostende prodá se každý týden 300.000 králíků do Londýna. Jediný králík vyrobí ročně 50 kg. mrvy, která se vyrovná guanu. Přičiny, pro které u nás králíkářství se nedaří, jsou tyto: 1. Přílišná drahota plemenníků. 2. Netečnost chovu králíků. 3. Nevypočítavost našich hospodářů. 4. Rosličné pověry o králících a 5. Naprostá nevědomost a neznalost života králíků. Důležitost chovu králíka jako zvířete hospodářského u nás, jeho chov, výběr a užitek, který plyne z klíkáření zvláště pro domácnost, hospodáří a celý národ — zasluhuje vši pozornosti.

Výborová schůze

politického družstva tiskového
pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

ve středu dne 21. října 1903, o 2. hod. odpol.
v diecéšním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkova tří-
da č. 800—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř, Dr. František Reyl,
předseda, jednatel.

(Zasláno.)

Důstojné pp. svěcence

kteří na zdvořilý dopis
z r. 1885, můj v naléhavé zále-
žitosti dosud neodpověděli, o brzkou
příznivou odpověď prosí A. H.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 10. října 1903
pšenice K 11:20—12:40, žito K 9:20—10:00, ječmene
K 8:20—9:40, oves K 6:10—5:40, prosa K 9:50—10:00,
vike K 7:40—9:50, hrachu K 16:00—20:00, čočky
K 22:00—26:00, jable K 20—, krup K 16:00—36:00,
bramborů K 3:20—3:60, jetelového semene červeného
K 76:00—84:00, máku K 26:00—28:00, lněného se-
mene K 13:50—15:50, 100 kg. žit. otrub K 10:00,
pšenič. otrub K 9:50, 1 kg. másla K 2:20—2:40,
1 kg. sádla vepřového K 1:72—0:90, tvarohu K 0:28—
0:32, 1 vejce — 6 h. 1 kopa želí K 4:00—6:00, cerele
K 1:00—4:00, kapusty K 1:00—2:00, 1 hl cibule K 4:00
—4:20, 1 kopa drob. zeleniny K 2:00—2:10, 1 pytel
mrkve K 2:00—2:30, 1 hl jablák 6:00—14:00, 1 hl hrášek
0:00—0:00, 1 hl švestek 3:00—4:00. Na týdenní a
obilní trh v Hradci Král. 10. října 1903 odbyvaný při-
vezeno bylo: 1) Obilí: hl pšenice 263, žito 91,
ječmene 165, oves 153, prosa —, vike 2, hrachu 4,
čočky 0, jable 0, krup —, jetelového semínka 2,
lněného semínka —, máku 3. 2) Zeleniny: želí 290
kop, cerele 81 kop, kapusty 149 kop, cibule 110 hl.
dřob. zeleniny 98 kop, mrkve 117 pytlů, brambor 89 hl.
3) Ovoce: jablák 10 hl, hrášek — hl, švestek 70 hl,
4) Drobnoho dobytka: vepřů 8 kusů, podvinčat 674.

KONKURS.

Městské průmyslové museum pro
severovýchodní část král. českého v Hradci
Králové

vypisuje soutěž na nejlepší
původní paličkovanou
krajku s příslušnou vložkou

provedenou v rázu národního ornamentu, a sice
pod následujícími podmínkami:

- 1) Šířka krajky i vložky nesmí přesahovati 10 cm.
a nesmí býti užší než 3 cm.
- 2) Délka jedné i druhé budiž 30 cm.
- 3) Cena jednoho metru krajky i vložky nesmí
přesahovati cenu 4 korun.

Nejlépe práce počtány budou: První cenou
50 K, druhá 30 K a zůstanou majetkem prů-
myslového musea. Ostatní, pochvalné uznání zaslou-
hující práce jest správa musea ochotna zakoupiti
pro své sbírky, pokud se pro ně svým vzorem a
provedením hoditi budou.

Veškeré práce označené značkou neb heslem
dodány buďtež s adresou původce v zapečetěné
obálce, označené stejným heslem neb značkou
jako soutěžní práce do 15. února 1904 říditelství
městského průmyslového musea v Hradci Králové.

Soutěže účastníci se mohou veškeré v kraji
hradeckém usadit neb do něho patřící krajkářky.
Složení jury a vše bližší oznámeno bude
později v časopisech.

V Hradci Králové, 15. října 1903.

Kuratorium.

K době vánoční a velikonoční.

Jesle chrámové

Boží hroby

Křížové cesty

se dřeva-
zané, poly-
chromované
se slohem kostelů
souhlasné
v reliéfu řezá-
né neb lité.
Sochy „Vzkří-
šení“, suchy, oltáře a veškerá ko-
stelní zařízení doporučuje uctivé
umělecký závod sochařský a řez-
bářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Písárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 30.
v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. cen-
níky, nákresy a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky.

Založeno roku 1910.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NESKUDLA,

c. k. dvorní dodavatelství

v Jabloném n. Orli. č. 86.

Dílna ku vyžívání a hotovení mešních rouch,
počinaje od 24 K, pluvialů, dalmatik, korouhví,
praporek, církevního prádla atd., pak dle patřá-
ckých i tuzemských vzorů spracované kalichy, cíbeře,
monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod
zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného ná-
kupu z doby patřákové výstavy a velikých novotín v cenách
značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé
obsluze.

O realnosti závodu svědčí mnohé tisíce
odporučen. — Velké obrázkové ceníky a
paramenta k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se v. proňuje.

Kanonické tabulky

pro oltáře, v provedení velice
vkusném, dvoubarevném, s ob-
rubou dvoubarevnou, nabízí

ve třech velikostech

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veleředst. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

c. a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809
a doporučený Ordinár. listem nejředst. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888

Doporučuje veškeré výrobky voskárské:
Svíčky oltářní z čistého vosku včelího i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakostí, obsluha rychlá
a přesná, podmínky a ceny nejmnější.

Zelátní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Hlavní obchod s dobrou kávou!

Jemnou kávu

prodávám 1 kg.
za 2 koruny.
Veškeré jiné druhy
při 1 kg. o 20 h

levnější než zasílají altonští, hamburští a
terstátní obchodníci.

Poznámka: Jsou-li kávy vůbec levné,
jako nyní, řídí se dle toho domácí obchodníci
též; není tedy třeba vyhledávati nepřátelskou
cizinu.

F. Chrudimský v Hradci Král.

Hlavní obchod s dobrou kávou!

První královéhradecká
parostrojní

truhlárna

ANT. MANYCHA

doporučuje své výrobky původních
vzorů v jednoduchém i přepychovém
provedení.

Zařizování bytů, hotelů, vil atd.
Stavební práce v moder. slozích.

Na požádání předloží se původní vzory
a rozpočty.

Přijímají se veškeré práce obráběcí
pro p. truhláře — a prodávají se hotové
obráběné výrobky a fornyry.

Vzorkový sklad látek.

Čalounické výrobky a dekorace.

Sklady:

Hradec Král., Pospíšilova třída č. 320.

Pardubice, Sladkovského ulice č. 338
ve vlastním domě.

Za ceny výroby. Následkem spojení dvou
výrobní. skladů nábytkových prodávám
za ceny výroby

Nábytek.

Za ceny výroby.

Nábytek.

— jen —
na Malém náměstí
č. 117 v Hradci Král.
úplné
zařízení do pokojů,
a t. d.
František Matějček.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleředstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Tě na spíátky bez svýjení cen!

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malé Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se lesklými rámy, sí-
těními vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada besplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

Nejstarší závod. Založeno r. 1860.

K dušičkám

odporučuji svůj závod sochařsko-kamenický k provedení prací hřbitovních, jakož i svůj

hojně zásobený sklad
hotových náhrobků

z různých druhů mramorů, žul a sienitů v provedení vkusném, v cenách nejlevnějších. Současně účtívě zvu P. T. zákazníkům k shlednutí mého závodu a v práci se nacházejících i hotových výrobků. Závod můj nachází se nyní ve vlastním nově postaveném domě v ulici Čelakovského (před labským mostem).

Zdenko Ježek,

průmysl mramoru a žuly v Hradci Králové.

Pravý
Malínský křen
letošní sklizně
5 kg. 15 kořenů... K 6.—
5 kg. 20 kořenů... K 5.—
5 kg. 25 kořenů... K 4.50
5 kg. 30 kořenů... K 4.—
zasílá vyplaceně na každou
poštovní stanici
Jos. Mikulecký,
vývoz malin. křenu v Kutné Hoře.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové
nabízí školní knihy:
1. Malý katechismus
katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 30 h.
2. Střední katechismus
katolického náboženství
Cena 1 výtisku vázaného 64 h.
3. Velký katechismus
katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 80 h.
Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupské rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.
Prodej pro knihkuppe jako z c. k. školního knihoskladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.
Rozdělení výtisků pro chudou školní mládež neděje se více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11 listů — jež po jednom vlepny jsou s příslušným vysvětlením do každého výtisku — vydají se 2 výtisky příslušného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spravedlivě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři
— vydaná —
nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Král.
1 výtisk brožovaný 4 h.

Veledůstojnému duchovenstvu!
Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh Konviktské ul., vyučený pastýř specialně na kostelní náčiní, dovoluje si doporučit svůj hojně zásobený sklad ve vlastním dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádoby atd., vše v přecném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franco. Za veškeré výrobky a slavnostní ručím. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjitkovnějšího. Chudším kostelům dlevo v placení. Více usnutí po ruce. *Základní provedené výrobky besceenné. Vše posílám již posvěcené.*

Přijme se zručný
truhlářský pomocník
jakož i **učedník** z řádné rodiny v truhlářském závodě
Frant. Třasáka v Hradci Králové
(Pětidomy.)

SUKNA
nejnovějších druhů tu- i cizozemských, jakož i černých
nabízí za velmi levné ceny
Frant. Marek,
český, křesťanský závod suknom
v **Liberci.**
Vzory na požádání. Též na splátky.

Oltář
poučená i modlitební kniha
i zpěvník
pro diecési královéhradeckou.
Druhé vydání — 368 stran 8°
v plochých arších při odebírce nejméně 50 kusů franko
za 20 K, 100 kusů za 40 K
cena knihkuppecká
brožovaný 42 h
vázaný v polopletné 58 h
vázaný v celopletné 68 h
vázaný v celopletné se zlateným křížkem 74 h
Oltář, vydání na velinovém papíře vázaný celý
v kůži se zlateným křížkem a oziskou K 1.80
Biskupská knihtiskárna.

Adolf Novotný,
továrna veškerého nábytku a kobercové zboží
— v Týništi, —
na východočeské výstavě v Pardubicích.
1. Koberce čtvercové.
2. Chodníky čili běhouny též čalouny vlečné.
3. Předložky čili podnožky.
4. Koberce pod okna (lambrekýny)
5. Lenty (koberce nástěnné za postele a divany).
6. Zálčony, draperie, portiere a rolety.
7. Pokrývky, deštiny na postele a stoly.
8. Přikrývky, látkové noční a cestovníce.
9. Hlině hospodářské.
10. Převazy na divany.
11. Látky na potažení nábytku.
12. Přádané 2krát prané šně.
13. Žíněny, senníky, slamníky.
14. Pérové a drát. vločky pod žíněny do ložek.
15. Dětské vozíky a trojkolky.
16. Nábytek čalounovaný.
17. Nábytek dřevěný.
18. Zařizování celých bytů, hotelů a letohrádků.

Víno

přírodní, zkoušené, nejd. bisk. konsistoří
odporučené, dostati lze 1 litr od 35 kr. u

Jos. Kadečky,

rest. v »Adalbertinn« v Hradci Králové.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Všeštech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných přispisů vyloženo
k nahlédnutí.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber
Dílka ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.
Vídeň,
VII. o., Seiden-
gasse č. 35.
Na náskku zasílá
se vše franco.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd., odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Pro duchovní správy.
Nejnovějším nařízením c. k. místodržitelství, směřujícím k odstranění všech příčin tuberkulózy a šíření její, mají ve všech veřejných shromážděních a tudyž i v kostelích upevněny býti tabulky s nápisem
**na zem plivati
se zakazuje.**
Prodáváme nápisy tyto na kartonu provedené 1 kus za 6 h, 5 kusů za 25 h, 10 kusů za 45 h.
Bisk. knihtiskárna
v Hradci Králové.

Svaté obrázky
všeho druhu nabízí
ve velkém výběru a za zvláště výhodných podmínek
Karel Šimek v Č. Budějovicích.
Vzorky jsou na požádání k dispozici.

Řádný katolík,
u veliké tísni bez vlastní viny se nacházející,
**prosí za místo kostelníka, školníka
a ped.,** nejraději ve větším městě.
Laskavé dotazy zodpoví administrace Obnovy.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)
doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Půjčky
v každé výši na libovolné splátky obdrží c. k.
státní, zemští, magistrátní, železniční, poštovní
úředníci, páni profesori, učitelové atd. Páni dů-
stojníci, počínaje od setníka, obdrží rovněž půjčky.
Podepsaný podá ochotně buď písemně neb
ústně vysvětlivky.
Rudolf Tylš, Hradec Král.,
Velké náměstí, č. 25.

== **NÁDHERNÉ** ==
DÍLO OBRAZOVÉ
ZA ČESKOU
SLÁVOU
POŘÁDÁ KAREL HIPMAN.
Sledující slavnou svou historií, zdaž neza-
roužíme seznati ona místa v cizině, kde ode-
hrál se ne jeden akt české slávy, místa, která
posvěcena jsou českou velikostí a uchovála
jeji stopu až do dnešního dne? Pohledy na
tato místa, kde česká sláva takofa jakoby
zkameněla, přineseme v nádherném tomto
díle, které na způsob „Letem českým světem“,
jež u české veřejnosti až dosud jest v dobré
paměti, předvede *několik set skvostných*
obrazů, poutavým slovním výkladem do-
provázených.
Každý sešit formátu 4", jenž při-
nese 12 obrazů, za 40 kr. (80 h).
Předplatné na 10 seš. K 8.00, na 20 seš. K 17.00
i s pošt. záslukou. Úplné as v 30—35 sešitech.
NAKLADATELSTVÍ JOS. R. VILÍMKY
PRAHA, Spálená ulice číslo 13. —
VIDEN I., Schottenring číslo 1.

PIANA, PIANINA
a HARMONIA
nejnovějších soustav, levně, též na
splátky a výměnu nabízí továrna
AL. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.
Sklad Eliášino nábroží proti lah-
skému mostu.
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.
Cenníky zdarma a franko. Pochvalná uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

Šicí stroje
za ceny bez konkurence
se zárukou.

Rodinný Sigerův obyčejný za 50 korun,
velmi vkusný s kruhovým člunkem za
88 korun, jakož i veškeré obuvnické a
krejčovské stroje, různé součásti, řemeny
a jehly k šicím strojům má stále na skladě
a v hojném výběru nabízí

První sportovní závod
Františka Jiráčka
ve Vys. Mýtě
nad Chocenskou branou.

Pravý
Malínský křen
z nejlepších mal. křenovek
zašílá poštou proti dobírce 5 kg balíčky
franco 30 kořenů 3.25 K, 25 koř. 3.75 K,
20 kořenů 4.25 K, 15 kořenů 5 K od
10 kg. výše dráhou nefrankovaně za 44 h,
za 56 h, za 62 h, za 76 h, za 1 kg.
Směs 3 kg. křenu, 5 kg. cibule, 1 kg.
česneku a 1 kg. petržele za 3 K.
J. M. Jireček,
Kutná Hora.

Objednávky z venkova vyřizují se obratem pošty.

P. T.

Dovoluji si zdvořile oznámiti, že 1. srpnem převzal jsem téměř před 100 lety založený knihkupecký
závod pana G. Fukače, dříve J. Pospíšila v Hradci Králové, který nadále pod firmou:

První královéhradecké knihkupectví a antikvariát

BOHDAN MELICHAR

(bývalý závod Pospíšilův založen r. 1808)

povedu.

Zásobiv závod veškerými plody literatury české v posledních letech vydanými, mohu každému
kteroukoli žádanou knihou ihned posloužit, přímé pak spojení se světovými
středisky knihkupeckými usnadňuje mi každou objednávku též na díla v cizině vydaná **v době nej-**
kratší vyříditi;

časopisy i díla v sešitech vycházející

mohu kterýmukoli číslem neb sešitem doplniti, byť i jinde započato s odebráním a ubezpečuji **každou**
objednávku ochotně, přesně a rychle vyříditi, při čemž i nejmenší zakázce
věnuji **pečlivou pozornost.**

Zároveň poukazuji zdvořile na svůj **hojně zásobený sklad potřeb kance-**
lářských a školních v nejlepších jakostech a ujišťuji, že bude vždy mojí snahou, **pečlivým**
vyhověním všem přáním přízeň pánů odběratelů si získati a tím důvěru k starému závodu
Pospíšilovu, který téměř po celé století se nejchvalnější pověstí honosil, upevniti a k rozkvětu přivesti.

Velký výběr modlitebních knih.

OBNOVA

Číslo 48.

Předplatní na čtvrti roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 23. října 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Ohrazení.

Katol. polit. tisk. družstvo v Hradci Králové jménem svých 800 členů se rozhodně ohrazuje proti každému pokusu národnostního dělení diecése v království Českém, vším právem považujíc pokus tento v souhlasu celého Českého národa za akt necírkevní i nevlastenecký — a souhlasí úplně s resolucí duchovenstva generálního vikariátu pražského ze dne 14. října t. r.

Z výboru politického družstva tisk. v Hradci Král.
dne 21. října t. r.

Katolické spolky.

II.

(3) Víme dobře, jaké stanovisko zaujímají k upřímným katolíkům i snášlivější liberálové. Zvou sice do své společnosti i velebného pána, vlídně s ním pohovoří, otázek náboženských celkem „ze šetrnosti“ se nedotýkají. Jen tak někdy některý učiní náboženský projev: „Víte, velebníčku, já jsem taky katolík, ale dovolte tohle...“ A teď začne vykládat a „poučovat“ o některé věci, o které ví asi tolik jako o severní točnou. A neustoupí proti důvodu sebe pádnějšímu. Aby se však takový člověk náboženství proti některému jízlivci zastal, to bychom marně čekali; do kostela také nejde leda jednou v roce. Kněz je v takové společnosti pokládán třeba za člověka „dobrého“ a k vůli němu — nikoli k vůli víře — taky taková společnost nečiní právě nějakých demonstrací proticírkevních. Ale nějaký katolický časopis se vyvšíti v místnosti spolkové nesmí.

Někdy tito lidé připustí docela i tolik, aby pan páter v takové společnosti přednášel; ale též musí dát pozor, aby se ani slůvkem nedotekl některé modly liberální, kdyby historie a zkušenost poskytovala sebe křiklavějších dokladů. Pak si řeknou přítomní: „No, chlapík to je; chudák, kdyby takhle nebyl spjat tím kolářkem, kdyby mohl svobodně celou pravdu povědět, to bychom teprve slyšeli krásnou řeč!“ Ale protože je hodný, už se mu to „nutné zlo“ odpustí; vždyť prý musí být taky od něčeho živ. A zatím nikomu nenapadne, že kněz učí ideálům nejčistším, nejlépe odůvodněným, samé pravdy Boží. Zdali pak taková společnost má stejné myšlenky o pastora? Troufá si na něho někdo? Kdyby mluvil cokoli, už je všechno pravda. Neříkáme, že by měl kněz jen obcovati s rozhodnými katolíky; má milovati všechny, všechno má Kristu získávati. Ale jak by tak asi prostí věřící, upřímní katolíci na to hleděli, kdyby kněz miloval hlavně společnost liberální, ale jich si ne všiml leda jen v kostele, víru jejich nehlédl upevniti?

Co zavinilo, že za nynějšího času se trpí upřímným katolíkem v různých společnostech jen jako žebráček? Byla toho příčinou namnoze až příliš velká snášlivost k nejružnějšímu liberálnímu lžem, jimiž lid byl beze vši překážky otravován. Spolků na ubití víry bylo plno, ale spolky katolické jim nečelily; bylo to tak ovšem velice pohodlné — pro generaci katolíků, která se právě do hrobu položila. Pokud potřebovali liberálové jejich resignace, ještě je jako osvědčené katolíky chválili; ale nyní, kdy nevěra slaví triumfy, jest urážen katolík na všech stranách. Jest často i z vlastního vyháněn, i schůzi čistě spolkovou dovedou fanatické „pokrokové“ rámyse katolíkům rozbít. Pořád se dřív mluvilo, že kněz zanedbává lid; prý jest vždycky jen s pány jedna ruka; a když se lidu kněz ujme a když jen na základě zaručených fakt

lid poučuje, strhává se rámus nový. To prý chce znovu „uvědomělý“ lid zatemňovati. Ale tážeme se, zač by platila ryzí katolická víra u lidu, kdyby též byl přesvědčen, že kněz úmyslně se veřejné disputaci vyhýbá proto, že by nedovedl víru svou hájiti? Za veteš, které se drží kněz proto, že musí.

Pastorů prohlašují, že prý náboženskou lhostejnost nynější doby zavinila katolická církev svým „bezduchým“ formalismem, atd. (Ovšem při tom zapomínají, že byli nejhorlivějšími fadrovateli mladočeského denníku, jehož rozbředlý, bezprogramový liberalismus znehodnotoval každou pozitivní víru; ale tento denník nedopustil na evangeliky a proto ta láska.) Ale když se nyní kněz namáhá poučnými přednáškami ve spolku, aby se víra Kristova vžila lidu v krev a aby se z křesťanů matrikových stali křesťané praktičtí, už je zas zle. A přece je potřebí spolků, aby se přesvědčení křesťanské utužovalo, aby křesťané vedli si neohroženě po křesťansku i ve veřejném životě; jen tak si získají katolíci náležitou úctu před veřejností, protože katolík vlažný, svých povinností nedbající, musí být pro smích každému. Vždyť má být křesťanství kvasem pronikajícím všechny naše úkony.

Stálým couváním a kýváním liberály své věci rozhodně nezlaskáme. Ale organizovaná práce vzdělavací poslouží k uvědomění lidu věřícího, který sebevědoměji půjde za svým náboženským cílem. Proč i dobří katolíci jsou na mnohých místech tak zastrázeni, že se bojí každého většího projevu katolického? Vědí, že proti nim stojí dobře zorganizovaná liberální klika, která by je dovedla i o existenci připraviti; a takový člověk, není-li v osadě spolku, skutečně nemá nikde zastání. „Katolíci jsou bázlivci“, řekl o úzkostlivě snášlivých katolících posměšně jeden francouzský liberál. A o nás to platí namnoze též. V nedávné době dovedla hrstka dobře zorganizovaných pastorů alarmovati většinu české veřejnosti k projevům proticírkevním a i ti lepší katolíci byli raději tiše, aby si nepoštvali proti sobě celý šik různých faunatických nedouků. Podívejme se, jaká spousta spolků proticírkevních v našem národě na podvrácení zásad katolických pracuje! A pozorujme, kolik asi spolků upřímně proti jejich pomluvám bojuje! Jest známa věc, že většina spolků sokolských již delší čas místo programu Tyršova provádí úsilný boj proti katolicismu; tito liberální pánové propůjčují místnosti spolkové k evangelickým bohoslužbám, ale katolickým obřadům pokoje nedají ani tehdy, když jsou katolíci sebe snášlivější. Kde je tedy ten „celý katolický“ národ doopravdy? Ale kdyby se katolíci zorganizovali do opravdy v hustý šik, pak by situace náboženská v Čechách zcela jinak dopadala.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 21. října.

(Počátek sněmovníhoasedání. — Několik slov k literárním poměrům. — Jak si naše massy vedou vůči vlivoplnému postavení našinců. — Zříceniny Odtkolkova mlýna. — Jednoduchá frekvence na školách.)

Pozornost celé naší politické veřejnosti obrácena jest dnes především k jednáním sněmu království Českého, která vynasnažují se někteří němečtí poslanci snižiti mužů nedůstojným způsobem pod úroveň zákonodárského zemského parlamentu. Boj proti takové zvůli bývá obyčejně marným, spíše ještě podněcuje k větší zarputilosti. Proto nezbyvá, než-li nechat pány německé poslance zatím prováděti, co pokládají za politiku. Není pochybnosti, že je to také přejde, když se proto nebude na ně nikdo hněvati. Lze totiž míti za to, že vážnější díl německých našich spoluočanů takovéto sněmovní činnosti, jež zemi stojí

denně 4000 marně vyhozených korun, tleskati nebude a když vznětlivější Němci uvidí, že vážní lidé mlčky chlapecké tropení odsuzují, přestanou je obdivovati a chváliti také.

To však přenášet se nedá, že jistou míru příležitosti ku komice, již Němci do sněmovních jednání zavéstí hleděli, zavedlo skutečně nepochopitelné nedopatření, že totiž v seznamu členů zemského sněmu uveden byl proslulý a věhlasný inženýr Jan Kaftan jako „majitel krejčovského závodu“. Tohoto nedopatření se Němci ihned chopili a hleděli je využítovati tím, že jeden z nich seznam poslanců předčítal a u „krejčovského závodu“ páně Kaftanova přestal. Jest to k neuvěření, že něco vážnost zákonodárského sboru tak rušícího mohlo být bez předchozí revize mezi členy jeho rozdáno. Následky toho byly patrné, neboť nejenom že komicky působící tiškopis Němcům zavedl příležitost k demonstraci a musil být opraven, ale inženýr Kaftan musil si dáti líbiti potomní hloupé vtipy sněmovních šašků, kteří si přicházeli k němu objednávat oděv, což všechno dohromady za dnešních dnů velice málo k vážnosti sněmu přispívalo a začátek jeho zasedání učinilo fraškou, čehož Němci vykořistili.

Podruhý pak německým poslancům přál „báječný hlad“ lidových zástupců českého národa, z nichž veliký počet v pátek, až v 11 hodin sněm započal, již ve 12 hodin musil sněmovnu opustiti a zaskočiti si do Petzoldovy restaurace k obědu, tak že sněm nebyl způsobilý k dalšímu usnášení a nejvyšší pan maršálek musil následkem toho schůzi ukončiti.

* * *

V nedávných dnech převedeno bylo doposud mladočeskou subvencí podporované vydávání „České Revue“ od nakladatelství Beaufortova, jež se zdá být cele a úplně zaměstnáno objednávkami realistickými, nakladatelské firmě Topičově, která bude „Novou Českou Revui“ dále vydávati jako prý list „neodvislý“. Co se tím neodvislý myslí, není ani z minulosti, ani do budoucnosti ani objasněno, ani naznačeno.

Při tomto převodu vedena byla hlučná rozpráva o tom, že prý Mladočeši nedovedli za dobu své slávy utvořiti mladočeskou literární společnost.

K tomu máme vážnou poznámku, ač literární společenstva, koterie a cechy nejrozhodněji ze zásady zavrhuje.

Když v prosinci r. 1890 následkem dohodnutí se prof. Tilšra a prof. dr. Blažka s prof. dr. Masarykem, prof. dr. Kaizlem a s drem Kramářem došlo ke splnutí mladočeské strany s realisty, které se záhy zase rozplynulo, kde jaký prý literární realista dal si mladočeských orgánů ihned sloužiti a někteří pánové drží se jich v ohledu tom doposud. Realisté v mladočeských časopisech tak se zařídili, že po celých deset let následkem toho nebylo lze v jejich literárních rubrikách nic jiného čísti, než-li vzájemné se adorování kapací, jež dr. Jul. Grégr své doby nejrozhodněji karabáčoval. Než-li se pak Mladočeši vzpamatovali, co se to na jejich účet děje, byla doba jejich slávy pryč a z celé řady realistických snaživců však pomocí reklamy v mladočeských listech provedené stojí zde špalír za ruce se držících výtečníků, jichž máme nyní na celé čtvrtstoletí zásobu.

Je to skutečně nepochopitelné, že literární podniky a publikace stoupenců stran, jež Mladočechům na jméno přijíti nemohou, nacházejí největšího odporu a největší reklamy zrovna v mladočeských listech. Kam to potom mohlo jít, dověsti, nežli k tomu, že mladočeské listy hrály vlastně úlohu „trojanského koně“ — ?

Historie posledního „literárního dvacítiléti“ bude jednou vysoce zajímavým a zábavným líčením. Uvádíme pouze tuto její stránku. Realisté dokazovali a „dokázali“, že moderní česká literatura nestojí vlastně za nic, že je

to vlastně „švindl“, bezcenný plagiát, podvod atd. A aj, národe viz, čtyři realisté jsou na jednou na české universitě habilitováni jako docenti dějin této nové české literatury, tak že konečně ve studentském kalendáři, jež vydal syn dvorního rady prof. dra Gebaura, se k tomu velice lapidárně poukazuje — Ale slavným matematikem, zeměpisce, fysikem, přírodopisce není mladý realista žádný —

Jak na tyto zjevy bude patřiti dnešní generace moudřejší a soudnější pokolení příští, bylo by dnes zajímavou číslu. České literární dějiny zajisté že budou jednou vypravovati především to, co vynesla persekuce vlastenectví a nadšení českých literárních buditelů jejím podnikatelům!

Po odstoupení ministra dra. Rezka začíná se opět ventilovat otázka, jest-li má zůstat, nebo zůstane-li déle ještě místo ministra pro Čechy neobsazeno. Horlivě se debatuje o tom, kdo by na ně mohl býti povolán a kdo je přijati nemůže.

Jako nejprůběžnější vážní kandidáti uvádějí se prof. dr. Bráf a dr. Engel a ze strany moravské mluví se o dru. Žáčkovi, vedle nichž jmenuje se ještě celá řada osob, jichž se zde nechceme dotýkati. Poměry, z nichž jmenování to vyplývá, nejsou patrně doposud zralé a proto třeba zatím klidně čekat.

Přáli bychom si, aby v radě koruny co nejdříve zasedal obratný politik a rozhodný Čech. Avšak za stávajících okolností jest to úřad a postavení velice nesnadné. To jest velká vzácnost, aby ministr jako takový uměl a proto na každého čeká více méně příjemný den demise, jemuž se říká pád, třebaž že směřoval do vaty a na namazanou stranu. A k tomu hned každý dosti odvahy a sebezapření nemá. Upřímnému Čechovi pak jest nesnadno a nevděčno vůbec nějaký vysoký úřad zastávati a to proto, že nejvíce nepřátel, ústrků, pomluv a nepříjemností čeká ho na vlastní české straně —

Jest to zjevem za dnešních dnů nápadným, již až křiklavým, že česká společnost dobře ví, vidí a cítí, odkud se na ni zhouba, nebezpečí a zlo hrne, ale ona toho nedbá, tomu se neprotiví, ale pořádá buďto tiskem nebo slovem celé výpravy proti lidem, jež mají nacházeti právě z této strany nejenom ochrany, ale nejvydatnější podpory.

Nejsme pro žádný kult osob, protiví se nám každé podkuřování, ale neváznost k postavení ve společnosti, jež ta či ona osoba zrovna reprezentuje a zaujímá, pokládáme za politickou nevyspělost, která se dává svádně a strhovatí ke škodě obecným zájmům. Důtklivě vytknouti odůvodněný nesouhlas s číkolivěk jednáním máme za oprávněné, ale útočiti na osobu znamená zeslabování posice postavení jejího.

FEUILLETON.

Kapitoly o sebevraždě.

Příh. J. S.—a.

II.

Jeden člověk se šel utopit. Bratr, s nímž bydlel, ani ho mnoho nezdržoval, ačkoli kandidát utopení po tom toužil jako žíznlivý jelen po prameni; jen mu řekl: „I dělej si, co chceš; jen za to bych tě prosil, abys to nevyvedl někde tady; sebe víc zotudit nemůžeš, ale mně bys přece udělal hanbu novou; zajed odtud někam dál drahou.“

Milý sebevrah byl člověk vypočítavý a řekl tvrdému bratru: „Tedy mi dej ještě několik zlatek na dráhu, když jsi mi nechtěl včera ani tu mizernou stovku půjčit.“

„No, tuhle máš pětku, ale to ti povídám, že to je už můj poslední dar; já ti na flámování pořád platit nebudu.“

Každý by myslel, že po takových tvrdých slovech sebevrah tím spíše černý svůj úmysl vykoná. Ale kdepak? Za dva dny se vrátil podnapilý bratru svému na krk zas. Vymlouval se, že prý už už byl ve vodě. Svlékl si již kabát a počal si rozpínat vestu; ale v tom viděl, jak nějaký silný muž zrovna k řece míří. Proto rychle vestu odhodil. Ale než si mohl v rychlosti zouti boty, už ho držel onen muž za krk a ne a ne ho do vody pustit. Pořád mu jeho zoufalý úmysl vymlouval, dal mu ještě dvě korunky na přilepšenou; tedy co měl dělat, když takový hodný člověk se ho ujal? Zkrátka sebevrah-zachránce v tom ještě neuměl chodit; chtěl se utopit podle předpisu, pořádně, v koupací toaletě. A tak z toho sešlo.

Takových sebevrahů jest ovšem víc. Některý sebevrah necítí dost kuráže k ráznému skutku a proto se jde napřed do hospody posilnit. A když tak pije, měkne mu srdce, už se mu břímež životní nezdá tolik nesnesitelné a za chvíli na svůj úmysl zapomene.

Představuji si jistého nešťastného zetička, kterému tchýně zpívala Griegrovské ballady každý

Dnes jest ta nebo ona osoba vlastním lidem snížena, potupena, odsouzena, zkarikována a zítra lid ten chce, aby se toho pod obraz boží doma strhaného člověka bála vláda, Němci, Maďaři a kdo ví kdo ještě! Dnes mu nadají v Praze volů a darebáků a zítra chtějí, aby dělal ve Vídni politiku!

A tak si politika českých mass vede pořád. Sotva že někdo se octne v důležitém postavení, v němž může platně působiti, již se mu podkopává pod nohama půda a činí se z něho politická nicka!

* * *

Když v letech sedmdesátých vyhořela v Praze na Rejdišti stojící Lannova pila, pražská obec nejnákladnějšími soudy naléhala, aby prý Prahu hyzdící zbytky její byly odstraněny.

Když před pěti lety vyhořel na nejprůběžnější místo Prahy stojící Odkolkův mlýn, koupila spáleniště pražská obec a zříceninu z něho nechává stále dále státi v čele nejkrásnějšího, celým světem ceněného a obdivovaného pohledu na Hradčany.

Proč naléhala na zboření a odstranění spáleniště po pile Lannově a proč nechává státi ohyzdné spáleniště bývalého Odkolkova mlýna?

Informovali jsme se ve příčině té a dostalo se nám za odpověď, že se tak děje k vůli neobyčejné malebnosti, již zřícenina ta Praze dodává a k vůli takové té malebnosti patrně také scházeti pořád ještě na Karlově kamenném mostě r. 1890 povodní stržené sochy —

V Praze se na tato dvě „pohoršení v kusu“ již tak zvyklo, že nikomu více nevadí. Snad by byl proto dokonce rámus, kdyby měla býti odstraněna. Na konec pojme zachování zřícenin Odkolkova mlýna ve svůj program klub „Za starou Prahou“.

* * *

Jako novinka ve způsobu školního vyučování očekává se zde zavedení jednoduché frekvence t. j. bude se vyučovati denně jenom od 8 do 12 resp. do 1 hodiny. Napotom bude prázdné. Vyučování to jest v Praze na jednom ústavě již na zkoušku zavedeno. Jednoduchou frekvencí má býti škola vysvobozena od ponurých odpolední zimních a od parných odpolední letních, kdy nastupují vedřiny, jež činí žáky velmi nepokojnými a s počasným vůbec nespokojenými. Zavedení jednoduché frekvence vítá se jako novinka praktická, avšak jsou také škarohlídové, kteří namítají, že potom budou mít studenti ještě více času na — kopanou. Nestranné oba náhledy zaznamenáváme.

den. Jednou po takové patálii zubožený muž běžel do lékárny; prý se chce otrávit, ať mu pan lékárník něco hodné ostrého namíchá; večer to prý vypije. Lékárník se ušklíbl a prodal mu malou láhvičku; tenhle jed prý účinkuje jistě a bezbolestně. Když se sebevrah večer na loži tajně napil, div se neolizoval. Takový dobrý jed! Bylo mu příjemně; vypil všechno do dna, aby to bylo jistější a za krátko spal tvrdě jako Blanický rytíř. Tchýně zetě ráno budila, ale on nic; křičela na něho podruhé, zatlásla mu ramenem — a zas nic. Spokojené oddychování trvalo nepřerušené. A zetiček spal přes opakovaný alarm tchýně a ženoušky až do dvou hodin odpoledne. „Pro Krista Pána, maminko, to abych běžela pro doktora; snad chudák umírá. Tuhle mu leží pod rukou nějaká láhvička. Rány Boží, jestli se otrávil!“

„Mně se zdá, že se narodila na stfelci, zbrklá holka; vždyť je Venci jako turek, jen se svlíti.“

V tom se „Venci“ vzbudil, protřel si oči: „I to jsem se pěkně prospal.“ Bylo mu tak krásně, že by líbal celý svět. Šelma lékárník mu namíchal odvar makovic ještě s něčím jiným a tak ho uspal na šestnáct hodin; taky mu tak srovnal divoce rozběhlé myšlenky. A proto radím každému, aby před sebevraždou užil něčeho pro spaní. Až se důkladně prospí, bude hned raději na světě.

Jeden dělník po sobotní výplatě se zdržel v hospodě při kartách tak dlouho, až se mu všechny šestáčky staly nevěrnými. Když odcházel z města do své osady, přisnil se dost a dost. Žena se třemi dětmi čeká a čeká na krejčery a zatím — „Bude nejšp, když se radši o život připravím; stejně po mně nic není. Podruhé bych prokarbanil všechno zas.“ Prý kdo za mrazu venku usne, když se probudí — už je nebožtík; to je prý nejlehčí smrt. Nač tedy kupovat pistolí nebo se bolestně píchat kudlou? Stejně se mu oči zavíraly, a mrazík byl obstojaň. Sedl si na mezz a líb usnul. Ale když se ukazovaly na východě červenky, otevřely se spáči oční klapky. Hned se rozpomněl, proč volil tak studený nocleh a zatvrzele nadával na nezdar svého plánu. Netroufal už nijak, že by se drama

Obrana.

(8) **Také intelligence!** Mezi mnohými časopisy našimi, které dávajíce si název osvětových nejsou nic jiného leč amradicmi a čadícmi kaban ci čestné místo zaujímá časopisem psané „Multum“. Redaktorem jeho jest učitel a podepisuje se Beneš. Není jednoho čísla, které by se neotřelo o katolickou církev. Takovou literaturu lástati jest vlastně velmi snadno, neboť není k ní potřebí, leč nadání k vodnatým vtipům, pomluvám a lži. Nepříjemná pravda se dá na výminek, a tak celkem jsou pohromadě všechny podmínky, jež jsou takovému časopisu průvodním listem na trh veřejnosti. V posledním čísle „Multum“ profundní moudrostí svojí analysoje zázraky v Lourdech a táže se: Na našich poutech leckde žebrák podvodník najednou vyskočí zdrav, věří tedy zázrakům Lourdeckým poutníci naši? Nemíním na tuto hloupou a urážlivou otázku odpovídati dokazováním zázraků Lourdeckých, o nichž pověděl nedávno své slovo v tomto časopise přímý účastník; ale chci několika slovy charakterisovati tu tak zvanou vzdělanost mnohých našich inteligentů. Pan redaktor Beneš byl též v redakci „Českého Učitele“, jenž nemálo již dal na jevo, že v něm píšící hlubocí myslitelé a péstitelé exaktní vědy. Ale nehledě ani k tomuto užšímu sboru inteligentů, jest zajisté nejmenší požadavek, činěný na vzdělance vůbec, aby rozuměli pouhému faktu a znali kriteria pravdy. S tohoto hlediska zázrak jest zjev smyslný, jenž může býti pozorován a zjištěn jako kterýkoli jiný fakt empirický. Dle těchto vlastností svých byl také každý zázrak v Lourdech učenci laiky zkoumán a lékaři dosvědčen. Celý vědecký svět francouzský již v zájmu své nevěry a v neprospěch církve katolické, kdyby byl něco podezřelého a nepravdivého shledal, dávno již by byl podal našim vzdělancům a tedy i p. Benešovi jistý nějaký protidůkaz pozitivní. Toho všeho ovšem p. Beneš nezná a neví také, že jest přítomna v Lourdech zvláštní lékařská komise. Jednání p. Beneše dosvědčuje tedy, že někdo může sice plnými ústy mluvit o vzdělání, pravdě a pokroku, ale že nemá sám mravního zájmu a nepodjímá se nejmenší námahy pravdu poznati a jí průchod dáti. Tato skutečnost prozrazuje, že tímto způsobem psáti mohou nikoli seriální inteligenti, nýbrž vcelijací nevědomci, kteří měli by dávno již hlavu rozbitu, kdyby logika byla chemií.

Dogma o Neposkvrněném Početí Panny Marie nelíbí se židovsko-evangelickému denníku. Sděluje, že papež pomýšlí uspořádati jubileum na paměť prohlášení tohoto dogmatu, aby prý dokázal, že „Řím jest ve své urputnosti nezměnitelný.“ Jest to jiživost trochu nešikovná, poněvadž už dávno před prohlášením tohoto článku sám „pokrokový“ Luther neposkvrněné početí Panny Marie hájil. Deset let po svém od pádu od církve napsal: „Jako ostatní lidé počati bývají v hříších — Kristus však bez hříchu — tak počata byla Panna Maria dle duše milosti plná. Bylo také správným a spravedlivým, že ochráněna byla od hříchu osoba tato, z níž měl Kristus přijati tělo, jež tu přemoci mělo všechny hříchy.“ (Kirchenpostill op. od. Walch XI. 2616.) Tedy jen neobratně neurážet — Luthera!

mělo dokončiti a proto se snažil povstati; ale jaké nepříjemné mrazení ve všech údech pocítil! A ne a ne skřehlé údy přinutit k povstání. Čím víc se namáhal, tím cítil větší bolesti. „To mne sám Pán Bůh trestá za mou zoufalost!“ řekl si naposled; a když se ho na konec ujal jeden dobrý člověk, zapřísahal se, že by se podruhé radši parapletem provrtal, než by zhynul takovým „bezbolestným“ způsobem. Kdyby tohoto nepodařeného zoufalce byl potkal nějaký noční exekutor a chtěl mu sám pomoci na onen svět, možná, že by se byl přepadený bránil do posledního dechu — Nad rybníkem sedí mladá dívka, opouštěná milencem. Vzala si ještě na poslední cestu nejlepší klobouk, rukavičky a závoj, aby všechno dopadlo tak trochu podle románů, jichž přečetla nejmní kopu. Jen ji strkejte sami do vody, a hned bude volati o pomoc. Kolik nedověstců, jimž milosrdná ruka uřízla v čas provaz, své rozhodnutí opakuje?

Ale při nynější světské šalbě musí být i útrpný ochránce sebevrahů velice opatrný. V době, kdy dovedou šikovní lidé všechno padělati, umějí též mnozí lidé k vůli vlastnímu zisku znamenitě markýrovat i sebevraždu. Jdeš lesem a duše tvá o závod s plectvem si prospěvuje: „Jak milo v háji dítí za vedra v letní den! Tu srdce radost cítí a duch sní rajský sen.“ Ale najednou z poetického snu tě probudí pohled velice prosaický. Zrovna u cesty stojí urostlý chlapek s rozcuchanými vousy a s pistolí v ruce; jest zamračen jako podzimní noc. Uskočíš, ale on tě chltě chltě hlasem zlomeným: „I nebojte se nic; to já se chci střílet sám.“ Počneš mu vlídně domlouvati, ale on jen vrtí hlavou; naposledy řekne: „A dejte mi pokoj“, ožene se rukou, ty mu z křesťanské lásky vyvrveš smrtící zbraň; divíš se, že jsi to dokázal lehce, ale přestaneš se tomu divit, když chlapek spustí: „Lidičky, hoř, pomóóó!“

Tobě leknotím přimrzne pistole k dlani, zapomeneš ji zahodit a koktáš: „Člověče, kdopak vám co dělá?“

A chlapek hned ti diktuje: „Nedáte-li mi dva zlaté, spustím rámus ještě větší; tamhle za borovicí stojí můj kamarád a bude mi svědčit, že

Politický přehled.

I minulý právě týden byl sněm království Českého ve znamení obstrukce. Voličové nejenom čekali, ale i němečtí nedočkavě hledí, aby už vyřízeno bylo jednání na prospěch krajů živelními pohromami postižených. Ale Němci blásají, že jinak jednati nemohou a vůdcové jejich netají se tím, že něm. menšina provádí obstrukci vlastně jen k tomu cíli, aby se odměnila Čechům za jejich obstrukci na říšské radě. Diplomem říjnovým, jehož čtyřicáté třetí výročí připadlo na 20. říjen, bylo ve veškeré zákonodárné činnosti zemským sněmům vykázáno místo prvé, ale Němci nejenom že provedení diplomu toho zmařili, svou obstrukci pracují i na zničení tohoto drobtu působnosti, která zemskému sněmu byla ponechána. A vláda dosud mlčí, čímž Němci nabývají ještě větší chuti k lehkovážnému svému jednání. Česká pak většina nedostatečným počtem přítomných postanců — 20. října pro nedostatek přítomných musela býti schůze předčasně skončena — pracuje vlastně do rukou obstrukčních Němců, usnadňujíc jim tak vítězství na úkor vážnosti sněmu i zásady většinové. Vina panujících poměrů částečně padá takto i na většinu. Na moravském sněmu česká obstrukce zatím odstavena, když všechny ty české návrhy, jichž pilnost dříve Němci zamítli, hlavně návrhy k opravě volebního řádu směřující, jimi odkázány byly jedinému 18člennému výboru.

Belgický král Leopold byl po dva dni hostem císaře našeho ve Vídni. Účelem návštěvy této bylo hlavně jednání o konžském státu v Africe.

V Uhrách se poměry nezměnily. Liberální strana sestavila si vojenský program. Přítelmin ministrem označuje se ministr Lukács.

Císař Vilém u příležitosti konfirmace svých synů pronesl řeč, kterou je povzbuzoval, aby byli charakteru dle vzoru Kristova, aby pracovali co možno nejvíce, jsouce bližnímu k radosti a užitku.

Papež Pius X. jmenoval státním tajemníkem mgr. Merryho de Val. Jmenování toto překvapilo ježto Merry de Val jest mladý 38letý muž, Španěl rodem a politicky dosud málo známý. I zvěčnělý papež skládal v nového tohoto sekretáře velké naděje.

Italští manželé království ukončili již návštěvu svou v Paříži, kde s velikými počty byli hostěni. Tím nastalo důvěrnější sblížení Francie s Itálií.

V Macedonii nastává pry pokoj. Na straně turecké i bulharské chystá se po vzájemné úmluvě poněkud odzbrojení.

Z činnosti katol. spolků.

Sociální kurs v Hradci Králové. Od poloviny listopadu uspořádá Politické družstvo

jste mne chtěl stělit. Než bys malomocným odporem své nesáze množil, to raději zaplatíš diktovanou taxu; aspoň máš o jeden příspěvek k studiu lidské špatnosti víc a to ti také za něco stojí. Ale už si neprozpěvuješ, že milo v háji dluží; z rajského snu jsi se probudil nadobro a lhal bys, kdybys řekl, že tvé srdce radost cítí. Kukla plše o dvou praktických ženitářích, které si učinily sebevraždy výnosným řemeslem. Několikrát se tyto tulačky «z bídy» topily, ale vždy opatrně na mělčině. A když je lidé «zachránili», příspěvky milosrdných lidí se jim do rukou jen sypaly. A tak se prohnaly ženštiny živily — sebevraždkami.

Jde pražský «luffák» po lese; u pěšinky vidí oběšence. Nešťastník na polo na zemi klečí, oči přimhouřené, jazyk venku; ale ještě dýchá. Výlešník rychle přefízne provaz, oběšenec se skutálí, ale v deseti vteřinách již otevře oči, děkuje za útrpnost a počne naříkat, že ho k tomu hroznému skutku dohnal prostopášný syn. A co ho zachránitel těší, hmátne nedověšenec do kapsy, udělá dlouhý oblíček a křikne: «Rány Boží, já měl v kapse zlatník, a teď mne někdo okradl!»

A nedostane-li dvě koruny hned, houkne svému zachrániteli rafinované podezření do uší zřetelněji a zatne hrozivě pěst. A oloupený výlešník pozdě vzpomíná, proč oběšenec nevisel v povětrí.

Jednou nešťastný milenec viděl, jak jeho nepoddajná nejmilejší u řeky pere. Připlízl se tiše ze zadu, schválně klopýtl přes kořen vrby do vody, ale chytl se jako náhodou ruky mladé pradeny; a už tam byli oba. A když holka začala zoufale křičet, tu jí hravě svým rytířským ramelem pomohl na suchou zemi, klekl před ní, prosil znova za lásku, boucháním do svých mužných prsou dotvrzoval citů svých vír a dívka z vděčnosti hned byla vlídnější. Myslíla si: «Chudák, šel za mnou až sem; a že se mne chytil při nešťastném pádu, za to nikdo nemůže. Ale pak mi zachránil život». Tohle bylo padělané zachránění. Ale co už holek sebou plesklo do vody ze špekulace, když právě kolem řeky šel mladý člověk se zajištěnou existencí! Takový člověk z lásky k bližnímu, nebo k vůli tomu, aby byl taky jednou v novinách, zamáchá si šaty a dostane za odměnu celou «tonoucí» a k tomu nádvkem často i hubatou tchýni.

tiškové společně s ústředním diecéšním svazem katolických jednot a odborového sdružení sociální kurs, v němž budou probírány odborné vzdělávací řečníky nejdůležitější časové sociální otázky. Kurs rozdělen jest na 4 oddělení. V prvním oddělení dne 16. listopadu promluví «O podstatě sociální demokracie» p. dr. Rejl. Programy strany křesť.-sociální, sociálně demokratické a národně sociální rovná p. katecheta Jukl. O nynějších a přístíších úkolech křesť. socialismu pojedná p. katecheta Dvořák. Kurs bude pořádán vždy odpoledne od 2—6 hodin večer. Po přednášce každé zabývá se rozhovor. Každé další oddělení bude pořádáno ve 14 dnech, tedy dne 29. listopadu, 13. a 27. prosince. Kurs jest bezplatný a vstup na legitimaci volný. Legitimace vydávají venkovské jednoty svým členům samy, v Hradci Králové legitimace vydávají se v redakci «Obnovy». Přihlášky dějeť se představenstvu pořádajících jednot.

Z Hradce Králové. V křesťanské sociální spolek paní a dívek přednášel 11. t. m. vp. J. Sabula o náboženství jako nejlepší útěše lidstva. Čtené shromáždění s pozorností naslouchalo vývodům řečníka, který přesvědčivě dokazoval, že útěchu z náboženství plynoucí nahraditi nemůže žádný, sebe větší výzkum lidského ducha. Další činnosti celého spolku voláme: «Zdař Bůh!»

Z Vamberka. Členstvo sešlo se v neděli dne 18. října přes nepřítomné počasí v hojném počtu do místnosti spolkových k vyslechnutí přednášky vp. J. Sabuly o zlaté době národa českého. Řečník, vylíčil, jak mocným a vzdělaným náš národ byl právě pod záštitou Říma, končil apelem, abychom se nikde nestyděli za církev tu, která nás k takové výši povznesla. Obecný potlesk byl svědectvím, že slovním řečníka bylo dobře porozuměno. Pak přítomné pobavil p. Záleský z Kostelce n. O. několika pěknými solovými výstupy. Společná sbírka na krupobitím postižené vynesla na 10 korun.

Z Kutné Hory. Politický klub křesťansko-sociální pro král. České pořádal v neděli dne 18. října 1908 ve 8 hod. odpo. v sále Lorci veřejnou schůzi. Ač bylo počasí nepřítomné, dostavilo se na 200 osob, mezi nimi nescházeli také sociál. demokraté, národní atd. Na programu nacházely se dva body: Rozšíření volebního práva a heslo Pryč od Říma. První přednášel p. Jos. Hovádek, redaktor z Prahy. Vysvětlil důležitost rozšíření volebního práva obzvlášť do zákonodárných sborů, podal vysvětlení, jak tento řád Němcům nadřazuje a nám jest na škodu atd. atd. Přednáška trvala celou hodinu a řečník odměněn bouří potlesku. Druhým řečníkem byl p. Václav Myslivec, redaktor z Prahy, který podal dříve některé dodatky k předřečníku, rozhovořil se o hnutí Pryč od Říma. Řečník velice krásně poukázal, jak si máme počínati, abychom se vždy a všude jevíli pravými katolíky. Tomuto povzbuzení se usmívající národní a demokraté byli řádně odbyti. Pak nám doporučoval zakládání spolků katolických a rozšiřování katol. tisku, čímž provedeme známé heslo nezapomeňte svého velkého biskupa Eduarda Jana Nep. Brynychy, proti spolku spolek, proti listu list atd. Přednáška jeho 1 1/2 hod. trávající velmi se líbila, což dal na jevo i zde přítomný vládní komisař. — Katolická jednota sv. Vojtěcha v Hoře Kutné, založená na památku nastolení ndp. biskupa Th. Dra Josefa Doubravy v Hradci Králové, účasten se v neděli dne 25. října 1908. v 11 hod. dopol. spolkové mše sv. Odpoledne pak ve 3 hod. pořádá se první ustavující valná hromada ve spol. místnosti. Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou: vdp. P. Method Nývlt, O. Praem., b. notář, em. pfevor v Želivě, jmenován čestným konsistorním radou, vdp. P. Heřm. Fr. Kratochvíl, O. Praem., em. gymn. profesor, b. notářem. Ustanovení jsou: p. Josef Pohl, farář v Javornici, za faráře do Lukavice, p. Václ. Říha, administrator, za faráře v Telci, p. Ant. Lás, farář ve Vysokém (Litom. diec.), za faráře do Lomnice n. Pop., p. Ant. Mikan, koop. v Jenšovicích, za koop. do Velké Řetové, p. Vinc. Ciner, koop. ve Vrbici, za koop. do Kunwaldu, p. Jos. Cvejn, koop. v Kunwaldě, za koop. do Vrbice, p. Josef Havla za kaplana do Teplic, p. P. Loh. Prchal, O. Praem., za zatlátního administr. v Želivě, p. Jos. Polák, kaplan, za administr. v Mladých Bukách, p. Frant. Kubánek, administr. v Lukavici, za administr. do Javornice. V Pánu zasedl: p. Expediit Nyklíček, (V. Vln.) děkan, vik. sekretář, v Mladých Bukách 2. října (naroz. 1848, vysvěcen 1870.) Uprázdňená místa: Mladé Buky, fara patron. Hugona Wiharda, od 3. října; Javornice, fara patron. hrab. Bohusl. Kolovrata Krakovského Libšteinského, od 5. října b. r.

Z průmyslového muzea v Hradci Králové. Přihlášky za členy přispívající s ročním příspěvkem K 2.— utěšeně rostou; až dosud přihlásilo se 116 členů. Naše kruhy fidesnické upozorňujeme na tento nízký poplatek členský a vyzýváme ku hojnějšímu přistupování. Snad budou se jako členové cítiti volnějšími při využitkování všech těch prospěchů, jaké jim kynou z častější návštěvy čítárny i sbírek a používání jich. Mnohý dosud neví, jaké poklady nepřetěbné chová na př. sbírka předloh, jichž má knihovna přes 35.000, nehlédě ku knihám odborným i jiným. Odporujeme zejména našim okolním fidesníkům celého kraje královéhradeckého. Knihovně školním i spolkovým jest správa muzea ochotna zaslati veškeré své vydané publikace (až na Haněla «Práce uměl. zámečnická», která jest úplně rozebraná) proti hrazení porta (60 hal. ve známých) na požádání zdarma. Vzhledem ku velkému návalu návštěvníků do čítárny v úterý a v pátek upozorňujeme, že otevřena jest nyní čítárna veřejné návštěvě i ve středu večer od 6 do 7 hodin.

Ze všeodbor. sdružení kř. dělnictva. Schůze užšího výboru dne 17. října. Přítomní: Pochmon, Karásek a Polák. Podpora nemoc. udělena: Po-

korné Anně v Sedlici za 14 dní 6 K, Rybkovi A. v Parníku za 7 dní 6 K, G. Novákovi v Plzni za 7 dní 4-60 K, A. Pecivalovi v H. Jeleni za 7 dní 6 K, V. Novákovi v Sušici za 7 dní 3 K. Noví členové z Kardaš. Račice 1, z Úpice 1.

Divadlo v Adalbertinu. Vzdělávací a podpůrný spolek křesťansko-sociální paní a dívek v Hradci Králové sehraje v neděli dne 25. října 1908 „Konkuray pana notáře.“ Veselohra ve 3 jednáních od Jana Vávry. Začátek určitě o půl 8. hod. večer. Ceny míst: I. místo 1 K, II. místo 60 h, III. místo 40 h, galerie a k stání 20 h. Předprodej lístků v sobotu a v neděli v Adalbertinu číslo dveří 1. V meziakti hraje sl. kroužek tamburašů v Adalbertinu. Po představení volná zábava.

Městské Klieperovo divadlo v Hradci Králové. V neděli dne 18. října zdejší jednota divadelních ochotníků „Kliepera“ sebrala frašku Karla Hory „Krejčí kavalír“. Novinka tato dobře přiléhala ku nedělní posvícenské náladě. Překypuje veselostí, a neschází jí i tendence dobré, nehoniti se totiž za velkým bohatstvím. Souhra všech pp. účinkujících byla bezvadná.

Dobrák zloděj. V noci 18. t. m. potkal strážník p. Jetmar za Praž. mostem neznámého muže, který měl v ruce kůl z plotu a přes rameno pytel. Strážníku zdál se podezřelým a proto se ho tázal, kam jde. Prý do Malšovic. „A co pak to nesete?“ — „To? Ale to jsou prázdné pytle“. Strážníkovi byly „prázdné“ pytle příliš objemnými, a proto na ně sáhl. A z pytle ozvalo se hučí zakejhání. — „Človče, vždyť tam máte husu!“ — „Jo, to je tam husa“. — „A dvě tam jsou“. „Jo, prosím, to jsou tam dvě husy“. Teď byl neznámý teprv podezřelým. „A kam nesete ty husy?“ strážník na to. „Ale, synovi je nesu, na posvícení“. „A to chodíte na návštěvu v jednu hodinu v noci? Tak pojďte zatím se mnou!“ Neznámý byl pak uložen v městské věznici. Druhého dne se zjistilo, že je to již 33krátě trestaný Josef Koutník. Husy, jež neal v pytlí, odcizil 18. t. m. dělnici Poláčekové v Plotištích. Ze soucitu patrné, aby chudá dělnice aspoň něco na posvícení měla, vzal si z 5 hus jen dvě.

První mrašík dostavil se u nás v noci ze dne 20. na 21. t. m. a způsobil v zbylé zeleni stromů značné mezery; listí padá šmahem. Hřbety krkonošských hor stkví se v jasném vzduchu sněžným povlakem.

Jako v Cařihradě v nejzapradlejší ulici jevila se v sobotu dne 17. t. m. ráno tvářnost ulice Svato-dušní. Po zemi válela se stěva a různé odpadky z kuchyně. Bylo právě před posvícením a tu hladovícím pejskům musela se po Cařihradeku připravit nějaká radost. Ostatně velíjaká směl i jindy neslouží ulici té na ozdobu. — Také nejživější hradecká třída — Jiřikova — nemůže se právě honositi městskou úpravností. Půda nevydlážděná, pouze štěrková, za deštěvého počasí stápi se v samém blátě, v létě pak musí se občané nalapati milionů bacilů z hrozného prachu. Kde jsou příslušní činitelé? Náprava nutná, nemáme-li sčísti za mnohou pokročilou vesnicí.

Neškodilo by i u nás. Nedávno odesouzen byl u okresního soudu v Leopoldově ve Vídni jistý praktikant, aby zaplatil jednu korunu trestného, ježto odhodil na ulici kus pomerančové kůry, po níž mimojdnou sklouzl a upadl. Zemský soud při odvolání zrušil rozsudek prohlášením, že odhazování ovocných odpadků není trestné dle zákona trestního, nýbrž že dle císař. nařízení z r. 1854 v takových případech náleží policii právo pokutovati. A bédla policie stěžujícímu si praktikantu zvýšila pokutu na dvě koruny. — Co se u nás v Hradci považuje po chodících a ulicích odpadků ovocných, jež ve styku a obuví uří znova mnohé chodce zapomenutému již někdy umění tělocvičnickému! Snad sl. policie nejen u nás, ale i jinde veřejnou vyhláškou upozorní na své právo.

Ve prospěch krupobitím postižených zaslaly c. k. okres. hejtmanství v Hradci Král. následující obce: Z důchodů obecních Říbsko, Rohoznice a Mžany po 20 K; sbírkou Plotiště 60 K, Rosice 41 K, Piletice 43 K, Břiza 42 K 20 h, Holovousy 26 K; dosud úhrnem 3621 K 82 h.

K ponti do Lurů dodáváme, že z hradecké diecése účastenilo se 18 kněží. Mimo předešle již uvedené zaznamenáváme vdp. Aloise Broula, děkana v Heřman. Městei a vp. Jiřka, kaplana v Mikulovicích.

Redaktor Horký se připálil. Známý „reformátor“ Borromea, rokycanský redaktor Horký, byl přistížen při lži. V časopisu „Žďár“ ze dne 3. října referoval Horký o slavnosti svěcení praporu katolické jednoty v Radnicích. V referátu otírá se Horký chlapce či pardon — reformně o p. Dra Horského, že prý maloval falešné dějiny státního práva. Kdo považuje a minulost Horského zná, nediví se těmto výro- nům nevyspělého člověka, ale zábavnou při tom jest ta okolnost, že p. Dr. Horský vůbec v Radnicích ne- řeční, protože následkem náhlého ochrnutí musil zůstat doma a plakáty ohlašují jeho přednáška odpadla. Horký psal svou trhanou kritiku řeči p. Dra Horského v předpokladu, že ku řeči dle programu jistě dojde a ne dle osobního názoru. Tím se sám chytil při lži, a svět aspoň ví, že dovede Horký kritizovati řeč, kterou nikdo neměl. Tím lze si též vysvětliti, jak mohl umrávnený žurnalista tupiti Borromeum i pro vady, kterých nikdy nebylo. A nyní ještě reformujte, pane Horký, dále, ale začněte nejprv opravovat sebe. Lež a pokrytectví jsou nejhorší vady mladého muže a kdo chce jiné věci k charakternosti, nesmí býti bezcharakterním škrabalem.

Neštěstí na dráze. Politováníhodné neštěstí stalo se v noci z 18. na 19. říjen na nádraží severozápadní dráhy v Hradci Králové. Vrchní posunovač p. Václav Petráček při pozouvání vlastní neopatrností zachycen tendrem na vedlejší koleji couvajícím parostroje a vržen pod kola, jimiž mu obě kosti bercové a stehenní, jakož i část páne byly rozdrceny. Přivolaný nádražní lékař p. dr. Guth poskytl nešťastníku první pomoci, ten však na cestě do okresní nemocnice královéhradecké skonal. Ubožákovi bylo teprv 35 let; zanechal vdovu se 4 nezaopatřenými dětmi. Pohřeb konal se z Vlčkovice na hřbitov

kuklenský dne 21. t. m., jehož se také účastnilo 180 úředníků a zřízců nádražních z Hradce Králové, Pardubic a Josefova. Pan official K. Broll pohrobil tklivou řečí pobnul účastníky pobihu k slzám.

Z Třebechovic. Katolická jednota — ženský odbor v Třebechovicích pořádá v neděli dne 26. října 1903 v sále paní Kateřiny Jarkovské divadelní představení: „Svatá Julie.“ Dramatická legenda se zpěvy z jejího života o 4 jednáních. Text od V. Paillerera. Hudba od B. Daublera. Upravil a vydal P. Jos. Filler, kaplan v Semilech. Začátek o půl 8 hodině večer.

Z Týniště. S velikým potěšením uveřejňujeme, že krajského spolkového sjezdu v Týništi dne 11. t. m. konaného došel v pondělí dne 12. do Týniště od J. M. ndp. biskupa králové-hradeckého na zaslání jemu projev oddanosti telegram: „Sjezdu katolických spolků v Týništi žehná vroucně biskup Doubrava“.

Návštěva J. B. M. ndp. Dr. Jos. Doubravy v Chrástě dne 18. t. m. Již několik dní před tím konaly se v městě i na arciděkanství přípravy na uvítání vzácného hostě. V městě na sv. Janském nám. u Wiesnerů a před chrámem byly vkusné slavnobrány, a domů vlály prapory v barvách národních, v říšské, na arciděkanství též v papežské; arciděkanství ozdobeno bylo palmami a vavříny. Za největšího líjavce v neděli o 1/3. hod. odp. oznamovaly zvony příjezd ndp. biskupa, jemuž do Slatiňan přijela naproti deputace městské rady. U první brány na Janském předem. uvítán byl ndp. biskup p. starostou dr. Havelkou, v jehož průvodu a členů městské rady kráčel v dešti s obnaženou hlavou špalírem žactva škol obecných i středních, různých spolků a korporací až k arciděk. chrámu P., kde ho jménem shromážděného duchovenstva uvítal p. arciděkan Dr. J. Mrštík proctěnou řečí. Ndp. biskup pozdravivtu kněžstvo i shromážděné úřednictvo odebral se do chrámu na kazatelnu, kde v srdečné řeči děkoval za uvítání a ujistiv Chrástany svou láskou a přízní, udělil všem požehnání. Na to klekl na klekátko před oltář, zatím co p. arciděkan modlil se s lidem laur. litanii. Po požehnání odebral se p. biskup na arciděkanství. Tam přijal nejprve kněžstvo, pak členy měst. zastupitelstva, úřednictvo, spolky a korporace, professory a učitele atd. Asi v 5 hod. navštívil p. biskup starostu dra Havelku. Po 6. hodině byla v sále arciděkanství hostina. Přítomni byli pan místopředseda Rebensteiger z Blatné, dr. Havelka, dr. Sýkora, dr. Figar, ředitel kůru Siegel, varhaník Říhovský, zdejší i okolní kněžstvo. V milé zábavě setrval tu ndp. biskup přes určenou hodinu, načež kol 10. hod. odejel do Chrásti. Milou upomínku zanechal ndp. biskup v srdcích všech.

Z Dohaličák u Sadové. (Jubiläum — dobročinné sbírky — ohledací komise.) Dne 15. října t. r. byla slavnost, stříbrné jubileum J. O. hrabě Harracha a vysoce urozenou kněžnou Marii Theresii z Thurn-Taxisovou zde v chrámu Páně oslaveno velkými službami Božími za přítomnosti mnohých osadníků; oltáře byly všecky květinami přirozenými vydobeny přičiněním slečen Ludmily Hejtmánkové z Dohaličák, Aloisie Jahelkové ze Mžan a paní Josefy Brožkové z Dohaličák. — Během kratičké doby na osadě vlivem a působením místního duchovního správce, jehož rozhled, zkušenost a všecko vědění k tomu se vždy nese, by čest Boží a duch náboženský v osadě se probouzel, bylo dobročinných sbírek hojnost učiněno; důkaz toho jest doplněný inventář kostelní, nové pořízené pomníky a obnovené sochy na veřejných místech v obci Dohaličák, v Dohaličákách, v Třesovicích a Mokrovousích. Z dobrovolných příspěvků do nového kostela pořízen byl oltář sv. Václava s Božím hrobem a jiné bohoslužebné předměty v ceně 3308 K 20 h. Nové kříže, pomníky v obcích výše jmenovaných a obnovení soch sv. Jana Nepom. v Dohaličák, P. Marie v Třesovicích a sv. kříže, v Mokrovousích sv. Antonína socha a nový pomník Nejev. Trojice Boží na farmě dvoře v Dohaličákách na upomínku bývalé kaple byly pořízeny a opravy provedeny nákladem 498 K. Celkem na dobrovolných darech bylo sebráno 3806 K 20 h, kteráž část peněz po větším darování byla na výzdobu nového kostela a na obnovu sešlých soch v místních obcích; ten čin zajisté v době nynější chvály hodný jest, kterýž osvědčuje živou víru osadníků. — V tyto dny dostaví se c. k. ohledací komise na Dohaličáky, by zjistila nutnost stavby nové fary. Nový kostel v celé krajině ojedinělý — tak krásný — zaslужuje, aby po jeho boku byla i fara vkusná, době nynější, moderní vyhovující; neboť dosavadní broží již špatnějším a místnosti její nízké, tmavé za být kněze se ani nehodí. Doufáme, že J. O. Jan hrabě Harrach své 25leté jubileum svého šťastného sňatku i tím oslaví, že se na kompetentních místech o to přičiní, aby bez konkurence osadníků z bohatého patronátů kostela nová fara zasloužilému knězi patronátůmu a trpce zkušenému co nejdříve se postavila. Myslíme, že záležitost ta hladce i u vyšších, rozhodujících úřadů projde a se co nejdříve uskuteční; neboť není tomu dávno, co na patronátě Jeho Veličenstva csaře a kr. Františka Josefa nová fara na blízku v obnoeu 36000 K z jmění jednoho kostela bohatého byla postavena. —

Z Miletína. (Tři životy utraceny.) V noci na den 15. října skočil do studně u zdejší továrny Sam. Frankenbusche jeho účetní Fr. Haratický se dvěma dětmi, čelou Bertou a 7letým Františkem. Teprve ráno bylo neštěstí zpozorováno a mrtvolu vytažena. Je to konec tří životů velice smutný. Přčinu, jež k němu vedly, jsou asi tyto: V létě zemřela p. Haratickému manželka a to tak neočekávaně, že to tehdy vřude budilo i podiv i soustrast. Od té doby byl p. Haratický stále rozrušen. Jeho láska, kterou byl zasnou paní miloval, sedala mu na ni zapomenouti. Také obě děti — sirotky — miloval velice a stále jen myslil, co z nich bude, když matka není a on jako účetní továrny o vše náležitou péči míti nemůže. Na konec nastal ještě konkurs továrny, pro který právě přišel o službu. Jeho rozrušení stupňovalo se tak, že známí obávali se úplného sešlání. V tomto stavu učinil nešťastný ten muž skutek neblahý. Obecně litují všichni lidé zabíjených a diví se tomu, jak mohl otec dětí své milující tak násilně je se světa zprovodit.

Co vdov chudých dovede vyživiti a vychovati dítky — sirotky a pak slove pohlaví mužské — pohlavím silným! Poslední leta bylo zde v okolí asi 6 sebevražd — a vždy to byl muž, který „rázně“ zakročil, aby nemusil trpěti další neštěstí.

Z Nového Města a Chlumce n. Cidl. (Ta naše národní hrdost!) V osadě naší jinak klidné a tiché máme cukrovar, který náleží známému podporovateli a štiteli kultury německé Friedlendrovi, jinak též předsedovi kazatelské evangelické obce. Ten zakoupil v blízké obci Kladrubech již několik usedlostí, které připojil k cukrovaru a nyní totéž činí i v Novém Městě. Od známého předáka rolnictva p. Vihana v Novém Městě koupil usedlost, která vznikla spojením tří statků; nyní koupil opět usedlost od p. Vrzáňové z Nového Města, matky to národního a pokrokového učitele a opět nyní usiluje koupiti rolnickou usedlost po p. Vošonatovi. S politováním pohlížeti se musí k tomu, jak národní majetek náš mizí v rukách cizinců; ten nikdy více nedostaneme nazpět. Usedlosti rolnické připojí se k cukrovaru, z toho vznikne velkostatek, velkostatek se nedrobní více a z naší rolnické obce zbudou holá čísla, kde budou bydlet dělníci. Divíme se, že naše rolnictvo nečiní přiblížení k tomuto zjevu. Což by se nemohlo soustřediti, usedlost samo zakoupiti a mezi sebe rozparcelovati? Na něco jest rozumu dosti, ale kde máme v národnostním ohledu pro sebe a potomstvo něco vykonati, jme slabými a chabými. Chybí nám ta naše národní hrdost, to naše uvědomění! Zpíváme z plna hrdel: „Já jsem Slovák“, tlučeme pěstmi o stůl — „marné vaše proti nám jsou vzteky!“ — ale oni se nám smějí a mnozí si ruce radostí, kterak náš národní majetek shrabují.

Z Hestce u Hořčák. Známý v okolí mladík, „továrník“ a majitel „hlavního zastupitelství“, Sochor v Křížanově, který ještě před 2 roky chodil na Hořčáky bos, neměl v poslední době právě co dělati a založil v Mezleči spolek socialistů, který jeho vedením již dobude státního práva českého, zruší všechny daně a rozpustí celou rakouskou armádu. S c. k. hejtmánstvem již začal. To mělo totiž tolik smelosti, že zapovědělo Sochorovi pořádání schůze, ten ale ji pořádá přece. Výsledek tohoto prvního tažení byl trochu smutný. Sochor odsouzen na 8 dní do chládku a předsesta Tyll k pokutě 20 korun. Již se to tedy „socialisuje“.

Ze Solnice. Minulou neděli uvidělo město naše řádkou slavnost posvěcení základního kamene ku nové hřbitovně svatyni. Byla sice nepohoda, ale sešlo se přece mnoho vzácných hostů i přechetné věřícího lidu. Slavnost začala kázáním vdp. Frant. Košťála, faráře na Skuhrovi, který nadšen a mistrně poukázal na význam dnešní řídké slavnosti, zmínil se o tom, že i mrtvý kámen může mluviti a oceniv zásluhy zdejšího p. děkana o celou stavbu kostelka. Po té sám vdp. kazatel přečetl pamětní spis podepsaný přítomnými předními osobnostmi a sbor pěvecký zapěl kantátu. Za hlalu zvonů a pod vstýčenými prapory a korunnými ubíral se skvělý průvod na staveniště ku hřbitovu, kde vložena krabice a pamětní listinou do základního kamene a vykonán obřad svěcení staveniště i samého kamene vdp. vikářem rýchnovským V. Klepříkem za přítelby dpp. duchovních z okolí. Mezi vzácnými hosty slyší jmenovati vys. urozenou paní baronku i pana barona Königavartera, c. k. inspektora Dra Pražáka, p. lemistra Svobodu, p. stavitele Lorence, městskou radu města Solnice, starostu obce Kvasin, zástupce učitelstva, místních spolků, korporací atd. Při poklepu na kámen byla pronesena za posvátného ticha významná hesla. Po skončeném svěcení bral se celý průvod nazpět do chrámu Páně, kde požehnáním Nejev. Svát. Oltářní celá krásná slavnost byla ukončena.

Z Ném. Brodu. Pod protektorátem sl. měst. rady zdejší konán bude dne 15. listopadu v našem městě sjezd živnostníků a dělníků z východních Čech. Sjezdový výbor pod předsednictvím starostova náměstka Dr. Šuberta vypracoval již jednání řád a zahájil čilou korespondenci se živnostenskými společenství východních Čech. Na sjezdu má se rokovati zvláště o potřebných reformách řádu živnostenského a o starobním pojišťování.

Z Mladých Buků a Trutnova. (Úmrtí.) V neděli, dne 4. října doprovodili jsme našeho p. děkana E. Nyklíčka na cestě poslední. Ačkoliv známý bylo všem, že p. děkan po dlouhou dobu těžce byl nemocen a naděje na uzdravení není, přece dojat byl každý hluboko, když roznesla se v pátek v poledne zpráva o jeho úmrtí. Zalkal svon — umíráček nad osiřelou farností mladobuzskou nad ztrátou milého pastýře, pláčtivý hlas jeho rozeznal se krajinou a v nejedné pohorské chatě naší slyšeti bylo pláč, z úst nejedných slyšeti bylo: „škoda toho dobrého pána“. — Již na jeze zachráněn byl těžkou nemocí, která upoutala jej trvale na lůžko. Nemoc stále se horšila, až konečně v pátek vysvobodil jej Pán života a smrti z nevyšlových bolestí, povolav šlechetnou duši jeho k Sobě. Jaké lásky se těšil zesnulý v všech, kteří ho znali, ukázalo se nejlépe při jeho pohřbu. Ačkoliv počasí bylo velmi nepříznivé, přišli známí z celého širokého okolí, aby prokázali mu službu poslední. Pohřební průvod vedl vdp. vikář z Hostinného a vdp. kons. rada Kerner za asistence 27 kněží. V kostele nad rakví promluvil vlp. vikář Franz ze Starého Města. Uložili jsme tělo drahého pastýře svého na tichém hřbitově mladobuzském k tichému odpočinku, v srdcích našich ale jméno jeho nevymizí nikdy. R. i. p.

Z Čáslavi. Jak možno při dobré vůli zříditi podniky sloužící všeobecné potřebě a užitku, dokázala právě v uplynulých dvou měsících zdejší městská rada — plynárnou. Vyrosla takřka před očima obyvatelstva v podivuhodně krátké době a jak prve skoušky ukazují, osvědčí se i ku spokojenosti těch, kteří do ní kladli nejmenších nadějí. Jenom čeho se bojí někteří poplatníci, aby, jak to bývá při podobných podnicích, rozpočet předem stanovený nebyl nějak řízně překročen a tím aby nebylo p. vídeňským podnikatelem posvácnou nejen ulicím ale i kapsám města. — Ošidný konec byl by se stal našemu Sokolstvu. Ohlásilo časopisem zdejší humoristický, zábavní večer na den 8. listopadu. Ještě že fatální tato věc

včas byla zpozorována a opravena. — Klub státních úředníků pořádá v měsíci listopadu vojenský koncert kapely 21. pluku. — S podzimními příslanicemi, přinášejícími různé zárodky nemoci, objevila se u nás opět spála. Prozatím zaznamenáno jest jenom několik lehčích případů. Bude na obecněstvu, aby dbáním zdravotních předpisů čelilo této shoubné chorobě malýchých. — Pro postižení krupobitím povolilo okresní zastupitelstvo podporu 500 K.

Sňatek. V pondělí ráno dne 26. října oslaví v děkaněm chrámu Páně v Čáslavi sňatek svát. p. Fr. Maršálek, učitel měšťanských škol číslavských, se sl. Josefou Adamcovou, dcerou známého příznivce snah katolických, majitele továrny na vlně hodiny p. Karla Adamce v Čáslavi. Sňatku požehná vp. P. Jos. Bössler, kaplan ve Vel. Ouhmí.

Z Kolína nad Labem. První výpad proti katolickému hřbitovu, díky liknavosti povolanců kruhů, se zdalil. U hřbitova bude se stavěti ku větší cti a slávě slavného našeho purkmistra, který tu má také pozemky a snad z nich věnuje nějakou tu část na veřejnou okrasu této hřbitovně čtvrti. „Česká Stráž“ je radostí celá bez sebe, že se podařilo realisticko helvetické straně spojené s mladočeským křídlem povstání vlastence s koštětem a pytle s minulých let povaliti odpor katolíků, kteří vidí v stavbě domů u hřbitova první krok na zrušení svatého pole. Když nic jiného, již ta radost, kterou tento povstání orgán jeví nad tímto výsladem hlasování, měla by otevřiti oči všem živlům, kterým ne vlastní kapsy ale blaho obce leží na mysli, aby učinily tomu přítrž. Nejleší se při tom vyjímají hlasy lékařů, kteří půdu hřbitovně probíhají za semeniště nemoci a nyní oběma rukama pro stavbu čínáček u hřbitova hlasují. Co se všecko neučiní pro krásné oči p. purkmistrovy! Čestnou výjimku činí pan dr. Šil, který protestoval proti tomuto jednání. Teď dostává ovšem co proto. On dříve tak hýčkaný pán dvojčetihodným vicesuperintendentem Duškem! Jak pokleslo naše „svobodomyšlné“, „pokrokové“ a Bůh ví jaké evangelictvo, patrně jest z řádků jeho orgánu prusofilského. Nemohouc důvody poraziti odpůrce, eshá tento poslední výplod žurnalistiky venkovské k denunciantství. U redakce, která prodělala už tolik různých fasí životních, není toto řemeslo pranic překvapujícího. My můžeme ostatně býti této „umravňující“ práci jenom vděční, neboť nic nemohlo tak probuditi a prohloubiti vědomí katolíků, než řádění orgánu redigovaného pánem v sutaně z placku u krajsamtu.

Z Kutné Hory. Při všeobecnosti různých krisí i volební skupina naše zažila svoji krisi, vyvolanou složením mandátu říšského poslance Dr. Heroldem. Nežertujeme, mluvce o krisi, neboť bylo by velice těžko v naší době straně mladočeské vybrati vhodného kandidáta pro tuto volební skupinu, kde potýkají se od nějaké doby prudce různé politické proudy a strany a kde krátké práce radikálních frakcí vykonala značný krok ku předu. To také čtli důvěrníci strany mladočeské a proto obrněnými telegramy nutili dra Herolda vzíti zpět svoji resignaci. Podal se ovšem, na jak dlouho, jest otázka. Neboť tolik možno říci, že i u lidí rozvázných tento krok páne poslanců vyvolal dosti tlenný dojem, a to nekovnost žurnalistiky, která volala do zbraně proti odpůrcům dra Herolda, protože by národ přišel — o nejlepšího řečníka. Naše veřejnost pak, jak známo, dívá se jenom na skutky. Mimo to krok tento zavdal příčinu k obhřívání všech chyb a chybiček páne poslancůvých a lehkovérnost nynějšího pokolení je přece známa. Připočtouce-li se k tomu ještě hlasy, které vytkují resignaci buď jako smluvenou komedii, buď jako hanebný útek před čekanou porážkou delegace, pak důvěra vyslovená městskými zastupitelstvími jest dokumentem papírovým, který by při obtěžkavaci zkoušce nové volby snadno se mohl protrhnouti nebo aspoň velmi pošramotiti. Krok p. Heroldův šťastný rozhodně nebyl i nahoru i dolů.

Z Mladévoje u Kutné Hory. (Pěče o děti.) Kam vede ženská zvědavost, výstražný příklad podává událost, která se tu stala v minulých dnech. Manželka dělníka Sýkory, vábená zvědavostí, odběhla mezi sousedky, aby se dívaly na přicházející pohřeb a nechala mezitím ji svěřené dítě na opatrování slabomyslnému děvčeti, které nedovedouc s dítětem zacházeti připravilo mu smrt udušením. S nevědomitou opatrovníci zavedeno bylo vyšetřování. Při té příležitosti bylo by záhodno, aby konečně přemýšlelo se i u nás na opatření náležitě péče o dítky, jejich rodiče musí po práci. Sousední Sachdol aspoň v tom nás již předešel. Zřídil v obecním domku světnici, kam mohou matky dítky své dáti pod dozor starší ženy, jež na to obdrží od obce podporu. U nás prostranný obecní domek byl bývalým představenstvem prodán a nyní již nový jest nedostatečný. Všechny větší obce snaží se o zřízení opatroven. Což by se u nás toho nemohla šlechetná ruka ujmouti? Byl by to pomník trvalý a požehnání pro celou obec.

Z Nymburka. Vzácný pošítek umělecký připsaven byl našim „Hálkem“ obecněstvu 15. t. m. Dostavili se k nám hosté pražští, česká spisovatelská obec, aby tu vzájemně se s obecněstvem seznámili a tak zájem pro práci českého literáta probudili a svýšili. Podařilo se obě a bylo by záhodno, aby podobné večery i v jiných městech byly obdávány. Vzdělání lidu by tím jenom získalo.

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

Les dostati v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

„Osvěta lidu“ protestantským kostelníkem. Po celý měsíc říjen častuje Hajařův žurnal své čtenářstvo výtašky sjezdových řečí pro-

testantských pastořů. Patrně nechtěl se několik Hajnových pokrokových přátel o kostelnictví v helvetských modlitebnách, k čemuž má jim „pokrokový“ list přiřadit dobré oko. Jinak si ani nedovedeme tuto blahořečnou bezkonfesionálního redaktora ku klerikálnímu protestantskému sjezdu v Praze vysvětliti, protože pro katolické sjezdy hradecké měla „Osvěta“ jen síru a ohně. Ten dvojitý loket bije do očí!

Život na Novém Zélandě, dvonostrovní to na jihovýchodě australském, liší cestovatel Josef Kolářský následovně: O prázdnou chvíli, již by věnoval lid zábavám, kratochvilám a tělocviku, postaral se na Nov. Zélandě sám zákon již r. 1895, jenž stanoví, že jednou v každém týdnu budou se zavazovati všedního dne všechny krámy již o polednách a že odpoledne má mít služebnictvo prázdnou. — Služebnictvo v krámech zaměstnává se obyčejně od 8 nebo od 9 ráno do 6 hod. odpo. V sobotu zavazují se úřadovny již o 1 hod. s poledne. Ženy a mladé služebnictvo nesmí býti zaměstnány v obchodech déle než 64 hodin v týdnu. — Nejmenší mzda v městě bývá asi 1 šilink (1 K 20 b) za hodinu, tedy denně při osmi-hodinové práci 8 šilinků. Krejčí dostává denně asi 7 až 10, obuvník 6 až 12, sedláci a truhláři 8 až 12 šilinků. Z té příčiny jsou krejčovské výrobky zakázkové drahy. Na př. za práci vesty žádá krejčí 16 K. — S čeledí musí jednati na Nov. Zélandě jako s panstvem, nebo jako rovný s rovným. Služebné, jež umějí jen trochu dobře vařiti, mívají týdně mimo celé zaopatření 12—15 šilinků. Poledenní prázdniny jednou všedního dne v každém týdnu bývají také v továrnách a dílnách. Die toho pracuje se obvykle po pět dní od 8 do 12 a od 12½ do 5½, a jeden den od 8 do 12½. Přespočetné hodiny odměňují se po dohodě dělnictva se zaměstnavatelem nejméně šesti penzi (60 haléřů) za každou hodinu pracovní. Dělníkům mladším než 18 let a všem dělnicím jest třeba, aby měli k tomu svolení od živnostenského dozorce. Děti pod 14 let se do továren nepřijímají. Dělnici pod 18 let musí se prokázati lékařským vyvědčením, že jsou k tělesné práci schopni. Různé a četné zákony, týkající se poměrů mezi dělnictvem a zaměstnavateli, vyšly z popudů mocných „Unii“ dělního lidu a provádějí se velmi pšně. Poledenní prázdnou sváti se jako svátek. V tu dobu je třeba koupiti sirky od pouličního prodáváče, a ubohý Vlach, jenž v prázdném tomto půdní prodává na ulici balonky, platí několik šilinků pokuty a pětkrát tolik za útraty trestního řízení. — Vzdělanost na Nov. Zélandě rozšířila se příchodem anglických osadníků, kteří opanovali i celou Australii. Neškodilo by, aby i u nás šlo se aspoň částečně stopou vylíčeného shora sociálního pokroku.

Útulna pro služebné král. hlav. města Prahy. S ohledem na nebezpečnost mravní zkázy, které hrozí osobám ženským v Praze službu hledajícím, nebo bez zaměstnání se ocitnávším, zřídila obec pražská útulnu pro služebné. Útulna poskytuje po čas a za poplatek 30 haléřů denně pobyt a stravu osobám ženským, které přicházejí do Prahy hledati jakoukoliv službu, nebo které vystupují ze služby a novou hledají. Pokud místnosti dovolí, přijmou se do útulny i osoby služebné, jímž se zaměstnavatel na krátký čas z místa služby vzdálil. S útulnou jest spojen výcvik osob o nejnútnejších pracích a dle možnosti i návod k povinnostem při ošetřování dětí a dozírání na ně. Do útulny přijímají se osoby ženské překročivší 14. rok svého věku bez ohledu na přislušenost, jsou-li jen mravně zachovalé a zdravé. Platným průkazem pro přijetí jest pracovní nebo čelední knížka. Pobyt v útulně má za účel, aby chovánkám byla opatřena vhodná služba. Opatřování této služby děje se jedně prostřednictvím pěti ženských filiálék při ústavě obecní pro všeobecné bezplatné sprostředkování zřízených a den ode dne více prospívajících. Útulna nalézá se v domě čp. 19 I. bezprostředně u Mikulášského kostela.

Postup katolictví v Anglii. V Londýně zařídil farář anglikánský u sv. Michala kostel svůj po katolicku, vyzdobiv jej bojně obrazy, sochami. Biskup jeho mu to zakázal, což mělo za následek, že přestoupili ku katolicismu farář, jeho dva kaplani a osmdesát farníků.

Nabyli rozumu. Usnesením německého městského zastupitelství v Olomouci ze dne 12. t. m. zavedeno jest na tamních německých školách vyučování jazyku českému. Přece tedy uznávají páni, že se s národem českým musí vážněji jednat.

Z říše básně a dobrých mravů. Dle zpráv z Drážďan šítá se v armádě německé 10.000 vojenských uprchlíků. Tak vidě, Prusáci nejsou přece ve všem vsouze.

Jak se má jednati s vojínem. Olomoucký „Pozor“ dovidá se z Brna: Několik dní před nastoupením letošních nováčků k vojenské službě byli v kasárnách poddůstojníci, důstojníci při výcviku vojska činní šumáškami, a bylo jim plukovníkem přisně nařizeno, že musí s nováčky zacházeti vládně, zvláště dáno jim na srdce, aby hleděli si získati důvěru nováčků, aby tito nepovažovali je za své nepřátele. Důrazně sděleno, že žádný vojin nesmí býti pohlavkován, rýpan nebo jinak tělesně trýzněn, neboť dle nejvyššího nařízení by byl každý, kdo by se něčeho podobného dopustil, postaven před vojenský soud a degradován. Rozkaz ve formě této stal se letos poprvé.

Vláčení luk. Důležitost vláčení luk a trávníku zahradního dosud se u mnohých hospodářů neuznává. Marný pak nátek, že výnos z luk je čím dále menší. A nedivno. Všeelijaký škodlivý plevel a zhoubný mech okrádá luční traviny nejen o výživné látky, ale i o potřebnou vlhkost. Vláčením škůdcové traviny se však vytrhají a povrch půdy se roztáhá, čímž se zjedná půdě volný přístup vzduchu a tím i tepla. Následkem toho půda se snadněji zahřeje a travní rostlinky tím častěji se k životu probudí. Může-li vzduch do půdy více vnikati, jest i rozklad v ní dřívější a dosud nerozpustných hnojivých látek rychlejší a účinnější. Vláčením bývají i krtiny branami po louce rozmetány. Po vláčení, které se nejlépe na podzim provádí, nutno louku pohnojiti a to především kompostem. Hnojivo se v zimě vyluhuje, živiny vniknou do země a když

z jara rostliny oživnou, naleznou bojnost potravy a bujně se rozvinou.

Vyvádění koní z chlěva při požáru. Kdo chce vyvésti při požáru koně z konírny, buď opatrný, neboť koně při tom obyčejně kopou jako zblblí. Vspírá-li se kůň při tomto vyvádění, vhodí se mu co možná nejrychleji viněná pokrývka, mokry pytel, vlastní kabát nebo plášť kočho přes hlavu, vyhákně se mu ohlávkový řetízek a pak se vyvede ven. Každá vteřina jest při tom vzácná. Po vyvedení jednoho koně z konírny jde to s ostatními již snáze. Nelze-li koni zakrýti hlavu, hleďme vpraviti naň část jízdového nebo tažného postroje tak, jako by se měl kůň do práce vyvésti. Takto dostanou se obyčejně i ty nebojácnejší koně z konírny. Poštětilo-li se nám koně z konírny vyvésti, dejme pozor, by pro jiskry, plameny a šár nevběhli zpět do hořící budovy.

Pomůcky náboženské ve školách našich. Při nynějším rozvoji školství a zásobování škol všech kategorií pomůckami učebními mělo by býti více než dosud dbáno i pomůcek k učení náboženskému potřebných a to zvláště, když požizuje se něco do školy z výteku zábav, výletů, divadel a p. Výběr těchto pomůcek vykazuje úplně nejnovější seznam jediného českého závodu pomůčkového — K. Janského v Táboře. Jsou pak to: „Velké biblické obrazy“ Janského, „Malé biblické obrázky“, „Biblické obrazy“ Pesslerovy, Kozennova a Kovářova „Mapa Palestiny“, téhož „Oče náš“, obraz představující 7 proseb biblických, „Závěsné obrazy liturgické“ od docenta university a dvorního kaplana Svobody, konečně plastická mapa „Palestiny a Jerusalema.“ Upozorňujeme na věc tuto všechny, jichž se v první řadě dotýká a každého, komu výchova mládeže na srdci leží.

Panorama Národní Jednoty Severo-české v Hradci Králové vystaví příští týden ve svých místnostech v bývalém klášteře za kostelem sv. Duha 60 velmi pěkných obrazů „Typy z Orientu“.

Stý koncert Em. Ondříčka v letošní sezóně konati se bude dne 21. října v Náchodě. Jest to jediný případ v českém hudebním světě, by se český umělec v tak krátké době takového jubilea dočkal. Svědčí to zajiště o jeho oblíbě. Jeho letošní tourné vykazovati bude dne 9. prosince 142 koncertů. Dne 9. prosince pořádati bude první slavnostní koncert ve Vídni.

(Zasláno.)

Pozvání duchovenstva z vikariátů: Kosteckého n. Orli., Lanškrounského, Náchodského, Opocenského, Pardubického a Vysokomýtského na

velkou konferenci duchovenstva, která se konati bude v Týništi n. Orli. (křižovatce drah) ve středu dne 4. listopadu 1903 od hod. 1½ do 4 hod. odp. v tamní faře. Program: 1. „Náboženská matice, její poměr k státu, povážlivý stav a zachrana“; pojedná Jan Nep. Řehák, b. vik. sekretář a děkan na Opocně. 2. Volné návrhy. Poznám. 1. Kdo by sám mimo to o něčem pojednati chtěl, nechať se ohlásí u pl. t. pana Josefa Kaplana, b. vikáře v Cuslavi p. Brandýs n. Orli. a spolu oznámí předmět pojednání. 2. Kdo by si přál v Týništi n. Orli. poobědvati, nechať se před tím ohlásí na faře Týnišťské listem, by jemu oběd v některém hostinci tamním byl objednán asi za 1 K 50 h.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 17. října 1903. 1 hl. pšenice K 11:30—12:20, žito K 9:20—9:30, ječmene K 8:30—9:40, oves K 5:30—5:60, prosa K 9:40—10:00, vikve K 0:00—0:00, hrachu K 18:00—22:00, čočky K 20:00—26:00, jahel K 20:—, krup K 16:00—36:00, bramborů K 3:20—3:40, jetelového semene červeného K 80:00—100:00, máku K 26:00—39:00, lněného semene K 12:50—14:50, 100 kg. žit. otrub K 10:00, pšenič. otrub K 9:50, 1 kg. másla K 2:20—2:40, 1 kg. sádla vepřového K 1:72—0:00, tvarohu K 0:28—0:32, 1 vejce — 6 h. 1 kopa zelí K 4:00—7:00, cerele K 2:00—4:00, kapusty K 1:60—2:00, 1 hl cibule K 4:00—5:00, 1 kopa drob. zeleniny K 0:70—2:00, 1 pytel mrkve K 1:60—2:00, 1 hl jablek 4:00—9:00. Na týdenní a obilní trh v Hradci Král. 17. října 1903 obdávány přivezeno bylo: 1) Obilí: hl pšenice 298, žito 152, ječmene 284, oves 328, prosa 1, vikve 3, hrachu 4, čočky 0, jahel 0, krup 30, jetelového semínka 0, lněného semínka 5, máku 10½, 2) Zeleniny: zelí 108, kop, cerele 49 kop, kapusty 67 kop, cibule 58 hl. drob. zeleniny 101 kop, mrkve 76 pytlů, brambor 186 hl. 3) Ovoce: jablek 32 hl, hrušek — hl, švestek — hl, 4) Drobného dobytka: vepřů 6 kusů, podsvinčat 678.

Zánovní nábytek

ze 3 pokojů, ořechevých, matt,

nejnovějšího vzoru, hodící se pro nevěstu, jest bud v celku neb jednotlivě velmi levně na prodej. Nábytek nachází se v rohovém domě č. 353. proti důstojnickému parku. Bližší sdělí domovník tamtéž.

Již rozesíláme kalendář „ŠTÍT“ na rok 1904.

Kalendář náš jest ozdoben zdařilou podobiznou nejdp. biskupa Dra. Josefa Doubravy, Sv. Otce Pia X., V. V. Tomka, JUDra Fr. Biegra, uměleckými ilustracemi akademické malířky Zd. Vorlové a K. L. Thumy, panoramatem města Hořic.

Z bohatého obsahu kalendáře uvádíme články nejvýznamnější:

Sestra Benigna. Píse * * *
Proč strážek Nesvajba zlobila se na letčara a na páne s rohatěma klobókama. Vypravuje Filip Jan Konečný.

Aprílová pohádka. Humoreska od K. Satorýna.

Za svobodu. Napsal Vladimír Hornov.

Ze zvyků a pověr z okolí Chrásti a na Chrudimsku. Napsal V. Paulus.

Kdy matka vstát nejtrpčí slzy ronila. Napsal František Jiří Košťál.

Hospodářská besídka. Pokyny Josefa Dumka, zemědělského inspektora.

Co má každý Čech o hualství vědět. Sděljuje Jiří Sabula.

I ostatní kratší články jsou zdařilé. Doufáme, že při záplavě nepřátelského tisku každý katolík důležitost našeho kalendáře pochopí.

Krámská cena 1 K.

Pro prodáváče 1 tucet za 8 K, při hotovém placení na 1 tucet třináctý výtisk nádavkem.

Zakázky přijímá a obratem vyřídí

Bisk. knihtiskárna v Hradci Král.

Kanonické tabulky

pro oltáře, v provedení velice vkusném, dvoubarevném, s obrubou dvoubarevnou, nabízí

ve třech velikostech

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Razítka výhradně jen kaučuková, vyrábí za ceny mírné
Josef Kubias v Praze č. p. 58-II.

Právě vyšlo
10. čís. „Časových Úvah“
redakcí Th. Dra. Fr. Reyla, s obsahem:

KATAKOMBY

Napsal Jan Bělina.

32 stran.

Cena 8 haléřů.

Při hromadných objednávkách až 50% slevy.

Bylo věru na čase, aby se zpoučarisovaly nové znamenité výzkumy v katakombách, jež jsou ak význačnou apologií naší katolické víry. Ano, vědecké bádání v římských katakombách stkvěle potvrzuje, že naše víra jest táž, jakou vyznávali prvotní křesťané. Zajímavý spisek J. Běliny přehledně a obsažně o tom pojednává.

Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Pro duchovní správy.

Nejnovějším nařízením c. k. místodržitelství,
směřujícím k odstranění všech příčin tuberkulózy
a šíření její, mají ve všech veřejných shromáždě-
ních a tudíž i v kostelích upevněny býti tabulky
s nápisem

*na sem plivati
se zakazuje.*

Prodáváme nápisy tyto na kartonu prove-
dené 1 kus za 6 h, 5 kusů za 25 h, 10 kusů
za 45 h.

Bisk. knihtiskárna
v Hradci Králové.

Pravý

Malínský křen

z nejlepších mal. křenovek

zasílá poštou proti dobírce 5 kg balíčky
franco 30 kořenů 3-25 K, 25 koř. 3-75 K,
20 kořenů 4-25 K, 15 kořenů 5 K od
10 kg. výše dráhou *nefrankované* za 44 h,
za 56 h, za 62 h, za 76 h, za 1 kg.
Směs 3 kg. křenu, 5 kg. cibule, 1 kg.
česneku a 1 kg. petržele za 3 K.

J. M. Jireček,
Kutná Hora.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů ra-
boušských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako s c. k. školního kniho-
skladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdělení výtisků pro chudou školní mládež neděje se
více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž na 11
listů — jež po jednom vlepány jsou s příslušným vy-
světlením do každého výtisku — vydají se s výtisky pří-
padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém
katechismů pro tu kterou školu zálepuje, zcela spraved-
livě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro třetí školu
zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři

vydaná

nejd. bisk. Ordinariátem v Hradci Král.
1 výtisk brožovaný 4 h.

Přijme se zručný

truhlářský pomocník

jakož i učedník z řádné rodiny v truhlářském
závodě

Frant. Třasáka v Hradci Králové
(Pětidomy.)

Pravý

Malínský křen

letošní sklizně

5 kg. 15 kořenů . . K 6.—

5 kg. 20 kořenů . . K 5.—

5 kg. 25 kořenů . . K 4-50

5 kg. 30 kořenů . . K 4.—

zasílá vyplaceně na každou
poštovní stanici

Jos. Mikulecký,

vývoz malin. křenu v Kutné Hoře.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený

sklad náčiní
bohoslužebného

se stříbra, bronzu a ji-
ných kovů

vše silně v ohni zlatené
a stříbrené, zač se ručí.

Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levněji vyříditi. — Platiti
možno též ve lhůtách. Oprava
snovuzlacení a stříbení star-
ších věcí vykoná se rychle a
sažlou se již sváčené se stvr-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj má se
se vykázati četnými pochval-
nými přípisy P. T. sákasníků
a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborů, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kadidelen, táček na křest, aviců, pa-
cíků, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

Filialka v Hradci Králové.

SUKNA

nejnovějších druhů tu- i oizo-
zemských, jakož i černých

nabízí za velmi levné ceny

Frant. Marek,

český, křesťanský závod suknom

v Liberci.

Vzory na požádání. Též na splátky.

Kočáry nejnovějších
vzorů

odporčuje známá, osvědčená firma

ČENĚK BUBEN,

kočárník v Hradci Králové

Vyznamenán na výstavkách: V Jaroměři stříbrnou,
v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou me-
dailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čest.
diplom s právem raženi zlaté medaile s korunou.

Šicí stroje

za ceny bez konkurence
se zárukou.

Rodinný Sigerův obyčejný za 50 korun,
velmi vkusný s kruhovým člunkem za
88 korun, jakož i veškeré obuvnické a
krejčovské stroje, různé součásti, řemeny
a jehly k šicím strojům má stále na skladě
a v hojném výběru nabízí

První sportovní závod

Františka Jiráčka

ve Vys. Mýtě

nad Choceňskou branou.

Adolf Novotný,

továrna veškerého nábytku a ko-
bercové zboží

— v Týništi, —

na výstředěcké výstavě v Pardubicích.

1. Koberce čtvercové.
2. Chodníky čili běhouny též čalouny vlečné.
3. Předložky čili podnožky.
4. Koberce pod okna (lambrekýny)
5. Lenty (koberce nástěnné za postele a divany).
6. Zálony, draperie, portiéry a rolety.
7. Pokrývky, denní na postele a stoly.
8. Přikrývky, lůžkové noční a cestovnice.
9. Hůně hospodářské.
10. Převěsy na divany.
11. Látky na potažení nábytku.
12. Přádané škrát prané žíně.
13. Žíněnky, senníky, slamníky.
14. Pérové a drát. vložky pod žíněnky do lůžek.
15. Dětské vozíky a trojkolky.
16. Nábytek čalounovaný.
17. Nábytek dřevěný.
18. Zařizování celých bytů, hotelů a letohrádků.

Bursa práce v Hradci Králové.

Práci hledají: topič na trvalou práci, 2 zá-
mečníci a lamač kamene. Práci obdrží: 1 truhlář
v Hradci Králové a 1 v Dobrušce, obuvník na
trvalou práci v Litomyšli, sedlák a učeň v Ronově,
cestující ku prodeji obrazů sv., křesť atd., učeň
na kočárnictví a obuvnictví v Hradci Králové, na
pekařství v Hor. Jelení, na malířství v Poličce a na
truhlářství v Třeběchovicích. — Přihlášky přijímá
Josef Polák, tajemník Všeodborového sdružení
křesťan. dělnictva v Hradci Králové, Adalbertinum.

K době vánoční a velikonoční.

Jesle chrámové ze dřeva řez-
ané, poly-
chromované

Boží hroby se slohem kostelní
soubírané

Křížové cesty v reliéfu řez-
ané neb lité.

Sochy „Vzkří-
šení“, sochy, oltáře a veškerá ko-
stelní zařízení doporučuje uctivé
umělecký závod sochařský a řez-
bářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Pisárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 30.
v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. cen-
níky, nákresy a rozpočty frko. Výhodné plateb podmínky.

První královéhradecké knihkupectví
a antikvariát

**Bohdan
Melichar
v Hradci
Králové**

Výpravné časopisy.

Kancelářské potřeby.

(bývalý závod Pospíšilův, založený r. 1808)

má veškeré, kdekoli vydané neb oznámené

**knihy a hudebniny
stále na skladě**

a zasílá seznamy, jakož i první sešity všech
vycházejících děl

na ukázkou zdarma.

Školním a spolkovým knihovnám posky-
tují se zvláštní výhody.

Školní knihy.

Antikvariát.

Velký výběr modlitebních knih.

Zásilky na venek vyřizují se obratem pošty.

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. velel. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

c. a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809
a doporučený Ordinár. listem nejvyš. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskárské:
Svíčky oltární z čistého vosku včelího i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá
a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Hlavní obchod s dobrou kávou!

Jemnou kávu

prodávám 1 kg.
za 2 koruny.
Veškeré jiné druhy
při 1 kg. o 20 h
levněji než zasílají altonští, hamburští a
terstátsí obchodníci.

Poznámka: Jsou-li kávy vůbec levné,
jako nyní, řídí se dle toho domácí obchodníci
též; není tedy třeba vyhledávat nepříteľskou
cizinu.

F. Chrudimský v Hradci Král.

Hlavní obchod s dobrou kávou!

Pongée

Nový moderní druh čistě
vlákné látky pro pány na
obleky. Zvláštní přednosti:
Krásný vzor, výtečná jakost
a levná cena.

Vzorek této látky, jakož
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky,
zimníky a ulstry jen zaru-
čené jakosti a v mírných
cenách se na požádání
k nahlédnutí franko zašlou.

První český zasl. závod
Ed. Doskočila
v Chebu.

**Několik
tisíc
prázdných
lahví**

různé velikosti
prodá levně

Jos. A. Komárek
v Hradci Král.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. velel. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a keřového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Prodá se úplně nový

hrací stroj

(piano - automat)

patent Jevavý, výhodný pro hostince, který p-
vodně stál 880 korun. Nyní lze koupiti se značnou
slevou. Kde, poví administrace tohoto listu.

P. T. páni

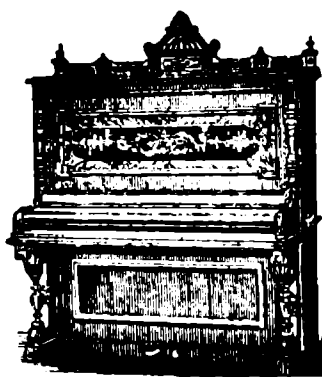
malíři,

kteří by chtěli pracovat ná-
vrhy pro malé sv. obrázky,
podejtež lask. své nabídky
písemně

firmě Karel Šimek

v Čes. Budějovicích.

Reflektuje se jen na umělecké
síly.

**PIANA
PIANINA
a HARMONIA**

nejnovějších
soustav — levné,

těž na splátky a výměnu nabízí továrna

**AL. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.**

Sklad Eliášovo nábrží proti lah-
skému mostu.
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Cenníky zdarma a franko. Pochvalná uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

Oznámení.

Dovolují si ve známost uvést, že za příčinou pře-
vzetí závodu

odprodávám
veškeré
převzaté **zboží o 30 procent
levněji** a zásobil jsem sklad veškeré zboží
čerstvým, na př.:

Sukna humpolecká, brněnská, královská, v nej-
lepší jakosti.

Manžestry a metové, znamenité jakosti,
v různých barvách.

Látky pro dámy modních vzorů, již
od 85 kr.

Barchenty i jiné látky prací, zaručené stálo-
barevné, modních vzorů již od
20 kr. za 1 m. počínajíc.

Kanafasy přesané i bavlněné, ručně tkané, od
28 kr. za 1 m.

Plátna všeho druhu i kříže, lněná i bavlněná, jakož
i ruční pravá horaká.

Damašky grádle, přesané i bavlněné,
nových vzorů.

Ručníky soupravy barevné i bílé, **kapotníky**,
servítky, ubrusy všeho druhu a
velikosti

Upíné

výbavy pro nevěsty.

Sklad látek hedvábných

šatových, blázových i ozdobných posledních novinek.

Velkolepý výběr koberců,
záclon, souprav vlněných a bavlněných.

Prádlo bílé pro dámy a pány.

Zboží trikové, ponožky, punčochy,
rukavice pletené,
pletové zástěry, sukny, šněrovací nejno-
vějších tvarů, deštníky a kravaty atd., za ceny
velice levné.

Speciel. sklad klatovského prádla.

Šátky hedvábné, atlasové, cachemírové, vlněné se
šitílkou kus pouze 45 kr., převážně všeho
druhu kus již sl. 1-25.

Šály a látky vlněné, pletené, plyšové, šitílkové.

Oblečky trikotové dětské od 32 kr. počínajíc.

Gloty černé a barevné, jakož i různé podšívky
pro pp. krejčí a dámské modní stě v cenách
zvlášť levných.

● Zbytky za poloviční ceny. ●

Prosím, by velel. duchovenstvo o pravdě shora
uvedeného se přesvědčilo ráčilo, neboť jest stále zna-
mou, bych při skrovném zájmu velkého odbytu docílil a
takto levné svoje P. T. odběratele obsloužil a zásadou touto
i na dále mně věnovanou přízeň si zachoval.

V hluboké účt. firma

Karel Ed. Krupka,

dříve Filip Zeiner

v Hradci Králové, Velké náměstí č. 137
vedle p. Hutty.

— Výhodný vánoční nákup. —

Podporujte nový, ryze český a křesťanský
závod.

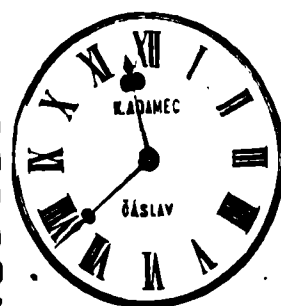
Nejlevnější pevné ceny. — Vzorná obsluha.

Hledá se
starší člověk

k obsluze malého hospodářství.

Adresu sdělí administrace t. l.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd., doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Vackova plzeňská velkorestaurace

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pochman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

Rozvoj drah v Rakousku.

Hospodářský význam drah jest dnes každému pochopitelný a jaký vliv má dopravní politika na hmotný rozvoj země, o tom nám podávají Maďaři nejpatrnější důkaz. Kdo má v rukou dráhu, ten má v rukou moc nad celou zemí. Důkazem toho jsou trusty drah v Severní Americe, kde se až do posledních dob odehrávaly veliké tarifní boje mezi jednotlivými společnostmi drah, ve kterých se každá společnost snažila dostat dopravu do rukou nabízením nízkých dopravních sazeb. V poslední době však utvořili majitelé drah v Americe s Marganem v čele železný krah, sjednotili se a vykořisťují nyní svorně obecnost. Sám stát, celá země a obecnost jsou proti sjednoceným majitelům drah úplně bezmocni.

Pouze ve dvou státech vlády záhy pečovaly o to, aby veškeré dráhy dostaly se do rukou státní zprávy; jsou to Prusko a Uhry. Rusko má sice též veškeré dráhy ve státní správě až na některé výminky, ale je v nevýhodě, že dráhy ty jsou dosud skorem na dluh vystavěny. Dost možno, že tyto dráhy budou příčinou státního úpadku Ruska.

Pokud se dopravní politiky týče, jest Rakousko pravým unikem, vyjmouc snad Čínu a Turecko. Dějiny dopravní politiky nenkazují nikde tolik hniloby a takového poškozování lidu, jako se to děje a dělo v Rakousku.

Poukážeme zde jen na smutnou činnost ministerstva Giskry, kdy pověstný Banhans dělal obchody s drahami a poškodil stát i lid o mnoho milionů. Dráhy se stavěly dráho na útraty poplatníků a pak se prodaly lacino Rotšildům.

Z dějin drah v Rakousku vyjímáme následující. R. 1840 byla vystavěna první trať z Vídně do Krakova. R. 1850 bylo v Rakousku drah délkou 1357 kilometrů. R. 1860 bylo vystavěno 2927 kilometrů, r. 1870: 6112, r. 1880: 11434, r. 1890: 15303 a koncem r. 1900 měřily dráhy v Rakousku 19270 kilometrů. Z toho připadlo 7749 kilometrů na dráhy státní a 11521 kilometrů na dráhy soukromé. R. 1880 bylo v Rakousku 1067 km drah státních a 10377 km drah soukromých.

Projdeme si nyní blíže statistiku drah rakouských. R. 1900 měly státní dráhy rakouské příjmů z dopravy osob 64,904.375 K a z dopravy zboží 170,622.696 K. Příjmy drah soukromých v Rakousku byly r. 1900 následující. Z dopravy osob 75,323.331 K a z dopravy zboží 278,074.834 K. Z těchto sum hned můžeme pochopiti ohromný hospodářský význam dopravních prostředků, jakými jsou v první řadě dráhy. Tolik milionů vydá ročně náš lid na jízdu po drahách a za dopravu zboží. Peníze tyto z jisté části hromadí se v pokladnách židovských finančních velmožů a nevrátí se do lidu více zpět.

Výnosnost dráhy se pozná nejlépe, když celkový příjem se rozdělí na počet kilometrů, kolik délka dráhy měří. Dle toho připadlo hrubých příjmů na 1 kilometr státních drah za jmenovaný rok 290.5 K a na 1 km drah soukromých 53216 K. Jsou tedy dráhy v rukách ponejvíce židovských finančníků v Rakousku dvakrát tak výnosné jako dráhy státní, které probíhají většinou chudší horské krajiny hlavně v zemích alpejských.

Učiníme ještě jiné výpočty. Státní dráhy měly za rok 1900 pouze 53,745.380 K čistého výnosu, kdežto dráhy soukromé měly 198,942.720 K čistého výtěžku. Čistý výtěžek zbývá z hrubého výtěžku po srážce všech výloh jízdy. Čistého tohoto zisku užívá se ku splácení úroků, tantiém a dluhů vůbec. Jak vidno, mají soukromé dráhy v Rakousku 3krát tak veliký čistý výtěžek než dráhy státní. To je jen v Rakousku možno. Kdežto Prusko skoupilo všechny dráhy a dalo je do státní správy, ponechaly si u nás akciové společnosti výnosné dráhy pro sebe a chudé dráhy hodily se státu, vlastně poplatníkům na krk.

V Prusku vynášejí státní dráhy státní pokladně čistého zisku ročně 350 milionů marek a čistý tento zisk stále stoupá; u nás musí na zaplacení úroků za obligace státních drah finanční ministr ještě dopláčet ročně přes 60 milionů korun. U nás se ponechávají dráhy, které mají ročně bohaté příjmy, akciovým společnostem, jichž předsedí jako známý žid Taussig mají ročně přepychové platy až půl milionu korun. Židovské listy o těchto předsedtech drah nepíší jinak než jako o panujících velmožích. A co máme mluvit o tom, co tyto dráhy podnikají na úkor českého lidu, na zněmčování místních jmen, umělého nátěru dávající celým krajům českým; co máme říci

hlavně o správě státních drah, když v ministerstvu železnic ve Vídni vedou hlavní agendu obezpečování míst úředníků a zřízenců ponejvíce židů? Státní dráhy přijímají nyní se zvláštní zálibou absolvované židy právníky s doktorátem, dají je na trať rok praktikovat a pak se takový JUDr. žid pošle do ministerstva železnic do Vídně. Ministerstvo železnic ve Vídni bude pomalu vypadat jako nějaké sanhedrium. A na to všechno musí platit náš ubohý český lid. Za to mu správa drah dá na stanice německé nápisy, do vozů železničních německé tabulky a vývěsky, takže taková dráha stačí, aby dala českým krajinám německý nátěr. Maďaři dali svými státními drahami celým Uhrám oficiální maďarský nátěr. Veškeré nápisy na drahách i tam, kde nikdo maďarsky nezná, jsou maďarské. Naši otcové příhodnou dobu prospali a ponechali kupování akcií drah židům. Následky nyní nelze odčinit.

Rudolf Vrba.

Prášek z hub a zeleniny.

Sušení hub na kamnech zaslouhuje přednost před sušením v troubě, v peci nebo dokonce na slunci; zvláště při tomto posledním způsobu nemůžeme zabrániti tomu, aby různé mouchy a jiný hmyz do vyložených hub svá vajíčka nenakládaly a tím jejich brzkou nebo pozdější zkázu nepřivodily.

Prudce sušené rozkrájené houby, ale některak snad upražené se ve hmoždíři roztlukou a jemným zíněným sítem prosejí. Takto získaný prášek z hub, neproděný v plechových krabicích uschovaný, se na teplé, ale suché místo postaví.

Do polévky pro jednu osobu vezme se kávová lžice houbového prášku a tolikéž jemné mouky a obě se s trochou smetany rozmíchá a dá do vařící masové polévky. Místo polévky můžeme dokonce vzít i jen vařící vodu a přece připravíme chutnou polévku. Chuť polévky s houbovým práškem jest výtečná a má velkou podobnost s chutí polévky z mozečku. Samozřejmě hodí se houbový prášek také znamenitě na omáčky.

Podobným způsobem můžeme různou polévkovou zeleninu na prášek připravit, když ji ošetrí na kamnech anebo na plotně usušíme a hned roztlučeme. K tomu hodí se dobře ranný hrášek, celer, brambory a j.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Zábavy večerní. Řídí Em. Žák. Ročník XXIV. Čís. 1. a 2. „Z manželského ráje“ jest zdařilá drobnokresba ze života morav. Valachů. Píše Č. Kramoliš. Cena 1 K 65 h. — Čís. 3. podává rodinný román „Poctivé duše“. Z italského od Graz. Deledda přeložila Leop. Pölzelbauerová. Za 1.50 K. Roční předplatné na Zábavy več. 4 K. — Vzdělávací knihovna katolická. Sv. XXIX., seš. 1.-2. Heřman hr. Černín z Chudenic. Obraz ze života a činnosti jeho. Píše Frt. Tischler. Obsah cenný. Cena 1 K. — Lidová knihovna. Sbírka populárních spisů pro lid. Sv. IV., seš. 1. a 2. Reformace ve světle pravdy. Napsal V. Oliva. Sešit za 32 h. — Sebraných spisů Boh. Brodského sv. II. Vesnické obrázky. Seš. 15.-18. po 30 h. — Sbírka promluv k mládeži na všechny neděle církevního roku. Upravil Dr. Lubomír Petr. Cena 2 K. — Homiletická knihovna. Sv. VIII., seš. 1.-2. Největší svátost. Řeči pro Jednoty ustavičného klanění Ježíši v nejv. svátosti olt. a pro kazatele vůbec. Kázal a napsal Frt. Vaněček. Cena 1 K. — Český Jihoň. Časopis pro dospělejší mládež. Řídí prof. V. Müller. Roč. IX., čís. 1. Roč. předpl. 1 K. — Dickensův román: Nicholas Nickleby. Z angličtiny přeložila M. Charbucka. Seš. 11.-12. za 60 h. — Rajská Zahrádka. Časopis pro mládež. Pořádá V. Špaček. Roč. XIII. čís. 1. Obsah cenný. Roční předplatné 1 K 60 h. — Český Kneipp. Časopis pro šíření přirozeného způsobu života a Kneippova léčení vodou ve všech vztazích společenských. Řídí Dr. Jos. Wieser. Roč. XI., čís. 1.-4. Každému čtenáři přídána jest příloha „Český herbář“, obsahující vedle popisu rostlin, jejich léčebných vlastností a užití tři tabulky s vyobrazenými rostlinami, z nichž jedna provedena barvotiskem. Roč. předplatné na Čes. Kneippa 3 K 20 h. a na Český herbář 1 K 20 h.

Kalendáře. Ječmínek, humoristický kalendář na rok 1904. Podáno tu mnoho veselých a jadrných výjevů ze života. Kalendář vyšel u R. Prombergera v Olomouci. Cena 1 K. Tamtéž vydán za tutéž cenu pěkný kalendář „Metoděj“. — Rolník. Kalendář pro zábavu, poučení a k užitku hospodářů. Redakce Jos. Dumka, zeměděl. inspektora, vydán u J. Steinbrönera ve Vimperku. Cena 1 K.

(Zasláno.)

Pan Jan Staněk, pasíř,
PRAHA-I., ulice Karlovny Světlé č. 19.

Velečtý Pane!

Zasílám ku vyrovnání účtu Vaše povinný obnos. Dodanými bohoslužebnými předměty pro filiální kostel

v Katusicích jsme úplně spokojeni a všeobecně se líbí. Vyhověl jste v každém směru, dodal jste skutečně práci dokonalou, jak po stránce vkusu jednotného vsorku gotického slohu, tak jakostí hmoty při poměrně levných cenách. Děkujeme Vám za spolehlivé vyřízení a vknasné okradění kostela našeho a vynasakáme se doporučit Vás jako dovedného, zkušeného a řádného průmyslníka.

Znamenám se v účtě

K. Kronsčý, patronátní zástupce.

V Katusicích, 8. června 1902.

První královéhradecká
parostrojní

truhlárna
ANT. MANYCHA

doporučuje své výrobky původních
vzorů v jednoduchém i přepychovém
provedení.

Zařizování bytů, hotelů, vil atd.
Stavební práce v moder. slozích.

Na požádání předloží se původní vzory
a rozpočty.

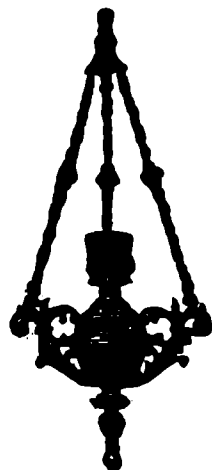
Přijímají se veškeré práce obráběcí
pro p. truhláře — a prodávají se hotové
obráběné výrobky a fornyry.

Vzorkový sklad látek.

Čalounické výrobky a dekorace.

Sklady:

Hradec Král., Pospíšilova třída č. 329.
Pardubice, Sladkovského ulice č. 338
ve vlastním domě.

roba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejtěvostnějšího. Chudším kostelům úleva v placení. Více usnutí po ruce. Zásadní pracovní výrobky desenné. Vše posílám již posvěcené.

Velečtýhojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I., ul.
Kar. Světlé, č.
19 n., roh Kon-

viktské ul., vycvičený pasíř speciálně
na kostelní náčiní, dovoluje si doporu-
čit svůj hojně zásobený sklad ve
vlastní dílně ručně pracovaných
kostelních nádob a náčiní, jako:
monstrance, kalichy, ciboria, lampy,
svícny, kaditelnice, kropenky, patenky,
nádobky atd., vše v přesném slohu
církevním. Staré předměty znovu opra-
vuje v původní intenci a jem v ohni
slaví a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy
nebo ceníky franco. Za veškeré vý-
robky a slavní ručím. Největší vý-
roba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Těz velejemné

látky na teláry.

Četná uznání zvláště z kruhů velečtýhoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těz na splátky bez svyžení cen!

Za ceny výrobní. Následkem spojení dvou
skladů nábytkových prodávám
za ceny výrobní

Nábytek.

— jen —
na Malém náměstí
č. 117 v Hradci Král.

Za ceny výrobní.

úplné
zařízení do pokojů,
a t. d.

Nábytek.

František Matějček.

NÁBYTEK v každém slohu a provedení **Václav Dvořáček, sklad nábytku** nejlevněji nabízí v Hradci Král. u nového Borromaea.

Nejlepší, nejtrvanlivější a nejlevnější
 kněžské kolárky a náprsenky.

Všeho druhu prádlo
 pro dámy a pány.

Stanislav Jirásek v Hradci Králové, Velké náměstí číslo 136.

Obrovský výběr
 letních turistických košil.

Úplné
výbavy pro nevěsty
 vlastní výroby.

Novinky kravat.
 Tovární sklad bílého prádla.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
 stupce)

odborný umělecký závod
 pro
malbu oken kostelních
 PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
 nové blíže Malého náměstí (dříve
 přes 60 roků na Malém náměstí
 pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
 od nejjednoduššího až k boha-
 tému figurálnímu provedení a
 sice i se železnými rámy, sí-
 těmi vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
 rada bezplatně, bez vší závaznosti
 ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
 přesně dle předpisů církevních v každém slohu
 doporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
 práce kostelní

v Syhrově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velkém výběru na přání k na-
 hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
 dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damašk.
 zboží u ryze českého, křesťanského, avépomocného
 lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo
 v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
 v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty
 zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
 volujeme zvláštní výhody.

Továrna
na spracování ovoce
 pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
 ve Vysokém Mýtě
 dříve závod na sušičkování ovoce, založený
 r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
 — nabízí —
 koňak, slivovici, borovici, jeřabinku,
 rumy a punše, likéry, sladké ovocné
 víno, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
 nalní), vína sladká a vína šumivá (šampaňské.)
 Upozorňujeme zvlášť na výtečný a při takové
 jakosti velmi levný koňak a výbornou
 slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
 Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku
 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
 státní a diplomem slatě medaile, a mnohými ji-
 nými diplomy i právem rašení slatě medaile.
 Vzorky zdarma a franko.

Žádejte
 u svého knihkupce.

Nové epochální dílo.
 Nejlevnější klavírní škola.

Právě vyšel **1.** sešit

**Základové
 hry klavírní.**

Sepsal prof. Hanuš Trneček.

Výkladem provází
 profesor Karel Hofmeister.

Celý první díl, který postačí na dobu
 1 roku, vyjde během 3 neděl ve 4 seš.
 po K 1-50.

Zavedeno na pražské konservatoři a
 na nejčelnějších hudebních učilištích
 v Rakousku.

Sešit 1. zašle na ukázkou
 hudební závod — antiquariát

Mojmír Urbánek

V PRAZE,

Jungmannova tř. 1., Hlávkův palác.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
 druhů a soustav. Pendlové hodiny
 v krásných ořechových skříních.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
 řetízky, prsteny, náramky, jehly
 a j. v nejmodernějším provedení
 s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
 cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
 na požádání zašle.

Důvěry hodným zásluhy na výběr též i na splátky
 bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Nejlevněji s úplnou zárukou

stroje šicí,
 na praní prádla a váhy
 doporučuje tovární sklad

FR. CERHY

v Hradci Králové (vedle Grandhotelu).

● **Největší sklad** ●

všech druhů koberců, záclon, pokrývek, přikrývek flanelových i proší-
 vaných, různých předložek k postelím, jakož i čínských kožešin, před-
 věsků na okna, cestovních potřeb, jako: tašek, kufrů, košů, cestovních
 dek, deštníků, županů, rohožek, železného nábytku atd.

— firmy —

JAN STOUPA

v Praze, Václavské náměstí č. 32.

KARBID a PETROLEJ

nabízí nejlevněji

o. a k. dvorní dodavatel

Josef Pilnáček v Hradci Král.

OBNOVA

Číslo 44.

Předplatní na čtvrt roku s k 50 h
na půl roku s k — h

V Hradci Králové, dne 30. října 1903.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

V koncích s ústavou.

(14) Dílo Šmerlingovo a Beustovo bere v úvahu za své, diplom říjnový z roku 1860 a prosincovka z r. 1867, na nichž rakouská ústava zbudována, pozbývají samy sebou obstrukcí v první a bojem za samostatnost v druhé polovici říše na své platnosti. Diplomem říjnovým nedostalo se sice národům rakouským toho, zač bojovali, rovnoprávnosti, nicméně historicko politické individuality byly uznány, říše stala se konstituční, národové pozváni do říšské rady, avšak stali se v ní cizinci. Byl to starý absolutismus Bachův s moderním zastoupením Šmerlingovým, prosincovkou pak zaveden dualismus a provedeno státoprávní vyrovnání s Uhry, které však pro svůj centralistický systém stalo se zárodkem stálých neblahých konfliktů. Již v tom, že se musí každých deset let obnovit, spočívá příčina všech dnešních důsledků, jež se jeví v tom, že jedna polovice vyhrává, druhá pak ustupuje a to jsme byli až posud my v Cislaitanii. Místo jednoho zavedena dvě centra a mimo Němce počali provozovati svou hegemonii nad národy rakouskými i Maďari, parlamentární život zemských sněmů odumíral víc a více, tak že tyto staly se ve skutečnosti nikoli zákonodárnými tělesy, nýbrž obmezenými autonomními korporacemi, majícími na starosti pouze potřeby místní, nemocnice, silnice, kaznice a p., bez značnějšího vlivu na vnitřní správu, jak by toho prospěch těch kterých zemí opravdu vyžadoval, kdežto vše ostatní dle jedné ústřední šablony obstarávala Vídeň. Avšak již v prvním zasedání této nové říšské rady vystoupily ostré protivy mezi autonomií a centralismem a byla většina těch, kdož byli přesvědčeni, že zdárná budoucnost monarchie soustavou centralistickou není zabezpečena a že v mezích ústavy panující není možno docílit závažných úspor, jež jen tehdy jsou možny, když rozličné země samy povedou správu svých záležitostí a byl to hr. Clam Martinic, který bez obalu se vyslovil, že „seslání a vývoj monarchie vyžaduje uznání historicko-politických práv jednotlivých zemí.“ A v programu pravice, již zorganizoval dr. Rieger, stálo: „V Rakousku při rozmanitosti národů co do kmene, jazyka, dějin, mínění právních, stupně vzdělanosti i zaměstnání, je centralisace oblodou, která umrtvuje všecken pučící život, je ničením vlastního bytí a přišerou práva. Rakousko nesmí býti státem ani výhradně německým, ani výhradně maďarským, nebo slovanským, nýbrž státem národů sjednocených s rovným základním právem.“

Ústava únorová, jež nepřizpůsobila se národům, ale již přizpůsobiti se měli národové, aby německý centralistický byrokratismus byl zachován, byla patentem z r. 1865 zastavena, protože krom německých centralistů nebylo nikoho, kdo by se nenacházel v opozici proti vládě. Myslílo se, že tím dáno bylo znamení k lepšímu, ale bylo po válce a do Rakouska stáhoval se vlivem Německa Beust, jenž, aby německý živel upevnil, považoval za nutné, upokojiti Maďary a stvořil dílo, jímž dostalo se práv občanům, ale nikoli národům. Dualismus znal jen Němce a Maďary; jedni druhých potřebovali, aby se udrželi na povrchu a jedni druhých podporovali a tak se stalo, že přes slovanskou většinu udrželi se Němci celou řadu let při vládě a dokud to bylo, živořila ústava a parlamentární život tak dalece, že tu byli všickni národové zastoupeni, ale jen aby jedni poroučeli a druhí aby se o svá práva hlásili. Když konečně ani nespravedlivý volební řád Šmerlingův nespomohl a přirozená většina elementární svou silou nabyta většiny, tu bylo po ústavě. Sami si ji Němci zbudovali, sami ji bourají; nemohouce ani vládnouti, ani utvořiti většinu, v níž by byli zastoupeni, zanesli do rakouského parlamentu obstrukci a tou udržují se již šest let při vládě. „Buď většinu s námi, nebo žádnou!“ toť jich heslo, jímž stal se rakouský parlament unikem světa,

ježto v něm nerozhoduje, jako na celém ostatním světě, většina, nýbrž menšina, ježto v něm nedochází uplatnění základ parlamentárního života — svobodná vůle národů — nýbrž buď většina umělá, od případu k případu v otázkách čistě hospodářských vyniklá, nebo žádná.

Národnostním svým bojem připravili se národové rakouští sami o moderní vymoženost konstituční, ježto nemohouce sami utvořiti většinu, musí ponechat vládě, aby si ji ona svým vlivem sama utvořila. Tak nestojí parlament nad vládou, jako jinde, ale vláda nad parlamentem a není vláda taková, jaká je parlamentu většina, nýbrž parlament je, jaká je vláda. Jinde se vláda poroučí, padne-li její návrh, u nás padne celá osnova zákona a vládou to ani nehne, spíše pomáhá si § 14., jenž je rovněž vynálezem rakousko-cislaitánským. Parlament ztratil svůj význam a viklá-li se tento hlavní sloup, je v nebezpečí i celá budova, celá ústava. V Rakousku byla ústava až posud magnetickou jehlou, na niž se chodili rakouští státníci dívat, již se však neřídili, by a zrcadlem, v němž bylo viděti, jakým má býti konstituční stát; a proto se do života rakouských národů nevtáhla a nevztáhla, dokud nebude zaměněna novou, již by říše postavena byla na svůj přirozený základ foederativní. Maďari nyní dobře nahlížejí, že neměli podporovati ze sobectví a závisti vídeňský centralismus, jímž si sami nejvíce škodili a že by rychleji byli došli svého cíle, kdyby byli ostatním národům přáli, co jim patří a je v dosažení spravedlivých nároků podporovali. Poněvadž nynější ústava nesplnila ani co Němci, ani co Maďari od ní očekávali, tím méně ostatní národové této říše, proto je třeba — ne revise, ta již nestačí — ale z brusů nové ústavy, jež by zaručila práva jednotlivým zemím, či, jak Palacký kdysi navrhoval, zemským skupinám na základě historického vývoje.

„Bez rovnoprávnosti všem národům“, píše v „Národě“, musil uvážniti povoz Rakouska na písku. Je třeba, aby země rakouské říše dle foederativních zásad rozděleny byly na skupiny stejnorodé, aneb aspoň příbuzné dějinami, zeměpisným položením, poměry etnografickými, ku př. na skupinu zemí království Českého, polskou, německou, jihoslovanskou. Každá skupina měla by svého ministra neb kancléře, jenž by byl ve spojení s centralistickou správou, dané přímé by zůstaly doma, nepřímé plynuly by do Vídně. Přední úlohou foederalismu je, aby provedl rovnoprávnost národní, toto nejušlechtlejší ovoce pokroku a křesťanství“. Tak Palacký r. 1865.

Avšak i v druhé polovici je ústava ve svých koncích. Bojem za samostatnost a jednotlivými koncesemi Uhrám řídí se ústava celé říše a jsou to bohužel státníci sami, kteří uklízejí nenápadně jednotlivé balvany z ní. Co tedy s dílem se rozpadávajícím? Jest-li obstrukce trvá ne chvíli, ale skoro celý rok, jako v Uhrách, nebo dokonce šest let, jako u nás, pak to není nahodilý zjev, jenž sám sebou pomíjí, nýbrž choroba chronická, proti níž se musí novými prostředky vystoupiti. A které jsou to prostředky? Státníci a novináři mluví o třech. Především je to nový jednací řád, jímž by obstrukce znemožněna, a parlament stal se dělným. Nový řád však nelze oktrojovati, ten musí dvoutřetinovou většinou býti odhlasován a tu, jak poměry známe, Němci nikdy ku změně nepřivolí, ježto cítí, že do většiny již nikdy nepřijdou a při jejich menšině je obstrukce jedinou zbraní, jejíž ostří by proti sobě namířili, kdyby ji nemožnou učinili. K dvoutřetinové většině však bývalá pravice nevystačí a Němci s dobrou se potázali, že ji prosadili, dokud byli při vládě, dobře počítajíce, ty krásné časy jejich že nepotrvají věčně.

Poněvadž tedy jednací řád nelze opravit, nezbyvá, než změnit oktrojovati celou ústavu. Ale kterou? Národové neněmeckí jsou pro systém foederativně autonomický, jehož plán vypracoval po královském reskriptu ze dne

12. září 1871 hrabě Clam Martinic s Riegram a jenž byl i na většině zemských sněmů přijat, k němuž ale nedošlo, jako ke všem ostatním ústoupkům, jež byly kdy z Vídně slibovány v okamžitých rozpacích a nebezpečích říše, ale ihned odvolány, když nebezpečí pominulo. Tak bylo r. 1859, 1865 i 1870; když bylo po nebezpečí, šroub vládní byl utažen a státní povoz hnál se ujetými koleji dále. R. 1871 měli jsme ku korunovaci, opravě volebního řádu, uznání nedílnosti země a k rovnoprávnosti tak blízko; byli to hlavně Maďari, kteří nám to zkazili. Když ne dříve, r. 1866 mohly se pánům ve Vídni otevřít oči, že je po vůdcovství Rakouska v německém bundu, že Rakousko není německé a že je svrchovaný čas k změně ústavy.

Dnes budou všickni Němci proti českému státnímu právu bez výminky a tudíž i proti změně ústavy ve smyslu foederativní, ač dobře vědí, jaké výhody plynuly by i do jejich kapes, kdyby se země česká finančně postavila na vlastní nohy, kdyby přímé daně její zůstávaly doma a český ministr spravoval zemské finance. Dnes jsou Němci z politických důvodů proti českému státu a z politických důvodů budou pracovati ku každému rozdělení v každém oboru, jen aby toto státní právo stalo se illusorním.

V době punktací byla dohoda s nimi možná, ovšem za cenu kurií, což znamená dělení a tudíž konec koruny české; dnes však jsou poměry ještě horší, dnes je vůbec každý směr nemožným a proto i české státní právo až do nějaké šťastné změny zahraničné pouhým ideálem. Již Rieger říkal, bez Němců že státního práva nedosáhneme a měl věru pravdu.

Nuže, když ani jednací řád nelze tak lehko změnit, ani foederativní ústavu při dnešní živosti Němců oktrojovati, co zbývá třetího? — Změna volebního řádu se všeobecným volebním právem, proti níž nebylo by tak dalece, trvám, odporu, ač i tu dlužno počítati téměř za jisté, že rozšířením volebního práva protivy národnostní by se jen přistříhly, ježto by do parlamentu vnikly živly ještě bezohlednější.

Všeobecné rovné hlasovací právo odbylo si nedávno svou obtěžkací zkoušku na zemském sněmu českém, kde se ukázalo, že se po tom mostě ještě dlouho nebude choditi. Krom Mladočechů a německých nacionalů, některých Jihoslovánů a Rusínů a ovšem socialistů byly proti němu všechny strany, ač všechny cítí, že se v tom ohledu něco státi musí.

Tedy obtíže na všech stranách a proto nikdo nemůže se diviti, že se v Rakousku neustále lavíruje, vyjednává, konferuje, slibuje a flikuje, ježto nynější ústava se přežila a pro novou nenašel se posud státník. Kdo by věděl něco, co by nenarazilo na žádnou překážku, ať se hlásí! Může se státi v Rakousku ministr-presidentem. Pravdě nejpodobnější východisko je rozšíření volebního práva a proto katolíci budme připraveni! Kdo mluví o bezúčelnosti, nebo dokonce škodlivosti katolických spolků, nerozumí své době pranic. Kdo má veřejné mínění, kdo má lid na své straně, je pánem situace a má budoucnost, neboť směry časové jsou rozhodně demokratické. My katolíci jsme veřejné mínění vlastní vinou kdysi ztratili a posud nezískali; ustupovati z boje znamenalo by kapitulovati před nepřitelem, vydávati se mu na milost a nemilost. Vítězství není nemožné, důkazem je Vídeň! Avšak kdyby dnes došlo k všeobecnému volebnímu právu, můžeme my katolíci čeští jako ten umírající generál zvolati: „My se nebojíme, my jsme připraveni!“ ...

V PRAZE »OBNOVU«

lze dostati v knihkupectví p. Františka Hovorky
v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na
Překopech.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 28. října.

(Jak pan Karel Haspeklo soudí o přítomné situaci českých stran. — Oprávněnost toho, že se české studentstvo hlásí o přiměřené poměry posluchárny. — Ředitel semského archivu Frant. Doorský žádá o přeložení na odpočinek.)

Minulou sobotu dostal pražský dopisovatel do „Obnovy“ neočekávanou, překvapující návštěvu. Vyhledal ho v jeho bytu pan Karel Haspeklo, v Praze všeobecně známý a důležitý typ. Pražský dopisovatel do „Obnovy“ jest s panem Karlem Haspeklem již přes dvacet let velmi dobře znám. Dokonce si spolu tykají a to již z dob dnů mladosti radostné, kdy oba s nadšením věřili, že demokratický program dovede český národ do zaslíbené země — Avšak doba se sponou rozmanitých událostí vyhloubila mezi nimi hlubokou propast, neboť Karel Haspeklo nemohl později pochopiti, jak je to možno, že pražský dopisovatel do „Obnovy“ mohl nevěřit proudům, jež v letech osmdesátých a devadesátých zastupoval „Čas“ a různé mu příbuzné listy a nemohl pochopiti, že pokládal také i klerikály za počestné lidi a upřímné Čechy. Proto Karel Haspeklo pražského dopisovatele do „Obnovy“ v posledních letech docela stejně traktoval, jako činila doposud ze zásad a na základě své svobodomyšlnosti a úcty ke přesvědčení druhého činí někteří jeho dětinští nepřátelé v Praze. Pražský dopisovatel do „Obnovy“ starému příteli přál jeho mínění a jenom mu říkal: „Již jsem našel na příkopě vedle cesty, kterou jsem se dal, tiše seděti a o pomíjející slávy a přízně světa přemýšleti mnohého ze svých starých kamarádů s pinklem uveděku, jehož se mu od té nebo oné strany dostalo; možná že tě tam naleznou také!“

Karel Haspeklo se zaklínal, že on své přesvědčení nezradí, že svým náhledům zůstane věrný, že se svému pokrokovému smýšlení nezpronevří nikdy a nikdy, kdyby měl třeba do smrti píti jenom vodu! Pan Karel Haspeklo se totiž již přes dvacet let v pražské veřejnosti neunavně hemží a směry i proudy její horlivě sleduje a pak kritizuje, což poslední provádí denně v některé obzvláště výborné plzeňské pivnici. Jiným se nezabývá; neboť „providentia majorum“ nachází se v tak sporádaných a dobrých hmotných poměrech, že sám se dle svých příjmů vlastnoručně zařadil do páté hodnostní třídy a to mu stačí. Nač by prý někomu ně-

jakým podnikáním dělal konkurenci a ubíral chleba, když je svobodný, bezdětný a vůbec bez příbuzenstva! Proto věnuje se výhradně sledování veřejnosti, jejíž všechny politické fáse za posledních třicet let „prodělal s sebou“.

V době roztržky držel s otcem Palackým, po jeho smrti uznal, že dr. Sladkovský také nechce zrovna žádné a špatné věci a proto přešel k Mladočechům a držel se demokratického jich křídla, kde se s pražským dopisovatelem do „Obnovy“ seznámil a sbratřil. Když po zřízení české university v Praze začali někteří její profesori a kandidáti existence bourati „činskou prý zeď“ českých předsudků a prohlásili základy českého moderního života, z něhož především oni svou existenci čerpali, za švindl, blbost, a padělek, měli v Karlu Haspeklovi horlivého stoupence, kterýž napotom počátkem let devadesátých přešel mezi pokrokaře a státoprávníky, bouřil proti hraběti Thunovi, činil s pp. dry. Baxon, Hajnem a Rašínem velice tlusté projevy, tak že když začalo předběžné vyšetřování s „Omladinou“, pan Karel Haspeklo odebral se najednou někam za hranice na cesty. Vrátil se, až když byla „Omladina“ rozvezena již na Pankrác a na Bory. Napotom souhlasil s politikou Jeho Vyvščenosti pana ministra dra. Kaizla, kterýž si ho však pohněval tím, že zdražil korrespondenční listky ze 4 na 5 haléřů. S tím Karel Haspeklo nesouhlasil a proto vrhl se do náruče dne 1. apríle 1900 nové ustavené straně lidové, o níž pak roznášel, že vodila český lid aprílem a divíval se, že tak bystrý, snalivý a chvrtý politik, jako je dr. Zdeněk Třebolka, mohl se té straně zapsati a jenom na něho sváděl, že byl věhlasem jeho jména ke straně té zlákan.

V poslední době náležel Karel Haspeklo straně národních socialistů, již se mu však znelíbili proto, poněvadž od svých stoupenců vyžadují jistou míru obětavosti na zájmy strany, což Karel Haspeklo nejrozhodněji zavrhuje. „Kdo chce lid vésti, musí míti vlastního koně a nemá se dávat na ramenech jiných neštů. Tím se vydává v nebezpečí, že ho, kdykoliv se jmu zlíbí, shodí a pošlapou!“ rozumuje. „Vůdce lidu má býti neodvislý v každém ohledu! Vůdce musí sám umět celou armádu vyživiti, jako to dovedl Napoleon Bonaparte a armáda nemá se nikdy na vůdce skládati!“ vykládá při plzeňském. „Na to mne nikdo nedostane!“ dodává. Proto letos šel mimo strany, na divoko, jsa pouze „Čechem“.

Když v tomto stavu své politické fáse minulou sobotu Karel Haspeklo pražského dopi-

sovatele do „Obnovy“ vyhledal, srdečně ho oslovil: „To se divíš, kdo tě to navštěvuje!“ „Čím pak se ti mohu zavděčit?“ tázal se častěji již jmenovaný pražský dopisovatel do „Obnovy“.

„To leda tím, kdybyš mně pověděl číslo vídeňského komunálního losu, na nějž dne 2. listopadu připadne hlavní trefa 400.000 K. Já bych si ho opatřil a rozlobil Vídeňáky, že bych tu sumičku pro český národ vyhrál!“ vece Karel Haspeklo. „Já sám Ti vlastně přišel něco říci!“ dodal.

„Nuže, rač se posadit a já poslouchám, co mně sdělíš“, odušil pražský dopisovatel do „Obnovy“.

Karel Haspeklo pochválil vzdušnost a světlost bytu pražského dopisovatele do „Obnovy“ a začal: „Jak zajistíš, já jsem taková česká politická rosička. Jenom se nepiju vodu, ale pivo. Jaktěživ bych si to byl však nepomyslel, že jsi takový prozíravý člověk, že již deset let vlastně víš, na které půdě se musí český národ sejít, aby mohl udělati zase několik platných kroků ku předu. Pořád tě problašovali za hlupáka a ty zatím docela správně soudíš, že musíme ve veřejném životě vyhledávati především to, co nás v silnou a mocnou jednotu spojuje. Po léta to již v „Obnově“ kážeš a odůvodňuješ, již to odtamtud proniklo namnoze ve všechny naše společenské kruhy, je to již slyšeti na všech stranách opakovati. To mně zajisté přiznáš, že vždycky dobře vycítuju, co je u nás v politickém ohledu moda. A teď je řada na klerikálech, aby měli také jednou sólo. Řekni jim to, aby se k tomu vzbouřili!“ —

Pražský dopisovatel do „Obnovy“ není tak snadno něčím překvapen a proto ho také ani tato řeč Karla Haspekla neomráčila. Čtěl k tomu cosi pronést, ale Karel Haspeklo nedal se rušiti a pokračoval.

Takový obr v našem životě, jako jest smýšlení katolické českého lidu a ono jako bezruký a beznohý kolos leží a dá do sebe od každého osla a neřáda kopat!“ horlil. „Až je z toho jednomu na nic! Řekni klerikálům, že jsou proto pořád maličtí, poněvadž klečí a nechtějí vstáti. Řekni jim, ať jen hned vstanou a uvidíš ten poplach, co nastane!“ —

Pražský dopisovatel do „Obnovy“ mávl rukou a ku Karlu Haspeklovi děl: „Milý Slovane, já vím, že máš výborný čich pro to, co přijde nebo přijíti může v naší veřejnosti do módy, já také vím, že býti konsekventním znamená dělat pořád tytéž hlouposti a proto pochopuju, že své mínění stále měníš a že jsi došel k náhledu, jež jsi právě pronesl. Já také

Ferdík ani nehlesl. „Že tě uhodím!“ vyjel podrážděný Pepík a trhl příkrývkou k sobě. Při tom se dotekl vyhuděného těla Ferdíkova. Otfásl se, Ferdík byl celý studený. Měsíční světlo zazářilo otvorem ve štítu chalupy na tvář Ferdíkova. Pepík vykřikl úžasem. Viděl skelné, vyboulené oči, zsinanou tvář. Odskočil, bežel dolů a houkl do světnice: „Rány Boží, pane mistr, Ferda umřel!“

„I dej pokoj, hovorko,“ probodil udivené mistr a odložil dýmku.

„Už jo, už jo, pojďte se podívat na půdu.“ Mistr zavrtěl hlavou a šel se ženou za Pepkem; nepomýšlel si, že to bude tak rychlé . . .

Na výkrop přišla taky macecha; nutila se do smutku: „A ona ta má drahá hlavička mně nic ani nepíše. A přece sem mu říkala, jen aby psal, bude-li ho něco trápit. Ach, ty má zlatá dušičko, vždyť už já s tebou nemohu promluvit ani slovíčko! Co to na mne jen Pán Bůh dopustil!“

„I nechte křiku,“ odbýval ji mistr; „nikdy jste se na něj nezeptala, a kdybych mu byl sám nějaký kus hadru nedal, byl by chodil nahý. To jste měla bédovat dřív. Kdo za to? Snad mu je teď líp než nám všem.“

Ferdíka uložili na hřbitově blízko zdi. Pak se na něj zapomnělo. Vlhká žlutavá kupka hlíny se sesedala; nač zapomněli lidé, doplňovala zvolna příroda; sirý rov obrůstal svěží travinou.

* * *

Přiblížil se den Věch Svatých. Pohoda byla překrásná; jen občas zadul od severu mrazivý větřík, setřáse se stromů profidlé listovní. Na hřbitově bylo živo; nádherné pomníky byly ověšeny věnci s dlouhými stuhami, v různobarevných světlínách na hrobech kmítala se světlá, celé zástupy procházely mezi hroby, lidé zastavovali se hromadně u hrobů nejlépe vyzdobených; se zálibou druh druhu ukazoval na pomníky a pentle. Ale mnohý si při tom ani nepřečetl, či blavu takový pomník kryje. Ba věru — většina těch nádherných hrobek byla ověncena spíš k vůli zevlounům než z lásky k nebožtíkům. Bohatí dědicové musili přece už k vůli lidským hubám o lepší ozdobu dbáti; jinak by si třeba ani na nebožtíky nevzpomněli. Kde byly hroby chudší, tam šeptány při skrovné světlce upřímné modlitby. U hrobů nádherných však vládla hlavně starost o

FEUILLETON.

Hrob opuštěného.

Píše J. S.—a.

„Ráda bych, pane Rosenduť, nějaký lacinější ruční kufřík; chci vypravit našeho Ferdu do Hlinic. Já mu chci všechno schystat pořádně, aby kluk neříkal, že jsem jako každá jiná macecha.“

„A čím se tam bude učit?“

„To on ještě neví; však si tam něco najde. Vždyť mu není pět let . . .“

A Ferda našel v Hlinicích přece jen trochu snesitelnější živobytí, než jaké měl doma u macechy. Přirozenou matku chudák ani nepoznal, a tatík hnil v hrobě už po dvě léta. Ačkoli se hoch nyní aspoň do syta najedl, přece neměl na různých ustláno. Obuvnický mistr, u něhož se učil, nebyl sice zlý, ale oba tovaryši tropili si ze sirotka každou chvíli smích. Smáli se, jak šilhá, dělali vtipy na jeho pihovatou tvář. Hoch ústrkům zvyklý dřel se do úpadu, snášeje různé vtipy trpělivě. I ten starší učedník Josef každou chvíli si na Ferdovi smls; činil to s tím větší chutí, že se to tovaryšům líbilo. Však prý ten šilhavec kouká pořád jako hrom do potoka, jako by chtěl celé Hlinice vypálit. Ani jednou se neusměje, nejde mezi kamarády; je to taková potměšilá nádob. Nic v něm není dobrého. Kdyby tak viděli jeho spolupracovníci, jak večer na půdě před spaním pláče, jak volá po tatínkovi, snad by přestali! Mnohý člověk ani neví, jak krutě svými výpady srdce bližního raní; a tvrdí práce, tuhý život utupuje jemnější city. Josef obyčejně chodil spávat později, musil se vždycky před spaním trochu vydovádět. A když se již blížil k ležícímu Ferdovi, aby se s ním v noci o roztrhanou příkrývku dělil, to už nemluvný trpětel setřel slzy a ztlchl vždy úplně.

Iakkoli si mistrová líbovala, že jí Ferda dost pomůže, nemohla mu jednou ani přijít na jméno. Takový kluk nepodařený si prý začne ji, zkušenou ženskou, poučovat o poctivosti, když ho poslala natrhat trochu jetele zajícům! On si řekne, že prý krásť nebude! Jako by taková maličkost stála za řeč! Mistrová si podepřela boky, drsně hochu psakovala. V hněvu již vztáhla ruku k ráně, ale pak si přece vzpomněla, že má před sebou ubohého sirotka, a ruka jí klesla. Také se v ní

ozývalo svědomí, že takového opuštěného hochu přece jen neměla sváděti k trhání cizího jetele. A Ferdík jí to řekl jen tak ostýchavě, skoro plačky! Ale už se hochu přece jen tolik proti tovaryšům nezastávala jako dřív.

Jednou si vzpomněl mistr, že by se měla studánka na zahrádce trochu pročistit a prohloubit. Kdo při tom musil nejvíce dřít, byl Ferdík. S ohnutými nohavicemi brouzdal se ochotně v blátě, vynášel a vyvážel, až se celý spotil. Ani si nevzpomněl, že by v takovém potu neměl dlouho v chladném bahně studánky bosýma nohama postávat; a nikdo ho nevaroval. Druhý den už začal pokašlávat, třetí den to bylo ještě horší. „A co tak pořád kuckáš?“ rozlobil se starší tovaryš; „to někde večer lítáš a pak nás takhle trestáš; kdo to bude pořád poslouchat? Dej si na mne pozor, to ti povídám!“

Hoch se přemáhal, jak dovedl, ale marný odpor. Kašlal pořád víc. A když na něho starší tovaryš jednou až příliš zaláteleřil, bránil se dutým hlasem: „Nezlobte se, pane Franc; dávám si na sebe pozor, nic nevyvádím, ale pořád mne něco v krku lehtá, že musím kašlat.“

Mladší tovaryš pošeptal staršímu do ucha: „I nechej ho, mně se zdá, že ten hoch má souchotiny. Takhle to taky začínalo s mým bratrem“.

Ferdík měl nyní pokoj od ústěpků, ale nemoc byla pořád horší. Jednou odpoledne, když Pepík odešel do sousední vsi odvádět boty panu učiteli, Ferdíkovi se udělaly mžítiny před očima, div se na zem neskulil. Pustil šidlo, setřel si pot a vzdychl trhaně: „Pane mistr, se mnou je nějak zle; já si musím lehnout.“ A mistr nenamítal nic. Mistrová sama Ferdíkovi ještě uvařila trochu mateřidousky s lipovým květem, přilila rumu a přinesla mu to na půdu; prý se po tom vypotí a bude mu hned líp. Ferdík vypil všechno a pak tiše usnul. Zdálo se mu, že vidí tatínka; tak se pěkně usmíval a kýval na něho. Bylo mu v tom spánku blaže. Probudil se a počal znovu dusivě kašlat Sepjal ruce a modlil se tiše; zase se upokojil a usnul znovu. Zas viděl tatínka, jak jde k němu prostředkem samých krásných květů a jak mu podává s úsměvem ruku . . .

Bylo již asi půl desáté, když Pepík šplhal se po žebříku na půdu. Nahmatal pokrývku a lehl si vedle Ferdíka. „A jdi, neřko, kousek dál,“ houkl rozduřené; „ty jsi chytrý, pěkně celou příkrývku si dáš na sebe, roztáhne se jako paša, a já abych ležel jako vandrovník na mezi!“ Ale

věřím a vidím, že pod katolicky smýšlejícím národem českým bude u nás nejvíce nejpěknější půdy, ale na ten čas jest katolická politika u nás podobná Tyrolsku" —

"Jak to?" tážal se Karel Haspeklo.

"Tyrolsko záleží ze samých údolí a česká katolická politika ze samých chyb, jež já napravovati za dost silného a proto za způsobného se nepokládám. Ani by má ochota k tomu nebyla přelůbne vlídně přijata. Katolická strana záleží z několika těch, kteří prospěchům její rozumějí a z ostatních, kteří myslí, že jim rozumějí. Proto mně nelze nijak její cesty určovati. Ale to klerikálům mou napsati, že již i česká politická rosička, pan Karel Haspeklo, prorokuje jim slavnou budoucnost, která závisí v tom, aby v organizaci národní přestali již klečeti, ale aby povstali a nezdáli se býti pořád tak malinkými, jak malinkými nejsou" —

"Tak jenom jim to napiš", horlil Karel Haspeklo. "To víš, že mám dobrý nos a poznám, ku komu se sympatie klouí. Já jsem také celý váš".

Práský dopisovatel do „Obnovy“ se tomu zasmál.

"Abys zase brzy přeběhl", pronesl.

"Teď nemluvme o tom, co může jednou být, ale co právě je!" zahovořil Karel Haspeklo. "A tomu já nejlépe rozumím. Víš, že jsem prošel a zkoušel již všechno" —

Práský dopisovatel do „Obnovy“ tedy výklad přítomné situace, jak mu ji Karel Haspeklo naznačil, loyálně vypisuje, čímž ovšem za správnost jeho zodpovědnosti nebere, neboť tak činí jenom k vůli naznačení, jaká nálada za přítomné doby mezi českými politiky, jejichž je Karel Haspeklo prototypem a reprezentantem, panuje. Jen se nebát a jen se nedat! Při tom dovoluje si práský dopisovatel do „Obnovy“ poznamenati, že mu starý přítel Karel Haspeklo slíbil, že opět co nejdříve sdělí s ním další svá politická pozorování z veřejného života českého. Tím ovšem není řečeno, že je práský dopisovatel do „Obnovy“ přístě také uveřejní, neboť neví, jest-li hned první zmínkou o Karlu Haspeklovi nepříjde v nevzhled. Jeť totiž noviny psát snáze, než-li jim rozumět! Celá pokolení totiž opakují špatně to, co řekl jeden doboře. Ale tentokrát pokládal za vhodné vypsati, jak o přítomné situaci smýšlí — Haspeklo!

* * *

Daleko více, než-li zasedání sněmu království Českého, zajímají českou veřejnost projevy a hnutí, panující mezi studentstvem českých vysokých škol pražských.

Vkusné položení věnců, některá tvář se při té práci i usmívala. Snad měla taková osoba radost ze vkusné úpravy hrobu, anebo — že ten pod pomníkem již víckrát do rodného domu se nevrátí. Ó, takový nebožtík, dřímající pod nádherným květin, byl opuštěnější, než člověk spící pod prostým přikrovem!

Učedník Pepík se šel také na tu nádhru podívat. Najednou si povímal, jak od jednoho malého rávku vstává jedna panička usedavě vzlykající. Její muž ji podpíral, domlouvaje jí jemně, aby již odešla. „Tak s Pánem Bohem, Františku, s Pánem Bohem“, obracela se smutná matka ještě jednou k hrobečku.

Pepík si pomyslel: „Panečku, ta to dítě měla ráda!“. A při tom si bezděčně vzpomněl na Ferdika; nad tím chudákem nikdo nepláče, jen ta tráva nad jeho hlavou šelestí. Pálila ho taky poněkud myšlénka, že mu sám ubližoval; a na to noční hrozné překvapení nezapomene nikdy; pořád viděl ten skelný, jako vyčítavý zrak Ferdíkův. Něco jej neodolatelnou silou táhlo k hrobu opuštěného; šel tam, poklekl a po modlitbě se poněkud upokojil.

Druhý den ráno po pobožnosti v hřbitovním kostele koupil za čtyřv krejcarů dvě svíčky a zapálil je na hrobě opuštěného. Klečel zde delší chvíli. Chtěl tak trochu také nebožtíka odprosit. Kázání kaplanovo ho silně rozesknilo; a pořád mu zněl v hlavě smutný zpěv: „Smilujte se nad mnou aspoň vy, přátelé drazí!“. Na jednu svíčku konečně spadla horká slza, až plámenek zhasl. Hoch rozzářil svíčku znovu. . . . Počal se zmáhati silný víchr. Mohutná vlna severáku zalehla do polou holých větví, chomáče žlutavého listí divoce zavřítily a pak se pomalu snášely k zemi; listy se ještě před konečným pádem tetelily, jako by ještě v poslední chvíli vzdorovali chtěly zmaru, ale dopadly přece. Světla zhasínala, a lidé se rychle vytráceli. I Pepík povstal, obě svíčky mu již zhasly; přetřel si rukávem oči a šel za ostatními. A hrob Ferdíkův osaměl na dobro jen zvald listy šustěly v divokém reji nad nízkými rovem. Ale ta slza, kterou chlapec uronil nad hrobem, snad přece víc duši nebožtíkovu potěšila, než jiné zesnulé nádherné — věnce. Opuštěný hrob. Smutné to slovo. Ale ještě větší soucit máme s těmi zesnulými, na které nechce nikdo v lásce vzpomínati, třeba že odpočívají pod nádhernou mohylou.

Na vysokých školách technických veden jest již po řadu let ze strany posluchačstva houševnatý odpor proti prof. Ant. Vávrovi, kterýž přes své evangelictví upadl v takovou nelásku studentstva, že se do jeho přednášek, jež byly již víckrát zastaveny, nedal letos nikdo zapasti. Dávody, jež proti němu studentstvo uvádí a jež příslušným instancím písemně podalo, byly uznány za úplně oprávněné a závažné. Ale přes to prof. Vávra nebyl nahrazen osobou novou.

Na universitě pak opřelo se studentstvo proti místnostem, v nichž jsou fakulty právnická a filosofická umístěny.

Když se srovná zařízení pankrácké trestnice s Karolinem nebo s Klementinem, musí se přiznati, že o trestníky v ohledu umístění je daleko lépe a pečlivěji postaráno, než-li o umístění akademického studentstva a přednášejících universitních profesorů, kteří se studentstvem nepohodli umístění nesou společně. A nyní nechť se srovná společenský význam na leta v kriminále držených trestníků se společenským významem universitních profesorů a akademického studentstva. Pro trestníky vystavěny jsou paláce a akademické studentstvo a jeho učitelé musí se tísňiti v místnostech, jejichž užívání pro daleko méně osob zamítli by každý živnostenský inspektor.

Ze srovnání těch, jež ani žádných mají nepotřebujících, jest vidno, že se české studentstvo pro sebe a pro své professoři nehlásilo o nic více, než-li co jest přáno a dáno v trestnicích ostatní společnosti nejnebezpečnějším individuí —

* * *

V posledních dnech kmitla veřejnými listy zpráva, že zasloužilý ředitel zemského archivu království Českého p. Frant. Dvorský žádal na odpočinek. Zpráva ta byla v „Národních Listech“ doprovázena ošklivou poznámkou, již si dobrý přítel dra Julia Grégra za rozmanitě prokázané mu služby nikdy nezasloužil a která se do listu toho zajisté že dostala z ovzduší, jemuž Dvorský ustupuje a který v každém ohledu jest „Národním Listům“ vzdáleno.

Poněvadž jsme se doslechli, že p. ředitel Dvorský sám hodlá zkušenosti posledních let svého úřadování v zemském archivu „sbírat“ a poukázat k tomu, co se mu všechno na příkoř dělo, jak se proti jeho činnosti pracovalo a co všechno musil zakusit, nechceme se příčin jeho překvapující žádosti na odpočinek dotýkati.

Nyní začíná se v Praze mluvit o tom, kdo bude asi jeho nástupcem. Kdyby na to nereflektovali způsobili k tomu úředníci zemského archivu, p. archivář Julius Pažout pro pokročilejší již svůj věk a p. koncipista Hynek Kollmann, který jest zapracován do badání ve Vatikáně, hledán by byl ředitel zemského archivu nepochybně veřejným konkursem a jak se mezi odborníky má za to, stal by se ním asi suplent paleografie a pomocných věd historických na české universitě pan Dr. Gustav Friedrich, muž dnes k úřadu tomu z celé řady důvodů nejzpůsobilejší a nejpovolanější. Ostatně otázce této bude širší veřejnost věnovati zaslouženou pozornost.

Obrana.

Ať žije svoboda! Že právě ti, kteří mají svobody plná ústa, třímají pod šatem plantážnický karabáč, jest obecně známo. „Český Učitel“ píše v č. 7.: „Nám se silně jedná o volnost smýšlení“. Cituje s oblibou z deníku Amielova: „Žádám, aby se šetřilo mého rozumu, mého svědomí a mé svobody“. Ale v téměř článku prohlašuje: „*Nepřisuzujeme práva rodičům, aby již od mládí dětem směli vštěpovati, cokoliv s přesvědčením svého a víry své, byt to bylo i náboženství*“. Tedy nechť si dají moderní rodiče pozor, aby se proti tomuto pravidlu nikdy neprohřešili! Oni rozhodně nemohou mít tolik rozumu a tolik práva na své vlastní děti jako liberální učitel; jen ten má právo pěstovat v dětech „přesvědčení“. Katolický učitel ovšem jest už dávno v klatbě organizovaných a proto ten k tomu také práva nemá. Ovšem že se pak děti budou musit držeti dogmat liberální vědy. A jak ta věda u organizovaných pokročila, to je vidět nejlíp z toho, že tyto pánové čerpají dále svou moudrost z pamfletu Lžipogiova, z prohané a nešikovné brožurky „O přirozeném“ z mrtvých vstání Ježíšových, atd. Nemá-li otec práva svému dítěti vštěpovati své přesvědčení, měl by na to rozhodně méně práva jiný vychovatel. Dle „Č. U.“ jest náboženství věcí soukromou; nuže tedy, proč pánové za „Č. U.“ stojící se vtírají s liberální rákoskou i do náboženských poměrů rodinných? Ovšem kdyby rodičové se dali úplně ovládati tiskem organizovaných, pak by rodičům jistě „Č. U.“ milostivě dovolil, aby své děti ve vlastních

zásadách vychovali. A je-li náboženství věcí úplně soukromou, proč inkvisice liberálního učitelstva neodpouští žádnému katolickému kolegovi jeho náboženské stanovisko? Dnešní učitel musí mít vůli vskutku železnou, musí snést potupy nejjízlivější, hlásí-li se ku katolické církvi. „Svobodomyšlná“ inkvisice jest až příliš nemilosrdná.

Dělení diecézí. Pověsti o dělení diecézí v Čechách neutuchají, ba v poslední době se stále sesilují. Místo svornosti a lásky křesťanské má se po přání německých nesnášlivců a proti řádu církevnímu zřízením diecése čistě německé mezi obě národnosti položití hradba tím větší nenávisti na úplné rozdělení vlasti naší. Tu utno, abychom povstali do jednoho, ať každá i ta nejmenší vesnička co nejdříve podá nunciaturu do Vídně protest, jak kterýsi dopisovatel v Hlasu Národa dobře radí. Protest třeba složitě latinsky a udati v něm, kolik katolíků v místě. Každý vlastenecký kněz milerád v té příčině osadníkům svým poslouží. Ať ve Vídni i v Římě vědí, že chceme žít ve svornosti a lásce křesťanské a že nedovolíme, aby se bez povšimnutí přes nás přecházelo.

Politický přehled.

Zasedání sněmu království Českého v tomto období dne 27. října bylo asi poslední. Nejvyšší maršálek totiž, když i tentokrát pro obstrukci německou nemohlo se na sněmu nic provést, prohlásil, že na denním pořádku příští schůze bude se pokračovati v dosud nevyřízeném denním pořádku, ale kdy se tato schůze konati bude, že sdělí poslancům písemně. A to se dříve asi nestane, dokud nebude dána záruka, že sněmovna jest schopna klidné práce. Němci tedy dokázali, co chtěli. Ubozí živelní pohromou postižení musejí tedy dále v nedostatku čekati na podporu, na 120.000 K marně vyhozeno na zasedání sněmu, vodní stavby nebudou se asi moci začítí příštím rokem, jak určeno; to ovocem obstrukce německé. Nemůže býti jinak, než že jednou zaslepení němečtí nesnášlivci ve vlastní vášni zapadnou. — Moravský sněm zatím klidněji pracuje, vyřídív již řadu různých předloh. — V Lublani konal se minulou neděli sjezd slovinských advokátů, kteří vyslovili se pro úplnou rovnoprávnost jazyka slovinského. Tajný výnos, kterým se v Korutanech zakazuje soudcům mluvit slovinsky s advokáty a se stranami, způsobil na schůzi rozhořčení.

Uherskou krisí se už poněkud hnulo. Utvořením nového uherského kabinetu pověřen hrabě Štěpán Tisza. Týž prohlásil, že chce k celi svému dojíti především cestou smírnou a že program jeho nebude proti myslí gclenného výboru strany liberální. Kdyby boj jeho s oposicí byl nezbytným, užije prý všech ústavních prostředků k dosažení cíle svého.

Rakousko-ruské návrhy, které mají býti Tureckem v Makedonii provedeny, způsobily vládě turecké velké rozladění. Teď to jde do živého a Porta dále chtěla jako dosud vystačiti s pouhými sliby. Při provádění oprav mají býti hlavním inspektorem Hilmovi pašovi přiděleni civilní agent rakouský a ruský, kteří by upozorňovali na potřeby křesť. obyvatelstva a pečovali, aby se vše řádně provádělo. Mimo to žádají mocnosti za reorganizaci tureckého četnictva, za složení určitých sum, aby umožněn byl návrat uprchlých křesťanů a jich klidné žití atd. Nyní však ozývají se hlasy z Anglie, že sultán nemusí provéstí navržené opravy, k tomu že třeba svolati evropskou konferenci. Pletichářství Anglie opět na obzoru; pak snad zase zmařena bude dobrá vůle mocností.

Z činnosti katol. spolků.

Z Červeného Kostelce. Zdejší Jednota vstupuje v nový 11. rok své činnosti. 28. září t. r. konána valná hromada, při níž zvolen předsedou opětně dp. Frant. Prudíř. 18. září sebral záhavní odbor div. brů „Osudná závěť“ od J. Štolby. Souhra dramatu byla zdatilá, návěštva četná. 25. konána měsíční schůze se spolkem „Ludmila“, při které dp. Frant. Kratochvíl, kaplan zdejší, konal zajímavou a poučnou přednášku „o dějinách fary, kostela, školy a osady červeno-kostelecké“. Pěkná tato přednáška, která vyžadovala pilného studia a pátrání v matrikách a knihách pamětních zdejšího archivu, přivábila četné posluchače města zdejšího a se zájmem byla sledována. Po přečtení protokolu jednatelem p. Al. Hanušem a volných návrhů schůze ukončena. — Ve schůzi spolku Ludmila přednášel vlp. V. Hernych „o dějinách kláštera Sázavského“. Na to čtena báseň „Svatební košile“ z Erbenovy Kytice. V příští schůzi přednáseti bude p. Josef Chrástka, mecenáš naší Jednoty, o své letošní ponti do Lurd. Další činnosti ve zdejší Jednotě, která vytkla si za úkol sebe nábožensky a vlastenecky uvědomovat, vzdělávat, charitativně podporovat: Zdař Bůh!

Z Nového Bydčova. Katolická národní jednota konala minulou neděli valnou hromadu za čestného účastenství členů. Ze zprávy jednatelekd vyjímáme následující: Cílem naší jednoty jest — vzdělání, náboženské a vlastenecké uvědomění. Cíle toho

hleděli jsme dosáhnouti i letošní činnosti. Knihovny spolkové velmi pilně se používalo. Nejpilnějším čtenářem byli: pp. Matějček, Zvonček, Neumann. Též časopisy v značném počtu se odebíraly a četly. Konány měsíční členské schůze, při nichž přednášeli pp. Dr. Kašpar, vlp. F. Matouš a katecheta Vladimír Hornov. Náboženské a vlastenecké uvědomění budilo se zábavními večery, při nichž konány přednášky s tendencí morální a vlasteneckou. Sem patří přednáška ThDr. Kašpara „o národním vychování“, dp. Frant. Matouše „o snahách českých katolíků“, dp. Vladimíra Hornova „o životě a působení K. Vinařického, jako kněze, vlastence a lidumila“. Tu třeba připomenouti „slavnostní večer na počest 100letého jubilea K. Vinařického“, dále pak „večer ve prospěch Ú. M. Školák“, jehož výtěžek 80 K odveden byl místnímu odboru Ú. M. Š. — Letošního roku zřízen byl i podpůrný fond, který v činnost vejde od 1. ledna r. 1904. Další činnosti: Zdat Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Nová vodárna a lázně v Hradci Králové. Další dobu vyskytní se tužby po městských lázních a nové vodárně. Na lázně byla již upřána slušná suma peněz, ale stavba usnula dle všeho nadobro. Rovněž vyskytla se snaha zřídit novou vodárnu aneb aspoň odstraniti nevkusný komín, který svým kouřem obtěžuje domy náležející. Poslední dobou dostaly se do veřejnosti zprávy, že nové lázně i nová vodárna mají býti zřízeny nad městskými jákami, snad proti jízdeckým kasárnám. Vítáme po- věděně tuto myšlenku, ale pronásíme názor, že projektované místo jest málo vhodné pro oba objekty. Rečisti Orlice jest nad splavem podél celého ná břehů velmi mělké, čímž stav vody bývá v létě tak nízký, že by se musilo přikročiti ku nákladnému prohloubení řečiště. Komín nových objektů má býti opět na jižozápadní straně města, takže zase všecek jeho kouř bude importován do města, ježto nejčastěji vane u nás vítr západní. Není na tom dosti, že pivovarský komín ukládá skoro přes celý rok své produkty na Velkém a Malém náměstí města, má se mu ještě vynaléztí pomocník v kumíně vodárenském u městských jatek. Polohou touto nebylo by odpomoženo vadě, nýbrž místo obyvatelstva náležejících domů bylo by trestáno obyvatelstvo města starého, což by vedlo ku dalšímu posunování obtížného komína. Soudíme tudíž, že bylo by nejlépe zvoliti již takové místo, kde by komín nikomu nepřekážel a terain byl způsobilý. A takové místo spatřujeme za vojenskou trestnicí na pravém břehu Orlice v místech, kde bývaly před lety dočasně městské jatky. V místech těch jest Orlice velmi hluboká, pro vodní reservoir poskytl by Kropáčka snad dostatečnou výšku a kouř komína byl by zaušášen do luk mimo město. Mohlo by se snad naše mínění vzíti v úvahu v době, kdy lze ještě na projevené návrhy vzítí zřetel.

Teplota v Klicperově divadle. Známý dopisovatel „Osvěty“ a proslulý sportman v pokro- káckém patokáckství necítil se při ochotnickém představení „Krejčí kavalír“ v dobré kůži. Bylo mu tam zima, protože prý několik studených herců z Adalbertina vyškolovalo se na scéně Klicperova divadla. Divíme se, že nebylo vzpomenu na pana dopisovatele, když ocitl se „Klicpera“ 2 dny před představením v povážlivé nouzi vrácením úloh něko- lika ochotníků, takže provedení projektované hry umožnila ochota několika členů jednoty katol. tova- řů, kteří nepotřebují žádné pokrokové blahovůle ku svému vyškolení, ježto ovědčili se již dávno dobrými herci. Pan dopisovatel mohl v této kritické chvíli „Klicperu“ vytrhnouti, protože je v komedii pravý mistr a trefil by i bez přípravy dělati si z obecenstva legraci. Můžeme ubezpečiti teplého ná- věstníka divadla, že výpomoc studených nikterak nepoškodila různé deficity „Klicpery“, které v pře- dešlých letech způsobily příliš pokrokové zásady. Tak jen žádné volání po intenzitě, abychom nevolali též veřejnost ke kontrole teplých kousků!

Ze Všeob. sdružení kř. dělnictva. Schůze našeho výboru dne 24. října. Přítomní: Urban, Pochmon, Karásek a Polák. Podpory umoc. uděleny: Duškovi v Ústí n. O. za 7 dní 6 K, Junkovi Č. v Ústí za 14 dní 12 K, Prachařovi J. v Ústí za 7 dní 6 K, Krou- želovi Ad. v Úpici za 9 dní 6 K 76 h, Pecivalovi A. v H. Jeleni za 7 dní 6 K, Sedláčkovi F. ve V. Čermné za 7 dní 6 K, Novákově G. v Plzni za 4 dní 2 K 35 h, Rybkovi Al. v Parníku za 7 dní 6 K.

Divadlo v Adalbertinu. Zábavní ob- dobí v Adalbertinu zahájeno v neděli dne 25. října vzdělávacím a podpůrným spolkem křest. sociálních paní a dívek. K tomu cíli naše dámy zvolily rozmar- nou veselohru od J. Vávry „Konkuray pana notáře“. Ač se toho večera konalo divadelní představení i v Klic- perově divadle, přece dostavilo se tolik obecenstva, že pořadatelé mohou býti v ohledu hmotném úplně spokojeni. A požitek duševní při provádění veselohry jevil se na tváři každého. S jemností a elegancí vy- stoupila pl. Marvanova v úloze Růženy, choti notá- řovy, která ostatně již dříve dokázala, že se na prknech divadelních dovede pohybovati jako rutinovaná he- rečka. Slučna Babnova v úloze Gabriely ne poprvé svým nestrojeným vystoupením zamlouvala se obec- natstvu, rovněž i slučna Komedova z Kolína. Slučna Šulcova jako měšťanka Doškočilova svou ostrovtí a neodbytností upoutala rovněž. Sl. Černá do úlohy Barůtky dosti se vřila. Vystoupení pp. Beránka jako notáře Rašina a Svatáka, sluhy jeho, známých to již širšímu obecenstvu herců — komiků, bylo mistrné. K nim čestně družil se p. Dvořák v úloze Radimského a pp. Polák et., Sondil, Lábus a Šýkora svou dovedností nemálo se sázděčili přítomným. Meziakti ochotně vy- plnili sl. kroužek tamburašů v Adalbertinu. Téžme se, že nám naše dámy připraví brzy novou zábavu.

Koncert slavný Heritosevy koná se dne 8. listop. v Klicperově div. v Hradci Kr. s programem: 1. Beethoven: Koncert D-dur s kadencí Joachimovou

s průvodem orchestru. 2. Meyerbeer: Recitation a ro- mance z opery Hugenoti; zpěje paní Jančová. 3. Sa- rasate: Cikánské melodie. 4. a) Dvořák: Adagio. b) Saint-Saens: Rondo capriccioso. 5. Rozkošný: Scena a ples z opery Popelka; zpěje paní Jančová. 6. Ernst: Koncert Fis-moll s kadencí Wieniawského s průvo- dem orchestru. Orchesterální doprovod obstará hudba c. k. pěšího pluku č. 43. Hlasem pana kapelníka W. Rippla, zpěvní pak číselo ze vzácné ochoty k umělkyni paní Jančové.

Hodili ho do vody. Kdo? Koho? Věk se ještě na to přijde, nebo tolik očí, kolik jsem jich viděl 28. t. m. u Pražského mostu, už něco ve vodě vypátrá. Prý noc před tím strhla se na mostě hádka, nějaké dvě postavy hodily jinou do vody, jen to plesklo; povídal to sám ponocný. Jdu k rannímu sá- stupu stojícímu u nábrežního zábradlí a ptám se prvního diváka, proč tam nad vodou stojí. „Inu, viděl jsem tu kupu lidí a tak se jdu taky podívat; ani nevím, proč tu stojíme“. Ptám se druhého, ale ten byl také jenom unesen „duší davu“. Ani třetímu ne- byla zcela jasná příčina, proč do vody hledí. A přece plno očí upřených stále na vodu, jako když dvanáct měsíčků z pohádky do ohně v prostřed plápolajícího pozorně nahlíží. Dál už jsem se neptal, domnívaje se, že si snad publikum krátí chvíli zkoumáním, je-li ta voda dole dost mokrá. Naposledy přece jeden člověk vyvěřoval, že tam snad v noci hodili dva vojáci kamaráda, kterého napřed obehrali nejším o desate- ronásobný „lénunk“. Pak jsem to zas slyšel jinak. Ještě dlouho se upíraly zraky diváctva na kalnou hladinu Labe jako oči karbaníků v Monte Karlo na hrací stolečkách. Inu, něco se tam přece jen musilo stát; vždyť to prý plesklo do vody důkladně, a při tom to zoufalé volání o pomoc! S počátku věděl v městě každý, že to tam hodili vojáka, jenom v kasárnách o tom nevěděli nikdo nic. Lze se nadíti, že publikum po vzru- šujících novinkách toužící přece jen bude uspokojeno; o zajímavé mordy jest teď v okolí nouze a mnohá osoba nemá chudák žádné příležitosti, aby si nad ne- šťastným osudem bližního mohla povysdívat; a bez takového útrpného pláče bývá dlouhá chvíle.

Z Pouchova. O slavnosti Dušiček bude zde o půl 3. hod. odpol. pro návštěvníky královéhradecké činnosti kázání vldp. professor Dr. Th. J. Jindra. Před tím o svátku Věch svatých bude kázati o 10. hod. dopol. ctp. Fr. Červený, bohoslovec v Hradci Králové.

Krádež. V noci ze soboty na neděli neznámí pobertové poctili p. Hynka Horáka, rolníka ve Lhotě pod Libčany, svou návštěvou. Oknem dostali se do zadní světnice, odkud sebrali šatstva a peřin v ceně 200 K. Zlodějové beze stopy zmizeli, ač je p. Horák stíhal vystěháv za nimi tlíkráte.

Východočeská výstava v Pardubi- cích r. 1903. Ceny a uznání udělená na před- měty vystavené na „Východočeské výstavě“ budou veřejně vyhlášeny na schůzi konané v neděli dne 1. listopadu o půl 11. hod. dopol. v sále Měst. besedy, k níž se pp. vystavovatelé, členové výboru čestní i činní i důvěrníci zvon.

Koňské dostihy a jelení sport. Obvyklé koňské dostihy konají se letos na starém zá- vodišti u tribuny v neděli dne 1. listopadu o 1. hod. odpoledne. Vlaky od Hradce Králové a Německého Brodu zastavovati budou u závodistiště. Celkem bude pět závodů za každého počasí. Hudba vojenská. Nejzajímavější bude zajisté jako jindy velké par- dubické steeple-chase. Jeť pardubické steeple-chase po liverpoolské v Anglii nejtěžší dráhou s překá- kami v celé Evropě, a pouhé dojetí k cíli znamená již úspěch. Křkolomný zvláště jest příkop Taxidův, kde při závodech každého roku stojí dychtivě nes- číslné množství zvědavců. — Dne 3. listopadu bude tak zvaný Hubertovský hon na jelena. To jest nej- slavnější den pardubické honobě společnosti. Na ten den vypuštěni bývají obyčejně dva jeleni za sebou, okrášleni na parozích stužkami a zeleným věnečkem. Celá společnost v plném počtu až na šedesát jezdců vyjíždí na hon v slavnostním úboru. Master Beck (anglický pšivod a dressur-hecmajstr psů honičích) připíná před honem všem účastníkům honu malou větičku dubovou, za což se mu dostává bohaté od- měny. Některý kavalír odměňuje mastra až stožlato- vou bankovkou. Účastenství sportu milovných zvě- davců bývá na Huberta ohromné, i cizinci přijíždějí z daleka do Pardubic na podívanou. Hon končí vel- kolepým diné a plesem v šlechtickém kasinu. Zvědavci, kteří se nenasytíli pohledem na divoký hon, přichá- zejí sem a okny pohlížejí až do ranních hodin na je- lení sporty červený úhor tančících kavalírů a jejich dam. Letos účastní se honu tato rodová šlechta: Vévoda z Braganzy, hraběnka Fuggerová, knízkata Auersper- gové, Fürstenbergové, Plásové, Vindischgratzové, Kinští, Hohenlohoové, Thurn-Taxis, hrabata Larišové, Martinicové, Černínové, Nosticové, Thurn, Vestfale- n, Ciam-Gallas, Sternberkové, Wiener-Welten, baronové Aehrenthal, Viedersberg, Malman, a j. v. — Komu se to líbí, ať se tím baví; my tam nepůjdeme. O.

Všeobecné rovné tajné právo hla- sovací. V Pardubicích konala se v neděli odpoledne na „Veselé“ schůze všech politických stran českých, kdež rokovalo se o všeobecném rovném právu hla- sovacím. Schůze byla čestně navštívena a řečníků vystří- dalo se několik. Také lidová strana v Pardubicích chtěla se na schůzi této uplatniti a proto jménem jejím mluvil tu šidovský advokát p. dr. Thein. Bylo nám s podivem, že strana křesťansko-sociální a ně- kterým svým řečníkem na schůzi této účast nebrala. Byla tu pěkná příležitost, aby pan redaktor Myslivec ukázal v té příčině stanovisko křesťansko-sociální. O.

Z Nového Města a Chlumce nad C. Radíme našim spolubojcům, kteří sdělenou půdu otců svých rádi by prodali cizincům, ať se podívají do Dobrušky, jak tato kdysi samostatná obec klela velikostatek má každou půd pody a s lidmi si dělá co chce.

Z Heřtíček u Č. Skalice. Nemalým nákladem opraven byl zdejším chrám Páně za krátkého pobytu nového faráře p. J. Kříhla tak, že vnitřek jeho jest skutečně k nepoznání. Po zřízení dlažby přikročeno

bylo k malbě vnitřních prostor, kterou zdařile pro- vedl pan Klimenta ze závodu p. Mílova z Nové Paky — v oboru tum dávno chvalně známého. Též varhany opraveny byly důkladně p. Melarem z Kutné Hory. — V nedávných dnech pochován byl na hřbitově zdejším nejstarší člověk kolatury, pan J. Janek, pa- prakář z Chlístova u Hořtíček. Dožil se v úplném zdraví tělesem a v čistosti duševní vzácného stáří 93 let.

Petice na upravení platů ducho- venstva zaslány byly p. poslanci Fr. Udršalovi v Dol. Rovni z obcí farnosti trhovo-kamenické: z Tr- hové Kamenice, Moštěnic, Bohosné, Rváčova a Vše- radova.

Také socialista. Jan Sochor z Křáanova u Hořtíček, zakladatel tak zvaného socialistického sdružení v Mezleči, „řečníl“ v důvěrné schůzi posledně pořá- dané a hloupě účelil na kněžstvo a vládu. Druhého dne byl v poutech eskortován do Hradce Králové, kdež odbyvá si pro celou řadu sprostých podvodů čtyřměsíční těžký žalář. Ku takovým reformato- řům života našemu venkovu věru gratulovati nemůžeme!

Smrt v plamenech. V pondělí dne 26. t. m. ubíral se smutný průvod na hřbitov českotře- bovský. Čtyři nedospělé děti, sarmocené manželka, četní přátelé a veliké zástupy lidu doprovázeli zná- mého v okolí povozníka p. Frant. Stollu k poslednímu odpočinku. Chudák našel smrt v plamenech vlast- ního stavení, které v sobotu večer o 8. hodině sho- řelo. Oběti dravého živlu stalo se 12 hus, stádo sle- pic, koza s kůzletem, zásoby píce a slámy, vůbec vše, co nebylo ve světnicích, tak že obyvatelé vyvázli takřka s holým životem. Koně a krávu oběhnuvši se lidé ještě v čas vyvedli. Nešťastný Stoll nejspíše chtěl zachrániti nějaké šatstvo, jež měl na půdě, a zatím zůstal krok od schodů ležeti. Zuhelnatělou mrtvolu pod hromadou rumu našli teprv druhý den ráno. Po- jištěno není nic. — Ku požáru dostavili se mimo ha- sičský sbor místní sbory z Rybníka a Párnička. Útrpní lidé osátili ještě do pohřbu všechny čtyři děti, celý pohřeb pak nestál nešťastnou vdovu ani haléře. Při dojemné pohřební řeči, kterou dp. farář povzbuzoval přítomné, aby svůj soucit dali na jevo i hmotnou podporou, pozůstalé pak sirotky a vdovu, aby za otce nešťastné samotářského hledali náhradu u Otce nebeského, nezůstalo snad žádné oko suché. Odpočívaj v pokoji!

Ze Světlé n. S. V neděli dne 15. listopadu 1903 pořádan jest v divadel. sále hotelu „na Poště“ velký koncert mistra Emanuela Ondříčka, virtuosa na housle, za spolupůsobení virtuosa na klavír Karla Leitnera z Prahy. Začátek přesně o 8. h. večer. Zá- znamy na místa přijímá z ochoty Lad. Knypl, městský tajemník ve Světlé n. S.

Sjezd živnostensktva a dělnictva z vý- chedních Čech v Německém Brodě koná se dne 15. listopadu 1903 s tímto programem. I. Sta- robní a invalidní pojištění. Referent Městský poslanec J. V. Křofát. II. „Co vše činit pro zlepšení stavu ma- loživnostenského“. Referent pan František Riedl, maj- itel knihtiskárny v Něm. Brodě. III. „Podpůrná a svépomocná akce živnostenská a úrazové pojišťování dělnictva“. Referent pan Frant. Kaásek, mechanik a předseda společenstva čis IX. z Chrudimě. IV. „Změna živnostenského řádu“. Referent pan JUDr. Körner, ad- vokát z Prahy. Sjezd pořáda se v městském divadle dopoledne. — Účastnky sjezdového jednání jsou: a) Le- gitimovaní páni delegáti živnostenských společenstev a dělnických spolků. b) Jednotliví samostatní živnost- níci jako uzažení provozovatelé živností. c) Přátelé stavu maloživnostenského a dělnického z kruhův in- telligence. Po přednesení referátu ku kterémukoliv bodu programu smí hlásiti se ke slovu jen ten, kdož přede schůzí o slovo se hlásil. Přihlášený smí mluvití jen k věci a věcně, ne však déle deseti minut. — V sájmu sjezdovém jest, aby debata ku jedinému bodu programovému netrvala déle než hodinu i aby páni mluvěcí dbali slušného, neurádlivého tonu.

Z Českého Třebového. Ku kritujícímu po- sudku našeho dopisovatele ohledně kostelního spěvu ve farním chrámu českotřebovském podáváme tu i o- branu samého ředitele kůru p. Josefa Hommera, jenž kritikou z čis. 41. a 42. Obnovy cítí se na cti dotče- ným. — Občasné „plavání“ při kostelním spěvu není za- viněno ředitelem kůru, protože snad skladby nejsou dostatečně nacvičeny; vinu toho nesou někdy účinku- jící sami, ježto při provozování nevěnují skládby do- statečné pozornosti a pak nemůžeme přece od našich ochotníků žádati výkony, jakých možno dosáti pouze na různých školách pěveckých. Zkoušky ku spěvu chrámovému konají se i tu, jak toho kdy třeba. — Pouze jedna slečna opustila sbor chrámový, náhradou pak za ni získáno více sil. — Nedělní odpolední služ- by Boží konaly se jednou bez průvodu varhan a to se svolením duchovních, ježto byly právě s pohřby. Jinou neděli bylo pozhnání opět bez varhan, ježto ředitel kůru jako městský kapelník, tedy jako funk- cionář od města ustanovený, s celou kapelou zaměst- nán byl při výkonu jiném, což však zase oznámeno duchovnímu. Ostatně ředitel kůru o své vůli nepod- níká ničehož; vykonává vše jen na vyzvání a se svolením farního úřadu, aniž se mu dosud za špatné snad konání povinností dostalo se strany farního úřadu jaké domluvy.

Z Nového Bydčova. Dne 25. října pořá- dala katolická národní jednota „domácí zábavu ve prospěch podpůrného fondu“. Dp. Fr. Matouš promlu- vil převládajícími slovy o potřebě křes. charity, která zvláště v katolických spolecích má se pěstovati. Pod- poru nuzných a trpících členů národní society třeba považovati ne za poslední drobnou práci na poli ná- rodního života. Takové práce nedochází sice uznání hned — ale přinášá lidstvu dobro a pozhnání. A to jest rozhodující. — Po zdařilé přednášce sebrány tři jednoaktovky. Zábavní výbor zaslouhuje všeho uznání. Vidíme stále nové a nové síly, což jest svědectvím, že zábavní odbor se utěšně rozvíjí. — Téžme se, že nás opět brzo tak mile potěví. Zdat Bůh!

Z Proseče. Svato-Josefská Jednota katol. ji- nochů a mužů v Proseči bude pořádati v neděli dne 8. listopadu 1903 v místnostech spolkových divadelní

hra: „Probusenci“. Historické drama v pateru dějství. Napsal Fr. Ad. Šubert. Začátek o 7. hodině večer. Ceny míst obyčejné.

Z Časlově. V křesťansko-socialním spolku dne 18. října byla přednáška se zábavou. Přednášku na se vzal ve skvělém nyní spolku vlp. Otokar Šemerád. Za předmět obral si „Letory a výsnam jich pro výchovu“. Poučná a poutavá přednáška tato pozoruhodně všech přítomných byla vyslechnuta. Řečník se ochotou odměněn neutuchajícím potlesem. Po přednášce rozpránila se volná zábava při spolkovém sextetu. Prostranný sál v pravém slova smyslu byl přeplněn. Z tohoto vidno, jak marně jest bombardování a tupení spolku tohoto v plátcích socialně-demokratických. Na měsíce listopad opět se připravuje přednáška. Cílenosti další „Žehnej Bůh!“

Nadějná mládež. Z Kutné Hory. Někdo by ani nevěřil, ale přece jest to pravda, že mladí boží, vlastní ještě děti, provádějí již čestné krádeže. Rudolfovi Růžičkovi je teprv 10 a Rudolfa Božického ne plných 10 let, ale v policejní kronice na pěkných pár stránkách jest zaznamenána jejich zlodějská dovednost. Specialitou jejich je vykrádání výkladních skříní. Dvě děvčata, 9letá Marie Božovská a 12letá Josefa Božovská, dělají mladým zlodějům při tom — jak se v zlodějské hantýrce říká — „učí“, dávají totiž pozor, aby hoši nebyli při práci překvapeni. Počet takových drobných krádeží, nadějnou touto mládeží spáchaných, jest značný. Růžička spáchal již 82 krádeží sám a Božický se doznal, že provedl 7 krádeží sám a společně s Růžičkou 10 krádeží.

Různé zprávy.

Jak Rothschildové zbohatli. Rothschildové jsou spekulanty nejen prozíravými a odvážnými, ale i bezohlednými. Společným působením jejich zničeno několik starých a velikých závodů bankovních. Při velikém bohatství není pak divu, že i v politických kruzích mají Rothschildové veliký vliv, neboť téměř všechny státy a i mnohé korunované hlavy jsou jejich dlužníky. — Nejbohatším z Rothschildů je děm Nathan Rothschild v Londýně. Jediný tento závod zapůjčil různým vládám asi 2½ miliardy korun, ostatní peněžné domy Rothschildů zapůjčily asi 3 miliardy korun. — Známo také, že Rothschildové žijí se jen mezi sebou, aby bohatství jejich udrželo se pouze v jejich rodinách. — „Č. Merkur“ říká, jak zbohatl anglický Rothschild Nathan. Do Anglie přinesl si pouze několik set zlatých. Tu se mu peníze jen sypaly. Tak kdysi koupil veliké zásoby zlata právě v době, kdy vláda východoindická uzavřela s Anglií smlouvu na dodávku 800.000 lib. šterlingů (asi 19 mil. korun.) Nathan Rothschild dal některým námořníkům rozhláskiti, že se loď s nákladem zlata potopila. Vláda zlato za každou cenu potřebovala a Rothschild jí své zásoby za značné zvýšenou cenu prodal. Loď se ovšem nepotopila. — Velkolepým úspěchem Rothschildovým byl pak jeho proslulý bursovní manévra v den bitvy u Waterloo r. 1815, kdy armáda Napoleonova byla na hlavu poražena. V den ten seděl Nathan Rothschild na koni nedaleko bojiště a když pozoroval, že vojsko francouzské ustupuje, pobídl svého koně, tryskem ujížděje do Bruselu, kde již na něho čekal kočár, jenž ho zavezl do přístavu v Ostende. V průplavu La manchešském zůstala tou dobou prudká bouře mořská. Odvážný spekulant nerozmyšleje se dlouho prohlásil, že tomu kapitánovi, jenž ho dopravil na břeh anglický, dá odměnou 5000 franků. Tak dostal se na pevninu anglickou do přístavu doverského. Zde koupil si rychlého koně, na němž tryskem uháněl do Londýna. A již následujícího jitra objevil se s ličeným smutkem v trávě na burse londýnské a důvěrně osamoval některým spekulantům, že generál Blücher, velitel spojeneckých vojsk, poražen byl Napoleonem u Liqui, den před porážkou vojska francouzského u Waterloo. Výsledek bitvy u Waterloo však zamlčel. Tím nastalo na burse ohromné oděšení — mezi tím se zpráva o vítězství Napoleonově u Liqui skutečně potvrdila — anglické papíry klesly na čtvrtinu doavadního kursu. Každý se jich chtěl co nejdříve za každou cenu zbaviti. Toho ovšem využítkaovali tajní agenti Rothschildovi a skoupili dříve, než přišla druhá, následkem bouře mořské valně opožděná zpráva o porážce Napoleonově u Waterloo, vše, co se koupiti dalo. Smělým, ale málo povlivným manévrem tímto vydělal Rothschild během dvou dní 15 mil. zl., neboť skoupené papíry, jakmile byla porážka Napoleonova rozhlášena, dosáhly divnějšího kursu. I ostatní jeho bratři účastnili se této spekulace vydělali ve dvou dnech na 40 mil. zl.

Kalendář Havlíček. Na str. 48. se uvádí: „... Novější názor jest, že opice a člověk povstali z téhož společného předka, z něhož opice odchýlila se zručností, vyvíjejíc se u některých, hlavně ve svalch a kostech, člověk pak zvláštností předka na sobě zdokonalil, zůstlehl a vyvíjel se nejvíce mozkově — duševně“. — K tomuto nesmyslu netřeba poznámky. Jeví to ale velikou nevědomost, když takový pisatel neví, že na slovo vzaté autority právě nového věku theorii Darwinovu za nesprávnou prohlásily. Tolik užlechllosti ale přece ještě má, že napodobí Bebeba, jenž své knize „Žena“ str. 197. praví: „Člověk je myslící — zvíře“. To už Auer šel níže. Dle něho je člověk „obyčejné zvíře“. A kommunardi r. 1871 prohlásili: „Člověk jest bét immonde — nečistě zvíře“. — Teď je „Havlíček“ prosatím na prvním stupni. Možná že, až vyjde několik jeho ročníků, bude už s kommunardy na třetím stupni. Pěkně se ten „Havlíček“ vybarvuje. — Na stránce 59. vykládá se docela určitě, že roční příjmy papeže jsou tak veliké jako cara ruského, císaře rakouského, německého, krále italského, anglického, španělského a portugalského — dohromady. To už mohl také i roční příjem sultána a ostatních potentátů k tomu připočítati. Bylo by to už jednotajné. Lež jako lež. Co je ale divného, přijmy roční židovského potentáta Rothšilda — ty neuvádí. — Článek: „Dozra vata dorůstá!“ čísl. přímo saviou nenávisť proti klášterům. Nesmyslné novinářské povídky o klášterech podává se docela pravdivě

věci. Také o té svéraci kazajce v klášterě v Turau široce rozkládá, ačkoliv to veřejnými listy již dávno bylo prohlášeno a dokázáno za drzou lež. — Na str. 99. píše o ubohé dívce Kristině Ringlově se Suchodolu, které prý se sjevovala Panna Maria. „Hned se toho chopili“ — tak tvrdí — „někteří ošemetníci klerikální a lehkověrní lid boufy brnul se na místo zázračné“. — O tom, že to byl právě biskup Brynych, který patřilým listem přinesl pouť do Suchodolu zakázal, a že to byl učitel, který brožurka o Suchodolu napsal a o domnělých zjevech Ringlově, a tím ku falešné účtě Marianské napomáhal, — o tom „Havlíček“ nepraví ničeho. — Na takovéto až příliš mělké „Rozhledy po českém životě“ odpovídáme otázkou „Havlíčka“: „Dá se náš lid ještě dále lástiti?“

Úcta Panny Marie u protestantů. Že protestanté s vnitřního popudu uctívají Pannu Marii, pro to uvádí P. Baumgartner příklad z ostrova Islandu. S dvěma společníky procestoval ostrov, kdež byl vlídně přijat. Jednou nocovali u protestantského sedláka, kde prostě a upřímně byli pohostěni. Při odchodu řekl P. Geyer, aby si hospodyně na památku vybrala některý obrázek; podával jí obrázek Krista Pána, Panny Marie a anděla strážce. Žena si dobře prohlédla obrázky a vyvolila obrázek Panny Marie. Udiven tážal se P. Geyer, zdali uctívá Pannu Marii. „Ovšem“, odvětila protestantka, „vždyť je matkou našeho Pána!“ To dojala cestující kněze a upevnilo v přesvědčení, že sta a tisíce hodných lidí by se vrátilo k účtě Matky Boží, kdyby protestantští kazatelé zanechali starých svých bájek o klanění se Marii a o papežským tyranství.

Z lásky k bližnímu. V některých krajích jižního Španělska jest krásný zvyk. Onemocní-li některý obyvatel ve vesnici a nemůže-li vzdělávati svého pole, vychází v neděli po odpoledních službách Božích kněz na kazatelnu a praví: „Bratři, víte, že váš soused jest nemocen a pole jeho není vzděláno. Ale vy jste nezapomněli na zvyky svých předků a netřeba vám jich připomínat. Já vás osvobozuji od svěřené neděle a napomínám vás, abyste pomohli nemocnému sousedovi.“ Po těchto slovech kněz žehná lidu a všichni jdou domů, svědky roucha sváteční a oblékají se v šaty všední, a všichni společně, mužové i ženy, mládenci i panny, starci i děti, jdou s radostí na pole sousedovo, kde dle potřeby orají, sejí aneb kosí, bavíce se vesele. Tak za dvě tři hodiny zrobí to, co jednotlivec by musel dělat celý týden aneb i déle.

Pravý vlastenec. Nedávno zemřel v Lipníku na Moravě, kde se dosud udržují Němci ve správě obce, měšťan p. Aug. Losert, který odkázal české realce v Lipníku 130.000 K, téměř ústavu na stipendia a chudým města Lipníka po 20.000 K, choroobině městskému 4000 korun atd. Svou přímou a poctivou povahou získal si úcty a vázanosti i u protivníků německého tábora. Zvěčnělý byl štědrým podporovatelem škol, národních účelů a chudiny.

Dopis děvečka papeži. Papež Pius X. dostal těchto dvě tato psaní: „Milý svatý Otče! Shbírám si listky s pohledem a mám také čtyry listky s Tvou podobiznou. Shledávám však, že na každém listku vypadáš jinak. Prosím Tě, pošli mi pohledový listek s Tvou pravou podobou. Adalgea Rimoni.“ — Papež přičetl si několikráte listek a zaslal na danou adresu svou fotografii, kterou opatřil vlastnoručním podpisem.

Modrý pondělí. Kolem r. 1500 panoval obyčej, že řemeslníci v čase poctivým prodlužovali svoji pobožnost ve fialové zdobených chrámech od neděle na pondělí i dovolovali také místi svým tovaryšům, aby v pondělí od práce ustáli a modrými látkami ozdobení chrámy navštěvovali. Zvyk tento nazýval se „dráti modrý pondělí“. To rozšířilo se po všech chrámech a modrý pondělí zachovával se i mimo čas poctivý. Jelikož se však řemeslníci místo modlení a pobožnosti později pili a zahálce oddávali, dal císař Maximilian II. (1564—1567) rozkaz, aby se tomuto zlořádu přítrž učinila. Rozkaz ten zůstal však bez účinku až po dnešní den slaví se u nás až příliš oblíbený „modrý pondělí“.

Slované v armádě. Dle Armeeblatu bylo v rakousko-uherském vojsku r. 1900 Slované 45,6%, (bylo jich tedy 430.000 a to: Čechů 174.000, Poláků 76.000, Rusů 75.000, Charvatů a Srbů 75.000, Slovenců 28.000), Němců 28,2% (227.000), Maďarů 18,9% (120.000), Rumunů 5,8% (48.000) a Vlachů 1,5% (14.000) Z uvedeného jasně patrno, že požadavek německé armády není tak odůvodněným. Horejší statistika odělná jest na základě úředního sčítání lidu, následkem čehož slovanských příslušníků armády bude daleko více. V době míru čítá vojsko naše 338.628 mužů a 24.863 důstojníky. Koní je pro vojsko 57.757, děl 1048. Veškerý náklad činí ročně přes 400 milionů korun.

Bohatství Sibíře. Do Sibíře putuje ročně asi 300.000 vystěhovalců, kteří od ruské vlády obdrží volný převoz a svobodné užívání pozemků po 15 hektarech na jednu rodinu. Když by byla Sibír tak obydlena jako Rusko, mohla by mít 80 milionů obyvatelů, lež ona jich nemá ani osm. Roční výroba obilí činí 2 miliony tun (1 tuna = 1000 kg.), z nichž vyváží se asi 800.000 tun. Kdyby bylo více obyvatelstva, jež by vzdělávalo zemi, mohlo by se v Sibíři rodit přes 10 milionů tun obilí. Nyní vyváží se mnoho másla ze Sibíře do Dánska. Předpokládá se, že by země ona mohla za jediný rok vyvézt másla, vlny, kůže, pak sušeného a konzervovaného masa v ceně přes 8 milionů korun. Co se týče dobývání zlata na celém světě, tu 10 procent připadá na Sibír. Silné vrstvy uhlí nejsou dosud takřka ani dotčeny. Mladým, podnikavým lidem, kteří mermomocí chtějí opustiti svou vlast, bylo by prospěšnější, kdyby se místo do Ameriky odstěhovali raději do Sibíře, kde, mají-li zvlášť v hlavě nějakých vědomostí a k tomu pevnou vůli, dojdí mnohou také blahobyti.

Loz Rožmberského rybníka. největšího v Čechách, vykonán byl ve dnech 12.—22. t. m. Vylověno bylo asi tisíc metrických centů ryb (kaprů, štik, mření atd.) v ceně asi 160.000 K.

Peřidovětělá města. Dle nové statistiky patří město Odeša v Rusku a Jassy v Rumunsku k nejžidovštějším, neboť v obou městech je po 57% židovského obyvatelstva. Pak následuje Krakov s 49%, Lvov má 25%, Budapešť 23%, Bukurešť 14%, Jernan-lém 12%, Amsterdam a Frankfurt po 10% židů. Nejmenší židů je v Nismě 1,73%, v Londýně 1,58%, v Petrohradě 0,22%, a v Madridu 0,06%.

České výrobky kobercové. Naše výstavy krajinské mají s čtených jiných i tu cennou zásluhu, že nás seznamují s podniky domácími, o nichž z různých příčin bylo nám známo tuze málo, ne-li ničeho. A tu zajisté ve hlavě tak mnohého z nás zrodí se otázka, proč kupoval to a ono v cizině, když mohl to dostat doma a třeba tak blízko, od lidí svých. Uvádíme jen malou ukázkou. Každoročně prodají cizí firmy dosti drazé za tisíce výrobků kobercových do rodin našich, inserty jejich čteme ve všech listech a sklady v každém městě. Kupuje se dost a dost. A zda-li pak si kdo vzpomene, že v chudé krajině Hlinska botují se českým lidem koberce na podlahu, k postelím, různé předložky, běže plyšové, pokrývky nejružnější, koberce nástěnné a vůbec výrobky toho druhu nejrozmantnější, jež v pěkném a laciném výběru vystavoval činný a podnikavý V. Marvan z Hlinska na výstavě v Holicích? Hlásáme stále důležitě heslo „Svůj k svému“, jež by nás skutečně obohatilo, kdyby bylo plněno, leč — jak jednáme ve skutečnosti? Platíme drazé věci cizí a své ignorujeme. Cenník a seznání výrobků p. Marvanových v Hlinsku by nás o tom přesvědčily způsobem překvapujícím.

Belnická záložna v Kateřinkách ve Slezsku dosud není uchráněna od konkursu, čímž ještě dále brozí národní pohroma lidu českému ve Slezsku. Ze 4,24 žádostí o pomoc vyřizeno příznivě pouze 515; na dvě třetiny žádostí nebyla dána ani odpověď. Skutečný schodek činí ještě 62.000 korun.

Ruský dvorní vlak jest nejkrásnějším a nejbezpečnějším vlakem v celé Evropě, snad na celém světě. Skládá se z devíti vozů o čtyřech kolech, jsou modře natřeny a pod okny je ruský orl; vozy spočívají na dvojitém pérech s kaučukovou podložkou. Gay a kola dají se zvláštním mechanismem přizpůsobiti širším kolejím na dráhách ruských, za kterýmž účelem jsou tam zvláštní šrouby. Vnitřní zařízení salonních vozů je velmi elegantní, daleko nádhernější než ve proslavených vlacích sibiřských, které byly na výstavě patřičné. Jednotlivé vozy jsou spojeny pevně uzavřenými chodbami, ve všech odděleních jsou elektrické zvonky a telefony, tak že cestující kdykoliv se mohou dorozuměti. Ve zvláštním vagonu jest kotle a stroj pro elektrické světlo, jako i několik akumulátorů pro elektrickou sílu ve dne. Ve vlaku nalezá se asi 32 zámečnicků, strojníků, cidičů, kterým stojí v čele zvláštní inženýr; na celé cestě neopustí mužstvo to vlaku ani na okamžik. Ve vlaku jsou také zvláštní jídelní vozy s kuchyní, jeden pro panstvo, druhý pro personál. Jeden vagon je určen pro koupelny a toalety, v jiném je zase čítárna a beseda. Vůbec je tento vlak velmi důmyslně vším moderním komfortem opatřen.

Odborové hnutí dělnické v Rakousku. Nejčetnější organizace jest sociálně demokratická. Čítá 135.178 členů, což netvoří ani pět procent všeho dělnictva zaměstnaného v průmyslu, obchodu a tržbě. Nejmenší organizaci mají železniční zřízenci (27.860), kovodělníci (14.530) a typografové (10.412). Odborové spolky sociálně demokratické měly úhrnem příjmů 2.551.051 kor. a vydání 2.329.780 k. — Německé dělnictvo v Rakousku má dvě organizace. První sluje „Verband deutscher Gehilfen- und Arbeitervereinigungen in Oesterreich“ a má své sídlo v Moravské Třebové. Čítá kolem 12.000 členů. Druhou organizaci (Bund deutscher Arbeiter Germania) vede pověstný Schönererovec Franko Stein. Nevynínuje však žádnou odborovou činnost. Silnější než tyto organizace jsou organizace křesťansko-socialní. Mají přes 30.000 členů. Organem jest vídeňský týdeník „Christlich soziale Arbeiterzeitung“. Nejmenší jest „Verkehrsbund“, organizace železničních zřízenců, v níž jest sdruženo 5000 členů. — V Čechách mimo organizace sociálně demokratické působí organizace národně-socialní. Podle posledního výkazu výkonného výboru čítají 10.452 členů. Mimo to existuje 55 odborových organizací národně sociálních na Moravě, ve Slezsku a ve Vídni. Celkem jest v organizacích odborových národně sociálních sdruženo okrouhle 18.000 členů. Všechny odborové organizace dělnické v Rakousku čítají okrouhle 196.000 členů. Všeodborové hnutí křesťanského dělnictva českého v Čechách a na Moravě teprv zvlášť v tomto roce se projevuje, čítají na 2000 členů. Číslice tyto ukazují, že v odborové organizaci má dělnictvo v Rakousku ještě mnoho doháněti. Odborové organizace v Rakousku jsou teprve v začátcích a nedají se ovšem ani zdaleka měřiti s organizacemi v jiných státech. Ve Francii ku příkladu čítají odborové organizace podle oficiálních výkazů 643.757, v Německu 1.092.642 a v Anglii dokonce 1.922.780 členů.

Jak odečteneme psy. Neznámý pes jest vždy nebezpečně zvíře a chceme-li jej odehnati, jen tím více jej podráždíme. Jako osvědčený prostředek odporujeme se toto: Podíváme se na psa upřeně a vyrazíme krátce a energicky mezi zuby s-a-att, s-a-att! Pes hned odběhne.

K volbám do představenstva Úrazové pojišťovny dělnické pro král. České jsou tentokrát povolány skupiny: I. Polní a lesní podniky hospodářské, mlýny a doprava věcí po zemi a po vodě. III. Průmysl chemický, pivovary, cukrovary, potravin, látky k topení a osvětlení. V. Průmysl textilní, oděvy a cídění. Skupiny tyto voliti budou po jednom členu představenstva a jednom náhradníku. Správu této Úrazové pojišťovny od počátku mají v rukou Němci. Čeští podnikatelé všech příslušných skupin musí odvéci dosavadní nevšímavost a voliti svorně kandidáty české, by se dle spravedlivého požadavku dostala správa pojišťovny do rukou českých. — Každý majetník podniku, závažnému pojištění úrazovému podrobeného, jenž má listek členský, obdrží za každý svůj závod dva hlasovací listky,

z nichž jeden určen pro podnikatele samého, druhý pak pro pojistěnce. Podnikatel, kterýš neobdržel snad až dosud lístek hlasovacích, podej před 14. listopadem t. r. reklamaci „volební komisi úrazové pojistovny dělnické pro království České v Praze“ (Pořtč, číslo 1075). Každý hlasovací lístek musí na místě k tomu určeném podepsán býti od podnikatele (nebo jeho pojistěnce s. č. oznámeného „zástupce“), hlasovací lístek pro dělníky a závodové úředníky pak od „důvěrníka“ dělnictvem většinou blaš k tomu zvoleného; podnikatel podepíše na lístku pro dělníky určeném připojenou legitimaci pro důvěrníka a sice v pravo, zvolený důvěrník pak v levo. Každý lístek, který nebyl řádně podepsán, jest neplatným. Rovněž neplatným jest každý lístek, v němž jest méněno, škrtnáno nebo opravováno, lze však pokazené lístky vyměnit za nové u shora dotčené volební komise, toliko však do 14. listopadu t. r. Pokud se vyplňování hlasovacích lístků jmény kandidátů týče, dlužno pñdržeti se jen a jen kandidátů v české listině kandidátní uvedených a buďž pečlivě toho dbáno, aby nebyli snad do hlasovacího lístku pro podnikatele vepsáni kandidáti dělníci a naopak, anebo do hlasovacího lístku skupiny I., aby nebyli vepsáni kandidáti skupiny III. nebo V. Hlasovací lístky a to jak vyplněné, tak i prázdné buďtež ihned, nejpozději však do 23. listopadu t. r. zasílány pouze a jedině na adresu: Bohuslav Kavka, tajemník v Praze, Městská Beseda, Vladislavova ulice 20. Kancelář českého sboru agitacího, na nějž (a nikoliv na úřední komisi volební) v případech pochybných buďž se obráceno, jest v Praze, Městská Beseda, Vladislavova ulice 20.

„Poslední soud“ nazývá se výborný román dánského spisovatele Johanna Joergensena. Román líčí živě a poeticky v pravém slova smyslu katastrofu muže, který sveden veselou moderní společností opouští svou věrnou choť a dítě. Román ten vyšel v českém překladě nákladem Nového Života v Novém Jičíně. Kresby Flaxmannovy, úprava velmi elegantní. Cena K 1-20.

Politika nad humanitu. Brány sněmovni se v Praze uzavřely. Mrak politického napjetí obestřel sněmovnu a blek národnostní zášti se strany Němců projel zástupem o pomoc volajícího lidu českého i německého, jemně krutou živelní pohromou vložena do ruky hůl žebračká. Zemský sněm přičiněním Němců nedal souhlas k sněmovnímu projednání tak zvané „nouzové akce“. Rozehvění na všech stranách. Nutnost bezodkladné pomoci uznávána na straně české i německé, ale bydra národnostní zloby rozasypala poslední pásku lásky a sjuncitu sněmovníků německých k ubohému lidu jimi zastoupenému. Zhyž tedy, lide, jen když zvíťezila politika nad humanitou! Věho však do času!

Panorama Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové vystaví pñtřítýden ve svých místnostech, v bývalém klášteře za kostelem sv. Ducha, 50 obrazů „Z pařížských zahrad“, mezi nimi: Les Versailles, zahrada Luxemburská, sad Monceau, zahrada de Plantes, návrhí Chaumontes, lesík de Vincennes, lesík Bulonský atd.

Válka prusko-rakouská roku 1866. Pod tím názvem vydal Ed. Chaura spis, na který své čtenáře upozorňujeme, poněvadž máme za to, že popsání událostí r. 1866, jichž dějištěm bylo také naše okolí, bude mnohé a pamětníky zajisté nejvíce zajímati. Ku knize jsou přídány 2 mapky: východních Čech a bojiště králové-hradeckého a krom toho skupina obrázků. Prvé vydání knihy této bylo v několika málo měsících rozebráno. Cena 1 K, poštou 1 K 10 h. Na skladě — u všech knihkupců, zejména však v knihkupectví A. Písa v Brně Rudolfova ul. č. 11. —

(Zasláno.)

Pozvání duchovenstva

z vikariátů: Kosteckého n. Or., Králického, Lanškrounského, Náchodského, Opočenského, Pardubického, Rychnovského a Vysokomýtského na

volnou konferenci duchovenstva,

kteřá se konati bude v Týništi n. Or. (na křižovatce drab) ve středú dne 4. listopadu 1903 od hod. 11/2 do 4 hod. odpol. v tamní fae. Program: 1. „Náboženská matice, její poměr k státu, povážlivý stav a záchrana“; pojedná Jan Nep. Řehák, b. vikar. sekretář a děkan na Opočně. 2. Praktické pokyny o účtech kostelních podá pan Ladislav Seidel, farář Ličenský. 3. Volné návrhy. Poznámka. 1. Kdo by sám mimo to o něčem pojednatí chtěl, nechať se ohlásí u pl. t. pana Josefa Kaplana, b. vikáře v Cudaví, p. Brandýs n. Or. a spolu oznámí předmět pojednání. 2. Kdo by si přál v Týništi n. Or. poobědvati, nechať se před tím ohlásí na fae Týništské listem, by jemu oběd v některém hostinci tamním byl objednán asi za 1 K 50 h. 3. V minulém čísle t. l. byly nedopatřením opomenuty v čele pozvání vikariáty Králický a Rychnovský. Prosíme důst. pány z obou sousedních vikariátů těchto, aby onu nedopatření ve zlé nevykládali a na konferenci čestně se ráčili dostaviti. Pořadatelstvo.

(Zasláno.)

Pozvání.

P. T. Členstvu Všeoborového sdružení křesť. dělnictva zvláště v diecési královéhradecké. Politické družstvo tiskové společně s ústředním diecésním svazem katolických jednot a s ústředím Všeoborového sdružení pořádají sociální kurs v Hradci Král. v Adalbertinu, v němž budou probírány odborně vzdělanými řekníky nejdůležitější časové sociální otázky. Kurs rozdělen jest na 4 oddělení. V prvním oddělení dne 15. listopadu promluví „O podstatě sociální demokracie“ p. dr. Reyl. Programy strany křesť.-sociální, sociálně demokratické a národně sociální srovná p. katecheta Jukl. O nynějších a přístích úkolech křesť. socialismu pojedná p. katecheta Dvořák. Kurs bude pořádán vždy úpředne od 2—6 hodin večer. Po přednášce každé zabývá se rozhovor. Každé další od-

dělení bude pořádáno ve 14 dnech, tedy dne 29. listopadu, 13. a 27. prosince. Kurs jest bezplatný a vstup na legitimaci volný. Legitimace vydávají venkovské jednoty, odbočky a skupiny Všeob. sdružení svým členům samy, aneb zmíněná pořádající představenstva. Přihlášky dějtež se představenstvu pořádajících jednot. Další program bude vždy v čas oznámen. Komu možno, necht se účastni celého kursu aneb aspoň té přednášky, která by mu byla prospěšnou pro život soukromý neb veřejný.

V Hradci Králové, 24. října 1903.

Jos. Polák,
t. č. tajemník.

Jos. Urban,
t. č. starosta.

(Zasláno.)

Pan Jan Staněk, pasíř,
PRAHA-I., ulice Karolíny Světlé č. 19.

Veletčný Pane!

Sděluji Vám, že korunky šťastné došly, a mými spokojenost pouze vyjádřit by nedostačilo, neboť to by znamenalo, že jste provedl je dle plánu svého a mého objednání; avšak Vy jste učinil více, nežli vyjednáno bylo a proto zaslané můj srdečný dík. Rodička Boží s Pánem Ježíšem, jichž sousoší korunky ty zdobí, Vám odplatěť radost, kterou jste mně a osadníkům mým spósobil. Až budu opět něco potřebovati, najdu si Vás zase. Odporučením ovšem ku jiným důstojným pánům šetřiti nebudu.

Přeje Vám mnoho zdaru od Pána Boha

jsem oddáný

Frant Smola, farář.

Štěpánovice u Třeboně, 25. června 1903.

(Zasláno.)

Důstojné pány =
svěcence z r. 1885

prošm nalehavě, aby ve snámě sáležitosti hleděl každý v kruhu svých konseminaristů něco učiniti, jinak věc sčstane nevyříšena. Chybí dosud 300. O sdělení výsledku proší snadně

A. H.

Listárna redakce.

Na žádost p. Bedřicha Vojty, správce školy v Koruticích, ochotně potvrzujeme, že se dopis z Červ. Janovic v čís. 42. Obnovy osoby jeho naprosto netýká.

Dp. Olivevi. Co Obnova přinesla o dekretu z r. 1782 v „Obraně“, vyšlo z péra redakce samé; list náš nechtěl děle mlčeti k prolhaným útokům, třeba že je pan pražský dopisovatel ignoroval. Náš pan dopisovatel píše pouze v rubrice „Dopis z Prahy“. Tolik z dobrých příčin i jiným na objasněnou.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 24. října 1903. 1 hl. pšenice K 11-00—12-40, žita K 9-30—10-00, ječmene K 8-30—9-10, oves K 5-00—6-00, prosa K 9-60—10-00, vikve K 10-20—11-00, hrachu K 16-50—18-00, čočky K 30-50—26-00, jahel K 20—, krup K 16-50—16-00, brambor K 3-20—3-40, jetelového semene červeného K 92-00—96-00, máku K 28-40—30-00, lněného semene K 16-00—18-00, 100 kg. žit. otrub K 10-00, pšenič. otrub K 9-50, 1 kg. másla K 2-00—2-24, 1 kg. sádla vepřového K 1-62—0-00, tvarohu K 0-28—0-32, 1 vejce —7 h. 1 kopa zelí K 0-00—0-00, cerele K 1-00—1-60, kapusty K 1-00—2-00, 1 hl cibule K 4-00—4-80, 1 kopa drob. zeleniny K 0-60—1-00, 1 pytel mrkve K 1-40—1-60, 1 kop. petržele 4-00—4-80. Na týdenní obilní trh v Hradci Král. 24. října 1903 odbytý přivezeno bylo: 1) Obilí: hl pšenice 335, žita 249, ječmene 342, ovesa 312, prosa 0, vikve 18, hrachu 14, čočky 0, jahel 8, krup 6, jetelového semínka 8, jetelového semínka 8, máku 14. 2) Zeleniny: zelí 0 kop, cerele 69 kop, kapusty 73 kop, cibule 54 hl, drob. zeleniny 72 kop, mrkve 59 pytlů, brambor 195 hl, petržele 38 kop. 3) Ovoce: jablek 9 hl, hrášek 2 hl. 4) Drobného dobytka: vepřů 11 kusů, podsvinčat 802.

SUKNA

nejnovějších druhů tu- i oizo
zemských, jakož i černých

nabízí za velmi levné ceny

Frant. Marek,

český, křesťanský závod suknem

v Liberci.

Vzory na požádání. Těž na splátky.

Oznámení.

Dovolují si ve známost uvéstí, že za příčinou převzetí závodu

odprodávám

veškeré převzaté **zboží o 30 procent levněji** a zásobil jsem sklad veškeré zboží šeravým, na př.:

Sukna humpolecká, brněnská, krňovská, v nejlepších jakostech

Manžestry sametové, suamenité jakosti, v různých barvách.

Látky pro dámy modních vzorů, již od 35 kr.

Barohenty i jiné látky prací, zarudné stálobarevné, modních vzorů již od 20 kr. za 1 m. počínajíc.

Kanafasy přesné i bavlněné, ručně tkané, od 28 kr. za 1 m.

Plátina všeho druhu i šife, lněná i bavlněná, jakož i ruční práva horaká.

Damašky grádle přesné i bavlněné, nových vzorů.

Ručníky soupravy barevné i bílé, **hapesníky**, **servítky**, **ubrusy** všeho druhu a velikosti

Uplně

výbavy pro nevěsty.

Sklad látek hedvábných.

latových, blázových i ozdobných posledních novinek.

Velkolepý výběr koberců, začten, souprav vlněných a bavlněných

Prádlo bílé pro dámy a pány.

Zboží trikové, puncečky, puncečky, **gletové zástěry, sukny, šněrovačky** nejnovějších tvarů, **deštníky** a **kravaty** atd., za ceny velice levné.

Speciel. sklad klatovského prádla.

Šátky hedvábné, atlasové, cachemírové, vlněné se šinilkou kus pouze 45 kr., převážně všeho druhu kus již al. 1-35.

Šály a látky vlněné, pletené, plyšové, šinilkové.

Oblečky trikotové dětské od 32 kr. počínajíc.

Gloty černé a barevné, jakož i různé poděvky pro pp. krejčí a dámské modní šně v cenách zvláště levných.

● Zbytky za poloviční ceny. ●

Prosim, by velevážené obecenstvo o pravdě shora uvedeného se přesvědčiti ráčilo, neboť jest stále sna ou mou, bych při skrovném sisku velkého odbytu docílil a takto levné svoje P. T. odběratele obaloučil a zásadou touto i na dále mně věnovanou přízeň si zachoval.

V hluboké úctě firma

Karel Ed. Krupka,

dříve Filip Zelner

v Hradci Králové, **Velké náměstí č. 137**, vedle p. Hutly.

— Výhodný vánoční nákup. —

Podporujte nový, ryze český a křesťanský závod.

Nejlevnější pevné ceny. — Vzorná obsluha.

Již rozesíláme

kalendář „ŠTÍT“

na rok 1904.

Kalendář náš jest ozdoben zdařilou podobiznou nejdp. biskupa **Dra. Josefa Doubravy**, **Sv. Otce Pia X.**, **V. V. Tomka**, **JUDra. Fr. Biegra**, uměleckými ilustracemi akademické malířky **Zd. Vorlové** a **K. L. Thumy**, **panoramatem města Hořic**.

Z bohatého obsahu kalendáře uvádíme články nejvýznamnější:

Sestra Benigna. Píše * * *

Proč strážník Nesvájba zlobil se na folčara a na páne s rohátěma klobókama. Vypravuje Filip Jan Konečný.

Aprilová pohádka. Humoreska od K. Satorýna.

Za svobodu. Napsal Vladimír Hornov.

Ze zvyků a pověr z okolí Chrásti a na Chrudimsku. Napsal V. Paulus.

Kdy matka vlast nejtrpčí slzy ronila. Napsal František Jiří Košťál.

Hospodářská besídka. Pokyny Josefa Dumka, zemědělského inspektora.

Co má každý Čech o hnutí vědět. Sděluje Jiří Sabula.

I ostatní kratší články jsou zdařilé. Doufáme, že při záplavě nepřátelského tisku každý katolík důležitost našeho kalendáře pochopí.

Krámská cena 1 K.

Pro prodáváče 1 tučet za 8 K, při hotovém placení na 1 tučet třináctý výtisk nádavkem.

Zakázky přijímá a obratem vyřídí

Bisk. knihtiskárna v Hradci Král.

Prodá se úplně nový
hrací stroj
(piano - automat)
patent Jebavý, výhodný pro hostince, který původně stál 880 korun. Nyní lze koupiti se značnou slevou. Kde, poví administrace tohoto listu.

P: T. páni
malíři,

kteří by chtěli pracovati návrhy pro malé sv. obrázky, podejtež lask. své nabídky písemně

firmě Karel Šimek
v Čes. Budějovicích.

Reflektuje se jen na umělecké síly.

Kalendáře
českého katol. lidu
na rok 1904.

„Aj, stojím u dveří a tlaku.“
Zjev. sv. Jana III. 20

Ke slozům této překrásné ilustrace, chromolitograficky provedena ve třinácti barevách, působí dojem, jako by do příbytku s obrazem vcházeli vytoužení klid a svatý mír. Vácný tento obraz budou mít přílohou, za titulní obraz, všechny násled. naše rodinné kalendáře:

Vlastenecký Poutník. Veliký. Redaktor Václ. Špaček. Cena 1 K, tucet za 8 K. Hojnost krásných povídek.
Vlastenecký Poutník. Malý. Redaktor Václ. Špaček.
Svatováclavský kalendář. Veliký. Redaktor Václav Špaček. Cena 1 K, tucet 8 K. Vyniká vybraným obsahem.
Svatováclavský kalendář. Malý. Redaktor Václav Špaček. Cena 60 h, tucet 4 K 80 h.

Malý Vlastenecký Poutník a Malý Svatováclavský kalendář jsou nejlažnější české kalendáře rodinné.
Vlastenecký Poutník Svatováclavský. Redaktor Václav Špaček. Cena 1 K 40 h, tucet K 11-20. Objemný kalendář vznikl sloučením Svatováclavského a Poutníka.
Maria. Redaktor prof. Jul. Kořán. Cena 1 K, tucet za 8 K. — 8 bohatým, zábavným a poučným obsahem.
Meč. Pořádá Václav Kotrba. Cena 1 K, tucet za 8 K. Množství krásných povídek činí jej velmi zajímavým.
Praha. Kalendář zábavně-poučný. Cena 1 K, tucet 8 K.
Redaktor dr. Jan Zitek.
Rodina. Veliký kalendář katolický. Jest souborem předem uvedených kalendářů, následkem toho jest nejobjemnějším. Cena 2 K, tucet 16 K.

Dále jsme vydali:
Kalendář křesťan. sociálů československých. Kapesní formát. Brožov. 60 h, tucet 4 K 80 h, váz 90 h, tucet 7 K 20 h.
Kapesní kalendář českého dorostu. Celý náklad loňského ročníku byl ve 24 dnech rozebrán. Cena brož. 40 h, tucet 3 K 20 h, váz. 70 h, tucet 6 K 40 h.

Zásilky kalendářů vytisujeme dle postupu, jak dojdou objednávky. Jednotlivé výtisky zasíláme kříž páskou, větší objednávky v balíčcích poštou neb po dráze. Kdo by si přál prospekt našich kalendářů s objednacím listem jako prodávac kalendářů, radši nám dopsati.

Cyrillo-Methodějská knihtiskárna
a nakladatelství
V. KOTRBA, PRAHA II. 200.

KŘEŠTAN

Nejsvětější Svátosti Oltářní
posvěcený.

Sestavil **Abbé A. Henry**, čestný kanovník a řed. ústavu Nejev. Trojice v La Marche. Dle III. vydání přeložil **Vojt. Kameš**, farář v Chřenovicích. Nákladem biskupské konsistoře.

Stran 514 — 8°. — Cena brožovaného výtisku 1 K 40 h, franko 1 K 60 h; v tuhé vazbě celoplošné 1 K 80 h, franko 2 K; v káži 2 K 60 h; franko 2 K 90 h.

Recenzi pochvalnou této výtečné adoracní knihy viz v červencovém sešitu „Rádce duchovního“ r. 1896. Časopis: **SS. Eucharistia** (roč. I. 1896) čís. 10. (říjnové) str. 160 podává o spisu tomto řádek skvělý. Přítel: Jáme vděční ctěné bisk. knihtiskárně v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po srovnání s **Walesem** máme knihu tuto za lepší a příhodnější pro členy věčného klanění nežli onu, poněvadž podává nejen hojnost modliteb, ale i myšlenek k rozjímání, čehož se ve **Walsu** nedostává. Proto ji doporučujeme všem při zavádění věčného klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění tento spis, nepotřebuje dlouho ničeho nového.

Knihy obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hodu se zvláště pro lid, chovaje pěkně, jasně a dojemně poučení o N. S. O., o naší svatě, o sv. přijímání, hojnost krásných příkladů. — Díl II. doporučuje se kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím a kázáním. — Díl III. uvítají zbožné duše pro hojnost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt., k sv. přijímání, ke naší svatě; z té příčiny kniha došla i v našich klášterech hojného rozšíření.

Biskupská knihtiskárna.

== NÁDHERNÉ ==
DÍLO OBRAZOVÉ

ZA ČESKOU SLÁVOU

POŘÁDÁ KAREL HIPMAN.

Sledujice slavnou svou historii, zdaž nezařadíme seznání ona místa v cizině, kde odehrál se ne jeden akt české slávy, místa, která posvěcena jsou českou velikostí a uchovávala její stopu až do dnešního dne? Pohledy na tato místa, kde česká sláva taková jakoby zkameněla, přineseme v nádherném tomto díle, které na způsob „Letem českým světem“, jež u české veřejnosti až dosud jest v dobré paměti, předvede několik set skvělých obrazů, poutavým slovním výkladem doprovázených.

Každý sešit formátu 4", jenž přinese 12 obrazů, za 40 kr. (80 h).

Předplatné na 10 seš. K 8-80, na 20 seš. K 17-60 i s pošt. záslukou. Úplné as v 30—35 sešitech.

NAKLADATELSTVÍ JOS. R. VILÍMKY
PRAHA, Spálená ulice číslo 13.
VÍDEŇ I., Schottenring číslo 1.

Zánovní nábytek

ze 3 pokojů, ořechový, matt,

nejnovějšího vzoru, hodící se pro nevěstu, jest buď v celku neb jednotlivě velmi levně na prodej. Nábytek nachází se v rohovém domě č. 353. proti důstojnickému parku. Bližší sdělí domovník tamtéž.

Kanonické tabulky

pro oltáře, v provedení velice vkusném, dvoubarevném, s obrubou dvoubarevnou, nabízí

ve třech velikostech

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupské rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1884.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knihoskladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež nedá se více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11 listů — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vysvětlením do každého výtisku — vydají se 2 výtisky příslušného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spravedlivě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři

vydaná

nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Král.
1 výtisk brožovaný 4 h.

Právě vyšlo
10. čís. „Časových Úvah“
redakcí Th. Dra. Fr. Rojla, s obsahem:

KATAKOMBY

Napsal Jan Bělina.

32 stran.

Cena 8 haléřů.

Při hromadných objednávkách až 50% slevy.

Bylo věru na čase, aby se zpoučarisovaly nové znamenité výzkumy v katakombách, jež jsou ak významnou apologií naší katolické víry. Anc, vědecké bádání v římských katakombách stkvěle potvrzuje, že naše víra jest táž, jakou vyznávali prvotní křesťané. Zajímavý spisek J. Běliny přebledně a obsažně o tom pojednává.

Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecesi královéhradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°

v plochých arších při odebrce nejméně 50 kusů franko
za 20 K, 100 kusů za 40 K

brožovaný 42 h
vázaný v poloplošné 53 h
vázaný v celoplošné 68 h
vázaný v celoplošné se zlaceným křídlem 74 h
Oltář, vydání na velinovém papíře vázaný celý
v kůži se zlaceným křídlem a ořádkou K 1-40

Biskupská knihtiskárna.

Přijme se zručný
truhlářský pomocník

jakož i učedník z řádné rodiny v truhlářském závodě

Frant. Třasáka v Hradci Králové
(Pětidomy.)

Razítka výhradně jen kaučuková,
vyrábí za ceny mírné
Josef Kubias v Praze č. p. 58-II.

Víno

přírodní, zkoušené, nejd. bisk. konsistoři
odporučené, dostati lze 1 litr od 35 kr. u

Jos. Kadečky,

rest. v „Adalbertinu“ v Hradci Králové.

Pongée

Nový moderní druh čistě vlněné látky pro pány na obleky. Zvláštní přednosti: Krásný vzor, výtečná jakost a levná cena.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky, šimrky a ulety jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou

První český zásl. závod
Ed. Doskočila
v Chocni.

Navštívenky
všech druhů
nabízi
Biskupská knihtiskárna.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spojit. č. 802.161.

Založeno roku 1883.

Psačí stroj.

Svaté obrázky

všeho druhu, nabízí
ve velkém výběru a za velmi výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vzorky jsou na požádání k dispozici.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NESKUDLA,

c. k. dvorní dodavatelství

v Jabloném n. Orli. č. 86.

Dílna ku vyřezávání a hotovení mešních rouch, počínaje od 24 K, pluviálů, dalmatik, korouhví, praporek, církevního prádla atd., pak dle patřících i tuzemských vzorů spracované kalichy, cibore, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného nákupu s doby patřících výstav a velikých novotín v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obsluze.

O realnosti závodu svědčí mnoho tisíc doporučení. — Velké obrázkové ceníky a paramenta k výběru franko.

Adresování vždy došlovné se vypráňuje.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený

sklad náčiní
bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše silně v ochrácené a stříbrné, což se ručí.

Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. — Platiti možno též ve lhůtách. Oprava snovuzlacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a záslou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod máj máše se vykazati četnými pochvalnými přípisy P. T. zákešníků a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, tácků na křest, svícenů, pacíků, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

Filialka v Hradci Králové.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. velečtstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a keřevého náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

První královéhradecké knihkupectví
a antikvariát

**Bohdan
Melichar
v Hradci
Králové**

Výpravná časopis.

Kancelářské potřeby.

(bývalý závod Pospíšilův, založený r. 1808)

má veškeré, kdekoli vydané neb oznámené

**knihy a hudebniny
stále na skladě**

a zašle seznamy, jakož i první sešity všech vycházejících děl

na ukásku zdarma.

Školním a spolkovým knihovnám poskytují se zvláštní výhody.

Školní knihy.

Antikvariát.

Velký výběr modlitebních knih.

Zásilky na venek vyřizují se obratem pošty.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodinky** v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako: **retázky, prsteny, náramky, jehly** a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Dávěry hodným zásluhy na výběr též i na splátky bez svýbení cen. — Založeno r. 1843.

Každé hospodyňce

možno blahopřáti, která s ohledem na zdraví, úsporu a lahodnost Kathreinerovy sladové kávy užívá.

Zdvořilá prosba: Při nákupu naraďte pouze „sladovou kávu“, nýbrž výlovně vždy — Kathreinerovu — sladovou kávu Kneippovu žádati a to pouze v původních sdo zobrazených balíčcích.

Cena balíčka 50 haléřů.

Obsah 500 gramů.

Kathreinerova

Sladová káva Kneippova

v celých zrnkách.

Kathreinerovy továrny

Mnichov.

Tento způsob psaní Č. U. dokazuje jenom opět vždy více a více uznávanou domýšlivost jistě části pokrokových pánů, která počíná škoditi již celému stavu! — Aby pak prakticky Č. U. dokázal, jak to myslí s tou láskou, již kněžím doporučuje, tu v témže čísle 6. pod záhlavím: „Kněží! dopadáte se zvýšení platů“ způsobem nízkým napadá snahu kněžstva o zlepšení bídných existenčních poměrů, jichž neudržitelnost musí doznati každý poctivec. A v jiném čísle pod nadpisem „Kdy není bída“ nepřeje faráři, že osadníci mu staví faru a že rádi na ni dají . . . V I. ep. ke Korint. v kap. XIII. čtu: „Láska nezavídí, nečiní nic na ohloubu, nenadýmá se, není cti žádostivá, nehledá, co jejího jest, nevzpouzí se, nemyslí zlého, neraduje se z nepravosti, ale raduje se pravdě!“ — A nyní porovnejte pánové z „Č. U.“, jak zachovaly se časopisy katolické, když jednalo se o úpravu vašich platů, která se dotýká i kněžstva jako poplatníků a jak počínáte si nyní vy, když začíná se nižší kněžstvo domáhat zlepšení své lidské existence! — Kde jest — nepravím lásku — ale aspoň smysl pro trochu spravedlnosti?

(2) **Přístě „úprava“ školy.** Jest známo čtenářům našim, že protestanté vydržují si v Čáslavi zvláštní klerikální ústav na vzdělání učitelů, aby mohli obsaditi své soukromé konfesní školy klerikálním učitelstvem. Nikdy jsme nevyšli a nečetli, že by buď protestantské aneb liberalní české listy n. klerikální toto nebezpečí v učitelstvu poukázaly, ačkoliv katolické ústavy na vzdělání učitelů jsou každodenním strašákem českého lidu. Nevšiml bychom si ani my tohoto klerikálního školství evangelického, ačkoliv poslední události nás poučily, že nutno pohlížeti na „pohrobky“ českobratrské s větší pozorností k vůli jejich podezřelým stykům s cizinou a tudíž že i nutno všimati si vzdělávacích pramenů, odkudž své názory čerpají. Nevšiml bychom si soukromého školství protestantského, protože myslíme, že za své peníze může si poříditi školy, jaké se mu právě zamlouvají. Ale protestanté sami zabývají se tou dobou pilně otázkou svých soukromých konfesních škol a pronášejí názor, že by konfesní školy měly býti zrušeny, poněvadž prý nyní moderní škola jest tak nábožensky bezbarvou, že by mohla děti všech vyznání docela harmonicky vyučovati.

Nepatří-li úsudek tento o moderní škole v plném rozsahu, jest přece jisto, že evangelické děti v našich obecných školách žádných příkoří pro své vyznání netrpí. Ba na středních a vysokých školách těší se evangeličtí žáci u liberalních professorů okázalé přízni a přímo nespravedlivé shovívavosti. Ale přese vši konfesní bezbarvost nezamlouvá se naše škola p. pastora Šádkovi, jež si přeje, aby se ze školy odstranil pozdrav „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!“, kříž před modlitbou, mariánské písně a modlitby, čtení o sv. Václavu atd. (Hl. ze Siona č. 43.)

Chápeme, že to jest veliká opovázlivost katolického poplatnictva, že k vůli 2% poplatnictva evangelického neostýchá se žádati

trní. Vzpomněl doma na uděné rodiče, jak měl k večeri na loupáčku lojovité brambory, jak nyní už dávno na chudém loži spějí a on tu měl k večeri pečení a nyní zbytečné peníze propíjí . . .

„Co jsi se zamyslel?“ vzkřikl na Fousek. — „Snad nevzpomínáš na nějakou lásku doma?“ — Vezmi klobouk a pojď, ukážeme Ti také noční, velkoměstský život . . .

„Ale kamarádi, já už . . .“

„Nic už, žádná ale, jen pojď!“ A Fousek a Zelený chytli Jiránka a vlekli ho pustými ulicemi. Najednou stanuli před jakousi kavárnou. Dvěře byly přivřeny, zdálo se, že uvnitř mrtvo, jen světlo prozatím červenými záclonami svítilo, že možno vejti.

„Tak sem!“ — A Fousek a Zelený otevřeli přivřené dveře a strčili Jiránka do vnitř.

Ten zůstal, jako když doň uhoď. Pět dívek nedbale a nápadně ustrojených vysypalo se jim naproti.

„Má úcta, pánové, račte dál!“ A každá z nich chytila jednoho studenta pod paži a vedla ho do vedlejší místnosti. Na Fouska se přilepily docela dvě. Jiránek neviděl a neslyšel.

„No, vy se snad stydíte, mladý pane?“ — A Jiránek cítil, jak dívka žhavými pohledy zrovna ho bodá, jak . . . — — —

V tom okamžiku už se necítil. Zahorel v nehlubších útrobách studem a hnus div mu duši neutrávil. Vyskubl se dívka jako zraněný tur, chytil klobouk a už byl venku . . . — — —

„Nestoudná!“ odplivl si. — „Byla by mne snad . . . Nestoudná jedna . . .“

A Jiránek utíkal ulicemi jako divoký. Ani neslyšel, jak drubové se mu chechtají a jak ho volají zpět. Běžel stále, ani nevěděl kam. Kde bydlil, už si nepamatoval.

Najednou ocitl se u dveří chrámových. Bylo tam tak ticho, tak útluno. Jiránek přitiskl se do tmy, sejmul klobouk a rozpálené čelo položil na studené, železné dveře chrámu.

od své školy, aby dítkám jejich vštěpovala do duše k tomu, co jest otcům a matkám svato. Taková opovázlivost jest rozhodně křiklavá nesnášlivost a proto činí evangelici dobře, když si své zvláštní klerikální školy vydržují. Naše školy nemají tedy důvěry u hrstky evangeliků, ačkoliv k vůli nim činilo se násilí 98% katolického šactva. Po tolikaletém poklonkovaní evangelické menšiny trochu slabý komplement pro liberalní naši školu!

(8) *Uprostřed hle nepřítelů v šiku bojce český v korybantském křiku těš stříl na vlastní svůj rož a dokazuje svoji neplechu, že není Konrád Wallenrod, neb vlast má jenom sa svou macechu, v nás spolknouti chce nuly, jepice a šklíle kapry v českém rybníce, přehrozný ten velký rek :*
— kanonýr to Machar — Jabárek.

Politický přehled.

Zemské sněmy téměř všude nutí se do práce, na moravském projednává se už rozpočet; pouze brány sněmu království Českého zavřeny. Vyjednávalo se tu sice, aby dosaženo bylo dohodnutí, kterým by byla dělnost sněmu zabezpečena, ale marně. Zasedání sněmu českého bude skončeno zároveň s ukončením činnosti ostatních sněmů. Prozatím pracuje se jen v komisích sněmovních. — Proti zamýšlenému dělení diecézí v Čechách na všech stranách podávají se od obcí protesty. Také poslanci čestí všech stran v té příčině podali dne 5. listopadu Jeho Em. kardinálovi pražskému pamětní spis. V nejbližší době přibude prý do Prahy papežský nuncius z Vídně, aby se osobně informoval o poměrech v Čechách.

Důležitou politickou událostí jsou ústupky, jež ve věcech vojenských byly Maďarům povoleny. Devítičlenný výbor liberální většiny na sněmu uherském sestavil požadavky maďarského národa ve věcech vojenských, a na základě těchto, poněkud zmírněných požadavků jmenován hrabě Št. Tisza předsedou ministerstva, jež už dne 3. listopadu složilo přísahu v ruce císařovy. I oposice naproti povoleným ústupkům jeví se smířlivější, tak že v Uhrách co nejdříve nastati mohou poměry klidné. Z výmoženosti maďarských nejvýznamnější jsou tyto: Přet armádních sborů dostane na praporek odznaky uherské, v trestním řízení vojenském bude se užívati maďarštiny, v uherských plucích budou důstojníky příslušníci státu uherského, vojenské úřady v Uhrách budou si dopisovat s civilními maďarsky, atd. Vítězství maďarské projeví se už v praxi nařazením ministra války ryt. Pittreicha, aby na kasárnách, které jsou majetkem státu, byly přístě nápisy maďarsko-německé, na těch pak, jež patří obcím a komitátům, čistě maďarské. Tak Maďaři vlastně dosáhli, co chtěli.

Turecko nemá se nijak k opravám, hledíc provedení jich co nejvíce protahovati. Turci sami

„Nestoudná jedna . . .! — A já . . .? — Fil — Andulko, ty svěťce, jen vzpomínka na tebe mne zachránila. — A moji rodiče, moji ubozí rodiče, kdyby tak věděli . . . — — —“

A Jiránek začal škytati a hořké slzy kapaly mu z očí. Nemohl je ani zastaviti.

„Bože můj, děkuji Ti, že jsi mne vysvobodil. Já přišel hledat do Prahy moudrost a zatím byl bych býval utonul v bahně . . . — — —“

A Jiránek začal plakati znovu.

„Bože můj, slibuji Ti, že jsem tohle učinil dnes poprvé a naposledy. Moudrost přišel jsem do Prahy hledati a tu také najíti chci. Vždyť snadno spatřena bývá od těch, kteří ji milují a nalezena od těch, kteří ji hledají. Moudrost působí neporušenost a neporušenost působí, aby byl člověk nejbližší Bohu . . . — — — Neporušeným chci zůstat, vždyť chci býti blízkým Tobě, o Bože můj . . .! V tom vidím lidskou důstojnost, v tom zřím cíl člověka . . . — — —“

A Jiránkovi začalo býti najednou tak nějak teplo u srdce, oči začaly se mu klížit, usedl do kouta u chrámu a . . . — — —

A zdálo se mu, že vidí své uděné rodiče, že vidí svou Aničku, jak se naň usmívá, zdálo se mu, že slyší najednou vznešené akkordy varhan, že vidí dým kadidla vznášeti se k nebesům, že vidí Největějšího v záři voskovic a světla zdálo se mu, že u velebnou tu náladu vpadá jakýsi sotva slyšitelný chorál: „Spasena učin lid svůj, Hospodine, a požehnej dědictví svému . . . — — —“

„Mladý pane, vždyť tu nastýdnete!“ — S těmi slovy budil za svítání Jiránka strážník. Ten vstal, začervenal se a zdálo se mu, že měl nějaký ošklivý sen, z kterého nyní se probudil. Jako opilý potácel se ulicemi hledat svůj byt . . . — — —

Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.

svým chováním v poslední době ohrožují mír na Balkáně více než bulharští povstalci. Jejich ukrutností dobánějí i na dále křesťanské obyvatelstvo k zoufalství.

Z činnosti katol. spolků.

Z Týmitě m. O. V neděli dne 8. října o 7. hodině večer pořádá v síle „Panského domu“ v Týmitě m. O. křesť. soc. lidový spolek zdejší členskou měsíční schůzi, při níž promluví vp. J. Prudí z Nebovic „O československé ponti letos do Lúrd pořádané“.

Z Dobrušky. Zdejší schůze konána 25. t. m. Pozvaný řečník vp. Jiří Sabula z Hradce Králové v delší řeči probral kulturní, hospodářský i národnostní pokrok našeho národa za zlaté doby Karlovy. Končil povzbuzením, abychom se nikde nestyděli za církev tu, která byla nejlepší podporou v našem pokroku. Četné shromáždění vyslechlo p. řečníka s napjatou pozorností. Po přednášce na vkusném a prostorném jevišti provedeno několik sólových výstupů s nevědění rutinou. ! na této schůzi bylo patrné, že jednota zdejší králí statně za pravou vzdělaností a že její členové vynikají nevědění nadšením a uvědomlostí. Jen tedy svorně dále ku předu po cestě této!

Zprávy místní a z kraje.

Šedesáté narozeniny v tichosti oslavil dne 6. listopadu vdp. P. Antonín Rejsek, superior Továr. Ježíšova u P. Marie v Hradci Králové. Velezasloužilý jubilant znám jest svou blahodárnou činností po Čechách i Moravě. Podíl jeho na obnově svatyně Velehradské, obnovení chrám Panny Marie v Hradci Král., činnost jeho spisovatelská — napsal životopisy sv. Josefata, blah. Edmunda Kampiana, blah. Anežky České a různá jiná drobnější pojednání — a působnost jeho misijnářská svědčí o jeho ušlechtilé snaze, pracovati ku cti a chvále Boží a ku prospěchu spolubližních. Ad multos annos!

Z průmyslového musea v Hradci Králové. Veřejnou čítárnu průmyslovou navštívilo v měsíci říjnu 891 osob. Domů zapůjčeno 467 osobám 1138 říz. předloh neb odb. knih, do okolí 13 osobám na 117 předloh. V čítárně samé za tutéž dobu vydáno na 1386 žádanek přes 7000 předloh neb odb. děl mimo knihy, které jsou volně vyloženy v příruční knihovně. Časopisů vykládá se tou dobou 62. Jelikož stávající místnosti čítárny nestačí stále vzrůstající návštěvě, nutno omeziti studujícími třech nižších tříd a žáčkům měšťan. školy přístup do čítárny pouze na středu od 6—8 hod. večerní. V lednu uspořádán bude 4 neb 5denní bezplatný kurs „pro barvení a moření dřeva“. Kdož z pánů truhlářů chtěl by se kursu zúčastniti, přihlas se co nejdříve u řed. musea. Na prosinec t. r. obmyšlený večerní kurs účetnický pro zámečníky bude se najisto odbyvati, sejde-li se nejméně 10 přihlášek o přijetí do kursu. Přihlášky přijímá taktéž ředitelství prům. musea.

Ze Všeod. sdružení kř. dělnictva. Schůze ústího výboru dne 31. října. Přítomní: Pochmon, Karásek a Polák. Podpory nemoc. uděleny: Junkovi Č. v Ústí n. O. za 7 dní 6 K, V. Kulhánkovi v Náchodě za 7 dní 8 K, Pokorná Anně v Sedlci za 14 dní 6 K, F. Sedláčkovi v M. Čermě za 7 dní 6 K.

Kroužek úředníků a mládež v Hradci Králové pořádá ve středu dne 11. listopadu 1903 ve dvoraně „Adalbertina“ II. dramatický večer za laskavého spolunúčinkování P. T. členů Jednoty divadelních ochotníků „Klicpera“. Pořad: „Svédek“. Dramatické dílo Jar. Vrchlického o 1 jednání. Regisseur p. Beránek. — „Maroušek“. Velehra o 1 jednání. Napsal L. Archleb. Regisseur p. Červený. Začátek o půl 8. hodině večer. Čistý výnos věnován bude chudým studujícím zdejších středních škol.

Divadlo v Adalbertině. Jednota katol. tovaryšů v Hradci Králové sehraje v neděli dne 8. listopadu t. r. divadelní novinku a repertoární hru Národ. divadla „Drama čtyř chudých stěn“ o čtveru dějství od Františka Šuberta. Hudbu v meziaktích obstará hudební kroužek Adalbertina. Ceny míst: Křeslo 80 h, přední řady vedadel 60 h, zadní řady 50 h, k stání 30 h, dělnický, vojenský a studentský lístek 20 h. Začátek o půl 8. hod. Lístky vydávají v sobotu a v neděli v čís. 1. v Adalbertině.

Z Obecné kuchyně. Představenstvo Obecné kuchyně v Hradci Král. svolává na 7. listopad o 3. hod. poznovu valnou schůzi. Prvá, jež svolána byla na 30. září, se nekonala, poněvadž se dostavily pouze 2 členky a jednatel. Je s podivením, že se pro spolek, jehož důležitost všeobecně jest uznávána, tak malá účast jeví. Aby tudíž zabráněno bylo možnému snad zániku Obecné kuchyně, obrátilo se představenstvo na mnohé dámy s písemnou prosbou o součinnost ve spolku.

Nedostatek vody. Dle usnesení městské rady královéhradecké ze dne 26. října t. r. upozorňuje se obecnatvo opětně, aby pitnou vodou co nejvíce šetřilo, ježto jinak by mohl nastati velký její nedostatek.

Přírodní zjev. Na Dušičky kolem 5. hod. ranní vzneul se nad Hradcem povětroň, letě blekem od východu na západ. Na chvilku ozářen kraj oslnujícím světlem, načež následovala silná rána. Zjev tento pozorován i na jiných stranách v Čechách.

Záhadná událost. Do záhadné události, která se dle vyjádření ponocného Řeháka stala v noci dne 27. října na pražském mostě v Hradci Králové, dle níž neznámí dva muži svrhli taktéž neznámého s mostu do Labe, vnikl dosud pramalý paprsek jistoty. Na Dušičky k večeru nalezena totiž v Labi za Opatovicemi u obce Dřítče mrtvoila neznámého muže, který se nyní potahuje k záhadné oné události. Mrtvoila ovšem mohla býti od Hradce zavelečena proudy až ke Dřítči, než důkaz spojitosti ještě neodůvodněný. Jsou sice také osoby, jimž se na Všecky svaté večer

kolem Labe jdoucím zdálo, že z míst ponocajm označených vyplula mrtvola; pro panující však šero pozorující nemohli zplněna rozeznati, byl-li předmět plovcou mrtvolou neb něčím jiným. Snad další pátrání objasní, jednalo-li se tady o šert neb o případ skutečně vášný.

Vzpomínka na dušičky přivábila o Všech svatých a o Dušičkách na oba hřbitovy hradecké na Pouchově a v Kuklenách nepřehledné množství lidí. Pohoda byla překrásná zvláště na Dušičky. Ozařené hřbitovy v okolí na večer o Všech svatých úchvatným dojmem působily na cestující drahou z Kostece n. O. do Hradce Králové.

Místní odbor československé obchodní besedy v Hradci Králové pořádá dne 8. listop. o 3. hod. odpo. širší členkou schůzi v místnostech u České koruny. Na programu: 1. Celosední klid. 2. Zřízení obchodních inspektorů — Československá obchodní beseda pořádá ve všech větších městech v Čechách, na Moravě a ve Slezsku schůze s tímtož programem. České obchodní pomoci tím manifestuje pro spravedlivý svůj požadavek, celosední klid.

Ve prospěch krupobitím postižených přispěly dále: obec Stračov 3 K 8 h, Čistoves 53 K, Rozbětice 20 K, dohromady 76 K 8 h, úhrnem dosud 3742 K 90 h. Všem děrcům srdečně Zaplať Bůh!

Několik slov o opravě mariánské svatyně v Hradci Králové. Bylo to dne 23. června l. P. 1663, kdy byl dán rozkaz z Říma od vrchního představenstva řádu Tov. Jež., aby započato bylo stavbou svatyně mariánské. Za tou příčinou vystěhovali se obyvatelé z domů, které na místě nynějšího kostela stály a se rozbourati měly, mezi nimiž i rodný dům věhlasného dějepisce českého P. Bohuslava Balbína z Tov. Jež., který byl řádovou kolejí od jeho matky paní Zuzany z Vorličné zakoupen. Jest tomu tudíž právě 250 let. Nuže na památku jako jubilejní uzrál v nynější residenci Tov. Jež. úmysl, pokusiti se s pomocí Boží a dobrých lidí ke cti a chvále blah. Marie Panny obnovu této milé mnohým svatyně, aby ji věřící Hradečané ještě horlivěji navštěvovali a útechy a pomoci v ní nalezali. Dne 22. června 1908 započato bylo lešením sunlivým, které sobě zhotovil zednický mistr p. Frant. Černý, složené ze 4 pyramid vysokých na 16 m, aby na kolečkách po kostele se nimi jezdit mohlo, což se podařilo pomocí 2 hasáků. Ani netušeno, že zdvoje i jeho ozdoba uvnitř bude vyžadovati tak nákladné opravy. Leckterý kus na stěně, jakmile se ho zedníci dotkli, ostal jim v rukou. Mimo to byla by škoda kolikrát sobě, ponechati zuba času dále, co se opravit má, když tak nákladné lešení do svatyně zjednáno bylo. Proto také technická práce, ať zmizely stopy její odklíděním lešení, stála nejvíce. S nemalým zájmem sledovali P. T. citile M. P. očišťování velkých polí na klenbě a na kůru, oddávající se naději, že snad přece se objeví krásné fresky původní, o nichž píše dp. P. Frant. Švenda, kněz Tov. Jež., rodák královohradecký, (po zrušení řádu r. 1773 prvý farář Novohradecký), jehož otec býval zdejším primátorem čili starostou, požívaje veliké úcty. Opatrně tudíž pátráno po obrazech snad zabílených, avšak bez výsledku. O bývalých obrazech na klenbě píše k r. 1664 P. Švenda (v knize Obraz měděný Hradce Král. sv. 2. str. 268 a násled.) „Jesuité, nový svůj kostel vnitř ozdobiti se snažice, toho roku vznešenou práci štukatérskou a sličným malováním celý strop ozdobili. V kopuli nad hlavám oltářem bylo vypořáděné Zvěstování P. M. Po kostele postranních 8 menších obrazů předstávalo život P. M. od narození až do smrti; 4 větší pak, uprostřed na klenbě rozdělené, vyobrazovaly nebeskou Královnu v obrazech St. Z. a sice, jak 1) statečná Jabel Sysary hlavu hřebem proráží, 2) moudrá Abigail s Davidem králem rozmlouvá, 3) slavná Judith hlavu Holoferna stíná, 4) milosti plná Esther milost před očima Asvera nalezá. Pilně a sličně maloval řádový br. Kryštof Reichel Tov. Jež. — Malba tudíž na klenbě kostelní potrvála také až do r. 1762, kdy zhoubná válka zafila a prusští kozáci plenili a drancovali a pálili město až hrůza. Na 180 domů tehdy vypáleno bylo. Tehdy vyhořela kolejí Tov. Jež. a v mariánské svatyni nejen střecha nýbrž uvnitř veškerá úprava shořela, oltář až dosud vešker dřevěný, varhany, lavice, vůbec co ohně přistupno bylo, až na oltář v kapli sv. Ignáce, který se zpovědníci v této kapli umístěnou zázračně zachráněn byl, jak také nápis nasvědčuje. Ignis ubi reliquias omnes exurere aras, haec una in flammis inviolata statit t. j. když oheň všechny ostatní oltáře spálil, tento jediný v plamenech neporušený ostal. Zajímati asi bude popis původního oltáře dřevěného, který, jak vše věrně do jednotlivá P. Švenda z letopisů koleje královohradecké a z diaria rektora vypsal, byl r. 1664 hotov, avšak následujícího teprv roku postaven (Obraz měděný Hradce Král. sv. 3. str. 13.): „Vyzdvižen byl nákladem nejvíce koleje, černé sice půdy, ale silně zlatem okrášlen. Po 4 stupních se přistupovalo k oltáři, který měl svatostánek z bruskového dřeva od mistra domácího snažnou práci za 300 zl. vzdělaný mimo ostatní pozlacené ozdoby. Andělci nesli nástroje umučení Páně a na dvířkách stříbrný křížifix za 100 zl. Nad svatostánkem podle dvou velkých sloupů stály sochy sv. apoštolů Petra a Pavla, uprostřed velký obraz Marie Panny mezi anděly kvítí nesoucími z hrobu vystupující a dole sv. apoštolé zaslanoucí. Nad tím druhý obraz nejv. Trojice, Marii P. s korunou očekávající, podle něhož též u sloupů stály sochy sv. Jana Křt. a sv. Václava, na vrchu pak uprostřed sv. Michal a podle sochy sv. Ignacia a sv. Xaveria“; k čemuž dokládá P. Švenda: „který velký oltář v té podobě ještě až do ohně kozáckého r. 1762 jeme patřili“. Než oltář tento úplně ohněm ztráven byl. (Dokond.)

Z Pardubic. (III. výkaz příspěvků na opravu chrámu sv. Jana Křt.): Alois Vích, žák 2 K, p. c. k. vrch. official Bonta 4 K, F. Kusý, žák 2 K, pl. Fr. Sekotová 3 K, dp. O. Vosáhlo, katecheta 10 K, dp. prof. Sakař 6 K, p. Fr. Koboutek, učitel 2 K, p. prof. Stojekal 4 K, p. A. S. 3 K, p. Klečka 10 K, Karel a Jos. Podhorský, žáci 2 K, Jar. Jirout, žák 2 K, p.

Možná, natěrač 8 K, pl. F. Prokopová 30 K, nejmenovaná paní 3 K, V. Formánek, žák 1 K, nejmenovaná 2 K, pl. M. Kusý 2 K, pl. K. Hübnerová 30 K, pl. Vítková, choť lékárna 20 K, dp. L. Hora, farář v Dašicích 4 K, ct. manželé Pleschovi 10 K, pl. Fröhlichová 3 K, p. V. Voženilek 20 K, pl. M. Pohlová 3 K, pl. T. Musilová 10 K, dp. Jos. Krajčoch, farář ve Voticích 10 K, pl. Jos. Lavišková, choť c. k. prof. 30 K, nejmenovaná 4 K, pl. Jeliňková 4 K, p. Jan Vavřík, měst. tajemník 10 K, p. F. K. (uč.) 4 K, pl. Mrásková 20 K, sl. Škorpilová 3 K — z pokladničky 6 K 99 h. K tomu předešle vykázaných 1749 K 77 h — činí úhrnem 2065 K 76 h. Další dobrovolné příspěvky přijímá dp. A. Adam, katecheta pl. novom. škole. —

Na Východočeské výstavě v Pardubicích uděleny následujícími vystavovatelům s Hradce Králové odměny: Čestný diplom vystavní: Akc. pivovaru, p. Rosovi V. a p. Pajkrovi Rud. a spol.; zlatá medaile vystavní: pp. Jeliňkovi J., Manychovi Ant., Neugebauerovi Ferd., Němečkovi a Dolenskému, Langhansovi; stříbr. medaile musea chrudimského pp. Benešovi a Henclovi; stříbrná medaile vystavní Manychovi Jos. a pokračov. průmyslové škole; bronzová medaile státní pp. Kotíkovi J. a Malichovi Ed.; bronzová medaile vystavní pp. Hlavatému J. a Russovi Ad.; diplom uznání vystavního p. Skuherskému K. V.

Obchodní škola pro dívky otevřena byla dne 3. listopadu v Pardubicích v nové budově školní u „kostelíčka“. Jest to po Vinohradské druhá škola toho druhu v Čechách, kde dívkám hledajícím zaměstnání v obchodech má se dostati všestranného obchodního vzdělání. Zatím mohlo býti přijato pouze 40 dívek. Vyučování koná se vždy odpoledne a trvá až do července.

Z Nového Bydžova. Akce pro založení podpůrného fondu při národní katolické jednotě došla příznivého přijetí a hojně podpory zvláště u zdejšího obětavého duchovenstva, jež plně ocenilo charitativní význam podpůrného fondu v nynějších těžkých poměrech sociálních. Na podpůrný fond věnovali: Po 30 K: vldp. vikář J. Šrámek, vdp. farář V. Zika. Po 20 K: vldp. ThDr. Jos. Kašpar, dp. Fr. Matouš a dp. Jos. Šmejkal. Po 10 K: vldp. J. Fiedler, děkan, dpp. katecheti Vladimír Hornov, Emanuel Čihák, Jos. Pícha, řídící učitel ob. dívčí školy ctih. S. Š. Jedličková a předseda jednoty p. J. Janáček. Šlechtným dárcům srdečně „Zaplať Bůh!“

(11) **Z Bělehradu.** Naši ochotníci pořádali dne 1. listopadu divadelní představení „Sedm havranů“ ve prospěch zdejší školy. Velký sál lázeňského hotelu byl obecenstvem přímo přeplněn. Účinkující dali si skutečně velkou práci, aby romantickou báchorku věrně podali. Nejlepšími možno nazvati výkon sl. Šulcovy (Ludmila) a p. Bičičtě (Vojmír). Velmi zamlouvala se i sl. Vlachova jako hrdinka kusu (Božena), jejíž přednes mimický v posledních aktech nazvati lze mistrným. Pan Flum jakožto rytíř Jaroslav byl zjevem velmi sympatickým. Čiperná hra sedmi bratří havranů očividně překvapila a rozesmála. Úprava byla skvělá. Technické a moderní zařízení našeho divadla poskytl možnost uplatnění úchvatné živé obrazy. Všem účinkujícím budiž vysloveno tímto upřímné uznání a dík.

Lidové přednášky. „Učitelská jednota „Komenský“ ve Vys. Mýtě pořádá lidové přednášky c. k. čes. university pražské v Chocni dne 15., 22. a 29. listop. t. r. přesně o 2. hod. odpo. v sále Panského domu. Přednášet bude pan Dr. Vlad. Novák, profesor čes. techniky v Brně, o elektřině a pokusy a demonstracemi. Majitel elektric. centrály, pan purkmistr J. Lichtenberg, dodá ze zvláštní ochoty elektr. proud k pokusům a potřebné osvětlení sálu. Pořadatelé doufají, že budou tyto extenze o nejnovějších objevech z oboru elektřiny, jež jsou pro všechny vrstvy obecenstva, hojně navštěvovány a těšiti se této veliké oblibě, jak tomu bylo v posledním čase v České Třebové a Prostějově.

Z Lomnice n. P. (Pro nedostatek místa opozděno.) Dne 25. října dostala osiřelá farní osada svého nového duchovního správce. V době staveb Husových pomníků byla Lomnice mezi prvními, ale i ona je důkazem, že se v ideji husitaké dělal u nás přece jen rozdíl mezi stanoviskem národním a náboženským, hlavně však že byli, jsou a budou marny pokusy těch, kdožby ideu tuto rádi dostali na pole náboženských třenic, hlavně však štvanic proti katolické církvi. Uvítání dp. Ant. Laše bylo důstojné; účastníci se ho zástupcové všech korporací, z nichž někteří vyjeli dp. faráři vstříc až do St. Lomnice, v chrámě pak, do posledního místa vyplněném, představil ho osadě svým srdečným způsobem vdp. bisk. vikář Sehnal. Po církevních obřadech byl v hotelu Řeháček animovaný banket. Dp. farář Láš byl nejmladším kompetentem, ale osvědčil se na něm bývalým působitím, kam přišel do poměrů nejvyšší rozšířených, jež taktním a kněžským chováním nadobro urovnal; podařilo se mu zajistit i v normálních poměrech nových zapustiti kořeny.

Osobní. P. Adolf Morávek, dosavadní farní administrátor v Javorníku (Möhren), ustanoven administrátorem v Mladých Bukách (Jungbueh).

Z Úpice. Katol. Jednota v Úpici pořádá v neděli dne 8. listopadu t. r. v sále pana Vil. Nyklíčka divadelní představení: „Blázinec na cestách“. Fraška o 3 jednáních. — Napsal C. Laufs, přeložil J. Kühnel. Začátek o 8. hod. večer.

Z Rychnova nad Kněžnou. (Úmrtí a pohřeb ředitele panství.) Dne 31. října zemřel zde p. František Včelák, ředitel světských panství vysokorodého pana Bohuslava hraběte z Kolovrat Krakovských-Liebšteinských, patronátní komisař, druhdy člen obecního i okresního zastupitelstva a mnoha jiných důležitých korporací v městě i okolí. Úmrtí jeho, jež nastalo po krátké jen nemoci, téměř neočekávané, vyvolalo dojem ve městě i v širém okolí. Pohřeb jeho byl toho svědecktím. Druhého listopadu o půl 4. hod., ve klidiv den dušičkový, byl zvěčněný uložen k poslednému odpočinku na hřbitově u svatyně Proměnění Krista Pána. Pohřbu účastnilo se čestně

duchovenstvo patronátní a také i mimopatronátní. Kondukt vedl vldp. vikář a děkan V. Klepřík za asistence 18 kněží. Za rakví ubírala se truchlící rodina a rodina vysokorodého p. hraběte Bohuše z Kolovrat, jež s matkou svojí a bratřími vzdal poslední počtu svému úředníku. Dále účastnili se všichni úředníci panství, zástupci vrchnostenských úřadů ze sousedství a zástupci všech úřadů a škol ve městě. Ze spolku sluhů jmenovati zejména sbor hasičský. Nad otevřeným hrobem za všeobecného dojmů promluvil případnou řeč na rozloučenou vldp. J. Šrámek, farář a vikariát. sekretář z Nebeské Rybné, oceniv zásluhy jeho jako otce, úředníka a patronátního komisaře. — Zádusň mše svatá za zvěčněního, jež s Bohem smířen a svatostmi umírajících zaopatřen odešel na věčnost u věku 70 let, byla obřetována v úterý dne 3. l. m. o 9. hod. odpoledne. — Nechť odpocívá v pokoji!

Z České Třebové. Pro rodinu Stolinovu, která při ohni dne 24. října přišla o živitele, sebráno bylo v několika dnech na 700 K. Slušná tato částka svědčí, že zemřelý Stolin, ač člověk docela prostý, byl osobou dosti oblíbenou.

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

leč dostati v knihkupectví p. Františka Honorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Přeloupech.

Pastýřský list. J. Em. Leo kardinál ze Skrbenských, kníže arcibiskup pražský, vydal pastýřský list ku kněžstvu, aby dbalo svých národních povinností, aniž by zavádalo podnět k národnostním sporům. Připomíná pastýřský list papeže Lva XIII. k českomoravským biskupům o národní snášlivosti, dokládá: Katolická církev nezná nespravedlivého nadřezování jedné národnosti na úkor druhé, jako naopak nezná také nespravedlivého ubližování jedné národnosti na prospěch druhé. Ona neodchyluje se z pravé cesty, zůstane věrnou své vznešené úloze, která jí od Božského Mistra Ježíše Krista vytčena byla slovy: „Učte všechny národy“ a bude se vždy snažiti, aby pracovala jen o duchovní blaho všech jí svěřených bez rozdílu jazyka a národnosti. Všechny kroky, které církev za cílem tím činí, jsou a budou řízeny všestrannou láskou a spravedlností. Jako sám neustoupí nikdy od zásad, jež při vykonávání jeho úřadu zakládá se budou vědy na lásku, spravedlnost a nezávislost, tak žádá odp. kardinál od kněžstva bez rozdílu hodnosti a národnosti, aby se v budoucnosti vystříhalo všeho, co by mohlo zvýšiti přitomné rozdílení a vzbuditi nedůvěru a pochybnost o lásce a spravedlnosti a aby se přičinili jako praví sluhové společné matky církve svaté, utvrzovati věřící v lásku a v důvěru k církvi sv. a k Apoštolské Stoli, která a kdy nedopustí, aby některá národnost v ní se sklámala.

Osnamujeme. Redakci dra Fr. Rayla vyšlo právě dvojčíslo „Časových Úvah“ (11. a 12.) s obsahem: Česká víra z pera Jiřího Sahuly. Důkladná, obsažná tato brožura probírá náboženství různých českých sekt a poukazuje, jakým způsobem vyblednoucí má náš národ z věroučných zmatků. Upozorňuje zejména zvláště na kapitoly pojednávající o stanovisku českých sekt k bibli a tradici. Ač brožura čítá plných 72 stran, čítáme jednotlivé exempláře pouze po 16 haléřích. Při bromažných objednávkách v zájmu dobré věci poskytneme slevu až 50 %. Objednávky vyřídí administrace Časových Úvah v Hradci Králové.

Zajímavá studie o sebevraždě vyšla z pera francouzského sociálního ekonoma Emila Durkheima, který poukazuje na okolnost, že v protestantských zemích jeví se daleko větší počet samovražd než v katolických. Toto doznání má pro nás tím větší cenu, poněvadž onen politik jako nekatolík najde větší víru u našich nepřátel, než kdyby totéž se tvrdilo z naší strany. V katolických zemích, jako ve Španělsku, Portugalsku a Itálii je tento počet zcela nepatrný, kdežto v protestantském Prusku, Sasku a Dánsku opět veliký. Protestantké země vykazují průměrně 190 sebevražd na milion obyvatel, katolické jen 68, kdežto státy se smíšeným obyvatelstvem 96. Ještě více vyniká tento rozdíl, když ve smíšených zemích se oddělí statistice katolíků od protestantů. Bavorské provincie s méně než 50 procenty katolíků na milion obyvatelů čítají 192 sebevražd, s 50—50 proc. katolíků pak 135 sebevražd; avšak provincie s více než 90 proc. katolíků mají pouze 75 sebevražd na milion lidí. Tento poměr je též v Prusku a Švýcarsku, ačkoli je v této poslední zemi i rozdíl jazykový. Vliv náboženství se tu jeví rozhodujícím. Velmi poučná je paralela téhož učence o poměru sebevražd k nemravnosti. Od r. 1826 stále přibývá sebevražd a ubývá porodů. Možno zváti velmi nápadným zjevem, že ve Francii se nejčastěji sebevraždá objevuje v oněch krajích, kde jest v rodinách nejmenší dítek. Durkheim podává srovnávací tabulky o sebevraždách a síle rodin; departementy, které vzhledem k nejmenším rodinám mají nejčernější barvy, vykazují nejčernější barvy i vzhledem k sebevraždám. Hlavně se v té věci vyznačují sever a východ Francie, kdežto jih a střed, kde z pravidla je větší počet dítek, stojí příznivě též ve příčině sebevražd. Nevěhání tedy může k sebevraždě starosti o výživu rodiny, naopak tyto zdržují jej od tohoto kroku nerozvážného.

Anglikánský duchovní o jeuitěch. V Bournemouthu v Anglii byla nedávno schůze, na níž anglikánský duchovní dr. F. Hortov nadšeně řečnil o mieich. Když dokázal, že reformatoři neměli ducha misionářského, pokračoval: „Seleká válka vehnala Luthera do reakce, reformace v Anglii končila v anglikanismu, což bylo výbornou příležitostí římské církvi. Velký misionářský řád povstal vedením Ignatia Loyoly a povzněl moc papežství, když se plamenem lásky a horlivosti šířil přes pohanský svět — přes

Indii, Čínu a Japan. Jaký obraz podává nám jesuita Valignani, který žil 80 let na Macau, patře na nedostatek pobřeží čínské, když zvolal: Ó skaliny, skaliny, kdy se mi otevřete? Konečně semfelo, aniž se přání jeho vyplnilo. Během jednoho pokolení mohli jesuité bez chlouby říci: „Quae regio in terris nostri non plena laboria?“ (Který kraj na světě není pln našeho namáhání?)

Náboženství světa. V časopise „Stimmen aus Maria Laach“ sestavil P. H. A. Krose T. J. přehled o tom, která náboženství jsou na světě nejrozšířenější. Z 1539 milionů lidí koncem 19. století žijících bylo 549,017,341 (35,7%) křesťanů (katolíků 264,505,922, protestantů 166,500,000, řecko-pravoslavných 109,149,372, vých. schismatických 6,500,000, ruskorožkojných 2,173,371, 202,048,240 (13,1%) mohamedánů, 11,036,607 (0,7%) židů, tedy celkem 742,012,000 (49,6%) vysnavačů víry v jednoho Boha. Mezi pohany jest nejvíce konfucistů 236 milionů, brahmanů 210 mil., budhistů 120 milionů, fetišistů 144 milionů, šintoistů 17 mil., star. indického náboženství 13 mil.; svobodných náboženských myslitelů a lidí bez vyznání je na 3 mil.

Napoleon I. a náboženství. Dosud nevíme, zda Napoleon I. chránil kostely ve Francii spíše z důvodů politiky, či z přesvědčení. Jeho zvyk, dělati křesť. když očekával z bojiště důležité zprávy, pocházel asi ještě z dob dávnosti. Přece však jedna z jeho výpovědí zasluhuje, aby byla zapamatována. Jedenkrát pravil: Věřím v Boha, poněvadž jej všude kolem nás zřetnuje; největší ušmáknutí věřili v Boha. Já sám cítím jsem potřebu věřit, a věřil jsem, ale pochybnost otřásla opět mou věrou. Snad zase jednou slepě uvěřím. Bůh dej! Nebudu tomu odporovati, zajisté ne, nezádám nic lepšího. Nikdy jsem o Bohu nepochyboval.

Česká strana sociálně-demokratická má 36 časopisů (r. 1893 měla 13 časopisů). Tiskové družstvo strany vydalo od 1. července 1901 do 30. června 1903 celkem 33 větších spisů a brošur o 246,600 výtiscích. Strana má nyní ve 32 volebních okresech Čech, Moravy, Dolních a Horních Rakous 346 místních politických organizací, které řízeny jsou výkonnými místními výbory. Mimo to jest v uvedených okresech 648 míst, v nichž má strana své důvěrníky. Spolky dělnických jest politických 68, odborových (čítajíc i jakupiny) 446, vzdělávacích 376, podpůrných 60, tělocvičných a jiných 29, úhrnem tedy 979 spolků s 49.117 členy. V odborovém sdružení československém, jež má své sídlo v Praze, soustředěno jest okrouhle 22.000 platících členů. Toto vydrží dva dělnické sekretariáty — v Plzni a na Kladně — kdežto v ostatních větších místech má své důvěrníky. — Veřejných schůzí lidu a táborů konáno za 2 léta 5624, spolkových 4124, důvěrných 3483, úhrnem 13.201. Treťano bylo následkem politické činnosti 327 soudruhů, kteří odešli k menším trestům ve vězení a pokutám, z nichž valná část spadá na účet monstrosního § 23. tiak. zák. Příjem pokladny strany obnášel v době od 1. července 1901 až do 30. srpna 1903 celkem 15.405 K, výdání 14.310 K. — Hotejši jasně ukazuje, jak důležitou jest pevná organizace lidu, zatím co někteří ze samé „křesťanské lasky“ dokládají, že není třeba v lidu křesť. katolickém zakládati spolky. Ovšem, spolubližní své povinnosti, jim se obětovati, jak vlastně povinnost kaže, to nepřidává klidného žití, aniž činí nám samé přátele; proto ze samé pohodlnosti dobře se máme.

Boj o české školy ve Vídni. Dle úředního doznání jest v samotné Vídni přes 100.000 Čechů, jinak ovšem napočítalo by se jich tu daleko přes 300.000, mimo to v Dol. Rakousích jsou české obce, kde jazyk český jest jazykem většiny. A přece rozhodnutí ministerstva vyučování ze dne 29. září t. r., které se postavilo na stanovisku zemské školní rady dolnorakouské, prohlášené, že Čechové ve Vídni nebydli prý jako národnost a že tedy čeština není v D. Rakousích jazykem v zemi obvyklým. Tím zamítnuty byly rekursy 3000 rodičů vídeňských, kteří se pro více než 8000 dítek domáhali dvaceti českých obecných škol veřejných ve Vídni. Rekursy jejich ležely již přes rok v ministerstvu. Čeští rodičové ve Vídni podávají stížnost jak k říšskému soudu, tak ku správnímu dvoru soudnímu. Dosud jenom na kolech zapláceno bylo přes 800 korun a na další stížnosti bude třeba znova asi za 1000 korun kolků.

Pokřídavětelá Budapešť. Jistý rumunský list přináší o Budapešti následující zprávu: Jakých rozměrů vzalo na se požidovštění uherského hlavního města, bylo možno nejlépe pozorovati v den židovského svátku „dlouhého dne“. Celé město bylo jako po vyčtení. A i na universitě byly posluchárny téměř prázdné — důkaz to, že i vysoké školy jsou požidovštěny. Křesťanští studující byli strašně překvapeni, když zpozorovali, že jest jich pouze blouček. Do posluchárny prof. Fröhlicha dostavila se deputace židů, aby upustil od přednášek na „dlouhý den“, poněvadž prý židé tvoří většinu jeho posluchačů.

Moc židů. Dr. O. Dönges, liberál, píše: „Vliv židů je rok od roku větší. Penězi dobyli si veliké moci, která je daleko nebezpečnější, nežli moc jesuitů před r. 1770; mají kapitál v rukou a tím také pracovní trh, celý obchod a všechno v národě. Mnoho značnějších listů politických je vedeno židy a proto také mají vliv na veřejné mínění lidu a zákonodárství. Ano, zdá se, jakoby osudy národů závisely od židů, neboť má-li býti vedena válka nebo uzavřen mír, potřebují knížata a státy více méně pomoci židovských bankovních domů — — —“.

Jak hyneme. V měsíci říjnu bylo v úředním oznamovateli prohlášeno 266 exekucních dražeb usedlostí a nemovitostí v úhrnné odhadní ceně 6,093,453 K, soudní náklady činily 78,230 K. Tento měsíc byl mlynářským usedlostem, uhelným dolům a deskovým statkům osudným; bylť exekuci stíhany 4 mlynářské usedlosti v odhadní ceně 108,356 K, 3 uhelné doly v odhadní ceně 70,714 K, deskový statek „Stráň“ v odhadní ceně 2,000,000 K a „Mladějov“ v odhadní ceně 509,404 K. — Od 1. ledna do 31. října t. r. bylo v smíšeném úředním oznamovateli prohlášeno 2688 exekucních dražeb usedlostí v odhadní ceně 43,409,300 K, soudní náklady obnášely 767,574 K.

V době těchto 10 měsíců bylo zastaveno pouze 129 exekucních dražeb usedlostí v odhadní ceně 2,883,201 K, v měsíci říjnu 22 v odhadní ceně 545,426 K. V měsíci říjnu bylo v úředním oznamovateli prohlášeno 100 exekucních movitostí a svrátků pro pohledávky v obnosu 93,613 K, soudní náklady dostupily výše 5855 K. Město Hjen byl zvlášť českým krajinám osudným, neboť ze všech 266 exekucních dražeb usedlostí připadlo 182 (69 proc.) v odhadní ceně 4,942,806 K na obce české a jen 83 (31 proc.) v odhadní ceně 1,150,648 K na obce německé. Dle odhadní ceny bylo 89 usedlostí do výše 1000 K, 128 do 10.000 K, 44 do 20.000 K, 37 do 50.000 K, 12 do 100.000 K a 7 přes 100.000 K. Na malé české usedlosti od 1000—20.000 K připadá 170 čili 64 proc., čímž úpadek maloroľnictva nejlépe se jeví. Ze všech 366 soudních vyhlásek bylo 235 v řeči české a 130 v řeči německé, 1 česká v německých, naproti tomu 10 německých v českých okresech.

Ohromná elektrárna. Firma Spiro a synové zřídila v Českém Krumlově rozsáhlou elektrárnu, která je z největších v Evropě. Žene ji řeka Vltava silou 7500 HP.; zatím převádí se síla 3000 HP. drachou 25 kilometrů a s napjetím 15.000 Voltů do papírny Spirovy, ostatní síla bude sušitkována v jiných závodech. Železářské práce vykonala firma Škodova v Plzni, turbíny a elektrické přístroje dodal závod Ganz a spol. v Leobersdorfě.

Chůze sklepnickova. Jakási sklepnická v Kristianii opatřil si stroj, jímž se kroky počítají, a vypočetl, že udělal za den od 8 hod. do půlnoci 99.199 kroků, to jest 60 kilometrů cesty. Sklepnick tento pracuje v týdnu 4 dny, ročně 208 dní, udělá za rok 20 a půl mil. kroků, čili 12,718 km., za měsíc 1040 km. — zajisté slušná to cesta.]

Francie bez telegrafu. V sobotu 31. října všechny telegrafy po celé Francii pojednou přestaly pracovat a Francie byla na čas bez telegrafického spojení se světem. Při západu slunce opět telegrafy beze všeho vatoupily v obvyklou činnost. Částečné přerušení činnosti telegrafu bylo pozorovati i v jiných zemích; též i v Rakousku. To se doposud nikdy ještě nestalo a zjev tento přiznává se vlivu zemětřesení a změny v povětrí.

Mommsen, dějepisec německý, jenž se stal pověstným tím, že soukromovcem svým svého času doporučoval rozbití slovenské a zvlášť české lebky, zemřel v Berlíně 1. listopadu ve věku 86 let. Veliká nem ho sice zvali, ale vzhledem k ušlechtilosti srdce svým výrokem byl pranepatrný.

Hrušky na hlohových plotech. Zajisté zajímavý návrh, a jak dovedenější odborníci, kteří to zkoušili, velmi praktický a vděčný. Hlohové ploty dají prý se výtečně využítkovati k pěstění hrušek a ku šlechtění dobrých odrůd hrušek. Na hlohovém plotě vypěstujeme malé hrůšně, které dosáhnou vysokého stáří a bohaté rodí. Nejlépe provedeme to takto: Při ořezávání plotu necháme státi ve vzdálenostech 2—3 m uprostřed plotu zdravé, silné výhonky, které v příhodnou dobu naočkujeme nebo naštěpíme. Ušlechtilý stromek má přesahovati ostatní plot pouze asi o 1/4 m a korunka má se potom pěstiti do pyramidy. Ostatní ošetřování děje se jako u zákreků. Hrušnický takto vypěstěné jsou zdravé a velmi plodné. K naočkování nebo naštěpování hodí se zejména: anglická máslovka, Madame Faure, máslovka Hardy, nová Poiteau a j. Také mošt z ovoce tohoto je výborný, ale v každém případě dáme přednost ovoci tabulovému.

Proti otrávení dobrým prostředkem jest vrchovatá kávová lžička kuchyňské soli a půl lžičky hořčice, jež se smíchá v šálku vody a dá se otrávenému pít. Tím způsobí se vrhnutí, jímž se žaludek vyprázdní. Potom dle se požívati nemocnému bílek z vejce a pak šálek silné černé kávy, jimiž se zbytek jedu stane neškodným.

Literární. Upozorňujeme své čtenáře na román velkého slohu K. Lasswitz „Na zemi a na Marsu“, který počalo právě po sešitech vydávati knihkupectví Emila Šolce v Telči. Kniha tato nevýslovného půvabu jak svým duchaplným obsahem, tak svými kouzla plnými líčeními nejrozmanitějších výjevů na zemi i na Marsu skládá uznání čtenářů, již v ní shledají pravou duševní pochoutku.

Roku 1866 zakusil také náš kraj útrap, které válka prusko-rakouská sebou přinesla. Pamětníků na dobu tu je v našem kraji velice mnoho a máme za to, že zvlášť je bude zajímati spis Ed. Chaury „Válka prusko-rakouská r. 1866“, který osvěží staré, smutné vzpomínky na nešťastný rok 1866. Kniha, ku které jsou přidány 2 mapky, bojiště královéhradeckého a východních Čech, bude jistě zajímavá také ty, kdož nebyli přímými svědky, nýbrž znají jednotlivé události z pouhého vypravování. Cena jest velice mírná. Stojí pouze 1 K. Vydal A. Plša, knihkupec v Brně, Rudolfova tř. 11.

Upozornění! Není lhostejné, které přísady ku dennímu kávovému nápoji se používá. Kathreinera sladová káva Kneippova obsahuje vzhledem ku svému zvláštnímu způsobu připravování známou oblibou vlni a chuť kávy zrnkové a proto se hodí ku připravování jak chutné, tak zvlášť zdravé kávy. Nakupujte však nikdy otevřené zboží a buďte vždy při nákupu kladen důraz na jméno Kathreiner a na originální balíčky, nesoucí ochrannou známku „farše Kneippa“.

Panorama Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové, v bývalém klášteře za kostelem sv. Ducha, vystavovati bude příští týden od 8. do 14. listopadu t. r. 50 skvostných obrazů z „Pompeje“ mezi nimi: Pohled na Basiliku, kráter Vesuvův, Amphitéatr, Museum, chrám Venuše, brána moře, brána Herculanium, nové vykopávky, kráter a láva na Vesuvu, chrám radosti, studna nadbytku. Panorama jest otevřena ve všední dny od 3. hod. do 8. hod. odpoledne. V neděli a ve svátek od 8. do 12. hod. dopol. a od 3. do 8. odpo. Výbor místního odboru Národní Jednoty Severočeské zařídil stále Panorama pro zábavu veškerého obcenstva v Hradci Králové a okolí, zvlášť ale pro poučené

školní mládeže. Mimo to použije výbor čistého výnosu ve prospěch našich českých menšin v zmíněném území. Obrazy počtem 60 mění se každý týden a kdo jednou panoramu navštíví, neopomene si každou následující serii obrazů prohlédnouti, což dokazují stálí návštěvníci.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 31. října 1903. 1 hl. pšenice K 11:40—12:30, žita K 9:80—10:40, ječmene K 8:00—9:00, oves K 5:00—6:10, prosa K 9:30—10:00, vike K 10:20—10:50, hrachu K 15:50—17:50, čočky K 21:00—24:00, jable K 20:—, krup K 16:50—36:00, bramborů K 3:00—3:90, jetelového semene červeného K 93:00—97:00, máku K 29:00—30:00, lněného semene K 15:50—18:00, 100 kg. žit. otrub K 10:00, pšeníc. otrub K 9:50, 1 kg. másla K 2:20—2:44, 1 kg. sádla vepřového K 1:72—0:00, tvarohu K 0:28—0:32, 1 vejce 6—7 h. 1 kopa zeli K 4:80—6:00, cerele K 1:20—2:20, kapusty K 1:20—2:00, 1 hl cibule K 8:20—3:40, 1 kopa drob. zeleniny K 1:00—2:00, 1 pytel mrkve K 1:20—1:80, 1 hl. jablek 8:50—22:00. Na týdenní obilný trh v Hradci Král. 1. října 1903 odbývaný přivezeno bylo: 1) Obilí: hl pšenice 631, žita 360, ječmene 408, oves 328, prosa 1, vike 2, hrachu 17, čočky 5, jable 18, krup 30, jetelového semínka 2, lněného semínka 4, máku 17. 2) Zeleniny: zeli 446 kop, cerele 64 kop, kapusty 67 kop, cibule 64 hl. drob. zelen. 64 kop, mrkve 56 pytlů, brambor 162 pytlů, petržele 0 kop. 3) Ovoce: jablek 30%, hl, hrůšek 0 hl. 4) Drobného dobytka: vepřů 31 kusů, podsvinčat 605.

Listárna redakce.

Hora Kutná. Dp. K. H. Za poslední tři roč. Čas. Úvah třeba ještě 3 K.

(Zasláno.)

Důstojné pány = svěcence z r. 1885

proštn nalehavé, aby ve snámé sáležitosti hleděl každý v kruhu svých konseminaristů něco učiniti, jinak věc sástanu nevyřisena. Chybí dosud 300. O sdělení výsledku prosí snažně A. H.

(Zasláno.)

Panu KARLU ZAVADILOVI, pasíři v Chrudimi.

Se záálkou jsem úplně spokojen; až budu něco potřebovati, vždy Váš závod vyhledám.

Farní úřad Volférov, p. p. Lipolec, 13. čer. 1901.

(Zasláno.)

Pan Jan Staněk, pasíř, PRAHA-I., ulice Karolíny Světlé č. 19.

Sděluji tímto s Vámi, že kalich u Váš opravené a v ohni vyzlacený mne velice mile překvapil, jak svým provedením, tak i láci, že nemohu jinak, než Vám své povinné díky vzdáti a každému správci duchovnímu co nejvíce Vás doporučiti.

V dokonalé úctě

V Schönbachu, dne 1. září 1903. Jan Šulc, farář.

První královéhradecké knihkupectví a antikvariát BOHDAN MELICHAR

v Hradci Králové

(bývalý závod Pospíšilův, založený r. 1808)

má veškeré, kdekoliv
vydané neb oznámené

● knihy, ●
hudebniny
a časopisy

stále na skladě

a zasílá seznamy, jakož

i první sešity všech vy-

cházejících děl

na ukázkou zdarma.

Školním a spolkovým

knihovnám poskytují se

zvláštní výhody.

Kancelářské potřeby. — Výpravná časopisů.

Velký výběr modlitebních knih.

Zásilky na venek vyřizují se obratem pošty.

JAN KALIS,

hodinař a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny** v krásných ořechových skřínkách.
 Zlaté a stříbrné skvosty, jako: **řetízky, prsteny, náramky, jehly** a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.
 Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Dávěry hodným dávkou na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Snížená cena.

Knihovna ústřední.

Výbor nejlepších spisů českých i cizích, obsahující práce autorů jako: Balucki, Beneš Třeb., Gogol, Hálek, Chocho-loušek, Kraszewsky, Marryat, Pfeiffer, Podlipak, Sien-kiewicz, Světlá, Turgeněv a j.

Sv. 1—100 (nejednou odebraný) místo za 10 zl. pouze 5 zl.

Sv. 101—200 místo za 10 zl. pouze 5 zlatých.

Obě kolekce za 9 zlatých

nabízí, pokud zásoba stačí

Nakladatel I. L. KOBER v Praze, Vodičkova ul.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtelích)

doporučuje P. T. velečistojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Rak.-Uher.

Ústřední BODEGA

Vídeň XIX.

zařídila prodej pravých španěl-ských i portugalských vín jako:

MALAGA

SCHERRY

PORTSKÉ

v původním plnění; lze obdržeti v láhvích ve vinárně

Františka Pavlovskeho,
 v Týništi n. O., na Záplotí č. 108.

nejnovějších druhů tu- i oizozemských, jakož i černých

nabízí za velmi levné ceny

Frant. Marek,

český, křesťanský závod sukrem

v Liberci.

Vzory na požádání. Též na splátky.

Oznámení.

Dovolují si ve známost uvést, že za příchodu pře-vzetí závodu

odprodávám

veškeré převzaté zboží o 30 procent levněji

a zásobil jsem sklad vesměs zbožím čerstvým, na př.:

Sukna humpolecká, brněnská, královská, v nejlepších jakostech

Manžestry sametové, znamenité jakostí, v různých barvách.

Látky pro dámy modních vzorů, již od 35 kr.

Barchenty i jiné látky prací, zaručené stálobarevné, modních vzorů již od 20 kr. za 1 m. počínajíc.

Kanafasy přesné i bavlněné, ručně tkané, od 28 kr. za 1 m.

Plátna všeho druhu i šife, lněná i bavlněná, jakož i ruční práva horaká.

Damašky grádle, přesné i bavlněné, nových vzorů.

Ručníky soupravy barevné i bílé, **kapesníky,** **servítky,** **ubrusy** všeho druhu a velikosti

Uplně

výbavy pro nevěsty.

Sklad látek hedvábných iatových, blázových i ozdobných posledních novinek.

Velkolepý výběr koberců, záclon, souprav vlněných a bavlněných

Prádlo bílé pro dámy a pány.

Zboží trikové, ponožky, punčochy, rukavice pletené,

glotové zástěry, sukně, šněrovačky nejnovějších tvarů, deštníky a kravaty atd., za ceny velice levné.

Speciel. sklad klatovského prádla.

Šátky hedvábné, atlasové, cachemírové, vlněné se šilinkou kus pouze 45 kr., převázané všeho druhu kus již 1.35.

Šály a šátky vlněné, pletené, plyšové, šilinkové.

Oblečky trikotové dětské od 32 kr. počínajíc.

Gloty černé a barevné, jakož i různé podšívky pro pp. krejčí a dámské modní síně v cenách zvláště levných.

● Zbytky za poloviční ceny. ●

Prosím, by velevážené obecenstvo o pravdě shora uvedeného se přesvědčiti ráčilo, neboť jest stále snahou mou, bych při skrovném sisku velkého odbytu docílil a takto levné svoje P. T. odběratele obsloužil a zásadou touto i na dále mně věnovanou práci si zachoval.

V hluboké úctě firma

Karel Ed. Krupka,
 dříve Filip Zelner

v Hradci Králové, Velké náměstí č. 137, vedle p. Hutty.

— Výhodný vánoční nákup. —

Podporujte nový, ryze český a křesťanský závod.

Nejlevnější pevné ceny. — Vzorná obsluha.

Velečtěnímu

duchovenstvu

doporučuje

nejlevněji

a nejlepší

LUSTRY

každého slohu,

první odborná dílna pa-sířská pro výrobu kostel-ního náčiní

KARLA ZAVADILA

v Chrudimi.

Již rozesíláme

kalendář „ŠTÍT“

na rok 1904.

Kalendář náš jest ozdoben zdatilou podo-biznou nejd. biskupa Dra. Josefa Dou-bravy, Sv. Otce Pia X. V. V. Tomka, JUDra. Fr. Riegra, uměleckými ilustracemi akademické malířky Zdeňky Vorlové a K. L. Thumy, panoramatem města Hořic.

Z bohatého obsahu kalendáře uvádíme články nejvýznamnější:

Sestra Benigna Píse * * *

Proč strážek Nesvajba zlobila se na telčana a na páne s rohatema kloboukama. Vypravuje Filip Jan Konečný.

Aprílová pohádka. Humoreska od K. Satorýna.

Za svobodu. Napsal Vladimír Hornov.

Ze zvyků a pověr z okolí Chrásti a na Chru-dimsku. Napsal V. Paulus.

Kdy matka vlast nejtrpčí slzy ronila. Napsal František Jiří Košťál.

Hospodářská besídka. Pokyny Josefa Dumka, se-médělského inspektora.

Co má každý Čech o husitství vědět. Sděluje Jiří Sahula.

I ostatní kratší články jsou zdatilé. Doufáme, že při záplavě nepřátelského tisku každý katolík důležitost našeho kalendáře pochopí.

Krámská cena 1 K.

Pro prodávče 1 tucet za 8 K, při hotovém placení na 1 tucet třináctý výtisk nádavkem.

Zakázky přijímá a obratem vyřídí

Bisk. knihtiskárna v Hradci Král.

K době vánoční a velikonoční.

Jesle chrámové se dřevě-
zané, poly-
chromované
Boží hroby se srohem kostelů
souborné
Křížové cesty v reliéfu řezá-
né neb lité.
Sochy „Vskří-
šení“, suchy, oltáře a veškerá ko-
stelní zařízení doporučuje aktivní
umělecký závod sochařský a řez-
bářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Písárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 20.
v domě Sv. Václavské zálohy od 1./XI. 1899. Ilustr. cen-
níky, nákresy a rozpočty frko. Výhodné plateb podmínky.

Pravý

Malínský křen

letošní sklizně

5 kg. 15 kořenů . . K 6.—
5 kg. 20 kořenů . . K 5.—
5 kg. 25 kořenů . . K 4.50
5 kg. 30 kořenů . . K 4.—
zasílá vyplaceně na každou
poštovní stanici

Jos. Mikulecký,

vývoz malin. křenu v Kutné Hoře.

Křestní li

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Víno

přírodní, zkonšené, nejd. bisk. konsistoří
odporučené, dostati lze 1 litr od 35 kr. u

Jos. Kadečky,

rest. v »Adalbertinu« v Hradci Králové.

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
ského zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Novinka!

Novinka!

RUMIN,

nejjednodušší a levná příprava na dobrý rum, pro
každou domácnost. Láhv. na 3 litry rumu, s návodem
k výrobě, za 98 hal. zasílá

Josef Pátý,

drogerie u Matky Boží v Pecce,
sev.-vých. Čechy.

Bursa práce v Hradci Králové.

Práci hledají: topič na trvalou práci, 2 zá-
mečníci a lumač kamene. Práci obdržel: 1 truhlář
v Hradci Králové a 1 v Dobrušce, obuvník na
stálou práci v Litomyšli, sedlák a učeň v Ronově,
mladší knihař obdržel místo v Dobrušce, ce-
stující ku prodeji obrazů sv., křížů atd., učeň
na kočárnictví a obuvnictví v Hradci Králové, na
pekařství v Hor. Jelení, na malířství v Poličce a na
truhlářství v Třebouchovicích. — Přihlášky přijímá
Josef Polák, tajemník Všeoborového sdružení
křesťan. dělnictva v Hradci Králové, Adalbertinum.

Zánovní nábytek

se 3 pokojů, ořechový, matt,

nejnovějšího vzoru, hodící se pro nevěstu, jest buď
v celku neb jednotlivě **velmi levně** na prodej.
Nábytek nachází se v rohovém domě č. 363. proti
důstojnickému parku. Bližší sdělí domovník tamtéž.

Přijme se zručný truhlářský pomocník

jakož i **učedník** z řádné rodiny v truhlářském
závodě

Frant. Třasáka v Hradci Králové
(Pétidomy.)

Brusinky velmi jemné s cukrem savařené, chutí výtečné
5 kg. láhev poštou franko za K 6.40. — **Malinovou**
šťavu pravou přírodní, jemné s cukrem savařenou 5 kg.
láhev za 7 K. **Zavařeniny** marmelady, k plnění koblížek,
buchtiček atd. **malinovou, jahodovou, merunkovou,**
revizovou a šípovou, 1 elegantní plechový kbelíček
obsahující 4 kg. čisté váhy za 7 K, aneb 1 bednička ob-
sahující všech 5 druhů, neb druhy dle přání za 7 K.
Mixed pickles, zeleniny a ovoce v octě, pikantní
příkrm ku každému masu se hodící. 5 kg. bedničku 5 K.
Poštou vše vyplaceně zasílá na dobírku aneb po zaslání
obnosu předem

BOHUMIL BENEŠ,
cukrář v Polici n. Met.

Ve velkém ceny dle dohodnutí.

P. T. páni

malíři,

kteří by chtěli pracovati ná-
vrhy pro malé sv. obrázky,
podejtež lask. své nabídky
pisemně

firmě Karel Šimek

v Čes. Budějovicích.

Reflektuje se jen na umělecké
síly.

Šicí stroje

za ceny bez konkurence
se zárukou.

Rodinný Sigerův obyčejný za 50 korun,
velmi vkusný s kruhovým člunkem za
88 korun, jakož i veškeré obuvnické a
krejčovské stroje, různé součásti, řemeny
a jehly k šicím strojům má stále na skladě
a v hojném výběru nabízí

První sportovní závod

Františka Jiráčka

ve Vys. Mýtě

nad Choceňskou branou.

Adolf Novotný,

továrna veškerého nábytku a ko-
bercové zboží

— v Týništi, —

na východočeské výstavě v Pardubicích.

1. Koberce čtvercové.
2. Chodníky čili běhouny též čalouny vlečné.
3. Předložky čili podnožky.
4. Koberce pod okna (lambrekýny)
5. Lenty (koberce nástěnné za postele a divany).
6. Zálčony, draperie, portiere a rolety.
7. Pokrývky, denní na postele a stoly.
8. Přikrývky, lážkové noční a cestovnice.
9. Hně hospodářské.
10. Převěsy na divany.
11. Látky na potažení nábytku.
12. Přádané 2krát prané žíně.
13. Žíněny, senníky, slamníky.
14. Pérové a drát. vložky pod žíněny do látek.
15. Dětské vozíky a trojkolky.
16. Nábytek čalounovaný.
17. Nábytek dřevěný.
18. Zařizování celých bytů, hotelů a letohrádků.

Důstojným duchovním Správám.

Na skladě chováme v jemném
missálovém provedení:

Praeparatio ad Missam
Gratiarum actio post Missam.

Obé za 1 K. Po přání prodá se
i jediné Gratiar. actio za 60 h.

Nové:

Casus reservati dioecesis
Reg. Hradeensis

(juxta fol. Ord. Nr. 35. pag. 186, 187)
pro zpovědnice.

Na tuhém kartonu, přiměřeného for-
mátu 1 kus za 8 h, 10 kusů frko 70 h.

**Připomenutí o slušném se-
chování v ohrámu Páně**
ku připevnění u dveří chrámových.

V provedení sličném, formát foliový;
1 kus za 30 h, 5 kusů za K 1.20.

Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Kočáry

nejnovějších
vzorů

odporuje známá, osvědčená firma

ČENĚK BUBEN,

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavkách: V Jaroměři stříbrnou
v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou me-
dailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání české
diplom s právem ražení zlaté medaile s korunou.

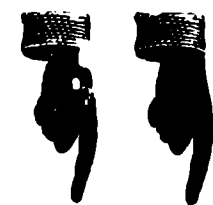
**Odborný velkovývod pro malbu
chrámových oken.**
Umělecký ústav pro malbu na skle.
B. Škarda, Brno.
Okna chrámová každé-
ho slohu a provedení
se zaručením práce nej-
modernějším poža-
dákům vyhovující.
7krát prvními cenami
vyznamenán.
Cenníky zdarma.

Pongée

Nový moderní druh čistě
vlněné látky pro pány na
obleky. Zvláštní předností:
Krásný vzor, výtečná jakost
a levná cena.

Vzorek této látky, jakož
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky,
sáňky a ulstý jen zaru-
čené jakosti a v mírných
cenách se na požádání
k nahlédnutí franko zašlou.

První český zásl. závod
Ed. Doskočila
v Chocni.

Navštivenky

všech druhů

nabízí

Biskupská
knihtiskárna.

Prodá se úplně nový

hrací stroj

(piano-automat)

patent Jebavý, výhodný pro hostince, který pá-
vodně stál 880 korun. Nyní lze koupiti se značnou
slevou. Kde, poví administrace tohoto listu.

Oznámení.

Dovolují sobě zdvořile upozorniti vešestěné obecnost na nově rozšířený a všim pohodlím opatřený

závod cukrářský

v Hradci Králové,

Velké náměstí proti soše Panny Marie.

Děkuji za dosavadní přízeň mi věnovanou a prosím, by mi i nadále zachována byla.

V hluboké úctě

ANT. ŠEJNOHA,
cukrář.

SLAVIA,

vzájemně pojišťovací banka
v Praze.

Sazby a podmínky vynikají osvědčenými výhodami a liberálností.

Všechn zisk náleží členům, neboť Slavia jest čistě vzájemným.

Pozornostny jsou zvláště sazby:

pro případ úmrtí,
pro případ úmrtí a dožití,
na věno dítkám,
na výsledky množné,
se 4% stoupajícím zúrokováním.
na pojištění pensí.

V posledních letech vyplácela se 10% dividendy.

Reservy a fondy K 26,906-032-32
Dosavadní výplaty K 73,962-032-88

Vyšetření a sazby zdarma zašle

Generální ředitelstvo banky Slavia

v Praze, Havlíčkovo náměstí,

a generální zastupitelství v Brně, ve Vídni,
v Lublani, Lvově a Záhřebě.

B. E. TOLMAN,
Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

Prvý závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spojit. č. 802.161.

Založeno roku 1863.

Psačí stroj.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Vyzvání

k převzetí akcií nové emise za cenu jmenovitou dosavadními P. T. pány akcionáři!

Řádná valná hromada akcionářů akciové společnosti „Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové“ ze dne 22. února 1903 usnesla se na zvýšení akciového kapitálu

z dosavadních K 1,000.000— na K 2,000.000—

vydáním nových hotově splacených

kusů 2.500 akcií po K 400—

a bylo toto zvýšení akciového kapitálu vysokým c. k. ministerstvem vnitra ve srovnání s vysokým c. k. ministerstvem financí ze dne 17. června 1903 čís. 26.595 schváleno.

Následkem toho vyzývají se ve smyslu § 7. stanov dosavadní P. T. páni akcionáři, aby chtěli-li užiti vyhrazeného jim předního práva na převzetí

nových akcií za cenu jmenovitou K 400—,

přiblížili se na tiskopise, který jim na požádání vydán bude u Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové

ve lhůtě ode dne 15. září do 30. listopadu 1903

za současného předložení tolika kusů akcií s kupony a talony, na kolik kusů nových akcií činí nárok a aby zároveň složili v hotovosti celou hodnotu jmenovitou upsaných akcií.

Upsané akcie nové, které bráti budou podíl na zisku dnem 1. ledna 1904 počínaje, vydány budou upisovatelům proti vrácení zatímní stvrzenky počátkem roku 1904.

Do dne 31. prosince t. r. braditi se bude upisovatelům ze složených obnosů na běžném účtě árok 4%. Akcionáři, kteří by svého práva přednosti způsobem uvedeným nepoužili ve lhůtě svrchu stanovené do dne 30. listopadu t. r., posbudou ho a správní rada naloží s přebývajícimi novými akciemi ve smyslu § 7. stanov.

V Hradci Králové, dne 5. srpna 1903.

Správní rada
Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové.

§ 7. stanov: Při rozmnožování akciového kapitálu, v mezích § 6. ustanovených, přísluší vlastníkům akcií až dosud vydaných předem právo, nabýti nové vydaných akcií v poměru svého akciového majetku za cenu jmenovitou.

Nebylo-li ve lhůtě správní radou veřejně prohlášené tohoto práva přednosti užito, budtež přebývajíc nové akcie správní radou jinak, ne však za menší než jmenovitou cenu prodány.

Stráti-li se za ně nad cenu jmenovitou, má přebytek případnosti záložnímu fondu akcionářů. Každá změna akciového kapitálu má v rejstříku obchodním zapsána býti.

OBNOVA

Číslo 45.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 6. listopadu 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Katolické spolky.

III.

(3) Nynějšímu Sv. Otci ani slídívý židovský tisk nemohl v ničem z dosavadního působení vyčísti „klerikalismus“. A jaké stanovisko zaujímá tento v pravdě apoštolský lidumil ke katolickým spolkům? Jako patriarcha Benátský slavil r. 1898 diecéšní synodu, na níž ustanoveno, aby kněží spolky katolické podporovali a milovali jako zřítelnuce očí svých.

Napadají nám slova apoštola Pavla k Timotheovi: „Každé slovo, nabízej v čas i ne v čas, tresci, pros, žehň ve vši trpělivosti a učení. Nebo bude čas, když to zdravého učení nebudou snášeti, ale podle svých žádostí sobě shromažďovati budou učitele“. (II. Timoth., 4, 2—3.) Toto povzbuzení neplatilo jen pro Timothea; a vyplní je kněz již jedním kazáním za týden? Není možno; o mnohých věcech se zde vůbec za nynějšího času zmiňovati nemůže, s docházením do domů by nepořídil, jak to bylo dřív. Ve spolku však v tomto směru může působiti mnoho, zde může otavře něji „ve vši trpělivosti a vědě“ porážeti učitele nevěry. Pastorační má být ovšem podstatně tatarský jako za časů prvocírkve; ale postupem času jest potřebí měnit její zevnější formu, má-li být účinná. Bylo by to sice velice pohodlné, kdyby chtěl být kněz hezký na obě strany; ale přijde na to, zda by tím získal srdce synů tohoto světa skutečně pravdě a zda by víra upřímných katolíků takovou jeho obojakostí byla utvrzena, posílena. A při činnosti spolkové může kněz dokázati, že se opravdu o lid křesťanský všestranně dovede starati, s ním teskniti, s ním se radovati. A tak získá naprostou důvěru.

Sportovního, svátečního demokrata dovede dělat lehce každý. Když Masaryk byl v Americe, „Čas“ se chlubil, jak prý se posluchačům líbilo demokratické, kamarádké chování Masarykovo; inu, na hodinu, dvě to dovede každý. Ale dát takhle panu professorovi malou rurální farku a říci mu, že se z ní musí žít! Tu by už bylo trochu těžší úlohou stále se na dělnictvo vlastní usmívat a dokazovati celým chováním své bratrství.

Podobně by bylo lehkou věcí pro kněze odbývat lid křesťanský vlídným úsměvem a dále se o něj nestarati; ale to je právě ta těžší, ale při tom tím záslušnější práce, doopravdy s lidem věrným všude státi, s ním se nerozlučně spojovati za všech příležitostí, postaviti se mu bez bázně i tenkrát v čelo, když kněz ví, že na některé veřejné schůzi utrpí i nespravedlivé urážky od socialistického nedouka. Lid počíná prohlížeti pásmo jalového pochlebování a laciných slibů různých demagogů; již na ně málo dá, ale za to věnuje svou důvěru tomu, kdo mu přátelství své dokazuje skutky. A nevěnuje-li mu plodnou péči rozhodný katolík (ať už laik nebo kněz), vrhne se do náručí člověka jiného. — Proto náleží všechna čest oněm duchovním, kteří se odhodlají zapasiti za duševní a hmotné blaho lidu i mimo kazatelnu. Kdo tyto pány pro jejich spolkovou činnost paušálně podezřívá ze slavomamu, z panovačnosti a pod., dokazuje, že pranic věci nerozumí. Co snese kněz činnosti spolkové se věnující potup, jak veliké hmotné oběti podstupuje, o tom sotva může mluvití někdo, kdo toho nezkusil. Za peci se to filosofuje pohodlněji než na veřejném kolbišti. Nejlip to rozhodl jeden evangelický duchovní: prý mají evangeličtí duchovní tolik práce, že jim nezbyvá času na starost o sociální postavení lidu; ale týž pán právě má tolik času, že rediguje na potupu naší církve list vycházející dvakrát týdně. Tupit katolíky jest ovšem věcí důležitější než prakticky uskutečňovati mezi vlastním stádem zásadu: „Miluj bližního svého“. — Tak to aspoň dopadá podle evangelické logiky.

I liberálové říkají o knězi, že má být všestranně vzdělán, že má prospívat farnosti v každém ohledu; ale když tedy kněz podle

svého nejlepšího svědomí začne v tomto smyslu pracovati, již právě ze strany liberální spustí se pokřik, aby si jen hleděl své kazatelny. Proto nás nemusí nijak zarážeti, jaké stanovisko ku práci v katolickém spolku zaujímá rozštědlý liberalismus.

„Svobodomyslnosti“ lidí nekatolického smýšlení věřiti nemůžeme; pokud necítí pevnou půdu pod nohama, stále mají svobody ústa plná, ale jakmile dosáhnou moci, pak běda zájmům katolickým! Události francouzské mluví zřetelně. Katolický lid zde za plané sliby svěřoval osudy své s jistotou důvěrou zednářským intrikánům a nyní pozdě poznává své veliké zklamání. A nemáme práva své državy čestnými prostředky hájiti? Lid upřímně katolický v ohrožených místech vlastním instinktem jest veden k spolčování proti bezuzdné záplavě, i když v tom ohledu nic nepočiná. A jsou skutečně takové spolky katolické, kde si vedou vzorně všechno laikové sami, třeba že jim do spolkových místností kněz ani nepříjde.

Podívejme se na české evangelíky, kteří stále vyčítají naší církvi klerikalismus; ačkoli o nápravu vnitřních svých poměrů málo dbají, mají velmi dobře vycvičené, zorganizované čety k neumdlévajícím útokům na naši církev. Jest jich hrstka, ale do nedávna zcela trestně terorisovali každého, kdo se nechtěl podříditi jejich velení. Kazatelé jejich vtírali se všude, a k jejich nespravedlivým útokům na církev většina české společnosti jako beze smyslu tleskala. Jejich intriky už se za klerikalismus nepovažují. A při tom pánové z evangelického tábora ještě nařikají, že jim vlastně řádná organizace chybí. A tu se tážeme: Co jest vlastně klerikalismem, podskočný útok, či čestné hájení državy vlastní? Máme-li být jen trochu opravdovými katolíky, nemohou nám být lhotejny jizlivé útoky na naše tvrze.

Ovšem že každý katolický spolek musí být založen z nejčistších pohnutek a musí být řízen v duchu Kristově; a kdo jej zakládá, má pamatovati, že založením vyplní teprve nepatrnou část úkolu předsevzatého; spolek nečinný jest horší než žádný. Svou skromnou úvahou jsme též nechtěli tvrditi, že by snad rozhodně musily být katolické spolky všude.

Jestliže ve spolku jiném se dbá hlasu upřímných katolíků, mohou-li se zde uplatňovati zásady naší víry, nemusí se ovšem zakládati spolek zvláštní. Na jméno spolku nezáleží, ale na jeho práci; a nechť každý katolík uplatňuje a šíří své zásady v životě veřejném, jak dle okolností za nejlepší sám uznává. Ale na mnohých místech jest katolický spolek rozhodnou nutností, nemají-li lidé smýšlení nekatolického v krátkém čase neustálým lhaním a silnou agitací pokaziti to, co dosud zdrávo. Vážme si spolků katolických, neodbyvejme pohrdlivými úsměvy obětavé dosavadní pracovníky v katolických spolkách. Proti silným organizacím nám nepřátelským jsme vyzbrojeni dosud příliš málo. A potupě liberálů neujdeme, ať činíme cokoli; ti budou každý náš krok pokládati za „klerikalismus“, i kdybychom mlčeli k jejich lžím jako pény.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 4. listopadu.

(Důsledky publikací hraběte Vojtěcha Sternberga. — Smutné konce radikálně pokrokových stran. — Co pověděl pan Karel Haspeklo svým přátelům, když mu vyčítali, že se dal mezi klerikály.)

Musíme zaznamenávati druhou letošní senační událost v našem českém veřejném životě. První takovou událostí bylo dobrovolné se vzdání českých evangelíků dalšího řízení a ovládání českého veřejného mínění a ustoupení jejich do soukromí, jež sjezd jejich v den sv. Václava slavnostně prohlásil a druhou senační

událostí u nás jest naprostý nutný zánik významu všech dosavadních českých radikálních a pokrokových frakcí.

Sdělení toto bude zajistit, že všeobecně překvapovati a to tím více, poněvadž širší veřejnosti není doposud ničeho o dokonaném tom faktu známo.

Nuž, věc se má takto.

Hrabě Vojtěch Václav Sternberg vydal v posledních dnech dvě brožury. První nese titul „Upřímné slovo“ a jest u nás neslýchaným a vůbec neobyčejným výkladem politických příčin ubohosti nynějšího stavu veřejných záležitostí v našich zemích. Druhá nazvána jest „Česká otázka“ a obsahuje lapidární korekturu a nejcitlivější kritiku programu státoprávní strany, přijatého na sjezdu dne 19. února 1899. Brožurami těmito jsou naše dosavadní české radikální a pokrokové frakce přímo odbyty a z veřejnosti vyhuány, aby se vůdcové jejich šli schovat, do politiky se více nepletli a aby se naučili štrykovat punčochy.

Každému vřele doporučujeme, aby si výše uvedené brožurky hraběte Vojtěcha Sternberga přečetl a s bezpečností víme, že naši dosavadní nejradikálnější radikálové budou u každého jejich čtenáře naprosto znemožněni.

Co oni všechno za politickou radikální moudrost vydávali, to jest všechno odstátá vodička proti silnému, zdravému vinu, jež hrabě Sternberg české veřejnosti demokraticky radikálně ualil. Proto veškeré sledovatele českého veřejného života na jeho publikace upozorňujeme a vyzýváme je, aby je dali přečísti všem nynějším stoupencům našich radikálních povídků, jež po přečtení toho, co hrabě Sternberg praví a jak jejich program opravuje a vyvrací, nikdo více nebude chtít poslouchati a bude se diviti, jak mohlo případně po celá léta jejich dětinské zblabnutí někoho zajímati.

Hrabě Sternberg, který se účastnil burské války, publikacemi svými přímo rozkopl politování našich radikálů jako krtiči kopeček a ukázal, co vlastně demokratická politika znamená a jak se ve skutečnosti radikálně politisuje a mluví.

Doufáme, že s projevy jeho se naše nejširší veřejnost co nejdříve seznámí, aby dle jejich vývodů náhledy a názory své v ohledu taktickém a politickém upravila a nedala si pořád na nos všeti bulíky od lidiček, kteří veřejného štvaní, jež nazývají radikální a pokrokovou politikou, užívají jednak ke své obživě, nebo ke svému povznesení, vždycky ale jenom v sobeckém záměru.

Hrabě Sternberg není naším mužem, ani my nejsme jeho stoupenci, ale on měl odvahu a dovedl povědětí naší veřejnosti tolik fakt, pravd, pouček, on ji upozornil na tolik omylů, chyb a bludů, že všichni, kdo publikace jeho s rozvahou si přečtli, rázem přehoupli se daleko v před přes radikální hračky a tlachání našich pokrokařů, kteří následkem toho zůstávají se svými jenom proti osobám směřujícími a nikdy především věc a poměry zlepšiti a sanovati nehledícmi snahami v tak směšném a ubohém postavení, že o jejich jalové a mělké výklady nikdo více státi nebude.

Srovná-li se to, co hrabě Vojtěch Sternberg stručně a jadrně ve svých brožurách o veřejných našich záležitostech uvedl, s tím, co po celá již desetiletí naši radikálové a pokrokaři v rozmanitých publikacích a listech tisknou a co ve svých řečech lidu vykládají, každý uzná, že tito pánové vlastně českou veřejnost docela zbytečně obtěžovali a chtějce ji poučovati ukázali, že sami nic nevědí.

Jsme za sprchu, pod níž hrabě Sternberg naše radikální pokrokaře postavil, velice vděční. Umyl je, jak se slušelo a patřilo tak, že panstvo o tom raději mlčí!

Ostatné radikální směry, které v posledních desíti letech po vlastech našich bouřily, začínají hynouti samy a sice — marasmem! Na místě, aby síla jejich rostla, což bychom za dnešních poměrů a okolností ve mnohých

a mnohých politických i zejména hospodářských směrech radostně vítali, ztrácejí všude důvěru i přízeň.

Proč se to děje?

Úkaz ten jest zcela přirozeným, poněvadž naši radikální pokrokaři nebyli a nejsou žádnými lidmi nějakého pokroku. To jest společnost nejzarytějších a nejurputnějších šosáků a nejmalichernějších zpátečníků, kteří předstírajíce hesla svobody, každou veřejnou volnost strkají ihned do chomoutu svého osobního mínění; kteří každý nejlépe míněný, z faktického stavu a z nejtěžších zkušeností vyplynulý názor šosácky potírají ihned, jakmile přesahuje jejich politické a společenské mělkosti. Pánové ti na místě, aby propagovali všeobecnou možnost náhledu volně pronášeti a vlastním přesvědčením svobodně se spravovati, nosili a nosí po vlastech našich papírové šibenice pro vykonávání svých ortelů, dle nichž napotom in contumacia věší do svých novin každého, kdo se jejich bláznovstvím a dětinstvím neklání, ale užívaje své občanské svobody, spravuje se míněním nebo poměry vlastními.

Poněvadž takoví radikálními a pokrokařskými redakcemi v novinách oběšeni lidé dále po českých zemích ve zdraví a spokojenosti vesele chodí, přešla ze šibenice těch hrůz! Vyvěšení v nich naopak značí čest a vážnost, neboť každý ví, že takto proskribovaný vlastně jest některému šelmovi nepohodlný a že mu v kariéře nebo ve výdělku překáží.

Když pak se zkoumá, co dobrého, co platného, co významného radikální směry v Čechách za deset let nejintenzivnějšího svého zuření dokázaly, tu se shledá obrovská nulla, ač na všech stranách našeho veřejného života jsou radikální zakročení a pokroková očista potřebnými tak, že by je každý počestný, spravedlivý a soudný muž radostně vítal.

Avšak naši páni radikální pokrokaři nesloužili zájmům veřejným, nepečovali o zvelebení obecného pokroku, ale oni zaváděli leda jen osobní útoky a společenské persekuce, věhlas svůj živili podezříváním, moc svou udržovali terrorismem, provozujíce osobní ostuduou hrůzovládu, již jest naše veřejnost dnes syta.

Nejvýmluvnější doklad toho podala ve právě minulých dnech sama Praha při posledních doplňovacích volbách do svého sboru obecních starších, při nichž přes všeobecnou nespokojenost s obecní správou a přes nepopulárnost většiny staro-mladočeských kandidátů neprošel ani jeden pokrokař a radikál. Kandidáti jejich zůstali v zdrcujících menšinách i přes to, že se proti kandidátům skompromisovaných stran i psalo a mluvilo. Praha radikály prostě odmítla!

O našich radikálních pokrokařích lze říci, že strany jejich vyplynuly z neblahých sporů staro-mladočeských jako nový, veřejný život obrozující živel. Avšak živel ten musil tak brzy a nešťavnatě zahynouti, jak jej hynouti dnes vidíme, neboť na místě, aby se radikální skupina ozbrojila dobrými vlastnostmi a strán-

kami, jimiž se Staročesi i Mladočeši ve mnohém ohledu honosili, aby tedy v sobě to nejlepší a nejplatnější politické chtění soustředila, aby celé české společnosti bez ohledu na rozdíly smýšlení zjednala nejširší a nejnenáviděnější půdu pro pokrok celé obecnosti, chopila se ve své taktice nejhorších chyb a neřestí, jež staročesko a mladočesko stranu druhdy provázely a v tyto národem všeobecně již dávno odmítané politické i společenské nepřipustnosti oděna, jala se v českých zemích jako bubák — strašiti!

Poněvadž dnes nikdo více ve strašidla nevěří a strašidel se nebojí, mohou nyní páni radikálové jíti tiše se svou taktikou i politikou na pensi dřive, pokud se jim lidé nebudou hlasitě smáti.

Tím jsme ovšem neřekli, že proti rozhodnému, moudrému, věcnému a svobodnému přesvědčení nebo volnosti smýšlení šetřícímu politickému zakročení se nějak opíráme! Naopak! Toužíme nejvíce po radikálním, pravdě a spravedlnosti odpovídajícím hlasu a jednání mužů, kteří by bez sobeckého honění vlastních prospěchů zbýdované české veřejné poměry ohtěli a uměli ozdravěti.

* * *

V některých pražských kavárnách bývá každé číslo „Obnovy“ již druhého dne po svém vyvěšení „na hadry“. Jde z ruky do ruky a při tom se ním také často zlostně — mlátí. Minulé číslo však způsobilo zde v jisté přední kavárně dokonce hlučnou výtržnost, již vyvolal pan Karel Haspeklo, o němž jsme se v čísle tom šife zmínili.

Když se totiž minulou sobotu odpoledne do výše psané své kavárny dostavil a ke svému stolu mezi své přátely usedl, začali si ho tyto posměšně dobírat. Doktor Liška, inženýr Štrábl, profesor Ramenáš ihned ho poznámkami bodali, co prý dělá za ostudu, že se dle „Obnovy“ dal mezi klerikály.

Karel Haspeklo celý rozehrátý přišel si na to pražskému dopisovateli do „Obnovy“ stěžovat.

„A co jsi jim na to řekl?“ tázal se tento věda, že Karel Haspeklo nikdy ve společnosti nemlčí ani ve případech, jež se ho vlastně netýkají.

„Co jsem jim řekl?“ odpověděl p. Haspeklo pražskému dopisovateli do „Obnovy“.

„Pověděl jsem jim pravdu. Hlasitě a srozumitelně! Řekl jsem jim, že se zásadami katolické strany sympatisuju z přesvědčení a nezištně, ale oni že se dali od její stoupenců a na její účet živiti, obohaciti a zaplatiti, aby za to na ni nyní nevěděčně a sprostě plivali. Pověděl jsem jim: Ty, doktore Liško, měl jsi na přímluvu kanovníka po celé své studii kněžské stipendium; Ty, inženýre Štráble, tvůj strýček byl farářem. Vyděroval tě a co naspořil, to jsi si po jeho smrti odnesl a Vy, profesore Ramenáři, vystudoval jste bezplatně gymnasium v katolickém studentském konviktu, na universitě živil vás klášter a kněžskou pro-

Ubohá Andulka! — Včera naposledy stiskl jí ruku a celý popleten a pomaten vdechl jí něco jako polibek na tvář . . . — — —

„No tak přece pojď! Je vidět opravdu, že jsi z vesnice . . .“

A Fousek a Zelený se rozchechtali a vypouštěli za hlasitého smíchu celé kotouče dýmu z napálených cigaret.

„Máš jistě nějaký groš! — No servus, to toho dnes užijeme! Ukažme Ti velkoměstský život . . .“

„Ale, kamarádi, já přišel . . .“

„Hahaha!“ rozchechtali se oba druhové znova a nedali Jiránkovi ani domluvit. — „Risum teneatis amici — smějte se přátelé, on přišel — snad dokonce studovat, ne?!“

A mladí kamarádi chechtali se čím dále, tím více.

„Víš co, příteli, toho zatím nech! — Dnes Ti ukážeme Prahu!“

Novopečený akademik Jiránek nevěděl teď co a jak. Potácel se za svými druhy jako opilý a ani si nepamatoval, kam ho vedli a kde ho usídli. Honilo se mu vše hlavou páte přes deváté. Horaká vesnice, dívka jako anděl, ustaraná matka scvrklá jako švestička, šedivý, nahrbený otec, potlučené krupobitím lány, hlad, bída, velkoměsto, universita, studie . . . Myslí, že začne studovat tak jako jiná léta na gymnasiu a ono zatím . . . Jak to ti kamarádi zde žijou . . . — — —?!

„Tady máme byt a Ty tu budeš s námi. Zítra Ti ukážeme kolej a zaavětíme Tě do věcí akademických. Dnes ještě si uděláme bene!“

„Ale, přátelé, na to jsem do Prahy nepřišel . . .“

„E, přišel, nepřišel, to prodělat musíš. Prahu musíš poznati hned na začátku! — Vid, Jozko, ta sklepnice u Primasů, to je dítě, co?“

„A la bonheur!“ přivědčil Zelený a luskal prsty, jako by si pochutnával na nějaké delikatesse.

„Uvedeme Tě tam a ukážeme Ti ji. To jsou pane jiné holky než na venku. — Tyhle se ne-

tekoj! jste dostal znamenité místo! Všichni, přátelé — drazí, dělali jste katolíky nejhorlivější, líbali jste kněžím ruce, div jste jim je neukousali, žebrali jste o jejich přízeň, slibovali jste, že do smrti budete nejhorlivějšími obhajci své víry a teď se za to stydíte, že jste si na růženci vymodlili existenci a jen se posmíváte ochotě, tradicím a důvěřivosti společnosti, která vás vlastně povznesla. Co byste dnes bez její pomoci znamenali? Styďte se, je to hanba a nemůžné, když je vzdělaný člověk nevděčný, k čemuž ani zvíře se nesuší!“

„To jsi jim snad neřekl?“ mrzutě namítl vždycky zbytečně šetrný a ohledů plný pražský dopisovatel do „Obnovy“. „To není křesťanské!“

„Nešť!“ odbroukl se Karel Haspeklo. „Ale pravda to je! A já jim to ostatně neřekl, já to na celou kavárnu křičel! A má se to každému takovému falešnému prospěcháři, který za prokázaná dobrodíní potom dobrodince jenom ostouzí a pyšně se nadýmá, pěkně bez pardonu přišti na záda. — Jen to zas do Obnovy napiš. To také nebude škodit. — Ať si páni v sobotu počtou!“ Mnohý náš výtečník vezme se za nos a dá si pozor, aby před ním příště někdo neotevřel — knihu života!“

Když Karel Haspeklo chtěl, aby se to napsalo, pražský dopisovatel mu ochotně vyhověl. Snad to bude laskavé jeho čtenáře bavit.

Obrana.

(6) **Upřímnost či farizejství?** „Český Učitel“ zalekl se ve své „Klerikální hlídce“ článku Obnovy — „Revoluce srdcí v Lurdech“ a po způsobu svém odbyv paušálně reelnost zázkazů lurdských, vědecky dokázaných, vystupuje na kazatelnu své mravní, nade vším lidstvem zdvihající se vyvýšenosti a praví: „Dnešní svět potřebuje jiné mluvy, jiného důkazu o užtku náboženství, nežli zázkazů. Náš svět potřebuje revoluce srdcí, ne pomocí zázkazů, ale pomocí poctivého křesťanského života, jenž by přesvědčoval a víru v možnost lásky utvrzoval. Nechoďte pro pomoc do Lurd, ale doma hleďte revoluci náboženského života prakticky provádět. Nečekejte zázraky od moci nadpřirozené, ale konejte je raději sami. Vzpomeňte si na onu moc lásky, o které tak znamenitě psal apoštol Pavel ve XIII. kapitole listu I. ke Korintským.“ Podepisujeme oběma rukama slova tato, pokud se týká „poctivého křesťanského života“, poukazujeme jen na to, že + biskup Brýnych kladl ve hnutí katolickém váhu největší na „poctivý křest. život kněžstva“ — a že v ohledu tom byl neúprosný. A jest podivno, že v táboře „Čes. Učitele“ měl nepřítel nejúhlavnějšího, jakkoliv prováděl revoluci srdcí pomocí poctivého křest. života. A pak zdá se nám, že připomenutí lásky z úst „Čes. Učitele“ připadá poněkud farizejsky. Knežstvo katolické nezůstává zajisté v ničem pozadu za charitou pokrokového učitelstva — a obětavost kněžstva jest uznávána všeobecně.

upejpají. — A jak se umějí smáti a bavit. — No, uhlídáš!“

A mladá trojice akademiků vstala a pospíchala k Primasům. Když otevřeli dvře, hustý dým vyvalil se proti nim a celá směsice vůní hospodské kuchyně omámila je.

„Hedvičko, honem pivo a něco k večer!“ zahoukl Fousek na sklepnici.

„Hned, pánové, hned! — Máme tam výbornou roštěnou . . .“

„No tak třeba tu roštěnou . . .!“

V minutě pochutnávali si mladí akademikové na roštěnce a připsjeli statně Primasovské. — Hluk stával se od minuty k minutě větší a vzduch těžší a těžší.

„Tak na zdar! — Na naši budoucnost!“ vzkřikl najednou Zelený a chytil sklenici a připsjěl oběma kamarádům.

„Na zdar!“ — A tré sklenic se srazilo dohromady a tré sklenic bylo obráceno okamžitě dnem vzhůru.

„Pivo!“ vzkřikl Fousek — „a doutník!“

„No jen zvolna, mladý pane!“ usmála se naň sklepnice a pleskla ho jemně po tváři.

„E co zvolna! — Vždyť jsme jednou na světě, mládí jak poupě odkvete . . .“ A Fousek se dal do zpívání a s ním Zelený i Jiránek. Byli už notně nachmeleni. A pilo se zas a zas a kouřilo se a zpívalo a vtípkovalo.

„Pánové, poslední pivo!“ hlásila najednou sklepnice.

„Tak mně ještě pět!“ zvolal Fousek.

„Mně taky!“ dodal Zelený.

„No tak mně tedy taky!“ dodal si odvagy Jiránek, ať už sotva oči otvíral a jazykem pletl. Také se mu zdálo, že se vše jaksi kolem něho točí, Fousek, Zelený, sklepnice, stoly, světla . . .

Když sklepnice přinesla pivo, Jiránek už nepil. S hl do kapsy a zaplatil.

„Hahaha, Ty jsi brdina. Píješ jako house. — No, však Ty se naučíš!“

„Možná!“ dodal Jiránek, ale byl už jako na

FEUILLETON.

Z osmera blahoslavenství.

Napsal Josef Váňa.

II.

„Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.“
Mat. 5, 8.

Vlak pískl a stanul.

„Praha — Prag!“ vzkřikl konduktér a otvíral dvře u jednotlivých vagonů.

Roj cestujících vysypal se z vozů a hrnul se k východům nádraží. Každý chvátil, jako by ho honil.

„Servus, Jiránu!“ — No, tak jsi tedy v Praze! To koukáš, co?“

Oslovený skutečně se díval jako vyjevený. Jakživ v Praze nebyl a tahle chumelice lidí, ten rej, ten chvat bylo proň něčím neobyčejným, ohlušujícím, oslepujícím.

„No tak pojď, tak pojď!“

A dva kamarádi, Fousek a Zelený, uchopili nového svého druha ve studiích a vlekli ho k východu. Byl jako spit. Přišel z venkovského města, kde studoval gymnasium, přišel z vesnice, kde až do té chvíle dlel na prázdninách, a nyní tedy jest v Praze, v té zlaté Praze, aby tu studoval na vysokých školách, aby si dobyl chleba a postavení a získal si vědomost, po nichž duše jeho prahla jako po studnici vod.

Tot tedy ta Praha! — Samý hřmot, samý spěch, samý čmoud, samý zápach! — Jak jinak a nádherněji připadal mu ten tichý venkov! — Ty širé lučiny, ty tiché háje, ty bluboké, snivé hvozdy a ty plaché dívčiny . . .

Ano, ty plaché dívčiny. — Zanechal tam jednu v zármutku. Byla jako anděl. V modrých očích zračilo se jí celé nebe a v hlasu zněly melodie samých kůrů andělských.

KARBID a PETROLEJ

nabízí nejlevněji
o. a k. dvorní dodavatel
Josef Pilnáček v Hradci Král.

NOVOTINY

tu- i oizozemské pro podzim a zimu již došly; dále černé látky pro
veledůstojné duchovenstvo a sukna ku chrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové. Vzorky se na požádání zašlou.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi

svojí hojně zásobený

sklad náčiní
bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše silně v ohni zlatené
a stříbrné, zač se ručí.

Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. — Platit
možno též ve lhůtách. Oprava
snovuzlacení a stříbření starších
věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svícené se stvr-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj může
se vykazati četnými pochval-
nými případy P. T. zákazníků
a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborů, relikví-
ářů, nádobek na sv. oleje,

lamp, luceren, lustrů, kaditeln, tácků na křest, svícňů, pa-
ciřkářů, schránek na Největější, patenek atd. co nevíce.

Filialka v Hradci Králové.

Svaté obrázky

všeho druhu, nabízí

ve velkém výběru a za zvlášť výhodných podmínek

Karel Šimek v Č. Budějovicích.

Vzorky jsou na požádání k dispozici.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,

o. k. dvorní dodavatelství

v Jabloném n. Orl. č. 86.

Dílna ku vyšívání a hotovení mešních rouch,
počínaje od 24 K, pluvíálů, dalmatik, korouhví,
praporeč, církevního prádla atd., pak dle paříž-
ských i tuzemských vzorů zpracované kalichy, cibore,
monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod
zárukou trvanlivosti.

Jelikož sborki po letošní inventuře výhodného ná-
kupu z doby pařížské výstavy a všelikých novotín v cenách
snažně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé
obsluze.

O realnosti závodu svědčí mnoho tisíc
odporučen. — Velké obrázkové cenníky a
paramenta k výběru franko.

Adresování vždy deslovné se vyprošuje.

Žádejte
u svého knihkupce.

Nové epochální dílo.
Nejlevnější klavírní škola.

Právě vyšel **1.** sešit

Základové
hry klavírní.

Sepsal prof. Manuž Trneček.

Výkladem provádí

professor Karel Hoffmeister.

Celý prvý díl, který postará na dobu
1 roku, vyjde během 3 neděl ve 4 seš.

po K 1-50.

Zavedeno na pražské konservatoři a
na nejteplejších hudebních učilištích
v Rakonsku.

Sešit 1. začle na ukázkou

hudební závod — antiquariát

Mojmír Urbánek

V PRAZE,

Jungmannova tř. 1., Hlávkův palác.

Velkozávod

koberců, záclon a všech druhů pokrývek.

Zboží lůžkového.

Železný nábytek.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Úplné vybavy nevěstám.

Ilustrované cenníky zdarma a franko.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí 32.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stečních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na náskku zasílá
se vše franco.

NÁBYTEK

v každém slohu a provedení

nejlevněji nabízí

Václav Dvořáček, sklad nábytku
v Hradci Král. u nového Borromaea.

Nejlepší, nejtrvanlivější a nejlevnější
kněžské kolárky a náprsenky.

Všeho druhu prádlo
pro dámy a pány.

Stanislav Jirásek v Hradci Králové, Velké náměstí číslo 136.

Obrovský výběr
letních turistických košil.

Úplné
výbavy pro nevěsty
vlastní výroby.

Novinky kravát.
Tovární sklad bílého prádla.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporňuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy a velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 200 oltářů.

První královéhradecká
parostrojní

truhlárna ANT. MANYCHA

doporučuje své výrobky původních
vzorů v jednoduchém i přepychovém
provedení.

Zařizování bytů, hotelů, vil atd.

Stavební práce v moder. slozích.

Na požádání předloží se původní vzory
a rozpočty.

Přijímají se veškeré práce obrábění
pro p. truhláře — a prodávají se hotové
obráběné výrobky a fornyry.

Vzorkový sklad látek.

Čalounické výrobky a dekorace.

Sklady:

Hradec Král., Pospíšilova třída č. 320.

Pardubice, Sladkovského ulice č. 333
ve vlastním domě.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných připisů vyloženo
k nahlédnutí.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ěmi vsazením.

Veškeré rozpočty, akviz. i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

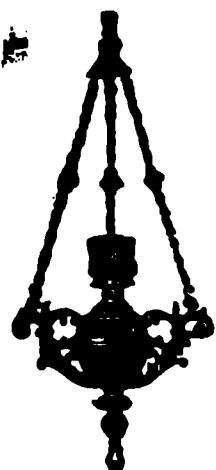
Založeno roku 1836.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha—I., ul.
Kar. Světlé, č.
19 n., roh Kon-
viktské ul., vyučení pastř speciálně
na kostelní nádobí, dovoluje si dopo-
ručiti svůj hojně zásobený sklad ve
vlastní dílně ručně zpracovaných
kostelních nádob a náčiní, jako:

monstrance, kalichy, ciboria, lampy,
svíce, kaditelnice, kropenky, patenky,
nádoby atd., vše v přesném slohu
církevním. Staré předměty znovu opra-
vuje v původní intenci a jen v ohní
slatí a stříbrní. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy
nebo ceníky franko. Za veškeré vý-
robky a slacení ručním. Největší vý-
roba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení
od nejjednoduššího do nejstříkavějšího. Chudším kostelům
sleva v placení. Více uznání po ruce. Žádání přesouvané
výrobky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

roba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení
od nejjednoduššího do nejstříkavějšího. Chudším kostelům
sleva v placení. Více uznání po ruce. Žádání přesouvané
výrobky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Jan Horák,

senkeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyřlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledústoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez svýžení cen!

Za ceny
výrobní.

Následkem spojení dvou
skladů nábytkových prodávám
za ceny výrobní

Nábytek.

— jen —
na Malém náměstí
č. 117 v Hradci Král.

Za ceny
výrobní.

úplné
zařízení do pokojů,

Nábytek.

a t. d.
František Matějček.

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veledúst. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

c. a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809
a doporučený Ordinár. listem nejduš. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské:
Svíčky oltární z čistého vosku včelího i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejmenší druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky márné, bezvadné jakosti, obsluha rychlá
a přemá, podmínky a ceny nejmírnější.

Zelátní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Nejlevnější s úplnou zárukou

stroje šicí, na praní prádla a váhy

doporučuje tovární sklad

F. R. CERHY

v Hradci Králové (vedle Grandhotelu.)

Továrna
na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

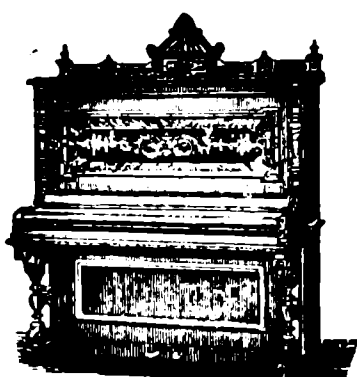
— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), víno sladké a víno šumivé (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem slatě medailie, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medailie.

Vzorky zdarma a franko.

PIANA

PIANINA

a HARMONIA

nejnovějších
soustav — levné.

též na splátky a výměnu nabízí továrna

A. L. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.

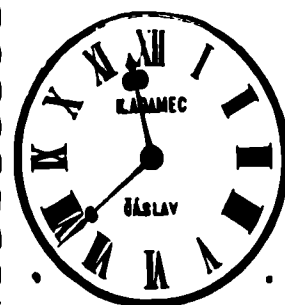
Sklad Eliášino nábrží proti lab-
skému mostu.
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Ceníky zdarma a franko. Pochvalná uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

Půjčky

v každé výši na libovolné splátky obdrží c. k.
státní, zemské, magistrátní, železniční, poštovní
úředníci, páni profesori, učitelové atd. Páni dů-
stojníci, počínaje od setníka, obdrží rovněž půjčky.
Podepsaný podá ochotně buď písemně neb
ústně vysvětlivky.

Rudolf Tylš, Hradec Král.,
. Velké náměstí, č. 25.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd., doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

OBNOVA

Číslo 46.

Předplatní na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 13. listopadu 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Kooperace.

(14) Když jsem četl usnesení tří českých stran ze dne 7. t. m., přemýšlel jsem, jaké bych dal tomuto sympatickému novorozenci jméno a přišel jsem k výsledku, že by se pro to hodilo slovo: kooperace, tolik jako součinnost. Bůh uchovej, abychom chovali k novorozenému něco jiného, než nejupřímnější sympatie; po tom jsme volali již dávno a to mělo přijít již dávno, neboť není smutnějšího zjevu v národě, než jeho nesvornost a záhubnější činnosti, než vzájemné potírání se stran a to tím více, jedná-li se o národ, jenž půl století bojuje za svá národní práva a v boji tom k bodu kulminačnímu dospívá.

Ale jedno nemohu v usnesení tom potlačit a to je porchybnost, nezůstane-li vše při pouhém akademickém mluvení, smířování a usnášení, bude-li mít tato smlouva na výboj a odboj trvalé ceny, hlavně nezůstane-li i tentokrát bez pozitivního výsledku na českou politiku ve Vídni, neboť toho byli jsme často svědky, že, bylo-li s národem opravdu zle, voláno po národním smíru a zajel-li politický povoz českého národa do slepé uličky, poznali jsme to nejlépe z provolání k národu. To „lide český“ četli jsme tolikrát a v tolika variantech, že by nám nemohl nikdo zazlít, kdybychom je nepojímali vážně. Ale tentokrát zdá se opravdu, že máme co dělati s vážným jednáním a máme naději, že pronunciaiento českých stran státoprávních znamená počátek šťastnější doby českého národa, jemuž u jeho nepřítel neškodilo nic více, než jeho nesvornost. A jakou vážnost, jaký respekt mohli mít ve Vídni před národem, rozštěpeným v množství stran, z nichž jedna druhou potírala, jedna druhou směšnou činila, stran, z nichž jedna kladla důraz na státní právo, druhá se starým pergamenům smála, aneb je za pouhý ideál považovala, který patří za sklo, ale ne do skutečnosti, stran, z nichž jedna vyřizování jazykové otázky jako podmínku sine qua non rozhlašovala, druhá pak spásu v hospodářském sesílení národa viděla, z něhož i vyřizování jazykové otázky samo sebou vyplývá?

Není to fáse stran, jež v sobotu k místu přišla, nýbrž pouhá kooperace, ale více nikdo v daných poměrech nežádá a žádati nemůže. V názorech kulturních, hospodářských, sociálních a i náboženských třeba ponechat stranám volnost, ale v postupu proti Vídni, kde nás znali jen tehdy, když za hranicemi bylo zle a říše v nebezpečí války se nalezala, proti Vídni, jež vidí spásu říše pouze v německém, dnes i maďarském centralismu, jež nedbá přirozené majority rakouských národů a opírá se o minority dvou kmenů a kde pro poměry a potřeby jednotlivých zemí není porozumění prázdňného, kde se slova „ústava a parlament“ nejvíce nadarmo vyslovují, ale kde se jich nejméně dbá, kde se nikdy nerozumělo ani minulosti, ani budoucnosti říše a to ani tenkrát, kdy ona očividně přestává být říší německou a stává se dle snu Bismarkova státem balkánským, proti této Vídni musíme být všichni za jedno. Není to monarchie, není to vojsko, není to říše, tím méně osoba panovníka a jeho rodiny, proti němuž bychom se stavěli, vždyť toho všeho potřebujeme, ale je to centralistický systém, proti němuž mifen je náš boj a my doufáme, že zvítězíme, neboť toho ještě nebylo, aby systémy přetrvaly národy. „Rakousko“, praví hrabě Vojtěch Steruberg, jehož „Upřímné slovo“, původně skonfiskované a teprv říšskou radou imunisované, v němž tahy tak lapidárními, jak tomu nejsme v Rakousku zvyklí, bylo vysloveno slovo v čas, „Rakousko v první řadě trpí nemocí dualismu a nemocí ústavy úplně ad absurdum přivedené. Dualistická idea byla správná, pokud se jednalo o autonomní samosprávu, ale bylo chybou, poskytnouti tuto samosprávu pouze Uhrám a ne zároveň ostatním národům Rakouska. Celkové mocnářství bylo by se proměnilo ve stát federativní, každý jednotlivý

útvár byl by držel rovnováhu proti druhým a vzájemné zájmy monarchie byly by bývaly uchráněny a celá monarchie byla by se na venek reprezentovala jako celek, kdežto nyní se rozpadá na dvě polovice. Nebylo by rozumnější, pochovati tento dualismus — toto mrtvé narozené dítě — místo aby zdravému odnímána byla potrava za tím účelem, jen aby ono zachováno bylo? Pryč s dualismem, pryč s vyrovnáním! Ať si Maďaři zaplatí sami svůj účet, když základy naší společné existence beztravně otrásatí smějí!“ Pravdivá to slova. Aby tento zhubný systém byl zaměněn a rakouská říše aby se na peratích svých, dynastii věrných národů povznesla znova vzkříšena systémem jedině zdravým, protože přirozeným, k tomu nesly se povždy snahy české delegace a je to také hned druhý odstavec, na němž se tentokrát české strany usnesly, jako vůbec obsah všech devíti článků je čistě politický, neboť je to státní české právo, rovnoprávnost jazyková, decentralisace v úřadech a spravedlivé v nich zastoupení, nedílnost království českého, tedy boj všem snahám trhačím a o cizí říši se opírajícím, ochrana minorit, oprava volebních řádů a vojenského zřízení, nač tu hlavní závaží položeno.

Poněvadž však toto jsou právě otázky všem státoprávním stranám společné, měl učiněn býti pokus u každé státoprávní strany, aby volání po jednotném postupu národa proti Vídni vyznělo plněji. Nevím, co tomuto usnesení, jež se tajně dělo, předcházelo, soudím však z podepsaných vlastenců, že se nejednalo zrovna jen o strany, poslanci zastoupené, ježto k vůli závažnosti požádání o podpis i neposlanci a poněvadž dle článku 9. mohou přibrány býti i jiné strany.

Nebylo však časné, obrátiti se v tomto případě na národní radu a nechati promluvití všechny strany v ní zastoupené? K čemu je tedy národní rada, když se k její organizaci nepřihlíží u příležitosti takového významu? Řeči dr. Pacáka a Kramáře byly namířeny proti stranám radikálním, ale jak k tomu přicházíme my, kteří všech devět článků vždy a od dávných dob všehu povznášíme, k národní součinnosti vždy jsme pracovali, kteří jsme stranou politickou a též jsme zastoupeni poslanci, na Moravě lidovými, v Čechách virilisty? Či ještě ten katolický klerikalismus nepřestal strašiti a to i nyní, kdy protestantský přišel do mody?

Nedivíme se, že akce namířena v druhé řadě proti falešnému radikalismu a prázdnému, na mandáty vypočítanému hubaření stran t. zv. pokrokových; nemyslíme však, že český národ, ač se ohlížel ve své bezradnosti vždy po radikálnějších a radikálnějších barcovnicích proti Vídni, tentokrát spokojí se s lidmi, kteří krom své radikální negace nenosí v hlavě ničeho jiného a že svěří otěže svého národního vedení do rukou strany, již naprosto schází schopný dorost. Vydrží-li kooperace až do voleb a rozdělí-li se všechny tři strany svorně o mandáty, pak je nebezpečí velkohubých vlastenců radikálních spíše zažehnáno, než kdyby každá z těch tří stran pracovala na svůj vrub a to má, tuším, i pro nás katolíky, svůj nepopíratelný význam. Proto považujeme sobotní krok za šťastný. jen dej Bůh, aby na pěkná slova následovaly pěkné skutky a aby nová kooperace politických českých stran byla počátkem lepší budoucnosti českého národa.

Dělení diecésí.

(8) V příčině dělení diecésí dle národnosti, jež prý jest již na obzoru, zaujala mysl všech dobře smýšlejících katolických kněží uvědomělá oposice. A nikde nebylo snad oposice odůvodněnější. Jedná se tu o zničení zásadní pravdy, již Kristem Pánem o rovnosti všech prohlášené, a jde tu o rušení práva národního českých menšin, jejichž zájmy zase oklikou sbíhají se v zájmech církevních.

Prvá zásada o křesťanské rovnosti nemusí se pro určitost svoji vysvětlovati. druhá okolnost: potlačení českých menšin, jako důsledek rozdělených diecésí, při známých duševních dispozicích českého národa může mít pro církev následky co nejosudnější. A přiznávají-li se k nové diecéšní geometrii naši němečtí kněží katoličtí, pak tím samým věcně z církve katolické sami se vylučují, ježto jdouce přes svatá slova Mistrova k dennímu pořádku svých stranných účelů německo-nacionálních, nastolují v mezinárodních stycích násilnickou zásadu pohanského barbarismu.

A jako každý nemravný podnik dle povahy své musí býti fedrován prostředky, jež s pravdou a spravedlností jsou na štiru, tak i na podporu tohoto plánu neostýcháno se referovati lživé až před samou papežskou stolicí. Aspoň zpráva „Katol. Listů“, o důvodech pro dělení diecésí v Římě přednesených, uvádí jednu fikci charakterisující všechny ostatní. Německý lid by byl prý upokojen. Komu mají býti takové bájky do hlavy vtoukány? Již „Katol. Listy“ připomněly, že tím katolickým německým lidem jsou liberálové a židé a všenněmečtí štváři, jejichž náladou jsou již prosyceni mnozí němečtí kněží.

Jest známo přece, že mužové nesoucí ve svých prsou city všenněmecké jsou zapřísáhlými škůdci církve katolické a nic namění na věci, že německá zastupitelstva s liberálním nátěrem vyslovují se pro rozhraničení diecésí a všenněmci protestují, aby prý nebylo oslabeno Los von Rom. Oba dva postupy zdánlivě si odporující jsou nicméně dvě formy téže myšlenky: dělení království české, poněmčiti a poprotestantčiti. Všenněmci shodili masku, kdežto liberálové vedou si opatrněji, řídíce se zkušenostmi uvažujících politiků, že pro vzdálenější cíle jest nerozumno odstrkovati to, co jest k nim bližší přípravou. Záměrům velkoněmeckým jest protestantismus filosofickým podkladem.

Protestantismus hovoří německé rozpínavosti a národnímu šovinismu, katolická církev hlásá právo a spravedlnost všem. Šovin není prost surovosti a zaslepenosti, jak patrné na některých německých kněžích, kteří do plného světla postavili se nadávkami, adresovanými na kněze české. Odtud také nechťejí anebo snad nedovedou chápati dotčení pánové, že pracují do rukou hnutí protestantského. Samo sebou se rozumí, že negeneralisujeme případy tyto na všechny německé kněze katolické; vždyť i Čechové ve většině za to nemohou, že tutěž práci protestantskou a poněmčující obstarávají naši čeští pastoři s Herbenem a Masarykem.

Professor Fr. Krejčí, realista, vydává právě po sešitech spis: „O filosofii přítomnosti.“ Ve stati o novokantismu láme a drtí s takovým nákladem učenosti vysoustruhované výroky realistické a pastorské o protestantismu, jako záruce z podkladu českého smýšlení a samostatného života. Tvrzení faráře Zilky, že zahraniční přátelé vědí, co nám schází a také nám toho přejí, samo o sobě neochraničeně směšné, v dobrodružnosti své jest odpraveno samým realistou. Nemůžeme sobě odepřiti potěšení, uvéstí volně myšlenky prof. Krejčího, aby laskaví čtenáři veškerý humbug spojenství realisticko-pastorského všestranněji posoudili a aby zjevnější byl blud německých kněží.

Filosofické hnutí novokantické jest v úzkém spojení s národním duchem německým, jenž již svoji reformací bouřil proti Římu a i dnes touží po úplném usamostatnění náboženském. Katolíci němečtí musí býti získáni tomuto směru, jenž podstatu národního německého života i v náboženství úplně chce emancipovati od ducha romanismu (latinismu). Tím jest řečeno, že protestantismu jest národní církvi německou a že katolictví, aby se stalo německým, musí se k protestantismu přiblížiti přijetím ideí, jež došly výrazu v národní filosofii německé, již vytvořil Kant. Jednota německého života, praví Paulsen, vzrůstá na poli hospodářském, politickém, duševním a náboženském. Idea velkoněmeckva uskutečněna byla mocí hmotnou v národě rozděleném v několik útvarů

státních se svojí historickou tradicí. Státy ty vyvinuly se za nestejných podmínek, z nichž pocházejí různosti sociální, náboženské a zájmy partikulární. Idea velkoněmecká vyžaduje ideový filosofický podklad, má-li dílo ji utvořit — císařství německé pod nádelnictvím Pruska — mítí trvání. Zevnější moc a prvé vzplanutí všénárodního egoismu stačily na zbudování celku, ale udržení jeho závisí od vnitřní soudržnosti částí v celek sloučených a tu musí partikulárním zájmům souvislost uvolňující protiváha býti zjednána nějakou ideou všem Němcům společnou a sympatickou. Tato idea jest sfilosofovaný protestantismus. Potud prof. Krejčí.

Vývody jeho jsou založeny na určitých faktech německé státní politiky a na církevních snahách protestantských. Choutky německých pastorů nejen zapadají mezi Němce v našem království, nýbrž kroní již kolem duší českých. Ostatně s myšlenkami prof. Krejčího kryjí se úplně důkazy, které r. 1892 uvedl Masaryk v říšské radě praviv, že pan-germanismus hlásají zejména theologové protestantští, kteří nad to ještě mluví tvrdá slova o nutnosti poněmčení všech Čechů. Přiklonili-li se tedy někteří němečtí kněží k ideji velkoněmecké, a tužby po diecési čistě německé jsou její praktické důsledky, pak vědomky nebo nevědomky podporují ideu čistě protestantskou, oslabují katolicismus. A není náhodou, že němečtí pastores projeví nepodmíněný souhlas a hluchou pochvalu světicimu biskupovi dr. Frindovi, jehož by sympatie tyto měly živě zajímati již shlediska oportunitní, natož teprve ze speciálních zájmů katolických.

Obrana.

Vystřízlivění z pláče nad bělohorskými „hrdiny“ přece jen zvolna pokračuje; bylo to pozorovati i při letošních vzpomínkách na Bílou Horu. Ponechávajíc tuto vlastní úsudek stranou, uvádíme protestanta Denisa: „Vyšší stavové lehkomyšlní, obmezení, ctižádostiví, měšťanstvo bez přesvědčení a odvahy, hle to zbylo z Čech, protože lid porobou byl podmaněn. — Zachovala se jakási žaloba učiněná od lidu selského Fridrichu V. při vjezdu jeho do Prahy; skladatel její není podezřelý z katolictví, a to právě činí pohnutlivějším ducha zármutku, nepokoje a ukrytého záští, kterým prodchnuta je tato žádost: „Necht je kdokoli, jenž počal tuto věc“, praví sedláci, „nenalezne milosti před Bohem. To neštěstí máme my snášeti, my trpěti po všecken život svůj a nejen my sami, ale i děti naše, naše ženy a ti, kdo nejsou narození. O Budovče, tebou ocitli jsme se v tomto neštěstí; stěžujeme si spravedlivě do tebe, odvrátil jsi se od nás, abys dosáhl slávy utrpením naším, tys příliš vysoko povzněl myšlenky své, ctižádost tě oslepila“. — Poddaní jsou si velmi jasně vědomi, že povstáním nezískají ničeho. Proč by bojovali?

FEUILLETON.

Na studie.

Vzpomínka.

(Svým vzácným příznivcům vdp. P. Vincenci Novotnému, vikáři, děkanu, konsistor. radovi a č. kanovníku v Dolní Krupě a P. Františku Kotenovi, faráři v Čachotíně, na důkaz vděčnosti věnuje — Jan Ryculý-Ronovský.)

Dolní Krupá . . . !

Malá vesnice, rozběhlá kolem silnice, která se tu vine jako bílá stuha vroubená zářivou zelení majestátních topolů . . . Tak malebně, jako by roz dováděné poseto jest údolí bílými domky s malými zahrádkami vedle!

Vesele, skoro děcky divají se svými okénky na velikou skálu, pod níž hrčí šumný a povídavý potok . . .

Dolní Krupá . . . !

Byly doby, kdy nevěděl jsem, že jest ještě jiný svět mimo naši patrovou chalupu s dřevěnou pavlačí a se soškou Sv. Jana ve štítě a těch několik chalup a statků kolem. A to byly doby nejkrásnější, doby prvního mládí, které mi zářilo z očí . . .

Dolní Krupá . . . !

Rodná vesnice, k níž často zalétnou mé vzpomínky, rozpuštění a roz dovádění ptáci, kteří zpívají mi o mládí, kdy duše má jako malý kvítek počínala se rozvíjet, zpívají mi písně takové jemné, šumivé, vonící takou slastí a vroucností, že duše má podává se tomu kouzlu a jakoby kolébána sní v libých snech . . .

* * *

Nechci psáti nějaké memoiry nebo historicky doložené nějaké události, jen zachytit chci několik okamžiků z toho prchlého mládí, několik chvil, které teprve teď dovedu fádne oceniti . . .

Bylo mi tehdy asi 11 let.

— Za svobodu? Jest jen privilegiem stavů. Za vlast? — Zda mají jakou? Co činí vyšší stavové, aby získali je? — Nic. — Šlechtě české bylo zamřiti v konečné nekajčnosti. Několik dní před bitvou na Bílé Hoře sedm tisíc sedláků v kraji řateckém plní tvrze a zámky, vraždí pány a rytíře, hrozí pomstou městům sousedním, nepřipojí-li se k nim. — Za takých okolností není zajisté nic podivuhodného, že povstání bylo přemoženo, ale podivno jest, že odpor trval tak dlouho. Když boj rozhodný počal, byl již předem ztracen. Ostatně byl jakýmsi smutným souhrnem chyb předešlých: velení neprohlídavé a neodhodlané, vojsko bez kázně, vůdcové nesvorní, panovník (Fridrich Falcký) neschopný, odvaha prostřední nebo zbabělý zmatek. — Šlechta dala příliš zjevné a četné důkazy své lehkomyšlnosti, nevědomosti, úplného nedostatku politického ducha, aby mohlo se doufati v možný obrát její, a bez hrůzy nelze pomýšleti na možné vítězství její. Příklad Polska příliš jasně ukazuje, jaká by byla budoucnost Čech za vlády stavovské.

Rakousko, ač z počátku zdá se to paradoxní (neuvěřitelným), pro tuhou věrnost svou ku katolicismu a pro soukromé prospěchy ctižádosti své nebylo nikdy mocnářstvím opravdu německým. Vláda císařská netoliko nepřipravovala splynutí Čech s říší německou, nýbrž chránila jich proti Německu, a to právě v době, kdy ochablý cit národní a únava byly by je bez obrany vydaly všem pokusům dědičného nepřítelů. Slovanský lid v Čechách a na Moravě podržel velikou náchylnost k rodu Habsburskému, v srdci svém spojuje dva city, jež povrchnímu pozorovateli bezděky zdají se sobě odporovati, velmi vřelé vlastenectví české a velmi upřímnou a opravdovou oddanost k panovníku. Jeho pud ho neklame a dvojí víra jeho jest osvěcenější než-li rozum učencův a mudrců. Byť i Habsburskové neměli nároků na vděčnost země, nic méně popřítí, že vláda jejich byla ochranným útlukem, jehož zásluhou Slované v koruně české přežili nešťastnou a nesnadnou existenci svou až do znovuzrození za doby naší. Habsburskové dali Čechům to, čeho potřebovali nejdůležitěji, totiž pokoj, a vzali na se péči o jsoucnost jejich, již nemohli více snésti."

(Denis — Vančura: Konec samostatnosti české 733—8.)

Politický přehled.

Důležitou událostí jest seskupení tří předních národních stran v království Českém, svobodomyšlné (mladočeské), storočeské a agrární ke společné práci a ke společnému postupu na základě českého programu státoprávního a národního. Zástupcové spojených stran vydali prohlášení k národu, volající všechny Čechy pod společný prapor k zápasu za práva země i národa, k nejuťšímu odporu proti útisku a bezpráví. Rozvrácené poměry rakouské, vždy větší účinnost našich národních odpuřcův, nesvornost v národě přiměla naše

škola a hlavně vážné rozmluvy otcovy otevřely přede mnou jiný svět, než který byl kolem; byl to svět myšlének, svět duše, plný záhad a otázek . . .

Učil jsem se dobře, touže vždy všechno věděti a měl jsem v sobě blažený pocit z každého nového poznání. Jaká byla má radost, když jsem někdy ze soukromé četby zvěděl historii našeho národa o několik roků napřed, než jak nám o ní vykládal řídicí učitel Jiráek!

A ve své fantasii prodělával jsem také ty krásné dějiny. Tu byl jsem Husitou, tu zase vojákem ve vojstě císařských. Hned byl jsem rytířem s těžkým brněním, jindy zas ubohým poddaným, který úpěl po bíčem svých pánů a přísahal jim pomstu. — Duše má plna neurčitých tužeb a snů počala rozpínat svá křídla.

V té době seznámil jsem se se synem tehdejšího správce panství Dolnokrupského, pana Hodače. Bohdan byl milý, jemný, mírných pohybů a upřímný. Menší jeho bratr Josef, tehdy asi čítý, byl živější, poněkud prudký a černé oči jeho zářily leskem jásavého mládí. Vzali si mě za soudruha ke hrám a zavedli mne do zámku, kde jsem před tím nikdy nebyl.

Nové dojmy zalily mou duši. Vše, ať to bylo cokoli, se mi líbilo, proto že to bylo nové. Správcovi hoši měli docela jiné zájmy, než měl já, neboť mojí povinností bylo naučit se všemu, co mi bylo uloženo a pak pomáhat doma při různých pracích. Nějaké vyšší cíle, vyšší zájmy byly mi neznámé. Teprve u správcových ocitl jsem se v tomto světě snů a pohádek, v němž žili jen krásní princové a princezny, jak byli namalováni v krásné vázaných knihách. Zde teprv poznal jsem ono kouzlo knihy, které u člověka tolik vykonalo.

Hlava se mi točila nad tím, co jsem viděl, slyšel a četl. A když jsme se procházeli dlouhými, neobydlenými komnatami zámku, kde bylo chladno ale přec útulno, kde ozvěna vracela každé slovo hlasitěji pronesené a kročeje duněly, zdálo se mi,

strany k seskupení se. Spojené strany budou se především domáhati federativního státního, provedení rovného práva jazyka českého a německého, opatření nezbytných kulturních prostředků, ochrany národních menšin, dále aby ve správě státní, zemské a ústřední zavládla naprostá spravedlnost k národu českému, aby provedena byla spravedlivá oprava volebních fádů, aby jednota všech zemí koruny české a nedůlnost království Českého byla proti velikým pokusům dědicím hájena a zabezpečena; rovněž obledné hospodářských a sociálních potřeb bude se postupovati na povznese ní blahobytu národa. Ve příčině vojenství bude se domáháno, aby šetřen byl ve vojsku národní cit a plukovní řeč česká, aby k českým plukům dosazení byli důstojníci mocní úplně jazyka českého, aby se při kontrolních shromážděních užívalo češtiny, aby úřadové vojenští ve styku s českými úřady samosprávnými a s českým obyvatelstvem užívali jazyka českého, aby zavedena byla dvouletá služba vojenská atd. Spojené strany budou se snažiti o odstranění nynějšího systému vládního. Důležité kroky taktické provedou se po předcházející dohodě zástupců stran; žurnalistika česká má společný postup nejvydatněji podporovati a za účelem provádění této spolupráce zvolí sdělnostné strany zástupce do společného orgánu výkonného. — Jen trochu dobré vůle a žádoucí upřímnosti, pak se dílo započaté podaří.

Zemské sněmy jsou již všechny uzavřeny i český. Zemský výbor království Českého usnesením rozpočtové komise za souhlasu všech stran zmocněn, aby nouzovou akci místo sněmu provedl sám a z vlastní moci rozdal subvence, hlavně k stavbám z nouze určené. — Na sněmu moravském povoleny učitelstvu vyšší platy od 1. ledna 1905. Úhrada provede se zavedením zemské dávky z piva 1 K 70 h na hektolitr.

Říšská rada sejde se již příští úterý. Situace se pro říšskou radu zhoršila. Záleží pouze na vládě a Němcích, aby parlament zdárně pracoval. Také v Uhrách se dosud poměry nevyjasnily, ba v posledním čase se zhoršily. Košutovci a vládním programem dosud nespokojeni usnesli se z větší části opět pro obstrukci.

Minulý týden sešel se car Mikuláš ve Wiesbadenu s císařem německým. Císař Vilém onemocněl. V krku jeho provedena operace odstranění polypu. Jest prý stížen touže chorobou jako otec jeho.

Porta prohlásila se přece proti rakousko-ruským požadavkům v Makedonii. Než mocnosti trvají na tom, aby žádaná opatření byla náležitě provedena, jinak prý dojde ke společné okupaci Makedonie.

Virtutes deficientes.

(8) *Jen nelakovat, láry, fáry, vždyť chytrost nejsou žádné čáry, tak dokazují v noblesse ty Macharovy konfesse, v nichž vynaložen velký um, čím siskat ctností lilium i velikanéské pomníky v čas prodanými slovníky a minci v milosrání obrátit a nevěstku kdes s dluhů vyplatit.*

že procházejí se s námi rytíři s obrazů ve vysokých límcích a v dřevěných posách, s očima, které všude se na nás dívaly a hečvábně, bělostnými krajkami načechrané sukně barones a starých matron šuměly kolem nás . . . Byl bych tu zůstal skrčen kdes v koutě a naslouchal tomu šumivému tichu a snil o princích a princeznách . . .

Tak uplynula asi 2 neb 3 léta. A najednou padlo slovo: „Bohdan půjde na studie“. Byl jsem tím zaleknut! — Jako by ta věta položila mezi mě a Bohdana mezník. — Až potud a ne dále! — Věděl jsem z jeho vypravování, že studenti učí se latině, že vědí, co kněz u oltáře čte při mši svaté a že se učí mnoho a mnoho.

I ve mně probudila se touha věděti ještě více, než jsem věděl, uměti latinsky, jako pan farář. To byl můj tajný sen. A nikdo o něm nevěděl, nikomu jsem nic neřekl. Doma by se mi byli vysmáli a u správců by snad nad mým přáním útrpně pokrčili rameny. A já si tolik přál býti studentem, učiti se latině, ale to přání zůstávalo snem mé duše, o niž se nikdo nezajímal.

A přece . . . !

Znáte ten pocit, jaký máte, když za letního parna vejdete do stínu háje neb lesa, naslouchajíc jemnému šumotu korun stromů a krásnému zpěvu lesních mistrů — zpěváků? Takový lahodný, omamující a přece tolik svěže probírácí pocit!

A já ocitnul se také v háji, v háji lidské lásky k bližnímu . . .

Jednou za zimního odpoledne, kdy Bohdan byl již v Brodě na studiích, s mladším bratrem jeho Pepíčkem kreslili jsme obrázky. Nakreslil jsem tehdy pár koní, vzepjatých, pádicích po širé rovině v neznámo, do dálky . . . A večer jsme se pochlubili svými kresbami paní správcové.

Do dnes vidím její dobrotou zářící oči a milý, lahodný hlas její, který bohužel brzo na to utichl docela . . .

Byla mojí kresbou nadšena. A obracejíc se ke mně pravila:

*Když pak skutkem rozjeven
svoláš: s jejím jménem ven,
ať se toho svěť těš doví,
napadne hned Machárkovi,
že nelze ho tak v marnost sváděti,
přij jméno — „vypadlo mu s paměti“.*

*Když Putifarka svěst ho hledla,
tu Josefa on sehrál korektně,
jak vůbec ani jinak nedělá, —
a promluvil li potom honetně:
Machárčiku, tak jen mezi námi,
pro jistotu septám se té dámy, —
aby ctinost sas svědků neměla,
odpoví ti: — „dáma semřela.“*

Z činnosti katol. spolků.

Ústřední jednotě diecéšní zaplatily členské příspěvky následující spolky: Katol. jednota v Čáslavi, katol. jednota v Želivě, jednota v Hlinsku, jednota v Častolovicích, jednota v Kostelci n. O., jednota ve Skutči, jednota v Týništi n. O. a jednota v Ústí n. O. Jednoty dluhující žádáme za brzké zaslání příspěvků.

Z N. Páky. V neděli dne 8. listopadu konala se v N. Pace schůze Politického klubu křesť.-sociálního pro okresy Jičínský, Jilemnický a Semilský. P. Jos. Hovádek z Prahy pojednal o dnešní politické situaci. Nejprve probral otázku dělení diecése dle národnosti, pak rozebral politické dějiny posledního půlstoletí, na to přešel k našim vnitřním českým poměrům, zvláště na proudy radikální, jež snaží se Mladobuchy odstranění a jich místa zaujati. Řečník vítá projev učiněný posl. Drem. Kramářem a Pacákem, volajících po sjednocení všech lidí dobré vůle. Když byl p. Čistěcký ještě krátce promluvil o činnosti českých poslanců, přijata byla jednohlasně resoluce, v které projeven úplný souhlas s resolucí přijatou na schůzi čes. duchovenstva gen. vikariátu pražského ohledně dělení diecése a s projevem posl. Pacáka a Kramáře. Schůze, již účastnilo se vedle místních obyvatel i veliký počet hostů přespolních, byla na to skončena.

Zprávy místní a z kraje.

Církevní zprávy. Vyznamenání jsou: p. Emil Kapoun, farář v Jenšovicích, jmenován děkanem, p. Jos. Knies, kaplan v Lomnici n. P., obdržel farář synodalie. Ustanovení jsou: p. Václ. Strnad, farář v Karli, za faráře do Sebranic, p. Jos. Polák, admin. v Mladých Bukách, za faráře do Javorníka, p. Frant. Kratochvíl, kaplan v Červ. Kostelci, za administrátora do Radboře, p. P. Just. Zelenka, O. Praem., za provisor. administr. do Senožat, p. Jan Dudek, kaplan v Sebranicích, za administrátora do Jenšovic, p. Jos. Knies, administrator, za kaplana v Lomnici n. P., p. Jos. Soukup, kaplan v Rovni, za kaplana do Vamberka, p. Jos. Sedláček, kaplan ve Vamberku, za kaplana do Rovně, p. Rud. Bláha, koop v Třeboníně, za kaplana do Teplic, p. Al. Calka, koop v Dolní Krupě, za koop. do Josefova, p. P. Kosm. Pytlík, O. Praem., za kaplana do Humpolce, p. Vojt. Lebdůška, kaplan v Chotěboři, za kaplana do Dolní Krupě. Na

• Tebe by, hochu, bylo škoda nechat na vesnici! Ty musíš studovat.

Oči mi zazářily štěstím, jásavou radostí. A zlíbal jsem její ruku, skrápěje ji slzami. Můj tajný sen že by se tedy mohl uskutečnit?

Ani jsem nemohl pochopit dosah toho štěstí, které mi zasvitlo.

Moci studovat!

A to nyní bylo tak blízko . . . tak blízko!

Dohrá matka Bohdanova hledala pro mě pomoc na faře a sice u tehdejšího vikáře P. Novotného, nyní kanovníka a konsist. radu v D. Krupě, který pomoci neodepřel.

A za několik dní potom zavolal si pan vikář mého otce a když se vrátil, sdělil mi, že budu studovati. Protože však byl již školní rok v proudu a mně bylo již skoro 14 roků, slíbil velebný pán Koten, nyní farář v Čachotíně, že mě bude připravovat, abych po prázdninách udělal zkoušku do 2. třídy.

Dobrý, neskonalé dobrý byl ke mně vdp. vikář Novotný.

Ve svém pokoji, dýšícím jakousi posvátností, kde dusil jsem svůj krok i dech, sdělil mi, že budu moci studovat. Děkoval jsem mu a myslím, že prostá, děcká slova a upřímné políbení ruky bylo nejlepší dárkou. Nepamatuji se již dnes na slova, která ke mně pronesl, ale byla to jistě slova upřímná, dobrotivá . . .

Nejobtížnější úlohu však na sebe vzal tehdejší kaplan P. Koten, který mě připravoval ke zkoušce do druhé třídy gymnasiální. Sám obstaral mi knihy, sám vyzvěděl všechny podrobnosti vyučování na gymnasiu a s odhodlaností začal mě zavěšovat do tajnosti vědy. — Po celodenním zaměstnání, kdy potřeboval sám oddechu, skloňoval se mnou latinská slova, vykládal mi zeměpis, přírodopis a základy matematiky. Bylo to skutečné sebeobětování, které jsem teprve na gymnasiu dovedl ocenit.

Vzpomínám si na ony hodiny vyučovací, kdy slovy laskavými hleděl ve mně vzbuditi lásku k učení. Byl jsem často roztržitý, nepozorný, ale nikdy s jeho rtů nepřešlo nějaké ostré slovo.

odpočinek vstoupili: p. Em. Kapoun, farář v Jenšovicích a p. Frant. Tauchmann, farář v Radboři. Uprávněná místa: Jenšovice, fara patron. nábož. matic, od 1. listopadu; Karlo, fara pat. kněž. Thurn-Taxis, od 6. listopadu; Radboř, fara liberace coll., od 15. listopadu b. r.

Sociální kurs v Hradci Králové. Katolické sdružené spolky pořádají v listopadu a v prosinci 4 cykly poučných přednášek ze sociologie ve dvoraně „Adalbertina“. Dne 15. listopadu přednáší p. Dr. Reyl „O pravé podstatě sociální demokracie“ a p. katecheta Jukl srovnává „Programy stran křesťansko sociální, sociálně demokratické a národně sociální“. Po každé přednášce bude zahájen rozhovor o tematě předneseném. Začátek ve 2 hodiny odpoledne. Vstup volný na legitimace, jež vydává p. Polák, tajemník odbor. sdružení v Adalbertinu. — Členové Všeoborového sdružení, kteří se dne 29. t. m. účastní sociálního kursu, se žádají, aby se téhož dne již o 10. hod. dopol. sešli na schůzi, na níž jednati se bude o programu příštích úkolů sdružení.

Ze Všeob. sdružení kř. dělnictva. Schůze ústředního výboru dne 7. listop. Přítomni: Urban, Pochmon, Karásek, Polák a člen dozorců rady dp. Frt. Jukl. Podpora nemoc. udělena: Jos. Bábovkovi v Chotěboři za 14 dní 9 K, Jos. Tomáškoví v Čáslavi za 7 dní 6 K, A. Ryšánovi v Parníku za 7 dní 6 K.

Divadlo v Adalbertinu. Jednota katol. tovaryšů vypravila v neděli dne 8. t. m. Šubrtovo sociální „Drama čtyř chudých stěn“ se značným úspěchem. Jednak působivý děj původní této novinky, jednak dobré pochopení úloh a pečlivá souhra příspěvků ku náležitému zduhu hry. O palmu večera dělila se sl. Novohradská s pp. Jakubským a Beránkem, neboť tihla dosti obtížného dramatu spočívala hlavně v rukou zmíněných dramatických sil, jejichž výkony byly plným uznáním obecenstva odměněny. Další role sl. Hulové a pp. Karásk, Soudila, Poláka st., Dvořáčka st. a Dvořáčka ml. řadily se harmonicky k ucelenému provedení hry. Ale i v epizodních úlohách vedli si dobře sl. Váňouskova a pp. Sváták, Lábus, Douba, Sýkora, Buben, Barva, Martinec, Chrástina a Zilvar. Účinnou byla souhra 3. jednání a efektním dojmem působilo 4. jednání. Obecenstva dostavil se tak hojný počet, že sál „Adalbertina“ byl úplně vyprodán. Ochotnický kroužek tovaryšské jednoty podal provedením Šubrtova dramatu důkaz, že na jevišti „Adalbertina“ dospěl k normální herecké výkolenosti, tak že mu netřeba hledati cviku někde jinde pod protektorem pokrokových zdejších veličků.

Klicperovo divadlo. Do Hradce Králové zavítala právě činoherní a operetní společnost p. Vlad. Housy, který v Klicperově divadle uspořádá řadu divadelních představení, jež zahájena budou v neděli dne 15. listopadu velkou burleskou s baletem o 4 jednáních od Fastra „Krásnou Lídou“.

Osobní. Do VII. stupně třídního povýšení byli profesori v Hradci Králové: p. Dunovský Jan na státní reálce, nyní c. k. okres. školdozorce, a p. Gromann Al. na gymnasiu. — Soudní tajemník p. Jos. Hochmann v Hradci Králové jmenován radou zemského soudu pro Plzeň. — P. Fr. Lošek, kněz diecése královéhradecké, kaplan ve Branně, byl dne 9. listopadu t. r. na c. k. české universitě Karlo-Ferdinandově v Praze za doktora bohosloví veřejně prohlášen. — Pann Václavu Sladkému, učiteli v Rapicích (okres

Rad vzpomínám na ty hodiny vyučování. Jako by kolem mne šuměly sladké vánky . . .

Rohový pokoj v průčelí zámku byl naší učebnou. Jak krásně tu bylo za zimních dnů, kdy venku bouřil víchr, rozmetávaje nakupené chumáče sněhu a temně rachotě dveřmi neobydlených komnat . . . Bylo mi veselo v duši a s větší radostí odflákal jsem své úlohy, mezitím co můj učitel obfíval si nohy na kamnech, jež sálaly teplem . . .

A když zase příroda oblékla se v zelený, zářivý háv a teplé slunce k životu probudilo kde jaký květ, učil mě v zámecké zahradě, v malé, zelené besídce, kde voněl jasmín a růže v záhonech před besídkou zářily sytými červenými v rozvířené, prohřáté vzduch.

Bylo těžko udržet mysl při učebnici, když vůkol to všechno vonělo životem, jásalo, zpívalo snivé písně krásného léta.

Můj učitel však odolal všem těmto dojmům a celou svoji mysl obrátil k latinským, jistě i jemu nudným cvičením.

Byl silný ve svém předsevzetí, aby mě dobře připravil ku zkoušce, nemaie za svou námahu nic jiného, než vědomí, že učinil mi přístupným studia na střední škole. Žádný hmotný zisk, jen čistá láska k bližnímu byla mu k tomu pohnutkou.

A pak, když jsem zkoušku odbyl a vstoupil do gymnasia, byli tu zase moji dobrodinci, kteří mě hmotně podporovali, protože obec mnoho na mě obětovati nemohla, nebylo z čeho.

Tiché háje lásky k bližnímu šuměly mi nad hlavou . . .

A teď po letech, když skutečný život zničil mnohé mladistvé sny o budoucnosti, kdy duše má překonala mnohé boje životní a poznal jsem tvrdost lidských srdcí, zdá se mi to vše býti jen anem s krásnou bájí. A přece to bylo pravdou, skutečností, na níž tak rád vzpomínám.

Obětování se bližnímu schopny jsou jen duše veliké a šlechtěné, kterých je bohužel dnes tak málo . . .

Kladenský), vyslovila nejdůst. kněž. arcib. konsistoř v Praze pochvalné uznání za úspěšné působení v kostele, ve škole i v osadě.

Lidové přednášky české university Pražské v Hradci Králové pořádány jsou korporacemi a spolky sdruženými ve veřejné čitárně Palackého v neděli dne 15., 22. a 29. list. r. v slavnostním sále obchodní akademie. Docent Dr. Frt. Čáda přednáší o duši dětské (s demonstracemi). Začátek vždy ve 3 hodiny odpoledne. Vstupné do jednotlivých přednášek: sedadla 40 h, k stání 10 h. (Sedadla jsou vesměs nečíslovaná). Předprodej lístků v knihkupectví p. B. E. Tolmana.

Veřejná schůze stran radikálně pokrokové, sociál. demokratické a české lidové konala se v neděli dopol. dne 8. list. v Sokolovně v Hradci Králové. Na programu bylo všeobecné přímé, rovné a tajné právo hlasovací. Schůzi zahájil městský lékař p. Dr. Klumpar, jenž také zvolen předsedou. První ujal se slova redaktor Hajn, jenž stručně probral český politický život od let 48. až do dnešní doby, zejména boj státoprávní, úspěchy a taktiku Staro a Mladobuchů, úpadek politický a hospodářský; útočil na vládu a šlechtu, spatřuje nápravu pouze v zavedení všeobecného přímého, rovného, tajného práva hlasovacího. Druhým řečníkem byl redaktor „Práva Lidu“ Rumler, jenž po většině mluvil ve smyslu předřečnickové směrem více sociálně demokratickým, útoče zvláště na stranu měšťáckou a snaže se dokázat, že by nám Čechům české státní právo vlastně nepříneslo nic. Také třetí řečník učitel Beneš především číselně dokazoval nutnost zavedení všeob. práva hlasovacího. Celkem byla schůze tato agitací účastníků stran; některé výklady se nám zamlouvaly.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc říjen 1903. I. stav vkladů počátkem měsíce K 1,511,279.40, vloženo K 168,782.99, vybráno K 184,296.53, stav koncem měsíce, K 1,545,765.86. II. Stav půjček počátkem měsíce K 1,266,006.34, půjčeno K 124,801.17, splaceno K 157,410.86, stav koncem měsíce K 1,233,396.65. Počet účtů 2,309, rezervní fondy K 113,086.08, závodní podíly K 61,150.41, pokladni obrát K 937,401.40.

Fotografie. Světznámý závod pana J. F. Langhansa, c. a k. dvorního fotografa, vystavuje ve svých četných nádherně upravených výkladních skříních nejružnější obrazy veselejšího P. T. obecenstva umělecky provedené, z nichž zvláště ony v platinotypii, pigmentě a v bromoplatinovém vypracování vynikají. Exposice tyto zamlouvají se skvělostí výzdobou, ladným sestavením a bohatostí výčetných obrazů a jsou nepopíratelným důkazem, na jaké výši dokonalosti a pokroku v umění fotografickém závod páně Langhansův se nachází.

Malíř Fr. Klíra z Kladna, jenž v poslední době zdařile portretoval zesnulého nejdůst. pana biskupa Bryncha, — a který v těchto dnech v městě našem se nalézá, doporučujeme všem našim pp. čtenářům.

Ve prospěch krupobitím stížených zasláno bylo b. Konsistoriu mimo jiné z Jelic: výnos sbírek kostelních 35 K, ze Slatiny u Zamberka 29 K 66 h.

Největší silák v království Českém p. Jos. Soukup uspořádá v neděli večer dne 15. t. m. velké představení ve dvoraně Adalbertina v Hradci Králové. Bližší na plakátech.

Uzavření pitné vody. Za příčinou čištění parního kotle ve stanici vodárenské v Plotářské bude dne 14. a 15. listopadu pitná voda vždy od 8 hod. večer do 6 hod. ráno uzavřena. Za dne nutno bude vodou šetřiti, aby po čas čištění zásoba vystačila.

Zakončení tanečního běhu, řízením p. V. Čtvrtečky, tanečního mistra v Hradci Králové, stane se pro pány příručí v neděli 15. t. m. o 8. hod. večer ve dvoraně měst. Besedy; studentský pak kurs ukončen bude zkouškou ve středu 18. list. o 6. hod. večer ve dvoraně Adalbertina. V obou hlavních zkouškách bude se tančiti nejnovější tanec slovanská čtveřlka a „Slavianka“. Hosté a p. T. p. rodiče jsou vítáni.

Na Sanatorium v Janských Lázních přispěli: Vdpp. P. Bonif. Holub, O. S. B., b. notář. duchovní správce v Metličanech 13 K 40 h, dp. Václ. Kočárník, O. S. B. v Kutné Hoře 3 K 20 h, Bojisl. Flum, farář ve Vlčenci 7 K, Jindř. Kolář, kaplan v Nechanicích 5 K 60 h, Jan Řib, kaplan v Petrovích 6 K 80 h, Richard Tölg, gymn. katecheta v Hostinně 36 K, V. Kvasnička, katecheta v Č. Skalici 10 K, Jos. Gabriel, I. duchovní správce ve věznici Kartouzské 6 K 10 h, vys. d. p. Tom. Štěpánek, č. kanovník, b. vikář, děkan v Mikulovicích 24 K 40 h. Srdečné díky vzdává a o další příspěvky snažně prosí b. Konsistorium v Hradci Králové.

Z Černilova. (Rekonstrukce varhan.) V děkaněm chrámu Páně provedena byla důkladná přestavba varhan, které, ač teprve 20 let funkci svoji vykonávají, podlehly několikrát opravám, neboť základní systém mechanický naprosto se neosvědčil. Bratři Paštíkoví, stavitelé varhan Praha—Čedín, provedli přestavbu tuto v systému pneumatickém, v téže soustavě, jako největší varhany v kláštere smauzském, jež také sami postavili. Klavesy stiskují se tak lehounce, jako u harmonia a registry vytahují a zasahují se nepatrným stisknutím. Ozývání jednotlivých hlasů děje se tak rychle a čistě, že i nejrychlejší hra dá se v celé klaviatuře řádně provésti. Barvitost rejstříků novou intonací každého překvapuje. Registratura vedlejší jest zařízena piano, forte a pleno. Vše děje se zcela lehounce, bez hluku a námahy. Malé stisknutí nepatrného knoflíku a slyšíte celý nástroj, mohutné „pleno“, nepatrné stisknutí a znějí pouze registry jemné, jak tiché šepotání mcdlitby. Zvláštní předností varhan die soustavy bratří Paštíků jest, že výkonnost jest úplně spolehlivá a že nepodléhá vlivům vlhkosti. Kollaudační komise vyslovila se o tomto díle bratří Paštíků, co se týče umělé práce i mírné ceny, se zvláštní pochvalou. Páni bratři Paštíkové pro svoji solidnost zasluhují všestranného doporučení.

B. E. TOLMAN,
Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.
První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spoř. č. 802.161.

Založeno roku 1883.

Pecní stroj.

Vackova plzeňská velkorestaurace
u Choděru
v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti
Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přimo od čepu.
Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kterýchto příčině též se bojněmu, liebotivěmu
uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.
Václav Vacek, majitel.

KARBID a PETROLEJ

nabízí nejlevněji
o. a k. dvorní dodavatel
Josef Pilnáček v Hradci Král.

Největší a nejlepší kuchařka!

3257 receptů obsahuje druhé vydání 3257

KUCHAŘKY

Boh. Jermářové. — Všechny denní listy vřele
doporučují. V krátké době druhé vydání. —
Recepty vyzkoušené. S barevnými tabulemi Česká kuchyně.
Hojně obrázků. Dosud vyšlo 28 sešitů po 16 kr.
Menší s

1955 recepty za 2 zlaté,
váz. 2 zl. 40 kr., s barevnými tabulemi 2 zl. 60 kr.

758 recepty pouze 70 kr.
I. L. KOBER v Praze, Vodičkova ul.

Pravý
Malínský křen
letošní sklizně
5 kg. 15 kořenů... K 6.—
5 kg. 20 kořenů... K 5.—
5 kg. 25 kořenů... K 4.50
5 kg. 30 kořenů... K 4.—
zasílá vyplaceně na každou
poštovní stanici
Jos. Mikulecký,
vývoz malín. křenu v Kutné Hoře.

Velečtému
duchovenstvu

doporučuje

nejlevněji
a nejlepší

LUSTRY

každého slohu,

první odborná dílna pa-
siřská pro výrobu kostel-
ního náčiní

KARLA ZAVADILA
v Chrudimi.

NÁBYTEK v každém slohu a provedení
nejlevněji nabízí

Václav Dvořáček, sklad nábytku
v Hradci Král. u nového Borromaea.

Nejlepší, nejtrvanlivější a nejlevnější
kněžské kolárky a náprsenky.

Všeho druhu prádlo
pro dámy a pány.

Stanislav Jirásek v Hradci Králové, Velké náměstí číslo 136.

Obrovský výběr
letních turistických košil.

Úplně
výbavy pro nevěsty
vlastní výroby.

Novinky kravát.
Tovární sklad bílého prádla.

NOVOTINY

tu- i obozemske pro podzim a zimu již došly; dále černé látky pro
veleřádné duchovenstvo a sukna ku chrámovým účelům doporučuje
v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové. Vzorů se na požádání zašlou.

Oznámení.

Dovolují si ve snámost uvést, že za příčinou pře-
vratů závodu

odprodávám
veškeré
převzaté **zboží o 30 procent**
levněji a zásobil jsem sklad vesměs zbožím
čerstvým, na př.:

Sukna humpolecká, brněnská, krňovská, v nej-
lepší jakostech

Manžestry sametové, znamenité jakostí,
v různých barvách.

Látky pro dámy modních vzorů, již
od 35 kr.

Barchenty i jiné látky prací, zaručené stálo-
barevné, modních vzorů již od
20 kr. za 1 m. počínajíc.

Kanafasy přesné i bavlněné, ručně tkané, od
28 kr. za 1 m

Plátna všeho druhu i šité, lněná i bavlněná, jakož
i ruční pravá horská.

Damašky grádle, přesné i bavlněné,
nových vzorů.

Ručníky soupravy barevné i bílé, **lince**,
servítky, ubrasy všeho druhu a
velikosti

Uplně

výbavy pro nevěsty.

Sklad látek hedvábných

šatových, blůzových i ozdobných posledních novinek.

Velkolepý výběr koberců,

záclon, souprav vlněných a bavlněných

Prádlo bílé pro dámy a pány.

Zboží trikové, ponožky, punčochy,
rukavice pletené,
glotové zástěry, sukně, šněrovačky nejno-
vějších tvarů, deštníky a kravaty a d., za ceny
velice levné.

Speciel. sklad klatovského prádla.

Šátky hedvábné, atlasové, cachemírové, vlněné se
šitkou kus pouze 45 kr., převážně všeho
druhu kus již z 1.35.

Šály a šátky vlněné, pletené, plyšové, šitkové.

Oblečky trikotové dětské od 32 kr. počínajíc.

Gloty černé a barevné, jakož i různé podšívky
pro pp. krejčí a dámské modní síně v cenách
zvláště levných.

● Zbytky za poloviční ceny. ●

Prosím, by velevděšené obecenstvo o pravdě shora
uvedeného se přesvědčilo ráčilo, neboť jest stále ana ou
mon, bych při skrovném zisku velkého odbytu docílil a
takto levné svoje P. T. odběratele obloužil a zásadou touto
i na dále mně věnovanou přiznání si zachoval.

V hluboké úctě firma

Karel Ed. Krupka,

dříve Filip Zeiner

v Hradci Králové, Velké náměstí č. 137
vedle p. Huty.

— Výhodný vánoční nákup. —

Podporujte nový, ryze český a křesťanský
závod.

Nejlevnější pevné ceny. — Vzorá obsluha.

Šicí stroje

za ceny bez konkurence
se zárukou.

Rodinný Sigerův obyčejný za 50 korun.
velmi vkusný s kruhovým člunkem za
88 korun, jakož i veškeré obuvnické a
krejčovské stroje, různé součásti, řemeny
a jehly k šicím strojům má stále na skladě
a v hojném výběru nabízí

První sportovní závod

Františka Jiráčka

ve Vys. Mýtě

na Chocenské branou.

Přijme se zručný

truhlářský pomocník

jakož i učedník z řádné rodiny v truhlářském
závodě

Frant. Trásáka v Hradci Králové
(Pět domy.)

Zánovní nábytek

ze 8 pokojů, ořechový, matt,

nejnovějšího vzoru, hodící se pro nevěstu, jest buď
v celku neb jednotlivě velmi levně na prodej.
Nábytek nachází se v rohovém domě č. 353. proti
důstojnickému parku. Blíží sdělí domovník tamtéž.

Nejlepší lahůdkou
nové doby jest

Prodáváči: Jos. Baum, Ed. Rozát, A. Šejnoha
a Vachek Emil v Hradci Králové.

Kdo ušetřiti chce
nechť potřebu svou

ve zboží **kožešnickém**

jako: rukávnický, golle, límec, dětské
garnitury, pánské a chlapec. čepice
z různých kožšin kryje u

Jos. Dvořáčka

83 v Hradci Králové 83

Palackého třída, blíže Grand-Hotelu.

V zájmu velectěného obecenstva jest, by
potřebu svou v mém závodě krylo, jelikož pro-
dávám za velmi levné ceny. Golle různých barev
mám již od zl. 1.30, rukávnický již od 1 zl.
výše na skladě.

Upozorňuji velectěné obecenstvo zvláště na to,
že solidní firmy, od kterých odebírá, úplně mně
ručí, tak jako moji konkurenci, za pravost pro-
daných kožšin.

Opravy se přijímají a v době nejkratší levně
vyřizují.

Ruské galeše a papuče s kotvou
v hojném výběru na skladě.

SUKNA
nejnovějších druhů tu- i oizo-
zemských, jakož i černých

nabízí za velmi levné ceny

Frant. Marek,

český, křesťanský závod sukrem

v Liberci.

Vzory na požádání. Též na splátky.

Právě vyšlo

dychtivě očekávané dílo

300

krátkých ranních promluv

na všechny neděle roku církevního od kněží
kongregace svatého Pavla.

Dle anglického od Dr. Jos. Jatscha, farního
exposity v Nýřanech.

Schváleno nej. K. a Ordinariatem v Praze, dne 23.
dubna 1903 č. 5147.

Díl I. 458 stran velké 8° (díl II. bude skoro
stejně objemný).

Subskripční cena za oba díly pouze

7 K 20 h.

Cyrillo-Methodějské knihkupectví Gustav Franci
v Praze.

Vino

přírodní, zkoušené, nej. bisk. konsistoří
odporučené, dostati lze 1 litr od 85 kr. u

Jos. Kadečky,
rest. v »Adalbertinu« v Hradci Králové.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dlného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

SLEČNA

83 let stará,
z lepší rodiny, dobrá kuchařka, přála by si

za hospodyní na faru.

Lask. nabídky pod značkou „Vytřvalost“ do ad-
ministrace t. l.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skříních.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:

řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení

s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Důvěry hodným zásluhy na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

Pongée

Nový moderní druh čistě

vlněné látky pro pány na
obleky. Zvláštní předností:
Krásný vzor, výtečná jakost
a levná cena.

Vzorek této látky, jakož

i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky,
simulky a ulstry jen zaru-
čené jakostí a v mírných
cenách se na požádání
k nahlédnutí franko zašlou

První český zásl. závod

Ed. Doskočila

v Chocni.

Navštívenky

všech druhů

nabízí

Biskupská

knihkárna.

K době vánoční a velikonoční.

Jesle chrámové se dřeva te-
zané, poly-
chromované

Boží hroby se slohem kostelní
souhlasné

Křížové cesty v reliéfu řezá-
né neb lité.

Sochy „Vzkří-
šení“, suchy, oltáře a veškerá ko-
stelní zařízení doporučuje uctivé
umělecký závod sochařský a řez-
bářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Pisárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 80.

v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Illustr. cen-
níky, nákresy a rozpočty frko. Výhodné plateb podmínky.

**Kdo se nepřesvědčí,
ať nevěří.**

Největší závod toho druhu

à la

„U města Paříže“

jest

I. Kralohradecký

BAZAR

ČUPR

Doporučuje svůj obrovský sklad
galanterního a modního zboží od
nejlevnějších až do nejdrahších
tu- i cizozemských výrobků za
ceny nejmenší a pevné.

Prádlo bílé, barevné a tri-
kotové.

Nákrčníky francouz.
novinky.

Deštníky a hole

na procházky.

Galoše jen pravé ruské a
americké

Storm-Slipper.

Střevíce a obuv pro dámy,
pány a děti.

Kožené tobolky

na peníze a doutačky.

Alba a krabice

na šití s hudbou.

Stolky secesní pro palmy,
kuřácké atd.

Umělecky provedené

vázy, poprsí a nástěnné talíře

z terracoty, majoliky a z kovu.

Čínské a žaponské dekor. předměty.

Šňerovačky zaruč.
facony.

Celoroční

výstava hraček a dárků

pro každou příležitost se hodící.

Velký sklad

houpacích koňů

též umělecky provedené a potažené srstí.

Frant. Čupr,

obchod galanterní a modní

Hradec Král. Klicperova ulice

proti kavárně p. Fialy.

Veřejný dík

vdávám se svému milovanému duchovnímu otci,

velečestojnému pánu, panu

Adolfu Pašoutovi,

děkanu v Sadské,

za jeho štědrý a šlechetný dar v částce 100
korun na sřízení železného plotu okolo našeho
sv. kříže.

Bůh rač mu býti štědrým vděčitelem
a dlouhá léta nám jej zachovej!

Jménem všech katolických obce Zvěřinka:

Fr. Zumr,
radní.

Fr. Plachý,
starosta obce

Brusinky velmi jemné s cukrem zavařená, chutí výtečná
5 kg. láhev poštou franko za K 6.40. — **Marmelada**
šťávu pravou přírodní, jemně s cukrem zavařenou 5 kg.
láhev za 7 K. **Zavařeniny** marmelady, k plnění koblíček,
buchtiček atd. **Malinová, jahodová, meruňková,**
revizová a šípková, 1 elegantní plechový kbelíček
obsahující 4 kg. čistě váhy za 7 K. aneb 1 bednička ob-
sahující všech 5 druhů, neb druhy dle přání za 7 K.
Sůl pikles, seleniny a ovoce v octě, pikantní
příkrm ku každému masu se hodící. 5 kg. bednička 5 K.
Poštou vše vyplacené saslí na dobírku aneb po saslí
obnosu předem

BOHUMIL BENEŠ,

oukrát v Polici n. Met.

Ve velkém ceny dle dohodnutí.

KRÁSNA

Kočáry nejnovějších
vzorů

odporčuje známá, osvědčená firma

ČENĚK RUBEN,

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavkách: V Jaroměři stříbrnou,
v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou me-
dailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čest.
diplom s právem ražení zlaté medaile s korunou.

upomínka jest podobizna zdařilá, kterou k Vánocům
co nejvýhodnější dárek J. F. LANGHANS, c. a k.
dvorní fotograf doporučuje.

Nejchvalněji známý závod ten dodati může na
základě své rozsáhlosti obrazy všech velikostí a pro-
vedení v cenách ujmírnějších.

Jméno firmy založené r. 1876, ručí za
práci a obsluhu nejsolidnější.

Praha — Píseň — Budějovice — Mar. Lázně.

Každé hospodyňce

možno blahopřáti, které s ohledem na zdraví, úsporu
a lahodnost Kathreinerovy sladové kávy užívá.
Zdvořilá prosba: Při nákupu naraďte pouze
„sladovou kávu“, nýbrž výslovně vždy — Kath-
reinerovu — sladovou kávu Kneippovu štáti s to
pouze v původních sdo zobrazených balíčcích.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrové (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy v velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franco zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

První královéhradecká
parostrojní

truhlárna

ANT. MANYCHA

doporučuje své výrobky původních
vzorů v jednoduchém i přepychovém
provedení.

Zařizování bytů, hotelů, vil atd.

Stavební práce v moder. slozích.

Na požádání předloží se původní vzory
a rozpočty.

Přijímají se veškeré práce obrábění
pro p. truhláře — a prodávají se hotové
obráběné výrobky a feryry.

Vzorkový sklad látek.

Čalounické výrobky a dekorace.

Sklady:

Hradec Král., Pospíšilova třída č. 320.

Pardubice, Sladkovského ulice č. 338
ve vlastním domě.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných připisů vyloženo
k nahlédnutí.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 146 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bohu-
tému figurálnímu provedení a
ste i se železnými rámy, s
těmi vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání

Založeno roku 1836.

'GLORIA'

stojánek pod vánoční stromek ze
železné litiny s hudbou.

Hraje: „Narodil se Kristus Pán.“
„Nesem Vám noviny.“

Bezpečně v něm může stát stromek od 1 metru
do 5 metrů vysoký. Kue za 8 K. Ilustrovaný
prospekt zdarma.

Stojánky dle vlastního vzoru vyrábí a zasílá
Frant. Chmel, Kolín n. L.

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veledúst. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,
c a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809
a doporučený Ordinár. listem nejdůst. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.
Doporučuje veškeré výrobky voskářské:
Svíčky oltářní z čistého vosku včelího i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky snímé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá
a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Nejlevnější s úplnou zárukou

stroje šicí,

na praní prádla a váhy

doporučuje tovární sklad

F.R. CERHY

v Hradci Králové (vedle Grandhotelu.)

Továrna
na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vino sladká a vino šumivé (šampaňské.)

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Zá od vysnuzenání byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franco.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), uubes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

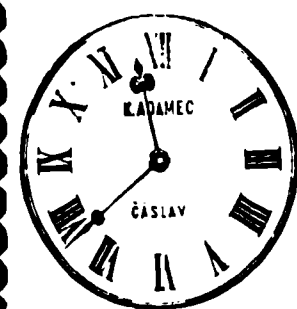
VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na nkásku zasílá
se vše franco.

Půjčky

v každé výši na libovolné splátky obdrží c. k.
státní, zemští, magistrátní, železniční, poštovní
úředníci, páni profesori, učitelové atd. Páni dů-
stojníci, počínaje od setníka, obdrží rovněž půjčky.
Podepsaný podá ohotně buď písemně neb
ústně vysvětlivky.

Rudolf Tylš, Hradec Král.,
Velké náměstí, č. 25.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd., doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Veledústojnému duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I., ul.
Kar. Světlé, č.
19 n., roh Kon-
vikt ké ul., vyučený parit specialně

na kostelní náčiní, dovoluje si dopo-
ručití svůj bojně zásobený sklad ve
vlastní dílně ručně pracovaných
kostelních nádob a náčiní, jako:
monstrance, kalichy, ciboria, lampy,
svícny, kaditelnice, kroupky, patenky,
nádobky atd., vše v přesném slohu
církevním. Staré předměty znovu opra-
vuje v původní intenci a jen v ohni
slatě a stříbrní. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy
neb cenníky franco. Za veškeré vý-
robky a slacení ručním. Největší vý-
roba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení
od nejjednoduššího do nejjednoduššího. Chudším kostelům
úleva v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesovné
výrobky bescenné. Vše posílám již posvěcené.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledústoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učíte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez svýžení cen!

Za ceny
výrobní.

Nábytek.

Za ceny
výrobní.

Nábytek.

Následkem spojení dvou
skladů nábytkových prodávám
za ceny výrobní

— jen —
na Malém náměstí
č. 117 v Hradci Král.

úplné
zařízení do pokojů,
a t. d.

František Matějček.

OBNOVA

Číslo 47.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 20. listopadu 1903.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Světské panství papežů.

(14) Nebylo jednoho katolického sjezdu u nás, na němž by se otázka papežského státu nebyla ocitla na programu jako požadavek katolíků. Již při návštěvě císaře Viléma v Římě byla otázka tato přetřásána; tenkrát jsme o ní nemluvili, nechtějíc předbíhati vysoké politiky, dnes však, kdy papež Pius X. přeje si dohodnutí s italskou vládou a kdy v skutku nastal jakýsi snesitelný způsob spoluzití mezi Vatikánem a Quirinálem, vlastně mezi dvorany papežovými a královskými, možno i katolickému listu se tím obrátit. Ovšem sv. Otec hned při svém nastoupení položil důraz na obnovení světského panství papežů, čili jich samostatnosti a neodvislosti od kterékoli vlády jiné, avšak chce-li smír, pak se musil aspoň v duchu myšlenky obnovení bývalého papežského území vzdát.

Pokud jsme poznali poměry z řečí s přívrženci papežovými v Itálii samé, je otázka tato dnes již bezpředmětnou a ani sama strana katolická na ni nemyslí. Tak hluboko vnikla „Italia unita“ a „Roma intangibile“ (sjednocená Itálie a Řím nedotknutelný) v lid, že při dnešním hnutí národnostním narazil by každý pokus opačný na odpor celého národa. K tomu poznání došli i ve Vatikánu a všecko, i to jmenování politického nováčka státním, od nesmířitelných kardinálů nezávislým sekretářem tomu nasvědčuje. A bylo by v nejvyšším zájmu jak papežské kurie a celé katolické církve, tak italské vlády a celého národa, kdyby obě strany, jimž pravý stav věci nemůže býti neznám, vyšly si vstříc. Kurie nemůže neviděti národnostní podklad moderních států, italská vláda pak nemůže nepozorovati, že vliv papežů i po zabrání území neklesá, naopak stoupá a že je papežství mocí, přetrvávající všechny dynastie a říše, mocí, o níž se ani dnes říci nedá, třeba to nepřátelé její sebe více tvrdili, že se přežila.

Co by byl ještě dnes Řím bez papežů, co chudá Itálie bez každoročního návalu ciziny, jež se sem nikoli k vůli králi, nýbrž k vůli papeži hrne? A na druhé straně nedá se upříti, že italská vláda aspoň v posledních letech jest jaksi zdržlivější, ať by mohla na základě svého garančního zákona učiniti papež i pobyt v Římě přímo nesnesitelným. Snížení cen pro pouťníky na drahách v roce jubilejním bylo něco, co ani v katolickém Rakousku by možným nebylo a okolnost, že když všechny katolické moci opustily ubohé františkány v Jerusalemě v jich rozepři proti ortodoxním a když i Francie, která si hraje až posud na protektorku katolických misí na východě, ze samých ohledů k Rusku bála se vystoupiti, byla to Itálie, jež se katolíkům ujala a s výsledkem process ukončila, musily působiti nejvyšší smířlivě. Jsou to celkem maličkosti u porovnání s urážkami z předešlých dob, ale politika nezná ubližitelů a nezná uražených, politika nepočítá jako historie s minulostí, nýbrž s budoucností.

Papežství musí však dnes počítati ještě s jinými okolnostmi, jež, tuším, nejvíce na váhu padají; dnes jsou absolutní vlády přímo nemožností, i papež musil by dáti území svému ústavu konstituční a kdo by mu ručil za to, že by v parlamentu nikdy nedosáhly většiny živly radikální, neb i sociálně demokratické? Dnes nelze vládu lidu bez lidu t. j. bez jeho zástupců a ti jsou tací, jaký je duch času. Jaké nové obtíže a boje čekaly by po případě na papeže!

Mimo to obor působnosti sv. Stolicе následkem zřizování nových diecézí a patriarchátů tak se rozšiřuje, že má ona dost starostí se záležitostmi duchovními a poměry jsou dnes vůbec jiné, tak že co dříve bylo na místě a prospívalo křesťanství, dnes by mu snad bylo na škodu a nelze nijak tvrditi, Pius IX. a Lev XIII. že panovali méně slavně jako vatikánští zajatci, než Řehořové a Bonifácové ve středověku. Právě oni dosáhli let Petrových, právě

oni ušetřeni byli násilností, jakým neušel ještě před sto lety Pius VII. Ovšem jedna věc zůstává stále na pováženou a to je garanční italský zákon z 15. května 1871, jež může vláda v ještě horší změnit a učiniti trvání papežů v Římě nemožným. A v tom ohledu je právě třeba nápravy a opatření pro budoucnost, ježto se nemůže věděti, nastanou-li poměry ještě horší. A že se na to pomyslelo nejen ve Vatikánu, ale i jinde to prozradil císař Vilém svým nabízeným prostřednictvím a svým návrhem na samostatné malé území na pravém břehu Tibery od Trastevere k moři, počínajíc tedy sv. Petrským náměstím. Takové enklavy, zvláště v Itálii, nejsou žádnou zvláštností (St. Marino, Monaco), trvající nikoli vlastní silou, nýbrž evropskou rovnováhou. Řím se svými paláci a starožitnostmi zůstal by nedotčen a moderní Itálii její ideál ponechán. Nastalo-li by takovéto vyrovnání a přijali by papež toto územíčko, nezpěchoval by se ani ovšem přijmouti, co mu garančním zákonem nabízeno bylo a italská vláda nezdráhala by se asi, vyplatiti jakousi okrouhlou sumu buď hotově, nebo pojistiti ji státním dluhopisem, jehož renta tvořila by příjem papežů, neboť že poměry nynější nepotrvají a že sv. petrský halál bude čím dál tím více klesati, to je jisté. Itálie by měla pokoj, království, jež má k vůli r. 1871. ještě dnes mnoho nepřátel, by získalo, ježto by mělo o jednu nepřátelskou stranu politickou méně a vyrovnání takové bylo by zárukou míru a prospělo nejen papežství, ale i celé zemi. Pak by byla sama sebou rozluštěna i otázka katolického protektorátu na východě. Ovšem musilo by to býti vyrovnání upřímné s obou stran a t. zv. zadní dvířka musila by býti zazděna ve Vatikánu i Quirinále.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 18. listopadu.

(Prosaická stránka dělení diecézí v Čechách. — K obecním poměrům v Praze. — O přenášení nemoci často půjčovány a hojně kolujícími knížkami.)

Předmětem všeobecných, pronikavých a rozčilujících debat v naší veřejnosti v posledních třech letech jest od Němcůž žádané upravení nového rozdělení diecézí v království Českém. Nechceme zde snad opakovati všecko to, co bylo již v záležitosti této ze stanoviska „ideálního“ ze strany německé a pak jako odpověď na to ze strany české více méně jadrně předneseno, ale postavíme se na stanovisko „prosaické“.

Když by se ke zřízení nového biskupství, (jehož dnes, kdy v Praze jsou čtyři biskupové, žádná naléhavá potřeba se nejvíce) mělo přistoupiti, musil by se opatřiti nejprve byt pro biskupa, příbytky pro kanovníky jeho nové kapituly a budova pro diecéšní kněžský seminář. A když by tohle všechno bylo při nejmenším za více než 4,000,000 K zbudováno a nákladem 2,000,000 K uvnitř zařízeno, jednalo by se teprve o roční plat na vydržování biskupa, o platy pro kanovníky kapituly, o prostředky na vydržování nového kněžského semináře a o platy pro jeho profesory. Co by tyto platy při nejmenším ročně obnášely, to si každý vypočte laskavě sám.

A nyní se tážeme, kdo by tyto náklady na potřebné pro nové biskupství budovy rád a ochotně vedl? Kdo by pro budoucí časy jeho napotomní vydržování bez námitek a odporu převzal? Království České? Nebo království a země na říšské radě zastoupené? A nyní stojíme před otázkou, která vlastně musí býti předem dříve v hotové minci zodpovězena, než-li ke zřízení nového biskupství dojditi může.

O tom nemusí býti snad pochybnosti, že ucházejícím se o nové biskupství činitelům vláda zásadně přání jejich neodmítá vědouc,

že k vyplnění jeho jest zapotřebí vlastně zákonodárných sborů, které by hlavní věc t. j. potřebné k tomu prostředky povolily. Království České to při stavu svých financí učiniti nemůže a říšské radě tyto požadavky předložiti znamenalo by pro věc tu odpor ze strany české, ze strany všenněmecké, ze strany socialistů atd.

To jest také jeden velice důležitý háček v celé této záležitosti, jež rozhovory katolické věci v Čechách nikterak neposloužilo. Dnes pak, kdy všechny české vážné politické strany stojí na společné půdě a nepokojů v církvi si nepřejí, není další pěstování parcelace Českého království doporučovatelné, n. když se vlastně již před hlasem veřejného mínění ustoupilo.

Proto budíž nám dovoleno pronésti, že pokládáme veškeré řeči o zřízení nového německého biskupství v Čechách za předčasné potud, pokud potřebné k tomu prostředky nejsou po ruce. Jeho Milost chebský německý pan biskup se svou nejdůstojnější kapitulou nebydlili by na poušti a neživili by se kořinkou a s učedníky svými by se někde v lese také nescházeli, aby je zde na místě v semináři ku kněžskému stavu připravovali. Takovéto toulaní vlastně ani naše zákony nedovolují. Německá zbožnost v požadavku zřízení německého biskupství byla ostatně více praktická než li apoštolská a poněvadž by proto přišla velice drahá, zůstane zatím asi při pouhém zbožném přání těch, v jejichž srdcích hárá, z toho jednoduchého důvodu, že se v německých kruzích doposud nenalezl bohabojný dobrodinec, který by na zřízení nového „německého“ biskupství v Čechách učinil nadaci nebo odkaz, jako se stalo se statky a fondy, z nichž jsou zřízena a vydržována dosavadní „katolická“ biskupství ve království Českém.

Máme totiž za to, že by se nejen Češi, ale ještě více Němci novým milionům platů na nové německé biskupství vzpírali a že by v bodě jejich odepření byly obě národnosti v zemi najednou svorné. Jakmile by se o to doopravdy jednati začalo, zajisté že by židovské německé noviny, které celou tu záležitost dnes nejvíce rozněcují, co nejrozhodněji proti tomu bouřily a psaly, že jejich patroni na to platiti nebudou!

Když se o celé záležitosti té chladně uvažuje, jest viděti, že její německí autoři naháněli vodu na mlýny židovských německých novin, které pak jí ve dvojím směru rády zneužívaly: ve protikatolickém a ve protičeském. Účet ovšem že zaplatila vážnost stanoviska katolického.

Tak se vlastně celá věc má, když se střízlivě rozebere a rozcupuje. Donfáme, že tato jemná cupanina bude hojivě a dobře do-datečně působiti!

* * *

Pražské doplňovací volby do obecního zastupitelstva dopadly ve smyslu, jak jsme své doby předem naznačili. Po smíru, jež v poslední době strany mladočeská a staročeská, o agrární v Praze mluvíti nelze, uzavřely, nachází se nyní na pražské radnici vlastně strana jenom jedna. Poněvadž proti přemoci i s nejlepším přesvědčením bojovati pokládáme za říich proti Duchu svatému, nutno loyálně přistoupiti na dané poměry, jak se ve skutečnosti jeví. Co třeba k nim poznamenati, to ovšem učiníme. Již kolik let jsme zde poukazyvali k tomu, že stranění strany katolické, jež ona zde v Praze ještě i v posledních letech prováděla, jest jí neprospěšné a letos na naše slova, pro něž jsme byli své doby odsuzováni, došlo. Toto námi zrazované stranění doneslo jí totiž to poněkud pozvání, že letos jeho pomocí a jeho následkem není na pražské radnici ani jediný katolický kněz! Naproti tomu uvádíme, že na sněmu zemském ve mladočeském klubu katolický kněz jest! To poznamenali jsme jenom mimochodem, aby bylo zřejmo, kdo správněji politicky soudil, zdaž my, anebo ti, kdo proti nám bouřili.

Při posledních volbách na pražské radnici nejsajímavější událostí byla změna v osobě druhého náměstka starosty. Tím zvolen byl na místě inženýra Neuberta stavitel Seifert. Tu a tam ozvaly se proti této volbě blasy nesouhlasu a udivu, co pan stavitel Seifert jako náměstek pražského starosty chce. Udiv ten doprovázen byl celou řadou pochybností o tom, že pan stavitel Seifert něco zvláštního dokáže. A zatím nový druhý pan náměstek uvedl se na své místo způsobem velice sympatickým a svědčícím o pevné jeho vůli a neohroženosti! On totiž neváhal a nebál se za dnešní doby, která se hemží babami v kalhotách, prohlásiti, že jednou z předních jeho veřejných a společenských snah jest pečovati o zbudování nového potřebného chrámu v sedmé čtvrti pražské, v Holešovicích, kde jest majitelem realit.

O tom nepochybujeme, že jmenovaný pán svůj úřad na radnici zastane zajisté tak, jako ho zastávali mnozí jiní jeho předchůdci, ale to má před nimi předem, že se postavil za myšlenku, která jest sice již deset let na denním pořádku, ale nikdo neměl odvahy popošínouti ji ku předu. Přejeme mu v ohledu tom zdar nejlepší a podotýkáme, že je pan náměstek Seifert Mladotěch, kteří jako obecní zastupcové nikde v Praze a v předměstích kostely nebouřili, ale nové chrámy budovali zde pomáhají.

Tolik bylo zde potřeba uvést, aby byla dnes v Praze panující situace všeobecně jasnou. Dalšíh vysvětlování zajisté že netřeba.

* * *

Před nedávnou dobou posedla jistě kruhy naší veřejnosti horečka zakládání veřejných knihoven. Prohlášovalo se to za nutnost, za nezbytnost, od nichž se čekalo obrození a spasení celé české společnosti. Avšak na místě uskutečnění toho, na něž se všeobecně toužebně čekalo, začíná českou společností proskakovati povolanými autoritami pronášené a zkušenými osobami dosvědčované tvrzení, že knihovny, hlavně hodné pilně používané a osadami rychle kolující, jsou velice — nebezpečné. Uvádí se totiž, že se knihami přenáší rozmarné nemoci a to nemoci nejzákeřnější, totiž nakažlivé.

Jsou skutečně známy a zjištěny případy, kdy zejména dětské nemoci byly knihami přenášeny a rozšiřovány, neboť malíční rekonvalescenti obyčejně knihami si čas krátí.

Majíce sami hojnost zjištěných případů o nebezpečí, jaké kniha, o níž se neví, kde kolovala, do domácnosti donáš, hovoří i jsme o tomto právě v naší veřejnosti probíraném thematic s přítelem, hledaným lékařem z jistého okresního města ve středních Čechách.

Přítel lékař prohlásil určitě, že v nebezpečí kolujících knih věří. A jal se vyprávěti. „V jisté přední rodině mého působistě zachvátila spála desíletého hošťka a skončila tím nejhorším. Když ubohého chlapečka pochováli, vyprosil si jeho bratraneček po něm jakous obrázkovou knihu na památku. Za tři neděle byl jsem k němu volán. Roznemohl se spalou a brzy odešel za svým milým přítelem.

FEUILLETON.

Z osmera blahoslavenství.

Napsal Josef Váha.

III.

„Blahoslavení, kteří protiventství trpí pro spravedlnost, neboť jejich jest království nebeské“.

Mat. 5, 10.

Kaplan Tichý seděl ve svém chudém pokojku a díval se bez pohnutí upřeně před sebe. Na stole hořela lampa se širokým stínítkem a kolem ní válely se celé spousty knih, papírů a spisů. V kamnech praskal slabý oheň a rozšiřoval příjemné teplo kolem. Venku hučel listopadový vítr a čas po čase zašvihnul o sklo v oknech celý proud dešťový, jako by někdo neviditelný metlami do oken mrskal.

Tichý vzal pero, smotil je v inkoustu a chtěl začít psáti. Ale náhle jako by mu byla ruka uvázla. Zahleděl se upřeně před sebe a smutně se usmál.

„Mám kázati v neděli a věru nejsem k pracování kázání ani naladěn.“

Po těchto slovech však nadzvíbnul opět ruku, smotil znovu pero v inkoustu a již maně v čelo zamýšlené řeci napsal: „Blahoslavení, kteří protiventství trpí pro spravedlnost, neboť jejich jest království nebeské“.

„Hm, kteří trpí pro spravedlnost...“

Kdybych směl, mohl bych tu psáti svůj vlastní životopis, ale když... — — —

Tichý mávnul rukou, jako by něco nepřijemného odehnati chtěl.

„V chudé horské vesnici stála má kolébka.

Obrázkovou knihu po něm zdědil jako milou památku jiný jeho kamarád, který nedlouho po tom také na spálu onemocněl. Byv k němu povolán, nešťastnou knihu jsem tam zastihl a zdobící ji podpis první oběti spály mně vysvětlil, jakým způsobem dvě další onemocnění vznikla — — — Proto z vlastní své zkušenosti vím, že i nejlepší přítel dítěte, kniha, může mu bezděčně přinésti záhubu, když lidé nejsou dosti opatrní — — —

Poněvadž hovory o nebezpečí kolujících knih jsou právě časovými, zmiňujeme se o nich také a máme za to, že při styku s cizími, ošumělými knihami jest zvláštní opatrnosti skutečně zapotřebí. A byt bychom nestáli na krajním prostředku proti jejich nebezpečnosti, aby totiž nikdo o cizí knihy nestál, předce nepokládáme častou desinfekci po různých domech kolujících knih za nějakou zbytečnost nebo za luxus. Zejména při školních knihovnách měl by býti dokonce zaveden lékařský dozor, kde knihy byly půjčeny.

Obrana.

Mravnost prý stoupá. Působením moderní bezkonfesní školy a zejména blahodárným působením sociálně demokratických zásad mravnost v lidstvu prý stoupá. Dosud všeobecný rozmach mravnosti zdržují ještě tu a tam trpěné zbytky náboženské nauky. Jakmile lidstvo uposlechne upřímné rady osvícených blav a vymaní se naprosto z dusivého objetí klerikálních osidel, nastane zlatá doba čisté lidskosti a pravé mravnosti. Ku této každodenně opakované písničky pokrokových dobrodinců lidstva přičiňujeme několik zajímavých cifer. Od r. 1800 až na náš letopočet bylo spácháno celkem 77 atentátů (vražedných útoků) na korunované hlavy nebo vládaře republik. Z těchto 77 útoků nezdařilo se 56 a 21 skončilo smrtí napadeného. Útočníci dle národnosti byli: Francouzů 12, Němců 10, Italů 7, Rusů 6, Angličanů 5, Španělů 5, Řeků, Jihoameričanů, Srbů a Rakušanů po 2, Uhrů, Egyptanů a Belgičanů po 1.

Velmi poučné jest srovnání statistiky atentátů první poloviny minulého století (1801—1850) s druhou polovicí téhož století až po naši dobu (1851—1903).

V první polovici spácháno pouze 16 atentátů; od r. 1851 se ale počet ten zčtyřnásobil a obnáší — 61 případů. Kdežto na první polovici připadly jen dvě dokonané vraždy — ruský car Pavel II. (1801) a turecký sultán Selim (1808) — čítá druhá polovice (1851—1903) plných devatenácte dokonaných vražd korunovaných hlav a vládařů: v jihoamerických republikách Peru, Bolívii, Ecuadoru a Paraguayi 4, ve Spojených státech severoamerických a Srbsku po 3, ve Francii, Rusku, Turecku, Indii, Koreji, Persii, Itálii a Švýcarsku po 1.

Během posledních 33 let (od r. 1870) podniknuto 43 atentátů, z nichž 16 skončilo smrtí. Vražedné tyto útoky nebyly namířeny snad proti přebíratům tyranických choutek napadených, nýbrž platily i šlechtným vládařům jakožto představitelům vládařské moci.

Otec měl několik koreček polí, ale děti měl víc než těch koreček a já — já — mne osud zabíhal na studie... — — —

„Hu, byly to studie... Darmo vzpomínati... Bída, bída a zase bída a ústrky a strádání... — — Kdo je chud, at raději nestuduje...“

„Žádal jsem o slevení školného. Chtěli na mne vysvědčení chudoby, pak prý mi školné sleví. Ale až jsem byl nužak největší, dostal jsem jen vysvědčení nemajetnosti, ježto prý otec má chalupu a pole. Myslíl jsem tehdy, že se mi lítostí vnitřnosti v těle obrátí. Syn vrchního rady vysvědčení chudoby dostal, otec jeho prý nemá mimo služné žádného majetku a já... — — —

„Mně slevili polovici, radovu synovi vše...“

„Ha, ta spravedlnost! — Můj otec se najedl sotva suchých brambor, pan rada jídal koroptve, můj otec pil vodu, pan rada pilsenského, já chodil v štruktovkách, syn pana rady v nejelegantnějším obleku, já neměl celé měsíce krejcaru ani na krušinu, syn pana rady pohrdal i uzenkami... — — —

„Eh, darmo mluvit, díky Bohu, že už ty chvíle jsou pryč. — Blahoslavení, kteří protiventství trpí pro spravedlnost...“

A Tichý vytřeštil před sebe oči a díval se v pološero, jako by tam něco hledal.

„Bída, bída! — Kdo se v bídě narodí, nevyklepe se z ní do smrti. Věř se mu na paty jako olovené závaží. — Bída dřívě, bída nyní...“

„Osmnácte let jsem knězem, kaplanuju stále, dru se od rána do noci a co mám za to! — Služba u vládních úřadů jest na tom lépe! — Osmnácte let sloužím za tři sta padesát a přídavkem mám čtyři venkovské školy. — Hababa! Tři sta padesát, jako každý nádeník... — — —

A kaplan Tichý se rozesmál tak šíleně, že až se nad tím sám zarazil.

„A pak prý my kněží máme se na světě nej-

Nedostatečná nábožensko-mravní výchova moderní generace a svobodné šíření pomatených a naprosto zrádných názorů o úkllech státu a vládařské autority zplodily úžasnou cifru útoků na korunované hlavy. Statistika pádně dokazuje, že s úbytkem náboženské výchovy vzrůstá pohanská surovost a proto smutnou úlohu hrobařskou zastává časopis „Český Učitel“, jenž volá ve svém slepém boji proti „klerikalismu“: „Nepřiznáváme práva rodičům, aby již od mládí směli dětem vštěpovati aneb dáti vštěpovati cokoliv z přesvědčení svého a víry své, byť to bylo i náboženství.“

Nechte tedy, rodičové křesťanští, děti své bez náboženství a páni vám je za drahé peníze vychovají pro — šibenice.

Vuorně poměná četba. O kalendáři „Havlíčku“ jsme již uveřejnili několik poznámek zaslaných nám dopisovatelem. Nyní jsme nahlédli do obsahu jeho sami a shledali jsme zde myšlenky opravdu až příliš „pokrokové“. Ovšem že si redakce tohoto kalendáře počíná hezky chytrácky. Nač učiniti otevřený útok na katolickou víru vůbec? Redakce chce kalendáři zjednatí domácí právo v rodinách dosud katolických, a proto nejde všecko najednou po způsobě „Červánků“, něco se může lháti o katolicismu letos, něco na přes rok, až se lid zpracuje dokonale. Zrovna tak to činí socialističtí agitátoři; přijdou-li verbovat mezi občany věřící, tu si dávají dobrý pozor na jazyk; někdy i křesťanství velebí, jen aby trochu hejlů nachytali. A když již socialistická tvrzení dostatečně upevněna, odhodí se škra-boška přetvářky.

Před částí zábavně-poučnou stkví se heslo: „Pravda, krásno, dobro, silu!“ A hned pod ním jest upozornění, že vysvětlení k „některým věcem“ na dotazy zodpoví redakce v příštím ročníku. Rozumí se, že to budou hlavně „odpovědi“ na dotazy známého katolíka o člancích protikatolických v tomto ročníku uveřejněných. Než již se podívejme aspoň zběžně, jak „Havlíček“ své nadepsané heslo „pravdy“ ve skutek uvádí.

„Havlíček“ sládková přísahá socialistům ne-spravedlivými urážkami katolického tisku. Má-li vážné důvody ke koketování se sociální demokracií, ať si je uvede; ale nechť nešíří při tom nepravdy. Prý „v četbě, která se našemu lidu předkládá, často vyliční se socialisté jako postrach všeho spořádaného a všeho národního. Socialisté vyliční se v takových plátcích (!) jako lidé bez Boha, jako lidé nemilující národu, jako lidé, kteří na potkání jsou s to vás zastaviti a sáhnouti po vašem jmění a životě. Má toho klerikální četba více na svědomí, proč by si nevzala i tohle proti chudému (!) člověku.“

Na to odpovídáme otázkou: Pánové, jste slepi, anebo se takovými úmyslně stavíte? Vždyť znáte také dobře útočný socialistický tisk, v němž se duše sociální demokracie obráží v celé své nahotě. Kdyby forma a pravdomluvnost katolického tisku dopadala tak jako u Červánků, pak byste měli spravedlivou příčinu mluvit o „klerikálních plátcích“. Protikatolické lži stokrát vyvrácené ohřívají se v socialistických listech znovu a znovu. A

lépe! — Věru žalostí se až člověku srdce sevře. Moji kolegové jsou advokáty, professory, inspektory, soudci a já?! — Co oni mají, nikdo nevidí, ale u nás... — — —

Kaplan Tichý zavrtěl náhle hlavou, uškříbнул se prapodivně a zdálo se, že si nemůže v hlavě nikterak něco srovnati.

„A přec ten Božák Mistr řekl kdysi: „Jdětež i vy na vinici mou a co bude spravedlivého, dám vám...“

„Inu ovšem, chudý Mistr z Nazareta mohl mluvit před devatenácti sty léty jinak. Nyní každý dělník hoden mzdy své, jen kněz nikoli...“

„Co bude spravedlivého, dám vám... spravedlivého... Co je spravedlivého... — — ?! —

„Justitia fundamentum regnorum — spravedlnost základ království... — Ano, tak jest do slova napsáno na císařském bradě ve Vídni, ale nápis ten jest jaksi omščený, oprchalý, nečitelný. — Ku podivu, ku podivu! — A jako by ani neměli tam ve Vídni na opravu, aby se mohl ten nápis lépe předčísti.“

„Justitia, justitia! — Blahoslavení, kteří protiventství trpí pro spravedlnost... Jak dlouho už čeká národ náš na tu justitii, co už vytrpěl, co už snesl... — — —

A kaplanovi vstoupily slzy do očí. Vytáhnul z kapsy šátek a přitisknul ho na oči.

„Ubohý národ! Odkopáván zrovna tak jako, jednotlivci. Jest to národ prostý, národ rolnický, národ řemeslný, národ neurozených a proto...“

Kaplan sevřel rty jako by ve hněvu a v bolesti, ale v tom utkvělo oko jeho na obraze sv. Václava nad stolem. Kaplan bezděky sepnul ruce.

„Ó kníže, nedej zabynouti nám i budoucím! — Rveme se, zápasíme, potýkáme se, bojujeme za spravedlnost, za spravedlnost svou, ale kde máme to království... — — ?! —

když katolický tisk konstatuje a vyvrací bez-
uzdné útoky socialistického tisku, už činí dle
Vašeho mínění socialistům křivdu. A že vůd-
cové sociální demokracie odvracejí lid soustavně
od Boha, to byste přece znáti měli. Není je-
diného článku katolické víry, z kterého by si
socialistické listy nestropily posměch, a na
valných schůzích sociální demokracie řečníci
její až příliš zřetelně vykládají svůj proti-
náboženský program. A podívejte se tak někdy
do schůzí, jak si ubožáci pomlouvají a proná-
sledování beránkové počínají. Kdy na p. u nás
katolíci činí vpády do socialistických spolko-
vých schůzí, aby jednoduše nehumánním a ne-
kulturním rámcem vyháňali katolíky z jejich
vlastní domácnosti?

Tohle socialisté dělají velmi často. Že
jest to strana nikoli utiskovaná ale nanejvýš
útočná, to každý poctivý a věci znalý člověk
potvrditi musí. Když jednou několik výrostků
křiklo za Masarykem, perent, hned požídvětlý
tisk chtěl bouřiti celou českou veřejnost proti
— katolickým kněžím a hlavně proti arcibi-
skupovi. A přece žádný katolický kněz ani ka-
tolický tisk k takové demonstraci nenabádal.
Ale za to o socialistických vpádech, o bez-
uzdném pronásledování lidí katolicky smýšle-
jících se strany sociální demokracie se hezky
mlčí. Bůh sám ví, jak by se nám dle dosavad-
ních zkušeností vedlo, kdyby katolíci ocitli se
v moci sociální demokracie, a kdyby tato mohla
konati všecko to, co konati chce. Nachází-li se
v tovarně mezi dělníky socialistickými upřímný
katolík, zakouší nejapných úštěpků až k zal-
knutí. To víte sami, že za nynější doby svor-
ným spolupůsobením požídvětlého realismu,
„Českého Učitele“, „Školského Obzoru“ a so-
ciální demokracie platí za psance katolík a
nikoli socialista.

A že by katol. tisk bojem proti socialisti-
ckým přehmatům byl proti „chudému člověku“,
jest opět nepravdou; náš tisk právě chudému
člověku prospívá, varuje-li ho před židovskými
demagogy, kteří z kapes klamného dělnictva
tyjí a jimž jest štvání proti katolické církvi
výnosným řemeslem.

A poměr socialistů k národu?

Sluhové židovského, germanisujícího ka-
pitalismu, kteří k vůli židovi dovedou tak statně
pronásledovati pokrevní bratry pro jejich ka-
tolickou víru, mnoho vlastenectví na sobě ne-
ukazují. A že v nejnovějším čase jen k vůli
upevnění vlastních posic jejich listy také někdy
slovo vlastenecké utrousí, k tomu je dohnal
vnější tlak. „Havlíček“ píše, že ovšem socia-
listé nejsou bez chyby; proto však nezaslouží
prý opovržení, ale upozorňování a vlídných
oprav. — To jest pravda; a jest také pravdou,
že i mezi socialisty jsou lidé hodní, kteří jen
z nevědomělosti sedí na lep vyznavačům tal-
mudu. Ale podívejme se, kolik socialistů asi
po nestranném upozorňování a vlídných opra-
vách touží; kolik se jich chce do opravdy, ne-
stranně ze spisů mimosocialistických poučiti?
Každodenní zkušenost mluví až příliš zřetelně,
že většina socialistů jest ovládnuta slepým proti-
katolickým fanatismem. Že by „Havlíček“ udě-
lil důtku socialistům za jejich příkré stano-
visko ke každému katolíkovu, na to ovšem mar-
ně budeme čekat. A že katolický tisk k socia-

listům chová se daleko mírněji než sociali-
stický tisk k nám, to také „Havlíček“ nikdy
neřekne.

Co napsal Bílý Prapor proti „Křesť“ a
„Marii“, to „Havlíček“ s ochotou otiskuje; co
však týž časopis napsal k obraně víry kato-
lické, to ovšem zůstalo a zůstane redakci „Ha-
vlíčka“ v péře na věky; to jest taktika všeho
protikatolického tisku.

„Havlíček“ mnohé krásné výskumy exaktní
vědy nechává stranou; za to však musí pospi-
šiti s tímto znamenitým poučením: „Darwin
důmyslně pronesl domněnku, že člověk vyvinul
se během věků z opice. Novější názor (jaký
bude asi nejnovější? Pozn. red.) jest, že opice
a člověk povstali z téhož společného předka,
z něhož opice odchýlila se zrudností, vyvíjejíc
se u některých, hlavně ve svalch a kostech,
člověk pak zvláštností předka na sobě zdoko-
nalil, zúšlechtil a vyvíjel se nejvíce mozkově
— duševně“.

Tohle sdělení „novějšího názoru“ jest
ovšem velice důležitě; bez této vědomosti by
český národ upadal do hrozných škod. A aby
každý čtenář tím více byl utvrzen v náhledu,
že jest opice jeho rodnou sestrou, jest nad tě-
mito řádky vytištěno ještě pět jiných článků
na utvrzení.

Jest viděti, že jsou vhodné „Havlíčkovy“
i zpátečnické názory, jen když slouží k pod-
vrácení víry. Redakce při své „pokrokovosti“
neví, že jest strohý darvinismus ve vědě již
větší odbytou; neví, jak neslavně skončil po-
věstný Büchner, jehož pohádkové dílo „Kraft
und Stoff“ platilo svého času nepřítelům víry
za evangelium; vlastní přátelé Büchnerovi se
později styděli za „vědu“ svého vůdce. Moderní
věda hypnotická zlomila darvinismu vaz do-
konale. Ostatně si může redakce „Havlíčka“
předstít, co nedávno napsal o darvinismu sám
realistický „Přehled“, který je redakci tolik
blízký. — Ale mluvíme takovým lidem, kteří
větší péči věnují podvrácení víry než skuteč-
nému vzdělání lidu! Možná, že za dvě léta bude
zase „Havlíček“ velebiti pověry spiritistické,
jež jsou největší protivou darvinismu, jen když
to poslouží v boji proti naší víře. — (Dokonč.)

Politický přehled.

Za všeobecné střísněnosti zahájeno tentokráte
dne 17. listopadu zasedání říšské rady. Nejprve
finanční ministr Böhm-Bawerk vykládal předložený
finanční zákon a rozpočet na rok 1904. Úhrnné
výdaje rozpočteny jsou na 1.734.771.291 K, příjmy
na 1.737.509.991 K; přebytek jeví tudíž 2.738.709
K, který ovšem jest jen účetnický proveden.
Příjmy a výdání rostou rok od roku stejným
krokem. Nejvyšší položkou mimo státní dluh
(357.949.288 K) tvoří příspěvek na společná vy-
dání 271.028.000 K, pak ministerstvo financí
266.813.741 K, ministerstvo kultu a vyučování
84.590.417 K. Plat českého ministra vede se
stále ve vydáních. Položky na vydání česká jsou
málo vstrojeny. Po výkladu ministra financí
mluvil ministerský předseda dr. Körber o situaci,
jež nastala následkem krise uherské. Dokazoval,
že jednota armády porušena nebyla a zejména
kladl parlamentu na srdce, aby otázky národ-
ně-politické, jak se to v jiných státech děje, pod-
řídil zvláště v nynější těžké době otázkám hospo-
dářským. Minister. předseda mluvil jako jindy
pěkně, tentokráte však nikoho řečí svou nenadchl.
V předvečer zahájení říšské rady dr. Körber
radil Čechům, aby se spokojili zřízením druhé
české university na Moravě v některém českém
městě. Němce pak varuje, aby se nestavěli
proti tomuto oprávněnému kulturnímu požadavku
Čechů, jinak že budou Němci na Mo-
ravě nuceni počítati s faktem, že jen nynějšímu
volebnímu řádu mají co děkovati za své dosavadní
privilegované postavení. Na pěkná slova minister.
předsedy vešla do sněmovny tichá obstrukce. Čte-
ny totiž došlé spisy, interpelace a pilné návrhy
a sice na žádost českých poslanců doslovně!

Na říšském sněmu uherském minister. před-
seda Tisza konečně jaksi zvlékl od obstrukcí.
Ve sněmovně projednává se už předloha o bran-
cích, ač se oposice usnesla, že bude pokračovati
v obstrukci. Hr. Št. Tisza na sněmu uherském
vystoupil proti řeči dra. Körbera na říšské radě,
v níž tento dokazoval, že ustanovení o společné
armádě mohou býti vykládána a měněna toliko
za souhlasu obou vlád, uherské a rakouské, a že
i tam, kde zákony vyhrazují jednotné řízení, ve-
dení a vnitřní organizaci společné armády moc-
náři, musí býti dovoleni vládě jednoho státu též
vliv, jako vládě státu druhého, běží-li o nějakou
směnu. Hr. Št. Tisza dovolával se i svědectví
krále, že dr. Körber nemá nic mluvit do toho,
co uherští státníci s uherským králem ve vojens-
ké otázce ujednali. Všichni činitelé veřejného
života uherského prý to energicky odmítnou.
Vida, vida pány Maďary, my máme jen platit a
na jejich jednání mlčet!

Minister. předseda francouzský Combes pro-
hlásil v senátě v debatě o předloze, jež se týká

zrušení zákona loi Falleux, že vláda přijímá v zá-
sadě dodatek, dle něhož má být zakázáno udělo-
vání vyučování osobami, které složili slib celibátu
nebo poslušnosti. Vláda ale tento dodatek nahradí
předlohou zákona, kterou podá ještě v tomto za-
sedání a kterou bude všem členům kongregací
zakázáno vyučovati na obecných, středních neb
vysokých školách. Co se duchovenstva týče, zů-
stane rozhodnutí vyhrazeno, až vláda rozhodne o
otázce odloučení církve od státu. Čl. I. osnovy,
kteřou se zákon loi Falloux zrušuje, byl pak 225
proti 31 hlasům schválen. — Mimo to president
Loubet podepsal dekret námořnického ministra
Pelletana, kterým se milosrdné sestry vypovídají
z nemocnic námořnických. Prý neměly na mysli
péči o nemocné, nýbrž že strhly na sebe správu
zásobáren a dopustily se v ní hrubých přehmatů.
Tak vida, co se na milosrdné sestry neuvalí!

Král dánský Kristián IX. slavil v neděli ju-
bileum svého 40letého králování. Jest obecně na-
zýván dědem Evropy. Z jeho dětí jest druhoro-
zený syn králem řeckým, jedna dcera carovnou
(vdovou), druhá dcera královnou anglickou.

Ke hnutí spolkovému.

(6) Návrh skupiny Novobydžovské rozčeřil
tichou hladinu spolkového života. — Smělý
náběh, který učinil spolkářský ruch kolem r.
1890—1900, zastavil se na mrtvém bodu a
klidně stál, jakoby již vše bylo hotovo. Není
divu, že v přemýšlející hlavě vtíraly se vždy
neodbytnější otázky, proč náš spolkový život
nemůže se rozvinouti tak, jak by bylo žádoucí
v zájmu věci dobré.

Jest jisto, že ve spolcích našich bylo
dosti toho, co bylo někdy spíše brzdou než
podporovatelem našich snah. Založení a věsti
spolek není snadnou věcí. Jest k tomu třeba
nejen nadšení pro věc, nýbrž i pravé obezřet-
nosti, která by dobře uvážila poměry a dle
nich zařídila vystupování spolku na venek.
Naše spolky zakládány ponejvíce s firmou po-
litickou — povětšinou výbojnou, jakkoliv dosud
neměli jsme uvědomělých záloh, o které bychom
se mohli opřít. Ozývaly se hlasy: „Napřed
vzdělávejme lid, pracujme proň ve spolcích
národních a náboženských vzdělávacích, hospo-
dářských atd. — a s uvědoměním katolického lidu
vyroste samo sebou pak jeho program v otázkách
veřejných. Jest to práce delší, ale jistější — a
pak jest to opravdu demokratické. Začíti hned
s vysokou politikou, dokud nejsou položeny
kulturní základy strany, jest velice riskantní!“
— Než hlasy ty zanikaly. Nadšení pro dobrou
věc bylo tak veliké, že zdálo se, jakoby každá
vážnější pochybnost o zdárném výsledku této
cesty byla neodpuštělným škarohlídstvím a
proradou na dobré věci. Spolky, jež (dle skrom-
ného náhledu) měly býti tichými díluami práce
a vzdělání, jakož i utužení a obrození křesťan-
ského ducha, staly se politickými kluby a stře-
disky politických hesel stran. Náš politický
program nebyl však tak pevně stanoven, aby
tyto nepatrné počátky hnutí katolického spojil
v jedno řečiště. Následek toho byl, že politika
nesla v sobě jako smrtelný zárodek: politický
rozvrat ve vlastní straně. Činnost slibná se
vyvíjejícího katolického hnutí utoula ve spo-
rech a smířovačkách. Horliví pracovníci ustu-
povali z bojiště — nastala stagnace, která
zmírnila protivy stran, jež viděly, že nemají
potřebného silného životního pozadí — a že
v řadách pracovníků šíří se nechuť ku stra-
nickým, politickým dostihům.

Vzdělávejme se, utužujme vědomí ná-
boženské, posilujme kulturní katolický živel
v lidu — a připravujeme se k době, jež
nutně po radikálních převratech a sklamaních
připraví půdu k poctivé práci v rámci české po-
litiky, od níž svůj kulturní katolický program
nikdy odtrhovati nemůžeme, nemáme-li sami šla-
pati v prach své historické právo v tomto krá-
lovství!“

Tato devise nutně vedla ku dvojímu ná-
zoru.

První názor praví: Pracujme ve spolcích
a ve veřejném životě vůbec uplatňujíce taktně
svůj názor katolický, aniž bychom zakládali
spolky zvláštní.

Druhý názor (obsažený asi v návrhu sku-
piny Novo-Bydžovské) praví: *Zakládejme spolky
a sice především vzdělávací, jež by prohloubily
katolické a vlastenecké uvědomění lidu.* Spolky ty
ať nenesou demonstrativně oznaky naší sv.
víry ve svém pojmenování, jako by předem
již prohlašovaly za nedokonale katolíky ty,
kteří do nich z jakýchkoliv ohledů nevstupují,
nýbrž označeny buďte jménem obyčejným (ku
př. vzdělávací, hospodářská, čtenářská beseda
atd.), vkládajíce program svůj kulturní nikoliv
do firmy nýbrž do stanov a činnosti. Důvod
k tomu není nějaký stud neb neucta, nýbrž
naprostá a hlubokým pochopením provázená
úcta ku jménu církve Boží, jejíhož jména v zá-
ležitostech veřejných někdy bylo zneužito.
Poslední doby byly pro nás dosti výstražné!

•Ano, království! — Na pergamentu ho máme,
v dusných archivech, mezi sežloutlými folianty,
v zaprášených knihách, ale ve skutečnosti...?!

•Majíce na paměti věrné služby, jaké nám
prokázal český národ a uznávajíce milerádi jeho
svatá práva, jsme ochotni tato práva potvrditi
korunovační přísahou...•

Kaplan se v myšlénkách zarazil a sotva dý-
chal. Lekl se zrovna, jak mu mohla takhle slova
reskriptu z r. 1871. na paměť přijíti.

Chytil péro a chtěl psáti, ale nešlo mu to
a nešlo. Stále jen zůstala na papíře tato slova:
•Blahoslavení, kteří protivensství trpí pro sprave-
dlnost...• — — —

•Ano, trp můj národe, trp! Však i ty jednou
království dosáhneš. I Kristus musil dříve trpěti
a potom teprve vešel do slávy. Bez utrpení není
očisty, bez očisty není posvěcení, bez posvěcení
není vyvolení.

A kaplan Tichý vstal se židle, popošel k ne-
dalekému klekátku, vrhnul se tam na kolena, sep-
nul ruce a jeho uštvaná duše modlila se v té
chvilce nejvroucněji, nejmohutněji, nejpronikavěji...

•Dědictví otců, zachovej nám Pane! — Jako
vici na stádo bezbranné, tak sápo se protivníci
na nás. Ó nedej nám uštvání býti, ó nedej nám
přemoženu býti! — Smečka zlostníků povstala
proti nám, ó sil nás, abychom neklesli v boji vy-
silujícím, v boji svatém, v boji nerovném, v boji
za spravedlnost...• — — —

Hlas začal se Tichému jaksi chvěti, hlava
klonila se níže a níže a celé tělo shroutilo se na-
jednou jako zlomená třtina na klekátku před Ukři-
žovaným...• — — —

•Blahoslavení, kteří protivensství trpí pro sprave-
dlnost, neboť jejich jest království nebeské. — — —

— Spolky a podniky, pokud se vymykají z rámce činnosti kostelní, byť i ideou svou byly katolickými, zůstávají přece jen světskými a nemají nésti jména církevního pro nebezpečí zneužití a pro nedostatek církevní kontroly (jež činí se pak zodpovědnou za vše, co pod jejím jménem se děje).

Tak asi znělo odůvodnění návrhu skupiny Novo-Bydžovské a věc předložena volné diskuzi, čímž myslí se věcné posouzení a ne pranýřování, jež by nám neprospělo! Musí se nám jednati o věc — a tu třeba vše bez vášně uvažovati. Proti návrhu skupiny Novo-Bydžovské vystoupil poněkud ukvapeně list pro lid psaný, který by suad nejvíce měl být seriózní v posuzování tak důležitých otázek, jakkoliv upříti nelze, že návrh byl tak lakonicky formulován, že různému výkladu pole otevíral. Zásluhou však nepopíratelnou návrhu toho jest, že rozproudil otázku spolkovou a vyslovil nutnost a potřebu katolických spolků v době, kdy z jisté strany ve vlastním táboře zahájen proti nim boj.

Stojíme v době přerodu našeho veřejného života katolického. Mezi těmi, kdož hlásí se pod prapor katolicismu věrně a s plnou inteligencí svého ducha, jsou síly, jimž nelze vykáhati upjatou roli. Více než kdy jindy třeba se vřít v tu pravdu, již básník vyjádřil slovy: „Cesty mohou být rozličné — jenom vůli mějme všichni rovnou!“

(Poznámky k bojejšímu dopisu našeho přítele uveřejníme příště. Red.)

(Čestí bratři) byli plaší a hrdinní, satorseš a pokorní; lutherani naopak vlašní a vyluční, náslíní a náchylní k slabostem; první šli jen s povinností, a činnost jejich byla proto méně smělá a méně plodná; druzí savorhující ideu povinnosti, potlačovali jednu s podmínkami potřebných k životu; celkem obojí byli neschopni dobyti světa, jedni proto, že mu byli příliš cizí, druzí proto, že mu byli příliš poddání.

Protestant Denis: Konec samostatnosti české, 562.

Z činnosti katol. spolků.

Socialní kurs v Hradci Králové. Východočeská katolická organizace vede si stále neochabujícím životem. Dovede pořádati skvělé manifestace sjezdy a nezapomíná na drobnou vzdělávací práci. Tiskovou a politickou propagandu obstarává sv. Janek politické družstvo tiskové, vzdělávací a socialní ruch udržuje ústřední diecéšní svaz katol. jednot a odborové sdružení. Tito 3 činitelé uspořádali letos jako před 2 roky socialní kurs v Hradci Králové pro členy socialních spolků. Po 4nedělní odpůldne konají přednášky přední pracovníci na poli socialním v oblasti diecése královéhradecké. První cyklus přednášek dne 15. listopadu shromáždil dosti slušný počet posluchačů do dvorany „Adalbertina“. Z venkovských jednot zastoupeny byly svými delegáty zejména: Třebechovice, Týniště, Přelouč, Sl. Předměstí, Chocet a Smítice. Větší účast venkovských jednot byla by však žádoucnější, ježto přednášky dle první úkázky skutečně poskytnují množství cenného materialu, jsouce bohaty obsahem i formou. Kurs zahájil jménem polit. družstva tiskového jednatel p. Dr. Reyl, uvítav přítomné delegaty. Jednání řídilo zvláště volené předsednictvo, v němž zasedali pp. prof. Dr. Jindra, truhlář Netuka a knihář Karásek. Prvá přednáška p. Dr. Reyla „O podstatě socialní demokracie“ rozvinula v přehledném rámci obraz učení socialistického. V pouťavé a srozumitelné formě nastínil p. Reyl dle původních pramenů cíle a snahy socialní demokracie a podrobil moderní bantí toto neustranné kritice opět na základě spisů socialistických předáků, najmé Bernsteina. V malokteré schůzi socialistické býrá posluchačstvo tak instruktivně poučeno o poraze socialistickeho učení, jak jsme je poznali z přednášky p. Dr. Reyla. Druhá neméně hluboce založená přednáška p. katechety Jukla seznámila nás s nejdůležitějšími body programu strany socialné demokratické, křesťanskosocialní a národní demokratické. Poutavým přednesem uvedl p. Reyl posluchačstvo bravé do ducha zmíněných 3 socialních stran, poukázav na společné a různé jejich cíle a požadavky. Tím se obě přednášky vhodně doplňovaly a pozornému posluchači poskytl přehledný nástin socialního zápasu v nynější době. Po přednáškách rozvinula se čilá debatta o dalším postupu strany křesťanskosocialní. Zejména touláno bylo na to, že strana nemá jednotného vedení a že nemá uceleného programu. Vysloveno přání, aby svolal se již z jara sjezd strany, na němž by byly doplněny programové mezery a na němž by zvoleno bylo jednotné představenstvo. P. Dr. Reyl vyslovuje názor, že jediné oprávněným činitelem ku svolání sjezdu celé strany jsou katolické spolky. P. katecheta Jukl míní, že sjezd strany může se odhývati v Praze bez ohledu na Moravu a Slezsko, protože země tyto doplnily si svou organizaci bez ohledu na nás. Pan Polák žádá, aby diecéšní spolkové svazy svolaly předběžnou konferenci do Prahy, kde by se pořádní sjezd stanovilo. Všeobecný sjezd strany je dnes nevyhnutelně potřebným, aby se jednou učinil konec neuvornosti v našich řadách. Královéhradecký diecéšní svaz učiní vyzvání ku ostatním diecéšním svazům, aby obeslaly přípravnou konferenci do Prahy, kde se dle správ novinářských má konati o Vánocích sjezd spolků pražských. Tím debatta byla ukončena a předseda schůze vdp. prof. Dr. Jindra vzdal díky posluchačstvu za svou účast a vyzval je ku návštěvě příštích přednášek dne 22. listopadu, kdy budou pro-

bírány otázky živnostenské a spolkové. Přednášeti budou p. přednostu úrasové expositury Bubeníček, p. řezbář Jendovský a p. redaktor Pochmon. Zveme zejména venkovské jednoty ku vyslání aspoň jednoho delegata, by mohl vylechnouti přednášky dle svých zápisů v jednotě své opakovati. Tím přinese kurs socialní náležitý náitek a vystižen bude pravý úkol kursu, jenž má povzbuditi spolkovou vzdělávací činnost. Zdař Bůh!

Katol. národní Jednota jinochů a mužů v Černilově konala v neděli dne 15. listopadu ve spolkových místnostech svou výroční valnou hromadu. Schůze zahájena byla o 8. hod. odpol. vdp. děkanem J. Seidlem, předsedou. Na to dp. J. Mynář, jednatel, úchvatným způsobem promluvil o povinnostech katolíků v soukromém a zvláště ve veřejném životě. Dojem řeči bylo znáti na všech tvářích. Mimo to předseda Všeob. sdružení křesť. dělnictva p. J. Urban z Hradce Kr. pojednal krátce o důležitosti všeobdobového sdružení. Ze změny stanov důležitá jest ustavení se odboru ženského. Z celého jednání valné hromady vysvítala účta a vášnost, jaké se místní pp. duchovní u svých farníků těší za svou neumornou snahu a práci na povznesení katol. života. Místnost naplněna byla účastníky obojího pohlaví do posledního místa. Další blahodárné činnosti Zdař Bůh!

Ze Skutče. 8. t. m. pohovořil v našem spolku vp. Jiří Šehula o útěse plynoucí z náboženství. Vzácná pozornost nám byla tentokrát věnována se strany národních socialistů. Dostavilo se jich skoro tolik, kolik bylo přítomno mužských členů jednoty. Že k vůli poučení do schůze sotva šli, bylo patrné na jejich chování. Snad čekali, že se bude ve spolku „řezat“ do stran protivaých výpady, vypůjčenými ze zbrojnice našich nepřátel. To se ovšem nestalo a taky nestane. My necháváme frázovitost a stranické útočení jiným, vzdělávající se na základě pravdivých fakt. Po ukončení řeči zpívány vlastenecké a náboženské písně. „Národní“, jako vídní hosté, si zanotili píseň, v níž se tak úspěšně pje o „mnichů rož líně“. Možná, že myslili, že aspoň nyní ti studení se roze hřejí, začne protest, replika s druhé strany, hádka — a na konec naši raději vlastní spolkovou místnost opustí; a pak se bude pečeti „vítězství“ slovy: „To jsme jim dali“. — Tak to aspoň při podobných příležitostech chodí; Ale zůstalo pouze při zbožném přání. Ti, kterým se přezdíval „klerikálních kobouř“, zůstali studenými dál; pouze se usmívali a vp. Němec ještě pobídl pěve: „Tedy jen silněji, jen fortissimo“. A tak si pánové dozpívali beze všeho protestu naších. Po svém dozpívání se pánové pomalu vytráceli a — budiž to s povděkem doznáno — slušně při odchodu pozdravovali. Na vysvětlenou ještě našim hostům dodáváme: „Pánové, nemyšlete si, že ti katolíci jsou tak zlí a že se nímýslně vyhýbají pravdě; takové lidi hledejte jinde. A pak též buďte přesvědčeni, že proti Vám nemáme žádného osobního hněvu; vždyť jste s námi jedna krev, a my nemáme dokazovat „vlastenecký“ rozdmýchování nepěkných svárů mezi rodáky samými. A vzdělávátele se po svém způsobu, přejte také volnost stanovisku našemu. Víme, že nejste všichni vůle nedobré, ale ten, kdo Vás navedl k onomu zpěvu v naší domácnosti, jistě to nečinil ani z křesťanské lásky, ani z vlasteneckosti. Jak pak kdybychom chtěli na př. my zazpívati při Vaší schůzi něco proti Klofáč? Snesli byste to klidně? Ale vidíte, my jsme takoví kubicí a tolik neanášeliví, že jsme si ještě žádnou demonstrativní písničku proti Vám nebo socialistům neosvojili.

Zprávy místní a z kraje.

Osobní. Njdp. biskup Dr. Josef Doubrava vrátil se dne 18. t. m. z Chrástě do Hradce Králové. Dne 20. t. m. sloužil pak velepaatýř zpívané requiem za p. biskupa Bryncha, na kterýž den připadlo právě první výročí jeho úmrtí.

Několik slov o mariánském chrámu Páně dle P. Frant. Svědý Tov. Ješ. (Pokračování.) Po hrozné sponetě, již spáchali pruští Kozáci r. 1762 jak v našem městě, tak v mariánské svatyni, jen pomalu se vše zotavovalo. Jesuité všecku péči vynaložili na svůj chrám Páně, plše P. Svěda. R. 1766 opravili klenbu, kterou prorazila věž po straně evandělní na ni se sřítivší; načež velký oltář sličně a skvostně na zdi skrze p. Noldingra, měšťana, pražského malíře, do 4. července vymalován byl, tak že na slavnost pouti Nanebevzetí bl. Marie Panny již u hlavního oltáře hned ráno v 6 hod. J. P. kanovník Bartaryny první mši sv., potom slavně zpívanou J. P. Jan Václav Banler rytíř z Hohenburku, Canonicus Curatus, vykonal. Též dne také na nově vyzdvižené kazatelně ač ještě nedodělané co do práce sádové první kázání konal P. Ignac Vydra, rodák královéhradecký. Jak vypravuje P. Svěda dle diaria rektorátu dokládaje, že dne 20. října téhož roku v koleji královéhradecké meškaje jako host z nedostatku pokoje ve knihovně poležel. Co viděl, napeal, jak se tehdy právě poboční oltáře nynější mramorové stavěly. Viděl je totiž toliko vyzděné a sádrou potažené a měl radost, že jmenovitě onoho výborného bratra Matěje Freiskorna Tov. Ješ. na oltář sv. Alojisa pracujícího zastíhl. Mše sv. se doaud konaly v kapli sv. Josefa. Ano snažili se v té práci až do Neposkvrněného Početí Panny Marie, po kterém svátku pro silnou simu ode všeho přestali, ač v neděli a svátky za doby zimní služby Boží v kostele mívali. (Obraz hliněný města Hradce Král. sv. 3. str. 35 a násl.) Znárodně se na hlavním oltáři Nanebevzetí bl. Marie Panny v tomto skupení. Obraz v posazeném rámu druhdy černém od jesuity br. Kramolína malovaný ukazuje patrně na školu znamenitého umělce br. Ignáce Raaba Tov. Ješ., rodáka nechanického, a má tutěž skladbu jako obraz Nanebevzetí Marie P. na posv. Velehradě, kam se br. Ignác Raab po zrušení řádu Tov. Ješ. uchýlil a kde také zemřel. Ve vzorné pak plastice se nese nad obrazem nejv. Trojice, která vítá nebes Královnu. Velebně

trní Bůh Otec, kdežto Kristus Pán se sklání shůry, aby přijal Matěř svou, maje za sebou kříž, na němž si andělkové sličně hrají; uprostřed nad oběma vznáš se ozářený Duch sv. ve způsobě holubice. Koruna pak andělů učená dovrňuje oltář, kdežto dole po stranách obrazu znázorňují mohutné sloupy mramorové sloupění se svými odtěny, mezi nimiž plasticky vyobrazeny jsou sochy sv. apoštolů Petra a Pavla a jim po boku v téže velikosti sv. patronové české sv. Vojtěch a sv. Prokop. K tomu dodatkem na památku a v vděčnosti doložiti dlužno, co písemného za obrazem velikým nalezeno bylo, že totiž r. 1842 ke svátkům velikonočním za J. Ex. nejđ. p. bisk. Karla Hanla obraz Nanebevzetí Marie Panny za 337 sl. stf. obnoven byl pomocí dobrovolných přispěvků, které pod dozorem nejđst. p. měst. děkana Václava Valenty, arcijahna prelata, vldp. Jan Kolovrátek, kazatel u P. M. a jeho dva kostelníci pp. Kresta a Švandrlík od dobrých lidí ve městě byli sebrali. Rám tehdy p. Janem Suchardou z Nové Paky opraven a poslácen byl.

Nestejná soudní praxe. Nedávno dopustili se dva hospodáři přehmatu, že zavřeli na krádeži postihnutá děvčata do chlíva ku praseti. Hospodář ve Věni byl Turnovským okr. soudem odsouzen k pokutě 5 zl. a při odvolání nebyl mu krajským soudem trest ani svýšen. Hospodáře v Černilově za tž přestupek rozhlásila nejprv helvetaká „Osvěta lidu“ za vyvrhla společnosti a krajský soud odsoudil ho na 6 měsíců téžkého žaláře „Lidový“ orgán „Osvěta“ mlčí při této rozdílné soudní praxi jako zanezaný, vždyť běží o pouhého sedláka a ještě k tomu o katolíka. Kdyby běželo o žida aneb o helveta, ta by ministru spravedlnosti záležaly uši voláním po rovnosti před soudem.

Kliperovo divadlo. Společnost p. Housova osvědčila za krátkou dobu svého pobytu, že má znamenité činoherní síly. Za to však operetní ensemble hodně vázne. Přáli bychom si od režie a od podnikatelstva, aby vypravování byly hry i lechtého genuru v té formě, by jemný cit a mravopěstnost nebyly uráženy, jako se to dalo hnedle v první burlesce „Krásná Lída“. Hledíme na divadlo jako na školu, že má vzdělávati a ušlechťovati. Frivolní kusy však rozplaměňují nižší pud a snižují mysl, proto nepatří jistě do divadla, kam mají i nevyspělí lidé přístup. Litovali jsme, že volba této duchaprázdne laciní frašky padla na neděli pro „lid“, jako by prostému lidu měly se poskytovat jenom umělecké odpadky. Lidu třeba dáti právě záživnou vzdělávací stravu, proto nás zabavovací představení rozladilo. Jsem přesvědčen, že by podnik p. Housův nedodělal se úspěchu v Hradci, kdyby nerespektoval vyšší stupeň umělecké výchovy našeho obcenstva, které musí opět odměňovati hojnou návštěvou projevovanou vyšší snahu umělecké družiny. — V dramatu „Závrať“, v „Prodané nevěstě“ a ve výpravě hře „Ben Hur“ opravdu všli se účinkující členové společnosti ve svou úlohu, což i přítomné obcenstvo uznáním projevovalo; návštěva byla však i tu slabá.

Ze Všeob. sdružení kř. dělnictva. Schůze užšího výboru dne 14. listop. Přítomní: Pochmon, Karásek, Polák. Podpora nemoc. udělena: J. Žoudilkovi z Třebechovic za 9 dní 7-71 K, A. Pokorné v Sedlici za 14 dní 6 K, mimořádná A. Pirklovi z Parůku z K a F. Feiferovi v Hradci Kr. 4 K. Přijati dva členové.

Ve prospěch krupobitím postižených c. k. okr. hejtmanství v Hradci Král. zaslali: Obec Třešovice z vlastních prostředků 80 K a sbírkou 16 K. Jednota divadelních ochotníků v Dohalicích čistý výnos 118 K 23 h; obec Libníkovice z vlastních prostředků 10 K. Doaud úhrnem 3937 K 63 h.

Sníh. Zima se už i u nás v kraji ohlásila. Dne 19. t. m. ráno aypal se totiž s oblak sníh, jenom že na zemi hned zase roztál. Na Krkonoších a horách Orlických rozprostřen už částečně koberec sněhový.

Kostelní lustr. Kdosi daroval děkanškému chrámu Páně v Náchodě slušný sedmiramenný lustr. Poněvadž ale dosavadní tamní poměrně malý kostel jest tak přeplněn, že v něm lustru toho zavěsiti nelze, a do nového chrámu, jenž bohdá po několika letech, až se příslušné sbírky s důstatek zmohou, stavěti se bude, by se tž lustr nehodil: byl by, jsa z největší části dřevěný poslácený, za nějaký jen malý peněžný obnos ve prospěch nadepsané Náchodské novostavby ochotně přenechán, a nachází se za tím účelem u kapitulního děkana a bisk. generálního vikáře v Hradci Králové.

Zprostředkovací kancelář, c. k. místodržitelství povolenou, zřídil si právě v Hradci Králové na Velkém náměstí č. 17. p. Hugo Raulich, bývalý hospodářský správce. Zprostředkuje koupě, prodeje a nájmny realit. Obstarává byty, obchodní místnosti, služby a práce pro vyšší a nižší odbory služebního personálu.

Ze Stáží. Hospodářsko-občanská beseda zahajuje nový cyklus čtvrtletních přednášek. 1. „Peníze v národních písních“ přednese jednatel p. Fr. Francek, učitel, dne 19. t. m. 2. „Hrdina táboraký“ promluví p. Fr. Rychtera, dne 26. t. m. 3. „O pokroku národohospodářském, jak se jeví v posledních letech na výstavě jubilejní, národopisné, hofické a pardubické“, přednese dp. Leop. Opletal, administrátor z Probuze.

Z Černilova. Katolická národní jednota jinochů a mužů v Černilově pořádá v neděli dne 22. listopadu 1903 divadelní představení „Konkurey pana notáře“. Veselohra o třech jednáních od Jana Vávry. Začátek o půl 8. večer. Ceny míst obyčejné. Školní mládeži přístup zakázán.

Z Třebechovic. Katolická jednota v Třebechovicích pořádá na oslavu nově sřzeného spolkové jevitě v neděli dne 22. listopadu 1903 v sále paní Kateřiny Jarkovské „Cecilskou zábavu“ a následujícím programem: 1. Proslov. O aktižce divotvorné. Složil redaktor V. A. Črha. 2. Zahájení a otevření divadla řečí dp. předsedy Karla Jirky, kaplana, načež zpěvácký sbor zapje píseň Kolpingovu a hudba zakončí národní písní „Hej Slovane“. 3. Pán má kočku!

Žert o jednom jednání. — Napsal Julius Keller. 4. Kučinka a Mařenka, dvě venkovské děvčátka. Kuplet. 5. Cestovatel. Komický výstup. 6. Stará vojna. Solový výstup. — Při stolech. Začátek o půl 8. hod. večer. Hudba p. J. Jaroměřského. Vstupné: nečlen 30 h, člen 20 h. Čistý výtěžek ve prospěch Ústřední Matice Školské. Po vyčerpání programu volná zábava.

Instalace Čecha v Kerutanech. Dne 11. t. m. byl v Medgorjab a Podgradu (dvě fary), 3 hod. východně od Celovce, instalován dp. A. Kaplan, rudilý z Komárova u Dašic (r. 1872). Tj. studoval c. kr. gymnasium v Chrudimi (1885—1893) a bohosloví v Celovci, kde byl r. 1897 vysvěcen a primici slavil dne 25. července t. r. ve svém rodišti. Od té doby dvakrát, r. 1900 a letos navštívil svou vlast. Tj. byl 3 leta kaplanem a 3 leta provisorem.

Z Nekoře u Žamberka. Těchto dnů vypukl v obci Nekoři ve stavení zelenáše Frant. Dolečka časně ráno oheň, který takovou rychlostí se rozšířil, že 18letá dcera Kristina, která na půdě v komoře spala, nemohla se již zachrániti. Uběhla se ze spánku probudila teprv, když odevšad obklopena byla plameny, jimiž prorážel ardcerovic její křik a pláč. Když jak probolěl strop spadl, objevila se na zemi i její ohrožená mrtvola.

Z Červeného Kostece. 11. t. m. rozloučil se s farností Červeno-Kosteleckou dp. Frant. Kratochvíl, kaplan, pobýv zde jeden rok, jenž horlivostí, vřelostí a milou svojí povahou získal sobě za krátkou tu dobu přízně a lásky všech. Při své neuvážené plši byl vydatnou podporou staříckého a těžce nemocného, nyní bohužel již zesnulého pana děkana v obtížné zdejším duchovní správě. Katolická jednota ztrácí v něm obětavého řečníka. Odchodu jeho litují všeobecně jak osadníci, tak i zdejší duchovenstvo, jež v dp. Kratochvíli ztrácí upřímného a milého přítele i rádce. Vzácná shoda mezi zdejšími velebnými pány všeobecně mile působila. Přejeme důstojnému pánu na novém působišti jako administratorovi v Radboři mnoho zdaru a požehnání Božího!

Z České Třebové. Především měsíc odjela do Ameriky rodina Poláčkova z České Třebové, aby se ujala dědictví po zemřelém svém bratru, který v Americe náhodou zbohatl, avšak bohatství svého neužil, poněvadž za krátký čas potom zemřel. Jeon tomu nyní asi čtyři roky. Přátel jeho v České Třebové věděli sice, že jejich bratr zbohatl, poněvadž jim to sám napsal, o smrti jeho však dověděli se teprv asi za rok z vyhlásky v novinách, ve které řady americké vyzývaly rodinu Poláčkova v Čechách, by se přihlásila o dědictví. Na 60 rodin z celých Čech se o dědictví hlásilo, byly však až na rodinu z Čes. Třebové odmítnuty. Avšak ani tato rodina, ačkoliv vyšetřování v té věci již asi dva roky trvá, nemá dosud jistotu, že skutečně dědictví to obdrží. A proto, aby se věc pokud možná usměnila, prodala jmenovaná rodina svůj domek v České Třebové a odjela do Ameriky. Dědictví je značné.

Budoucnost Kyšperka bude prý záviseti úplně od nového soc. demokratického spolku „Budoucnost“, jenž v nejbližších dnech už vstoupí v blahodárnou činnost. Členy spolku budou členové truhlářské továrny p. Krona — do nedávna dílny na tak zvané „národní“ socialisty! Vidět jasně, že od „národních“ k beznárodním je jen malý krok a pořádek takové draboty s tím! Závisí trvání spolku ovšem od předsedce p. Krona, jenž nedávno ještě fedoval jen — národní! — Tedy budoucnost „Budoucnosti“ je přece jen — nejista!

V PRAZE »OBNOVU«

lze dostati v knihupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Různé zprávy.

Biskup dr. Fr. Doppelbauer — Němec — o českých bohoslužbách. Minulý týden jednalo se na hornorakonském sněmu o českých bohoslužbách v Linci. Linecký biskup dr. Fr. Doppelbauer při jednání tom pronesl pozoruhodnou řeč. Prohlásil, že české bohoslužby v Linci zavedeny byly ze skutečné potřeby. Dle prohlášení jeho trvají tu již 70 let a v kostele sv. Martina konají se již celého půl století. Biskup na sněmu slavně prohlásil, že jest sice Němec, ale jako katolický biskup nepovolí nikdy a nikdy neodstraní českých bohoslužeb, pokud bude jich třeba, i kdyby městská rada se jednohlasně usnesla na jejich odstranění, protože odstranění jich brání jeho svědomí. Kristus poslal apoštoly do světa: „Jděte a učte všechny národy!“ Proto musí slovo Boží býti Čechům kázáno také po česku. — Toť vsačná slova hodného náměstka sv. apoštolů, jež měli by si zapamatovati a dle nich se řídit i ve Vídni i v Čechách.

Morava a Vídeň v rozpočtu. Roční potřeba řádná i mimořádná na Moravě činí více než 20,000,000 K, úhrada asi 5,000,000 K, schodek pak skoro 17,000,000 K. Naproti moravskému rozpočtu zemskému představuje již rozpočet města Vídně rozpočet menšího státu. Vykasuje rozpočet Vídně úhrnou spotřebu téměř 128,000,000 K, příjmy rozpočtané jsou na 57,000,000 K, spotřeba pak, která se má nahraditi přírůsky, činí tudíž 71,000,000 K.

Židé v práci. Ve Francii mají židé 49 prefektů a podprefektů, 19 míst při státní radě, 10 u kasačního soudu, 10 radů u soudu pařížského, 11 v ministerstvu orby, 21 při fideletství pošt, 30 v ministerstvu veřejných prací, 27 v ministerstvu financí, 35 v ministerstvu vyučování, 103 bankéřů v Paříži, veškerý průmysl a obchod v Alžírsku je v jejich rukou. Z 12 profesorů práva v Marseilli jsou 3 židé. „Le Figaro“, „Le Gaulois“, „Le Temps“ a mnoho jiných ča-

sopisů je židovských. Většina obchodního soudu v Jeny, třetina abonentů u telegrafu v Paříži jsou židé. V Itálii mají židé hlavní banky, 13 poslanců a celé ministerstvo financí. V Uhrách získali 30 procent půdy. Mezi 3000 velkostatkůmi uherskými je 1000 židů. Ve Vídni z 6400 studujících je 2500 židovských; ve vojsku 2500 důstojníků. V Berlíně je 8 procent židů t. 86 151. Z 54 advokátů je tu 36 židovských při apelačním soudu; 200 židů a jen 150 křesťanů u soudu první instance; ze 150 notářů je 54 židů. V služebném poměru jsou průměrně 3 židé z tisíce. Ve Vídni v redakci 8 listů bylo r. 1894 100 redaktorů židovských. Jako majitelé velkostatků spravují 60 beneficí svými komisy patronátními. A pak se nedivme, že za takových poměrů moc židů jest velká.

Hrdinná žena. Rosa Here, chudá žena bretoňská, zachránila dne 2. listopadu život 14 námořníků, kteří se byli ze ztroskotané lodi Vesper utkali na loďku a rozbouranými vlnami ku pověstnému úskalí Quessautského boží byli. Roza je ženou rybáře. Téhož dne ráno okolo 8. hod. sbírala na břeh vyhozené ryby, když z mlhy zaslechla zoufalé volání o pomoc. Prohlédajíc do mlhy, spatřila loďku se 14 námořníky křičícími se k úskalí, o něž se mohla každého okamžiku rozbiti. Davši jim znamení, že jim přispěje ku pomoci, vrhla se do rozbouraného moře a dostala se až k loďce, na níž vylezla, načež vesla se uchopila. Protože všechna úskalí dobře znala, podařilo se jí značným řízením vesla loďku ku břehu přivést a všechny námořníky zachrániti. Na to je vedla do vesnice, kdež útrpní obyvatelé se námořníků ujali. Kapitán litoval, že na ztroskotané lodi o všechno majetek přišel, aby statečnou ženu mohl odměniti. Zpráva o hrdinné ženě byla zaslána ministerstvu. Žena ta již mnohým plavcům život zachránila a je dosud — chudá.

Žid starostou. V Kosofu u Prahy zvolili si nedávno starostou žida K. Fuksa. Jeho pravou rukou jako radní jsou dva sociál. demokraté. Nově zvolenému starostovi Fuksovi, kupci, jsou skoro všichni v obci dlužní, proto asi jinak voliti nemohli. A přátele žida se sociálky také něco vydá. Kde chtějí mít žida starostou, ať si vezmou příklad z Kosofských.

Veselá vojna. Dne 11. listopadu při odpoledním cvičení nováčků v ursulinských kasárnách na Hradčanech svobodník Dufek od 6. setniny myslivců byl bodákem nováčka Frant. Waltra a způsobil mu smrtelné zranění, kterému nebohý voják v sobotu ve vojenské nemocnici skutečně podlehl. Bodák pronikl na 15 centimetrů hluboko a zasáhl játra. Svobodník Dufek téhož dne, kdy vojínovi dal smrtelnou ránu, byl povýšen na desátníka. Dufek, který byl postrachem podřízeného mužstva, odveden do posádkové věznice. Zde už konečně provedeno bude opatření, aby se podobné týrání neopakovalo, když už s vyšších míst dáno bylo nařízení, aby se s podřízeným mužstvem zacházelo co nejvládněji.

O bramborách zajímavě vypravuje P. Švenda z Tov. Jež. v koleji královéhradecké r. 1785: „Tu taky ponejprv nikdy nevidaná — jsem spatřil na polích sázená zemská jablka (brambory) neb jak jich nazývají Erdaepfel. Pozůstalý jest to užitek vojny! Kdežto dříve jen toliko při plodě a pro prasa je sázeli, lidé pak jich jísti se styděli majíce za to, že sviněský dobytek širnější a hladovitéjší po nich jest, však pokrmem tím v síle neprosplívá. U vojaka, zvláště pak u Francouzů, když dychtivě takové brambory nalezené jisti viděli, Čechové zapomínajíce obživy svých předkův zanedbávali řepu, zelí, brách, čočku, boby, proso a j. silné potraviny, toho tak lehkého a prázdného pokrmu se uchopivše, jímž jedině víc a více se rozžírali. Bída, více než tří krajů nejlepších půdu českou samou tak lehkou bylinou zasazují a tolik tisíc koreč obilí a podstatné potraviny zemi českou zbavují a nedostatek výživy rozmáhají. Zdaž novou bídu — jen když něco nového mají — dobrovolně na sebe neuválají?!

Nouzové komunální zápůjčky Zemské banky. Jak známo, byl výborem zemským zřízen u Zemské banky zvláštní fond, z něhož se mají alespoň v prvním roku uhrazovati úroky ze zápůjček, které kontrahují červencovým krupobitím stíženě okřesné obce k tomu účelu, aby vypůjčené peníze rozpuštěly mezi hospodáře poškozené. Zemská banka zvýšila pro zápůjčky ty výjimkou výplatní kurs o půl procenta a snížila zároveň správní příspěvek na jednu osminu procenta, úrok z prodlení pak na tři procenta. Ministerstvo financí přiznalo výnosem ze dne 15. srpna 1903 zápůjčkám těm osvobození ode všech koliků a poplatků. Zmíněný fond na úhradu úroků dostoupil jen výše kor. 49648.54 K. Částka ta se zvýší vlastními úroky fondu toho tak, že lze počítati s náhradou úrokovou asi K 80,048. — Tím jest suma všech zápůjček omezena do výše K 1,251,200. — Suma tato byla dovršena zápůjčkami, jež Zemská banka povolila na základě žádostí — i s potřebnými doklady — již došlých do dne 3. listopadu 1903. Další zápůjčky s právem předem zabezpečeným na náhradu úrokovou nebylo tedy lze již povolovati a usneslo se proto fideletstvo Zemské banky dne 6. listopadu t. r., že bude i na dále povolovati nouzové komunální zápůjčky obcím (jen politickým) se zvýšeným kursem výplatním a sníženým správním příspěvkem i úrokem z prodlení, pakli se obec zaváže, že nejen rozdělí přijatou výpůjčku mezi poškozené hospodáře, nýbrž že také spraví se svého úroku na zápůjčku již i v prvním roce. Kdyby některé ze zápůjček do 3. listopadu t. r. již povolených nebyly provedeny, nebo kdyby provedeny byly částkou nižší, nebo kdyby k nynějšímu fondu úrokovému přibýly ještě další příspěvky — zvláště, jak se očekávalo, od státu a od země — nastala by možnost, také pozdějším zápůjčkám až do výše jednorocních úroků přiznati právo na náhradu z fondu tohoto. V té příčině usneslo se zároveň fideletstvo Zemské banky, že bude náhrada přiznávána zápůjčkám v pořadí kalendářním podle dnů, v kterých banky došly žádostí řádně doložených, na základě jichž od 4. listop. 1903 byly povolovány další nouzové zápůjčky, zatím tedy bez práva na náhradu úrokovou. Přijdou takto na řad předem všechny žádosti, podané dne 4. listop. t. r., po těchto žádostech den za dnem došlé. Lhůta k podávání

žádostí za nouzové zápůjčky byla stanovena až do 15. prosince 1903. Žádosti později došlé aneb neopatřené potřebnými doklady (protokolem o snesení obecního výboru a vysvědčením c. k. hejtmanství o škodě vyšetřené) budou prošetřovány. — Kdyby nouzový fond úrokový dostoupil takové výše, že by převyšoval jednorocní úrok ze všech až do 15. prosince 1903 povolených zápůjček, bude přebytek podle výše zápůjček stejným kvotientem rozdělen na všechny zápůjčky povolené od prvopočátku až do 15. prosince 1903.

Nebývalá bída zastihla kraje naše následkem vleklé krise průmyslové. Kde jindy bylo na suchý chléb, dnes není ani na ten. Mnoho otců rodin, nemohouce najíti práci, odešlo za práci do ciziny, kde aspoň nějaký výdělek seženou, by mohli výtlčkem své práce uchrániti rodiny své od hladu. Ale kolik mohou svým rodinám poslati, když sami draze se musí v cizině živiti. Proto letos více nežli kdy jindy upínají se naděje krajanů našich ve smíšených krajích a chudých krajinách horských na vánoční nadílku, vypravenou každoročně Národní Jednotou Severočeskou. Doposud mohla jednota opatřiti aspoň nejnutnější potřeby k ošacení chudých dětí, zaplativši z ústřední pokladny to, co nebylo uhašeno výtlčkem sbírky na vánoční nadílku. Letos však nebude to naprosto možno, neboť následkem nepatrných příjmů byly všechny pokladní hotovosti jednoty vyčerpány a příspěvků dostává se jí jen zcela nepatrných. Jest tedy nezbytně potřeba, aby česká veřejnost tentokrát více nežli jindy přispěla Nár. jednotě Severočeské ke sbírce vánoční, neměli letošní nadílka vánoční ke škodě české věci a k zármutku české mládeže v krajích smíšených dopadnouti velmi chudé, neboť jednota bude moci vystrojiti nadílku jenom o rozsahu sbírky. Prosebné dopisy a sběrací archy se právě rozasílají a výbor prosí snažně, aby nebylo nikoho, kdo by odepřel svůj příspěvek, byť i sebe menší, jímž by usmířena byla bída ubohých dětí našich krajanů. S vypravením nadílky nebude se letos vyčkávatí do vánoce, nýbrž uspíší se co nejdříve, aby děti hned na počátku zimy byly opatřeny teplým oděvem a proto se prosí, aby dobrodinci a dárky svými neotáleli. Laskavé příspěvky na penězích i jiné dárky (oděv, obuv, prádlo a pod.) přijímá kancelář Národní Jednoty Severočeské v Praze, Ferdinandova tř. 33. —

Blesk na zapálení dříví a uhlí v našich kamnech — toť nejnovější vynález chemický, skutečně zajímavý a pro každého, kdo má co dělati se zatápěním, velice vítaný. Tedy žádný blesk skutečný — Bůh chraň! — ale nepatrný kousek jako kostka prostého perníku, kterýž zapálen proudečkem a vydatně hoří a jistě uhlí i dříví zapaluje. Konec bude dřínkám a jiným přípravkům. Na čísařském dvoře ve Vídni, v ministerstvech, hotelích, na dražkách a v úřadech stal se vynález tento ihned prostředkem užíváním. Našincům, které by velmi laciný vynález tento zajímal, sdělujeme, že vynálezcem je chem. továrna V. Adlera ve Vídni (X. Humboldtsg. 33.)

Natírání ovocných stromů. Natírání ovocných stromů lze považovati jako prostředek na omlazení kůry, současně jako prostředek na zničení zárodků škodlivého hmyzu. Ovšem že musí nátěru předcházeti očistění stromů. Kůra stará a veškerý mech musí býti odstraněn a odpaděk spálen. Teprv takto důkladně očistěný strom možno natřít, ku kterémuž nátěru se odporoučí směs 3 dílů vápna, 3 dílů hlíny maznice a 1 díl dřevěného popela. Chceme-li, aby nátěr současně chránil strom před ohlodáním žijící, přidá se do nátěru při vaření skopového masa sebraný tuk a něco výkalů krávkových. Takto natřeného stromu netkne se žádný zájíc. Přijde-li po upravení nátěru silný déšť, jest sem a tam nějaké opravy třeba. Každý, kdo takto ovocné stromy natřel, shledá, že strom nejen přede všemi škůdci byl ochráněn, nýbrž má také krásnou zdravou kůru. U hrubkových stromů jest nátěr častěji nutným, než u jabloně, protože se u hrubně často kůra odpukává a bylo pokusy shledáno, že hrubně natírané při stejném ošetřování mají více a krásnějšího ovoce, mají korunu pěknou, hladkou, kůra je hladká a nemá žádné trhliny. A že hladká kůra přispívá nemálo ku zdaru ovocných stromů, netřeba připomínati.

Velmi užitečná kniha. „Pojišťování dělníků a výkonných úředníků pro případ nemoci podle rakouského zákonodárství a nálezy správního soudu od r. 1889 až do r. 1903“ jest kniha, kterou sestavil a výkladem opatřil zkušený právník a osvědčený odborník Fr. Kafka, mag. komisař v Praze. Dílo vychází nákladem Aloisa Wiesnera v Praze a zabere asi 10 sešitů po 50 h. Kniha obsahuje nejen zákon, ale i veškerá nařízení další i výnosy správního soudu až po dobu nynější, vše pak provázeno jest jasným a věcným výkladem. Dílo Kafkovo vyhoví naprosto dokonale svému účelu i bude nezbytnou, spolehlivou rukověť všem nemocenským pokladnám, živnostenským společenstvům, podnikatelům pokladen závodních, stavbních, spolkových, úřadům státním i samosprávným, advokátům, podnikům živnostenským i každému jednotlivci.

Literární. Upozorňujeme své čtenáře na román velkého slohu K. Lasswitz „Na zemi a na Marsu“, který počalo právě po sešitech vydávati knihupectví Emila Šolce v Telči. Kniha tato nevýlovného pávu jak svým duchaplným obsahem, tak svými kousky plnými lícenímí nejrozmantnějších výjevů na zemi i na Marsu skládá uznání čtenářů, již v ní shledají pravou duševní pochoutku.

Babička Boženy Němcové v ruském překladu doporučuje se každému, kdo se chce učiti ruštině. Překlad, pořízený E. G. Petrovou, jest s přízvukem a usnadňuje značné studium ruštiny, k čemu velice napomáhá přidaný stručný „Návod k ruskému čtení“, tak že „Babůška“ mohou čísti a pouštiti českého textu, vyšlého ve Světové knihovně, i začátečníci. Cena 3 K, poštou 3 K 20 hal. Vydal A. Píša, knihupec v Brně.

Světelné obrazy. V sále Adalbertina předvádí zítra v sobotu p. Ponc-Sneyer řadu světelných obrazů promítaných biomatografem. Začátek o 8. hod.

Listárna redakce.

Dp. J. Š. v Časlavi. „Obnova“ předpla-
cena do 1. července 1904.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 14. listop. 1903. 1 hl.
pšenice K 11:50—12—, žita K 9:30—10:20, ječmene
K 8:50—9:20, oves K 4:90—5:30, prosa K 8:80—9:30,
vikve K 9:20—10—, hrachu K 18:60—20:00, čočky
K 19:50—28:00, jahel K 20—, krup K 18:40—24:80,
brambor K 2:80—3:50, jetelového semene červeného
K 88:00—96:00, máku K 24:00—32:00, lněného se-
mene K 17:60—19:00, 100 kg. žit. otrub K 11:00,
pšenič. otrub K 10:0, 1 kg. másla K 2:10—2:40,
1 kg. sádla vepřového K 1:76—0:00, tvarohu K 0:26—
0:32, 1 vejce —7 h. 1 kopa zelí K 4:00—8:40, cerele
K 0:00—0:00, kapusty K 1:20—2:40, 1 hl cibule K 4:00
—4:80, 1 kopa drob. zeleniny K 0:80—3:20, 1 pytel
mrkve K 1:20—2:40, 1 hl. jablek 12:00—16:00. Na tý-
denní obilní trh v Hradci Král. 14. list. 1903 odbyvaný
přivezeno bylo: 1) Obilí: hl pšenice 732, žita 469,
ječmene 656, oves 536 1/2, prosa 4, vikve 18, hrachu 21 1/2,
čočky 0, jahel 25, krup 79, jetelového semínka 19 1/2,
lněného semínka 0, máku 22. 2) Zeleniny: zelí 381
kop, cerele 0 kop, kapusty 280 kop, cibule 58 hl.
dřob. zelen. 420 kop, mrkve 70 pytlů, brambor 331 pytlů,
petržele 0 kop. 3) Ovoce: jablek 38 hl, hrušek 0 hl.
4) Dřob. dobytka: vepřů 27, podsvinčat 602, kůzlat 3.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený
**sklad náčiní
bohoslužebného**
se stříbra, bronzu a ji-
ných kovů
vše aliné v ohni zlatené
a stříbrné, sá se ručí.
Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. — Platí
možno též ve lhůtách. Oprava
umovnění a stříbení star-
ších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již osvědčené se stvr-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj máše
se vykazati četnými pochval-
nými příklady P. T. zákazník
a doporučuje se tedy k sa-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborů, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kadidel, táček na křest, svícňů, pa-
cíšků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nevíce.

— Filialka v Hradci Králové. —

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Výprachtelích)

doporučuje P. T. velectnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Kočáry nejnovějších
vzorů

odporučuje známá, osvědčená firma

ČENĚK BUBEN,
kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavkách: V Jaroměři stříbrnou,
v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou me-
dailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čest.
diplom s právem ražení zlaté medaile s korunou.

KARBID a PETROLEJ

nabízí nejlevněji

o. a k. dvorní dodavatel

Josef Pilnáček v Hradci Král.

NOVOTINY

tu- 1 cizozemské pro podzim a zimu již došly; dále černé látky pro
velectnému duchovenstvu a sukna ku chrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové. Vzorky se na požá-
dání zašlou.

ZÁCLONY

krajkové bílé, záclony krajkové crème, záclony krajkové barevné,
záclony muselinové, záclony tylové, záclony jednoduché (story), záclony
látkové, záclony axminsterské, záclony marokánské, záclony šinilkové
atd. v nejbohatším výběru a továrních cenách.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Kdo ušetřiti chce
nechť potřebu svou

ve sboší kožešnickém

jako: rukávničky, golle, límce, dětské
garalturky, pánské a chlapeč. čepice
z různých kožešin kryje u

Jos. Dvořáčka

83 v Hradci Králové 83
Palackého třída, blíž Grand-Hotelu.

V zájmu velectného obecnstva jest, by
potřebu svou v mém závodě krylo, jelikož pro-
dávám za velmi levné ceny. Golle různých barev
mám již od zl. 1:30, rukávničky již od 1 zl.
výše na skladě.

Upozorňuji velectné obecnstvo zvláště na to,
že solidní firmy, od kterých odeírám, úplně mně
ručí, tak jako moji konkurenci, za pravost pro-
daných kožešin.

Opravy se přijímají a v době nejkratší levně
vyřizují.

Ruské galeše a papuče s kotvou
v hojném výběru na skladě.

NÁBYTEK

v každém slohu a provedení
nejlevněji nabízí

Václav Dvořáček, sklad nábytku
v Hradci Král. u nového Borromaea.

Nejlepší, nejtrvanlivější a nejlevnější
kněžské kolárky a náprsenky.

Všeho druhu prádlo
pro dámy a pány.

Stanislav Jirásek v Hradci Králové, Velké náměstí číslo 136.

Obrovský výběr
letních turistických košil.

Úplné
výbavy pro nevěsty
vlastní výroby.

Novinky kravat.
Tovární sklad bílého prádla.

**Kdo se nepřesvědčí,
ať nevěří.**

Největší závod toho druhu

à la

„U města Paříže“

jest

I. Kralohradecký

BAZAR

ČUPR

Doporučuje svůj obrovský sklad
galantního a modního zboží od
nejlevnějších až do nejjemnějších
tu i cizozemských výrobků za
ceny nejmenší a pevné.

Prádlo bílé, barevné a tri-
kotové.

Nákrčníky francouz.
novinky.

Deštníky a hole
na procházky.

Galoše jen pravé ruské a
americké
Storm-Slipper.

Střevíce a obuv pro dámy,
pány a děti.

Kožené tobolky
na peníze a doutníky.

Alba a krabice
na šití s hudbou.

Stolky secesní pro palmy,
kuřácké atd.

Umělecky provedené
vázy, poprsí a nástěnné talíře
z terracoty, majoliky a z kovu.

Čínské a žaponské dekor. předměty.

Šněrovačky zaruč.
facony.

Celoroční
výstava hraček a dárků
pro každou příležitost se hodící.

Velký sklad
houpacích koňů
též umělecky provedené a potažené srstí.

Frant. Čupr,

obchod galantního a modního

Hradec Král. Klicperova ulice
proti kavárně p. Fialy.

**Velectnému
duchovenstvu**

doporučuje

**nejlئونěji
a nejlepši**

LUSTRY

každého slohu,

první odborná dílna pa-
sířská pro výrobu kostel-
ního náčiní

KARLA ZAVADILA
v Chrudimi.

Založeno r. 1880.

Kožešiny!

Velect. P. T. obecnstvu doporučuji
svůj hojně zásobený sklad veškerého druhu
kožešnického zboží
v zaručené jakosti.

Zvlášt upozorňuji na velký výběr ru-
kávníků damských, límeč skunkových
a různých nákrčníků v nejvкусnějším pro-
vedení vlastní výroby.

Rukávníky a nákrčníky prodávám již
od 3 K počínaje, takže každé konkurenci
čeliti mohu.

Jest v zájmu každého kupujícího, aby
dříve než zimní potřebu uhradí, si můj
závod neobtěžoval prohlédnouti, mám
na skladě jako zkušený odborník jen zboží
dobré jakosti v cenách nejsolidnějších,
takže kupující jest ve velké výhodě oproti
nákupu u neodborníka.

O hojnou přízeň prosí
František Hynek,
kožešník v Hradci Králové, Velké nám.
(vedle hlavní trafiky).

Rak.-Uher.

Ústřední BODEGA
Viedeň XIX.

zařídila prodej pravých španěl-
ských i portugalských vín jako:

**MALAGA
SCHERRY
PORTSKÉ**

v původním plnění; lze obdržeti v láhvích
ve vinárně

Františka Pavlovského,
v Týništi n. O., na Záplotí č. 108.

KAPRY

hladké, nejlepší jakosti, prodává

Frant. Jiráček

ve Vysokém Mýtě.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

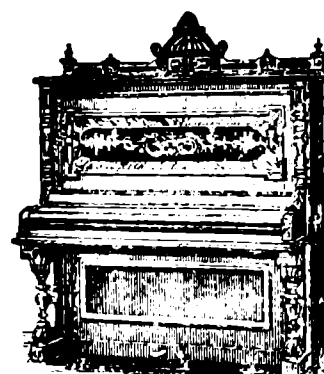
jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílneho, lněného, vlněného, bavlněného a damašk.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

**PIANA
PIANINA
a HARMONIA**

nejnovějších
soustav — levně,

též na splátky a výměnu nabízí továrna

**AL. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.**

Sklad Eliščino nábřeží proti lab-
skému mostu.
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Cenníky zdarma a franko. Pochvalná uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

*Nejlepší lahůdkou
nové doby jest*

Prodává: Jan. Ruz. St. Ruz. & synové
a Václav Emil v Hradci Králové.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

Prvý závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spojit. č. 802.161.

Založeno roku 1883.

Pasčí stroj.

Provolání

veškerému rolnictvu soustředěnému v družstvech
Královéhradeckém a Jaroměřském!

Předsednictva rolnických družstev Král. Hradec a Jaroměř vyzývají veškeré rolnictvo, aby se zdrželo zaprodávání řepy vůbec, jelikož obě družstva zahájila vyjednávání s příslušnými cukrovary za účelem konečného stanovení ceny. — Zároveň se žádají ty obce, které dosud soupisy řepy neodvedly, aby tak ihned učinily.

Za družstvo Královéhradecké:

A. Černý.

Za družstvo Jaroměřské:

Kotland.

Žádejte od firmy KAREL ŠIMEK v Č.
Budějovicích

vzorky nových sv. obrázků

Vzorky překrásných novinek vánočních
jsou za K 2-50 k dispozici.

Radost

největší způsobíte svým miláčkům, koupíte-li jim za dárek

k sv. Mikuláši
knihu.

Dobrá kniha jest dárek ceny
trvalé a způsobí potěšení
všude, kamkoli vnikne. —

Před nákupem račte si přijít prohlédnouti
bohaté sklady

prvního královéhradeckého knihkupectví

Bohdana Melichara

v Hradci Králové

(bývalý závod Pospíšilův, založený r. 1808.)

Zásilky na výběr
do domu vyřizují se ochotně.

Na skladě jsou knihy ve všech cenách,
od 6 kr. počínaje.

Vroucí díky

vyslovujeme jménem svým a jménem příbuzenstva všem, kteří našeho milovaného pana děkana, důstojného pana

Vincence Dvořáčka,

bisk. notáře, osobního děkana, majitele zlatého záslužného kříže s korunou, faráře a čestného měšťana v Červeném Kostelci a čestného občana všech příslušných obcí atd.

ke hrobu vyprovodili, jmenovitě: Vysoce důstojnému pánu, panu Monsignorovi Th. Dru. **Al. Frýdkovi**, kapit. děkanu, gener. vikáři atd., který se vzácnou ochotou a obětavostí zádušní Služby Boží vykonal a průvod pohřební až na svaté pole vedl, dále Jeho Jasnosti **Vilémovi**, princí **Schaumburg-Lippe**, patronovi, slovnímu pánu, panu **K. Dostrašilovi**, c. k. okr. hejtmánovi v Náchodě, veledůstojnému pánu, panu **Frant. Peckovi**, vikáři Náchodskému, kterýžto nad rakví zesnulého přítele svého ve chrámu Páně překrásnou pohřební řeč pronesl, dále **veledůstojnému duchovenstvu** vikariátu náchodského a všem ostatním veledůstojným pánům odjinud se dostavivším, velectěnému **úředníctvu patronátnímu**, všem **zástupcům** slavných **úřadů státních a samosprávných**, velectěným **zástupcům města Červeného Kostelce a všech příslušných obcí**, slavným **sborům učitelským** městských i venkovských škol, jakož i všem slavným **spolkům města i okolí Červeno-Kosteleckého**.

Buďtež vzdány též díky slovnímu pánu, panu **Karlu Julišovi**, obvodnímu lékaři v Červeném Kostelci, za laskavé léčení nemocného, velectěné slečně **Josefě Zimové** za obětavé ošetřování v dlouhé nemoci, slavnému **městskému zastupitelstvu** za darovaný krásný věnec, slavné **občanské záložně** za dar 50 korun zdejší opatrovné místo věnce, slavnému **zpěváckému spolku „Záboj“** za sbory pohřební řízené p. učitelem F. Žočkem, velectěnému pánu **Aloisi Kejzlarovi** za vzorné řízení průvodu pohřebního, jakož i všem, kteří buď telegraficky, písemně neb osobně soustrast svou projevíli, konečně **všem zbožným osadníkům** farnosti Červeno-Kostelecké a okolí, kteří v tak nevidaném počtu pohřbu a smutečních obřadů za vroucně milovaného pana děkana se zúčastnili:

„Zaplať Pán Bůh!“

V Červeném Kostelci, dne 16. listopadu 1903.

František Prudič,
administrátor.

Jan Procházka,
katecheta.

Vojtěch Hernych,
katecheta.

Pokračovací řemeslnické školy.

(2) Na pokračovacích průmyslových školách mívá největší viditelný zájem městská policie, ježto svým osobním zakročováním proti „pokračovací“ školní mládeži, ze školy večer se beroucí, může makavě dokazovati, že ozbrojené moci v městě na udržení pořádku je zapotřebí. Kdyby pp. mistři a učenci projevovali takovou pozornost pokrač. škole, jakou jí projevuje a musí projevovali městská policie, přinášely by ústavy tyto řemeslnickému stavu ještě větší užitek, než-li jaký mu skutečně přinášejí. Nechceme tím tvrditi, že by nekážeti tuto zaváděla škola sama, ale chceme jen poukázat na tu pravdu, že se význam školy náležitě nechápe v těch kruzích, kterým má škola pokračovací prospívati. Kdyby prospěch pokračovací školy byl plně ceněn, nebylo by třeba důrazně vybízeti pp. mistry ku náležitému posílání učňů do školy a nebylo by třeba při samém vyučování mařiti čas neustálým napomínáním nezbedných a prospěchu svého nedbalých žáků.

Ale zdá se nám, že ani školní úřady nejsou si vědomy pravého úkolu školy pokračovací, jak o tom svědčí letos ministerstvem zavedená učební osnova, která na př. v Čechách škrtla i jedinou hodinu vyučování náboženského, kdežto benevolenci místních kruhů v údivu nalézala, a v Haliči škrtla vyučování vlasteneckému dějepisu. Ministerská osnova pohlíží na učně jako na stroj a proto cvičí pouze jeho paměť, oko a ruku. Chce mít školské a cvičené řemeslníky, o pravé jejich vzdělání asi nedbá, neboť by nemohla zapomenouti na mravní povznesení řemeslnického dorostu. Nepopíráme, že cvik a vědecké nauky jsou řemeslníku potřebny ku snáhlému získání obživy, ale tvrdíme též, že potřebuje řemeslník též charakternosti a mravního vzdělání, aby svých vědomostí dovedl a chtěl využítkovati vždy a všude ve svůj vlastní prospěch a ve prospěch svých bližních.

Ale kde se má učen charakternosti a ideálnímu snažení přiučiti, když obecná i pokračovací škola dresíruje jenom jeho mozek a zanedbává při tom cit a srdce? Sociální krise není zaviněna jenom nedostatkem životních potřeb, ale také i nedostatkem ideálních snah, proto správcové společenských zřízení mají ku těmto zdrojům neblahých poměrů přihlížeti a dle toho opravné prostředky zaváděti. Zdá se však, že v rakouském školství není dosud ani potuchy o potřebě nějaké výchovy mládeže pro praktický život. Proto nemůže býti poplatnictvo spokojeno s nynějším školským systémem, který sice požaduje od poplatnictva středních stavů strašlivé přímo oběti pro školství, ale pro jeho životní zájmy má malé porozumění. Odjakživa platí zásada, že kdo platí, poroučí, ale v rakouském školním zákonodárství platí zvrácený řád, neboť poroučí stát, jenž ovšem vydržování svých pokusných ústavů ponechává poplatníkům. Každému není ovšem vhod, aby přispíval na podniky patrně pochybené, proto se ozývá nespokojenost proti byrokratickému vedení školství. Tak učinili aspoň Poláci, kteří protestovali proti vyloučení vlasteneckého dějepisu z vyučovací osnovy svých pokračovacích škol.

My jsme ovšem nikdy ani neměli vlastenecký dějepis v českých pokračovacích školách, proto jsme nemohli protestovati proti tomuto obmezování ideální výchovy mládeže, ale neprotestovali jsme ani proti vyloučení posledního zbytečku etického a náboženského vlivu školy na dorost řemeslnický. Dnešní poplatník pro samé starosti, kterak by předepsané daně před hroící erární exekucí v čas sehnal, nemá ani tolik volné chvíle, aby se také poohlídl, kterak se s tímto těžce zaplaceným grošem v jeho prospěch nakládá. My však protestujeme proti vyloučení náboženství z pokračovacích škol a upozorňujeme na tu možnost, že bude snad časem potřeba, nahrazovati zanedbanou mravní výchovu řemeslnické mládeže zosťřenějším dozorem policejní moci. A jsou-li separace vězeňské dostatečným lékem proti pochybené výchově školní, jest jistě rozluštěnou otázkou.

Odkud se však sežene potřebný náklad na opravné prostředky nedostatečných drahých škol, jest vskutku záhadou. Dnes láme si hlavu kde který finančník, co ještě zbylo poplatnictvu, z čeho by se dala nějaká daň vyšroubovati, protože náklad na školství vzrůstá úžasnou měrou.

Výdaje zemské království-Českého r. 1870 činily 2,332.000 zl., z nichž dobrá polovina (51%) věnováno bylo ústavům humanitním, zdravotním a chudinským. Když po r. 1870 škola byla státem vzata církvi a největší část

nákladu na školy obecné a měšťanské byla přikázána zemi, počal také rozpočet zemský stoupati úžasným spůsobem. Tak r. 1880 vzrostl rozpočet na 7 millionů, r. 1890 na 12 mill., r. 1900 na 21 mill., a pro rok 1903 docela již na 27 millionů. V tomto rozpočtu činí náklad na školství největší rubriky a jest zajímavé pozorovati, kterak moderní škola dává si honorovati své vymoženosti oproti staré bezplatné škole církevní. Náklad na školy r. 1880 činil 3 milliony zlatých (42% všech zemských výdajů), r. 1901 již 12,542.000 zl. (49.9% celkového rozpočtu), pro rok 1903 vypočten náklad na 14,573.000 zl. čili na 53.9% všech potřeb zemského našeho hospodářství, ačkoliv do tohoto obrovského nákladu není pojata zvýšení platů učitelských, které vyžadovati bude nové 4 milliony zlatých.

Současně s tímto rostoucím nákladem na školství stoupají zemské přírůstky ku státním daním přímým. R. 1870 byla zemská přírůstka pouze 10%, r. 1880: 28%, 1890: 39%, 1900: 55%! Přičteme-li k tomu vzrůstající přírůstky obecní a okresní, obdržíme závratné sumy peněz, které vydáváme na své školství. Za tyto peníze ovšem také rozvoj škol rok od roku stoupá, ačkoliv ještě hodně pokulháváme za Německem.

Zejména potěšitelným jest vzrůst pokračovacích škol v Čechách. V roce 1902 přibýlo k dosavadním 23 nových škol, takže dostoupil počet pokračovacích průmyslových a obchodních škol na 416.

Z počtu toho připadá 397 škol mládeži mužské a 19 mládeži ženské. Vyučovací jazyk jest český ve 62%, a německý v 38%. Pokračovací školy chlapecké navštěvovalo 51.554 žáků a dívků 2806 žákyň. Náklad na tyto školy pokračovací není ovšem veden zemskými prostředky, poněvač země školy tyto z větší části pouze podporuje. Školy tyto odkázány jsou též na podporu okresní, obecní ano i na soukromou podporu různých peněžních ústavů ano i zámožnějších jednotlivců.

Uvedená školská břemena jsou nejlepším důkazem našeho názoru, že ve školské správě měli by míti poplatníci hlavní slovo a centralistický školní úřad měl by oprávněná práva vzíti v úvahu dříve, nežli ku změnám v osnově vyučovací přistupuje. Škola patří v přední řadě rodičům, kteří za své peníze mají aneb měli by míti ve škole též rozhodující hlas.

(Zasláno.)

Panu KARLU ZAVADILOVI,
pasíři v Chrudimi.

Děkuji Vám za práci tak důkladnou a solidní; zaslám s vroucím pozdravem šádaný obnos.
Roman Chládek, kvardian a kapucín.
Falknov nad Ohří, dne 3. prosince 1888.

(Zasláno.)

Pan Jan Staněk, pasíř,
PRAHA-I., ulice Karlovy Světlé č. 19.
P. T.

Sděluji, že svícny dohly neporušeny a že se mně i mým farníkům velmi líbí.
S veškerou úctou
Oyřil Mašček, farář.
Ve Vys. Studnicích na Mor., 6. října 1903.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod

JOSEF NEŠKUDLA,

o. k. dvorní dodavatelství

v Jabloném n. Orl. č. 86.

Dílna ku vyřívání a hotovení mešních rouch, podínaje od 24 K., pluvliálů, dalmatik, korouhvi, praporek, církevního prádla atd., pak dle patřících i tuzemských vzorů spracované knižky, oboře, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného nákupu s doby patřákové výstavy a všelikých novinů v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obuze.

O realnosti závedu svědčí mnohé tisíce odporů. — Velké obrázkové ceníky a paramenta k výběru franke.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Oznámení.

Dovolují si ve snámost uvést, že za přičinou převzetí závodu

odprodávám
veškeré převzaté zboží o 30 procent levněji

a zásobil jsem sklad vesměs zbožím čistým, na př.:

Sukna humpolecká, brněnská, královská, v nejlepších jakostech.

Manžestry sametové, znamenité jakostí, v různých barvách.

Látky pro dámy modních vzorů, již od 85 kr.

Barchenty i jiné látky prací, zaručené stálobarevné, modních vzorů již od 30 kr. za 1 m. počínajíc.

Kanafasy přesné i bavlněné, ručně tkané, od 28 kr. za 1 m.

Plátina všeho druhu i šif, lněná i bavlněná, jakož i ruční práva horná.

Damašky grádle, přesné i bavlněné, nových vzorů.

Ručníky soupravy barevné i bílé, kapesníky, servítky, ubrusy všeho druhu a velikosti

Uplně

výbavy pro nevěsty.

Sklad látek hedvábných šatových, blázových i ozdobných posledních novinek.

Velkolepý výběr koberců, záclon, souprav vlněných a bavlněných

Prádlo bílé pro dámy a pány.

Zboží trikové, ponožky, punčochy, rukavice, plátěná, glatová zástěry, sukně, šněrovačky nejnovějších tvarů, deštníky a kravaty atd., za ceny velice levné.

Speciel. sklad klatovského prádla.

Šátky hedvábné, atlasové, cachemírové, vlněné se šililkou kus pouze 45 kr., převládá všeho druhu kus již z 1.35.

Šály a šátky vlněné, plátěné, plyšové, šililkové.

Oblečky trikotové dětské od 32 kr. počínajíc.

Gloty černé a barevné, jakož i různé podšívky pro pp. krejčí a dámské modní síně v cenách zvláště levných.

● Zbytky za poloviční ceny. ●

Prosím, by velevděšené obecenstvo o pravdě abora uvedeného se přesvědčilo ráčilo, neboť jest stále snatou mon, bych při skrovném siaku velkého odbytu docílil a takto levné svoje P. T. odběratele obaloučil a zásadou touto i na dále mně věnovanou přízeň si sechoval.

V hluboké úctě firma

Karel Ed. Krupka,

dříve Filip Zeiner

v Hradci Králové, Velké náměstí č. 137, vedle p. Hrdy.

— Výhodný vánoční nákup. —

Podporujte nový, ryze český a křesťanský závod.

Nejlevnější pevné ceny. — Vzorná obsluha.

Šicí stroje

za ceny bez konkurence se zárukou.

Rodinný Sigerův obyčejný za 50 korun, velmi vkusný s kruhovým člunkem za 88 korun, jakož i veškeré obuvnické a krejčovské stroje, různé součásti, řemeny a jehly k šicím strojům má stále na skladě a v hojném výběru nabízí

První sportovní závod

Františka Jiráčka

ve Vys. Mýtě

nad Choceňskou branou.

Bursa práce v Hradci Králové.

Práci obdrží: 1 truhlář v Hradci Králové, zručný zámečnický dělník na práci stavební a na práci pro velocipedy v Hradci Králové, obuvník na šitou práci v Rychnově nad Kn. a služebná dívka k dobytku v Horním Jelení. Práci hledají: Mladší zámečnický, laměš kamene ženatý, jenž by přijal i nějakou službu a kartáčnícký pomocník, který se vyzná ve všech oborech mimo šití. — Přihlášky přijímá **Josef Polák**, tajemník Všeoborového sdružení křesťan. dělnictva v Hradci Králové, Adalbertinum.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

První královéhradecká
parostrojní

truhlárna ANT. MANYCHA

doporučuje své výrobky původních
vzorů v jednoduchém i přepychovém
provedení.

Zařizování bytů, hotelů, vil atd.
Stavební práce v moder. slozích.

Na požádání předloží se původní vzory
a rozpočty.

Přijímají se veškeré práce obrábění
pro p. truhláře — a prodávají se hotové
obráběné výrobky a fornyry.

Vzorkový sklad látek.
Čalounické výrobky a dekorace.

Sklady:

Hradec Král., Pospíšilova třída č. 320.

Pardubice, Sladkovského ulice č. 338
ve vlastním domě.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně

kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malé Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, si
těmi vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada besplatná, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání

Založeno roku 1836.

Nejlevnější a úplnou zárukou

stroje šicí, na praní prádla a váhy

doporučuje tovární sklad

F. R. CERHY

v Hradci Králové (vedle Grandhotelu.)

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem slatě medaille, a mnohámi ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaille.
Vzorky zdarma a franko.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na náskuk zasílá
se vše franco.

Půjčky

v každé výši na libovolné splátky obdrží c. k.
státní, zemští, magistrátní, železniční, poštovní
úředníci, páni profesori, učitelové atd. Páni dů-
stojníci, počínaje od setníka, obdrží rovněž půjčky.
Podepsaný podá ochotně buď písemně neb
ústně vysvětlivky.

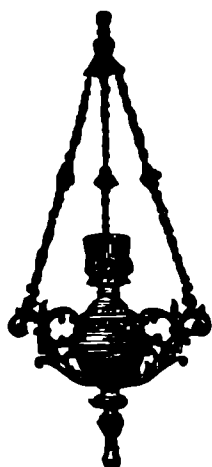
Rudolf Tylš, Hradec Král.,
Velké náměstí, č. 25.

První výroba
věžních
hodin
v Časlavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd., doporučuje se k vyh-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I., ul.
Kar. Světlé, č.
19 n., roh Kon-
viktské ul., vyučený pastř speciálně
na kostelní náčiní, dovoluje si dopo-
ručiti svůj hojně zásobený sklad ve
vlastní dílně ručně pracovaných
kostelních nádob a náčiní, jako:
monstrance, kalichy, ciboria, lampy,
svícny, kaditelnice, kropenky, patenky,
nádoby atd., vše v přesném slohu
církevním. Staré předměty znovu opra-
vuje v původní intenci a jen v ohni
slatě a stříbrní. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy
neb ceníky franko. Za veškeré vý-
robky a slatění ručním. Největší vý-
roba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení
od nejjednoduššího do nejjednotnějšího. Chudším kostelům
úleva v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesované
výrobky, bescebné. Vše posílám již posvěcené.

roba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení
od nejjednoduššího do nejjednotnějšího. Chudším kostelům
úleva v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesované
výrobky, bescebné. Vše posílám již posvěcené.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četné uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Utiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větších výhod.

Těži na splátky bez svržení cen!

Za ceny
výrobní.

Nábytek.

Za ceny
výrobní.

Nábytek.

Následkem spojení dvou
skladů nábytkových prodávám
za ceny výrobní

— jen —

na Malém náměstí
č. 117 v Hradci Král.

úplné

zařízení do pokojů,
a t. d.

František Matějček.

'GLORIA'

stojánek pod vánoční stromek ze
železné litiny s hudbou.

Hraje: "Narodil se Kristus Pán."
"Nesem Vám noviny."

Bezpečně v něm může stát stromek od 1 metru
do 5 metrů vysoký. Kue za 8 K. Ilustrovaný
prospekt zdarma.

Stojánky dle vlastního vzoru vyrábí a zasílá

Frant. Chmel, Kolín n. L.

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veledúst. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

c. a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1800
a doporučený Ordinář. listem nejduš. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888

Doporučuje veškeré výrobky voskárské:
Svíčky oltární z čistého vosku včelího i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky máme, besvadné jakosti, obsluha rychlá
a přesná, podmínky a ceny nejvýhodnější.

Zeláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

SANATORIUM Dra. HAUSMANA.

Léčebný ústav operativní pro choroby chirurgické, ženské a porodní. — Moderní nejpřísnějším požadavkům vyhovující zařízení.

PRAHA-II., Tábořská ul. čis. 61. (Nároží ul. Žitné).

Založeno r. 1880.

Kožešiny!

Velect. P. T. obecněstvu doporučuji svůj hojně zásobený sklad veškerého druhu **kožešnického zboží** v zaručené jakosti.

Zvláště upozorňuji na velký výběr **ručníků damských, límec skunkových** a různých **nákrčníků** v nejvšestrukovějším provedení vlastní výroby.

Rukávky a nákrčníky prodávám již od 3 K počínaje, takže každé konkurenci čeliti mohu.

Jest v zájmu každého kupujícího, aby dříve než zimní potřebu uhradí, si **můj závod neobtěžoval prohlédnouti**, mám na skladě jako zkušený odborník jen zboží dobré jakosti v **cenách nejsolidnějších**, takže kupující jest ve velké výhodě oproti nákupu u **neodborníka**.

O hojnou přiležlost

František Hynek,
kožešník v Hradci Králové, Velké nám.
(vedle hlavní trafiky).

Rak.-Uher.

Ustřední BODEGA Vídeň XIX.

zařídila prodej pravých španělských i portugalských vín jako:

MALAGA

SCHERRY

PORTSKÉ

v původním plnění; lze obdržeti v láhvích ve vinárně

Františka Pavlovského,
v Týništi n. O., na Záplotí čis. 108.

KRÁSNÁ

upomínka jest podobizna sdařilá, kterou k Vánocům co nejvýhodnější dárek **J. F. LANGHANS, o. a. k.** dvorní fotograf doporučuje.

Nejchvalněji známý závod ten dodati může na základě své rozsáhlosti obrasy všech velikostí a provedení v cenách nejmírnějších.

Jméno firmy založené r. 1876, ručí za práci a obsluhu nejsolidnější.

Praha — Píseň — Budějovice — Mar. Lázně.

KAPRÝ

hladké, nejlepší jakosti, prodává

Frant. Jiráček

ve Vysokém Mýtě.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapsní hodinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny** v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako: **retázky, prstony, náramky, jehly** a j. v nejmodernějším provedení a úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným sádky na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

»STELLA« V JOSEFOVĚ.

P. T. ČTENÁŘŮM »OBNOVY« 5% SRÁŽKY.

Nejlepší štěstím v životě jest zdraví a kdo chce sobě zdraví zachovati požívej

záživné SUCHARY.

Suchary pro nemocné
suchary pro rekonvalescenty
suchary pro trpící žaludkem
suchary zákuskové

jakož i

nejjemnější čajové zákusky

jedině k dostání u firmy

„STELLA“

(majitel L. B. Čech),

suchary a čajové zákusky

JOSEFOV.

OBJEDNÁVKY VYŘIZUJÍ SE OBRATEM.

»STELLA« V JOSEFOVĚ.

Kočáry a sáně

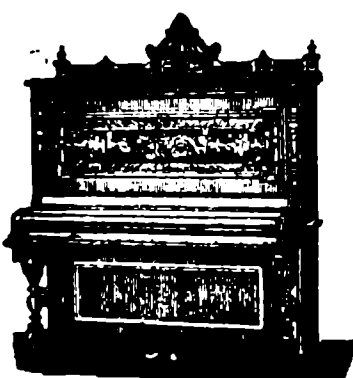
nejnovějších vzorů

odporňuje známá, osvědčená firma

ČENĚK BUBEN,

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavkách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čest. diplom s právem ražení zlaté medaile s korunou.

PIANA

PIANINA

a **HARMONIA**

nejnovějších soustav — levné,

též na splátky a výměnu nabízí továrna

AL. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.

Sklad Hlístina náleží proti lab- skému mostu. Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Cenníky zdarma a fraako. Pochvalná uznání od předních českých umělců. První výstavní ceny.

Kdo se nepřesvědčí, ať nevěří.

Největší závod toho druhu

à la

„U města Paříže“

jest

I. Kralohradecký

BAZAR

ČUPR

Doporučuje svůj obrovský sklad galantního a modního zboží od nejlevnějších až do nejjemnějších tu- i cizozemských výrobků za ceny nejmenší a pevné.

Prádlo bílé, barevné a trikotové.

Nákrčníky francouz. novinky.

Deštníky a hole na procházky.

Galoše jen pravé ruské a americké **Storm-Slipper.**

Střevíce a obuv pro dámy, pány a děti.

Kožené tobolky na peníze a doutačky.

Alba a krabice na šití s hudbou.

Stolky secesní pro palmy, kuřácké atd.

Umělecky provedené

vázy, poprsí a nástěnné talíře z terracoty, majoliky a z kovu.

Čínské a žaponské dekor. předměty.

Šňerovačky zaruč. facony.

Celoroční

výstava hraček a dárků pro každou příležitost se hodící.

Velký sklad

houpacích koňů též umělecky provedené a potažené srstí.

Frant. Čupr,

obchod galantního a modního

Hradec Král. Klicperova ulice proti kavárně p. Fialy.

B. E. TOLMAN,
Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spoř. č. 802.161.

Založeno roku 1863.

Pančí stroj.

NÁBYTEK v každém slohu a provedení
nejlevněji nabízí

Václav Dvořáček, sklad nábytku
v Hradci Král. u nového Borromaea.

Svůj k svému! Podporujte křesťanský závod!

Vánoční dárky

ve velkém výběru: veškeré prádlo bílé i trikotové pro dámy i pány, nákrčníky, kapesníky od 60 kr. tučet počínaje, damaš. grádle bavlněné i lněné, kanafasy, garnitury kávové, jídelní i vlněné, vyšívané i předtiskuté ručníky, deky, stolní böhouny, garnitury, dam. ručníky atd. doporučím v jakosti nejlepší a za ceny nejlevnější.

Látky pro dámy.
Kněžské kolárky.

Doporučuji velectěnému P. T. občanstvu, aby dříve než svoje zimní a vánoční potřeby nakoupí, můj nově zařízený a rozšířený sklad si prohlédlo s přesvědčením, že většího výběru a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslužení, nikde jinde nenalezne. O ct. přízeň a důvěru prosím oddaný

STANISLAV JIRÁSEK,
speciální obchod s Klatovským prádlem a bílým zbožím
v Hradci Králové, Velké náměstí číslo 136.

Svůj k svému! Podporujte křesťanský závod!

Konkurs.

Okresní výbor v Hradci Králové zadá

ofertním řízením

1) práci truhlářskou:

- a) dveře,
- b) okna,
- c) práci z dubového dřeva.

2) práci zámečnickou:

- a) kování oken a dveří (se spouštěcí stěnou a dveřmi k tressoru),
- b) spouštěcí žaluzie,
- c) práce částečně tepané.

3) práci sklenářskou.

4) práci natěračskou.

Jednotlivé práce sub 1) a 2) zadají se buď v celku nebo dle naznačených oddílů. — Oferty kolikem 1 korunovým opatřené a vlastnoručně podepsané buďtež výboru okresnímu podány do dne 8. prosince 1903 (včetně) do 12. hod. polední.

V plány, rozpočty a podmínky zadávací nahlednouti lze v úřadovně výboru okresního v hodinách úředních.

Z okresního výboru
v Hradci Králové, dne 23. listopadu 1903.

Okresní starosta:
H. Srdínko.

Brusinky velmi jemné s cukrem zavařené, chuti výtečné 5 kg. láhev poštou franko za K 640. — **Malinovou šťávu** pravou přírodní, jemné s cukrem zavařenou 5 kg. láhev za 7 K. **Zavařeniny** marmelady, k plnění koblížek, buchtiček atd. **malinovou, jahodovou, merunkovou, revizovou a šípkovou**, 1 elegantní plechový kbelíček obsahující 4 kg. čisté váhy za 7 K. aneb 1 bednička obsahující všech 5 druhů, neb druhy dle přání za 7 K. **Mixed pickles**, zeleniny a ovoce v octě, pikantní příkrm ku každému masu se hodící. 5 kg. bednička 5 K. Poštou vše vyplacené zasílá na dobírku aneb po zaslání obnosu předem

BOHUMIL BENEŠ,
cukrář v Polici n. Met.

Ve velkém ceny dle dohodnutí.

Zásilky od ¼ kg. — 1 kg. 4 K.

Co je nejlepší
prostředek proti kašli?

Čistý

Sladový syrub

jenž lze dostati u firmy

„STELLA“, Josefov

Při objednávce 2 kg. franko.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a pánských látek jest u **Tkalcov. výrobního společenstva „Vzájemnost“** v Hronově. Též lze obdržeti parče sboží 30 mt, obsahující každá různé látky, zejména: plátina, oxfordy, barchenty, sukénka, šatyše, zefíry, kanafasy atd., jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti, za K 12—, vyplacené od koruny 20— výše. Vzorů a ceník zdarma a franco.

Kupectví pro zábavu.

Ačkoliv cena kávy značně stoupá,

prodávám dále
velmi dobrý druh

kávy

1 kilogram za 2 koruny.

Připomínám, že za tuto cenu takovou kávu nedodá žádný terstský neb hamburský Isidor, neboť, jak jsem se předsvědčil, obalují tito cizinci mnohem draze.

Frt. Chrudimský
v Hradci Králové.

Kupectví pro zábavu.

Radost

největší způsobíte svým miláčkům, koupíte-li jim za dárek

k sv. Mikuláši
knihu.

Dobrá kniha jest dárek ceny trvalé a způsobí potěšení všude, kamkoli vnikne. —

Před nákupem račte si přijít prohlédnouti bohaté sklady

prvního královéhradeckého knihkupectví

Bohdana Melichara

v Hradci Králové

(bývalý závod Pospíšilův, založený r. 1808.)

Zásilky na výběr
do domu vyřizují se ochotně.

Na skladě jsou knihy ve všech cenách, od 6 kr. počínaje.

KARBID a PETROLEJ

nabízí nejlevněji

o. a k. dvorní dodavatel

Josef Pilnáček v Hradci Král.

NOVOTINY

tu- i cizozemské pro podzim a zimu již došly; dále černé látky pro veledůstojné duchovenstvo a sukna ku chrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Obchodní dům se sukny **V. J. Špalek, Hradec Králové.** Vzorů se na požádání zašlou.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

OBNOVA

Číslo 48.

Předplatní na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 27. listopadu 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Ke hnutí spolkovému.

(2) Spolkový katolický život prožívá patrně krizi. Jeví se to jednak v nápadné zamlklosti spolkového života, jednak ve hlasech, odsuzujících dosavadní směr těchto spolků. Oba příznaky krise jsou zjevem velmi vážným a proto nemohou býti odbývány mlčením. Letošním podzimem také několik již veřejných schůzí a novinářských článků pojednávalo o katolické spolkové organizaci. Časopis „Obnova“ platí již od svého počátku za účinného agitatora katolické spolkové organizace, proto je zcela pochopitelné, že list tento otvírá sloupce své i nyní věcným úvahám o užitečnosti této organizace. V předešlém čísle uveřejněná úvaha o nové taktice v katolické organizaci vyvolala všechny spolkové činné katolíky, aby uvážili, zdaž dosavadní jejich postup byl správný a prospěšný a proto pod dojmem této výzvy napsali jsme přítomné pojednání.

Pronášíme zde pevný názor, dlouholetou zkušeností stanovený, že bez spolkové organizace nelze dnes vůbec šířiti žádnou ideu. Jak dobré tak špatné zásady potřebují pro své rozšíření spolkové organizace. To dobře pochopili socialisté a proto mají na př. jenom v zemích koruny sv. václavské 979 spolků s 49.000 členy a pořádali v posledních 2 letech 13.000 schůzí. Strana sociálně demokratická je dnes nejlépe organizovaná, nejškůlnější vedená a dobývá nejširší půdy ve vrstvách lidových. Patrně jenom spolkové organizaci děkuje za svůj vzrůst, proto byl by to hřích proti zdravému rozumu, kdyby nám některý katolický sociolog aneb vůbec katolický intelligent odporučoval pracovati bez spolkové organizace a spoléhati na dobrou náhodu, že se nám přece tu a tam některý žák z obecné školy vyvede i přese všechno nebezpečí, které mu hrozí právě nejdolehaviěji v letech jinošských. Takový nerozumný názor o zbytečnosti spolků katolických nepronáší ovšem úvaha v předešlém čísle uveřejněná, ale proslovili ji již někteří jednotlivci z katol. tábora. S názory tak úzkoprávními nemůžeme se ani zabývat, protože zmínění pánové nemohou ani z jednotlivých nepodařených spolků vyhledávati důvod pro své názory, neboť jenom dobře vedené spolky mohou býti brány v úvahu. A význam dobrého spolku nebude přece moderní muž zneuznávati, nechce-li upadnouti v podezření, že jde světem zamhouřenýma očima.

Avšak úvaha v předešlém čísle uveřejněná vytýká dosavadní spolkové organizaci podstatné vady, které jenom při náležitém vymezení mohou býti jako dobrá rada oceňovány.

Nemůžeme připustiti, že „spolky naše zakládány byly ponejvíce s firmou politickou — po většině výbojnou.“ Spolky naše byly zakládány původně v zápalu náboženském s účelem vzdělávacím, vždyť duchovenstvo ve spolku katolickém spatřovalo potřebné ohnisko moderního pastýřského úřadu pro ty vrstvy občanstva, které nevěrecké zásady kostelu již odcizily. Tento vyšší duchovní zisk, spása duší, vedla zajisté 90 proc. našich kněží ku zakládání spolků z vlastního popudu a tento duchovní zisk usnadňoval obtíže ve vedení spolků i těm druhým, kteří snad k této nebyvalé a nepotřebné druhdy povinnosti byli třeba úředně vyzváni. Že by snad některý kněz založil katolický spolek pro politiku t. j. pro nějaké politické zápasy aneb pro svou vlastní politickou kariéru, nezdá se býti pravdě podobným, ježto vstupem do katolického spolku rozlil si ocet s liberálními předáky, kteří vlastně rczdávají dosud místa v obecním, okresním, zemském i říšském zastupitelstvu. Kdo stonal na některé z těchto míst, do katolického spolku nesměl, aby si budoucnost nepoškodil. Když před lety pisatel těchto řádků při obecních volbách žádal jistého kněze, aby dovolil uvéstí své jméno na kandidátní listinu křesťanských sociálů, odpověděl záporně s podotknutím, že prý by se do zastupitelstva jistě nedostal, protože by ho rozho-

dující tenkrát liberální aranžér obecních voleb ze své vlastní kandidátní listiny vyloučil. To bylo tedy každému jasno, že politické zámysly při zakládání katolických jednot byly by nabíráním vody cedníkem.

Proto pochybujeme, že nesly katolické spolky původně firmu politickou a poukazujeme pouze na tu okolnost, že teprv od zavedení 5. kurie do říšské rady t. j. od r. 1896 bylo na to v naší organizaci pomýšleno, abychom lid vychovávali i politicky pro ústavní život, jenž dnešní dobou rozhoduje o všech zákonech, tudíž i o katolických.

Nebyly spolky naše povahou svou politické, ale to přiznáváme, že spolkům těmto všemi jinými stranami firma tato byla přikládána, aby se mohlo do nich politicky bušit. To lze zcela přesně dokázati. Mladočeši v době svého rozkvětu prohlásili r. 1893 (byl to tuším předák jejich dr. Engel na schůzi v Kolíně), že nutno spolky naše jako „klerikální“ t. j. náboženství ku politice zneužívající potírati a od těch dob každá nova politická strana ve spolkách našich viděla politického odpůrce proti naší vůli a vzdor našemu protestu. Není divu, že jsme také pomýšleli v letech 1896—1900 na založení vlastní politické katolické strany následkem stálého odkopávání a vylučování ze středu národa. Organizovali jsme se v těchto letech též politicky, chtějíc dokázati, že na drobnou válku jsme dosti silní a že každé politické straně můžeme býti na poli politickém dosti nepohodlní. Ku vytvoření však trvalé politické organizace to u nás nikdy nedošlo a dnes žádoucí vážný náš předák, takovými úmysly se nezabývá. Hajíme nyní myšlenku, že na politické aréně lze náboženské zásady docela dobře uplatňovati v rámci české politiky, která přece ani na jiných základech než katolických nemůže svůj kulturní program pro 90 proc. katolických Čechů formulovati.

Věcnou zásadní politikou zabývali jsme se vlastně jenom nátlakem zevnějším po krátkou řadu let a vzdali jsme se již naděje, vytvořiti zvláštní katolickou politiku. Snad tu a tam některý jednotlivec neuvážil silu strany a zabývá se ještě nadějemi v budoucnost. Tím netvrdíme, že v našich spolkách nemá se pěstovati výchova katolického lidu pro politický život. Nejsou přece katolíci pariové a nebudou snad věčně na politické brázdě vláčetí těžký pluh v chomoutě helvetském aneb židovsko-liberalním. Lid náš musí za své dané míti též plná politická práva, proto jest nutno vzdělávati ho pro politický život a proto je nutno i při volbách cvičiti ho v politické abecedě. Nenecháme tudíž ani příště žádné volby do některého zastupitelstva bez činné akce, aby lid náš zvykl si též používatí svého politického práva. Kdo by měl tohle počínání za škodlivé, prohlašuje katolíka za nevolníka, jenž musí jen trpět a platit.

Politika z osobních důvodů byla tak tu a tam pěstována v našich spolkách, ale s nevalným výsledkem. Vzniklé spory o osobní názory odvedly pozornost stranníků od pozitivní práce k povážlivé ochablosti sil, které byly vyplýtvány malichernými boji o kozí vlnu.

Politická velká organizace všech uvědomělých katolíků se v Čechách nezdařila, ale proto přece spolková vzdělávací činnost nestala se ani zbytečnou ani beznadějnou. V drobné práci vzdělávací pracuje se i nyní všude tam, kde i před politickým hnutím byli upřímní pracovníci ve středu jednot. Vydrželi-li tyto staří zápasníci nynější spolkovou krizi, budou založené již spolky dobrými průkopníky křesťanské kultury a budou se důstojně řaditi ku nově povstávajícím jednotám, zbudovaným na programu novobydžovské skupiny bez okázalé firmy katolické. Nový tvar těchto, řekl bych neutralních spolků bude jistě míti širší ještě působnost nežli lidové spolky katolické, ale tím není řečeno, že by stávající již jednoty měly se vzdávati svého okázalého nátěru náboženského. Jest přece známo, že tato okázalá firma spolková nevybírá „lepší“ druh katolíků z ostatních věřících, nýbrž že čelí tento oká-

zale akcentovaný katolický nátěr materialistickému vyznání sociálních demokratů. Strana sociálně demokratická má nevěrecký materialistický názor na svět a na život základním kardinalním bodem své existence, proto musí materialistickému kředu čeliti opět katolické Věřím. Kdyby nebyla náboženská víra ohrožena kardinalním požadavkem sociální demokracie, nemuseli bychom vůbec žádných sociálních spolků zakládati, protože ve mnohých požadavcích sociální reformy souhlasíme se sociálními demokraty. Sejmou-li naše sociální spolky katolickou firmu ze svých domů, pak budou zbytečně živořiti vedle ohromující dělnické organizace sociálních demokratů. Načrtnutých několik myšlenek o spolkové katolické organizaci učiní nároky na definitivní rozřešení zahájené diskusse, nýbrž čini pouze nárok na uznání, že byly diktovány upřímně cítěným zájmem na rozvoji křesťanské kultury.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 25. listopadu.

(Pomněnka na Dra. Eduarda Brzoráda a o našich stycích s Josefem Barákem.)

Minulou sobotu pochován byl v Německém Brodě za nevidaného zde účastenství celého města i celého kraje muž, jehož úmrtí nejenom toto město a celý okres, ale celá česká veřejnost, nejvíce pak ti, kdo ho podrobně osobně znali, upřímně želí. Starosta města a okresu v Německém Brodě, zemský a říšský poslanec dr. Eduard Brzorád, muž v nejkrásnějším věku a v nejmocnější rozvoji sil a blahodárného působení skládal byl do hrobu předčasně a za okolností přímo tragických. Veden nejčistší láskou zřídil si nedávno blahou domácnost, již musil opustiti zrovna za týden, když mu milovaná choť povila synáčka. Jak to bylo pro něho těžké umírání! Proto bezděčně zalévá slza lítosti i soustrasti zraky všech, kdo dra. Brzoráda znali, neřkuli pak těch, kdo po dlouhá léta trvali s ním ve přátelsky důvěrných svazcích.

Pokládáme stejně za časové, jako za zasloužené věnovati na těchto místech Brzorádově památce uctivou vzpomínku a připojujeme k tomu některá vysvětlení, jichž naše veřejnost dnes potřebuje, aby proudy konce let sedmdesátých správně chápala.

Pisatel těchto řádků seznámil se s Brzorádem, tehdy mladíčkým, jednoletým doktorem práv, r. 1881 v Praze. Vzpomínaje na to, musím zajíti zpět do společnosti muže, s nímž bývalé mé přátelské styky vyčítají mně někteří lidé z obou stran, jež v naší veřejnosti přikře proti sobě stojí. Oprávněn k tomu není sice nikdo, aby se do intimních záležitostí druhého dokonce ještě po dvaceti letech mísil, proto nepotřeboval bych se o tom zmiňovati, mohl bych přes to prostě přejíti k dennímu pořádku, ale několik slov v záležitosti této nemůže škoditi. Někteří pánové ze křesťansko-katolické horlivosti mně vyčítají, že jsem za mladosti své mezi své přátele počítal redaktora „Národních Listů“ Josefa Baráka a proto mně dnes následkem toho upírají dokonce i právo, abych si dle svého přesvědčení vážil svého náboženství. Jiní pánové pak zase ze svobodomyšlně-radikální horlivosti mně nepřipouštějí volnost, abych nějaké náboženství vůbec měl proto, poněvadž jsem býval přítelem Barákovým. Pánové jedni i druhí čini tak následkem patrné omezenosti svého společenského názoru i následkem své nesnášlivosti a panovačnosti, (o nichž se šířiti nebudu), a pak následkem své zřejmé neznalosti Baráka. Naši „překatolíci“ i naši „přeradikálové“ jsou v ohledu tom ve své nevědomosti stejní. Jedni i druhí pokládají Baráka po svém způsobu za prototyp „petrolejníka“, kdežto to byl jemný a ušlechtilý muž, jehož spanilomyslné skutky a zásady jako věž vynikaly nad hamiznost a bezzásad-

nost své doby. Pro toto své vzácné jednání a příkladné chování požíval Barák vážnosti a lásky u akademické mládeže a u českého dělnictva jako nikdo před ním a jako doposud nikdo po něm.

Barák, kterýž v dobách, kdy arcibiskup pražský kardinál kníže Bedřich Schwarzenberg a Ďakovský biskup Jiří Strossmayer nepovažovali zavedení dogmatu o neposkvrněném početí Matky Boží Panny Marie za věčné, ve svém časopise „Svoboda“ zaujímal totéž stanovisko, jež také tehdejší čeští kněží i na veřejných táborech obhajovali, a často si v zápalu debaty o tom dle poměrů své doby ostře proti některým institucím a skutkům osob v církvi katolické zašel. Barák byl člověkem a žurnalistou svých dnů a neváhal při tom na základě rozmanitých informací dotýkati se zejména jednání osob, shromážděných kolem kolébky nešťastné svatováclavské záložny, což mu vyneslo největší nepřátelství kliky, jejíž slávu, působení a zásluby o katolickou věc právě pan státní návladní před pražskou porotou veřejně probírá. Klika ta ve svých tiskopisech prohlásila Baráka pro to, že jednání její správně posuzoval a že ji na její chyby upozorňoval, dokonce za — neznaboha. Nechceme se dnes po 25 letech jmenovitě dotýkati oněch osob, které zajiště samy právě nejlépe cítí, že Baráka své doby měly poslechnouti a do veřejného života a ke správě cizích peněz se nedrati. Byly by katolické věci uspořádané nehybnou ostudou a sobě nepřivodily strasti plné, ostudné stáří. Avšak pánové ti v letech sedmdesátých tak Baráka tiskem pronásledovali, že ho nejčernějšími barvami svým katolickým čtenářům i jako odpadlíka líčili, ačkoli Barák ročně kolikrát byl v pražských chrámech při sňatcích svých přátel za svědka a příkřtu jejich dítek za kmotra. To Baráka právem těžce uráželo, že ani faráře, kteří jeho skutkem projevené smýšlení viděli a do matrik zapisovali, neměli tolik smyslu pro právo, aby se odvážili proti Barákovi nepravdu šířící tisk napomenouti, aby se držel pravdy.

Tím řekl jsem zajiště dost. Tolik bylo vhodné a časové povědět, abychom nesprávné názory o Barákovi objasnili. Že by proti spanilým zásadám učení Kristova brojil, o tom nevíme, ale že tu a tam vážným slovem se vzpíral proti nesprávnému jednání některých kněží, to je pravda. To ostatně činí i biskupové.

Ve společnosti tohoto jistými lidmi až za hrob tupeného muže seznámil jsem se mimo s mnohými jinými také s drem. Edv. Brzorádem, s nímž jsem záhy vešel v důvěrný přátelský svazek. Dr. Brzorád, jsa rodákem z Německého Brodu, vyrostl ve tradicích Havlíčkových, a vyspíval v muže v době, kdy na Německobrodsku pořádána byla řada velkolepých

národních slavností a táborů. Uchvatné kouzlo tohoto politického probuzení české veřejnosti projímalo celého Brzorádova ducha, tak že již jako jinoch náležel mezi ony německo brodské studenty, kteří dne 2. prosince 1873 v jubilejní den pětadvacetiletého panování našeho zeměpána po boboslužbách v gymnasiu kostele zapěli „Kde domov můj“. Brzorád, tuším že tehdy septimán, byl pro to také odsouzen a potrestán. A tato politická nezachovalost přivedla ho potom v Praze k častěji k vůli ní stíhanému Barákovi.

Já jsem se s Barákem seznámil r. 1879 a sice písemně. Jako studenti v České Skalici usmysleli jsme si k popudu a za vedení tehdejšího kaplana, nyní faráře ve Smidarech, vdp. Václava Šráma označiti Sviněšany, rodiště kněze baditele Františka Josefa Smetany, pamětní deskou. Když se o tom Barák v novinách dočetl, ihned mně jako jednatele v této záležitosti psal, jakým způsobem by se to dalo nejrychleji provést, kdo nám příslušnou desku zhotoví a vydatně náš úmysl žurnalisticky podporoval. Musím tedy uvést, že mne s Barákem seznámila vzájemná úcta ke vlasteneckému knězi. S opatřením potřebných prostředků na oslavení památky Smetanovy byli jsme brzy u cíle a deska ta r. 1882 slavnostně odhalena. Mezi tím však Barák pomáhal nám česko-skalským studujícím raziti cestu myšlenky na zbudování pomníku Boženě Němcové v České Skalici. Pilně připravoval novinami k tomu půdu a roznítil zájem pro podnik ten tak, že r. 1883 v České Skalici hlavním příčiněním p. dra. Valeria Hübschmanna, nyní notáře v Praze a nedávno zesnulého řídícího učitele p. Jana Poličanského zřízen byl zvláštní komitét, který r. 1888 pomník Boženě Němcové v České Skalici skutečně postavil. Při písemných těchto stycích s Barákem byl jsem od něho jako královéhradecký gymnasista r. 1880 požádán, abych na den sv. Josefa za něho položil na mou adresu zaslanoou kytičku šalek na hrob p. Josefa Červeného na Pouchově. Barák totiž vděčně vzpomínal vzácné té paní za četná dobrodíní, jichž v rodině Červených při svém internování do Hradce Králové roku 1860 užil a vděčnost jeho byla taková, že potom z jara r. 1881 sám do Hradce Králové schválně přijel a požádal mne, abych ho na Pouchov ke hrobu paní Červené dovedl a potom v Hradci vyhledal svého bývalého profesora říditele Kristiana Stefana, aby mu vděčnou poklonu složil.

O mých stycích s Barákem věděli moji profesori, můj gymnasijský katecheta vdp. Jan Ehmer, muž vzácného rozhledu a kněz nejdokonalejšího jádra, o nich se mnou mluvil a neviděl v nich žádného nebezpečí pro — katolickou věc. To jsem pokládal za vhodné povědět, abych konečně odbyl v mém prádle se

společnost. Nalezli mu v kapse psaníčko, v němž se vysmíval bodrým Vídeňákům, jak budou překvapeni a co s jeho mrtvolou budou mít práce; a musí se mu to prý všechno udělat zdarma. Ale novináři prý mu mobou býti vděční; v mrtvé sezoně aspoň něčím vyplní sloupce svého listu. Šelma sebevrah! Když se v starofinském divadle představovalo upálení Herkula, byl dán na hranici některý otrok, kterého špásovitý režisér pro pochoutku lačných očí publika a kvůli skutečnému zrealisování scény dal do opravdy upáliti. — Ale v Prátru k vůli novinářům se usmrtil člověk sám; v tom už je přece veliký pokrok.

Znám jednoho člověka, který před svatbou v hospodě pil na zlost a každou sklenici provázel slovy: „Já si tu rezavou, pihovatou Terezu nevezmu a ožením-li se s ní přece, to se oběsím. A taky si Terezu vzal a za měsíc se houpal na štěpu. Myslí si, že by jednoduché odmrštění Terezy bylo příliš všední, ačkoli ho do sňatku mimo jeho nevěstu nikdo nenutil. Takhle jeho „rytfský čin“ aspoň vzbudil trochu hluku, lidé ho politovali, že byl nešťastný. Každý viděl, že byl ženich — co slovo, to muž.

Jestliže té nechce a nechce svět uznávati za nějakou zvláštní kapacitu, o které by se mělo v novinách psát, napiš nějaké žalostné psaní o lidské nevděčnosti a neuznalosti, utop se, a pak budou o tobě psati noviny tak půvabně, tak romanticky, že by ti bylo jako v ráji, kdybys to všechno pochlebenství slyšel. Nynější literatura podporuje sebevražedný sport jen což! O Kurýru tady nemluví, protože ty mordy v čele listu vyobrazené nedělají ani zdánlivou poesii; nešťastní, třikrát nešťastní sebevrahové, kteří nemohou protestovat proti falšování svých tváří v tom listě! Jeden člověk se šel utopit, ale když viděl, jak se nad vodou houpe znetvořená blava už „sakumpaka utopeného, drtila ho v lopatkách zima, utekl od příšerné tůně. Brr, on by také tak v té vodě vypadal! Kdyby však byl viděl některý mord v Kurýru, a někdo mu řekl, že se tam taky po smrti může dostat, to by byl jistě ani k vodě nešel. Dobře; ale nepřímou umravňující Kurýr není bohužel jedinou českou literaturou o mordech pojednávající! Co tu máme přesládlých románů, které líčí sebevraždu tolik půvabně! A každému

přehrabující a přes tu chvíli pro mé styky s Barákem na mne dorážející pány z obou docela si vzdálených táborů, za jakým účelem jsem se s Barákem seznámil a co jsme spolu kutili.

Když jsem přišel do Prahy na universitu, jaksi docela přirozeně dostal jsem se zde do společnosti Barákovy. Odpoledne sedávali jsme s ním v Národní kavárně ve Vodičkově ulici, večer bývali jsme u uzenáře Čermáka v jídelně a v sobotu bývala „Umělecká Beseda“. Hovory naše nikdy netýkali se ani náboženství, ani otázek podvratných nebo radikálních, ale obíraly se pravidelně běžnými vlasteneckými důležitostmi a potřebami oněch let. Barák byl tehdy samá přednáška a cele oddal se starostem o podporu chudých studentů, pro něž dovedl i žebrati a sobě nejpotebnějšího přilepšení odpirati. Ke mně pojal zvláštní důvěru a svěfoval mně vyřizování rozmanitých přímých i nepřímých poselstev, při nichž často jsem hrál roli „dea ex machina“. K čemu mne měl, to bylo, abych pilně studoval, v čemž jsem ho však — neuposlechl a důtky proto se mně nedostalo od něho jen z toho důvodu, že zemřel a nepostřehl toho. Barák totiž nabádal studentstvo nikoliv ke hledání individualismu, ale především ku konání svých povinností a zle se vedlo každému, koho ze svých přátel při zanedbání toho přistihl. Proto také Dra. Brzorád miloval, že již jako třidvacetiletý mladík honosil se diplomem doktora práv, čímž se opět k tomuto vracím.

Dr. Brzorád významněval se totiž nejvyššími plněním svých povinností a nejúzkostlivější přesností v držení daného slova. S Barákem se nejvíce milovali a tu blahovali ku každému, tu ochotu ve všech případech, jimiž se Dr. Brzorád ve svém působení napotom honosil, měl na památku po Barákovi. Snášelivost k cizím názorům, shovívavost s nedostatky jiných, skrytá podpora potřebných, to byly na povaze Brzorádově štěpy dle mého domnění vypěstované jeho styky s Barákem. Stejně pak zocelila se u Baráka povaha Brzorádova, že neváhal přímo jemným způsobem každému povědět, co se za jeho jednání smičeti nedalo.

Sledoval jsem působení Brzorádovo v jeho rodišti, jímž jsem často projížděl, a u něho se stravoval po celých dvacet let a vždycky mne hřálo, že přes lidskosti, jež každého člověka jako stín následují, při Brzorádovi vždycky vynikaly blahovolné zásady: in dubiis libertas, in necessariis unitas, in omnibus caritas.

A z těch také vytrysklo Brzorádovo smělé jednání, že jako mladočeský poslanec a předák strany svobodomyšlné neváhal mužným hlasem zasluženě oceniti a uznati vlasteneckou působnost a ctnosti biskupa Brynychy, když naň bylo z nejméně k tomu povolaných stran ú-

sebevrahovi dávají generalní odpustění; dle takových románů jest sebevrah vždycky člověk nejnešťastnější, každý románový sebevrah „musei-na posled přetnutí gordický uzel svých životních nesází sebevraždou. A sebevražda v takých románech se líčí jako zvláštní brdinství. Zatím však větším hrdinstvím je snášeti veliké svízele života, dokud nás zde Pán Bůh ponechá, než ranou z revolveru zbáběle utíkat ze zápasistě.

Románopisci a novináři, kteří borké slzy soustrasti a obdivu prolévají nad každým sebevrahem, podporují sebevražednou horečku měrou úžasnou. Některá holka, která nemá jiného na práci než číst romány a koketovat na kursu, nemůže se kolikrát ani dočkat, aby se nějak nešťastně a la Ohnet, Maupassante zamilovala a podle předpisů francouzských románů v nejkrásnější toaletě do vody žblunkla. Ach, jaký by to byl krásný konec plesknout sebou do vody jako Ofelie! Ono by bylo ovšem ještě líp zhynouti pod rukou nějakého zárlivého Othella! To by byla přece velká čest. Lutristky by sázely jako splašené její léta, stroje v tiskárnách by chrly celou spoustu papíru na oslavu zavražděné, plakali by mládenci, babičky i panny. Ale když už poblázněných Othellů v naší střízlivé době tak málo se rodí, musí romantická koketka přikročiti k činu sama. A když ta žhavá, devadesátitupňová láska jaksi se rozmýšlí vkročit do srdce tak křehkého stvoření, aspoň si dívka bledí namluvit, že jest opravdu zamilována nejmín jako Desdemona.

Kdo s vážným životem nemá co dělat, kdo se může vznášeti pohodlně na étherických pavučinkách spfedených vynalezavými románopisci, tomu ovšem nenapadne, že skutečný život vyhlíží hodně jinak, než jak jest přebarven v románech. A tak se nedivme, že unylá dívka, kterou úzkostlivá maminka ani k vaření polévky nechce přidržovati, dívá se na svět kolem sebe barevným sklíčkem a že chce žít a umírat podle francouzského předpisu. I v tom nešťastném zemilování vidí veliký svůj cíl; taková černé ustrojená brdinka z tragédie, to je přece něco! A jestliže v takové slečince nevzpálí zář nešťastný, při němž bledne tvář i nejhrdinnější Amazonky, uteče se aspoň k citlivostkářství. Nutí ze sebe vzdech

FEUILLETON.

Kapitoly o sebevražedh.

III.

Píše J. S.—a.

V nedávných dnech na Valašsku počala řádit jakási nakažlivá nemoc. Když úřady zakázaly při té příležitosti pít vodu potouční, nastal mezi lesními prostými „pasekáři“ veliký rozruch; to tak! páni zakazují pít z potoka, ale do „studének púsčajúc koleru“, jen aby hodné chudí lidé stonali a páni aby brali celé padesátky od uzdravení! Když řekl jeden pan nadučitel chudé ženské, že se může dostat za mříže, nebude-li o těch studénkách mlčet, odlevovala si mezi sousedkami steskem, že chudý člověk musí jen mlčet a trpět. — Ale to je tak: ti lidé tam nejedí se zelených žvetelek, zapijou to podmáslím, k tomu posnídají dva močené obarky (okurky), a pak jim púsčajují páni koleru do studének. Že by tu koleru působila směs podmáslí a všelijakého ovoce, to pasekářům ani nenapadne. Ale Valach si dovede postaviti hlavu, i když je proti panstvu bezbranný. Umírat cholerou není věc příjemná; proto raději ve své beznaděnosti mnohý Valach pije dvakrát víc než dřív. Taková smrt prý bude přece jen lepší než zdoluhavé umírání cholerou do studének zákeřné vpašované. — A tak tu vidíme nový důvod a způsob sebevraždy. K takové sebevraždě odhodlávají se ovšem i lidé nejchoulostivější beze všeho pobízení také na místech jiných. Alkoholem se povraždí lidí více než nejkrvavějšími válkami. Vydatným pomocníkem při alkoholové sebevraždě jsou také cigareta; jejich dým obrací i život pozemský v dým. Ale jen at se tací sebevrahové nezmýlí při myšlence, že sebevražda alkoholem a tabákovým kouřem jest nejlehčí! Mobou se tak čistě zklamat, jako onen člověk, který se domníval, že spánek v širé přírodě za mrazu usmrcuje nejpříjemněji.

Ríká se, že každé proč má své proto. Ale sport sebevražedný nachází tolik ctitelů, že mnohý, kofe se duchu času, ukrutí si život, aniž ví proč. Ve vídeňském Prátru oběsil se jeden člověk — ze šelmovství; nějak se mu zachtělo potýrat lidskou

točeno. Brzorádovi nebylo proti mysli, ani se nebál veřejného mínění, když se sešel s redaktorem „Obnovy“, aby mu upřímně nepověděl, jak krásně o biskupovi Brynychovi smýšlí. Když potom bylo nařčeno, že vykonával činy spravedlivé, když se pronásledovaného vlastence ujal a zastal. Kdyby všichni stoupenci zásad mladočeské strany vždycky podobně mužným a přímým způsobem jednali a v srdci svém skryté přesvědčení neobhroženě pronášeli, mohla se česká věc nacházeti v docela jiných poměrech, nežli v jakých se kolísá dnes.

Dr. Brzorád bez jakéhokoliv zadání svým politickým principům na základě jejich snášlivosti dovedl býti snášlivým vůči každému a proto jeho šetrná a taktuplná osobnost těšila se obecné důvěře a vážnosti, k nimž Brzorád ve věku poměrně mladém dospěl. Zajisté že nechybím, když mám za to, že ony líbezné způsoby, jež ho činily milým každému, kdo měl s ním co činiti, byly u něho dědictvím ze styků jeho s Barákem, jehož přátelství nikoho neučilo zlomyslnosti, krutosti, podekrovnosti, třebaže že neradil žádnému, aby byl slepým vůči každé daremuosti a aby se klaněl před každým snopem.

Dr. Brzoráda za nátku veškerých brodkských zvonů s tisíci lidu doprovázelo ke hrobu 13 kněží, kteří zajisté z plného přesvědčení o čistotě a nejlepší vůli jednání jeho byli přesvědčeni. To dostačuje, aby bylo dnes jasno, že zásady, jež Barák mladým svým přátelům vštěpoval, nebyly takové, aby byl někdo oprávněn je podezřívati z důvodů jakýchkoli. Brzorád totiž ze všech jeho přátel nejpevněji se jich ve svém venkovském domově držel, nejhoněvnatěji na nich lpěl a neodvisle lpěti mohl. Proto rozvoj a ráz jeho činnosti byl vlastně obrazem, jak si Barák vývoj českého inteligenta v jeho mužném působení přál, aby smýšlel a jednal.

A tu krajní radikálové, kteří bezdůvodně Baráka za svého patrona vyhlásili, dnes nenalezají ničeho, co by je k tomu opravňovalo, neboť nesprávná tradice Baráka vlastně zkarikovala v apoštola společenské neurvalosti a nesnášlivosti, jakýmž on v žádném směru při své jemnosti a distinguované vroucnosti nikdy nebyl. Dr. Brzorád byl nejzřetelnějším odrazem jeho spanilomyslné, vlastenecké duše a vroucí jeho ochoty a obětavosti.

V PRAZE »OBNOVU«

lze dostati v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

čte romány pilně dále, jen aby uměle rozdělaný plamínek aspoň trochou oleje byl udržován. Mládenci jsou ovšem teď moc chytří, málokdy jim napadne, aby vzdychali s románovou slečinkou dueto, a tak — vale světe ošemetný, který nechce pochopiti velikou duši v útlém, staženém těle se skrývajících! Napíše se na růžovém, vonném papíru psaníčko, vezmou se atlasové šaty, ačkoli je maminka třebaže ještě ani nezaplátla, upraví se na rychlo frisura, holka se ještě pětkrát zhlédne v zrcadle, vypadá-li jako z obrázku Ludka Marolda a pak — s výkřikem »S Bohem, krutý Arthur«, horem pádem báh do vlhkého bytu, který sice rybám svědčí znamenitě, ale atlasové šaty šeredně pomaže. Že pro civilizovanost lehkomyšlné dívky musí krušné trpěti nepadělaný, přirozený cit matky, na tom už sebevražedníci pramálo záleží. Ona má na světě právo ke všemu, matka k ničemu; ostatně může být zklamaná matinka ráda, že ji dcera svým životem aspoň tak dlouho oblažovala; na ukojení rozmarů dceruščiných sice padla hezká kupka peněz, ale za to měla matinka dceru moderně vzdělanou, moderně citlivou, za kterou se ani hraběcí parkety nemusily stydět. A nyní má matinka ke všemu ještě tu slávu, že její dítě dovedlo tolik pevné energie vyvinout jako málo která jiná. Co chce maminka ještě víc? Měla by jako matka dvacátého století v prsou cítiti spíš pychu než nějaký žal; což tak málo z hlubokých myšlenek své moudré dcerušky za tak dlouhou dobu pochytila? Celé houfy lidí spěchají na pohřeb, hudebníci na rozhodnou zahrají ještě tklivě »Věrné milování«, mladé holčičky pláč nadšením a některá lituje, že sama takovou hrdinkou není; jak by byla hned slavná! Nu — co se nestalo, může se ještě stát později. Vždyť sebevražda jest nakažlivá, nakažlivější než mor. A jestliže při oslavě sebevraždy nechce dělati farář asistenta, povědí mu moderní duchové několik jadrných prorpovědí o bezcitnosti v některých novinách. Taková nešťastná dívka, a kněz ji ještě po smrti pronásleduje!

Obrana.

Vzorně poučená četba. (Dokončení). Kalendář „Havlíček“ musil taky poučiti své čtenáře o neslýchaných příjmech papežových. Není ovšem ani potřebí vyvracet tendenci lež o sto patnácti milionech ročního důchodu. Po papeži Lvu XIII., který panoval tak dlouhou dobu, nalezlo se uschráněných colých sedm set tisíc lir; už tento fakt staví na pranýř lež o tolika milionech ročních důchodův. A i kdyby tolik peněz papež ročně měl, nač je dává? Snad pořádá nakladné koncerty, bankety, snad prosází ty peníze při dostihách? „Havlíček“ pouze ví tolik, že ze svých důchodů papež „vydrží“ celou řadu vyšších i nižších kněží; dál neví nic, jen připomíná, že by dvě stě tisíc chudých rodin (!) z toho bylo dobře živo. O tom „Havlíček“ nemluví, jaké sumy papež každoročně na chudinu vydává, o tom neví, co rozdál nynější Pius X. při svém nastoupení statisícům prosebníkův.

A kdyby se kněžstvo z Říma vystěhovalo, dvě stě tisíc chudáků by se z jmění pozůstalého neuzivilo předně proto, že tak veliké jmění se nachází jen ve fantasii židovských novinářů a za druhé proto, že by si to sebrala všechno zkrachovaná zednářská vláda do své prázdné pokladny. Pokud měl papežský stolec v Itálii velikou moc, vedlo se lidu dobře; ale když jmění církevní zednářská vláda skonfiskovala, ztuhlili z toho Crispiové, a mezi prostým lidem propukají revoluce z hladu. Krásné se o lid postarali ti, kteří církvi její jmění záviděli! O velikosti a účelu židovského velkokapitalismu by bylo ovšem vhodněji mluvit; papežské jmění nás neožebračuje, za to však židovský kapitalismus nás tísni všecky. O tom však Havlíček nikdy psát nebude; to neslouží ke kopnutí do církve.

„Havlíček“ ochotně věří nesmyslným báchorkám o klášterích. Dívky prý musí na po dlaze z trestu dělati jazykem sto křížů, musí si dát oholit hlavu; dostane svěrací kazajku, dá se do vlhkého sklepního vězení! To by musily být jeptišky až příliš hloupé, aby takovým nešikovným způsobem se připravovaly o všecku důvěru. „Havlíček“ jakoby nevěděl, že tyhle nejapné sebrané až z Francie povídačky šíří ty časopisy u nás, které po způsobu krvavých Červánků drzé lži šíří i o katolicích českých. Či nevíte, jaké sprosté lži napsal na př. Čas o některých českých kněžích? Nevíte, jak si stýskal do „nespravedlnosti“, když byl přinucen aspoň jednu lež odvolat? Bylo by dobře, abyste raději české dívky upozornily, že se potulují všude židovští kuplíři a že tito bezcharakterní lidé připravují zaprodaným dívkám osud nejhorší.

Sproston lež vypouští Havlíček, že kněžstvo za Husa „lidem oralo ve jménu Božím“ a že se proti lidu s panstvem spojilo. Z Tomka i s Palackého se může každý přesvědčit naopak o tom, že kněžstvo se lidu zastávalo proti panstvu, a že právě za doby husitské nastalo otroctví stavu selského, poněvadž ožebračený stav kněžský se nemohl lidu ujmáti. Lži jest, že jest doba husitská naší dobou nejslavnější; zboření nádherných kulturních památek, zničení university, ztotočnění lidu, sesurování mravů následkem domácích válek, nebyvalé kastovnictví bylo pramálo slávou. — Tak bychom mohli dále poukazovati na úmyslné nepravdy „Havlíčka“, které mají v očích lidu církev zošklivit.

Ale nač se brodit dále v takových Bambasiadách? Stačí, že známe dobře tendenci těch všech pomluv. Jen vyrvat lidu ideál katolického náboženství; ať už si pak oloupený člověk nalezne náhradu sám kde chce a jak chce. „Havlíček“ sám jej vyvede toliko na poušť, ale cestu k novým ideálům neukáže.

Politický přehled.

Spor mezi předsedy ministerskými dr. Körberem a hr. Tiszou, jenž zakládal se na správném názoru dr. Körbera, že i naše polovice říše má právo případně zasáhnouti do záležitostí uherských, skončen a vyrovnán. Hr. Tisza setrval na stanovisku, že uherský sněm má vliv na otázky vojenské. Tím ovšem dr. Körber věčně poražen. Poslanecká sněmovna utápí se v nekonečných dotazech a návrzích se stran různých; všechny došlé spisy, petice i návrhy čtou se doslovně, čímž tichá obstrukce kráčí stále sněmovnou. Na denním pořádku byla dosud debata o řeči dr. Körbera při zahájení zasedání. Dr. Herold posoudil náležitě činnost dr. Körbera, jenž nemohá se dosud vykáhati nějakým úspěchem svého poslání, včas měl by ustoupiti. Také dr. Kramář v posudku svém vytkl dr. Körbrovi, že vlastně on sám je vinen nynějšími zmatky a hájí obstrukci jako politickou zbraň, souhlasí však s ním, velkostatkářem Baerenreithem, že smír Čechů s Němci jest jediným východiskem z nynějších zmatků. Němci nesmějí však kulturní

požadavky Čechů považovat za ústupky. Němci z levice tentokrát zase podali pilný návrh na rozdělení zemské správy království Českého dle národnosti. Dr. Körber smlouvá se zatím pilně s ním, levicí a s Poláky, jsa k nim samá ochota.

V uherské sněmovně pokračuje se v rokování o předloze hranné, proti níž obstrukce trvá dále. Tím působí se vládě velké nesnáze, která nemá žádné naděje na vyřízení zmíněné předlohy před svoláním delegací. Obstrukci provádí tu nejen strana neodvislých, Košutovců, ale i katolickolidová. Baron Banfy hodlá založiti v Uhrách novou stranu, která by bezohledným maďarštěním vytvořila jednotný uherský stát.

Právě skončené volby do sněmu pruského nepřinesly nijaké podstatné změny v jeho složení. Pozornosti však při těchto volbách zasluhuje nová roztržka katolického středu s Poláky a naprostý neúspěch socialistů, kteří ani jediného kandidáta svého do pruského sněmu nedostali. Katolický střed, mající dosud 100 poslanců, ztratil 3. Nejčetnější jest konservativců, 148.

Na katolickém sjezdu italském v Boloni bylo usneseno organisovat katolíky i politicky pro případ, že by se měli účastnit sněmovních voleb. Usnesení boloňské je důležitým obratem v dosavadní taktice katolíkův italských. Křesťanství demokraté nabývají většiny nad starokonservativci. Rozhodující slovo má arci sv. Otec.

Ve francouzském senátu při předloze zákona stran vyučování na školách středních přijat návrh vládní, jímž sice nikdo se napřed z práva vyučování na škole střední nevylučuje, ale kdo chce vyučovati, má míti dovolení státní, jež vláda jistě dle své libovůle bude udělovati.

Turecko dosud se zdráhá splniti reformové požadavky Ruska a Rakouska, sultán vše stále odkládá. Turci očekávají totiž, že mezi mocnostmi v jednání o donucovacích prostředcích propukne nesvornost.

Z činnosti katol. spolků.

Socialní kurs v „Adalbertinu“. Katolické sdružené spolky královéhradecké pořádají v neděli dne 29. listopadu 1903 ve dvoraně „Adalbertina“ „Druhý cyklus socialních přednášek. Pořad: 1.) Nemocenské a úrazové pojišťování dělnictva“. Pojedná p. přednosta Bubeníček. 2.) „O shromažďovacím, společnickém a tiskovém zákoně“. Referent p. red. Pochmon. 3.) „O řádě živnostenském“, referuje tezbář p. Jenšovský. Po přednáškách zahájí se rozhovor o předneseném tematě. Začátek ve 2 hod. odpol. Vstup volný na legitimace, jež vydává p. Polák, tajemník odborového sdružení v Adalbertinu.

Z Úpce. 22. t. m. konána veřejná spolková schůze, na níž promluvil vp. Jiří Sabula z Hradce Král. o poměrech české země ku konci XIV. století, zvláště za doby Karla IV. Přes nepřiznivě počal sešel se do spolkového sálu slušný počet posluchačstva; přednáška sledována se vzácným zájmem až do konce. Tentokrát národní sociál p. Měnci po přednášce předložil slušné několik dotazů, které přednášející zase zcela klidně zodpověděl, dokazuje, že kněžská moc ve XIV. století socialním poměrům prostého lidu nijak neškodila; za to za doby husitské českého rolníka naše šlechta spontánně tuhou porobou. Po skončení schůze vše se klidně rozcáhlo. Zdař Bůh další činnosti!

Zprávy místní a z kraje.

Příprava na jubileum Neposkvrněného Početí bl. M. P. v mar. chrámu Páně v Hradci Králové. Na památku 60té ročnice prohlášení Neposkvrněného Početí bl. Marie Panny zahájuje se jubilejní slavnost v mariánském chrámu Páně v Hradci Králové v tomto pořádku: Od neděle dne 29. listopadu t. r. počínaje bude při zavedeném plynovém osvětlení každý den večer o půl 7. hod. kázání, nato litanie loret. s požehnaním. Slavnostní pořad na den 8. prosince ohlásí se v čísle příštím.

† **František Štábl.** Když nedávno bývalý redaktor Obnovy v Hradci Králové pobýval, zdálo se dle jeho tváře, že se těší úplnému zdraví; leč v skutečnosti byl zle trápen zákeřnou nemocí jater. Přes to překvapilo nás velice, když jsme se dověděli, že choroba pracovala tak rychle. 18. t. m. o jedné hod. odpolední zemřel v Piňovicích u Litvle. Štábl byl žurnalista velice vzdělaný a obratný. Jeho obšíhlá znalost v oboru národohospodářském a politickém prokázala naší straně mnohou velmi dobrou službu. Nejprve byl redaktorem Budivoje, pak Hlasu Národa; z Prahy přišel do Hradce jako redaktor Obnovy; odtud byl povolán za tajemníka katol. národní strany do Brna a zároveň za zodpovědného redaktora „Hlasu“. Pokud mu zdraví sloužilo, pracoval v novém svém úřadě zvláště horlivě, pořádaje po venkově veliké schůze a přednášky, jsa řečníkem velice hledaným. Zlá nemoc však podlomila jeho energii v posledních dnech; vzdal se svého dosavadního úřadu krátce před smrtí, až když se dostavilo nezdůrazitelné chrlení krve a po otoku jater nastavil delirium učinilo konec jeho životu. Pohřeb se konal za hojného účastenství 11. t. m. v sobotu. Naše redakce zaslala „Hlasu“ a příbuzenstvu zesnulého soustrastný telegram. R. i. p.

Osobní. Gremium c. k. krajského soudu v Hradci Králové oslaví dne 1. prosince t. r. jubilejní den 40letého úředního působení svého představeného

p. Norberta Okenfusa, c. k. dvorního rady, jako presidenta c. k. krajského soudu. V sále č. 1. slavnostní podání alba s podobiznami justičních konceptních úředníků c. k. krajského soudu, c. k. okres. soudů jeho obvodu a koncept. úředníků c. k. stát. zastupitelstva v Hradci Králové. O 2. hod. odp. společný oběd v Grand-Hotelu.

Z průmyslového musea v Hradci Králové. Aby se vyhovělo přání z řad živnostnictva samého, jakož i aby se přispělo našemu malému živnostníku v těžkém jeho boji o existenci, hodlá kuratorium průmyslového musea zdejšího uspořádati v zimních měsících řadu bezplatných večerních kursů účetnických pro jednotlivá řemesla. — Prvý takovýto kurs a sice pro zámečnický a spřízněný s ním řemesla konati se bude od 27. pros. t. r. do 30. ledna roku příštího. Kurs tento potrvá po tři neděle. Vynčovatí se bude vždy v pondělí, úterý, ve středu, ve čtvrtek a v pátek od 6 1/2 hod. do 8 1/2 hod. večer v obchodní akademii. V kursu probráno bude jednoduché vedení knih účetních přispůsobené potřebám řemesla zámečnického, kalkulace, aménkařství a živnostenské písemnosti. Veškeré potřebné tiskopisy a knihy dodá kuratorium všem účastníkům kursu zdarma. Kurs povede prof. na obch. akademii p. Fr. Vochásek. Každý z účastníků musí se písemně zavázati, že bude kurs ten po celou dobu pilně navštěvovati. Kdož by kurzu toho, jehož se mohou účastniti p. místy stejně jako jejich pomocníci nejen z Hradce ale i z celého okolí, se chtěl účastniti, podaj o tom zprávu řed. musea nejdříve do 1. pros. a písemným prohlášením, že bude kurs tento, pokud mu to okolnosti dovolí, po celou dobu jeho trvání (ne delší než 30 hod.) pilně navštěvovati.

Z Obecné kuchyně. Žádosti, jež byly zaslány četným dámám, téměř všechny vyplněny. Jednát v dam slíbilo laskavě pomoci svou a z nich již davět v Obecné kuchyni působí, dvě účastní se v nejbližších dnech. — Ve valné schůzi, do níž dostavil se i zástupce sl. městské rady p. MUDr. Batěk, zvoleni do představenstva: p. A. Řepišová, vdova po vrch. ingen., předsedkyně, p. M. Šedová, choť řed. měšť. šk., místopředsedkyně, p. J. Gromanová, choť c. k. prof., správcovou spiže, p. K. Bitterlichová, p. St. Mitrovská, p. Veverková, p. A. Šarm, učitel, jednatelem, p. K. Bulíček, úřed. zálož., pokladníkem, p. O. Vojta, měst. důch. a p. J. Pich, měst. kontrolor, revisory účtů. Jako čestné dámy působí: sl. Jakubcová, sl. Kulitová, sl. Lukeslová, sl. Moravcová, sl. Šaarová, sl. Širáčková, sl. Škabradová, sl. Vachková, sl. Vanířková, sl. Vieweghová. — Z jednatele zpráva vyjímáme: Obecná kuchyně má 229 členů, z nichž jest i čestný, 3 skuteční, 184 řádových, 41 přispívajících. Slavná obec Královéhradecká poskytuje potřebné místnosti. Příjmy zvýšeny značnými subvencemi, jež poskytují: sl. obec, sl. okr. výbor a sl. spojitelná. Vařilo se od sv. Václava do konce května. Za ten čas utrateno celkem 10.989 talířů polévek, 5.168 kousků masa a 8.554 příkrmů, z čehož darováno 927 tal. polévek, 529 kousků masa a 771 příkrmů. Polévka čítána za 4 h, maso za 14 h, příkrm za 14 h. Z cen těchto patrné, že snaží se Obec. kuchyně svedomitě plniti úkol svůj, totiž připravovati chudým pokrmy za cenu nejlevnější. O Vánocích poděleno bylo 200 chudých vánočkami a polévkou, k čemuž přispěli: sl. obec zdejší, spojitelná, záložna, zál. úvér. ústav, sl. úřed. spol., sl. pravověrné měšťanstvo, p. Franková, p. Pokorná, p. Steinfeldová, p. dr. Czurba, vdp. dr. Frýdek, p. Lábler, vdp. M. Musil a p. Teubner (Videň). Ze zprávy pokladníka: Celkový příjem činil K 3134-19, výdán K 3062-29. Z výdátka K 71-90 za kopeny potřebné talíře, nože, vidličky a j., zbytek připsan k rezervnímu jmění. Ke konci usneseno i na dále uchovati a nezměnití ceny obědů (masitý oběd 32 h, postní 18 h), a potřeby pro kuchařku kupovati každý měsíc u jiného obchodníka, tak aby jich pokud možno co nejvíce vyšetřeno bylo.

Volby do odhadní komise pro osobní daň z příjmů v okresu Královéhradeckém. Výnosem ministeria financí ze dne 12. Mj. na 1903. č. 36881 byla dosavadní komise odhadní pro osobní daň z příjmů následkem vyloučení berního okresu Hořického ze zdejšího správního obvodu rozpuštěna a nahrazena úplně nově sestavení komise spůsobnosti od 1. ledna 1904. Týmž výnosem stanoven počet členů a jejich zástupců nové komise odhadní pro osobní daň z příjmů na 12 a počet důvěrníků na 68. Seznamy voličů, oprávněných ku volbě členů a jejich zástupců do odhadní komise pro osobní daň z příjmů, jsou zhotoveny a u c. k. berního referátu v Hradci Králové v síni čís. 6. od 23. do 30. listopadu 1903 včetně během úředních hodin za příčinou podání případných stížností k nahlédnutí vloženy. Páni voliči musí se před nahlédnutím do seznamu legitimovati.

Ze Všeodbor. sdružení kř. dělnictva. Schůze nášho výboru dne 21. listop. Přítomní: Urban, Pochmon, Karásek a Polák. Podpory nemocn. uděleny: Jos. Holickému v Týništi n. O. za 7 dní 6 K, Jos. Bábovkovi v Chotčicích za 14 dní 9 K. Přijat 1 člen. Výroční zpráva dostane se členům zdarma, třeba jen udati v dotazníku počet.

Papežská akademie. Na počest sv. Otce Pia X. pořádají chovaní bisk. Borromaea slavnostní akademii v neděli dne 29. listopadu b. r. o 5. hodině odpolední. Slavnost slíbí počtiti svou návštěvou J. M. ndp. biskup Thdr. Josef Doubrava.

Kleperovo divadlo. Společnost páně Housova téměř 14 dní představuje se nám na prknech divadelních, ale doposud nepodařilo se jí obecnost sdejší přesvědčiti o svém umění aneb aspoň o dobré snaze umělecké, ač zvlášť přední síly opravdu umělecky si počínají. Sedadla často seji prázdnou. Nejlépe ještě daří se veselohry, které však hodnotou svou příliš nevyčníkají. Snad přece nastane tu porozumění oboustranné ku vzájemnému prospěchu.

Záplava vody v okolí Hradce jest tento čas neobyčejná. Ze sychravých teplech posledních dnů táh rychle raný sníh na horách, a tak luka u Jaroměře podobají se obrovskému jezeru; v Hradci samém voda v Orlici i Labe povážlivě stoupá. Na některých

místech jsou luka zatopena. — Vědecké vrtní, jež za příčinou regulace v Labe prováděno, bylo přívalem vody značně stísněno. Každý čeká a netrpělivostí, kdy již hromady bláta suché počasí odstraní; dosud sakarbonná obloha nedává naději šádnou.

V panorámě Národní Jednoty Severečeské v bývalém klášteru za kostelem sv. Duha v Hradci Král. vystaveno bude příští týden od 29. listopadu do 5. prosince 1903. padesát obrazů berlínských a postapinských paláců.

Z Černilova. (Divadlo.) Katolická národní jednota pořádala v neděli dne 22. t. m. poučné spolu i zábavné divadelní představení: „Konkuray pana notáře“ od Jana Vávry. Jednotlivé úlohy výborně byly rozděleny a představitelé jich čestně se jich zhostili — souhra byla znamenitá, úprava jeviště pečlivá a velice vkusná. Zasloužený, bouřlivý potlesk byl výmluvným důkazem všem účinkujícím. Děk jim i panu jednati jednoty, jež obětavě věnuje se své čestné úloze cvičitele i režiséra. Všichni mohou býti hrdi na výsledky svých snah. Jest přáním všech, by brzy opět nové představení novou bylo nám zábavou i poučením. — Zdat Bůh!

Z Kostece n. O. Dne 15. t. m. zažili jsme v místnostech spolkových na „Rabštejně“ chvíli překrásné. Zábavní večírek projektovaný katolickou jednotou vydařil se nad vše očekávání. Přes velikou nepohodu byl sál již před započetím programu přeplněn. A přecetné obecnost nebylo zklamáno ve svém očekávání; byly mu připraveny umělecké pochoutky první třídy. Největší zásluha o udar krásného večera má vždy nenuvň p. řídící Jeřábek, umělec na slovo vzatý. Dvě čísla sólová, která na cello hrál, přímo okouzila; pan řídící má nevyrovnaný bravura švih při staccatech, rychlých appergerích, vše jde tak lehce, jako by hrál skladbu nejjasnější. Kautilena line se pod jeho mistrovým smyčcem jemně, měkce, bez násilného tremola, uchvacuje každého. Orchestr páně Jeřábkův přispěl značně k zpeřčení a k lesku krásného večera; vsácná souhra uvědomělých umělců překonávala lehoučce i značné technické obtíže. I s výsledkem zpěvních čísel mohl býti pan Jeřábek jako sbornísta dokonale uspokojen. Zvlášť smíšené sbory vynikaly zvláštní precizností; divěi soprány se zamlouvaly obecnost svou výskolaností a měkkým, oduševnělým přednesem. Do věnce těchto pestrých produkcí vhodně vpletena dvě sólová čísla na housle a jejno na violu, která za sympatického potlesku sebrál pozvaný vp. J. Sahula z Hradce Králové. Zvláštním díkem jest zajisté zavázána jednota slečně Fr. Kaplanové, která s nevšedním pochopením a neobvyklou rutinou provázela umělce různých temperamentů na klavír; v této příčině nemá slič. Kaplanová v Kostelci soupeře. Právě v prostřed programu přednesen tklivý proslov Vl. Hornova před spuštěním nové opony, kterou umělecky zcela nezištně vymaloval pro jednotu p. řed. dr. Faltys. Doufáme, že se jen zavděčíme, uvedeme-li krásná slova básníka, jimiž vzdán hold víře a umění:

Bůh duši miloval jak matka dítě
a poklady své sneal v její nitro;
dal úměru jí zlatostkvoucí jitra
a uměn čarných stříbrotkané síť.
Blaž všechny ty, jež bratry budeš zváti
a v cestu bolíš, jež se světem vine,
ať světlo tvoje v požehnání splyne
a úměrou svým lidem bolest zlatí!

Dnes umění svůj podar nese stkvoucí
myšlénce víry, která v ardei plane.
Bůh odplatí to! V památce požehnané
vždy bude nám, co uměn paprak žhonce
ve mluvě barev, v síle štětců, světla
chtěl promluvit k duši, která v tisi
přestávky dramatu sní k Pravdy výši
když opona již před diváky slétla.

Umění, Víro — sestry duše snící,
váš obraz roste v duši gigantický
a splývá v jediný tón harmonický,
ať úměrou budí v dětské čistě lici
či hárá nadšením na mužné tváři
nebo tichým štěstím chví se v šedé skrání,
jež v hlubé víře znicena se sklání
s modlitbou zbožné duše ku oltáři.

Umění, Víro! Svěťte v cesty tmavé,
kde kleslo nadšení a tužby vyšší,
povzneste srdce k Pravdy věčné Mši
a v noční tmy své signum vstýčte žhavé:
Jdem k pravdě, k světlu, k břehům nových světů,
jež mocí tajemnou nám v duši hoří
a štěstí ráje v lidském nitru tvoří
s ideí svatých — nesmrtelných květů.

Se zatajeným dechem naslouchalo všecko vzletné básni všem milého dp. Hornova. Když byla opona po holdovacím zpěvu spuštěna, bylo nadšeno obecnost novým překvapením. Na oponě zachycen mistrnou rukou nejkrásnější pohled na Kostelec; dominuje zde kostel sv. Jiří. A hned po vytažení opony sebrána satyrická, do detailů mistrně promyšlená jednoaktovka Klášterského „Ženaká otáčka“. Úlohy byly velmi dobře rozděleny, provedení bylo vzorné; všichni hráči uplatňovali své individuality výtečně. Každé slovo sledováno od obecnosti a největším napjetím a bouřlivý potlesk vyjádřil plné uspokojení nejlépe. — Program večera byl nejen pestrý, ale i velice obšíhlý; večírek sahájen o 7. hod. a trval téměř do 11. hod. Celá společnost jako jeden muž vytrvala do konce. A že se program velice líbil od prvního čísla až do posledního všechném, bylo patrné též z toho, že při každém čísle vládlo vzorné ticho, třeba že večírek pořádán při stolech. Úsudek obecnosti byl

jednomyslný. Káži i další produkce čilé jednoty vykáží se tak krásnými úspěchy! — V neděli 29. listopadu pořádá katol. jednota divadelní novinku, v Národním divadle poslední dobou vícekrát sehra-nou, „Drama čtyř chudých stěn“ ve 4 jednáních od Fr. Ad. Šuberta, v 7. hod. večer v sále na Rabštejně. Ceny míst jak obyčejně.

I. český spolek pro zveleben včelařství, zahradnictví a chovu hospodářského zvířectva v Chrudimi obývá v neděli dne 29. listopadu 1903 o 2. hodině odpo. v Podlažicích v hostinci pana Čeňka Kurze 177. valnou schůzi. Pořad: 1. Zahájení schůze. 2. Ovocnictví. (Přednese p. Vohralík.) 3. Králíkářství. (Sdělí p. Fr. Dokonal.) 4. Podmínky sdárného včelaření. (Podá A. Thuma.) 5. Volné návrhy. 6. Přijímání nových členů a příspěvků.

Z Nového Bydžova. V neděli pořádala katol. národní jednota zábavní večer s přednáškou dp. Frant. Matouše. Pan přednášející promluvil o četbě a sebevzdělání. Poukázal v době promyšlené řeči na následky četby urážející mrav a víru a vylíčil požehnané působení dobrých knih a časopisů na zdušlech-tění ducha a na povznesení mravnosti; jednotlivé od-díly přednášky doložil pak vhodné uvedenými příklady ze života. Po zdařilé přednášce sebral čilý zábavní odbor tři jednoaktovky, které jako vždycky čestné obe-censtvo co nejlépe pobavily.

Pozor na naše přátele! Náš venkov jest opět nyní zaplavený šk. balíčky kávy z Terstu od nějakého Ferdinanda Vondráčka. Ten obrací se u vlasteneckém zápalu na naše duchovenstvo, učitelstvo, představenstvo, rolnictvo, hned kávu pošle, a nikdo neuváží, je-li to koupě výhodná a málo kdo zásluku odmítne. Jak se ale prozradilo, jsou to židovské firmy, které se pod českým jménem skrývají a naše kraje zaplavují, chytajíce lid tím, že poskytují tři až čtyř-měsíční úvér. Proto, vrať každý zásluku tu a objednej kávu od našich firem domácích.

Z Jaroměře. Pěvecko-hudební jednota Jaromír v Jaroměři provede orchestrální koncerty v sobotu 5. prosince o půl 8. hodině večer: P. J. Čajkov-skij: „Rok 1812“, koncertní ouvertura pro velký or-kestr; v neděli 6. prosince o půl 5. hod. odpoledne Bedřich Smetana: „Vltava“, symfonická báseň z cyklu „Má vlast“. Na to po oba dni: V studni. Komická Blodkova opera o jednom jednání. V neděli 6. pro-since o 8. hodině večer velký orchestrální koncert. Spoludčinkují sl. A. Kovandova z Jaroměře, sl. M. Majerová, p. J. Urbánek a p. Čihák vesměs z Prahy. Orchestrální koncerty a průvod k operě provede úplná kapela pluku č. 36. Vstupenky prodávají se 4.—6. prosince od 9—12 hodin dopoledne a pak v sobotu večer a v neděli odpoledne u kasy v Sokolském domě.

Z Kurohve. Od 15.—20. listopadu konána v našem chrámu P. obnova sv. misie dp. Otci shromáždění Nejs. Spasitele z Prahy: P. Bernard. Čákon, superiorem, P. Jos. Jandou a P. Bohum. Matějů. Bůh žehnal apoštolské práci: 916 přijalo sv. svátosti a posílilo duše své v brosném neštěstí, které 19. čer-vence stihlo osadu naši. Dá Bůh, že ponese me nyní křtí svůj s odevzdaností do vůle Boží. Důstojným p. misijnářům voláme upřímně: Zaplať Pán Bůh!

Politický klub křesť. sociální pro okres Královéhradecký v Kněžicích pořádá dne 29. listop. t. r. ve 3 hod. odpo. ve Voseku, v hostinci p. Lejska, veřejnou spolkovou schůzi s ho-spodářskou přednáškou vlcip. Hynka Buriana, říditele hospodářské školy v Novém Bydžově: „O zacházení a píce a krmivem pro koně, hovězí a vepřový dobytek. Povzbuzení k očekávání vepřového bravu“. Hosté vítáni!

„Los von Rom“ v Novém Bydžově. Dověděli jsme se z bezpečného pramene, že okresní zastupitelstvo v Novém Bydžově s mladočeským poslan-cem Jindřichem Doležalem v čele na žádost asi desíti protestantů (víc jich v celém okrese není) propůjčilo svou zimní hospodářskou školu protestantským pasto-rům ku šíření „čistého“ evangelia a hesla „Los von Rom“. Upozorňujeme na to náš katolický venkov, aby si dobře rozmyslil, má-li své synky do takové školy na vzdělání posílati. Což nenašlo by se v celém okrese uvědomělejších mužů, kteří by před poškozujícím šlivy svou hospodářskou školu chránili a náš venkov v okres. zastupitelstvu s opravdovostí zastu-povali?

Od Kaňku. Naše obce nejbližší počil v mi-nulých číslach kolínské „Stráše“ neznámý dopisova-tel kritikou, z níž patrna celá jeho frázovitou jalo-vostí přetékající povaha. Nic nenašlo před očima jeho milosti, jediné učitel evang. soukromé školy v Libe-nicích. Patrně asi, kde vši čertovo kopýtko. Národní učitelstvo naše a zvlášť pak kněžstvo s občanstvem katolickým rozsekáno na padrť. Dopisovatele mzí hrozně, že v našem okolí neujímá se jeho pokrokářské patokářství, že občanstvo vidí záslušnost v poctivé práci, svornosti a vzájemné vášnosti. Nejvíce odnesl to Malín, Sedlice a Kaňk. V prvním místě nemají touhy a chuti poslouchati sobotní rozmyly orgánu Duškovského, ani ho tam neodebírají; v druhém roz-tahuje se klerikalismus, a to je ještě horší a v třetím nasýtili se dříve tu panujícího nesváří a šijí v po-koji a to je to nejhorší, neboť tu je docela púda štvá-nicím pokrokářských orgánů ztracena. Byly bychom radou „Stráši“, aby zůstala jenom v Kolíně se svou moudrostí, měla by tam dosti práce, kdyby chtěla napravití silně pošramocenou reputaci pánů, kteří, dokud necítili pevnou půdu pod nohama, byli jako kutáčka, nyní však se ukázali v pravé podobě nesná-šlivých koboutů. Proto jen hájit své smetiště.

Z Kolína nad Labem. Radozně jsme četli, že v rozpočet příštího roku vložen byl vládnou obnos k nutné restauraci našeho starobylého chrámu sv. Bartoloměje. Potřebuje toho už velice. Nestydíme se vyznati, že se závisťi jsme dívali se na Kutnou Horu, kterák ona své památky architektonické restau-rovala. Zesnulý p. děkan Svoboda přišiňoval se o opravu chrámu Páně, tehdy ovšem pro to nebylo ještě takového porozumění. Nyní snad se toho dočkáme přece. Při tom bude ovšem třeba luštití i otáčku

úpravy okolí chrámového. Projektů naskytá se celá řada a kde kdo hlásí se s nejlepšími a nejkusnějšími. Hlavní věc bude pomýšlet na strašidelné budovy u samého chrámu svou spustlostí zarážející, děkanství a stárou školu. Nevíme, pro co rozhodne se naše slavná městská rada vlastně náš purkmistr architekt, ale bude-li při úpravě okolí zase povolen nějaký pekařský komín, pak restaurace s Pánem Bohem. Co nám pracně opraví, to nám komínů satčí a zhanobí. No snad podruhé povolane kruhy budou opatrnější. Přáli bychom si, kdyby již s jara ozval se klepot díla a kladiv.

Z Ústíslavě. Jak se ani jinak nedalo čekat, vypadly obecní volby ve prospěch strany vládnoucí. Zimniční pracovní aparát kortesbovský, sebraná plnomocenství a odsouzeníhodné zbavení celé řady voličů volebního práva vymohly vítězství ostatně dosti problematické. Tolik však podalosti se opposici, skládající se ze řemeslnictva a živnostnictva, že třetí sbor ponechán byl úplně voličům tohoto sboru a tak přetržen starý šlendrián, že do třetího sboru za kandidáty strkáni byli lidé, kteří tam naprosto nepatřili. A to stojí také něco. — Krejcarový spolek se spolkem pro podporu vdov a sirotků u učitelů počal řadu přednášek pro širší obecnost. Prvá přednáška byla dosti slušně navštívena a dá se očekávat, že obecnostvo nalezne zájem na věci vzdělávací a dobročinné. — Koncert bratří Hajků a pražského Kytarov, pořádaný sokolskou jednotou, vydařil se po stránce umělecké i finanční k plné spokojenosti. — V neděli účtoval divadelní ochotnictvo třetí vystoupení svého člena p. Rud. Pertolda. Hrál se bude Hladíkova: Závrať. — Zdejší odbočka všeodborového sdružení podporovaná účinně místní jednotou katolickou vystoupila opět čestně na kolbišti veřejnosti. Dne 22. listopadu t. r. uspořádala cecilskou zábavu s přednáškou v prostorném divadle u „Lišků“. Vedlejší zahájil dp. St. Pospíšil přednáškou o „materialismu“. Četné posluchačstvo vyslechlo pozorně celou řadu a při ukončení nešetilo potleskem. Po té členové odbočky a jednoty sehráli mistrův jednoaktovku. Zvláště zamlouvali se nám p. Musil, pl. Chvátilová a pan Jan Lump. Dobře zhostili se úlohy své i p. Kerouš, Tomášek, Vobr a slečny: Ptáčková, Lumpová a Augustová. I sextet spolkový nezůstával pozadu a přičinil se o to, že po divadle rozprouhila se čilá, veselá nálada. Mezi přecházejícími hosty pozorovali jsme i členy zdejšího spolku „Havlíčka“, jímž se mezi námi líbilo a nekrbilo potleskem jak po přednášce, tak po divadle. Největší radost asi měla z večírku cecilského pokladnička odbočky všeodborového sdružení. Odbočka i jednoty přejeme rozkvětu, jehož se vytrvalostí a „spojenými silami“ jistě domohou. Zdař Bůh!

Z Míčova. (Pohřeb p. faráře). Dne 19. t. m. pohřben byl důst. p. farář Jan Adler v Míčově, který skončil tiše klidný život následkem choroby mozkové dne 16. t. m. Průvod pohřební vedl ved. p. Ant. Schreiber, bisk. vikář ze Žlebu, za asistence důst. a vel. pánu: A. Broula, děkana a Al. Černíka, kapl. z Heřm. Městce, V. Kravica, far. z Turkovic, V. Sinkory, far. z Bojanova, Jos. Kučery, far. ze Seče, V. Háka, zám. kapl. ze Žlebu a Fr. Opátky, kaplana z Ronova, kterýžto pronášel tklivou pohřební řeč, doporučuje v Pánu zesnulého vděčným vzpomínkám a modlitbám. I přes počasí nanejvýš nepřívznivé sešlo se osadníků značné množství. Odpověď v pokoji, dušínko tichá, dobrá — — —

Z Červeného Kostelce. (Úmrtí) Dne 12. t. m. zemřel zdejší děkan vldp. Vincenc Dvořáček, biskupský notář a majitel zlatého záslušného kříže s korunou, ve věku 77 let, všestranně oblíbený a vzoraj kněz. Narodil se dne 22. listopadu 1826 v Litoboři, na kněze vysvěcen byl dne 15. července 1851. Působil po vyavěcení 1 rok v Turkovicích, načež byl ustanoven kaplanem v Červeném Kostelci, kdež jako kaplan, administrator a farář působil plných 51 let. Svým vldným jednáním, láskou k obecnstvu a zvláště k chudini získal si lásku a úctu všech. Zesnulý byl jedním z oněch knězů, kteří bez ohledu na vlastní osobu a vlastní prospěch vykonávají pastýřský úřad svůj s příkladnou lidumilností a nezištností. Nezanedbal žádného jmění. Zesnulý byl čestným měšťanem města Červeného Kostelce a čestným občanem všech přifařených obcí. Pohřeb konán byl 14. t. m. za ohromné účasti jeho osadníků z města a okolí. Z Náchoda dostavil se k pohřbu sám pan patron, Jeho Jasnost princ Schaumburg-Lipe a slovný pan okr. hejtman náhodou K. Dostražil. Vldp. gener. vikář Th. dr. Al. Frydek vedl průvod, kteréhož účastnilo se 29 duchovních. Z města a okolí doprovodily svého čestného měšťana a občana k hrobu městské zastupitelstvo a zastupitelstva všech přifařených osad, všechny sbory učitelské a mládež a všechny spolky z města i okolí.

Ze Sopot. Katolická jednota jinochů a mužů pro Sopoty a okolí konala dne 22. listopadu t. r. veřejnou členskou schůzi, na níž přednášel dp. farář Ferd. Vlček z Nové Vsi o a) Pojištění dělnictva a o b) Zákonitých příčinách, hledících ku zrušení smlouvy při koupi a prodeji dobytka. Pan farář, který soukromě práva studuje, způsobem nad míru jasným vysvětlil vše, a to ve ohledu národohospodářském i právním. Též jsme se, že pan farář dle alibu svého mezi nás opět zavítá, by poučil a povzbudil vády vděčné své posluchače.

Z Radboře do Kysperka odebral se dne 14. listopadu 1903 na odpočinek důstojný a milovaný náš pan farář František Tauchmann, který tu mezi námi po 16 let jako horlivý a obětavý náš správce duchovní působil. Jako nejlepší památku zanechal po sobě farnosti naší záložnu dle vzoru Reifeisenova, jejíž starostou neustavým byl 3 léta. Jménem farnosti Radbořské a zvláště záložny rolnické v Radboři voláme za milovaným p. farářem svým: „Bůh odplác mu vše zde i na věčnosti tím nejlepší!“

Z Křesetic. Dne 30. t. m. ve výroční den úmrtí byla za přítomnosti školních dětí, příbuzných svědného a četných věřících obětována zádušní mše sv. za p. biskupa Eduarda Jana Nep. Brynychu, čestného občana obce Křesetic, jehož poněkud přiči-

sní děkovati jest, že jednání o zřízení duchovní správy, jež po mnoho roků se vlekle, roku 1898 se uskutečnilo. Budiš mu paměť vděčná!

Z Hněvkovic u Dol. Kralovic. Od 8.—14. listopadu odbyvala se ve zdejší farnosti obnova sv. misie, kteráto spasilná práce s horlivostí apoštolickou podjeli se opět d. t. Otcové z kongregace Redemptoristi ze sv. Hory. Nadšeným bláskem věrných pravd získali i letos srdce mnohých farníků, kteří nedbajíce nepohody jmenovitě večerním kázáním četně přítomni bývali a také v bojném počtu sv. svátosti přijímali. Avšak bohužel ne všickni, neboť k těm několika nedbajícím při loňské sv. misi přidali se při obnově někteří jiní, kteří z hříšné nedbalosti a lhostejnosti ano dokonce někteří z jakéhosi vzdoru ani sv. misie se neúčastnili, ani sv. svátosti nepřijali! Tak se přichází za dnů našich kněží vatřic, hledá-li upřímně spasení duší sobě svěřených! Milejší je mnohým hříšná zábava a vyražení než dílo, v němž se jedná o spasení duše; milejší taneční zábava než sv. misie! Bohužel, že duch odporu proti Božímu a církevnímu přikázání šílí se již i po našem venkově tam, kde nebylo o něm dosud slyšeti. Kéž by farníci vzali sobě k srdci nadšená slova důst. Otce missionářů a poslechli jejich vybědnutí, aby v upomínku obnovy sv. misie si pořídili obraz bolestné Panny Marie a u ní ve všech svých potřebách duše i těla pomoc a útěchu hledali a nalézali! Důstoj. Otcům missionářům ještě jednou za jejich neúnavnou práci a námahu voláme upřímně a vděčně: „Zaplať Pán Bůh!“

Školská hlídka.

(6) Velice nesnadno jest tomu, kdo vyrostl v ovzduší školy, kdo poznal tolik šlechtitných a věřících duší mezi učitelstvem — nesnadno jest mu uvěřiti té pravdě, jež dneska již nepokrytá projevuje se v listech pokrokového učitelstva (ještě lépe řečeno „organizovaného“ učitelstva), že vedle hmotného a stavovského zajištění hlavní zřetel obrací se k tomu, aby pozitivní víra, pokud uložena jest v učení církve katolické, naprosto vymýšlena byla ze srdcí našeho českého učitelstva. Tedy naprostý otevřený — ničím již nekrytý boj proti katolictví. Nechtějí již boj proti klerikalismu — pokud mluví se může o znouzňování náboženství ku vyřešení stavu kněžského nad učitelský a p. — nýbrž otevřený boj proti katolické církvi vůbec, proti jejímu učení, proti jejímu vnitřnímu i zevnějšímu životu.

Pozornost rozhodujících kruhů církevních upírá se ku hranicím, kde ve straně velkoněmecké pod praporem „Los von Rom“ se kupíci vyrůstá nebezpečí konfesionálních konfliktů, maskovaných sice hnutím náboženským, v jádru svém však naprosto proniklých duchem násilnického německého liberalismu, jenž pro potřebu časovou bere na sebe pouze škrabočku čím dále tím více racionalistického protestantismu.

Domnívám se však, že pozitivní víře daleko nebezpečnější a snad i ve způsobu boje vášnivější nastává útok ze strany organizovaného učitelstva — které otevřeně staví se v boji protikatolickém po boku stran a frakcí, šifřících náladu protináboženskou v národě. Jest tu nebezpečí vnitřní, den ode dne větší, roztrpčenost roste tím, že z protichůdných zásad vyrůstají osobní boje, přenášející boj zásadní na osoby — na stav; nepřítel zásadního názoru prohlašuje se za nepřítel strany, stavu, dokonce i osoby a zlo roste lavinou, neohlížeje se, koho strhává za sebou a koho ničí. Rozvrat na mnohých osadách, trpké chvíle na farních i ve škole jsou důsledky hesel, jež šíří se tiskem od jednotlivců, zádažných disciplinovaných boj proti všemu, a čím oni ve svém nitru nesouhlasí, co oni zavrhnou.

Kdo poněkud jen zná poměry na venkově, ví, jak rozkladně působí na všechny poměry, jakmile mezi lid jsou rozšířena hesla v posměch uvádějí vše, co a duší jeho roztlo o nejtěplejších let. Nastává reakce, jejíž mravní důsledky pro život národní a společenský jsou dalekosáhlé.

Dle pokynův vůdců organizace má na každé osadě učitel působiti ve směru protináboženském protikatolickém! Propůjčiti se však k tomu herostatskému dílu na vlastní víře své, proti vlastnímu náboženství, za jehož vyznavače dosud aspoň před světem pokládán jest, neodvažuje se dosud učitel, který má trochu svědomí a trochu náboženského uvědomění. *Židovský učitel si váží svého a nebyje do víry své, protestantský učitel jest na osadě hradbou své víry, jen katolický učitel měl by býti kladivem proti vlastní víře své.*

Vůdcové organizace počítali dobře, co staví se ještě v cestu, aby boj proti víře zaplanul na celé čáře. Jest to zbytek náboženského přesvědčení mezi učitelstvem katolickým. Dokud ten nebude ubit, není možno očekávati výsledků takových, na jaké čekají brobaři víry. Odtud ono soustavné, stupňující se až k vášni, k fanatismu nevěry — podvrhání náboženského přesvědčení. Vůdcové organizace na nachytané ploše liberalismu dospěli až ku zbožňování naprostého atheismu francouzského školství. (Viz čl. „Čes. Učitel“ — o franc. školství). S jásotem vítají a učitelstvu doporučují knihy podlamující svým obsahem veškeru pozitivní víru vůbec. Skvělým dokladem toho bylo vřelé doporučení známého pamfletu „O přirozené smrti Ježíšově“. Kde se jedná o podlomění víry, tam zapomínají i páni vůdcové organizace na vědeckou kritiku, kterou tak často se honosí a odporují každou podvrženinu, nemohoucí obstáti před moderní kritikou biblickou — zkrátka stávají se liberálními šosáky z let sedmdesátých, kdy každý nevěrecký pamflet byl stoupenctvím filozofa padařovského nedotknutelným evangeliem. Učitel pak má tyto pamflety šířiti mezi lid — má otravovati duše, jímž křesťanství jest základem nejčistší mravouky. Kde má prostý venkovan tolik soudnosti, tolik rozhledu a vděčnosti, aby poznati dovedl, že to, co se mu podává, jest láživě nastrojený pamflet na podvrácení víry? Vidíme, že nikoliv pozitivní vzdělání a ušlechťení lidu, nýbrž podvrácení křesťanského ducha v národě — jest vytočeným cílem vůdců organizace. K tomu pracuje se plnou parou.

Nejdřív ovšem mezi učitelstvem samotným — soustavným podrýváním a posměchem víry katolické. Kdo chce zachovati si zdání moderního učitele, musí mluvit a vystupování svým bojovati proti víře své vlastní — proti katolictvu. Kde má vlastní své náboženské přesvědčení, jest chikanisován tiskem i organizací. Klerikalismus nejhorší zrna — klerikalismus atheismu jako rakovina rozežírá těleso stavovské organizace, která v ohledu náboženském měla zánímati stanovisko inteligentní snášlivosti a neměla stavěti se v čelo protikatolického hnutí, jež natně musí vésti k boji náboženskému, jehož důsledky nebudou nikterak blahodějnými pro mravní výchovu lidu. Možno říci, že organizace propůjčívá péra své časopisům venkovským upřisobila, že boj protikatolických živlů nabytí takové intenzity, že dnes není téměř ani jediného venkovského listu, jenž by v programu svém neměl potírání nikoliv klerikalismu nýbrž přímo a otevřeně katolictví.

Je to dnes již pouhou fintou na klamání lidu, když mluví se v časopisech organizovaných o vlivu klerikalismu na školství. Náboženství stísněno jest na dvě hodiny, v místních i okresních školních radách po většině zástuppe církve jest zbaven všeho vlivu. Inspektor, který by se jen poněkud osvědčil býti uvědomělým katolíkem, jest brzo tiskem znemožněn. Snad „klerikalismu“ záleží v tom, že jsou ještě děti do kostela a ve škole visí kříž — ale už i ten bodá „organizaci“ do očí. (Viz Čes. Učitel).

A jak vede se učitelům, kteří odváží se veřejně vyznati přesvědčení své katolické, jest více než známo! Hnutí protikatolické (nikoli protiklerikální) šíří se nejen v království, nýbrž i v markrabství. „Bílý prapor“ píše: „Klerikalismus učitelských organizací: Na Kyjovsku a Valašsko-Meziříčku byli z učitelských organizací vyloučeni oni učitelé, kteří politicky nebo nábožensky nesmyslejí tak jako většina ve zmíněných organizacích. Na Kyjovsku prý vyloučeni dokonce postaveni „pod učitelskou policií dohlídku“. — Je prostě neuvěřitelné, že učitelstvo, které přece volá po svobodě, může také někoho pronásledovat pro jeho politické nebo náboženské přesvědčení. V Německu chystají protisocialistům zákon, který by stíhal každého, kdo by někoho nutil vstoupit do nějaké organizace. „Svoboda“ koalici vidí tam „ouezit“ chráněním svobody jednotlivce. Chť, že také u nás by proti pašům v jednotlivých stavech a organizacích byl na čase zákon, chránící svobodu přesvědčení jednotlivců.“

Pracuje se soustavně a jistě! Učitelové nábožensky smýšlející drží se zpět — nesouhlasí — ale nechť si ztrpčovat život. Vždyť vidí, že jsou i takoví, kteří jako pastýři mají stavěti hráze proti šíření se protikatolického ducha mezi svým lidem — a dívají se klidně na to, jak břeby se podemílají víc a víc.

Ochablost, nedůvěra, nejistota, nescelenost v řadách obranců — není se o koho opřít! Nelze se diviti, že i lidé dobře smýšlející pak skládají ruce v klín. — Fakt tento nemůže však otlásti nadšením těch, jímž víra jest přesvědčením a životem. *Chybou by bylo předáseti protikatolický boj organizace na celý stav učitelský. Treba však v učitelstvu posilovati ducha katolického, pokud v něm zachován jest, stav učitelský jako stav čtiti bez ohledu na protikatolickou nást organizace, jež mají mnoho jmen, nemá ještě všechna srdce českých učitelů.*

Různé zprávy.

Německý biskup přítelem — Čechů.

Vystoupení biskupa Doppelbauera na sněmu hornorakouském ve prospěch českých boboslužeb v Linci jistě hřejivě působilo na každého naslouchavce. O šlechtivosti a spravedlnosti tohoto biskupa, Němce, svědčí i další část jeho řeči na sněmu pronesené: „Před 34 lety přišel jsem do Štýru. Tehdy bylo veliké hnutí v továrnách, zejména v továrně Werndlův. Zesnulý p. Werndl na př. jednou uspořádal průvod 10.000 dělníků. Bylo mezi nimi mnoho Čechů. Působilo mi líto, že žádný český řečník mocný kněz nemohl o ně v duchovním ohledu pečovati. Rovněž bylo tu i mnoho učeníků, kteří jen česky rozuměli, a mezi těmi bylo mnoho dosud nebiřmovaných. Co jsem učinil? Učil jsem se u jednoho inteligentního dělníka českého české řeči, abych si osvojil aspoň nejnutnější na zapamatování nemocných, připravování českých dětí k sv. biřmování, zkrátka abych těmto duším byl užitečným. Pamatuji se dnes ještě na starou jednu českou ženu, již jsem sv. svátostí zaopatřil a s níž jsem se mohl domluvit. Jak veliká byla proto její radost! Radost této chudé české ženy bohatě odměnila mou námahu, již mne stálo přiučení se trochu češtině. Můžeme-li bližšímu jen na okamžik radost způsobiti, je to vděčný úkol a zanechává v srdci blahé vědomí. Tak jsem se naučil trochu málo češtině a kdybych tu trochu ještě dnes uměl, ještě bych jí rád upotřebil. Bylo by to tedy nekřesťanské a nekatolické, kdyby biskup tuto (českou) službu Boží potlačil. Bylo by to též nevládné. Kdo pak jsou Čechové? Jsou to naši státní spoluoobčané, synové téhož císaře a krále. Jak bychom tudíž mohli býti proti nim tak odmítavými, že bychom jich zbavili služeb Božích? Ve Vídni a v jiných velikých městech káže se francouzsky, maďarsky a ještě i v jiných řečích — já sám poslal jsem před krátkým časem do Paříže dra. Mayera, aby pařížským Němcům kázal slovo Boží v mateřském jazyku. A co tomu řekla francouzská vláda? Ani slůvkem se neozvala; Francouzům, kteří tak dravě vystupují nyní proti katolické církvi, ani nenapadlo, že by překaziti měli německá kázání v Paříži. Abych Němcům německy kázal, vyslal jsem též svého kněze do Jerusalema a do Říma, jsem biskupem všech národů a od tohoto svého stanoviska nedám se ničím odvrátiti.“ Za rámeček měli by si dáti němečtí, souchuť nesnažící povýšenci!

Německá vzdělanost dle statistiky.

C. k. ústřední statistická komise ve Vídni vydala právě spisek „Výsledky sčítání lidu dne 31. prosince

1900 dle vzdělání. Dle výpočtů jmenované komise bylo v království a zemích na říšské radě zastoupených všech analfabetů — osob, které neumějí ani čísti ani psáti, po odečtení dítek pátého roku dosáhnoucí celkem 5.272.379 čili 20 1/2% všeho obyvatelstva. Z toho připadá v Rakousku na Čechy vůbec 215.072 (3.41%), na Němce pak 543.156 (5.78%), v království pak Českém Čechové mají 123.899 (3.15%), Němci 95.296 (4.11%). Připadá tedy na české Němce poměrně více analfabetů než na Čechy. A to dokázala sama c. k. ústřední statistická komise, kterou nikdo nemůže viníti, že by nám Čechům stranila a nám zvlášť přála. Tu nejlépe viděti, kdo je „méně cenným národem“, že vlastně my Čechové při onom nedostatku vzdělávacích prostředků, jichž se však Němcům v nadbytku od státu dostalo, jsme vyvíjenějšími, zralejšími a že plným právem zasluhujeme, aby jazyk český všude v úřadech byl rovnoprávným a aby kulturním potřebám českého lidu bylo náležitě vyhověno. Tím nepochopitelnost německá sama se ubíjí.

Zlato v Čechách. Báje plný Blaník ožil. Nevěšili sice z něho rytíři, ale zavítali do krajiny tamní Angličané, aby si odtud nabrali zlata. — V Roudném pod Blaníkem dolovalo se na rudu zlatou již za někdejší majitelky panství vlášimského, hraběnky Marie z Trantsonu, která se r. 1744 provdala za knížete Karla Josefa Auersperga. V dolech pracovalo se až do r. 1826, kdy práce pro nedostatek prostředků zastavena. Roku 1892 dověděla se o těchto zapadlých dolech anglická společnost Becker a Stantien, majitelka zlatých dolů v Sedmíhradech a jantarových dolů na moři Baltickém. Ta zlaté doly v Roudném od vlášimského panství koupila a kutací práce až do smrti M. Beckera provozovala. Dědicové jeho vzdali se však přede dvěma roky všeho průmyslového podnikání a doly v Roudném v březnu t. r. prodány dr. Albertu Fischerovi, soukromníku v Londýně a londýnskému advokátu Herb. Stanleyovi Sugdenovi za 22.000 liber šterlinků. Ředitelem dolů stal se Angličan Wanees, jenž pracoval také již v Johannesburku v Jižní Africe a v souhlasu s jinými anglickými inženýry prohlásil, že zlaté doly v Roudném jsou jedny z nejbohatších na světě. Tuna rudy vydává zde 12 až 26 kg zlata. — V poslední době zařizují zde 80 stup na zlatou rudu a řadu velkých budov. V dolech zaměstnáno je nyní na 200 havířů, jichž počet příštím rokem bude zvýšen na 500. Za nedlouho snad stane se království České také zlaté a světoznámé.

Křesťansko-socialní lidový spolek pro Týniště n. O. a okolí pořádá v neděli dne 29. listopadu v sále „Panského domu“ v Týništi n. O. divadelní představení: „Růžová pouta“. Veselehra o třech jednáních od Ant. Lokaye. Začátek přesně o půl 8. hodině.

Literární. Upozorňujeme své čtenáře na román velkého slohu K. Lasswitz „Na zemi a na Marsu“, který počalo právě po sešitech vydávati knihkupectví Emila Šolce v Telči. Kniha tato nevysového přívahu jak svým duchaplným obsahem, tak svými kouzla plnými líčeními nejrozmanitějších výjevů na zemi i na Marsu sklidí uznání čtenářů, již vníma sledují pravou duševní pochoutku.

Ze soudní síně. Porotou královéhradeckou odsouzen byl dne 23. t. m. Vilém Herzog, tovární dělník z Herrnsdorfu, pro loupežnou vraždu k smrti provazem. Dne 24. t. m. odsouzen Jos. Krause pro zločin na 3 roky; dne 25. t. m. Jos. Hoffmann pro zločin nás. smilstva na 6 měsíců.

Zasláno.

Polévkovému ústavu pro nuzné školní děti v Kališti přispěli dárkem titlo šlechtitel dobrodincové: vld. pan J. T. bis. vikář 20 K, vld. děkanství úřad v Král. Dvoře 5 K, vld. Engl. Starý, děkan v Rovni 5 K, vld. p. Josef Štemberka, far. ve Starém 5 K, vld. p. Josef Pfof, far. ve St. Bydžově 6 K, vld. p. Bedřich Vavroušek, far. v Jiřicích 5 K, vld. p. Václav Zörnig, děkan v Lab. Týnci 3 K, vld. p. Petr Polreich, far. v Heřmanicích n. L. 4 K, vld. p. Vilem Chmelleček, děkan v Dol. Kralovicích 4 K, vld. p. Josef Forman, katecheta v Chotěboři 2 K, vld. p. Jan Císar, em. far. v Zahrádce 4 K, vld. p. Václav Šál, far. v Lánech na Dálku 1 K 60 h, vážená rodina p. Jana Janků, řídícího učitele v Blé Třemešné 10 K, P. T. pan Jan Vyhřídál v Nov. Městě č. 76. 5 K, P. T. J. M. v Mladějově 4 K, P. T. J. L. Widhalm v Kutné Hoře 3 K, školní dívky ve Vápně 8 K. Celkem 94 K 60 h.

Pán Ježíš, který pravil: co jste učinili jednomu z nejmenších, mně jste učinili, buď šlechtitným dobrodincem odplatitelem. Poněvadž také slav. c. k. okr. školní rada v Ném. Brodě věnovala nám 300 K, bude tím dá Pán Bůh o školní děti postaráno.

V Kališti, 22. listopadu 1903.

Vinc. Hyxa,
farář.

Tom. Mareš,
říd. učitel.

(Zasláno.)

Veledůstojnému duchovenstvu!

Oznamuji, že jsem po t. veledůstojném pánu, panu Janu Sládkovi, bývalém děkanu v Sedci u Hory Kutné, převzal veškeré adresy veledůstojných odběratelů křenu i s křemovkou v Malíně a jest mojí snahou, veledůstojné zákaznický tímž zbožím a cenami co nejpěchlivěji obstarati, jako vždy činil t. p. děkan.

O ctěnou přízeň prosí

František Císar,

vývoz křenu v Malíně, p. Sedlec u Hory Kutné.

Vyrovnajte nedoplatky za Obnovu a Časové Úvahy! Máme mnoho nalehacích platebních povinností; a nám nikdo nečeká.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 21. listop. 1903 1 hl. pšenice K 11.00—12.10, šita K 9.40—10.00, ječmene K 9.40—9.70, oves K 5.00—5.30, prosa K 8.60—10.00, vike K 10.00—10.40, hrachu K 18.80—20.40, čočky K 20.00—28.00, jable K 20.—, krup K 18.40—24.80, brambor K 3.00—8.60, jetelového semene červeného K 80.00—98.00, máku K 26.00—32.00, lněného semene K 17.50—19.40, 100 kg. šit. otrub K 11.00. pšenice, otrub K 10.0, 1 kg. másla K 2.00—2.40. 1 kg. sádla vepřového K 1.80—0.00, tvarohu K 0.24—0.32, 1 vejce — 7 h. 1 kopa seli K 4.00—8.40, cerele K 0.00—0.00, kapusty K 1.00—2.40, 1 hl cibule K 3.00—4.20, 1 kopa drob. zeleniny K 0.00—0.00, 1 pytel mrkve K 1.00—2.40, 1 hl. jablek 8.00—16.00. Na týden obilný trh v Hradci Král. 21. list. 1903 odbývaný přivezeno bylo: 1) Obilí: hl pšenice 853, šita 561, ječmene 470, oves 418, prosa 0, vike 00, hrachu 97. čočky 4, jable 00, krup 24, jetelového semínka 18, lněného semínka 2 1/2, máku 17. 2) Zeleniny: seli 379 kop, cerele 0 kop, kapusty 98 kop, cibule 26 hl. drob. zelen. 120 kop, mrkve 34 pytlů, brambor 188 hl. petržele 0 kop. 3) Ovoce: jablek 25 hl, brusky 0 hl. 4) Drob. dobytka: vepř 31, podvinčat 704, kůzlat 0.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výpračticích)
doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a krovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Kdo ušetříti chce
necht potřebu svou
ve sboží košesnickém

jako: rukávničky, golle, límce, dětské
garnitury, pánské a chlapec. čepice
z různých kožesin kryje u

Jos. Dvořáčka
83 v Hradci Králové 83
Palackého třída, blíže Grand-Hotelu.

V zájmu veledůstojného obecnstva jest, by
potřebu svou v mém závodě krylo, jelikož pro-
dávám za velmi levné ceny. Golle různých barev
mám již od zl. 1.30, rukávničky již od 1 zl.
výše na skladě.

Upozorňuji veledůstojné obecnstvo zvláště na to,
že solidní firmy, od kterých odeírám, úplně mně
ručí, tak jako moji konkurenci, za pravost pro-
daných kožesin.

**Opravy se přijímají a v době nejkratší levně
vytírají.**

Ruské galeče a papuče s kotvou
v hojném výběru na skladě.

Nový moderní druh čistě
vlněné látky pro pány na
obleky. Zvláštní přednosti:
Krásný vzor, výtečná jakost
a levná cena.

Vzorek této látky, jakož
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky,
zimníky a ulstry jen zaru-
čené jakosti a v mírných
cenách se na požádání
k nahlédnutí franko zašlou.

První český sušil. závod
Ed. Doskočila
v Chebu.

Žádejte od firmy KAREL ŠIMEK v Č.
Budějovicích

vzorky nových sv. obrázků

Vzorky překrásných novinek **vánočních**
jsou za K 2.50 k dispozici.

Oznámení.

Dovolují si ve snámost uvést, že za příčinou pře-
vzetí závodu

odprodávám
veškeré
převzaté **zboží o 30 procent**
levněji a zásobil jsem sklad veškerým zbožím
čerstvým, na pť.:

Sukna humpolecká, brněnská, krňovská, v nej-
lepších jakostech.

Manžestry sametové, snamenité jakosti,
v různých barvách.

Látky pro dámy modních vzorů, již
od 35 kr.

Barchenty i jiné látky prací, zaručené stálo-
barevné, modních vzorů již od
20 kr. za 1 m. počínajíc.

Kanafasy přesné i bavlněné, ručně tkané, od
28 kr. za 1 m.

Plátna všeho druhu i šité, lněná i bavlněná, jakož
i ruční pravá boráka.

Damašky grádle, přesné i bavlněné,
nových vzorů.

Ručníky soupravy barevné i bílé, **kapsoníky,**
servítky, ubrusy všeho druhu a
velikosti

Úplně
výbavy pro nevěsty.

Sklad látek hedvábných
šatových, blázových i obdobných posledních novinek.

Velkolepý výběr koberců,
záclon, souprav vlněných a bavlněných

Prádlo bílé pro dámy a pány.

Zboží trikové, ponožky, punčochy,
gletové zástěry, sukny, šněrovačky nejno-
vějších tvarů, **deštníky a kravaty** ažd, za ceny
velice levné.

Speciel. sklad klatovského prádla.

Šátky hedvábné, atlasové, cachemírové, vlněné se
šínkou kus pouze 45 kr., převážené všeho
druhu kus již zl. 1.35.

Šály a šátky vlněné, pletené, plyšové, šínkové.

Oblečky trikotové dětské od 32 kr. počínajíc.

Gloty černé a barevné, jakož i **různé podšívky**
pro pp. krejčí a dámské modní síně v cenách
zvláště levných.

● Zbytky za poloviční ceny. ●

Prosím, by veledůstojné obecnstvo o pravdě shora
uvedeného se přesvědčiti ráčilo, neboť jest stále sna ou
mou, bych při skrovném zisku velkého odbytu docílil a
takto levné svoje P. T. odběratele obloužil a zásadou touto
i na dále má věnovanou přízeň si zachoval.

V hluboké úctě firma

Karel Ed. Krupka
v Hradci Králové, **Velké náměstí č. 137**
vedle p. Hutty.

— Výhodný vánoční nákup. —
Podporajte nový, ryze český a křesťanský
závod.

Nejlevnější pevné ceny. — Vzorná obsluha.

Bursa práce v Hradci Králové.

Práci obdrží: Mladší knihař, zručný zámeč-
nický dělník na práci stavební a na práci pro
velocipedy v Hradci Králové, obuvník na šitou
práci v Rychnově nad Kněž. a služebná dívka
k dobytku v Horním Jelení. Přijme se učň na
kočárnictví v Hradci Králové. — Práci hledají:
Mladší zámečník, lamač kamene ženatý, jenž by
přijal i nějakou službu a kartáčnícký pomocník,
který se vyzná ve všech oborech mimo štátce. —
Přihlášky přijímá **Josef Polák**, tajemník Vše-
odborového sdružení křesťan. dělnictva v Hradci
Králové, Adalbertinum.

Šicí stroje

za ceny bez konkurence
se zárukou.

Rodinný Sigerův obyčejný za 50 korun,
velmi vkusný s kruhovým člunkem za
88 korun, jakož i veškeré obuvnické a
krejčovské stroje, různé součásti, řemeny
a jehly k šicím strojům má stále na skladě
a v hojném výběru nabízí

První sportovní závod

Františka Jiráčka

ve Vys. Mýtě
nad Choceňskou branou.

Loužení dřeva.

(Otištěno z čas. „Věda a práce“ č. 5. r. 1903.)

Dřevo jest jedno z nejužívanějších surovin v mnoha odvětvích průmyslových a významává se mnohými cennými vlastnostmi, které je činí v nynějším životě nepostradatelným; má však též některé vady, s kterými jest bojovati hlavně oněm průmyslovým odvětvím, které se zabývají výrobou dřevěných předmětů, sloužících četným potřebám našeho života. Jednou takovou nečistotou jest borcení se dřeva při vysychání a větrání, které se jeví zvláště nepříjemně v truhlářství, tesařství, soustružnictví a podobných odvětvích průmyslových; mimo to pak podléhá dřevo zkáze známými červotoči. Přiblížme-li si blíže k borcení a porušování dřeva červotoči, sledujeme, že příčinou toho jest míza v dřevě zadržaná, která obsahuje látky hygroskopické (navlhavé); tyto látky, sestávající z bílkovin, látek dusíkatých a nerostných solí, přitahují a přijímají vlhkost v značném množství, nabývají tím na objemu a bývají příčinou borcení dřeva. Mimo to pak jsou to právě látky, které slouží červotočům za potravu. Jest tudíž přirozeno, že právě odstraněním těchto látek ze dřeva dá se cena a upotřebitelnost jeho značně zvýšiti. K tomu cíli užito bylo několik způsobů, z nichž nejdůležitější tuto v krátkosti uvádíme: V Anglii konány byly pokusy o odstranění mízy ze dřeva cestou mechanickou a sice byla tenká a hladce hoblovaná prkénka z čerstvého dřeva protlačována několikrát za sebou mezi kovovými válci, při čemž tlak těchto válců stupňován; tím vyloučena byla největší část mízy a docíleno zároveň srovnání a tučší větší pevnosti dřeva. Tohoto způsobu dá se však použiti pouze u dřev tuhých. Jiný způsob, obtížnější a též dražší vynalezen Barlohem, dle něhož vylučuje se míza vzhánáním studeného nebo horkého vzduchu do kmene z jedné strany. Nejrychlejší a nejdokonalejší dá se míza odstraniti ze dřeva pářením ve zvláštních přístrojích, sestávajících z parního kotle a dřevěného paťáku. Vypařením ztrácí dřevo 5—10 proc. na váze, nabývá tmavé, celou hmotu stejnoměrně prostupující barvy a jasnějšího zvuku. Mimo to významává se větší pevností, nebortí se, vlhkost přijímá velmi zvolna a vysychá opět mnohem rychleji než dřevo obyčejné.

Nejužívanější však ze všech způsobů konservování dřeva jest jeho plavení nebo vyluhování, které se provádí vkládáním dřeva do tekoucí studené vody. Tento způsob jest též nejlacinější a dá se ho užiti ve velké většině případů hned při kácení v lese na místě, neboť skoro každý větší les má svoji tekoucí vodu. Dá se tu pak snadno vyhloubiti bez velkého nákladu dostatečně velká nádržka, do níž se poražené a oloupané kmeny naloží. U silných kmenů trvá toto vyluhování, má-li býti dokonale provedeno, několik měsíců, roztečou-li se však kmeny hned na trámy a fošny, urychlí se vyluhování značně; kdežto u silnějších kmenů trvá vyluhování, má-li míti patřičný výsledek, půl roku i déle, docílí se u nebezpečného dříví dobrého vyloučení již za čtyři neděle.

Při tom platí o dřevo takto vyloučeném vše, co jsme uvedli o dřevě pařeném. Když bylo totiž dostatečně vyloučeno, vyschne po vyzdvžení z vody neobyčejně rychle a dokonale, aniž by bylo třeba sušiti je ve zvláštních sušárnách; tvrdost jeho zvýší se značně, takže n. p. vyloučené bukové dřevo se dalo jen těžko hoblíkem zpracovati. Nejcennější pak vlastnost, které dřevo vyloučením nabude, jest, že se nikdy nebortí, vlhkosti velmi dobře vzdoruje a nevábí červotoče, poněvadž pro ně žádné potraviny neobsahuje. Takto konservované dřevo jest velmi hledané a docílí značně vyšších cen prodejních než-li dřevo obyčejné; tím pak zaplatí se v krátké době náklad, jehož bylo zapotřebí ke zřízení vodní nádržky.

U nás, pokud nám známo, neprovozuje se tento způsob konservování dřeva dosud nikde racionálně, ačkoliv jest jeho znamenitý výsledek dobře znám. Často se nahrazuje se u nás vyluhování dřeva plavením jeho ve vorech po řekách, ačkoliv toto plavení daleko nemá toho vlivu na jakost dřeva jako účelné loužení.

Jestliže na jednu okolnost nutno v tomto případě upozorniti a sice na volbu roční doby při kácení dřeva. Z pravidla pokládá se u nás za nejvhodnější čas ke kácení doba zimní, kdy dřevo obsahuje nejméně mízy. Vývratě pak, způsobené v lesích letními bouřkami, považují se za citelnou škodu, jednak poněvadž bývá nesnadno vyvrácené kmeny z lesa odstraniti, jednak proto, poněvadž dřevo v letní době obsahuje mnoho šťávy. Tento běžný názor zakládá se však po většině na předurčených a pověrách, neboť z vědeckého stanoviska není dokázána jeho oprávněnost. Zřízení pak vyluhovacích nádrží stane se obava lesních hospodářů před vývratěmi bezpředmětnou, poněvadž možno i nejšťavnatějšímu dřevu vyloučením dáti jakost nejlepší. Jakou důležitost má správné konservování dřeva speciálně pro naše poměry, ukáže nám nejlépe následující statistika dřevních obchodů některých evropských států:

	Vývoz	Přívos
Německo (1897) . . .	345.925	4.003.971 t
Nizozemí (1898) . . .	327.121	428.375 t
Belgie (1898) . . .	22.878	652.374 c b m
Francie (1897) . . .	184.968	1.321.550 t
Italie (1898) . . .	48.327	582.595 t
Velká Británie (1897) .	?	9.843.248 ložn n.
Rakousko-Uher. (1886)	26.876.411	251.366 t

Literatura.

Nákladem J. Otty v Praze. Kovové ruce. Román od V. Štecha. Seš. 1. a 2. po 32 h. Lišeny tu poměry města a kraje, zachváceného demonickým vlivem peněžního molocha. — J. Arbesa Sebrané spisy.

Díl X. Romanetta. IV. Seš. 7. a 8. po 30 h. — Anglická knihovna. George Eliot: Adam Bede. Román. Přeložil Z. Franta. Seš. 6. a 7. po 24 h. — Sebrané spisy Karoliny Světlé. Láska k básníkovi. Povídka. Seš. 1. a 2. po 30 h. — Nová země na severu. Výprava kapitána Otty Sverdrupa na severní pól. Velké obrázkové dílo cestopisné, velmi zajímavé. Seš. 19. a 20. po 60 h. — K protinožcům. Cesta po zemích australských. Seš. 22. Cestovatel J. Kofenský líčí tu zajímavý život a osudy praobyvatelů australských, Maorů. Seš. za 60 h. — Malý Ottův slovník naučný. Přírodní kniha obecních vědomostí. Řídí Fr. Šubert. Seš. 4. (za 60 h) obsahuje výklady hesel Ammonatů — Antimon. Potřebné každému. — Východní Čechy. Nádherné ilustrované dílo. Řídí Al. Jirásek. Obrazy kreslí K. Liebscher. Seš. 12. Východ Čech. K. Adámek představuje nám Hroch. Týnec, Přestavky, Kočí, Chrušim atd. Město za městem, dědina za dědinou, kraj za krajem se tu probírá, v ústí se poví, kde je co krásného, pamětihodného. Každý tu najde svůj rodný kraj do podrobné popsaný. Sešit za 1 80 K.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Sebrané spisy Boh. Brodského. Seš. 19.—22. Sv. II. Vesnické obrázky. Seš. za 30 h. Velmi zajímavé. — Knihovna Kříže a Marie. Seš. 31.—32. Vybrané spisy Petra Kopal. Seš. za 20 h. Nezávadné doporučitelné. — Charles Dickens: Život a příběhy Mikuláše Nicklebyho. Z angl. přeložila M. Charbucká. Seš. 13.—14. za 60 h. — České květy. Veliká obrázková revue rodinná. Pořádá dr. A. Podlaha. Roč. III, čís. 2. Pro salon i chudší třídu, k zábavě, poučení, ku vzletu do ideálních říší čistého umění slovem i obrazem cesta. Roční předpl. 12 K. V každém čísle umělecky provedené samostatné přílohy. Za malý příspěvek po kytou se i hudební listy. — Český Kneipp. Časopis pro šíření přirozeného způsobu života a Kneippova léčení vodou. Řídí dr. J. Wieser. Vychází každý měsíc. Roč. předpl. 3 K 20 h. S přílohou Atlas „Českého Herbáře“.

Unie v Praze. Spisy J. Zeyera. XI. Seš. 4. Kronika o sv. Brandanu. Báseň — Rokoko. Sestra Paskalina. XII. Seš. 1. Cena 40 h. — Soše Podlipské spisy XII. Žití či nežití. Román. Seš. 5.—7. po 30 h.

J. R. Vilímek v Praze. Mistr Jan Hus. Napsal dr. V. Flajšhans. Seš. 20. za 25 h. — A. Dunas: Tři mušketýři po 20 letech. Seš. 17. a 18. po 25 h.

Československé Letopisy Musejní. — Redaktor a majitel Václ. VI. Jenček v Čáslavi. — Roč. I, čís. 11. Předpl. 6 K. Uznání, jehož se dostalo tomuto časopisu z povolaných míst odborníků v Českém časopise Historickém, v Časopise Společnosti přátel starožitností českých a j., plným právem mu náleží, jak opětné patro z právě vydaného závěrečného čísla 11., které obsahuje pěkné články: K ochranné památce doby současně. České archivy (pozornost hodné úvahy k jich ochraně). Z pamětí města Smiřic. Podrobný schematicus: Rozvoj a správa českých muzeí 1901—1903. Zajímavé pojednání Z výzkumu muzej. spolku čáslavského, v němž popisuje redaktor své výzkumné práce v děkaněm chrámu čáslavském, popisuje objevené tu hroby zakladatelů města Čísl., hroby popravených, zbytky pohanské trysny. Text doprovází 11 obrazů na 7 obraz. přílohách.

Družstvo Máj v Praze. Máj. beletristický týdeník. Roč. II, čís. 8. a 9. Řídí Fr. Herites. Na 1/4 r. předplácí se 2 90 K. — Santa Lucia. Román od Vil. Mrštíka. II. vydání. Za 5 60 K. — A. Čech: Z mých divadelních pamětí. Za 1 20 K. — 1. Jan Obrobyje a Krasava a zvíře. — 2. Píhádka o Popelce. Jan a Boby. Dvě zajímavé knížky pohádkové s pěknými jednoduchými obrázky. Podle anglického originálu dětem vypravuje A. Klášterský.

Nový Život. Měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu. Čís. 11. a 12. Vede a vydává K. Dostal Lutínov v Nov. Jičíně. Roč. 8. Předplatné na rok 8 K.

Náš Demov, nejlacinější obrázkový měsíčník zábavně poučný pro lid. Řídí J. Věroda. Nákladem Jednoty Našeho Domova v Olomouci, kdež i administrace. Roč. předplatné 4 K.

Poklad věřících. Lidový list k uctění Nejvyšší svátosti oltářní. Řídí V. Roudnický. Roč. V, čís. 9.—10. Předplatné na rok 1 K 20 h. Expedice v Praze 20.—II.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Redaktor T. Škrdl. Roč. XX, čís. 2. Obsah: Mistr J. Hus nebyl reformátor církve. Dr. A. Lenz. — Prokleté peníze. Povídka. Napsala V. Pitnerová. — Naše Slezsko. J. Vyhliďal. — O nábož. mravních názorech nejzastaranejších národů divokých. F. J. Konečný. — Ze života malého Slováků. Lidopisné drobotiny. J. Michal-Dvornický. — Dějiny social. hnutí v zemích koruny České T. J. Jiroušek. — Cesty srdce. P. J. Franco. — V. Štule a jeho paměti. Fr. Žundálek, atd. Roč. předplatné 10 K v administraci v Praze—II 570.

Rozhledy po lidumilství. Řídí JUC. Cyr. Vlk. Nákladem spolku „Družina bl. Anežky České“. Čís. 9. Roč. předpl. 4 K přijímá pí L. Trkalová v Praze—II. 128.

Slova Pravdy. Laciné čtení časové. Vydává a řídí Dr. Jos. Burian. Předplatné na rok 72 h. Roč. XIII, čís. 16. a 17. Zpátečník Obrázek ze života národního. Zpozdělostí Beneše M. Kuljy. Administrace v Praze VI.—90.

(Zasláno.)

Pan Jan Staněk, pasíř,
PRAHA-I., ulice Karoliny Světlé č. 10.
Dílna umělých kostelních nádob z kovu.

Kmá došel neporušen, jsem úplně spokojen s provedením i cenou a děkuji Vám srdečně za vzorné provedení práci.
S úctou
Boleslav Flum, farář.

Ve Vlkáně, 14. října 1903.

(Zasláno.)

Panu KARLU ZAVADILovi,
zlatníku a pasíři v Chrudimi.
Svícny a kanonické tabulky jsem v pořádku obdržel; jsem úplně spokojen. Přeji Vám hojného zdraví.
Ant. Holub, farář.
V Čelákově, p. Hlinako. dne 4. dubna 1900.

Založeno roku 1810.

Nejstarší katolický český velkozávod
JOSEF NEŠKUDLA,
c. k. dvorní dodavatelství
v Jabloněm n. Orli č. 86.

Dílna ku vyřezávání a hotovení mešních rouch, počínaje od 24 K, pluviálů, dalmatik, korouhví, praporek, církevního prádla atd., pak dle patřících i tuzemských vzorů spracované kalichy, cibore, monstrance, svícny, oltářní lampy atd. pod zárukou trvanlivosti.

Jelikož zboží po letošní inventuře výhodného nákupu z doby patřících výstav a velikých novotín v cenách značně sníženo bylo, doporučuji se ku svědomité a rychlé obsluze.

O realitě závodu svědčí mnoho tisíc doporučení. — Velké obrázkové ceníky a paramenta k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se v průběhu.

Prodáváči: Jos. Baum, Ed. Řezáč, A. Šejnoha a Vachek Emil v Hradci Králové.

Nábytek na splátky

bez jakéhokoliv zvýšení cen na každou stanici dodává velkozávod truhlářský
K. V. Skuherský, Hradec Král.,
proti hotelu „Merkur“ čís. 303.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadi,
zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený

sklad náčiní
bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše silné v ohni zlatené a stříbrné, za se ručí.

Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. — Platiti možno též ve lhůtách. Oprava znovuzlacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svěřené se stržením jeho biskupské milosti. Starý závod máj máže se vykázati četnými pochvalnými příspisy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikvířů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, ácků na křest, svícenů, pačků, schránek na Největší, patenek atd. co nevíce.

Fillanka v Hradci Králové.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrovově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 800 oltářů.

První královéhradecká
parostrojní

truhlárna ANT. MANYCHA

doporučuje své výrobky původních
vzorů v jednoduchém i přepychovém
provedení.

Zařizování bytů, hotelů, vil atd.
Stavební práce v moder. slozích.

Na požádání předloží se původní vzory
a rozpočty.

Přijímají se veškeré práce obrábění
pro p. truhláře — a prodávají se hotové
obráběné výrobky a fornyry.

Vzorkový sklad látek.
Čalounické výrobky a dekorace.

Sklady:

Hradec Král., Pospíšilova třída č. 320.

Pardubice, Sladkovského ulice č. 338
ve vlastním domě.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných přispisů vyloženo
k nahlédnutí.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ěmi vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání

Založeno roku 1836.

'GLORIA'

stojánek pod vánoční stromek ze
železné litiny s hudbou.

Hraje: „Narodil se Kristus Pán.“
„Nesem Vám noviny.“

Bezpečně v něm může stát stromek od 1 metru
do 5 metrů vysoký. Kus za 8 K. Ilustrovaný
prospekt zdarma.

Stojánky dle vlastního vzoru vyrábí a zasílá
Frant. Chmel, Kolín n. L.

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veledůst. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

c a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809
a doporučený Ordinář. listem nejduš. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskárské:
Svíčky oltární z čistého vosku včelího i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky sušné, bezvadné jakostí, obsluha rychlá
a přesná, podmínky a ceny nejnižší.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží

Nejlevnější s úplnou zárukou

stroje šicí,

na praní prádla a váhy

doporučuje tovární sklad

F.R. CERHY

v Hradci Králové (vedle Grandhotelu.)

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borůvku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské.)

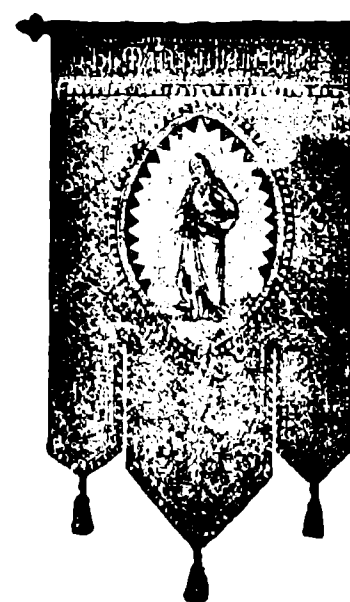
Upozorňujeme zvláště na vteřný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medaille.

Vzorky zdarma a franko.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na náskuk zasílá
se vše franco.

Půjčky

v každé výši na libovolné splátky obdržel c. k.
státní, zemští, magistrátní, železniční, poštovní
úředníci, páni profesori, učitelové atd. Páni dů-
stojníci, počínaje od setníka, obdržel rovněž půjčky.
Podepsaný podá ochotně buď písemně neb
ústně vysvětlivky.

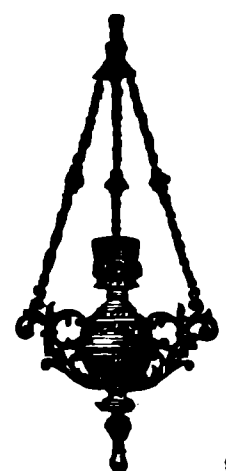
Rudolf Tylš, Hradec Král.,
Velké náměstí, č. 25.

První výroba
věžních
hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městecké
jaty v Praze atd., odporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I., ul.
Kar. Světlé, č.
19 n., roh Kon-
vikt ké ul., vyučení pastř speciálně

na kostelní náčiní, dovoluje si dopo-
ručiti svůj hojně zásobený sklad ve
vlastní dílně ručně pracovaných
kostelních nádob a náčiní, jako:
monstrance, kalichy, ciboria, lampy,
svícny, kaditelnice, kropenky, patenky,
nádoby atd., vše v přesném slohu
církevním. Staré předměty znovu opra-
vuje v původní intenci a jen v ohni
slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy
neb ceníky franko. Za veškeré vý-
robky a slacení ručním. Největší vý-
roba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení
od nejjednoduššího do nejkvotnějšího. Chudším kostelům
úleva v placení. Více uznání po ruce. Žádání přesované
výrobky besenné. Vše posílám již posvěcené.

roba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení
od nejjednoduššího do nejkvotnějšího. Chudším kostelům
úleva v placení. Více uznání po ruce. Žádání přesované
výrobky besenné. Vše posílám již posvěcené.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez svýšení cen!

Za ceny
výrobní.

Nábytek.

Za ceny
výrobní.

Nábytek.

Následkem spojení dvou
skladů nábytkových prodávám
za ceny výrobní

— jen —
na Malém náměstí
č. 117 v Hradci Král.

úplné
zařízení do pokojů,
a t. d.

František Matějček.

OBNOVA

Číslo 49.

Předplatní na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 4. prosince 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

A ještě ke hnutí spolkovému.

(Úvaha spolkového veterána.)

(14) Stál jsem již jako farář u kolébky katolického života spolkového a proto myslím, že se mohu přihlásiti o slovo.

Čtu v poslední době projevy, jež mě naplňují podivem a nemůže se mně nikdo diviti, an patřím k těm, kteří považovali vždy, dříve než k biskup Brynych byl biskupem a považují i dnes, kdy jím už není, katolické spolky za výkvět katolického života. A nyní čtu, že bychom byli lépe činní, kdybychom byli zakládali spolky povšechně vzdělávací v duchu katolickém, ale bez katolické firmy, dokonce pak že jsme měli nechati na pokoji politiku, jelikož tím jsme vnesli do spolkového života spory a rozvrat v straně.

Nedivím se, že není politika po chuti každému; je to opravdu věc nevděčná a zájímá obyčejně až v letech pokročilých, kdy člověk dospěl k ustáleným názorům a vida, jak jiné stavy za své přesvědčení bojují, vítězí a své názory ostatním třídlám ve formě zákonů vnucují, chce i on své přesvědčení v životě občanském uplatnit.

Začal jsem dráhu kněžskou v době, kdy krom spolků katolických tovaryšů ve Vídni a v Praze nebylo prázdných katolických spolků a i těchto dvou si nikdo nevšiml. Nemíchali jsme se tehdy mnoho do veřejného života a jak se nám vedlo? Byli jsme ctěni, váženi v politickém světě, nabízeli nám Staročesi poslanecké kandidatury? Dokonce ne; katolické věci před 25 lety nedařilo se o nic lépe, ba vědomí katolické nebylo ani z daleka tak probudilé jako dnes. V době mladočeské menšiny vedlo se nám, jak to vše dnes uvažují, celkem nejhůře, nepřehlídíme-li ovšem k sociální demokracii a radikálům. Mladočeši byli nám daleko odcizenější než dnes. Útoky liberálů byly odvážnější, ať katolického tisku nebylo a tyto krom tehdejšího „Čecha“ nikdo neodrážel.

Proto ať nevěří naši mladí optimisté, že nepřítel náš utichne, neozve-li se mu nikdo; naopak on bude smělejší. Dlouho jsme to vše snášeli, než jsme se vzmužili; nepřátelský tlak vyvolal náš tlak a spolky, v nichž se proti náboženství počalo bojovati, vyvolaly naše spolky. Měli jsme zakládati spolky „povšechně“ vzdělávací bez katolického štítu? — To se v letech šedesátých činilo, ale záložny, jež jsme zakládali, hasičské a sokolské spolky, k nimž jsme za zakládající členy přistupovali, namnoze v nich z počátku i hlavní slovo vedli, divadelní jednoty, v nichž jsme nevděčný úkol režisérů konali, spolky hospodářské a besedy, kde jsme předsedovali, odcizovaly se nám po znenáhla víc a více a to proto, že v nich nebylo uvědomělých katolíků. Pod vlivem humanitické idey, historických tradic, hlavně však padesátiletého boje s Vídni za svá práva upadali jsme z radikalismu politického do náboženského a přenášeli tento radikalismus i do spolků, odkud ovšem farář neb kaplan, poněvadž neměl přívrženců, kteří by se s ním za katolickou věc postavili, byl nucen vystoupiti. Dokud pracoval jako národovec, bylo dobře; jakmile se však ozval, vyhazoval-li se katolický list z besedy, neb účastnila-li se tatáž projevů, jaké on schvalovati nemohl, nezbyvalo mu, než aby se poděkoval a tak by to as poznenáhla vypadalo i v těch spolkách „povšechně vzdělávacích“, aneb aspoň nebezpečí by bylo zde stále. Vždyť i dnes dospěly věci v nejednom katolickém spolku tak daleko, že byly vším jiným, jen ne projevy katolickými. A to jsme byli při tom „studeny“, s nimiž jiné spolky nechťely jíti ani do kostela, byli jsme členy spolků, které si za sebou zavřely dveře; jak pak teprv kdybychom ty dveře otevřeli širším vrstvám, čili, což totéž jest, pokusili se buditi katolického ducha v spolkách nikoli rozhodně katolických! Nepravím, že by to nebyla práce šlechtitná, v mnohých případech jistým výsledkem koranovaná,

ale my bychom nebyli v nich nikdy jisti a nikdy bychom nemohli říci, že jsme spolek založili pro sebe a ne pro jiného. Kdo chce, ať tím směrem pracuje, na škodu to nebude, ale katolické spolky tím nenahradí. To tedy vše zde již bylo a my jsme pod tou firmou udělali úpadek, ztratili jsme posici v lidu, zač ovšem mladší generace nemohou, za to by však mohly, kdyby netěžily z našich zkušeností a po čase dospěly na neutrální půdě povšechně vzdělávacích spolků k stejným koncům. Ovšem záleží vše na vedení spolků a život vnitřní každého spolku stoupá jako rtať dle toho, jaké je ovzduší, t. j. mnoho-li péče se mu věnuje; nicméně ani nám nemožno činiti výtku, že jsme v tehdejších spolkách nepracovali.

Tedy posici v lidu jsme ztratili a já ne tvrdím, že jsme ji nyní spolků katolickými dobyli, ale my jsme poctivě a upřímně začali a kdo tuto práci, jež mnohého z nás stála zdraví a peníze, při zvlášť nepříznivých poměrech i kariéru, by neuznával, kdo by ji posměšně posuzoval, ten by se podjímal téže nečestné úlohy, jako v době buditelů našeho národa oni herostrati, kteří neměli pro obětavé vlastence než posměch.

Zbývají nám ještě spolky politické; jež se mnohým pánům zvlášť nelíbí. Především opírám se tvrzení, že jsme s politickými spolky počali; tyto povstaly v posledních pěti letech, když již spolky katolické deset let stály. Je to sice pohodlné, říci: „neutěš na čas“, ale táž se, mluví-li také tak židé a protestanti? I oni mají spolky politické, poněvadž i v politice platí, že každý má tolik ceny, mnoho-li si jí dáti dovede. Jsou-li vzdělávací spolky květem, jsou politické kluby ovocem na strom katolického života. Co odpověděl náš zeměpán Tyrolanům, když si přišli r. 1869 stěžovat na interkonfesijské zákony, je známo; každý národ má takovou vládu a takové zákony, jaké zasluhuje a jaký je sám. K vzdělání národa patří bez odporu i jeho politické uvědomění a je sice pravda, že kdo jej povšechně vzdělává, připravuje si jej znenáhla i pro svůj politický program, ale toto politické hnutí nebylo našim spolkům od nějakých šplhavců vočkováno, ono vzniklo z vnitřní naší potřeby, poněvadž s povšechným vzděláváním dospívali jsme k poznání, že se v politickém světě jedná o nás bez nás a že je naší ctí a naší povinností, abychom se přihlásili o svá občanská práva a hleděli aspoň zameziti v zákonodárství snahy protináboženské. My jsme je zakládali, nikoli abychom své kádry pouze do politického boje vehnali, nýbrž abychom jim především všitpili poznání, že jsou státními občany a voliči a že jim jako katolíkům nemůže býti lhostejno, jaké směry zvítězí v řádech volebních, školních, sociálních atd. My nepěstovali politiku jen jako sport, jak se na mnoze děje, nýbrž pro možnou praktickou potřebu, zrovna jak to činili ve Vídni, až se nejen domohli vlivu, ale i pány situace se stali. Kdo myslí, že katolický lid nepotřebuje katolických zákonů a katolických poslanců, ať pracuje ve spolkách „povšechně vzdělávacích“, nás ale ať již ponechá, kde jsme. My jsme svými politickými kluby žádný zmatek v národě nepůsobili, my jsme jimi katolickou věc nepoškodili, my jsme sice za ten krátký čas ničeho odividného nedosáhli, poněvadž se nám nepodařilo, utvořiti síť v celém království českém, ale my doufáme, že přijde čas, kdy radikální živly stanou se i u nás cizozemci a že národ pak se ohlédne po lidech jiného druhu a tu nechceme býti sice prvními, ale také ne posledními, chceme býti stranou, již musí býti všimáno a ne nullo, s níž se nepočítá. A i kdyby k svému neštěstí zapadal národ náš víc a více v radikalismus náboženský, my chceme mu býti aspoň brzdou a stále mu ukazovati, v tom hesle že mu nekyně spása.

V boji volebním — tolik zkušeností jsem nashlé — nerozhodují vždy poctivé úmysly a schopnosti, nýbrž dvě věci, jež jmonují ustáleným cizím slovem: organizace a agitace, a bylo by směšnou velkomyslností strany kato-

lické, kdyby se jich dobrovolně vzdávala, co ostatní strany vše na to obětují. Jak pak je však možno politicky se organisovati bez spolků? Patří-li náboženství do politiky nebo ne, o tom se již mnoho debatovalo od osobností povolanějších a nedocílilo shody; proto musí býti i nám prostým vojínům ponecháno, jak o tom soudíme a tu pronáším svůj náhled osobní, že bylo by to zbytečné a pro náboženství nedůstojné, kdyby se tak dělo v oněch případech, kde náboženství plně svobody požívá a instituce jeho na pokoji se nechávají. Kde však se proti němu i v sborech zákonodárných útočí a to zbraněmi tak podscočnými, jak se namnoze dnes děje, tu nezbyvá, než lid na tyto surové útoky upozorňovati a jej proti nim organisovati, aby neuchal, jako ve Francii, za katolickou věc bojovati kněze a řády, ale aby se za ni postavil sám. Nepřítelé vynalezli pro vše katolické slovo klerikální, tolik jako kněžsk, aby si boj proti katolické církvi usnadnili a daří se jim bohužel tak dalece, že mnozí i dobří katolíci nechávají za katolickou věc bojovati kněze, jako by pouze ti byli za ni zodpovědní. I v tom ohledu třeba nám politického vzdělání lidu či organizace.

Politické kluby křesťansko-sociální nejsou protichůdnou činností katolických jednot, naopak jich doplňkem. Jednou jejich větví a já si to dovolu nazvati neparlamentárně lží, že by byly příčinou sporů, jež se u nás v katolickém spolkovém životě vedly. My na venkově jednali vždy svorně, my „neutonuli v samých sporech a smířovačkách“, naopak my do sporů, jež, jak známo, z osobních ohledů v Praze bujely, ne jednou smířlivě a také s výsledkem zasáhli a já bych rád znal jméno jednoho spolku katolického, kde by politika byla příčinou třenic, neb dokonce rozkladů. Těmito osobními spory pražskými jsme sice v české veřejnosti mnoho vážnosti nezískali, ale v poměrech místních — a tu činnost já na výši stavím — přece leccos dobrého vykonali. Nevedu o tom záznamy, ale dám jen jediný příklad. V jednom volebním okrese stáli proti sobě Mladočeši, Němec a známý český pokrokář a redaktor. Přihlásil se i schopný křesť. soc. kandidát sčítací, jemuž katolíci chtěli původně hlasy své dáti, ale v poslední chvíli dověděli se, že se učitelé v okracích svých scházejí a silně agitují pro pokrokáře, majíce na své straně protestanty, sokoly, socialisty i ducháče. Poněvadž zástupci katolické strany poslední večer před volbou situaci vzájemně objasnili, učinili opatření hned ráno, aby katolíci voliči počtem as 250 dali hlasy své Mladočechu, tak aby do užší volby s Němcem nedostal se pokrokář. A skutečně měl Mladočech pouze o 150 hlasů více než pokrokář, tak že do užší volby přišel a ovšem i zvítězil on. Po volbě poděkoval se Mladočech a ubezpečil, že nikdy protikatolicky hlasovati nebude. Nebylo toho mnoho, co v tomto případě se prosadilo, ale katolíci byli rádi, že ze dvou zel, jež dnes by ani zlom nebylo, mohli voliti menší. To dělá politická organizace. Že by náš program pro politiku nebyl ještě pevně stanoven, to je pouhá fráze, již může pronést jen ten, kdo Litomyšlský program jakživ v ruce neměl. Já bych každé jednotě přál aspoň jednoho horlivého člena a agitátora, který by vnitřní život spolku udržoval, jako ty Vestálky oheň; pak bychom nespokárali na prázdno, neb dokonce že to ten který náš představený rád vidí, ale že je to v dnešní spolkové době podmínkou nezbytnou. Nechme akademických debat o jiném — vždyť všickni chceme jedno a všickni víme, co chceme — ale pracujme! Dnes, kdy jsme již patnáct let v práci, bylo by na stanovení programu pozdě. Bouře větší než kdy jindy hrozí dnes lodi Petrově, proto všickni na palubu! Zůstane-li polovička v pohodlných kajutách, neb dokonce budou-li se smátí těm, kteří pracují, nedbajíce stíků rozpěněných vln, nebylo by divu, kdyby i ti pracovníci umdleli.

Těch „povšechně vzdělávacích“ spolků je dnes již tolik, že není věru pro nové patřič-

ného místa. A život těchto spolků? — Na mnohých místech žádný; katolické spolky však přec jen žijí, třeba zůstávalo mnoho v tom ohledu k přání a žijí jen proto, že jsou katolické.

Bůh chraň nás, aby se nás nezmocnila nuda, jaká v ohledu vlasteneckém opanovala kruhy naší mladé intelligence, neboť odjakživa nic nebylo pohodlnější, nic ale též bezúčelnější a prázdnější, než — kritikářství . . .

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 2. prosince.

(Drobnosti, které mohou sajmati.)

Poslední dobou proskočily některými pražskými denníky zprávy, že „Katolické Listy“ od 1. ledna 1904 přestanou vycházeti. Zprávy ty byly sice pochovávaním doposud živého, avšak nepochybně důležitým zjevem při nich jest, že nebyly ani majitelem „Katolických Listů“ ani jejich nynějším vydavatelem p. Václavem Kotrbou zajištěny, že z podstatných a dobrých důvodů vyvráceny. To není žádným tajemstvím, že jsou z dnešních poměrů „Katolické Listy“ podnikem, který vyžaduje velkých hmotných obětí, jejichž ubrání v největší částce se ponechává trpělivosti pana vydavatele. Proto přecházení přes rozšiřované o nich zprávy bylo by pštroší politikou. Že o osud listu toho patrně jeví se jistý zájem, došlo nás z východních Čech několik dotazů, co o záležitosti té a o nynějších poměrech katolické strany víme a soudíme. Jest to tudíž záležitost širě zajímavá, již věnovati několik řádků bude docela místno.

Že jest dnes existence „Katolických Listů“ přes nový rok 1904 jistotně zabezpečena, toho tvrditi nelze, poněvadž se nikdo nevyskytl, kdo by to vyvrácením zpráv o jejich zaniknutí zaručil. Tolik zatím musí v této záležitosti postačovati. To však jest jisto, že kdyby o „Katolických Listech“ rozšiřované zprávy staly se z jakýchkoliv důvodů skutkem, že by v Praze ihned začal vycházeti denník, který by po možnosti veškeré o katolickou věc zájímající se směry hleděl pod jednu střechu soustřediti a dále vésti. Přípravy k tomu jsou hotové a celá řada osob k tomu připravena. List ten musí by ovšem že napotom míti do jisté míry širší program, aby došel k udržení svého potřebného většího rozšíření.

Více se o této záležitosti zatím říci nedá. Existence „Katolických Listů“ jest dnes rozhodně závislou od svého nynějšího vydavatele, jest-li jim bude moci nebo chtíti další oběti, jaké jim doposud přinesl, věnovati. O někom druhém, kdo by to mohl nebo chtěl podniknouti, na ten čas nevíme. Pan Kotrba prokázal existenci „Katolických Listů“ veliké služby. Když se majitel jejich „Družstvo sv. Vojtěcha“ své doby rozhodlo, postoupiti vydávání jejich zvláštnímu podnikateli, ucházela se o ně společnost, jež se opírala o svatováclavskou zálohu. Že však pan Kotrba vydávání jejich ve svém závodě podržel, neznamená pro něho do-

cela žádného prospěchu, ale zakročení jeho ušetřilo katolické věci v Čechách nesmírnou blamáž, kdyby byl totiž orgán její musil se svatováclavskou zálohou neslavně umřítí . . .

Nastalé letos v Čechách pronikavé změny v obecném smýšlení, jež napofád přes rozmátná pohoršení, kterých uváděti netřeba, není katolickým principům nepřiznivá, jsou ovocem rozumné politiky osobností, kteréž pokládají katolicismus za náboženství, které má teplem svým projímati a pojití veškeré společenské vrstvy. Cestou touto zejména ve králověhradecké diecési postupující působení katolíků a jejich spolků docílilo překvapujících, utěšných výsledků, ano na všech stranách odpůrce katolického smýšlení odzbrojuje.

Katolický princip není dnes více všeobecně odsuzován. Naopak. Přibývá mu stoupenci i tichých přátel, jimž se jistě svobody mínění musí přáti nejen z důvodů rozumových, ale proto, že dnes celá veřejnost vidí, že mezi samotným katolickým duchovenstvem jsou patrná různá, více méně se kryjící mínění.

Avšak šťastné uklizení řady sporných otázek, jež byly způsobily měniti města a osady naše v bojiště, která by veškeré katolické vlivy zaměstnala a pohltila, svádí však některé pány v katolické straně k domněnku, že od nich netřeba žádných prací a obětí. Domněnka tato jest naprosto mylná. Jakmile bude pro působení katolické organizace zjednan potřebný klid, ihned zároveň bude zřejmo, jaké kdo v ní prací a zásluhami svými zaujímá postavení. Až doposud byli ve zmatech ve vlastech našich panujících nejobratnější a nejčinnější osoby katolické staveny v první řady zápasníků a na místa nejvíce exponovaná. Tím se stalo, že většina nejschopnějších katolických mužů buď na bojišti tom se uděla, anebo alespoň duševně byla zmařena a na místa, jež jim v katolické organizaci především v radách a okolí biskupů atd. náležela, dostali se často také pánové, již se narodili, žili a umřeli. „Odpočítej v pokoji“, stojící na jejich pomnicích, bylo také heslem jejich života.

Neníť hroznější charakteristikou snad nyní již zacházejících poměrů v organizaci katolické, jako vzpomínka Jaroslava Vrchlického na vzácného a slavného kněze Františka Douchu, který církvi, vlasti a národu a jeho osvětě a poučení nehybnoucí služby prokázal. Šlechtitý ten kněz byl s Jaroslavem Vrchlickým v důvěrném poměru a často si mu stěžoval, že nemá ani na lžičku červeného vína, kterouž by, jak se domýšlel, dovedl zkonejšiti křeče žaludkové, denně mezi 10.—11. hodinou dopolední pravidelně jej v posledních letech života jeho stihající. Krásné a zajímavé vzpomínky Vrchlického na Douchu otištěny jsou ve premii, již letos spolek „Máj“ své členy podělil.

Mluvili jsme o nich se slovným, vysoce zasloužilým knězem spisovatelem, který svou šedivou, sedmdesátiletou hlavu nad svým psacím stolem při rozpravě té sklonil, na chvíli se odmlčel a pak nám vyprávěl: „Své doby jsem v „Čechu“ na stísněné poměry Douchovy jemně upozornil. Ale z Hradčan přišel mně za to nos, že se pro Douchu stalo již dost, že byl totiž jmenován knížecím arcibiskupským notářem.“

děčko přece nemohlo takové ponížení lehce snést. Takové přehálení, jako jest mateřské pokárání, musí se okamžitě potrestat, protože by to třebas s maminkou rostlo; ti rodiče by naposledy ve své nedůtklivosti mohli upadnouti v takovou svévoli, že by s dětmi dělali, co by se jim líbilo. A mnozí rodiče opravdu jaksi nechtějí rozuměti duchu času, nevědí, že teď musí vládnouti všude svoboda a tak se odvažují docela i vlastní děti někdy plátniti. To je těžké provinění na právech individuality a proto jen takové přehmaty hned pokárat! A tak se rodiče mohou těšiti, že moderní svobodomyšlné dítky je brzy třebas za cenu krvavou naučí snášlivosti a humanitě. A jistě, že celé okolí litovalo holčičku víc než maminku a že snad mamince strpčilo nešťastné chvíle ještě pomluvou. Příklady táhnou, a co udělala ona dceruška, bude následováno i od dítek jiných, které okusily ovoce poznání. Kde nalezne otec účinnou zbraň proti sebevražedným choutkám svého synáčka, nedal-li mu výchovu náboženskou? Nebojí-li se hoch trestu Božského, jaké pomaty za svůj čin se bude strachovat? Nemí-li po smrti odměny a trestu, nikdo mu neublíží, kdyby třeba jeho tělo na kousky rozsekali. Jeho pomsta sebevraždou způsobená by byla dokonalá; sám by se vyhnul všemu trestu, ale rodiče, kteří i při přísané domluvě dobře to s ním myslili, za své dobré snahy do smrti by musili pykat.

Když se takhle vydaří některý student, který má pro náboženství jen pohrdlivý úsměv, ocitnou se rodiče v okovech jeho vášně. Jest jim dbáti, aby jiskru vzteku žádnou přánějším domlouvou v něm v požár nerozšířili. A když takhle místo učení takový synáček hledí si karbanu, co činiti? Propadne-li, napíše rodičům resolutní psaní: „Chcete-li mému nezalouženému neštěstí svými výčitkami přidávati bolest novou, skončím všechno jednoduše.“

Jest to k nepochopení, jak je to možno, že se v katolické organizaci v Čechách neuváženě vyskytují případy, jež jsou nesmírnými historickými dokumenty, vysvětlujícími, proč katolické smýšlení nenabývalo zde náležitěho mu významu a upevnění. A případy takové objevují se pořád. Abychom nemusili se dotýkati živoucích, obrátíme se pro jeden do vzdálenější minulosti.

Když r. 1828 působením K. Vinařického, tehdy ceremonáře arcibiskupa pražského Václava Chlumčanského z Přestavlk, začal vycházeti „Časopis katolického duchovenstva“, byl požádán Josef Jungmann, aby korekturu prvního jeho ročníku po stránce formální prováděl. Tehdejší příbramský kaplan Jabulka poslal však do časopisu toho jízlivý a divoký článek proti — Jungmannovi. Redakce jej ovšem zamítla, ale skutek ten nepokládala za vhodné tajiti a neodsouditi —

Dnešní smírné proudy, jež katolickou společnost začínají projímati, jimž většina duchovenstva se přiklání, nejsou ničím novým. Ty mají počátky své již v letech dvacátých, jak zachované korespondence vynikajících českých kněží Karla Vinařického, Frant. Slámy, kopidlenského děkana Frant. Vacka, Vincence Zahradníka, Jos. Vlast. Kamaryta atd. dokazují.

Pro zajímavost a jako doklad smýšlení nejlepšího českého duchovenstva dob předbřeznových uvádíme výňatek z dopisu Josefa Vl. Kamaryta arcibiskupskému ceremonáři Karlu Vinařickému ze dne 29. března 1828. Kamaryt mu píše: „I častěji se doslyším, an Jeho knížeci Osvícenost, nejvelobnější arcibiskup Národa našeho milostivým přízviscem; když svrchovaný Otec Národů za to co nejmilostivěji Naš vzhlednouti a vším blahem hojně odměnití ráčí. Byliť jsme dlouho dosti opuštěni, nyní z mnohých stran již naděje kvítne. Neníť to nejvznešenějších knížat ani biskupů nedůstojno o jazyk národa, o jeho literaturu se ujmouti, ano bez nich nelze se pravého blaha nadíti. Dosti hodní mužové a osvícenci to dokazovali, jak protřený čistý vkus teprve cele schopn krásotu ctností, vznešenost náboženství pojití a zamilovati náboženství Toho, Jenž nejraději v přírodě krásné prolíval, i u viněho kmene, i u vlajících osení, i u lilie polní se s rozjímáním, zastavil a péknot jestho šatu nad krásu Šalomounovu obdivoval. Je to nejoutlejší kvítka, ač zřejmě Boha nejmennuje, ale dojemně o jeho lásce a kráse a výsosti hlásá. Takť i kvítka literatury. Pročež někteří velmi se mylí, že literatura za nic nepokládajíce, jen o ctnostech jakýchsi a o pobožnosti hulákají. Onano zajiště tyto povyšuje, any pak z výsosti a jasnosti své paprsky ji osvěcují a zdůstojňují.“

Takto duchovenstvo české smýšlelo již tehdy, když otcové naši teprve na svět přicházeli. Proto nepokládáme dnešní proudy v katolickém smýšlení za žádné novoty, ale za pučení dávno nejlepšími z nejlepšíh zasetého semene.

To jest naší odpovědi na došlé nás dotazy o poměrech v katolické straně. Nepověděli jsme sice vlastně nic, ale řekli jsme dost.

* * *

A rodiče honem pšou synáčkovi úzkostlivé, skoro prosebné psaní, aby se jen vrátil domů, že ho ani slovem plátniti nebudou.

Vybírám ze svých studentských pamětí tento listek: Sextán učil vykutáleného hošička, který neměl z ničeho větší radost, jako když mohl maminku hodně podrážditi. Když slabá maminka spínala bolestí ruce, synáček se nejvíc šklebil; věděl, že se mu nic nestane. Když hošiček obdržel špatné vysvědčení, tu jeho instruktor se zmínil, že bude asi zle, až se strýček o tom doví.

„Hm, jaké pak zle! To by mne uhodil jenom jednou. Než by podruhé ruku napřáhl, už jsem z okna na dlabě, aby věděl.“ A pak takové dítko vychovávejte.

A že i studenti umějí provozovati se sebevraždami znamenitý kšeft na účet rodičů, na to jest svědectví dost a dost. Jistý synáček v kvintě propadl, protože se víc obíral pšlitrem a kartami nežli knihou. Dluhů měl dost, ale pokládal to za do nebe volající luxus platit lidem takovým, kteří ho nezálovali. Ale ty dluhy ho přivedly na chytrou myšlenku. Napsal domů srdcervoucí psaní, v němž rodiče odprošoval za své pšlouzení; nemrzí ho jen ten špatný prospěch, ještě víc mu je líto, že nedělal tolik dluhů, které nemůže splatit. Jestliže ho chtějí rodiče trestati a nezapravit-li za něho dluhy, stěfěl se, rozhodně se stěfěl. Ať ho pak již doma nečekají.

Tatínek se doma podrbl za uchem, neměl právě v kapse mnoho medicíny, která by vyléčila synáčka ze sebevražedných choutek. Ale měl v městě, kde jeho synáček studoval, svého bratra. Ble-skurychle ho expressním dopisem poprosil, aby dluhy jeho synáčka vyšetřil a sám zapravil; přý mu s poděkováním pak vše vrátí. Také napsal synáčkovi vlídné psaní; a ať přý se obrátí zatím na strýce. Milý strýc byl mužem srdce dobrého,

FEUILLETON.

Kapitoly o sebevražedích.

IV.

Píše J. S.—a.

Sebevražedný sport posedl lidi tolik, že plno smrtelníků zrovna dychtivě čeká na kýzenou příležitost, aby nějak své „hrdinství“ před užaslým světem osvědčili. Vždyť po sebevraždě má slávu i takový člověk, jemuž se dřív slušní lidé vyhýbali. Jeden mladý krejčí zkusil mnoho svízeli se svým tchánem. Jak děda se dostal ke krejcaru, už se opil. Marno bylo všechno napomínání; krejčí by byl už dávno starocha z chalupy vyhnal, ale nechtěl zarmoutit svou ženu. Bylo to v neděli, když tchán si vypůjčoval od zete šaták, že přý to nutně potřebuje k zapravení jakéhosi dloužku. Ale zet znal dobře spády starochovy, nepůjčil nic. „A tak je taky dobře“, zamumlal do dlouhých vousů děda a vykročil ven bez peněz; „když ty takhle, to já tě naučím, že se starým Sejkem se musí jinak jednat. Já ti zatopím, že budeš do smrti pamatovat.“

A večer vytáhli starého Sejka z řeky. A teď začalo vypravování: „Však chudinka stará zkusil, že už to nebylo k snesení. Pořád s ním zacházeli jako s dítětem, všude ho špehovali. Mohla by se aspoň Mařka stydět, tolik trápit vlastního tatka. A že se dědeček někdy napil? Chtěl zapít svou bídu. Neměl-li pokoje doma, hledal jej jinde. Že se starý utopil hlavně ze msty, aby zete vytrestal, to nenapadlo nikomu.“

Přede dvěma roky stálo v novinách, jak se čtrnáctiletá dceruška na půdě oběsila. Maminka ji pro coši vyplánila, a uražené, emancipované sr-

Oprava. Ve předešlém dopise z Prahy na místě slova „stravoval“ sluší správně čísti „u něhož jsem se stravoval.“

Obrana.

Orel much melapá, ale krtkovi i každý komár dobrý. Časopis „Přehled“, nemoha v Obnově vyčleničati nic, co by zasloužilo spravedlivé výtky, utíká se aspoň k směšnému podezřívání. K dopisu z Prahy v č. 47. v Obnově uveřejněném připojuje tento znamenitý výklad: „Pan dr. Rezníček je věru vynalézavý. Nejnověji uvádí v „Obnově“ do služeb klerikalismu proti osvětě — i zdravotnictví. Upozorňuje opatrně a se zakrýváním cíle, že veřejné knihovny jsou šifířkami nakažlivých chorob.“ — Redakce Obnovy musí doznati, že se jí teprve teď rozbřeslo, co šelma pražský dopisovatel svou úvahou o šíření chorob chtěl docílit. Opravdu to učinil tak „opatrně a se zakrýváním cíle“, že ani nám nenapadlo, kam vlastně míří; teď teprv víme, že to psal k vůli tomu, aby utrpěl pokrok smrtelnou ránu. Třikrát moudrý „Přehled“, ty dovedeš čísti mezi řádky líp než Delitsch mezi cihlami Babelu. Jest to ale chytrý pán ten náš dopisovatel? Nikdo nedovedl jeho zakrytou zlobu objeviti, až teprve kritický časopis „Přehled.“ Děkuje tudíž za upozornění. Ale když už jest redakce t. l. poučena o zpátečnickém úmyslu svého dopisovatele, zdá se jí, že přece týž nepřítel pokroku jednu chybu přes všecku svou zchytralost vyvedl. Mluvil-li o snadnosti nákazy prostředkem starých knih, tu měl poznamenat, že staré knihy v knihovnách farních a v knihovnách katolických spolků nakažlivé nemoci nešíří a že může člověka na zdraví škazit pouze stará kniha pokroková. Tak by byl veřejné knihovny zabil na dobro, a zpátečnictví by mohlo jásati. Ale takhle? Jestliže mluvil o nebezpečí starých knih vůbec, uškodil pomalu víc klerikalismu než veřejným knihovnám. A tak jsme našli zase my jednu moudrost, na kterou ani náš dopisovatel, ba ani kritický Přehled nepřišel. — Ale vážné slovo: žid z Přehledu jest stejný jako žid z Času. Každé hnutí katolíka stíhá zrakem ostříže, ale o znepravňující „literaturu“ Červánků, Záře, o socialistické „objevy“ v oboru historie vymyšlené na potupu všeho katolického nezavadí; v důvěrném dopise pastora Duška, kdež se tak ležérně mluví o „případě anexe Čech“, ve schůzce odbyvané s pruskými pastory nevyslídil Přehled také nic zlého. Ale — v sebe nevinnější slově katolíka vždy vidí špatnost a zpátečnictví.

Zkrátka lépe jest honiti se za komárem v táboře našem, než léčiti skutečné a bolestné vředy, že?

A naše vzácnou starost o blaho církve projevují — němečtí liberálové. S žádostí za zřízení německé diecése přišli k nejdp. arcibiskupovi Pražskému ti poslanci němečtí, kteří svorně s Wolfsovi pracují na podvrácení katolické víry v Čechách, aby mohl žaludek protestantského Německa lehčeji naši zemi strávit. A najednou tito pánové, totiž dr. Eppinger,

ale velice opatrný. Když k němu marnotratný kandidát sebevraždy přišel, řekl odměřeně: „No, já to k vůli tatínkovi srovnám; ale tobě ty peníze do ruky nedám. To mi musíš dlužnicky přivést sem, abych měl jistotu.“

Moderní nadstudent pak sehnal čtyry kumpány, kteří byli při pitkách jeho nejčastějšími společníky, smluvil se s nimi a hajdy ke strýci. Jeden udal, že mu je student dlužen devět zlatých, druhému kandidát sebevraždy dluhoval pětku, atd. Kumpáni potvrdili falešnými podpisy příjem a pak — za velikého jásání celá vybraná společnost spěchala do hospody. Nač se usmrcovat, když si člověk šikovným tahem může lehce tolik peněz opatřit? Kamarádi hodovali v bratrské lásce za vyžálené peníze celé čtyři dny. —

Doma zatím padala maminka do mdlob, že si hoch přece jen „něco udělal“. Ale chlapec přišel domu červený jako růže; prý se přece jen styděl přijít hned na oči.

A některá ztracená existence dovede opravdu z vyhrůžek sebevraždových si učiniti výnosnou neprotokolovanou a nezdaněnou živnost. Jen když dobrá huba neschází. A čím takový člověk jest studovanější, čím větší herecký talent má, tím se mu při tom líp vede.

Některý buržoa žije třeba až do padesáti let panský, jako kavalír — z nakradených peněz. A když úřady na jeho machinace přijdou, vyhne se všemu stíhání jednoduše stisknutím kohoutku na revolveru. Opravdu šikovný to člověk! Vedlo se mu jako v tureckém nebi, a když mu hrozila svizeľ, vykoupil se z rukou spravedlnosti bolestí trvajících jen několik vteřin; co mu na tom záleží, jestli že ho proklíná houf okradených lidí! On to stejně neslyší. Proti takovému šikovnému vyklouznutí z trestu bude lidská spravedlnost věčně slabá. Zloděj, který neodpírá za svůj přečin ně-

dr. Kiemann a dr. Bachmann opovažují se mluvit před českým metropolitou ve jméno katolického lidu německého; tento lid dotčené pány rozhodně neposlal, to by si vybral posly takové, které je aspoň někdy vidět v katolickém kostele. Dr. Eppinger dokazoval nutnost, aby v německých krajinách byli kněží němečtí. Bylo by to ovšem v pořádku, to my sami také uznáváme; Čech by také nebyl příliš potěšen, kdyby mu evangelium kázal kněz, který jazyk náš hned s počátku dobře neovládá. Ale kdo za to, že často německá osada musí se spokojiti s českým knězem? Za to rozhodně nemůže ta okolnost, že v Čechách ryze německé diecése nestává. Nevědí nic oni starostliví pánové o velkoněmeckých štváčích, kteří katolickou církev dovedou studující mládež německé soustavě zošklivovati, tak že skoro žádný německý student do seminářů nevstupuje? A přestanou tito lidé štvátí studentstvo proti naší víře, až bude německá diecése doopravy zřízena? Ano pánové, zkoumejte na předním místě důkladně příčinu, proč právě německých abiturientů tak málo do seminářů vstupuje. Věnujeme si na př. diecése litoměřické, kde převládá v seminářích i v úřadování němčina; jsou tam snad liberálové katoličtější? Právě tam heslo „Los von Rom“ plane s největší náruživostí. Pokud liberální poslanci němečtí sami nepřestanou katolickému lidu německému škoditi, ať zanechají farizejského obtěžování Pražského metropolity. Kde mezi katolický lid německý nevnikl štvavý tisk Wolfiánský, tam se těší český kněz obecné vážnosti; ale kde se zakofenily zásady Eppingrovy a Schönererovy, tam bude mít očištěn i poctivý kněz německý.

A pak nemohou Němci naříkat ani v nejmenším, že by snad český kněz v německé nebo smíšené osadě německé národnosti ubližoval. Česká liberální žurnalistika, chodíc se zavazáným zrakem kolem germanisujících židů, spílá katolickým kněžím internacionálů, kteří nemají citu pro národnost, z níž vyšli; na druhé straně zase sami někteří němečtí kněží v posledních dnech prohlásili, že každá fara v německém území, kde jest Čech farářem, jest ohniskem výbojného počestování.

Tito pánové ani nevědí, jak veliký komplement českým kněžím učinili; taková slova by nevypustil o českých kněžích český liberál nikdy. Ale zrunko pravdy přece jen ti němečtí kněží měli; české duchovenstvo ani v německých a smíšených osadách nezapomíná na svůj původ a zastává se národnostních práv kollaturníků českých. Že však Němcům při všem tom nijak neubližuje, nejlépe lze poznati z toho, že se žalobcům nepodařilo sehnati, přes všecku námahu ani jeden podstatný důkaz na „čechisaci“ českých kněží v smíšených farnostech.

Poslanec farář Blahovec a jiní čeští kněží v Pošumaví důrazně žádali, aby jim byl podán důkaz, že v národnostním ohledu české kněžstvo německé kollaturníky zkracuje. A odpověď na to? Hrobové ticho. Německým poslancům jest ovšem proti myslí, že přes nedostatek německého kněžstva vládne ještě v mnohých německých kollaturách klid a spravedlnost; oni potřebují šířiti germanisační výboj všemi prostředky a za každou cenu. Jak by se vedlo

čím pykati, stojí nad takovým charakterem přece jen trochu výše. — A bude-li nevěra pokračovat dále, rozmnoží se i počet takových násilných smrtí. Nevěří-li člověk v posmrtný trest za hříchy, pak ho víc těší dobrý život a kratičká smrt než strádání při poctivosti a zdoluhavá smrt přirozená k tomu všemu.

Lidé nevěřící ovšem si zkracují bez rozpaků život i pro malichernosti — jak již dříve ukázáno. Jestliže někoho něco málo zabolí, nač to snášet? Sám si takový člověk hledí namluvit, že jest to pro něho vlastně nesnesitelné a proto pryč s životem, který nechce napájeti jen svou radostí! Ale to by měl každý člověk příčinu k sebevraždě; vždyť není smrtelníka, který by v jistých okamžicích mnoho netrpěl. Každý by se mohl vymluvit: „Já tu svou mizerii také nemohu déle snést“. A to by bylo nějakého vraždění!

Ve středověku, v době, kdy byl život pro lidi drsnější, snesli křesťané hrdinně největší muka, aniž pomýšleli na sebevraždu. Tehdy byla sebevražda téměř věcí neslýchanou. Pevná víra v Boží odměnu, pomýšlení na trpělivost mučeného Krista — toť byl velký balsám i na rány nejhorší. Ale teď? Prý náboženství seslabuje energii, ale já myslím, že to dělá právě nevěra. Vzpomeňme si, jak dovedli celé měsíce, ano i léta trpěti za své přesvědčení křesťanští mučedníci a — neucinili konec svým útrapám sebevraždou. Za to člověk nevěřící často pro nejmalichernější útrapu prchá z kolbiště života. Ovšem k rozličným hříchům dodává nevěra energie dost a dost. Zdravá křesťanská výchova, která učí jak dokonalému sebezáporu tak pravé statečnosti, jest proti sebevražednému moru lékem nejlepší.

českým menšinám v křtěné německé diecése, to už si každý dovede na prstech vypočítat. Nevědí pánové na př. nic o Blížejově? Až bude katolický německý lid s kněžstvem českým úplně nespokojen, nepošle k metropolitovi dra. Eppingra, ale lidi zcela jiné. Bylo by to věru smutné, kdyby ve vnitřních záležitostech církve naši měli rozhodovati lidé, kteří jsou jejími nepřáteli.

Politický přehled.

Říšská rada zasedá sice už od 17. listopadu, ale dosud se vzmohla pouze na rokování o zahajovací řeči dra. Körbra, jež teprv dne 1. prosince bylo ukončeno. Poslanecká sněmovna bude zasedati do pátku 11. t. m., aby se jen zabývala pilnými návrhy poslanců mladočeských, ježto tito kromě předlohy o akci nouzové žádnou jinou vládní předlohu propustit nechť. Bylo Čechům i připomínáno, že kdyby propustili první čtení zatímního rozpočtu, vláda dala by jim ve výboru rozpočtovém uspokojivé prohlášení ve příčině moravské university. Ale čeští poslanci se sliby už nepočítají, čekají jen na jisté skutky. Tak tedy nastane zase vláda § 14. Už přece měli by tam ve Vídni poznat, že s takovým vyčkáváním a vyjednáváním nikam nedojdeme. Rozvrat a úpadek na všech stranách. Třeba jen silné ruky, kterou vláda dosud neukázala a pak rázem vše se změní. Šíří se pověsti, že nástupcem dra. Körbra stane se místodržitel království Českého hr. Coudenhove. — Protirakouské výtržnosti v universitních městech italských v minulém týdnu byly velkých rozměrů. Neslýchané uvitání, jakého se dostalo od německých studentů vládkému profesorovi Gubernatisovi v Innspruku, jenž nucen byl od přednášek upustiti, pobouřilo celou Itálii.

Na základě císařského nařízení budou se v Čechách vybírat dosavadní zemské přírážky dále. Zemský rozpočet pro německou obstrukci na sněmu českém schválen nebyl. Císařským nařízením vnáší se v zemské zřízení vláda § 14., ač zemské zřízení podobného paragrafu v Čechách ani na Moravě nezná.

V Uhrách vyjednávalo se právě o smír mezi vládní stranou a opozicí. Podnět k tomu zavedla řeč Fr. Košuta, jenž nabídl vládě a její sněmovní většině mír za cenu upuštění od dvou schůzí denně a rozšíření volebního práva a nového rozdělení volebních okresů. Hr. Tisza vyslovil souhlas s těmito požadavky a navrhl, aby za příčinou vyjednávání konala se přísti schůze sněmovní až ve středu. Návrh potkal se souhlasem. V debatě vyslovili řečníci opozice ochotu k uzavření míru, jen posl. Holó a Ugron hodlají se svými přívrženci pokračovat v boji. Vyjednávání s Košutem se nezdařilo, obstrukce propukla znova. Vedoucí liberální osobnosti všech okresů města Pešti vyslovily se, že nutno již vystoupiti proti obstrukci, která stává se osudnou zemí, ježto poškodila nejen ústavu, nýbrž také veškeré zájmy průmyslové a obchodní.

Ústavní výbor norvežského sněmu jednohlasně se usnesl doporučiti sněmu, aby byl zamítnut návrh na vydání základního zákona o hlasovacím právu žen, ježto se dosud nabylo málo zkušeností o účincích obecního volebního práva žen; a pak že dosud nenadešla doba pro takové rozšíření volebního práva.

Porta konečně se vyslovila pro reformy mocnostmi jí vnučené. Jde ovšem o to, zda se také konečně odhodlá k provedení jich. Makedonští povstalci z dosavadních dvou komitétů utvořili sdružení jedno, které májc as 1 milion franků zabývá se nyní sháněním peněz a zbraní, aby na jaře mohla býti podniknuta čilejší akce.

Napjetí mezi Ruskem a Japonskem se posledně dohou zvýšilo. Rusko nedávno pohrozilo vládě čínské, že na stráníctví Číny Japonsku v otázce korejské odpoví nejpřísnějšími opatřeními. Ježto vláda čínská této výstrahy nedbala, obsadilo Rusko Cheng a Mugden, nejdůležitější to body, známé již z války čínsko-japonské.

Když byla sřezána společná luthersko-česko-bratrská konsistoř v Čechách, sami mezi sebou jak političtí tak kněží se nesrovnávali, jedni druhé podhlídali, i mezi těmi dvadeceti obnovenými konsistoriány velická nesvornost byla, jedni druhým na vsádku (na vsadu), co mohli protimyslného, činili, jedni druhých haněli, pikarovali, kalvinovali, že se jedni pod druhých pláštěm kryjí, sobě vyčítali a skámo na tré děliti se chtěli. Děkanovali do vsí přendávati chtěli s měst, každý chtěl svou věru mít, o agendu (stran obřadů) nikdy se sněsti nemohli; . . . ani ta konsesť česká, ani augšpurská jim obstáti nemohla, starý i nový sakramentáře si vymysleli, augšpurskou variatam et invariataam confessionem nasývali. Němečtí kněží, vlastně císařemci, kteréš páni stavové bese všech jejich služ k své konsistoři a konsesť přihrnuli, naprosto tou konsesť ani konsistoři říditi se nechťeli.“

Tak Keselius v kronice Boleslavské.

Z činnosti katol. spolků.

Socialní kurs v Hradci Králové.

Drubý cyklus přednášek soc. královéhradeckého kursu byl věnován zájmům dělnickým a maloživnostenským. Při tom vzpomínáno bylo též spolkového života. Zájmovou a velmi poučnou byla přednáška p. Bubeníka, přednosty úrazové pojišťovny, jednající „O úrazovém pojišťování dělnictva.“ Slovnatý odborník rozdělil svůj výklad na několik nejdůležitějších otázek, na něž odpovídal přiměřeně srozumitelným pojednáním. V krátkém výkladu pojednával p. přednost o těchto bodech: Z 8 milionů dělníků v Rakousku pracujících jsou pouze 8 mill. pojištěni. Z těchto mnozí nedovedou těžit z právní ochrany, kterou jim zákonodárství v době úrazu pojišťuje, neboť zbysta svůj právní nárok z nevědomosti promlčeli. Základy pracujících stroji nějakou živelní silou poháněnými musí své dělnictvo ku pojištění přiblížit a podnikatel z placené premie za dělníka může si pouze 1/10 obnosu strhnouti. Každý úraz sebe menší má být aspoň soudruhům v práci aneb důsledkem ohlášena a každý vážnější do 6 dnů úraz. pojišťován. Na to podal p. řečník přehled stupnice vyplácené renty v době úrazu aneb úmrtí, upozorniv na to, že proti výměru renty lze vždy odvolati se ku rozhodčímu soudu v Praze. Rekurs tento může si každý naplati sám na arch papíru a cestovné ku výsledku v Praze hraje každému rekurentu pojišťovna sama. Rovněž všechny doklady ku jednání s pojišťovnou jsou úplně všech koleků prosty. Po zajímavé přednášce, která byla s pochvalou shromážděním přijata, rozpředla se čilá debata, při níž p. přednost ochotně všechny dotazy zodpovídal. Druhou přednášku v zájmu s p. redaktorem Myslivcem proslavil p. redaktor Pochmon, pojednáv o zákonech spočívacím, shromáždovacím a tiskovém. Jakkoliv mluvil p. řečník o věcech spolkových dosti známých, přece dovedl podati obsah svého přednětu zajímavým a poutavým způsobem. Třetí přednášku měl p. řečník Jenšovský, starší královéhradecké jednoty katol. tovaryšů. Pojednával „O živnostenském řádu“ ze stanoviska historického a praktického. V úvodu ocenil výbornou působnost starých cechů, které liberalní kazivět škrtnutím péra zprovoďil r. 1859 ze světa, aniž by dodne poskytl za ně náhradu řemeslnictvu přiměřenou. Řečník podal výměr a rozdělení živnostenských podniků a pojednal o zákonitých náležitostech ku získání živnostenské firmy. Nastínil příčiny živnostenské krize a poukázal na léčivé prostředky, jimiž nutno ohroženému živnostenskému stavu pomoci. Přednáška tato vyčerpala v podstatných rysech povšechná přání našich maloživnostníků a svědčila, že p. řečník zabývá se bedlivě sociálním studiem. Přednáška byla vlídně přijata shromážděnými delegáty, jichž dostavilo se poněkud více z venkova. Pro příští cyklus dne 13. prosince získání jsou na slovo vzati odborníci a vyskolení řečníci pro otázku rolnickou, politickou a historicko vlasteneckou. Doufáme, že kruhy rolnické budou čteněji zastoupeny. Zvláště z okolí hradeckého očekáváme tento den větší pozornost ku sociálnímu kursu.

Svato-Josefská jednota pro Nleenské

Předměstí a okolí konala v neděli 29. listopadu 1908 valnou hromadu, před níž promluvil dp. Jiří Sahula, redaktor z Hradce Králové. Za thema volil řečník vztah mezi náboženstvím a pokrokem a prostotou mluvy i praktickými doklady ze života všech tříd lidstva upoutal s veselostí spojenou pozornost přítomných. — Po přednášce poděkoval dp. farář K. Kotrbaček, předseda jednoty, vp. řečníkovi a vyslovil přání, by častěji do jednoty zavítal. — Po té odbyvala se valná hromada jednoty. Zvolen nový jednatel a ostatní členové výboru potvrzeni, přijati noví členové a rokováno o volných návrzích. Tím program vyčerpán a valná hromada ukončena. Další činnosti jednoty žehněj Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Z průmyslového musea v Hradci Králové.

Na žádost přihlášených účastníků I. účetnického kursu započne vyučování již v úterý dne 8. prosince o půl 7. hod. večer v obchodní akademii ve 3. učebně v 1. posch. Všichni přihlášení účastníci kursu se žádají, aby se dostavili najisto k zahájení kursu. Celkem přihlášeno 24 účastníků. — Návštěva čítárny průmyslového musea v uplynulém měsíci stoupila opět do té míry, že bude nutno návštěvu studujících nižších tříd všech ústavů omeziti na jeden večer v týdnu a sice na středu, nemá-li klesnouti návštěva a sjezd vážných, čitárnu výhradně za účelem studia navštěvujících osob naší intelligence i řemeslnictva. Tak navštívilo v listopadu čitárnu 954 osob. Domů půjčeno 377 osobám 2038 předloh neb knih odb. V čitárně vydáno na 1195 žádánek přes 6380 předloh neb knih, vedle spisů každému v příruční knihovně volně přístupných.

Ze Všeodbor. sdružení kř. dělnictva.

Schůze nášho výboru dne 28. listopadu. Přítomní: Urban, Pochmon, Karásek a Polák. Podpory nemoc. uděleny: J. Kociánovi v Náchodě za 18 dní 11 K, Fr. Divišovi v Klatovech za 7 dní 6 K, J. Vilimovskému v Sedlci za 14 dní 6 K, A. Oberreitrové v Hliněku za 7 dní 3 K, J. Holického v Týništi n. O. za 7 dní 6 K; podpora v nezaměst. B. Jurickému v Parníku za 7 dní 3 K, J. Hanzlovi v Kostelci n. O. za 14 dní 4 K. Přijati 2 členové.

Papežská akademie v Borromeu.

Chovanci bisk. studentského semináře „Borromea“ v Hradci Králové uspořádali v neděli dne 23. listopadu 1908 slavnostní akademii na počest sv. Otce Pia X., kterou poctil svou návštěvou Jeho Milost nejdůstojnější pan biskup Th. Dr. Josef Doubrava a vedpp. členy kathedrální kapitoly a celá řada předních hradeckých osobností, z nichž uvádíme zejména p. t. pp. místodrž. radu Steinfelda a chotí, stát. návl. Matuše a chotí, prof. Miřovského, zemek. radu Fišera,

prof. Wiplera, továrníka Petrofa, řiditele Sedu a chotí atd. Pořad akademie byl velmi pečlivě sestaven a překvapující precizností přednesen. Akademii zahájil oktáván Vodák vřelou vřelou básní adp. biskupa, jenž při této příležitosti poprvé vstupoval do Borromea ku návštěvě chovanců. Hned na to přednesl šestnáctičlenný orchestr Ullmannova „Ouvertura ku čínobře“, „Hod papežství“. Řeč k ocenění významu papeže Lva XIII. a Pia X. proslavil pěkně oktáván Komárek. Skroupovu „Hymnu papežskou“ zapěl smíšený sbor v úpravě p. vicerektorem Jurkovičem opatřeně. Zd. Fibichovy písně „Toužebný jara již zavítal čas“ a „V kterém kraji poutník složí“ pro dva solové hlasy s průvodem klavíru přednesli zdařile oktáván Vodák a septiman Solc. Recitaci Jaroslava Vrchlického „Legenda o sv. Ziti“ a porozuměním náležitým podal sextán Musil. Novotného „Slovácké písně“ a) Hory, hory zelené, b) Kysuca, pro chlap. hlasy s práv. klavíru, našly vlídného přijetí u obecenstva. Mužské sbory Maskův „Vej, věterku“ a Knahlův „Ave Maria“ poskytl znamenitě vyskolenému pěveckému oktétu veskounu příležitost ku získání opravdového obdivu. Gaalova „Svita na česko-moravské písně“ pro klavír, harm., housle, violu, cello a kontrabas vynela rovněž bouři pochvaly. Vášný program ovrážen byl žertovným „Zastaveníčkem od Čecha“ pro tenorové solo a devítihlavý mužský sbor s klavírem. V závěrečném tomto čísle strhl oktáván Vodák svým salonním humorem celé obecenstvo ku veselé náladě. Po skončení akademii ujal se slova ndp. biskup a vřelými oteklými slovy projevil chovancům uznání nad ušlechtilou myšlenkou a zdařilou formou právě skončené slavnosti. Povzbudiv chovance ku pěstění pravých idealů, ujistil je a celý ústav svou blahovonnou přízní. Za povznesené nálady opouštělo čtené shromážděné obecenstvo ústav, kde slovesně, pěvecké i hudební umění nalézá tak vřelé pěstitele.

Mikulášský dýchánek pořádá jednota katol. tovaryšů v „Adalbertinu“ v neděli dne 6. prosince. Koncertuje výborný sbor tamburácký a hudební kroužek. Rozdávání dárků a žertovné deklamace. Vstupné za osobu 40 h a za rodinu 1 K. — Začátek o 7 1/2 hodině. Dárky přijímá p. Jakubský v I. poschodí Adalbertina čis. dveří 16.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc listopad 1908. Stav vkladů počátkem měsíce K 1,572.473.24, vloženo K 144.715.34, vybráno K 181.228.48, stav koncem měsíce K 1,535.960.10. Stav půjček počátkem měsíce K 1,233.396.85, půjčeno K 113.979.13, splaceno K 111.288.57, stav koncem měsíce K 1,226.087.41. Počet útlů 2.393, rezervní fondy K 110.280.48, závodní podíly K 61.560.47, pokladní obrát K 687.533.59.

Atelier Langhansův — v noci.

K nejnovějším vynálezům řaditi dlužno fotografování portrétů při umělé světlo. Atelieru dvor. fotografa p. Langhans patří zásluha, že první zavedl tuto novinku a to s výsledkem stkvělým. Na základě svých studií na pařížské světové výstavě sestrojil p. Langhans aparát, jenž jest chráněn patentem. Tímto strojem možno fotografovati osoby při umělé světlo tak zdařile, že obraz jest dokonalý, jako by byl fotografován při nejlepšího světla denním. Podobisny takto získané vyznačují se zvláštní měkkostí a plástikou. Atelier páně Langhansův jest vůbec mezi prvními závody, které tento způsob fotografování zavedly.

Ztráta. Tento týden ztratil p. S. cestou do Věstar slatý řetězek od hodinek. Nálezce se prosí, by řetězek odevzdal v administraci t. l. za slušnou odměnu.

Kleperovo divadlo. Společnost páně Houzova je pravda přičiňuje se velmi o pobavení obecenstva. Pondělní studentská komedie Charleyova tota podala nový důkaz o umělecké snaze. Komedie provedena byla opravdu skvostně. Jen ve dvou bodech, které ostatně byly asi přidány, mělo býti šetřeno více studu. Středeční pak hra Král Harlekyn, v níž pohostinský vystoupil p. Ed. Vojan z Národ. divadla v Praze, přivábila do divadla nečetné ctitele umění. Souhra čteně řadila se k produševnělým výkonům vystoupivšho umělce Vojana. — Přesnějších zpráv nemůžeme dávat, ješto ani divadelní návštěvi se redakci naší nedodávají.

Mikulášskou zábavu pořádá v neděli 6. prosince místní odbor Českoslovanek obchodnické besedy v Hradci Králové v sále živnostensko-čtenářské jednoty. Program nový spojen s rozdáváním dárků, hudba p. Česanka z Kuklen. Začátek o půl 8. hod. večer. Dárky přijímají se v neděli v den zábavy v sále živnostensko-čtenářské jednoty. Vstupné: Osoba 31 kr., rodina 61 kr. včetně s národním kolkem.

Přednášky dra. Frant. Čády „O duši dítěte“ těšily se zaslouženě pozornosti. V své přednášce rozhovořil se p. profesor o vzniku a vývoji řeči u dítěte, ve druhé předvedl dítě jako žáka poukazuje tu na únavu dostavující se při vyučování. Před třetí přednáškou v neděli 29. listopadu uspořádána byla výstavka umělecké tvorby dětské, která znázornila rozumový a citový vývoj dítěte, jsouc zároveň průvodcem konečné přednášky, jednající o poměru dítěte k umění. Pan docent přednášel jasně a srozumitelně. Návštěva byla hojná. Tu mělo býti vlastně na místě, aby o duši dětské promluvil učitel-filosof z praxe ze školy národní.

Z Týniště n. O. Příjemný připravil večer minulou neděli p. t. obecenstvu z Týniště a okolí snalivý zábavní odbor naší milé katol. jednoty; sebral totiž za obětavého režiséřství místopředsedy p. J. Těmy známou již Lokayovu veselohru „Růžová pouta“ a to tak úspěšně, že by výkon jeho i pod ostrým nožkem divalelní kritiky šťastně obstál. Byly úlohy mezi účinkující promyšleně rozděleny, jimi pečlivě nastudovány a pak s takovým procítěním a prožitím předneseny, že ději, jak se zdálo, odehrával se nikoliv před námi na jevišti, nýbrž ve skutečném životě, a my byli jeho tichými napjatými pozorovateli.

Jak obyčejně, tak i tentokrát zaslouženou pozornost upoutala k sobě sl. Kovářikova v osobě Anory, jež námluvou manželů Sonnenscheinových, kteří znamenitě reprezentanty našli ve sl. Šejnové a p. Bílkovi, jako vdova po důstojníku, provdávši se za pekáře Nimru více s lásky k penězům než k osobě jeho, uchvacuje v domě neobmezenou vládu, pohrdá svým mužem, jej za nulu považuje, tyranisuje, otročnými ponty svírá a při tom s přepychem žije. Sympatickým zjevem ukázal se p. Bartoš v úloze dobrého trpělivého pekáře Nimry, jenž pod despotickou dresurou své „paní“ stěží svléklá volně, pohodlně pantofle prostého pekáře, aby obul těsně svírající lakýrky salonního gentlemana, jímž nemůže přivyknouti a tak trpí, až soustrast vzbuzuje, až konečně nevinnou letí osouvanou jeho přítelkou a kolegou v povolání Mikšem, kterého velmi obratně sebral p. Pytlík, zvláště pak dobrotou svého milujícího srdce přivádí svou ženu k lepšímu poznání, tak že si ho potom váží, za zástěru šony mistra pekářského se nestydí a tak pouta otročtá sametňuje za růžová. Plnou měrou jako jindy samlovalo se i vystoupení sl. Jos. Kozinovy v úloze vdavek chvilivě vdovy Stroblové, slečny Čermákovy v úloze věrné služky Nimroy Rozárky, zdařilé byly i výkony sl. Kubrové, Kalinové, M. Kosinové a pp. Koziny a Sejkory. — Posluchačstvo plnou měrou jsouc uspokojeno rozcáhlo se, těšíc se na brzkou novou hru. Zdař Bůh!

Poslanec Jan Jaroš zemřel dne 28. listopadu na svém statku v Čáslavkách u Jaroměře ve věku 50 let, raněn jsa mrtvicí. Vedl sám svůj statek a vlastním přičiněním dostalo se mu celé řady čestných občanských funkcí. Byl říšským a zemským poslancem, členem výboru zemědělské rady, starostou místním i okresním (v Jaroměři), předsedou místního i okres. hospodářského spolku. Dilem jeho je též oblíbení skladiště v Jaroměři, první to české obilní skladiště vůbec. Byl sice mladoděchem, ale prací svou náležel agrárníkům. Čest budiž jeho památce!

Hrabě Vojtěch Šternberk, jenž svými řečmi a politickými brožurami stal se v českých zemích osobností velmi známou a který otevřeně hlásí se k národu českému, jest na některých místech voliči vyzván, aby se ucházel o poslanecký mandát ve volební skupině do říšské rady na Královéhradecku úmrtním posl. Jaroše uprázdňený.

Osobní. Pan P. František Knap, vojenský kaplan v Praze, jmenován c. a k. vojenským kurátem v Linci.

Jednota div. ochotníků v Opočně uspořádá ku počtu P. T. ct. p. K. L. Bourdona, I. režiséra, k jeho jubileu 30letého ochotnického působení v neděli dne 6. prosince t. r. slavnostní představení: „Žena“. Román z cukrovary ve 4 jednáních s proměnou. Napsal K. L. Bourdon. Začátek o půl 8. hod. večer. Čistý výnos určen na odacení místní chudé školní mládeže.

Šňatek. Pan Fr. Šafránek, rolník a redaktor „Sel. Listu“ v Dolním Městě a sl. Marie Maršounova taktéž z D. Města slavili dne 24. listopadu ve farním chrámu P. v Lipnici svůj šátek.

Letešní výstavy Pardubické a Heřlenské přispěly k tomu, že jsme zase o mnohou zkušenost bohatší. V jednom z předcházejících čísel poukázali jsme na to, jaké summy peněz jdou od nás za tkalcovské výrobky do ciziny, kdežto jest možno doma za pakatel výrobky podobné, ne-li ještě lepší jakosti dostati. Zmínili jsme se o tom, že na př. malé, horské městečko Hlinsko vyrábí všeho druhu tkalcovské výrobky jako: koberce (v úžasné levné ceně), záclony, pokrývky na stůl a postel, pláty, šály, všeho druhu plyšové a hedvábné zboží atd., které často jako cizí zboží kolikermi rukami za drabé peníze přicházejí do obchodu. — Dnes chceme poukázati na výrobky jiného druhu, které zvláště na Pardubické výstavě pozornost obecenstva budily. Pan Karel Jirka, výrobce rákosového pletiva na stropy v Hliněku, byl na východočeské výstavě v Pardubicích vyznamenán zlatou medailí za přednětý vystavený. Rákosové pletivo jím vyráběné získalo si oblibu a dobrého přijetí od pp. stavitelů, čemuž navštěvující čtené dotazy a objednávky, od zmíněné výstavy činěné. Při tomto pletivu jeho lehkost a trvanlivost, zvláště ale úspora času a mzdy jest význačná. K této rychlosti přispívá ta příznivá okolnost, že vyrábí rákosové pletivo dle přání odběratelů v různě udané šířce ve svazcích 20 m², jakož i to, že lze rohože tyto stříhati v pásy libovolné šířky, stejné pevnosti, ješto jsou propleťvány štyrkým vyřezávaným, galvanizovaným drátem a důkladně pracovány. Další jejich velkou výhodou jest, že při rákosování přes ně žádný druh více napínati se nemusí, předně proto, že drát už takto jest blízko sebe za druhé, že mají silný drát rovněž napjatý na té straně, od které se pletivo přibíjí, takže rákos velmi dobře drží. Za jedním neb dvěma rákosy jest slabší drát kolem obtažen. Pro tuto jejich důkladnost a osvědčené upotřebení mohou se tyto rohože co nejlépe doporučiti.

Ze Sedlce a Kutné Hory. Naše odbočka všeodbor. sdružení odbyvala dne 29. listopadu 1908. v místnostech hostince „u české koruny“ první valnou hromadu, v níž mimo spolkové záležitosti i provedení voleb byla poučná přednáška dp. J. Prudíče, kaplana z Nabovíd, „o české pouti do Lurd“. Řeč p. řečníkova trvala 1 a půl hod. propleťána byla v popisu i dojmy, úvahami o poučení náboženském a zamlouvala se všem přítomným v velkém počtu se sešlým. I počátek spolkové knihovny jsme učinili. Další činnosti naší odbočky žehněj Pán Bůh!

Mešníkovým pracovníkům na Štöcku. Akademický spolek Sázavan chce podjati se menšíkové práce na Štöcku a prosí tamější pracovníky na sdělování informací, pokynů a obavilště též adres.

Z Kněží a Král. Městec. V neděli minulou, dne 29. listopadu, konal náš Polit. klub křesť. sociální veřejnou spolkovou schůzi v obci Voseku. při níž vzácný a milý náš přítel p. Hynek Barian, řiditel hospodářské školy v Novém Bydčově, konal přednášku z oboru hospodářství — jak již předem jsme

oznámili. Výklady velect. p. říditele, podávavé ob-
vyklým srozumitelným a srozumitelným způsobem, přijaty
od shromážděného posluchačstva a upřímným vděkem
a sejiště že mezi našim lidem mnoho dobrého působí
budou. Přes to, že počal bylo v ten den velmi
nepříhodné, byla schůze mimo očekávání velice četná
navštěvna. Při této příležitosti ku podnětu členu klubu
našeho, p. Klimeše star. z Křečic, podniknuta sbírka
milodarů ve prospěch snbožených krajanů našich na
českém jihu, jež vynesla 29.40 K. Zaplat Bůh!

Různé zprávy.

Právo stran. Dr. Körber jako ministr vnitra
vydal zemským správám výnos, jímž se nařizuje, aby
úřady správní vycházely vstřícně obecnstvu. Výnosem
tím ukládá, aby zvláště při jednáních, při nichž po-
vaha věci výsledku stran požaduje, stranám poskyt-
nuta byla možnost úplného vyjádření. Úřady politické
bedlivě na to mají hleděti, aby jich rozhodnutí při-
pojeny byly dostatečné a přiměřené důvody. Zvláště
pečlivě musí býti udány důvody u těch rozhodnutí,
jichž předmětem jsou právní nároky stran a opome-
nutím takovým může se jednání státí nedostatečným,
když straně tím zabráněno bude v hájení právních
nároků. Stranám dle zákonitých předpisů má býti do-
voleno nahlednouti ve spisy vždy, pokud s ohledem na
blaho veřejné je to možno a pokud tím nemá býti
porušen oprávněný nárok třetích osob, aby věc zů-
stala v tajnosti. Zmocní-li strana právního přístupu
plnou mocí buď generální, či speciální ku přijímání
spisů, mají býti spisy právnímu zástupci zasílány,
pokud ovšem v zájmu veřejnosti není nutno, aby byly
doručovány přímo straně. Konečně klade dr. Körber
správám zemským na srdce, aby přiblížely k tomu,
aby úřední jednání politických úřadů dalo se rych-
lejším chodem, a aby jednotlivé věci projednávány
byly rychle.

Záhava ve sněmovně. Poslanec Stein na
základě výpovědi židovského žurnalisty Mandla ob-
vinil čes. poslance Frela z činu nepoctivého. Násled-
kem toho naši nář. soc. posl. Křofát, Sehnal a Frel
servovali se dne 27. listopadu ve sněmovně s Mandlem.
Pohledy a jiné důkladné rány litaly na vše strany.
Čet ovšem je vzácná; ta se tu však mohla obhájeti
způsobem důstojnějším. Se židem neměli se přece rvát.
Takovým počínáním neříší se sláva jména českého.

(7) **Pe Bílé Hoře,** tak zní nadpis článku,
který přinesla v posledních dvou číslech kolínská
„Česká Stráž“. Kdybychom ani nevěděli, že jest čas-
opis tento v našem pověstném dvojetibodném pána
Duška, tendence článku by nás o tom dokonale pou-
čila. Pomějíce čistě historických věcí, v jichž živém
reprodukování jsou naši evangelističtí bratři mistři,
upozorňujeme na finale tohoto famosního článku. Die
„Stráž“ pro vzkršení národa českého katolické kněž-
stvo nevykonalo pranic. Národ český má co děkovati,
že nezmezil z počtu národů živých, jenom příchodu
evangelických kazatelů po tolerančním dekretu císaře
Josefa II. Nic není Dobner, nic Balbin, Dubrovský a
celá řada jiných a jiných kněží katolických, vše jsou
pastoři, kteří při svém příchodu do Čech teprv česky
se učiti počali. Učenici: pokrokařsko-evangelističtí li-
dovci přetrpěli samotné mistry: realistické literární
historiky. V tomže čísle upozorňuje se na světovou
událost, že Machar slaví 40. narozeniny. Navrhuji
mu pomník z kamenů naš od nepřátel naházených;
my dovolili bychom si k úplnému jeho provedení a
upravení stafáže navrhnutí, aby stál a prostrfá toho
bubna, které on, věhlasný mistr verše, nabázel na
všecko, co před ním na kolena nepadalo. Návrh ten
přenecháváme úplně zdarma.

Nietzsche o celibátě. Moderní filosof
Nietzsche, známý svou nenávisť proti křesťanství,
píše ve „Fröhliche Wissenschaft“ (Lipsko 1887, str.
295): „Luther vrátil knězi ženu, avšak tři čtvrtiny
úcty, již je schopen lid, především žena z lidu, zá-
leží ve víře, že výjimečný člověk v tomto bodě také
v jiných bodech bude výjimkou. Zde právě lidová
víra v něco nadlidického v člověku... má svého
nejjemnějšího a nejukročnějšího zastance. Luther
mučil knězi, když mu dal ženu, vzíti něni zpověď, to
bylo psychologicky správné: však tím v základě
byl křesťanský kněz sám odpraven, jehož nehlubší
náležitostí vždy byla tajemství.“ A naši blásové
hnutí „Pryč od Říma“ právě samýhlejší vzíti lidu víru,
když mu odejmou kněží.

**Milosrdné sestry na odchodu z ná-
mořnických nemocnic francouzských**
Jak známo, nařízením ministra námořnictví vypuštěny
z námořnických nemocnic francouzských milosrdné
sestry. Jaké však vášnosti a úcty sestry v lidu poží-
vají, sděluje francouzský časopis „La Croix“: „Mi-
nulé středy odešlo 24 jeptišek z námořnické nemoc-
nice v Cherbourgu; sestry vrátily se do svého mate-
řince v S. Laurentu. V čele jeptišek krácela jejich
představená, sestra Etienne, která na svém černém
rouchu měla připjatý kříž čestné legie, který dostala
za své zásluhy u lůžka nemocných. Jakmile sestra
tato vyšla, musili jí vojáci salutovati — jak jest
předepsáno. Když policejní komisař chtěl prohlásiti
zavazadla jeptišek, řekla mu sestra Etienne: „Pane,
já jsem rytíř čestné legie a jsem žena — žádám
tudíž, byste mne měl mimo všechno podezření a
abyste zavazadla naše svobodně propustil.“ Komisař
zasalutoval a odstupil. Jeptišky doprovázelo na 2000
lidí na nádraží. Mezi lidem bylo mnoho námořních
důstojníků v civilu. Když se vlak, který sestry od-
vážel hnal, volalo všechno množství lidu: „Sláva
sestrám, ať žije svoboda!“ — V Brestu doprovázelo
sestry na nádraží na 3000 osob. V čele 44 sester krá-
cela jejich představená sestra Anežka, na šatě majíc
čestný kříž; sestry doprovázely říditele nemocnice, na
nádraží čekali členové městské rady. Sestry se do-
soru policejního komisaře vstoupily do vozu třetí
třídy — dokud vlak bylo viděti, křičel námořní lid:
„Ať žijí sestry, ať žije svoboda!“ — V Lorientu do-
stavilo se na nádraží 5000 lidí. Říditele lorientské

nemocnice dal do všech sálů nemocničních nalepiti
denší rozkaz, v němž jeptiškám vše děkuje.

Židé v cizině. Židovští anarchisté provo-
zují v Anglii horlivou činnost. Již přes 17 let vydá-
vají vlastní časopis a rozšiřují spony anarchistických
letáků o anarchismu, volné láce a pod. V různých
městech anglických mají zvláštní židovsko-anarchisti-
cké organizace, které jsou ve spojení s židovskými
obchodními uniemi, v nichž rovněž převládá živel
anarchistický. — V Rusku jsou židé v předních řá-
dách nespokojenců, podněcujíc lid k bouřím a rejmům
revolučním, k čemuž se přiznává i sama „Moskevská
sociálně demokratická skupina.“ — V ruském městě
Orlé dne 19. listopadu doprovázela četa vojínů 11
vážků na určité místo. Cestou byla však stráž napá-
dena velkým zástupem židů, kteří se pokusili tre-
stancí osvoboditi, oháněje se knoutami a kamením.
Stráž pak stěží vynutila si pašbami další cestu. —
Nedávno vydala vláda saská nařízení proti přístěho-
valcům židovským, jímž se jen tehdy povolí přistup
do Saská, vykáží-li se již dříve letkem až do přístav-
ního města a letkem k jízdě po lodi do Ameriky,
anebo zaručí-li se „Německý úřední spolek pro ru-
ské židy,“ že jim opatří bezplatnou jízdu do Ameriky,
v případě pak jich odmítnutí americkým úřadem vy-
stěhovaleckým že je da dopraviti do jejich domovů. —
K nám do Rakouska zvláště do Uher mohou se volně
hrnouti židovští přistěhovaleci. Maďarsko bude pomalu
všecko v rukou židovských. Že pak i nyní již přikře
vstupování Maďarů děje se za součinnosti tamního ži-
dovstva, samozřejmě, ač sám vídeňský židovský list
„Jüdisches Volksblatt“ vysvětluje, že právě židé nej-
méně cti s jinými národy. „Židé drží se pevně Němců
ne z národnostních, ale jen z praktických důvodů.
Při tom však jsou židé tak málo Němci, jako jest
Amerikan Angličanem, třeba jeho obcovacím jazykem
byla angličtina. Žid, ať již zvolil za svůj obcovací
jazyk němčinu či češtinu, nestal se tím ani Němcem
ani Čechem, jak si mnozí myslí.“ — Ve Vídni také
trochu šlápli židům na paty. Na vídeňských klinikách
musí se nyní posluchači lékařství při vstupu do kli-
niky vykazovati legitimaci. Židovští posluchači
brali s sebou totiž různé zvědavé kamarády, kteří
nebyli posluchači, což se legitimováním má samežiti.

Muži pod „pantoflem.“ Na ostrově Ti-
buronu v zálivu kalifornijském v Sev. Americe žije
asi 400 Indiánů kmene Seris, od světa úplně odlou-
čených jednak z pýchy, jednak z příčin náboženských,
ježto jim jejich bohobůžba zakazuje sňatky s cizoz-
emci, třeba tu byli Indiáni z pevniny. Na ulovenou
zvěř vrhají se rvouce ji zuby nehty, s libostí poží-
vajíce kůže i vyrováno masa. Všichni jsou pěkně
urostlí a otužilí; každé narozené dítě, je-li slaboučké
a churavé, bez milosti utracují. Statní tito mužové
indiánští, kteří vydrželi útoky nejprve Španělů a pak
Mexikánů, dají se ovládati ženami. V chatách, jež
zbudovány jsou z kmenů a klad, má matka rodiny
svrchovanou moc, kdežto manžel čeká u dveří a po-
zoruje, je-li jen sluhou domácnosti. Otci jest naprosto
zakázáno zacházeti s dětmi anebo kárati je a trestati.
Vládou nad ostrovem provozuje sbor žen opatřený
mocí výkonou, a ačkoli Serisové mají náčelníka, jme-
novaného, přece tento ubohý hršina ani ve vlastní
rodině nemá práva promluvit jediného slovíčka.

Umělá výživa dětí. Slavný marburský
bakteriolog, prof. dr. Behring na posledním sjezdu
přirodozpytců v Kasselu dotkl se též umělé výživy
malých dětí. „Umělá výživa dětí a tuberkulóza jdou
spolu“, řekl Behring. „Děti odkojené lahvoým mlékem
jsou slabší děti přem kojených; počet dětí, které
zmírají žaludečním katarhem, bývá 90 proc. — z těchto
90 proc. jest 60 až 70 proc. dětí, které byly z láhve
napájeny. Proto měly by matky, pokud jen lze, samy
kojit. Výživa lahvi mléčnou škodí nejvíce dětem
ženského rodu, chlapec větš silou svého těla spíše
odolá. Vedle nemocí žaludečních bývá to též chudo-
krevnost, která jest následkem výživy umělé. Dcera
matky, která nekojila, strácí sama schopnost kojit.
„A proto,“ vyzývá profesor Behring, „ať žádná matka,
královna jako šebračka, neodkazuje dítě své na láhev.
Když už materská povinnost jí nekáže, aby dítě sama
kojila, má to aspoň činiti s marnivostí, neboť se by
kojení tvaru prsou ublížilo, jest dávno odbytým před-
sudkem.“

Pe americku. V americkém městě Filadelfii
postavili nedávno kostel všecek ze železa pro 3000 osob.
Z připraveného materiálu sestavili dělníci za 50 mi-
nut železnou kostru, načež zasadili železné stěny,
dvěře a dřevěnou podlahu. Potom umístěny ve vnitř
hotové již lavice, oltář a kazatelna. Každý dělník měl
určitou práci. Po celý čas stavby z dělníků nikdo
nepromluvil, pořádek byl vzorný, rychlost úžasná.
Celý kostel byl hotov za 3 hodiny 58 minut. Druhého
dne konaly se tu již bohoslužby.

Co je z exekuce vyňato? Dle zákona
nemá býti zabaveno: oděv, peřiny, prádlo, domáci a
kuchyňské nářadí, pokud jsou důlníkovi nezbytny,
jakož i potraviny a palivo na 14 dní. Duchovním,
úředníkům, učitelům, lékařům nesmí býti zabaveny
předměty, které k svému povolání potřebují a zvláště
jim musí býti ponechán pěkný oděv. Důlníkům ne-
smí býti zabaven sňatek prsten, listy, spisy, obrazy
(vyjímajíc rámy), řády a čestné odznaky. Dalekosáhlým
jest ustanovení, dle něhož lze v posledním okamžiku
dražbu zabavených předmětů zmačiti, když nejvyšší
nabídnutá cena nedosáhla třetiny odhadní ceny. A
kdyby i dražba se vykonala, musí býti, nalezli-li na
to důlník, prodej: tomtó případě prohlášen za ne-
platný. Nedosáhla-li nabídnutá cena dvou třetin ceny
odhadní, může důlník během 14 dnů nabídnutím
většího obnosu prodej svých věcí znemožniti.

Česká obětavost k účelům národním
stala se přílohou k Němci se závisťi zaznamenávají
oběti, které český národ přinášá myšlence národní.
Bylo by proto smutným a zahanbujícím pro nás ú-
kazem, kdyby sbírky zahájené našimi Národními
Jednotami na vystrojení vánoční nadílky českým
dětem v území znárodněm nesplnily očekávání těchto
Jednot. Mějte proto všichni, kdož o příspěvek byli
požádáni, srdce přístupná a ruku otevřenou. Národní

Jednota Pošumavská rozeslala na 25.000 prosebných
listin, na které jenom v nepatrné míře došla přispívá
odpověď. Každý sebe menší příspěvek jest vítán a
bude ho účelně použito. Příspěvky přijímá úřední
výbor Národní Jednoty Pošumavské v Praze, Vo-
dičkova ulice, dům Národní kavárny. — Rovněž Ná-
rodní Jednota Severočeská, která pečuje hlavně o
naše obrozené a smíšené kraje na českém severu, kde
zvláště zimního času bída vkrádá se do chudíckých
chaloupek a kde tisíce českých dětí zimou se chvěje a
hladoví, prosí o jakýkoliv příspěvek na vánoční na-
dílku. Kancelář Nár. Jednoty Severočeské v Praze,
Ferdinandova tř. 33.

**K „Matice České“, sboru musejního pro
vědecké vzdělání řeči a literatury české, nové přis-
toupili za zakladatele pánové: Jan Trpišovský, pro-
fesor c. k. prům. školy v Plzni, Fr. Zeman, kaplan
ve Švihově u Klatov, Ant. Dvořák, právník z Vrti-
šova, JUDr. Jan Slaměník, obhájce, substitut notář-
ství na Král. Vinohradech, Václ. Rychnovský, kandi-
dát učitelství v Kostecku n. L., P. Adolf Kučera, ko-
operátor v Poslovicích na Moravě. Sbor „Matice
České“ zakoupil zvláště letos pro své členy některé
velice cenné a zajímavé spisy. Přiblížky nových za-
kladatelů přijímají, se kdykoli v roce a dotazy zod-
poví expedice „M. Č.“ v museu král. česk.**

Léčivost medu a vosku. Léčivost vj-
robků včelích oceňovali zvláště naši předkové. Dosud
zachovaly se mnohé předpisy, dle nichž užívalo se
medu proti různým nemocem. Jestli med nejmenším
výtaškem rostlinným, jaký se uměle ani v lékárnách
připraviti nedá. Důležitým činitelem v medu jest ky-
selina mravenčí, která dle dra E. Krulla jest výteč-
ným lékem jmenovitě při chronickém zánetu ledvin,
při součotínách a rakovině. Zředěná mravenčí kyse-
lina, jak právě v medu se jeví, jednou přf pod kůži
k nemocnému ústrojí vstříknouta, působí velmi blaho-
dárně — Žlutý včelí vosk, podává nám také náplast
na bolestivá kuří oka. Čistý vosk roztějeme poněkud,
natřeme jím kousek pláténka, jež pak přiložíme na
kuří oko, obvážeme a necháme tak asi 3 dni. V tom
čase kuří oko změkne obyčejně tak, že se dá snadno
vyloupnouti, ne-li, opakuje se vše znova.

Rostliny kořenité. Dosud zakořeněn jest
v lidu náhled, že jen obilí a řepa udržuje naše hos-
podářství. Pomalu ale přece ujmá se již na statech
selských výnosný chov dobytka. Nenapadne však mno-
hému, že pěstování anýzu, fenýklu, kmínu, šalvěje,
máty pepné a jiných kořenitých rostlin má budouc-
nost. Tyto kořenité čili aromatické rostliny vynikají
zvláštní vůní, jež pochází od éterických olejů čili silic
v rostlině obsažených. Uplatňují se jich, zvláště plo-
dů, na výrobu různých cukrovinek, léků, voňavek,
likérů a kořalek. Výrobou silic, obyčejně velmi vý-
nosnou, zabývají se hlavně ve Francii, Švýcarsku a
Německu, v Rakousku pramálo. V tom ohledu jsme
odkázáni pouze na cizinu, jež nám za drahé peníze
poslouží. Tak rozhodujeme peníze na všechny strany,
nepřátelům svým zahraničním zrovna mocí peníz těžce
vydělány sypajíce. A přece je vlast naše ku pěstování
rostlin kořenitých nad jiné země příhodnější. Když
ne ve velkém, mohly by se podobné rostliny pěstovati
v malém rozměru. Visme jen naše zahrádky, co tu
místa prázdného! Stezičky, záhonky, místa podle plotů
a různé tmavé koutky, jak jeví často prázdnou aneb
vyplněny jsou všelijakým plevelem! Jak by tu nejen
krásili zahrádku naši, ale také nějaký halit pilnému
pěstovateli do ruky vtiskly některé ony aromatické
rostliny! Halit ku haliti a máme korunu. I ty drob-
nosti nám mohou pomoci.

Kázání žen u Quakerů. Jedna kaza-
telka známá v Americe sekty Quakerů takto promlu-
vila: Milí přátelé, tři věci nemohu pochopiti: předně,
proč děti házejí po ovoci kamením; neboť kdyby po-
čkaly, spadlo by samo. Za druhé, proč jsou lidé ta-
koví blázni a vedou války; kdyby počkali, umřeli by
tak jak tak. A třetí a poslední věc, které nemohu
pochopiti, jest, proč mladí mužové chodí za děvčaty.
Kdyby zůstali doma, děvčata by přišla — za nimi.

Literární. Upozorňujeme své čtenáře na ro-
mán velkého alouh K. Laswitze „Na zemi a na Mar-
su“, který počalo právě po sešitech vydávati knih-
kupectví Emila Šolce v Telči. Kniha tato nevýslovného
působu jak svým duchaplným obsahem, tak svými
kouzla plnými líčeními nejrozmanitějších výjevů na
zemi i na Marsu aklidí uznání čtenářů, již v ní ohle-
dají pravou duševní pochoutku.

**Příloha. K dnešnímu číslu našeho listu
přiložen jest obrázkový vánoční seznam Singer Co.
akciové společnosti pro šicí stroje v Hradci Krá-
lově, obsahující doporučení jeji výtečných, co uhi-
tečný vánoční dar volá se hodících původních
Singerových rodinných šicích strojů.**

Tržní zprávy.

V Hradci Králově, dne 28. listopadu 1903.
1 hl pšenice K 11.80—12.40, žito K 9.30—9.60, jed-
mene K 8.70—9.80, oves K 4.80—5.70, prosa K 8.00
—10.00, vike K 8.00—10.00, hrachu K 20.00—21.00,
čochy K 26.00—28.00, jahel K 18.00—19.00, krup
K 16.00—20.00, bramborů K 2.80—3.40, jetelového
semena K 56.00—60.00, máku K 24.00—25.00, lně-
ného semene K 20.00—21.00, 100 kg. křídových otrub
K 10.00—11.30, pšenič. otrub K 10.40—10.80, 1 kg.
másla K 2.00—2.20, 1 kg. sádla vepřového K 1.80—
0.00, 1 kg. tvarohu K 0.24—0.28, 1 vejce K 0.06,
1 kopa zelí K 3.80—3.40, 1 kopa kapusty K 1.20—
2.60, cerele K 0.00—0.00, 1 hl cibule K 3.40—4.80,
1 kopa drob. seleniny K 0.40—2.40, 1 pytel mrkve
K 1.80—2.50, 1 hl. jablek 8.60—10.80. Na týdenní
obilní trh v Hradci Králově 28. listopadu 1903 od-
bývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 500, žito
385, jedmene 435, oves 226, prosa 2, vike 15, hrachu
23, čochy 0, jahel 13, krup 20, jetelového se-

mínka 11 1/2, lněného semínka 0, máku 4. 2) Zeleniny: zelí 58 kop, kapusty 106 kop, cerele 0 kop, cibule 36 hl. drob. zeleniny 214 kop, mrkve 42 pytlů, brambor 60 hl. petržele 0 kop. 3) Ovoce: jablk 12 hl. 4) Drobného dobytka: vepř 19 kusů, podsvinčat 660 kusů, hůzlat 0 kusů.

Listárna redakce.

Vdp. L. P. v Želivě. Za Ob. 15 K. — Vdp. Sl. v Ném. Brusnici. Obnova předplacena do 25. února 1906. — J. H. v Rychm. Na druhý ex. Ob. třeba 2-50 K. — Dp. Ant. P. v Černici. Ob. předpl. do 31. břez. 1904. — Obč. Beseda v Náhožanech. Na Obnovu ještě 5 K.

(Zasláno.)

Pan **Jan Staněk**, pasíř,
PRAHA-I., ulice Karolíny Světlé č. 19.
Mina umělých kostelních nádob z kovu.

S kaditelnici v gotickém slohu zhotovenou a v ohni posílenou, kterou jste pro náš farní chrám Páně dodal, jsem úplně spokojen. S veškerou úctou

Jan Mrázek, konsist. rada a farář.

V Třebí, 9. listopadu 1903.

(Zasláno.)

Vysvědčení.

Pan **KAREL ZAVADIL**, zlatník a pasíř v Chrudimě, vykonal pro zdejší farní chrám Páně letos některé práce svého odboru jako: přestřiknutí hlavního oltáře a svícenů a nevěstní dovedností, pečlivou svědomitostí a při mírných cenách, tak že jeho závod směle se může odporučiti k pracím podobného druhu co solidní a přiměřeně lacný.

Farní úřad ve Vilémově, dne 19. srpna 1900.

Jos. Teplý, farář.

Patronát. úřad ve Vilémově, dne 19. srpna 1900.

Václav Luška, patronátní komisař.

Oznámení.

Dovolují si ve známost uvést, že za přehlednou převzetí závodu

odprodávám
veškeré převzaté **zboží o 30 procent levněji** a zásobil jsem sklad vesměs zbožím čerstvým, na př.:

Sukna humpolecká, brněnská, královská, v nejlepších jakostech

Manžestry sametové, smetanové jakosti, v různých barvách.

Látky pro dámy modních vzorů, již od 35 kr.

Barchenty i jiné látky prací, zaručené stálobarevné, modních vzorů již od 30 kr. za 1 m. počínajíc.

Kanafasy přesné i baviněné, ručně tkané, od 28 kr. za 1 m.

Plátna všeho druhu i kříže, lněná i baviněná, jakož i ruční pravá horáká.

Damašky grádle, přesné i baviněné, nových vzorů.

Ručníky soupravy barevné i bílé, kapesníky, servítky, ubrusy všeho druhu a velikosti

Uplně

výbavy pro nevěsty.

Sklad látek hedvábných látových, blázových i ozdobných posledních novinek.

Velkolepý výběr koberců, záclon, souprav vlněných a bavlněných.

Prádlo bílé pro dámy a pány.

Zboží trikové, ponožky, punčochy, rukavice pletené, glotové zástěry, sukny, šněrovací nejobyčejnějších tvarů, deštníky a kravaty atd., za ceny velice levné.

Speciel. sklad klatovského prádla.

Šátky hedvábné, atlasové, cachemírové, vlněné se šálíčkou kus pouze 45 kr., převážně všeho druhu kus již 1-35.

Šály a šátky vlněné, pletené, plyšové, šálíkové.

Oblečky trikotové dětské od 32 kr. počínajíc.

Glotty černé a barevné, jakož i různé podšívky pro pp. krejčí a dámské modní šně v cenách zvláště levných.

● Zbytky za poloviční ceny. ●

Prosím, by velevážené obecnstvo o pravdě shora uvedeného se přesvědčilo ráčilo, neboť jest stále snahou mou, bych při skrovném zisku velkého odbytu docílil a takto levné svoje P. T. odběratele obsloužil a zásadou touto i na dále mně věnovanou přístě si zachoval.

V hluboké úctě firma

Karel Ed. Krupka
v Hradci Králové, **Velké náměstí č. 137**
vedle p. Hutty.

— Výhodný vánoční nákup. —

Podporujte nový, ryze český a křesťanský závod.

Nejlevnější pevné ceny. — Vzorná obsluha.

České náboženství.

Napsal **Jiří Sáhala**.

Vyšlo jako 11. a 12. čís.

„Časových Úvah“

redakci Th. Dra. Fr. Reyla.

Obsažený tento spis rozdělen na tyto kapitoly:

- I. Smíli si každý národ vybrati kterékoliv náboženství.
- II. Které náboženství jest jedině pravé a pro všechny národy závazné.
- III. Pravé náboženství a bible.
- IV. Adamité.
- V. Táboři.
- VI. Zbédovanost národních církví husitských.
- VII. Čeští bratři a víra lutherská.
- VIII. Přehled.

Přítomný spis čítá 72 stran a prodává se pouze po 16 haléřích. Při hromadných ob. jednávkách poskytuje se sleva až 50%.

Objednávky vyřídí obratem administr. „Časov. Úvah“ v Hradci Král.

Kdo ušetříti chce
nechť potřebu svou

ve zboží *kožešnickém*

jako: rukávnický, golle, límce, dětské garnitury, pánské a chlapecké čepice z různých kožšin kryje u

Jos. Dvořáčka

83 v Hradci Králové 83
Palackého třída, blízko Grand-Hotelu.

V zájmu velectného obecnstva jest, by potřebu svou v mém závodě krylo, jelikož prodávám za velmi levné ceny. Golle různých barev mám již od 1-30, rukávnický již od 1 zl. výše na skladě.

Upozorňuji velectné obecnstvo zvláště na to, že solidní firmy, od kterých odebírá, úplně muš ručí, tak jako moji konkurenci, za pravost prodaných kožšin.

Opravy se přijímají a v době nejkratší levně vyřizují.

Ruční galeše a papuče a kotvony v hojném výběru na skladě.

První nákupní pramen

láték pro domácnost, jakož i dámských a pánských látek jest u **Tkalcov. výrobního společenstva „Vzájemnost“** v Hronově. Těs lze obdržeti parlie zboží 30 mt., obsahující každá různé látky, zejména: plátna, oxfordy, barchenty, sukénka, šotyše, zešfry, kanafasy atd., jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti, za K 12—, vyplacené od koruny 20— výše. Vzorů a ceník zdarma a franco.

Adolf Novotný,

továrna veškerého nábytku a kobercové zboží

— v Týništi, —

na východočeské výstavě v Pardubicích.

1. Koberce čtvercové.
2. Chodníky čili běhouny též čalouny vlečné.
3. Předložky čili podnožky.
4. Koberce pod okna (lambrekýny)
5. Lenty (koberce nástěnné na postele a divany).
6. Záclony, draperie, portiéry a rolety.
7. Pokrývky, denní na postele a stoly.
8. Přikrývky, lážkové noční a cestovníce.
9. Hně hospodářské.
10. Převozy na divany.
11. Látky na potažení nábytku.
12. Přádané 2krát prané šně.
13. Zíněny, senňíky, slamenky.
14. Pérové a drát. vločky pod zíněny do látek.
15. Dětské vozíky a trojkolky.
16. Nábytek čalounovaný.
17. Nábytek dřevěný.
18. Zařizování celých bytů, hotelů a letohrádků.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení přesně dle předpisů církevních v každém slohu odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Syrovově (Ústí), založena roku 1851.

Fotografie a nákresy u velkém výběru na přání k nahlednutí franco zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují. Provedeno ke 300 oltářů.

Šicí stroje

za ceny bez konkurence se zárukou.

Rodinný Sigerův obyčejný za 50 korun, velmi vkusný s kruhovým člunkem za 88 korun, jakož i veškeré obuvnické a krejčovské stroje, různé součásti, řemeny a jehly k šicím strojům má stále na skladě a v hojném výběru nabízí

První sportovní závod

Františka Jiráčka

ve Vys. Mýtě

na Chocenské branou.

Kočáry a sáně

nejnovějších vzorů

odporučuje známá, osvědčená firma

ČENĚK RUBEN,

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavkách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medaili, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čest. diplom s právem ražení zlaté medaile s korunou.

Nábytek na splátky

bez jakéhokoliv zvýšení cen na každou stanici dodává velkozávod truhlářský

K. V. Skuherský, Hradec Král.,
proti hotelu „Merkur“ čis. 303.

Za ceny výrobní. Následkem spojení dvou skladů nábytkových prodávám za ceny výrobní

Nábytek.

— jen —
na Malém náměstí č. 117 v Hradci Král.

Za ceny výrobní.

úplně

Nábytek.

zařízení do pokojů, a t. d.
František Matějček.

Rak.-Uher.

Ustřední BODEGA

Videa XIX.

zařídila prodej pravých španělských i portugalských vín jako:

MALAGA

SCHERRY

PORTSKÉ

v původním plnění; lze obdržeti v láhvích ve vinárně

Františka Pavlovského,
v Týništi n. O., na Záplotí čis. 108.

KAPRŮ

hladké, nejlepší jakosti, prodává

Frant. Jiráček

ve Vysokém Mýtě.

Vánoce 1903.

Nejbohatší výběr
vhodných dárků.

B. E. TOLMAN,

Nejbohatší výběr
vhodných dárků.

východočeské knihkupectví a nakladatelství v Hradci Král.

Zásilky k výběru obratem se vyřizují.

Raďte si všímnouti mých bohatě vyzdobených výloh před nákupem dárků. Obrázkové knihy pro děti, díla básnická, romány, cestopisy v orig. vazbách, globy, atlanty, francouzská belletrie, papetterie, stavebnice, hry, barvy, betlemy, modlitební knihy atd. atd.

Velká díla obrazová a lexiková na splátky bez zvýšení cen.

Vše volno k nahlédnutí bez závazku ke koupi. Seznamy zdarma a franko.

Telefon č. 17.

Chybící z cizojazyčného opatří se co nejrychleji.

Telefon č. 17.

Zakázky na venek promptně se vyřizují.

Radost

největší způsobíte svým miláčkům, kou-
píte-li jim za dárek

**k sv. Mikuláši
knihu.**

Dobrá kniha jest dárek ceny
trvalé a způsobí potěšení
všude, kamkoli vnikne. —

Před nákupem raďte si přijít prohlédnouti
bohaté sklady

prvního královéhradeckého knihkupectví

Boh. Melichara

v Hradci Králové

(bývalý závod Pospíšilův, založený r. 1808.)

Zásilky na výběr
do domu vyřizují se ochotně.

Na skladě jsou knihy ve všech cenách,
od 6 kr. počínaje.

K vánocům!

Velkolepé zákusky k čaji, kávě,
vínu i čokoládě jsou

**Lomnické
SUCHARY**

kteří v nejlepší jakosti z pravého horského másla
vyrábí **Petr Vinklář**, nejstarší tovární výrobce
vyhlášených lomnických sucharů v Lomnici n. P.
Zásilky v každém množství dobírkou. Pečlivý obal.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výpračticích)

doporučuje P. T. veleředstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Navštívenky

všech druhů

nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Každé hospodyňce

možno blahopřáti, která s ohledem na zdraví, úsporu
a lahodnost Kathreinerovy sladové kávy užívá.
Zdvořilá prosba: Při nákupu naraďte pouze
„sladovou kávu“, ať už výlovně vždy — Kath-
reinerova — sladovou kávu Kneippovu šlátku a to
pouze v původních zde sebraných balíčcích.

Insertní příloha „OBNOVY“ k číslu 49.

Vždy 50 žiněných matrací
na skladě.

Velkolepý výběr vzorů povlaků
na žiněny.

MATRACE

žiněmi plněné od zl. 17.— do zl. 60.—, lesní travou plněné od zl. 5.50 do
zl. 8.50, dřevitou vlnou plněné od zl. 4.50 do zl. 7.50.

Slamníky

plněné čistou dlouhou žitnou slamou od zl. 2.50 do zl. 3.50.

Za čisté plnění žiněmi se ručí.

Cenníky zdarma a franko.

Jan Stoupa

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Nádherná díla

přírodopisná.

Atlas rostlin 80 tabulí ve skvostném provedení
s textem profesora J. Johna. Velmi
skvostné dílo. Vázané 14 zl.

Atlas motýlů 50 tabulí ve skvostném provedení.
(Motýl, kukla, housenka i rostlina)
s textem prof. J. Johna. Cena váz 14 zl.

Atlas brouků 50 nádherných barvotisk. tabulí
s 1300 obrazy s textem profesora
Klapálka. — Atlas (tabule o sobě) 48 tab. váz. Cena
9 zl. 8 textem ve 3 svaz. skvostné váz. 30 zl.

Atlas ptactva 48 skvostných tabulí barvotisko-
vých s textem profesora J. Jandy.
Cena 10 zl., váz. 13 zl.

Malý Brehm. Zajímavé líčení života zvířat. 8 více
než 1400 vyobrazení a barvotisky.
I. Savci. Váz. zl. 2.90 II. Ptáci. Vázané zl. 3.00.
III. Plazi, obojživelníci, ryby, měkkýši, čle-
novci a menší živočichové. Vázané zl. 3.80.
IV. Rostlinopis. Váz. zl. 3.80.

Knihkupectví I. L. KOBER v Praze,
Vodčická ulice.

NÁBYTEK

v každém slohu a provedení
nejlevněji nabízí

Václav Dvořáček, sklad nábytku
v Hradci Král. u nového Borromaea.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Vsestarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Velectěnému

duchovenstvu

doporučuje

nejlěpěji

a nejlepši

LUSTRY

každého slohu,

první odborná dílna pa-
siřská pro výrobu kostel-
ního náčiní

KARLA ZAVADILA

v Chrudimi.

Bursa práce v Hradci Králové.

Práci obdrží: Mladší kuchař, zručný zámeč-
nický dělník na práci stavební a na práci pro
velocipedy v Hradci Králové, truhlářský dělník
v Třeběchovicích, dva mladší obuvníci v Orlici
u Kyšperka, obuvník na šitou práci v Rychnově
nad Kněž. a služebná dívka k dobytku v Hor.
Jelení. Přijme se učet na kočárnictví v Hradci
Králové. — Práci hledají: Mladší zámečnický, lamač
kamene ženatý, jenž by přijal i nějakou službu
a kartáčnícký pomocník, který se vyzná ve všech
oborech mimo štátce. — Přihlášky přijímá Josef
Polák, tajemník Všeodborového sdružení křesťan-
ských dělnictva v Hradci Králové, Adalbertinum.

Svůj k svému! Podporujte křesťanský závod!

Vánoční dárky

ve velkém výběru: veškeré prádlo bílé i trikotové pro dámy i pány,
nákrčníky, kapesníky od 60 kr. tučet počínaje, damošk. grádle bavlněné
i lněné, kanafasy, garnitury kávové, jídelní i vlněné, vyšívání i před-
tlaštěné ručníky, deky, stolní böhouny, garnitury, dam. ručníky atd.
doporučím v jakosti nejlepší a za ceny nejlevnější.

Látky pro dámy.

Kněžské kolárky.

Doporučuji velectěnému P. T. obecnstvu, aby dříve než svoje zimní a vá-
noční potřeby nakoupí, můj nově zařízený a rozšířený sklad si prohlédlo s přesvěd-
čením, že většího výběru a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslužení, nikde jinde
nenalezne. O et. přiznání a důvěru prosí oddaný

STANISLAV JIRÁSEK,

speciální obchod s Klatovským prádlem a bílým zbožím
v Hradci Králové, Velké náměstí číslo 136.

Svůj k svému! Podporujte křesťanský závod!

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veleduš. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

c. a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809
a doporučený Ordinár. listem nejduš. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské:
Svíčky oltární z čistého vosku včelího i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, srna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky snímé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá
a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

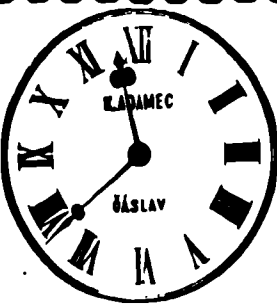
Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

NOVOTINY

tu- i olozozemské pro podzim a zimu již došly; dále černé látky pro veledůstojné duchovenstvo a sukna ku chrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

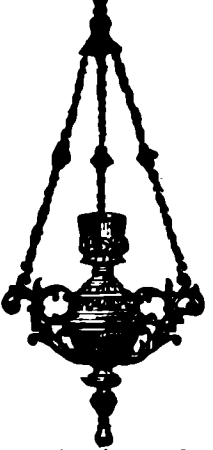
Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové. Vzorok se na požádání zašlou.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Vysnámennán c. k. státní medailí.
Krkonošská zdravotní plátna i ostatní druhý čistotného zboží doporučujeme vřele ku ná kupu za vánoční dárky od ryze křesťanského společenstva:
Krkonošský tkalcovský spolek „SVORNOST“
v Hoř. Štěpanicích u Jilemnice.
Vzorokové cenníky zdarma a vyplacené.
Z každé objednávky, odvolávající se na časopis tento, věnuje spolek 3 procenta ve prospěch krajanů na českém jihu letošní živelní pohromou v bídu a nouzi uvržených.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých viněných látek vlastní výroby
pro podzimní a zimní dobu.
Též velejemné
látky na taláry.
Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.
Učíte, prosím, malou objednávku na zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Veledůstojnému duchovenstvu!
Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh Konviktské ul., vyučený pastýr specialně na kostelní nádobí, dovoluje si doporučení svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a nářadí, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádobky a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenníky franko. Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejednoduššího do nejtěvostnějšího. Chudším kostelům díle va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesované výrobky bescenné. Vše posílám již posvěcené.

Nejlevnější s úplnou zárukou
stroje šicí,
na praní prádla a váhy
doporučuje tovární sklad
F. R. CERHY
v Hradci Králové (vedle Grandhotelu).

»STELLA« V JOSEFOVĚ.
P. T. ČTENÁŘŮM »OBNOVY« 5° SRÁŽKY.
Nejlepší štěstím v životě jest zdraví a kdo chce sobě zdraví zachovati požívej
záživné SUCHARY.
Suchary pro nemocné
uchary pro rekonvalescenty
uchary pro trpící žaludkem
uchary zákuskové
jakož i
nejjemnější čajové zákusky
jediné k dostání u firmy
„STELLA“
(majitel L. B. Čech),
suchary a čajové zákusky
JOSEFOV.
OBJEDNÁVKY VYŘIZUJÍ SE OHRATEM.
»STELLA« V JOSEFOVĚ.

„GLORIA“
stojánek pod vánoční stromek ze železné litiny s hudbou.
Hraje: „Narodil se Kristus Pán“.
„Nesem vám Noviny.“
Bezpečně v něm může stát stromek od 1 metru do 5 metrů vysoký. Kus za 8 K. Ilustrovaný prospekt zdarma.
Stojánky dle vlastního vzoru vyrábí a zasílá
Frant. Chmel, Kolín n. L.

Nejpěší lahůdkou nové doby jest

Klairon
A. Mariner Praha
1 Tab. 5 hr.
Prodáváči: Jos. Baum, Ed. Řezáč, A. Šejnoha a Vachek Emil v Hradci Králově.

Oborný velkokód pro malbu chrámových oken.
Umělecký ústav pro malbu na skle.
B. Škarda, Brno.
Okna chrámová každého slohu a provedení se zaručením práce nedávám vyhovující.
7krát prvními cenami vyznamenan.
Cenníky zdarma.

Půjčky
v každé výši na libovolné splátky obdrží c. k. státní, zemští, magistrátní, železniční, poštovní úředníci, páni profesori, učitelové atd. Páni důstojníci, počínaje od setníka, obdrží rovněž půjčky.
Popepsaný podá ochotně buď písemně neb ústně vysvětlivky.
Rudolf Tylš, Hradec Král.,
Velké náměstí, č. 25.

Brusinky velmi jemné s cukrem savařené, chutí výtečné 5 kg láhev poštou franko za K 640. — **Malinovou šťávu** pravou přírodní, jemně s cukrem savařenou 5 kg. láhev za 7 K **Zavařeniny** marmelady, k pluění koblíček, buchtíček atd. **malinovou, jahodovou, merunkovou, revizovou a šípkovou**, 1 elegantní plechový kbelíček obsahující 4 kg. čisté váhy za 7 K aneb 1 bednička obsahující všech 5 druhů, neb druhy dle přání za 7 K. **Mixed pickles**, zeleniny a ovoce v octě, pikantní příkrm ku každému masu se hodící. 5 kg. bednička 5 K. Poštou vše vyplacené zasílá na dobírku aneb po zaslání obnosu předem

BOHUMIL BENEŠ,
cukrář v Polici n. Met.
Ve velkém ceny dle dohodnutí.

První královéhradecká parostrojní truhlárna
ANT. MANYCHA
doporučuje své výrobky původních vzorů v jednoduchém i přepychovém provedení.
Zařizování bytů, hotelů, vil atd. Stavební práce v moder. slozích.
Na požádání předloží se původní vzory a rozpočty.
Přijímají se veškeré práce obráběcí pro pp. truhláře — a prodávají se hotové obráběné výrobky a fornyry.
Vzorokový sklad látek.
Čalounické výrobky a dekorace.
Sklady:
Hradec Král., Pospíšilova třída č. 320.
Pardubice, Sladkovského ulice č. 338
ve vlastním domě.

KARBID a PETROLEJ nabízí nejlevnější
o. a k. dvorní dodavatel
Josef Pilnáček v Hradci Král.

OBNOVA

Číslo 50.

Předplatné na čtvrt roku s k 50 h
na půl roku s k — A

V Hradci Králové, dne 11. prosince 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Pozor na chytráky!

(3) Ptal se Karel Francka: „Prosím tě, proč jsi si zastrčil do čepice tak veliké pávi péro? Najednou se z tebe dělá parádník přímo komediantský“. — „Inu viš, to máš tak; já mám moc roztrhanou a zamazanou obuv a tak nechci, aby se mi na boty lidé příliš dívali. Proto jsem si dal na čepici tak nápadné péro, aby si každý raději všiml čepice než obuvi“. Franck byl ovšem víc naivní než chytrý. Ale za nynějšího času jest plno lidí, kteří přece dovedou klamati statisíce lidí způsobem velice podobným. Podívejme se jen na př. na počínání liberálních Němcův. Nikdy jim nenapadlo něčím přispěti k zvelebení církve; za to však usilovně pracovali a pracují o rozšíření německé državy na úkor našeho národa. Ale teď přece trochu nahlížejí, že mezi katolickým lidem německým jejich nacionalistický a nespravedlivý boj není právě považován za velikou ctnost. Proto honem si nastrčili za čapky krásné peří katolicismu, jen aby odvrátili pozornost od své nezdoby. Však prý právě jen chtějí chrániti církev svou žádostí za rozdělení diecézí dle národností. A zatím vědí dobře, že by takové rozdělení sloužilo jen k většímu ztluštění matky Germanie. Na jakosti prostředků jim nezáleží, jen když tyto prostředky vedou k cíli. Pokud by mohli užívat církve za berana proti české národnosti, potud by byli „taky. — katolíky“. Jinak by jim ani nenapadlo k církvi naší se hlásiti. Doufáme však rozhodně, že na rychle vypojčené peří nacionalistických německých pokrytců neošálí zrak kruhů kompetentních.

Jedenkrát počala v Praze bouřka, že v jistém kostele pražském není zavedeno německé kázání. To jest prý zrovna hanebné katolický lid německý v Praze odstrkován ve svých duchovních potřebách.

Tu zase mnozí přítelíčkové našeho národa chtěli trochu zastříti katolickým peřím své nacionální strannictví. Ukázalo se to, když se dle vůle nacionalistů počalo po německu kázati. Do kostela se dostavovali v zájmu německé věci buršáci, kteří dříve o kostel ani nezavadili; bylo mezi nimi vidět také kollegy s orientálskými nosy. Rozumí se, že po provedení svého justamentu tito lidé přestali i na venek „katolickou horlivost“ osvědčovati; za několik neděl nebylo z nich viděti v kostele nikoho. Proto jest vždycky dobře prohlédnout člověka celého a neukvěť svým zrakem jen na nějaké listivé nastrčené ozdoby.

Naši protivníci jsou vůbec až příliš vychytralí. Pokud necitili pevnou půdu pod nohama, dokud náboženský cit v českém lidu byl pevně zakotven, neodkrývali hned pravé své cíle. Říkali, že v boji proti církvi nemíní nijak ubližovati křesťanství samému, oni prý naopak pracují svým bojem jen proti zneužívání náboženství a za očistu ryziho křesťanství. Oděli se tak peřím až příliš svůdným. Vleci v rouše beránců! A když jim sedlo mnoho hejtlů na lep, tu teprve odkryli karty zřetelněji. Jestliže „upevňovali“ „ryzí křesťanství“ dříve jen bušením do církve, nyní k větší cti a slávě Boží dokonce již prohlašují Božství Ježíšovo za pohádku, šíří nestoudný a nešikovně sepsaný pamflet, který zlehčuje největší zázrak Ježíšův, totiž Jeho slavné z mrtvých vstání, zaznamenávají s jásotem útoky Delitschovy proti biblí, ale zamlčují katolické obrany proti úmyslným nepravdám Delitschovým uveřejněným. Také šíří o překot spis, který Renan k vůli židům proti Božství Ježíšovu napsal; a přece by mohli a měli věděti, že příliš průhledné lži Renanovy byly již dávno katolickými učenci vyvráceny. To jsou důsledky liberálního „očisťování nauky křesťanské!“

A jaké krásné šifry si dovedou dávatí spolky ty, které jsou zřizeny hlavně k ublížení katolické víry! Slyšíš o „pokrokovém spolku“, o „vzdělávací besedě“, o „lidovém družstvu“, „dělnické besedě“ a zatím by se hodil na každý takový spolek nejlépe název jeden: „Druž-

stvo k šíření nevěry“. Vůdce takových protikřesťanských spolků jsou lstiví jako rybáři, kteří špičatou udicí zakrývají lákavým vnaidlem. A že to slovo „pokrokový“ se nemyslí u takových spolků upřímně, viděti nejlépe na tom, co se zde pod firmou pokroku provádí. Mnohé nšlechtilé pokroky kultury, které prospívají každému, nechávají se stranou; za to se zde sbírá se vším úsilím pravdivý i nepravdivý materiál na snižování církve a Kristova náboženství. Při tom se obratně ututlávají všechny novější výzkumy pravé vědy, které jsou obranou tupejší církve. Na př. Dr. Kalousek rázně se ozval proti podvodnému pamfletu Lžipogiovu, který byl právě takovými „pokrokovými“ spolky na potupu církve šířen. Zdaž tedy tací „pokrokové“ předáci řekli svým věrným, že jest hotovým zpátečnictvím toho pamfletu se přidržovati? I nikoli; k vůli větší slávě pokroku se přednáší o Husovi a církvi podle toho pamfletu dosud. I nejbystřejší katolický učenec jest u nich zpátečníkem; za to za pokrokového a uvědomělého muže se u nich pokládá každý ignorant, jen když dokáže „uvědomělost“ zavrhováním všeho katolického. Proto pozor a nedat se zaslepovati zevnějším nátěrem!

Jesté nedávno apoštoloval v Čechách pověstný kněz odpadlík Iška, velebil Husa do nebe a stavěl se vroucím zastancem reformované nauky Kristovy! Když však na jeho slova nychytalo se důvěřivých lidí příliš málo, tu opustil hned evangelium a změnil z chlebařství bez rozpaků celé své „přesvědčení“, přentoupiv v Americe k nevěrecké straně „Osvojencův“. Než hť tato společnost mezi sebe přijala, musil způsobem na nejvýš ponižujícím odvolati vše, čemu dříve učil. A co takových „přesvědčenců“ po Čechách lid k vůli své kapse mámi! Uvědomělý Čech však se nedá zmásti pěknou firmou, hezkým nátěrem; nebude hleděti na titul, ale na podstatu a charakternost každé společnosti, jež ho k sobě láká!

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 9. prosince.

(Ku prohlubování oslav památky M. Jana Husa. — Naše poznámky ke hrozbám, že se obrací „vitr proti nám“. — Proces proti funkcionářům Svatováclavské sálodny.)

Jak jsme své doby již na těchto místech uvedli, jeví se v naší veřejnosti potřeba prohlubování oslav M. Jana Husa pravidelně zrovna asi čtrnácte dní před 6. červencem, po jehož uplynutí za týden všichni nadšení jeho ctitelé jakoby se do země propadli. Po celý rok není po nich ani vidu, ani slechu. Tento zjev opakuje se u nás rok od roku s pravidelnou přesností. Tak tomu jest opět letos.

Máme ve příčině prohlubování oslav M. Jana Husa na špičce jazyka několik včasných slov, jež nám budiž dovoleno přednésti. Nechceme zde snad konstatovati, že drem Flajšhansem sepsané a v nakladatelství Vilémkově vycházející vyličení života M. Jana Husa není v žádném poměru k počtu jeho nadšených ctitelů odebíráno, nechceme zde také uváděti, že česká města, jejichž reprezentace mívá v červenci plnou hlavu husitských starostí a nápadů, ani jediný výstisk Husových spisů neodebírají. Na taková, řečem neodpovídající poměry jest u nás každý zvyklý. Ale když naše vlastenecká veřejnost cítí toho potřebu, aby prohlubování oslav památky Husovy provozováno bylo také pálením hranic dříví a osvětlováním oken, kterážto světská maraost naprosto se přiči duchu Husově, tu se u ctitelů Husových přimlouváme, aby svůj způsob oslavování památky jeho přenesli z měsíce července na měsíc prosinec a leden.

Snad bude více v duchu Husově a snad památku jeho platněji oslaví a uctí, když ono dříví, jež se v předvečer 6. července obyčejně

za obecní peníze nebo z obecních lesů ve hranicích spálí, bude za mrazivých přítomných dnů věnováno chudým lidem, aby se při něm ohřáli, aby si při něm vodu na úkrop nebo brambor s mundurem uvařili. Když se v českých zemích dne 6. července na oslavu Husovu spálí jenom 5000 metrů dříví, jež shoří docela neplatně, může toto dříví kolika tisícům chudých českých rodin velice užitečně prospěti, když se jim dnes v mrazivých dnech prosincových po českých zemích předem na účet Husových oslav roku 1904 poskytne.

V posledních letech pak za příčinou prohlubování oslav památky Husovy vedle pálení hranic koná se po českých osadách osvětlování oken svíčkami. Když při příležitosti té shoří dejme tomu jen za 200.000 korun svíček, jak by byla památka Husova oslavena a prohloubena, kdyby se peníz ten obrátil na jinaký způsob osvětlení českých osad! Uvažme, co dobrých a užitečných knih mohlo by se za sumu tu zakoupiti a mezi dorůstající českou chudou řemeslnou a dělnickou mládež k vánocům, aby měla na svátky povznášející četbu, rozdati! Proto nedopouštíme se snad žádného zločinu, když na tento způsob moderní iluminace v českých zemích poukazujeme, aby byl na účet dne 6. července zhytečně spálených svíček a bengálů zaveden.

Poněvadž víme, že největší většina nadšených ctitelů památky Husovy tento list ráda a pilně čítá, doufáme, že naše nejlépe myšlená slova obecně nepadnou na skálu, nýbrž že alespoň mezi rozumnými lidmi naleznou příslušný jim souhlas. Proto se těšíme, že předce někde tímto způsobem památku a oslavu Husovu uadšení jeho ctitelé prohloubí. Snad bude někdo pečlivě sledovati, kde se tak stane a napotom, až zase čtrnácte dní před 6. červencem zdvižen bude ponejvíce na obecní útraty provozovaný husitský ruch, může se k těmto, nikoho — nejméně vážnost k památce kněze M. Jana Husa — nepoškozujícím upozorněním s příslušnými poznámkami vrátiti.

* * *

V politickém ohledu jeví se za dnešních dnů v naší národní společnosti taková citelná stagnace, že poměry ty každého až za vlasy tahají. Není pamětníka takové bezpříkladné bezradnosti u nás. Všecky spanilejší ideály jako by náhle povadly, jakoby český národ neměl více žádných cílů, všude panuje mrtvo, všude vládne omrzlost a resignace s tím, co právě den přináší. Pokrok český v žádném směru nejde ku předu poměrně s pokrokem svého odpůrce, což znamená, že zůstává pozadu. A nejsmutnějším zjevem při tom jest, že naše samospráva nerozvíjí se tak, aby veškeré vrstvy naší národní společnosti důležitost a váhu její chápaly, cenily a rozmnožovaly.

A do této stísněné nálady jako proctví zlé, čarodějně baby skučí ještě hrozebné tvrzení, že se prý „vitr obrací proti nám“. V této prorocké pastylce má býti zaobalena patrně vyhrůžka, že prý českému národu nastávají hrozni dnové nějaké zlé persekuce.

To bychom rádi věděli, uroč by měl býti za dnešních dnů český úrod ještě „persekován“! Jedině snad proto, že je také na světě! Co pak komu zlého obzvláště v habsburském soustátí činí? Loyálnost jeho jest nejmnocnějším štítem jasné královské dynastie proti rozmanitým zahraničním agentům, krví svou dolevá prostředkem svých renegátů dokonce i počet německé inteligence, prací svého lidu se dře rozmanitým nepřátelským mu podnikatelům jako africký otrok. Danými svými uhrazuje náklady na nejdálčenější mu opatření, jež často ještě k jeho utištění směřují. Pročpak by měl býti vlastně persekován?

Jest-li jeho jazykem někdo vede někomu nepřijemné řeči, to jest již dávno známá věc, že podstata těchto řečí a štvanic neprýští ze srdce českého lidu, že jest to ponejvíce nalíčený a pojednaný „sabinismus“, jímž se

zejména česká mládež dává balamutiti a o přirozený a účelný rozvoj své budoucnosti olupovati.

Proto nějaká proroctví o obrácení se větru proti nám máme za nemůžné povídání. Vždyť jednak není příčina, aby dnes někdo proti českému národu s nějakou hrůzovládou vystupoval a jednak, když střízlivě jako lidé XX. století poměry uvážíme, vlastně se nám ani hůře věsti nemůže, než-li jak se nám právě vede. Hleďte dnes v českých zemích spokojeného člověka a naleznete — miliony zatvřených pěstí. Za takových okolností jest i pouhé mluvení o nějakém obrácení se větru dokonce činem nepolitickým a mohlo by se špatně vyplatit vyhrožujícím, kdyby je český lid začal brátí vážně.

K tomu vlastně však není dnes ani od nikoho veden. Náš veřejný život omezuje se obecně na vzájemné si podrážčení nohou, tak že největší a nejmocnější nepřítel náš, hřích záviisti totiž, živěn a pěstován jest především a hlavně námi samými. Největší většina našeho lidu nepřipouští si docela žádné starosti, aby své vlastní poměry všemožně zvelebila, ale pořád jenom spravuje a závistivě soudí svého souseda. A naše inteligence nachází své nejlepší a největší potěšení v tom, když vidí, jak jest kollega a přítel snižován, zlehčován a podceňován. O poměrech hospodářských a obchodních vůbec ani nemluvíme, neboť pozhánání našich zemí i práce a pot našeho lidu za nadcházející rok 1904 jsou již započteny v rozvahy našich odpůrců a nepřátel.

Jsou to poměry smutné, jak je zde líčíme, ale musíme je vypsat proto tak, jak skutečně vyhlíží, abychom dokázali, že nic horšího na nás přijíti nemůže, než-li v čem právě se nacházíme. To bychom rádi věděli, co by nám mohl někdo vzít nebo oč by nás mohl připravit, když upřímně řečeno vlastně nic nemáme, než-li ten sladký blud a bezdůvodné domnění, že máme slavný — dějepis.

Ano, máme slavný dějepis, v němž se však pořád nechceme dočísti, jak se o české přičinění a o českou robotu již tisíc let Evropa dělí!

To si pořád nechceme uvědomit, oči před tím zavíráme a proto konečně ve XX. století přepadá nás následkem přechetných slabostí, jež nechceme odložit, ochablost a bezradnost, v níž se dnes společnost naše a její projevy potácí.

Co velkých myšlének za dnešní doby hýbe světem, jak se duch lidský k výšinám nebeským povznáší a u nás chceme zůstat dále pořád stejně hloupými a kdo hloupým není, ten jest ihned za hloupého prohlášen a jako takový zahrán z veřejnosti, aby se v ní hlupáci a nepoctivci mohli roztahovat.

Tolik pokládali jsme za včasné proněsti ku proroctvím, že se vítr proti nám obrací. Za dnešních dnů namáhal by se ten vítr marně, leda že by trochu naši společnost probudil a povzbudil, aby konečně povstala, poněvadž jest proto jen malou, poněvadž pořád klečí.

Jak naše společnost vlastně cizími, spustým posměchem nasazovanými jí brejlemi na své zájmy patří, to každý vidí sám kolem

sebe. Proto raději o tomto žalostném thematicu konec.

* * *

Zajisté že se očekává, abychom se zde dotkli právě konaného procesu s obžalovanými funkcionáři nešťastné Svatováclavské záložny. V ohledu tom nelze nám předbíhati orteli pánu porotců a musíme ve přičině té počkati předně, aby jako žalobce jejich promluvil pan státní návladní a za druhé, aby, co se dá k jejich omluvě uvést, přednesli jejich páni obhájcové.

Referáty pražských denních listů o procesu tom jsou tak podrobné a zajímavé, že si ostatně každý učiní vlastní úsudek sám. Strana katolická nachází se při tom v té nepopíratelné nevýhodě, že nejpřednější vinníci ze Svatováclavské záložny Roman Čáslavský a Josef Ort nemohli býti pohnáni k zodpovídání a že tíha jejich zločinů nezbytně padla na ostatní obžalované, mezi nimiž sedí katolický kněz.

Naše tvrzení, že číslíce skutečně defraudovaných peněz jsou nejasné, dosavadní průběh soudního líčení nejpřesvědčivěji měrou prokázal, neboť i znalci dosvědčili, že vypočtený jimi shodek jest shodkem účetním, t. j. vykazuje číslíce peněz, jež se měly dle účtování v padlé záložně nacházeti bez ohledu na rozmanitost, za 26 let vyskytující se okolností a usnešení, jež povahy trestní nebyly. Mnoho-li a od koho bylo defraudováno, to se přesně zjistiti nemohlo. Proto ve skutečnosti shodkem padlé záložny zůstává rozdíl mezi jejími passivy a aktivy, jež snad jednou podaří se konstatovati, čímž ovšem že nebude nic omlouváno, ani hrozná katastrofa zmenšena. Ostatně jest lépe, celou tou záležitostí nemíchati. Rostahování její může bavit jenom lidi zlé.

Obrana.

Několik slov sl. redakci „Práva Lidu“ v Praze. Sociálně demokratický denník „Právo Lidu“ stal se od půldruhého roku nejlíbenější a nejoblíbenější četbou a orgánem škandálů a ostud milovné vrstvy měšťáctva. Ke službě té povýšila jej bez odporu zavržení nejhodnějších činů plná historie, jejíž činitelé pad Svatováclavské záložny zavinili. „Právo Lidu“ v bahně tom se s obzvláštním potěšením již půldruhého roku brodí s takovou pilí a s takovým nadšením, že ani nepozoruje, kterak se stalo hitaným listem a útulkem výlevů a klepů právě té společnosti, proti jejíž rozmanitým přehmatům vůči lidu má čelit. Nezastíme a nevyčítáme to nikterak jeho redakci, když ji to těší. Uvádíme to jenom proto, abychom s ní svůj protiúčet vypořádali. Jak to dnes v katolické organizaci jest „náležitým“ obyčejem, upozornil ji patrně někdo z její řad na stať, již „Obnova“ v době, kdy professor Jan Drozd stál na výši své slávy, jsa obecně vážen, o něm přinesla. „Obnova“ neučinila docela nic jiného, než-li že o Drozdovi uvedla, jak se o jeho působení vůbec smýšlelo. Když přišly pak malversace ve Svatováclavské záložně na jevo, tu „Obnova“ první bezohledně ihned jeho jednání odsoudila dle zásluby a při tom beze všeho

pět dítek. Prosily o chléb, volaly o úklid, o výchovu, o úpravu prádla, o správu šatu a ona — hnouti se nemohla.

Jak ji mučil tento pohled! Kdyby ji byli přibíli na dřevo, více byla by nemohla trpěti, poněvadž by trpěla surovostí a násilím křivčících. Zde ruce a noby měla volny a přec hnouti jimi nemohla. Ó jak nadlidsky trpěla!

Mučenice! Bol zíral jí z očí, bol zíral jí z úst, zoufalost hleděla jí z obličejů a úzkost svírala jí každý sval ve tváři. Trpitelka bez vylíčení.

A nyní skonala. Milosrdný Bůh vysvobodil ji konečně z muk dlouholetých, z muk nevypsatelných. Zavřela smutné oči navždy, složila starostmi umdlenou blavu do rakve — na vždy. Zavřela ústa na věky, aby nikdy více nevyklouzlo z nich slovo stesku, slovo útrap, slovo zoufalosti.

„Co pak já, ale co tyhle!“ tak vždycky stýkávala a s nadlidským namáháním pohybem ruky ukázala na děti. Při tom bolestí zkrivila se jí vždy tvář.

A nyní neviděla je více, nyní neviděla už ty děti, o něž vždy tolik starostí měla, nyní neslyšela už, jak vzlykají, jak pláčou, jak v křečovitém bolu vztahují po ní ruce. Neviděla je a těštil, že neviděla. Byla by snad bolem ještě jednou umřela . . . — — —

„No tak, děti, pojďte, pojďte! — Není to už nic platho, maminku nezbudíte!“

A předčasně sestřelý muž bral jedno dítě po druhém za ruku a odváděl je od hrobu. Bylo jich tolik, že by byl musil máti rukou třikrát tolik.

„Rozlučte se a pojďte!“ — Tím nejlépe mamince ulehčíte, když budete hodny a když vždy se říditi budete dle toho, co vám dá srdce kladla.“

šetření jeho stavu vytiskla, že tak i jeden z apoštolů ve společnosti samotného Ježíše byl nehodný Jidáš. To snad redakce „Práva Lidu“ neví, neboť jí někdo poslal jen to, co v „Obnově“ stálo o Janu Drozdovi v době, kdy nikdo proti němu vystupovati nemohl a kdy i onen zasílal třebaš Drozdovi se klaněl a klonil. Přiznáváme ochotně, že jsme se v působení Drozdově mýlili, vidíme, že jsme je nadceňovali. Ale to se může přihoditi každému a to se ostatně přihodilo také i sl. redakci „Práva Lidu“, která českému lidu za poslance a vysvoboditele mnohokrát s nadšením doporučovala vůdce a předáka své strany Antonína Reise, k němuž se potom náhle z důvodů jí i nám známých vůbec přestala hlásiti! Nechceme se o tom šifřiti, neboť stručné toto připomenutí zajisté postačí, abychom byli „kviť.“

Aby bylo jasno.

(6) K úvahám o hnutí spolkovém vedla zajištění upřímná snaha oživit zájem o spolky naše, jež mají býti tepnami našeho veřejného života. Jisto jest, že ve spolkovém ruchu nastala stagnace; tu třeba hledati důvody toho a hledati cesty, jež vedly by ku nápravě. Hledání takových cest a pátrání po příčinách nemůže býti nazváno „bezúčelným kritikářstvím“ — jestliže děje se od těch, kteří ve spolcích pracovali a pracují, pro spolky trpěli a v jejich povznesení a rozšíření vidí prospěch věci, za niž bojují s láskou a přesvědčením.

Velmi věcně psaný článek „Ke hnutí spolkovému (2)“, prozrazující každou řádkou upřímného a inteligentního spolkaře, který prožil rozkvět našich jednot, poznal různé poměry — a dle toho i psal svůj instruktivní článek. Nebudiz nám tedy zazlíváno, jestliže jediné na tento s láskou a věcností psaný článek připneme některé doplňky a vysvětlivky. Nechceme totiž v úvahách svých bezúčelně křísiti rapíry, nýbrž klidně uvažovati.

Nejprve ovšem podotknouti dlužno, že nikterak nebylo úmyslem první úvahy podceňovati význam spolků stávajících a práce, kterou vykonaly na poli hnutí katolického. Kdo zajisté seznal pracovníky, kteří scházeli se na prvních sjezdech krajských organizací spolkových, s úctou vzpomínati musí obětavých nášinců, kteří nešetřili času ani obětí, aby šli v boj za své přesvědčení. Kde spolky katolické jsou a řádně pracují, bylo by pošetilostí bojovati proti jejich existenci. Kdo sám ve spolku pracuje, dovede v plném dosahu oceniti obětavou a osobně dosti nevděčnou práci spolubratři ve spolkovém životě katolickém. —

Rovněž nebylo úmyslem úvahy stavěti se proti snahám katolíků, aby v záležitostech veřejných uplatnili svůj vliv ve prospěch náboženských požadavků. Jedná se jen o to, získati těmto snahám životní sílu a hledati prostředky, kterými bychom řady své sesílili tak, aby vše nezůstávalo jen na papíře.

Jedni pracují k cíli tomu tak — jiní chtějí zkoušeti jiné cesty. Úvaha (2) sympaticky se vyslovuje o snahách těchto, což také jest je-

Děti zašly ještě jednou a odcházely se svým strýcem od hrobu. A jak se tak kolem něho stulily, vyhlíželo to, jako by pět malých stromčků se podpíralo o mohutný dub.

„Tolik krků a sám nemám skoro co do úst.“ A v oku muže zaleskla se slza.

„A šaty mají na hadry. Zač jim koupím nové? — A což prádlo a což výchovu? — Co já starý mládenec s tolika dětmi? — Sám nemám, kdo by mi vařil, kdo by na mne vyprat, kdo by mi prádlo opravil . . .“

A muž rozhlédl se znovu po sirotcích a znovu zatřpytla mu slza v oku. V tom od kříže uprostřed hřbitova zalétla k němu jakási slova. Byla tak známá, tak prostá a přece tak dojemná. Slyšával je často a modlil se je ještě častěji, ale teď se mu zdála býti nějaká nová. Udiveně naslouchal a ani nevěda zastavil se.

„Zdravas buď nebes královno, matko milosrdenství, shlédni milostivá Panno, jaké nebezpečnoství nás smutné se všech stran svírá v tom slzavém údolí . . .“

Muž se začervenal. Přicházela mu ta slova jako výčitka, jako ostré bodnutí pro jeho malomyslnost.

„Zdravas buď nebes královno, matko milosrdenství . . .“

„Strýčku, kam půjdeme nyní, když nemáme ani tatínka ani maminku“, prohodil nejednou jeden z chlapců.

„Ke mně, děti, ke mně. Bývalo mi vždy tak smutno, když jsem býval ve svém bytí a večer sám. Bude mi aspoň veseleji.“

FEUILLETON.

Z osmera blahoslavenství.

Napsal Josef Váňa.

IV.

„Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.“ Mat. 5, 7.

Stáli nad otevřeným hrobem. Byl jich malý hlouček. Sehnuté stařena, sestřelý mladý muž, pět sirotků, několik přátel a hrstka lidí cizích. Přišli vyprovodit k věčnému odpočinku — vdovu.

Jako když nůž do srdce vráží, tak bylo muži, když dopadaly na rakev zmrzlé hrudy a přišerný svuk zalétal k jeho uchu. Chvěl se při nezvyklém zvuku tom, jako když blesk z jara ubodí do mohutného pně dubového.

Neplakal, jen plaše díval se chvilkami kolem sebe. A tu opět a opět utkvělo oko jeho na pěti sirotcích, plačících a kvílících. Než dlouho diviti se na ně nevydržel. Bylo by mu to srdce utrhl. Odvrátil tedy ihned zase skalené bolem oko a utkvěl jím opět na chudé rakvi ubohé zesnulé — bylať jeho sestrou.

Ubohá! Čtrnáct let trápila se nezhojitelnou nemocí. Čtrnácte let seděla na místě jednom, aniž by se mohla hnouti. Viděla oknem z jaré pučeti stromy, viděla zelenati se lučiny, zřela vlniti se obilím a úrodou lány, slyšela pěti z dálí skřivany, viděla v potu tváři v polích pracovati lidi, ale sama hnouti se nemohla. Ó jak jí pukalo srdce bolem a lítostí! Hnalo ji to ven, hnalo ji to tam do té krásy, hnalo ji to k práci, k zaměstnání, ale nemohla nikam. Tupě jen musila na to vše zírat, hnouti se nemohla. A kolem ní pobíhalo

díjným správným stanoviskem v nynější křesťanské katolické životě. Nelze zajistit odsuzování těch, kteří k uplatnění požadavků katolických chtějí pracovat ve společných veřejných — tím méně však těch, kteří chtějí pracovat ku rozkvětu katolického života spolkového, novým způsobem katolickou činnost spolkovou formující; neboť zajisté to všechno jsou prameny stékající se v jeden proud a všichni spolupracovníci mají cítiti navzájem své poutivé snahy. Naš zašlapování pramenek tvrdou nohou neporozumění, když spěchá ve společný proud?

Návrh skupiny Novo-Bydžovské nelze podceňovati v nynějším těžkém postavení katolíků v Čechách, kdy třeba dobře avážiti poměry. Nepřátelé spojence s katastrofou záložny svatováclavské jména vynikajících katolických spolků, bledí pokud možno nejvíce využití situace v neprospěch katolické věci. Také vidíme, že dnes více než kdy jindy jest zaujatost proti spolkům katolickým i mezi — klerem. Na straně pak nepřátelské jen borečná činnost. Po měsících organizují se vzdělávací kroužky přednáškové, zařizují se odbočky po venkově. Naproti tomu stojí jednotlivý — tu a tam osamocený spolek katolický. V celém vikariátu jest někde třeba jen jediný! Fakt tento nelze přičítati snad meteornosti — nýbrž vedle jiných činitelů často velkým obtížím, jež spojeny jsou se založením a vedením spolku a pak přetříbením v duchovní správě. Dnes jsou větší požadavky než bývaly. (Školy, úřední psaní atd.) A tu třeba přemýšlet, jak by možno bylo i při menší práci přece položit základy katolického uvědomění v osadě každické bez místnosti spolkových, bez praporů, bez velkého spolkového aparátu. Skupina N. Bydžovská učinila návrh na zřízení vzdělávacích, čtenářských kroužků, besídek, které by se mohly zřizovati všude, kde by se několik katolíků sešlo (10 nebo méně) ku společnému odebrání katolických a odborných (hospodářských a p.) časopisů. Že tím způsobem život katolický by se nepoškodil — jest samozřejmo! Netřeba věc rozvíjeti dále. Než se věc uskuteční a program propracuje, není radno vše nositi na forum.

Z toho však, co řečeno, jest zřejmo, že návrh skupiny N. B. nebyl by podloměním dosavadních spolků ani útokem na politickou činnost, pokud v nynějších poměrech a za nynější organizace spolkové jest možná a věci prospěšná, nýbrž pokusem o oživení a posílení spolkového ducha katolického, jehož základy položeny musí býti vzděláním a uvědoměním! Uvědoměním a vzděláním katolíci budou zajisté dobřími bojovníky za práva nejen své vlasti, nýbrž i své víry. Ze vzdělání a uvědomění roste zajisté teprv politický význam té či oné strany.

Snad jiný bude mít jiný náhled o věci než členové skupiny N. B.; — před každým máme úctu, když podán bude ve formě ušlechtilé s láskou ku věci —; nejde tu o osoby, nýbrž o věc, která má býti všem svatou. Skupina učinila návrh z lásky ku věci dobré — a po dobré úvaze a jest přesvědčena, že nezůstane bez ohlasu u těch, kteří znají a věcně posuzují přítomné poměry.

Tím končí skupina N. B. vysvětlování svého návrhu a další předloží předsedovi di-

ocečních jednot, kdež možno se každému informovati, kdo by se o věc tu zajímal. In dubie libertas — in omnibus caritas!

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna ve Vídni stále dosud zápasí se spoustou pilných návrhů; obstrukce česká má hlavní slovo. Podán sice se strany české pilný návrh na změnu § 14. státního základního zákona, aby vláda, nemohouc se spoléhati na zákon tento, nucena byla jaksi sama zasáhnouti na odstranění nynějších žalostných poměrů; ale důležitost změny § 14. nebyla sněmovnou uznána. — Předseda polského klubu ryt. Jaworski rozhořčeně obrátil se na obstruující Čechy zapominaje, že Čechové v boji svém za právo a spravedlnost nemohou jinak si počínati, kdežto Poláci s takovými obtížemi zápasiti nemusí. Uznáno ovšem po většině i mezi Poláky, že řečí tou Čechům bylo ukřivděno. — Přijat byl také sněmovnou návrh ústavního výboru o opravě jednacího řádu, ale pro pilné návrhy sotva k tomu předmětu dojde. Na kopyto německé, jak si právě levice přeje, nikdy nebude jednacím řád vražen. Všeněmci považují dosavadní jednací řád za dostatečný a neuznávají potřebu nějaké změny. Ovšem změnou touto by jim hřebínek valně zbledl.

A tak asi říšská rada odebere se již tohoto týdne na vánoční prázdniny, aniž by se nějakou plodnou prací pochlubit mohla.

V uherské sněmovně přece se jaksi vyjasnilo. Oposice u většině shodla se s vládou a upustila od obstrukce. Když zjistil, že obstrukci získány velké ústupky ve věcech vojenských, ale dalších na ten čas dosíci nelze. Upouštějíc od obstrukce, bude strana neodvislosti i nadále bojovati za plné uplatnění práv maďarštiny v armádě. Ugron a jeho přátelé budou v obstrukci pokračovati. Ministr války velitelům uherských pluků nařídil, aby přidržovali důstojníky neznalé jazyka maďarského, aby se naučili tomuto jazyku a aby za tím účelem zřídili v obvodech pluků jazykové kursy. Toj první ovoce obstrukce.

V otázce reformy v Makedonii nastalo ticho. Turecko hodlá ve všem povoliti. Než na Černé Hoře i v Srbsku a Bulharsku jsou přesvědčeni, že Turecko není s to, aby provedlo reformy a že následkem toho dojde na jaře na Balkáně k nebyvalým událostem.

Mezi Ruskem a Čínou nastalo v otázce mandžurské dorozumění. Původní dohodnutí o Mandžursku je tím opět obnoveno. Císař čínský zůstane dle jména vrchním vládcem, ale skutečným pánem bude v Mandžursku Rusko.

Z činnosti katol. spolků.

Třetí cyklus sociál. přednášek pořádají katolické sdružené spolky královéhradecké v neděli dne 13. prosince 1903 ve dvoráně „Adalbertina“. Pořadí: 1. O české otázce národohospodářské. Rojdná dp. farář Ferdinand Vlček. 2. O ústavním životě v Rakousku. Promluví dp. farář J. Kousal. 3. Filosofii českých dějin proběhne vp. redaktor Sahula. Po přednáškách zahájí se rozhovor o předneseném tematu. — Začátek ve 2 hod. odpoledne. Vstup volný na le-

„Zdravas buď nebes královno,
matko milosrdenství...“

„Strýčku, já ti budu vařit, ozvalo se znovu děvčátko. — „Umím už zatopit.“

Strýc se musil chtít nechtě usmáti.

„A já ti budu cíditi boty“.

„A já pro všechno dojdou.“

A jedno dítě po druhém se ozývalo a každé něco chtělo dělati.

Strýc se usmíval víc a více a trud mizel mu s tváře rychleji a rychleji.

„Můj Spasiteli, vařit, ale z čeho!“ vzdychnul po tichu a opětně zdálo se, jako by se byl zarmoutil. Ale to trvalo jen okamžik. Najednou se mu tvář rozjasnila nadobro. Při slově „Spasiteli“ jako by se byl na čisto vzpamatoval.

„Bože můj, snad mne neopustíš,“ vzdychnul vroucně. — „Ty's neměl, kam bys hlavu sklonil a přece jsi byl živ. Bez vůle Tvé ani ptáče se střechy nespadne, zdaž nejsou tyhle zde Ti dražší?!“

A muž hodil při tom okem po dítčích. A ku podivu, jako kdyby se byl znovu narodil, tak bylo mu nyní. Takovou sílu cítil najednou v sobě, takovou odvahu, že by byl deset dětí s odhodlaností živil, neku-li pět.

„Pojďte, děti, Bůh nás neopustí. Byl se mnou do dnes, bude i dále.“ — — —

„Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.“

gitimace, jež vydává p. Polák, tajemník odbor. sdružení v Adalbertinu.

Z Kostece n. O. Ve schůzi katol. jednoty v neděli dne 13. t. m. v 8 hod. večer bude přednášeti laskavě vys. uroz. p. Frant. „hrabě Kinský, majitel velkostatku v Kostelci n. O. atd., ze své bohaté zkušenosti na letošní cestě Amerikou o předmětu „Hospodářské a sociální poměry Severní Ameriky.“ Po přednášce sbory a čísla hudební řídí obětavý p. řed. A. Jofáček. Vstup mají členové, hosté jimi uvedení a ti, kteří si zaplatí dříve vstupenky.

Z Rychnova nad Kněž. Naše odbočka pořádala v neděli dne 29. listopadu 1903 v hostinci p. Josefa Jošty první valnou hromadu, na kteréž mimo spolkové záležitosti a provedení voleb měl poučnou přednášku „O práci“ dp. P. J. Řezníček, katecheta z Vamberka. Řeč p. přednášejícího, trvající přes 1 a půl hod., protkána byla dojmů i úvahami o životě náboženském jak ve starém, tak v středním věku a zamlouvala se všem účastníkům, zvláště pak když dp. řečník dovozoval — pod berlou že bývalo dobře. Děkuje p. řečníkovi za jeho obětavost, an ve velké nepohodě cestu nezištně k nám vášil, voláme další činnosti naší odbočky: Zdať Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Pastýřský list nejvyššího českého Episkopatu, který přímo duchovním správám bude rozeslán, budí dle nařízení b. Konsistoria v Hradci Králové předčítán větším na čtvrtou neděli adventní.

Zprávy diecéšní. Jmenování: vdp. P. Vojtěch Krínka, O. S. B., děkan v Broumově, jmenován b. vikářem okresu Broumovského. Vysnámání jsou: vdp. P. Pancratius Drechsel, O. S. B., duchovní správce v Šonově, vdp. Václav Oliva, far. Dušejovský na odpou. v Něm. Brodě, jmenování b. notáře. Ustanovení jsou: p. Frant. Tauchman, far. Radbořský na odpou., za fund. špitálního duchovního správce v Kyšperku, p. Adolf Morávek, admin. v Javorníku, za administ. do Ml. Buků, p. Ferd. Vogel, kaplan v Jelení, za kapl. do Červ. Kostelce, p. Rud. Vašíček, kapl. v Karli, za koop. do Hradiště, p. Lud. Moláček, kapl. Dubenecký, za kapl. do Limberka, p. Jos. Honek, kapl. v Limberku, za administ. do Karle, p. Frant. Víša, koop., za administ. v Mlčově, p. Frant. Průdčí, kapl., za administ. v Červeném Kostelci, p. Jos. Hoke, kapl., za administ. v Žamberku. V Pánu zasnuli: p. Vinc. Dvořáček, b. notář, děkan v Červ. Kostelci 12. listopadu (nar. 1836, vysv. 1851.); p. Jan Adler, (V. Vuln.) farář v Mlčově 16. listop. (naroz. 1850, vysv. 1874); p. Jan Pfeffer, děkan v Žamberku 23. listop. (naroz. 1840, vysv. 1866). Uprázdněná místa: Červený Kostelec, fara patron. kníř. Schaumburg-Lippe, od 13. listop.; Radboř, fara patron. liberale coll., od 16. listop.; Mlčov, fara patron. nábož. matice, od 17. listop.; Žamberk, fara patron. kníř. Frant. Jos. Auersperga, od 24. listop.

Nový kanovník katedrálmi kapituly v Hradci Králové. Císař jmenoval vojenského faráře a profesora náboženství v Tereziánské akademii ve Vídeňském Novém Městě vdp. Frt. Horáčka čestným kanovníkem katedrálmi kapituly v Hradci Králové. Nový kanovník jest knězem diecése královéhradecké. Narodil se r. 1851 ve Studenci v Čechách, na kněze vysvěcen r. 1876, vojenským kurátem stal se r. 1882.

Slavné zahájení jubilea 50tiletého, které na památku prohlášení Neposkvrněného Početí bl. Marie Panny za článek svatě katol. víry v obnoveném mariánském chrámu Páně v Hradci Králové dne 8. prosince se konalo. Předcházelá devítisková pobožnost s večerními přednáškami o dědičném hříchu a vykoupení člověčenstva, zvláštním pak způsobem vykoupěné blah. Marie Panny čili o Neposkvrněném Početí Ježíš, které byly četně navštěvovány. Zavedené osvětlení plynové stalo se nemalou ozdobou při večerních pobožnostech, jakož i raninnu Borata výhodně slouží; proto také větší Hradečané časné s toužebností spěchají do svatyně nyní v době adventní. Vrcholu však dosáhla slavnost jubilejní v úterý dne 8. prosince, kdy ráno přistoupilo množství věřících ke stolu Páně, načež o 10. hodině do splněného chrámu mariánského zavítala v nejslavnějším úboru biskupském Jeho Milost, nejduš. pan biskup Magr. Dr. Josef Doubrava a veškerou P. T. nejdúš. kapitulou katedrálmi, aby pontifikální mší svatou za asistence všech P. T. nejdúš. kapitulářů oslavila Neposkvrněné Početí bl. M. P. Ctih. pp. bohoslovci s části asistovali u oltáře, s části zpěvem ve spojení s kůrem zpěváků katedrálmi doprovázeli velebné a úchvatné slavnou bohoslužbu. Odpoledne bylo účastenství ještě větší. Tu bylo v prostorném chrámu Páně teprve plno. Ve 4 hod. zavítala Jeho bisk. Milost opět v pontifikálních do svatyně mariánské, aby oslavila Královnu bez poskvrny hříchu dědičného počatou jako sv. apoštolů nástupce slovem Božím. Zbožná a radostně lpěli věřící na výmluvných ústech Jeho bisk. Milosti, když s posv. kasatelny vykládal s pozdravu andělského slovo „milosti plná“ a věštoval nám všem snahu, jakou máme mít, stav milosti Boží si sjednati, zjednaný si zachovati, zachovaný stav milosti Boží neocenitelné víc a více rozmnožovati. Po kázání před vystavenou nejsvětější Svátostí Oltářní v kostele více jak 20 plameny aurovkami ozářeném a množstvím voskovic na oltáři byly zpívané litanie loreťanské, po nichž konala Jeho bisk. Milost církv. modlitby na oslavu Neposkvrněného Početí a j., také za papeže, císaře a krále, pak udělila požehnání s Nejsvětější Svátostí. Svatohorský Zdravas, který pan Wünsch, ředitel kůru, o svátých mariánských díle fundace v této svatyni mluví, zakončil důstojně slavnost tohoto památného dne. O 6. teprv hodině odcházeli lidé potěšení z chrámu Páně. Památnou zajisté zůstane zbožnému lidu slavnost tato. Díky tudíž nejserdečnější vzdává zde duchovní správa mariánské svatyně předem Jeho bisk. Milosti, která oslaviti ráčila Královnu nebes a země v Její svatyni, jakož i za po-

vabující zájem a vítané pokyny při obnově chrámu Páně Jeho bisk. Milostí poskytnuté; díky seupřimnější velké P. T. nejdříve kapitole bisk. chrámu Páně za to, že obcováním svým přispěla oslaviti 600tu ročníci jubilejí Neposkvrněného počtí; konečně díky nejvroucenější vzdávají se za této příležitosti všem P. T. pp. dobrodincům, kteří svými milodary a příspěvky umožnili obnovu sešlé svatyně mariánské a dokončení obnovy této umocnění. Bůh budiž na přímluvu Matky milosti, Marie Panny Fojenské, štědrým odpátlitelem všem!

Osobní. Rozhodnutím ministra kultu a vyučování povýšen p. Emanuel Mitrovský, profesor na učitelském ústavu v Hradci Králové, do VII. třídy hodnostní. — Vrchní berní inspektor a přednost zdejšho c. k. berního referátu pan Josef Čechil jmenován předsedou všech berních komisí politického okresu Hradce Králové.

Z naší pošty. Během posledních 5 let přestěhovalo se již několik státních úřadů z bývalých sklepů do nových zdravotních lokalit, ale předsídlení státního úřadu nevybudilo tolik maloměstských intrik jako poštovního úřadu. Každý sice věděl, že koňské stáje staré pošty nebyly se pro kanceláře, ale kapení politika přece nechtěla o přestěhování ani slyšet. Tato kapení politika různými činiteli dodnes by ráda brala nájem od poštovního eráru, ale nemůže ho nikde vhodně za tyto peníze umístiti. Ze zármutku nad tímto nedosažitelným ziskem ulevuje si šosácká tato koterie aspoň malichernými výtkami, že nynější pohodlné a sličně upravené kanceláře poštovní jsou prý nezdravé úřednictvu. Jest to až k pláči dojemná péče a starostlivost o staré Borromeu, uváží-li nešťastný pozorovatel, že všechny ty náhly se točí o bolavou kapsu. To se rozumí, že by poštovní kanceláře byly rozhodně „zdravější“, kdyby se umístily v lese u „Zdáně boudu“ aneb na Zámečku. Pokud však městští obyvatelé mus vydržeti „nezdravotu“ starého Hradce, potud to vydrží snad i poštovní erár v budově, která vzhledem ku všem ostatním budovám starého města je nejmodernější a nejsolidnější vystavěna. Ve starém městě musila pošta zůstat, proto nemohla nikam jít, leč do Borromea. Ze tato nutná volba nebyla žádnou chybou, pozná každý, kdo kanceláře viděl. Jsou tedy rozumně pomlvy jen intrikami a proti nim uvádíme následující nezvratná fakta: 1.) Dokud byl ve starém Borromeu umístěn chlapecký seminář, neměly zdravotní úřady nikdy příčiny zakročiti k odstranění nějakých hygienických závad. Za celou tu dobu 40 let nevznikli v ústavě ani jediný případ tyfu a z nakašlivých chorob pouze jediný chovanec byl před 17 lety postižen neštovicemi. V domě tomto žili v úplném zdraví: ředitel Arnošt po 30 let, Dr. Rayl jako chovanec a představený 25 let, představená seater Armela celých 38 let, děkan Vitvar 18 let atd. Jak patrné, lze žít v tomto domě v úplném zdraví celá desetiletí a proto nepřáli by si ani nynější pp. úředníci, aby musili v tomto domě tak dlouho sloužiti, dokud by je „nezdravota“ domu neschvátla. Ze se z domu chlapecký seminář vystěhoval, stalo se z důvodů pedagogických a k vůli tomu, že dům nemá zahrady ani dvorečku, ale nikdy ne k vůli nezdravotě budovy, která nynějším zavedením klosetů splachovacích a přestavbou stoky na své hodnotě získala. 2.) Když se staré Borromeu pro poštu upravovalo, nenašla městská zdravotní komise v praném příměsí pražádné plísne aneb vlhkosti. Jeli snad plíseň nyní v dotčených místnostech, není to vadou budovy samé, nýbrž následkem pochybeného užívání budovy, což správným větráním aneb topením dá se snadno odstraniti. Ale my tvrdíme, že tam plíseň nikde jsme nespazili. Snad má zdravotní referent „Osvěty“ po ruce silnější drobnohlád, nežli městský fysikát a proto líčí vady v novinách černěji, nežli je uvádí protokol úřední komise. 3.) Není pravda, že hlavní pokladna je na místě bývalé koupelny, nýbrž je umístěna v bývalém obytném pokoji, jenž je podkropek a nad dlabou ulice dosti povýšen. Na místě bývalé umývárny je skladiště pro balíky a těm snad místnost tato „na zdraví“ neškodí. 4. Staré Borromeu je budova od sklepů až do půdy úplně suchá, což nejlépe se ukázalo při adaptačních prací. Vybourané zdivo bylo jak skála tvrdé, vyřezané trámy byly po 40letém uložení ve zdivu úplně bílé a zdravé. Ostatně v tyto dny byly do zdiva zasekávány plynové roury nových svítilen a tu se mohl každý, kdo není zrovna duševně aneb tělesně přisleplý, přesvědčiti, že suché cihly mohou býti jenom v suché budově. Všecko staré zdivo je naprosto suché a pouze 2 přičky, které byly k vůli adaptaci vyzděny, nesou stopy zdiva čerstvého, což přece při celku nemůže padati na váhu. — Jest očividno, že všechny tyto steskany na hygienickou záadu nynějších poštovních kancelářů jsou dalším článkem nekonečného řetězu maloměstského prospěchářství, které aspoň cizí majetek poškozují, nemůže-li z něho samo užitek míti. Divíme se jen, že pokrokový list „Osvěta“ propůjčuje sloupce své ku protežování sociální neřesti, proti které úporný boj má vyčleněn ve svém programu. Politické odchylné stanovisko nesmí se snižovati na zákeřnictví, neboť účel neposvěcuje nekalych prostředků. Kdo není zrovna prospěchově účelstvá na této záležitosti, uzná, že jsme svou úvahou sáhli věci na kloub. Vždyť je to protimyslné se domnívati, že by byl poštovní erár pronajal závadné místnosti od majitele, proti kterému se spikly všechny vojevůdci a tajné mocnosti a denunciovaly ho až v kanceláři ministerského předsedy. Tak opatrným přece erár byl, že předem o všech denunciacích se úřední cestou přesvědčil a do podmínek nájemních si položil vše, co se od úřední místnosti se stanoviska hygienického žádáti vůbec v Hradci může. Obecnost i personál úřední může si vůbec gratulovati, že se poštovní úřad mohl vybavit z neudržitelných již poměrů následkem uprášdného Borromea. Kdo zná úsporné hospodářství poštovního eráru a naproti nedostatku jiné příhodné budovy ve starém městě, s jistotou nám píše, že by bez Borromea těsnila se pošta pořád ještě na starém místě, kde by snad úředníci nestonali, neštárlí a neumírali. Nemáme ve svyku, omlouvat skutečné vady, ať jsou na kterémkoliv straně, ale nemůžeme podporovati předpojatost a hndopitství které v této otázce hraje hlavní a osnovní roli.

Ze Všeobsh. sdružení kř. dělnictva. Schůze ústředního výboru dne 5. prosince. Přítomní: Urban, Pochmon, Karásek a Polák. Podpory nemoc. uděleny: Janu Hladíkovi z Úpice za 14 dní 9 K, Ant. Turynovi z Choltic za 7 dní 6 K, Frt. Matěj-kovi z Týniště za 7 dní 4-50 K, J. Holického z Týniště za 7 dní 6 K. — Plenární schůze výborová bude se konati dne 10. ledna 1904 v Hradci Králové v Adalbertinu o 11. hodině dopoledne s tímto programem: Schválení zprávy výroční k tisku a určení dne valné hromady. 2. Zkoumání návrhů k valné hromadě.

Posudek o „Oltáři.“ Vdp. P. Maurus, benediktin ze Seckavy (s Hor. Štyrky), předsedá knih-tiskárně o „Oltáři“: „To jest něco zvlášť výborného v přístíně výběru i pojednání. Můžeme die-cési Hradecké jen k tomu gratulovati a přáti si, aby též i jiné diecése tohoto příkladu následovaly. Lid, v který se tato kniha všíje, s jistotou musí s církví v jedno srůst.“

Mikulášská zábava, kterou dne 6. pro-since uspořádala jednota katol. tovaryšů sdejších, přivábila do „Adalbertina“ četné obecenstvo. O zá-bavu postaral se hudební kroužek a zvlášť sbor tam-burašský, který svou dumnou hudbou a mistrným provedením přivedl posluchače k chvály plnému po-divu. Dp. J. Šabula dvěma solovými čísly na housle přítomné hosty přímo uchvátil. Všecky hudební části ochotně řídil dp. Gyurkovič. Mimo to sl. Švarcova, pp. Beránek a Svaták velmi zdařilými solovými vý-stupy a deklamacími do všech tváří rozejasnění a plno-jarého smíchu vnesli. Pan Dvořák ml. bavit pak uměním kreslířským. Ku konci zábavy objevil se Mikuláš s andělem a čertem a za nimi kupa dárků, při jejich rozdávání vzbuzeo nové veselí. Zábava ukončena za všeobecné pochvaly.

Letošní rybí trh vánoční konati se bude dle nařízení sl. městské rady na Malém náměstí podle chodníku před domy č. p. 113.—119. Ryby jinde prodávati není dovoleno.

Vánoční a nevroční dopisnice v uměleckém provedení má ve velikém výběru na skládě zdejší knihupectví p. Boh. Melichara (bývalý závod Pospíšilův), na což své čtenáře upozorňujeme.

Klicperovo divadlo. Rozhodnutím měst-ské rady prodlouženo bylo působení divadelní spo-lečnosti páně Housovy na našem divadle z 15. pro-since do 1. ledna 1904, což zajistí svědčí o umělecké snaze společnosti. V uplynulém právě týdnu proveden „Zvlášť časový“ obraz ze života „Defraudanti“, v němž s pravou řutinou vedli si především ředitel jako vůdce oposice, p. Konětopský, jako ředitel banky, p. Bittl, redaktor a p. Mohelský, bohatý pekař. Ve-seloherními novinkami „U bílého koníčka“ a „To jsem sám rád“ podána obecnětnu opravdu příjemná zába-va. Na svých místech věru umělecky se uplatnili p. ředitel Housa jako továrník, p. Konětopský, p. Bittl a p. Housova, sl. Konětopská M. a A. a p. Vrba. Snaha p. ředitelova a celé společnosti měla by býti uznávána větší návštěvou divadla.

Obecná kuchyně v Hradci Králové počtena byla v pondělí návštěvou p. c. k. místodr-žitelského rady Steinfeldta s chotí. Všichni hosté pro-jevili uznání a obdiv nejen zřízení obecné kuchyně ale i účinkujícím dámám. Potřebných vyvěšení po-dávala p. předsedkyně. Pan c. k. místodržitelský rada projevil přání, aby mu vždy za uplynulý měsíc zasílány byly výkazy.

Volby do odhadní komise pro osob-ní daň z příjmů. Výnosem o. k. finanč. říd. vol-by členů a jich zástupců do odhadní komise pro osobní daň z příjmů nového odhadního okresu Hradce Krá-lové vypisují se: pro I. volební sbor na den 21. pro-since 1903, pro II. na 22. pros., pro III. na 23. pros., vždy od 9. hodin dop. do 12. hod. polední a tím po-dotknutím, že každý oprávněný volič 2 členy a 2 zástupce voliti může. Volby konati se budou v síni č. 40 c. k. berního referátu v Hradci Králové, staré Ru-dolfinu, a bude je říditi c. k. vrchní berní inspektor pan Josef Čechil. Voleb může býti každý, komu byla v roce 1903 předepsána osobní daň z příjmu a zane-šen jest do seznamu voličů a ten bude považován za zvoleného, kdo obdržel relativně nejvíce hlasů. — Vol-by tyto konají se výhradně úředními listky hlasova-cími a sice zvlášť pro členy komise a zvlášť pro jich zástupce. Oprávnění voliči mají řádně podepsané hlas-ovací listky buď osobně aneb prostřednictvím legi-timovaného zástupce v hodinách svrchu ustanovených jmenovanému volebnímu komisaři zároveň s volební legitimací odevzdati aneb řádně podepsané listky hlas-ovací i s volební legitimací před tímto časem poštou do svrchu uvedeného místa volebního pod adresou jmenovaného volebního komisaře zaslati. Nedostatečně frankované aneb nefrankované zásilky s hlasovacími listky nebudou přijaty.

Regulace na Královéhradecku. Na mnohých stranách mluví se pilně o upravení vod, zvlášť o průplavu Labsko-Dunajsko-Oderským, ale na Královéhradecku jakoby všichni zájem v té věci usnul. Všechna starost přenechává se tu výboru „Středolab-ského komitétu“. A přece důležitost úpravy Labe pro celé severovýchodní Čechy jest ohromná. Nebudeme se již ptáti o to, zda by výhodnější byla průplavová odbočka z Přerova do Pardubic nebo do Hradce — inženýr Ant. Smrček dokazuje, že průplav s odbočkou na Pardubice jest výhodnější a na výtky, že by se tu nedostávalo vody poukazuje k tomu, že po regulaci Třebávky a Sázavy netřeba se starati o vodu — a byt by ve vládním programu průplav z Moravy do Čech posunut byl až do druhého období stavebního, na počátek r. 1918, jest nutno, aby se dříve také širší veřejnost vyslovila, co by asi bylo prospěšnější; hlas lidu poplatného snad také něco řekne. Čekali jsme, že veškeré obce v poříčí Orlice a horního Labe pro-jeví tu své mínění, všude však jako po vymetení. Lid náš jeví často nedůvěru a neochotu k úřednictvu,

kterým vláda a různé jiné úřady vůbec na lid působí, ale tu, kde by měli občané akázati své právo, se věru na velkou škodu mlčí. Škoda, že už semel poslanec Jaroš, který hlasem svým ukazoval též na vodní, cestu k Hradci. Snad přece vzhopí se okresní a obecní zastupitelstva a této tak důležité otázky se ujmou!

Ve prospěch krapovitým postiže-ných odeslalo b. Konsistorium v Hradci Král. dru-hou část příspěvků, které se z diecése sešly, v obnosu 1400 korun do osad: Korouhve, Kaliště, Nemažova, Krušeburka a Starého Políčky. — C. k. okr. hejt-manství v Hradci Král. zasílaly další příspěvky tyto obce: Vlastary 17 K 58 h, Dob 15 K 10 h, Dobalice 100 K, Librantice 30 K. Ochotníci v Předměstích přis-pěli čistým výtiskem z divadelního představení „Smě-ry života“ dne 22. listopadu v obnosu 58 K 84 h, dosud úhrnem 4149 K 15 h.

Z Černilova. (Triduum.) Ve dnech 6., 7. a 8. prosince t. r. konala se zde zvláštní pobožnost jako příprava ke svátkům vánočním a na obnovu svatě missie. Tato duchovní cvičení řídil i letos vys. důst. p. Dr. František Šulc, konsist. rada a prof. boboloví v Hradci Králové, jenž v cyklu svých řečí — denně tři — znalceky, jasné, poutavé a působivé probral rozeznávací články naší svatě víry a církví evange-lických; upjatá pozornost posluchačů svědčila, že dojem zůstavují trvalý. Od půl 6. hod. ranní až do noci naplněn byl chrám Páně horlivými posluchači a ka-jicnicí, jichž v tyto dny na 700 přistoupilo ke stolu Páně, což svědlo jest korunou práce slovočného p. ředníka. Pán Bůh odpátlí přehojně obávámému panu ředníku! Upřímný dík i dp. Václavu Kozovi z Liblic za ochotnou výpomoc ve slyšení svatě spovědi. — O svátku Neposkvrněného Počtí bl. Marie Panny slo-žilo 12 osob při slavnostním shromáždění profas III. řádu sv. Františka Seraf v ruce svého ředitele.

Opravy kostelní. Školní chrám Zvěstování Panny Marie, „klášter“ nazvaný, bude v Pardubicích během letošního roku konečně opraven. Ministerstvo kultu a vyučování povolilo na tuto opravu 18.000 K. Poněvadž pak i město samo hodlá také k restauraci tohoto starobylého kostela značně přispěti a očekává se, že i někteří dobrodinci tak učiní, jsme té naděje, že veškerá vnitřní i zevnitřní úprava bude důstojna stanu Božího. — Také všeobecně milý kostelíček u Panny Marie Bolestné vzal na sebe letos nové, dů-stojné roucho. Dp. Ot. Hruška, duchovní správce v pracovně, který od svého příchodu do Pardubic věnoval tomuto posvátnému místu tolik bedlivé po-zornosti, dal za přispění mnoha šlechetných duší kostel tento nově vyzdobiti a okrásliti. Jemná malba a opravené fresky na stropě dodávají chrámu milého vzhledu. Nádherná je zvlášť nová kazatelna a hlavní oltář s mariánskou korunou uprostřed. Na den Nepo-skvrněného Počtí Panny Marie byl kostelík posvěcen, při kteréžto příležitosti posvěcena byla zároveň nová nádherná budova školní „u kostelíčka.“

Pan hrabě Vojtěch Sternberk před-nášeti bude v neděli dne 30. t. m. o půl 4. hod. odp. v síle Panského domu v Chocni o české a rakouské politice. Vzhledem k velikému zájmu, jaký přednáška v širém kraji vyvolala, aby zabráněno bylo trapnému tísnění účastníků, obmezen bude přístup ku přednášce jen na ty, kdo dříve opatří noví zvláštní legitimaci, kterou vydává a poštou zašle (známka 3 h) redakce Lidových Listů v Chocni.

„Ústřední Matice Školské“ odvedla těchto dnů cukrovarká společnost úřednická v Sy-rovátce na osmý diplom obnos 200 K — výsledek pra-videálních sbírek, jež tímto darem za posledních 9 let dosáhly slušné výše 1600 K. — Na zdar!

Pozor na naše přátele! Vzhledem ku čl. pod tímto titulem v 48. čís. Obnovy žádá nás p. Ferdinand Vondráček, vývozce kávy v Terstu, abychem uveřejnili, že se u vlasteneckém zápalu neobrací na naše duchovenstvo, učitelsko, představenstvo a rol-nictvo, ale že své zboží písemně ve slohu obchodním nabízí stejně pro veškeré národnosti v Místě Rakousko-uherské v jazyku českém, slovinckém, chorvatském, německém a italském. Ze se židovské firmy pod jeho firmou neakryvají, ale že majitelem protokolované firmy jest jediné on a sice dle výnosu slavného c. k. obcho-dního a námořního soudu v Terstu ze dne 21. čer-vence 1899 č. 511, § VII. 10. Dále, že tyš nechytá lid na úvěr tří až čtyřměsíční, ale že výhodou tu posky-tuje proto, poněvadž dobříkový obchod svého času silně z Hamburku, Brém a Altony provozovaný neo-lidní obeluhou sám sebou se zmožnil a on že zásilky bez dobírky jen možnou nedůvěrou chrání. — Milerádi popřáváme místa tomuto vysvětlení o firmě jmenované, o níž nám náš dopisovatel pouze s pří-ližnou úzkostlivostí vlastenecké podal mylnou zprávu. Jestli náš venkov zaplavován s ciziny různým zbo-žím pod vlajkou vlasteneckou, pod níž skryvají se naši nepřátelé. — Dle zaslaných dokladů jest to firma solidní, a námi ctitel.

Úmrtí zasluhujícího učitele. Dne 6. t. m. zesnul tiše v Pánu p. Josef Macháček, řídící učitel ve výslužbě, v pokročilém věku 84 let. Sladouný odpočinek trávil v Josefodole u Skuhrova u svého zetě a dcery, provdané za p. K. Vondráka, stroje-doucího při panské pile josefodolské. Jím odesel jeden z veteránů příkladné práce na poli našeho školství. Prodělal sebou ony různé změny života učitelského od doby před rokem devětašedesátým až k přeměnám nejnovějším. Tiché a skromné bylo působení jeho, ale při tom přec sdárné. Z řady let, jichž mu popřáno, největší část strávil při škole. Působil ve školním okrese novoměstském a to jako samostatný učitel v Osečnici u Dobrého, jea tamže správcem školy a pak jako řídící učitel ve Skalsu u Dobrušky. Vše do-žítavil po sobě upomínka milou a čestnou. Pohřeb jeho byl dne 9. t. m. o 9. hod. dopolední. Tělesné pozůstatky jeho byly v domě smutku v Josefodole vykropeny a po zádušní mši svatě na hřbitově při farním chrámu Páně ve Skuhrově k poslednímu od-počinku uloženy. Odesel oddán do vln Boží, zaopa-řen svatými svátostmi. Bůh, v nějž věřil i doufal, budiž jeho Odměnitelem!

Výstava umělecko-průmyslových výrobků moderních i starých, k vnitřní výzdobě bytů sloužících, jakož i celých mod. zařízených bytů, z ložnic a jídelny, otevře městské průmyslové muzeum v Hradci Králové dne 16. pros. v slavnostní sním obchodní akademie. Celá kolekce výstavní, jež patří c. k. rakouskému muzeu ve Vídni, doplněna bude uměleckými výrobky českými, prodejními a sice v první řadě rostomilými vzory paličkováných krajek, vloček, límců a různých ozdob na šaty, dále moderními, bronzovými výrobky p. J. Maliny, sochaře v Praze a J. Kratiny, známého umělce pařížského. Výklad ku výstavě, jakož i obraz celého moderního anažení, uvéstí umění a vkus i do našich domácností, poskytně cyklus přednášek p. dr. J. Jiří a, kustoda uměl. prům. muzea v Praze. Přednášky, provázené promítanými obrazy egiptikonem, podají každému potřebný doprovod k předmětům vystaveným. Přednášky odbývají se budou v sobotu dne 19. prosince o 7¹/₂ hod. večer, v neděli dne 20. prosince o 3. hod. odpo. a v pondělí dne 21. prosince o 7¹/₂ hod. večer v sále Živnostensko-čtenářské jednoty. Sedadla (nečíslovaná) stojí na celý cyklus 1 korunu, jednotlivě 40 hal., k táh 10 haléřů. Vstup do výstavy jest volný. Dětem vstup dovolen pouze v průvodu rodičů. Upozorňujeme naše dámy a milovny uměl. průmyslu vůbec na vhodnou příležitost k zakoupení skvostných vánočních dárků. Podporujte chudý horský lid náš na Zamberecku a Vamberecku zakupováním jejich výrobků!

Z Kutné Hory. Katolická jednota sv. Vojtěcha" pořádá dne 28. listopadu 1903 v místnostech spol. (u Mincmistra) mikulášskou zábavu s rozdáváním dárků atd., která se ned. očekávání velice krásně vydařila. Čistý výnos věnován ve prospěch nemoc. členů. Předem platí dík náš těm, kteří na zábavu tu hmotné laskavé přispěli a to zejména jsou: Vldp Fr. Dvořák, děkan z Nebovic; z H. Kutné: pí. Němcová, pí. Moravcová, pí. Cievárková, p. Novotný, p. Jachoda, vldp. Dr. K. Truxa, ředitel, dp. Fr. Pour, vice-ředitel, p. Šulc, vldp. Müller, c. k. profesor, urozená pí. ze Sachsenthalu, pí. Votrubová, p. Probošt, p. Šmíd. Dále platí dík náš dp. J. Zelenému a všem členům kat. spolku ze Sedlic, kteří přispěli hmotně a zároveň se v hojném počtu účastnili osobně. Též děkujeme všem našim členům jednoty, kteří též hmotně přispěli a nezištně při zábavě té účinkovali. Dík též všem hostům. — Upozorňujeme že katolické časopisy lze též dostati u p. Březiny (prodej novin) na náměstí.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Přispěvky a sbírky, jakož i stavební fond na stavbu tuto byly dle práva došlého rozhodnutí nejvyšší instance od poplatkového equivalentu osvobozeny, což jest značným úspěchem a dobrodiním pro zrušenou myšlenku velmi nutné novostavby kostelní v Náchodě. V době od 16. září do 7. prosince 1903 k účeli této mimo sbírky kostelní odvedli: 600 K slavná obec města Náchoda; po 100 K jistý šlechtetný kněz, pan Julius Philipp, ředitel c. k. odborné školy tkalcovské v Náchodě, za příčinou nejvyššího vyznamenání, jehož se jemu udělením rytířského řádu císaře a krále Františka Josefa I. dostalo a p. Bedřich Procházka, ředitel reální školy v Náchodě; 25 K p. Jan Matuška z Náchoda; po 20 K p. Vojtěch Matějka, městský sládek a nejmenovaná v Náchodě; po 10 K p. Štěpán Dvořák, učitel na měšťanské škole v Milevsku, p. Ferdinand Geisler a p. Petr Kolínský, fotograf v Náchodě; 6 K 54 h sbírka posvícenská z osady Bražecské; po 5 K pp. manželé Josef a Karolina Čicháčkoví z Náchoda a p. Václav Pachta, c. k. notář v České Skalici; 3 K vdp. P. Richard Randák, kvadrant řádu kapucínského v Opočně; po 2 K p. Jan Bílek z Bělousové, pí. Josefa Borůvkova v Náchodě, dp. P. Ferdinand Gottwald, katecheta v Náchodě, Marie i Anna Hanušov z Bražec, J. H. z Náchoda, p. Antonín Junker z Dobrušky, pp. manželé Jan a Ludmila Kábrtovi z Jizbice, p. Petr Kolínský ml. z Náchoda, p. Fr. Malina, barvit v Náchodě, p. Frant. Mareš, ředitel lycea v Bruš, pí. Kateřina Matoušková z Náchoda, p. F. P. v Náchodě, p. František Podhajský, architekt v Praze, pí. Anna Pozdénová, Ludmila Pozdénová a rodina p. Václava Rokoše vesměs v Náchodě, p. Josef Ruffer v Starém Městě a p. Josef Weymann, městský radní v Náchodě, po 1 K p. JUDr. Frant. Beneš, c. k. okr. adjunkt soudní v Hodoníně na Moravě a nejmenovaná dárkyně. Stavební fond dosáhl výše 64898 K 30 h. Veškerým šlechtetným dárčům projevují se díky nejvládnější se snažnou prosbou ku ctěné veřejnosti za další dobrotvivé přispěvky, jež se přijímají na děkanství aneb zasílají mohou též přímo poštou na spolek pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě.

Zapravili jste již předplatné?
Koupili jste si náš kalendář „Štít“?

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

lze dostati v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Přtkopech.

Pius X. a učen. knihtiskařský. „Buchdruckerwoche“ píše následovně o sv. Otci: Žřizenci vatikánské knihtiskárny musí velmi často procházeti galerií rytin. Když Lev XIII. chodil do zahrady, nesměl se s nikým po cestě setkat. Pius X. zrušil tento rozkaz a mluví velice rád při setkání se žřizenci vatikánskými. Když nedávno procházel galerií, klekl před ním na zemi učen. knihtiskařský a líbal mu prsten. Papež ptal se ho otcovsky na jeho zaměstnání, na jeho rodiče a pravil mu na konec: „Zítřka mě navštívíš a povíš mi něco o svých rodičích“. Když se ředitel knihtiskárny o směřlosti učně dověděl, pokáral

jej a poslal za trest na osm dní k rodičům. Když však následujícího dne učen. k papeži se nedostavil, poptával se papež po učni a dověděl se, že učen. pro nemoc byl na několik dnů poslán domů. „Tato nemoc zdá se mi býti podezřelou; pošlete pro hochu, chci jej viděti!“ Ředitel pravil přinej učni, když se dostavil: „Řekneš Jeho Svátosti, že byl nemocen a nezradíš mě, že jsem tě potrestal, sice tě ihned vytnu“. Učen. byl doveden k papeži a tu otázal se jej tento: „Proč pak jsi ke mně nepřišel, jak jsem ti nařídil?“ „Svatý Otče, byl jsem nemocen“, pravil hoch. „Proč pak lžeš před papežem; to jest od tebe nebezpečí; řekni mi nyní pravdu“. Učen. poklekl před papežem a vypravěl a přámě, co se mu přihodilo. Svatý Otec jej pozdvihl těše jej a pravil mu: „Jdi opět po své práci, máj milý, a řekni, že papež to tak chce“. Současně daroval mu 60 lir pro jeho otce a řediteli nařídil, aby se svými podřízenými slušněji jednali, sice že bude sám propuštěn, kdyby s hochem neslušně zacházel.

Židé a sociální demokraté. „Jüdisches Volksblatt“ (Židovský národ. list) upřímně se vyslovuje: „Již před dvěma lety ozvaly se na sjezdu rakouské sociální demokracie hlasy, jež rozhorčené od sebe odmítaly tvrzení, že sociální demokracie jest židovským ochranným sborem. A toho jim také nikdo nezastí, neboť židé ani jediné straně, k níž se přidali, nikdy ku prospěchu nebyli — Podporujeme sociální demokracii, ale budme při tom opatrní, by nepostřehly širší vrstvy toho, že jsou sociální demokraté toliko ochranným sborem židovstva a aby nepřátelé neměli nijakého důvodu, je „židovskými pohůnků“ a jinými podobnými názvy častovati.“ Tak vida, židé sociální demokratům po lopatě podávají, čím jsou jim, ale socialisté jakoby byli slepi. — „Přátelství“ židů k sociální demokracii dokazuje na př., že u sociálně demokratické nemocenské pokladny ve Vídni zaměstnáno jest 96 židovských lékařů a jen asi 4 křesťané.

Jak se baví naše společnost. Časopis „Slovo“ u příležitosti procesu Svatováclavské záložny velmi trefně charakterizuje snahu nynější společnosti, poukazuje s chválou na předsedu porotního líčení, aby nezbytné odhalování zákulisních pikantností omezil na míru nejukrovnější a opravdu jen věcně nutnou. Jeho počínání nelze než plně schvalovati, neboť není účelem smutného porotního líčení, aby podávalo pikantní stravu „premiérovému obecenstvu“, které každodenně naplňuje nový sál porotní síně mnohem pilněji a neuvěřitelně, než vernisáže „Manesa“ a premiéry původních dramát nebo jiné vděčnější podniky, při nichž se tak rádo mluvívá o crému naší společnosti. A toto obecenstvo nesleduje proces s podniky svatováclavskými pro nic jiného, než pro senzací a pikanterie, s ochotou poslouchalo by od rána do večera, od každého z bývalých záloženských služb znova a znova o zajímavých přesvědčivých úřednících i o jejich schůzkách a zábavách. Porotní líčení je mu výborným vyšetřováním pikantní lekтуры a osvětlením v době, kdy divadlo a společnost ve své fadence jeví málo přitažlivosti pro jeho nervy chvilivě vzrušení a silných dojmů.

Nová námořní děla, určená pro pancéřovou věž rakouské válečné lodi „Babenberg“ a zhotovená v dílnách Škodových v Plzni, jsou obrovských rozměrů. Mají kalibr 24 cm, délku pak 10 m a 60 cm. Nesou na délku 16 kilometrů s počáteční rychlostí 760 m. Střela jejich váží 216 kg a potřebuje k vystřelení 45 kg prachu. Za minutu lze dáti z těchto obrů 4 rány a vyzkoušena jsou děla ta na 300 výstřelů. Lafeta váží 147.5 tun, pancéřová věž 230 tun. Plášť její je 240 millimetrů silný. Projektil z děla toho vystřelený prorazí železnou desku 68 cm silnou. Otáčení věže, dodávání munice, sklon děl i vracení se lafet po výstřelu zas do původní polohy děje se pohonem elektrickým.

Starost elizny o nás. Jistě cizozemské loterní firmy (též „bankovní domy“ zvané), z nichž nejznámější níže jsou uvedeny, v rakouských časopisech pokoušejí se inserovati, a již také uveřejnily anonce, kterými by mohlo obyvatelstvo býti svedeno k uzavírání koupě cizozemských nedovolených losů na splátky, po případě k účasti se ve hře seriových losů nebo třídních loterií a které také někdy oněm osobám, jež by chtěli jako agenti takové obchody sprostředkovati, velký výdělek slibují. Podobné obchody, jakož i sprostředkování jich, zejména podomním obchodem, jsou zákonně přísně zapovězeny a pooutami trestány. Takové firmy zejména jsou: K. J. Wojtan v Amsterdamě, A. Balog et Comp. v Mnichově, Maxmilian Fischer et Comp. v Mnichově, „Merkur“ v Norimberku, Commerce und Credit-bank v Amsterdamě, Steinhauser Comp., v Stuttgartu, Bank Aktien-Commissionshaus v Norimberku, J. Blumenthal v Hamburku, Valentin v Hamburku, Meotec v Hamburku, Louis Hofman v Hamburku, Wilhelm Staub v Budapešti, F. Fischer v Budapešti, F. Kirschbaum v Budapešti, Richter v Lübecku, Danmark Banhaus v Kopenhaenu. Proto pozor na kapsu.

Nádherné gratulační listky k novému roku vydává právě Ustřední Matice Školák v Praze. Originál symbolického obrazu akademického malíře p. H. Bettingra jest reprodukován právě českou grafickou společností „Unif“ v Praze a bude asi v první polovici t. m. odevzdán jako umělecká česká blahopřejná pohlednice do rozprodeje. Kus bude stát 20 h, avšak jelikož jest očekáváti, že bude po gratulačních listcích matičních velká poptávka, činí se opatření, aby se prodávaly nejen u pokladny matiční, nýbrž také ve všech českých knihkupectvích a větších sávodech papírnických, i upozorňujeme na věc již nyní majitele takovýchto firem; pohlednice budou prodávány i obchodníkům pouze za hotové za obvyklých podmínek.

Legitimační listky pro obchodní cestující k dosažení snížené sazby zavazadlové z kufrů se vzorky na r. 1904 vydávati bude obchodní a živnostenská komora v Praze ve všední dny v úředních hodinách od 8 hodin ráno do 3 hodin odpoledne počínaje dnem 15. prosince 1903. Obchodní cestující, kteří se o listky takové chtějí uchasteti a jimž byla vydána stvrzenka totožnosti již v letech

minulých, podejte stručnou písemnou žádost v podobě protokolu komorním a přiložte k ní listek legitimací z r. 1903, bez jehož vrácení nebude legitimací listek na rok 1904 řádateli vydán, zároveň se stvrzenkou totožnosti, dále kolek za 1 korunu, poplatek 60 h, za každý legitimací listek. Ti obchodní cestující, kteří stvrzenku totožnosti dosud nemají, musí ke své žádosti za vydání legitimací listku na r. 1904 mimo kolek za 1 korunu, poplatek 60 h předložit ještě svou nejnovější zřetelnou podobiznu v rozměrech 6¹/₂ X 10¹/₂ cm na kartonu, na níž se stvrzenka totožnosti upevní. Zároveň se upozorňují ony firmy, jimž pro jich cestující byly v roce 1903 takovéto legitimací listky vydány a kteréž na vydání jich pro r. 1904 nereagují, aby vyzvedly od svých cestujících tyto legitimací listky, které uplynutím kalendář. roku 1903 platnosti pozbyvají, a ve smyslu odst. 6. příslušných předpisů co nejdříve obchodní a živnostenské komoře pražské nejdéle však do 25. ledna 1904 je vrátily.

Vojenský koncert pořádá dne 13. prosince 1903 hudba c. a k. pš. pluk č. 42 v sále „Adalbertina“ v Hradci Králové. Čistý výnos případně penzijnímu fondu pro vdovy a sirotky po vojenských kapelnících. — Vstupné za osobu 80 h. Počátek o 7. hod. večer. Sedí se při stolech. Program. I. 1. Dr. Ant. Dvořák: Předehra k opeře „Selma sedláč.“ 2. R. Wagner: „Zpěv dcer Rýna“ z hudebního dramatu „Götterdämmerung.“ 3. E. Harmaton: „Harfa a hrací hodiny“, charakt. skladba. 4. L. A. Maillart: „Fantasie z opery „Zvonek Eremity.“ 5. O. Nedbal: „Fantasie z baletní němohry: „Pohádka o Honzovi.“ II. 6. E. Reiterer: Předehra k opeře „Dech jara“, na motivy. 7. J. N. Král: „Pozdrav Milence“ Josefa Straussa. Zastaveníčko pro křídlovku. 8. G. Starke: „Život lidový“, velký hudební obraz. 9. V. Aletter: „Dostaveníčko“, gavotta. 10. J. Labitzký: „Národní písně české“, směr.

Práček na zuby, lepší než všeliké v novínách oblažované prostředky na čištění a zachování zubů, si pořídíme, když kůrku chleba domácího spálíme v troubě na uhel, týž v hmoždíři utlučeme, do láhvice vypeeme a pak způsobem obvyklým užíváme. Chceme-li mít jasný práček, roztlučme trochu mléčného cukru — je na prodej v lékárně — a smícháme oba.

(Zasláno.)

Prohlášení.

Ony důstojné pány, jimž počátkem tohoto školního roku dovolil jsem si zaslati knížku: „Katechese dle přednášek J. M. biskupa Brynychy“ v ceně 1 K 80 h, a kteří si ji po delší čas (více jak týden) ponechali a nevrátili, prosím zdvořile o laskavé zaplacení dotčeného obnosu za ně, bych také sám účty s bisk. knihtiskárnou vyrovnati mohl.

Karel Janský,
farář v Uhersku,
vydavatel Katecheseí.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 5. prosince 1903.
1 hl pšenice K 11.30—12.20, žito K 9.45—9.70, ječmene K 9.60—10.00, oves K 5.10—5.50, prosa K 8.40—10.20, vikev K 8.60—10.00, brachu K 18.00—22.00, čočky K 24.00—28.50, jahel K 19.00—0.00, krup K 16.00—24.00, brambor K 2.60—3.20, jetelového semene K 58.00—98.00, máku K 25.00—30.00, lněného semene K 18.00—22.00, 100 kg. žitných otrub K 11.00—0.00, pšenič. otrub K 10.00—0.00, 1 kg. mála K 2.00—2.40, 1 kg. sádla vepřového K 1.68—0.00, 1 kg. tvarohu K 0.24—0.32, 1 vejce K 0.06; 1 kopa zelí K 3.80—4.20, 1 kopa kapusty K 1.30—2.00, cerele K 0.00—0.00, 1 hl cibule K 3.80—5.50, 1 kopa drob. zeleniny K 0.60—1.80, 1 pytel mrkve K 2.00—2.80, 1 hl. jablek 12.00—22.00. Na týdenní obilní trh v Hradci Králové 5. prosince 1903 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 566, žito 407, ječmene 425, oves 215, prosa 8, vikev 11, brachu 13¹/₂, čočky 0, jahel 9, krup 10, jetelového semínka 22¹/₂, lněného semínka 0, máku 0. 2) Zeleniny: zelí 66¹/₂ kop, kapusty 21 kop, cerele 0 kop, cibule 12 hl., drob. zeleniny 57 kop, mrkve 9 pytlů, brambor 57 hl., petržele 0 kop. 3) Ovoce: jablek 30 hl. 4) Drobného dobytka: vepřů 8 kusů, podvinčat 397 kusů, kůzlat 0 kusů.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. Pendlové hodiny v krásných ořechových skříních.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako: retázky, prstýny, náramky, jehly a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Děvory hodným úsilky na výběr též i na splátky bez svýčtení cen. — Založeno r. 1843.

Nejlepší vánoční dárek původní **SINGERŮV** šicí stroj.

Jednoduché ovládání! Velká trvanlivost! Nejvyšší výkonnost!

Světová výstava v Paříži 1900. „**GRAND PRIX**“ Nejvyšší cena výstavy.

Šicí stroje Singer Co. těší se světové pověsti pro svoji výtečnou jakost a velkou výkonnost, čímž se ode dávna veškeré její výrobky vyznačují. Neustále stoupající odbyt, vynikající vyznamenání na všech výstavách a více jak 50leté trvání továrny zaručují nejdokonalejší jakost našich strojů.

Bezplatné vyučování šití, jakož i všem technikám moderního uměl. vyšívání. Elektromotory pro pohon šicích strojů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, Jiříkova třída 270.

Žádejte od firmy **KAREL ŠIMEK** v Č. Budějovicích

vzorky nových **sv. obrázků**

Vzorky překrásných novinek **vánočních**

jsou za K 2-50 k dispozici.

Nábytek na splátky

bez jakéhokoliv zvýšení cen na každou stanici dodává velkozávod truhlářský
K. V. Skuherský, Hradec Král.,
proti hotelu „Merkur“ čís. 303.

Svůj k svému! Podporujte křesťanský závod!

Vánoční dárky

ve velkém výběru: veškeré prádlo bílé i trikotové pro dámy i pány, nákrčníky, kapesníky od 60 kr. tucet počínaje, damask. grádlo bavlněné i lněné, kamafasy, garnitury kávové, jídelní i vlněné, vyšívané i předtiskuté ručníky, deky, stolní běhouny, garnitury, dam. ručníky atd. doporučím v jakosti nejlepší a za **ceny nejlevnější.**

Látky pro dámy.
Kněžské kolárky.

Doporučuji velectěnému P. T. obecnstvu, aby dříve než svoje zimní a vánoční potřeby nakoupí, můj nově zařízený a rozšířený sklad si prohlédlo a přesvědčením, že většího výběru a levnějších cen, tudíž solidnějšího obeloužení, nikde jinde nenalezne. O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný

STANISLAV JIRÁSEK,
speciální obchod s Klatovským prádlem a bílým zbožím
v Hradci Králové, Velké náměstí číslo 136.

Svůj k svému! Podporujte křesťanský závod!

RADOST

největší způsobíte svým miláčkům, koupíte-li jim za dárek

K JEŽÍŠKU KNIHU.

Dobrá kniha jest dárek ceny trvalé a způsobí potěšení všude, kamkoli vnikne. —

Před nákupem račte si přijít prohlédnouti bohaté sklady

prvního královéhradeckého knihkupectví

Boh. Melichara

v Hradci Králové

(bývalý závod Pospíšilův, založený r. 1808.)

Zásilky na výběr do domu vyřizují se ochotně.

Na skladě jsou knihy ve všech cenách, od 6 kr. počínaje.

Levné 3 byty

v II. posch. Adalbertina

lze ihned pronajati.

Pro menší rodiny výhodné.

Těž i byt pro svobodného pána.

Bližší sdělí administrace t. l.

Malínský
● křen! ●

Ochrannou známkou opatřený.

5 kg. 15 kořenů	K 5-50
5 kg. 20 kořenů	K 4-50
5 kg. 30 kořenů	K 3-50

Vyplacený na každou pošt. stanici zasílá

F. Císař v Malíně u Kutné Hory.

Vánoce 1903.

Nejbohatší výběr
vhodných dáreků.

B. E. TOLMAN,

Nejbohatší výběr
vhodných dáreků.

východočeské knihkupectví a nakladatelství v Hradci Král.

Zásilky k výběru obratem se vyřizují.

Račte si všímnouti mých bohatě vyzdobených výloh před nákupem dáreků. Obrázkové knihy pro děti, díla básnická, romány, cestopisy v orig. vazbách, globy, atlanty, francouzská belletrie, papetterie, stavebnice, hry, barvy, betlemy, modlitební knihy atd. atd.

Velká díla obrazová a lexiková na splátky bez zvýšení cen.

Vše volno k nahlédnutí bez závazku ke koupi. Seznamy zdarma a franko.

Telefon č. 17.

Chybící z cizojazyčného opatří se co nejrychleji.

Telefon č. 17.

Zakázky na venek promptně se vyřizují.

Jedna návštěva stačí

by možná bylo přesvědčiti se o výkonech mého bez konkurence stávajícího atelieru pro přijmutí osob při světle umělého dle mého

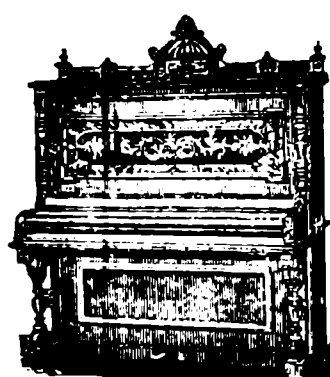
vlastního patentem chráněného systému.

Se zařízení tímto jsem zcela neodvislým od světla denního a jest mi možno i v hodinách večerních fotografické snímky v stejné dokonalosti prováděti.

Zvlášť výhodné též co momentní přijmutí dětí!

J. F. LANGHANS,
c. k. dvorní fotograf v Hradci Králové.

Vánoční dary!

PIANA
PIANINA
a HARMONIA

nejnovějších
soustav — levné.

též na splátky a výměnu nabízí továrna
A. L. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.

Sklad Eliášovo nábrží proti lab-
skému mostu.
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Cenníky zdarma a franko. Pochvalná uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

Kupectví pro zábavu.

Ačkoliv cena kávy značně stoupla,
prodávám dále
velmi dobrý druh
kávy
1 kilogram za 2 koruny.

Připomínám, že za tuto cenu tak jemný
druh nedodávají terští ani hamburští
obchodníci, jsouce zvyklí na větší re-
bach. Za solidní obsluhu dostávají se
mi od pp. objednatelů projevy úplné
spokojenosti.

Frt. Chrudimský
v Hradci Králové.

Vlastní domy čis. 16, 171, 290.

Hlavní oběd s kávou.
Přisečný znalec kávy.

Konkurs.

Při děkanském chrámu Páně
v Žamberku obsadí se dnem 7. ledna
1904

**místo ředitele
= choru. =**

S místem tímto spojen jest roční příjem
800 K mimo štolární poplatky. Žádosti
opatřené doklady o hudební spůsobi-
losti a dosavadní činnosti, jakož i za-
chovalosti buďtež podány do 1. ledna
1904 podepsanému úřadu. Místo se zadá
na jeden rok provisorně. — Podmínky
ústně.

Děkanský úřad v Žamberku,
dne 7. prosince 1903.

Eyring, Jos. Poláček,
patronátní komisař. děkan.

K vánocům!

Veřejné zákusky k čaji, kávě,
vínu i čokoládě jsou

**Lomnické
SUCHARY**

kteří v nejlepší jakosti z pravého horského másla
vyrábí Petr Vinklář, nejstarší tovární výrobce
vyhlášených lomnických suchar v Lomnici n. P.
Zásilky v každém množství dobírkou. Pečlivý obal.

Konkurs.

Při farním chrámu Páně ve
Smidarech obsadí se dnem 1. ledna
1904

ředitele choru

Farnost čítá 5000 duší. Blíží
ústně neb písemně.

Farní úřad ve Smidarech,
dne 9. prosince 1903.

Frýr,
patronátní komisař.

Václav Šrám,
farář.

Oznámení.

Dovolují si ve snámost uvést, že za příčinou pře-
vzetí závodu

odprodávám
veškeré převzaté **zboží o 30 procent**
levněji a zásobil jsem sklad vesměs zbožím
čerstvým, na pť:

Sukna humpolecká, bránská, krňovská, v nej-
lepších jakostech

Manžestry sametové, znamenité jakosti,
v různých barvách.

Látky pro dámy modních vzorů, již
od 36 kr.

Barchenty i jiné látky prací, saručené stálo-
barevné, modních vzorů již od
20 kr. za 1 m. počínajíc.

Kanafasy přesné i bavlněné, ručně tkané, od
28 kr. za 1 m.

Plátna všeho druhu i šife, lněná i bavlněná, jakož
i ruční pravá horaká.

Damašky grádlo, přesné i bavlněné,
nových vzorů.

Ručníky soupravy barevné i bílé, **kapesníky,**
servítky, ubrusy všeho druhu a
velikosti

Uplné
výbavy pro nevěsty.

Sklad látek hedvábných

šatových, blázových i ozdobných posledních novinek.

Velkolepý výběr koberců,

záclon, souprav vlněných a bavlněných.

Prádlo bílé pro dámy a pány.

Zboží trikové, ponožky, punčochy,

glotové zástěry, sukně, šněrovačky nejno-
vějších tvarů, deštníky a kravaty atd., za ceny
velice levné.

Speciel. sklad klatovského prádla.

Šátky hedvábné, atlasové, cachemírové, vlněné se
šitkou kus pouze 45 kr., převážně všeho
druhu kus již sl. 1.35.

Šály a šátky vlněné, pletené, plyšové, šitkové.

Oblečky trikotové dětské od 32 kr. počínajíc.

Gloty černé a barevné, jakož i různé podšívky
pro pp. krejčí a dámské modní síně v cenách
zvláště levných.

Zbytky za poloviční ceny.

Prosím, by velevážené obecnstvo o pravdě ahora
uvedeného se přesvědčiti ráčilo, neboť jest stále ani ou
mou, bych při skrovném záuku velkého odbytu docílil a
takto levné svoje P. T. odběratele obsloužil a zásadou touto
i na dále mně věnovanou přisáh si zachoval.

V hluboké úctě firma

Karel Ed. Krupka

v Hradci Králové, Velké náměstí č. 137

vedle p. Hutty.

— Výhodný vánoční nákup. —

Podporujte nový, ryze český a křesťanský

závod.

Nejlevnější pevné ceny. — Vzorná obsluha.

Velký

acetylenový

aparát

úplně zachovalý,

pouze 2 leta v uží-
vání, je za polovičku výrobní ceny

Záruka 1letá. na prodej.

Společným poskytnou se i splátky. — Blíží
sdělí administrace t. l.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstavci u Hrádku Král.

zhotovuje zručně a levně

kazatelny,

Boží křoby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k namalování.

Boží křoby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k namalování.

Boží křoby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

svůj hojně zásobený
sklad náčiní
Dobrušického
stříbrného, bronzového a jí-
lového kovů

všechny vlněné
a bavlněné, zář se ruční.
Vlastní výroba umožňuje
veliké úspory co nej-
levněji vyříditi. — Platiti
možno též ve lhůtách. Oprava
umovněnací a stříbření star-
ších věcí vykoná se rychle a
zařlou se již svíceně se stýr-
sením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj máše
se vykazují četnými pochval-
nými přísply P. T. zákazníků
a odporučuje se tedy k na-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborů, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lucern, lucern, křížů, táček na křes, svícen, so-
chy, chráněk na Největší, patenek atd. co nejvíce.

Provoz v Hradci Králové

— Velký —
vánoční prodej
všech druhů dámských látek.

Koberců běžných a odměřených.

Záclon krajkových a vlněných.

Pokrývek jednotlivých i garnitur.

Přikrývek vlněných a hedvábných.

Veliká zásoba vlněných a hedvábných látek.

K masopustnímu období veliký výběr
plesových novinek.

Vzorky na požádání zašlou se poštou franko.

Veškeré zboží vzorů nejnovějších.

PALDUS A POUR

(dříve J. Jeřábek)

Hradec Králové, Velká podsíň.

Ty naše záložny.

V Praze se odehrává děj, jehož průběh jest sledován veškerým tiskem domácím i cizím. Jedná se tu o zcizení majetku 8 milionů korun, o který obnos mají přijít vkladatelé Svatováclavské záložny. Na naše poměry je to obnos obrovský a bolí tím více, poněvadž je ztrátou tou stíženo naše národní duchovenstvo, jehož větší část vystuduje v poměrech chudobných a pak v povolání svém stírá groš pro stáří. A nyní úspory ty jsou ztraceny. Nám tu připadá divná souhra okolností. Kněžstvo ukládalo úspory do Svatováclavské záložny dle hesla „svůj k svému“, že je to ústav, v jehož čele stojí kněz a nastojte, v tomto ústavě se po drabná léta kradlo. Kde je ta psychologie těch krádeží? Inu páni, kteří si dopřáli cham pašské a maitressy, mysleli si, vždyť nám sem zanášejí ti kněží peníze, co tedy s nimi, my budeme užívat a kněží ať si suší hubu. Kněžské peníze byly zde považovány za veřejný plen, které utrácet a prohrýtit nepovažováno za žádný hřích asi tak, jako když se faráři vykrade stodola a odnese pole. A nyní přijde ta celá tragika. Socialistické a liberální noviny píší o klerikálním zlodějství, kněží tu stojí obvinění ze zločinu zpronevěry. A kolik je tu těch defraudantů kněží? Jediný — Drozd a ten všechnu vinu zapírá. A kolik defraudantů laiků? Celá řada a všichni zapírají.

Zde vidíme obraz, který se za dnešní doby opakuje každého dne, ale nedělá se s každým tolik povyku, nejsou všudy klerikálové na pranýři jako defraudanti, takové divadlo si nesmí dáti ujíti „Právo lidu“ a s ním spřežený ostatní tisk stejného smýšlení. Pádem Svatováclavské záložny připraveno jest české duchovenstvo o veškeré své dlouholeté úspory a z toho důvodu lze zde mluvit o klerikálním zlodějství, ale ne o klerikálově krádeži, nýbrž o bytí neklerikálními pašouchy okradení.

Ztráty kněžstva mohou býti oceněny na nejmenší 6 milionů korun. Ale ztráty morální jsou ohromnější a strašlivější a budou působiti na mysl lidu ještě dlouhá léta. Krádeže ve Svatováclavské záložně nejsou u nás zjevem snad ojedinělým. Kdybychom chtěli podati soupis všech vykradených neb okradených záložen českých od té doby, kdy se u nás záložny ty začaly zakládat, byla by jich hezká řada, záložna Svatováclavská má ovšem mezi všemi rozměry největší. Máme zde případy v Bakově, Chotusicích, Neveklově, Třeboni, Smečně, Budyni n. Ohří, Bělé u Bezděže a nyní na Moravě ve Valašském Meziříčí, kde je dokonce vykradeno všecko. Opakuje se zde totiž divadlo jako při zakládání rolnických cukrovarů v letech 70tých, které pak padaly jako zralé makovice do rukou židům. Všude ukázalo se, že takový podnik přivedli do zkázy lidé nepoctiví a při tom duševně obmezení, kteří ani za mák tomu úkolu nerozuměli, který jim byl svěřen. Tak se tyto věci měly v záložně Svatováclavské, kde se hospodařilo nikoliv podle pravidel finanční vědy, ale podle pravidel tureckých. Každé nerozumné vedení záložny musí takový ústav přivesti za určitou dobu na mizinu. Takovému konci není žádného vyhnutí. Zde právě spočívá celé to nebezpečí, na které státně vůbec celé naše peněžnictví.

Na světě není nic jisto, pouze smrt a nejmenší jistoty poskytují peníze. Podle této zásady musí řídit každý peněžní ústav svoji finanční politiku. Hlavní zásadou finanční politiky každé záložny musí býti, aby od vkladatelů svěřené peníze byly na tu největší možnou jistotu zužitkovány. Záložna, která má nouzi o vklady, není v takovém nebezpečí ztrát jako záložna, která má veliký nával vkladů a neví kam s nimi; zde jest blízko nebezpečí, že pak správa záložny se pouští do odvážlivých spekulací a to bývají počátky smutných konců. Bylo již mnoho mluveno o tom, jak by se jistota vkladů v záložnách dala zvětšiti, aby se předešlo krádežím, ztrátám a p.

Ale proti zlodějství ještě nikdo nevynechal žádného léku. Jest zde sice sedmé přikázání boží: Nepokraděš, ale právě tomuto přikázání se dnes lidé nejvíce posmívají. Ale kam pak s poctivostí, na tu nynější svět již nevěří a proto také ty konce. Možno dosti, že, budou-li se krádeže a úpadky záložen opakovati, tento celý systém vezme jednou za své. Lidé budou vyhledávati jiných prostředků, aby nastřádaný kapitál dobře využítkovali. Možno, že se ujme více soukromé úvěrnictví, každý bude hledět dělat si bankéře sám sobě a nesvěřovat úspory cizím lidem. Tak se svět obrací. Ku podivu, záložny byly zakládány za tím účelem, aby lid náš nechodil k soukromému lichváři a právě tyto záložny nutí svým úpadky, že lid bude raději vyhledávat soukromé lichváře, alespoň nebezpečí je zde.

Ze škody se učíme. Kdyby alespoň dosavadní úpadky záložen byly toho příčinou, aby zavládla ve všech peněžních ústavech svědomitá finanční politika a především úzkostlivá poctivost spravovati svědomitě cizí majetek, pak by následky těchto strašných úpadků nebyly tak hroznivé. U nás je každá sebe menší ztráta bolestnou, vždyť český lid je chudý. Jestliže jen dva židi Porges a Kraus ohlásili úp. dek. na 2 miliony korun, to jest nadělali tolik dluhů a nyní svým věřitelům prostě ohlásí, že nemají, čím by platili, odehrávají se takové katastrofy ve světě obchodním, kde jsou všedním zjevem. Podvodné úpadky jsou ve světě obchodním nyní tak zakořeněny, že vlastně jsou prostředkem obohacování se na úkor jiných velice ustateným a hledaným. Přece stojí za to sedět za 1 milion korun anebo za několik set tisíc korun nějaký ten měsíc v kriminále. Vždyť to není tak zlé, dá se přilepšená a pak když se vyjde z kriminálu, pak se může užívatí bohatství. Peníze nezavání a nikdo na nich nevidí, odkud jsou, hlavní věc jest, že jsou.

Co však v obchodním světě jest zjevem všedním, vždyť v tom chudém Rakousku bývá ohlášeno ročně přes 4000 úpadků, při kterých věřitelé ztrácejí ročně přes 60 milionů korun, to nesmí se zavádět u záložen, kam zanáší hlavně ta chudina své mozolné úspory. Kéž by v tom ohledu alespoň proces se Svatováclavskou záložnou přivodil u nás obrát k lepšímu, aby byl pro budoucí časy výstrahou, by v našich záložnách přestalo se s duchem bezstarostnosti, šlendriánství, strejčovství a podobnými neplechami, kterými na český lid již tolik pohrom bylo uvaleno. R. Vrba.

Literatura.

Nákladem J. Otty v Praze. Ottova Laciná knihovna národní. Serie XXVI. seš. 1.—3. José. Povídka. Ze španělského od Arm. Palacia Valdésa přeložil A. Pihhart. Seš. za 20 h. — J. Arbessa sebrané spisy v seš. 101. a 102. obsahují pokračování IV. dílu „Romanetti“ „Můj přítel vrah“. Seš. za 30 h. — Anglická knihovna, redigována J. Bartošem, v seš. 91. a 92. v pokračování podává román „Adam Bede“ od George Eliotové. Přeložil Zdeněk Franta. Seš. za 24 h. — Sebrané spisy Karol. Světlé. Seš. 3. a 4. Lásky k básníkovi. Seš. za 30 h. — Malý Ottův slovník naučný, dvoudílný, tato výborná příručka obecných vědomostí pro každého inteligentního čtenáře dostoupila již k seš. 5, přínášejícímu výklady poučec Antimonarchický až Archiater. Seš. za 60 h. — Lidové rozpravy lékařské. Pořádá dr. L. Haškovec. Řady IV., čís. 11. I. O fušerství a fušerech. Píše dr. Jos. Chaloupecký. II. Lidové léčení ve zvěrolékařství. Přednáška Flor. Koudelky, c. k. okres. zvěrolékaře. Obě pojednání jsou velmi pozoruhodná. Cena 90 h. — Východní Čechy. Vede Al. Jirásek. Obrázkovou část řídí Karel Liebscher. Sešit 13. věnován jest vesměs staroslavné Chrudimi. Dr. K. V. Adámek vyličiv slavnou minulost Chrudimě, vypisuje její památné stavby z doby staré i nové. Ze skvostných vyobrazení: Věž na Puši, fort na pardubické, hlavní náměstí, průmyslové museum, kostely atd. Seš. za 1.80 K. — Vánoční literární a umělecký katalog, obsahující bohatý výběr knih, uměleckých děl, hudebnin a časopisů. Zaslá se na požádání zdarma.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. Mistr Jan Hus. Píše prof. dr. V. Flajšhans. Seš. 27. a 28. po 36 h. — Tři mušketýři po dvaceti letech. Napsal Alex. Dumas. Seš. 19. a 20. po 36 h. — Za českou slávu. Vede K. Hipman. Nádherné obrázkové toto dílo v sešitu 4. předvádí: Národní konventu sv. Viktora u Feltre v Itálii, hrob zimní královny čes. ve Westminsteru v Londýně, český oltář v domě v Braniboru, křtitelnice v chrámě sv. Sebalda v Norimberce, pomník Rudolfa II. na Bohatě věži v Budyšině, Řím, universita bononská, portréty čes. královen ve Vídni a Londýně, hejtman Peřina, obrance Vídně proti Turkům, hrad Karla IV. v Toskáneku. Dílo toto obsahovati bude asi 300 obrázků, připomínajících památky ovanuté dechem české slávy a moci. Vychází ve lhotách 14 denních, sešit za 80 h.

Nákladem „Unie“ v Praze. Dějiny umění národa českého. Píše Ferd. J. Lehner. S četnými ilustracemi a barvotiskovými přílohami. Seš. 22. obsahuje popis kostelů v Zábotti, Balkovicích, Vinci a v Řeznovicích. Cena 70 h. — Spisy Julia Zeyera XII. Seš. 2. a 3. Rokoko. Sestra Paskalina. Legenda. Seš. za 40 h. — Sofie Podlipské spisy XII. Žití či nežití. Román. Seš. 7. a 8. po 30 h.

Em. Šolc v Telči. Na zemi a na Marsu. Román K. Lasswitz. Seš. 2. za 40 h. — Desatero povídek ze života v přírodě. Mladší napsal K. Ewald. Cena 1 K.

Ludmila, sbírka zábavné četby pro lid. Roč. VI., sv. 1. Boh. Brodský: Nová světla. Obrázek boje mezi dělnictvem a továrníky v Ondalově. Roční předplatné na 6 knih z K. Vydává V. Kotrba v Praze.

Ráže Dominikánská. Katol. časopis bratrstva rážencového a III. řehole dominikánské. Řídí P. V. Bubeník. Čís. 7. a 8. Roč. předplatné 2 K 40 h. přijímá administrace v Praze 234—I.

Causerie française. Besedník francouzský, zábavný i poučný. Ku prospěchu škol i samouků řídí a vydává J. Kubín, profesor v Jičíně. Vychází měsíčně za roč. předpl. 8 K. Čís. 2. a 3. Roč. II.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá Fr.

Vaněk. Čís. 1. Roč. II. Předplat. roč. 6 K 60 h. Nákladem R. Ruppá v Pelhřimově.

Kazatel. Homiletický čtvrtletník. Řídí M. Zavoral. Roč. XI., čís. 1. Roč. předpl. 7 K přijímá R. Promberger v Olomouci.

Tři sta krátkých ranních promluv na všechny neděle roku církv. od kněží kongregace sv. Pavla. Dle anglic. od dr. J. Jatsche, far. expositu v Nyřanech. Celé dílo ve dvou sv. za 7 K 20 h. Vydal G. Franci v Praze.

(Zasláno.)

Pan Jan Staněk, pasíř,
PRAHA-I., ulice Karolíny Světlé č. 19.
Díla umělých kostelních nádob z kovu.

S kostelními nádobami, jež jste nám dodal, jsme velice spokojeni. Vaše firma zaslouhuje opravdu nejvyšší podpory ze strany velcíků, duchovenstva a nejlépejšího doporučení, kteréhož si v plné míře zaslouží. Ve vší úctě

Václav Tvrý, farář.
Michaelsberg, 16. listopadu 1903.

(Zasláno.)

Vysvědčení.

Pan KAREL ZAVADIL, zlatník a pasíř
v Ohradím, vykonal pro zdejší děkaný chrám Páně letos některé práce svého oboru jako: nový bronzový slacený lustr, slacení kalichu, nový gotický reliéf, práce to čistá a uměle provedená, jakož i mnoho jiných oprav, znovuslacení a stříbření s nevšední dovedností. Závod jeho doporučuji jako solidní a přiměřeně laciný.
V Kolíně, dne 4. října 1902.

Frant. Růžička, děkan.

Prodá se
zachovalé jeviště.
Obsahuje lehkou konstrukci, 6 proměn s kulisami, portal s oponou. Hodí se do sálu as 6—8 m širokého. Spolkům poskytnou se splátky. — Blíží sdělí administrace t. l.

Nádherné

DARY!

Moderní umělecké obrazy skvostně zarámcované, zrcadla a rámce všech druhů vlastní výroby, stojanky na fotografie, toaletní a ruční zrcadla, nástěnné plastiky, sochy a nejrůznější umělecké výrobky. Veškeré potřeby psací a kreslicí, novinky dopis. papíru v kasetách, alba, poesie, modlitebni knížky, obchodní knihy kalendáře, téžítka atd. atd. vše ve velkém výběru a cenách levných z vlastního skladu doporučuje

Jos. Kieslich,

závod umělecký a papírnický
v Hradci Králové.

Obrovský výběr nejnovějších dopisnic
vánočních, novoročních atd.

Podomek

a konduktér k omnibusu

se přijmou pro hotel. Kde, sdělí administrace t. l.

Bursa práce v Hradci Králové.

Práci obdrží: Mladší kulihař, zručný zámečnický dělník na práci stavební a na práci velocipedy v Hradci Králové, truhlářský dělník v Třebouchovicích, dva mladší obuvníci v Orlici u Kyšperka, obuvník na šitou práci v Rychnově nad Kněž. a služebná dívka k dobytku v Hor. Jelení. Přijme se učen na kočárnictví v Hradci Králové a učen na holičství v Třebouchovicích. — Práci hledají: Mladší zámečnický, řeznický pomocník, lamač kamene ženatý, jež by přijal i nějakou službu a kartáčnícký pomocník, který se vysnává všech oborech mimo štátce. — Přihlášky přijímá **Josef Polák**, tajemník Všeoborového sdružení křesťan. dělnictva v Hradci Králové, Adalbertinum.

NOVOTINY

tu- i cizozemské pro podzim a zimu již doly; dále černé látky pro veledůstojné duchovenstvo a sukna ku chrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

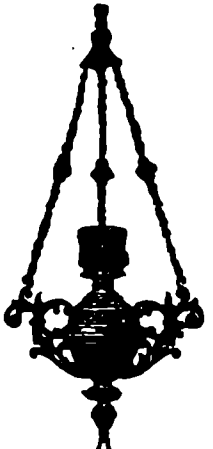
Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové. Vzorky se na požádání zašlou.

První výroba věžních hodin v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Výnamenná c. k. státní medailí.
Krkonošská zdravotní plátna i ostatní druhy čistotného zboží doporučujeme všem ku ná kupu za vánoční dárky od ryze křesťanského společenstva:
Krkonošský tkalcovský spolek „SVORNOST“
v Hř. Štěpánicích u Jilemnice.
Vsorkové cenníky zdarma a vyplacené.
Z každé objednávky, odvolávající se na časopis tento, věnuje spolek 3 procenta ve prospěch krajanů na českém jihu letošní živelní pohromou v bídu a nouzi uvržených.

Jan Horák,
seukník v Bychavě n. K.
zašle na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby
pro podzimní a zimní dobu.
Též velejemné látky na taláry.
Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o pověsti ob- sluze mého křesťanského závodu.
Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Veledůstojnému duchovenstvu!
Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh Konviktské ul., vyučený paříž specialně na kostelní nádobu, dovoluje si doporučit svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a nádobí, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícní, kaditelnice, kropenky, patenky, nádobky a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové práce na ukádku, rozpočty, nákresy neb cenníky franko. Za veškeré výrobky a slavní ručím. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjakostnějšího. Chudším kostelům díle- va v placení. Více usnadní po ruce. **Zdáně pracované vý- robky bezcenné.** Vše posílám již posvěcené.

Nejlevněji s úplnou zárukou
stroje šicí,
na praní prádla a váhy
doporučuje tovární sklad
FR. CERHY
v Hradci Králové (vedle Grandhotelu)

»STELLA« V JOSEFOVĚ.
P. T. ČTENÁŘŮM »OBNOVY« 5% SRAŽKY.
Nejlepším štěstím v životě jest zdraví a kdo chce sobě zdraví zachovati požívej
záživné SUCHARY.
Suchary pro nemocné
Suchary pro rekonvalescenty
Suchary pro trpící žaludkem
Suchary zákuskové
jakož i
nejjemnější čajové zákusky
jedině k dostání u firmy
„STELLA“
(majitel L. B. Čech),
suchary a čajové zákusky
JOSEFOV.
OBJEDNÁVKY VYŘIZUJÍ SE OBRATEM.
»STELLA« V JOSEFOVĚ.

„GLORIA“
stojánek pod vánoční stromek ze železné litiny s hudbou.
Hraje: „Narodil se Kristus Pán“
„Nesem vám Noviny.“
Bezpečně v něm může stát stromek od 1 metru do 5 metrů vysoký. Kms za 8 K. Ilustrovaný prospekt zdarma.
Stojánky dle vlastního vzoru vyrábí a zasílá
Frant. Chmel, Kolín n. L.

Nejlepší lahůdkou nové doby jest

Prodáváči: Jos. Baum, Ed. Řezáč, A. Šejnha a Váček Emil v Hradci Králové.

B. Škarda, Brno.
Odborný velkoobchod pro malbu chrámových oken.
Umělecký návrh pro malbu na skle.
Okna chrámová kade- bo slohu a provedení v sarkuracím práce nej- modernějším poa- dáváám vyhovující.
Zkrát prvními cenami významem.
Cenníky zdarma.

Půjčky
v každé výši na libovolné splátky obdrží c. k. státní, zemští, magistrátní, železniční, poštovní úředníci, páni profesori, učitelové atd. Páni do- stojníci, počínaje od setníka, obdrží rovněž půjčky.
Popepsaný podá ochotně buď písemně neb ústně vysvětlivky.
Rudolf Tylš, Hradec Král.,
Velké náměstí, č. 25.

Brusinky velmi jemné s cukrem savařené, chutí výtečné 5 kg láhev poštou franko za K 640. — **Malinovou šťavu** pravou přírodní, jemné s cukrem savařenou 5 kg. láhev za 7 K. **Zavařeniny** marmelady, k plnění koblítek, buchtiček atd. **malinovou, jahodovou, merunkovou, revizovou a šípovou,** 1 elegantní plechový kbelíček obsahující 4 kg. čisté váhy za 7 K, aneb 1 bednička ob- sahující všech 5 druhů, neb druhy dle přání za 7 K. **Mixed pickles,** zeleniny a ovoce v octě, pikantní příkrm ku každému masu se hodící. 5 kg. bednička 8 K. Poštou vše vyplacené zasílá na dobírku aneb po zasílání obnosu předem

BOHUMIL BENEŠ,
oukrát v Polici n. Met.
Ve velkém ceny dle dohodnutí.

První královéhradecká parastrojní truhlárna
ANT. MANYCHA
doporučuje své výrobky původních vzorů v jednoduchém i přepychovém provedení.
Zařizování bytů, hotelů, vil atd. Stavební práce v moder. slozích.
Na požádání předloží se původní vzory a rozpočty.
Přijímají se veškeré práce obráběcí pro pp truhláře — a prodávají se hotové obráběné výrobky a formy.
Vzorkový sklad látek.
Čalounické výrobky a dekorace.
Sklady:
Hradec Král., Pospíšilova třída č. 320.
Pardubice, Sladkovského ulice č. 338 ve vlastním domě.

KARBID a PETROLEJ nabízí nejlevněji
o. a k. dvorní dodavatel
Josef Pilnáček v Hradci Král.

Nejlepší vánoční dárek původní jest **SINGERŮV**

šicí stroj.

Jednoduché ovládání! Velká trvanlivost! Nejvyšší výkonnost!

Světová výstava v Paříži 1900. „**GRAND PRIX**“ Nejvyšší cena výstavy.

Šicí stroje **Singer Co.** těší se světové pověsti pro svoji výtečnou jakost a velkou výkonnost, čímž se ode dávna veškeré její výrobky vyznamenávají. Neustále stoupající odbyty, vynikající vyznamenání na všech výstavách a více jak 50leté trvání továrny zaručují nejdokonalejší jakost našich strojů.

Besplatné vyučování šití, jakož i všem technikám moderního uměl. vyšívání. Elektromotory pro pohon šicích strojů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, Jiřikova třída 270.

Vyznamenán c. k. státní medailí.

Krkonošská zdravotní plátna i ostatní druhy čistého, měkkého zboží doporučujeme vřele ku ná kupu **va vánoční dárky** od ryze křesťanského společenstva:

Krkonošský tkalcovský spolek „SVORNOST“
v Hř. Štěpaněch u Jilemnice.

Vzorkové ceníky zdarma a vyplacené.

Z každé objednávky, odvolávající se na časopis tento, věnuje spolek 3 procenta ve prospěch krajanů na českém jihu letošní živelní pohromou v bídu a nouzi uvržených.

Rak.-Uher.

Ustřední BODEGA Viedeň XIX.

zařídila prodej pravých španělských i portugalských vín jako:

**MALAGA
SCHERRY
PORTSKÉ**

v původním plnění; lze obdržeti v láhvích ve vinárně

Františka Pavlovského,
v Týništi n. O., na Záplotí č. 108.

V Průmyslovém Museu v Chrudimi
vystavuje firma:

Frant. Jirouš,
závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatinanech

gothický oltář

který byl poctěn na východočeské výstavě
v Pardubicích první cenou.

Kupectví pro zábavu.

Ačkoliv cena kávy značně stoupla,

prodávám dále
velmi dobrý druh

kávy

1 kilogram za 2 koruny.

Připomínám, že za tuto cenu tak jemný druh nedodávají terští ani hamburští obchodníci, jsouce zvyklí na větší re-bach. Za solidní obsluhu dostávají se mi od pp. objednatelů projevy úplné spokojenosti.

Frt. Chrudimský
v Hradci Králové.

Vlastní domy č. 16, 171, 290.

Hlavní obchod s kávou.

Přísežný znalec kávy.

Šicí stroje

za ceny bez konkurence
se zárukou.

Rodinný Sigerův obyčejný za 50 korun, velmi vkusný s kruhovým člunkem za 88 korun, jakož i veškeré obuvnické a krejčovské stroje, různé součásti, řemeny a jehly k šicím strojům má stále na skladě a v hojném výběru nabízí

První sportovní závod
Františka Jiráčka
ve Vys. Mýtě
nad Chocenskou branou.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi

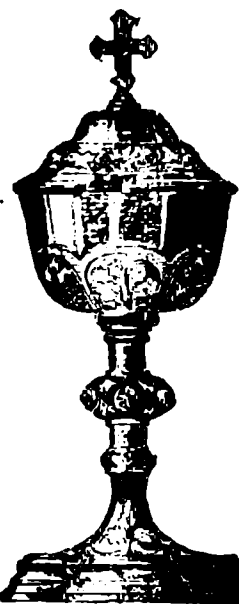
svůj hojně zásobený

**sklad náčiní
bohoslužebného**

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše silné v ohni zlatené a stříbrné, také se ručí.

Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. — Platí možno též ve lhůtách. Oprava znovuzlacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a záklou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod má mnoho se vykazati četnými pochvalnými příjmy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, reliquiářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, tácků na křest, svícňů, pacifiků, schránek na Největější, patenek atd. co nevíce.

Filiálka v Hradci Králové.

Fr. Fügnera nástupce

dodavatel c. k. voj. unif. ústavu

v Hradci Králové, mezi Grandhotelem a Merkur.

Sklad všeho druhu jemné obuvi

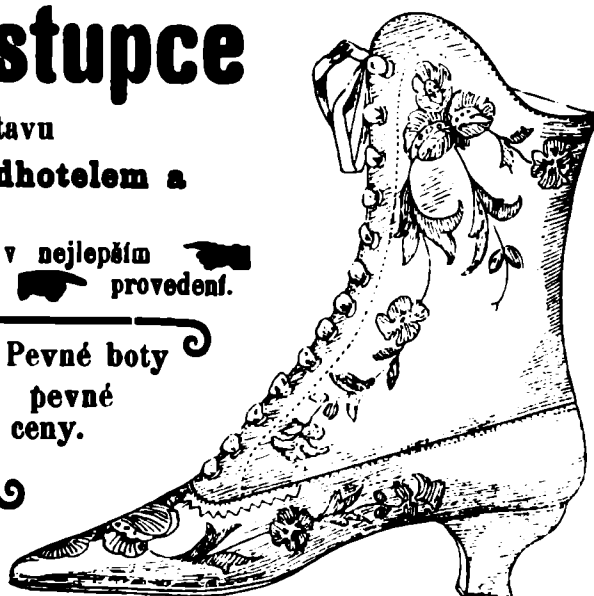
Zvláště pro nastávající masopustní sezonu
plesová a svatební obuv
pro pány i dámy.

Obuv zhotovuje se též i z přinešených látek.
Zakázky z venkova
jakož i opravy které se ve vlastní dílně zhotovují, vyřídí se obratem pošty.

Vhodné vánoční a novoroční dárky.

v nejlepším provedení.

Pevné boty
pevné
ceny.

● Největší sklad ●

všech druhů koberců, záclon, pokrývek, přikrývek flanelových i prošitvaných, různých předložek k postelím, jakož i čínských kožešin, předvěsků na okna, cestovních potřeb, jako: tašek, kufrů, košů, cestovních dek, deštníků, županů, rohožek, železného nábytku atd.

— firmy —

JAN STOUPA

v Praze, Václavské náměstí č. 32.

NOVOTINY

tu- i olozozemské pro podzim a zimu již došly; dále černé látky pro veledůstojné duchovenstvo a sukna ku chrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové. Vzorky se na požádání zašlou.

**Kdo se nepře. ředčí,
ať nevěří.**

Největší závod toho druhu
a la

„U města Paříže“
jest

I. Kralohradecký

BAZAR

ČUPR

Doporučuje svůj obrovský sklad
galanterie a modního zboží od
nejlevnějších až do nejjemnějších
tu- i cizozemských výrobků za
ceny nejmenší a pevné.

Prádlo bílé, barevné a tri-
kotové.

Nákrčníky francouz.
novinky.

Deštníky a hole
na procházky.

Galoše jen pravé ruské a
americké
Storm-Slipper.

Střevíce a obuv pro dámy,
pány a děti.

Kožené tobolky
na peníze a doutalky.

Alba a krabice
na šití s hudbou.

Stolky secesní pro palmy,
kuřácké atd.

Umělecky provedené
vázy, poprsí a nástěnné talíře
z terracoty, majoliky a z kovu.

Čínské a žaponské dekor. předměty.

Šněrovačky zaruč.
facony.

Celoroční
výstava hraček a dárků
pro každou příležitost se hodící.

Velký sklad
houpacích koňů
též umělecky provedené a potažené srstí.

Frant. Čupr,

obchod galanterie a modní
Hradec Krá. Klicperova ulice
proti kavárně v. Fialy.

Oznámení.

Dovolují si ve snámost uvést, že za příčinou pře-
vzetí závodu

odprodávám
zboží o 30 procent
levněji a zásobil jsem sklad vesměs zbožím
čerstvým, na př.:

Sukna humpolecká, brněnská, krňovská, v nej-
lepších jakostech

Manžestry sametové, suamenité jakostí,
v různých barvách

Látky pro dámy modních vzorů, již
od 35 kr.

Barchenty i jiné látky prací, zaručené stálo-
barevné, modních vzorů již od
20 kr. za 1 m. počínajíc.

Kanafasy přezuté i bavlněné, ručně tkané, od
28 kr. za 1 m

Plátna všeho druhu i šité, lněná i bavlněná, jakož
i ruční pravá horáká.

Damašky grádle, přezuté i bavlněné,
nových vzorů.

Ručníky soupravy barevné i bílé, **kapesníky,**
servítky, ubrusy všeho druhu a
velikosti

Úplně
výbavy pro nevěsty.

Sklad látek hedvábných
šatových, blázových i ozdobných posledních novinek.

Velkolepý výběr koberců,
záclon, souprav vlněných a bavlněných

Prádlo bílé pro dámy a pány.

Zboží trikové, ponožky, punčochy,
rukavice pletené,
gletové zástěry, sukno, šněrovačky nejno-
vějších tvarů, deštníky a kravaty atd., za ceny
velice levné.

Speciel. sklad klatovského prádla
Šátky hedvábné, atlasové, cachemírové, vlněné se
šínkou kus pouze 45 kr., převážně všeho
druhu kus již 1.36.

Šály a šátky vlněné, pletené, plyšové, šínkové.

Oblečky trikotové dětské od 82 kr. počínajíc.

Gloty černé a barevné, jakož i různé podšívky
pro pp. krejčí a dámské modní síně v cenách
zvláště levných.

● **Zbytky za poloviční ceny.** ●

Prosím, by velevážené obecnost o pravdě sbora
uvedeného se přesvědčiti ráčilo, neboť jest stále sna ou
mou, bych při skrovném zisku velkého odbytu docílil a
takto levné svoje P. T. odběratele oblohuil a zásadou touto
i na dále mně věnovanou přízeň si zachoval.

V hluboké úctě firma
Karel Ed. Krupka
v Hradci Králové, **Velké náměstí č. 137**
vedle p. Hutli.

— Výhodný vánoční nákup. —
Podporujte nový, ryze český a křesťanský
závod.

Nejlevnější pevné ceny. — Vzorná obsluha.

Velký
acetylenový
aparát úplně zachovalý,
pouze 2 leta v uží-
vání, je za polovičku výrobní ceny
Záruka 1letá. **na prodej.**
Spolehlivým poskytnou se i splátky. — Bližší
sdělí administrace t. l.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Věstarech u Hradce Krá.
zhotovuje zručné a levné
kazatelny,

Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje so-
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

PIANA
PIANINA
a HARMONIA
nejnovějších
soustav — levné.

též na splátky a výměnu nabízí továrna
AL. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.

**Sklad Eliščino nábreží proti lab-
skému mostu.**
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Cenníky zdarma a franko. Pochvalná uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

Adolf Novotný,
továrna veškerého nábytku a ko-
bercové zboží
— v Týništi, —
na východočeské výstavě v Pardubicích.

1. Koberce štvrcové.
2. Chodníky čili běhouny (též čalouny vlečné).
3. Předložky čili podnožky.
4. Koberce pod okna (lambrekýny).
5. Lenty (koberce nástěnné za postele a divany).
6. Záclony, draperie, portiéry a rolety.
7. Pokrývky, denní na postele a stoly.
8. Přikrývky, lůžkové noční a cestovníce
9. Hlné hospodářské.
10. Převěsy na divany
11. Látky na potažení nábytku.
12. Přádané 2krát prané žíně.
13. Žíněny, senníky, slamníky.
14. Pérové a drát. vložky pod žíněny do lůžek.
15. Dětské vozíky a trojkolky.
16. Nábytek čalounovaný.
17. Nábytek dřevěný.
18. Zařizování celých bytů, hotelů a letohrádků.

Konkurs.
Pri děkanském chrámu Páně
v Žamberku obsadí se dnem 7. ledna
1904

místo ředitele
= choru. =

S místem tímto spojen jest roční příjem
800 K mimo štolární poplatky. Žádosti
opatřené doklady o hudební spůsobí-
losti a dosavadní činnosti, jakož i za-
chovalosti buďtež podány do 1. ledna
1904 podepsanému úřadu. Místo se zadá
na jeden rok provisorně. — Podmínky
ústně.
Děkanský úřad v Žamberku,
dne 7. prosince 1903.
Eyring, Jos. Poláček,
patronátní komisař. děkan.

OBNOVA

Číslo 51.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 18. prosince 1903.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Po rozsudku.

(3) Když jsme se loni dověděli o defraudacích ve Svatováclavské záložně, napsali jsme v úvodníku (roč. VIII. č. 43.): „Vyzýváme, aby měla tíha zákona stejný průchod na Drozda jako u jiného občana. Ani nám nenapadá následovati „Čas“ v té povaze, jakou osvědčil při omlouvání a chránění Hilsnera. Nechceme bráti v ochranu nikoho, kdo jakýmkoli způsobem okrádání záložny zavinoil; každé zlo aspoň nepřímým způsobem působí něco dobrého. Provětrá se v našem katolictví znečištěný vzduch; projdeme všichni zkušenostmi ohněm a tak se pozná, kde katolictví není pouhým formalismem. A jistě každý upřímný katolík si s námi přeje, aby při této pohoršlivé aféře vyšla na povrch plná pravda. Na naší straně jest toho bázlivého tnutí příliš po skrovnu, a jestliže ramenu spravedlnosti byl Drozd vydán *přičiněním samých kněží*, jistě budeme postupovati v té záležitosti i na dále daleko otevřeněji než to činí kterákoliv strana při svých nehodách.“ A slibu svému jsme zůstali věrni, až nám nepřátelské listy vyčítaly, že prý proti Drozdovi brojíme hůř než listy protikatolické. Ovšem, že ty listy hlaly, aby jen pomluvy jejich proti všemu katolickému se nezastavily; ale pravdou jest, že jsme se v celé aféře zachovali zcela spravedlivě. Za to však socialisticko-židovské listy ukázaly při té aféře svou pravou povahu v celé nahotě. To nebylo pouhé stranické tažení proti celé katolické straně k vůli Drozdovi, to bylo hotové běsnění; a přece strana katolická vůbec v celé záležitosti zaujímalas stanovisko nejspřavedlivější, nehleděla nijak vykrucovati zločiny spáchané, odsuzovala Drozda právě proto, že velikou důvěru vkladatelů sám na prvním místě zklamal. Jaká příčina k zuření žurnalistiky socialisticko-židovské proti katolickým vůbec? Vyplývalo ono kradení ze zásad katolické církve? Lehce se dá rozhodnouti, na které straně jsou zásady k odcizování cizího majetku sušší a živější. Socialista Proudhou prohlásil, že soukromý majetek jest krádeží, socialisté mluví rádi o „vlastnění“; ale katolická morálka učí o soukromém majetku zcela jinak. Nechtě tedy každý nepředsoudit sám posoudit, zda pro krach záložny Svatováclavské dovoleno napadati katolictví a jeho zásady vůbec. Ale mluvíme něco k lidem stranickou vášní zaslepeným, kteří by byli nejvíce rozmrzení, kdyby u nás žádný skandál vůbec vyčleničati nemohli!

Oč ožebračila záložna Svatováclavská český lid v době pětadvacetiletého trvání, o to bývá okraden náš národ téměř každý rok zaviněnými, siláckými bankroty šejdů židovských; o takových případech však liberální žurnalistika uveřejňuje toliko drobné poznámky a je-li nucen socialisticko-židovský list aspoň něco o tom napsati, nedoví se ani čtenář, že podvodníkem byl žid.

A teď si všimněme, proč pro Drozda chrlí „Právo lidu“ s listy spřízněnými na katolictví síru a oheň. Socialistický tisk ví, že právě kněžstvo bylo bankrotem Svatováclavské záložny okradeno nejvíce; ví, že právě většinou kněžstí vkladatelé přinesli na sanaci velikou obětí slevou 50 procent; ví, že duchovenstvo s nasazením všech sil sebralo mezi sebou na dva miliony na sanaci, že musí hraditi z vlastní kapsy ztráty, které v důvěřivosti své zavinoilo uložením fundačních kapitálů, interkalárních přebytků, kancléřských do zkrachované záložny; socialistický tisk dobře ví, že právě sami kněží vydali vinníky rukám spravedlnosti; a přece právě proti těmto poškozeným lidem šve bezohledně právě ty škandály milovné davy, kterým krach záložny nijak neublížil. Doufáme, že toto řádění i slepým oči otevře. Když se objeví o v socialistické pokladně v Praze „manco“, nebyl potrestán ten, který byl „manca“ přičinou, ale za to socialista, jenž účetní nepořádek prozradil. Proti tomuto „zrádci“ vytáhlo svorné „Právo lidu“ i se svým služebníkem „Časem.“ A tito lidé

chtějí vyčítati katolické straně šmahem bezcharakternost!

Jeden zajímavý obrázek ze socialisticko-židovské družiny. Osvěta lidu napsala (9. prosince): „O procesu se zloději Svatováclavské záložny referuje nejsvědomitěji (!), to jest bez rukaviček, z denních listů Právo lidu.“ (Ovšem že si Osv. lidu pojmy schválně popletla, napsavši „nejsvědomitěji“ místo „nejkrvelačněji.“

Ale „Čas“, aby svou šlechtitou homanní tvář odkryl dokonale, vyslovuje nelibost nad tím, že jeho fanatismus jest nepřímo prohlášen za menší, než jaký se jeví u Práva lidu. Prý tento výrok mimoděk ubližuje listům jiným, na příklad našemu. Prý referoval list stručně (na př. řeč obhájce Drozdova zkrátil ze všeho nejvíce), ale svědomitě. A jak ta „svědomitost“ Času vypadala, to sám tento list v téměř úzkostlivě obranném svém článku nejapně prozrazuje. Přináší totiž ponížený raport svého pánu „Právo lidu“, že nehleděl „zamlčovat, utajovat, polehčovat“. Pokrčuje: „My mohli jsme z rukou přítele našeho listu dostat již před rokem osten dopis z Londýna, jež uveřejnilo 8. prosince Právo lidu a jenž dal podnět k útokům na ně. (Ten dopis, s kterým vytáhlo Právo lidu proti Drozdovi v boj, v okamžiku nejpříhodnější, obsahoval prohanou zpravu, že má Drozd v anglické bance nloženo tři sta tisíc. Pozn. red.) Dle důvěrného sdělení našeho přítele můžeme s naprostou určitostí prohlásiti, že osten dopis z Londýna je čirý švindl.“ To ovšem říká Čas teprve teď, po ukončení procesu. Několik dní před tím, když byl ještě proces v proudě, uveřejnil Čas celou proceduru s oním švindlérským listem bez poznámek, aby nekazil náladu krvelačného davu. Tak dopadá v praxi heslo Času: „S pravdou ven!“ Že se obhájcové dotekli tyranizujícího tisku socialistického, již dle „Času“ prý chtěli obhájci strkat na noviny „psí hlavu“. O tom nespravedlivém hanobení celého katolictva, jež ze sloupů Práva lidu fortissimo tak dlouho blabolilo, Čas ani nemluví. Zde se totiž nejedná o Hilsnera, ale o Drozda; zde tedy platí jiné humanistické zákony než při aféře polenské. — Drozd pyká za své provinění jistě dostatečně. Sedm let vazby jest doba dlouhá. A katolíkům nikdy nenapadne náležet na nějakou revisi pražského procesu, třeba že pro Drozda se hází pohana na hlavy všech.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 16. prosince.

(Aby se nemohlo říci, že se i každé smínce o procesu s defraudanty ve svatováclavské záložně vyhýbáme. — Několik slov o působnosti zemřelého profesora Martina Hattala. — Velkovýroba slata v pražských obecních sdělitostech.)

Čtenáři tohoto listu jistě že se ještě pamatují, jaké stanovisko jsme teď rok na těchto místech ve příčině osudu svatováclavské záložny zaujímal. Přáli jsme si v té věci především zjednání spolehlivých čísel o skutečném jejím stavu a napotom jsme otevřeně řekli, že o osudu z pádu svatováclavské záložny plyneucí mohou se dělití všechny strany české. Pokud pak se urovnání schodku mezi jejími aktivy a pasivy týče, byli jsme toho mínění, že se toho dalo snadno docílit cestou nejblahovolejší. Avšak v tehdejší všeobecném rozčilení byla naše slova píchnutím do vosího bůzda. Musíme se tím dnes veřejně pochlubit, že se na nás se zlobně zřítatými pěstiní hnali i dokonce kněží, proč prý duchovenstvu „zásluhy“ Drozdovy bereme, že prý duchovenstvu náleží, aby je vyrovnalo! A pražský mladočeský orgán se na nás dokonce rozhněval, když jsme uváděli docela nevinné faktum, že také mladočeské kruhy byly s Josefem Ortem, pokladníkem „klerikální“ záložny, v důvěrné přátelském styku. Ačkoliv jsme mohli ve příčině této vypravo-

vati celé krouky, umkli jsme a nechali jsme panstvo vychladnouti.

Jak se dnes pohlíží ze strany duchovenstva na ony podněty, které je strhly k tomu, že tíhu zločinů Romanem Časlavským a Josefem Ortem atd. ve svatováclavské záložně spáchaných bralo za věc katolickou a že se připouštělo, aby poslední léta svatováclavské záložny kladena na její účet, toho zde uváděti nebudeme. Postačuje nám, že se uznává, že třeba vždycky zachovati ve všech případech jisté míry rozvahy a klidu! Dnes jest zjištěno, že ve svatováclavské záložně vkladateli byli největší většinou katolíci a že mezi dlužníky a členy jejími jest převážná cifra rozhodných a nejrozhodnějších liberálů atd. Poněvadž pak dlužníci její byli vzati v ochranu, přichází ve svatováclavské záložně o své jmění většinou vkladatelé t. j. katolíci. A peníze ty, o něž tito katolíci přišli, vykradeny byly, jak bylo soudně zjištěno, poněvadž liberálním p. Ortem. Když jsme teď rok o něm napsali, na co je obracel, jak si ve veřejnosti vedl, vyšla proti nám ukrutná lokálka. Nechtěli jsme tehdy nikoho osobně kompromitovati a proto jsme se proti tomu neohradili uvedením rozmanitých paně Ortových styků. Věděli jsme, že Čas sám přinese nám úplné zadostičinění.

A to jest již zde! Mladočeský orgán v nedělním svém čísle o Jos. Ortem píše to, co jsme my o něm napsali před rokem, když jsme dokazovali, že *hlavní zloděj a fideiis malversaci ve svatováclavské záložně ku katolické straně nedělel!* Mladočeský orgán nyní naše loňské tvrzení doznává pravě:

„Co vykonal Ort záslužného na půdě národní? Jaké jsou jeho zásluhy v pravdě konkrétní ve kterémkoli oboru české práce? Nezná jich nikdo. A přece velikán. Proč? Dovedl vykořistiti náladu, přišel, dal jako anonymus tisícovku na Husův pomník, ale tak, aby každý věděl, že to byl pan Ort a za tu tisícovku a potom, že *pro čitatele své uspořádal do roka několik hostin*, snesla se mu na čelo aureola vlastenecké slávy a velikosti. Nestydí se za to česká společnost? Nevědělo se to. A netušilo se to. Tušili to ti, kteří počítali a kteří si vypočetli, že úředník se šestnácti stovkami ročně nemůže si v Praze vydržovati ekypáz, jako Ort již dávno před tím, než vyhrál vídeňský los. Však kdo by se ho byl dotknul, toho by byla vlastenecká féma utratila.“

Avšak my skromně pochybujeme, že je odsouzením z podvodů usvědčené společnosti z kancelářů svatováclavské záložny smutná aféra její ve hlavních svých důsledcích skončena.

Katolické smýšlení prochází však při ní zkouškou ohněm. Provedený právě proces posvítil na bludné cesty, jimiž se některé osoby braly a celý případ jest pro budoucnost ovšem že drahým poučením, jak daleko se kdo smí nebo nesmí od své lavice pouštěti.

Krádeže ve svatováclavské záložně nejsou žádným prvním ani posledním případem svého druhu, v české společnosti nejsou také ničím novým a nechtějce zde o žádných podobných příštích hrůzách mluvit neopakujeme příšerné proroctví, mající patrný směr i cíl, jež při zahájení procesu s defraudanty ze záložny svatováclavské pronesl pražský týdeník „Slovo“.

* * *

V neděli odpoledne pohřben byl v Praze profesor slavistiky Martin Hattala. De mortuis nil, nisi bene! Žádá již klasický Říman. Avšak jest velice těžko o někom mluvit jinak, než-li jak se o něm mluvit může. V ohledu tom dáváme přednost studené pravdě, než-li sebe vroucnější lži.

Hattala byl proti domácím kandidátům z Uher povolán do Prahy na universitu na místo Frant. Lad. Čelakovského. Avšak význam a působnost Čelakovského srovnávati s významem a působností Hattalovou bylo urážkou památky Čelakovského. Do Prahy dostal se Hattala přízvi Šafaříkovou jako jeho krajan Slovák Šafařík však sám brzy želel, že neměl šťastnější ruku.

Hattala neosvědčil se působením svým nijak akademicky a platně ani jako slavista, ani jako učitel. Působení jeho bylo samá jalová polemika a zlá intrika a jest-li se mu přičítá za zásluhu jeho bezcenné hájení rukopisných památek proti pochybovačům o jejich pravosti, musí se znáti a věděti, kdy a jak hloučky těchto pochybovačů vlastně vznikly a nesmí se přiblížeti, že právě péro a slovo Hattalovo to bylo, kdo u nás rozsával semeno polemiky a pochybností proti všemu! Máme za to, že nejme daleko vzdálení pravdy, když chováme mínění, že nebyti zbytečně svárlivého a nesnášlivého vystupování Hattalova proti některým osobám, sotva by bylo r. 1869, neřkuli r. 1886 k rukopisným sporům vůbec došlo. K tomuto mínění dospěli jsme nejen prostudováním příslušných akt, ale také bezprostředním sledováním jednání a přímou znalostí většiny osob ve sporech těch vystupujících. Snad nebudeme osamoceni v tomto mínění, že spory ty vyvolány a přirostřeny byly především „vědou“ Hattalovou a že to byly následkem toho spory více povahy osobní, při nichž stala se věc vlastně obětí — Toto mínění nikomu nevnučujeme.

Měli jsme příležitost sledovati jednání Hattalovo přes dvacet let, ale musíme dáti pravdě průchod, že jsme v něm nikdy sami neshledali blahovůli, ohledů, šetrnosti, laskavosti, taktu a vřidnosti vůči někomu a o něčem takovém u něho jsme od nikoho také neslyšeli, Hattala byl katolickým knězem diecése ostráhožské, což připomínal jenom tehdy, když pokládal za potřebné honosně prohlásiti, že je následkem toho uherským šlechticem. Jinak v Praze svého kněžství neprojevoval leda tím ještě, že chodil oholený.

Když proti němu jistý tisk vystupoval, Hattalovým zásluhám se křivda neděla nikdy žádná. To pokládáme za akt pravdy a veřejnou službu doznati, třebaže jsme stáli ve většině smýšlení na stanovisku jiném, než li stojí onen tisk, který bleděl působnost Hattalovu docela důvodně držeti v mezích, do nichž ji měla vlastně odkázati celá inteligentní česká veřejnost, která mu dokonce přehlížela a přisnů nevytkla, že jeho slovíčkářství náleželo největší podíl na neblahé naší literární roztržce se Slováky.

Chtěli jsme to vícekrát během posledních let poznamenati, ale ze šetrnosti k vetchému starci jsme mlčeli. Avšak k vůli poučení budoucna jest dnes na místě širší veřejnosti upozorniti, aby nezapomínala, že napřízeň Hattalova pronásledovala a život jím otravovala. A mezi těmi byly a jsou osoby nad význam Hattalův v každém směru vysoko povýšené!

Pochybujeme, že jest možno, aby o Hattalově působnosti nebyla vydána příslušná, na pravdě se zakládající monografie, aby mnohé, u nás dnes temné a bolestné věci osvětliila a objasnila.

Tolik zatím postačí, aby se na úsobnost Hattalovu správně pohlíželo, aniž by bylo památce jeho osoby v tom nejmenším nějak ukřivděno.

* * *

FEUILLETON.

Nestálý milence.

Píše J. S.—a.

„Já jsem chlapík jako pták, pomiluju, nechám tak; dnesky holce slibuju, zejtra druhou miluju“, tak si zpíval Francek Javorů; byl jen synáčkem chalupníka, ale tak hezký, že i mnohá dívka ze statku na něm mohla oči nechat. Francek si byl dobře vědom svých tělesných předností; chytala se ho furie, že doveče každé holce tolik imponovat. Žil podle své písničky; srdce měl opravdu hodně široké. Myslel si: „Proč bych nevytloukal ze svých modrých očí a pěkného knírku kapitál? Však jiného bohatství nemám. Kdybych mluvil jen s jednou, stejně by pět jiných plakalo.“

Inu, jest pravdou, že jsou teď panny splášené skoro za každým hezkým mládcem; pomalu místo starého varování dívek před mládcem zavládne opačné heslo: „Hoši, utíkejte, holky jdou!“ Ale takové okolnosti nejsou žádnou omluvou pro nestálé milence jako byl Francek. Nedá-li mládenec své milé srdce celé, ať si pouhý kousek ponechá pro sebe. Francek ve své bujaré furii málo dbal blasu rozumu a práva; a měl-li někdy v srdci třebaž až čtyry dívky najednou, rozuměl se samo sebou, že se každá v tom sladkém zajetí musila spokojiti velmi malým místečkem; a ještě se tam každá obřála jen chvilku. Ale naposled se Francovi takové kramaření přece jen špatně vyplatilo...

Bylo krásné, zářivé léto. Tenkrát měl právě Francek lásky tří, každou z jiné obce; myslil si, že takhle jeho těkavost nebude aspoň před tvářmi veřejnosti tak křiklavá. Ale za krátký čas i tyhle tři známosti mu nějak zevšedněly. Měl v programu plán vášnější; takhle si udělat známost s Kačkou

Své doby přinesl pražský týdeník „Slovo“ ostré články proti jednání al. městské rady král. hl. města Prahy ve příčině prodeje jistých obecních pozemků staviteli panu Novotnému. Při příležitosti té jsme na těchto místech pronesli, že kdyby „Slovo“ vážně a platně do pražských obecních záležitostí promluvit chtělo, že by mělo v jiných záležitostech mnohem více vědeckější látky a hojnějšího publika, než-li ve věci, o níž pojednávalo. Soudili jsme z toho, že listu tomu blízcí pánové tímto způsobem na sebe upozorňují, že se o obecní záležitosti chvalitebně zajímají, aby tudíž byli proto pojeti na kandidátní listiny do sboru obecních starších.

Neznámý nám shon pozdějších pražských okolností však vyběhl při volbách do pražské obce jinak a musíme upřímně litovati, že „Slovo“ v řízném svém sledování pražských obecních záležitostí zůstalo na půl cesty. Bylo to škoda, že jim nevěnuje další intenzivně věcnou pozornost, neboť za dnešních okolností jeví se to býti pro Prahu přímo pohromou, že se zde nenachází nikdo, kdo by se o její zájmy, pokrok a prospěchy mohl a chtěl obětavě „páliti“.

Minulý týden na pražské staroměstské radnici provedená debatta o rozpočtu obce kr. hl. města Prahy odbyla se takovým mlčelivým způsobem, jaký přes dvacet let při této příležitosti království České nevidělo. Při rozpočtu obecním nastává povinnost promluvit o cílech, úkolech a snahách Prahy, při rozpočtu obecním jest vhodný den k akcentování významu a postavení Prahy jako hlavy království, při rozpočtu obecním jest chvíle, kdy třeba osvěžit a posilnit význam samosprávy

A na místě toho panovalo na staroměstské radnici jenom nepatrné a bezvýznamné přerušované hluboké ticho, tak že tentokrát Praha nepřispěla docela ničím, co by znamenalo zvelebení a povýšení národního, politického, samosprávného a sociálního rozvoje v našich zemích.

Čekali jsme, že s největším hlaholem na pražskou radnici zvolený první národní socialista ujme se při příležitosti té slova a že tím alespoň někoho přinutí k odůvodnění a vysvětlení těch či oněch záležitostí a otázek. Ale i ten národní socialista přidal se k mlčení ostatních pánů, že totiž mlčení je zlato, jež se nyní na staroměstské radnici vyrábí ve velkém t. j. všeobecně se mlčí.

Nenáležejíce k žádné ze stran, jež se honosí snahami po nejpronikavějších radikálních reformách, musíme se loyálně přidati k většině a musíme ji pomáhati vyráběti zlato mlčení, třebaže se silně o tom pochybujeme, že budoucnost ze zlata toho nějakou platnou nebo bernou minci bude moci pro král. hl. město Prahu raziti.

Za přítomných dnů mohly mladé české strany beze všeho plýtvání kanonádou pověděti ve pražských obecních záležitostech tolik užitečných věcí a tolik nejvážnějších pravd, že by se přes jejich vývody bez příslušného povšimnutí přejíti nemohlo. Pověděni celé řady věcí v záležitostech pražských znamenalo by pověděni a vytknutí důležitých fakt celé-

Rolkovou, to by bylo něco jiného! Ale posud se mu to nějak nechtělo dařit. Kačka nebyla hloupá, a jakkoli jí Francek sám trochu nadbíhal, dělala jako by ho ani neviděla. Furianta to dráždilo až ke hněvu; tady narazil na první značnější odpor. Ale on jej musí zdolati, jako že se Francek jmenuje; právě proto, že byla Kačka tolik plachá, bude jeho vítězství tím sladší.

Dověděl se jednou v neděli, že jeho nejmilejší hlídává večer makoviště. Už se dlouho nerozpakoval užiti otevřenějšího útoku. Nakroutil si vousiska, hrábl dvakrát do kučeravých vlasů, podíval se ještě v rychlosti do kádě pod okapem naplněné vodou, vypadal-li jeho toaletu k světu a již spěchal metrovými kroky s Bělovického kopce k dlouhému lánu našedlých makovic. Na vyvýšeném pokraji makoviště trůnila prostranná bouda, která již sama sebou nabáňala mnoho strachu vesnickým mlsounům. Kačka seděla před boudou. Ale jakmile poznala, kdo se to blíží, zavržla dvířka za pannou a závora jí je ochraňuje. Francek div hlasitě nezahřel, když viděl, jak červený šátek Kaččin v boudě zmizel. Báječný Orfeus sice svým jediným pohledem taký zaplatil luzný zjev své nejmilejší; ale při svých lamentacích měl aspoň tu útěchu, že ho měla přece jenom jeho drabá Euridika i po smrti ráda, třebaže už jí nikdy neapáčil. Ale tohle zmizení Kačky bylo hotovým výrazem nezbedného odporu. Francek se zarazil jen na okamžik; to by byl malý hrdina, aby považoval tu zamčenou boudu za důkaz dokonalé porážky! Došel až k prkenné skříň, jež jedním dosti objemným okénkem na makoviště zírала.

„Dobrý večer, Kačko“, počal útočiti neurčitě. — Žádná ozvěna. „I prosím tě, nesed tam jako zakletá princezna; já nejsem žádný černo-kněžník, abych ti učeňoval. Tak mladá holka a

mu národu. Když zvelebu a zdokonalení veřejného života v programu svém mající mladé strany v ohledu tom docela ničeho neučinily, když jenom osobní malicherné plotky pěstují, jest patrné a jasné, že docela důvodně a právem nemáme dostatek víry v jejich způsoblost a upřímný úmysl, že budou a dovedou o skutečný pokrok české věci platně a v čas pečovati.

Faktum jest, že dnes jest český pražský tisk všech stran se slavnou reprezentací král. hl. města Prahy zajedno a že s ní ve pražských obecních záležitostech a v otázkách, při nichž má Praha v celém národě a v celém království první promlouvatí a udávati ton, pilně pěstuje — zlato t. j. mlčí, v čemž aby nás tedy Pán Bůh dlouhá léta ve zdraví všechny dohromady zachovati ráčil! My více pro obecné dobro pověděti nemůžeme.

Obrana.

Socialistické - židovské humanita.
Orgán dra Rašina napsal 12. prosince tato pozoruhodná slova:

Proces svatováclavské záložny dospěl k obhajovacímu řádu. Všichni obhájci obírali se chováním se žurnalistiky, obzvláště „Práva Lidu“. Úplně správné a korektné. Rekordy, které udělalo v dobách tohoto procesu „Právo Lidu“ ve sprostotě, v nátlaku na porotce, v útocích na obhájce i obviněné, přesahují všecko, co dosud bylo vykonáno u nás žurnalistikou. Obhájci stáli na stanovisku pokrokovém, na stanovisku neodvislosti soudcovské, neodvislosti soudců z lidu, neodvislosti nahoru a dolů. Kdyby chtěl někdo shůry nakazovati soudcům, jak mají soudit, bylo by jistě pobouření. Jestliže však kus armády sedmá velmocí pustým nátlakem, plným dávných instinktů chce zatemniti, přerušiti výsledky líčení a útoky zlehčiti chce obhájce, aby rovnost stran — základní zásada pokrokového procesu soudního — byla porušena, pak chce dostati justici do svého vleku, pak chce učiniti ji od sebe odvislou. Hnusná je kabinetní justice, hnusnější justice davu. Kabinetní může míti někdy vyšší cíl, justice davu je vždycky surová, podezřívavá, podlá, klepavá a nízká. Obě pášou hříchy proti spravedlnosti. Kabinetní jsme zažili v Čechách často. Jednotlivce stál proti státní moci. Davovou zavěsti chce žurnalistika. Kabinetní hleděla korrumpovati soudce, davová hledí korrumpovati porotce. Ke cti slouží obhájcem v procesu svatováclavské záložny, Drům Dvorskému, Klumparovi a Šebestovi, že vzepřeli se tomuto nátlaku, že našli tak krásná, vážná slova pro neodvislost soudcovskou vůči útokům žurnalistiky, krásná slova pro neodvislost a povýšenost úřadu obhájce. Pokládáme za povinnost advokátní komory a spolku advokátů, aby tlumočily veřejně uznání svrchu uvedeným třem obhájcem v procesu svatováclavské záložny, kteří bez ohledu na obligátní sociálně-demokratický boykot dovedli vystoupiti proti nátlaku pouličního tisku, proti nátlaku provozovanému pro pana státního návladního, pro za-

schovává se před mládcem do takové prohnílé kukaně! — Zas nic.

„A tak teda dobře, Kačenko; ty si tam sed, a já si tady natrbám trochu makovic do kapes.“

„Jen se opovaž,“ houklo to náhle z okénka; „však by ti tatínek s naším Honzíkem zvalchovali záda, že bys dlouho pamatoval.“ Tohle už byl zřetelnější výraz nelibosti; Francek byl by zlostil do toho okénka hodil kamenem; připadalo mu tolik rozklebené, vyjevené. — „Já ti něco řeknu, ty krobánská duše; jiný by ti tu boudu po takové hubě převrátil. Ale já se na tebe nezlobím, já ti to odpouštím, protože ani nevíš, jak dobrému člověku ubližuješ.“ Francek po tomto be-reckém výkonu pomalu odcházel.

Závěreční scéna kusého dostaveníčka měla veliký účinek. Ač bylo v boudě stále větší šero, počal v srdci Kaččině hořeti stále zářivější plamínek. Ten chudák bestohu jí má opravdu rád; jinak by se tak lftostivě a dobrácky po její ostrých slovech neloučil. A je takový hezký jako z cukru! A kdo ví, je-li to všecko pravda, co o jeho taškářství lidé povídají. Však ho právě pomlouvají nejvíce ta děvčata, o která při muzice ani nezavádí. Ta pihovatá Božka Bouzová na něho nadává nejvíce; však se ví proč. — Hm, ale co platno, když sama maminka na Francka Javorova škaredí? A ta už z toho taky má rozum.

Za takového uvažování rozvlnil se večerní vlahý vzduch kvílivými zvuky harmoniky. Tóny se chvěly k boudě stále zřetelněji. To přicházel Francek znovu zkoušet své štěstí. Snad ta harmonika bude tlumočiti jeho tužby způsobem přitažlivějším než prostá řeč. A jestliže i tenhle prostředek selže, však má Francek uchystáno překvapení, které jistě Kačku z té škarohlídné klece vyžene.

vlečení lidové justice pod vliv mass, pro slehování úkolů obhájce, který má povinnost čelit státnímu zástupci, aby z tohoto zápasu důvodů pro vinu a pro nevinu mohl si odnésti lidový noudce jasný úsudek a nalézt cestu ke spravedlnosti. Od advokátní komory a spolků advokátů čekati lze právem, že stiskne ruku těm, kdož bojovali za neodvratlost obhájců.

Kdo směr Rašínova ergánu „Slova“ zná, ví jistě, že tohle nebylo napsáno ze žádné lásky ku katolíkům.

Nemáťte pojmy. Slovo klerikalismus má v běžném životě špatný zvuk, ježto značí zneužívání náboženství ku sobeckým zájmům. Pod tímto významem přijímá také většina katolických časopisů slovo klerikalismus a bojuje proti směru slovem tím vyznačenému zrovna tak úporně jako kterýkoliv list pokrokový. Katolika věřícího nemáme za klerikala, nýbrž za uvědomělého člena církve a nedopouštíme, aby věřící katolík klerikalem nazýván byl, nýbrž ponecháváme název „klerikal“ jen pro svatokupce a pro příživníky katolického lidu. Proto máme za klerikalismus loupení ve Svatočlávské záložně pod štítem národního patrona a považujeme Drozdů, Kohoutů a druhé viníky za vybarvené a přímo typické klerikaly. Věřejnost aspoň ví, koho má za klerikala považovati a protivná žurnalistika musí poleze si vymeziti přesně hranice pojmu klerikalního a nemůže každého nenáviděného katolika házet do bahna klerikalismu. Nesouhlasíme tedy s vývody některých katolických listů, které se namáhaly dokazováním, že podvodná společnost záloženská nebyla klerikalní, nýbrž že klerikaly jsou vlastně ti, kteří nezištně a obětavě plahočili se v zájmu katolického lidu po různých spolecích za posměchu a despektu odsouzeného panstva. Nechme tedy Drozdovi, Kohoutovi a spol. jejich příslušný titul a nedávejme si sami na hlavu značku pohrdání. Jako si učitelé neosvojují slovo kanťonismus (= zneužívání školy ku osobním zájmům), tak si nevyhražujeme ani my slovo klerikalismus. My jsme katolíky a na poli sociálně politickém křesťanskými socialisty.

Politický přehled.

Říšská rada byla prohlášením v panské sněmovně dne 11. t. m. odročena; tím nastoupila zase vláda § 14. Na dotaz předsedy sněmovny knížete Alfreda Windischgrätze stran ústupků Maďarům v záležitostech vojenských a ohledně stavu politického prohlásil dr. Körber, že vláda trvá na stanovisku nedílnosti armády a že vrchní velitel a vnitřní organizace je právem panovníka. Snahu po rozdělení společné armády nazval zločinem. Hlas po klidné parlamentní práci ozývají se dále. I konservativní velkostatkáři na radě říšské vyzývají vládu, aby konečně vystoupila proti obstrukci, aby splnila české požadavky stran druhé university a české vnitřní řeči úřední. Změnu jednacího řádu sněmovního pokládají za první nutný krok ku spořádání poměrů. Ale vláda nedostává se síly k tomu na nemocném parlamentním tělese.

Ministr války vydal ku všem sborovým velitelstvím všeobecný jazykový výnos, kterým vy-

Francek dohrál již před samou boudou melodií písničky: „Ještě jen dále pojď, k lesu mne doprovod!“ . . . Kačka byla tuze dojata jak písničkou, tak vytrvalostí neodbytného Romea. Teď jen scházelo, aby jako Julie nebo Markéta vyhlédla ze své skrýše s voláním: „Miláčku můj!“ Překoda, že takové věci Kačka nečetla a že tedy ani nevěděla, co slušnost žádá. Již již by byla málem opustila svou tvrz, ale najednou si vzpomněla, že bude přece líp, když aspoň ještě dnes si zavzdoruje. Kdož ví, nebyla-li by pak doma bita!

„Kačenko,“ ozval se Francek, když poslední bas v harmonice dochroptěl, „jsi tady ještě?“ — Ticho jako v hrobě.

„I tak dobře, nejsi-li tam, tu ti to sypání neublíží a nestojím ti za řeč, pak jiného nezasloužíš.“ A než-li mohla dívka v dobrovolné samovazbě dleci promysleti význam podivné řeči Franckovy, již se něco sypalo z velkého kornoutu okénkem do boudy. Francek se zasmál, když slyšel silný protest: „Co mi to sem, darebáku sypeš? Na mou duši, že si sem vezmu po druhé nabeho Ořecha; až tě pokouše, pak si dávej vinu sám.“

„A, panenka se už naučila mluvit, bledme, bledme! A co jsem ti to tam nasypal? Nu, cukroví to zvonu není; to ti koupím, až budeš zdvořilejší.“ — Však poznáš sama, co to je.“

A Kačka poznala; nějaká drobotina se jí počala rozlézat po rukou i po tvářích, čtila píchání a svrbění. Francek slyšel dobře z boudy šustění, věděl, že se nepoddájná Kačka mrzutě olívá a tiše se smál. Najednou se ozvalo z boudy očekávané: „Tohle už není k vydržení“, dvířka se otevřela a holka celá pohněvaná vyrazila z boudy. „Teda jsem tě přece dostal ven“, zubil se škodolibě Francek. „Vidíš, co jsem nedokázal já, dovedli mravenci.“

bíží důstojníky, aby se učili některé řeči v říši obvyklé, ježto zdatnost armády toho vyžaduje. Poukazuje na velikou důležitost, jakou má možnost jednati s vojínem v jeho řeči mateřské. Dorozumívání se tlumočnickem vede jen k omylům a pro řádný výcvik jest znalost mateřské řeči vojínovy nevyhnutelnou. Výnos ten nebude ovšem mnohým po chuti a němečtí povýšenci budou mlti k bouřím novou látku.

Při volbě říšského poslance v Plzni zvolen Mladočech profesor Čipera. Kandidaturu poslaneckví za skupinu německo-brodskou po zemřelém dr. Brzorádovi přijal bývalý ministr dr. Rezek.

Ve Vídni zahájeno dne 15. t. m. zasedání rakouské i uherské delegace. Společný rozpočet na rok 1904 vykazuje vydání 374,975,389 K a úhradu 6,965,471 K, tedy celková spotřeba 368,009,918 K, o 1,957,546 K více než loni. Přebytky celni rozpočteny na 113,273,419 K. Mimořádná spotřeba pro vojsko a velitelstva v okupovaných zemích činí 7,563,000 K. Na pořízení nových polních houfnic a horských děl požaduje se jako loni další mimořádný úvěr 15 milionů korun. Ministerstvo zahraničních záležitostí vykazuje řádné výdaje 11,735,876 K. Řádná spotřeba na vojsko činí 285,846,529 K, mimořádná 22,110,350 K, řádná spotřeba válečného námořnictva 29,684,450 K, mimořádná 10,586,960 K. Vydání tedy stále rostou. Tentokrát nebude jednání delegací tak hladké jako jindy, Maďari mají toho na srdci až příliš a Češové s Němci rovněž.

V uherském sněmu dne 14. prosince byla zase ostrá debata proti dr. Körbrovi a jeho řeči v panské sněmovně. Hrabě Tisza a všichni poslanci zaujali stanovisko proti dr. Körbrovi. Myslí se všeobecně, že pád dra. Körbra jest blížký a to vlivem Maďarů.

V Turecku bulharští uprchlíci jsou při návratu zatýkáni, ač Porta jim zaručila svobodný návrat. Tím nejlépe se ukazuje, že v Turecku není nejmenší chuti provádět opravy.

Mezi Ruskem a Koreou podepsána smlouva, v níž ustanoveno, že v každém praporu koreanského vojska má býti po jednom ruském majoru a setníku. Bude-li třeba, má býti ruský důstojník velitelem císařské stráže.

Z činnosti katol. spolků.

Sociální kurs v Hradci Králové. Třetí cyklus přednášek sociálních vykazoval opět zajímavý program. O otázce zemědělské promluvil chvalně známý populární řečník, p. farář Ferd. Vlček z Nové Vsi u Chotěboře. Bez dlouhého úvodu počíná se zabývatí řečník jádrem otázky zemědělské, totiž její křisí. Vybíjí se přímé příčiny křise a vypočítává mezi nimi: záplavu cizozemského obilí, zvýšení dělnické mzdy, vzrůstající daně. O jednotlivých těchto příčinách zemědělské bídě promlouvá řečník dle skutečného stavu poměrů. Mezi nepřímé příčiny křise zemědělské uvádí řečník nynější názory římského práva na půdu. Římské právo zavedené liberálním systémem nečiní rozdílu mezi nemovitou půdou a pohyblivým majetkem. Následky nezdravých právních názorů jeví se v parcelaci, v zadlužení a v hromadném prodeji selekých usedlostí. Tím přišla společnost naše ku kapitalistické půdě, kdy o vlastnictví půdy dělí se rolník a třetí osobou. Po důkladném vyšetření příčin zemědělských přikročil řečník ku uvedení opravných prostředků, které musí směřo-

A Kačka taky po šatech lezly celé kumpanie rezatých mravenečků; Francek jich vpáchoval do velkého kornoutu skoro celý kopeček.

„Ty jeden nezbedo, to jsem si nepomyslela, jak dovedeš týrat! Tohle já řeknu doma, a náš Honzík . . .“

„I nech Honzika na pokoji; ještě by se ti smál. Buď ráda, nedoví-li se o tom nikdo.“

„Počkej, já ty sloty sám seženu.“

„Ale dej mně pokoj“, durdila se dosud Kačka, ale hlas její už nezněl tak ostře; bylo jí přece jen mílo, že takový hezký mládenec o ni tolik stojí. Franckovy oči se tolik sváděly a roztožené usmívaly! A šprýmovnému kouzlu Franckovu sama se musila potají zasmát.

„Poslouchej, panenka, jen mi řekni, proč jsi na mne tak zlá.“

„Ještě se ptej, komediantský větroplachu; zbláznils vždycky osm holek najednou a když jim hlavy nejvíce popleteš, začneš chodit s jinými.“ A Kačka stírala s rukou poslední rezaté vandrovníčky, kteří v poplachu nevěděli kudy utéci.

„A kdo pak si, prosím tě, takové pomluvy na mne vymýšlí?“

„I vždyť to říká každý; a abys zkrátka věděl; sama maminka i náš Honzík říkají, abych si na tebe dala pozor.“

„Ó, jsou to huby! Promluví-li s některou jednou dvakrát, už některá stará klepna myslí, že za tou holkou chodím. To bych se snad měl škaradět na celý svět! Až mne, milá Kačko, poznáš líp, řekneš: Nad toho Francka není!“

Za chvíli se Kačka usmívala jako ranní sluníčko. Erancek věděl, že slavně zvítězil.

(Dokončení)

vati ku zvýšení rolnické renty. Hlavní zřetel musí býti vzat ku opravě závadných právních řádů. Bez řádné úpravy právních poměrů je boj proti zevním nepřítelům zdoluhavý a nejistý. Řečník žádá nedělitelnost půdy, srušení stejných dědičných podílů, zřízení domoviny, vyvazení dluhů. Řečník připomíná činnost našich předních agrárních sociolů v této otázce. Dobré základy v zemědělské politice může provésti jen velká organizace zemědělců, která musí býti provedena zákonitou cestou. Řečník skončil promýšlenou a obsažnou přednáškou za četné pochvaly posluchačstva. — O ústavním životě v Rakousku pojednal přední katolický politik, p. farář Konešal ze Měčného. Z obsáhlé látky vybral si řečník kritiku rakouské ústavy. Podal stručný nástin historického vývoje nynější ústavy. Vložil podstatu a povahu dualismu. Řečník vykládá příčiny německých nátků a oceňuje vyhlídky českého státního práva a v obstrukci parlamentární vidí konec ústavního života v Rakousku, ve federativním pak zřízení obnovu a posílení říše. Ke konci své řeči nastínil řečník příští úkol katolických jednot za nastávajícího rozšíření volebního práva, jež jedině může dátavni křisí v Rakousku rozložit. Nadšená pochvala posluchačstva byla nejlepším dokladem zájmu, kterým výborná tato řeč byla sledována. — Pracovní tento den přinesl též na program úvahu O filosofii českých dějin. Úkolu tohoto podjal se osvědčený pracovník v české historii, p. redaktor Sahula. V přístupné formě a zajímavým přednesem seznamoval řečník s povahou české historie, poukázav na její význačnou známku náboženskou. Jakkoli pokročilou již dobou zmocňovala se posluchačstva fyzická únava, přece dovedla nás přednáška p. Sahulova udržeti v živé pozornosti. Řečník: Za normálních poměrů vždy duše českého lidu táhla ku katolictví. Již před příchodem apoštolů slovanských národ moravský byl pokřtěn; přišli tudíž věrozvěstové hlavně k vůli utváření národa v pravé víře a k vůli církevnímu zorganizování Slovanstva. I v Čechách zakorenili se víra katolická bez násilí. Zcela jinak tomu bylo u starých Sasův a Maďarů. Papežové nejednou vzdávali národu českoslovanskému chválu, že jest nejvěrnějším údem církve římské. Co v jiných zemích mnohá kacířstva hlodala na tělese církevním, byla česká země až po dobu Husovu téměř úplně kacířství prázdná. A i když vznikl rozkol mezi církví a Čechy v XV. století, neodhodlali se Čechové k úplné emancipaci z vlivu Říma. Vyjednávali horlivě s církví hned s počátku i po svých fyzických vítězstvích v Praze, Chebu, Basileji, v Prešpurku, Brně, posílali později často posly do Říma k vůli urovnání sporů. Protestantismus má jen dokořvati abnormálním poměrům naší země v XVI. stol., že se zde na čas na úkor katolictva a kališnictva v naší zemi zabíjdzil. V katolické církvi Čechové netoliko dospěli k pravému poklidu duchovním; právě tehdy, kdy se říkalo, že ani není možno, aby Čech byl kacířem, kvetl u nás nejutěšeněji kulturní pokrok, rozmohlo se bohatství, zkvétal průmysl, panovala blahá sociální rovnováha. Za rozkolu tento utěšený rozvoj zastaven. Účme se z minulosti pro budoucnost; odvracení duše české od Říma značí urádu národ do abnormálních cest, jež nám nikdy nebyly požehnáním. Kurs navštívili z intelligence hradecké pt. pp. rada Fischer, rada Dr. Šulc, prof. Dr. Jindra, prof. Dr. Novotný a j. Účastníků bylo trochu více nežli předěle, ale přece nedostavili se z okolí naši rolníci, kteří by v přednáškách byli našli mnohý dobrý pokyn pro sebe. Divíme se, že by blato mohlo býti takovou překážkou vzdělávací snahy. Jednání řídilo zvolené předsednictvo, v němž zasedali pp. prof. Dr. Jindra, Hlavatý a Urban. — Přítští neděli dne 20. t. m. bude kurs uzavřen. Poslední tuto schůzi slíbil navštívit ndp. biskup Dr. Doubrava. Na programu jsou řeči: 1. Časová apologie katolické víry. Přednese vsdp. kons. rada Dr. Fr. Šulc. 2. Žena ve veřejném životě. Referuje sl. J. Jakubecova. 3. O dělnickém ochranném zákonodárství. Referent p. redaktor Myslivec. Po přednáškách zabývá se rozhovor o předneseném tematě. Začátek ve 2 hod. odpolodne. Vstup volný na legitimace, jež vydává p. Polák, tajemník odbor. sdružení v Adalbertinu. — Doufáme, že se dostaví též ti, kteří dosud kursu se neúčastnili.

Konference v Praze. K popudu diecéšního sdružení královéhradeckého bude se konati poradní konference křesť. sociálů v Praze v den 27. prosince b. r. v místnostech katol. tovaryšů. Se svoláním konference vyslovily souhlas všechny organizace katolické. Vedle delegátů jsou též hosté vítáni.

Z Černilova. Dne 20. t. m. promluví v našem spolku vp. J. Sahula o cestě k pravému štěstí. Začátek o 3 hod. odpol. — Jako každoročně tak i v příštím masopustě v neděli dne 10. ledna 1904 pořádá Jednota katol. spolkový ples.

Z Týniště n. Orli. Dne 8. t. m. za veliké účasti přednášel ve zdejší ljeednotě vp. Jím Sahula z Hradce Králové o rozdílu blaha časného a věčného. Zajímavá řeč upoutala pozornost četného shromáždění dokonale. Shromáždění s radostí uvítalo ve svém středu jako hosty více horlivých členů jednoty Třebechovic. Po přednášce provedeno několik pěkných solových vystupů, při čemž laskavě spolupůsobili i někteří hosté z Třebechovic. Celý průběh pěkné schůze každému se zamlouval a posílil k práci další.

Z Nov. Bydčova. Dne 18. t. m. konána členská schůze katolické národní jednoty za hojného účastenství. Dp. katecheta Vladimír Hornov přednášel o tematě: „Povinnosti členů katolických jednot.“ Vedle vzdělání, jež skytají dobré knihy a časopisy, jest hleděti k tomu, aby každý člen jak v kruhu vlastní své rodiny, tak i ve veřejném životě věrným byl zásadám vznešené nauky Kristovy. Nejpevnějším základem katolických jednot jest křesťanský dokonalý život jejich členů. Každý člen má býti apoštolem těchto idejí křesťanských: otec v rodině, mistr v dílně. Promluviv ještě širěji o rodinném vychování a o poměru mistra k dělníkům a učům, vybízel zámožnější, aby účastnili se i v charitativním působení,

kde se příležitost naskytne. Letos v ohledu tom rozvinula jednota činnost zřízením podpůrného fondu, který již od listopadu dary dobrodinců, zvláště místního duchovenstva dosáhl 270 K. Mimo to zřísení při jednotě za vedení dp. Frant. Matouše dobročinný odbor ku podpoře chudiny. Lásky, smírnění sociálních bíd duchovních i tělesných jest ideálním vyvrcholením snah katol. jednot. Práce v ohledu tom vykonaná bude nejkrásnějším listem v dějinách naší jednoty. — Po přednášce rozvinula se čilá debata, již účastnil se p. předseda Janeček a p. Králíček, kteří čerpajíce z bohatých zkušeností životních vybízeli členy ku horlivému plnění křesť. povinností, jež přináší každému klid svědomí a trvalé štěstí. — Zlatá Bába!

Zprávy místní a z kraje.

Zdravotní nařízení. Parkmistrovský úřad v Hradci Králové na základě výnosu c. k. okres. hejtmantství vyhlásil obecně, aby vzhledem k šířící se nákaze zádušného kašle v Hradci Králové přesně zachovávalo tato uvarovací nařízení: 1. Zajišťujícím kašlem trpící děti budtež pokud možno od ostatních členů rodiny a zvláště od dětí odděleny. Zejména nemají zdravé děti s dětmi nakaženou postiženými adiletty společně lože. 2. Děti tímto kašlem stížené nemají do jiných rodin, kde jsou děti dosud zdravé, choditi a taktéž nemají děti z cizích zdravých rodin do domácností nakaženou postižených býti připouštěny. 3. Nejen děti význačným zádušným aneb podezřelým kašlem trpící, nýbrž i zdravé děti z rodin a domácností, v nichž by některé dtko zádušným kašlem trpělo, nesmějí do zaniknutí nemoci a vyčištění zamořeného příbytku do školy neb opatrovny býti posílány a připouštěny. 4. Chřchle a sliny nemocného mají pokud možno zachycovány býti v nádobkách vhodným desinfekčním roztokem (roztokem karbolové kyseliny, lysolu neb krasolu, po případě chlorvodu i vápenou vodou) naplněných. 5. Šátky a utěrky na zachycování chřchli a slin, potažno nosních hlenů používané, jakož i tělesné a ložní prádlo nemocného budiž ihned po upotřebení do výše zmíněného desinfekčního roztoku vloženo a pak v mydlové vodě vyvařeno. 6. Každý nemocný měj svou vlastní láciu a své vlastní, ostatními členy rodiny nepoužívané náčiní jídelní. 7. Po zaniknutí nemoci, průměrem as po 6 týdnech od počátku onemocnění, dlužno provésti závěrečnou desinfekci tím způsobem, že se stěny a strop zamořeného bytu důkladně omyjí, po případě zaovu obilí, podlaha a nářadí desinfekčním roztokem aneb roztokem draslového mydla omyjí, sláma z lože nemocným používaného spálí, jeho prádlo výše uvedeným způsobem vyčistí a peřiny, pokrývky a šaty nemocným používané náležitě provetrají. 8. Každé onemocnění zádušným kašlem má býti na městském úřadě ohlášeno a týká-li se onemocnění školou povinného dítky — zároveň i správě školy, jižto dítko navštěvuje.

Posada pro chytráky. Dopisovatel „Osvěty“ prohlašuje Palackého čítárnu za posadu pro chytráky. Kdo do čítárny chodí, třeba by tam vyložených několik tuctů časopisů jenom přerovnal, toho pascuje zmíněný mudřec za včeteňka, kdežto všechny čítárny nenavštěvující má za lidi ztracené a politování hodné. Vytvořil tedy dopisovatel „Osvěty“ z čítárny posadu, v níž někdo laciným dosti způsobem může se dostat do výkvetu intelligence, ovšem jenom pokrokové. Všecka ostatní kulturní ohniška v Hradci, jako n. př. knihovnu pedagogia, chrámy, přednášky v Adalbertinu, školu v pensionátě odsoudil nadobro čiperný pachťák pokrokové moudrosti. Když se všechno ostatní pohaní a ztrhává, pak ovšem i ta nejprázdnější hlava zdá se býti povýšena nad své okolí. Přepjatý chvalotečnick čítárny by lépe tomuto kulturnímu podnikovi prospěl, kdyby jeho skutečné úspěchy vypočítal a nechal tupení druhých kulturních útavů. Takto se ale zdá, jakoby čítárna snad trpěla nějakými nedostatky a jakoby snad byla založena i podporována penězi poplatnictva pro větší čest a slávu několika místních včeteňků, kteří se vždycky schovávají za firmu „80 sdružených spolků“, chtějí-li si nějakou veřejnou legraci připraviti třeba na úkor poplatnictva, které čítárnu vydrží. Milý pane! Jestliže se obrátíte velkolepou myšlénkou, že všechno hradecké občanstvo aneb snad jenom krásnější jeho polovice přivedete pod jediný veliký klobouk pokrokové, třeba to byla jenom čítárna, pak vám musíme poraditi, abyste z toho sna se probral. Visionáři a vykladači snů dnes nemají žádný kurs. Budeme si choditi, kam budeme chtít a nestojíme o vás. Ve jménu svobody nám to dovozte! (Jedna z těch odsouzovaných).

Z místního odboru Ústř. Mat. škol. v Hradci Králové. V poslední své schůzi usnaly se matiční odbory místní, nepořádati tentokrát obvyklou Národní Besedu v nejbližším období masopustním, ješto poslední ples tento již příliš slabě byl navštíven. Aby tím neutrpěla Matice žádné ztráty hmotné, uspořádán bude počátkem měsíce března v divadle Klicperově velký koncert ve prospěch Ú. M. Š. — Jak z denních listův známo, přijala Ústř. Matice škol. v poslední době mimo všechno očekávání značně méně darů a příspěvků, než činila její vydání. Nemá-li býti zádná její činnost vážně ochromena, musí dojíti rychle a vydatně podpory všech věrných Čechův. Přiležitost k tomuto šlechtetnému činu naskytá se v brzké době vánoční. Kdo by se chtěl vůbec vykoupiti s novoročního blahopřání, zapraví Ústř. Matici škol. alespoň 2 K, načež jméno jeho bude uveřejněno o novém roce v pražských listech denních. Tím se máše každý zbavit povinnosti, gratulovati vůbec a zároveň se vyhnouti nebezpečí, že snad někoho opomenul. Chtěl-li by však někdo přece rozeslati gratulace k novému roku, může k tomu vhodně použiti krásných, umělecky provedených matičních listkův gratulačních, které se budou prodávati po 12 h. I tím se bude snadně podporevati přední náš spolek národní. Výkupné pp. gratulantů přijímá pokladník odboru p. Jiří Tolman, knihkupec v Hradci Králové. Tamtéž možno dostat také matiční listky novoroční.

K volbě do komise pro osobní daň s příjmy, az 21., 22. a 23. t. m. ustanovené, za kandidaty odporučeni jsou obchodním gremiem v Hradci Králové následující pánové: 1. sbor — výbor: Jaroslav Červený, továrník a majitel domu, Viktor Collino, předseda správní rady pivovaru a maj. domu; náhradníci: F. V. Fiala, velkoobchodník uhlím, Jindřich Jelínek, mydlář a majitel domu. 2. sbor — výbor: Julius Rus, fotograf a majitel domů, Karel Richter, obchodník a majitel domu; náhradníci: JUDr. Alois Zimmer, advokát, Josef Macák, majitel hlavního skladu tabáku a domu; 3. sbor — výbor: Ferdinand Flum, cukrář v Nechanicích, Fr. Hlávka, klempíř a majitel domu; náhradníci: Jos. Varmuša, správce velkostatku ve Světlé, F. V. Fáborský, obchodník a majitel domu v Třebetovicích. Kdo by se osobně dostaviti nemohl, nechť řádně podepsané listky hlasovací a volební legitimaci před tímto časem na c. k. berní referát v Hradci Králové č. p. 186/7 vyplacené zašle.

Ze Václav. sdružení kř. dělnictva. Schůze nášho výboru dne 18. prosince. Přítomni: Urban, dp. Jukl, Pochman, Karásek a Polák. Podpora uemoc. udělena: Fr. Matějkovi v Týništi za 7 dní 6 K, J. Bednářovi v Orlici za 7 dní 3 K, A. Prokopové v Čáslavi za 7 dní 6 K, J. Vlčkovi v Plzni za 7 dní 4-50 K, Fr. Šimkové v Sedci za 14 dní 9 K, J. Diviškovi v Rychnově za 7 dní 3 K. Některé podpory pro nesprávnosti odloženy. Přijati 4 členové.

Domácí slavnost vánočního stromku v ústavu hluchoněmých „Rodolína“ koná se dne 23. prosince o 4. hod. odpol., při které chudí chovanci hluchoněmí poděleni budou od ct. dobročinného komitétu dam šatstvem, obuví a jinými dárky. Vstup jest volný.

Povedená služka. V uzenářském závodě p. Frt. Součka v Hradci Králové zaměstnána byla jako služka 19letá Al. Vacková z Nedelišť. Ve službě měla příležitost přijíti ke všemu, čehož také náležitě využila: uzenky, buřty a jiné výrobky uzenářské jen se jí na ruce lepily, ač jinak jídla měla do sytosti. Z té příčiny byla také na konci listopadu ze služby propuštěna. Loučíc se vzala si něco na památku. V pokoji vybrala si slatě panáček a dámské hodinky a několik prstenů v ceně 400 K a zastavila vše ve zdejší zastavárně. Za půlžený peníz pořídila si pěkný oblek, uchystala si rozličné drobnosti na vánoční stromek a obdarovala tatíka, nedávno z Pankráce domů zavítavšího, kde byl po několik roků hostem. — Než radost se jim brzo pokazila. Pan Souček, chtěje minulou neděli někam odejít, sháněl se po hodinkách a prstenech. Jaké však zděšení, když skvostů nikde nebylo. Podezření z krádeže padlo hned na služku; v zastavárně poznala p. Součková ztracené věci. U neochavě provedena v Nedelištích četnictvem prohlídka, při čemž tu nalezeno ještě 100 K chytře na několika místech ukrytých. Podatelné služce dastalo se zatím dárku, vasby u kraj. soudu.

Fotografie. Zdejší umělecký závod c. k. dvor. fotografa J. F. Langhause vystavuje ve svých výkladech podobenku velmi zajímavého a nedávno zemřelého zem. a říš. poslance J. Jarocha. Včetečně provedený obraz zajišťuje že v kruhu nečetných přátel zesnulého vzhledem k uměleckému provedení nalezne všeobecného souhlasu.

Z pošty. Vzhledem k nastávajícímu období vánočnímu, v němž jeví se vždy silnější doprava zásilek pošty povozné, třeba četiti následujícího: Zásilky musí býti opatřeny úplně zřetelnými adresami a to jak na průvodním (nákladním) listu, tak i na zásilce samé, zvláště třeba pamatovati na poslední poštu. — Adresy budtež napsány na obalu samém. Kde tak není možno, musí býti adresa pevně nalepena po celé své ploše na zásilce. U zásilek, které lze zaslati bez zaobalení, jako zvířinu a pod., dlužno připevniti adresní štítek zhotovený ze dřeva neb silné lepenky tak na zásilku, by s ní nemohl býti odtržen. — Při zásilkách do větších měst musí býti na adresách zároveň označeno udání bytu dle okresu, ulice, číslo domu atd. U zásilek určených do Vídně, Prahy a Budapešti, jichž obsah podléhá potravní dani, budiž množství obsahu udáno oněmi druhý a jednotkami (maso, uzenice a p. kilogramy, litry, kusy), dle nichž potravní daň se vyměřuje. — Konečně se oznamuje, že na základě výnosu c. k. ministerstva obchodu ze dne 10. prosince 1893. se ustanovuje, aby, co se podávání a doručování nákladních zásilek týče, se zachovávaly v neděli dne 20. prosince t. r. úřední hodiny jako všedního dne. — Toliko přijímání a vydávání penzí a penězi, pak přijímání a výplata poštovních poukázek a spořitelních vkladů se omezují řádně neděle na dobu od VIII. do XII. hodin dopol.

Firma Václav Jedlička v Kuklenách, sklad hotových obleků pro pány a chlapece, humpoleckých a brněnských látek atd., jedna s nejstarších firem na Královéhradecku — založená r. 1815 — významěná na kraj. výstavě v Hořicích první cenou: Čestným diplomem a právem rašení zlaté medaile.

Z Častelovic. Katolický lidový spolek pro Častolovice a okolí pořádá dne 20. prosince 1903 v hostinci „u Lva“ divadelní představení: „Poutí sirotky“. Vánoční hra o 3 jednáních s proměnou. Napsal Jos. Flekáček. Začátek o půl 8. hodině večer.

Z Kostece n. O. Téměř celé město s nedochovostí hledělo vatřice přednášce, kterou měl vysocce urozený pan František hrabě Kinský, majitel panství Kosteckého, jako zakládající člen Katolické Jednoty v spolkové měsíční schůzi 18. t. m. Sál i galerie byly přeplněny vybraným obcanstvem všech tříd tak, že nebylo ani místačka ke stání a celé schůzky musily se vraceti domů. Již při příchodu milého mladistvého českého šlechtice zavládlo hrobové ticho, které potrvalo při celé přednášce. S napjetím nasloucháno vývodům vysocce urozeného řečníka, který o předmětu svém promluvil způsobem všechno očekáváním překvapujícím. Jsa členem letošní výpravy němec. s zemědělské společnosti, měl na své štimulační cestě Severní Amerikou nejlepší příležitost seznati přednosti zemědělství amerického, avšak i stinné stránky života společenského. Nasnačil přednosti v chovu

koní, dobytka, skotu, v mlékařství, ovocnářství, v pěstování obilí, kukurice, cukrovky a vůbec plodin zemědělských a v umělém zavodňování pouští. Ohromný obchod ve všech těchto odvětvích šlechticem nasnačený naplňoval všechny úsasem. O theoretické i praktické vzdělání v zemědělství postaral se tak zvanými koleji zemědělskými, na nichž jednotlivé odbory jsou až do všech detailů studovány. S pravým porozuměním mluvil o životě společenském, jehož základ je tu úplné podkopání přehnaným, nezdravým liberalismem. Tento umožnil, že s společností několika lidí monopolisují všechny obchod, průmysl a život pospolitý tak, že ostatní nesmírné masy lidu jsou stísněny nejzášlejšími okovy moderního otroctví. Zmnil se o necitelnosti milionářů, kteří ani té nejmenší nemocnice neb chudobince nevystaví svým sestaraným, upracovaným a vyslaným dělníkům. Individualismus liberální a svobodný, vychvalované Americe ukazuje nezkášenější ovoce — otroctví. Vhodně vpletena nesnádelivost některých protestantských sekt, u nichž ani v kostele bratrské lásky nalézá nelze, neboť černochů obrácených do chrámů připustiti nechť. Na cestě své setkal se vícekrát s Čechy. Poznal katolíky, jichž vzdal chválu, poznal i nepřátele náboženství, jichž jednání odsoudil. Z vypravování o styku s Čechy bylo zřetli, s jakou pěstou lze vysocce urozený pan hrabě k národu českému, k němuž se vduče hrubě hlásí, a jak rád mluví svou mateřštinou nejen doma, nýbrž i v daleké cizině. Různé žertovné epizodky, úchvatné líčení velké bouře mořské, již vznešený řečník zažil, podrobné popisy památek jednotlivých měst, farem, zdařilé obraty řečnické stupňovaly dojem přednášky tak, že více nebylo lze si přát. Konče odsouzencím stinných bodů života amerického a povzbuzením k následování v dobrém směru, nalezl nepatrnou sice odměnu své obětavosti v bouřlivém potlesku a provolávání slávy, za to však tím větší ve vděčnosti všech přítomných, kteří jsou hrdi na to, že mají ve středě šlechtice tak pevného přesvědčení náboženského, národního a všude praktického. Předměty, které si p. hrabě s sebou přivezl, šly z ruky do ruky. Vysocce urozený řečník zůstal až do 11. hodiny ve společnosti Katolické Jednoty, kterou nazval „naším milým spolkem“. Přednesená čísla hudební, smíšené sbory řísením neuvěřitelného p. ředitele A. Jelfabka, recitace básně udržely společnost v animované zábavě téměř do půlnoci. Takové schůze již dávno v Kostece nebylo. Všichni účastníci ještě jednou volají z hloubi duše vysocce urozenému panu hraběti proctěné „Zaplať Pán Bůh“, a přání přednáší, by nás brzo opět nějakou přednáškou ráčil poučiti. — V neděli dne 20. prosince t. r. určitě v 7 hod. pořadá týž spolek repertoární novinku „Zachycen proudem“ od Dra. Fr. Hermana za přítomnosti samého autora. Ceny míst obyčejné.

Zmařený život. V zahrádní besídce při domě manželů Michlových v Kostece n. O. kteří mají studenty na stravě a bytě, zatřeskla dne 13. t. m. v 10. hodin večer stělná rána a když vyplnění domácí lidé přiběhli do besídky, nalezli k svému úžasu studujícího VII. třídy zdejší vyšší reálky, Jana Dostála ze Sudislavi, v tratolišti krve mrtvého. Středil se přímo do srdce, tak že smrt ihned následovala. Zanechal dva dopisy, avšak přičina zofalého činu mladíkova na veřejnost dosud se tají.

Průmyslové museum východočeské v Chrudimi pořádá velkou vánoční výstavu novodobých umělecko-průmyslových výrobků ve velkém sále a v trávici musejní, již se účastní 60 výrobků z celého českého východu. Výběr jest hojný i cenný, zastoupeny jsou všechny hlavní odvětví výroby. Potřebné místo poskytuje se vystavovatelům zdarma. Současné jsou v sálcích kursových vystaveny plastické otisky architektonických osdob arabických i maurských a figurálních nástěnných rytbe staroegyptských. Vysocce zajímavou tuto kolekci, která dosud nikde veřejně nebyla vystavena, pořídil a sestavil zvědný architekt Fr. Schmoranz ml. Obě výstavy jsou zdarma přístupny do 3. ledna 1904. — Bezplatný tříměsíčný kurs pro blíž vyšívání a hačkování irských krajek koná se právě za účasti 16 dívek ve Skutči, kdež potrvá do konce ledna, načež bude následovati kočovný kurs stejného druhu v Proseči. — Ve druhé polovici února bude vypraven v Chrudimi bezplatný kurs pro malíře pokojů se zřetelem k modernímu směru v uměleckém řemesle, který potrvá s až 4 neděle. Přihlášky mistrů i pomocníků z celých východních Čech přijímají se do 15. ledna. — Správa musejní vypsal v těchto dnech soutěž na vzorné práce umělecko-průmyslové z oboru blížho vyšívání, soustružnictví a uměleckého zámečnictví, totiž na blie vyšíty polštářek s prolamováním a monogramem (ceny 100, 75 a 50 K), přenosný stolek (ceny 80, 60 a 30 K) a šerd s návětní tabulí osdobnou, tepanou (ceny 120, 80 a 60 K.) Blížší informace adši, jakož i programy soutěže a kursu pro malíře pokojů na pořádání ochotně zašle ředitelství průmyslového musea chrudimského.

Z Nov. Bydžova. V místnostech c. k. okr. hejtmantství v Nov. Bydžově konána dne 18. t. m. tichá a srdečná slavnost za příčinou odevzdání čestné medaile za čtyřicetileté platné služby vldp. vikáři a děkanovi Šrámkovi. Za přítomnosti místního duchovenstva, velectných dam, deputace polévkového dobročinného ústavu v Čele s pl. Glazarovou a zástupců města, sl. úřadů, sl. sboru profesorského, sl. sboru učitelských a korporací promluvil slov. p. JUDr. O. Volkar, c. k. okres. hejtman, o zásluhách oslavence, jimiž hodným se stal vysokého vyznamenání. Po srdečných slovech p. okres. hejtmana děkoval vldp. vikář za udělené vyznamenání. Po nadšeném provolání slávy J. Velicestru zahrnut byl oslavence čestným a srdečným blahopřáním shromážděných dam a pánů.

Na pomník B. Třebízkého zasílá P. T. duchovenstvo N. Bydžovské: vldp. J. Šrámek, vikář 4 K, dp. F. Matouš, kaplan 3 K; vldp. Th. Dr. J. Kašpar, profesor, dpp. katechetové Vlad. Hornova E. Čihák po 3 K; dp. J. Ploha, katecheta 1 K, úhrnem 14 K. — Nesapomenutelný povídkář český, Václav Beneš Třebízský, jehož spisy vnikly i do nejposlednějších chatrčí, kde u mnohého probudily dřímající vlastenecké vědomí, odpovídá na královském Vyše-

hradě pod cíním krovem, ve stínu vypůjčeného pomníku, nemaje dosud vlastního pomníku nad hrobem svým. Odtáhněm od svých sa živa, ani po smrti není ušetřen. Snad si přece někdo vzpomene na milovaného povídkaře českého a přispěje nějakým balíčkem na postavení důstojného pomníku nad hrobem jeho. Přispěvky přijímá administrace t. l. anebo P. Xaver Dvořák, profesor vyšší dívčí školy v Praze.

Z Malých Svatošovic. Dne 28. července b. r. slavili zde zcela v tichosti své 40leté koňské jubileum kolegové r. 1863 v Hradci Králové vysvěcení. Jest jich ze 17 dosud 16 na živu — 12 se jich do Svatošovic dostavilo — třem to bylo nemožno přijít. Na poděkování Pánu Bohu za všechna obdržená dobrodíní složili jubilanti ochotně milodary k tomu účelu, aby pořízeno bylo pro poutnickou svatyni mariánskou nové, stříbrné a v obni pozlacené ciborium, jelikož staré ciborium již chatrné bylo. A toto nové ciborium, u Akademie křesťanské v Praze objednané, nyní došlo do Svatošovic. Jest velice vkusné a v rytém nápisem: „R. 1903 věnováno od jubilantů na kněžství dne 28. července 1863 vysvěcených — při ceně levné 300 K. Necht' božský Vykupitel a přesevěť Mátel Jeho, k jejichž cti tento jubilejní dar byl obětován, odpřátí dobrý ten skutek všem jubilantům zdravím a spokojeností zde na světě a po smrti životem věčným v říši nadhřbitné.“

Z Křešína. Sv. misie v Křešíně konána byla v listopadu t. r. od 15.—24. s utěšeným úspěchem. Vzhledem k tomu, že po c. l. ten čas řím celé tím více nepřítelivější byla povětrnost a že zbožné obecenstvo od počátku až do konce čím dále tím více horlivé na sv. misiích bralo účastenství, bylo to zajiště chvalyhodné. Nejhorší počasí snad bylo dne 22. listopadu, kdy panovalo mrazivé povětrí při dosti velkém sněžení. Toho dne o slavnosti posvěcení misijnárního kříže nad očekávání velké množství zbožného obecenstva účastnilo se slavného průvodu cestou obtížnou. Přes 900 přijalo jich svaté svátosti. Pochození řídili kněží Redemptoristů ze sv. Hory vlpp. Karel Plešek a Benda. Bůh šel jim za jich snahu a poslal ten dobrý lid v jich dobrém předsevzetí!

Regulace Labe. Po ohromných škodách, způsobených dravou, nezkrovenou vodou a po náhlém sjezdu lodem ležící vodní síly rozpomenula se vláda posleze, aby napravila svůj hřích a reguluje nyní již do opravdy střední tok Labe. Tok jeho upraven od Jaroměře až k hradbám josefovským. Na jednom z břehů koná své pohyby parní bagger, na druhém montuje se bagger druhý, kterým bude se čistit vlastní střed řečiště. Železná konstrukce nového silničního mostu nad upravenou Úpou u Jaroměře nahradila loni starý dřevěný most. Též čile pracuje se na Metuji u Josefova. Bývalé spojovací rameno mezi Labem a Metují jest již zasypáno a množství lidí pracuje na úpravě a rozšíření břehů. Asi 6 kilometrů nad Dvorem Králové, na trati až k Debernáskému mlýnu, má býti zřízena vodní komora. Kamenné žlaby tohoto úřadu po obou stranách mají sloužiti jako podpory pro 30 metrů vysoké a 36 metrů široké uzavírací zdi, jejichž šířka v koruně má obnášeti 8 metrů a délka 176 metrů. Nádrže jsou vypočítány na 9 a půl milionu krychlových metrů a provedení projektu rozvrženo na 4 léta v nákladu úhrnném 4 mil. korun. Komory tyto mají býti nádržkami pro velikou vodu sňatou přítékající jak na Labi, tak na jeho přítocích. Mimo to má jimi býti regulován pravidelný odpad vody, který by umožňoval splavnění Labe od Jaroměře. Minulé dny byla na těchto místech obhládka komise technického odboru pro vodní stavby při ministru v Praze, aby se přesvědčila o proveditelnosti tohoto velkého projektu. Nyní běží též o to, aby Hradec nedal se odříznouti od ústí oderského průplavu, neboť ústí průplavu Hradci prospěje a Pardubicům neublíží. Proto voláme: Zabezpečte nám ústí průplavu oderského!

Z Golč. Jeníkovy. Zase jeden kontek našeho společenského života ohrožen. Jest to v minulých dobách tak utěšeně prosperující spolek „Václav“ a opět při tom objevuje se zdárná činnost nám přátelského „našineckého“ živilu. Do českého spolku, křesťanského spolku se vedrali a učinili si ho rejdištěm svých choutek k tomu hodné okatě německých. To děje se v tom příslušně českém okresu čáslavském a děje se to s úchvalou s kýváním mnohých českých rodin. Zaslouží to přibiti na prasný. V českém okrese čáslavském pořádá český spolek německou zábavu pro nějakou tu korunku nebo úsměv z českých mohlů tyjících „našineckých“. Jest by měl pro ně uspořádati v adventě taneční zábavu; že by i taková křesťanská obětavost našla omlouvku, není v našich poměrech divu.

Z Habru. Abychom nesčetali posadu za vlasteneckými městy českými, sjednali jsme si konečně u nás také osvětu. A sice patentní osvětu, lifrovanou přímo z proslovů až za hranicemi vlastenecké Čáslavě. Je to pověstná „čáslavská elektrika“, kterou si v Čáslavi za drabé peníze poříдили a kterou co nejdříve snažili se odstraniti. A tak sloupky s velbloudími krky sdbiti budou naše ulice a líhové lampy buditi budou laskominy mnohého bratra s mokré čtvrti, aby ten „boží dar“ v nich hořel tak sblůhdarma se neničil. Než šert stranou, je potřeba, aby u nás trošku se sburcovalo nedospalé vědomí. Snad nová měšťanská škola tu bude na svém místě. Jak ale otecky je pořádek o toto školství postaráno, patrné z konkurzu na nové říšené místo katechetické. Bude mít celkem 480 zl. čili 900 K, aby to našlo libosvůdněji. Tedy srovna tolik bude mít kněs nejméně 26letý a akademickým vzděláním, jako sotva skoušku dospělosti vykonavší abiturient učitelského ústavu teletý. Tím mu ovšem hned při prvním kroku do našeho města přibude na vášnosti jak u rodičů, tak u dětí. Teba opravdu trochu probuzení nedospalého vědomí.

Div. v Hradci Králové. Minulý týden v pátek pobostnicky vystoupila na našem divadle vynikající členka Národního divadla p. Hanna Kvapilová, která s doprovodem některých členů společnosti p. Housovy připravila obecenstvu v pravdě umělecký pořádek. Tu se zase jednou do posledního místečka naplnilo di-

vadlo. — V nábožensko-fantastickém dramatu „Don Juan Tenorio“ jevila se sice umělecká snaha účinkující, než obecenstva dostavilo se málo. Výprava drabého díla — sochy — byla opravdu pěkná. — Ve středu dávana francouzská veselohra Salon Martin, cakrie to pro zbyřalce. Mládeže bylo tu dosti, jest právě po nejchoclivější části také nejluchnější tleskala. Mnohé mladé oko zrovna lačně upínalo se na jeviště. Pak se svět díví, že tak mnozí přicházejí do konfliktu s policejní morálkou, když v divadle, ve škole života — se učí nemoralitě.

Černá kronika. (Otcovraždá). Dne 9. t. m. k večeru ubíral se pokrývačský mistr Hušek se svým synem ze Žel. Brodu ke svému domovu, do nedaleké osady Tépeš. Cestou se nepohodli, prudce proti sobě vystupující, zvláště syn proti otci. Pojednou se syn od otce odtrhl a spěšnými kroky bral se domů. Doma řekl matce, že otec je vzadu a sám že jde již spat, ješto mu je nevolno. Svlekl také kabát a rychle vyšel ze světnice. V ní však vzal ukrytou nabitou ručnici a bázlel otci v ústrety. Za pár vteřin otec jeho, ničeho netuše, přišel k soše, za níž se ukrýl syn, který s nenadání vystoupiv vřákl otci ostrou ránu z ručnice do hlavy. Pan Hušek vykřikl jen slovo „Ježíš“, načež padl mrtev na zem. Syn posaleknuv se broz něho svého skutku, úprkem bžel do osady Louček dvě hod. vzdálené, kde se skryl v seně na půdě p. Cvrčka. Byl tam znám od jara, kdy tu pokrývali. Četnictvo jej tam také okolo půlnoci hledalo, ale bez výsledku. Až teprv ráno, Cvrčková jedouc dobytku pro seno, spatřila jej se zbraní v ruce v seně zahrabaného. Svolala sousedy, kteří však obávající se k němu přistoupiti poslali pro četníky. Vrah zatím vylezl okénkem ve stěse a sám se udal.

Různé zprávy.

Upozornění. Za příčinou svátků vánočních přísti číslo „Obnovy“ vyjde ve čtvrtek ráno dne 24. t. m. Za tou příčinou prosíme P. T. pp. přispěvatelů, aby nám zprávy své zaslali nejdéle do úterka.

Josef Dumek, známý po celých Čechách jako kočující hospodářský učitel a hospodář. spisovatel, v poslední době inspektor zemědělské rady, zemřel v Praze dne 14. t. m. po delší nemoci v 59. roce věku svého. Jako kočující učitel ve službě zemědělské rady procestoval celé Čechy, pořádaje poučné přednášky (celkem 5000). Zasloužil si čestnou jeho uznání byla četnými obcemi českými i německými, jež ho jmenovaly čestným občanem. Byl členem mnohých hospodářských společností, od r. 1878 řídil „Pražské hospodářské noviny“ a přispíval do všech hospodářských, lesnických a jiných odborných časopisů. Vydal přes 90 spisů českých i něm., všech odvětví hospodářských se týkajících. Budiz čest památce jeho!

Sv. Otec Pius X. a staroslovanská bohoslužba. Židovsko-liberální listy všemožné se namáhají, aby na nynějším sv. Otci Piu X. našli něco, co by věřící od něho odpudilo. Tak i různými liberálními listy českými rozlašováno, že sv. Otec Pius X. je proti glagolici. Naproti tomu prohlašuje zaderaký „Národní List“ z pramene nejlepšího: „Pius X. potvrdil vše, co rozhodl Lev XIII. Biskupové (jihoslovanskí) jsou jednotni v otázce glagolice, a je na děje na úspěch. Želeti však je, že se naše časopisy nešťtí stranických a nepravdivých zpráv.“

Významný projev českého evangelíka. „Nár. Listy“ uveřejnily tento zajímavý list p. Frant. Výborného, kurátora evangelické církve čáslavské, nejsemce dvoru v Krechlebsch u Čáslavě, bývalého člena okresního výboru, předsedy hospodářského spolku, muže všeobecné důvěry svých spoluobčanů požívajícího, jímž se vzdává kuratorského úřadu i ostatních hodností v církvi. „V Krechlebsch, 24. srpna 1903. Důstojnému farnímu úřadu evang. sboru Páně helvetického vyznání v Čáslavi. V důležitosti nesení ctihodného presbyterstva oznamuji, že mám za svou povinnost, vzdáti se veškerých hodností v církvi naší, kterých jsem až dosud zastával; neboť nemohu po svém přesvědčení souhlasiti s působením P. T. pp. Masaryka, Herberna i Duška a j., kteří v tak pohnuté době národnostních sporů uznávají za dobré a nejhlavnějšími nepřáteli českého národa se stýkati jak doma ve vlasti, tak i mimo ni k vůli nějakému daru neb „marku“ a heslu „Los von Rom“, nepomyšlejíce pranic na to, že heslo ono bylo dáno z příčin politických na ublížení našeho českého národa, po připadě i Rakouska. Pakliše ctěné presbyterstvo dává k tomu i svůj souhlas, pak nemohu po dobrém uvážení v takovém sboru spolupůsobiti, an vidím v tom neblahé následky do budoucnosti pro celou evang. církev a v povážení, že jsme tak malá menšina v národě, míním, že neměla býti nikdy dána příčina dohře smýšlející pravým Čechům, aby se na evangelíky tak pohlíželo, jak se nyní děje. Vždyť sám Hus byl jak pro čistotu učení evangelia, tak i pro národ též, bez bratřikování se s Němci, jak toho dokladem jest jeho „Obrana dekretu kutnohorského“. Přeje církvi evang. helvet. vyznání všeho dobrého, zůstávám s úctou oddaný František Výborný. — Evangelický kazatel Vančura v Mladé Boleslavi vyjádřil se k redakci Jiserana, že je jim milejší věřící katolík než nevěřící realista; přýs je jeho věrní mnějí afici realistů. Předpovídali jsme již dříve, že charakternevangelií po červencových zkušenostech prohlédnou Jak patrné, naše předpověď se vyplňuje.

Židé v Uhrách. Kdo vlastně má v Uhrách největší moc, ukazují tato čísla: V Uhrách jest jenom 864.000 židů čili 49 proc. všeho obyvatelstva v zemi. Ze Maďary přišlo se 609.000 židů. Časopis vychází v Uhrách 1000, z nichž však je 135 čili 13,5 proc. židovských. V Pešti je 35 politických denníků, z nichž jen 2 křesťanské, 9 listů má většinou křesťanské redaktory, ale majitelé jsou židé, 24 denníků je zcela židovských. Z 39 nepolitických týdeníků 3

jsou křesťanské, ostatní židovské. Z 15 humoristických časopisů je křesťanský 1. V Pešti volí do obce 200 viriliatů, z nich je 136 t. j. 68 proc. židů. V Pešti je každý druhý dům židovský. V oravské stolici, která je čistě slovenská, jsou jen 2 hostinští křesťané; ostatní sami židé. Židé jsou pány Uher. Nynější politiku maďarskou provádějí dle toho vlastně židé, kteří tiskem ovládají veřejné mínění maďarské. Pak nařikají, jak jsou utlačováni!

Německá horlivost o nábožanský život jeví se u našich Němců podle výkazu dorostu kněžského v bohosloveckých ústavech na výši ne příliš velké. R. 1899—1900 bylo v Čechách 111 bohoslovců německých a 345 českých, na Moravě 70 něm. a 243 čes., ve Vídni 119 něm., 36 slovanckých, ve Štýrsku bylo slovanckých bohoslovců 79,7%. V M. ríboru bylo 56 Slovinců a ani jediný Němec, v Celovci 35 Němců a 26 Slovinců; v jižních zemích, v Kraňsku, Gorici atd. nebylo ani jediného Němce. Kardinál Kopp založil v rakouské části Slezska ve Vídnavě kněžský seminář, aby si opatřil něm. kněze, ale sotva pětina něm. mladíků se přihlásila, kteří se chtěli věnovati stavu kněžskému. Z 18 něm. gymnasií ve Vídni věnují se bohosloví průměrně asi 4. Příčinou tohoto nedostatku jsou Němci sami, totiž jejich štvácká hesla a duch času v něm. rodinách a školách bující. —

Český kostel ve Vídni. Ve Vídni mají kostely: Italové, Francouzi, Rusové, Poláci a jiní (i protestanté mají tu své kostely, v nichž beze všeho dovolují český kázati — jezdí sem až z Brna český protestantský kazatel Pokorný), židé mají synagogy více než dost — ale Čechům, třeba jest jich tu na 300.000, stále upírá se právo, aby jim bláskáno bylo slovo Boží v jazyku rodném, jakž dle příkazu Krista děje se i posledním divochům africkým. Neulí na patřičných místech porozumění a lásky, jest ještě ve svépomoci síla, která právě tím mohutněji působí na povznesení ducha vlasteneckého. Z Jednoty sv. Metoděje, která v duchovních potřebách o Čechy vídeňské se stará, vyšlo heslo, aby byl konečně postaven český kostel, kde by každý český katolík byl jako doma. Chudý lid ve Vídni nemůže toto dílo sám provésti, musí si platiti svoje služby Boží z peněz mozolně a krvavě vydělaných. Kdo tedy může, přispějí i sebe menším dárkem a ukáž tak, že Čechové, byť byli ode všech opuštěni a nenáviděni, vlastní silou dopravují se vyplnění svých oprávněných přání. Přispěvky možno také zaslati na adresu: vdp. dr. Antonín Horný, kapitolní děkan ve Vídni-I., Stefansplatz 5.

Knihovna kacířů. Věstník katol. duchovenstva píše: „Sociální demokraté počali vydávati malé letáky, které houně mezi lidem šíří a kterými přímo šíleným způsobem se snaží všechny základy víry v lidu podržiti. První číslo tvoří spisek: „Byl Ježíš Bůh, člověk či nadčlověk?“ Druhý: „Papež a Kristus“. Jako další práce jsou do tisku připraveny: „Různá náboženství, jejich původ a rozvoj“. — Bílá Hora a násliná protireformace katolická. „Pravá podstata křesťanství.“ Strauss „Život Ježíšův.“ V druhém čísle se chlubí, že první číslo došlo se v krátku třetího vydání. Mezitím co socialisti vyvíjejí přímo zimničnou činnost a s největším úsilím šíří spisy svého druhu, u nás to již za nedlouho tak daleko dojde, že nebude možno ani již nic vydávati — pro nedostatek oběratelů. Zvláště apisy poučného obsahu aby byly postrachem všech nakladatelů. U nás se dělá málo, moc málo pro katolický tisk, celá řada těch osob, které mají dosti prostředků, neodbírají skoro ničeho, přemnoží zase odbírají, ale zůstanou po léta za všechno dlužni a když jsou upomínáni, cítí se nesmírně uraženými. A tak celý tisk katolický spočívá na bedrách několika málo a to většinou chudě postavených naděnců, kteří i při nejlepší vůli při úplné nečinnosti a lhostejnosti druhých nebudou s to docílití toho, aby katolický tisk jen poněkud se držel nad vodou.“

Premie ctnosti. Francouzská akademie rozdává každoročně ceny ctnosti lidem, kteří konají dobrovolně, nezištně a s trpělivostí hrdinská díla ctnosti. Letos obdržela první cenu 3000 franků 68letá jeptiška „sestra sv. Karla“, která jako apoštolka od mládí svého působí mezi černochoy africkými v nemocnici v Gabunu. Třebas že náklaza jest velká a podnebí nebezpečné, „sestra sv. Karla“ tak ošetřuje své nemocné, že nikdo z nich nemá žádného přání. Vedle nemocnice zařídila si jeptiška ještě útulnu pro opuštěné děti a staré lidi, které nikdo nechce a kteří každému jsou na obtíž. „Sestra sv. Karla“ ničeho se nebojí, ani zlých lidí, ani dravých zvířat, ani huseho lesa — jak podivil se mladý cestovatel francouzský Brassa, když r. 1873 potkal náhle v lese kráčeji jeptišku v bílém rouchu řeholním, vedle níž kráčela dvě černošská pacholata! Na cestách svých zkusila „sestra sv. Karla“ mnoho příhod: jednu nemocnou musila si kolik mil cesty na zádech odnésti do své útulny, jindy zase celý den vydržela sama o hlavu a v žáru afrického slunce na skalisku, čekajíc tu až ji vysvobodí, aby mohla jíti potěšit umírající černošku, která si byla pro ni poslala. Cestovatel Brassa praví, že o jeptišce této domorodci mluví a největší úctou a že francouzská republika nemá lepších služebnic v cizích dílech světa nad takovoto jeptišku. Sekretář akademie sám přiznal, že více hrdinných ctností koná se tam, kde je víra. Tímto výrokem nejvyššího vědeckého ústavu bezbožská vláda francouzská, která svým vystupováním proti řeholím snaží se ze srdce lidu vyrvatí víru, byla patřičně odsouzena.

Praha v rozpočtu. Řádný rozpočet obecní na rok 1904 vykazuje potřebu 10.884.210 K, úhradu 6.665.966 K, tudíž schodek 4.218.245 K, který se uhradí obecními přírástkami k přímým daním a činovními krejcarey. České s oly pražské vyžadují nákladu 2.244.860 K, německé 307.102 K. — Dle posledního výkazu má obec pražská jmění v obnosu 140.263.586 K 37 h a dluhů 103.538.225 K 97 h, takže zbývá čistého jmění 36.725.360 K 40 h.

Práce srdce lidského. Srdce člověka je vlastně pumpa se 15 cm vysoká a 10 cm široká. Tato pumpa pracuje za minutu průměrně 70krát, za hodinu 4200krát, za den 100.800krát, za rok 36.792.000krát a za 63 let 2.375.440.000krát. Každ-

dým stažením vmete se asi 100 gramů krve do oběhu, což je 7 l za minutu, 420 l za hodinu, čili deset tun (tuna = 10 metric centům) denně. Všecka krev člověka, již jest asi 28 liber, projde srdcem v 2—3 minutách. Malý tento orgán vyvěrá denně prael, která by byla s to, aby zvedla 46 tun do výše jednoho metru. Za 62 let života normálního člověka spotřebuje tato podivuhodná malá pumpa, aniž si chvíli odpočala, více než 250.000 kubických metrů krve.

Na místo podělování štědrovečerními a novoročními dárky odvádějí uvědomělí obchodníci a živnostníci raději příspěvek Ústřední Matici Školské. Nejmenší poplatek za jediný závod stanoven jest na 10 K. Kdo takovýto příspěvek složí, obdrží od Ústřední Matice Školské potvrzení, které se vyvíjí v zavazadle. Obecenstvo pak se žádá, aby od těchto uvědomělých obchodníků nežádalo štědrovečerních dárků a hojnými nákupy takového obchodníky podporovalo.

Album Moravě. Umělecká družina českých výtvarníků z Moravy vydala letos na jaře nádherné dílo — album „Moravě“, jehož výtěšek věnovala státnímu fondu českého Národního divadla v Brně. Upozorňujeme na překrásné toto dílo zvláště nyní, kdy blíží se doba vánoční — doba věnování dárků. Šestnáct kartonových listů přináší celkem 24 obrazů v mistrné reprodukci za pouhých 5 K, na papíře zvláště nádherném 8 K. Objednávky přijímá a vyřizuje umělecké nakladatelství B. Kočí v Praze (Františkovo nábreží).

10.000 korun jest potřeba každý den v prosinci poslati Ústřední Matici Školské, aby byla zjednána rovnováha mezi příjmy a výdaji matičním. Žádáme svého čtenářstva, aby budilo zájem pro Ústřední Matici Školskou a sebrané příspěvky co nejrychleji posílalo do pokladny matiční, by takto schodek, který v měsíci listopadu dostoupil výše přes 170.000 korun, dne 31. prosince úplně zmizel. Podporující Ústřední Matici Školskou projevujeme nejlépe odpůrcům svého národa, že v obraně práv českého jazyka ve škole a v péči o záchranu vlastní národnosti neustaneme, děj se co děj.

První česká pouť do Lurd. Popis této pouti vyjde teprv koncem února. Opozdnění stalo se tím, že knížka bude obsahovati mimo jiné obrázky z Lurd také podobiznu ndp. biskupa Tarského, která tyto dni teprv došla. — Almužny pro chudé poutníky sešlo se od nemnohých dobrodinců 658 K, vydáno bylo na tentýž účel na 1100 K.

Všem lidem dobré vůle. Ve všech kulturních státech jeví se hnutí proti pijáctví, aby odstraněny byly smutné a hrozné následky jeho, které ničí nejen jednotlivce, nýbrž i rodinu, obec, zemi, ba i národ. V Rakousku vládá přes všechny zjevy nebhula dosud ve prospěch hnutí proti pijáctví ani přetm, slibující stále, že něco učiní. Vzhledem k těmto poměrům obracíme se ku všem lidem dobré vůle žádajíc je, by dle možnosti hnutí to podporovali. Návod k tomu podává zvláště „Revne Protialkoholická“ časopis, který vychází měsíčně v Židenicích u Brna za roční předplatné 2 K 50 h.

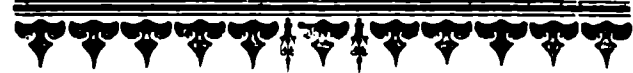
Krmení drůbeže kostmi. Krmí-li se slepice kostmi, počnou časné z jara ušeti a nesou velice pilně. Kostí se k účelu tomu na drobnou rozsekané, připadné na drobné kousky se ve velikosti kukulice roztlukou. Není nutno dávat kosti denně, dostačí jednou týdně. Krmili se pravidelně přes den, zvýší se nosnost vajec nejméně o 50 procent. — Podobně — f-hodné jest i krmení drůbeže skořápkami z vajec; čím hojněji drůbež nese, tím více vápna potřebuje a má-li vápna dostatek, nerozklobává pak vejce. Skořápky se také na drobnou roztlukou.

Pro život. Alexander Dumas syn radí: Spi denně 7 hodin, procházej se denně z hodiny, vstávej, jakmile jsi se probudil, pracuj, jakmile jsi vstal, jez jenom, jsi-li lačen, pij pouze, máš-li žízeň a obojí vždy jen pomalu. Nemluv, než když toho třeba, a říkej jen polovici toho, co si myslíš. Nepiš než to, co můžeš podepsat a nečti než to, co můžeš na sebe říci. Nezapomínej, že jsi jiná budou společati na tebe a že ty nemůžeš společati na ně. Neceň peněz, než jak platí; jsou dobrým sluhou a špatným pánem. Dávej peníze darem, ale nepřijímaj jich; darem nabudeš jen nevďácníků, půjčkou nepřátel. Pamatuj na smrt každého rána, když opět spatřuješ světlo a každý večer, vstupuje do stínu. Snaž se býti prostým, státi se užitečným a zůstatí nezávislým. Sečkávej s popíráním Boha, až ti bude bezpečně dokázáno, že ho není.

Panorama Severočeské Jednoty v Hradci Králové. Jest smutno v přírodě prosincové; zeleň zmizela, cesty blátivé, šeré dny bez svitu slunečního. V duši vzrůstá se touha po zlatém slunci, po kvetoucích stromech, po zelených nivách. Nuže, kdo rázem chce se přenést na daleký, slunný jib, spatřit divokou exotickou přírodu, majestát moře, neznámé, zajímavé krajiny, nechť navštíví panoramu Severočeské Jednoty v bývalém klášteře za kostelem sv. Ducha, kdež od 20. do 26. t. m. inc. bude v 50 obrazech vystavena „Sicilie“, od 27. prosince 1903 do 2. ledna 1904 „Jižní Francie“. Rastoucí návštěva panoramy svědčí o oblíbenosti, kterou nšlechtilá tato zábava nabývá u našeho obcenstva. Nechť každý v době vánoční vzpomene si na panoramu, jejíž čistý výnos jest věnován našim menšinám.

V PRAZE »OBNOVU«
 lze dostati v knihkupectví p. Františka Hovorky
 v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na
 Příkopech.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 12. prosince 1903
 1 hl pšenice K 11:60—12:30, žito K 9:20—9:50, ječmene K 8:40—9:20, oves K 4:80—5:20, prosa K 0:00—0:00, vřkve K 6:00—9:00, hrachu K 18:00—20:00, čočky K 20:00—22:00, jabl K 18:00—19:00, krup K 16:00—20:00, brambor K 3:00—3:40, jetelového semene K 72:00—80:00, máku K 26:00—32:00, lněného semene K 18:00—20:00, 100 kg. žitných otrub K 10:00—11:00, pšenič. otrub K 10:30—10:40, 1 kg. másla K 2:16—2:40, 1 kg. sádla vepřového K 1:68—1:70, 1 kg. tvarohu K 0:28—0:29, 1 vejce K 0:07, 1 kopa zelí K 4:00—7:00, 1 kopa kapusty K 1:00—2:20, cerele K 0:00—0:00, 1 hl cibule K 3:50—4:00, 1 kopa drob. zeleniny K 0:40—1:20, 1 pytl mrkve K 1:80—2:00, 1 hl. jablek 5:00—10:00. Na týdenní obilní trh v Hradci Králové 12. prosince 1903 obfvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 1006, žito 632, ječmene 626, oves 539, prosa 0, vřkve 45, hrachu 16, čočky 8, jabl 8, krup 40, jetelového semínka 56½, lněného semínka 0, máku 2. 2) Zeleniny: zelí 57 kop, kapusty 38 kop, cerele 0 kop, cibule 22½ hl., drob. zeleniny 65 kop, mrkve 19 pytlů, brambor 101 hl., petržele 0 kop. 3) Ovoce: jablek 12 hl. 4) Drobného dobytka: vepřá 19 kusů, podvinčat 439 kusů, kůzlat 0 kusů.

(Zasláno.)

Panu KARLU ZAVADILOVI,
 zlatníka a pasíři v Chrudimi.

Svícny doily neporušené. Jsou velice hezké a budou s našim gotickým oltářem pěkně harmonovati. Děkuji Vám, budu Vás vřde doporučovat.

V Miletíně, dne 30. září 1900. **Fil. Šubrt**, farář

Oznámení administrace.

Sdělujeme, že pošleme

ŠTÍT *Kalendář*
 na rok 1904
 zdarma franko

každému odběrateli „Obnovy“, který vyrovná předplatné na „Obnovu“ až do konce roku 1904 ve dnech 19. až 30. prosince.

Též zdarma obdrží náš kalendář každý nový předplatitel „Obnovy“, přihlásí-li se v téže lhůtě (od 19. až do 30. prosince t. r.).

Doufáme, že se poskytnutím této výhody čtenářům zavděčíme a že výhodné příležitosti bude hromadně použito.

Administrace „Obnovy“
 v Hradci Králové.

Nádherné

DARY!

Moderní umělecké obrazy skvostně zarámcované, zrcadla a rámce všech druhů vlastní výroby, stojany na fotografie, toaletní a ruční zrcadla, nástěnné plastiky, sochy a nejrůznější umělecké výrobky.

Veškeré potřeby psací a kreslicí, novinky dopis. papíru v kasetách, alba, poesie, modlitebni knížky, obchodní knihy, kalamáre, težitka atd. atd. vše ve velkém výběru a cenách levných z vlastního skladu doporučuje

Jos. Kieslich,

závod umělecký a papírnický
 v Hradci Králové.

Obrovský výběr nejnovějších dopisnic
 vánočních, novoročních atd.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. Pendlové hodiny v krásných ořechových skříních.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako: řetízky, prsteny, náramky, jehly a j. v nejmódnějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným sádky na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

Malínský

● křen! ●

Ochrannou známku opatřený.

5 kg. 15 kořenů K 5:50
 5 kg. 20 kořenů K 4:50
 5 kg. 30 kořenů K 3:50

Vyplacený na každou pošt. stanici zasílá

F. Císař v Malíně
 u Kutné Hory.

Jedna návštěva stačí

by možno bylo přesvědčiti se o výkonech mého bez konkurence stávajícího atelieru pro přijmutí osob při světle umělém dle mého

vlastního patentem chráněného systému.

Se zařízením tímto jsem zcela neodvislým od světla denního a jest mi možno i v hodinách večerních fotografické snímky v stejné dokonalosti prováděti.

Zvlášť výhodné též co momentní přijmutí dětí!

J. F. LANGHANS,

c. k. dvorní fotograf v Hradci Králové.

Vánoční dary!

Jan Horák,

soukenník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých víněných látek vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Př. hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veledůst. duchovenstvu za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
 parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

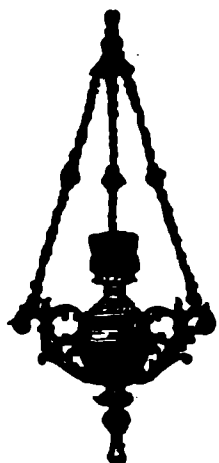
c. a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený Ordinár. listem nejdušt. bisk. konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské: Svíčky oltární z čistého vosku včelího i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domáci.

Výrobky snímé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zoláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Volebátojnemu duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-8, ul. Kar. Světlé, č. 19 n, roh

Konviktní ul., vyučený pasíř specialně na kostelní nádobí, dovoluje si doporučit svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a nádobí, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícní, kaditelnice, kropenky, patenky, nádoby a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na posázení hotové práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenníky franko. Za veškeré výrobky a slavnosti ručně. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjednotnějšího. Chybím kostelním úřadům v placení. Více umění po ruce. Žádné pracovní výrobky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Snížená cena.

Knihovna ústřední.

Výbor nejlepších spisů českých i cizích, obsahující prá a autorů jako: Balucki, Beneš Třeb., Gogo, Hálek, Chocho-loušek, Krasavský, Marryat, Pfeiffer, Podlipská, Sien-kiewicz, Světlá, Turgenev a j.

Sv. 1—100 (nejednou odebraný) místo za 10 zl. pouze 5 zl.

Sv. 101—200 místo za 10 zl. pouze 5 zlatých.

Obě kolekce za 9 zlatých nabízí, pokud záoba stačí

Nakladatel I. L. KOBER v Praze, Vodickova ul.

Pravý
Malínský křen
letošní sklizně
5 kg. 15 kořenů . . K 6.—
5 kg. 20 kořenů . . K 5.—
5 kg. 25 kořenů . . K 4.50
5 kg. 30 kořenů . . K 4.—
zasílá vyplaceně na každou poštovní stanici
Jos. Mikulecký,
vývoz malin. křenu v Kutné Hoře.

Brušinky velmi jemné s cukrem zavařené, chuti výtečné 5 kg. láhev postou franko za K 6.40. — **Malinovou šťávu** pravou přírodní, jemně s cukrem zavařenou 5 kg. láhev za 7 K. **Zavařeniny** marmelady, k plnění koblížek, buchtiček atd. **malinovou, jahodovou, merunkovou, revizovou a šípkovou**, 1 elegantní plechový kbelíček obsahující 4 kg. čisté váhy za 7 K. aneb 1 bednička obsahující všech 5 druhů, neb druhy dle přání za 7 K. **Mixed pickles**, zeleniny a ovoce v octě, pikantní pikant ku každému masu se hodí. 5 kg. bednička 6 K. Poštou vše vyplaceně zasílá na dobírku aneb po zaslání obnosu předem

BOHUMIL BENEŠ,
oukrát v Polici n. Met.

Ve velkém ceny dle dohodnutí.

Žádejte od firmy KAREL ŠIMEK v Č. Budějovicích

vzorky nových sv. obrázků

Vzorky překrásných novinek **vánočních** jsou za K 2.50 k dispozici.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a pánských látek jest u Tkalcov. výrobního spol. čestva „Vzájemnost“ v Hronově. Těz lze obdržeti **partie zboží** 30 mt., obsahující každá různé látky, zejména: plátina, oxfordy, bar chenty, sukénka, šotyše, zefiry, kanafasy atd., jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti, za K 12.—, vyplacené od koruna 20.— výše. Vzorky a cenník zdarma a franco.

Nejlevněji s úplnou zárukou

stroje šicí, na praní prádla a váhy

doporučuje tovární sklad

FR. CERHY

v Hradci Králové (vedle Grandhotelu).

»STELLA« V JOSEFOVĚ.
P. T. ČTENÁŘŮM »OBNOVY« 5% SRÁŽKY.
Nejlepší štěstím v životě jest zdraví a kdo chce sobě zdraví zachovati požívej
záživné SUCHARY.
Suchary pro nemocné
suchary pro rekonvalescenty
suchary pro trpící žaludkem
suchary zákuskové
jakož i
nejjemnější čajové zákusky
jediné k dostání u firmy
„STELLA“
(majitel L. B. Čech),
suchary a čajové zákusky
JOSEFOV.
OBJEDNÁVKY VYŘIZUJÍ SE OBRATEM.
»STELLA« V JOSEFOVĚ.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení přesně dle předpisů církevních v každém slohu doporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní
v Sychrově (Ústí), založena roku 1851.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nahlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malé Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, stěmi vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bene vůči závažnosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání

Založeno roku 1836.

„GLORIA“

stojánek pod vánoční stromek ze železné litiny s hudbou.

Hraje: „Narodil se Kristus Pán“.
„Nesem vám Noviny.“

Bezpečně v něm může stát stromek od 1 metru do 5 metrů vysoký. Kus za 8 K. Ilustrovaný prospekt zdarma.

Stojánky dle vlastního vzoru vyrábí a zasílá

Frant. Chmel, Kolín n. L.

KAPRY

hladké, nejlepší jakosti, prodává

Frant. Jiráček

ve Vysokém Mýtě.

Nábytek na splátky

bez jakéhokoliv zvýšení cen na každou stanici dodává velkosáved truhlářský
K. V. Skuherský, Hradec Král.,
proti hotelu „Merkur“ č. 303.

Kočáry a sáně

nejnovějších vzorů

odporčuje známá, osvědčená firma

ČENĚK BUBEN,

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavkách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí, v Hradci Králové nejvyšší vyznamenání čest. diplom s právem ražení zlaté medaile s korunou.

Továrna
na spracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicínalní), vinná sladká a víno šumivé (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí státní a diplomem slat medaile, a mnohými jinými diplomy s právem ražení slat medaile.
Vzorky zdarma a franko.

Levné 3 byty

v II. posch. Adalbertina

lze ihned pronajati.

Pro menší rodiny výhodně.

Těz i byt pro svobodného pána.

Blíží sdělí administrace t. l.

KARBID a PETROLEJ

na bízí nejlevněji

c. a k. dvorní dodavatel

Josef Pilnáček v Hradci Král.

Vánoce 1903.

Nejbohatší výběr
vhodných dávků.

B. E. TOLMAN,

Nejbohatší výběr
vhodných dávků.

východočeské knihkupectví a nakladatelství v Hradci Králové.

Zásilky k výběru obratem se vyřizují.

Račte si všimnouti mých bohatě vyzdobených výloh před nákupem dávků. Obrázkové knihy pro děti, díla básnická, romány, cestopisy v orig. vazbách, globy, atlanty, francouzská belletrie, papetterie, stavebnice, hry, barvy, betlemy, modlitební knihy atd. atd.

Velká díla obrazová a lexiková na splátky bez zvýšení cen.

Vše volno k nahlédnutí bez závazku ke koupi. Seznamy zdarma a franko.

Telefon č. 17.

Chybící z cizojazyčného opatří se co nejrychleji.

Telefon č. 17.

Zakázky na verieq promptně se vyřizují.

RADOST

největší způsobíte svým miláčkům, kou-
píte-li jim za dárek

K JEŽÍŠKU KNIHU.

Dobrá kniha jest dárek ceny
trvalé a způsobí potěšení
všude, kamkoli vnikne. —

Před nákupem račte si přijít prohlédnouti
bohaté sklady

prvního královéhradeckého knihkupectví

Boh. Melichara

v Hradci Králové

(bývalý závod Pospíšilův, založený r. 1808.)

Zásilky na výběr
do domu vyřizují se ochotně.

Na skladě jsou knihy ve všech cenách,
od 6 kr. počínaje.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veleduštojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a levového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Bursa práce v Hradci Králové.

Práci obdržel: Mladší knihař, truhlářský
dělák v Třeběchovicích, dva mladší obuvníci v Or-
lici u Kyšperka, obuvník na šití práci v Rych-
nově n. K. Přijme se učer na kočárnictví v Hradci
Králové a učer na holičství v Třeběchovicích. —
Práci hledají: Mladší zámečník, technický pomocník,
lameč kamene ženatý, jenž by přijal i nějakou službu
a kartáčník pomocník, který se vyzná ve všech
oborech mimo štátce. — Přihlášky přijímá **Josef
Polák**, tajemník Všeoborového sdružení křesťan.
děláctva v Hradci Králové, Adalbertinm.

První královéhradecká
parostrojní

truhlárna ANT. MANYCHA

doporučuje své výrobky původních
vzorů v jednoduchém i přepychovém
provedení.

Zařizování bytů, hotelů, vil atd.
Stavební práce v moder. slozích.

Na požádání předloží se původní vzory
a rozpočty.

Přijímají se veškeré práce obráběc-
pro pp. truhláře — a prodávají se hotové
obráběné výrobky a formyry.

Vzorkový sklad látek.
Čalounické výrobky a dekorace.

Sklady:

Hradec Králové, Pospíšilova třída č. 320.

Pardubice, Sladkovského ulice č. 338
ve vlastním domě.

Založeno r. 1880.

Kožešiny!

Velect. P. T. obecnstvu doporučuji
svůj hojně zásobený sklad veškerého druhu
kožešnického zboží
v zaručené jakosti.

Zvlášt upozorňuji na velký výběr ru-
kávnic damských, límeč sukenných
a různých nákrčníků v nejvznesnějším pro-
vedení vlastní výroby.

Rukávničky a nákrčníčky prodávám již
od 3 K počínaje, takže každé konkurenční
čeliti mohu.

Jest v zájmu každého kupujícího, aby
dříve než si potřebu uhradí, si máj
závod neobtěžoval prohlédnouti, mám
na skladě jako zkušený odborník jen zboží
dobré jakosti v cenách nejsolidnějších,
takže kupující jest ve velké výhodě oproti
nákupu u neodborníka.

O hojnou přizev prosí

František Hynek,
kožešník v Hradci Králové, Velké nám.
(vedle hlavní trafiky).

Svůj k svému! Podporujte křesťanský závod!

Vánoční dárky

ve velkém výběru: veškeré prádlo bílé i trikotové pro dámy i pány,
nákrčníky, kapesníky od 60 kr. tucet počínaje, damské, grádlo bavlněné
i lněné, kamašasy, garnitury kávové, jídelní i vlněné, vyšívané i před-
tiskuté ručníky, deky, stolní böhouny, garnitury, dam ručníky atd.
doporučím v jakosti nejlepší a za **oeny nejlevnější.**

Látky pro dámy.
Kněžské kolárky.

Doporučuji velectnému P. T. obecnstvu, aby dříve než svoje zimní a vá-
noční potřeby nakoupí, máj nové zařízený a rozšířený sklad si prohlédlo a přesvěd-
čením, že většinu výběru a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslužení, nikde jinde
nenalezne. O et. přizev a důvěru prosí oddaný

STANISLAV JIRÁSEK,

speciální obchod s Klatovským prádlem a bílým zbožím
v Hradci Králové, Velké náměstí číslo 136.

Svůj k svému! Podporujte křesťanský závod!

OBNOVA

Číslo 52.

Předplatní na třetí rok s k 50 k
na půl roku s k — k

V Hradci Králové, dne 24. prosince 1903.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník IX.

Ze společného listu arcipastýřů v království Českém.

Nejdrahocennější statek každého křesťana na zemi jest jeho svatá víra. Dává člověku poučení o účelu a konci jeho bytí na tomto světě. Podává mu zvěst o onom jiném životě, jenž pro něho počíná tím okamžikem, když své unavené oči ve smrti zavře. Odhaluje mu rozhodnutí Boha, jenž člověka v neskonale blaženosti věčným štěstím oblažovati chce. Ukazuje mu lásku a milosrdenství Spasitele, jenž přišel v lidské podobě, pravý Bůh a pravý člověk, aby hledal a spasil, co bylo ztraceno. Ještě více. Víra zjevuje člověku, co dlužno mu činiti, aby se stal účasten oné blaženosti, jež mu připravena jest; poskytuje mu také oněch prostředků milosti, jichž má užívati, aby neklesl na cestě do nebes.

Jaké dobro jest svatá víra! Jaké štěstí, býti dítkem svaté Církve katolické, která jediná nám podává pravou víru! Neboť jí, Církvi, již byl založil, Pán odevzdal učení spásy, jí byl poručil, aby toto učení blásla až v kraj světa a udělovala oněm, kdož věří, prostředky milosti, aby věrně je zprovázela bouřlivým mořem tohoto života do přístavu věčnosti. Tak pravil Pán k svým apoštolům: „Jdouce, učte všechny národy... učíce je zachovávati všecko, což jsem koli přikázal vám: a aj já s vámi jsem po všechny dny, až do skonání světa“. (Mat. 28, 19, 20.) Ale nejpředevším z apoštolů, svatému Petru, slíbil: „Ty jsi Petr (t. j. skála) a na té skále vzbudím církev svou, a brány pekelné ji nepřemohou“. (Mat. 16, 18.)

Ano, rozmilí v Kristu, jaké štěstí, státi na této skále, která nekolísá, a náležeti k oné Církvi, jež má zaslíbení, že potrvá až do skonání věkův!

Ale také, jaké neštěstí, býti odloučenou od církve jediné pravé! Jaké neštěstí pozbyti pravé víry, dobra cennějšího nad všechny statky pozemské! Řeč nemá slov, nejdražší diecesáni, aby vyjádřila hoře, jež naplňuje srdce naše při myšlence, že v těchto dnech našich tak mnozí se nechali zmásti a oklamati, a že od sebe odvrhli a nohama šlapou, což Bůh na křtu svatém jim byl udělil, čehož dostalo se jim od předkův jejich jakožto posvátného dědictví, totiž svatou katolickou víru. Ach, nevěděli, co učinili, když zrádně opustili církev, svou matku. Ci byli by jednali tak, nepokládajíc věc Církve za ztracenu, když bylo proti ní vystalo tolik nepřátel? Ó, kéž poznáte způsob zbraní, jež onino proti Církvi zdvihají! Porušují její dějiny, překrucují a znetvořují její učení. Ba čimkoliv lidé ve zvrácenosti svého srdce — sice v Církvi, ale proti Církvi — pochybili a zbředli, to kladou jí, nevěstě Kristově, za vinu, opovažujíce se, zářivou tvář její pokáleti námitkami druhu nejšerednějšího.

Ó, nejdražší křesťané, chtěli byste se snad obávati takovýchto obžalob a zviklati se ve své svaté víře? Cožpak zmohou oni proti Církvi, proti jejímu učení a jejímu svátostem? Což dovedli toho nepřátelské útoky 1800 let, aby jen jediný kamínek v zázračné budově jejich dogmat a řádův byl uvolněn? Církev trvá nedotknuta a nezviklána ve vlnobití a nikdy nezvítězí nad ní moci pekelné!

Církev stojí a bude státi! Vy pak, věrní křesťané, věrně stůjte po boku této Církve! Trvejte věrně při své víře katolické! Odmítejte od sebe ty, kteří se opovažují, aby vás svedli k odpadlictví od vaší víry, od vaší Církve. Strážte se obcování s nimi! Nečtěte jejich knih, jejich novin a tiskopisův! Neplaťte ještě svými dobrými penězi hanebné dílo, jež chce podkopati vaši víru špatným tiskem! Mějte se na pozoru! Pokušitel se blíží! Kdo se domnívá, že stojí, viz, aby nepadl. (Kor. 10, 12.) Obcházejte protivníky jako lev řvoucí, hledaje koho by pohltil, jemu odpírejte silni u víře. (1. Petr. 5, 8, 9.)

Proto varujeme a zapíráháme vás, shromážděte se vespolek, odpírejte odpadnutí a těm, kdo k tomu svádějí! Čeho snad jednotlivci dosáti není dupřáno, podaří se spojení mnohých. A právě to, draží diecesáni, jest nás,

vašich biskupů, přání a důtklivá prosba, abyste své řady pevněji sevřeli, abyste se sestoupili ve veliký spolek na ochranu vaší svaté víry katolické.

Když pak jsme nvažovali, jak nejlépe veliké dílo toto mělo by se vykonati, vidělo se nám, že nebude ani třeba zarážeti spolek nový, ješto trvá u nás již po více než čtyřicet let spolek zbožných křesťanů s týmž účelem, chránit katolíky před odpadlictvím od víry. Jest to spolek, jehožto patronem jest sv. Bonifác, veliký biskup a mnich, hlasatel Božského učení, jež také vlastní krví zpečetil.

Roku 1861 zavedl blahé paměti kardinál Schwarzenberg, kníže-arcibiskup Pražský, zvláštním pastýřským listem ze dne 5. června spolek sv. Bonifáce a knížecí arcibiskupský ordinariát opět a opět co nejdůtklivěji vřelích na cíl a účel spolku tohoto upozorňoval.

Spolek ten bude míti jiný ještě účel, jež vám též klademe na srdce co nejdůrazněji. Jako spolek náboženský, modlitební a misijnární bude přispívati na pomoc katolíkům, kteří žijíce mezi jinověrci, nemají ani kostelův, ani stálých pastýřů duchovních, a již proto mohou vykonávati své povinnosti náboženské buď jen stěží aneb vůbec je nevykonávají, jsouce takto v nebezpečí, že pozбудou své víry.

Zde tedy má zasáhnouti spolek sv. Bonifáce, aby této bídě se stala přítrž. Proto vznášíme k vám důtklivou žádost, v Kristu rozmilí diecesáni, přistupujte ke spolku sv. Bonifáce, který již tak skvěle se osvědčil v obhajování sv. Církve a v ochraně katolíků před odpadlictvím. A tu především očekáváme ve vši důvěře vydatnou pomoc ze společné modlitby.

Kdo chce býti členem spolku sv. Bonifáce, modli se denně jednou Otče náš a Zdrávas Maria se vzýváním: sv. Bonifáci a svatí zemští patronové naši, orodujte za nás!

Ó modlete se, draží diecesáni, aby strašné neštěstí rozštěpení ve víře nezmáhalo se ještě více, aby pobloudilí se vrátili k sv. katolické Církvi, jež jim byla věrnou matkou.

Spolek sv. Bonifáce dále ukládá členům svým za povinnost, aby udělovali almužnu, která, ať sebe menší, pravidelně jednou do roka nebo jednou za měsíc věnována býti má pro účely spolku. Pomocí těchto almužnových darů nadějeme se my biskupové, že budeme moci na všech oněch místech, kde posud nedostávalo se chrámů a duchovních pastýřů, znenáhla odstraniti tuto těžkou bídu.

Udělováním almužny zajisté nikdo posud neschudl! Buďtež pamětlivi bídy oněch, kdož nejsou účastni služeb Božích, jimž chléb života nikdy se nepodává a jimž slovo Boží se nikdy nehlásá. Není potřebí, abyste je vyhledávali v dalekých krajinách pohanských, nejsou daleko od vás — naleznete je v předměstských čtvrtích velkých měst a všade, kde novověký průmysl nahromadil veliké spousty obyvatelstva, kteréž v nynější době zápasí v těžkém boji o svou existenci a jež přes všechny pokrok v průmyslu — v odporu k ostatním třídám společnosti lidské — bez útěchy pohlíží vstříc své budoucnosti; a přece tento pracující lid, jenž v útrapách a v nouzi dobývá chleba svého, má v první řadě právo na útěchu, kterou mu poskytuje náboženství měrou tak vysokou. Ó kéž nikdo neváhá se svým darem! Kéž všickni přispějí ke zbudování království Božího na zemi! Bůh bude všem věčnou odplaton!

Dary své, draží diecesáni, odevzdávejte svému duchovnímu správci, nebo jestliže tento učiní opatření, odevzdávejte svou almužnu onomu, jenž vám každý měsíc přinese list spolkový.

Vidí se nám býti potřebno, aby spolek sv. Bonifáce měl svůj vlastní list. List ten bude vedle modlitby a almužny třetím prostředkem k ochraně před odpadlictvím od víry; členům spolku bude dodáván zdarma.

Vznesli jsme na duchovní otce řádu sv. Benedikta v klášteře Emauzském v Praze úkol, aby obstarávali vydávání tohoto listu, a tak podporovali veliké dílo: obranu Církve a obranu sv. víry. Byl i sv. Bonifác synem sv.

Otce Benedikta, a mnozí benediktinští v prvních stoletích hlásali křesťanství ve vlasti naší a k rozkvětu Církve nemálo přispěli.

Tož čítejte nový list s pozorností a uvažujte obsah jeho v srdcích svých.

Kéž v brzkou není v drahé vlasti naší tádné osady, která by neměla vlastního dostatečně velikého chrámu; kéž není ani vesnice, ani města, kde byl by nedostatek kněží, kde by slovo Boží pravidelně se nehlásalo, kde by mládež trvala bez vyučování náboženství!

Pak přijďtež si naši nepřátelé, chtějíce nám uloupiti naši víru: najdou nás ozbrojeny.

To budiž doporučeno přímluvě sv. Bonifáce a všech svatých patronů českých, sv. Michala archanděla, ochránce Církve sv., zvláště pak ochráně Nejbl. Rodičky Boží, která všech nás matkou jest. Kéž Rodička našeho Spasitele se všemi anděly a svatými v nebi vyprosí na milém Pánu Bohu, abychom vždy zůstali věrnými dítkami svaté Církve v životě i v smrti!

Na znamení vrchnopastýřské lásky své pozdvihující rukou svých žehnáme vás ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého! Amen.

Na sklonku roku.

(14) Rok je dost velká prostora časová, aby kde kdo u jeho sklonu se pozastavil a vážně se zamyslel. Tolik událostí, osudných pro životy tisíců, přináší každý den, jak pak teprv celý rok! I žurnalista nechává v takém okamžiku denní zprávy kol sebe mjeti a ohlíží se po mužích, kteří zde veřejně činní byli a jež neúprosná smrt v roce uplynulém vypravila na věčnost, ohlíží se po událostech, jež změnily tvář země, neb dle výpočtu lidského budou míti vliv na její změnu. A duše žurnalisty nežije věru tomu, co bylo a pominulo, nýbrž tomu, co je a bude a co horečně zaměstnává myslí všech.

I my chceme dnes, kdy poslední číslo „Obnovy“ v tomto roce dostane se do rukou našich čtenářů, věnovati úvahu svou situaci, jaká se v předních státech vytvořila a tu ovšem počínáme užší a širší naší vlastí.

Rakousko octlo se v krizi, jaké v ústavním životě této říše posud nebylo; po padesátiletém boji mezi německým centralismem a foederalismem ostatních národů přicházejí i nejzarytější nepřátelé foederativního systému k poznání, že centralism byl pro říši neštěstím, poněvadž upokojoval národ jeden, po případě dva, nespokojených však činil národů sedm, tak že místo ústavního života byl zde nepřetržitý ústavní boj. Vládnoucí kruhy Rakouska nemohly se zhostiti snu, že je ono říši německou a otevřítí oči, dokud byl ještě čas, že je to říše rakouských národů s většinou slovanskou. Tomuto faktu vzpíral se jeden kmen a za svou fixní ideu učinil vše — vyrovnal se i s Uhry v naději, z Pešti že kyne spása. Nyní je v koncích, Maďary neupokojil, ostatní národy, s nimiž tvoří společný státní útvar, nesmířil a ze všech koutů říše zaznívá jen jeden hlas: „Pryč s centralismem, ten nás přived tam, kde jsme!“ Na našem venkově, je-li někomu opravdu zle, podávají si u něho baby dvěře a tak asi povstal národní vtíp: „Babo rač!“ A tak i v naší říši ozývají se hlasy všech možných politických stran, volající po nápravě a upevnění onoho sloupu konstituční ústavy, jakým je parlament; jedni — a to jsou asi ti nejmoudřejší — rádi by položili říši na původní a tudíž přirozený její základ, na němž byla kdysi zbudována a rádi by dali národům onu míru samostatnosti a svéprávnosti, jakou tiito měli, když uzavírali svazek s dynastií; druzí spokojují se s opravením jednacního řádu, jež by učinilo parlament dělným, třetí, kdož nechtějí slyšeti o rovnoprávnosti národů, majíce za to, že jsou stvořeni jen k panování, zamítají každý takový opravu prostředek, ješto jim žádný již k většině a tudíž i k bývalému panství pomoci nemůže a

volají po absolutismu, pod nímž se jim až posud nejlépe dařilo a konečně jsou tu poslední, kdož, chtějíce vyhovět proudům lidovým, vidí spásu říše v změně volebních řádů a v novém složení sněmovny. Nejpodivnější při tom všem je, že nás Čechy, kteří přistupujeme na každý prostředek opravný, považují za nepřátele říše, kdežto Němci, i když systematicky pracují k povalení nynější ústavy, jež jim již ničeho neslibuje, i když se sudy nehty brání proti opravě jednacího řádu, jímž by přišla k místu žádoucí parlamentární většina — ovšem bez nich — platí za sloupy říše, bez jejich svolení nesmí se nic státi, ani právo a spravedlnost ostatním národům. Bláhoví! Jak mohou žádati opravu jednacího řádu, když ji vláda sama nechce a Němci ji nepřipustí? K té nedojde ani parlamentárně, ani oktrojirkou.

Avšak nejen vnitřní, ale i zahraniční poměry nejsou utěšené; co se děje v Itálii proti Rakousku a co se dovází pod značkou: „Los von Rom“ z Německa, to přesahuje všechny meze mezinárodní shovívavosti. Odtrhnou-li se Uhry, k čemu se bez toho parou pracuje, pak je po velmocenském postavení říše, pak je z Rakouska stát druhého řádu, jenž bude pouze v té výhodě, že nebude finančně vykořisťován. Nejlepším důkazem, že my Slované nepřijmeme říši žádné škody, je foederativní složení říše německé, jež tímto systémem stala se polypem, roztahujícím svá tykadla na vše strany.

Německo centralistické, s jednou ústřední správou, by toho nedovedlo! Že socialismus udělal tam větší pokroky, třeba připisati na účet silně vyvinutých poměrů průmyslových; nikde však neutrpěla sociální demokracie, vlastně sama si nepřipravila větší škádo (nezdar), než tam (Bebel contra Bernštein v Drážďanech a socialistická strana na říšském sněmu). Itentokrát předsedou německého sněmu zvolen katolík, jako vůbec katolíci rakouští mohli by si v nejednom ohledu gratulovati, kdyby se jim tak dařilo, jako katolíkům v Německu. Na venek je Německo bez odporu první velmocí a úspěchy jeho v Turecku (dráha bagdatská) přinesou teprv v budoucnosti ovoce, ač prostředky, jichž k tomu používá a jimiž Turecko proti mocnostem posiluje, nemohou se nazvat důstojnými. I v Africe a v Americe provozuje Německo účinnou politiku koloniální a není dalek okamžik, kdy zapletena bude k vůli jižní Americe se Spojenými státy do války.

Ve Francii, této zemi revoluc, chýlí se to kvapem k opětovnému násilnému převratu. Jako jindy, je to i dnes sociální demokracie, jež pracuje k němu šíleným bojem proti katolické církvi a není pochyby, že přijdou tam na církev časy ještě horší — zrazení konkordátu a úplné odtržení státu od Církve. Že by si tím bojem republika prospěla, nelze ani dnes říci; připravila se již o celou mravní podporu, jakou jí obsahl aparát katolické církve s je-

jími ústavy vyučovacími a řády poskytoval a t. zv. protektorát v Orientě sarnčoval. Váha Francie i na východě klesá v té míře v jaké moc Německa stoupá a ještě jedna taková katastrofa, jako v roku 1870 a „nobilis gens gallica“ (vznešený národ francouzský) má po slávě. Vnitřní poměry Francie jsou dle svědectví vlastních Francouzů tak bídné, že i oni vidí jediný prostředek k vyčištění augiášova chléva v revoluci a není možno také jinak tam, kde mizí menšina židů a zednářů ovládá svým terrorismem vládním 40millionový národ. Proto nesou se také snahy republikánů k tomu, aby i na poloostrově pyrenejském došlo k republice a všecko, co se ve Španělsku proti katolické církvi podniká, není než dílem francouzských zednářů.

Itálie došla k poznání, že bojem proti papešství nijak si neprospívá a proto jeví se tam snaha i ve vládních kruzích, dospěti s Vatikánem k snesitelnému stavu, o němž tento si nepřce, než aby byl definitivní a pevný, ježto ho není tajno, že nynější výmínečný stav mohl by doznati zhoršení.

O poměrech na Balkáně píš denně noviny a ze všeho vyznívá jedno finále, že Turecko vodí mocnosti za nos, že jsou tajné s Evropy intrikářskou diplomacií podporováno, nechává to schválně dojít k nejhoršímu a že od něho žádné nápravy ve smyslu autonomistických snah Makedonců očekávati nelze. Všecky posavadní zdvořilé noty Rakouska a Ruska sloužily Turecku za podpal a všecko zdánlivé ustupování nebylo než diplomatický manévra a teprv budoucnost musí ukázati, o kom platilo: „Un marché de dupes.“ Podal-li se Makedoncům získati veřejné mínění v Srbsku jako v Bulharsku, může z toho být přes výstrahy mocností válka. Ovšem jsou tam myslí lidu i vojska hnusnou kralovraždou, jaká v největších dějinách nemá příkladu, pobouřeny a na dvě strany rozštěpeny, avšak právě v takových chvílích bývají národové k rozhodným činům nejdohodlanější. Hlavní příčinou nerohodnosti obou velmocí jsou jejich poměry, v Rakousku poměry vnitřní, v Rusku nebezpečí války na východě, kde starý makléř britský zaplétá Japonsko do války s Ruskem k vůli Korei, aby sám měl volné ruce v Tibetě a Číně. Odtud to ujímání povstalců na Balkáně, odtud to štvání Anglie k válce, již se nejedná o nic jiného, než aby do rozpaků uvedlo Rusko. Vláda japonská sice rozpustila parlament, jenž ji žene do války proti Rusku, ale teprv budoucnost ukáže, kdo je v Japonsku silnější, vláda či veřejné mínění. Ruský kolos valí se poznenáhlu víc a více k východu a myslím, že nic jej v tom nezadrží; svůj vliv v Mandžurii a své přístavy na Korei již podrží.

A tak, ač v této zimní době na pohled ticho, je hořlavé látky všude dost a stačí snad sluneční paprsky nejbližšího jara k jich vznícení. Tolik jest jisto, že při dnešním národním hnutí nynější mapa Evropy na dlouho

nepotrvá a možno, že rok 1904 leccos z toho saidského obrazu nám odhalí...

Zbývá zmíniti se o nynějším stavu katolické církve, jež je a zůstane přes všechno první velmocí světa, avšak jednak nestálo se krom úmrtí velkého papeže Lva XIII. a volby Pia X. nic, co by bylo světové důležitosti, jednak stala se u jednotlivých států patřičná zmínka. Kdo je přesvědčen o božském poslání církve, ten se nezastaví ani u dnešních událostí ve Francii ani u hnutí „Los v. Rom“; církve byla dřív než Francie a Německo a bude, až těchto nebude více. Národové zmizeli s povrchu země, říše se rozpadly, trůny se skácely, panovnické rodiny vymřely, města byla zbořena a nová povstala, ostrovy zmizely pod hladinou moře a nové vyrostly a to vše před očima církve. Platilo-li o kom Horácovo: „Si totus illabatur orbis“ atd., platí to zajiště o ní. „Brány pekelné ji nepřemohou...“

Koupili jste si již náš kalendář
— „Sít?“ —

Obrana.

Ve vlastní věci. „Naše Listy“ vytýkají nám pérem p. Jirouška, že jsme redaktora Baráka dovolili vyhlásiti v pražském dopise jako nějakého příznivce aneb neutrála katolické církvi a dokazují citáty z jeho časopisu „Svobody“ z let sedmdesátých, že byl Barák přímo nepřítelem katolické církve. Nenamítáme nic proti uvedeným faktům „Našich Listů“, ale tvrdíme, že redakce tohoto časopisu vytáhla zbytečně.

Nebylo a není naším zájmem obhajovati přímo činnost Barákovu, nýbrž bylo naším úmyslem dokázati, že náš známý pražský dopisovatel neměl býti zrovna s katolického tábora vykloučen (viz článek p. Jirouškových v č. 1. N. L.) pro své studentské styky s Barákem v letech osmdesátých. „Naše Listy“ dokazují škodlivou činnost Barákovu v letech sedmdesátých, ale nemohou při nejlepší vůli dokázati nic Barákovi v letech osmdesátých, kdy vybízel zmíněný žurnalista našeho dopisovatele ku vlastenecké práci a ku studiu. Nám neleželo o obhajobu Barákovu, nýbrž o obhájení našeho dopisovatele. Proto ovšem „Naše Listy“ naše stanovisko nevystihly a poskytly nám opětne nežádáný pokyn, jak vlastně „pravý“ katolický list má býti redigován. Jakým právem si toto poručníkování dovolují, není nám známo. Když už p. Jiroušek byl v té historii bývalých přesvědčení, zdaž si při tom nevzpomněl, že z některého bývalého sociálního demokrata, tedy nepřítelů křesťanství vůbec, stal se časem obhájce katolické víry. Kdyby si byl vzpomněl na nějaký takový případ, přestal by pořád posuzovati náboženské smýšlení našeho dopisovatele. Činnost našeho pražského dopisovatele je ve všech kruzích katolických, kromě snad

V den výletu smálo se sluníčko na svět plným zářem.

Opoledne zamklý lesík Hůrka rozezvučel se vískavým pochodem, až prchali poplašení zajci od silnice na celé kilometry. Muzikanti symetricky seděli po čtyrech v žebřinovém voze na dvou prknech. Vyschlá herka, jež je vezla, nesla již na své šiji dobrých šestadvacet let; byla tedy již hodně zkušená, a proto jí ani nenapadlo pod dojem vískavých zvuků se plašit. Za skřipajícím vozem krácelo po vojensku třicet hasičů v plné parádě; a za nimi mládenců, panen, sousedů i sousedek nejméně dvě kumpanie. Kolem postupujícího kádru přebíhaly lehké letací sbory zvědavé mládeže. Již se celý výlet zastavil na ploché, rovné planině, hlouček vran zakrákal nastromech a letěl v dálku. Všecko se rozsazovalo na primitivních lavičkách pěkně po pořádku, podle honorace.

Za malý okamžik šedivý kapelník zaklepal dlaní na žlutozelenou, pomačkanou a třemi mosenými pláty spravovanou křídlovku, kterou dědil po dědečkovi, mrkl na své podřízené, a již se rozkvílely lesní hlubiny rychlým kvapíkem. Mládenci posuňovali klobouky zdobené ratolestmi smrčkovými na stranu a s cigárky v ústech vybírali si tanečnice. Který byl moc mladý, aspoň se trochu mračil a silněji pobáfoval, aby budil respekt. Za chvíli pod mohutnými skoky byla nízká travčka sešlapaná, mýtiná byla jako mlat. Jeden starý děda s placatou, proužkovanou čepicí točil se v prostřed sám a sám. Chvillemi se přitočil k holce, vztáhl k ní ruce, ale hned zas zavrtěl jako zklamaně hlavou a odskočil do prostřed. — Blažený, komu zůstane srdce mladé až do smrti! Smáli se strejci, smály se tetky.

Při druhém kousku však už kybicové měli jinou podívanou. To začal vytáčet Francek s Kačkou. Tak pěkně jim to slušelo! A Francek uměl střídati při tanci noby tak elegantně a sebevědomě, že by se za něj nemusila ani stydět tanečnice na veteránském bále v Šlapkové. A když již po čtvrté Kačku do kola bral, to už byl hezky rozjařený.

FEUILLETON.

Nestálý milenec.

Píše J. S.—a.

(Dokonč.)

Frankovi se opravdu mohlo závidět, že získal srdéčko hezké Kačky Rolkové; však sám větroplach Francek byl tentokrát skoro na dobro přesvědčen, že tuhle holku má rád doopravdy. Na muziku a jiné zábavy musely mu jeho dosavadní lásky samy platit; bez takových tax Francek láce rozumět nechtěl. Ale — téhle Kačky by sám něco koupil, jen aby ho milovala ještě víc.

Za dva týdny po prvních šepotech lásky s Kačkou přišel Francek do značných rozpaků. Blížil se hasičský výlet do lesa Hůrky, a bude se tam tančit. On tam přece scházet nemůže. Ale teď jen s kterou milou má na místo zábavy vymáštrovat? Mít na krku čtyry milenky a dělat radost všem najednou, to by nedovedl ani největší mudrc, i kdyby byl světovou kapacitou v psychologii a magii. I velice obezřelý milenec sotva se ve všem jedné holce zachová; kolikrát má té jedné dost až po uši; co měl dělati teprve Francek? Čarodějné Ježibaby, které prodávaly v takových nesnázích kouzelné vodičky, vymřely již dávno, ba dávno. A holky, zvláště ty vesnické, nerozumějí při lásce žádnému čertu; taky mají ruce tak tvrdé a silné jako mládenci. Tohle bylo všecko na pováženou. Za starými Frankovými hříchy již nyní se plížil černý stín trestu.

Manča Kůlova už si škrobila sváteční sukni, v druhé vsi Tereza Vorálová přes tu chvíli běhala k strejci Bákovu, má-li už živůtek dořítý, Pepka Šalovic vymámila na své matce půldruhé zlatky a za tepla to donesla Frankovi. Ani mu neřekla, proč vlastně přichází s takovým presentem; však se Francek dovětlí, jako se dovětlil jindy. Obdarovaný chlapec se odměnil pěkným úsměvem, ale jak s penězi naloží, o tom ani mysl. Bylo mu nevolno. — Však už taky Tereza jeden

večer dala Frankovi po tajmu pěknou mašličku na krk; prý ji koupila v městě v nejlepším krámu. „Až si tu mašličku dáš na krk, budeš jako z cukru! A do Hůrky se přece v neděli podíváš?“

„Ba — ani nevím, milá brachu; vždycky v neděli nám kluci otloukají hrušky na zahradě a tak snad budu muset jednou hlídat.“

„To se teda podívám k Tobě do zahrady.“

„Inu, zatím toho radši nech; ona naše maminka je někdy divná. To bych se spíš podíval večer já sám k vám do Podhoran, budu-li moci.“

Tereza odcházela skoro se zlostí. To Frankovo koktání není jen tak samo sebou; v tom bude beztoho vězet buď ta máma Frankova nebo jiná holka. K mrzutosti Frankové před tím výletem vytrasila se s podarem i Pepča. Dala málo, jen čtyry šestáky, ale dala z nejpříjemnější lásky; byla to perná úspora. „Viš, Františku, taky bych se ráda podívala do Podhoran na panáčkovou komedii, ale sama se tam stydím. Hrají to v hospodě Tikalové; je to prý moc pěkné. Platí se pět krejcarů za personu na sezení.“

„Hm — však se tam beztoho v neděli večer podívám. To bych se pro tebe stavil; ale na to hasičské tancování sotva půjdu. Jen někde nic nefíkej.“

Pepičce se protáhl obličej, ale naposledy si myslala: „Lepší něco než li nic.“ V blahém vědomí, že si Francka přece jenom slušnou taxou na neděli předplatila, těšila se a těšila.

Francek se po tom trojnásobném důkazu ženské lásky drbal mrzutě za ušima. Šlakovitě věc, že ten výletní lesík rozložen zrovna jako na schvál v prostřed těch tří obcí, z kterých sálaly plamínky lásky k němu. Je to zlé; ale horší jest ještě jiná věc: už si před týdnem vyjednal s Kačenkou, že půjdu na výlet spolu. Tolik se na to těšil! Sama stará Rolková už přestala na tu známou škaradit; a k tomu ke všemu — Kačka dostane také nějaké peníze. Naposledy se však Francek zmužil a pošoupl klobouk na stranu. Vzpomněl si, že staročeský Brunclík prodělal ještě horší zápasy, a přece se mu nic zlého nestalo...

Hejčí slovo p. redaktora Myslivci. Neuváží tento katolický bojovník pojednat s odbornou snalostí „O ochranném zákonodárství dělnictva“. Rečnick rozvinaje obraz počátku liberalního hospodářství. Tklivými slovy líčí p. řečník hrabivost liberalní výroby, která sněhodnotila práci muže, vykořistila práci ženy, ba sněudila i slabých děti ku svému prospěcháctví. První zákon ochranný ku prospěchu dělnictva a sice malých dětí byl vydán před 100 lety v Anglii r. 1802. Na to líčí obtíže, které kladli liberalní pracodárci ochrannému zákonodárství v Anglii, v Německu i v Rakousku. V Německu má katolické centrum největší zásluhy o přijetí socialních zákonů, kdežto socialistická demokrati až do 1895 hlasovali vždy proti každému dělnickému zákonu se stranických důvodů, aby nespokojenost mezi dělnictvem udrželi. Proto Německo má nejdokonalejší socialní zákonodárství dělnické. Příklad Německa má ovšem mezinárodní význam, neboť ochrana dělnictva nedá se pouze v jedné říši provést. V Rakousku je zákonodárství socialní dle vzoru švýcarského a německého. Nám schází ještě starodávka a invalidní pojištění dělnictva. Zvláštním požadavkem křesť. social. politiků je, aby práce prováděných žen byla v továrně naprosto zrušena a dále přislaný nedělní klid 36 hodin trvajících. Řečník vybízí ku bedlivému studiu socialního práva, aby práce dělníka opět šlechtila. Rečník končí pochvalou. Při debatě ujal se slova ndp. biskup a pronášel pochvalný úsudek o prospěchu socialního kursu, který svým výborem temat i řečníků předvedl přehledně obsah socialní otázky. Ndp. biskup upozorňuje na socialní působení církve katolické, která stará se též o časně blaho svých členů. Vznešený řečník vyslovuje radost nad utěšeným rozmachem spolkového života v diecési královéhradecké a vděčně vzpomíná pořadatelů a řečníků socialního kursu. Ke konci své řeči otcovské promluvy vyslovuje ndp. biskup převéždění, že kurs ponese žádoucí ovoce a slibuje své vřelé a zbožné sympatie spolkovému životu. Případným doslovem předsedy schůze Dra Hejčla skončen zdatilý tento kurs, který svědčí o socialním vzdělání katolických pracovníků, neboť všechny referáty, vyjma posledního o socialním zákonodárství dělnickém, svědely byly řečníkům z diecése královéhradecké. Dnes se všeobecně uznává, že ve prospěch socialního hnutí se nejčileji pracuje na Královéhradecku. Uznání nemají dotyčné pracovníky sváděti snad k domyšlivosti, jakou sledujeme u mnohých „historických“ pracovníků, nýbrž musí jim sloužiti za pohotku k další práci. Té „Zdať Bůh!“

Ústřední jednotě diecési zaplatily dále členské příspěvky (po 4 K) následující jednoty: Katolická socialní jednotka v Litomyšli, Polné, Dobrušce, Písečce a v Proseči. Jednoty, které členský příspěvek ještě dluhují, žádáme o brzké zaplacení.

Vzdělávací a podpůrný spolek kř. social. paní a dívek v Hradci Králové koná v neděli dne 3. ledna 1904. o půl 2. hod. odp. řádnou valnou hromadu v sále „Adalbertina“ s tímto programem: 1. Zahájení schůze a zprávy funkcionářek: jednatelky, pokladní, knihovni a rev. sorsk. — 2. Volby nového výboru. — 3. Návrh výboru na zřízení pohřebního odboru při spolku a schválení řádu pro tento odbor. — 4. Návrh výboru na zřízení rezervního fondu pro pohřební odbor. — 5. Návrh výboru na snížení členských příspěvků. — 6. Schválení řádu pro odbor zábavní. — 7. Volné návrhy. Přítomnost všech členů jest žádoucí. Členky dluhující se žádají, aby do valné hromady příspěvky doplatily. Nesejde-li se v čas dostatečný počet členek, konati se bude po uplynutí jedné hodiny valná hromada bez ohledu na počet přítomných členek.

Z Nebovid. V naší katolické jednotě bude přednášeti v sobotu dne 26. t. m. p. Dr. Reyl „O moderním názoru náboženském a životním“. Začátek ve 4 hod. odpol.

Z Černilova. Počasí nebylo sice 20. t. m. valně příznivé, ale spolkový prostranný sál byl do posledního místečka naplněn. Přednášel zde vp. Sabula o cestě k pravému štěstí. V delší řeči, proknané vhodnými příklady, vyložil, že při všem pokroku moderním potřebí k dosažení pravého štěstí časného i věčného pevně se držeti avatého náboženství. Pozornost byla do posledního slova nejzornější. Vldp. děkan Seidl připojil po přednášce několik vtělných povzbuzení. Klidně a s povznesenou myslí na to čtená společnost se rozcázala. Horlivost a síla zdejší jednoty stále utěšeně stoupá. Nejví se zde pouze obecné sympatie ke katolictví, každý člen jest veden a snaží se ukazovati při každé příležitosti evangelický ukázněného a praktického katolíka. K té vřelé jinde jest příklad ten následován! Katolíci Černilovští drží se! Dosavadním zdárným postupem neprospějete jen sobě, dáte dobrý příklad i jiným. Bůh dá milost v práci další.

Zprávy místní a z kraje.

Nišší svěcení uděleno v neděli 20. t. m. ctih. pp. bohoslovcům v Hradci Králové. V pátek o šesté hod. odp. měl nejdp. biskup k čekancům průpravnou promluvu; v sobotu o 7. hod. ráno udělena tonsura pánům theologům z II. a III. ročníku. Na to v neděli o 7. hod. přijali z rukou arcipastýře bohoslovci III. roku čtvero nižších svěcení. Po ukončení posvátných obřadů poděkoval Jeho Milosti ve jménu všech ctih. p. Papáček; nejdp. biskup promluvil na rozchodnou navzájem řeč prochnutou vřelou, v pravdě otcovskou láskou.

Ze Všeobor. sdružení kř. dělnictva. Schůze nášeho výboru v Hradci Králové 19. prosince. Přítomní: Urban, dp. Jukl, Pochmon, Karásek a Polák. Podporu nemoc. uděleny: Moláčkovi Fr. z Ústí za 7 dní 6 K, Škardovi A. z Ústí za 14 dní 6 K, Kauffmanovi J. z Ú. za 7 dní 4 50 K, J. Vilimovskému ze Sedlce za 14 dní 6 K, Fr. Divišovi z Klatov za 7 dní 6 K, J. Diviškovi z Rychnova za 7 dní 3 K, J. Vlčekovi z Plzně za 7 dní 6 K, A. Prokopovi z Čáslavi za 7 dní 6 K, F. Matějčovi z Týnště za 7 dní 3 K, V.

Kulhánkovi z Náchoda za 12 dní 5 16 K, J. Kračmarovi z Vamberka za 7 dní 6 K, P. Hubínkovi z Litomyšle za 7 dní 6 K, Fr. Hovorkovi a J. Hradce 5 58 K.

Uavření škol. Zdejší měšťanské a obecné školy uzavřeny jsou od pátka odpoledne 18. t. m. na dobu neurčitou, ješto mezi mládeží školní vzamáhá se zádušný kašel a spála.

Klileperovo divadlo. Dne 19. t. m. dávalo na našem jevišti drama Othello. Titulní dlouh znal na sebe p. K. Želenský, člen Národ. divadla v Praze. Umělec úplně vystihl šílenou vášní moufínovu; vystoupení jeho bylo vpravdě umělecké. Paní Housova jako Desdemona projevila rovněž umělecké nadání. — V operě Fousek a Markéta vystoupily se sdarem sl. M. a A. Konětopské, též p. Fejfar spíval pěkně, jinak se bavily — velké děti. V pohádce o Kryšpínkovi uplatnil se sas na svém místě p. Bittl. Návěštva divadla není valná.

Spolek číšníků v Hradci Králové. a okolí koná v úterý dne 29. prosince řádnou valnou hromadu v kavárně p. Vokála po obchodě. — Ples spolku číšníků v Hradci Králové a okolí koná se v úterý dne 1. ledna ve dvoraně Adalbertina v 8 hod. večer. Vstupné 2 koruny. Hudba Sokola Třebochovického.

Panorama Národ. Jednoty Severočeské v Hradci Králové. Jest smutno v přírodě prosincové; zeleň zmizela, cesty blátivé, šeré dny bez svitu slunečního. V duši vzamáhá se touha po zlatém slunci, po kvetoucích stromech, po zelených nivách. Nuže, kdo rázem chce se přenést na daleký, slunný jih, spatřiti divokou exotickou přírodu, majestát moře, neznámé, zajímavé krajiny, nechť navštíví panoramu Severočeské Jednoty v bývalém klášteře za kostelem sv. Ducha, kdež od 27. prosince 1903 do 2. ledna 1904 v 50 obrazech vystavena bude „Jih Francie“. Rostoucí návštěva panoramy svědčí o oblibě, kterou uslechtila tato zábava nabývá u našeho obcenstva. Nechť každý v době vánoční vzpomene si na panoramu, jejíž čistý výnos věnován našim menšinám.

Výstava průmyslového musea v Hradci Králové. Průmyslové museum zdejší zdárně postupuje za vytčeným cílem, aby se v obcenstvu probudilo vřelejší účastenství v umělecké tvorbě, by zvlášť naše řemeslnictvo při výrobě jevílo více uměleckého nadání. Za tím účelem uspořádalo průmyslové museum v Hradci Králové výstavu moderního nábytku a umělecko-průmysl. předmětů pro vnitřní zařízení a výzdobu bytů z majetku c. k. rak. musea pro umění a průmysl ve Vídni. Výstava doplněna jeonc i s jiných stran, nalézá se v obchodní akademii. Širší prostor zaujímá tu úplně zařízení moderních bytů, ložnic a jídelny, zvlášť tu poutá zařízení bytu dělnického. Práce vyniká jednoduchostí, při tom však elegancí. Dělník i zámožný občan má tu vzorek pro sebe. Četné jest dále zastoupena keramika vzorů starších i moderních, cizozemské i domácí tvorby. Jemné porcelány, něžné vásičky i objemné misy překvapují zblžením svým. Ku keramice druží se nádoby z bronzového a rytého skla křišťálového od Lobmayera, skla Harraclovského a jiná. Zvláštním lesem poutají napodobeniny skla Tiffanyho. — Odborná škola hradecká vystavuje tu jemné kované ozdoby květinové, mříže, klíče, kliky a j., potvrzující znovu svou i v cizině uznávanou uměleckou vyspělost. Mimo hradeckou školu předkládají tu i jiné odborné školy své výrobky jako thalcovské, vyšivky, řezbářské atd. J. Malina z Prahy vystavuje věrnou kopii sochy sv. Jiří na nádvorí hradu pražského. Pěkné jsou výrobky ze dřeva i kovu patřícího krajanu našeho Kratiny, dále anglické stříbrné náčiní a granátové šperky z Turnova. Chudý horský lid z okolí Žamberka a Vamberka uvedl se na výstavu svými krajkářskými výrobky. Je tu na našich dámách, aby v oboru krajkářském koupil potřebě podporovalo domácí průmysl. Správa musea pokračuje v záslužné své činnosti jistě neopomene i na jiných stranách poukazovati na domácí práci, aby od širší české veřejnosti byl následit podporován. — Patřičně vysvětlí tu výstavu velmi zajímavě podal minulý týden svými přednáškami p. dr. Fr. Jiřík.

Z naší samosprávy. Ve schůzi městského zastupitelstva královéhradeckého dne 18. prosince t. r. usneseno následující: Nadace Jana Martince udělena: pl. Říhové, Paulové, Marešové, Bělecké a Machatě. — Nadace J. M. biskupa Edv. Jana Bryncha udělena Fr. Klepovi a Fr. Finkovi. — Nadace V. M. Červeného udělena Al. Kubíčkovi, áku V. tř. real. — Nadace barona Malovce udělena dle návrhu správ obec. škol. — Schváleno prohlášení o tom, že obec naproti správě vojenské nečiní, pokud se týče shofelé kolny na Žižkově náměstí, jiného nároku, než na pojištěnou částku. — Přijata navržená změna jatečního řádu. — Schváleny stanovy podpůrné pokladny sboru dobrovolných hasičů (v případě rozejití se sboru stávající jmění spravovati bude obec až do případného znovuzřízení sboru). — Usneseno, aby výroční trhy místo tří dní konaly se jeden den a to ve středu. K usku-tečnění dojde však asi teprv roku 1905. — Výběrání poplatků z trhů dobytčích pronajato na r. 1904 pl. Drábkové za 740 K. — Verifikace protokolů o zasedání obec. zastupitelstva. — Vsato na vědomí sdělení p. starosty ohledně srudení samostatného školního okresu a panu starostovi vysloveny díky za zásluhy v této věci. — Na konec prohlásilo se zastupitelstvo pro všeobecné rovné právo hlasovací, vysloven souhlas s obstrukční taktikou poslanců nár. strany svobodomyšlné na Hrácké radě a schváleno, aby dru. Kramářovi vysloven byl dík za jeho otevřeně vystoupení při zahájení delegací. — Ve schůzi okres. zastupitelstva královéhradeckého dne 14. prosince odbyvané práce truhlářské na přístavbě okres. domu zasedány byly: okna p. Netukovi za 2516 K, dveře p. Hlavatému za 1614 K. Práce námešnické svěřeny: kování dveří a oken p. Pavlíkovi za 1784 K, tepané práce p. Radulovičovi za 2147 K a šalasy p. Otavovi za 2725 K, práce sklenářské firmě Proft a sp. v Praze, práce natěradské p. Petrovi za 1106 K, hromosvod p. Fajtovi za 266 K. Firma Mářky, Bromovský a Schulz provede za 17.600 K ústřední parní

topení. Práce pokrývačské sdány byly staviteli p. Schmidtovi. — Schválena půjčka 6000 K obci královéhradecké na stavbu bájovny. — Žádost městského kníhku na snížení mštl. školy doporučena zem. výboru ku příznivému vyřízení. — Usnesení obce Rucku ohledně vydršťování obecné školy a prodeje posemků obec. v Librantěch a Skalici schváleny. — J. Štremchovi na Sl. Předměstí na znovařízení požárního snižených hospod. budov darováno 200 K. — Žádost města Hradce Kr., by toto smělo věnovat posemek na rozšíření okr. nemocnice, přijato. — Schválena úmluva o srudění měst. okr. školního, jakož i zálohový dvér 26.300 K u Zem. banky.

Průplav musí přes Pardubice! Nedávno vyjádřil se býlý pan starosta pardubský dr. Formánek, že, má-li býti kanál z Moravy do Čech skutkem, musí přes Pardubice. Rozkvětu města dbalý p. starosta dr. Formánek v sebevědomí svém tímto výrokem příliš statně vyročil i na cestách prospěchu k Pardubicím směřujícího. Snad se přece někdo povolanější najde, kdo by p. dr. Formánkovi odpověděl a na patřičných místech vyložil a dokázal, že tu také jest ještě Hradec Králové a celým severovýchodem, který v pňáních a pořadavcích svých ohledně regulace má ne poslední platné slovo. Či prospíme na Hradecku všecko? Na Pardubku a ehvatem připravují se na blížící se regulaci. Tak politický klub svobodomyšlný v Pardubicích uvažuje o hospodářské důležitosti průplavu pardubicko-pterovského, usnal za dobré, ba nutně, utvořiti se stědu svého komitét, jenž by projekt tento po všech jeho stránkách měl neustále na zřeteli. Na týž účel jmenovaný klub svolal minulou neděli do Pardubic schůzi, která byla četně navštívěna. Pozval si sem známé v tom oboru znalce a pracovníky, inženýry a professoory Smrčka z Brna a Hráckého z Prahy, kteřížto pojednávajíce o průplavu pardubicko-pterovském a splavnění Labe vřelce poukázali oba na velikou důležitost průplavu, stavíce Pardubice do středu tím vzniklých prospěchů. Vše-možné má se pracovati k tomu, aby projekt kanalisační vyhovoval tušbám Pardubic a dbáno bylo při tom nejen zájmů plavebních, ale i zájmů průmyslu a zemědělství. Na vřadu se bude naléhati, aby v Pardubicích zřídila co nejdříve exposituru c. k. ředitelství pro stavbu cest vodních, pro práce předem vyčtené. — Ale u nás na Hradecku pilně se jen radíme o vše-obecném, rovném a přímém právu hlasovacím, blá-sáme do světa, jak před náši pokrokovostí studená tma se rozprchává, a nestarajíce se o průplav na Hradec mlčky pracujeme Pardubicím do rukou. Snad se na jaře podlé Orlice a Labe nasázejí divotvorné stromy americké, s nichž pak přechnatné ovoce prů-plavové samo nám do úst spadne.

Úmrtí. K ránu dne 23. t. m. zemřel vážený měšťan zdejší pan B. E. Tolman; zasedal v zastupitelstvu, byl dlouholetým předsedou Slavjána, poklad-níkem naší Cyrillské jednoty, vyvíjel všestrannou činnost spolkovou vůbec. Ačkoli před krátkou dobou nlehl, přece jen zpráva o náhlém úmrtí obecně pře-kvapila. Čestná mu budiš paměť!

Nový záved. Pan Ant. Kalita, zručný kam-nář, vrátil se po osmiletém přesídlení zpět do Hradce Králové. Již před osmi roky jeho práce docházely obecně obliby; doporučujeme jej tedy další přízni. Bydlí na Svatojanském náměstí, č. 88. vedle Besedy.

Farním úřadům. U krajského soudu v Hradci Králové odeouzen byl dělník udávající, že se jmenuje Josef Podolník (též Schneider), že přišel do Suchohradic (okres Upice) a narodil se dne 2. února 1883 v Pardubicích z otce Čenka Podolníka, cukrářského pomocníka a matky Kateřiny rodem Marešové (Prokšové neb Schneiderové?) Děkaný úřad v Pardubicích však oznámil, že Josef Podolník v tamních matrikách křtěných znám není. Otec jeho Čeněk Podolník udal, že se již nepamatuje na to, kde jeho dvacetiletý syn se narodil a kde byl křtěn, snad se prý tak stalo v některé obci za Prahou, když s manželkou svou Kateřinou rodem Marešovou ubíral se na chmel. Žádají se proto důstojné farní úřady, by po datech narození jmenovaného Josefa Podolníka pátraly a případný příznivý výsledek státnímu zastupitelství v Hradci Králové laskavě oznámily.

Vojtěch Václav hrabě ze Sternberka vydal provolání k voličům venkovských obcí volebního okresu Královéhradeckého, vystupuje jako samostatný kandidát agrární.

Z Jaroměře. Ve středu dne 23. t. m. slouženo bylo v děkan. kostele na žádost okresního výboru jaroměřského spívané requiem za v Pánu zeznulého zasloužilého okresního starostu, Hráckého a zemského poslance Jana Jarose, vldp. děkanem Antonínem Štěpánkem s asistencí dp. kaplanů Šorma a Dittricha.

Spolku sv. Vincence Pavlauského konference sv. Jiří v Kosteletě nad Orlicí ošetřovala v 6. správním roce 74 chudých a udělila 868 almužen. Rozdáno bylo 16 48 metr. ctů chleba, 16 49 metr. ctů mouky, 5 82 metr. ctů hrpice, 10 kilo rýže, 17 1/2 metr. ctů uhlí, 1 litr vína, 12 sukní, 11 šatů dětských, 16 trikových šatů, 34 dětských, 24 párů ponožek, 24 párů šen. punčoch, 24 párů dět. punčoch, 36 párů nátepnídek, několik abytků barchetu a šátků. — Vydáno K 1536 a 94 haléřů. — Příspěvky do pokladny tvořily sbírky členů činných při schůzích konference, jichž odbyváno 52, milodary na „chléb sv. Antonína“ a almužny dobrodinců. — Konference vzdává P. T. šlechtitným dobrodincům za laskavou podporu ve skutečích milosrdenství erdečné díky slovy „Zaplať Pan Bůh!“ Z podporovaných nuzných zemřelo v Pánu 11. — Činností naší mnoho nouse bylo zmíněno, ne však odstraněno, proto nutno ošetřovati chudé dále a k tomu cíli prosíme všechny P. T. přísnivce chudiny o pomoc. Konejme dále skutky tělesného i duchovního milosrdenství s lásky k Pánu Bohu, jenž chce, abyohom pro Nho co nejvíce dobrého potřebným bližním činili. Bůh nepohrdá ani věcmi nepatrnými, za malé dává veliké, za časně věčné, za pomějící nepoměřitelné, za nás — Sebe! — Nemůžeme býti štědrějšími k sobě, jako jsme-li štědrými k chudým pro Boha. Pán Bůh uštědnou daň nám uloží a k vybírání ji ustanovil chudé. Řídko se radou staromákonšho Tobíáše: „Bu-

dáme-li máti mnoho, dávejme mnoho, jestli málo máti budeme i s mála rádi udělovati hledíme odpustu najednou dobrou skládáme sobě ke dni smrti". Sv. Bernard pak dokládá: "Nade dobré skutky nezhynou, jak by se zdálo, nýbrž časnost semenem jest pro věčnost".

Ze Nechanic. Že nám chybí charakter, je všeobecný stesk vůbec a u nás v Nechanicích platí to o straně, která chce vládnout, zvláště. "Ni zisk ni sláva" zahrál si naši Sokolové a přece si v životě zcela jinak vedou. Divadelní prkno a život, to jsou u nich pojmy protichůdné. — Divadlo má vychovávat charaktery pevné, celý život spolkový má být zrcadlem lidského života. To naše nákulisť vypadá však zcela jinak. Na jevišti, veřejně provolává se "sláva", ověňuje se rúžemi přední činovník, salvy potlesku se rozléhají a když opona spadne a přední herec dohrál svou úlohu — odešel na věčnost — roznášejí se historky o vydírání peněz, podvodech, machlech, všelijakých přehmatcích, zkrátka hřeší se proti zlaté zásadě "o mrtvých nic slého nemluvíme". Bylo na čase že zemřel, "dále by to bylo nešlo", "měl štěstí i ve smrti", tak se mluví o předáku spolku. Spínavé prádlo nosí se na veřejnosti, pomlouvá se, když se bráníti nemůže. Tak se odpírání svět — a všechna sláva rozpadla se v nivec — obrátila se v pomluvu a ubližování na cti. Z toho ať si příslušné kruhy vezmou poučení, jak veliký je rozdíl mezi divadlem a skutečným životem, mezi fangličkáctvím a uniformou a skutečným pěstováním charakteru. Jáme té zásady, když korporace, spolky, školy prohlašují čest po smrti, ať nade hrobem zavře se všechno — sic přejde všechna oslava v blamáž před širší veřejností. Tolik uznáváme za potřebné připomenouti. — Obrátíme se ke druhé straně v našem veřejném životě a to k inteligenci, aby se probudila k úkolu, k jakému má téměř v každém sebe menším městě dávno dospěla, posíliti a upevniti kroněk užlechtilých zábav, poučování a vědecké četby. Schopných a vzdělaných mužů je dosti, jen vůle dobré se nedostává. Kritisovali, vzdalovali se a vyhýbali životu veřejnému a přenechali roli silám neschopným znamenat minouti se cílem. Velice dobře pochopili úkol ten zvláště na jevišti p. Dr. Stolba a ve spolkovém životě p. Dr. Strossa, vzdělávající a poučující a obrátili k sobě pozornost i nižších vrstev města. Budiž však zdejší inteligenci čest, že cti jich památku, jak jsme toho byli svědky o pohřbu pana Dra Strossa. Bohdáž, že i důstojný pomník postaven bude v sadech Strossových, na který se slušná částka peněz už sešla. Registrujeme další události v našem městě, totiž takové, které zasluhují zmínky a mají skutečnou cenu pro další vývoj města. Více budoucně!

Zlodějská organizace. V Kyšperku a nejbližší okolí zanechali v noci z pátku na sobotu stopy své činnosti členové tajné jakási zorganizované zlodějské společnosti. Tak vytlačili okno v bytu tov. mistra p. Vinc. Mikyky v Kyšperku, byli však v čas zpozorováni a zaplášeni. Na to odebrali se hledat si práci do Orlice, tam navštívili byt p. říd. učitele, posvítili si dvakrát do okna, ale i tu jim dano na srozuměnou, že pořádní lidé ve dne pracují, v noci spíjí a že o takovéto činnosti se nestojí. Té noci ještě asi na 6 místech v Orlici kradli, a kradli všechno, co se dalo: mléko, brambory, taky hny a podobné věci. Krádeží spácháno na vůkolí už více, tak nedávno na p. v Dlouhoňovicích, v Helkovicích u Žamberka a dosud zlodějům na stopě úřady nejsou. Jedná se tu o společnost, která není dosud v rejstříku společenstev řádně zanesena a takové se "pracovat" nedovoluje, proto se strany četnictva po výboru se pilně pátrá.

Z Velké Ouhřimě u Nelšice. (Vánoční hra — Rozmar přírody) V neděli dne 13. prosince poprvé a 20. prosince podruhé hrály zdejší školní děti dojemnou vánoční hru "Sirotek u jelečích", jež přivábila mnoho obecnstva jak z blízka tak z dál. Divadelní sál byl přeplněn daleko před počátkem hry, takže mnozí až neradi musili se s nepořízenou navrátiti domů. Dětky dokázaly, co zmluže dobrá vůle a vytrvalá píle. Jednotlivé scény vyvolaly velice hluchou pochvalu, již si také děti s neunnavým dirigentem p. Janem Kotkem, správcem školy ve Staré Huti, vším právem zasloužily. Zpěvy byly precizně nacvičeny, souhra výtečná, takže všichni přítomní obdivovali mladé debutanty, kteří si na jevišti počínali jako staří, vyškolení herci. Čistý výtěšek věnován na osazení chudé školní mládeže a na ústav polévkový. Někteří přísnivci té chudé dobroty, nemohouce se osobně představení účastniti, zasílali peněžité obnosy. Mezi jinými vzpomněl též školních dětek svým příspěvkem vdp. Hugo Doskočil, bisk. sekretář a ceremonář v Hradci Králové, bývalý to zdejší kaplan, jehož blahodárné působení jest zde ještě v živé paměti — důkaz to, že i český kněz cítí s osadníky německými, mezi nimiž působil, a že na ně nezapomíná ani tehdy, když Prosfetelnost Boží na jiné místo jej odvolala. — Sbor učitelův ve spojení s místním duchovenstvem dokázal, že spojeními, svornými silami mnoho se dá třebas na malé osadě dosíci. — V příslušné obci Malé Ouhřimě budí všeobecnou pozornost vrba, jež v tomto měsíci podruhé kvete. Tatáž vrba i roku loňského v prosinci rozkvetla. "Kodíčky" jsou tak veliké jako o velkonoce — věruť hříčka přírody.

Ze Svratky. (Co láska pojí, mohl nerozvodit.) Veleddůstojný pan Josef Sinkmajer, farář v Iowa City v severní Americe, zaslal katolickým farnostem Svratecké 486 K, jež mezi katolickými americkými Čechy sebral s přáním, aby onen obnos rozdělen byl těm, kteří letošního roku krupobitím nejvíce utrpěli. Milým bratřím samotským a jejich obětavému a horlivému duchovnímu správci, veleddůstojnému panu Josefu Sinkmajerovi, vzdávají podarování vroucí díky a volají: "Zaplát Pán Bůh!"

Z Úpice. Odbočka všeobor. sdružení křesť. dělnictva v Úpici pořádá v neděli 27. prosince divadelní představení "Krásná Sidonie". Činohra ve 4 jednáních od Zohooke. Začátek v 8 hod. večer. Předprodej lístků ve spolkové místnosti.

Usavření dolů kutnohorských. Dne 30. listopadu byly přístupné části dolů kutnohorských komisi sestávající z horního komisaře p. dra. Kp-perta, c. k. komisaře p. Bud. Vichra, c. k. inženýra

p. V. Čáslavského a zástupců správy dolů prohlédnuty a zavrženy jich následkem ukončení dolování ustaveno.

Ze Zbraslavi. Obyvatelstvo nedaleké vesnice Hotilina nepamene hned tak na odpoledne 6. prosince. Z mlhavých mráčen snesla se najednou v naší krajině dosud nevidaná obluda, při pohledu na niž smocnilo se všech pravé zděšení. Teprve když ukázali se a obludy té důstojnické uniformy, dodali si muži kuráže a přistoupili blíže. Nevidaný zjev byl ovšem vysvětlen. Do obce sestoupil J. V. p. arcivévoda Leopold Salvator s balonem zrovna před hospodu p. Pokorného. Na pokyn Jeho Výsosti byl balon složen a p. arcivévoda vešel do hostince, kde posvačil s chutí čaj se vačným jemu příkusem — českým řepánkem. Pak bylo naloženo vše na sáně a p. arcivévoda s průvodcem, hrabětem de la Vaulx, odejel na košatíně sešské do Kutné Hory. Tam ovšem způsobilo objevení se urozených vzduchoplavců poplach. Také dostavili se hned p. okr. hejtmán, p. plukovník a důstojníci do hotelu Moravcova, aby přivítali p. arcivévodu. Ten strávil večer v divadle Sukové za jejich přítomnosti velmi srdečně a nočním vlakem odejel do Vídně. P. arcivévoda svou nenuceností a srdečností zaujal všechny, s nimiž se setkal.

Z Kutné Hory. Všeobecná stagnace je znamením našeho veřejného života. Už i zábavy počínají naše obecnstvo nuditi a tak se stalo, že na p. jindy tak četně navštěvovaná mikulášská zábava v Sokolovně letos zela prázdnotou. Slibovaný dobročinný čistý výtěšek skončil fiaskem. Jako novinka roznášel se městem, že se má obci dostat Sokolovny darem od spolku, který není s to, aby nesl další náklad na umofování půjčky a na udržování budovy v dobrém stavu. Nevíme ovšem, bude-li tento present dle nynějšího regime přijat s velikou ochotou. Má obec starostů dost a dost se svými nutnými pasivními podniky. — V neděli 13. t. m. konána byla schůze rolníků, na niž pozváni byli i mlynáři, krupáři a pekaři, aby porokovali, jak čeliti soutěži s uher-skou mounkou. P. říd. Cíevárek mluvil krásně a přesvědčivě, ale nevíme, zdaž volání jeho nevyšší na prázdno při známé naší netečnosti a nestatečnosti. Dlouho bude ještě trvati, než obecnstvo náležitě bude vychováno pro otázku svépomoci. Dosud u nás toho nevidíme. Naše obecnstvo domnívá se, že dosti učiní vlastenecké povinnosti, když ročně dá korunu na Matici, že ale má podporovati českého živnostníka a obchodníka, na to zapomíná úplně. Nynější předvánoční doba je toho stkvělým úkazem. Jenom třeba pohlédnouti na zásilky k nám přicházející a zvláště do rodin vlastenecky proslulých, nebo tak pozorovati příliv konsumentů do nádherných našich obchodů na prvních místech položených, bohužel v rukou ne našich se nacházejících. Nedivíme se ostatně vidouce, jak vychovatelka veřejnosti, česká vlastenecká žurnalistika, přehnaným bombastem obecnstvo žene do krámů těchto "našinců".

Z Čáslavě. Máme tedy nové představenstvo a s ním prý zavládnu i nové poměry. Přáli bychom si toho v zájmu obce, aby konečně ta jednostranná dosud pozornost byla věnována širším obzorům, osvětlovějším snahám. Trapné působí, když na p. slýšíme o stavbě nových kasáren, nové vojenské nemocnice a o stavbě, vlastně přístavbě gymnasia ani muk. Snad nový pan purkmistr jinak na to bude nazírat. Nové zastupitelstvo, uznávající činnost bývalého purkmistra Fialy, jmenovalo ho obecním inspektorem. — Nová plyšárna působí značně starosti svým původcům. K vůli ní zvoleno bylo o jednoho radu městského více. Zdá se, že na papíře počty dělaly dojem velmi pěkný, ale v praxi nelze se ho nyní dodělati. Obecnstvo pak chová se k novému světu velmi zdržlivě, ne-li chladně. — Úřednický klub pořádá dne 12. t. m. umělecký večer, při němž obecnstvo mělo přiležitost vylechnouti virtuosi hru pana Buchtele, právě v Praze s nadšením přijatého. O palmu večera dělili se s ním sl. Řihova z Nov. Bydčova, sl. Linhova z Prahy a p. Suttner, virtuos na lesní roh. Animovaná zábava na novo potvrdila reputaci klubu jako předního střediska společenského života.

Z Čáslavsku. V kruzích našeho občanstva zvláště vyznání evang. způsobil nezměrný poplach list statkáře p. Výborného z Křehle, v němž bezohledně vystupuje proti tendencím, losvonromistickým snahám čáslavského presbyterstva. Je k tomu potřebí značného odhodlání a p. Výborný zasluhuje plného uznání, že nebál se vytknouti snahy tyto politické a protičeské bez ohledu na osoby. Takové otevřené statečnosti přáli bychom si u mnohého z našich lidí. Jáme zvědaví, co řekne tomu veřejnost naše, která skrz naskrz ovládnána byla dosud těmi nyní v tak podivné světle postavenými předáky evangelickými. Nedivili bychom se, kdyby při známé netečnosti šla přes to dále, snad i obětující p. Výborného, jemuž tento krok ovšem těžko bude omluven u souvěrou.

Z Ledečska nad Sázavou. Úmrtím polance dra. Brzoráda uprázdnil se u nás mandát a jak proběhla novinami zpráva, tu náš kraj má se státi volebním kolibištěm strany pokrokové. Učitelstvo našeho okresu prý bude agitovati pro p. Hajna, redaktora "Samostatnosti". Že Mladobesí značně porbyli svého vlivu u nás, ukázala volba do sněmu, kde prorazil agrárník, ale že by tu byla půda pro pokro-kářství, nemůžeme srovna říci. Snad učitelé jednotlivci budou agitovati, ale učitelstvo sotva. Má toho korektovat po krk. Ovšem naděje takového kandidáta, jakého oblažují v osobě dra. Šubrtu, možná že by byly velmi slabé. Bude potřebí postaviti muže s našimi poměry posázavskými obeznámeného a opravdu vynikajícího, třebas nebyl srovna prononcovaným Mladobesím a pak to půjde. Jinak ovšem mohlo by nastati osudné sklamaní.

V PRAZE »OBNOVU«

leč dostati v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Přátově.

Různé zprávy.

Upozornění. Přítí číslo Obnovy vyjde ve čtvrtek ráno dne 31. prosince. Za tou příčinou prosíme P. T. pp. přispěvatelů, aby nám zprávy své zaslali nejdéle do středy ráno.

Příloha. K celému dnešnímu nákladu přílo-ženo provolání P. Albána Schachleitera.

Co dělá odpadlík Jáka? Opustiv svou "starokatolickou" obec, odebral se do Ameriky; myslil, že pro chameleony, kteří se svým přesvědčením kram-fí, jest v Americe teplejší hnízdečko přichystáno než u nás. A že přes moře nespěchal k vůli šíření nějakých svérázných zásad, ale jako ochotný sluha toho, kdo ho najme, k tomu se sám na schůzi nevě-reckých "Osvojenců" 1. července trochu nejapně přiznal: "Ano, založil jsem v Praze českou staro-katolickou obec. Vyčítá-li mi někdo, že byla a jest to přece jen také církev, neupírám toho. Starokatolictví je polovičatostí, je však zároveň pokrokem. (Ja-kým?) Přišel jsem do Ameriky v úplné neznalosti poměrů, krajanů. Nevěděl jsem o tom, že většina kra-janů již dávno vymanila se z objetí církve. Domníval jsem se, že zde v zemi svobody bude snadno seku-piti zdejší krajany v podobnou samostatnou organizaci, jakou jsem založil v Praze. Jako čistě svobodomyšlný agitátor v Praze zřetati jsem nemohl, poněvadž ne-mohl bych dodělati se pro svobodomyšlnost v Praze nikterak takových výsledků, aby vyvážily škodu, která by nastala, kdybych byl — prohlásiv se tam za čistě svobodomyšlného — tím rozbil organizaci starokatolickou, mnou tak pracně vybudovanou." Nato si stě-žoval, že jeho "upřímnosti" a stálostí pracovati ve směru nevěreckém nevěří se ani v kruzích "Osvojenců." Prý "Nejsou to ani tak njezdy zdejšího katolického "Národa" (proč schůzi dnešní svolávám), jako spíše různé více méně ostré poznámky některých listů za-stupujících též směr, v němž choi zde působiti." Dále: "Upřímnost mého úmyslu, působiti ve směru svobo-domyslném, brána také v pochyby, poněvadž dopro-vázelo mne odjíždějícího z Prahy na nádraží mnoho starokatolických stoupenců, kterým jsem se líbil, že po-drám hnutí to na zřeteli a že čas od času vrátím se k nim, bych přednáškami je posílil." Tedy Jáka sám se přiznal, že v Čechách neučil podle svého "pře-svědčení", ale že mánil vědomě svou náboženskou obec "polovičatostí." Při odchodu z Prahy aliboval svým ovedkám morální podporu, za několik dní v Americe však odvolával způsobem ponižujícím vše, čemu v Praze učil a to proto — jak z jeho řeči vy-svitá — že nebylo pro "starokatolického" agitátora v Americe práce. Sami protestanté byli velice pohor-šeni, že bývalý náboženský "reformátor" začíná eta-věti na podkladě holé nevěry. A tento chameleon, který dovede kramafiti a ideály nejvyššími dle toho, co to vynáší, stavěl se u nás zastancem ryziho kře-šťanství! S farizejským nadšením horoval pro posi-tivní zásady nauky Husovy, aby je hned zas zrazoval. Myslí si, že Amerika jest rájem pro obchodníky a přesvědčením, ale již nyní poznal, že jalové fráze platí v Americe málo než v Čechách. V Chicagu, kde mluvil před sektem novokřtěnců českých, byl tělesně stýrán; v St. Luisu vypovězen nejdřív ze Slovanské Besedy a pak i z města. A tak již i v té Americe dohrál. — Člověk bez zásad a chtěl utvzovati v zá-sadách lidi jiné.

Pense nižšího duchovenstva jest mezi stavy nejbídnější. Tyto dny proběhla novinami zpráva, že zasloužilý kněz a vlastenec, slovatný národopisec moravský Ig. Warm, stařec 79letý, musí jíti násled-kem odnětí ruky do pense, která dle stávajících no-rem nebude obnášeti ani necelých 600 zl. — Asi po 50leté službě ani ne celých 600 zl. pense! Kněz na-nejvyšší zasloužilý — to zdá se býti nemožným — a "dlky" kněžské kongruí v Rakousku přece prav-divým! Celý náš národ zajisté stojí za svými po-silenci, kteří tyto dny v Hášce radě podali k ministru kultu interpelaci, v níž na bídné příjmy nižšího du-chovenstva jak v aktivitě tak v pensí poukazují a žá-dají upravení resp. zvýšení příjmů pro naše kněžstvo, které co do platu jest mezi všemi stavy pravou po-pelkou. Jest věru srovnávaný čas, aby pro nás nižší duchovenstvo již jednou něco se stalo. Jen vedení matrik stálo by stát, vlastně poplatnictvo, hezkých pár milionů, a kněžstvo je vede vzorně a — zadarmo!

Besídky učňovské. S mnohých stran po-ukazuje se na nezvedenost učňů, takže pozorujícímu bezděky zachvěje se srdce bolestí při pomýšlení, co vykvete nám s takové mládeže. Když mnohý živnost-ník o duševní povzneseení a tělesnou zdatnost světe-ného učně se nestará, když se i se strany vládní v tom směru nemnoho dělá, netřeba ještě malomysel-něti. Jsou tu i v řadách živnostnictva šlechetní lide-milové, jsou tu různé spolky, jimž opravdové zúšlech-tění a vzdělání dorostu není přece prázdňným heslem. Tu třeba v příhodné chvíli učně shromáždit, řadu jich přehlédnouti, s otcovskou laskavostí k nim se přikloniti, nahraditi jim želaný kontek otcovský a pak není pochyby, že v mnohém mladíku ujme se símě zaseté. Tímto směrem snaží se bráti občané na Budě-jovsku v Čechách. V obvodu obchodní a živnostenské komory budějovské působí toho času tři besídky uč-ňovské, které všechny vznikly buď z podnětu neb za činného účastenství komory. Besídka v Č. Krumlově, zřísená a vydržovaná tamní Řemeslnickou Jednotou, vykasuje za první období činnosti působnost velmi pěknou. Učňové sešli se od poloviny prosince 1902 do konce dubna 1903 celkem 16krát. Program besídky byl takový: Nejprve podána byla učňům svačina. Na to přednesena nějaká poučná přednáška od členů Ře-meslnické Jednoty neb hostů. Učni přednáškeli básně a články, četli pohádky a povídky, provedeno divadlo s konzelnou evitilnou. Členové jednoty vypravovali zkušenosti ze života, předváděli zajímavé druhy vý-roby řemeslné (výř. rúši a cukru, barvení dřev). Po každé besídce podělení jeden neb dva učňové dobrou sábkou neb poučenou knihou, obrazem a pod., a to tak, že o předmět bylo losováno. Knihy byly také

učebním přičiněním. Poučným přednáškám vykonáno 12, přednášek učebních bylo přes 60. Besídka požívala subvence komorní 100 K, roku loňského pro zimní období 1902/3 udělené; zemský výbor král. českého k doporučení komory věnoval na zřízení besídky subvence 800 K. V besídce českobudějovské cvičili se učňové také ve zpěvu národních písní, podnikali vycházky a výlety. Podobně mohlo by se pracovat i jinde a jistě by pak obětavost jednotlivců přinesla prospěch všeobecný.

Proti uherské monece. V Kosově Hoře u Sedlčan nezůstali pouze na prázdném rozborlování se proti monece uherské, jak se i jinde po vlastech našich stalo, ale přešli ke skutkům: obecni zastupitelstvo uneslo se totiž vybrati přirážku z uherské moneky, která se v městě spotřebuje. Skutky nás je- nom spa-í, ale ne pouhá slova.

Radlové paprsky. Paprsky nové odkry- tého prvku radia působí na lidskou kůži tím, že zlehka ji připalují; paprsky tyto při novotvarech hojí rány a stahují je. Mají tudíž velkou chemickou podobnost s paprsky Röntgenovými. Londýnští, ber- línští i vídeňští lékaři sledovali, že radium jest důle- žitým lékem kožních nemocí a že paprsky jeho, ač v mnohém chemicky od paprsků Röntgenových se liší, mají na kůži a její různé vředy a hnisavé rány zna- menitý hojivý účinek. Že by však radium mohlo sle- pým prostředkovati světelné pocity, dosud nebylo prokázáno.

Blahopřejné dopisnice novoroční s krásnými, allegorickými kresbami akademického malíře p. Böttingera vydala Ústřední Matice Školská v Praze a prodává je po 12 h v drobném prodeji. Obchodníkům poskytuje se arcí obvyklá sražka, zboží však platí se hotově. Podle vzorků, které nám byly zaslány, jsou pohlednice tyto dílem opravdu umě- leckým a doporučujeme, aby místo výrobků cizích bylo těchto mateřských gratulačních listků hojně pou- žíváno. Obchodníkům pak radíme, aby co nejdříve objednávky učinili pokladně Ústřední Matice Školské v Praze, Spálená ulice 24.

Matice Česká, sbor společnosti Musea král. Čes. pro vědecké vzdělání řeči a literatury české, dovoluje si upozorniti pp. členy, kteří letošní přispě- vek dosud nezaplatili, by tak učinili do konce roku, aby neztratili právo na podíl roku 1903. Doba nynější poskytuje všem, zvláště pak et. pánům rodičům pp. studujících vhodnou příležitost dáti jim jako dá- rek štědrozvěrná a novoroční členství „Matice České“. Nově přistupující pp. členové, kteří zaplatí buď celý doživotní příspěvek 105 K, neb aspoň první roční vklad 21 K, mají právo dostati knihy za rok 1903 v ceně 20 K. Seznam spisů a řád pošle se na požá- dání zdarma a veškeré dotazy zodpoví expedice „M. Č.“ v museu král. Čes.

Naším přátelům. Dokončivše s pomocí Boží přítomný ročník Obnovy, vzdáváme uctivý dík všem svým příznivcům. Prosíme snažně za další podporu mravní a hmotnou. Udávejte nám adresy mužů ka- tolicky smýšlejících, abychom jim mohli Obnovu na ukázkou zaslati. Kdyby každý odběratel náš získal nám jen jediného nového abonenta, zdvojnásobil by se počet našich předplatitelů. To měj každý na paměti!

Každý člen družstva, platící na jeden exemplář Obnovy 10 K, obdrží všechny následující exempláře za cenu poloviční. Nikdo neopomene této výhody použiti k šíření našeho tisku! — Šťastné svátky a hojnost požehnání Božího v příštím roce přeje všem váženým příznivcům

redakce a administrace
Obnovy.

Lístárna redakce.

Lurdukou vodu obstarávala dosud knih- tiskárna benediktinská v Brně, Dominikánská ul. 4.

Do Nového Bydžova. Ž. dp. Šmejkal da- roval též na pomník Třebízského 5 korun, více od- jinud; víme též, že jeho a pana purkmistra přičiněním sebralo se hned 88 korun. My jsme však uveřejnili pouze jména těch pp. dárců, kteří zaslali peníze di- rektně nám. Kéž jest obětavost Nového Bydžova pří- kladem jiným!

Výborová schůze

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

ve středu dne 30. prosince 1903, o 2. hod. odpo.

v diecéním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkova tří-
da č. 300—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř, Dr. František Reyl,
předseda. jednatel.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 19. prosince 1903
1 hl pšenice K 11.80—12.30, žito K 9.40—9.70, ječ-
mene K 8.80—9.60, oves K 5.20—5.50, prosa K 8.80
—0.00, vřkve K 8.30—10.20, hrachu K 16.00—10.20,
čičky K 20.00—22.40, jahel K 20.00—00.00, krup
K 18.40—20.00, bramborů K 3.00—3.40, jetelového
semene K 78.00—90.00, máku K 24.50—30.00, lně-
ného semene K 18.00—20.00, 100 kg. křitných otrub
K 9.50—10.50, pšenič. otrub K 9.00—11.00, 1 kg.
másla K 2.10—2.40, 1 kg. sádla vepřového K 1.86—
0.00, 1 kg. tvarohu K 0.22—0.26, 1 vejce K 0.07,
1 kopa cerele K 1.00—2.00, 1 kopa petržele 2.20—
4.40, 1 kopa kapusty K 1.20—1.40, 1 hl cibule K 4.00
—4.50, 1 kopa drob. zeleniny K 1.20—2.0, 1 pytel
mrkve K 1.20—1.40, 1 hl. jablek 8.00—12.00, 1 hl
hrašek K 5.00—10.00 Na týdenní obilní trh v Hradci
Králové 19. prosince 1903 obdývaný přivezeno bylo:

1) obilí: pšenice hl 577, žito 880, ječmene 666, oves
888, vřkve 16, hrachu 25, čičky 5, jahel 8, krup 6,
jetelového semínka 506 máku 8. 2) Zeleniny: cerele 52
kop, kapusty 98 kop, cibule 84 pytlů, drob. zeleniny
67 kop, mrkve 82 pytlů, brambor 92 hl, 3) Ovoce:
jablek 10 hl., hrašek 2 hl. 4) Drobného dobytka:
vepřů 18 kusů, podávinačů 517 kusů.

Sdělujeme, že pošleme
ŠTÍT **Kalendář**
na rok 1904
zdarma franko

každému odběrateli „Obnovy“, který vyrovná před-
platné na „Obnovu“ až do konce roku 1904
ve dnech 19. až 30. prosince.

Též zdarma obdrží náš kalendář každý
nový předplatitel „Obnovy“, přihlásí-li se
v téže lhůtě (od 19. až do 30. prosince t. r.)

Doufáme, že se poskytnutím této výhody
čtenářům zavděčíme a že výhodné příležitosti bude
hromadně použito.

Administrace „Obnovy“
v Hradci Králové.

**Jana Leopolda Haje, biskupa krá-
lovéhradeckého, Zpráva o visitaci
far kraje Čáslavského, již roku
1783 k rozkazu císaře Josefa II.
vykonal.**

Podává Dr. Václav Řezníček. — Cena 80
haléřů. — Objednávky vyřizuje Biskupská
— knihtiskárna v Hradci Králové —

Přítomné dílo vrhá pronikavé paprsky na náboženské po-
měry naše v době josefské, v době tísnivého caesaro-
papiamu, již povímunto důkladněji před drem. Řezníčkem
v přítomném historickém ruchu pouze od dra. Kryštofa.
I nehistorika a laika bude velice zajímaví nasrání biskupa-
politika, poslušného sluhý caesaropapistického aparátu
na náboženskou situaci a charakter jednotlivých kněží.
Číselná statistika, provedená v jednotlivých farnostech,
jest pro nynější duchovní správce Čáslavského vikariátu
zvlášť významna. Dr. Řezníček pečlivým, precizním pře-
kladem německého referátu Hayova vykonal náš historii
službu velice platnou.

Byt pro dívku

žákyni zdejší měšťanské školy, suchý, světlý,
čistý, kde by měla pečlivý dozor a chutnou do-
mácí stravu, a spořádané katolické rodiny neb
vdovy v Hradci Králové

hledám od nového roku 1904.

Piano k použití žádoucí, ne však nutné. —
Ctění nabídky s vypsáním domácích poměrů a
udáním nároků přijímá do 28. prosince 1903
redakce „Obnovy.“

K době vánoční a velikonoční.

Jesle chrámové
Boží hroby
Křížové cesty
seděva ře-
zané, poly-
chromované
se slohem kostelů
soulasné
v reliedu řeza-
né neb lité.
Sochy „Vskří-
šení“, suchy, oltáře a veškerá ko-
stelní zařízení doporučuje uctivé
umělecký závod sochařský a řez-
bářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Písařna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 80.
v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. cen-
níky, nákreasy a rozpočty frko. Výhodné plateb podmínky.

Nejlevnější s úplnou zárukou

stroje šicí,

na praní prádla a váhy

doporučuje tovární sklad

F. R. CERHY

v Hradci Králové (vedle Grandhotelu).

Víno

přírodní, zkoušené, nejd. bisk. konsistoři
odporučené, dostati lze 1 litr od 35 kr. u

Jos. Kadečky,

rest. v „Adalbertinu“ v Hradci Králové.

Svíčky kostelní

voskové i polovoskové
doporučuje P. T. veleřdšt. duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a j.,
parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.,

c. a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809
a doporučený Ordinár. listem nejdřst. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské:
Svíčky oltářní z čistého vosku včelího i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky snímé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá
a přesná; podmínky a ceny nejmírnější.

Zoldštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Malínský

● křen! ●

Ochrannou známku opatřený.

5 kg. 15 kořenů K 5.50
5 kg. 20 kořenů K 4.50
5 kg. 30 kořenů K 3.50

Vyplacený na každou pošt. stanici zasílá

F. Císař v Malíně
u Kutné Hory.

Nádherné

DARY!

Moderní umělecké obrazy skvostně za-
rámcované, zrcadla a rámce všech druhů
vlastní výroby, stojánky na fotografie,
toaletní a ruční zrcadla, nástěnné plastiky,
sochy a nejrůznější umělecké výrobky.

Veškeré potřeby psací a kreslicí, novinky
dopis. papíru v kasetách, alba, poesie,
modlitební knížky, obchodní knihy, kala-
máře, téžítka atd. atd. vše ve velkém vý-
běru a cenách levných z vlastního skladu
doporučuje

Jos. Kieslich,

závod umělecký a papírnický
v Hradci Králové.

Obrovský výběr nejnovějších dopisnic
vánočních, novoročních atd.

Brusinky velmi jemné s cukrem zavařené, chuti výtečné
5 kg láhev poštou franko za K 6.40. — **Malinové**
šťávy pravou přírodní, jemné s cukrem zavařenou 5 kg.
láhev za 7 K. **Zavařeniny** marmelady, k plnění koblíček,
buchtiček atd. **malinovou, jahodovou, merunkovou,**
revizovou a šípkovou, 1 elegantní plechový kbelíček
obsahující 4 kg. čisté váhy za 7 K. aneb 1 bednička ob-
sahující všech 5 druhů, neb druhy dle přání za 7 K.
Mixed pickles, zeleniny a ovoce v octě, pikantní
příkrm ku každému masu se hodící. 5 kg. bednička 5 K.
Poštou vše vyplacené zasílá na dobírku aneb po zaslání
obnosu předem

BOHUMIL BENEŠ,
cukrář v Polici n. Met.

Ve velkém ceny dle dohodnutí.

Levné 3 byty

v II. posch. Adalbertina

lze ihned pronajati.

Pro menší rodiny výhodné.

Též i byt pro svobodného pána.

• Blíží sdělí administrace t. l.

Svůj k svému! Podporujte křesťanský závod!

Vánoční dárky

ve velkém výběru: veškeré prádlo bílé i trikotové pro dámy i pány, nákrčníky, kapesníky od 60 kr. tuocet počínaje, damaš. grádlo bavlněné i lněné, kanafasy, garnitury kávové, jídelní i vlněné, vyšívání i předtiskované ručníky, deky, stelní böhouny, garnitury, dam. ručníky atd. doporučím v jakosti nejlepší a za **o** ceny nejlevnější.

Látky pro dámy. Kněžské kolárky.

Doporučuji velectěnému P. T. obecnstvu, aby dříve než svoje zimní a vánoční potřeby nakoupí, mój nově satřzený a rozšířený sklad si prohlédlo a přesvědčením, že většího výběru a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslužení, nikde jinde nenalezne. O et. přisáh a důvěru prosí oddaný

STANISLAV JIRÁSEK,

speciální obchod s Klatovským prádlem a bílým zbožím
v Hradci Králové, Velké náměstí číslo 136.

Svůj k svému! Podporujte křesťanský závod!

SLAVIA,

vzájemně pojišťovací banka
v Praze.

Sazby a podmínky vynikají osvědčenými výhodami a liberálností.

Všechn zisk náleží členům, neboť Slavia jest čistěm vzájemným.

Pozoruhodny jsou zvláště sazby:

pro případ úmrtí,
pro případ úmrtí a dožití,
na věno dítkám,
na výsledky množné,
se 4%, stoupajícím zárukám.
na pojištění pensí.

V posledních letech vyplácela se
10% dividendy.

Reservy a fondy K 26,906-082-82
Dosavadní výplaty K 78,962-082-88

Vysvětlení a sazby zdarma zažte

Generální ředitelstvo banky Slavia

v Praze, Navrátilovo náměstí,

a generální zastupitelství v Brně, ve Vídni,
v Lublani, Lvově a Záhřebě.

Každé hospodyňce

možno blahopřáti, která s chleodem na zdraví, úsporu
a lahodnost Kathreinerovy sladové kávy užívá.

Zdvořilá prosba: Při nákupu nechte pouze
„sladovou kávu“, ať už výslovně vždy — Kath-
reinerova — sladovou kávu Kneippova těžení a to
pouze v původních nio sebraných balíčcích.

Předplatné na veškeré

ČASOPISY

denní
modní
zábavné
illustrované
a vědecké

české i jinojazyčné

přijímá a správně dodává

první královéhradecké knihkupectví
a antikvariát

Boh. Melichara

v Hradci Králové

(bývalý závod Pospíšilův, založený r. 1808).

Donáška do domu se neplatí.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farár ve Vpřechově)

doporučuje P. T. veleřduštojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často významený

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a krového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

Prvý závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spoř. č. 802181.

Založeno roku 1863.

Pecní stroj.

Zprávy hospodářské.

Hnojení luk.

Zima sice už nastala, než mírná, která vybízí rolníka, aby se po svých polích a lukách poohlédl a mnohou vadu tu odstranil. Zvláště zanedbávané dosud louky volají po lepší úpravě, ježto právě za nynější drahoty masa poskytnouti mohou zásobu výživné píce několika kusům dobytka, jehožto chov hospodářství nejvíce povznáší. Za tou příčinou luka se urovňají, krtčí hromádky se rozhrabou a za suché povětrnosti převládíme louky ostrými branami podél i na přič a vyvážené mech dáme buď na kompost, nebo jej spálíme. Na to rozleje se po louce močůvka, nebo poveze se kompostem, který je výtečným hnojivem, na jaře pak kompost se shrábne a na celou louku, je-li tráva řídká, vysejeme dobré semeno travní, načež se louka válcem uvalí. Mimo to hnojí se také louky Thomasovou moučkou, která obsahuje hojnost potřebného fosforu a vápna. Na korec louky třeba jí nejméně 200 kg. Stejněho množství přidává se i kaimitu, obsahujícího soli draselnaté. Takto opatřené louky výtečným svým rolníka jistě překvapí.

Vlažný nápoj pro dojnice.

Po vlažném nápoji dávají dojnice, kterým ho obzvláště v menších hospodářstvích rádi připravují, více mléka. Upravuje se vždy čerstvý buď s příměsí ovesné, žitné nebo i jiné černější mouky, anebo také s příměsí otrub, trošky sladového květu, pokrutin a soli; počítá se ho na kus denně asi 30 litrů s 1–2 kg přísady a s 30 g soli. Z toho dostává dojnice vždy stejný díl buď jen ráno a večer anebo také v poledne. Avšak plemennému dobytku, jenž má trvale prospívati, nehodí se v ažný nápoj, protože jeho tělesná soustava nesmí zchoulostivěti, ale silnou a vzdornou se udržovati.

Zelenina pro drábež

je nezbytně potřebná v době zimní, chceme-li, aby náležitě prospívala. Zelenina však není vždy po ruce. Abychom poskytli částečně náhradu, posekejme na drobno oškrabanou kvačku a promíchejme sekaninou otrubami, obilním šrotem anebo na hrubo mletou kukuricí. Tento zob slepice chtivě požírají a libují si v něm. Sekané kvačky kukuričnou drť promíchané dávejme slepicím ráno neb v poledne.

Družstevnictví dánské.

V malém Dánsku jest právě 900 konsumních družstev se 150.000 členy a ročním obratem 33 milionů marek. Velkonárodní společnost r. 1896 založená má roční obrat 20 milionů. Má své vlastní továrny na čokoládu a bonbony, tabák a pražírnu kávy. Družstevních mlékáren je 1046 se 148.000 členy. Ročně vyrobí se tu 150 milionů liber másla. — V družstevních jatkách, jichž je nyní 27, poraženo bylo v uplynulém roce 777.000 vepřů v ceně 50 milionů marek. Závodní kapitál činí 7 mil. marek, členů 66.000. — Společnost na vývoz vajec objímá 475 krajů s 31.000 členů. V minulém roce vyvezeno bylo na 45 mil. vajec. — Výrobní družstva mají celkem 280.000 členů, obrat roční činí pak 197 mil. marek. — Družstva nákupní (nákup píce a hnojí) měla obratu 45 mil. — Polovice obyvatelstva dánského je už družstevně zorganizováno. Obrat všech družstev činí 278 milionů marek, vývoz družstevních výrobků v r. 1902 činil celkem na 320 milionů marek. Číslo tato jasně ukazují, co vše může odborová organizace. Rolník dánský prodává a kupuje přímo pomocí družstev, překupníků nezná a tak získají se ročně miliony.

Literatura.

Nákladem J. Otty v Praze. Australský, cestopis Jos. Kofenského „K protinočům“. Seš. 23. za 60 h. Cestovatel líčí tu svoje cesty po královském území praobyvatelů Nového Zélandu, Maorů. — J. Arbesa sebrané spisy. Díl X. Romanetta IV. Seš. 11. a 12. po 30 h. — Ottova Laciná knihovna národní. Serie XXVI., seš. 47. a 48. po 20 h. Jos. Ze španělské přeložil A. Píkhart. — Anglická knihovna. G. Eliot: Adam Bede. Přeložil Z. Frank. Seš. 10. a 11. po 24 h. — Kalendář Besed Lidu na r. 1904. Roč. X. Cena 1 K.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Nicholas Nickleby. Román. Napsal Charles Dickens, přeložila M. Charborská. Seš. 8.—12. po 30 h. — Bajská Záhádka. Časopis pro mládež. Roč. XIII., seš. 4. Řídí V. Špaček. Roč. předplatné 1 K 60 h. — Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí náboženských v čes. školství. Vydává a řídí V. Špaček. S přílohou „Obrana pravdy křesťanské ve veřejném životě“. Roč. předplatné 6 K.

Družstvo Máj v Praze. Týdenník Máj. Roč. II., čís. 13. a 14. Řídí Fr. Herites. Předplatné na čtvrt roku 2.90 K. — Modrovous a kocourek v botách. Dvě pohádky. Ilustroval R. Heighway. Dle angl. českým dětem vypravuje Ant. Klášterský. Váz. s původ. barevným obrázkem za 90 h a za 1.30 K. Alí baba a čtyřicet zlodějí. Povídka z východu. Dle anglic. zpracování čes. dětem vypravuje A. Klášterský. Cena 90 h, v jiné úpravě 1.30 K. Obě knižky jsou velmi pěkné. — Ze života naší bohémy. Román R. Kronbauera. Seš. 1. za 36 h.

Nákladem družstva „Vlast“ v Praze. „Vlast“. Časopis pro poučení a zábavu. Redaktor T. Škrdl. R.č. XX., čís. 3. Obsah cenný. Roč. předplatné 10 K. — Vychovatel. Časopis věnovaný zájmům křesť. školství. Řídí Dr. R. Horák. Roč. XVIII., seš. 24. Roč. předpl. 6 K. — Hlas Svatováclavské. Sbírka časových brožur. Redaktor Vl. Hálek. Roč. III., čís. 6. Péče křesťanské charity o sirotky. Vychází 6krát do roka za 40 h.

Vlčkovy Osvěty roč. 34., čís. 1. významná se bohatým a rozmanitým obsahem. Předplatné na rok 14 K 40 h. Administrace na Král. Vinohradech.

Česká Žena. Časopis křesť. sociálních žen a dívek. Roč. VI., čís. 3. a 4. Řídí M. Hasmanová. Předplatné na rok 2 K. Administrace v Praze 90.—VI.

Obzor, čtrnáctidenní zábavně poučný. Řídí a vydává Vl. Šťastný. Roč. XXVI., čís. 23. Roč. předpl. 4 K v administraci v Brně.

Náš Domov, nejladnější obrázkový měsíčník zábavně poučný pro lid. Redaktor J. Vévoda. Roč. XII., čís. 12. Předpl. na rok 4 K v administraci v Olomouci.

Nákladem Hejdy a Tučka v Praze. Lev Denis: Po smrti. Přeložila H. Dvořáková. Seš. 2.—7. po 30 h. — Těhotenství, porod a šestinedělí. Napsal dr. K. Bullř. Bibliotéky lékař. spisů populárních sv. XXIV. Cena 1 K.

Nový život. Měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu. Vede a vydává K. Dostál Lutínov. Roč. 9., čís. 1. Vychází v Nov. Jičíně za roč. předpl. 8 K.

Serafinské Květy. Časopis terciářů československých. Řídí Frt. Švábeník. Předpl. 2 K roč. Administrace v Olomouci.

O zajištění. Pro malé i velké děti. Vydal J. Pelěl v Praze.

Spiritismus ve světle pravdy. Napsal V. B. Pavlík-Sychra, nákladem Fr. Šafařka v Přeštici. Objemný tento spisek, pojednávající „O víře v duchy a klamu o Duchu sv.“, „O vzniku spiritismu“, „O učení spiritismu“, a jehož větší část věnována jest důkazům, že spiritismus jest podvodem, stojí pouze 50 h. Doporučení hodno. — Spisovatel počne v době nejbližší vydávati protispiritistický měsíčník „Posla Pravdy“, při čemž prosí o přiblížky k odebírání, o sdělování zpráv stran švindlů spiritistických a o hmotnou podporu na vydávání.

(Zasláno.)

Panu KARLU ZAVADILOVI,
slatníku a pasíři v Chrudimi.

S opravou věcí kostelních jsme úplně spokojeni. Přeji Vám mnoho zdaru.

J. Kořenek, coop.

Ve Světlé n. S., 28. srpna 1903.

Pradleny!

Perte prádlo

NAFTOLEM!

Ušetříte času, ruce i prádlo. Vyperete lehce, brzy a bílit prádlo nikdy nebudete.

Na skladě mají firmy: Fr. Chrudimský, E. Řezáč, Krestová, Ippen, Vachek a Schejbal, vesměs obchodníci v Hradci Králové.

V Průmyslovém Museu v Chrudimi vystavuje firma:

Frant. Jirouš,
závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatinanech

gothický oltář

který byl poctěn na východočeské výstavě v Pardubicích první cenou.

Jedna návštěva stačí

by možno bylo přesvědčiti se o výkonech mého bez konkurence stávajícího atelieru pro přijetí osob při světle umělého dle mého

vlastního patentem chráněného systému.

Se zařízením tímto jsem zcela neodvislým od světla denního a jest mi možno i v hodinách večerních fotografické snímky v stejné dokonalosti prováděti.

Zvlášť výhodné též co momentní přijetí dětí!

J. F. LANGHANS,
c. k. dvorní fotograf v Hradci Králové.

Vánoční dary!

Kupectví pro zábavu.

Ačkoliv cena kávy značně stoupá,

prodávám dále

velmi dobrý druh

kávy

1 kilogram za 2 koruny.

Připomínám, že za tuto cenu tak jemný druh nedodávají terští ani hamburští obchodníci, jsouce zvyklí na větší re-bach. Za solidní obaluhu dostávají se mi od pp. objednatelů projevy úplné spokojenosti.

Frt. Chrudimský
v Hradci Králové.

Vlastní domy čís. 16, 171, 290.

Šicí stroje

za ceny bez konkurence se zárukou.

Rodinný Sigerův obyčejný za 50 korun, velmi vkusný s kruhovým člunkem za 88 korun, jakož i veškeré obuvnické a krejčovské stroje, různé součásti, řemeny a jehly k šicím strojům má stále na skladě a v hojném výběru nabízí

* První sportovní závod *

Františka Jiráčka

* ve Vys. Mýtě *

nad Chocenskou branou.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.

zasilá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Těž velejmené

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé ob-sluzbě mého křesťanského závodu. Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Kdo se nepřevědčí,
ať nevěří.

Největší závod toho druhu
à la

„U města Paříže“
jest

I. Kralohradecký

BAZAR

ČUPR

Doporučuje svůj obrovský sklad
galanterního a modního zboží od
nejlevnějších až do nejjemnějších
tu- i cizozemských výrobků za
ceny nejmenší a pevné.

Prádlo bílé, barevné a tri-
kotové.

Nákrčníky francouz.
novinky.

Deštníky a hole
na procházky.

Galoše jen pravé ruské a
americké
Storm-Slipper.

Střevíce a obuv pro dámy,
pány a děti.

Kožené tobolky
na peníze a doutníky.

Alba a krabice
na šití s hudbou.

Stolky secesní pro palmy,
kuřácké atd.

Umělecky provedené
vásy, poprsí a nástěnné talíře
z terracoty, majoliky a z kovu.

Čínské a žaponské dekor. předměty.

Šněrovačky zaruč.
facony.

Celoroční
výstava hraček a dárků
pro každou příležitost se hodící.

Velký sklad
houpacích koňů
též umělecky provedené a potažené srstí.

Frant. Čupr,

obchod galanterie a modní
Hradec Král. Klicperova ulice
proti kavárně v. Fialy.

Oznámení.

Dovolují si ve snámost uvést, že za přítomnou pře-
vzetí závodu

odprodávám
veškeré pře-
vzaté zboží o 30 procent
levněji a získal jsem sklad vesměs zboží
čerstvým, na př.:
Sukna humpolecká, brněnská, křehavá, v nej-
lepších jakostech.
Manžestry sametové, znamenité jakostí,
v různých barvách.
Látky pro dámy modních vzorů, již
od 85 kr.
Barchenty i jiné látky prací, zaručené stálo-
barevné, modních vzorů již od
20 kr. za 1 m. počínajíc.
Kanafasy přesné i bavlněné, ručně tkané, od
28 kr. za 1 m.
Plátna všeho druhu i šife, lněná i bavlněná, jakož
i ruční pravá horská.
Damašky grádle, přesné i bavlněné,
nových vzorů.
Ručníky soupravy barevné i bílé, kapesníky,
servítky, ubrusy všeho druhu a
velikosti

Uplně
výbavy pro nevěsty.
Sklad látek hedvábných
šatových, blůzových i ozdobných posledních novinek.
Velkolepý výběr koberců,
záclon, souprav vlněných a bavlněných.
Prádlo bílé pro dámy a pány.
Zboží trikové, ponožky, punčochy,
rukavice pletené,
gotové zástěry, sukně, šněrovačky nejno-
vějších tvarů, deštníky a kravaty atd., za ceny
velice levné.

Speciel. sklad klatovského prádla.
Šátky hedvábné, atlasové, cachemírové, vlněné se
žinilkou kus pouze 45 kr., převážně všeho
druhu kus již al. 1:35.
Šály a šátky vlněné, pletené, plyšové, žinilkové.
Oblečky trikotové dětské od 32 kr. počínajíc.
Gloty černé a barevné, jakož i různé podšívky
pro pp. krejčí a dámské modní síně v cenách
zvláště levných.

● Zbytky za poloviční ceny. ●
Prosim, by velevážené obecenstvo o pravdě shora
uvedeného se přesvědčilo ráčilo, neboť jest stále sna-
mou, bych při skrovném zisku velkého odbytu docílil a
takto levně svoje P. T. odběratele obsloužil a zásadou touto
i na dále mně věnovanou přízeň si zachoval.
V hluboké úctě firma

Karel Ed. Krupka
v Hradci Králové, Velké náměstí č. 137
vedle p. Hutly.
— Výhodný vánoční nákup. —
Podporujte nový, ryze český a křesťanský
závod.
Nejlevnější pevné ceny. — Vzorná obsluha.

Velký
acetylenový
aparát úplně zachovalý,
pouze 2 leta v uží-
vání, je za polovičku výrobní ceny
Záruka 1letá. na prodej.
Spolehlivým poskytnou se i splátky. — Bližší
sdělí administrace t. l.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Všeštech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Všeštech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Všeštech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Všeštech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Všeštech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Všeštech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

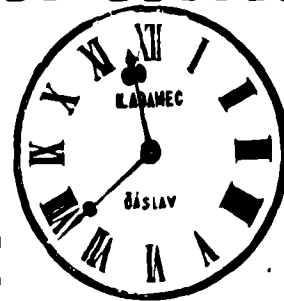
Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Všeštech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Všeštech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Všeštech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Všeštech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

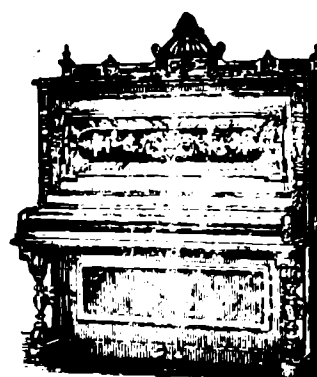
Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Všeštech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomé-
řicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

PIANA
PIANINA
a HARMONIA

nejnovějších
soustav — levné,

též na splátky a výměnu nabízí továrna

AL. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.

Sklad Elliptino nábytku proti lab-
skému mostu.
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Cenníky zdarma a franko. Pochvalná uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

Adolf Novotný,

továrna veškerého nábytku a ko-
bercové zboží

— v Týništi, —

na východočeské výstavě v Pardubicích.

1. Koberce čtvercové.
2. Chodníky čili běhouny též čalouny vlečné.
3. Předložky čili podnožky.
4. Koberce pod okna (lambrekýny).
5. Lenty (koberce nástěnné za postele a divany).
6. Záclony, draperie, portieri a rolety.
7. Pokrývky, denní na postele a stoly.
8. Přikrývky, lůžkové noční a cestovníce.
9. Hně hospodářské.
10. Převazy na divany.
11. Látky na potažení nábytku.
12. Přádané 2krát prané šně.
13. Žiněnky, senníky, slavníky.
14. Pérové a drát. vložky pod žiněnky do lůžek.
15. Dětské vozíky a trojkolky.
16. Nábytek čalounovaný.
17. Nábytek dřevěný.
18. Zařizování celých bytů, hotelů a letohrádků.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený

sklad náčiní
bohoslužebného
se stříbra, bronzu a ji-
ných kovů

vše silné v ohni zlatené
a stříbřené, zač se ručí.

Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. — Platí
možno též ve lhůtách. Oprava
snovuzlacení a stříbření star-
ších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již avěšené se stvr-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod má mše
se vykázati četnými pochval-
nými písmi P. T. zákazníků
a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborií, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, táček na křest, svícenů, pa-
cíkůlů, schrázek na Nejsvětější, patenek atd. co nevíce.

Filialka v Hradci Králové.

Jediný katolický šik.

(2) Sociální kurs v Hradci Králové přinesl zdárné ovoce, pražskou smířovací konferenci, ke které pozval hradecký diecéšní spolkový svaz zástupce dosavadních 3 katolických stran. Smířovací porada sešla se dne 27. prosince v místnostech katolických tovaryšů v Praze a obeslána byla zástupci konservativní i pokrokové křesť. sociální strany a zástupci diecéšní organizace pražské, hradecké, budějovické, jakož i zástupci odborového sdružení.

Konferenci zahájil a jí za souhlasu přítomných předsedal vdp. dr. Fr. Reyl z Hradce Králové. Nebyli jsme — pravil — v. 16 silni před roztržkou, jsme jimi tím méně po ní. Rány, jež nás v poslední době stihaly, vyvolaly myšlenku sloučení. Sloučení nemusilo by mít za následek úplné vítězství jedné a porobení druhé strany. I v jednotné straně může být křídlo radikální a konservativní. Nutí nás k semknutí i Morava, která od nás již se oddělila a svou cestou se bere. Náprava mohla by nastati sloučením, jemuž by musila předcházeti revize dosavadního programu a doplnění jeho. Společný všem stranám program litomyšlský z r. 1894 a pražský z r. 1896 a 1898 nutno doplniti otázkou ženskou, programem kommunálním. Nutno propracovati program školní, dělnický program musí pojímati též rovněž požadavky dělnictva v příčině dělnických bytů, právní ochrany, odborového sdružení, rozšíření volebního práva atd. Neběží ani o to, aby snad všechna smýšlení jednotlivců vzdala se svých názorů o prospěšnosti některých prostředků a cest ku společnému cíli, ale běží o to, abychom společný tento cíl si vytkli. Dnes naše cesty se rozcházejí, ježto nemáme jenom jinou taktiku, ale i různé oficiální programy. K revizi programu nebude třeba mnohých hádek, protože lze těžiti z dosavadní práce stávajících stran. Smír však je nutný a snad též i možný. Účast obou účastnících stran je důkazem, že smír aspoň zásadně se neodmítá. Podaří-li se tento uskutečnit, pak snad dnes již valně ochladlé nadšení znovu bude povzbuzeno.

Dr. Burian tlumočil též tužby katolických jednot, které volají po smíru a projevuje mínění, že společná strana nemusí nikterak dásiti individuální mínění.

Dr. Horský ujav se slova, pravil stručně asi takto: Jedná se dnes o dvě otázky: 1. Má-li opět býti obnovena jednotka a 2. Jak by se to mělo státi. Na otázku první, myslím, že nebude nikoho, kdo by ji nezdověděl kladně. My musíme pro ni již proto býti, že nás nepřátelé k tomu nutí. Má se to s dnešními poměry jako s oněmi, jež vylíčeny jsou ve věřejší epistole. Byly tehdy v Jerusalemě různé strany: škola Libertinských, Alexandrinských a j.; hádaly a přely se mezi sebou, ale proti sv. Štěpánu všechny byly svorny a „jednomyslně obořily se na něho.“ My také máme různé strany: Hajnovce, Masarykovce, sociální demokraty atd., také ty se mezi sebou škorpí, ale jakmile jde o Štěpána t. j. o katolíky, také jednomyslně obořili se proti nám a nás potírají. Spojiti se tedy musíme!

2. Jak docílit jednoty? Už jsme těch smířovaček měli dost. Smířovali jsme se v r. 1899 a r. 1902 na hradeckých schůzích. Již tehdy jsem žádal, aby každá strana vykazala se svým programem, bez něhož nelze se smířovati. Zapomíná se při tom na jednu okolnost. Litomyšlský program byl pouze pro katolické dělnictvo. Teprve později, když hlásily se k nám i jiné stavy, bylo nutno rozšířiti jej i na jiné vrstvy. V tomto doplnění a rozšiřování programu musí se tedy pokračovati. Litomyšlský program je dobrý. Posl. Gessmann byl jím nadšen, před Scheichrem i Luegrem jej řečník hájil a oni rovněž s ním souhlasili, stejně jako prof. Hitze v Německu. Třeba tedy na základě Litomyšlského programu vypracovati program nový. Až se tak v komisích stane, předloží se příštímu sjezdu k potvrzení. Až bude program sjezdem schválen, musí se ho každý držet, dbáno bude kázně, což nám dosud scházelo. Také peníze nám scházely. Na konec přimlouvá se za dobrou vůli, která povede zajiště k dohodě.

Za dohodu přimlouvají se pak pp.: Urban, Jenšovský, Princ a Polák.

Redaktor Myslivec rozšiřuje konferenční jednání též na stranu katolicko-národní a praví v podstatě as toto:

Jako všichni pp. předřečníci, prohlašuji se i já pro smír a sloučení. A myslím, že tak mohu prohlásiti jménem všech stoupenců lidové křesťansko-sociální strany, která na posledním svém sjezdu v Praze r. 1902 kouvaném ohotu k smíru na základě programovém jednomyslně vyslovila. Když již ale jedná se o

sloučení, pak ať se přikročí k sjednocení nejen dvou stran, nýbrž všech tří, tedy i strany katolicko-národní, aby tu pak skutečně byla jedna a ne zase ještě dvě. — I. Strana ta, již zatím nazývám křesťanskou lidovou stranou, musila by býti programově i takticky samostatnou. Stoupenci strany podrobeni by byli kázi (disciplině) strany. II. Nejpřednější povinností její bylo by okamžité přistoupení ku provedení organizace v celých Čechách. Organizace ta zřízena budiž na důvěrnících a to dle obvodů soudních okresů. Seznam důvěrníků musil by býti pokud možno nejdříve pořízen a nadále přesně veden. Výkonný výbor zříditi by musil ihned sekretariát, jenž by byl duší celé činnosti strany. Zároveň budiž zřízen hned také agitační fond strany, jehož správu a péči o jeho vzrůst převezme pokladník výkonným výborem k tomu ustanovený. Předsedou výkonného výboru budiž laik, ale nikoliv šlechtic. III. Sestavení přesného programu, jenž by v sobě zahrnoval požadavky: sociální, politické, národní a nábožensky-kulturní. Program ten budiž objasněn ve zvláštní příručce knížce, kde ku každému bodu přičiněn by byl stručný a jasný výklad.

Dr. Burian s povděkem kvituje, že i strana katol.-národní má býti do splnutí v jednu společnou stranu pojata, a vzpomíná pokusů o organizaci katolickou družinou svým časem podniknutou.

Debatty účastnili se pak ještě pp.: dr. Reyl, dr. Horský a Hovádek, jenž projevuje souhlas s vývody red. Myslivec, netají se však tím, že akce, k sjednocení čelící, bude spojena se značnými obtížemi. Na to přikročeno k volbě přípravného komitétu.

Dr. Horský praví, že by bylo zbytečno, opět nový výbor sestavovati, když tu máme již společnou radu českých katolíků, v níž všechny tři strany stejně jsou zastoupeny. Proto navrhuje, aby se jí vypracování programu svěřilo s podmínkou, že se tak státi musí během tří měsíců. S tímto návrhem vyslovili souhlas pp.: dr. Burian, dr. Reyl a redaktor Myslivec a byl také většinou přítomných přijat. Pp. dru. Burianovi, dr. Horskému a Myslivcovi byl svěřen úkol, aby usnesení konference přednesli v sezení katolické rady a zasadili se za jeho provedení. Nástin společného programu bude zaslán jednotlivým diecéšním svazům a odborovému sdružení ku dobrozdání.

Zájem o zdárný prospěch všem nám drahé katolické myšlenky dovede každému uložiti sebekázeň a odstraní z našeho středu osobní sváry.

(Zasláno.)

Panu KARLU ZAVADILOVI,
slatníku a pasíři v Chrudimi.

Zaslám milerád datovaný obnos; s prací i s cenou jsem plně spokojen. Buďte bezpečeni, že závod Váš dšst. pp. spolubratřím doporučím.

Josef Merkner, řád.

V Bílé Třemešné, dne 24. dubna 1902.

(Zasláno.)

P. Václavu Černému,
mistru truhlářskému

ve Víkově.

Před rokem zasláný nábytek z Vaší ct. dílny podává mi nyní nejlepší důkaz o Vaší svědomité práci. Jemné a uhlazené provedení jak celku, tak jednotlivých částí svědčí o velké Vaší vyspělosti mistrovské. — Mohu Vás tudíž ubezpečiti o své úplné spokojenosti a každému, kdož si bude přát vkusný a spolehlivý nábytek, co nejlépe doporučiti.

Jos. Kopecký, kaplan.

V Hradci Král., 28. prosince 1902.

V Průmyslovém Museu v Chrudimi
vystavuje firma:

Frant. Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatinanech

gothický oltář

kteřý byl poctěn na východočeské výstavě
v Pardubicích první cenou.

Pronájem
restaurace Adalbertina
v Hradci Králové.

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové vypisuje tímto ofertní řízení

na pronájem
RESTAURACE
ADALBERTINA

č. p. 300. v Hradci Králové

počinajíc 1. dubnem 1904 dle podmínek
vyložených v administraci tohoto listu

Oferty buďtež podány nejdéle do 29.
února 1904 jednateři družstva v Hradci Králové.

Z politického družstva tiskového
v Hradci Králové, 30. prosince 1903.

V. Uhlíř,
předseda.

Dr. Fr. Reyl,
jednatel.

Přibere se hned
mladší
soustružník
pro truhlárnu.

Bližší u firmy

Adolf Novotný,
továrna nábytku a kobereců
v Týništi n. Orlicí.

Za příčinou přestěhování ma-
jitele prodá se

dům
právovarní
v Hradci Králové

třípatrový, se třemi krámy na
výhodném místě v hlavní ulici.
(Všecky místnosti obydleny.)

Podmínky koupě velice vý-
hodné! — Bližší sdělí admini-
strace t. l.

Pradleny!
Perte prádlo ==

NAFTOLEM!

Ušetříte času, ruce
i prádlo. Vyperete
lehce, brzy a bílit
prádlo nikdy ne-
budete.

Na skladě mají firmy: Fr. Chrudimský,
E. Řezáč, Krestová, Ippen, Vachek a
Schejbal, vesměs obchodníci v Hradci Krá

**První výroba
věžních
hodin**
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

**PIANA
PIANINA
a HARMONIA**
nejnovějších
soustav — levné.

těž na splátky a výměnu nabízí továrna
**AL. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.**

**Sklad Eliščino nábroží proti lab-
skému mostu.
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.**

Cenníky zdarma a franko. Pochvalná uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

Adolf Novotný,
továrna veškerého nábytku a ko-
bercové zboží
— v Týništi, —
na východočeské výstavě v Pardubicích.

1. Koberce čtvercové.
2. Chodníky čili běhouny též čalouny vlečné.
3. Předložky čili podnožky.
4. Koberce pod okna (lambrekýny).
5. Lenty (koberce nástěnné za postele a divany).
6. Zástlony, draperie, portiéry a rolety.
7. Pokrývky, denní na postele a stoly.
8. Přikrývky, lážkové noční a cestovníce.
9. Hlné hospodářské.
10. Převazy na divany.
11. Látky na potažení nábytku.
12. Přádané 2krát prané šně.
13. Zíněny, senníky, slavníky.
14. Pérové a drát. vložky pod šněnky do lážek.
15. Dětské vozíky a trojkolky.
16. Nábytek čalounovaný.
17. Nábytek dřevěný.
18. Zafixování celých bytů, hotelů a letohrádků.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený
**sklad náčiní
bohoslužebného**
se stříbra, bronzu a ji-
ných kovů
vše silné v ohni zlatené
a stříbrené, což se ručí.
Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. — Platí
možno též ve lhůtách. Oprava
umovuslazená a stříbření star-
ších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěcené se stv-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj může
se vykásat četnými pochval-
nými příspisy P. T. saskanská
a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborů, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, táček na křest, svíců, pa-
cíkůlů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Filiálka v Hradci Králové.

Oznámení.
Dovolují si ve snámost uvést, že za přímou pře-
vzetí závodu
odprodávám
veškeré
převzaté
**zboží o 30 procent
levněji**
a zásobil jsem sklad veškeré zboží
čerstvým, na př.:
Sukna humpolecká, bránská, královská, v nej-
lepších jakostech
Manžestry s a meto v é, znamenité, jakostí,
v různých barvách.
Látky pro dámy modních vzorů, již
od 35 kr.
Barchenty i jiné látky prací, srušené stálo-
barevné, modních vzorů již od
20 kr. za 1 m. počínajíc.
Kanafasy přesné i bavlněné, ručně tkané, od
28 kr. za 1 m.
Plátina všeho druhu i šité, lněná i bavlněná, jakož
i ruční pravá horaká.
Damašky grádle, přesné i bavlněné,
nových vzorů.
Ručníky soupravy barevné i bílé, **kapesníky,**
servítky, ubrusy všeho druhu a
velikosti

Uplně
výbavy pro nevěsty.
Sklad látek hedvábných
šatových, blázových i ozdobných posledních novinek.
Velkolepý výběr koberců,
záclon, souprav vlněných a bavlněných.

Prádlo bílé pro dámy a pány.
Zboží trikové, ponožky, punčochy,
rukavice pletené,
glotové zástěry, sukně, šněrovacíky, nejno-
vějších tvarů, deštníky a kravaty atd., za ceny
velice levné.

Speciel. sklad klatovského prádla.
Šátky hedvábné, atlasové, cachemírové, vlněné se
šínkou kus pouze 45 kr., převážně všeho
druhu kus již z 1.35.

Šály a šátky vlněné, pletené, plyšové, šínkové.
Oblečky trikotové dětské od 32 kr. počínajíc.
Gloty černé a barevné, jakož i různé podšívky
pro pp. krejčí a dámské modní šně v cenách
svlášť levných.

● Zbytky za poloviční ceny. ●
Prosím, by velevážené obecnost o pravdě shora
uvedeného se přesvědčiti rážilo, neboť jest stále ana-
mou, bych při skrovném zisku velkého odbytu docílil a
takto levně svoje P. T. odběratele obloužil a zásadou touto
i na dále mně věnovanou přízeň si zachoval.

V hluboké úctě firma
Karel Ed. Krupka
v Hradci Králové, **Velké náměstí č. 137**
vedle p. Hutli.

— Výhodný vánoční nákup. —
Podporujte nový, ryze český a křesťanský
závod.
Nejlevnější pevné ceny. — Vzorná obsluha.

**Velký
acetylenový
aparát** úplně zachovalý,
pouze 2 leta v uží-
vání, je za polovičku výrobní ceny
Záruka 1letá. **na prodej.**
Spolehlivým poskytnou se i splátky. — Bližší
sdělí administrace t. l.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Věstarech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných přípisů vloženo
k nahlédnutí.

Svíčky kostelní
voskové i polovoskové
doporučuje P. T. veleduš duchovenstva
za podmínek nejvýhodnějších
továrna na svíčky voskové a j.
parní bělidlo vosku
Josef Pilnáček v Hradci Král.,
c. a k. dvorní dodavatel.

Starý solidní český závod, založený r. 1809
a doporučený Ordinár. listem nejduš. bisk.
konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.
Doporučuje veškeré výrobky voskářské:
Svíčky oltární z čistého vosku včelího i
druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna
kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh
kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro
potřebu domácí.

Výrobky snímé, bezvadné jakostí, obsluha rychlá
a přesná, podmínky a ceny nejvýhodnější.
Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Malínský
● křen! ●
Ochrannou známku opatřený.

5 kg. 15 kořenů K 5.50
5 kg. 20 kořenů K 4.50
5 kg. 30 kořenů K 3.50
Vyplacený na každou pošt. stanici zasílá
F. Císař v Malíně
u Kutné Hory.

Nádherne
DARY!

Moderní umělecké obrazy skvostně za-
rámcované, zrcadla a rámce všech druhů
vlastní výroby, stojánky na fotografie,
toaletní a ruční zrcadla, nástěnné plastiky,
sochy a nejrůznější umělecké výrobky.
Veškeré potřeby psací a kreslicí, novinky
dopis. papíru v kasetách, alba, poesie,
modlitebni knížky, obchodní knihy, kála-
máře, téžítka atd. atd. vše ve velkém vý-
běru a cenách levných z vlastního skladu
doporučuje

Jos. Kieslich,
závod umělecký a papírnický
v Hradci Králové.
Obrovský výběr nejnovějších dopisnic
vánočních, novoročních atd.

Brusinky velmi jemné a cukrem zavařené, chuti výtečné
5 kg. láhev poštou franko za K 6.40. — **Malinovou**
šťávu pravou přírodní, jemné a cukrem zavařenou 5 kg.
láhev za 7 K. **Zavařeniny** marmelady, k plnění koblišek,
buchtíček atd. **malinovou, jahodovou, merunkovou,**
revizovou a šípkovou, 1 elegantní plechový kbelíček
obsahující 4 kg. čisté váhy za 7 K, aneb 1 bednička ob-
sahující všech 5 druhů, neb druhy dle přání za 7 K.
Mixed pickles, seleniny a ovoce v octě, pikantní
příkrm ku každému masu se hodící. 5 kg. bednička 8 K.
Poštou vše vyplacené zasílá na dobírku aneb po nařízení
obnosu předem

BOHUMIL BENEŠ,
oukrát v Polici n. Met.
Ve velkém ceny dle dohodnutí.

Levné 3 byty
v II. posch. Adalbertina
lze ihned pronajati.
Pro menší rodiny výhodné.
Těž i byt pro svobodného pána.
Bližší sdělí administrace t. l.

NOVOTINY

tu- i oizozemské pro podzim a zimu již došly; dále černé látky pro
velečestojné duchovenstvo a sukna ku ohrámovým účelům doporučuje

v ohromném výběru za nejlevnější pevné ceny

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek, Hradec Králové. **Vzorky se na požádání zašlou.**

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství

a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spoř. č. 802.161.

Založeno roku 1883.

Pecní stroj.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny** v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako: **řetízky, prsteny, náramky, jehly** a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným všílky na výběr též i na splátky bez svěřen cen. — Založeno r. 1843.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení přesně dle předpisů církevních v každém slohu doporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Syrové (Úechy), založena roku 1851.

Fotografie a nákresy v velikém výběru na přání k nahlednutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

Jan Kryšpin,

(J. Sylvatervův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod pro

malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k bohatému
figuralnímu provedení a
sice i se železnými rámy, si-
temi vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nestětná veřejná i písemná pochvalná uznání

Založeno roku 1836.

Víno

přírodní, zkoušené, nejd. bisk. konsistoří
odporučené, dostati lze 1 ltr od 35 kr. u

Jos. Kadečky,

rest. v »Adalbertinu« v Hradci Králové.

Šicí stroje

za ceny bez konkurence
se zárukou.

Rodinný Sigerův obyčejný za 50 korun,
velmi vkusný s kruhovým článkem za
88 korun, jakož i veškeré obuvnické a
krejčovské stroje, různé součásti, řemeny
a jehly k šicím strojům má stále na skladě
a v hojném výběru nabízí

První sportovní závod

Františka Jiráčka

ve Vys. Mýtě

nad Choceňskou branou.

Velečestnému
duchovenstvu

doporučuje

nejlevněji
a nejlepší

LUSTRY

každého slohu,

první odborná dílna pa-
sišská pro výrobu kostel-
ního náčiní

KARLA ZAVADILA

v Ohrudí.

První královéhradecká
parostrojní
truhlárna
ANT. MANYCHA

doporučuje své výrobky původních
vzorů v jednoduchém i přepychovém
provedení.

Zařizování bytů, hotelů, vil atd.
Stavební práce v moder. slozích.

Na požádání předloží se původní vzory
a rozpočty.

Přijímají se veškeré práce obráběcí
pro pp. truhláře — a prodávají se hotové
obráběné výrobky a formy.

Vsorkový sklad látek.

Čalounické výrobky a dekorace.

Sklady:

Hradec Král., Pospíšilova třída č. 320.

Pardubice, Sladkovského ulice č. 338
ve vlastním domě.

NÁBYTEK

v každém slohu a provedení
nejlevněji nabízí

Václav Dvořáček, sklad nábytku
v Hradci Král. u nového Borromaea.

KARBID a PETROLEJ

nabízí nejlevněji

o. a k. dvorní dodavatel

Josef Pilnáček v Hradci Král.

Velkozávod
koberců, záclon a všech druhů pokrývek.
Zboží lůžkového.

Železný nábytek. Nábytek z ohýbaného dřeva.

Úplné vybavy nevěstám.

Illustrované ceníky zdarma a franko.

JAN STOUPA V PRAZE,

— Václavské náměstí 32. —

Fr. Fügnera nástupce

dodavatel c. k. voj. unif. ústavu
v Hradci Králové, mezi Grandhotelem a
Merkurem.

Sklad všeho druhu jemné obuvi

Zvláště pro nastávající masopustní sezonu
plesová a svatební obuv
pro pány i dámy.

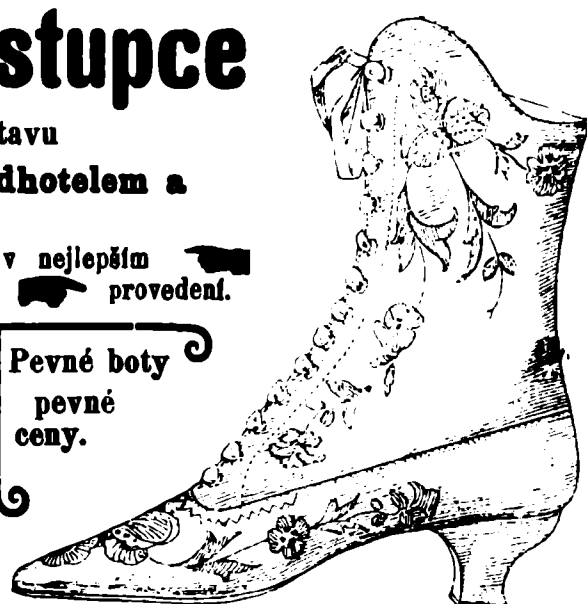
Obuv zhotovuje se též i z přinešených látek.

Zakázky z venkova
jakož i opravy které se ve vlastní dílně zho-
tovují, vyřídí se obratem pošty.

Vhodné příležitostné dárky.

v nejlepším
provedení.

Pevné boty
pevné
ceny.

? Znáte již ?

novou železnou univer-
salní studniční pumpu?

Nezamrzne, nerozaví,
je spůsobitá ku hnaní vody do vzdálených a výše
položených míst, postřikování zahrad a
hřbitovů, dává úplně čistou vodu a bez pří-
chutí, polámání téměř nemožné.

Jednoduchá, avšak trvanlivá stavba, neobyčejně
levná cena. — Za málo peněz mnoho pohodlí a
velká úspora času.

VÁCLAV ŠTRNAD,
strojírna v LIBICI NAD CIDL., výroba pump,
vodevodů a větrných motorů.

Předplatné na veškeré

ČASOPISY

denní
modní
zábavné
illustrované
a vědecké

české i jinojazyčné

přijímá a správně dodává

první královéhradecké knihkupectví
a antikvariat

Boh. Melichara

v Hradci Králové

(bývalý závod Pospíšilův, založený r. 1808).

Donáška do domu se neplatí.

Demohouce všem, kteří v nemoci, při smrti a pohřbu v Pánu zesnulého, nezapomenutelného našeho
chotě a otce, pana

Antonína Václavíka,

učitele c. k. odborné školy pro umělecké zámečnictví,

nám láskyplnou účast projevili a tak nezměrný bol náš zmírniti se snažili, vzdáti osobně zasloužené díky, prosíme,
aby aspoň tímto způsobem přijali

upřímné, vřelé díky naše.

Zejména osmělujeme se vysloviti vroucí dík vldp. P. **Al. Jemelkovi** T. J. za duchovní útěchu
nemocnému poskytnutou a zaopatření sv. svátostmi, p. místodržitelskému radovi **H. Steinfeldovi**,
p. purkmistru a poslanci Dru. **Ulrichovi** a celé sl. **městské radě**, p. primáři MUDru. **Klum-
parovi** a p. MUDru. **Tvrzskému** za pečlivé ošetřování během dlouhé nemoci, slavnému sboru
učitelskému c. k. odborné školy v Hradci Králové s ředitelem p. **Lad. Hanělem** v čele,
velectěným všem zástupcům státních a samosprávných úřadů i škol, velect.
deputacím sborů učitelských c. k. odborných škol v Hořicích a Turnově, velectěné rodině
p. **Jos. Netuky** za skutky obětavé lásky a účastenství v nemoci a při smrti, **žákům c. k. od-
borné školy** zámečnické, kteří dalekou cestu z domova k pohřbu vážili a krásným věncem svého
učitele uctili, a vůbec všem, kdož jakýmkoli způsobem nebožtíku neb nám na jevo lásku svou dali.

Všem skutky lásky jejich bohatě zaplať Bůh!

V Hradci Králové, 29. prosince 1903.

Rodina Václavíková.

Též p. **H. Richterovi**, majiteli pohřebního ústavu, vyslovujeme díky za pečlivé vypravení pohřbu.